

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جامع الأحادیث

مغفرت

جلد ۲

حدیث ۹۵۸۹

۲۵۹۶ سرعنوان (موضوع فرعی)

با ترجمه‌ی فارسی در صفحه‌ی مقابل

علی‌رضا برازش

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۹۴

❁ مغفرت

الفصل الرابع: لوازمُ الاستغفارِ و شرائطُ قبوله

٤-١- جامعيةُ المغفرة

٤-١-١- عدمُ إمكانِ المعرفةِ بَحتميةِ القبولِ للمغفرةِ

﴿٥١٤٨﴾ الرسول ﷺ: أَكْثَرُوا مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فِي بُيُوتِكُمْ وَ فِي مَجَالِسِكُمْ وَ عَلَى مَوَائِدِكُمْ وَ فِي أَسْوَاقِكُمْ وَ فِي طُرُقِكُمْ وَ أَيْنَمَا كُنْتُمْ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْرُونَ مَتَى تَنْزِلُ الْمَغْفِرَةُ؛ مستدرك الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

٤-١-٢- إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ

﴿٥١٤٩﴾ الرسول ﷺ: تُعْصِي رَبَّنَا فَتَغْفِرْ لِمَنْ تَشَاءُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٣٢٥

﴿٥١٥٠﴾ الصادق عليه السلام: تُعْصِي رَبَّنَا فَتَغْفِرْ لِمَنْ شِئْتَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٨٣

﴿٥١٥١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ مَاتَ وَ هُوَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ شَيْئًا فَقَدْ حَلَّتْ لَهُ مَغْفِرَتُهُ إِنْ

شَاءَ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٥

﴿٥١٥٢﴾ الرسول ﷺ: يَا مَنْ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٣٩٥

﴿٥١٥٣﴾ الله ما في السماواتِ وَ ما في الأرضِ وَ إِنْ تَبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخَفُّوهُ يُجَاسِبُكُمْ بِهِ

اللهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَ اللهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (البقرة: ٢٨٤)

٤-١-٣- لَعَلَّهُ (كُلُّ النَّاسِ) مَغْفُورٌ لَهُ

﴿٥١٥٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا عَبْدَ اللَّهِ لَا تَعْجَلْ فِي عَيْبِ عَبْدٍ بِذَنْبِهِ فَلَعَلَّهُ مَغْفُورٌ لَهُ؛

وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٢٩١

﴿٥١٥٥﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَ النَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَ أَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ

بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَ اللهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا وَ إِلَيْهِ

المُصِيرُ (المائدة: ١٨)

﴿۵۱۵۴﴾ ای بندهی خدا! در عیبجویی بندهی گناهکار شتاب نکن. شاید که گناهش آمرزیده شده باشد.

﴿۵۱۵۵﴾ یهود و نصاری گفتند: «ما، فرزندان خدا و دوستان (خاص) او هستیم.» بگو: «پس چرا شما را در برابر گناهانتان مجازات می‌کند؟! بلکه شما هم بشری هستید در میان مخلوقات که آفریده؛ هر کس را بخواهد می‌بخشد؛ و هر کس را بخواهد (و مستحق بداند)، مجازات می‌کند؛ و حکومت آسمان‌ها و زمین و آنچه در میان آن‌هاست، از آن اوست؛ و بازگشت همه‌ی موجودات به سوی اوست.»

﴿أَسْمَاءُ اللَّهِ الَّتِي بَعَثَ الْمَغْفِرَةَ﴾

﴿٥١٥٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (المائدة: ٤٠)

﴿٥١٥٧﴾ وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (الفتح: ١٤)

٢-٤- أَسْمَاءُ اللَّهِ الَّتِي بَعَثَ الْمَغْفِرَةَ

١-٢-٤- إِرَادَةُ اللَّهِ، إِرَادَةُ الْخَيْرِ

﴿٥١٥٨﴾ الرَّسُولُ ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُغْفِرُ لِمُذْنِبِينَ إِلَّا مَنْ لَا يُرِيدُ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ الَّذِي يُرِيدُ أَنْ لَا يُغْفَرَ لَهُ قَالَ مَنْ لَا يَسْتَغْفِرُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٢

﴿٥١٥٩﴾ الصَّادِقُ ﷺ: فَيَحْطُ اللَّهُ تِلْكَ اللَّيْلَةَ عَمَّنْ أَرَادَ أَنْ يَحْطَّ عَنْهُ ذُنُوبُهُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٦٨

﴿٥١٦٠﴾ الصَّادِقُ ﷺ: إِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَعْدَ خَيْرٍ فَأَذْنَبَ ذَنْبًا أَتْبَعَهُ بِنِقْمَةٍ وَيَذْكُرُهُ الْاسْتِغْفَارَ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَعْدَ شَرٍّ فَأَذْنَبَ ذَنْبًا أَتْبَعَهُ بِنِعْمَةٍ فَيُنْسِيهِ الْاسْتِغْفَارَ وَيَتِمَادَى بِهِ وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ بِالنِّعَمِ عِنْدَ الْمَعَاصِي؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٦٨

٢-٢-٤- هُوَ أَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

﴿٥١٦١﴾ الْكَاسِمُ ﷺ: فَإِنَّهُ أَعْلَى وَاعَزَّ مِنْ أَنْ يُعَذَّبَ عِيْبِدُهُ عَلَى فِعْلٍ قَدْ شَارَكَهُمْ فِيهِ وَإِنْ كَانَتْ أَفَاعِيلُ الْعِبَادِ مِنَ الْعِبَادِ فَإِنْ عَذَّبَ فِعْبِدُهُ وَإِنْ غَفَرَ فَهُوَ أَهْلُ النَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٢٤٨

٣-٢-٤- هُوَ أَوْلَى بِالْمَغْفِرَةِ

﴿٥١٦٢﴾ وَإِنْ كُنَّا أَوْلَى بِالْعَذَابِ فَأَنْتَ أَوْلَى بِالْمَغْفِرَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ٣٧١

٤-٢-٤- هُوَ جَدِيرٌ بِالْمَغْفِرَةِ

﴿٥١٦٣﴾ امير المؤمنين ﷺ: امير المؤمنين ﷺ:

فَلِنْ عَذَّبْنِي فَالذَّنْبُ مِنْنِي وَإِنْ تَغْفِرْ فَأَنْتَ بِهِ جَدِيرٌ

ديوان الإمام علي ﷺ، ص ١٧٥

﴿اسماء الهی که عاملِ آمرزش هستند﴾

﴿۵۱۵۶﴾ آیا نمی‌دانی که حکومت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن خداست؟ هرکس را بخواهد (و مستحق بداند)، کیفر می‌کند؛ و هرکس را بخواهد و شایسته بداند، می‌بخشد؛ و خداوند بر هر چیزی تواناست.

﴿۵۱۵۷﴾ مالکیت و حاکمیت آسمان‌ها و زمین از آن خداست؛ هرکس را بخواهد (و شایسته بداند) می‌بخشد، و هرکس را بخواهد مجازات می‌کند؛ و خداوند آمرزنده و مهربان است.

۴-۲- اسماء الهی که انگیزهٔ آمرزیدن هستند

۴-۲-۱- اراده‌ی الهی، اراده‌ی خیر

﴿۵۱۵۸﴾ خداوند متعال گناهکاران را می‌آمرزد مگر آن کس را که نمی‌خواهد آمرزیده شود، گفتند: «ای رسول خدا؛ کیست که نمی‌خواهد آمرزیده شود؟» فرمود: «کسی که طلبِ آمرزش نمی‌کند».

﴿۵۱۵۹﴾ از این‌رو در آن شب گناهان هرکس را بخواهد، فرومی‌ریزد. و هرکس را اراده کند می‌آمرزد.

﴿۵۱۶۰﴾ هرگاه خداوند برای بنده‌ای که مرتکب گناه شده خیری را اراده کند، او را در پی گناهش به بلایی دچار می‌کند، سپس استغفار را به یادش می‌اندازد [و او به خاطر استغفارش آمرزیده می‌شود]. و زمانی که خداوند برای بنده‌ای که مرتکب گناه شده شری را اراده کند، به او به دنبال ارتکاب گناه نعمتی می‌دهد، سپس استغفار را از یادش می‌برد تا به گناهش ادامه دهد، و این است سخن خداوند متعال که می‌فرماید: «ایشان را به‌زودی مرتبه مرتبه و ناگهانی و به‌غفلت درنورديم از جایی که نمی‌دانند».

۴-۲-۲- او اهل آمرزش است

﴿۵۱۶۱﴾ خدا والاتر و عزیزتر است از اینکه بندگان را برای کاری که خودش شریک آنان بوده عذاب کند. ولی اگر چنانچه کارها از خود بندگان باشد، اگر بر کارهای بد عذاب کند عدالت است و اگر هم بیامرزد، خدا تقوی و اهل آمرزش است.

۴-۲-۳- او به آمرزش سزاوارتر است

﴿۵۱۶۲﴾ اگر ما به عذاب سزاوارتریم تو به آمرزش سزاوارتری.

۴-۲-۴- او به آمرزش شایسته‌تر است

﴿۵۱۶۳﴾ پس اگر مرا عذاب کنی، به خاطر گناه من است و اگر از آن درگذری و چشم‌پوشی، تو به آن سزاواری.

﴿أَسْمَاءُ اللَّهِ الَّتِي بَعَثَ الْمَغْفِرَةَ﴾

٥-٢-٤- التذكُّرُ

﴿٥١٤٤﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ بَعْدَ خَيْرٍ فَأَذْنَبَ ذَنْبًا أَتْبَعَهُ بِنِعْمَةٍ وَيَذْكُرُهُ الْإِسْتِغْفَارَ وَإِذَا أَرَادَ بَعْدَ شَرٍّ فَأَذْنَبَ ذَنْبًا أَتْبَعَهُ بِنِعْمَةٍ لِيُنْسِيَهُ الْإِسْتِغْفَارَ وَيَمَادِيَ بِهَا وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ بِالنَّعَمِ عِنْدَ الْمَعَاصِي؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٥٢

٦-٢-٤- الجلال

﴿٥١٤٥﴾ إغفر لي بجلالك وكرمك مغفرة بها تحل عني قيود ذنوبي وتغفر لي سيئاتي؛

إقبال الأعمال، ص ٥٢٢

﴿٥١٤٦﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَلَالِ وَجْهِكَ وَحِلْمِكَ وَمَجْدِكَ وَكَرَمِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَتَرْحَمَهُمَا رَحْمَةً وَاسِعَةً؛ بحار الأنوار،

ج ٩٤، ص ٣١١

٧-٢-٤- الجود

﴿٥١٤٧﴾ السجاد عليه السلام: فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِذُنُوبِي غَيْرُ ظَالِمٍ لِي وَإِنْ تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي فَبِجُودِكَ وَ

بِكَرَمِكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٣٣٣

﴿٥١٤٨﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: فَقَدِيمًا جُذْتُ عَلَى الْمُذْنِبِينَ بِالْمَغْفِرَةِ؛ البلد الأمين، ص ٩٦

﴿٥١٤٩﴾ السجاد عليه السلام: يَكَادُ رَجَائِي لَكَ مَعَ الذُّنُوبِ يَغْلِبُ رَجَائِي لَكَ مَعَ الْأَعْمَالِ لِأَنِّي أَجِدُنِي

أَعْتَمِدُ فِي الْأَعْمَالِ عَلَى الْإِخْلَاصِ وَكَيْفَ أَحْرَزْتُهَا وَأَنَا بِالْأَفَةِ مَعْرُوفٌ وَأَجِدُنِي فِي الذُّنُوبِ أَعْتَمِدُ

عَلَى عَفْوِكَ وَكَيْفَ لَا تَغْفِرُهَا وَأَنْتَ بِالْجُودِ مَوْصُوفٌ؛ شرح نهج البلاغة، ج ١١، ص ١٩٢

٨-٢-٤- الحلم

﴿٥١٥٠﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَلَالِ وَجْهِكَ وَحِلْمِكَ وَمَجْدِكَ وَكَرَمِكَ أَنْ

تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَتَرْحَمَهُمَا رَحْمَةً وَاسِعَةً؛ بحار الأنوار،

ج ٩٤، ص ٣١١

﴿٥١٥١﴾ عَظَّمَ حِلْمُكَ فَغَفَرْتَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٣

٩-٢-٤- الدعوة

﴿٥١٥٢﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ بَدَائِعَهُ بِقُدْرَتِهِ وَمَلَكَ الْأُمُورَ بِعِزَّتِهِ وَعَدَلَ فَلَا يَجُورُ وَ

أَنْصَفَ فَلَا يَحِيفُ وَكَيْفَ يَجُورُ وَيَحِيفُ عَلَى مَنْ سَمَّاهُ بِالضَّعْفِ وَقَرَعَهُ بِالْفَقْرِ وَنَبَّهَهُ عَلَى

الْغِنَاءِ الْأَكْبَرِ مِنْ رِضْوَانِهِ وَدَعَاهُ إِلَى الْحِظِّ الْأَوْفَرِ مِنْ غُفْرَانِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٦٢

﴿١٢٤٢﴾

﴿اسماء الهی که عاملِ آمرزش هستند﴾

۵-۲-۴- یادآوری

﴿۵۱۶۴﴾ چون خداوند برای بنده‌ای اراده‌ی خیر کند، هنگامی که مرتکب گناه شود، گناه او را با رنج و محنت همراه می‌کند تا متنبّه شود و طلب آمرزش کند؛ و چنانچه برای بنده‌ای شرّی اراده کند، هنگامی که مرتکب گناه شود، گناه او را با نعمت و شادمانی همراه می‌کند تا سرگرم شود و استغفار و معذرت‌خواهی را از یاد ببرد. این گونه است که خداوند می‌فرماید: «آنان را به تدریج از جایی که نمی‌دانند، گرفتار مجازاتشان خواهیم کرد» یعنی؛ با دادن نعمت به دنبال معصیت.

۶-۲-۴- جلالت

﴿۵۱۶۵﴾ به حقّ جلالت و عظمت و کرامت و مهربانی‌ات مرا بیامرز، آمرزشی که به واسطه‌ی آن قیود و زنجیرهای گناهانم را از گردنم بگشاید و خطاهایم را بیامزد. ﴿۵۱۶۶﴾ خداوند؛ به عظمت و جلالت روی خداوندگاری‌ات و بردباری و مجدت و کرامت و بخشندگی‌ات از تو درخواست می‌کنم که بر محمّد و خاندانش درود بفرستی و پدر و مادرم را بیامرزی و بر آن دو نفر رحمتی وسیع و مهربانانه بیاوری.

۷-۲-۴- سخاوت

﴿۵۱۶۷﴾ اکنون اگر عقوبتم کنی بر من ستم نکرده‌ای و اگر لغزشم را بیامرزی و از من درگذری، بر من رحم آورده‌ای و آن از بزرگواری و کرم توست. ﴿۵۱۶۸﴾ و از قدیم گناهکاران را بخشیدی. ﴿۵۱۶۹﴾ گویا امیدم به تو هنگام گناهان بیش از هنگام انجام اعمال نیک است، زیرا هنگامی که عمل نیک انجام دهم بر اخلاص خود تکیه می‌کنم، من که به آفت معروفم چگونه می‌توانم اخلاص داشته باشم؟ اما هنگام گناه تکیه‌ام بر عفو توست، تو که دارای بخشش و صف‌ناشدنی هستی، چگونه گناهانم را نیامرزی؟

۸-۲-۴- بردباری

﴿۵۱۷۰﴾ خداوند؛ به عظمت و جلالت روی خداوندگاری‌ات و بردباری و مجدت و کرامت و بخشندگی‌ات از تو درخواست می‌کنم که بر محمّد و خاندانش درود بفرستی و پدر و مادرم را بیامرزی و بر آن دو نفر رحمتی وسیع و مهربانانه بیاوری. ﴿۵۱۷۱﴾ حلم تو بسیار بزرگ و فراگیر است. پس به سبب آن، گناهان بندگان را می‌آمرزی.

۹-۲-۴- دعوت

﴿۵۱۷۲﴾ ستایش و حمد مخصوص خدایی است که آفرینش را با قدرتش آغاز کرد و با عزّتش بر امور تسلّط یافت. دادگری است که ظلم نمی‌کند، چگونه ممکن است به کسی ظلم کند که او را ضعیف نامید و مهر فقر بر او زد و او را از بی‌نیازی بزرگی که در خشنودی‌اش است، آگاه ساخت و او را به بهره‌ی وافر که همان آمرزش اوست، دعوت کرد.

﴿أَسْمَاءُ اللَّهِ الَّتِي بَعَثَ الْمَغْفِرَةَ﴾

﴿٥١٧٣﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ صَبَاحٍ إِلَّا وَ مَلَكَانِ يُنَادِيَانِ يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ هَلُمْ وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَنْتَ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَيُسْتَجَابُ لَهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَيُغْفَرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٣٨٠

﴿٥١٧٤﴾ الرسول ﷺ: نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى أَنْفَجَارِ الصُّبْحِ يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ تَمِّمْ وَأَبْشِرْ وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ وَأَبْصِرْ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ نَغْفِرُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٣٦

﴿٥١٧٥﴾ الرسول ﷺ: وَاللَّهُ تَعَالَى يَقُولُ الشَّهْرَ كُلَّهُ هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَيَتَابَ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَيُغْفَرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٤٨

﴿٥١٧٦﴾ الرسول ﷺ: يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأَعْطِيَهُ سُؤْلَهُ هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَاتُوبَ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٩

١٠-٢-٤- الرَّحْمَةُ

﴿٥١٧٧﴾ اِغْفِرْ لِي بِرَحْمَتِكَ يَا خَيْرَ الْغَافِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤١٨

﴿٥١٧٨﴾ امير المؤمنين ﷺ: اِغْفِرْ بَسْعَةَ رَحْمَتِكَ كَبَائِرَ ذُنُوبِي؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٢٣٣

﴿٥١٧٩﴾ الصَّادِق ﷺ: أَسْأَلُكَ بِمُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَ عَزَائِمِ مَغْفِرَتِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٧٥

﴿٥١٨٠﴾ اللَّهُمَّ بِرَحْمَتِكَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٢٧

﴿٥١٨١﴾ السَّجَّاد ﷺ: إِلَهِي لَيْسَ لِي وَسِيلَةٌ إِلَيْكَ إِلَّا عَوَاطِفُ رَأْفَتِكَ وَلَا لِي ذَرِيعَةٌ إِلَيْكَ إِلَّا عَوَاطِفُ رَحْمَتِكَ وَ شَفَاعَةُ نَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَ مُنْقِذِ الْأُمَّةِ مِنَ الْعَمَةِ فَاجْعَلْهُمَا لِي سَبَبًا إِلَى نَيْلِ غُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٤٩

﴿٥١٨٢﴾ اللَّهُمَّ إِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِذُنُوبِي وَ لَمْ تَظْلِمْنِي شَيْئًا وَ إِنْ تَغْفِرْ لِي فَخَيْرٌ رَاحِمٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤١٢

﴿٥١٨٣﴾ امير المؤمنين ﷺ: فَاعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ أَنَّ اللَّهَ سَائِلُكُمْ عَنِ الصَّغِيرِ مِنْ أَعْمَالِكُمْ وَ الْكَبِيرِ فَإِنْ يُعَذِّبْ فَتَحْنُ الظَّالِمُونَ وَ إِنْ يَغْفِرْ وَ يَرْحَمَ فَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ٥٤٣

﴿٥١٨٤﴾ السَّجَّاد ﷺ: فَإِنْ عَذَّبْتَنِي فَبِذُنُوبِي وَ بِمَا أَنَا أَهْلُهُ وَ إِنْ غَفَرْتَ لِي فَبِرَحْمَتِكَ وَ بِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ أَنْتَ أَهْلُ التَّقْوَى وَ أَهْلُ الْمَغْفِرَةِ وَ أَنَا مِنْ أَهْلِ الذُّنُوبِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٠٨

﴿٥١٨٥﴾ السَّجَّاد ﷺ: فَإِنْ غَفَرْتَ فَخَيْرٌ رَاحِمٍ وَ إِنْ عَذَّبْتَ فَغَيْرُ ظَالِمٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٨٢

﴿اسماء الهی که عاملِ آمرزش هستند﴾

﴿۵۱۷۳﴾ هر صبح دو فرشته ندا می‌دهند: ای طالب خیر؛ پیش آی و ای طالب بدی؛ باز پس رو. آیا دعاکننده‌ای هست که دعایش اجابت شود؟ آیا آمرزش‌جویی هست که آمرزیده شود؟

﴿۵۱۷۴﴾ منادی هرشب با طلوع فجر از آسمان ندا می‌دهد: ای خواستار نیکی، کار نیکت را تمام کن و بشارت باد بر تو؛ و ای آن که به دنبال شر هستی، کوتاه بیا و چشم دل باز کن؛ آیا آمرزش‌خواهنده‌ای هست که او را ببامرزم؟

﴿۵۱۷۵﴾ خداوند متعال در تمام روزهای این ماه می‌فرماید: «آیا توبه‌کننده‌ای هست تا من توبه‌اش را بپذیرم؟ آیا آمرزش‌جوینده‌ای هست تا من او را ببامرزم؟»

﴿۵۱۷۶﴾ خداوند تبارک و تعالی در هر شب از ماه رمضان سه بار می‌فرماید: «آیا درخواست‌کننده‌ای هست تا خواسته‌اش را به او ببخشم؟ آیا توبه‌کننده‌ای هست تا توبه‌اش را بپذیرم؟ آیا آمرزش‌طلبی هست تا او را ببامرزم؟»

۱۰-۲-۴- رحمت و مهربانی

﴿۵۱۷۷﴾ با رحمت مرا ببامرز، ای بهترین آمرزندگان.

﴿۵۱۷۸﴾ با گستردگی رحمت گناهان بزرگم را ببامرز.

﴿۵۱۷۹﴾ خدایا از تو به حق آنچه موجبات رحمت و آمرزش توست، درخواست می‌کنم.

﴿۵۱۸۰﴾ خدایا؛ به مهربانی‌ات، گناهان مرا ببامرز.

﴿۵۱۸۱﴾ خدایا به پیشگاهت وسیله‌ای جز عواطف مهرت ندارم، و به درگاهت دست‌آویزی جز آنچه از رحمت شناخته شده و جز شفاعت پیامبرت؛ پیامبر رحمت رهایی‌بخش امت از رنج و ناراحتی ندارم، خدایا! این دو وسیله را برای من سبب رسیدن به آمرزش قرار ده.

﴿۵۱۸۲﴾ خدایا؛ اگر مرا عذاب کنی، فقط به خاطر گناهانم است و تو به قدر ذره‌ای ظلم نمی‌کنی؛ و اگر مرا ببامرزی، پس تنها به این دلیل است که تو بهترین رحم‌کننده‌ای.

﴿۵۱۸۳﴾ ای بندگان خدا؛ بدانید که خدای عزّ و جلّ از اعمال کوچک و بزرگتان سؤال می‌کند، پس اگر مجازات کند ما ستمکارترینیم و اگر ببامرزد و رحم کند، او مهربان‌ترین مهربانان است.

﴿۵۱۸۴﴾ پس اگر مرا عذاب کنی به خاطر گناهان من است و به خاطر چیزهایی که استحقاق آن را دارم. و اگر مرا ببامرزی، از روی رحمت تو و به خاطر آنچه که تو شایسته‌ی آن بودی، هست؛ تو اهل تقوا و مغفرتی و من از اهل گناه و خطا هستم.

﴿۵۱۸۵﴾ اگر ببامرزی بهترین رحم‌کنندگانی و اگر عذاب کنی تو ظالم نیستی.

﴿أَسْمَاءُ اللَّهِ الَّتِي بَعَثَ الْمَغْفِرَةَ﴾

﴿٥١٨٦﴾ فَإِنَّ فِي كَرَمِكَ وَعَفْوِكَ وَفَضْلِكَ سَعَةً لِمَغْفِرَتِكَ ذُنُوبَنَا بِرَحْمَتِكَ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٨، ص ٢٦

﴿٥١٨٧﴾ الرسول ﷺ: يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي أَعْطَيْتُكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْأَلُونِي وَغَفَرْتُ لَكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْتَغْفِرُونِي فَمَنْ لَقِيَ مِنْكُمْ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدِي وَرَسُولِي أَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٣، ص ١٢

١١-٢-٤- شَأْنُهُ الْمَغْفِرَةُ

﴿٥١٨٨﴾ الرسول ﷺ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ فَإِنْ مِنْ شَأْنِهِ أَنْ يَغْفِرَ ذَنْبًا وَيُفْرِجَ كَرْبًا وَيَرْفَعَ قَوْمًا وَيَضَعَ آخَرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٤، ص ٧١

﴿٥١٨٩﴾ كُلَّ يَوْمٍ أَنْتَ فِي شَأْنٍ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلَيْكُنْ مِنْ شَأْنِكَ الْمَغْفِرَةُ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَإِخْوَانِي وَمَنْ يَعْنِينِي أَمْرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٧٢

١٢-٢-٤- الطُّوْلُ

﴿٥١٩٠﴾ السَّجَادُ ﷺ: لَا يَجِبُ لِأَحَدٍ أَنْ تَغْفِرَ لَهُ بِاسْتِحْقَاقِهِ، وَلَا أَنْ تَرْضَى عَنْهُ بِاسْتِجَابِهِ، فَمَنْ غَفَرْتَ لَهُ فَبَطُولِكَ، وَمَنْ رَضِيتَ عَنْهُ فَبِفَضْلِكَ؛ الصحيفة السجادية ﷺ، الدعاء ٣٧

١٣-٢-٤- الْعَفْوُ

﴿٥١٩١﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ عَظِيمَ ذُنُوبِي بِعَظِيمِ عَفْوِكَ وَكَثِيرَ تَفَرُّطِي بِظَاهِرِ كَرَمِكَ؛ البلد الأمين، ص ١٣

﴿٥١٩٢﴾ فَإِنَّ فِي كَرَمِكَ وَعَفْوِكَ وَفَضْلِكَ سَعَةً لِمَغْفِرَتِكَ ذُنُوبَنَا بِرَحْمَتِكَ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٨، ص ٢٦

﴿٥١٩٣﴾ الرسول ﷺ: يَا سَلْمَانَ إِنَّهُ مَنْ دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ وَكَانَ فِي حَيَاتِهِ قَدْ ارْتَكَبَ الْكِبَائِرَ ثُمَّ مَاتَ مِنْ لَيْلَتِهِ أَوْ مِنْ يَوْمِهِ بَعْدَ مَا دَعَا اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِهَذَا الدُّعَاءِ مَاتَ شَهِيدًا وَإِنْ مَاتَ يَا سَلْمَانُ عَلَى غَيْرِ تَوْبَةٍ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ بِكَرَمِهِ وَعَفْوِهِ وَهُوَ هَذَا الدُّعَاءُ تَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ الْمُدَبِّرُ بَلَا وَزَرِيرٌ وَلَا خَلْقٍ مِنْ عِبَادِهِ يَسْتَشِيرُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٣٣٢

﴿٥١٩٤﴾ السَّجَادُ ﷺ: يَكَادُ رَجَائِي لَكَ مَعَ الذُّنُوبِ يَغْلِبُ رَجَائِي لَكَ مَعَ الْأَعْمَالِ لِأَنِّي أَجِدُنِي أَعْتَمِدُ فِي الْأَعْمَالِ عَلَى الْإِخْلَاصِ وَكَيْفَ أُحْزِنُهَا وَأَنَا بِالْآفَةِ مَعْرُوفٌ وَأَجِدُنِي فِي الذُّنُوبِ أَعْتَمِدُ عَلَى عَفْوِكَ وَكَيْفَ لَا تَغْفِرُهَا وَأَنْتَ بِالْجُودِ مَوْصُوفٌ؛ شرح نهج البلاغة، ج ١١،

ص ١٩٢

﴿اسماء الهی که عاملِ آمرزش هستند﴾

﴿۵۱۸۶﴾ کرم و گذشت و احسان و فضل تو، به قدری وسیع است که با رحمت گناهانمان را می‌آمرزی.

﴿۵۱۸۷﴾ ای اُمّتِ محمّد! رحمت من بر خشمم سبقت گرفته است. پیش از آنکه از من درخواست کنی، به شما عطا می‌کنم و پیش از آنکه از من آمرزش بخواهید، شما را می‌آمرزم. پس هرکس از شما به‌هنگام دیدار من شهادت دهد که معبودی جز من نیست و محمّد ﷺ بنده و فرستاده‌ی من است، او را به رحمت خود وارد بهشت می‌کنم.

۱۱-۲-۴- شأنِ او آمرزش است

﴿۵۱۸۸﴾ خداوند! آرزوها کهنه شده و حال‌ها متغیّر گشته است و زبان‌ها دروغ گفته‌اند و وعده‌ها خلاف شده، مگر وعده‌ی تو؛ و تو به آمرزش و فضل وعده‌ای (پس مرا بیامرز).
﴿۵۱۸۹﴾ و هر روزی در کاری هستی، بر محمّد و خاندانش درود فرست، و از کارهای تو آمرزش من و پدر و مادرم و فرزندانم و برادرانم باشد و نیز آن‌کس که کارش برایم مهمّ است.

۱۲-۲-۴- بخشش

﴿۵۱۹۰﴾ کسی شایستگی ندارد که به خاطر استحقاقش او را بیامرزی، و نه به سبب سزاواری‌اش از او راضی و خشنود گردی و او را مشمول رحمت خود نمایی، پس هرکس را بیامرزی از انعام توست، و از هرکس راضی شوی از احسان تو.

۱۳-۲-۴- عفو

﴿۵۱۹۱﴾ خداوند! گناهان بزرگ و کوتاهی‌های فراوانم را به حقّ عظمت و بزرگواری‌ات و لطف و کرم آشکارت بیامرز.

﴿۵۱۹۲﴾ کرم و گذشت و احسان و فضل تو، به قدری وسیع است که با رحمت گناهانمان را می‌آمرزی.

﴿۵۱۹۳﴾ ای سلمان؛ هرکس این دعا را بخواند؛ حتّی اگر در زندگی‌اش همه‌ی گناهان کبیره را مرتکب شده باشد، اگر در همان روز یا شب که این دعا را خوانده باشد بمیرد، شهید خواهد بود، اگرچه ای سلمان آن شخص با توبه نمیرد؛ خدای تعالی همه‌ی گناهان او را به کرم خود و عفو خود می‌آمرزد و دعا این است: «به نام خدای بخشنده‌ی مهربان. همه‌ی ستایش‌ها برای خداست که خدایی جز خدای یکتا نیست، به‌راستی او پادشاه است، قدرت او [و آیات او] پیدا، تدبیرکننده است؛ بدون هیچ وزیری و آفریده‌ای از بندگان خود که بخواهد با آن‌ها مشورت کند».

﴿۵۱۹۴﴾ گویا امیدم به تو هنگام گناهان بیش از هنگام انجام اعمال نیک است، زیرا هنگامی که عمل نیک انجام دهم بر اخلاص خود تکیه می‌کنم، من که به آفت معروفم چگونه می‌توانم اخلاص داشته باشم؟ اما هنگام گناه تکیه‌ام بر عفو توست، تو که دارای بخشش و صف‌ناشدنی هستی، چگونه گناهانم را نیامرزی؟

﴿أَسْمَاءُ اللَّهِ الَّتِي بَعَثَ الْمَغْفِرَةَ﴾

١٤-٢-٤- القُدْرَةُ

﴿٥١٩٥﴾ الصادق عليه السلام: إغفر لي بقدرتك عليّ؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ١٨٢
 ﴿٥١٩٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: كلُّكم مُذْنِبٌ إِلَّا مَنْ عَاقَبْتُهُ فَاَسْأَلُونِي الْمَغْفِرَةَ أَغْفِرْ لَكُمْ وَمَنْ عَلِمَ أَنِّي
 ذُو قُدْرَةٍ عَلَى الْمَغْفِرَةِ فَاسْتَغْفِرْنِي بِقُدْرَتِي غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٦٣
 ﴿٥١٩٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَأَغْفِرْ لِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيَّ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١١٣

١٥-٢-٤- الفضلُ

﴿٥١٩٨﴾ فَإِنَّ فِي كَرَمِكَ وَعَفْوِكَ وَفَضْلِكَ سَعَةً لِمَغْفِرَتِكَ ذُنُوبَنَا بِرَحْمَتِكَ؛ بحار الأنوار،
 ج ٨٨، ص ٢٦

١٦-٢-٤- الكرمُ

﴿٥١٩٩﴾ إغفر لي بجلالك وكرمك مغفرة بها تجل عني فيود ذنوبي وتغفر لي سيئاتي؛
 إقبال الأعمال، ص ٥٢٢

﴿٥٢٠٠﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ عَظِيمَ ذُنُوبِي بِعَظِيمِ عَفْوِكَ وَكَثِيرَ تَفْرِيطِي بِظَاهِرِ كَرَمِكَ؛ البلد الأمين،
 ص ١٣

﴿٥٢٠١﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَلَالِ وَجْهِكَ وَحِلْمِكَ وَمَجْدِكَ وَكَرَمِكَ أَنْ
 تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَتَرْحَمَهُمَا رَحْمَةً وَاسِعَةً؛ بحار الأنوار،
 ج ٩٤، ص ٣١١

﴿٥٢٠٢﴾ الحسن عليه السلام: أَوْسَعُ مَا يَكُونُ الْكَرِيمُ بِالْمَغْفِرَةِ إِذَا ضَاقَتْ بِالْمُذْنِبِ الْمَعْذِرَةُ؛
 بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ١١٥

﴿٥٢٠٣﴾ السجاد عليه السلام: فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِذُنُوبِي غَيْرُ ظَالِمٍ لِي وَإِنْ تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي فَبِجُودِكَ وَ
 بَكَرَمِكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٣٣٣

﴿٥٢٠٤﴾ فَإِنَّ فِي كَرَمِكَ وَعَفْوِكَ وَفَضْلِكَ سَعَةً لِمَغْفِرَتِكَ ذُنُوبَنَا بِرَحْمَتِكَ؛ بحار الأنوار،
 ج ٨٨، ص ٢٦

﴿٥٢٠٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا سَلَمَانُ إِنَّهُ مَنْ دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ وَكَانَ فِي حَيَاتِهِ قَدِ ارْتَكَبَ الْكِبَائِرَ
 ثُمَّ مَاتَ مِنْ لَيْلَتِهِ أَوْ مِنْ يَوْمِهِ بَعْدَ مَا دَعَا اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِهَذَا الدُّعَاءِ مَاتَ شَهِيداً وَإِنْ مَاتَ يَا
 سَلَمَانُ عَلَى غَيْرِ تَوْبَةٍ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ بِكَرَمِهِ وَعَفْوِهِ وَهُوَ هَذَا الدُّعَاءُ تَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
 الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ الْمُدَبِّرُ بَلَا وَزِيرٌ وَلَا خَلْقٌ مِنْ عِبَادِهِ
 يَسْتَشِيرُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٣٣٢

﴿اسماء الهی که عاملِ آمرزش هستند﴾

۱۴-۲-۴- قدرت

﴿۵۱۹۵﴾ به حقّ قدرتت بر من، مرا بیامرز.
﴿۵۱۹۶﴾ همه‌ی شما گناهکار هستید مگر کسانی که من آن‌ها را از گناه بازمی‌دارم. پس از من آمرزش بخواهید تا من آن‌ها را بیامرزم. هرکس معتقد باشد که من قادرم ببخشم و از من طلب آمرزش کند، او را می‌آمرزم.
﴿۵۱۹۷﴾ به تواناییات بر من، مرا بیامرز.

۱۵-۲-۴- فضل

﴿۵۱۹۸﴾ کرم و گذشت و احسان و فضل تو، به قدری وسیع است که با رحمت گناهانمان را می‌آمرزی.

۱۶-۲-۴- کرم و سخاوت

﴿۵۱۹۹﴾ به حقّ جلال و عظمت و کرامت و مهربانیات مرا بیامرز، آمرزشی که به واسطه‌ی آن قیود و زنجیرهای گناهانم را از گردنم بگشاید و خطاهایم را بیامزد.
﴿۵۲۰۰﴾ خداوندا! گناهان بزرگ و کوتاهی‌های فراوانم را به حقّ عظمت و بزرگواریات و لطف و کرم آشکارت بیامرز.
﴿۵۲۰۱﴾ خداوندا! به عظمت و جلال روی خداوندگاریات و بردباری و مجدت و کرامت و بخشندگیات از تو درخواست می‌کنم که بر محمد و خاندانش درود بفرستی و پدر و مادرم را بیامرزی و بر آن دو نفر رحمتی وسیع و مهربانانه بیاوری.
﴿۵۲۰۲﴾ بهترین زمانی که کریم باید چشم‌پوشی کند؛ هنگامی است که پوزش‌خواستن برای گناهکار دشوار است.
﴿۵۲۰۳﴾ اکنون اگر عقوبتم کنی بر من ستم نکرده‌ای و اگر لغزشم را ببخشایی و از من درگذری، بر من رحم آورده‌ای و این از بزرگواری و کرم توست.
﴿۵۲۰۴﴾ کرم و گذشت و احسان و فضل تو، به قدری وسیع است که با رحمت گناهانمان را می‌آمرزی.

﴿۵۲۰۵﴾ ای سلمان؛ هرکس این دعا را بخواند؛ حتّی اگر در زندگی‌اش همه‌ی گناهان کبیره را مرتکب شده باشد، اگر در همان روز یا شب که این دعا را خوانده باشد بمیرد، شهید خواهد بود، اگرچه ای سلمان آن شخص با توبه نمیرد؛ خدای تعالی همه‌ی گناهان او را به کرم خود و عفو خود می‌آمرزد و دعا این است: «به نام خدای بخشنده‌ی مهربان. همه‌ی ستایش‌ها برای خداست که خدایی جز خدای یکتا نیست، به راستی او پادشاه است، قدرت او [و آیات او] پیدا، تدبیرکننده است؛ بدون هیچ وزیری و آفریده‌ای از بندگان خود که بخواهد با آن‌ها مشورت کند».

﴿أَسْمَاءُ اللَّهِ الَّتِي بَعَثَ الْمَغْفِرَةَ﴾

﴿٥٢٠٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: نَحْنُ مُرْتَهَنُونَ بِأَلْأَعْمَالِ نَرْجُو مِنَ اللَّهِ الْعُفْرَانَ بِالْكَرَمِ وَالِامْتِنَانِ؛

إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٩٦

١٧-٢-٤-المَجْدُ

﴿٥٢٠٧﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَلَالِ وَجْهِكَ وَحِلْمِكَ وَمَجْدِكَ وَكَرَمِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَتَرْحَمَهُمَا رَحْمَةً وَاسِعَةً؛ بحار الأنوار،

ج ٩٤، ص ٣١١

١٨-٢-٤-المَشِيَّةُ

﴿٥٢٠٨﴾ الصادق عليه السلام: يَا مَنْ مَنْ عَلَى بَنُو حَيْدِهِ وَأَخْصَى عَلَى الذُّنُوبِ وَأَرْجُو أَنْ يَغْفِرَهَا لِي

بِمَشِيَّتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٣١

﴿٥٢٠٩﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ الْكِبَائِرُ فَمَا سِوَاهَا قَالَ قُلْتُ: دَخَلْتُ الْكِبَائِرُ فِي الْإِسْتِثْنَاءِ؟ قَالَ:

نَعَمْ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٣٣٣

﴿٥٢١٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَعَلِمَ أَنَّهَا مِنَ اللَّهِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ جَلَّ اسْمُهُ لَهُ شُكْرَهَا قَبْلَ أَنْ يُحَمِّدَهُ عَلَيْهَا وَلَا أَذْنَبَ ذَنْبًا فَعَلِمَ أَنَّ اللَّهَ مُطَّلِعٌ عَلَيْهِ إِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَسْتَغْفِرَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٨٢

١٩-٢-٤-الْمِنَّةُ

﴿٥٢١١﴾ إِغْفِرْ لِي بِمَنْكَ الذُّنُوبَ الْعِظَامَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُهَا غَيْرُكَ يَا عَلَّامُ الْغُيُوبِ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٤، ص ٣١٨

﴿٥٢١٢﴾ السَّجَاد عليه السلام: فَقَدِيمًا مَا مَنَنْتَ عَلَى أَوْلِيَائِكَ وَمُسْتَحَقِّي عُقُوبَتِكَ بِالْعَفْوِ وَالْمَغْفِرَةِ؛

بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٣٦

﴿٥٢١٣﴾ السَّجَاد عليه السلام: مَنْ عَلَى بِالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٣٢

﴿٥٢١٤﴾ مَنْ عَلَى بِمَغْفِرَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٧٧

﴿٥٢١٥﴾ الصادق عليه السلام: وَاجْعَلْنِي فِيهَا مِنْ عَقَائِكَ وَطَلْقَائِكَ مِنَ النَّارِ وَسُعْدَاءِ خَلْقِكَ الَّذِينَ أَغْنَيْتَهُمْ وَأَوْسَعْتَ عَلَيْهِمْ فِي الرِّزْقِ وَصُنَّتَهُمْ مِنْ بَيْنِ خَلْقِكَ وَلَمْ تَبْتَلِهِمْ وَمِمَّنْ مَنَنْتَ عَلَيْهِ بِرَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٦١

﴿٥٢١٦﴾ وَاعْفِرْ لِي بِمَنْكَ الذُّنُوبَ الْعِظَامَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُهَا غَيْرُكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣١٨

﴿١٢٧٠﴾

﴿اسماء الهی که عاملِ آمرزش هستند﴾

﴿۵۲۰۶﴾ ما اینک در گرو اعمال خویشیم و امیدواریم که خداوند با کرم و مَنّت خویش ما را بیامزد.

۱۷-۲-۴- بزرگواری

﴿۵۲۰۷﴾ خداوند! به عظمت و جلال روی خداوندگاریات و بردباری و مجدت و کرامت و بخشندگیات از تو درخواست می‌کنم که بر محمد و خاندانش درود بفرستی و پدر و مادرم را بیامیزی و بر آن دو نفر رحمتی وسیع و مهربانانه بیاوری.

۱۸-۲-۴- مشیت

﴿۵۲۰۸﴾ ای که با توحیدش بر من مَنّت نهاده و حساب گناهانم را دارد، امیدوارم که با مشیت و اراده‌اش آن‌ها را بیامزد.

﴿۵۲۰۹﴾ سلیمان بن خالد گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «خداوند شرک را نمی‌آمرزد؛ ولی جز آن هرچه از گناهان کبیره یا غیر آن باشد، می‌آمرزد». عرض کردم: «آیا گناهان کبیره را هم شامل می‌شود؟» فرمود: «بله».

﴿۵۲۱۰﴾ اگر بنده بداند هر نعمتی که خداوند ارزانی داشته از خداست، سپاس و شکر آن را پیش از آنکه بر آن نعمت حمد و ستایش کند؛ به جای آورده است. و اگر گناهی انجام دهد و بداند که خدا بر آن آگاه است و اگر بخواهد می‌تواند او را عذاب می‌کند و اگر بخواهد می‌بخشد، قبل از توبه و استغفار، خداوند آن گناهش را می‌بخشد.

۱۹-۲-۴- لطف و مَنّت

﴿۵۲۱۱﴾ ای دانای به اسرار؛ به سبب لطف و مَنّت، گناهان بزرگم را بیامزد، زیرا کسی جز تو آن را نمی‌آمرزد.

﴿۵۲۱۲﴾ تو همیشه با عفو و آمرزش، بر اولیا و مستحقان عذاب مَنّت نهاده‌ای.

﴿۵۲۱۳﴾ با آمرزش بر من مَنّت بگذار.

﴿۵۲۱۴﴾ با آمرزش بر من مَنّت بگذار.

﴿۵۲۱۵﴾ در این شب مرا از بندگان آزاد و دورشده از آتش و سعادت‌مند قرار ده، همان‌ها که بی‌نیازشان ساختی و روزی‌شان را فراوان نمودی و بین مخلوقات حفظشان کردی و گرفتارشان نساختی و با رحمت و آمرزش بر ایشان مَنّت نهادی.

﴿۵۲۱۶﴾ به لطف و مَنّت، گناهان بزرگ مرا بیامزد؛ که آن را کسی جز تو نمی‌آمرزد.

﴿صفات العبد أمام الله﴾

٢٠-٢-٤-النور

﴿٥٢١٧﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي بِنُورِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ ذُنُوبِي الَّتِي أَوْبَقْتَنِي؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٢٧

٢١-٢-٤-الهيئة

﴿٥٢١٨﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): يَا وَهَّابُ فَقَدِيمًا جُدْتَ عَلَى الْمُذْنِبِينَ بِالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧،

ص ١٤٦

٣-٤- صفات العبد أمام الله

١-٣-٤-المعرفة والتوحيد والإيمان واليقين

١-١-٣-٤-المعرفة

١-١-٣-٤-١-معرفة الله

﴿٥٢١٩﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): قَالَ جِبْرَائِيلُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَبْدِي إِذَا عَرَفْتَنِي وَعَبَدْتَنِي وَرَجَوْتَنِي وَلَمْ تُشْرِكْ بِي شَيْئًا غُفِرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلَوْ اسْتَقْبَلْتَنِي بِمِلْءِ الْأَرْضِ خَطَايَا وَذُنُوبًا اسْتَقْبَلْتُكَ بِمِلْثَاحِ مَغْفِرَةٍ وَعَفْوًا وَآغْفِرُ لَكَ وَلَا أَبَالِي؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٠٧

١-١-٣-٤-١-٢-المعرفة بأن النعمة من الله

﴿٥٢٢٠﴾ الصادق (عليه السلام): مَا مِنْ عَبْدٍ آذَنْبَ ذَنْبًا فَدَنِمَ عَلَيْهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَسْتَغْفِرَ وَمَا مِنْ عَبْدٍ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ نِعْمَةً فَعَرَفَ أَنَّهَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَحْمَدَهُ؛ الكافي، ج ٢،

ص ٤٢٧

١-٢-٣-٤-التوحيد

١-١-٢-٣-٤-١-المعرفة بأن الله واحد أحد

﴿٥٢٢١﴾ الحسن (عليه السلام): إِدْعَى رَجُلٌ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ (عليه السلام) أَلْفَ دِينَارٍ كَذِبًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ عَلَيْهِ فَذَهَبًا إِلَى شَرِيحٍ فَقَالَ لِلْحَسَنِ (عليه السلام) أَتَخْلِفُ قَالَ إِنْ حَلَفَ خَصْمِي أُعْطِيهِ فَقَالَ شَرِيحٌ لِلرَّجُلِ قُلْ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَقَالَ الْحَسَنُ لَا أُرِيدُ مِثْلَ هَذَا لَكِنْ قُلْ بِاللَّهِ إِنَّ لَكَ عَلَى هَذَا وَخُذْ أَلْفَ فَقَالَ الرَّجُلُ ذَلِكَ وَأَخَذَ الدَّانِيَرِ فَلَمَّا قَامَ خَرَّ إِلَى الْأَرْضِ وَمَاتَ فَسُئِلَ الْحَسَنُ (عليه السلام) عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ خَشِيتُ أَنَّهُ لَوْ تَكَلَّمَ بِالتَّوْحِيدِ يُغْفَرُ لَهُ يَمِينُهُ بِبَرَكَةِ التَّوْحِيدِ وَ يُحْجَبُ عَنْهُ عُقُوبَةُ يَمِينِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٣، ص ٣٢٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۲۰-۲-۴- نور

﴿۵۲۱۷﴾ خداوند؛ به نور وجه بخشنده، گناهی را که خوارم کرده‌اند، بیامرزد.

۲۱-۲-۴- بخشش

﴿۵۲۱۸﴾ ای بخشنده، که دیر زمانی است نسبت به گنهکاران سخاوتمندانه رفتار کرده و آمرزش نصیبشان کرده‌ای.

۳-۴- صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند

۱-۳-۴- معرفت، توحید، ایمان، یقین

۱-۱-۳-۴- معرفت

۱-۱-۱-۳-۴- شناخت خدا

﴿۵۲۱۹﴾ جبرئیل علیه السلام گوید، خداوند متعال فرمود: بنده‌ی من؛ هرگاه مرا شناختی، مرا عبادت کردی و به من امیدوار بودی و کسی را با من شریک نساختی، تو را می‌آمرزم؛ اگر گناهانت دنیا را پر کرده باشد، من هم دنیا را برای تو از آمرزش پر می‌کنم و باکی هم ندارم.

۲-۱-۱-۳-۴- آگاهی از اینکه نعمت از طرف خداوند است

﴿۵۲۲۰﴾ هیچ بنده‌ای نیست که گناه کرده و از آن پشیمان شود؛ مگر اینکه خداوند پیش از آنکه استغفار کند او را می‌آمرزد، و هیچ بنده‌ای نیست که خداوند به او نعمتی بدهد و بداند که آن نعمت از جانب خدا است؛ مگر اینکه خداوند او را می‌آمرزد پیش از آنکه حمد خدا و شکر نعمت را به‌جا آورد.

۲-۲-۱-۳-۴- توحید

۱-۲-۱-۳-۴- آگاهی از اینکه خداوند یگانه و یکتاست

﴿۵۲۲۱﴾ روزی مردی به دروغ ادعا کرد که هزار دینار از امام حسن علیه السلام طلبکار است، ولی آن حضرت در حقیقت مدیون وی نبود. نزد شریح قاضی رفتند. شریح به امام حسن علیه السلام گفت: «قسم می‌خوری؟» فرمود: «اگر این شخص که مدعی است قسم بخورد من به او عطا خواهم کرد.» شریح به آن مرد گفت: «قسم بخور به حق آن خدایی که غیر از او خدایی نیست و او بر غیب و شهود دانا است.» امام حسن علیه السلام فرمود: «منظور من چنین قسمی نبود، بلکه باید بگویدی، به خدا قسم که من از تو این مبلغ را طلبکارم و هزار دینار را بگیرد.» آن مرد این قسم را خورد و پول‌ها را گرفت. وقتی از جای برخاست به زمین افتاد و مرد. موقعی که راجع به نحوه‌ی قسم خوردن از امام حسن علیه السلام جويا شدند، فرمود: «آن قسمی که شریح گفت حاوی توحید خدای مهربان بود. من می‌ترسیدم که خدا به برکت ذکر توحید او را از عقوبت قسم دروغی که خورد عفو کند.»

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٢٢٢﴾ الصادق عليه السلام: أَسْأَلُكَ بِتَوْحِيدِكَ الَّذِي فَطَرْتَ عَلَيْهِ الْعُقُولَ وَ أَخَذْتَ بِهِ الْمَوَائِقَ وَ أَرْسَلْتَ بِهِ الرُّسُلَ وَ أَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْكُتُبَ وَ جَعَلْتَهُ أَوَّلَ فُرُوضِكَ وَ نِهَايَةَ طَاعَتِكَ فَلَمْ تَقْبَلْ حَسَنَةً إِلَّا مَعَهَا وَ لَمْ تَغْفِرْ سَيِّئَةً إِلَّا بَعْدَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٢٧٤

﴿٥٢٢٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اِغْفِرْ لِلْأَحْيَاءِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الَّذِينَ وَحَّدُوكَ وَ صَدَّقُوا رَسُولَكَ وَ تَمَسَّكُوا بِدِينِكَ وَ عَمِلُوا بِفَرَائِضِكَ وَ اقْتَدَوْا بِنَبِيِّكَ وَ سَنُوا سُنَّتَكَ وَ أَحْلَوْا حَلَالَكَ وَ حَرَّمُوا حَرَامَكَ وَ خَافُوا عِقَابَكَ وَ رَجَّوْا ثَوَابَكَ وَ وَالَوْا أَوْلِيَاءَكَ وَ عَادَوْا أَعْدَاءَكَ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٧٥

﴿٥٢٢٤﴾ إِلَهِي اغْفِرْ لِي وَ لِمَنْ تُعَذِّبُنِي وَ تَوْحِيدُكَ فِي قَلْبِي وَ مَا إِخَالَكَ تَفْعَلْ عَنِّي؛

بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٢٨

﴿٥٢٢٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَمَّا الْمُطِيعُونَ لَنَا فَسَيَغْفِرُ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ امْتِنَانًا إِلَى إِحْسَانِهِمْ قَالُوا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَ مِنَ الْمُطِيعُونَ لَكُمْ قَالَ الَّذِينَ يُوحِّدُونَ رَبَّهُمْ وَ يَصِفُونَهُ بِمَا يَلِيقُ بِهِ مِنَ الصِّفَاتِ وَ يُؤْمِنُونَ بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ ﷺ وَ يُطِيعُونَ اللَّهَ فِي إِتْيَانِ فَرَائِضِهِ وَ تَرْكِ مَحَارِمِهِ وَ يُحْيُونَ أَوْقَاتَهُمْ بِذِكْرِهِ وَ بِالصَّلَاةِ عَلَى نَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ آلِهِ الطَّيِّبِينَ وَ يَتَّقُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمُ الشَّحَّ وَ الْبُخْلَ وَ يُؤَدُّونَ كُلَّ مَا فَرَضَ عَلَيْهِمْ مِنَ الزَّكَاةِ وَ لَا يَمْنَعُونَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٦٣

﴿٥٢٢٦﴾ الرضا عليه السلام: إِنَّ الْإِسْلَامَ غَيْرُ الْإِيمَانِ وَ كُلُّ مُؤْمِنٍ مُسْلِمٌ وَ لَيْسَ كُلُّ مُسْلِمٍ مُؤْمِنًا وَ لَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ وَ لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَ هُوَ مُؤْمِنٌ وَ أَصْحَابُ الْخُدُودِ مُسْلِمُونَ لَا مُؤْمِنُونَ وَ لَا كَافِرُونَ وَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَا يُدْخِلُ النَّارَ مُؤْمِنًا وَ قَدْ وَعَدَهُ الْجَنَّةَ وَ لَا يُخْرِجُ مِنَ النَّارِ كَافِرًا وَ قَدْ أَوْعَدَهُ النَّارَ وَ الْخُلُودَ فِيهَا وَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَ يَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ مُذْنِبُو أَهْلِ التَّوْحِيدِ يُدْخَلُونَ فِي النَّارِ وَ يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَ الشِّفَاعَةُ جَائِزَةٌ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٣٥٦

﴿٥٢٢٧﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْمَلَائِكَةَ إِذَا سَمِعُوا الْأَذَانَ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ قَالُوا هَذِهِ أَصْوَاتُ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ بِتَوْحِيدِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ حَتَّى يَفْرَغُوا مِنْ تِلْكَ الصَّلَاةِ؛

الكافي، ج ٣، ص ٣٠٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۲۲﴾ و از تو درخواست می‌کنم به یگانگی‌ات که عقل‌ها را با دانستن آن آفریدی و پیمان‌ها را بر آن گرفتی و پیامبران را برای آن فرستادی و کتاب‌ها را برای آن نازل کردی و آن را اولین واجبات و نهایت فرمانت قرار دادی. پس نیکی‌ها را تنها با آن می‌پذیری و گناهان را تنها پس از پذیرش آن می‌آمرزی.

﴿۵۲۲۳﴾ مردان و زنان مؤمن را پیامرز، کسانی که تو را به یگانگی پرستیدند و رسالت را تصدیق کردند و به دینت چنگ زدند و به واجبات عمل کردند و از پیامبرت پیروی کردند و روش و سنت تو را برپا داشتند، حلالیت را حلال و حرمت را حرام شمردند، از کیفر تو ترسیدند، به ثواب امیدوار شدند، با دوستان دوستی کردند و با دشمنان دشمنی کردند.

﴿۵۲۲۴﴾ خداوند! مرا پیامرز و عذاب نکن؛ زیرا توحید تو در قلبم است و گمان نمی‌کنم که با من این‌گونه برخورد کنی.

﴿۵۲۲۵﴾ کسانی که از ما اطاعت می‌کنند، خداوند به‌زودی گناهان آن‌ها را می‌آمرزد و به خاطر کارهای نیکشان بر آن‌ها منت می‌گزارد؛ گفتند: «یا امیرالمؤمنین؛ پیروان شما چه کسانی هستند؟» فرمود: «کسانی که خدا را به یگانگی می‌شناسند و او را با صفات شایسته وصف می‌کنند و به محمد ﷺ به‌عنوان پیامبر اعتقاد دارند و خداوند را در انجام واجبات اطاعت می‌کنند و از محرمات دست بازمی‌دارند؛ اوقات خود را با یاد خدا زنده نگاه می‌دارند، و بر محمد و خاندان او درود می‌فرستند و از بخل و حسادت خودداری می‌نمایند و زکاتی را که خداوند واجب کرده ادا می‌کنند و آن را از مستحقان و نیازمندان دریغ نمی‌دارند».

﴿۵۲۲۶﴾ اسلام غیر از ایمان است. هر مؤمنی مسلمان است ولی هر مسلمانی مؤمن نیست. دزد در هنگام دزدی ایمان ندارد و زناکار در هنگام زنا مؤمن نیست. کسانی که حد بر آن‌ها واجب می‌شود مسلمانند؛ نه مؤمن هستند و نه کافر. خداوند عزیز، مؤمن را وارد جهنم نمی‌کند، چراکه به او وعده‌ی بهشت داده است و کافر را از جهنم خارج نمی‌کند او را در آتش جاودان می‌دارد و مشرک را نمی‌آمرزد، ولی گناه کمتر از شرک را برای کسی که بخواهد می‌آمرزد و گناهکاران موحد داخل جهنم می‌شوند ولی از آن خارج خواهند شد و شفاعت برای آن‌ها جایز است.

﴿۵۲۲۷﴾ هرگاه فرشتگان صدای اذان اهل زمین را بشنوند، می‌گویند: این صدای امت محمد ﷺ است که به توحید و یگانگی خداوند اقرار می‌کنند، پس برای امت محمد ﷺ از خداوند طلب آمرزش می‌کنند، تا از آن نماز فراغت یابند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٢٢٨﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ لِلَّهِ عِزًّا وَجَلَّ عَمُودًا مِنْ يَافُوتَةِ حَمَرَاءَ رَأْسُهُ تَحْتَ الْعَرْشِ وَاسْفَلُهُ عَلَى ظَهْرِ الْخُوتِ فِي الْأَرْضِ السَّابِغَةِ السُّفْلَى قَالَ إِذَا قَالَ الْعَبْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اهْتَزَّ الْعَرْشُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ اسْكُنْ يَا عَرْشِي فَيَقُولُ لَا اسْكُنْ وَأَنْتَ لَمْ تَغْفِرْ لِقَائِلِهَا فَيَقُولُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى اشْهَدُوا سَكَّانَ سَمَاوَاتِي أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لِقَائِلِهَا؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢١٣

﴿٥٢٢٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: حَمْدُهُ حَمْدٌ مُقَرَّبٌ بِرُبُوبِيَّتِهِ مُتَخَضِعٌ لِعِبَادِيَّتِهِ مُتَنَصِّلٌ مِنْ خَطِيئَتِهِ مُعْتَرِفٌ بِتَوْحِيدِهِ مُسْتَعِيدٌ مِنْ وَعِيدِهِ مُؤَمِّلٌ مِنْ رَبِّهِ مَغْفِرَةٌ تُنْجِيهِ يَوْمَ يَشْغُلُ كُلُّ عَنْ فَصِيلَتِهِ وَبَيْنَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٣٤٢

﴿٥٢٣٠﴾ الصادق عليه السلام: سُئِلَ الصَّادِقُ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عِزًّا وَجَلَّ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ هَلْ تَدْخُلُ الْكِبَائِرُ فِي مَشِيئَةِ اللَّهِ قَالَ نَعَمْ ذَاكَ إِلَيْهِ عِزٌّ وَجَلٌّ إِنَّ شَاءَ عَذَّبَ عَلَيْهَا وَإِنْ شَاءَ عَفَا؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص ٥٧٤

﴿٥٢٣١﴾ الرسول ﷺ: فَيُنَادِي سَخَائِلُ بِثَلَاثَةِ أَصْوَاتٍ كُلُّ لَيْلَةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الْعِشَاءِ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ غَفَرَ لِلْمُصَلِّينَ الْمُوَحِّدِينَ فَلَا يَبْقَى مَلَكٌ فِي السَّمَوَاتِ السَّبْعِ إِلَّا اسْتَغْفَرَ لِلْمُصَلِّينَ وَدَعَا لَهُمْ بِالْمُدَاوَمَةِ عَلَى ذَلِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٨٢

﴿٥٢٣٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: فَيُنَادِي مِيخَائِيلُ بِثَلَاثَةِ أَصْوَاتٍ كُلُّ لَيْلَةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الْعِشَاءِ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ غَفَرَ لِلْمُصَلِّينَ الْمُوَحِّدِينَ فَلَا يَبْقَى مَلَكٌ فِي السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ إِلَّا اسْتَغْفَرَ لِلْمُصَلِّينَ؛ جامع الأخبار، ص ٧١

﴿٥٢٣٣﴾ الرسول ﷺ: قَالَ اللَّهُ عِزًّا وَجَلَّ مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَهُوَ لَا يَعْلَمُ أَنَّ لِي أَنْ أَعَذِّبَهُ أَوْ أَعْفُو عَنْهُ لَا غَفْرَتُ لَهُ ذَلِكَ الذَّنْبَ أَبَدًا وَمَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّ لِي أَنْ أَعَذِّبَهُ أَوْ أَعْفُو عَنْهُ عَفْوَتُ عَنْهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٦٠

﴿٥٢٣٤﴾ الرسول ﷺ: قَالَ جِبْرَائِيلُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَبْدِي إِذَا عَرَفْتَنِي وَعَبَدْتَنِي وَرَجَوْتَنِي وَلَمْ تُشْرِكْ بِي شَيْئًا غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلَوْ اسْتَقْبَلْتَنِي بِمِلْءِ الْأَرْضِ خَطَايَا وَذُنُوبًا اسْتَقْبَلَكَ بِمِلْئِهَا مَغْفِرَةً وَعَفْوًا وَاعْفُ لَكَ وَلَا أَبَالِي؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٠٧

﴿٥٢٣٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ مَاتَ وَهُوَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ عِزًّا وَجَلَّ شَيْئًا فَقَدْ حَلَّتْ لَهُ مَغْفِرَتُهُ إِنَّ شَاءَ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۲۸﴾ خدای عزّ و جلّ عمودی از یاقوت سرخ دارد، که سرش در زیر عرش است و پایین و زیرش بر پشت یک ماهی در زمین هفتم؛ که از همه‌ی طبقات زمین پایین‌تر است. پس چون بنده «لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» بگوید؛ عرش به لرزه درمی‌آید و آن عمود به جنبش درمی‌آید و ماهی حرکت می‌کند. و خدای تبارک و تعالی می‌فرماید: «ای عرش من، آرام بگیر». عرش عرض می‌کند: «آیا آرام بگیرم درحالی که تو گوینده‌ی آن را نیامرزیده‌ای؟» پس خدای تبارک و تعالی می‌فرماید: «ای ساکنان آسمان‌های من گواه باشید که من گوینده‌ی آن را آمرزیدم».

﴿۵۲۲۹﴾ او را ستایش می‌کنم، ستایش کسی که به پروردگاری‌اش اقرار می‌کند، برای پرستش او کرنش می‌کند، از گناهش رها می‌شود، به توحید و یکتایی‌اش معترف است، از عذابش پناه می‌جوید؛ آرزومندی که در روزی که هرکسی نسبت به اقوام و فرزندان بی‌توجه خواهد بود، امید به آمرزش پروردگارش دارد.

﴿۵۲۳۰﴾ از امام صادق (علیه السلام) پرسیدند: «از معنی سخن خداوند عزّ و جلّ: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَ يَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ». آیا اهل کبائر در اراده‌ی خداوند داخل هستند؟» یعنی چون فرمود «لِمَنْ يَشَاءُ» هر که را که بخواهد، آیا اینان را می‌آمرزد یا نه؟ حضرت فرمود: آری این به دست اوست، اگر بخواهد آنان را بر آن معاصی عقوبت می‌کند و اگر بخواهد عفو می‌فرماید.

﴿۵۲۳۱﴾ سخائیل هر شب پس از نماز عشا سه بار ندا می‌دهد: که ای فرشتگان خدا؛ گواه باشید که خداوند برای یکتاپرستان نمازگزار، آمرزش خویش را مقرر فرمود و هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها باقی نمی‌ماند مگر آنکه برای نمازگزاران طلب آمرزش و درخواست مداومت بر کارشان را می‌کند.

﴿۵۲۳۲﴾ میخائیل هر شب پس از نماز عشا سه بار ندا می‌دهد: که ای فرشتگان خدا؛ گواه باشید که خداوند برای یکتاپرستان نمازگزار، آمرزش خویش را مقرر فرمود و هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها باقی نمی‌ماند مگر آنکه برای نمازگزاران طلب آمرزش می‌کند.

﴿۵۲۳۳﴾ خداوند عزّ و جلّ می‌فرماید: «هرکس گناهی صغیره یا کبیره مرتکب شود و نداند که من می‌توانم او را عذاب کنم یا ببخشایم، هرگز گناه او را نمی‌آمرزم و هرکس گناهی صغیره یا کبیره مرتکب شود و بداند که در اختیار من است که او را عذاب کنم یا ببخشم، او را می‌بخشم».

﴿۵۲۳۴﴾ جبرئیل (علیه السلام) گوید، خداوند متعال فرمود: بنده‌ی من؛ هرگاه مرا شناختی، مرا عبادت کردی و به من امیدوار بودی و کسی را با من شریک نساختی، تو را می‌آمرزم؛ اگر گناهانت دنیا را پر کرده باشد، من هم دنیا را برای تو از آمرزش پر می‌کنم و باکی هم ندارم.

﴿۵۲۳۵﴾ کسی که بمیرد و حال آنکه هیچ‌گاه به خدا شرک نورزیده باشد، اگر خدا بخواهد که او را بیامرزد، مغفرت خدا بر او فرود می‌آید.

﴿صفات العبد أمام الله﴾

﴿٥٢٣٦﴾ الرسول ﷺ: يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّ رَبَّكَ يُبَاهِي الْمَلَائِكَةَ بِثَلَاثَةِ نَفَرٍ رَجُلٌ يُصْبِحُ فِي أَرْضٍ قَفْرٍ فَيُؤَدِّنُ ثُمَّ يَقِيمُ ثُمَّ يُصَلِّيَ فَيَقُولُ رَبُّكَ عَزَّ وَجَلَّ لِلْمَلَائِكَةِ انْظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي يُصَلِّيُ وَلَا يَرَاهُ أَحَدٌ غَيْرِي فَيَنْزِلُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يُصَلُّونَ وَرَاءَهُ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى الْعَدِيدِ مِنْ ذَلِكَ الْيَوْمِ؛ وسائل الشريعة، ج ٥، ص ٢٩٦

﴿٥٢٣٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَمَا ثَوَابُ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَالَ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا طُمِسَتْ ذُنُوبُهُ كَمَا يُطْمَسُ الْحَرْفُ الْأَسْوَدُ مِنَ الرَّقِّ الْأَبْيَضِ فَإِذَا قَالَ ثَانِيَةً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا خَرَقَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَصُفُوفُ الْمَلَائِكَةِ حَتَّى تَقُولَ الْمَلَائِكَةُ بَعْضُهَا لِبَعْضٍ اخْشَعُوا لِعِظْمَةِ اللَّهِ فَإِذَا قَالَ ثَالِثَةً مُخْلِصًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَمْ تُنْهَنَّهُ دُونَ الْعَرْشِ فَيَقُولُ الْجَلِيلُ اسْكُنِي فَوْعَزْتِي وَجَلَالِي لَا غَفِيرَ لِقَائِكَ بِمَا كَانَ فِيهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٥٨

﴿٥٢٣٨﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ، إِنْ أَمَتَكَ لَوْ أَتَوْنِي بِذُنُوبٍ كَأَمْثَالِ الْجِبَالِ، لَغَفَرْتُ لَهُمْ مَا لَمْ يُشْرِكُوا بِي شَيْئًا وَلَمْ يُؤَالُوا لِي عَدُوًّا؛ الفضائل، ص ١٢١

﴿٥٢٣٩﴾ الرسول ﷺ: بَيْنَمَا رَجُلٌ مُسْتَلْقٍ عَلَى ظَهْرِهِ يَنْظُرُ إِلَى السَّمَاءِ وَإِلَى النُّجُومِ وَيَقُولُ وَاللَّهِ إِنْ لَكَ لَرَبًّا هُوَ خَالَقُكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي قَالَ فَنَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ فَغَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣، ص ٨

٢-١-٣-٤- التَّوْحِيدُ فِي الْإِعْتِصَامِ

﴿٥٢٤٠﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ مَخْلُوقٍ يَعْتَصِمُ بِي دُونَ خَلْقِي إِلَّا ضَمَنْتُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رِزْقَهُ فَإِنْ سَأَلَنِي أَعْطَيْتُهُ وَإِنْ دَعَانِي أَجَبْتُهُ وَإِنْ اسْتَغْفَرَنِي غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢١٤

٢-١-٣-٤- التَّوْحِيدُ فِي الْمَغْفِرَةِ

﴿٥٢٤١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قَالَ: سُبْحَانَكَ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ ثُمَّ ضَحِكَ فَقِيلَ لَهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَى شَيْءٍ ضَحِكْتَ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ مِثْلَ مَا قُلْتَ ثُمَّ ضَحِكَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مِنْ أَى شَيْءٍ تَضَحَكَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُعْجَبُ بَعْدِهِ إِذَا قَالَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ١٣٧

﴿٥٢٤٢﴾ الرسول ﷺ: أَنْ الْعَبْدَ إِذَا قَالَ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِلْكِتَابَةِ أَكْتُبُوا لِعَبْدِي الْمَغْفِرَةَ بِمَعْرِفَتِهِ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ كُلَّهَا جَمِيعًا إِلَّا أَنَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٠١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۳۶﴾ ای ابوذر؛ پروردگار منان به واسطه‌ی وجود سه نفر، بر ملائکه مباهات می‌کند؛ اوّل کسی که در بیابان بی‌آب و علف و خالی از سکنه است، اذان و اقامه می‌گوید و نماز می‌خواند. در اینجا پروردگار به ملائکه می‌گوید: به بندهام نظر کنید، نماز می‌خواند درحالی که احدی جز من او را نمی‌بیند. در این حال هفتاد هزار فرشته فرود آمده پشت سرش نماز می‌گزاردند و تا فردای آن روز برایش استغفار می‌کنند.

﴿۵۲۳۷﴾ ای امیرالمؤمنین (علیه السلام)؛ ثواب کسی که «لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» بگوید چیست؟ فرمود: هر کس از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید همچنان که برگ درخت در ایام خزان بریزد گناه از بدنش می‌ریزد و هر کس دوباره از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید درهای آسمان‌ها و صفوف فرشتگان باز می‌شود تا اینکه بعضی از فرشتگان به بعضی دیگر می‌گویند: «بر عظمت خدا سر فرود آورید» چون مرتبه‌ی سوّم بنده‌ی مؤمن از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید عرش به حرکت در می‌آید. در آن زمان خداوند بلندمرتبه و بزرگ می‌گوید: «ای عرش؛ ساکن شو و آرام گیر؛ به عزّت و جلالم سوگند که گوینده‌ی آن را با هر گناهی که در پرونده‌ی اوست، آمرزیدم».

﴿۵۲۳۸﴾ ای محمد؛ اگر امت تو به بلندای کوه‌های بلند گناه داشته باشند، تا وقتی که به من شرک نورزیده و تحت ولایت دشمنانم نباشند، آن‌ها را خواهم بخشید.

﴿۵۲۳۹﴾ مردی به پشت دراز کشیده بود و به‌سوی آسمان به ستارگان می‌نگریست و می‌گفت: «به خدا سوگند که تو پروردگاری داری که آفریننده‌ی توست؛ خداوند؛ مرا بیامرز». حضرت فرمود: «پس خدای عزّ و جلّ به‌سوی او نظر فرمود و او را آمرزید».

۲-۲-۱-۳-۴- توحید در چنگ‌زدن

﴿۵۲۴۰﴾ هر مخلوقی که به من و نه به مخلوق دیگری متوسّل شود، آسمان‌ها و زمین را ضامن روزی‌اش می‌کنم؛ اگر این چنین بنده‌ای از من درخواست کند، عطا می‌کنم؛ اگر دعا کند، دعایش را اجابت می‌کنم؛ و اگر آمرزش بخواهد، او را می‌آمرزم.

۳-۲-۱-۳-۴- توحید در آمرزش

﴿۵۲۴۱﴾ فرمود: «سُبْحَانَكَ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ» و آن‌گاه خندید، گفتند: «ای امیرالمؤمنین برای چه خندیدی؟» فرمود: «پیامبر (صلی الله علیه و آله) را دیدم که مثل آنچه را که گفتم، گفت و آن‌گاه خندید. گفتم: «ای پیامبر خدا برای چه خندیدی؟» فرمود: «پروردگارت از بنده‌ای خوشش می‌آید که بگوید «إِغْفِرْ لِي ذُنُوبِي» و بداند که جز او کسی گناه را نمی‌آمرزد».

﴿۵۲۴۲﴾ وقتی بنده این را گفت، خداوند به فرشتگان نویسنده‌ی اعمال می‌فرماید: در برابر این شناخت و معرفت بندهام که «همه‌ی گناهان را جز من کسی نمی‌تواند بیامرزد» آمرزش را برای او ثبت کنید.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٢٤٣﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَهُوَ مُعْرِضٌ عَنْهُ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَهُوَ مُعْرِضٌ عَنْهُ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي فَيَقُولُ سُبْحَانَهُ لِلْمَلَائِكَةِ أَلَّا تَرَوْنَ عَبْدِي سَأَلَنِي الْمَغْفِرَةَ وَأَنَا مُعْرِضٌ عَنْهُ ثُمَّ سَأَلَنِي الْمَغْفِرَةَ عَلِمَ عَبْدِي أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنَا أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٣٧٥

﴿٥٢٤٤﴾ إِنَّ الرَّجُلَ لَيَدْعُو رَبَّهُ وَهُوَ عَنْهُ مُعْرِضٌ ثُمَّ يَدْعُو رَبَّهُ وَهُوَ عَنْهُ مُعْرِضٌ ثُمَّ يَدْعُو رَبَّهُ وَهُوَ عَنْهُ مُعْرِضٌ فَإِذَا كَانَتِ الرَّابِعَةُ يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَدْعُونِي عَبْدِي وَأَنَا عَنْهُ مُعْرِضٌ عَرَفَ عَبْدِي أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ إِلَّا أَنَا أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٨٤

١-٢-٤-٣-٤- الشَّهَادَةُ بِالتَّوْحِيدِ

﴿٥٢٤٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ انْتَبَهَ مِنْ فِرَاشِهِ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَكَفَرْتُ بِالطَّاغُوتِ غَفَرَ اللَّهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ١٤٦

﴿٥٢٤٦﴾ الرسول ﷺ: يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي أَعْطَيْتُكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْأَلُونِي وَغَفَرْتُ لَكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْتَغْفِرُونِي فَمَنْ لَقِيَنِي مِنْكُمْ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدِي وَرَسُولِي أَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٣، ص ١٢

١-٣-٤-٣- الإيمان

﴿٥٢٤٧﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجُورُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (النساء: ١٥٢)

﴿٥٢٤٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ (المائدة: ٩)

﴿٥٢٤٩﴾ الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (الأعراف: ١٥٣)

﴿٥٢٥٠﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (الأنفال: ٤)

﴿٥٢٥١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (الأنفال: ٢٩)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۴۳﴾ بنده می گوید: «خداوند! مرا بیامرز»، ولی خدا از او روی برمی گرداند؛ و اگر بار دوم هم بگوید، باز خداوند به او اعتنا نمی کند، اما در دفعه‌ی سوم خداوند به ملائکه می فرماید: «آیا نمی بینید که بنده‌ی من از من آمرزش خواست و من به او اعتنا نکردم؛ دوباره خواست باز اعتنا نکردم؛ بار سوم هم خواست؛ پس این بنده‌ام معتقد است که کسی غیر از من نمی تواند گناهانش ببخشد. لذا من هم شما را شاهد می گیرم که گناهان این بنده‌ام را آمرزیدم».

﴿۵۲۴۴﴾ فردی پروردگارش را می خواند و خداوند رو برمی گرداند، دوباره می خواند و خداوند اعتنا نمی کند، و باز می خواند و او توجه نمی کند، اما وقتی چهارمین بار می شود، خداوند تبارک و تعالی می گوید: بنده‌ام مرا می خواند و من رو برمی گردانم، حال که او می داند که جز من کسی گناه او را نمی آموزد، من شما [فرشتگان] را گواه می گیرم که او را آمرزیدم.

۴-۳-۱-۲-۴- شهادت به توحید

﴿۵۲۴۵﴾ هرکس از بستر برخیزد و بگوید: «گواهی می دهم که هیچ خدایی جز الله نیست، به خدا ایمان آوردم و به طاغوت کافر شدم»؛ خداوند تمام گناهانش را می آمرزد.

﴿۵۲۴۶﴾ ای امت محمد! رحمت من بر خشمم سبقت گرفته است. پیش از آنکه از من درخواست کنید، به شما عطا می کنم و پیش از آنکه از من آمرزش بخواهید، شما را می آمرزم. پس هرکس از شما به هنگام دیدار من شهادت دهد که معبودی جز من نیست و محمد ﷺ بنده و فرستاده‌ی من است، او را به رحمت خود وارد بهشت می کنم.

۴-۳-۱-۳- ایمان

﴿۵۲۴۷﴾ (ولی) کسانی که به خدا و رسولان او ایمان آورده و میان آن ها جدایی نمی اندازند، پاداششان را خواهد داد؛ خداوند، آمرزنده و مهربان است.

﴿۵۲۴۸﴾ خداوند، به آن ها که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده اند، وعده‌ی آمرزش و پاداش عظیم داده است.

﴿۵۲۴۹﴾ و آن ها که گناه کردند، و بعد از آن توبه کردند و ایمان آوردند، (امید عفو او را دارند؛ زیرا) پروردگار تو، بعد از این عمل، آمرزنده و مهربان است.

﴿۵۲۵۰﴾ (آری)، مؤمنان حقیقی آن ها هستند؛ برای آنان نزد پروردگارشان درجاتی است؛ و برای آنها، آمرزش و روزی بی عیب و نقص مقرر شده است.

﴿۵۲۵۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده اید! اگر از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید، برای شما وسیله‌ای جهت جدا ساختن حق از باطل قرار می دهد؛ (روشن بینی خاصی که در پرتو آن، حق را از باطل خواهید شناخت)؛ و گناهانتان را می پوشاند؛ و شما را می آموزد؛ و خداوند صاحب فضل و بخشش عظیم است.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٢٥٢﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (الأنفال: ٧٤)

﴿٥٢٥٣﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ هُمْ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (التوبة: ٩٩)

﴿٥٢٥٤﴾ إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السَّحَرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى (طه: ٧٣)

﴿٥٢٥٥﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى (طه: ٨٢)

﴿٥٢٥٦﴾ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (الحج: ٥٠)

﴿٥٢٥٧﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (الفرقان: ٧٠)

﴿٥٢٥٨﴾ فَالْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ... إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ (الشعراء: ٤٦-٥١)

﴿٥٢٥٩﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ... أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٣٥)

﴿٥٢٦٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٧٠-٧١)

﴿٥٢٦١﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (سبا: ٤)

﴿٥٢٦٢﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ (فاطر: ٧)

﴿٥٢٦٣﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (غافر: ٧)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۵۲﴾ و آن‌ها که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا جهاد کردند، و آن‌ها که پناه دادند و یاری کردند، آنان مؤمنان حقیقی‌اند؛ برای آن‌ها، آمرزش (و رحمت خدا) و روزی شایسته‌ای است.

﴿۵۲۵۳﴾ گروهی (دیگر) از اعراب بادیه‌نشین، به خدا و روز رستاخیز ایمان دارند؛ و آنچه را انفاق می‌کنند، مایه‌ی تقرب به خدا، و دعای بر پیامبر می‌دانند؛ آگاه باشید این‌ها مایه‌ی تقرب آن‌هاست. خداوند به‌زودی آنان را در رحمت خود وارد خواهد ساخت؛ به یقین، خداوند آمرزنده‌ای مهربان است!

﴿۵۲۵۴﴾ ما به پروردگاران ایمان آوردیم تا گناهانمان و آنچه را از سحر و جادو بر ما تحمیل کردی بیامرزد؛ و خدا بهتر و پایدارتر است».

﴿۵۲۵۵﴾ و من هر که را توبه کند، و ایمان آورد، و عمل صالح انجام دهد، سپس هدایت شود، می‌آمرزم.

﴿۵۲۵۶﴾ آن‌ها که ایمان آوردند و اعمال صالح انجام دادند، آمرزش و روزی پرارزشی دریافت خواهند کرد.

﴿۵۲۵۷﴾ مگر کسانی که توبه کنند و ایمان آورند و عمل صالح انجام دهند، که خداوند گناهان آنان را به حسنات مبدل می‌کند؛ و خداوند همواره آمرزنده و مهربان بوده است.

﴿۵۲۵۸﴾ همه‌ی ساحران به سجده افتادند... ما امیدواریم که پروردگاران خطاهای ما را ببخشد، چرا که ما نخستین ایمان‌آوردگان بودیم».

﴿۵۲۵۹﴾ خداوند برای همه‌ی مردان و زنان مسلمان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است.

﴿۵۲۶۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید؛ تقوای الهی پیشه کنید و سخن حق بگویید. تا خدا کارهای شما را اصلاح کند و گناهانتان را بیامرزد؛ و هرکس اطاعت خدا و رسولش کند، به رستگاری (و پیروزی) عظیمی دست یافته است.

﴿۵۲۶۱﴾ تا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند پاداش دهد؛ برای آنان آمرزش و روزی پرارزشی در نظر گرفته شده است.

﴿۵۲۶۲﴾ کسانی که راه کفر پیش گرفتند، برای آنان عذابی سخت است؛ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، آمرزش و پاداش بزرگ متعلق به آن‌هاست.

﴿۵۲۶۳﴾ فرشتگانی که حاملان عرشند و آن‌ها که گرداگرد آن (طواف می‌کنند) تسبیح و حمد پروردگارشان را می‌گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می‌کنند (و می‌گویند): پروردگارا! رحمت و علم تو همه‌چیز را فراگرفته است؛ پس کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی می‌کنند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نگاه دار.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٢٦٤﴾ ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ (الشورى: ٢٣)

﴿٥٢٦٥﴾ يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ (الأحقاف: ٣١)

﴿٥٢٦٦﴾ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكْعًا سَجِدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيَاهُ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سَوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (الفتح: ٢٩)

﴿٥٢٦٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (الحديد: ٢٨)

﴿٥٢٦٨﴾ الرَّسُولُ ﷺ: أَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَجُلٌ مِّنْ أَهْلِ الْبَادِيَةِ لَهُ حَشَمٌ وَجَمَالٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ فَقَالَ أَمَّا قَوْلُهُ تَعَالَىٰ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَفِي الرُّؤْيَا الْحَسَنَةِ يَرَاهَا الْمُؤْمِنُ فَيُبَشِّرُ بِهَا فِي دُنْيَاهُ وَأَمَّا قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَفِي الْآخِرَةِ فَإِنَّهَا بَشَارَةُ الْمُؤْمِنِ عِنْدَ الْمَوْتِ يُبَشِّرُ بِهَا عِنْدَ مَوْتِهِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلِمَن يَحْمِلُكَ إِلَى قَبْرِكَ: من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٣٣

﴿٥٢٦٩﴾ الرَّسُولُ ﷺ: إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَىٰ قَبْضَ رُوحِ الْمُؤْمِنِ قَالَ يَا مَلِكُ الْمَوْتِ انْطَلِقْ أَنْتَ وَاعْوَانُكَ إِلَى عَبْدِي فَطَالَ مَا نَصَبَ نَفْسَهُ مِنْ أَجَلِي فَأَتَنِي بِرُوحِهِ لِأَرْيَحَهُ عِنْدِي فَيَأْتِيهِ مَلِكُ الْمَوْتِ بِوَجْهِ حَسَنٍ وَثِيَابٍ طَاهِرَةٍ وَرِيحٍ طَيِّبَةٍ فَيَقُومُ بِالْبَابِ فَلَا يَسْتَأْذِنُ بَوَابًا وَلَا يَهْتِكُ حِجَابًا وَلَا يَكْسِرُ بَابًا مَعَهُ خَمْسُمِائَةِ مَلِكٍ أَعْوَانُ مَعَهُمْ طَنَانُ الرِّيحَانِ وَالْحَرِيرُ الْأَبْيَضُ وَالْمِسْكُ الْأَذْفَرُ فَيَقُولُونَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ أَبَشِّرْ فَإِنَّ الرَّبَّ يُفَرِّغُكَ السَّلَامَ أَمَّا إِنَّهُ عَنْكَ رَاضٍ غَيْرُ غَضْبَانَ وَأَبَشِّرْ بِرُوحٍ وَرِيحَانٍ وَجَنَّةٍ نَعِيمٍ قَالَ أَمَّا الرُّوحُ فَرَأَحَةُ مِنَ الدُّنْيَا وَبَلَائِهَا وَأَمَّا الرِّيحَانُ مِنْ كُلِّ طَيْبٍ فِي الْجَنَّةِ فَيُوضَعُ عَلَى دَقْنِهِ فَيَصِلُ رِيحُهُ إِلَى رُوحِهِ فَلَا يَزَالُ فِي رَاحَةٍ حَتَّى يَخْرُجَ نَفْسُهُ ثُمَّ يَأْتِيهِ رِضْوَانُ خَازِنِ الْجَنَّةِ فَيَسْقِيهِ شَرْبَةً مِنَ الْجَنَّةِ لَا يَعْطَشُ فِي قَبْرِهِ وَلَا فِي الْقِيَامَةِ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ رِيَانًا فَيَقُولُ يَا مَلِكُ الْمَوْتِ رُدَّ رُوحِي حَتَّى يَتْنِي عَلَى جَسَدِي وَجَسَدِي عَلَى رُوحِي قَالَ فَيَقُولُ مَلِكُ الْمَوْتِ لَيْتَنِي كُلُّ وَاحِدٍ مِنْكُمَا عَلَى صَاحِبِهِ فَيَقُولُ الرُّوحُ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۶۴﴾ این همان چیزی است که خداوند بندگان را که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده‌اند به آن نوید می‌دهد. بگو: «من هیچ پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن نزدیکانم [اهل بیت]؛ و هر کس کار نیکی انجام دهد، بر نیکی‌اش می‌افزاییم؛ چرا که خداوند آمرزنده و سپاسگزار است.

﴿۵۲۶۵﴾ ای قوم ما! دعوت کننده‌ی الهی را اجابت کنید و به او ایمان آورید تا گناهانتان را ببخشد و شما را از عذابی دردناک پناه دهد!

﴿۵۲۶۶﴾ محمد ﷺ فرستاده‌ی خداست؛ و کسانی که با او هستند در برابر کفار سرسخت و شدید، و در میان خود مهربانند؛ پیوسته آن‌ها را در حال رکوع و سجود می‌بینی درحالی که همواره فضل خدا و رضای او را می‌خواهند؛ در صورتشان اثر سجده نمایان است؛ این توصیف آنان در تورات انجیل است، همانند زراعتی که جوانه‌های خود را خارج ساخته، سپس به تقویت آن پرداخته تا محکم شده و بر پای خود ایستاده است و به قدری رشد کرده که زارعان را به شگفتی وامی‌دارد؛ این برای آن است که کافران را به خشم آورد (ولی) به کسانی از آن‌ها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، خداوند وعده‌ی آمرزش و اجر عظیمی داده است.

﴿۵۲۶۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید؛ تقوای الهی پیشه کنید و به رسولش ایمان بیاورید تا دو سهم از رحمتش به شما ببخشد و برای شما نوری قرار دهد که با آن (در میان مردم و در مسیر زندگی خود) راه بروید و گناهان شما را ببخشد؛ و خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿۵۲۶۸﴾ مردی از صحراشینان که شتران بسیار داشت، خدمت رسول خدا ﷺ رسید و عرض کرد: ای پیامبر خدا؛ مرا از معنی و تأویل این فرمایش خداوند عزّ و جل آگاه ساز که می‌فرماید: «کسانی که ایمان آورده‌اند و پرهیزکاری پیشه کرده‌اند، آنان را در زندگانی دنیا و در آخرت بشارت است». فرمود: «اما آن بشارت عبارت از خواب‌های صادقی است که مؤمن می‌بیند و در همین دنیا به وسیله‌ی آن بشارت می‌یابد که به بهشت خواهد رفت. و اما آن قسمت از فرمایش خداوند عزّ و جل که می‌فرماید: «ایشان را در آخرت بشارت است»، عبارت است از بشارت افراد بالیمان به هنگام مرگ و زمان وفاتشان که خداوند سبحان آن‌ها را آمرزیده و کسانی را که جنازه‌ی ایشان را برمی‌دارند و به سوی قبر می‌برند نیز می‌آمرزد».

﴿۵۲۶۹﴾ هنگامی که خداوند تبارک و تعالی می‌خواهد جان مؤمن را بگیرد می‌گوید: ای فرشته‌ی مرگ؛ به سرعت با یارانت به سوی بنده‌ی من بروید. مدّت طولانی به خاطر من زحماتی را متحمل شد. پس روحش را نزد من بیاورید تا او را نزد خود به آرامش برسانم. فرشته‌ی مرگ با چهره‌ای نیکو و لباس‌های پاک و بوی خوش کنار در می‌ایستد، از هیچ دربانی اجازه نمی‌گیرد و پرده‌ای را نمی‌شکافد و دری را نمی‌شکند، پانصد فرشته همراه او هستند که این فرشتگان دارای صدای خوش و لباس سپید و مشک بسیار خوشبو هستند. فرشتگان خطاب به مؤمن می‌گویند: سلام بر تو ای دوست خداوند. شاد باش؛ پروردگار به تو سلام می‌رساند و البته که او از تو راضی

﴿صفات العبد أمام الله﴾

جَزَاكَ اللَّهُ مِنْ جَسَدٍ خَيْرَ الْجَزَاءِ لَقَدْ كُنْتُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ مُسْرِعًا وَ عَنْ مَعَاصِيهِ مُبْطِئًا فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنِّي مِنْ جَسَدٍ خَيْرَ الْجَزَاءِ فَعَلَيْكَ السَّلَامُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَيَقُولُ الْجَسَدُ لِلرُّوحِ مِثْلَ ذَلِكَ قَالَ فَيَصِيحُ مَلَكُ الْمَوْتِ آتِيهَا الرُّوحُ الطَّيِّبَةُ اخْرُجِي مِنَ الدُّنْيَا مُؤْمِنَةً مَرْحُومَةً مُغْتَبَطَةً قَالَ فَارْقَتْ بِهِ الْمَلَائِكَةُ وَفَرَّجَتْ عَنْهُ الشَّدَائِدَ وَ سَهَّلَتْ لَهُ الْمَوَارِدَ وَ صَارَ لِحَيَوَانِ الْخُلْدِ قَالَ ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ لَهُ صَفَيْنِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ غَيْرِ الْقَابِضِينَ لِرُوحِهِ فَيَقُومُونَ سِمَاطَيْنِ مَا بَيْنَ مَنْزِلِهِ إِلَى قَبْرِهِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٢٠٧

﴿٥٢٧٠﴾ الصادق (عليه السلام): إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ تِسْعِ عَشْرَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَنْزَلَتْ صِكَاكُ الْحَاجِّ وَ كُتِبَ الْأَجَالُ وَ الْأَرْزَاقُ وَ أُطْلِعَ اللَّهُ إِلَى خَلْقِهِ فَغَفَرَ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ مَا خَلَا شَارِبَ مُسْكِرٍ وَ لَا صَارِمٍ رَحِمَ مُؤْمِنَةً مَاسَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٧١

﴿٥٢٧١﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِلْأَحْيَاءِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الَّذِينَ وَحَدُّوكَ وَ صَدَّقُوا رَسُولَكَ وَ تَمَسَّكُوا بِدِينِكَ وَ عَمِلُوا بِفَرَائِضِكَ وَ اقْتَدَوْا بِنَبِيِّكَ وَ سَنُوا سُنَّتَكَ وَ أَحْلَوْا حَالَكَ وَ حَرَّمُوا حَرَامَكَ وَ خَافُوا عِقَابَكَ وَ رَجَّوْا ثَوَابَكَ وَ أَلَوْا أَوْلِيَاءَكَ وَ عَادَوْا أَغْدَاءَكَ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٧٥

﴿٥٢٧٢﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لَنَا وَ لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢١٤

﴿٥٢٧٣﴾ الصادق (عليه السلام): اغْفِرْ لَنَا وَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٤٥

﴿٥٢٧٤﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِي وَ لِإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ الصَّالِحِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٥

﴿٥٢٧٥﴾ اغْفِرْ لِي وَ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢١

﴿٥٢٧٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِي وَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْأَبَاءِ وَ الْأُمَّهَاتِ وَ الْإِخْوَةَ وَ الْأَخَوَاتِ وَ الْجِيرَةَ مِنَ الْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٠

﴿٥٢٧٧﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِي وَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْإِخْوَةَ وَ الْأَخَوَاتِ وَ الْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٦٠

﴿٥٢٧٨﴾ الصادق (عليه السلام): اغْفِرْ لِي وَ لِوَالِدَيَّ وَ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

است و خشمگین نیست. آسایش و بوی خوش و بهشت پر نعمت بر تو بشارت باد. اما منظور ما از آسایش، آسوده شدن از دنیا و مصیبت‌هایش است؛ و اما بوی خوش، بهترین بو در بهشت است. پس آن بوی خوش بر چانه‌اش قرار داده می‌شود و به روحش می‌رسد و هم‌چنان در راحتی است تا جانش بیرون می‌رود، سپس رضوان به سوی او می‌آید و به او نوشیدنی بهشتی می‌نوشاند که او از این پس در قبر و در قیامت تشنه نمی‌شود تا اینکه سیراب وارد بهشت می‌شود. آن‌گاه مؤمن می‌گوید: ای فرشته‌ی مرگ؛ جسد مرا به روحم برگردان تا با جسد وارد شود. فرشته می‌گوید باید هر کدام از شما به صاحبش بازگردد. روح می‌گوید: خداوند بهترین جسد را به‌عنوان پاداش به تو بدهد. حقیقتاً به فرمان‌برداری خداوند می‌شتافتی و در گناهان عجله‌ای نداشتی. پس خداوند از طرف من به تو بهترین جسد را پاداش دهد، تا روز قیامت سلام بر تو باد. جسد هم به روح همین را می‌گوید؛ مثل آنچه روح به مؤمن گفت. فرشته‌ی مرگ فریاد می‌زند: ای روح پاک؛ از دنیا خارج شو، درحالی‌که مؤمن، مورد رحمت و مورد غبطه‌ی دیگران هستی. فرشتگان با او به نرمی رفتار می‌کنند و او را از سختی‌ها نجات می‌دهند و راه‌های ورود را برای او آسان می‌کنند و برای زندگی جاودانه آماده می‌شود. سپس خداوند برای او دو صف از فرشتگان را - غیر از آن فرشتگانی که روحش را گرفتند - می‌فرستد و آن دو گروه به ردیف در هر مرحله‌ای می‌ایستند و برایش طلب آموزش می‌کنند.

﴿۵۲۷۰﴾ هنگامی که شب نوزدهم ماه رمضان فرامی‌رسد، اجازه‌ی رفتن به مکه مشخص می‌شود و سرآمد عمر انسان‌ها نوشته می‌شود و روزی‌ها تقسیم می‌گردد و خداوند بر خلقتش نظر می‌کند. هر کس را که بخواهد غیر از نوشنده‌ی شراب و کسی که با خویشاوندان مؤمن خود قطع رابطه کرده است، می‌آمرزد.

﴿۵۲۷۱﴾ مردان و زنان مؤمن را پیامرز، کسانی که تو را به یگانگی پرستیدند و رسالت را تصدیق کردند و به دینت چنگ زدند و به واجبات عمل کردند و از پیامبرت پیروی کردند و روش و سنت تو را برپا داشتند، حلالیت را حلال و حرمت را حرام شمردند، از کفر تو ترسیدند، به ثوابت امیدوار شدند، با دوستان دوستی کردند و با دشمنان دشمنی کردند.

﴿۵۲۷۲﴾ ما و برادران ما را که پیش از ما ایمان آوردند، پیامرز.

﴿۵۲۷۳﴾ ما و همه‌ی مردان و زنان باایمان اعم از زنده و مرده را پیامرز.

﴿۵۲۷۴﴾ مرا و برادران ایمانی‌ام را که از زمره‌ی صالحین هستند، پیامرز.

﴿۵۲۷۵﴾ مرا و تمامی مردان و زنان باایمان را پیامرز.

﴿۵۲۷۶﴾ مرا و مؤمنین و پدران و مادران و برادران و خواهران و کودکان خویشاوندان‌مان را

پیامرز.

﴿۵۲۷۷﴾ مرا و همه‌ی مردان و زنان باایمان و برادران و خواهران و نزدیکانم را پیامرز.

﴿۵۲۷۸﴾ مرا و پدر و مادر و تمام مردان و زنان باایمان را پیامرز.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٢٧٩﴾ الصادق عليه السلام: إغفر لي ولوالدي ولمن دخل بيتي مؤمناً إنمّا هي يعنى الولايّة من دخل فيها دخل ثبوت الأنبياء؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٣١٥

﴿٥٢٨٠﴾ إن إخوانكم المؤمنين جاهدوا في سبيل الله و آمنوا به يرجون مغفرة من الله؛ الجمل، ص ٤٠٢

﴿٥٢٨١﴾ الرضا عليه السلام: إن الإسلام غير الإيمان وكل مؤمن مسلم وليس كل مسلم مؤمناً ولا يسرق السارق حين يسرق وهو مؤمن ولا يزني الزاني حين يزني وهو مؤمن وأصحاب الحدود مسلمون لا مؤمنون ولا كافرون والله عز وجل لا يدخل النار مؤمناً وقد وعده الجنة ولا يخرج من النار كافراً وقد وعده النار والخلود فيها ولا يغفر أن يشرك به ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء ومذنبو أهل التوحيد يدخلون في النار ويخرجون منها والشفاعة جائزة لهم؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٣٥٦

﴿٥٢٨٢﴾ الصادق عليه السلام: إن الله تبارك وتعالى إذا أراد أن يحاسب المؤمن أعطاه كتابه بيمينه وحاسبه فيما بينه وبينه فيقول عبدي فعلت كذا وكذا وعملت كذا وكذا فيقول نعم يا رب قد فعلت ذلك فيقول قد غفرتها لك وأبدلتها حسنات فيقول الناس سبحان الله أما كان لهذا العبد سيئة واحدة وهو قول الله عز وجل فامّا من أوتي كتابه بيمينه فسوف يحاسب حساباً يسيراً؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ٣٢٤

﴿٥٢٨٣﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: إن الله عز وجل دلكم على تجارة تنجيكم من عذاب اليم وتشفى بكم على الخير الإيمان بالله والجهد في سبيل الله وجعل ثوابه مغفرة للذنوب؛ الكافي، ج ٥، ص ٣٩

﴿٥٢٨٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إن المؤمن إذا حم حمّة واحدة تناثرت الذنوب منه كورق الشجر فإن صار على فراشه فأنينه تسبيح وصياحه تهليل وتقلبه على فراشه كمن يضرب بسيفه في سبيل الله فإن أقبل يعبد الله بين إخوانه وأصحابه كان مغفوراً له؛ وسائل الشيعة، ج ٢، ص ٤٠٠

﴿٥٢٨٥﴾ الصادق عليه السلام: إن المؤمن ليذكر ذنبه بعد عشرين سنة حتى يستغفر ربه فيغفر له؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٧

﴿٥٢٨٦﴾ الصادق عليه السلام: إن المؤمن ليذكره الله الذنب بعد بضع وعشرين سنة حتى يستغفر الله منه فيغفر له؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۷۹﴾ درباره‌ی آیه‌ی «مرا و پدر و مادرم و آن کس را که باایمان به خانه‌ی من درآید بیامرز»، فرمود: «یعنی هرکس به ولایت آل محمد درآید به خانه‌های انبیاء درآمده است». ﴿۵۲۸۰﴾ برادران ایمانی شما با امید به دریافت آمرزش الهی در راه خدا جهاد می‌کنند و به او ایمان دارند.

﴿۵۲۸۱﴾ اسلام غیر از ایمان است. هر مؤمنی مسلمان است ولی هر مسلمانی مؤمن نیست. دزد در هنگام دزدی ایمان ندارد و زناکار در هنگام زنا مؤمن نیست. کسانی که حد بر آنها واجب می‌شود مسلمانند - نه مؤمن و نه کافر - . خداوند عزیز، مؤمن را وارد جهنم نمی‌کند، چراکه به او وعده‌ی بهشت داده است و کافر را از جهنم خارج نمی‌کند او را در آتش جاودان می‌دارد و مشرک را نمی‌آمرزد، ولی گناه کمتر از شرک را برای کسی که بخواهد می‌آمرزد و گناهکاران موحد داخل جهنم می‌شوند ولی از آن خارج خواهند شد و شفاعت برای آنها جایز است.

﴿۵۲۸۲﴾ هرگاه خدای تعالی بخواهد [اعمال] بنده‌ی مؤمن را محاسبه کند، نامه‌ی اعمالش را به دست راستش می‌دهد و تمام آنچه را که بین او و خداست، مورد توجه قرار می‌دهد و می‌گوید: «بنده‌ی من فلان و فلان کار را انجام دادی و فلان و فلان عمل را مرتکب شدی». پس بنده می‌گوید: «بله پروردگارا! من آن را انجام داده‌ام». خداوند می‌فرماید: «من نیز تو را آمرزیدم و گناهانت را به نیکی تبدیل کردم». مردم می‌گویند: «پاک و منزّه است خدا، آیا برای این بنده هیچ گناهی ثبت نشده بود؟» و این اشاره به این کلام خدای متعال است: «پس زمانی که کتاب (نامه‌ی اعمال) کسی به دست راستش داده شود با نرمی و آسانی به حساب او رسیدگی می‌شود». ﴿۵۲۸۳﴾ خداوند عزّ و جلّ شما را به تجارتی پرسود راهنمایی کرد و از عذاب دردناک نجات داد و با خیر و نیکی و ایمان به خدا و جهاد در راه او شفایتان داد و مزد و اجر آن را آمرزش گناهانتان قرار داد.

﴿۵۲۸۴﴾ وقتی مؤمن یکبار تب کند گناهانش چون برگ درختان می‌ریزد، و اگر در بستر بیفتد، ناله‌اش تسبیح، و فریادش اقرار به توحید و پهلوی به پهلوی شدنش چون شمشیرزدن در راه خداست و چون برای عبادت رو به سوی قبله کند، خداوند عزّ و جلّ او را می‌آمرزد. ﴿۵۲۸۵﴾ گاهی مؤمن پس از بیست سال به یاد گناهش می‌افتد و از خدا طلب آمرزش می‌کند و خدا او را می‌بخشد.

﴿۵۲۸۶﴾ خداوند پس از بیست و چند سال گناه بنده‌ی مؤمن را به خاطرش می‌آورد، تا استغفار کند و آمرزیده شود.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٢٨٧﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُذَكَّرُ بَعْدَ عِشْرِينَ سَنَةً فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْهُ فَيَغْفِرُ لَهُ وَإِنَّمَا يُذَكَّرُ لِيَغْفِرَ لَهُ وَإِنَّ الْكَافِرَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيَنْسَاهُ مِنْ سَاعَتِهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٨

﴿٥٢٨٨﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيَهْوِلُ عَلَيْهِ فِي مَنَامِهِ فَيَغْفِرُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَإِنَّهُ لَيُمْتَنُّ فِي بَدَنِهِ فَيَغْفِرُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٥٣

﴿٥٢٨٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ الْمُؤْمِنَ يُبَشِّرُ عِنْدَ مَوْتِهِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلِمَنْ يَحْمِلُكَ إِلَيَّ قَبْرَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ٣، ص ١٥٤

﴿٥٢٩٠﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا اعْتَنَقَا غَمَرَتْهُمَا الرَّحْمَةُ فَإِذَا التَزَمَا لَا يُرِيدَانِ بَذْلِكَ إِلَّا وَجْهَ اللَّهِ وَلَا يُرِيدَانِ غَرَضًا مِنْ أَغْرَاضِ الدُّنْيَا قِيلَ لَهُمَا مَغْفُورٌ لَكُمَا فَاسْتَأْنَفَا فَإِذَا أَقْبَلَا عَلَى الْمُسَاءَةِ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ بَعْضُهَا لِبَعْضٍ تَنَحَّوْا عَنْهُمَا فَإِنَّ لَهُمَا سِرًّا وَقَدْ سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِمَا؛ وسائل الشيعة، ج ١٢، ص ٢٣١

﴿٥٢٩١﴾ الصادق عليه السلام: أَنَّ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا اتَّقَيَا فَتَصَافَحَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَيْنَ إِيْهِمَا مِائَةَ رَحْمَةٍ تِسْعَةٌ وَتِسْعِينَ لِأَشَدِّهِمَا حُبًّا فَإِذَا اعْتَنَقَا غَمَرَتْهُمَا الرَّحْمَةُ فَإِذَا لَبَّثَا لَا يُرِيدَانِ بَذْلِكَ إِلَّا وَجْهَ اللَّهِ تَعَالَى قِيلَ لَهُمَا غَفَرَ لَكُمَا؛ بحار الأنوار، ج ٥، ص ٣٢٣

﴿٥٢٩٢﴾ الكاظم عليه السلام: إِنَّ ذُنُوبَ الْمُؤْمِنِ مَغْفُورَةٌ فَيَعْمَلُ الْمُؤْمِنُ لِمَا يَسْتَأْنِفُ أَمَا إِنَّهَا لَيْسَتْ إِلَّا لِأَهْلِ الْإِيمَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٦٤، ص ٦٧

﴿٥٢٩٣﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ ذُنُوبَ الْمُؤْمِنِينَ مَغْفُورَةٌ لَهُمْ فَلْيَعْمَلِ الْمُؤْمِنُ لِمَا يَسْتَأْنِفُ أَمَا إِنَّهَا لَيْسَتْ إِلَّا لِأَهْلِ الْإِيمَانِ؛ فضائل الشيعة، ص ٣٥

﴿٥٢٩٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ رَبِّي وَعَدَنِي فِي شِيعَةٍ عَلَى خَصْلَةٍ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هِيَ قَالَ الْمَغْفِرَةُ مِنْهُمْ لِمَنْ آمَنَ وَاتَّقَى لَا يُعَادِرُ مِنْهُمْ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَهُمْ تَبْدِيلُ السَّيِّئَاتِ حَسَنَاتٍ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٢٦

﴿٥٢٩٥﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ لِلَّهِ عِزًّا وَجَلًّا مَلَائِكَةً يَسْتَغْفِرُونَ لَكُمْ حَتَّى تَتَسَاقَطَ ذُنُوبُكُمْ كَمَا تَتَسَاقَطُ وَرَقُ الشَّجَرِ فِي يَوْمٍ رِيحٌ وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُمْ شِيعَتُنَا وَهِيَ وَاللَّهُ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٩٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۸۷﴾ مؤمن گناهی را مرتکب می‌شود ولی بعد از بیست سال آن را به یاد می‌آورد و از خداوند نسبت به آن گناه طلب آمرزش می‌کند. پس خدا او را می‌آمرزد. ولی کافر گناهی را مرتکب می‌شود و همان ساعت آن گناه را فراموش می‌کند.

﴿۵۲۸۸﴾ مؤمن در خوابش ترسانده می‌شود و به این سبب گناهانش آمرزیده شود، رنج و بیماری در بدنش پیدا می‌شود و بر اثر آن گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۲۸۹﴾ مؤمن به‌هنگام مرگش بشارت داده می‌شود که خداوند سبحان تو را و نیز کسانی را که جنازه‌ات را برمی‌دارند و به قبر تو می‌رسانند، می‌آمرزد.

﴿۵۲۹۰﴾ هرگاه دو مؤمن به یکدیگر برسند و باهم دست بدهند، رحمت بر آن دو فرود می‌آید و زمانی که با یکدیگر همراه شوند و نیتشان الهی باشد - و به خاطر مسائل دنیوی نباشد - به آن دو نفر گفته می‌شود: «آمرزیده شدید پس عمل خویش را از سر گیرید»؛ و چون بنشینند و باهم گفتگو کنند فرشته‌های نگهبان به یکدیگر گویند: «ما کنار رویم شاید رازی دارند و خدا رازشان را پوشانده است».

﴿۵۲۹۱﴾ هرگاه دو مؤمن به یکدیگر برسند و باهم دست بدهند، خداوند یک‌صد رحمت بین انگشتان آن دو فرود می‌آورد که نود و نه تای آن متعلق است به کسی که آن دیگری را بیشتر دوست دارد؛ پس هرگاه یکدیگر را در آغوش گیرند رحمت خدا آن دو را می‌پوشاند و اگر نزد یکدیگر درنگ کنند و نیتی جز رضایت خدا نداشته باشند، به آن دو گفته می‌شود: «خدا شما دو نفر را آمرزد».

﴿۵۲۹۲﴾ گناهان مؤمن آمرزیده است و باید کردار خود را از سر گیرد و این فضیلت جز برای اهل ایمان نیست.

﴿۵۲۹۳﴾ گناهان مؤمنین بخشیده می‌شود و مؤمن پس از آن مانند کسی است که به‌تازگی کار بندگی و زندگی را آغاز کرده، بدیهی است این آمرزش الهی ویژه‌ی اهل ایمان است.

﴿۵۲۹۴﴾ پروردگارم خصلتی را در شیعیان به من بشارت داده است، گفته شد: «آن چیست؟» پیامبر ﷺ فرمود: «آمرزش، برای آنان که ایمان بیاورند و تقوی پیشه کنند، آمرزش خدا تمام گناهان کوچک و بزرگ آن‌ها را فرا می‌گیرد؛ و نیز کارهای زشت آنان به اعمال خیر تبدیل می‌شود».

﴿۵۲۹۵﴾ خداوند متعال فرشتگانی دارد که برای شما استغفار می‌کنند تا گناهان شما فروریزد همان‌گونه که برگ‌ها هنگامی که بادها بوزند از درخت فرومی‌ریزند؛ و این کلام الهی است که می‌فرماید: «کسانی که عرش و اطراف او را حمل می‌کنند خداوند را تسبیح می‌گویند... و برای مؤمنان استغفار می‌کنند»؛ به خداوند سوگند؛ آن‌ها شیعیان ما هستند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٢٩٦﴾ أَنْتَ الْعَفَّارُ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٢٧٠
 ﴿٥٢٩٧﴾ الرسول ﷺ: أَنَّهُ تَفْتَحُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْخَمِيسِ فَيُغْفِرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا؛ بحار الأنوار، ج ٥٦، ص ٤١

﴿٥٢٩٨﴾ ابن عباس ﷺ: أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا قَالَ سَأَلَ قَوْمُ النَّبِيِّ ﷺ فَقَالُوا فِيمَنْ نَزَلَتْ هَذِهِ آيَةُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ قَالَ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ عُقِدَ لَوَاءٌ مِنْ نُورٍ أَبْيَضَ وَنَادَى مُنَادٍ لِيَقُمْ سَيِّدُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ فَيُعْطَى اللَّهُ اللِّوَاءَ مِنَ النُّورِ الْأَبْيَضِ بِيَدِهِ تَحْتَهُ جَمِيعُ السَّابِقِينَ الْأَوَّلِينَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ لَا يُخَالِطُهُمْ غَيْرُهُمْ حَتَّى يَجْلِسَ عَلَى مِنْبَرٍ مِنْ نُورٍ رَبِّ الْعِزَّةِ وَيُعْرَضَ الْجَمِيعُ عَلَيْهِ رَجُلًا رَجُلًا فَيُعْطَى أَجْرَهُ وَ نُورُهُ فَإِذَا أَتَى عَلَى آخِرِهِمْ قِيلَ لَهُمْ قَدْ عَرَفْتُمْ مَوْضِعَكُمْ وَمَنَازِلَكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ إِنْ رَبَّكُمْ يَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي لَكُمْ مَغْفِرَةٌ وَ أَجْرٌ عَظِيمٌ يَعْنِي الْجَنَّةَ فَيَقُومُ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ الْقَوْمُ تَحْتَ لَوَائِهِ مَعَهُمْ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٤

﴿٥٢٩٩﴾ الرسول ﷺ: حَمَلَةُ الْعَرْشِ وَمَنْ حَوْلَهُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ يَخْدُمُونَ الْمُؤْمِنِينَ بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ منتخب الأنوار المضيئة، ص ١١

﴿٥٣٠٠﴾ الصادق ﷺ: عَنْ أَبِي الصَّامِتِ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ يَا أَبَا الصَّامِتِ أَبَشِرْ ثُمَّ أَبَشِرْ ثُمَّ قَالَ لِي يَا أَبَا الصَّامِتِ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَغْفِرُ لِلْمُؤْمِنِ وَإِنْ جَاءَ بِمِثْلِ ذَا وَ مِثْلِ ذَا وَ أَوْمَأَ إِلَى الْقَبَابِ قُلْتُ وَإِنْ جَاءَ بِمِثْلِ تِلْكَ الْقَبَابِ فَقَالَ إِي وَاللَّهِ وَ لَوْ كَانَ بِمِثْلِ تِلْكَ الْقَبَابِ إِي وَاللَّهِ مَرَّتَيْنِ؛ المؤمن، ص ٣٣

﴿٥٣٠١﴾ الباقر ﷺ: عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عُيَيْنَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبِي بَعْدَ مُنْصَرَفِهِ مِنَ الْمَوْقِفِ فَقَالَ أ تَرَى يُخَيِّبُ اللَّهُ هَذَا الْخَلْقَ كُلَّهُ فَقَالَ أَبِي مَا وَقَفَ بِهَذَا الْمَوْقِفِ أَحَدٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مُؤْمِنًا كَانَ أَوْ كَافِرًا إِلَّا أَنَّهُمْ فِي مَغْفِرَتِهِمْ عَلَى ثَلَاثِ مَنَازِلَ مُؤْمِنٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ أَغْتَقَهُ مِنَ النَّارِ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَ اللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ وَ مِنْهُمْ مَنْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ قِيلَ لَهُ أَحْسِنُ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِكَ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَ مَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ يَعْنِي مَنْ مَاتَ قَبْلَ أَنْ يَمُضِيَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَ مَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنْ اتَّقَى الْكِبَائِرَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٢١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۲۹۶﴾ تو بسیار آمرزنده‌ای برای کسی که توبه کند و ایمان آورده باشد و کردار نیکو به‌جا آورده باشد، سپس به‌سوی حق هدایت شده باشد.

﴿۵۲۹۷﴾ روز دوشنبه و پنجشنبه درهای بهشت باز می‌شوند و هر بنده‌ی مؤمنی که به خدا شرک نورزیده، آمرزیده می‌شود.

﴿۵۲۹۸﴾ گروهی از پیامبر ﷺ درباره‌ی آیه‌ی «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا» پرسیدند: «ای پیامبر خدا! این آیه درباره‌ی چه کسانی نازل شده است؟» حضرت فرمود: «وقتی که روز قیامت برپا می‌شود، پرچمی از نور سپید درست می‌شود، آن‌گاه نداکننده‌ای می‌گوید: باید سرور مؤمنان و آنان که بعد از مبعوث‌شدن پیامبر خدا - مُحَمَّدٌ ﷺ - ایمان آورده‌اند به‌پا خیزند، علی‌بن ابی‌طالب ﷺ به‌پا می‌خیزد. پرچمی از نور سفید به‌دست او داده می‌شود که زیر آن تمام پیشতازان از مهاجران و انصار حاضرند، و کسی با آن‌ها آمیخته نمی‌شود، تا اینکه حضرت بر منبری از نور پروردگار توانا می‌نشیند و همه‌ی مردم یک‌یک به او نشان داده می‌شود، و اجر و مزدشان داده می‌شود. هنگامی که به آخر آنان می‌رسد به آن‌ها گفته می‌شود: «که منزل‌ها و مکان‌های خود را شناختید». پروردگار شما می‌فرماید: «برای شما نزد من آمرزش و پاداشی بزرگ (یعنی بهشت) فراهم است». پس علی ﷺ به‌پا خواسته و بقیه زیر پرچم او با هم وارد بهشت می‌شوند.

﴿۵۲۹۹﴾ حاملان عرش و ملائکه‌ی پیرامون آن با استغفار به مؤمنان خدمت می‌کنند.

﴿۵۳۰۰﴾ ابو صامت گوید: خدمت امام صادق ﷺ رسیدم، فرمود: «ای ابو صامت؛ مژده، مژده، مژده»، سپس درحالی که به گنبدها اشاره می‌کرد، فرمود: «ای ابو صامت؛ خداوند گناه مؤمن را می‌آمرزد حتی اگر این مقدار باشد». گفتم: «اگر به اندازه‌ی آن گنبدها باشد؟» فرمود: «آری، به خدا سوگند حتی اگر به اندازه‌ی آن گنبدها باشد». و دو مرتبه فرمود: «به خدا قسم!».

﴿۵۳۰۱﴾ امام صادق ﷺ فرمود: مردی از پدرم بعد از بازگشتش از عرفات پرسید: «آیا بر این باورید که خداوند این مردم را ناامید می‌کند؟» پدرم فرمود: «هیچ‌کس در این مکان وقوف نمی‌کند مگر اینکه خداوند او را می‌بخشد، چه مؤمن باشد و چه کافر. اما آن‌ها در آمرزیده‌شدنشان سه گروه هستند. مؤمنی که خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد و او را از آتش آزاد می‌کند و این همان کلام خداوند عزّ و جلّ است که فرمود: «پروردگارا! در این دنیا به ما نیکی و در آخرت [نیز] نیکی عطا کن و ما را از عذاب آتش [دور] نگه دار. آنان هستند که از دستاوردهای بهره‌ای خواهند داشت و خدا به حساب‌ها زود رسیدگی می‌کند؛ و گروه دیگر کسی است که خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد و به او گفته می‌شود که در باقیمانده‌ی عمرت نیکی کن و این همان کلام خدای عزّ و جلّ است که می‌فرماید: «پس هر کس شتاب کند [و اعمال را] در دو روز [انجام دهد] گناهی بر او نیست، و هر کس تأخیر کند [و اعمال را در سه روز انجام دهد] گناهی بر او نیست». یعنی هر کس قبل از بازگشت بمیرد دیگر گناهی بر او نیست و هر کس تأخیر کند به شرط آنکه از گناهان کبیره دوری کند، گناهی بر او نیست.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٣٠٢﴾ الكاظم (عليه السلام): سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) يَقُولُ قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا قَالَ يَسْتَغْفِرُونَ [لِيَسْتَغْفِرُوا] لِشَيْعَةٍ آلِ مُحَمَّدٍ (عليه السلام)؛ تفسير فرات الكوفي، ص ٣٧٦

﴿٥٣٠٣﴾ الصادق (عليه السلام): فَقَالَ آدَمُ يَا رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِذُرِّيَّتِي مِنْ بَعْدِي فَقَالَ نَعَمْ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِي وَبِرُسُلِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٠١

﴿٥٣٠٤﴾ الحسين (عليه السلام): فَقَالَ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ أَمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفِرُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ فَقَالَ جَلَّ ذِكْرُهُ لَهُمُ الْجَنَّةُ وَالْمَغْفِرَةُ عَلَى أَنْ فَعَلُوا ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٤١

﴿٥٣٠٥﴾ السَّجَّاد (عليه السلام): قَالَ سُبْحَانَهُ وَالَّذِينَ جَاؤُا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ فَالْنَّاسُ مِنْ جَمِيعِ الْأُمَمِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ بِسَبْقِهِ إِيَّاهُمْ إِلَى الْإِيمَانِ بِنَبِيِّهِ (عليه السلام)؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ١٣٨

﴿٥٣٠٦﴾ الصادق (عليه السلام): عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ خَالِدٍ قَالَ: قَرَأْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) هَذِهِ الْآيَةَ إِنَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ فَقَالَ هَذِهِ فِيكُمْ إِنَّهُ يُؤْتِي بِالْمُؤْمِنِ الْمُذْنِبِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُوقِفَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيَكُونُ هُوَ الَّذِي يَلِي حِسَابَهُ فَيُوقِفُهُ عَلَى سَيِّئَاتِهِ شَيْئًا شَيْئًا فَيَقُولُ عَمِلْتَ كَذَا فِي يَوْمٍ كَذَا فِي سَاعَةٍ كَذَا فَيَقُولُ أَغْفِرُ يَا رَبِّ قَالَ حَتَّى يُوقِفَهُ عَلَى سَيِّئَاتِهِ كُلِّهَا كُلَّ ذَلِكَ يَقُولُ أَغْفِرُ فَيَقُولُ سَتَرْتُهَا عَلَيْكَ فِي الدُّنْيَا وَأَغْفِرُهَا لَكَ الْيَوْمَ أَبَدُ لَوْهَا لِعَبْدِي حَسَنَاتٍ قَالَ فَتَرْفَعُ صَحِيفَتُهُ لِلنَّاسِ فَيَقُولُونَ سُبْحَانَ اللَّهِ أَمَا كَانَتْ لِهَذَا الْعَبْدِ سَيِّئَةٌ وَاحِدَةٌ وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ٢٨٨

﴿٥٣٠٧﴾ الصادق (عليه السلام): قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا، اسْتَغْفَارُهُمْ وَاللَّهُ لَكُمْ دُونَ هَذَا الْخَلْقِ؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٣

﴿٥٣٠٨﴾ الصادق (عليه السلام): قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا، وَاللَّهُ مَا أَرَادَ بِهِذَا غَيْرَكُمْ؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٣

﴿٥٣٠٩﴾ الكاظم (عليه السلام): عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ (عليه السلام) أَنْ قَوْمًا مِنْ مَوَالِيكَ يَدْخُلُونَ فِي عَمَلِ السُّلْطَانِ وَلَا يُؤْتَرُونَ عَلَى إِخْوَانِهِمْ وَإِنْ نَابَتْ أَحَدًا مِنْ مَوَالِيكَ نَائِبَةً قَامُوا فَكَتَبَ أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا عَلَيْهِمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٣، ص ١٣٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۳۰۲﴾ محمد بن مسلم گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که درباره‌ی این آیه‌ی قرآن: «آنان که پیرامون عرشند به تسبیح و ستایش حق مشغولند هم خود به خدا ایمان دارند و هم برای اهل ایمان از خدا آمرزش می‌خواهند»، فرمود: «آنان برای شیعه‌ی محمد صلی الله علیه و آله طلب آمرزش می‌کنند».

﴿۵۳۰۳﴾ آدم به درگاه الهی عرضه داشت: «پروردگارا! آیا من و فرزندانم را می‌آمرزی؟» حق تعالی فرمود: «آری، هر کدام از ایشان را که به من و رسولانم ایمان بیاورند، حتماً می‌آمرزم».

﴿۵۳۰۴﴾ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله درباره‌ی آیه: «وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ أَمَنَ بِاللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ كُتُبِهِ وَ رُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ» فرمود: «خداوند می‌فرماید: بهشت و آمرزش بهره‌ی آن‌هاست؛ اگر این کار را بکنند».

﴿۵۳۰۵﴾ خداوند می‌فرماید: «همچنین کسانی که بعد از آن‌ها (مهاجران و انصار) آمدند و می‌گویند: «پروردگارا! ما و برادرانمان را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند، بیامرز، و در دل‌هایمان حسد و کینه‌ای نسبت به مؤمنان قرار مده! پروردگارا! تو مهربان و رحیمی»، طبق این آیه تمام مردم برای پدرم آمرزش می‌خواهند؛ چون از همه زودتر به ایمان سبقت گرفت و هیچ‌کس از او جلوتر نبود».

﴿۵۳۰۶﴾ سلیمان بن خالد گوید: این آیه را برای امام صادق علیه السلام خواندم: «إِلَّا مَنْ تَابَ وَ أَمَنَ وَ عَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ» فرمود: «این قسمت درباره‌ی شماست، مؤمن گنهکار را در روز قیامت به پیشگاه پروردگار می‌آورند و او خود عهده‌دار حساب مؤمن می‌شود؛ او را بر یک‌یک اعمال زشتش واقف می‌کند؛ در فلان روز و فلان ساعت چنین کردی». می‌گوید: «خدا یا! می‌دانم و تمام گناهانش را ذکر می‌کند و او اعتراف می‌کند. خداوند می‌فرماید: در دنیا این گناهان را بر تو پوشاندم و امروز آن‌ها را می‌بخشم. گناهان این بنده‌ی ما را به ثواب تبدیل کنید». نامه‌ی عملی را مردم می‌بینند که تعجب کرده و می‌گویند: سبحان الله، این شخص یک گناه هم نداشته است؟ این همان سخن خداوند است، «فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ».

﴿۵۳۰۷﴾ سخن خداوند عزّ و جل است که می‌فرماید: فرشتگانی که عرش با عظمت الهی را بر دوش گرفته و آنان که پیرامون عرش‌اند به تسبیح و ستایش حق مشغولند، هم خود به خدا ایمان دارند و هم برای اهل ایمان از خدا آمرزش می‌خواهند؛ به خدا سوگند طلب آمرزش فرشتگان تنها برای شماست نه این مردم».

﴿۵۳۰۸﴾ سخن خداوند متعال: «با سپاس پروردگار خود، تسبیح می‌گویند... و برای آنان که ایمان آوردند آمرزش می‌جویند». به خدا قسم؛ منظور این آیه جز شما نیست.

﴿۵۳۰۹﴾ علی بن جعفر گوید: به امام کاظم علیه السلام نوشتم که گروهی از دوستان شما در دستگاه حاکم وارد شده‌اند ولی در گرفتاری‌ها برای دوستانشان کاری نمی‌کنند. اگر یکی از موالی شما نماینده شود، آن‌ها [مشکلاتشان حل می‌شود]. امام علیه السلام چنین نوشت: آنان به حق اهل ایمانند، آمرزش و رحمت پروردگار با ایشان است و آنان هدایت شده‌اند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٣١٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَقَدْ مَكَّنَتِ الْمَلَائِكَةُ سِنِينَ لَا تَسْتَغْفِرُ إِلَّا لِرَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَلِي وَفِينَا نَزَلَتْ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِلَى قَوْلِهِ الْحَكِيمُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٠٤

﴿٥٣١١﴾ الباقر عليه السلام: لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُ الْمُؤْمِنِ مِثْلَ رَمْلِ عَالِجٍ وَمِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ لَغَفَرَهَا اللَّهُ لَهُ فَلَا تَجْتَرُّوا؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٦٥

﴿٥٣١٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَيْسَ مِنَ الْمُؤْمِنِ عَرَقٌ وَلَا نَكْبَةٌ حَجَرٌ وَلَا عَثْرَةٌ قَدَمٌ وَلَا خَدَشٌ عُودٌ إِلَّا بِذَنْبٍ وَلَمَّا يَغْفِرُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَنْهُ أَكْثَرَ فَمَنْ عَجَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى غَفَرَ ذَنْبَهُ فِي دَارِ الدُّنْيَا فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَجَلٌ وَأَعْظَمُ مِنْ أَنْ يَعُودَ فِي عَفْوٍ فِي الْآخِرَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٢٥

﴿٥٣١٣﴾ الصادق عليه السلام: مَا أَحَدٌ يُنْقَلِبُ مِنَ الْمَوْقِفِ مِنْ بَرِّ النَّاسِ وَفَاجِرِهِمْ وَمُؤْمِنِهِمْ وَكَافِرِهِمْ إِلَّا بِرَحْمَةٍ وَمَغْفِرَةٍ يُغْفِرُ لِلْكَافِرِ مَا عَمِلَ فِي سِنَّتِهِ وَلَا يُغْفِرُ لَهُ مَا قَبْلَهُ وَلَا مَا يَفْعَلُ بَعْدَ ذَلِكَ وَيُغْفِرُ لِلْمُؤْمِنِ مِنْ شِبَعَتِنَا جَمِيعَ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَجَمِيعَ مَا يَعْمَلُهُ فِي سِنَّتِهِ بَعْدَ مَا يَنْصَرِفُ إِلَى أَهْلِهِ مِنْ يَوْمٍ يَدْخُلُ إِلَى أَهْلِهِ سَنَةً وَيُقَالُ لَهُ بَعْدَ ذَلِكَ قَدْ غُفِرَ لَكَ وَطَهِّرْتَ مِنَ الدَّنَسِ فَاسْتَقْبِلْ وَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ وَحَاجُّ غُفْرٍ لَهُ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَلَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ فِيمَا يَسْتَأْنِفُ وَذَلِكَ أَنْ تُذَرِكَ الْعِصْمَةُ مِنَ اللَّهِ فَلَا يَأْتِي بِكَبِيرَةٍ أَبَدًا فَمَا دُونَ الْكَبَائِرِ مَغْفُورٌ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٠

﴿٥٣١٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ عِبَادِي آمَنَ بِي وَصَدَّقَ بَكَ وَصَلَّى فِي مَسْجِدِكَ رَكَعَتَيْنِ عَلَى خَلَاءٍ مِنَ النَّاسِ إِلَّا غَفَرْتُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٤٦، ص ١٥٠

﴿٥٣١٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ أَنْتَبَهَ مِنْ فِرَاشِهِ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَكَفَرْتُ بِالطَّاغُوتِ غَفَرَ اللَّهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ١٤٦

﴿٥٣١٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١٤٢

﴿٥٣١٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٦

﴿٥٣١٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۳۱۰﴾ فرشتگان آسمانی مدّت چند سال فقط برای رسول الله ﷺ و من استغفار می کردند، و درباره ی ما دو آیه ی کریمه نازل شد: «وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا... الْحَكِيمُ».

﴿۵۳۱۱﴾ اگر گناهان مؤمن مانند ریگ های انبوه و کف دریا باشد خدا او را می آمرزد، ولی سعی کنید جرأتان بر گناه زیاد نشود.

﴿۵۳۱۲﴾ برای مؤمن هیچ گرفتگی و برخورد به سنگی و نه لغزش گامی و نه خراشیدگی نیست، جز به خاطر گناهی. ولی آنچه را که خداوند عفو می کند، بیشتر است. پس هرکس را خداوند در دنیا به کیفر گناهش شتاب کند، والاتر و کریم تر و بزرگوارتر از آن است که دوباره در آخرت او را کیفر کند.

﴿۵۳۱۳﴾ هیچ کس از نیکوکار و گناهکار، مؤمن و کافر از موقف عرفات باز نمی گردد مگر اینکه رحمت و آمرزش خداوند شامل حالش می شود. گناهان آن سال کافر آمرزیده می شود ولی گناهان قبلی و گناهی که بعداً انجام می دهد بخشیده نمی شود. و برای مؤمنان پیرو ما آنچه تاکنون انجام داده و آنچه به مدّت یک سال از آغاز سفرش و بعد از آن مرتکب شده، بخشیده می شود؛ به او گفته می شود: «از آلودگی پاک شدی و گناهانت آمرزیده شد؛ پس برخیز و عملت را از سر گیر». برای برخی از حاجیان نیز گناهی را که در طول عمر انجام داده اند، آمرزیده می شود و در آینده نیز گناهی بر ایشان نوشته نمی شود؛ البته این بدین معناست که به او عصمت داده شده و هرگز گناه کبیره انجام نمی دهد و گناه صغیره اش آمرزیده می شود.

﴿۵۳۱۴﴾ هر بنده ای از بندگانم که به من ایمان آورد و نبوّت تو را تصدیق نماید و وقتی مسجد خالی از مردم باشد در آن دو رکعت نماز بخواند، تمام گناهان گذشته و آینده اش را می بخشم.

﴿۵۳۱۵﴾ هرکس از بستر برخیزد و بگوید: «گواهی می دهم که هیچ خدایی جز الله نیست، به خدا ایمان آوردم و به طاغوت کافر شدم»؛ خداوند تمام گناهانش را می آمرزد.

﴿۵۳۱۶﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، خداوند گناهان گذشته اش را می آمرزد.

﴿۵۳۱۷﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، خداوند گناهان گذشته اش را می آمرزد و هرکس در شب قدر با ایمان و اخلاص نماز بخواند، خداوند گناهان گذشته اش را می آمرزد.

﴿۵۳۱۸﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، گناهان گذشته و آینده اش آمرزیده می شود.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٣١٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا وَكَفَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ وَلِسَانَهُ عَنِ النَّاسِ قَبْلَ اللَّهِ صَوْمَهُ وَغُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ أُعْطِيَ ثَوَابَ الصَّابِرِينَ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ١٦٤

﴿٥٣٢٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَقَامَهُ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٩٧

﴿٥٣٢١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ يَوْمًا إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ٢٠

﴿٥٣٢٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٧١

﴿٥٣٢٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٨

﴿٥٣٢٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٣٥٨

﴿٥٣٢٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَحُثُّ عَلَيْهِ وَ لَا يَحْتَمُهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٤٩

﴿٥٣٢٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ نَادَى لِلصَّلَاةِ فِي أَوْقَاتِهَا الْخُمْسَةِ مُؤْمِنًا مُحْتَسِبًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢١

﴿٥٣٢٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا نَظْرَةً وَاحِدَةً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٥٧

﴿٥٣٢٨﴾ وَ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ لِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا؛ عوالي الآلي، ص ٤، ص ١٧

﴿٥٣٢٩﴾ الصادق ﷺ: وَ قَدْ كَانَ رَجُلًا اتَّبَعُوا النَّبِيَّ ﷺ قَدْ وَتَرَهُمُ الْمُسْلِمُونَ فِيمَا أَخَذُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَكَانَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ امْتَلَأَتْ عَلَيْهِمْ فَلَمَّا حَسُنَ إِسْلَامُهُمْ اسْتَغْفَرُوا لِأَنْفُسِهِمْ مِمَّا كَانُوا عَلَيْهِ مِنَ الشَّرْكِ وَ سَأَلُوا اللَّهَ أَنْ يَذْهَبَ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الْعِلِّ لِمَنْ سَبَقَهُمْ إِلَى الْإِيمَانِ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُمْ حَتَّى يُحْلَلَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ وَ صَارُوا إِخْوَانًا لَهُمْ فَأَثْنَى اللَّهُ عَلَى الَّذِينَ قَالُوا ذَلِكَ خَاصَّةً فَقَالَ وَ الَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَ لَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٠٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۳۱۹﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد و گوش و چشم و زبانش را از [آزار رساندن به] مردم حفظ کند، خداوند روزه‌اش را می‌پذیرد و گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد و ثواب صابرين را به او عطا می‌فرماید.

﴿۵۳۲۰﴾ هرکس که از سر ایمان و انتظار پاداش الهی ماه رمضان روزه بگیرد و نماز شب بخواند، خداوند گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿۵۳۲۱﴾ هرکس یک روز از ماه رجب را از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، آمرزیده می‌شود.

﴿۵۳۲۲﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی، یک روز از ماه شعبان را روزه بدارد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۵۳۲۳﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی شب قدر را به عبادت بگذراند، خداوند خطاهای گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۳۲۴﴾ اگر کسی از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی شب قدر را به عبادت بگذراند، گناهان گذشته‌ی او آمرزیده می‌شوند.

﴿۵۳۲۵﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی، شب قدر را به عبادت بگذراند، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد و پیامبر ﷺ در عین حال که همواره بر این کار تشویق می‌کرد، به‌طور حتم نمی‌فرمود که امشب، شب قدر است.

﴿۵۳۲۶﴾ هرکس در اوقات پنج‌گانه‌ی نماز، با ایمان و برای دریافت پاداش الهی، دیگران را (با اذان) به نماز بخواند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۳۲۷﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی به‌سوی خانه‌ی [خدا] نگاهی کند، گناهان قبل و بعدش آمرزیده شود.

﴿۵۳۲۸﴾ مردان و زنان مؤمن و هرکس را که با ایمان به خانه‌ی من در آید، بیامرز.

﴿۵۳۲۹﴾ به‌طور قطع، کسانی نیز بودند که از پیامبر ﷺ پیروی نمودند ولی به خاطر اموالی که از آنان به غنیمت گرفته بودند، از دست ایشان دلخون و انتقام‌جو بودند و دلشان از مسلمانان پر از خشم شده بود، چون بیشتر با اسلام آشنا گشتند و به خوبی مسلمان شدند، از اینکه در روزگاری که مشرک بودند چنین حالتی داشتند آمرزش خواستند و از خداوند متعال تمنا نمودند که کینه‌ی دل‌هایشان را نسبت به آن مسلمانان که قبل از آن‌ها ایمان آورده بودند، بزدايد و برای آن‌ها نیز طلب مغفرت کردند تا اینکه عقده‌های دلشان گشوده شد و با همان‌ها یک‌دل و برادر گشتند و از اینکه این افراد چنین گفتند، خدا آنان را مورد ستایش و تمجید ویژه خود قرار داد و فرمود: «وَالَّذِينَ جَاءُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَ لَّا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ».

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٣٣٠﴾ الصادق عليه السلام: يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَعْرِفُنَا قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَكَيْفَ لَا يَعْرِفُونَكُمْ وَقَدْ وَكَّلُوا بِالْدُّعَاءِ لَكُمْ وَالْمَلَائِكَةُ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا مَا اسْتَغْفَارُكُمْ إِلَّا لَكُمْ ذُنُوبَ هَذَا الْعَالَمِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ١٤١

﴿٥٣٣١﴾ الصادق عليه السلام: يَا ابْنَ أَبِي نَصْرٍ أَيْنَ مَا كُنْتَ فَاحْضُرْ يَوْمَ الْغَدِيرِ عِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَغْفِرُ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ ذُنُوبَ سِتِّينَ سَنَةً؛ إقبال الأعمال، ص ٤٦٨

﴿٥٣٣٢﴾ الرضا عليه السلام: يَا ابْنَ أَبِي نَصْرٍ أَيْنَمَا كُنْتَ فَاحْضُرْ يَوْمَ الْغَدِيرِ عِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَغْفِرُ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ ذُنُوبَ سِتِّينَ سَنَةً وَ يَعْقُفُ مِنَ النَّارِ ضِعْفَ مَا أَعْتَقَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَ لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَ لَيْلَةِ الْفِطْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٥٨

﴿٥٣٣٣﴾ الباقر عليه السلام: يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ ذُنُوبُ الْمُؤْمِنِ إِذَا تَابَ مِنْهَا مَغْفُورَةٌ لَهُ فَلْيَعْمَلِ الْمُؤْمِنُ لِمَا يَسْتَأْنِفُ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ أَمَّا وَاللَّهُ إِنَّهَا لَيْسَتْ إِلَّا لِأَهْلِ الْإِيمَانِ قُلْتُ فَإِنْ عَادَ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ اسْتَغْفَرَ مِنَ الذُّنُوبِ وَ عَادَ فِي التَّوْبَةِ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ أَرَأَيْتَ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدُمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَ يَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَ يَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَارًا يُذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ كُلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالْإِسْتِغْفَارِ وَ التَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ إِنْ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَ يَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَإِيَّاكَ أَنْ تَقْنَطَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٣٤

﴿٥٣٣٤﴾ السَّجَّاد عليه السلام: يَغْفِرُ اللَّهُ لِلْمُؤْمِنِ كُلَّ ذَنْبٍ وَ يُطَهِّرُهُ مِنْهُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ مَا خَلَا ذَنْبَيْنِ تَرَكَ التَّقِيَّةَ وَ تَضْيِيعَ حَقُوقِ الْإِخْوَانِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٢٢٣

﴿٥٣٣٥﴾ الصادق عليه السلام: يَتَوَقَّى الْمُؤْمِنُ مَغْفُورًا لَهُ ذُنُوبُهُ وَ اللَّهُ جَمِيعًا؛ بحار الأنوار، ج ٦٤، ص ٦٥
٤-٣-١-٤-اليقين

﴿٥٣٣٦﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام الْمُؤْمِنُ يُصِيبُهُ الْهُمُومُ وَ الْآخْزَانُ فَقَالَ هَذَا مِنَ الذُّنُوبِ وَ التَّقْصِيرِ وَ ذُنُوبُ النَّبِيِّينَ وَ الْمُؤَقِّنِينَ مَغْفُورَةٌ لَهُمْ؛ مشكاة الأنوار، ص ٢٩٥

٢-٣-٤-المحبة

﴿٥٣٣٧﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

(آل عمران: ٣١)

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٣٣٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ فَاتَّبَاعُهُ عليه السلام مَحَبَّةُ اللَّهِ وَرِضَاهُ غُفْرَانُ الذُّنُوبِ؛ الكافي، ج ٨، ص ٢٥

﴿٥٣٣٩﴾ الرسول عليه السلام: فَمَنْ عَمِلَ بِرِضَايَ الزِّمَّةُ ثَلَاثَ خِصَالٍ أَعْرَفُهُ شُكْرًا لَا يُخَالِطُهُ الْجَهْلُ وَ ذِكْرًا لَا يُخَالِطُهُ النِّسْيَانُ وَ مَحَبَّةً لَا يُؤْثِرُ عَلَى مَحَبَّتِي مَحَبَّةَ الْمَخْلُوقِينَ فَإِذَا أَحَبَّنِي أَحَبَّنِي وَ أَفْتَحُ عَيْنَ قَلْبِهِ إِلَى جَلَالِي وَ لَا أَخْفِي عَنْهُ خَاصَّةَ خَلْقِي وَ أَنَا حِيهِ فِي ظِلِّ اللَّيْلِ وَ نُورِ النَّهَارِ حَتَّى يَنْقَطِعَ حَدِيثُهُ مَعَ الْمَخْلُوقِينَ وَ مُجَالَسَتُهُ مَعَهُمْ وَ أَسْمِعُهُ كَلَامِي وَ كَلَامَ مَلَائِكَتِي وَ أَعْرِفُهُ السِّرَّ الَّذِي سَتَرْتُهُ عَنْ خَلْقِي وَ أَلْبِسُهُ الْحَيَاءَ حَتَّى يَسْتَحْيِيَ مِنْهُ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ وَ يَمْشِي عَلَى الْأَرْضِ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٢٨

﴿٥٣٤٠﴾ إلهي إِنْ تُعَذِّبْنِي فَأَهْلُ لِدَلِكْ أَنَا وَ إِنْ تَغْفِرْ لِي فَأَهْلُ لِدَلِكْ أَنْتَ وَ كَيْفَ تُعَذِّبْنِي يَا سَيِّدِي وَ حُبُّكَ فِي قَلْبِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٢٩٦
٤-٣-٣- الشُّكْرُ وَ الْحَمْدُ
٤-٣-٣-١- الشُّكْرُ

﴿٥٣٤١﴾ لَقَدْ كَانَ لِسِيَّ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةً جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَ شِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَ اشْكُرُوا لَهُ بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَ رَبُّ غَفُورٍ (سبأ: ١٥)

﴿٥٣٤٢﴾ الصادق عليه السلام: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَ كَانَ مِنْ فَرْقِهِ إِلَى قَدَمِهِ ذُنُوبٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ بَدَّلَهَا حَسَنَاتٍ الصَّدَقَةُ وَ الْحَيَاءُ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَ الشُّكْرُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ١٥٦

﴿٥٣٤٣﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي ابْتَدَأَ خَلْقَهُ بِنِعْمَتِهِ وَ أَسْبَغَ عَلَيْهِمْ ظِلَالاً رَحْمَتِهِ ثُمَّ فَرَضَ عَلَيْهِمْ شُكْرَ مَا آدَى إِلَيْهِمْ وَ وَفَّقَهُمْ بِمَنِّهِ لِإِدَاءِ مَا فَرَضَ عَلَيْهِمْ وَ نَهَجَ لَهُمْ مِنْ سَبِيلِ هِدَايَتِهِ مَا يَسْتَوْجِبُونَ بِهِ وَاسِعَ مَغْفِرَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٥٣

٤-٣-٣-٢- الْحَمْدُ

﴿٥٣٤٤﴾ السَّجَاد عليه السلام: حَمْدًا يَكُونُ وَصْلَةً إِلَى طَاعَتِهِ وَ عَفْوِهِ وَ سَبَبًا إِلَى رِضْوَانِهِ، وَ ذَرِيعَةً إِلَى مَغْفِرَتِهِ؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء ١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۳۳۸﴾ بگو: «اگر خدا را دوست می‌دارید، از من پیروی کنید! تا خدا (نیز) شما را دوست بدارد؛ و گناهانتان را ببخشد». با این وصف، پیروی از آن حضرت ﷺ دوستی خدا و خشنودی او [موجب] آمرزش گناهان است.

﴿۵۳۳۹﴾ کسی که ملتزم به کسب رضایت من گشت، سه خصلت می‌بخشم: شکرگزاری‌ای را به او می‌آموزم که خالی از جهل باشد؛ ذکرِی به او می‌دهم که با فراموشی همراه نگردد؛ و حالتی به او می‌دهم که محبت مرا بر محبت مخلوقین مقدم بدارد. و چون مرا دوست بدارد، او را دوست بدارم و چشم دلش را به عظمت خویش متوجه سازم و اینجاست که چیزی را از او مخفی نمی‌دارم؛ بندگان خاص را به او نشان دهم و در تاریکی شب و روشنایی روز با او سخن گویم تا سخن گفتنش با مردم قطع شود و با آنها مجالست نکند؛ کلام خود و فرشتگان را به گوشش برسانم؛ رازی را که از خلق نهفته‌ام به او بیاموزم؛ لباسی از حیا بر او بپوشانم تا همه مخلوقین از او شرم کنند و آمرزیده بر روی زمین راه رود.

﴿۵۳۴۰﴾ خداوند، اگر مرا عذاب کنی، به خاطر آن است که من لایق آن هستم؛ ولی اگر مرا بیاموزی، به خاطر آن است که تو لایق بخشیدن هستی؛ ای آقای من، چگونه ممکن است مرا عذاب کنی درحالی که محبت تو در قلب من جای دارد.

۳-۴-۳-۳ شکر و حمد

۱-۳-۳-۴-۴ شکر

﴿۵۳۴۱﴾ برای قوم «سبأ» در محل سکونتشان نشانه‌ای (از قدرت الهی) بود: دو باغ (بزرگ و گسترده) از راست و چپ (رودخانه عظیم با میوه‌های فراوان؛ و به آنها گفتیم:) از روزی پروردگارتان بخورید و شکر او را به‌جا آورید؛ شهری است پاک و پاکیزه، و پروردگاری آمرزنده (و مهربان)!

﴿۵۳۴۲﴾ چهار چیز است که در هر کس باشد، اگرچه از فرق سر تا پایش غرق در گناه باشد حق تعالی او را می‌آمرزد و گناهانش را به نیکی تبدیل می‌کند؛ صدقه‌دادن، حجب و حیا، نیکویی در اخلاق و سپاسگزاری از [نعمت‌ها].

﴿۵۳۴۳﴾ حمد و سپاس مخصوص خداوندی است که خلقتش را با نعمت‌هایش آغاز کرده است و سایه‌ی رحمتش را بر مخلوقاتش گسترده است، سپس شکر آنچه را به ایشان عطا فرموده واجب کرده است؛ و ایشان را با لطف خویش به انجام واجبات موفق ساخت؛ و راه هدایتش را که ایشان را شایسته‌ی ورود به آمرزش گسترده‌اش می‌کند بر ایشان گسترد.

۲-۳-۳-۴-۴ حمد

﴿۵۳۴۴﴾ سپاسی که موجب رسیدن به فرمانبری، و گذشت او، و سبب خشنودی، و وسیله‌ی آمرزش باشد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٣٤٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: حَمْدُهُ حَمْدٌ مُقَرَّبٌ بِرُبُوبِيَّتِهِ مُتَخَضِعٌ لِعِبَادِيَّتِهِ مُتَنَصِّلٌ مِنْ خَطِيئَتِهِ مُعْتَرِفٌ بِتَوْحِيدِهِ مُسْتَعِيدٌ مِنْ وَعِيدِهِ مُؤَمِّلٌ مِنْ رَبِّهِ مَغْفِرَةٌ تُنْجِيهِ يَوْمَ يَشْغَلُ كُلُّ عَنْ فَصِيلَتِهِ وَبَيْنَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٣٤٢

﴿٥٣٤٦﴾ الرسول ﷺ: إِذَا عَطَسَ الْمَرْءُ الْمُسْلِمُ ثُمَّ سَكَتَ لِعَلَّةَ تَكُونُ بِهِ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ عَنْهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَإِنْ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٥٦

﴿٥٣٤٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ عَطَسَ ثُمَّ وَضَعَ يَدَهُ عَلَى قَصَبَةِ أَنْفِهِ ثُمَّ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ كَثِيرًا كَمَا هُوَ أَهْلُهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ طَائِرٌ تَحْتَ الْعَرْشِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٨٦

﴿٥٣٤٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا كَسَا اللَّهُ تَعَالَى الْمُؤْمِنَ ثَوْبًا جَدِيدًا فَلْيَتَوَضَّأْ وَلْيُصَلِّ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِيهِمَا أَمَّ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ ثُمَّ لِيَحْمَدِ اللَّهُ الَّذِي سَتَرَ عَوْرَتَهُ وَزَيْنَهُ فِي النَّاسِ وَلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ فَإِنَّهُ لَا يَعْصِي اللَّهُ فِيهِ وَلَهُ بِكُلِّ سَلَكٍ فِيهِ مَلَكٌ يُقَدِّسُ لَهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيَتَرَحَّمُ عَلَيْهِ؛ الكافي، ج ٦، ص ٤٥٩

﴿٥٣٤٩﴾ الرسول ﷺ: إِنْ الرَّجُلُ مِنْ أُمَّتِي لَيَبْتَاعُ الثَّوْبَ بدينارٍ أَوْ نِصْفِ دينارٍ أَوْ ثُلُثِ دينارٍ فَيَحْمَدُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حِينَ يَلْبَسُهُ فَمَا يَبْلُغُ رُكْبَتَيْهِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٢٦٧

﴿٥٣٥٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَكَلَ طَعَامًا ثُمَّ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا مِنْ رِزْقِهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَقُوَّةٍ غَيْرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٤

﴿٥٣٥١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَدَّمَ إِلَيْهِ طَعَامٌ فَأَكَلَهُ وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الَّذِي رَزَقَنِيهِ بِلَا حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَقُومَ أَوْ قَالَ قَبْلَ أَنْ يَرْفَعَ طَعَامُهُ؛ المحاسن، ص ٢، ص ٤٣٥

﴿٥٣٥٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ حَمِدَ اللَّهَ عَلَى النُّعْمَةِ وَاسْتَغْفَرَ مِنَ الْمَعْصِيَةِ وَ أَحَبَّ الْمُطِيعِينَ وَ حَمَدَهُمْ عَلَى الطَّاعَةِ وَ أَبْغَضَ الْعَاصِينَ وَ ذَمَّهُمْ فَإِنَّهُ يَكْتَفِي بِذَلِكَ إِذَا رَدَّ عِلْمُهُ إِلَيْنَا... يُحَاسِبُونَ مِنْهُمْ مَنْ يُغْفَرُ لَهُ وَيُدْخِلُهُ الْجَنَّةَ بِالْإِفْرَارِ وَ التَّوْحِيدِ وَ مِنْهُمْ مَنْ يُعَذَّبُ فِي النَّارِ ثُمَّ يَشْفَعُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ وَ الْأَنْبِيَاءُ وَ الْمُؤْمِنُونَ فَيَخْرُجُونَ مِنَ النَّارِ وَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ؛ كتاب سليم بن قيس، ص ٦٠٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۳۴۵﴾ او را ستایش می‌کنم، ستایش کسی که به پروردگاری‌اش اقرار می‌کند، برای پرستش او کرنش می‌کند، از گناهش رها می‌شود، به توحید و یکتایی‌اش معترف است، از عذابش پناه می‌جوید؛ آرزومندی که در روزی که هرکسی نسبت به اقوام و فرزندان بی‌توجه خواهد بود، امید به آمرزش پروردگارش دارد.

﴿۵۳۴۶﴾ هرگاه مؤمنی به سبب بیماری عطسه کند و ساکت بماند، ملائکه عوض او می‌گویند: «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»؛ و اگر خود گوید: «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»، ملائکه گویند: «خداوند تو را بیمارزد».

﴿۵۳۴۷﴾ هرکس عطسه کند و دست بر روی بینی نهد و بگوید: «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» کَثِيراً كَمَا هُوَ أَهْلُهُ» پرنده‌ای زیر عرش تا روز قیامت برایش آمرزش می‌خواهد.

﴿۵۳۴۸﴾ هرگاه خداوند به مؤمنی لباس تازه‌ای روزی کرد، وضو بگیرد و دو رکعت نماز بخواند و در آن دو رکعت حمد و آیه‌الکرسی و توحید و قدر را قرائت کند، سپس خدا را سپاس گوید که بدنش را پوشانده و در میان مردم او را آراسته است و زیاده بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ». در آن لباس به معصیت دچار نمی‌شود و به عدد هر نخ آن لباس، فرشته‌ای او را تقدیس می‌کند و برایش استغفار و درخواست رحمت می‌کند.

﴿۵۳۴۹﴾ مردی از امت من به بازار می‌رود تا پیراهنی بخرد، بهای این پیراهن نصف دینار و یا یک‌سوم دینار می‌باشد، ولی او هنگامی که پیراهن را می‌پوشد، حمد خداوند را بر زبان می‌آورد و در اثر همین سپاسگزاری خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۵۳۵۰﴾ هرکس غذایی بخورد و سپس بگوید: «سپاس خدایی را که این غذا را از روزی خود نصیبم کرد، بدون اینکه توان و تحرک من در آن مؤثر باشد»، گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود. ﴿۵۳۵۱﴾ هرکس که خوراکی برایش بیاورند و بخورد و بگوید: «سپاس از آن خداست که بدون احتیاج به نیرو و تحرک من، آن را روزی‌ام کرد». پیش از آنکه از جایش برخیزد، خداوند او را می‌آمرزد یا فرمود: «پیش از آنکه خوراک را بردارند».

﴿۵۳۵۲﴾ هرکس خدا را بر نعمتش شکر کند و از نافرمانی به درگاه او استغفار کند و فرمان‌برداران را دوست بدارد و آنان را به خاطر اطاعتشان سپاس گوید و گناهکاران را مبعوض بدارد و آنان را مذمت کند، اگر علم این‌ها را به ما واگذار کند، همین مقدار او را کفایت می‌کند ... آنان مورد محاسبه قرار می‌گیرند، بعضی از آنان کسانی‌اند که خداوند ایشان را می‌آمرزد و به خاطر اقرار و توحید، آن‌ها را داخل بهشت می‌نماید و بعضی از آنان در آتش عذاب می‌شوند و سپس ملائکه و انبیا و مؤمنین، ایشان را شفاعت می‌کنند. آن‌گاه از آتش بیرون آورده می‌شوند و داخل بهشت می‌شوند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

٤-٣-٤- حُسْنُ الظَّنِّ، الْأَمَلُ، الرَّجَاءُ وَالْخَوْفُ

٤-٣-٤-١- حُسْنُ الظَّنِّ

﴿٥٣٥٣﴾ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا مَعْشَرَ الْعُلَمَاءِ مَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّكُمْ فَيَقُولُونَ ظَنَّنَا أَنْ يَرْحَمَنَا وَيَغْفِرَ لَنَا فَيَقُولُ تَعَالَى فَإِنِّي قَدْ فَعَلْتُ إِنِّي قَدْ اسْتَوْدَعْتُكُمْ حِكْمَتِي لَا لِشَرِّ أَرَدْتُهُ بِكُمْ بَلْ لِخَيْرِ أَرَدْتُهُ بِكُمْ فَادْخُلُوا فِي صَالِحِ عِبَادِي إِلَى جَنَّتِي بِرَحْمَتِي؛ منية المريد، ص ١٢٠

﴿٥٣٥٤﴾ إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا مَعْشَرَ الْعُلَمَاءِ مَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّكُمْ فَيَقُولُونَ ظَنَّنَا أَنْ تَرْحَمَنَا وَتَغْفِرَ لَنَا فَيَقُولُ تَعَالَى فَإِنِّي قَدْ فَعَلْتُ إِنِّي اسْتَوْدَعْتُكُمْ حِكْمَتِي لَا لِشَرِّ أَرَدْتُهُ بِكُمْ بَلْ لِخَيْرِ أَرَدْتُهُ بِكُمْ فَادْخُلُوا فِي صَالِحِ عِبَادِي إِلَى جَنَّتِي وَرَحْمَتِي؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ١٨٦

﴿٥٣٥٥﴾ الباقر (عليه السلام): يُوقَفُ عَبْدٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَأْمُرُ بِهِ إِلَى النَّارِ فَيَقُولُ لِمَا وَعِزَّتِكَ مَا كَانَ هَذَا ظَنِّي بِكَ فَيَقُولُ مَا كَانَ ظَنُّكَ بِي فَيَقُولُ كَانَ ظَنِّي بِكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي فَيَقُولُ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) أَمَا وَاللَّهِ مَا ظَنَّنَا بِهِ فِي الدُّنْيَا طَرَفَةَ عَيْنٍ وَلَوْ كَانَ ظَنَّنَا بِهِ طَرَفَةَ عَيْنٍ مَا أَوْقَفَهُ ذَلِكَ الْمَوْقِفَ لِمَا رَأَى مِنَ الْعَفْوِ؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ٦٧، ص ٣٨٧

٤-٣-٤-٢- الْأَمَلُ

﴿٥٣٥٦﴾ السَّجَاد (عليه السلام): غُفِرَ لَكَ مَبْدُولٌ لِمُؤْمَلِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٣٠

٤-٣-٤-٣- الرَّجَاءُ

﴿٥٣٥٧﴾ الرسول (عليه السلام): اسْتَغْفِرُوا بَعْدَ الذَّنْبِ أَسْرَعَ مِنْ طَرَفَةِ عَيْنٍ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِنْفَاقِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِكَيْسِ الْغَيْظِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْعَفْوِ عَنِ النَّاسِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِمْ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِتَرْكِ الْإِصْرَارِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالرَّجَاءِ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٤

﴿٥٣٥٨﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِلْأَحْيَاءِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الَّذِينَ وَحَدُّوكَ وَصَدَّقُوا رَسُولَكَ وَتَمَسَّكُوا بِدِينِكَ وَعَمِلُوا بِفَرَائِضِكَ وَاقْتَدَوْا بِنَبِيِّكَ وَسَنُّوا سُنَّتَكَ وَأَحْلُوا حِلَالَكَ وَحَرَّمُوا حَرَامَكَ وَخَافُوا عِقَابَكَ وَرَجَّوْا ثَوَابَكَ وَالْوَأَلِ الْأُولِيَاءَ كَ وَعَادُوا أَغْدَاءَكَ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٧٥

﴿٥٣٥٩﴾ أَوْحَى اللَّهُ إِلَى مُوسَى (عليه السلام) يَا مُوسَى مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي فَإِنِّي سَأَغْفِرُ لَكَ (عَلَى

مَا كَانَ مِنْكَ)؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٤٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۴-۳-۴- حسن ظن، آرزو، بیم و امید

۴-۳-۴-۱ حسن ظن

﴿۵۳۵۳﴾ خداوند در روز قیامت می‌فرماید: «ای جماعت دانشمندان؛ نظرتان درباره‌ی خداوند چه بوده است؟» آن‌ها می‌گویند: «ما اطمینان داشتیم که خداوند در روز قیامت به ما رحم می‌کند و ما را می‌آمرزد». پس خداوند می‌فرماید: «چنین می‌کنم؛ چون حکمت خودم را در وجود شما به ودیعت گذاشته‌ام؛ و البته از اعطای آن اراده‌ی بدی نسبت به شما نداشته‌ام بلکه خیر شما را خواسته‌ام. پس بر مبنای لطف و رحمت همراه با بندگان صالحم داخل بهشت شوید».

﴿۵۳۵۴﴾ خداوند در روز قیامت می‌فرماید: ای جماعت دانشمندان؛ نظرتان درباره‌ی خداوند چه بوده است؟ آن‌ها می‌گویند: ما اطمینان داشتیم که خداوند در روز قیامت به ما رحم می‌کند و ما را می‌آمرزد. پس خداوند می‌فرماید: چنین می‌کنم؛ چون حکمت خودم را در وجود شما به ودیعت گذارده‌ام؛ و البته از اعطای آن اراده‌ی بدی نسبت به شما نداشته‌ام بلکه خیر شما را خواسته‌ام. پس بر مبنای لطف و رحمت همراه با بندگان صالحم داخل بهشت شوید».

﴿۵۳۵۵﴾ در روز قیامت بنده‌ای را در محضر خداوند حاضر می‌کنند و خداوند دستور می‌دهد او را وارد دوزخ کنند. او می‌گوید: «به عزّت و جلالت سوگند من چنین گمانی به تو نداشتم». خداوند می‌فرماید: «چه گمانی داشتی؟» می‌گوید: «گمان می‌کردم مرا می‌آمرزی». خداوند هم می‌فرماید: «تو را آمرزیدم». امام باقر (علیه السلام) فرمود: «به خداوند سوگند او یک لحظه هم در دنیا حسن ظن پیدا نکرد. اگر او یک لحظه حسن ظن پیدا کرده بود او را در آن موقف حاضر نمی‌کرد و عفو می‌کرد».

۴-۳-۴-۲ آرزو

﴿۵۳۵۶﴾ آمرزش تو به آرزومندان بخشیده می‌شود.

۴-۳-۴-۳ امید

﴿۵۳۵۷﴾ بعد از انجام گناه بلافاصله و به سرعت طلب آمرزش کنید. چنانچه نتوانستید، با اتفاق در راه خدا [آن را جبران کنید]، اگر نتوانستید، با فروخوردن خشم جبران کنید؛ و اگر موفق نشدید با بخشیدن مردم؛ و اگر نه با احسان و نیکی به مردم جبران کنید و اگر میسر نشد با ترک اصرار به انجام گناه، جبران کنید و اگر باز هم موفق نشدید با امید به رحمت خدا، که از رحمت خدا هرگز نباید ناامید شد.

﴿۵۳۵۸﴾ مردان و زنان مؤمن را پیامرز، کسانی که تو را به یگانگی پرستیدند و رسالت را تصدیق کردند و به دینت چنگ زدند و به واجبات عمل کردند و از پیامبرت پیروی کردند و روش و سنت تو را برپا داشتند، حلالیت را حلال و حرمت را حرام شمردند، از کیفر تو ترسیدند، به ثوابت امیدوار شدند، با دوستان دوستی کردند و با دشمنان دشمنی کردند.

﴿۵۳۵۹﴾ خداوند به موسی وحی کرد که ای موسی؛ آنچه را که از من می‌خواهی و امید داری، به تو می‌دهم و اگر گناهی هم داشته باشی و توبه کنی، تو را می‌بخشم.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٣٦٠﴾ الرسول ﷺ: قَالَ جِبْرَائِيلُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَبْدِي إِذَا عَرَفْتَنِي وَعَبَدْتَنِي وَرَجَوْتَنِي وَلَمْ تُشْرِكْ بِي شَيْئًا غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلَوْ اسْتَقْبَلْتَنِي بِمِلْءِ الْأَرْضِ خَطَايَا وَذُنُوبًا اسْتَقْبَلْتُكَ بِمِلْئِهَا مَغْفِرَةً وَعَفْوًَا وَأَغْفِرُ لَكَ وَلَا أَبَالِي؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٠٧

﴿٥٣٦١﴾ الصادق ﷺ: قُلْتُ وَمَا جِهَةُ الدُّعَاءِ قَالَ إِذَا أَدَيْتَ الْفَرِيضَةَ مَجَّدْتَ اللَّهَ وَعَظَّمْتَهُ وَتَمَدَّحْتَهُ بِكُلِّ مَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ وَتُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ وَتَجْتَهِدُ فِي الصَّلَاةِ عَلَيْهِ وَتَشْهَدُ لَهُ بِتَلْيِغِ الرِّسَالَةِ وَتُصَلِّيَ عَلَى أَيْمَةِ الْهُدَى ﷺ ثُمَّ تَذَكَّرُ بَعْدَ التَّحْمِيدِ لِلَّهِ وَالتَّنَائِي عَلَيْهِ وَالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ مَا أَبْلَاكَ وَأَوْلَاكَ وَتَذَكَّرُ نِعَمَهُ عِنْدَكَ وَعَلَيْكَ وَمَا صَنَعَ بِكَ فَتَحْمَدُهُ وَتَشْكُرُهُ عَلَى ذَلِكَ ثُمَّ تَعْتَرِفُ بِذُنُوبِكَ ذَنْبَ ذَنْبٍ وَتُقَرِّبُهَا أَوْ بِمَا ذَكَرْتَ مِنْهَا وَتُجِملُ مَا خَفِيَ عَلَيْكَ مِنْهَا فَتَتَوَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ جَمِيعِ مَعَاصِيكَ وَأَنْتَ تَتَوَيَّ أَنْ لَا تَعُودَ وَتَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْهَا بِدَامَةِ وَصِدْقِ نِيَّةٍ وَخَوْفٍ وَرَجَاءٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢١٢

﴿٥٣٦٢﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا يُعَذِّبُ اللَّهَ مُؤْمِنًا بَعْدَ التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ إِلَّا بِسُوءٍ ظَنَّهُ بِاللَّهِ وَتَقْصِيرِهِ مِنْ رَجَائِهِ وَسُوءِ خُلُقِهِ وَاعْتِيَابِهِ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٧١

﴿٥٣٦٣﴾ امير المؤمنين ﷺ: يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا أَنْكَ لَوْ آتَيْتَهُ بِحَسَنَاتِ أَهْلِ الْأَرْضِ لَمْ يَقْبَلْهَا مِنْكَ وَارْجُ اللَّهَ رَجَاءً أَنْكَ لَوْ آتَيْتَهُ بِسَيِّئَاتِ أَهْلِ الْأَرْضِ غَفَرَهَا لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٣٩٤

﴿٥٣٦٤﴾ الصادق ﷺ: يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا لَوْ آتَيْتَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِيرِ الثَّقَلَيْنِ خِفْتَ أَنْ يُعَذِّبَكَ وَارْجُ اللَّهَ رَجَاءً لَوْ وَافَيْتَ الْقِيَامَةَ بِإِثْمِ الثَّقَلَيْنِ رَجَوْتَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ فَقَالَ لَهُ ابْنُهُ يَا أَبَتِ وَكَيْفَ أَطِيقُ هَذَا وَإِنَّمَا لِي قَلْبٌ وَاحِدٌ فَقَالَ لَهُ لَقَمَانُ يَا بُنَيَّ لَوْ اسْتَخْرَجَ قَلْبُ الْمُؤْمِنِ فَشُقَّ لَوُجِدَ فِيهِ نُورَانِ نُورٌ لِلْخَوْفِ وَنُورٌ لِلرَّجَاءِ لَوْ وَزَنَّا مَا رُجِحَ أَحَدُهُمَا عَلَى الْآخَرِ بِمِثْقَالِ ذَرَّةٍ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٤١١

﴿٥٣٦٥﴾ الصادق ﷺ: يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا لَوْ جِئْتَهُ بِيرِ الثَّقَلَيْنِ خِفْتَ أَنْ يُعَذِّبَكَ اللَّهُ وَارْجُ اللَّهَ رَجَاءً لَوْ جِئْتَهُ بِذُنُوبِ الثَّقَلَيْنِ رَجَوْتَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٢١٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۳۶۰﴾ جبرئیل علیه السلام گوید، خداوند متعال فرمود: بنده‌ی من؛ هرگاه مرا شناختی، مرا عبادت کردی و به من امیدوار بودی و کسی را با من شریک نساختی، تو را می‌آمرزم؛ اگر گناهانت دنیا را پر کرده باشد، من هم دنیا را برای تو از آمرزش پر می‌کنم و باکی هم ندارم.

﴿۵۳۶۱﴾ راوی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «روش دعا کردن چیست؟» حضرت فرمود: «هنگامی که نماز واجب را به‌جا آوردی، ستایش خدا را کرده و او را به بزرگی یاد کن و با تمام توان مدح و ثنایش را بگو، و بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله صلوات فرست و در صلوات بر او نهایت کوشش را بکن، و گواهی بده که حضرت، رسالت خویش را به‌خوبی انجام داده، و بر ائمه‌ی هدی علیهم السلام درود فرست. بعد از ستایش و ثنای خداوند و صلوات بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، عطایا و نیکی‌های خداوند نسبت به خود را یاد آور شده و نعمت‌های او را ذکر کن، آن‌گاه خدا را ستایش کرده و او را بر تمام این امور شکر کن، و بعد به تک‌تک گناهانت اعتراف کرده و به آن‌ها و یا به هر کدام که به یاد داری اقرار کن و به گناهانی که از یادت رفته و بر تو پوشیده است به‌صورت اجمالی اقرار کرده و از تمامی گناهانت به درگاه خداوند توبه کن و تصمیم بگیر که هرگز به آن‌ها بازنگردی و با حالت پشیمانی و نیت صادق و بیم و امید، از تمامی گناهانت طلب آمرزش کن».

﴿۵۳۶۲﴾ سوگند به خدایی که جز او خدایی نیست؛ خداوند هیچ مؤمنی را بعد از توبه و استغفار جز به‌خاطر بدگمانی به خدا و کوتاهی در امید و بداخلاقی و غیبت پشت سر مؤمنین عذاب نمی‌کند.

﴿۵۳۶۳﴾ پسر! از خدا چنان بترس که اگر نیکی‌های مردم روی زمین را برای او بیاوری از تو نپذیرد؛ و به خدا چنان امیدوار باش که اگر گناهان مردم روی زمین را برای او بیاوری تو را بیامرزد.

﴿۵۳۶۴﴾ ای پسر! چنان از خداوند بترس که اگر نیکی جنّ و انس را در پرونده خود داشته باشی باز هم از عذاب الهی بی‌مناک باشی؛ و چنان به خداوند امیدوار باش که اگر در قیامت پرونده‌ات به مقدار گناه جنّ و انس سنگین باشد، باز هم به آمرزش الهی امید داشته باشی. پسرش گفت: «پدر جان، چطور چنین چیزی ممکن است؟ من یک قلب بیشتر ندارم!» لقمان گفت: «ای پسر! اگر قلب مؤمن را بیرون بیاورند و بشکافند در آن دو نور یافت می‌شود: نور بیم و نور امید، که اگر آن دو را وزن کنند دقیقاً با هم یکسان و هم‌وزن است و به وزن ذره‌ای تفاوت ندارند».

﴿۵۳۶۵﴾ ای پسر! از خدا چنان بترس که اگر ثواب تمام جنّ و انس را بیاوری باز هم از عذابش ایمن نباشی؛ و چنان به خدا امیدوار باش که اگر گناه تمام جنّ و انس را بیاوری امیدوار باشی که تو را بیامرزد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

٤-٣-٤-٤- الخوفُ

﴿٥٣٦٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إغْفِرْ لِلْأَحْيَاءِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الَّذِينَ وَحَدُّوكَ وَصَدَّقُوا رَسُولَكَ وَتَمَسَّكُوا بِدِينِكَ وَعَمِلُوا بِفَرَائِضِكَ وَاقْتَدَوْا بِنَبِيِّكَ وَسَنُّوا سُنَّتَكَ وَأَحْلَوْا حَلَالَكَ وَحَرَّمُوا حَرَامَكَ وَخَافُوا عِقَابَكَ وَرَجَّوْا ثَوَابَكَ وَالْوَأُولِيَاءَ كَ وَعَادَوْا أَعْدَاءَكَ: الكافي، ج ٨، ص ١٧٥

﴿٥٣٦٧﴾ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ عَبْدِي إِنَّكَ إِذَا اسْتَحَيْتَ مِنِّي وَخِيفْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١١١

﴿٥٣٦٨﴾ السَّجَّاد عليه السلام: إِنْ رَجُلًا رَكِبَ الْبَحْرَ بِأَهْلِهِ فَكُسِرَ بِهِمْ فَلَمْ يَنْجُ مِمَّنْ كَانَ فِي السَّفِينَةِ إِلَّا امْرَأَةً الرَّجُلِ فَإِنَّمَا نَجَتْ عَلَى لَوْحٍ مِنَ الْأَوَاحِ السَّفِينَةِ حَتَّى آلَجَتْ عَلَى جَزِيرَةٍ مِنْ جَزَائِرِ الْبَحْرِ وَكَانَ فِي تِلْكَ الْجَزِيرَةِ رَجُلٌ يَقْطَعُ الطَّرِيقَ وَلَمْ يَدْعُ لِلَّهِ حُرْمَةً إِلَّا انْتَهَكَهَا فَلَمْ يَعْلَمْ إِلَّا وَ الْمَرْأَةُ قَائِمَةٌ عَلَى رَأْسِهِ فَرَفَعَ رَأْسَهُ إِلَيْهَا فَقَالَ إِنْسِيَّةٌ أَمْ جَنِيَّةٌ فَقَالَتْ إِنْسِيَّةٌ فَلَمْ يُكَلِّمَهَا كَلِمَةً حَتَّى جَلَسَ مِنْهَا مَجْلِسَ الرَّجُلِ مِنْ أَهْلِهِ فَلَمَّا أَنْ هَمَّ بِهَا اضْطَرَبَتْ فَقَالَ لَهَا مَا لَكَ تَضْطَرِبِينَ فَقَالَتْ أَفْرَقُ مِنْ هَذَا وَأَوْمَاتُ بِيَدِهَا إِلَى السَّمَاءِ قَالَ فَصَنَعْتَ مِنْ هَذَا شَيْئًا قَالَتْ لَا وَعَزَّتْهُ قَالَ فَأَنْتِ تَفْرَقِينَ مِنْهُ هَذَا الْفَرْقَ وَلَمْ تَصْنَعِي مِنْ هَذَا شَيْئًا وَإِنَّمَا اسْتَكْرَهْتَكَ اسْتِكْرَاهًا فَأَنَا وَاللَّهِ أَوْلَى بِهَذَا الْفَرْقِ وَالْخَوْفِ وَأَحَقُّ مِنْكَ قَالَ فَقَامَ وَلَمْ يُحْدِثْ شَيْئًا وَرَجَعَ إِلَى أَهْلِهِ وَلَيْسَتْ لَهُ هِمَّةٌ إِلَّا التَّوْبَةُ وَالْمَرَاجَعَةُ فَبَيَّنَا هُوَ يَمْشِي إِذْ صَادَقَهُ رَاهِبٌ يَمْشِي فِي الطَّرِيقِ فَحَمِيَتْ عَلَيْهِمَا الشَّمْسُ فَقَالَ الرَّاهِبُ لِلشَّابِّ ادْعُ اللَّهَ يُظِلَّنَا بَعِمَامَةً فَقَدْ حَمِيَتْ عَلَيْنَا الشَّمْسُ فَقَالَ الشَّابُّ مَا أَعْلَمُ أَنَّ لِي عِنْدَ رَبِّي حَسَنَةً فَأَتَجَسَّرَ عَلَى أَنْ أَسْأَلَهُ شَيْئًا قَالَ فَادْعُونَا وَتُؤْمِنُ أَنْتَ قَالَ نَعَمْ فَأَقْبَلَ الرَّاهِبُ يَدْعُو وَ الشَّابُّ يُؤْمِنُ فَمَا كَانَ بِأَسْرَعَ مِنْ أَنْ أَظْلَتَهُمَا غَمَامَةٌ فَمَشْيَا تَحْتَهَا مَلِيًّا مِنَ النَّهَارِ ثُمَّ تَفَرَّقَتْ الْجَادَّةُ جَادَّتَيْنِ فَأَخَذَ الشَّابُّ فِي وَاحِدَةٍ وَأَخَذَ الرَّاهِبُ فِي وَاحِدَةٍ فَإِذَا السَّحَابَةُ مَعَ الشَّابِّ فَقَالَ الرَّاهِبُ أَنْتَ خَيْرٌ مِنِّي لَكَ اسْتُجِيبَ لِي فَأَخْبَرْنِي مَا قِصَّتُكَ فَأَخْبَرَهُ بِخَبَرِ الْمَرْأَةِ فَقَالَ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى حَيْثُ دَخَلَ الْخَوْفُ فَاَنْظُرْ كَيْفَ تَكُونُ فِيمَا تَسْتَقْبِلُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٩

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٣٦٩﴾ السَّجَادُ عليه السلام: كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ يَنْبُشُ الْقُبُورَ فَأَغْتَلَّ جَارُهُ لَهُ فَخَافَ الْمَوْتَ فَبَعَثَ إِلَى النَّبَّاشِ فَقَالَ كَيْفَ كَانَ جِوَارِي لَكَ قَالَ أَحْسَنَ جِوَارٍ قَالَ فَإِنْ لِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ قَالَ قُضِيَتْ حَاجَتُكَ قَالَ فَأَخْرَجَ إِلَيْهِ كَفَنَيْنِ فَقَالَ أَحِبُّ أَنْ تَأْخُذَ أَحَبَّهُمَا إِلَيْكَ وَإِذَا دُفِنْتُ فَلَا تَنْبُشْنِي فَاُمْتَنَعَ النَّبَّاشُ مِنْ ذَلِكَ وَابْيَأَى أَنْ يَأْخُذَهُ فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ أَحِبُّ أَنْ تَأْخُذَهُ فَلَمْ يَزَلْ بِهِ حَتَّى أَخَذَ أَحَبَّهُمَا وَمَاتَ الرَّجُلُ فَلَمَّا دُفِنَ قَالَ النَّبَّاشُ هَذَا قَدْ دُفِنَ فَمَا عَلِمَهُ بِأَنِّي تَرَكْتُ كَفَنَهُ أَوْ أَخَذْتُهُ لَأَخُذَنَّهُ فَاتَى قَبْرَهُ فَنَبَشَهُ فَسَمِعَ صَائِحًا يَقُولُ وَيَصِيحُ بِهِ لَا تَفْعَلْ فَفَزِعَ النَّبَّاشُ مِنْ ذَلِكَ فَتَرَكَهُ وَتَرَكَ مَا كَانَ عَلَيْهِ وَقَالَ لَوْلِيهِ أَى أَبٍ كُنْتُ لَكُمْ قَالُوا نَعَمْ الْآبُ كُنْتُ لَنَا قَالَ فَإِنْ لِي إِلَيْكُمْ حَاجَةٌ قَالُوا قُلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّا سَنَصِيرُ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ قَالَ فَأَحِبُّ إِذَا أَنَا مِتُّ أَنْ تَأْخُذُونِي فَتَحْرِقُونِي بِالنَّارِ فَإِذَا صِرْتُ رَمَادًا فَدِفُونِي ثُمَّ تَعَمَّدُوا بِي رِيحًا عَاصِفًا فَذَرُّوا نِصْفِي فِي الْبَرِّ وَنِصْفِي فِي الْبَحْرِ قَالُوا نَفْعَلُ فَلَمَّا مَاتَ فَعَلَ بَعْضُ وَلَدِهِ مَا أَوْصَاهُمْ بِهِ فَلَمَّا ذَرَّوهُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِلْبَرِّ اجْمَعْ مَا فِيكَ وَقَالَ لِلْبَحْرِ اجْمَعْ مَا فِيكَ فَإِذَا الرَّجُلُ قَائِمٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا حَمَلَكَ عَلَى مَا أَوْصَيْتَ وَلَدَكَ أَنْ يَفْعَلُوهُ بِكَ قَالَ حَمَلَنِي عَلَى ذَلِكَ وَعَزَّتْكَ خَوْفُكَ فَقَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ فَإِنِّي سَأَرْضِي حُصُومَكَ وَقَدْ أَمَنْتُ خَوْفَكَ وَغَفَرْتُ لَكَ؛

بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٣٧٧

﴿٥٣٧٠﴾ الرسول عليه السلام: مَا مِنْ صَوْتٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ صَوْتِ عَبْدٍ لَهْفَانٍ قِيلَ وَمَا هُوَ قَالَ عَبْدٌ يُصِيبُ الذَّنْبَ فَيَمْلَأُ جَوْفَهُ فَرَقًا مِنَ اللَّهِ فَيَقُولُ يَا رَبِّ فَيَقُولُ اللَّهُ أَنَا رَبُّكَ أَعْفِرُ لَكَ إِذَا

اسْتَغْفَرْتَنِي وَأَجِيبُكَ إِذَا دَعَوْتَنِي؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٨

٥-٣-٤- الخُشُوعُ، الخَشْيَةُ، التَّضَرُّعُ، عَدَمُ التَّكْبَرِ

١-٣-٤- الخُشُوعُ

﴿٥٣٧١﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٣٥)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۳۶۹﴾ در بنی اسرائیل مردی کفن دزد بود و همسایه‌ای داشت. همسایه بیمار شد و مرگ خود را نزدیک دید. مرد همسایه، کفن دزد را خواست. به او گفت: «من چگونه همسایه‌ای بودم؟ کفن دزد گفت: «بهترین همسایه». گفت: «تقاضایی دارم». کفن دزد گفت: «خواسته‌ات حتماً تأمین می‌شود». مرد همسایه دو عدد کفن در مقابل او گذاشت و گفت: «دوست دارم بهترین این‌ها را برداری و هنگامی که من مردم قبر مرا نبش نکنی و کفن مرا ندردی». کفن دزد به ملاحظه‌ی آشنایی و همسایگی از برداشتن کفن خودداری کرد، ولی همسایه اصرار کرد. بالأخره کفن بهتر را برداشت. اتفاقاً در همان شب‌ها آن شخص فوت کرد. پس از اینکه به خاک سپرده شد، کفن دزد فکر کرد و پیش خود گفت: «این شخص که مرد و به خاک سپرده شد و الآن چه می‌داند من کفن او را برداشته‌ام و یا رها کرده‌ام؟! طبق عادت همیشگی خود شبانه بر سر قبر آمد. همین که قبر را شکافت ناگهان صدایی شنید که به او گفت: «چنین نکن». کفن دزد سخت وحشت‌زده شد و به کلی این عمل ننگین را کنار گذاشت. بعداً در مقام وصیت برآمد و به فرزندان گفت: «من برای شما چگونه پدری بودم؟ گفتند: «پدر خوبی بودی». گفت: «من از شما تقاضایی دارم». گفتند: «هرچه می‌خواهی بگو که اگر خدا بخواهد حتماً انجام خواهیم داد». گفت: «من دوست دارم بعد از مردنم بدن مرا به آتش بسوزانید و چون خاکستر شدم خاکستر بدن مرا به باد داده نیمی را به دریا و نیم دیگرش را به بیابان پراکنده سازید». پس از مردن کفن دزد، یکی از فرزندان به وصیت عمل کرد و چون خاکسترش را پراکنده کرد، خداوند متعال به دریا و بیابان فرمان داد که ذرات بدن مرد را جمع کنند. ناگهان مرد کفن دزد زنده شد و ایستاد. خداوند متعال به او خطاب کرد و فرمود: «چرا چنین وصیتی کردی؟ عرض کرد: «قسم به عزت و عظمت تو جز خوف و ترس از عذاب هیچ عاملی در میان نبود». خدای مهربان فرمود: «من هم به پاداش این عمل تمام دشمنانت را از تو راضی خواهم کرد و خوف و وحشت را به امن و امان تبدیل کرده و تو را مشمول بخشش و آمرزش خود کردم. ﴿۵۳۷۰﴾ هیچ صدایی نزد خدا محبوب‌تر از صدای بنده‌ی «حسرت‌کش» نیست. پرسیدند: «او کیست؟ فرمود: «او بنده‌ای است که گناهی کرده و وجودش پر از ترس از خدا شده و می‌گوید: ای پروردگار من؛ خدا نیز می‌گوید: من پروردگار تو هستم، آن‌گاه که از من آمرزش می‌طلبی تو را می‌آمرزم و چون صدایم می‌کنی، پاسخ می‌دهم».

۴-۳-۵- خشوع، خشیت و ترس همراه با احترام، زاری، تکبرنداشتن

۴-۳-۵-۱- خشوع

﴿۵۳۷۱﴾ مردان و زنان مسلمان، مردان و زنان با ایمان، مردان و زنان مطیع فرمان خدا، مردان و زنان راستگو، مردان و زنان صابر و شکیبا، مردان و زنان با خشوع، مردان و زنان انفاق‌کننده، مردان و زنان روزه‌دار، مردان و زنان پاکدامن و مردان و زنانی که بسیار یاد خدا می‌کنند، خداوند برای همه‌ی آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است.

﴿صفات العبد أمام الله﴾

٥-٣-٤- الخشية

﴿٥٣٧٢﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ (يس: ١١)
﴿٥٣٧٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ (الملك: ١٢)

٥-٣-٤- التضرع

﴿٥٣٧٤﴾ الرسول ﷺ: فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَعَلَ قَوْمٌ يُونُسَ مَا أَمَرَهُمْ رُوَيْلٌ بِهِ فَلَمَّا بَزَغَتِ الشَّمْسُ أَقْبَلَتْ رِيحٌ صَفْرَاءُ مُظْلِمَةٌ مُسْرِعَةٌ لَهَا صَرِيرٌ وَخَفِيفٌ وَهَدِيرٌ فَلَمَّا رَأَوْهَا عَجُّوا جَمِيعًا بِالصَّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَتَأَبَّوْا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوهُ وَصَرَخَتْ الْأَطْفَالُ بِأَصْوَاتِهَا تَطْلُبُ أُمَّهَاتِهَا وَعَجَّتْ سِخَالُ الْبَهَائِمِ تَطْلُبُ اللَّبَنَ وَعَجَّتِ الْأَنْعَامُ تَطْلُبُ الرِّعْيَ فَلَمْ يَزَالُوا بِذَلِكَ وَ يُونُسُ وَتَنَوَّخًا يَسْمَعَانِ صَيْحَتَهُمْ وَصَرَاحَهُمْ وَيَدْعَوَانِ اللَّهَ عَلَيْهِمْ بِنَغْلٍ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ؛

بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

٥-٣-٤- عدم التكبر

﴿٥٣٧٥﴾ الصادق ﷺ: ابْنُ فَضَّالٍ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ مَرَّ بِالْمَازَمِينِ وَلَيْسَ فِي قَلْبِهِ كِبَرٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قُلْتُ مَا الْكِبَرُ قَالَ يَغْمِصُ النَّاسَ وَيَسْفَهُ الْحَقَّ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٥٥

٥-٣-٤- الإنقطاع والإعتصام

﴿٥٣٧٦﴾ الرضا ﷺ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ غُدُونَنَا إِلَيْكَ مَقْرُونًا بِالتَّوَكُّلِ عَلَيْكَ وَرَوَاحَنَا عَنْكَ مَوْصُولًا بِالنَّجَاحِ مِنْكَ وَدَعَاؤَنَا لَكَ مَقْرُونًا بِحُسْنِ الْإِجَابَةِ وَخُضُوعَنَا بَيْنَ يَدَيْكَ دَاعِيًا إِلَى رَحْمَتِكَ وَاعْتِرَافًا بِذُنُوبِنَا شَفِيعًا إِلَى عَفْوِكَ وَانْقِطَاعًا إِلَيْكَ سَبَبًا إِلَى غُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٨٩

﴿٥٣٧٧﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ مَخْلُوقٍ يَعْتَصِمُ بِي دُونَ خَلْقِي إِلَّا ضَمَنْتُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ رِزْقَهُ فَإِنْ سَأَلَنِي أَعْطَيْتُهُ وَإِنْ دَعَانِي أَجَبْتُهُ وَإِنْ اسْتَغْفَرَنِي غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢١٤

٥-٣-٧- الإخلاص

٥-٣-٧-١- الإخلاص في إجتنب الحرام

﴿٥٣٧٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَانَ عَلَى حَرَامٍ فَرَغِبَ عَنْهُ ابْتِغَاءَ مَا عِنْدَ اللَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ؛ شرح نهج البلاغة، ج ١٤، ص ٢٣٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۲-۵-۳-۴- خشیت و ترس همراه با احترام

﴿۵۳۷۲﴾ تو فقط کسی را بیم می‌دهی که از این تذکر (الهی) درس بگیرد و در نهان از خداوند رحمان بترسد؛ چنین کسی را به آمرزش و پاداشی پرارزش بشارت ده!

﴿۵۳۷۳﴾ (اما) کسانی که از پروردگارشان در نهان می‌ترسند، مسلماً آمرزش و پاداش بزرگی برایشان در نظر گرفته شده است.

۳-۵-۳-۴- زاری

﴿۵۳۷۴﴾ وقتی فجر چهارشنبه طلوع کرد، قوم یونس اعمالی را که روبیل به آن‌ها تعلیم داده بود، انجام دادند. وقتی خورشید طلوع کرد، باد زرد و تاریکی که صدایی مهیب و ترسناک داشت آشکار شد. همگی با ناله و فریاد دست به تضرع برداشتند و به درگاه الهی توبه کردند و کودکان با ناله و فریاد مادران خود را طلبیدند و بره‌های چهارپایان برای شیر مادران خود بانگ و فریاد برآوردند و همچنان به این تضرع ادامه دادند. در آن حال یونس علیه السلام و تنوخی عابد صدای ناله و فریاد آن‌ها را می‌شنیدند، اما برای شدیدتر شدن عذاب آن‌ها دعا می‌کردند.

۴-۵-۳-۴- تکبرنداشتن

﴿۵۳۷۵﴾ ابن فضال از شخصی و ایشان از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که فرمود: «هرکس از مازمان (راه تنگ بین مشعر و عرفات) بگذرد و در قلیش کبر نباشد، خداوند او را می‌آمرزد». گوید: پرسیدم: «کبر چیست؟» فرمود: «خوارشمردن مردم و شناختن حق».

۶-۴-۳- بریدن از غیر و چنگ‌زدن

﴿۵۳۷۶﴾ خداوند! بر محمد و خاندانش درود فرست، و مقرر فرما که صبحمان را با توکل بر تو آغاز کنیم و شامگاهمان را با کامیابی از تو به پایان بریم، و دعا و خواهش ما را به نیکی پاسخ گوی، و فروتنی ما را در برابر خودت دلیل رحمت به حساب آور، و اعتراف به گناهانمان را، شفیی برای دریافت عفو تو، و گسستنمان از دیگران، سبب آمرزش باشد.

﴿۵۳۷۷﴾ هر مخلوقی که به من و نه به مخلوق دیگری متوسل شود، آسمان‌ها و زمین را ضامن روزی‌اش می‌کنم؛ اگر این چنین بنده‌ای از من درخواست کند، عطا می‌کنم؛ اگر دعا کند، دعایش را اجابت می‌کنم؛ و اگر آمرزش بخواهد، او را می‌آمرزم.

۷-۴-۳- اخلاص

۱-۴-۳-۷- اخلاص در دوری از محرّمات

﴿۵۳۷۸﴾ هر که در حال انجام فعل حرامی باشد و به امید دریافت آنچه نزد خداست از آن عمل چشم‌پوشد، خداوند گناهش را می‌بخشد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

٢-٧-٣-٤- الإخلاصُ في الدُّعاءِ

﴿٥٣٧٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَا يُخْطِئُ الْمُخْلِصُ فِي الدُّعَاءِ إِحْدَى ثَلَاثٍ ذَنْبٌ يُغْفَرُ أَوْ خَيْرٌ يُعَجَّلُ أَوْ شَرٌّ يُؤَجَّلُ؛ شرح نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ٢٧٦

﴿٥٣٨٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنَّ عَلِيًّا عليه السلام اعْتَمَرَ فَرَأَى رَجُلًا مُتَعَلِّقًا بِأَسْنَارِ الْكَعْبَةِ وَهُوَ يَقُولُ يَا مَنْ لَا يَشْغَلُهُ سَمْعٌ عَنْ سَمْعٍ يَا مَنْ لَا تَقْلُقُهُ الْمَسَائِلُ وَلَا يُبْرِمُهُ الْإِلْحَاحُ الْمُلْحِنُ أَذْفَى بَرْدَ عَفْوِكَ وَحُلَاوَةَ مَغْفِرَتِكَ وَغُذُوبَةَ عَافِيَتِكَ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ فَقَالَ عَلِيٌّ عليه السلام وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنْ قَالَهَا وَ عَلَيْهِ مِثْلُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِنَ الذُّنُوبِ قَوْلًا مُخْلِصًا لِيُغْفِرَنَّ لَهُ؛ شرح نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ١٨٨

٣-٧-٣-٤- الإخلاصُ في الذِّكْرِ

﴿٥٣٨١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ فِي السُّوقِ مُخْلِصًا عِنْدَ غَفْلَةِ النَّاسِ وَشُغْلِهِمْ بِمَا فِيهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْفِرَةً لَمْ تَخْطُرْ عَلَى قَلْبٍ بَشَرٍ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٦٦

٤-٧-٣-٤- الإخلاصُ في الزِّيَارَةِ

﴿٥٣٨٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عليه السلام فِي النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُرِيدُ بِهِ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَمَا عِنْدَهُ لَا مَا عِنْدَ النَّاسِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فِي تِلْكَ اللَّيْلَةِ ذُنُوبَهُ وَلَوْ أَنَّهَا بَعْدَ شَعْرِ مِعْزَى كَلْبٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧١

﴿٥٣٨٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ عليه السلام يُرِيدُ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٩٨

﴿٥٣٨٤﴾ مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام لَا يُرِيدُ بِهِ إِلَّا وَجْهَ اللَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ رَبْدِ الْبَحْرِ فَاسْتَكْتَرُوا مِنْ زِيَارَتِهِ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣١٠

٥-٧-٣-٤- الإخلاصُ في الْإِنْفَاقِ

﴿٥٣٨٥﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَاتِ الرُّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ هُمْ سَيِّدُخْلُهُمْ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (التوبة: ٩٩)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۲-۷-۳-۴- اخلاص در دعا

﴿۵۳۷۹﴾ هرکس خالصانه دعا کند، یکی از این سه مورد حتماً برایش پیش می‌آید: گناهی که آمرزیده شود یا خیری که زودتر به او می‌رسد، یا شری که از او به عقب می‌افتد.

﴿۵۳۸۰﴾ زمانی که علی علیه السلام عمره به‌جا می‌آورد، مردی را دید که پرده‌ی کعبه را گرفته است و می‌گوید: «ای کسی که صدای بنده‌ای او را از شنیدن صداهای دیگر باز نمی‌دارد؛ و ای کسی که درخواست‌های بندگان نزد او اشتباه نمی‌شود؛ و زاری زاری‌کنندگان او را خسته نمی‌کند، [خداوند] از خنکای عفو و بخشش و از شیرینی آمرزش به کام من بچشان و عافیت گوارایت را به جانم بنشان و به سعادت بهشت و نجات از آتش توفیقم بده». علی علیه السلام فرمود: «قسم به کسی که جانم در دست اوست؛ هرکس این دعا را از سر اخلاص بگوید، حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی آسمان‌ها و زمین باشد، به یقین خداوند او را می‌آمرزد».

۳-۷-۳-۴- اخلاص در ذکر

﴿۵۳۸۱﴾ هرکس در بازار به هنگام غفلت مردم و سرگرم‌بودنشان به دادوستد، با اخلاص خدا را یاد کند، خداوند برای او هزار حسنه می‌نویسد و روز قیامت آمرزشی بهره‌ی او می‌سازد که بر دل هیچ آدمیزادی خطور نکرده باشد.

۴-۷-۳-۴- اخلاص در زیارت

﴿۵۳۸۲﴾ هرکس در نیمه‌ی شعبان به شوق آنچه نزد خدا هست نه آنچه نزد مردم است، به زیارت امام حسین علیه السلام برود، خداوند در همان شب گناهانش را می‌آمرزد حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی موهای گوسفندان قبیله‌ی بنی‌کلب باشد.

﴿۵۳۸۳﴾ کسی که به زیارت قبر امام حسین علیه السلام بیاید و زیارتش برای خدا و سرای آخرت باشد، به خدا سوگند حق تعالی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۳۸۴﴾ کسی که قبر حسین بن علی علیه السلام را زیارت کرده و نیتش تنها خداوند باشد، حق تعالی تمام گناهانش را می‌آمرزد، اگرچه به قدر کف دریاها باشد. پس زیاد به زیارت آن حضرت بروید تا خداوند گناهانتان را ببخشد.

۵-۷-۳-۴- اخلاص در انفاق

﴿۵۳۸۵﴾ گروهی (دیگر) از اعراب بادیه‌نشین، به خدا و روز رستاخیز ایمان دارند؛ و آنچه را انفاق می‌کنند، مایه‌ی تقرب به خدا، و دعای بر پیامبر می‌دانند؛ آگاه باشید این‌ها مایه‌ی تقرب آن‌هاست. خداوند به‌زودی آنان را در رحمت خود وارد خواهد ساخت؛ به یقین، خداوند آمرزنده‌ای مهربان است!

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

٤-٣-٧-٦- الإخلاصُ فِي الصَّوْمِ

﴿٥٣٨٦﴾ السَّجَادُ عليه السلام: مَنْ صَامَ يَوْمًا تَطَوُّعًا اتَّيَغَاءَ ثَوَابَ اللَّهِ وَجَبَتْ لَهُ الْمَغْفِرَةُ؛ وسائل الشيعة،

ج ١٠، ص ٤٠٢

٤-٣-٧-٧- تَصْحِيحُ الضَّمِيرِ

﴿٥٣٨٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: عِنْدَ تَصْحِيحِ الضَّمَائِرِ تُغْفَرُ الْكَبَائِرُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٩٠

٤-٣-٧-٨- تَصْحِيحُ النِّيَّةِ فِي الْإِسْتِغْفَارِ

﴿٥٣٨٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَقَالَ رَجُلٌ مِنْهُمْ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فَالْتَفَتَ عليه السلام إِلَيْهِ كَأَلْمَعْصَبِ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٣٠

﴿٥٣٨٩﴾ الصادق عليه السلام: قُلْتُ وَمَا جِهَةُ الدُّعَاءِ قَالَ إِذَا أَدَّيْتَ الْفَرِيضَةَ مَجَّدْتَ اللَّهَ وَعَظَّمْتَهُ وَتَمَدَّحْتَهُ بِكُلِّ مَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ وَتُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ وَتَجْتَهِدُ فِي الصَّلَاةِ عَلَيْهِ وَتَشْهَدُ لَهُ بِتَلْيِغِ الرِّسَالَةِ وَتُصَلِّيَ عَلَى أَمَّةِ الْهُدَى عليه السلام ثُمَّ تَذَكَّرُ بَعْدَ التَّحْمِيدِ لِلَّهِ وَالتَّنَاءِ عَلَيْهِ وَالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ مَا أَبْلَاكَ وَأَوَّلَاكَ وَتَذَكَّرُ نِعَمَهُ عِنْدَكَ وَعَلَيْكَ وَمَا صَنَعَ بِكَ فَتَحْمَدُهُ وَتَشْكُرُهُ عَلَى ذَلِكَ ثُمَّ تَعْتَرِفُ بِذُنُوبِكَ ذَنْبَ ذَنْبٍ وَتَقْرُبُ بِهَا أَوْ بِمَا ذَكَرْتَ مِنْهَا وَتُجْمِلُ مَا خَفِيَ عَلَيْكَ مِنْهَا فَتَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مِنْ جَمِيعِ مَعَاصِيكَ وَأَنْتَ تَتَوَى أَنْ لَا تَعُودَ وَتَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْهَا بِدَامَةِ وَصِدْقِ نِيَّةٍ وَخَوْفٍ وَرَجَاءٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢١٢

﴿٥٣٩٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قِيلَ لَهُ مَا التَّوْبَةُ النَّصُوحُ فَقَالَ عليه السلام نَدَمٌ بِالْقَلْبِ وَاسْتِغْفَارٌ بِاللِّسَانِ وَ

الْقَصْدُ عَلَى أَنْ لَا يَعُودَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٤٨

٤-٣-٧-٩- عَدَمُ غَفْلَةِ الْقَلْبِ

﴿٥٣٩١﴾ فَإِنَّهُ إِنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ وَقَلْبُهُ غَافِلٌ أَوْ عَقْلُهُ ذَاهِلٌ أَوْ مُتَكَاسِلٌ فَإِنَّ اسْتَغْفَارَهُ عَلَى هَذِهِ الصِّفَاتِ مِنْ جُمْلَةِ الْجَنَائِاتِ وَيَكُونُ كَالْمُسْتَهْزِئِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ تَعْجِيلَ

النِّقَمَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

٤-٣-٨- الإِجَابَةُ، النَّصْرُ، التَّقْوَى وَصِيَانَةُ النَّفْسِ، صِيَانَةُ النَّفْسِ وَحِفْظُ الدِّينِ، مَنْ دَانَ بِدِينِ اللَّهِ، الْإِسْلَامَ، الطَّاعَةَ، الْإِتْبَاعَ، إِتْبَاعُ الذِّكْرِ، أَدَاءُ الْفَرَائِضِ، أَدَاءُ حَقِّ اللَّهِ، الْوَفَاءُ، بِالنَّذْرِ، الْعَمَلُ بِرِضَى اللَّهِ، الذِّكْرُ وَرَبِّهِ: ٤-٥-٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۶-۷-۳-۴- اخلاص در روزه

﴿۵۳۸۶﴾ هرکس یک روز روزه‌ی مستحبی بگیرد و مقصودش رسیدن به ثواب خداوند باشد، آمرزش بر او واجب می‌شود.

۷-۷-۳-۴- اصلاح نیت

﴿۵۳۸۷﴾ به هنگام پاک کردن دلها، گناهان بزرگ بخشیده می‌شود.

۸-۷-۳-۴- اصلاح نیت در آمرزش خواستن

﴿۵۳۸۸﴾ مردی از آن میان گفت: «أستغفر الله» حضرت علی علیه السلام با حالت خشمگین به او روی کرد.

﴿۵۳۸۹﴾ راوی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «روش دعا کردن چیست؟» حضرت فرمود: «هنگامی که نماز واجب را به جا آوردی، ستایش خدا را کرده و او را به بزرگی یاد کن و با تمام توان مدح و ثنایش را بگو، و بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله صلوات فرست و در صلوات بر او نهایت کوشش را بکن، و گواهی بده که حضرت، رسالت خویش را به خوبی انجام داده، و بر ائمه‌ی هدی علیهم السلام درود فرست. بعد از ستایش و ثنای خداوند و صلوات بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، عطایا و نیکی‌های خداوند نسبت به خود را یاد آور شده و نعمت‌های او را ذکر کن، آن گاه خدا را ستایش کرده و او را بر تمام این امور شکر کن، و بعد به تک تک گناهانت اعتراف کرده و به آن‌ها و یا به هر کدام که به یاد داری اقرار کن و به گناهانی که از یادت رفته و بر تو پوشیده است به صورت اجمالی اقرار کرده و از تمامی گناهانت به درگاه خداوند توبه کن و تصمیم بگیر که هرگز به آن‌ها بازنگردی و با حالت پشیمانی و نیت صادق و بیم و امید، از تمامی گناهانت طلب آمرزش کن.»

﴿۵۳۹۰﴾ عرض کردند: «توبه‌ی نصوص چیست؟» فرمود: «در دل پشیمان شدن و با زبان استغفار کردن و تصمیم به بازگشت نداشتن».

۹-۷-۳-۴- غافل نبودن قلب

﴿۵۳۹۱﴾ اگر درحالی که قلبش به غفلت، و عقلش به نسیان و فراموشی مبتلاست، و یا با حالت کسالت و سستی، از خداوند جلّ جلاله طلب آمرزش نماید، این گونه استغفار، خود از جمله گناهان است، و چنین استغفارکننده‌ای همانند کسی خواهد بود که خدا را تمسخر می‌کند و ایمن نخواهد بود که زود به عقوبت گرفتار شود.

۸-۳-۴- اجابت، یاری، پرهیزگاری و نگهداری نفس، نگهداری نفس و حفظ دین، آن کس که به روش خداوند عمل کند، تسلیم، فرمانبرداری، پیروی، پیروی از قرآن، ادای واجبات، ادای حقوق الهی، ادای نذر، عمل به آنچه در آن رضایت خداست، یاد و ر. به: ۵-۴-۴

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

٨-٣-٤-الإجابة

﴿٥٣٩٢﴾ يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيَجْزِيَكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

(الأحقاف: ٣١)

﴿٥٣٩٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَجَابَ دَاعِيَ اللَّهِ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ؛ مستدرك الوسائل، ج ٤، ص ٥٥

﴿٥٣٩٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا خُلِقُوا مِنْ رَحْمَتِهِ اسْتَجَابُوا لِدَعْوَتِهِ وَدَخَلُوا فِي مَغْفِرَتِهِ؛

الجعفریات، ص ١٦٦

٨-٣-٤-النَّصْرُ

﴿٥٣٩٥﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ

الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (الأنفال: ٧٤)

٨-٣-٤-التَّقْوَى وَصِيَانَةُ النَّفْسِ

﴿٥٣٩٦﴾ وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

(آل عمران: ١٣٣)

﴿٥٣٩٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: سَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ

أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ لَنْ تَنَالُوهَا إِلَّا بِالتَّقْوَى؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٦١

﴿٥٣٩٨﴾ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا (النساء: ١٢٩)

﴿٥٣٩٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ

وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (الأنفال: ٢٩)

﴿٥٤٠٠﴾ فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (الأنفال: ٦٩)

﴿٥٤٠١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ

ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٧٠-٧١)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۱-۳-۴-اجابت

﴿۵۳۹۲﴾ ای قوم ما! دعوت کننده‌ی الهی را اجابت کنید و به او ایمان آورید تا گناهانتان را ببخشد و شما را از عذابی دردناک پناه دهد!

﴿۵۳۹۳﴾ هرکس آن را که به خدا دعوت کند، پاسخ مثبت دهد، فرشتگان برای او طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۵۳۹۴﴾ خداوند بندگانی دارد که از رحمت پروردگار خلق شده‌اند درخواستش را اجابت می‌کنند و در آمرزش او داخل می‌شوند.

۲-۳-۴-یاری

﴿۵۳۹۵﴾ و آن‌ها که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا جهاد کردند، و آن‌ها که پناه دادند و یاری کردند، آنان مؤمنان حقیقی‌اند؛ برای آن‌ها، آمرزش (و رحمت خدا) و روزی شایسته‌ای است.

۳-۳-۴-پرهیزگاری و نگهداری نفس

﴿۵۳۹۶﴾ و شتاب کنید برای رسیدن به آمرزش پروردگارتان؛ و بهشتی که وسعت آن، آسمان‌ها و زمین است؛ و برای پرهیزگاران آماده شده است.

﴿۵۳۹۷﴾ به‌سوی آمرزش پروردگار و به‌سوی بهشتی که پهنای آن به اندازه‌ی زمین و آسمان است و برای پرهیزگاران مهیا شده از همدیگر پیشی بجوئید. و بدانید که جز با تقوا و نیکوکاری به آن بهشت نخواهید رسید.

﴿۵۳۹۸﴾ شما هرگز نمی‌توانید (از نظر محبت قلبی) در میان زنان، عدالت برقرار کنید، هرچند کوشش نمایید! ولی تمایل خود را به‌کلی متوجه یک طرف نسازید که دیگری را به صورت زنی که شوهرش را از دست داده درآورید! و اگر راه پرهیزگاری پیش گیرید، خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿۵۳۹۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید، برای شما وسیله‌ای جهت جدا ساختن حق از باطل قرار می‌دهد؛ (روشن‌بینی خاصی که در پرتو آن، حق را از باطل خواهید شناخت)؛ و گناهانتان را می‌پوشاند؛ و شما را می‌آمرزد؛ و خداوند صاحب فضل و بخشش عظیم است!

﴿۵۴۰۰﴾ از آنچه به غنیمت گرفته‌اید، حلال و پاکیزه بخورید؛ و از خدا بپرهیزید؛ خداوند آمرزنده‌ای مهربان است.

﴿۵۴۰۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! تقوای الهی پیشه کنید و سخن حق بگوئید. تا خدا کارهای شما را اصلاح کند و گناهانتان را ببامرزد؛ و هرکس اطاعت خدا و رسولش کند، به رستگاری (و پیروزی) عظیمی دست یافته است!

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٤٠٢﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيماً فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ (محمد: ١٥)

﴿٥٤٠٣﴾ الصادق عليه السلام: سَأَلَ السُّدِّيُّ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ قَالَ هِيَ فِي عَالِيٍّ وَأَوْلَادِهِ وَشِعْبَتِهِمْ هُمُ الْمُتَّقُونَ وَهُمْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ٢٠٢

﴿٥٤٠٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ (الحجرات: ٣)

﴿٥٤٠٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: فَأَعْلَمَ يَا أَخَا الْيَهُودِ إِنَّهُ كَانَ مِنْ فَضْلِهِ عِنْدَ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَشَرَفَهُ مَا أَوْجَبَ الْمَغْفِرَةَ وَالْعَفْوَ لِمَنْ خَفَضَ الصَّوْتَ عِنْدَهُ فَقَالَ جَلَّ ثَنَاؤُهُ فِي كِتَابِهِ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ؛ بحار الأنوار، ج ١٦، ص ٣٤١

﴿٥٤٠٦﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ... وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ (الذاريات: ١٨)

﴿٥٤٠٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَءَامِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (الحديد: ٢٨)

﴿٥٤٠٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ رَبِّي وَعَدَنِي فِي شِيعَةٍ عَلَيَّ خَصْلَةٌ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هِيَ قَالَ الْمَغْفِرَةُ مِنْهُمْ لِمَنْ آمَنَ وَاتَّقَى لَا يُعَادِرُ مِنْهُمْ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَهُمْ نُبْدُلُ السَّيِّئَاتِ حَسَنَاتٍ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٢٦

﴿٥٤٠٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْبَادِيَةِ لَهُ حَشَمٌ وَجَمَالٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ فَقَالَ أَمَّا قَوْلُهُ تَعَالَى لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَهِيَ الرُّؤْيَا الْحَسَنَةُ يَرَاهَا الْمُؤْمِنُ فَيُبَشِّرُ بِهَا فِي دُنْيَاهُ وَأَمَّا قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَفِي الْآخِرَةِ فَإِنَّهَا بَشَارَةُ الْمُؤْمِنِ عِنْدَ الْمَوْتِ يُبَشِّرُ بِهَا عِنْدَ مَوْتِهِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلِمَنْ يَحْمِلُكَ إِلَى قَبْرِكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٣٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۰۲﴾ توصیف بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده، چنین است: در آن نه‌رهایی از آب صاف و خالص که بدبو نشده، و نه‌رهایی از شیر که طعم آن دگرگون نگشته، و نه‌رهایی از شراب (طهور) که مایه‌ی لذت نوشندگان است، و نه‌رهایی از عسل مصفاست، و برای آن‌ها در بهشت از انواع میوه‌ها وجود دارد؛ و (از همه بالاتر) آمرزشی است از سوی پروردگارشان! آیا این‌ها همانند کسانی هستند که همیشه در آتش دوزخند و از آب جوشان نوشانده می‌شوند که اندرونشان را از هم متلاشی می‌کند؟!

﴿۵۴۰۳﴾ سدی از امام صادق (ع) درباره‌ی کلام خداوند متعال: «مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ» پرسید. امام فرمود: «درباره‌ی علی (ع) و فرزندان و پیروانش است که اهل تقوا و اهل بهشت و آمرزش هستند».

﴿۵۴۰۴﴾ آن‌ها که صدای خود را نزد رسول خدا کوتاه می‌کنند همان کسانی هستند که خداوند دل‌هایشان را برای تقوا خالص کرده، و برای آنان آمرزش و پاداش عظیمی در نظر گرفته شده است.

﴿۵۴۰۵﴾ ای برادر یهود؛ بدان که خداوند برای کسانی که صدای خود را [به علامت احترام] نزد پیامبر (ص) پایین می‌آورند، آمرزش و عفو قائل شد و در کتابش فرمود: آن‌ها که صدای خود را نزد رسول خدا کوتاه می‌کنند، همان کسانی هستند که خداوند دل‌هایشان را برای تقوا خالص کرده و برای آنان آمرزش و پاداش عظیمی است.

﴿۵۴۰۶﴾ به یقین، پرهیزگاران در باغهای بهشت و در میان چشمه‌ها قرار دارند... و در سحرگاهان استغفار می‌کنند.

﴿۵۴۰۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! تقوای الهی پیشه کنید و به رسولش ایمان بیاورید تا دو سهم از رحمتش به شما ببخشد و برای شما نوری قرار دهد که با آن (در میان مردم و در مسیر زندگی خود) راه بروید و گناهان شما را ببخشد؛ و خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿۵۴۰۸﴾ پروردگارم خصلتی را در شیعیان به من بشارت داده است، گفته شد: «آن چیست؟» پیامبر (ص) فرمود: «آمرزش، برای آنان که ایمان بیاورند و تقوی پیشه کنند، آمرزش خدا تمام گناهان کوچک و بزرگ آن‌ها را فرا می‌گیرد؛ و نیز کارهای زشت آنان به اعمال خیر تبدیل می‌شود».

﴿۵۴۰۹﴾ مردی از صحرا نشینان که شتران بسیار داشت، خدمت رسول خدا (ص) رسید و عرض کرد: ای پیامبر خدا؛ مرا از معنی و تأویل این فرمایش خداوند عزّ و جل آگاه ساز که می‌فرماید: «کسانی که ایمان آورده‌اند و پرهیزکاری پیشه کرده‌اند، آنان را در زندگانی دنیا و در آخرت بشارت است». فرمود: «اما آن بشارت عبارت از خواب‌های صادقی است که مؤمن می‌بیند و در همین دنیا به وسیله‌ی آن بشارت می‌یابد که به بهشت خواهد رفت. و اما آن قسمت از فرمایش خداوند عزّ و جل که می‌فرماید: «ایشان را در آخرت بشارت است»، عبارت است از بشارت افراد با ایمان به هنگام مرگ و زمان وفاتشان که خداوند سبحان آن‌ها را آمرزیده و کسانی را که جنازه‌ی ایشان را برمی‌دارند و به سوی قبر می‌برند نیز می‌آمرزد».

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

٤-٣-٨-٤- صِيَانَةُ النَّفْسِ وَحِفْظُ الدِّينِ

﴿٥٤١٠﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ مَنْ تَمَسَكَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِسِتِّ خِصَالٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ أَنْ يَحْفَظَ دِينَهُ وَيَصُونَ نَفْسَهُ وَيَصِلَ رَحِمَهُ وَلَا يُؤْذِيَ جَارَهُ وَيَرْعَى إِخْوَانَهُ وَيَخْزَنَ لِسَانَهُ أَمَّا الصَّيَّامُ فَلَا يَعْلَمُ ثَوَابَ عَامِلِهِ إِلَّا اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٧٠

٤-٣-٨-٥- مَنْ دَانَ بِدِينِ اللَّهِ

﴿٥٤١١﴾ الصادق ﷺ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانِي لِدِينِهِ الَّذِي لَا يَقْبَلُ عَمَلًا إِلَّا بِهِ وَلَا يَغْفِرُ ذَنْبًا إِلَّا

لِأَهْلِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٩

٤-٣-٨-٦- الْإِسْلَامُ

﴿٥٤١٢﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ... أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٣٥)

﴿٥٤١٣﴾ الصادق ﷺ: إِنَّ الرَّجُلَ الْمُسْلِمَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَطْعَمَ طَعَامًا فَأَهْوَى بِيَدِهِ فَقَالَ بِسْمِ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ قَبْلَ أَنْ تَصِلَ اللَّقْمَةُ إِلَيْهِ؛ الكافي، ج ٦، ص ٢٩٣

﴿٥٤١٤﴾ الباقر ﷺ: إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا خَرَجَ إِلَى هَذَا الْوَجْهِ يَحْفَظُ اللَّهُ عَلَيْهِ نَفْسَهُ وَأَهْلَهُ حَتَّى إِذَا انْتَهَى إِلَى الْمَكَانِ الَّذِي يُحْرَمُ فِيهِ وَكُلَّ مَلَكَانَ يَكْتَبَانِ لَهُ أَثَرَهُ وَيَضْرِبَانِ عَلَى مَنْكِبِهِ وَيَقُولَانِ أَمَّا مَا قَدْ مَضَى فَقَدْ غَفِرَ لَكَ فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ١٠٥

﴿٥٤١٥﴾ الصادق ﷺ: وَقَدْ كَانَ رَجُلًا اتَّبَعُوا النَّبِيَّ ﷺ قَدْ وَتَرَهُمُ الْمُسْلِمُونَ فِيمَا أَخَذُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَكَانَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ امْتَلَأَتْ عَلَيْهِمْ فَلَمَّا حَسَنَ إِسْلَامُهُمْ اسْتَغْفَرُوا لَأَنْفُسِهِمْ مِمَّا كَانُوا عَلَيْهِ مِنَ الشُّرْكِ وَ سَأَلُوا اللَّهَ أَنْ يَذْهَبَ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الْغِلِّ لِمَنْ سَبَقَهُمْ إِلَى الْإِيمَانِ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُمْ حَتَّى يُحْلَلَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ وَ صَارُوا إِخْوَانًا لَهُمْ فَأَثْنَى اللَّهُ عَلَى الَّذِينَ قَالُوا ذَلِكَ خَاصَّةً فَقَالَ وَ الَّذِينَ جَاؤُ مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَ لَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٠٨

﴿٥٤١٦﴾ الصادق ﷺ: يَا ابْنَ أَبِي نَصْرٍ أَيْنَ مَا كُنْتَ فَاخْضُرْ يَوْمَ الْغَدِيرِ عِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَغْفِرُ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ ذُنُوبَ سِتِّينَ سَنَةً؛

إقبال الأعمال، ص ٤٦٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۴-۳-۸-۴ بازداشتن نفس و حفظ دین

﴿۵۴۱۰﴾ هر کس در ماه رمضان از شش صفت خودداری کند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد: دینش را حفظ کند، نفسش را نگاه دارد، صله‌ی رحم کند، همسایه‌اش را نیازارد، برادرش را مراعات و زبانش را حفظ کند. که ثواب روزه‌ی چنین فردی را جز خدا کسی نمی‌داند.

۴-۳-۸-۵ آن کس که به روش خداوند عمل کند

﴿۵۴۱۱﴾ او را ستایش می‌کنم که مرا به دینی هدایت کرد که عملی جز با پذیرش آن پذیرفته نمی‌شود و گناهی جز از اهل آن آمرزیده نمی‌شود.

۴-۳-۸-۶ تسلیم

﴿۵۴۱۲﴾ به یقین، مردان مسلمان و زنان مسلمان... خداوند برای همه‌ی آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است.

﴿۵۴۱۳﴾ چون شخص مسلمانی قصد خوردن غذا داشته باشد و دست به جانب آن ببرد و بگوید: «بسم الله و الحمد لله رب العالمین» خداوند پیش از رسیدن لقمه به دهانش او را می‌آمرزد. ﴿۵۴۱۴﴾ هرگاه مسلمان به نیت حج خارج شود، خداوند او و خانواده‌اش را حفظ می‌کند. و زمانی که به محلّ احرام برسد، خداوند دو فرشته را برای نوشتن اعمالش مأمور می‌کند که آن دو به دوش او می‌زنند و می‌گویند: «همه‌ی آن گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد؛ عمل خود را از نو آغاز کن».

﴿۵۴۱۵﴾ به طور قطع، کسانی نیز بودند که از پیامبر ﷺ پیروی نمودند ولی به خاطر اموالی که از آنان به غنیمت گرفته بودند، از دست ایشان دلخون و انتقام‌جو بودند و دلشان از مسلمانان پر از خشم شده بود، چون بیشتر با اسلام آشنا گشتند و به خوبی مسلمان شدند، از اینکه در روزگاری که مشرک بودند چنین حالتی داشتند آمرزش خواستند و از خداوند متعال تمنا نمودند که کینه‌ی دل‌هایشان را نسبت به آن مسلمانان که قبل از آن‌ها ایمان آورده بودند، بزدايد و برای آن‌ها نیز طلب مغفرت کردند تا اینکه عقده‌های دلشان گشوده شد و با همان‌ها یک‌دل و برادر گشتند و از اینکه این افراد چنین گفتند، خدا آنان را مورد ستایش و تمجید ویژه خود قرار داد و فرمود: «وَالَّذِينَ جَاءُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ».

﴿۵۴۱۶﴾ ای فرزند ابونصر؛ روز غدیر هرجا هستی خود را به قبر امیرالمؤمنین (علیه السلام) برسان. خداوند متعال گناهان شصت سال مؤمنان را در آن روز می‌آمرزد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٤١٧﴾ الرضا عليه السلام: يَا ابْنَ أَبِي نَصْرٍ أَيْنَمَا كُنْتَ فَاحْضُرْ يَوْمَ الْغَدِيرِ عِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَغْفِرُ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ ذُنُوبَ سِتِّينَ سَنَةً وَ يُعْتِقُ مِنَ النَّارِ ضِعْفَ مَا أَعْتَقَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَ لَيْلَةَ الْفِطْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٥٨
٨٧-٣-٤- الطَّاعَةُ

﴿٥٤١٨﴾ يَا بُنَيَّ إِنَّهُ لَيْسَ كُلُّ مَنْ قَالَ اغْفِرْ لِي غُفِرَ لَهُ إِنَّهُ لَا يُغْفَرُ إِلَّا لِمَنْ عَمِلَ بِطَاعَةِ رَبِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٤٢٧

﴿٥٤١٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: إِنْ أَقْرَبَ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ إِلَى الْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ حِينَ يَعْمَلُ لِلَّهِ بِطَاعَتِهِ وَ يَنْصَحُهُ فِي التَّوْبَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٣٨٧

﴿٥٤٢٠﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: وَاعْلَمُوا أَنَّ أَقْرَبَ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ إِلَى الرَّحْمَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ حِينَ مَا يَعْمَلُ بِطَاعَةِ اللَّهِ وَ مُنَاصَحَتِهِ فِي التَّوْبَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ٥٤٣

﴿٥٤٢١﴾ الصادق عليه السلام: فَإِذَا اغْتَسَلَ الْمُؤْمِنُ مِنْ حَالِهِ بَكَى إِيْلَيْسُ وَقَالَ يَا وَيْلَتَاهُ هَذَا الْعَبْدُ أَطَاعَ رَبَّهُ وَ غَفَرَ لَهُ ذَنْبُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ١٥٤

﴿٥٤٢٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: قَضَى أَنْ رَحْمَتَهُ وَ مَغْفِرَتَهُ وَ عَفْوَهُ لِأَهْلِ طَاعَتِهِ مِنْ خَلْقِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٢٣٠

﴿٥٤٢٣﴾ الصادق عليه السلام: عَلَاجُ ذَلِكَ... لَزُومُ الطَّاعَةِ لَهُ وَ احْتِمَالُ جَفَاءِ الْخَلْقِ وَ مِلَازِمَةُ الْقُرْبَى وَ شِمَاتَةُ الْعَدُوِّ مِنَ الْأَهْلِ وَ الْقَرَابَةِ فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ فَقَدْ فَتَحْتَ عَلَيْكَ بَابَ عَطْفِ اللَّهِ وَ حُسْنِ نَظَرِهِ إِلَيْكَ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٠، ص ٣٩٥

﴿٥٤٢٤﴾ الرسول عليه السلام: فَقَالَ لِلْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكَّلِينَ بِهِذِهِ الشُّهُورَ مَاذَا تَقُولُونَ فِي هَذِهِ الشَّهَادَةِ لِهَذَا الْعَبْدِ فَيَقُولُونَ يَا رَبَّنَا صَدَقَ رَجَبٌ وَ شَعْبَانٌ وَ شَهْرُ رَمَضَانَ مَا عَرَفْنَاهُ إِلَّا مُقْبِلًا فِي طَاعَتِكَ مُجْتَهِدًا فِي طَلَبِ رِضَاكَ صَائِرًا فِيهِ إِلَى الْبِرِّ وَ الْإِحْسَانِ وَ لَقَدْ كَانَ بِوُصُولِهِ إِلَى هَذِهِ الشُّهُورِ فَرِحًا مُبْتَهِّجًا وَ أَمَلٌ فِيهَا رَحْمَتَكَ وَ رَجَا فِيهَا عَفْوَكَ وَ مَغْفِرَتَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥٤٥
٨٨-٣-٤- الْإِتِّبَاعُ

﴿٥٤٢٥﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَ مَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَ عِلْمًا فَاعْفُ عَنِ الَّذِينَ تَابُوا وَ اتَّبِعُوا سَبِيلَكَ وَ قِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (غافر: ٧)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۱۷﴾ ای پسر ابونصر؛ در هر جا که باشی سعی کن در روز عید غدیر نزد امیرالمؤمنین علیه السلام حاضر شوی؛ زیرا خداوند متعال همه‌ی مردان و زنان مؤمن و مسلمان را می‌آمرزد و از گناهان شصت سال ایشان درمی‌گذرد و دو برابر آنچه در ماه رمضان و در شب قدر و در شب فطر آزاد کرده است، از آتش دوزخ آزاد می‌کند.

۷-۳-۴- فرمان‌برداری

﴿۵۴۱۸﴾ ای پسر؛ این طور نیست که هر که بگوید مرا بیامرز، آمرزیده شود. فقط کسی که در راه اطاعت پروردگارش عمل کند، آمرزیده می‌شود.

﴿۵۴۱۹﴾ نزدیک‌ترین حالت برای آمرزش و بخشش بندگان آن است که به فرمان‌برداری خداوند مشغول و در توبه صادق باشند.

﴿۵۴۲۰﴾ بدانید که نزدیک‌ترین حالتی که بندگان را به رحمت و آمرزش می‌رساند، زمانی است که مشغول اطاعت پروردگار و توبه‌ی خالصانه‌اند.

﴿۵۴۲۱﴾ پس هنگامی که مؤمنی آمیزش حلال و در پی آن غسل کند، ابلیس می‌گوید: «وای بر من، این بنده پروردگارش را اطاعت کرد و خدایش گناهان او را آمرزید».

﴿۵۴۲۲﴾ مقرر فرموده که رحمت و آمرزش و گذشت او برای بندگان فرمانبرش باشد.

﴿۵۴۲۳﴾ علاج همه‌ی دردها آن است که انسان... طاعت خدا را گردن نهد، از مشقّت‌ها و ناراحتی‌هایی که از طرف مردم می‌آید و نیز از آزار آن‌ها ناراحت نشود، و باید خود را به خداوند نزدیک نماید و از شماتت دشمنان و دوستان و خویشاوندان نهراسد. هرگاه این کارها را بکنی درهای محبت خداوند به روی شما گشوده خواهد شد و خداوند نظر لطف به شما خواهد داشت و شما را مورد رحمت و آمرزش خود قرار خواهد داد.

﴿۵۴۲۴﴾ خداوند به فرشتگان موکل بر این ماه‌ها می‌فرماید: «درباره‌ی این گواهی به نفع این بنده چه می‌گویید؟» آن‌ها می‌گویند: «پروردگارا! ماه‌های رجب و شعبان و رمضان راست می‌گویند؛ ما می‌دانیم که او به طاعت تو روآورده و در راه خشنودی تو تلاش کرده و در آن، بازگشت به نیکی و احسان داشت. و با رسیدن به این ماه‌ها شاد و خرسند بوده و در آن‌ها امید و آرزوی رحمت و عفو و آمرزش تو را داشته است».

۸-۳-۴- پیروی

﴿۵۴۲۵﴾ فرشتگانی که حاملان عرشند و آن‌ها که گرداگرد آن (طواف می‌کنند) تسبیح و حمد پروردگارشان را می‌گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می‌کنند (و می‌گویند): پروردگارا! رحمت و علم تو همه‌چیز را فراگرفته است؛ پس کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی می‌کنند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نگاه دار!

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

٨-٣-٤-١- إِتِّبَاعُ الذِّكْرِ

﴿٥٤٢٦﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ (يس: ١١)

٨-٣-٤-٩- أَدَاءُ الْفَرَائِضِ

﴿٥٤٢٧﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي ابْتَدَأَ خَلْقَهُ بِنِعْمَتِهِ وَأَسْنَعَ عَلَيْهِمْ ظِلَالاً رَحْمَتِهِ ثُمَّ فَرَضَ عَلَيْهِمْ شُكْرَ مَا آدَى إِلَيْهِمْ وَفَقَّهَهُمْ بِمَنِّهِ لِأَدَاءِ مَا فَرَضَ عَلَيْهِمْ وَنَهَجَ لَهُمْ مِنْ سَبِيلِ هِدَايَتِهِ مَا يَسْتَوْجِبُونَ بِهِ وَأَسْعَ مَغْفِرَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٥٣

٨-٣-٤-١٠- أَدَاءُ حَقِّ اللَّهِ

﴿٥٤٢٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ اسْمٌ وَقَعَ لِمَعَانٍ سِتٍّ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَالثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعُودِ أَبَدًا وَالثَّلَاثُ أَنْ تُؤَدَّى حُقُوقُ الْمَخْلُوقِينَ الَّتِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ وَالرَّابِعُ أَنْ تُؤَدَّى حَقُّ اللَّهِ فِي كُلِّ فَرَضٍ وَالخَامِسُ أَنْ تُذِيبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّحْتِ وَالْحَرَامِ حَتَّى يَرْجِعَ الْجِلْدُ إِلَى عَظْمِهِ ثُمَّ تُنْشِئَ فِيمَا بَيْنَهُمَا لَحْمًا جَدِيدًا وَالسَّادِسُ أَنْ تُذِيقَ الْبَدَنَ أَلَمَ الطَّاعَاتِ كَمَا أَذَقْتَهُ لَذَاتِ الْمَعَاصِي؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٧

﴿٥٤٢٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنْ قَائِلًا قَالَ بِحَضْرَتِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فَقَالَ تَكَلَّمَكَ أُمُكُ أَ تَدْرِي مَا الْإِسْتِغْفَارُ الْإِسْتِغْفَارُ دَرَجَةُ الْعَلِيِّينَ وَهُوَ اسْمٌ وَقَعَ عَلَى سِتَّةٍ مَعَانٍ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَالثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعُودِ إِلَيْهِ أَبَدًا وَالثَّلَاثُ أَنْ تُؤَدَّى إِلَى الْمَخْلُوقِينَ حُقُوقُهُمْ حَتَّى تَلْقَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَمْلَسَ لَيْسَ عَلَيْكَ تَبَعٌ وَالرَّابِعُ أَنْ تَعْمِدَ إِلَى كُلِّ فَرِيضَةٍ عَلَيْكَ ضَيَعَتَهَا فَتُؤَدَّى حَقَّهَا وَالخَامِسُ أَنْ تَعْمِدَ إِلَى اللَّحْمِ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّحْتِ فَتُذِيبَهُ بِالْأَحْزَانِ حَتَّى يَلْصَقَ الْجِلْدُ بِالْعَظْمِ وَيَنْشَأَ بَيْنَهُمَا لَحْمٌ جَدِيدٌ وَالسَّادِسُ أَنْ تُذِيقَ الْجِسْمَ أَلَمَ الطَّاعَةِ كَمَا أَذَقْتَهُ حَلَاوَةَ الْمَعْصِيَةِ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٧

٨-٣-٤-١١- الْوَفَاءُ بِالنَّذْرِ

﴿٥٤٣٠﴾ الزهراء عليها السلام: فَفَرَضَ اللَّهُ الْإِيمَانَ تَطْهِيراً مِنَ الشُّرْكِ وَالصَّلَاةَ نَزْهِاً عَنِ الْكِبَرِ وَ الزَّكَاةَ زِيَادَةً فِي الرِّزْقِ وَالصِّيَامَ تَبْيِيناً لِلْإِخْلَاصِ وَالْحَجَّ تَسْنِيَةً لِلدِّينِ وَالْعَدْلَ تَسْكِيناً لِلْقُلُوبِ وَ الطَّاعَةَ نِظَاماً لِلْمِلَّةِ وَالْإِمَامَةَ لَمَّا مِنَ الْفُرْقَةِ وَالْجِهَادَ عِزّاً لِلْإِسْلَامِ وَالصَّبْرَ مَعُونَةً عَلَى الْإِسْتِجَابِ وَالْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ مَصْلَحَةً لِلْعَامَّةِ وَبِرَّ الْوَالِدَيْنِ وَقَايَةً عَنِ السَّخَطِ وَصِلَةَ الْأَرْحَامِ مَنَمَةً لِلْعَدَدِ وَ الْقِصَاصَ حَقّاً لِلدِّمَاءِ وَالْوَفَاءَ بِالنَّذْرِ تَعْرِضاً لِلْمَغْفِرَةِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص ٥٦٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۱-۳-۸-۴ پیروی از قرآن

﴿۵۴۲۶﴾ تو فقط کسی را بیم می‌دهی که از این تذکر (الهی) درس بگیرد و در نهان از خداوند رحمان بترسد؛ چنین کسی را به آمرزش و پاداشی پرارزش بشارت ده!

۹-۳-۴-۴ ادای واجبات

﴿۵۴۲۷﴾ حمد و سپاس مخصوص خداوندی است که خلقتش را با نعمت‌هایش آغاز کرده است و سایه‌ی رحمتش را بر مخلوقاتش گسترده است، سپس شکر آنچه را به ایشان عطا فرموده واجب کرده است؛ و ایشان را با لطف خویش به انجام واجبات موفق ساخت؛ و راه هدایتش را که ایشان را شایسته‌ی ورود به آمرزش گسترده‌اش می‌کند بر ایشان گسترده.

۱۰-۳-۴-۴ ادای حقوق الهی

﴿۵۴۲۸﴾ استغفار یک نام برای شش معنی است: اول، پشیمانی بر آنچه گذشته؛ دوم، تصمیم همیشگی بر بازنگشتن به آن گناه؛ سوم، پرداخت حقوق مردم که بین تو و بین آنان است؛ چهارم، اداکردن واجبات؛ پنجم، گوشتی را که از ناروا و حرام بر تنت روییده آب کنی تا پوست به استخوان خود بچسبد و سپس گوشت نو در میان آن‌ها بروید و ششم، اینکه همان‌گونه که لذت گناهان را به تنت چشاندی، رنج طاعت‌ها را نیز به او بچشانی.

﴿۵۴۲۹﴾ شخصی در مقابل حضرت عرض کرد: «استغفر الله»؛ امام علیه السلام فرمود: «مادرت به عزایت بنشیند، آیا می‌دانی استغفار چیست؟ استغفار مرتبه‌ی والامقامان است و آن اسمی است که تحقق آن شش شرط دارد: ۱- پشیمانی بر گناهی که انجام شده است. ۲- تصمیم بر بازنگشتن همیشگی به گناه. ۳- اگر گناه مربوط به پایمال کردن حقوق مردم بوده، باید حقوق آنان را بپردازد، تا در هنگام حساب، با طهارت و بدون داشتن حق کسی بر گردن خود خدا را ملاقات کند. ۴- قصد ادا و جبران هر واجبی که ترک شده باشد. ۵- هر مقدار از گوشت بدن که از راه حرام و گناه روییده شده، باید با اندوه خوردن آن گوشت را آب کرد، تا جایی که پوست به استخوان چسبیده و دوباره گوشت تازه‌ای بروید. ۶- باید از سختی و رنج طاعت و اعمال خوب به بدن چشانی، آن‌چنان که شیرینی گناه را چشیده است. در این هنگام است که می‌توانی بگویی: استغفر الله».

۱۱-۳-۴-۴ ادای نذر

﴿۵۴۳۰﴾ خداوند ایمان را برای پاک کردن از شرک و بت‌پرستی، نماز را برای دوری از کبر و نخوت، و زکات را برای فراوانی و افزونی روزی، و روزه را برای آشکارشدن اخلاص شخص، و حج را برای تشدید و محکم ساختن دیانت و آیین، و عدل را برای آرامش دل‌ها، و طاعت حق و قانون را برای انتظام یافتن امور مردم، و امامت را برای یکپارچه کردن جمعیت و عدم پراکندگی آن‌ها، و جهاد را سبب عزت و شوکت اسلام، و پایداری در مواقع سخت را برای یاری و ظفر و غلبه بر هدف، و امر به معروف را برای مصلحت و خیرخواهی امت و همه‌ی مردم، و نیکی به پدر و مادر را برای جلوگیری از خشم، و صله‌ی رحم را برای نمو و بیشترشدن جماعت، و قصاص را برای جلوگیری از خونریزی، و وفای به نذر و عهد را برای آمرزش مقرر فرمود.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

١٢-٨-٣-٤- الْعَمَلُ بِرَضَى اللَّهِ

﴿٥٤٣١﴾ الرُّسُولُ ﷺ: فَمَنْ عَمِلَ بِرِضَايَ الزَّمَهُ ثَلَاثَ خِصَالٍ أَعْرَفُهُ شُكْرًا لَا يُخَالِطُهُ الْجَهْلُ وَ ذِكْرًا لَا يُخَالِطُهُ النِّسْيَانُ وَ مَحَبَّةً لَا يُؤْثِرُ عَلَى مَحَبَّتِي الْمَخْلُوقِينَ فَإِذَا أَحْبَبْتَنِي أَحْبَبْتَنِي وَأَفْتَحَ عَيْنَ قَلْبِي إِلَى جَلَالِي وَ لَا أُخْفِي عَلَيْهِ خَاصَّةَ خَلْقِي وَ أَنَا جَاهِلٌ فِي ظُلَمِ اللَّيْلِ وَ نُورِ النَّهَارِ حَتَّى يَنْقُطَعَ حَدِيثُهُ مَعَ الْمَخْلُوقِينَ وَ مُجَالَسَتُهُ مَعَهُمْ وَ أَسْمَعُهُ كَلَامِي وَ كَلَامَ مَلَائِكَتِي وَ أَعْرَفُهُ السِّرَّ الَّذِي سَتَرْتُهُ عَنْ خَلْقِي وَ أَلْبَسُهُ الْحَيَاءَ حَتَّى يَسْتَحْيِيَ مِنْهُ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ وَ يَمْشِي عَلَى الْأَرْضِ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٢٨

١٣-٨-٣-٤- الذِّكْرُ

١-١٣-٨-٣-٤- نَقَشُ خَاتَمِهِ ذِكْرٌ أَوْ آيَةٌ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ

﴿٥٤٣٢﴾ الْبَاقِرُ ﷺ: مَنْ كَانَ نَقَشُ خَاتَمِهِ آيَةً مِنْ كِتَابِ اللَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ مكارم الأخلاق،

ص ٩١

١٤-٨-٣-٤- أَجْلَالُ الْقِبْلَةِ

﴿٥٤٣٣﴾ الرِّضَا ﷺ: مَنْ بَالَ حِذَاءَ الْقِبْلَةِ ثُمَّ ذَكَرَ فَانْحَرَفَ عَنْهَا إِجْلَالًا لِلْقِبْلَةِ وَ تَعْظِيمًا لَهَا لَمْ يَنْقُصْ مِنْ مَقْعَدِهِ ذَلِكَ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ تهذيب الأحكام، ج ١، ص ٣٥٢

٩-٣-٤- التَّوْبَةُ، الْإِنَابَةُ، الرَّجُوعُ

١-٩-٣-٤- التَّوْبَةُ

﴿٥٤٣٤﴾ وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ... إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَ أَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ

غَفُورٌ رَحِيمٌ (آل عمران: ٨٦ و ٨٩)

﴿٥٤٣٥﴾ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ يَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَ أَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ، إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (المائدة: ٣٤-٣٣)

﴿٥٤٣٦﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَ أَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (المائدة: ٣٩)

﴿٥٤٣٧﴾ الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَ آمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

(الأعراف: ١٥٣)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

۱۲-۳-۴- عمل به آنچه در آن رضایت خداست

﴿۵۴۳۱﴾ کسی که ملتزم به کسب رضایت من گشت، سه خصلت می‌بخشم: شکرگزاری‌ای را به او می‌آموزم که خالی از جهل باشد؛ ذکری به او می‌دهم که با فراموشی همراه نگردد؛ و حالتی به او می‌دهم که محبت مرا بر محبت مخلوقین مقدم بدارد. و چون مرا دوست بدارد، او را دوست بدارم و چشم دلش را به عظمت خویش متوجه سازم و اینجاست که چیزی را از او مخفی نمی‌دارم؛ بندگان خاص را به او نشان دهم و در تاریکی شب و روشنایی روز با او سخن گویم تا سخن گفتنش با مردم قطع شود و با آنها مجالست نکند؛ کلام خود و فرشتگان را به گوشش برسانم؛ رازی را که از خلق نهفته‌ام به او بیاموزم؛ لباسی از حیا بر او بپوشانم تا همه مخلوقین از او شرم کنند و آمرزیده بر روی زمین راه رود.

۱۳-۳-۴- یاد

۱-۱۳-۳-۴- نقش انگشتی‌اش نام خدا یا آیه‌ای از کتاب خدا باشد

﴿۵۴۳۲﴾ هرکس نقش انگشتش آیه‌ای از کتاب خدا باشد، خداوند او را بیامرزد.

۱۴-۳-۴- بزرگداشت قبله

﴿۵۴۳۳﴾ هرکس مقابل قبله بول کند و سپس یادش آید و به سبب احترام به قبله، روی از قبله برگرداند، از جایش برنمی‌خیزد مگر آنکه خداوند او را می‌آمرزد.

۹-۳-۴- توبه، بازگشت، زاری

۱-۹-۳-۴- توبه

﴿۵۴۳۴﴾ مگر کسانی که پس از آن، توبه کنند و اصلاح نمایند؛ (و در مقام جبران گناهان گذشته برآیند، که توبه آن‌ها پذیرفته خواهد شد)؛ زیرا خداوند، آمرزنده و بخشنده است.

﴿۵۴۳۵﴾ کیفر آن‌ها که با خدا و پیامبرش به جنگ برمی‌خیزند و در روی زمین اقدام به فساد می‌کنند، فقط این است که کشته شوند؛ یا به دار آویخته گردند؛ یا (چهار انگشت از دست راست) و پای (چپ) آن‌ها، به عکس یکدیگر، بریده شود؛ و یا از سرزمین خود تبعید گردند. این رسوایی آن‌ها در دنیا است؛ و در آخرت نیز مجازات بزرگی دارند. مگر آن‌ها که پیش از دست‌یافتن شما بر آنان، توبه کنند؛ پس بدانید (خدا توبه‌ی آن‌ها را می‌پذیرد)؛ خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿۵۴۳۶﴾ اما آن کس که پس از ستم‌کردن، توبه و جبران نماید، خداوند توبه‌ی او را می‌پذیرد؛ (و از این مجازات؛ معاف می‌شود، زیرا) خداوند، آمرزنده و مهربان است.

﴿۵۴۳۷﴾ و آن‌ها که گناه کردند، و بعد از آن توبه کردند و ایمان آوردند، (امید عفو او را دارند؛ زیرا) پروردگار تو، در پی این کار، آمرزنده و مهربان است.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٤٣٨﴾ فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُواهُمْ وَ احْصُرُوهُمْ وَ اقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ إِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (التوبة: ٥)

﴿٥٤٣٩﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى (طه: ٨٢)

﴿٥٤٤٠﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ، إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (النور: ٥)

﴿٥٤٤١﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (الفرقان: ٧٠)

﴿٥٤٤٢﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (غافر: ٧)

﴿٥٤٤٣﴾ الْبَاقِرُ عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: ... يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ أَ تَرَى الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدِمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَيَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَيَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَارًا يُذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ كُلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالِاسْتِغْفَارِ وَالتَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَإِيَّاكَ أَنْ تَقْنَطَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٤

﴿٥٤٤٤﴾ الْأَيْمَةُ عليه السلام: اغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٦

﴿٥٤٤٥﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: النَّدَمُ تَوْبَةٌ وَالتَّائِبُ مُسْتَحِقٌّ لِلشَّفَاعَةِ وَ الْغُفْرَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٣٤

﴿٥٤٤٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنْ أَقْرَبَ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ إِلَى الْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ حِينَ يَعْمَلُ لِلَّهِ

بِطَاعَتِهِ وَيَنْصَحُهُ فِي التَّوْبَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٣٨٧

﴿٥٤٤٧﴾ الْحُسَيْنِ عليه السلام: إِنْ الرَّجُلَ مِنْ أُمَّتِكَ لَيُذْنِبُ عَشْرِينَ سَنَةً أَوْ ثَلَاثِينَ سَنَةً أَوْ أَرْبَعِينَ

سَنَةً أَوْ مِائَةَ سَنَةٍ ثُمَّ يَتُوبُ وَيَنْدِمُ طَرْفَةَ الْعَيْنِ فَأَغْفِرَ لَهُ ذَلِكَ كُلَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٤٢

﴿٥٤٤٨﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: إِنْ اللَّهَ أَوْجَبَ مَغْفِرَةً لِلتَّائِبِينَ فِي رَجَبٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥٣٥

﴿٥٤٤٩﴾ أَنْتَ الْغَفَّارُ لِمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٢٧٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۳۸﴾ (اَمَّا) وقتی ماه‌های حرام پایان گرفت، مشرکان را هر جا یافتید به قتل برسانید؛ و آن‌ها را اسیر سازید؛ و محاصره کنید؛ و در هر کمینگاه، بر سر راه آن‌ها بنشینید! هرگاه توبه کنند، و نماز را برپا دارند، و زکات را بپردازند، آن‌ها را رها سازید؛ زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است! ﴿۵۴۳۹﴾ و من هر کس را توبه کند، و ایمان آورد، و عمل صالح انجام دهد، سپس هدایت شود، می‌آمرزم!

﴿۵۴۴۰﴾ آن‌ها فاسقند، مگر کسانی که بعد از آن توبه کنند و جبران نمایند (که خداوند آن‌ها را می‌بخشد) زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿۵۴۴۱﴾ مگر کسانی که توبه کنند و ایمان آورند و عمل صالح انجام دهند، که خداوند گناهان آنان را به حسنات مبدل می‌کند؛ و خداوند همواره آمرزنده و مهربان بوده است! ﴿۵۴۴۲﴾ فرشتگانی که حاملان عرشند و آن‌ها که گرداگرد آن (طواف می‌کنند) تسبیح و حمد پروردگارشان را می‌گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می‌کنند (و می‌گویند): پروردگارا! رحمت و علم تو همه چیز را فراگرفته است؛ پس کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی می‌کنند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نگاه دار!

﴿۵۴۴۳﴾ محمد بن مسلم گوید: امام باقر (علیه السلام) به من فرمود: «ای محمد بن مسلم! آیا چنین می‌پنداری که ممکن است بنده‌ی مؤمن از خطای خود پشیمان شود و با طلب آمرزش و پوزش، راه آشتی بجوید و خداوند توبه‌ی او را نپذیرد؟» من گفتم: «پس اگر بارها و بارها توبه‌ی خود را بشکند و باز توبه کند، چه صورتی خواهد داشت؟» فرمود: «هر بار که بنده‌ی مؤمن توبه و طلب آمرزش کند، خداوند توبه‌ی او را می‌پذیرد و او را می‌بخشد. خداوند آمرزنده‌ی مهربان است. توبه را می‌پذیرد و از بدی‌ها درمی‌گذرد. مبدا مردم را از رحمت و مهر الهی مأیوس کنی».

﴿۵۴۴۴﴾ کسانی را که توبه کرده و از راه تو پیروی کرده‌اند، بیامرز.

﴿۵۴۴۵﴾ پشیمانی توبه است. و توبه‌کننده مستحق شفاعت و آمرزش است.

﴿۵۴۴۶﴾ نزدیک‌ترین حالت برای آمرزش و بخشش بندگان آن است که به فرمان‌برداری خداوند مشغول و در توبه صادق باشند.

﴿۵۴۴۷﴾ یک نفر از امت تو بیست یا سی یا چهل و یا صد سال گناه می‌کند، بعد توبه می‌کند و پشیمان می‌شود؛ و من در یک لحظه همه‌ی آن گناهان را می‌بخشم.

﴿۵۴۴۸﴾ خداوند آمرزش را بر توبه‌کنندگان، در ماه رجب واجب کرد.

﴿۵۴۴۹﴾ تو بسیار آمرزنده‌ای برای کسی که توبه کند و ایمان آورده باشد و کردار نیکو به‌جا آورده باشد، سپس به‌سوی حق هدایت شده باشد.

﴿صفات العبد أمام الله﴾

﴿٥٤٥٠﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَوْحَى اللَّهُ إِلَى نَبِيِّ فِي نُبُوتِهِ أَخْبَرَ قَوْمَكَ أَنَّهُمْ اسْتَخَفُّوا بِطَاعَتِي وَانْتَهَكُوا مَعْصِيَتِي فَمَنْ كَانَ مِنْهُمْ مُحْسِنًا فَلَا يَتَّكِلُ عَلَى إِحْسَانِهِ فَإِنِّي لَوْ نَاصَبْتُهِ الْحِسَابَ كَانَ لِي عَلَيْهِ مَا أُعَذِّبُهُ وَإِنْ كَانَ مِنْهُمْ مُسِينًا فَلَا يَسْتَسْلِمُ وَلَا يُلْقَى بِيَدِيهِ إِلَى التَّهْلُكَةِ فَإِنَّهُ لَنْ يَتَعَاطَمَنِي ذَنْبُ أَغْفَرُهُ إِذَا تَابَ مِنْهُ صَاحِبُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٣٤

﴿٥٤٥١﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: بَنَى الْكُفْرُ عَلَى أَرْبَعِ دَعَائِمٍ الْفُسُوقُ وَالْعُلُوُّ وَالشَّكُّ وَالشُّبْهَةُ وَالْفُسُوقُ عَلَى أَرْبَعِ شُعَبٍ عَلَى الْجَفَاءِ وَالْعَمَى وَالْغَفْلَةِ وَالْعُتُوِّ فَمَنْ جَفَا احْتَقَرَ الْحَقَّ وَمَقَتَ الْفَقْهَاءَ وَاصْرَعَ عَلَى الْخِنِثِ الْعَظِيمِ وَمَنْ عَمِيَ نَسِيَ الذِّكْرَ وَاتَّبَعَ الظَّنَّ وَبَارَزَ خَالِقَهُ وَالْحَجَّ عَلَيْهِ الشَّيْطَانُ وَطَلَبَ الْمَغْفِرَةَ بِلَا تَوْبَةٍ وَلَا اسْتِكَانَةٍ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٩١

﴿٥٤٥٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: رَبِّ إِنِّي أَتَيْتُ بِفَاحِشَةٍ وَأَتَيْتُ إِلَى وَلِيِّكَ تَائِبًا وَاخْتَرْتُ الْإِخْرَاقَ لَأَتَخَلَّصَ مِنْ نَارِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَبَكَى عَلَيَّ عليه السلام وَبَكَى مِنْ حَوْلِهِ فَقَالَ عَلَيُّ أَذْهَبَ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٦، ص ٧١

﴿٥٤٥٣﴾ الصادق عليه السلام: رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا لَمْ يُرْضِ نَفْسَهُ أَنْ يَكُونَ إِبْلِيسَ نَظِيرًا لَهُ فِي دِينِهِ وَفِي كِتَابِ اللَّهِ نَجَاةً مِنَ الرَّدَى وَبَصِيرَةً مِنَ الْعَمَى وَدَلِيلًا إِلَى الْهُدَى وَشِفَاءً لِمَا فِي الصُّدُورِ فِيمَا أَمَرَكُمُ اللَّهُ بِهِ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ مَعَ التَّوْبَةِ قَالَ اللَّهُ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ وَقَالَ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا فَهَذَا مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ وَاشْتَرَطَ مَعَهُ التَّوْبَةَ وَالْإِقْلَاعَ عَمَّا حَرَّمَ اللَّهُ فَإِنَّهُ يَقُولُ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَهَذِهِ آيَةٌ تَدُلُّ عَلَى أَنَّ الْاسْتِغْفَارَ لَا يَرْفَعُهُ إِلَّا اللَّهُ إِلَّا الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَالتَّوْبَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٦٢

﴿٥٤٥٤﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ شَيْءٍ مِنْ كَفَّارَةِ الْيَمِينِ فَقَالَ يَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ قُلْتُ إِنَّهُ ضَعْفٌ عَنِ الصَّوْمِ وَعَجَزٌ قَالَ يَتَصَدَّقُ عَلَى عَشْرَةِ مَسَاكِينَ قُلْتُ إِنَّهُ عَجَزٌ عَنْ ذَلِكَ قَالَ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَلَا يَعُدُّ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ الْكَفَّارَةِ وَأَقْصَاهُ وَأَدْنَاهُ فَلْيَسْتَغْفِرِ رَبَّهُ وَيُظْهِرِ تَوْبَةً وَنَدَامَةً؛ الكافي، ج ٧، ص ٤٥٣

﴿٥٤٥٥﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ فِي قَوْلِهِ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غُفُورًا، هُمْ التَّوَّابُونَ الْمُتَعَبِّدُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۵۰﴾ خداوند به پیامبری در زمان پیامبری اش وحی کرد که قومت را خبر ده که آن‌ها فرامین مرا سبک شمرده و در نافرمانی من بی‌پروا شده‌اند؛ پس نیکوکارانشان نباید به نیکی خود تکیه کنند که اگر ترازوی حساب را برپا کنم حق دارم که عذابشان کنم. البته بدکارانشان نیز نباید ناامید شوند و خود را به هلاکت افکنند که اگر گناهکاری توبه کند برای من سنگین نیست که گناه او را ببخشم.

﴿۵۴۵۱﴾ کفر دارای چهار پایه است: «فسق، سرکشی، شک و تردید، و شبهه». فسق هم دارای چهار شعبه است: «جفا، کوری دل، غفلت و سرکشی». هرکس جفا کند حق را کوچک خواهد شمرد و با فقها دشمنی خواهد کرد، و به نقض پیمان‌ها اصرار خواهد داشت. هرکس چشم دلش کور شود خدا را فراموش کرده، از گمان‌ها پیروی می‌کند، و شیطان بر او مسلط می‌شود و او را از راه بیرون می‌کند و بدون توبه و تضرع طلب آمرزش می‌کند.

﴿۵۴۵۲﴾ پروردگارا؛ چه رفتارهای زشتی که مرتکب شدم و توبه‌کنان پیش ولی تو آمدم و سوختن را برای خلاصی از آتش روز قیامت انتخاب می‌کنم، علی‌السلام گریست و اطرافیانش هم گریستند، پس حضرت (علیه السلام) فرمود: «برو که به یقین خداوند تو را آمرزد».

﴿۵۴۵۳﴾ خداوند رحمت کند بنده‌ای را که راضی نشود ابلیس همانند او در امور دینش باشد؛ و در کتاب خدای تعالی نجات از هر پستی و بصیرت از هر کوردلی و شفا از هر بیماری اخلاقی، وجود دارد، و شما آن را در آیاتی جستجو کنید که به توبه و استغفار امرتان می‌کند. خدای متعال می‌فرماید: «و آنان که چون کار زشتی کنند، یا بر خود ستم روا دارند، خدا را به یاد می‌آورند و برای گناهانشان آمرزش می‌خواهند و چه کسی جز خدا گناهان را می‌آمرزد؟ و بر آنچه مرتکب شده‌اند، با آنکه می‌دانند [که گناه است]، پافشاری نمی‌کنند» و فرمود: «و هرکس کار بدی کند، یا بر خویش ستم ورزد؛ سپس از خدا آمرزش بخواهد، خدا را آمرزنده مهربان خواهد یافت». و اینچنین خداوند به استغفار فرمان داده و توبه و بریدن از محارم الهی را شرط آن قرار داده است و می‌فرماید: «سخنان پاکیزه به سوی او بالا می‌رود، و کار شایسته به آن رفعت می‌بخشد». آیه بر این دلالت دارد که چیزی جز توبه و عمل صالح، استغفار را نزد خدا بالا نمی‌برد.

﴿۵۴۵۴﴾ زراره گوید: از امام (علیه السلام) درباره‌ی کفّاره‌ی قسم سؤال کردم، فرمود: «سه روز روزه بگیرد». عرض کردم: «اگر توان روزه گرفتن نداشت و عاجز بود، چه؟» فرمود: «به ده مسکین صدقه دهد». عرض کردم: «اگر از آن هم عاجز بود، چه؟» فرمود: «از خداوند طلب آمرزش کند و به آن [گناه] بازنگردد، آن با فضیلت‌تر از کفّاره است و دورترین و نزدیک‌ترین آن. سپس از پروردگار طلب آمرزش کند و توبه‌اش ظاهر و ندامتش را آشکار کند».

﴿۵۴۵۵﴾ ابو بصیر گوید: از امام صادق (علیه السلام) شنیدم که در مورد قول خداوند متعال «او بازگشت‌کنندگان را می‌بخشد» فرمود: «آنان بسیار توبه‌کنندگان و عبادت‌کنندگان هستند».

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٤٥٦﴾ الهادي عليه السلام: عِبَادِي مَعِيَ بَيْنَ خِلَالٍ ثَلَاثٍ إِمَّا تَابُوا إِلَى قُتِبَتْ عَلَيْهِمْ وَغُفِرَتْ ذُنُوبُهُمْ وَ سَتِرَتْ عُيُوبُهُمْ وَإِمَّا كَفَفْتُ عَنْهُمْ عَذَابِي لِعِلْمِي بِأَنَّهُ سَيَخْرُجُ مِنْ أَصْلَابِهِمْ ذُرِّيَّاتٌ مُؤْمِنُونَ فَأَرْفُقُ بِالْأَبَاءِ الْكَافِرِينَ وَآتَانِي بِالْأُمَّهَاتِ الْكَافِرَاتِ وَارْفَعُ عَنْهُمْ عَذَابِي لِيَخْرُجَ ذَلِكَ الْمُؤْمِنُ مِنْ أَصْلَابِهِمْ فَإِذَا تَرَايَلُوا حَقَّ بِهِمْ عَذَابِي وَ حَاقَ بِهِمْ بَلَائِي وَإِنْ لَمْ يَكُنْ هَذَا وَلَا هَذَا فَإِنَّ الَّذِي أَعَدَّتُهُ لَهُمْ مِنْ عَذَابِي أَعْظَمُ مِمَّا تُرِيدُهُ بِهِمْ فَإِنَّ عَذَابِي لِعِبَادِي عَلَى حَسَبِ جَلَالِي وَ كِبَرِيَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٩، ص ٢٧٩

﴿٥٤٥٧﴾ الصادق عليه السلام: فَأَتَاهُمْ صَالِحٌ عليه السلام فَقَالَ لَهُمْ يَا قَوْمُ إِنِّي رَسُولُ رَبِّكُمْ إِلَيْكُمْ وَهُوَ يَقُولُ لَكُمْ إِنْ أَنْتُمْ تُبْتِمُمْ وَ رَجَعْتُمْ وَ اسْتَغْفَرْتُمْ غُفِرَتْ لَكُمْ وَ تَبْتُ عَلَيْكُمْ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٨٧

﴿٥٤٥٨﴾ الصادق عليه السلام: فَأَغْفِرُ لِلَّذِينَ تَابُوا وَ اتَّبَعُوا سَبِيلَكَ، فَاسْتَغْفِرِ الْمَلَائِكَةُ وَ اللَّهُ لَكُمْ دُونَ هَذَا الْخَلْقِ كُلِّهِمْ؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ٧٦

﴿٥٤٥٩﴾ فَإِنْ قُلْتَ أَوْ لَيْسَ قَدْ يَقِيمُ الْإِنْسَانُ عَلَى الْمَعْصِيَةِ حِينًا ثُمَّ يَتُوبُ فَتَقْبَلُ تَوْبَتَهُ قُلْنَا إِنْ ذَلِكَ شَيْءٌ يَكُونُ مِنَ الْإِنْسَانِ لَغَلَبَةِ الشَّهَوَاتِ وَ تَرْكِهِ مُخَالَفَتَهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يُقَدِّرَهَا فِي نَفْسِهِ وَ يَنْبِي عَلَيْهِ أَمْرُهُ فَيُصَفِّحُ اللَّهُ عَنْهُ وَ يَتَفَضَّلُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٣، ص ٨٢

﴿٥٤٦٠﴾ الصادق عليه السلام: فَإِنَّهُ يَقُولُ إِلَيْهِ بِصَعْدِ الْكَلِمِ الطَّيِّبِ وَ الْعَمَلِ الصَّالِحِ يَرْفَعُهُ وَ هَذِهِ الْآيَةُ تَدُلُّ عَلَى أَنَّ الْإِسْتِغْفَارَ لَا يَرْفَعُهُ إِلَى اللَّهِ إِلَّا الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَ التَّوْبَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٦٢

﴿٥٤٦١﴾ الباقر عليه السلام: فَقَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى قَدْ بَلَغْتَ بِكَ يَا يَعْقُوبُ وَ بَوْلَدِكَ الْخَاطِئِينَ الْغَايَةَ فِي أَدْبِي وَ لَوْ كُنْتَ يَا يَعْقُوبُ شَكَوْتَ مَصَائِبِكَ إِلَيَّ عِنْدَ نَزْوِلِهَا بِكَ وَ اسْتَغْفَرْتَ وَ تَبْتُ إِلَيَّ مِنْ ذَنْبِكَ لَصَرَفْتُهَا عَنْكَ بَعْدَ تَقْدِيرِي إِيَّاهَا عَلَيْكَ وَ لَكِنَّ الشَّيْطَانَ أَنْسَاكَ ذِكْرِي فَصُرْتُ إِلَى الْقَنُوطِ مِنْ رَحْمَتِي؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٣١٢

﴿٥٤٦٢﴾ الحسين عليه السلام: فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُمُ الْمَغْفِرَةُ وَ الْجَنَّةُ إِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ فَقَالَ النَّبِيُّ عليه السلام سَمِعْنَا وَ أَطَعْنَا غُفِرَانَكَ رَبَّنَا وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ يَعْنِي الْمَرْجِعُ فِي الْآخِرَةِ فَأَجَابَهُ قَدْ فَعَلْتُ بِتَائِبِي أَمَّا أَنْتَ قَدْ أَوْجَبْتَ لَهُمُ الْمَغْفِرَةَ؛ بحار الأنوار، ج ١٦، ص ٣٤٥

﴿٥٤٦٣﴾ الرسول عليه السلام: فَقَدْ مَحَوُ مَا كَانَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ بِاسْتَغْفَارِهِمْ وَ تَوْبَتِهِمْ وَ اسْتَحَقُّوا الْكَرَامَةَ لِمَحَبَّتِهِمْ لَنَا وَ مَوَالَاتِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٥٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۵۶﴾ بندگانم نسبت به من در یکی از این سه حالت هستند: ۱. یا توبه می‌کنند و من توبه‌ی آن‌ها را می‌پذیرم و گناهشان را می‌آمرزم و عیب‌های آن‌ها را می‌پوشانم. ۲. یا آن‌ها را عذاب نمی‌کنم چون می‌دانم از نسل ایشان فرزندان مؤمن به‌وجود خواهد آمد. نسبت به پدر و مادر کافر آن‌ها مدارا می‌کنم و عذابشان نمی‌کنم تا آن فرزند مؤمن متولد شود. وقتی متولد شد، گرفتار عذاب و بلای من می‌شوند. ۳. اگر نه جزء دسته اول و نه دسته دوم باشند، آن کیفری که برای آن‌ها آماده کرده‌ام شدیدتر از نفرینی است که تو می‌کنی، زیرا عذاب و کیفر من برای بندگان مناسب کبریا و جلال من است.

﴿۵۴۵۷﴾ صالح به‌سوی آن‌ها آمد و گفت: ای مردم، من رسول شما از طرف پروردگارم هستم و می‌فرماید: اگر شما توبه کنید و بازگردید و استغفار کنید، شما را می‌آمرزم و توبه‌تان را می‌پذیرم!

﴿۵۴۵۸﴾ آنان را که توبه کردند و راه تو را پیروی کردند بیامرز، به خدا قسم؛ استغفار فرشتگان فقط برای شماست، نه برای بقیه‌ی آفریدگان.

﴿۵۴۵۹﴾ اگر بگویی: مگر این نیست که آدمی بسا مدتی نافرمانی کند و سپس توبه نماید و از او پذیرفته است، گوئیم: این چیزی است که آدمی از غلبه‌ی شهوت بدان دچار شود و اگر آن را وانهد و تصمیم به گناه نگیرد و گناه کردن را پایه‌ی کار خود نسازد، خدا از او بگذرد و با آمرزش به او تفضل کند.

﴿۵۴۶۰﴾ خداوند می‌فرماید: «سخنان پاکیزه به‌سوی او بالا می‌رود و کار شایسته به آن رفعت می‌بخشد» و این آیه دلالت می‌کند بر اینکه فقط عمل صالح و توبه، استغفار را به‌سوی خدا بالا می‌برد.

﴿۵۴۶۱﴾ خداوند بلندمرتبه فرمود: ای یعقوب؛ در برابر تو و فرزندان گناهکارت بسیار رعایت ادب کردم. ای یعقوب؛ اگر هنگامی که مصیبت‌ها بر تو وارد شد، از آن‌ها به درگاه من شکوه می‌کردی و آمرزش می‌خواستی و از گناهت توبه می‌کردی با اینکه آن مصیبت‌ها را بر تو مقدر کرده بودم، آن‌ها را از تو برمی‌گرداندم، ولی شیطان تو را از یاد من بازداشت و از رحمت ناامید شدی.

﴿۵۴۶۲﴾ سپس خدای تعالی فرمود: «برای اینان آمرزش و بهشت است - هنگامی که انجام وظیفه کنند -». و پیامبر ﷺ فرمود: «شنیدیم و فرمان بردیم، پروردگارا؛ از تو آمرزش می‌خواهیم و حرکت ما به سوی توست» یعنی: بازگشت ما در آخرت به‌سوی توست. خدای تعالی به او پاسخ داد: با توبه‌کنندگان امتت چنین خواهم کرد و آمرزش را بر اینان واجب می‌کنم.

﴿۵۴۶۳﴾ چون توبه و استغفار کردند گناهانشان محو شد و چون ولایت و محبت ما را پذیرفته‌اند؛ شایسته‌ی اکرامند.

﴿صفات العبد أمام الله﴾

﴿٥٤٦٤﴾ الرسول ﷺ: فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَعَلَ قَوْمُ يُونُسَ مَا أَمَرَهُمْ رُوَيْلٌ بِهِ فَلَمَّا بَزَغَتِ الشَّمْسُ أَقْبَلَتْ رِيحٌ صَفْرَاءُ مُظْلِمَةٌ مُسْرِعَةٌ لَهَا صَرِيرٌ وَحَفِيفٌ فَلَمَّا رَأَوْهَا عَجُّوا جَمِيعاً بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَتَابُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوهُ وَصَرَخَتِ الْأَطْفَالُ بِأَصْوَاتِهَا تَطْلُبُ أُمَّهَاتِهَا وَعَجَّتْ سَخَالُ الْبَهَائِمِ تَطْلُبُ اللَّبَنَ وَعَجَّتِ الْأَنْعَامُ تَطْلُبُ الرِّغْيَ فَلَمْ يَزَالُوا بِذَلِكَ وَيُونُسَ وَتَنَوَّخًا يَسْمَعَانِ صَيْحَتَهُمْ وَصُرَاخَهُمْ وَيَدْعَوَانَ اللَّهَ عَلَيْهِمْ بِتَغْلِيظِ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٥٤٦٥﴾ الصادق ﷺ: فَوَقَفَ آدَمُ ﷺ فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا وَقَدْ عَمِلْتُ فَمَا أَجْرِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ قَدْ غَفَرْتُ ذَنْبَكَ قَالَ يَا رَبِّ وَلَوْ لَدَيْ أَوْ لَدُرَيْتِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ مَنْ جَاءَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ إِلَى هَذَا الْمَكَانِ وَأَقْرَبَ بِذُنُوبِهِ وَتَابَ كَمَا تُبْتُ ثُمَّ اسْتَغْفَرَ غَفْرَتُ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٤

﴿٥٤٦٦﴾ الصادق ﷺ: قَالَ رَجُلٌ لِلصَّادِقِ ﷺ: إِنَّ لِي جِيرَانًا وَلَهُمْ جَوَارٍ يَتَغَنَّيْنَ وَيَضْرِبْنَ بِالْعُودِ فَرُبَّمَا دَخَلْتُ الْمَخْرَجَ فَأُطِيلُ الْجُلُوسَ اسْتِمَاعًا مِنِّي لِهِنَّ فَقَالَ لَهُ الصَّادِقُ ﷺ: لَا تَفْعَلْ فَقَالَ وَاللَّهِ مَا هُوَ شَيْءٌ آتِيَهُ بِرَجُلِي إِنَّمَا هُوَ سَمَاعٌ أَسْمَعُهُ بِأَذْنِي فَقَالَ لَهُ الصَّادِقُ ﷺ: تَاللَّهِ أَنْتَ أَمَا سَمِعْتَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا فَقَالَ الرَّجُلُ كَأَنِّي لَمْ أَسْمَعْ بِهَذِهِ الْآيَةِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ عَرَبِيٍّ وَلَا عَجَمِيٍّ لَا جَرَمَ أَنِّي قَدْ تَرَكْتُهَا وَأَنَا اسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى فَقَالَ لَهُ الصَّادِقُ ﷺ: قُمْ فَاغْتَسِلْ وَصَلِّ مَا بَدَأَ لَكَ فَلَقَدْ كُنْتَ مُقِيمًا عَلَى أَمْرِ عَظِيمٍ مَا كَانَ أَسْوَأَ حَالِكَ لَوْ مِتَّ عَلَى ذَلِكَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى وَاسْأَلْهُ التَّوْبَةَ مِنْ كُلِّ مَا يَكْرَهُ فَإِنَّهُ لَا يَكْرَهُ إِلَّا الْقَبِيحَ وَالْقَبِيحَ دَعَا لِأَهْلِهِ فَإِنْ لِكُلِّ أَهْلًا؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٨٠

﴿٥٤٦٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: قَالَ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ: الْعَبْدُ يُصِيبُ الذَّنْبَ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فَقَالَ يَا ابْنَ زِيَادِ التَّوْبَةُ قُلْتُ لَيْسَ قَالَ لَا قُلْتُ كَيْفَ قَالَ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَصَابَ ذَنْبًا قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ بِالتَّحْرِيكِ قُلْتُ وَمَا التَّحْرِيكِ قَالَ الشَّفَتَانِ وَاللِّسَانُ يُرِيدُ أَنْ يَتَّبِعَ ذَلِكَ بِالْحَقِيقَةِ قُلْتُ وَمَا الْحَقِيقَةُ قَالَ تَصْدِيقُ الْقَلْبِ وَإِضْمَارُ أَنْ لَا يَعُودَ إِلَى الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرَ مِنْهُ قُلْتُ فَإِذَا فَعَلْتُ ذَلِكَ فَأَنَا مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ قَالَ لَا لِأَنَّكَ لَمْ تَبْلُغْ إِلَى الْأَصْلِ بَعْدَ قُلْتُ فَأَصِلْ الْاسْتِغْفَارَ مَا هُوَ قَالَ الرَّجُوعُ إِلَى التَّوْبَةِ عَنِ الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرْتَ مِنْهُ وَهِيَ أَوَّلُ دَرَجَةِ الْعَابِدِينَ وَتَرْكُ الذَّنْبِ وَالِاسْتِغْفَارُ اسْمُ وَقَعٍ لِسِتَّةِ مَعَانٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۶۴﴾ وقتی فجر چهارشنبه طلوع کرد، قوم یونس اعمالی را که روبیل به آن‌ها تعلیم داده بود، انجام دادند. وقتی خورشید طلوع کرد، باد زرد و تاریکی که صدایی مهیب و ترسناک داشت آشکار شد. همگی با ناله و فریاد دست به تضرع برداشتند و به درگاه الهی توبه کردند و کودکان با ناله و فریاد مادران خود را طلبیدند و بره‌های چهارپایان برای شیر مادران خود بانگ و فریاد برآوردند و همچنان به این تضرع ادامه دادند. در آن حال یونس علیه السلام و تنوخی عابد صدای ناله و فریاد آن‌ها را می‌شنیدند، اما برای شدیدتر شدن عذاب آن‌ها دعا می‌کردند.

﴿۵۴۶۵﴾ آدم علیه السلام ایستاد و گفت: «خداوند! برای هر کارگری مزدی هست». و من هم در این جا کار کرده‌ام، مزد من چیست؟ خداوند به آدم علیه السلام وحی کرد: «گناهانت را آمرزیدم». آدم علیه السلام گفت: «خداوند! برای فرزندان و نسلم چطور؟ باز خداوند وحی کرد: «ای آدم علیه السلام، هر کدام از فرزندان به این مکان بیایند و به گناهش اعتراف کنند و سپس از من آمرزش بخواهد، آن‌ها را هم می‌بخشم».

﴿۵۴۶۶﴾ مردی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: «من همسایگانی دارم که دارای کنیزکانی هستند که آوازه‌خوانی می‌کنند و عود می‌نوازند، بسا پیش می‌آید که من از اطاق خارج می‌شوم و به خاطر گوش دادن به ساز و آواز آن کنیزکان توقف می‌کنم». امام صادق علیه السلام به او فرمود: «دیگر چنین نکن». عرض کرد: «به خدا سوگند چنین نیست که من از روی قصد برای شنیدن آواز و صدا رفته باشم، بلکه آن صدا و آوازی است که به گوشم می‌رسد». امام صادق علیه السلام به او فرمود: «تو را به خدا سوگند! تکرار نکن؛ مگر نشنیده‌ای خدای عز و جل می‌فرماید: گوش و چشم و دل جملگی در پیشگاه خداوند مورد بازپرسی قرار می‌گیرند؟ پس آن مرد گفت: «گویا من هرگز این آیه از کتاب خداوند عز و جل را تاکنون از هیچ عرب و غیر عربی نشنیده بودم، حال که شنیدم آن کار را ترک می‌کنم، من از خدای تعالی طلب آمرزش و عفو کرده و توبه می‌کنم». پس امام صادق علیه السلام به او فرمود: «برخیز و غسل کن و هرآنچه از نماز به خاطر رسید به جای آور که تو بر امر و گناهی بس بزرگ مقیم بودی و اگر بدان حال مرده بودی وضع بدی داشتی. از خدای متعال طلب آمرزش و بخشش کن و از او بخواه که توبه‌ات را از همه‌ی بدی‌ها بپذیرد. خداوند عز و جل چیزی را ناخوش نشمرده و نهی نکرده، مگر عمل قبیح را و تو قبیح را برای طالبانش واگذار که هر چیزی سزاوار و درخور گروهی است که شایسته‌ی آن هستند».

﴿۵۴۶۷﴾ کمیل بن زیاد گوید: به امیرالمؤمنین علیه السلام عرض کردم: «کسی گناه می‌کند و سپس استغفار می‌کند [چه باید بکند؟] امام فرمود: «توبه کند». گفتم: «چنین نمی‌کند». فرمود: «پس قبول نیست!» گفتم: «چگونه استغفار کند؟» فرمود: «برای استغفار حرکتی کند». گفتم: «چه حرکتی؟» فرمود: «حرکت دادن زبان و دو لب [به گفتن لفظ استغفرالله، ولی آن را باید] با حقیقت دنبال کند». گفتم: «حقیقت چیست؟» فرمود: «تصدیق کردن به قلب و تصمیم به بازنگشتن به گناهی که از آن استغفار کرده است». گفتم: «اگر چنین کنم آیا می‌توانم از استغفارکنندگان باشم؟» فرمود: «نه! زیرا باز در مورد توبه به اصل و ریشه نرسیده‌ای». گفتم: «اصل استغفار چیست؟» فرمود: «بازگشتن به توبه از گناهی که برایش استغفار کرده‌ای و آن اولین درجه‌ی عبادت‌کنندگان است، و ترک گناه و استغفار اسمی است که بر شش واقع می‌شود».

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٤٦٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قُلْتُ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ الْعَبْدُ يُصِيبُ الذَّنْبَ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ مِنْهُ فَمَا حَدُُّ الْإِسْتِغْفَارِ قَالَ يَا ابْنَ زِيَادٍ التَّوْبَةُ قُلْتُ بَسْ قَالَ لَا قُلْتُ فَكَيْفَ قَالَ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَصَابَ ذَنْبًا يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ بِالتَّحْرِيكِ قُلْتُ وَمَا التَّحْرِيكِ قَالَ الشَّفَتَانِ وَاللِّسَانُ يُرِيدُ أَنْ يَتَّبَعَ ذَلِكَ بِالْحَقِيقَةِ قُلْتُ وَمَا الْحَقِيقَةُ قَالَ تَصَدِيقُ فِي الْقَلْبِ وَإِضْمَارُ أَنْ لَا يَعُودَ إِلَى الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرَ مِنْهُ قَالَ كُمَيْلٌ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ فَإِنَّهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ قَالَ لَا قَالَ كُمَيْلٌ فَكَيْفَ ذَاكَ قَالَ لَا أَنْكَ لَمْ تَبْلُغْ إِلَى الْأَصْلِ بَعْدُ قَالَ كُمَيْلٌ فَأَصْلُ الْإِسْتِغْفَارِ مَا هُوَ قَالَ الرَّجُوعُ إِلَى التَّوْبَةِ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرْتَ مِنْهُ وَهِيَ أَوَّلُ دَرَجَةِ الْعَابِدِينَ وَتَرْكُ الذَّنْبِ وَالِاسْتِغْفَارُ اسْمُ وَاقِعٍ لِمَعَانٍ سِتٍّ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَالثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعُودِ أَبَدًا وَالثَّلَاثُ أَنْ تُؤَدَّى حُقُوقُ الْمَخْلُوقِينَ الَّتِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ وَالرَّابِعُ أَنْ تُؤَدَّى حَقُّ اللَّهِ فِي كُلِّ فَرَضٍ وَالْخَامِسُ أَنْ تُذِيبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّحْتِ وَالْحَرَامِ حَتَّى يَرْجِعَ الْجِلْدُ إِلَى عَظْمِهِ ثُمَّ تُنْشِئَ فِيمَا بَيْنَهُمَا لَحْمًا جَدِيدًا وَالسَّادِسُ أَنْ تُذِيقَ الْبَدَنَ آثَمَ الطَّاعَاتِ كَمَا أَذَقْتَهُ لَذَاتِ الْمَعَاصِي؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٧

﴿٥٤٦٩﴾ العسكري عليه السلام: قَوْلُهُ تَعَالَى فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ أَى مِنْ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ فَانْصَرَفَ مِنْ حَجَّهِ إِلَى بِلَادِهِ الَّتِي خَرَجَ مِنْهَا فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ إِلَى تَمَامِ الْيَوْمِ الثَّلَاثِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ أَى لَا إِثْمَ عَلَيْهِ مِنَ الذُّنُوبِ السَّالِفَةِ لِأَنَّهَا قَدْ غُفِرَتْ لَهُ كُلُّهَا بِحَجَّتِهِ وَهَذِهِ الْمُقَارَنَةُ لِنَدَمِهِ عَلَيْهَا وَتَوْفِيهِ مِنْهَا لِمَنْ اتَّقَى أَنْ يُوَاقِعَ الْمُؤَبَّاتِ بَعْدَهَا فَإِنَّهُ إِنْ وَاقَعَهَا كَانَ عَلَيْهِ إِثْمُهَا وَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ تِلْكَ الذُّنُوبِ السَّالِفَةُ بِتَوْبَةٍ قَدْ أَبْطَلَهَا بِمُؤَبَّاتِهِ بِغَيْرِهَا وَإِنَّمَا يُغْفَرُهَا بِتَوْبَةٍ يُجَدِّدُهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أَيُّهَا الْحَاجُّ الْمَغْفُورُ لَهُمْ سَالِفُ ذُنُوبِهِمْ بِحَجَّتِهِ الْمَقْرُونِ بِتَوْبَتِهِمْ فَلَا تَعَاوَدُوا الْمُؤَبَّاتِ فَيَعُودَ إِلَيْكُمْ أَثْمَالُهَا وَيُثْقَلَكُمْ احْتِمَالُهَا فَلَا يُغْفَرُ لَكُمْ إِلَّا بِتَوْبَةٍ بَعْدَهَا وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ فَيَنْظُرُ فِي أَعْمَالِكُمْ فَيُجَازِيكُمْ عَلَيْهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٥٩

﴿٥٤٧٠﴾ الباقر عليه السلام: مَا مِنْ أَحَدٍ يَظْلِمُ بِمَظْلَمَةٍ إِلَّا أَخَذَهُ اللَّهُ بِهَا فِي نَفْسِهِ وَمَالِهِ وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ فَإِذَا تَابَ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٣٢

﴿٥٤٧١﴾ الباقر عليه السلام: مَا مِنْ أَحَدٍ يَظْلِمُ مَظْلَمَةً إِلَّا أَخَذَهُ اللَّهُ بِهَا فِي نَفْسِهِ وَمَالِهِ فَامَّا الظُّلْمُ الَّذِي بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ فَإِذَا تَابَ غُفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٤٧

﴿بت پرستی، شرک، شرک خفی، فریبکاری﴾

﴿۵۱۰۳﴾ بار خدایا؛ برای هر کاری که آن را به قصد رضای تو انجام دادم ولی اغراض غیر خالصانه‌ی دیگری نیز با آن درآمیخت، از تو آمرزش می‌خواهم.

﴿۵۱۰۴﴾ خداوندا؛ از تو آمرزش می‌خواهم به خاطر آنچه که خواستم خالص برای تو انجام دهم، ولی دیگری را در آن شریک کردم.

﴿۵۱۰۵﴾ خداوندا؛ از هر عملی که به آن ذات تو را اراده کردم، ولی غیر تو را درآمیختم و آنچه را که خالصانه برای تو نبوده، در آن شرکت دادم، آمرزش می‌خواهم.

﴿۵۱۰۶﴾ خداوندا؛ از تو طلب آمرزش می‌کنم برای ... هر خیری که رضای تو را اراده کردم، ولی آن را آلوده کردم و در عمل شرک ورزیدم و هیچ اخلاصی برای تو نداشتم، یا آنچه را که به آن غیر تو را اراده کردم، و چه بسیار که اعمالم این‌گونه است. خداوندا؛ بر محمد و خاندانش درود فرست و گناهانم را ببامرز، ای بهترین آمرزندگان.

﴿۵۱۰۷﴾ خداوندا؛ من از تو طلب آمرزش می‌کنم از هر عملی که برای تو آن را انجام دادم ولی آن را با اغراض ناخالص درآمیختم.

﴿۵۱۰۸﴾ [خدایا؛] به خاطر آنچه که بر خود وعده کردم و به آن وفا نکردم از تو آمرزش می‌خواهم. و به خاطر گناهانی که با نعمت بر آن‌ها توانایی پیدا کردم، تو را استغفار می‌کنم و به خاطر هر آنچه که در خیری در من آمیخت که با آن، آنچه که برای تو نیست را اراده کردم، از تو آمرزش می‌خواهم.

۷-۱۳-۳- آنچه در سینه‌ام خطوط می‌کند

﴿۵۱۰۹﴾ اسحاق بن عمار گفت: شنیدم امام کاظم علیه السلام مردی را از زمان مرگش خبردار کرد، با خود گفت: «مگر او می‌داند هر یک از شیعیانش کی می‌میرند؟! حضرت با قیافه‌ای مانند خشمگین متوجه من شد و فرمود: «ای اسحاق؛ رشید هجری علم منایا و بلایا (مرگ و مصیبت مردم) را می‌دانست؛ امام که به دانستن آن سزاوارتر است. سپس فرمود: ای اسحاق؛ هر چه می‌خواهی بکن که عمر تو گذشته و تا دو سال دیگر (به دو سال نرسیده) می‌میری و برادران و خانواده‌ات اندکی پس از تو اختلاف کلمه پیدا می‌کنند و به یکدیگر خیانت می‌ورزند تا آنجا که مورد شتمات دشمن واقع می‌شوند، با آنکه در دل تو چنان گذشت [که من چگونه مرگ شیعیانم را می‌دانم]. من گفتم: «من از آنچه در دلم گذشت، از خدا آمرزش می‌خواهم».

۸-۱۳-۳- نیت کردن

﴿۵۱۱۰﴾ عبدالله بن سنان گوید: در مکه بودم، چیزی در خاطرم گذشت که جز خدا کسی از آن آگاه نبود. آن‌گاه که به مدینه بازگشتم خدمت امام صادق علیه السلام رسیدم. نگاهی به من کرد و فرمود: از آنچه در ضمیر و خاطر آورده‌ای طلب آمرزش کن و دیگر چنین کاری نکن. من گفتم از خدا آمرزش می‌خواهم و استغفار می‌کنم.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٤٧٢﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ بَلَدَةٍ تَابَ فِيهَا رَجُلٌ إِلَّا رَحِمَ اللَّهُ أَهْلَ تِلْكَ الْبَلَدَةِ وَرَفَعَ الْعَذَابَ عَنْهُمْ وَعَنْ أَهْلِ الْمَقَابِرِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَيَغْفِرُ لِأَهْلِ الْقُبُورِ ذَنْبَ أَرْبَعِينَ عَامًا لِفَضْلِ هَذَا الْعَبْدِ عِنْدَ اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٣

﴿٥٤٧٣﴾ الباقر ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ يَذْنِبُ ذَنْبًا إِلَّا أَجَلَهُ اللَّهُ فِيهِ سَبْعَ سَاعَاتٍ فَإِنْ هُوَ تَابَ مِنْهُ وَاسْتَغْفَرَ لَمْ يُكْتَبْ عَلَيْهِ وَإِنْ لَمْ يَتُبْ كُتِبَ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ وَاحِدَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٦٨، ص ٢٤٦

﴿٥٤٧٤﴾ الرسول ﷺ: مَعَاشِرَ الْيَهُودِ أَتَعَانِدُونَ رَسُولَ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَتَأْبُونَ الْإِغْتِرَافَ بِأَنْكُمْ كُنْتُمْ بِذُنُوبِكُمْ مِنَ الْجَاهِلِينَ إِنَّ اللَّهَ لَا يُعَذِّبُ بِهَا أَحَدًا وَلَا يُزِيلُ عَنْ فَاعِلِ هَذَا عَذَابَهُ أَبَدًا إِنَّ آدَمَ ﷺ لَمْ يَقْتَرِحْ عَلَى رَبِّهِ الْمَغْفِرَةَ لِدُخْبِهِ إِلَّا بِالتَّوْبَةِ فَكَيْفَ تَقْتَرِحُونَهَا أَنْتُمْ مَعَ عِنَادِكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩، ص ٣٢٠

﴿٥٤٧٥﴾ الكاظم ﷺ: وَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ فِي صَلَاتِهِ وَيَقْرُؤُ لِلَّهِ بِذَنْبِهِ وَيَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ وَفِي عَهْدِهِ أَنْ لَا يَرْجِعَ إِلَيْهِ فَاللَّهُ يَغْفِرُ لَهُ إِنْ شَاءَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٦

﴿٥٤٧٦﴾ امير المؤمنين ﷺ: وَاعْلَمُوا أَنَّ أَقْرَبَ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ إِلَى الرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ حِينَ مَا يَعْمَلُ بِطَاعَةِ اللَّهِ وَمَنَاصِحَتِهِ فِي التَّوْبَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ٥٤٣

﴿٥٤٧٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: وَقُلْتَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ، وَأَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٤

﴿٥٤٧٨﴾ الكاظم ﷺ: يُمَهِّلُهُمْ وَيَتَأَنَّى بِهِمْ وَيَدْعُوهُمْ إِلَى التَّوْبَةِ وَيَعِدُّهُمْ إِذَا تَابُوا الْمَغْفِرَةَ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٥٣

٢-٩-٣-٤-الأوبة

﴿٥٤٧٩﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا (الإسراء: ٢٥)

﴿٥٤٨٠﴾ الكاظم ﷺ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ فِي قَوْلِهِ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا، هُمْ التَّوَّابُونَ الْمُتَعَبِّدُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٥

﴿٥٤٨١﴾ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٦٥

٣-٩-٣-٤-الإنبابة

﴿٥٤٨٢﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَعَ الْإِنَابَةِ تَكُونُ الْمَغْفِرَةُ؛ غرر الحكم، ص ١٩٦

﴿٥٤٨٣﴾ مَنْ أَنَابَ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٦٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۷۲﴾ سرزمینی نیست که در آن کسی توبه کند مگر آنکه خدا به اهل آن رحم کند و عذاب را از ایشان و از اهل قبور تا چهل روز بردارد و خداوند گناهان چهل سال آن بنده را به سبب فضیلتش نزد خدا می‌آمرزد.

﴿۵۴۷۳﴾ هر بنده‌ی مؤمنی که مرتکب گناهی شود، خداوند هفت ساعت به او مهلت می‌دهد که اگر توبه کند و استغفار نماید، در نامه‌ی عمل او ثبت نمی‌شود، ولی اگر توبه نکرد، یک گناه برایش نوشته می‌شود.

﴿۵۴۷۴﴾ ای گروه یهود؛ آیا شما با فرستاده‌ی خدای جهانیان دشمنی می‌کنید و قبول ندارید که نسبت به عواقب گناهانتان نادانید؟ گناهی هست که خداوند با آن گناه، کسی را عذاب نمی‌کند؛ و گناهی هست که هرگز عذاب از مرتکب آن جدا نمی‌شود؛ آدم علیه السلام از خداوند نخواست گناهِش را بیامرزد، مگر بعد از توبه؛ ولی شما با دشمنی و عنادی که با رسول خدا دارید چگونه امید دارد آمرزیده شوید؟

﴿۵۴۷۵﴾ آن‌گاه که آدمی، نیمه‌شب نماز می‌خواند و به درگاه خدا به گناه خویش اقرار می‌کند و درخواست توبه می‌کند و عهد می‌کند که دیگر گناهِش را تکرار نکند، خداوند اگر بخواهد او را می‌آمرزد.

﴿۵۴۷۶﴾ بدانید که نزدیک‌ترین حالتی که بندگان را به رحمت و آمرزش می‌رساند، زمانی است که مشغول اطاعت پروردگار و توبه‌ی خالصانه‌اند.

﴿۵۴۷۷﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «به درگاه او استقامت ورزید و از او آمرزش بخواهید». و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۵۴۷۸﴾ آن‌ها را مهلت می‌دهد و درنگ می‌کند و به توبه فرامی‌خواند و وعده می‌دهد که چون توبه کنند، بیامرزد.

۲-۹-۳-۴- بازگشت

﴿۵۴۷۹﴾ پروردگار شما از درون دل‌هایتان آگاه‌تر است؛ (اگر لغزشی در این زمینه داشتید) هر گاه صالح باشید (و جبران کنید) او بازگشت‌کنندگان را می‌بخشد.

﴿۵۴۸۰﴾ ابو بصیر گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که در مورد قول خداوند متعال «او بازگشت‌کنندگان را می‌بخشد» فرمود: «آنان بسیار توبه‌کنندگان و عبادت‌کنندگان هستند».

﴿۵۴۸۱﴾ او بازگشت‌کنندگان را می‌آمرزد.

۳-۹-۳-۴- زاری

﴿۵۴۸۲﴾ همراه توبه و پشیمانی، آمرزش است.

﴿۵۴۸۳﴾ هر کس ناله و زاری کند، او را می‌آمرزم.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٤٨٤﴾ مَنْ تَابَ تَبَّ عَلَيْهِ وَمَنْ آتَابَ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٦٢

٩-٤-٣-٤- الرجوع

﴿٥٤٨٥﴾ الصادق عليه السلام: فَأَتَاهُمْ صَالِحٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُمْ يَا قَوْمِ إِنِّي رَسُولُ رَبِّكُمْ إِلَيْكُمْ وَهُوَ يَقُولُ

لَكُمْ إِنْ أَنْتُمْ تُبْتَغُونَ وَرَجَعْتُمْ وَاسْتَغْفَرْتُمْ غَفَرْتُ لَكُمْ وَتُبْتُ عَلَيْكُمْ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٨٧

﴿٥٤٨٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: عَنْ كَمِيلِ بْنِ زِيَادٍ: ... قُلْتُ فَأَصِلْ الْإِسْتِغْفَارَ مَا هُوَ؟ قَالَ الرَّجُوعُ

إِلَى التَّوْبَةِ عَنِ الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرْتَ مِنْهُ وَهِيَ أَوَّلُ دَرَجَةِ الْعَابِدِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٨

١٠-٣-٤- الإقرار والتذكر للذنوب، الإعتبار، المعذرة

١٠-٣-٤- الإقرار والتذكر للذنوب

﴿٥٤٨٧﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَقْرُوا عِنْدَ الْمُلتَزِمِ بِمَا حَفِظْتُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَمَا لَمْ تَحْفَظُوا فَقُولُوا

وَمَا حَفِظْتُهُ عَلَيْنَا حَفِظْتِكَ وَنَسِينَاهُ فَاعْفِرْ لَنَا فَإِنَّهُ مَنْ أَقْرَبَ بِذَنْبِهِ فِي ذَلِكَ الْمَوْضِعِ وَعَدَّهُ وَ

ذَكَرَهُ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ مِنْهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَغْفِرَهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٩٦

﴿٥٤٨٨﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَقْرُوا عِنْدَ تَيْبِ اللَّهِ الْحَرَامِ بِمَا حَفِظْتُمُوهُ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَمَا لَمْ

تَحْفَظُوهُ فَقُولُوا مَا حَفِظْتُهُ يَا رَبِّ عَلَيْنَا وَنَسِينَاهُ فَاعْفِرْهُ لَنَا فَإِنَّهُ مَنْ أَقْرَبَ بِذُنُوبِهِ فِي ذَلِكَ الْمَوْضِعِ

وَعَدَّهَا وَذَكَرَهَا وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ جَلَّ وَعَزَّ مِنْهَا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَغْفِرَهَا لَهُ؛ تحف العقول،

ص ١٠٧

﴿٥٤٨٩﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا فَرَّغْتَ مِنْ طَوَافِكَ وَبَلَغْتَ مُؤَخَّرَ الْكَعْبَةِ وَهُوَ بِحِذَاءِ الْمُسْتَجَارِ

دُونَ الرُّكْنِ الْيَمَانِيِّ بَقِيلٍ فَابْسُطْ يَدَيْكَ عَلَى الْبَيْتِ وَاصْبُقْ بِطَنِكَ وَخَدَّكَ بِالْبَيْتِ وَقُلِ اللَّهُمَّ

الْبَيْتُ بَيْنَكَ وَالْعَبْدُ عَبْدُكَ وَهَذَا مَكَانُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ ثُمَّ أَقِرْ لِرَبِّكَ بِمَا عَمِلْتَ فَإِنَّهُ

لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ يُقِرُّ لِرَبِّهِ بِذُنُوبِهِ فِي هَذَا الْمَكَانِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤١١

﴿٥٤٩٠﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي فَإِنِّي مُقِرُّ بِذَنْبِي مُعْتَرِفٌ بِخَطِيئَتِي وَهَذِهِ يَدَيَّ وَنَاصِيَتِي أَسْتَكَينُ

بِالْفَقْرِ مِنِّي؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢١٣

﴿٥٤٩١﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ لِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ

جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوْجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا وَلَمْ أَحْضَرْ زَمَانَ

رَسُولِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ اللَّهُمَّ وَقَدْ زُرْتُهُ رَاغِبًا تَائِبًا مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي وَمُسْتَغْفِرًا لَكَ مِنْ ذُنُوبِي

وَمُقِرًّا لَكَ بِهَا وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِهَا مِنِّي؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٨٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۸۴﴾ هرکس توبه کند، خداوند توبه‌اش را می‌پذیرد و هرکس بازگردد آمرزیده می‌شود.

۴-۳-۹-۴- بازگشت

﴿۵۴۸۵﴾ صالح به‌سوی آن‌ها آمد و گفت: ای مردم، من رسول شما از طرف پروردگارم هستم و می‌فرماید: اگر شما توبه کنید و بازگردید و استغفار کنید، شما را می‌آمرزم و توبه‌تان را می‌پذیرم!

﴿۵۴۸۶﴾ گفتم: «اصل استغفار چیست؟» فرمود: «بازگشتن به توبه از گناهی که برایش طلب آمرزش کرده‌ای، و آن اولین درجه‌ی عبادت‌کنندگان است».

۱۰-۳-۴- اقرار و یادآوری گناه، اعتراف، عذرخواهی

۱۰-۳-۴- اقرار و یادآوری گناه

﴿۵۴۸۷﴾ در محلّ ملتزم (فاصله‌ی میان در خانه خدا و رکن حجرالاسود) به آنچه از گناهاتان که به‌یاد می‌آورد، اعتراف کنید و درباره‌ی آنچه فراموش کرده‌اید بگویید: «آنچه نگهبانان تو ثبت کرده‌اند و ما آن را فراموش کرده‌ایم بر ما بیامرز؛» که هرکس در این محلّ به گناهش اعتراف کند و آن‌ها را بشمارد و به‌یاد آورد و از خدا آمرزش بخواهد، بر خدای عزّ و جلّ لازم است که او را بیامرزد.

﴿۵۴۸۸﴾ مقابل خانه‌ی کعبه به گناهانی که به‌یاد می‌آورد اعتراف کنید و درباره‌ی گناهانی که به‌یاد نمی‌آورد، بگویید: «پروردگارا! هرچه از ما به‌یاد داری و ما فراموش کرده‌ایم بیامرز». زیرا هرکس در آنجا به گناهانش اعتراف کند و آن‌ها را بشمارد و یاد کند و از خدای عزّ و جلّ آمرزش بخواهد، شایسته است که خدا آن‌ها را بیامرزد.

﴿۵۴۸۹﴾ هنگامی که طواف را به پایان رساندی و به پشت کعبه رسیدی، مقابل مستجار کمی نزدیک رکن یمانی دستت را به خانه بگستران و شکم و گونه‌ات را به خانه بچسبان و بگو: «خدایا! خانه خانه‌ی تو و بنده بنده‌ی توست». سپس برای پروردگارت نسبت به هر چیزی انجام دادی، اعتراف کن. هر بنده‌ی مؤمنی که برای پروردگارش در این مکان اعتراف کند خداوند او را می‌آمرزد. ﴿۵۴۹۰﴾ بار خدایا! مرا بیامرز. به گناه خود اقرار می‌کنم و به خطای خویش معترفم و خود را به پیشگاه تو تسلیم کرده‌ام تا به فقر و بیچارگی من رحم کنی.

﴿۵۴۹۱﴾ بار خدایا! به پیامبرت محمد ﷺ فرمودی: اگر آنان در آن هنگام که به خود ستم کردند نزد تو می‌آمدند و از خداوند طلب آمرزش می‌کردند و پیامبر نیز برای‌شان طلب آمرزش می‌کرد، هر آینه درمی‌یافتند که خدا توبه‌پذیر و مهربان است؛ بار خدایا! و من درحالی‌که روزگار پیامبرت را درک نکردم، پیامبرت را مشتاقانه زیارت کردم، درحالی‌که توبه‌کننده از کردار بدم، استغفارکننده از گناهانم به درگاهت و اعتراف‌کننده به آن‌ها هستم؛ و تو از من به آن آگاه‌تری.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ اللَّهِ﴾

﴿٥٤٩٢﴾ اللَّهُمَّ أَوْجِبْ لِي مِنْكَ الْمَغْفِرَةَ وَالرَّحْمَةَ وَالرِّزْقَ الْوَاسِعَ الطَّيِّبَ النَّافِعَ كَمَا أَوْجَبْتَ لِمَنْ أَتَى نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ وَهُوَ حَيٌّ فَأَقْرَ لَهُ بِذُنُوبِهِ وَاسْتَغْفِرَ لَهُ رَسُولُكَ ﷺ فَغَفَرَتْ لَهُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٨٦

﴿٥٤٩٣﴾ الصادق ﷺ: إِنَّ آدَمَ ﷺ لَمَّا طَافَ بِالْبَيْتِ فَانْتَهَى إِلَى الْمُتَنَزِّمِ فَقَالَ جِبْرِيلُ أَقْرَ لِرَبِّكَ بِذُنُوبِكَ فِي هَذَا الْمَكَانِ فَوَقَفَ آدَمُ فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا وَقَدْ عَمِلْتُ فَمَا أَجْرِي فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ يَا آدَمُ مَنْ جَاءَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ (إِلَى هَذَا الْمَكَانِ) فَأَقْرَ فِيهِ بِذُنُوبِهِ غَفَرَتْ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٩٢

﴿٥٤٩٤﴾ الصادق ﷺ: فَاغْفِرْ لِي فَإِنِّي مُقِرُّ بِذُنُوبِي عَلَى نَفْسِي وَلَا يَدْفَعُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ غَيْرُكَ؛

تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٩٤

﴿٥٤٩٥﴾ الصادق ﷺ: فَوَقَفَ آدَمُ ﷺ فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا وَقَدْ عَمِلْتُ فَمَا أَجْرِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ قَدْ غَفَرْتُ ذَنْبَكَ قَالَ يَا رَبِّ وَلَوْلَدِي أَوْ لِدُرِّي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ مَنْ جَاءَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ إِلَى هَذَا الْمَكَانِ وَأَقْرَ بِذُنُوبِهِ وَتَابَ كَمَا تُبْتُ ثُمَّ اسْتَغْفَرَ غَفَرَتْ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٤

﴿٥٤٩٦﴾ الصادق ﷺ: فَيَا خَيْرَ مَنْ رَجَوْتُ عَنْهُ الْمَغْفِرَةَ بِالْإِقْرَارِ وَالِاعْتِرَافِ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ٣٤٠

﴿٥٤٩٧﴾ الباقر ﷺ: لَا وَاللَّهِ مَا أَرَادَ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ النَّاسِ إِلَّا خَصْلَتَيْنِ أَنْ يُقِرُّوا لَهُ بِالنِّعَمِ فَيَزِيدَهُمْ وَبِالذُّنُوبِ فَيَغْفِرَ هَا لَهُمْ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٢٦

﴿٥٤٩٨﴾ الكاظم ﷺ: وَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ فِي صَلَاتِهِ وَيُقِرُّ لِلَّهِ بِذَنْبِهِ وَيَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ وَفِي عَهْدِهِ أَنْ لَا يَرْجِعَ إِلَيْهِ فَاللَّهُ يَغْفِرُ لَهُ إِنْ شَاءَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٦
١-١-١٠-٤- الإقرار بأنه مستحق للعذاب

﴿٥٤٩٩﴾ الباقر ﷺ: لَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِرَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الْبَادِيَةِ بِكَلِمَتَيْنِ دَعَا بِهِمَا قَالَ اللَّهُمَّ إِنْ تُعَذِّبْنِي فَأَهْلُ لِدَلِكَ أَنَا وَإِنْ تَغْفِرْ لِي فَأَهْلُ لِدَلِكَ أَنْتَ فَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٧٩
٢-١-١٠-٤- الاعتِرَافُ

﴿٥٥٠٠﴾ وَآخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللَّهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (التوبة: ١٠٢)

﴿٥٥٠١﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَنْ اعْتَرَفَ بِالْجَرِيرَةِ اسْتَحَقَّ الْمَغْفِرَةَ؛ غرر الحكم، ص ١٩٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به خداوند﴾

﴿۵۴۹۲﴾ بار خدایا! از جانب خود مغفرت، رحمت، روزی گسترده، پاک، سودمند بر من واجب کن، چنانکه برای کسی واجب کردی که نزد پیامبرت محمد ﷺ درحالی که او زنده بود آمد، و گناهانش را بر او اعتراف کرد و رسالت برای او طلب آمرزش کرد و تو با رحمتت او را بخشیدی ای مهربان‌ترین مهربانان.

﴿۵۴۹۳﴾ زمانی که آدم ﷺ خانه‌ی خدا را طواف کرد و در ملتزم طوافش را به پایان برد، جبرئیل گفت: «در این مکان در مقابل پروردگارت به گناهت اقرار کن». پس آدم ﷺ توقف کرد و گفت: «پروردگارا! برای هر کارگری مزد و پاداشی است. من نیز طواف کرده‌ام؛ مزد من چیست؟ از خدای تعالی به‌سوی او وحی رسید: «ای آدم؛ هرکس از نسل تو به این مکان بیاید و به گناهش اقرار کند، او را می‌آمرزم».

﴿۵۴۹۴﴾ مرا بیامرز، من به گناهایی که در حق خود روا داشته‌ام اقرار می‌کنم؛ و کسی جز تو، گناهان بزرگ را دفع می‌کند.

﴿۵۴۹۵﴾ آدم ﷺ ایستاد و گفت: «خداوند! برای هر کارگری مزدی هست». و من هم در این جا کار کرده‌ام، مزد من چیست؟ خداوند به آدم ﷺ وحی کرد: «گناهانت را آمرزیدم». آدم ﷺ گفت: «خداوند! برای فرزندان و نسلم چطور؟ باز خداوند وحی کرد: «ای آدم ﷺ»، هرکدام از فرزندان به این مکان بیایند و به گناه خویش اعتراف کنند و سپس از من طلب آمرزش نمایند، آن‌ها را هم می‌بخشم».

﴿۵۴۹۶﴾ ای بهترین کسی که با اقرار و اعتراف [به گناهانم] به آمرزش امیدوارم.

﴿۵۴۹۷﴾ نه به خدا سوگند؛ خداوند از مردم جز دو چیز نخواسته که عبارت است از: اعتراف به نعمت‌های او تا نعمت را بر ایشان بیافزاید، و دیگری اعتراف به گناهان تا آن‌ها را بیامرزد.

﴿۵۴۹۸﴾ آن‌گاه که آدمی، نیمه‌شب نماز می‌خواند و به درگاه خدا به گناه خویش اقرار می‌کند و درخواست توبه می‌کند و عهد می‌کند که دیگر گناهش را تکرار نکند، خداوند اگر بخواهد او را می‌آمرزد.

۱-۱-۱۰-۳-۴- اقرار به اینکه سزاوار عذاب شدن است

﴿۵۴۹۹﴾ خداوند با دو کلمه نیایش، از گناه آن مرد اعرابی درگذشت که گفت: «بار خدایا! اگر عذابم کنی من شایسته‌ی عذابم و اگر ببخشایی تو شایسته بخشایشی». و خدا از او درگذشت.

۲-۱۰-۳-۴- اعتراف

﴿۵۵۰۰﴾ و گروهی دیگر، به گناهان خود اعتراف کردند؛ و کار خوب و بد را به هم آمیختند؛ امید می‌رود که خداوند توبه آن‌ها را بپذیرد؛ به یقین، خداوند آمرزنده و مهربان است!

﴿۵۵۰۱﴾ هرکس به گناه اعتراف کند، مستحق آمرزش می‌شود.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٠٢﴾ الصادق عليه السلام: فَيَا خَيْرَ مَنْ رَجَوْتُ عِنْدَهُ الْمَغْفِرَةَ بِالْإِقْرَارِ وَالِإِعْتِرَافِ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ٣٤٠

٣-١٠-٤-المَعْدِرَةُ

﴿٥٥٠٣﴾ الحسن عليه السلام: أَوْسَعُ مَا يَكُونُ الْكَرِيمُ بِالْمَغْفِرَةِ إِذَا ضَاقتْ بِالْمُذْنِبِ الْمَعْدِرَةُ؛

بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ١١٥

﴿٥٥٠٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَوْسَعُ مَا يَكُونُ الْكَرِيمُ مَغْفِرَةً إِذَا ضَاقتْ بِالذَّنْبِ الْمَعْدِرَةُ؛ شرح

نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ٢٩٨

﴿٥٥٠٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَحْسَنَ الْإِعْتِذَارَ اسْتَحَقَّ الْإِعْتِفَارَ؛ غرر الحكم، ص ١٩٥

٤-٤- صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ

٤-٤-١- الْإِتْيَانُ مِنْ بَابِ الْوَلَايَةِ

﴿٥٥٠٦﴾ السَّجَّاد عليه السلام: مَرَّ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ عَلَى نَبِيِّنَا وَآلِهِ وَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِرَجُلٍ وَهُوَ رَافِعٌ

يَدَهُ إِلَى السَّمَاءِ يَدْعُو اللَّهَ فَانْطَلَقَ مُوسَى فِي حَاجَتِهِ فَعَابَ سَبْعَةَ أَيَّامٍ ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْهِ وَهُوَ رَافِعٌ يَدَهُ

إِلَى السَّمَاءِ فَقَالَ يَا رَبِّ هَذَا عَبْدُكَ رَافِعٌ يَدَيْهِ إِلَيْكَ يَسْأَلُكَ حَاجَتَهُ وَيَسْأَلُكَ الْمَغْفِرَةَ مِنْذُ

سَبْعَةِ أَيَّامٍ لَا تَسْتَجِيبُ لَهُ قَالَ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ يَا مُوسَى لَوْ دَعَانِي حَتَّى تَسْقُطَ يَدَاهُ أَوْ تَنْقَطِعَ يَدَاهُ

أَوْ يَنْقَطِعَ لِسَانُهُ مَا اسْتَجَبْتُ لَهُ حَتَّى يَأْتِيَنِي مِنَ الْبَابِ الَّذِي أَمَرْتُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ٢٦٣

٢-٤-٢- الْأَكْلُ مِنْ مَوَائِدِهِمْ عَلَيْهِ السَّلَامُ

﴿٥٥٠٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا وُضِعَتْ مَوَائِدُ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَفَّتْ بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ يُقَدِّسُونَ اللَّهَ وَ

يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ وَلِمَنْ أَكَلَ مِنْ طَعَامِهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٣٢٩

٣-٤-٣- الْإِيمَانُ بِالْوَلَايَةِ

﴿٥٥٠٨﴾ يَا عَلِيُّ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ

آمَنُوا، بولایتنا؛ بحار الأنوار، ج ٥٧، ص ٣٠٣

﴿٥٥٠٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَمَّا الْمُطِيعُونَ لَنَا فَسَيَغْفِرُ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ امْتِنَانًا إِلَى إِحْسَانِهِمْ قَالُوا يَا أَمِيرَ

الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ الْمُطِيعُونَ لَكُمْ قَالَ الَّذِينَ... يُؤْمِنُونَ بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٦٣

٤-٤-٤- الْإِتِّبَاعُ

﴿٥٥١٠﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

(آل عمران: ٣١)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۵۰۲﴾ ای بهترین کسی که با اقرار و اعتراف [به گناهانم] به آمرزش امیدوارم.

۳-۱۰-۴-عذرخواهی

﴿۵۵۰۳﴾ بهترین موقعی که کریم باید چشم‌پوشی کند؛ موقعی است که پوزش‌خواستن برای گناهکار دشوار است.

﴿۵۵۰۴﴾ بهترین زمانی که کریم باید چشم‌پوشی کند؛ هنگامی است که پوزش‌خواستن برای گناهکار دشوار است.

﴿۵۵۰۵﴾ هرکس نیکو عذرخواهی کند، مستحقّ آمرزش می‌شود.

۴-۴-صفات و رفتار فرد نسبت به ولی

۱-۴-۴-ورود از دروازه‌ی ولایت

﴿۵۵۰۶﴾ موسی‌بن‌عمران علیه السلام به مردی برخورد که دستش به آسمان بلند بود و خدا را می‌خواند. موسی به‌دنبال کار خویش روان گشت. پس از هفت روز که بازگشت، دید هنوز آن مرد دستش به آسمان بلند است. گفت: «پروردگارا! این بنده‌ی تو، دستش به‌سوی تو بلند است. از تو حاجت و مغفرتش را می‌خواهد. در این هفت روز او را اجابت نکرده‌ای». خداوند به موسی خطاب کرد: «ای موسی! اگر آن‌قدر مرا بخواند تا دستانش بیفتد یا قطع شود یا زبانش از گفتار بماند او را اجابت نمی‌کنم، مگر آنکه از همان راهی که گفته‌ام، وارد شود».

۲-۴-۴-خوردن از سفره‌ی اهل بیت علیهم السلام

﴿۵۵۰۷﴾ هرگاه سفره‌های خاندان محمد صلی الله علیه و آله پهن شود فرشتگان آن را احاطه کرده و خداوند را تقدیس می‌کنند و برای هرکس که از غذای آن‌ها بخورد، آمرزش می‌خواهند.

۳-۴-۴-ایمان به ولایت

﴿۵۵۰۸﴾ ای علی؛ حاملان عرش و کسانی که اطراف آن هستند به حمد پروردگارشان او را تسبیح می‌کنند.. و برای کسانی که به ولایت ما ایمان آورده‌اند استغفار می‌نمایند.

﴿۵۵۰۹﴾ کسانی که از ما اطاعت می‌کنند، خداوند به‌زودی گناهان آن‌ها را می‌آمرزد و به خاطر کارهای نیکشان بر آن‌ها منّت می‌گذارد، گفتند: «یا امیرالمؤمنین؛ پیروان شما چه کسانی هستند؟» فرمود: «کسانی که ... به محمد صلی الله علیه و آله به‌عنوان پیامبر اعتقاد دارند».

۴-۴-۴-پیروی

﴿۵۵۱۰﴾ بگو: «اگر خدا را دوست می‌دارید، از من پیروی کنید! تا خدا (نیز) شما را دوست بدارد؛ و گناهانتان را ببخشد؛ و خدا آمرزنده‌ای مهربان است.»

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥١١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ فَاتَّبَاعُهُ عليه السلام مَحَبَّةُ اللَّهِ وَرِضَاهُ غُفْرَانُ الذُّنُوبِ؛ الكافي، ج ٨، ص ٢٥

﴿٥٥١٢﴾ الباقر عليه السلام: فَاعْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ، يَعْنِي الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَلَايَةَ عَلِيٍّ وَ[عَلِيٍّ] هُوَ السَّبِيلُ؛ تفسير فرات الكوفي، ص ٣٧٦

﴿٥٥١٣﴾ الصادق عليه السلام: فَاعْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ، فَاسْتَغْفِرِ الْمَلَائِكَةَ وَاللَّهَ لَكُمْ دُونَ هَذَا الْخَلْقِ كُلِّهِمْ؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ٧٦

﴿٥٥١٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: هَؤُلَاءِ بَنُو إِسْرَائِيلَ نَصِبَ لَهُمْ بَابُ حِطَّةٍ وَأَنْتُمْ يَا مَعْشَرَ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ نَصِبَ لَكُمْ بَابُ حِطَّةٍ أَهْلُ بَيْتِ مُحَمَّدٍ عليه السلام وَأَمِرْتُمْ بِاتِّبَاعِ هُدَاهُمْ وَلَزُومِ طَرِيقَتِهِمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ بِذَلِكَ خَطَايَاكُمْ وَذُنُوبَكُمْ وَلِيَزِدَّادَ الْمُحْسِنُونَ مِنْكُمْ وَبَابُ حِطَّتِكُمْ أَفْضَلُ مِنْ بَابِ حِطَّتِهِمْ لِأَنَّ ذَلِكَ كَانَ بِأَخَاشِيبٍ وَنَحْنُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ١٢٢

٤-٤-٥- الثَّابِتُ عَلَى أَمْرِ الْوَلَايَةِ

﴿٥٥١٥﴾ الباقر عليه السلام: فَيَا طُوبَى لِلثَّابِتِينَ عَلَى أَمْرِنَا فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ إِنْ آدَى مَا يَكُونُ لَهُمْ مِنَ الثَّوَابِ أَنْ يُنَادِيَهُمُ الْبَارِيُّ عَزَّ وَجَلَّ عِبَادِي آمَنْتُمْ بِسِرِّي وَصَدَقْتُمْ بِعَيْيِي فَأَبْشَرُوا بِحُسْنِ الثَّوَابِ مِنِّي فَاتَّبِعُوا عِبَادِي وَإِمَائِي حَقًّا مِنْكُمْ أَتَقَبَّلُ وَعَنْكُمْ أَغْفِرُ وَلَكُمْ أَغْفِرُ؛ بحار الأنوار، ج ٥٢، ص ١٤٥

٤-٤-٦- الإِجَابَةُ

﴿٥٥١٦﴾ اغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَانِي وَلِزُورِ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ عليه السلام الَّذِينَ انْفَقُوا أَمْوَالَهُمْ وَاشْتَخَصُوا أَبْدَانَهُمْ رَغْبَةً فِي بَرْنَا وَرَجَاءً لِمَا عِنْدَكَ فِي صِلَتِنَا وَسُرُورًا أَدْخَلُوهُ عَلَى نَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَإِجَابَةً مِنْهُمْ لِأَمْرِنَا وَغَيْظًا أَدْخَلُوهُ عَلَى عَدُوِّنَا أَرَادُوا بِذَلِكَ رِضَاكَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢

٤-٤-٧- حُبُّ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام، حُبُّ عَلِيٍّ عليه السلام

﴿٥٥١٧﴾ الصادق عليه السلام: أَوْ لَيْسَ رِضْوَانُ وَمَالِكُ مِنْ جُمْلَةِ الْمَلَائِكَةِ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ لِشِيعَتِهِ النَّاجِينَ بِمَحَبَّتِهِ قُلْتُ بَلَى؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ١٩٤

﴿٥٥١٨﴾ الرسول عليه السلام: آلاَ وَمَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ١١٤

﴿٥٥١٩﴾ الرسول عليه السلام: آلاَ وَمَنْ مَاتَ عَلَى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ مَاتَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٢٣٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۵۱۱﴾ بگو: «اگر خدا را دوست می‌دارید، از من پیروی کنید! تا خدا (نیز) شما را دوست بدارد؛ و گناهانتان را ببخشد». با این وصف، پیروی از آن حضرت ﷺ دوستی خدا و خشنودی او [موجب] آمرزش گناهان است.

﴿۵۵۱۲﴾ آنان را که توبه کردند و راه تو را پیروی کردند پیامرز، یعنی کسانی را که از ولایت حضرت علی ﷺ پیروی کرده و به راه او رفتند.

﴿۵۵۱۳﴾ آنان را که توبه کردند و راه تو را پیروی کردند پیامرز، به خدا قسم؛ استغفار فرشتگان فقط برای شماست، نه برای بقیه‌ی آفریدگان.

﴿۵۵۱۴﴾ برای بنی اسرائیل باب خطّه را قرار دادند. ای امتّ محمد! برای شما نیز باب خطّه، اهل بیت محمد قرار داده شد و دستور داده‌اند از راه هدایت ایشان پیروی کنید و راه آن‌ها را طی کنید تا بدین وسیله گناهانتان بخشیده شود تا مقام نیکوکاران افزایش یابد. و باب خطّه‌ی شما بهتر از باب خطّه‌ی بنی اسرائیل است، زیرا درب آن‌ها مجموعه‌ای از چند چوب بود، ولی درب خطّه‌ی شما سخنگویان صادق و مؤمن و راهنما و فاضل هستند.

۴-۴-۵- پایداری در امر ولایت

﴿۵۵۱۵﴾ خوش به حال آن‌ها که در آن زمان بر عقیده‌ی خود نسبت به ما ثابت می‌مانند. کمترین ثوابی که آن‌ها دارند این است که خداوند متعال آن‌ها را با این کلام صدا زند: «ای بندگان من که به من ایمان آوردید و سرّ مرا تصدیق کردید، شما را به ثواب نیکوی خود مژده می‌دهم، شما بندگان حقیقی من هستید. عبادت شما را می‌پذیرم و از تقصیرات شما می‌گذرم و شما را می‌آمرزم.

۴-۴-۶- پاسخ‌گویی

﴿۵۵۱۶﴾ من و برادرانم و زائرین قبر امام حسین ﷺ را پیامرز؛ آنان که به خاطر میل و رغبت در احسان به ما و به امید آنچه نزد توست و به خاطر صله و احسان به ما و به منظور شادکردن پیامبرت و برای اجابت فرمان ما و به قصد خشمگین ساختن دشمنانمان اموالشان را انفاق کرده و بدن‌هایشان را به رنج و سختی انداختند. اینان اراده و نیتشان از این ایثار، رضایت و خشنودی توست.

۴-۴-۷- دوستی خاندان محمد ﷺ، دوستی علی ﷺ

﴿۵۵۱۷﴾ مفضل بن عمر گوید: ... امام صادق ﷺ فرمود: «ایا رضوان و مالک از فرشتگانی نیستند که برای پیروان امیرالمؤمنین ﷺ استغفار کرده و آنان را به واسطه‌ی داشتن محبت به آن حضرت نجات می‌دهند؟» گفتم: «آری».

﴿۵۵۱۸﴾ بدانید هرکس که علی ﷺ را دوست بدارد، فرشتگان برای او استغفار می‌کنند.

﴿۵۵۱۹﴾ آگاه باشید هرکس بر محبت آل محمد بمیرد، آمرزیده از دنیا رفته است.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٢٠﴾ الباقر عليه السلام: بِحُبِّنَا تُغْفَرُ لَكُمْ الذُّنُوبُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ١١٦

﴿٥٥٢١﴾ الباقر عليه السلام: بِحُبِّنَا يُغْفَرُ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ١٢٩

﴿٥٥٢٢﴾ الباقر عليه السلام: ثُمَّ أَذْكُرُ وَلَيَاتِي إِيَّاكُمْ وَحُبِّي لَكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ فَارْجُوا بِذَلِكَ الْمَغْفِرَةَ؛

دعائم الإسلام، ج ١، ص ٧٢

﴿٥٥٢٣﴾ الرسول ﷺ: ثُمَّ قَالَ وَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يَعْنِي الْمَطَرَ يَنْزِلُ مَعَ كُلِّ قَطْرَةٍ مَلَكٌ يَضَعُهَا فِي مَوْضِعِهَا الَّذِي يَأْمُرُهُ بِهِ رَبُّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَعَجِبُوا مِنْ ذَلِكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَوْ تَسْتَكْبِرُونَ عَدَدَ هَؤُلَاءِ إِنَّ عَدَدَ الْمَلَائِكَةِ الْمُسْتَغْفِرِينَ لِمُحِبِّي عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام أَكْثَرُ مِنْ عَدَدِ هَؤُلَاءِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ٩٩

﴿٥٥٢٤﴾ الرسول ﷺ: خَلَقَ اللَّهُ مِنْ نُورٍ وَجْهَهُ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَلِمُحِبِّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٣٢٠

﴿٥٥٢٥﴾ الصادق عليه السلام: عَلَى اللَّهِ أَنْ يَغْفِرَ لِمُحِبِّ عَلَى عليه السلام؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٩١

﴿٥٥٢٦﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ بَشِيرِ الدَّهَّانِ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام جُعِلَتْ فِدَاكَ أَيُّ الْفُصُوصِ أَرْكَبُهُ عَلَى خَاتَمِي قَالَ يَا بَشِيرُ أَيْنَ أَنْتَ عَنِ الْعَقِيقِ الْأَحْمَرِ وَالْعَقِيقِ الْأَصْفَرِ وَالْعَقِيقِ الْأَبْيَضِ فَإِنَّهَا ثَلَاثَةُ جِبَالٍ فِي الْجَنَّةِ فَأَمَّا الْأَحْمَرُ فَمَطْلُ عَلَى دَارِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَأَمَّا الْأَصْفَرُ فَمَطْلُ عَلَى دَارِ فَاطِمَةَ عليها السلام وَأَمَّا الْأَبْيَضُ فَمَطْلُ عَلَى دَارِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَالدُّورُ كُلُّهَا وَاحِدَةٌ يَخْرُجُ مِنْهَا ثَلَاثَةُ أَنْهَارٍ مِنْ تَحْتِ كُلِّ جَبَلٍ نَهْرٌ أَشَدُّ بَرْدًا مِنَ الثَّلَاجِ وَأَخْلَى مِنَ الْعَسَلِ وَأَشَدُّ بَيَاضًا مِنَ الدَّرِّ لَا يَشْرَبُ مِنْهَا إِلَّا مُحَمَّدٌ وَآلُهُ وَشَبِيعَتُهُمْ وَمَصْبُهَا كُلُّهَا وَاحِدٌ وَمَجْرَاهَا مِنَ الْكَوْثَرِ وَإِنَّ هَذِهِ الثَّلَاثَةَ جِبَالٌ تُسَبِّحُ اللَّهَ وَتُقَدِّسُهُ وَتُجَدِّدُهُ وَتَسْتَغْفِرُ لِمُحِبِّي آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ١٨٧

﴿٥٥٢٧﴾ الباقر عليه السلام: لِحُبِّنَا يُغْفَرُ لَكُمْ؛ بشارة المصطفى، ص ٦٧

﴿٥٥٢٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا نَادَاهُ مَلَكٌ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ أَنْ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَأْنِفِ

الْعَمَلَ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ الذُّنُوبَ كُلَّهَا؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ١١٤

﴿٥٥٢٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَحَبَّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ عَظُمَ إِحْسَانُهُ وَرَجَحَ مِيزَانُهُ وَقَبِلَ عَمَلُهُ وَ

غُفِرَ زَلُّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٢٦٠

﴿٥٥٣٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَحَبَّنَا لِلَّهِ وَ أَحَبَّ مُحِبَّنَا لَا لِعَرَضِ دُنْيَا يُصِيبُهَا مِنْهُ وَ عَادَى عَدُوَّنَا

لَا لِإِخْتِنَا كَانَتْ بَيْنَهُ وَ بَيْنَهُ ثُمَّ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ عَلَيْهِ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ رَمْلِ عَالِجٍ وَ زَبَدِ الْبَحْرِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ٥٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

- ﴿۵۵۲۰﴾ با محبت ما، گناهان شما آمرزیده می شود.
- ﴿۵۵۲۱﴾ با محبت ما، آمرزیده می شوید.
- ﴿۵۵۲۲﴾ سپس ولایت و محبت به شما اهل بیت را به یاد می آورم و به خاطر آن به آمرزش امیدوار می شوم.
- ﴿۵۵۲۳﴾ سپس خداوند فرمود: «و از آسمان آب را فرو آورد» یعنی باران را فرو فرستاد که با هر قطره اش فرشته ای فرود می آید و آن را در جایی قرار می دهد که پروردگار عز و جل فرمان داده است. اصحاب از این کلام تعجب کردند. رسول خدا ﷺ فرمود: «آیا از بسیاری تعداد فرشتگان تعجب می کنید؟ به راستی که تعداد فرشتگانی که برای دوستداران علی بن ابیطالب علیه السلام آمرزش می خواهند بیشتر از تعداد آن هاست».
- ﴿۵۵۲۴﴾ خداوند از نور چهره ی علی بن ابی طالب علیه السلام هفتاد هزار فرشته آفریده است که تا روز قیامت برای او و دوستانش طلب آمرزش می کنند.
- ﴿۵۵۲۵﴾ بر خداست که دوستدار علی علیه السلام را بیامزد.
- ﴿۵۵۲۶﴾ بشیر دهان گوید: به امام باقر علیه السلام عرض کردم: «فدایت شوم؛ چه نگینی روی انگشترم بگذارم؟» فرمود: «ای بشیر؛ چرا عقیق سرخ و زرد و سفید را فراموش کرده ای؟ این ها سه کوه در بهشت هستند. سرخ مشرف بر خانه ی رسول خدا ﷺ است و زرد مشرف به خانه ی فاطمه علیها السلام و سفید مشرف به خانه ی امیرالمؤمنین علیه السلام. حیاط همه ی خانه ها یکی است و از آن سه نهر بیرون می آید و زیر هر کوهی نهری است که خنک تر از برف و شیرین تر از عسل و سفیدتر از دُر است و هیچ کس جز محمد و خاندانش ﷺ و نیز پیروانشان از آن نمی نوشند و محل سرازیر شدنشان یکی است و سرچشمه اش از کوثر است و این سه کوه خدا را تسبیح می کنند و به پاکی می ستایند و ثنایش می کنند و برای دوستداران خاندان محمد ﷺ طلب آمرزش می کنند».
- ﴿۵۵۲۷﴾ به سبب محبت ماست که آمرزیده می شوید.
- ﴿۵۵۲۸﴾ هر کس علی را دوست بدارد فرشته ای در زیر عرش فریاد می زند: «ای بنده ی خدا؛ گناهانت آمرزیده شد پس عمل را از سر گیر».
- ﴿۵۵۲۹﴾ هر کس ما اهل بیت را دوست بدارد، نیکی او افزون و کفهی اعمال خیرش سنگین می شود؛ عمل او مقبول و خطایش مورد عفو قرار می گیرد.
- ﴿۵۵۳۰﴾ هر کس ما و دوستان ما را برای رضای خدا و نه برای دنیا دوست بدارد، از این دوستی ضرری نبیند و دشمنان ما را دشمن بدارد و دشمنی آنان را در دلش پنهان کند، اگر روز قیامت وارد محشر شود و به اندازه ی ریگ های انبوه و کف دریاها گناه داشته باشد خدای تعالی او را می آمزد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٣١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَحَبَّنَا وَابْتَعْضَ عَدُوَّنَا فِي اللَّهِ مِنْ غَيْرِ تَرَةٍ وَتَرَهَا إِيَّاهُ فِي شَيْءٍ مِنَ الدُّنْيَا ثُمَّ مَاتَ عَلَى ذَلِكَ فَلَقِيَ اللَّهَ وَ عَلَيْهِ مِثْلُ زَبَدِ الْبَحْرِ ذُنُوبًا غَفَرَهَا اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة،

ج ١٦، ص ١٨٠

﴿٥٥٣٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَحَبَّنَا وَلَقِيَ اللَّهَ وَ عَلَيْهِ مِثْلُ زَبَدِ الْبَحْرِ ذُنُوبًا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ

يَغْفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ١٢١

﴿٥٥٣٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَافَحَ مُجِبًّا لِعَلَى غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ١١٥

﴿٥٥٣٤﴾ الصادق عليه السلام: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَمَلَأْتُكَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ أَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ التُّرَابِ فِي الْأَرْضِ وَمَا فِي السَّمَاءِ مَوْضِعٌ قَدَمٍ إِلَّا وَفِيهَا مَلَكٌ يُسَبِّحُهُ وَيُقَدِّسُهُ وَلَا فِي الْأَرْضِ شَجَرَةٌ وَلَا مَدْرٌ إِلَّا وَفِيهَا مَلَكٌ مُوَكَّلٌ بِهَا يَأْتِي اللَّهَ كُلَّ يَوْمٍ بِعِلْمِهَا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِهَا وَمَا مِنْهُمْ أَحَدٌ إِلَّا وَتَقَرَّبَ كُلُّ يَوْمٍ إِلَى اللَّهِ بِوَلَاتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَيَسْتَغْفِرُ لِمُجِبِّينَا وَيَلْعَنُ أَعْدَاءَنَا؛ بحار الأنوار، ج ٢٤،

ص ٢١٠

﴿٥٥٣٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَاللَّهِ لَقَدْ كَانَ يُحِبُّنِي حُبًّا لَوْ كَانَ نَخَاسًا لَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٨،

ص ٧٧

﴿٥٥٣٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا عَلِيُّ طُوبَى لِمَنْ أَحَبَّكَ وَصَدَّقَ بِكَ وَوَيْلٌ لِمَنْ أَبْغَضَكَ وَكَذَّبَ بِكَ مُجْبُوكَ مَعْرُوفُونَ فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ وَالْأَرْضِ السَّابِعَةِ السُّفْلَى وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ هُمْ أَهْلُ الدِّينِ وَالْأُورَعِ وَالسَّمْتِ الْحَسَنِ وَالتَّوَاضُعِ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَاشِعَةُ أَبْصَارِهِمْ وَجَلَّةُ قُلُوبِهِمْ لِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَقَدْ عَرَفُوا حَقَّ وَلَاتِكَ وَالسِّنَّتِمْ نَاطِقَةً بِفَضْلِكَ وَاعْيُنُهُمْ سَاكِبَةٌ تَحْنُنًا عَلَيْكَ وَ عَلَى الْأَائِمَّةِ مِنْ وَلَدِكَ يَدِينُونَ اللَّهَ بِمَا أَمَرَهُمْ بِهِ فِي كِتَابِهِ وَجَاءَهُمْ بِهِ الْبُرْهَانُ مِنْ سُنَّةِ نَبِيِّهِ عَامِلُونَ بِمَا يَأْمُرُهُمْ بِهِ أَوَّلُو الْأَمْرِ مِنْهُمْ مُتَوَاصِلُونَ غَيْرُ مُتَقَاطِعِينَ مُتَحَابُّونَ غَيْرُ مُتَبَاغِضِينَ إِنْ الْمَلَائِكَةُ لَتَصَلِّيَ عَلَيْهِمْ وَتُؤْمِنُ عَلَى دُعَائِهِمْ وَتَسْتَغْفِرُ لِمُذْنَبٍ مِنْهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٥٠

٨-٤-٤- خَفَضَ الصَّوْتُ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ

﴿٥٥٣٧﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: فَأَعْلَمَ يَا أَخَا الْيَهُودِ إِنَّهُ كَانَ مِنْ فَضْلِهِ عِنْدَ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَ شَرَفَهُ مَا أَوْجَبَ الْمَغْفِرَةَ وَالْعَفْوَ لِمَنْ خَفَضَ الصَّوْتُ عِنْدَهُ فَقَالَ جَلَّ ثَنَاؤُهُ فِي كِتَابِهِ إِنَّ الَّذِينَ يَغْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ

عَظِيمٌ؛ بحار الأنوار، ج ١٦، ص ٣٤١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۵۳۱﴾ هرکس به خاطر خدا و نه به خاطر ستمی که در امور دنیوی بر او شده، ما را دوست بدارد و دشمنان ما را دشمن بدارد، و در این حال جان سپارد، و خدا را درحالی دیدار کند که گناهانش به اندازه کف دریا باشد، خدا او را می‌آمرزد.

﴿۵۵۳۲﴾ هرکس که دوستدار ما باشد و خدا را درحالی ملاقات کند که گناهانش مثل کف دریا فراوان باشد، برعهده‌ی خداوند است که گناهانش را ببامرزد.

﴿۵۵۳۳﴾ هرکس با محب و دوستدار علی (علیه السلام) دست دهد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۵۵۳۴﴾ سوگند به خدایی که جانم در دست اوست، ملائکه‌ی خدا در آسمان‌ها بیشتر از تعداد خاک زمین‌ها هستند. در آسمان محلّ قدمی نیست مگر اینکه فرشته‌ای تسبیح و تقدیس می‌کند و در زمین درخت و گل و لایی نیست مگر اینکه در آنجا فرشته‌ای مأموریت دارد که هر روز گزارش خود را به خدا برساند، با اینکه خدا از او داناتر است؛ و تمام آن‌ها هر روز به‌سوی خدا به ولایت ما اهل بیت تقرّب می‌جویند و برای دوستداران ما استغفار می‌کنند و دشمنان ما را لعنت می‌کنند.

﴿۵۵۳۵﴾ به خدا سوگند؛ کسی که مرا خیلی دوست بدارد، اگر برده‌فروش هم بود، باز خدا او را می‌آمرزد.

﴿۵۵۳۶﴾ ای علی؛ خوشا به حال آن کس که تو را دوست بدارد و تو را باور کند و وای بر آن کس که دشمن تو باشد و تو را تکذیب کند، دوستان تو در آسمان هفتم و طبقه‌ی هفتم زمین و میان این دو شناخته شده‌اند. آن‌ها اهل دین و پارسایی و سیمای زیبا و فروتنی برای خداوند عزّ و جل هستند؛ چشم‌هایی افتاده و دل‌هایی ترسان از یاد خدا دارند؛ آنان حقّ ولایت تو را شناخته و زبانشان به فضیلت تو گویا و چشم‌های آن‌ها از جهت دلدادگی به تو و امامانی که از نسل تو هستند گریان است. آنچه را که خداوند در کتابش به آن‌ها امر فرموده و روش پیامبر، ایشان را به آن راهنمایی کرده باور دارند و به آنچه پیشوایان و صاحبان امر، آنان را فرمان دهند عمل می‌کنند. به هم پیوسته‌اند و از یکدیگر نمی‌برند. دوست و دوستدار یکدیگرند و با هم دشمنی ندارند. فرشتگان بر آن‌ها درود می‌فرستند و دعای آن‌ها را آمین می‌گویند و برای گناهکارانشان از خداوند طلب آمرزش می‌کنند.

۸-۴-۴- پایین آوردن صدا نزد پیامبر (صلی الله علیه و آله)

﴿۵۵۳۷﴾ ای برادر یهود؛ بدان که خداوند برای کسانی که صدای خود را (به علامت احترام) نزد او (پیامبر (صلی الله علیه و آله)) پایین می‌آوردند آمرزش و عفو قائل شد و در کتابش فرمود: آن‌ها که صدای خود را نزد رسول خدا کوتاه می‌کنند، همان کسانی هستند که خداوند دل‌هایشان را برای تقوا خالص کرده و برای آنان آمرزش و پاداش عظیمی است.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

٩-٤-٤- الدُّخُولُ فِي الْوَلَايَةِ

﴿٥٥٣٨﴾ الصادق عليه السلام: رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا يَعْنِي الْوَلَايَةَ مَنْ دَخَلَ فِي الْوَلَايَةِ دَخَلَ فِي بَيْتِ الْأَنْبِيَاءِ عليه السلام؛ الكافي، ج ١، ص ٢٢٣

﴿٥٥٣٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَمَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ عليه السلام مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا هَلَكَ، وَمَثَلُ بَابِ حِطَّةٍ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ مَنْ دَخَلَهُ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٠، ص ٤٠

﴿٥٥٤٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّمَا مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ [مَثَلُ] بَابِ حِطَّةٍ مَنْ دَخَلَهُ غُفِرَ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَدْخُلْ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ؛ بصائر الدرجات، ص ٢٩٧

١٠-٤-٤- إِدَارَةُ سُبْحَةِ مِنْ تُرْبَةِ الْحُسَيْنِ عليه السلام

﴿٥٥٤١﴾ الصادق عليه السلام: أَنْ مَنْ آدَارَ الْحَجَرَ مِنْ تُرْبَةِ الْحُسَيْنِ عليه السلام فَاسْتَغْفَرَ بِهِ مَرَّةً وَاحِدَةً كَتَبَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٥٦

﴿٥٥٤٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ آدَارَ سُبْحَةً مِنْ تُرْبَةِ الْحُسَيْنِ عليه السلام مَرَّةً وَاحِدَةً بِالِاسْتِغْفَارِ أَوْ غَيْرِهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٥٦

١١-٤-٤- الدِّيَانَةُ بِكُلِّ إِمَامٍ مِنَ اللَّهِ، الدِّيَانَةُ بِدِينِ الْحَقِّ

﴿٥٥٤٣﴾ الصادق عليه السلام: قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَأَعَذِّبَنَّ كُلَّ رَعِيَّةٍ دَانَتْ بِإِمَامٍ لَيْسَ مِنَ اللَّهِ وَإِنْ كَانَتْ الرَعِيَّةُ فِي أَعْمَالِهَا بَرَّةً تَقِيَّةً وَلَا غُفْرَانَ عَنْ كُلِّ رَعِيَّةٍ دَانَتْ بِكُلِّ إِمَامٍ مِنَ اللَّهِ وَإِنْ كَانَتْ الرَعِيَّةُ فِي أَعْمَالِهَا سَيِّئَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ١٨، ص ١٧٥

﴿٥٥٤٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أُمَّتِي أُمَّتِي إِذَا اخْتَلَفَ النَّاسُ بَعْدِي وَصَارُوا فِرْقَةً فِرْقَةً فَاجْتَهِدُوا فِي طَلَبِ الدِّينِ الْحَقِّ حَتَّى تَكُونُوا مَعَ أَهْلِ الْحَقِّ فَإِنَّ الْمَعْصِيَةَ فِي دِينِ الْحَقِّ تُغْفَرُ وَالطَّاعَةُ فِي دِينِ الْبَاطِلِ لَا تُقْبَلُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ١٦٩

١٢-٤-٤- التَّذَاكُرُ

﴿٥٥٤٥﴾ الصادق عليه السلام: رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا اجْتَمَعَ مَعَ آخَرٍ فَتَذَاكَرَا أَمْرًا فَإِنْ تَالَتْهُمَا مَلَكَ يُسْتَغْفَرُ لَهُمَا؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٣٤٨

١٣-٤-٤- الرِّضَايَةُ

﴿٥٥٤٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ فَاتَّبَاعُهُ عليه السلام مَحَبَّةُ اللَّهِ وَرِضَاهُ غُفْرَانُ الذُّنُوبِ؛ الكافي، ج ٨، ص ٢٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

۹-۴-۴- داخل شدن در ولایت

﴿۵۵۳۸﴾ منظور از آیه: «پروردگارا! مرا، و پدر و مادرم و تمام کسانی را که با ایمان وارد خانه‌ی من شدند، بیامرز»، ولایت می‌باشد؛ کسی که ولایت را قبول کند داخل در خانه‌ی انبیاء شده است.

﴿۵۵۳۹﴾ مَثَل اهل بیت من در میان این اُمّت همانند کشتی نوح است که هرکس در آن نشیند، از مرگ نجات می‌یابد و هرکس از آن تخلف ورزد، غرق می‌شود و مانند «باب حطّه» در بنی اسرائیل است که هرکس داخل آن شود، آمرزیده می‌شود.

﴿۵۵۴۰﴾ مثال اهل بیت من در میان شما مثال باب حطّه [در میان بنی اسرائیل] است، هرکس از آن داخل شود خداوند او را می‌آمرزد و هرکس که از آن وارد نشود؛ آمرزیده نمی‌شود.

۱۰-۴-۴- گرداندن تسبیحی از تربت امام حسین (علیه السلام)

﴿۵۵۴۱﴾ کسی که تسبیحی از تربت امام حسین (علیه السلام) را بگرداند و یک بار استغفار کند، خداوند برای او هفتاد بار استغفار می‌نویسد.

﴿۵۵۴۲﴾ هرکس تسبیحی که از تربت امام حسین (علیه السلام) درست شده است در دست بگیرد و با آن استغفار یا ذکر دیگری بگوید، خدا هر ذکر او را هفتاد ذکر می‌نویسد.

۱۱-۴-۴- پیروی از همه‌ی امامان منصوب از طرف خدا، پیروی از دستورات دین حق

﴿۵۵۴۳﴾ خدای متعال گفت: مردمی که فرمان امام و پیشوایی را اطاعت کنند که از جانب خدا نیست، عذاب خواهم کرد؛ هرچند نیکوکار و پرهیزگار باشند. و هر مردمی که از رهبر انتخاب شده از طرف خدا فرمان برند خواهم آمرزید؛ هرچند بدکار باشند.

﴿۵۵۴۴﴾ ای اُمّت من؛ ای اُمّت من؛ هنگامی که بعد از من در میان مردم اختلاف پیش آمد و مردم گروه‌گروه شدند، تمام تلاش خویش را به کار گیرید تا دین برحقّی را [که به باطل و ناراستی مخلوط نباشد]، برگزینید تا اینکه از زمره‌ی اهل حق باشید؛ پس معصیت و نافرمانی در دین حق آمرزیده می‌شود درحالی که طاعت و فرمان‌برداری در دین باطل پذیرفته نیست.

۱۲-۴-۴- به یاد یکدیگر آوردن

﴿۵۵۴۵﴾ خدا رحمت کند بنده‌ای را که با دیگری گرد آید و کار ما [احکام و دستورهای دین] را به یاد هم آورند، با یکدیگر گفتگو نمایند؛ حتماً فرد سوّم حاضر فرشته‌ای است که برای ایشان استغفار کرده و آمرزش می‌خواهد.

۱۳-۴-۴- رضایت

﴿۵۵۴۶﴾ بگو: «اگر خدا را دوست می‌دارید، از من پیروی کنید! تا خدا [نیز] شما را دوست بدارد؛ و گناهانتان را ببخشد». با این وصف، پیروی از آن حضرت (علیه السلام) دوستی خدا و خشنودی او [موجب] آمرزش گناهان است.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

١٤-٤-٤- الرِّقَّةُ عِنْدَ ذِكْرِهِمْ ﷺ

﴿٥٥٤٧﴾ الرسول ﷺ: إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ وَاحِدُهُمَا أَكْثَرُ مِنْ الْآخَرِ - كِتَابَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ عِتْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي لَا يَفْتَرِقَانِ حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْحَوْضِ إِلَّا إِنْ كِتَابَ اللَّهُ حَبْلٌ مَمْدُودٌ أَصْلُهُ فِي الْأَرْضِ وَ طَرْفُهُ فِي الْعَرْشِ مِثْلُهُ كَمِثْلِ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَ مِثْلُهُمْ كِبَابٌ حِطَّةٍ مَنْ دَخَلَهُ غُفِرَتْ لَهُ الذُّنُوبُ؛ كشف الغمة، ص ١، ص ٥٤٩

﴿٥٥٤٨﴾ الباقر ﷺ: أَمَّا إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَذْكُرُ عِنْدَهُ أَهْلُ الْبَيْتِ فَيَرْقُ لِيُذَكِّرَنَا إِلَّا مَسَحَتْ الْمَلَائِكَةُ ظَهْرَهُ وَ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ كُلُّهَا إِلَّا أَنْ يَجِيءَ بِذَنْبٍ يُخْرِجُهُ مِنَ الْإِيمَانِ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٠١

١٥-٤-٤- زيارتهم وزيارة مشاهديهم ﷺ

﴿٥٥٤٩﴾ الصادق ﷺ: مَا مِنْ رَجُلٍ يَزُورُنَا أَوْ يَزُورُ قُبُورَنَا إِلَّا غَشِيَتْهُ الرَّحْمَةُ وَ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٥١

﴿٥٥٥٠﴾ إِغْفِرْ لَنَا زِيَارَةَ هَذِهِ الْمَشَاهِدِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٦٦

﴿٥٥٥١﴾ جَعَلَنِي اللَّهُ مِمَّنْ انْقَلَبَ عَنْ زِيَارَتِكُمْ وَ ذِكْرِكُمْ وَ الصَّلَاةِ لَكُمْ وَ التَّسْلِيمِ عَلَيْكُمْ مُفْلِحًا مُنْجِحًا غَانِمًا سَالِمًا مُعَافَاً غَنِيًّا فَائِزًا بِرِضْوَانِ اللَّهِ وَ رَحْمَتِهِ وَ فَضْلِهِ وَ كِفَايَتِهِ وَ نَصْرِهِ وَ أَمْنِهِ وَ مَغْفِرَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٥٧

﴿٥٥٥٢﴾ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَةِ قُبُورِكُمْ وَ إِيْتَانِ مَشَاهِدِكُمْ وَ السَّلَامِ عَلَيْكُمْ وَ حَشَرَنِي اللَّهُ فِي زُمْرَتِكُمْ وَ أَوْرَدَنِي حَوْضَكُمْ وَ جَعَلَنِي فِي حِزْبِكُمْ وَ أَرْضَاكُمْ عَنِّي وَ قَلْبِي فِي دَوْلَتِكُمْ وَ أَحْيَانِي فِي رَجْعَتِكُمْ وَ مَلَكْنِي فِي أَيَّامِكُمْ وَ شَكَرَ سَعْيِي بِكُمْ وَ غَفَرَ ذَنْبِي بِشَفَاعَتِكُمْ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ١٠١

﴿٥٥٥٣﴾ وَقَفْتُ بِهَذَا الْمَقَامِ الشَّرِيفِ رَجَاءً مَا عِنْدَكَ لِزُورَارِهِمْ وَ الْمُطِيعِينَ لَهُمْ مِنَ الرَّحْمَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٥٧

١٥-٤-٤- زيارَةُ مَشْهَدِ الرَّسُولِ ﷺ

﴿٥٥٥٤﴾ الصادق ﷺ: إِنِّي أَتَيْتُ نَبِيَّكَ مُسْتَغْفِرًا تَائِبًا مِنْ ذُنُوبِي؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٥٠

﴿٥٥٥٥﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ لِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ لَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا وَ لَمْ أَحْضُرْ زَمَانَ رَسُولِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ السَّلَامُ اللَّهُمَّ وَ قَدْ زُرْتُهُ رَاغِبًا تَائِبًا مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي وَ مُسْتَغْفِرًا لَكَ مِنْ ذُنُوبِي وَ مُقِرًّا لَكَ بِهَا وَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِهَا مِنِّي؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٨٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

۱۴-۴-۴- رقت قلب به هنگام یاد اهل بیت (علیهم السلام)

﴿۵۵۴۷﴾ من در میان شما دو چیز گران بها به یادگار گذاشتم درحالی که یکی از آنها از دیگری بزرگتر است، کتاب خدا و خاندانم را که هرگز از هم جدا نمی شوند تا اینکه در کنار حوض کوثر بر من وارد شوند؛ آگاه باشید کتاب خدا ریسمانی محکم و طولانی است که اصلش در زمین و طرف دیگر آن در عرش است. مثال آن همانند کشتی نوح است که هرکس در آن سوار شود نجات می یابد و مثال اهل بیت من مانند «باب حطّه» است که هرکس در آن داخل شود، گناهانش آمرزیده می شود.

﴿۵۵۴۸﴾ هان بدانید که هر بنده ای که در جلوی نامی از اهل بیت برده شود و او از یاد ما دلش به رقت آید، فرشتگان دست بر پشت او مالیده و تمامی گناهانش را می آمرزند، مگر اینکه دچار گناهی شده باشد که او را از ایمان خارج می گرداند.

۱۵-۴-۴- زیارت امامان و قبور ایشان (علیهم السلام)

﴿۵۵۴۹﴾ کسی نیست که ما را یا قبرهای ما را زیارت کند، مگر اینکه رحمت، او را می پوشاند و گناهان او آمرزیده می شود.

﴿۵۵۵۰﴾ [به حق] زیارت این اماکن متبرکه ما را بیامرز.

﴿۵۵۵۱﴾ و خداوند مرا از کسانی قرار دهد که از زیارت و یاد شما، و درودفرستادن بر شما، و سلام دادن به شما، کامیاب و پیروز، و موفق و سالم، و بخشیده شده و توانگر، و دست یافته به رضوان خداوند و رحمت او، و فضل و نگاه داشتن او، و یاری و امنیت او، و آمرزش او برمی گردند.

﴿۵۵۵۲﴾ از خداوند می خواهم این زیارت را آخرین زیارت قبور شما و تشرّف به حرم شما قرار ندهد. سلام بر شما باد، و خدا مرا در حزب شما جای دهد، و شما را از من راضی کند، و در دوران حکومت شما مرا از قدرتی برخوردار سازد، و در زمان رجعت شما زنده کند، و در عصر فرمانروایی شما مرا مالک امری قرار دهد، تلاش هایم از برکت وجود شما مورد قدردانی قرار گیرد، و گناهیم به شفاعت شما آمرزیده شود.

﴿۵۵۵۳﴾ در این مکان شریف به امید رحمت و آمرزشی که نزد تو برای زائران و فرمانبران آنها وجود دارد، ایستاده ام.

۱-۱۵-۴-۴- زیارت حرم نبوی (صلی الله علیه و آله)

﴿۵۵۵۴﴾ من با طلب آمرزش و با حال توبه به سوی پیامبرت رفتم.

﴿۵۵۵۵﴾ بارخدا!؛ به پیامبرت محمد (صلی الله علیه و آله) فرمودی: اگر آنان در آن هنگام که به خود ستم کردند نزد تو می آمدند و از خداوند طلب آمرزش می کردند و پیامبر نیز برای شان طلب آمرزش می کرد، هر آینه درمی یافتند که خدا توبه پذیر و مهربان است؛ بار خدا!؛ و من درحالی که روزگار پیامبرت را درک نکردم، پیامبرت را مشتاقانه زیارت کردم، درحالی که توبه کننده از کردار بدم، استغفارکننده از گناهانم به درگاهت و اعتراف کننده به آنها هستم؛ و تو از من به آن آگاه تری.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٥٦﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا وَإِنِّي أَتَيْتُ نَبِيَّكَ مُسْتَغْفِرًا تَائِبًا مِنْ ذُنُوبِي وَإِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكَ لِيَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٥٠

﴿٥٥٥٧﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا وَإِنِّي أَتَيْتُكَ مُسْتَغْفِرًا تَائِبًا مِنْ ذُنُوبِي وَإِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ رَبِّي وَرَبِّكَ لِيَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٥

﴿٥٥٥٨﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا اللَّهُمَّ إِنَّا قَدْ سَمِعْنَا قَوْلَكَ وَأَطَعْنَا أَمْرَكَ وَقَصَدْنَا نَبِيَّكَ مُسْتَشْفِعِينَ بِهِ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَمَا أَثْقَلَ ظُهُورَنَا مِنْ أَوْزَارِنَا تَائِبِينَ مِنْ زَلَلِنَا مُعْتَرِفِينَ بِخَطَايَانَا مُسْتَغْفِرِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اكْتَسَبْنَاهُ بِأَعْيُنِنَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٧٣

﴿٥٥٥٩﴾ اللَّهُمَّ أَوْجِبْ لِي مِنْكَ الْمَغْفِرَةَ وَالرَّحْمَةَ وَالرِّزْقَ الْوَاسِعَ الطَّيِّبَ النَّافِعَ كَمَا أَوْجَبْتَ لِمَنْ أَتَى نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ وَهُوَ حَيٌّ فَأَقْرَ لَهُ بِذُنُوبِهِ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ رَسُولُكَ ﷺ فَغَفَرْتَ لَهُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٨٦

﴿٥٥٦٠﴾ الصادق عليه السلام: يُوَكَّلُ بِهِ مَلَكٌ يَقُومُ مَقَامَهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى الزِّيَارَةِ أَوْ يَمُتْ ثَلَاثَ سِنِينَ أَوْ يَمُوتَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٤٣

﴿٥٥٦١﴾ اللَّهُمَّ وَقَدْ زُرْتُهُ رَاغِبًا تَائِبًا مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي وَمُسْتَغْفِرًا لَكَ مِنْ ذُنُوبِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٨٦

١٥-٢-٤-زيارة مشهده أمير المؤمنين عليه السلام

﴿٥٥٦٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَلَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ شَهِيدٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَبُعِثَ مِنَ الْأَمِينِ وَهُوَ عَلَيْهِ الْحِسَابُ وَتَسْتَقْبِلُهُ الْمَلَائِكَةُ فَإِذَا انْصَرَفَ شِيعُوهُ إِلَى مَنْزِلِهِ فَلِذَا مَرِضَ عَادُوهُ وَإِنْ مَاتَ تَبَعُوهُ بِالِاسْتِغْفَارِ إِلَى قَبْرِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢١٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۵۵۶﴾ بارخدايا؛ تو خود فرمودی: «اگر ایشان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند [و گناه کردند] نزد تو می‌آمدند و از خدا طلب آمرزش می‌کردند، و پیامبر نیز برای آنان طلب آمرزش می‌کرد، به‌راستی می‌فهمیدند که خداوند توبه‌پذیر و مهربان است». خداوندا؛ من به‌سوی پیامبر تو آمدم، درحالی که آمرزش می‌خواهم و از گناهان و لغزش‌هایم توبه می‌کنم. ای پیامبر؛ من به‌واسطه‌ی تو به‌سوی خدایی که پروردگار من و توست، رو می‌کنم تا گناهانم را ببامزد.

﴿۵۵۵۷﴾ بارخدايا؛ تو فرمودی: «اگر ایشان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند [و گناه کردند] نزد تو می‌آمدند و از خدا طلب آمرزش می‌کردند، و پیامبر نیز برای ایشان طلب آمرزش می‌کرد، به‌راستی درمی‌یافتند که خدا توبه‌پذیر و مهربان است»، ای پیامبر؛ من به‌سوی تو آمدم، درحالی که آمرزش می‌خواهم و از گناهان و لغزش‌های توبه می‌کنم. من به‌واسطه‌ی شما رویم را به‌سوی خدا می‌کنم؛ همان پروردگار من و پروردگار تو، تا گناهانم را ببامزد.

﴿۵۵۵۸﴾ بارخدايا؛ تو خود فرمودی: «اگر ایشان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند نزد تو می‌آمدند و از خدا طلب آمرزش می‌کردند و پیامبر نیز برای ایشان طلب آمرزش می‌کرد، به‌راستی درمی‌یافتند که خدا توبه‌پذیر و مهربان است»، خداوندا؛ کلام تو را شنیدیم و پیروی کردیم و به‌سوی پیامبر تو آمدیم، درحالی که از او به درگاه تو درخواست شفاعت می‌کنیم، از گناهانمان و از آنچه که بارمان را سخت و سنگین کرده است؛ درحالی که از گناهان و لغزش‌هایمان توبه کرده‌ایم و به خطاهایمان اعتراف داریم و از تمامی گناهانی که با دیدگانمان مرتکب شده‌ایم، طلب آمرزش داریم.

﴿۵۵۵۹﴾ بار خدايا؛ از جانب خود مغفرت، رحمت، روزی گسترده، پاک، سودمند بر من واجب کن، چنانکه برای کسی واجب کردی که نزد پیامبرت محمد ﷺ درحالی که او زنده بود آمد، و گناهانش را بر او اعتراف کرد و رسالت برای او طلب آمرزش کرد و تو با رحمت او را بخشیدی ای مهربان‌ترین مهربانان.

﴿۵۵۶۰﴾ خداوند فرشته‌ای را جانشین او قرار می‌دهد تا زمانی که او بار دیگر به زیارت حضرت می‌آید، برایش طلب آمرزش کند؛ یا تا سه سال بعد و یا تا زمان مرگش.

﴿۵۵۶۱﴾ خداوندا؛ او را زیارت کردم درحالی که مشتاق و توبه‌کننده‌ی عمل زشتم بودم و از تو برای گناهانم طلب آمرزش کردم.

۲-۱۵-۴- زیارت مرقد امیرالمؤمنین (علیه السلام)

﴿۵۵۶۲﴾ هرکس امیرالمؤمنین (علیه السلام) را بدون تجبر و تکبر در حالی زیارت کند که به حق او آگاه و معترف است خداوند ثواب صد هزار شهید برایش می‌نویسد و گناه گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد. و در گروه کسانی مبعوث می‌شود که امان دریافت کرده‌اند؛ حساب او آسان می‌باشد و فرشته‌ها او را پیشواز می‌کنند و چون بازگردد او را بدرقه می‌کنند و اگر بیمار شود عیادت می‌کنند و اگر بمیرد تا گورش او را تشییع می‌کنند و برایش آمرزش می‌خواهند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٦٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَلَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ آلْفِ شَهِيدٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ كشف الغمة، ص ١، ص ٣٩٥

﴿٥٥٦٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَلَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ آلْفِ شَهِيدٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَبُعِثَ مِنَ الْأَمِينِ وَهُوَ عَلَيْهِ الْحِسَابُ وَاسْتَقْبَلَتْهُ الْمَلَائِكَةُ فَإِذَا أَنْصَرَفَ شَبَعَتْهُ إِلَى مَنْزِلِهِ فَإِنْ مَرِضَ عَادُوهُ وَإِنْ مَاتَ شَبَعُوهُ بِالِاسْتِغْفَارِ إِلَى قَبْرِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٣٧٥

﴿٥٥٦٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ وَعَلَى الْأَائِمَّةِ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ صَلَاةً لَا يُحْصِيهَا إِلَّا هُوَ وَعَلَيْكُمْ أَفْضَلُ السَّلَامِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَاجْتَهِدْ فِي الدُّعَاءِ فَإِنَّهُ مَوْضِعُ مَسْأَلَةٍ وَكَثِيرٌ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ مَوْضِعُ مَغْفِرَةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٢٠

﴿٥٥٦٦﴾ أَكْثَرُ مِنَ الصَّلَاةِ وَالزِّيَارَةِ وَالتَّسْبِيحِ وَالتَّكْبِيرِ وَالتَّهْلِيلِ وَذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَاجْتَهِدْ فِي الدُّعَاءِ فَإِنَّهُ مَوْضِعُ مَسْأَلَةٍ فَإِذَا أَرَدْتَ وَدَاعَهُ عليه السلام فَقِفْ عَلَى الْقَبْرِ كَوْثُوفِكَ فِي ابْتِدَاءِ زِيَارَتِكَ وَتَقُولُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ؛ البلد الأمين، ص ٢٩٥

﴿٥٥٦٧﴾ ثُمَّ صَلِّ سِتَّ رَكَعَاتٍ رَكَعَتَانِ مِنْهَا لَزِيَارَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام تَقْرَأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَسُورَةَ الرَّحْمَنِ وَفِي الثَّانِيَةِ الْحَمْدَ وَسُورَةَ يَسَّ وَتَشْهَدُ وَسَلِّمَ وَسَبِّحْ تَسْبِيحَ الزُّهْرَاءِ عليه السلام وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَادْعُ لِنَفْسِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٨٧

﴿٥٥٦٨﴾ جُتِكَ زَائِرًا لَائِدًا بِحَرَمِكَ مُتَوَسِّلًا إِلَى اللَّهِ بِكَ فِي مَغْفِرَةِ ذُنُوبِي كُلِّهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٩٥

﴿٥٥٦٩﴾ فَإِنِّي قَصَدْتُ إِلَيْكُمْ وَرَجَوْتُ بِسَلَامِي عَلَيْكُمْ وَوُفُوِي بِعَرَصَتِكُمْ وَاسْتِشْفَاعِي بِكُمْ إِلَى اللَّهِ أَنْ يَغْفِرَ عَنِّي وَيَغْفِرَ ذَنْبِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٤٥

﴿٥٥٧٠﴾ السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ وَعِبَادِهِ الصَّالِحِينَ السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ هَذَا الْحَرَمِ الَّذِينَ هُمْ بِهِ مُقِيمُونَ وَبِمَشْهَدِهِ مُحَدِّثُونَ وَلِزَوَارِهِ مُسْتَغْفِرُونَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٩٧

٣-١٥-٤-زيارة قبر الطاهرة فاطمة عليها السلام

﴿٥٥٧١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الطَّاهِرَةِ فَاطِمَةَ عليها السلام ... ثُمَّ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَادْخَلَهُ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٩٩

«صفات و رفتار فرد نسبت به ولی»

﴿۵۵۶۳﴾ هرکس امیرالمؤمنین (علیه السلام) را بدون غرور و تکبر در حالی زیارت کند که به حق او آگاه و معترف است، خداوند ثواب صد هزار شهید را برایش می نویسد و گناه گذشته و آینده اش را می آمرزد.

﴿۵۵۶۴﴾ هرکس امیرالمؤمنین (علیه السلام) را در حالتی که به حق او بدون غرور و تکبر عارف باشد زیارت کند، خداوند برای او اجر صد هزار شهید می نویسد؛ و گناهان گذشته و آینده ی او را می آمرزد و او را ایمن برمی انگیزاند، و حساب را بر او آسان می سازد، و ملائکه ی ملا اعلی را به استقبال او می فرستد. و هرگاه او از زیارت بازگردد، ملائکه تا منزلش او را مشایعت می کنند و چون مریض شود به عیادت او می روند، و چون وفات کند، جنازه ی او را تشییع می کنند، و تا زمانی که به خاک سپرده شود، برای او آمرزش می خواهند.

﴿۵۵۶۵﴾ درود خداوند بر تو و روح و بدن مبارک تو و بر امامان از نسل تو؛ درودی که جز [خداوند] کسی نمی تواند آن را به شمارش درآورد. بافضیلت ترین سلام ها و رحمت ها و برکات خدا بر شما باد. پس در دعا کردن تلاش بسیار کن، آنجا محل درخواست کردن است و در طلب استغفار بسیار تلاش کن؛ چرا که آنجا محل آمرزش است.

﴿۵۵۶۶﴾ در انجام نماز و زیارت و تسبیح و تکبیر و گفتن «لا اله الا الله» و یاد خدای تعالی و تلاوت قرآن و طلب آمرزش بسیار تلاش کن و در دعا کردن بسیار بکوش که آنجا محل حاجت خواستن است. پس هنگامی که قصد وداع کردی، در برابر قبر شریف مانند ابتدا بایست و بگو: سلام بر تو ای امیر المؤمنین...

﴿۵۵۶۷﴾ سپس شش رکعت نماز بگزار که دو رکعت اول آن نماز زیارت امیرالمؤمنین (علیه السلام) است، در رکعت اول سوره ی حمد و الرحمن و در رکعت دوم سوره ی حمد و یس را می خوانی و تشهد می گویی و سلام می دهی و تسبیحات حضرت زهرا (علیه السلام) را می گویی و از خداوند عز و جل طلب آمرزش می کنی و برای خودت دعا می کنی.

﴿۵۵۶۸﴾ زیارت کنان به حرمت پناه آورده ام، به سوی تو آمدم، درحالی که برای آمرزش گناهانم با شفاعت تو به خدا متوسل شده ام.

﴿۵۵۶۹﴾ من قصد آمدن به سوی شما را کردم و در سلام دادن به شما و ایستادن نزد شما و شفیع قرار دادن تن نزد خداوند، امید آن دارم که مرا عفو کند و گناهم را ببامرزد.

﴿۵۵۷۰﴾ سلام بر فرشتگان خداوند و بندگان صالحش. سلام بر فرشتگان این حرم؛ فرشتگانی که در این [حرم شریف] اقامت گزیده اند و به دور آن مشهد مشرف حلقه زده اند و برای زیارت کننده گان آن آمرزش می خواهند.

۳-۱۵-۴- زیارت مرقد حضرت فاطمه (علیه السلام)

﴿۵۵۷۱﴾ هرکس مزار حضرت فاطمه ی طاهره (علیه السلام) را زیارت کند ... و سپس از خدا طلب آمرزش کند، خداوند او را می آمرزد و وارد بهشت می کند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٧٢﴾ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَالِدَةَ الْحُجَجِ عَلَى النَّاسِ أَجْمَعِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الْمَظْلُومَةُ الْمَمْنُوعَةُ حَقَّهَا ثُمَّ قُلِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أُمَّتِكَ وَابْنَةِ نَبِيِّكَ وَزَوْجَةِ وَصِيِّ نَبِيِّكَ صَلَاةَ تَرْفُفِهَا فَوْقَ رُفَى عِبَادِكَ الْمُكْرَمِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَأَهْلِ الْأَرْضِينَ. فَقَدْ رَوَى أَنَّ مَنْ زَارَهَا بِهَذِهِ الزِّيَارَةِ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ؛

إقبال الأعمال، ص ٦٢٣

﴿٥٥٧٣﴾ مَنْ زَارَهَا بِهَذِهِ الزِّيَارَةِ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ؛ مستدرک الوسائل.

ج ١٠، ص ٢١٠

١٥٤-٤-٤- زیارة مشهد الحسين (عليه السلام)

﴿٥٥٧٤﴾ الْبَاقِرُ (عليه السلام): فَآلَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى نَفْسِهِ أَنْ لَا يَأْتِيَهُ لَهْفَانٌ وَلَا مَكْرُوبٌ وَلَا مُذْنِبٌ وَلَا مَعْمُومٌ وَلَا عَطْشَانٌ وَلَا مَنْ بِهِ عَاهَةٌ ثُمَّ دَعَا عِنْدَهُ وَتَقَرَّبَ بِالْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (عليه السلام) إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا نَفْسَ اللَّهِ كُرْبَتَهُ وَأَعْطَاهُ مَسْأَلَتَهُ وَغَفَرَ ذَنْبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٣٩

﴿٥٥٧٥﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): مَنْ أَتَى قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَارِفًا بِحَقِّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

وَمَا تَأَخَّرَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢

﴿٥٥٧٦﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) يُرِيدُ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ

مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٩٨

﴿٥٥٧٧﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): مَنْ خَرَجَ مِنْ مَنْزِلِهِ يُرِيدُ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (عليه السلام) طَالِبًا (عليه السلام) إِنْ كَانَ مَاشِيًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةٍ وَحُطَّ بِهَا عَنْهُ سَيِّئَةٌ حَتَّى إِذَا صَارَ بِالْحَائِثِ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُفْلِحِينَ وَإِذَا قَضَى مَنَاسِكَهٗ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْفَائِزِينَ حَتَّى إِذَا أَرَادَ الْإِنْصِرَافَ أَتَاهُ مَلَكٌ فَقَالَ لَهُ أَنَا رَسُولُ اللَّهِ رَبُّكَ يُقْرُئُكَ السَّلَامَ وَيَقُولُ لَكَ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى؛

تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٣

﴿٥٥٧٨﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): مَنْ خَرَجَ مِنْ مَنْزِلِهِ يُرِيدُ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (عليه السلام) إِنْ كَانَ مَاشِيًا كَتَبَتْ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةٍ وَمُحِيَ عَنْهُ سَيِّئَةٌ وَإِنْ كَانَ رَاكِبًا كُتِبَتْ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةٌ وَحُطَّ بِهَا عَنْهُ سَيِّئَةٌ حَتَّى إِذَا صَارَ فِي الْحَبْرِ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُفْلِحِينَ وَحَتَّى إِذَا قَضَى مَنَاسِكَهٗ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْفَائِزِينَ حَتَّى إِذَا أَرَادَ الْإِنْصِرَافَ أَتَاهُ مَلَكٌ فَقَالَ لَهُ إِنْ رَسُولُ اللَّهِ يُقْرُئُكَ

السَّلَامَ وَيَقُولُ لَكَ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا مَضَى؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۵۷۲﴾ سلام بر تو ای سرور بانوان هر دو عالم، سلام بر تو ای مادر حجت‌های خداوندی بر مردم. سلام بر تو ای آن که به تو ظلم و ستم شد و حقّت را از تو منع کردند. سپس بگو: «خداوند! بر کنیزت و دختر پیامبرت و همسر جانشین پیامبرت درود فرست و او را به خود نزدیک ساز؛ نزدیک‌تر از هر بنده‌ی صالح و اکرام‌شده‌ای از اهل آسمان‌ها و زمین‌ها [به خویش و مقام بندگی‌ات نزدیک فرما]». هر کس با این جملات از زیارت، حضرت صدیقه‌ی طاهره علیها السلام را زیارت کند و طلب آمرزش کند، خداوند او را می‌آمرزد و وارد بهشت می‌کند.

﴿۵۵۷۳﴾ هر کس او را زیارت کند و از خدا طلب آمرزش کند، خداوند او را می‌آمرزد و داخل بهشت می‌کند.

۴-۴-۱۵-۴ زیارت مرقد سیدالشهداء علیه السلام

﴿۵۵۷۴﴾ خداوند با خود سوگند یاد کرده است که غصّه‌دار و اندوهگین و گناهکار و غمگین و تشنه و صاحب عیب و آفت به زیارت آن حضرت نیاید و نزد آن حضرت دعا نکند و به واسطه‌ی آن جناب به خداوند تقرب نجوید، مگر آنکه حزن و اندوهش را بر طرف کرده و خواسته‌اش را عطا فرموده و گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۵۵۷۵﴾ هر کس قبر امام حسین علیه السلام را زیارت کند، و حقّ او را بشناسد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۵۵۷۶﴾ کسی که به زیارت قبر امام حسین علیه السلام بیاید و زیارتش برای خدا و سرای آخرت باشد، به خدا سوگند حق تعالی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۵۷۷﴾ کسی که از منزلش بیرون آید و قصدش زیارت قبر حضرت حسین بن علی علیه السلام باشد، اگر پیاده رود خداوند منّان به هر قدمی که برمی‌دارد یک حسنه برایش نوشته و یک گناه از او محو می‌فرماید؛ تا زمانی که به کربلا برسد و پس از رسیدن به آن مکان شریف، حق تبارک و تعالی او را از رستگاران قرار می‌دهد تا وقتی که مراسم و اعمال زیارت را به پایان برساند که در این هنگام او را از پیروزمندان محسوب می‌فرماید تا زمانی که بخواهد برگردد، در این وقت فرشته‌ای نزد او آمده و می‌گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله سلام رسانده و به تو می‌فرماید: «عمل از سر گیر، تمام گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد».

﴿۵۵۷۸﴾ کسی که از منزلش بیرون آید و قصدش زیارت قبر حضرت حسین بن علی علیه السلام باشد، اگر پیاده رود، به هر قدمی که برمی‌دارد یک حسنه برایش نوشته و یک گناه از او محو می‌شود؛ و اگر سواره هم باشد اینچنین است؛ تا زمانی که به کربلا برسد و پس از رسیدن به آن مکان شریف، حق تبارک و تعالی او را از رستگاران قرار می‌دهد تا وقتی که مراسم و اعمال زیارت را به پایان برساند که در این هنگام او را از پیروزمندان محسوب می‌فرماید تا زمانی که اراده مراجعت کند، در این وقت فرشته‌ای نزد او آمده و می‌گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله سلام رسانده و به تو می‌فرماید: عمل از سر گیر، تمام گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٧٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام ثَلَاثَ سِنِينَ مُتَوَالِيَاتٍ لَا فَصْلَ فِيهَا فِي النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ مستدرك الوسائل، ج ١٠، ص ٢٨٩

﴿٥٥٨٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ أَلْفِ حَجَّةٍ مَقْبُولَةٍ وَأَلْفِ عُمْرَةٍ مَقْبُولَةٍ وَغُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٥٧

﴿٥٥٨١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ يَأْتِمُّ بِهِ غَفَرَ [اللَّهُ] لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ كامل الزيارات، ص ١٣٩

﴿٥٥٨٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عليه السلام فِي النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُرِيدُ بِهِ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَمَا عِنْدَهُ لَا مَا عِنْدَ النَّاسِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فِي تِلْكَ اللَّيْلَةِ ذُنُوبَهُ وَلَوْ أَنَّهَا بَعْدَ شَعْرِ مِعْزَى كُلِّبٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧١

﴿٥٥٨٣﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عليه السلام فِي يَوْمٍ عَاشُورَاءَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧٧

﴿٥٥٨٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عليه السلام مِنْ شِيعَتِنَا لَمْ يَرْجِعْ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٥

﴿٥٥٨٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عليه السلام يَوْمَ عَرَفَةَ عَارِفًا بِحَقِّهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ أَلْفِ حَجَّةٍ وَأَلْفِ عُمْرَةٍ وَأَلْفِ غَزْوَةٍ مَعَ نَبِيِّ مُرْسَلٍ مَنْ زَارَهُ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْبَتَّةَ؛ كامل الزيارات، ص ١٨٢

﴿٥٥٨٦﴾ إِنْ غُفِرَ لِي وَإِلِخْوَانِي وَإِلِزْوَارِ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ عليه السلام الَّذِينَ أَنْفَقُوا أَمْوَالَهُمْ وَاشْتَخَصُوا أَبْدَانَهُمْ رَغْبَةً فِي بَرْنَا وَرَجَاءً لِمَا عِنْدَكَ فِي صِلَاتِنَا وَسُرُورًا أَدْخَلُوهُ عَلَى نَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَإِجَابَةً مِنْهُمْ لِأَمْرِنَا وَغَيْظًا أَدْخَلُوهُ عَلَى عَدُوِّنَا أَرَادُوا بِذَلِكَ رِضَاكَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢

﴿٥٥٨٧﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ عِنْدَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام شُعْنًا غَيْرًا يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ رِيسُهُمْ مَلَكٌ يُقَالُ لَهُ مَنْصُورٌ فَلَا يَزُورُهُ زَائِرٌ إِلَّا اسْتَقْبَلُوهُ وَلَا يُودَّعُهُ مُودِّعٌ إِلَّا شَاعُوهُ وَلَا يَمْرُضُ إِلَّا عَادُوهُ وَلَا يَمُوتُ إِلَّا صَلَّوْا عَلَى جَنَازَتِهِ وَاسْتَغْفَرُوا لَهُ بَعْدَ مَوْتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٦٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۵۷۹﴾ هرکس امام حسین علیه السلام را سه سال متوالی در نیمه‌ی شعبان زیارت کند، گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۵۸۰﴾ کسی که حسین علیه السلام را زیارت کند درحالی که حقش را می‌شناسد، خداوند ثواب هزار حج مقبول و هزار عمره‌ی مقبول برایش می‌نویسد و گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۵۸۱﴾ کسی که حسین علیه السلام را زیارت کند درحالی که عارف به حقش بوده و به آن حضرت اقتدا کند، خداوند متعال گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌بخشد.

﴿۵۵۸۲﴾ هرکس در نیمه‌ی شعبان به شوق آنچه نزد خدا هست نه آنچه نزد مردم است، به زیارت امام حسین علیه السلام برود، خداوند در همان شب گناهانش را می‌آمرزد حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی موهای گوسفندان قبیله‌ی بنی کلب باشد.

﴿۵۵۸۳﴾ هرکس در روز عاشورا امام حسین علیه السلام را زیارت کند خداوند گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿۵۵۸۴﴾ اگر شخصی از شیعیان ما امام حسین علیه السلام را زیارت کند، بر نمی‌گردد مگر آنکه تمام گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۵۸۵﴾ کسی که در روز عرفه امام حسین علیه السلام را زیارت کند درحالی که به حق آن حضرت عارف باشد، خداوند ثواب هزار حج و هزار عمره و هزار جنگ که همراه پیامبر انجام داده باشد را برایش می‌نویسد و کسی که در روز اول ماه رجب آن جناب را زیارت کند، خداوند قطعاً او را می‌آمرزد.

﴿۵۵۸۶﴾ من و برادرانم و زائرین قبر امام حسین علیه السلام را بیامرز؛ آنان که به خاطر میل و رغبت در احسان به ما و به امید آنچه نزد توست و به خاطر صله و احسان به ما و به منظور شادکردن پیامبرت و برای اجابت فرمان ما و به قصد خشمگین ساختن دشمنانمان اموالشان را انفاق کرده و بدن‌هایشان را به رنج و سختی انداختند. اینان اراده و نیتشان از این ایشار، رضایت و خشنودی توست.

﴿۵۵۸۷﴾ چهار هزار فرشته‌ی پریشان‌موی غبارآلود تا روز رستاخیز بر مزار امام حسین علیه السلام می‌گریند و رئیس آنان فرشته‌ای است که او را «منصور» می‌نامند و هیچ زائری مزار امام حسین علیه السلام را زیارت نمی‌کند مگر آنکه آنان به استقبالش می‌آیند و هیچ وداع‌کننده‌ای از مزار امام حسین علیه السلام وداع نمی‌کند مگر آنکه او را بدرقه کنند و بیمار نمی‌شود مگر آنکه به عیادتش می‌روند و نمی‌میرد مگر آنکه بر جنازه‌اش نماز می‌گذارند و پس از مرگش برای او آمرزش می‌خواهند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٨٨﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَنْظُرُ إِلَى مَوْضِعِ مُعْسَكَرِهِ وَمَنْ حَلَّهٗ مِنَ الشُّهَدَاءِ مَعَهُ وَيَنْظُرُ إِلَى زُورَارِهِ وَهُوَ أَعْرَفُ بِهِمْ وَبِأَسْمَائِهِمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِهِمْ وَدَرَجَاتِهِمْ وَمَنْزِلَتِهِمْ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ أَحَدِكُمْ بَوْلَدِهِ وَإِنَّهُ لَيَرَى مَنْ سَكَنَهُ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيَسْأَلُ آبَاءَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٢٢٢

﴿٥٥٨٩﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الرَّجُلَ لَيُخْرَجُ إِلَى قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَلَهُ إِذَا خَرَجَ مِنْ أَهْلِهِ بِأَوَّلِ خُطْوَةٍ مَغْفِرَةٌ لِدُنُوبِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٢٢٠

﴿٥٥٩٠﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَمَّا قُبِضَ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعَثَ إِلَيْهِ أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ شُعْنًا غُبْرًا يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٤٩

﴿٥٥٩١﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَتَجَلَّى لَزُورَارِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَبْلَ أَهْلِ عَرَافَاتٍ (فَيَفْعَلُ ذَلِكَ بِهِمْ) وَيَقْضِي حَوَائِجَهُمْ وَيَغْفِرُ ذُنُوبَهُمْ وَيُشَفِّعُهُمْ فِي مَسَائِلِهِمْ ثُمَّ يَتْنِي بِأَهْلِ عَرَافَاتٍ يَفْعَلُ ذَلِكَ بِهِمْ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٢٦٥

﴿٥٥٩٢﴾ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَخْلُقُ مِنْ عَرَقِ زُورَارِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ كُلِّ عَرَقَةٍ سَبْعِينَ آلَافَ مَلَكٍ يُسَبِّحُونَ اللَّهَ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَلِزُورَارِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٥٦

﴿٥٥٩٣﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ وَكُلَّ بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَلَكًا فِي أَرْبَعَةِ آلَافٍ مَلَكٍ يَبْكُونَهُ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَزُورَارِهِ وَيَدْعُونَ اللَّهَ لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٤٤

﴿٥٥٩٤﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ وَكُلَّ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَبْكُونَهُ وَيُشْفِعُونَ مَنْ زَارَهُ إِلَى أَهْلِهِ فَإِنْ مَرِضَ عَادُوهُ وَإِنْ مَاتَ حَضَرُوا جَنَازَتَهُ بِالِاسْتِغْفَارِ لَهُ وَالتَّرَحُّمِ عَلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢

﴿٥٥٩٥﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ تَحْضُرُ زُورَارِ قَبْرِ ابْنِهَا الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَتَسْتَغْفِرُ لَهُمْ ذُنُوبَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٤١

﴿٥٥٩٦﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ لِلَّهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ مِائَةَ آلَافٍ لِحْظَةٍ إِلَى الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْهُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ مِنْهُ وَيَغْفِرُ لِزَائِرِي قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَاصَّةً وَلِأَهْلِ بَيْتِهِمْ وَلِمَنْ يَشْفَعُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَائِنًا مَنْ كَانَ قَالَ قُلْتُ وَإِنْ كَانَ رَجُلًا قَدْ اسْتَوْجَبَ النَّارَ قَالَ وَإِنْ كَانَ مَا لَمْ يَكُنْ نَاصِبًا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٣٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۵۸۸﴾ امام حسین علیه السلام در کنار پروردگارش به لشکرگاه و محلّ قبر خود و شهیدانی که نزدیک آن حضرت مدفونند و به زائرانش نظر رحمت می‌کند. امام حسین علیه السلام نام زائران و پدران آنان و مقام و منزلتی را که نزد خدا دارند را از خودشان بهتر می‌شناسد. آن بزرگوار هر کسی را که برایش گریه می‌کند می‌بیند و برایش طلب آمرزش می‌کند و از پدران خود تقاضا می‌کند که برای زوّارش طلب آمرزش کنند.

﴿۵۵۸۹﴾ هرگاه شخصی از منزلش به‌سوی مزار امام حسین علیه السلام بیرون می‌آید، آن‌گاه که نخستین گام را برمی‌دارد به بخشودگی از گناهان خویش دست می‌یابد.

﴿۵۵۹۰﴾ خداوند تبارک و تعالی هنگام عروج روح مبارک امام حسین علیه السلام، چهارهزار فرشته به‌سوی او برانگیخت که تا روز قیامت ژولیده و غبارآلود بر او می‌گریند؛ پس هرکس امام حسین علیه السلام را زیارت کند درحالی‌که به حقّ امامتش عارف باشد، خدای تعالی تمام گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد. ﴿۵۵۹۱﴾ خداوند تبارک و تعالی بر زائران قبر امام حسین علیه السلام قبل از اهل عرفات تجلّی می‌کند و حوائج آن‌ها را برمی‌آورد و گناهانشان را می‌آمرزد و برای رسیدن به خواسته‌هایشان شفاعتشان می‌کند. بعد از آن است که به اهل عرفات توجّه می‌کند و آنچه در حق زوّار امام حسین علیه السلام منظور کرد، برای ایشان نیز در نظر می‌گیرد.

﴿۵۵۹۲﴾ خداوند بلندمرتبه از هر قطره از عرق زائرین مزار اباعبدالله الحسین علیه السلام هفتاد هزار فرشته خلق می‌کند که تا برپایی قیامت خداوند را تسبیح می‌کنند و برای او و دیگر زائرین امام علیه السلام طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۵۵۹۳﴾ خداوند متعال چهارهزار فرشته‌ی بر حسین علیه السلام گماشت که این فرشتگان جملگی بر آن حضرت گریسته برای زائرین او طلب آمرزش کرده و دعا می‌کنند. ﴿۵۵۹۴﴾ خداوند متعال چهارهزار فرشته‌ی بر حسین علیه السلام گماشت که این فرشتگان جملگی بر آن حضرت می‌گریند زائرین او را بدرقه می‌کنند تا نزد خانواده‌ی خود برسند؛ اگر مریض شوند از آن‌ها عیادت کرده و هنگامی که از دنیا بروند بر سر جنازه‌ی آن‌ها حاضر شده و برای ایشان طلب آمرزش و رحمت می‌نمایند.

﴿۵۵۹۵﴾ حضرت فاطمه علیها السلام دختر حضرت محمد صلی الله علیه و آله در کنار زوّار قبر فرزندش حضرت حسین بن علی علیه السلام حاضر می‌شود، و برای گناهان آنان طلب آمرزش می‌کند.

﴿۵۵۹۶﴾ خداوند عزّ و جل در هر روز و شب صد هزار بار به ساکنین زمین نظر می‌کند و در هر نظر هرکس را که بخواهد می‌آمرزد و هرکس را که بخواهد عذاب می‌کند؛ البتّه زائرین قبر امام حسین علیه السلام و نیز اهل بیت ایشان و کسانی را که زائرین در روز قیامت آن‌ها را شفاعت می‌کنند - هرکس باشد - خواهد آمرزید. گفته شد: اگرچه مستوجب آتش دوزخ باشند؟ حضرت فرمود: اگرچه این‌طور بوده باشد؛ مشروط به اینکه ناصبی نباشد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٥٩٧﴾ الصادق عليه السلام: أَيْسَرُ مَا يُقَالُ لِزَائِرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام قَدْ غُفِرَ لَكَ فَاسْتَغْفِرِ الْيَوْمَ عَمَلًا

جَدِيدًا؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٣٨

﴿٥٥٩٨﴾ الكاظم عليه السلام: ثَلَاثُ لَيَالٍ مِنْ زَارِ الْحُسَيْنِ عليه السلام فِيهِنَّ غُفْرٌ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ

لَيْلَةَ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ وَ لَيْلَةَ ثَلَاثٍ وَعَشْرِينَ مِنْ رَمَضَانَ وَ لَيْلَةَ الْعِيدِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ١٠١

﴿٥٥٩٩﴾ الصادق عليه السلام: زَائِرُ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ فِي النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ تُغْفَرُ لَهُ

ذُنُوبُهُ، وَ لَا تُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ فِي سَنَتِهِ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ؛ كتاب المزار، ص ٤٣

﴿٥٦٠٠﴾ الباقر عليه السلام: زَائِرُ الْحُسَيْنِ عليه السلام فِي النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُغْفَرُ لَهُ ذُنُوبُهُ وَ لَنْ يُكْتَبَ عَلَيْهِ

سَيِّئَةٌ فِي سَنَتِهِ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ فَإِنْ زَارَ فِي السَّنَةِ الْمُقْبِلَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٨، ص ٩٤

﴿٥٦٠١﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ قَالَ: شَهِدْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام وَ قَدْ آتَاهُ قَوْمٌ مِنْ

أَهْلِ خُرَاسَانَ فَسَأَلُوهُ عَنْ إِيْتَانِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام وَ مَا فِيهِ مِنَ الْفَضْلِ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ

جَدِّي أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ مَنْ زَارَهُ يُرِيدُ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ أَخْرَجَهُ اللَّهُ مِنْ ذُنُوبِهِ كَمَوْلُودٍ وَكَدْتُهُ أُمُّهُ وَ

شِيعَتُهُ الْمَلَائِكَةُ فِي مَسِيرِهِ فَرَفَرَتْ عَلَى رَأْسِهِ قَدْ صَفُّوا بِأَجْنِحَتِهِمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى أَهْلِهِ وَ

سَأَلَتِ الْمَلَائِكَةُ الْمَغْفِرَةَ لَهُ مِنْ رَبِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ١٩

﴿٥٦٠٢﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ خَالِدٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ: عَجَبًا لِأَقْوَامٍ

يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ شِيعَةُ لَنَا يَقُولُونَ إِنَّ أَحَدَهُمْ يَمُرُّ بِهِ دَهْرُهُ لَا يَأْتِي قَبْرَ الْحُسَيْنِ عليه السلام جَفَاءً مِنْهُ وَ

تَهَاقُونَ وَ عَجْزًا وَ كَسَلًا أَمَا وَاللَّهِ لَوْ يَعْلَمُ مَا فِيهِ مِنَ الْفَضْلِ مَا تَهَاقَوْا وَ لَا كَسِلَ قُلْتُ وَ مَا فِيهِ مِنَ

الْفَضْلِ قَالَ فَضْلٌ وَ خَيْرٌ كَثِيرٌ أَمَا أَوَّلُ مَا يُصِيبُهُ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ وَ يُقَالُ لَهُ اسْتَغْفِرِ

الْعَمَلُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٣٥

﴿٥٦٠٣﴾ الصادق عليه السلام: فَإِذَا زَارَ الْحُسَيْنِ عليه السلام نَادَاهُ مُنَادٍ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ فَاسْتَغْفِرِ الْعَمَلُ؛

بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٦٧

﴿٥٦٠٤﴾ عَنْ الْحُسَيْنِ ابْنِ بَنْتِ أَبِي حَمْزَةَ الثَّمَالِيِّ قَالَ: فَقُلْتُ فَمَنْ أَنْتَ عَافَاكَ اللَّهُ قَالَ أَنَا مِنْ

الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ أَمَرُوا بِحَرَسِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام وَ اسْتَغْفَارِ لَزُورِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٠٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۵۹۷﴾ کمترین چیزی که به زائر حسین بن علی علیه السلام گفته می شود این است: «ای بنده ی خدا؛ حق تعالی تو را آمرزید. از امروز عمل جدید و تازه ای آغاز کن».

﴿۵۵۹۸﴾ سه شب است که هر کس امام حسین علیه السلام را در آن زیارت کند، گناهان قبل و بعد او آمرزیده می شود؛ شب نیمه ی شعبان و شب بیست و سوم ماه رمضان و شب عید (فطر).

﴿۵۵۹۹﴾ گناهان کسی که در نیمه ی شعبان امام حسین علیه السلام را زیارت کند، آمرزیده می شود و در آن سال گناه و لغزشی برایش نوشته نمی شود تا سال تمام شود.

﴿۵۶۰۰﴾ گناهان کسی که در نیمه ی شعبان امام حسین علیه السلام را زیارت کند، آمرزیده می شود و در آن سال گناه و لغزشی برایش نوشته نمی شود تا سال تمام شود و اگر در سال آینده حضرت را زیارت کرد، گناهانش آمرزیده می شود.

﴿۵۶۰۱﴾ ابن مسکان گوید: در محضر امام صادق علیه السلام بودم درحالی که گروهی از اهل خراسان به محضرش مشرف شده بودند. آنان راجع به زیارت قبر حسین بن علی علیه السلام و فضیلت و ثواب آن، از حضرت سؤال کردند. حضرت فرمود: «پدرم از جدم نقل فرمود، که آن بزرگوار می فرمود: «کسی که امام حسین علیه السلام را زیارت کند و نیتش فقط خدا باشد، حق تعالی گناهانش را محو کرده و او را از گناهان بیرون آورده؛ همانند مولودی که مادرش تازه او را زاییده باشد و فرشتگان او را در سفرش مشایعت می کنند؛ یعنی بر بالای سرش بال زده و گاهی بال هایشان را بر سرش پهن می کنند بی آنکه حرکت دهند و به همین کیفیت او را مشایعت می کنند تا او نزد خانواده اش برسد. و از پروردگار متعال برای او آمرزش می خواهند».

﴿۵۶۰۲﴾ سلیمان بن خالد گوید: از امام صادق شنیدم علیه السلام که می فرمود: «تعجب می کنم از گروهی که می پندارند شیعه هستند ولی گفته می شود روزگار بر ایشان می گذرد و احدی از ایشان به زیارت قبر حسین علیه السلام نمی روند؛ چه از روی جفا بوده و چه تنبلی و سستی کرده و چه عاجز و ناتوان باشند و چه کسالت و بی حالی منشأ آن باشد، به خدا سوگند! اگر می دانستند در زیارت آن حضرت چیست هرگز تنبلی و کسالت به خود راه نمی دادند». عرض کردم: «چه فضیلتی در آن است؟» حضرت فرمود: «فضل و خیر بسیاری در آن است، اولین خیری که به زائر می رسد آن است که خداوند گناهان گذشته اش را می آمرزد و به او خطاب می شود: اعمالت را از ابتدا شروع کن».

﴿۵۶۰۳﴾ وقتی [شخصی] امام حسین علیه السلام را زیارت کرد، منادی ندا می دهد: «گناهانت آمرزیده شد پس اعمالت را از سر گیر».

﴿۵۶۰۴﴾ حسین نوه ابو حمزه ثمالی گوید: من به آن شخص گفتم: «تو کیستی؟» گفت: «من از آن ملائکه ای هستم که مأمورم قبر امام حسین علیه السلام را حفظ و حراست کنم و برای زواریش استغفار نمایم».

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٠٥﴾ الصادق عليه السلام: فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ يَذْكُرُ فِيهِ حَالُ الْحُسَيْنِ عليه السلام قَالَ وَ إِنَّهُ لَيَنْظُرُ إِلَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيَسْأَلُ أَبَاهُ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٠٨

﴿٥٦٠٦﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ قَالَ لِي أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ عليه السلام: هَلْ تَأْتِي قَبْرَ الْحُسَيْنِ عليه السلام قُلْتُ نَعَمْ عَلَى خَوْفٍ وَ جَلٍ فَقَالَ مَا كَانَ مِنْ هَذَا أَشَدَّ فَالْثَوَابُ فِيهِ عَلَى قَدْرِ الْخَوْفِ وَ مَنْ خَافَ فِي إِيْتَانِهِ آمَنَ اللَّهُ رَوْعَتَهُ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ وَ انْصَرَفَ بِالْمَغْفِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٥٧

﴿٥٦٠٧﴾ الصادق عليه السلام: يَا مُعَاوِيَةَ لَا تَدْعُ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ لِيَخَوْفَ فَإِنْ مَنْ تَرَكَهُ رَأَى مِنَ الْحَسْرَةِ مَا يَتَمَنَّى أَنْ قَبْرَهُ كَانَ عِنْدَهُ أَمَا تُحِبُّ أَنْ يَرَى اللَّهُ شَخْصَكَ وَ سَوَادَكَ فَيَمْنَنَ بِكَ وَ يَدْعُوَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ عَلِيٌّ وَ فَاطِمَةُ وَ الْأَئِمَّةُ عليه السلام أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ بِالْمَغْفِرَةِ لِمَا مَضَى وَ يَغْفِرُ لَكَ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا وَ لَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ يُتَّبَعُ بِهِ أَمَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ غَدًا مِمَّنْ يُصَافِحُهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٥٢

﴿٥٦٠٨﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: قُلْتُ لَهُ إِذَا خَرَجْنَا إِلَى أَبِيكَ أَوْ فَلَسْنَا فِي حَجٍّ قَالَ بَلَى قُلْتُ فَيُلْزِمُنَا مَا يُلْزِمُ الْحَاجَّ قَالَ مَا ذَا قُلْتُ مِنَ الْأَشْيَاءِ الَّتِي تُلْزِمُ الْحَاجَّ قَالَ يُلْزِمُكَ حُسْنُ الصُّحْبَةِ لِمَنْ صَحَبَكَ وَ يُلْزِمُكَ قَلَّةُ الْكَلَامِ إِلَّا بِخَيْرٍ وَ يُلْزِمُكَ كَثْرَةُ ذِكْرِ اللَّهِ وَ يُلْزِمُكَ نِظَافَةُ الثِّيَابِ وَ يُلْزِمُكَ الْغُسْلُ قَبْلَ أَنْ تَأْتِيَ الْحَائِرَ وَ يُلْزِمُكَ الْخُشُوعُ وَ كَثْرَةُ الصَّلَاةِ وَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ يُلْزِمُكَ التَّوْقِيرُ لِأَخِي مَا لَيْسَ لَكَ وَ يُلْزِمُكَ أَنْ تَغْضَبَ بَصْرَكَ وَ يُلْزِمُكَ أَنْ تَعُودَ عَلَى أَهْلِ الْحَاجَةِ مِنْ إِخْوَانِكَ إِذَا رَأَيْتَ مُنْقَطِعًا وَ الْمُوَاسَاةُ وَ يُلْزِمُكَ التَّقِيَّةُ الَّتِي هِيَ قِوَامُ دِينِكَ بِهَا وَ الْوَرَعُ عَمَّا نَهَيْتَ عَنْهُ وَ الْخُصُومَةُ وَ كَثْرَةُ الْإِيمَانِ وَ الْجِدَالِ الَّذِي فِيهِ الْإِيمَانُ فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ تَمَّ حُجُّكَ وَ عُمُرْتُكَ وَ اسْتَوْجِبْتَ مِنَ الَّذِي طَلَبْتَ مَا عِنْدَهُ بِنَفَقَتِكَ أَنْ تَنْصَرِفَ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ وَ الرِّضْوَانِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٢٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۰۵﴾ در حدیثی طولانی‌ای که در آن از حال امام حسین (علیه السلام) یاد شده، فرمود: «امام حسین (علیه السلام) به افرادی که برایش گریه می‌کنند نظر رحمت دارد و برای آنان طلب آموزش می‌کند و از پدرش تقاضا می‌کند برای ایشان طلب آموزش کند».

﴿۵۶۰۶﴾ محمد بن مسلم در حدیثی طولانی‌ای گوید: امام باقر (علیه السلام) به من فرمود: «آیا به زیارت قبر حسین (علیه السلام) می‌روی؟» عرض کردم: «بلی! ولی با خوف و هراس». فرمود: «هر قدر در زیارتت خوف بیشتر باشد ثواب آن به مقدار خوف و هراس توست و کسی که در زیارتش ترسان و بیمناک باشد، در روزی که مردم برای حساب پروردگار عالمیان به پا می‌خیزند؛ حق تعالی او را در امان قرار داده و خوف و وحشت او را برطرف می‌کند و او را با گناهان آمرزیده شده برمی‌گرداند».

﴿۵۶۰۷﴾ ای معاویه؛ به خاطر ترس و خوف، زیارت امام حسین (علیه السلام) را ترک نکن؛ زیرا کسی که آن را ترک کند چنان حسرتی می‌خورد که آرزو می‌کند قبر آن حضرت نزدش باشد و بتواند زیاد به زیارتش برود. آیا دوست داری خدا تو را در زمره‌ی کسانی ببیند که حضرت رسول (صلی الله علیه و آله) و علی و فاطمه و ائمه (علیهم السلام) در حقشان دعا فرموده‌اند؟! آیا دوست داری از کسانی باشی که به واسطه‌ی آموزش لغزش‌های گذشته، پرونده‌ی اعمال تغییر یابد و گناهان هفتاد ساله‌ی تو آمرزیده شود؟! آیا دوست داری از کسانی باشی که از دنیا رفته‌اند بدون اینکه گناه قابل مؤاخذه‌ای داشته باشی؟! آیا دوست داری از کسانی باشی که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) با آن‌ها مصافحه می‌کند؟

﴿۵۶۰۸﴾ محمد بن مسلم گوید: محضر مبارک امام صادق (علیه السلام) عرض کردم: «هرگاه به زیارت پدر بزرگوارتان امام حسین (علیه السلام) می‌رویم آیا در همان هیئت و کیفیتی باشیم که به حج می‌رویم؟» حضرت فرمود: «بلی». عرض کردم: «پس آنچه بر حاجی لازم است بر ما نیز لازم است؟» فرمود: «از آنچه بر حاجی و بر زائر نیز لازم است، آن است که با همراهانت خوش‌رفتار باشی، سخن اندک بگویی و حتی الامکان جز به خیر سخن نگویی. بر تو لازم است بیشتر به یاد خدا باشی و جامه و لباس‌هایت را پاکیزه نگاه داری و پیش از اینکه به کربلا برسی غسل کنی. لازم است خاشع باشی و زیاد نماز بخوانی و بر محمد و خاندانش بسیار صلوات بفرستی و به آنچه متعلق به تو نیست احترام گذاشته و در آن تصرف نکنی. لازم است به آنچه حلال نیست نگاه نکنی و چشم خود را از آن فروبندی. لازم است وقتی برادر ایمانی خود را نیازمند دیدی و دانستی که به واسطه‌ی نداشتن مال از ادامه‌ی عمل عاجز است به دیدنش رفته و او را کمک کرده و از مال خود به او بدهی. بر تو لازم است که تقیه را رعایت کنی زیرا دین تو به آن پایدار است. واجب است از آنچه نهی شده‌ای و از خصومت و دشمنی و زیاد قسم‌خوردن و از جدال کردنی که در اثنای آن به قسم‌خوردن مبادرت می‌ورزی، دوری کنی و وقتی به این دستورها عمل کردی، البته حج و عمره‌ی تو تمام و کامل بوده و سزاوار توست از آن که مالت را در راه او صرف کرده‌ای، آنچه می‌خواهی درخواست کنی و با آموزش و رحمت و رضوان پروردگار از سفر بازگردی».

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٠٩﴾ الصادق عليه السلام: لَوْ تَعَلَّمَ أَيُّهَا الْبَاكِي مَا أُعِدَّ لَكَ لَفَرَحْتَ أَكْثَرَ مِمَّا جَزَعْتَ وَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ رَحْمَةً لَهُ كُلُّ مَنْ سَمِعَ بُكَاءَهُ مِنْ الْمَلَائِكَةِ فِي السَّمَاءِ وَ فِي الْحَاثِرِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٥، ص ٣٧٥

﴿٥٦١٠﴾ الصادق عليه السلام: لَوْ تَعَلَّمَ أَيُّهَا الْبَاكِي مَا أُعِدَّ لَكَ لَفَرَحْتَ أَكْثَرَ مِمَّا جَزَعْتَ فَلْيَسْتَغْفِرْ لَهُ كُلُّ مَنْ سَمِعَ بُكَاءَهُ مِنْ الْمَلَائِكَةِ فِي السَّمَاءِ وَ فِي الْحَاثِرِ وَ يَنْقَلِبُ وَ مَا عَلَيْهِ مِنْ ذَنْبٍ؛ كامل الزيارات، ص ٣٢٨

﴿٥٦١١﴾ الصادق عليه السلام: لَوْ عَلِمَ زَائِرُ الْحُسَيْنِ عليه السلام مَا يَدْخُلُ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِنَ الْفَرَحِ وَ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَ إِلَى فَاطِمَةَ عليها السلام وَ إِلَى الْأَيِّمَةِ الشَّهِدَاءِ وَ مَا يَنْقَلِبُ بِهِ مِنْ دُعَائِهِمْ لَهُ وَ مَا لَهُ فِي ذَلِكَ مِنَ التَّوَابِ فِي الْعَاجِلِ وَ الْآجِلِ وَ الْمَذْخُورِ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ لَأَحَبَّ أَنْ يَكُونَ طَوَّلَ عُمْرِهِ عِنْدَ الْحُسَيْنِ عليه السلام وَ إِنْ أَرَادَ الْخُرُوجَ لَمْ يَقَعْ قَدَمُهُ عَلَى شَيْءٍ إِلَّا دَعَا لَهُ فَإِذَا وَقَعَتِ الشَّمْسُ عَلَيْهِ أَكَلَتْ ذَنْبَهُ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ وَ مَا يُبْقَى الشَّمْسُ عَلَيْهِ مِنْ ذَنْبِهِ مِنْ شَيْءٍ وَ يَرْفَعُ لَهُ مِنَ الدَّرَجَاتِ مَا لَا يَنَالُهَا إِلَّا الْمُتَشَحُّطُ بِدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ يُوَكَّلُ بِهِ مَلَكٌ يَقُومُ مَقَامَهُ لِيَسْتَغْفِرَ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى الزِّيَارَةِ أَوْ يَمُوتَ ثَلَاثُ سِنِينَ أَوْ يَمُوتَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٣٤

﴿٥٦١٢﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام مِنَ الْفَضْلِ لَمَاتُوا شَوْقًا وَ تَقَطَّعَتْ أَنْفُسُهُمْ عَلَيْهِ حَسَرَاتٍ قُلْتُ وَ مَا فِيهِ قَالَ مَنْ أَتَاهُ تَشَوُّقًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَجَّةٍ مُتَقَبَّلَةٍ وَ أَلْفَ عُمْرَةٍ مَبْرُورَةٍ وَ أَجْرَ أَلْفِ شَهِيدٍ مِنْ شُهِدَاءِ بَدْرٍ وَ أَجْرَ أَلْفِ صَائِمٍ وَ ثَوَابَ أَلْفِ صَدَقَةٍ مُقْبُولَةٍ وَ ثَوَابَ أَلْفِ نَسَمَةٍ أُرِيدَ بِهَا وَجْهُ اللَّهِ وَ لَمْ يَزَلْ مَحْفُوظًا سَنَّتَهُ مِنْ كُلِّ آفَةٍ أَهْوَنُهَا الشَّيْطَانُ وَ وَكَّلَ بِهِ مَلَكٌ كَرِيمٌ يَحْفَظُهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ وَ مِنْ فَوْقِ رَأْسِهِ وَ مِنْ تَحْتِ قَدَمِهِ فَإِنْ مَاتَ سَنَّتَهُ حَضَرَتْهُ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ يَخْضَرُونَ غُسْلَهُ وَ أَكْفَانَهُ وَ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٠٩

﴿٥٦١٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ إِمَامٌ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مُفْتَرَضُ الطَّاعَةِ عَلَى الْعِبَادِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ١٠٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۰۹﴾ ای گریه کننده؛ اگر بدانی خداوند چه برای تو فراهم کرده است، شادیات از ناراحتیات بیشتر می شود. هریک از ملائکه‌ی آسمان و ملائکه‌ی حرم امام حسین (علیه السلام) که صدای گریه‌ی او را بشنوند به او دل می سوزانند و برای او استغفار می کنند.

﴿۵۶۱۰﴾ ای گریه کننده؛ اگر بدانی برای تو چه آماده شده، فرح و شادی تو بیش از جزع و ناراحتی تو خواهد بود، پس تمام فرشتگانی که در آسمان و کربلا بوده و صدای گریه او را می شنوند برایش استغفار می کنند و او درحالی برمی گردد که هیچ گناهی بر او نمانده است.

﴿۵۶۱۱﴾ اگر زائر حسین (علیه السلام) بداند که با زیارتش چه شادی و سروری به رسول خدا (صلی الله علیه و آله) و امیرالمؤمنین (علیه السلام) و فاطمه (علیها السلام) و ائمه (علیهم السلام) و شهدای ما اهل بیت وارد می شود؛ و نیز اگر آگاه باشد که در مقابل، به خاطر دعای ایشان برای او چه حاصل می شود، و همچنین اگر بداند چه میزان اجر و ثواب دنیوی و اخروی نزد خدا برای او ذخیره شده، هر آینه دوست می داشت که منزلش نزدیک آن جناب بوده و هیچ گاه از آنجا دور نشود و پیوسته در حال زیارت حضرتش باشد. زائر امام حسین (علیه السلام) وقتی به قصد زیارت از خانه اش خارج شود سایه اش به چیزی نمی افتد، مگر آن چیز برایش دعا می کند و هنگامی که آفتاب بر او تابید گناهانش را می خورد همان طور که آتش، هیزم را می خورد، و آفتاب هیچ گناهی برای او باقی نمی گذارد، بنابراین از زیارت برمی گردد درحالی که هیچ گناهی ندارد و حق تعالی درجه اش را آن قدر بلند می گرداند که آنان که در راه خدا به خون خویش آغشته شده اند به آن دسترسی نداشته و مقام و منزلتشان در حدّ او نمی باشد. و خداوند منّان فرشته‌ای را قائم مقام وی می کند که تا بار دیگر که او به زیارت حضرت می آید برایش طلب آمرزش کند، یا تا سه سال از این زیارت بگذرد و یا تا زمانی که فوت شود.

﴿۵۶۱۲﴾ محمد بن مسلم از امام باقر (علیه السلام) روایت می کند که فرموده است: «اگر مردم می دانستند که در زیارت قبر حسین بن علی (علیه السلام) چه فضل و ثوابی است؛ حتماً از شوق و ذوق قالب تهی می کردند و از حسرت آن، نفس هایشان به شماره می افتاد و قطع می شد». عرض کردم: «در زیارت آن حضرت چه اجر و ثوابی است؟» حضرت فرمود: «کسی که مشتاقانه به زیارت آن حضرت رود، خداوند متعال هزار حجّ و هزار عمره‌ی قبول شده برایش می نویسد و اجر و ثواب هزار شهید از شهدای بدر و اجر هزار روزه دار و ثواب هزار صدقه‌ی قبول شده و ثواب آزاد کردن هزار بنده که در راه خدا آزاد شده باشند برایش منظور می شود. و پیوسته در ایام سال از هر آفتی که کمترین آن شیطان باشد محفوظ مانده و خداوند متعال فرشته‌ی کریمی را بر او موکّل کرده که او را از جلو و پشت سر و راست و چپ و بالا و زیر پا محافظت کند و اگر در همان سال فوت کرد فرشتگان رحمت الهی بر سرش حاضر شده و او را غسل داده و کفن کرده و برایش طلب آمرزش می کنند».

﴿۵۶۱۳﴾ هر کس قبر حسین (علیه السلام) را زیارت کند و بداند که آن حضرت از طرف خداوند عزّ و جلّ امامی است که فرمانبرداری اش واجب می باشد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می آمرزد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦١٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثَلَاثَ سِنِينَ مُتَوَالِيَاتٍ لَا يَفْضِلُ بَيْنَهُنَّ فِي النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ الْبَتَّةَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٦٨

﴿٥٦١٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثَلَاثَ سِنِينَ مُتَوَالِيَاتٍ فِي النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ الْبَتَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٧

﴿٥٦١٦﴾ مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَا يُرِيدُ بِهِ إِلَّا وَجْهَ اللَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَيْدِ الْبَحْرِ فَاسْتَكْثَرُوا مِنْ زِيَارَتِهِ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣١٠

﴿٥٦١٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْبَتَّةَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٨

﴿٥٦١٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٦٩

﴿٥٦١٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ غُفِرَ لَهُ الْبَتَّةَ وَلَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا وَفِي نَفْسِهِ حَسْرَةٌ مِنْهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٩٦

﴿٥٦٢٠﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَجَّاجِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَيْلَةً مِنْ ثَلَاثٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ قُلْتُ أَيُّ اللَّيَالِي جُعِلَتْ فِدَاكَ قَالَ لَيْلَةُ الْفِطْرِ وَ لَيْلَةُ الْأَصْحَى وَ لَيْلَةُ النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٩

﴿٥٦٢١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ إِمَامٌ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ مُفْتَرَضُ الطَّاعَةِ عَلَى الْعِبَادِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤١٥

﴿٥٦٢٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَهُ (الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ) كَانَ اللَّهُ لَهُ مِنْ وَرَاءِ حَوَائِجِهِ وَ كُفَى مَا أَهَمَّهُ مِنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ وَ إِنَّهُ يَجْلِبُ الرِّزْقُ عَلَى الْعَبْدِ وَ يُخْلِفُ عَلَيْهِ مَا يُنْفِقُ وَ يُغْفِرُ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٥

﴿٥٦٢٣﴾ الصادق عليه السلام: وَكَلَّ اللَّهُ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ شُعْثٌ غَيْرُ يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ شَيَّعُوهُ حَتَّى يُبْلِغُوهُ مَا مَنَّهُ وَ إِنْ مَرَضَ عَادُوهُ غُدُوَّةً وَ عَشِيَّةً وَ إِنْ مَاتَ شَهِدُوا جَنَازَتَهُ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۱۴﴾ هرکس مزار امام حسین علیه السلام را سه سال متوالی در نیمه‌ی شعبان زیارت کند، همه‌ی گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۶۱۵﴾ هرکس مزار حسین بن علی علیه السلام را سه سال متوالی در نیمه‌ی شعبان زیارت کند، همه‌ی گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۶۱۶﴾ کسی که قبر حسین بن علی علیه السلام را زیارت کرده و نیتش تنها خداوند باشد، حق تعالی تمام گناهانش را می‌آمرزد، اگرچه به قدر کف دریاها باشد. پس زیاد به زیارت آن حضرت بروید تا خداوند گناهانتان را ببخشد.

﴿۵۶۱۷﴾ کسی که در اولین روز ماه رجب قبر مطهر امام حسین علیه السلام را زیارت کند خداوند البته او را می‌آمرزد.

﴿۵۶۱۸﴾ کسی که قبر مطهر امام حسین علیه السلام را در نیمه‌ی شعبان زیارت کند، حق تعالی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۶۱۹﴾ هرکس در هر جمعه قبر امام حسین علیه السلام را زیارت کند بدون شک آمرزیده می‌شود و با حسرت از دنیا خارج نمی‌شود.

﴿۵۶۲۰﴾ عبدالرحمن بن حجاج گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرکس در یکی از این سه شب قبر امام حسین علیه السلام را زیارت کند، خداوند متعال گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد». عرض کردم: «فدایت شوم، آن سه شب کدام‌ها می‌باشند؟» حضرت فرمود: «شب عید فطر، شب عید قربان، شب نیمه‌ی شعبان».

﴿۵۶۲۱﴾ هرکس قبر حسین علیه السلام را زیارت کند و بداند که آن حضرت از طرف خداوند عز و جل امامی است که فرمانبرداری‌اش واجب می‌باشد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۵۶۲۲﴾ کسی که امام حسین علیه السلام را زیارت کند، خداوند بیش از نیازش به او خواهد داد و امور مهم دنیوی او را کفایت می‌کند. زیارت امام حسین علیه السلام رزق و روزی را برای انسان جلب می‌کند، آنچه را که در راه زیارت مصرف کرده باشد ذخیره آخرت می‌کند و گناه پنجاه ساله‌ی انسان را می‌آمرزد.

﴿۵۶۲۳﴾ خداوند بر مزار امام حسین علیه السلام چهار هزار فرشته‌ی پریشان موی غبارآلود گماشته که تا روز رستاخیز بر او می‌گریند. پس هرکس با معرفت او را زیارت نماید، فرشتگان او را بدرقه می‌کنند تا به منزلگاهش برسد و چون بیمار شود، سپیده‌دمان و شامگاهان به عیادتش می‌روند؛ و اگر جان بسپارد، بر پیکر بی‌جان‌ش گرد می‌آیند و تا روز رستاخیز برای او آمرزش می‌خواهند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٢٤﴾ الصادق عليه السلام: يَا حَنَانُ إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ أَطْلَعَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى رُؤَايَا الْحُسَيْنِ عليه السلام فَقَالَ لَهُمْ اسْتَأْنِفُوا فَقَدْ غُفِرَ لَكُمْ؛ تَهْذِيبُ الْأَحْكَامِ، ج ٦، ص ٥١

﴿٥٦٢٥﴾ الصادق عليه السلام: يَا شُعَيْبُ أَيْسَرُ مَا يُقَالُ لِزَائِرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ يَا عَبْدَ اللَّهِ فَاسْتَأْنِفِ الْيَوْمَ عَمَلًا جَدِيدًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٨٣

﴿٥٦٢٦﴾ الصادق عليه السلام: يَا مُعَاوِيَةُ مَنْ يَدْعُو لِزَوَّارِهِ فِي السَّمَاءِ أَكْثَرُ مِمَّنْ يَدْعُو لَهُمْ فِي الْأَرْضِ يَا مُعَاوِيَةُ لَا تَدْعُهُ فَمَنْ تَرَكَهُ رَأَى مِنَ الْحَسْرَةِ مَا يَتَمَنَّى أَنْ قَبْرَهُ كَانَ عِنْدَهُ أَوْ مَا تُحِبُّ أَنْ يَرَى اللَّهُ شَخْصَكَ وَ سَوَادَكَ فَيَمَنْ يَدْعُو لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَعَلِيٌّ وَ فَاطِمَةُ وَ الْأَئِمَّةُ عليه السلام أَوْ مَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ غَدًا مِمَّنْ يُنْقَلَبُ بِالْمَغْفِرَةِ لِمَا مَضَى وَيُغْفَرُ لَهُ ذُنُوبُ سَبْعِينَ سَنَةً؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤١١

﴿٥٦٢٧﴾ الصادق عليه السلام: يَا يُونُسُ لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُغْفَرُ لِكُلِّ مَنْ زَارَ الْحُسَيْنِ عليه السلام مِنَ الْمُؤْمِنِينَ مَا قَدَّمُوا مِنْ ذُنُوبِهِمْ؛ إقبال الأعمال، ص ٧١١

﴿٥٦٢٨﴾ الصادق عليه السلام: يَذْكُرُ فِيهِ حَالُ الْحُسَيْنِ عليه السلام قَالَ وَ إِنَّهُ لَيَنْظُرُ إِلَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَ يَسْأَلُ أَبَاهُ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ وَ يَقُولُ أَيُّهَا الْبَاكِيُّ لَوْ عَلِمْتَ مَا أَعَدَّ اللَّهُ لَكَ لَفَرَحْتَ أَكْثَرَ مِمَّا حَزَنْتَ وَ إِنَّهُ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَ خَطِيئَةٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٠٨

﴿٥٦٢٩﴾ يَغْفِرُ اللَّهُ لِزَائِرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام فِي نِصْفِ شَعْبَانَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧١

﴿٥٦٣٠﴾ ثُمَّ انْحَرَفَ إِلَى عِنْدِ الرَّأْسِ فَصَلَّ رُكْعَتَيْنِ تَقْرَأُ فِي الْأُولَى مِنْهُمَا فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ سُورَةَ يَسٍ وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ سُورَةَ الرَّحْمَنِ فَإِذَا سَلِمْتَ وَ سَبَّحْتَ تَسْبِيحَ الزَّهْرَاءِ عليه السلام مَجْدُ اللَّهِ كَثِيرًا وَ اسْتَغْفِرُ لَذَنْبِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢١٥

﴿٥٦٣١﴾ ثُمَّ قَبْلَ ضَرْيَحِهِ وَ ضَعَّ خَدَّكَ الْأَيْمَنَ عَلَيْهِ ثُمَّ الْأَيْسَرَ ثُمَّ صَلَّ عِنْدَ رَأْسِهِ رُكْعَتَيْنِ تَقْرَأُ فِي الْأُولَى بِالْحَمْدِ وَ الرَّحْمَنِ وَ فِي الثَّانِيَةِ بِالْحَمْدِ وَ يَسُّ ثُمَّ سَبَّحَ بَعْدَهُمَا بِتَسْبِيحِ الزَّهْرَاءِ وَ اسْتَغْفِرُ وَ ادْعُ؛ البلد الأمين، ص ٢٩٤

﴿٥٦٣٢﴾ ثُمَّ قَبْلَ ضَرْيَحِهِ وَ ضَعَّ خَدَّكَ الْأَيْمَنَ عَلَيْهِ ثُمَّ الْأَيْسَرَ ثُمَّ صَلَّ عِنْدَ رَأْسِهِ رُكْعَتَيْنِ تَقْرَأُ فِي الْأُولَى بِالْحَمْدِ وَ الرَّحْمَنِ وَ فِي الثَّانِيَةِ بِالْحَمْدِ وَ يَسُّ ثُمَّ تَسَبَّحَ بَعْدَهُمَا بِتَسْبِيحِ الزَّهْرَاءِ عليه السلام وَ اسْتَغْفِرُ اللَّهُ وَ ادْعُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٧٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۲۴﴾ ای حنان؛ چون روز عرفه فرارسد، خداوند متعال به زوَّار قبر امام حسین علیه السلام توجَّه کرده و به ایشان می‌فرماید: «عمل خود از سر گیرید زیرا شما را آمرزیدم».

﴿۵۶۲۵﴾ ای شعیب؛ کمترین چیزی که درباره‌ی زائر حسین بن علی علیه السلام گفته می‌شود؛ این است که به او خطاب کرده و چنین می‌گویند: «ای بنده‌ی خدا؛ حق تعالی تو را آمرزید؛ پس از امروز عمل جدید و تازه‌ای را آغاز کن».

﴿۵۶۲۶﴾ ای معاویه؛ کسانی که در آسمان برای زائرین امام حسین علیه السلام دعا می‌کنند به مراتب بیشتر از آنانی هستند که در زمین برای ایشان دعا و ثنا می‌نمایند. ای معاویه؛ زیارت قبر امام حسین علیه السلام را به خاطر خوف و هراس ترک نکن، زیرا کسی که زیارت آن حضرت را ترک کند چنان حسرتی ببیند که تمنا و آرزو می‌کند، قبر آن جناب نزدیک او باشد، آیا دوست نداری که خداوند متعال تو را در زمره‌ی کسانی محسوب کند که رسولش صلی الله علیه و آله و حضرت علی و فاطمه و ائمه علیهم السلام برایش دعا می‌کنند؟ آیا دوست نداری فردا از کسانی باشی که با گناهان گذشته‌ات آمرزیده شده برمی‌گردند و گناهان هفتاد سالشان آمرزیده شده است؟

﴿۵۶۲۷﴾ ای یونس؛ در شب نیمه‌ی شعبان خداوند متعال گناهان گذشته و آینده‌ی هر مؤمنی که قبر امام حسین علیه السلام را در همان شب زیارت کند، می‌آمرزد.

﴿۵۶۲۸﴾ امام حسین علیه السلام به افرادی که برایش گریه می‌کنند، نظر رحمت دارد و برای آنان طلب آمرزش می‌کند و از پدرش تقاضا می‌کند برای ایشان از خدا آمرزش بخواهد. و به گریه‌کننده‌ی خود می‌گوید: اگر می‌دانستی خدا چه ثواب‌هایی برای تو آماده کرده شادی و خوشحالی‌ات از این غم و اندوه تو بیشتر می‌شد. و برای همه‌ی گناهان و خطاهای او طلب آمرزش می‌کند.

﴿۵۶۲۹﴾ هرکس نیمه‌ی شعبان زائر امام حسین علیه السلام باشد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۶۳۰﴾ سپس به سمت بالاسر برو، دو رکعت نماز بگزار؛ در رکعت اوّل، سوره‌ی حمد و یس و در رکعت دوّم سوره‌ی حمد و الرَّحْمَن را بخوان. هنگامی که سلام دادی و تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام را خواندی، بسیار ثنای الهی را بگو و برای گناهانت طلب آمرزش کن.

﴿۵۶۳۱﴾ سپس ضریحش را ببوس و گونه‌ی راست را بر آن قرار ده و بعد گونه‌ی چپ را، بالاسر حضرت علیه السلام دو رکعت نماز بگزار؛ در رکعت اوّل حمد و الرَّحْمَن و در رکعت دوّم حمد و یس را قرائت کن؛ بعد از آن تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را بگو و استغفار و دعا کن.

﴿۵۶۳۲﴾ سپس ضریح را ببوس و گونه‌ی راست را بر آن قرار ده و بعد گونه‌ی چپ را، بالاسر حضرت علیه السلام دو رکعت نماز بگزار، در رکعت اوّل حمد و الرَّحْمَن و در رکعت دوّم حمد و یس؛ بعد از آن تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگو و استغفار و دعا کن.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

- ﴿٥٦٣٣﴾ الصادق عليه السلام: فَسُئِلَ عَنْ زِيَارَتِهِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَقَالَ مَنْ جَاءَهُ عليه السلام حَاشِعًا مُحْتَسِبًا مُسْتَقِيلًا مُسْتَغْفِرًا فَشَهِدَ قَبْرَهُ فِي إِحْدَى ثَلَاثِ لَيَالٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنَ الشَّهْرِ وَلَيْلَةَ النِّصْفِ وَآخِرَ لَيْلَةٍ مِنْهُ تَسَاقَطَتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ وَخَطَايَاهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧٣
- ﴿٥٦٣٤﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّهُ لَيَنْظُرُ إِلَى زَوَارِهِ وَهُوَ أَعْرَفُ بِهِمْ وَبِأَسْمَائِهِمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِهِمْ وَبِدَرَجَاتِهِمْ وَبِمَنْزِلَتِهِمْ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ أَحَدِكُمْ بَوْلَدِهِ وَمَا فِي رَحْلِهِ وَإِنَّهُ لَيَرَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ رَحْمَةً لَهُ وَيَسْأَلُ آبَاءَهُ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٥، ص ٣٧٥
- ﴿٥٦٣٥﴾ السجّاد عليه السلام: مِائَةُ أَلْفِ مَلَكٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ وَيَطُوفُونَ عَلَيْهِ وَ يُسَبِّحُونَ اللَّهَ عِنْدَهُ وَيَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لِمَنْ زَارَهُ؛ كامل الزيارات، ص ٢٦٥
- ﴿٥٦٣٦﴾ وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يَنْقَلِبُ مِنْ زِيَارَةِ مَشَاهِدِ أَحِبَّائِكَ مُنْجِحًا قَدْ اسْتَوْجَبَ غُفْرَانَ الذُّنُوبِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢١٨
- ﴿٥٦٣٧﴾ الصادق عليه السلام: يَا رَبِّ صَمَدْتُ مِنْ أَرْضِي وَإِلَى ابْنِ نَبِيِّكَ قَطَعْتُ الْبِلَادَ رَجَاءً لِمَغْفِرَةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ١٨٢
- ٥-١٥-٤-٤-٤ زيارَةُ الصَّادِقِ عليه السلام
- ﴿٥٦٣٨﴾ مَنْ زَارَنِي غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ وَلَمْ يَمُتْ فَقِيرًا؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٧٨
- ٤-١٥-٤-٤ زيارَةُ مَشْهَدِ الرِّضَا عليه السلام
- ﴿٥٦٣٩﴾ الجواد عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي بَطُوسَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٥٥
- ﴿٥٦٤٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: سَتُدْفَنُ بَصْعَةً مِنْ بَخْرَاسَانَ مَا زَارَهَا مَكْرُوبٌ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كَرْبُهُ وَلَا مَذْنِبٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٥٨٣
- ﴿٥٦٤١﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: سَيُقْتَلُ رَجُلٌ مِنْ وَلَدِي بِأَرْضِ خُرَاسَانَ بِالسَّمِّ ظُلْمًا اسْمُهُ اسْمِي وَ اسْمُ أَبِيهِ اسْمُ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عليه السلام أَلَا فَمَنْ زَارَهُ فِي غُرْبَتِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ عَدَدِ النُّجُومِ وَقَطَرِ الْأَمْطَارِ وَوَرَقِ الْأَشْجَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٤
- ﴿٥٦٤٢﴾ الرضا عليه السلام: إِنِّي سَأَقْتُلُ بِالسَّمِّ مَظْلُومًا فَمَنْ زَارَنِي عَارِفًا بِحَقِّي غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۳۳﴾ از امام صادق علیه السلام درباره‌ی زیارت امام حسین علیه السلام در ماه رمضان پرسیده شد، فرمود: «هرکس در شب اول یا در نیمه‌ی آن و یا شب آخر ماه مبارک رمضان برای رضای خدا به زیارت او برود و فروتن باشد و پوزش‌خواه و خواستار آمرزش باشد، گناهان و خطاهایش می‌ریزد».

﴿۵۶۳۴﴾ او (امام حسین علیه السلام) زوار خود را می‌بیند. او به اسم و اسم پدر و درجات و منزلتی که زوارش نزد خدا دارند بهتر آگاه است تا شما به نام فرزند و آنچه در خانه‌هایتان هست، او کسی را که بر او گریه می‌کند می‌بیند، لذا برایش از روی لطف و مهربانی برایش طلب آمرزش می‌کند و از پدران گرامی خود تقاضا می‌کند برای او طلب آمرزش کنند.

﴿۵۶۳۵﴾ در هر روز و شب از هر آسمانی صد هزار فرشته گرداگرد آن طواف کرده و بر آن حضرت صلوات می‌فرستند، و نزد قبرش تسبیح خدا گفته و برای زائرین آن جناب طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۵۶۳۶﴾ ما را از زمره‌ی کسانی قرار بده که با پیروزی و سعادت که موجب آمرزش گناهان است، از زیارت زیارتگاه‌های دوستدارانت برمی‌گردند.

﴿۵۶۳۷﴾ پروردگارا! از سرزمین خود به‌سوی تو قصد کردم، و به‌سوی پسر پیامبرت شهرها را پیمودم به امید اینکه گناهانم را ببامری.

۵-۴-۴- زیارت مرقد امام صادق علیه السلام

﴿۵۶۳۸﴾ هر که مرا زیارت کند جمیع گناهان او آمرزیده شود.

۶-۴-۴- زیارت مرقد امام رضا علیه السلام

﴿۵۶۳۹﴾ کسی که قبر پدرم را در طوس زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۶۴۰﴾ پاره‌ای از تن من در خراسان دفن خواهد شد، که هیچ غم‌زده‌ای او را زیارت نمی‌کند مگر آنکه خدای عزّو جلّ غبار غم را از خاطرش برطرف می‌سازد، و نه هیچ گناهکاری مگر آنکه خدا گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۵۶۴۱﴾ به‌زودی یکی از فرزندانم در خراسان مظلومانه با سمّ به قتل می‌رسد. خودش هم اسم من و پدرش همنام موسی بن عمران علیه السلام است. آگاه باشید هرکس او را در غربتش زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد حتّی اگر به تعداد ستارگان آسمان و قطرات باران و برگ درختان باشد.

﴿۵۶۴۲﴾ من به‌زودی به زهر جفا کشته می‌شوم، پس هرکس مرا زیارت کند و به حقّ عارف باشد خدا گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٤٣﴾ الرضا عليه السلام: إِنِّي سَأَقْتُلُ بِالسَّمِّ مَظْلُومًا وَ أَقْبِرُ إِلَى جَنْبِ هَارُونَ الرَّشِيدِ وَيَجْعَلُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ تُرْبَتِي مُخْتَلَفَ شِيعَتِي وَأَهْلَ مَحَبَّتِي فَمَنْ زَارَنِي فِي غُرْبَتِي وَجَبَتْ لَهُ زِيَارَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالَّذِي أَكْرَمَ مُحَمَّدًا بِالنُّبُوَّةِ وَاصْطَفَاهُ عَلَى جَمِيعِ الْخَلِيقَةِ لَا يُصَلِّي أَحَدٌ مِنْكُمْ عِنْدَ قَبْرِِي إِلَّا اسْتَحَقَّ الْمَغْفِرَةَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ يَوْمَ يَلْقَاهُ؛ وسائل الشيعية، ج ١٤، ص ٥٥٩

﴿٥٦٤٤﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ شَدَّ رَحْلَهُ إِلَى زِيَارَتِي اسْتُجِيبَ دُعَاؤُهُ وَغُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٥٧

١٥٧-٤-٤-زيارة الحجة عليه السلام

﴿٥٦٤٥﴾ مَوْلَايَ وَقَفْتُ فِي زِيَارَتِكَ مَوْقِفَ الْخَاطِئِينَ النَّادِمِينَ الْخَائِفِينَ مِنْ عِقَابِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَقَدْ أَتَكَلْتُ عَلَى شَفَاعَتِكَ وَ رَجَوْتُ بِمَوْلَاتِكَ وَ شَفَاعَتِكَ مَحْوَ ذُنُوبِي وَ سِتْرَ غُيُوبِي وَ مَغْفِرَةَ زَلِّي فَكُنْ لَوْلِيكَ يَا مَوْلَايَ عِنْدَ تَحْقِيقِ أَمَلِهِ وَ اسْأَلِ اللَّهَ غُفْرَانَ زَلْلِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩،

ص ١١٨

﴿٥٦٤٦﴾ مَوْلَايَ وَقَفْتُ فِي زِيَارَتِكَ مَوْقِفَ الْخَاطِئِينَ النَّادِمِينَ الْخَائِفِينَ مِنْ عِقَابِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَقَدْ أَتَكَلْتُ عَلَى شَفَاعَتِكَ وَ رَجَوْتُ بِمَوْلَاتِكَ وَ شَفَاعَتِكَ مَحْوَ ذُنُوبِي وَ سِتْرَ غُيُوبِي وَ مَغْفِرَةَ زَلِّي فَكُنْ لَوْلِيكَ يَا مَوْلَايَ عِنْدَ تَحْقِيقِ أَمَلِهِ وَ اسْأَلِ اللَّهَ غُفْرَانَ زَلْلِهِ؛ البلد الأمين،

ص ٢٨٦

﴿٥٦٤٧﴾ يَا مَوْلَايَ وَقَفْتُ فِي زِيَارَتِي إِيَّاكَ مَوْقِفَ الْخَاطِئِينَ الْمُسْتَغْفِرِينَ النَّادِمِينَ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٩، ص ١٠٠

١٦-٤-٤-الإستشفاع منهم عليه السلام

﴿٥٦٤٨﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَ لَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤَكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا اللَّهُمَّ إِنَّا قَدْ سَمِعْنَا قَوْلَكَ وَ أَطَعْنَا أَمْرَكَ وَ قَصَدْنَا نَبِيَّكَ مُسْتَشْفِعِينَ بِهِ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَ مَا أَثْقَلَ ظُهُورَنَا مِنْ أَوْزَارِنَا تَائِبِينَ مِنْ زَلَلِنَا مُعْتَرِفِينَ بِخَطَايَانَا مُسْتَغْفِرِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اكْتَسَبْنَاهُ بِأَعْيُنِنَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٧٣

﴿٥٦٤٩﴾ السجادة عليه السلام: إِلَهِي لَيْسَ لِي وَسِيلَةٌ إِلَيْكَ إِلَّا عَوَاطِفُ رَأْفَتِكَ وَ لَا لِي ذَرِيعَةٌ إِلَيْكَ إِلَّا عَوَاطِفُ رَحْمَتِكَ وَ شَفَاعَةُ نَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَ مُنْقِذِ الْأُمَّةِ مِنَ الْغَمَّةِ فَاجْعَلْهُمَا لِي سَبَبًا إِلَى نَيْلِ غُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٤٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۴۳﴾ به زودی از روی ستم با زهر شهید می شوم و مرا در کنار هارون دفن می کنند و حق تعالی خاک مرا محل آمد و رفت شیعه و اهل محبت من قرار خواهد داد. پس هر کس مرا در غربتم زیارت کند، بر من واجب می شود در روز قیامت او را زیارت کنم؛ به حق آن که محمد را به نبوت گرامی داشت و بر همه ی خلقش برگزید، احدی از شما کنار قبر من دو رکعت نماز نگذارد، مگر آنکه در روزی که خدا را ملاقات کند مستحق آمرزش او شود.

﴿۵۶۴۴﴾ هر که برای زیارت من بار سفر ببندد دعایش مستجاب و گناهش آمرزیده خواهد بود.

۷-۱۵-۴- دیدار امام عصر (عج)

﴿۵۶۴۵﴾ آقای من؛ درحالی به زیارت آمده ام که گناهکار و پشیمانم و از مجازات پروردگار جهانیان بیمناکم و فقط به شفاعت تو تکیه کرده ام، امید دارم که در پرتو ولایت و شفاعت تو گناهانم محو شود و عیب هایم پنهان و لغزش هایم آمرزیده شود، پس ای مولای من، آرزوی دوستدارانت را برآور و از خدا آمرزش لغزش هایم را بخواه.

﴿۵۶۴۶﴾ آقای من؛ درحالی به زیارت آمده ام که گناهکار و پشیمانم و از مجازات پروردگار جهانیان بیمناکم و فقط به شفاعت تو تکیه کرده ام، امید دارم که در پرتو ولایت و شفاعت تو گناهانم محو شود و عیب هایم پنهان و لغزش هایم آمرزیده شود، پس ای مولای من، آرزوی دوستدارانت را برآور و از خدا آمرزش لغزش هایم را بخواه.

﴿۵۶۴۷﴾ ای مولای من؛ در حالی به زیارت آمده ام که گناهکار و آمرزش خواه و پشیمان هستم.

۱۶-۴-۴- درخواست شفاعت از اهل بیت (ع)

﴿۵۶۴۸﴾ بارخدا!؛ تو خود فرمودی: اگر ایشان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند نزد تو می آمدند و از خدا طلب آمرزش می کردند و پیامبر نیز برای ایشان طلب آمرزش می کرد، به راستی درمی یافتند که خدا توبه پذیر و مهربان است، خداوند!؛ کلام تو را شنیدیم و پیروی کردیم و به سوی پیامبر تو آمدیم، درحالی که از او به درگاه تو درخواست شفاعت می کنیم، از گناهانمان و از آنچه که بارمان را سخت و سنگین کرده است؛ درحالی که از گناهان و لغزش هایمان توبه کرده ایم و به خطاهایمان اعتراف داریم و از تمامی گناهایی که با دیدگانمان مرتکب شده ایم، طلب آمرزش داریم.

﴿۵۶۴۹﴾ خدایا؛ به پیشگاهت وسیله ای جز عواطف مهتر ندارم، و به درگاهت دست آویزی جز آنچه از رحمت شناخته شده و جز شفاعت پیامبرت؛ پیامبر رحمت رهایی بخش امت از رنج و ناراحتی ندارم، خدایا؛ این دو وسیله را برای من سبب رسیدن به آمرزش قرار ده.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٥٠﴾ فَاشْفَعْ لِي يَا شَفِيعَ الْأُمَّةِ وَاجْرِنِي يَا نَبِيَّ الرَّحْمَةِ وَاسْتَغْفِرْهُ يَغْفِرْ لِي؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ١٧١

﴿٥٦٥١﴾ قَصَدْنَا نَبِيَّكَ مُسْتَشْفِعِينَ بِهِ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَمَا أَثْقَلَ ظُهُورَنَا مِنْ أَوْزَارِنَا تَائِبِينَ مِنْ زَلَلِنَا مُعْتَرِفِينَ بِخَطَايَانَا مُسْتَغْفِرِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اكْتَسَبْنَاهُ بِأَعْيُنِنَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٧٣

﴿٥٦٥٢﴾ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ أَتَيْتُكَ مُتَقَرِّبًا بِزِيَارَتِكَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَمُسْتَشْفِعًا بِكَ إِلَيْهِ فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ لِيُغْفِرَ لِي ذُنُوبِي وَيَعْفُو عَن جُرْمِي وَيَتَجَاوَزَ عَن سَيِّئَاتِي وَيَمْحُوَ عَنِّي خَطِيئَاتِي وَيُدْخِلَنِي الْجَنَّةَ وَيَتَفَضَّلَ عَلَيَّ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ وَيَغْفِرَ لِي وَلِإِبَائِي وَلِإِخْوَانِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا بِفَضْلِهِ وَجُودِهِ وَمَنِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩،

ص ١٤

﴿٥٦٥٣﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي زُرْتُ هَذَا الْإِمَامَ... مُسْتَشْفِعًا بِوَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَائِكَ وَصَفِيِّكَ وَابْنِ أَصْفِيَائِكَ وَآمِينِكَ وَابْنَ أَمَنَائِكَ وَخَلِيفَتِكَ وَابْنَ خُلَفَائِكَ الَّذِينَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسِيلَةَ إِلَيَّ رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَالدَّرِيعَةَ إِلَى رَأْفَتِكَ وَغُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٩

﴿٥٦٥٤﴾ وَقَدْ أَتَيْتُكَ عَلَى شَفَاعَتِكَ وَرَجَوْتُ بِمَوْلَاتِكَ وَشَفَاعَتِكَ مَحْوَ ذُنُوبِي وَسْتَر

غُيُوبِي وَمَعْفِرَةَ زَلَلِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١١٨

﴿٥٦٥٥﴾ فَاشْفَعْ لِي إِلَى اللَّهِ تَعَالَى فِي الْغُفْرَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٦٣

﴿٥٦٥٦﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام)؛ وَقَدْ أَمَرَكَ بِالصَّلَاةِ عَلَى حَبِيبِهِ مُحَمَّدٍ (عليه السلام) فَأَوْصِلْ صَلَاتَهُ بِصَلَاتِهِ وَطَاعَتَهُ بِطَاعَتِهِ وَشَهَادَتَهُ بِشَهَادَتِهِ وَانْظُرْ إِلَى أَنْ لَا تَقُوتَكَ بَرَكَاتُ مَعْرِفَةِ حُرْمَتِهِ فَتُحْرَمَ عَنْ فَايِدَةِ صَلَاتِهِ وَأَمْرِهِ بِالِاسْتِغْفَارِ لَكَ وَالشَّفَاعَةِ فَيْكَ إِنْ أَتَيْتَ بِالْوَاجِبِ فِي الْأَمْرِ وَالنَّهْيِ وَالسُّنَنِ وَالْأَدَابِ وَتَعَلَّمَ جَلِيلَ مَرْتَبَتِهِ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٧

﴿٥٦٥٧﴾ يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا عَلِيَّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا عَبْدُكُمَا وَمَوْلَاكُمَا غَيْرُ مُسْتَنْكَفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ بَلْ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ عَبْدٌ مُقِرٌّ مُتَمَسِّكٌ بِحَبْلِكُمَا مُعْتَصِمٌ مِنْ ذُنُوبِي بِوَلَايَتِكُمَا أَنْضَرَعُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكُمَا وَأَتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكُمَا وَأَقْدُمُكُمَا بَيْنَ حَوَائِجِي إِلَى اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ فَاشْفَعْ لِي فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانِ ذُنُوبِي وَإِجَابَةِ دُعَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨،

ص ٢٠١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۵۰﴾ ای شفیع امت؛ مرا شفاعت کن. ای پیامبر رحمت؛ پناهم بده و از او طلب آمرزش کن تا مرا بیامزد.

﴿۵۶۵۱﴾ رو به سوی پیامبر تو کردیم درحالی که به درگاه تو، او را شفیع گناهانمان کرده ایم که بر پشتمان سنگینی می کند؛ و از لغزش هایمان توبه کرده و به گناهانمان اعتراف نموده و از تمام گناهانی که با چشمانمان انجام داده ایم، آمرزش می خواهیم.

﴿۵۶۵۲﴾ ای فرزند رسول خدا؛ نزدت آمدم و با زیارت تو به سوی خداوند متعال تقرب می جویم و تو را شفیع خود کرده ام، نزد پروردگارت شفیع من باش تا گناهانم را بیامزد و جرمم را ببخشد و از بدی هایم بگذرد و خطاهایم را محو کند و مرا به بهشت وارد کند و آن گونه که شایسته ی خویش است بر من نیکی کند و من و پدران و برادران و همه ی مردان و زنان مؤمن را که در شرق و غرب زمین هستند با فضل و سخاوت و بخشش خویش بیامزد.

﴿۵۶۵۳﴾ خدایا؛ من این امام را زیارت کردم، درحالی که... شفاعت خواهان از ولی و پسر اولیاء تو، و برگزیده و پسر برگزیدگان تو، و امانتدار و پسر امانتداران تو، و جانشین و پسر جانشینان تو، همان کسانی که وسیله ای برای رحمت و رضوان خود، و خانه ای برای مهربانی و آمرزش خود قرار دادی.

﴿۵۶۵۴﴾ بر شفاعتت تکیه کرده ام و با امید به ولایت و شفاعتت، به از بین رفتن گناهان و پوشیده شدن عیب ها و آمرزش لغزش هایم امیدوارم.

﴿۵۶۵۵﴾ در محضر خداوند بلندمرتبه برای کسب آمرزش او مرا شفاعت کن.

﴿۵۶۵۶﴾ خداوند متعال تو را به صلوات بر حبیب او حضرت محمد ﷺ امر کرده؛ پس درود خدا را به صلوات او و طاعت خدا را به طاعت او و شهادت به خدا را به شهادت او پیوند بده و مراقب باش برکات شناخت مقام و جایگاهش، از دست تو نرود که در این صورت از فوائد صلوات او و استغفارش برای تو به امر خدا و شفاعتش در مورد خودت، محروم خواهی شد؛ به شرطی که به امر و نهی و آداب و سنن واجب عمل کنی و به مقام والای او نزد خداوند عزیز و بزرگوار، آشنا باشی.

﴿۵۶۵۷﴾ ای محمد، ای ابوالقاسم؛ ای رسول خدا؛ ای علی؛ ای امیر مؤمنان؛ من بنده ی شما هستم و ولایت شما را پذیرفته ام و متکبر و خودبزرگ بین نیستم بلکه متواضع و فروتن هستم و بنده ای معترفم و به ریسمان شما چنگ زده ام و از گناهانم به ولایت شما چنگ زده ام و به وسیله ی شما به درگاه خداوند متعال نیایش می کنم و به وسیله ی شما به خدا توسل می جویم و شما را برای نیازهایم نزد خدای بزرگ و عزیز پیش می فرستم. شما برای رهایی ام از آتش و آمرزش گناهانم و اجابت دعایم شفاعت کنید.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٥٨﴾ اللَّهُمَّ ارْحَمْ بِهِمْ عِبْرَتِي وَاغْفِرْ بِشَفَاعَتِهِمْ خَطِيئَتِي؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٥٤
 ﴿٥٦٥٩﴾ الهادي عليه السلام: لَا تَحْرِمْنَا شَفَاعَتَهُمْ حَتَّى نَنْظُرَ بِعَفْوِكَ وَغُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩،

ص ١٨٢

﴿٥٦٦٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَكُنْ شَفِيعاً إِلَى رَبِّكَ وَرَبِّي فِي فَكَاكِ رَفِيتِي مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانِ
 ذُنُوبِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٤٢
 ﴿٥٦٦١﴾ الصادق عليه السلام: فَكُنْ لِي شَفِيعاً إِلَى اللَّهِ رَبِّكَ وَرَبِّي فِي قَضَاءِ حَوَائِجِي وَتَيْسِيرِ
 أُمُورِي وَكَشْفِ شِدَّتِي وَغُفْرَانِ ذُنُوبِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٨٦
 ١٧-٤-٤- الشَّهَادَةُ بِالرَّسَالَةِ

﴿٥٦٦٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي أَعْطَيْتُكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْأَلُونِي وَ
 غَفَرْتُ لَكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْتَغْفِرُونِي فَمَنْ لَقِينِي مِنْكُمْ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدِي وَ
 رَسُولِي أَذْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٣، ص ١٢
 ﴿٥٦٦٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: عِنْدَ قَوْلِهِ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ أَرْبَعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ؛
 مكارم الأخلاق، ص ٤٣٢

١٨-٤-٤- التَّشْيِيعُ

﴿٥٦٦٤﴾ الصادق عليه السلام: أَوْ لَيْسَ رِضْوَانُ وَمَالِكُ مِنْ جُمْلَةِ الْمَلَائِكَةِ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ لِشِيعَتِهِ
 النَّاجِينَ بِمَحَبَّتِهِ قُلْتُ بَلَى؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ١٩٤
 ﴿٥٦٦٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ أَئِنَّ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ
 قَالَ فَأَقُومُ أَنَا فَيَقَالُ لِي أَنْتَ عَلَى فَأَقُولُ أَنَا ابْنُ عَمِّ النَّبِيِّ وَوَصِيِّهِ وَوَارِثُهُ فَيَقَالُ لِي صَدَقْتَ ادْخُلِ
 الْجَنَّةَ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَلِشِيعَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٣٥٨

﴿٥٦٦٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ مَلَكًا رَأْسُهُ تَحْتَ الْعَرْشِ وَرِجْلَاهُ تَحْتَ الثَّرَى وَ
 مَلَائِكَةٌ أَكْثَرُ مِنْ رِبْعَةِ وَمَضَرَّ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ وَلَا شَرَابٌ إِلَّا الصَّلَاةُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى بْنِ
 أَبِي طَالِبٍ وَ مُحَبِّبِهِ وَ الْإِسْتِغْفَارَ لِشِيعَتِهِ الْمُذْنِبِينَ وَ مَوَالِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٣٤٩
 ﴿٥٦٦٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْهَدَاةُ الْمَهْدِيُونَ وَالْغُرُّ الْمَيَامِينُ مِنْ آلِ طَهٍ وَ يَاسِينَ وَ حُجَّجِ اللَّهِ
 عَلَى الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ أَسْمُهُمْ مَكْتُوبٌ عَلَى الْأَحْجَارِ وَ عَلَى أَوْزَاقِ الْأَشْجَارِ وَ عَلَى أَجْنِحَةِ
 الْأَطْيَارِ وَ عَلَى أَبْوَابِ الْجَنَّةِ وَ النَّارِ وَ عَلَى الْعَرْشِ وَ الْأَفْلاكِ وَ عَلَى أَجْنِحَةِ الْأَمْثَالِ وَ عَلَى
 حُجُبِ الْجَلَالِ وَ سُرَادِقَاتِ الْعِزِّ وَ الْجَمَالِ وَ بِأَسْمِهِمْ تُسَجُّ الْأَطْيَارُ وَ تَسْتَغْفِرُ لِشِيعَتِهِمُ الْحَيَاتَانُ فِي
 لُجَجِ الْبَحَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٥، ص ١٧٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۵۸﴾ خداوند!؛ به حق ایشان بر اشکم رحم کن، و به شفاعت ایشان خطاهایم را بیامرز.
﴿۵۶۵۹﴾ ما را از شفاعت ایشان محروم نفرما تا اینکه به دریافت عفو و آمرزش پیروز و سعادتمند شویم.

﴿۵۶۶۰﴾ برای رهایی‌ام از آتش و برای آمرزش گناهانم در برابر پروردگارت و پروردگارم شفیع من باش.

﴿۵۶۶۱﴾ پس نزد پروردگار تو و من برای برآورده شدن حاجات و آسان شدن امور و برطرف شدن سختی‌ها و آمرزش گناهانم، شفیع من باش.

۱۷-۴-۴- شهادت به رسالت حضرت محمد ﷺ

﴿۵۶۶۲﴾ ای امت محمد؛ رحمت من بر خشمم سبقت گرفته است. پیش از آنکه از من درخواست کنید، به شما عطا می‌کنم و پیش از آنکه از من آمرزش بخواهید، شما را می‌آمرزم. پس هرکس از شما به‌هنگام دیدار من شهادت دهد که معبودی جز من نیست و محمد ﷺ بنده و فرستاده‌ی من است، او را به رحمت خود وارد بهشت می‌کنم.
﴿۵۶۶۳﴾ هنگام گفتن «أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ» چهل هزار فرشته برای او استغفار می‌کنند.

۱۸-۴-۴- تشیع

﴿۵۶۶۴﴾ مفضل بن عمر گوید: ... امام صادق علیه السلام فرمود: «آیا رضوان و مالک از فرشتگانی نیستند که برای پیروان امیرالمؤمنین علیه السلام استغفار کرده و آنان را به واسطه‌ی داشتن محبت به آن حضرت نجات می‌دهند؟» گفتم: «آری».

﴿۵۶۶۵﴾ هنگامی که روز قیامت برپا می‌شود، منادی از آسمان ندا خواهد داد: «کجاست علی بن ابی طالب؟» «من می‌ایستم». پس به من گفته می‌شود: «تو علی هستی؟» می‌گویم: «من پسر عم پیامبر و جانشین و وارث او هستم». آن‌گاه به من گفته می‌شود: «راست گفتی! به بهشت داخل شو، به تحقیق خدای تعالی تو و شیعیان و پیروان تو را آمرزید».

﴿۵۶۶۶﴾ در آسمان هفتم فرشته‌ای است که سرش زیر عرش و دو پایش در زیر زمین است. ملائکه بیشتر از افراد قبیله‌ی ربیع و مضر هستند، غذا و آبی نمی‌خورند به‌جز صلوات بر امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و دوستان آن سرور و استغفار برای شیعیان گنهکار و دوستان ایشان.

﴿۵۶۶۷﴾ هدایت‌گران و راهنما و چهره‌های درخشان از آل طه و یاسین، حجت‌های خدا بر اولین و آخرین. نام آن‌ها بر سنگ‌ها و برگ‌های درختان و بال پرندگان و دره‌های بهشت و جهنم و بر عرش و افلاک و بال و پر ملائکه و بر حجاب‌های جلال و سراپرده‌های عزت و جلالت نوشته شده است به نام آن‌ها پرندگان تسبیح می‌کنند و ماهیان دریا برای شیعیان آن‌ها استغفار می‌کنند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

- ﴿٥٦٦٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُطَهِّرُ شِيعَتَنَا مِنْ ذُنُوبِهِمْ فِي الدُّنْيَا بِمَا يَبْتَلِيهِمْ بِهِ مِنَ الْمِحْنِ وَبِمَا يَغْفِرُهُ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٣٢
- ﴿٥٦٦٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ حَمَلَنِي ذُنُوبَ شِيعَةٍ عَلَى فَعْفَرَهَا لِي؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٢٣
- ﴿٥٦٧٠﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ خَصَّ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ بِطَاعَةِ عَلِيٍّ وَالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِهِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِشِيعَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٩٥
- ﴿٥٦٧١﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى اَصْطَفَانَا وَاصْطَفَى شِيعَتَنَا مِنْ قَبْلِ أَنْ نَكُونَ أَجْسَامًا فِدَعَانًا وَأَجَبْنَا فَعْفَرَ لَنَا وَلِشِيعَتِنَا مِنْ قَبْلِ أَنْ نَسْتَغْفِرَ اللَّهَ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٣٤٣
- ﴿٥٦٧٢﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ مَثَلٌ لِي أُمَّتِي فِي الطِّينِ وَعَلَّمَنِي أَسْمَاءَهُمْ كَمَا عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا فَمَرَّبِي أَصْحَابُ الرِّايَاتِ فَاسْتَغْفَرْتُ لِعَلِّيَّ وَشِيعَتِهِ إِنَّ رَبِّي وَعَدَنِي فِي شِيعَةٍ عَلَى خَصْلَةٍ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هِيَ قَالَ الْمَغْفِرَةُ لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ وَأَنْ لَا يُعَادِرُ مِنْهُمْ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَهُمْ تُبَدَّلُ السَّيِّئَاتُ حَسَنَاتٍ؛ الكافي، ج ١، ص ٤٤٣
- ﴿٥٦٧٣﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَرْوَاحَ النَّبِيِّينَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلشَّيْعَةِ وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ مشكاة الأنوار، ص ٩٤
- ﴿٥٦٧٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ حَوْلَ الْعَرْشِ لَتَسْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ لَيْسَ لَهُمْ تَسْلِيحٌ وَلَا عِبَادَةٌ إِلَّا الطَّاعَةُ لِعَلِّيٍّ بَنِي أَبِي طَالِبٍ عليه السلام وَالْبِرَاءَةُ مِنْ أَعْدَائِهِ وَالِاسْتِغْفَارُ لِشِيعَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٩٥
- ﴿٥٦٧٥﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ رَبِّي وَعَدَنِي فِي شِيعَةٍ عَلَى خَصْلَةٍ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هِيَ قَالَ الْمَغْفِرَةُ لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ؛ الكافي، ج ١، ص ٤٤٣
- ﴿٥٦٧٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ رَبِّي وَعَدَنِي فِي شِيعَةٍ عَلَى خَصْلَةٍ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هِيَ قَالَ الْمَغْفِرَةُ لِمَنْ آمَنَ وَاتَّقَى لَا يُعَادِرُ مِنْهُمْ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَهُمْ تُبَدَّلُ السَّيِّئَاتُ حَسَنَاتٍ؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ٢٦
- ﴿٥٦٧٧﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ رَبِّي وَعَدَنِي فِي شِيعَةٍ عَلَى خَصْلَةٍ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هِيَ قَالَ الْمَغْفِرَةُ لِمَنْ اتَّقَى مِنْهُمْ؛ أعلام الدين، ص ٤٦٠
- ﴿٥٦٧٨﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ لِلَّهِ عِزًّا وَجَلَّ مَلَائِكَتُهُ يَسْتَغْفِرُونَ لَكُمْ حَتَّى تَسَاقُطَ ذُنُوبُكُمْ كَمَا تَسَاقُطُ وَرَقُ الشَّجَرِ فِي يَوْمِ رِيحٍ وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُمْ شِيعَتُنَا وَهِيَ وَاللَّهُ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ٩٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۶۸﴾ خداوند متعال شیعیان ما را در دنیا با دچار کردنشان به محنت و با آمرزش آنها از گناهانشان پاک می‌کند.

﴿۵۶۶۹﴾ خداوند گناهان شیعیان علی علیه السلام را بر من بار کرده و به خاطر من ایشان را می‌آمرزد.

﴿۵۶۷۰﴾ خداوند، جبرئیل و میکائیل و اسرافیل را به اطاعت علی علیه السلام و برائت از دشمنان او و استغفار برای شیعیانش مأموریت داده است.

﴿۵۶۷۱﴾ خداوند سبحان ما و شیعیانمان را قبل از اینکه جسم باشیم، برگزید. ما را فرا خواند و جواب دادیم؛ آن‌گاه ما و شیعیانمان را آمرزید قبل از اینکه طلب آمرزش کنیم.

﴿۵۶۷۲﴾ خداوند تمثال امت مرا در حالت گل نشانم داد و نام‌های آنها را به من آموخت؛ همان‌طور که به آدم آموخت. سپس آنها را به من عرضه کرد، صاحبان پرچم‌ها از جلو من گذشتند. پس از آن برای علی و شیعیانش استغفار کردم؛ پروردگارم یک مورد را درباره‌ی شیعیان علی به من وعده داد. عرض شد: ای پیامبر خدا؛ آن مورد چیست؟ فرمود: آمرزش برای ایمان‌آوردن‌گانشان و اینکه هیچ گناهی اعم از کوچک و بزرگ بر ایشان باقی نگذارم و بدی‌هایشان به حسنات تبدیل شود.

﴿۵۶۷۳﴾ خدا و ملائکه‌اش و ارواح پیامبران برای شیعه طلب آمرزش می‌کنند و تا روز قیامت بر آنان درود می‌فرستند.

﴿۵۶۷۴﴾ در اطراف عرش نود هزار فرشته هستند که تسبیح و عبادتی جز اطاعت علی بن ابی‌طالب علیه السلام و برائت از دشمنانش و طلب آمرزش برای شیعیانش ندارند.

﴿۵۶۷۵﴾ خداوند یک خصلت را در شیعیان به من بشارت داده است، گفته شد: «آن چیست؟» فرمود: «آمرزش، برای آنان که ایمان بیاورند».

﴿۵۶۷۶﴾ پروردگارم خصلتی را در شیعیان به من بشارت داده است، گفته شد: «آن چیست؟» پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «آمرزش، برای آنان که ایمان بیاورند و تقوی پیشه کنند، آمرزش خدا تمام گناهان کوچک و بزرگ آنها را فرا می‌گیرد؛ و نیز کارهای زشت آنان به اعمال خیر تبدیل می‌شود».

﴿۵۶۷۷﴾ خداوند یک خصلت را در شیعیان به من بشارت داده است، پرسیدند: آن چیست؟ فرمود: آمرزش، برای آنان که ایمان بیاورند و تقوا پیشه کنند.

﴿۵۶۷۸﴾ خداوند متعال فرشتگانی دارد که برای شما استغفار می‌کنند تا گناهان شما فروریزد همان‌گونه که برگ‌ها هنگامی که بادهای بوزند از درخت فرومی‌ریزند؛ و این کلام الهی است که می‌فرماید: «کسانی که عرش و اطراف او را حمل می‌کنند خداوند را تسبیح می‌گویند... و برای مؤمنان استغفار می‌کنند»؛ به خداوند سوگند؛ آنها شیعیان ما هستند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٧٩﴾ ابن عباس عليه السلام: أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا قَالَ سَأَلَ قَوْمُ النَّبِيِّ عليه السلام فَقَالُوا فِيمَنْ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ قَالَ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ عُقِدَ لَوَاءٌ مِنْ نُورٍ أَبْيَضَ وَنَادَى مُنَادٍ لِيَقُمْ سَيِّدُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ فَيُعْطَى اللَّهُ الْوَلَاءَ مِنَ النُّورِ الْأَبْيَضِ بِيَدِهِ تَحْتَهُ جَمِيعُ السَّابِقِينَ الْأَوَّلِينَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ لَا يُخَالِطُهُمْ غَيْرُهُمْ حَتَّى يَجْلِسَ عَلَى مِنْبَرٍ مِنْ نُورٍ رَبِّ الْعِزَّةِ وَيُعْرَضَ الْجَمِيعُ عَلَيْهِ رَجُلًا رَجُلًا فَيُعْطَى أَجْرَهُ وَنُورُهُ فَإِذَا أَتَى عَلَى آخِرِهِمْ قِيلَ لَهُمْ قَدْ عَرَفْتُمْ مَوْضِعَكُمْ وَمَنَازِلَكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ إِنْ رَبَّكُمْ يَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي لَكُمْ مَغْفِرَةٌ وَ أَجْرٌ عَظِيمٌ يَعْنِي الْجَنَّةَ فَيَقُومُ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ الْقَوْمُ تَحْتَ لَوَائِهِ مَعَهُمْ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٤

﴿٥٦٨٠﴾ الصادق عليه السلام: إِنِّي لَا أَعْلَمُ قَوْمًا قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُمْ وَ رَضِيَ عَنْهُمْ وَ عَصَمَهُمْ وَ رَحِمَهُمْ وَ حَفِظَهُمْ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَ أَيْدِهِمْ وَ هَدَاهُمْ إِلَى كُلِّ رُشْدٍ وَ بَلَغَ بِهِمْ غَايَةَ الْإِمْكَانِ قِيلَ مَنْ هُمْ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ قَالَ أُولَئِكَ شِيعَتُنَا الْأَبْرَارُ شِيعَةٌ عَلَى عليه السلام؛ بحار الأنوار، ج ٥٨، ص ١٤٢

﴿٥٦٨١﴾ الرسول عليه السلام: أَيُّهَا النَّاسُ أَنَا الْبَشِيرُ وَ أَنَا النَّذِيرُ وَ أَنَا النَّبِيُّ الْأُمِّيُّ إِنِّي مُبَلِّغُكُمْ عَنْ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي أَمْرِ رَجُلٍ لَحْمُهُ مِنْ لَحْمِي وَ دَمُهُ مِنْ دَمِي وَ هُوَ عَيْنَةُ الْعِلْمِ وَ هُوَ الَّذِي انْتَجَبَهُ اللَّهُ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَ اصْطَفَاهُ وَ هَدَاهُ وَ تَوَلَّاهُ وَ خَلَقَنِي وَ إِيَّاهُ وَ فَضَّلَنِي بِالرَّسَالَةِ وَ فَضَّلَهُ بِالتَّنْذِيرِ عَنِّي وَ جَعَلَنِي مَدِينَةَ الْعِلْمِ وَ جَعَلَهُ الْبَابَ وَ جَعَلَهُ خَازِنَ الْعِلْمِ وَ الْمُقْتَسَبَ مِنْهُ الْأَحْكَامَ وَ خَصَّهُ بِالْوَصِيَّةِ وَ أَبَانَ أَمْرَهُ وَ خَوْفَ مِنْ عِدَاوَتِهِ وَ أَرْزَلَ مِنْ وَآلَاهُ وَ غَفَرَ لِشِيعَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ١١٢

﴿٥٦٨٢﴾ الصادق عليه السلام: تُسْقِطُ الذُّنُوبَ عَنْ ظَهْرِ شِيعَتِنَا كَمَا تُسْقِطُ الرِّيحُ الْوَرَقَ مِنَ الشَّجَرِ أَوَّانَ سُقُوطِهِ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا، وَ اسْتَغْفَارَهُمُ اللَّهُ لَكُمْ دُونَ هَذَا الْخَلْقِ؛ تأويل الآيات الظاهرة، ص ٥١٦

﴿٥٦٨٣﴾ الباقر عليه السلام: ثُمَّ قَبَلَ الرَّجُلُ صَفْحَتَيْ إِبْرَاهِيمَ عليه السلام وَ عَانَقَهُ ثُمَّ قَالَ أَمَّا الْآنَ فَصُمْ فَادْعُ حَتَّى أَوْمِّنَ عَلَى دُعَايِكَ فَدَعَا إِبْرَاهِيمَ عليه السلام لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُذْنِبِينَ مِنْ يَوْمِهِ ذَلِكَ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرِّضَا عَنْهُمْ قَالَ وَ آمَنَ الرَّجُلُ عَلَى دُعَائِهِ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام فَدَعَا إِبْرَاهِيمَ عليه السلام بِاللُّغَةِ لِلْمُؤْمِنِينَ الْمُذْنِبِينَ مِنْ شِيعَتِنَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٩٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۷۹﴾ گروهی از پیامبر ﷺ درباره‌ی آیه‌ی «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا» پرسیدند: «ای پیامبر خدا؛ این آیه درباره‌ی چه کسانی نازل شده است؟» حضرت فرمود: «وقتی که روز قیامت برپا می‌شود، پرچمی از نور سپید درست می‌شود، آن‌گاه منادی می‌گوید: «باید سرور مؤمنان و آنان که بعد از مبعوث شدن پیامبر خدا محمد ﷺ ایمان آورده‌اند به‌پا خیزند». علی بن ابی طالب به‌پا می‌خیزد. پرچمی از نور سفید به‌دست او داده می‌شود که زیر آن تمام پیشتازان از مهاجران و انصار حاضرند، و کسی با آن‌ها آمیخته نمی‌شود، تا اینکه حضرت بر منبری از نور پروردگار توانا می‌نشیند و همه‌ی مردم یک‌یک به او نشان داده می‌شود، و اجر و مزدشان داده می‌شود. هنگامی که به آخر آنان می‌رسد به آن‌ها گفته می‌شود: «که منزل‌ها و مکان‌های خود را شناختید». پروردگار شما می‌فرماید: «برای شما نزد من آمرزش و پاداشی بزرگ (یعنی بهشت) فراهم است». پس علی علیه السلام به‌پا خواسته و بقیه زیر پرچم او با هم وارد بهشت می‌شوند.»

﴿۵۶۸۰﴾ امام صادق علیه السلام فرمود: «من جمعی را می‌شناسم که خداوند آن‌ها را آمرزیده و از آن‌ها خشنود شده و آنان را از گناهان نگاه داشته و به ایشان مهر ورزیده، از هر بدی دورشان داشته و به‌سوی هر امر مایه‌ی رشد و پیشرفت راهنمایی و تأیید کرده و آن‌ها را تا نهایت درجه‌ی ممکن بالا برده است». سؤال شد: «یا ابا عبدالله آن‌ها چه کسانی هستند؟» فرمود: «آن‌ها شیعیان نیکوکار ما، شیعه‌ی حضرت علی علیه السلام هستند.»

﴿۵۶۸۱﴾ ای مردم؛ من مژده‌دهنده و بیم‌رساننده و پیامبر امّی هستم، من از جانب خداوند متعال رساننده‌ی پیامی هستم درباره‌ی مردی که گوشت او از گوشت من، و خون او از خون من است، و او گنجینه‌ی علم من است، و کسی است که خداوند او را از میان این امت انتخاب کرده و برگزیده و هدایت کرده و دوستش داشته است. من و او را (از یک سرشت) آفریده، مرا به رسالت و او را به تبلیغ دین من برتری داده است؛ مرا شهر علم و او را دروازه‌ی آن قرار داده است، مرا خزانه‌ی علم و کسی که احکام از وی دریافت می‌شود قرار داده، و او را به مقام وصایت مخصوص کرده و امر او را آشکار ساخته و از دشمنی با او بیم داده است؛ هر که ولایت او را پذیرفته باشد به خود نزدیک ساخته و شیعیان او را آمرزیده است.

﴿۵۶۸۲﴾ گناه از پشت شیعیان ما می‌ریزد، مانند ریزش برگ از درختان هنگام پاییز؛ و این تفسیر آیه‌ی شریفه است: «و برای مؤمنان طلب آمرزش می‌کنند»؛ به خدا قسم! استغفار ملائکه به شما شیعیان اختصاص دارد نه دیگران.

﴿۵۶۸۳﴾ سپس آن مرد هر دو گونه‌ی ابراهیم علیه السلام را بوسید و او را در آغوش کشید، و گفت: «اکنون برخیز و دعا کن تا من بر دعایت آمین گویم». ابراهیم علیه السلام از همان روز برای مردان و زنان مؤمن و گنهکاران به درگاه خدا دعا کرد که خدا آن‌ها را بیامرزد و از آن‌ها راضی شود. دعای ابراهیم علیه السلام تا روز قیامت به مؤمنان گناهکار ما می‌رسد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٨٤﴾ الرسول ﷺ: سَابِقُنَا سَابِقُ وَمُقْتَصِدُنَا نَاجٍ وَظَالِمُنَا مَغْفُورٌ؛ روضة الواعظين، ج ٢،

ص ٢٩٨

﴿٥٦٨٥﴾ الصادق ﷺ: سَأَلَ السُّدِّيُّ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ ﷺ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ قَالَ هِيَ فِي عَلِيٍّ وَأَوْلَادِهِ وَشِيعَتِهِمْ هُمُ الْمُتَّقُونَ وَهُمْ أَهْلُ الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ؛

بحار الأنوار، ج ٧، ص ٢٠٢

﴿٥٦٨٦﴾ الباقر ﷺ: عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ ﷺ هَلْ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ عِدَّةٌ تَنْجِزُ بِالْمَغْفِرَةِ لَهُمْ قَالَ لَا إِلَّا شِيعَتَنَا فَإِنَّهُ مَغْفُورٌ لَهُمْ؛ مشكاة الأنوار، ص ٩٥

﴿٥٦٨٧﴾ الصادق ﷺ: سَأَلَهُ رَجُلٌ عَنْ هَذِهِ آيَةِ فَقَالَ وَاللَّهِ مَا كَانَ لَهُ ذَنْبٌ وَلَكِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ

ضَمِنَ لَهُ أَنْ يَغْفِرَ ذُنُوبَ شِيعَةِ عَلِيٍّ ﷺ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِمْ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٦٨، ص ٢٤

﴿٥٦٨٨﴾ الكاظم ﷺ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ ﷺ يَقُولُ قَالَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا قَالَ يَسْتَغْفِرُونَ [لِيسْتَغْفِرُونَ] لِشِيعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ؛ تفسير فرات الكوفي، ص ٣٧٦

﴿٥٦٨٩﴾ الصادق ﷺ: سُئِلَ الصَّادِقُ ﷺ عَنْ هَذِهِ آيَةِ قَالَ إِذَا حَشَرَ اللَّهُ النَّاسَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ أَجَلَ اللَّهُ أَشْيَاعَنَا أَنْ يُنَاقِشَهُمْ فِي الْحِسَابِ فَقُولُ إِلَهِنَا هَؤُلَاءِ شِيعَتَنَا يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى قَدْ جَعَلْتُ أَمْرَهُمْ إِلَيْكُمْ وَقَدْ شَفَعْتُكُمْ فِيهِمْ وَغَفَرْتُ لِمُسِيئِهِمْ أَدْخَلُوهُمْ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٥٠

﴿٥٦٩٠﴾ الصادق ﷺ: فَقَالَ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا قَالَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ فَإِذَا غَفَرَ اللَّهُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَمَنْ يُعَذِّبُ وَاللَّهُ مَا عَنَى غَيْرَنَا وَغَيْرَ شِيعَتِنَا وَإِنَّهَا لَخَاصَّةٌ لَنَا وَلكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ٣٩٣

﴿٥٦٩١﴾ فَقَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ فَمَا مَعْنَاهُ قَالَ إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ حَمَلَ مُحَمَّدًا ﷺ ذُنُوبَ شِيعَةِ عَلِيٍّ ﷺ ثُمَّ غَفَرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ؛

تأويل الآيات الظاهرة، ص ٥٧٥

﴿٥٦٩٢﴾ الصادق ﷺ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ لَكُمْ جَمِيعًا الذُّنُوبَ قَالَ فَقُلْتُ لَيْسَ هَكَذَا نَقَرَأُ فَقَالَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ فَإِذَا غَفَرَ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَلِمَنْ يُعَذِّبُ وَاللَّهُ مَا عَنَى مِنْ عِبَادِهِ غَيْرَنَا وَغَيْرَ شِيعَتِنَا وَمَا نَزَلَتْ إِلَّا هَكَذَا إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ لَكُمْ جَمِيعًا الذُّنُوبَ؛ بحار الأنوار، ج ٢٤، ص ٢٦٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۸۴﴾ سبقت گیرندگان ما به سوی بهشت سبقت می گیرند و میانه‌روهای ما نجات می یابند و ستمکاران ما آمرزیده می شوند.

﴿۵۶۸۵﴾ سدی از امام صادق علیه السلام درباره‌ی کلام خداوند متعال: «مَثَلُ الْخَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ»، پرسید. امام فرمود: «درباره‌ی علی علیه السلام و فرزندان و پیروانش است که اهل تقوا و اهل بهشت و آمرزش هستند».

﴿۵۶۸۶﴾ جابرین یزید گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: «آیا خداوند به مردم وعده‌ی آمرزش حتمی داده است؟» فرمود: «نه، مگر به شیعیان ما. خداوند فقط آن‌ها را آمرزیده است».

﴿۵۶۸۷﴾ شخصی تفسیر این آیه را از حضرت سؤال کرد، فرمود: «به خدا قسم پیامبر کوچک‌ترین گناهی نداشت؛ ولی خداوند ضامن شده که گناهان گذشته و آینده‌ی شیعه‌ی علی علیه السلام را بیامرزد».

﴿۵۶۸۸﴾ محمد بن مسلم گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که درباره‌ی این آیه‌ی قرآن: «آنان که پیرامون عرشند به تسبیح و ستایش حق مشغولند هم خود به خدا ایمان دارند و هم برای اهل ایمان از خدا آمرزش می خواهند»، فرمود: «آنان برای شیعه‌ی محمد صلی الله علیه و آله طلب آمرزش می کنند».

﴿۵۶۸۹﴾ از امام صادق علیه السلام درباره‌ی این آیه (۲۵ - ۲۶ سوره‌ی غاشیه) پرسیده شد. فرمود: وقتی که خداوند همه را در صحرای محشر جمع کند، شیعیان ما را بزرگ می دارد. ما می گوییم: «خداوند، این‌ها شیعیان ما هستند». خداوند متعال می فرماید: «کار آن‌ها را به شما واگذار می کنم و شما را شفیع آن‌ها قرار می دهم و بدکاران آن‌ها را می بخشم». آن‌ها را بدون محاسبه به بهشت وارد کنید.

﴿۵۶۹۰﴾ در این آیه: «يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا» اگر خداوند تمام گناهان را بیامرزد، پس چه کسی را عذاب خواهد کرد؟ به خدا قسم از این آیه جز ما و شیعیانمان را اراده نکرده و مخصوص ما و شماست.

﴿۵۶۹۱﴾ معنی این آیه: «تا خداوند از گناه گذشته و آینده‌ی تو درگذرد» یعنی؛ خداوند گناهان شیعیان علی علیه السلام را بر گردن محمد صلی الله علیه و آله گذاشت و سپس گناهان گذشته و آینده‌ی او را بخشید.

﴿۵۶۹۲﴾ ابوبصیر از امام صادق علیه السلام روایت می کند که درباره‌ی این کلام خداوند: «لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا» فرمود: «خداوند گناهان همه‌ی شما را می آمرزد». گفتیم: «ما این آیه را این گونه نمی خوانیم». فرمود: «ای ابا محمد؛ اگر همه‌ی گناهان را بیامرزد، دیگر چه کسی را عذاب می کند؟ به خدا سوگند که منظورش از بندگان فقط ما و شیعیان ما است و این آیه همین گونه نازل شده که خداوند گناهان همه‌ی شما را می آمرزد».

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٦٩٣﴾ الرسول ﷺ: عَنْ أَبِي الْجَارُودِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ﷺ قَالَ: قُلْتُ لَهُ بِمَكَّةَ أَوْ بِمِنَى يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ مَا أَكْثَرَ الْحَاجَّ قَالَ مَا أَقَلَّ الْحَاجَّ مَا يَغْفِرُ اللَّهُ إِلَّا لَكَ وَلِأَصْحَابِكَ وَلَا يَقْبَلُ إِلَّا مِنْكَ وَمِنْ أَصْحَابِكَ: بشارة المصطفى، ص ٧٣

﴿٥٦٩٤﴾ الصادق ﷺ: قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا، وَاللَّهُ مَا أَرَادَ بِهَذَا غَيْرَكُمْ؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٣

﴿٥٦٩٥﴾ الرسول ﷺ: لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ وَصِرْتُ أَنَا وَجَبْرِئِيلُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ قَالَ جَبْرِئِيلُ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَوْضِعِي ثُمَّ رُخَّ بِي فِي النُّورِ زَحَةً فَإِذَا أَنَا بِمَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ تَعَالَى فِي صُورَةٍ عَلَى اللَّهِ اسْمُهُ عَلِيُّ سَاجِدٌ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَلِيِّ وَذُرِّيَّتِهِ وَمُجِبِّيهِ وَأَشْيَاعِهِ وَاتَّبَاعِهِ وَالْعَنُ مُبْغِضِيهِ وَأَعَادِيهِ وَحَسَادَهُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٩٧

﴿٥٦٩٦﴾ الباقر ﷺ: لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ إِلَّا لَنَا وَلِشِيعَتِنَا إِنْ شِيعَتُنَا هُمْ الْفَائِزُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٢٩

﴿٥٦٩٧﴾ الحجة ﷺ: لَوْ لَا اسْتِغْفَارُ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ لَهْلَكَ مَنْ عَلَيْهَا إِلَّا خَوَاصَّ الشَّيْعَةِ الَّتِي تُشَبِّهُ أَقْوَالَهُمْ أَفْعَالَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧

﴿٥٦٩٨﴾ الصادق ﷺ: مَا أَحَدٌ يَنْقَلِبُ مِنَ الْمَوْقِفِ مِنْ بَرِّ النَّاسِ وَفَاجِرِهِمْ وَمُؤْمِنِهِمْ وَكَافِرِهِمْ إِلَّا بِرَحْمَةٍ وَمَغْفِرَةٍ يُغْفِرُ لِلْكَافِرِ مَا عَمِلَ فِي سَنَّتِهِ وَلَا يُغْفِرُ لَهُ مَا قَبْلَهُ وَلَا مَا يَفْعَلُ بَعْدَ ذَلِكَ وَيُغْفِرُ لِلْمُؤْمِنِ مِنْ شِيعَتِنَا جَمِيعَ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَجَمِيعَ مَا يَعْمَلُهُ فِي سَنَّتِهِ بَعْدَ مَا يَنْصَرِفُ إِلَى أَهْلِهِ مِنْ يَوْمٍ يَدْخُلُ إِلَى أَهْلِهِ سَنَةً وَيُقَالُ لَهُ بَعْدَ ذَلِكَ قَدْ غُفِرَ لَكَ وَطَهِّرْتَ مِنَ الدَّنَسِ فَاسْتَقْبِلْ وَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ وَحَاجُّ غُفْرٍ لَهُ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَلَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ فِيمَا يَسْتَأْنِفُ وَذَلِكَ أَنْ تُذَرِكَ الْعِصْمَةُ مِنَ اللَّهِ فَلَا يَأْتِي بِكَبِيرَةٍ أَبَدًا فَمَا دُونَ الْكِبَائِرِ مَغْفُورٌ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٠

﴿٥٦٩٩﴾ الرسول ﷺ: مُثَلِّ لِي أُمَّتِي فِي الطَّيْنِ وَعَلَّمْتُ الْأَسْمَاءَ كَمَا عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا وَرَأَيْتُ أَصْحَابَ الرَّايَاتِ فَكَلَّمَا مَرَرْتُ بِكَ يَا عَلِيُّ وَبِشِيعَتِكَ اسْتَغْفَرْتُ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ١٥٣

﴿٥٧٠٠﴾ الصادق ﷺ: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ ﷺ مِنْ شِيعَتِنَا لَمْ يَرْجَعْ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٥

﴿٥٧٠١﴾ الصادق ﷺ: مِنْكُمْ وَاللَّهُ يَقْبَلُ وَلَكُمْ وَاللَّهُ يَغْفِرُ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٣١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۶۹۳﴾ ابوجارود گوید: در مکه یا منی به امام باقر علیه السلام گفتیم: «ای فرزند رسول خدا! چقدر حاجیان فراوانند!» فرمود: «چقدر حاجیان اندک‌اند! خداوند، تنها تو و یاران تو را می‌آمزد و جز از تو و یارانت نمی‌پذیرد».

﴿۵۶۹۴﴾ سخن خداوند متعال: «با سپاس پروردگار خود، تسبیح می‌گویند... و برای آنان که ایمان آوردند آمرزش می‌جویند». به خدا قسم؛ منظور این آیه جز شما نیست.

﴿۵۶۹۵﴾ آن‌گاه که شب معراج مرا به آسمان سیر دادند و من و جبرئیل به آسمان هفتم رسیدیم، جبرئیل گفت: ای محمد؛ اینجا جایگاه من است؛ مرا سوار بر نوری به سرعت روانه کرد؛ تا اینکه فرشته‌ای به شکل علی علیه السلام دیدم که نامش علی بود. و زیر عرش به سجده مشغول بود. و چنین می‌گفت: «خدا یا؛ علی و فرزندان و دوستداران و شیعیان و پیروانش را بیمارز و کینه‌ورزان نسبت به او و دشمنان و حسودانش را لعنت کن که تو بر همه چیز توانایی».

﴿۵۶۹۶﴾ خداوند جز ما و شیعیان ما را نمی‌آمزد و شیعیان ما رستگاران روز قیامت هستند.

﴿۵۶۹۷﴾ اگر استغفار بعضی از ما برای دیگران نبود، حتماً همه‌ی اهل زمین به‌جز خواصّ

شیعه هلاک می‌شدند؛ همان‌ها که حرفشان مثل عملشان است.

﴿۵۶۹۸﴾ هیچ‌کس از نیکوکار و گناهکار، مؤمن و کافر از موقف عرفات باز نمی‌گردد مگر اینکه رحمت و آمرزش خداوند شامل حالش می‌شود. گناهان آن سال کافر آمرزیده می‌شود ولی گناهان قبلی و گناهی که بعداً انجام می‌دهد بخشیده نمی‌شود. و برای مؤمنان پیرو ما آنچه تاکنون انجام داده و آنچه به مدت یک سال از آغاز سفرش و بعد از آن مرتکب شده، بخشیده می‌شود؛ به او گفته می‌شود: «از آلودگی پاک شدی و گناهانت آمرزیده شد؛ پس برخیز و عملت را از سر گیر». برای برخی از حاجیان نیز گناهی را که در طول عمر انجام داده‌اند، آمرزیده می‌شود و در آینده نیز گناهی بر ایشان نوشته نمی‌شود؛ البته این بدین معناست که به او عصمت داده شده و هرگز گناه کبیره انجام نمی‌دهد و گناه صغیره‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۶۹۹﴾ امّتم در گل به من نمایان شدند و همان‌گونه که اسماء به آدم تعلیم داده شد به من نیز همه‌ی آن‌ها آموزش داده شد و پیروان همه‌ی گروه‌ها را دیدم. یا علی؛ هرگاه که از کنار تو و پیروانت گذر کردم برایتان طلب آمرزش کردم.

﴿۵۷۰۰﴾ اگر شخصی از شیعیان ما امام حسین علیه السلام را زیارت کند، بر نمی‌گردد مگر آنکه تمام گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۷۰۱﴾ به خدا قسم که فقط از شما پذیرفته می‌شود؛ و به خدا سوگند که آمرزش فقط برای شماست.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٧٠٢﴾ الصادق عليه السلام: وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ فَاسْتَغْفِرْهُمْ وَ اللَّهُ لَكُمْ دُونَ هَذَا الْخَلْقِ؛ فضائل الشيعة، ص ٢١

﴿٥٧٠٣﴾ الباقر عليه السلام: وَيَحْكَا عَزِيزُ عَلَى اللَّهِ أَنْ يَغْفِرَ لِرَجُلٍ مِنْ شِيعَةِ عَلِيِّ عليه السلام؛ دعائم الإسلام،

ج ١، ص ٧٣

﴿٥٧٠٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اجْعَلْ لِشِيعَتِي مِنَ النَّارِ وَقَاءً وَلَهُمْ عِنْدَكَ رِضًا وَ

اغْفِرْ ذُنُوبَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٢٠٤

﴿٥٧٠٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: رَوَى أَبُو عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عليه السلام قَالَ خَرَجَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام يَوْمًا إِلَى الْمَسْجِدِ فَإِذَا قَوْمٌ مِنَ الشَّيْعَةِ فُعُودٌ فِيهِ فَقَالَ مَنْ أَنْتُمْ فَقَالُوا نَحْنُ شِيعَتُكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ فَمَا لِي لَا أَرَى عَلَيْكُمْ سِيَمَاءَ الشَّيْعَةِ فَقَالُوا مَا سِيَمَاءُ الشَّيْعَةِ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ عُمُشُ الْعُيُونِ مِنَ الْبُكَاءِ خُمُصُ الْبُطُونِ مِنَ الصَّيَامِ وَالظَّمْأُ صُفْرُ الْوُجُوهِ مِنَ السَّهَرِ يَحْسِبُهُمُ الْجَاهِلُ مَرَضَى وَمَا بِهِمْ مِنْ مَرَضٍ وَلَكِنْ فَرَقُ مِنَ الْحِسَابِ وَيَوْمِهِ أَمْرَضَهُمْ يَحْسِبُهُمْ أَهْلُ الْعَقْلَةِ سَكَارَى وَمَا هُمْ بِسَكَارَى وَلَكِنْ ذَكَرَ الْمَوْتَ أَسْكَرَهُمْ إِنَّ شَهِدُوا لَمْ يَعْرِفُوا وَإِنْ غَابُوا لَمْ يُفْتَقَدُوا وَإِنْ قَالُوا لَمْ يُصَدِّقُوا وَإِنْ سَكَتُوا لَمْ يُسْأَلُوا وَإِنْ أَسَاءُوا اسْتَغْفَرُوا؛ أعلام الدين، ص ١٣٥

﴿٥٧٠٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: يَا أَيُّهَا النَّاسُ دِينَكُمْ دِينَكُمْ فَإِنَّ السَّيِّئَةَ فِيهِ خَيْرٌ مِنَ الْحَسَنَةِ فِي غَيْرِهِ وَالسَّيِّئَةُ فِيهِ تُغْفَرُ وَالْحَسَنَةُ فِي غَيْرِهِ لَا تُقْبَلُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٦٤

﴿٥٧٠٧﴾ الصادق عليه السلام: يَا شِيعَةَ آلِ مُحَمَّدٍ أَغْطِيَتْكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْأَلُونِي وَغَفَرْتُ لَكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْتَغْفِرُونِي مَنْ أَتَانِي مِنْكُمْ بِوَلَايَةِ آلِ مُحَمَّدٍ أَسْكَنْتُهُ جَنَّتِي بِرَحْمَتِي؛ تأويل الآيات الظاهرة، ص ٤١١

﴿٥٧٠٨﴾ الصادق عليه السلام: يَا شِيعَةَ آلِ مُحَمَّدٍ قَدْ أَغْطَيْتُكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْأَلُونِي وَغَفَرْتُ لَكُمْ قَبْلَ أَنْ

تَسْتَغْفِرُونِي؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٣٦٢

﴿٥٧٠٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا عَلِيُّ اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى مَنْ قَلَّاهُمْ وَبَرَى مِنْكَ وَمِنْهُمْ وَاسْتَبَدَلَ بِكَ وَبِهِمْ وَمَالَ إِلَى عَدُوِّكَ وَتَرَكَكَ وَشِيعَتَكَ وَاخْتَارَ الضَّلَالَ وَنَصَبَ الْحَرْبَ لَكَ وَلِشِيعَتِكَ وَأَبْغَضَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَأَبْغَضَ مَنْ وَالَاكَ وَنَصَرَكَ وَاخْتَارَكَ وَبَذَلَ مُهْجَتَهُ وَمَالَهُ فِينَا يَا عَلِيُّ أَقْرَبَهُمْ مِنِّي السَّلَامَ مَنْ رَأَى مِنْهُمْ وَمَنْ لَمْ يَرِنِي وَأَعْلَمَهُمْ أَنَّهُمْ إِخْوَانِي الَّذِينَ أَشْتَأَقُ إِلَيْهِمْ فَلْيَلْقُوا عَمَلِي إِلَى مَنْ لَمْ يَبْلُغْ قَرْنِي مِنْ أَهْلِ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِي وَلْيَتَمَسَّكُوا بِحَبْلِ اللَّهِ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۷۰۲﴾ «فرشتگان با حمد و ستایش به تسبیح پروردگار مشغولند و برای مؤمنان طلب آمرزش می‌کنند» البته استغفار آنان فقط شما را فرا می‌گیرد نه این مردمان را.

﴿۵۷۰۳﴾ «وای بر تو! آیا بر خداوند سخت است که مردی از شیعیان علی (علیه السلام) را بیامرزد؟»

﴿۵۷۰۴﴾ «ای مهربان‌ترین مهربانان؛ نزد خودت برای پیروان من سپری قرار ده و از آنها خشنود باش و گناهشان را بیامرز.»

﴿۵۷۰۵﴾ «امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید: روزی امیرالمؤمنین (علیه السلام) به مسجد رفت که در آنجا گروهی از شیعیان نشسته بودند. فرمود: «شما کیستید؟» گفتند: «ما شیعیان تو هستیم». فرمود: «چرا در شما سیمای شیعیان را نمی‌بینم؟» گفتند: «سیمای شیعیان چگونه است؟» حضرت فرمود: «دیده‌هایشان از گریه‌ی زیاد به ضعف بینایی دچار شده و پشتشان از کثرت قیام خم شده، شکم‌ها از کثرت روزه به پشت چسبیده و چهره‌هایشان از شب‌زنده‌داری زرد گشته، نادانان می‌پندارند که آن‌ها مریض هستند ولی مریض نیستند؛ بلکه ترس از حساب و روز حسابرسی آن‌ها را بیمار کرده است. اهل غفلت می‌پندارند که آن‌ها مست هستند، اما آن‌ها مست نیستند بلکه یاد مرگ آن‌ها را از خود بی‌خود کرده است؛ اگر بین مردم باشند شناخته نمی‌شوند؛ و اگر از بین مردم بروند فقدانشان احساس نمی‌شود؛ و چون سخن بگویند کسی آن‌ها را تصدیق نمی‌کند؛ و چون ساکت شوند کسی از آن‌ها نمی‌پرسد؛ و چون کار ناشایستی انجام دهند، آمرزش می‌خواهند.»

﴿۵۷۰۶﴾ «ای مردم؛ دین خود را نگه دارید، دین خود را نگهدارید، زیرا گناه در آن بهتر از حسنه در غیر آن است. گناه در آن آمرزیده شود و حسنه در غیر آن پذیرفته نمی‌شود.»

﴿۵۷۰۷﴾ «ای شیعیان آل محمد؛ قبل از درخواست به شما عطا کردم و قبل از تقاضای آمرزش شما را آمرزیدم. هر کدام از شما که با ولایت محمد و آل محمد (علیهم السلام) پیش من بیاید او را به رحمت خود ساکن بهشت می‌کنم.»

﴿۵۷۰۸﴾ «ای شیعیان آل محمد؛ قبل از درخواست به شما عطا کردم و قبل از تقاضای آمرزش شما را آمرزیدم.»

﴿۵۷۰۹﴾ «ای علی؛ خشم خداوند بر آن دسته‌ای که دوستان تو را دشمن بدارند و از تو و آنان بیزاری جویند و به‌جای تو و دوستانت به دیگران ببیوندند و به دشمن تو رو کنند و تو و شیعیان تو را رها سازند و با شما آهنگ نبرد کنند و با خاندان ما دشمنی ورزند و با هر کس که تو را دوست بدارد و یاری کند و تو را از بین دیگران انتخاب کند و جان و مالش را در راه ما بدهد دشمن هستند، بسیار شدید است. ای علی، سلام مرا به آن‌ها برسان، آن‌ها که مرا دیده‌اند و آن‌ها که ندیده‌اند و به آن‌ها اعلام کن که آنان برادران من هستند و من مشتاق آن‌ها هستم و باید سیره‌ی عملی مرا به مردمی که زمان مرا درک نکرده‌اند برسانند؛ و باید به ریسمان خدا چنگ

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

وَلْيَعْتَصِمُوا بِهِ وَلْيَجْتَهِدُوا فِي الْعَمَلِ فَإِنَّا لَا نُخْرِجُهُمْ مِنْ هُدًى إِلَى ضَلَالَةٍ وَ أَخْبَرُهُمْ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ رَاضٍ عَنْهُمْ وَ أَنَّهُ يُبَاهِي مَلَائِكَتَهُ وَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ بِرَحْمَتِهِ وَ يَأْمُرُ الْمَلَائِكَةَ أَنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٤٧

﴿٥٧١٠﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ أَعْمَالَ شِيعَتِكَ تُعْرَضُ عَلَيَّ كُلَّ يَوْمٍ جُمُعَةٍ فَأَفْرَحُ بِصَالِحِ مَا يَبْلُغُنِي مِنْ أَعْمَالِهِمْ وَ أَسْتَغْفِرُ لِسَيِّئَاتِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٣٠٨

﴿٥٧١١﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ الْجَنَّةَ مُشْتَاقَةٌ إِلَيْكَ وَ إِلَى شِيعَتِكَ وَ إِنَّ مَلَائِكَةَ الْعَرْشِ الْمُقَرَّبِينَ يَفْرَحُونَ بِقُدُومِهِمْ وَ الْمَلَائِكَةُ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٤٠

﴿٥٧١٢﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى حَمَلَنِي ذُنُوبَ شِيعَتِكَ ثُمَّ غَفَرَهَا لِي وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٨٢

﴿٥٧١٣﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَ لِأَهْلِكَ وَ لِشِيعَتِكَ وَ مُحِبِّي شِيعَتِكَ وَ مُحِبِّي مُجِبِّي شِيعَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ٧٩

﴿٥٧١٤﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ شِيعَتَكَ مَغْفُورٌ لَهُمْ عَلَى مَا كَانَ فِيهِمْ مِنْ ذُنُوبٍ وَ غُيُوبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٧

﴿٥٧١٥﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ لَقَدْ مَثَلْتُ لِي أُمَّتِي فِي الطَّيْنِ حَتَّى رَأَيْتُ صَغِيرَهُمْ وَ كَبِيرَهُمْ أَرْوَاحًا قَبْلَ أَنْ تُخْلَقَ أَجْسَادُهُمْ وَ إِنِّي مَرَرْتُ بِكَ وَ بِشِيعَتِكَ فَاسْتَغْفَرْتُ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ١٨٠

﴿٥٧١٦﴾ الباقر ﷺ: يَا فَضِيلُ مَا لِلَّهِ عَزَّ ذِكْرُهُ حَاجٌ غَيْرُكُمْ وَ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا لَكُمْ؛ الكافي، ج ٨، ص ٢٨٨

﴿٥٧١٧﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ إِنِّي قَدْ جَعَلْتُ ذَلِكَ الْيَوْمَ عِيدًا لَكَ وَ لِأَهْلِ بَيْتِكَ وَ لِمَنْ تَبِعَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ شِيعَتِهِمْ، وَ آلَيْتُ عَلَى نَفْسِي بَعِزَّتِي وَ جَلَالِي وَ غُلُوِّي فِي مَكَانِي لِأَخْبُونٍ مِنْ تَعِيدَ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مُحْتَسِبًا ثَوَابَ الْخَافِقِينَ، وَ لَأَشْفَعَنَّهُ فِي أَقْرَبَائِهِ وَ ذَوِي رَحِمِهِ، وَ لَأَزِيدَنَّ فِي مَالِهِ إِنْ وَسَّعَ عَلَى نَفْسِهِ وَ عِيَالِهِ فِيهِ، وَ لَأَعْتِقَنَّ مِنَ النَّارِ فِي كُلِّ حَوْلٍ فِي مِثْلِ ذَلِكَ الْيَوْمِ أَلْفًا مِنْ مَوَالِيكُمْ وَ شِيعَتِكُمْ، وَ لَأَجْعَلََنَّ سَعِيَهُمْ مَشْكُورًا، وَ ذَنْبَهُمْ مَغْفُورًا؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١٢٤

﴿٥٧١٨﴾ الرسول ﷺ: يَا مُفَضَّلُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ اللَّهُمَّ حَمِّلْنِي ذُنُوبَ شِيعَةِ أَخِي وَ أَوْلَادِي الْأَوْصِيَاءِ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَ مَا تَأَخَّرَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ لَا تَفْضُخْنِي بَيْنَ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ مِنْ شِيعَتِنَا فَحَمَلَهُ اللَّهُ إِيَّاهَا وَ غَفَرَ جَمِيعَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٥٣، ص ٣٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

بزنند و بدان پناه برند و باید در عمل کوشش کنند؛ زیرا ما آن‌ها را از هدایت به گمراهی نبریم؛ و آنان را بشارت ده که خداوند عزّ و جل از آنان خشنود است و هر جمعه بر آن‌ها به رحمت نظر می‌کند و فرشتگان را فرمان می‌دهد تا برای آنان طلب آمرزش کنند.

﴿۵۷۱۰﴾ ای علی؛ اعمال شیعیان تو در هر روز جمعه بر من عرضه می‌شود؛ پر از اعمال نیک آنان که به من رسیده مسرور شده و برای گناهانشان آمرزش پروردگار را درخواست می‌کنم.

﴿۵۷۱۱﴾ ای علی؛ بهشت مشتاق توس و فرشتگان مقرب عرش از ورود شیعیان خوشحال می‌شوند و همه‌ی فرشتگان برای آنان آمرزش می‌خواهند.

﴿۵۷۱۲﴾ ای علی؛ خدای تبارک و تعالی گناهان شیعی‌ی تو را بر دوش من نهاد، آن‌گاه به خاطر من آنان را بخشید و این است سخن خداوند عزّوجلّ: «لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ».

﴿۵۷۱۳﴾ ای علی؛ خدا تو و خانواده و شیعیان و دوستداران پیروان و دوستداران دوستداران پیروانت را آمرزیده است.

﴿۵۷۱۴﴾ ای علی؛ هرگونه گناه و عیبی از شیعیان تو آمرزیده است.

﴿۵۷۱۵﴾ ای علی؛ امت من هنگامی که گل بودند برای من ظاهر شدند و من کوچک و بزرگ آن‌ها را مشاهده کردم و آن‌ها هنوز روح بودند و جسد‌های آن‌ها خلق نشده بود، شیعیان تو بر من گذشتند و من برای آن‌ها استغفار کردم.

﴿۵۷۱۶﴾ ای فضیل! به خدا قسم؛ اعمال حج فقط از شما پذیرفته است و فقط گناه شما بخشیده می‌شود.

﴿۵۷۱۷﴾ ای محمدﷺ؛ من امروز (روز نهم ربیع‌الأول) را برای تو و خانواده‌ات و پیروان مؤمن آن‌ها و شیعیانشان عید قرار داده‌ام و به عزّت و جلال و بزرگی‌ام سوگند که به کسی که این روز را عید بگیرد، ثواب شرق تا غرب عالم را بر او حساب کنم و او را در حق نزدیکان و بستگانش شفیع می‌کنم؛ و اگر در آن روز برای خودش و خانواده‌اش هزینه‌ای کند، روزی‌اش را افزون می‌کنم؛ و هر سال در چنین روزی هزار نفر از شیعیان و پیروانتان را از آتش آزاد کرده و از تلاششان قدردانی می‌کنم و گناهشان را می‌آمرزم.

﴿۵۷۱۸﴾ ای مفضل؛ پیامبر گفت: «خدایا؛ گناهان گذشته و آینده‌ی شیعیان برادرم (علی بن ابی طالب علیّه السلام) و اولادم را که جانشینان من هستند تا روز قیامت به من واگذار کن و مرا در میان پیامبران در مورد اعمال پیروانم رسوا مگردان». خدا هم گناهان آن‌ها را به پیامبر واگذار کرد و همه‌ی آنان را بخشید.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٧١٩﴾ الرسول ﷺ: يَقُولُ جَبْرِئِيلُ يَا فَاطِمَةُ ﷺ سَلِي حَاجَتَكَ فَتَقُولِينَ يَا رَبِّ شِيعَتِي يَقُولُ اللَّهُ قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَتَقُولِينَ يَا رَبِّ شِيعَةُ شِيعَتِي يَقُولُ اللَّهُ أَنْطَلِقِي فَمَنْ اغْتَضَمَ بِكَ فَهُوَ مَعَكَ فِي الْجَنَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٥٣
١٩-٤-٤-التَّصْدِيقُ

﴿٥٧٢٠﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ عِبَادِي آمَنَ بِي وَصَدَّقَ بَكَ وَصَلَّى فِي مَسْجِدِكَ رُكْعَتَيْنِ عَلَى خَلَاءٍ مِنَ النَّاسِ إِلَّا غَفَرْتُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٤٦، ص ١٥٠
﴿٥٧٢١﴾ أمير المؤمنين ﷺ: اغْفِرْ لِلْأَحْيَاءِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الَّذِينَ وَحَدُّوكَ وَصَدَّقُوا رَسُولَكَ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٧٥
٢٠-٤-٤-الصَّلَوَاتُ

﴿٥٧٢٢﴾ الصادق ﷺ: الصَّدَقَةُ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ وَيَوْمُهَا بِأَلْفٍ وَالصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ بِأَلْفٍ مِنَ الْحَسَنَاتِ وَيَحُطُّ اللَّهُ فِيهَا أَلْفًا مِنَ السَّيِّئَاتِ وَيَرْفَعُ فِيهَا أَلْفًا مِنَ الدَّرَجَاتِ وَإِنَّ الْمُصَلِّيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ يَزْهَرُ نُورُهُ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَى يَوْمِ تَقُومُ السَّاعَةُ وَإِنَّ مَلَائِكَةَ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ لَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَكُ الْمُوَكَّلُ بِقَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٤١٣

﴿٥٧٢٣﴾ الصادق ﷺ: اللَّهُمَّ فَاجْعَلْ خُطُواتِي عَنْهُ كَفَّارَةً لِمَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَصَلَوَاتِي عَنْهُ شَاهِدَةً لَهُ بِصِدْقِ الْإِيمَانِ مُثَبِّتَةً لَهُ فِي دِيوَانِ الْغُفْرَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ٢٥٨
﴿٥٧٢٤﴾ الرضا ﷺ: إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا صَلَّى عَلَى وَلَمْ يُصَلِّ عَلَى آلِي لُفَّتْ تِلْكَ الصَّلَاةُ فَضْرَبَ بِهَا وَجْهَهُ وَإِذَا صَلَّى عَلَى وَآلِي غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٠
﴿٥٧٢٥﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ وَكُلَّ بِي مَلَائِكَةٍ لَا أَدُكُرُ عِنْدَ عَبْدٍ مُسْلِمٍ فَيُصَلِّي عَلَى آلِي إِلَّا قَالَ ذَانِكَ الْمَلَكَانِ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٨٥

﴿٥٧٢٦﴾ الصادق ﷺ: إِنَّ الْمُصَلِّيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ وَيَوْمَ الْجُمُعَةِ يَزْهَرُ نُورُهُ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَى يَوْمِ السَّاعَةِ وَإِنَّ مَلَائِكَةَ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَالْمَلَكُ الْمُوَكَّلُ بِقَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ لَهُ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ تأويل الآيات الظاهرة، ص ٤٥٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۷۱۹﴾ ای فاطمه؛ جبرئیل به تو می گوید: حاجت خود را بخواه! و تو می گویی: «پروردگارا! من شیعیان خود می خواهم». خدای رؤوف می فرماید: «من گناه آنان را آمرزیدم». تو می گویی: «پروردگارا! من شیعیان خود و دوستان ایشان را می خواهم». خدای سبحان می فرماید: «برو هرکدام از آنان را که دست به دامن تو شود وارد بهشت کن!»

۱۹-۴-۴- تصدیق و راست دانستن دعوت پیامبر ﷺ

﴿۵۷۲۰﴾ هر بنده ای از بندگانم که به من ایمان آورد و نبوت تو را تصدیق نماید و وقتی مسجد خالی از مردم باشد در آن دو رکعت نماز بخواند، تمام گناهان گذشته و آینده اش را می بخشم.

﴿۵۷۲۱﴾ مردان و زنان مؤمن زنده را پیامرز، کسانی که تو را به یگانگی پرستیدند و رسولت را تصدیق کردند.

۲۰-۴-۴- صلوات

﴿۵۷۲۲﴾ ثواب صدقه دادن در روز و شب جمعه، هزار برابر است و درود فرستادن بر پیامبر و خاندان او موجب هزار حسنه و زدودن هزار بدی و رسیدن به هزار درجه است، آن که در شب جمعه بر پیامبر درود می فرستد تا روز قیامت پرتوش در آسمان ها درخشان است و فرشتگان آسمان ها برای او طلب آمرزش می کنند و فرشته ی گماشته بر مرقد پیامبر ﷺ تا روز قیامت برای او آمرزش می خواهد.

﴿۵۷۲۳﴾ خداوند! گام هایی را که برای این زیارت (به نیابت از این شخص) برداشتم، کفاره ی گناهانی که پیش از این مرتکب شده است، قرار بده؛ و درودها و دعاها را گواه صدق و راستی ایمانش قرار ده و در پرونده ی آمرزیدگان نام او را ثبت کن.

﴿۵۷۲۴﴾ هنگامی که بنده ای بر من صلوات بفرستد ولی بر خاندان من صلوات نفرستد، این صلوات درهم می پیچد و به صورتش کوبیده می شود، ولی وقتی بر من و بر خاندان من صلوات بفرستد، آمرزیده می شود.

﴿۵۷۲۵﴾ خداوند دو فرشته را مأمور من کرده است؛ نزد هیچ یک از بندگان مسلمان یاد نشوم که او بر من صلوات فرستد، مگر آنکه آن دو فرشته ی موکل می گویند: «خداوند او را بیامرزد».

﴿۵۷۲۶﴾ آن کس که در شب جمعه بر پیامبر درود می فرستد، پرتوش تا روز قیامت در آسمان ها درخشان است و فرشتگان آسمان ها برای او طلب آمرزش می کنند و فرشته ی گماشته بر مرقد پیامبر ﷺ تا روز قیامت برای او طلب آمرزش می کند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٧٢٧﴾ الباقر عليه السلام: فَإِنْ ذَكَرَ أَنَّهُ جَرَى مِنْهُ خَيْرٌ حَمِدَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَكَبَّرَهُ عَلَى تَوْفِيقِهِ وَ
إِنْ ذَكَرَ مَعْصِيَةً أَوْ تَقْصِيرًا اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى تَرْكِ مُعَاوَدَتِهِ وَمَحَا ذَلِكَ عَنْ نَفْسِهِ
بِتَجْدِيدِ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٥١

﴿٥٧٢٨﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ أُمَّتِي يَذْكُرُنِي ثُمَّ صَلَّى عَلَى إِيَّاهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَإِنْ
كَانَ أَكْثَرَ مِنْ رَمَلٍ عَالِجٍ؛ جامع الأخبار، ص ٥٩

﴿٥٧٢٩﴾ مِنْ سِرِّ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام فِي الصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
فِي الْأَوَّلِينَ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي الْآخِرِينَ وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمَلَأِ
الْأَعْلَى وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمُرْسَلِينَ اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالشَّرَفَ وَ
الْفَضِيلَةَ وَالدَّرَجَةَ الْكَبِيرَةَ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَلَمْ أَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رُؤْيَاهُ
وَارْزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَتَوْفِيقِي عَلَى مِلَّتِهِ وَاسْتَقْنِي مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِغًا هَنِيئًا لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ
أَبَدًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ كَمَا آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ وَلَمْ أَرَهُ فَعَرِّفْنِي فِي الْجَنَّةِ وَجْهَهُ اللَّهُمَّ
بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَسَلَامًا فَإِنَّ مَنْ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ بِهَذِهِ الصَّلَوَاتِ هُدِمَتْ ذُنُوبُهُ وَ
غُفِرَتْ خَطَايَاهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٦٦

﴿٥٧٣٠﴾ الرسول ﷺ: وَمَنْ صَلَّى عَلَى يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَتْ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦،

ص ٧٢

﴿٥٧٣١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ صَلَاةٍ وَاسْتَغْفَرَ
مِائَةَ مَرَّةٍ وَقَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَ لَهُ الْبُتَّةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧١

﴿٥٧٣٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى عَلَى فِي كِتَابٍ لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ تَسْتَغْفِرُ لَهُ مَا دَامَ اسْمِي فِي

ذَلِكَ الْكِتَابِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٧١

﴿٥٧٣٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى عَلَى كُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَفِي كُلِّ لَيْلَةٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ حُبًّا لِي وَ
شَوْقًا إِلَيَّ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ ذُنُوبَهُ تِلْكَ اللَّيْلَةُ وَذَلِكَ الْيَوْمُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٣١

﴿٥٧٣٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى عَلَى يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ خَطِيئَتَهُ ثَمَانِينَ سَنَةً؛

جامع الأخبار، ص ٦٠

«صفات و رفتار فرد نسبت به ولی»

﴿۵۷۲۷﴾ اگر از عمل خیری که انجام داده یاد کند بهتر است و سپاس و شکر خدا را به جا آورد. و در مقابل این موفقیت، خدا را به عظمت و بزرگی یاد کند. و اگر از گناه یا تقصیری یاد شد، با تصمیم بر عدم بازگشت، طلب آمرزش کند؛ و با تجدید صلوات و درود بر پیامبر اکرم ﷺ و خاندان پاکش آن را از بین ببرد.

﴿۵۷۲۸﴾ هرکس از اَمِّم، مرا یاد کند و بر من درود فرستد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد اگرچه بیش از ریگ‌های انبوه باشد.

﴿۵۷۲۹﴾ از اسرار خاندان محمد ﷺ درود فرستادن بر آنان، بعد از درود بر پیامبر و خاندان اوست. «خدایا، بر محمد ﷺ و خاندان محمد، در میان گذشتگان درود بفرست؛ و بر محمد ﷺ و خاندان محمد، در میان باقی‌ماندگان درود بفرست؛ و بر محمد و خاندان محمد در جایگاه والای درود بفرست؛ و بر محمد ﷺ و خاندان محمد، در میان فرستادگان درود بفرست؛ خدایا، به محمد، دستاویز و شرافت و برتری و مرتبه‌ی بزرگتری عطا کن؛ خدایا، من به محمد ﷺ ایمان آورده‌ام، ولی او را ندیده‌ام؛ پس در قیامت از دیدن او محروم نکن و همشینی با او را روزی‌ام کن و جانم را در پابندی به دین او بستان و مرا از حوض او، نوشیدی‌ای که گوارا و خوشگوار باشد و بعد از آن، هرگز تشنگی نباشد، بنوشان، که تو بر هر چیزی توانایی؛ خدایا، چنان که بدون دیدن، به محمد ﷺ ایمان آوردم، تو نیز در بهشت صورت او را به من بشناسان؛ خدایا، از طرف من درود فراوان و سلام به روح محمد ﷺ برسان». هرکس با این صلوات‌ها بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، گناهانش از بین رفته و اشتباهاتش پاک می‌شوند.

﴿۵۷۳۰﴾ هرکس روز جمعه صد مرتبه بر من درود بفرستد، گناهان هشتاد ساله‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۷۳۱﴾ هرکس در روز جمعه صد مرتبه بر محمد و خاندان او درود بفرستد و صد مرتبه استغفار کند و صد مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، [همه‌ی گناهانش] آمرزیده می‌شود.

﴿۵۷۳۲﴾ هرکس در نوشته‌ای بر من درود فرستد، تا زمانی که اسم من در آن نوشته است، فرشتگان برای او طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۵۷۳۳﴾ هرکس از روی محبت و شوق در هر روز سه مرتبه و در هر شب سه مرتبه بر من صلوات بفرستد، حقّی بر عهده‌ی خداوند قرار می‌گیرد که گناهانش را در آن شب و روز می‌آمرزد.

﴿۵۷۳۴﴾ هرکس در روز جمعه صد مرتبه صلوات بفرستد، خداوند لغزش‌های هشتاد سال او را می‌آمرزد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٧٣٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ آغِطَاهُ اللَّهُ أَجْرَ اثْنَيْنِ وَ سَبْعِينَ شَهِيداً وَ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَ قَالَ ﷺ مَا مِنْ أَحَدٍ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً وَ أَسْمَعَ حَافِظِيهِ إِلَّا أَنْ لَا يَكْتُبَا ذَنْبَهُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَ قَالَ ﷺ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِائَةً مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ خَطِيئَتَهُ ثَمَانِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٦٤

﴿٥٧٣٦﴾ الصادق ﷺ: عَنْ مَالِكِ بْنِ الْجَهْنِيِّ قَالَ: نَاوَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ﷺ شَيْئاً مِنَ الرِّيحَا حِينَ فَآخَذَهُ فَشَمَّهُ وَ وَضَعَهُ عَلَى عَيْنَيْهِ ثُمَّ قَالَ مَنْ تَنَاوَلَ رِيحَانَةً فَشَمَّهَا وَ وَضَعَهَا عَلَى عَيْنَيْهِ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لَمْ تَقَعْ عَلَى الْأَرْضِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٢، ص ١٧١

﴿٥٧٣٧﴾ الصادق ﷺ: وَ قَدْ أَمَرَكَ بِالصَّلَاةِ عَلَى حَبِيبِهِ مُحَمَّدٍ ﷺ فَأَوْصِلْ صَلَاتَهُ بِصَلَاتِهِ وَ طَاعَتَهُ بِطَاعَتِهِ وَ شَهَادَتَهُ بِشَهَادَتِهِ وَ انْظُرْ إِلَى أَنْ لَا تَفُوتَكَ بَرَكَاتُ مَعْرِفَةِ حُرْمَتِهِ فَتُحْرَمَ عَنْ فَائِدَةِ صَلَاتِهِ وَ أَمْرِهِ بِالِاسْتِغْفَارِ لَكَ وَ الشَّفَاعَةِ فِيكَ إِنْ أَتَيْتَ بِالْوَاجِبِ فِي الْأَمْرِ وَ النَّهْيِ وَ السُّنَنِ وَ الْأَدَابِ وَ تَعَلَّمَ جَلِيلَ مَرْتَبَتِهِ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٧

﴿٥٧٣٨﴾ الرسول ﷺ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ قَوْلَ اللَّهِ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ كَيْفَ هُوَ فَقَالَ ﷺ هَذَا مِنَ الْعِلْمِ الْمَكْنُونِ وَ لَوْ لَا أَنَّكُمْ سَأَلْتُمُونِي مَا أَخْبَرْتُكُمْ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَ كُلَّ بِيٍّ مَلَائِكَةٍ فَلَا أَذْكَرُ عِنْدَ مُسْلِمٍ فَيُصَلِّي عَلَى إِلَّا قَالَ لَهُ ذَانِكَ الْمَلَكَانِ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَ قَالَ اللَّهُ وَ مَلَائِكَتُهُ آمِينَ وَ لَا أَذْكَرُ عِنْدَ مُسْلِمٍ فَلَا يُصَلِّي عَلَى إِلَّا قَالَ لَهُ الْمَلَكَانِ لَا غَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَ قَالَ اللَّهُ وَ مَلَائِكَتُهُ آمِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٥٢

﴿٥٧٣٩﴾ الرسول ﷺ: يَا فَاطِمَةُ مِنْ صَلَّيْ عَلَيْكَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢١١

﴿٥٧٤٠﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ مَنْ أَحْيَاهَا بِتَكْبِيرٍ وَ تَهْلِيلٍ وَ تَسْبِيحٍ وَ دُعَاءٍ وَ صَلَاةٍ وَ قِرَاءَةٍ وَ تَطَوُّعٍ وَ اسْتِغْفَارٍ كَانَتْ الْجَنَّةُ لَهُ مَنْزِلاً وَ مَقِيلاً وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٤

٢١-٤-٤- طلبُ الاستِغفارِ مِنْهُمْ وَ ر. به: ٣-٤

﴿٥٧٤١﴾ الرسول ﷺ: أَنْ بُرِيدَةَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ اسْتَغْفِرْ لِي فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ حَتَّى يَأْتِيَ عَلَى فَلَمَّا جَاءَ عَلَى طَلَبِ بُرِيدَةَ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ لِعَلِّي ﷺ إِنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُ اسْتَغْفِرَ لَهُ فَاسْتَغْفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٣٢٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۷۳۵﴾ هرکس بگوید: «خدایا! بر محمد و خاندانش درود بفرست»، خداوند اجر هفتاد و دو شهید به او عطا می کند و از گناهانش پاک می شود همان گونه که از مادرش متولد شده است. و نیز پیامبر ﷺ می فرماید: «کسی نیست که بر من یک بار درود فرستد و دو فرشته‌ی محافظش بشنوند، مگر آنکه تا سه روز، گناهی برایش نمی نویسند». و فرمود: «هرکس روز جمعه صد مرتبه بر من درود فرستد، خداوند گناه هشتاد سالش را می آمرزد».

﴿۵۷۳۶﴾ مالک بن جهنی گوید: گلی به امام صادق (علیه السلام) تقدیم کردم. گرفت و بویید و بر دو دیده نهاد و فرمود: «هرکس گلی را بگیرد و بویید، بر دیدگان نهد و بگوید: «پروردگارا! بر محمد و خاندانش درود فرست» بر زمین نگذارد تا آمرزیده شود».

﴿۵۷۳۷﴾ خداوند متعال تو را به صلوات بر حبیب او حضرت محمد ﷺ امر کرده؛ پس درود خدا را به صلوات او و طاعت خدا را به طاعت او و شهادت به خدا را به شهادت او پیوند بده و مراقب باش برکات شناخت مقام و جایگاهش، از دست تو نرود که در این صورت از فوائد صلوات او و استغفارش برای تو به امر خدا و شفاعتش در مورد خودت، محروم خواهی شد؛ به شرطی که به امر و نهی و آداب و سنن واجب عمل کنی و به مقام والای او نزد خداوند عزیز و بزرگوار، آشنا باشی.

﴿۵۷۳۸﴾ ای رسول خدا! سخن خداوند والامرتبه: «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا» را چگونه یافتی؟ آن حضرت پاسخ داد: «این آیه‌ی کریمه از جمله علوم پنهان است که اگر چنانچه شما از آن سؤال نمی کردید من از آن به شما خبر نمی دادم و تفسیر آن را بیان نمی کردم. خداوند دو فرشته بر من موکل گردانیده است که اگر نزد یکی از مسلمانان یادی از من شود و او بر من صلوات فرستد، آن دو فرشته برای او آمرزش می خواهند و خداوند و دیگر فرشتگان آمین می گویند. ولی اگر نزد یکی از مسلمانان یادی از من شود و او بر من صلوات نفرستد، آن دو فرشته خواهند گفت: «خدا تو را نیامرزد» و خداوند و دیگر فرشتگان آمین می گویند.

﴿۵۷۳۹﴾ ای فاطمه! هر که بر تو درود فرستد، خدا او را می آمرزد.

﴿۵۷۴۰﴾ ای محمد ﷺ؛ هرکس با تکبیر و تهلیل و تسبیح و دعا و نماز و قرائت [قرآن] و اعمال مستحب و استغفار، این شب را زنده بدارد، بهشت منزل و محل آسایش او خواهد بود و خداوند گناهان گذشته و آینده اش را می آمرزد.

۲۱-۴-۴- طلب آمرزش خواهی از ایشان

﴿۵۷۴۱﴾ بریده به پیامبر ﷺ عرض کرد: «ای رسول خدا! برای من طلب آمرزش کن». پیامبر فرمود: «صبر کن، تا علی بیاید». و چون علی آمد، بریده از او طلب آمرزش کرد. پیامبر به علی فرمود: «برای بریده طلب آمرزش کن». علی (علیه السلام) نیز برای او آمرزش طلبید و خداوند توبه‌ی او را پذیرفت.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

٢٢-٤-٤- الإطاعةُ

﴿٥٧٤٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَمَّا الْمُطِيعُونَ لَنَا فَسَيَغْفِرُ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ امْتِنَانًا إِلَى إِحْسَانِهِمْ قَالُوا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنِ الْمُطِيعُونَ لَكُمْ قَالَ الَّذِينَ يُوحِّدُونَ رَبَّهُمْ وَيَصِفُونَهُ بِمَا يَلِيقُ بِهِ مِنَ الصِّفَاتِ وَيُؤْمِنُونَ بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ عليه السلام وَيُطِيعُونَ اللَّهَ فِي إِتْيَانِ فَرَائِضِهِ وَتَرْكِ مَحَارِمِهِ وَيُخَيِّشُونَ أَوْقَاتَهُمْ بِذِكْرِهِ وَبِالصَّلَاةِ عَلَى نَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ آلِهِ الطَّيِّبِينَ وَيَتَّقُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمُ الشُّحَّ وَالْبُخْلَ وَيُودُّونَ كُلَّ مَا فَرَضَ عَلَيْهِمْ مِنَ الزَّكَاةِ وَلَا يَمْنَعُونَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٦٣

﴿٥٧٤٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام:

أَنْتَ الْإِمَامُ الَّذِي نَرْجُو بِطَاعَتِهِ يَوْمَ النِّجَاةِ مِنَ الرَّحْمَنِ غُفْرَانًا

الكافي، ج ١، ص ١٥٥

﴿٥٧٤٤﴾ الرسول عليه السلام: وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيًّا وَإِمَامًا فَرَضَ طَاعَتَهُ عَلَى الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَعَلَى التَّابِعِينَ بِإِحْسَانٍ وَعَلَى الْبَادِي وَالْحَاضِرِ وَعَلَى الْعَجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ وَعَلَى الْحُرِّ وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ وَعَلَى الْأَبْيَضِ وَالْأَسْوَدِ وَعَلَى كُلِّ مَوْجُودٍ مَاضٍ حُكْمُهُ وَجَازٍ قَوْلُهُ وَنَافِذٍ أَمْرُهُ مُلْعُونٌ مَنْ خَالَفَهُ وَمَرْحُومٌ مَنْ صَدَّقَهُ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لِمَنْ سَمِعَ وَأَطَاعَ لَهُ؛ التحصين لابن طاووس، ص ٥٨٠

﴿٥٧٤٥﴾ وَقَفْتُ بِهَذَا الْمَقَامِ الشَّرِيفِ رَجَاءً مَا عِنْدَكَ لِزَوَارِهِمْ وَالْمُطِيعِينَ لَهُمْ مِنَ الرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٥٧

٢٣-٤-٤- مَعْرِفَةُ الْإِمَامِ (حَقُّهُ وَحُرْمَتُهُ وَوَلَايَتُهُ)

﴿٥٧٤٦﴾ الرسول عليه السلام: يَا عَلِيُّ طُوبَى لِمَنْ أَحَبَّكَ وَصَدَّقَ بِكَ وَوَيْلٌ لِمَنْ أَبْغَضَكَ وَكَذَّبَ بِكَ مُجْبُوكٌ مَعْرُوفُونَ فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ وَالْأَرْضِ السَّابِعَةِ السُّفْلَى وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ هُمْ أَهْلُ الدِّينِ وَالْأُورَعِ وَالسَّمْتِ الْحَسَنِ وَالتَّوَاضُعِ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَاشِعَةُ أَبْصَارِهِمْ وَجَلَّةَ قُلُوبُهُمْ لَذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَقَدْ عَرَفُوا حَقَّ وَلَايَتِكَ وَآلِسْتَهُمْ نَاطِقَةٌ بِفَضْلِكَ وَأَعْيُنُهُمْ سَاكِبَةٌ تَحْنُنًا عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَائِمَّةِ مِنْ وَلَدِكَ يَدِينُونَ اللَّهَ بِمَا أَمَرَهُمْ بِهِ فِي كِتَابِهِ وَجَاءَهُمْ بِهِ الْبُرْهَانُ مِنْ سُنَّةِ نَبِيِّهِ عَامِلُونَ بِمَا يَأْمُرُهُمْ بِهِ أَوَّلُو الْأَمْرِ مِنْهُمْ مُتَوَاصِلُونَ غَيْرُ مُتَقَاطِعِينَ مُتَحَابُّونَ غَيْرُ مُتَبَاغِضِينَ إِنْ الْمَلَائِكَةُ لَتُصَلِّيَ عَلَيْهِمْ وَتُؤْمِنُ عَلَى دُعَائِهِمْ وَتَسْتَغْفِرُ لِلْمُذْنِبِ مِنْهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٥٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

۲۲-۴-۴- پیروی

﴿۵۷۴۲﴾ کسانی که از ما اطاعت می‌کنند، خداوند به‌زودی گناهان آن‌ها را می‌آمرزد و به خاطر کارهای نیکشان بر آن‌ها مَنّت می‌گزارد؛ گفتند: «یا امیرالمؤمنین؛ پیروان شما چه کسانی هستند؟» فرمود: «کسانی که خدا را به یگانگی می‌شناسند و او را با صفات شایسته وصف می‌کنند و به محمد ﷺ به‌عنوان پیامبر اعتقاد دارند و خداوند را در انجام واجبات اطاعت می‌کنند و از محرّمات دست‌باز می‌دارند؛ اوقات خود را با یاد خدا زنده نگاه می‌دارند، و بر محمد و خاندان او درود می‌فرستند و از بخل و حسادت خودداری می‌نمایند و زکاتی را که خداوند واجب کرده ادا می‌کنند و آن را از مستحقّان و نیازمندان دریغ نمی‌دارند».

﴿۵۷۴۳﴾ تویی آن امام برحق که با فرمان‌برداری از او، در روز نجات، از درگاه خداوند امید آمرزش داریم.

﴿۵۷۴۴﴾ بدانید که خداوند علی علیه السلام را برای شما به منصب ولایت و امامت منصوب فرموده و فرمان‌برداری از او بر مهاجران و انصار و کسانی که از آنان به نیکی پیروی کرده و پس از ایشان می‌آیند، واجب است؛ و بر همه‌ی شهرنشینان و صحرائنشینان و بر عجم و عرب و آزاده و برده و کوچک و بزرگ، و سپید و سیاه اطاعت از او واجب و فرمان و گفتار و حکم او جاری و روان است. هرکس با او مخالفت کند نفرین‌شده و هرکس از او پیروی کند مورد مهر و رحمت است؛ و هرکس او را تصدیق و از او فرمان‌برداری کند، مورد آمرزش خداوند است.

﴿۵۷۴۵﴾ در این مکان شریف به امید رحمت و آمرزشی که نزد تو برای زائران و فرمانبران آن‌ها وجود دارد، ایستاده‌ام.

۲۳-۴-۴- شناخت امام (حقّ امام، حرمت امام و ولایت امام)

﴿۵۷۴۶﴾ ای علی؛ خوشا به حال آن کس که تو را دوست بدارد و تو را باور کند و وای بر آن کس که دشمن تو باشد و تو را تکذیب کند، دوستان تو در آسمان هفتم و طبقه‌ی هفتم زمین و میان این دو شناخته شده‌اند. آن‌ها اهل دین و پارسایی و سیمای زیبا و فروتنی برای خداوند عزّ و جل هستند؛ چشم‌هایی افتاده و دل‌هایی ترسان از یاد خدا دارند؛ آنان حقّ ولایت تو را شناخته و زبانشان به فضیلت تو گویا و چشم‌های آن‌ها از جهت دلدادگی به تو و امامانی که از نسل تو هستند گریان است. آنچه را که خداوند در کتابش به آن‌ها امر فرموده و روش پیامبر، ایشان را به آن راهنمایی کرده باور دارند و به آنچه پیشوایان و صاحبان امر، آنان را فرمان دهند عمل می‌کنند. به هم پیوسته‌اند و از یکدیگر نمی‌برند. دوست و دوستدار یکدیگرند و با هم دشمنی ندارند. فرشتگان بر آن‌ها درود می‌فرستند و دعای آن‌ها را آمین می‌گویند و برای گناهکارانشان از خداوند طلب آمرزش می‌کنند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

- ﴿٥٧٤٧﴾ الباقر (عليه السلام): مَنْ عَرَفَنَا وَاقْرَأَ بَوْلَايَتَنَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٥٨
- ﴿٥٧٤٨﴾ الصادق (عليه السلام): الظَّالِمُ لِنَفْسِهِ مِمَّا مَنْ لَا يَعْرِفُ حَقَّ الْإِمَامِ وَالْمُقْتَصِدُ مِمَّا الْعَارِفُ بِحَقِّ الْإِمَامِ وَالسَّابِقُ بِالْخَيْرَاتِ هُوَ الْإِمَامُ وَهَؤُلَاءِ كُلُّهُمْ مَغْفُورٌ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٢١٣
- ﴿٥٧٤٩﴾ الباقر (عليه السلام): إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَمَّا قُبِضَ الْحُسَيْنُ (عليه السلام) بَعَثَ إِلَيْهِ أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ شُعْنًا غُبْرًا يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٤٩
- ﴿٥٧٥٠﴾ الرضا (عليه السلام): أَذْنَى مَا يُنَابِ بِهِ زَائِرُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) بِشَطِّ الْفُرَاتِ إِذَا عَرَفَ حَقَّهُ وَ حُرْمَتَهُ وَ وَلَايَتَهُ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢
- ﴿٥٧٥١﴾ الرضا (عليه السلام): إِنِّي سَأَقْتُلُ بِالسَّيِّئِ مَظْلُومًا فَمَنْ زَارَنِي عَارِفًا بِحَقِّي غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٨
- ﴿٥٧٥٢﴾ الصادق (عليه السلام): فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ قَالَ قُلْ لِلَّذِينَ مَنَّا عَلَيْهِمْ بِمَعْرِفَتِنَا أَنْ يُعْرِفُوا الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ فَإِذَا عَرَفُوهُمْ فَقَدْ غُفِرَ لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ٢٤٠
- ﴿٥٧٥٣﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ آتَى الْكَعْبَةَ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّنَا وَ حُرْمَتِنَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَ حُرْمَتِهَا لَمْ يَخْرُجْ مِنْ مَكَّةَ إِلَّا وَ قَدْ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٦٢
- ﴿٥٧٥٤﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ يَعْرِفُ مِنْ حَقِّنَا وَ حُرْمَتِنَا مَا عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَ حُرْمَتِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ؛ تفسير العياشي، ج ١، ص ١٨٩
- ﴿٥٧٥٥﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ بِمَعْرِفَةٍ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّنَا وَ حُرْمَتِنَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَ حُرْمَتِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ كَفَاهُ هَمَّ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٤١
- ﴿٥٧٥٦﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ آتَى قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَارِفًا بِحَقِّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢
- ﴿٥٧٥٧﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ (عليه السلام) عَارِفًا بِحَقِّهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ أَلْفِ حَجَّةٍ مَقْبُولَةٍ وَ أَلْفِ عُمْرَةٍ مَقْبُولَةٍ وَ غَفَرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٥٧
- ﴿٥٧٥٨﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ (عليه السلام) عَارِفًا بِحَقِّهِ يَأْتِمُ بِهِ غَفَرَ [اللَّهُ] لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ كامل الزيارات، ص ١٣٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۷۴۷﴾ هرکس ما را بشناسد و به ولایت ما اقرار کند، خدا گناهانش را می‌آمرزد.
﴿۵۷۴۸﴾ ستم‌کننده بر خویشان، کسی است که حقّ امام را نشناسد و میانه‌رو کسی است که عارف به امام باشد و سبقت‌گیرنده در انجام نیکی‌ها، خود امام است و تمام این سه دسته، آمرزیده خواهند شد.

﴿۵۷۴۹﴾ خداوند تبارک و تعالی هنگام عروج روح مبارک امام حسین (علیه السلام)، چهارهزار فرشته به‌سوی او برانگیخت که تا روز قیامت ژولیده و غبارآلود بر او می‌گریند؛ پس هرکس امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند درحالی که به حقّ امامتش عارف باشد، خدای تعالی تمام گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿۵۷۵۰﴾ کمترین پاداشی که به زائر ابی عبدالله (علیه السلام) در شطّ فرات عطا می‌شود - در صورتی که حق و حرمت و ولایت او را بشناسد - این است که گناهان گذشته و حال او آمرزیده می‌شود.
﴿۵۷۵۱﴾ من به‌زودی به زهر جفا کشته می‌شوم، پس هرکس مرا زیارت کند و به حقّ عارف باشد خدا گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۵۷۵۲﴾ در مورد آیه «قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ» فرمود: بگو به کسانی که به معرفت خود به آن‌ها منت نهاده‌ایم که به نادانان بیاموزند، وقتی به آن‌ها معرفت آموختند، بخشیده می‌شوند.

﴿۵۷۵۳﴾ کسی که با شناخت حقّ و حرمت ما به خانه‌ی خدا بیاید، مثل کسی است که حقّ و حرمت آن را شناخته، و او از مکه خارج نمی‌شود، مگر اینکه گناهانش آمرزیده شود.
﴿۵۷۵۴﴾ هرکس به مکه و مسجد الحرام برود درحالی که عارف به حقّ ما و حرمت ما باشد، حقّ و حرمت مسجدالحرام را شناخته و خداوند گناهانش را می‌آمرزد.
﴿۵۷۵۵﴾ کسی که با معرفت به کعبه بنگرد و آن‌گاه حقّ ما و حرمت ما را همانند حقّ کعبه و حرمت آن بشناسد، خداوند همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد و هم دنیا و آخرت او را کفایت می‌فرماید.

﴿۵۷۵۶﴾ هرکس قبر امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند، و حقّ او را بشناسد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۵۷۵۷﴾ کسی که حسین (علیه السلام) را زیارت کند درحالی که حقّش را می‌شناسد، خداوند ثواب هزار حج مقبول و هزار عمره‌ی مقبول برایش می‌نویسد و گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.
﴿۵۷۵۸﴾ کسی که حسین (علیه السلام) را زیارت کند درحالی که عارف به حقّش بوده و به آن حضرت اقتدا کند، خداوند متعال گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌بخشد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٧٥٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عليه السلام يَوْمَ عَرَفَةَ عَارِفًا بِحَقِّهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ أَلْفِ حِجَّةٍ وَ أَلْفِ غُمْرَةٍ وَ أَلْفِ غَزْوَةٍ مَعَ نَبِيِّ مُرْسَلٍ مَنْ زَارَهُ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْبَتَّةَ؛ كامل الزيارات، ص ١٨٢

﴿٥٧٦٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَ لَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ شَهِيدٍ وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ بُعِثَ مِنَ الْأَمِينِ وَ هُوَ عَلَيْهِ الْحِسَابُ وَ تَسْتَقْبِلُهُ الْمَلَائِكَةُ فَإِذَا انْصَرَفَ شَيَّعُوهُ إِلَى مَنْزِلِهِ فَإِذَا مَرِضَ عَادُوهُ وَ إِنْ مَاتَ تَبِعُوهُ بِالِاسْتِغْفَارِ إِلَى قَبْرِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢١٣

﴿٥٧٦١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَ لَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ شَهِيدٍ وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٥٧

﴿٥٧٦٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عليه السلام وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ إِمَامٌ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ مُفْتَرَضُ الطَّاعَةِ عَلَى الْعِبَادِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤١٥

﴿٥٧٦٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَ لَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ شَهِيدٍ وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ بُعِثَ مِنَ الْأَمِينِ وَ هُوَ عَلَيْهِ الْحِسَابُ وَ اسْتَقْبَلَتْهُ الْمَلَائِكَةُ فَإِذَا انْصَرَفَ شَيَّعَتْهُ إِلَى مَنْزِلِهِ فَإِنْ مَرِضَ عَادُوهُ وَ إِنْ مَاتَ شَيَّعُوهُ بِالِاسْتِغْفَارِ إِلَى قَبْرِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٣٧٥

﴿٥٧٦٤﴾ الصادق عليه السلام: وَكَلَّ اللَّهُ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ شُعْثٌ غَيْرُ يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ شَيَّعُوهُ حَتَّى يُبْلِغُوهُ مَا مَنَّهُ وَ إِنْ مَرِضَ عَادُوهُ غُدُوَّةً وَ عَشِيَّةً وَ إِنْ مَاتَ شَهِدُوا جَنَازَتَهُ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨١

٢٤-٤-٢٤- تعريف الإمام و الولاية

﴿٥٧٦٥﴾ الصادق عليه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ قَالَ قُلْ لِلَّذِينَ مَنَّا عَلَيْهِمْ بِمَعْرِفَتِنَا أَنْ يُعْرِفُوا الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ فَإِذَا عَرَفُوهُمْ فَقَدْ غُفِرَ لَهُمْ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ٢٤٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۷۵۹﴾ کسی که در روز عرفه امام حسین علیه السلام را زیارت کند درحالی که به حق آن حضرت عارف باشد، خداوند ثواب هزار حج و هزار عمره و هزار جنگ که همراه پیامبر انجام داده باشد را برایش می‌نویسد و کسی که در روز اول ماه رجب آن جناب را زیارت کند، خداوند قطعاً او را می‌آمرزد.

﴿۵۷۶۰﴾ هرکس امیرالمؤمنین علیه السلام را بدون تجبر و تکبر در حالی زیارت کند که به حق او آگاه و معترف است خداوند ثواب صد هزار شهید برایش می‌نویسد و گناه گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد. و در گروه کسانی مبعوث می‌شود که امان دریافت کرده‌اند؛ حساب او آسان می‌باشد و فرشته‌ها او را پیشواز می‌کنند و چون بازگردد او را بدرقه می‌کنند و اگر بیمار شود عیادت می‌کنند و اگر بمیرد تا گورش او را تشییع می‌کنند و برایش آمرزش می‌خواهند.

﴿۵۷۶۱﴾ هرکس امیرالمؤمنین علیه السلام را بدون غرور و تکبر در حالی زیارت کند که به حق او آگاه و معترف است، خداوند ثواب صد هزار شهید را برایش می‌نویسد و گناه گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۵۷۶۲﴾ هرکس قبر حسین علیه السلام را زیارت کند و بداند که آن حضرت از طرف خداوند عز و جل امامی است که فرمانبرداری‌اش واجب می‌باشد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۵۷۶۳﴾ هرکس امیرالمؤمنین علیه السلام را در حالتی که به حق او بدون غرور و تکبر عارف باشد زیارت کند، خداوند برای او اجر صد هزار شهید می‌نویسد؛ و گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد و او را ایمن برمی‌انگیزاند، و حساب را بر او آسان می‌سازد، و ملائکه‌ی ملاً اعلی را به استقبال او می‌فرستد. و هرگاه او از زیارت بازگردد، ملائکه تا منزلش او را مشایعت می‌کنند و چون مریض شود به عیادت او می‌روند، و چون وفات کند، جنازه‌ی او را تشییع می‌کنند، و تا زمانی که به خاک سپرده شود، برای او آمرزش می‌خواهند.

﴿۵۷۶۴﴾ خداوند بر مزار امام حسین علیه السلام چهار هزار فرشته‌ی پریشان‌موی غبارآلود گماشته که تا روز رستاخیز بر او می‌گریند. پس هرکس با معرفت او را زیارت نماید، فرشتگان او را بدرقه می‌کنند تا به منزلگاهش برسد و چون بیمار شود، سپیده‌دمان و شامگاهان به عیادتش می‌روند؛ و اگر جان بسپارد، بر پیکر بی‌جانش گرد می‌آیند و تا روز رستاخیز برای او آمرزش می‌خواهند.

۴-۴-۲۴- شناخت امام و ولایت

﴿۵۷۶۵﴾ در مورد آیه «قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ» فرمود: بگو به کسانی که به معرفت خود به آن‌ها منت نهاده‌ایم که به نادانان بیاموزند، وقتی به آن‌ها معرفت آموختند، بخشیده می‌شوند.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

٢٥-٤-٤- العلمُ بِإِمَامَةِ الْإِمَامِ

﴿٥٧٦٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ إِمَامٌ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مُفْتَرَضُ الطَّاعَةِ عَلَى الْعِبَادِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ١٠٨

٢٦-٤-٤- الإقرار (الإستماع، والنظرُ بفضائلهم مُقرّاً بها)

﴿٥٧٦٧﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ عَرَفَنَا وَآقَرَ بَوْلَانِنَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٥، ص ٥٨

﴿٥٧٦٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ لِأَخِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَضَائِلَ لَا تُحْصَى كَثْرَةً فَمَنْ قَرَأَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِهِ مُقَرّاً بِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَمَنْ كَتَبَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِهِ لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ مَا بَقِيَ لِيَتِلَّكَ الْكِتَابَةَ رَسْمٌ وَمَنْ اسْتَمَعَ إِلَى فَضِيلَةٍ مِنْ فَضَائِلِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ الَّتِي اكْتَسَبَهَا بِالسَّمْعِ وَمَنْ نَظَرَ إِلَى كِتَابَةٍ مِنْ فَضَائِلِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ الَّتِي اكْتَسَبَهَا بِالنَّظَرِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٢٢٩

﴿٥٧٦٩﴾ الباقر عليه السلام: فَاعْلَمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيّاً وَإِمَاماً مُفْتَرَضَةً طَاعَتُهُ عَلَى الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَعَلَى التَّابِعِينَ بِإِحْسَانٍ وَعَلَى الْبَادِي وَالْحَاضِرِ وَعَلَى الْأَعْجَمِيِّ وَالْعَرَبِيِّ وَالْحُرِّ وَالْمَمْلُوكِ وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ وَعَلَى الْأَبْيَضِ وَالْأَسْوَدِ وَعَلَى كُلِّ مُوَحَّدٍ مَاضٍ حُكْمُهُ جَائِزُ قَوْلِهِ نَافِذُ أَمْرِهِ مُلْعُونٌ مَنْ خَالَفَهُ مَرْحُومٌ مَنْ تَبِعَهُ وَمَنْ صَدَّقَهُ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِمَنْ سَمِعَ مِنْهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٧، ص ٢٠٦

٢٧-٤-٤- كِتَابَةُ فَضَائِلِهِمْ

﴿٥٧٧٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ كَتَبَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ تَسْتَغْفِرُ لَهُ مَا بَقِيَ لِيَتِلَّكَ الْكِتَابَةَ رَسْمٌ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ١٩٦

٢٨-٤-٤- لَعْنُ أَعْدَائِهِمْ

﴿٥٧٧١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ ضَعُفَ عَلَى نُصْرَتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَلَعَنَ فِي خَلَوَاتِهِ أَعْدَاءَنَا بَلَغَ اللَّهُ صَوْتَهُ إِلَى جَمِيعِ الْمَلَائِكَةِ فَكَلَّمَا لَعَنَ أَحَدَكُمْ أَعْدَاءَنَا صَاعَدَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَلَعَنُوا مَنْ لَا يَلْعَنُهُمْ فَإِذَا بَلَغَ صَوْتُهُ إِلَى الْمَلَائِكَةِ اسْتَغْفَرُوا لَهُ وَاثْنَوْا عَلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٥٠، ص ٣١٦

٢٩-٤-٤- التَّمَسُّكُ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

۲۵-۴-۴- آگاهی به امامت امام

﴿۵۷۶۶﴾ هرکس قبر حسین علیه السلام را زیارت کند و بداند که آن حضرت از طرف خداوند عز و جل امامی است که فرمانبرداری اش واجب می باشد، خداوند گناهان گذشته و آینده ی او را می آمرزد.

۲۶-۴-۴- اقرار (شنیدن و نگریستن به فضائل ایشان و اقرار به آن)

﴿۵۷۶۷﴾ هرکس ما را بشناسد و به ولایت ما اقرار کند، خدا گناهانش را می آمرزد.

﴿۵۷۶۸﴾ خداوند تعالی برای برادرم علی بن ابی طالب علیه السلام فضایی قرار داده که از کثرت و زیادی قابل شمارش نیست، هرکس یکی از فضایل او را بخواند و به آن اقرار کند، خداوند گناهان گذشته و آینده ی او را می آمرزد و هرکس فضیلتی از فضایل او را بنویسد تا وقتی که اثر آن نوشته باقی باشد، ملائکه برای او استغفار می کنند. و هرکس به یکی از فضایل او گوش فرا دهد خداوند گناهانی را که او از راه گوش مرتکب شده می آمرزد و هرکس به نوشته ی یکی از فضایل او بنگرد خداوند گناهانی که از راه چشم مرتکب شده می آمرزد.

﴿۵۷۶۹﴾ بدانید که خداوند علی علیه السلام را برای شما به منصب ولایت و امامت منصوب فرموده و فرمان برداری از او بر مهاجران و انصار و کسانی که از آنان به نیکی پیروی کرده و پس از ایشان می آیند، واجب است؛ و بر همه ی شهرنشینان و صحرائنشینان و بر عجم و عرب و آزاده و برده و کوچک و بزرگ، و سپید و سیاه اطاعت از او واجب و فرمان و گفتار و حکم او جاری و روان است. هرکس با او مخالفت کند نفرین شده و هرکس از او پیروی کند مورد مهر و رحمت است؛ و هرکس او را تصدیق و از او فرمان برداری کند، مورد آمرزش خداوند است.

۲۷-۴-۴- نگارش فضائل ایشان

﴿۵۷۷۰﴾ هرکه از علی بن ابی طالب علیه السلام یک فضیلت بنویسد، تا آن نوشته بماند فرشتگان برایش آمرزش می خواهند.

۲۸-۴-۴- لعنت کردن دشمنان

﴿۵۷۷۱﴾ هرکس توان یاری ما اهل بیت را نداشته باشد و در خلوتش، دشمنان ما را لعن کند، خداوند صدایش را به همه ی فرشتگان می رساند و هرگاه یکی از شما، دشمنان ما را لعنت کند، فرشتگان آن را بالا می برند و بر آنان که دشمنان ما را لعنت نمی کنند، فرود می آورند. پس هرکه دشمنان ما را لعنت کند و صدای لعن کردنش به فرشتگان برسد، فرشتگان برای او آمرزش می خواهند و ثنایش می گویند.

۲۹-۴-۴- چنگ زدن

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٧٧٢﴾ الرسول ﷺ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ جَالِسًا فِي الْمَسْجِدِ وَأَصْحَابُهُ حَوْلَهُ فَقَالَ لَهُمْ يَطْلُعُ عَلَيْكُمْ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ يَسْأَلُ عَمَّا يَعْنِيهِ قَالَ فَطْلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَبِيهُ بِرَجَالِ مِصْرَ فَتَقَدَّمَ وَسَلَّمَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَجَلَسَ وَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي سَمِعْتُ اللَّهَ يَقُولُ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا فَمَا هَذَا الْحَبْلُ الَّذِي أَمَرَنَا اللَّهُ تَعَالَى بِالْإِعْتِصَامِ بِهِ وَأَنْ لَا نَتَفَرَّقَ عَنْهُ قَالَ فَأُطْرِقَ النَّبِيُّ ﷺ سَاعَةً ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ وَأَشَارَ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ وَقَالَ هَذَا حَبْلُ اللَّهِ الَّذِي مَنْ تَمَسَّكَ بِهِ غُصِمَ فِي ذُنْبِيهِ وَلَمْ يَضِلَّ فِي آخِرَتِهِ قَالَ فَوَثَبَ الرَّجُلُ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ وَاحْتَضَنَهُ مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِهِ وَهُوَ يَقُولُ اغْتَصِمْتُ بِحَبْلِ اللَّهِ وَحَبْلُ رَسُولِهِ ثُمَّ قَالَ فَوَلَّى وَخَرَجَ فَقَامَ رَجُلٌ مِنَ النَّاسِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ الْحَقُّهُ وَأَسْأَلُهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا تَجَدَّدَ مَرَفَقًا قَالَ فَلَحِقَهُ الرَّجُلُ وَهُوَ عُمُرُ وَسَأَلَهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُ فَقَالَ هَلْ فَهِمْتَ مَا قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ وَ مَا قُلْتُ لَهُ قَالَ الرَّجُلُ نَعَمْ فَقَالَ لَهُ إِنْ كُنْتَ مُتَمَسِّكًا بِذَلِكَ الْحَبْلِ فَغَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَإِلَّا فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَ تَرَكَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ١٥

٣٠-٤-٢-النظر إليهم

﴿٥٧٧٣﴾ الرسول ﷺ: أَنْظَرُوا إِلَى هَذَا الْمُقْبِلِ إِلَيْكُمْ فَنَظَرْنَا فَإِذَا رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ رَثُ الْهَيْئَةِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ هَذَا لَقَدْ صَعِدَ لَهُ فِي هَذَا الْيَوْمِ إِلَى الْعُلُوِّ مِنَ الْخَيْرَاتِ وَالطَّاعَاتِ مَا لَوْ قُسِمَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَكَانَ نَصِيبُ أَقْلِهِمْ مِنْهُ غُفْرَانُ ذُنُوبِهِ وَجُوبُ الْجَنَّةِ لَهُ قَالُوا بَمَاذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ سَلُوهُ يُخْبِرُكُمْ عَمَّا صَنَعَ فِي هَذَا الْيَوْمِ فَأَقْبَلَ عَلَيْهِ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَقَالُوا لَهُ هَنِيئًا لَكَ مَا بَشَّرَكَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَمَاذَا صَنَعْتَ فِي يَوْمِكَ هَذَا حَتَّى كُتِبَ لَكَ مَا كُتِبَ فَقَالَ الرَّجُلُ مَا أَعْلَمُ أَنِّي صَنَعْتُ شَيْئًا غَيْرَ أَنِّي خَرَجْتُ مِنْ بَيْتِي وَارْتَدْتُ حَاجَةً كُنْتُ أَبْطَأْتُ عَنْهَا فَخَشِيتُ أَنْ تَكُونَ فَاتَتْنِي فَقُلْتُ فِي نَفْسِي لَأَعْتَاضَنَّ مِنْهَا النَّظَرَ إِلَى وَجْهِهِ عَلَى بَنِي أَبِي طَالِبٍ ﷺ فَقَدْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ النَّظَرُ إِلَى وَجْهِهِ عَلَى عِبَادَةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ١٩٧

﴿٥٧٧٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ لِأَخِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ فَضَائِلَ لَا تُحْصَى كَثْرَةً... مَنْ نَظَرَ إِلَى كِتَابَةِ مَنْ فَضَائِلِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ الَّتِي اكْتَسَبَهَا بِالنَّظَرِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦،

«صفات و رفتار فرد نسبت به ولی»

﴿۵۷۷۲﴾ روزی رسول خدا ﷺ با یارانش در مسجد نشسته بود. فرمود: «از این در مردی بهشتی بر شما وارد می‌شود و پرسش‌هایی که مورد نیازش هست می‌پرسد». در این هنگام مردی بلند قامت که به مردان قبیله مُضَر شبیه بود داخل شد. پیش آمد و به رسول خدا ﷺ سلام داد و نشست و عرض کرد: «ای پیامبر خدا من شنیده‌ام که خدای عزّ و جل در قرآنی که فرستاده فرموده است: «همگی به ریسمان خدا چنگ بزنید و پراکنده نشوید» آن ریسمانی که خداوند به ما دستور فرموده تا به آن چنگ بزنیم و از آن پراکنده نشویم چیست؟ رسول خدا ﷺ اندکی سر به زیر انداخت، سپس سر برداشت و با دست خود به علی بن ابی طالب علیه السلام اشاره کرد و فرمود: «این همان ریسمان خداست که هرکس به آن چنگ زند در دنیا محفوظ می‌ماند و در آخرت گمراه نمی‌شود». آن مرد برخاست و علی علیه السلام را از پشت سر در آغوش کشید و گفت: «به ریسمان خدا و ریسمان رسول خدا چنگ زدم» سپس از جا بلند شد و رو برگردانید و بیرون رفت. پس از رفتن او مردی از جمع برخاست و عرض کرد: «ای پیامبر خدا! اجازه می‌فرمایید که دنبال او بروم و از او بخواهم که برای من از خدا آمرزش بخواهد؟ رسول خدا فرمود: «اگر می‌توانی او را بیاب و درخواست را ارائه کن». آن مرد خود را به او رساند و از او خواست که برایش از خدا آمرزش بخواهد، او گفت: «آیا فهمیدی که رسول خدا به من چه گفت و من به او چه گفتم؟ گفت: «آری». گفت: «اگر دست به همان ریسمان داشته باشی خداوند تو را می‌آمرزد و اگر نه، خدا تو را نمی‌آمرزد».

۳۰-۴-۴- نگریستن به ایشان

﴿۵۷۷۳﴾ به این مردی که به‌سوی شما می‌آید بنگرید. نگاه کردیم. مردی بود ژنده‌پوش از انصار، رسول خدا ﷺ فرمود: «از همین مرد امروز آن قدر خیر و طاعت بالا رفته که اگر بر همه‌ی اهل آسمان‌ها و زمین پخش شود کم‌ترین بهره‌اش آن است که گناهان او آمرزیده و بهشت بر او واجب شود». عرض کردند: «چگونه ای پیامبر خدا؟» فرمود: «بروید از خودش بپرسید تا به شما خبر دهد که امروز چه کرده است». اصحاب رسول خدا ﷺ به او روی آوردند و به او گفتند: «بر تو گوارا باد آنچه رسول خدا از تو خبر خوش داده است؛ امروز چه کردی که خدا این همه ثواب برای تو نوشته است؟» آن مرد گفت: «نمی‌دانم چه کاری کرده‌ام جز آنکه به دنبال کاری از خانه بیرون آمدم و تأخیر افتاد و ترسیدم فرصت از دستم برود؛ با خود گفتم: آن خواسته را با نگاه به روی علی بن ابی طالب علیه السلام عوض می‌کنم چون از رسول خدا ﷺ شنیدم که نگاه به روی علی عبادت است». ﴿۵۷۷۴﴾ خداوند تعالی برای برادرم علی بن ابی طالب علیه السلام فضایی قرار داده که از کثرت و زیادی قابل شمارش نیست... هر که به نوشته‌ی یکی از فضایل او بنگرد خداوند گناهانی که از راه چشم مرتکب شده، می‌آمرزد.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

٣١-٤-٤- التَّوَجُّهُ بِهِمْ

﴿٥٧٧٥﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): أَنَا بَابُ اللَّهِ يَعْني مَنْ تَوَجَّهَ بِي إِلَى اللَّهِ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩،

ص ٣٤٨

﴿٥٧٧٦﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِأَوْلِيائِكَ الدَّالِّينَ عَلَيْكَ فِي غُفْرَانِ ذُنُوبِي؛ بحار الأنوار،

ج ٩٩، ص ٧٣

﴿٥٧٧٧﴾ الصادق (عليه السلام): اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا وَإِنِّي أَتَيْتُ نَبِيَّكَ مُسْتَغْفِرًا تَائِبًا مِنْ ذُنُوبِي وَإِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكَ لِيَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٥٠

﴿٥٧٧٨﴾ الرضا (عليه السلام): اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَبِالْأَيِّمَةِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ آلِ طِه وَيس وَأَقْدَمُهُمْ بَيْنَ يَدَيِ حَوَائِجِي كُلِّهَا فَاجْعَلْنِي بِهِمْ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنْ الْمُقَرَّبِينَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي بِهِمْ؛ فقه الرضا (عليه السلام)، ص ١٣٨

٣٢-٤-٤- التَّوَسُّلُ

﴿٥٧٧٩﴾ الرسول (عليه السلام): فَلَمَّا قَارَفَ آدَمُ الْخَطِيئَةَ وَأَخْرَجَ مِنَ الْجَنَّةِ تَوَسَّلَ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ بِمُحَمَّدٍ وَحَامِتِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ (عليهم السلام) هَوْلًا فَغْفَرَ لَهُ خَطِيئَتَهُ وَجَعَلَهُ الْخَلِيفَةَ فِي أَرْضِهِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٨٤

٣٣-٤-٤- الْوَلَايَةُ

﴿٥٧٨٠﴾ الكاظم (عليه السلام): نَحْنُ حَجَرُ الْبَيْتِ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ بِنَا غُفِرَ لِآدَمَ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦،

ص ٢٥٦

﴿٥٧٨١﴾ الرسول (عليه السلام): فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ مَلَكًا رَأْسُهُ تَحْتَ الْعَرْشِ وَرِجْلَاهُ تَحْتَ الثَّرَى وَمَلَائِكَةٌ أَكْثَرُ مِنْ رِبْعَةِ وَمُضَرَّ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ وَلَا شَرَابٌ إِلَّا الصَّلَاةُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَمُحِبِّهِ وَالِاسْتِغْفَارَ لِشَيْعَتِهِ الْمُذْنِبِينَ وَمَوَالِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٣٤٩

﴿٥٧٨٢﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): يَا أَصْبَغُ إِنَّا وَلَيْنَا لَوْ لَقِيَ اللَّهُ وَ عَلَيْهِ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ زَبَدِ الْبَحْرِ وَ

مِثْلُ عَدَدِ الرَّمْلِ لَغَفَرَهَا اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٤، ص ٢٨٠

﴿٥٧٨٣﴾ العسكري (عليه السلام): وَ قُولُوا حِطَّةً أَيْ قُولُوا إِنَّ سُجُودَنَا لِلَّهِ تَعْظِيمًا لِمِثَالِ مُحَمَّدٍ وَعَلَيٍّْ وَاعْتِقَادًا لَوْلَايَتِهِمَا حِطَّةً لَذُنُوبِنَا وَمَحْوًا لِسَيِّئَاتِنَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى نَغْفِرْ لَكُمْ أَيْ بِهَذَا الْفِعْلِ خَطَايَاكُمْ

السَّالِفَةَ وَ نَزِيلٌ عَنْكُمْ أَنَا مَكُمُ الْمَاضِيَةَ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ١٨٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

۳۱-۴-۴- توجه به ایشان

﴿۵۷۷۵﴾ منم دروازه‌ی خدا؛ یعنی هرکس روی به‌سوی من کند و از طریق من به‌سوی خدا توجه کند، گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۷۷۶﴾ خداوند؛ با [وساطت] دوستانت به درگاه تو روی می‌آورم؛ با دوستانی که برای آمرزش گناهانم مرا به تو راهنمایی می‌کنند.

﴿۵۷۷۷﴾ بارخدا!؛ تو خود فرمودی: «اگر ایشان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند [و گناه کردند] نزد تو می‌آمدند و از خدا طلب آمرزش می‌کردند، و پیامبر نیز برای آنان طلب آمرزش می‌کرد، به‌راستی می‌فهمیدند که خداوند توبه‌پذیر و مهربان است». خداوند؛ من به‌سوی پیامبر تو آمدم، درحالی که آمرزش می‌خواهم و از گناهان و لغزش‌هایم توبه می‌کنم. ای پیامبر؛ من به‌واسطه‌ی تو به‌سوی خدایی که پروردگار من و دوست، رو می‌کنم تا گناهانم را ببامزد.

﴿۵۷۷۸﴾ خداوند؛ به [آبرو و وساطت] پیامبر رحمت و به امامان بر حق و هدایت‌گر از خاندان طه و یاسین به تو روی می‌آورم، درحالی که ایشان را در مقابل حوائج مقدم داشته‌ام [تا واسطه‌ی اجابت باشند]، پس به حق ایشان در دنیا و آخرت آبرومندم کن و مرا از مقرّبان درگاهت قرار ده. خداوند؛ به حق ایشان مرا ببامرز.

۳۲-۴-۴- توسل

﴿۵۷۷۹﴾ وقتی آدم به خطا مبتلا و از بهشت خارج شد، در سجده به پیامبر و خاندان و خویشان‌وندان و اهل بیتش متوسل شد. و خداوند خطایش را آمرزید و او را خلیفه‌ی خود در زمین قرار داد.

۳۳-۴-۴- ولایت

﴿۵۷۸۰﴾ ما در آسمان و زمین چون سنگ کعبه هستیم، خدا آدم را به‌وسیله‌ی ما بخشید.

﴿۵۷۸۱﴾ در آسمان هفتم فرشته‌ای است که سرش زیر عرش و دو پایش در زیر زمین است. ملائکه بیشتر از تعداد افراد قبیله‌ی ربیعه و مضر هستند، غذا و آبی نمی‌خورند به‌جز صلوات بر امیرالمؤمنین (علیه السلام) و دوستانان آن سرور و استغفار برای شیعیان گنهکار و دوستان ایشان.

﴿۵۷۸۲﴾ ای اصبح؛ اگر کسی ولایت ما را قبول داشته باشد و آن‌گاه که به ملاقات خدا می‌رود، حتی اگر به اندازه‌ی کف دریا و به شماره‌ی شن‌ها گناه داشته باشد، خداوند حتماً او را می‌آمرزد.

﴿۵۷۸۳﴾ «وَقُولُوا حِطَّةٌ» یعنی بگویند که سجده‌ی ما برای خداوند به نشانه‌ی تعظیم شأن محمد (صلی الله علیه و آله) و علی (علیه السلام) است. و اعتقاد ما به ولایت آن‌ها باعث بخشش گناهان و پاک‌شدن کارهای بد ما می‌شود. خداوند فرمود: «تَغْفِرُ لَكُمْ» یعنی با انجام این کار، «خَطَايَاكُمْ» اشتباهات و گناهان گذشته‌تان را از بین می‌بریم.

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ أَمَامَ الْوَلِيِّ﴾

﴿٥٧٨٤﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ يَعْنِي مِّنْ ظُلُمَاتِ الذُّنُوبِ إِلَى نُورِ التَّوْبَةِ وَالْمَغْفِرَةِ لَوْلَايَتِهِمْ كُلُّ إِمَامٍ عَادِلٍ مِّنَ اللَّهِ؛ الكافي، ج ١، ص ٣٧٥

﴿٥٧٨٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: إِغْفِرْ لِلْأَحْيَاءِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الَّذِينَ وَحَدَّوْكَ وَصَدَّقُوا رَسُولَكَ وَتَمَسَّكُوا بِدِينِكَ وَعَمِلُوا بِفَرَائِضِكَ وَاقْتَدَوْا بِنَبِيِّكَ وَسَنُّوا سُنَّتَكَ وَأَحْلَوْا حَلَالَكَ وَحَرَّمُوا حَرَامَكَ وَخَافُوا عِقَابَكَ وَرَجَوْا تَوَابَكَ وَالْوَاوِلْيَاءُ كَ وَعَادُوا أَغْدَاءَكَ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٧٥

﴿٥٧٨٦﴾ الصادق عليه السلام: إِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا إِنَّمَا هِيَ يَعْنِي الْوَلَايَةَ مَنْ دَخَلَ فِيهَا دَخَلَ بُيُوتَ الْأَنْبِيَاءِ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٣١٥

﴿٥٧٨٧﴾ العسكري عليه السلام: اشْتَرَوْا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى اخْذُوا الضَّلَالَةَ عِوَضًا عَنِ الْهُدَى وَالرَّدَى فِي دَارِ الْبُورِ بَدَلًا مِّنَ السَّعَادَةِ فِي دَارِ الْقَرَارِ وَمَحَلِّ الْأَبْرَارِ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ اشْتَرَوْا الْعَذَابَ الَّذِي اسْتَحَقُّوا بِمُؤَالَاتِهِمْ لِأَغْدَاءِ اللَّهِ بَدَلًا مِّنَ الْمَغْفِرَةِ الَّتِي كَانَتْ تَكُونُ لَهُمْ لَوْ وَالُوا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٢٣٥

﴿٥٧٨٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَلَا فَاعْظَمُ فَرَائِضِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ بَعْدَ فَرَضِ مَوَالَاتِنَا وَمُعَادَاةِ أَغْدَائِكُمْ اسْتَعْمَالُ التَّقِيَّةِ عَلَى أَنْفُسِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَمَعَارِفِكُمْ وَقَضَاءُ حُقُوقِ إِخْوَانِكُمْ وَإِنْ اللَّهُ يَغْفِرُ كُلَّ ذَنْبٍ بَعْدَ ذَلِكَ وَلَا يَسْتَقْصِي؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٢٢٤

﴿٥٧٨٩﴾ الباقر عليه السلام: ثُمَّ أَذْكُرُ وَلَايَتِي إِيَّاكُمْ وَحُبِّي لَكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ فَأَرْجُو بِذَلِكَ الْمَغْفِرَةَ؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ٧٢

﴿٥٧٩٠﴾ رَجُلٌ أَخَذَ بِمَا لَا يُخْتَلَفُ فِيهِ وَرَدَّ عِلْمَ مَا أَشْكَلَ عَلَيْهِ إِلَى اللَّهِ مَعَ وَلَايَتِنَا وَلَا يَأْتُمُّ بِنَا وَلَا يُعَادِينَا وَلَا يَعْرِفُ حَقَّنَا فَنَحْنُ نَرْجُو أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَيُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ فَهَذَا مُسْلِمٌ ضَعِيفٌ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ١٠١

﴿٥٧٩١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَلَا أُنبِّئُكُمْ بِأَكْبَسِ الْكَيْسِينَ... فَإِنْ ذَكَرَ أَنَّهُ جَرَى مِنْهُ خَيْرٌ حَمِدَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَكَبَّرَهُ عَلَى تَوْفِيقِهِ وَإِنْ ذَكَرَ مَعْصِيَةً أَوْ تَقْصِيرًا اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَعَزَمَ عَلَى تَرْكِ مُعَاوَدَتِهِ وَمَحَا ذَلِكَ عَنْ نَفْسِهِ بِتَجْدِيدِ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ وَعَرْضِ بَيْعَةٍ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى نَفْسِهِ وَقَبُولِهَا وَإِعَادَةِ لَعْنِ شَانِيئِهِ وَأَعْدَائِهِ وَدَافِعِيهِ عَنْ حُقُوقِهِ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَسْتُ أَنَا فُشِّكَ فِي شَيْءٍ مِّنَ الذُّنُوبِ مَعَ مَوَالَاتِكَ أَوْ لِيَايَتِكَ وَأَعْدَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٦٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به ولی﴾

﴿۵۷۸۴﴾ خدا یار اهل ایمان است؛ آن‌ها را از تاریکی‌های جهان بیرون می‌آورد و به عالم نور می‌برد؛ یعنی از تاریکی‌های گناهان بیرون می‌برد و به عالم نور توبه و آمرزش وارد می‌کند، به خاطر ولایت‌پذیری‌شان از امامان عادلانی که از طرف خدا برگزیده شده باشند.

﴿۵۷۸۵﴾ مردان و زنان مؤمن را پیامرز، کسانی که تو را به یگانگی پرستیدند و رسالت را تصدیق کردند و به دینت چنگ زدند و به واجبات عمل کردند و از پیامبرت پیروی کردند و روش و سنت تو را برپا داشتند، حلالیت را حلال و حرمت را حرام شمردند، از کیفر تو ترسیدند، به ثوابت امیدوار شدند، با دوستان دوستی کردند و با دشمنان دشمنی کردند.

﴿۵۷۸۶﴾ درباره‌ی آیه‌ی «مرا و پدر و مادرم و آن کس را که با ایمان به خانه‌ی من درآید پیامرز»، فرمود: «یعنی هر کس به ولایت آل محمد درآید به خانه‌های انبیاء درآمده است».

﴿۵۷۸۷﴾ «اَشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى»؛ به جای هدایت گمراهی را گرفتند و بدبختی در دنیا را به جای سعادت در آخرت پذیرفتند. «وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ»، عذابی را که به واسطه‌ی دوستی با دشمنان خدا استحقاق داشتند به جای آمرزش خریدند؛ آن مغفرتی که اگر اولیای خدا را دوست می‌داشتند نصیب ایشان می‌شد.

﴿۵۷۸۸﴾ بزرگ‌ترین واجب الهی بعد از ولایت ما و دشمنی با دشمنانمان، عمل به تقیه در جان و مال و دانش و انجام حاجات برادران دینی است. بعد از آن خداوند همه‌ی گناهان را بی‌حساب می‌آمرزد.

﴿۵۷۸۹﴾ سپس ولایت و محبت به شما اهل بیت را به یاد می‌آورم و به خاطر آن به آمرزش امیدوار می‌شوم.

﴿۵۷۹۰﴾ افرادی هستند که به عقایدی که در آن اختلاف نیست معتقد می‌شوند و حکم هر امر مشکل و نیز مسئله‌ی ولایت ما را به خدا واگذار می‌کنند، اگر به ما تاسی نمی‌کنند دشمنی هم نکرده و حق ما را انکار نمی‌کنند. ما امیدواریم که خدا ایشان را بیامرزد و وارد بهشت کند. این گونه افراد، مسلمان ضعیفی هستند.

﴿۵۷۹۱﴾ آیا نمی‌خواهید به شما خبر بدهم که زیرک‌ترین زیرک‌ها کیست؟... کسی است که اگر متوجه شد در آن روز از او کار خیری سرزده خداوند را سپاس گوید و خدا را بر این توفیق بزرگ بدارد و اگر متوجه شد در آن روز معصیت کرده استغفار کند و تصمیم بگیرد دیگر مرتکب آن گناه نشود و خود را از آن پاک کند و بر محمد و خاندانش درود فرستد. بیعت امیرالمؤمنین (علیه السلام) را بر خود عرضه کند و آن را قبول نماید و دشمنان و مخالفان او و کسانی که او را از مقامش دور کردند نفرین کند؛ هرگاه چنین کرد خداوند می‌فرماید: حالا که تو با دوستان من دوست و با دشمنان من دشمن هستی من درباره‌ی گناهانت با تو مناقشه نمی‌کنم.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٥٧٩٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا أَيُّهَا رَسُولُ اللَّهِ هَؤُلَاءِ إِخْوَانُهُ الْمُؤْمِنُونَ قَدْ بَدَّلُوا لَهُ فَأَنْتَ مَا ذَا تَبَدَّلُ لَهُ فَإِنِّي أَنَا الْحَكَمُ مَا بَيْنِي وَبَيْنَهُ مِنَ الذُّنُوبِ قَدْ غَفَرْتُهَا لَهُ بِمُؤَالَاتِهِ إِيَّاكَ وَمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ عِبَادِي مِنَ الظُّلُمَاتِ فَلَا بُدَّ مِنْ فَضْلِي بَيْنَهُ وَبَيْنَهُمْ فَيَقُولُ عَلَى اللَّهِ يَا رَبِّ أَفَعَلَ مَا تَأْمُرُنِي فَيَقُولُ اللَّهُ يَا عَلِيُّ اضْمَنْ لِحُصْمَائِهِ تَعْوِضَهُمْ عَنْ ظُلَامَاتِهِمْ قَبْلَهُ فَيَضْمَنْ لَهُمْ عَلَى اللَّهِ ذَلِكَ: بحار الأنوار، ج ٨، ص ٥٩

﴿٥٧٩٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَرْفَعُ اللَّهُ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْعِلْمِ بَتَأْوِيلِهِ وَبِمُؤَالَاتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَالتَّوْبَةِ مِنْ أَعْدَائِنَا أَقْوَامًا فَيَجْعَلُهُمْ قَادَةً وَأَئِمَّةً فِي الْخَيْرِ تَقْتَضِي أَنْارَهُمْ وَتُرْمَقُ أَعْمَالُهُمْ وَيُفْتَدَى بِفِعَالِهِمْ تَرْغَبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلَّتِهِمْ وَتَمْسَحُهَا بِأَجْنِحَتِهِمْ وَفِي صَلَوَاتِهَا تَبَارَكَ عَلَيْهِمْ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُمْ حَتَّى كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ حَيْثَانِ الْبَحْرِ وَهَوَامُهُ وَسَبَاحُ الْبَرِّ وَأَنْعَامُهُ وَالسَّمَاءُ وَنُجُومُهَا: بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ١٨٢

﴿٥٧٩٤﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ... الْمَغْفِرَةَ وَالْمُعَافَاةَ وَالْإِسْرَ وَالْبُشْرَى وَالرِّضْوَانَ وَالْقُرْبَ وَالنَّصْرَ وَالتَّمَكُّنَ وَالرَّجَاءَ وَالْمَحَبَّةَ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لِمَنْ تَوَلَّى عَلِيًّا وَاتَّمَّ بِهِ وَبَرَّى مِنْ عَدُوِّهِ وَسَلَّمْ لِفَضْلِهِ وَلِلْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ: الكافي، ج ١، ص ٢١٠

﴿٥٧٩٥﴾ اللَّهُمَّ إِنَّهُ يَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِأَوْلِيَائِكَ الدَّالِّينَ عَلَيْكَ فِي غُفْرَانِكَ ذُنُوبَهُ وَحَطُّ سَيِّئَاتِهِ وَيَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهِمْ عِنْدَ مَشْهَدِ إِمَامِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْ مِنْهُ وَأَقْبَلْ شَفَاعَةَ أَوْلِيَائِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ فِيهِ: تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ١١٦

﴿٥٧٩٦﴾ الباقر عليه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ يَا جَابِرُ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِوَلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَطَاعَتِهِ وَأَمَّا قَوْلُهُ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ فَإِنَّهُ مَعَ وَلَايَتِهِ: بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ١٣٦

﴿٥٧٩٧﴾ الباقر عليه السلام: وَأَمَّا قَوْلُهُ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ فَإِنَّهَا وَلَايَةُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام أَيْ مَنْ وَالَى أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَغْفِرَةٌ لَهُ: تأويل الآيات الظاهرة، ص ٥٧٣

٥-٤- الأعمال و الصفات العبادي

٥-٤-١- نفس العباد، أداء الفرائض وقضاؤها

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۷۹۲﴾ از جانب خداوند ندا می‌آید: «ای برادر رسول خدا، اینان برادران مؤمن او هستند که در راه او فداکاری کردند. پس تو چه چیزی را در این راه فدا می‌کنی؟ من بین او و آن‌ها داور هستم و در مورد گناهانش حکم می‌کنم و او را به خاطر دوستی او با تو می‌آمرزم. اما بین او و کسانی که حقوقی بر گردن او دارند، بین آن‌ها را نیز باید اصلاح کنم». علی علیه السلام می‌گوید: «پروردگارا، هرچه امر کنی انجام می‌دهم». خداوند می‌فرماید: «ای علی، برای دشمنان او، جبران ظلمی را که به آنان شده است ضمانت کن».

﴿۵۷۹۳﴾ خداوند متعال به خاطر قرآن و دانش تأویل آن، و به خاطر ولایت ما اهل بیت و دوری از دشمنانمان اقوامی را برتری می‌دهد و بالا می‌برد تا جایی که آنان را در مقام رهبری قرار می‌دهد که دیگران باید از ایشان پیروی کنند و اعمال اینان را سرمشق خود قرار دهند و در نظرات و آراء به اینان رجوع نمایند؛ ملائکه آرزوی دوستی با ایشان را دارند و بال‌ها را به آنان می‌مالند و در نمازشان بر اینان درود و تبریک می‌فرستند. هر موجود تر و خشکی برای اینان طلب آموزش می‌کند، حتی ماهیان دریا و درندگان و چهارپایان صحرا و آسمان و ستارگان.

﴿۵۷۹۴﴾ آموزش و بخشیده شدن و توانگری و بشارت و خرسندی خدا و نزدیکی به خدا و یاری الهی و توانایی و امیدواری و محبت خدای عزّ و جلّ، همه و همه برای کسی است که علی علیه السلام را دوست بدارد و امامت او را قبول کند و از دشمنانش بیزاری جوید و به فضیلت او و اوصیایش گردن نهد.

﴿۵۷۹۵﴾ [کسی که به نیابت از دیگری زیارت کند، می‌گوید: خداوند! به‌راستی که او در آمرزیدن گناهانش و پاک کردن بدی‌هایش توسط تو به واسطه‌ی اولیایت که راهنمایان به‌سوی تو هستند، به تو روی می‌آورد و در کنار زیارتگاه امامش به واسطه‌ی آنان به تو متوسّل می‌شود. خدایا! پس از او بپذیر و شفاعت اولیایش را درباره‌ی او قبول فرما.

﴿۵۷۹۶﴾ منظور از کلام خدای تعالی: «خداوند شرک را نمی‌آمرزد»، این است که ای جابر؛ خداوند مشرک به ولایت علی بن ابیطالب علیه السلام و فرمان‌برداری از او را نمی‌آمرزد. و اما منظور از این کلام: «آنچه را که جز آن باشد برای هر که بخواهد می‌آمرزد»، یعنی ولایت او می‌باشد.

﴿۵۷۹۷﴾ اما کلام قرآن: «و آموزش پروردگارشان»، منظور ولایت علی بن ابی‌طالب علیه السلام است یعنی کسی که ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام را دارد، آموزش برای اوست.

۴-۵- صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات

۴-۵-۱- اصل عبادت، ادای واجبات و قضای آن

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

١-٥-٤- العبادَةُ

﴿٥٧٩٨﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ أَبِي بصير قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ فِي قَوْلِهِ فَإِنَّهُ كَانَ لِلَّهِ وَأَبْنَيْ غَفُورًا ، هُمُ التَّوَّابُونَ الْمُتَعَبِّدُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٥

﴿٥٧٩٩﴾ الرسول عليه السلام: فَإِنْ أَقْبَلَ يَعْبُدُ اللَّهَ فِي مَرَضِهِ كَانَ مَغْفُورًا لَهُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٤٣

﴿٥٨٠٠﴾ الرسول عليه السلام: فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَأْمُرُ جَنَّتَهُ أَنْ اسْتَغْفِرِي وَ تَزَيَّنِي لِعِبَادِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٤

﴿٥٨٠١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ وَافَقَ مِنْكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَلَا يَشْتَغِلَنَّ بِشَيْءٍ غَيْرِ الْعِبَادَةِ فَإِنَّ فِيهَا يُغْفَرُ لِلْعِبَادِ وَ تَنْزَلُ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٢٢

١-٥-٤- القنوت

﴿٥٨٠٢﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ وَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْقَائِمِينَ وَ الْقَائِمَاتِ ... أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَ أَجْرًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٣٥)

١-٥-٤- أداء الفرائض

﴿٥٨٠٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَمَّا الْمُطِيعُونَ لَنَا فَسَيَغْفِرُ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ امْتِنَانًا إِلَى إِحْسَانِهِمْ قَالُوا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَنْ الْمُطِيعُونَ لَكُمْ قَالَ الَّذِينَ يُؤَحِّدُونَ رَبَّهُمْ وَ يَصِفُونَهُ بِمَا يَلِيقُ بِهِ مِنْ الصِّفَاتِ وَ يُؤْمِنُونَ بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ عليه السلام وَ يُطِيعُونَ اللَّهَ فِي إِتْيَانِ فَرَائِضِهِ وَ تَرْكِ مَحَارِمِهِ وَ يُخَيِّونَ أَوْقَاتَهُمْ بِذِكْرِهِ وَ بِالصَّلَاةِ عَلَى نَبِيِّهِ مُحَمَّدٍ آلِهِ الطَّيِّبِينَ وَ يَتَّقُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمُ الشُّحَّ وَ الْبُخْلَ وَ يُؤَدُّونَ كُلَّ مَا فَرَضَ عَلَيْهِمْ مِنَ الزَّكَاةِ وَ لَا يَمْنَعُونَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٦٣

١-٥-٤- قضاء الفرائض

﴿٥٨٠٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ دَرَجَةُ الْعَلِيِّينَ وَ هُوَ اسْمٌ وَقَعَ عَلَى سِتَّةٍ مَعَانٍ... وَ الرَّابِعُ أَنْ تَعْمِدَ إِلَى كُلِّ فَرِيضَةٍ عَلَيْكَ ضَبَعَتَهَا فَتُؤَدِّيَ حَقَّهَا؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٧

١-٥-٤- الوضوء و الغسل

١-٥-٤- الوضوء

﴿٥٨٠٥﴾ أَنَّ الْوُضُوءَ عَلَى الْوُضُوءِ نُورٌ عَلَى نُورٍ وَ مَنْ جَدَّدَ وَضُوءَهُ مِنْ غَيْرِ حَدَثٍ آخَرَ جَدَّدَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ تَوْبَتَهُ مِنْ غَيْرِ اسْتِغْفَارٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱-۵-۴-عبادت

﴿۵۷۹۸﴾ ابو بصیر گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که در مورد قول خداوند متعال «او بازگشت کنندگان را می‌بخشد» فرمود: «آنان بسیار توبه‌کنندگان و عبادت‌کنندگان هستند».

﴿۵۷۹۹﴾ اگر در حال مرض، عبادت خدا را بکند آمرزیده می‌شود.

﴿۵۸۰۰﴾ خداوند به بهشت امر می‌کند که استغفار کن و خود را برای بندگانم زینت کن.

﴿۵۸۰۱﴾ هرکس از میان شما [برنامه‌ی خود را] با روز جمعه و عبادات و احکامی که برای آن مقرر گردیده هماهنگ نماید، باید به هیچ‌چیز دیگری غیر از عبادت مشغول نشود، زیرا گناهان بندگان در آن روز آمرزیده می‌شود و بر آنان رحمت الهی فرومی‌ریزد.

۲-۵-۴-قنوت

﴿۵۸۰۲﴾ به یقین، مردان مسلمان و زنان مسلمان، مردان با ایمان و زنان با ایمان، مردان مطیع فرمان خدا و زنان مطیع فرمان خدا... خداوند برای همه‌ی آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است.

۳-۵-۴-ادای واجبات

﴿۵۸۰۳﴾ کسانی که از ما اطاعت می‌کنند، خداوند به‌زودی گناهان آن‌ها را می‌آمرزد و به خاطر کارهای نیکشان بر آن‌ها منت می‌گارد؛ گفتند: «یا امیرالمؤمنین؛ پیروان شما چه کسانی هستند؟» فرمود: «کسانی که خدا را به یگانگی می‌شناسند و او را با صفات شایسته وصف می‌کنند و به محمد صلی الله علیه و آله به‌عنوان پیامبر اعتقاد دارند و خداوند را در انجام واجبات اطاعت می‌کنند و از محرمات دست‌باز می‌دارند؛ اوقات خود را با یاد خدا زنده نگاه می‌دارند، و بر محمد و خاندان او درود می‌فرستند و از بخل و حسادت خودداری می‌نمایند و زکاتی را که خداوند واجب کرده ادا می‌کنند و آن را از مستحقان و نیازمندان دریغ نمی‌دارند».

۴-۵-۴-قضا کردن واجبات

﴿۵۸۰۴﴾ طلب آمرزش درجه‌ی علیین است و آن کلمه‌ای است که شش وجه دارد... چهارم: به واجبات توجه و حق هریک را ادا کند.

۲-۵-۴-وضو و غسل

۱-۵-۴-وضو

﴿۵۸۰۵﴾ وضو گرفتن بر روی وضوی قبلی، نوری بر روی نور است و هرکس بدون بطلان وضو، وضوی خود را تجدید کند، خدای عزّ و جلّ نیز بدون طلب آمرزش جدید، توبه‌ی او را تجدید می‌کند.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٥٨٠٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا تَوَضَّأَ فَغَسَلَ وَجْهَهُ تَنَازَرَتْ عَنْهُ ذُنُوبُ وَجْهِهِ وَإِذَا غَسَلَ يَدَيْهِ إِلَى الْمِرْفَقَيْنِ تَنَازَرَتْ ذُنُوبُ يَدَيْهِ وَإِذَا مَسَحَ رَأْسَهُ تَنَازَرَتْ عَنْهُ ذُنُوبُ رَأْسِهِ وَإِذَا مَسَحَ رِجْلَيْهِ أَوْ غَسَلَهُمَا لِلتَّقِيَّةِ تَنَازَرَتْ عَنْهُ ذُنُوبُ رِجْلَيْهِ وَإِذَا قَالَ فِي أَوَّلِ وُضُوئِهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ طَهَّرَتْ أَعْضَاؤُهُ كُلُّهَا مِنَ الذُّنُوبِ وَإِنْ قَالَ فِي آخِرِ وُضُوئِهِ أَوْ غُسْلِهِ لِلْجَنَابَةِ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ وَأَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّكَ وَخَلِيفَتَكَ بَعْدَ نَبِيِّكَ عَلَى خَلْقِكَ وَأَنَّ أَوْلِيَاءَهُ خُلَفَاؤُكَ وَأَوْصِيَاءَهُ أَوْصِيَاؤُكَ تَحَاتَّتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ كُلُّهَا كَمَا تَحَاتُّ وَرَقُ الشَّجَرِ وَخَلَقَ اللَّهُ بَعْدَ كُلِّ قَطْرَةٍ مِنْ قَطَرَاتِ وُضُوئِهِ أَوْ غُسْلِهِ مَلَكًا يُسَبِّحُ اللَّهَ وَيُقَدِّسُهُ وَيَهْلِلُهُ وَيُكَبِّرُهُ وَيُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ وَثَوَابُ ذَلِكَ لِهَذَا الْمُتَوَضِّئِ ثُمَّ يَأْمُرُ اللَّهُ بِوُضُوئِهِ وَبِغُسْلِهِ فَيُخْتَمُ عَلَيْهِ بِخَوَاتِيمِ رَبِّ الْعِزَّةِ ثُمَّ يَرْفَعُ تَحْتَ الْعَرْشِ حَيْثُ لَا تَتَنَاوَلُهُ اللَّصُوفُ وَلَا يَلْحَقُهُ السُّوسُ وَلَا تُفْسِدُهُ الْأَعْدَاءُ حَتَّى يَرُدَّ عَلَيْهِ وَيُسَلِّمَ إِلَيْهِ أَوْفَرَ مَا هُوَ أَحْوَجُ وَأَفْقَرُ مَا يَكُونُ إِلَيْهِ فَيُعْطَى بِذَلِكَ فِي الْجَنَّةِ مَا لَا يُخْصِيهِ الْعَادُونَ وَلَا يَعْيِيهِ الْحَافِظُونَ وَيَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ حَتَّى تَكُونَ صَلَاتُهُ نَافِلَةً؛

بحار الأنوار، ج ٧٧، ص ٣١٦

﴿٥٨٠٧﴾ الرسول ﷺ: أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ يُكَفِّرُ اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا وَيَزِيدُ فِي الْحَسَنَاتِ قَبْلَ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِبْتِغَاءَ الْوُضُوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ وَكَثْرَةَ الْخَطِيئَةِ إِلَى هَذِهِ الْمَسَاجِدِ وَانْتِظَارُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الصَّلَاةِ وَمَا مِنْكُمْ أَحَدٌ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ مُتَطَهِّرًا فَيُصَلِّي الْجُمُعَةَ مَعَ الْمُسْلِمِينَ ثُمَّ يَقْعُدُ يَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ الْآخَرَى إِلَّا وَالْمَلَائِكَةُ تَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٣٤

﴿٥٨٠٨﴾ أمير المؤمنين ﷺ: لَا يَتَوَضَّأُ الرَّجُلُ حَتَّى يُسَمِّيَ يَقُولُ قَبْلَ أَنْ يَمْسَ الْمَاءَ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ طَهْوَرِهِ قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﷺ فَعِنْدَهَا يَسْتَحِقُّ الْمَغْفِرَةَ؛

وسائل الشيعة، ج ١، ص ٤٢٦

﴿٥٨٠٩﴾ الكاظم ﷺ: مَنْ أَسْبَغَ وُضُوءَهُ فِي بَيْتِهِ وَتَطَيَّبَ ثُمَّ مَشَى مِنْ بَيْتِهِ غَيْرَ مُسْتَعْجِلٍ وَعَلَيْهِ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ إِلَى مُصَلَّاهُ رَغْبَةً فِي جَمَاعَةِ الْمُسْلِمِينَ لَمْ يَرْفَعْ قَدَمًا وَلَمْ يَضَعْ أُخْرَى إِلَّا كَتَبَتْ لَهُ حَسَنَةً وَمُحِيتَ عَنْهُ سَيِّئَةٌ وَرُفِعَتْ لَهُ دَرَجَةٌ فَإِذَا دَخَلَ الْمَسْجِدَ وَقَالَ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۰۶﴾ هنگامی که بنده وضو می‌گیرد، چون صورتش را می‌شوید، گناهان از آن پراکنده می‌شوند و زمانی که دستانش را تا آرنج می‌شوید، گناهان دستانش پراکنده می‌شوند و چون سرش را مسح می‌کند، گناهان سرش پراکنده می‌شوند و آن هنگام که دو پایش را مسح می‌کشد یا به جهت تقیه آن دو را می‌شوید، گناهان دو پایش پراکنده می‌شوند و چنانچه در اول وضوی خویش «بسم الله الرحمن الرحيم» بگویند، تمامی اعضا و جوارحش از گناهان پاک می‌شود و اگر در پایان وضو یا غسل جنابت بگویند: «خداوند!» تو پاک و منزهی و حمد و ستایش مخصوص توست، گواهی می‌دهم که نیست خدایی جز تو، از تو طلب آمرزش دارم و به‌سوی تو باز می‌گردم و شهادت می‌دهم که محمد ﷺ بنده و فرستاده‌ی توست و گواهی می‌دهم که بعد از پیامبرت علی ﷺ ولی و جانشین تو بر مردم است؛ و دوستان و جانشینان او، جانشینان تو هستند، گناهان او همچنان که برگ درختان بریزد می‌ریزند؛ و خداوند به عدد هر قطره‌ای از قطرات وضو یا غسل، فرشته‌ای را خلق می‌کند که مشغول تسبیح و تقدیس و تکبیر و تهلیل و صلوات بر محمد و خاندان پاک و مطهرش می‌باشد، درحالی که ثواب همه‌ی آنها به حساب وضوگیرنده خواهد بود، سپس خداوند دستور می‌دهد به وضو و غسل آن شخص که به مهر عزت و جلال خداوندی بسته شود. سپس (وضو) تا زیر عرش بالا برده می‌شود تا جایی که دیگر نزدیک‌تر از آن ممکن نباشد؛ جایی که راهزنان به آن دسترسی ندارند و دشمنان نمی‌توانند آن را تخریب کنند؛ پس در کمال سلامت به او بازگردانده و به او تسلیم می‌شود بیش از آنچه به آن نیاز داشت، پس در بهشت به او عطا می‌شود آن چنان که شمارش آن به عدد در نیاید و هیچ ظرفی آن را در بر نگیرد و خداوند تمام گناهانش را می‌آمرزد تا اینکه پاداش نماز برایش ذخیره و دست‌نخورده می‌ماند.

﴿۵۸۰۷﴾ آیا نمی‌خواهید به شما راهی نشان بدهم که کفاره‌ی گناهانتان باشد و بر حسانتان بیافزاید؟ عرض شد: «چرا ای پیامبر خدا»؛ حضرت فرمود: «وضوی کامل در شرایط سخت؛ قدم‌های بسیار در راه مسجد و بعد از هر نماز انتظار وقت نماز بعدی را کشیدن؛ کسی از شما نیست که در خانه‌ی خود وضو بگیرد و در نماز جماعت مسلمانان شرکت کند و منتظر نماز بعدی بماند، جز آنکه فرشتگان می‌گویند: خدایا او را بیامرز».

﴿۵۸۰۸﴾ آدمی جز با بردن نام خدا وضو نمی‌گیرد؛ قبل از دست زدن به آب می‌گوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَ اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ»، وقتی وضو را تمام کرد، می‌گوید: «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ ﷺ» در این موقع شایسته‌ی آمرزش خدا می‌شود.

﴿۵۸۰۹﴾ هر کس در خانه‌اش وضو بگیرد و خود را خوشبو کند و بدون عجله و با آرامش و وقار از روی رغبت به نماز جماعت برود، به‌ازای هر قدمی که برمی‌دارد و می‌گذارد برایش حسنه‌ای نوشته می‌شود و گناهی از او پاک شود و چون وارد مسجد شود، بگوید: «به نام خدا و با

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَمِنَ اللَّهِ وَإِلَى اللَّهِ وَمَا شَاءَ اللَّهُ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَأَغْلِقْ عَنِّي أَبْوَابَ سَخَطِكَ وَغَضَبِكَ اللَّهُمَّ مِنْكَ الرُّوحُ وَالْفَرَجُ اللَّهُمَّ إِلَيْكَ غُدُوِّي وَرَوْاحِي وَبِفَنَائِكَ أَنْخْتُ أَبْنَعِي رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَاتَّجَبْ سَخَطَكَ اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ الرُّوحَ وَالرَّاحَةَ وَالْفَرَجَ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَعَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ فَاجْعَلْنِي مِنْ أَوْجِهِ مَنْ تَوَجَّهَ إِلَيْكَ بِهِمَا وَأَقْرَبَ مَنْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِهِمَا وَقَرِّبْنِي بِهِمَا مِنْكَ زُلْفَى وَلَا تُبَاعِدْنِي عَنْكَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ثُمَّ افْتَتَحَ الصَّلَاةَ مَعَ الْإِمَامِ جَمَاعَةً إِلَّا وَجِبَتْ لَهُ مِنَ اللَّهِ الْمَغْفِرَةُ وَالْجَنَّةُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُسَلَّمَ الْإِمَامُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٥، ص ٩٨

﴿٥٨١٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ تَوَضَّأَ ثُمَّ خَرَجَ إِلَى الْمَسْجِدِ فَقَالَ حِينَ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ هَذَا اللَّهُ إِلَى الصَّوَابِ لِلْإِيمَانِ وَإِذَا قَالَ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ أَطْعَمَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ طَعَامِ الْجَنَّةِ وَسَقَاهُ مِنْ شَرَابِ الْجَنَّةِ وَإِذَا قَالَ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ جَعَلَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كَفَّارَةً لِدُنُوبِهِ وَإِذَا قَالَ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِيهِ آمَنَتُهُ اللَّهُ تَعَالَى مَوْتَةَ الشُّهَدَاءِ وَأَحْيَاهُ حَيَاةَ السُّعَدَاءِ وَإِذَا قَالَ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ خَطَاةَ كُلِّهِ وَإِنْ كَانَ أَكْثَرَ مِنْ زَبَدِ الْبَحْرِ وَإِذَا قَالَ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ وَهَبْ اللَّهُ لَهُ حُكْمًا وَالْحَقَّهُ بِصَالِحٍ مِنْ مَضَى وَصَالِحٍ مِنْ بَقِي فَإِذَا قَالَ وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي وَرْقَةٍ بَيْضَاءَ أَنَّ فُلَانٌ بَنَ فُلَانٍ مِنَ الصَّادِقِينَ وَإِذَا قَالَ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنَازِلَ فِي الْجَنَّةِ وَإِذَا قَالَ وَاغْفِرْ لَأَبَوَيَّ غَفَرَ اللَّهُ لَأَبَوَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٤٣٥

﴿٥٨١١﴾ الصادق ﷺ: مَنْ تَوَضَّأَ فَأَسْبَغَ الْوُضُوءَ وَافْتَتَحَ الصَّلَاةَ فَصَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَفْضِلُ بَيْنَهُنَّ بِتَسْلِيمَةٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسِينَ مَرَّةً انْفَتَلَ حِينَ يَنْفَتِلُ وَلَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ذَنْبٌ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٥٦٤

﴿٥٨١٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ تَوَضَّأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ثُمَّ أَتَى الْجُمُعَةَ فَاسْتَمَعَ وَانْصَتَ غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ وَزِيَادَةُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٢١٢

﴿٥٨١٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ جَدَّدَ الْوُضُوءَ جَدَّدَ اللَّهُ لَهُ الْمَغْفِرَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ٢٩٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

خدا و بر آئین رسول خدا ﷺ و از خدا و به سوی خدا هر چه خدا بخواهد؛ و هیچ نیرویی نیست مگر با کمک خدا، خدایا؛ درهای رحمت و آمرزش را بر من بگشا و درهای عذاب و غضبت را بر من ببند. خدایا؛ آسایش و گشایش از جانب توست، صبح و شب به سوی تو هستم و به درگاهت مقیم گشته‌ام و خواهان رحمت و خوشنودی‌ات هستم و از عذابت دوری می‌کنم. خدایا از تو شادی و آسایش و گشایش می‌خواهم و بعد بگوید: خدایا؛ من به واسطه‌ی محمد ﷺ و امیرالمؤمنین علی علیه السلام به تو رو کرده‌ام، مرا آبرومندترین کسی قرار ده که به واسطه‌ی آن دو به تو توجّه کرده است و نزدیک‌ترین کسی که به واسطه‌ی آن دو به تو تقرّب جسته و مرا به واسطه‌ی آن دو به خودت نزدیک کن و دور نکن. آمین ای پروردگار جهانیان. بعد نماز جماعت را با امام شروع کند، در این صورت قبل از سلام امام جماعت، آمرزش الهی و بهشت بر او واجب شود.

﴿۵۸۱۰﴾ کسی که وضو بگیرد و به سوی مسجد روانه شود و به هنگام خروج از خانه بگوید: «آن که مرا آفریده و همو راهنماییم می‌کند»، خداوند او را به راه صحیح ایمان هدایت می‌کند، و زمانی که بگوید: «و آن که او به من خوراک می‌دهد و سیرابم می‌گرداند»، خداوند او را با غذای بهشتی اطعام می‌کند و از شراب بهشتی سیراب می‌سازد، و اگر بگوید: «و چون بیمار شوم او مرا درمان می‌بخشد»، خداوند این سخنش را کفّاره‌ی گناهان او قرار می‌دهد، و زمانی که بگوید: «و آن که مرا می‌میراند و سپس زنده‌ام می‌گرداند»، خداوند عزّ و جلّ او را به مرگ شهدا می‌میراند و حیات سعادت‌مندان را به او می‌بخشد، و اگر بگوید: «و آن که امید دارم روز پاداش گناهم را بر من ببخشد»، خداوند عزّ و جلّ همه گناهانش را هر چند که بیشتر از کف دریا باشد، می‌آمرزد. و زمانی که بگوید: «پروردگارا به من دانش عطا کن و مرا به صالحان ملحق فرما»، خداوند حکمت و دانش به او می‌بخشد و او را به فرد صالحی که در گذشته و نیز به فرد صالحی که در قید حیات است ملحق می‌سازد، و چون بگوید: «و برای من در [میان] آیندگان آوازه نیکو گذار»، خداوند عزّ و جلّ در ورقی سفید می‌نویسد «فلان بن فلان از صادقان است»، و زمانی که بگوید: «و مرا از وارثان بهشت پر نعمت گردان»، خداوند عزّ و جلّ منزل‌هایی در بهشت به عطا می‌کند، و چون بگوید: «پدر و مادرم را بیمارز»، خداوند پدر و مادرش را مورد آمرزش قرار می‌دهد.

﴿۵۸۱۱﴾ هر کس با رعایت آداب وضوی کاملی بگیرد و چهار رکعت نماز گزارد و در میانه‌ی [هر دو رکعت] سلام دهد و در هر رکعت [یک بار] سوره‌ی «حمد» و پنجاه مرتبه سوره‌ی «قل هو الله احد» را بخواند، از نماز فارغ می‌شود درحالی که میان او و خداوند عزّ و جلّ گناهی نمانده، مگر اینکه همه آمرزیده شده‌اند.

﴿۵۸۱۲﴾ هر کس روز جمعه بسیار نیکو وضو بگیرد و به نماز جمعه برود و گوش فرادهد و ساکت باشد، گناهان این جمعه تا جمعه‌ی بعد و سه روز بیشتر از آن آمرزیده می‌شود.

﴿۵۸۱۳﴾ کسی که وضویش را تجدید کند، خداوند متعال توبه‌ی او را (بدون آنکه استغفار کرده باشد)، تجدید می‌کند.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٨١٤﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِذَا تَوَضَّأْتَ فَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَمَامَ الْوُضُوءِ وَ تَمَامَ الصَّلَاةِ وَ تَمَامَ رِضْوَانِكَ وَ تَمَامَ مَغْفِرَتِكَ فَهَذَا زَكَاةُ الْوُضُوءِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ٣٢٢

١-٢-٥-٤- المضمضة والاستنشاق

﴿٥٨١٥﴾ الرسول ﷺ: لِيُبَالِغَ أَحَدُكُمْ فِي الْمَضْمَضَةِ وَالِاسْتِنْشَاقِ فَإِنَّهُ غُفْرَانٌ لَكُمْ وَ مَنْفَرَةٌ لِلشَّيْطَانِ؛ وسائل الشيعة، ج ١، ص ٤٣٢

٢-٢-٥-٤- الغسل

١-٢-٥-٢-٤- غُسلُ الاستِغفار

﴿٥٨١٦﴾ الصادق عليه السلام: إِذْهَبْ فَاغْتَسِلْ وَ صَلِّ مَا بَدَأَ لَكَ فَلَقَدْ كُنْتَ مُقِيمًا عَلَى أَمْرٍ عَظِيمٍ مَا كَانَ أَسْوَأَ حَالِكَ لَوْ كُنْتَ مِتَّ عَلَى هَذِهِ اسْتَغْفِرَ اللَّهُ وَ أَسْأَلَ اللَّهُ التَّوْبَةَ مِنْ كُلِّ مَا يَكْرَهُ فَإِنَّهُ لَا يَكْرَهُ إِلَّا الْقَبِيحَ وَ الْقَبِيحَ دَعَا لِأَهْلِهِ فَإِنَّ لِكُلِّ قَبِيحٍ أَهْلًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٥١٢

﴿٥٨١٧﴾ الرسول ﷺ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُرِيدُ التَّوْبَةَ قُلْنَا كُلُّنَا نُرِيدُ التَّوْبَةَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ ﷺ: اغْتَسِلُوا وَ تَوَضَّعُوا وَ صَلُّوا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ وَ أَقْرَأُوا فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ الْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً ثُمَّ اسْتَغْفِرُوا سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ اخْتِمُوا بِمَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٩٦

٢-٢-٥-٤- غُسلُ الجمعة

﴿٥٨١٨﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ لِلَّهِ مَدِينَةً فِي الْهَوَاءِ كَشَفَرِ الْبَيْضِ لَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ بَابٍ عَلَى كُلِّ بَابٍ مِنْهَا مَلَائِكَةٌ مِثْلُ وُلْدِ آدَمَ أَلْفُ جُزْءٍ فَإِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ وَ يَوْمُ الْعُرُوبَةِ اجْتَمَعُوا كُلُّهُمْ وَ يَقُولُونَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِمَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٥٠٥

﴿٥٨١٩﴾ الرسول ﷺ: لَا يَغْتَسِلُ رَجُلٌ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَ يَتَطَهَّرُ مَا اسْتَطَاعَ مِنْ طَهَرٍ وَ يَتَذَهَّنُ بِذَهْنٍ مِنْ ذَهْنِهِ وَ يَمَسُّ مِنْ طِيبٍ بَيْنَهُ وَ يَخْرُجُ فَلَا يَفْرُقُ بَيْنَ اثْنَيْنِ ثُمَّ يُصَلِّي مَا كُتِبَ لَهُ ثُمَّ يَنْصِتُ إِذَا تَكَلَّمَ الْإِمَامُ إِلَّا غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٥٠٤

﴿٥٨٢٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اغْتَسَلَ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَأَحْسَنَ غُسْلَهُ وَ لَبَسَ صَالِحَ ثِيَابِهِ وَ مَسَّ مِنْ طِيبٍ بَيْنَهُ ثُمَّ لَمْ يَفْرُقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى؛ فقه القرآن، ج ١، ص ١٣٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۱۴﴾ ای علی؛ هنگامی که وضو گرفتی بگو: «به نام خدا، خدایا؛ من از تو کامل بودن وضو و نماز و کامل بودن خشنودی‌ات و کامل بودن آمرزش را خواهانم». که این ذکر باعث پاکی وضوست.

۱-۲-۴-۵- آب در دهان و بینی گرداندن

﴿۵۸۱۵﴾ مضمضه کردن و استنشاق کردن را درست و کامل انجام دهید، که موجب آمرزش گناهانتان و سبب دور شدن شیطان از شما خواهد بود.

۲-۲-۴-۵- غسل

۱-۲-۲-۴-۵- غسل استغفار

﴿۵۸۱۶﴾ برو و غسل کن و هر نمازی که به دلت افتاد به‌جا آور، که تو مشغول امر و گناهی بسیار بزرگ بودی و اگر بدان حال مرده بودی چه وضع بدی داشتی. از خدای متعال طلب آمرزش و بخشش کن و از او بخواه که توبه‌ات را از همه‌ی بدی‌ها بپذیرد. خداوند عزّ و جل چیزی را ناخوش نشمرد و نهی نکرده مگر عمل قبیح را و تو کارهای زشت را برای طالبانش واگذار که هر چیزی سزاوار و درخور گروهی است که شایسته‌ی آن هستند.

﴿۵۸۱۷﴾ پیامبر ﷺ فرمود: «ای مردم کدام یک از شما می‌خواهد توبه کند؟» گفتیم: «همه‌ی ما ای رسول خدا». فرمود: «غسل کنید و وضو بگیرید و چهار رکعت نماز بخوانید و در هر رکعت یک بار حمد و سه بار توحید و یک بار معوذتین بخوانید و هفتاد بار استغفار کنید و «لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» بگویید».

۲-۲-۴-۵- غسل جمعه

﴿۵۸۱۸﴾ برای خداوند در آسمان شهری مانند پوسته‌ی تخم مرغ است که این شهر هفتاد هزار در دارد و بر هر دری فرشتگانی قرار دارند که مانند فرزندان آدم هزار گونه‌اند. هر جمعه همه‌ی آن فرشتگان جمع می‌شوند و می‌گویند: «خدایا؛ هرکس را که روز جمعه غسل می‌کند، بیامرز».

﴿۵۸۱۹﴾ هرکس روز جمعه غسل کند و تا آنجا که بتواند خود را پاک کند و از روغن خود به بدنش بمالد و خود را از عطر خانه‌اش خوشبو کند و از خانه بیرون رود و بین دو نفر [در صف‌های نماز] اختلاف نیاندازد و سپس نماز واجب خود را بخواند و هنگامی که امام سخن می‌گوید ساکت باشد، گناهانش از این جمعه تا جمعه‌ی بعد آمرزیده می‌شود.

﴿۵۸۲۰﴾ هرکس روز جمعه غسل کند و بهترین لباسش را بپوشد و از عطر خانه‌اش خود را معطر کند، چنانچه بین دو نفر [در صف‌های نماز] تفرقه نیاندازد، خداوند گناهانش را از این جمعه تا جمعه‌ی بعد می‌بخشد.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٥٨٢١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَحْسَنَ غُسْلَهُ وَ لَبَسَ صَالِحَ ثِيَابِهِ وَ مَسَّ مِنْ طِيبٍ بَيْنَهُ أَوْ ذُهِبَةٍ ثُمَّ لَمْ يَفِرَّقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَ بَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى وَ زِيَادَةَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ بَعْدَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ١٣٠

﴿٥٨٢٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَ تَنَظَّفَ وَ تَطَيَّبَ بِمَا مَعَهُ مِنَ الطِّيبِ وَ حَضَرَ صَلَاةَ الْجُمُعَةِ وَ إِذَا حَضَرَ الْإِمَامُ أَصْعَى إِلَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ ذَنْبَهُ مَا بَيْنَ الْجُمُعَةِ وَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٨٩

٣-٢-٥-٤- غُسلُ العيد

﴿٥٨٢٣﴾ عَلَّةٌ غُسْلُهُ الْعِيدِ وَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ تَعْطِيفُ الْعَبْدِ رَبَّهُ وَ اسْتِغْبَالُهُ الْجَلِيلَ الْكَرِيمَ وَ طَلْبُهُ الْمَغْفِرَةَ لِذُنُوبِهِمْ؛ المناقب، ج ٤، ص ٣٥٦

﴿٥٨٢٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَ خَتَمَهُ بِصَدَقَةٍ وَ غَدَا إِلَى الْمُصَلَّى بِغُسْلٍ رَجَعَ مَغْفُورًا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٩، ص ٣١٩

٤-٢-٥-٤- غُسلُ الجنابة

﴿٥٨٢٥﴾ الصادق ﷺ: فَإِذَا اغْتَسَلَ الْمُؤْمِنُ مِنْ حَلَالِهِ بَكَى إِلَيْسُ وَ قَالَ يَا وَيْلَتَاهُ هَذَا الْعَبْدُ أَطَاعَ رَبَّهُ وَ غَفَرَ لَهُ ذَنْبُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ١٥٤

﴿٥٨٢٦﴾ امير المؤمنين ﷺ: فَإِذَا اغْتَسَلَا لَمْ يَمُرَّ الْمَاءُ عَلَى شَعْرَةٍ مِنْ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُمَا بِهَا حَسَنَةً وَ مَحَا عَنْهُمَا بِهَا سَيِّئَةً فَإِنْ كَانَ ذَلِكَ فِي لَيْلَةٍ بَارِدَةٍ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِلْمَلَائِكَةِ انْظُرُوا إِلَى عَبْدِي هَذَيْنِ اغْتَسَلَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ الْبَارِدَةِ عَلِمَا أَنِّي رَبُّهُمَا أَشْهَدُكُمُ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ١٥٠

﴿٥٨٢٧﴾ الباقر ﷺ: رَوَى صَالِحُ بْنُ عُقْبَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ﷺ قَالَ: قُلْتُ لَهُ لِمُتَمَتِّعِ ثَوَابُ قَالَ إِنْ كَانَ يُرِيدُ بِذَلِكَ وَجْهَ اللَّهِ تَعَالَى وَ خِلَافًا عَلَى مَنْ أَنْكَرَهَا لَمْ يُكَلِّمْهَا كَلِمَةً إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِهَا حَسَنَةً وَ لَمْ يَمُدَّ يَدَهُ إِلَيْهَا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً فَإِذَا دَنَا مِنْهَا غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِذَلِكَ ذَنْبًا فَإِذَا اغْتَسَلَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِقَدْرِ مَا مَرَّ مِنَ الْمَاءِ عَلَى شَعْرِهِ قُلْتُ بَعْدَ الشَّعْرِ قَالَ نَعَمْ بَعْدَ الشَّعْرِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص ٤٦٣

٣-٥-٤- المسجِدُ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۲۱﴾ هرکس روز جمعه غسل کند و بهترین لباسش را بپوشد و از عطر خانه‌اش خود را معطر کند یا به بدنش روغن بزند - چنانچه بین دو نفر [در صف‌های نماز] تفرقه نیاندازد - خداوند گناهانش را از این جمعه تا جمعه‌ی بعد و سه روز بعد از آن می‌بخشد.

﴿۵۸۲۲﴾ هرکس روز جمعه غسل کند و خود را پاکیزه و خوشبو کند و به نماز جمعه برود و زمانی که امام حاضر شد به کلام او گوش فرا دهد، خداوند گناهانش را از این جمعه تا جمعه‌ی بعد می‌آمرزد.

۳-۲-۲-۴- غسل عید

﴿۵۸۲۳﴾ دلیل غسل روز عید و روز جمعه توجه بنده به پروردگار و روکردن خدای جلیل با کرامت به بنده و آمرزش گناهان بندگان است.

﴿۵۸۲۴﴾ هرکس ماه رمضان را روزه بدارد و با صدقه به پایان ببرد و سپیده‌دمان عید با غسل به مصلی بیاید [تا نماز عید بگذارد]، آمرزیده بازمی‌گردد.

۴-۲-۲-۴- غسل جنابت

﴿۵۸۲۵﴾ پس هنگامی که مؤمنی آمیزش حلال و در پی آن غسل کند، ابلیس می‌گوید: «وای بر من، این بنده پروردگارش را اطاعت کرد و خدایش گناهان او را آمرزید».

﴿۵۸۲۶﴾ چون غسل کنند آب به مویی از آن‌ها نمی‌رسد مگر آنکه خداوند به واسطه‌ی آن کار، برایشان یک حسنه و پاداش می‌نویسد و یک گناه از آن‌ها پاک می‌کند. و اگر در شب سردی باشد، خدای عزّ و جلّ به فرشتگانش می‌گوید: به این دو بندهام بنگرید که در این شب سرد غسل کردند و می‌دانند که من پروردگارشان هستم. شما را گواه می‌گیرم که آن‌ها را آمرزیده‌ام.

﴿۵۸۲۷﴾ صالح بن عقبه از پدرش نقل می‌کند که گوید: به امام باقر (علیه السلام) عرض کردم: «آیا کسی که متعه کند به ثواب می‌رسد؟» فرمود: «چنانکه قصدش تقرب به پروردگار متعال باشد و مخالفت با کسانی که آن را انکار می‌کنند، کلامی نمی‌گوید جز اینکه خداوند متعال بدان حسنه‌ای در نامه‌ی عملش بنویسد، و دست به سوی همسرش نمی‌گشاید مگر اینکه خداوند برای او حسنه‌ای ثبت می‌کند، و چون با او نزدیکی کند خداوند تعالی گناهی از او را می‌آمرزد، و چون غسل کند به عدد هر مویی از بدنش که آب غسل بر آن بگذرد، خداوند او را عفو می‌کند». عرض کردم: «به عدد هر مو؟» فرمود: «آری، به عدد هر مو».

۳-۵-۴- مسجد

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

١-٣-٥-٤- الخطوة إليها

﴿٥٨٢٨﴾ الرسول ﷺ: أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ يُكَفِّرُ اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا وَيَزِيدُ فِي الْحَسَنَاتِ قِيلَ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِسْبَاغُ الْوُضُوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ وَكَثْرَةُ الْخُطَى إِلَى هَذِهِ الْمَسَاجِدِ وَانتِظَارُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الصَّلَاةِ وَمَا مِنْكُمْ أَحَدٌ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ مُنْتَظَرًا فَيُصَلِّي الْجُمُعَةَ مَعَ الْمُسْلِمِينَ ثُمَّ يَقْعُدُ يَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ الْآخَرَى إِلَّا وَالْمَلَائِكَةُ تَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٣٤

﴿٥٨٢٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ مَشَى إِلَى مَسْجِدٍ يَطْلُبُ فِيهِ الْجَمَاعَةَ كَانَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ سَبْعُونَ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيَرْفَعُ لَهُ مِنَ الدَّرَجَاتِ مِثْلَ ذَلِكَ فَإِنْ مَاتَ وَهُوَ عَلَى ذَلِكَ وَكَلَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَعُودُونَهُ فِي قَبْرِهِ وَيُبَشِّرُونَهُ وَيُؤْنِسُونَهُ فِي وَحْدَتِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يُبْعَثَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ١٧

٢-٣-٥-٤- الدُّخُولُ فِيهَا

﴿٥٨٣٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَقَارٍ وَخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

٣-٣-٥-٤- الإِسْرَاجُ فِي الْمَسْجِدِ

﴿٥٨٣١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَدْخَلَ لَيْلَةً وَاحِدَةً سِرَاجًا فِي الْمَسْجِدِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٣٨٥

﴿٥٨٣٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَسْرَجَ فِي مَسْجِدٍ مِنْ مَسَاجِدِ اللَّهِ سِرَاجًا لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ وَحَمَلَةُ الْعَرْشِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ مَا دَامَ فِي ذَلِكَ الْمَسْجِدِ ضَوْءٌ مِنَ السِّرَاجِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٢٣٧

٤-٣-٥-٤- كَنَاسَةُ الْمَسْجِدِ

﴿٥٨٣٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَنَسَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْخَمِيسِ وَلَيْلَةَ الْجُمُعَةِ فَأَخْرَجَ مِنْهُ مِنَ التُّرَابِ مَا يُذَرُّ فِي الْعَيْنِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٢٥٤

﴿٥٨٣٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَنَسَ مَسْجِدًا يَوْمَ الْخَمِيسِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَأَخْرَجَ مِنْهُ مِنَ التُّرَابِ مَا يُذَرُّ فِي الْعَيْنِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٣٦

٥-٣-٥-٤- إِنْتِظَارُ الصَّلَاةِ

﴿٥٨٣٥﴾ الرسول ﷺ: أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ يُكَفِّرُ اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا وَيَزِيدُ فِي الْحَسَنَاتِ قِيلَ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِسْبَاغُ الْوُضُوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ وَكَثْرَةُ الْخُطَى إِلَى هَذِهِ الْمَسَاجِدِ وَانتِظَارُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الصَّلَاةِ وَمَا مِنْكُمْ أَحَدٌ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ مُنْتَظَرًا فَيُصَلِّي الْجُمُعَةَ مَعَ الْمُسْلِمِينَ ثُمَّ يَقْعُدُ يَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ الْآخَرَى إِلَّا وَالْمَلَائِكَةُ تَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٣٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱-۳-۵-۴- گام برداشتن به سوی مسجد

﴿۵۸۲۸﴾ آیا نمی‌خواهید به شما راهی نشان بدهم که کفّاره‌ی گناهانتان باشد و بر حسناتتان بیافزاید؟ عرض شد: «چرا ای پیامبر خدا!»؛ حضرت فرمود: «وضوی کامل در شرایط سخت؛ قدم‌های بسیار در راه مسجد و بعد از هر نماز انتظار وقت نماز بعدی را کشیدن؛ کسی از شما نیست که در خانه‌ی خود وضو بگیرد و در نماز جماعت مسلمانان شرکت کند و منتظر نماز بعدی بماند، جز آنکه فرشتگان می‌گویند: خدایا او را بیامرز.»

﴿۵۸۲۹﴾ هرکس برای نماز جماعت به مسجدی رود، به هر گامی که برمی‌دارد، هفتاد هزار حسنه دارد و به‌ازای آن درجه‌اش بالا می‌رود و اگر در این حین بمیرد، خداوند هفتاد هزار فرشته را بر او می‌گمارد تا در قبر از او دیدن کنند و در تنهایی با او همدم شوند و تا روز حشر برایش آمرزش بخواهند.

۲-۳-۵-۴- ورود به مسجد

﴿۵۸۳۰﴾ کسی که با نرمی و فروتنی و وقار و خشوع به مسجد وارد شود، خداوند او را می‌آمرزد.

۳-۳-۵-۴- روشن کردن چراغ مسجد

﴿۵۸۳۱﴾ هرکس شبی چراغی در مسجد بیافروزد، خداوند گناهان هفتاد ساله‌اش را بیامرزد.
﴿۵۸۳۲﴾ هرکس در مسجدی از مساجد خداوند متعال چراغی بیافروزد، تا وقتی روشنایی آن چراغ در آن مسجد باقی است فرشتگان و حاملان عرش الهی برای او طلب آمرزش می‌کنند.

۴-۳-۵-۴- خاک‌روبی مسجد

﴿۵۸۳۳﴾ هرکس روز پنجشنبه و شب جمعه مسجد را جارو بکشد و به‌اندازه‌ی سرمایه‌ای که بر چشم می‌کشد زباله از آنجا بیرون ببرد، خداوند او را می‌آمرزد.
﴿۵۸۳۴﴾ هرکس روز پنجشنبه و شب جمعه مسجد را بروید و به‌اندازه‌ی سرمایه‌ای که بر چشم کشند، زباله از آنجا بیرون ببرد، خداوند او را می‌آمرزد.

۵-۳-۵-۴- انتظار کشیدن برای نماز

﴿۵۸۳۵﴾ آیا نمی‌خواهید به شما راهی نشان بدهم که کفّاره‌ی گناهانتان باشد و بر حسناتتان بیافزاید؟ عرض شد: «چرا؛ ای پیامبر خدا». حضرت فرمود: «وضوی کامل در شرایط سخت؛ قدم‌های بسیار در راه مسجد و بعد از هر نماز انتظار وقت نماز بعدی را کشیدن؛ کسی از شما نیست که در خانه‌ی خود وضو بگیرد و در نماز جماعت مسلمانان شرکت کند و منتظر نماز بعدی بماند، جز آنکه فرشتگان می‌گویند: خدایا او را بیامرز.»

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٨٣٦﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ أَحَدٍ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ مُتَطَهَّرًا فَيُصَلِّي الصَّلَاةَ فِي الْجَمَاعَةِ مَعَ الْمُسْلِمِينَ ثُمَّ يَقْعُدُ يَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ الْآخَرَى إِلَّا وَالْمَلَائِكَةُ تَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١، ص ٣٨٠

﴿٥٨٣٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ جَلَسَ فِي مَجْلِسِهِ يَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ فَهُوَ فِي صَلَاةٍ، وَصَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ، وَصَلَّائِهِمْ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٤، ص ٣٣٢

﴿٥٨٣٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْمُتَنَتِّظُ وَقْتَ الصَّلَاةِ بَعْدَ الصَّلَاةِ مِنْ زُورِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَحَقُّ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكْرِمَ زَائِرَهُ وَأَنْ يُعْطِيَهُ مَا سَأَلَ وَالْحَاجُّ الْمُعْتَمِرُ وَقَدْ لَهِ وَحَقُّ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكْرِمَ وَقْدَهُ وَيَحْبُوهُ بِالْمَغْفِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٤، ص ١١٦

٤-٥-٤- الصَّلَاةُ

١-٤-٥-٤- معرفة حق الصَّلَاةِ

﴿٥٨٣٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَتَى الصَّلَاةَ عَارِفًا بِحَقِّهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ تحف العقول، ص ١١٧

﴿٥٨٤٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَتَى الصَّلَاةَ عَارِفًا بِحَقِّهَا غُفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٤، ص ٢٢٨

﴿٥٨٤١﴾ الباقر عليه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ قَالَ هَذِهِ الْفَرِيضَةُ مَنْ صَلَّاهَا لَوْفَتْهَا عَارِفًا بِحَقِّهَا لَا يُؤْثِرُ عَلَيْهَا غَيْرَهَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بَرَاءَةً لَا يُعَذِّبُهُ وَمَنْ صَلَّاهَا لِغَيْرِ وَقْتِهَا غَارِفًا بِحَقِّهَا مُؤْثِرًا عَلَيْهَا غَيْرَهَا كَانَ ذَلِكَ إِلَيْهِ عَزَّ وَجَلَّ فَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ وَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ١٣٥

﴿٥٨٤٢﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ إِلَّا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى عَهْدٌ مَا أَقَامَ الصَّلَاةَ لَوْفَتْهَا أَوْ آثَرَهَا عَلَى غَيْرِهَا مَعْرِفَةً بِحَقِّهَا فَإِنْ هُوَ تَرَكَهَا اسْتِخْفَافًا بِحَقِّهَا وَآثَرَهَا عَلَيْهَا غَيْرَهَا بَرِئَ اللَّهُ إِلَيْهِ مِنْ عَهْدِهِ ذَلِكَ ثُمَّ مَشِيئَتُهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِمَّا أَنْ يُعَذِّبَهُ وَإِمَّا أَنْ يَغْفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٤٥

﴿٥٨٤٣﴾ الباقر عليه السلام: هَذِهِ الْفَرِيضَةُ مَنْ صَلَّاهَا لَوْفَتْهَا عَارِفًا بِحَقِّهَا لَا يُؤْثِرُ عَلَيْهَا غَيْرَهَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بَرَاءَةً لَا يُعَذِّبُهُ وَمَنْ صَلَّاهَا لِغَيْرِ وَقْتِهَا مُؤْثِرًا عَلَيْهَا غَيْرَهَا فَإِنْ ذَلِكَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ وَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٤، ص ١١٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۳۶﴾ کسی از شما نیست که در خانه‌ی خود تطهیر کند و با مسلمانان نماز جماعت بخواند و منتظر نماز دیگر بماند، جز آنکه فرشتگان می‌گویند: «خدایا؛ او را بیامرز، خدایا؛ به او رحم کن».

﴿۵۸۳۷﴾ هرکس در انتظار نماز در جای خود نشسته باشد، مانند کسی است که در حال نماز باشد، فرشته‌ها بر او درود می‌فرستند: «بار خدایا او را بیامرز؛ بار خدایا به او رحم کن».

﴿۵۸۳۸﴾ کسی که بعد از نماز منتظر وقت نماز دیگر است، از زوَّار خدا به شمار می‌آید، و شایسته است که خداوند زوَّار خود را گرمی بدارد و خواسته‌ی او را عطا کند. حاجی و عمره‌گزار میهمان خداوند هستند. شایسته است که خداوند میهمان خود را گرمی بدارد و با آمرزش خویش او را مورد محبّت قرار دهد.

۴-۵-۴- نماز

۴-۵-۴-۱- شناخت حق نماز

﴿۵۸۳۹﴾ کسی که نماز را با معرفت واقعی آن به‌جا آورد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۵۸۴۰﴾ کسی که نماز را با معرفت واقعی آن به‌جا آورد، آمرزیده می‌شود.

﴿۵۸۴۱﴾ امام باقر (علیه السلام) در مورد کلام خدای عزّ و جلّ که فرمود: «و آنان که بر نمازهایشان مواظبت می‌کنند» فرمود: این نماز را هرکس به موقع بخواند و حقّش را ادا کند و چیز دیگری را بر آن ترجیح ندهد، خداوند دوری از عذاب را برایش می‌نویسد و هرکس به موقع آن را نخواند و حقّش را ادا نکند و چیز دیگری را بر آن ترجیح دهد؛ برعهده‌ی خدای عزّ و جلّ است که اگر خواست او را می‌آمرزد و اگر خواست عذابش می‌کند.

﴿۵۸۴۲﴾ هیچ بنده‌ای نیست جز آنکه بین او و خداوند متعال عهد و قراردادی است، مادامی که نمازش را در وقت خود به‌جا آورد، یا آنکه به جهت شناختن حق و ارزش نماز آن را بر امور دیگر برگزیند و مقدّم دارد. پس اگر آن بنده نماز را به واسطه‌ی سبک‌شمردن و بی‌اعتنایی به آن ترک کند و غیر آن را بر آن ترجیح دهد و مقدّم بدارد، خداوند از آن عهد بیزاری خواهد جست و مشیّت و اختیار امرش با خدای باعزّت و جلال است؛ یا او را عذاب می‌کند و یا او را می‌آمرزد.

﴿۵۸۴۳﴾ این فریضه (نماز) را هرکس سرّ وقت بخواند و حقّش را بشناسد و چیز دیگری را بر آن ترجیح ندهد، خداوند حکم دوری از عذاب را برای او می‌نویسد و دیگر عذابش نمی‌کند و هرکس آن را به موقع نخواند و چیز دیگری را بر آن ترجیح دهد، اگر خدا بخواند او را می‌آمرزد و اگر نخواهد عذابش می‌کند.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

٢-٤-٥-٤- إقامة الصلاة، والإستغفار فيها وبعدها

﴿٥٨٤٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا بِمَا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُورَ، لِيُؤْفِيَهُمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُور (فاطر: ٣٠-٢٩)

﴿٥٨٤٥﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ صَلَّى لِلَّهِ رُكْعَتَيْنِ لَا يَتَفَكَّرُ فِيهِمَا مِنْ أُمُورِ الدُّنْيَا بِشَيْءٍ إِلَّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَغُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ شواهد التنزيل، ص ٢، ص ٢٦٦

﴿٥٨٤٦﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ أَذْنَبَ ذَنْبًا فَقَامَ وَتَوَضَّأَ وَصَلَّى وَاسْتَغْفَرَ اللَّهُ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَّا كَانَ حَقِيقًا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ لِأَنَّهُ يَقُولُ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهُ يَجِدِ اللَّهَ غُفُورًا رَحِيمًا؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٢٢٣

﴿٥٨٤٧﴾ مَا مِنْ عَبْدٍ أَذْنَبَ ذَنْبًا فَقَامَ فَطَهَّرَ وَصَلَّى رُكْعَتَيْنِ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهُ إِلَّا غُفِرَ لَهُ وَكَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَقْبَلَهُ لِأَنَّهُ سُبْحَانَهُ قَالَ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهُ يَجِدِ اللَّهَ غُفُورًا رَحِيمًا؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٩

﴿٥٨٤٨﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ أَذْنَبَ ذَنْبًا فَقَامَ فَتَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الطَّهُّورَ ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رُكْعَتَيْنِ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ إِلَّا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ عوالي اللآلي، ج ١، ص ٩٧

﴿٥٨٤٩﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا هَمَّ أَحَدُكُمْ بِخَيْرٍ فَلَا يُؤْخِرْهُ فَإِنَّ الْعَبْدَ رَبَّنَا صَلَّى الصَّلَاةَ أَوْ صَامَ الْيَوْمَ فَيَقَالَ لَهُ أَعْمَلُ مَا شِئْتُ بَعْدَهَا فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ١٤٢

﴿٥٨٥٠﴾ الرسول ﷺ: أَصَلَّى لَكَ وَاسْجُدْ لَكَ وَامْرُغْ صَفْحَتِي فِي التُّرَابِ تَذَلُّلًا لَكَ كَرِهْتُ رَحِمَ مَخَافَتِي مِنْكَ وَتَغْفِرَ السَّالِفَ مِنْ ذَنْبِي وَعَصِيَانِي لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٨٠

﴿٥٨٥١﴾ الرسول ﷺ: وَرَأَى النَّبِيُّ ﷺ رَجُلًا يَقُولُ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلَا أَرَاكَ تَفْعَلُ فَقَالَ ﷺ لَهُ لِمَ تُسَوِّ ظَنِّكَ قَالَ لَأَنِّي أَذْنَبْتُ فِي الْجَاهِلِيَّةِ وَالْإِسْلَامِ فَقَالَ ﷺ أَمَّا مَا أَذْنَبْتَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَقَدْ مَحَاهُ الْإِيمَانُ وَمَا فَعَلْتَ فِي الْإِسْلَامِ الصَّلَاةَ إِلَى الصَّلَاةِ كَفَّارَةً لِمَا بَيْنَهُمَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ١٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۲-۴-۵-۴- برپاداشتن نماز و آموزش خواهی در نماز و بعد از نماز

﴿۵۸۴۴﴾ کسانی که کتاب الهی را تلاوت می کنند و نماز را برپا می دارند و از آنچه به آنان روزی داده ایم پنهان و آشکار انفاق می کنند، تجارتی (پرسود و) بی زیان و خالی از کساد را امید دارند. (آن ها این اعمال صالح را انجام می دهند) تا خداوند اجر و پاداش کامل به آن ها دهد و از فضلش بر آن ها بیافزاید که او آمرزنده و شکرگزار است!

﴿۵۸۴۵﴾ هرکس دو رکعت نماز بخواند، که در آن نماز، امور دنیا به قلب و ذهنش خطور نکند، خدای تعالی از او راضی می شود و همه ی گناهانش را می آمرزد.

﴿۵۸۴۶﴾ بنده ای نیست که مرتکب گناهی شود و سپس برخیزد و وضو گیرد و بایستد و دو رکعت نماز بخواند، سپس از خداوند طلب آمرزش کند مگر آنکه خدا او را می آمرزد. چون خداوند فرموده است: «هرکس کار شایسته ای انجام ندهد یا به نفس خود ظلم نماید و از خدا طلب آمرزش کند، خدا را بسیار آمرزنده و مهربان می یابد».

﴿۵۸۴۷﴾ بنده ای نیست که مرتکب گناهی شود و سپس برخیزد و وضو گیرد و بایستد و دو رکعت نماز بخواند، سپس از خداوند طلب آمرزش کند، مگر اینکه خدا او را بیامرزد. و بر خدا لازم است که او را بپذیرد، چون خداوند سبحان فرموده است: «هرکس کار شایسته ای انجام ندهد یا به نفس خود ظلم نماید و از خدا طلب آمرزش کند، خدا را بسیار آمرزنده و مهربان می یابد».

﴿۵۸۴۸﴾ بنده ای نیست که مرتکب گناهی شود و سپس برخیزد و به طهارتی نیکو وضو گیرد، سپس بایستد و دو رکعت نماز بخواند، سپس از خداوند طلب آمرزش کند جز آنکه خداوند او را می آمرزد.

﴿۵۸۴۹﴾ زمانی که یکی از شما همّت به انجام خیری می کند، فوراً آن را انجام دهد. زیرا شاید بنده ی مؤمن نماز بخواند یا روزه بگیرد، و به او گفته شود: «بعد از این هرچه می خواهی بکن که خداوند تو را آمرزد».

﴿۵۸۵۰﴾ برای تو نماز می گزارم و برای تو سجده می کنم و صورتم را به خاطر فروتنی در مقابل تو بر خاک می مالم تا به خاطر ترسم از تو، بر من رحم کنی و گناهان گذشته و نافرمانی ام را ببخشی.

﴿۵۸۵۱﴾ پیامبر ﷺ مردی را دید که می گفت: «خدایا! مرا بیامرز، ولی گمان نمی کنم که بیامرزی». فرمود: «چرا بدگمانی؟» گفت: «زیرا که من هم در زمان جاهلیّت گناه کردم و هم در زمان مسلمانی». فرمود: «گناهانی که در زمان جاهلیّت انجام دادی، اسلام آوردنت پاک کرد. و در زمان مسلمانی اگر نمازی را بعد از نماز دیگری بخوانی، کفّاره ی گناهانی است که بین آن دو نماز انجام داده ای».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٨٥٢﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ وَطَلَبَ نَائِلِكَ وَمَعْرُوفِكَ وَرَجَاءَ رَفْدِكَ وَجَائِزَتِكَ وَعَظِيمِ غَفْوِكَ وَقَدِيمِ غُفْرَانِكَ اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلَ مُحَمَّدٍ وَارْفَعْهَا لِي فِي عِلِّيِّينَ وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي وَاجْعَلْ نَائِلَكَ وَمَعْرُوفَكَ وَرَجَاءَ مَا أَرْجُو مِنْكَ فَكَأَكْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَالْفُوزَ بِالْجَنَّةِ وَمَا جَمَعْتَ مِنْ أَنْوَاعِ النِّعَمِ وَمِنْ حُسْنِ الْحُورِ الْعِينِ وَاجْعَلْ جَائِزَتِي مِنْكَ أَلْتَقِ مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانَ ذُنُوبِي وَذُنُوبَ وَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَجَمِيعِ إِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار.

ج ٨٨، ص ٢٠١

﴿٥٨٥٣﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ ابْتِغَاءَ رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَمَغْفِرَتِكَ؛ بحار الأنوار.

ج ٩٧، ص ٢١٢

﴿٥٨٥٤﴾ الرَّسُولُ ﷺ: جَاءَ تَقْفِي إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَسَأَلَهُ عَمَّا لَهُ مِنَ الثَّوَابِ فِي الصَّلَاةِ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلَاةِ وَتَوَجَّهْتَ وَقَرَأْتَ أَمَّ الْكِتَابِ وَمَا تيسَّرَ لَكَ مِنَ السُّورِ ثُمَّ رَكَعْتَ فَأَتَمَمْتَ رُكُوعَهَا وَسُجُودَهَا وَتَشَهَّدْتَ وَسَلَّمْتَ غُفِرَ لَكَ كُلُّ ذَنْبٍ فِيهَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الصَّلَاةِ الَّتِي قَدَّمْتَهَا إِلَى الصَّلَاةِ الْمُؤَخَّرَةِ فَهَذَا لَكَ فِي صَلَاتِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٨١

﴿٥٨٥٥﴾ الصَّادِقُ ﷺ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ لِي فِي صَلَاتِي وَدُعَائِي بَرَكَةً

تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتَكْشِفُ بِهَا كُرْبِي وَتُؤْمِنُ بِهَا رَوْعَتِي وَتَغْفِرُ بِهَا ذَنْبِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٨٨

﴿٥٨٥٦﴾ خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي الصَّلَاةِ وَبِهَا يَتَبَيَّنُ الْمُؤْمِنُ مِنَ الْكَافِرِ وَالْمُخْلِصُ مِنَ الْمُنَافِقِ وَهِيَ عِمَادُ الدِّينِ وَمَلَأُ الْجَسَدِ وَزَيْنُ الْإِسْلَامِ وَمُنَاجَاةُ الْحَبِيبِ لِلْحَبِيبِ وَقَضَاءُ الْحَاجَةِ وَتَوْبَةُ التَّائِبِ وَتَذَكُّرُةُ الْمَنِيَّةِ وَالْبَرَكَةُ فِي الْمَالِ وَسَعَةُ الرِّزْقِ وَنُورُ الْوَجْهِ وَعِزُّ الْمُؤْمِنِ وَاسْتِنْزَالُ الرَّحْمَةِ وَاسْتِجَابَةُ الدَّعْوَةِ وَاسْتِغْفَارُ الْمَلَائِكَةِ؛ جامع الأخبار، ص ٧٢

﴿٥٨٥٧﴾ الرَّسُولُ ﷺ: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: سَمِعْتُ مُنَادِيًا يَنَادِي عِنْدَ حَضْرَةِ كُلِّ صَلَاةٍ فَيَقُولُ يَا بَنِي آدَمَ قُومُوا فَأَطِئُوا عَنْكُمْ مَا أَوْقَدْتُمُوهُ عَلَى أَنْفُسِكُمْ فَيَقُومُونَ فَيَتَطَهَّرُونَ فَتَسْقُطُ خَطَايَاهُمْ وَمَرَاعِبُهُمْ فَيُصَلُّونَ فَيَغْفِرُ لَهُمْ مَا بَيْنَهُمَا ثُمَّ تَوَقِدُونَ فِيمَا بَيْنَ ذَلِكَ فَإِذَا كَانَ عِنْدَ صَلَاةِ الْأُولَى نَادَى يَا بَنِي آدَمَ قُومُوا فَأَطِئُوا مَا أَوْقَدْتُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ فَيَقُومُونَ فَيَتَطَهَّرُونَ وَيُصَلُّونَ فَيَغْفِرُ لَهُمْ مَا بَيْنَهُمَا فَإِذَا حَضَرَتِ الْعَصْرُ فَمِثْلُ ذَلِكَ فَإِذَا حَضَرَتِ الْمَغْرِبُ فَمِثْلُ ذَلِكَ فَإِذَا حَضَرَتِ الْعَتَمَةُ فَمِثْلُ ذَلِكَ فَيَنَامُونَ وَقَدْ غُفِرَ لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ١٠٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۵۲﴾ خداوند؛ من این نماز را برای طلب رضایت، جایزه و نیکی تو، و به امید پاداش و بخشش بزرگ و آمرزش دیرینه‌ی تو به جای آوردم. خداوند؛ پس بر محمد و آل محمد درود بفرست و نمازم را برایم تا علّیون بالا ببر و آن را از من بپذیر و عطا و نیکی و امید آنچه که از تو امید داشتیم را رهاییم از آتش دوزخ، و کامیابی به بهشت و نعمت‌های متنوع گردآمده در آن و زنان زیبای بهشتی قرار بده. و پاداشم را آزادشدن از آتش و آمرزش گناهانم و گناهان پدر و مادرم و تمام فرزندان آن‌ها و همه‌ی برادران و خواهران بالیمان و مسلمانم، مرده‌ها و زنده‌های آنان قرار بده.

﴿۵۸۵۳﴾ خداوند؛ من برای دستیابی به رحمت و رضایت و آمرزش تو، این نماز را به‌جا آوردم. ﴿۵۸۵۴﴾ شخصی ثقفی به‌سوی پیامبر ﷺ آمد و از ثواب نماز پرسید. پیامبر ﷺ فرمود: «هنگامی که نماز خواندی و رو به قبله ایستادی و حمد و سوره‌ای را که توانستی خواندی و رکوع درست و سجود کامل به‌جای آوردی و تشهد و سلام دادی، هر گناهی که میان نماز قبلی و این نماز اخیر از تو سرزده، آمرزیده می‌شود. و این هم ثواب نماز توست».

﴿۵۸۵۵﴾ خداوند؛ بر محمد و خاندانش درود فرست، و در نماز و دعای من برکتی قرار ده که بدان سبب، دلم را پاک سازی، و غم و سختی‌ام را برطرف کنی، و هراسم را به امان مبدل نمایی، و گناه‌م را ببامری.

﴿۵۸۵۶﴾ خیر دنیا و آخرت در نماز است؛ به‌وسیله‌ی آن مؤمن از کافر و مخلص از منافق تمیز داده می‌شود؛ و آن ستون دین، پناه بدن، زینت اسلام، مناجات دوست با دوست، برآورده‌شدن حاجت و توبه‌ی توبه‌کننده و یادآوری نعمت و برکت مال و فراخی روزی و نور صورت و عزت مؤمن و جلب رحمت و قبول دعا و استغفار فرشتگان است.

﴿۵۸۵۷﴾ ابن عباس گوید: پیامبر ﷺ فرمود: «هنگام هر نماز ندای منادی را می‌شنیدم که می‌گفت: «ای فرزندان آدم؛ برخیزید و آتشی را که بر جانتان افروختید خاموش کنید». پس برمی‌خیزند و از چرک و پلیدی پاک می‌شوند و گناهان و آلودگی‌هایشان فرومی‌ریزد و نماز می‌خوانند و خطاهایی را که بین دو نماز انجام داده بوده‌اند، آمرزیده می‌شود. سپس دوباره آتشی برمی‌افروزید و اگر هنگام نماز اول باشد ندا می‌کند که ای فرزندان آدم؛ برخیزید و آتشی را که بر جانتان افروخته‌اید خاموش کنید و برمی‌خیزند و از چرک و پلیدی پاک می‌شوند و نماز می‌خوانند و آنچه که بین دو نماز انجام داده بودند آمرزیده می‌شود و چون وقت نماز عصر شود نیز به همین شکل و چون وقت نماز مغرب شود نیز همین‌طور و چون پاسی از شب گذشت همین‌طور. پس می‌خوابند درحالی که آمرزیده شده‌اند».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٨٥٨﴾ الرسول ﷺ: فَإِنْ أَقْبَلَ عَلَى صَلَاتِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَتَجَاوَزَ عَنْهُ مَا كَانَ مِنْهُ فَإِنْ التَفَتَ ثَلَاثَةَ أَعَادَ اللَّهُ لَهُ مَقَالَتَهُ فَإِنْ أَقْبَلَ عَلَى صَلَاتِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ مستدرک الوسائل.

ج ٣، ص ٣٤

﴿٥٨٥٩﴾ الرسول ﷺ: فَيُنَادِي سَخَائِلُ بَثَلَاثَةِ أَصْوَاتٍ كُلُّ لَيْلَةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الْعِشَاءِ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ غَفَرَ لِلْمُصَلِّينَ الْمُوَحِّدِينَ فَلَا يَبْقَى مَلَكٌ فِي السَّمَوَاتِ السَّبْعِ إِلَّا اسْتَغْفَرَ لِلْمُصَلِّينَ وَدَعَا لَهُمْ بِالْمُدَاوَمَةِ عَلَى ذَلِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٨٢

﴿٥٨٦٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَيُنَادِي مِيخَائِيلُ بَثَلَاثَةِ أَصْوَاتٍ كُلُّ لَيْلَةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الْعِشَاءِ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ غَفَرَ لِلْمُصَلِّينَ الْمُوَحِّدِينَ فَلَا يَبْقَى مَلَكٌ فِي السَّمَوَاتِ السَّبْعِ إِلَّا اسْتَغْفَرَ لِلْمُصَلِّينَ؛ جامع الأخبار، ص ٧١

﴿٥٨٦١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَتَى الصَّلَاةَ عَارِفًا بِحَقِّهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ تحف العقول، ص ١١٧

﴿٥٨٦٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَتَى الصَّلَاةَ عَارِفًا بِحَقِّهَا غُفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٤، ص ٢٢٨

﴿٥٨٦٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَلَمْ يُحَدِّثْ نَفْسَهُ فِيهِمَا بِشَيْءٍ مِنْ أُمُورِ الدُّنْيَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٩٨

﴿٥٨٦٤﴾ الرسول ﷺ: يَا أَبَا ذَرٍّ إِنْ رَبَّكَ يُبَاهِي الْمَلَائِكَةَ بَثَلَاثَةِ نَفَرٍ رَجُلٌ يُصْبِحُ فِي أَرْضٍ قَفَرٍ فَيُؤَذِّنُ ثُمَّ يَقِيمُ ثُمَّ يُصَلِّيُ فَيَقُولُ رَبُّكَ عَزَّ وَجَلَّ لِلْمَلَائِكَةِ انْظُرُوا إِلَى عَبْدِي يُصَلِّيُ وَلَا يَرَاهُ أَحَدٌ غَيْرِي فَيَنْزِلُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يُصَلُّونَ وَرَاءَهُ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى الْغَدِ مِنْ ذَلِكَ الْيَوْمِ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٢٩٦

﴿٥٨٦٥﴾ يَا حَوْلَاءُ مَا مِنْ امْرَأَةٍ صَلَّتْ صَلَاتَهَا وَلَزِمَتْ نِيَّتَهَا وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهَا ذُنُوبَهَا مَا قَدَّمَتْ وَمَا أَخَّرَتْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ٢٤١

﴿٥٨٦٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: ثُمَّ قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ مِنْ ظُلْمِي وَجُرْمِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَلَمَّا فَرَغَ عليه السلام مِنَ الْاسْتِغْفَارِ رَكَعَ وَسَجَدَ وَتَشَهَّدَ وَسَلَّمْ؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٢٦٠

﴿٥٨٦٧﴾ لَا تَنْسِينَ الْاسْتِغْفَارَ فِي صَلَاتِكَ فَإِنَّهَا مِمْحَاةٌ لِلْخَطَايَا بِإِذْنِ اللَّهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢٢٤

﴿٥٨٦٨﴾ لَا تَنْسِينَ الْاسْتِغْفَارَ فِي صَلَاتِكَ، فَإِنَّهَا مِمْحَاةٌ لِلْخَطَايَا بِرَحْمَةِ اللَّهِ؛ الأمالي للطوسي، ص ٣٤٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۵۸﴾ پس اگر به نمازش توجه کرد، خداوند او را می‌آمزد و از گناهش درمی‌گذرد. و اگر برای بار سوم بی‌توجهی کرد، خداوند کلامش را دوباره به او می‌گوید و اگر به نمازش توجه کرد خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمزد.

﴿۵۸۵۹﴾ سخائیل هر شب پس از نماز عشا سه بار ندا می‌دهد: که ای فرشتگان خدا؛ گواه باشید که خداوند برای یکتاپرستان نمازگزار، آمرزش خویش را مقرر فرمود و هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها باقی نمی‌ماند مگر آنکه برای نمازگزاران طلب آمرزش و درخواست مداومت بر کارشان را می‌کند.

﴿۵۸۶۰﴾ میخائیل هر شب پس از نماز عشا سه بار ندا می‌دهد: که ای فرشتگان خدا؛ گواه باشید که خداوند برای یکتاپرستان نمازگزار، آمرزش خویش را مقرر فرمود و هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها باقی نمی‌ماند مگر آنکه برای نمازگزاران طلب آمرزش می‌کند.

﴿۵۸۶۱﴾ کسی که نماز را با معرفت واقعی آن به‌جا آورد، خداوند او را می‌آمزد.

﴿۵۸۶۲﴾ کسی که نماز را با معرفت واقعی آن به‌جا آورد، آمرزیده می‌شود.

﴿۵۸۶۳﴾ هرکس دو رکعت نماز بگذارد و چیزی از کارهای دنیا را از خاطر نگذارند، خدا گناهان وی را می‌آمزد.

﴿۵۸۶۴﴾ ای ابوذر؛ پروردگار منّان به‌واسطه‌ی وجود سه نفر، بر ملائکه مباهات می‌کند؛ اوّل کسی که در بیابان بی‌آب و علف و خالی از سکنه است، اذان و اقامه می‌گوید و نماز می‌خواند. در اینجا پروردگار به ملائکه می‌گوید: به بنده‌ام نظر کنید، نماز می‌خواند درحالی‌که احدی جز من او را نمی‌بیند. در این حال هفتاد هزار فرشته فرود آمده پشت سرش نماز می‌گذارند و تا فردای آن روز برایش استغفار می‌کنند.

﴿۵۸۶۵﴾ ای حولاء؛ هر زنی که نمازش را بخواند و در خانه بماند و از همسرش اطاعت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمزد.

﴿۵۸۶۶﴾ سپس فرمود: «از خداوند بزرگ و عظیم از تمامی ظلم و جرم و زیاده‌روی بر نفسم آمرزش می‌طلبم و به‌سویش باز می‌گردم» وقتی استغفار را به پایان رساند رکوع و سجده کرد و تشهد و سلام گفت.

﴿۵۸۶۷﴾ در نمازهای طلب آمرزش را فراموش نکن که به اذن خدا، پاک‌کننده‌ی خطاها و گناهان است.

﴿۵۸۶۸﴾ طلب آمرزش را در نمازهای فراموش نکن که آن به خاطر رحمت خداوندی پاک‌کننده‌ی خطا و گناهان است.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

١-٢-٤-٤-٤-الإستغفارُ بعد الصلاة

﴿٥٨٦٩﴾ الرسول ﷺ: بعد فراغه من الصلاة يستغفر الله مائة مرة ويقول أستغفر الله ربي و
أتوب إليه؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥١

﴿٥٨٧٠﴾ الرسول ﷺ: فإذا فرغ من صلاته يقول أستغفر الله سبعين مرة؛ مستدرک الوسائل،

ج ٦، ص ٨٤

﴿٥٨٧١﴾ الرسول ﷺ: قال بعد فراغه من التسليم أستغفر الله ألف مرة؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٤١

٢-٢-٤-٤-الإستغفارُ بعد التسبيح

﴿٥٨٧٢﴾ بعد تسبيح فاطمة ﷺ وتستغفر الله بعد ذلك بما تيسر وتصلّي على محمد وآله

وتدعو؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٥١

﴿٥٨٧٣﴾ ثم تسبح تسبيح الزهراء ﷺ وتستغفر لذنبك وتدعو بما بدا لك؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ٣٢٠

﴿٥٨٧٤﴾ ثم يستوي جالساً ويسبح تسبيح الزهراء ﷺ ويستحب أن يقول مائة مرة سبحان

ربي العظيم وبحمده أستغفر الله ربي وأتوب إليه؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣١٥

﴿٥٨٧٥﴾ فإذا سلمت فسبح تسبيح فاطمة الزهراء ﷺ واحمد الله كثيراً واستغفر لذنبك؛

تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٦٣

﴿٥٨٧٦﴾ الرضا ﷺ: لا تدع تسبيح فاطمة ﷺ بعقب كل فريضة وهي المائة والاستغفار

بعقبها سبعين مرة قبل أن تشي رجلتك يغفر الله لك جميع ذنوبك إن شاء الله تعالى؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٦

٣-٤-٤-٤-أقسام الصلاة

١-٣-٤-٤-٤-صلاة الفريضة ونوافلها

﴿٥٨٧٧﴾ الكاظم ﷺ: أن لكل صلاة ثلاثة أوقات أول وأوسط وآخر فأول الوقت رضوان

الله وأوسطه عفو الله وآخره غفران الله؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ١٠٠

﴿٥٨٧٨﴾ الباقر ﷺ: تقول في قنوت الفريضة في الأيام كلها إلّا في الجمعة اللهم إني أسألك

لي ولوالدي ولولدي وأهل بيتي وإخواني المؤمنين فيك اليقين والعفو والمغفرة والرحمة

والمغفرة والعافية في الدنيا والآخرة؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٧٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱-۲-۴-۵-۴-آمزش خواهی بعد از نماز

﴿۵۸۶۹﴾ پس از فراغت از نماز، صد مرتبه از خداوند طلب آمزش کند و بگوید: «از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم».

﴿۵۸۷۰﴾ هنگامی که از نمازش فارغ شد، هفتاد مرتبه «استغفرالله» بگوید.

﴿۵۸۷۱﴾ بعد از گفتن سلام، هزار مرتبه استغفار کند.

۲-۲-۴-۵-۴-آمزش خواهی بعد از تسبیح

﴿۵۸۷۲﴾ بعد از ذکر تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام هر قدر که برای میسر است طلب آمزش کن و بر محمد و خاندانش درود فرست و دعا کن.

﴿۵۸۷۳﴾ سپس تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را بگو و برای گناهت آمزش بخواه و هر دعایی که خواستی بکن.

﴿۵۸۷۴﴾ سپس صاف می‌نشیند و تسبیح حضرت زهرا علیها السلام می‌گوید و مستحب است که صد مرتبه بگوید «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم».

﴿۵۸۷۵﴾ زمانی که سلام نماز را دادی، تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام را بگو و حمد خداوند را به‌جا آور و برای گناهانت طلب آمزش کن.

﴿۵۸۷۶﴾ از تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بعد از هر نماز غافل مشو و آن صد لفظ است؛ در پایان آن قبل از اینکه از جای بلند شوی هفتاد بار نیز طلب آمزش کن. در این صورت اگر خدا بخواهد همه‌ی گناهانت آمرزیده می‌شود.

۳-۴-۵-۴-انواع نماز

۱-۳-۴-۵-۴-نماز واجب و نوافل آن

﴿۵۸۷۷﴾ برای هر نمازی سه وقت در نظر گرفته شده است؛ اول و وسط و آخر. پس اول وقت، رضوان و رضایت حق تعالی است و وسط آن بخشش و گذشت است و پایان آن آمزش.

﴿۵۸۷۸﴾ در قنوت نمازهای واجب، هر روز غیر از جمعه چنین بگو: خداوند! برای خود، پدر، مادر، فرزندان، خانواده‌ام و برادران ایمانی‌ام که به خاطر تو با ایشان دوستی می‌کنم، برای همه‌ی ایشان از تو می‌خواهم که آنان را صاحب یقین گردانی و همه را مورد بخشش خود قرار دهی و از همه درگذری و رحمت واسعه‌ی خویش را شامل همه سازی و گناهان همه را بیامیزی و در دنیا و آخرت عافیت عطا فرمایی.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٨٧٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فِي فَرِيضَةٍ مِنَ الْفَرَائِضِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَمَا وَلَدَا وَإِنْ كَانَ شَقِيحًا مُجِيًّا مِنْ دِيْوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَأُثْبِتَ فِي دِيْوَانِ السُّعَدَاءِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٨٢

١-١-٣-٤-٥-٤- بعد كل فريضة

﴿٥٨٨٠﴾ الرضا عليه السلام: وَلَا تَدْعُ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ عليها السلام بِعَقَبِ كُلِّ فَرِيضَةٍ وَهِيَ الْمِائَةُ وَالِاسْتِغْفَارَ بِعَقَبِهَا سَبْعِينَ مَرَّةً قَبْلَ أَنْ تَتَنَبَّاهُ رَجُلِيكَ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ جَمِيعَ ذُنُوبِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٦

١-١-٣-٤-٥-٤- بعد صلاة المكتوبة في شهر رمضان

﴿٥٨٨١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بَعْدَ الْمَكْتُوبَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُوَ اللَّهُمَّ ادْخُلْ عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ السُّرُورَ اللَّهُمَّ اغْنِ كُلَّ فَقِيرٍ اللَّهُمَّ أَشْبِعْ كُلَّ جَائِعٍ اللَّهُمَّ اكْسِرْ كُلَّ غُرْبَانٍ اللَّهُمَّ اقْضِ دَيْنَ كُلِّ مَدِينٍ اللَّهُمَّ فَرِّجْ عَنْ كُلِّ مَكْرُوبٍ اللَّهُمَّ رُدِّ كُلَّ غَرِيبٍ اللَّهُمَّ فَكِّ كُلِّ أَسِيرٍ اللَّهُمَّ أَصْلِحْ كُلَّ فَاسِدٍ مِنْ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ اللَّهُمَّ اشْفِ كُلَّ مَرِيضٍ اللَّهُمَّ سُدِّ قَفْرَنَا بِغِنَاكَ اللَّهُمَّ غَيِّرْ سَوْءَ حَالِنَا بِحُسْنِ حَالِكَ اللَّهُمَّ اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَآغِنَا مِنَ الْفَقْرِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٤٧

١-١-٣-٤-٥-٤- صلاة الغداة أو الفجر

﴿٥٨٨٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَنْ عَلِيًّا عليه السلام لَمَّا حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ قَالَ لِلْحَسَنِ إِنَّهُ عليه السلام أَعْلَمُكَ شَيْئًا أَصْلُهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَلَّمَنِيهِ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْعُو اللَّهَ بِهِ فَادْعُ بِهِ بَعْدَ صَلَاةِ الْغَدَاةِ أَوْ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ ثُمَّ سَمِّ مَا أَرَدْتَ مِنْ حَوَائِجِكَ وَاعْلَمْ أَنَّكَ إِذَا ابْتَدَأْتَ بِهِ وَكَلَّمَكَ اللَّهُ بِكَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَنْغِفُونَ لَكَ وَاعْطَى كُلَّ مَلَكٍ قُوَّةَ أَلْفِ مَلَكٍ فِي سُرْعَةِ الْاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٧٩

﴿٥٨٨٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَإِذَا أَصْبَحَ الْمُؤْمِنُونَ وَقَامُوا وَتَوَضَّأُوا وَصَلُّوا صَلَاةَ الْفَجْرِ أَخَذَ مِنَ اللَّهِ عِزًّا وَجَلَّ بَرَاءَةً لَهُمْ مَكْتُوبٌ فِيهَا أَنَا اللَّهُ الْبَاقِي عِبَادِي وَإِمَائِي فِي حِرْزِي جَعَلْتُكُمْ وَفِي حِفْظِي وَتَحْتَ كَنَفِي صَيَّرْتُكُمْ وَعِزَّتِي لَأَخْذَلْتُكُمْ وَأَنْتُمْ مَغْفُورٌ لَكُمْ ذُنُوبُكُمْ إِلَى الظُّهْرِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٨٢

﴿٥٨٨٤﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ عَمِلَ ذَلِكَ الْيَوْمَ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ وَمَنْ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ فَلَا خَيْرَ فِيهِ؛ جامع الأخبار، ص ٥٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۷۹﴾ هرکس در یکی از نمازهای واجب خود سوره‌ی «کافرون» و «توحید» را بخواند، خداوند او و پدر و مادر و فرزندان را می‌آمرزد و حتی اگر شقاوتمند باشد اسمش از دفتر شقاوتمندان محو و در دفتر سعادت‌مندان نوشته می‌شود.

۱-۱-۳-۴-۵- بعد از هر نماز واجب

﴿۵۸۸۰﴾ تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام را که صد لفظ است بعد از هر نماز واجب ترک نکن؛ و سپس قبل از آنکه پاهایت را جمع کنی هفتاد مرتبه استغفار کن که در این صورت اگر خدا بخواهد همه‌ی گناهانت را می‌آمرزد.

۱-۱-۳-۴-۵- بعد از نماز واجب در ماه رمضان

﴿۵۸۸۱﴾ هرکس در ماه رمضان بعد از نماز واجب این دعا را بخواند، خداوند گناهش را تا روز قیامت می‌آمرزد و آن دعا این است: «خدایا اموات را شادمان کن و همه‌ی فقیرها را بی‌نیاز ساز، گرسنگان را سیر گردان، برهنگان را بپوشان، غرض همه‌ی بدهکاران را ادا کن و گره از کار گرفتاران بگشای و همه‌ی غریب‌ها را به دیارشان بازگردان، اسیران را آزاد کن، ناراستی‌های امور مسلمانان را اصلاح کن، همه‌ی مریض‌ها را شفا بخش، فقر ما را با بی‌نیازی خودت برطرف کن، حال بد ما را به حسن حال خود تغییر ده، قرض‌های ما را ادا کن و بی‌نیازمان ساز که به راستی تو بر همه‌چیز توانایی.»

۲-۱-۳-۴-۵- نماز صبح

﴿۵۸۸۲﴾ علی علیه السلام در حال احتضار به پسرش امام حسن علیه السلام فرمود: «می‌خواهم چیزی به تو بیاموزم که برگرفته از کتاب خداست و رسول خدا صلی الله علیه و آله آن را به من آموخت؛ هرگاه خواستی به واسطه‌ی آن به درگاه خداوند متعال دعا کنی، آن را بعد از نماز صبح یا عصر بخوان؛ سپس حاجات را نام ببر و بدان! زمانی که شروع به خواندن این دعا می‌کنی، خداوند هزار فرشته را می‌گمارد تا برای تو طلب آمرزش کنند و برای این کار به هر کدام توان هزار فرشته داده می‌شود.»

﴿۵۸۸۳﴾ صبح‌هنگام که مؤمنان برمی‌خیزند و وضو می‌سازند و نماز می‌خوانند، سندی از خدای عزّ و جل دریافت خواهند کرد که در آن نوشته است: «منم خدایی که بندگان مؤمن زن و مرد را در پناه و حفاظت و زیر سایه‌ی خود گرفته‌ام، به عزّت خودم سوگند! شما را وانمی‌گذارم و گناهان شما تا ظهر آمرزیده است.»

﴿۵۸۸۴﴾ کسی که بعد از نماز صبح هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد؛ اگرچه در آن روز هفتاد هزار گناه کرده باشد؛ و کسی که بیشتر از هفتاد هزار گناه کند خیری در او نیست.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

٢-٢-١-٣-٤-٤-٤ صلاة فجر الجمعة

﴿٥٨٨٥﴾ فَإِذَا صَلَّيْتَ الْفَجْرَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَاتَّبِعْ بِهَذِهِ الشَّهَادَةَ ثُمَّ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَهِيَ هَذِهِ اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي وَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَخَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ آمَنْتُ بِكَ وَبِمَلَائِكَتِكَ وَكُتُبِكَ وَرُسُلِكَ وَبِالسَّاعَةِ وَبِالْبَعْثِ وَالنُّشُورِ وَبِلِقَائِكَ وَالْحِسَابِ وَوَعْدِكَ وَوَعِيدِكَ وَبِالْمَغْفِرَةِ وَالْعَذَابِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٣٣

٢-٢-١-٣-٤-٤-٤ نافلة الفجر

﴿٥٨٨٦﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَقُولَ بَعْدَ الرَّكَعَتَيْنِ مِنْ نَوَافِلِ الْفَجْرِ الْأَوَّلِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٠٦

٢-٢-١-٣-٤-٤-٤ عقيب صلاة الفجر

﴿٥٨٨٧﴾ الرِّسَالَةُ: بَعْدَ صَلَاةِ الْمَغْرِبِ وَبَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي كُلَّهَا جَمِيعًا فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ كُلَّهَا جَمِيعًا إِلَّا أَنْتَ فَقَدْ رَوَى الْحَسَنُ بْنُ مُحَبُّوبٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ يَرْفَعُهُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فِي حَدِيثٍ هَذَا الْمُرَادُ مِنْهُ أَنَّ الْعَبْدَ إِذَا قَالَ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ لِلْكَتَبَةِ اكْتُبُوا لِعَبْدِي الْمَغْفِرَةَ بِمَعْرِفَتِهِ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ كُلَّهَا جَمِيعًا إِلَّا أَنَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٨

﴿٥٨٨٨﴾ قُلْ فِي آخِرِ دُعَائِكَ مِنْ صَلَاةِ الْفَجْرِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ وَاسْأَلْهُ مِنْ فَضْلِهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ؛ بحار الأنوار، ج ٤٨، ص ١٧٣

﴿٥٨٨٩﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى عَقِيبَ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَيَقُولَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٥٧

﴿٥٨٩٠﴾ الرِّسَالَةُ: أَيُّمَا امْرَأٍ مُسْلِمٍ جَلَسَ فِي مُصَلَّاهُ الَّذِي صَلَّى فِيهِ الْفَجْرَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَحَاجِّ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَإِنْ جَلَسَ فِيهِ حَتَّى يَكُونَ سَاعَةٌ تَحِلُّ فِيهِ الصَّلَاةُ فَصَلَّى رَكَعَتَيْنِ أَوْ أَرْبَعًا غُفِرَ لَهُ مَا سَلَفَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٣١٥

﴿٥٨٩١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنَّ عَلِيًّا عليه السلام لَمَّا حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ قَالَ لِلْحَسَنِ عليه السلام إِنَّهُ ﷺ أَعْلَمَكَ شَيْئًا أَصْلُهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَلَّمَنِيهِ النَّبِيُّ ﷺ فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْعُو اللَّهَ بِهِ فَادْعُ بِهِ بَعْدَ صَلَاةِ الْغَدَاةِ أَوْ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ ثُمَّ سَمِّ مَا أَرَدْتَ مِنْ حَوَائِجِكَ وَاعْلَمْ أَنَّكَ إِذَا ابْتَدَأْتَ بِهِ وَكَلَّمَ اللَّهَ بِكَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَكَ وَأَعْطَى كُلَّ مَلَكٍ قُوَّةَ أَلْفِ مَلَكٍ فِي سُرْعَةِ الاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٧٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۲-۲-۱-۳-۴-۵- نماز صبح جمعه

﴿۵۸۸۵﴾ هنگامی که نماز صبح روز جمعه را به جا آوردی با این شهادت آغاز کن، سپس با این صلوات بر محمد و خاندانش درود بفرست؛ و آن، این است؛ «خداوند! تو پروردگار منی و پروردگار هر چیزی و آفریننده‌ی هر چیزی، به تو و به فرشتگانت و کتاب‌های تو و پیامبرانت و به قیامت و برانگیخته‌شدن و حشر و نشر و به دیدار تو و حساب و کتاب قیامت و وعده و وعید تو و به آمرزش و عذابت ایمان آوردم».

۳-۲-۱-۳-۴-۵- نافله‌ی صبح

﴿۵۸۸۶﴾ مستحب است در روز جمعه بعد از دو رکعت اول نافله‌ی فجر صد بار بگویی: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ از پروردگارم آمرزش می‌خواهم و به سوی او بازمی‌گردم».

۴-۲-۱-۳-۴-۵- در تعقیب نماز صبح

﴿۵۸۸۷﴾ بعد از نماز مغرب و نماز صبح بگوید: «پاک و منزّه‌ی تو، معبودی جز تو نیست، تمام گناهانم را بیامرز، زیرا جز تو کسی همه‌ی گناهان را نمی‌آمرزد. در ضمن روایتی از امام باقر (ع) به نقل از پیامبر اکرم (ص) بدین مضمون آمده است: «وقتی بنده این را بگوید، خداوند جلّ جلاله به فرشتگان نویسنده‌ی اعمال می‌فرماید: در برابر این اعتقاد بنده‌ام که «همه‌ی گناهان را جز من کسی نمی‌تواند بیامرزد» ثبت کنید که آمرزیده شد».

﴿۵۸۸۸﴾ پس از ادا‌ی نماز صبح ده مرتبه بگو: «پاک و منزّه است خدای بزرگ و ستایش از آن اوست، از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم و از فضل او طلب می‌کنم».

﴿۵۸۸۹﴾ مستحب است که در تعقیب نماز صبح از خداوند بلندمرتبه طلب آمرزش کند و بگوید: «از خداوندی که هیچ‌خدایی جز او نیست، زنده و پاینده و بخشنده و مهربان است، طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۵۸۹۰﴾ هر مسلمانی که پس از نماز صبح تا طلوع آفتاب روی سجاده بنشیند و ذکر خدا گوید، ثواب حج برایش نوشته می‌شود، و گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود، و اگر تا ساعتی که نمازی در آن وارد است بنشیند و دو یا چهار رکعت نماز بگذارد، گناهان گذشته‌اش بخشیده می‌شود.

﴿۵۸۹۱﴾ علی (ع) در حال احتضار به پسرش امام حسن (ع) فرمود: «می‌خواهم چیزی به تو بیاموزم که برگرفته از کتاب خداست و رسول خدا (ص) آن را به من آموخت؛ هرگاه خواستی به واسطه‌ی آن به درگاه خداوند متعال دعا کنی، آن را بعد از نماز صبح یا عصر بخوان؛ سپس حاجات را نام ببر و بدان! زمانی که شروع به خواندن این دعا می‌کنی، خداوند هزار فرشته را می‌گمارد تا برای تو طلب آمرزش کنند و برای این کار به هر کدام توان هزار فرشته داده می‌شود».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٨٩٢﴾ الباقر ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ عَمِلَ ذَلِكَ الْيَوْمَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٠، ص ١١١

﴿٥٨٩٣﴾ إِذَا فَرَعْتَ مِنْ تَعْقِيبِ الْفَجْرِ فَاقْرَأْ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ وَقُلْ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ مكارم الأخلاق، ص ٣٠٣

﴿٥٨٩٤﴾ مِمَّا يَخْتَصُ بِتَعْقِيبِ الصُّبْحِ أَيْضًا سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَمِائَةَ مَرَّةٍ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَمِائَةَ مَرَّةٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ مفتاح الفلاح، ص ٦٨

﴿٥٨٩٥﴾ الباقر ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ عَمِلَ ذَلِكَ الْيَوْمَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ وَمَنْ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ فَلَا خَيْرَ فِيهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٨٠

٣-١-٣-٤-٥-٤-٣-٤ صلاة الزوال

﴿٥٨٩٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مَلَكًا يُسَمَّى سَخَائِيلَ يَأْخُذُ الْبَرَوَاتِ لِلْمُصَلِّينَ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ جَلَّ جَلَالُهُ... فَإِذَا كَانَ وَقْتُ الظُّهْرِ فَقَامُوا وَتَوَضَّعُوا وَصَلُّوا أَخَذَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الْبَرَاءَةَ الثَّانِيَةَ مَكْتُوبٌ فِيهَا أَنَا اللَّهُ الْقَادِرُ عِبَادِي وَإِمَائِي بَدَلْتُ سَيِّئَاتِكُمْ حَسَنَاتٍ وَغَفَرْتُ لَكُمْ السَّيِّئَاتِ وَأَخْلَلْتُكُمْ بِرِضَائِي عَنْكُمْ دَارَ الْجَلَالِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٨٢

﴿٥٨٩٧﴾ الصادق ﷺ: عَنْ عُيَيْدِ بْنِ زُرَّارَةَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ﷺ عَنِ الرُّكْعَتَيْنِ الْآخِرَتَيْنِ مِنَ الظُّهْرِ قَالَ تَسْبِيحٌ وَتُحْمَدُ اللَّهُ وَتَسْتَغْفِرُ لَذَنْبِكَ وَإِنْ شِئْتَ فَاتِحَةُ الْكِتَابِ فَإِنَّهَا تَحْمِيدٌ وَدُعَاءٌ؛ تهذيب الأحكام، ج ٢، ص ٩٨

٣-١-٣-٤-٥-٤-٣-٤ نافلة صلاة الزوال

﴿٥٨٩٨﴾ الجواد ﷺ: بَعْدَ نَوَافِلِ الزَّوَالِ إِحْدَى وَعِشْرِينَ (سُورَةُ الْقَدْرِ) لِيَخْلُقَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مِنْهَا بَيْتًا طُولُهُ ثَمَانُونَ ذِرَاعًا وَكَذَا عَرْضُهُ وَسِتُّونَ ذِرَاعًا سَمَكُهُ وَحَشْوُهُ مَلَائِكَةٌ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَيُصَاعِفُ اللَّهُ اسْتَغْفَارَهُمْ أَلْفَى سَنَةٍ أَلْفَ مَرَّةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٢٩

٤-١-٣-٤-٥-٤-٣-٤ صلاة العصر

١-٤-١-٣-٤-٥-٤-٣-٤ بعد صلاة العصر

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۹۲﴾ کسی که پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد، هرچند که در آن روز هفتاد هزار گناه کرده باشد.

﴿۵۸۹۳﴾ پس از نماز صبح سوره‌ی «توحید» را صد بار بخوان، و صد بار بگو: «از خداوندی که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم».

﴿۵۸۹۴﴾ از جمله دعاها و ویژه‌ی تعقیب نماز صبح این دعاست: «منزه است خدای بزرگ و ستایش مخصوص اوست، و هیچ توان و حرکتی جز به نیروی خدای بلندپایه و بزرگ نیست». و بعد از آن صد بار باید گفت: «هرچه خدا بخواهد می‌شود، هیچ توان و حرکتی جز به نیروی خدای بلندپایه و بزرگ نیست». و صد بار باید گفت: «از خداوند آمرزش می‌طلبم و به سوی او بازمی‌گردم».

﴿۵۸۹۵﴾ هرکس پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد هرچند آن روز هفتاد هزار گناه مرتکب شود. و هرکس بیش از هفتاد هزار گناه مرتکب شود، خیری در او نیست.

۳-۱-۳-۴-۵- نماز ظهر

﴿۵۸۹۶﴾ خداوند تبارک و تعالی فرشته‌ای به نام سخائیل دارد که در وقت هر نماز از پروردگار جهانیان برای نمازگزاران برات دریافت می‌کند... که مؤمنان هنگام ظهر برمی‌خیزند و وضو و نماز به‌جا می‌آورند. و آن فرشته از خدا سند آزادی دیگری برای آن‌ها می‌گیرد که در آن نوشته است: «منم آن خدای توانا. ای بنده‌ها و ای کنیزهای من؛ سیئات شما را به حسنات تبدیل کردم و آن‌ها را آمرزیدم و شما را با رضایت در دارالجلال وارد کردم».

﴿۵۸۹۷﴾ عبید بن زراره گوید: از امام صادق (علیه السلام) درباره‌ی دو رکعت آخر نماز ظهر سؤال کردم. حضرت فرمود: «تسبیح و حمد خدا کن و از خدا برای گناهانت طلب آمرزش کن و اگر خواستی سوره‌ی حمد را بخوان؛ که آن حمد است و دعا».

۱-۳-۱-۴-۵- نافله‌ی نماز ظهر

﴿۵۸۹۸﴾ بعد از نافله‌های ظهر سوره‌ی قدر را بیست و یک مرتبه بخواند تا خداوند از این قرائت برایش خانه‌ای بسازد که طول و عرضش هشتاد ذراع و ارتفاعش شصت ذراع است و داخل آن فرشتگانی هستند که تا روز قیامت برایش استغفار می‌کنند و خداوند استغفارشان را دوهزار سال، هزار برابر می‌کند.

۴-۱-۳-۴-۵- نماز عصر

۱-۴-۱-۳-۴-۵- بعد از نماز عصر

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٨٩٩﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ لِرَجُلٍ إِذَا صَلَّيْتَ الْعَصْرَ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ سَبْعًا وَ سَبْعِينَ مَرَّةً يَحُطُّ عَنْكَ عَمَلٌ سَبْعٍ وَ سَبْعِينَ سَنَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٤، ص ٢٨٣

﴿٥٩٠٠﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَنَّ عَلِيًّا ﷺ لَمَّا حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ قَالَ لِلْحَسَنِ اِنَّهُ ﷺ اَعْلَمُكَ شَيْئًا أَصْلُهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَلَّمَنِيهِ النَّبِيُّ ﷺ فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْعُو اللَّهَ بِهِ فَادْعُ بِهِ بَعْدَ صَلَاةِ الْغَدَاةِ أَوْ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ ثُمَّ سَمَّ مَا أَرَدْتَ مِنْ حَوَائِجِكَ وَاعْلَمْ أَنَّكَ إِذَا ابْتَدَأْتَ بِهِ وَكَلَّ اللَّهُ بِكَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَكَ وَاعْطَى كُلَّ مَلَكٍ قُوَّةَ أَلْفِ مَلَكٍ فِي سُرْعَةِ الاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٧٩

﴿٥٩٠١﴾ الصادق ﷺ: تَقُولُ بَعْدَ ذَلِكَ مَا يَخْتَصُّ بِالْعَصْرِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَاسْأَلْهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَى تَوْبَةٍ عَبْدٍ ذَلِيلٍ خَاضِعٍ [خَاشِعٍ] فَقِيرٍ بَائِسٍ مُسْتَكِينٍ مُسْتَجِيرٍ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا؛ مفتاح الفلاح، ص ١٩٨

﴿٥٩٠٢﴾ مِمَّا يَخْتَصُّ بِصَلَاةِ فَرِيضَةِ الْعَصْرِ مِنَ التَّعْقِيبِ وَالدَّعَوَاتِ فَمِنْ ذَلِكَ أَنَّهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يَكُونُ فِي حَالِ اسْتِغْفَارِهِ عَلَى وَجْهِهِ وَ عِنْدَ قَلْبِهِ وَ إِسْرَارِهِ صِفَاتُ الْجَنَّةِ وَ أَصْحَابُ الذُّنُوبِ إِذَا سَأَلُوا الْمَغْفِرَةَ مِنْ جَلَالَةِ عَلَّامِ الْغُيُوبِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

﴿٥٩٠٣﴾ الصادق ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ قَالَ ثُمَّ قَالَ وَ أَيُّكُمْ يَذْنِبُ فِي الْيَوْمِ وَ اللَّيْلَةِ سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٨٠

﴿٥٩٠٤﴾ الصادق ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَنْ أَثَرِ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسِينَ عَامًا فَإِنْ لَمْ يَكُنْ غَفَرَ اللَّهُ لِوَالِدَيْهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَلِقَرَاتِهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَلِجِيرَانِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٩٦

﴿٥٩٠٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً؛

بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

٥-١-٣-٤-٥- صلاة المغرب

﴿٥٩٠٦﴾ الرسول ﷺ: فَمَنْ صَلَّى الْمَغْرِبَ وَ صَلَّى بَعْدَهَا رُكْعَتَيْنِ بَنَى اللَّهُ لَهُ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ وَ مَنْ صَلَّى بَعْدَهُمَا أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَ عَشْرِينَ أَوْ أَرْبَعِينَ سَنَةً؛ فقه القرآن، ج ١، ص ١١٤

﴿٥٩٠٧﴾ الصادق ﷺ: مَنْ صَلَّى الْمَغْرِبَ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ بَعْدَهَا أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ وَقَالَ فِي آخِرِ سَجْدَةٍ مِنَ النَّوَافِلِ وَ إِنْ فَعَلَ كُلَّ لَيْلَةٍ فَهُوَ أَفْضَلُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ اسْمِكَ الْعَظِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ سَبْعَ مَرَّاتٍ يَنْصَرِفُ وَقَدْ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣١١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۸۹۹﴾ رسول خدا ﷺ به مردی فرمود: «هرگاه نماز عصر را خواندی، هفتاد مرتبه استغفار کن؛ این عمل موجب می‌شود گناه هفتاد و هفت سال تو آمرزیده شود».

﴿۵۹۰۰﴾ علی ؑ در حال احتضار به پسرش امام حسن ؑ فرمود: «می‌خواهم چیزی به تو بیاموزم که برگرفته از کتاب خداست و رسول خدا ﷺ آن را به من آموخت؛ هرگاه خواستی به واسطه‌ی آن به درگاه خداوند متعال دعا کنی، آن را بعد از نماز صبح یا عصر بخوان؛ سپس حاجات را نام ببر و بدان! زمانی که شروع به خواندن این دعا می‌کنی، خداوند هزار فرشته را می‌گمارد تا برای تو طلب آمرزش کنند و برای این کار به هر کدام توان هزار فرشته داده می‌شود».

﴿۵۹۰۱﴾ بعد از آن، چیزی را بگو که مخصوص به نماز عصر است، و آن این است: «از خدایی که معبودی جز او نیست زنده و پاینده است و رحمتش عام و خاص را فراگرفته، آمرزش می‌طلبم، همان خدایی که صاحب جلال و کرامت است، و از او درخواست می‌کنم توبه‌ی مرا بپذیرد که توبه‌ی بنده‌ای ذلیل و سرشکسته و فقیر و تهیدست و نیازمند و پناهنده است و مالک هیچ‌گونه سود و زیان و مرگ و زندگی و برانگیخته‌شدن از قبر برای خودش نیست».

﴿۵۹۰۲﴾ دعای مخصوص نماز عصر: هفتاد بار استغفار از خداوند جلّ جلاله؛ و باید در حال استغفار، حالت ظاهری و صورت و قلب و باطن بنده به سان گناهکارانی باشد که از محضر خداوند بزرگی که به تمام اسرار آگاه است، طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۵۹۰۳﴾ هرکس بعد از نماز عصر هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند، خداوند هفتصد گناه او را می‌آمرزد. و کدام‌یک از شما در یک شبانه‌روز هفتصد گناه می‌کند؟!

﴿۵۹۰۴﴾ هرکس در تعقیب نماز عصر هفتاد بار از خداوند طلب آمرزش نماید، خداوند گناهان پنجاه سال او را می‌آمرزد، و اگر این اندازه گناه نداشت، گناهان پدر و مادرش را می‌آمرزد، و اگر آن‌ها نداشتند بستگان او را می‌آمرزد، و اگر آن‌ها نیز نداشتند همسایگانش را می‌آمرزد.

﴿۵۹۰۵﴾ هرکس بعد از عصر هفتاد بار استغفار کند، خدا گناهان هفتاد ساله‌ی او را می‌آمرزد.

۵-۱-۳-۴-۵- نماز مغرب

﴿۵۹۰۶﴾ هرکس نماز مغرب بخواند و بعد از آن دو رکعت نماز بگزارد، خداوند در بهشت برایش قصری را بنا می‌کند. و هرکس بعد از آن دو رکعت، چهار رکعت نماز بگزارد، خداوند گناهان بیست سال یا چهل سال او را می‌آمرزد.

﴿۵۹۰۷﴾ هرکس شب جمعه و غیر آن در آخرین سجده‌ی نافله‌ی مغرب، هفت بار چنین بگوید: «بار خدایا؛ به روی مبارک و نام بزرگت سوگندت می‌دهم که صلوات خود را بر محمد و خاندانش نازل کنی و انبوه گناهان مرا بیامیزی»، آمرزیده بازمی‌گردد.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

٥-١-٣-٤-٤-٤-٤ نافلة المغرب

﴿٥٩٠٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى بَعْدَ الْمَغْرَبِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ انْقُتِلَ مِنْ صَلَاتِهِ وَ لَيْسَ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى ذَنْبٌ إِلَّا وَ قَدْ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ١٧٢

﴿٥٩٠٩﴾ الصادق عليه السلام: تَقُولُ فِي آخِرِ سَجْدَةٍ مِنَ التَّوَاتُلِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ اسْمِكَ الْعَظِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ سَبْعًا؛ الكافي، ج ٣، ص ٤٢٨

﴿٥٩١٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: بَعْدَ صَلَاةِ الْمَغْرَبِ وَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي كُلَّهَا جَمِيعًا فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ كُلَّهَا جَمِيعًا إِلَّا أَنْتَ فَقَدْ رَوَى الْحَسَنُ بْنُ مُحَبُّوبٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ يَرْفَعُهُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فِي حَدِيثٍ هَذَا الْمُرَادُ مِنْهُ أَنَّ الْعَبْدَ إِذَا قَالَ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَّالُهُ لِلْكَتَبَةِ اكْتُبُوا لِعَبْدِي الْمَغْفِرَةَ بِمَعْرِفَتِهِ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ كُلَّهَا جَمِيعًا إِلَّا أَنَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٨

٥-١-٣-٤-٤-٤-٤ صلاة الليل

﴿٥٩١١﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ دَامَ عَلَى صَلَاةِ اللَّيْلِ وَ الْوُتْرِ وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي كُلِّ وَتْرٍ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ وَاظَبَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً كُتِبَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِأَلْسِنَةِ سَحَارٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٦

﴿٥٩١٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا قَامَ الْعَبْدُ مِنَ لَذِيذِ مَضْجَعِهِ وَ النَّعَاسِ فِي عَيْنَيْهِ لِيَرْضَى رَبَّهُ بِصَلَاةٍ لَيْلِهِ بَاهَى اللَّهُ بِهِ الْمَلَائِكَةَ وَ قَالَ أَمَا تَرَوْنَ عَبْدِي هَذَا قَامَ مِنَ لَذِيذِ مَضْجَعِهِ لِصَلَاةٍ لَمْ أَفْرِضْهَا عَلَيْهِ اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٥٧

﴿٥٩١٣﴾ الكاظم عليه السلام: وَ إِذَا كَانَ الرَّجُلُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ فِي صَلَاتِهِ وَ يُقِرُّ لِلَّهِ بِذَنْبِهِ وَ يَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ وَ فِي عَهْدِهِ أَنْ لَا يَرْجِعَ إِلَيْهِ فَاللَّهُ يَغْفِرُ لَهُ إِنْ شَاءَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٦

﴿٥٩١٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا دَاوُدُ إِنَّهُ مَنْ يُصَلِّي بِاللَّيْلِ وَ النَّاسُ نِيَامُ يُرِيدُ بِذَلِكَ وَجْهِي فَإِنِّي أَمِرُ مَلَائِكَتِي أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٨٦

﴿٥٩١٥﴾ مَنْ قَرَأَ فِي الرُّكْعَتَيْنِ الْأَوَّلَتَيْنِ مِنْ صَلَاةِ اللَّيْلِ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ مِنْهُمَا الْحَمْدَ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثِينَ مَرَّةً انْقُتِلَ وَ لَيْسَ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ذَنْبٌ إِلَّا غَفَرَ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٨٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱-۵-۳-۴-۵-۴- نافله‌ی نماز مغرب

﴿۵۹۰۸﴾ هرکس بعد از نماز مغرب چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت آن پانزده بار سوره توحید را قرائت کند، وقتی نماز را تمام کند، بین او و خداوند متعال گناهی نمی‌ماند مگر آنکه خدا آن را بخشیده باشد.

﴿۵۹۰۹﴾ شب جمعه در آخرین سجده‌ی نافله‌ی مغرب، هفت مرتبه چنین بگو: «بار خدایا! تو را سوگند می‌دهم به روی مبارک و نام بزرگت که بر محمد و خاندانش درود می‌فرستی و انبوه گناهان مرا می‌آمیزی».

﴿۵۹۱۰﴾ بعد از نماز مغرب و نماز صبح بگوید: «پاک و منزهی تو، معبودی جز تو نیست، تمام گناهانم را بیامرز، زیرا جز تو کسی همه‌ی گناهان را نمی‌آمزد. در ضمن روایتی از امام باقر (علیه السلام) به نقل از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) بدین مضمون آمده است: «وقتی بنده این را بگوید، خداوند جلّ جلاله به فرشتگان نویسنده‌ی اعمال می‌فرماید: در برابر این اعتقاد بنده‌ام که «همه‌ی گناهان را جز من کسی نمی‌تواند بیامرزد» ثبت کنید که آمرزیده شد».

۶-۱-۳-۴-۵-۴- نماز شب

﴿۵۹۱۱﴾ هرکس بر نماز شب و وتر مداومت کند و در هر نماز وترش هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند، سپس بر آن عمل تا یک سال مداومت ورزد، نامش در زمره‌ی آمرزش‌جویان در سحرگاهان نوشته می‌شود.

﴿۵۹۱۲﴾ هنگامی که بنده‌ای از بستر خواب نوشین خود درحالی که چشمانش خواب آلوده است برمی‌خیزد تا خدای خود را با نماز شب خشنود کند، خداوند به خاطر او بر فرشتگان خویش مباحثات می‌کند و می‌فرماید: «آیا این بنده‌ی مرا نمی‌بینید که برای نمازی که بر او واجب نکرده‌ام از بستر و خواب شیرین خود برخاسته است؟ گواه باشید که او را آمرزیدم».

﴿۵۹۱۳﴾ آن‌گاه که آدمی، نیمه‌شب نماز می‌خواند و به درگاه خدا به گناه خویش اقرار می‌کند و درخواست توبه می‌کند و عهد می‌کند که دیگر گناهِش را تکرار نکند، خداوند اگر بخواهد او را می‌آمزد.

﴿۵۹۱۴﴾ ای داود؛ کسی که شب، هنگامی که مردم در خواب هستند، عبادت کند و این عمل را فقط به خاطر خوشنودی من انجام دهد، من نیز به فرشتگان امر می‌کنم که برای او استغفار کنند.

﴿۵۹۱۵﴾ هرکس در هریک از دو رکعت اول نماز شب، یک بار حمد و سی مرتبه سوره‌ی توحید را بخواند وقتی از آن نماز فارغ شود میان او و خداوند عزّ و جلّ گناهی نمی‌باشد مگر آنکه خداوند بر او بخشیده است.

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱-۶-۱-۳-۴-۵-۴- قضای نماز شب

﴿۵۹۱۶﴾ خداوند تبارک و تعالی نزد فرشتگان خود به آن بنده‌ای که قضای نماز شب را در روز به‌جا می‌آورد مباحثات می‌کند و می‌فرماید: ای فرشتگان من؛ به بنده‌ی من بنگرید که نمازی را که بر او واجب نکرده‌ام قضا می‌کند، گواه باشید که من گناهان او را آمرزیدم.

۲-۶-۱-۳-۴-۵-۴- نماز شب در ماه رمضان

﴿۵۹۱۷﴾ هرکس که از سر ایمان و انتظار پاداش الهی ماه رمضان روزه بگیرد و نماز شب بخواند، خداوند گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿۵۹۱۸﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی به عبادت بایستد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود.

۳-۶-۱-۳-۴-۵-۴- آمرزش خواستن در قنوت نماز وتر

﴿۵۹۱۹﴾ قنوت در نماز وتر استغفار و در نماز واجب دعاست.

﴿۵۹۲۰﴾ ذکر قنوت، در نماز وتر، استغفار است.

﴿۵۹۲۱﴾ از او درباره‌ی قنوت وتر سؤال شد، که آیا دعای مقرری هست که باید در قنوت وتر خواند؟ فرمود: «نه؛ ثنای خدا بگو، بر پیامبر صلوات و درود فرست و از گناهان بزرگت طلب آمرزش کن». بعد از آن فرمود: «و البته همه‌ی گناهان بزرگ هستند».

﴿۵۹۲۲﴾ در نماز وتر دشمنان را نفرین کن و اگر خواستی نام آنان را ببر و استغفار کن؛ در وتر دست‌هایت را مقابل صورتت بالا ببر و چنانچه خواستی می‌توانی جامه‌ات را باز کنی.

﴿۵۹۲۳﴾ مستحب است که در قنوت نماز وتر آنچه را امیرالمؤمنین (علیه السلام) هنگام طلب آمرزش می‌گفت، بگویی.

۴-۶-۱-۳-۴-۵-۴- هفتاد بار آمرزش خواستن در قنوت نماز وتر

﴿۵۹۲۴﴾ هرکس بعد از رکوع نماز وتر، هفتاد بار از خدا آمرزش بخواهد و یک سال بر این کار مداومت کند از آمرزش‌جویان در سحرگاهان محسوب خواهد شد.

﴿۵۹۲۵﴾ هرکس در نماز وتر هفتاد بار آمرزش بخواهد، از آنان که خدا در شأنشان فرموده است: «و در سحرگاهان آمرزش می‌خواهد» محسوب خواهد شد.

﴿۵۹۲۶﴾ در نماز وتر هفتاد بار استغفار کن.

﴿۵۹۲۷﴾ در نماز وتر هفتاد بار استغفار کن؛ بدین ترتیب که دست چپ خود را تا برابر صورت بلند کن و با دست راست دفعات استغفار را برشمار.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٩٢٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي وَتْرِهِ إِذَا أَوْتَرَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ
وَاطْبَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى تَمْضِيَ سَنَةٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عِنْدَهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَوَجِبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ
وَالْمَغْفِرَةُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛ الفقيه، ج ١، ص ٤٨٩

﴿٥٩٢٩﴾ الباقر عليه السلام: ثُمَّ تَقُولُ فِي قُنُوتِ الْوُتْرِ بَعْدَ الدُّعَاءِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ
مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٩٨

﴿٥٩٣٠﴾ فِي سِيَاقِ عَمَلِ قُنُوتِ الْوُتْرِ وَيُسْتَحَبُّ أَنْ يَذْكُرَ أَرْبَعِينَ نَفْسًا فَمَا زَادَ عَلَيْهِمْ فَإِنْ مَنْ
فَعَلَ ذَلِكَ اسْتُجِيبَتْ دَعْوَتُهُ إِنْ شَاءَ تَعَالَى وَيَدْعُو بِمَا أَحَبَّ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَرَوَى
مِائَةَ مَرَّةً فَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٨

﴿٥٩٣١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قُلْتُ لَهُ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ، فَقَالَ اسْتَغْفِرَ رَسُولُ
اللَّهِ ﷺ فِي الْوُتْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٨١

﴿٥٩٣٢﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْوُتْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ من لا يحضره الفقيه،

ج ١، ص ٤٨٩

﴿٥٩٣٣﴾ الصادق عليه السلام: كَانُوا يَسْتَغْفِرُونَ فِي الْوُتْرِ فِي آخِرِ اللَّيْلِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٢٧٩

﴿٥٩٣٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً فِي الْوُتْرِ بَعْدَ الرُّكُوعِ فَدَامَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً

كَانَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٧

١-٣-٤-٥-٤- صلاة الجماعة

﴿٥٩٣٥﴾ الكاظم عليه السلام: مَنْ أَسْبَغَ وَضُوْءَهُ فِي بَيْتِهِ وَتَطَيَّبَ ثُمَّ مَشَى مِنْ بَيْتِهِ غَيْرَ مُسْتَعْجِلٍ وَ
عَلَيْهِ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ إِلَى مُصَلَّاهُ رَغْبَةً فِي جَمَاعَةِ الْمُسْلِمِينَ لَمْ يَرْفَعْ قَدَمًا وَلَمْ يَضَعْ أُخْرَى إِلَّا
كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ وَمُحِيتَ عَنْهُ سَيِّئَةٌ وَرُفِعَتْ لَهُ دَرَجَةٌ فَإِذَا دَخَلَ الْمَسْجِدَ وَقَالَ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ
وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَمِنَ اللَّهِ وَإِلَى اللَّهِ وَمَا شَاءَ اللَّهُ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي
أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَأَغْلِقْ عَنِّي أَبْوَابَ سَخَطِكَ وَغَضَبِكَ اللَّهُمَّ مِنْكَ الرُّوحُ وَالْفَرَجُ
اللَّهُمَّ إِلَيْكَ غُدُوِّي وَرَوَاحِي وَبِفَنَائِكَ أَنْخْتُ أَبْتَغِي رَحْمَتَكَ وَرِضْوَانَكَ وَاتَّجَنَّبُ سَخَطَكَ
اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ الرُّوحَ وَالرَّاحَةَ وَالْفَرَجَ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ أَمِيرِ
الْمُؤْمِنِينَ فَاجْعَلْنِي مِنْ أَوْجِهٍ مَنْ تَوَجَّهَ إِلَيْكَ بِهِمَا وَأَقْرَبَ مَنْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِهِمَا وَقَرِّبْنِي بِهِمَا
مِنْكَ زُلْفَى وَلَا تُبَاعِدْنِي عَنْكَ أَمِينَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ثُمَّ افْتَتَحَ الصَّلَاةَ مَعَ الْإِمَامِ جَمَاعَةً إِلَّا وَجِبَتْ
لَهُ مِنَ اللَّهِ الْمَغْفِرَةُ وَالْجَنَّةُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُسَلَّمَ الْإِمَامُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٥، ص ٩٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۹۲۸﴾ هر کس در نماز وتر هفتاد بار بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» و تا یک سال بر این عمل مداومت ورزد، خداوند متعال نزد خویش نام او را در زمره‌ی استغفارکنندگان و آمرزش‌خواهان در سحرگاه‌ها منظور می‌کند و بهشت بر او واجب می‌شود و نیز آمرزش و بخشایش گناهان از جانب خداوند عزوجل بر او واجب می‌شود. ﴿۵۹۲۹﴾ در قنوت وتر پس از این دعا هفتاد بار می‌گویی: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۵۹۳۰﴾ در خلال قنوت وتر مستحب است که چهل نفر و یا بیشتر را یاد کند. هر کس این کار را انجام دهد، اگر خدا بخواهد دعایش مستجاب می‌شود. سپس هر دعایی دوست دارد بگوید، و بعد از آن هفتاد یا صد بار استغفار کند و بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۵۹۳۱﴾ ابوبصیر گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «آمرزش‌خواهان در سحرها [یعنی چه]؟» فرمود: «رسول خدا صلی الله علیه و آله در نماز وتر، هفتاد مرتبه آمرزش درخواست می‌کرد».

﴿۵۹۳۲﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله در نماز وتر هفتاد بار از خداوند متعال طلب آمرزش می‌کرد.

﴿۵۹۳۳﴾ آخر شب در نماز وتر، هفتاد مرتبه طلب آمرزش می‌کرد.

﴿۵۹۳۴﴾ هر کس بعد از رکوع نماز وتر، هفتاد بار از خدا آمرزش بخواهد و یک سال بر این کار مداومت کند از آمرزش‌جویان در سحرگاهان محسوب خواهد شد.

۷-۱-۳-۴-۵- نماز جماعت

﴿۵۹۳۵﴾ هر کس در خانه‌اش وضو بگیرد و خود را خوشبو کند و بدون عجله و با آرامش و وقار از روی رغبت به نماز جماعت برود، به‌ازای هر قدمی که برمی‌دارد و می‌گذارد برایش حسنه‌ای نوشته می‌شود و گناهی از او پاک شود و چون وارد مسجد شود، بگوید: «به نام خدا و با خدا و بر آئین رسول خدا صلی الله علیه و آله و از خدا و به‌سوی خدا هرچه خدا بخواهد؛ و هیچ نیرویی نیست مگر با کمک خدا، خدایا؛ درهای رحمت و آمرزش را بر من بگشا و درهای عذاب و غضب را بر من ببند. خدایا؛ آسایش و گشایش از جانب توست، صبح و شب به‌سوی تو هستم و به درگاهت مقیم گشته‌ام و خواهان رحمت و خوشنودی‌ات هستم و از عذاب دوری می‌کنم. خدایا از تو شادی و آسایش و گشایش می‌خواهم و بعد بگوید: خدایا؛ من به‌واسطه‌ی محمد صلی الله علیه و آله و امیرالمؤمنین علیه السلام به تو رو کرده‌ام، مرا آبرومندترین کسی قرار ده که به‌واسطه‌ی آن دو به تو توجّه کرده است و نزدیک‌ترین کسی که به‌واسطه‌ی آن دو به تو تقرّب جسته و مرا به‌واسطه‌ی آن دو به خودت نزدیک کن و دور نکن. آمین ای پروردگار جهانیان. بعد نماز جماعت را با امام شروع کند، در این صورت قبل از سلام امام جماعت، آمرزش الهی و بهشت بر او واجب شود.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

٨-١-٣-٤-٥-٤- صلاة الجمعة

﴿٥٩٣٦﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ حَضَرَ الْجُمُعَةَ مَعَ الْمُسْلِمِينَ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٤، ص ٨٠

﴿٥٩٣٧﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَرْسَلَ اللَّهُ تَعَالَى مَلَائِكَةً مَعَهُمْ أَقْلَامٌ مِنْ ذَهَبٍ وَ صُحُفٌ مِنْ فِصَّةٍ فَيَأْتُونَ وَيَقِفُونَ بَابَ الْمَسْجِدِ وَيَكْتُبُونَ أَسْمَاءَ الَّذِينَ يَأْتُونَ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَوَّلَ فَأَلَّاوَلْ فَإِذَا كَتَبُوا سَبْعِينَ مِنْهُمْ قَالُوا هَؤُلَاءِ بَعْدَ السَّبْعِينَ الَّذِينَ اخْتَارَهُمْ مُوسَى عليه السلام مِنْ أُمَّتِهِ ثُمَّ يَتَخَلَّلُونَ فِي الصُّفُوفِ وَيَتَفَقَّدُونَ الَّذِينَ لَمْ يَحْضُرُوا فَيَقُولُونَ أَيْنَ فُلَانٌ قِيلَ لَهُمْ هُوَ مَرِيضٌ فَيَقُولُونَ اللَّهُمَّ أَشْفِهِ حَتَّى يُقِيمَ صَلَاةَ الْجُمُعَةِ وَيَقُولُونَ أَيْنَ فُلَانٌ قِيلَ لَهُمْ ذَهَبَ إِلَى السَّفَرِ فَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ اللَّهُمَّ رُدَّهُ سَالِمًا فَإِنَّهُ صَاحِبُ الْجُمُعَةِ أَيْنَ فُلَانٌ فَيَقُولُونَ مَاتَ فَيَقُولُونَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ فَإِنَّهُ كَانَ يُقِيمُ الْجُمُعَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٨

﴿٥٩٣٨﴾ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يُنْصَبَ عِنْدَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ مِنْبَرٌ وَ تَحْوِشُهُ الْمَلَائِكَةُ وَ يُؤَذِّنَ جِبْرِائِلُ وَ يُقَدِّمُ مِيكَائِيلُ وَ يُصَلُّونَ الْمَلَائِكَةُ خَلْفَهُ فَإِذَا فَرَغُوا يَقُولُ جِبْرِائِيلُ إِلَهِي وَهَبْتُ ثَوَابَ هَذَا الْأَذَانِ لِأَمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ يَقُولُ مِيكَائِيلُ وَهَبْتُ ثَوَابَ هَذِهِ الْإِمَامَةِ لِلْأَمَّةِ مِنْ أَمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ تَقُولُ الْمَلَائِكَةُ وَهَبْنَا ثَوَابَ هَذِهِ الصَّلَاةِ لِلْمُصَلِّينَ مِنْ أَمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى تَجُودُونَ عَلَيَّ وَ أَنَا أَوَّلِي بِالْجُودِ وَ الْكِرَمِ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي غَفَرْتُ ذُنُوبَ أَمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَتَفَرَّقُونَ إِلَى الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٤١

﴿٥٩٣٩﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْكُمْ أَحَدٌ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ مُتَطَهَّرًا فَيُصَلِّيَ الْجُمُعَةَ مَعَ الْمُسْلِمِينَ ثُمَّ يَقْعُدُ يَنْتَظِرُ الصَّلَاةَ الْأُخْرَى إِلَّا وَ الْمَلَائِكَةُ تَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٣٤

﴿٥٩٤٠﴾ الرسول ﷺ: لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ لَيْلَةَ الْمِعْرَاجِ رَأَيْتُ تَحْتَ الْعَرْشِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَدِينَةٍ كُلُّ مَدِينَةٍ كَدُنْيَاكُمْ وَ مَلَائِكَةٌ نَاشِرِي أَجْنَاحَتَهُمْ يُسَبِّحُونَ اللَّهَ وَ يَهَلِّلُونَهُ وَ يَقُولُونَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلَّذِينَ يَحْضُرُونَ صَلَاةَ الْجُمُعَةِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلَّذِينَ يَغْتَسِلُونَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦،

ص ٩٠

﴿٥٩٤١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِذَا سَلَّمَ الْإِمَامَ قَبْلَ أَنْ يَثْنِيَ رِجْلَيْهِ الْفَاتِحَةَ وَ التَّوْحِيدَ وَ الْمُعَوِّذَيْنِ سَبْعًا سَبْعًا غَفَرَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ المصباح للكفعمي، ص ٢٢١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۸-۱-۳-۴-۵-۴- نماز جمعه

﴿۵۹۳۶﴾ هر کس در نماز جمعه‌ی مسلمانان شرکت کند و آمرزیده نشود، خدا او را از خود دور کرده است.

﴿۵۹۳۷﴾ در روز جمعه خداوند متعال فرشتگانی می‌فرستد که همراهشان قلم‌هایی از طلا و کتاب‌هایی از نقره است و می‌آیند و کنار مسجد می‌ایستند و اسامی کسانی را که به مسجد می‌آیند یکی پس از دیگری می‌نویسند. اولین نفر، دومین نفر تا هفتاد نفر به ترتیب می‌نویسند، هفتادمین نفر را که نوشتند می‌گویند: «ایشان به تعداد هفتاد نفر از کسانی هستند که حضرت موسی (علیه السلام) آن‌ها را از امتش برگزید». سپس در صفوف قرار می‌گیرند و دنبال کسانی می‌گردند که حضور نیافتند. می‌گویند: «فلانی کجاست؟» به آن‌ها گفته می‌شود: «او مریض است». می‌گویند: «خداوند! به او تندرستی بده تا نماز جمعه را اقامه کند». می‌گویند: «فلانی کجاست؟» پاسخ می‌شنوند: «به سفر رفته است». فرشتگان می‌گویند: «خدا! او را به سلامت بازگردان. او اهل نماز جمعه است». فلانی کجاست؟ می‌گویند: «مُرد». فرشتگان می‌گویند: «خدا! او را بیامرز؛ چرا که او نماز جمعه را برپا می‌داشت».

﴿۵۹۳۸﴾ روز جمعه خداوند متعال امر می‌کند که منبری کنار بیت‌المعمور برپا شود و فرشتگان گرد آن آیند و جبرئیل اذان بگوید و میکائیل جلو بایستد و فرشتگان پشت سر میکائیل نماز بخوانند. هنگامی که نماز را تمام کردند جبرئیل می‌گوید: خدا! ثواب این اذان را به امت محمد (صلی الله علیه و آله) بخشیدم و میکائیل می‌گوید: ثواب این پیش‌نمازی برای امامان جماعت امت محمد (صلی الله علیه و آله). فرشتگان نیز می‌گویند: ثواب این نماز را به نمازگزاران امت محمد (صلی الله علیه و آله) بخشیدم. خداوند می‌گوید: پاداش دادن به شما بر من است و من به سخاوت و کرم سزاوارترم و من گواه می‌خواهم که امت محمد (صلی الله علیه و آله) را بخشیدم. پس فرشتگان پراکنده می‌شوند تا جمعه‌ی دیگر.

﴿۵۹۳۹﴾ کسی از شما نیست که در خانه‌ی خود تطهیر کند و با مسلمانان نماز جماعت بخواند و منتظر نماز دیگری بماند، جز آنکه فرشتگان می‌گویند: «خدا! او را بیامرز و مورد آمرزش خود قرار بده».

﴿۵۹۴۰﴾ آن‌گاه که شب معراج مرا به آسمان سیر دادند، زیر عرش هفتاد هزار شهر دیدم که هر شهری مثل دنیای شما بود و فرشتگان بال‌هایشان را گسترده بودند و خدا را تسبیح و تهلیل می‌کردند و می‌گفتند: «خدا! کسانی را که در نماز جمعه حاضر می‌شوند بیامرز، خدا! کسانی را که روز جمعه غسل می‌کنند بیامرز».

﴿۵۹۴۱﴾ هر کس روز جمعه هنگامی که امام جمعه سلام نماز را داد، قبل از آنکه برخیزد، سوره‌های «حمد» و «توحید» و «معوذتین» را هفت بار بخواند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

٢-٣-٤-٥-٤- الصلاة في أيام الأسبوع

١-٢-٣-٤-٥-٤- صلاة ليلة الجمعة

﴿٥٩٤٢﴾ الصادق عليه السلام: تقول في آخر سجدة من التوافل بعد المغرب ليلة الجمعة اللهم إني أسألك بوجهك الكريم واسمك العظيم أن تصلي على محمد وآل محمد وأن تغفر لي ذنبي العظيم سبعاً؛ الكافي، ج ٣، ص ٢٢٨

﴿٥٩٤٣﴾ الصادق عليه السلام: من صلى المغرب ليلة الجمعة وبعدها أربع ركعات وقال في آخر سجدة من التوافل وإن فعل كل ليلة فهو أفضل اللهم إني أسألك بوجهك الكريم واسمك العظيم أن تصلي على محمد وآل محمد وأن تغفر لي ذنبي العظيم سبع مرات ينصرف وقد غفر له؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣١١

﴿٥٩٤٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: من صلى ليلة الجمعة ركعتين يقرأ في كل ركعة قل هو الله أحد خمسين مرة ويقول في آخر صلاته اللهم صل على النبي العربي غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٨١

﴿٥٩٤٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: من صلى ليلة الجمعة ركعتين يقرأ في كل ركعة الحمد مرة وقل هو الله أحد سبعين مرة فقل يا رسول الله فما ثواب هاتين الركعتين قال والذي بعثني بالحق نبياً أن جميع أمتي لو دعا لهم هذا المصلي بهذه الصلاة وبهذه الاستغفار لأخذ لهم من الله الجنة بشفاعته ويعطيه الله بكل حرف قرأ في هذا الاستغفار بعدد نجوم السماء ذوراً في كل دار بعدد نجوم السماء قصوراً في كل قصر بعدد نجوم السماء بيوت في كل بيت بعدد نجوم السماء خزائن في كل خزانة بعدد نجوم السماء أسيرة على كل سرير بعدد نجوم السماء فرش على كل فراش بعدد نجوم السماء وسائد وبعدد نجوم السماء جوار لكل جارية منهم بعدد نجوم السماء وصائف وولدان في كل بيت بعدد نجوم السماء صحائف في كل صحيفة بعدد نجوم السماء ألوان الطعام لا يشبه ريحه ولا طعمه بفضه بفضاً ويعطي الله كل هذا الثواب لمن صلى هاتين الركعتين؛ جمال الأسبوع، ص ١٢٦

﴿٥٩٤٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يقول الله تعالى أن يفتحوا أبواب السماء ليلة الجمعة ويطلع الله تعالى على المؤمنين في الأرض فمنهم من يصلي ومنهم من هو نائم فيقول إنا نجازي كلّا على حسب عمله المصلين والنائمين فإذا كان آخر الليل يطلع عليهم مرة أخرى فيقول ليس من شأني البخل إني غفرت للمصلين وهبت لهم النائمين؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۲-۳-۴-۵-۴- نماز در روزهای هفته

۱-۲-۳-۴-۵-۴- نماز در شب جمعه

﴿۵۹۴۲﴾ شب جمعه در آخرین سجده‌ی نافله‌ی مغرب، هفت مرتبه چنین بگو: «بار خدایا؛ تو را سوگند می‌دهم به روی مبارک و نام بزرگت که بر محمد و خاندانش درود می‌فرستی و انبوه گناهان مرا می‌آمرزی».

﴿۵۹۴۳﴾ هرکس شب جمعه و غیر آن در آخرین سجده‌ی نافله‌ی مغرب، هفت بار چنین بگوید: «بار خدایا؛ به روی مبارک و نام بزرگت سوگندت می‌دهم که صلوات خود را بر محمد و خاندانش نازل کنی و انبوه گناهان مرا بیامرزی»، آمرزیده بازمی‌گردد.

﴿۵۹۴۴﴾ هرکس در شب جمعه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت پنجاه مرتبه سوره‌ی توحید را قرائت کند، و در پایان نماز بگوید: «خداوند؛ بر پیامبر عربی درود بفرست»؛ خداوند گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿۵۹۴۵﴾ هرکس شب جمعه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و هفتاد مرتبه اخلاص را قرائت کند. پرسیده: «ای رسول خدا؛ پاداش این دو رکعت چیست؟» فرمود: «سوگند به کسی که مرا به حق برانگیخت؛ اگر شخصی که این نماز را بخواند و برای تمام امت من با این نماز و استغفار دعا کند، با شفاعت خویش بهشت را برایشان می‌گیرد و خدا به‌ازای هر حرفی که در این استغفار خوانده به تعداد ستاره‌های آسمان به او خانه در بهشت عطا کند که در هر خانه به تعداد ستاره‌های آسمان قصر هست و در هر خانه به تعداد ستاره‌های آسمان خزانه هست و در هر خزانه به تعداد ستاره‌های آسمان تخت هست و بر هر تخت به تعداد ستاره‌های آسمان تشک هست و بر هر تشک به تعداد ستاره‌های آسمان کنیز هست و هر کنیزی به تعداد ستاره‌های آسمان خدمتگزار زن و مرد دارد و در هر خانه‌ای به تعداد ستاره‌های آسمان قدح هست و در هر قدحی به تعداد ستاره‌های آسمان طعام‌های متنوع در آن‌ها هست که عطر و طعم غذاها به‌هم شبیه نباشد و خدا تمام این پاداش‌ها را به خواننده‌ی این نماز می‌دهد».

﴿۵۹۴۶﴾ خداوند متعال می‌فرماید: درهای آسمان را شب جمعه باز کنند تا به احوال مؤمنین در زمین نظری بیندازد که بعضی از آن‌ها نماز می‌خوانند و برخی دیگر خوابیده‌اند. سپس می‌فرماید: «ما به هریک از نمازگزاران و خوابیدگان برحسب عملشان پاداش می‌دهیم؛ و چون آخر شب شود دیگر بار بر احوالشان نگاهی می‌اندازد و می‌فرماید: «بخل و خست، در شأن من نیست، نمازگزاران را می‌آمرزم و خوابیدگان را هم به خاطر آن‌ها می‌بخشم».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

٢-٢-٣-٤-٥-٤- صلاة يوم الجمعة

﴿٥٩٤٧﴾ الرسول ﷺ: أتى رجلٌ من الأعرابِ إلى رسولِ الله ﷺ فقال إنا نكونُ في هذه البادية بعيداً من المدينة ولا نقدرُ أن نأتيكَ في كلِّ جمعةٍ فذلّني على عملٍ فيه فضلُ صلاةِ الجمعةِ إذا رجعتُ إلى أهلي أخبرتهمُ به فقال رسولُ الله ﷺ إذا كان ارتفاعُ النهارِ فصلِّ ركعتينِ تقرأُ في أولِ ركعةِ الحمدَ مرةً وقلِّ أعوذُ برَبِّ الفلقِ سبعَ مرّاتٍ وقرأُ في الثانيةِ الحمدَ مرةً واحدةً وقلِّ أعوذُ برَبِّ الناسِ سبعَ مرّاتٍ فإذا سلّمتَ فافقرأُ آيةَ الكرسيِّ سبعَ مرّاتٍ ثم قم فصلِّ ثمانينَ ركعاتٍ وتسليمتينِ وقرأُ في كلِّ ركعةٍ منها الحمدَ مرةً وإذا جاء نصرُ اللهِ والفتحُ مرةً وقلِّ هو اللهُ أحدٌ خمسا وعشرينَ مرةً فإذا فرغتَ من صلّاتِكَ فقلِّ سبحانَ ربِّ العرشِ الكريمِ ولا حولَ ولا قوةَ إلّا باللهِ العليُّ العظيمُ سبعينَ مرةً فوالذي اضطفاني بالنبوةِ ما من مؤمنٍ ولا مؤمنةٍ يصليَ هذه الصلاةَ يومَ الجمعةِ كما أقولُ إلّا وأنا ضامنٌ له الجنةَ ولا يقومُ من مقامِهِ حتّى يُغفرَ له ذنوبُهُ ولا يوبّيه ذنوبُهُما؛ وسائل الشيعه، ج ٧، ص ٣٦٩

﴿٥٩٤٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَذْرَكَ فَضْلَ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأُ في كلِّ ركعةٍ فاتحةَ الكتابِ وآيةَ الكرسيِّ خمسَ عشرةَ مرةً وقلِّ هو اللهُ أحدٌ خمسَ عشرةَ مرةً فإذا فرغَ من الصلاةِ استغفرَ اللهَ سبعينَ مرةً ويقولُ لا حولَ ولا قوةَ إلّا باللهِ العليُّ العظيمُ خمسَ عشرةَ مرةً ويقولُ صلّى اللهُ على النبيِّ الأُمّيِّ وآلهِ خمسَ عشرةَ مرةً فإذا فعلَ ذلكَ لم يقمُ من مكانِهِ حتّى يُعْتَقَهُ اللهُ مِنَ النَّارِ وَيَقْبَلَ صَلّاتَهُ وَيَسْتَجِيبَ دَعَاءَهُ وَيَغْفِرَ لَهُ وَيَأْبُوِيَهُ وَيَكْتُبُ اللهُ تَعَالَى بِكُلِّ حَرْفٍ خَرَجَ مِنْ فِيهِ حَجَّةٌ وَعُمْرَةٌ وَيَبْنِي لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مَدِينَةً وَيُعْطِيهِ ثَوَابَ مَنْ صَلَّى فِي مَسَاجِدِ الْأَمْصَارِ الْجَامِعَةِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ ﷺ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٥٩٤٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّاهَا دَفَعَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ شَرَّ أَهْلِ السَّمَاءِ وَشَرَّ أَهْلِ الْأَرْضِ وَهِيَ أَرْبَعُ رَكَعَاتٍ يَوْمَ الْجُمُعَةِ قَبْلَ الصَّلَاةِ بِالْحَمْدِ عَشْرًا وَالْفَلَقِ وَآيَةِ الْكُرْسِيِّ وَالْقَدْرِ وَآيَةِ الشَّهَادَةِ عَشْرًا فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَغْفَرَ اللهُ تَعَالَى مِائَةَ مَرَّةٍ وَقَالَ سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ البلد الأمين، ص ١٥٠

﴿٥٩٥٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَوْمَ الْجُمُعَةِ قَبْلَ الصَّلَاةِ يقرأُ في كلِّ ركعةٍ فاتحةَ الكتابِ عشرَ مرّاتٍ ومثلها قلِّ أعوذُ برَبِّ الفلقِ ومثلها قلِّ أعوذُ برَبِّ الناسِ ومثلها قلِّ هو اللهُ أحدٌ ومثلها قلِّ يا أيُّها الكافرون ومثلها آيةَ الكرسيِّ وفي روايةٍ أخرى يقرأُ عشرَ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۲-۳-۴-۵-۴- نماز در روز جمعه

﴿۵۹۴۷﴾ مردی اعرابی نزد پیامبر ﷺ آمد و گفت: «ما در این بیابان دور از مدینه هستیم و نمی‌توانیم هر جمعه نزد شما بیاییم، پس عملی را به من بیاموز که فضیلت نماز جمعه را داشته باشد تا هنگامی که به‌سوی خانواده‌ام بازگشتم آن‌ها را از این عمل آگاه کنم». رسول خدا ﷺ فرمود: «هنگامی که روز بالا آمد دو رکعت نماز بگذار؛ رکعت اول یک مرتبه حمد بخوان و هفت مرتبه سوره‌ی فلق، در رکعت دوم یک مرتبه حمد و هفت مرتبه سوره‌ی ناس. هنگامی که سلام دادی هفت بار آیه‌الکرسی را بخوان سپس برخیز و هشت رکعت نماز به دو سلام بگذار؛ در هر رکعت یک حمد و یک مرتبه سوره‌ی نصر و بیست و پنج بار سوره‌ی توحید؛ هنگامی که نمازت تمام شد هفت بار بگو: «سُبْحَانَ رَبِّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ». سوگند به کسی که مرا به پیامبری برگزید، هر مرد و زن مؤمنی که این نماز را روز جمعه بخواند من در بهشت ضامن او هستم و قبل از اینکه از جایش برخیزد گناهان خودش و گناهان پدر و مادرش آمرزیده می‌شود».

﴿۵۹۴۸﴾ هر کس می‌خواهد فضیلت روز جمعه را درک کند، باید قبل از ظهر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «آیه‌الکرسی» و پانزده مرتبه «توحید» را بخواند. بعد از نماز هفتاد بار از خدا طلب آمرزش کند و پنجاه مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و پنجاه مرتبه بگوید: «صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ آلِهِ» که چون چنین کند قبل از برخاستن از مکانش خدا او را از آتش جهنم آزاد و نمازش را قبول و دعایش را مستجاب می‌کند و او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۵۹۴۹﴾ هر کس روز جمعه چهار رکعت قبل از نماز واجب بخواند و در هر رکعت ده مرتبه حمد و سوره‌هایی که با قل شروع می‌شوند و آیه‌الکرسی و قدر و آیه‌ی شهدالله را ده مرتبه بخواند و بعد از سلام نماز از خدای متعال طلب آمرزش کند و صد مرتبه بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و صد مرتبه بر پیامبر ﷺ درود فرستد، خداوند شرّ آسمانیان و زمینیان را از او دور می‌کند.

﴿۵۹۵۰﴾ هر کس روز جمعه قبل از نماز [ظهر] چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت ده مرتبه حمد و سوره «فلق» و ده مرتبه سوره «ناس» و ده مرتبه سوره «توحید» و ده مرتبه سوره «کافرون» و ده مرتبه آیه‌الکرسی بخواند [و در روایت دیگری آمده ده مرتبه سوره «قدر» و ده مرتبه آیه: «شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلَائِكَةُ وَ أُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» را بخواند و بعد از نماز صد مرتبه از خدا طلب آمرزش کند و بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

مَرَّاتٍ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وَبَعْدَ فَرَاغِهِ مِنَ الصَّلَاةِ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَيَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ وَفِي رِوَايَةٍ أُخْرَى أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ غَافِرُ الذَّنْبِ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ وَيَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَيُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ مِائَةَ مَرَّةٍ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَقَالَ هَذَا الْقَوْلَ دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ شَرَّ أَهْلِ السَّمَاءِ وَأَهْلِ الْأَرْضِ وَشَرَّ الشَّيْطَانِ وَشَرَّ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ وَقَضَى اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ حَاجَةً فِي الدُّنْيَا وَسَبْعِينَ حَاجَةً فِي الْآخِرَةِ مَقْضِيَةً غَيْرَ مَرْدُودَةٍ وَقَالَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ أَرْبَعٌ وَعَشْرُونَ سَاعَةً يُعْتِقُ اللَّهُ تَعَالَى لِصَاحِبِ هَذِهِ الصَّلَاةِ فِي كُلِّ سَاعَةٍ لِكِرَامَتِهِ سَبْعِينَ أَلْفَ إِنْسَانٍ قَدْ اسْتَوْجَبُوا النَّارَ مِنَ الْمُوحِدِينَ يُعْتَقُهُمُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ النَّارِ وَلَوْ أَنَّ صَاحِبَ هَذِهِ الصَّلَاةِ أَتَى الْمَقَابِرَ فَدَعَا الْمَوْتَى أَجَابُوهُ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى لِكِرَامَتِهِ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى ثُمَّ قَالَ ﷺ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا صَلَّى بِهِذِهِ الصَّلَاةَ وَدَعَا بِهِذَا الدُّعَاءَ بَعَثَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ وَيُدْفَعُونَ عَنْهُ السَّيِّئَاتِ وَيَرْفَعُونَ لَهُ الدَّرَجَاتِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يَمُوتَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥١

﴿٥٩٥١﴾ الرسول ﷺ: أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ قَبْلَ الصَّلَاةِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَشَهِدَ اللَّهُ عَشْرًا عَشْرًا فَإِذَا فَرَغَ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ ثُمَّ يَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَسَمَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ الْكَامِلَةَ وَلَهَا ثَوَابٌ عَظِيمٌ؛ الدعوات، ص ٩٨

﴿٥٩٥٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْجُمُعَةِ رَكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي إِحْدَاهُمَا فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ ثَمَّ يَتَشَهَّدُ وَيُسَلِّمُ وَيَقُولُ يَا نُورَ النُّورِ يَا اللَّهَ يَا رَحْمَانَ يَا رَحِيمَ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَمَنْ عَلَى بَدْخُولِ جَنَّتِكَ وَأَعْتَقْنِي مِنَ النَّارِ يَقُولُهَا سَبْعَ مَرَّاتٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَاحِدَةً تُصَحُّ ذُنُوبُهُ وَتُسَعَّى وَتُسْتَنَّى لَهُ فِي الْجَنَّةِ دَرَجَاتٌ وَلَا يَعْلَمُ ثَوَابَهُ إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٥٩٥٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِي شَهْرِ رَجَبٍ مَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ مَرَّاتٍ ثُمَّ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ عَشْرَ مَرَّاتٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنْ يَوْمٍ يُصَلِّيْهَا إِلَى يَوْمٍ يَمُوتُ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

أَتُوبُ إِلَيْهِ» و در روایت دیگری آمده که بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ غَافِرُ الذَّنْبِ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ» و صد مرتبه بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و صد مرتبه بر محمد و خاندانش درود بفرستد، رسول خدا ﷺ فرمود: «هر کس این نماز را بخواند و این کلام را بگوید، خدا شرّ آسمانیان و زمینیان و شرّ شیطان و شرّ هر پادشاه ظالمی را از او دور می‌کند و هفتاد حاجتش را در دنیا و هفتاد حاجتش را در آخرت بدون شک برآورده می‌کند و هرگز درخواستش را رد نمی‌کند». و نیز فرمود: «شبانه‌روز بیست و چهار ساعت است؛ خداوند به خاطر بزرگواری صاحب این نماز در هر ساعت هفتاد هزار انسان موحدی را که مستحقّ آتش شده‌اند از آتش آزاد می‌کند و اگر صاحب این نماز کنار قبرها برود و مردگان را صدا کند، به اذن خداوند به او جواب خواهند داد، زیرا او نزد خداوند گرمی و صاحب منزلت است». و سپس پیامبر ﷺ فرمود: «سوگند به کسی که مرا به حقّ مبعوث کرد؛ اگر بنده‌ای این نماز و دعا را بخواند، خداوند هفتاد هزار فرشته را برمی‌انگیزاند تا برایش حسنه بنویسند و بدی‌ها را از او دور کنند و مقام او را بالا برند و تا لحظه‌ی مرگ برایش آمرزش بخواهند و بر او درود فرستند».

﴿۵۹۵۱﴾ چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت سوره‌ی فاتحه را ده بار و سوره‌ی ناس و فلق و توحید و کافرون و قدر و آیه‌الکرسی و آیه‌ی شهادت را ده بار ده بار بخواند. هنگامی که تمام شد صد بار استغفرالله بگوید، سپس صد بار سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر و لا حول و لا قوة الا بالله العظيم و صد بار صلوات بر پیامبر و خاندانش بگوید و این نماز کامل نامیده شده است و ثواب بزرگی دارد.

﴿۵۹۵۲﴾ هر کس روز جمعه دو رکعت نماز بخواند و در یکی صد مرتبه حمد و صد مرتبه سوره‌ی «توحید» بخواند و سپس تشهد و سلام دهد و هفت بار بگوید: «ای نور؛ نور؛ ای خدای رحمان، ای رحیم، ای زنده، ای برپادارنده؛ درهای رحمت و آمرزش را بر من بگشای و بر من منت گذار و مرا به بهشت وارد کن و از آتش جهنم نجاتم ده». خداوند او را هفتاد بار می‌آمرزد که یکی از آنها این است که دنیایش را آباد می‌کند و شصت و نه درجه در بهشت به او عطا می‌کند و پاداشش را کسی جز خدای عزّ و جل نمی‌داند.

﴿۵۹۵۳﴾ هر کس در روز جمعه‌ی ماه رجب بین ظهر و عصر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و هفت مرتبه آیه‌الکرسی و پنج مرتبه سوره‌ی توحید بخواند؛ و سپس ده مرتبه بگوید: «از خدایی که هیچ خدایی جز او نیست طلب آمرزش می‌کنم و توبه می‌خواهم»، از روزی که این نماز را بخواند تا روزی که بمیرد، خداوند روزی هزار حسنه برایش می‌نویسد.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

١-٢-٣-٤-٥-٤- صلاة الفجر في يوم الجمعة

﴿٥٩٥٤﴾ فَإِذَا صَلَّيْتَ الْفَجْرَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَاتَّبِدْ بِهَذِهِ الشَّهَادَةِ ثُمَّ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَهِيَ هَذِهِ اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي وَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَخَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ أَمَنْتُ بِكَ وَبِمَلَائِكَتِكَ وَكُتُبِكَ وَرُسُلِكَ وَبِالسَّاعَةِ وَبِالْبَعْثِ وَالنُّشُورِ وَبِلِقَائِكَ وَالْحِسَابِ وَوَعْدِكَ وَوَعِيدِكَ وَبِالْمَغْفِرَةِ وَالْعَذَابِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٣٣

٢-٢-٣-٤-٥-٤- بعد الركعتين قبل الفريضة يوم الجمعة

﴿٥٩٥٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ بَعْدَ الرُّكْعَتَيْنِ قَبْلَ الْفَرِيضَةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سُبْحَانَ رَبِّي وَبِحَمْدِهِ وَاسْتَغْفِرُ رَبِّي وَاتُّوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ بَنَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مَسْكَنًا فِي الْجَنَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٨

٣-٢-٣-٤-٥- صلاة ليلة السبت

﴿٥٩٥٦﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ صَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ لَيْلَةَ السَّبْتِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثًا وَالتَّوْحِيدَ مَرَّةً فَإِذَا سَلَّمَ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثًا غُفِرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ البلد الأمين، ص ١٤٨

﴿٥٩٥٧﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلُّهُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً فَإِذَا سَلَّمَ قَرَأَ فِي ذِكْرِ هَذِهِ الصَّلَاةِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَكَانَ مِمَّنْ يَشْفَعُ لَهُ مُحَمَّدٌ عليه السلام؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٧٤

﴿٥٩٥٨﴾ مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ بَيْنَ الْمَغْرَبِ وَالْعِشَاءِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكَعَةً يُبْنِي لَهُ قَصْرٌ فِي الْجَنَّةِ وَكَانَمَا تَصَدَّقَ عَلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ وَكَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٦

﴿٥٩٥٩﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ ثَمَانِي رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَالْكَوْثَرَ مَرَّةً مَرَّةً وَقُلُّهُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً كَانَ كَمَنْ حَجَّ وَكَانَمَا اشْتَرَى أَلْفَ رَجُلٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَأَعْتَقَهُمْ وَغُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَرَمْلِ عَالِجٍ وَعَدَدِ قَطْرِ الْمَطَرِ وَوَرَقِ الشَّجَرِ وَجَازَ عَلَى الصُّرَاطِ كَالْبَرْقِ اللَّامِعِ وَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٥

﴿٥٩٦٠﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ رَكَعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَقُلُّهُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَسَبَّحَ سَبْعًا وَعِشْرِينَ خَتَمَةَ الْخَتَمَةِ أَرْبَعُ كَلِمَاتٍ كَلِمَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَكَلِمَةُ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَكَلِمَةُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَلِمَةُ اللَّهُ أَكْبَرُ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبُهُ وَخَرَجَ مِنْهَا كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱-۲-۳-۴-۵- نماز صبح جمعه

﴿۵۹۵۴﴾ هنگامی که نماز صبح روز جمعه را به جا آوردی با این شهادت آغاز کن، سپس با این صلوات بر محمد و خاندانش درود بفرست؛ و آن، این است؛ «خداوندا؛ تو پروردگار منی و پروردگار هر چیزی و آفریننده‌ی هر چیزی، به تو و به فرشتگانت و کتاب‌های تو و پیامبرانت و و به قیامت و برانگیخته‌شدن و حشر و نشر و به دیدار تو و حساب و کتاب قیامت و وعده و وعید تو و به آمرزش و عذابت ایمان آوردم».

۲-۲-۳-۴-۵- بعد از دو رکعت نافله و قبل از نماز واجب جمعه

﴿۵۹۵۵﴾ هرکس در روز جمعه بعد از دو رکعت نماز نافله قبل از نماز واجب صد مرتبه بگوید: «پاک و منزّه است پروردگارم و او را می‌ستایم، و از پروردگارم طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم» خداوند بلندمرتبه برایش خانه‌ای در بهشت بنا می‌کند.

۳-۲-۳-۴-۵- نماز در شب شنبه

﴿۵۹۵۶﴾ هرکس در شب شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه آیه‌الکرسی و یک مرتبه سوره‌ی توحید، و بعد از سلام نماز نیز سه مرتبه آیه‌الکرسی قرائت کند، خداوند گناهان او و پدر و مادرش را نیز می‌آمرزد.

﴿۵۹۵۷﴾ هرکس شب شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه آیه‌الکرسی و یک مرتبه سوره‌ی توحید را قرائت کند و بعد از سلام نماز سه مرتبه آیه‌الکرسی بخواند، خداوند او و پدر و مادرش را می‌آمرزد و از کسانی می‌باشد که حضرت محمد ﷺ او را شفاعت می‌کند.

﴿۵۹۵۸﴾ هرکس شب شنبه بین نماز مغرب و عشا دوازده رکعت نماز بخواند، قصری در بهشت برایش بنا می‌شود و مانند این است که به تمام مؤمنین صدقه داده باشد و بر خداوند واجب است که او را بیامرزد.

﴿۵۹۵۹﴾ هرکس شب شنبه هشت رکعت نماز بخواند و در هر رکعت حمد و کوثر را یک مرتبه و سوره‌ی توحید را هفت مرتبه قرائت کند و بعد از نمازش هفتاد مرتبه از خدا طلب آمرزش کند، مانند کسی خواهد بود که حج انجام داده و گویا هزار نفر را از مشرکین خریده و آزاد کرده است؛ و گناهانش هرچند به اندازه‌ی کف دریا و ریگ‌های انبوه و قطرات باران و برگ‌های درخت باشد، آمرزیده می‌شود و همچون برق درخشان از صراط می‌گذرد و بدون حساب وارد بهشت می‌شود.

﴿۵۹۶۰﴾ هرکس شب شنبه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار سوره‌ی «حمد» و «توحید» را قرائت کند و بیست و هفت بار ختم تسبیح کند، - ختم تسبیح چهار جمله است: سُبْحَانَ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ و اللَّهُ أَكْبَرُ - خداوند گناهانش را می‌آمرزد و او مانند روزی که از مادر متولد شده از گناهانش خارج می‌شود.

﴿الأعمالُ والصفاتُ العباديَّةُ﴾

﴿٥٩٦١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ رَكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي الْأُولَى مِنْهُمَا فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَفِي الثَّانِيَةِ الْفَاتِحَةَ مَرَّةً وَإِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَّغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ لَمْ يَقُمْ مِنْ مَكَانِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٥

٢-٤-٣-٤-٥-٤ صلاةُ لَيْلَةِ الْاَحَدِ

﴿٥٩٦٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْاَحَدِ اَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ اِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً حَفِظَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَغُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٧

﴿٥٩٦٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْاَحَدِ سِتَّ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ آعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى ثَوَابَ الشَّاكِرِينَ وَ ثَوَابَ الصَّابِرِينَ وَ أَعْمَالَ الْمُتَّقِينَ وَ كَتَبَ لَهُ عِبَادَةً اَرْبَعِينَ سَنَةً وَ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ إِلَّا مَغْفُوراً لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٨

٢-٤-٣-٤-٥-٤ صلاةُ لَيْلَةِ الْاِثْنَيْنِ

﴿٥٩٦٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ فِي جِهَاتِهِ ثُمَّ نَدِمَ لَا يَذْهَبُ كَمْ تَرَكَ فَلْيُصَلِّ لَيْلَةَ الْاِثْنَيْنِ خَمْسِينَ رَكْعَةً بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً فَإِذَا فَرَّغَ مِنَ الصَّلَاةِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ جَعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ كَفَّارَةً صَلَاتِهِ وَ لَوْ تَرَكَ صَلَاةَ مِائَةِ سَنَةٍ لَا يُحَاسِبُ اللَّهُ الْعَبْدَ الَّذِي صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ ثُمَّ إِنَّ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ بِكُلِّ رَكْعَةٍ مَدِينَةً وَ لَهُ بِكُلِّ آيَةٍ قَرَأَهَا عِبَادَةً سَنَةً وَ بِكُلِّ حَرْفٍ نُورًا عَلَى الصِّرَاطِ وَ اِيْمُ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَقْدِرُ عَلَى هَذِهِ إِلَّا مُؤْمِنٌ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَمَنْ فَعَلَ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ وَ سُمِّيَ فِي السَّمَاوَاتِ صِدِّيقَ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَ كَانَ مَوْتُهُ مَوْتَ الشُّهَدَاءِ وَ كَانَ فِي الْجَنَّةِ رَفِيقَ خَضِرِ النَّخِيلِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٤٤١

﴿٥٩٦٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْاِثْنَيْنِ اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَاحِدَةً وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً نَادَى مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ اَيْنَ فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ فليَقُمْ و ليأخذْ ثَوَابَهُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى قَالَ فَأَوَّلُ مَا يُعْطَى مِنَ الثَّوَابِ اَلْفُ حُلَّةٍ وَ يُتَوَجَّ بِمِائَةِ تَاجٍ وَ يُقَالُ لَهُ ادْخُلِ الْجَنَّةَ فَيَسْتَقْبِلُهُ مِائَةُ اَلْفٍ مَلَكٍ مَعَ كُلِّ مَلَكٍ شَرَابٌ وَ هَدِيَّةٌ فَيَشْرَبُ مِنْ ذَلِكَ الشَّرَابِ وَ يَطُوفُونَ مَعَهُ حَتَّى يَدْخُلَ فِي اَلْفِ قَصْرِ مِنْ نُورٍ يَتَلَاأُ فِي كُلِّ قَصْرِ اَلْفُ دَارٍ فِي وَسْطِ كُلِّ دَارٍ حَديقَةٌ فِي وَسْطِ كُلِّ حَديقَةٍ قُبَّةٌ خَضْرَاءُ فِي كُلِّ قُبَّةٍ اَلْفُ سَرِيرٍ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ اَلْفُ فِرَاشٍ فَوْقَ كُلِّ فِرَاشٍ اَلْفُ حَوْرَاءَ بَيْنَ يَدَيْ كُلِّ حَوْرَاءٍ اَلْفُ خَادِمٍ وَ عَلَى رَأْسِهَا اَلْفُ ذُوَابَةٍ وَ عَلَيْهَا اَلْفُ حُلَّةٍ طُوبَى لِمَنْ عَانَقَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۹۶۱﴾ هرکس شب شنبه دو رکعت نماز بخواند و در رکعت اول یک مرتبه حمد و سه مرتبه سوره‌ی «قدر» و در رکعت دوم یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره‌ی «زلزال» را بخواند و بعد از نماز صد مرتبه از خدا طلب آمرزش کند و بر پیامبر ﷺ صد بار درود بفرستد، قبل از آنکه از جایش برخیزد، خداوند او را می‌آمرزد.

۴-۲-۳-۴-۵- نماز در شب یکشنبه

﴿۵۹۶۲﴾ هرکس در شب یکشنبه چهار رکعت نماز بخواند، در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» را و یازده مرتبه «آیه‌الکرسی» را قرائت کند، خداوند او را در دنیا و آخرت حفظ می‌کند و گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۵۹۶۳﴾ هرکس در شب یکشنبه شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره «حمد» و هفت مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، خداوند ثواب شکرگزاران و صابران و عمل اهل تقوا را به او عنایت می‌کند و عبادت چهل سال را برای او می‌نویسد و او از جایش بر نمی‌خیزد مگر آنکه گناهانش آمرزیده می‌شود.

۵-۲-۳-۴-۵- نماز در شب دوشنبه

﴿۵۹۶۴﴾ هرکس از روی نادانی نماز را ترک کند و پشیمان شود و نداند که چقدر نماز نخوانده، باید شب دوشنبه پنجاه رکعت نماز با حمد و قل هو الله احد بخواند و بعد از نماز صد مرتبه استغفار کند و این را کفّاره‌ی نمازش قرار دهد و اگر صد سال نماز را ترک کرده باشد خدا از او حسابرسی نمی‌کند؛ و به‌ازای هر حرف در صراط نوری برای او خواهد بود. به خدا سوگند که هیچ‌کس جز مؤمن اهل بهشت بر این کار توانایی نخواهد داشت و هرکس این کار را انجام دهد فرشتگان برایش آمرزش می‌خواهند و در آسمان و زمین «صدیق و راستگو» نامیده می‌شود و مرگش، مرگ شهدا خواهد بود و در بهشت نیز همراه خضر ﷺ خواهد بود.

﴿۵۹۶۵﴾ هرکس شب دوشنبه، دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و «آیه‌الکرسی» را قرائت کند و دوازده مرتبه از خداوند آمرزش بخواند و دوازده مرتبه بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، در روز قیامت منادی ندا می‌دهد: «فلانی کجاست؟ برخیزد و پاداشش را از خداوند متعال بگیرد». و فرمود: «اولین پاداشی که به او داده می‌شود هزار لباس زینتی است و صد تاج بر سرش می‌گذارد و به او گفته می‌شود: «داخل بهشت شو». و صد فرشته به استقبالش می‌آیند و با هر فرشته شراب و هدیه‌ای است و او از آن شراب می‌نوشد آن‌ها همراه با او طواف می‌کنند تا اینکه در هزار قصر نور که می‌درخشد، می‌چرخد که در هر قصری هزار حیاط می‌درخشد و در وسط هر حیاط باغی است و وسط هر باغ گنبد سبزی است و در هر گنبد هزار تخت است و بر هر تختی هزار فرش است و بر روی هر فرشی هزار حوری است و در مقابل هر حوری هزار خادم است و بر سر هر حوری هزار طره موسست و بر او هزار لباس است. خوشا به حال کسی که او را در آغوش بگیرد.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٩٦٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْإِثْنَيْنِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَآيَةِ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً نَادَى مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَيْنَ فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ فَلْيَقُمْ وَلْيَأْخُذْ ثَوَابَهُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٩٠

﴿٥٩٦٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْإِثْنَيْنِ رُكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَآيَةِ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَشْرَ مَرَّاتٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عَشْرَ حِجَجٍ وَعَشْرَ عَمَرٍ لِلْمُخْلِصِ لِلَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦١

﴿٥٩٦٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْإِثْنَيْنِ رُكْعَتَيْنِ يقرأ فِيهِمَا بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَيَقْرَأُ بَعْدَ التَّسْلِيمِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى اسْمَهُ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَإِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَغَفَرَ لَهُ ذُنُوبَ الْعَالَمِينَ وَكَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِكُلِّ آيَةٍ قَرَأَهَا حِجَّةً وَعُمْرَةً وَكَانَمَا أَعْتَقَ نَسَمَتَيْنِ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ ﷺ وَإِنْ مَاتَ مَا بَيْنَ ذَلِكَ مَاتَ شَهِيداً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢٠

٦-٣-٤-٥-٤ صلاة يوم الإثنين

﴿٥٩٦٩﴾ الرسول ﷺ: صَلَاةُ أُخْرَى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ اثْنَتَا عَشْرَةَ رُكْعَةً يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَآيَةِ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢٥

﴿٥٩٧٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَيُفْصِلُ بَيْنَهُمَا بِتَسْلِيمَةٍ فَإِذَا فَرَغَ يَقُولُ مِائَةَ مَرَّةً اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَمِائَةَ مَرَّةً اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَبْرِئِيلَ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى سَبْعِينَ أَلْفَ قَصْرِ فِي الْجَنَّةِ فِي كُلِّ قَصْرِ سَبْعُونَ أَلْفَ دَارٍ فِي كُلِّ دَارٍ سَبْعُونَ أَلْفَ بَيْتٍ فِي كُلِّ بَيْتٍ سَبْعُونَ أَلْفَ جَارِيَةٍ رُكْعَتَانِ أَخْرَاوَانِ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ عِنْدَ ارْتِفَاعِ النَّهَارِ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَآيَةِ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى عَشْرَ مَرَّاتٍ وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عَشْرَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ كُلَّهَا وَأَعْطَاهُ اللَّهُ قَصْراً فِي جَنَّةِ الْفِرْدَوْسِ مِنْ دُرَّةٍ بَيْضَاءَ فِي ذَلِكَ الْقَصْرِ سَبْعَةُ ثُبُوتٍ طُولُ كُلِّ بَيْتٍ أَلْفُ ذِرَاعٍ وَعَرْضُهُ مِثْلُ ذَلِكَ الْأَوَّلِ مِنْ فِضَّةٍ وَالثَّانِي مِنْ ذَهَبٍ وَالثَّلَاثُ مِنْ لَوْلُؤٍ وَالرَّابِعُ مِنْ زُمْرِدٍ وَالخَامِسُ مِنْ زَبَرْجَدٍ وَالسَّادِسُ مِنْ دُرٍّ وَالسَّابِعُ مِنْ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۹۶۶﴾ هر کس شب دوشنبه دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و «آیه‌الکرسی» را قرائت کند و چون نمازش تمام شد، دوازده مرتبه سوره‌ی «توحید» بخواند و دوازده مرتبه از خدا طلب آمرزش کند و بر پیامبر ﷺ دوازده مرتبه درود بفرستد، در روز قیامت منادی ندا می‌دهد: «فلانی فرزند فلانی کجاست؟ برخیزد و پاداشش را از خدای متعال بگیرد».

﴿۵۹۶۷﴾ هر کس شب دوشنبه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار حمد و آیه‌الکرسی و توحید و معوذتین را بخواند و بعد از نماز ده بار از خدا آمرزش بخواهد، خداوند برایش ده حج و ده عمره‌ی خالصانه می‌نویسد.

﴿۵۹۶۸﴾ هر کس شب دوشنبه دو رکعت نماز بخواند؛ در هر رکعت پانزده مرتبه حمد و پانزده مرتبه توحید و پانزده مرتبه معوذتین و بعد از سلام نماز پانزده مرتبه آیه‌الکرسی بخواند و پانزده مرتبه از خداوند آمرزش بخواهد، خداوند نامش را در میان اصحاب بهشت می‌نویسد حتی اگر از اصحاب جهنم باشد، و گناهان آشکارش را می‌آمرزد و در برابر هر آیه‌ای که خوانده حج و عمره‌ای برایش می‌نویسد و مانند کسی می‌باشد که دو نفر از فرزندان اسماعیل (ع) را آزاد کرده؛ و اگر در این میان بمیرد، شهید مرده است».

۶-۲-۳-۴-۵-۴ نماز در روز دوشنبه

﴿۵۹۶۹﴾ نماز دیگری در روز دوشنبه از پیامبر ﷺ: دوازده رکعت، در هر رکعت یک مرتبه حمد و آیه‌الکرسی را می‌خواند، پس هرگاه از نمازش فارغ شد دوازده مرتبه سوره‌ی توحید را می‌خواند و دوازده مرتبه هم استغفار می‌کند.

﴿۵۹۷۰﴾ هر کس روز دوشنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت هفت مرتبه «حمد» و صد مرتبه سوره «قدر» را قرائت کند و بین آن دو با یک سلام فاصله اندازد و پس از نماز صد مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ» و صد مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَبْرِئِيلَ»، خداوند متعال در بهشت به او هفتاد قصر عطا می‌کند که هر قصر هزار خانه و هر خانه هزار اتاق و هر اتاق هزار حوریه دارد. نماز دیگری نیز برای روز دوشنبه از پیامبر ﷺ روایت شده است: هر کس روز دوشنبه به هنگام بالا آمدن روز، دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیه‌الکرسی» و «معوذتین» و سوره «توحید» را قرائت کند و بعد از نماز ده مرتبه از خدا طلب آمرزش کند و ده بار بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، خداوند تمام گناهانش را می‌آمرزد و قصری از درّ سفید در بهشت به او عطا می‌کند که در آن قصر هفت خانه می‌باشد و طول و عرض آن خانه‌ها هزار ذراع است که خانه‌ی اول از نقره و دوم از طلا و سوم از مروارید و چهارم از زمرد و

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

نور يتلأأ وأبواب البيوت من عنبر في كل بيت سرير من زعفران على كل سرير ألف فراش على كل فراش حوراء خلقها من أطيب الطيب؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢١

﴿٥٩٧١﴾ الرسول ﷺ: من صلى يوم الاثنين أربع ركعات يقرأ في كل ركعة فاتحة الكتاب وآية الكرسي مرة وإنا أعطيناك الكوثر مرة وقل هو الله أحد مرة واستغفر لوالديه عشر مرات كتب الله له الحسنات وبنى له قصرًا في الجنة من ذرة بيضاء فيها سبعة بيوت طول كل بيت سبعمائة ذراع البيت الأول من فضة والثاني من ذهب والثالث من لؤلؤ والرابع من زبرجد والخامس من ياقوت والسادس من درّ والسابع من نور يتلأأ وترانها من عنبر أشهب وأبوأها في كل بيت سرير عليه ألوان الفرش فوق ذلك جارية من جاءها أفلح وبين رأسها إلى رجلها من الزعفران الرطب ومن تدينها إلى عنقها من عنبر أشهب ومن فوق ذلك من الكافور الأبيض عليها الحللى والحلل؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٥

﴿٥٩٧٢﴾ الرسول ﷺ: من صلى يوم الاثنين عند ارتفاع النهار ركعتين يقرأ في كل ركعة فاتحة الكتاب مرة وآية الكرسي مرة وقل هو الله أحد مرة والمعوذتين مرة مرة فإذا سلم استغفر الله عز وجل عشر مرات وصلى على النبي وآله عشر مرات غفر الله له ذنوبه كلها؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢٥

﴿٥٩٧٣﴾ الرسول ﷺ: من صلى يوم الاثنين عند ارتفاع النهار أربع ركعات يقرأ في الركعة الأولى الحمد مرة وآية الكرسي مرة وفي الركعة الثانية الحمد وقل هو الله أحد وفي الثالثة الحمد وقل أعوذ برب الفلق وفي الرابعة الحمد وقل أعوذ برب الناس فإذا فرغ من صلاته استغفر الله عشر مرات غفر الله له ذنوبه كلها وأعطاه الله تعالى قصرًا في الفردوس من ذرة بيضاء في جوف ذلك القصر سبعة بيوت طول كل بيت ثلاثة آلاف ذراع عرضه مثل ذلك البيت الأول من فضة والثاني من ذهب والثالث من لؤلؤ والرابع من زبرجد والخامس من ياقوت والسادس من درّ والسابع من نور يتلأأ وأبواب البيوت من العنبر على كل باب ستر من الزعفران في كل بيت ألف سرير على كل سرير ألف فراش فوق كل فراش حوراء جعلها الله من طيب الطيب من لدن أصابعها إلى ركبتيها من الزعفران ومن لدن ركبتيها إلى رجليها من المسك ومن لدن رجليها إلى رقبتيها إلى مفرق رأسها من الكافور الأبيض على كل واحدة منهن سبعون ألف حلة من حلل الجنة كأحسن من رآهن إذا أقبلت إلى زوجها كأنها الشمس بدت للناظرين لكل واحدة منهن ثلاثون ذؤابة من مسك في روض الجنة بين مسك وزعفران بين يدي كل حورية ألف وصيفة ذلك الثواب لأولياء الله جزاء بما كانوا يعملون؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

پنجم از زبرجد و ششم از درّ و هفتم از نور درخشان می‌باشد؛ و درهای آن خانه‌ها از عنبر باشد و در هر خانه‌ای تختی از زعفران وجود دارد که بر هر تختی هزار فرش است و بر هر فرش حوریه‌ای است که خدا او را از بهترین عطرها خلق کرده است.

﴿۵۹۷۱﴾ هرکس روز دوشنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیه‌الکرسی» و سوره «کوثر» و «توحید» را قرائت کند و ده مرتبه برای پدر و مادرش طلب آمرزش کند، خداوند برایش حسنه می‌نویسد و قصری در بهشت از درّ سفید برایش بنا می‌کند که در آن هفت خانه است و طول هر خانه هفت صد ذراع است و خانه‌ی اوّل از نقره و دوّم از طلا و سوّم از مروارید و چهارم از زبرجد و پنجم از یاقوت و ششم از درّ و هفتم از نور درخشان می‌باشد و خاکش از عنبر سفید است و در هر خانه‌ای تختی قرار دارد و بر آن بسترهای رنگارنگ است و بر آن کنیزی است که هرکس نزدش رود رستگار می‌شود و سرتاپای آن کنیز از زعفران مرطوب است و از سینه تا گردنش عنبر سفید و بالای آن کافور سفید است و زینت داده شده است و لباس‌های فاخر بر تن دارد.

﴿۵۹۷۲﴾ هرکس روز دوشنبه در میانه‌ی روز دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت حمد و آیه‌الکرسی و توحید و معوذتین را یک بار بخواند و پس از سلام ده مرتبه از خدای عزّ و جلّ آمرزش بخواهد، و ده مرتبه بر پیامبر درود فرستد، خداوند تمامی گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۵۹۷۳﴾ هرکس روز دوشنبه هنگام بالا آمدن روز چهار رکعت نماز بخواند و در رکعت اوّل یک بار «حمد» و «آیه‌الکرسی» و در رکعت دوّم «حمد» و سوره «توحید» و در رکعت سوّم «حمد» و سوره «فلق» و در رکعت چهارم «حمد» و سوره «ناس» را قرائت کند و بعد از نماز ده مرتبه از خداوند طلب آمرزش کند، خداوند تمام گناهانش را می‌آمرزد و قصری در بهشت از درّ سفید به او عطا می‌کند که در وسط آن قصر هفت خانه قرار دارد که طول و عرض آن خانه‌ها سه‌هزار ذراع است و خانه‌ی اوّل از نقره دوّم از طلا و سوّم از مروارید و چهارم از زبرجد و پنجم از یاقوت و ششم از درّ و هفتم از نوری درخشان است، و خانه‌ها از عنبر است؛ بر هر دری پوششی از زعفران است و در هر خانه هزار تخت است و بر هر تختی هزار بستر است و بر هر بستر حوریه‌ای است که خدا او را از بهترین عطرها خلق کرده است و از انگشتان تا زانوهایش زعفرانی است و از زانوها تا سینه‌هایش مشکین است و از سینه‌ها تا فرق سرش کافور سفید است. بر هریک از آن‌ها هفتاد هزار لباس فاخر بهشتی است از بهترین‌هایی که تاکنون دیده شده است. و چون نزد همسرانشان بروند مانند خورشیدی بر ناظران آشکار می‌شوند و هریک از آن‌ها سی زلف مُشکین دارد و در بوستانی از مشک و زعفران هستند و مقابل هر حوریه‌ای هزار خدمتکار زن است و این پاداش برای دوستان خداست و جزای کارهایی است که انجام می‌دادند.

﴿الأعمالُ والصفاتُ العباديَّةُ﴾

٧-٢-٣-٤-٥-٤- صلاةُ لَيْلَةِ الثَّلَاثَةِ

﴿٥٩٧٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الثَّلَاثَةِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا وَهَّابُ يَا تَوَّابُ سَبْعَ مَرَّاتٍ نَادَى مُنَادٍ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَغْفِرِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٧

﴿٥٩٧٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الثَّلَاثَةِ رُكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى الْحَمْدَ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مَرَّةً مَرَّةً وَيقرأُ فِي الثَّانِيَةِ الْحَمْدَ مَرَّةً وَسَبْعَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ يَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٧

٨-٢-٣-٤-٥-٤- صلاةُ يَوْمِ الثَّلَاثَةِ

﴿٥٩٧٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الثَّلَاثَةِ عِنْدَ ارْتِفَاعِ النَّهَارِ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَسَبْعَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ لَمْ تُكْتَبْ عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ إِلَى سَبْعِينَ يَوْمًا وَ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُ سَبْعِينَ سَنَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٨

﴿٥٩٧٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الثَّلَاثَةِ عِنْدَ انْتِصَافِ النَّهَارِ عَشْرِينَ رُكْعَةً يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ يُكْتَبْ عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ إِلَى سَبْعِينَ يَوْمًا وَ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ سَبْعِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢١

٩-٢-٣-٤-٥-٤- صلاةُ لَيْلَةِ الْأَرْبَعَاءِ

﴿٥٩٧٨﴾ الرسول ﷺ: عَنْ مَوْلَاتِنَا فَاطِمَةَ عَلَمْنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ صَلَاةَ لَيْلَةِ الْأَرْبَعَاءِ فَقَالَ مَنْ صَلَّى سِتَّ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ وَقُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ إِلَى قَوْلِهِ بِغَيْرِ حِسَابٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَالَ جَزَى اللَّهُ مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ إِلَى سَبْعِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٠٤

﴿٥٩٧٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْأَرْبَعَاءِ رُكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ مَرَّةً مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛

وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٧٧

١٠-٢-٣-٤-٥-٤- صلاةُ يَوْمِ الْأَرْبَعَاءِ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۷-۲-۳-۴-۵- نماز در شب سه‌شنبه

﴿۵۹۷۴﴾ هرکس شب سه‌شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و «کافرون» را چهار بار قرائت کند و هفت بار بگوید: «ای زنده؛ ای پایدار؛ ای صاحب شکوه و بزرگی؛ ای بخشنده؛ ای توبه‌پذیر»؛ از پایین عرش منادی ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی خدا؛ عمل از سر گیر که گناهان گذشته و آینده‌ات آمرزیده شد».

﴿۵۹۷۵﴾ هرکس شب سه‌شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در رکعت اول یک مرتبه «حمد» و سوره «قدر» و در رکعت دوم یک مرتبه «حمد» و هفت مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، خداوند او را می‌آمرزد.

۸-۲-۳-۴-۵- نماز در روز سه‌شنبه

﴿۵۹۷۶﴾ هرکس روز سه‌شنبه هنگام بالا آمدن روز ده رکعت نماز بخواند؛ در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و یک مرتبه «آیه‌الکرسی» و هفت مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، تا هفتاد روز خطایی برایش نوشته نخواهد شد و گناهان هفتاد سالش آمرزیده می‌شود.

﴿۵۹۷۷﴾ هرکس ظهر روز سه‌شنبه بیست رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیه‌الکرسی» و سه مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند تا هفتاد روز گناهی برایش نوشته نخواهد شد و گناهان هفتاد سال او آمرزیده می‌شود.

۹-۲-۳-۴-۵- نماز در شب چهارشنبه

﴿۵۹۷۸﴾ رسول خدا ﷺ برای شب چهارشنبه نمازی به من آموخت و گفت: هرکس شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت پس از سوره‌ی حمد، دو آیه‌ی «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ... وَ تَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ» را بخواند و هنگامی که از نماز فارغ شد بگوید: «جَزَى اللَّهُ مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ»؛ یعنی خداوند محمد ﷺ را به چیزهایی که شایسته‌ی اوست جزای خیر دهد؛ خداوند گناهان او را می‌بخشد.

﴿۵۹۷۹﴾ هرکس در شب چهارشنبه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره «حمد» و «آیه‌الکرسی» و «توحید» و «قدر» را قرائت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌بخشد.

۱۰-۲-۳-۴-۵- نماز در روز چهارشنبه

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٥٩٨٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ انْتَتَى عَشْرَةَ رُكْعَةً يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ نَادَى مُنَادٍ مِنْ عِنْدِ الْعَرْشِ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيَدْفَعُ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ عَذَابَ الْقَبْرِ وَضِيقَهُ وَظُلُمَتَهُ وَأَدْخَلَ فِيهِ النُّورَ وَيَدْفَعُ عَنْهُ شِدَائِدَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَكَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِكُلِّ رُكْعَةٍ عِبَادَةَ أَلْفِ سَنَةٍ وَقَضَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ حَاجَةٍ أَذْنَاهَا الْمَغْفِرَةُ وَلَا يُصِيبُهُ عَطَشٌ وَلَا جُوعٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢١

﴿٥٩٨١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ عِنْدَ ارْتِفَاعِ النَّهَارِ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً مَرَّةً اسْتَغْفَرَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَعْطَاهُ اللَّهُ فِي الْجَنَّةِ قَصْرًا كَأَوْسَعِ مَدِينَةٍ فِي الدُّنْيَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٧١

١١-٢-٣-٤-٥- صلاة ليلة الخميس

﴿٥٩٨٢﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ الْخَمِيسِ رُكْعَتَانِ بَيْنَ الْمَغْرَبِ وَالْعِشَاءِ الْآخِرَةَ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ [وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ] وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهَا خَمْسَ مَرَّاتٍ فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً؛ الدعوات، ص ٩٥

﴿٥٩٨٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْخَمِيسِ بَيْنَ الْمَغْرَبِ وَالْعِشَاءِ الْآخِرَةَ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِنْهَا خَمْسَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ تَعَالَى خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَجَعَلَ ثَوَابَهُ لَوَالِدَيْهِ فَقَدْ آدَى حَقَّ وَالِدَيْهِ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ١٧٧

١٢-٢-٣-٤-٥- صلاة يوم الخميس

﴿٥٩٨٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْخَمِيسِ مَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ مِائَةَ مَرَّةً وَفِي الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةً وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ الْبُتَّةَ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ١٧٨

٣-٣-٤-٥- الصلاة في أيام الشهور

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۹۸۰﴾ هرکس روز چهارشنبه دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه «توحید» و سه مرتبه «فلق» و سه مرتبه «ناس» را قرائت کند، منادی‌ای از عرش ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی خدا! عمل از سر گیر که گناهان گذشته و آینده‌ات آمرزیده شد». و خداوند بلندمرتبه عذاب قبر و تنگی و تاریکی قبر را از او دور می‌کند و نور وارد قبرش می‌کند و سختی‌های روز قیامت را از او دور می‌سازد و در مقابل هر رکعت عبادت هزار ساله برایش می‌نویسد و هفتاد هزار حاجتش را برآورده می‌کند که کمترین آن آمرزش گناهان بوده و گرسنه و تشنه نخواهد ماند.

﴿۵۹۸۱﴾ هرکس روز چهارشنبه به هنگام بالا آمدن آفتاب دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و یک مرتبه «کافرون» و «معوذتین» و «توحید» را قرائت کند، هفتاد هزار فرشته در روز قیامت برایش طلب آمرزش می‌کنند و خداوند در بهشت به او قصری به اندازه‌ی بزرگ‌ترین شهر دنیا عطا می‌کند.

۱۱-۲-۳-۴-۵ نماز در شب پنجشنبه

﴿۵۹۸۲﴾ شب پنجشنبه دو رکعت نماز، در هر رکعت یک مرتبه حمد و پانزده مرتبه آیه‌الکرسی، کافرون، توحید و معوذتین بین مغرب و عشا بخواند و بعد از سلام پانزده مرتبه استغفار کند.

﴿۵۹۸۳﴾ هرکس در شب پنج‌شنبه بین نماز مغرب و عشا دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و پنج مرتبه «آیه‌الکرسی»، و هریک از «توحید»، «کافرون» و «معوذتین» را پنج مرتبه قرائت کند و هرگاه از خواندن نماز فراغت یابد، پانزده مرتبه استغفار کند و ثواب نمازش را به پدر و مادرش هدیه کند، بدون شک حق پدر و مادرش را ادا کرده است.

۱۲-۲-۳-۴-۵ نماز در روز پنجشنبه

﴿۵۹۸۴﴾ هرکس روز پنج‌شنبه بین نماز ظهر و عصر دو رکعت نماز بخواند و در رکعت اول حمد و صد مرتبه آیه‌الکرسی و در رکعت دوم حمد و صد مرتبه توحید بخواند و پس از نماز از خداوند صد مرتبه طلب آمرزش نماید و صد بار بر پیامبر ﷺ درود فرستد، قطعاً قبل از اینکه از جایش برخیزد، خداوند او را می‌آمرزد.

۳-۳-۴-۵ نماز در روزه‌های ماه

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

١-٣-٤-٥-٤- الصلاة في رجب

﴿٥٩٨٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةً مِنْ لَيْلَى رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ عَمِلَ وَسَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَكَتَبَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَهُ بِكُلِّ رُكْعَةٍ عِبَادَةَ سِتِّينَ سَنَةً وَأَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ سُورَةٍ قَصْرًا مِنْ لَوْثَةٍ فِي الْجَنَّةِ وَكَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَمَنْ صَامَ وَصَلَّى وَحَجَّ وَاعْتَمَرَ وَجَاهَدَ فِي تِلْكَ السَّنَةِ وَكَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ إِلَى السَّنَةِ الْقَابِلَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ حَبَّةً وَعُمُرَةً وَلَا يَخْرُجُ مِنْ صَلَاتِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٨٠

١-١-٣-٤-٥-٤- أول ليلة منه

﴿٥٩٨٦﴾ أَنَّهُ تُصَلَّى أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ مَثْنَى مَثْنَى تقرأ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَاحِدَةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةً وَتَقُولُ سَبْعِينَ مَرَّةً... أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ غَافِرُ الذَّنْبِ وَقَابِلُ التَّوْبِ اسْتَغْفَارَ مَنْ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨١

﴿٥٩٨٧﴾ الرسول ﷺ: أَنَّهُ مَنْ صَلَّى فِي لَيْلَةِ الْأُولَى مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثِينَ رُكْعَةً بِالْحَمْدِ وَالْجُحْدِ ثَلَاثًا وَالتَّوْحِيدِ ثَلَاثًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

﴿٥٩٨٨﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ صَلَّى فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثِينَ رُكْعَةً يقرأ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٧٩

﴿٥٩٨٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ بَعْدَ الْعِشَاءِ رُكْعَتَيْنِ يقرأ فِي أَوَّلِ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَأَلَمْ نَشْرَحْ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَفِي الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَأَلَمْ نَشْرَحْ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ ثُمَّ يَتَشَهَّدُ وَيُسَلِّمُ ثُمَّ يَهْلِلُ اللَّهُ ثَلَاثِينَ مَرَّةً وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ ثَلَاثِينَ مَرَّةً فَإِنَّهُ يَغْفِرُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَيُخْرِجُهُ مِنَ الْخَطَايَا كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩٤

١-٢-٣-٤-٥-٤- أول يوم منه

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱-۳-۳-۴-۵- نماز در ماه رجب

﴿۵۹۸۵﴾ هرکس در شبی از شب‌های ماه رجب ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت حمد و سه مرتبه سوره‌های «کافرون» و «توحید» را بخواند، خداوند تبارک و تعالی تمام گناهان گذشته‌اش را که انجام داده، می‌آمرزد و به‌ازای هر رکعت، عبادت شصت سال را برایش می‌نویسد؛ و به‌ازای هر سوره‌ای قصری از مروارید در بهشت به او عطا می‌کند و پاداش کسی را به او می‌دهد که آن سال را روزه گرفته و نماز خوانده و حجّ و عمره انجام داده و جهاد کرده است و خداوند بلندمرتبه تا سال آینده هر روز برایش حجّ و عمره می‌نویسد و نمازش تمام نمی‌شود مگر آنکه خدا او را می‌آمرزد.

۱-۳-۳-۴-۵- اولین شب آن

﴿۵۹۸۶﴾ در اوّل ماه رجب ده رکعت نماز می‌خوانی دو رکعت دو رکعت و در هر رکعت از آن یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و صد بار سوره‌ی «توحید» را قرائت می‌کنی و هفتاد مرتبه می‌گویی: «... از خدایی که جز او خدایی نیست آمرزش می‌خواهم، او زنده‌ی پایدار است و صاحب جلال و اکرام، آمرزنده‌ی گناهان و پذیرنده‌ی توبه و استغفار برای کسی که صاحب و مالک هیچ نفع و ضرری برای خودش نیست و هیچ کس قدرت و اختیار بر کنترل مرگ و حیات و حشر و نشر خویش را ندارد مگر آنچه را که خدا بخواهد».

﴿۵۹۸۷﴾ هرکس در شب اوّل از ماه رجب سی رکعت نماز بخواند، و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه سوره «کافرون» و سه مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۵۹۸۸﴾ هیچ مرد و زن باایمانی نیست که در شب اوّل از ماه رجب سی رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و «کافرون» و سه مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، مگر اینکه خداوند همه‌ی گناهان کوچک و بزرگش را می‌آمرزد.

﴿۵۹۸۹﴾ هرکس در شب اوّل ماه رجب بعد از نماز عشا دو رکعت نماز بخواند و در رکعت اوّل یک مرتبه «حمد» و «انشراح» و سه مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند و در رکعت دوّم یک مرتبه «حمد» و «انشراح» و «توحید» و «معوذتین» را بخواند و تشهد بگوید و سلام بدهد و سی مرتبه لا اله الا الله بگوید و سی مرتبه بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده شده و از خطاها خارج می‌شود، مانند روزی که از مادر متولّد شده است.

۲-۱-۳-۳-۴-۵- اولین روز آن

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٥٩٩٠﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ أَوَّلُ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ تَصَلَّى عَشْرَ رَكَعَاتٍ تَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَفُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ ذُنُوبَكَ كُلَّهَا مِنَ الْيَوْمِ الَّذِي جَرَى عَلَيْكَ الْقَلَمُ إِلَى هَذِهِ اللَّيْلَةِ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٩٦

﴿٥٩٩١﴾ الرسول ﷺ: فَمَنْ صَلَّى فِي أَوَّلِهِ ثَلَاثِينَ رَكَعَةً بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالْجَحْدِ وَالتَّوْحِيدِ ثَلَاثًا غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ ذُنُوبَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٦٧

٣-١-٣-٣-٤-٥-٤-أَوَّلُ خَمِيسٍ مِنْ رَجَبٍ

﴿٥٩٩٢﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ أَحَدٍ يَصُومُ يَوْمَ الْخَمِيسِ أَوْ لَ خَمِيسٍ مِنْ رَجَبٍ ثُمَّ يَصَلِّي مَا بَيْنَ الْعِشَاءَيْنِ وَالْعَمَّةِ اثْنَا عَشَرَ [اَنْتَتَى عَشْرَةَ] رُكْعَةً يَفْصِلُ بَيْنَ كُلِّ رُكْعَتَيْنِ بِتَسْلِيمٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَاحِدَةً وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اثْنَا عَشَرَ [اَنْتَتَى عَشْرَةَ] مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ صَلَّى عَلَى سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ ثُمَّ يَسْجُدُ وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ سَبْعِينَ مَرَّةً رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْظَمُ ثُمَّ يَسْجُدُ سَجْدَةً أُخْرَى فَيَقُولُ فِيهَا مَا قَالَ فِي الْأَوَّلَى ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ حَاجَتَهُ فِي سُجُودِهِ فَإِنَّهَا تُقْضَى قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُصَلِّي عَبْدٌ أَوْ أَمَةٌ هَذِهِ الصَّلَاةَ إِلَّا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعُ ذُنُوبِهِ وَلَوْ كَانَ ذَنْبُهُ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَعَدَدَ الرَّمْلِ وَزَانَ الْجِبَالِ وَعَدَدَ وَرَقِ الْأَشْجَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٩٥

٤-١-٣-٣-٤-٥-٤- اللّٰلَةُ الثَّانِيَّةُ

﴿٥٩٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّانِيَةِ مِنْ رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلَّ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٤٩

٥-١-٣-٣-٤-٥-٤- اللّيلة الثالثة

﴿٥٩٩٤﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّلَاثِ عَشَرَ كُلَّ رَكْعَتَيْنِ مِنْهَا فِي الْأَوَّلَى بِالْحَمْدِ وَالْعَادِيَاتِ وَفِي الثَّانِيَةِ بِالْحَمْدِ وَالتَّكَاثُرِ غُفْرَ لَهُ وَإِنْ كَانَ عَاقًا: البلد الأمين، ص ١٦٧

٤-١-٣-٣-٤-٥-٤- اللَّيْلَةُ السَّابِعَةُ

﴿٥٩٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ السَّابِعَةِ مِنْ رَجَبٍ أَرْبَعُ رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَقُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلَّ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلَّ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَيُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عِنْدَ الْفَرَاغِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ عَشْرَ مَرَّاتٍ أَظَلَّهُ اللَّهُ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ [تَحْتَ الْعَرْشِ] وَيُعْطِيهِ ثَوَابَ مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَاسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْ هَذِهِ الصَّلَاةِ، إقبال الأعمال، ص ٦٥١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۵۹۹۰﴾ وقتی اولین روز ماه رجب فرا رسید، ده رکعت نماز می‌خوانی و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره‌ی «توحید» را قرائت می‌کنی. خداوند برای تو همه‌ی گناهانت را از روزی که قلم [ثبت اعمال] شروع به نوشتن کرده تا این شب (اول ماه رجب) می‌آمرزد. ﴿۵۹۹۱﴾ هرکس در اول آن (ماه) سی رکعت نماز؛ با یک حمد و سه مرتبه سوره‌های جحد و توحید را بخواند، خدای متعال گناهانش را می‌آمرزد.

۳-۱-۳-۳-۴-۵-۴-اولین پنجشنبه‌ی رجب

﴿۵۹۹۲﴾ هرکس پنجشنبه‌ی اول ماه رجب را روزه بگیرد و بین عشا و تاریکی شب دوازده رکعت نماز بخواند و بین هر دو رکعت با سلام فاصله دهد، و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره «قدر» و دوازده مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند و بعد از نماز هفتاد مرتبه بر من صلوات بفرستد و سپس به سجده رود و در سجده‌اش هفتاد مرتبه بگوید: «پروردگارا! بیامرز و رحم کن و بگذر از آنچه می‌دانی که تو خودت برتر و بزرگ‌تری» و باز به سجده رود و هرچه در سجده‌ی اول را گفته بگوید و سپس در سجده حاجتش را از خداوند متعال بخواهد، برآورده خواهد شد. سوگند به کسی که جانم به دست اوست، هیچ مرد و زن مؤمنی این نماز را نمی‌خواند مگر آنکه خداوند همه‌ی گناهانش را می‌آمرزد؛ حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی کف روی دریاها و شن‌ها و وزن کوه‌ها و به تعداد برگ‌های درختان باشد.

۴-۱-۳-۳-۴-۵-شب دوم

﴿۵۹۹۳﴾ اگر کسی در شب دوم ماه رجب، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و «کافرون» را قرائت کند، خداوند تمامی گناهان کوچک و بزرگش را می‌آمرزد.

۵-۱-۳-۳-۴-۵-روز سوم

﴿۵۹۹۴﴾ در شب سیزدهم دو رکعت نماز بخواند، در رکعت اول «حمد» و «عادیات» و در رکعت دوم «حمد» و «تکاثر»؛ که در این صورت آمرزیده خواهد شد، حتی اگر نافرمانی پدر و مادر را کرده باشد.

۶-۱-۳-۳-۴-۵-شب هفتم

﴿۵۹۹۵﴾ هرکس در شب هفتم از ماه رجب، چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره‌ی «توحید» و یک مرتبه سوره‌های «فلق» و «ناس» را قرائت کند، بعد از فراغت از نماز، ده مرتبه بر پیامبر ﷺ درود فرستد و ده مرتبه ذکر باقیات صالحات، یعنی «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ» بگوید، خداوند او را در سایه‌ی عرش خویش می‌گیرد و ثواب روزه‌دار ماه رمضان را به او عطا می‌فرماید و فرشتگان برایش طلب آمرزش می‌کنند تا اینکه از این نماز فراغت یابد.

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۷-۱-۳-۳-۴-۵-۴-شب نهم

﴿۵۹۹۶﴾ هرکس در شب نهم، دو رکعت نماز با یک حمد و پنج مرتبه سوره «تکاثّر» بخواند، قبل از اینکه از جای خود برخیزد، خداوند گناهان او را می‌آمرزد.

۸-۱-۳-۳-۴-۵-۴-روز نهم

﴿۵۹۹۷﴾ و در نهم ماه رجب، دو رکعت نماز به یک حمد و پنج مرتبه سوره «تکاثّر» بخواند، از جایش برنمی‌خیزد مگر اینکه آمرزیده می‌شود.

۹-۱-۳-۳-۴-۵-۴-شب یازدهم

﴿۵۹۹۸﴾ هرکس در شب یازدهم ماه رجب، دوازده رکعت نماز به یک حمد و دوازده آیه‌الکرسی بخواند، خداوند ثواب قرائت کتاب تورات و انجیل و زبور و قرآن و هر کتابی را که بر پیامبرانش نازل کرده به او عطا می‌فرماید و منادی از عرش ندا می‌دهد: «ای بنده خدا! عمل خویش را از سر گیر که بدون شک خداوند تو را آمرزید».

﴿۵۹۹۹﴾ در روز یازدهم، دوازده رکعت با سوره‌ی حمد و دوازده مرتبه آیه‌الکرسی خوانده شود. چنین فردی مانند کسی است که تمام کتابی را که حق تعالی نازل فرموده، خوانده باشد و به او ندا داده خواهد شد: عمل خویش را از سر گیر که آمرزیده شدی.

۱۰-۱-۳-۳-۴-۵-۴-شب دوازدهم

﴿۶۰۰﴾ هرکس در شب دوازدهم، دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک حمد و ده مرتبه «تکاثّر» را قرائت کند، گناهان چهل سالش آمرزیده می‌شود و مقامش چهل درجه بالا می‌رود و چهل فرشته برایش آمرزش می‌خواهند و ثواب شب قدر برایش منظور خواهد شد.

۱۱-۱-۳-۳-۴-۵-۴-شب سیزدهم

﴿۶۰۱﴾ هرکس در شب سیزدهم ماه رجب ده رکعت نماز بخواند، در رکعت اول یک مرتبه «حمد» و «عادیات»، در رکعت دوم یک مرتبه «حمد» و «تکاثّر» با همین کیفیت؛ خداوند گناهانش را می‌آمرزد و از او راضی می‌شود اگرچه عاق والدین باشد.

﴿۶۰۲﴾ هرکس شب سیزدهم ماه رجب، ده رکعت نماز بخواند و در رکعت‌های اول «حمد» و «عادیات» و در رکعت‌های دوم «حمد» و «تکاثّر» را قرائت کند، آمرزیده خواهد شد حتی اگر پدرش را نافرمانی کرده باشد.

۱۲-۱-۳-۳-۴-۵-۴-شب چهاردهم

﴿۶۰۳﴾ هرکس شب چهاردهم ماه رجب سی رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و سوره «توحید» و سوره «کهف» را از آیه: «إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ» تا آخر قرائت کند، گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٦٠٤﴾ الرّسول ﷺ: فِي الرَّابِعِ عَشَرَ ثَلَاثِينَ بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ وَقَوْلِهِ تَعَالَى قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ لَمْ يَخْرُجْ مِنْ صَلَاتِهِ إِلَّا وَقد غَفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ أَكْثَرُ مِنْ نُجُومِ السَّمَاءِ؛ الْبُلْدَالُ آمِينَ. ص ١٦٧

١٣-١-٣-٣-٤-٥-٤- لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ رَجَبٍ

﴿٦٠٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ النُّصْفِ مِنْ رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ وَسَجَدَ وَسَبَّحَهُ وَمَجَّدَهُ وَكَبَّرَهُ مِائَةَ مَرَّةٍ لَمْ يُكَبِّرْ عَلَيْهِ خَطِيئَتَهُ إِلَى مِثْلِهَا مِنَ الْقَابِلِ وَكَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ قِطْرَةٍ تَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ فِي تِلْكَ السَّنَةِ حَسَنَةً وَأَعْطَاهُ بِكُلِّ رَكْعَةٍ وَسَجْدَةٍ قِصْرًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ زَبْرُجَدٍ وَأَعْطَاهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مِنَ الْقُرْآنِ الَّذِي قَرَأَهُ مَدِينَةً مِنْ يَاقُوتٍ وَيَتُوجُّ بِنَاجِ الْكَرَامَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨٣

١٤-١-٣-٣-٤-٥-٤- اللَّيْلَةُ الثَّامِنَةُ عَشْرَةَ

﴿٦٠٦﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّامِنَةِ عَشْرَةَ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالتَّوْحِيدِ مَرَّةً وَالْفَلَقِ عَشْرًا وَ النَّاسِ عَشْرًا غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

﴿٦٠٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّامِنَةَ عَشَرَ مِنْ رَجَبٍ رَغَعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَقُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَالْفَلَقُ وَالنَّاسِ عَشْرًا عَشْرًا فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَالَ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُ هَذَا أَكْثَرَ مِنْ ذُنُوبِ الْعَشَارِينَ لَغَفَرْتُهَا لَهُ بِهَذِهِ الصَّلَاةِ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٦٥

١٥-٣-١-٢-٤-اللييلة العشرون

﴿٦٠٨﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْعَشْرِينَ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَالْقَدْرِ خَمْسًا أُعْطِيَ ثَوَابَ إِيرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى وَأَمِنَ مِنْ شَرِّ الثَّقَلَيْنِ وَنَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

١-٣-٤-٥-٦-٧-٨-٩-١٠-١١-١٢ اللَّيْلَةُ الْحَادِيَّةُ وَالْعَشْرُونَ

﴿٦٠٩﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْحَادِي وَالْعَشْرِينَ سِتًّا بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالْكَوْثَرَ عَشْرًا وَالتَّوْحِيدَ عَشْرًا لَمْ يَكْتُبْ عَلَيْهِ كَاتِبَاهُ ذَنْبًا سَنَةً وَ تَكْتُبُ لَهُ الْحَسَنَاتُ إِلَى أَنْ يَحُولَ الْحَوْلُ وَمَنْ عَجَزَ عَنِ الْقِيَامِ فَصَلَّاهَا قَاعِدًا بِأَهَى اللَّهِ تَعَالَى بِهِ مَا لَمْ يَكْتِبْهُ وَيَقُولُ إِنِّي قَدْ غُفِرْتُ لَهُ؛ الْبُلْدُ الْأَمِين، ص ١٦٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۴﴾ در روز چهاردهم، سی رکعت با سوره‌ی حمد و توحید و آیه‌ی: «إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ...» را بخواند. در این صورت از نمازش فارغ نمی‌شود مگر آنکه خداوند گناهِش را می‌آمرزد، حتّی اگر گناهِانش بیش از ستارگان آسمان‌ها باشد.

۱۳-۱-۳-۳-۴-۵-۴- شب نیمه‌ی رجب

﴿۶۰۵﴾ هرکس نیمه‌ی ماه رجب ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سی مرتبه سوره «توحید» قرائت کند، و بعد از نماز صد مرتبه از خدا آمرزش بخواند و سجده رود و تسبیح گوید و او را تمجید کند و بزرگ شمارد، تا سال آینده همین موقع گناهی برایش نوشته نمی‌شود و خداوند به‌اندازه‌ی تمامی قطراتی که در آن سال از آسمان باریده برایش حسنه می‌نویسد و به‌ازای هر رکعت و هر سجده، قصری از زبرجد در بهشت به او عطا می‌کند و به‌ازای هر حرفی از قرآن که قرائت کرده، شهری از یاقوت به او می‌دهد و با تاج کرامت مزینش می‌کند.

۱۴-۱-۳-۳-۴-۵-۴- شب هجدهم

﴿۶۰۶﴾ هرکس شب هجدهم دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و یک بار «توحید» و ده بار «فلق» و ده بار «ناس» را قرائت کند، گناهِانش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۰۷﴾ هرکس در شب هجدهم ماه رجب، دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و هریک از سوره‌های «توحید» و «فلق» و «ناس» را ده مرتبه قرائت کند، بعد از نماز، خداوند به فرشتگان می‌گوید: «حتّی اگر گناهان او بیش از گناهان رباخواران باشد، در مقابل این نماز، او را آمرزیدم».

۱۵-۱-۳-۳-۴-۵-۴- شب بیستم

﴿۶۰۸﴾ هرکس در شب بیستم ماه رجب دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت بعد از «حمد» سوره‌ی «قدر» را پنج بار قرائت کند، به او پاداش ابراهیم علیه السلام و عیسی علیه السلام داده می‌شود و از شرّ جن و انس در امان می‌ماند و خداوند به او به دیده‌ی آمرزش می‌نگرد.

۱۶-۱-۳-۳-۴-۵-۴- شب بیست و یکم

﴿۶۰۹﴾ هرکس شب بیست و یکم ماه رجب، شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و هریک از سوره‌های «کوثر» و «توحید» را ده مرتبه قرائت کند، فرشتگان نویسنده‌ی اعمالش گناهی برایش نمی‌نویسند و تا یک سال برایش کار نیک نوشته می‌شود و هرکس نتواند بایستد، نشسته بخواند که خداوند در مقابل فرشتگانش به او مباحثات می‌کند و می‌گوید: «او را آمرزیدم».

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٦٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْحَادِيَةِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ سِتَ رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَ سُورَةُ الْكَوْثَرِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ يَأْمُرُ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ الْكَرَامَ الْكَاتِبِينَ أَلَّا يَكْتُبُوا عَلَيْهِ سَبْئَةً إِلَى سَنَةٍ وَ يَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ إِلَى أَنْ يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ وَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ وَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنْ مَنْ يُحِبُّنِي وَ يُحِبُّ اللَّهَ فَصَلَّى بِهَذِهِ الصَّلَاةِ وَ إِنْ كَانَ يَعْجُزُ عَنِ الْقِيَامِ فَيَصَلِّي قَاعِدًا فَإِنَّ اللَّهَ يُبَاهِي بِهِ مَلَائِكَتَهُ وَ يَقُولُ إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٦٦

١٧-١-٣-٤-٥-٦-٧-٨-٩-١٠-١١-١٢-١٣-١٤-١٥-١٦-١٧-١٨-١٩-٢٠-٢١-٢٢-٢٣-٢٤-٢٥-٢٦-٢٧-٢٨-٢٩-٣٠-٣١-٣٢-٣٣-٣٤-٣٥-٣٦-٣٧-٣٨-٣٩-٤٠-٤١-٤٢-٤٣-٤٤-٤٥-٤٦-٤٧-٤٨-٤٩-٥٠-٥١-٥٢-٥٣-٥٤-٥٥-٥٦-٥٧-٥٨-٥٩-٦٠-٦١-٦٢-٦٣-٦٤-٦٥-٦٦-٦٧-٦٨-٦٩-٧٠-٧١-٧٢-٧٣-٧٤-٧٥-٧٦-٧٧-٧٨-٧٩-٨٠-٨١-٨٢-٨٣-٨٤-٨٥-٨٦-٨٧-٨٨-٨٩-٩٠-٩١-٩٢-٩٣-٩٤-٩٥-٩٦-٩٧-٩٨-٩٩-١٠٠-١٠١-١٠٢-١٠٣-١٠٤-١٠٥-١٠٦-١٠٧-١٠٨-١٠٩-١١٠-١١١-١١٢-١١٣-١١٤-١١٥-١١٦-١١٧-١١٨-١١٩-١٢٠-١٢١-١٢٢-١٢٣-١٢٤-١٢٥-١٢٦-١٢٧-١٢٨-١٢٩-١٣٠-١٣١-١٣٢-١٣٣-١٣٤-١٣٥-١٣٦-١٣٧-١٣٨-١٣٩-١٤٠-١٤١-١٤٢-١٤٣-١٤٤-١٤٥-١٤٦-١٤٧-١٤٨-١٤٩-١٥٠-١٥١-١٥٢-١٥٣-١٥٤-١٥٥-١٥٦-١٥٧-١٥٨-١٥٩-١٦٠-١٦١-١٦٢-١٦٣-١٦٤-١٦٥-١٦٦-١٦٧-١٦٨-١٦٩-١٧٠-١٧١-١٧٢-١٧٣-١٧٤-١٧٥-١٧٦-١٧٧-١٧٨-١٧٩-١٨٠-١٨١-١٨٢-١٨٣-١٨٤-١٨٥-١٨٦-١٨٧-١٨٨-١٨٩-١٩٠-١٩١-١٩٢-١٩٣-١٩٤-١٩٥-١٩٦-١٩٧-١٩٨-١٩٩-٢٠٠-٢٠١-٢٠٢-٢٠٣-٢٠٤-٢٠٥-٢٠٦-٢٠٧-٢٠٨-٢٠٩-٢١٠-٢١١-٢١٢-٢١٣-٢١٤-٢١٥-٢١٦-٢١٧-٢١٨-٢١٩-٢٢٠-٢٢١-٢٢٢-٢٢٣-٢٢٤-٢٢٥-٢٢٦-٢٢٧-٢٢٨-٢٢٩-٢٣٠-٢٣١-٢٣٢-٢٣٣-٢٣٤-٢٣٥-٢٣٦-٢٣٧-٢٣٨-٢٣٩-٢٤٠-٢٤١-٢٤٢-٢٤٣-٢٤٤-٢٤٥-٢٤٦-٢٤٧-٢٤٨-٢٤٩-٢٥٠-٢٥١-٢٥٢-٢٥٣-٢٥٤-٢٥٥-٢٥٦-٢٥٧-٢٥٨-٢٥٩-٢٦٠-٢٦١-٢٦٢-٢٦٣-٢٦٤-٢٦٥-٢٦٦-٢٦٧-٢٦٨-٢٦٩-٢٧٠-٢٧١-٢٧٢-٢٧٣-٢٧٤-٢٧٥-٢٧٦-٢٧٧-٢٧٨-٢٧٩-٢٨٠-٢٨١-٢٨٢-٢٨٣-٢٨٤-٢٨٥-٢٨٦-٢٨٧-٢٨٨-٢٨٩-٢٩٠-٢٩١-٢٩٢-٢٩٣-٢٩٤-٢٩٥-٢٩٦-٢٩٧-٢٩٨-٢٩٩-٣٠٠-٣٠١-٣٠٢-٣٠٣-٣٠٤-٣٠٥-٣٠٦-٣٠٧-٣٠٨-٣٠٩-٣١٠-٣١١-٣١٢-٣١٣-٣١٤-٣١٥-٣١٦-٣١٧-٣١٨-٣١٩-٣٢٠-٣٢١-٣٢٢-٣٢٣-٣٢٤-٣٢٥-٣٢٦-٣٢٧-٣٢٨-٣٢٩-٣٣٠-٣٣١-٣٣٢-٣٣٣-٣٣٤-٣٣٥-٣٣٦-٣٣٧-٣٣٨-٣٣٩-٣٤٠-٣٤١-٣٤٢-٣٤٣-٣٤٤-٣٤٥-٣٤٦-٣٤٧-٣٤٨-٣٤٩-٣٥٠-٣٥١-٣٥٢-٣٥٣-٣٥٤-٣٥٥-٣٥٦-٣٥٧-٣٥٨-٣٥٩-٣٦٠-٣٦١-٣٦٢-٣٦٣-٣٦٤-٣٦٥-٣٦٦-٣٦٧-٣٦٨-٣٦٩-٣٧٠-٣٧١-٣٧٢-٣٧٣-٣٧٤-٣٧٥-٣٧٦-٣٧٧-٣٧٨-٣٧٩-٣٨٠-٣٨١-٣٨٢-٣٨٣-٣٨٤-٣٨٥-٣٨٦-٣٨٧-٣٨٨-٣٨٩-٣٩٠-٣٩١-٣٩٢-٣٩٣-٣٩٤-٣٩٥-٣٩٦-٣٩٧-٣٩٨-٣٩٩-٤٠٠-٤٠١-٤٠٢-٤٠٣-٤٠٤-٤٠٥-٤٠٦-٤٠٧-٤٠٨-٤٠٩-٤١٠-٤١١-٤١٢-٤١٣-٤١٤-٤١٥-٤١٦-٤١٧-٤١٨-٤١٩-٤٢٠-٤٢١-٤٢٢-٤٢٣-٤٢٤-٤٢٥-٤٢٦-٤٢٧-٤٢٨-٤٢٩-٤٣٠-٤٣١-٤٣٢-٤٣٣-٤٣٤-٤٣٥-٤٣٦-٤٣٧-٤٣٨-٤٣٩-٤٤٠-٤٤١-٤٤٢-٤٤٣-٤٤٤-٤٤٥-٤٤٦-٤٤٧-٤٤٨-٤٤٩-٤٥٠-٤٥١-٤٥٢-٤٥٣-٤٥٤-٤٥٥-٤٥٦-٤٥٧-٤٥٨-٤٥٩-٤٦٠-٤٦١-٤٦٢-٤٦٣-٤٦٤-٤٦٥-٤٦٦-٤٦٧-٤٦٨-٤٦٩-٤٧٠-٤٧١-٤٧٢-٤٧٣-٤٧٤-٤٧٥-٤٧٦-٤٧٧-٤٧٨-٤٧٩-٤٨٠-٤٨١-٤٨٢-٤٨٣-٤٨٤-٤٨٥-٤٨٦-٤٨٧-٤٨٨-٤٨٩-٤٩٠-٤٩١-٤٩٢-٤٩٣-٤٩٤-٤٩٥-٤٩٦-٤٩٧-٤٩٨-٤٩٩-٥٠٠-٥٠١-٥٠٢-٥٠٣-٥٠٤-٥٠٥-٥٠٦-٥٠٧-٥٠٨-٥٠٩-٥١٠-٥١١-٥١٢-٥١٣-٥١٤-٥١٥-٥١٦-٥١٧-٥١٨-٥١٩-٥٢٠-٥٢١-٥٢٢-٥٢٣-٥٢٤-٥٢٥-٥٢٦-٥٢٧-٥٢٨-٥٢٩-٥٣٠-٥٣١-٥٣٢-٥٣٣-٥٣٤-٥٣٥-٥٣٦-٥٣٧-٥٣٨-٥٣٩-٥٤٠-٥٤١-٥٤٢-٥٤٣-٥٤٤-٥٤٥-٥٤٦-٥٤٧-٥٤٨-٥٤٩-٥٥٠-٥٥١-٥٥٢-٥٥٣-٥٥٤-٥٥٥-٥٥٦-٥٥٧-٥٥٨-٥٥٩-٥٦٠-٥٦١-٥٦٢-٥٦٣-٥٦٤-٥٦٥-٥٦٦-٥٦٧-٥٦٨-٥٦٩-٥٧٠-٥٧١-٥٧٢-٥٧٣-٥٧٤-٥٧٥-٥٧

﴿٦٠١﴾ الرسول ﷺ: وَمَنْ صَلَّى اللَّيْلَةَ الثَّانِيَةَ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ ثَمَانِي رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ لَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَرَى مَكَانَهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَيَكُونُ مَوْتُهُ عَلَى الْإِسْلَامِ وَيَكُونُ لَهُ أَجْرُ سَبْعِينَ نَبِيًّا؛ إقبال الأعمال، ص ٦٦٦

﴿٦٠١٢﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّانِيَةِ وَالْعِشْرِينَ ثَمَانِيًا بِالْحَمْدِ وَالْجِدِّ سَبْعًا وَيُسَلِّمُ وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عَشْرًا ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَشْرًا لَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَرَى مَكَانَهُ فِي الْجَنَّةِ وَيَمُوتُ عَلَى الْإِسْلَامِ وَيَكُونُ لَهُ ثَوَابُ سَبْعِينَ نَبِيًّا؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

١٨-٣-٣-٤-٥-٦-٧-٨-٩-١٠-١١-١٢-١٣-١٤-١٥-١٦-١٧-١٨-١٩-٢٠-٢١-٢٢-٢٣-٢٤-٢٥-٢٦-٢٧-٢٨-٢٩-٣٠-٣١-٣٢-٣٣-٣٤-٣٥-٣٦-٣٧-٣٨-٣٩-٤٠-٤١-٤٢-٤٣-٤٤-٤٥-٤٦-٤٧-٤٨-٤٩-٥٠-٥١-٥٢-٥٣-٥٤-٥٥-٥٦-٥٧-٥٨-٥٩-٦٠-٦١-٦٢-٦٣-٦٤-٦٥-٦٦-٦٧-٦٨-٦٩-٧٠-٧١-٧٢-٧٣-٧٤-٧٥-٧٦-٧٧-٧٨-٧٩-٨٠-٨١-٨٢-٨٣-٨٤-٨٥-٨٦-٨٧-٨٨-٨٩-٩٠-٩١-٩٢-٩٣-٩٤-٩٥-٩٦-٩٧-٩٨-٩٩-١٠٠-١٠١-١٠٢-١٠٣-١٠٤-١٠٥-١٠٦-١٠٧-١٠٨-١٠٩-١١٠-١١١-١١٢-١١٣-١١٤-١١٥-١١٦-١١٧-١١٨-١١٩-١٢٠-١٢١-١٢٢-١٢٣-١٢٤-١٢٥-١٢٦-١٢٧-١٢٨-١٢٩-١٣٠-١٣١-١٣٢-١٣٣-١٣٤-١٣٥-١٣٦-١٣٧-١٣٨-١٣٩-١٤٠-١٤١-١٤٢-١٤٣-١٤٤-١٤٥-١٤٦-١٤٧-١٤٨-١٤٩-١٥٠-١٥١-١٥٢-١٥٣-١٥٤-١٥٥-١٥٦-١٥٧-١٥٨-١٥٩-١٦٠-١٦١-١٦٢-١٦٣-١٦٤-١٦٥-١٦٦-١٦٧-١٦٨-١٦٩-١٧٠-١٧١-١٧٢-١٧٣-١٧٤-١٧٥-١٧٦-١٧٧-١٧٨-١٧٩-١٨٠-١٨١-١٨٢-١٨٣-١٨٤-١٨٥-١٨٦-١٨٧-١٨٨-١٨٩-١٩٠-١٩١-١٩٢-١٩٣-١٩٤-١٩٥-١٩٦-١٩٧-١٩٨-١٩٩-٢٠٠-٢٠١-٢٠٢-٢٠٣-٢٠٤-٢٠٥-٢٠٦-٢٠٧-٢٠٨-٢٠٩-٢١٠-٢١١-٢١٢-٢١٣-٢١٤-٢١٥-٢١٦-٢١٧-٢١٨-٢١٩-٢٢٠-٢٢١-٢٢٢-٢٢٣-٢٢٤-٢٢٥-٢٢٦-٢٢٧-٢٢٨-٢٢٩-٢٣٠-٢٣١-٢٣٢-٢٣٣-٢٣٤-٢٣٥-٢٣٦-٢٣٧-٢٣٨-٢٣٩-٢٤٠-٢٤١-٢٤٢-٢٤٣-٢٤٤-٢٤٥-٢٤٦-٢٤٧-٢٤٨-٢٤٩-٢٥٠-٢٥١-٢٥٢-٢٥٣-٢٥٤-٢٥٥-٢٥٦-٢٥٧-٢٥٨-٢٥٩-٢٦٠-٢٦١-٢٦٢-٢٦٣-٢٦٤-٢٦٥-٢٦٦-٢٦٧-٢٦٨-٢٦٩-٢٧٠-٢٧١-٢٧٢-٢٧٣-٢٧٤-٢٧٥-٢٧٦-٢٧٧-٢٧٨-٢٧٩-٢٨٠-٢٨١-٢٨٢-٢٨٣-٢٨٤-٢٨٥-٢٨٦-٢٨٧-٢٨٨-٢٨٩-٢٩٠-٢٩١-٢٩٢-٢٩٣-٢٩٤-٢٩٥-٢٩٦-٢٩٧-٢٩٨-٢٩٩-٣٠٠-٣٠١-٣٠٢-٣٠٣-٣٠٤-٣٠٥-٣٠٦-٣٠٧-٣٠٨-٣٠٩-٣١٠-٣١١-٣١٢-٣١٣-٣١٤-٣١٥-٣١٦-٣١٧-٣١٨-٣١٩-٣٢٠-٣٢١-٣٢٢-٣٢٣-٣٢٤-٣٢٥-٣٢٦-٣٢٧-٣٢٨-٣٢٩-٣٣٠-٣٣١-٣٣٢-٣٣٣-٣٣٤-٣٣٥-٣٣٦-٣٣٧-٣٣٨-٣٣٩-٣٤٠-٣٤١-٣٤٢-٣٤٣-٣٤٤-٣٤٥-٣٤٦-٣٤٧-٣٤٨-٣٤٩-٣٥٠-٣٥١-٣٥٢-٣٥٣-٣٥٤-٣٥٥-٣٥٦-٣٥٧-٣٥٨-٣٥٩-٣٦٠-٣٦١-٣٦٢-٣٦٣-٣٦٤-٣٦٥-٣٦٦-٣٦٧-٣٦٨-٣٦٩-٣٧٠-٣٧١-٣٧٢-٣٧٣-٣٧٤-٣٧٥-٣٧٦-٣٧٧-٣٧٨-٣٧٩-٣٨٠-٣٨١-٣٨٢-٣٨٣-٣٨٤-٣٨٥-٣٨٦-٣٨٧-٣٨٨-٣٨٩-٣٩٠-٣٩١-٣٩٢-٣٩٣-٣٩٤-٣٩٥-٣٩٦-٣٩٧-٣٩٨-٣٩٩-٤٠٠-٤٠١-٤٠٢-٤٠٣-٤٠٤-٤٠٥-٤٠٦-٤٠٧-٤٠٨-٤٠٩-٤١٠-٤١١-٤١٢-٤١٣-٤١٤-٤١٥-٤١٦-٤١٧-٤١٨-٤١٩-٤٢٠-٤٢١-٤٢٢-٤٢٣-٤٢٤-٤٢٥-٤٢٦-٤٢٧-٤٢٨-٤٢٩-٤٣٠-٤٣١-٤٣٢-٤٣٣-٤٣٤-٤٣٥-٤٣٦-٤٣٧-٤٣٨-٤٣٩-٤٤٠-٤٤١-٤٤٢-٤٤٣-٤٤٤-٤٤٥-٤٤٦-٤٤٧-٤٤٨-٤٤٩-٤٥٠-٤٥١-٤٥٢-٤٥٣-٤٥٤-٤٥٥-٤٥٦-٤٥٧-٤٥٨-٤٥٩-٤٦٠-٤٦١-٤٦٢-٤٦٣-٤٦٤-٤٦٥-٤٦٦-٤٦٧-٤٦٨-٤٦٩-٤٧٠-٤٧١-٤٧٢-٤٧٣-٤٧٤-٤٧٥-٤٧٦-٤٧٧-٤٧٨-٤٧٩-٤٨٠-٤٨١-٤٨٢-٤٨٣-٤٨٤-٤٨٥-٤٨٦-٤٨٧-٤٨٨-٤٨٩-٤٩٠-٤٩١-٤٩٢-٤٩٣-٤٩٤-٤٩٥-٤٩٦-٤٩٧-٤٩٨-٤٩٩-٥٠٠-٥٠١-٥٠٢-٥٠٣-٥٠٤-٥٠٥-٥٠٦-٥٠٧-٥٠٨-٥٠٩-٥١٠-٥١١-٥١٢-٥١٣-٥١٤-٥١٥-٥١٦-٥١٧-٥١٨-٥١٩-٥٢٠-٥٢١-٥٢٢-٥٢٣-٥٢٤-٥٢٥-٥٢٦-٥٢٧-٥٢٨-٥٢٩-٥٣٠-٥٣١-٥٣٢-٥٣٣-٥٣٤-٥٣٥-٥٣٦-٥٣٧-٥٣٨-٥٣٩-٥٤٠-٥٤١-٥٤٢-٥٤٣-٥٤٤-٥٤٥-٥٤٦-٥٤٧-٥٤٨-٥٤٩-٥٥٠-٥٥١-٥٥٢-٥٥٣-٥٥٤-٥٥٥-٥٥٦-٥٥٧-٥٥٨-٥٥٩-٥٦٠-٥٦١-٥٦٢-٥٦٣-٥٦٤-٥٦٥-٥٦٦-٥٦٧-٥٦٨-٥٦٩-٥٧٠-٥٧١-٥٧٢-٥٧٣-٥٧٤-٥٧٥-٥٧٦-٥٧٧-٥٧٨-٥٧٩-٥٨٠-٥٨١-٥٨٢-٥٨٣-٥٨٤-٥٨٥-٥٨٦-٥٨٧-٥٨٨-٥٨٩-٥٩٠-٥٩١-٥٩٢-

﴿٦٠١٣﴾ الرسول ﷺ: وَمَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْخَامِسَةِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ عِشْرِينَ رَكْعَةً بَيْنَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ آتَا خَيْرَ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآمَنَ الرَّسُولُ مَرَّةً وَقُلُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً حَفِظَهُ اللَّهُ فِي نَفْسِهِ وَأَهْلِهِ وَدِينِهِ وَمَالِهِ وَدُنْيَاهُ وَآخِرَتِهِ وَلَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٤٤٨

﴿١٤٠﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْخَامِسِ وَالْعِشْرِينَ عَشْرِينَ بَيْنَ الْمَغْرِبِينَ بِالْحَمْدِ وَآمَنَ الرَّسُولُ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ وَالتَّوْحِيدِ مَرَّةً مَرَّةً حَفِظَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي نَفْسِهِ وَآهْلِهِ وَدِينِهِ وَمَالِهِ وَذُنْيَاهُ وَآخِرَتِهِ وَلَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٦٩

﴿١٥٠﴾ الرّسول ﷺ: فِي السَّادِسِ وَالْعِشْرِينَ أَنْتَنِي عَشْرَةَ بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ أَرْبَعِينَ مَرَّةً صَافَحْتَهُ الْمَلَائِكَةُ وَأَمِنَ مِنَ الْحِسَابِ وَالْمِيزَانِ وَالْوُقُوفِ عَلَى الصِّرَاطِ وَبَعَثَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَلَكًا يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيَكْتُبُونَ ثَوَابَهُ حَتَّى يُصْبِحَ الْبَلَدُ الْأَمِينُ، ص ١٦٩

﴿١٤٨٦﴾

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۱۰﴾ هرکس شب بیست و یکم ماه رجب، شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و ده مرتبه سوره‌ی «توحید» را قرائت کند، خداوند به فرشتگان بزرگوار نویسنده امر می‌کند تا یک سال برایش گناهی ننویسند و به جای آن حسنه بنویسند؛ و سوگند به کسی که جانم در دست اوست و سوگند به او که مرا به حق به پیامبری برانگیخت، هرکس من و خدا را دوست بدارد و این نماز را بخواند حتی اگر از ایستادن ناتوان باشد (نشسته) بخواند، خداوند به او بر فرشتگانش افتخار می‌کند و می‌گوید: «من او را آمرزیدم».

۱۷-۱-۳-۳-۴-۵-۴- شب بیست و دوم

﴿۶۰۱۱﴾ هرکس شب بیست و دوم ماه رجب هشت رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و هفت بار «کافرون» را قرائت کند و بعد از نماز ده بار بر پیامبر ﷺ درود بفرستد و ده بار از خدای عزّ و جل طلب آمرزش نماید، از دنیا خارج نمی‌شود مگر بعد از اینکه جایش را در بهشت ببیند و بر آئین اسلام می‌میرد و اجر هفتاد پیامبر را خواهد داشت.

﴿۶۰۱۲﴾ هرکس شب بیست و دوم ماه رجب، هشت رکعت نماز بخواند و در آن یک «حمد» و هفت مرتبه سوره‌ی «کافرون» را قرائت کند و سلام دهد و بر پیامبر ده بار صلوات فرستد و ده بار استغفار کند، از دنیا نمی‌رود مگر آنکه جایش را در بهشت ببیند و بر آئین اسلام می‌میرد و پاداش هفتاد پیامبر را خواهد داشت.

۱۸-۱-۳-۳-۴-۵-۴- شب بیست و پنجم

﴿۶۰۱۳﴾ هرکس شب بیست و پنجم ماه رجب، بین مغرب و عشا بیست رکعت نماز بخواند و در آن یک مرتبه آیه: «آمن الرسول» و سوره‌ی توحید را قرائت کند، خداوند او و خانواده و دین و مال و دنیا و آخرتش را حفظ می‌کند و قبل از آنکه از جایش برخیزد، او را می‌آمرزد.

﴿۶۰۱۴﴾ هرکس شب بیست و پنجم ماه رجب، بیست رکعت بین نماز مغرب و عشا بخواند و در هر رکعت سوره‌ی «حمد» و آیه: «آمن الرسول» را تا آخر سوره و «توحید» را یک مرتبه بخواند، خداوند بلندمرتبه او و خانواده و دین و مال و دنیا و آخرتش را حفظ می‌کند، و از جایش برنمی‌خیزد مگر آنکه آمرزیده می‌شود.

۱۹-۱-۳-۳-۴-۵-۴- شب بیست و ششم

﴿۶۰۱۵﴾ در شب بیست و ششم، دوازده رکعت و در هر کدام حمد و چهل مرتبه توحید که در این صورت فرشتگان با او دست خواهند داد و از حساب و میزان و صراط در امان خواهد بود و خداوند هفتاد فرشته را بر او می‌فرستد که تا صبح برایش آمرزش می‌خواهند و برایش ثواب می‌نویسند.

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٦٠١٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ السَّادِسَةِ وَالْعَشْرِينَ مِنْ رَجَبِ أَتَتْهُ عَشْرَةُ رُكْعَةٍ بِالْحَمْدِ وَارْبَعِينَ مَرَّةً وَفِي رِوَايَةٍ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ صَافَحَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَمَنْ صَافَحَتْهُ الْمَلَائِكَةُ آمَنَ مِنَ الْوُقُوفِ عَلَى الصِّرَاطِ وَالْحِسَابِ وَالْمِيزَانِ وَيَبْعَثُ اللَّهُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَلَكًا يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٦٩

﴿٦٠١٧﴾ الرسول ﷺ: اللَّيْلَةُ السَّادِسَةُ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً بِالْحَمْدِ وَارْبَعِينَ مَرَّةً وَفِي رَوَايَةٍ أَرْبَعُ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ صَافَحَتُهُ الْمَلَائِكَةُ وَمَنْ صَافَحَتُهُ الْمَلَائِكَةُ آمَنَ مِنَ الْوُفُوفِ عَلَى الصَّرَاطِ وَالْحِسَابِ وَالْمِيزَانِ وَيَبْعَثُ اللَّهُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَلَكًا يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيَكْتُبُونَ ثَوَابَهُ وَيَهْلَلُونَ لِصَاحِبِهِ وَكَلَّمَا تَحَرَّكَ عَنْ مَكَانِهِ يَقُولُونَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِهَذَا الْعَبْدِ حَتَّى يُصْبَحَ: إقبال الأعمال، ص ٦٦٩

٢٠-١-٣-٣-٤-٥-٤- اللَّيْلَةُ السَّابِعَةُ وَالْعِشْرُونَ

﴿٦٠١٨﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ سَبْعٍ وَعَشْرِينَ رُغْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُغْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ مَرَّةً وَفُلٌ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خُمْسًا وَعَشْرِينَ مَرَّةً فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَغْفَرَ مِائَةَ مَرَّةٍ وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٨٣

﴿٦٠١٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ السَّابِعَةِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ انْتَتَى عَشْرَةَ رَكْعَةً يَفْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَسَبْعَ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ كَتَبَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَهُ ثَوَابَ عِبَادَةِ الْمَلَائِكَةِ؛ مستدرك الوسائل، ج ٦، ص ٢٩٠

﴿٦٠٢﴾ الرسول ﷺ: وَفِي السَّابِعَةِ وَالْعَشْرِينَ وَالثَّامِنَةِ وَالْعَشْرِينَ وَالتَّاسِعَةِ وَالْعَشْرِينَ
 أَنْتَنِي عَشْرَةَ بِالْحَمْدِ وَالْأَعْلَى عَشْرًا وَالْقَدْرَ عَشْرًا وَيُسَلِّمُ وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةً وَيَسْتَغْفِرُ
 اللَّهُ مِائَةً كُتِبَ لَهُ ثَوَابُ عِبَادَةِ الْمَلَائِكَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

٢-٣-٣-٤-٥-٤- الصَّلَاةُ فِي شَعْبَانَ

١-٢-٣-٣-٤-٥-٤- اللّيلة الأولى

﴿٦٠٢﴾ الرسول ﷺ: فَمَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْأُولَى مِائَةَ رَكْعَةٍ بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ وَيَقْرَأَ بَعْدَ التَّسْلِيمِ الْفَاتِحَةَ خَمْسِينَ مَرَّةً دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ شَرَّ أَهْلِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَيَغْفِرَ لَهُ سَبْعِينَ كَبِيرَةً؛
البلد الأمين، ص ١٧١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۱۶﴾ هرکس در شب بیست و ششم از ماه رجب دوازده رکعت نماز به یک «حمد» و چهل مرتبه - و در روایتی چهار مرتبه - سوره‌ی «توحید» بخواند، در این صورت فرشتگان با او مصافحه می‌کنند و کسی که فرشتگان با او مصافحه کنند، از توقّف در مراحل صراط و حساب و میزان ایمن می‌شود، و خداوند هفتاد فرشته برمی‌انگیزد تا برای او طلب آمرزش کنند.

﴿۶۰۱۷﴾ شب بیست و ششم ماه رجب، دوازده رکعت نماز؛ به یک حمد و چهل مرتبه و در برخی روایات آمده است چهار مرتبه سوره‌ی اخلاص بخواند. ملائکه‌ای که بر صراط می‌ایستند با او مصافحه می‌کنند، و کسی که ملائکه با او مصافحه کنند از ایستادن بر صراط در امان است و خدای تعالی هفتاد فرشته را برمی‌انگیزد که برایش طلب آمرزش می‌کنند و ثوابش را می‌نویسند و برای صاحبش تهلیل می‌گویند و با هر حرکتی می‌گویند: «خداوند! این بنده را ببامرز» تا اینکه صبح شود.

۲۰-۱-۳-۳-۴-۵-۴- شب بیست و هفتم

﴿۶۰۱۸﴾ هرکس در شب بیست و هفتم ماه رجب دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت سوره‌ی «حمد» و «قدر» را یک مرتبه و سوره‌ی «توحید» را بیست و پنج مرتبه قرائت کند و هرگاه سلام نماز را داد، صد مرتبه استغفار نماید و بر پیامبر و خاندانش صد مرتبه صلوات بفرستد، شب قدر را درک کرده است.

﴿۶۰۱۹﴾ هرکس در شب بیست و هفتم از ماه رجب دوازده رکعت نماز بخواند، که در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی حمد و ده مرتبه تسبیح (سبحان الله) و ده مرتبه سوره‌ی «قدر» را بخواند و هرگاه از نماز فارغ شود، صد مرتبه بر پیامبر ﷺ صلوات فرستد و صد مرتبه طلب آمرزش کند، خداوند برای او ثواب عبادت فرشتگان را ثبت می‌فرماید.

﴿۶۰۲۰﴾ هرکس در شب‌های بیست و هفتم و بیست و هشتم و بیست و نهم ماه رجب، هر شب دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و ده مرتبه سوره‌ی «اعلی» و ده مرتبه «قدر» را قرائت کند و سلام دهد و بر پیامبر صد مرتبه درود بفرستد و صد مرتبه استغفار کند، پاداش عبادت فرشتگان برایش نوشته می‌شود.

۲-۳-۳-۴-۵-۴- نماز در شعبان

۱-۲-۳-۳-۴-۵-۴- شب اول

﴿۶۰۲۱﴾ هرکس در شب اول صد رکعت نماز به یک حمد و توحید بگذارد و بعد از سلام نماز پنجاه مرتبه سوره‌ی حمد را بخواند، خداوند شرّ اهل آسمان و زمین را از او دفع می‌کند و هفتاد گناه کبیره‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٦٠٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَعْبَانَ مِائَةَ رَكْعَةٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَرَأَ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ خَمْسِينَ مَرَّةً وَالَّذِي بَعَثَنِي نَبِيًّا إِنَّهُ إِذَا صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَصَامَ الْعَبْدُ دَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ شَرَّ أَهْلِ السَّمَاءِ وَ شَرَّ أَهْلِ الْأَرْضِ وَ شَرَّ الشَّيَاطِينِ وَ السَّلَاطِينِ وَ يَغْفِرُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ كَبِيرَةٍ، إقبال الأعمال، ص ٦٨٣

﴿٦٠٣﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): مَنْ صَلَّى أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَخَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ أَغْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى ثَوَابَ الصَّادِقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ غَفَرَ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٨١

٢-٢-٣-٤-٥-٤- اللّيلة الثّامنة

﴿٦٠٢٤﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّامِنَةِ رَكْعَتَيْنِ فِي الْأُولَى بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَفِي الثَّانِيَةِ بِالْحَمْدِ وَقَوْلُهُ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ الْآيَةَ ثُمَّ يَقْرَأُ التَّوْحِيدَ خَمْسَ عَشْرَةَ عَشْرَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ كَرْبِدَ الْبَحْرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٠

٣-٢-٣-٣-٤-٥-٤- اللَّيْلَةُ الْعَاشِرَةُ

﴿٦٠٢٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْعَاشِرَةِ مِنْ شَعْبَانَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ بَقِرَ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةُ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ آيَةُ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَمَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ يَقُولُ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ اكْتُبُوا لَهُ مِائَةَ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَ ارْفَعُوا لَهُ مِائَةَ أَلْفٍ دَرَجَةٍ وَ افْتَحُوا لَهُ مِائَةَ أَلْفِ بَابٍ وَ لَا تَغْلُقُوا عَنْهُ أَبَدَ الْأَبَدِ وَ غُفِرَ لَهُ وَ لِبُؤْيِهِ وَ لِجِيرَانِهِ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٩٢

﴿٦٠٢٦﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْعَاشِرَةِ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآيَةُ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثًا وَالْكُوْثَرُ ثَلَاثًا كَتَبَ لَهُ مِائَةُ آلْفِ حَسَنَةٍ وَرَفَعَ لَهُ مِائَةُ آلْفِ دَرَجَةٍ وَفَتَحَ لَهُ مِائَةَ آلْفِ بَابٍ فِي الْجَنَّةِ وَغَفَرَ لَهُ وَلَوْلَا ذَلِكَ لَجِيعَ أَرْبَعَةُ أَلْفِ بِلْدَانٍ مِنَ الْبِلْدَانِ الْمُنِيْنِ، ص ١٧١

٤-٢-٣-٣-٤-٥-٤- اللَّيْلَةُ الثَّانِيَّةُ عَشْرَةَ

﴿٦٠٢٧﴾ الرسول ﷺ: فِي الثَّانِيَةِ عَشْرَةِ أَتَتْهُ عَشْرَةٌ بِالْحَمْدِ وَالتَّكَاثُرِ عَشْرًا غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ

أَرْبَعِينَ سَنَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٠

٥-٢-٣-٣-٤-٥-٤- اللَّيْلَةُ الرَّابِعَةُ عَشْرَةَ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۲۲﴾ هرکس شب اول ماه شعبان صد رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و یک مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، و بعد از نماز پنجاه مرتبه «حمد» بخواند، سوگند به کسی که مرا به حق برانگیخت، هرگاه بنده‌ای این نماز را بخواند و روز را روزه بگیرد، خداوند متعال شرّ آسمانیان و زمینیان و شرّ شیاطین و پادشاهان را از او دور خواهد کرد و هفتاد هزار گناه کبیره‌اش را می‌آمرزد.

﴿۶۰۲۳﴾ هرکس در شب اول ماه رمضان چهار رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت یک حمد و پانزده مرتبه توحید را بخواند، خداوند متعال ثواب صدیقان و شهیدان را به او می‌دهد و همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد.

۲-۲-۳-۳-۴-۵-۴- شب هشتم

﴿۶۰۲۴﴾ هرکس در شب هشتم ماه شعبان هشت رکعت نماز بخواند و در رکعت اول «حمد» و «توحید» را پانزده مرتبه و در رکعت دوم «حمد» و آیه: «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ...» را قرائت کند و سپس پانزده مرتبه سوره «توحید» را بخواند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد حتی اگر به اندازه‌ی کف دریا باشد.

۳-۲-۳-۳-۴-۵-۴- شب دهم

﴿۶۰۲۵﴾ هرکس شب دهم ماه شعبان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیه‌الکرسی» و سه مرتبه سوره «کوثر» را قرائت کند، خداوند به فرشتگانش می‌گوید: «برایش صد هزار حسنه بنویسد و صد هزار درجه‌ی او را بالا ببرید، صد هزار در را برایش باز کنید و هرگز به رویش نبندید؛ و [خداوند متعال] او و پدر و مادر و همسایگانش را می‌آمرزد.

﴿۶۰۲۶﴾ هرکس در شب دهم ماه شعبان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه «آیه‌الکرسی» و «کوثر» را قرائت کند، صد هزار حسنه برایش نوشته می‌شود و صد هزار درجه بالا می‌رود و صد هزار در بهشت برایش باز می‌شود و خودش و پدر و مادر و همسایگانش آمرزیده می‌شوند.

۴-۲-۳-۳-۴-۵-۴- شب دوازدهم

﴿۶۰۲۷﴾ در روز دوازدهم دوازده رکعت، دوازده مرتبه سوره‌ی حمد و ده مرتبه سوره‌ی تکاثر [بخواند]، گناهان چهل ساله‌اش آمرزیده شود.

۵-۲-۳-۳-۴-۵-۴- شب چهاردهم

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٦٠٢٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِيهِ اللَّيْلَةُ الرَّابِعَةَ عَشَرَ مِنْ شَعْبَانَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأَ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَالْعَصْرَ خَمْسَ مَرَّاتٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ الْمُصَلِّينَ مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَبَعَثَهُ اللَّهُ تَعَالَى وَوَجَّهُهُ أَضْوَاءً مِنَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ وَغَفَّرَ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٩٣

﴿٦٠٢٩﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الرَّابِعَةِ عَشْرَةِ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَالْعَصْرِ خَمْسًا كُتِبَ لَهُ ثَوَابُ الْمُصَلِّينَ مِنْ وَلَدِ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَغَفَّرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٧١

٤-٥-٣-٣-٢-٢-٤- لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ

﴿٦٠٣﴾ الرضا عليه السلام: عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ فَضَالٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلْتُ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام عَنْ لَيْلَةِ النُّصَبِ مِنْ شُعْبَانَ فَقَالَ هِيَ لَيْلَةٌ يُعْتَقُ اللَّهُ فِيهِ الرِّقَابَ مِنَ النَّارِ وَ يُغْفَرُ فِيهَا الذُّنُوبُ الْكِبَارُ قُلْتُ فَهَلْ فِيهَا صَلَاةٌ زِيَادَةً عَلَى صَلَاةِ سَائِرِ اللَّيَالِي فَقَالَ لَيْسَ فِيهَا شَيْءٌ مُوَطَّفٌ وَ لَكِنْ إِنْ أَحْبَبْتَ أَنْ تَتَطَوَّعَ فِيهَا بِشَيْءٍ فَعَلَيْكَ بِصَلَاةِ جَعْفَرِ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام وَ أَكْثَرِ فِيهَا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَ الْاسْتِغْفَارِ وَ الدُّعَاءِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٥٩

﴿٦٠٣١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ مِائَةَ رَكْعَةٍ بَالَفَ مَرَّةً قُلُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ يَمُوتُ الْقُلُوبُ وَلَمْ يَمُتْ حَتَّى يَرَى مِائَةَ مَلَكٍ يُؤْمِنُونَهُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ ثَلَاثُونَ مِنْهُمْ يَبْشُرُونَهُ بِالْجَنَّةِ وَ ثَلَاثُونَ كَانُوا يَعَصِمُونَهُ مِنَ الشَّيْطَانِ وَ ثَلَاثُونَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ أَنَاءَ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ عَشْرَةٌ يَكِيدُونَ مِنْ كَادِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨٥

﴿٦٠٣٢﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ مَنْ صَلَّى فِيهَا مِائَةَ رَكْعَةٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَفَاتِحَةَ الْكِتَابِ عَشْرًا وَسَبَّحَ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مِائَةُ كَبِيرَةٍ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٤

٧-٣-٣-٤-٥-٤-٣-٣-٢-١- اللّيلة السّابعة عشرة

﴿٦٠٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ السَّابِعَةِ عَشَرَ مِنْ شَعْبَانَ رَكَعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى وَسَبْعِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً فَإِنَّهُ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلَا يَكْتَبُ عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ؛ إقبال الأعمال، ص ٧١٩

﴿٦٠٣٤﴾ الرسول ﷺ: فِي السَّابِعِ عَشْرَةَ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيُسَلِّمُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفْرَ لَهُ وَلَمْ تُكْتُبْ عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ؛ البلد الأمين، ص ١٧٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۲۸﴾ هرکس در شب چهاردهم ماه شعبان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و پنج مرتبه سوره ی «عصر» را قرائت کند، خداوند ثواب نمازگزاران از زمان آدم علیه السلام تا روز قیامت را به او عطا می فرماید و او را درحالی محشور می کند که چهره اش درخشان تر از خورشید و ماه خواهد بود و گناهانش آمرزیده می شود.

﴿۶۰۲۹﴾ هرکس شب چهاردهم ماه شعبان، چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و پنج مرتبه سوره ی «عصر» را قرائت کند، پاداش نمازگزاران فرزندان آدم علیه السلام تا روز قیامت را خواهد داشت و آمرزیده می شود.

۶-۲-۳-۳-۴-۵-۴- شب نیمه ی شعبان

﴿۶۰۳۰﴾ علی بن فضال از پدرش نقل می کند که گوید: «از امام رضا علیه السلام درباره ی شب نیمه ی شعبان پرسیدم». فرمود: «شب نیمه ی شعبان، شبی است که خداوند بندگان را از آتش جهنم آزاد می فرماید و گناهان بزرگ را در آن شب می آمرزد». به ایشان گفته شد: «آیا برای آن شب نمازی بیشتر از شب های دیگر هست؟» فرمود: «دستور واجبی نیست، ولی اگر دوست دارید که در آن شب نماز مستحبی به جا آورید، بر شما باد که نماز جعفر طیار علیه السلام را بخوانید و بسیار دعا و طلب آمرزش کنید».

﴿۶۰۳۱﴾ هرکس شب نیمه ی شعبان صد رکعت نماز بخواند و در آن هزار مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، روزی که قلب ها بمیرند، قلبش نمی میرد؛ و نمی میرد مگر آنکه صد فرشته را ببیند که او را از عذاب خدا امان می دهند که سی نفر آن ها او را به بهشت مژده می دهند و سی نفر دیگر او را از شیطان نکه می دارند و سی نفر دیگر در هر لحظه از شب و روز برایش آمرزش می خواهند و ده نفر دیگر به هرکس که با او مکر کند، مکر می کنند.

﴿۶۰۳۲﴾ ای محمد صلی الله علیه و آله؛ هرکس در شب نیمه ی شعبان صد رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و ده مرتبه توحید بخواند و بعد از نماز ده مرتبه آیه الکرسی و ده مرتبه حمد بخواند و ده مرتبه خداوند را تسبیح گوید، خداوند صد گناه کبیره اش را می آمرزد.

۷-۲-۳-۳-۴-۵-۴- شب هفدهم

﴿۶۰۳۳﴾ هرکس در شب هفدهم از ماه شعبان دو رکعت نماز بگزارد، و در هر رکعت یک مرتبه حمد و هفتاد و یک مرتبه سوره ی توحید را بخواند. و هرگاه از نمازش فارغ شود، هفتاد بار طلب آمرزش کند، چنین کسی از جای خود بر نمی خیزد جز آنکه خداوند او را می آمرزد و برایش گناهی نمی نویسد.

﴿۶۰۳۴﴾ در شب هفدهم دو رکعت، در هر کدام یک حمد و هفتاد مرتبه توحید؛ بعد از سلام استغفار می کند که در این صورت آمرزیده شده و برایش هیچ گناهی نوشته نمی شود.

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٦٠٣٥﴾ الرسول ﷺ: وَفِي السَّابِعَةِ عَشْرَةَ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيُسَلِّمُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَمْ يَكُنْ عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ: وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٠

٢-٣-٤-٥-٦-٧-٨-٩-١٠-١١-١٢-١٣-١٤-١٥-١٦-١٧-١٨-١٩-٢٠-٢١-٢٢-٢٣-٢٤-٢٥-٢٦-٢٧-٢٨-٢٩-٣٠-٣١-٣٢-٣٣-٣٤-٣٥-٣٦-٣٧-٣٨-٣٩-٤٠-٤١-٤٢-٤٣-٤٤-٤٥-٤٦-٤٧-٤٨-٤٩-٥٠-٥١-٥٢-٥٣-٥٤-٥٥-٥٦-٥٧-٥٨-٥٩-٦٠-٦١-٦٢-٦٣-٦٤-٦٥-٦٦-٦٧-٦٨-٦٩-٧٠-٧١-٧٢-٧٣-٧٤-٧٥-٧٦-٧٧-٧٨-٧٩-٨٠-٨١-٨٢-٨٣-٨٤-٨٥-٨٦-٨٧-٨٨-٨٩-٩٠-٩١-٩٢-٩٣-٩٤-٩٥-٩٦-٩٧-٩٨-٩٩-١٠٠-١٠١-١٠٢-١٠٣-١٠٤-١٠٥-١٠٦-١٠٧-١٠٨-١٠٩-١١٠-١١١-١١٢-١١٣-١١٤-١١٥-١١٦-١١٧-١١٨-١١٩-١٢٠-١٢١-١٢٢-١٢٣-١٢٤-١٢٥-١٢٦-١٢٧-١٢٨-١٢٩-١٣٠-١٣١-١٣٢-١٣٣-١٣٤-١٣٥-١٣٦-١٣٧-١٣٨-١٣٩-١٤٠-١٤١-١٤٢-١٤٣-١٤٤-١٤٥-١٤٦-١٤٧-١٤٨-١٤٩-١٥٠-١٥١-١٥٢-١٥٣-١٥٤-١٥٥-١٥٦-١٥٧-١٥٨-١٥٩-١٦٠-١٦١-١٦٢-١٦٣-١٦٤-١٦٥-١٦٦-١٦٧-١٦٨-١٦٩-١٧٠-١٧١-١٧٢-١٧٣-١٧٤-١٧٥-١٧٦-١٧٧-١٧٨-١٧٩-١٨٠-١٨١-١٨٢-١٨٣-١٨٤-١٨٥-١٨٦-١٨٧-١٨٨-١٨٩-١٩٠-١٩١-١٩٢-١٩٣-١٩٤-١٩٥-١٩٦-١٩٧-١٩٨-١٩٩-٢٠٠-٢٠١-٢٠٢-٢٠٣-٢٠٤-٢٠٥-٢٠٦-٢٠٧-٢٠٨-٢٠٩-٢١٠-٢١١-٢١٢-٢١٣-٢١٤-٢١٥-٢١٦-٢١٧-٢١٨-٢١٩-٢٢٠-٢٢١-٢٢٢-٢٢٣-٢٢٤-٢٢٥-٢٢٦-٢٢٧-٢٢٨-٢٢٩-٢٣٠-٢٣١-٢٣٢-٢٣٣-٢٣٤-٢٣٥-٢٣٦-٢٣٧-٢٣٨-٢٣٩-٢٤٠-٢٤١-٢٤٢-٢٤٣-٢٤٤-٢٤٥-٢٤٦-٢٤٧-٢٤٨-٢٤٩-٢٥٠-٢٥١-٢٥٢-٢٥٣-٢٥٤-٢٥٥-٢٥٦-٢٥٧-٢٥٨-٢٥٩-٢٦٠-٢٦١-٢٦٢-٢٦٣-٢٦٤-٢٦٥-٢٦٦-٢٦٧-٢٦٨-٢٦٩-٢٧٠-٢٧١-٢٧٢-٢٧٣-٢٧٤-٢٧٥-٢٧٦-٢٧٧-٢٧٨-٢٧٩-٢٨٠-٢٨١-٢٨٢-٢٨٣-٢٨٤-٢٨٥-٢٨٦-٢٨٧-٢٨٨-٢٨٩-٢٩٠-٢٩١-٢٩٢-٢٩٣-٢٩٤-٢٩٥-٢٩٦-٢٩٧-٢٩٨-٢٩٩-٣٠٠-٣٠١-٣٠٢-٣٠٣-٣٠٤-٣٠٥-٣٠٦-٣٠٧-٣٠٨-٣٠٩-٣١٠-٣١١-٣١٢-٣١٣-٣١٤-٣١٥-٣١٦-٣١٧-٣١٨-٣١٩-٣٢٠-٣٢١-٣٢٢-٣٢٣-٣٢٤-٣٢٥-٣٢٦-٣٢٧-٣٢٨-٣٢٩-٣٣٠-٣٣١-٣٣٢-٣٣٣-٣٣٤-٣٣٥-٣٣٦-٣٣٧-٣٣٨-٣٣٩-٣٤٠-٣٤١-٣٤٢-٣٤٣-٣٤٤-٣٤٥-٣٤٦-٣٤٧-٣٤٨-٣٤٩-٣٥٠-٣٥١-٣٥٢-٣٥٣-٣٥٤-٣٥٥-٣٥٦-٣٥٧-٣٥٨-٣٥٩-٣٦٠-٣٦١-٣٦٢-٣٦٣-٣٦٤-٣٦٥-٣٦٦-٣٦٧-٣٦٨-٣٦٩-٣٧٠-٣٧١-٣٧٢-٣٧٣-٣٧٤-٣٧٥-٣٧٦-٣٧٧-٣٧٨-٣٧٩-٣٨٠-٣٨١-٣٨٢-٣٨٣-٣٨٤-٣٨٥-٣٨٦-٣٨٧-٣٨٨-٣٨٩-٣٩٠-٣٩١-٣٩٢-٣٩٣-٣٩٤-٣٩٥-٣٩٦-٣٩٧-٣٩٨-٣٩٩-٤٠٠-٤٠١-٤٠٢-٤٠٣-٤٠٤-٤٠٥-٤٠٦-٤٠٧-٤٠٨-٤٠٩-٤١٠-٤١١-٤١٢-٤١٣-٤١٤-٤١٥-٤١٦-٤١٧-٤١٨-٤١٩-٤٢٠-٤٢١-٤٢٢-٤٢٣-٤٢٤-٤٢٥-٤٢٦-٤٢٧-٤٢٨-٤٢٩-٤٣٠-٤٣١-٤٣٢-٤٣٣-٤٣٤-٤٣٥-٤٣٦-٤٣٧-٤٣٨-٤٣٩-٤٤٠-٤٤١-٤٤٢-٤٤٣-٤٤٤-٤٤٥-٤٤٦-٤٤٧-٤٤٨-٤٤٩-٤٥٠-٤٥١-٤٥٢-٤٥٣-٤٥٤-٤٥٥-٤٥٦-٤٥٧-٤٥٨-٤٥٩-٤٦٠-٤٦١-٤٦٢-٤٦٣-٤٦٤-٤٦٥-٤٦٦-٤٦٧-٤٦٨-٤٦٩-٤٧٠-٤٧١-٤٧٢-٤٧٣-٤٧٤-٤٧٥-٤٧٦-٤٧٧-٤٧٨-٤٧٩-٤٨٠-٤٨١-٤٨٢-٤٨٣-٤٨٤-٤٨٥-٤٨٦-٤٨٧-٤٨٨-٤٨٩-٤٩٠-٤٩١-٤٩٢-٤٩٣-٤٩٤-٤٩٥-٤٩٦-٤٩٧-٤٩٨-٤٩٩-٥٠٠-٥٠١-٥٠٢-٥٠٣-٥٠٤-٥٠٥-٥٠٦-٥٠٧-٥٠٨-٥٠٩-٥١٠-٥١١-٥١٢-٥١٣-٥١٤-٥١٥-٥١٦-٥١٧-٥١٨-٥١٩-٥٢٠-٥٢١-٥٢٢-٥٢٣-٥٢٤-٥٢٥-٥٢٦-٥٢٧-٥٢٨-٥٢٩-٥٣٠-٥٣١-٥٣٢-٥٣٣-٥٣٤-٥٣٥-٥٣٦-٥٣٧-٥٣٨-٥٣٩-٥٤٠-٥٤١-٥٤٢-٥٤٣-٥٤٤-٥٤٥-٥٤٦-٥٤٧-٥٤٨-٥٤٩-٥٥٠-٥٥١-٥٥٢-٥٥٣-٥٥٤-٥٥٥-٥٥٦-٥٥٧-٥٥٨-٥٥٩-٥٦٠-٥٦١-٥٦٢-٥٦٣-٥٦٤-٥٦٥-٥٦٦-٥٦٧-٥٦٨-٥٦٩-٥٧٠-٥٧١-٥٧٢-٥٧٣-٥٧٤-٥٧٥-٥٧٦-٥٧٧-٥٧٨-٥٧٩-٥٨٠-٥٨١-٥٨٢-٥٨٣-٥٨٤-٥٨٥-٥٨٦-٥٨٧-٥٨٨-٥٨٩-٥٩٠-٥٩١-٥٩٢-٥٩٣-٥٩٤-٥٩٥-٥٩٦-٥٩٧-٥٩٨-٥٩٩-٦

﴿٦٠٣٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ التَّاسِعَةِ عَشَرَ مِنْ شَعْبَانَ رَكَعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ خَمْسَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ؛ إقبال الأعمال، ص ٧٢٠

﴿٦٠٣٧﴾ الرسول ﷺ: وَفِي التَّاسِعَةِ عَشْرَةَ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَآيَةِ الْمُلْكِ خَمْسًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٠

﴿٦٠٣٨﴾ الرسول ﷺ: وَفِي التَّاسِعِ عَشْرَةَ رُكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَآتَى الْمَلِكِ خَمْسًا غُفِرَ لَهُ؛
البلد الأمين، ص ١٧٢

﴿٤٠٣٩﴾ الرسول ﷺ: أَشْهَدُكُمْ مَلَائِكَتِي أَنِّي قَدْ جَعَلْتُ ثَوَابَهُمْ مِنْ صِيَامِ شَهْرِ رَمَضَانَ وَ قِيَامِهِمْ فِيهِ رِضَائِي وَ مَغْفِرَتِي؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٩

﴿٤٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى مِنْكُمْ فِي هَذَا الشَّهْرِ رُكْعَتَيْنِ يَتَطَوَّعَ بِهِمَا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٩

﴿٤١٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى مِنْكُمْ فِي هَذَا الشَّهْرِ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ رُكْعَتَيْنِ يَتَطَوَّعُ بِهِمَا غُفِرَ
لِلَّهِ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٢

﴿٤٢٠﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يُصَلِّيَ كُلَّ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ رُكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ فِيهِمَا وَالتَّوْحِيدِ ثَلَاثًا فَإِذَا سَلَّمَ قَالَ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ حَفِيفٌ لَا يَغْفُلُ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ رَحِيمٌ لَا يَعْجَلُ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ قَائِمٌ لَا يَسْهُو سُبْحَانَ مَنْ هُوَ دَائِمٌ لَا يَلْهُو ثُمَّ يَقُولُ التَّسْبِيحَاتِ الْأَرْبَعَ سَبْعًا ثُمَّ يَقُولُ ثَلَاثًا سُبْحَانَكَ سُبْحَانَكَ سُبْحَانَكَ يَا عَظِيمَ اغْفِرْ لِي الذَّنْبَ الْعَظِيمَ ثُمَّ يُصَلِّيُ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ عليهم السلام عَشْرًا مِنْ صَلَاتِهِمَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢١٥

١-٣-٣-٤-٥-٦-الليلة الأولى
﴿٤٣﴾ الرسول ﷺ: فَمَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْأُولَى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ خُمْسًا وَعَشْرِينَ مَرَّةً آغَطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ الصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَغُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ الْبُلْدَالُمِين، ص ١٧٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۳۵﴾ هرکس شب هفدهم ماه شعبان دو رکعت نماز و در هر رکعت هفت مرتبه حمد و توحید بخواند و سپس سلام دهد و هفتاد مرتبه آمرزش بخواند، آمرزیده می‌شود و گناهی برایش نوشته نمی‌شود.

۸-۲-۳-۳-۴-۵-۴- شب و روز نوزدهم

﴿۶۰۳۶﴾ هرکس در شب نوزدهم ماه شعبان دو رکعت نماز و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی حمد و پنج مرتبه «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ» را بخواند، خداوند گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد. ﴿۶۰۳۷﴾ و در روز نوزدهم دو رکعت نماز به یک حمد و پنج مرتبه آیه‌ی سوره‌ی ملک را بخواند، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۰۳۸﴾ و در روز نوزدهم دو رکعت نماز به یک حمد و پنج مرتبه دو آیه‌ی سوره‌ی ملک را بخواند، آمرزیده می‌شود.

۳-۳-۳-۴-۵-۴- نماز در ماه رمضان

﴿۶۰۳۹﴾ ای ملائکه؛ من شما را گواه می‌گیرم که پاداش آن‌ها را که در ماه رمضان روزه گرفتند و به نماز ایستادند، رضایت و آمرزش خودم قرار دادم. ﴿۶۰۴۰﴾ هرکس از شما در این ماه به خاطر رضای خدا دو رکعت نماز مستحبی بخواند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۶۰۴۱﴾ هرکس از شما در این ماه برای رضای خدا دو رکعت نماز مستحب بگذارد؛ خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۶۰۴۲﴾ مستحب است که هر شب ماه رمضان دو رکعت نماز بخواند و در آن‌ها «حمد» و «توحید» را سه مرتبه قرائت کند، وقتی سلام داد، بگوید: «پاک و منزّه است کسی که پایدار است و خطا نمی‌کند. پاک و منزّه است کسی که جاودانه است و کار بیهوده نمی‌کند». سپس تسبیحات اربعه را هفت بار می‌گوید و سه بار می‌گوید: «پاک و منزّه‌ی، پاک و منزّه‌ی، پاک و منزّه‌ی، ای بزرگ؛ گناهان بزرگ مرا بیامرز». سپس ده بار بر پیامبر و خاندانش علیهم‌السلام درود می‌فرستد. هرکس این دو رکعت را بخواند، خداوند هفتاد هزار گناهش را می‌آمرزد.

۱-۳-۳-۳-۴-۵-۴- شب اول

﴿۶۰۴۳﴾ هرکس در شب اول چهار رکعت نماز و در هر رکعت یک حمد و پانزده مرتبه توحید را بخواند، خداوند متعال به او ثواب صدیقان و شهیدان را می‌دهد و همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد.

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٤٠٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَلَّى فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَخَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فَلَهُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ أَغْطَاهُ اللَّهُ تَوَابَ الصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَغُفِرَ لَهُ جَمِيعُ ذُنُوبِهِ وَكَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْفَائِزِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٣٧

٢-٣-٣-٤-٥-٤-اللييلة الثانية

﴿٤٥٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّانِيَةِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ عَشْرِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٣٧

﴿٤٦٠﴾ الرسول ﷺ: وَ فِي الثَّانِيَةِ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَ الْقَدْرِ عَشْرِينَ غَفَرَ لَهُ وَ وَسَّعَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ؛

المصباح للكفعمي، ص ٥٦٢

﴿٤٧﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّانِيَةِ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَالْقُدْرَ عَشْرِينَ مَرَّةً غُفِرَ لَهُ؛ الْبُلْدَاءُمِين،
ص ١٧٥
٣-٣-٣-٣-٤-٤-٥-٤-الليْلَةُ الثَّلَاثَةُ

﴿٤٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّلَاثَةِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَخَمْسِينَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نَادَاهُ مُنَادٌ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّا إِنْ فُلَانٌ بَنَ فُلَانٍ مِنْ عِتْقَاءِ اللَّهِ مِنَ النَّارِ وَفُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاوَاتِ وَمَنْ قَامَ تِلْكَ اللَّيْلَةَ فَاحْيَاهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٣٧

١-٢-٣-٤-٥-٦-٧-٨-٩-١٠-١١-١٢-١٣-١٤-١٥-١٦-١٧-١٨-١٩-٢٠-٢١-٢٢-٢٣-٢٤-٢٥-٢٦-٢٧-٢٨-٢٩-٣٠-٣١-٣٢-٣٣-٣٤-٣٥-٣٦-٣٧-٣٨-٣٩-٤٠-٤١-٤٢-٤٣-٤٤-٤٥-٤٦-٤٧-٤٨-٤٩-٥٠-٥١-٥٢-٥٣-٥٤-٥٥-٥٦-٥٧-٥٨-٥٩-٦٠-٦١-٦٢-٦٣-٦٤-٦٥-٦٦-٦٧-٦٨-٦٩-٧٠-٧١-٧٢-٧٣-٧٤-٧٥-٧٦-٧٧-٧٨-٧٩-٨٠-٨١-٨٢-٨٣-٨٤-٨٥-٨٦-٨٧-٨٨-٨٩-٩٠-٩١-٩٢-٩٣-٩٤-٩٥-٩٦-٩٧-٩٨-٩٩-١٠٠-١٠١-١٠٢-١٠٣-١٠٤-١٠٥-١٠٦-١٠٧-١٠٨-١٠٩-١١٠-١١١-١١٢-١١٣-١١٤-١١٥-١١٦-١١٧-١١٨-١١٩-١٢٠-١٢١-١٢٢-١٢٣-١٢٤-١٢٥-١٢٦-١٢٧-١٢٨-١٢٩-١٣٠-١٣١-١٣٢-١٣٣-١٣٤-١٣٥-١٣٦-١٣٧-١٣٨-١٣٩-١٤٠-١٤١-١٤٢-١٤٣-١٤٤-١٤٥-١٤٦-١٤٧-١٤٨-١٤٩-١٥٠-١٥١-١٥٢-١٥٣-١٥٤-١٥٥-١٥٦-١٥٧-١٥٨-١٥٩-١٦٠-١٦١-١٦٢-١٦٣-١٦٤-١٦٥-١٦٦-١٦٧-١٦٨-١٦٩-١٧٠-١٧١-١٧٢-١٧٣-١٧٤-١٧٥-١٧٦-١٧٧-١٧٨-١٧٩-١٨٠-١٨١-١٨٢-١٨٣-١٨٤-١٨٥-١٨٦-١٨٧-١٨٨-١٨٩-١٩٠-١٩١-١٩٢-١٩٣-١٩٤-١٩٥-١٩٦-١٩٧-١٩٨-١٩٩-٢٠٠-٢٠١-٢٠٢-٢٠٣-٢٠٤-٢٠٥-٢٠٦-٢٠٧-٢٠٨-٢٠٩-٢١٠-٢١١-٢١٢-٢١٣-٢١٤-٢١٥-٢١٦-٢١٧-٢١٨-٢١٩-٢٢٠-٢٢١-٢٢٢-٢٢٣-٢٢٤-٢٢٥-٢٢٦-٢٢٧-٢٢٨-٢٢٩-٢٣٠-٢٣١-٢٣٢-٢٣٣-٢٣٤-٢٣٥-٢٣٦-٢٣٧-٢٣٨-٢٣٩-٢٤٠-٢٤١-٢٤٢-٢٤٣-٢٤٤-٢٤٥-٢٤٦-٢٤٧-٢٤٨-٢٤٩-٢٥٠-٢٥١-٢٥٢-٢٥٣-٢٥٤-٢٥٥-٢٥٦-٢٥٧-٢٥٨-٢٥٩-٢٦٠-٢٦١-٢٦٢-٢٦٣-٢٦٤-٢٦٥-٢٦٦-٢٦٧-٢٦٨-٢٦٩-٢٧٠-٢٧١-٢٧٢-٢٧٣-٢٧٤-٢٧٥-٢٧٦-٢٧٧-٢٧٨-٢٧٩-٢٨٠-٢٨١-٢٨٢-٢٨٣-٢٨٤-٢٨٥-٢٨٦-٢٨٧-٢٨٨-٢٨٩-٢٩٠-٢٩١-٢٩٢-٢٩٣-٢٩٤-٢٩٥-٢٩٦-٢٩٧-٢٩٨-٢٩٩-٣٠٠-٣٠١-٣٠٢-٣٠٣-٣٠٤-٣٠٥-٣٠٦-٣٠٧-٣٠٨-٣٠٩-٣١٠-٣١١-٣١٢-٣١٣-٣١٤-٣١٥-٣١٦-٣١٧-٣١٨-٣١٩-٣٢٠-٣٢١-٣٢٢-٣٢٣-٣٢٤-٣٢٥-٣٢٦-٣٢٧-٣٢٨-٣٢٩-٣٣٠-٣٣١-٣٣٢-٣٣٣-٣٣٤-٣٣٥-٣٣٦-٣٣٧-٣٣٨-٣٣٩-٣٤٠-٣٤١-٣٤٢-٣٤٣-٣٤٤-٣٤٥-٣٤٦-٣٤٧-٣٤٨-٣٤٩-٣٥٠-٣٥١-٣٥٢-٣٥٣-٣٥٤-٣٥٥-٣٥٦-٣٥٧-٣٥٨-٣٥٩-٣٦٠-٣٦١-٣٦٢-٣٦٣-٣٦٤-٣٦٥-٣٦٦-٣٦٧-٣٦٨-٣٦٩-٣٧٠-٣٧١-٣٧٢-٣٧٣-٣٧٤-٣٧٥-٣٧٦-٣٧٧-٣٧٨-٣٧٩-٣٨٠-٣٨١-٣٨٢-٣٨٣-٣٨٤-٣٨٥-٣٨٦-٣٨٧-٣٨٨-٣٨٩-٣٩٠-٣٩١-٣٩٢-٣٩٣-٣٩٤-٣٩٥-٣٩٦-٣٩٧-٣٩٨-٣٩٩-٤٠٠-٤٠١-٤٠٢-٤٠٣-٤٠٤-٤٠٥-٤٠٦-٤٠٧-٤٠٨-٤٠٩-٤١٠-٤١١-٤١٢-٤١٣-٤١٤-٤١٥-٤١٦-٤١٧-٤١٨-٤١٩-٤٢٠-٤٢١-٤٢٢-٤٢٣-٤٢٤-٤٢٥-٤٢٦-٤٢٧-٤٢٨-٤٢٩-٤٣٠-٤٣١-٤٣٢-٤٣٣-٤٣٤-٤٣٥-٤٣٦-٤٣٧-٤٣٨-٤٣٩-٤٤٠-٤٤١-٤٤٢-٤٤٣-٤٤٤-٤٤٥-٤٤٦-٤٤٧-٤٤٨-٤٤٩-٤٥٠-٤٥١-٤٥٢-٤٥٣-٤٥٤-٤٥٥-٤٥٦-٤٥٧-٤٥٨-٤٥٩-٤٦٠-٤٦١-٤٦٢-٤٦٣-٤٦٤-٤٦٥-٤٦٦-٤٦٧-٤٦٨-٤٦٩-٤٧٠-٤٧١-٤٧٢-٤٧٣-٤٧٤-٤٧٥-٤٧٦-٤٧٧-٤٧٨-٤٧٩-٤٨٠-٤٨١-٤٨٢-٤٨٣-٤٨٤-٤٨٥-٤٨٦-٤٨٧-٤٨٨-٤٨٩-٤٩٠-٤٩١-٤٩٢-٤٩٣-٤٩٤-٤٩٥-٤٩٦-٤٩٧-٤٩٨-٤٩٩-٥٠٠-٥٠١-٥٠٢-٥٠٣-٥٠٤-٥٠٥-٥٠٦-٥٠٧-٥٠٨-٥٠٩-٥١٠-٥١١-٥١٢-٥١٣-٥١٤-٥١٥-٥١٦-٥١٧-٥١٨-٥١٩-٥٢٠-٥٢١-٥٢٢-٥٢٣-٥٢٤-٥٢٥-٥٢٦-٥٢٧-٥٢٨-٥٢٩-٥٣٠-٥٣١-٥٣٢-٥٣٣-٥٣٤-٥٣٥-٥٣٦-٥٣٧-٥٣٨-٥٣٩-٥٤٠-٥٤١-٥٤٢-٥٤٣-٥٤٤-٥٤٥-٥٤٦-٥٤٧-٥٤٨-٥٤٩-٥٥٠-٥٥١-٥٥٢-٥٥٣-٥٥٤-٥٥٥-٥٥٦-٥٥٧-٥٥٨-٥٥٩-٥٦٠-٥٦١-٥٦٢-٥٦٣-٥٦٤-٥٦٥-٥٦٦-٥٦٧-٥٦٨-٥٦٩-٥٧٠-٥٧١-٥٧٢-٥٧٣-٥٧٤-٥٧٥-٥٧٦-٥٧٧-٥٧٨-٥٧٩-٥٨٠-٥٨١-٥٨٢-٥٨٣-٥٨٤-٥٨٥-٥٨٦-٥٨٧-٥٨٨-

﴿٤٩﴾ الرسول ﷺ فِي السَّابِعِ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالتَّوْحِيدِ وَالْمُعَوِّذَيْنِ ثَلَاثًا ثَلَاثًا فَإِذَا سَلَّمَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ عَشْرًا وَيَقُولُ الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ عَشْرًا أَظْلَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي ظِلِّ عَرْشِهِ وَأَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُ الْمَلَائِكَةُ؛ البلد الأمين، ص ١٦٧

٥-٣-٣-٢-٤-٤-٣-٤-٤ لَيْلَةُ النُّصَفِ مِنْ رَمَضَانَ

[illegible]

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۴﴾ هرکس در شب اول ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «توحید» را قرائت کند، خداوند متعال ثواب صدیقان و شهدا را به او می‌دهد و همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد و روز قیامت از کامیابان خواهد بود.

۲-۳-۳-۴-۵-۴-۳-۲-۱ شب دوم

﴿۶۰۵﴾ هرکس در شب دوم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و بیست مرتبه سوره «قدر» را قرائت کند، خداوند همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد.

﴿۶۰۶﴾ در شب دوم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و بیست مرتبه سوره «قدر» را قرائت کند، همه‌ی گناهان او را بخشیده می‌شود و رزق و روزی‌اش توسعه می‌یابد.

﴿۶۰۷﴾ در شب دوم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و بیست مرتبه سوره «قدر» را قرائت کند، خداوند او را می‌آمرزد.

۳-۳-۳-۴-۵-۴-۳-۲-۱ شب سوم

﴿۶۰۸﴾ هرکس در شب سوم ماه رمضان ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و پنجاه مرتبه سوره‌ی «توحید» را قرائت کند، ندادنده‌ای از جانب خدای تعالی او را ندا دهد: «آگاه باشید! که فلان بن فلان، آزادشده‌ی خدا از آتش است و درهای آسمان برایش گشوده می‌شود؛ هرکس در این شب برخیزد و شب‌زنده‌داری کند، خداوند او را می‌آمرزد».

۴-۳-۳-۴-۵-۴-۳-۲-۱ شب هفتم

﴿۶۰۹﴾ در شب هفتم ماه رجب چهار رکعت نماز و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه توحید و معوذتین را می‌خواند و بعد از سلام ده بار بر پیامبر و خاندانش درود می‌فرستد و ده مرتبه می‌گوید: «الباقیات الصالحات» که در این صورت خداوند او را در سایه‌ی عرش جای می‌دهد و ثواب کسی را خواهد داشت که ماه رمضان را روزه گرفته و فرشتگان برایش طلب آمرزش کرده‌اند.

۵-۳-۳-۴-۵-۴-۳-۲-۱ شب نیمه‌ی رمضان

﴿۶۰۵۰﴾ هرکس شب نیمه‌ی ماه رمضان صد رکعت نماز، در هر رکعت یک بار حمد و ده مرتبه توحید را بخواند و نیز چهار رکعت، در دو رکعت اول صد بار توحید و در دو رکعت دوم پنجاه بار توحید بخواند، خداوند متعال گناهانش را می‌آمرزد؛ هرچند به اندازه‌ی کف دریا و شن متراکم صحرا باشد.

۶-۳-۳-۴-۵-۴-۳-۲-۱ شب نوزدهم

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٥١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ رُكْعَتَيْنِ قَرَأَ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَفُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ إِذَا فَرَغَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً فَمَا زَادَ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلِأَيُّوْبِهِ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٢٠

٧-٣-٣-٣-٤-٥-٤- لَيْلَةُ الْعَشْرِينَ

﴿٦٠٥٢﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ عَشْرِينَ ثَمَانِي رَكَعَاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ
وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٤٠

﴿٥٣. ٦٠﴾ الرسول ﷺ: وَفِي لَيْلَةِ الْعَشْرِينَ ثَمَانٍ بِمِثْمَا تَيْسَّرَ غُفْرَ لَهُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٦٢

٨-٣-٣-٣-٤-٥-٤- لَيْلَةُ الْقَدَرِ

﴿٥٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ رُكْعَتَيْنِ قَرَأَ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَفُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ إِذَا فَرَغَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً فَمَا زَادَ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلِأَيُّوبَ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٢٠

﴿٥٥﴾ الرسول ﷺ: يَا ابْنَ عَبَّاسٍ أَلَا أَعْلَمُكَ صَلَاةَ إِذَا صَلَّيْتُهَا رَأَيْتَ بِهَا لَيْلَةَ الْقَدَرِ كُلَّ لَيْلَةٍ عَشْرِينَ مَرَّةً وَأَفْضَلَ فَقَالَ عَلَّمَنِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ فَقَالَ لَهُ تُصَلِّي أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ فِي تَسْلِيمَةٍ وَاحِدَةٍ وَ يَكُونُ مِنْ بَعْدِ الْعِشَاءِ الْأُولَى وَ تَكُونُ قَبْلَ الْوُتْرِ فَالرَّكْعَةُ الْأُولَى فَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ فِي الثَّالِثَةِ وَ الرَّابِعَةِ مِثْلَ ذَلِكَ فَإِذَا سَلَّمْتَ تَقُولُ ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً اسْتَغْفِرُ اللَّهَ فَوْ حَقٍّ مَنْ بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُ مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَ سَبَّحَ فِي آخِرِهَا ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فَإِنَّهُ يَرَى لَيْلَةَ الْقَدَرِ كُلَّمَا صَلَّى بِهِذِهِ الصَّلَاةَ وَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُشْفَعُ فِي سَبْعِ مِائَةِ أَلْفٍ مِنْ أُمَّتِي وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِوَالِدَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛ [إقبال الأعمال، ص ٦٥]

﴿٥٦﴾ الرسول ﷺ: فَقَالَ لَهُ يَا ابْنَ عَبَّاسٍ أَلَا أَعْلَمُكَ صَلَاةً إِذَا صَلَّيْتُهَا رَأَيْتَ بِهَا لَيْلَةَ الْقَدْرِ كُلَّ لَيْلَةٍ عِشْرِينَ مَرَّةً وَأَفْضَلَ فَقَالَ عَلَّمَنِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ فَقَالَ لَهُ تَصَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ فِي تَسْلِيمَةٍ وَاحِدَةٍ وَ يَكُونُ مِنْ بَعْدِ الْعِشَاءِ الْأُولَى وَ تَكُونُ قَبْلَ الْوُتْرِ فَالرُّكْعَةُ الْأُولَى فَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ فِي الثَّالِثَةِ وَالرَّابِعَةِ مِثْلَ ذَلِكَ فَإِذَا سَلَّمْتَ تَقُولُ ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فَوْ حَقَّ مَنْ بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُ مَنْ صَلَّى

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۵۱﴾ هرکس در شب قدر دو رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و هفت مرتبه «توحید» را قرائت کند، هرگاه از آن فارغ شود و هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند، از جایش برنمی‌خیزد مگر اینکه خدا او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

۷-۳-۳-۴-۵-۴-شب بیستم

﴿۶۰۵۲﴾ هرکس شب بیستم ماه رمضان، هشت رکعت نماز بخواند، خداوند همه‌ی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۶۰۵۳﴾ هرکس در شب بیستم ماه رمضان هشت رکعت نماز با هر سوره‌ای که برایش میسر باشد بخواند، آمرزیده می‌شود.

۸-۳-۳-۴-۵-۴-شب قدر

﴿۶۰۵۴﴾ هرکس در شب قدر دو رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و هفت مرتبه «توحید» را قرائت کند، هرگاه از آن فارغ شود و هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند، از جایش برنمی‌خیزد مگر اینکه خدا او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۶۰۵۵﴾ پیامبر ﷺ فرمود: «ای پسر عباس؛ آیا به تو نمازی نیاموزم که چون آن را بخوانی، هر شب بیست مرتبه و بلکه بیشتر شب قدر را به واسطه‌ی آن درک کنی؟» ابن عباس گفت: «خدا بر شما درود فرستد، به من بیاموزید». فرمود: «چهار رکعت نماز به یک سلام بعد از عشا، قبل از نماز وتر می‌خوانی و در رکعت اول حمد و سه مرتبه کافرون و توحید و در رکعت دوم حمد و سه مرتبه کافرون و توحید و رکعت سوم و چهارم را هم مثل آن می‌خوانی و بعد از سلام سیزده مرتبه می‌گویی: «استغفرالله»؛ قسم به کسی که مرا به حق به پیامبری برانگیخت، هرکس این نماز را بخواند و در پایان سیزده مرتبه تسبیح بگوید و از خدا طلب آمرزش کند، شب قدر را درک می‌کند و روز قیامت هفتصد هزار نفر از امت مرا شفاعت خواهد کرد و به اذن خداوند او و پدر و مادرش آمرزیده می‌شوند.

﴿۶۰۵۶﴾ رسول خدا ﷺ فرمود: «ای پسر عباس؛ آیا به تو نمازی نیاموزم که چون آن را بخوانی، هر شب بیست مرتبه و بلکه بیشتر شب قدر را به واسطه‌ی آن درک کنی؟» ابن عباس گفت: «درود خدا بر شما باد، بیاموزید». فرمود: «بعد از نماز عشا و قبل از وتر چهار رکعت نماز به یک سلام می‌خوانی و در رکعت اول «حمد» سه مرتبه «کافرون» و «توحید» و در رکعت دوم «حمد» سه مرتبه «کافرون» و «توحید» و رکعت سوم و چهارم را هم مثل آن می‌خوانی و بعد از سلام سیزده مرتبه «استغفرالله» می‌گویی؛ قسم به کسی که مرا به حق به پیامبری برانگیخت،

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّافَاتُ الْعِبَادِي﴾

هَذِهِ الصَّلَاةُ وَ سَبَّحَ فِي آخِرِهَا ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فَإِنَّهُ يَرَى لَيْلَةَ الْقَدْرِ كُلَّمَا صَلَّى بِهِذِهِ الصَّلَاةُ وَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُشَفَّعُ فِي سَبْعِ مِائَةِ أَلْفٍ مِنْ أُمَّتِي وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِرِوَالِدَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛

إقبال الأعمال، ص ٦٥

٩-٣-٣-٤-٥-٤- اللَّيْلَةُ السَّابِعَةُ وَالْعَشْرُونَ

﴿٥٧﴾ الرسول ﷺ: وَفِي السَّابِعَةِ وَالْعِشْرِينَ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَتَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ فَإِنْ لَمْ يَحْفَظْ تَبَارَكَ فَالتَّوْحِيدُ خَمْسًا وَعِشْرِينَ مَرَّةً غُفِرَ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ البلد الأمين، ص ١٧٦

﴿٥٨﴾ الرسول ﷺ: وَفِي لَيْلَةِ السَّابِعَةِ وَالْعِشْرِينَ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَتَبَارَكَ فَإِنْ لَمْ يَحْفَظْ تَبَارَكَ فَالتَّوْحِيدُ خَمْسًا وَعِشْرِينَ غُفِرَ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ المصباح للكنعاني، ص ٥٦٢

(٥٩-٦٠) «امير المؤمنين عليه السلام»: مَنْ صَلَّى لَيْلَةً سَبْعَ وَعَشْرِينَ مِنْهُ أَرْبَعُ رَكَعَاتٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ فَإِنْ لَمْ يَحْفَظْ تَبَارَكَ فَخُمْسٌ وَعَشْرُونَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٤٠
 ١٠-٣-٢-٤-٥-٣-الليلة الثامنة والعشرون

﴿٦٠٦﴾ الرسول ﷺ: وَفِي لَيْلَةِ الثَّامِنَةِ وَالْعِشْرِينَ سِتًّا بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَالْكَوْثَرِ وَالتَّوْحِيدِ عَشْرًا عَشْرًا فَإِذَا سَلَّمَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ مِائَةً غُفِرَ لَهُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٦٢

﴿٦٠٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ ثَمَانَ وَعِشْرِينَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ سِتَّ رَكَعَاتٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ إِنَّا آعْظِمُنَاكَ الْكَوْثَرَ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٤٠

١١-٣-٣-٤-٥-٤-٤- آخر لَيْلَةِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ

﴿٦٠٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَيَتَشَهَّدُ فِي كُلِّ رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ يُسَلِّمُ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ آخِرِ عَشْرِ رَكَعَاتٍ قَالَ بَعْدَ فَرَاعِهِ مِنَ التَّسْلِيمِ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ أَلْفَ مَرَّةٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ سَجَدَ وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَتَقَبَّلْ مِنَّا صَلَاتَنَا وَصِيَامَنَا وَقِيَامَنَا فَإِنَّهُ لَا يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٤١

صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات ﴿

هرکس این نماز را بخواند و در پایان سیزده مرتبه تسبیح بگوید و از خدا طلب آمرزش کند، شب قدر را درک می‌کند و روز قیامت هفتصد هزار نفر از امت مرا شفاعت می‌کند و خداوند اگر بخواهد او، پدر و مادرش را می‌آمرزد».

۹-۳-۳-۳-۴-۵-۴- شب بیست و هفتم

﴿۶۰۵۷﴾ هر کس شب بیست و هفتم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و یک مرتبه سوره «تبارک» را قرائت کند و اگر این سوره را حفظ نبود بیست و پنج مرتبه «توحید» را بخواند، او و پدر و مادرش آمرزیده می‌شوند.

﴿۵۸﴾ در شب بیستم و هفتم ماه رمضان چهار رکعت نماز با یک «حمد» و سوره «تبارک» بخواند و اگر سوره‌ی تبارک را حفظ نبود، بیست و پنج مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، که در این صورت او و پدر و مادرش آمرزیده می‌شوند.

﴿۶۰۵۹﴾ هر کس شب بیست و هفتم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و یک مرتبه سوره «تبارک» را قرائت کند و اگر حفظ نبود، بیست و پنج مرتبه سوره «توحید» را بخواند، خداوند او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

۱۰-۳-۳-۳-۴-۵-۴- شب بیست و هشتم

﴿۶۰﴾ هرکس شب بیست و هشتم ماه رمضان شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار حمد و سوره‌های آیه‌الکرسی و کوثر و نیز توحید را ده مرتبه بخواند و پس از سلام نماز بر پیامبر و خاندانش صد بار درود بفرستد، آمرزیده می‌شود.

﴿٦٠٦﴾ هر که شب بیست و هشتم ماه رمضان شش رکعت نماز که بعد از حمد، ده مرتبه آیه‌الکرسی و ده مرتبه سوره‌ی کوثر و ده مرتبه سوره‌ی توحید بخواند و بر پیامبر صلوات بفرستد، خداوند او را می‌آمرزد.

۱۱-۳-۳-۳-۴-۵-۴- آخرین شب از ماه رمضان

﴿۶۰۶﴾ هر کس در آخرین شب ماه مبارک رمضان، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و ده بار سوره‌ی «توحید» را قرائت کند، و در رکوع و سجود خویش «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ» بگوید. و پس از هر دو رکعت تشهد بخواند و سلام کند و هنگامی که از نماز فارغ می‌شود هزار مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» بگوید و بعد به سجده رفته و در سجده بگوید: «ای زنده، ای قیوم، ای صاحب جلال و بخشندگی، ای مهربان دنیا و آخرت و هر دوی آنها، ای مهربان‌ترین مهربانان، ای خدای گذشتگان و آیندگان! گناهانم را بیامرز و روزه و نماز و عبادت مرا قبول فرما!» سرش را از سجده بر نمی‌دارد مگر آنکه آمرزیده شود.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٠٦٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقُولُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَيَتَشَهَّدُ فِي كُلِّ رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ يَسْلِمُ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ آخِرِ عَشْرِ رَكَعَاتٍ قَالَ بَعْدَ فَرَغِهِ مِنَ التَّسْلِيمِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَلْفَ مَرَّةٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ سَجَدَ وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَتَقَبَّلْ مِنَّا صَلَاتَنَا وَصِيَامَنَا وَقِيَامَنَا قَالَ النَّبِيُّ ﷺ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّهُ لَا يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَيَتَقَبَّلَ مِنْهُ شَهْرَ رَمَضَانَ وَيَتَجَاوَزَ عَنْ ذُنُوبِهِ وَإِنْ كَانَ قَدْ أَذْنَبَ سَبْعِينَ ذَنْبًا كُلُّ ذَنْبٍ أَعْظَمُ مِنْ ذُنُوبِ الْعِبَادِ وَيَتَقَبَّلَ مِنْ جَمِيعِ أَهْلِ الْكُورَةِ الَّتِي هُوَ فِيهَا وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ لِيَجْبُرَيْلُ يَا جِبْرَيْلُ يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنْهُ خَاصَّةً شَهْرَ رَمَضَانَ وَمِنْ جَمِيعِ أَهْلِ بِلَادِهِ عَامَّةً قَالَ نَعَمْ وَالَّذِي بَعَثَكَ نَبِيًّا إِنَّهُ مِنْ كَرَامَتِهِ عَلَيْهِ وَعَظَمَ مَنْزِلَتِهِ لِرَبِّهِ يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنْهُ وَمِنْهُمْ صَلَوَاتُهُمْ وَصِيَامُهُمْ وَقِيَامُهُمْ وَيَغْفِرُ لَهُمْ ذُنُوبَهُمْ وَيَسْتَجِيبُ لَهُ دُعَاءَهُ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّهُ مَتَى صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَاسْتَغْفَرَ هَذَا الْاسْتِغْفَارَ يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنْهُ صَلَاتَهُ وَصِيَامَهُ وَقِيَامَهُ وَيَغْفِرُ لَهُ وَيَسْتَجِيبُ دُعَاءَهُ لِأَنَّ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا وَيَقُولُ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ وَقَالَ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَيَقُولُ عَزَّ وَجَلَّ وَأَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ هَذِهِ هَدِيَّةٌ لِي خَاصَّةً وَلِأُمَّتِي مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ لَمْ يُعْطِهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَحَدًا مِمَّنْ كَانَ قَبْلِي مِنَ الْأَنْبِيَاءِ وَغَيْرِهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢١٩

﴿٦٠٦٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ وَفِي نُسخَةِ أُخْرَى لَيْلَةَ الْعِيدِ عَشْرًا فِي كُلِّ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالتَّوْحِيدِ عَشْرًا وَيَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ التَّسْبِيحَاتِ الْأَرْبَعِ عَشْرًا فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ أَلْفَ مَرَّةٍ ثُمَّ يَسْجُدُ وَيَقُولُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَتَقَبَّلْ صَوْمِي وَصَلَاتِي وَقِيَامِي فَوَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَا يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنْ سُجُودِهِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٧٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۶۳﴾ هر کس در شب عید فطر، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار سوره‌ی حمد و ده بار سوره‌ی توحید را قرائت کند، و در رکوع و سجود خویش «سبحان الله و الحمد لله، و لا اله الا الله و الله اکبر» بگوید، و پس از هر دو رکعت تشهد بخواند و سلام کند و هنگامی که از نماز فارغ می‌شود هزار مرتبه «استغفر الله و اتوب الیه» بگوید و بعد به سجده رفته و در سجده بگوید: «ای زنده، ای قیوم، ای صاحب جلال و بخشندگی، ای مهربان دنیا و آخرت و هر دوی آنها، ای مهربان‌ترین مهربانان، ای خدای گذشتگان و آیندگان! گناهانم را بیامرز و روزه و نماز و عبادت مرا قبول فرما». سوگند به آن که مرا به پیامبری مبعوث فرمود، سرش را از سجده بر نمی‌دارد مگر آنکه آمرزیده می‌شود و اعمال ماه رمضان از او قبول می‌شود، و خداوند از گناهان وی در می‌گذرد حتی اگر هفتاد گناه مرتکب شده باشد و هر گناه او از گناهان تمام بندگان بزرگ‌تر باشد. و اعمال همه‌ی مردم منطقه‌ای که او در آنجا زندگی می‌کند پذیرفته می‌شود. رسول خدا ﷺ می‌فرماید: از جبرئیل پرسیدم: «آیا اعمال ماه رمضان او به شکل ویژه و اعمال اهل منطقه به درجه‌ی عمومی پذیرفته می‌شود؟» جبرئیل گفت: «آری سوگند به آن که تو را به پیامبری مبعوث کرد، ای محمد؛ به خاطر منزلت و کرامت او نزد خدا و عظمت مقامش در پیشگاه ربوبی، از او و از آنها و از تمام خداپرستان در میان شرق و غرب عالم، نمازها و روزه‌هایشان پذیرفته می‌شود و گناهانشان را می‌آمرزد و دعا‌هایشان مستجاب می‌شود، پس از اینکه امر خدا را اطاعت کرده باشند؛ سوگند به آنکه تو را به حق به رسالت مبعوث فرمود، هر کس این نمازها را بخواند و این چنین استغفار کند، خداوند نماز و روزه و شب‌زنده‌داری او را می‌پذیرد و او را می‌آمرزد و دعایش را برآورده می‌سازد، زیرا خداوند تبارک و تعالی در کتاب خود فرموده است: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید. و آن‌گاه به‌سوی او روی آورید». و نیز فرموده: «و آنان که چون کار زشت انجام می‌دهند یا به خویشتن ستم روا می‌دارند به یاد خدا می‌افتند و از گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند، و جز خدا کیست که گناهان را می‌آمرزد». و فرموده است: «از خدا آمرزش بخواهید، که به‌راستی خداوند بخشنده و مهربان است». و باز فرموده است: «از او آمرزش بخواه، زیرا که او بسیار توبه‌کننده است». پیامبر ﷺ فرمود: «این هدیه مخصوص من و امت من است اعم از زنان و مردان، و به هیچ‌یک از پیامبران پیش از من و به غیر آنان داده نشده است».

﴿۶۰۶۴﴾ هر کس در شب عید فطر ده رکعت نماز بخواند در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سوره‌ی «توحید» را ده مرتبه و در رکوع و سجود بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ»؛ سپس تشهد بخواند و سلام دهد. هر دو رکعت به یک سلام، و چون از آن فارغ شود هزار بار استغفار کند سپس به سجده رود و در سجده بگوید: «ای زنده؛ ای برپادارنده؛ ای صاحب شکوه و بزرگواری؛ ای بخشنده در دنیا و آخرت و مهربان در آنها. ای مهربان‌ترین مهربانان؛ ای خدای پیشینیان و آیندگان، گناهانم را بیامرز و نمازم را قبول کن». قسم به آن که مرا حقیقتاً به پیامبری برانگیخت، سر از سجده بر نمی‌دارد مگر آنکه آمرزیده شده باشد.

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

٤-٣-٣-٤-٥-٤ الصلاةُ في شهرِ شَوَّال

١-٢-٣-٤-٥-٦ - لَيْلَةُ الْفِطْرِ

﴿٦٠٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اَنْ اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) كَانَ يَصَلِّي لَيْلَةَ الْفِطْرِ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَفُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ أَلْفَ مَرَّةً وَفِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَفُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً وَاحِدَةً ثُمَّ يَرْمِكُ وَيَسْجُدُ فَإِذَا سَلَّمَ خَرَّ سَاجِدًا وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مِائَةَ مَرَّةٍ ثُمَّ يَقُولُ يَا ذَا الْمَنِّ وَالْجُودِ يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ يَا مُصْطَفَى مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) أَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا فَإِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ ثُمَّ يَقُولُ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يَفْعَلُهَا أَحَدٌ يَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ فَلَوْ أَتَاهُ مِنَ الذُّنُوبِ بَعْدِي رَمَلٌ عَالِجٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار،

ج ۸۸، ص ۱۲۰

﴿٦٠٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): كَانَ عَلَى النَّبِيِّ يُصَلِّيهِا لَيْلَةَ الْفِطْرِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ وَ نَافَلَتِهَا وَيَقُولُ وَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يَفْعَلُهَا أَحَدٌ فَيَسْأَلُ اللَّهَ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ وَ يَغْفِرُ لَهُ وَ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُ كَرَمَلِ

عَالِج؛ البلد الأمين، ص ١٧٧

﴿٦٠٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ عِيدِ الْفِطْرِ عَشْرَ رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَ الْإِخْلَاصَ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ مَكَانَ تَسْبِيحِ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَيُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ رَكَعَتَيْنِ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ أَلْفَ مَرَّةً بَعْدَ الْفَرَاغِ وَيَقُولُ فِي سَجْدَةِ الشُّكْرِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَاقْبَلْ صَوْمِي وَصَلَاتِي لَمْ يَرْفَعْ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ حَتَّى

يَغْفِرْ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٧٢

﴿٦٠٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْفِطْرِ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَ سُجُودِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ ثُمَّ يَتَشَهَّدُ وَيُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ رُكْعَتَيْنِ فَإِذَا فَرَغَ مِنْهَا قَالَ أَلْفَ مَرَّةٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ ثُمَّ يَسْجُدُ وَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَ رَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَ تَقَبَّلْ صَوْمِي وَ صَلَاتِي وَ قِيَامِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ الَّذِي بَعَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُ لَا يَرْفَعُ رَأْسُهُ مِنَ السُّجُودِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَ يَتَقَبَّلَ مِنْهُ شَهْرَ رَمَضَانَ وَ يَتَجَاوَزَ عَنْ ذُنُوبِهِ وَ إِنْ كَانَ قَدْ أَذْنَبَ سَبْعِينَ ذَنْبًا كُلُّ ذَنْبٍ مِنْهُ أَكْثَمُ مِنْ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۴-۳-۳-۴-۵-۴- نماز در ماه شوال

۴-۳-۳-۴-۵-۴- شب عید فطر

﴿۶۰۶۵﴾ امیرالمؤمنین علی علیه السلام در شب عید فطر دو رکعت نماز خواند؛ در رکعت اول یک مرتبه «حمد» و هزار مرتبه سوره ی «توحید» و در رکعت دوم «حمد» و «توحید» را یک مرتبه قرائت کرد و سپس به رکوع رفت و سجده کرد، پس هرگاه سلام نماز را گفت، به سجده رفت و در سجده اش صد مرتبه «أتوب الی الله» گفت، سپس گفت: «ای صاحب لطف و جود و کرامت و عنایت، ای آن که حضرت محمد صلی الله علیه و آله را برگزید، پس برای من چنان و چنان کن». آن زمان که سر از سجده برداشت رو به ما کرد و فرمود: «قسم به آن که جان من به دست اوست، کسی نیست که این عمل را انجام بدهد، پس از آن از خدا درخواستی بکند مگر آنکه به او عطا می‌فرماید. حتی اگر گناهانش به زیادی ریگ‌های انبوه باشد، می‌آمرزد».

﴿۶۰۶۶﴾ حضرت علی علیه السلام در شب عید فطر بعد از مغرب و نافله اش نماز می‌خواند و می‌فرمود: قسم به آن که جانم به دست اوست، این نماز را کسی نمی‌خواند مگر اینکه اگر از خدا درخواستی کند، به او عطا می‌کند و او را می‌آمرزد حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی ریگ‌های انبوه بیابان باشد.

﴿۶۰۶۷﴾ هرکس شب عید فطر ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و ده بار سوره «توحید» را قرائت کند و به جای ذکر رکوع و سجده بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»؛ و بین هر دو رکعت سلام دهد و هزار بار بعد از تمام شدن نماز طلب آمرزش کند و در سجده‌ی شکر بگوید: «ای زنده؛ ای برپادارنده؛ ای صاحب شکوه و بزرگواری؛ ای بخشنده در دنیا و آخرت و مهربان در آن‌ها. ای مهربان‌ترین مهربانان؛ ای خدای پیشینیان و آیندگان، گناهانم را بیامرز و نمازم را قبول کن»؛ سرش را از سجده برنمی‌دارد مگر آنکه خدا او را می‌آمرزد.

﴿۶۰۶۸﴾ هرکس در شب عید فطر، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار سوره ی حمد و ده بار سوره ی توحید را قرائت کند، و در رکوع و سجود خویش «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ» بگوید و پس از هر دو رکعت تشهد بخواند و سلام دهد و هنگامی که از نماز فارغ می‌شود هزار مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» بگوید و بعد به سجده رفته و در سجده بگوید: «ای زنده؛ ای برپادارنده؛ ای صاحب شکوه و بزرگواری؛ ای بخشنده در دنیا و آخرت و مهربان در آن‌ها. ای مهربان‌ترین مهربانان؛ ای خدای پیشینیان و آیندگان، گناهانم را بیامرز و نمازم را قبول کن». سوگند به آن که مرا به پیامبری مبعوث فرمود، سرش را از سجده برنمی‌دارد مگر آنکه آمرزیده شود و اعمال ماه رمضان از او قبول می‌شود و خداوند از گناهان وی می‌گذرد حتی اگر هفتاد گناه مرتکب شده باشد و هر گناه او از گناهان تمام بندگان بزرگ‌تر باشد: از جبرئیل پرسیدم: «آیا تنها اعمال ماه رمضان او پذیرفته می‌شود یا از تمام بندگان خدا در هر جایی که زندگی می‌کنند؟ جبرئیل فرمود: «آری؛ ای محمد؛ سوگند به آن که تو را به پیامبری مبعوث

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

ذُنُوبَ جَمِيعِ الْعِبَادِ قُلْتُ يَا جَبْرِئِيلُ أَتَقْبَلُ مِنْهُ خَاصَّةً شَهْرَ رَمَضَانَ أَوْ مِنْ جَمِيعِ عِبَادِهِ فِي بِلَادِهِ قَالَ نَعَمْ وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا يَا مُحَمَّدُ إِنَّ مِنْ كَرَامَتِهِ عَلَى اللَّهِ وَعَظَمَ مَنَزَلَتِهِ يَقْبَلُ مِنْهُ وَمِنْهُمْ وَ يَقْبَلُ مِنْ جَمِيعِ الْمُؤَحِّدِينَ فِيمَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ صَلَاتِهِمْ وَصِيَامَهُمْ وَيَغْفِرُ لَهُمْ ذُنُوبَهُمْ وَ يَسْتَجِيبُ دُعَاءَهُمْ بَعْدَ مَا يَحْيُوْنَهُ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّ مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَوَاتِ وَاسْتَغْفَرَ هَذَا الْاِسْتِغْفَارَ يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاتَهُ وَصِيَامَهُ وَ يَقْفِرُ لَهُ وَيَسْتَجِيبُ دُعَاءَهُ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ فِي كِتَابِهِ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ وَقَالَ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهَ وَقَالَ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ وَقَالَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ هَذِهِ هَدِيَّةٌ لِي وَلِأُمَّتِي خَاصَّةً مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَلَمْ يُعْطِهَا أَحَدًا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ الَّذِينَ كَانُوا قَبْلِي وَلَا غَيْرِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٣٠

﴿٦٠٦﴾ مَنْ صَلَّى هَاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ لَيْلَةَ الْفِطْرِ لَمْ يَنْفَتِلْ وَبَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى ذَنْبٌ إِلَّا غُفِرَ

لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٨٧

٢-٤-٣-٣-٤-٥-٤-يَوْمُ الْفِطْرِ

﴿٦٠٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَوْمَ الْفِطْرِ بَعْدَ صَلَاةِ الْإِمَامِ يَقْرَأُ فِي أَوَّلِهِنَّ سَجَّ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى فَكَانَ مَا قَرَأَ جَمِيعَ الْكُتُبِ كُلِّ كِتَابٍ أَنْزَلَهُ اللَّهُ وَفِي الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ وَالشَّمْسُ وَضَحِيحًا فَلَهُ مِنَ التَّوَابِ مَا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ وَفِي الثَّلَاثَةِ وَالضُّحَى فَلَهُ مِنَ التَّوَابِ كَمَنْ أَشْبَعَ جَمِيعَ الْمَسَاكِينِ وَدَهَنَهُمْ وَنَظَّفَهُمْ وَفِي الرَّابِعَةِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثِينَ مَرَّةً غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً مُسْتَقْبَلَةً وَخَمْسِينَ سَنَةً مُسْتَدْبِرَةً؛ وسائل الشريعة، ج ٧، ص ٤٢٧

٣-٤-٣-٣-٤-٥-٤- صلاة العيد

﴿٦٠٧١﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمَ الْفِطْرِ وَخَرَجَ النَّاسُ إِلَى الْجَنَّةِ أَطْلَعَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَيَقُولُ

عِبَادِي لِي صُغْتُمْ وَلِي صَلَّيْتُمْ عُودُوا مَغْفُورًا لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۱۲۱

٥-٣-٣-٤-٥-٤- الصَّلَاةُ فِي يَوْمِ الْأَحَدِ فِي ذِي الْقَعْدَةِ

﴿٦٠٧٢﴾ الرسول ﷺ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُرِيدُ التَّوْبَةَ فَلَنَا كُلُّنَا نُرِيدُ التَّوْبَةَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ ﷺ: اغْتَسِلُوا وَتَوَضَّؤُوا وَصَلُّوا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ وَأَقْرَأُوا فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَالْمُعَوَّدَتَيْنِ مَرَّةً ثُمَّ اسْتَغْفِرُوا سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ اخْتُمُوا بِلَا حَوْلَ وَلَا

قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ؛ مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۳۹۶

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

کرد، از منزلت و کرامت او نزد خدا و عظمت مقامش در پیشگاه ربوبی، از او و از آن‌ها و از تمام خداپرستان در میان شرق و غرب عالم، نمازها و روزه‌هایشان پذیرفته می‌شود و گناهانشان را می‌آمرزد و دعاهایشان مستجاب می‌شود؛ پس از اینکه امر خدا را اطاعت کرده باشند. سوگند به آن که تو را به حق به رسالت مبعوث فرمود، هر کس این نمازها را بخواند و استغفار کند، خداوند نماز و روزه و شب‌زنده‌داری او را می‌پذیرد و او را می‌آمرزد و دعایش را برآورده می‌سازد، زیرا خداوند تبارک و تعالی در کتاب خود فرموده است: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید و آن گاه به‌سوی او روی آورید». و فرمود: «و آنان که چون کار زشت انجام می‌دهند، یا به خویشتن ستم روا می‌دارند، به یاد خدا می‌افتند و از گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند، و کیست جز خدا که گناهان را می‌آمرزد؟ و فرمود: «از خدا آمرزش بخواهید، که به‌راستی خداوند بخشنده و مهربان است». و نیز فرمود: «از او آمرزش بخواه، چراکه او بسیار توبه‌کننده است». این هدیه مخصوص من و امت من است، اعم از زنان و مردان، و به هیچ‌یک از پیامبران پیش از من و به غیر آنان داده نشده است.

﴿۶۰۶۹﴾ هر کس این دو رکعت نماز را شب عید فطر بخواند هیچ گناهی بین او و خدا نمی‌ماند مگر آنکه آن را می‌آمرزد.

۲-۴-۳-۳-۴-۵-۴- روز عید فطر

﴿۶۰۷۰﴾ هر کس در روز عید فطر پس از نماز جماعت چهار رکعت نماز بگزارد و در رکعت اول آن پس از حمد سوره‌ی «اعلی» را تلاوت کند، گویا همه‌ی کتاب‌های آسمانی را که خدای گرامی و بزرگ فروفرستاده تلاوت کرده است و در رکعت دوم پس از حمد سوره‌ی «شمس» را تلاوت کند، دارای پاداش هر آنچه خورشید بر آن پرتو افکنده، می‌باشد و در رکعت سوم سوره‌ی «ضحی» را تلاوت کند، گویا پاداشش آن است که مستمندان را سیر، آراسته و پاکیزه کرده است؛ و در رکعت چهارم سوره‌ی «توحید» را تلاوت کند؛ خداوند گناهان پنجاه سال گذشته و پنجاه سال آینده‌ی او را می‌آمرزد.

۳-۴-۳-۳-۴-۵-۴- نماز عید

﴿۶۰۷۱﴾ هرگاه روز عید فطر شود و مردم برای نماز خارج شوند، خداوند به آن‌ها می‌نگرد و می‌فرماید: «بندگان من؛ برای من روزه گرفتید و نماز خواندید، پس بخشیده‌شده بازگردید».

۵-۳-۳-۴-۵-۴- نماز در یکشنبه‌ی ذی‌القعدة

﴿۶۰۷۲﴾ پیامبر ﷺ فرمود: «ای مردم کدام‌یک از شما می‌خواهد توبه کند؟» گفتیم: «همه‌ی ما ای رسول خدا». فرمود: «غسل کنید و وضو بگیرید و چهار رکعت نماز بخوانید و در هر رکعت یک بار حمد و سه بار توحید و یک بار معوذتین بخوانید و هفتاد بار استغفار کنید و «لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» بگویید».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٠٧٣﴾ الرسول ﷺ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ الْأَحَدِ فِي شَهْرِ ذِي الْقَعْدَةِ فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُرِيدُ التَّوْبَةَ قُلْنَا كُلُّنَا نُرِيدُ التَّوْبَةَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ ﷺ اغْتَسِلُوا وَتَوَضَّؤُوا وَصَلُّوا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ وَأَقْرَأُوا فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً ثُمَّ اسْتَغْفِرُوا سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ اخْتُمُوا بِمَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ثُمَّ قُولُوا يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَذُنُوبَ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ ثُمَّ قَالَ مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ أُمَّتِي فَعَلَ هَذَا إِلَّا نُودِيَ مِنَ السَّمَاءِ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَإِنَّكَ مَقْبُولُ التَّوْبَةِ مَغْفُورُ الذَّنْبِ وَيُنَادِي مَلَكٌ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ أَيُّهَا الْعَبْدُ بُورِكَ عَلَيْكَ وَعَلَى أَهْلِكَ وَذُرِّيَّتِكَ وَيُنَادِي مُنَادٍ آخَرُ أَيُّهَا الْعَبْدُ تَرْضَى خُصَمَاؤُكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيُنَادِي مَلَكٌ آخَرُ أَيُّهَا الْعَبْدُ تَمُوتُ عَلَى الْإِيمَانِ وَلَا يُسَلَبُ مِنْكَ الدِّينُ وَيُفْسَحُ فِي قَبْرِكَ وَيُنَوَّرُ فِيهِ وَيُنَادِي مُنَادٍ آخَرُ أَيُّهَا الْعَبْدُ يَرْضَى آبَاكَ وَإِنْ كَانَا سَاخِطَيْنِ وَغَفِرَ لَأَبَوَيْكَ لَكَ وَذُرِّيَّتِكَ؛

مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٩٦

٤-٥-٣-٣-٦-٤- الصلاة في ذي الحجة

٤-٥-٣-٣-٦-١- أول ليلة

﴿٦٠٧٤﴾ الرسول ﷺ: إِنْ اللَّهُ تَعَالَى لَيْسَ بَتَارِكٍ صَبِيحَةَ أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ أَحَدًا مِمَّنْ

يُصَلِّي إِلَى هَذِهِ الْقِبْلَةِ إِلَّا غَفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٥٦

٤-٥-٣-٣-٦-٢- يوم عرفة

﴿٦٠٧٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى يَوْمَ عَرَفَةَ قَبْلَ أَنْ يَخْرُجَ إِلَى الدُّعَاءِ فِي ذَلِكَ وَيَكُونَ بَارِزًا

تَحْتَ السَّمَاءِ رَكَعَتَيْنِ وَاعْتَرَفَ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِذُنُوبِهِ وَأَقْرَأَ لَهُ بِخَطَايَاهُ نَالَ مَا نَالَ الْوَاقِفُونَ بِعَرَفَةَ مِنَ الْفَوْزِ وَغُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٨٣

٤-٥-٣-٣-٦-٣- يوم المباهلة، اليوم الرابع والعشرون من ذي الحجة

﴿٦٠٧٦﴾ الكاظم عليه السلام: يَوْمُ الْمُبَاهَلَةِ الْيَوْمُ الرَّابِعُ وَالْعِشْرُونَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ تُصَلِّي فِي ذَلِكَ

الْيَوْمِ مَا أَرَدْتَ مِنَ الصَّلَاةِ وَكُلَّمَا صَلَّيْتَ رَكَعَتَيْنِ اسْتَغْفَرْتَ اللَّهَ بِعَقِبِهِمَا سَبْعِينَ مَرَّةً؛

وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٧٢

٤-٥-٣-٣-٧- صلاة يوم النبروز

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۷۳﴾ در روز یکشنبه‌ی ماه ذی‌القعدة رسول خدا ﷺ خارج شد و فرمود: «ای مردم؛ کسی از شما هست که بخواهد توبه کند؟» گفتیم: «همه‌ی ما می‌خواهیم توبه کنیم ای رسول خدا ﷺ». فرمود: «غسل کنید و وضو بگیرید و چهار رکعت نماز بگزارید، و در هر رکعت سوره‌ی حمد را یک مرتبه و توحید را سه مرتبه و معوذتین را سه مرتبه بخوانید، سپس هفتاد مرتبه طلب آمرزش کنید، بعد آن را به «لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم» ختم کنید، سپس بگویید: «ای عزیز و ای آمرزنده، گناهان من و گناهان تمامی مردان و زنان باایمان را ببامرز، گناهان را کسی جز تو نمی‌آمرزد». بنده‌ای از امت من نیست که این عمل را انجام دهد مگر آنکه منادی از آسمان ندا دهد که ای بنده‌ی خدا؛ عمل خود را از سر گیر؛ توبه‌ی تو مقبول و گناهانت آمرزیده شد و فرشته‌ای از زیر عرش ندا می‌دهد که ای بنده؛ بر تو و خانواده‌ی و نسل تو مبارک باد، و منادی دیگری ندا می‌کند: «ای بنده؛ دشمنانت در قیامت از تو راضی می‌شوند». و منادی دیگری ندا می‌کند: «ای بنده؛ تو بر ایمان می‌میری و دین از تو سلب نمی‌شود و قبر برایت گشوده خواهد بود و داخل آن نورانی خواهد شد». و منادی دیگری ندا می‌دهد: «ای بنده؛ پدر و مادرت از تو راضی خواهند شد حتی اگر تا این لحظه خصمناک بوده باشند؛ و به خاطر تو، پدر و مادر و نسل تو آمرزیده خواهند شد».

۶-۳-۳-۴-۵-۴- نماز در ذی‌الحجه

۱-۶-۳-۳-۴-۵-۴- شب اول

﴿۶۰۷۴﴾ خداوند بلندمرتبه در بامداد اولین شب از ماه ذی‌الحجه کسی را که به‌سوی این قبله درود می‌فرستد، رها نمی‌کند مگر آنکه او را ببامرز.

۲-۶-۳-۳-۴-۵-۴- روز عرفه

﴿۶۰۷۵﴾ هرکس روز عرفه قبل از آنکه برای دعا بیرون رود، زیر آسمان دو رکعت نماز بخواند و در برابر خدای عزّ و جلّ به گناهانش اعتراف و به خطاهایش اقرار کند، مانند کسانی که در عرفات به رستگاری می‌رسند، رستگار می‌شود و گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود.

۳-۶-۳-۳-۴-۵-۴- روز مباحله، روز بیست و چهارم ذی‌الحجه

﴿۶۰۷۶﴾ روز مباحله روز بیست و چهارم ذی‌الحجه است، هر نمازی که خواستی، آن روز می‌خوانی و پس از هر دو رکعت هفتاد مرتبه استغفار می‌کنی.

۷-۶-۳-۳-۴-۵-۴- نماز در نوروز

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦٠٧٧﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ النَّيْرُوزِ فَأَغْتَسِلْ وَ الْبَسْ أَنْظِفْ ثِيَابَكَ وَ تَطَيَّبْ بِأَطْيَبِ طَبِيبِكَ وَ تَكُونُ ذَلِكَ الْيَوْمَ صَائِمًا فَإِذَا صَلَّيْتَ النَّوَافِلَ وَ الظُّهْرَ وَ الْعَصْرَ فَصَلِّ بَعْدَ ذَلِكَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ تَقْرَأُ فِي أَوَّلِ كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ عَشْرَ مَرَّاتٍ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ عَشْرَ مَرَّاتٍ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَ فِي الثَّالِثَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ عَشْرَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَ فِي الرَّابِعَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ عَشْرَ مَرَّاتٍ الْمُعَوِّذَتَيْنِ وَ تَسْجُدُ بَعْدَ فَرَغِكَ مِنَ الرُّكَعَاتِ سَجْدَةَ الشُّكْرِ وَ تَدْعُو فِيهَا يُغْفَرُ لَكَ ذُنُوبُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ وسائل الشيعه، ج ٨، ص ١٧٢

٤-٣-٤-٤-٤-٤ أقسام الصلاة، حسب مكان الصلاة

١-٤-٣-٤-٤-٤ الصلاة في مسجد الرسول ﷺ

﴿٦٠٧٨﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ عِبَادِي آمَنَ بِي وَ صَدَّقَ بِي وَ صَلَّى فِي مَسْجِدِي رَكَعَتَيْنِ عَلَى خَلَاءٍ مِنَ النَّاسِ إِلَّا غُفِرَتْ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٤٦، ص ١٥٠

٢-٤-٣-٤-٤-٤ الصلاة في صحراء، فلاة، برار من الأرض

﴿٦٠٧٩﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا فَيَنْدِمُ عَلَيْهِ وَ يَخْرُجُ إِلَى صَحْرَاءٍ فَلَاةٍ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ يَعْتَرِفُ بِهِ وَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الفصول المختارة، ص ٣٣٤

﴿٦٠٨٠﴾ السجاد عليه السلام: مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا فَأَشْفَقَ مِنْهُ فَلْيَسْخُ الْوُضُوءَ ثُمَّ لِيَخْرُجْ إِلَى بَرَارٍ مِنَ الْأَرْضِ حَيْثُ لَا يَرَاهُ أَحَدٌ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبَ كَذَا كَذَا فَإِنَّهُ كَفَّارَةٌ لَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٩٤

﴿٦٠٨١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا فَأَشْفَقَ مِنْهُ فَلْيَسْخُ الْوُضُوءَ ثُمَّ لِيَخْرُجْ إِلَى بَرَارٍ مِنَ الْأَرْضِ حَيْثُ لَا يَرَاهُ أَحَدٌ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبًا كَذَا وَ كَذَا فَإِنَّهُ لَا كَفَّارَةَ لَهُ وَ هَذَا وَ اللَّهُ أَعْلَمُ فِيمَا كَانَ مِنَ الذُّنُوبِ بَيْنَ الْعَبْدِ وَ بَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَأَمَّا التَّبَعَاتُ فَلَا تَوْبَةَ مِنْهَا

إِلَّا بِأَدَائِهَا إِلَى أَهْلِهَا أَوْ عَفْوِهِمْ عَنْهَا؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ١٣٥

٥-٣-٤-٤-٤-٤ أقسام الصلاة: (صلاة المغفرة، صلاة الطواف، صلاة الاستسقاء، و ...)

٣-٤-٣-٤-٤-٤ صلاة المغفرة

١-٤-٣-٤-٤-٤ ركعتان

﴿٦٠٨٢﴾ الرسول ﷺ: إِذَا رَأَيْتَ فِي مَعَاشِكَ ضَيِّقًا وَ فِي أَمْرِكَ تَيْبَاتًا فَأَنْزِلْ حَاجَتَكَ بِاللَّهِ تَعَالَى وَ جَلَّ وَ لَا تَدْعُ صَلَاةَ الْاسْتِغْفَارِ وَ هِيَ رَكَعَتَانِ تَفْتَحُ الصَّلَاةَ وَ تَقْرَأُ الْحَمْدَ وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ مَرَّةً وَاحِدَةً فِي كُلِّ رَكَعَةٍ ثُمَّ تَقُولُ بَعْدَ الْقِرَاءَةِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً ثُمَّ تَرْمِجُ فَتَقُولُهَا عَشْرًا هَيْئَةً صَلَاةٍ جَعَفَرٍ يُصَلِّحُ اللَّهُ لَكَ شَأْنَكَ كُلَّهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٠٦

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦٠٨٣﴾ الصادق عليه السلام: رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ دَاوُدَ بْنِ كَثِيرٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى سَيِّدِي أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ عليه السلام فَرَأَيْتُهُ يُصَلِّي ثُمَّ رَأَيْتُهُ قَنَتَ فِي الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فِي قِيَامِهِ وَرُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ ثُمَّ أَقْبَلَ بِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ عَلَى اللَّهِ ثُمَّ قَالَ يَا دَاوُدُ هِيَ رُكْعَتَانِ وَاللَّهُ لَأُصَلِّيَهُمَا أَحَدُ فَيَرَى النَّارَ بَعْنِيهِ بَعْدَ مَا يَأْتِي فِيهِمَا مَا أَتَيْتُ فَلَمْ أَبْرَحْ مِنْ مَكَانِي حَتَّى عَلَّمَنِي قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ دَاوُدَ فَعَلَّمَنِي يَا أَبَهَ كَمَا عَلَّمَكَ قَالَ إِنِّي لَأَشْفُقُ عَلَيْكَ أَنْ تُضَيِّعَ قُلْتُ كُلًّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ قَالَ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ قَبْلَ أَنْ تَزُولَ الشَّمْسُ فَصَلَّيهَا وَاقْرَأْ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَفِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَتَسْتَغْنِيهِمَا بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ فَإِذَا فَرَغْتَ مِنْ قِرَاءَةِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فِي الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فَارْفَعْ يَدَيْكَ قَبْلَ أَنْ تَرْمِكَ وَقُلْ إِلَهِي إِلَهِي أَسْأَلُكَ رَاغِبًا وَأَقْصِدُكَ سَائِلًا وَاقْفَا بَيْنَ يَدَيْكَ مُتَضَرِّعًا إِلَيْكَ إِنْ أَقْنَطَنِي ذُنُوبِي نَشْطَنِي عَفْوُكَ وَإِنْ أَسْكَنَنِي عَمَلِي أَنْطَقَنِي صَفْحُكَ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآهِلِ بَيْتِهِ فَاسْأَلُكَ الْعَفْوَ الْعَفْوَ ثُمَّ تَرْمِكَ وَتَفَرِّغْ مِنْ تَسْبِيحِكَ وَقُلْ هَذَا وَفُوفُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ يَا رَبِّ أَدْعُوكَ مُتَضَرِّعًا وَرَاكِعًا مُتَقَرِّبًا إِلَيْكَ بِالذَّلَّةِ خَاشِعًا فَلَسْتُ بِأَوَّلَ مُنْطِقٍ مِنْ حِشْمَةٍ مُتَذَلِّلًا أَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مَوْلَايَ أَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ مَوْلَايَ فَإِذَا سَجَدْتَ فَانْبَسِطْ يَدَيْكَ كَطَالِبٍ حَاجَةٍ وَقُلْ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ رَبِّ هَذِهِ يَدَايَ مَبْسُوطَتَانِ بَيْنَ يَدَيْكَ هَذِهِ جَوَامِعُ بَدَنِي خَاضِعَةٌ بِفَنَائِكَ وَهَذِهِ أَسْبَابِي مُجْتَمِعَةٌ لِعِبَادَتِكَ لَا أَدْرِي بِأَيِّ نِعْمَاتِكَ أَقْلِبُ وَلَا يَأْتِيهَا أَقْصِدُ لِعِبَادَتِكَ أَلَمْ سَأَلْتُكَ أَمْ الرِّغْبَةُ إِلَيْكَ فَأَمَّا قَلْبِي خَشْيَةٌ مِنْكَ وَاجْعَلْنِي فِي كُلِّ حَالَتِي لَكَ قَصْدِي أَنْتَ سَيِّدِي فِي كُلِّ مَكَانٍ وَإِنْ حَجَبْتَ عَنْكَ أَعْيُنُ النََّاظِرِينَ إِلَيْكَ أَسْأَلُكَ بِكَ إِذْ جَعَلْتَ فِيَّ طَمَعًا فَيُكَلِّمُكَ لِعَفْوِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَرْحَمَ مَنْ يَسْأَلُكَ وَهُوَ مَنْ قَدْ عَلِمْتَ بِكَمَالِ غُيُوبِهِ وَذُنُوبِهِ لَمْ يَبْسُطْ إِلَيْكَ يَدَهُ إِلَّا نِقَّةً بِكَ وَلَا لِسَانَهُ إِلَّا فَرَحًا بِكَ فَارْحَمْ مَنْ كَثُرَ ذَنْبُهُ عَلَى قَلْتِهِ وَقَلَّتْ ذُنُوبُهُ فِي سَعَةِ عَفْوِكَ وَجَرَّأَنِي جُرْمِي وَذَنْبِي بِمَا جَعَلْتَ مِنْ طَمَعٍ إِذَا تَبَسَّ الْغُرُورُ الْجَهْلُ مِنْ فَضْلِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَسْأَلُكَ لِإِخْوَانِي فِيكَ الْعَفْوَ الْعَفْوَ ثُمَّ تَجَلَّسْتُ ثُمَّ تَسْجُدُ الثَّانِيَةَ وَقُلْ يَا مَنْ هَدَانِي إِلَيْهِ وَدَلَّنِي حَقِيقَةَ الْوُجُودِ عَلَيْهِ وَسَاقَنِي مِنَ الْحَيَرَةِ إِلَى مَعْرِفَتِهِ وَبَصَّرَنِي رُشْدِي بِرَأْفَتِهِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَقْبَلْنِي عَبْدًا وَلَا تَذَرْنِي فَرْدًا أَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۸۳﴾ داودبن کثیر از پدرش نقل می‌کند: نزد آقایم امام صادق علیه السلام رفتم و دیدم که نماز می‌خواند و سپس دیدم که در رکعت دوم در قیام و رکوع و سجودش خضوع داشت و با تمام وجود متوجه خدا بود؛ ای داود؛ این نماز دو رکعت است به خدا سوگند! اگر کسی آن را به جا نیاورد، جهنم را بعد از آن با چشمش می‌بیند. و قبل از آنکه از جایم برخیزم آن را به من آموختند. گفتم: «پدر جان؛ همان‌گونه که حضرت به شما آموختند شما نیز به من بیاموزید». داود گفت: «می‌ترسم که به آن توجه نکنی». گفتم: «ان شاءالله که هرگز این چنین نخواهد شد». گفت: «روز جمعه قبل از اینکه خورشید از وسط آسمان رو به پایین رود، این دو رکعت را بخوان، در رکعت اول حمد و قدر و در رکعت دوم حمد و توحید را بخوان و این دو رکعت را با سوره‌ی حمد آغاز کن و چون از خواندن توحید در رکعت دوم فارغ شدی، قبل از رکوع دو دستت را بلند کن و بگو: خدایا؛ خدایا؛ خدایا؛ مشتاقانه از تو درخواست می‌کنم و درخواست‌کننده به تو توجه کرده‌ام و مقابلت ایستاده‌ام و به درگاهت نیایش می‌کنم، زیرا که اگر گناهانم مرا ناامید کند عفو تو به من نشاط دهد و اگر عملم مرا ساکت کند بخشش تو مرا به سخن آورد. پس بر محمد و اهل بیتش درود فرست که من از تو عفو می‌خواهم، عفو». سپس رکوع می‌کنی و از تسبیح فارغ می‌شوی و می‌گویی: «این جایگاه کسی است که به تو پناهنده شده است. پروردگارا؛ تو را با زاری می‌خوانم و رکوع می‌کنم و سر فرود می‌آورم و با ذلت درحالی که فروتن هستم به درگاهت تقرب می‌جویم که من اولین کسی نیستم که در برابر بزرگی تو زبانش به خواری باز شده‌است. ای مولای من؛ تو نزد من دوست‌داشتنی‌ترین هستی، مولای من تو نزد من دوست‌داشتنی‌ترین هستی. پس چون سجده کردی دستانت را مانند کسی که درخواستی دارد دراز کن و بگو: پاک و منزّه است پروردگار بلندمرتبه‌ی من و من به ستایش او مشغولم. پروردگارا؛ این دستان من است که در برابر تو دراز شده است، این تمامی بدن من است که به درگاهت فروتنانه آمده‌است و این همه‌ی وجودم است که برای عبادت تو آمده است، نمی‌دانم به کدام نعمت رو آورم و برای کدامشان قصد عبادت کنم. برای درخواست از تو یا برای اشتیاق به درگاهت. قلبم را پر از بیم خود کن و در همه‌ی حالاتم نیتم را سوی خودت کن. آقای من! تو همه‌جا هستی هرچند چشم بینندگان تو از دیدنت در حجاب باشد. همان‌گونه که در من برای عفو طمع گذارده‌ای از تو می‌خواهم که بر محمد و خاندانش درود فرستی و بر درخواست‌کننده‌ی از تو رحم کنی که او همان کسی است که تو، به همه‌ی عیب‌ها و گناهانش آگاهی و دستش را جز از سر اعتماد به تو در برابر دراز نکرده و زبانش را جز برای گشایش از جانب تو نگشوده است؛ پس رحم کن بر کسی که به نسبت وجود ناچیزش گناهانش زیاد است و در برابر وسعت عفو تو گناهانش کم است؛ و آن‌گاه که فریب‌خورده‌ی نادان ناامید شود، جرم و گناه را بر طمعی که تو در من برای دریافت فضل و بخشش قرار دادی، می‌کشانند. [از تو می‌خواهم] بر محمد و خاندانش درود فرستی و بر برادرانم که در راه تو با آن‌ها برادر شده‌ام عفو کنی، عفو. سپس می‌نشینی و دوبار سجده می‌کنی و

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

مَوْلَايَ أَنْتَ أَحَبُّ إِلَيَّ يَا مَوْلَايَ ثُمَّ قَالَ دَاوُدُ وَاللَّهِ لَقَدْ حَلَفَ لِي عَلَيْهِمَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عليه السلام وَهُوَ تَجَاهَ الْقِبْلَةِ أَنَّهُ لَا يَنْصَرِفُ أَحَدٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيِ رَبِّهِ تَعَالَى إِلَّا مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٦٩

﴿٦٠٨٤﴾ الرسول ﷺ: رَكَعَتَانِ مَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ يَقْرَأُ فِي الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ مِائَةَ مَرَّةٍ وَفِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِذَا فَرَغَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ الدعوات، ص ٩٧

﴿٦٠٨٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ وَلَمْ يُحَدِّثْ نَفْسَهُ فِيهِمَا بِشَيْءٍ مِنْ أُمُورِ الدُّنْيَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٩٨

﴿٦٠٨٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ يَعْلَمُ مَا يَقُولُ فِيهِمَا انْصَرَفَ وَلَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ ذَنْبٌ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٤٧٥

﴿٦٠٨٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى رَكَعَتَيْنِ يَعْلَمُ مَا يَقُولُ فِيهِمَا انْصَرَفَ وَلَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ذَنْبٌ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨١، ص ٢٤٠

٢-٣-٤-٥-٦-٧-٨-٩-١٠-١١-١٢-١٣-١٤-١٥-١٦-١٧-١٨-١٩-٢٠-٢١-٢٢-٢٣-٢٤-٢٥-٢٦-٢٧-٢٨-٢٩-٣٠-٣١-٣٢-٣٣-٣٤-٣٥-٣٦-٣٧-٣٨-٣٩-٤٠-٤١-٤٢-٤٣-٤٤-٤٥-٤٦-٤٧-٤٨-٤٩-٥٠-٥١-٥٢-٥٣-٥٤-٥٥-٥٦-٥٧-٥٨-٥٩-٦٠-٦١-٦٢-٦٣-٦٤-٦٥-٦٦-٦٧-٦٨-٦٩-٧٠-٧١-٧٢-٧٣-٧٤-٧٥-٧٦-٧٧-٧٨-٧٩-٨٠-٨١-٨٢-٨٣-٨٤-٨٥-٨٦-٨٧-٨٨-٨٩-٩٠-٩١-٩٢-٩٣-٩٤-٩٥-٩٦-٩٧-٩٨-٩٩-١٠٠-١٠١-١٠٢-١٠٣-١٠٤-١٠٥-١٠٦-١٠٧-١٠٨-١٠٩-١١٠-١١١-١١٢-١١٣-١١٤-١١٥-١١٦-١١٧-١١٨-١١٩-١٢٠-١٢١-١٢٢-١٢٣-١٢٤-١٢٥-١٢٦-١٢٧-١٢٨-١٢٩-١٣٠-١٣١-١٣٢-١٣٣-١٣٤-١٣٥-١٣٦-١٣٧-١٣٨-١٣٩-١٤٠-١٤١-١٤٢-١٤٣-١٤٤-١٤٥-١٤٦-١٤٧-١٤٨-١٤٩-١٥٠-١٥١-١٥٢-١٥٣-١٥٤-١٥٥-١٥٦-١٥٧-١٥٨-١٥٩-١٦٠-١٦١-١٦٢-١٦٣-١٦٤-١٦٥-١٦٦-١٦٧-١٦٨-١٦٩-١٧٠-١٧١-١٧٢-١٧٣-١٧٤-١٧٥-١٧٦-١٧٧-١٧٨-١٧٩-١٨٠-١٨١-١٨٢-١٨٣-١٨٤-١٨٥-١٨٦-١٨٧-١٨٨-١٨٩-١٩٠-١٩١-١٩٢-١٩٣-١٩٤-١٩٥-١٩٦-١٩٧-١٩٨-١٩٩-٢٠٠-٢٠١-٢٠٢-٢٠٣-٢٠٤-٢٠٥-٢٠٦-٢٠٧-٢٠٨-٢٠٩-٢١٠-٢١١-٢١٢-٢١٣-٢١٤-٢١٥-٢١٦-٢١٧-٢١٨-٢١٩-٢٢٠-٢٢١-٢٢٢-٢٢٣-٢٢٤-٢٢٥-٢٢٦-٢٢٧-٢٢٨-٢٢٩-٢٣٠-٢٣١-٢٣٢-٢٣٣-٢٣٤-٢٣٥-٢٣٦-٢٣٧-٢٣٨-٢٣٩-٢٤٠-٢٤١-٢٤٢-٢٤٣-٢٤٤-٢٤٥-٢٤٦-٢٤٧-٢٤٨-٢٤٩-٢٥٠-٢٥١-٢٥٢-٢٥٣-٢٥٤-٢٥٥-٢٥٦-٢٥٧-٢٥٨-٢٥٩-٢٦٠-٢٦١-٢٦٢-٢٦٣-٢٦٤-٢٦٥-٢٦٦-٢٦٧-٢٦٨-٢٦٩-٢٧٠-٢٧١-٢٧٢-٢٧٣-٢٧٤-٢٧٥-٢٧٦-٢٧٧-٢٧٨-٢٧٩-٢٨٠-٢٨١-٢٨٢-٢٨٣-٢٨٤-٢٨٥-٢٨٦-٢٨٧-٢٨٨-٢٨٩-٢٩٠-٢٩١-٢٩٢-٢٩٣-٢٩٤-٢٩٥-٢٩٦-٢٩٧-٢٩٨-٢٩٩-٣٠٠-٣٠١-٣٠٢-٣٠٣-٣٠٤-٣٠٥-٣٠٦-٣٠٧-٣٠٨-٣٠٩-٣١٠-٣١١-٣١٢-٣١٣-٣١٤-٣١٥-٣١٦-٣١٧-٣١٨-٣١٩-٣٢٠-٣٢١-٣٢٢-٣٢٣-٣٢٤-٣٢٥-٣٢٦-٣٢٧-٣٢٨-٣٢٩-٣٣٠-٣٣١-٣٣٢-٣٣٣-٣٣٤-٣٣٥-٣٣٦-٣٣٧-٣٣٨-٣٣٩-٣٤٠-٣٤١-٣٤٢-٣٤٣-٣٤٤-٣٤٥-٣٤٦-٣٤٧-٣٤٨-٣٤٩-٣٥٠-٣٥١-٣٥٢-٣٥٣-٣٥٤-٣٥٥-٣٥٦-٣٥٧-٣٥٨-٣٥٩-٣٦٠-٣٦١-٣٦٢-٣٦٣-٣٦٤-٣٦٥-٣٦٦-٣٦٧-٣٦٨-٣٦٩-٣٧٠-٣٧١-٣٧٢-٣٧٣-٣٧٤-٣٧٥-٣٧٦-٣٧٧-٣٧٨-٣٧٩-٣٨٠-٣٨١-٣٨٢-٣٨٣-٣٨٤-٣٨٥-٣٨٦-٣٨٧-٣٨٨-٣٨٩-٣٩٠-٣٩١-٣٩٢-٣٩٣-٣٩٤-٣٩٥-٣٩٦-٣٩٧-٣٩٨-٣٩٩-٤٠٠-٤٠١-٤٠٢-٤٠٣-٤٠٤-٤٠٥-٤٠٦-٤٠٧-٤٠٨-٤٠٩-٤١٠-٤١١-٤١٢-٤١٣-٤١٤-٤١٥-٤١٦-٤١٧-٤١٨-٤١٩-٤٢٠-٤٢١-٤٢٢-٤٢٣-٤٢٤-٤٢٥-٤٢٦-٤٢٧-٤٢٨-٤٢٩-٤٣٠-٤٣١-٤٣٢-٤٣٣-٤٣٤-٤٣٥-٤٣٦-٤٣٧-٤٣٨-٤٣٩-٤٤٠-٤٤١-٤٤٢-٤٤٣-٤٤٤-٤٤٥-٤٤٦-٤٤٧-٤٤٨-٤٤٩-٤٥٠-٤٥١-٤٥٢-٤٥٣-٤٥٤-٤٥٥-٤٥٦-٤٥٧-٤٥٨-٤٥٩-٤٦٠-٤٦١-٤٦٢-٤٦٣-٤٦٤-٤٦٥-٤٦٦-٤٦٧-٤٦٨-٤٦٩-٤٧٠-٤٧١-٤٧٢-٤٧٣-٤٧٤-٤٧٥-٤٧٦-٤٧٧-٤٧٨-٤٧٩-٤٨٠-٤٨١-٤٨٢-٤٨٣-٤٨٤-٤٨٥-٤٨٦-٤٨٧-٤٨٨-٤٨٩-٤٩٠-٤٩١-٤٩٢-٤٩٣-٤٩٤-٤٩٥-٤٩٦-٤٩٧-٤٩٨-٤٩٩-٥٠٠-٥٠١-٥٠٢-٥٠٣-٥٠٤-٥٠٥-٥٠٦-٥٠٧-٥٠٨-٥٠٩-٥١٠-٥١١-٥١٢-٥١٣-٥١٤-٥١٥-٥١٦-٥١٧-٥١٨-٥١٩-٥٢٠-٥٢١-٥٢٢-٥٢٣-٥٢٤-٥٢٥-٥٢٦-٥٢٧-٥٢٨-٥٢٩-٥٣٠-٥٣١-٥٣٢-٥٣٣-٥٣٤-٥٣٥-٥٣٦-٥٣٧-٥٣٨-٥٣٩-٥٤٠-٥٤١-٥٤٢-٥٤٣-٥٤٤-٥٤٥-٥٤٦-٥٤٧-٥٤٨-٥٤٩-٥٥٠-٥٥١-٥٥٢-٥٥٣-٥٥٤-٥٥٥-٥٥٦-٥٥٧-٥٥٨-٥٥٩-٥٦٠-٥٦١-٥٦٢-٥٦٣-٥٦٤-٥٦٥-٥٦٦-٥٦٧-٥٦٨-٥٦٩-٥٧٠-٥٧١-٥٧٢-٥٧٣-٥٧٤-٥٧٥-٥٧٦-٥٧٧-٥٧٨-٥٧٩-٥٨٠-٥٨١-٥٨٢-٥٨٣-٥٨٤-٥٨٥-٥٨٦-٥٨٧-٥٨٨-٥٨٩-٥٩٠-٥٩١-٥٩٢-٥٩٣-٥٩٤-٥٩٥-٥٩٦-٥٩٧-٥٩٨-٥٩٩-٦٠٠-٦٠١-٦٠٢-٦٠٣-٦٠٤-٦٠٥-٦٠٦-٦٠٧-٦٠٨-٦٠٩-٦١٠-٦١١-٦١٢-٦١٣-٦١٤-٦١٥-٦١٦-٦١٧-٦١٨-٦١٩-٦٢٠-٦٢١-٦٢٢-٦٢٣-٦٢٤-٦٢٥-٦٢٦-٦٢٧-٦٢٨-٦٢٩-٦٣٠-٦٣١-٦٣٢-٦٣٣-٦٣٤-٦٣٥-٦٣٦-٦٣٧-٦٣٨-٦٣٩-٦٤٠-٦٤١-٦٤٢-٦٤٣-٦٤٤-٦٤٥-٦٤٦-٦٤٧-٦٤٨-٦٤٩-٦٥٠-٦٥١-٦٥٢-٦٥٣-٦٥٤-٦٥٥-٦٥٦-٦٥٧-٦٥٨-٦٥٩-٦٦٠-٦٦١-٦٦٢-٦٦٣-٦٦٤-٦٦٥-٦٦٦-٦٦٧-٦٦٨-٦٦٩-٦٧٠-٦٧١-٦٧٢-٦٧٣-٦٧٤-٦٧٥-٦٧٦-٦٧٧-٦٧٨-٦٧٩-٦٨٠-٦٨١-٦٨٢-٦٨٣-٦٨٤-٦٨٥-٦٨٦-٦٨٧-٦٨٨-٦٨٩-٦٩٠-٦٩١-٦٩٢-٦٩٣-٦٩٤-٦٩٥-٦٩٦-٦٩٧-٦٩٨-٦٩٩-٧٠٠-٧٠١-٧٠٢-٧٠٣-٧٠٤-٧٠٥-٧٠٦-٧٠٧-٧٠٨-٧٠٩-٧١٠-٧١١-٧١٢-٧١٣-٧١٤-٧١٥-٧١٦-٧١٧-٧١٨-٧١٩-٧٢٠-٧٢١-٧٢٢-٧٢٣-٧٢٤-٧٢٥-٧٢٦-٧٢٧-٧٢٨-٧٢٩-٧٣٠-٧٣١-٧٣٢-٧٣٣-٧٣٤-٧٣٥-٧٣٦-٧٣٧-٧٣٨-٧٣٩-٧٤٠-٧٤١-٧٤٢-٧٤٣-٧٤٤-٧٤٥-٧٤٦-٧٤٧-٧٤٨-٧٤٩-٧٥٠-٧٥١-٧٥٢-٧٥٣-٧٥٤-٧٥٥-٧٥٦-٧٥٧-٧٥٨-٧٥٩-٧٦٠-٧٦١-٧٦٢-٧٦٣-٧٦٤-٧٦٥-٧٦٦-٧٦٧-٧٦٨-٧٦٩-٧٧٠-٧٧١-٧٧٢-٧٧٣-٧٧٤-٧٧٥-٧٧٦-٧٧٧-٧٧٨-٧٧٩-٧٨٠-٧٨١-٧٨٢-٧٨٣-٧٨٤-٧٨٥-٧٨٦-٧٨٧-٧٨٨-٧٨٩-٧٩٠-٧٩١-٧٩٢-٧٩٣-٧٩٤-٧٩٥-٧٩٦-٧٩٧-٧٩٨-٧٩٩-٨٠٠-٨٠١-٨٠٢-٨٠٣-٨٠٤-٨٠٥-٨٠٦-٨٠٧-٨٠٨-٨٠٩-٨١٠-٨١١-٨١٢-٨١٣-٨١٤-٨١٥-٨١٦-٨١٧-٨١٨-٨١٩-٨٢٠-٨٢١-٨٢٢-٨٢٣-٨٢٤-٨٢٥-٨٢٦-٨٢٧-٨٢٨-٨٢٩-٨٣٠-٨٣١-٨٣٢-٨٣٣-٨٣٤-٨٣٥-٨٣٦-٨٣٧-٨٣٨-٨٣٩-٨٤٠-٨٤١-٨٤٢-٨٤٣-٨٤٤-٨٤٥-٨٤٦-٨٤٧-٨٤٨-٨٤٩-٨٥٠-٨٥١-٨٥٢-٨٥٣-٨٥٤-٨٥٥-٨٥٦-٨٥٧-٨٥٨-٨٥٩-٨٦٠-٨٦١-٨٦٢-٨٦٣-٨٦٤-٨٦٥-٨٦٦-٨٦٧-٨٦٨-٨٦٩-٨٧٠-٨٧١-٨٧٢-٨٧٣-٨٧٤-٨٧٥-٨٧٦-٨٧٧-٨٧٨-٨٧٩-٨٨٠-٨٨١-٨٨٢-٨٨٣-٨٨٤-٨٨٥-٨٨٦-٨٨٧-٨٨٨-٨٨٩-٨٩٠-٨٩١-٨٩٢-٨٩٣-٨٩٤-٨٩٥-٨٩٦-٨٩٧-٨٩٨-٨٩٩-٩٠٠-٩٠١-٩٠٢-٩٠٣-٩٠٤-٩٠٥-٩٠٦-٩٠٧-٩٠٨-٩٠٩-٩١٠-٩١١-٩١٢-٩١٣-٩١٤-٩١٥-٩١٦-٩١٧-٩١٨-٩١٩-٩٢٠-٩٢١-٩٢٢-٩٢٣-٩٢٤-٩٢٥-٩٢٦-٩٢٧-٩٢٨-٩٢٩-٩٣٠-٩٣١-٩٣٢-٩٣٣-٩٣٤-٩٣٥-٩٣٦-٩٣٧-٩٣٨-٩٣٩-٩٤٠-٩٤١-٩٤٢-٩٤٣-٩٤٤-٩٤٥-٩٤٦-٩٤٧-٩٤٨-٩٤٩-٩٥٠-٩٥١-٩٥٢-٩٥٣-٩٥٤-٩٥٥-٩٥٦-٩٥٧-٩٥٨-٩٥٩-٩٦٠-٩٦١-٩٦٢-٩٦٣-٩٦٤-٩٦٥-٩٦٦-٩٦٧-٩٦٨-٩٦٩-٩٧٠-٩٧١-٩٧٢-٩٧٣-٩٧٤-٩٧٥-٩٧٦-٩٧٧-٩٧٨-٩٧٩-٩٨٠-٩٨١-٩٨٢-٩٨٣-٩٨٤-٩٨٥-٩٨٦-٩٨٧-٩٨٨-٩٨٩-٩٩٠-٩٩١-٩٩٢-٩٩٣-٩٩٤-٩٩٥-٩٩٦-٩٩٧-٩٩٨-٩٩٩-١٠٠٠-١٠٠١-١٠٠٢-١٠٠٣-١٠٠٤-١٠٠٥-١٠٠٦-١٠٠٧-١٠٠٨-١٠٠٩-١٠١٠-١٠١١-١٠١٢-١٠١٣-١٠١٤-١٠١٥-١٠١٦-١٠١٧-١٠١٨-١٠١٩-١٠٢٠-١٠٢١-١٠٢٢-١٠٢٣-١٠٢٤-١٠٢٥-١٠٢٦-١٠٢٧-١٠٢٨-١٠٢٩-١٠٣٠-١٠٣١-١٠٣٢-١٠٣٣-١٠٣٤-١٠٣٥-١٠٣٦-١٠٣٧-١٠٣٨-١٠٣٩-١٠٤٠-١٠٤١-١٠٤٢-١٠٤٣-١٠٤٤-١٠٤٥-١٠٤٦-١٠٤٧-١٠٤٨-١٠٤٩-١٠٥٠-١٠٥١-١٠٥٢-١٠٥٣-١٠٥٤-١٠٥٥-١٠٥٦-١٠٥٧-١٠٥٨-١٠٥٩-١٠٦٠-١٠٦١-١٠٦٢-١٠٦٣-١٠٦٤-١٠٦٥-١٠٦٦-١٠٦٧-١٠٦٨-١٠٦٩-١٠٧٠-١٠٧١-١٠٧٢-١٠٧٣-١٠٧٤-١٠٧٥-١٠٧٦-١٠٧٧-١٠٧٨-١٠٧٩-١٠٨٠-١٠٨١-١٠٨٢-١٠٨٣-١٠٨٤-١٠٨٥-١٠٨٦-١٠٨٧-١٠٨٨-١٠٨٩-١٠٩٠-١٠٩١-١٠٩٢-١٠٩٣-١٠٩٤-١٠٩٥-١٠٩٦-١٠٩٧-١٠٩٨-١٠٩٩-١١٠٠-١١٠١-١١٠٢-١١٠٣-١١٠٤-١١٠٥-١١٠٦-١١٠٧-١١٠٨-١١٠٩-١١١٠-١١١١-١١١٢-١١١٣-١١١٤-١١١٥-١١١٦-١١١٧-١١١٨-١١١٩-١١٢٠-١١٢١-١١٢٢-١١٢٣-١١٢٤-١١٢٥-١١٢٦-١١٢٧-١١٢٨-١١٢٩-١١٣٠-١١٣١-١١٣٢-١١٣٣-١١٣٤-١١٣٥-١١٣٦-١١٣٧-١١٣٨-١١٣٩-١١٤٠-١١٤١-١١٤٢-١١٤٣-١١٤٤-١١٤٥-١١٤٦-١١٤٧-١١٤٨-١١٤٩-١١٥٠-١١٥١-١١٥٢-١١٥٣-١١٥٤-١١٥٥-١١٥٦-١١٥٧-١١٥٨-١١٥٩-١١٦٠-١١٦١-١١٦٢-١١٦٣-١١٦٤-١١٦٥-١١٦٦-١١٦٧-١١٦٨-١١٦٩-١١٧٠-١١٧١-١١٧٢-١١٧٣-١١٧٤-١١٧٥-١١٧٦-١١٧٧-١١٧٨-١١٧٩-١١٨٠-١١٨١-١١٨٢-١١٨٣-١١٨٤-١١٨٥-١١٨٦-١١٨٧-١١٨٨-١١٨٩-١١٩٠-١١٩١-١١٩٢-١١٩٣-١١٩٤-١١٩٥-١١٩٦-١١٩٧-١١٩٨-١١٩٩-١٢٠٠-١٢٠١-١٢٠٢-١٢٠٣-١٢٠٤-١٢٠٥-١٢٠٦-١٢٠٧-١٢٠٨-١٢٠٩-١٢١٠-١٢١١-١٢١٢-١٢١٣-١٢١٤-١٢١٥-١٢١٦-١٢١٧-١٢١٨-١٢١٩-١٢٢٠-١٢٢١-١٢٢٢-١٢٢٣-١٢٢٤-١٢٢٥-١٢٢٦-١٢٢٧-١٢٢٨-١٢٢٩-١٢٣٠-١٢٣١-١٢٣٢-١٢٣٣-١٢٣٤-١٢٣٥-١٢٣٦-١٢٣٧-١٢٣٨-١٢٣٩-١٢٤٠-١٢٤١-١٢٤٢-١٢٤٣-١٢٤٤-١٢٤٥-١٢٤٦-١٢٤٧-١٢٤٨-١٢٤٩-١٢٥٠-١٢٥١-١٢٥٢-١٢٥٣-١٢٥٤-١٢٥٥-١٢٥٦-١٢٥٧-١٢٥٨-١٢٥٩-١٢٦٠-١٢٦١-١٢٦٢-١٢٦٣-١٢٦٤-١٢٦٥-١٢٦٦-١٢٦٧-١٢٦٨-١٢٦٩-١٢٧٠-١٢٧١-١٢٧٢-١٢٧٣-١٢٧٤-١٢٧٥-١٢٧٦-١٢٧٧-١٢٧٨-١٢٧٩-١٢٨٠-١٢٨١-١٢٨٢-١٢٨٣-١٢٨٤-١٢٨٥-١٢٨٦-١٢٨٧-١٢٨٨-١٢٨٩-١٢٩٠-١٢٩١-١٢٩٢-١٢٩٣-١٢٩٤-١٢٩٥-١٢٩٦-١٢٩٧-١٢٩٨-١٢٩٩-١٣٠٠-١٣٠١-١٣٠٢-١٣٠٣-١٣٠٤-١٣٠٥-١٣٠٦-١٣٠٧-١٣٠٨-١٣٠٩-١٣١٠-١٣١١-١٣١٢-١٣١٣-١٣١٤-١٣١٥-١٣١٦-١٣١٧-١٣١٨-١٣١٩-١٣٢٠-١٣٢١-١٣٢٢-١٣٢٣-١٣٢٤-١٣٢٥-١٣٢٦-١٣٢٧-١٣٢٨-١٣٢٩-١٣٣٠-١٣٣١-١٣٣٢-١٣٣٣-١٣٣٤-١٣٣٥-١٣٣٦-١٣٣٧-١٣٣٨-١٣٣٩-١٣٤٠-١٣٤١-١٣٤٢-١٣٤٣-١٣٤٤-١٣٤٥-١٣٤٦-١٣٤٧-١٣٤٨-١٣٤٩-١٣٥٠-١٣٥١-١٣٥٢-١٣٥٣-١٣٥٤-١٣٥٥-١٣٥٦-١٣٥٧-١٣٥٨-١٣٥٩-١٣٦٠-١٣٦١-١٣٦٢-١٣٦٣-١٣٦٤-١٣٦٥-١٣٦٦-١٣٦٧-١٣٦٨-١٣٦٩-١٣٧٠-١٣٧١-١٣٧٢-١٣٧٣-١٣٧٤-١٣٧٥-١٣٧٦-١٣٧٧-١٣٧٨-١٣٧٩-١٣٨٠-١٣٨١-١٣٨٢-١٣٨٣-١٣٨٤-١٣٨٥-١٣٨٦-١٣٨٧-١٣٨٨-١٣٨٩-١٣٩٠-١٣٩١-١٣٩٢-١٣٩٣-١٣٩٤-١٣٩٥-١٣٩٦-١٣٩٧-١٣٩٨-١٣٩٩-١٤٠٠-١٤٠١-١٤٠٢-١٤٠٣-١٤٠٤-١٤٠٥-١٤٠٦-١٤٠٧-١٤٠٨-١٤٠٩-١٤١٠-١٤١١-١٤١٢-١٤١٣-١٤١٤-١٤١٥-١٤١٦-١٤١٧-١٤١٨-١٤١٩-١٤٢٠-١٤٢١-١٤٢٢-١٤٢٣-١٤٢٤-١٤٢٥-١٤٢٦-١٤٢٧-١٤٢٨-١٤٢٩-١٤٣٠-١٤٣١-١٤٣٢-١٤٣٣-١٤٣٤-١٤٣٥-١٤٣٦-١٤٣٧-١٤٣٨-١٤٣٩-١٤٤٠-١٤٤١-١٤٤٢-١٤٤٣-١٤٤٤-١٤٤٥-١٤٤٦-١٤٤٧-١٤٤٨-١٤٤٩-١٤٥٠-١٤٥١-١٤٥٢-١٤٥٣-١٤٥٤-١٤٥٥-١٤٥٦-١٤٥٧-١٤٥٨-١٤٥٩-١٤٦٠-١٤٦١-١٤٦٢-١٤٦٣-١٤٦٤-١٤٦٥-١٤٦٦-١٤٦٧-١٤٦٨-١٤٦٩-١٤٧٠-١٤٧١-١٤٧٢-١٤٧٣-١٤٧٤-١٤٧٥-١٤٧٦-١٤٧٧-١٤٧٨-١٤٧٩-١٤٨٠-١٤٨١-١٤٨٢-١٤٨٣-١٤٨٤-١٤٨٥-١٤٨٦-١٤٨٧-١٤٨٨-١٤٨٩-١٤٩٠-١٤٩١-١٤٩٢-١٤٩٣-١٤٩٤-١٤٩٥-١٤٩٦-١٤٩٧-١٤٩٨-١٤٩٩-١٥٠٠-١٥٠١-١٥٠٢-١٥٠٣-١٥٠٤-١٥٠٥-١٥٠٦-١٥٠٧-١٥٠٨-١٥٠٩-١٥١٠-١٥١١-١٥١٢-١٥١٣-١٥١٤-١٥١٥-١٥١٦-١٥١٧-١٥١٨-١٥١٩-١٥٢٠-١٥٢١-١٥٢٢-١٥٢٣-١٥٢٤-١٥٢٥-١٥٢٦-١٥٢٧-١٥٢٨-١٥٢٩-١٥٣٠-١٥٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

می‌گویی: «ای کسی که مرا به‌سوی خودش هدایت کرد و حقیقت وجود، مرا به‌سوی او هدایت کرد و از حیرت مرا به‌سوی معرفتش راند و با رافتش مرا به شناخت راه هدایتم آگاه کرد، بر محمد و خاندانش درود فرست و مرا به‌عنوان بنده‌ی خود قبول کن و تنها رهایم نکن. مولای من؛ تو نزد من محبوب‌ترینی، ای مولای من؛ تو نزد من محبوب‌ترینی». به خدا سوگند؛ جعفر بن محمد علیه السلام درحالی که روبه قبله بود بر این دو رکعت برایم قسم خورد که هیچ‌کس از درگاه پروردگار بلندمرتبه‌اش باز نمی‌گردد جز آنکه آمرزیده شده است.

﴿۶۰۸۴﴾ در بین نماز ظهر و عصر دو رکعت نماز بخواند؛ در رکعت اول سوره‌ی حمد و صد مرتبه آیه‌الکرسی و در رکعت دوم یک مرتبه سوره‌ی حمد و صد مرتبه سوره‌ی توحید؛ پس از نماز، صد مرتبه استغفار کند و صد مرتبه بر پیامبر و خاندانش صلوات بفرستد.

﴿۶۰۸۵﴾ هرکس دو رکعت نماز بگذارد و چیزی از کارهای دنیا را از خاطر نگذارند، خدا گناهان وی را می‌آمرزد.

﴿۶۰۸۶﴾ هرکس دو رکعت نماز بگذارد و بداند که در این دو رکعت چه می‌گوید، نماز را در حالی به پایان می‌برد که میان او و خداوند گناهی نباشد مگر آنکه آمرزیده شود.

﴿۶۰۸۷﴾ هرکس دو رکعت نماز بگذارد و بداند که در این دو رکعت چه می‌گوید، نماز را در حالی به پایان می‌برد که میان او و خداوند گناهی نباشد مگر آنکه آمرزیده شود.

۲-۳-۵-۳-۴-۴-۴-۴ چهار رکعت

﴿۶۰۸۸﴾ به مرد امر کرد در ظهر روز جمعه چهار رکعت نماز و در هر رکعت ده مرتبه سوره‌ی حمد و ده مرتبه سوره‌ی توحید بخواند. و فرمود: «پس از سلام نماز از خدای عزّ و جلّ هفتاد مرتبه طلب آمرزش کن و بگو: پاک و منزّه است پروردگار و حمد و ستایش مخصوص اوست و خدایی جز او نیست و اوست بزرگ‌تر از هر چیز و هیچ‌توان و اراده‌ای جز از برای او نیست و اوست بلندمرتبه و بزرگوار».

﴿۶۰۸۹﴾ هرکس در چهار رکعت نماز با دویست مرتبه توحید بخواند (در هر رکعت پنجاه مرتبه)، هنوز رویش را از قبله برنگردانده گناهی که بین او و خداست، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۰۹۰﴾ هرکس در شب شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه آیه‌الکرسی و یک مرتبه سوره‌ی توحید، و بعد از سلام نماز نیز سه مرتبه آیه‌الکرسی قرائت کند، خداوند گناهان او و پدر و مادرش را نیز می‌آمرزد.

﴿۶۰۹۱﴾ هرکس در چهار رکعت نماز و در هر رکعت پنجاه مرتبه سوره توحید را بخواند؛ هنوز رویش را از قبله برنگردانده گناهی که بین او و خداست، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۰۹۲﴾ در رکعت چهارم سوره‌ی «حمد» و یک مرتبه سوره‌ی «یس» را می‌خوانی بعد از رکوع می‌گویی: «پروردگارا؛ رفتاری‌ها مرا در بر گرفته و تو بهترین و مهربان‌ترین مهربانانی» پس هنگامی که سلام نماز را دادی از خداوند صد مرتبه در سجده طلب آمرزش کن.

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٦٠٩٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَسَبَّحَ فِي آخِرِهَا ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ فَإِنَّهُ يَرَى لَيْلَةَ الْقَدَرِ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٥

۳-۳-۵-۳-۴-۵-۴-ست رکعات

﴿٦٠٩٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى سِتَّ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ وَقُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ إِلَى قَوْلِهِ بِغَيْرِ حِسَابٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَالَ جَزَى اللَّهُ مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ إِلَى سَبْعِينَ سَنَةً وَأَعْطَاهُ مِنَ الثَّوَابِ مَا لَا يُحْصَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٧١

﴿٦٠٩٥﴾ الرضا عليه السلام: يَقْتَضِي فِيهَا قَبْلَ الرُّكُوعِ وَبَعْدَ الْقِرَاءَةِ إِلَى أَنْ قَالَ وَيَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ
أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ وسائل الشيعة، ج ٤، ص ٥٥

٤-٣-٥-٢-٤-٥-٤ ثمان رکعات

﴿٦٠٩٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَلَّى ثَمَانَ رَكَعَاتٍ رَفَعَ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ ثَمَانِمِائَةَ دَرَجَةٍ وَ غَفَرَ لَهُ ذُنُوبَهُ كُلَّهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٣

٥-٣-٥-٢-٤-٥-٤-إِثْنَتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً

﴿٦٠٩٧﴾ الرسول ﷺ: ائْتَنِي عَشْرَةَ رَكْعَةً بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالتَّوْحِيدِ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ ثَلَاثًا ثَلَاثًا نَادَاهُ مُنَادٍ مِنْ عِنْدِ الْعَرْشِ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غَفَرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ؛
البلد الأمين، ص ١٤٨

٤-٥-٣-٥-٣-٤ مائة رَكْعَة

﴿٦٠٩٨﴾ فِي فَضْلِ هَذِهِ الْمِائَةِ رُكْعَةٍ كُلُّ رُكْعَةٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَعَشْرَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَا وَجَدْنَاهُ قَالَ رَأَى الْحَدِيثَ وَ لَقَدْ حَدَّثَنِي ثَلَاثُونَ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ نَظْرَةً وَقَضَى لَهُ بِكُلِّ نَظْرَةٍ سَبْعِينَ حَاجَةً أَذْنَاهَا الْمَغْفِرَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨٧

﴿٦٠٩﴾ أَنْ يُصَلِّيَ مِائَةَ رَكْعَةٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغْتَ مِنْهُنَّ وَسَلَّمْتَ تَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ مِائَةَ مَرَّةً وَقَدْ رَوَى سَبْعِينَ مَرَّةً وَاسْتَغْفِرَ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةً وَقَدْ رَوَى سَبْعِينَ مَرَّةً وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ مِائَةَ مَرَّةً وَقَدْ رَوَى سَبْعِينَ مَرَّةً وَتَقُولُ دَعَاءُ فِيهِ فَضْلٌ عَظِيمٌ وَهُوَ طَوِيلٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٨٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۰۹۳﴾ هر که این نماز را بخواند و در پایانش سیزده بار تسبیح بگوید و از خدا آمرزش بخواهد، شب قدر را درک کرده است.

﴿۳-۳-۵-۳-۴-۵-۴﴾ شش رکعت

﴿۶۰۹۴﴾ هر کس شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت پس از سوره‌ی حمد، دو آیه «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ... وَ تَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ» را قرائت کند، و هنگامی که از نماز فارغ شد بگوید: «خداوند محمد ﷺ را به آنچه که شایسته‌ی اوست جزای خیر دهد» خداوند گناهان او را تا هفت سال می‌بخشد و آن قدر ثواب به او عطا می‌کند که قابل شمارش نباشد.

﴿۶۰۹۵﴾ یک رکعت نماز وتر را می‌خواند و قبل از رکوع بعد از قرائت قنوت می‌گیرد تا جایی که فرمود: هفتاد مرتبه می‌گوید: از خدا طلب آمرزش و توبه می‌کنم.

﴿۳-۳-۵-۳-۴-۵-۴﴾ هشت رکعت

﴿۶۰۹۶﴾ کسی که هشت رکعت نماز بگذارد، خداوند [مقام او را] هشتصد درجه در بهشت بالا می‌برد و تمام گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۳-۳-۵-۳-۴-۵-۴﴾ دوازده رکعت

﴿۶۰۹۷﴾ بیست رکعت نماز با یک حمد، سه مرتبه توحید و سه مرتبه معوذتین را به جا آور. پس منادی از جانب عرش ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی خدا؛ عملت را از سر گیر، پس به تحقیق، خداوند گناهی را که پیش از این انجام داده‌ای و همچنین آنچه را که پس از این مرتکب شوی، خواهد آمرزید.

﴿۳-۳-۵-۳-۴-۵-۴﴾ صد رکعت

﴿۶۰۹۸﴾ درباره‌ی فضیلت این صد رکعت که در هر رکعت یک مرتبه حمد و ده مرتبه توحید خوانده می‌شود؛ آنچه یافتیم این است که راوی حدیث گفته سی نفر از اصحاب رسول خدا ﷺ به من گفتند که هر کس این نماز را در این شب بخواند، خداوند به او هفتاد بار نگاه می‌کند و در هر نگاه هفتاد حاجت را او را برطرف می‌کند که کم‌ترین آن آمرزش است.

﴿۶۰۹۹﴾ صد رکعت نماز بخوان و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه توحید؛ هنگامی که تمام کردی و سلام گفتی صد مرتبه و به روایتی هفتاد مرتبه بگو: «منزه است خداوند! سپاس و ستایش مخصوص خداوند است! معبودی جز خداوند نیست، خداوند بزرگ‌تر است و جز به واسطه‌ی خداوند بلندمرتبه‌ی با عظمت هیچ دگرگونی و قدرتی وجود ندارد»؛ و صد مرتبه و به روایتی هفتاد مرتبه «استغفر الله» بگو، و صد مرتبه و به روایتی هفتاد مرتبه بر محمد و خاندانش درود فرست؛ و روایت شده است؛ این دعایی است که با اینکه طولانیست اما فضیلت آن بسیار است.

﴿الأعمالُ والصفاتُ العباديَّةُ﴾

٤-٥-٣-٤-٥-٤-٤ صلاة الطَّوافِ

﴿٦١٠﴾ الصادق عليه السلام: مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ طَافَ بِهَذَا الْبَيْتِ أُسْبُوعًا وَصَلَّى رُكْعَتَيْنِ وَأَحْسَنَ طَوَافَهُ وَصَلَاتَهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٠٩

٥-٥-٣-٤-٥-٤-٤ صلاة الاستِسْقَاءِ

﴿٦١١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَفْضَلُ الْقُتُوبِ فِي صَلَاةِ الْإِسْتِسْقَاءِ مَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وآله وَهُوَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَأَسْأَلُهُ أَنْ يُتُوبَ عَلَيَّ تَوْبَةَ عَبْدٍ ذَلِيلٍ خَاضِعٍ فَقِيرٍ بَائِسٍ مُسْكِينٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا اللَّهُمَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٨٣

٤-٥-٣-٤-٥-٤-٤ صلاة المَيِّتِ

﴿٦١٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله إِذَا صَلَّى عَلَى الْمَيِّتِ كَبَّرَ فَتَشَهَّدَ ثُمَّ كَبَّرَ فَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وآله وَدَعَا ثُمَّ كَبَّرَ وَاسْتَغْفَرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ كَبَّرَ فَدَعَا لِلْمَيِّتِ ثُمَّ يَكْبُرُ وَيَنْصَرِفُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٣٩

﴿٦١٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَلَّى عَلَى مَيِّتٍ صَلَّى عَلَيْهِ جَبْرَائِيلُ وَسَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَغُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٣، ص ١٤٣

﴿٦١٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَلَّى عَلَى مَيِّتٍ صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ١٧

٧-٥-٣-٤-٥-٤-٤ الصلاة لِطَلَبِ الْوَلَدِ

﴿٦١٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: صَلَاةُ طَلَبِ الْوَلَدِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام قَالَ إِذَا أَرَدْتَ الْوَلَدَ فَتَوَضَّأْ وَضُوءًا سَابِقًا وَصَلِّ رُكْعَتَيْنِ وَحَسَنَهُمَا وَاسْجُدْ بَعْدَهُمَا سَجْدَةً وَقُلْ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِحْدَى وَسَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ تَغْشَى أَمْرَاتِكَ وَقُلْ اللَّهُمَّ إِنْ تَرَزَقْنِي وَلَدًا لَأَسَمِّيَنَّهُ بِاسْمِ نَبِيِّكَ صلى الله عليه وآله فَإِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ ذَلِكَ فَإِنِّي أَمَرْتُكَ بِالطَّهُّورِ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ وَأَمَرْتُكَ بِالصَّلَاةِ وَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله يَقُولُ أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ إِذَا رَأَاهُ سَاجِدًا وَرَاكِعًا وَأَمَرْتُكَ بِالِاسْتِغْفَارِ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ صلى الله عليه وآله إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ فَأَمَرْتُكَ أَنْ تَزِيدَ عَلَى السَّبْعِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٣٦٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۴-۵-۳-۴- نماز طواف

﴿۶۱۰﴾ هربنده‌ای که هفت مرتبه، دور این خانه طواف کند و دو رکعت نماز بخواند و نیکو طواف کند و نیکو نماز بخواند، خداوند حتماً او را می‌آمرزد.

۵-۵-۳-۴- نماز باران

﴿۶۱۱﴾ بهترین قنوت در نماز استسقاء (طلب باران) که از پیامبر ﷺ روایت شده این است که بگویی: از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده [و رحمت‌گستر و مهربان] و صاحب عظمت و بزرگواری است، طلب آمرزش می‌نمایم، و از او درخواست می‌کنم که توبه‌ی بنده‌ی خاضع فقیر درمانده‌ی بیچاره‌ی ذلیل فروتن و پناه آورده‌ای را که قادر به سود و زیان و مرگ و زندگانی خود و محسورشدن در روز قیامت نیست، بپذیرد.

۶-۵-۳-۴- نماز میّت

﴿۶۱۲﴾ رسول خدا ﷺ هرگاه بر میّت نماز می‌خواند، اوّل تکبیر می‌گفت. سپس شهادت می‌داد بعد تکبیر گفته و پس از آن صلوات می‌فرستاد و دعا می‌کرد، سپس تکبیر سوّم را گفته و به‌دنبال آن برای مؤمنین دعا می‌کرد، بعد تکبیر چهارم را گفته و به‌دنبال آن برای میّت دعا می‌کرد و سرانجام تکبیر پنجم را گفته و نماز را تمام می‌کرد.

﴿۶۱۳﴾ کسی که بر مرده نماز بخواند جبرئیل همراه با هفتاد هزار فرشته بر او درود فرستند و خدا گناه گذشته‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۶۱۴﴾ هرکس بر مرده‌ای نماز گزارد، هفتاد هزار فرشته بر او درود فرستند و خداوند همه‌ی گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد.

۷-۵-۳-۴- نماز برای درخواست فرزند

﴿۶۱۵﴾ نماز برای خواستن فرزند: از امیرالمؤمنین ﷺ روایت شده که فرمود: اگر از خدا فرزند می‌خواهی وضوی کاملی بگیر و دو رکعت نماز خوب بخوان و بعد از آن به سجده برو و هفتاد و یک بار بگو: «استغفر الله». بعد با همسرت آمیزش کن، و بگو: «خداوند! اگر فرزندی به من بدهی نام پیامبر تو محمد ﷺ را بر وی می‌نهم. خداوند همان را خواهد کرد و من تو را امر می‌کنم که وضو بگیری که خداوند می‌فرماید: «يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ» خدا پاکان و طاهران را دوست دارد. و تو را به خواندن نماز امر می‌کنم چرا که از پیامبر ﷺ شنیدم که می‌فرمود: «نزدیکترین حالات بنده به خدا وقتی است که او را در رکوع و سجده ببیند». و تو را امر به استغفار می‌کنم که خداوند فرموده است: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او همواره آمرزنده است. [تا] بر شما از آسمان باران پی در پی فرستد. و شما را به اموال و پسران، یاری کند». و خداوند به پیامبرش ﷺ فرمود: «اگر هفتاد بار برایشان آمرزش طلب کنی هرگز خدا آنان را نخواهد آمرزید». پس تو را دستور دادم که بیش از هفتاد بار استغفار کنی.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

٨-٥-٣-٤-٥-٤-٤ صلاة لحفظ القرآن

﴿٦١٠٦﴾ صَلِّ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ أَوْ يَوْمَهَا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ الْأُولَى بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَيَسُ وَالثَّانِيَةَ حَمَّ الدُّخَانَ وَالثَّلَاثَةَ حَمَّ السَّجْدَةِ وَالرَّابِعَةَ تَبَارَكَ الْمَلِكُ فَإِذَا سَلَّمْتَ فَاحْمَدِ اللَّهَ وَأَتْنِ عَلَيْهِ وَ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ ﷺ وَاسْتَغْفِرِ لِلْمُؤْمِنِينَ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٨٦

٩-٥-٣-٤-٥-٤-٤ صلاة التسبیح

﴿٦١٠٧﴾ الْكَافِمُ ﷺ: يقرأ في الأولى إِذَا زُلْزِلَتْ وَ فِي الثَّانِيَةِ وَالْعَادِيَاتِ وَ فِي الثَّلَاثَةِ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَ فِي الرَّابِعَةِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ قُلْتُ فَمَا ثَوَابُهَا قَالَ لَوْ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ رَمْلِ عَالِجٍ ذُنُوبًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ثُمَّ نَظَرَ إِلَيَّ فَقَالَ إِنَّمَا ذَلِكَ لَكَ وَ لِأَصْحَابِكَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١٨٧

٦-٣-٤-٤-٤-٤ أقسام الصلاة

١-٤-٥-٣-٤-٤-٤ صلاة النبي ﷺ

﴿٦١٠٨﴾ صَلَاةُ النَّبِيِّ ﷺ هُمَا رَكَعَتَانِ تَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ أَنْتَ قَائِمٌ وَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فِي الرُّكُوعِ وَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً إِذَا اسْتَوَيْتَ قَائِمًا وَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً إِذَا سَجَدْتَ وَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً إِذَا رَفَعْتَ رَأْسَكَ وَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فِي السَّجْدَةِ الثَّانِيَةِ وَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً إِذَا رَفَعْتَ رَأْسَكَ مِنَ السَّجْدَةِ الثَّانِيَةِ ثُمَّ تَقُومُ فَتُصَلِّي أَيْضًا رَكَعَةً أُخْرَى كَمَا صَلَّيْتَ الرُّكُوعَ الْأُولَى فَإِذَا سَلَّمْتَ عَقَّبْتَ بِمَا أَرَدْتَ وَ انْصَرَفْتَ وَ لَيْسَ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ذَنْبٌ إِلَّا غَفَرَهُ لَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٨٨

﴿٦١٠٩﴾ وَ هِيَ رَكَعَتَانِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَ الْقَدْرِ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً ثُمَّ يقرأ الْقَدْرَ فِي رُكُوعِهِ وَ رُفْعِهِ وَ سُجُودِهِ وَ رُفْعِهِ كَذَلِكَ ثُمَّ يُصَلِّي الثَّانِيَةَ كَذَلِكَ فَإِذَا سَلَّمْتَ عَقَّبْتَ بِمَا أَرَدْتَ وَ انْصَرَفْتَ وَ لَيْسَ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ اللَّهِ ذَنْبٌ إِلَّا غَفَرَهُ لَكَ؛ البلد الأمين، ص ١٤٩

٢-٤-٥-٣-٤-٤-٤ صلاة أمير المؤمنين ﷺ

﴿٦١١٠﴾ الصَّادِقُ ﷺ: مَنْ صَلَّى مِنْكُمْ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ صَلَاةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَ قُضِيَتْ حَوَائِجُهُ يقرأ في كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَ خَمْسِينَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَإِذَا فَرَغَ مِنْهَا دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ وَ هُوَ تَسْبِيحُهُ ﷺ سُبْحَانَ مَنْ لَا تَبِيدُ مَعَالِمُهُ سُبْحَانَ مَنْ لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهُ سُبْحَانَ مَنْ لَا اضْمِحْخَالَ لِفَخْرِهِ سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْفَدُ مَا عِنْدَهُ سُبْحَانَ مَنْ لَا انْقِطَاعَ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۸-۵-۳-۴-۵- نماز برای حفظ کردن قرآن

﴿۶۱۰۶﴾ در شب یا روز جمعه چهار رکعت نماز بگزار و در رکعت اول حمد و یس و در دوم حم دخان و در سوم حم سجده و در چهارم تبارک و بعد از سلام خدا را حمد و ثنا گوی و بر محمد و خاندان او علیهم السلام درود فرست، و برای مؤمنان صد بار استغفار کن.

۹-۵-۳-۴-۵- نماز تسبیح

﴿۶۱۰۷﴾ ابراهیم گوید: امام فرمود: «آنچه مستحب است در نماز جعفر خوانده شود...: در رکعت اول سوره ی زلزال و در رکعت دوم سوره ی عادیات و در رکعت سوم نصر و در رکعت چهارم توحید، خوانده می شود». عرض کردم: «ثوابش چیست؟» فرمود: «اگر به اندازه ی ریگ های انبوه گناه داشته باشد خدا او را می آمرزد؛ سپس به من نگاه کرد و فرمود: «این تنها برای تو و یاران توست».

۶-۳-۴-۵- انواع نماز

۱-۶-۳-۴-۵- نماز پیامبر صلی الله علیه و آله

﴿۶۱۰۸﴾ نماز رسول خدا صلی الله علیه و آله دو رکعت است که در هر رکعت پس از «حمد» ایستاده پانزده مرتبه سوره ی «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» را می خوانی. و پانزده مرتبه دیگر در «رکوع» و پانزده مرتبه پس از آنکه از رکوع سر برداشتی. و پانزده مرتبه در سجده ی اول و پانزده مرتبه پس از سر برداشتن از سجده و پانزده مرتبه در سجده ی دوم و پانزده مرتبه دیگر پس از آنکه سر از سجده ی دوم برداشتی می خوانی، و به همین کیفیت رکعت دوم را می خوانی. چون سلام نماز را دادی و آنچه دلت خواست تعقیب گفتی و از نماز منصرف شدی، تمام گناهی که بین تو و خداوند بوده، آمرزیده خواهد شد.

﴿۶۱۰۹﴾ نماز پیامبر صلی الله علیه و آله دو رکعت است در هر رکعت یک مرتبه حمد و پانزده مرتبه سوره ی «قدر» است. سپس سوره ی «قدر» را هنگام رکوع و سر بر داشتن از رکوع و دو سجده ها و هنگام سر برداشتن از سجده ها می خوانی، به همین کیفیت رکعت دوم را. چون سلام نماز را خواندی و آنچه دلت خواست تعقیب گفتی و نمازت به پایان رسید، تمام گناهی که بین تو و خدای عز و جل بوده بخشیده خواهد شد.

۲-۶-۳-۴-۵- نماز امیرالمؤمنین علیه السلام

﴿۶۱۱۰﴾ هر کس از شما چهار رکعت نماز امیرالمؤمنین علیه السلام را بخواند، چون روزی که از مادر متولد شده گناهانش پاک می شود و حاجت هایش برآورده خواهد شد. نماز چهار رکعت است که هر دو رکعت را به یک سلام و در هر رکعت یک بار سوره ی حمد و پنجاه بار سوره ی مبارکه ی توحید بخواند. و هنگامی که از نماز فارغ شد این دعا را بخواند: «منزه است خدایی که نشانه های او نابود نمی شود. منزه است خدایی که گنجینه هایش کاهش نیابد. منزه است آن که فخر و مباهاتش نابودی ندارد. منزه است آن که دارایی اش تمام نشود. منزه است آن که دورانش منقطع نشود. منزه است آن که هیچ کس را در کار خود شرکت ندهد. منزه است آن که معبودی جز او نیست. ای که در موارد بسیاری، از گناهان درمی گذاری و به آن ها کیفر نمی دهی، رحم کن به

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

لَمَدَّتْهُ سُبْحَانَ مَنْ لَا يُشَارِكُ أَحَدًا فِي أَمْرِهِ سُبْحَانَ مَنْ لَا إِلَهَ غَيْرُهُ وَ يَدْعُو بَعْدَ ذَلِكَ فَيَقُولُ يَا مَنْ عَفَا عَنِ السَّيِّئَاتِ وَلَمْ يُجَازِ بِهَا أَرْحَمَ عَبْدِكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ نَفْسِي نَفْسِي أَنَا عَبْدُكَ يَا سَيِّدَاهُ أَنَا عَبْدُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ يَا رَبَّاهُ بِكَ يَا إِلَهِي بِكَيْنُونَتِكَ يَا أَمَلَاهُ يَا رَحْمَانَاهُ يَا غِيَاثَاهُ يَا غَايَتَاهُ عَبْدُكَ عَبْدُكَ لَا حِيلَةَ لَهُ يَا مُنْتَهَى رَغْبَتَاهُ يَا مُجْرَى الدَّمِّ فِي عُروْقِي عَبْدُكَ يَا سَيِّدَاهُ يَا مَالِكَاهُ أَيَا هُوَ أَيَا هُوَ يَا رَبَّاهُ عَبْدُكَ لَا حِيلَةَ لِي وَلَا غِنَى بِي عَنْ نَفْسِي وَلَا أَسْتَطِيعُ لَهَا ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا أَجِدُ مَنْ أَصَانِعُهُ تَقَطَّعَتْ أَسْبَابُ الْخَدَائِعِ عَنِّي وَاضْمَحَلَّ كُلُّ مَظْنُونٍ عَنِّي أَفَرَدَنِي الدَّهْرُ إِلَيْكَ فَقُمْتُ بَيْنَ يَدَيْكَ هَذَا الْمَقَامَ يَا إِلَهِي بِعِلْمِكَ هَذَا كَانَ كُلُّهُ فَكَيْفَ أَنْتَ صَانِعٌ بِي وَلَيْتَ شِعْرِي كَيْفَ تَقُولُ لِدُعَائِي أَ تَقُولُ نَعَمْ أَمْ تَقُولُ لَا فَإِنْ قُلْتَ لَا فَيَا وَيْلِي يَا وَيْلِي يَا وَيْلِي يَا عَوْلِي يَا عَوْلِي يَا شِفَوْتِي يَا شِفَوْتِي يَا شِفَوْتِي يَا ذُلِّي يَا ذُلِّي يَا ذُلِّي إِلَى مَنْ وَمِمَّنْ أَوْ عِنْدَ مَنْ أَوْ كَيْفَ أَوْ مَاذَا أَوْ إِلَى أَيِّ شَيْءٍ أَلْجَأُ وَمَنْ أَرْجُو وَمَنْ يَجُودُ عَلَيَّ بِفَضْلِهِ حِينَ تَرْفُضُنِي يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ وَإِنْ قُلْتَ نَعَمْ كَمَا هُوَ الظَّنُّ بِكَ وَالرَّجَاءُ لَكَ فَطُوبَى لِي أَنَا السَّعِيدُ وَأَنَا الْمُسْعُودُ فَطُوبَى لِي وَأَنَا الْمَرْخُومُ يَا مُتَرَحِّمُ يَا مُتَرَفِّعُ يَا مُتَعَطِّفُ يَا مُتَجَبِّرُ يَا مُتَمَلِّكُ يَا مُقْسِطُ لَا عَمَلَ لِي مَعَ نَجَاحِ حَاجَتِي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي جَعَلْتَهُ فِي مَكْنُونِ غَيْبِكَ وَاسْتَقَرَّ عِنْدَكَ وَلَا يَخْرُجُ مِنْكَ إِلَى شَيْءٍ سِوَاكَ أَسْأَلُكَ بِهِ وَبِكَ وَبِهِ فَإِنَّهُ أَجَلٌ وَأَشْرَفُ أَسْمَائِكَ لَا شَيْءَ لِي غَيْرُ هَذَا وَلَا أَحَدٌ أَعُوذُ عَلَى مِنْكَ يَا كَيْنُونُ يَا مَكُونُ يَا مَنْ عَرَفَنِي نَفْسَهُ يَا مَنْ أَمَرَنِي بِطَاعَتِهِ يَا مَنْ نَهَانِي عَنْ مَعْصِيَتِهِ وَيَا مَدْعُو وَيَا مَسْتَوِلُ يَا مَطْلُوبًا إِلَيْهِ رَفُضْتُ وَصَيْتَكَ الَّتِي أَوْصَيْتَنِي بِهَا وَلَمْ أَطْعَكَ وَلَوْ أَطْعَمْتُكَ فِيمَا أَمَرْتَنِي لَكَفَيْتَنِي مَا قُمْتُ إِلَيْكَ فِيهِ وَأَنَا مَعَ مَعْصِيَتِي لَكَ رَاجٍ فَلَا تَحُلْ بَيْنِي وَبَيْنَ مَا رَجَوْتُ يَا مُتَرَحِّمُ لِي أَعِزَّنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي وَمِنْ فَوْقِي وَمِنْ تَحْتِي وَمِنْ كُلِّ جِهَاتِ الْإِحَاطَةِ بِى اللَّهُمَّ بِمُحَمَّدٍ سَيِّدِي وَبِعَلِيٍّ وَلِيِّي وَبِالْأَئِمَّةِ الرَّاشِدِينَ عليهم السلام اجْعَلْ عَلَيْنَا صَلَوَاتِكَ وَرَأْفَتِكَ وَرَحْمَتَكَ وَأَوْسِعْ عَلَيْنَا مِنْ رِزْقِكَ وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا الدِّينَ وَجَمِيعَ حَوَائِجِنَا يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ثُمَّ قَالَ عليه السلام مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَدَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ انْفَتَلَ وَلَمْ يَبْقَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى ذَنْبٌ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٧٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

بندهات، ای خدا ای خدا [وای به حال] من! ای آقایم؛ به بندهات رحم کن، من بندهی توام که پیش روی تو هستم. پروردگارا؛ به حق خودت ای خدای من و به مقام وجودیات، ای آرزویم، ای امیدم، ای فریادرسم، ای متتهای اشتیاقم، ای روان کنندهی خون در رگ هایم، بندهات، بندهات، پیش روی توست، ای آقای من، ای مالک بندهاش، این بندهی توست، ای آقایم، ای آقایم، ای آرزوی من، ای مالک من، پروردگارا، پروردگارا، پروردگارا، بندهی توأم چاره ای ندارم و قادر به رفع نیاز خود نیستم، قدرت دفع زیان و جلب سودی برای خود ندارم و کسی را ندارم که به کارم آید [و کمکم کند] و اسباب تدبیر کار از دستم بیرون رفته و هر کاری گمان می کردم، محقق نشد روزگار تنهایم گذارده و من اکنون در این جایگاه ایستاده ام، خدایا؛ تو خود همه ی این ها را به خوبی می دانی پس می خواهی با من چه کنی؟ ای کاش می دانستم و نمی دانم در پاسخ دعایم چه می گویی، آیا می گویی: آری، یا می گویی: نه؟ اگر بگویی نه، پس وای بر من، وای بر من، وای بر من، ای فریاد، ای فریاد، وای از بدبختی ام، وای از بدبختی ام، وای از بدبختی ام، وای از خواری ام، وای از خواری ام، وای از خواری ام، به که؟ و از که؟ یا پیش که؟ یا چگونه؟ یا برای چه؟ یا به چه چیز روی امید برم؟ به که امیدوار شوم؟ و اگر تو مرا از درگاهت برانی کیست که به فضل خویش بر من رو کند، ای صاحب آموزش گسترده؛ اگر بگویی: آری - چنانچه گمان من همین است - پس خوشا به حالم که من خوشبخت و سعادتمندم، خوشا به حالم که من توانگر و بی نیازم، خوشا بر احوالم که من مورد ترحم و مهرم. ای رحم کننده، ای رؤوف، ای باعطوفت، ای مالک، ای باجبروت، ای که بر هر چیز تسلط داری، من کردار و عملی که به وسیله ی آن به حاجت و خواسته ام برسم ندارم، پس از تو به حق آن نامت که در عالم غیب قرار دادی و در نزد خودت مستقر کردی و از تو به سوی دیگری خارج نشد، از تو به حق این نام و به حق خودت و به آن نام که بزرگ ترین و شریف ترین نام های توست، و من جز آن چیزی ندارم و کسی به من بهتر از تو توجه نمی کند، صدایت می کنم ای وجود ازلی، ای به وجود آورنده، ای کسی که خود را به من شناساندی، ای کسی که مرا به فرمان برداری خود امر کردی، ای کسی که مرا از نافرمانی خود بازداشتی، ای آن که صدایت زنند، ای آن که از او خواهند، ای آن که هرچه خواهیم نزد اوست، به دستورات و سفارشات که دادی بی توجهی کردم و تو را فرمان نبردم، که اگر تو را فرمان برده بودم مرا از هرچه می خواستم بی نیاز می کردی، ولی من با وجود نافرمانی ام به تو امید بسته ام، بین من و امیدم فاصله میانداز. ای آن که به من رحم می کنی، از بدی هایی که از هر چهار طرف مرا احاطه کرده در پناه خود گیر. خدایا؛ سوگندت می دهم به آقایم محمد ﷺ و به ولیم علی ﷺ و به امامان هدایت گر ﷺ، که درود و مهربانی و رحمت و رزق گستردهات را به ما عطا کنی، قرض ما را ادا و همه ی نیازهای مان را برطرف کن؛ ای خدا؛ ای خدا؛ تو بر همه چیز توانایی. سپس حضرت فرمود: هر کس این نماز و دعا را بخواند، قبل از اینکه رویش را از قبله برگرداند، هیچ گناهی بین خدای متعال و او باقی نمی ماند مگر آنکه آمرزیده شده باشد.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦١١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى بِهَذِهِ الصَّلَاةِ وَدَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ انْفَتَلَ وَلَمْ يَبْقَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى ذَنْبٌ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛ مصباح المتعبد، ص ٢٩٢
٣-٤-٥-٦- صلاة جعفر

﴿٦١٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَلَا أَمْنَحُكَ أَلَا أَحْبُوكَ أَلَا أُعْطِيكَ فَقَالَ جَعْفَرُ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ فَظَنَّ النَّاسُ أَنَّهُ يُعْطِيهِ ذَهَبًا أَوْ وَرَقًا فَقَالَ إِنِّي أُعْطِيكَ شَيْئًا إِنْ صَنَعْتَهُ كُلَّ يَوْمٍ كَانَ خَيْرًا لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَإِنْ صَنَعْتَهُ بَيْنَ يَوْمَيْنِ غُفِرَ لَكَ مَا بَيْنَهُمَا أَوْ كُلَّ جُمُعَةٍ أَوْ كُلَّ شَهْرٍ أَوْ كُلَّ سَنَةٍ غُفِرَ لَكَ مَا بَيْنَهُمَا وَلَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ عَدَدِ النُّجُومِ وَمِثْلُ وَرَقِ الشَّجَرِ وَمِثْلُ عَدَدِ الرَّمْلِ لَغَفَرَهَا اللَّهُ لَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٥٢

﴿٦١٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله أَمَرَ جَعْفَرَ صلى الله عليه وآله أَنْ يُصَلِّيَهَا فَقَالَ لَمَّا قَدِمَ عَلَيْهِ قَالَ لَهُ يَا جَعْفَرُ أَلَا أُعْطِيكَ أَلَا أَمْنَحُكَ أَلَا أَحْبُوكَ قَالَ فَتَشَوَّفَ النَّاسُ وَرَأَوْا أَنَّهُ يُعْطِيهِ ذَهَبًا أَوْ فِضَّةً قَالَ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ صَلِّ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ مَتَى مَا صَلَّيْتَهُنَّ غُفِرَ لَكَ مَا بَيْنَهُنَّ إِنْ اسْتَطَعْتَ كُلَّ يَوْمٍ وَإِلَّا فَكُلَّ يَوْمَيْنِ أَوْ كُلَّ جُمُعَةٍ أَوْ كُلَّ شَهْرٍ أَوْ كُلَّ سَنَةٍ فَإِنَّهُ يُغْفَرُ لَكَ مَا بَيْنَهُمَا؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١٨٦

﴿٦١٤﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي الْبَلَادِ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ عليه السلام: أَيُّ شَيْءٍ لِمَنْ صَلَّى صَلَاةَ جَعْفَرٍ قَالَ لَوْ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ رَمْلِ عَالِجٍ وَزَبَدِ الْبَحْرِ ذُنُوبًا لَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١٨٦

﴿٦١٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَمَّا قَدِمَ جَعْفَرُ بْنُ أَبِي طَالِبٍ تَلَقَّاهُ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله فَقَبَّلَ مَا بَيْنَ عَيْنَيْهِ فَلَمَّا جَلَسْنَا قَالَ صلى الله عليه وآله: أَلَا أُعْطِيكَ أَلَا أَمْنَحُكَ أَلَا أَحْبُوكَ قَالَ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله قَالَ تُصَلِّي أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ تَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ وَ سُورَةَ ثُمَّ تَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً ثُمَّ تَرَكُعُ فَتَقُولُ عَشْرًا ثُمَّ تَرْفَعُ رَأْسَكَ فَتَقُولُ عَشْرًا ثُمَّ تَسْجُدُ فَتَقُولُ عَشْرًا ثُمَّ تَرْفَعُ رَأْسَكَ فَتَقُولُ عَشْرًا فَذَلِكَ خَمْسُ وَسَبْعُونَ مَرَّةً فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تُصَلِّيَهَا فِي كُلِّ يَوْمٍ فَافْعَلْ فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فِي كُلِّ يَوْمٍ فَفِي كُلِّ جُمُعَةٍ وَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ فَفِي كُلِّ شَهْرٍ وَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فِي كُلِّ شَهْرٍ فَفِي كُلِّ سَنَةٍ فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فِي كُلِّ سَنَةٍ فَفِي عُمْرِكَ مَرَّةً فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ غَفَرَ اللَّهُ ذَنْبَكَ كَبِيرَهُ وَصَغِيرَهُ خَطَاةً وَ عَمْدَةً جَدِيدَةً وَ حَدِيثَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٢٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۱۱﴾ هر کس این نماز و دعا را بخواند، قبل از اینکه رویش را از قبله برگرداند، هیچ گناهی بین خدای متعال و او باقی نمی ماند مگر آنکه آمرزیده شود.

۳-۶-۳-۴-۵-۴- نماز جعفر طیار

﴿۶۱۲﴾ رسول خدا ﷺ فرمود: آیا نمی خواهی جایزه ای به تو بدهم؟ آیا نمی خواهی هدیه ای به تو بدهم؟ جعفر گفت: «آری ای پیامبر خدا». مردم گمان کردند که پیامبر اکرم ﷺ قصد دارد به او طلا یا نقره ای ببخشد؛ پیامبر ﷺ فرمود: «چیزی به تو می بخشم که اگر هر روز آن را به جای آوری برای تو از دنیا و آنچه در آن است بهتر است، و اگر هر دو روز یک بار بدان عمل کنی خداوند گناهان بین آن دو روز را می آمرزد؛ و یا اگر هر جمعه، هر ماه و یا هر سال آن را انجام دهی خداوند گناه بین آن دو را می بخشد حتی اگر گناهانت به تعداد ستاره های آسمان یا برگ های درختان یا شن های بیابان باشد». (و پیامبر ﷺ نمازی را به او آموخت که به نماز جعفر طیار مشهور است)

﴿۶۱۳﴾ پیامبر ﷺ به جعفر فرمود: آن نماز را برپا دار؛ و آن گاه که بر او وارد شد، فرمود: «ای جعفر؛ آیا به تو هدیه ندادم؟» مردم گمان کردند که پیامبر ﷺ طلا و نقره ای به او داده است؛ جعفر ﷺ گفت: «آری ای پیامبر خدا». پیامبر ﷺ فرمود: «چهار رکعت نماز بخوان که هرگاه آن را بخوانی گناهان بین آن نماز و نماز قبلی آمرزیده می شود. اگر می توانی هر روز، در غیر این صورت یک روز در میان یا هر هفته یا ماهی یک بار یا سالی یک بار این نماز را بخوان».

﴿۶۱۴﴾ ابراهیم بن ابی البلاد گوید: به امام کاظم ﷺ عرض کردم: «برای آن کس که نماز جعفر ﷺ را بخواند چه پاداشی خواهد بود؟» امام ﷺ فرمود: «اگر گناهی به اندازه ی شن های انبوه و کف دریا داشته باشد، بی تردید خداوند او را به سبب نماز جعفر طیار ﷺ می بخشد».

﴿۶۱۵﴾ وقتی جعفر بن ابی طالب، از «حبشه» به «مدینه» برگشت، رسول خدا ﷺ به استقبال او رفت و پیشانی او را بوسید. وقتی نشستیم، رسول خدا ﷺ به جعفر فرمود: آیا نمی خواهی به تو هدیه ای بدهم؟ جعفر گفت: بسیار دوست دارم، ای رسول خدا ﷺ. رسول خدا ﷺ فرمود: چهار رکعت نماز بخوان، که در هر رکعت پس از تکبیر سوره ی حمد و یک سوره قرائت شود، سپس پانزده بار بگو: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ»، بعد به رکوع رفته و همین تسبیح را ده بار بگو، بعد از رکوع ده بار، در سجده ی اول ده بار، بعد از سجده در حال نشسته ده بار، در سجده ی دوم ده بار، پس از سجده ی دوم در حال نشسته ده بار، که جمعاً هفتاد و پنج تسبیح در هر رکعت می شود، و در رکعت دوم هم همین اعمال و تسبیح را تکرار کن و سلام بده. دو رکعت بعد را هم به همین ترتیب انجام بده. اگر توانستی این نماز را هر روز، و اگر نتوانستی هر جمعه، و اگر نتوانستی هر ماه، و اگر نتوانستی هر سال، و اگر نتوانستی، حداقل در عمر خود یک بار بخوان. اگر این نماز را خواندی، خداوند گناهان بزرگ و کوچک، قدیم و جدید، و عمدی و سهوی تو را می آمرزد.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦١٦﴾ الرسول ﷺ: يَا جَعْفَرُ أَلَا أَمْنَحُكَ أَلَا أُعْطِيكَ أَلَا أَحْبُوكَ أَلَا أَعْلَمُكَ صَلَاةً إِذَا أَنْتَ صَلَّيْتَهَا لَوْ كُنْتَ فَرَرْتَ مِنَ الزَّخْفِ وَكَانَ عَلَيْكَ مِثْلُ رَمْلِ عَالِجٍ وَزَبَدِ الْبَحْرِ ذُنُوبًا غُفِرَتْ لَكَ قَالَ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ مِنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه، ج ١، ص ٥٥٢

﴿٦١٧﴾ الرسول ﷺ: إِغْلَمْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَمَّا افْتَتَحَ خَيْبَرَ أَتَاهُ الْبَشِيرُ بِقُدُومِ جَعْفَرِ بْنِ أَبِي طَالِبٍ فَقَالَ مَا أَذْرَى بَابَيْهِمَا أَشَدَّ فَرَحًا بِقُدُومِ جَعْفَرٍ أَمْ بِفَتْحِ خَيْبَرَ فَلَمْ يَلْبَثْ (أَنْ قَدِمَ) جَعْفَرُ فَقَامَ إِلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ وَالتَزَمَهُ وَقَبَّلَ مَا بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَجَلَسَ النَّاسُ حَوْلَهُ ثُمَّ قَالَ ابْتِدَاءً مِنْهُ يَا جَعْفَرُ قَالَ لَيْتَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ أَلَا أَمْنَحُكَ أَلَا أَحْبُوكَ أَلَا أُعْطِيكَ فَقَالَ جَعْفَرُ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَظَنَّ النَّاسُ أَنَّهُ يُعْطِيهِ ذَهَبًا أَوْ وَرَقًا فَقَالَ إِنِّي أُعْطِيكَ شَيْئًا إِنْ صَنَعْتَهُ كُلَّ يَوْمٍ كَانَ خَيْرًا لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَإِنْ صَنَعْتَهُ بَيْنَ يَوْمَيْنِ غُفِرَ لَكَ مَا بَيْنَهُمَا أَوْ كُلَّ جُمُعَةٍ أَوْ كُلَّ شَهْرٍ أَوْ كُلَّ سَنَةٍ غُفِرَ لَكَ مَا بَيْنَهُمَا وَلَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ عَدَدِ النُّجُومِ وَمِثْلُ وَرَقِ الشَّجَرِ وَمِثْلُ عَدَدِ الرَّمْلِ لَغَفَرَهَا اللَّهُ لَكَ وَلَوْ كُنْتَ فَارًّا مِنَ الزَّخْفِ صَلَّ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ تَبْدَأُ فَتُكَبِّرُ ثُمَّ تَقْرَأُ فَإِذَا فَرَغْتَ مِنَ الْقِرَاءَةِ قُلْتَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فَإِذَا رَكَعْتَ قُلْتَهَا عَشْرًا فَإِذَا رَفَعْتَ رَأْسَكَ مِنَ الرُّكُوعِ قُلْتَهَا عَشْرًا فَإِذَا سَجَدْتَ قُلْتَهَا عَشْرًا فَإِذَا رَفَعْتَ رَأْسَكَ مِنَ السُّجُودِ قُلْتَهَا عَشْرًا فَإِذَا سَجَدْتَ قُلْتَهَا عَشْرًا فَإِذَا رَفَعْتَ رَأْسَكَ مِنَ السُّجُودِ قُلْتَهَا عَشْرًا وَأَنْتَ جَالِسٌ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ فَذَلِكَ خَمْسُ وَسَبْعُونَ تَسْبِيحَةً وَتَحْمِيدَةً وَتَكْبِيرَةً وَتَهْلِيلَةً فِي كُلِّ رَكْعَةٍ ثَلَاثُ مِائَةٍ فِي أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٥٢

﴿٦١٨﴾ الرسول ﷺ: إِنِّي أُعْطِيكَ شَيْئًا إِنْ أَنْتَ صَنَعْتَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ كَانَ خَيْرًا لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَإِنْ صَنَعْتَهُ بَيْنَ يَوْمَيْنِ غُفِرَ لَكَ مَا بَيْنَهُمَا أَوْ كُلَّ جُمُعَةٍ أَوْ كُلَّ شَهْرٍ أَوْ كُلَّ سَنَةٍ غُفِرَ لَكَ مَا بَيْنَهُمَا تُصَلِّي أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ تَبْدِئُ فَتَقْرَأُ وَتَقُولُ إِذَا فَرَغْتَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ تَقُولُ ذَلِكَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً بَعْدَ الْقِرَاءَةِ فَإِذَا رَكَعْتَ قُلْتَهَا عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا رَفَعْتَ رَأْسَكَ مِنَ الرُّكُوعِ قُلْتَهَا عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا سَجَدْتَ قُلْتَهَا عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا رَفَعْتَ رَأْسَكَ مِنَ السُّجُودِ قُلْ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا سَجَدْتَ الثَّانِيَةَ قُلْ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا رَفَعْتَ رَأْسَكَ مِنَ السَّجْدَةِ الثَّانِيَةِ قُلْ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَأَنْتَ قَاعِدٌ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ فَذَلِكَ خَمْسُ وَسَبْعُونَ تَسْبِيحَةً وَتَحْمِيدَةً وَتَكْبِيرَةً وَتَهْلِيلَةً فِي كُلِّ رَكْعَةٍ ثَلَاثُمِائَةٍ تَسْبِيحَةً فِي أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ أَلْفٌ وَمِائَتَا تَسْبِيحَةٍ وَتَهْلِيلَةٍ وَتَكْبِيرَةٍ وَتَحْمِيدَةٍ إِنْ شِئْتَ صَلَّيْتَهَا بِالنَّهَارِ وَإِنْ شِئْتَ صَلَّيْتَهَا بِاللَّيْلِ؛ الكافي، ج ٣، ص ٢٦٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۱۶﴾ ای جعفر؛ آیا نمی‌خواهی به تو چیزی عطا کنم؟ آیا نمی‌خواهی به تو عطیه‌ای دهم؟ آیا نمی‌خواهی به تو چیزی ببخشم؟ آیا نمی‌خواهی نمازی به تو بیاموزم که اگر آن را بخوانی، هرچند از جبهه‌ی جنگ گریخته باشی و گناه تو به اندازه‌ی ریگ‌های انبوه و به وسعت کف‌های دریاها باشد، همه‌ی این گناهان به پاداش آن نماز بخشیده شود؟ جعفر پاسخ گفت: «بله ای پیامبر خدا».

﴿۶۱۷﴾ بدان آن‌گاه که پیامبر خدا ﷺ خیبر را فتح کرد، پیکی بشارت داد که جعفر بن ابی‌طالب از حبشه مراجعت کرده است در این زمان پیامبر ﷺ فرمود: «نمی‌دانم از کدام خبر بیشتر خوشحال باشم، رسیدن جعفر یا فتح خیبر؟ طولی نکشید که جعفر وارد شد، پیامبر به پیشواز او شتافت و او را در آغوش گرفت و مابین دو چشمش را بوسید و اصحاب اطراف ایشان نشستند. سپس پیامبر ﷺ شروع به سخن کرد و فرمود: «ای جعفر؛ جعفر گفت: «بلی ای پیامبر خدا». پیامبر ﷺ فرمود: «آیا نمی‌خواهی به تو چیزی ببخشم، آیا نمی‌خواهی تو را شادمان کنم، آیا نمی‌خواهی به تو هدیه‌ای بدهم؟» جعفر گفت: «آری ای پیامبر خدا». در این هنگام حضار چنین پنداشتند که پیامبر ﷺ به او طلا یا نقره‌ای خواهد داد، ولی پیامبر ﷺ فرمود: «چیزی به تو خواهم آموخت که اگر آن را هر روز انجام دهی از دنیا و آنچه در آن است برای تو بهتر خواهد بود و اگر یک روز در میان انجام دهی گناهان مابین آن دو روز آمرزیده می‌شود و اگر هر هفته یا هر ماه یا هر سال یک بار انجام دهی گناهان مابین آن دو مقطع زمانی آمرزیده خواهد شد، - حتی اگر گناهانت به عدد ستارگان و یا برگ‌های درختان و یا به تعداد شن‌های بیابان‌ها باشد خداوند آن‌ها را خواهد بخشید و حتی اگر از جنگ فرار کرده باشی - و این عمل چنین است: چهار رکعت نماز به‌جا آور؛ نماز را با تکبیرة الإحرام شروع کن، سوره‌ی حمد را قرائت کن پس از آن ذکر «سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر» را پانزده مرتبه تکرار کن و به رکوع برو و این ذکر را ده بار تکرار کن، سر از رکوع بردار و ده بار دیگر، در سجده‌ی اول ده بار، پس از آنکه سر از سجده برداشتی ده بار، در سجده‌ی دوم ده بار، پس از سر برداشتن از سجده‌ی دوم ده بار، جمعاً در هر رکعت هفتادوپنج بار این ذکر را می‌گویی که در چهار رکعت سیصد بار می‌شود.

﴿۶۱۸﴾ چیزی را به تو می‌بخشم که اگر هر روز آن را به‌جا آوری، برای تو از دنیا و آنچه در آن است بهتر است، و اگر هر دو روز یک بار بدان عمل کنی، خداوند گناه بین آن دو روزت را می‌آمرزد؛ و اگر هر جمعه یا هر ماه یا هر سال، آن را انجام دهی، خداوند گناه بین آن‌ها را می‌بخشد. سپس فرمود: چهار رکعت نماز را با دو سلام بخوان. بعد از حمد و سوره پانزده مرتبه بگو: «سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر» و همین تسبیح را ده مرتبه در رکوع و همچنین ده مرتبه بعد از سر برداشتن از رکوع و همچنین ده مرتبه در سجده‌ی اول و ده مرتبه بعد از سر برداشتن از آن، و ده مرتبه در سجده‌ی دوم و ده مرتبه بعد از سر بلند کردن درحالی‌که نشسته باشی و برنخیزی. که جمعاً در هر رکعت هفتادوپنج تسبیح و مجموع چهار رکعت، سیصد تسبیح می‌شود. این نماز را اگر خواستی روز و اگر خواستی شب بخوان.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

٤-٤-٤-٤ أجزاء الصلاة

٤-٤-٤-١ التآذين

﴿٦١١٩﴾ الرسول ﷺ: إِذَا أَدَّنَ الْمُؤَذِّنُ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اكْتَنَفَهُ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ مَلِكٍ كُلُّهُمْ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٣٧٧

﴿٦١٢٠﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤَذِّنِينَ ثَلَاثًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٢

﴿٦١٢١﴾ الباقر ﷺ: الْمُؤَذِّنُ يُغْفِرُ اللَّهُ لَهُ مَدَّةَ بَصَرِهِ وَ مَدَّةَ صَوْتِهِ فِي السَّمَاءِ وَ يُصَدِّقُهُ كُلُّ رَطْبٍ وَ يَابِسٍ يَسْمَعُهُ وَ لَهُ مِنْ كُلِّ مَنْ يُصَلِّي مَعَهُ فِي مَسْجِدِهِ سَهْمٌ وَ لَهُ مِنْ كُلِّ مَنْ يُصَلِّي بِصَوْتِهِ حَسَنَةٌ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٢٨٥

﴿٦١٢٢﴾ الصادق ﷺ: الْمُؤَذِّنُ يُغْفِرُ لَهُ مَدَى صَوْتِهِ؛ الكافي، ج ٣، ص ٣٠٧

﴿٦١٢٣﴾ الرسول ﷺ: الْمُؤَذِّنُونَ يَخْرُجُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُؤَذِّنُونَ وَ يُغْفَرُ لِلْمُؤَذِّنِ مَدَى صَوْتِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٧

﴿٦١٢٤﴾ الصادق ﷺ: إِنَّ الْمَلَائِكَةَ إِذَا سَمِعُوا الْأَذَانَ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ قَالُوا هَذِهِ أَصْوَاتُ أُمَّةٍ مُحَمَّدٌ ﷺ بِتَوْحِيدِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٌ ﷺ حَتَّى يَفْرَغُوا مِنْ تِلْكَ الصَّلَاةِ؛ الكافي، ج ٣، ص ٣٠٧

﴿٦١٢٥﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْمُؤَذِّنَ إِذَا قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلِكٍ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٣٧٦

﴿٦١٢٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْمُؤَذِّنَ إِذَا قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ صَلَّى عَلَيْهِ تِسْعُونَ أَلْفَ مَلِكٍ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٣٣٦

﴿٦١٢٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْمُؤَذِّنَ إِذَا قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلِكٍ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ١٧

﴿٦١٢٨﴾ مِنْ أَدَّنَ سَنَةً وَاحِدَةً بَعَثَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ قَدْ غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ كُلُّهَا بِالْغَةِ مَا بَلَغَتْ وَ لَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَنْةٍ جَبَلٍ أُحُدٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٢٩٢

﴿٦١٢٩﴾ الباقر ﷺ: مَنْ أَدَّنَ عَشْرَ سِنِينَ مُحْتَسِبًا يُغْفِرُ اللَّهُ لَهُ مَدَّةَ بَصَرِهِ وَ صَوْتِهِ فِي السَّمَاءِ وَ يُصَدِّقُهُ كُلُّ رَطْبٍ وَ يَابِسٍ سَمِعَهُ وَ لَهُ مِنْ كُلِّ مَنْ يُصَلِّي مَعَهُ فِي مَسْجِدِهِ سَهْمٌ وَ لَهُ مِنْ كُلِّ مَنْ يُصَلِّي بِصَوْتِهِ حَسَنَةٌ؛ تهذيب الأحكام، ج ٢، ص ٢٨٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۴-۴-۵-۴- اجزای نماز

۱-۴-۴-۵-۴- اذان

- ﴿۶۱۱۹﴾ چون مؤذن بگوید: «أشهد أن لا إله إلا الله» چهل هزار هزار فرشته او را در میان می گیرند بر او درود می فرستند و برایش آمرزش می خواهند.
- ﴿۶۱۲۰﴾ سه مرتبه فرمود: خداوندا! اذان گویان را بیامرز.
- ﴿۶۱۲۱﴾ کسی که ده سال برای رضای خدا اذان بگوید، خداوند تا آنجا که چشمش در فضا دید دارد و آوازش به آنجا می رسد او را می آمرزد و هر خشک و تری که آوازش را بشنود، او را تصدیق می کند و از هر کس که با او در مسجدش نماز بخواند سهمی دارد و از هر کس که با صدای اذان او نماز بخواند، یک حسنه ی پاداش دارد.
- ﴿۶۱۲۲﴾ اذان گو تا امتداد صدایش آمرزیده می شود.
- ﴿۶۱۲۳﴾ مؤذن ها در روز قیامت در حالی از قبرهایشان خارج می شوند که در حال اذان گفتن هستند و هر اذان گویی تا امتداد صوت اذانش آمرزیده می شود.
- ﴿۶۱۲۴﴾ هرگاه فرشتگان صدای اذان اهل زمین را بشنوند، می گویند: این صدای امت محمد ﷺ است که به توحید و یگانگی خداوند اقرار می کنند، پس برای امت محمد ﷺ از خداوند طلب آمرزش می کنند، تا از آن نماز فراغت یابند.
- ﴿۶۱۲۵﴾ وقتی مؤذن می گوید «أشهد أن لا اله الا الله»، هفتاد هزار فرشته بر او درود می فرستند و برای او استغفار می کنند.
- ﴿۶۱۲۶﴾ وقتی مؤذن می گوید «أشهد أن لا اله الا الله»، نود هزار فرشته بر او درود می فرستند و برای او استغفار می کنند.
- ﴿۶۱۲۷﴾ وقتی مؤذن می گوید «أشهد أن لا اله الا الله»، هفتاد هزار فرشته بر او درود می فرستند و برای او استغفار می کنند.
- ﴿۶۱۲۸﴾ هر کس به خاطر رضای خدا یک سال اذان بگوید، خداوند عزّ و جل در روز قیامت او را از قبر برمی انگیزد، درحالی که همه ی گناهان او را؛ گرچه زیاد است و به سنگینی کوه احد می باشد، بخشیده است.
- ﴿۶۱۲۹﴾ کسی که ده سال برای خشنودی خداوند اذان بگوید، به اندازه ی چشم انداز وی و به مقداری که صدای اذانش به آسمان و فضا می رسد، خدا گناهانش را می آمرزد، و هر تر و خشکی که صدای اذان او را بشنود، وی را تصدیق می کنند و از اجر و ثواب هر کسی که در مسجدش با وی نماز بخواند برای او سهمی باشد و به عدد هر کسی که به صدای اذانش نماز می خواند برای او حسنه و ثواب عمل نیک باشد.

﴿الْأَعْمَالُ وَالصَّغَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿١٣٠﴾ الرّسول ﷺ: مَنْ أَدْنَى فِي سَبِيلِ اللَّهِ صَلَاةً وَاحِدَةً إِيْمَانًا وَاحْسِبَابًا وَتَقَرُّبًا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٢٩٢

﴿١٣١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ نَادَى لِلصَّلَاةِ فِي أَوْقَاتِهَا الْخُمْسَةَ مُؤْمِنًا مُحْتَسِبًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢١

٢-٤-٤-٥-٤- احیاء الأذان

﴿١٣٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَجَابَ الْمُؤَدِّنَ كَتَبْتُ لَهُ شَفَاعَتِي وَكَنتُ لَهُ شَفِيعًا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ سِرًّا وَعَلَانِيَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٥٥

﴿١٣٣﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ سَمِعَ الْمُؤَدِّنَ يَقُولُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ فَقَالَ مُصَدِّقًا مُخْتَسِبًا وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ أَكْتَفَى بِهَا عَنْ كُلِّ مَنْ أَبِي وَجَدَ وَأَعْيُنُ بِهَا مَنْ أَقَرَّ وَشَهِدَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ بَعْدَ مَنْ أَنْكَرَ وَجَدَ وَبَعْدَ مَنْ أَقَرَّ وَ شَهِدَ؛ ثواب الأعمال، ص ٣١

﴿١٣٤﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): مَنْ أَجَابَ الْمُؤَدِّنَ كُنْتُ لَهُ شَفِيعًا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ
الذُّنُوبَ سَرَّهَا وَعَلَانَتَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨١، ص ١٥٤

(٦١٣٥) الرسول ﷺ: إِذَا قَالَ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ فَإِنَّهُ يَقُولُ يَا أُمَّةَ أَحْمَدَ دِينَ قَدْ أَظْهَرَ اللَّهُ لَكُمْ
وَرَسُولُهُ فَلَّا تُضْيَعُوهُ وَلَكِنْ تَعَاهِدُوا يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۵۵

۳-۴-۵-۶- القنوت وربه صلاة الليل، فنوت الوتر

﴿١٣٦﴾ الباقِرُ ﷺ: تَقُولُ فِي قُنُوتِ الْفَرِيضَةِ فِي الْأَيَّامِ كُلِّهَا إِلَّا فِي الْجُمُعَةِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِوَلَدَيَّ وَ أَهْلِ بَيْتِي وَإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ فِيكَ الْيَقِينَ وَالْعَفْوَ وَالْمُعَافَاةَ وَالرَّحْمَةَ وَالْمَغْفِرَةَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٧٥

﴿١٣٧﴾ الصادق عليه السلام: سَأَلَ الْحَلْبِي أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ الْقَتُولِ فِيهِ قَوْلٌ مَعْلُومٌ فَقَالَ أَنَّنِى عَلَى رَبِّكَ وَصَلَّ عَلَى نَبِيِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَذَنْبِكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٣١٦
٤-٢-٤-٥-٤-٢-٤-٢ الرُّكُوعُ وَالسُّجُودُ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۱۳۰﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی و به خاطر تقرب به خداوند عزّ و جلّ برای یک نماز اذان بگوید، خداوند گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد.
 ﴿۶۱۳۱﴾ هرکه در اوقات پنج‌گانه‌ی نماز، با ایمان و برای دریافت پاداش الهی، دیگران را (با اذان) به نماز بخواند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

۲-۴-۴-۴- پاسخ دادن به مؤذن

﴿۶۱۳۲﴾ هرکس پاسخ اذان گو را بدهد، خداوند شفاعت مرا برای او واجب می‌کند و من نزد خدای عزّ و جلّ شفیع او می‌باشم و جمیع گناهان پنهان و آشکار او را می‌آمرزد.
 ﴿۶۱۳۳﴾ هرکس بشنود که مؤذن می‌گوید: «اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا رسول الله» و او این شهادت را تصدیق کند و خالصانه بگوید: «من هم شهادت می‌دهم که خدایی جز الله نیست و محمد پیامبر خداست و با این گواهی، بی‌نیازی خود را از هرکس که از پذیرش خدا و پیامبرش سر باز زده‌اند اعلام می‌کنم؛ و با این دو شهادت هرکه را به خدا و پیامبرش اقرار کند و شهادت دهد یاری می‌کنم». بهره‌ی او از پاداش و ثوابی که خداوند به او کرامت می‌فرماید برابر است با تعداد همه‌ی کسانی که خدا و پیامبر را انکار و رد می‌کنند؛ و نیز به عدد آنان که به پیامبرشان اقرار دارند و به آن شهادت می‌دهند.

﴿۶۱۳۴﴾ هرکس پاسخ مؤذن را بدهد، خداوند شفاعت مرا برای او واجب می‌کند و من نزد خدای عزّ و جلّ شفیع او می‌باشم و خداوند جمیع گناهان پنهان و آشکار ما را می‌آمرزد.
 ﴿۶۱۳۵﴾ هنگامی که کسی بگوید: «حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ»، در واقع می‌گوید: ای امت احمد، اسلام دینی است که خدا و رسول خدا برای شما آشکار کرده‌اند، پس آن را ضایع نکنید و به عهد خویش پایبند باشید تا آنکه خدا شما را بیامرزد.

۳-۴-۴-۴- قنوت

﴿۶۱۳۶﴾ در قنوت نمازهای واجب، هر روز غیر از جمعه چنین بگو: خداوندا! برای خود، پدر، مادر، فرزندان، خانواده‌ام و برادران ایمانی‌ام که به خاطر تو با ایشان دوستی می‌کنم، برای همه‌ی ایشان از تو می‌خواهم که آنان را صاحب یقین گردانی و همه را مورد بخشش خود قرار دهی و از همه درگذری و رحمت واسعه‌ی خویش را شامل همه سازی و گناهان همه را بیامیزی و در دنیا و آخرت عافیت عطا فرمایی.

﴿۶۱۳۷﴾ حلبی درباره‌ی قنوت از امام صادق علیه السلام سؤال کرد: «آیا کلام مخصوصی را باید گفت؟» امام علیه السلام پاسخ فرمود: «ثنای پروردگار خویش بگوی، و بر پیامبر صلوات الله علیه صلوات فرست، و از خداوند برای گناهان خویش آمرزش بخواه».

۴-۴-۴-۴- رکوع و سجود

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٣٨﴾ الصادق عليه السلام: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَهُ مِثَالُ فِي الْعَرْشِ فَإِذَا اشْتَغَلَ بِالرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ وَنَحْوِهِمَا فَعَلَ مِثَالَهُ مِثْلَ فَعَلِهِ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَرَاهُ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ الْعَرْشِ وَيُصَلُّونَ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛

بحار الأنوار، ج ٥٤، ص ٣٥٤

٤-٤-٤-٤-٤ في السجدة

﴿٦٣٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ وَهُوَ سَاجِدٌ إِنِّي

ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاعْفِرْ لِي ثَلَاثًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٣٥

﴿٦٤٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَصَلَّى لَكَ وَاسْجُدْ لَكَ وَأَمْرٌ صَفَحَتِي فِي التُّرَابِ تَذَلُّلاً لَكَ كَرِي

تَرْحَمَ مَخَافَتِي مِنْكَ وَتَغْفِرَ السَّالِفَ مِنْ ذُنُوبِي وَعِصْيَانِي لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٨٠

﴿٦٤١﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ ابْنِ رِثَابٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ وَهُوَ سَاجِدٌ اللَّهُمَّ اغْفِرْ

لِي وَلِأَصْحَابِ أَبِي فَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّ فِيهِمْ مَنْ يَنْقُصُنِي؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ١٧

﴿٦٤٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: كَانَتْ لِيَلْتِي مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَإِذَا أَنَا بِهِ سَاجِدٌ كَالْتُوبِ الطَّرِيعِ

فَسَمِعْتُهُ يَقُولُ سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَآمَنَ بِكَ فَوَادِي رَبِّ هَذِهِ يَدَايَ وَمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي يَا عَظِيمًا يُرْجَى لِكُلِّ عَظِيمٍ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الْعَظِيمَةَ ثُمَّ قَالَ ﷺ إِنَّ جِبْرِيلَ عَلَّمَنِي ذَلِكَ وَأَمَرَنِي أَنْ أَقُولَ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي سَمِعْتُهَا فَقَوْلُهَا فِي سُجُودِكَ فَمَنْ قَالَهَا فِي سُجُودِهِ لَمْ يَرْفَعْ رَأْسَهُ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٤٣

﴿٦٤٣﴾ الصادق عليه السلام: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَهُ مِثَالُ فِي الْعَرْشِ فَإِذَا اشْتَغَلَ بِالرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ وَ

نَحْوِهِمَا فَعَلَ مِثَالَهُ مِثْلَ فَعَلِهِ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَرَاهُ الْمَلَائِكَةَ عِنْدَ الْعَرْشِ وَيُصَلُّونَ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛

بحار الأنوار، ج ٥٤، ص ٣٥٤

﴿٦٤٤﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةً وَادْخُلُوا

الْبَابَ سَجْدًا نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَاتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ (الأعراف: ١٦١)

٤-٤-٤-٤-٤ وَضَعَ الْخَدَّ الْأَيْمَنَ عَلَى الْأَرْضِ

﴿٦٤٥﴾ ضَعْ خَدَّكَ الْأَيْمَنَ عَلَى الْأَرْضِ وَقُلْ يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ

آلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي اغْفِرْ لِي أَكْثَرَ مِنْ قَوْلِكَ ذَلِكَ وَاخْشَعْ وَابْك؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ٤١٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۱۳۸﴾ هیچ مؤمنی نمی‌باشد مگر آنکه نمونه‌ای در عرش دارد. چون به کار رکوع و سجود و مانند آن پردازد، در نمونه‌ی او منعکس می‌شود و فرشته‌های عرش می‌بینند و بر او رحمت می‌فرستند و برایش آمرزش می‌خواهند.

۴-۴-۵-۴-۵-۴ در سجده

﴿۶۱۳۹﴾ دوست‌داشتنی‌ترین سخن نزد خداوند متعال آن است که بنده در حال سجده سه مرتبه بگوید: «من به خود ظلم کرده‌ام؛ مرا بیامرز».

﴿۶۱۴۰﴾ برای تو نماز می‌گزارم و برای تو سجده می‌کنم و صورتم را به خاطر فروتنی در مقابل تو بر خاک می‌مالم تا به خاطر ترسم از تو، بر من رحم کنی و گناهان گذشته و نافرمانی‌ام را ببخشی.

﴿۶۱۴۱﴾ ابن‌رثاب گوید: از امام صادق (علیه‌السلام) شنیدم که در سجده می‌گفت: «خداوند! مرا و یاران پدرم را بیامرز، می‌دانم که در میان آن‌ها کسانی هستند که مرا کوچک می‌شمارند».

﴿۶۱۴۲﴾ عایشه می‌گوید: شبی که رسول خدا در منزل من بود دیدم که مانند پارچه‌ای درهم‌پیچیده سر به سجده گذاشته و شنیدم که این ذکر را می‌گفت: «تمام وجودم برای تو سجده می‌کند و قلبم به تو ایمان آورده است. پروردگارا، این دو دست من و این جنایت‌هایی که در حق خود انجام داده‌ام. ای بزرگی که برای بخشش گناهان بزرگ به تو امید بسته‌ام، گناهان بزرگم را بیامرز». و فرمود: این دعا را جبرئیل به من آموخت و مرا فرمان داد تا آنچه را شنیدم بگویم. پس هر کس آن را در سجده بگوید سر از سجده بر نخواهد داشت مگر آنکه مورد آمرزش قرار می‌گیرد.

﴿۶۱۴۳﴾ هیچ مؤمنی نمی‌باشد مگر آنکه نمونه‌ای در عرش دارد. چون به کار رکوع و سجود و مانند آن پردازد، در نمونه‌ی او منعکس می‌شود و فرشته‌های عرش می‌بینند و بر او رحمت می‌فرستند و برایش آمرزش می‌خواهند.

﴿۶۱۴۴﴾ و (به خاطر بیاورید) زمانی را که گفتیم: «در این شهر (بیت المقدس) وارد شوید! و از نعمت‌های فراوان آن، هر چه می‌خواهید بخورید! و از در (معبد بیت المقدس) با خضوع و خشوع وارد شوید! و بگویید: «خداوند! گناهان ما را بریز!» تا خطاهای شما را ببخشیم؛ و به نیکوکاران پاداش بیشتری خواهیم داد».

۴-۴-۵-۴-۵-۴ قرار دادن گونه‌ی راست بر زمین

﴿۶۱۴۵﴾ گونه‌ی راست را بر روی زمین بگذار و بگو: «ای آقای من، سرور من؛ بر محمد و خاندانش درود فرست و مرا بیامرز و مرا بیامرز و مرا بیامرز». پس آن را بسیار بگو و خاکساری کن و فراوان ناله و گریه کن.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

٧-٤-٤-٤- في السجدة بين الأذان والإقامة

﴿٦١٤٦﴾ الصادق عليه السلام: عن ابن أبي عمير عن أبيه عن أبي عبد الله عليه السلام قال: رأيته أذن ثم أهوى للسجود ثم سجد سجدة بين الأذان والإقامة فلما رفع رأسه قال قال يا أبا عمير من فعل مثل فعلى غفر الله له ذنوبه كلها وقال من أذن ثم سجد فقال لا إله إلا أنت ربى سجدت لك خاضعاً خاشعاً غفر الله له ذنوبه؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٤٠٠

٨-٤-٤-٤- في سجدة الشكر

﴿٦١٤٧﴾ ثم عذ إلى السجود و قل شكراً مائة مرة واجتهد في الدعاء فإنه موضع مسألة و أكثر من الاستغفار فإنه موضع مغفرة؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٨٩

٩-٤-٤-٤- بعد السجود

﴿٦١٤٨﴾ الصادق عليه السلام: ثم رفع رأسه من السجود فلما استوى جالساً قال الله أكبر ثم قعد على فخذه الأيسر و قد وضع ظاهر قدمه الأيمن على بطن قدمه الأيسر و قال استغفر الله ربى و أتوب إليه ثم كبر و هو جالس و سجد السجدة الثانية؛ الكافي، ج ٣، ص ٣١١

١٠-٤-٤-٤- بعد التشهد

﴿٦١٤٩﴾ الصادق عليه السلام: إذا فرغت من تشهدك فارفع يديك و قل اللهم اغفر لي مغفرة عزمًا جزماً لا تغادر ذنباً و لا ارتكب بعدها محرماً أبداً؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٤٦

٥-٤-٤- الصوم

﴿٦١٥٠﴾ إن المسلمين و المسلمين و المؤمنين و المؤمنات... و الصائمين و الصائمات... أعد الله لهم مغفرة و أجراً عظيماً (الأحزاب: ٣٥)

﴿٦١٥١﴾ الصادق عليه السلام: إذا هم أحدكم بخير فلا يؤخره فإن العبد ربنا صلى الصلاة أو صام اليوم فيقال له اعمل ما شئت بعدها فقد غفر الله لك؛ الكافي، ج ٢، ص ١٤٢

﴿٦١٥٢﴾ الرضا عليه السلام: إن لله تبارك و تعالى ملائكة قد و كلهم بالاستغفار للصائمين و الصائمات لا يعلم عددهم إلا الله عز و جل؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١٠٤

﴿٦١٥٣﴾ الرسول صلى الله عليه و آله: ما من صائم يحضر قوماً يطعمون إلا سبحت له أعضاؤه و كانت صلاة الملائكة عليه و كانت صلاتهم استغفاراً؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٨٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۷-۴-۴-۴-۴- در سجده‌ی بین اذان و اقامه

﴿۶۱۴۶﴾ ابن ابی عمر گوید: روزی دیدم که امام صادق علیه السلام اذان گفت، سپس به سجده رفت و بین اذان و اقامه یک سجده کرد، هنگامی که سر از سجده برداشت، فرمود: «ای ابا عمیر؛ هرکس همانند من عمل کند، خداوند متعال تمام گناهان او را می‌آمرزد». و نیز فرمود: «هرکس اذان بگوید و سپس سجده کند و در سجده بگوید: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبِّي سَجَدْتُ لَكَ خَاضِعاً خَاشِعاً» (معبودی جز خدا نیست، تویی پروردگار من، با خضوع و خشوع برای تو سجده کردم) خداوند، گناهان او را می‌آمرزد».

۸-۴-۴-۴-۴- در سجده‌ی شکر

﴿۶۱۴۷﴾ سپس به سجده برو و صد مرتبه بگو: «خدا را شکر» و در دعا کردن بسیار تلاش کن، زیرا آنجا محلّ درخواست است و بسیار استغفار کن، چرا که آنجا محلّ آمرزش است.

۹-۴-۴-۴-۴- بعد از سجده

﴿۶۱۴۸﴾ سپس آن حضرت سر از سجده برداشت و وقتی راست نشست، گفت: «اللّٰهُ اکبر» آن‌گاه بر پای چپ تکیه کرد، به این نحو که پشت پای راست خویش را به کف پای چپ تکیه داد و در این حال گفت: «از خداوندی که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او باز می‌گردم» و در همان حال که نشسته بود گفت: «اللّٰهُ اکبر» و به سجده‌ی دوّم رفت.

۱۰-۴-۴-۴-۴- بعد از تشهّد

﴿۶۱۴۹﴾ چون از تشهّد فارغ شدی [و سلام دادی] هر دو دست را بالا ببر و بگو: «بار خدایا؛ مرا حتماً بیامرز و گناهی را فرومگذار و مرا یاری کن تا پس از آن هرگز دست به گناهی نیالایم».

۵-۴-۵- روزه

﴿۶۱۵۰﴾ به یقین، مردان مسلمان و زنان مسلمان، مردان با ایمان و زنان با ایمان... مردان روزه‌دار و زنان روزه‌دار... خداوند برای همه‌ی آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است. ﴿۶۱۵۱﴾ زمانی که یکی از شما همّت به انجام خیری می‌کند، فوراً آن را انجام دهد. زیرا شاید بنده‌ی مؤمن نماز بخواند یا روزه بگیرد، و به او گفته شود: «بعد از این هرچه می‌خواهی بکن که خداوند تو را آمرزد».

﴿۶۱۵۲﴾ خدای تعالی برای استغفار مردان و زنان روزه‌دار، [آمرزشی در نظر گرفته که] جز خدا هیچ احدی میزان و مقدار آن را نمی‌داند.

﴿۶۱۵۳﴾ روزه‌داری در میان گروهی که غذا می‌خورند، حضور نمی‌یابد، جز آنکه اندام‌هایش تسبیح می‌گویند و فرشتگان بر او درود می‌فرستند؛ و درود آنان طلب آمرزش است.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

١-٥-٤- أقسام الصوم

١-٥-٤-١- صوم الفريضة

﴿٦١٥٤﴾ الرسول ﷺ: أُعْطِيتُ أَمَّتِي فِي شَهْرِ رَمَضَانَ خَمْسَ خِصَالٍ لَمْ يُعْطَاهَا أَحَدٌ قَبْلَهُمْ خُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطِيبُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ حَتَّى يُفْطِرَ وَ تُصَفِّدُ فِيهِ مَرَدَّةُ الشَّيَاطِينِ فَلَا يَصِلُوا فِيهِ [إِلَى] مَا كَانُوا يَصِلُونَ فِي غَيْرِهِ وَيُزَيِّنُ اللَّهُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ جَنَّتَهُ وَيَقُولُ يَوْشِكُ عِبَادِي الصَّالِحُونَ أَنْ يُلْقُوا عَنْهُمْ الْمُنُونَةَ وَالْأَذَى وَيَصِيرُوا إِلَيْكَ وَيَغْفِرَ لَهُمْ فِي آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْهُ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَ هِيَ لَيْلَةُ الْقَدَرِ قَالَ لَا وَلَكِنَّ الْعَامِلَ إِنَّمَا يُوقَى أَجْرُهُ إِذَا انْقَضَى عَمَلُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٢٢٨

﴿٦١٥٥﴾ الرسول ﷺ: أُعْطِيتُ أَمَّتِي فِي شَهْرِ رَمَضَانَ خَمْسًا لَمْ تُعْطَهَا أُمَّةٌ نَبِيٌّ قَبْلِي إِذَا كَانَ أَوَّلُ يَوْمٍ مِنْهُ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِمْ فَإِذَا نَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى شَيْءٍ لَمْ يُعَذِّبْهُ بَعْدَهَا وَ خُلُوفُ أَفْوَاهِهِمْ حِينَ يُمْسُونَ أَطِيبُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ تَسْتَغْفِرُ لَهُمُ الْمَلَائِكَةُ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ مِنْهُ وَ يَأْمُرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ جَنَّتَهُ فَيَقُولُ تَزَيَّنِي لِعِبَادِي الْمُؤْمِنِينَ فَيَوْشِكُ أَنْ يَسْتَرِيحُوا مِنْ نَصَبِ الدُّنْيَا وَ آذَاهَا إِلَى جَنَّتِي وَ كَرَامَتِي فَإِذَا كَانَ آخِرُ لَيْلَةٍ مِنْهُ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُمْ جَمِيعًا؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٣١٦

﴿٦١٥٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنْ أَدْنَى مَا لِلصَّائِمِينَ وَ الصَّائِمَاتِ أَنْ يُنَادِيَهُمْ مَلَكٌ فِي آخِرِ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَبْشِرُوا عِبَادَ اللَّهِ فَقَدْ غُفِرَ لَكُمْ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِكُمْ فَانْظُرُوا كَيْفَ تَكُونُونَ فِيمَا تَسْتَأْنِفُونَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٦٢

﴿٦١٥٧﴾ الباقر عليه السلام: إِنْ لَلَّهِ تَعَالَى مَلَائِكَةً مُوَكَّلِينَ بِالصَّائِمِينَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ إِلَى آخِرِهِ؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٢٤٥

﴿٦١٥٨﴾ الرسول ﷺ: دَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي آخِرِ جُمُعَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فَلَمَّا بَصُرَ بِي قَالَ لِي يَا جَابِرُ هَذَا آخِرُ جُمُعَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فَوَدَّعُهُ وَقَالَ اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صِيَامِنَا إِيَّاهُ فَإِنْ جَعَلْتَهُ فَاجْعَلْنِي مَرْحُومًا وَ لَا تَجْعَلْنِي مَحْرُومًا فَإِنَّهُ مَنْ قَالَ ذَلِكَ ظَفِيرَ بِإِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ إِمَّا بِبُلُوغِ شَهْرِ رَمَضَانَ مِنْ قَابِلٍ وَ إِمَّا بِغُفْرَانِ اللَّهِ وَ رَحْمَتِهِ؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٣٦٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱-۵-۴- انواع روزه

۱-۵-۴-۱- روزه‌ی واجب

﴿۶۱۵۴﴾ در ماه رمضان به امت من پنج ویژگی عطا شده که به هیچ کس قبل از ایشان داده نشده است. بوی دهان روزه‌دار نزد خداوند متعال از بوی مشک خوشبوتر است و فرشتگان برای روزه‌دار تا وقتی روزه‌اش را افطار می‌کند، طلب آمرزش می‌کنند. شیاطین گردنکش را در آن ماه زنجیر می‌کنند. در ماه رمضان شیاطین به آن چیزی که در غیر ماه رمضان به آن دسترسی دارند نمی‌رسند. در این ماه خداوند بهشتش را زینت می‌دهد و می‌فرماید: «نزدیک است که سنگینی و اذیت از بندگان شایسته‌ی من برداشته شود و به‌سوی تو بیایند. و در آخرین شب این ماه آمرزیده می‌شوند». عرض شد: «ای رسول خدا! کدام شب، شب قدر؟» پیامبر ﷺ فرمود: «نه، همانا کارگر هنگامی که کارش به پایان برسد، دستمزدش را دریافت می‌کند».

﴿۶۱۵۵﴾ در ماه رمضان پنج چیز به امت من عطا شده که به امت هیچ پیامبری پیش از من عطا نشده است؛ یکی از آن پنج چیز این است که هرگاه روز اول ماه رمضان فرارسد خدای عزّ و جلّ به آنان نظر می‌کند و هرکس که خداوند به او نظر کند، هرگز او را عذاب نخواهد کرد. و بوی دهانشان به هنگام عصر نزد خدای عزّ و جلّ خوشبوتر از مشک است. و فرشتگان شبانه روز برای آنان طلب آمرزش می‌کنند. خدای عزّ و جلّ به بهشت امر می‌کند که برای بندگانم آمرزش بخواه. و خود را آرایش بده تا شاید رنج و ناراحتی دنیا از آن‌ها برطرف شود و به‌سوی بهشت و کرامت من برگردند. و وقتی آخرین شب ماه رمضان فرارسد، همه‌ی آنان آمرزیده می‌شوند.

﴿۶۱۵۶﴾ کمترین چیزی که برای مردان و زنان روزه‌دار فراهم است، این است که فرشته‌ای در آخرین روز ماه رمضان به آنان ندا می‌دهد: «ای بندگان خدا! بر شما مژده باد که گناهان گذشته شما آمرزیده شد، پس بنگرید که در آینده چگونه خواهید بود».

﴿۶۱۵۷﴾ خداوند تبارک و تعالی فرشتگانی بر روزه‌داران گماشته است که در هر روز از ماه رمضان برایشان طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۶۱۵۸﴾ جابر بن عبدالله انصاری گوید: در جمعه‌ی آخر ماه رمضان خدمت رسول خدا ﷺ رسیدم، هنگامی که به من نگاه کرد، فرمود: «ای جابر! این آخرین جمعه از ماه رمضان است، با آن وداع کن و بگو: «خداوند، آن را آخرین دوره‌ی روزه‌داری ما قرار نده، اگر هم قرار دادی مرا از زمره‌ی رحمت‌شدگان قرار ده و نه از محرومان». اگر کسی آن را بگوید به یکی از دو خیر موفق و کامیاب خواهد بود؛ رسیدن به ماه رمضان بعدی یا وصول به آمرزش الهی و رحمتش».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦١٥٩﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ غَفَرَ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ تَقَدَّمَ إِلَى ذَلِكَ الْيَوْمِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَكَانَ كَفَّارَةً إِلَى مِثْلِهَا مِنَ الْحَوْلِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٤٤

﴿٦١٦٠﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَ آخِرُ لَيْلَةٍ غَفَرَ لَهُمْ جَمِيعاً فَقَالَ رَجُلٌ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْعُمَّالِ إِذَا فَرَعُوا مِنْ أَعْمَالِهِمْ وَفُؤُوا؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٤

﴿٦١٦١﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ نَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِمْ وَمَنْ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ لَمْ يُعَذِّبْهُ أَبَدًا وَأَمَّا الثَّانِيَةُ فَإِنَّ خُلُوفَ أَفْوَاهِهِمْ حِينَ يُمْسُونَ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَطْيَبُ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَأَمَّا الثَّالِثَةُ فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ فِي لَيْلِهِمْ وَنَهَارِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٤

﴿٦١٦٢﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ يَحْيَى عَنْ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ قَالَ: قُلْتُ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ﷺ إِنَّ النَّاسَ يَقُولُونَ إِنَّ الْمَغْفِرَةَ تَنْزِلُ عَلَى مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَقَالَ يَا حَسَنُ إِنَّ الْقَارِيحَارَ إِنَّمَا يُعْطَى أَجْرَتُهُ عِنْدَ فَرَاغِهِ ذَلِكَ لَيْلَةَ الْعِيدِ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٦٧

﴿٦١٦٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١٤٢

﴿٦١٦٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ

مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٦

﴿٦١٦٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَ

مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨١

﴿٦١٦٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا وَكَفَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ وَلِسَانَهُ

عَنِ النَّاسِ قَبْلَ اللَّهِ صَوْمَهُ وَغَفَرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَأَعْطَاهُ ثَوَابَ الصَّابِرِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٦٤

﴿٦١٦٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَحَفِظَ فَرْجَهُ وَلِسَانَهُ وَكَفَّ آذَاهُ عَنِ النَّاسِ

غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٢٤٣

﴿٦١٦٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَخَتَمَهُ بِصَدَقَةٍ وَغَدَا إِلَى الْمُصَلَّى بِغُسْلٍ رَجَعَ

مَغْفُورًا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٩، ص ٣١٩

﴿٦١٦٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَقَامَهُ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ

ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٩٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۱۵۹﴾ هرگاه کسی اولین روز از ماه رمضان را روزه بگیرد، خداوند تمامی گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد. و روزه‌ی او کفاره‌ای است برای همان اندازه از گناهانی که در سال [پیش رو] مرتکب می‌شود.

﴿۶۱۶۰﴾ رسول خدا ﷺ فرمود: «وقتی آخرین شب ماه رمضان فرامی‌رسد همه‌ی آن‌ها را می‌آمرزد». مردی گفت: «ای پیامبر خدا! این کار در شب قدر انجام نمی‌گیرد؟» فرمود: «آیا کارگران را نمی‌بینی که چون از کارشان فارغ می‌شوند، اجرت داده می‌شوند؟!»

﴿۶۱۶۱﴾ چون شب اول ماه رمضان فرا رسد، خدای عزّ و جلّ به آنان نظر می‌کند و هرکس که خدا به او نظر کند، هرگز او را عذاب نخواهد کرد. و بوی دهانشان به هنگام عصر نزد خدای عزّ و جلّ خوشبوتر از مشک است. و فرشتگان شبانه‌روز برای آنان طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۶۱۶۲﴾ از حسن بن راشد نقل است که می‌گوید: به امام صادق (علیه السلام) عرض کردم: «مردم می‌گویند آمرزش بر کسی که در ماه رمضان روزه گرفته، شب قدر نازل می‌شود؛ آیا این کلام صحیح است؟» فرمود: «ای حسن، کارگر وقتی از عملش فارغ شد، دستمزدش را می‌دهند و پایان عمل روزه‌دار شب عید است.»

﴿۶۱۶۳﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.

﴿۶۱۶۴﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد و هرکس در شب قدر با ایمان و اخلاص نماز بخواند، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.

﴿۶۱۶۵﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۱۶۶﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد و گوش و چشم و زبانش را از [آزار رساندن به] مردم حفظ کند، خداوند روزه‌اش را می‌پذیرد و گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد و ثواب صابرين را به او عطا می‌فرماید.

﴿۶۱۶۷﴾ هرکس ماه رمضان را روزه بگیرد و میل جنسی و زبان خود را از حرام حفظ کند و آزار خود را از مردم باز دارد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌بخشد.

﴿۶۱۶۸﴾ هرکه ماه رمضان را روزه بدارد و با صدقه به پایان ببرد و سپیده‌دمان عید با غسل به مصلی بیاید [تا نماز عید بگذارد]، آمرزیده باز می‌گردد.

﴿۶۱۶۹﴾ هرکس که از سر ایمان و انتظار پاداش الهی ماه رمضان روزه بگیرد و نماز شب بخواند، خداوند گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿الأعمالُ وَ الصِّفَاتُ العِبَادِيَّةُ﴾

٢-١-٥-٤- صَوْمُ التَّطَوُّعِ

﴿٦١٧٠﴾ السَّجَادَ ﷺ: مَنْ صَامَ يَوْمًا تَطَوُّعًا اِئْتِغَاءَ ثَوَابِ اللَّهِ وَجَبَتْ لَهُ الْمَغْفِرَةُ؛ وسائل الشيعة،

ج ١٠، ص ٢٠٢

٢-١-٥-٤- صَوْمُ شَهْرِ رَجَبٍ

﴿٦١٧١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ يَوْمًا اِيْمَانًا وَ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٧،

ص ٢٠

﴿٦١٧٢﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ رَجَبٍ فِي أَوَّلِهِ أَوْ فِي وَسْطِهِ أَوْ فِي آخِرِهِ غُفِرَ

لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٧٨

﴿٦١٧٣﴾ الرسول ﷺ: رَجَبٌ مِنْ أَشْهُرِ الْحُرْمِ وَ أَيَّامُهُ مَكْتُوبَةٌ عَلَى أَبْوَابِ السَّمَاءِ السَّادِسَةِ فَإِذَا

صَامَ الرَّجُلُ مِنْهُ يَوْمًا وَ جَوَّدَ صَوْمَهُ بَتَقْوَى اللَّهِ نَطَقَ الْبَابُ وَ نَطَقَ الْيَوْمُ؛ فَقَالَا: يَا رَبِّ اغْفِرْ لَهُ، وَ إِنْ

لَمْ يَتِمَّ صَوْمُهُ بَتَقْوَى اللَّهِ وَ لَمْ يَسْتَغْفِرْ؛ قَالَ: خُدَعْتَ مِنْ نَفْسِكَ؛ فضائل شهر رجب، ص ٤٩٦

﴿٦١٧٤﴾ الباقر ﷺ: مَنْ صَامَ يَوْمَيْنِ مِنْ رَجَبٍ قِيلَ لَهُ اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى وَ

مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ رَجَبٍ قِيلَ لَهُ قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى وَ مَا بَقِيَ فَاشْفَعْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْ مُذْنِبِي

إِخْوَانِكَ وَ أَهْلَ مَعْرِفَتِكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٧٣

﴿٦١٧٥﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ رَجَبٍ فِي أَوَّلِهِ وَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي وَسْطِهِ وَ

ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي آخِرِهِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٧٨

﴿٦١٧٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ رَجَبٍ وَ قَامَ لَيْلِيَّهَا فِي أَوْسَطِهِ ثَلَاثَ عَشْرَةَ وَ

أَرْبَعَ عَشْرَةَ وَ خَمْسَ عَشْرَةَ وَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّهُ لَا يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا بِالتَّوْبَةِ [على التوبة]

النُّصُوحِ وَ يُغْفَرُ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ صَامَهُ سَبْعُونَ كَبِيرَةً؛ إقبال الأعمال، ص ٦٥٦

﴿٦١٧٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ جَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ النَّارِ

خَنْدَقًا أَوْ حِجَابًا طَوَّلَهُ مَسِيرَةَ سَبْعِينَ عَامًا وَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ عِنْدَ إِفْطَارِهِ لَقَدْ وَجَبَ

حَقُّكَ عَلَيَّ وَ وَجَبَ لَكَ مَحَبَّتِي وَ وَلَّيْتِي أَشْهَدُكُمْ يَا مَلَائِكَتِي أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ

ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٦

﴿٦١٧٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْهُ خَمْسَةَ عَشَرَ يَوْمًا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ: قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا

مَضَى فَاسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ؛ فضائل شهر رجب، ص ٤٩٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۲-۱-۵-۴-روزه‌ی مستحب

﴿۶۱۷۰﴾ هرکس یک روز روزه‌ی مستحبی بگیرد و مقصودش رسیدن به ثواب خداوند باشد، آمرزش بر او واجب می‌شود.

۲-۱-۵-۴-روزه‌ی ماه رجب

﴿۶۱۷۱﴾ هرکس یک روز از ماه رجب را از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۱۷۲﴾ هرکس یک روز از اوّل یا وسط یا آخر ماه رجب، روزه بگیرد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۱۷۳﴾ رجب از ماه‌های حرام است و روزهایش بر درهای آسمان ششم نوشته شده است، پس هرگاه کسی یک روز از آن را روزه بگیرد و روزه‌اش را با تقوای الهی نیکو گرداند، روز و در آسمان ششم به زبان می‌آیند و می‌گویند: «خدایا! او را بیامرز». و اگر روزه‌اش را با تقوای الهی تمام و استغفار نکند، می‌گویند: «به خاطر نفست فریب خوردی».

﴿۶۱۷۴﴾ هرکس دو روز از ماه رجب را روزه بگیرد به او گفته می‌شود: «عمل خود را از سر گیر که خداوند آنچه را که در گذشته از تو سر زده، آمرزید و هرکس سه روز از ماه رجب را روزه بگیرد، به او گفته می‌شود: «گناهان گذشته و آینده‌ات آمرزیده شد، پس برای هرکس از برادران و آشنایان گنهکارت که می‌خواهی شفاعت کن».

﴿۶۱۷۵﴾ هرکس سه روز اوّل و سه روز میانه و سه روز آخر را رجب روزه بدارد، گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۱۷۶﴾ هرکس سه روز میانی ماه رجب [سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم] را روزه بگیرد و شب‌هایش را به نماز بایستد، سوگند به آن که مرا به حق فرستاد، حتماً از دنیا با توبه‌ی خالص خواهد رفت و به‌ازای هر روزی که روزه گرفته هفتاد گناه کبیره‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۱۷۷﴾ هرکس سه روز از ماه رجب را روزه بگیرد، خدای عزّ و جلّ میان او و دوزخ، خندق یا پرده‌ای به طول هفتاد سال برپا می‌کند. و هنگام افطار به او می‌فرماید: «حقّ تو بر من واجب و محبت ولایت من برای تو لازم شد. ای فرشتگانم؛ گواه باشید که من گناهان گذشته و آینده‌ی او را آمرزیدم».

﴿۶۱۷۸﴾ هرکس پانزده روز از ماه رجب را روزه بگیرد، منادی از آسمان ندا می‌دهد: «بدون شک گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد، پس عمل خویش را از سر گیر».

﴿الأعمالُ و الصفاتُ العبادي﴾

﴿٦١٧٩﴾ الباقِر ﷺ: مَنْ صَامَ خَمْسَةَ وَعِشْرِينَ يَوْمًا مِنْهُ قِيلَ لَهُ اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ؛

تهذيب الأحكام، ج ٤، ص ٣٠٦

﴿٦١٨٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ تِسْعَةً وَعِشْرِينَ يَوْمًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ كَانَ عَشَارًا وَلَوْ كَانَتْ امْرَأَةٌ فَجَرَتْ سَبْعِينَ مَرَّةً بَعْدَ مَا أَرَادَتْ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ وَالْخَلَاصَ مِنْ جَهَنَّمَ يَغْفِرُ لَهَا؛

إقبال الأعمال، ص ٦٨١

﴿٦١٨١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثِينَ يَوْمًا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ يَا عَبْدَ اللَّهِ أَمَّا مَا مَضَى فَقَدْ غُفِرَ لَكَ فَاسْتَأْنَفِ الْعَمَلَ فِيمَا بَقِيَ هَذَا لِمَنْ صَامَ رَجَبًا كُلَّهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠،

ص ٤٧٧

﴿٦١٨٢﴾ الرسول ﷺ: رَجَبُ شَهْرِ اللَّهِ وَشَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ أُمِّي ثُمَّ قَالَ مَنْ صَامَهُ كُلَّهُ اسْتَوْجَبَ عَلَى اللَّهِ ثَلَاثَةَ أَشْيَاءَ مَغْفِرَةٌ لِجَمِيعِ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَعِصْمَةٌ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِهِ وَأَمَانًا مِنَ الْعَطَشِ يَوْمَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩٨

١-٢-١-٥-٤- صَوْمُ أَوَّلِ خَمِيسٍ مِنْ رَجَبٍ

﴿٦١٨٣﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ أَحَدٍ يَصُومُ أَوَّلَ خَمِيسٍ مِنْ رَجَبٍ ثُمَّ يُصَلِّي بَيْنَ الْعِشَاءِ بَيْنَ لَيْلَةٍ الْجُمُعَةِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً يَفْصِلُ بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ بِتَسْلِيمَةٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَالْقَدْرَ ثَلَاثًا وَالتَّوْحِيدَ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ فَإِذَا سَلَّمَ قَالَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ يَسْجُدُ وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ يَرْفَعُ رَأْسَهُ وَيَقُولُ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَتَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْظَمُ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ يَسْجُدُ أُخْرَى وَيَقُولُ فِيهَا مَا قَالَهُ فِي الْأُولَى ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى فِي سُجُودِهِ حَاجَتَهُ تَقْضِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى ثُمَّ قَالَ ﷺ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُصَلِّ عَبْدٌ أَوْ أَمَةٌ هَذِهِ الصَّلَاةَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَعَدَدِ الرَّمْلِ وَزِينَةِ الْجِبَالِ وَعَدَدِ وَرَقِ الْأَشْجَارِ؛ البلد الأمين، ص ١٦٩

٢-١-٢-٥-٤- صَوْمُ أَيَّامِ الْبَيْضِ مِنْ رَجَبٍ

﴿٦١٨٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ أَيَّامَ الْبَيْضِ مِنْ رَجَبٍ وَقَامَ لَيْلِيهَا وَيُصَلِّي لَيْلَةَ النُّصْفِ مِائَةَ رَكْعَةً يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ هَذِهِ الصَّلَاةِ اسْتَغْفَرَ سَبْعِينَ مَرَّةً رَفَعَ عَنْهُ شَرُّ أَهْلِ السَّمَاءِ وَشَرُّ أَهْلِ الْأَرْضِ وَشَرُّ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۱۷۹﴾ هرکس بیست و پنج روز از آن را روزه بدارد به او گفته می‌شود: که عمل خویش را از سر گیر که به یقین [گناهانت] آمرزیده شد.

﴿۶۱۸۰﴾ هرکس بیست و نه روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند او را هرچند باجگیر باشد می‌آمرزد. و اگر زنی هفتاد بار زنا کرده باشد و با این روزه‌ها خشنودی خدا و رهایی از دوزخ را بخواهد، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۱۸۱﴾ هرکس سی روز از ماه رجب روزه گرفته باشد، منادی از آسمان ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی خدا! خداوند خطاهای گذشته‌ی تو را آمرزید، عمل از نو آغاز کن. این پاداش کسی است که تمام ماه رجب را روزه بگیرد».

﴿۶۱۸۲﴾ ماه رجب، ماه خدا و ماه شعبان، ماه من و ماه رمضان، ماه امت من است. هرکس که تمام این ماه (رجب) را روزه بگیرد، سه چیز را بر خداوند واجب می‌کند؛ آمرزش تمامی گناهان گذشته‌اش و پاکی از گناهان در باقی عمرش و پناه‌دادن از عطش در روز فریادهای بزرگ.

۱-۱-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی اولین پنجشنبه‌ی رجب

﴿۶۱۸۳﴾ هرکس پنجشنبه‌ی اول ماه رجب را روزه بگیرد و بین عشا و تاریکی شب دوازده رکعت نماز بخواند و بین هر دو رکعت با سلام فاصله دهد، و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه سوره‌ی «قدر» و دوازده مرتبه توحید بخواند و بعد از نماز هفتاد مرتبه بر من درود فرستد و بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ» و سپس به سجده رود و در سجده‌اش هفتاد مرتبه بگوید: «پاک و مقدس است پروردگار فرشتگان و روح»، بعد سرش را بردارد و هفتاد مرتبه بگوید: «پروردگارا! بیامرز و رحم کن و بگذر از آنچه می‌دانی که تو خودت برتر و بزرگ‌تری» و سپس به سجده رود و هرچه در سجده‌ی اول را گفته بگوید و سپس در سجده حاجتش را از خداوند متعال بخواهد برآورده خواهد شد. سوگند به کسی که جانم در دست اوست، هیچ مرد و زن مؤمنی این نماز را نمی‌خواند مگر آنکه خدا همه‌ی گناهانش را می‌آمرزد؛ حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی کف روی دریاها و شن‌ها و وزن کوه‌ها و به تعداد برگ‌های درختان باشد.

۲-۱-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی ایام البیض در ماه رجب

﴿۶۱۸۴﴾ هرکس سیزدهم تا پانزدهم ماه رجب را روزه بگیرد در شب‌هایش نماز به‌پا دارد و نیمه‌شب صد رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و ده مرتبه «توحید» را قرائت کند، و بعد از نماز هفتاد بار طلب آمرزش کند، شرّ آسمانیان و زمینیان و ابلیس و لشکریانش از او دور می‌شود.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

٣-١-٢-٥-٤- صَوْمُ سَابِعٍ وَعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ

﴿٦١٨٥﴾ الرسول ﷺ: فِي سَابِعٍ وَعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ بَعَثَ اللَّهُ مُحَمَّدًا ﷺ فَمَنْ صَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ كَانَ كَفَّارَةً سِتِّينَ وَيَعْصِمُهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ فَإِنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَوْ فِي لَيْلَتِهِ مَاتَ شَهِيدًا وَيَجْعَلُ اللَّهُ تَعَالَى رُوحَهُ فِي حَوَاصِلِ طَيْرٍ أَخْضَرَ يَسْرَحُ فِي الْجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَ وَيَجْعَلُ اللَّهُ لَهُ نَصِيبًا فِي عِبَادَةِ الْعَابِدِينَ وَالْمُجَاهِدِينَ وَالشَّاكِرِينَ وَالذَّاكِرِينَ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِذَا صَامَ الْعَبْدُ وَالْأَمَةُ وَمَاتَ لَيْلَتَهُ غُفِرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ رَبِّهِ إِنْ كَانَ ذُنُوبُهُ بَعْدَ نَجُومِ السَّمَاءِ وَقَطَرِ الْمَطَرِ وَورقِ الشَّجَرِ وَأَيَّامِ الدَّهْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥١٨

٤-١-٢-٥-٤- صَوْمُ يَوْمِ الثَّلَاثِينَ مِنْ رَجَبٍ

﴿٦١٨٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْهُ خَمْسَةَ عَشَرَ يَوْمًا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ: قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ؛ فضائل شهر رجب، ص ٤٩٨

٢-١-٢-٥-٤- صَوْمُ شَهْرِ شَعْبَانَ

﴿٦١٨٧﴾ الصادق عليه السلام: صَوْمُ شَعْبَانَ كَفَّارَةُ الذُّنُوبِ الْعِظَامِ حَتَّى لَوْ أَنَّ رَجُلًا يُلِي بِدَمٍ حَرَامٍ فَصَامَ مِنْ هَذَا الشَّهْرِ أَيَّامًا وَتَابَ لَرَجَوْتُ لَهُ الْمَغْفِرَةَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٩١

﴿٦١٨٨﴾ الصادق عليه السلام: إِنْ فَضَّلَ صَوْمُ شَعْبَانَ كَذَا وَكَذَا حَتَّى أَنْ الرَّجُلَ لَيَرْتَكِبُ الدَّمَ الْحَرَامَ فَيُغْفَرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠١، ص ٣٨٢

﴿٦١٨٩﴾ الصادق عليه السلام: جَرَى ذِكْرُ شَعْبَانَ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام وَصَوْمِهِ قَالَ فَقَالَ إِنْ فِيهِ مِنْ الْفَضْلِ كَذَا وَكَذَا وَفِيهِ كَذَا وَكَذَا حَتَّى إِنْ الرَّجُلَ لَيَدْخُلُ فِي الدَّمِ الْحَرَامِ فَيَصُومُ شَعْبَانَ فَيَنْفَعُهُ ذَلِكَ وَيُغْفَرُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥٠١

﴿٦١٩٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ٢٠

﴿٦١٩١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ يَوْمَيْنِ مِنْ شَهْرِ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٩٣

﴿٦١٩٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ يَوْمَيْنِ مِنْ شَهْرِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ شَهْرِ قِيلَ لَهُ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ وَمَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَحَفِظَ فَرْجَهُ وَلِسَانَهُ وَكَفَّ أَذَاهُ عَنِ النَّاسِ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٥٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۳-۱-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی بیست و هفتم رجب

﴿۶۱۸۵﴾ در بیست و هفتم رجب خداوند محمد ﷺ را برانگیخت؛ پس هرکس در این روز، روزه بگیرد برایش کفّاره‌ی شصت سال خواهد بود و خداوند او را از شرّ ابلیس و لشکریانش در امان می‌دارد و اگر در روز یا شب آن بمیرد، شهید مرده است و خداوند روحش را در شمایل پرنده‌ای سبز قرار می‌دهد که در هر جایی از بهشت بخواهد آزادانه پرواز می‌کند؛ و خداوند برای او بهره‌ای از عبادت عبادت‌کنندگان و مجاهدان و شاکران و ذاکران را قرار می‌دهد، همان‌هایی که نه ترسی برایشان است و نه ناراحت می‌شوند. سوگند به آن که مرا به حقّ برگزید اگر بنده‌ای، روزه بگیرد و شبش بمیرد، خداوند گناهانش را که بین او و پروردگارش است، می‌آمرزد حتی اگر به تعداد ستارگان آسمان و قطرات دریا و برگ درختان و روزهای روزگار باشد.

۴-۱-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی سی‌ام رجب

﴿۶۱۸۶﴾ هرکس پانزده روز از ماه رجب را روزه بگیرد، منادی از آسمان ندا می‌دهد: «بدون شک گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد، پس عمل خویش را از سر گیر».

۲-۱-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی ماه شعبان

﴿۶۱۸۷﴾ روزه‌ی ماه شعبان کفّاره‌ی گناهان بزرگ است، تا جایی که اگر مردی به قتل نامشروع و حرام مبتلا شود و چند روز از این ماه را روزه بگیرد و توبه کند، امید می‌رود که مورد آمرزش قرار بگیرد.

﴿۶۱۸۸﴾ روزه‌ی ماه شعبان فضیلت‌های بی‌شماری دارد؛ تا جایی که اگر شخصی خونی را به ناحق ریخته باشد، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۱۸۹﴾ نزد امام صادق علیه السلام سخن از ماه شعبان و روزه‌ی آن به میان آمد. امام علیه السلام فرمود: «به‌راستی، فضیلت شعبان چنین و چنان است. تا جایی که شخصی خون کسی را به ناحق بریزد ولی ماه شعبان را روزه بگیرد، این روزه برای او سود می‌رساند و بخشیده می‌شود.

﴿۶۱۹۰﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی، یک روز از ماه شعبان را روزه بدارد، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۱۹۱﴾ هرکس دو روز از ماه مرا روزه بگیرد، گناهان گذشته و آینده‌اش بخشیده می‌شود.
﴿۶۱۹۲﴾ هرکس دو روز از ماه مرا روزه بگیرد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود و هرکس سه روز از ماه مرا روزه بگیرد، به او می‌گویند: «عمل خود از سر گیر». و هرکس ماه رمضان را روزه بگیرد و شهوت جنسی و زبان خود را نگه دارد و مردم را آزار ندهد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦١٩٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ أَوَّلِ شَعْبَانَ وَيَقُومُ لَيْلِيهَا وَصَلَّى رُكْعَتَيْنِ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً رَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ شَرَّ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَشَرَّ أَهْلِ الْأَرْضِينَ وَشَرَّ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ وَشَرَّ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ وَالَّذِي بَعَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُ يَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ مِنَ الْكِبَائِرِ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٨٤

﴿٦١٩٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ سَبْعَةَ أَيَّامٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ صَوْمَ أَرْبَعِ عَشْرَةِ سَنَةٍ وَغَفَرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرك الوسائل، ج ٧، ص ٥٣٥

﴿٦١٩٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ عَشْرَةَ أَيَّامٍ مِنْ شَعْبَانَ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَعَّ اللَّهُ عَلَيْهِ قَبْرَهُ سَبْعِينَ ذِرَاعًا؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٩٨

﴿٦١٩٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ عَشَرَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ مَلَائِكَةُ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٦٨

﴿٦١٩٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ عَشَرَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ [اسْتَغْفَرَتْ] لَهُ مَلَائِكَةُ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٩٣

﴿٦١٩٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ أَرْبَعَةَ عَشَرَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ أَثْلَمَتِ الدَّوَابُّ وَالسَّبَاعُ حَتَّى الْحَيْتَانِ فِي الْبَحْرِ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٩٨

﴿٦١٩٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ ثَلَاثِينَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ نَادَاهُ جِبْرِيلُ مِنْ قُدَّامِ الْعَرْشِ يَا هَذَا اسْتَأْنَفَ الْعَمَلُ عَمَلًا جَدِيدًا فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى وَتَقَدَّمَ مِنْ ذُنُوبِكَ وَالْجَلِيلُ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُكَ عَدَدَ نَجُومِ السَّمَاءِ وَقَطَرِ الْأَمْطَارِ وَوَرَقِ الْأَشْجَارِ وَعَدَدَ الرَّمْلِ وَالثَّرَى وَأَيَّامِ الدُّنْيَا لَغَفَرْتُهَا لَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٩٨

﴿٦٢٠٠﴾ الرسول ﷺ: رَجَبُ شَهْرِ اللَّهِ وَشَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ أُمَّتِي ثُمَّ قَالَ مَنْ صَامَهُ كُلُّهُ اسْتَوْجَبَ عَلَى اللَّهِ ثَلَاثَةَ أَشْيَاءَ مَغْفِرَةٌ لِجَمِيعِ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَعِصْمَةٌ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِهِ وَأَمَانًا مِنَ الْعَطَشِ يَوْمَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩٨

١-٢-٣-٤-٥-٦-٧-٨-٩-١٠-١١-١٢-١٣-١٤-١٥-١٦-١٧-١٨-١٩-٢٠-٢١-٢٢-٢٣-٢٤-٢٥-٢٦-٢٧-٢٨-٢٩-٣٠-٣١-٣٢-٣٣-٣٤-٣٥-٣٦-٣٧-٣٨-٣٩-٤٠-٤١-٤٢-٤٣-٤٤-٤٥-٤٦-٤٧-٤٨-٤٩-٥٠-٥١-٥٢-٥٣-٥٤-٥٥-٥٦-٥٧-٥٨-٥٩-٦٠-٦١-٦٢-٦٣-٦٤-٦٥-٦٦-٦٧-٦٨-٦٩-٧٠-٧١-٧٢-٧٣-٧٤-٧٥-٧٦-٧٧-٧٨-٧٩-٨٠-٨١-٨٢-٨٣-٨٤-٨٥-٨٦-٨٧-٨٨-٨٩-٩٠-٩١-٩٢-٩٣-٩٤-٩٥-٩٦-٩٧-٩٨-٩٩-١٠٠-١٠١-١٠٢-١٠٣-١٠٤-١٠٥-١٠٦-١٠٧-١٠٨-١٠٩-١١٠-١١١-١١٢-١١٣-١١٤-١١٥-١١٦-١١٧-١١٨-١١٩-١٢٠-١٢١-١٢٢-١٢٣-١٢٤-١٢٥-١٢٦-١٢٧-١٢٨-١٢٩-١٣٠-١٣١-١٣٢-١٣٣-١٣٤-١٣٥-١٣٦-١٣٧-١٣٨-١٣٩-١٤٠-١٤١-١٤٢-١٤٣-١٤٤-١٤٥-١٤٦-١٤٧-١٤٨-١٤٩-١٥٠-١٥١-١٥٢-١٥٣-١٥٤-١٥٥-١٥٦-١٥٧-١٥٨-١٥٩-١٦٠-١٦١-١٦٢-١٦٣-١٦٤-١٦٥-١٦٦-١٦٧-١٦٨-١٦٩-١٧٠-١٧١-١٧٢-١٧٣-١٧٤-١٧٥-١٧٦-١٧٧-١٧٨-١٧٩-١٨٠-١٨١-١٨٢-١٨٣-١٨٤-١٨٥-١٨٦-١٨٧-١٨٨-١٨٩-١٩٠-١٩١-١٩٢-١٩٣-١٩٤-١٩٥-١٩٦-١٩٧-١٩٨-١٩٩-٢٠٠-٢٠١-٢٠٢-٢٠٣-٢٠٤-٢٠٥-٢٠٦-٢٠٧-٢٠٨-٢٠٩-٢١٠-٢١١-٢١٢-٢١٣-٢١٤-٢١٥-٢١٦-٢١٧-٢١٨-٢١٩-٢٢٠-٢٢١-٢٢٢-٢٢٣-٢٢٤-٢٢٥-٢٢٦-٢٢٧-٢٢٨-٢٢٩-٢٣٠-٢٣١-٢٣٢-٢٣٣-٢٣٤-٢٣٥-٢٣٦-٢٣٧-٢٣٨-٢٣٩-٢٤٠-٢٤١-٢٤٢-٢٤٣-٢٤٤-٢٤٥-٢٤٦-٢٤٧-٢٤٨-٢٤٩-٢٥٠-٢٥١-٢٥٢-٢٥٣-٢٥٤-٢٥٥-٢٥٦-٢٥٧-٢٥٨-٢٥٩-٢٦٠-٢٦١-٢٦٢-٢٦٣-٢٦٤-٢٦٥-٢٦٦-٢٦٧-٢٦٨-٢٦٩-٢٧٠-٢٧١-٢٧٢-٢٧٣-٢٧٤-٢٧٥-٢٧٦-٢٧٧-٢٧٨-٢٧٩-٢٨٠-٢٨١-٢٨٢-٢٨٣-٢٨٤-٢٨٥-٢٨٦-٢٨٧-٢٨٨-٢٨٩-٢٩٠-٢٩١-٢٩٢-٢٩٣-٢٩٤-٢٩٥-٢٩٦-٢٩٧-٢٩٨-٢٩٩-٣٠٠-٣٠١-٣٠٢-٣٠٣-٣٠٤-٣٠٥-٣٠٦-٣٠٧-٣٠٨-٣٠٩-٣١٠-٣١١-٣١٢-٣١٣-٣١٤-٣١٥-٣١٦-٣١٧-٣١٨-٣١٩-٣٢٠-٣٢١-٣٢٢-٣٢٣-٣٢٤-٣٢٥-٣٢٦-٣٢٧-٣٢٨-٣٢٩-٣٣٠-٣٣١-٣٣٢-٣٣٣-٣٣٤-٣٣٥-٣٣٦-٣٣٧-٣٣٨-٣٣٩-٣٤٠-٣٤١-٣٤٢-٣٤٣-٣٤٤-٣٤٥-٣٤٦-٣٤٧-٣٤٨-٣٤٩-٣٥٠-٣٥١-٣٥٢-٣٥٣-٣٥٤-٣٥٥-٣٥٦-٣٥٧-٣٥٨-٣٥٩-٣٦٠-٣٦١-٣٦٢-٣٦٣-٣٦٤-٣٦٥-٣٦٦-٣٦٧-٣٦٨-٣٦٩-٣٧٠-٣٧١-٣٧٢-٣٧٣-٣٧٤-٣٧٥-٣٧٦-٣٧٧-٣٧٨-٣٧٩-٣٨٠-٣٨١-٣٨٢-٣٨٣-٣٨٤-٣٨٥-٣٨٦-٣٨٧-٣٨٨-٣٨٩-٣٩٠-٣٩١-٣٩٢-٣٩٣-٣٩٤-٣٩٥-٣٩٦-٣٩٧-٣٩٨-٣٩٩-٤٠٠-٤٠١-٤٠٢-٤٠٣-٤٠٤-٤٠٥-٤٠٦-٤٠٧-٤٠٨-٤٠٩-٤١٠-٤١١-٤١٢-٤١٣-٤١٤-٤١٥-٤١٦-٤١٧-٤١٨-٤١٩-٤٢٠-٤٢١-٤٢٢-٤٢٣-٤٢٤-٤٢٥-٤٢٦-٤٢٧-٤٢٨-٤٢٩-٤٣٠-٤٣١-٤٣٢-٤٣٣-٤٣٤-٤٣٥-٤٣٦-٤٣٧-٤٣٨-٤٣٩-٤٤٠-٤٤١-٤٤٢-٤٤٣-٤٤٤-٤٤٥-٤٤٦-٤٤٧-٤٤٨-٤٤٩-٤٥٠-٤٥١-٤٥٢-٤٥٣-٤٥٤-٤٥٥-٤٥٦-٤٥٧-٤٥٨-٤٥٩-٤٦٠-٤٦١-٤٦٢-٤٦٣-٤٦٤-٤٦٥-٤٦٦-٤٦٧-٤٦٨-٤٦٩-٤٧٠-٤٧١-٤٧٢-٤٧٣-٤٧٤-٤٧٥-٤٧٦-٤٧٧-٤٧٨-٤٧٩-٤٨٠-٤٨١-٤٨٢-٤٨٣-٤٨٤-٤٨٥-٤٨٦-٤٨٧-٤٨٨-٤٨٩-٤٩٠-٤٩١-٤٩٢-٤٩٣-٤٩٤-٤٩٥-٤٩٦-٤٩٧-٤٩٨-٤٩٩-٥٠٠-٥٠١-٥٠٢-٥٠٣-٥٠٤-٥٠٥-٥٠٦-٥٠٧-٥٠٨-٥٠٩-٥١٠-٥١١-٥١٢-٥١٣-٥١٤-٥١٥-٥١٦-٥١٧-٥١٨-٥١٩-٥٢٠-٥٢١-٥٢٢-٥٢٣-٥٢٤-٥٢٥-٥٢٦-٥٢٧-٥٢٨-٥٢٩-٥٣٠-٥٣١-٥٣٢-٥٣٣-٥٣٤-٥٣٥-٥٣٦-٥٣٧-٥٣٨-٥٣٩-٥٤٠-٥٤١-٥٤٢-٥٤٣-٥٤٤-٥٤٥-٥٤٦-٥٤٧-٥٤٨-٥٤٩-٥٥٠-٥٥١-٥٥٢-٥٥٣-٥٥٤-٥٥٥-٥٥٦-٥٥٧-٥٥٨-٥٥٩-٥٦٠-٥٦١-٥٦٢-٥٦٣-٥٦٤-٥٦٥-٥٦٦-٥٦٧-٥٦٨-٥٦٩-٥٧٠-٥٧١-٥٧٢-٥٧٣-٥٧٤-٥٧٥-٥٧٦-٥٧٧-٥٧٨-٥٧٩-٥٨٠-٥٨١-٥٨٢-٥٨٣-٥٨٤-٥٨٥-٥٨٦-٥٨٧-٥٨٨-٥٨٩-٥٩٠-٥٩١-٥٩٢-٥٩٣-٥٩٤-٥٩٥-٥٩٦-٥٩٧-٥٩٨-٥٩٩-٦٠٠-٦٠١-٦٠٢-٦٠٣-٦٠٤-٦٠٥-٦٠٦-٦٠٧-٦٠٨-٦٠٩-٦١٠-٦١١-٦١٢-٦١٣-٦١٤-٦١٥-٦١٦-٦١٧-٦١٨-٦١٩-٦٢٠-٦٢١-٦٢٢-٦٢٣-٦٢٤-٦٢٥-٦٢٦-٦٢٧-٦٢٨-٦٢٩-٦٣٠-٦٣١-٦٣٢-٦٣٣-٦٣٤-٦٣٥-٦٣٦-٦٣٧-٦٣٨-٦٣٩-٦٤٠-٦٤١-٦٤٢-٦٤٣-٦٤٤-٦٤٥-٦٤٦-٦٤٧-٦٤٨-٦٤٩-٦٥٠-٦٥١-٦٥٢-٦٥٣-٦٥٤-٦٥٥-٦٥٦-٦٥٧-٦٥٨-٦٥٩-٦٦٠-٦٦١-٦٦٢-٦٦٣-٦٦٤-٦٦٥-٦٦٦-٦٦٧-٦٦٨-٦٦٩-٦٧٠-٦٧١-٦٧٢-٦٧٣-٦٧٤-٦٧٥-٦٧٦-٦٧٧-٦٧٨-٦٧٩-٦٨٠-٦٨١-٦٨٢-٦٨٣-٦٨٤-٦٨٥-٦٨٦-٦٨٧-٦٨٨-٦٨٩-٦٩٠-٦٩١-٦٩٢-٦٩٣-٦٩٤-٦٩٥-٦٩٦-٦٩٧-٦٩٨-٦٩٩-٧٠٠-٧٠١-٧٠٢-٧٠٣-٧٠٤-٧٠٥-٧٠٦-٧٠٧-٧٠٨-٧٠٩-٧١٠-٧١١-٧١٢-٧١٣-٧١٤-٧١٥-٧١٦-٧١٧-٧١٨-٧١٩-٧٢٠-٧٢١-٧٢٢-٧٢٣-٧٢٤-٧٢٥-٧٢٦-٧٢٧-٧٢٨-٧٢٩-٧٣٠-٧٣١-٧٣٢-٧٣٣-٧٣٤-٧٣٥-٧٣٦-٧٣٧-٧٣٨-٧٣٩-٧٤٠-٧٤١-٧٤٢-٧٤٣-٧٤٤-٧٤٥-٧٤٦-٧٤٧-٧٤٨-٧٤٩-٧٥٠-٧٥١-٧٥٢-٧٥٣-٧٥٤-٧٥٥-٧٥٦-٧٥٧-٧٥٨-٧٥٩-٧٦٠-٧٦١-٧٦٢-٧٦٣-٧٦٤-٧٦٥-٧٦٦-٧٦٧-٧٦٨-٧٦٩-٧٧٠-٧٧١-٧٧٢-٧٧٣-٧٧٤-٧٧٥-٧٧٦-٧٧٧-٧٧٨-٧٧٩-٧٨٠-٧٨١-٧٨٢-٧٨٣-٧٨٤-٧٨٥-٧٨٦-٧٨٧-٧٨٨-٧٨٩-٧٩٠-٧٩١-٧٩٢-٧٩٣-٧٩٤-٧٩٥-٧٩٦-٧٩٧-٧٩٨-٧٩٩-٨٠٠-٨٠١-٨٠٢-٨٠٣-٨٠٤-٨٠٥-٨٠٦-٨٠٧-٨٠٨-٨٠٩-٨١٠-٨١١-٨١٢-٨١٣-٨١٤-٨١٥-٨١٦-٨١٧-٨١٨-٨١٩-٨٢٠-٨٢١-٨٢٢-٨٢٣-٨٢٤-٨٢٥-٨٢٦-٨٢٧-٨٢٨-٨٢٩-٨٣٠-٨٣١-٨٣٢-٨٣٣-٨٣٤-٨٣٥-٨٣٦-٨٣٧-٨٣٨-٨٣٩-٨٤٠-٨٤١-٨٤٢-٨٤٣-٨٤٤-٨٤٥-٨٤٦-٨٤٧-٨٤٨-٨٤٩-٨٥٠-٨٥١-٨٥٢-٨٥٣-٨٥٤-٨٥٥-٨٥٦-٨٥٧-٨٥٨-٨٥٩-٨٦٠-٨٦١-٨٦٢-٨٦٣-٨٦٤-٨٦٥-٨٦٦-٨٦٧-٨٦٨-٨٦٩-٨٧٠-٨٧١-٨٧٢-٨٧٣-٨٧٤-٨٧٥-٨٧٦-٨٧٧-٨٧٨-٨٧٩-٨٨٠-٨٨١-٨٨٢-٨٨٣-٨٨٤-٨٨٥-٨٨٦-٨٨٧-٨٨٨-٨٨٩-٨٩٠-٨٩١-٨٩٢-٨٩٣-٨٩٤-٨٩٥-٨٩٦-٨٩٧-٨٩٨-٨٩٩-٩٠٠-٩٠١-٩٠٢-٩٠٣-٩٠٤-٩٠٥-٩٠٦-٩٠٧-٩٠٨-٩٠٩-٩١٠-٩١١-٩١٢-٩١٣-٩١٤-٩١٥-٩١٦-٩١٧-٩١٨-٩١٩-٩٢٠-٩٢١-٩٢٢-٩٢٣-٩٢٤-٩٢٥-٩٢٦-٩٢٧-٩٢٨-٩٢٩-٩٣٠-٩٣١-٩٣٢-٩٣٣-٩٣٤-٩٣٥-٩٣٦-٩٣٧-٩٣٨-٩٣٩-٩٤٠-٩٤١-٩٤٢-٩٤٣-٩٤٤-٩٤٥-٩٤٦-٩٤٧-٩٤٨-٩٤٩-٩٥٠-٩٥١-٩٥٢-٩٥٣-٩٥٤-٩٥٥-٩٥٦-٩٥٧-٩٥٨-٩٥٩-٩٦٠-٩٦١-٩٦٢-٩٦٣-٩٦٤-٩٦٥-٩٦٦-٩٦٧-٩٦٨-٩٦٩-٩٧٠-٩٧١-٩٧٢-٩٧٣-٩٧٤-٩٧٥-٩٧٦-٩٧٧-٩٧٨-٩٧٩-٩٨٠-٩٨١-٩٨٢-٩٨٣-٩٨٤-٩٨٥-٩٨٦-٩٨٧-٩٨٨-٩٨٩-٩٩٠-٩٩١-٩٩٢-٩٩٣-٩٩٤-٩٩٥-٩٩٦-٩٩٧-٩٩٨-٩٩٩-١٠٠٠-١٠٠١-١٠٠٢-١٠٠٣-١٠٠٤-١٠٠٥-١٠٠٦-١٠٠٧-١٠٠٨-١٠٠٩-١٠١٠-١٠١١-١٠١٢-١٠١٣-١٠١٤-١٠١٥-١٠١٦-١٠١٧-١٠١٨-١٠١٩-١٠٢٠-١٠٢١-١٠٢٢-١٠٢٣-١٠٢٤-١٠٢٥-١٠٢٦-١٠٢٧-١٠٢٨-١٠٢٩-١٠٣٠-١٠٣١-١٠٣٢-١٠٣٣-١٠٣٤-١٠٣٥-١٠٣٦-١٠٣٧-١٠٣٨-١٠٣٩-١٠٤٠-١٠٤١-١٠٤٢-١٠٤٣-١٠٤٤-١٠٤٥-١٠٤٦-١٠٤٧-١٠٤٨-١٠٤٩-١٠٥٠-١٠٥١-١٠٥٢-١٠٥٣-١٠٥٤-١٠٥٥-١٠٥٦-١٠٥٧-١٠٥٨-١٠٥٩-١٠٦٠-١٠٦١-١٠٦٢-١٠٦٣-١٠٦٤-١٠٦٥-١٠٦٦-١٠٦٧-١٠٦٨-١٠٦٩-١٠٧٠-١٠٧١-١٠٧٢-١٠٧٣-١٠٧٤-١٠٧٥-١٠٧٦-١٠٧٧-١٠٧٨-١٠٧٩-١٠٨٠-١٠٨١-١٠٨٢-١٠٨٣-١٠٨٤-١٠٨٥-١٠٨٦-١٠٨٧-١٠٨٨-١٠٨٩-١٠٩٠-١٠٩١-١٠٩٢-١٠٩٣-١٠٩٤-١٠٩٥-١٠٩٦-١٠٩٧-١٠٩٨-١٠٩٩-١١٠٠-١١٠١-١١٠٢-١١٠٣-١١٠٤-١١٠٥-١١٠٦-١١٠٧-١١٠٨-١١٠٩-١١١٠-١١١١-١١١٢-١١١٣-١١١٤-١١١٥-١١١٦-١١١٧-١١١٨-١١١٩-١١٢٠-١١٢١-١١٢٢-١١٢٣-١١٢٤-١١٢٥-١١٢٦-١١٢٧-١١٢٨-١١٢٩-١١٣٠-١١٣١-١١٣٢-١١٣٣-١١٣٤-١١٣٥-١١٣٦-١١٣٧-١١٣٨-١١٣٩-١١٤٠-١١٤١-١١٤٢-١١٤٣-١١٤٤-١١٤٥-١١٤٦-١١٤٧-١١٤٨-١١٤٩-١١٥٠-١١٥١-١١٥٢-١١٥٣-١١٥٤-١١٥٥-١١٥٦-١١٥٧-١١٥٨-١١٥٩-١١٦٠-١١٦١-١١٦٢-١١٦٣-١١٦٤-١١٦٥-١١٦٦-١١٦٧-١١٦٨-١١٦٩-١١٧٠-١١٧١-١١٧٢-١١٧٣-١١٧٤-١١٧٥-١١٧٦-١١٧٧-١١٧٨-١١٧٩-١١٨٠-١١٨١-١١٨٢-١١٨٣-١١٨٤-١١٨٥-١١٨٦-١١٨٧-١١٨٨-١١٨٩-١١٩٠-١١٩١-١١٩٢-١١٩٣-١١٩٤-١١٩٥-١١٩٦-١١٩٧-١١٩٨-١١٩٩-١٢٠٠-١٢٠١-١٢٠٢-١٢٠٣-١٢٠٤-١٢٠٥-١٢٠٦-١٢٠٧-١٢٠٨-١٢٠٩-١٢١٠-١٢١١-١٢١٢-١٢١٣-١٢١٤-١٢١٥-١٢١٦-١٢١٧-١٢١٨-١٢١٩-١٢٢٠-١٢٢١-١٢٢٢-١٢٢٣-١٢٢٤-١٢٢٥-١٢٢٦-١٢٢٧-١٢٢٨-١٢٢٩-١٢٣٠-١٢٣١-١٢٣٢-١٢٣٣-١٢٣٤-١٢٣٥-١٢٣٦-١٢٣٧-١٢٣٨-١٢٣٩-١٢٤٠-١٢٤١-١٢٤٢-١٢٤٣-١٢٤٤-١٢٤٥-١٢٤٦-١٢٤٧-١٢٤٨-١٢٤٩-١٢٥٠-١٢٥١-١٢٥٢-١٢٥٣-١٢٥٤-١٢٥٥-١٢٥٦-١٢٥٧-١٢٥٨-١٢٥٩-١٢٦٠-١٢٦١-١٢٦٢-١٢٦٣-١٢٦٤-١٢٦٥-١٢٦٦-١٢٦٧-١٢٦٨-١٢٦٩-١٢٧٠-١٢٧١-١٢٧٢-١٢٧٣-١٢٧٤-١٢٧٥-١٢٧٦-١٢٧٧-١٢٧٨-١٢٧٩-١٢٨٠-١٢٨١-١٢٨٢-١٢٨٣-١٢٨٤-١٢٨٥-١٢٨٦-١٢٨٧-١٢٨٨-١٢٨٩-١٢٩٠-١٢٩١-١٢٩٢-١٢٩٣-١٢٩٤-١٢٩٥-١٢٩٦-١٢٩٧-١٢٩٨-١٢٩٩-١٣٠٠-١٣٠١-١٣٠٢-١٣٠٣-١٣٠٤-١٣٠٥-١٣٠٦-١٣٠٧-١٣٠٨-١٣٠٩-١٣١٠-١٣١١-١٣١٢-١٣١٣-١٣١٤-١٣١٥-١٣١٦-١٣١٧-١٣١٨-١٣١٩-١٣٢٠-١٣٢١-١٣٢٢-١٣٢٣-١٣٢٤-١٣٢٥-١٣٢٦-١٣٢٧-١٣٢٨-١٣٢٩-١٣٣٠-١٣٣١-١٣٣٢-١٣٣٣-١٣٣٤-١٣٣٥-١٣٣٦-١٣٣٧-١٣٣٨-١٣٣٩-١٣٤٠-١٣٤١-١٣٤٢-١٣٤٣-١٣٤٤-١٣٤٥-١٣٤٦-١٣٤٧-١٣٤٨-١٣٤٩-١٣٥٠-١٣٥١-١٣٥٢-١٣٥٣-١٣٥٤-١٣٥٥-١٣٥٦-١٣٥٧-١٣٥٨-١٣٥٩-١٣٦٠-١٣٦١-١٣٦٢-١٣٦٣-١٣٦٤-١٣٦٥-١٣٦٦-١٣٦٧-١٣٦٨-١٣٦٩-١٣٧٠-١٣٧١-١٣٧٢-١٣٧٣-١٣٧٤-١٣٧٥-١٣٧٦-١٣٧٧-١٣٧٨-١٣٧٩-١٣٨٠-١٣٨١-١٣٨٢-١٣٨٣-١٣٨٤-١٣٨٥-١٣٨٦-١٣٨٧-١٣٨٨-١٣٨٩-١٣٩٠-١٣٩١-١٣٩٢-١٣٩٣-١٣٩٤-١٣٩٥-١٣٩٦-١٣٩٧-١٣٩٨-١٣٩٩-١٤٠٠-١٤٠١-١٤٠٢-١٤٠٣-١٤٠٤-١٤٠٥-١٤٠٦-١٤٠٧-١٤٠٨-١٤٠٩-١٤١٠-١٤١١-١٤١٢-١٤١٣-١٤١٤-١٤١٥-١٤١٦-١٤١٧-١٤١٨-١٤١٩-١٤٢٠-١٤٢١-١٤٢٢-١٤٢٣-١٤٢٤-١٤٢٥-١٤٢٦-١٤٢٧-١٤٢٨-١٤٢٩-١٤٣٠-١٤٣١-١٤٣٢-١٤٣٣-١٤٣٤-١٤٣٥-١٤٣٦-١٤٣٧-١٤٣٨-١٤٣٩-١٤٤٠-١٤٤١-١٤٤٢-١٤٤٣-١٤٤٤-١٤٤٥-١٤٤٦-١٤٤٧-١٤٤٨-١٤٤٩-١٤٥٠-١٤٥١-١٤٥٢-١٤٥٣-١٤٥٤-١٤٥٥-١٤٥٦-١٤٥٧-١٤٥٨-١٤٥٩-١٤٦٠-١٤٦١-١٤٦٢-١٤٦٣-١٤٦٤-١٤٦٥-١٤٦٦-١٤٦٧-

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۱۹۳﴾ هرکس سه روز اول ماه شعبان را روزه بگیرد و در شب‌هایش دو رکعت نماز به‌پا دارد و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و یازده مرتبه سوره «توحید» بخواند، خداوند شرّ آسمانیان و زمینیان و ابلیس و لشکریانش و همه‌ی پادشاهان ظالم را از او دور می‌کند؛ و سوگند به کسی که مرا به حقّ به پیامبری مبعوث کرد، خداوند هفتاد هزار گناه کبیره‌ی بین او و خدای عزّ و جل را می‌آمرزد.

﴿۶۱۹۴﴾ هرکس هفت روز [در ماه شعبان] روزه بدارد، خداوند ثواب چهارده سال روزه را برایش ثبت می‌کند و گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿۶۱۹۵﴾ هرکس ده روز از ماه شعبان را روزه بدارد، فرشتگان تا روز قیامت برایش طلب بخشش و آمرزش می‌کنند و خداوند قبرش را هفتاد ذراع وسعت می‌بخشد.

﴿۶۱۹۶﴾ هرکس سیزده روز از ماه شعبان را روزه بدارد، فرشتگان هفت آسمان برای او طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۶۱۹۷﴾ هرکس سیزده روز از ماه شعبان را روزه بدارد، فرشتگان هفت آسمان برای او طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۶۱۹۸﴾ هرکس چهارده روز از ماه شعبان را روزه بدارد، به همه‌ی جانوران از جنبدگان و درندگان و ماهی‌های دریا الهام می‌شود که برای او آمرزش بخواهند.

﴿۶۱۹۹﴾ هرکس سی روز از ماه شعبان را روزه بدارد، جبرئیل از عرش او را ندا می‌دهد: «عمل را از نو آغاز کن که گناهان گذشته‌ات و هر آنچه که مرتکب شده بودی، بخشیده شد. خداوند عزّ و جل می‌فرماید: «حتّی اگر به اندازه‌ی ستارگان آسمان و قطره‌های باران و برگ‌های درختان و ریگ‌های بیابان‌ها و روزهای جهان هم بود، بر تو می‌آمرزیدم».

﴿۶۲۰۰﴾ ماه رجب، ماه خدا و ماه شعبان، ماه من و ماه رمضان، ماه امت من است. هرکس که تمام این ماه (رجب) را روزه بگیرد، سه چیز را بر خداوند واجب می‌کند؛ آمرزش تمامی گناهان گذشته‌اش و پاکی از گناهان در باقی عمرش و پناه‌دادن از عطش در روز فریادهای بزرگ.

۱-۲-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی اولین روز شعبان

﴿۶۲۰۱﴾ هرکس اولین روز ماه شعبان را روزه بگیرد، رحمت بر او واجب می‌شود و هرکس دو روز ماه شعبان را روزه بگیرد، در روز قیامت رحمت و آمرزش و کرامت خدای عزّ و جل بر او واجب می‌شود.

۲-۲-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی پنجشنبه در شعبان

﴿۶۲۰۲﴾ در هر پنجشنبه از ماه شعبان آسمان‌ها را تزئین می‌کنند و فرشتگان می‌گویند: «پروردگارا! روزه‌داران این ماه را بیامرز».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

٣-٢-١-٥-٤- صَوْمُ آخِرِ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ

﴿٦٢٠٣﴾ الرضا عليه السلام: مَعَاشِرُ شِيعَتِي هَذَا آخِرُ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ مَنْ صَامَهُ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛

فضائل الأشهر الثلاثة، ص ٩٨

﴿٦٢٠٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ يَوْمَ الثَّلَاثِينَ مِنْ شَعْبَانَ نَادَاهُ جِبْرِيلُ عليه السلام مِنْ قُدَّامِ الْعَرْشِ يَا هَذَا

اسْتَأْنَفِ الْعَمَلَ عَمَلًا جَدِيدًا فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى وَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ؛ إقبال الأعمال، ص ٧٢٤

٣-٢-١-٥-٤- صَوْمُ خُمْسٍ وَعِشْرِينَ مِنْ ذِي الْقَعْدَةِ

﴿٦٢٠٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: فِي خُمْسٍ وَعِشْرِينَ لَيْلَةً مِنْ ذِي الْقَعْدَةِ أَنْزَلَتِ الرَّحْمَةُ مِنَ السَّمَاءِ

وَ أَنْزَلَ تَعْظِيمُ الْكُعْبَةِ عَلَى آدَمَ عليه السلام فَمَنْ صَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ اسْتَغْفَرَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ

الْأَرْضِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٥١

٣-٢-١-٥-٤- صَوْمُ يَوْمِ عَرَفَةَ

﴿٦٢٠٦﴾ السَّجَّاد عليه السلام: مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سَنَةً خَلْفَهُ وَ سَنَةً أَمَامَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥٢٩

٥-٢-١-٥-٤- الصَّوْمُ فِي شِدَّةِ الْحَرِّ

﴿٦٢٠٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَامَ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ يَوْمًا فِي شِدَّةِ الْحَرِّ فَأَصَابَهُ ظَمَأٌ وَ كَلَّ اللَّهُ بِهِ

أَلْفَ مَلَكٍ يَمْسَحُونَ وَجْهَهُ وَ يُبَشِّرُونَهُ حَتَّى إِذَا أَفْطَرَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ مَا أَطْيَبَ رِيحَكَ وَ

رَوْحَكَ مَلَأْتُكَتِي أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٦٤

٢-٥-٤- وَقْتُ اسْتِغْفَارِ الصَّائِمِ

١-٢-٥-٤- قَبْلَ إِفْطَارِهِ

﴿٦٢٠٨﴾ مَا مِنْ صَائِمٍ يَدْعُو بِهَذِهِ الدَّعَوَاتِ قَبْلَ إِفْطَارِهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ؛

بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٠٩

٢-٢-٥-٤- عِنْدَ إِفْطَارِهِ

﴿٦٢٠٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ فَيَقُولُ عِنْدَ إِفْطَارِهِ يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ أَنْتَ إِلَهِي لَا

إِلَهَ لِي غَيْرُكَ اغْفِرْ لِي الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ إِلَّا خَرَجَ مِنْ ذَنْبِهِ

كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٤٩

﴿٦٢١٠﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ قَالَ عِنْدَ إِفْطَارِهِ اللَّهُمَّ لَكَ صُمْنَا بِتَوْفِيقِكَ وَ عَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْنَا

بِأَمْرِكَ فَتَقَبَّلْهُ مِنَّا وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ غَفَرَ اللَّهُ مَا أَدْخَلَ عَلَى صَوْمِهِ مِنْ

النُّقْصَانِ بِذُنُوبِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٥٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۳-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی روز آخر شعبان

﴿۶۲۰۳﴾ ای گروه شیعیان؛ این آخرین روز از ماه شعبان است هرکس آن را روزه بدارد در زمره‌ی آمرزیده‌شدگان محسوب می‌شود.

﴿۶۲۰۴﴾ هرکس سی روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، جبرئیل از پیشگاه عرش ندا می‌دهد: «ای فلانی؛ عمل خود را از سر گیر که گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد».

۳-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی بیست و پنجم ذی‌قعدة

﴿۶۲۰۵﴾ در بیست و پنجم از ماه ذی‌القعدة رحمت خدا از آسمان نازل گشته و گرامی‌داشتِ کعبه بر آدم ﷺ مقرر شد. پس هرکس در آن روز، روزه بگیرد هر آنچه بین آسمان‌ها و زمین است برای او طلب آمرزش می‌کند.

۴-۲-۱-۵-۴-روزه‌ی روز عرفه

﴿۶۲۰۶﴾ هرکس روز عرفه را روزه بگیرد، خداوند [گناهان] سال قبل و سال بعد او را می‌آمرزد.

۵-۲-۱-۵-۴-روزه در شدت گرما

﴿۶۲۰۷﴾ هرکس یک روز در گرما روزه بگیرد و تشنه شود، خداوند هزار فرشته بر او می‌گمارد که بر چهره‌اش دست می‌کشند و تا هنگام افطار به او بشارت و مژده می‌دهند و خداوند متعال می‌فرماید: چه خوش است بوی دهان تو و روح تو، ای فرشتگان من! گواه باشید که او را آمرزیدم.

۲-۵-۵-۴-زمان آمرزش‌خواهی روزه‌دار

۱-۲-۵-۴-قبل از افطار

﴿۶۲۰۸﴾ روزه‌داری نیست که قبل از افطارش هفت مرتبه این دعاها را بخواند مگر آنکه خدا گناهانش را بیامزد.

۲-۲-۵-۴-هنگام افطار

﴿۶۲۰۹﴾ هیچ بنده‌ای نیست که روزه بدارد و هنگام افطار خود بگوید: یا عظیم یا عظیم (تا آخر دعا) مگر آنکه از گناهانش خارج می‌شود مانند روزی که از مادرش متولد شده است.

﴿۶۲۱۰﴾ هرکس هنگام افطارش بگوید: «خدایا؛ با توفیق تو برایت روزه گرفتیم و به فرمانت با روزی تو افطار کردیم، آن را از ما بپذیر و ما را بیامرز که تو آمرزنده‌ی مهربانی»، خداوند کمبودهای روزه‌اش را که به سبب گناهانش حاصل شده، می‌آمرزد.

﴿الأعمالُ وَ الصِّفَاتُ الْعِبَادِيَّةُ﴾

﴿٦٢١١﴾ الكاظم (عليه السلام): أَنْ لِكُلِّ صَائِمٍ عِنْدَ فُطُورِهِ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ فَإِذَا كَانَ أَوَّلُ لُقْمَةٍ قُلَّ بِسْمِ اللَّهِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ اغْفِرْ لِي؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٤٩

﴿٦٢١٢﴾ الكاظم (عليه السلام): بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ اغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ مَنْ قَالَهَا عِنْدَ إِفْطَارِهِ غُفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٤٩
٣-٢-٥-٤- من تصدَّق وقتَ إفطاره

﴿٦٢١٣﴾ الرضا (عليه السلام): مَنْ تَصَدَّقَ وَقْتُ إِفْطَارِهِ عَلَى مِسْكِينٍ بِرَغِيفٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَ كَتَبَ لَهُ ثَوَابَ عَتَقِ رَقَبَةٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٦
٤-٥-٤- الزَّكَاةُ وَرَبِّهِ: الصَّدَقَةُ

﴿٦٢١٤﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): مَنْ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ يُسَمَّى فِي سَمَاءِ الدُّنْيَا سَخِيًّا وَ فِي الثَّانِيَةِ جَوَادًا وَ فِي الثَّالِثَةِ مُعْطِيًّا وَ فِي السَّادِسَةِ مُبَارَكًا مُحْفُوظًا مَنْصُورًا وَ فِي السَّابِعَةِ مَغْفُورًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ١٧

١-٤-٥-٤- طَلَبُ الْحَلَالِ

﴿٦٢١٥﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): مَنْ بَاتَ كَالًا فِي طَلَبِ الْحَلَالِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ عوالي اللآلي، ج ٣، ص ٢٠٠
﴿٦٢١٦﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): مَنْ بَاتَ كَالًا مِنْ طَلَبِ الْحَلَالِ بَاتَ مَغْفُورًا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٧، ص ٢٤

٢-٤-٥-٤- أَكْلُ الْحَلَالِ

﴿٦٢١٧﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): مَنْ أَكَلَ الْحَلَالَ قَامَ عَلَى رَأْسِهِ مَلَكٌ يَسْتَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْ أَكْلِهِ وَ قَالَ إِذَا وَقَعَتِ اللَّقْمَةُ مِنْ حَرَامٍ فِي جَوْفِ الْعَبْدِ لَعَنَهُ كُلُّ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ؛ بحار الأنوار، ج ٦٣، ص ٣١٤
٧-٤-٥-٤- الْحَجُّ

﴿٦٢١٨﴾ الصادق (عليه السلام): عَنْ مَنْصُورِ بْنِ حَازِمٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) مَا يَصْنَعُ اللَّهُ بِالْحَاجِّ قَالَ مَغْفُورٌ وَ اللَّهُ لَهُمْ لَا أَسْتَنْتِي فِيهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ١٠٤

﴿٦٢١٩﴾ السَّجَاد (عليه السلام): الْحَاجُّ مَغْفُورٌ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٥٢

﴿٦٢٢٠﴾ الصادق (عليه السلام): الْحَاجُّ وَ الْمُعْتَمِرُ فِي ضَمَانِ اللَّهِ فَإِنْ مَاتَ مُتَوَجِّهًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ إِنْ مَاتَ مُحْرَمًا بَعَثَهُ اللَّهُ مُلَبِّيًا وَ إِنْ مَاتَ بِأَحَدِ الْحَرَمَيْنِ بَعَثَهُ اللَّهُ مِنَ الْأَمْنَيْنِ وَ إِنْ مَاتَ مُنْصَرِفًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٥٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۱﴾ برای هر شخص روزه‌دار هنگام افطارش دعای مستجابی هست؛ پس چون خواستی اولین لقمه را بخوری بگو: «بِسْمِ اللَّهِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ اغْفِرْ لِي»؛ به نام خدا، ای آن که آمرزشت گسترده است، مرا ببامرز.

﴿۶۲۲﴾ «به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان؛ ای آن که آمرزشت گسترده است، مرا ببامرز» کسی که این کلمات را هنگام افطار بگوید، آمرزیده خواهد شد.

۳-۲-۵-۴- آن کس که زمان افطار صدقه دهد

﴿۶۲۳﴾ هر کس که در هنگام افطارش به اندازه‌ی یک نان به شخص مسکین و بیچاره‌ای صدقه دهد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد و ثواب آزادکردن بنده‌ای از فرزندان اسماعیل را نصیبش می‌کند.

۶-۵-۴- زکات، حلال‌خواری و ر.به: صدقه

﴿۶۲۴﴾ هر که با میل و رغبت زکات مالش را بدهد و جز رضای خدا مقصدی نداشته باشد، او را در آسمان اول سخاوتمند، در آسمان دوم بخشنده، در سوم فرمان‌بر، در چهارم نیک‌رفتار، در پنجم عطاکننده، در ششم مبارک و حفظ‌شده و در هفتم آمرزیده‌شده می‌شناسند.

۱-۶-۵-۴- به‌دست‌آوردن روزی حلال

﴿۶۲۵﴾ هر کس شب‌هنگام خسته از تلاش برای روزی حلال به خواب رود، آمرزیده است.

﴿۶۲۶﴾ هر کس شب‌هنگام خسته از تلاش برای روزی حلال به خواب رود، آمرزیده است.

۲-۶-۵-۴- حلال‌خواری

﴿۶۲۷﴾ هر کس مال حلال بخورد، فرشته‌ای بر سرش می‌ایستد و برایش آمرزش می‌خواهد تا از خوردنش فارغ شود. چون لقمه‌ی حرامی در شکم بنده‌ای قرار گیرد، هر فرشته‌ای که در آسمان‌ها و زمین است او را لعن می‌کند.

۷-۵-۴- حج

﴿۶۲۸﴾ منصور بن حازم گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: «خداوند با حاجیان چه می‌کند؟» امام علیه السلام فرمود: «به خدا سوگند که همه‌ی آنان بدون استثنا بخشیده می‌شوند!»

﴿۶۲۹﴾ حاجی، آمرزیده است.

﴿۶۲۰﴾ حاجی و آنان که برای حج عمره مشرف می‌شوند در ضمانت خدای تعالی هستند. پس اگر در راه، مرگ ایشان را دریابد، آمرزش حق تعالی متوجه او خواهد بود و گناهانش را می‌آمرزد؛ و اگر در حالتی که احرام بسته است مرگ او را فراگیرد، خداوند او را در حالی محشور می‌کند که لبیک می‌گوید؛ و اگر بمیرد درحالی که در یکی از حرم‌ها باشد خداوند او را در حالتی که در ایمنی و سلامت باشد برمی‌انگیزد؛ و اگر در بازگشت از حج بمیرد، خداوند تمامی گناهانش را می‌آمرزد.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٢٢١﴾ الصادق عليه السلام: الْحَجُّ وَالْعُمْرَةُ سُوقَانِ مِنْ أَسْوَاقِ الْآخِرَةِ وَالْعَامِلُ بِهِمَا فِي جِوَارِ اللَّهِ إِنْ أَدْرَكَ مَا يَأْمُلُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَإِنْ قَصَرَ بِهِ أَجَلُهُ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٦٠

﴿٦٢٢٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُ اللَّهُ فِي بَيْتِ رَبِّكُمْ فَلَا يَخْلُو مِنْكُمْ مَا بَقِيْتُمْ فَإِنَّهُ إِنْ تَرِكَ لَمْ تَنَاطَرُوا وَأَدْنَى مَا يَرْجِعُ بِهِ مَنْ أَمَّهُ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ مَا سَلَفَ؛ الكافي، ج ٧، ص ٥١

﴿٦٢٢٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْحَاجِّ الْخَلَصِ وَإِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْمُزْدَلِفَةِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلتَّجَارِ الْخَلَصِ وَإِذَا كَانَ يَوْمُ مَنَى غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْجَمَّالِينَ وَإِذَا كَانَ عِنْدَ جَمْرَةِ الْعَقَبَةِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلسُّؤَالِ فَلَا يَشْهَدُ خَلْقٌ ذَلِكَ الْمَوْقِفَ مِمَّنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٦

﴿٦٢٢٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا كَانَتْ عَشِيَّةُ عَرَفَةَ يَقُولُ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ انظُرُوا إِلَى عِبَادِي وَإِمَائِي شُعْنًا غُيْرًا جَاءُوا مِنِّي مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ لَمْ يَرَوْا رَحْمَتِي وَلَا عَذَابِي يَعْنِي الْجَنَّةَ وَالنَّارَ أَشْهَدُكُمْ مَلَائِكَتِي أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمُ الْحَاجَّ وَغَيْرَ الْحَاجِّ فَلَمْ يَرَوْا أَكْثَرَ عُتْقَاءَ مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ وَلَيْتَنَهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٢

﴿٦٢٢٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا كَانَتْ هَذِهِ الْعَشِيَّةُ بَاهَى اللَّهُ بِأَهْلِ هَذَا الْمَوْقِفِ الْمَلَائِكَةَ فَيَقُولُ [يَا مَلَائِكَتِي] انظُرُوا إِلَى عِبِيدِي وَإِمَائِي أَتَوْنِي مِنْ أَطْرَافِ الْأَرْضِ شُعْنًا غُيْرًا هَلْ تَعْلَمُونَ مَا يَسْأَلُونَ فَيَقُولُونَ رَبَّنَا يَسْأَلُونَكَ الْمَغْفِرَةَ فَيَقُولُ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَأَنْصَرِفُوا مِنْ مَوْقِفِكُمْ مَغْفُورًا لَكُمْ [مَا سَلَفَ]؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٦

﴿٦٢٢٦﴾ الصادق عليه السلام: الْحَاجُّ ثَلَاثَةٌ أَثْلَاثٌ فَثَلْثٌ يُعْتَقُونَ مِنَ النَّارِ لَا يَرْجِعُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي عِقَابِهِمْ وَثَلْثٌ يَسْتَأْنِفُونَ الْعَمَلَ قَدْ غُفِرَتْ لَهُمْ ذُنُوبُهُمُ الْمَاضِيَّةُ وَثَلْثٌ تُخْلَفُ عَلَيْهِمْ نَفَقَاتُهُمْ وَيُعَافُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٧

﴿٦٢٢٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: الْحَاجُّ ثَلَاثَةٌ فَأَفْضَلُهُمْ نَصِيبًا رَجُلٌ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهُ وَمَا تَأَخَّرَ وَوَقَاهُ اللَّهُ عَذَابَ الْقَبْرِ وَأَمَّا الَّذِي يَلِيهِ فَرَجُلٌ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهُ وَيَسْتَأْنِفُ الْعَمَلَ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِهِ وَأَمَّا الَّذِي يَلِيهِ فَرَجُلٌ حَفِظَ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٦٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۲۱﴾ حجّ و عمره دو بازار از بازارهای آخرت هستند و هر کس در آن دو بازار عمل کند، در جوار حق تعالی است. پس اگر به آنچه آرزوی تحقّق آن را داشته است برسد، خداوند او را می‌آمرزد و چنانچه مقدور نشد و به انجام اعمال موفّق نشد و به واسطه‌ی آنکه مرگش فرارسید دستش از عمل کوتاه شد [ولی قصد انجام داشت]، آن‌گاه خداوند ضامن اجر و ثواب او خواهد بود.

﴿۶۲۲۲﴾ خدا را درباره‌ی خانه‌اش در نظر داشته باشید. این خانه نباید خلوت باشد. اگر رها شود به شما [و دیتان] توجّهی نخواهد شد. [آگاه باشید] کمترین بهره‌ای که زائر خانه‌ی خدا می‌برد این است که گناهان گذشته‌اش بخشیده می‌شود.

﴿۶۲۲۳﴾ هرگاه روز عرفه فرارسد، خداوند متعال حاجیان مخلص را می‌آمرزد. و هنگامی که شب مزدلفه فرارسد، خداوند متعال تاجران مخلص را می‌آمرزد. و هرگاه روز منی فرارسد، خداوند متعال ساریانان را می‌آمرزد. و هنگام جمعه‌ی عقبه خداوند متعال کسانی را که بسیار درخواست می‌کنند و هر کس را که قائل به لا اله الا الله بوده و در آن محل حضور داشته باشد، می‌آمرزد.

﴿۶۲۲۴﴾ هرگاه شامگاه عرفه آید، خداوند به فرشتگانش می‌فرماید: «به بندگان و کنیزان من نگاه کنید، ژولیده و غبارآلود از همه‌جا آمده‌اند؛ نه رحمت مرا می‌بینند نه عذابم را، یعنی نه بهشت و نه جهنّم را. فرشتگان من؛ شما را گواه می‌گیرم که حاجی و غیر حاجی را بخشیدم». بیشترین آزادشدگان از آتش در شب و روز عرفه می‌باشند.

﴿۶۲۲۵﴾ هرگاه شب عرفه فرارسد، خداوند به خاطر اعمال اهل این موقف بر فرشتگان می‌بالد و می‌فرماید: «ای فرشتگان من؛ به بندهای من و کنیزانم بنگرید. از سراسر اطراف و کرانه‌های زمین ژولیده و غبارآلود نزد من آمده‌اند؛ آیا می‌دانید چه می‌خواهند؟ فرشتگان می‌گویند: «پروردگارا؛ از تو آموزش می‌خواهند». خداوند می‌فرماید: «شما را گواه می‌گیرم که گناهان آن‌ها را بخشیدم». سپس آنان از جایگاهی که در آن وقوف کرده بودند باز می‌گردند درحالی که گناهان گذشته‌ی ایشان آمرزیده شده است».

﴿۶۲۲۶﴾ حجاج سه دسته‌اند: یک دسته از آتش جهنّم آزاد می‌شوند و خدای عزّ و جلّ از آزادی آنان باز نمی‌گردد و دوباره آنان را اسیر جهنّم نمی‌کند و یک دسته عمل را از سر می‌گیرند زیرا گناهان گذشته‌شان آمرزیده شده است و یک دسته هزینه‌هایی که کرده‌اند به آن‌ها برگردانده می‌شود و به آن‌ها و خانواده‌هایشان عافیت داده می‌شود.

﴿۶۲۲۷﴾ حجاج سه دسته‌اند: یک دسته از آتش جهنّم آزاد می‌شوند و خدای عزّ و جلّ از آزادی آنان باز نمی‌گردد و دوباره آنان را اسیر جهنّم نمی‌کند و یک دسته عمل را از سر می‌گیرند زیرا گناهان گذشته‌شان آمرزیده شده است و یک دسته هزینه‌هایی که کرده‌اند به آن‌ها برگردانده می‌شود و به آن‌ها و خانواده‌هایشان عافیت داده می‌شود.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٢٢٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا خَرَجْتُمْ حُجَّاجًا إِلَى بَيْتِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَأَكْثِرُوا النَّظَرَ إِلَى بَيْتِ اللَّهِ فَإِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مِائَةَ وَعِشْرِينَ رَحْمَةً عِنْدَ بَيْتِهِ الْحَرَامِ مِنْهَا سِتُونَ لِلطَّائِفِينَ وَأَرْبَعُونَ لِلْمُصَلِّينَ وَعِشْرُونَ لِلنَّاطِرِينَ أَقْرُوا عِنْدَ الْمُلتَزِمِ بِمَا حَفِظْتُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَمَا لَمْ تَحْفَظُوا فَقُولُوا وَمَا حَفِظْتُمْ عَلَيْنَا حَفِظْتُمْكَ وَنَسِينَاهُ فَاعْفِرْ لَنَا فَإِنَّهُ مَنْ أَقْرَأَ بِذَنْبِهِ فِي ذَلِكَ الْمَوْضِعِ وَعَدَّهُ وَذَكَرَهُ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ مِنْهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَغْفِرَهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٩٦

﴿٦٢٢٩﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ بَيْتِكَ اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ أُمْتِكَ حَمَلْتَنِي عَلَى دَوَابِّكَ وَسَيَّرْتَنِي فِي بِلَادِكَ حَتَّى أَقْدَمْتَنِي حَرَمَكَ وَأَمْنَكَ وَقَدْ كَانَ فِي حُسْنِ ظَنِّي بِكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي فَإِنْ كُنْتُ قَدْ غَفَرْتَ لِي ذُنُوبِي فَارْزُدْ عَنِّي رِضًا وَقَرِّبْنِي إِلَيْكَ زُلْفَى وَلَا تُبَاعِدْنِي وَإِنْ كُنْتُ لَمْ تَغْفِرْ لِي فَمِنْ أَلَانَ فَاعْفِرْ لِي قَبْلَ أَنْ تَنْتَازِعَ عَنِّي بَيْتَكَ دَارِي؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٣٠

﴿٦٢٣٠﴾ الباقر عليه السلام: إِنْ آدَمَ لَمَّا بَنَى الْكَعْبَةَ وَطَافَ بِهَا فَقَالَ اللَّهُمَّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا اللَّهُمَّ وَإِنِّي قَدْ عَمِلْتُ قَلِيلَ لَهُ سَلِّ يَا آدَمُ فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي فَقِيلَ لَهُ قَدْ غُفِرَ لَكَ يَا آدَمُ فَقَالَ وَ لَذَرَيْتِي مِنْ بَعْدِي قَلِيلَ لَهُ يَا آدَمُ مِنْ بَاءٍ مِنْهُمْ بِذَنْبِهِ هَاهُنَا كَمَا بُوتَ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٧٩

﴿٦٢٣١﴾ الباقر عليه السلام: إِنْ الْحَاجَّ إِذَا أَخَذَ فِي جَهَازِهِ لَمْ يَخْطُ خُطْوَةً فِي شَيْءٍ مِنْ جَهَازِهِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ وَمَحَا عَنْهُ عَشْرَ سَيِّئَاتٍ وَرَفَعَ لَهُ عَشْرَ دَرَجَاتٍ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْ جَهَازِهِ مَتَى مَا فَرَغَ فَإِذَا اسْتَقْبَلَتْ بِهِ رَاحِلَتُهُ لَمْ تَضَعْ خُفًّا وَلَمْ تَرْفَعْهُ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ مِثْلَ ذَلِكَ حَتَّى يَقْضِيَ نُسُكَهُ فَإِذَا قَضَى نُسُكَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٥٤

﴿٦٢٣٢﴾ الرضا عليه السلام: أَنَّ الرِّضَا عليه السلام كَتَبَ إِلَيْهِ فِيمَا كَتَبَ مِنْ جَوَابِ مَسَائِلِهِ عَلَّةُ الطَّوَافِ بِالْبَيْتِ أَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَالَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ فَرَدُّوا عَلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى هَذَا الْجَوَابَ فَعَلِمُوا أَنَّهُمْ أَذْنَبُوا فَنَدِمُوا فَلَاذُوا بِالْعَرْشِ فَاسْتَغْفَرُوا فَأَحَبَّ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يَتَعَبَّدَ بِمِثْلِ ذَلِكَ الْعِبَادُ فَوَضَعَ فِي السَّمَاءِ الرَّابِعَةَ بَيْتًا بِحِذَاءِ الْعَرْشِ يُسَمَّى الضُّرَّاحُ ثُمَّ وَضَعَ فِي السَّمَاءِ الدُّنْيَا بَيْتًا يُسَمَّى الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ بِحِذَاءِ الضُّرَّاحِ ثُمَّ وَضَعَ هَذَا الْبَيْتِ بِحِذَاءِ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ثُمَّ أَمَرَ آدَمَ فَطَافَ بِهِ فَتَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَجَرَى ذَلِكَ فِي وَلَدِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ علل الشرائع، ص ٢، ص ٤٠٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۸﴾ وقتی به حج می‌روید خانه‌ی خدا را زیاد تماشا کنید. خداوند تبارک و تعالی یک صد و بیست رحمت در کنار خانه خود دارد که شصت قسمت آن متعلق به طواف‌کنندگان و چهل قسمت برای نمازگزاران و بیست قسمت برای تماشاکنندگان خانه‌ی خداست. در ملتزم (پشت خانه خدا) هرچه از گناهان خود را به خاطر می‌آورید، به آن اقرار نمایید و درباره‌ی هرچه به خاطر ندارید چنین بگویید: «خدایا آن گناهانی که ملائکه‌ی مأمور بر من نوشته‌اند و من فراموش کرده‌ام ببامرز». هرکس در این محلّ به گناه خود اقرار نماید و بشمارد و به یاد بیاورد و استغفار نماید، بر خداوند لازم است که گناهان او را می‌آمرزد.

﴿۶۲۹﴾ خداوند! این (زیارت) را آخرین زیارت من از خانه‌ی خود قرار نده. خداوند! من بنده‌ی تو و فرزند بنده‌ی تو و فرزند کنیز تو هستم، مرا بر چهارپایت سوار کردی و در شهرهایت گرداندی تا اینکه به حرمت و محلّ امنت رساندی، و من به تو گمان نیک دارم که گناهانم را می‌آمرزی. پس اگر گناهانم را آمرزیدی، رضایت را از من افزون و مرا به خود نزدیک کن، مرا از خودت دور نساز؛ و اگر مرا نیامرزیدی، پیش از آنکه از خانه‌ات دور شوم، مرا ببامرز.

﴿۶۳۰﴾ هنگامی که آدم علیه السلام خانه‌ی کعبه را بنا کرد و دور آن طواف کرد، گفت: «خدایا! هر کارگر زحمتکش اجر و مزدی دارد، خداوند! من برای تو کار کردم؛ پس به او گفته شد: «ای آدم؛ چیزی بخواه». آدم گفت: «خداوند! گناهان مرا ببامرز». به او گفته شد: «به یقین تو را آمرزیدم». گفت: «نسل مرا نیز که بعد از من می‌آیند ببامرز». گفته شد: «ای آدم؛ هریک از فرزندان که گناهی بر دوش دارد، به این مکان بیاید و اعمالی را که تو انجام دادی انجام دهد، گنااهش را می‌آمرزم».

﴿۶۳۱﴾ از زمانی که حاجی آمده‌ی سفر می‌شود و باروبنه می‌بندد به ازای هر گامی که بر می‌دارد، خدای عزیز و بزرگ برایش ده حسنه می‌نویسد و ده گناه از او پاک می‌کند و او را دو درجه بالا می‌برد تا آن هنگام که مقدمات سفر به پایان می‌رسد. پس آن‌گاه که وسیله‌ی سواری‌اش می‌رسد و سوار آن می‌شود، هیچ گامی برنمی‌دارد جز آنکه خداوند عزّ و جل همانند آنچه را که قبلاً گفته شد، برایش می‌نویسد تا آن هنگام که مناسکش را انجام دهد و چون مناسکش را انجام داد، گنااهش را می‌آمرزد.

﴿۶۳۲﴾ حضرت رضا علیه السلام در جواب سؤال مرقوم فرمود: «علّت طواف خانه‌ی خدا آن است که خداوند تبارک و تعالی به ملائکه فرمود: «همانا من در زمین جانشینی را قرار می‌دهم. [فرشتگان] گفتند: آیا در آن کسی را قرار می‌دهی که فساد کرده و خون‌ها می‌ریزد» آن‌ها به خداوند عزّ و جل چنین پاسخی دادند و متوجه شدند که گناه کرده‌اند. پس پشیمان شده و پس از پناه‌بردن به عرش استغفار کردند. پس از آن خداوند خوشش آمد که بندگان او را به همین صورت عبادت کنند؛ پس در آسمان چهارم، خانه‌ای را در مقابل عرش به نام «ضراح» قرار داد. سپس در آسمان دنیا، درست رو به روی ضراح، خانه‌ای به نام «معمور» ایجاد کرد و پس از آن در مقابل معمور «کعبه» را ایجاد کرد. سپس خداوند به آدم علیه السلام فرمان داد و آدم علیه السلام آن خانه را طواف کرده و خداوند توبه‌ی او را پذیرفت. پس از آن همین شیوه در میان فرزندان آدم علیه السلام تا روز قیامت جاری شد».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٢٣٣﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيَغْفِرُ لِلْحَاجِّ وَلِأَهْلِ بَيْتِ الْحَاجِّ وَلِعَشِيرَةِ الْحَاجِّ وَلِمَنْ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الْحَاجُّ بَقِيَّةَ ذِي الْحِجَّةِ وَالْمُحَرَّمِ وَصَفَرٍ وَشَهْرِ رَجَبٍ وَالْأَوَّلِ وَعَشْرِ مِنْ شَهْرِ رَبِيعٍ الْآخِرِ؛ وسائل الشيعية، ج ١١، ص ١٠٣

﴿٦٢٣٤﴾ أَنَّ اللَّهَ لَمَّا أَمَرَ آدَمَ عليه السلام بِنَاءِ الْكَعْبَةِ فَبَنَاهَا ثُمَّ قَالَ يَا رَبِّ إِنَّ لِكُلِّ أَجِيرٍ أَجْرًا فَأَعْطِنِي أَجْرَ عَمَلِي قَالَ يَا آدَمُ إِذَا طُفَّتْ حَوْلُهُ أَغْفِرْ لَكَ بِرَحْمَتِي قَالَ زِدْنِي قَالَ وَإِذَا طَافَ أَوْلَاذُكَ حَوْلَهَا أَغْفِرْ لَهُمْ قَالَ زِدْنِي قَالَ مَنْ كَانَ يَأْتِيهِ بَنِيَّةٌ عَلَى أَنْ يَزُورَهُ وَلَمْ يَبْلُغْ إِلَى ذَلِكَ أَغْفِرْ لَهُ قَالَ زِدْنِي قَالَ كُلُّ أَحَدٍ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الطَّائِفُونَ أَغْفِرْ لَهُ بِبِرْكَةِ دُعَائِهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٧٥

﴿٦٢٣٥﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا خَرَجَ إِلَى هَذَا الْوَجْهِ يَحْفَظُ اللَّهُ عَلَيْهِ نَفْسَهُ وَأَهْلَهُ حَتَّى إِذَا انْتَهَى إِلَى الْمَكَانِ الَّذِي يُحْرَمُ فِيهِ وَكُلِّ مَلَكَانَ يَكْتَبَانِ لَهُ أَثَرَهُ وَيَضْرِبَانِ عَلَى مَنْكِبِهِ وَيَقُولَانِ أَمَّا مَا قَدْ مَضَى فَقَدْ غُفِرَ لَكَ فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ؛ وسائل الشيعية، ج ١١، ص ١٠٥

﴿٦٢٣٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَقُولُ لِلْقَادِمِ مِنْ مَكَّةَ قَبْلَ اللَّهِ مِنْكَ وَأَخْلَفَ عَلَيْكَ نَفَقَتَكَ وَغَفَرَ ذَنْبَكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٩٩

﴿٦٢٣٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَمَّا حَجَّ حَجَّةَ الْوُدَّاعِ وَقَفَ بِعَرَفَةَ فَأَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ بِوَجْهِهِ وَقَالَ مَرْحَبًا بِوَفْدِ اللَّهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ الَّذِينَ إِنْ سَأَلُوا أُعْطُوا وَتُخْلَفُ نَفَقَاتُهُمْ وَيُجْعَلُ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَلْفٌ مِنَ الْحَسَنَاتِ ثُمَّ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَلَا أُبَشِّرُكُمْ قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِنَّهُ إِذَا كَانَتْ هَذِهِ الْعَشِيَّةُ بَاهَى اللَّهُ بِأَهْلِ هَذَا الْمَوْقِفِ الْمَلَائِكَةَ فَيَقُولُ [يَا مَلَائِكَتِي] انظُرُوا إِلَى عِبْدِي وَإِمَائِي أَتَوْنِي مِنْ أَطْرَافِ الْأَرْضِ شُعْنًا غَيْرًا هَلْ تَعْلَمُونَ مَا يَسْأَلُونَ فَيَقُولُونَ رَبَّنَا يَسْأَلُونَكَ الْمَغْفِرَةَ فَيَقُولُ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَانصَرِفُوا مِنْ مَوْقِفِكُمْ مَغْفُورًا لَكُمْ [مَا سَلَفَ]؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٦

﴿٦٢٣٨﴾ الرضا عليه السلام: أَنَّ مُنَادِيًا يُنَادِي بِالْحَاجِّ إِذَا قَضَوْا مَنَاسِكَهُمْ قَدْ غُفِرَ لَكُمْ مَا مَضَى فَاسْتَأْنِفُوا الْعَمَلَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ١٠

﴿٦٢٣٩﴾ أَنَّ نَعُودَ إِلَى أَهْلِنَا بِسَعْيٍ مَشْكُورٍ وَذَنْبٍ مَغْفُورٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٩٦

﴿٦٢٤٠﴾ انظُرُوا إِلَى عِبَادِي شُعْنًا غَيْرًا قَدْ أَقْبَلُوا يَضْرِبُونَ إِلَيَّ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ فَاشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ إِلَّا التَّبَعَاتِ الَّتِي بَيْنَهُمْ؛ مجموعة ورام، ج ١، ص ٥٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۳۳﴾ خدای عزّ و جل حاجی و خانواده و اقوامش را و آنان را که حاجی در باقی مانده‌ی ذی الحجه و محرم و صفر و ربیع الاول و ده روز از ربیع الثانی بر ایشان آمرزش بخواهد، می‌آمرزد.

﴿۶۲۳۴﴾ بعد از آنکه خداوند به آدم ﷺ امر کرد کعبه را بنا کند و او آن را ساخت. حق تعالی فرمود: «ای آدم؛ هنگامی که دور کعبه طواف کردی، بر مبنای رحمتم تو را آمرزیدم». آدم گفت: «پروردگارا! بیشتر عطا کن». خداوند فرمود: «هرگاه فرزندان تو نیز دور کعبه طواف کنند آنان را نیز می‌آمرزم». آدم گفت: «پروردگارا! بیشتر عطا کن». خداوند فرمود: «هرکس را که طواف کنندگان برایش طلب آمرزش می‌کنند، نیز به برکت دعایشان می‌آمرزم».

﴿۶۲۳۵﴾ هرگاه مسلمان به نیت حج خارج شود، خداوند او و خانواده‌اش را حفظ می‌کند. و زمانی که به محلّ احرام برسد، خداوند دو فرشته را برای نوشتن اعمالش مأمور می‌کند که آن دو به دوش او می‌زنند و می‌گویند: «همه‌ی آن گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد؛ عمل خود را از نو آغاز کن».

﴿۶۲۳۶﴾ رسول خدا ﷺ به کسانی که به مکه می‌آمدند، می‌فرمود: «خداوند از تو قبول کند و در برابر آنچه در این راه صرف کرده‌ای به تو پاداش دهد و گناهت را بیامزد».

﴿۶۲۳۷﴾ رسول خدا ﷺ در آخرین حجّ، در سرزمین عرفات توقف کرد و به رو به مردم سه مرتبه گفت: «آفرین به آنان که بر خدا وارد شده‌اند، کسانی که اگر درخواست کنند به ایشان عطا می‌شود و هزینه‌ای که صرف کرده‌اند به ایشان بازمی‌گردد و در آخرت نیز برای ایشان به ازای هر دره‌ی هزار ثواب و حسنه نصیبشان می‌شود. سپس فرمود: ای مردم؛ آیا به شما خبر خوشایندی ندهم؟ همه گفتند: بله ای پیامبر خدا، حضرت فرمود: امشب خداوند به خاطر اهل این موقف بر فرشتگان فخر می‌فروشد و مباحثات می‌کند، و به ایشان می‌گوید: ای فرشتگانم؛ به بندگان و کنیزانم بنگرید که از اطراف زمین ژولیده و غبارآلود به اینجا آمده‌اند؛ آیا می‌دانید آنها چه می‌خواهند؟ فرشتگان می‌گویند: پروردگارا! از تو طلب آمرزش می‌کنند. پس حق تعالی می‌فرماید: شما را شاهد و گواه می‌گیرم که من آنها را آمرزیدم، پس [ای بندگانم] از این محلّ با گناهان آمرزیده‌شده بازگردید».

﴿۶۲۳۸﴾ هرگاه حاجیان مناسک و اعمال حج را به‌جا آوردند منادی [از جانب خداوند] ندا می‌دهد: «به‌یقین گناهان گذشته‌تان آمرزیده شد، پس عمل خویش را از سر گیرید».

﴿۶۲۳۹﴾ تا با سعی و تلاشی که مورد شکر و فزونی توسّ و گناهان آمرزیده شده، به‌سوی خانواده‌مان برگردیم.

﴿۶۲۴۰﴾ به بندگانم بنگرید که چگونه ژولیده و غبارآلود، از هر راه دوری با شتاب به‌سوی من می‌آیند، شما گواه باشید که من جز حقّ الناس همه را آمرزیدم.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٢٤١﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ جَاءَ إِلَى النَّبِيِّ فَطَافَ أَسْبُوعاً وَآتَى مَنَاسِكَهَ فَقَضَاهَا كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ فَقَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ التَّوْبَةَ وَغَفَرَ لَهُ قَالَ فَجَعَلَ طَوَافَ آدَمَ لَمَّا طَافَتِ الْمَلَائِكَةُ بِالْعَرْشِ سَبْعَ سِنِينَ فَقَالَ جَبْرَائِيلُ هَنِيئاً لَكَ يَا آدَمُ قَدْ غُفِرَ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٦٩

﴿٦٢٤٢﴾ الصادق عليه السلام: حَاجُّ غُفْرٍ لَهُ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَلَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ فِيمَا يَسْتَأْنِفُ وَ ذَلِكَ أَنْ تُدْرِكَهُ الْعِصْمَةُ مِنَ اللَّهِ فَلَا يَأْتِي بِكَبِيرَةٍ أَبَداً فَمَا دُونَ الْكَبَائِرِ مَغْفُورٌ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٠

﴿٦٢٤٣﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عُيَيْنَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبِي بَعْدَ مُنْصَرَفِهِ مِنَ الْمُوقِفِ فَقَالَ أَرَى يُخَيِّبُ اللَّهُ هَذَا الْخَلْقَ كُلَّهُ فَقَالَ أَبِي مَا وَقَفَ بِهَذَا الْمُوقِفِ أَحَدٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مُؤْمِناً كَانَ أَوْ كَافِراً إِلَّا أَنَّهُمْ فِي مَغْفِرَتِهِمْ عَلَى ثَلَاثِ مَنَازِلَ مُؤْمِنٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَاعْتَقَهُ مِنَ النَّارِ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ وَمِنْهُمْ مَنْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ قِيلَ لَهُ أَحْسِنُ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِكَ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ يَعْنِي مَنْ مَاتَ قَبْلَ أَنْ يَمُضِيَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنْ اتَّقَى الْكَبَائِرَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٢١

﴿٦٢٤٤﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ سَمَاعَةَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ رَجُلٍ أَصَابَ مَالاً مِنْ عَمَلِ بَنِي أُمَيَّةَ وَ هُوَ يَتَصَدَّقُ مِنْهُ وَ يَصِلُ مِنْهُ قَرَابَتَهُ وَ يَحُجُّ لِيُغْفَرَ لَهُ مَا اكْتَسَبَ وَ هُوَ يَقُولُ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام إِنَّ الْخَطِيئَةَ لَا تُكَفِّرُ الْخَطِيئَةَ وَلَكِنَّ الْحَسَنَةَ تَحُطُّ الْخَطِيئَةَ ثُمَّ قَالَ إِنْ كَانَ خَلَطَ الْحَلَالَ بِالْحَرَامِ فَاخْتَلَطَا جَمِيعاً فَلَا يَعْرِفُ الْحَلَالَ مِنَ الْحَرَامِ فَلَا بَأْسَ؛ الكافي، ج ٥، ص ١٢٦

﴿٦٢٤٥﴾ الصادق عليه السلام: سُئِلَ الصَّادِقُ عليه السلام عَنِ الرَّجُلِ يَحُجُّ عَنْ آخِرِ أَلِهِ مِنَ الْأَجْرِ وَ الثَّوَابِ شَيْءٌ فَقَالَ لِلَّذِي يَحُجُّ عَنِ الرَّجُلِ أَجْرٌ وَ ثَوَابٌ عَشْرَ حَجَجٍ وَ يُغْفَرُ لَهُ وَ لِأَبِيهِ وَ لِأُمِّهِ وَ لِإِثْنَيْ عَشَرَ وَ لِأَخِيهِ وَ لِأَخْتِهِ وَ لِعَمِّهِ وَ لِعَمَّتِهِ وَ لِخَالَهِ وَ لِخَالَتِهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٢٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۴۱﴾ به خانه‌ی خدا رسید، ابتدا هفت بار دور خانه طواف کرد و سپس مناسک و اعمال را آن طوری که حق تعالی به او فرمان داده بود، انجام داد. خداوند به واسطه‌ی انجام مناسک، توبه‌اش را پذیرفت و او را آمرزید. چون فرشتگان هفت سال در اطراف عرش طواف کردند، برای طواف آدم در اطراف بیت نیز هفت دور قرار داده شد. پس از اتمام هفت دور و انجام مناسک، جبرئیل به آدم علیه السلام بشارت داد و گفت: «گوارایت باد ای آدم؛ آمرزیده شدی».

﴿۶۲۴۲﴾ حاجی، برای آنچه در عمرش عمل کرده آمرزیده شده و در شروع دوباره، گناهی در پرونده‌اش ثبت نمی‌شود، و این امر، تدارک عصمت از طرف خدای تعالی است. پس هرگز کبیره‌ای مرتکب نمی‌شود و هرچه غیر از گناهان کبیره‌اش، آمرزیده شده است.

﴿۶۲۴۳﴾ امام صادق علیه السلام فرمود: مردی از پدرم بعد از بازگشتش از عرفات پرسید: «آیا بر این باورید که خداوند این مردم را ناامید می‌کند؟» پدرم فرمود: «هیچ کس در این مکان وقوف نمی‌کند مگر اینکه خداوند او را می‌بخشد، چه مؤمن باشد و چه کافر. اما آن‌ها در آمرزیده‌شدنشان سه گروه هستند. مؤمنی که خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد و او را از آتش آزاد می‌کند و این همان کلام خداوند عزّ و جل است که فرمود: «پروردگارا؛ در این دنیا به ما نیکی و در آخرت [نیز] نیکی عطا کن و ما را از عذاب آتش [دور] نگه دار. آنان هستند که از دستاوردهای بهره‌ای خواهند داشت و خدا به حساب‌ها زود رسیدگی می‌کند؛ و گروه دیگر کسی است که خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد و به او گفته می‌شود که در باقیمانده‌ی عمرت نیکی کن و این همان کلام خدای عزّ و جل است که می‌فرماید: «پس هرکس شتاب کند [و اعمال را] در دو روز [انجام دهد] گناهی بر او نیست، و هرکس تأخیر کند [و اعمال را در سه روز انجام دهد] گناهی بر او نیست». یعنی هرکس قبل از بازگشت بمیرد دیگر گناهی بر او نیست و هرکس تأخیر کند به شرط آنکه از گناهان کبیره دوری کند، گناهی بر او نیست.

﴿۶۲۴۴﴾ سماعه گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «مردی در زمان بنی امیه، کارگزار حکومت شده و از این راه، اندوخته‌ای جمع است. اینک از اندوخته‌ی خود، صدقه می‌دهد، صله‌ی رحم می‌کند و به حج می‌رود، تا گناهان او بخشیده شود. و به این آیه استدلال می‌کند: إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهِنُ السَّيِّئَاتِ». امام صادق علیه السلام فرمود: «بدی‌ها، که بدی‌ها را نخواهد شست، این فقط نیکی‌هاست که بدی‌ها را می‌شوید. اگر اندوخته‌ی حرام او با اندوخته‌ی حلال او درهم آمیخته باشد، به صورتی که از هم متمایز نباشد، تصرف در آن مانعی ندارد».

﴿۶۲۴۵﴾ درباره‌ی کسی که به نیابت از دیگری حجّ به‌جا می‌آورد، پرسیدند که آیا اجر و ثوابی نصیب خود او می‌شود؟ امام صادق علیه السلام فرمود: «کسی که از جانب دیگری حجّ به‌جا می‌آورد، اجر و ثواب ده حجّ به او تعلّق می‌گیرد، و او و پدر و مادر و پسر و دختر و برادر و خواهر و عمو و عمّه و دایی و خاله‌اش آمرزیده می‌شوند، زیرا خداوند گشاده‌دست و بزرگوار است».

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦٢٤٦﴾ العسكري عليه السلام: قَوْلُهُ تَعَالَى فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ أَى مِنْ أَيَّامِ التَّشْرِيقِ فَأَنْصَرَفَ مِنْ حَجَّهِ إِلَى بِلَادِهِ الَّتِي خَرَجَ مِنْهَا فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ إِلَى تَمَامِ الْيَوْمِ الثَّالِثِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ أَى لَا إِثْمَ عَلَيْهِ مِنَ الذُّنُوبِ السَّالِفَةِ لِأَنَّهَا قَدْ غُفِرَتْ لَهُ كُلُّهَا بِحَجَّتِهِ وَهَذِهِ الْمَقَارَنَةُ لِنَدَمِهِ عَلَيْهَا وَتَوَقُّيهِ مِنْهَا لِمَنْ اتَّقَى أَنْ يُوَاقِعَ الْمُؤَبَّاتَ بَعْدَهَا فَإِنَّهُ إِنْ وَاقَعَهَا كَانَ عَلَيْهِ إِثْمُهَا وَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ تِلْكَ الذُّنُوبُ السَّالِفَةُ بِتَوْبَةٍ قَدْ أَبْطَلَهَا بِمُؤَبَّاتِهِ بَعِيرَهَا وَإِنَّمَا يَغْفِرُهَا بِتَوْبَةٍ يُجَدِّدُهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أَيُّهَا الْحَاجُّ الْمَغْفُورُ لَهُمْ سَالَفُ ذُنُوبِهِمْ بِحَجَّتِهِمُ الْمَقْرُونِ بِتَوْبَتِهِمْ فَلَا تُعَاوِدُوا الْمُؤَبَّاتَ فَيَعُودَ إِلَيْكُمْ أَنْفَالُهَا وَيَتَقَلَّبُكُمْ احْتِمَالُهَا فَلَا يُغْفَرْ لَكُمْ إِلَّا بِتَوْبَةٍ بَعْدَهَا وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ فَيَنْظُرُ فِي أَعْمَالِكُمْ فَيَجَازِيكُمْ عَلَيْهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٥٩

﴿٦٢٤٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لِلْحَاجِّ وَالْمُعْتَمِرِ إِحْدَى ثَلَاثِ خِصَالٍ إِمَّا يُقَالُ لَهُ قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى وَمَا بَقِيَ وَإِمَّا يُقَالُ لَهُ قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى فَاسْتَأْنَفِ الْعَمَلَ وَإِمَّا يُقَالُ لَهُ قَدْ حُفِظَتْ فِي أَهْلِكَ وَوَلَدِكَ وَهِيَ أَحْسَنُ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ١٠٦

﴿٦٢٤٨﴾ الصادق عليه السلام: مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ طَافَ بِهَذَا الْبَيْتِ أُسْبُوعًا وَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ وَ أَحْسَنَ طَوَافُهُ وَصَلَاتُهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٠٩

﴿٦٢٤٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَعَاشِيرَ النَّاسِ إِنْ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اغْتَمَرَ الْآيَةَ مَعَاشِيرَ النَّاسِ حُجُّوا الْبَيْتَ فَمَا وَرَدَهُ أَهْلُ بَيْتٍ إِلَّا اسْتَغْنَوْا وَلَا تَخَلَّفُوا عَنْهُ إِلَّا افْتَقَرُوا مَعَاشِيرَ النَّاسِ مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَى وَقْتِهِ ذَلِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٣

﴿٦٢٥٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ آتَى الْكُعْبَةَ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَ حُرْمَتِنَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَ حُرْمَتِهَا لَمْ يَخْرُجْ مِنْ مَكَّةَ إِلَّا وَقَدْ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٦٢

﴿٦٢٥١﴾ مَنْ حَجَّ يُرِيدُ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ لَا يُرِيدُ بِهِ رِيَاءً وَ لَا سُمْعَةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْبَتَّةَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١٩

﴿٦٢٥٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ خَرَجَ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَتَّى يَرْجِعَ مِائَةُ أَلْفِ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَيَمْحَى عَنْهُ مِائَةُ أَلْفِ أَلْفٍ سَيِّئَةٍ وَيَرْفَعُ لَهُ أَلْفُ أَلْفٍ دَرَجَةٍ وَ كَانَ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ بِكُلِّ دِرْهَمٍ يَحْمِلُهَا فِي وَجْهِهِ ذَلِكَ أَلْفُ أَلْفٍ دِرْهَمٍ حَتَّى يَرْجِعَ وَ كَانَ فِي ضَمَانِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَفَّاهُ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ وَإِنْ رَجَعَ رَجَعَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٣٧١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۴۶﴾ درباره‌ی آیه‌ی «هرکس در دو روز پایانی حج تعجیل کند و به شهر خود بازگردد گناهی بر او نیست و هرکس آن دو روز را در منی بماند - تا پایان روز سوّم - نیز گناهی بر او نیست» فرمود: «یعنی از گناهان سابق، گناهی نمی‌ماند. چراکه به خاطر انجام حج و همراهی آن با پشیمانی بر گناهان و پرهیزکردن از آنچه باید از آن حذر کند، گناهان سابقش آمرزیده شده است. در صورتی که اگر بعد از حج مرتکب گناه شود، گناهان سابقش نیز آمرزیده نخواهد بود و آن آمرزش به دلیل انجام گناهان جدید باطل می‌شود. ای حجاج و زوّار بیت الله که بر اثر عمل حج همراه با توبه، گناهان گذشته‌ی شما آمرزیده شده است. از اینکه بار دیگر به طرف گناه بروید و بار سنگین گناه بر شما بازگردد پرهیزید که آمرزش و بخشودگی آن گناهان نیاز به توبه‌ی جدیدی خواهد داشت. و بدانید که به‌سوی خدا برانگیخته خواهید شد و پاداش اعمال خود را دریافت خواهید کرد».

﴿۶۲۴۷﴾ حاجی یا کسی که به حجّ عمره می‌رود، یکی از این سه ویژگی را دارد: یا به او گفته می‌شود که گناهان گذشته و آینده‌ات بخشیده شد؛ یا گفته می‌شود که گذشته‌ات آمرزیده شد و عمل از سر گیر؛ و یا گفته می‌شود که خودت و خانواده و فرزندان حفظ شدید، که این کم‌ارزش‌ترین است.

﴿۶۲۴۸﴾ هربنده‌ای که هفت مرتبه، دور این خانه طواف کند و دو رکعت نماز بخواند و نیکو طواف کند و نیکو نماز بخواند، خداوند حتماً او را می‌آمرزد.

﴿۶۲۴۹﴾ ای مردم! «حج و عمره از شعائر خداوند است و هرکس حج یا عمره گزارد...» ای مردم! حج بگذارید که اهل هیچ خانه‌ای حج نمی‌گذارند؛ مگر اینکه بی‌نیاز می‌شوند؛ و اهل هیچ خانه از حج روی گردان نمی‌شوند مگر اینکه پریشان و پراکنده می‌شوند. ای مردم! هیچ مؤمنی در موقف عرفات وقوف نمی‌کند مگر اینکه خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.

﴿۶۲۵۰﴾ کسی که با شناخت حقّ و حرمت ما به خانه‌ی خدا بیاید، مثل کسی است که حقّ و حرمت آن را شناخته، و او از مکّه خارج نمی‌شود، مگر اینکه گناهانش آمرزیده شود.

﴿۶۲۵۱﴾ کسی که به قصد کسب رضای خدا حج به‌جای آورد و هدفش خودنمایی و حسن شهرت نباشد؛ البتّه خدا او را می‌آمرزد.

﴿۶۲۵۲﴾ هرکس برای حج یا عمره بیرون شود، تا وقتی که بازگردد، به هر گامی صد هزار هزار حسنه دارد و صد هزار هزار سیئه از او محو شود و صد هزار هزار درجه بالا می‌رود و نزد پروردگارش به هر دره‌می که در این راه خرج کند، صد هزار هزار درهم نزد پروردگار دارد؛ و در ضمانت خدا خواهد بود. اگر بمیرد به بهشت می‌برند و اگر زنده برگردد آمرزیده می‌باشد.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٢٥٣﴾ العسكري عليه السلام: وَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أَيُّهَا الْحَاجُّ الْمَغْفُورُ لَهُمْ سَالِفُ ذُنُوبِهِمْ بِحَجَّتِهِمْ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٥٩

﴿٦٢٥٤﴾ العسكري عليه السلام: وَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أَيُّهَا الْحَاجُّ الْمَغْفُورُ لَهُمْ سَالِفُ ذُنُوبِهِمْ بِحَجَّتِهِمْ الْمَقْرُونِ بِتَوْبَتِهِمْ فَلَا تُعَاوِدُوا الْمُؤَبَّاتِ فَيَعُودَ إِلَيْكُمْ أَثْقَالُهَا وَتُثْقَلَكُمْ احْتِمَالُهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٦،

ص ٣١٦

﴿٦٢٥٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَإِذَا وَقَفْتَ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فَإِنَّ اللَّهَ يَهْبِطُ بِرَحْمَتِهِ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حَتَّى تُظِلَّ عَلَى أَهْلِ مَكَّةَ فَيَبْأِهُ بِهَمِّ الْمَلَائِكَةِ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ عِبَادِي جَاءُوا نِي شُعْنًا مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ يَرْجُونَ رَحْمَتِي وَمَغْفِرَتِي فَلَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُمْ بَعْدَ الرَّمَالِ أَوْ كَعَدَدِ الْقَطْرِ أَوْ كَرَبْدِ الْبَحْرِ لَغَفَرْتُهَا

لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٢

﴿٦٢٥٦﴾ الصادق عليه السلام: وَالْحَاجُّ عَلَى ثَلَاثَةِ أَصْنَافٍ فَأَفْضَلُهُمْ نَصِيبًا رَجُلٌ يُغْفَرُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَوَقَاهُ اللَّهُ عَذَابَ الْقَبْرِ وَآمَنَ الَّذِي يَلِيهِ فَرَجُلٌ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهُ وَ

يَسْتَأْنِفُ الْعَمَلَ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِهِ وَآمَنَ الَّذِي يَلِيهِ فَرَجُلٌ يُحْفَظُ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ؛

من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٢٦

﴿٦٢٥٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي السَّمَاءِ سَبْعَةَ أَبْوَابَ التَّوْبَةِ وَبَابَ الرَّحْمَةِ وَبَابَ التَّفَضُّلِ وَبَابَ الْإِحْسَانِ وَبَابَ الْجُودِ وَبَابَ الْكَرَمِ وَبَابَ الْعَفْوِ لَا يَجْتَمِعُ [بِعَرَفَاتٍ] أَحَدٌ إِلَّا تَسَاهَلَ مِنْ هَذِهِ الْأَبْوَابِ وَأَخَذَ مِنَ اللَّهِ هَذِهِ الْخِصَالِ فَإِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مِائَةَ أَلْفِ مَلَكٍ مَعَ كُلِّ مِائَةِ وَعِشْرُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَلِلَّهِ مِائَةُ رَحْمَةٍ يُنْزِلُهَا عَلَى أَهْلِ عَرَفَاتٍ فَإِذَا انْصَرَفُوا أَشْهَدَ اللَّهُ تِلْكَ الْمَلَائِكَةَ بِعِتْقِ رِقَابِ أَهْلِ عَرَفَاتٍ فَإِذَا انْصَرَفُوا أَشْهَدَ اللَّهُ تِلْكَ الْمَلَائِكَةَ بِأَنَّهُ أَوْجَبَ لَهُمُ الْجَنَّةَ وَيُنَادِي مُنَادٍ انْصَرَفُوا

مَغْفُورًا لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٢

﴿٦٢٥٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَمَنْ خَرَجَ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَتَّى يَرْجِعَ مِائَةَ أَلْفِ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَيُمْحَى عَنْهُ أَلْفُ أَلْفِ سَيِّئَةٍ وَتُرْفَعُ لَهُ أَلْفُ أَلْفِ دَرَجَةٍ وَكَانَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَلْفُ دِرْهَمٍ وَبِكُلِّ دِينَارٍ أَلْفُ أَلْفِ دِينَارٍ وَبِكُلِّ حَسَنَةٍ عَمِلَهَا فِي وَجْهِهِ ذَلِكَ أَلْفُ أَلْفٍ حَسَنَةٍ حَتَّى يَرْجِعَ وَكَانَ فِي ضَمَانِ اللَّهِ إِنْ تَوَفَّاهُ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ وَإِنْ رَجَعَ رَجَعَ مَغْفُورًا لَهُ؛

وسائل الشيعة، ج ١١، ص ١٠٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۵۳﴾ ای حجاج و زوار بیت الله که از اثر عمل حج، گناهان گذشته شما آمرزیده شده، تقوای الهی پیشه کنید و از گناهان بپرهیزید.

﴿۶۲۵۴﴾ ای حجاج و زوار بیت الله که از اثر عمل حج، گناهان گذشته شما آمرزیده شده و با توبه همراه شده‌اید، بپرهیزید از اینکه بار دیگر به طرف گناه بروید و بار سنگین گناه به شما بازگردد.

﴿۶۲۵۵﴾ چون شب عرفه وقوف کردی، خداوند رحمتش را به آسمان دنیا نازل می‌کند تا آنکه بر اهل مکه سایه می‌اندازد و با آنها بر فرشتگان مباحثات می‌کند و می‌فرماید: «اینان بندگان پریشان موی من هستند. از هر دره‌ی عمیقی به‌سویم آمدند درحالی که امید به رحمت و آمرزشم دارند و اگر گناهانشان به تعداد شن‌ها و یا قطرات باران و یا کف دریا باشد حتماً می‌آمرزم».

﴿۶۲۵۶﴾ حاجیان بر سه گونه‌اند، پربهره‌ترین ایشان آن کس است که گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود و خدا او را از عذاب قبر حفظ می‌کند؛ و اما پس از او کسی است که گناهان گذشته‌اش آمرزیده شده است و در باقی‌مانده‌ی عمر، عمل را از سر می‌گیرد؛ و اما آن که رتبه‌اش بعد از این است شخصی است که فقط خانواده و مالش حفظ می‌شود.

﴿۶۲۵۷﴾ سوگند به آن که مرا به‌عنوان بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده به رسالت مبعوث کرد، خداوند در آسمان دنیا هفت در به نام‌های در توبه، در رحمت، در لطف، در احسان، در سخاوت، و در کرم، و در عفو و بخشش دارد. کسی در عرفات حاضر نمی‌شود مگر اینکه شایسته‌ی دریافت این امتیازات می‌شود. خداوند صد هزار فرشته دارد که با هر کدام صد و بیست هزار فرشته همراه هستند و رحمتی بر اهل عرفات دارد که بر آنها نازل می‌فرماید: وقتی از عرفات کوچ کنند، خداوند ملائکه را نسبت به آزادکردن اهل عرفات از آتش، شاهد می‌گیرد و بهشت را بر آنها واجب می‌کند و منادی فریاد می‌زند: «بروید، شما آمرزیده شدید».

﴿۶۲۵۸﴾ کسی که با نیت انجام حج یا عمره از خانه‌ی خود بیرون آید، به تعداد گام‌هایی که از لحظه‌ی خروج تا بازگشت برمی‌دارد، یک میلیون حسنه در نامه‌ی اعمال او ثبت می‌شود و یک میلیون گناه او از آن نامه پاک می‌شود و یک میلیون درجه به مقام او افزوده می‌شود؛ و در برابر هر درهم یا دیناری که در این سفر هزینه کند، یک میلیون برابر آن نزد حضرت حق عوض خواهد داشت؛ و برای هر حسنه‌ای که در طول سفر انجام دهد [ثواب] یک میلیون حسنه برای او خواهد داشت؛ و تا زمانی که [به وطن خود] بازگردد و در امان خداوند خواهد بود و اگر در این سفر بمیرد، خداوند او را رهسپار بهشت خواهد کرد؛ درحالی که کامیاب و آمرزیده شده است.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٢٥٩﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ الْحَارِثِ بْنِ الْمُغِيرَةِ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام جَالِسًا فَدَخَلَ عَلَيْهِ دَاخِلٌ فَقَالَ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ مَا أَكْثَرَ الْحَاجَّ الْعَامَ فَقَالَ إِنَّ شَاءُوا فَلْيَكْثُرُوا وَإِنْ شَاءُوا فَلْيَقْلُوا وَاللَّهِ مَا يَقْبَلُ اللَّهُ إِلَّا مِنْكُمْ وَلَا يَغْفِرُ إِلَّا لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ١٦٠

﴿٢٦٠﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ اسْتَفْرَزْتَ إِلَيَّ مَا افْتَرَضْتَ فَخَرَجْتَ بغيرِ مَنَّةٍ عَلَيْكَ وَأَنْتَ أَخْرَجْتَنِي اللَّهُمَّ فَإِنْ كُنْتُ قَدْ غَفَرْتَ لِي ذُنُوبِي وَأَصْلَحْتَ لِي عُيُوبِي وَطَهَرْتَ قَلْبِي وَكُنَّتَ لِي الْبَرَاءَةَ مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي فَلَنْ يَنْقَلِبَ الْمُتَقَلِّبُونَ إِلَّا بِفَضْلِ يَنْفِرُ بِهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمْ تَفْعَلْ ذَلِكَ بِمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي فَأَغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي قَبْلَ أَنْ تَنْتَازِعَ عَنِّيكَ دَارِي؛ المقنعة، ص ٢٢٧

﴿٢٦١﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ آدَمَ لَمَّا بَنَى الْكَعْبَةَ وَطَافَ بِهَا فَقَالَ اللَّهُمَّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا اللَّهُمَّ وَإِنِّي قَدْ عَمِلْتُ قَلِيلَ لَهُ سَلِّ يَا آدَمُ فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي فَقِيلَ لَهُ قَدْ غُفِرَ لَكَ يَا آدَمُ فَقَالَ وَ لَذَرَيْتِي مِنْ بَعْدِي فَقِيلَ لَهُ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ مِنْهُمْ بِذَنْبِهِ هَاهُنَا كَمَا بُوتَ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٧٩

١-٥-٤- معرفة حق الكعبة وإجلال القبلة

﴿٢٦٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ عَارِفًا بِحَقِّهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَكَفَى مَا أَهَمَّهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

﴿٢٦٣﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ عَارِفًا بِحَقِّهَا غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٦٥
 ﴿٢٦٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَتَى الْكَعْبَةَ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا لَمْ يَخْرُجْ مِنْ مَكَّةَ إِلَّا وَقَدْ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٦٢
 ﴿٢٦٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ يَعْرِفُ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا مَا عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ؛ تفسير العياشي، ج ١، ص ١٨٩

﴿٢٦٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ بِمَعْرِفَةٍ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَكَفَاهُ هَمَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٤١
 ﴿٢٦٧﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ بَالَ حِذَاءَ الْقِبْلَةِ ثُمَّ ذَكَرَ فَانْحَرَفَ عَنْهَا إِجْلَالًا لِلْقِبْلَةِ وَتَعْظِيمًا لَهَا لَمْ يَقُمْ مِنْ مَقْعَدِهِ ذَلِكَ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ تهذيب الأحكام، ج ١، ص ٣٥٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۵۹﴾ حارث بن مغیره گوید: نزد امام صادق علیه السلام نشسته بودم که مردی داخل شد و گفت: «ای فرزند رسول خدا! امسال چقدر حاجی زیاد شده است!» ایشان فرمود: «زیاد باشند یا کم، به خدا قسم؛ خداوند فقط از شما قبول می‌کند و فقط شما را می‌آمرزد».

﴿۶۲۶۰﴾ [خدایا!؛ اگر گناهانم را آمرزیدی و معایبم را اصلاح و قلبم را پاک کردی و خلاصی از امور دنیا و آخرت را برایم نوشته‌ای، می‌دانم که هیچ بدی از من جز با لطف تو دور نشده است؛ و اما اگر چنین نکنی، به خاطر ظلم‌هایی بوده است که در حق خود انجام داده‌ام؛ پس قبل از اینکه از دنیا بروم مرا ببامرز و به من رحم کن.

﴿۶۲۶۱﴾ هنگامی که آدم علیه السلام خانه‌ی کعبه را بنا کرد و دور آن طواف کرد، گفت: «خدایا! هر کارگر زحمتکش اجر و مزدی دارد، خداوند! من برای تو کار کردم؛ پس به او گفته شد: «ای آدم؛ چیزی بخواه». آدم گفت: «خداوند! گناهان مرا ببامرز». به او گفته شد: «به یقین تو را آمرزیدم». گفت: «نسل مرا نیز که بعد از من می‌آیند ببامرز». گفته شد: «ای آدم؛ هریک از فرزندان که گناهی بر دوش دارد، به این مکان بیاید و اعمالی را که تو انجام دادی انجام دهد، گناهش را می‌آمرزم».

۱-۷-۴- شناخت حق کعبه و گرامی‌داشت قبله

﴿۶۲۶۲﴾ هرکس به‌سوی کعبه بنگرد درحالی که به حق آن عارف باشد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد و مهماتش را کفایت می‌کند.

﴿۶۲۶۳﴾ هرکس به‌سوی کعبه بنگرد درحالی که به حق آن عارف باشد، خدا گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۶۲۶۴﴾ کسی که با شناخت حق و حرمت ما به خانه‌ی خدا بیاید، مثل کسی است که حق و حرمت آن را شناخته، و او از مکه خارج نمی‌شود، مگر اینکه گناهانش آمرزیده شود.

﴿۶۲۶۵﴾ هرکس به مکه و مسجد الحرام برود درحالی که عارف به حق ما و حرمت ما باشد، حق و حرمت مسجد الحرام را شناخته و خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۶۲۶۶﴾ کسی که با معرفت به کعبه بنگرد و آن‌گاه حق ما و حرمت ما را همانند حق کعبه و حرمت آن بشناسد، خداوند همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد و هم دنیا و آخرت او را کفایت می‌فرماید.

﴿۶۲۶۷﴾ هر که مقابل قبله بول کند و سپس یادش آید و به سبب احترام به قبله، روی از قبله برگرداند، از جایش بر نمی‌خیزد مگر آنکه خداوند او را می‌آمرزد.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

٢-٧-٤-٥-الإحرام

﴿٦٢٤٨﴾ مَنْ مَاتَ مُحْرِمًا بُعِثَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُلَبًّا بِالْحَجِّ مَغْفُورًا لَهُ؛ مَنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه، ج ٢،

ص ٢٢٩

٣-٧-٤-٥-التلبية

﴿٦٢٤٩﴾ الصَّادِق (عليه السلام): مَنْ مَاتَ مُلَبًّا بُعِثَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُلَبًّا مَغْفُورًا لَهُ؛ عَوَالِي اللَّالِي، ج ٤،

ص ٣٠

﴿٦٢٧٠﴾ الصَّادِق (عليه السلام): أَكْثَرُ الصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ وَاسْأَلِ الْمَغْفِرَةَ وَالرِّضْوَانَ وَالْجَنَّةَ وَ

الْعَفْوَ وَاسْتَعِذْ مِنْ سَخَطِهِ وَمِنْ النَّارِ بِرَحْمَتِهِ؛ مستدرك الوسائل، ج ٩، ص ١٨١

٤-٧-٤-٥-النظر إلى البيت

﴿٦٢٧١﴾ الرسول (عليه السلام): مَنْ نَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا نَظَرَةً وَاحِدَةً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ وَمَا

تَأَخَّرَ؛ مستدرك الوسائل، ج ٩، ص ٣٥٧

﴿٦٢٧٢﴾ الصَّادِق (عليه السلام): مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ بِمَعْرِفَةٍ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ

مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَكَفَاهُ هَمَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٤١

﴿٦٢٧٣﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ عَارِفًا بِحَقِّهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَكَفَى مَا

أَهَمَّهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

﴿٦٢٧٤﴾ الباقر (عليه السلام): مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ عَارِفًا بِحَقِّهَا غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٦٥

٥-٧-٤-٥-الطواف

﴿٦٢٧٥﴾ إِذَا أَتَى الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ طَافَ طَوَافَ الْفَرِيضَةِ ثُمَّ عَدَلَ إِلَى مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ فَصَلَّى

رُكْعَتَيْنِ فَيَأْتِيهِ مَلَكٌ فَيَقُومُ عَنْ يَسَارِهِ فَإِذَا انْصَرَفَ ضَرَبَ بِيَدِهِ عَلَى كَتِفَيْهِ فَيَقُولُ يَا هَذَا أَمَّا مَا

مَضَى فَقَدْ غُفِرَ لَكَ وَأَمَّا مَا يَسْتَقْبِلُ فُجِدَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٥٧

﴿٦٢٧٦﴾ الصَّادِق (عليه السلام): إِنَّ الْمَلَائِكَةَ طَافُوا بِالْعَرْشِ سَبْعَ سِنِينَ يَدْعُونَهُ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَيَسْأَلُونَهُ

أَنْ يَرْضَى عَنْهُمْ فَرَضَى عَنْهُمْ بَعْدَ سَبْعِ سِنِينَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٦٩

﴿٦٢٧٧﴾ الرضا (عليه السلام): أَنَّ الْمَلَائِكَةَ لَمَّا اسْتَغْفَرُوا مِنْ قَوْلِهِمْ أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَاعْلَمُوا

أَنَّهُمْ أَذْنَبُوا فَنَدِمُوا وَلَا ذَوَا بِالْعَرْشِ وَاسْتَغْفَرُوا فَأَحَبَّ اللَّهُ أَنْ يَتَعَبَّدَ بِمِثْلِ تِلْكَ الْعِبَادَةِ فَوَضَعَ فِي

السَّمَاءِ الرَّابِعَةِ بَيْتًا بِحِذَاءِ الْعَرْشِ يُسَمَّى الضُّرَّاحُ ثُمَّ وَضَعَ فِي السَّمَاءِ الدُّنْيَا بَيْتًا يُسَمَّى الْمَعْمُورَ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۲-۷-۴-۴- احرام

﴿۶۲۶۸﴾ کسی که در حال احرام بمیرد، در روز قیامت در حالی مبعوث می‌شود که به گفتن لَبَّیک برای حجّ مشغول باشد، و آمرزش الهی شامل او می‌شود.

۳-۷-۴-۴- لَبَّیک گفتن

﴿۶۲۶۹﴾ هرکس در حال لَبَّیک گفتن بمیرد، در روز قیامت در حال لَبَّیک و آمرزیده‌شده محسوس می‌شود.

﴿۶۲۷۰﴾ بر پیامبر و خاندانش بسیار صلوات فرست و از خداوند آمرزش و خشنودی و بهشت و بخشش طلب کن؛ و از خشم و جهنّم او به مهربانی‌اش پناه ببر.

۴-۷-۴-۴- نگرستن به کعبه

﴿۶۲۷۱﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی به‌سوی خانه‌ی [خدا] نگاهی کند، گناهان قبل و بعدش آمرزیده شود.

﴿۶۲۷۲﴾ کسی که با معرفت به کعبه بنگرد و آن‌گاه حقّ ما و حرمت ما را همانند حقّ کعبه و حرمت آن بشناسد، خداوند همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد و همّ دنیا و آخرتِ او را کفایت می‌فرماید.

﴿۶۲۷۳﴾ هرکس به‌سوی کعبه بنگرد درحالی که به حقّ آن عارف باشد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد و مهمّاتش را کفایت می‌کند.

﴿۶۲۷۴﴾ هرکس به‌سوی کعبه بنگرد درحالی که به حقّ آن عارف باشد، خدا گناهانش را می‌آمرزد.

۵-۷-۴- طواف

﴿۶۲۷۵﴾ هنگامی که به‌سوی خانه‌ی خدا رسید، ابتدا طواف واجب را به‌جا می‌آورد؛ سپس به‌سوی مقام ابراهیم می‌رود و نماز طواف می‌خواند. در این هنگام فرشته‌ای در سمت چپ او می‌ایستد و چون از نماز طواف فارغ شود، دستی بر پشت او می‌کشد و می‌گوید: «ای فلانی! گناهان گذشته‌ات پاک شد، امّا تا می‌توانی برای آینده‌ات بکوش».

﴿۶۲۷۶﴾ فرشتگان به مدّت هفت سال اطراف عرش طواف کرده و خدا را خوانده و از او طلب آمرزش کردند و از او درخواست می‌کردند که از آن‌ها راضی و خشنود باشد، پس از سپری‌شدن هفت سال حق تعالی از آن‌ها راضی شد.

﴿۶۲۷۷﴾ وقتی ملائکه از این گفتار خود پشیمان شدند که گفته بودند: «آیا بر روی زمین کسانی را قرار می‌دهی که در آن فساد کنند؟» و دانستند که مرتکب گناه شده‌اند لذا پشیمان شده و به عرش پناه بردند و خداوند این عبادت را بر بندگان‌ش پسندید. آن‌گاه در آسمان چهارم به

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

بِحِذَاءِ الضُّرَّاحِ ثُمَّ وَضَعَ الْبَيْتَ بِحِذَاءِ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ثُمَّ أَمَرَ آدَمَ ﷺ فَطَافَ بِهِ فَتَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ جَرَى ذَلِكَ فِي وَلَدِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ قصص الأنبياء للجزائري، ص ٢٦
﴿٦٢٧٨﴾ الصادق ﷺ: إِنَّ لِلْكَعْبَةِ لِلْحُظَّةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ يُغْفَرُ لِمَنْ طَافَ بِهَا أَوْ حَنَّ قَلْبُهُ إِلَيْهَا أَوْ حَبَسَهُ عَنْهَا غُدْرًا؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٤٠

﴿٦٢٧٩﴾ الباقر ﷺ: فَإِذَا زُرْتَ الْبَيْتَ وَ طُفْتَ بِهِ أُسْبُوعًا وَ صَلَّيْتَ الرَّكْعَتَيْنِ خَلْفَ الْمَقَامِ ضَرَبَ مَلَكٌ عَلَى كَتِفِكَ ثُمَّ قَالَ لَكَ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا مَضَى وَ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ مَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ مِائَةِ وَ عَشْرِينَ يَوْمًا؛ تهذيب الأحكام، ج ٥، ص ٢٠

﴿٦٢٨٠﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا طُفْتَ بِالْبَيْتِ أُسْبُوعًا لِلزِّيَارَةِ وَ صَلَّيْتَ عِنْدَ الْمَقَامِ رَكْعَتَيْنِ ضَرَبَ مَلَكٌ كَرِيمٌ عَلَى كَتِفِكَ فَقَالَ أَمَّا مَا مَضَى فَقَدْ غَفَرَ لَكَ فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ عَشْرِينَ وَ مِائَةِ يَوْمٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٢

﴿٦٢٨١﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا طُفْتَ بِالْبَيْتِ بَعْدَ ذَلِكَ فَإِنَّكَ تَطُوفُ وَ لَا ذَنْبَ لَكَ وَ يَأْتِيكَ مَلَكٌ حَتَّى يَضَعَ كَفَّهُ بَيْنَ كَتِفَيْكَ فَيَقُولُ أَعْمَلُ لِمَا يُسْتَقْبَلُ فَقَدْ غَفَرَ لَكَ مَا مَضَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٢

﴿٦٢٨٢﴾ الصادق ﷺ: فَقَالُوا أَوْ تَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَ يَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَ نَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَ نُقَدِّسُ لَكَ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ فَغَضِبَ عَلَيْهِمْ ثُمَّ سَأَلُوهُ التَّوْبَةَ فَأَمَرَهُمْ أَنْ يَطُوفُوا بِالضُّرَّاحِ وَ هُوَ الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ وَ مَكَثُوا يَطُوفُونَ بِهِ سَبْعَ سِنِينَ وَ يَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ مِمَّا قَالُوا ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٨٨

﴿٦٢٨٣﴾ الباقر ﷺ: فَلَمَّا أَصَابَ آدَمُ الْخَطِيئَةَ وَ أَهْبَطَهُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَى الْأَرْضِ أَتَى الْبَيْتَ فَطَافَ بِهِ كَمَا رَأَى الْمَلَائِكَةَ طَافَتْ بِالْعَرْشِ سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ ثُمَّ وَقَفَ عِنْدَ الْمُسْتَجَارِ فَنَادَى رَبِّ اغْفِرْ لِي فَنُودِيَ يَا آدَمُ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ قَالَ يَا رَبِّ وَ لَذُرِّيَّتِي فَنُودِيَ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ بِذَنْبِهِ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ حَيْثُ بُؤِتَ أَنْتَ بِذَنْبِكَ هَاهُنَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ٢٩١

﴿٦٢٨٤﴾ كُلُّ أَحَدٍ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الطَّائِفُونَ أَغْفِرُ لَهُ بِبَرَكَاتِهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٧٥

﴿٦٢٨٥﴾ الرسول ﷺ: لِحُجَّةٍ مَقْبُولَةٍ خَيْرٌ مِنْ عَشْرِينَ صَلَاةٍ نَافِلَةٍ وَ مَنْ طَافَ بِهَذَا الْبَيْتِ طَوَافًا أَحْصَى فِيهِ أُسْبُوعَهُ وَ أَحْسَنَ رَكْعَتَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ١٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

موازات عرش خانه‌ای قرار داد و آن را (ضراح) نامید، سپس در آسمان دنیا به موازات ضراح «بیت المعمور» را آفرید و در کنار آن در روی زمین خانه‌ی «کعبه» را قرار داد و آن‌گاه به آدم علیه السلام امر کرد که برای توبه، پیرامون آن طواف کند؛ سپس توبه‌ی او را پذیرفت و این سنت تا روز قیامت در اولاد او باقی ماند.

﴿۶۲۷۸﴾ در هر روز لحظه‌ای برای کعبه وجود دارد که طواف‌کنندگان خانه‌ی کعبه و نیز کسانی که به آرزوی زیارت، دل آنان به‌سوی کعبه پر می‌کشد و نمی‌توانند، آمرزیده می‌شوند. ﴿۶۲۷۹﴾ هنگامی که خانه خدا را زیارت کردی و هفت مرتبه به دور آن طواف نمودی و پشت مقام دو رکعت نماز خواندی، فرشته‌ای بر دو کتف تو می‌زند و می‌گوید: «بشارت باد بر تو که به‌یقین خداوند گناهان گذشته‌ی تو و صد و بیست روز آینده‌ات را آمرزید».

﴿۶۲۸۰﴾ چون هفت مرحله دور کعبه طواف کردی و بعد پشت مقام ابراهیم علیه السلام دو رکعت نماز طواف خواندی، فرشته‌ای بزرگوار دست بر دو کتف تو می‌زند و می‌گوید: «آن گناهی که در گذشته از تو سر زده، همگی بر تو بخشیده شد. از حالا تا صد و بیست روز بعد عمل را از نو آغاز کن».

﴿۶۲۸۱﴾ چون هفت مرحله گرد کعبه طواف کردی و بعد در مقام ابراهیم علیه السلام دو رکعت نماز طواف خواندی، فرشته‌ای بزرگوار دست بر دو کتف تو می‌زند و می‌گوید: «اما آن گناهی که در گذشته از تو سر زده است جملگی بر تو آمرزیده شده است».

﴿۶۲۸۲﴾ ملائکه گفتند: «آیا می‌خواهی کسی را در زمین قرار دهی که فساد و خون‌ریزی به‌پا کند، حال آنکه ما تو را تسبیح و تقدیس می‌کنیم»، خداوند فرمود: «من عالم و داناتر هستم به آنچه که شما نمی‌دانید». و بر ایشان غضب فرمود، سپس فرشتگان از او درخواست توبه کردند، امر کرد که بر گرد ضراح که همان بیت المعمور است طواف کنند و آنان هفت سال در آن طواف وقت سپری کردند و از خدای تعالی به خاطر آنچه گفته بودند طلب آمرزش کردند، سپس توبه‌ی ایشان را پذیرفت.

﴿۶۲۸۳﴾ آن‌گاه که آدم دچار خطا شد و خداوند بلندمرتبه او را به زمین فرود آورد، به‌سوی خانه‌ی خدا رفت و همان‌گونه که دیده بود که فرشتگان هفت بار دور عرش را طواف می‌کنند خانه را طواف کرد و سپس در مستجار ایستاد و ندا سر داد: «پروردگارا! مرا بیامرزش». ندا آمد: «ای آدم خداوند تو را آمرزید». گفت: «پروردگارا! فرزندانم را نیز بیامرزش». ندا آمد: «ای آدم هرکدام از فرزندان را که اینجا مانند تو، به گناه خود اقرار کند، آمرزیدم».

﴿۶۲۸۴﴾ هرکس را که طواف‌کنندگان برای او طلب آمرزش کنند، به برکت دعای ایشان می‌آمرزم.

﴿۶۲۸۵﴾ یک حج مقبول بهتر از بیست نماز نافله است و هرکس بر این خانه کعبه هفت دور طواف کند و دو رکعت نماز زیبا بخواند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦٢٨٦﴾ الصادق عليه السلام: لَقَدْ طَافَ آدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِالْبَيْتِ مِائَةَ عَامٍ مَا يَنْظُرُ إِلَى حَوَاءَ وَ لَقَدْ بَكَى عَلَى الْجَنَّةِ حَتَّى صَارَ عَلَى خَدَّيْهِ مِثْلُ النَّهْرَيْنِ الْعَجَاجِينَ الْعَظِيمَيْنِ مِنَ الدُّمُوعِ ثُمَّ أَتَاهُ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ حَيَّاكَ اللَّهُ وَ بَيَّاكَ فَلَمَّا أَنْ قَالَ لَهُ حَيَّاكَ اللَّهُ تَبَلَّجَ وَجْهُهُ فَرَحًا وَ عَلِمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ رَضِيَ عَنْهُ قَالَ وَ بَيَّاكَ فَضَحِكَ وَ بَيَّاكَ أَضْحَكَ قَالَ وَ لَقَدْ قَامَ عَلَى بَابِ الْكَعْبَةِ ثِيَابُهُ جُلُودُ الْإِبِلِ وَ الْبَقَرِ فَقَالَ اللَّهُمَّ أَقْلِنِي عَشْرَتِي وَ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَ أَعِدْنِي إِلَى الدَّارِ الَّتِي أَخْرَجْتَنِي مِنْهَا فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ أَقْلَنْتَكَ عَشْرَتَكَ وَ غَفَرْتُ لَكَ ذَنْبَكَ وَ سَأَعِيدُكَ إِلَى الدَّارِ الَّتِي أَخْرَجْتُكَ مِنْهَا؛

بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٧٥

﴿٦٢٨٧﴾ الصادق عليه السلام: لَمَّا طَافَ آدَمُ بِالْبَيْتِ وَ انْتَهَى إِلَى الْمُلتَزِمِ قَالَ لَهُ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا آدَمُ أَقِرَّ لِرَبِّكَ بِذُنُوبِكَ فِي هَذَا الْمَكَانِ قَالَ فَوَقَفَ آدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا وَ قَدْ عَمِلْتُ فَمَا أَجْرِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ قَدْ غَفَرْتُ ذَنْبَكَ قَالَ يَا رَبِّ وَ لَوْلَدِي أَوْ لِدُرَّتِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ مَنْ جَاءَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ إِلَى هَذَا الْمَكَانِ وَ أَقِرَّ بِذُنُوبِهِ وَ تَابَ كَمَا تُبْتُ ثُمَّ اسْتَغْفَرَ غَفَرْتُ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٤

﴿٦٢٨٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ طَافَ بِهَذَا الْبَيْتِ أَسْبُوعًا وَ أَحْسَنَ صَلَاةَ رُكْعَتَيْهِ غُفِرَ لَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٧٦

١-٥-٥-٤- بعد الطواف

﴿٦٢٨٩﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا فَرَّغْتَ مِنْ طَوَافِكَ وَ بَلَغْتَ مُؤَخَّرَ الْكَعْبَةِ وَ هُوَ بِحِذَاءِ الْمُسْتَجَارِ دُونَ الرُّكْنِ الْيَمَانِيِّ بِقَلِيلٍ فَابْسُطْ يَدَيْكَ عَلَى الْبَيْتِ وَ اَلْصِقْ بَطْنَكَ وَ خَدَّكَ بِالْبَيْتِ وَ قُلِ اللَّهُمَّ الْبَيْتُ بَيْتُكَ وَ الْعَبْدُ عَبْدُكَ وَ هَذَا مَكَانُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ ثُمَّ أَقِرَّ لِرَبِّكَ بِمَا عَمِلْتَ فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ يُقِرُّ لِرَبِّهِ بِذُنُوبِهِ فِي هَذَا الْمَكَانِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤١١

﴿٦٢٩٠﴾ الصادق عليه السلام: إِنْ آدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمَّا طَافَ بِالْبَيْتِ فَانْتَهَى إِلَى الْمُلتَزِمِ فَقَالَ جِبْرِيلُ أَقِرَّ لِرَبِّكَ بِذُنُوبِكَ فِي هَذَا الْمَكَانِ فَوَقَفَ آدَمُ فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا وَ لَقَدْ عَمِلْتُ فَمَا أَجْرِي فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ يَا آدَمُ مَنْ جَاءَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ (إِلَى هَذَا الْمَكَانِ) فَاقْرَأْ فِيهِ بِذُنُوبِهِ غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٩٢

٦-٥-٤- الإفاضة من العرفات

﴿٦٢٩١﴾ السجّاد عليه السلام: فَلْيَفِيضُوا مَغْفُورًا لَهُمْ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٦٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۸۶﴾ حضرت آدم یک صد سال به دور خانه‌ی کعبه طواف کرد، و در آن زمان به حوّا نگاه نمی‌کرد و از دوری بهشت آنقدر گریست که بر دو گونه‌ی مبارکش اثری مانند دو نهر بزرگ پدیدار شد، آن گاه جبرئیل نزد او آمد و گفت: «حَیَّاکَ اللَّهُ وَ بَیَّاکَ» (خدا تو را زنده بدارد، و خندان گرداند). و چون به او گفت: «حَیَّاکَ اللَّهُ» اثر شادمانی بر چهره‌اش نقش بست و دانست که خدا از او خشنود گردیده، و چون به او گفت: «بَیَّاکَ» خندید. بر در خانه‌ی کعبه ایستاد درحالی که لباس‌هایی از پوست شتر و گاو بر تن داشت و گفت: «بارالها! لغزشم را نادیده گیر، و گناهم را بیامرز و مرا به جایی که از آن راندی، برگردان»؛ خدای عزّ و جل فرمود: لغزش تو را بخشیدم، و گناهت را آمرزیدم، و به‌زودی تو را به آنجا که از آن بیرون راندم، باز می‌گردانم.

﴿۶۲۸۷﴾ وقتی که آدم ﷺ خانه‌ی خدا را طواف کرد، و در ملتزم به اتمام رساند. جبرئیل به آدم ﷺ گفت: «ای آدم؛ در همین جا در مقابل خداوند به گناهانت اعتراف کن». آدم ﷺ ایستاد و گفت: «خداوندا؛ برای هر عاملی مزدی هست، من هم اینجا طواف کردم، مزد من چیست؟» خداوند به آدم ﷺ وحی کرد: «گناهانت را آمرزیدم». آدم ﷺ گفت: «خداوندا؛ برای فرزندان و نسلم چطور؟» خداوند وحی کرد: «ای آدم؛ هرکدام از فرزندان به این مکان بیایند و به گناه خویش اعتراف کنند و از من طلب آمرزش نمایند، آن‌ها را هم می‌آمرزم».

﴿۶۲۸۸﴾ هرکس هفت مرتبه این خانه را طواف کند و دو رکعت نماز نیکو به‌جا آورد، [گناهانش] آمرزیده می‌شود.

۱-۵-۷-۴- بعد از طواف

﴿۶۲۸۹﴾ هنگامی که طواف را به پایان رساندی و به پشت کعبه رسیدی، مقابل مستحجار کمی نزدیک رکن یمانی دستت را به خانه بگستران و شکم و گونه‌ات را به خانه بجسبان و بگو: «خدایا؛ خانه‌ی تو و بنده بنده‌ی توست». سپس برای پروردگارت نسبت به هر چیزی انجام دادی، اعتراف کن. هر بنده‌ی مؤمنی که برای پروردگارش در این مکان اعتراف کند خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۶۲۹۰﴾ زمانی که آدم ﷺ خانه‌ی خدا را طواف کرد و در ملتزم طوافش را به پایان برد، جبرئیل گفت: «در این مکان در مقابل پروردگارت به گناهت اقرار کن». پس آدم ﷺ توقف کرد و گفت: «پروردگارا؛ برای هر کارگری مزد و پاداشی است. من نیز طواف کرده‌ام؛ مزد من چیست؟» از خدای تعالی به‌سوی او وحی رسید: «ای آدم؛ هرکس از نسل تو به این مکان بیاید و به گناهش اقرار کند، او را می‌آمرزم».

۶-۵-۷-۴- کوچ کردن از عرفات به‌سوی منی

﴿۶۲۹۱﴾ و از عرفات کوچ می‌کنند درحالی که خطاهایشان آمرزیده است.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٢٩٢﴾ الصادق عليه السلام: مَا أَحَدٌ يَنْقَلِبُ مِنَ الْمَوْقِفِ مِنْ بَرِّ النَّاسِ وَفَاجِرِهِمْ وَمُؤْمِنِهِمْ وَكَافِرِهِمْ إِلَّا بِرَحْمَةٍ وَمَغْفِرَةٍ يُغْفِرُ لِلْكَافِرِ مَا عَمِلَ فِي سُنَّتِهِ وَلَا يُغْفِرُ لَهُ مَا قَبْلَهُ وَلَا مَا يَفْعَلُ بَعْدَ ذَلِكَ وَيُغْفِرُ لِلْمُؤْمِنِ مِنْ شَيْعَتِنَا جَمِيعَ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَجَمِيعَ مَا يَعْمَلُهُ فِي سُنَّتِهِ بَعْدَ مَا يَنْصَرِفُ إِلَى أَهْلِهِ مِنْ يَوْمٍ يَدْخُلُ إِلَى أَهْلِهِ سَنَةً وَيُقَالُ لَهُ بَعْدَ ذَلِكَ قَدْ غُفِرَ لَكَ وَطَهِّرْتَ مِنَ الدَّنَسِ فَاسْتَقْبِلْ وَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ وَحَاجُ غُفْرٍ لَهُ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَلَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ فِيمَا يَسْتَأْنِفُ وَذَلِكَ أَنَّ تَذَرِكُهُ الْعِصْمَةَ مِنَ اللَّهِ فَلَا يَأْتِي بِكَبِيرَةٍ أَبَدًا فَمَا دُونَ الْكَبَائِرِ مَغْفُورٌ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٠

﴿٦٢٩٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَيَقُولُونَ رَبَّنَا يَسْأَلُونَكَ الْمَغْفِرَةَ فَيَقُولُ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَأَنْصَرَفُوا مِنْ مَوْقِفِهِمْ مَغْفُورًا لَهُمْ مَا سَلَفَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٤٩

﴿٦٢٩٤﴾ أَفْضُ وَ عَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَقْصِدْ فِي مَشِيكَ إِنْ كُنْتَ رَاجِلًا وَ فِي مَسِيرِكَ إِنْ كُنْتَ رَاكِبًا وَ عَلَيْكَ بِالِاسْتِغْفَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٥٦

٧-٥-٤- الهدى

﴿٦٢٩٥﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ أَبِي بصير عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: قُلْتُ لَهُ مَا عِلَّةُ الْأُضْحِيَّةِ فَقَالَ إِنَّهُ يُغْفَرُ لِصَاحِبِهَا عِنْدَ أَوَّلِ قَطْرَةٍ تَقْطُرُ مِنْ دَمِهَا عَلَى الْأَرْضِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَنْ يَتَّقِيهِ بِالْغَيْبِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَ لَكِنْ يَنَالُهُ النُّقُوى مِنْكُمْ ثُمَّ قَالَ أَنْظِرْ كَيْفَ قَبِلَ اللَّهُ قُرْبَانَ هَابِيلَ وَ رَدَّ قُرْبَانَ قَابِيلَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٢٠٦

﴿٦٢٩٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَوْ عَلِمَ النَّاسُ مَا فِي الْأُضْحِيَّةِ لَاسْتَدَانُوا وَ ضَحَّوْا إِنَّهُ لَيُغْفَرُ لِصَاحِبِ الْأُضْحِيَّةِ عِنْدَ أَوَّلِ قَطْرَةٍ تَقْطُرُ مِنْ دَمِهَا؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٢١٠

﴿٦٢٩٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يُغْفَرُ لِصَاحِبِ الْأُضْحِيَّةِ عِنْدَ أَوَّلِ قَطْرَةٍ تَقْطُرُ مِنْ دَمِهَا؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١٤

﴿٦٢٩٨﴾ وَ مِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَ صَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنْ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (التوبة: ٩٩)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۹۲﴾ هیچ کس از نیکوکار و گناهکار، مؤمن و کافر از موقف عرفات باز نمی‌گردد مگر اینکه رحمت و آمرزش خداوند شامل حالش می‌شود. گناهان آن سال کافر آمرزیده می‌شود ولی گناهان قبلی و گناهایی که بعداً انجام می‌دهد بخشیده نمی‌شود. و برای مؤمنان پیرو ما آنچه تاکنون انجام داده و آنچه به مدت یک سال از آغاز سفرش و بعد از آن مرتکب شده، بخشیده می‌شود؛ به او گفته می‌شود: «از آلودگی پاک شدی و گناهانت آمرزیده شد؛ پس برخیز و عملت را از سر گیر». برای برخی از حاجیان نیز گناهایی را که در طول عمر انجام داده‌اند، آمرزیده می‌شود و در آینده نیز گناهی بر ایشان نوشته نمی‌شود؛ البته این بدین معناست که به او عصمت داده شده و هرگز گناه کبیره انجام نمی‌دهد و گناه صغیره‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۲۹۳﴾ پروردگارا! از تو آمرزش می‌خواهند. خداوند می‌فرماید: شما را گواه می‌گیرم که گناهان آنان را آمرزیدم، سپس آنان از جایگاهی که در آن ایستاده بودند باز می‌گردند، درحالی که گناهان گذشته‌ی ایشان آمرزیده شده است.

﴿۶۲۹۴﴾ به وقت حرکت به سوی عرفات، در هاله‌ای از سکینه و وقار باش؛ اگر پیاده هستی گام‌ها را آهسته بردار و اگر سواره هستی بی‌شتاب حرکت کن و بر تو باد طلب آمرزش.

۷-۷-۴- قربانی

﴿۶۲۹۵﴾ راوی می‌گوید: سؤال کردم: «سرّ قربانی چیست؟» حضرت فرمود: «خداوند متعال هنگام ریختن اولین قطره‌ی خون حیوان به زمین، صاحب قربانی را می‌بخشد؛ این یکی از علل تشریع قربانی است. دیگر آنکه بدین وسیله اهل تقوا از غیرشان ممتاز شده و تنها عمل ایشان پذیرفته می‌شود، چنانچه خدا در قرآن فرموده است: «هرگز به رضای خدا نخواهد رسید و پذیرفته واقع نخواهد شد، گوشت حیواناتی که تصدّق داده شده و نه خون ریخته‌شده‌ی آن‌ها، بلکه تقوای صاحب این قربانی‌ها مقبول درگاهش است». سپس امام در تأیید این حکمت فرمود: «بنگر که چگونه خداوند متعال قربانی‌هایبیل را پذیرفت و قربانی‌هایبیل را رد کرد و این نبود مگر به خاطر آنکه‌هایبیل اهل تقوی و‌هایبیل فاقد آن بود».

﴿۶۲۹۶﴾ اگر مردم اجر و ثوابی را که در قربانی است، می‌دانستند قطعاً قرض می‌کردند و اقدام به آن می‌کردند، هنگامی که اولین قطره‌ی خون قربانی به زمین می‌ریزد، صاحب آن آمرزیده می‌شود.

﴿۶۲۹۷﴾ با اولین قطره‌ی خونی که از قربانی می‌چکد، صاحب قربانی آمرزیده می‌شود.

﴿۶۲۹۸﴾ گروهی (دیگر) از اعراب بادیه‌نشین، به خدا و روز رستاخیز ایمان دارند؛ و آنچه را اتفاق می‌کنند، مایه‌ی تقرّب به خدا، و دعای بر پیامبر می‌دانند؛ آگاه باشید این‌ها مایه‌ی تقرّب آن‌هاست. خداوند به‌زودی آنان را در رحمت خود وارد خواهد ساخت؛ به یقین، خداوند آمرزنده‌ای مهربان است!

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦٢٩٩﴾ الباقِر ﷺ: إِنَّمَا اسْتَخْسَنُوا إِشْعَارَ الْبُذْنِ لِأَنَّ أَوَّلَ قَطْرَةٍ تَقْطُرُ مِنْ دَمِهَا يَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ عَلَى ذَلِكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١٤

﴿٦٣٠٠﴾ الرسول ﷺ: أَيُّهَا النَّاسُ هَذَا يَوْمُ النَّجِّ وَالْعَجَّ فَالْتَجُّ بُهْرُقُونَ فِيهِ الدِّمَاءَ فَمَنْ صَدَقَتْ نَيْتُهُ كَانَتْ أَوَّلَ قَطْرَةٍ كَفَّارَةً لِكُلِّ ذَنْبٍ وَالْعَجُّ الدُّعَاءُ فِيهِ فَعَجُّوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَوَ الَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَنْصَرِفُ مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ أَحَدٌ إِلَّا مَغْفُورًا لَهُ إِلَّا صَاحِبُ كَبِيرَةٍ مُصِرٌّ عَلَيْهَا لَا يُحَدِّثُ نَفْسَهُ بِالْإِقْلَاعِ عَنْهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٢٩

٨-٧-٤-الحلق

﴿٦٣٠١﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ فِي الْعُمْرَةِ الْمَبْتُولَةِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُحَلِّقِينَ قَلِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَ لِلْمُقَصِّرِينَ فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُحَلِّقِينَ قَلِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَ لِلْمُقَصِّرِينَ فَقَالَ وَ لِلْمُقَصِّرِينَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٥، ص ٤٣٨

﴿٦٣٠٢﴾ الصادق ﷺ: وَ اسْتَغْفَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِلْمُحَلِّقِينَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ لِلْمُقَصِّرِينَ مَرَّةً؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١٤

٩-٧-٤-التقصير

﴿٦٣٠٣﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ فِي الْعُمْرَةِ الْمَبْتُولَةِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُحَلِّقِينَ قَلِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَ لِلْمُقَصِّرِينَ فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُحَلِّقِينَ قَلِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَ لِلْمُقَصِّرِينَ فَقَالَ وَ لِلْمُقَصِّرِينَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٥، ص ٤٣٨

﴿٦٣٠٤﴾ الصادق ﷺ: وَ اسْتَغْفَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِلْمُحَلِّقِينَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ لِلْمُقَصِّرِينَ مَرَّةً؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١٤

١٠-٧-٤-الرمي

﴿٦٣٠٥﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا رَمَيْتَ الْجِمَارَ كَانَ لَكَ بِكُلِّ حَصَاةٍ رَمَيْتَهَا غُفْرَانٌ كَبِيرَةٌ مِنَ الْكَبَائِرِ الْمُؤَبَّاتِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٢

٨-٥-٤-زيارة المشاهد المكرمة و. ربه: ٢-٦ - الولاية

٩-٥-٤-الجهاد

﴿٦٣٠٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ الَّذِينَ هَاجَرُوا وَ جَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (البقرة: ٢١٨)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۲۹۹﴾ قربانی کردن شتران را از آن رو نیکو شمرده‌اند که خداوند قربانی کننده را در همان دم که نخستین قطره از خون شتر بچکد، می‌آمرزد.

﴿۶۳۰۰﴾ ای مردم! امروز، روز «ثَجّ» و «عَجّ» است، روز «ثَجّ» است؛ بدین خاطر که خون قربانی‌ها را می‌ریزید، هر کس نیت خالصانه و صادقانه داشته باشد، اولین قطره‌ی خونی که روی زمین ریخته می‌شود کفّاره‌ی گناه او خواهد بود؛ و روز «عَجّ» است: یعنی روز دعاست، پس به درگاه خدا ناله و زاری کنید، زیرا قسم به خدایی که جان محمد ﷺ به دست اوست، از این سرزمین کسی محروم باز نمی‌گردد، مگر اینکه مرتکب گناه کبیره‌ای شده باشد، و بر آن اصرار داشته و تصمیم نداشته باشد وجود خویش را از چنگال آن گناه آزاد کند!

۸-۷-۴- سر تراشیدن

﴿۶۳۰۱﴾ رسول خدا ﷺ در عمره‌ی قطع شده فرمود: خدایا! آنان را که سر تراشیده‌اند، بیامرز. گفته شد: «ای پیامبر خدا! آنان را که تقصیر کرده‌اند چطور؟» رسول خدا ﷺ گفت: «و آنان را که تقصیر کرده‌اند نیز بیامرز».

﴿۶۳۰۲﴾ رسول خدا ﷺ برای آنان که سرهایشان را بتراشند سه بار، و برای آنان که موی سر کوتاه کنند، یک بار طلب آمرزش کرد.

۹-۷-۴- کوتاه کردن مو یا ناخن

﴿۶۳۰۳﴾ رسول خدا ﷺ در عمره‌ی قطع شده فرمود: خدایا! آنان را که سر تراشیده‌اند، بیامرز. گفته شد: «ای پیامبر خدا! آنان را که تقصیر کرده‌اند چطور؟» رسول خدا ﷺ گفت: «و آنان را که تقصیر کرده‌اند نیز بیامرز».

﴿۶۳۰۴﴾ رسول خدا ﷺ برای آنان که سرهایشان را بتراشند سه بار، و برای آنان که موی سر کوتاه کنند، یک بار طلب آمرزش کرد.

۱۰-۷-۴- پرتاب سنگ به ستون شیطان

﴿۶۳۰۵﴾ هنگامی که رمی جمره می‌کنی، به عدد هر سنگی که به طرف جمره می‌اندازی آمرزشی بزرگ برای گناهی بزرگ خواهد بود.

۸-۵-۴- زیارت

۹-۵-۴- جهاد

﴿۶۳۰۶﴾ کسانی که ایمان آورده و کسانی که هجرت و در راه خدا جهاد کرده‌اند، آن‌ها امید به رحمت پروردگار دارند و خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿الأعمالُ والصفاتُ العباديَّةُ﴾

﴿٦٣٠٧﴾ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا، دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (النساء: ٩٦-٩٥)

﴿٦٣٠٨﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (الأنفال: ٧٤)

﴿٦٣٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (النحل: ١١٠)

﴿٦٣١٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ دَلَّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ وَ تُشْفِي بِكُمْ عَلَى الْخَيْرِ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ وَالْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ جَعَلَ ثَوَابَهُ مَغْفِرَةً لِلذَّنْبِ؛ الكافي.

ج ٥، ص ٣٩

﴿٦٣١١﴾ فَمَنْ أَرَادَ الْجَنَّةَ وَالْمَغْفِرَةَ فَلْيَخْرُجْ إِلَى هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ فَلْيُجَاهِدْهُمْ فِي اللَّهِ؛ بحار الأنوار.

ج ٣٣، ص ٥٦٠

﴿٦٣١٢﴾ إِنَّ إِخْوَانَكُمْ الْمُؤْمِنِينَ جَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ آمَنُوا بِهِ يَرْجُونَ مَغْفِرَةً مِنَ اللَّهِ؛

الجمال، ص ٤٠٢

﴿٦٣١٣﴾ الباقر عليه السلام: كَتَبَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام فِي رِسَالَةٍ إِلَى بَعْضِ خُلَفَاءِ بَنِي أُمَيَّةَ وَمِنْ ذَلِكَ: (الرسول) مَا ضَيَّعَ الْجِهَادَ الَّذِي فَضَّلَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى الْأَعْمَالِ وَ فَضَّلَ عَامِلُهُ عَلَى الْعُمَالِ تَفْضِيلًا فِي الدَّرَجَاتِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ لِأَنَّهُ ظَهَرَ بِهِ الدِّينُ؛ الكافي، ج ٥، ص ٣

﴿٦٣١٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَمَنْ خَرَجَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مُجَاهِدًا فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ سَبْعُمِائَةِ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَ يُنْحَى عَنْهُ سَبْعُمِائَةِ أَلْفٍ سَيِّئَةٍ وَ يُرْفَعُ لَهُ سَبْعُمِائَةِ أَلْفٍ دَرَجَةٍ وَ كَانَ فِي ضَمَانِ اللَّهِ بِأَيِّ حَتْفٍ مَاتَ كَانَ شَهِيدًا وَ إِنْ رَجَعَ رَجَعَ مَغْفُورًا لَهُ مُسْتَجَابًا دُعَاؤُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ١٨

١-٩-٤- تجهيزُ المجاهدين

﴿٦٣١٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا بِسِلْكِ أَوْ لِبْرَةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا

تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢٤

١٠-٥-٤- الأمرُ بالمعروفِ

﴿٦٣١٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنْهُوا عَنِ الْمُنْكَرِ قَبْلَ أَنْ تَدْعُوا فَلَا يُسْتَجَابَ لَكُمْ وَ

قَبْلَ أَنْ تَسْتَغْفِرُوا فَلَا يُغْفَرُ لَكُمْ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٢٣٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۳۰۷﴾ مجاهدان را بر نشستگان، با پاداش عظیمی برتری بخشیده است، درجات (مهمی) از طرف خداوند، و آمرزش و رحمت (نصیب آنان می‌شود)؛ و (اگر لغزش‌هایی داشته‌اند)، خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿۶۳۰۸﴾ و آن‌ها که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا جهاد کردند، و آن‌ها که پناه دادند و یاری کردند، آنان مؤمنان حقیقی‌اند؛ برای آن‌ها، آمرزش و روزی شایسته‌ای است.

﴿۶۳۰۹﴾ اما پروردگار تو نسبت به کسانی که بعد از فریب‌خوردن، (به ایمان بازگشتند و) هجرت کردند؛ سپس جهاد کردند و در راه خدا استقامت کردند؛ بعد از انجام این کارها، آمرزنده‌ای مهربان است (و آن‌ها را مشمول رحمت خود می‌سازد).

﴿۶۳۱۰﴾ خداوند عزّ و جلّ شما را به تجارتی پرسود راهنمایی کرد و از عذاب دردناک نجات داد و با خیر و نیکی و ایمان به خدا و جهاد در راه او شفایتان داد و مزد و اجر آن را آمرزش گناهانتان قرار داد.

﴿۶۳۱۱﴾ هرکس بهشت و آمرزش را قصد کند، پس به یقین باید به‌سوی آن قوم خارج شود و در راه خدا با ایشان مجاهده کند.

﴿۶۳۱۲﴾ برادران ایمانی شما با امید به دریافت آمرزش الهی در راه خدا جهاد می‌کنند و به او ایمان دارند.

﴿۶۳۱۳﴾ امام باقر علیه السلام در نامه‌ای به یکی از خلفای بنی‌امیه چنین نوشت: پیامبر صلی الله علیه و آله جهاد را که خدای متعال آن را بر اعمال دیگر فضیلت داده است و عمل‌کننده به آن را در درجات و آمرزش و رحمت بر سایرین برتری داده ضایع نکرد، چرا که به‌وسیله‌ی آن دین ظاهر و آشکار می‌شود.

﴿۶۳۱۴﴾ کسی که به منظور نگهبانی از مرز [کشور اسلامی] یا جهاد در راه خدا از خانه‌ی خود بیرون آید، با هر گامی که برمی‌دارد هفتصد هزار حسنه در نامه‌ی اعمال او ثبت می‌شود و هفتصد هزار گناه از نامه‌ی عمل او پاک می‌شود و هفتصد هزار درجه به مقام و منزلت او افزوده می‌شود و خداوند متعال کفیل و ضامن اوست تا آنکه بدرود حیات گوید؛ و به هر نحوی که بمیرد، شهید به حساب خواهد آمد، و اگر [سلامت به خانه‌ی خود] بازگردد، آمرزیده و دعایش مستجاب خواهد بود.

۹-۵-۴-تهیه‌ی ساز و برگ برای جهادگران

﴿۶۳۱۵﴾ هرکس مجاهدی را حتّی با نخ یا سوزنی مجهّز کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

۱۰-۵-۴-امر به معروف

﴿۶۳۱۶﴾ پیش از آنکه دعا کنید و اجابت نشوید و پیش از آنکه طلب آمرزش کنید و آمرزیده نشوید، به نیکی فرمان دهید و از بدی بازدارید.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

١١-٤- القرآن

﴿٦٣١٧﴾ اللَّهُمَّ لَا تَدَعْ لَنَا بِالْقُرْآنِ ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٨١

﴿٦٣١٨﴾ اللَّهُمَّ فَكَمَا جَعَلْتَنَا مِنْ أَهْلِهِ وَشَرَّفْتَنَا بِفَضْلِهِ وَاصْطَفَيْتَنَا لِحَمْلِهِ وَهَدَيْتَنَا بِهِ وَبَلَّغْتَنَا بِهِ نِهَایَةَ الْمُرَادِ وَجَعَلْتَنَا بِهِ شُهَدَاءَ عَلَى الْأُمَمِ يَوْمَ الْمَعَادِ فَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَنْتَفِعُ بِأَوَامِرِهِ وَيُرْتَدِعُ بِزَوَاجِرِهِ وَيَقْتَنِعُ بِحِلَالِهِ وَيُؤْمِنُ بِمَا تَشَابَهَ مِنْ آيَاتِهِ حَتَّى تَغْفِرَ لَنَا ذُنُوبَنَا بِبَرَكَاتِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٧٨

﴿٦٣١٩﴾ الرَّسُولُ ﷺ: فَإِذَا خَتَمَ الْقُرْآنَ أَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ ثَلَاثِمِائَةِ وَثَلَاثَةِ عَشَرَ نَبِيًّا بَلَّغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَكَانَ قَرَأَ كُلَّ كِتَابٍ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى أَنْبِيَائِهِ وَحَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ وَلَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلِأَبْوَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٥٧

﴿٦٣٢٠﴾ الرَّسُولُ ﷺ: يَا سَلْمَانَ عَلَيْكَ بِقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ فَإِنَّ قِرَاءَتَهُ كَفَّارَةٌ لِلذُّنُوبِ وَسِتْرٌ مِنَ النَّارِ وَأَمَانٌ مِنَ الْعَذَابِ وَيُكْتَبُ لِمَنْ يَقْرَأُ بِكُلِّ آيَةِ ثَوَابٍ مِائَةَ شَهِيدٍ وَيُعْطَى بِكُلِّ سُورَةٍ ثَوَابُ نَبِيِّ مُرْسَلٍ وَتَنْزِيلٌ عَلَى صَاحِبِهِ الرَّحْمَةِ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٥٧

﴿٦٣٢١﴾ الرَّسُولُ ﷺ: يَا سَلْمَانَ عَلَيْكَ بِقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ فَإِنَّ قِرَاءَتَهُ كَفَّارَةٌ لِلذُّنُوبِ وَسِتْرٌ فِي النَّارِ وَأَمَانٌ مِنَ الْعَذَابِ وَيُكْتَبُ لِمَنْ يَقْرُوهُ بِكُلِّ آيَةٍ ثَوَابُ مِائَةِ شَهِيدٍ وَيُعْطَى بِكُلِّ سُورَةٍ ثَوَابُ نَبِيِّ وَيَنْزِلُ عَلَى صَاحِبِهِ الرَّحْمَةُ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ١٧

﴿٦٣٢٢﴾ الرَّسُولُ ﷺ: يَرْفَعُ اللَّهُ بِهِذَا الْقُرْآنَ وَالْعِلْمُ بِتَأْوِيلِهِ وَبِمَوَالَاتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَالتَّبَرُّ مِنْ أَعْدَائِنَا أَقْوَامًا فَيَجْعَلُهُمْ قَادَةً وَأَئِمَّةً فِي الْخَيْرِ تُقْتَصُّ أَثَارُهُمْ وَتُرْمَقُ أَعْمَالُهُمْ وَيُقْتَدَى بِفِعَالِهِمْ تَرْغَبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلَّتِهِمْ وَتَمْسَحُهَا بِأَجْنِحَتِهِمْ وَفِي صَلَوَاتِهَا تَبَارَكَ عَلَيْهِمْ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُمْ حَتَّى كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ حَيْثَانُ الْبَحْرِ وَهَوَامُّهُ وَسَبَاحُ الْبَرِّ وَأَنْعَامُهُ وَالسَّمَاءُ وَنُجُومُهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ١٨٢

١١-٤- آية الكرسي

﴿٦٣٢٣﴾ الرَّسُولُ ﷺ: فَإِذَا سَلَّمَ قَرَأَ فِي دُبُرِ هَذِهِ الصَّلَاةِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٦

﴿٦٣٢٤﴾ الرَّسُولُ ﷺ: أَنَّهُ يَقْرَأُ عِنْدَ الْمَرِيضِ وَالْمَيِّتِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ أَخْرِجْهُ إِلَى رِضَا مِنْكَ وَرِضْوَانٍ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ ذَنْبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١٥٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱۱-۵-۴-قرآن

﴿۶۳۱۷﴾ خداوند؛ به حق قرآن، گناهی بر من باقی نگذار مگر آنکه آن را آمرزیده باشی.
﴿۶۳۱۸﴾ خدایا؛ همان گونه که ما را اهل قرآن قرار دادی، و به فضلش بر ما شرافت بخشیدی، و ما را برای حمل [مفاهیم] آن انتخاب کردی، و به وسیله‌ی آن ما را هدایت کردی، و به غایت درخواستمان رساندی، و به وسیله‌ی قرآن در روز قیامت، بر دیگر امت‌ها، گواه قرارمان دادی؛ ما را از کسانی قرار ده که از اوامرش نفع می‌برند و از نیاید‌هایش دوری می‌کنند و به حلال آن قانع می‌شوند و به آیات متشابهش ایمان می‌آورند، تا به برکات قرآن، گناهان ما را بیامیزی.

﴿۶۳۱۹﴾ هنگامی که بنده‌ای قرآن را ختم می‌کند، خداوند ثواب سیصد و سیزده پیامبر که رسالت‌های پروردگار خود را رسانده باشند و همه‌ی کتاب‌هایی را که خداوند بر پیامبران خود نازل کرده، خوانده باشند، به او می‌دهد. خداوند بدن او را بر دوزخ حرام می‌کند و از جای خود بر نمی‌خیزد تا اینکه خدا او و پدر و مادرش را بیامزد.

﴿۶۳۲۰﴾ ای سلمان؛ پیوسته قرآن بخوان که خواندن آن کفّاره‌ی گناهان و مانع از آتش و امان از عذاب است؛ برای آنکه قرآن می‌خواند به هر آیه ثواب شهید نوشته می‌شود و به هر سوره ثواب پیامبری داده می‌شود؛ و فرمود: بر صاحب آن رحمت فرود می‌آید و فرشتگان برای او استغفار می‌کنند.
﴿۶۳۲۱﴾ ای سلمان؛ پیوسته قرآن بخوان که خواندن آن کفّاره‌ی گناهان است و مانع از آتش و امان از عذاب؛ برای آنکه قرآن می‌خواند به هر آیه ثواب شهید نوشته می‌شود و به هر سوره ثواب پیامبری داده می‌شود؛ و فرمود: بر صاحب آن رحمت فرود می‌آید و فرشتگان برای او استغفار می‌کنند.
﴿۶۳۲۲﴾ خداوند متعال به خاطر قرآن و دانش تأویل آن، و به خاطر ولایت ما اهل بیت و دوری از دشمنانمان اقوامی را برتری می‌دهد و بالا می‌برد تا جایی که آنان را در مقام رهبری قرار می‌دهد که دیگران باید از ایشان پیروی کنند و اعمال اینان را سرمشق خود قرار دهند و در نظرات و آراء به اینان رجوع نمایند؛ ملائکه آرزوی دوستی با ایشان را دارند و بال‌ها را به آنان می‌مالند و در نمازشان بر اینان درود و تبریک می‌فرستند. هر موجود تر و خشکی برای اینان طلب آمرزش می‌کند، حتی ماهیان دریا و درندگان و چهارپایان صحرا و آسمان و ستارگان.

۱-۱۱-۵-۴-قرائت «آیه الکرسی»

﴿۶۳۲۳﴾ پس هنگامی که سلام نماز را داد، بلافاصله بعد از آن سه مرتبه آیه الکرسی را بخواند که خداوند بلندمرتبه [گناهان] او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.
﴿۶۳۲۴﴾ او نزد مریض و میّت، آیه الکرسی می‌خواند و می‌گوید: خداوند؛ او را به رضایت و بهشت رضوانت برسان، خداوند؛ گناهان او را بیامرز.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٣٢٥﴾ الرسول ﷺ: فِي فَضْلِ آيَةِ الْكُرْسِيِّ قَالَ ﷺ: وَمَنْ قَرَأَهَا وَجَعَلَ ثَوَابَهَا لِأَهْلِ الْقُبُورِ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ إِلَّا أَنْ يَكُونَ عَشَّارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٤١

﴿٦٣٢٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ عِنْدَ مَنَامِهِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَالْآيَةَ الَّتِي فِي آلِ عِمْرَانَ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَآيَةُ السُّحْرَةِ وَآيَةُ السَّجْدَةِ وَكُلَّ بِهِ شَيْطَانَانِ [مَلَكَانِ] يَحْفَظَانِهِ مِنْ مَرَدَةِ الشَّيَاطِينِ شَاءُوا أَوْ أَبَوْا وَمَعَهُمَا مِنَ اللَّهِ ثَلَاثُونَ مَلَكًا يَحْمَدُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَيُسَبِّحُونَهُ وَيُهَلِّلُونَهُ وَيَكْبِرُونَهُ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى أَنْ يَنْتَبِهَ ذَلِكَ الْعَبْدُ مِنْ نَوْمِهِ وَثَوَابُ ذَلِكَ لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٣٩

١١-٥-٤- «شَهِدَ اللَّهُ»

﴿٦٣٢٧﴾ مَنْ قَرَأَ آيَةَ شَهِدَ اللَّهُ عِنْدَ مَنَامِهِ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٧٩

١١-٥-٣- «وَمَنْ يَعْمَلُ سُوءًا أَوْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ»

﴿٦٣٢٨﴾ أَنَّهُ مَنْ قَرَأَ وَمَنْ يَعْمَلُ سُوءًا أَوْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ الْآيَةَ وَقَوْلُهُ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ الْآيَةَ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٥

﴿٦٣٢٩﴾ وَمَنْ قَرَأَ قَوْلَهُ تَعَالَى وَمَنْ يَعْمَلُ سُوءًا أَوْ يَظْلِمُ نَفْسَهُ الْآيَةَ وَقَوْلَهُ تَعَالَى وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ الْآيَةَ ثُمَّ اسْتَغْفَرَ مِنْ ذَنْبِهِ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل ج: ٥، ﷺ: ٢٧٧

١١-٥-٤- «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ»

﴿٦٣٣٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ هَذِهِ الْآيَةَ عِنْدَ مَنَامِهِ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ إِلَى آخِرِهَا سَطَعَ لَهُ نُورٌ إِلَى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَشَوْ ذَلِكَ النُّورَ مَلَائِكَةُ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يُصْبِحَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٧٠

١١-٥-٤- الأنعام

﴿٦٣٣١﴾ الرسول ﷺ: أَنْ مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ كَانَ لَهُ بِوَرْنِ جَمِيعِ الْأَنْعَامِ الَّتِي خَلَقَهَا اللَّهُ فِي دَارِ الدُّنْيَا دُرًّا بَعْدَ كُلِّ دُرٍّ مِائَةُ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَمِائَةُ أَلْفٍ دَرَجَةٍ وَإِنَّ هَذِهِ السُّورَةَ نَزَلَتْ جُمْلَةً وَمَعَهَا مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ لَهُمْ زَجَلٌ بِالتَّسْبِيحِ وَالتَّهْلِيلِ فَمَنْ قَرَأَهَا تَسْتَغْفِرُ لَهُ تِلْكَ الْمَلَائِكَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۳۲۵﴾ پیامبر ﷺ در فضیلت آیه‌الکرسی فرمود: هر کس آن را بخواند و ثوابش را برای اموات و اهل قبور در نظر بگیرد، خداوند گناهان ایشان را می‌آمرزد مگر آنکه باج‌گیر باشد.

﴿۶۳۲۶﴾ هر کس هنگام خواب سه بار «آیه‌الکرسی» و آیه: «شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلَائِكَةُ...» و آیهی «سخره» که آیه ۵۴ از سوره‌ی اعراف است، و آیه‌ی سجده را (که مشهور بنا به گفته‌ی مرحوم مجلسی دو آیه آخر سوره‌ی حم سجده است، و برخی گفته‌اند آیه‌ی چسبیده به آیه‌ی سجده‌ای است که در سوره‌ی الم سجده است - یعنی آیه‌ی ۱۶ -) را بخواند، دو فرشته بر او گمارده می‌شوند تا او را از شیاطین سرکش محافظت کنند؛ چه بخواند و چه نخواند. و همراهی آن دو سی فرشته می‌باشند که حمد خدا را می‌کنند و تسبیح و تهلیل و تکبیر می‌گویند و برای آن بنده آموزش می‌خواهند تا از خواب بیدار شود؛ و ثواب آن‌ها همه از آن اوست.

۲-۱۱-۴-۵-۴- قرائت آیه: «شَهِدَ اللَّهُ»

﴿۶۳۲۷﴾ هر کس آیه‌ی «شهد الله...» را هنگام خواب بخواند، خداوند هفتاد هزار فرشته می‌آفریند که تا روز قیامت طلب آموزش می‌کنند.

۳-۱۱-۴-۵-۴- قرائت آیه: «وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ»

﴿۶۳۲۸﴾ هر کس آیه: «مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمُ...»؛ و نیز آیه: «وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ...» را بخواند و سپس از خداوند آموزش بخواند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۶۳۲۹﴾ هر کس این کلام خداوند متعال را که فرمود: «هر کس کار ناشایستی انجام دهد یا بر خویشتن ستم کند...» تا انتهای آیه و این کلام خداوند که فرمود: «وَأَنَّا لَا نَفْقَهُ كَيْفَ يَكُونُ الظُّلْمُ إِلَّا فَعْلًا لِّبَشَرٍ لَّنَا...» را بخواند و سپس طلب آموزش کند، آمرزیده می‌شود.

۴-۱۱-۴-۵-۴- قرائت آیه: «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ»

﴿۶۳۳۰﴾ هر کس این آیه: «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ...» را هنگام خواب در بستر بخواند، نوری از او می‌تابد که تا مسجدالحرام پرتو می‌افکند و در تابش آن فرشتگانی می‌باشند که تا بامدادان برای او طلب آموزش می‌کنند.

۵-۱۱-۴-۵-۴- قرائت سوره‌ی انعام

﴿۶۳۳۱﴾ هر کس سوره انعام را بخواند هم‌وزن تمامی چهارپایانی که خداوند در دنیا آفریده است به او دُرّ عطا می‌کند و به عدد هر دُرّی هزار حسنه و صد هزار درجه عطا می‌فرماید؛ این سوره یکبار نازل شد و همراهش از هر آسمان هفتاد هزار فرشته با ذکر تسبیح و تهلیل همچون صاعقه فرود آمدند. پس هر کس آن را بخواند؛ آن فرشتگان برایش طلب آموزش می‌کنند.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

١١-٤-٥-٦- النور

﴿٦٣٣٢﴾ الصادق عليه السلام: حَصَّنُوا أَمْوَالَكُمْ وَفُرُوجَكُمْ بِتِلَاوَةِ سُورَةِ النُّورِ وَحَصَّنُوا بِهَا نِسَاءَكُمْ فَإِنَّ مَنْ أَدْمَنَ قِرَاءَتَهَا فِي كُلِّ يَوْمٍ أَوْ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ لَمْ يَزَنْ أَحَدٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ أَبَدًا حَتَّى يَمُوتَ فَإِذَا هُوَ مَاتَ شِيعَهُ إِلَى قَبْرِهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَدْعُونَ وَيَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَهُ حَتَّى يُدْخَلَ إِلَى قَبْرِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٥٢

١١-٤-٥-٧- يس

﴿٦٣٣٣﴾ أَيَّمَا مَرِيضٍ قُرِئَتْ عِنْدَهُ سُورَةُ يَسْ نَزَلَ عَلَيْهِ بَعْدَ كُلِّ حَرْفٍ مِنْهَا عَشْرَةُ أَمْلَاكٍ يَقُومُونَ بَيْنَ يَدَيْهِ صُفُوفًا وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيَشْهَدُونَ قَبْضَهُ وَيَتَّبِعُونَ جَنَازَتَهُ وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ وَيَشْهَدُونَ دَفْنَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٢٢

﴿٦٣٣٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَيَّمَا مَرِيضٍ قُرِئَتْ عِنْدَهُ يَسْ نَزَلَ عَلَيْهِ بَعْدَ كُلِّ حَرْفٍ مِنْهَا عَشْرَةُ أَمْلَاكٍ يَقُومُونَ بَيْنَ يَدَيْهِ صُفُوفًا وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١٣٦

﴿٦٣٣٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ زَارَ قَبْرَ وَالِدَيْهِ أَوْ أَحَدِهِمَا فِي كُلِّ جُمُعَةٍ فَقَرَأَ عِنْدَهُمَا يَسْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ بَعْدَ كُلِّ حَرْفٍ مِنْهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٩٣

﴿٦٣٣٦﴾ الصادق عليه السلام: فَمَنْ قَرَأَ يَسَ فِي نَهَارِهِ قَبْلَ أَنْ يُمْسِيَ كَانَ فِي نَهَارِهِ مِنَ الْمُحْفُوظِينَ وَ الْمُرْزُوقِينَ حَتَّى يُمْسِيَ وَمَنْ قَرَأَهَا فِي لَيْلَةٍ قَبْلَ أَنْ يَنَامَ وَكَلَّ بِهِ أَلْفَ مَلَكٍ يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ وَمِنْ كُلِّ آفَةٍ وَإِنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَحَضَرَ غُسْلَهُ ثَلَاثُونَ أَلْفَ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُشِيعُونَهُ إِلَى قَبْرِهِ بِالسَّيْفِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٢٣

﴿٦٣٣٧﴾ الكاظم عليه السلام: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ يَسْ قَبْلَ أَنْ يَنَامَ أَوْ فِي نَهَارِهِ كَانَ مِنَ الْمُحْفُوظِينَ وَ الْمُرْزُوقِينَ حَتَّى يُمْسِيَ أَوْ يُصْبِحَ وَمَنْ قَرَأَهَا فِي لَيْلَةٍ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَلْفَ مَلَكٍ يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ وَمِنْ كُلِّ آفَةٍ فَإِنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَوْ لَيْلَتِهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَحَضَرَ غُسْلَهُ ثَلَاثُونَ أَلْفَ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُشِيعُونَهُ إِلَى قَبْرِهِ؛ فقه الرضا عليه السلام، ص ٣٤٢

﴿٦٣٣٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَهَا «يَس» يُرِيدُ بِهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ المصباح للكفعمي،

ص ٤٤٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۶-۱۱-۴- قرائت سوره‌ی نور

﴿۶۳۳۲﴾ دارایی و دامن خویش را با تلاوت سوره‌ی نور حفظ کنید و زنان خود را با آن در پناه بدارید. به‌راستی، هرکس بر تلاوت آن سوره در هر روز یا هر شب مداومت ورزد، هرگز کسی از خانواده‌اش زنا نمی‌کند تا آن‌گاه که مرگش فرا رسد، پس چون جان بسپارد هفتاد هزار فرشته او را تا قبرش تشییع می‌کنند و همگی بر او دعا می‌نمایند و از خدا برایش آمرزش می‌خواهند تا در قبرش قرار گیرد.

۷-۱۱-۴- قرائت سوره‌ی یس

﴿۶۳۳۳﴾ بیماری که نزد او سوره‌ی یس قرائت شود، به عدد هر حرفی از آن (سوره) ده‌ها فرشته بر او نازل می‌شود و در برابرش به صف می‌ایستند و برایش طلب آمرزش می‌کنند و شاهد قبض روحش می‌شوند و پیکرش را مشایعت می‌کنند و بر آن نماز می‌گذارند و شاهد دفنش می‌شوند.

﴿۶۳۳۴﴾ بیماری که نزد او سوره‌ی یس قرائت شود، به عدد هر حرفی از آن (سوره) ده‌ها فرشته بر او نازل می‌شود و در برابرش به صف می‌ایستند و برایش طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۶۳۳۵﴾ هرکس قبر پدر و مادرش را یا یکی از آن دو را در هر جمعه زیارت کند و سوره‌ی یس را قرائت کند، خداوند به تعداد هر حرفی از آن سوره به او اجر و ثواب داده و او را می‌آمرزد.

﴿۶۳۳۶﴾ هرکس سوره‌ی یس را در روز پیش از فرارسیدن شب تلاوت کند، در آن روز از حفظ شدگان و روزی‌یافتگان باشد تا شب فرارسد. و هرکس آن را شب‌هنگام پیش از خوابیدن تلاوت کند، خداوند هزار فرشته بر او می‌گمارد تا او را از شرّ هر شیطان رانده‌شده و هر آفتی نگاه دارند و چون در آن روز جان سپارد خداوند او را به بهشت می‌برد و سی هزار فرشته هنگام غسلش حضور می‌یابند تا همگان برای او آمرزش جویند و با طلب آمرزش برای او، تا قبرش او را تشییع کنند.

﴿۶۳۳۷﴾ هرکس شب پیش از خوابیدن و یا در روز پیش از فرارسیدن شب سوره‌ی یس را تلاوت کند، در آن روز از حفظ‌شدگان و روزی‌یافتگان می‌باشد تا شب فرارسد؛ و هرکس آن را شب پیش از خوابیدن تلاوت کند، خداوند هزار فرشته بر او می‌گمارد تا او را از شرّ هر شیطان رانده‌شده و هر آفتی نگاه دارند؛ و چون در آن روز جان بسپارد خداوند او را به بهشت وارد می‌کند و سی هزار فرشته هنگام غسل او حضور می‌یابند تا همگان برای او آمرزش جویند و او را تا قبرش با طلب آمرزش تشییع نمایند».

﴿۶۳۳۸﴾ از رسول خدا ﷺ روایت شده که هرکس سوره‌ی «یس» را بخواند و نیتش الهی باشد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

٨-١١-٤- الحواميم

﴿٦٣٣٩﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَقُومُ يَقْرَأُ الْحَوَامِيمَ فَيَخْرُجُ مِنْ فِيهِ أَطِيبٌ مِنَ الْمِسْكِ الْأَذْفَرِ وَالْعَنْبَرِ وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيَرْحَمُ تَالِيَهَا وَفَارِثَهَا وَيَرْحَمُ جِيرَانَهُ وَأَصْدِقَاءَهُ وَمَعَارِفَهُ وَكُلَّ حَمِيمٍ أَوْ قَرِيبٍ لَهُ وَإِنَّهُ فِي الْقِيَامَةِ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ الْعَرْشُ وَالْكَرْسِيُّ وَمَلَائِكَةُ اللَّهِ الْمُقَرَّبُونَ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ١٤٦

٩-١١-٤- التبارك

﴿٦٣٤٠﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ سُورَةَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ مَا هِيَ إِلَّا ثَلَاثُونَ آيَةً شَفَعَتْ لِرَجُلٍ حَتَّى غُفِرَ لَهُ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣١٣

١٠-١١-٤- النبأ، ق، البروج، الطارق

﴿٦٣٤١﴾ الرسول عليه السلام: تَعَلَّمُوا عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ وَتَعَلَّمُوا قِوَامَ الْقُرْآنِ الْمَجِيدِ وَتَعَلَّمُوا وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ وَتَعَلَّمُوا وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ فَإِنَّكُمْ لَوْ تَعَلَّمُونَ مَا فِيهِنَّ لَعَطَلْتُمْ مَا أَنْتُمْ فِيهِ وَتَعَلَّمْتُمُوهُنَّ وَتَقَرَّبْتُمْ إِلَى اللَّهِ بِهِنَّ وَإِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ بِهِنَّ كُلَّ ذَنْبٍ إِلَّا الشُّرْكَ بِاللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٦٥

١١-١١-٤- القدر

﴿٦٣٤٢﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا أَى سُورَةٍ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ حِينَ يَنَامُ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً خَلَقَ اللَّهُ لَهُ نُورًا سَعَتْهُ سَعَةُ الْهَوَاءِ عَرْضًا وَطُولًا مُمْتَدًّا مِنْ قَرَارِ الْهَوَاءِ إِلَى حُجُبِ النُّورِ فَوْقَ الْعَرْشِ وَفِي كُلِّ دَرَجَةٍ مِنْهُ أَلْفُ مَلَكٍ لِكُلِّ أَلْفٍ لِسَانٍ لِكُلِّ لِسَانٍ أَلْفُ لُغَةٍ يَسْتَغْفِرُونَ لِقَارِئِهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٣

﴿٦٣٤٣﴾ السجاد عليه السلام: مَا قَرَأَ أَحَدٌ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ حِينَ يَرْكَبُ دَابَّةً إِلَّا نَزَلَ مِنْهَا سَالِمًا مَغْفُورًا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ٣٩٦

﴿٦٣٤٤﴾ الرضا عليه السلام: مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ زَارَ قَبْرَ مُؤْمِنٍ فَقَرَأَ عِنْدَهُ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ سَبْعَ مَرَّاتٍ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَاصْحَابِ الْقَبْرِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٨١

﴿٦٣٤٥﴾ الكاظم عليه السلام: أَنَّهُ سَمِعَ بَعْضَ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجُلًا يَقْرَأُ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فَقَالَ صَدَقَ وَغُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٢٧

﴿٦٣٤٦﴾ الكاظم عليه السلام: سَمِعَ بَعْضُ آبَائِي عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجُلًا يَقْرَأُ أَمَّ الْقُرْآنِ فَقَالَ شَكَرَ وَأَجْرُ ثَمَّ سَمِعَهُ يَقْرَأُ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَقَالَ آمَنَ وَآمَنَ ثَمَّ سَمِعَهُ يَقْرَأُ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فَقَالَ صَدَقَ وَغُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٦١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۸-۱۱-۴-۵- قرائت سوره‌هایی که با «حم» شروع می‌شود

﴿۶۳۳۹﴾ هنگامی که بنده برمی‌خیزد و سوره‌های حوامیم را قرائت می‌کند، بویی از دهانش برمی‌خیزد که از مشک ناب و عنبر خوشبوتر است، و خداوند بر خواننده و تلاوت‌کننده‌ی آن رحمت می‌آورد و همسایگان و دوستان و آشنایان او و همه‌ی کسانی را که با او نزدیکند، مورد رحمت قرار می‌دهد. و عرش و کرسی و فرشتگان مقرب خدا در قیامت برای او آمرزش می‌خواهند.

۹-۱۱-۴-۵- قرائت سوره‌ی تبارک

﴿۶۳۴۰﴾ در کتاب خدا سوره‌ای است که بیش از سی آیه ندارد ولی انسان را شفاعت می‌کند تا اینکه آمرزیده شود؛ و آن سوره‌ی ملک است.

۱۰-۱۱-۴-۵- قرائت سوره‌های نبأ، ق، بروج، طارق

﴿۶۳۴۱﴾ سوره‌ی «نبأ» و «ق» و «بروج» و «طارق» را بیاموزید؛ اگر آنچه را که در آن‌هاست بیاموزید به‌یقین آنچه را که خود در آن هستید، رها می‌کنید و آن‌ها را یاد می‌دهید و به خدا نزدیک می‌شوید و خداوند به‌واسطه‌ی آن‌ها همه‌ی گناهان جز شرک را می‌آمرزد.

۱۱-۱۱-۴-۵- قرائت سوره‌ی قدر

﴿۶۳۴۲﴾ هرکس سوره‌ی «قدر» را هنگام خواب یازده مرتبه بخواند، خداوند از آن قرائت نوری برای او خلق می‌کند که طول و عرض آن به گستردگی فضاست، و از آنجا تا حجاب‌های نورانی بالای عرش ادامه دارد که در هر درجه‌ی آن هزار فرشته است و هر فرشته هزار زبان که با هر زبان به هزار لغت برای خواننده‌اش استغفار می‌کند.

﴿۶۳۴۳﴾ هرکس هنگام سوارشدن به سواری، سوره‌ی «قدر» را بخواند، از آن سالم و آمرزیده پایین می‌آید.

﴿۶۳۴۴﴾ اگر هر بنده‌ی مؤمنی قبر مؤمنی را زیارت کند و در کنار قبر او هفت بار سوره‌ی «إنا انزلناه فی لیلة القدر» را بخواند، خداوند او و صاحب آن قبر را می‌آمرزد.

﴿۶۳۴۵﴾ از یکی از پدران‌ش شنید، مردی سوره‌ی «قدر» را می‌خواند، فرمود: «راست گفت و آمرزیده شد».

﴿۶۳۴۶﴾ یکی از پدرانم علیه السلام شنید مردی سوره‌ی حمد می‌خواند، فرمود: «شکر است و اجر»؛ سپس شنید: «توحید» را می‌خواند، فرمود: «امن است و امان»؛ سپس شنید: «قدر» را می‌خواند، فرمود: «تصدیق کرد و آمرزیده شد».

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦٣٤٧﴾ الصادق عليه السلام: أبى الله أن يكون أحد بعد الأنبياء والأوصياء أكرم عليه من رعاة إنا أنزلناه ورعايتها التلاوة لها أبى الله أن يكون عرشه وكرسیه أثقل في الميزان من أجر قارئها أبى الله تعالى أن يكون ما أحاط به الكرسي أكثر من ثوابه أبى الله أن يكون لأحد من العباد عنده سبحانه منزلة أفضل من منزلته أبى الله أن يخط على قارئها ويخطه قيل فما معنى يخطه قال لا يخطه بمنعه حاجة أبى الله أن يكتب ثواب قارئها غيره أو يقبض روحه سواء أبى الله أن يذكره جميع الملائكة إلا بتعظيمه حتى يستغفروا لقارئها؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٦٤

١٢-١١-٥-٤- التوحيد

﴿٦٣٤٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: من قرأ سورة قل هو الله أحد بعد صلاة الصبح غفر له ذنب سنة؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٥

﴿٦٣٤٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: كنت أخشى العذاب بالليل والنهار حتى جاءني بسورة قل هو الله أحد فعلمت أن الله لا يعذب أمتي بعد نزولها فإنها نسبة الله عز وجل فمن تعاهد قراءتها بعد كل صلاة تناثر البر من السماء على مفرق رأسه ونزلت عليه السكينة لها دوى حول العرش حتى ينظر الله عز وجل إلى قارئها فيغفر الله له مغفرة لا يعذب بعدها ثم لا يسأل الله شيئاً إلا أعطاه الله إياه ويجعله في كلائه وله من يوم يقرأها إلى يوم القيامة خير الدنيا والآخرة ويصيب الفوز والمنزلة والرفعة ويوسع عليه في الرزق ويمد له في العمر ويكفي من أموره كلها ولا يدوق سكرات الموت وينجو من عذاب القبر ولا يخاف أموره إذا خاف العباد ولا يفرغ إذا فرغوا فإذا وافى الجمع أتوه بنجيبه خلقت من درة بيضاء فيركبها فتمر به حتى يقف بين يدي الله عز وجل فينظر الله إليه بالرحمة ويكرمه بالجنة يتبوا منها حيث يشاء فطوبى لقارئها فإنه ما من أحد يقرأها إلا وكل الله عز وجل به مائة ألف ملك يحفظونه من بين يديه ومن خلفه ويستغفرون له ويكتبون له الحسنات إلى يوم يموت ويغرس له بكل حرف نخلة وعلى كل نخلة مائة ألف شمرخ وعلى كل شمرخ عدد رمل عالج بسر كل بسر مثل قلة من قلال الهجر يضيء نورها ما بين السماء والأرض والنخلة من ذهب أحمر والبسر من درة حمراء وكل الله تعالى ألف ملك يبنون له المدائن والقصور ويمشي على الأرض وهي تفرح به ويموت مغفوراً له؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۳۴۷﴾ خداوند ابا دارد از اینکه بعد از انبیا و اوصیا کسی نزد او گرامی‌تر از رعایت‌کنندگان سوره-ی قدر و تلاوت آن باشد. خداوند ابا دارد از اینکه آسمان او و تخت پادشاهی‌اش سنگین‌تر از اجر خواننده‌ی این سوره باشد. خداوند متعال ابا دارد آنچه کرسی او را احاطه کرده از ثواب قرائت این سوره بیشتر باشد. خداوند ابا دارد که کسی از بندگانش جایگاهی نزد خداوند بالاتر از جایگاه خواننده‌ی این سوره داشته باشد. خداوند ابا دارد از اینکه خواننده‌ی این سوره را به خشم آورد یا برنجاند. گفته شد: «به خشم آورد یعنی چه؟» فرمود: یعنی با ندادن حاجتش او را به خشم نمی‌آورد. خداوند ابا دارد که ثواب خواننده‌ی این سوره را کسی غیر از خودش بنویسد یا روح خواننده‌ی آن را کسی جز خداوند بگیرد. خداوند ابا دارد که که فرشتگان این سوره را به یاد آورند مگر اینکه بزرگش دارند و برای خواننده‌ی آن استغفار کنند.

۱۲-۱۱-۵-۴- قرائت سوره‌ی توحید

﴿۶۳۴۸﴾ هر کس سوره‌ی «توحید» را بعد از نماز صبح بخواند، گناهان یک‌سال او آمرزیده می‌شود. ﴿۶۳۴۹﴾ شب و روز از عذاب هراسان بودم تا اینکه سوره‌ی اخلاص نازل شد. و دانستم خداوند بعد از نزول آن، اَمتَم را عذاب نخواهد کرد، چراکه این سوره معرف خدای عزّ و جل است. پس هر کس بعد از هر نماز بر قرائت آن تداوم ورزد، خیرات از آسمان بر فرق سرش می‌ریزد و آرامش بر وجودش مستولی می‌شود و صدایی از اطراف عرش در گوشش زمزمه می‌شود تا اینکه خداوند عزّ و جل به خواننده‌ی این سوره نگاه می‌کند و او را آنچنان می‌آمرزد که دیگر بعد از آن عذابش نکند. بعد از آن این شخص درخواستی از خدا نخواهد کرد مگر اینکه خداوند به او اعطا نماید و از روزی که این سوره را قرائت کند تا روز قیامت از او محافظت کنند، خیر دنیا و آخرت نصیب او خواهد بود، و به کامیابی و منزلت و مقام عالی خواهد رسید؛ روزی‌اش فراوان و عمرش طولانی خواهد شد و خداوند کارهایش را برعهده خواهد گرفت، سختی‌های مرگ را نخواهد چشید و از عذاب قبر نجات پیدا خواهد کرد. از آنچه دیگر بندگان می‌هراسند نخواهد هراسید و آنجاکه دیگران بترسند نخواهد ترسید. آن‌گاه که همگان در محشر جمع شوند مرکبی از مروارید سفید خلق و او بر آن سوار می‌شود، حرکت می‌کند تا اینکه در پیشگاه خداوند عزّ و جل می‌ایستد؛ پس خداوند مهربانانه به او می‌نگرد و او را به ورود در بهشت اکرام می‌کند که هر کجا می‌خواهد ساکن شود. پس خوشا به حال خواننده‌ی این سوره؛ کسی این سوره را قرائت نمی‌کند مگر اینکه خداوند عزّ و جل یکصد هزار فرشته را مأمور می‌کند که از پیش رو و پشت سر، او را محافظت کنند و برای او آمرزش بخواهند و در پرونده‌اش حسنات بنویسند، تا روزی که از دنیا برود. در مقابل هر حرف این سوره درخت خرمایی برای او کاشته می‌شود که هر درخت یکصد هزار شاخه و هر شاخه به تعداد ریگ‌های انبوه، میوه دارد، هر میوه‌ای به بزرگی یکی از قلّه‌های سرزمین یمن خواهد بود و آن‌چنان می‌درخشد که نور آن بین آسمان و زمین را روشن می‌کند. آن درخت از زر سرخ و آن میوه از مروارید سرخ خواهد بود. خداوند متعال هزار فرشته را مأمور می‌کند که برای او شهرها و قصرها بسازند. این شخص شادمانه بر زمین راه می‌رود و آمرزیده از دنیا خواهد رفت.

﴿الأعمالُ و الصِّفاتُ العباديَّةُ﴾

﴿٦٣٥٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَ شَفَّعَ فِي جِيرَانِهِ فَإِنْ قَرَأَهَا مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ ذَنْبَهُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٠

﴿٦٣٥١﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ بَعْدَ صَلَاةِ الصُّبْحِ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ مِائَةِ سَنَةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٥

﴿٦٣٥٢﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ١٩٢

﴿٦٣٥٣﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسِينَ مَرَّةً غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٥١

﴿٦٣٥٤﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ دُبْرَ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ عَشْرَ مَرَّاتٍ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ رِضْوَانَهُ وَ مَغْفِرَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٥٧

﴿٦٣٥٥﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٢٠

﴿٦٣٥٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فِي فَرِيضَةٍ مِنَ الْفَرَائِضِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَ مَا وَلَدَا وَ إِنْ كَانَ شَقِيًّا مُحْيٍ مِنْ دِيْوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَ أَثْبَتَ فِي دِيْوَانِ السُّعَدَاءِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٨٢

﴿٦٣٥٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَدْعُ أَنْ يَقْرَأَ فِي دُبْرِ الْفَرِيضَةِ بِقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَإِنَّهُ مَنْ قَرَأَهَا جَمَعَ اللَّهُ لَهُ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَ مَا وَلَدَا؛

بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٤٥

١٣-١١-٥-٤- قراءة القرآن عَنْ حِفْظٍ

﴿٦٣٥٨﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ عَنْ حِفْظِهِ ثُمَّ ظَنَّ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَغْفِرُهُ فَهُوَ مِمَّنِ اسْتَهْزَأَ بِآيَاتِ اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٦٩

١٤-١١-٥-٤- ختم القرآن

﴿٦٣٥٩﴾ اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَتْمَتَنَا هَذِهِ أَتْرَكَ الْخَتَمَاتِ وَ سَاعَتَنَا هَذِهِ أَشْرَفَ السَّاعَاتِ اغْفِرْ لَنَا بِهَا مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِنَا وَ مَا هُوَ آتٍ حِينًا بِهَا بِأَطْيَبِ التَّحِيَّاتِ ارْفَعْ لَنَا أَعْمَالَنَا فِي الْبَاقِيَّاتِ الصَّالِحَاتِ اللَّهُمَّ اجْعَلْ خَتْمَتَنَا هَذِهِ خَتْمَةَ مَبَارَكَةٍ تَحُطُّ عَنْهَا بِهَا أَوْزَارُنَا وَ تُدِيرُ بِهَا أَرْزَاقُنَا وَ تُدِيمُ بِهَا سَلَامَتَنَا وَ عَافِيَتَنَا وَ تَجْمَعُ بِهَا شَمْلُنَا وَ تُغْنِي بِهَا فَقْرُنَا وَ تَكْتُبُ بِهَا سَلَامَتَنَا وَ تَغْفِرُ بِهَا ذُنُوبَنَا؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٨١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۳۵۰﴾ هرکس هنگام رفتن به بستر یازده بار سوره‌ی «توحید» را بخواند، گناهِش آمرزیده شده و شفیع همسایه‌هایش می‌شود و اگر صد بار بخواند گناهِانی که تا پنجاه سال آینده مرتکب می‌شود، آمرزیده خواهد شد.

﴿۶۳۵۱﴾ هرکس بعد از نماز صبح صد مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، گناهان صد سالش آمرزیده می‌شود..

﴿۶۳۵۲﴾ هرکس وقت خواب سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند گناهان پنجاه ساله‌اش را می‌آمرزد.

﴿۶۳۵۳﴾ هرکس پنجاه مرتبه سوره «توحید» را بخواند، گناه پنجاه سالش آمرزیده می‌شود.
﴿۶۳۵۴﴾ هرکس بعد از هر نماز واجب ده مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند رضایت و آمرزش را بر او واجب می‌کند.

﴿۶۳۵۵﴾ هرکس هنگام خواب صد بار سوره‌ی «توحید» را تلاوت کند، خداوند گناهان پنجاه سال او را می‌بخشد.

﴿۶۳۵۶﴾ هرکس در یکی از نمازهای واجب خود سوره‌ی «کافرون» و «توحید» را بخواند، خداوند او و پدر و مادر و فرزندان را می‌آمرزد و حتی اگر شقاوتمند باشد اسمش از دفتر شقاوتمندان محو و در دفتر سعادت‌مندان نوشته می‌شود.

﴿۶۳۵۷﴾ کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد خواندن سوره‌ی «توحید» را در تعقیب نماز واجب ترک نمی‌کند، پس کسی که در تعقیب نمازها آن را بخواند، خداوند خیر و نیکی دنیا و آخرت را برای او جمع می‌کند و او و پدر و مادرش و فرزندان را می‌آمرزد.

۱۳-۱۱-۴- قرائت قرآن از حفظ

﴿۶۳۵۸﴾ هرکس قرآن را از حفظ بخواند، سپس گمان کند که خدا او را نمی‌آمرزد، در حقیقت از زمره‌ی کسانی است که آیات خدا را مسخره کرده است.

۱۴-۱۱-۴- ختم قرآن

﴿۶۳۵۹﴾ خداوند! این ختم ما را مبارک‌ترین ختم‌ها، و این ساعت ما را بزرگوارترین ساعت‌ها قرار ده. و به خاطر آن (ختم قرآن و ساعت شریف ختم) گناهان گذشته و آینده‌ی ما را ببخش و به واسطه‌ی آن با نیکوترین درودها بر ما درود فرست. و در باقیات صالحات اعمال ما را بالا ببر. پروردگارا! این ختم ما را ختمی مبارک قرار ده که وبال [گناهانمان] به واسطه‌ی آن فرو ریزد. و رزق‌های ما را به وسیله‌ی آن جاری سازی. و سلامتی ما را با آن همیشگی گردانی. و پراکندگی ما را با آن جمع نمایی. و فقر ما را به واسطه‌ی آن غنی سازی. و سلامتی ما را با آن امضا نمایی. و به خاطر آن، گناهانمان را ببخشی.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

١٢-٥-٤- الإحياء والتَّهَجُّد، الدُّعَاءُ وَ الْمُنَاجَاةُ

١-١٢-٥-٤- الإحياء والتَّهَجُّد

﴿٦٣٦٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ الْقَدْرِ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ عَدَدَ نُجُومِ السَّمَاءِ وَ

مَتَاقِيلِ الْجِبَالِ وَ مَكَائِلِ الْبِحَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٢١

﴿٦٣٦١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ الطرائف، ج ٢،

ص ٤٥٤

﴿٦٣٦٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا

تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٨

﴿٦٣٦٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛

وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣٥٨

﴿٦٣٦٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ كَانَ

رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَحُثُّ عَلَيْهِ وَ لَا يَحْتِمُهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٤٩

﴿٦٣٦٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ وَافَقَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَقَامَهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛

مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٥

﴿٦٣٦٦﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ مَنْ أَحْيَاهَا بِتَكْبِيرٍ وَ تَهْلِيلٍ وَ تَسْبِيحٍ وَ دُعَاءٍ وَ صَلَاةٍ وَ قِرَاءَةٍ وَ

تَطَوُّعٍ وَ اسْتِغْفَارٍ كَانَتْ الْجَنَّةُ لَهُ مَنْزِلًا وَ مَقِيلًا وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛

وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٤

﴿٦٣٦٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا تَخَلَّى بِسَيِّدِهِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ [الْمُظْلِمِ] وَ نَاجَاهُ أَثَبَتَ اللَّهُ النُّورَ

فِي قَلْبِهِ فَإِذَا قَالَ يَا رَبِّ يَا رَبِّ نَادَاهُ الْجَلِيلُ جَلَّ جَلَالُهُ لَيْتَكَ عَبْدِي سَلْنِي أُعْطِكَ وَ تَوَكَّلْ عَلَيَّ

أَكْفِكَ ثُمَّ يَقُولُ جَلَّ جَلَالُهُ لِمَلَائِكَتِهِ يَا مَلَائِكَتِي انظُرُوا إِلَى عَبْدِي فَقَدْ تَخَلَّى بِي فِي جَوْفِ اللَّيْلِ

الْمُظْلِمِ وَ الْبُطَّالُونَ لَاهُونَ وَ الْغَافِلُونَ نِيَامُ اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٠٧

﴿٦٣٦٨﴾ قَالَ السَّائِلُ وَ مَا هُوَ قَالَ الْوَقْتُ الَّذِي وَعَدَ يَعْقُوبُ فِيهِ بَيْنَهُ بِقَوْلِهِ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ

رَبِّي قَالَ وَ مَا هُوَ قَالَ الْوَقْتُ الَّذِي قَالَ اللَّهُ فِيهِ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ إِنَّ صَلَاةَ اللَّيْلِ فِي آخِرِهِ

أَفْضَلُ مِنْهَا قَبْلَ ذَلِكَ وَ هُوَ وَقْتُ الْإِجَابَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ١٥٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۱۲-۵-۴- شب زنده داری، دعا و مناجات

۱-۱۲-۵-۴- شب زنده داری

﴿۶۳۶۰﴾ هرکس شب قدر را احیا بگیرد، گناهانش آمرزیده می شود؛ اگرچه گناهانش به عدد ستارگان آسمان و به سنگینی کوهها و وزن دریاها باشد.

﴿۶۳۶۱﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی به عبادت بایستد، گناهان گذشته اش آمرزیده می شود.

﴿۶۳۶۲﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی شب قدر را به عبادت بگذراند، خداوند خطاهای گذشته و آینده اش را می آمرزد.

﴿۶۳۶۳﴾ اگر کسی از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی شب قدر را به عبادت بگذراند، گناهان گذشته ی او آمرزیده می شوند.

﴿۶۳۶۴﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی، شب قدر را به عبادت بگذراند، خداوند گناهان گذشته اش را می آمرزد و پیامبر ﷺ در عین حال که همواره بر این کار تشویق می کرد، به طور حتم نمی فرمود که امشب، شب قدر است.

﴿۶۳۶۵﴾ هرکس شب قدر را بیابد و آن شب را به عبادت بگذراند، خداوند گناهان گذشته و آینده اش را می آمرزد.

﴿۶۳۶۶﴾ ای محمد ﷺ؛ هرکس با تکبیر و تهلیل و تسبیح و دعا و نماز و قرائت [قرآن] و اعمال مستحب و استغفار، این شب را زنده بدارد، بهشت منزل و محل آسایش او خواهد بود و خداوند گناهان گذشته و آینده اش را می آمرزد.

﴿۶۳۶۷﴾ وقتی بنده ای در میان شب تاریک با خدایش خلوت می کند و با او به مناجات می پردازد، خداوند نوری به قلب او می تاباند. آن گاه که بنده ای بگوید: ای خدا ای خدا؛ خداوند جلیل به او پاسخ می دهد: «لیک ای بنده ی من، از من بخواه تا به تو عطا کنم، به من توکل کن تا امرت را کفایت کنم». سپس خداوند به ملائکه می فرماید: «ای فرشتگان من؛ به این بنده ام نگاه کنید که چگونه در نیمه ی شب تاریک با من خلوت کرده در حالی که گمراهان و غافلان و اهل لهو و لعب در خواب غفلت هستند؛ شاهد باشید که من این بنده ام را آمرزیدم».

﴿۶۳۶۸﴾ کسی پرسید: آن زمانی که یعقوب به فرزندانش طبق آیه ی قرآن «به زودی برایتان طلب آمرزش می کنم» وعده کرد، چه زمانی بود؟ فرمود: «همان زمانی که خداوند فرموده: «آمرزش جویان سحرگاهان»؛ و نماز شب هم در آخر آن بافضیلت تر است. و آن وقت اجابت دعاست».

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

﴿٦٣٦٩﴾ الباقر عليه السلام: سئل أبو جعفر الباقر عليه السلام عَنْ وَقْتِ صَلَاةِ اللَّيْلِ فَقَالَ الْوَقْتُ الَّذِي جَاءَ عَنْ جَدِّي رَسُولِ اللَّهِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ فِيهِ يُنَادِي مُنَادِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأَجِيبُهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ١٥٠

١-١-١٢-٤-٥- من صلى سُدُسَ لَيْلَةٍ

﴿٦٣٧٠﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ صَلَّى سُدُسَ لَيْلَةٍ كُتِبَ فِي الْأَوَابِينَ وَغُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛

من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٧٥

٢-١-١٢-٤-٥- الدُّعَاءُ وَالْمُنَاجَاةُ

﴿٦٣٧١﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ لِي فِي صَلَاتِي وَدُعَائِي بَرَكَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتَكْشِفُ بِهَا كُرْبِي وَتُؤْمِنُ بِهَا رَوْعَتِي وَتَغْفِرُ بِهَا ذَنْبِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٨٨

﴿٦٣٧٢﴾ أَوْحَى اللَّهُ إِلَى مُوسَى عليه السلام يَا مُوسَى مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي فَإِنِّي سَأَغْفِرُ لَكَ (عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ)؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٤٣

﴿٦٣٧٣﴾ الكاظم عليه السلام: مَنْ كَانَتْ لَهُ إِلَى اللَّهِ حَاجَةٌ وَارَادَ أَنْ يَرَانَا وَأَنْ يَعْرِفَ مَوْضِعَهُ فَلْيَغْتَسِلْ ثَلَاثَ لَيَالٍ يُتَاجَى بِنَا فَإِنَّهُ يَرَانَا وَيُغْفَرُ لَهُ بِنَا وَلَا يَخْفَى عَلَيْهِ مَوْضِعُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٥٢١

١-٢-١٢-٤-٥- الإِخْلَاصُ فِي الدُّعَاءِ

﴿٦٣٧٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَا يُخْطِئُ الْمُخْلِصُ فِي الدُّعَاءِ إِحْدَى ثَلَاثِ ذُنُوبٍ يُغْفَرُ أَوْ خَيْرٌ يُعْجَلُ أَوْ شَرٌّ يُؤْجَلُ؛ شرح نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ٢٧٦

٢-٢-١٢-٤-٥- المُنَاجَاةُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ

﴿٦٣٧٥﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا تَخَلَّى بِسَيِّدِهِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ [الْمُظْلَمِ] وَنَاجَاهُ أَثَبَتَ اللَّهُ النُّورَ فِي قَلْبِهِ فَإِذَا قَالَ يَا رَبِّ يَا رَبَّ نَادَاهُ الْجَلِيلُ جَلَّ جَلَالُهُ لِيَيْكَ عَبْدِي سَلْنِي أُعْطِكَ وَتَوَكَّلْ عَلَيَّ أَكْفِكَ ثُمَّ يَقُولُ جَلَّ جَلَالُهُ لِمَلَائِكَتِهِ يَا مَلَائِكَتِي انْظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي فَقَدْ تَخَلَّى بِي فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْمُظْلَمِ وَالْبَطَالُونِ لَاهُونَ وَالْغَافِلُونَ نِيَامُ أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٠٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۳۶۹﴾ از امام باقر (علیه السلام) سؤال شد: وقت نماز شب چه زمانی است؟ فرمود: «همان وقتی است که از طرف جدّم رسول خدا معین شده، جدّم فرموده است: برای خدای تعالی نداکننده‌ای است که در سحرها فریاد می‌زند آیا دعاکننده‌ای هست که او را اجابت کنم و حاجت و نیازمندی‌اش را برآورم».

۱-۱-۱۲-۴-۵- آن که یک ششم شب را به نماز بگذراند

﴿۶۳۷۰﴾ هرکس یک ششم شب را نماز بخواند نام او را در زمره‌ی توبه‌کنندگان حقیقی می‌نویسند و همه‌ی گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود.

۲-۱۲-۴-۵- دعا و مناجات

﴿۶۳۷۱﴾ خداوند! بر محمد و خاندانش درود فرست، و در نماز و دعای من برکتی قرار ده که بدان سبب، دلم را پاک سازی، و غم و سختی‌ام را برطرف کنی، و هراسم را به امان مبدّل نمایی، و گناهم را ببامری.

﴿۶۳۷۲﴾ خداوند به موسی وحی کرد که ای موسی؛ آنچه را که از من می‌خواهی و امید داری به تو می‌دهم و اگر گناهانی هم داشته باشی و توبه کنی تو را می‌آمرزم.

﴿۶۳۷۳﴾ هرکس حاجتی نزد خدا دارد و مایل است ما را ببیند و موقعیت خویش را نزد خداوند بفهمد، سه شب غسل کند و از طریق ما با خدا مناجات کند؛ او ما را خواهد دید و به وسیله‌ی ما گناهِش آمرزیده می‌شود و مقام و موقعیتش بر او پنهان نخواهد ماند.

۱-۲-۱۲-۴-۵- اخلاص در دعا

﴿۶۳۷۴﴾ هرکه خالصانه دعا کند، یکی از این سه مورد حتماً برایش پیش می‌آید: گناهی که آمرزیده شود یا خیری که زودتر به او می‌رسد، یا شری که از او به عقب می‌افتد.

۲-۲-۱۲-۴-۵- مناجات در دل شب

﴿۶۳۷۵﴾ وقتی بنده‌ای در میان شب تاریک با خدایش خلوت می‌کند و با او به مناجات می‌پردازد، خداوند نوری به قلب او می‌تاباند. آن‌گاه که بنده‌ای بگوید: ای خدا ای خدا؛ خداوند جلیل به او پاسخ می‌دهد: «لیبیک ای بنده‌ی من، از من بخواه تا به تو عطا کنم، به من توکل کن تا امرت را کفایت کنم». سپس خداوند به ملائکه می‌فرماید: «ای فرشتگان من؛ به این بنده‌ام نگاه کنید که چگونه در نیمه‌ی شب تاریک با من خلوت کرده در حالی که گمراهان و غافلان و اهل لهو و لعب در خواب غفلت هستند؛ شاهد باشید که من این بنده‌ام را آمرزیدم».

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

٣-٢-١٢-٤-٥-الأدعية الخاصة

٣-٢-١٢-٤-٥-دعاء الكميل

﴿٦٣٧٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اجلس يا كميل إذا حفظت هذا الدعاء فادع به كل ليلة جمعة أو في الشهر مرة أو في السنة مرة أو في عمرك مرة تكف وتنصر وترزق ولن تعدم المغفرة؛

إقبال الأعمال، ص ٧٠٦

٣-٢-١٢-٤-٥-دعاء صلاة أمير المؤمنين عليه السلام

﴿٦٣٧٧﴾ الصادق عليه السلام: من صلى منكم أربع ركعات صلاة أمير المؤمنين عليه السلام خرج من ذنوبه كيوم ولدته أمه وفضيت حوائجه يقرأ في كل ركعة الحمد مرة وخمسين مرة قل هو الله أحد فإذا فرغ منها دعا بهذا الدعاء وهو تسييحه عليه السلام سبحان من لا تبيد معالمه سبحان من لا تنقص خزائنه سبحان من لا اضمحل لفرجه سبحان من لا ينفد ما عنده سبحان من لا انقطاع لمدته سبحان من لا يشارك أحدا في أمره سبحان من لا إله غيره ويدعو بعد ذلك فيقول يا من عفا عن السيئات ولم يجاز بها ارحم عبدك يا الله يا الله نفسي نفسي أنا عبدك يا سيده أنا عبدك بين يديك يا رباه بك يا إلهي بكينونتك يا أملكه يا رحمانه يا غياثه يا غياثه عبدك عبدك لا حيلة له يا منتهى رغبته يا مجرى الدم في عروقي عبدك يا سيده يا مالكه آيا هو آيا هو آيا هو يا رباه عبدك لا حيلة لي ولا غني بي عن نفسي ولا أستطيع لها ضرا ولا نفعاً ولا أجد من أصانعه تقطعت أسباب الخدائع عني واضمحل كل مظنون عني أفردني الدهر إليك فقممت بين يديك هذا المقام يا إلهي بعلمك هذا كان كله فكيف أنت صانع بي وليت شعري كيف تقول لدعائي أ تقول نعم أم تقول لا فإن قلت لا فيا ويلى يا ويلى يا عولى يا عولى يا عولى يا شقوتي يا شقوتي يا شقوتي يا ذلى يا ذلى يا ذلى إلى من ومن أو عند من أو كيف أو ما ذا أو إلى أى شىء ألجأ ومن أرجو ومن يجود على بفضلِهِ حين ترفضني يا واسع المغفرة وإن قلت نعم كما هو الظن بك والرجاء لك فطوبى لي أنا السعيد وأنا المسعود فطوبى لي وأنا المرحوم يا مترحم يا مترثف يا متعطف يا متجبر يا متملك يا مفسط لا عمل لي مع نجاح حاجتي أسألك باسمك الذى جعلته فى مكنون غيبك واستقر عندك ولا يخرج منك إلى شىء سواك أسألك به وبك وبه فإنه أجل وأشرف اسمائك لا شىء لي

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

۳-۲-۱۲-۴-۵- دعاهای خاص

۳-۲-۱۲-۴-۵- دعای کمیل

﴿۶۳۷۶﴾ ای کمیل؛ هرگاه این دعا را حفظ کردی هرشب جمعه آن را بخوان یا در هر ماه یک بار یا سالی یک بار یا یک بار در عمرت، که برای تو کافی است و با آن یاری می‌شوی و روزی دریافت می‌کنی و آمرزش را از دست نمی‌دهی.

۲-۳-۲-۱۲-۴-۵- دعای نماز امیرالمؤمنین (علیه السلام)

﴿۶۳۷۷﴾ هرکس از شما چهار رکعت نماز امیرالمؤمنین (علیه السلام) را بخواند، چون روزی که از مادر متولد شده گناهایش پاک می‌شود و حاجت‌هایش برآورده خواهد شد. نماز چهار رکعت است که هر دو رکعت را به یک سلام و در هر رکعت یک بار سوره‌ی حمد و پنجاه بار سوره‌ی مبارکه‌ی توحید بخواند. و هنگامی که از نماز فارغ شد این دعا را بخواند: «منزه است خدایی که نشانه‌های او نابود نمی‌شود. منزه است خدایی که گنجینه‌هایش کاهش نیابد. منزه است آن که فخر و مباهاتش نابودی ندارد. منزه است آن که دارایی‌اش تمام نشود. منزه است آن که دورانش منقطع نشود. منزه است آن که هیچ‌کس را در کار خود شرکت ندهد. منزه است آن که معبودی جز او نیست. ای که در موارد بسیاری، از گناهان درمی‌گذری و به آن‌ها کیفر نمی‌دهی، رحم کن به بنده‌ات، ای خدا ای خدا [وای به حال] من! ای آقایم؛ به بنده‌ات رحم کن، من بنده‌ی توام که پیش روی تو هستم. پروردگارا؛ به حقّ خودت ای خدای من و به مقام وجودی‌ات، ای آرزویم، ای امیدم، ای فریادرسم، ای منت‌های اشتیاقم، ای روان‌کننده‌ی خون در رگ‌هایم، بنده‌ات، بنده‌ات، پیش روی توسست، ای آقای من، ای مالک بنده‌اش، این بنده‌ی توسست، ای آقایم، ای آقایم، ای آرزوی من، ای مالک من، پروردگارا، پروردگارا، پروردگارا، بنده‌ی توأم چاره‌ای ندارم و قادر به رفع نیاز خود نیستم، قدرت دفع زیان و جلب سودی برای خود ندارم و کسی را ندارم که به کارم آید [و کمکم کند] و اسباب تدبیر کار از دستم بیرون رفته و هر کاری گمان می‌کردم، محقق نشد روزگار تنهایم گذارده و من اکنون در این جایگاه ایستاده‌ام، خدایا؛ تو خود همه‌ی این‌ها را به‌خوبی می‌دانی پس می‌خواهی با من چه کنی؟ ای کاش می‌دانستم و نمی‌دانم در پاسخ دعایم چه می‌گویی، آیا می‌گویی: آری، یا می‌گویی: نه؟ اگر بگویی نه، پس وای بر من، وای بر من، وای بر من، ای فریاد، ای فریاد، وای از بدبختی‌ام، وای از بدبختی‌ام، وای از بدبختی‌ام، وای از خواری‌ام، وای از خواری‌ام، وای از خواری‌ام، به که؟ و از که؟ یا پیش که؟ یا چگونه؟ یا برای چه؟ یا به چه چیز روی امید برم؟ به که امیدوار شوم؟ و اگر تو مرا از درگاهت برانی کیست که به فضل خویش بر من رو کند، ای صاحب آمرزش گسترده؛ اگر بگویی: آری - چنانچه گمان من همین است - پس خوشا به حالم که من خوشبخت و سعادتمندم، خوشا به حالم که من توانگر و بی‌نیازم، خوشا بر احوالم که من مورد ترحم و مهرم. ای رحم‌کننده، ای رؤوف، ای باعطوفت، ای مالک، ای باجبروت، ای که بر هر چیز تسلط داری، من کردار و عملی که

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

غَيْرُ هَذَا وَلَا أَحَدٌ أَغْوَدَ عَلَى مِنْكَ يَا كَيُّونُ يَا مَكُونُ يَا مَنْ عَرَفَنِي نَفْسَهُ يَا مَنْ أَمَرَنِي بِطَاعَتِهِ يَا مَنْ نَهَانِي عَنْ مَعْصِيَتِهِ وَيَا مَدْعُوُّ وَيَا مَسْئُولُ يَا مَطْلُوباً إِلَيْهِ رَفَضْتُ وَصَيْتَكَ الَّتِي أَوْصَيْتَنِي بِهَا وَلَمْ أُطِيعَكَ وَلَوْ أَطَعْتُكَ فِيمَا أَمَرْتَنِي لَكَفَيْتَنِي مَا قُمْتُ إِلَيْكَ فِيهِ وَأَنَا مَعَ مَعْصِيَتِي لَكَ رَاجٍ فَلَا تَحُلْ بَيْنِي وَبَيْنَ مَا رَجَوْتُ يَا مُتَرَحِّمُ لِي أَعِزَّنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ وَمِنْ خَلْفِي وَمِنْ فَوْقِي وَمِنْ تَحْتِي وَمِنْ كُلِّ جِهَاتِ الْإِحَاطَةِ بِى اللَّهُمَّ بِمُحَمَّدٍ سَيِّدِي وَبِعَلِيٍّ وَلِيِّي وَبِالْإِمَّةِ الرَّاشِدِينَ عليهم السلام اجْعَلْ عَلَيْنَا صَلَوَاتَكَ وَرَأْفَتَكَ وَرَحْمَتَكَ وَأَوْسِعْ عَلَيْنَا مِنْ رِزْقِكَ وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا الدِّينَ وَجَمِيعَ حَوَائِجِنَا يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا إِلَهَ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ثُمَّ قَالَ عليه السلام مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَدَعَا بِهِذَا الدُّعَاءَ انْفَتَلَ وَلَمْ يَبْقَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى ذَنْبٌ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٧٢

٣-٢-١٢-٥-٤- دعاء أم داود

﴿٦٣٧٨﴾ الصادق عليه السلام: وَقَالَتْ أُمُّ دَاوُدَ فَقُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَا سَيِّدِي أَيْدَعِي بِهِذَا الدُّعَاءَ فِي غَيْرِ رَجَبٍ قَالَ نَعَمْ يَوْمَ عَرَفَةَ وَإِنْ وَاَقَفَ ذَلِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ لَمْ يَقْرُعْ صَاحِبُهُ مِنْهُ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَفِي كُلِّ شَهْرٍ إِذَا أَرَادَ ذَلِكَ صَامَ الْأَيَّامَ الْبَيْضَ وَدَعَا بِهِ فِي آخِرِهَا كَمَا وَصَفْتُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٥

٤-٣-١٢-٥-٤- دعاء «يا واسعاً بحسن عائدته»

﴿٦٣٧٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: يَا مُحَمَّدُ قُلْ لِمَنْ عَمِلَ كَبِيرَةً مِنْ أُمَّتِكَ فَأَرَادَ مَحْوَهَا وَالطَّهَارَةَ مِنْهَا فَلْيُطَهِّرْ لِي بَدَنَهُ وَثِيَابَهُ ثُمَّ لِيُخْرِجْ لِي إِلَى بَرِيَّةٍ أَرْضِي فَلْيَسْتَقْبِلْ وَجْهِي يَعْنِي الْقِبْلَةَ حَيْثُ لَا يَرَاهُ أَحَدٌ ثُمَّ لِيَرْفَعْ يَدَيْهِ إِلَيَّ فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ حَائِلٌ وَلْيَقُلْ يَا وَاسِعاً بِحُسْنِ عَائِدَتِهِ وَيَا مُلَبَّسَنَا فَضْلَ رَحْمَتِهِ وَيَا مَهِيْباً لِشِدَّةِ سُلْطَانِهِ وَيَا رَاحِماً بِكُلِّ مَكَانٍ ضَرِيراً أَصَابَهُ الضُّرُّ فَخَرَجَ إِلَيْكَ مُسْتَغِيثاً بِكَ آتِياً إِلَيْكَ هَائِباً لَكَ يَقُولُ عَمِلْتُ سُوءاً وَظَلَمْتُ نَفْسِي وَلِمَغْفِرَتِكَ خَرَجْتُ إِلَيْكَ أَسْتَجِيرُ بِكَ فِي خُرُوجِي مِنَ النَّارِ وَبِعِزِّ جَلَالِكَ تَجَاوَزْتُ يَا كَرِيمُ وَبِاسْمِكَ الَّذِي تَسَمَّيْتَ بِهِ وَجَعَلْتَهُ فِي كُلِّ عَظْمَتِكَ وَمَعَ كُلِّ قُدْرَتِكَ وَفِي كُلِّ سُلْطَانِكَ وَصَيَّرْتَهُ فِي قَبْضَتِكَ وَنُورَتِهِ بِكِتَابِكَ وَالْبَسْتَهُ وَقَاراً مِنْكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ أَطْلُبُ إِلَيْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَمْحُوَ عَنِّي مَا أَتَيْتُكَ بِهِ وَأَنْزِعْ بَدَنِي عَنْ مِثْلِهِ فَإِنِّي بِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَعْتَصِمُ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

به وسیله‌ی آن به حاجت و خواسته‌ام برسم ندارم، پس از تو به حق آن نامت که در عالم غیب قرار دادی و در نزد خودت مستقر کردی و از تو به سویی دیگری خارج نشد، از تو به حق این نام و به حق خودت و به آن نام که بزرگ‌ترین و شریف‌ترین نام‌های توست، و من جز آن چیزی ندارم و کسی به من بهتر از تو توجه نمی‌کند، صدایت می‌کنم ای وجود ازلی، ای به وجود آورنده، ای کسی که خود را به من شناساندی، ای کسی که مرا به فرمان‌برداری خود امر کردی، ای کسی که مرا از نافرمانی خود بازداشتی، ای آن که صدایت زنند، ای آن که از او خواهند، ای آن که هرچه خواهیم نزد اوست، به دستورات و سفارشات که دادی بی‌توجهی کردم و تو را فرمان نبردم، که اگر تو را فرمان برده بودم مرا از هر چه می‌خواستم بی‌نیاز می‌کردی، ولی من با وجود نافرمانی‌ام به تو امید بسته‌ام، بین من و امیدم فاصله میانداز. ای آن که به من رحم می‌کنی، از بدی‌هایی که از هر چهار طرف مرا احاطه کرده در پناه خود گیر. خدایا! سوگندت می‌دهم به آقایم محمد ﷺ و به ولیم علی ﷺ و به امامان هدایت‌گر ﷺ، که درود و مهربانی و رحمت و رزق گسترده‌ات را به ما عطا کنی، قرض ما را ادا و همه‌ی نیازهای ما را برطرف کن؛ ای خدا؛ ای خدا؛ ای خدا؛ تو بر همه چیز توانایی. سپس حضرت فرمود: هر کس این نماز و دعا را بخواند، قبل از اینکه رویش را از قبله برگرداند، هیچ گناهی بین خدای متعال و او باقی نمی‌ماند مگر آنکه آمرزیده شده باشد.

۳-۲-۱۲-۴-۵- دعای ام داود

﴿۶۳۷۸﴾ ام داود گفت: به امام صادق ﷺ عرض کردم: «ای آقای من؛ آیا این دعا در غیر از ماه رجب نیز خوانده می‌شود؟» فرمود: «بله، روز عرفه و اگر روز جمعه هم باشد دعاکننده از آن فارغ نمی‌شود مگر آنکه خدا او را بیامرزد و در هر ماهی اگر بخواند این اعمال را انجام دهد، باید سیزدهم، چهاردهم و پانزدهم آن را روزه بگیرد و در پایان، آن گونه که گفتیم دعا کند».

۴-۳-۲-۱۲-۴-۵- دعای «یا واسعاً بخسن عائدته»

﴿۶۳۷۹﴾ ای محمد؛ به هر کس از امت که مرتکب گناه کبیره می‌شود و بعد از آن می‌خواهد آن گناه از نامه‌ی اعمالش محو شود، بگو: بدنش را پاک کند و لباس پاکیزه‌ای بپوشد، به صحرا برود و در محل خلوتی رو به من کند (رو به قبله بنشیند) به طوری که هیچ کس او را نبیند، بعد دست‌هایش را به سویی من بلند کند - چون در آن هنگام هیچ کس میان من و او حایل نیست - و چنین بگوید: «ای خداوندی که بازگشت زیباییات همه را در بر گرفته؛ ای آن که با رحمت فراوانش همه‌ی ما را می‌پوشاند؛ ای کسی که به واسطه‌ی شدت سلطه‌اش از او می‌ترسند و ای رحم‌کننده در هر مکان؛ گرفتاری که زیان‌دیده است، به سویی تو آمده و از تو فریادری می‌طلبد و هراسان به سویی تو آمده است. و می‌گوید: من عمل ناشایست مرتکب شده و به خود ضرر رسانده‌ام و به واسطه‌ی آمرزشی که در تو سراغ دارم به سویی تو آمده‌ام، برای رهایی از آتش جهنم به تو پناه آورده‌ام. و به عزت شکوهمند تو می‌گذرم، ای بزرگوار؛ از من بگذر و تو را به آن نامت سوگند

﴿الأعمال و الصفات العبادي﴾

وَبِاسْمِكَ الَّذِي فِيهِ تَفْصِيلُ الْأُمُورِ كُلِّهَا مُؤْمِنٌ هَذَا اعْتِرَافِي لَكَ فَلَا تَخْذَلْنِي وَهَبْ لِي عَافِيَةً وَ
 أَنْجِنِي مِنَ الذَّنْبِ الْعَظِيمِ هَلَكْتُ فَتَلَّافَنِي بِحَقِّ حُقُوقِكَ كُلِّهَا يَا كَرِيمُ فَإِنَّهُ إِنْ لَمْ يُرَدْ بِمَا أَمَرْتُكَ
 بِهِ غَيْرِي خَلَصْتُهُ مِنْ كِبِيرَتِهِ تِلْكَ حَتَّى أَغْفِرَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٠٦
 ٥-٣-٢-١٢-٤-٥-٤ دُعَاءُ طَلَبِ الْوَلَدِ وَالْمَالِ

﴿٦٣٨٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكْثَرَ مَالُهُ وَوَلَدُهُ وَيُوسَعَ رِزْقُهُ عَلَيْهِ فَلْيَتَّخِذْ فَصًّا مِنْ عَقِيْقٍ
 وَلْيَنْقُشْ عَلَيْهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنَّا أَقْلَ مِنْكَ مَالًا وَكَدًّا وَيَقْرَأَ وَاسْتَغْفِرُوا
 رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٣٠٨

﴿٦٣٨١﴾ الحسن عليه السلام: أَتَاهُ آخَرُ فَقَالَ لَهُ ادْعُ اللَّهَ أَنْ يَرْزُقَنِي ابْنًا فَقَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ؛

وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٦٣٨٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا أَرَدْتَ الْوَلَدَ فَتَوَضَّأْ وَضُوءَ سَابِغًا وَصَلِّ رُكْعَتَيْنِ وَحَسِّنْهُمَا وَ
 اسْجُدْ بَعْدَهُمَا سَجْدَةً وَقُلْ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِحْدَى وَ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٢٦
 ﴿٦٣٨٣﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام وَ أَنَا عَنْهُ فَقَالَ
 إِنِّي كَثِيرُ الْمَالِ وَلَيْسَ يُوَلَّدُ لِي وَكَدَّ فَهَلْ مِنْ حِيلَةٍ قَالَ اسْتَغْفِرْ رَبَّكَ سَنَةً فِي آخِرِ اللَّيْلِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنْ
 ضَيِّعْتَ ذَلِكَ بِاللَّيْلِ فَاقْضِهِ بِالنَّهَارِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٨
 ﴿٦٣٨٤﴾ الباقر عليه السلام: شَكََا الْأَبْرَشُ الْكَلْبِيَّ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام أَنَّهُ لَا يُوَلَّدُ لَهُ فَقَالَ لَهُ عَلَّمْنِي شَيْئًا
 قَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ أَوْ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ
 غَفَّارًا إِلَى قَوْلِهِ وَ يُمَدِّدُكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ؛ الكافي، ج ٦، ص ٨

﴿٦٣٨٥﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبِي حَسَنَةَ الْجَمَّالِ قَالَ: شَكُوْتُ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ عليه السلام قِلَّةَ
 الْوَلَدِ فَقَالَ لِي اسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَ كُلِّ الْبَيْضِ بِالْبَصْلِ؛ الكافي، ج ٦، ص ٣٢٤

﴿٦٣٨٦﴾ الصادق عليه السلام: قَالَ رَجُلٌ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام لَا يُوَلَّدُ لِي فَقَالَ اسْتَغْفِرْ رَبَّكَ فِي السَّحَرِ
 مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنْ نَسِيْتَهُ فَاقْضِهِ؛ الكافي، ج ٦، ص ٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

می‌دهم که خود را با آن نامیده‌ای و آن را در همه‌ی عظمت و با همه‌ی قدرتت و در همه‌ی سلطنتت قرار داده‌ای و آن را در دست خود داری، و به‌وسیله‌ی قرآنت منور کرده‌ای و لباس وقار و آرامش بر آن پوشانده‌ای؛ ای خدای بزرگ؛ از تو درخواست می‌کنم که بر محمد و خاندانش درود فرستی و آن را از نامه‌ی اعمالم محو کنی و بدن مرا از وبال آن گناه خالی کنی. چون من به تو - ای خدایی که غیر از تو خدایی نیست - پناه آورده و به نام تو که شرح و تفصیل همه‌ی امور در آن است، این اعتراف من است. پس مرا رسوا مکن و به من عافیت عطا فرما و مرا از این گناه بزرگی که هلاکم کرده نجات بده و مرا به خاطر همه‌ی حقوقی که داری عفو کن. ای بزرگوار. اگر این شخص در آن چیزی که من به تو امر کردم خالصانه عمل کند و نیتی جز رضایت من نداشته باشد از عواقب گناه کبیره‌اش نجاتش می‌دهم تا اینکه آمرزیده شود.

۵-۳-۲-۱۲-۴-۵- دعای درخواست فرزند و مال

﴿۶۳۸۰﴾ هر کس می‌خواهد مال و فرزندان بسیار و روزی‌اش فراخ شود باید روی نگینی از عقیق بنویسد: «مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِن تَرَنِ أَنَا أَقَلُّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا» و این آیه را خواند: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است».

﴿۶۳۸۱﴾ مرد دیگری آمد و به آن حضرت عرض کرد: «دعا کن که خداوند به من پسری بدهد». فرمود: «از خدا طلب آمرزش کن».

﴿۶۳۸۲﴾ اگر از خدا فرزند می‌خواهی، وضوی کاملی بگیر و دو رکعت نماز خوب بخوان و بعد از آن به سجده برو و هفتاد و یک مرتبه بگو: «استغفر الله».

﴿۶۳۸۳﴾ محمد بن یوسف از پدرش نقل می‌کند که گوید: مردی از امام باقر علیه السلام سؤال کرد درحالی که من نیز نزد آن حضرت بودم: «فدایت شوم من مال بسیاری دارم ولی فرزندی ندارم، پس آیا راه چاره‌ای برای من هست؟» حضرت فرمود: «بله، یکسال هر شب - در پایان شب - از پروردگارت صد مرتبه طلب آمرزش کن. و اگر شبی موفق نشدی فردا قضای آن را به‌جا بیاور؛ چراکه خداوند فرموده است: از پروردگارتان آمرزش بخواهید».

﴿۶۳۸۴﴾ آبرش کلبی از نداشتن فرزند نزد حضرت صادق علیه السلام شکایت کرد. و به آن حضرت گفت: «چیزی به من بیاموز [که با انجام آن صاحب اولاد شوم]». حضرت فرمود: «هر روز یا هر شب صد مرتبه از خدای تعالی طلب آمرزش کن». خداوند می‌فرماید: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، او بسیار آمرزنده است... مال و فرزندانان افزون می‌شود».

﴿۶۳۸۵﴾ عمر بن ابی‌حسنه گوید: به امام کاظم علیه السلام از کمی فرزند گله کردم، فرمود: «از خداوند طلب آمرزش کن، ضمناً تخم مرغ را با پیاز بخور».

﴿۶۳۸۶﴾ مردی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: «من فرزندی ندارم؛ حضرت فرمود: «در سحرگاهان صد مرتبه به درگاه خداوند استغفار کن و اگر فراموش کردی قضای آن را به‌جا آور».

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٦٣٨٧﴾ السَّجَادُ ﷺ: قُلْ فِي طَلَبِ الْوَلَدِ رَبٌّ لَا تَذَرُنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا يَرْتَبِي فِي حَيَاتِي وَيَسْتَغْفِرْ لِي بَعْدَ مَوْتِي وَاجْعَلْهُ لِي خَلْقًا سَوِيًّا وَلَا تَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ نَصِيبًا اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ سَبْعِينَ مَرَّةً فَإِنَّهُ مَنْ أَكْثَرَ مِنْ هَذَا الْقَوْلِ رَزَقَهُ اللَّهُ تَعَالَى مَا تَمَنَّى مِنْ مَالٍ وَوَلَدٍ وَمِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَإِنَّهُ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص ٤٧٤

﴿٦٣٨٨﴾ الصَّادِقُ ﷺ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكْثَرَ مَالُهُ وَوَلَدُهُ وَيُوسِعَ رِزْقَهُ عَلَيْهِ فَلْيَتَّخِذْ قَصًّا مِنْ عَقِيقٍ وَلْيَنْقُشْ عَلَيْهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنَّا أَقْلَ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا وَيَقْرَأُ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٣٠٨

١٣-٥-٤- الذَّكْرُ

﴿٦٣٨٩﴾ إِنْ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ... وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٣٥)

﴿٦٣٩٠﴾ الرُّسُولُ ﷺ: أَنَّ الْمَلَائِكَةَ يَمْرُونَ عَلَى حَلْقِ الذَّكْرِ فَيَقُومُونَ عَلَى رُءُوسِهِمْ وَيَبْكُونَ لِبُكَائِهِمْ وَيُؤْمِنُونَ عَلَى دُعَائِهِمْ إِلَى أَنْ قَالَ فَيَقُولُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَهُمْ وَأَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ وَآمَنْتُهُمْ مِمَّا يَخَافُونَ فَيَقُولُونَ رَبَّنَا إِنْ فُلَانًا كَانَ فِيهِمْ وَإِنَّهُ لَمْ يَذْكُرْ فَيَقُولُ قَدْ غَفَرْتُ لَهُ بِمَجَالَسَتِهِ لَهُمْ فَإِنَّ الذَّاكِرِينَ مَنْ لَا يَشْقَى بِهِمْ جَلِيسُهُمْ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢٣١

﴿٦٣٩١﴾ الصَّادِقُ ﷺ: أَنَّ الْمَوَاضِعَ الَّتِي يُذْكَرُ اللَّهُ فِيهَا وَعَلَيْهَا تَشْهَدُ بِذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِلَى أَنْ يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٣٠١

﴿٦٣٩٢﴾ الرُّسُولُ ﷺ: أَيُّمَا امْرِئٍ مُسْلِمٍ جَلَسَ فِي مَضَلَّاهُ الَّذِي صَلَّى فِيهِ الْفَجْرَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَحَاجِّ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَغُفِرَ لَهُ فَإِنْ جَلَسَ فِيهِ حَتَّى تَكُونَ سَاعَةٌ تَحِلُّ فِيهَا الصَّلَاةُ فَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ أَوْ أَرْبَعًا غُفِرَ لَهُ مَا سَلَفَ وَكَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَحَاجِّ بَيْتِ اللَّهِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٢، ص ١٣٨

﴿٦٣٩٣﴾ الرُّسُولُ ﷺ: لَذِكْرُ اللَّهِ بِالْعُدْوِ وَالْأَصَالِ خَيْرٌ مِنْ حَطْمِ السُّيُوفِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَعْنِي لِمَنْ ذَكَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِالْعُدْوِ وَيَذْكُرُ مَا كَانَ مِنْهُ فِي لَيْلِهِ مِنْ سُوءِ عَمَلِهِ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ وَتَابَ إِلَيْهِ فَإِذَا انْتَشَرَ فِي ابْتِغَاءِ مَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ انْتَشَرَ وَكَانَ حُطَّتْ عَنْهُ سَيِّئَاتُهُ وَغُفِرَتْ لَهُ

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۳۸۷﴾ برای درخواست فرزند از خداوند این دعا را هفتاد بار بخوان: «رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ وَ اجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا يَرْثُنِي فِي حَيَاتِي وَ يَسْتَغْفِرُ لِي بَعْدَ مَوْتِي وَ اجْعَلْهُ لِي خَلْقًا سَوِيًّا وَ لَا تَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ نَصيبًا اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»؛ زیرا هرکس آن را بسیار بخواند؛ هرچه از مال و فرزند و خیر دنیا و آخرت از خداوند درخواست کند، خدای تعالی نصیب وی می‌گرداند، چون خود در قرآن می‌فرماید: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید؛ چراکه او بسیار آمرزنده است و باران پی‌درپی برای شما می‌فرستد، و با مال و فرزند کمکتان می‌کند و به شما بوستان‌ها و آب‌های جاری عطا می‌فرماید».

﴿۶۳۸۸﴾ هرکس می‌خواهد مال و فرزندانش بسیار و روزی‌اش فراخ شود باید روی نگینی از عقیق بنویسد: «مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَ وَلَدًا» و این آیه را خواند: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است».

۱۳-۴-۵- ذکر

﴿۶۳۸۹﴾ به یقین، مردان مسلمان و زنان مسلمان... و مردانی که بسیار به یاد خدا هستند و زنانی که بسیار یاد خدا می‌کنند، خداوند برای همه‌ی آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است.

﴿۶۳۹۰﴾ فرشته‌ها از حلقه‌های ذکر عبور می‌کنند، بالای سرشان می‌ایستند و به گریه‌ی ایشان می‌نگرند؛ به دعایشان آمین می‌گویند ... خدای سبحان فرمود: شما را گواه گیرم که آنان را آمرزیدم و از آنچه می‌ترسند امان دادم، گویند: پروردگارا؛ در میان آن‌ها کسی است که او تو را یاد نکرد، خدای تعالی فرماید: به سبب همنشینی آنان او را هم آمرزیدم زیرا اهل ذکر کسانی هستند که همنشین آن‌ها بدبخت نمی‌شود.

﴿۶۳۹۱﴾ محل‌هایی که در آن ذکر و یاد خدا شود، در روز قیامت نزد خدای تعالی گواهی می‌دهند و برایشان طلب آمرزش می‌کنند تا آن‌ها را به بهشت وارد کنند.

﴿۶۳۹۲﴾ هر مسلمانی که پس از نماز صبح تا طلوع آفتاب روی سجاده بنشیند و ذکر خدا گوید، ثواب حج برایش نوشته می‌شود، و گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود، و اگر تا ساعتی که نمازی در آن وارد است بنشیند و دو یا چهار رکعت نماز بگذارد، گناهان گذشته‌اش بخشیده می‌شود.

﴿۶۳۹۳﴾ یاد خداوند در صبح و شام بهتر از خردکردن شمشیرها در راه خدای عزّ و جل است؛ یعنی هرکس که خدا را بامدادان یاد کند، و اعمال ناپسند شبش را به خاطر آورد و از خدا آمرزش خواسته و به‌سوی او بازگردد، هنگامی که با این اندیشه در جستجوی آنچه که خدا روزی‌اش ساخته، راه بیافتد، بدی‌هایش از او زدوده و گناهانش آمرزیده می‌شود؛ و چون در آخر روز خدا را

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

ذُنُوبُهُ وَإِذَا ذَكَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِالْأَصَالِ وَهِيَ الْعَشِيَّاتُ رَاجَعَ نَفْسَهُ فِيمَا كَانَ مِنْهُ يَوْمَهُ ذَلِكَ مِنْ سَرَفٍ عَلَى نَفْسِهِ وَإِضَاعَةً لِأَمْرِ رَبِّهِ وَإِذَا ذَكَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى وَأَنَابَ رَاحَ إِلَى أَهْلِهِ وَقَدْ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ يَوْمِهِ وَإِنَّمَا تُحْمَدُ الشَّهَادَةُ أَيضاً إِذَا كَانَ مِنْ تَائِبٍ إِلَى اللَّهِ مُسْتَغْفِرٍ مِنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٩٨

﴿٦٣٩٤﴾ الرسول ﷺ: مَا جَلَسَ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا نَادَاهُمْ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ قُومُوا فَقَدْ بُدِّلَتْ سَيِّئَاتُكُمْ حَسَنَاتٍ وَغُفِرَتْ لَكُمْ جَمِيعاً؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٥٣

﴿٦٣٩٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ بِالْعُدْوِ وَتَذَكَّرَ مَا كَانَ مِنْهُ فِي لَيْلِهِ مِنْ سُوءٍ عَمِلَهُ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ وَتَابَ إِلَيْهِ انْتَشَرَ وَقَدْ حُطَّتْ سَيِّئَاتُهُ وَغُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَمَنْ ذَكَرَ اللَّهَ بِالْأَصَالِ وَهِيَ الْعَشِيَّاتُ وَرَاجَعَ نَفْسَهُ فِيمَا كَانَ مِنْهُ يَوْمَهُ ذَلِكَ مِنْ سَرَفِهِ عَلَى نَفْسِهِ وَإِضَاعَتِهِ لِأَمْرِ رَبِّهِ فَذَكَرَ اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى وَأَنَابَ رَاحَ إِلَى أَهْلِهِ وَقَدْ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٩٧

﴿٦٣٩٦﴾ الباقر ﷺ: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِي الْأَسْوَاقِ غَفَرَ لَهُ بِعَدَدِ أَهْلِهَا؛ من لا يحضره الفقيه،

ج ٣، ص ٢٠٠

﴿٦٣٩٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ فِي السُّوقِ مُخْلِصاً عِنْدَ غَفْلَةِ النَّاسِ وَشُغْلِهِمْ بِمَا فِيهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْفِرَةً لَمْ تَخْطُرْ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ؛ وسائل الشيعة، ج ٧،

ص ١٦٦

٣-١٣-٤-٥-دوام الذكر

﴿٦٣٩٨﴾ الصادق ﷺ: عِلَاجُ ذَلِكَ الْفِرَارِ مِنَ النَّاسِ وَرَفْضُ الدُّنْيَا وَطَلَاقُ الرَّاحَةِ وَالْإِنْقِطَاعُ عَنِ الْعَادَاتِ وَقَطْعُ غُرُوقِ مَنَابِتِ الشَّهَوَاتِ بِدَوَامِ الذِّكْرِ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَلِزُومِ الطَّاعَةِ لَهُ وَاحْتِمَالِ جَفَاءِ الْخَلْقِ وَمُلَازِمَةِ الْقَرِينِ وَشِمَاتَةِ الْعُدُوِّ مِنَ الْأَهْلِ وَالْقَرَابَةِ فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ فَقَدْ فَتَحْتَ عَلَيْكَ بَابَ عَطْفِ اللَّهِ وَحُسْنِ نَظَرِهِ إِلَيْكَ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٠،

ص ٣٩٥

٤-١٣-٥-٤-أذكار الخاص

١-١٣-٥-٤-قَوْلُ «بِسْمِ اللَّهِ»

﴿٦٣٩٩﴾ الصادق ﷺ: إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُطْعِمَ فَأَهْوَى بِيَدِهِ وَقَالَ بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ تَصِيرَ اللَّقْمَةُ إِلَى فِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٥٩، ص ٢٧٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

یاد و به خود مراجعه می‌کند، کارهایی را که در آن روز انجام داده مثل زیاده‌روی در حقّ خود و یا پایمال کردن امر پروردگارش، همه را در نظر آورد؛ چون به یاد خدا افتد و از خدای تعالی آمرزش بخواهد و ابراز پشیمانی کند، درحالی نزد خانواده برمی‌گردد که گناهان روزش آمرزیده شده است، و جز این نیست که شهادت به وحدانیت خدا از کسی پسندیده است که به‌سوی خدا بازگشته و از نافرمانی خدای عزّ و جلّ آمرزش بخواهد.

﴿۶۳۹۴﴾ هیچ گروهی به یاد خدا نمی‌نشینند؛ مگر اینکه منادی از آسمان به آن‌ها ندا می‌دهد: «به‌پاخیزید که بدی‌های شما به خوبی مبدّل شد و همه‌ی گناهان شما آمرزیده شد».

﴿۶۳۹۵﴾ هرکس خدا را در صبحگاهان به‌یاد آورد و آنچه را از اعمال بد در شب از او سرزده است یاد کند و بر آن‌ها استغفار و توبه کند، به سراغ کارش رود درحالی که خداوند بدی‌های او را فرومی‌ریزد و گناهانش را می‌آمرزد، هر که خدا را در شامگاهان به یاد آورد و به نفس خود مراجعه کرده و به آنچه در روز از اسراف بر خویشتن و تباه کردن امر خداوند متعال مرتکب شده باشد، یادآور شود و برای آن‌ها از خدا استغفار کند و به‌سوی او بازگردد، درحالی به‌سوی خانه و خانواده برمی‌گردد که گناهان او آمرزیده شده است.

﴿۶۳۹۶﴾ هرکس خداوند را در بازار یاد کند، خداوند به عدد اهل بازار، گناهان او را می‌آمرزد. ﴿۶۳۹۷﴾ هرکس در بازار به هنگام غفلت مردم و سرگرم‌بودنشان به دادوستد، با اخلاص خدا را یاد کند، خداوند برای او هزار حسنه می‌نویسد و روز قیامت آمرزشی بهره‌ی او می‌سازد که بر دل هیچ آدمیزادی خطور نکرده باشد.

۳-۱۳-۴- تداوم ذکر

﴿۶۳۹۸﴾ علاج همه‌ی دردها آن است که انسان جامعه‌ی فاسد را ترک کند و از گرایش به دنیا دست بازدارد، و خود را از عادات ناپستد، خلاص سازد و شهوت‌ها و هوس‌ها را از خود دور کند و به ذکر خدا مشغول شود و طاعت خدا را گردن نهد. مشقّت‌ها و از آزار و ناراحتی‌هایی که از طرف مردم می‌آید ناراحت نشود، و باید خود را به خداوند نزدیک نماید و از شماتت دشمنان و دوستان و خویشاوندان نه‌راسد و در راه خدا ثابت‌قدم بماند. هرگاه این کارها را بکنی درهای محبّت خداوند به روی شما گشوده خواهد شد و خداوند به شما نظر لطف خواهد داشت و شما را مورد رحمت و آمرزش خود قرار خواهد داد.

۴-۱۳-۴- ذکرهای خاص

۱-۱۳-۴- گفتن «بسم الله»

﴿۶۳۹۹﴾ چون کسی بخواهد غذا بخورد و دست خود را سمت آن ببرد و بگوید: «بسم الله و الحمد لله ربّ العالمین»؛ خداوند پیش از رسیدن لقمه به دهانش او را می‌آمرزد.

﴿الأعمال والصفات العبادي﴾

﴿٤٤٠﴾ الصادق عليه السلام: إنَّ الرَّجُلَ الْمُسْلِمَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَطْعِمَ طَعَاماً فَأَهْوَى بِيَدِهِ فَقَالَ بِسْمِ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ قَبْلَ أَنْ تَصِلَ اللَّقْمَةُ إِلَيْهِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٩٣

﴿٤٤١﴾ اميرالمؤمنين عليه السلام: تَنَوَّقَ رَجُلٌ فِي بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَغْفِرَ لَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٧١

﴿٤٤٢﴾ لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَرْفَعُ لُقْمَةً إِلَى فِيهِ فَيَقُولُ قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَهَا فَاهُ بِسْمِ اللَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ إِلَّا لَمْ تُجَاوِزْ تَرَاقِيَهُ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَإِنْ كَانَتْ ذُنُوبُهُ قَدْ مَلَأَتْ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا شَرِبَ فَمِثْلُ ذَلِكَ إِذَا قَالَ ذَلِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٢٧٤

﴿٤٤٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ بِسَمَلٍ وَ حَوْقَلٍ كُلَّ يَوْمٍ عَشْرًا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَ دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ سَبْعِينَ بَابًا مِنَ الْبَلَاءِ مِنْهَا الْجُنُونُ وَ الْجَذَامُ وَ الْبَرَصُ وَ الْفَالَجُ وَ كَانَ أَعْظَمَ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ سَبْعِينَ حَجَّةً وَ عُمْرَةً مُتَقَبَّلَاتٍ بَعْدَ حَجَّةِ الْإِسْلَامِ وَ كُلَّ اللَّهِ بِهِ سَبْعِينَ آلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى اللَّيْلِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٧٨

﴿٤٤٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ كَتَبَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَجَوَّدَهُ تَعْظِيماً لِلَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٧١

٢-٤-١٣-٤-٥-٤-٥ مَا شَاءَ اللَّهُ

﴿٤٤٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَتَبَ عَلَى خَاتَمِهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهُ أَمِنْ مِنْ الْفَقْرِ الْمُدْقِعِ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ١٠٢

٣-٤-١٣-٤-٥-٤-٥ التَّسْبِيحُ

﴿٤٤٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ فِي دُبُرِ الْفَرِيضَةِ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عَ عَلَيْهَا السَّلَامُ الْمِائَةَ مَرَّةً وَ اتَّبَعَهَا بِمَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٣، ص ٣٤٢

﴿٤٤٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ سَبَّحَ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عَ عَلَيْهَا السَّلَامُ قَبْلَ أَنْ يَتَنَبَّأَ رَجُلِيهِ مِنْ صَلَاةِ الْفَرِيضَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِيَبْدَأَ بِالتَّكْبِيرِ؛ الكافي، ج ٣، ص ٣٤٢

﴿٤٤٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ سَبَّحَ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عَ عَلَيْهَا السَّلَامُ قَبْلَ أَنْ يَتَنَبَّأَ رَجُلِيهِ مِنْ صَلَاةِ الْفَرِيضَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِيَبْدَأَ بِالتَّكْبِيرِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٢، ص ١٠٥

٤-٤-١٣-٤-٥-٤-٥ اسْتِرْجَاعُ

﴿٤٤٩﴾ الباقر عليه السلام: إِذَا أَصَابَ الْعَبْدَ مُصِيبَةٌ فَصَبَرَ وَ اسْتَرْجَعَ عِنْدَ الصَّدَمَةِ الْأُولَى غَفَرَ اللَّهُ لَهُ

بِهَا مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤٠٨

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به احکام و عبادات﴾

﴿۶۴۰﴾ چون شخص مسلمانی قصد خوردن غذا داشته باشد و دست به جانب آن ببرد و بگوید: «بسم الله و الحمد لله رب العالمين» خداوند پیش از رسیدن لقمه به دهانش او را می‌آمرزد. ﴿۶۴۰۱﴾ مردی در «بسم الله الرحمن الرحيم» دقیق شد؛ به همین خاطر آمرزیده شد.

﴿۶۴۰۲﴾ بنده‌ی مسلمانی نیست که لقمه را بردارد و قبل از آنکه آن را در دهان بگذارد بگوید: «بسم الله، الحمد لله رب العالمين»؛ هنوز لقمه از گلویش پایین نرفته خداوند گناهانش را می‌آمرزد؛ هرچند کثرت گناهانش میان آسمان و زمین را پر کرده باشد؛ و درباره‌ی نوشیدن آب نیز چنین است.

﴿۶۴۰۳﴾ هرکس هر روز ده مرتبه «بسم الله الرحمن الرحيم» و «لا حول و لا قوة الا بالله» بگوید، از گناهانش مانند روزی که مادرش او را به دنیا آورده است، خارج می‌شود و خداوند هفتاد بلا را از او دور می‌کند که بعضی از آن بلاها عبارتند از: جنون، جذام، پیسی و فلج. این کار نزد خدا برایش از هفتاد حج و عمره‌ی مقبول برتر می‌باشد و خداوند هفتاد هزار فرشته را برایش می‌گمارد که تا شب برایش آموزش بخواهند.

﴿۶۴۰۴﴾ هرکس بسم الله الرحمن الرحيم را به خاطر بزرگداشت پروردگار به زیبایی بنویسد خداوند او را می‌آمرزد.

۲-۴-۱۳-۵-۴- گفتن «مَا شَاءَ اللَّهُ»

﴿۶۴۰۵﴾ هرکس «مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» را بر انگشترش بنویسد، از تهیدستی در امان می‌ماند.

۳-۴-۱۳-۴-۵- گفتن «سُبْحَانَ اللَّهِ»

﴿۶۴۰۶﴾ هرکس پس از به‌جای‌آوردن نماز واجب خود تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام را بگوید و در انتهای آن یک مرتبه لا اله الا الله بگوید، مشمول آموزش خداوند است. ﴿۶۴۰۷﴾ هرکس بعد از نماز فریضه، پیش از آنکه پاها را از حالت خود تغییر دهد، تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگوید، خداوند او را می‌آمرزد. و تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام با الله اکبر شروع می‌شود.

﴿۶۴۰۸﴾ هرکس بعد از نماز فریضه، پیش از آنکه پاها را از حالت خود تغییر دهد، تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگوید، آمرزیده می‌شود. و تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام با الله اکبر شروع می‌شود.

۴-۴-۱۳-۵-۴- گفتن «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ»

﴿۶۴۰۹﴾ هرگاه به بنده‌ای مصیبتی وارد شود و او صبر کند و در ابتدای مصیبت بگوید: «انا لله و انا اليه راجعون». خداوند به خاطر این کار گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد.

﴿صفاتُ العبدِ في جنبِ الناسِ﴾

﴿٤١٠﴾ الباقِرُ ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ يُصَابُ بِمُصِيبَةٍ فَيَسْتَرْجِعُ عِنْدَ ذِكْرِهُ الْمُصِيبَةَ وَيَصْبِرُ حِينَ تَفْجَأُهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَكَلَّمَا ذَكَرَ مُصِيبَتَهُ فَاسْتَرْجَعَ عِنْدَ ذِكْرِ الْمُصِيبَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ اِكْتَسَبَ فِيمَا بَيْنَهُمَا؛ الكافي، ج ٣، ص ٢٢٤

﴿٤١١﴾ الباقِرُ ﷺ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُصَابُ بِمُصِيبَةٍ فِي الدُّنْيَا فَيَسْتَرْجِعُ عِنْدَ مُصِيبَتِهِ وَيَضُرُّ حِينَ تَفْجَأُ الْمُصِيبَةُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ إِلَّا الْكَبَائِرَ الَّتِي أَوْجَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهَا النَّارَ وَكُلَّمَا ذَكَرَ مُصِيبَتَهُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ مِنْ عُمْرِهِ فَاسْتَرْجَعَ عِنْدَهَا وَحَمِدَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عِنْدَهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ اكْتَسَبَهُ فِيمَا بَيْنَ الْأَسْتَرْجَاعِ الْأَوَّلِ إِلَى الْأَسْتَرْجَاعِ الْآخِرِ إِلَّا الْكَبَائِرَ مِنَ الذُّنُوبِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٧٥

﴿٤١٢﴾ الباقِرُ الرَّحْمٰنُ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَصَابُ بِمُصِيبَةٍ فِي الدُّنْيَا فَيَسْتَرْجِعُ عِنْدَ مُصِيبَتِهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٩، ص ١٣٢

٥-٢-١٣-٤- الحِطَّةُ

﴿٤١٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا اَدْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَاَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَاَدْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ (البقرة: ٥٨)

﴿٤١٤﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَاَدْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ (الأعراف: ١٦١)

٤-٦- صفاتُ العبدِ في جنبِ النَّاسِ

١-٤-٦- في جَنْبِ الْجَمِيعِ

١-١-٤-٦-التَّعْلِيمُ وَالتَّبْلِيغُ وَالْهُدَايَةُ

﴿٦٤١٥﴾ الصَّادِقُ عليه السلام: إِنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ فَيَكْتُبُ اللَّهُ بِهَا إِيْمَانًا فِي قَلْبِ آخَرٍ فَيَغْفِرُ
اللَّهُ لَهُمَا جَمِيعًا؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٢٧٠

﴿٤١٦﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): مُعَلِّمُ الْخَيْرِ تَسْتَغْفِرُ لَهُ دَوَابُّ الْأَرْضِ وَحَيْثَانُ الْبَحْرِ وَكُلُّ صَغِيرَةٍ وَكَبِيرَةٍ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَ سَمَائِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ١٧

﴿٤١٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ مَعْلَمَ الْخَيْرِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ دَوَابُّ الْأَرْضِ وَحَيَاتَانِ الْبَحْرِ وَكُلُّ ذِي رُوحٍ فِي السَّمَاءِ وَفِي الْأَرْضِ وَجَمِيعُ أَهْلِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ١٧

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به همنوعان﴾

﴿۶۴۱۰﴾ هر بنده‌ای که گرفتار مصیبت شود و هرگاه مصیبت به یادش آمد، بگوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و هنگامی که برایش حادثه ناگوار پدید آمد، صبر کند، خداوند تمامی گناهان گذشته‌اش را می‌بخشد، و هر وقت به یاد مصیبتی افتاد و لفظ «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» را به زبان آورد، خداوند گناهانی را که بین دو استرجاع مرتکب شده، می‌بخشد.

﴿۶۴۱۱﴾ مؤمنی که در دنیا به مصیبتی دچار شود و به هنگام گرفتاری و مصیبت گوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و نیز در وقتی که به ناگاه گرفتاری به او روی کرده و صبر پیشه کند و بی‌تابی نشان ندهد، خداوند همه‌ی گناهان گذشته‌ی او را جز گناهان کبیره‌ای که خداوند کیفرشان را دوزخ قرار داده‌است می‌آمرزد. و هرگاه در آینده مصیبت خود را به یاد آورد و در هنگام یاد آوردن آن مصیبت بگوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و در آن وقت حمد و ستایش خداوند عزّ و جل را گوید، خداوند هر گناهی که در فاصله‌ی میان استرجاع پیشین تا استرجاع بعدی مرتکب شده جز گناهان کبیره‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۶۴۱۲﴾ مؤمنی که در دنیا به مصیبتی گرفتار آید و هنگام پیش آمدن مصیبت، «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» بگوید، خداوند گناهان پیشین او را می‌آمرزد.

۴-۵-۱۳-۴-۵ درخواست ریزش گناهان و گفتن «حطّه» (بریز)

﴿۶۴۱۳﴾ و (به خاطر بیاورید) زمانی را که گفتیم: «در این شهر (بیت المقدّس) وارد شوید! و از نعمت‌های فراوان آن، هر چه می‌خواهید بخورید! و از در (معبد بیت المقدّس) با خضوع و خشوع وارد شوید! و بگویید: «خداوند! گناهان ما را بریز!» تا خطاهای شما را ببخشیم؛ و به نیکوکاران پاداش بیشتری خواهیم داد.»

﴿۶۴۱۴﴾ و (به خاطر بیاورید) هنگامی را که به آن‌ها گفته شد: «در این شهر [بیت المقدّس] ساکن شوید، و از هر جا (و به هر کیفیت) بخواهید، از آن بخورید (و بهره‌گیرید)! و بگویید: خداوند! گناهان ما را بریز! و از در (بیت المقدّس) با تواضع وارد شوید! که اگر چنین کنید، گناهان شما را می‌بخشم؛ و نیکوکاران را پاداش بیشتر خواهیم داد.»

۴-۶ صفات و رفتار فرد نسبت به همنوعان

۴-۶-۱ نسبت به همه

۴-۶-۱-۱ آموزش و تبلیغ و راهنمایی

﴿۶۴۱۵﴾ مردی سخنی می‌گوید و باعث می‌شود که در قلب دیگری ایمان ثابت شود، در نتیجه خداوند هر دو نفر را باهم می‌آمرزد.

﴿۶۴۱۶﴾ جنندگان زمین، ماهیان دریاها و هر کوچک و بزرگی در زمین و آسمان خداوند، برای آموزگار نیکی، آمرزش می‌جویند.

﴿۶۴۱۷﴾ معلّم نیکو مورد طلب آمرزش هر جنبه‌ای در زمین و تمامی ماهیان دریا و هر صاحب روحی در آسمان و تمامی اهل آسمان و زمین است.

﴿صفاتُ العبدِ في جنبِ الناسِ﴾

﴿٤١٨﴾ الرّسول ﷺ: مُعَلِّمُ الْقُرْآنِ وَ مُتَعَلِّمُهُ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى الْحُوتُ فِي الْبَحْرِ؛

مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۲۳۵

١-١-١-٤- الدلالة على الخير

﴿٤١٩﴾ الرسول ﷺ: الدَّلَالُ عَلَى الْخَيْرِ كِفَايَةُ لِقَدْ كَتَبَ اللَّهُ لِصَاحِبِكَ بِتَقِيَّتِهِ بَعْدَ كُلِّ مَنْ اسْتَعْمَلَ التَّقِيَّةَ مِنْ شِيعَتِنَا وَ مُؤَالِينَا وَ مُحِبِّينَا حَسَنَةً وَ بَعْدَ كُلِّ مَنْ تَرَكَ التَّقِيَّةَ مِنْهُمْ حَسَنَةً أَذَاهَا حَسَنَةٌ لَوْ قُوبِلَ بِهَا ذُنُوبٌ مِائَةَ سَنَةٍ لَعُفِّرَتْ فَلَكَ لِإِرْشَادِكَ إِيَّاهُ مِثْلُ مَا لَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۲۶۸

٢-١-١-٤- تعليم الوضوء والصلاة

﴿٤٢٠﴾ الباقِرُ الرَّحْمَنُ: فَإِذَا عَلِمَ الْوُضُوءَ وَالصَّلَاةَ غَفَرَ اللَّهُ لِرِوَالِدَيْهِ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٢١

﴿٦٢١﴾ الباقِرُ ﷺ: فَإِذَا تَعَلَّمَ الْوُضُوءَ وَ الصَّلَاةَ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛

من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٢٨١

٢-١-٤- التَّشْيِيطُ (مَنْعُهُمْ عَنِ الْمَعْصِيَةِ)

﴿٤٢٢﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ عَابِدٌ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ لَمْ يُقَارَفْ مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا شَيْئًا فَخَرَّ إِبْلِيسُ نَخْرَةً فَاجْتَمَعَ إِلَيْهِ جُنُودُهُ فَقَالَ مَنْ لِي بِقُلَانٍ فَقَالَ بَعْضُهُمْ أَنَا لَهُ فَقَالَ مِنْ أَيْنَ تَأْتِيهِ فَقَالَ مِنْ نَاحِيَةِ النِّسَاءِ قَالَ لَسْتَ لَهُ لَمْ يُجْرِبِ النِّسَاءَ فَقَالَ لَهُ آخَرُ فَأَنَا لَهُ فَقَالَ لَهُ مِنْ أَيْنَ تَأْتِيهِ قَالَ مِنْ نَاحِيَةِ الشَّرَابِ وَ اللَّذَاتِ قَالَ لَسْتَ لَهُ لَيْسَ هَذَا بِهَذَا قَالَ آخَرُ فَأَنَا لَهُ قَالَ مِنْ أَيْنَ تَأْتِيهِ قَالَ مِنْ نَاحِيَةِ الْبِرِّ قَالَ انْطَلِقْ فَأَنْتَ صَاحِبُهُ فَانْطَلَقَ إِلَى مَوْضِعِ الرَّجُلِ فَأَقَامَ حِذَاهُ يُصَلِّي قَالَ وَ كَانَ الرَّجُلُ يَنَامُ وَ الشَّيْطَانُ لَا يَنَامُ وَ يَسْتَرِيحُ وَ الشَّيْطَانُ لَا يَسْتَرِيحُ فَتَحَوَّلَ إِلَيْهِ الرَّجُلُ وَ قَدْ تَقَاصَرَتْ إِلَيْهِ نَفْسُهُ وَ اسْتَصْغَرَ عَمَلَهُ فَقَالَ يَا عَبْدَ اللَّهِ بَأَى شَيْءٍ قَوِيَتْ عَلَى هَذِهِ الصَّلَاةِ فَلَمْ يُجِبْهُ ثُمَّ أَعَادَ عَلَيْهِ فَلَمْ يُجِبْهُ ثُمَّ أَعَادَ عَلَيْهِ فَقَالَ يَا عَبْدَ اللَّهِ إِنِّي أَذْنَبْتُ ذَنْبًا وَ أَنَا تَائِبٌ مِنْهُ فَإِذَا ذَكَرْتُ الذَّنْبَ قَوِيْتُ عَلَى الصَّلَاةِ قَالَ فَآخِزْنِي بِذَنْبِكَ حَتَّى أَعْمَلَهُ وَ أَتُوبَ فَإِذَا فَعَلْتُهُ قَوِيْتُ عَلَى الصَّلَاةِ قَالَ ادْخُلِ الْمَدِينَةَ فَسَلْ عَنْ فُلَانَةِ الْبَغِيَّةِ فَأَعْطَاهَا دِرْهَمَيْنِ وَ نَلَّ مِنْهَا قَالَ وَ مِنْ أَيْنَ لِي دِرْهَمَيْنِ مَا أَدْرَى مَا الدَّرْهَمَيْنِ فَتَنَاولَ الشَّيْطَانُ مِنْ تَحْتِ قَدَمِهِ دِرْهَمَيْنِ فَنَاولَهُ إِيَّاهُمَا فَقَامَ فَدَخَلَ الْمَدِينَةَ بِجَلَابِيهِ يَسْأَلُ عَنْ مُنْزَلِ فُلَانَةِ الْبَغِيَّةِ فَأَرَشَدَهُ النَّاسُ وَ ظَنُّوا أَنَّهُ جَاءَ يَعْظُمُهَا فَأَرَشَدُوهُ فَجَاءَ إِلَيْهَا فَرَمَى إِلَيْهَا

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۴۱۸﴾ همه چیز حتی ماهی دریا برای تعلیم‌دهنده‌ی قرآن و تعلیم‌گیرنده‌ی آن آمرزش می‌خواهند.

۱-۱-۱-۴-۶-۱-۱-۱ راهنمایی به خیر

﴿۶۴۱۹﴾ کسی که به انجام کار خوبی راهنمایی و ارشاد کند، در پاداش انجام آن عمل مانند کسی است که آن عمل خیر را انجام داده است. خداوند برای این رفیق شما که تقیه و توریه کرد، ثواب زیادی مقرر ساخت. به تعداد تمام شیعیان و دوستانی که تقیه کرده و به تعداد آن‌هایی که تقیه نکرده‌اند برای این دوست شما حسنات نوشت، که کمترین آن حسنات اگر در برابر گناه صدساله قرار گیرد، آن گناهان بخشیده می‌شود و برای تو هم به سبب ارشاد و راهنمایی، نظیر همین پاداش و اجر خواهد بود.

۲-۱-۱-۴-۶-۱-۱-۲ آموزش وضو و نماز

﴿۶۴۲۰﴾ پس هرگاه وضو و نماز را یاد بگیرد، خداوند پدر و مادرش را می‌آمرزد.
﴿۶۴۲۱﴾ هنگامی که وضو و نماز را بیاموزد، خداوند عز و جل او و پدر و مادرش را می‌بخشد و از گناهانشان چشم‌پوشی می‌کند.

۲-۱-۲-۴-۶-۱-۱-۲ مانع شدن دیگران از ارتکاب گناه

﴿۶۴۲۲﴾ در میان بنی‌اسرائیل مرد عابدی بود که ابدأً به چیزی از امور دنیوی اعتنا نداشت و ابلیس از این جهت بسیار خشمناک شد و نعره‌ای کشید و همه‌ی سپاهیان خود را جمع‌آوری کرد و گفت: «چه کسی می‌تواند فلان عابد را منحرف کند؟ یکی از شیاطین گفت: «من می‌توانم». ابلیس گفت: «از چه راهی می‌خواهی بر او وارد شوی و او را بفریبی؟» گفت: «از طریق زنان». ابلیس گفت: «نمی‌توانی، چون او تاکنون دربارهی زن تجربه‌ای نداشته است». شیطان دیگری گفت: «من از ناحیه‌ی شراب و لذات بر او وارد می‌شوم». ابلیس گفت: «نمی‌توانی؛ او اهل این امور نیست». شیطان سوّمی گفت: «من از راه نیکی و نیکوکاری به او وارد می‌شوم». ابلیس گفت: «به راه بیفت که این امر فقط به دست تو واقع می‌شود». پس آن شیطان به نزد عابد رفت و در کنار او به نماز ایستاد. درحالی که مرد عابد پس از عبادت خسته می‌شد و به خواب و استراحت احتیاج داشت، امّا شیطان نمی‌خوابید. پس مرد عابد عمل خود را در کنار عبادت او حقیر دید، نزد او رفت و به او گفت: «ای بنده‌ی خدا؛ تو با چه نیرویی می‌توانی به نماز ادامه دهی؟» شیطان پاسخ او را نداد. دوباره سؤال کرد، شیطان گفت: «ای بنده‌ی خدا؛ من گناهی کرده و سپس از آن گناه توبه کرده‌ام، وقتی به یاد آن گناه می‌افتم، به نماز و عبادت قوّت می‌گیرم». عابد گفت: «مرا از گناه خود با خبر کن تا من هم مرتکب آن گناه شده و سپس توبه کنم تا برای عبادت قوّت بیابم». شیطان گفت: «من وارد شهر شدم و سراغ فلان زن بدکاره را گرفتم و با دادن دو درهم با او زنا کردم». عابد گفت: «درهم چیست؟» من تاکنون درهمی ندیده‌ام. شیطان دست به زیر سجّاده برد و دو درهم به عابد داد. عابد برخاست و وارد شهر شد و با هیئت عابدان سراغ منزل آن زن بدکاره را گرفت و مردم که فکر می‌کردند او می‌خواهد آن

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

بالدرهمين و قال قومي فقامت فدخلت منزلها و قالت ادخل و قالت إنك جئتني في هيئة ليس يؤتى مثلي في مثلها فأخبرني بخبرك فأخبرها فقالت له يا عبد الله إن ترك الذنب أهون من طلب التوبة و ليس كل من طلب التوبة وجدها و إنما ينبغي أن يكون هذا شيطاناً مثل لك فأنصرف فإنك لا ترى شيئاً فأنصرف و ماتت من ليلتها فأصبحت فإذا على بابها مكتوب احضروا فلانة فإنها من أهل الجنة فارتاب الناس فمكتوا ثلاثاً لم يدفئوها ارتياباً في أمرها فأوحى الله عز وجل إلى نبي من الأنبياء لا أعلمه إلا موسى بن عمران عليه السلام أن أنت فلانة فصل عليها و مر الناس أن يصلوا عليها فإني قد غفرت لها و أوجب لها الجنة بتسليطها عبدي فلاناً عن معصيتي؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٨٤

﴿٤٢٣﴾ السجاد عليه السلام: كان عابداً من بني إسرائيل فقال إبليس لجنده من له فإنه قد غمى فقال واحد منهم أنا له فقال في أي شيء قال أزين له الدنيا قال لست بصاحبه قال الآخر فانا له قال في أي شيء قال في النساء قال لست بصاحبه قال الثالث أنا له قال في أي شيء قال في عبادته قال أنت له فلما جنة الليل طرقه فقال ضيف فادخله فمكث ليلته يصلي حتى أصبح فمكث ثلاثاً يصلي و لا يأكل و لا يشرب فقال له العابد يا عبد الله ما رأيت مثلك فقال له إنك لم تصب شيئاً من الذنوب و أنت ضعيف العبادة قال و ما الذنوب التي أصيبت قال خذ أربعة دراهم فتأتي فلانة البغية فتعطيها درهماً للحم و درهماً للشراب و درهماً لطيبها و درهماً لها فتقضي حاجتك منها قال فنزل و أخذ أربعة دراهم فأتى بابها فقال يا فلانة يا فلانة فخرجت فلما رآته قالت مقتون و الله مقتون و الله قالت له ما تريد قال خذي أربعة دراهم فهبي لي طعاماً و شراباً و طيباً و تعالى حتى آتيك فذهبت فدارت فإذا هي بقطعة من حمار ميت فأخذته ثم عمدت إلى بول عتيق فجعلته في كوز ثم جاءت به إليه فقال هذا طعامك قالت نعم قال لا حاجة لي فيه و هذا شرابك فلا حاجة لي فيه اذهبي فتهيئي فتقدرت جهدها ثم جاءته فلما شمها قال لا حاجة لي فيك فلما أصبحت كتب على بابها أن الله قد غفر لفلانة البغية بفلان العابد؛ بحار الأنوار، ج ٦٠، ص ٢٧٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

زن را ارشاد و موعظه کند، نشانی‌اش را به او دادند. عابد با دو درهم به نزد زن رفت و گفت: «برخیز»، زن برخاست و وارد خانه‌اش شد و به عابد گفت: «به درون بیا و لیکن تو با هیئت عابدان به نزد من آمده‌ای و امثال تو هرگز به سراغ من نمی‌آیند. ماجرای خود را برای من بازگو کن». مرد عابد ماجرا را برای او بیان کرد، زن بدکاره گفت: «ای بنده‌ی خدا؛ ترک گناه از توبه آسان‌تر است و چنین نیست که هر کس قصد توبه داشته باشد موفق به انجام آن شود، من حدس می‌زنم آن مردی که نزد تو آمده و به تو چنین راهنمایی‌ای کرده شیطانی از جنود ابلیس است که برای تو به صورت بشر ممثّل شده و تو او را به شکل انسان دیده‌ای؛ برخیز و برو، خواهی دید که او در آنجا نیست». عابد رفت و همان شب آن زن درگذشت، فردا صبح مردم دیدند، بر در خانه‌ی او چنین نوشته شده است: «بر جنازه‌ی این زن حاضر شوید که او از اهل بهشت است». مردم به شک افتاده و سه روز در دفن او درنگ کردند. آن وقت خداوند عزّ و جلّ به پیامبری از پیامبران خود که غیر از موسی بن عمران کسی او را نمی‌شناخت فرمان داد: «بر جنازه‌ی آن زن حاضر شو و بر او نماز بخوان و مردم را فرمان بده تا بر او نماز بخوانند. چون من او را بخشیدم و بهشت خود را بر او واجب کردم، زیرا او بنده‌ی عابد مرا در ایمان خود تثبیت کرد و او را از ارتکاب گناه بازداشت».

﴿۶۴۲۳﴾ عابدی در بنی‌اسرائیل بود؛ ابلیس به سپاهیان‌ش گفت: «چه کسی او را به عهده می‌گیرد که او مرا غمگین کرده است؟ یکی گفت: «من». پرسید: «از چه راهی؟» گفت: «دنیا را در چشم او آرایش می‌دهم». گفت: «تو حریف او نیستی». دیگری گفت: «من». به او گفت: «از چه راهی؟» گفت: «از راه زنان». گفت: «تو هم حریف او نیستی». سومی گفت: «من». گفت: «از چه راهی؟» گفت: «از راه عبادت خود او». گفت: «تو حریف اوئی». چون تاریکی شب عابد را فراگرفت، آن شیطان در خانه او را کوبید و گفت: «مهمان است». و عابد او را به خانه آورد. شیطان شب را تا بامداد نماز خواند و آن را تا سه شبانه روز دنبال کرد بی‌آنکه چیزی بخورد یا بنوشد. عابد به او گفت: «ای بنده‌ی خدا؛ مانند تو را ندیده‌ام». به او پاسخ داد: «تو هیچ گناه نکردی و نیروی عبادت تو سست است». پرسید: «چه گناهی بکنم؟» پاسخ داد: «چهار درهم بردار و نزد فلان فاحشه برو. یک درهم برای گوشت، یک درهم برای شراب، یک درهم برای عطر به او بده و یک درهم نیز مزد خودش و کارت را بکن و نیازت را از او برآور». او چهار درهم برداشت و به خانه‌ی آن زن آمد و او را صدا زد؛ زن بیرون آمد و او را دید، گفت: «به خدا فریب خورده؛ به خدا فریب خورده». به او گفت: «چه می‌خواهی؟» گفت: «این چهار درهم را بگیر و خوراک و شراب و عطر فراهم کن که من با تو درآمیزم». زن رفت و یک قطعه گوشت خر مرده پیدا کرد و بر گرفت و شاش کهنه‌ای هم در میان تنگ کرد و نزد او آمد، گفت: «این خوراک توست؟» گفت: «آری». گفت: «بدان نیازی ندارم». گفت: «این هم شراب توست». گفت: «من بدان نیازی ندارم». برو خود را آماده کن. رفت و تا توانست خود را پلید کرد و آلوده ساخت و چون عابد او را بویید نفرت کرد و گفت: «مرا به تو نیازی نیست؛ و چون بامداد شد بر در خانه‌ی آن زن نوشته بود خدا فلان فاحشه را به خاطر فلان عابد آمرزید.

﴿صفاتُ العبدِ في جنبِ الناسِ﴾

٣-١-٤- التَّوَّاضَعُ وَ عَدَمُ التَّكَبُّرِ وَ التَّجَبُّرِ

١-٣-١-٤-٦-التواضع

﴿٤٢٤﴾ أَنْ رَجُلًا فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ يُقَالُ لَهُ خَلِيعُ بَنِي إِسْرَائِيلَ لِكَثْرَةِ فِسَادِهِ مَرَّ بِرَجُلٍ يُقَالُ لَهُ عَابِدُ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَانَتْ عَلَى رَأْسِ الْعَابِدِ عِمَامَةٌ تَظْلُهُ لَمَّا مَرَّ الْخَلِيعُ بِهِ فَقَالَ الْخَلِيعُ فِي نَفْسِهِ أَنَا خَلِيعُ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَيْفَ أَجْلِسُ بَجَنِّهِ وَقَالَ الْعَابِدُ هُوَ خَلِيعُ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَيْفَ يَجْلِسُ إِلَيَّ فَأَنْفَ مِنْهُ وَقَالَ لَهُ قُمْ عَنِّي فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَى نَبِيِّ ذَلِكَ الزَّمَانِ مُرْهُمًا فَلْيَسْتَأْنِفَا الْعَمَلَ فَقَدْ غَفَرْتُ لِلْخَلِيعِ وَأَخْبَطْتُ عَمَلَ الْعَابِدِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٠، ص ١٩٨

٢-٣-١-٤-٦-عَدَمُ التَّكْبَرِ وَالتَّجَبُّرِ

﴿٤٢٥﴾ الرسول ﷺ: يَا مُوسَى أَتَدْرِي أَنَّ عَبْدًا مِّنْ عِبَادِي تَكُونُ لَهُ ذُنُوبٌ وَخَطَايَا تَبْلُغُ
أَعْنَانَ السَّمَاءِ فَأَغْفِرَهَا لَهُ وَلاَ أَبَالِي قَالَ يَا رَبِّ وَكَيْفَ لَأُتْبَلَ قَالَ تَعَالَى لِحَصْلَةِ شَرِيفَةٍ تَكُونُ
فِي عَبْدِي أَحَبَّهَا يُحِبُّ إِخْوَانَهُ الْمُؤْمِنِينَ وَيَتَعَاهَدُهُمْ وَيَسَاوِي نَفْسَهُ بِهِمْ وَلاَ يَتَكَبَّرُ عَلَيْهِمْ فَلِذَا
فَعَلَ ذَلِكَ غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلاَ أَبَالِي؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٢٦٦

﴿٦٢٦﴾ الصادق عليه السلام: ابْنُ فَضَّالٍ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: مَنْ مَرَّ بِالْمَازَمِينِ وَ لَيْسَ فِي قَلْبِهِ كِبَرٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قُلْتُ مَا الْكِبَرُ قَالَ يَغْمُصُ النَّاسَ وَ يَسْقَهُ الْحَقُّ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٥٥

﴿٦٢٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ مَرَّ بَيْنَ مَازِمِيٍّ مِنْي غَيْرِ مُسْتَكْبِرٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛

من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١٢

﴿٦٤٢٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَلَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفٍ شَهِيدٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٥٧

﴿٦٤٢٩﴾ السَّجَّاد عليه السلام: مَنْ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتَوْبُ إِلَيْهِ فَلَيْسَ بِمُسْتَكْبِرٍ وَلَا جَبَّارٍ؛

مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۴۰۲

٤-١-٤-٤- طَلَبُ الْحِلَّةِ، أَدَاءُ الْحَقِّ، قَضَاءُ الدَّيْنِ

١-٤-١-٦-٤- طلبُ الحَلِيَّةِ

﴿٤٣٠﴾ الصادق عليه السلام: فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ تُبَّ يَا دَاوُدَ فَقَالَ آيُ رَبِّ وَ أَنِّي لِي بِالتَّوْبَةِ
قَالَ صِرْ إِلَى قَبْرِ أَوْرِيَا [أُورِيَاءَ] حَتَّى أُبْعَثَهُ إِلَيْكَ وَ اسْأَلْهُ أَنْ يَغْفِرَ لَكَ فَإِنْ غَفَرَ لَكَ غَفَرْتُ
لَكَ قَالَ يَا رَبِّ فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ قَالَ اسْتَؤْهِبْكَ مِنْهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٢٢

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

۳-۱-۶-۴- تواضع و عدم تکبر و برتری طلبی

۱-۳-۱-۶-۴- تواضع

﴿۶۴۲۴﴾ مردی در بنی اسرائیل بود که از بس فساد مرتکب شده بود به او فاسد بنی اسرائیل گفته می شد. مرد فاسد از کنار مردی که به او عابد بنی اسرائیل گفته می شد گذشت درحالی که بالای سر عابد ابری بود که بر سرش سایه افکنده بود. مرد فاسد با خود گفت: «من فاسد بنی اسرائیل چگونه کنار او بنشینم؟» عابد گفت: «او فاسد بنی اسرائیل است چگونه اجازه بدهم کنار من بنشیند؟» از نشستن کنار او ننگ داشت، لذا به او گفت: «از کنار من برخیز». خداوند به پیامبر آن زمان وحی کرد: «برو نزد آن دو؛ باید عملشان را از سر بگیرند. فاسد را بخشیدم و عمل عابد را باطل کردم».

۲-۳-۱-۶-۴- عدم تکبر و برتری طلبی

﴿۶۴۲۵﴾ ای موسی؛ آیا می دانی اگر یکی از بندگانم گناهان و خطاهای زیادی داشته باشد و انبوه آن گناهان به بلندی های آسمان برسد، تمام گناهان او را می بخشم و هیچ باکی ندارم. عرض کرد: «خدا یا؛ چگونه باکی نداری؟» فرمود: «به واسطه ی صفتی که در آن بنده است و من آن صفت را دوست دارم؛ برادران مؤمن خود را دوست دارد و به آن ها توجه می کند و خود را با ایشان برابر می داند و بر آن ها تکبر نمی ورزد. اگر چنین باشد، گناهانش را می آمرزم».

﴿۶۴۲۶﴾ ابن فضال از شخصی و ایشان از امام صادق (علیه السلام) نقل می کند که فرمود: «هرکس از مازمان (راه تنگ بین مشعر و عرفات) بگذرد و در قلبش کبر نباشد، خداوند او را می آمرزد». گوید: پرسیدم: «کبر چیست؟» فرمود: «خوارشمردن مردم و نشناختن حق».

﴿۶۴۲۷﴾ هرکس از میان دو تنگه ی منا بدون تکبر بگذرد، خداوند گناهانش را می آمرزد.

﴿۶۴۲۸﴾ هرکس امیرالمؤمنین (علیه السلام) را بدون غرور و تکبر در حالی زیارت کند که به حق او آگاه و معترف است، خداوند ثواب صد هزار شهید را برایش می نویسد و گناه گذشته و آینده اش را می آمرزد.

﴿۶۴۲۹﴾ کسی که بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می کنم و به سوی او باز می گردم» او گردنکش و جبار نیست.

۴-۱-۶-۴- حلالیت طلبی، اداکردن حق، پرداختن قرض

۱-۴-۱-۶-۴- حلالیت طلبی

﴿۶۴۳۰﴾ خداوند عز و جل به داود وحی کرد: «ای داود؛ آیا توبه کردی؟» داود (علیه السلام) گفت: «پروردگارا چگونه توبه کنم؟» وحی شد: «به کنار قبر اوریا برو و به اجازه ی من او زنده می شود، از او عذرخواهی کن، اگر او تو را عفو کرد من هم از تو در می گذرم». داود (علیه السلام) گفت: «پروردگارا؛ اگر او مرا نبخشید، چه کنم؟» فرمود: «من از او می خواهم که تو را ببخشد».

﴿صِفَاتُ الْعَبْدِ فِي جَنْبِ النَّاسِ﴾

﴿٤٣١﴾ الصادق عليه السلام: فَأَخْرُجْ أَنتَ وَ مَنْ فِي مَمْلَكَتِكَ حَتَّى تَأْتُوا خَلْقِي هَذِهِ وَ تَقْرُوا لَهُ بِذُنُوبِكُمْ ثُمَّ تَسْأَلُوا ذَلِكَ الْخَلْقَ أَنْ يَغْفِرَ لَكُمْ فَإِنْ يَغْفِرَ لَكُمْ غَفَرْتُ لَكُمْ؛ الكافي، ج ٥، ص ٥٥٨

٢-٤-١-٦-٤-١ أدء الحق

﴿٤٣٢﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام) عَنْ سَمَاعَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: سَأَلْتُهُ عَمَّنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا هَلْ لَهُ تَوْبَةٌ فَقَالَ لَا حَتَّى يُودَى دَيْتَهُ إِلَى أَهْلِهِ وَيُعْتَقَ رَقَبَةً وَيَصُومَ شَهْرَيْنِ مُتَابِعَيْنِ وَيَسْتَغْفِرَ اللَّهَ وَ يَتُوبَ إِلَيْهِ وَ يَتَضَرَّعَ فَإِنِّي أَرْجُو أَنْ يُتَابَ عَلَيْهِ إِذَا فَعَلَ ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١٠١، ص ٣٨١

٣-١٤-٤-٦-فضائل الدين

﴿٤٣٣﴾ الصادق عليه السلام: الْمَدْيُونُ فِي مَغْفِرَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ مَا دَامَتْ هِمَّتُهُ فِي قَضَاءِ دَيْنِهِ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ١١٨

٥-١-٤-المُؤَاوَاةُ بِالْمَالِ، مُسَاوَاةُ النَّفْسِ بِهِمْ، الْإِنْفَاقُ وَ الصَّدَقَةُ، الْقَرْضُ، السَّخَاوَةُ، الْمَرْوَّةُ
١-٥-١-٤-المُؤَاوَاةُ بِالْمَالِ

﴿٤٣٤﴾ العسكري عليه السلام: أَلَا فَمَنْ وَاسَاهُمْ بِحَوَاشِي مَالِهِ، وَسَعَّ اللَّهُ عَلَيْهِ جَنَانَهُ، وَأَنَا لَهُ غُفْرَانُهُ وَرِضْوَانُهُ؛ تفسير الإمام العسكري، ص ٣٤٥
٢-١-٥-٦-٤- مُسَاوَاةُ النَّفْسِ بِهِمْ

﴿٤٣٥﴾ الرسول ﷺ: يَا مُوسَى أَتَذَرِي أَنَّ عَبْدًا مِنْ عِبَادِيَ تَكُونُ لَهُ ذُنُوبٌ وَخَطَايَا تُبْلَغُ
أَعْنَانَ السَّمَاءِ فَأَغْفِرَهَا لَهُ وَلَا أَبَالِي قَالَ يَا رَبِّ وَكَيْفَ لَا تُبَالِي قَالَ تَعَالَى لِحَصَلَةِ شَرِيفَةٍ تَكُونُ
فِي عَبْدِ أَحَبَّهَا يُحِبُّ إِخْوَانَهُ الْمُؤْمِنِينَ وَيَتَعَاهدُهُمْ وَيَسَاوِي نَفْسَهُ بِهِمْ وَلَا يَتَكَبَّرُ عَلَيْهِمْ فَإِذَا
فَعَلَ ذَلِكَ غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَا أَبَالِي؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٢٦٦

١-٤-٠٣ - الانفاق وَالصَّدَقَةُ

﴿٤٣٦﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ... الْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ... أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْراً عَظِيماً (الأحزاب: ٣٥)

﴿٤٣٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ، لِيُوفِّيَهُمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ (فاطر: ٣٠-٣١)

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۴۳۱﴾ همه‌ی شما بروید او را پیدا کنید و بیاورید. بعد هم نزد او به گناهان خود اعتراف کنید. سپس از او بخواهید که شما را ببخشد، چون اگر او شما را ببخشد من هم شما را می‌بخشم.

۲-۴-۱-۴-۴-۴ ادای حق

﴿۶۴۳۲﴾ سماعه گوید: از امام صادق علیه السلام در مورد کسی که مؤمنی را از روی عمد بکشد، پرسیدم: «آیا توبه دارد؟» فرمود: «نه، مگر آنکه دیه‌اش را به اولیای او بدهد، و بنده‌ای را آزاد نماید، و دو ماه پی‌درپی روزه بگیرد، و از خداوند عزّ و جل طلب آمرزش کند، و به‌سوی او توبه کند و زاری نماید، - اگر چنین که گفتم انجام دهد - من امیدوارم که خداوند توبه‌اش را بپذیرد».

۳-۴-۱-۴-۴-۴ پرداختن قرض

﴿۶۴۳۳﴾ کسی که بدهی بر عهده دارد، مادامی که برای ادای دینش بکوشد، در پناه آمرزش الهی است.

۵-۴-۱-۴-۴-۴ دیگران را در مال خود سهیم کردن، خود را با دیگران در اموال خود مساوی قراردادن، انفاق و صدقه

۱-۵-۱-۴-۴-۴ دیگران را در مال خود سهیم کرن

﴿۶۴۳۴﴾ آگاه باشید که هرکس بخشی از مال خود را به نیازمندان بدهد خداوند بهشت‌هایش را برای او وسعت می‌بخشد و آمرزش و خشنودی‌اش را شامل حاش می‌کند.

۲-۵-۱-۴-۴-۴ خود را با دیگران در اموال خود مساوی قراردادن

﴿۶۴۳۵﴾ ای موسی؛ آیا می‌دانی اگر یکی از بندگانم گناهان و خطاهای زیادی داشته باشد و انبوه آن گناهان به بلندی‌های آسمان برسد، تمام گناهان او را می‌بخشم و هیچ باکی ندارم. عرض کرد: «خدايا؛ چگونه باکی نداری؟» فرمود: «به‌واسطه‌ی صفتی که در آن بنده است و من آن صفت را دوست دارم؛ برادران مؤمن خود را دوست دارد و به آن‌ها توجه می‌کند و خود را با ایشان برابر می‌داند و بر آن‌ها تکبر نمی‌ورزد. اگر چنین باشد، گناهانش را می‌آمرزم».

۳-۵-۱-۴-۴-۴ انفاق و صدقه

﴿۶۴۳۶﴾ به یقین، مردان مسلمان و زنان مسلمان...مردان انفاق کننده و زنان انفاق کننده، ... خداوند برای همه‌ی آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است.

﴿۶۴۳۷﴾ کسانی که کتاب الهی را تلاوت می‌کنند و نماز را برپا می‌دارند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم پنهان و آشکار انفاق می‌کنند، تجارتی (پرسود و) بی‌زیان و خالی از کساد را امید دارند. (آن‌ها این اعمال صالح را انجام می‌دهند) تا خداوند اجر و پاداش کامل به آن‌ها دهد و از فضلش بر آن‌ها بیافزاید که او آمرزنده و شکرگزار است!

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٤٣٨﴾ الرسول ﷺ: اسْتَغْفِرُوا بَعْدَ الذَّنْبِ أَسْرَعَ مِنْ طَرْفَةِ عَيْنٍ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِنْفَاقِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِكُظْمِ الْغَيْظِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْعَمُو عَنْ النَّاسِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِمْ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِتَرْكِ الْإِصْرَارِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالرَّجَاءِ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٤

﴿٤٣٩﴾ أَنَّهُ مَنْ أَتَقَى فِي الْيَوْمِ النَّاسِ مِنْهُ شَيْئًا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١١٩

﴿٤٤٠﴾ الباقر ﷺ: عَبْدَ اللَّهِ عَابِدُ ثَمَانِينَ سَنَةً ثُمَّ أَشْرَفَ عَلَى امْرَأَةٍ فَوَقَعَتْ فِي نَفْسِهِ فَزَلَّ إِلَيْهَا فَرَاوَدَهَا عَنْ نَفْسِهَا فَطَاوَعَتْهُ فَلَمَّا قَضَى مِنْهَا حَاجَتَهُ طَرَفَهُ مَلِكُ الْمَوْتِ فَأَعْتَقَلَ لِسَانَهُ فَمَرَّ سَائِلٌ فَأَشَارَ إِلَيْهِ أَنْ خُذْ رَغِيفًا كَانَ فِي كِسَائِهِ فَأَحْبَطَ اللَّهُ عَمَلَ ثَمَانِينَ سَنَةً بِتِلْكَ الزُّنْيَةِ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِذَلِكَ الرَّغِيفِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ١٢٣

﴿٤٤١﴾ الرسول ﷺ: فَإِنَّ الْعَبْدَ إِذَا رَدَّ دِرْهَمًا إِلَى الْخُصْمَاءِ أَكْرَمَهُ اللَّهُ كَرَامَةً سَبْعِينَ شَهِيدًا فَإِنَّ دِرْهَمًا يَرُدُّهُ الْعَبْدُ إِلَى الْخُصْمَاءِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ صِيَامِ النَّهَارِ وَقِيَامِ اللَّيْلِ وَمَنْ رَدَّ نَادَاهُ مَلِكٌ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٠٤

﴿٤٤٢﴾ الصادق ﷺ: فَيَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَا شَرِيكَ لَهُ عَبْدِي رَزَقْتُهُ مِنْ رِزْقِي فَأَخَذَ ذَلِكَ الرِّزْقَ فَأَنْفَقَهُ فَضَحَى بِهِ نَفْسَهُ وَعِيَالَهُ ثُمَّ جَاءَ بِهِمْ حَتَّى شَعَبَ بِهِمْ هَذِهِ الْفُرْجَةُ التِّمَاسَ مَغْفِرَتِي أَغْفِرُ لَهُ ذَنْبَهُ وَأَكْفِيهِ مَا أَهَمَّهُ وَارْزُقُهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٦٣

﴿٤٤٣﴾ موسى ﷺ: قَالَ مُوسَى ﷺ: يَا رَبِّ وَمَا الْعَاشُورَاءُ قَالَ الْبُكَاءُ وَالتَّبَاكِيُّ عَلَى سِبْطِ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ الْمَرْثِيَّةُ وَالْعَزَاءُ عَلَى مُصِيبَةِ وَلَدِ الْمُصْطَفَى يَا مُوسَى مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ عِبِيدِي فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ بَكَى أَوْ تَبَاكَى وَتَعَزَّى عَلَى وَلَدِ الْمُصْطَفَى ﷺ إِلَّا وَكَانَتْ لَهُ الْجَنَّةُ ثَابِتًا فِيهَا وَمَا مِنْ عَبْدٍ أَتَقَى مِنْ مَالِهِ فِي مَحَبَّةِ ابْنِ بَنْتِ نَبِيِّهِ طَعَامًا وَغَيْرَ ذَلِكَ دِرْهَمًا إِلَّا وَبَارَكْتُ لَهُ فِي الدَّارِ الدُّنْيَا الدَّرْهَمَ بِسَبْعِينَ دِرْهَمًا وَكَانَ مُعَافَاً فِي الْجَنَّةِ وَغَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣١٨

﴿٤٤٤﴾ الرضا ﷺ: مَنْ تَصَدَّقَ وَقْتُ إِفْطَارِهِ عَلَى مِسْكِينٍ بِرَغِيفٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَكَتَبَ لَهُ ثَوَابَ عَتَقِ رَقَبَةٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۴۳۸﴾ بعد از انجام گناه بلافاصله و به سرعت طلب آمرزش کنید. چنانچه نتوانستید، با اتفاق در راه خدا [آن را جبران کنید]، اگر نتوانستید، با فروخوردن خشم جبران کنید؛ و اگر موفق نشدید با بخشیدن مردم؛ و اگر نه با احسان و نیکی به مردم جبران کنید و اگر میسر نشد با ترک اصرار به انجام گناه، جبران کنید و اگر باز هم موفق نشدید با امید به رحمت خدا، که از رحمت خدا هرگز نباید ناامید شد.

﴿۶۴۳۹﴾ [آن ماهی است که] هرکس در روز نهم آن اتفاق کند، آمرزیده می شود.

﴿۶۴۴۰﴾ عابدی هشتاد سال خداوند را عبادت کرد، پس آن گاه بر زنی نظر افکند و شیفته‌ی او شد؛ از آن زن درخواست نامشروع کرد و زن او را فرمان برد. چون عابد از او کام گرفت فرشته‌ی مرگ او سررسید و زبان عابد بند آمد، آن گاه گدایی بر او گذر کرد و چیزی خواست و عابد اشاره کرد که قرص نانی را که در عبایش بود برگیرد؛ پس خداوند کردار هشتاد سال او را با آن زنا زدود و او را به سبب آن قرص نان بخشید.

﴿۶۴۴۱﴾ هرگاه شخص درهمی را به طالبان حقوق بازگرداند، خداوند کرامت و بزرگی هفتاد شهید را به او می دهد و درهمی که شخص به خواهندگان پس می دهد، برای او از روزه‌ی روز و نماز شب بهتر است و هرکس درهمی را بازگرداند، فرشته‌ای از زیر عرش او را ندا می کند: «ای بنده‌ی خدا این کار را از سر بگیر و دوباره انجام بده، زیرا همه‌ی گناهان گذشته‌ی تو آمرزیده شد.

﴿۶۴۴۲﴾ در این هنگام، خداوند تبارک و تعالی که بی شریک و بی همتا است می گوید: این بنده‌ی مرا بنگرید. من از مال دنیا به او عطا کردم و او نصیب خود را در راه زیارت خانه‌ام انفاق کرد و در میان تابش خورشید و اوج گرما با خانواده‌اش به بارگاه من آمد و به امید آمرزش و رحمت من در این دره‌ی خالی جا گرفت. اینک من گناه او را می بخشم و نیازش را برطرف می کنم و روزی او را به دست خود عطا می کنم.

﴿۶۴۴۳﴾ موسی علیه السلام گفت: «پروردگارا! عاشورا چیست؟» پاسخ شنید: «گریه و گریه‌ی بسیار بر فرزندان محمد صلی الله علیه و آله و تأسف و صبر و اندوه فرزندان مصطفی صلی الله علیه و آله. ای موسی؛ هیچ بنده‌ای از بندگانم نیست که در آن زمان گریه کند و یا خود را به حال گریستن بزند و بر مصیبت فرزندان مصطفی صلی الله علیه و آله صبر کند مگر آنکه بهشت جاودان برای او خواهد بود و بنده‌ای نیست که به خاطر محبت پسر و دختر پیامبرش، از مال خود غذا و یا چیز دیگری و حتی درهمی هزینه کند مگر آنکه در دنیا هر درهمش را با هفتاد درهم برکت دهم و در بهشت محفوظ خواهد بود و گناهانش را می آمرزم».

﴿۶۴۴۴﴾ هرکس که در هنگام افطارش به اندازه‌ی یک نان به شخص مسکین و بیچاره‌ای صدقه دهد، خداوند گناهانش را می آمرزد و ثواب آزادکردن بنده‌ای از فرزندان اسماعیل را نصیبش می کند.

﴿صفاتُ العبدِ في جنبِ الناسِ﴾

﴿٤٤٥﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ تَصَدَّقَ وَقَتَ إِفْطَارِهِ عَلَى مَسْكِينٍ بِرَغِيفٍ غَفَرَ اللَّهُ ذَنْبَهُ وَكُتِبَ لَهُ ثَوَابُ عَتَقِ رَقَبَةٍ مِنَ النَّارِ [كَذَا] مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣١٨

﴿٤٤٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَخَتَمَهُ بِصَدَقَةٍ وَغَدَا إِلَى الْمُصَلَّى بِغُسْلٍ رَجَعَ مَغْفُوراً لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٩، ص ٣١٩

﴿٤٤٧﴾ السَّجَادَةُ: إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يَطِيبَ اللَّهُ مِيتَتَكَ وَ يَغْفِرَ لَكَ ذَنْبَكَ يَوْمَ تَلْقَاهُ فَعَلَيْكَ بِالْبِرِّ وَ صَدَقَةِ السِّرِّ وَ صِلَةِ الرَّحِمِ فَإِنَّهُنَّ يَزِدْنَ فِي الْعُمْرِ وَ يَنْفِيْنَ الْفَقْرَ وَ يَدْفَعْنَ عَنْ صَاحِبِهِنَّ سَعِينَ مِيتَةٍ سَوَاءٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ١٥٩

(٤٦٨) الصادق عليه السلام: أَرْجُ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَكَانَ مِنْ فِرْقِهِ إِلَى قَدَمِهِ ذَنْوبٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَبَدَّلَهَا حَسَنَاتِ الصَّدَقَةِ وَالْحَيَاءِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ وَالشُّكْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۱۵۶

۴-۱-۵-۶-۴- القرص

﴿٤٤٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَقْرَضَ مُلْهُوْفًا فَأَحْسَنَ طَلَبْتَهُ قِيلَ لَهُ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ وَ
أَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَلْفَ قِنْطَارٍ: أعلام الدين، ص ٤٢١

﴿٤٥٠﴾ إِنْ تَقَرَّضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يَضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَ اللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ (التغابن:

(17)

٥-٥-١-٤- السَّخَاوَةُ

﴿٤٥١﴾ الرسول ﷺ: أَنَّهُ سُئِلَ أَيُّ الْخَلْقِ أَفْضَلُ قَالَ الْجُودُ وَ الصَّدَقُ وَقَالَ عَيْسَى عليه السلام: لَا يُغْفَرُ مَنْ أَحَبَّ الْخَلْقَ إِلَيْكَ قَالَ مُؤْمِنٌ بَخِيلٌ قَالَ فَمَنْ أَبْغَضَهُمْ إِلَيْكَ قَالَ فَاسِقٌ سَخِيٌّ أَخَافُ أَنْ يَغْفَرَ لَهُ بِسَخَائِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٥، ص ٢٥٨

٦-١٥-٤-٣-المروۃ

﴿٤٥٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: تَعَمَّدَ الذُّنُوبَ بِالْغُفْرَانِ سَيِّمًا [لَا سَيِّمًا] فِي ذَوِي الْمُرُوَّةِ وَ
 الْهَيْئَاتِ؛ غرر الحكم، ص ٤٥١

١-٤-٤- نِيَّةُ عَدَمِ الظُّلْمِ، الْبِرُّ، الْإِحْسَانُ، الْعَفْوُ، الصَّفْحُ، الشَّفَاعَةُ، إِدْخَالُ السُّرُورِ، رَدُّ الْعَادِيَةِ،
 الْحَسَنَةُ

١-٤-٦-٢- نِيَّةُ عَدَمِ الظُّلْمِ
﴿٤٥٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَصْبَحَ لَا يَنْوِي ظُلْمَ أَحَدٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا أَدْنَبَ ذَلِكَ الْيَوْمَ مَا لَمْ
يَسْفِكْ دِمًا أَوْ يَأْكُلْ مَالَ يَتِيمٍ حَرَامًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٣١
﴿١٦١٨﴾

صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان

﴿۶۴۴﴾ هرکس که در هنگام افطارش به اندازه‌ی یک نان به شخص مسکین و بیچاره‌ای صدقه دهد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد و ثواب آزادکردن بنده‌ای از فرزندان اسماعیل را نصیبش می‌کند.

﴿۶۴۶﴾ هرکس ماه رمضان را روزه بدارد و با صدقه به پایان ببرد و سپیده‌دمان عید با غسل به مصلی بیاید [تا نماز عید بگزارد]، آمرزیده بازمی‌گردد.

﴿۶۴۷﴾ اگر می‌خواهی خداوند تو را پاک بمیراند و روز ملاقاتش گناهانت را ببامزد، نیکی کن و پنهانی صدقه بده و صله‌ی رحم به‌جا آور؛ چون این سه عمل عمر را زیاد می‌کند، فقر را دور می‌نماید و از صاحبانشان هفتاد نوع مرگ بد را دفع می‌کند.

﴿۶۴۴﴾ چهار چیز است که در هرکس باشد، اگرچه از فرق سر تا پایش غرق در گناه باشد حق تعالی او را می‌آمزد و گناهانش را به نیکی تبدیل می‌کند؛ صدقه‌دادن، حجب و حیا، نیکویی در اخلاق و سپاسگزاری از نعمت‌ها.

٤-٥-١-٦-٤-وام

﴿۶۴۹﴾ هرکس به شخص گرفتاری وام دهد و به خوشی از او بستاند، کردارش را از سر گرفته گناهان پیشین او محو شده و خدا برابر هر دره‌می هزار قنطار (یک پوست گاو پر از طلا) به او می‌دهد.

﴿۶۴۵﴾ اگر به خدا قرض الحسنه دهید، آن را برای شما مضاعف می‌کند و شما را می‌آمرزد؛ و خداوند شکرکننده و بردبار است!

۵-۵-۱-۶-۴- سخاوت

﴿٦٤٥﴾ از پیامبر ﷺ سؤال شد: «کدام اخلاق با فضیلت‌تر است؟» فرمود: «بخشش و راستگویی. عیسی علیه السلام از شیطان پرسید: «محبوب‌ترین خلاق نزد تو کیست؟» گفت: «مؤمنی که بخیل باشد». پرسید: «پس مبغوض‌ترین و منفورترین آن کدام است؟» گفت: «شخص فاسق باسقاوت، چرا که ترس آن را دارم که به سب سخاوتش آمرزیده شود».

۶-۵-۱-۶-۴- جوانمردی

﴿۴۵۲﴾ گناهان را با آموزش بیوشان؛ مخصوصاً درباره‌ی جوانمردان و بزرگان.
 ۶-۱-۴- نیت بر ستم روانداشتن، نیکی، نیکی، بخشش، گذشت، شفاعت، شادمان کردن،
 رد کردن متجاوز، نیکی

۱-۶-۱-۴- نیت بر ستم روانداشتن

﴿۶۴۵۳﴾ هرکس صبح کند و قصد ستم بر کسی نداشته باشد، خداوند مادامی که خونی نریخته و یا مال یتیمی را به حرام نخورده، گناه آن روزش را می‌آمرزد.

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٤٤٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهُمُّ بِظُلْمِ أَحَدٍ غُفِرَ لَهُ مَا اجْتَرَمَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٢،

ص ٣١٥

﴿٤٤٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَصْبَحَ وَهُوَ لَا يَهُمُّ بِظُلْمِ أَحَدٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا اجْتَرَمَ؛ الكافي، ج ٢،

ص ٣٣٤

٢-٤-١-٤-٤- البرُّ

﴿٤٤٦﴾ السَّجَاد عليه السلام: إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُطِيبَ اللَّهُ مِيتَتَكَ وَيَغْفِرَ لَكَ ذَنْبَكَ يَوْمَ تَلْقَاهُ فَعَلَيْكَ بِالْبِرِّ وَصَدَقَةِ السَّرِّ وَصِلَةِ الرَّحِمِ فَإِنَّهُنَّ يَرْدُنَ فِي الْعُمُرِ وَيَنْفِيْنَ الْفَقْرَ وَيُدْفَعْنَ عَنْ صَاحِبِهِنَّ سَبْعِينَ مِائَةً سَوْءٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ١٥٩

٣-٤-١-٤-٤- الإحسانُ

﴿٤٤٧﴾ لَيْسَ عَلَى الضُّعْفَاءِ وَلَا عَلَى الْمُرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (التوبة: ٩١)

﴿٤٤٨﴾ الرسول ﷺ: اسْتَغْفِرُوا بَعْدَ الذَّنْبِ أَسْرَعَ مِنْ طَرَفَةِ عَيْنٍ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِنْفَاقِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِكُظْمِ الْغِيْظِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْعَفْوِ عَنِ النَّاسِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِمْ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِتَرْكِ الْإِصْرَارِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالرَّجَاءِ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢،

ص ١٢٤

﴿٤٤٩﴾ الرضا عليه السلام: أَنْ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِمُحْسِنِهِمْ وَتَجَاوَزَ عَنْ مُسِيئَتِهِمْ إِلَّا مَنْ أَشْرَكَ بِهِ أَوْ آذَى وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي أَوْ أَضْمَرَ لَهُ سُوءًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ عَنْهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩،

ص ١٠٢

﴿٤٥٠﴾ السَّجَاد عليه السلام: إِنْ رَبَّكُمْ تَطَوَّلَ عَلَيْكُمْ فِي هَذَا الْيَوْمِ فَغْفَرَ لِمُحْسِنِكُمْ وَشَفَعَ مُحْسِنَكُمْ فِي مُسِيئَتِكُمْ فَأَفِضُوا مَغْفُورًا لَكُمْ وَضَمِنَ لِأَهْلِ التَّوْبَةِ مِنْ عِنْدِهِ الرِّضَا؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٥٧

﴿٤٥١﴾ العسكري عليه السلام: رَبُّمَا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ تَمَثَّلَ لَهُ سَيِّئَاتُهُ وَحَسَنَاتُهُ وَإِسَاءَتُهُ إِلَى إِخْوَانِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَهِيَ الَّتِي تَعْظُمُ وَتَتَضَاعَفُ فْتَمَثَّلِيْ بِهَا صَحَائِفُهُ وَتَفَرَّقُ حَسَنَاتُهُ عَلَى خُصَمَائِهِ الْمُؤْمِنِينَ الْمَظْلُومِينَ بِيَدِهِ وَلِسَانِهِ فَيَتَحَيَّرُ وَيَخْتَاكِ إِلَى حَسَنَاتٍ تُوَازِي سَيِّئَاتِهِ فَيَأْتِيَهُ أَخٌ لَهُ مُؤْمِنٌ قَدْ كَانَ أَحْسَنَ إِلَيْهِ فِي الدُّنْيَا فَيَقُولُ لَهُ قَدْ وَهَبْتُ لَكَ جَمِيعَ حَسَنَاتِي بِإِزَاءِ مَا كَانَ مِنْكَ إِلَيَّ فِي الدُّنْيَا فَيَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ بِهَا؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ٢٩٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۴۵۴﴾ هرکس بامداد کند و قصد ستم به کسی را نداشته باشد، گناهان دیگرش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۴۵۵﴾ هرکس صبح کند و قصد ستم به کسی را نداشته باشد، خداوند گناهان دیگرش را می‌آمرزد.

۲-۶-۱-۴-۶-۴ نیکی

﴿۶۴۵۶﴾ اگر می‌خواهی خداوند تو را پاک بمیراند و روز ملاقاتش گناهانت را ببامرزد، نیکی کن و پنهانی صدقه بده و صله‌ی رحم به‌جا آور؛ چون این سه عمل عمر را زیاد می‌کند، فقر را دور می‌نماید و از صاحبانشان هفتاد نوع مرگ بد را دفع می‌کند.

۳-۶-۱-۴-۶-۴ نیکی

﴿۶۴۵۷﴾ بر ضعیفان و بیماران و آن‌ها که وسیله‌ای برای اتفاق (در راه جهاد) ندارند، ایرادی نیست (که در میدان جنگ شرکت نجویند)، هر گاه برای خدا و رسولش خیرخواهی کنند؛ و از آنچه در توان دارند، مضایقه نمایند). بر نیکوکاران راه مؤاخذه نیست؛ و خداوند آمرزنده و مهربان است!

﴿۶۴۵۸﴾ بعد از انجام گناه بلافاصله و به‌سرعت طلب آمرزش کنید. چنانچه نتوانستید، با اتفاق در راه خدا [آن را جبران کنید]، اگر نتوانستید، با فروخوردن خشم جبران کنید؛ و اگر موفق نشدید با بخشیدن مردم؛ و اگر نه با احسان و نیکی به مردم جبران کنید و اگر میسر نشد با ترک اصرار به انجام گناه، جبران کنید و اگر باز هم موفق نشدید با امید به رحمت خدا، که از رحمت خدا هرگز نباید ناامید شد.

﴿۶۴۵۹﴾ خداوند نیکان را می‌آمرزد و از بدکارانشان درمی‌گذرد، جز آن‌که برای من شریکی بیاورد؛ (یعنی در امامت) یا یکی از اولیای من را بیازارد؛ یا بدی از او را در دل بگیرد، که خدا او را نمی‌آمرزد، تا وقتی که برگردد.

﴿۶۴۶۰﴾ پروردگارتان امروز شما را مورد عنایت خود قرار داد، نیکوکاران شما را آمرزید، و شفاعت نیکوکارانتان را در حق گناهکارانتان پذیرفت، پس اینک با آمرزش به شهر و دیار خود بازگردید، خداوند متعال ضمانت کرده که از کسانی که [هنوز] گناهای به گردن دارند نیز خشنود شود.

﴿۶۴۶۱﴾ چه بسا در قیامت کسی می‌آید که گناهان و حسنات و بدکرداری او با برادران مؤمنش برایش مجسم می‌شود و همان‌ها بزرگ و چندبرابر می‌شود تا نامه‌های عملش از آن‌ها پر شود، و حسناتش به افراد مؤمنی که از دست و زبانش آزار و ستم دیده‌اند، تقسیم شود و خود حیران بماند و نیازمند حسناتی باشد که با گناهانش برابر می‌شوند، و برادر مؤمنش که در دنیا به او احسان کرده نزد او می‌آید و می‌گوید همه‌ی حسناتم را به تو در برابر خوبی‌هایی که در دنیا به من کردی، بخشیدم». پس خداوند به خاطر او آن شخص را می‌بخشد.

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٤٤٦٢﴾ الرضا عليه السلام: فَإِنِّي آلَيْتُ عَلَى نَفْسِي أَنَّهُ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ وَاسْخَطَ وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي دَعَوْتُ اللَّهَ لِيُعَذِّبَهُ فِي الدُّنْيَا أَشَدَّ الْعَذَابِ وَكَانَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ وَعَرَّفَهُمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِمُحْسِنِهِمْ وَتَجَاوَزَ عَنْ مُسِيئِهِمْ (إِلَّا مَنْ أَشْرَكَ بِهِ أَوْ آذَى وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي) أَوْ أَضْمَرَ لَهُ سُوءًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ عَنْهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١٠٢

﴿٤٤٦٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَقَالَ لِلْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكِّلِينَ بِهَذِهِ الشُّهُورِ مَاذَا تَقُولُونَ فِي هَذِهِ الشَّهَادَةِ لِهَذَا الْعَبْدِ فَيَقُولُونَ يَا رَبَّنَا صَدَقَ رَجَبٌ وَشَعْبَانٌ وَشَهْرُ رَمَضَانَ مَا عَرَفْنَاهُ إِلَّا مُقْبِلًا فِي طَاعَتِكَ مُجْتَهِدًا فِي طَلَبِ رِضَاكَ صَائِرًا فِيهِ إِلَى الْبَرِّ وَالْإِحْسَانِ وَلَقَدْ كَانَ بُوْصُولِهِ إِلَى هَذِهِ الشُّهُورِ فَرَحًا مُتَّبِعًا وَآمَلَ فِيهَا رَحْمَتَكَ وَرَجَا فِيهَا عَفْوَكَ وَمَغْفِرَتَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥٤٥

﴿٤٤٦٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَا يَحُوزُ الْغُفْرَانَ إِلَّا مَنْ قَابَلَ الْإِسَاءَةَ بِالْإِحْسَانِ؛ غرر الحكم، ص ٣٨٨

﴿٤٤٦٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَحْسَنَ إِلَى رَعِيَّتِهِ نَشَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ جَنَاحَ رَحْمَتِهِ وَأَذْخَلَهُ فِي مَغْفِرَتِهِ؛ غرر الحكم، ص ٣٤٠

﴿٤٤٦٦﴾ مَنْ أَحْسَنَ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِهِ غَفَرَ اللَّهُ لِمَا مَضَى وَمَا بَقِيَ وَمِنْ أَسَاءَةٍ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِهِ أَخَذَ فِيمَا مَضَى وَفِيمَا بَقِيَ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٣٤٩

﴿٤٤٦٧﴾ الرضا عليه السلام: يَا عَبْدَ الْعَظِيمِ أُنَبِّغُ عَنِّي أَوْلِيَائِي [السَّلَامَ] وَقُلْ لَهُمْ لَا يَجْعَلُوا لِلشَّيْطَانِ عَلَى أَنْفُسِهِمْ سَبِيلًا وَمُرْهُمْ بِالصَّدَقِ فِي الْحَدِيثِ إِلَى أَنْ قَالَ وَعَرَّفَهُمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِمُحْسِنِهِمْ وَتَجَاوَزَ عَنْ مُسِيئِهِمْ إِلَّا مَنْ أَشْرَكَ بِهِ وَآذَى وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي أَوْ أَضْمَرَ لَهُ سُوءًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ عَنْهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١٤٠

٤-٦-١-٤-٦-٤ العفو

﴿٤٤٦٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اسْتَغْفِرُوا بَعْدَ الذَّنْبِ أَسْرَعَ مِنْ طَرَفَةِ عَيْنٍ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِنْفَاقِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِكُظْمِ الْغَيْظِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْعَفْوِ عَنِ النَّاسِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِحْسَانِ إِلَيْهِمْ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِتَرَكِ الْإِصْرَارِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالرَّجَاءِ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٤

﴿٤٤٦٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ؛ الكافي، ج ١، ص ٢٩٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۴۶۲﴾ من با خود سوگند خوردم هر کس چنین کند و یکی از دوستانم را به خشم آورد، دعا کنم خدا او را در دنیا به سختی عذاب کند و در سرای دیگر از زیانکاران باشد، و به آن‌ها بفهمانم که خدا نیکان را می‌آمرزد و از بدکارانشان درمی‌گذرد، جز آن‌که شرک بورزد، یا یکی از دوستانم را بیازارد، یا بدی او را در دل گیرد که خدا او را نمی‌آمرزد، تا باز گردد.

﴿۶۴۶۳﴾ خداوند به فرشتگان موکل بر این ماه‌ها می‌فرماید: «درباره‌ی این گواهی به نفع این بنده چه می‌گویید؟» آن‌ها می‌گویند: «پروردگارا! ماه‌های رجب و شعبان و رمضان راست می‌گویند؛ ما می‌دانیم که او به طاعت تو روآورده و در راه خشنودی تو تلاش کرده و در آن، بازگشت به نیکی و احسان داشت. و با رسیدن به این ماه‌ها شاد و خرسند بوده و در آن‌ها امید و آرزوی رحمت و عفو و آمرزش تو را داشته است».

﴿۶۴۶۴﴾ هیچ کس به آمرزش دست نمی‌یابد، مگر کسی که در برابر بدی احسان کند.

﴿۶۴۶۵﴾ هر که به زیردستان خود احسان کند، خداوند بال رحمت خود را برای او پهن و او را در آمرزش خود داخل می‌کند.

﴿۶۴۶۶﴾ کسی که در باقی عمرش نیکی کند، خدای تعالی گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد، و کسی که در باقی عمرش بدی کند، خداوند از گذشته و آینده‌اش نمی‌گذرد.

﴿۶۴۶۷﴾ ای عبدالعظیم؛ از من به دوستانم سلام برسان و به آنان بگو در دل‌های خود برای شیطان راهی باز نکنند و آنان را به راستگویی در گفتار امر کن؛ دوستان مرا متوجه کن که خداوند نیکوکارانشان را آمرزیده و از بدکاران آنان در گذشته، مگر کسانی که مشرک شده و یا یکی از دوستان مرا رنجانده‌اند و یا در دل خود نسبت به او کینه و عداوتی دارند. پروردگار از این گروه نخواهد گذشت و آن‌ها را نمی‌بخشد مگر اینکه برگردند.

۴-۶-۱-۶-۴ بخشش

﴿۶۴۶۸﴾ بعد از انجام گناه بلافاصله و به سرعت طلب آمرزش کنید. چنانچه نتوانستید، با اتفاق در راه خدا [آن را جبران کنید]، اگر نتوانستید، با فروخوردن خشم جبران کنید؛ و اگر موفق نشدید با بخشیدن مردم؛ و اگر نه با احسان و نیکی به مردم جبران کنید و اگر میسر نشد با ترک اصرار به انجام گناه، جبران کنید و اگر باز هم موفق نشدید با امید به رحمت خدا، که از رحمت خدا هرگز نباید ناامید شد.

﴿۶۴۶۹﴾ پس درگذرید و چشم ببوشید. آیا نمی‌خواهید که خدا شما را بیامرزد.

﴿صفاتُ العبدِ في جنبِ الناسِ﴾

﴿٦٤٧٠﴾ الصَّادِقُ عليه السلام: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَ لِيَغْفُوا وَ لِيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ وَ مَنْ لَا يَغْفُو عَنْ بَشَرٍ مِثْلِهِ كَيْفَ يَرْجُو عَفْوَ مَلِكٍ جَبَّارٍ؛ بحار الأنوار، ج ٤٨،

۴۲۳، ص

﴿٤٧١﴾ الصادق عليه السلام: لَأَنَّ الْعَفْوَ وَالْغُفْرَانَ صِفَتَانِ مِنَ صِفَاتِ اللَّهِ تَعَالَى أَوْدَعَهُمَا فِي أَسْرَارِ أَصْفِيَائِهِ لِيَتَخَلَّقُوا مَعَ الْخَلْقِ بِأَخْلَاقِ خَالِقِهِمْ وَجَاعِلِهِمْ لِذَلِكَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَلْيَعْفُوا وَلْيُغْفِرُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٥

﴿٤٧٢﴾ وَلَا يَأْتَلِ أُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولِي الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيُغْفِرُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (النور: ٢٢)

٥-٦-١-٤-الصفحة

﴿٦٤٧٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَاعْمُوا وَاصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ؛ الكافي، ج ١.

۲۹۹,۰۰

﴿٦٤٧٤﴾ الصادق عليه السلام: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَ لِيَغْفُوا وَ لِيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ وَ مَنْ لَا يَغْفُو عَنْ بَشَرٍ مِثْلِهِ كَيْفَ يَرْجُو عَفْوَ مَلِكٍ جَبَّارٍ؛ بحار الأنوار، ج ٤٨،

۴۲۳, ۵

﴿٦٤٧٥﴾ الصادق عليه السلام: لَأَنَّ الْعَفْوَ وَالْعُفْرَانَ صِفَتَانِ مِنَ صِفَاتِ اللَّهِ تَعَالَى أَوْدَعَهُمَا فِي أُسْرَارِ أَصْفِيَائِهِ لِيَتَخَلَّقُوا مَعَ الْخَلْقِ بِأَخْلَاقٍ خَالِقَتِهِمْ وَجَاعِلُهُمْ لِذَلِكَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَلْيُعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ؛ مستدرك الوسائل، ج ٩، ص ٥

﴿٦٤٧٦﴾ وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيُعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (النور: ٢٢)

١-٦-٤-٣- الشَّفَاعَةُ

﴿٦٤٧﴾ الرِّسُولُ ﷺ لَا يُصَلِّي عَلَى رَجُلٍ أَرْبَعُونَ رَجُلًا فَيَشْفَعُونَ فِيهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۲۹۲

٧-٦-١-٤-٢ إدخال السرور

﴿٤٧٨﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ إِدْخَالَكَ السُّرُورَ عَلَى أَخِيكَ الْمُسْلِمِ وَ إِشْبَاعَ جُوعِهِ وَ تَنْفِيسَ كُرْبَتِهِ؛ عوالي اللآلي، ج ١، ص ٣٧٦

﴿ ١٤٢٤ ﴾

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۴۷۰﴾ خداوند فرموده است: «آن‌ها باید عفو کنند و چشم بپوشند؛ آیا دوست نمی‌دارید، خداوند شما را ببخشد؟! و خداوند آمرزنده و مهربان است». پس اگر کسی انسانی مانند خود را عفو نکند، چگونه امیدوار است که خداوند جبار از او درگذرد.

﴿۶۴۷۱﴾ عفو و آمرزش دو صفت از صفات خداوند هستند، که آن‌ها را در میان بندگان خود به ودیعت نهاده تا مردم به اخلاق خداوندی متخلّق شوند. و فرموده است: «آن‌ها باید عفو کنند و چشم بپوشند؛ آیا دوست نمی‌دارید خداوند شما را ببخشد؟! و خداوند آمرزنده و مهربان است».

﴿۶۴۷۲﴾ آن‌ها که از میان شما دارای برتری (مالی) و وسعت زندگی هستند نباید سوگند یاد کنند که از انفاق نسبت به نزدیکان و مستمندان و مهاجران در راه خدا دریغ نمایند؛ آن‌ها باید عفو کنند و چشم بپوشند؛ آیا دوست نمی‌دارید خداوند شما را ببخشد؟! و خداوند آمرزنده و مهربان است!

۵-۶-۱-۴- گذشت

﴿۶۴۷۳﴾ پس درگذرید و چشم بپوشید. آیا نمی‌خواهید که خدا شما را بیامرزد.

﴿۶۴۷۴﴾ خداوند فرموده است: «آن‌ها باید عفو کنند و چشم بپوشند؛ آیا دوست نمی‌دارید، خداوند شما را ببخشد؟! و خداوند آمرزنده و مهربان است». پس اگر کسی انسانی مانند خود را عفو نکند، چگونه امیدوار است که خداوند جبار از او درگذرد.

﴿۶۴۷۵﴾ عفو و آمرزش دو صفت از صفات خداوند هستند، که آن‌ها را در میان بندگان خود به ودیعت نهاده تا مردم به اخلاق خداوندی متخلّق شوند. و فرموده است: «آن‌ها باید عفو کنند و چشم بپوشند؛ آیا دوست نمی‌دارید خداوند شما را ببخشد؟! و خداوند آمرزنده و مهربان است».

﴿۶۴۷۶﴾ آن‌ها که از میان شما دارای برتری (مالی) و وسعت زندگی هستند نباید سوگند یاد کنند که از انفاق نسبت به نزدیکان و مستمندان و مهاجران در راه خدا دریغ نمایند؛ آن‌ها باید عفو کنند و چشم بپوشند؛ آیا دوست نمی‌دارید خداوند شما را ببخشد؟! و خداوند آمرزنده و مهربان است!

۶-۶-۱-۴- شفاعت

﴿۶۴۷۷﴾ چهل مرد بر جنازه‌ی مردی نماز نمی‌خواند و شفاعتش نمی‌کنند، مگر اینکه خدا او را می‌آمرزد.

۷-۶-۱-۴- شادمان کردن

﴿۶۴۷۸﴾ از موجبات آمرزش، شادکردن برادر مؤمن و سیرکردن او و دور کردن اندوه از اوست.

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

٨-١-٤-٤-٤-٤ ردُّ العاديَّة

﴿٤٧٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ رَدَّ عَنِ الْمُسْلِمِينَ عَادِيَّةَ مَاءٍ أَوْ نَارٍ أَوْ عَادِيَّةَ عَدُوٍّ مُكَابِرٍ لِلْمُسْلِمِينَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ١٤٢

٩-١-٤-٤-٤-٤ الحسنة

٧-١-٤-٤-٤-٤ السَّلام، المصافحة، المعاينة، الشهادة على النكاح، العيادة، زيارة القبر

١-٧-١-٤-٤-٤ السَّلام

﴿٤٨٠﴾ الرسول عليه السلام: إِذَا التَّقِيْتُمْ فَنَلَقَوْا بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصَافُحِ وَإِذَا تَفَرَّقْتُمْ فَتَفَرَّقُوا بِالِاسْتِغْفَارِ؛

الكافي، ج ٢، ص ١٨١

﴿٤٨١﴾ الرسول عليه السلام: إِذَا تَلَقَّيْتُمْ فَنَلَقَوْا بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصَافُحِ وَإِذَا تَفَارَقْتُمْ فَتَفَرَّقُوا بِالِاسْتِغْفَارِ؛

إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٤٦

﴿٤٨٢﴾ الرسول عليه السلام: مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ بَذْلُ الطَّعَامِ وَإِفْشَاءُ السَّلَامِ وَحُسْنُ الْكَلَامِ؛

مجموعة ورام، ج ١، ص ١٧٠

﴿٤٨٣﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ بَذْلُ السَّلَامِ وَحُسْنُ الْكَلَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣،

ص ١١

٢-١-٤-٤-٤-٤ المصافحة

﴿٤٨٤﴾ الرسول عليه السلام: إِذَا لَقِيَ الرَّجُلُ الْمُسْلِمَ أَخَاهُ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ وَصَافَحَهُ لَمْ يَنْزِعْ أَحَدُهُمَا يَدَهُ

عَنْ صَاحِبِهِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُمَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٥٩

﴿٤٨٥﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ صَافَحَ مُحِبًّا لَعَلَّى غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ١١٥

٣-١-٤-٤-٤-٤ المعاينة

﴿٤٨٦﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا اعْتَنَقَا غَمَرَتْهُمَا الرَّحْمَةُ فَإِذَا التَزَمَا لَا يُرِيدَانِ بِذَلِكَ إِلَّا

وَجْهَ اللَّهِ وَلَا يُرِيدَانِ غَرَضًا مِنْ أَغْرَاضِ الدُّنْيَا قِيلَ لَهُمَا مَغْفُورٌ لَكُمَا فَاسْتَأْنَفَا فَإِذَا أَقْبَلَا عَلَى

الْمُسَاءَلَةِ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ بَعْضُهَا لِبَعْضٍ تَنَحَّوْا عَنْهُمَا فَإِنَّ لَهُمَا سِرًّا وَقَدْ سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِمَا؛

وسائل الشيعة، ج ١٢، ص ٢٣١

﴿٤٨٧﴾ الصادق عليه السلام: أَنَّ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا التَّقَيَا فَتَصَافَحَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَيْنَ إِبْهَامَيْهِمَا مِائَةَ رَحْمَةٍ

تِسْعَةً وَتَسْعِينَ لِأَشَدِّهِمَا حُبًّا فَإِذَا اعْتَنَقَا غَمَرَتْهُمَا الرَّحْمَةُ فَإِذَا لَبَّيَا لَا يُرِيدَانِ بِذَلِكَ إِلَّا وَجْهَ اللَّهِ

تَعَالَى قِيلَ لَهُمَا غَفَرَ لَكُمَا؛ بحار الأنوار، ج ٥، ص ٣٢٣

﴿١٦٢٦﴾

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به همنوعان﴾

۸-۶-۱-۴- رد کردن متجاوز

﴿۶۴۷۹﴾ هر کس هجوم آب یا آتش را از مسلمانان بازگرداند یا هجوم دشمن سرسخت را از مسلمانان برگرداند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

۹-۶-۱-۴- نیکی

۷-۶-۱-۴- سلام، دست‌دادن، در آغوش گرفتن، شاهد عقد ازدواج بودن، عیادت بیمار، زیارت اهل قبور

۱-۷-۱-۶-۴- سلام

﴿۶۴۸۰﴾ هنگامی که به یکدیگر می‌رسید، با سلام و مصافحه باشد و هنگامی که از هم جدا می‌شوید، با طلب آمرزش [برای یکدیگر] باشد.

﴿۶۴۸۱﴾ هرگاه به یکدیگر رسیدید سلام کنید و دست بدهید و هرگاه خواستید از یکدیگر جدا شوید، [برای یکدیگر] طلب آمرزش کنید.

﴿۶۴۸۲﴾ از موجبات آمرزش، اطعام، آشکارگفتن سلام و سخن نیکوست.

﴿۶۴۸۳﴾ از موجبات آمرزش، سلام کردن و سخن نیکوست.

۲-۷-۱-۶-۴- دست‌دادن

﴿۶۴۸۴﴾ هرگاه شخص مسلمانی برادرش را ملاقات کند، پس در آن حال بر او سلام کند و دست بدهد؛ هیچ‌یک دستانشان را جدا نمی‌کنند تا اینکه هر دو آمرزیده شوند.

﴿۶۴۸۵﴾ هر کس با محَب و دوستدار علی علیه السلام دست دهد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

۳-۷-۱-۶-۴- در آغوش گرفتن

﴿۶۴۸۶﴾ هرگاه دو مؤمن به یکدیگر برسند و باهم دست بدهند، رحمت بر آن دو فرود می‌آید و زمانی که با یکدیگر همراه شوند و نیتشان الهی باشد - و به خاطر مسائل دنیوی نباشد - به آن دو نفر گفته می‌شود: «آمرزیده شدید پس عمل خویش را از سر گیرید»؛ و چون بنشینند و با هم گفتگو کنند فرشته‌های نگهبان به یکدیگر گویند: «ما کنار رویم شاید رازی دارند و خدا رازشان را پوشانده است».

﴿۶۴۸۷﴾ هرگاه دو مؤمن به یکدیگر برسند و باهم دست بدهند، خداوند یک‌صد رحمت بین انگشتان آن دو فرود می‌آورد که نود و نه تای آن متعلق است به کسی که آن دیگری را بیشتر دوست دارد؛ پس هرگاه یکدیگر را در آغوش گیرند رحمت خدا آن دو را می‌پوشاند و اگر نزد یکدیگر درنگ کنند و نیتی جز رضایت خدا نداشته باشند، به آن دو گفته می‌شود: «خدا شما دو نفر را آمرزید».

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

٤-٧-١-٤-٦-٤- الشَّهَادَةُ عَلَى النِّكَاحِ

﴿٤٤٨٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ شَهِدَ نِكَاحَ امْرَأَةٍ مُسْلِمَةٍ كَانَ خَائِضًا فِي رَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَلَهُ ثَوَابُ أَلْفِ شَهِيدٍ وَكَانَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ يَخْطُوهَا ثَوَابُ نَبِيٍّ وَكَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِكُلِّ كَلِمَةٍ يَتَكَلَّمُهَا عِبَادَةَ سَنَةٍ وَلَا يَرْجِعُ إِلَّا مَغْفُورًا لَهُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٧٤

٤-٧-١-٥- العِيَادَةُ

﴿٤٤٨٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ مَنْ عَادَ مَرِيضًا شِيعَةً سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ، كُلُّهُمْ يَسْتَغْفِرُ لَهُ إِنْ كَانَ مُصْبِحًا حَتَّى يُمْسِيَ، وَإِنْ كَانَ مُمَسِيًّا حَتَّى يُصْبِحَ؛ بحار الأنوار، ج ٣٤، ص ٣١٥

﴿٤٤٩٠﴾ الرسول ﷺ: أَنَّهُ يَقْرَأُ عِنْدَ الْمَرِيضِ وَالْمَيِّتِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ أَخْرِجْهُ إِلَيَّ رِضًا مِنْكَ وَرِضْوَانٍ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ ذَنْبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١٥٦

﴿٤٤٩١﴾ الصادق ﷺ: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ عَادَ أَخَاهُ الْمُؤْمِنَ فِي مَرَضِهِ صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعَةٌ وَسَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ فَإِذَا قَعَدَ عَمَرَتُهُ الرَّحْمَةُ وَاسْتَغْفَرَ لَهُ حَتَّى يُمْسِيَ فَإِنْ عَادَهُ مَسَاءً كَانَ لَهُ مِثْلُ ذَلِكَ حَتَّى يُصْبِحَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٨١

﴿٤٤٩٢﴾ الصادق ﷺ: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ عَادَ مُؤْمِنًا حِينَ يُصْبِحُ شِيعَةً سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ فَإِذَا قَعَدَ عَمَرَتُهُ الرَّحْمَةُ وَاسْتَغْفَرُوا لَهُ حَتَّى يُمْسِيَ وَإِنْ عَادَهُ مَسَاءً كَانَ لَهُ مِثْلُ ذَلِكَ حَتَّى يُصْبِحَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٢١

﴿٤٤٩٣﴾ الباقر ﷺ: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ عَادَ مُؤْمِنًا خَاضَ فِي الرَّحْمَةِ خَوْضًا فَإِذَا جَلَسَ عَمَرَتُهُ الرَّحْمَةُ فَإِذَا أَنْصَرَفَ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٢٠

﴿٤٤٩٤﴾ الصادق ﷺ: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ عَادَ مُؤْمِنًا فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي مَرَضِهِ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ مَلَكًا مِنْ الْعَوَادِ يَعُودُهُ فِي قَبْرِهِ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٢٠

﴿٤٤٩٥﴾ الصادق ﷺ: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ عَادَ مُؤْمِنًا مَرِيضًا فِي مَرَضِهِ حِينَ يُصْبِحُ شِيعَةً سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ فَإِذَا قَعَدَ عَمَرَتُهُ الرَّحْمَةُ وَاسْتَغْفَرُوا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ حَتَّى يُمْسِيَ وَإِنْ عَادَهُ مَسَاءً كَانَ لَهُ مِثْلُ ذَلِكَ حَتَّى يُصْبِحَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٢٠

﴿٤٤٩٦﴾ الحسن ﷺ: مَا مِنْ رَجُلٍ يَعُودُ مَرِيضًا مُمَسِيًّا إِلَّا خَرَجَ مَعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يُصْبِحَ؛ وسائل الشيعة، ج ٢، ص ٤١٩

﴿٤٤٩٧﴾ أمير المؤمنين ﷺ: مَنْ عَادَ مَرِيضًا شِيعَةً سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِنْ كَانَ مُصْبِحًا حَتَّى يُمْسِيَ وَإِنْ كَانَ مُمَسِيًّا حَتَّى يُصْبِحَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٨٠

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

۴-۶-۱-۷-۴- شاهد عقد ازدواج بودن

﴿۶۴۸۸﴾ هرکس در مجلس ازدواج زن مسلمانی حاضر شود، غرق در رحمت خدا می‌شود و برایش ثواب هزار شهید است و برای هر قدمی که به‌سوی آن مجلس برمی‌دارد، ثواب عمل یک پیامبر است و خدا برای هر جمله‌ای که در آن مجلس بگوید، عبادت یک سال را برایش می‌نویسد و از آن مجلس باز نمی‌گردد مگر اینکه آمرزیده شود.

۴-۶-۱-۷-۵- عیادت بیمار

﴿۶۴۸۹﴾ کسی که بیماری را عیادت کند، هفتاد هزار فرشته او را همراهی می‌کنند و همه‌ی آن‌ها برایش استغفار می‌کنند، اگر صبح باشد تا شب و اگر شب باشد تا صبح برایش استغفار می‌کنند.

﴿۶۴۹۰﴾ او نزد مریض و میت، آیه‌الکرسی می‌خواند و می‌گوید: خداوند! او را به رضایت و بهشت رضوانت برسان، خداوند! گناهان او را ببامرز.

﴿۶۴۹۱﴾ هر مؤمنی که برادر مؤمنش را در بیماری‌اش عیادت کند، هفتاد هزار فرشته او را تشییع می‌کنند، و چون نزد بیمار بنشیند رحمت الهی او را فرامی‌گیرد، و فرشتگان تا شب برایش استغفار می‌کنند و اگر شب باشد همین عمل تا صبح اتفاق می‌افتد.

﴿۶۴۹۲﴾ هر مؤمنی که برادر مؤمنش را در بیماری‌اش عیادت کند، هفتاد هزار فرشته او را تشییع کنند، و چون نزد بیمار بنشیند رحمت الهی او را فرامی‌گیرد، و فرشتگان تا شب برایش استغفار می‌کنند و اگر شب باشد همین عمل تا صبح اتفاق می‌افتد.

﴿۶۴۹۳﴾ هر مؤمنی به عیادت مؤمنی برود در رحمت الهی قرار می‌گیرد، پس آن هنگام که نزد بیمار می‌نشیند، رحمت الهی او را فرامی‌گیرد. و آن زمان که بازمی‌گردد، خداوند هفتاد هزار فرشته را همراه او می‌کند تا برایش استغفار کنند.

﴿۶۴۹۴﴾ هر مؤمنی که بیماری را عیادت کند، خداوند فرشته‌ای از عیادت‌کنندگان در قبرش می‌گمارد که تا روز قیامت برایش استغفار کند.

﴿۶۴۹۵﴾ هر مؤمنی که صبح از جا برخیزد و به عیادت مؤمن بیماری برود، هفتاد هزار فرشته او را مشایعت می‌نمایند و چون بر بالین بیمار بنشیند، رحمت الهی او را فرا می‌گیرد و فرشتگان تا شب برای او آمزش می‌خواهند. و اگر شب هنگام به عیادت برود، تا صبح همین‌گونه خواهد بود. ﴿۶۴۹۶﴾ هرکس شبی از مریضی عیادت کند، هفتاد هزار فرشته همراه او خارج می‌شوند و تا صبح برایش آمزش می‌خواهند.

﴿۶۴۹۷﴾ هرکس به عیادت مریضی برود، هفتاد هزار فرشته او را بدرقه می‌کنند و اگر صبح باشد تا شب و اگر شب باشد تا صبح برایش استغفار می‌کنند.

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٤٩٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ عَادَ مَرِيضاً شِيعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى

مَنْزِلِهِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٢٠

﴿٤٩٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ عَادَ مَرِيضاً فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ خَطَايَا حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى مَنْزِلِهِ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَ مُجِيَ عَنْهُ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ سَيِّئَةٍ وَيَرْفَعُ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ دَرَجَةٍ وَ كُلَّ بِهِ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ مَلَكٍ يَعُودُونَهُ فِي قَبْرِهِ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣،

ص ٣٧١

﴿٥٠٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ عَادَ مَرِيضاً فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ خَطَايَا حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى مَنْزِلِهِ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَ يُمَجِّعُ عَنْهُ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ سَيِّئَةٍ وَ يَرْفَعُ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ دَرَجَةٍ وَ كُلَّ بِهِ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ مَلَكٍ يَعُودُونَهُ فِي قَبْرِهِ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٢، ص ٤١٧

٤-٦-١-٧-٦-زيارة القبر

﴿٥٠١﴾ الرضا عليه السلام: مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ زَارَ قَبْرَ مُؤْمِنٍ فَقَرَأَ عِنْدَهُ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ سَبْعَ مَرَّاتٍ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِصَاحِبِ الْقَبْرِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٨١

٤-٦-١-٨-حُسْنُ الْخُلُقِ، حُسْنُ الْكَلَامِ، عَدَمُ الْغِيْبَةِ، التَّسْمِيَةُ

٤-٦-١-٨-١-حُسْنُ الْخُلُقِ

﴿٥٠٢﴾ الصادق عليه السلام: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَ كَانَ مِنْ فَرْقِهِ إِلَى قَدَمِهِ ذُنُوبٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ بَدَّلَهَا

حَسَنَاتٍ الصَّدَقَةِ وَ الْحَيَاءِ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَ الشُّكْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ١٥٦

٤-٦-١-٨-٢-حُسْنُ الْكَلَامِ

﴿٥٠٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ بَذْلُ الطَّعَامِ وَ إِفْشَاءُ السَّلَامِ وَ حُسْنُ الْكَلَامِ؛

مجموعة ورام، ج ١، ص ١٧٠

﴿٥٠٤﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ بَذْلُ السَّلَامِ وَ حُسْنُ الْكَلَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣،

ص ١١

٤-٦-١-٨-٣-عَدَمُ الْغِيْبَةِ

﴿٥٠٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ لَمْ يَغْتَبْ أَحَدًا نَصَرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ أَمَّا نَصْرَتُهُ فِي

الدُّنْيَا فَلَيْسَ أَحَدٌ يَتَنَاوَلُهُ إِلَّا كَانَتْ الْمَلَائِكَةُ تَكِيدُهُمْ عَنْهُ وَ أَمَّا نَصْرَتُهُ فِي الْآخِرَةِ فَيَغْفِرُ لَهُ قَبِيحَ

مَا صَنَعَ وَ يَقْبَلُ مِنْهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلَ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ١٥٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۴۹۸﴾ هرکس از بیماری عیادت کند هفتاد هزار فرشته او را همراهی می‌کنند و برای او طلب آمرزش می‌نمایند تا به خانه‌اش بازگردد.

﴿۶۴۹۹﴾ هرکس بیماری را عیادت کند، به هر گامی که برمی‌دارد تا به منزلش برگردد هفتاد هزار هزار حسنه دارد، و هفتاد هزار هزار سیئه از او محو شود و هفتاد هزار هزار درجه بالا می‌رود و هفتاد هزار هزار فرشته بر او گمارده می‌شود که او را در قبرش عیادت کنند و تا روز قیامت برایش آمرزش بخواهند.

﴿۶۵۰۰﴾ هرکس بیماری را عیادت کند، به هر گامی که برمی‌دارد تا به منزلش برگردد هفتاد هزار هزار حسنه دارد، و هفتاد هزار هزار سیئه از او محو می‌شود و هفتاد هزار هزار درجه بالا می‌رود و هفتاد هزار هزار فرشته بر او گمارده می‌شود که او را در قبرش عیادت مکنند و تا روز قیامت برایش آمرزش بخواهند.

۶-۷-۱-۴- زیارت اهل قبور

﴿۶۵۰۱﴾ اگر هر بنده‌ی قبر مؤمنی را زیارت کند و در کنار قبر او هفت بار سوره‌ی «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» را بخواند، خداوند او و صاحب آن قبر را می‌آمرزد.

۸-۱-۴-۶- اخلاق نیکو، خوش‌کلامی، غیبت‌نکردن، بعد از عطسه‌ی دیگری «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» گفتن

۱-۸-۱-۴-۶- اخلاق نیکو

﴿۶۵۰۲﴾ چهار چیز است که در هرکس باشد، اگرچه از فرق سر تا پایش غرق در گناه باشد حق تعالی او را می‌آمرزد و گناهانش را به نیکی تبدیل می‌کند؛ صدقه‌دادن، حجب و حیا، نیکویی در اخلاق و سپاسگزاری از [نعمت‌ها].

۲-۸-۱-۴-۶- خوش‌کلامی

﴿۶۵۰۳﴾ از موجبات آمرزش، اطعام، آشکارگفتن سلام و سخن نیکوست.

﴿۶۵۰۴﴾ از موجبات آمرزش، سلام‌کردن و سخن نیکوست.

۳-۸-۱-۴-۶- غیبت‌نکردن

﴿۶۵۰۵﴾ کسی که غیبت هیچ‌کس را نکند، خداوند در دنیا و آخرت او را یاری می‌کند. یاری‌اش در دنیا چنین است که اگر کسی با زبان یا غیر آن در صدد اذیت و آزار وی برآید فرشتگان او را از این عمل باز می‌دارند، و یاری در آخرتش چنین است که گناهی را که مرتکب شده می‌آمرزد و عبادات و طاعاتش را قبول می‌کند».

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٦٥٠٦﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا يُعَذِّبُ اللَّهُ مُؤْمِنًا بَعْدَ التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ إِلَّا بِسُوءِ ظَنِّهِ بِاللَّهِ وَتَقْصِيرِهِ مِنْ رَجَائِهِ وَسُوءِ خَلْقِهِ وَاعْتِيَابِهِ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٧١
٤-٦-١-٨-٤- التَّسْمِيَةُ

﴿٦٥٠٧﴾ الصادق ﷺ: إِذَا سَمَّتهُ غَيْرُهُ فَلْيَقُلْ يَغْفِرُ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨،

ص ٣٨٢

﴿٦٥٠٨﴾ الرضا ﷺ: إِذَا عَطَسَ أَخُوكَ فَسَمَّتهُ وَقُلْ يَرْحَمُكَ اللَّهُ وَإِذَا سَمَّكَ أَخُوكَ فَرُدَّ

عَلَيْهِ وَقُلْ يَغْفِرُ اللَّهُ لَنَا وَلَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٨١

﴿٦٥٠٩﴾ الصادق ﷺ: إِذَا عَطَسَ الرَّجُلُ فَقُولُوا يَرْحَمُكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ فَإِنَّ مَعَهُ غَيْرَهُ وَإِذَا

رَدَّ عَلَيْكُمْ فَلْيَقُلْ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَيَرْحَمُكُمْ فَإِنَّ مَعَكُمْ غَيْرَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٨٣

﴿٦٥١٠﴾ الباقر ﷺ: إِذَا عَطَسَ الرَّجُلُ فَلْيَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَإِذَا سَمَّتِ

الرَّجُلُ فَلْيَقُلْ يَرْحَمُكَ اللَّهُ وَإِذَا رَدَّدْتَ فَلْيَقُلْ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ وَلَنَا؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٥٥

﴿٦٥١١﴾ الباقر ﷺ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: سَأَلْتُهُ ﷺ: عَنْ الرَّجُلِ يَعْطِسُ قَالَ يَقُولُ يَرْحَمُكَ

اللَّهُ وَيَغْفِرُ لَنَا وَلَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٨١

﴿٦٥١٢﴾ الباقر ﷺ: كَانَ أَبُو جَعْفَرٍ ﷺ إِذَا عَطَسَ فَقِيلَ لَهُ يَرْحَمُكَ اللَّهُ قَالَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَ

يَرْحَمُكُمْ وَإِذَا عَطَسَ عِنْدَهُ إِنْسَانٌ قَالَ يَرْحَمُكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٥٥

٢-٦-٤- فِي جَنْبِ الْآخَرِينَ

١-٢-٦-٤- الْوَالِدَيْنِ

١-٢-٦-٤- الْبَرِّ

﴿٦٥١٣﴾ الرسول ﷺ: أَتَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ رَجُلٌ فَقَالَ مَا بَقِيَ مِنَ الشَّرِّ شَيْءٌ إِلَّا عَمَلْتُهُ فَهَلْ مِنْ

تَوْبَةٍ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَهَلْ بَقِيَ مِنْ وَالِدَيْكَ أَحَدٌ قَالَ [أَبِي] قَالَ فَبِرَّهُ فَلَعَلَّهُ أَنْ يَغْفِرَ لَكَ فَوَلَّى

الرَّجُلُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَوْ كَانَتْ أُمُّهُ؛ الدعوات، ص ١٢٦

﴿٦٥١٤﴾ الرسول ﷺ: قَالَ لِي جَبْرِئِيلُ مَنْ ذَكَرْتَ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْكَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ فَقُلْتُ

أَمِينَ فَقَالَ وَمَنْ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ قُلْتُ آمِينَ قَالَ وَمَنْ أَذْرَكَ أَبَوَيْهِ

أَوْ أَحَدَهُمَا فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ فَقُلْتُ آمِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢٠٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به همنوعان﴾

﴿۶۵۰۶﴾ سوگند به خدایی که جز او خدایی نیست؛ خداوند هیچ مؤمنی را بعد از توبه و استغفار جز به خاطر بدگمانی به خدا و کوتاهی در امید و بداخلاقی و غیبت پشت سر مؤمنین عذاب نمی‌کند.

۴-۱-۸-۴- بعد از عطسه‌ی دیگران «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» گفتن

﴿۶۵۰۷﴾ اگر دیگری او را هنگام عطسه دعا کند، در پاسخ بگوید: «خدا ما و شما را بیامرزد».

﴿۶۵۰۸﴾ چون برادرت عطسه کند به او بگو: «خداوند تو را رحمت کند»، و اگر او به تو چنین گفت در جوابش بگو: «خدا ما را و تو را بیامرزد».

﴿۶۵۰۹﴾ چون شخصی عطسه کرد، بگویند: «خداوند شما را رحمت کند و بیامرزد»، و اگر او به تو چنین گفت در جوابش بگو: «خدا ما را و تو را بیامرزد».

﴿۶۵۱۰﴾ هرگاه کسی عطسه کرد دنبالش بگوید: «الحمد لله رب العالمين لا شريك له» و کسی که می‌خواهد جواب عطسه را بدهد، بگوید: «يرحمك الله» و عطسه‌کننده در جواب او بگوید: «يغفر الله لك و لنا».

﴿۶۵۱۱﴾ محمد بن مسلم گوید: از امام باقر (علیه السلام) درباره‌ی کسی که عطسه می‌کند، سؤال کردم (چگونه رفتار کنیم و چه بگوییم؟) فرمود: «بگو، خدا تو را رحمت کند و ما و تو را بیامرزد».

﴿۶۵۱۲﴾ هنگامی که امام باقر (علیه السلام) عطسه کرد، به آن حضرت عرض شد: «رحمت خدا بر تو باد». امام در پاسخ فرمود: «خدا شما را بیامرزد و رحمت کند». هرگاه شخصی نزد او عطسه می‌کرد می‌فرمود: «رحمت خدا بر تو باد».

۴-۶-۲- نسبت به دیگران (گروه‌های خاص)

۴-۶-۲-۱- در مقابل پدر و مادر

۴-۶-۲-۱-۱- نیکی

﴿۶۵۱۳﴾ مردی به نزد پیامبر (صلی الله علیه و آله) آمد و گفت: ای رسول خدا (صلی الله علیه و آله) هیچ کار بدی باقی نمانده مگر آنکه آن را انجام داده‌ام، آیا توبه‌ی من قبول است؟ آن حضرت به او فرمود: «آیا از پدر و مادرت در قید حیات هستند؟» گفت: «آری پدرم». فرمود: «با او به نیکویی رفتار کن». وقتی آن مرد رفت، حضرت فرمود: «ای کاش مادرش زنده بود».

﴿۶۵۱۴﴾ جبرئیل به من گفت: «هرکس نام تو نزد او برده شود و بر تو درود نفرستد، خداوند او را از رحمت خویش دور می‌کند». گفتم: «آمین». گفت: «هرکس ماه رمضان را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور می‌کند». گفتم: «آمین». گفت: «هرکس پدر و مادر خویش را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور می‌کند». گفتم: «آمین».

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٦٥١٥﴾ الرسول ﷺ: يُقَالُ لِلْعَاقِ إِعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنِّي لَا أَغْفِرُ لَكَ وَيُقَالُ لِلْبَارِّ اْعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنِّي سَأَغْفِرُ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٧١، ص ٨٠

٢-١-٢-٤-٦-زيارة قبر الوالدین

﴿٦٥١٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ زَارَ قَبْرَ وَالِدَيْهِ أَوْ أَحَدِهِمَا فِي كُلِّ جُمُعَةٍ فَقَرَأَ عِنْدَهُمَا يَسَّ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِعَدَدِ كُلِّ حَرْفٍ مِنْهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٩٣

﴿٦٥١٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِيهِ أَوْ أَحَدِهِمَا فِي كُلِّ جُمُعَةٍ غُفِرَ لَهُ وَكُتِبَ بَرًّا؛

مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٦٥

٢-٢-٤-٦-الزَّوْجُ

١-٢-٢-٤-٦-الطَّاعَةُ

﴿٦٥١٨﴾ الرسول ﷺ: إِنِّ امْرَأَةً سَأَلَتْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَتْ: إِنَّ زَوْجِي أَمَرَنِي أَنْ لَا أَخْرُجَ إِلَى قَرِيبٍ وَلَا إِلَى بَعِيدٍ حَتَّى يَرْجِعَ مِنْ سَفَرِهِ وَإِنَّ أَبِي فِي السَّوْقِ فَأَخْرُجُ إِلَى أَبِي فَقَالَ لَهَا اجْلِسِي فِي بَيْتِكَ وَأَطِيعِي زَوْجَكَ فَجَلَسَتْ وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا فَمَاتَ الْأَبُ فَأَرْسَلَ إِلَيْهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَأَبِيكَ بِطَاعَتِكَ لَزَوْجِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ٢٥٦

﴿٦٥١٩﴾ الرسول ﷺ: إِنِّ رَجُلًا مِنَ الْأَنْصَارِ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ خَرَجَ فِي بَعْضِ حَوَائِجِهِ فَعَهَدَ إِلَى امْرَأَتِهِ عَهْدًا أَلَّا تَخْرُجَ مِنْ بَيْتِهَا حَتَّى يَقْدَمَ قَالَ وَإِنْ أَبَاهَا مَرَضَ فَبَعَثَتْ الْمَرْأَةُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَتْ: إِنَّ زَوْجِي خَرَجَ وَعَهْدَ إِلَيَّ أَنْ لَا أَخْرُجَ مِنْ بَيْتِي حَتَّى يَقْدَمَ وَإِنَّ أَبِي قَدْ مَرَضَ فَتَأْمُرُنِي أَنْ أَعُوذَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا اجْلِسِي فِي بَيْتِكَ وَأَطِيعِي زَوْجَكَ قَالَ فَتَقُلُّ فَأَرْسَلَتْ إِلَيْهِ ثَانِيًا بِذَلِكَ فَقَالَتْ: فَتَأْمُرُنِي أَنْ أَعُوذَ فَقَالَ اجْلِسِي فِي بَيْتِكَ وَأَطِيعِي زَوْجَكَ قَالَ فَمَاتَ أَبُوهَا فَبَعَثَتْ إِلَيْهِ إِنَّ أَبِي قَدْ مَاتَ فَتَأْمُرُنِي أَنْ أُصَلِّيَ عَلَيْهِ فَقَالَ لَا اجْلِسِي فِي بَيْتِكَ وَأَطِيعِي زَوْجَكَ قَالَ فَذَفِنَ الرَّجُلُ فَبَعَثَ إِلَيْهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلِأَبِيكَ بِطَاعَتِكَ لَزَوْجِكَ؛ الكافي، ج ٥، ص ٥١٣

﴿٦٥٢٠﴾ يَا حَوَّلَاءُ مَا مِنْ امْرَأَةٍ صَلَّتْ صَلَاتَهَا وَلَزِمَتْ بَيْتَهَا وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهَا

ذُنُوبَهَا مَا قَدَّمَتْ وَمَا أَخَّرَتْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ٢٤١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به همنوعان﴾

﴿۶۵۱۵﴾ به بدرفتار نسبت به پدر و مادر گفته می‌شود: هرچه خواهی بکن که من تو را نمی‌آمرزم و به خوش‌رفتار نسبت به پدر و مادر گفته می‌شود: هرچه خواهی بکن که البته تو را می‌آمرزم.

۲-۱-۲-۴-۶- زیارت قبر پدر و مادر

﴿۶۵۱۶﴾ هرکس قبر پدر و مادرش را یا یکی از آن دو را در هر جمعه زیارت کند و سوره‌ی یس را قرائت کند، خداوند به تعداد هر حرفی از آن سوره به او اجر و ثواب داده و او را می‌آمرزد. ﴿۶۵۱۷﴾ هرکس قبر پدر و مادرش یا یکی از آن دو را در هر روز جمعه زیارت کند، [گناهانش] آمرزیده می‌شود و برایش خیر و نیکی نوشته می‌شود.

۲-۲-۴-۶- در برابر همسر

۱-۲-۲-۴-۶- فرمان‌برداری

﴿۶۵۱۸﴾ زنی از رسول خدا ﷺ سؤال کرد و گفت: «شوهرم به من دستور داده از خانه خارج نشوم و حتی نزد قوم و خویش چه نزدیک و چه دور نروم تا او از مسافرت بازگردد، و اکنون پدرم در بازار است، آیا می‌توانم نزد پدرم بروم؟» رسول خدا ﷺ فرمود: «در خانه بمان و فرمان شوهرت را اطاعت کن». زن هم در خانه ماند و اطاعت شوهر را کرد. اما پدر او از دنیا رفت! آن‌گاه رسول خدا ﷺ برای زن پیام فرستاد: «خداوند به خاطر اطاعت تو از شوهر، پدر تو را آمرزید». ﴿۶۵۱۹﴾ در عهد پیامبر خدا ﷺ مردی از انصار برای انجام بعضی نیازهایش به مسافرت رفت و با همسرش عهد کرد که از خانه‌اش خارج نشود تا او بازگردد. پدر زن مریض شد. پس زن به پیامبر ﷺ پیغام رساند که همسرم به سفر رفته و با من عهد کرده که از خانه خارج نشوم تا بازگردد و اکنون پدرم بیمار است. اجازه بده تا از او عیادت کنم. رسول خدا ﷺ فرمود: «در خانه‌ات بنشین و همسرت را اطاعت کن». بیماری پدرش شدت یافت. برای بار دوم گفت: «آیا به من اجازه می‌دهی که او را عیادت کنم؟» فرمود: «در خانه‌ات بنشین و همسرت را اطاعت کن». پدرش از دنیا رفت. به پیامبر ﷺ خبر رساند که پدرم مرد، آیا مرا اجازه می‌دهی که بر او نماز بگزارم؟ فرمود: «نه، در خانه‌ات بنشین و همسرت را اطاعت کن». مرد را دفن کردند. پس رسول خدا ﷺ به آن زن خبر داد: «خداوند به واسطه‌ی اطاعت تو از همسرت تو و پدرت را آمرزید». ﴿۶۵۲۰﴾ ای حواء! هر زنی که نمازش را بخواند و در خانه بماند و از همسرش اطاعت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

٣-٢-٤-الأرحام

١-٣-٢-٤-الصلة

﴿٤٥٢١﴾ السجّاد عليه السلام: إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُطِيبَ اللَّهُ مِيتَتَكَ وَيَغْفِرَ لَكَ ذَنْبَكَ يَوْمَ تَلْقَاهُ فَعَلَيْكَ بِالْبِرِّ وَصَدَقَةِ السِّرِّ وَصِلَةِ الرَّحِمِ فَإِنَّهُنَّ يَزِدْنَ فِي الْعُمْرِ وَيَنْفِيْنَ الْفَقْرَ وَيُدْفَعْنَ عَنْ صَاحِبِهِنَّ سَبْعِينَ مِائَةَ سَوْءٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ١٥٩

﴿٤٥٢٢﴾ الرسول عليه السلام: إِنْ مَنْ تَمَسَّكَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِسِتِّ خِصَالٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ أَنْ يَحْفَظَ دِينَهُ وَيَصُونَ نَفْسَهُ وَيَصِلَ رَحِمَهُ وَلَا يُؤْذِيَ جَارَهُ وَيَرْعَى إِخْوَانَهُ وَيَخْزَنَ لِسَانَهُ أَمَّا الصِّيَامُ فَلَا يَعْلَمُ ثَوَابَ عَامِلِهِ إِلَّا اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٧٠

٤-٢-٤-الإخوان

١-٤-٢-٤-الزيارة

﴿٤٥٢٣﴾ الصادق عليه السلام: إِنْ الْعَبْدَ لَيُخْرِجُ إِلَى أَخِيهِ فِي اللَّهِ لِيُزُورَهُ فَمَا يَرْجِعُ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ ذُنُوبُهُ وَتُقْضَى لَهُ حَوَائِجُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ مشكاة الأنوار، ص ٢٠٩

٢-٤-٢-٤-المراعاة

﴿٤٥٢٤﴾ الرسول عليه السلام: إِنْ مَنْ تَمَسَّكَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِسِتِّ خِصَالٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ أَنْ يَحْفَظَ دِينَهُ وَيَصُونَ نَفْسَهُ وَيَصِلَ رَحِمَهُ وَلَا يُؤْذِيَ جَارَهُ وَيَرْعَى إِخْوَانَهُ وَيَخْزَنَ لِسَانَهُ أَمَّا الصِّيَامُ فَلَا يَعْلَمُ ثَوَابَ عَامِلِهِ إِلَّا اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٧٠

٣-٤-٢-٤-قضاء الحقوق

﴿٤٥٢٥﴾ الرسول عليه السلام: أَلَا فَأَعْظَمُ فَرَائِضِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ بَعْدَ فَرَضِ مَوَالَاتِنَا وَمُعَادَاةِ أَعْدَائِكُمْ اسْتِعْمَالُ التَّقِيَّةِ عَلَى أَنْفُسِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَمَعَارِفِكُمْ وَقَضَاءُ حُقُوقِ إِخْوَانِكُمْ وَإِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ كُلَّ ذَنْبٍ بَعْدَ ذَلِكَ وَلَا يَسْتَقْصِي؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٢٢٤

٤-٤-٢-٤-الحُبُّ

﴿٤٥٢٦﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَأْذَنَ مَلِكُ رَبِّهِ أَنْ يَنْزَلَ إِلَى الدُّنْيَا فِي صُورَةِ آدَمِيٍّ فَأَذِنَ لَهُ فَمَرَّ بِرَجُلٍ عَلَى بَابٍ قَوْمٌ يَسْأَلُونَ عَنْ رَجُلٍ مِنَ أَهْلِ الدَّارِ فَقَالَ الْمَلِكُ يَا عَبْدَ اللَّهِ أَيَّ شَيْءٍ تُرِيدُ مِنْ هَذَا الرَّجُلِ الَّذِي تَطْلُبُهُ قَالَ هُوَ أَخِي فِي الْإِسْلَامِ أَحَبُّنِيهِ فِي اللَّهِ جِئْتُ لِأَسْلَمَ عَلَيْهِ قَالَ مَا بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ رَحِمٌ مَاسَّةٌ وَلَا نَزَعَتِكَ إِلَيْهِ حَاجَةٌ قَالَ لَا إِلَّا الْحُبُّ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَجِئْتُ لِأَسْلَمَ عَلَيْهِ قَالَ فَإِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ وَهُوَ يَقُولُ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ بِحُبِّكَ إِيَّاهُ؛ بحار الأنوار، ج ٥٦، ص ١٩١

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

۳-۲-۴- در برابر نزدیکان

۱-۳-۲-۴- صله‌ی رحم

﴿۶۵۲۱﴾ اگر می‌خواهی خداوند تو را پاک بمیراند و روز ملاقاتش گناهانت را بیامرزد، نیکی کن و پنهانی صدقه بده و صله‌ی رحم به‌جا آور؛ چون این سه عمل عمر را زیاد می‌کند، فقر را دور می‌نماید و از صاحبانشان هفتاد نوع مرگ بد را دفع می‌کند.

﴿۶۵۲۲﴾ هرکس در ماه رمضان از شش صفت خودداری کند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد: دینش را حفظ کند، نفسش را نگاه دارد، صله‌ی رحم کند، همسایه‌اش را نیازارد، برادرش را مراعات و زبانش را حفظ کند. که ثواب روزه‌ی چنین فردی را جز خدا کسی نمی‌داند.

۴-۲-۴- در برابر برادران ایمانی

۱-۴-۲-۴- دیدار

﴿۶۵۲۳﴾ هنگامی که بنده برای ملاقات برادر دینی‌اش حرکت می‌کند، از ملاقات او برنمی‌گردد مگر اینکه خداوند گناهانش را بخشیده و نیازهایش را در دنیا و آخرت برآورده می‌سازد.

۲-۴-۲-۴- رعایت حقوق

﴿۶۵۲۴﴾ هرکس در ماه رمضان از شش صفت خودداری کند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد: دینش را حفظ کند، نفسش را نگاه دارد، صله‌ی رحم کند، همسایه‌اش را نیازارد، برادرش را مراعات و زبانش را حفظ کند. که ثواب روزه‌ی چنین فردی را جز خدا کسی نمی‌داند.

۳-۴-۲-۴- ادای حقوق

﴿۶۵۲۵﴾ بزرگ‌ترین واجب الهی بعد از ولایت ما و دشمنی با دشمنانمان، عمل به تقیّه در جان و مال و دانش و انجام حاجات برادران دینی است. بعد از آن خداوند همه‌ی گناهان را بی‌حساب می‌آمرزد.

۴-۴-۲-۴- محبت

﴿۶۵۲۶﴾ فرشته‌ای از پروردگارش اجازه خواست تا به صورت آدمی به زمین آید، خداوند به او اجازه داد و او به مردی که بر در خانه‌ی دیگری ایستاده بود گذر کرد. فرشته گفت: «ای بنده‌ی خدا! از این مرد چه می‌خواهی؟» گفت: «او برادر دینی من است و دوست دارم به او سلام دهم». گفت: «از اقوام او نیستی و با او کاری و از او درخواستی نداری؟» گفت: «نه، جز دوستی در راه خدای عزّوجلّ، آمده‌ام تا به او سلامی بدهم». گفت: «من فرستاده‌ی خدایم که فرمان حق تعالی را به تو ابلاغ کنم که فرمود: برای دوستی با او در راه من، تو را آمرزیدم».

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٤٥٢٧﴾ الرسول ﷺ: يَا مُوسَى أَتَدْرِي أَنَّ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي تَكُونُ لَهُ ذُنُوبٌ وَخَطَايَا تَبْلُغُ أَغْنَانِ السَّمَاءِ فَأَغْفِرُهَا لَهُ وَلَا أَبَالِي قَالَ يَا رَبِّ وَكَيْفَ لَا تَبَالِي قَالَ تَعَالَى لِحِصْلَةٍ شَرِيفَةٍ تَكُونُ فِي عَبْدِي أَحِبُّهَا يُحِبُّ إِخْوَانَهُ الْمُؤْمِنِينَ وَيَتَعَاهَدُهُمْ وَيَسَاوِي نَفْسَهُ بِهِمْ وَلَا يَتَكَبَّرُ عَلَيْهِمْ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَا أَبَالِي؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٢٦٦

٤-٤-٢-٤-٥- الإشباع والتنفيس

﴿٤٥٢٨﴾ الصادق ﷺ: إِنَّ مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ إِدْخَالَكَ السَّرُورَ عَلَى أَخِيكَ الْمُسْلِمِ وَإِشْبَاعُ جَوْعَتِهِ وَتَنْفِيسُ كُرْبَتِهِ؛ عوالي الآلي، ج ١، ص ٣٧٦

٤-٤-٢-٥- الجار

٤-٤-٢-٥-١- كَفُّ الْأَذَى

﴿٤٥٢٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَحَفِظَ فَرْجَهُ وَلِسَانَهُ وَكَفَّ أَذَاهُ عَنِ النَّاسِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٢٤٣

٤-٤-٢-٥-٢- عَدَمُ الْأَذَى

﴿٤٥٣٠﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ مَنْ تَمَسَّكَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِسِتِّ خِصَالٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ أَنْ يَحْفَظَ دِينَهُ وَيَصُونَ نَفْسَهُ وَيَصِلَ رَحِمَهُ وَلَا يُؤْذِيَ جَارَهُ وَيَرْعَى إِخْوَانَهُ وَيَخْزَنَ لِسَانَهُ أَمَّا الصِّيَامُ فَلَا يَعْلَمُ ثَوَابَ عَامِلِهِ إِلَّا اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٧٠

٤-٤-٢-٥-٣- الرضا

﴿٤٥٣١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ مَاتَ وَلَهُ جِيرَانُ ثَلَاثَةٍ كُلُّهُمْ رَاضُونَ عَنْهُ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٢٢

٤-٤-٢-٥-٤- الضيف

﴿٤٥٣٢﴾ الرسول ﷺ: إِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِقَوْمٍ خَيْرًا أَهْدَى إِلَيْهِمْ هَدِيَّةً قِيلَ وَمَا تِلْكَ الْهَدِيَّةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ قَالَ الضَّيْفُ يَنْزِلُ بِرِزْقِهِ وَيَرْحَلُ وَقَدْ غُفِرَ لِأَهْلِ الْمَنْزِلِ؛ مجموعة ورام، ج ١، ص ٦

﴿٤٥٣٣﴾ الرسول ﷺ: الضَّيْفُ يَجِيءُ بِرِزْقِهِ فَإِذَا أَكَلَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُمْ؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٠٨

﴿٤٥٣٤﴾ الرسول ﷺ: إِنْ الضَّيْفُ إِذَا جَاءَ فَنَزَلَ بِالْقَوْمِ جَاءَ بِرِزْقِهِ مَعَهُ مِنَ السَّمَاءِ فَإِذَا أَكَلَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُمْ بِنُزُولِهِ عَلَيْهِمْ؛ الكافي، ج ٦، ص ٢٨٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۵۲۷﴾ ای موسی؛ آیا می‌دانی اگر یکی از بندگانم گناهان و خطاهای زیادی داشته باشد و انبوه آن گناهان به بلندی‌های آسمان برسد، تمام گناهان او را می‌بخشم و هیچ باکی ندارم. عرض کرد: «خدایا؛ چگونه باکی نداری؟» فرمود: «به واسطه‌ی صفتی که در آن بنده است و من آن صفت را دوست دارم؛ برادران مؤمن خود را دوست دارد و به آن‌ها توجه می‌کند و خود را با ایشان برابر می‌داند و بر آن‌ها تکبر نمی‌ورزد. اگر چنین باشد، گناهانش را می‌آمرزم».

۴-۶-۲-۴-۵ سیر کردن و رفع نگرانی

﴿۶۵۲۸﴾ از موجبات آمرزش، شاد کردن برادر مؤمن و سیر کردن او و دور کردن اندوه از اوست.

۴-۶-۲-۵-۴ در برابر همسایه

۴-۶-۲-۵-۱ دست از آزار برداشتن

﴿۶۵۲۹﴾ هرکس ماه رمضان را روزه بگیرد و میل جنسی و زبان خود را از حرام حفظ کند و آزار خود را از مردم باز دارد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌بخشد.

۴-۶-۲-۵-۲ اذیت نکردن

﴿۶۵۳۰﴾ هرکس در ماه رمضان از شش صفت خودداری کند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد: دینش را حفظ کند، نفسش را نگاه دارد، صله‌ی رحم کند، همسایه‌اش را نیازارد، برادرش را مراعات و زبانش را حفظ کند. که ثواب روزه‌ی چنین فردی را جز خدا کسی نمی‌داند.

۴-۶-۲-۵-۳ رضایت

﴿۶۵۳۱﴾ هرکس بمیرد و سه همسایه داشته باشد که همگی از او راضی باشند، آمرزیده می‌شود.

۴-۶-۲-۶ در مقابل مهمان

﴿۶۵۳۲﴾ هرگاه خداوند نسبت به گروهی اراده‌ی خیر داشته باشد، هدیه‌ای به ایشان مرحمت می‌فرماید. عرض شد: «ای پیامبر خدا ﷺ آن هدیه چیست؟» فرمود: «مهمان است که علاوه بر اینکه روزی خود را می‌آورد با رفتنش باعث آمرزش اهل خانه نیز می‌شود».

﴿۶۵۳۳﴾ چون مهمان بیاید روزی‌اش با او می‌آید و هنگامی که [چیزی] بخورد، خداوند متعال به خاطر آن، صاحبخانه را می‌آمرزد.

﴿۶۵۳۴﴾ هنگامی که بر گروهی مهمان وارد شود، روزی‌اش را هم با خود از آسمان می‌آورد؛ و اگر چیزی بخورد، خداوند متعال به خاطر آمدنش به نزد ایشان، آنان را می‌آمرزد.

﴿صفاتُ العبدِ في جنبِ الناسِ﴾

﴿٦٥٣٥﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْوَابِشِيِّ قَالَ: ذَكَرَ أَصْحَابُنَا عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقُلْتُ مَا أَتَعَدَّى وَلَا أَتَعَشَّى إِلَّا وَمَعِيَ مِنْهُمْ الْإِثْنَانِ وَالثَّلَاثَةُ وَأَقَلُّ وَأَكْثَرُ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَضْلُهُمْ عَلَيْكَ أَعْظَمُ مِنْ فَضْلِكَ عَلَيْهِمْ فَقُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ كَيْفَ وَآنَا أَطْعِمُهُمْ طَعَامِي وَأَنْفَعُ عَلَيْهِمْ مِنْ مَالِي وَأُخْدِمُهُمْ عِيَالِي فَقَالَ إِنَّهُمْ إِذَا دَخَلُوا عَلَيْكَ دَخَلُوا بِرِزْقٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ كَثِيرٍ وَإِذَا خَرَجُوا خَرَجُوا بِالْمَغْفِرَةِ لَكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٠٢

﴿٦٥٣٦﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ مُسْلِمٍ دَخَلَ عَلَى أَخِيهِ الْمُسْلِمِ فَيُلْقِي لَهُ الْوَسَادَةَ إِكْرَامًا لَهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٦، ص ٢٣٥

﴿٦٥٣٧﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَسْمَعُ بِهِمْسِ الضَّيْفِ وَفَرِحَ بِذَلِكَ إِلَّا غُفِرَتْ لَهُ
خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مُطْبَقَةً بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٢٥٧

٢-٦-٤- المملوك
١-٢-٦-٤- التَّخْفِيفُ

﴿٤٥٣٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ خَفَّفَ عَنْ مَمْلُوكِهِ فِيهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٣٧

٨-٢-٤- الفقراءُ
١-٢-٤- النفعُ

﴿٥٣٩﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ حُسَيْنِ بْنِ نَعِيمٍ الصَّحَافِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: أَ تَحِبُّ إِخْوَانَكَ يَا حُسَيْنُ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ تَنْفَعُ فَقَرَاءَهُمْ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ أَمَا إِنَّهُ يَحِقُّ عَلَيْكَ أَنْ تُحِبَّ مَنْ يُحِبُّ اللَّهَ أَمَا وَاللَّهِ لَا تَنْفَعُ مِنْهُمْ أَحَدًا حَتَّى تُحِبَّهُ أَ تَدْعُوهُمْ إِلَى مَنَزَلِكَ قُلْتُ نَعَمْ مَا أَكُلُ إِلَّا وَ مَعَ مِنْهُمْ الرَّجُلَانِ وَ الثَّلَاثَةُ وَ الْأَقْلُ وَ الْآكْثَرُ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: أَمَا إِنْ فَضَّلْتُمْ عَلَيْكَ أَعْظَمُ مِنْ فَضْلِكَ عَلَيْهِمْ فَقُلْتُ جُعِلَتْ فِدَاكَ أَطْعِمُهُمْ طَعَامِي وَ أُوْطِئُهُمْ رَحْلِي وَ يَكُونُ فَضْلُهُمْ عَلَيَّ أَعْظَمَ قَالَ نَعَمْ إِنَّهُمْ إِذَا دَخَلُوا مَنَزَلَكَ دَخَلُوا بِمَغْفِرَتِكَ وَ مَغْفِرَةِ عِيَالِكَ وَإِذَا خَرَجُوا مِنْ مَنَزَلِكَ خَرَجُوا بِذُنُوبِكَ وَ ذُنُوبِ عِيَالِكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٠١

٢-٨-٦-٤- قضاء الحاجة

﴿٦٥٤٠﴾ الصادق عليه السلام: فَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَمْشِي فِي حَاجَةِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ فَيُوكِلُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ
مَلَكَيْنِ وَاحِدًا عَنْ يَمِينِهِ وَآخَرَ عَنْ شِمَالِهِ يَسْتَغْفِرَانِ لَهُ رَبَّهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ١٩٥

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۵۳۵﴾ ابو محمد وابشی گوید: نزد امام صادق علیه السلام صحبت از یاران ما شد و من گفتم: «چاشت و شامی نخورده‌ام، مگر آنکه دو سه نفر از آن‌ها، کمتر و بیشتر، به همراه من بوده‌اند». آن حضرت فرمود: «فضل آن‌ها بر تو، بزرگ‌تر از فضل تو بر آن‌هاست» گفتم: «فدایت شوم، چگونه؟ با اینکه من از خوراکم به آن‌ها می‌خورانم، و از مال خود خرجشان می‌کنم، و خانواده‌ام به آن‌ها خدمت می‌کنند؟» فرمود: «آن‌ها هنگامی که بر تو وارد می‌شوند، روزی بسیاری را از سوی خدای عزّ و جلّ برایت می‌آورند؛ و هنگامی که بیرون می‌روند، با آمرزش تو بیرون می‌روند».

﴿۶۵۳۶﴾ اگر مسلمانی بر مسلمانی وارد شود و آن مسلمان به احترامش پشتی بگذارد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۶۵۳۷﴾ مؤمنی نیست که آمدن مهمان را بشنود و بدان شاد شود جز آنکه گناهانش آمرزیده می‌شود، حتی اگر چیده‌شده میان آسمان و زمین باشند.

۷-۲-۴- در برابر خدمتکار

۱-۷-۲-۴- سبک کردن وظیفه، آسان گرفتن

﴿۶۵۳۸﴾ هر آن کس که در این ماه بر خدمتکارانش آسان گیرد، خداوند او را می‌آمرزد.

۸-۲-۴- در برابر نیازمندان

۱-۸-۲-۴- سودرساندن

﴿۶۵۳۹﴾ حسین بن نعیم صحاف گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «ای حسین! آیا برادران [دینی] خود را دوست داری؟» گفتم: «آری». فرمود: «آیا خیر تو به فقرای ایشان می‌رسد؟» گفتم: «آری». فرمود: «آگاه باش که تو وظیفه داری هر آن کس را که خدا را دوست دارد دوست بداری. به خدا سوگند، خیر تو به هیچ‌یک از آنان نمی‌رسد مگر اینکه او را دوست بداری. آیا آنان را به خانه‌ی خود دعوت می‌کنی؟» گفتم: «آری، غذا نمی‌خورم مگر اینکه دو یا سه تن از ایشان کمتر و یا بیشتر نزد من باشند [و با هم غذا بخوریم]». فرمود: «متوجه باش که لطف ایشان نسبت به تو بیش از لطف تو به ایشان است». گفتم: «فدایت شوم، خوراک خود را به ایشان می‌خورانم، و خانه‌ی خویش را برای پذیرایی از آنان آماده می‌سازم. با وجود این، لطف آنان به من بیش از من به ایشان است؟» فرمود: «آری، زیرا آنان هنگامی که به خانه‌ی تو وارد می‌شوند آمرزش تو و عیالت را با خود می‌آورند و هنگامی که بیرون می‌روند، گناهان تو و عیالت را بیرون می‌برند».

۲-۸-۲-۴- رفع نیاز

﴿۶۵۴۰﴾ چون بنده‌ای برای برآوردن حاجت برادر مؤمن خویش به راه بیافتد، خدای بزرگ دو فرشته را یکی در طرف راست و دیگری در طرف چپ او وامی‌دارد که برای او از پروردگار طلب آمرزش کنند.

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٦٥٤١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ سَعَى فِي حَاجَةِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ طَلَبَ وَجْهَ اللَّهِ كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ أَلْفَ أَلْفِ حَسَنَةٍ يَغْفِرُ فِيهَا لِأَقَارِبِهِ وَجِيرَانِهِ وَإِخْوَانِهِ وَمَعَارِفِهِ وَمَنْ صَنَعَ إِلَيْهِ مَعْرُوفاً فِي الدُّنْيَا؛ الكافي، ج ٢، ص ١٩٧

﴿٦٥٤٢﴾ الصادق عليه السلام: يُؤْتَى بِعَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَيْسَتْ لَهُ حَسَنَةٌ فَيُقَالُ لَهُ اذْكُرْ هَلْ لَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَيَقُولُ مَا لِي مِنْ حَسَنَةٍ إِلَّا أَنْ فَلَاناً عَبْدَكَ الْمُؤْمِنَ مَرَّ بِي فَطَلَبَ مِنِّي مَاءً يَتَوَضَّأُ بِهِ لِيُصَلِّيَ فَأَعْطَيْتُهُ فَيَدْعُو بِذَلِكَ الْمُؤْمِنَ فَيَذْكُرُهُ ذَلِكَ فَيَقُولُ نَعَمْ يَا رَبِّ فَيَقُولُ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ غَفَرْتُ لَكَ أَذْخِلُوا عَبْدِي الْجَنَّةَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٣٦٢

٣-٨-٢-٤-٦-الإطعام

﴿٦٥٤٣﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ حُسَيْنِ بْنِ نَعِيمٍ الصَّخَّافِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: أَ تَحِبُّ إِخْوَانَكَ يَا حُسَيْنُ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ تَنْفَعُ فَقَرَأَهُمْ قُلْتُ نَعَمْ قَالَ أَمَا إِنَّهُ يَحِقُّ عَلَيْكَ أَنْ تَحِبَّ مَنْ يُحِبُّ اللَّهُ أَمَا وَاللَّهِ لَا تَنْفَعُ مِنْهُمْ أَحَدًا حَتَّى تَحِبَّهُ أَ تَدْعُوهُمْ إِلَى مَنْزِلِكَ قُلْتُ نَعَمْ مَا أَكُلُ إِلَّا وَ مَعِيَ مِنْهُمْ الرَّجُلَانِ وَ الثَّلَاثَةُ وَ الْآقِلُ وَ الْكَثْرُ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: أَمَا إِنْ فَضَلْتَهُمْ عَلَيْكَ أَعْظَمُ مِنْ فَضْلِكَ عَلَيْهِمْ فَقُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ أَطْعَمْتَهُمْ طَعَامِي وَ أَوْطَيْتُهُمْ رَحْلِي وَ يَكُونُ فَضْلُهُمْ عَلَيَّ أَعْظَمَ قَالَ نَعَمْ إِنَّهُمْ إِذَا دَخَلُوا مَنْزِلَكَ دَخَلُوا بِمَغْفِرَتِكَ وَ مَغْفِرَةِ عِيَالِكَ وَ إِذَا خَرَجُوا مِنْ مَنْزِلِكَ خَرَجُوا بِذُنُوبِكَ وَ ذُنُوبِ عِيَالِكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٠١

﴿٦٥٤٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَطْعَمَ ثَلَاثَةً مِنَ الْمُسْلِمِينَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٢٤، ص ٢٩٥

﴿٦٥٤٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ فَطَرَ ثَلَاثَةَ غَفِرَ لَهُ وَ مَنْ مَاتَ وَ لَهُ جِيرَانُ ثَلَاثَةٌ كُلُّهُمْ رَاضٍ عَنْهُ غُفِرَ لَهُ؛ الدعوات، ص ٢٢٨

﴿٦٥٤٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ فَطَرَ فِي هَذَا الشَّهْرِ مُؤْمِناً صَائِماً كَانَ لَهُ بِذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عِتْقُ رَقَبَةٍ وَ مَغْفِرَةٌ لِمَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ١٣٥

﴿٦٥٤٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ فَطَرَ فِيهِ مُؤْمِناً صَائِماً كَانَ لَهُ بِذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ عِتْقُ رَقَبَةٍ وَ مَغْفِرَةٌ لِدُنُوبِهِ فِيمَا مَضَى؛ الكافي، ج ٤، ص ٦٦

﴿٦٥٤٨﴾ الصادق عليه السلام: مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ إِطْعَامُ السَّعْبَانِ؛ وسائل الشيعة، ج ٢٤، ص ٢٩١

﴿٦٥٤٩﴾ الكاظم عليه السلام: مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ إِطْعَامُ الطَّعَامِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٣٢٩

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به همنوعان﴾

﴿۶۵۴۱﴾ هرکس در برآوردن نیاز برادر مسلمانانش برای رضای خدا بکوشد، خدای عز و جل برایش هزار هزار حسنه می‌نویسد که شامل آمرزش خویشان و همسایگان و برادران و آشنایان او و نیز کسانی که در دنیا به او نیکی کرده‌اند، می‌شود.

﴿۶۵۴۲﴾ بنده‌ای را که هیچ عمل صالحی ندارد در روز قیامت حاضر می‌کنند. به او گفته می‌شود: «بگو یا به یاد بیاور آیا کار خوبی کرده‌ای؟» عرض می‌کند: «پروردگارا! من هیچ عمل صالحی ندارم جز آنکه وقتی فلان بنده‌ی مؤمن تو به من رسید و از من آب خواست و من نیز به او آب دادم و او با آن آب وضو ساخت و نماز خواند». آن بنده را حاضر می‌کنند و او تأیید می‌کند. خدای تبارک و تعالی می‌فرماید: «آمرزیدم؛ بنده‌ام را به بهشت راه دهید».

۳-۲-۶-۴- غذا دادن

﴿۶۵۴۳﴾ حسین بن نعیم صحاف گوید: امام صادق (علیه السلام) فرمود: «ای حسین! آیا برادران [دینی] خود را دوست داری؟» گفتم: «آری». فرمود: «آیا خیر تو به فقرای ایشان می‌رسد؟» گفتم: «آری». فرمود: «آگاه باش که تو وظیفه داری هر آن کس را که خدا را دوست دارد دوست بداری. به خدا سوگند، خیر تو به هیچ‌یک از آنان نمی‌رسد مگر اینکه او را دوست بداری. آیا آنان را به خانه‌ی خود دعوت می‌کنی؟» گفتم: «آری، غذا نمی‌خورم مگر اینکه دو یا سه تن از ایشان کمتر و یا بیشتر نزد من باشند [و با هم غذا بخوریم]». فرمود: «متوجه باش که لطف ایشان نسبت به تو بیش از لطف تو به ایشان است». گفتم: «فدایت شوم، خوراک خود را به ایشان می‌خورانم، و خانه‌ی خویش را برای پذیرایی از آنان آماده می‌سازم. با وجود این، لطف آنان به من بیش از من به ایشان است؟» فرمود: «آری، زیرا آنان هنگامی که به خانه‌ی تو وارد می‌شوند آمرزش تو و عیالت را با خود می‌آورند و هنگامی که بیرون می‌روند، گناهان تو و عیالت را بیرون می‌برند».

﴿۶۵۴۴﴾ هرکس سه نفر از مسلمانان را اطعام کند، خدا او را می‌آمرزد.

﴿۶۵۴۵﴾ هرکس به سه نفر افطار دهد آمرزیده می‌شود و هرکس بمیرد و سه همسایه داشته باشد که همگی از او راضی باشند، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۵۴۶﴾ هرکس [در ماه رمضان] روزه‌داری را افطار دهد، ثواب آزادکردن بنده را خواهد یافت و گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۵۴۷﴾ کسی که به مؤمنی روزه‌دار در این ماه افطار دهد، خدا به پاداش این کار، ثواب آزادکردن بنده‌ای و آمرزش گناهان گذشته‌اش را خواهد داد.

﴿۶۵۴۸﴾ از موجبات آمرزش، غذا دادن به گرسنه است.

﴿۶۵۴۹﴾ از موجبات آمرزش، غذا دادن است.

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٦٥٥٠﴾ الصادق عليه السلام: من موجبات المغفرة إطعام المسلم السَّعْبَانِ ثُمَّ تَلَا قَوْلَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
أَوْ إِطْعَامُ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٠١
﴿٦٥٥١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: من موجبات المغفرة بذل الطعام وإفشاء السلام وحسن الكلام؛
مجموعة ورام، ج ١، ص ١٧٠

﴿٦٥٥٢﴾ الباقر عليه السلام: من موجبات مغفرة الله تبارك وتعالى إطعام الطعام؛ الكافي، ج ٤،

ص ٥٠

﴿٦٥٥٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا رَبِّ مَنْ أَطْعَمَ جَائِعًا فَمَا جَزَاؤُهُ قَالَ جَزَاؤُهُ الْعُفْرَانُ وَإِنْ كَانَ ذَنْبُهُ
يَمْلَأُ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ؛ بحار الأنوار، ج ٦٩، ص ٤٧

﴿٦٥٥٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَسَا أَحَدًا مِنْ فَقَرَاءِ الْمُسْلِمِينَ ثَوْبًا مِنْ عُرَى أَوْ آعَانَهُ بِشَيْءٍ مِمَّا
يَقْوَتْهُ مِنْ مَعِيشَتِهِ وَكَلَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ سَبْعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ يَسْتَغْفِرُونَ لِكُلِّ ذَنْبٍ
عَمِلَهُ إِلَى أَنْ يُنْفَخَ فِي الصُّورِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٠٤
٨-٤-٢-٦-٤-الإكساء

﴿٦٥٥٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ كَسَا مُؤْمِنًا كِسَاءَهُ اللَّهُ أَلْفَ حُلَّةٍ وَقَضَى لَهُ أَلْفَ حَاجَةٍ وَكَتَبَ اللَّهُ
لَهُ عِبَادَةَ سَنَةٍ وَغَفَرَ لَهُ ذَنْبَهُ كُلَّهُ وَإِنْ كَانَتْ أَكْثَرَ مِنْ نُجُومِ السَّمَاءِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٤٦
٩-٢-٦-٤-اليتيم
١-٩-٢-٦-٤-الكفالة

﴿٦٥٥٦﴾ مَنْ كَفَلَ يَتِيمًا بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَأَدْخَلَهُ إِلَى طَعَامِهِ وَشَرَابِهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ الثَّابِتَةَ إِلَا
أَنْ يَعْمَلَ ذَنْبًا لَا يُغْفَرُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤٧٣
٢-٩-٢-٦-٤-الإيواء

﴿٦٥٥٧﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ
الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (الأنفال: ٧٤)

﴿٦٥٥٨﴾ عيسى عليه السلام: أَنَّ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ مَرَّ بِقَبْرِ وَهُوَ يُعَذِّبُ ثُمَّ مَرَّ بِهِ فِي عَامٍ آخَرَ فَوَجَدَهُ لَا
يُعَذِّبُ فَقَالَ الْخَوَارِيُّونَ يَا رُوحَ اللَّهِ مَرَرْنَا بِهِذَا الْقَبْرِ عَامَ أَوَّلٍ وَهُوَ يُعَذِّبُ وَ مَرَرْنَا بِهِ الْآنَ وَهُوَ
لَا يُعَذِّبُ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّهُ كَانَ لَهُ وَكَدٌ صَغِيرٌ فَبَلَغَ الْغُلَامُ فَاصْلَحَ طَرِيقًا وَ آوَى يَتِيمًا فَغَفَرَ اللَّهُ لِأَبِيهِ بِمَا
كَانَ مِنْهُ؛ عوالي اللآلي، ج ٣، ص ٢٨٤

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۵۵۰﴾ از موجبات آمرزش، غذا دادن به مسلمان گرسنه است؛ سپس کلام خداوند عزّ و جل را تلاوت فرمود: «یا اطعام در روز تنگی به یتیم خویشاوند یا مسکین خاکسار».

﴿۶۵۵۱﴾ از موجبات آمرزش، اطعام، آشکارگفتن سلام و سخن نیکوست.

﴿۶۵۵۲﴾ از موجبات آمرزش خداوند تبارک و تعالی، غذا دادن به دیگران است.

﴿۶۵۵۳﴾ پروردگارا! اگر کسی گرسنه‌ای را سیر کند به او چه می‌دهی؟ گفت: «گناهان او را می‌آمرزم اگرچه زمین و آسمان را پر کرده باشد».

﴿۶۵۵۴﴾ هرکس به فقیر مسلمانی جامه بپوشاند یا به او برای قوت زندگانی اش کمک کند، خدای عزّ و جل هفت هزار فرشته بر او می‌گمارد که تا روزی که در صور دمیده شود، برای گناهانش آمرزش بخواهند.

۴-۶-۲-۸-۴ لباس پوشاندن

﴿۶۵۵۵﴾ هرکس به مسلمانی جامه بپوشاند، خداوند به او هزار دینا می‌پوشاند و عبادت یک سال را بر او می‌نویسد و همه‌ی گناهانش را می‌آمرزد گرچه بیشتر از ستارگان آسمان باشد.

۴-۶-۲-۹-۹ در برابر یتیمان

۴-۶-۲-۹-۱ به عهده گرفتن سرپرستی

﴿۶۵۵۶﴾ اگر کسی یتیم مسلمانی را سرپرستی کند و از خوراک و آشامیدنی خود به او بدهد، خداوند قطعاً او را وارد بهشت می‌سازد، مگر آنکه مرتکب گناهی نابخشودنی شود.

۴-۶-۲-۹-۲ پناه دادن

﴿۶۵۵۷﴾ و آن‌ها که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا جهاد کردند، و آن‌ها که پناه دادند و یاری کردند، آنان مؤمنان حقیقی‌اند؛ برای آنها، آمرزش (و رحمت خدا) و روزی شایسته‌ای است.

﴿۶۵۵۸﴾ عیسی علیه السلام بر سر مزاری گذشت درحالی که صاحب آن عذاب می‌شد، در سال دیگری بر همان قبر عبور کرد ولی [صاحب آن قبر را] در آرامش یافت، پس حواریون به آن حضرت عرض کردند: ای روح‌الله؛ سال گذشته از این قبر گذشتیم فرمودید که در حال عذاب است و اینک که از این مزار گذشتیم می‌گویید: عذاب نمی‌شود [و در آرامش است]. حضرت فرمود: «او فرزند کوچکی داشت که امسال به جوانی رسیده است و به راه رشد و صلاح می‌رود، او یتیمی را پناه داده است و خداوند به خاطر این عملش، پدر او را آمرزید».

﴿صفاتُ العبدِ في جنبِ الناسِ﴾

﴿٦٥٥٩﴾ الرسول ﷺ: مَرَّ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ^{عَلَيْهِ السَّلَامُ} بِقَبْرِ يُعَذَّبُ صَاحِبُهُ ثُمَّ مَرَّ بِهِ مِنْ قَابِلٍ فَإِذَا هُوَ لَا يُعَذَّبُ فَقَالَ يَا رَبِّ مَرَرْتُ بِهَذَا الْقَبْرِ عَامٌ أَوَّلٌ فَكَانَ يُعَذَّبُ وَ مَرَرْتُ بِهِ الْعَامَ فَإِذَا هُوَ لَيْسَ يُعَذَّبُ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ أَنَّهُ أَذْرَكَ لَهُ وَلَدٌ صَالِحٌ فَأَصْلَحَ طَرِيقًا وَ آوَى يَتِيمًا فَلِهَذَا غُفِرَتْ لَهُ بِمَا فَعَلَ ابْنُهُ؛ الكافي، ج ٦، ص ٣

فَعَلَ ابْنُهُ؛ الكافي، ج ٦، ص ٣

٣-٩-٢-٤- من عال

﴿٤٥٦﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ عَالَ أَهْلَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ يَوْمَهُمْ وَلَيْلَتَهُمْ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ؛

أعلام الدين، ص ٢١٣

١٠-٢-٤-٦-الميت

١-١٠-٢-٤-٦-٨-١٠-١٢-١٤-١٦-١٨-٢٠-٢٢-٢٤-٢٦-٢٨-٣٠-٣٢-٣٤-٣٦-٣٨-٤٠-٤٢-٤٤-٤٦-٤٨-٥٠-٥٢-٥٤-٥٦-٥٨-٦٠-٦٢-٦٤-٦٦-٦٨-٧٠-٧٢-٧٤-٧٦-٧٨-٨٠-٨٢-٨٤-٨٦-٨٨-٩٠-٩٢-٩٤-٩٦-٩٨-١٠٠-١٠٢-١٠٤-١٠٦-١٠٨-١١٠-١١٢-١١٤-١١٦-١١٨-١٢٠-١٢٢-١٢٤-١٢٦-١٢٨-١٣٠-١٣٢-١٣٤-١٣٦-١٣٨-١٤٠-١٤٢-١٤٤-١٤٦-١٤٨-١٥٠-١٥٢-١٥٤-١٥٦-١٥٨-١٦٠-١٦٢-١٦٤-١٦٦-١٦٨-١٧٠-١٧٢-١٧٤-١٧٦-١٧٨-١٨٠-١٨٢-١٨٤-١٨٦-١٨٨-١٩٠-١٩٢-١٩٤-١٩٦-١٩٨-٢٠٠-٢٠٢-٢٠٤-٢٠٦-٢٠٨-٢١٠-٢١٢-٢١٤-٢١٦-٢١٨-٢٢٠-٢٢٢-٢٢٤-٢٢٦-٢٢٨-٢٣٠-٢٣٢-٢٣٤-٢٣٦-٢٣٨-٢٤٠-٢٤٢-٢٤٤-٢٤٦-٢٤٨-٢٥٠-٢٥٢-٢٥٤-٢٥٦-٢٥٨-٢٦٠-٢٦٢-٢٦٤-٢٦٦-٢٦٨-٢٧٠-٢٧٢-٢٧٤-٢٧٦-٢٧٨-٢٨٠-٢٨٢-٢٨٤-٢٨٦-٢٨٨-٢٩٠-٢٩٢-٢٩٤-٢٩٦-٢٩٨-٣٠٠-٣٠٢-٣٠٤-٣٠٦-٣٠٨-٣١٠-٣١٢-٣١٤-٣١٦-٣١٨-٣٢٠-٣٢٢-٣٢٤-٣٢٦-٣٢٨-٣٣٠-٣٣٢-٣٣٤-٣٣٦-٣٣٨-٣٤٠-٣٤٢-٣٤٤-٣٤٦-٣٤٨-٣٥٠-٣٥٢-٣٥٤-٣٥٦-٣٥٨-٣٦٠-٣٦٢-٣٦٤-٣٦٦-٣٦٨-٣٧٠-٣٧٢-٣٧٤-٣٧٦-٣٧٨-٣٨٠-٣٨٢-٣٨٤-٣٨٦-٣٨٨-٣٩٠-٣٩٢-٣٩٤-٣٩٦-٣٩٨-٤٠٠-٤٠٢-٤٠٤-٤٠٦-٤٠٨-٤١٠-٤١٢-٤١٤-٤١٦-٤١٨-٤٢٠-٤٢٢-٤٢٤-٤٢٦-٤٢٨-٤٣٠-٤٣٢-٤٣٤-٤٣٦-٤٣٨-٤٤٠-٤٤٢-٤٤٤-٤٤٦-٤٤٨-٤٥٠-٤٥٢-٤٥٤-٤٥٦-٤٥٨-٤٦٠-٤٦٢-٤٦٤-٤٦٦-٤٦٨-٤٧٠-٤٧٢-٤٧٤-٤٧٦-٤٧٨-٤٨٠-٤٨٢-٤٨٤-٤٨٦-٤٨٨-٤٩٠-٤٩٢-٤٩٤-٤٩٦-٤٩٨-٥٠٠-٥٠٢-٥٠٤-٥٠٦-٥٠٨-٥١٠-٥١٢-٥١٤-٥١٦-٥١٨-٥٢٠-٥٢٢-٥٢٤-٥٢٦-٥٢٨-٥٣٠-٥٣٢-٥٣٤-٥٣٦-٥٣٨-٥٤٠-٥٤٢-٥٤٤-٥٤٦-٥٤٨-٥٥٠-٥٥٢-٥٥٤-٥٥٦-٥٥٨-٥٦٠-٥٦٢-٥٦٤-٥٦٦-٥٦٨-٥٧٠-٥٧٢-٥٧٤-٥٧٦-٥٧٨-٥٨٠-٥٨٢-٥٨٤-٥٨٦-٥٨٨-٥٩٠-٥٩٢-٥٩٤-٥٩٦-٥٩٨-٦٠٠-٦٠٢-٦٠٤-٦٠٦-٦٠٨-٦١٠-٦١٢-٦١٤-٦١٦-٦١٨-٦٢٠-٦٢٢-٦٢٤-٦٢٦-٦٢٨-٦٣٠-٦٣٢-٦٣٤-٦٣٦-٦٣٨-٦٤٠-٦٤٢-٦٤٤-٦٤٦-٦٤٨-٦٥٠-٦٥٢-٦٥٤-٦٥٦-٦٥٨-٦٦٠-٦٦٢-٦٦٤-٦٦٦-٦٦٨-٦٧٠-٦٧٢-٦٧٤-٦٧٦-٦٧٨-٦٨٠-٦٨٢-٦٨٤-٦٨٦-٦٨٨-٦٩٠-٦٩٢-٦٩٤-٦٩٦-٦٩٨-٧٠٠-٧٠٢-٧٠٤-٧٠٦-٧٠٨-٧١٠-٧١٢-٧١٤-٧١٦-٧١٨-٧٢٠-٧٢٢-٧٢٤-٧٢٦-٧٢٨-٧٣٠-٧٣٢-٧٣٤-٧٣٦-٧٣٨-٧٤٠-٧٤٢-٧٤٤-٧٤٦-٧٤٨-٧٥٠-٧٥٢-٧٥٤-٧٥٦-٧٥٨-٧٦٠-٧٦٢-٧٦٤-٧٦٦-٧٦٨-٧٧٠-٧٧٢-٧٧٤-٧٧٦-٧٧٨-٧٨٠-٧٨٢-٧٨٤-٧٨٦-٧٨٨-٧٩٠-٧٩٢-٧٩٤-٧٩٦-٧٩٨-٨٠٠-٨٠٢-٨٠٤-٨٠٦-٨٠٨-٨١٠-٨١٢-٨١٤-٨١٦-٨١٨-٨٢٠-٨٢٢-٨٢٤-٨٢٦-٨٢٨-٨٣٠-٨٣٢-٨٣٤-٨٣٦-٨٣٨-٨٤٠-٨٤٢-٨٤٤-٨٤٦-٨٤٨-٨٥٠-٨٥٢-٨٥٤-٨٥٦-٨٥٨-٨٦٠-٨٦٢-٨٦٤-٨٦٦-٨٦٨-٨٧٠-٨٧٢-٨٧٤-٨٧٦-٨٧٨-٨٨٠-٨٨٢-٨٨٤-٨٨٦-٨٨٨-٨٩٠-٨٩٢-٨٩٤-٨٩٦-٨٩٨-٩٠٠-٩٠٢-٩٠٤-٩٠٦-٩٠٨-٩١٠-٩١٢-٩١٤-٩١٦-٩١٨-٩٢٠-٩٢٢-٩٢٤-٩٢٦-٩٢٨-٩٣٠-٩٣٢-٩٣٤-٩٣٦-٩٣٨-٩٤٠-٩٤٢-٩٤٤-٩٤٦-٩٤٨-٩٥٠-٩٥٢-٩٥٤-٩٥٦-٩٥٨-٩٦٠-٩٦٢-٩٦٤-٩٦٦-٩٦٨-٩٧٠-٩٧٢-٩٧٤-٩٧٦-٩٧٨-٩٨٠-٩٨٢-٩٨٤-٩٨٦-٩٨٨-٩٩٠-٩٩٢-٩٩٤-٩٩٦-٩٩٨-١٠٠٠-١٠٠٢-١٠٠٤-١٠٠٦-١٠٠٨-١٠١٠-١٠١٢-١٠١٤-١٠١٦-١٠١٨-١٠٢٠-١٠٢٢-١٠٢٤-١٠٢٦-١٠٢٨-١٠٣٠-١٠٣٢-١٠٣٤-١٠٣٦-١٠٣٨-١٠٤٠-١٠٤٢-١٠٤٤-١٠٤٦-١٠٤٨-١٠٥٠-١٠٥٢-١٠٥٤-١٠٥٦-١٠٥٨-١٠٦٠-١٠٦٢-١٠٦٤-١٠٦٦-١٠٦٨-١٠٧٠-١٠٧٢-١٠٧٤-١٠٧٦-١٠٧٨-١٠٨٠-١٠٨٢-١٠٨٤-١٠٨٦-١٠٨٨-١٠٩٠-١٠٩٢-١٠٩٤-١٠٩٦-١٠٩٨-١١٠٠-١١٠٢-١١٠٤-١١٠٦-١١٠٨-١١١٠-١١١٢-١١١٤-١١١٦-١١١٨-١١٢٠-١١٢٢-١١٢٤-١١٢٦-١١٢٨-١١٣٠-١١٣٢-١١٣٤-١١٣٦-١١٣٨-١١٤٠-١١٤٢-١١٤٤-١١٤٦-١١٤٨-١١٥٠-١١٥٢-١١٥

﴿٦٥٦﴾ الْبَاقِرُ الْبَقَرَةُ: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ غَسَلَ مُؤْمِنًا فَقَالَ إِذَا قَلْبُهُ اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا بَدَنُ عَبْدِكَ الْمُؤْمِنِ قَدْ أَخْرَجْتَ رُوحَهُ مِنْهُ وَفَرَّقْتَ بَيْنَهُمَا فَعَفُوكَ عَفُوكَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ سَنَةِ إِلَّا الْكِبَائِرَ؛ الْكَافِي، ج ٣، ص ١٦٤

ج ۳، ص ۱۶۴

٢-١٠-٢-٤-أداء الأمانة في الغسل

﴿٤٥٦٢﴾ الباقِر (ؑ): عَنْ سَعْدِ بْنِ طَرِيفٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (ؑ) قَالَ: مَنْ غَسَلَ مِثْتَ فَاَدَى فِيهِ

الْأَمَانَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قُلْتُ وَكَيْفَ يُودَى فِيهِ الْأَمَانَةَ قَالَ لَا يُحَدَّثُ بِمَا يَرَى؛ الكافي، ج ٣، ص ١٦٤

﴿٦٥٦٣﴾ الباقر (عليه السلام): عَنْ سَعْدِ بْنِ طَرِيفٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ: مَنْ غَسَلَ مِيتًا فَأَدَّى فِيهِ

الْأَمَانَةَ غَفِرَ لَهُ قُلْتُ وَكَيْفَ يُودَى فِيهِ الْأَمَانَةَ قَالَ لَا يُخْبَرُ بِمَا رَأَى؛ تهذيب الأحكام، ج ١، ص ٤٥٠

٣-١٠-٢-٤-التشييع

﴿٦٥٦٤﴾ الرّسول ﷺ: أَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْبَادِيَةِ لَهُ حَشَمٌ وَجَمَالٌ فَقَالَ يَا

رَسُولَ اللَّهِ أَخْبَرَنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ فَقَالَ أَمَّا قَوْلُهُ تَعَالَى لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَهِيَ الرُّؤْيَا الْحَسَنَةُ يَرَاهَا الْمُؤْمِنُ فَيُبَشِّرُ بِهَا فِي دُنْيَاهُ وَأَمَّا قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَفِي الْآخِرَةِ فَإِنَّهَا بَشَارَةُ الْمُؤْمِنِ عِنْدَ الْمَوْتِ يُبَشِّرُ بِهَا عِنْدَ مَوْتِهِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلِمَنْ يَخْلُكُ إِلَى قَبْرِكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٣٣

بَهَا عِنْدَ مَوْتِهِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلِمَنْ يَحْمِلُكَ إِلَى قَبْرِكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٣٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

﴿۶۵۵۹﴾ عیسی بن مریم علیه السلام روزی گذرش بر قبری افتاد که صاحبش در عذاب بود. سال بعد که از همان قبر گذر کرد، مشاهده کرد که عذاب برطرف شده است عرض کرد: پروردگارا! سال قبل که از اینجا می‌گذشتم این فرد در عذاب بود، اما امسال در عذاب نیست! خداوند متعال وحی فرستاد: فرزند صالحی از این فرد باقی مانده که راه را اصلاح می‌کند و یتیم را پناه می‌دهد، به همین خاطر او را آمرزیدم.

۳-۹-۲-۴-۶- در برابر افراد عائله‌مند

﴿۶۵۶۰﴾ هرکس یک خانواده از مسلمانان را روزانه و شبانه سرپرستی کند خداوند گناهان او را می‌آمرزد.

۱۰-۲-۴-۶- برای میت

۱-۱۰-۲-۴-۶- غسل

﴿۶۵۶۱﴾ هر مؤمنی که جسد مؤمنی را غسل دهد و هنگامی که آن را از این پهلوی به آن پهلوی می‌گرداند، بگوید: «پروردگارا! این بدن بنده‌ی مؤمن توست که روحش را از آن بیرون کشیده و میان او و بدنش جدایی افکنده‌ای و خواستار عفو و بخشش توست». خداوند گناهان یک سال او غیر از گناهان کبیره‌اش را می‌آمرزد.

۲-۱۰-۲-۴-۶- امانت‌داری در هنگام غسل

﴿۶۵۶۲﴾ سعد بن طریف گوید: امام باقر علیه السلام فرمود: «هرکس مرده‌ای را غسل دهد و امانتش را ادا کند، خداوند او را می‌آمرزد». گفتیم: «چگونه باید امانتش را ادا کند؟» فرمود: «درباره‌ی آنچه دیده نباید سخن بگوید».

﴿۶۵۶۳﴾ سعد بن طریف گوید: امام باقر علیه السلام فرمود: هرکس مرده‌ای را غسل دهد و امانتش را ادا کند، آمرزیده می‌شود». گفتیم: «چگونه باید امانتش را ادا کند؟» فرمود: «درباره‌ی آنچه دیده نباید سخن بگوید».

۳-۱۰-۲-۴-۶- تشییع جنازه

﴿۶۵۶۴﴾ مردی از صحرائشینان که شتران بسیار داشت، خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله رسید و عرض کرد: ای پیامبر خدا! مرا از معنی و تأویل این فرمایش خداوند عزّ و جل آگاه ساز که می‌فرماید: «کسانی که ایمان آورده‌اند و پرهیزکاری پیشه کرده‌اند، آنان را در زندگانی دنیا و در آخرت بشارت است». فرمود: «اما آن بشارت عبارت از خواب‌های صادقی است که مؤمن می‌بیند و در همین دنیا به وسیله‌ی آن بشارت می‌یابد که به بهشت خواهد رفت. و اما آن قسمت از فرمایش خداوند عزّ و جل که می‌فرماید: «ایشان را در آخرت بشارت است»، عبارت است از بشارت افراد باایمان به هنگام مرگ و زمان وفاتشان که خداوند سبحان آن‌ها را آمرزیده و کسانی را که جنازه‌ی ایشان را برمی‌دارند و به سوی قبر می‌برند نیز می‌آمرزد».

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٤٥٤٥﴾ الباقر عليه السلام: إِذَا أُدْخِلَ الْمُؤْمِنُ قَبْرَهُ نُودِيَ آلَا إِنْ أَوَّلَ حَبَائِكَ الْجَنَّةَ وَ حَبَاءَ مَنْ تَبِعَكَ الْمَغْفِرَةَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٧٢

﴿٤٥٤٦﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا مَاتَ الْمُؤْمِنُ فَحَضَرَ جَنَازَتَهُ أَرْبَعُونَ رَجُلًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَقَالُوا اللَّهُمَّ إِنَّا لَا نَعْلَمُ مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنَّا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى قَدْ أَجَزْتُ شَهَادَاتِكُمْ وَ غَفَرْتُ لَهُ مَا عَلِمْتُ مِمَّا لَا تَعْلَمُونَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٦٥

﴿٤٥٤٧﴾ الرسول عليه السلام: أَقَلُّ تُحْفَةٍ الْمُؤْمِنِ أَنْ يُغْفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِمَنْ تَبِعَ جَنَازَتَهُ؛ بشارة المصطفى، ص ٧٢

﴿٤٥٤٨﴾ الرسول عليه السلام: أَوَّلُ تُحْفَةٍ الْمُؤْمِنِ أَنْ يُغْفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِمَنْ تَبِعَ جَنَازَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ١٩٥

﴿٤٥٤٩﴾ الرسول عليه السلام: أَوَّلُ مَا يُبَشِّرُ بِهِ الْمُؤْمِنُ أَنْ يُقَالَ لَهُ قَدِمْتَ خَيْرَ مَقْدَمٍ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لِمَنْ شِيعَكَ وَ اسْتَجَابَ لِمَنْ اسْتَغْفَرَ لَكَ وَ قَبْلَ مِمَّنْ شَهِدَ لَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٩٦

﴿٤٥٥٠﴾ الصادق عليه السلام: أَوَّلُ مَا يُتَحَفُّ بِهِ الْمُؤْمِنُ يُغْفَرُ لِمَنْ تَبِعَ جَنَازَتَهُ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٧٣

﴿٤٥٥١﴾ الرسول عليه السلام: خَلَقَ النَّهَارَ لِيُؤَدَّى فِيهِ الصَّلَاةُ الْمَفْرُوضَةُ الَّتِي عَنْهَا تُسْأَلُ وَ بِهَا تُخَاطَبُ وَ تَبَرَّ وَ الدِّيكُ وَ أَنْ تَضْرِبَ فِي الْأَرْضِ تَبْنِغِي الْمَعِيشَةَ مَعِيشَةَ يَوْمِكَ وَ أَنْ تَعُودُوا فِيهِ وَلِيًّا لِلَّهِ كَيْمَا يَتَعَمَّدَكُمُ اللَّهُ بِرَحْمَتِهِ وَ أَنْ تُشَبِّعُوا فِيهِ جَنَازَةً كَيْمَا تَنْقَلِبُوا مَغْفُورًا لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٥٥، ص ٢٠٧

﴿٤٥٥٢﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ عَمَّارِ السَّابَّاطِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ الْجَنَازَةِ إِذَا حُمِلَتْ كَيْفَ يَقُولُ الَّذِي يَحْمِلُهَا قَالَ يَقُولُ بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ؛ وسائل الشيعة، ج ٣، ص ١٥٨

﴿٤٥٥٣﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ شِيعَ جَنَازَةً فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَتَّى يَرْجِعَ مِائَةُ أَلْفِ حَسَنَةٍ وَ يُمَحَّى عَنْهُ مِائَةُ أَلْفِ سَيِّئَةٍ وَ يُرْفَعُ لَهُ مِائَةُ أَلْفِ أَلْفِ دَرَجَةٍ فَإِنْ صَلَّى عَلَيْهَا صَلَّى عَلَى جَنَازَتِهِ أَلْفِ أَلْفِ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٣٧١

﴿٤٥٥٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ شِيعَ جَنَازَةَ مُؤْمِنٍ حَتَّى يُدْفَنَ فِي قَبْرِهِ وَ كَلَّ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهِ سَبْعِينَ مَلَكًا مِنَ الْمُشَيِّعِينَ يُشَيِّعُونَهُ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِذَا خَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ إِلَى الْمَوْقِفِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٧٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به همנוعان﴾

﴿۶۵۶۵﴾ هنگامی که مؤمن داخل قبرش می‌شود، ندا می‌آید که: آگاه باش؛ اوّل بخششی که به تو کرامت کردیم بهشت است و عطایی که به مشایعت‌کنندگان تو ارزانی داشتیم آمرزش گناهان ایشان است.

﴿۶۵۶۶﴾ هرگاه مؤمنی از دنیا برود و چهل نفر از مؤمنان بر جنازه او حضور یافته و بگویند: «یعنی: بار خدایا ما جز خیر و خوبی چیزی از او نمی‌دانیم و تو نسبت به او از ما داناتر هستی». خداوند تبارک و تعالی فرماید: «من گواهی‌های شما را بر خوبی او پذیرفتم و او را در مورد آنچه که خود می‌دانم و شما از آن بی‌اطلاع هستید آمرزیدم».

﴿۶۵۶۷﴾ کمترین هدیه‌ی خداوند به شخص مؤمن آمرزش اوست و نیز کسانی که پشت جنازه‌اش بوده‌اند.

﴿۶۵۶۸﴾ اوّلین هدیه‌ی خداوند به مؤمن، آمرزش او و آمرزش کسانی است که پشت جنازه‌اش بوده‌اند.

﴿۶۵۶۹﴾ نخستین مژده‌ای که به مؤمن داده می‌شود این است که به او گفته می‌شود: خوش آمدی، خداوند تمام تشییع‌کنندگان تو را آمرزید، و دعای تمام استغفارکنندگان برای تو را اجابت کرد و گواهی تمام کسانی را که به نفع تو شهادت دادند، پذیرفت.

﴿۶۵۷۰﴾ اوّلین تحفه‌ای که به مؤمن می‌دهند، این است که هرکس به دنبال جنازه‌اش باشد آمرزیده می‌شود.

﴿۶۵۷۱﴾ روز برای این است که نماز واجب را که درباره‌ی آن مورد پرسش قرار می‌گیری بخوانی و به پدر و مادرت نیکی کنی و خرج یک روزت را به‌دست آوری و از یکی از دوستان خدا دیدن کنی، تا خدا شما را مشمول رحمت خود کند، و جنازه‌ای را تشییع کنید تا آمرزیده برگردد. ﴿۶۵۷۲﴾ عمّار سابطی گوید: «از امام صادق (علیه السلام) درباره‌ی جنازه سؤال کردم، هنگامی که حمل می‌شود؛ کسانی که او را حمل می‌کنند چه بگویند؟ فرمود: بگویند «به نام خدا و با استعانت از او و درود خدا بر محمّد و خاندانش، خداوند زنان و مردان با ایمان را ببامرز».

﴿۶۵۷۳﴾ هرکس جنازه‌ای تشییع کند برای هر گامی که برمی‌دارد تا برگردد صد هزار هزار حسنه دارد و صد هزار هزار سیّئه از او محو می‌شود و صد هزار هزار درجه بالا می‌رود؛ و اگر بر آن نماز بخواند، بر جنازه‌ی او صد هزار هزار فرشته نماز خواهند خواند و برایش آمرزش می‌خواهند.

﴿۶۵۷۴﴾ هرکس جنازه‌ی مؤمنی را تشییع کند و تا هنگامی که او را دفن می‌کنند همراهی کند، خدای عزّ و جلّ هفتاد هزار فرشته را وامی‌دارد که جنازه‌ی او را تشییع کنند و تا هنگامی که برای حشر از قبر بیرون می‌آید، برای او آمرزش می‌خواهند.

﴿صفاتُ العبدِ في جنبِ الناسِ﴾

٤-١٠-٢-٤-٤-الحمل

﴿٦٥٧٥﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْمُؤْمِنَ يُبَشِّرُ عِنْدَ مَوْتِهِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلِمَنْ يَحِبُّكَ إِلَيَّ
قَبْرَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ٣، ص ١٥٤

﴿٦٥٧٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ أَهْوَنَ مَا يَجِيءُ بِهِ الْمَيِّتُ أَنْ يُغْفَرَ لِمَنْ تَبِعَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٩٧

﴿٦٥٧٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ أَوَّلَ كِرَامَةِ الْمُؤْمِنِ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى أَنْ يَغْفِرَ لِمُشِيعِيهِ؛ بَشَارَةَ الْمُصْطَفَى، ص ١٧

﴿٦٥٧٨﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ أَوَّلَ مَا يُبَشِّرُ بِهِ الْمُؤْمِنُ أَنْ يُقَالَ لَهُ قَدِمْتَ خَيْرَ مَقْدَمٍ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لِمَنْ شِيعَكَ وَاسْتَجَابَ لِمَنْ اسْتَغْفَرَ لَكَ وَقَبْلَ مِمَّنْ شَهِدَ لَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٩٦

﴿٦٥٧٩﴾ الباقر ﷺ: مَنْ حَمَلَ جَنَازَةً مِنْ أَرْبَعِ جَوَانِبِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ أَرْبَعِينَ كَبِيرَةً الْكَافِي، ج ٣،

ص ۱۷۴

٥-١٠-٢-٤- الدفن

﴿٦٥٨﴾ الرسول ﷺ: فَإِنْ شَهِدَ دَفَنَهَا وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَلْفَ أَلْفِ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يُبْعَثَ مِنْ قَبْرِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٣٧١

﴿٤٥٨١﴾ الرضا عليه السلام: إِنَّمَا أُمِرُوا بِالصَّلَاةِ عَلَى أُمِّتٍ لِيَشْفَعُوا لَهُ وَيَدْعُوا لَهُ بِالْمَغْفِرَةِ لِأَنَّهُ لَمْ يَكُنْ فِي وَقْتٍ مِنَ الْأَوْقَاتِ أَحْوَجَ إِلَى الشَّفَاعَةِ فِيهِ وَالطَّلِبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ مِنْ تِلْكَ السَّاعَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٣، ص ٧٨

﴿٦٥٨٢﴾ الرسول ﷺ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا صَلَّى عَلَى الْمَيِّتِ كَبَّرَ فَتَشَهُدَ ثُمَّ كَبَّرَ فَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ وَدَعَا ثُمَّ كَبَّرَ وَاسْتَغْفَرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ كَبَّرَ فَدَعَا لِلْمَيِّتِ ثُمَّ يَكْبُرُ وَيَنْصَرِفُ؛

بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٣٩

﴿٦٥٨٣﴾ الرضا (عليه السلام): ... لَا تَسْلِمُ لَأَنَّ الصَّلَاةَ عَلَى الْمَيِّتِ إِنَّمَا هُوَ دُعَاءٌ وَتَسْبِيحٌ وَاسْتِغْفَارٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٦٩

﴿٦٥٨٤﴾ الصادق (عليه السلام): يَنْبَغِي لِلْأَوْلِيَاءِ الْمَيِّتِ مِنْكُمْ أَنْ يُؤْذِنُوا إِخْوَانَ الْمَيِّتِ بِمَوْتِهِ فَيَشْهَدُونَ جَنَازَتَهُ وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ فَيُكْتَبُ لَهُمُ الْأَجْرُ وَيُكْتَبُ لِلْمَيِّتِ الْإِسْتِغْفَارُ وَيُكْتَسَبُ هُوَ الْأَجْرُ فِيهِمْ وَفِيمَا اكْتَسَبَ لِمَيِّتِهِم مِّنَ الْإِسْتِغْفَارِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٦٦

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

۴-۱۰-۲-۴- حمل تابوت

﴿۶۵۷۵﴾ مؤمن به هنگام مرگش بشارت داده می‌شود که خداوند سبحان تو را و نیز کسانی را که جنازه‌ات را برمی‌دارند و به قبر تو می‌رسانند، می‌آمرزد.

﴿۶۵۷۶﴾ ساده‌ترین چیزی را که میّت به آن امید دارد، آن است که تشییع‌کنندگان جنازه‌اش آمرزیده شوند.

﴿۶۵۷۷﴾ اولین کرامتِ خداوند بر مؤمن این است که تشییع‌کنندگان جنازه‌اش را می‌آمرزد.
﴿۶۵۷۸﴾ نخستین مژده‌ای که به مؤمن داده می‌شود، این است که به او گفته می‌شود: خوش آمدی، خداوند تمام تشییع‌کنندگان تو را آمرزید و دعای تمام استغفارکنندگان برای تو را اجابت کرد.

﴿۶۵۷۹﴾ هرکس جنازه‌ای را از چهار طرفش حمل کند، خداوند چهل گناه کبیره‌اش را می‌آمرزد.

۵-۱۰-۲-۴- تدفین

﴿۶۵۸۰﴾ اگر بر دفن او حاضر باشد خدا صد هزار هزار فرشته بر او می‌گمارد که همه برایش طلب آمرزش می‌کنند تا روز قیامت که از مزارش سر برآورد و زنده شود.

﴿۶۵۸۱﴾ دستور داده شد بر مرده نماز بخوانند تا بدین وسیله برایش شفاعت کرده و دعا کنند که خداوند او را بیامرزد، زیرا انسان هیچ وقت نیازمندتر از این زمان برای آمرزش و دعا نیست.

﴿۶۵۸۲﴾ رسول خدا ﷺ هرگاه بر میّت نماز می‌خواند، اوّل تکبیر می‌گفت. سپس شهادت می‌داد بعد تکبیر گفته و پس از آن صلوات می‌فرستاد و دعا می‌کرد، سپس تکبیر سوّم را گفته و به دنبال آن برای مؤمنین دعا می‌کرد، بعد تکبیر چهارم را گفته و به دنبال آن برای میّت دعا می‌کرد و سرانجام تکبیر پنجم را گفته و نماز را تمام می‌کرد.

﴿۶۵۸۳﴾ ... همچنین نیازی به سلام دادن آخر نماز نیست، چرا که نماز میّت فقط دعا، تسبیح و استغفار است.

﴿۶۵۸۴﴾ شایسته است که صاحبان عزا برادران دینی خود را از مرگ عزیزشان باخبر سازند تا در تشییع جنازه و نماز میّت و طلب آمرزش شرکت نمایند. بدین وسیله، هم برادران دینی او به اجر و پاداشی نائل می‌شوند و هم برای عزیزشان استغفار بیشتری می‌شود و هم خودشان به اجر و پاداش الهی می‌رسند که برای زندگان و مردگان، باعث خیر و پاداش شده‌اند.

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

﴿٦٥٨٥﴾ الصادق عليه السلام: ينبغي لأوليائ الميت منكم أن يؤذنوا إخوان الميت بموته فيشهدوا جنازته ويصلوا عليه ويستغفروا له؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٢١٨
١٠-٢-٤-٦- الدخول في القبر

﴿٦٥٨٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أتى رسول الله صلى الله عليه وآله رجلاً من أهل البادية له حشم وجمال فقال يا رسول الله أخبرني عن قول الله عز وجل الذين آمنوا وكانوا يتقون لهم البشرى في الحياة الدنيا وفي الآخرة فقال أما قوله تعالى لهم البشرى في الحياة الدنيا فهي الرؤيا الحسنة يراها المؤمن فيبشر بها في دنياه وأما قول الله عز وجل وفي الآخرة فإنها بشارة المؤمن عند الموت يبشر بها عند موته أن الله قد غفر لك ولمن يحملك إلى قبرك؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٣٣
﴿٦٥٨٧﴾ الباقر عليه السلام: إذا أدخل المؤمن قبره نودي آلا إن أول حبايك الجنة وحباء من تبعك المغفرة؛ الكافي، ج ٣، ص ١٧٢

﴿٦٥٨٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إذا أراد الله تبارك وتعالى قبض روح المؤمن قال يا ملك الموت انطلق أنت وأغوانك إلى عبدي فطال ما نصب نفسه من أجل فأتني بروحه لأريحه عندي فيأتيه ملك الموت بوجه حسن و ثياب طاهرة وريح طيبة فيقوم بالباب فلا يستأذن بواباً ولا يهتك حجاباً ولا يكسر باباً معه خمسمائة ملك أعوان معهم طنان الريحان والحرير الأبيض والمسك الأذفر فيقولون السلام عليك يا ولي الله أبشر فإن الرب يقرئك السلام أما إنه عنك راض غير غضبان وأبشر بروح وريحان وجنة نعيم قال أما الروح فراحه من الدنيا وبلائها وأما الريحان من كل طيب في الجنة فيوضع على دقنه فيصل ريحه إلى روحه فلا يزال في راحة حتى يخرج نفسه ثم يأتيه رضوان خازن الجنة فيسقيه شربة من الجنة لا يعطش في قبره ولا في القيامة حتى يدخل الجنة رياناً فيقول يا ملك الموت ردّ روحي حتى يثني على جسدي وجسدي على روحي قال فيقول ملك الموت ليثن كل واحد منكما على صاحبه فيقول الروح جزاك الله من جسد خير الجزاء لقد كنت في طاعة الله مسرعاً وعن معاصيه مضطرباً فجزاك الله عني من جسد خير الجزاء فعليك السلام إلى يوم القيامة ويقول الجسد للروح مثل ذلك قال فيصيح ملك الموت آيتها الروح الطيبة أخرجي من الدنيا مؤمنة مرحومة مغتبطة قال

صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان

﴿۶۵۸۵﴾ شایسته است که صاحبان عزا برادران دینی خود را از مرگ عزیزشان باخبر سازند تا در تشییع جنازه و نماز میت و طلب آمرزش شرکت نمایند.

۶-۱۰-۲-۶-۴- وارد قبر شدن

﴿۶۵۸۶﴾ مردی از صحرائشینان که شتران بسیار داشت، خدمت رسول خدا ﷺ رسید و عرض کرد: ای پیامبر خدا؛ مرا از معنی و تأویل این فرمایش خداوند عزّ و جل آگاه ساز که می‌فرماید: «کسانی که ایمان آورده‌اند و پرهیزکاری پیشه کرده‌اند، آنان را در زندگانی دنیا و در آخرت بشارت است». فرمود: «اما آن بشارت عبارت از خواب‌های صادقی است که مؤمن می‌بیند و در همین دنیا به‌وسیله‌ی آن بشارت می‌یابد که به بهشت خواهد رفت. و اما آن قسمت از فرمایش خداوند عزّ و جل که می‌فرماید: «ایشان را در آخرت بشارت است»، عبارت است از بشارت افراد بالیمان به هنگام مرگ و زمان وفاتشان که خداوند سبحان آن‌ها را آمرزیده و کسانی را که جنازه‌ی ایشان را برمی‌دارند و به‌سوی قبر می‌برند نیز می‌آمرزد».

﴿۶۵۸۷﴾ هنگامی که مؤمن داخل قبرش می‌شود، ندا می‌آید: آگاه باش؛ اوّل بخششی که به تو کرامت کردیم بهشت و عطایی که به مشایعت کنندگان تو ارزانی داشتیم امروزش گناهان ایشان است.

﴿٦٥٨٨﴾ هنگامی که خداوند تبارک و تعالی می‌خواهد جان مؤمن را بگیرد می‌گوید: ای فرشته‌ی مرگ؛ به سرعت با یارانت به‌سوی بنده‌ی من بروید. مدت طولانی به خاطر من زحماتی را متحمل شد. پس روحش را نزد من بیاورید تا او را نزد خود به آرامش برسانم. فرشته‌ی مرگ با چهره‌ای نیکو و لباس‌های پاک و بوی خوش کنار در می‌ایستد، از هیچ دربانی اجازه نمی‌گیرد و پرده‌ای را نمی‌شکافد و دری را نمی‌شکند، پانصد فرشته همراه او هستند که این فرشتگان دارای صدای خوش و لباس سپید و مشک بسیار خوشبو هستند. فرشتگان خطاب به مؤمن می‌گویند: سلام بر تو ای دوست خداوند. شاد باش؛ پروردگار به تو سلام می‌رساند و البته که او از تو راضی است و خشمگین نیست. آسایش و بوی خوش و بهشت پر نعمت بر تو بشارت باد. اما منظور ما از آسایش، آسوده‌شدن از دنیا و مصیبت‌هایش است؛ و اما بوی خوش، بهترین بو در بهشت است. پس آن بوی خوش برچانه‌اش قرار داده می‌شود و به روحش می‌رسد و هم‌چنان در راحتی است تا جان‌ش بیرون می‌رود، سپس رضوان به‌سوی او می‌آید و به او نوشیدنی بهشتی می‌نوشاند که او از این پس در قبر و در قیامت تشنه نمی‌شود تا اینکه سیراب وارد بهشت می‌شود. آن‌گاه مؤمن می‌گوید: ای فرشته‌ی مرگ؛ جسد مرا به روحم برگردان تا با جسدم وارد شود. فرشته می‌گوید باید هر کدام از شما به صاحبش بازگردد. روح می‌گوید: خداوند بهترین جسد را به‌عنوان پاداش به تو بدهد. حقیقتاً به فرمان‌برداری خداوند می‌شتافتی و در گناهان عجله‌ای نداشتی. پس خداوند از طرف من به تو بهترین جسد را پاداش دهد، تا روز قیامت سلام بر تو باد. جسد هم به روح همین را می‌گوید؛ مثل آنچه روح به مؤمن گفت. فرشته‌ی مرگ فریاد می‌زند: ای روح پاک؛ از دنیا خارج شو، درحالی که مؤمن، مورد رحمت و مورد غبطه‌ی دیگران هستی. فرشتگان با او به نرمی رفتار می‌کنند و او را از

﴿صفات العبد في جنب الناس﴾

فَرَّقَتْ بِهِ الْمَلَائِكَةُ وَفَرَّجَتْ عَنْهُ الشَّدَائِدَ وَسَهَّلَتْ لَهُ الْمَوَارِدَ وَصَارَ لِحَيَوَانِ الْخُلْدِ قَالٌ ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ لَهُ صَفَتَيْنِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ غَيْرِ الْقَابِضِينَ لِرُوحِهِ فَيَقُومُونَ سِمَاطِينَ مَا بَيْنَ مَنْزِلِهِ إِلَى قَبْرِهِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٢٠٧

﴿٤٥٨٩﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا مَاتَ الْمُؤْمِنُ فَحَضَرَ جَنَازَتَهُ أَرْبَعُونَ رَجُلًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَقَالُوا اللَّهُمَّ إِنَّا لَا نَعْلَمُ مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنَّا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ أَجَزْتُ شَهَادَاتِكُمْ وَغَفَرْتُ لَهُ مَا عَلِمْتُ مِمَّا لَا تَعْلَمُونَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٦٥

﴿٤٥٩٠﴾ أَنْ الْمُخْتَضِرَ يَحْضُرُهُ صَفٌّ مِنَ الْمَلَائِكَةِ عَنْ يَمِينِهِ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ خَضِرٌ وَصَفٌّ عَنْ يَسَارِهِ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُودٌ وَيَنْتَظِرُ كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ الْفَرِيقَيْنِ فِي قَبْضِ رُوحِهِ وَالْمَرِيضُ يَنْظُرُ إِلَى هَوَلَاءِ مَرَّةٍ وَإِلَى هَوَلَاءِ أُخْرَى وَيَبْعَثُ اللَّهُ مَلَكًا إِلَى الْمُؤْمِنِ يُبَشِّرُهُ وَيَأْمُرُ مَلَكَ الْمَوْتِ أَنْ يَتَرَاءَى لَهُ فِي أَحْسَنِ صُورَةٍ فَإِذَا أَخَذَ فِي قَبْضِ رُوحِهِ وَارْتَقَى إِلَى رُكْبَتَيْهِ شَفَعَ إِلَى جِبْرِئِيلَ وَقَدْ أَمَرَ اللَّهُ أَنْ يَنْزِلَ إِلَى عَبْدِهِ أَنْ يُرْخِصَ لَهُ فِي تَوْدِيعِ أَهْلِهِ وَوَلَدِهِ فَيَقُولُ لَهُ أَنْتَ مُخَيَّرُ بَيْنَ أَنْ أَمْسَحَ عَلَيْكَ جَنَاحِي أَوْ تَنْظُرَ إِلَى مِيكَائِيلَ فَيَقُولُ أَيْنَ مِيكَائِيلُ فَإِذَا بِهِ وَقَدْ نَزَلَ فِي جَوْقٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فَيَنْظُرُ إِلَيْهِ وَيُسَلِّمُ عَلَيْهِ فَإِذَا بَلَغَتِ الرُّوحُ إِلَى بَطْنِهِ وَسُرَّتِهِ شَفَعَ إِلَى مِيكَائِيلَ أَنْ يُمَهِّلَهُ فَيَقُولُ لَهُ أَنْتَ مُخَيَّرُ بَيْنَ أَنْ أَمْسَحَ عَلَيْكَ جَنَاحِي أَوْ تَنْظُرَ إِلَى الْجَنَّةِ فَيَخْتَارُ النَّظَرَ إِلَى الْجَنَّةِ فَيَتَضَاحَكُ وَيَأْمُرُ اللَّهُ مَلَكَ الْمَوْتِ أَنْ يَرْفُقَ بِهِ فَإِذَا فَارَقَتْهُ رُوحُهُ تَبِعَاهُ الْمَلَكَانِ اللَّذَانِ كَانَا مُوَكَّلَيْنِ بِهِ بِيَكْيَانٍ وَيَتَرَحَّمَانِ عَلَيْهِ وَيَقُولَانِ رَحِمَ اللَّهُ هَذَا الْعَبْدَ كَمْ أَسْمَعْنَا الْخَيْرَ وَكَمْ أَشْهَدْنَا عَلَى الصَّالِحَاتِ وَقَالَا يَا رَبَّنَا إِنَّا كُنَّا مُوَكَّلَيْنِ بِهِ وَقَدْ نَقَلْتُهُ إِلَى جِوَارِكَ فَمَا تَأْمُرُنَا فَيَقُولُ تَعَالَى تَلْزَمَانِ قَبْرَهُ وَتَتَرَحَّمَانِ عَلَيْهِ وَتَسْتَغْفِرَانِ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ١٧٢

١٠-٧-٢-٤-٦- الدعاء

﴿٤٥٩١﴾ إِذَا الْعَبْدُ يَضَعُ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْقُبُورِ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ فَإِنَّهُ افْتَقَرَ إِلَيْكَ وَيَقْرَأُ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَإِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نَوَّرَ اللَّهُ قَبْرَ ذَلِكَ الْمَيِّتِ وَوَسَّعَ عَلَيْهِ قَبْرَهُ مَدَّ بَصَرَهُ وَرَجَعَ هَذَا الدَّاعِي مِنْ رَأْسِ الْقَبْرِ مَغْفُورًا لَهُ الذُّنُوبُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢،

ص ٤٨٣

﴿صفات و رفتار فرد نسبت به هموعان﴾

سختی‌ها نجات می‌دهند و راه‌های ورود را برای او آسان می‌کنند و برای زندگی جاودانه آماده می‌شود. سپس خداوند برای او دو صف از فرشتگان را - غیر از آن فرشتگانی که روحش را گرفتند - می‌فرستد و آن دو گروه به ردیف در هر مرحله‌ای می‌ایستند و برایش طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۶۵۸۹﴾ هرگاه مؤمنی از دنیا برود و چهل نفر از مؤمنان بر جنازه او حضور یافته و بگویند: «بار خدایا ما جز خیر و خوبی چیزی از او نمی‌دانیم و تو نسبت به او از ما داناتر هستی». خداوند تبارک و تعالی فرماید: «من گواهی‌های شما را بر خوبی او پذیرفتم و او را در مورد آنچه که خود می‌دانم و شما از آن بی‌اطلاع هستید آمرزیدم».

﴿۶۵۹۰﴾ سمت راست فرد در حال مرگ ردیفی از فرشتگان حاضر می‌شوند که لباس سبز دارند و سمت چپ او ردیفی دیگر که لباس سیاه دارند و هریک از آن دو گروه انتظار قبض روح کردن او را می‌کشند و آن مریض یک‌بار به این گروه و بار دیگر به آن گروه نگاه می‌کند و خداوند فرشته‌ای را به‌سوی مؤمن برمی‌انگیزد و به او بشارت می‌دهد و به فرشته‌ی مرگ امر می‌کند تا در بهترین صورت به‌سوی او برود و چون قبض روحش کند و روح به زانویش برسد از جبرئیل می‌خواهد که یاری‌اش کند و خداوند به او امر کرده است که به‌سوی بنده‌اش برود و به او اجازه دهد تا با خانواده و فرزندان‌ش خداحافظی کند. پس جبرئیل به او می‌گوید: تو می‌توانی یکی از این دو را انتخاب کنی. یا بالم را به تو بزنم و یا به میکائیل نگاه کنی. او می‌گوید: میکائیل کجاست؟ میکائیل را می‌بیند که همراه گروهی از فرشتگان پایین آمده‌اند و او به میکائیل نگاه می‌کند و سلام می‌دهد و چون روح به شکم او برسد از میکائیل کمک می‌خواهد که آزادش کند و میکائیل می‌گوید که می‌توانی یکی از این دو کار را انجام دهی: یا بالم را به تو بزنم و یا به بهشت بنگری و او نگریستن به بهشت را انتخاب می‌کند و می‌خندد و خداوند به فرشته‌ی مرگ امر می‌کند تا با او مهربانی کند و چون روح از او جدا شود دو فرشته‌ای که کار او به آن‌ها واگذار شده بود به‌دنبال او می‌روند و گریه می‌کنند و بر او رحمت می‌فرستند و می‌گویند: خداوند این بنده را بیامرزد چقدر نیکی به ما شنواند و چقدر در اعمال نیک ما را گواه گرفت و می‌گویند: خدایا! کار او به ما واگذار شده بود و تو او را نزد خودت برده‌ای. حال به ما چه دستوری می‌دهی؟ خداوند بلندمرتبه می‌فرماید: در قبر با او بمانید و تا روز قیامت بر او رحمت فرستید و برایش طلب آمرزش کنید.

۷-۱۰-۲-۶-۴ دعا

﴿۶۵۹۱﴾ هرگاه بنده‌ای دست خویش را بر روی قبرها قرار بدهد و بگوید: «پروردگارا او را بیامرز، او نیازمند توست» و سوره‌ی فاتحة الكتاب و یازده مرتبه سوره‌ی توحید را برایش بخواند، خداوند تعالی قبر او را نورانی می‌کند و آن را برایش گسترش می‌دهد [و سبب راحتی‌اش می‌شود] دیده‌اش را فراخ می‌دارد و دعاکننده در حالی از قبر باز می‌گردد که خداوند گناهانش را آمرزیده است.

«الصفات الفردية»

٨-١٠-٢-٤-٦- صلاة الميت

﴿٦٥٩٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى عَلَى مَغْفُورٍ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ الصوارم المهرقة، ص ٣٣
 ﴿٦٥٩٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى عَلَى مَيِّتٍ صَلَّى عَلَيْهِ جَبْرَائِيلُ وَ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ سَائِلُ الشَّيْعة، ج ٣، ص ١٤٣
 ﴿٦٥٩٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى عَلَى مَيِّتٍ صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ١٧
 ﴿٦٥٩٥﴾ الرضا ﷺ: لِأَنَّ الصَّلَاةَ عَلَى الْمَيِّتِ إِنَّمَا هُوَ دُعَاءٌ وَ تَسْبِيحٌ وَ اسْتِغْفَارٌ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٥٤

﴿٦٥٩٦﴾ الرسول ﷺ: لَا يُصَلَّى عَلَى رَجُلٍ أَرْبَعُونَ رَجُلًا فَيَشْفَعُونَ فِيهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٩٢
 ٩-١٠-٢-٤-٦- الشهادة على الخير

﴿٦٥٩٧﴾ الباقر ﷺ: قَدْ كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ عَابِدٌ فَأَعْجَبَ لَهُ دَاوُدُ ﷺ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ لَا يُعْجِبُكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِهِ فَإِنَّهُ مُرَاءٍ قَالَ فَمَاتَ الرَّجُلُ فَأَتَى دَاوُدُ ﷺ وَقِيلَ لَهُ مَاتَ الرَّجُلُ فَقَالَ دَاوُدُ ﷺ اذْنُبُوا صَاحِبَكُمْ قَالَ فَأَنْكَرْتُ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَقَالُوا كَيْفَ لَمْ يَخْضُرْهُ قَالَ فَلَمَّا غُسِّلَ قَامَ خَمْسُونَ رَجُلًا فَشَهِدُوا بِاللَّهِ مَا يَعْلَمُونَ مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا قَالَ فَلَمَّا صَلَّوْا عَلَيْهِ قَامَ خَمْسُونَ آخَرُونَ فَشَهِدُوا بِاللَّهِ مَا يَعْلَمُونَ إِلَّا خَيْرًا فَلَمَّا دَفَنُوهُ قَامَ خَمْسُونَ فَشَهِدُوا بِاللَّهِ مَا يَعْلَمُونَ مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَى دَاوُدَ ﷺ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَشْهَدَ فُلَانًا فَقَالَ دَاوُدُ ﷺ يَا رَبِّ لِلَّذِي أَطْلَعْتَنِي عَلَيْهِ مِنْ أَمْرِهِ قَالَ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ أَنْ ذَلِكَ كَذَلِكَ وَ لَكِنَّهُ قَدْ شَهِدَ قَوْمٌ مِنَ الْأَخْبَارِ وَ الرُّهْبَانِ مَا يَعْلَمُونَ مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا فَأَجَزْتُ شَهَادَتَهُمْ عَلَيْهِ وَ غَفَرْتُ لَهُ عِلْمِي فِيهِ؛ الكافي، ج ٧، ص ٤٠٥

﴿٦٥٩٨﴾ الصادق ﷺ: فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى دَاوُدَ ﷺ مَا مَنَعَكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ؟ فَقَالَ دَاوُدُ بِالَّذِي أَخْبَرْتَنِي مِنْ أَنَّهُ مُرَاءٍ قَالَ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ أَنَّهُ شَهِدَ لَهُ قَوْمٌ فَأَجَزْتُ لَهُمْ شَهَادَتَهُمْ وَ غَفَرْتُ لَهُ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ لَا يَعْلَمُونَ؛ عدة الداعي، ص ١٤٩

٧-٤- الصفات الفردية

﴿صفات و رفتار فردی﴾

۸-۱۰-۲-۴- نماز میّت

﴿۶۵۹۲﴾ هرکس بر فردی آمرزیده شده نماز بخواند، گناهانش آمرزیده می شود.

﴿۶۵۹۳﴾ کسی که بر مرده نماز بخواند جبرئیل همراه با هفتاد هزار فرشته بر او درود فرستند و خدا گناه گذشته‌ی او را می آمرزد.

﴿۶۵۹۴﴾ هرکس بر مرده‌ای نماز گزارد، هفتاد هزار فرشته بر او درود فرستند و خداوند همه‌ی گناهان گذشته و آینده‌ی او را می آمرزد.

﴿۶۵۹۵﴾ نماز میّت فقط دعا و تسبیح و استغفار است.

﴿۶۵۹۶﴾ چهل مرد بر جنازه‌ی مردی نماز نمی خوانند و شفاعتش نمی کنند، مگر اینکه خدا او را می آمرزد.

۹-۱۰-۲-۴- شهادت دادن بر اینکه از او خیر دیده ایم

﴿۶۵۹۷﴾ در میان بنی اسرائیل عابدی بود که [عبادت وی] حضرت داود علیه السلام را به شگفت آورده بود. خداوند با عزّت و جلال به آن حضرت وحی کرد: که چیزی از امر عبادت او، تو را به شگفت نیاورد که او ریاکار است. پس آن مرد [عابد] مُرد و داود علیه السلام به اصحاب خود فرمود: «رفیق خود را دفن کنید و خود حضرت کنار جنازه اش حاضر نشد». پس چون غسل داده شد پنجاه نفر مرد ایستادند و گواهی دادند و به خدا قسم یاد کردند که از او جز خیر و نیکی ندیده و نمی دانند و چون بر او نماز خواندند پنجاه نفر دیگر ایستادند و به همین مطلب گواهی دادند. هنگامی که او را دفن کردند پنجاه نفر دیگر نیز ایستادند و به همین کیفیت گواهی دادند. حضرت فرمود: «خداوند با عزّت و جلال به داود علیه السلام وحی کرد: که چه چیز تو را بازداشت از اینکه به جنازه‌ی او حاضر شوی؟» حضرت داود عرض کرد: «پروردگارا! برای همان امر (ریاکاری) او که مرا بر آن مطلع و آگاه ساختی». پس خداوند با عزّت و جلال به سوی او وحی فرستاد: «اگرچه ریاکاری او برای تو ثابت بود لیکن چون جماعتی از دانشمندان و عبادت کنندگان گواهی دادند که از او جز خوبی ندیده اند پس من شهادت آن ها را درباره‌ی او پذیرفتم و با اینکه به حال و ریا کاری او آگاه بودم او را بخشیدم و آمرزیدم».

﴿۶۵۹۸﴾ خداوند متعال بر داود علیه السلام وحی فرستاد که چرا بر او نماز نگزاردی؟ داود علیه السلام جواب داد: «به خاطر اینکه خودت به من گفتی او ریاکار است». وحی آمد: «چون عده‌ای به نیکوکاری او شهادت دادند، من شهادتشان را پذیرفتم و از اعمال او، آنچه را که می دانم و آنان نمی دانند، آمرزیدم».

۷-۴- صفات و رفتار فردی

﴿الصفات الفردية﴾

١-٧-٤- العلم، الفقه، العقل

١-٧-٤-١- العلم

﴿٦٥٩٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَجْمَعُ الْعُلَمَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَقُولُ لَهُمْ لَمْ أَضَعْ نُورِي وَحِكْمَتِي فِي صُدُورِكُمْ إِلَّا وَ أَنَا أُرِيدُ بِكُمْ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَذْهَبُوا فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ عَلَى مَا كَانَ مِنْكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ١٦

﴿٦٦٠٠﴾ إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا مَعْشَرَ الْعُلَمَاءِ مَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّكُمْ فَيَقُولُونَ ظَنُّنَا أَنْ تَرْحَمَنَا وَ تَغْفِرَ لَنَا فَيَقُولُ تَعَالَى فَإِنِّي قَدْ فَعَلْتُ إِنِّي اسْتَوْدَعْتُكُمْ حِكْمَتِي لَا لِشَرِّ أَرَدْتُهُ بِكُمْ بَلْ لِخَيْرٍ أَرَدْتُهُ بِكُمْ فَادْخُلُوا فِي صَالِحِ عِبَادِي إِلَى جَنَّتِي وَ رَحْمَتِي؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ١٨٦

﴿٦٦٠١﴾ الرسول ﷺ: إِذَا خَرَجَ الرَّجُلُ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَثَرَهُ حَسَنَاتٍ فَإِذَا انْقَضَى هُوَ وَالْعَالَمُ فَتَذَكَّرَا مِنْ أَمْرِ اللَّهِ تَعَالَى شَيْئًا أَظْلَتَهُمَا الْمَلَائِكَةُ وَ تَوَدَّيَا مِنْ فَوْقَهُمَا أَنْ قَدْ غَفَرْتُ لَكُمَا؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ٨١

﴿٦٦٠٢﴾ الرسول ﷺ: آلا فَاعْتَنِمُوا مَجْلِسَ الْعُلَمَاءِ فَإِنَّهَا رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ تَنْزِلُ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ وَالْمَغْفِرَةُ كَمَا يُمَطَّرُ مِنَ السَّمَاءِ يَجْلِسُونَ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ مُذْنِبِينَ وَ يَقُومُونَ مَغْفُورِينَ لَهُمْ وَ الْمَلَائِكَةُ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ مَا دَامُوا جُلُوسًا عِنْدَهُمْ وَ إِنَّ اللَّهَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ فَيَغْفِرُ لِلْعَالَمِ وَ الْمُتَعَلِّمِ وَ النَّاطِرِ وَ الْمُحِبِّ لَهُمْ؛ جامع الأخبار، ص ٣٨

﴿٦٦٠٣﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ طَالِبَ الْعِلْمِ إِذَا مَاتَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِمَنْ حَضَرَ جَنَازَتَهُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٦٤

﴿٦٦٠٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ لَيَسْتَغْفِرُ لَطَالِبِ الْعِلْمِ مَنْ فِي السَّمَاءِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ حَتَّى الْخُوتُ فِي الْبَحْرِ؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ١٦٤

﴿٦٦٠٥﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ يَسْتَغْفِرُ لَطَالِبِ الْعِلْمِ مَنْ فِي السَّمَاءِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ حَتَّى الْخُوتُ فِي الْبَحْرِ؛ الكافي، ج ١، ص ٣٤

﴿٦٦٠٦﴾ الرسول ﷺ: تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ فَإِنْ تَعَلَّمْتُمْ حَسَنَةً وَ مُدَارَسْتُمْ تَسْبِيحُ وَ الْبَحْثَ عَنْهُ جِهَادٌ وَ تَعْلِيمُهُ مَنْ لَا يَعْلَمُهُ صَدَقَةٌ وَ بَذْلُهُ لِأَهْلِهِ قُرْبَةٌ لِأَنَّهُ مَعَالِمُ الْحَلَالِ وَ الْحَرَامِ وَ سَالِكُ بَطَالِبِهِ سَبِيلَ الْجَنَّةِ وَ هُوَ أَنْيَسُ فِي الْوَحْشَةِ وَ صَاحِبُ فِي الْوَحْدَةِ وَ دَلِيلُ عَلَى السَّرَّاءِ وَ الضَّرَّاءِ وَ سِلَاحُ عَلَى

«صفات و رفتار فردی»

۱-۷-۴- علم آموزی، عقل

۱-۷-۴-۱- علم آموزی

«۶۵۹۹» خداوند عزّ و جل در روز قیامت علما را جمع کرده و به ایشان می‌فرماید: نور و حکمت خود را در سینه‌های شما قرار ندادم مگر اینکه نیتیم، عطای خیر دنیا و آخرت به شما بود؛ بروید که همه‌ی گناهان شما را آمرزیدم.

«۶۶۰۰» خداوند در روز قیامت می‌فرماید: ای جماعت دانشمندان؛ نظرتان درباره‌ی خداوند چه بوده است؟ آن‌ها می‌گویند: ما اطمینان داشتیم که خداوند در روز قیامت به ما رحم می‌کند و ما را می‌آمرزد. پس خداوند می‌فرماید: چنین می‌کنم؛ چون حکمت خودم را در وجود شما به ودیعت گذارده‌ام؛ و البته از اعطای آن اراده‌ی بدی نسبت به شما نداشته‌ام بلکه خیر شما را خواسته‌ام. پس بر مبنای لطف و رحمتم همراه با بندگان صالحم داخل بهشت شوید.

«۶۶۰۱» هرگاه کسی برای کسب علم از منزل خارج شود خداوند برای او حسنه می‌نویسد، پس هنگامی که او و دانشمندی با یکدیگر دیدار کنند و درباره‌ی امر خداوند متعال گفت‌وگو کنند فرشتگان بر آن دو سایه می‌افکنند و از بالای سرشان صدا می‌زنند: حقیقتاً شما دو نفر بخشیده شدید.

«۶۶۰۲» مجلس اهل علم و دانش را غنیمت شمارید که باغی از باغ‌های بهشت است، بر ایشان رحمت و آمرزش نازل می‌شود؛ همان‌گونه که باران از آسمان می‌بارد، گنهکاران روبروی ایشان می‌نشینند و آمرزیده از مقابل ایشان برمی‌خیزند و می‌روند و مادامی که نزد ایشان نشسته باشند فرشتگان برای ایشان طلب آمرزش می‌کنند، و خداوند بر ایشان نظر رحمت می‌کند و دانشمند و دانشجو و آن که به این دو بنگرد و آن که این دو گروه را دوست داشته باشد، را می‌آمرزد.

«۶۶۰۳» چون طالب علم از دنیا برود، خداوند او و تشییع‌کنندگان را می‌آمرزد.

«۶۶۰۴» هرکس در آسمان و در زمین است حتی ماهیان دریا؛ برای طالبان علم و دانش آمرزش می‌خواهند.

«۶۶۰۵» اهل زمین و آسمان حتی ماهیان دریا برای طالب علم و دانش آمرزش می‌خواهند.

«۶۶۰۶» دانش بیاموزید که فراگرفتن آن کاری نیک است و مذاکره‌ی علمی تسبیح به حساب می‌آید و بحث علمی، جهاد است و آموختنش به کسی که نمی‌داند، صدقه است و قراردادن آن در دسترس اهلش، سبب قرب الهی است؛ زیرا آگاهی به حلال و حرام در گرو آن است و علم جوینده‌ی خود را به راه بهشت می‌کشانند. دانش به هنگام وحشت، مایه‌ی آرامش دل است و در تنهایی همدم و در شادی و سختی راهنماست؛ در برابر دشمنان سلاح است و به نزد دوستان زینت. خداوند به وسیله‌ی دانش، افرادی را تا آنجا بلندپایه می‌کند که پیشوایان خوبی می‌شوند و دیگران از آنان پیروی می‌کنند، کارهای آنان را سرمشق خود قرار می‌دهند و از آثار

﴿الصفات الفردية﴾

الْأَعْدَاءِ وَزَيْنُ الْأَخْلَاءِ يَرْفَعُ اللَّهُ بِهِ أَقْوَامًا يَجْعَلُهُمْ فِي الْخَيْرِ آئِمَّةً يُقْتَدَى بِهِمْ تُرْمَقُ أَعْمَالُهُمْ وَ تُقْتَبَسُ آثَارُهُمْ وَ تَرْغَبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلَّتِهِمْ يَمْسَحُونَهُمْ فِي صَلَاتِهِمْ بِأَجْنِحَتِهِمْ وَ يَسْتَغْفِرُ لَهُمْ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى حَيْتَانَ الْبُحُورِ وَ هَوَامَّهَا وَ سِبَاعَ الْبَرِّ وَ أَنْعَامَهَا؛ الخصال، ج ٢، ص ٥٢٢

﴿٦٠٧﴾ الرسول ﷺ: تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ فَإِنَّ تَعْلِيمَهُ لِلَّهِ حَسَنَةٌ وَ مَدَارِسَتُهُ تَسْبِيحٌ وَ الْبَحْثُ عَنْهُ جِهَادٌ وَ تَعْلِيمُهُ مَنْ لَا يَعْلَمُهُ صَدَقَةٌ وَ تَذْكُرُهُ لِأَهْلِهِ قُرْبَةٌ لِأَنَّهُ مَعَالِمُ الْحَلَالِ وَ الْحَرَامِ وَ مَنَارُ سَبِيلِ الْجَنَّةِ وَ الْأَنْبِيَاءِ فِي الْوَحْشَةِ وَ الصَّاحِبُ فِي الْغُرْبَةِ وَ الْمُحَدَّثُ فِي الْخُلُوةِ وَ الدَّلِيلُ عَلَى السَّرِّاءِ وَ الضَّرَّاءِ وَ السَّلَاحُ عَلَى الْأَعْدَاءِ وَ الْقُرْبَةُ عِنْدَ الْغُرَبَاءِ فَيَرْفَعُ اللَّهُ بِهِ أَقْوَامًا فَيَجْعَلُهُمْ يُقْتَدَى بِهِمْ وَ يُقْتَبَسُ بِآثَارِهِمْ وَ يُنْتَهَى إِلَى رَأْيِهِمْ وَ تَرْغَبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلَّتِهِمْ وَ بِأَجْنِحَتِهَا تَمْسَحُهُمْ وَ فِي صَلَاتِهِمْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ كُلُّ رَطْبٍ وَ يَابِسٍ؛ أعلام الدين، ص ٩٢

﴿٦٠٨﴾ طَالِبُ الْعِلْمِ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْمُجَاهِدِينَ وَ الْمُرَابِطِينَ وَ الْحُجَّاجِ وَ الْعَمَّارِ وَ الْمُعْتَكِفِينَ وَ الْمُجَاوِرِينَ وَ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الشَّجَرُ وَ الرِّيحُ وَ السَّحَابُ وَ الْبَحَارُ وَ النُّجُومُ وَ النَّبَاتُ وَ كُلُّ شَيْءٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٦٤

﴿٦٠٩﴾ الْهَادِي ﷺ: طَالِبُ الْعِلْمِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ وَ تَدْعُو لَهُ فِي السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ؛

الإرشاد، ج ١، ص ٢٣٠

﴿٦١٠﴾ امير المؤمنين ﷺ: طَالِبُ الْعِلْمِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ الْمَلَائِكَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ٤٣

﴿٦١١﴾ الرسول ﷺ: طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ فَاطْلُبُوا الْعِلْمَ مِنْ مَظَانِّهِ وَ اقْتَبِسُوهُ مِنْ أَهْلِهِ فَإِنَّ تَعْلِيمَهُ لِلَّهِ حَسَنَةٌ وَ طَلَبُهُ عِبَادَةٌ وَ الْمَذَاكِرَةُ بِهِ تَسْبِيحٌ وَ الْعَمَلُ بِهِ جِهَادٌ وَ تَعْلِيمُهُ مَنْ لَا يَعْلَمُهُ صَدَقَةٌ وَ بَذْلُهُ لِأَهْلِهِ قُرْبَةٌ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى لِأَنَّهُ مَعَالِمُ الْحَلَالِ وَ الْحَرَامِ وَ مَنَارُ سَبِيلِ الْجَنَّةِ وَ الْمُؤْنَسُ فِي الْوَحْشَةِ وَ الصَّاحِبُ فِي الْغُرْبَةِ وَ الْوَحْدَةِ وَ الْمُحَدَّثُ فِي الْخُلُوةِ وَ الدَّلِيلُ عَلَى السَّرِّاءِ وَ الضَّرَّاءِ وَ السَّلَاحُ عَلَى الْأَعْدَاءِ وَ الزَّيْنُ عِنْدَ الْأَخْلَاءِ يَرْفَعُ اللَّهُ بِهِ أَقْوَامًا فَيَجْعَلُهُمْ فِي الْخَيْرِ قَادَةً تُقْتَبَسُ آثَارُهُمْ وَ يُهْتَدَى بِفِعَالِهِمْ وَ يُنْتَهَى إِلَى رَأْيِهِمْ وَ تَرْغَبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلَّتِهِمْ وَ بِأَجْنِحَتِهَا تَمْسَحُهُمْ وَ فِي صَلَاتِهَا تَبَارَكَ عَلَيْهِمْ يَسْتَغْفِرُ لَهُمْ كُلُّ رَطْبٍ وَ يَابِسٍ حَتَّى حَيْتَانَ الْبَحْرِ وَ هَوَامَّهُ وَ سِبَاعَ الْبَرِّ وَ أَنْعَامَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ١٧١

﴿صفات و رفتار فردی﴾

آنان اقتباس می کنند و فرشتگان به دوستی با آنان رغبت دارند، به هنگام نمازشان بال های خود را به آنان می مالند و همه ی موجودات حتی ماهیان و جانوران دریا و درندگان بیابان و چهارپایان برای آنان طلب آمرزش می کنند.

﴿۶۶۰۷﴾ آموزش دانش به دیگران برای خدا کاری نیک است و مذاکره ی علمی تسبیح به حساب می آید و بحث علمی، جهاد است و آموختنش به کسی که نمی داند، صدقه است و قراردادن آن در دسترس اهلش، سبب قرب الهی است؛ زیرا آگاهی به حلال و حرام در گرو آن است و چراغ راهنمای مسیر بهشت است. دانش به هنگام وحشت، مایه ی آرامش دل است و در تنهایی همدم و در شادی و سختی راهنماست؛ در برابر دشمنان سلاح است و به نزد دوستان زینت. خداوند به وسیله ی دانش، افرادی را تا آنجا بلندپایه می کند که پیشوایان خوبی می شوند و دیگران از آنان پیروی می کنند، کارهای آنان را سرمشق خود قرار می دهند و از آثار آنان اقتباس می کنند و فرشتگان به دوستی با آنان رغبت دارند، بال های خود را به آنان می مالند و به هنگام نمازشان از تر و خشک برای آنان طلب آمرزش می کنند.

﴿۶۶۰۸﴾ طالب علم نزد خدا از مجاهدین و سربازان و حاجیان و عمره گزاران و شب زنده داران و همسایگان خانه ی خدا برتر است و درخت ها، بادها، ابرها، دریاها، ستارگان، گیاهان و هر چیزی که آفتاب بر او می تابد برایش طلب آمرزش می کنند.

﴿۶۶۰۹﴾ همه ی فرشتگان برای طالب علم طلب آمرزش می کنند، و در زمین و آسمان، برای او دعا می کنند.

﴿۶۶۱۰﴾ همه ی فرشتگان برای طالب علم طلب آمرزش می کنند.

﴿۶۶۱۱﴾ کسب دانش بر هر مرد و زن مسلمان، واجب است. پس علم را از جایگاهش درخواست کنید و از اهلش فراگیرید؛ چون اگر یادگیری آن علم برای خدا باشد حسنه است [و ثواب دارد] و کسب علم عبادت است و گفتگو و بحث در مسائل علمی تسبیح حق می باشد و عمل کردن به آن، خود جهاد است. آموختن علم به آن که نمی داند یک نوع صدقه است و بخشیدنش به کسانی که اهلیتشان را دارند، موجب نزدیکی و تقرب به خداوند تعالی می باشد. چون حلال و حرام را به واسطه ی علم می توان تمیز داد، روشن گر راه بهشت است، مونس در وقت وحشت، یار و همراه در غربت و تنهایی، هم صحبت در خلوت ها، راهنما هنگام خوشی ها و غم ها، سلاح علیه دشمن و موجب زینت و زیبایی نزد دوستان است؛ خداوند متعال به وسیله ی علم، اقوامی را برتر می سازد و بالا می برد تا جایی که آنان را در مقام رهبری قرار می دهد که دیگران باید از ایشان پیروی کنند و اعمال ایشان را سرمشق خود قرار دهند و در نظرات و آراء به ایشان رجوع نمایند؛ ملائکه آرزوی دوستی با ایشان را دارند و بال های خود را بر آنان می مالند و در نمازشان بر ایشان برکت می فرستند؛ هر تر و خشکی حتی ماهیان دریا و درندگان و چهارپایان صحرا برای ایشان طلب آمرزش می کند.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٦١٢﴾ عَظُمَ الْحِكْمَةُ فَإِنِّي لَا أَجْعَلُ الْحِكْمَةَ فِي قَلْبِ أَحَدٍ إِلَّا وَارَدْتُ أَنْ أَغْفِرَ لَهُ فَتَعَلَّمَهَا ثُمَّ أَعْمَلَ بِهَا ثُمَّ ابْدَلَهَا كَيْ تَنَالَ بِذَلِكَ كَرَامَتِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ٢٢٠

﴿٦٦١٣﴾ الرسول ﷺ: عَلِمَاءُ هَذِهِ الْأُمَّةِ رَجُلَانِ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ عِلْمًا فَطَلَبَ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ وَبَذَلَهُ لِلنَّاسِ وَلَمْ يَأْخُذْ عَلَيْهِ طَمَعًا وَلَمْ يَشْتَرِ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَذَلِكَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ مَنْ فِي الْبُحُورِ وَدَوَابِّ الْبَحْرِ وَالْبَرِّ وَالطَّيْرِ فِي جَوِّ السَّمَاءِ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ٥٤

﴿٦٦١٤﴾ الرسول ﷺ: عَلِمَاءُ هَذِهِ الْأُمَّةِ رَجُلَانِ رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ عِلْمًا فَبَذَلَهُ لِلنَّاسِ وَلَمْ يَأْخُذْ عَلَيْهِ طَمَعًا وَلَمْ يَشْرِ بِهِ ثَمَنًا فَذَلِكَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ حَيْثَانِ الْبَحْرِ وَدَوَابُّ الْبَرِّ وَالطَّيْرِ فِي جَوِّ السَّمَاءِ؛ منية المريد، ص ١٣٦

﴿٦٦١٥﴾ الرسول ﷺ: فَوَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَا مِنْ مُتَعَلِّمٍ يَخْتَلِفُ إِلَى بَابِ الْعَالِمِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ قَدَمٍ عِبَادَةَ سَنَةٍ وَبَنَى اللَّهُ بِكُلِّ قَدَمٍ مَدِينَةً فِي الْجَنَّةِ وَيَمْشِي عَلَى الْأَرْضِ وَهِيَ تَسْتَغْفِرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ١٨٤

﴿٦٦١٦﴾ الرسول ﷺ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَهُوَ لَا يَعْلَمُ أَنَّ لِي أَنْ أُعَذِّبَهُ أَوْ أَعْفُو عَنْهُ لَا غَفْرَتُ لَهُ ذَلِكَ الذَّنْبَ أَبَدًا وَمَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّ لِي أَنْ أُعَذِّبَهُ أَوْ أَعْفُو عَنْهُ غَفَوْتُ عَنْهُ؛ وسائل الشريعة، ج ١٦، ص ٦٠

﴿٦٦١٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: كَمْ مِنْ مُؤْمِنٍ يَخْرُجُ مِنْ مَنْزِلِهِ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ فَلَا يَرْجِعُ إِلَّا مَغْفُورًا؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ١٧٩

﴿٦٦١٨﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ مُتَعَلِّمٍ يَخْتَلِفُ إِلَى بَابِ الْعَالِمِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ قَدَمٍ عِبَادَةَ سَنَةٍ وَبَنَى اللَّهُ بِكُلِّ قَدَمٍ مَدِينَةً فِي الْجَنَّةِ وَيَمْشِي عَلَى الْأَرْضِ وَهِيَ تَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيُصْبِحُ مَغْفُورًا لَهُ وَشَهِدَتِ الْمَلَائِكَةُ أَنَّهُمْ عِتْقَاءُ اللَّهِ مِنَ النَّارِ؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ١٨٤

﴿٦٦١٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ تَعَلَّمَ مَسْأَلَةً وَاحِدَةً فَلَدَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلْفَ قَلَائِدٍ مِنَ النُّورِ وَغَفَرَ لَهُ أَلْفَ ذَنْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ١٨٠

﴿٦٦٢٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ يَطْلُبُ عِلْمًا شَيْعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٦٦، ص ٣٨٢

﴿٦٦٢١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَاعْلَمْ أَنَّ طَالِبَ الْعِلْمِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ حَتَّى الطَّيْرِ فِي جَوِّ السَّمَاءِ وَالْحُوتِ فِي الْبَحْرِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ٣٨٤

«صفات و رفتار فردی»

﴿۶۶۱۲﴾ حکمت را بزرگ بدان. زیرا من حکمت را فقط در قلب کسی جا می‌دهم که می‌خواهم او را ببخشم. پس حکمت را بیاموز و بعد هم به آن عمل کن. بعد آن را به دیگران ببخش تا این که در دنیا و آخرت به کرامت من نایل شوی.

﴿۶۶۱۳﴾ عالمان این امت دو گروهند: گروهی که خداوند به آنان دانش ارزانی فرموده است و آنان با دانش، رضای خداوند و سعادت جهان دیگر را درخواست می‌کنند و آن را به مردم بذل می‌کنند و طمع نمی‌دارند و دانش خود را به بهای اندک نمی‌فروشند. همه‌ی جانداران دریا و خشکی و پرندگان آسمان برای اینان آموزش‌خواهی می‌کنند.

﴿۶۶۱۴﴾ عالمان این امت دو گروهند: گروهی که خداوند به آنان دانش ارزانی فرموده است و آنان دانش را به مردم بذل می‌کنند و طمع ندارند و دانش خود را به بهای اندک نمی‌فروشند. همه‌ی جانداران دریا و خشکی و پرندگان آسمان برای اینان آموزش می‌خواهند.

﴿۶۶۱۵﴾ سوگند به کسی که جان من به‌دست اوست. جویای دانشی نیست که نزد عالم و دانشمندی رفت‌وآمد کند؛ مگر آنکه خدا به هر گامی برای او [ثواب و پاداش] عبادت و بندگی یک سال را می‌نویسد و به هر گامی شهری در بهشت برایش بنا می‌کند و بر روی زمین راه می‌رود درحالی‌که زمین برای او استغفار می‌کند.

﴿۶۶۱۶﴾ خداوند عز و جل می‌فرماید: «هرکس گناهی صغیره یا کبیره مرتکب شود و نداند که من می‌توانم او را عذاب کنم یا ببخشایم، هرگز گناه او را نمی‌آمرزم و هرکس گناهی صغیره یا کبیره مرتکب شود و بداند که در اختیار من است که او را عذاب کنم یا ببخشم، او را می‌بخشم».

﴿۶۶۱۷﴾ چه بسیار مؤمنی که برای به‌دست آوردن علم از منزل خود بیرون می‌رود و باز نمی‌گردد مگر آنکه آمرزیده شده است.

﴿۶۶۱۸﴾ سوگند به کسی که جان من به‌دست اوست، طالب علمی نیست که نزد عالم و دانشمندی رفت‌وآمد نماید، مگر آنکه خدا به هر گامی برای او معادل عبادت و بندگی یک سال را می‌نویسد، و به هر گامی، شهری در بهشت می‌سازد، و بر روی زمین راه می‌رود درحالی‌که زمین برای او استغفار می‌کند و آموزش می‌خواهد، و شب و روز را آمرزیده آغاز می‌کند؛ و فرشتگان گواهی می‌دهند که طالبان علم، آزادشدگان از آتش [دوزخ] اند.

﴿۶۶۱۹﴾ هرکس یک مسأله بیاموزد، خداوند روز قیامت هزار گردن‌بند از نور بر گردنش می‌آویزد و هزار گناهش را می‌آمرزد.

﴿۶۶۲۰﴾ کسی که برای درخواست علم و دانش از خانه‌اش بیرون رود، هفتاد هزار فرشته به همراه او می‌روند و برای او استغفار کرده و [از خدای تعالی] آموزش می‌خواهند.

﴿۶۶۲۱﴾ بدان که ساکنان آسمان‌ها و زمین برای طالب علم استغفار می‌کنند، پرندگان آسمان‌ها و ماهیان دریا نیز برای آن‌ها دعا می‌کنند، و فرشتگان نیز بال‌های خود را برای ایشان پهن می‌کنند.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٦٢﴾ الرسول ﷺ: طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ... رَفَعَ اللَّهُ بِهِ أَقْوَامًا فَيَجْعَلُهُمْ فِي الْخَيْرِ قَادَةً تُقْتَبَسُ آثَارُهُمْ وَيُهْتَدَى بِأَفْعَالِهِمْ وَيُنْتَهَى إِلَى رَأْيِهِمْ وَتَرْغَبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلَّتِهِمْ وَبِأَجْنِحَتِهَا تَمْسَحُهُمْ وَفِي صَلَاتِهَا تَبَارِكُ عَلَيْهِمْ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُمْ كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ حَتَّى حَيْتَانُ الْبَحْرِ وَهَوَامُهُ وَسِبَاعُ الْبَرِّ وَآنَعَامُهُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٦٥

﴿٦٦٣﴾ الرسول ﷺ: يَرْفَعُ اللَّهُ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْعِلْمِ بَتَأْوِيلِهِ وَبِمُؤَالَاتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَالتَّبَرُّيِّ مِنْ أَغْدَائِنَا أَقْوَامًا فَيَجْعَلُهُمْ فِي الْخَيْرِ قَادَةً [وَأَئِمَّةً فِي الْخَيْرِ تُقْتَصُّ آثَارُهُمْ وَتُرْمَقُ أَعْمَالُهُمْ وَ يُفْتَدَى بِفِعَالِهِمْ وَتَرْغَبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلَّتِهِمْ وَتَمْسَحُهُمْ بِأَجْنِحَتِهِمْ فِي صَلَاتِهِمْ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُمْ كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ حَتَّى حَيْتَانُ الْبَحْرِ وَهَوَامُهُ وَسِبَاعُ الْبَرِّ وَآنَعَامُهُ وَالسَّمَاءُ وَنُجُومُهَا؛ بحار الأنوار، ج ١، ص ٢١٧

﴿٦٦٤﴾ الرسول ﷺ: يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِلْعُلَمَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنِّي لَمْ أَجْعَلْ عِلْمِي وَحُكْمِي فِيكُمْ إِلَّا وَ أَنَا أُرِيدُ أَنْ أَغْفِرَ لَكُمْ عَلَى مَا كَانَ مِنْكُمْ وَلَا أَبَالِي؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ٢٥
١-١-٧-٤- الْعِلْمُ بِأَنَّ اللَّهَ ذُو قُدْرَةٍ عَلَى الْمَغْفِرَةِ وَالْعَذَابِ
﴿٦٦٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ عِلِمَ أَنِّي ذُو قُدْرَةٍ عَلَى الْمَغْفِرَةِ فَاسْتَغْفِرْنِي بِقُدْرَتِي غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٦٣

﴿٦٦٦﴾ أمير المؤمنين ﷺ: مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَلَعِمَ أَنَّهَا مِنَ اللَّهِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ جَلَّ اسْمُهُ لَهُ شُكْرَهَا قَبْلَ أَنْ يُحْمَدَهُ عَلَيْهَا وَلَا أَذْنَبَ ذَنْبًا فَلَعِمَ أَنَّ اللَّهَ مُطَّلِعٌ عَلَيْهِ إِنْ شَاءَ عَذَبَهُ وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَسْتَغْفِرَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٨٢
١-١-٧-٤- تَعَلَّمَ الْوُضُوءَ وَالصَّلَاةَ

﴿٦٦٧﴾ الباقر ﷺ: فَإِذَا عَلِمَ الْوُضُوءَ وَالصَّلَاةَ غَفَرَ اللَّهُ لَوَالِدَيْهِ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٢١
﴿٦٦٨﴾ الباقر ﷺ: فَإِذَا تَعَلَّمَ الْوُضُوءَ وَالصَّلَاةَ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ وَلَوَالِدَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٢٨١
١-١-٧-٤- الْفِقْهُ

﴿٦٦٩﴾ الكاظم ﷺ: أَنَّ الْفَقِيهَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ وَأَهْلُ الْأَرْضِ وَالْوَحْشُ وَالطَّيْرُ وَ حَيْتَانُ الْبَحْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٣٤٦

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۶۲۲﴾ کسب دانش واجب است... خداوند متعال به وسیله ی علم، اقوامی را برتر می سازد و بالا می برد تا جایی که آنان را در مقام رهبری قرار می دهد که دیگران باید از ایشان پیروی کنند و اعمال ایشان را سرمشق خود قرار دهند و در نظرات و آراء به ایشان رجوع کنند؛ ملائکه آرزوی دوستی با ایشان را دارند و بال ها را به آنان می مالند و در نمازشان بر ایشان برکت می فرستند؛ و هر تر و خشکی برای ایشان طلب آمرزش می کند، حتی ماهیان دریا و درندگان و چهارپایان صحرا.

﴿۶۶۲۳﴾ خداوند متعال به خاطر قرآن و دانش تأویل آن، و به خاطر ولایت ما اهل بیت و دوری از دشمنانمان اقوامی را برتری می دهد و بالا می برد تا جایی که آنان را در مقام رهبری قرار می دهد که دیگران باید از ایشان پیروی کنند و اعمال ایشان را سرمشق خود قرار دهند و در نظرات و آراء به ایشان رجوع نمایند؛ ملائکه آرزوی دوستی با ایشان را دارند و بال ها را به آنان می مالند و در نمازشان بر ایشان درود و تبریک می فرستند. هر موجود تر و خشکی برای ایشان طلب آمرزش می کند، حتی ماهیان دریا و درندگان و چهارپایان صحرا و آسمان و ستارگان.

﴿۶۶۲۴﴾ خداوند متعال در روز قیامت به علما خطاب می کند و می فرماید: من علم و حکم خود را برای این در وجود شما قرار دادم که اراده کرده ام شما را ببخشم.

۱-۱-۱-۴- آگاه شدن بر اینکه خداوند توانایی دارد که بیمارزد یا عذاب کند

﴿۶۶۲۵﴾ هر کس معتقد باشد که من قادرم ببخشم و از من طلب آمرزش کند، او را می ببخشم و برایم گناهان او هیچ مهم نیست.

﴿۶۶۲۶﴾ اگر بنده بداند هر نعمتی که خداوند ارزانی داشته از خداست، سپاس و شکر آن را پیش از آنکه بر آن نعمت حمد و ستایش کند؛ به جای آورده است. و اگر گناهی انجام دهد و بداند که خدا بر آن آگاه است و اگر بخواهد می تواند او را عذاب می کند و اگر بخواهد می بخشد، قبل از توبه و استغفار، خداوند آن گناهش را می بخشد.

۲-۱-۱-۴- آموختن وضو و نماز

﴿۶۶۲۷﴾ پس هرگاه وضو و نماز را یاد بگیرد، خداوند پدر و مادرش را می آمرزد.

﴿۶۶۲۸﴾ هنگامی که وضو و نماز را بیاموزد، خداوند عز و جل او و پدر و مادرش را می بخشد و از گناهانشان چشم پوشی می کند.

۲-۱-۴- علم دین

﴿۶۶۲۹﴾ ملائکه ی آسمان و اهل زمین و وحوش و طیور و ماهی های دریا برای فقیه استغفار می کنند.

﴿الصفات الفردية﴾

٣-١-٧-٤-العقل

﴿٦٦٣٠﴾ فَإِنَّهُ إِنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ وَقَلْبُهُ غَافِلٌ أَوْ عَقْلُهُ ذَاهِلٌ أَوْ مُتَكَاسِلٌ فَإِنَّ اسْتِغْفَارَهُ عَلَى هَذِهِ الصِّفَاتِ مِنْ جُمْلَةِ الْجَنَائِيَاتِ وَيَكُونُ كَالْمُسْتَهْزِئِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ تَعْجِيلَ النِّقِمَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

٢-٧-٤-الحياء والندامة

١-٢-٧-٤-الحياء

﴿٦٦٣١﴾ الصادق عليه السلام: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَكَانَ مِنْ فَرْقِهِ إِلَى قَدَمِهِ ذُنُوبٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَبَدَّلَهَا حَسَنَاتٍ الصَّدَقَةُ وَالْحَيَاءُ وَحُسْنُ الْخُلُقِ وَالشُّكْرُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ١٥٦

﴿٦٦٣٢﴾ أَنْ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ عَبْدِي إِنَّكَ إِذَا اسْتَحَيْتَ مِنِّي وَخَفْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ؛

إرشاد القلوب، ج ١، ص ١١١

﴿٦٦٣٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ خَلَا بِذَنْبٍ فَرَأَقَبَ اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرَهُ فِيهِ وَاسْتَحْيَا مِنَ الْحَفَظَةِ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ ذُنُوبِ الثَّقَلَيْنِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ٤١١

﴿٦٦٣٤﴾ يَا دَاوُدُ أَسْمَعْ مِنِّي مَا أَقُولُ وَالْحَقُّ أَقُولُ مَنْ آتَانِي وَهُوَ مُسْتَحْيٍ مِنَ الْمَعَاصِي الَّتِي عَصَانِي بِهَا غَفَرْتُهَا لَهُ وَأَنْسَيْتُهَا حَافِظِيهِ؛ وسائل الشريعة، ج ١٦، ص ٦٢

﴿٦٦٣٥﴾ الصادق عليه السلام: يَا دَاوُدُ إِنْ عَبْدِي الْمُؤْمِنُ إِذَا أَذْنَبَ ذَنْبًا ثُمَّ رَجَعَ وَتَابَ مِنْ ذَلِكَ الذَّنْبِ وَاسْتَحْيَا مِنِّي عِنْدَ ذِكْرِهِ غَفَرْتُ لَهُ وَأَنْسَيْتُهُ الْحَفَظَةَ وَأَبْدَلْتُهُ الْحَسَنَةَ وَلَا أَبَالِي وَأَنَا أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛ وسائل الشريعة، ج ١٦، ص ٧٤

٢-٢-٧-٤-ستر السيئة

﴿٦٦٣٦﴾ الرضا عليه السلام: الْمُسْتَرُّ بِالْحَسَنَةِ يَعْدِلُ سَبْعِينَ حَسَنَةً وَالْمُذْبِعُ بِالسَّيِّئَةِ مَخْذُولٌ وَالْمُسْتَرُّ بِالسَّيِّئَةِ مَغْفُورٌ لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٢٨

﴿٦٦٣٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُتَسَرِّوَاتِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٢٤٤

٣-٢-٧-٤-الندامة

﴿٦٦٣٨﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ اسْمٌ وَقَعَ لِمَعَانٍ سِتٍّ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَالثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعَوْدِ أَبَدًا وَالثَّلَاثُ أَنْ تُؤَدَّى حُقُوقُ الْمَخْلُوقِينَ الَّتِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ وَالرَّابِعُ أَنْ تُؤَدَّى حَقُّ اللَّهِ فِي كُلِّ فَرَضٍ وَالْخَامِسُ أَنْ تُذِيبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّحْتِ وَالْحَرَامِ حَتَّى يَرْجِعَ الْجُلْدُ إِلَى عَظْمِهِ ثُمَّ تُنْشِئَ فِيمَا بَيْنَهُمَا لَحْمًا جَدِيدًا وَالسَّادِسُ أَنْ تُذِيقَ الْبَدَنَ أَلَمَ الطَّاعَاتِ كَمَا أَذَقْتَهُ لَذَاتِ الْمَعَاصِي؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٧

﴿صفات و رفتار فردی﴾

۳-۱-۷-۴- عقل

﴿۶۶۳۰﴾ اگر درحالی که قلبش به غفلت، و عقلش به نسیان و فراموشی مبتلاست، و یا با حالت کسالت و سستی، از خداوند جلّ جلاله طلب آمرزش نماید، این گونه استغفار، خود از جمله گناهان است، و چنین استغفارکننده‌ای همانند کسی خواهد بود که خدا را تمسخر می‌کند و ایمن نخواهد بود که زود به عقوبت گرفتار شود.

۲-۷-۴- شرم و پشیمانی

۱-۲-۷-۴- شرمساری

﴿۶۶۳۱﴾ چهار چیز است که در هر کس باشد، اگرچه از فرق سر تا پایش غرق در گناه باشد حق تعالی او را می‌آمرزد و گناهانش را به نیکی تبدیل می‌کند؛ صدقه‌دادن، حجب و حیا، نیکویی در اخلاق و سپاسگزاری از [نعمت‌ها].

﴿۶۶۳۲﴾ خدای متعال به بنده‌اش می‌فرماید: اگر از من شرم داشته باشی و بترسی، گناهانت را می‌آمرزم.

﴿۶۶۳۳﴾ کسی که به قصد ارتکاب گناهی خلوت گزیند، پس در آن حال خدای تعالی را مشرف و مطلع بر خویشتن بیابد و از فرشتگان حافظ و مراقب خود حیا کند و آن گناه را واگذارد، خداوند عزّ و جلّ همه‌ی گناهانش را اگرچه برابر با گناه ثقلین باشد، برای او می‌آمرزد.

﴿۶۶۳۴﴾ ای داود! آنچه را می‌گویم از من بشنو! که من تنها به حقّ سخن می‌گویم؛ هر که به درگاه من آید، و از گناهانی که با انجام آن‌ها مرا نافرمانی کرده، شرم‌منده باشد، من گناهانش را آمرزیده و آن‌ها را از حافظه‌ی دو فرشته‌ی حسابگر پاک خواهم کرد.

﴿۶۶۳۵﴾ ای داود؛ اگر بنده‌ی مؤمن من گناه کند و سپس ترک کرده و از آن گناه توبه نماید، و هنگام یادآوردن گناه از من شرم کند، او را می‌آمرزم و آن را از یاد فرشتگان ثبت‌کننده‌ی گناه پاک می‌کنم، و آن گناهان را تبدیل به اعمال نیک می‌کنم و از این کار باکی ندارم؛ و من مهربان‌ترین مهربانانم.

۲-۲-۷-۴- پوشاندن زشتی‌ها

﴿۶۶۳۶﴾ مخفی کردن کار نیکو [برای اینکه ریا و تظاهر نشود] با هفتاد کار نیکو برابری می‌کند، و آشکار کننده‌ی زشتی، خوار شود و پوشاننده‌ی آن بخشیده می‌شود.

﴿۶۶۳۷﴾ خداوند؛ زنان صاحب پوشش را بیامرز.

۳-۲-۷-۴- پشیمانی

﴿۶۶۳۸﴾ استغفار یک نام برای شش معنی است: اول، پشیمانی بر آنچه گذشته؛ دوم، تصمیم همیشگی بر بازنگشتن به آن گناه؛ سوم، پرداخت حقوق مردم که بین تو و بین آنان است؛ چهارم، اداکردن واجبات؛ پنجم، گوشتی را که از ناروا و حرام بر تنت روییده آب کنی تا پوست به استخوان خود بچسبد و سپس گوشت نو در میان آن‌ها بروید و ششم، اینکه همان گونه که لذّت گناهان را به تنت چشاندی، رنج طاعت‌ها را نیز به او بچشانی.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٦٣٩﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): الندم استغفار الإقرار اعتذار الإنكار إصرار؛ مستدرک الوسائل.

ج ١٢، ص ١١٧

﴿٦٦٤٠﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): الندم توبة والتائب مستحق للشفاعة والغفران؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٣٤

﴿٦٦٤١﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): الندم على الخطيئة استغفار؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٨

﴿٦٦٤٢﴾ الحسين (عليه السلام): إن الرجل من أمتك ليذنب عشرين سنة أو ثلاثين سنة أو أربعين سنة أو مائة سنة ثم يتوب ويندم طرفه العين فأغفر له ذلك كله؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٢٢

﴿٦٦٤٣﴾ الصادق (عليه السلام): إن العبد ليذنب الذنب فيغفر له قال قلت فكيف ذاك قال لا يزال

نادماً عليه مستغفراً منه حتى يغفر له؛ مشكاة الأنوار، ص ١١٠

﴿٦٦٤٤﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): إن العبد ليذنب فيدخل به الجنة قيل وكيف ذلك يا رسول الله قال

يكون نصب عينيه لا يزال يستغفر منه ويندم عليه فيدخله الله به الجنة؛ إرشاد القلوب، ج ١،

ص ٤٦

﴿٦٦٤٥﴾ الرضا (عليه السلام): أن الملائكة لما استغفروا من قولهم أ تجعل فيها من يفسد فيها وعلموا أنهم أدبوا فندموا ولأدوا بالعرش واستغفروا فأحب الله أن يتعبد بمثل تلك العبادة فوضع في السماء الرابعة بيتاً بجداء العرش يسمى الضراح ثم وضع في السماء الدنيا بيتاً يسمى المعمور بجداء الضراح ثم وضع البيت بجداء البيت المعمور ثم أمر آدم (عليه السلام) فطاف به فتاب الله عليه وجرى ذلك في ولده إلى يوم القيامة؛ قصص الأنبياء للجزائري، ص ٢٦

﴿٦٦٤٦﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): إن صاحب الشمال ليرفع القلم ست ساعات عن العبد المسلم المخطئ

أو المسيء فإن ندم واستغفر الله منها ألقاها وإلا كتب واحدة؛ بحار الأنوار، ج ٥، ص ٣٢١

﴿٦٦٤٧﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): أن قائلاً قال بحضرته استغفر الله فقال تكلتك أمك أ تدري ما

الاستغفار الاستغفار درجة العليين وهو اسم واقع على ستة معان أولها الندم على ما مضى والثاني العزم على ترك العود إليه أبداً والثالث أن تؤدي إلى المخلوقين حقوقهم حتى تلقى الله عز وجل أملس عليك تبعة والرابع أن تعمد إلى كل فريضة عليك ضيعتها فتؤدي حقها والخامس أن تعمد إلى اللحم الذي نبت على الشح فتذيبه بالاحزان حتى يلصق الجلد بالعظم وينشأ بينهما لحم جديد والسادس أن تذيب الجسم ألم الطاعة كما أدقته حلاوة المعصية فعند

ذلك تقول استغفر الله؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٧

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۶۳۹﴾ ندامت و پشیمانی، طلب آمرزش است؛ اقرار و اعتراف [به گناهان] عذرخواهی است؛ و انکار، اصرار است.

﴿۶۶۴۰﴾ پشیمانی توبه است. و توبه کننده مستحق شفاعت و آمرزش است.

﴿۶۶۴۱﴾ پشیمانی از خطا، همان استغفار است.

﴿۶۶۴۲﴾ یک نفر از امت تو بیست یا سی یا چهل و یا صد سال گناه می کند، بعد توبه می کند و پشیمان می شود؛ و من در یک لحظه همه ی آن گناهان را می بخشم.

﴿۶۶۴۳﴾ بنده گناهی را مرتکب می شود و خداوند او را می آمرزد، راوی گوید: پرسیدم: «چگونه چنین چیزی ممکن است؟» فرمود: «دائماً بر گناهش پشیمان است و از آن طلب آمرزش می کند تا وقتی که آمرزیده شود».

﴿۶۶۴۴﴾ بنده ای گناه می کند و به سبب آن داخل بهشت می شود؛ عرض شد: «چگونه می شود ای پیامبر خدا؟» حضرت فرمود: «آن گناه همیشه در مقابل چشم اوست و فراموش آن را نمی کند و همیشه از خدا طلب آمرزش می کند و از آن پشیمان است، پس خدای متعال به واسطه ی آن او را داخل بهشت می کند».

﴿۶۶۴۵﴾ وقتی ملائکه از این گفتار خود پشیمان شدند که گفته بودند: «آیا بر روی زمین کسانی را قرار می دهی که در آن فساد کنند؟» و دانستند که مرتکب گناه شده اند لذا پشیمان شده و به عرش پناه بردند و خداوند این عبادت را بر بندگانش پسندید. آن گاه در آسمان چهارم به موازات عرش خانه ای قرار داد و آن را (ضراح) نامید، سپس در آسمان دنیا به موازات ضراح «بیت المعمور» را آفرید و در کنار آن در روی زمین خانه ی «کعبه» را قرار داد و آن گاه به آدم علیه السلام امر کرد که برای توبه، پیرامون آن طواف کند؛ سپس توبه ی او را پذیرفت و این سنت تا روز قیامت در اولاد او باقی ماند.

﴿۶۶۴۶﴾ فرشته ی سمت چپ از بنده ی مسلمان خطاکار یا گناهکار شش ساعت قلم برمی دارد، اگر پشیمان شد و استغفار کرد، قلم را زمین می گذارد و گرنه یک گناه برایش نوشته می شود.

﴿۶۶۴۷﴾ شخصی در مقابل حضرت عرض کرد: «استغفر الله»؛ امام علیه السلام فرمود: «مادرت به عزایت بنشیند، آیا می دانی استغفار چیست؟ استغفار مرتبه ی والامقامان است و آن اسمی است که تحقق آن شش شرط دارد: ۱- پشیمانی بر گناهی که انجام شده است. ۲- تصمیم بر بازنگشتن همیشگی به گناه. ۳- اگر گناه مربوط به پایمال کردن حقوق مردم بوده، باید حقوق آنان را بپردازد، تا در هنگام حساب، با طهارت و بدون داشتن حق کسی بر گردن خود خدا را ملاقات کند. ۴- قصد ادا و جبران هر واجبی که ترک شده باشد. ۵- هر مقدار از گوشت بدن که از راه حرام و گناه روییده شده، باید با اندوه خوردن آن گوشت را آب کرد، تا جایی که پوست به استخوان چسبیده و دوباره گوشت تازه ای بروید. ۶- باید از سختی و رنج طاعت و اعمال خوب به بدن چشانید، آن چنان که شیرینی گناه را چشیده است. در این هنگام است که می توانی بگویی: استغفر الله».

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٤٤٨﴾ أَوْحَى اللَّهُ إِلَى دَاوُدَ لَوْ أَنَّ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي عَمِلَ حَشْوَ الدُّنْيَا ذُنُوبًا ثُمَّ نَدِمَ حَلْبَةً شَاةً وَاسْتَغْفَرَنِي مَرَّةً وَاحِدَةً فَعَلِمْتُ مِنْ قَلْبِهِ أَنَّ لَا يَعُودُ إِلَيْهَا أَلْقِيَهَا عَنْهُ أَسْرَعَ مِنْ هُبُوطِ الْقَطْرِ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٦٦

﴿٤٤٩﴾ الباقر (عليه السلام): عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ شَيْءٍ مِنْ كَفَّارَةِ الْيَمِينِ فَقَالَ: يَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ قُلْتُ إِنَّهُ ضَعْفٌ عَنِ الصَّوْمِ وَعَجَزٌ قَالَ يَتَصَدَّقُ عَلَى عَشْرَةِ مَسَاكِينٍ قُلْتُ إِنَّهُ عَجَزٌ عَنْ ذَلِكَ قَالَ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَلَا يَعْذُ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ الْكَفَّارَةِ وَأَقْصَاهُ وَأَذْنَاهُ فَلْيَسْتَغْفِرِ رَبَّهُ وَيُظْهِرِ تَوْبَةً وَنَدَامَةً؛ الكافي، ج ٧، ص ٤٥٣

﴿٤٥٠﴾ أمير المؤمنين (عليه السلام): قِيلَ لَهُ مَا التَّوْبَةُ النَّصُوحُ فَقَالَ (عليه السلام) نَدِمَ بِالْقَلْبِ وَاسْتَغْفَرَ بِاللِّسَانِ وَالْقَصْدُ عَلَى أَنْ لَا يَعُودَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٤٨

﴿٤٥١﴾ الرسول (عليه السلام): قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ الرَّجُلُ يَكُونُ حَسَنَ الْعَقْلِ كَثِيرَ الذُّنُوبِ قَالَ مَا مِنْ آدَمِيٍّ إِلَّا وَلَهُ ذُنُوبٌ وَخَطَايَا يَفْتَرِفُهَا فَمَنْ كَانَتْ سَجِيَّتُهُ الْعَقْلَ [و] غَرِيزَتُهُ الْيَقِينَ لَمْ تَضُرَّهُ ذُنُوبُهُ قِيلَ كَيْفَ ذَاكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لِأَنَّهُ كُلَّمَا أَخْطَأَ لَمْ يَلْبَثْ أَنْ يَتَذَكَّرَ ذَلِكَ بِتَوْبَةٍ وَنَدَامَةٍ عَلَى مَا كَانَ مِنْهُ فَيَمْحُو ذُنُوبَهُ أَيْ يُغْفِرُ ذُنُوبَهُ؛ مجموعة ورام، ج ١، ص ٦٢

﴿٤٥٢﴾ الصادق (عليه السلام): مَا مِنْ عَبْدٍ أَذْنَبَ ذَنْبًا فَندِمَ عَلَيْهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَسْتَغْفِرَ وَمَا مِنْ عَبْدٍ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ نِعْمَةً فَعَرَفَ أَنَّهَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَحْمَدَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٢٧

﴿٤٥٣﴾ الصادق (عليه السلام): مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُقَارِفُ فِي يَوْمِهِ وَلَيْلَتِهِ أَرْبَعِينَ كَبِيرَةً فَيَقُولُ وَهُوَ نَادِمٌ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَاسْأَلُهُ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ يَتُوبَ عَلَيَّ إِلَّا غَفَرَهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ وَلَا خَيْرَ فِيمَنْ يُقَارِفُ فِي يَوْمٍ أَكْثَرَ مِنْ أَرْبَعِينَ كَبِيرَةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٨

﴿٤٥٤﴾ الكاظم (عليه السلام): مَتَى لَمْ يَنْدَمْ عَلَيْهَا كَانَ مُصِرًّا وَ الْمُصِرُّ لَا يُغْفَرُ لَهُ لِأَنَّهُ غَيْرُ مُؤْمِنٍ بِعُقُوبَةِ مَا ارْتَكَبَ وَلَوْ كَانَ مُؤْمِنًا بِالْعُقُوبَةِ لَنَدِمَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٣٥١

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۶۴۸﴾ خداوند به داود وحی کرد که اگر بنده‌ای از بندگانم به اندازه‌ی آنچه در عمر دنیاست گناه کند و بعد به اندازه‌ی یکبار دوشیدن گوسفند پشیمان شود و از من یکبار طلب آمرزش کند و من بدانم که قلباً به آن گناه باز نمی‌گردد، آن گناهان را زودتر از افتادن قطره‌ی باران از آسمان به زمین، از او دور می‌کنم.

﴿۶۶۴۹﴾ زراره گوید: از امام علیه السلام درباره‌ی کفّاره‌ی قسم سؤال کردم، فرمود: «سه روز روزه بگیرد». عرض کردم: «اگر توان روزه گرفتن نداشت و عاجز بود، چه؟» فرمود: «به ده مسکین صدقه دهد». عرض کردم: «اگر از آن هم عاجز بود، چه؟» فرمود: «از خداوند طلب آمرزش کند و به آن [گناه] بازنگردد، آن با فضیلت‌تر از کفّاره است و دورترین و نزدیک‌ترین آن. سپس از پروردگار طلب آمرزش کند و توبه‌اش ظاهر و ندامتش را آشکار کند».

﴿۶۶۵۰﴾ عرض کردند: توبه‌ی نصوح چیست؟ فرمود: در دل پشیمان شدن و با زبان استغفار کردن و تصمیم به بازگشت نداشتن.

﴿۶۶۵۱﴾ گفته شد: «ای رسول خدا صلی الله علیه و آله مردی است که عقل و خرد نیکویی دارد ولی گناهان او بسیار است». حضرت فرمود: «[جز انبیا و اوصیای ایشان] کسی نیست که گناه و خطایی مرتکب نشود، ولی کسی که واجد عقل و یقین باشد، گناهان به او زیانی نمی‌رسانند». عرض شد: «چگونه ممکن است؟» فرمود: «زیرا هرگاه شخص عاقل خطایی کند [و گناهی مرتکب شود] بی‌درنگ آن را با توبه و پشیمانی جبران می‌کند. و خداوند گناهان او را محو و نابود می‌کند، یعنی گناهان وی را می‌آمرزد».

﴿۶۶۵۲﴾ هیچ بنده‌ای نیست که گناه کرده و از آن پشیمان شود؛ مگر اینکه خداوند پیش از آنکه استغفار کند او را می‌آمرزد، و هیچ بنده‌ای نیست که خداوند به او نعمتی بدهد و بداند که آن نعمت از جانب خدا است؛ مگر اینکه خداوند او را می‌آمرزد پیش از آنکه حمد خدا و شکر نعمت را به‌جا آورد.

﴿۶۶۵۳﴾ مؤمنی که در شبانه‌روز چهل گناه کبیره انجام دهد و از کار خود پشیمان شده و بگوید: «از خدایی که جز او خدایی نیست زنده و قائم به خویش است، آفریدگار آسمان‌ها و زمین و صاحب جلالت و کرامت است از او درخواست می‌کنم که بر محمد و خاندانش درود فرستد، و توبه‌ام را بپذیرد» خداوند گناهانش را می‌آمرزد و خیری نیست بر آن که در شبانه‌روز بیش از چهل گناه کبیره انجام دهد.

﴿۶۶۵۴﴾ هرگاه بر ارتکاب گناه پشیمان نشد، اصرارکننده محسوب می‌شود؛ و اصرارکننده بر گناه مورد آمرزش قرار نمی‌گیرد؛ زیرا به کیفر گناه ایمان ندارد؛ زیرا اگر به کیفر گناه معتقد بود پشیمان می‌شد.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٦٥٥﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ لِسَانِهِ وَلَمْ يَنْدَمْ بِقَلْبِهِ فَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِنَفْسِهِ؛ مجموعة ورام،

ج ٢، ص ١١٠

﴿٦٦٥٦﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ لِسَانَهُ وَلَمْ يَنْدَمْ بِقَلْبِهِ فَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِنَفْسِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥،

ص ٣٥٦

﴿٦٦٥٧﴾ الصادق عليه السلام: يَدْخُلُ رَجُلَانِ الْمَسْجِدَ أَحَدُهُمَا عَابِدٌ وَالْآخَرُ فَاسِقٌ فَيَخْرُجَانِ مِنَ الْمَسْجِدِ وَالْفَاسِقُ صِدِّيقٌ وَالْعَابِدُ فَاسِقٌ وَذَلِكَ أَنَّهُ يَدْخُلُ الْعَابِدُ الْمَسْجِدَ وَهُوَ مُدِلٌّ بِعِبَادَتِهِ وَيَكُونُ فِكْرُهُ فِي ذَلِكَ وَيَكُونُ فِكْرُ الْفَاسِقِ فِي التَّسَدُّمِ عَلَى فِسْقِهِ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ ذُنُوبِهِ؛

بحار الأنوار، ج ٦٩، ص ٣١٦

﴿٦٦٥٨﴾ الصادق عليه السلام: قُلْتُ وَمَا جِهَةُ الدُّعَاءِ قَالَ إِذَا أَدَيْتَ الْفَرِيضَةَ مَجَّدْتَ اللَّهَ وَعَظَّمْتَهُ وَتَمَدَّحْتَهُ بِكُلِّ مَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ وَتُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ وَتَجْتَهِدُ فِي الصَّلَاةِ عَلَيْهِ وَتَشْهَدُ لَهُ بِتَبْلِيغِ الرِّسَالَةِ وَتُصَلِّيَ عَلَى أَيْمَةِ الْهُدَى عليه السلام ثُمَّ تَذْكُرُ بَعْدَ التَّحْمِيدِ لِلَّهِ وَالتَّنَاءِ عَلَيْهِ وَالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ مَا أَتَاكَ وَأَوَّلَاكَ وَتَذْكُرُ نِعَمَهُ عِنْدَكَ وَعَلَيْكَ وَمَا صَنَعَ بِكَ فَتَحْمَدُهُ وَتَشْكُرُهُ عَلَى ذَلِكَ ثُمَّ تَعْتَرِفُ بِذُنُوبِكَ ذَنْبٌ وَتَقْرُبُ بِهَا أَوْ بِمَا ذَكَرْتَ مِنْهَا وَتُجْمِلُ مَا خَفِيَ عَلَيْكَ مِنْهَا فَتَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مِنْ جَمِيعِ مَعَاصِيكَ وَأَنْتَ تَتَوَى أَنْ لَا تَعُودَ وَتَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْهَا بِدَامَةٍ وَصِدْقِ نِيَّةٍ وَخَوْفٍ وَ

رَجَاءٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢١٢

٣-٧-٤-البكاء

﴿٦٦٥٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِلَهِي مَا لِعَبْدٍ بَلَّ وَجْهَهُ بِالْذُّمُّوعِ مِنْ مَخَافَتِكَ قَالَ جَزَاؤُهُ مَغْفِرَتِي

وَرِضْوَانِي؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢٤٢

﴿٦٦٦٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله وسلم: فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَعَلَ قَوْمٌ يُونُسَ مَا أَمَرَهُمْ رُوَيْلٌ بِهِ فَلَمَّا بَزَغَتِ الشَّمْسُ أَقْبَلَتْ رِيحٌ صَفْرَاءُ مُظْلِمَةٌ مُسْرِعَةٌ لَهَا صَرِيرٌ وَحَفِيفٌ وَهَدِيرٌ فَلَمَّا رَأَوْهَا عَجَبُوا جَمِيعاً بِالصَّرَاحِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَتَأَبَّوْا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوهُ وَصَرَخَتِ الْأَطْفَالُ بِأَصْوَاتِهَا تَطْلُبُ أُمَهَاتِهَا وَعَجَّتْ سِخَالُ الْبَهَائِمِ تَطْلُبُ اللَّبَنَ وَعَجَّتِ الْأَنْعَامُ تَطْلُبُ الرِّعْيَ فَلَمْ يَزَالُوا بِذَلِكَ وَيُونُسُ وَتَنَوَّخَا يَسْمَعَانِ صَيِّحَتَهُمْ وَصَرَاحَهُمْ وَيَدْعُوَانِ اللَّهَ عَلَيْهِمْ بِتَغْلِيظِ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ؛

بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۶۵۵﴾ کسی که به زبان طلب آمرزش کند و در دل از گناهان خود پشیمان نباشد، خویشتن را مسخره کرده است.

﴿۶۶۵۶﴾ هرکس با زبان استغفار کند ولی با دل پشیمان نباشد، خود را مسخره کرده است.

﴿۶۶۵۷﴾ دو نفر داخل مسجد می‌شوند یکی عابد و دیگری فاسق. بعد هر دو از مسجد خارج می‌شوند درحالی که فاسق صدیق و راستگو شده و عابد، فاسق و فاجر گشته است. و علتش آن است که عابد به مسجد داخل شده درحالی که به عبادت و فکر خود می‌بالد و به آن مغرور می‌شود و در مقابل، فاسق داخل می‌شود درحالی که از فسق و فجور خود نادم و پشیمان بوده و از خدا طلب آمرزش گناهان خود می‌کند.

﴿۶۶۵۸﴾ راوی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «روش دعاکردن چیست؟» حضرت فرمود: «هنگامی که نماز واجب را به‌جا آوردی، ستایش خدا را کرده و او را به بزرگی یاد کن و با تمام توان مدح و ثنایش را بگو، و بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله صلوات فرست و در صلوات بر او نهایت کوشش را بکن، و گواهی بده که حضرت، رسالت خویش را به‌خوبی انجام داده، و بر ائمه‌ی هدی علیهم السلام درود فرست. بعد از ستایش و ثنای خداوند و صلوات بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، عطایا و نیکی‌های خداوند نسبت به خود را یاد آور شده و نعمت‌های او را ذکر کن، آن‌گاه خدا را ستایش کرده و او را بر تمام این امور شکر کن، و بعد به تک‌تک گناهانت اعتراف کرده و به آن‌ها و یا به هر کدام که به یاد داری اقرار کن و به گناهانی که از یادت رفته و بر تو پوشیده است به‌صورت اجمالی اقرار کرده و از تمامی گناهانت به درگاه خداوند توبه کن و تصمیم بگیر که هرگز به آن‌ها بازنگردی و با حالت پشیمانی و نیت صادق و بیم و امید، از تمامی گناهانت طلب آمرزش کن.»

۳-۷-۴- گریه

﴿۶۶۵۹﴾ خدایا؛ بنده‌ای که اشک‌هایش از خوف تو بر گونه‌اش روان است، چه بر سر او خواهد آمد؟ خداوند متعال پاسخ داد: «پاداشش آمرزش و مقام رضوان من خواهد بود.»

﴿۶۶۶۰﴾ وقتی فجر چهارشنبه طلوع کرد، قوم یونس اعمالی را که روبیل به آن‌ها تعلیم داده بود، انجام دادند. وقتی خورشید طلوع کرد، باد زرد و تاریکی که صدایی مهیب و ترسناک داشت آشکار شد. همگی با ناله و فریاد دست به تضرع برداشتند و به درگاه الهی توبه کردند و کودکان با ناله و فریاد مادران خود را طلبیدند و بره‌های چهارپایان برای شیر مادران خود بانگ و فریاد برآوردند و همچنان به این تضرع ادامه دادند. در آن حال یونس علیه السلام و تنوخی عابد صدای ناله و فریاد آن‌ها را می‌شنیدند، اما برای شدیدتر شدن عذاب آن‌ها دعا می‌کردند.

﴿الصفات الفردية﴾

- ﴿٦٦١﴾ الصادق عليه السلام: فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ يَذْكُرُ فِيهِ حَالُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ وَ إِنَّهُ لَيَنْظُرُ إِلَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيَسْأَلُ أَبَاهُ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٠٨
- ﴿٦٦٢﴾ الصادق عليه السلام: لَوْ تَعْلَمُ أَيُّهَا الْبَاكِي مَا أُعِدَّ لَكَ لَفَرَحْتَ أَكْثَرَ مِمَّا جَزَعْتَ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ رَحْمَةً لَهُ كُلُّ مَنْ سَمِعَ بُكَاءَهُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فِي السَّمَاءِ وَ فِي الْأَحَاثِرِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٥، ص ٣٧٥
- ﴿٦٦٣﴾ الصادق عليه السلام: لَوْ تَعْلَمُ أَيُّهَا الْبَاكِي مَا أُعِدَّ لَكَ لَفَرَحْتَ أَكْثَرَ مِمَّا جَزَعْتَ فَلْيَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ مَنْ سَمِعَ بُكَاءَهُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فِي السَّمَاءِ وَ فِي الْأَحَاثِرِ وَ يَنْقَلِبُ وَ مَا عَلَيْهِ مِنْ ذَنْبٍ؛ كامل الزيارات، ص ٣٢٨
- ﴿٦٦٤﴾ السجاد عليه السلام: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ ذَرَفَتْ عَيْنَاهُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ عوالي الآلي، ج ٤، ص ٣٢
- ﴿٦٦٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَبْكِي مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ إِنْ كَانَ أَكْثَرَ مِنْ نُجُومِ السَّمَاءِ وَ عَدَدِ قَطْرِ الْبَحَارِ ثُمَّ قَرَأَ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَ لْيَبْكُوا كَثِيرًا آيَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢٤٤
- ﴿٦٦٦﴾ الصادق عليه السلام: مَرَّ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى قَوْمٍ يَبْكُونَ فَقَالَ عَلَى مَا يَبْكِي هَؤُلَاءِ فَقِيلَ يَبْكُونَ عَلَى ذُنُوبِهِمْ قَالَ فَلْيَدْعُوهَا يُغْفَرْ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٠
- ﴿٦٦٧﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ بَكَى عَلَى مُصَابِ جَدِّی الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ الْبَتَّةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٨٦
- ﴿٦٦٨﴾ الحسين عليه السلام: مَنْ بَكَى مِنْ ذَنْبٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٩٧
- ﴿٦٦٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ بَكَى مِنْ ذَنْبٍ غَفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢٤٧
- ﴿٦٧٠﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ ذَرَفَتْ عَيْنَاهُ عَلَى مُصَابِ الْحُسَيْنِ وَ لَوْ مِثْلَ جَنَاحِ الْبُعُوضَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ لَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٩٣
- ﴿٦٧١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ ذَكَرَنَا أَوْ ذَكَرْنَا عِنْدَهُ فَخَرَجَ عَنْ عَيْنَيْهِ مِثْلُ جَنَاحِ الذُّبَابِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ لَوْ كَانَتْ أَكْثَرَ مِنْ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٢، ص ٢٠
- ﴿٦٧٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ ذَكَرْنَا عِنْدَهُ فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ وَ لَوْ مِثْلَ جَنَاحِ الذُّبَابِ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ وَ لَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٠٠
- ﴿٦٧٣﴾ الرضا عليه السلام: يَا ابْنَ شَيْبٍ إِنْ بَكَيتَ عَلَى الْحُسَيْنِ حَتَّى تَصِيرَ دُمُوعُكَ عَلَى خَدَيْكَ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتَهُ صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا قَلِيلًا كَانَ أَوْ كَثِيرًا؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٨٥

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۶۶۱﴾ در حدیثی طولانی‌ای که در آن از حال امام حسین علیه السلام یاد شده، فرمود: «امام حسین علیه السلام به افرادی که برایش گریه می‌کنند نظر رحمت دارد و برای آنان طلب آمرزش می‌کند و از پدرش تقاضا می‌کند برای ایشان طلب آمرزش کند».

﴿۶۶۶۲﴾ ای گریه‌کننده؛ اگر بدانی خداوند چه برای تو فراهم کرده است، شادی‌ات از ناراحتی‌ات بیشتر می‌شود. هریک از ملائکه‌ی آسمان و ملائکه‌ی حرم امام حسین علیه السلام که صدای گریه‌ی او را بشنوند به او دل می‌سوزانند و برای او استغفار می‌کنند.

﴿۶۶۶۳﴾ ای گریه‌کننده؛ اگر بدانی برای تو چه آماده شده، فرح و شادی تو بیش از جزع و ناراحتی تو خواهد بود، پس تمام فرشتگانی که در آسمان و کربلا بوده و صدای گریه او را می‌شنوند برایش استغفار می‌کنند و او درحالی برمی‌گردد که هیچ گناهی بر او نمانده است.

﴿۶۶۶۴﴾ هر مؤمنی که از خشیت الهی و ترس همراه با احترام از او اشک از چشمش جاری شود، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۶۶۶۵﴾ مؤمنی نیست که از خوف و خشیت خداوند بگرید مگر آنکه خداوند گناهانش را می‌آمرزد، اگرچه گناهانش بیش از ستارگان آسمان و تعداد قطره‌های دریاها باشد. سپس [این آیه را] خواند: «بسیار کم می‌خندند و زیاد می‌گریند».

﴿۶۶۶۶﴾ عیسی‌بن‌مریم از کنار جمعی گذشت که می‌گریستند. فرمود: «اینان چرا گریه می‌کنند؟ گفتند: «بر گناهان خود می‌گریند». فرمود: «باید گناه را ترک کنند تا آمرزیده شوند».

﴿۶۶۶۷﴾ هرکس به خاطر مصائب جدّم حسین علیه السلام گریه کند، خداوند همه‌ی گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۶۶۶۸﴾ هرکس بر گناهی اشک بریزد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۶۶۶۹﴾ هرکس بر گناهی اشک بریزد، آمرزیده می‌شود.

﴿۶۶۷۰﴾ کسی که چشمانش در مصیبت امام حسین علیه السلام اشک بریزد - اگرچه به اندازه‌ی بال یک مگس باشد - خدا گناهان او را می‌آمرزد، هرچند به قدر کف دریا باشند.

﴿۶۶۷۱﴾ هرکه ما را یاد کند یا نزد او از ما ذکر شود و به اندازه‌ی پر مگسی اشک از چشمش خارج شود؛ خدا گناهانش را می‌آمرزد گرچه از کف دریا بیشتر باشد.

﴿۶۶۷۲﴾ کسی که نام ما نزد او برده شود و چشم وی اشک‌بار شود، اگرچه به قدر بال مگس، گناهان وی آمرزیده می‌شود اگرچه به اندازه‌ی کف دریاها باشد.

﴿۶۶۷۳﴾ ای پسر شیب! اگر به‌قدری برای امام حسین علیه السلام گریه کنی که اشکت بر گونه‌هایت جاری شود، خدای مهربان گناهان تو را صغیره باشد یا کبیره، کم باشد یا زیاد، می‌آمرزد.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٦٧٤﴾ الصادق عليه السلام: يذكُرُ فِيهِ حَالُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ وَ إِنَّهُ لَيَنْظُرُ إِلَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيَسْأَلُ أَبَاهُ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ وَيَقُولُ أَيُّهَا الْبَاكِي لَوْ عَلِمْتَ مَا أَعَدَّ اللَّهُ لَكَ لَفَرَحْتَ أَكْثَرَ مِمَّا حَزَنْتَ وَ إِنَّهُ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَ خَطِيئَةٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٠٨

٤-٧-٤- الإجتنبُ وَ التَّركُ وَ ر.به: ٣-٨-٣-٤

٤-٧-٤-١- الإجتنبُ

﴿٦٦٧٥﴾ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كِبَائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ (النجم:

(٣٢

﴿٦٦٧٦﴾ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَ إِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ

الْأَوَّلِينَ (الأنفال: ٣٨)

﴿٦٦٧٧﴾ الصادق عليه السلام: إِنْ تَجَنَّبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ نُدْخِلَكُمُ

مُدْخَلًا كَرِيمًا؛ تحف العقول، ص ٣٢٩

﴿٦٦٧٨﴾ السَّجَّاد عليه السلام: إِنْ رَجُلًا رَكِبَ الْبَحْرَ بِأَهْلِهِ فَكُسِرَ بِهِمْ فَلَمْ يَنْجُ مِمَّنْ كَانَ فِي السَّفِينَةِ إِلَّا امْرَأَةً الرَّجُلِ فَإِنَّهَا نَجَتْ عَلَى لَوْحٍ مِنَ الْأَوَاحِ السَّقِينَةِ حَتَّى أَجَاءَتْ عَلَى جَزِيرَةٍ مِنْ جَزَائِرِ الْبَحْرِ وَ كَانَ فِي تِلْكَ الْجَزِيرَةِ رَجُلٌ يَقْطَعُ الطَّرِيقَ وَ لَمْ يَدْعُ لِلَّهِ حُرْمَةً إِلَّا أَنْتَهَكَهَا فَلَمْ يَعْلَمْ إِلَّا وَ الْمَرْأَةُ قَائِمَةٌ عَلَى رَأْسِهِ فَرَفَعَ رَأْسَهُ إِلَيْهَا فَقَالَ إِنْسِيَّةٌ أَمْ جَنِّيَّةٌ فَقَالَتْ إِنْسِيَّةٌ فَلَمْ يُكَلِّمَهَا كَلِمَةً حَتَّى جَلَسَ مِنْهَا مَجْلِسَ الرَّجُلِ مِنْ أَهْلِهِ فَلَمَّا أَنْ هَمَّ بِهَا اضْطَرَبَتْ فَقَالَ لَهَا مَا لَكَ تَضْطَرِبِينَ فَقَالَتْ أَفْرَقُ مِنْ هَذَا وَ أَوْمَاتُ يَدَيَّهَا إِلَى السَّمَاءِ قَالَ فَصَنَعْتَ مِنْ هَذَا شَيْئًا قَالَتْ لَا وَ عَزَّتْهُ قَالَ فَأَنْتِ تَفْرَقِينَ مِنْهُ هَذَا الْفَرْقُ وَ لَمْ تَصْنَعِي مِنْ هَذَا شَيْئًا وَ إِنَّمَا اسْتَكْرَهَكَ اسْتِكْرَاهًا فَأَنَا وَ اللَّهُ أَوْلَى بِهَذَا الْفَرْقِ وَ الْخَوْفِ وَ أَحَقُّ مِنْكَ قَالَ فَقَامَ وَ لَمْ يُحْدِثْ شَيْئًا وَ رَجَعَ إِلَى أَهْلِهِ وَ لَيْسَتْ لَهُ هِمَّةٌ إِلَّا التَّوْبَةُ وَ الْمَرَاجَعَةُ فَبَيْنَا هُوَ يَمْشِي إِذْ صَادَفَهُ رَاهِبٌ يَمْشِي فِي الطَّرِيقِ فَحَمِيَّتْ عَلَيْهِمَا الشَّمْسُ فَقَالَ الرَّاهِبُ لِلشَّابِّ ادْعُ اللَّهَ يُظِلَّنَا بِغَمَامَةٍ فَقَدْ حَمِيَّتْ عَلَيْنَا الشَّمْسُ فَقَالَ الشَّابُّ مَا أَعْلَمُ أَنَّ لِي عِنْدَ رَبِّي حَسَنَةً فَأَتَجَاسَرَ عَلَى أَنْ أَسْأَلَهُ شَيْئًا قَالَ فَادْعُونَا وَ تَوْمِّنْ أَنْتَ قَالَ نَعَمْ فَأَقْبَلَ الرَّاهِبُ يَدْعُو وَ الشَّابُّ يُؤْمِنُ فَمَا كَانَ بِأَسْرَعٍ مِنْ أَنْ أَظْلَمَتْهُمَا غَمَامَةٌ فَمَشَا تَحْتَهَا مَلِيًّا مِنَ النَّهَارِ

«صفات و رفتار فردی»

«۶۶۷۴» امام حسین (علیه السلام) به افرادی که برایش گریه می کنند، نظر رحمت دارد و برای آنان طلب آمرزش می کند و از پدرش تقاضا می کند برای ایشان از خدا آمرزش بخواهد. و به گریه کننده‌ی خود می گوید: اگر می دانستی خدا چه ثواب‌هایی برای تو آماده کرده شادی و خوشحالی‌ات از این غم و اندوه تو بیشتر می شد. و برای همه‌ی گناهان و خطاهای او طلب آمرزش می کند.

۴-۷-۴- دوری از گناه و ر. به: ۳-۸-۳-۴

۱-۴-۷-۴- دوری از گناه

«۶۶۷۵» آن‌ها که از گناهان بزرگ و اعمال زشت دوری می کنند، جز گناهان صغیره (که گاه آلوده‌ی آن می شوند)؛ آمرزش پروردگار تو گسترده است؛ او نسبت به شما از همه آگاه‌تر است از آن هنگام که شما را از زمین آفرید و در آن موقع که بصورت جنین‌هایی در شکم مادرانتان بودید؛ پس خودستایی نکنید، او پرهیزگاران را بهتر می شناسد!

«۶۶۷۶» به آن‌ها که کافر شدند بگو: «چنانچه از مخالفت باز ایستند، (و ایمان آورند)، گذشته‌ی آن‌ها بخشوده خواهد شد؛ و اگر به اعمال سابق بازگردند، سنت خداوند درباره‌ی گذشتگان، درباره‌ی آن‌ها جاری می شود؛ (و حکم نابودی آنان صادر می شود).

«۶۶۷۷» چنانچه از گناهان بزرگی که شما را از آن نهی کرده‌اند دوری کنید، ما از گناهان دیگر شما می گذریم و شما را به مقامی نیکو و بلند می‌رسانیم.

«۶۶۷۸» مردی سوار کشتی شد و با خانواده‌اش به سفر دریایی رفت، کشتی آن‌ها در میان امواج دریا شکست و جز زن او همه هلاک شدند. او بر یک تخته پاره قرار گرفت و به جزیره‌ای در میان دریا رسید. در آن جزیره مردی فاسد بود که به راهزنی روزگار می‌گذرانید و هر کار زشتی را مرتکب می‌شد، او در آنجا به کار خود مشغول بود که ناگهان آن زن بالای سرش قرار گرفت. آن مرد سرش را بلند کرد و گفت: «انس هستی یا جن». زن گفت: «انس هستم». او هم با وی سخنی نگفت و از جایش برخاست و او را بر زمین افکند و خواست به او تجاوز کند. هنگامی که خواست منظورش را عملی کند، زن مضطرب شد. مرد از او پرسید: «چرا مضطربی؟» زن گفت: «من از او می‌ترسم»؛ در این هنگام به طرف آسمان اشاره کرد. آن مرد گفت: «تا حالا از این کارها نکرده‌ای؟» گفت: «نه، به خداوند سوگند». مرد گفت: «تو می‌ترسی در حالی که تاکنون مرتکب این کارها نشده‌ای؛ اما من که تو را به این عمل مجبور می‌کنم نمی‌ترسم! به خداوند سوگند من سزاوارترم که از خداوند بترسم». آن مرد از جای خود برخاست و چیزی نگفت و به طرف منزلش رفت، و تصمیم گرفت توبه کند و از گناهان باز گردد؛ در بین راه با راهبی برخورد کرد و آفتاب هم بسیار گرم بود. راهب گفت: «ای جوان؛ دعا کن تا خداوند ابری بفرستد و روی ما سایه افکند،

﴿الصفات الفردية﴾

ثُمَّ تَفَرَّقَتِ الْجَادَّةُ جَادَتَيْنِ فَأَخَذَ الشَّابُّ فِي وَاحِدَةٍ وَأَخَذَ الرَّاهِبُ فِي وَاحِدَةٍ فَلِذَا السَّحَابَةُ مَعَ الشَّابِّ فَقَالَ الرَّاهِبُ أَنْتَ خَيْرٌ مِنِّي لَكَ اسْتُجِيبَ وَلَمْ يُسْتَجَبْ لِي فَأَخْبِرْنِي مَا قَصَّكَ فَأَخْبَرَهُ بِخَبَرِ الْمَرَأَةِ فَقَالَ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى حَيْثُ دَخَلَ الْخَوْفُ فَاَنْظُرْ كَيْفَ تَكُونُ فِيمَا تَسْتَقْبِلُ؛
الكافي، ج ٢، ص ٦٩

﴿٦٦٧٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَانَ عَلَى حَرَامٍ فَرَغِبَ عَنْهُ اتَّبَعَاءُ مَا عِنْدَ اللَّهِ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ؛

بحار الأنوار، ج ٢٠، ص ١٢٥

﴿٦٦٨٠﴾ الصادق ﷺ: لَا يَخْرُجُ الْمُؤْمِنُ مِنْ صِفَةِ الْإِيمَانِ إِلَّا بِتَرْكِ مَا اسْتَحَقَّ أَنْ يَكُونَ بِهِ مُؤْمِنًا وَإِنَّمَا اسْتَوْجَبَ وَاسْتَحَقَّ اسْمَ الْإِيمَانِ وَمَعْنَاهُ بَادَاءُ كِبَارِ الْفَرَائِضِ مَوْضُوعَةً وَتَرْكِ كِبَارِ الْمَعَاصِي وَاجْتِنَابِهَا وَإِنْ تَرَكَ صِغَارَ الطَّاعَةِ وَارْتَكَبَ صِغَارَ الْمَعَاصِي فَلَيْسَ بِخَارِجٍ مِنَ الْإِيمَانِ وَلَا تَارِكٍ لَهُ مَا لَمْ يَتْرِكْ شَيْئًا مِنْ كِبَارِ الطَّاعَةِ وَارْتَكَبَ شَيْءًا مِنَ الْمَعَاصِي فَمَا لَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَهُوَ مُؤْمِنٌ لِقَوْلِ اللَّهِ إِنْ تَجَنَّبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا يَعْنِي مَغْفِرَةً مَا دُونَ الْكِبَائِرِ فَإِنْ هُوَ ارْتَكَبَ كَبِيرَةً مِنْ كِبَائِرِ الْمَعَاصِي كَانَ مَأْخُودًا بِجَمِيعِ الْمَعَاصِي صِغَارِهَا وَكِبَارِهَا مُعَاقَبًا عَلَيْهَا مُعَذَّبًا بِهَا؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٢٩٥

﴿٦٦٨١﴾ الصادق ﷺ: مَنْ اجْتَنَبَ الْكِبَائِرَ يَغْفِرُ اللَّهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِنْ تَجَنَّبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا؛ وسائل الشيعة،

ج ١٥، ص ٣١٦

﴿٦٦٨٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ وَافَى بِعَرَفَةِ فَسَلِمَ مِنْ ثَلَاثٍ أَدْنَاهُ لَا تَسْمَعُ إِلَّا إِلَى حَقٍّ وَعَيْنَاهُ أَنْ تَنْظُرَ إِلَّا إِلَى حَلَالٍ وَلِسَانُهُ أَنْ يَنْطِقَ إِلَّا بِحَقٍّ غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٤٤

٢-٤-٧-٤-الإمساك

﴿٦٦٨٣﴾ الصادق ﷺ: عَنْ الْحَلْبِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَنْ رَجُلٍ ظَاهَرَ مِنْ أَمْرَاتِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ قَالَ يُكْفَرُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ قُلْتُ فَإِنْ وَقَعَ قَبْلَ أَنْ يُكْفَرَ قَالَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ وَيُمْسِكُ حَتَّى يُكْفَرَ؛

الكافي، ج ٦، ص ١٥٦

﴿صفات و رفتار فردی﴾

تا از گرمی آفتاب محفوظ بمانیم؛ جوان گفت: «من نمی‌دانم نزد خداوند حسنه‌ای دارم یا نه، و لذا از خداوند شرم دارم تا چیزی از او بخواهم». راهب گفت: «من دعا می‌کنم و تو آمین بگو». گفت: «باشد دعا کنید». راهب مشغول دعا شد و او هم آمین می‌گفت، بعد از چند لحظه ابری آمد و بر آن‌ها سایه افکند، و آن‌ها زیر ابر به راه خود ادامه دادند تا آن‌گاه که به دو راهی رسیدند. در اینجا جوان به طرفی رفت و راهب به طرفی دیگر روان شد، ابر هم به سمت جوان راه افتاد. راهب به جوان گفت: «تو بهتر از من بودی و این دعا به خاطر تو مستجاب شد نه به جهت من، اینک بگو داستان چیست؟» او هم داستان خود را ذکر کرد. راهب گفت: «خداوند گناهان گذشته‌ی تو را بخشید؛ اکنون متوجّه آینده باش».

﴿۶۶۷۹﴾ هرکس که در معرض کار حرامی باشد و به امید رسیدن به آنچه نزد خداست از آن کار حرام چشم‌پوشد، خداوند گناهش را می‌آمرزد.

﴿۶۶۸۰﴾ مؤمن از صفت ایمان بیرون نمی‌شود، مگر به ترک آنچه که با او شایسته دریافت صفت ایمان شده است، و سزاوار نام و حقیقت ایمان نمی‌شود مگر با پیوسته‌ی انجام واجبات بزرگ و ترک و دوری از گناهان بزرگ؛ ولی اگر واجب کوچکی را ترک کند یا گناه کوچکی انجام دهد از ایمان بیرون نیست و آن را رها نکرده است. مادامی که واجب بزرگی را ترک نکند و گناه بزرگی را انجام ندهد، هنوز مؤمن است؛ به دلیل سخن خداوند: «چنانچه از گناهان بزرگی که شما را از آن نهی کرده‌اند دوری گزینید؛ یعنی گناهان کبیره. «ما از گناهان دیگر شما درمی‌گذریم و شما را به مقامی نیکو و بلند می‌رسانیم؛ یعنی آموزش گناهان غیر کبیره؛ پس اگر گناه کبیره‌ای انجام دهد، برای همه‌ی گناهانش چه کوچک و چه بزرگ عقاب و عذاب خواهد داشت. ﴿۶۶۸۱﴾ کسی که از گناهان کبیره دوری گزیند، خداوند تمام گناهان او را می‌آمرزد، و همین است سخن خداوند: «اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی شده‌اید دوری کنید، گناهان [کوچک] شما را می‌پوشانیم و شما را در جایگاهی گرامی وارد می‌سازیم».

﴿۶۶۸۲﴾ هرکس به عرفات برسد، و سه چیز را رعایت کند، حتّی اگر گناهانش به اندازه‌ی کف دریا باشد، آمرزیده می‌شود؛ و آن سه چیز عبارتند از: فقط به حقّ گوش دهد و چشمانش فقط به حلال بنگرد و زبانش فقط به حق گشوده شود.

۲-۴-۷-۴- دست‌بازداشتن

﴿۶۶۸۳﴾ حلبی گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: «مردی سه بار از همسرش اظهار کرده است؟» فرمود: «سه بار کفّاره بدهد». عرض کردم: «چنانچه پیش از ادای کفّاره با زوجه‌اش همبستر شود چه؟» فرمود: «از خداوند طلب آمرزش کند و از انجام دوباره‌ی آن خودداری نماید تا کفّاره‌ها را ادا کند».

﴿الصفات الفردية﴾

٣-٤-٧-٤- التَّركُ

﴿٦٦٨٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الاستغفارُ درجةُ العَلِيِّينَ وَهُوَ اسْمٌ وَقَعَ عَلَى سِتَّةٍ مَعَانَ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى الْفِعْلِ وَالتَّانِي الْعَزْمُ عَلَى التَّركِ وَأَنْ لَا يَعُودَ وَالثَّالِثُ تَأْدِيَةُ الْحُقُوقِ لِيُقْلَى اللَّهُ تَعَالَى وَلَيْسَ عَلَيْهِ تَبِعَةٌ وَالرَّابِعُ أَنْ يَعْمَدَ إِلَى كُلِّ فَرِيضَةٍ فَيُؤَدِّيَ حَقَّهَا وَالخَامِسُ أَنْ يُذِيبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ مِنْهُ [عَلَى] السُّخْتِ بِالْهُمُومِ وَالْأَحْزَانِ حَتَّى يَكْتَسِيَ لَحْمًا آخَرَ مِنَ الْحَلَالِ وَالسَّادِسُ أَنْ يُذِيقَ جِسْمَهُ أَلَمَ الطَّاعَةِ كَمَا أَذَاقَهُ لَذَّةَ الْمَعْصِيَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٦٨

﴿٦٦٨٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قَالَ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام الْعَبْدُ يُصِيبُ الذَّنْبَ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ يَا ابْنَ زِيَادِ التَّوْبَةُ قُلْتُ لَيْسَ قَالَ لَا قُلْتُ كَيْفَ قَالَ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَصَابَ ذَنْبًا قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ بِالتَّحْرِيكِ قُلْتُ وَمَا التَّحْرِيكِ قَالَ الشَّفَتَانِ وَاللِّسَانُ يُرِيدُ أَنْ يَتَّبِعَ ذَلِكَ بِالْحَقِيقَةِ قُلْتُ وَمَا الْحَقِيقَةُ قَالَ تَصْدِيقُ الْقَلْبِ وَإِضْمَارُ أَنْ لَا يَعُودَ إِلَى الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرَ مِنْهُ قُلْتُ فَإِذَا فَعَلْتُ ذَلِكَ فَأَنَا مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ قَالَ لَا لَأَنَّكَ لَمْ تَبْلُغْ إِلَى الْأَصْلِ بَعْدَ قُلْتُ فَأَصِلْ الاستغفارَ مَا هُوَ قَالَ الرُّجُوعُ إِلَى التَّوْبَةِ عَنِ الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرْتَ مِنْهُ وَهِيَ أَوَّلُ دَرَجَةِ الْعَابِدِينَ وَتَرْكُ الذَّنْبِ وَالاستغفارُ اسْمٌ وَقَعَ لِسِتَّةٍ مَعَانَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٨

١-٣-٧-٤- تركُ الذُّنُوبِ

﴿٦٦٨٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَكْفِيكُمْ مِنَ الاستِغْفَارِ تَرْكُ الذُّنُوبِ؛ جامع الأخبار، ص ١٣٠

﴿٦٦٨٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَكْفِيكُمْ مِنَ الْعِظَةِ ذِكْرُ الْمَوْتِ وَيَكْفِيكُمْ مِنَ التَّفَكُّرِ ذِكْرُ الْآخِرَةِ وَيَكْفِيكُمْ مِنَ الْعِبَادَةِ الْوَرَعُ وَيَكْفِيكُمْ مِنَ الاستِغْفَارِ تَرْكُ الذُّنُوبِ وَيَكْفِيكُمْ مِنَ الدُّعَاءِ النَّصِيحَةُ مَنْ كَانَ فِيهِ مِنْ هَذِهِ الْخِصَالِ وَاحِدَةٌ دَخَلَ الْجَنَّةَ مَعَ أَوَّلِ زُمْرَةٍ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ؛ جامع الأخبار، ص ١٣٠

٢-٣-٧-٤- تركُ الْمَعْصِيَةِ

﴿٦٦٨٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ تَرَكَ مَعْصِيَةَ اللَّهِ لَيْلَةً الْجُمُعَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ مَا سَلَفَ فِيهِ وَقِيلَ

لَهُ اسْتَأْنَفَ الْعَمَلُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧٣

﴿٦٦٨٩﴾ مَوْعِظَتُهُ عليه السلام وَوَصَفُهُ الْمُقْصِّرِينَ لَا تَكُنْ مِمَّنْ يَرْجُو الْآخِرَةَ بَغَيْرِ عَمَلٍ وَيَرْجُو التَّوْبَةَ بِطَوْلِ الْأَمَلِ يَقُولُ فِي الدُّنْيَا قَوْلَ الزَّاهِدِينَ وَيَعْمَلُ فِيهَا عَمَلَ الرَّاعِيَيْنِ إِنْ أُعْطِيَ مِنْهَا لَمْ يَشْبَعْ وَإِنْ مُنِعَ لَمْ يَقْنَعْ يَعْجِزُ عَنْ شُكْرِ مَا أُوتِيَ وَيَبْتَغِي الزِّيَادَةَ فِيمَا بَقِيَ يَنْهَى النَّاسَ وَلَا يَنْتَهِي وَ

«صفات و رفتار فردی»

۳-۴-۷-۴- ترک

«۶۶۸۴» طلب آمرزش درجه‌ی علیین است و آن کلمه‌ای است که شش وجه دارد: ۱- پشیمانی از عمل گذشته، ۲- تصمیم به ترک گناه و عدم بازگشت به آن، ۳- پرداخت حقوق مردم، به نحوی که به هنگام ملاقات پروردگار خویش باری گران بر دوش نداشته باشد، ۴- به واجبات توجه نماید و حق هر یک را ادا کند، ۵- گوشتی که با حرام بر تنش روییده به وسیله‌ی حزن و اندوه آب کند تا از نو گوشتی حلال بر تنش برآید، ۶- رنج طاعت و بندگی خدا را به جسم خود بچشاند، چنان که لذت معصیت را قبلاً به آن چشانده است.

«۶۶۸۵» کمیل بن زیاد گوید: به امیرالمؤمنین (علیه السلام) عرض کردم: «کسی گناه می‌کند و سپس استغفار می‌کند [چه باید بکند؟]» امام فرمود: «توبه کند». گفتم: «چنین نمی‌کند». فرمود: «پس قبول نیست!» گفتم: «چگونه استغفار کند؟» فرمود: «برای استغفار حرکتی کند». گفتم: «چه حرکتی؟» فرمود: «حرکت دادن زبان و دو لب [به گفتن لفظ استغفرالله، ولی آن را باید] با حقیقت دنبال کند». گفتم: «حقیقت چیست؟» فرمود: «تصدیق کردن به قلب و تصمیم به بازنگشتن به گناهی که از آن استغفار کرده است». گفتم: «اگر چنین کنم آیا می‌توانم از استغفارکنندگان باشم؟» فرمود: «نه! زیرا باز در مورد توبه به اصل و ریشه نرسیده‌ای». گفتم: «اصل استغفار چیست؟» فرمود: «بازنگشتن به توبه از گناهی که برایش استغفار کرده‌ای و آن اولین درجه‌ی عبادت‌کنندگان است، و ترک گناه و استغفار اسمی است که بر شش معنی واقع می‌شود».

۱-۳-۴-۷-۴- ترک گناهان

«۶۶۸۶» برای استغفار، ترک گناهان برایتان کافی است.
«۶۶۸۷» از پند، یاد مرگ؛ از تفکر ذکر آخرت؛ از عبادت، پرهیزکاری؛ برای استغفار، ترک گناهان؛ و از دعا، اخلاص برای شما کافی است. پس در هرکس یکی از این خصلت‌ها باشد با اولین گروه پیامبران به بهشت می‌رود.

۲-۳-۴-۷-۴- ترک نافرمانی

«۶۶۸۸» هرکس در شب جمعه معصیت و نافرمانی خدا را ترک کند، خداوند تمام گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد و به او گفته می‌شود که: «عمل خود را از سر گیر».
«۶۶۸۹» اندرز دادن آن حضرت و شناساندن مقصرین؛ از کسانی مباحث که بدون عمل به آخرت امیدوارند و با داشتن آرزوهای دراز، به توبه امید بسته‌اند. در دنیا سخن ترک دنیا گوید ولی کردارش کردار راغبان به دنیاست، اگر دنیا به او داده شود سیر نمی‌شود، اگر ندهندش، قناعت نمی‌کند، از سپاسگزاری آنچه که به او داده شده ناتوان است ولی بیشتر می‌خواهد؛ مردم را بازمی‌دارد ولی از خودش جلوگیری نمی‌کند، مردم را به کاری که خود انجام نمی‌دهد فرمان

﴿الصفات الفردية﴾

يَأْمُرُ النَّاسَ مَا لَا يَأْتِيُ حِبُّ الصَّالِحِينَ وَلَا يَعْمَلُ بِأَعْمَالِهِمْ وَبِبَعْضِ الْمُسِيئِينَ وَهُوَ مِنْهُمْ وَيَكْرَهُ الْمَوْتَ لِكَثْرَةِ سَيِّئَاتِهِ وَلَا يَدْعُهَا فِي حَيَاتِهِ يَقُولُ كَمْ أَعْمَلُ فَاتَعَنَّى أَلَا أَجْلِسُ فَاتَمَنَّى فَهُوَ يَتَمَنَّى الْمَغْفِرَةَ وَيَذَابُ فِي الْمَعْصِيَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٤١٢

٣-٤-٧-٤- ترْكُ الْإِصْرَارِ

﴿٤٦٩٠﴾ الرسول ﷺ: الْمُسْتَغْفِرُ عَنِ الذَّنْبِ وَهُوَ مُصِرٌّ عَلَيْهِ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ؛ مجموعة ورام.

ج ١، ص ٦

﴿٤٦٩١﴾ الرسول ﷺ: الْمُسْتَغْفِرُ مِنَ الذَّنْبِ وَهُوَ مُقِيمٌ عَلَيْهِ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ؛ مجموعة ورام.

ج ٢، ص ٢٢٣

﴿٤٦٩٢﴾ الرضا ﷺ: الْمُسْتَغْفِرُ مِنْ ذَنْبٍ وَهُوَ يَفْعَلُهُ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠،

ص ٢٨٥

﴿٤٦٩٣﴾ الْمُصِرُّ عَلَى الذَّنْبِ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ يَسْتَهْزِئُ بِنَفْسِهِ وَيَسْخَرُ مِنْهُ الشَّيْطَانُ؛ إرشاد القلوب،

ج ١، ص ٤٧

﴿٤٦٩٤﴾ الباقر ﷺ: الْمُقِيمُ عَلَى الذَّنْبِ وَهُوَ مُسْتَغْفِرٌ مِنْهُ كَالْمُسْتَهْزِئِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٣٥

﴿٤٦٩٥﴾ الباقر ﷺ: الْمُقِيمُ عَلَى الذَّنْبِ وَهُوَ يَسْتَغْفِرُ كَالْمُسْتَهْزِئِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٨٠

﴿٤٦٩٦﴾ الرضا ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ مِنْ ذَنْبٍ وَهُوَ يَعْمَلُهُ فَكَأَنَّمَا يَسْتَهْزِئُ بِرَبِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠،

ص ٢٨٢

﴿٤٦٩٧﴾ الرسول ﷺ: وَأَنْ لَا تُصِرَّ عَلَى الذُّنُوبِ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ فَتَكُونَ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِاللَّهِ وَ

آيَاتِهِ وَرُسُلِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ١٥٤

﴿٤٦٩٨﴾ الصادق ﷺ: إِنَّ الْإِسْتِغْفَارَ مَعَ الْإِصْرَارِ لَوْمْ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٩٠

﴿٤٦٩٩﴾ الصادق ﷺ: اللَّهُمَّ إِنَّ اسْتِغْفَارِي إِيَّاكَ مَعَ إِصْرَارِي لِلْوُومِ وَإِنْ تَرَكِي الْإِسْتِغْفَارَ لَكَ

مَعَ سَعَةِ رَحْمَتِكَ لَعَجْزُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٠٤

﴿٤٧٠٠﴾ السجاد ﷺ: اللَّهُمَّ إِنَّ اسْتِغْفَارِي إِيَّاكَ مَعَ الْإِصْرَارِ عَلَى الذَّنْبِ لَوْمْ وَتَرَكِي

لِلْإِسْتِغْفَارِ مَعَ سَعَةِ رَحْمَتِكَ عَجْزُ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٣٢

﴿٤٧٠١﴾ السجاد ﷺ: اللَّهُمَّ إِنَّ اسْتِغْفَارِي إِيَّاكَ وَأَنَا مُصِرٌّ عَلَى مَا نَهَيْتَ قَلَّةُ حَيَاءٍ وَتَرَكِي

الْإِسْتِغْفَارَ مَعَ عِلْمِي بِسَعَةِ حِلْمِكَ تَضْيِيعُ لِحَقِّ الرَّجَاءِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٥

صفات و رفتار فردی

می‌دهد، شایستگان را دوست دارد ولی عمل آنان را انجام نمی‌دهد، بدکاران را دشمن می‌داند ولی خود از آنان است؛ به واسطه‌ی گناهانش از مرگ می‌هراسد ولی گناهان را در زندگی و انمی‌گذارد؛ می‌گوید: چقدر عمل انجام دهم، به رنج افتادم؛ آیا نشینم و آرزو پیروانم؟! او آرزوی آمرزش دارد ولی گناهش را ادامه می‌دهد.

۳-۳-۴-۷-۴-اصدار نکردن بر گناه

﴿۶۹۰﴾ استغفارکننده‌ای که بر گناه اصرار ورزد، همانند کسی است که پروردگارش را مسخره کند.

﴿۶۶۱﴾ کسی که از گناه آموزش بخواهد و باز مرتکب آن شود، گویا پروردگار خویش را مسخره کرده است.

﴿۶۶۹۲﴾ آن کس که استغفار کند ولی همچنان به گناه ادامه دهد، مانند کسی است که
 پروردگارش را به تمسخر گرفته است.

﴿۶۶۳﴾ کسی که همراه با استغفار بر گناه اصرار داشته باشد، خود را به استهزا گرفته و شیطان، بر او تسلط یافته است.

﴿٦٦٩﴾ آن که بر ارتکاب گناه اصرار می‌ورزد و همزمان طلب آموزش می‌کند، مانند شخص مسخره‌کننده است.

﴿۶۹۵﴾ آن که بر ارتکاب گناه اصرار می‌ورزد و همزمان طلب آموزش می‌کند، مانند شخص مسخره‌کننده است.

﴿۶۶۶﴾ هرکس از گناه استغفار کند ولی همچنان آن گناه را مرتکب شود، گویا پروردگار خود را مسخره می‌کند.

﴿۶۶۹۷﴾ همراه با طلب آمرزش، اصرار بر انجام گناهان نداشته باش؛ که مانند کسی خواهی بود که خدا و آیات و پیامبران را مسخره می‌کند.

﴿٦٦٩٨﴾ طلب آمرزش، همراه با اصرار [بر گناه] پست، و دوز صفت، است.

﴿۶۶۹﴾ پروردگارا! آموزش خواستن من از تو با اینکه به گناهانم اصرار دارم، سرزنش است و ترک کردن، استغفار با وجود وسعت رحمت تو، عجز و ناتوانی است.

﴿٦٧٠﴾ پروردگارا! آموزش خواستن من از تو علیرغم اصرار بر گناه، سرزنش است و ترک کردن استغفار با وجود وسعت رحمت تو، عجز و ناتوانی است.

﴿٦٧٠﴾ خدایا، این کم حیائی من است که از طرفی درخانه تو استغفار می‌کنم و از طرف دیگر بر مناهی تو پافشاری می‌ورزم، چنانچه اگر استغفار نکنم، با اینکه از وسعت حلم تو آگاهم، این تباه نمودن حق امیدواری است.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٠٢﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّ اسْتَغْفَارَ مَعَ الْإِصْرَارِ لَوْمٌ وَ تَرْكِي اسْتَغْفَارَ مَعَ مَعْرِفَتِي بِكَرَمِكَ عَجْزٌ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٩٠

﴿٦٧٠٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ مِنَ الْغَرَّةِ بِاللَّهِ أَنْ يُصِرَّ الْعَبْدُ عَلَى الْمَعْصِيَةِ وَيَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ الْمَغْفِرَةَ؛ وسائل الشيعية، ج ٧، ص ١٣٧

﴿٦٧٠٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ يَسْأَلُ الْمَغْفِرَةَ وَ هُوَ يَعْمَلُ بِالْمَعْصِيَةِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٦٨

﴿٦٧٠٥﴾ الصادق عليه السلام: حُسْنُ الظَّنِّ يَدْعُو إِلَى حُسْنِ الْعِبَادَةِ وَالْمَعْرُورُ يَتِمَادَى فِي الْمَعْصِيَةِ وَ يَتَمَنَّى الْمَغْفِرَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢٥١

﴿٦٧٠٦﴾ الصادق عليه السلام: رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا لَمْ يُرْضِ نَفْسَهُ أَنْ يَكُونَ إِبْلِيسَ نَظِيرًا لَهُ فِي دِينِهِ وَ فِي كِتَابِ اللَّهِ نَجَاةً مِنَ الرَّدَى وَ بَصِيرَةً مِنَ الْعَمَى وَ دَلِيلًا إِلَى الْهُدَى وَ شِفَاءً لِمَا فِي الصُّدُورِ فِيمَا أَمَرَهُمُ اللَّهُ بِهِ مِنَ اسْتَغْفَارِ مَعَ التَّوْبَةِ قَالَ اللَّهُ وَ الَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَ مَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَ لَمْ يُصِرُّوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَ هُمْ يَعْلَمُونَ وَ قَالَ وَ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا فَهَذَا مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ مِنَ اسْتَغْفَارٍ وَ اشْتَرَطَ مَعَهُ التَّوْبَةَ وَ الْإِقْلَاعَ عَمَّا حَرَّمَ اللَّهُ فَإِنَّهُ يَقُولُ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَ الْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَ هَذِهِ آيَةُ تَذَلُّ عَلَى أَنَّ اسْتَغْفَارَ لَا يَرْفَعُهُ إِلَّا اللَّهُ إِلَّا الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَ التَّوْبَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٦٢

﴿٦٧٠٧﴾ الكاظم عليه السلام: مَتَى لَمْ يَنْدَمْ عَلَيْهَا كَانَ مُصِرًّا وَ الْمُصِرُّ لَا يُغْفَرُ لَهُ لِأَنَّهُ غَيْرُ مُؤْمِنٍ بِعُقُوبَةِ مَا ارْتَكَبَ وَ لَوْ كَانَ مُؤْمِنًا بِالْعُقُوبَةِ لَنَدِمَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٣٥١

﴿٦٧٠٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اسْتَغْفِرُوا بَعْدَ الذَّنْبِ أَسْرَعَ مِنْ طَرْفَةِ عَيْنٍ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْإِنْفَاقِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِكُظْمِ الْغَيْظِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْعَفْوِ عَنِ النَّاسِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالْحُسْنِ إِلَيْهِمْ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِتَرْكِ الْإِصْرَارِ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَبِالرَّجَاءِ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٤

٤-٣-٧-٤- ترک دنیا و رُفُضُهُ، طَلَّاقُ الرَّاحَةِ، الْإِنْقِطَاعُ عَنِ الْعَادَاتِ، قَلْعُ عُرُوقِ مَنَابِتِ الشَّهَوَاتِ
﴿٦٧٠٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ اخْتَارَ الْآخِرَةَ عَلَى الدُّنْيَا وَ تَرَكَ الدُّنْيَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَ غَفَرَ لَهُ

مَسَاوِي عَمَلِهِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ١٣

«صفات و رفتار فردی»

﴿۶۷۰۲﴾ خداوند! طلب آمرزش من علیرغم اصرار [بر گناه] نشانه‌ی پستی، و ترک استغفار علیرغم شناختن نسبت به کرم و لطف تو، نشانه‌ی عجز و ناتوانی من است.

﴿۶۷۰۳﴾ از غرور و فریب است که بنده به آرزوی واهی مغفرت خداوندی، اصرار به گناه داشته باشد.

﴿۶۷۰۴﴾ بد بنده‌ای است آن که از خدا طلب آمرزش کند و همچنان به گناه مشغول باشد.

﴿۶۷۰۵﴾ حسن ظن، آدمی را وادار می‌کند که در عبادت حسن عمل داشته باشند و نیت‌ها را خالص کنند، فریب‌خورده کسی است که در گناهان فرورفته ولی آرزوی آمرزش و رحمت می‌کند.

﴿۶۷۰۶﴾ خداوند رحمت کند بنده‌ای را که راضی نشود ابلیس همانند او در امور دینش باشد؛ و در کتاب خدای تعالی نجات از هر پستی و بصیرت از هر کوردلی و شفا از هر بیماری اخلاقی، وجود دارد، و شما آن را در آیاتی جستجو کنید که به توبه و استغفار امرتان می‌کند. خدای متعال می‌فرماید: «و آنان که چون کار زشتی کنند، یا بر خود ستم روا دارند، خدا را به یاد می‌آورند و برای گناهانشان آمرزش می‌خواهند و چه کسی جز خدا گناهان را می‌آمرزد؟ و بر آنچه مرتکب شده‌اند، با آنکه می‌دانند [که گناه است]، پافشاری نمی‌کنند» و فرمود: «و هرکس کار بدی کند، یا بر خویش ستم ورزد؛ سپس از خدا آمرزش بخواهد، خدا را آمرزنده مهربان خواهد یافت». و اینچنین خداوند به استغفار فرمان داده و توبه و بریدن از محارم الهی را شرط آن قرار داده است و می‌فرماید: «سخنان پاکیزه به‌سوی او بالا می‌رود، و کار شایسته به آن رفعت می‌بخشد». آیه بر این دلالت دارد که چیزی جز توبه و عمل صالح، استغفار را نزد خدا بالا نمی‌برد.

﴿۶۷۰۷﴾ هرگاه بر ارتکاب گناه پشیمان نشد، اصرارکننده محسوب می‌شود؛ و اصرارکننده بر گناه مورد آمرزش قرار نمی‌گیرد؛ زیرا به کیفر گناه ایمان ندارد؛ زیرا اگر به کیفر گناه معتقد بود پشیمان می‌شد.

﴿۶۷۰۸﴾ بعد از انجام گناه بلافاصله و به‌سرعت طلب آمرزش کنید. چنانچه نتوانستید، با انفاق در راه خدا [آن را جبران کنید]، اگر نتوانستید، با فروخوردن خشم جبران کنید؛ و اگر موفق نشدید با بخشیدن مردم؛ و اگر نه با احسان و نیکی به مردم جبران کنید و اگر میسر نشد با ترک اصرار به انجام گناه، جبران کنید و اگر باز هم موفق نشدید با امید به رحمت خدا، که از رحمت خدا هرگز نباید ناامید شد.

۴-۳-۴-۷-۴- ترک دنیا و وا گذاشتن آن، ترک راحتی، کنارگذاشتن عادات، کندن رگ‌های حیات شهوات

﴿۶۷۰۹﴾ هرکس آخرت را به دنیا برگزید و ترک دنیا کرد، خدا از او خشنود است و هر کار ناشایستی را که انجام داده است، می‌آمرزد.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٠﴾ الصادق عليه السلام: علاج ذلك الفرار من الناس ورفض الدنيا وطلاق الراحة والانقطاع عن العادات وقلع غرور منابت الشهوات بدوام الذكر لله ولزوم الطاعة له واحتمال جفاء الخلق وملازمة القربى وشماتة العدو من الأهل والقرابة فإذا فعلت ذلك فقد فتحت عليك باب عطف الله وحسن نظره إليك بالمغفرة والرحمة؛ بحار الأنوار، ج ٧٠، ص ٣٩٥
٣-٤-٧-٤- ترک اللذات

﴿٦٧١﴾ الصادق عليه السلام: يا من أمهلني حتى استغنييت من لذاتي ثم وعدني على تركها مغفرتي؛

بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٣١

٣-٤-٧-٤- ترک المخالفة

﴿٦٧٢﴾ السجاد عليه السلام: اللهم إن استغفاري لك مع مخالفتي للوهم وإن تركي الاستغفار مع

سعة رحمتك لعجز؛ بحار الأنوار، ج ٢٥، ص ٢٣٨

٤-٧-٤- التنصل (التبرؤ)

﴿٦٧٣﴾ الحسين عليه السلام: اللهم اجعلنا في هذا الوقت ممن سألک فأعطيتهم وشكرک فردتہ و

تاب إليك فقبلته وتنصل إليك من ذنوبه فغفرتہا له؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٢٤

٤-٧-٤- المهاجرة

﴿٦٧٤﴾ إن الذين آمنوا والذين هاجروا وجاهدوا في سبيل الله أولئك يرجون رحمت الله و

الله غفور رحيم (البقرة: ٢١٨)

﴿٦٧٥﴾ ثم إن ربك للذين هاجروا من بعد ما فتنوا ثم جاهدوا وصبروا إن ربك من بعدها

لغفور رحيم (النحل: ١١٠)

﴿٦٧٦﴾ من يهاجر في سبيل الله يجد في الأرض مراعماً كثيراً وسعة ومن يخرج من بيته

مهاجراً إلى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع أجره على الله وكان الله غفوراً رحيماً (النساء:

١٠٠)

﴿٦٧٧﴾ والذين آمنوا وهاجروا وجاهدوا في سبيل الله والذين آووا ونصروا أولئك هم

المؤمنون حقاً هم مغفرون ورزق كريم (الأنفال: ٧٤)

«صفات و رفتار فردی»

﴿۶۷۱۰﴾ علاج همه‌ی دردها آن است که انسان جامعه‌ی فاسد را ترک کند و از گرایش به دنیا دست بازدارد، و خود را از عادات ناپسند خلاص سازد و شهوت‌ها و هوس‌ها را از خود دور کند و به ذکر خدا مشغول شود و به طاعت خدا گردن نهد. از مشقت‌ها و ناراحتی‌هایی که از طرف مردم می‌آید و نیز از آزار آن‌ها ناراحت نشود، و باید خود را به خداوند نزدیک نماید و از شماتت دشمنان و دوستان و خویشاوندان نه‌راسد و در راه خدا ثابت‌قدم بماند. هرگاه این کارها را بکنی درهای محبت خداوند به روی شما گشوده خواهد شد و خداوند نظر لطف به شما خواهد داشت و شما را مورد رحمت و آمرزش خود قرار خواهد داد.

۴-۷-۴-۳-۵ ترک لذات

﴿۶۷۱۱﴾ ای آن که مرا مهلت دادی تا از خوشی‌ها بی‌نیاز شدم و سپس برای ترک آن‌ها وعده‌ی آمرزش دادی.

۴-۷-۴-۳-۶ ترک مخالفت با دستورات خداوند

﴿۶۷۱۲﴾ خداوند! طلب آمرزش من درحالی که باز هم با تو مخالفت می‌کنم، نشانه‌ی پستی و ترک استغفار با وجود رحمت وسیع تو، نشانه‌ی عجز و ناتوانی من است.

۴-۷-۴-۴ بیزاری (از راه‌های مخالف)

﴿۶۷۱۳﴾ خداوند! در این زمان ما را از زمره‌ی کسانی قرار بده که اگر از تو درخواستی کنند به ایشان عطا کنی و هرگاه تو را شکر گویند بر ایشان بیافزایی و هرگاه به‌سوی تو توبه کنند از ایشان بپذیری و هرگاه رو به‌سوی تو آورده و راه وصل تو جویند، از گناهانشان درگذری و ایشان را بیامیزی.

۴-۷-۴-۵ مهاجرت

﴿۶۷۱۴﴾ کسانی که ایمان آورده و کسانی که هجرت و در راه خدا جهاد کرده‌اند، آن‌ها امید به رحمت پروردگار دارند و خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿۶۷۱۵﴾ اما پروردگار تو نسبت به کسانی که بعد از فریب‌خوردن، (به ایمان بازگشتند و) هجرت کردند؛ سپس جهاد کردند و در راه خدا استقامت کردند؛ بعد از انجام این کارها، آمرزنده‌ای مهربان است (و آن‌ها را مشمول رحمت خود می‌سازد).

﴿۶۷۱۶﴾ کسی که در راه خدا هجرت کند، جاهای امن فراوان و گسترده‌ای در زمین می‌یابد. و هرکس به عنوان مهاجرت به سوی خدا و پیامبر او، از خانه‌ی خود بیرون رود و مرگش فرا رسد، پاداش او بر خداست؛ و خداوند، آمرزنده و مهربان است.

﴿۶۷۱۷﴾ و آن‌ها که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا جهاد کردند، و آن‌ها که پناه دادند و یاری کردند، آنان مؤمنان حقیقی‌اند؛ برای آن‌ها، آمرزش (و رحمت خدا) و روزی شایسته‌ای است.

«صفات و رفتار فردی»

۴-۷-۴-۶- تقیه

«۶۷۱۸» بزرگ‌ترین واجب الهی بعد از ولایت ما و دشمنی با دشمنانمان، عمل به تقیه در جان و مال و دانش و انجام حاجات برادران دینی است. بعد از آن خداوند همه‌ی گناهان را بی‌حساب می‌آمرزد.

«۶۷۱۹» کسی که به انجام کار خوبی راهنمایی و ارشاد کند، در پاداش انجام آن عمل مانند کسی است که آن عمل خیر را انجام داده است. خداوند برای این رفیق شما که تقیه و توریه کرد، ثواب زیادی مقرر ساخت. به تعداد تمام شیعیان و دوستانی که تقیه کرده و به تعداد آن‌هایی که تقیه نکرده‌اند برای این دوست شما حسنات نوشت، که کمترین آن حسنات اگر در برابر گناه صدساله قرار گیرد، آن گناهان بخشیده می‌شود و برای تو هم به سبب ارشاد و راهنمایی، نظیر همین پاداش و اجر خواهد بود.

۴-۷-۴-۷- حفظ

۴-۷-۴-۷-۱- نگهداری زبان

«۶۷۲۰» هرکس در ماه رمضان از شش صفت خودداری کند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد: دینش را حفظ کند، نفسش را نگاه دارد، صله‌ی رحم کند، همسایه‌اش را نیازارد، برادرش را مراعات و زبانش را حفظ کند. که ثواب روزه‌ی چنین فردی را جز خدا کسی نمی‌داند.

۴-۷-۴-۷-۲- سکوت

«۶۷۲۱» باید ملتزم به سکوت باشی زیرا به واسطه‌ی آن بر شیطان غلبه می‌کنی و مستوجب آمرزش و خشنودی خداوند می‌شوی.

۴-۷-۴-۷-۳- حفظ آلت جنسی از گناه

«۶۷۲۲» ... مردان پاکدامن و زنان پاکدامن و مردانی که بسیار به یاد خدا هستند و زنانی که بسیار یاد خدا می‌کنند، خداوند برای همه‌ی آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است. «۶۷۲۳» هرکس ماه رمضان را روزه بگیرد و میل جنسی و زبان خود را از حرام حفظ کند و آزار خود را از مردم باز دارد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌بخشد.

۴-۷-۴-۷-۴- پاکدامنی

«۶۷۲۴» خداوند؛ زنان صاحب پوشش را بیامرز.

۴-۷-۴-۸- عدم بازگشت به گناه

«۶۷۲۵» نخاس گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «مردی شراب نوشیده است». فرمود: «شراب چه نوشیدنی بدی است!» و این کلام را سه‌بار تکرار کرد و سپس فرمود: «چه می‌خواهی؟» گفتم: «آیا خدا نمازش را قبول می‌کند؟» فرمود: «اگر خدا بداند آن‌گاه که از مجلس شراب برخاست طلب آمرزش می‌کند و دوباره قصد نوشیدن ندارد، همان لحظه نمازش را قبول می‌کند و اگر غیر از این باشد، تصمیم با خداست؛ اگر بخواهد او را می‌پذیرد و اگر بخواهد نمی‌پذیرد».

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٢٦﴾ الرسول ﷺ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَكَيْفَ يَحَاسِبُ الرَّجُلُ نَفْسَهُ قَالَ إِذَا أَصْبَحَ ثُمَّ أَمْسَى رَجَعَ إِلَى نَفْسِهِ وَقَالَ يَا نَفْسُ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ مَضَى عَلَيْكَ لَا يَعُودُ إِلَيْكَ أَبَدًا وَاللَّهِ سَأُنْكَرُ عَنْهُ فِيمَا أَفْنَيْتَهُ فَمَا الَّذِي عَمِلْتَ فِيهِ أَذَكَرْتَ اللَّهَ أَمْ حَمِدْتِهِ أَقَضَيْتَ حَقَّ أَخٍ مُؤْمِنٍ أَمْ نَفَسْتَ عَنْهُ كُرْبَتَهُ أَمْ حَفِظْتَهُ بِظَهْرِ الْغَيْبِ فِي أَهْلِهِ وَوَلَدِهِ أَمْ حَفِظْتَهُ بَعْدَ الْمَوْتِ فِي مُخْلَفِيهِ أَمْ كَفَفْتَ عَنْ غِيْبَةِ أَخٍ مُؤْمِنٍ بِفَضْلِ جَاهِكِ أَمْ أَعَنْتِ مُسْلِمًا مَا الَّذِي صَنَعْتَ فِيهِ فَيَذْكُرُ مَا كَانَ مِنْهُ فَإِنْ ذَكَرَ أَنَّهُ جَرَى مِنْهُ خَيْرٌ حَمِدَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَكَبَّرَهُ عَلَى تَوْفِيقِهِ وَإِنْ ذَكَرَ مَعْصِيَةً أَوْ تَقْصِيرًا اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَعَزَمَ عَلَى تَرْكِ مُعَاوَدَتِهِ وَمَحَا ذَلِكَ عَنْ نَفْسِهِ بِتَجْدِيدِ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ وَعَرَضَ بِنِعَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى نَفْسِهِ وَقَبُولَهَا وَإِعَادَةَ لَعْنِ شَانِيئِهِ وَأَعْدَائِهِ وَدَافِعِيهِ عَنْ حُقُوقِهِ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَسْتُ أَنَا قَشِكُ فِي شَيْءٍ مِنَ الذُّنُوبِ مَعَ مُوَالَاتِكَ أَوْ لِيَائِي وَمُعَادَاتِكَ أَعْدَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٦٩

﴿٦٧٢٧﴾ أمير المؤمنين ﷺ: الِاسْتِغْفَارُ دَرَجَةُ الْعُلِيِّينَ وَهُوَ اسْمٌ وَقَعَ عَلَى سِتَّةٍ مَعَانٍ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى الْفِعْلِ وَالثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى التَّرْكِ وَأَنْ لَا يَعُودَ وَالثَّلَاثُ تَأْدِيَةُ الْحُقُوقِ لِيَلْقَى اللَّهَ تَعَالَى وَتَحْسِبُ عَلَيْهِ تَبَعَةً وَالرَّابِعُ أَنْ يَعْمِدَ إِلَى كُلِّ فَرِيضَةٍ فَيُؤَدِّيَ حَقَّهَا وَالْخَامِسُ أَنْ يُذَيِّبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ مِنْهُ [عَلَى] السُّخْتِ بِالْهَمُومِ وَالْآخِزَانِ حَتَّى يَكْتَسِيَ لَحْمًا آخَرَ مِنَ الْحَلَالِ وَالسَّادِسُ أَنْ يُذَيِّقَ جِسْمَهُ أَلَمَ الطَّاعَةِ كَمَا أَذَاقَهُ لَذَّةَ الْمَعْصِيَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٦٨

﴿٦٧٢٨﴾ الصادق ﷺ: اسْتَغْفِرْ رَبَّكَ وَلَا تَعُدْ قُلْتَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَلَا أَعُودُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٢٦

﴿٦٧٢٩﴾ اسْتَغْفِرْكَ لِمَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي فَاعْفِرْ لِي فَإِنِّي لَنْ أَعُودَ لِشَيْءٍ كَرِهْتَهُ مِنْي [كَرِهْتَهُ مِنْي]

إِنْ شِئْتَ؛ إقبال الأعمال، ص ٤١٦

﴿٦٧٣٠﴾ اعْفِرْ لِي فَإِنِّي لَنْ أَعُودَ لِشَيْءٍ كَرِهْتَهُ إِنْ شِئْتَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٢٥

﴿٦٧٣١﴾ أمير المؤمنين ﷺ: الذُّنُوبُ الدَّاءُ وَالِدَوَاءُ الِاسْتِغْفَارُ وَالشِّفَاءُ أَنْ لَا تَعُودَ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٩

«صفات و رفتار فردی»

«۶۷۲۶» مردی سؤال کرد و گفت: چگونه مردی به حساب خود برسد؟ فرمود: هرگاه صبح مشغول کار شد و روز به پایان رسید، هنگام شب با نفس خود به محاسبه بنشیند. با خود بگوید: ای نفس؛ روزی بر تو گذشت که دیگر بر نمی‌گردد. اینک تو را به خدا سوگند می‌دهم؛ بگو در این روز چه کردی و لحظه‌ها را چگونه گذراندی؟ آیا خداوند را به یاد آوردی و او را سپاس گفتی؟ آیا حقّ برادر مؤمنت را ادا کردی و اندوه او را برطرف ساختی؟ آیا آبروی او را در نهان حفظ کردی و حیثیت او را در میان خانواده و فرزندان نگاه داشتی و بعد از مرگ او اسرارش را فاش نساختی، آیا در فرصتی که به‌دست آوردی از غیبت او دست بازداشتی؟ آیا به مسلمانی کمک کردی و چیزی به او دادی؟ و همین‌گونه با وی سخن بگوید. اگر متوجّه شد در آن روز از او کار خیری ظاهر شده خداوند را سپاس بگوید و خدا را بر این توفیق به بزرگی یاد کند و اگر متوجّه شد در آن روز معصیت کرده استغفار کند و تصمیم بگیرد دیگر مرتکب آن گناه نشود و خود را از آن پاک کند و بر محمّد و خاندان او درود فرستد. بیعت امیرالمؤمنین (علیه السلام) را بر خود عرضه کند و آن را قبول نماید و به دشمنان و مخالفان او نفرین کند و از کسانی که او را از مقامش دور کردند نفرت داشته باشد؛ هرگاه چنین کرد خداوند می‌فرماید: حالا که تو با دوستان من دوست هستی و با دشمنان من دشمن، من با تو مناقشه‌ای ندارم.

«۶۷۲۷» طلب آمرزش درجه‌ی علیین است و آن کلمه‌ای است که شش وجه دارد: ۱- پشیمانی از عمل گذشته. ۲- تصمیم به ترک گناه و عدم بازگشت به آن. ۳- پرداخت حقوق مردم، به نحوی که به هنگام ملاقات پروردگار خویش باری گران بر دوش نداشته باشد. ۴- به واجبات توجّه نماید و حقّ هر یک را ادا کند. ۵- گوشتی که با حرام بر تنش روییده به‌وسیله‌ی حزن و اندوه آب کند تا از نو گوشتی حلال بر تنش برآید. ۶- رنج طاعت و بندگی خدا را به جسم خود بچشاند، چنان که لذّت معصیت را قبلاً به آن چشانده است.

«۶۷۲۸» استغفار کن و دیگر از این کارها نکن، گفتم: استغفار می‌کنم و دیگر چنین کاری را نمی‌کنم.

«۶۷۲۹» از گناهان گذشته‌ام آمرزش می‌خواهم، پس مرا بیامرز تا هرگز به چیزی که آن را برای من نپسندیده‌ای، برنگردم.

«۶۷۳۰» مرا بیامرز؛ زیرا اگر تو بخواهی، هرگز به چیزی که آن را از من نپسندیده‌ای بر نمی‌گردم.

«۶۷۳۱» گناهان همچون بیماری هستند و طلب آمرزش و استغفار داروی آن است و شفای کامل آن است که به گناه برنگردی.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٣٢﴾ الصادق عليه السلام: الظَّهَارُ إِذَا عَجَزَ صَاحِبُهُ عَنِ الْكَفَّارَةِ فَلْيَسْتَغْفِرْ رَبَّهُ وَ يَنْوِي أَنْ لَا يَعُودَ قَبْلَ أَنْ يُوَاقِعَ ثُمَّ لِيُوَاقِعْ وَقَدْ أَجْزَأَ ذَلِكَ عَنْهُ مِنَ الْكَفَّارَةِ فَإِذَا وَجَدَ السَّبِيلَ إِلَى مَا يُكْفِّرُ يَوْمًا مِنَ الْأَيَّامِ فَلْيُكْفِرْ وَإِنْ تَصَدَّقَ وَأَطْعَمَ نَفْسَهُ وَ عِيَالَهُ فَإِنَّهُ يُجْزئُهُ إِذَا كَانَ مُحْتَاجًا وَإِنْ لَمْ يَجِدْ ذَلِكَ فَلْيَسْتَغْفِرْ رَبَّهُ وَ يَنْوِي أَنْ لَا يَعُودَ فَحَسْبُهُ ذَلِكَ وَاللَّهُ كَفَّارَةٌ؛ الكافي، ج ٧، ص ٤٦١

﴿٦٧٣٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنْ قَائِلًا قَالَ بِحَضْرَتِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ فَقَالَ تَكَلِّتْكَ أُمُّكَ أَ تَدْرِي مَا الْاسْتِغْفَارُ الْاسْتِغْفَارُ دَرَجَةُ الْعَلِيِّينَ وَ هُوَ اسْمٌ وَقَعَ عَلَى سِتَّةٍ مَعَانٍ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَ الثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعُودِ إِلَيْهِ أَبَدًا وَ الثَّالِثُ أَنْ تُؤَدِّيَ إِلَى الْمَخْلُوقِينَ خُفُوفَهُمْ حَتَّى تَلْقَى اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَمْلَسَ لَيْسَ عَلَيْكَ تَبِعَةٌ وَ الرَّابِعُ أَنْ تَعْمِدَ إِلَى كُلِّ فَرِيضَةٍ عَلَيْكَ ضِيْعَتُهَا فَتُؤَدِّيَ حَقَّهَا وَ الْخَامِسُ أَنْ تَعْمِدَ إِلَى اللَّحْمِ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّحْتِ فَتُذِيْبَهُ بِالْأَخْزَانِ حَتَّى يَلْصُقَ الْجِلْدُ بِالْعَظْمِ وَ يَنْشَأَ بَيْنَهُمَا لَحْمٌ جَدِيدٌ وَ السَّادِسُ أَنْ تُذِيْقَ الْجِسْمَ أَلَمَ الطَّاعَةِ كَمَا أَذَقْتَهُ حَلَاوَةَ الْمَعْصِيَةِ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٧

﴿٦٧٣٤﴾ حُسَيْنُ بْنُ أَبِي الْعَلَاءِ قَالَ: خَرَجْنَا إِلَى مَكَّةَ نَيْفًا وَ عَشْرِينَ رَجُلًا فَكُنْتُ أَذْبِجُ لَهُمْ فِي كُلِّ مَنْزِلٍ شَاةً فَلَمَّا أَرَدْتُ أَنْ أَدْخُلَ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ يَا حُسَيْنُ وَ تَذِلُّ الْمُؤْمِنِينَ قُلْتُ أَعُودُ بِاللَّهِ مِنْ ذَلِكَ فَقَالَ بَلِّغْنِي أَنَّكَ كُنْتَ تَذْبِجُ لَهُمْ فِي كُلِّ مَنْزِلٍ شَاةً فَقُلْتُ مَا أَرَدْتُ إِلَّا اللَّهَ قَالَ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ مِنْهُمْ مَنْ يُحِبُّ أَنْ يَفْعَلَ مِثْلَ فَعَالِكَ فَلَا تَبْلُغْ مَقْدَرَتَهُ فَتَقَاصِرُ إِلَيْهِ نَفْسُهُ قُلْتُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ لَا أَعُودُ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ٤١٥

﴿٦٧٣٥﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ شَيْءٍ مِنْ كَفَّارَةِ الْيَمِينِ فَقَالَ يَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ قُلْتُ إِنَّهُ ضَعْفٌ عَنِ الصَّوْمِ وَ عَجَزٌ قَالَ يَتَصَدَّقُ عَلَى عَشْرَةِ مَسَاكِينَ قُلْتُ إِنَّهُ عَجَزٌ عَنْ ذَلِكَ قَالَ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَ لَا يَعُدْ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ الْكَفَّارَةِ وَ أَقْصَاهُ وَ أَذْنَاهُ فَلْيَسْتَغْفِرْ رَبَّهُ وَ يُظْهِرْ تَوْبَةً وَ نَدَامَةً؛ الكافي، ج ٧، ص ٤٥٣

﴿٦٧٣٦﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ رَجُلٍ لَأَمَسَ جَارِيَتَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَأَمْذَى قَالَ إِنْ كَانَ حَرَامًا فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ اسْتَغْفَارَ مَنْ لَا يَعُودُ أَبَدًا وَ يَصُومُ يَوْمًا مَكَانَ يَوْمٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ١١٣

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۷۳۲﴾ اگر فرد نتواند کفّاره‌ی ظهار را دهد، باید از پروردگارش طلب آمرزش کند و تصمیم بگیرد دیگر این فعل را انجام ندهد که در این صورت از پرداخت کفّاره بی‌نیاز خواهد بود و اگر روزی توانست کفّاره را بپردازد، باید بپردازد و اگر فقیر بود باید از محلّ کفّاره، خود و خانواده‌اش را غذا دهد که در این صورت نیز از پرداخت کفّاره بی‌نیاز خواهد بود و اگر این را هم نتوانست، باید از پروردگارش طلب آمرزش کرده و تصمیم بگیرد که به آن گناه بازنگردد که به خدا سوگند؛ این برای او به‌عنوان کفّاره کافی است.

﴿۶۷۳۳﴾ شخصی در مقابل حضرت عرض کرد: «استغفر الله»؛ امام علیه السلام فرمود: «مادرت به عزایت بنشیند، آیا می‌دانی استغفار چیست؟ استغفار مرتبه‌ی والامقامان است و آن اسمی است که تحقق آن شش شرط دارد: ۱- پشیمانی بر گناهی که انجام شده است. ۲- تصمیم بر بازنگشتن همیشگی به گناه. ۳- اگر گناه مربوط به پایمال کردن حقوق مردم بوده، باید حقوق آنان را بپردازد، تا در هنگام حساب، با طهارت و بدون داشتن حقّ کسی بر گردن خود خدا را ملاقات کند. ۴- قصد ادا و جبران هر واجبی که ترک شده باشد. ۵- هر مقدار از گوشت بدن که از راه حرام و گناه روییده شده، باید با اندوه‌خوردن آن گوشت را آب کرد، تا جایی که پوست به استخوان چسبیده و دوباره گوشت تازه‌ای بروید. ۶- باید از سختی و رنج طاعت و اعمال خوب به بدن چسانید، آن‌چنان که شیرینی گناه را چشیده است. در این هنگام است که می‌توانی بگویی: استغفر الله».

﴿۶۷۳۴﴾ حسین‌ابی‌العلاء گوید: با بیست و چند نفر به‌سوی مکه راه افتادیم. من در هر منزلی گوسفندی می‌کشتم. وقتی خواستم نزد امام صادق علیه السلام بروم. فرمود: «وای بر تو ای حسین! آیا مؤمنین را خوار می‌کنی؟ عرض کردم: «به خدا پناه می‌برم». فرمود: «باخبر شدم که در هر منزل برای آن‌ها گوسفندی می‌کشتی؟» گفتم: «مولای من؛ به خدا قسم من جز برای رضایت خدای تعالی گوسفند نکشتم». فرمود: «آیا ندیدی که در بین ایشان عده‌ای بودند که می‌خواستند همانند تو رفتار کنند ولی بر آن کار قدرت نداشتند و خویش را حقیر شمردند؟! عرض داشتم: «ای پسر رسول خدا! استغفار می‌کنم و دیگر تکرار نمی‌کنم».

﴿۶۷۳۵﴾ زراره گوید: از امام علیه السلام درباره‌ی کفّاره‌ی قسم سؤال کردم، فرمود: «سه روز روزه بگیرد». عرض کردم: «اگر توان روزه گرفتن نداشت و عاجز بود، چه؟» فرمود: «به ده مسکین صدقه دهد». عرض کردم: «اگر از آن هم عاجز بود، چه؟» فرمود: «از خداوند طلب آمرزش کند و به آن [گناه] بازنگردد، آن با فضیلت‌تر از کفّاره است و دورترین و نزدیک‌ترین آن. سپس از پروردگارش طلب آمرزش کند و توبه‌اش ظاهر و ندامتش را آشکار کند».

﴿۶۷۳۶﴾ درباره‌ی مردی که با همسرش در ماه رمضان نزدیکی کند و از او مایعی خارج می‌شود، سؤال شد. فرمود: «اگر حرام بوده است از خدا آمرزش بخواهد، مانند کسی که مصمم شده هرگز به این گناه بازنگردد و به‌جای هر روز، یک روز روزه بگیرد».

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٣٧﴾ فَأَغْفِرْ لِي فَإِنِّي لَنْ أَعُودَ لَشَيْءٍ كَرِهْتَ أَنْ شِئْتَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٨٧

﴿٦٧٣٨﴾ الباقر (عليه السلام): فَإِنْ ذَكَرَ أَنَّهُ جَرَى مِنْهُ خَيْرٌ حَمِدَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَكَبَّرَهُ عَلَى تَوْفِيقِهِ وَ إِنْ ذَكَرَ مَعْصِيَةً أَوْ تَقْصِيرًا اسْتَغْفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى تَرْكِ مُعَاوَدَتِهِ وَمَحَا ذَلِكَ عَنْ نَفْسِهِ بِتَجْدِيدِ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٥١

﴿٦٧٣٩﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): فَسَقَطَ بَيْنَ يَدَيِ رَسُولِ اللَّهِ وَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، التَّوْبَةُ، اسْتَغْفِرْ لَنَا فَلَنْ نَعُودَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَا تَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمَا، فَمَا يَنْفَعُكُمَا اسْتَغْفَارِي وَمَعَكُمْ هَذِهِ الْجُرْأَةُ عَلَى اللَّهِ وَعَلَى رَسُولِهِ؟! قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَإِنْ اسْتَغْفَرْتَ لَنَا رَجَوْنَا أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا، وَأَنْزَلَ اللَّهُ الْآيَةَ الَّتِي فِيهَا: إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ؛ دلائل الإمامة، ص ٢٠٣

﴿٦٧٤٠﴾ العسكري (عليه السلام): فَلَا تُعَاوِدُوا الْمُؤَبَّاتِ فَيَعُودَ إِلَيْكُمْ أَنْتَقَالُهَا، وَيُثَقِّلَكُمْ احْتِمَالُهَا، فَلَا يُغْفِرْ لَكُمْ إِلَّا بِتَوْبَةٍ بَعْدَهَا؛ تفسير الإمام العسكري، ص ٤١١

﴿٦٧٤١﴾ الكاظم (عليه السلام): عَنْ زُرَّارَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) رَجُلٌ وَقَعَ عَلَى أَهْلِهِ وَهُوَ مُحْرَمٌ قَالَ أَ جَاهِلٌ أَوْ عَالِمٌ قَالَ قُلْتُ جَاهِلٌ قَالَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ وَلَا يَعُودُ وَلَا شَيْءَ عَلَيْهِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٣٧٤

﴿٦٧٤٢﴾ أمير المؤمنين (عليه السلام): قُلْتُ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ الْعَبْدُ يُصِيبُ الذَّنْبَ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ مِنْهُ فَمَا حَدُّ الاسْتِغْفَارِ قَالَ يَا ابْنَ زِيَادِ التَّوْبَةُ قُلْتُ بَسْ قَالَ لَا قُلْتُ فَكَيْفَ قَالَ إِنْ الْعَبْدُ إِذَا أَصَابَ ذَنْبًا يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ بِالتَّخْرِيكِ قُلْتُ وَمَا التَّخْرِيكِ قَالَ الشَّقَاتَانِ وَاللِّسَانُ يُرِيدُ أَنْ يَتَّبِعَ ذَلِكَ بِالْحَقِيقَةِ قُلْتُ وَمَا الْحَقِيقَةُ قَالَ تَصْدِيقُ فِي الْقَلْبِ وَإِضْمَارُ أَنْ لَا يَعُودَ إِلَى الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرَ مِنْهُ قَالَ كُمَيْلٌ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ فَإِنَّهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ قَالَ لَا قَالَ كُمَيْلٌ فَكَيْفَ ذَاكَ قَالَ لِأَنَّكَ لَمْ تَبْلُغْ إِلَى الْأَصْلِ بَعْدَ قَالَ كُمَيْلٌ فَأَصْلُ الاسْتِغْفَارِ مَا هُوَ قَالَ الرَّجُوعُ إِلَى التَّوْبَةِ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرْتَ مِنْهُ وَهِيَ أَوَّلُ دَرَجَةِ الْعَابِدِينَ وَتَرْكُ الذَّنْبِ وَالِاسْتِغْفَارُ اسْمُ وَقَعٍ لِمَعَانٍ سِتٍّ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَالثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعُودِ أَبَدًا وَالثَّلَاثُ أَنْ تُؤَدَّى حَقُوقَ الْمَخْلُوقِينَ الَّتِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ وَالرَّابِعُ أَنْ تُؤَدَّى حَقَّ اللَّهِ فِي كُلِّ فَرَضٍ وَالْخَامِسُ أَنْ تُذِيبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّخْتِ وَالْحَرَامَ حَتَّى يَرْجِعَ الْجِلْدُ إِلَى عَظْمِهِ ثُمَّ تَنْشَى فِيمَا بَيْنَهُمَا لَحْمًا جَدِيدًا وَالسَّادِسُ أَنْ تُذِيقَ الْبَدَنَ أَلَمَ الطَّاعَاتِ كَمَا أَذَقْتَهُ لَذَاتِ الْمَعَاصِي؛ بحار الأنوار، ج ٤، ص ٢٧

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۷۳۷﴾ مرا بیامرز. من هرگز به‌سوی آنچه که تو از آن ناخرسندی نخواهم رفت، اگر تو بخواهی.
﴿۶۷۳۸﴾ اگر از عمل خیری که انجام داده یاد کند بهتر است و سپاس و شکر خدا را به‌جا آورد. و در مقابل این موفقیت، خدا را به عظمت و بزرگی یاد کند. و اگر از گناه یا تقصیری یاد شد، با تصمیم بر عدم بازگشت، طلب آمرزش کند؛ و با تجدید صلوات و درود بر پیامبر اکرم ﷺ و خاندان پاکش آن را از بین ببرد.

﴿۶۷۳۹﴾ نزد پیامبر ﷺ بر زمین افتاده و گفتند: «ای پیامبر خدا؛ توبه می‌کنیم؛ برای ما طلب آمرزش کن، ما دیگر به سمت گناه برنمی‌گردیم». پیامبر ﷺ فرمود: «خداوند توبه‌ی شما را قبول نمی‌کند و طلب آمرزش من فایده‌ای برای شما ندارد. چون شما نسبت به خدا و پیامبرش جسارت کرده‌اید». گفتند: «ای پیامبر خدا؛ اگر تو برای ما طلب آمرزش کنی، امید داریم که پروردگارمان ما را بیامرزد». در این هنگام آیه نازل شد که «اگر برای ایشان هفتاد بار طلب آمرزش کنی، خدا ایشان را نمی‌آمرزد».

﴿۶۷۴۰﴾ به گناهان بازنگردید که سنگینی آن به شما باز می‌گردد و آن بار سنگین را باید حمل کنید و جز با توبه‌ی جدید آمرزیده نخواهد شد.

﴿۶۷۴۱﴾ زراره گوید: به امام باقر ﷺ عرض کردم: «مردی در حال احرام با همسرش نزدیکی کرده، حکم آن چیست؟» فرمود: «آیا جاهل بوده یا عالم؟» گفتم: «جاهل بوده». فرمود: «از خداوند طلب آمرزش کند و دیگر به آن عمل بازنگردد و چیزی بر او نیست».

﴿۶۷۴۲﴾ کمیل بن زیاد گوید: ... به امام علی ﷺ گفتم: «یا امیرالمؤمنین؛ بنده‌ای مرتکب گناه می‌شود و بعد استغفار می‌کند. حدّ استغفار چیست؟» فرمود: «ای فرزند زیاد؛ حدّ آن توبه است». گفتم: «آیا همین بس است؟» فرمود: «نه، این تنها کفایت نمی‌کند». گفتم: «پس چگونه است؟» فرمود: «هرگاه بنده‌ای مرتکب گناهی شود، با تحریک استغفار می‌کند». عرض کردم: «تحریک چیست؟» فرمود: «یعنی با حرکت دادن زبان، لب به استغفار بگشاید و کلماتی را بر زبان جاری کند، ولی باید دنبال حقیقت هم باشد». عرض کردم: «حقیقت چیست؟» فرمود: «قلب هم باید همان کلمات را گواهی کند و تصمیم بگیرد که بار دیگر گرد آن گناه نرود». کمیل گفت: «پس هرگاه چنین کنم از مستغفرین خواهم بود؟» فرمود: «خیر». گفتم: «پس چه باید کرد؟» علی ﷺ فرمود: «تو هنوز به اصل استغفار نرسیده‌ای». کمیل پرسید: «اصل استغفار کدام است؟» فرمود: «برگشتن به‌طرف توبه از گناهی که درباره‌ی آن استغفار کرده است، و این نخستین درجه عابدان می‌باشد. ترک گناه و استغفار بر شش گونه است که باید بر آن شروط عمل شود: اول، پشیمانی از گناهی که انجام داده؛ دوم، تصمیم بگیرد که دیگر مرتکب آن گناه نشود، سوّم، اگر گناه مربوط به حقوق برادران ایمانی است باید آن‌ها را از خود راضی سازد؛ چهارم، همه‌ی حقوق واجب خداوند را ادا کند؛ پنجم، گوشتی که در هنگام معصیت در بدن او روییده، باید در اثر عبادت از بین برود و گوشت تازه در بدنش بروید و آن گوشت‌های حرام آب شود؛ ششم، باید سختی‌هایی که از اطاعت خداوند برایش پیش می‌آید تحمل کند تا لذت‌هایی را که از معصیت چشیده از بدنش بیرون کند».

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٤٣﴾ الصادق عليه السلام: قُلْتُ وَ مَا جِهَةُ الدُّعَاءِ قَالَ إِذَا أَدَّيْتَ الْفَرِيضَةَ مَجَّدْتَ اللَّهَ وَ عَظَّمْتَهُ وَ تَمَدَّحْتَهُ بِكُلِّ مَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ وَ تُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ وَ تَجْتَهِدُ فِي الصَّلَاةِ عَلَيْهِ وَ تَشْهَدُ لَهُ بِتَبْلِيغِ الرِّسَالَةِ وَ تُصَلِّي عَلَى أَيْمَةِ الْهُدَى عليه السلام ثُمَّ تَذْكُرُ بَعْدَ التَّحْمِيدِ لِلَّهِ وَ الثَّنَاءِ عَلَيْهِ وَ الصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ مَا أَبْلَاكَ وَ أَوْلَاكَ وَ تَذْكُرُ نِعَمَهُ عِنْدَكَ وَ عَلَيْكَ وَ مَا صَنَعَ بِكَ فَتَحَمْدُهُ وَ تَشْكُرُهُ عَلَى ذَلِكَ ثُمَّ تَعْتَرِفُ بِذُنُوبِكَ ذَنْبَ ذَنْبٍ وَ تُقَرُّ بِهَا أَوْ بِمَا ذَكَرْتَ مِنْهَا وَ تُجِملُ مَا خَفِيَ عَلَيْكَ مِنْهَا فَتَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مِنْ جَمِيعِ مَعَاصِيكَ وَ أَنْتَ تَتَوَى أَنْ لَا تَعُودَ وَ تَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْهَا بِدَامَةٍ وَ صِدْقِ نِيَّةٍ وَ خَوْفٍ وَ رَجَاءٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢١٢

﴿٦٧٤٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قِيلَ لَهُ مَا التَّوْبَةُ النَّصُوحُ فَقَالَ عليه السلام نَدَمٌ بِالْقَلْبِ وَ اسْتِغْفَارٌ بِاللِّسَانِ وَ الْقَصْدُ عَلَى أَنْ لَا يَعُودَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٤٨

﴿٦٧٤٥﴾ عَنْ بُكَيْرٍ قَالَ: لَقِيتُ أَبَا بَصِيرٍ الْمُرَادِيَّ فَقَالَ أَيْنَ تُرِيدُ قُلْتُ أُرِيدُ مَوَلاكَ قَالَ أَنَا أَتَّبِعُكَ فَمَضَى فَدَخَلْنَا عَلَيْهِ وَ أَحَدَ النَّظَرَ إِلَيْهِ وَ قَالَ هَكَذَا تَدْخُلُ بُيُوتَ الْأَنْبِيَاءِ وَ أَنْتَ جُنُبٌ فَقَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ غَضَبِ اللَّهِ وَ غَضَبِكَ وَ قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ لَا أَعُوذُ؛ وسائل الشيعة، ج ٢، ص ٢١٢

٩-٧-٤- عَدَمُ إِحْتِقَارِ الْمُعْصِيَةِ

﴿٦٧٤٦﴾ الباقر عليه السلام: مِنَ الذُّنُوبِ الَّتِي لَا تُغْفَرُ قَوْلُ الرَّجُلِ لِيَتَنَى لَا أُوَاخِذُ إِلَّا بِهَذَا؛

وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٣١٣

٥-٧-٤- الصَّبْرُ وَ الْحِلْمُ وَ الْإِحْتِمَالُ

١٠-٧-٤- الصَّبْرُ

﴿٦٧٤٧﴾ وَ مَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلاً أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ فَتْيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَ أَنَّهُنَّ أَجُورُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرُ مُسَافِحَاتٍ وَ لَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أُحْصِنَ فَإِنَّ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَ أَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (النساء: ٢٥)

«صفات و رفتار فردی»

«۶۷۴۳» راوی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «روش دعا کردن چیست؟» حضرت فرمود: «هنگامی که نماز واجب را به جا آوردی، ستایش خدا را کرده و او را به بزرگی یاد کن و با تمام توان مدح و ثنایش را بگو، و بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله صلوات فرست و در صلوات بر او نهایت کوشش را بکن، و گواهی بده که حضرت، رسالت خویش را به خوبی انجام داده، و بر ائمه‌ی هدی علیهم السلام درود فرست. بعد از ستایش و ثنای خداوند و صلوات بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، عطایا و نیکی‌های خداوند نسبت به خود را یاد آور شده و نعمت‌های او را ذکر کن، آن گاه خدا را ستایش کرده و او را بر تمام این امور شکر کن، و بعد به تک‌تک گناهانت اعتراف کرده و به آن‌ها و یا به هر کدام که به یاد داری اقرار کن و به گناهانی که از یادت رفته و بر تو پوشیده است به صورت اجمالی اقرار کرده و از تمامی گناهانت به درگاه خداوند توبه کن و تصمیم بگیر که هرگز به آن‌ها بازنگردی و با حالت پشیمانی و نیت صادق و بیم و امید، از تمامی گناهانت طلب آمرزش کن.»

«۶۷۴۴» عرض کردند: توبه‌ی نصوص چیست؟ فرمود: در دل پشیمان شدن و با زبان استغفار کردن و تصمیم به بازگشت نداشتن.

«۶۷۴۵» بکیر گوید: ابو بصیر مرادی را دیدم و به او گفتم: «کجا می‌روی؟» گفت: «خدمت امام صادق علیه السلام». گفتم: «من هم با تو می‌آیم». وارد شدیم و امام علیه السلام نگاه تندی به او کرد و فرمود: «درحالی که جُنُب هستی آمده‌ای؟» ابوبصیر گفت: «از خشم خدا و از خشم تو به خدا پناه می‌برم». و در ادامه گفت: «آمرزش می‌خواهم و دیگر چنین عملی مرتکب نمی‌شوم».

۹-۴-۷-۴- کوچک‌نشمردن گناهان

«۶۷۴۶» از گناهانی که بخشیده نمی‌شود این است که شخص بگوید: «کاش مرا از گناهان دیگر جز این گناه بازخواست نکنند».

۵-۴-۷-۴- صبر و بردباری و تحمل ناگواری‌ها

۱۰-۴-۷-۵- صبر

«۶۷۴۷» و آن‌ها که توانایی ازدواج با زنان (آزاد) پاکدامن باایمان را ندارند، می‌توانند با زنان پاکدامن از بردگان باایمانی که در اختیار دارید ازدواج کنند - خدا به ایمان شما آگاه‌تر است؛ و همگی اعضای یک پیکرید - آن‌ها را با اجازه صاحبان آنان تزویج نمایید، و مهرشان را به خودشان بدهید؛ به شرط آنکه پاکدامن باشند، نه به‌طور آشکار مرتکب زنا شوند، و نه دوست پنهانی بگیرند. و در صورتی که «محصنه» باشند و مرتکب عمل منافی عفت شوند، نصف مجازات زنان آزاد را خواهند داشت. این (اجازه‌ی ازدواج با کنیزان) برای کسانی از شماست که بترسند (از نظر غریزه‌ی جنسی) به زحمت بیفتند؛ و (با این حال نیز) خودداری (از ازدواج با آنان) برای شما بهتر است. و خداوند، آمرزنده و مهربان است.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٤٨﴾ وَلَئِنْ أَدَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَكُفُورٌ... إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ (هود: ٩-١١)

﴿٦٧٤٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (النحل: ١١٠)

﴿٦٧٥٠﴾ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٣٥)

﴿٦٧٥١﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (الحجرات: ٥)

﴿٦٧٥٢﴾ الباقر عليه السلام: إِذَا أَصَابَ الْعَبْدَ مُصِيبَةٌ فَصَبَرَ وَاسْتَرْجَعَ عِنْدَ الصَّدَمَةِ الْأُولَى غَفَرَ اللَّهُ لَهُ

بِهَا مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤٠٨

﴿٦٧٥٣﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا وَقَعَ بَيْنَ رَجُلَيْنِ مُنَازَعَةٌ نَزَلَ مَلَكَانِ فَيَقُولَانِ لِلسَّيْفِ مِنْهُمَا قُلْتَ وَقُلْتَ وَأَنْتَ أَهْلٌ لِمَا قُلْتَ سَتُجْزَى بِمَا قُلْتَ وَيَقُولَانِ لِلْحَلِيمِ مِنْهُمَا صَبَرْتَ وَحَلُمْتَ سَيَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ إِنْ أَتَمَمْتَ ذَلِكَ قَالَ فَإِنْ رَدَّ الْحَلِيمُ عَلَيْهِ ارْتَفَعَ الْمَلَكَانِ؛ الكافي، ج ٢، ص ١١٢

﴿٦٧٥٤﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَجْزِي بِالصَّبْرِ نَجَاةً وَغُفْرَانًا؛ بحار الأنوار، ج ٦٢، ص ٨٣

﴿٦٧٥٥﴾ الباقر عليه السلام: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُصَابُ بِمُصِيبَةٍ فَيَسْتَرْجِعُ عِنْدَ ذِكْرِهِ الْمُصِيبَةَ وَيَصْبِرُ حِينَ تَفْجَاهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَكَلَّمَا ذَكَرَ مُصِيبَتَهُ فَاسْتَرْجَعَ عِنْدَ ذِكْرِ الْمُصِيبَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ اِكْتَسَبَ فِيهَا بَيْنَهُمَا؛ الكافي، ج ٣، ص ٢٢٤

﴿٦٧٥٦﴾ الباقر عليه السلام: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُصَابُ بِمُصِيبَةٍ فِي الدُّنْيَا فَيَسْتَرْجِعُ عِنْدَ مُصِيبَتِهِ وَيَصْبِرُ حِينَ تَفْجَاهُ الْمُصِيبَةُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ إِلَّا الْكَبَائِرَ الَّتِي أَوْجَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهَا النَّارَ وَكَلَّمَا ذَكَرَ مُصِيبَتَهُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ مِنْ عَمَلِهِ فَاسْتَرْجَعَ عِنْدَهَا وَحَمِدَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عِنْدَهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ اِكْتَسَبَهُ فِيمَا بَيْنَ الْاِسْتَرْجَاعِ الْأَوَّلِ إِلَى الْاِسْتَرْجَاعِ الْآخِرِ إِلَّا الْكَبَائِرَ مِنَ الذُّنُوبِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٧٥

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۷۴۸﴾ و اگر از جانب خویش، نعمتی به انسان بچشانیم، سپس آن را از او بگیریم، بسیار نومید و ناسپاس خواهد بود! مگر آن‌ها که (در سایه ایمان راستین)، صبر و استقامت ورزیدند و کارهای شایسته انجام دادند؛ که برای آنها، آمرزش و اجر بزرگی است!

﴿۶۷۴۹﴾ اما پروردگار تو نسبت به کسانی که بعد از فریب خوردن، (به ایمان بازگشتند و) هجرت کردند؛ سپس جهاد کردند و در راه خدا استقامت کردند؛ بعد از انجام این کارها، آمرزنده‌ای مهربان است (و آن‌ها را مشمول رحمت خود می‌سازد).

﴿۶۷۵۰﴾ به یقین، مردان مسلمان و زنان مسلمان، مردان با ایمان و زنان با ایمان، مردان مطیع فرمان خدا و زنان مطیع فرمان خدا، مردان راستگو و زنان راستگو، مردان صابر و شکیبیا و زنان صابر و شکیبیا، مردان با خشوع و زنان با خشوع، مردان انفاق کننده و زنان انفاق کننده، مردان روزه‌دار و زنان روزه‌دار، مردان پاکدامن و زنان پاکدامن و مردانی که بسیار به یاد خدا هستند و زنانی که بسیار یاد خدا می‌کنند، خداوند برای همه‌ی آنان آمرزش و پاداش عظیمی فراهم ساخته است.

﴿۶۷۵۱﴾ اگر آن‌ها صبر می‌کردند تا خود به سراغشان آیی، برای آنان بهتر بود؛ و خداوند آمرزنده و رحیم است!

﴿۶۷۵۲﴾ هرگاه به بنده‌ای مصیبتی وارد شود و او صبر کند و در ابتدای مصیبت بگوید: «اِنا لله و انا الیه راجعون». خداوند به خاطر این کار گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۶۷۵۳﴾ اگر بین دو نفر نزاعی درگیرد، دو فرشته فرود آیند و به آنکه سفیه و بی‌خرد است گویند: «هرچه خواستی گفتی، خودت لایق آنچه گفتی هستی، و کیفر گفتارت را خواهی دید». و به بردبار گویند: «صبر کردی و بردباری نشان دادی. اگر حمت را به آخر رسانی، خدا تو را می‌آمرزد». ولی اگر شخص بردبار جواب او را پس دهد، آن دو فرشته بالا می‌روند.

﴿۶۷۵۴﴾ سپاس خدا را که در برابر شکیبایی، نجات و آمرزش عطا می‌کند.

﴿۶۷۵۵﴾ هر بنده‌ای که گرفتار مصیبت شود و هرگاه مصیبت به یادش آمد، بگوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و هنگامی که برایش حادثه ناگوار پدید آمد، صبر کند، خداوند تمامی گناهان گذشته‌اش را می‌بخشد، و هر وقت به یاد مصیبتی افتاد و لفظ «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» را به زبان آورد، خداوند گناهانی را که بین دو استرجاع مرتکب شده، می‌بخشد.

﴿۶۷۵۶﴾ مؤمنی که در دنیا به مصیبتی دچار شود و به هنگام گرفتاری و مصیبت گوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و نیز در وقتی که به ناگاه گرفتاری به او روی کرده و صبر پیشه کند و بی‌تابی نشان ندهد، خداوند همه‌ی گناهان گذشته‌ی او را جز گناهان کبیره‌ای که خداوند کیفرشان را دوزخ قرار داده است می‌آمرزد. و هرگاه در آینده مصیبت خود را به یاد آورد و در هنگام یاد آوردن آن مصیبت بگوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و در آن وقت حمد و ستایش خداوند عزّ و جلّ را گوید، خداوند هر گناهی که در فاصله‌ی میان استرجاع پیشین تا استرجاع بعدی مرتکب شده جز گناهان کبیره‌ی او را می‌آمرزد.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٥٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَبَرَ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤٠٥

١١-٥-٧-٤- الحِلْمُ

﴿٦٧٥٨﴾ الصادق ﷺ: إِذَا وَقَعَ بَيْنَ رَجُلَيْنِ مُنَازَعَةٌ نَزَلَ مَلَكَانِ فَيَقُولَانِ لِلسَّفِيهِ مِنْهُمَا قُلْتَ وَ قُلْتَ وَ أَنْتَ أَهْلٌ لِمَا قُلْتَ سَتُجْزَى بِمَا قُلْتَ وَ يَقُولَانِ لِلْحَلِيمِ مِنْهُمَا صَبَرْتَ وَ حَلَمْتَ سَيَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ إِنْ أَتَمَمْتَ ذَلِكَ قَالَ فَإِنْ رَدَّ الْحَلِيمُ عَلَيْهِ ارْتَفَعَ الْمَلَكَانِ؛ الكافي، ج ٢، ص ١١٢

﴿٦٧٥٩﴾ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى بَعَثَ أَنْبِيَاءَ وَ رُسُلًا فَجَعَلَهُمْ حُجَجًا عَلَى عِبَادِهِ عَذْرًا أَوْ نُذْرًا لَا يُطَاعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَ إِذْنِهِ يَمُنُّ بِالطَّاعَةِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ثُمَّ تُثِيبُ عَلَيْهَا وَ يَعْصِي بِعِلْمٍ مِنْهُ فَيَعْفُو وَ يَغْفِرُ بِحِلْمِهِ؛ شرح نهج البلاغة، ج ٥، ص ٢٥١

١٢-٥-٧-٤- الإِحْتِمَالُ

﴿٦٧٦٠﴾ الصادق ﷺ: عِلَاجُ ذَلِكَ الْفِرَارُ مِنَ النَّاسِ وَ... وَ احْتِمَالُ جَفَاءِ الْخَلْقِ... فَلِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ فَقَدْ فَتَحْتَ عَلَيْكَ بَابَ عَظْفِ اللَّهِ وَ حُسْنِ نَظَرِهِ إِلَيْكَ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ؛ بحار الأنوار،

ج ٧٠، ص ٣٩٥

٦-٧-٤- النِّيَّةُ

١-٦-٧-٤- نِيَّةُ الْخَيْرِ

﴿٦٧٦١﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَى إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِيَكُمْ خَيْرًا مِمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ وَ يَغْفِرَ لَكُمْ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (الأنفال: ٧٠)

٧-٧-٤- الْعَمَلُ

١-٧-٧-٤- عَدَمُ الْكَسَالَةِ وَ الْغَفْلَةِ

﴿٦٧٦٢﴾ فَإِنَّهُ إِنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ وَ قَلْبُهُ غَافِلٌ أَوْ عَقْلُهُ ذَاهِلٌ أَوْ مُتَكَاسِلٌ فَإِنَّ اسْتِغْفَارَهُ عَلَى هَذِهِ الصِّفَاتِ مِنْ جُمْلَةِ الْجَنَائِبَاتِ وَ يَكُونُ كَالْمُسْتَهْزِئِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ تَعْجِيلَ

النَّقِمَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

٢-٧-٧-٤- الْعَمَلُ الصَّالِحُ

﴿٦٧٦٣﴾ وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ... إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَ أَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ

غَفُورٌ رَحِيمٌ (آل عمران: ٨٦ و ٨٩)

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۷۵۷﴾ هر کس در هنگام مصیبت اول صبر کند، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.

۱۱-۵-۷-۴- بردباری

﴿۶۷۵۸﴾ اگر بین دو نفر نزاعی درگیرد، دو فرشته فرود آیند و به آنکه سفیه و بی‌خرد است گویند: «هرچه خواستی گفتی، خودت لایق آنچه گفتی هستی، و کیفر گفتارت را خواهی دید». و به بردبار گویند: «صبر کردی و بردباری نشان دادی. اگر حلمت را به آخر رسانی، خدا تو را می‌آمرزد». ولی اگر شخص بردبار جواب او را پس دهد، آن دو فرشته بالا می‌روند.

﴿۶۷۵۹﴾ خداوند پیامبران و رسولان را فرستاد و ایشان را حجت‌هایی بر بندگان قرار داد تا مردم بهانه‌ای نیاورند و از او پروا کنند، کسی جز بر مبنای علم و اجازه‌ی خداوند، او را فرمان نبرد. به هریک از بندگان خویش که بخواهد منت سعادتمندی را از ارزانی می‌دارد و او را بر این طاعت پاداش نیز می‌دهد و نافرمانی خداوند نیز از دایره‌ی علم خداوند خارج نیست، و اگر او بخواهد از آن درگذرد و به بردباری خویش بیامرزد.

۱۲-۵-۷-۴- تحمل ناگواری‌ها

﴿۶۷۶۰﴾ علاج همه‌ی دردها آن است که انسان جامعه‌ی فاسد را ترک کند ... از مشقت‌ها و ناراحتی‌هایی که از طرف مردم می‌آید و نیز از آزار آن‌ها ناراحت نشود ... هرگاه این کارها را بکنی درهای محبت خداوند به روی شما گشوده خواهد شد و خداوند نظر لطف به شما خواهد داشت و شما را مورد رحمت و آمرزش خود قرار خواهد داد.

۶-۷-۴- نیت

۱-۶-۷-۴- نیت خیر

﴿۶۷۶۱﴾ ای پیامبر! به اسیرانی که در دست شما هستند بگو: «اگر خداوند، خیری در دل‌های شما بداند، (و نیت پاکی داشته باشید)، بهتر از آنچه از شما گرفته شده به شما می‌دهد؛ و شما را می‌بخشد؛ و خداوند آمرزنده و مهربان است!»

۷-۷-۴- عمل

۱-۷-۷-۴- کسل و غافل‌نبودن

﴿۶۷۶۲﴾ اگر درحالی که قلبش به غفلت، و عقلش به نسیان و فراموشی مبتلاست، و یا با حالت کسالت و سستی، از خداوند جلّ جلاله طلب آمرزش نماید، این‌گونه استغفار، خود از جمله گناهان است، و چنین استغفارکننده‌ای همانند کسی خواهد بود که خدا را تمسخر می‌کند و ایمن نخواهد بود که زود به عقوبت گرفتار شود.

۲-۷-۷-۴- عمل شایسته

﴿۶۷۶۳﴾ مگر کسانی که پس از آن، توبه کنند و اصلاح نمایند؛ (و در مقام جبران گناهان گذشته برآیند، که توبه آن‌ها پذیرفته خواهد شد)؛ زیرا خداوند، آمرزنده و بخشنده است.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٤﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُوهَا كَالْمُلْقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُوراً رَحِيماً (النساء: ١٢٩)

﴿٦٧٥﴾ أَنْتَ الْغَفَّارُ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحاً ثُمَّ اهْتَدَى؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٢٧٠

﴿٦٧٦﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ (المائدة: ٩)

﴿٦٧٧﴾ ابن عباس رضي الله عنه: أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْراً عَظِيماً قَالَ سَأَلَ قَوْمُ النَّبِيِّ ﷺ فَقَالُوا فِيمَنْ نَزَلَتْ هَذِهِ آيَةُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ قَالَ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ عُقِدَ لَوَاءٌ مِنْ نُورٍ أبيضَ وَنَادَى مُنَادٍ لِيَقُمْ سَيِّدُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ فَيُعْطِيَ اللَّهُ اللِّوَاءَ مِنَ النُّورِ الْأَبْيَضِ بِيَدِهِ تَحْتَهُ جَمِيعُ السَّابِقِينَ الْأَوَّلِينَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ لَا يُخَالِطُهُمْ غَيْرُهُمْ حَتَّى يَجْلِسَ عَلَى مِنْبَرٍ مِنْ نُورٍ رَبِّ الْعِزَّةِ وَيُعْرَضَ الْجَمِيعُ عَلَيْهِ رَجُلًا رَجُلًا فَيُعْطَى أَجْرُهُ وَنُورُهُ فَإِذَا أَتَى عَلَى آخِرِهِمْ قِيلَ لَهُمْ قَدْ عَرَفْتُمْ مَوْضِعَكُمْ وَمَنَازِلَكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ إِنْ رَبُّكُمْ يَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي لَكُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ يَعْنِي الْجَنَّةَ فَيَقُومُ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ الْقَوْمُ تَحْتَ لَوَائِهِ مَعَهُمْ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٤

﴿٦٧٨﴾ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (المائدة: ٣٩)

﴿٦٧٩﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءاً بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (الأنعام: ٥٤)

﴿٦٨٠﴾ ثُمَّ إِنْ رَبُّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (النحل: ١١٩)

﴿٦٨١﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُوراً (الإسراء: ٢٥)

﴿٦٨٢﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحاً ثُمَّ اهْتَدَى (طه: ٨٢)

﴿صفات و رفتار فردی﴾

﴿۶۷۴﴾ شما هرگز نمی‌توانید (از نظر محبت قلبی) در میان زنان، عدالت برقرار کنید، هرچند کوشش نمایید! - ولی تمایل خود را به کلی متوجه یک طرف نسازید که دیگری را به صورت زنی که شوهرش را از دست داده درآورید، و اگر راه صلاح و پرهیزگاری پیش گیرید، خداوند آمرزنده‌ای مهربان است.

﴿۶۷۵﴾ تو بسیار آمرزنده‌ای برای کسی که توبه کند و ایمان آورده باشد و کردار نیکو به جا آورده باشد، سپس به سویی حق هدایت شده باشد.

﴿۶۷۶﴾ خداوند، به آن‌ها که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده‌اند، وعده‌ی آمرزش و پاداش عظیمی داده است.

﴿۶۷۷﴾ گروهی از پیامبر ﷺ درباره‌ی آیه‌ی «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا» پرسیدند: «ای پیامبر خدا! این آیه درباره‌ی چه کسانی نازل شده است؟» حضرت فرمود: «وقتی که روز قیامت برپا می‌شود، پرچمی از نور سپید درست می‌شود، آن‌گاه منادی می‌گوید: «باید سرور مؤمنان و آنان که بعد از مبعوث شدن پیامبر خدا محمد ﷺ ایمان آورده‌اند به‌پا خیزند». علی بن ابی طالب به‌پا می‌خیزد. پرچمی از نور سفید به‌دست او داده می‌شود که زیر آن تمام پیشتازان از مهاجران و انصار حاضرند، و کسی با آن‌ها آمیخته نمی‌شود، تا اینکه حضرت بر منبری از نور پروردگار توانا می‌نشیند و همه‌ی مردم یک‌یک به او نشان داده می‌شود، و اجر و مزدشان داده می‌شود. هنگامی که به آخر آنان می‌رسد به آن‌ها گفته می‌شود: «که منزل‌ها و مکان‌های خود را شناختید». پروردگار شما می‌فرماید: «برای شما نزد من آمرزش و پاداشی بزرگ (یعنی بهشت) فراهم است». پس علی علیه السلام به‌پا خواسته و بقیه زیر پرچم او با هم وارد بهشت می‌شوند».

﴿۶۷۸﴾ اما آن کس که پس از ستم کردن، توبه و جبران نماید، خداوند توبه‌ی او را می‌پذیرد؛ (و از این مجازات؛ معاف می‌شود، زیرا) خداوند، آمرزنده و مهربان است.

﴿۶۷۹﴾ هرگاه کسانی که به آیات ما ایمان دارند نزد تو آیند، به آن‌ها بگو: «سلام بر شما؛ پروردگارتان، رحمت را بر خود واجب کرده؛ هرکس از شما کار ناشایستی از روی نادانی کند، سپس توبه و اصلاح (و جبران) نماید، (مشمول رحمت خدا می‌شود چرا که) او آمرزنده‌ای مهربان است».

﴿۶۷۰﴾ اما پروردگارت نسبت به آن‌ها که از روی جهالت، بدی کرده‌اند، سپس توبه کرده و در مقام جبران برآمده‌اند، بعد از آن آمرزنده و مهربان است.

﴿۶۷۱﴾ پروردگار شما از درون دل‌هایتان آگاه‌تر است؛ (اگر لغزشی در این زمینه داشتید) هرگاه صالح باشید (و جبران کنید) او بازگشت‌کنندگان را می‌بخشد.

﴿۶۷۲﴾ و من هر که را توبه کند، و ایمان آورد، و عمل صالح انجام دهد، سپس هدایت شود، می‌آمرزم!

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٧٣﴾ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (الحج: ٥٠)
 ﴿٦٧٧٤﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ، إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
 (النور: ٥)

﴿٦٧٧٥﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ
 اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (الفرقان: ٧٠)

﴿٦٧٧٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
 ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٧٠-٧١)

﴿٦٧٧٧﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (سبا: ٤)
 ﴿٦٧٧٨﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
 كَبِيرٌ (فاطر: ٧)

﴿٦٧٧٩﴾ ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا
 إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نِزْدَلْهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ (الشورى: ٢٣)
 ﴿٦٧٨٠﴾ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكْعًا سُجَّدًا
 يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيَاهُهم فِي وُجُوهِهم مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَ
 مَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيُغَيِّظَ
 بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (الفتح: ٢٩)

﴿٦٧٨١﴾ ﴿الصادق﴾ فَإِنَّهُ يَقُولُ إِلَيْهِ بَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَهَذِهِ الْآيَةُ
 تَدُلُّ عَلَى أَنَّ الْإِسْتِغْفَارَ لَا يَرْفَعُهُ إِلَّا اللَّهُ إِلَّا الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَالتَّوْبَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١،

ص ٣٦٢

﴿٦٧٨٢﴾ فَإِذَا جَاءَ وَقْتُ صَلَاةِ الصُّبْحِ يَصْعَدُونَ إِلَى السَّمَاءِ فَتَسْتَقْبِلُهُمْ سَاكِنُو السَّمَاءِ وَيَقُولُونَ
 لَهُمْ مِنْ أَيْنَ جِئْتُمْ فَيَقُولُونَ مِنَ الْأَرْضِ فَإِنَّ الْبَارِحَةَ كَانَتْ لَيْلَةً الْقَدَرِ فَيَقُولُونَ مَا فَعَلَ اللَّهُ بِحَوَائِجِ
 أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُونَ إِنَّ اللَّهَ غَفَرَ لِصَالِحِيهَا وَشَفَعَ لَطَالِحِيهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٦٠

«صفات و رفتار فردی»

«۶۷۷۳» آن‌ها که ایمان آوردند و اعمال صالح انجام دادند، آمرزش و روزی پرارزشی دریافت خواهند کرد.

«۶۷۷۴» آن‌ها فاسقند، مگر کسانی که بعد از آن توبه کنند و جبران نمایند (که خداوند آن‌ها را می‌بخشد) زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است.

«۶۷۷۵» مگر کسانی که توبه کنند و ایمان آورند و عمل صالح انجام دهند، که خداوند گناهان آنان را به حسنات مبدل می‌کند؛ و خداوند همواره آمرزنده و مهربان بوده است!

«۶۷۷۶» ای کسانی که ایمان آورده‌اید! تقوای الهی پیشه کنید و سخن حق بگویید. تا خدا کارهای شما را اصلاح کند و گناهانتان را ببامرزد؛ و هرکس اطاعت خدا و رسولش کند، به رستگاری (و پیروزی) عظیمی دست یافته است!

«۶۷۷۷» تا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند پاداش دهد؛ برای آنان آمرزش و روزی پرارزشی است!

«۶۷۷۸» کسانی که راه کفر پیش گرفتند، برای آنان عذابی سخت است؛ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، آمرزش و پاداش بزرگ از آن‌هاست!

«۶۷۷۹» این همان چیزی است که خداوند بندگان را که ایمان آورده و اعمال صالح انجام داده‌اند به آن نوید می‌دهد! بگو: «من هیچ پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی‌کنم جز دوست‌داشتن نزدیکانم [اهل بیت]؛ و هرکس کار نیکی انجام دهد، بر نیکی‌اش می‌افزاییم؛ چرا که خداوند آمرزنده و سپاسگزار است.

«۶۷۸۰» محمد ﷺ فرستاده خداست؛ و کسانی که با او هستند در برابر کفار سرسخت و شدید، و در میان خود مهربانند؛ پیوسته آن‌ها را در حال رکوع و سجود می‌بینی درحالی که همواره فضل خدا و رضای او را می‌خواهند؛ نشانه آن‌ها در صورتشان از اثر سجده نمایان است؛ این توصیف آنان در تورات و توصیف آنان در انجیل است، همانند زراعتی که جوانه‌های خود را خارج ساخته، سپس به تقویت آن پرداخته تا محکم شده و بر پای خود ایستاده است و بقدری نمو و رشد کرده که زارعان را به شگفتی وامی‌دارد؛ این برای آن است که کافران را به خشم آورد (ولی) کسانی از آن‌ها را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، خداوند وعده آمرزش و اجر عظیمی داده است.

«۶۷۸۱» خداوند می‌فرماید: «سخنان پاکیزه به‌سوی او بالا می‌رود و کار شایسته به آن رفعت می‌بخشد» و این آیه دلالت می‌کند بر اینکه فقط عمل صالح و توبه، استغفار را به‌سوی خدا بالا می‌برد.

«۶۷۸۲» آن هنگام که وقت نماز صبح وارد شد، [فرشتگان] به‌سوی آسمان بالا می‌روند. ساکنان آسمان از ایشان استقبال می‌کنند و به ایشان می‌گویند: «از کجا آمده‌اید؟» ایشان جواب می‌دهند: «از جانب زمین آمده‌ایم، دیشب شب قدر بود». پس (ساکنان آسمان) می‌پرسند: «خدا با درخواست‌های امت محمد ﷺ چه کرد؟» می‌گویند: «خداوند صالح و نیکوکار ایشان را آمرزید و افراد بدکردار و فاسد ایشان را هم شفاعت کرد».

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٨٣﴾ عيسى عليه السلام: أَنَّ عِيسَى مَرَّ بِقَبْرِ وَهُوَ يُعَذِّبُ ثُمَّ مَرَّ بِهِ فِي عَامٍ آخَرَ فَوَجَدَهُ لَا يُعَذِّبُ فَقَالَ الْخَوَارِيُّونَ يَا رُوحَ اللَّهِ مَرَرْنَا بِهِذَا الْقَبْرِ عَامَ أَوَّلٍ وَهُوَ يُعَذِّبُ وَمَرَرْنَا بِهِ الْآنَ وَهُوَ لَا يُعَذِّبُ فَقَالَ عليه السلام إِنَّهُ كَانَ لَهُ وَلَدٌ صَغِيرٌ فَبَلَغَ الْعِلَامَ فَأَصْلَحَ طَرِيقًا وَآوَى يَتِيمًا فَغَفَرَ اللَّهُ لِأَبِيهِ بِمَا كَانَ مِنْهُ؛ عوالي الآلى، ج ٣، ص ٢٨٤

﴿٦٧٨٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إغفر لي ولإخواني المؤمنين الصالحين؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٥
 ﴿٦٧٨٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُمَّ وَأَنْتَ مَنْنْتَ عَلَى الصَّالِحِينَ فَهَدَيْتَهُمْ بِرُشْدِكَ عَنِ الضَّلَالَةِ وَ سَدَدْتَهُمْ وَ نَزَهْتَهُمْ عَنِ الزَّلَلِ فَمَنْحْتَهُمْ مِنْحَكَ وَ حَصَنْتَهُمْ عَنْ مَعْصِيَتِكَ وَأَذَرَجْتَهُمْ فِي دَرَجِ الْمَغْفُورِينَ لَهُمْ وَإِلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٠
 ٣-٧-٤- العمل الخير

﴿٦٧٨٦﴾ الصادق عليه السلام: إفتَحُوا نَهَارَكُمْ بِخَيْرٍ وَ أَمَلُوا عَلَى حَفَظَتِكُمْ فِي أَوَّلِهِ خَيْرًا وَ فِي آخِرِهِ خَيْرًا يُغْفَرَ لَكُمْ مَا بَيْنَ ذَلِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ١٤٢

﴿٦٧٨٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلُهُ لَقَدْ كَتَبَ اللَّهُ لِصَاحِبِكَ بِتَقِيَّتِهِ بَعْدَ كُلِّ مَنْ اسْتَعْمَلَ التَّقِيَّةَ مِنْ شِيعَتِنَا وَ مُوَالِينَا وَ مُحِبِّينَا حَسَنَةً وَ بَعْدَ كُلِّ مَنْ تَرَكَ التَّقِيَّةَ مِنْهُمْ حَسَنَةً أَذْنَاهَا حَسَنَةٌ لَوْ قُوبِلَ بِهَا ذُنُوبُ مِائَةِ سَنَةٍ لَغُفِرَتْ فَلكَ لِإِرْشَادِكَ إِيَّاهُ مِثْلُ مَا لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ٢٤٨

﴿٦٧٨٨﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ يُحِبُّ الْخَيْرَ وَ أَهْلُهُ فَاغْفِرْ لَهُ وَ أَرْحَمَهُ وَ تَجَاوَزْ عَنْهُ وَ إِنْ كَانَ الْمُسْتَضْعَفُ مِنْكَ بِسَبِيلٍ فَاسْتَغْفِرْ لَهُ عَلَى وَجْهِ الشَّفَاعَةِ لَا عَلَى وَجْهِ الْوَلَايَةِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٧

﴿٦٧٨٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنْ أَلَمَّكَ يُنْزِلُ الصَّحِيفَةَ أَوَّلَ النَّهَارِ وَ أَوَّلَ اللَّيْلِ يَكْتُبُ فِيهَا عَمَلَ ابْنِ آدَمَ فَأَمَلُوا فِي أَوَّلِهَا خَيْرًا وَ فِي آخِرِهَا خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ يُغْفِرُ لَكُمْ مَا بَيْنَ ذَلِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فَادْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٩٥

﴿٦٧٩٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَا مِنْ حَافِظَيْنِ يَرْفَعَانِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مَا حَفِظَا فَيَرَى اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فِي أَوَّلِ الصَّحِيفَةِ خَيْرًا وَ فِي آخِرِهَا خَيْرًا إِلَّا قَالَ لِمَلَائِكَتِهِ اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي مَا بَيْنَ طَرَفِي الصَّحِيفَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٤٤

«صفات و رفتار فردی»

﴿۶۷۸۳﴾ عیسی علیه السلام بر سر مزاری گذشت درحالی که صاحب آن عذاب می شد، در سال دیگری بر همان قبر عبور کرد ولی [صاحب آن قبر را] در آرامش یافت، پس حواریون به آن حضرت عرض کردند: ای روح الله؛ سال گذشته از این قبر گذشتیم فرمودید که در حال عذاب است و اینک که از این مزار گذشتیم می گوئید: عذاب نمی شود [و در آرامش است]. حضرت فرمود: «او فرزند کوچکی داشت که امسال به جوانی رسیده است و به راه رشد و صلاح می رود، او یتیمی را پناه داده است و خداوند به خاطر این عملش، پدر او را آمرزید».

﴿۶۷۸۴﴾ مرا و برادران ایمانی ام را که از زمره ی صالحین هستند، بیامرز.

﴿۶۷۸۵﴾ خدایا تو بر شایستگان منت نهادی و با هدایت خویش آنان را از گمراهی هدایت کردی و آنان را اصلاح نمودی و از لغزش دور کردی و نعمت را به آن ها بخشیدی و آنان را از نافرمانی خویش حفظ کردی و آنان را در رده ی آمرزیدگان جای دادی.

۳-۷-۷-۴- عمل نیک

﴿۶۷۸۶﴾ روز خود را با کار خیر آغاز کنید و در اوّل و آخر روز بر فرشتگان مأمور بر خودتان خیر و نیکی املا کنید تا در آن فاصله اگر خدا بخواهد آمرزش نصیب شما شود.

﴿۶۷۸۷﴾ کسی که به انجام کار خوبی راهنمایی و ارشاد کند، در پاداش انجام آن عمل مانند کسی است که آن عمل خیر را انجام داده است. خداوند برای این رفیق شما که تقیّه و توبه کرد، ثواب زیادی مقرر ساخت. به تعداد تمام شیعیان و دوستانی که تقیّه کرده و به تعداد آن هایی که تقیّه نکرده اند برای این دوست شما حسنات نوشت، که کمترین آن حسنات اگر در برابر گناه صدساله قرار گیرد، آن گناهان بخشیده می شود و برای تو هم به سبب ارشاد و راهنمایی، نظیر همین پاداش و اجر خواهد بود.

﴿۶۷۸۸﴾ بار خدایا! اگر این شخص، نیکی و اهل آن را دوست می داشته، او را بیامرز و مورد رحمت خود قرار ده و از گناهان و تقصیرات او درگذر. و اگر مستضعف با تو نوعی پیوستگی دارد، برای او بر مبنای شفاعت، نه بر مبنای ولایت، طلب آمرزش و بخشش کن.

﴿۶۷۸۹﴾ در اوّل روز و اوّل شب، فرشته دفتری می آورد و عمل انسان را در آن می نویسد. پس در اوّل و آخر دفتر عمل خیر به نگارش درآورد که خدا میان این دو را برای شما می آمرزد، و خدای عزّ و جل می فرماید: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم».

﴿۶۷۹۰﴾ هنگامی که فرشتگان آنچه را نوشته اند به آسمان می برند، همین قدر که خدای متعال در آغاز و پایان آن نامه، کار نیکی را مشاهده کند، به فرشتگان می فرماید: «گواه باشید که من آنچه را که میان این نامه است، بر بنده ام بخشیدم».

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٧٩١﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ حَافِظَيْنِ يَرْفَعَانِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مَا حَفِظَا فِي أَوَّلِ الصَّحِيفَةِ خَيْرًا وَفِي آخِرِهَا خَيْرًا إِلَّا قَالَ لِمَلَائِكَتِهِ اشْهَدُوا أَنِّي غَفَرْتُ لِعَبْدِي مَا بَيْنَ طَرْفِي الصَّحِيفَةِ؛ رَوْضَةُ الواعظين، ج ٢، ص ٥٠٢

﴿٦٧٩٢﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَنْ اسْتَحْكَمَتْ لِي فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْ خِصَالِ الْخَيْرِ اخْتَمَلْتُهُ عَلَيْهَا وَاعْتَفَرْتُ فَقَدْ مَا سِوَاهَا؛ الكافي، ج ١، ص ٢٧

﴿٦٧٩٣﴾ الصادق ﷺ: إِذَا هَمَّ أَحَدُكُمْ بِخَيْرٍ فَلَا يُؤْخِرْهُ فَإِنَّ الْعَبْدَ رَبِّمَا صَلَّى الصَّلَاةَ أَوْ صَامَ الْيَوْمَ فَيَقَالَ لَهُ أَعْمَلْ مَا شِئْتَ بَعْدَهَا فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ١٤٢

﴿٦٧٩٤﴾ الصادق ﷺ: مَنْ هَمَّ بِخَيْرٍ فَلْيُعَجِّلْهُ وَلَا يُؤْخِرْهُ فَإِنَّ الْعَبْدَ رَبِّمَا عَمِلَ الْعَمَلَ فَيَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ غَفَرْتُ لَكَ وَلَا أَكْتُبُ عَلَيْكَ شَيْئًا أَبَدًا وَمَنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَا يَعْملْهَا فَإِنَّهُ رَبِّمَا عَمِلَ الْعَبْدُ السَّيِّئَةَ فَيَرَاهُ اللَّهُ سُبحَانَهُ فَيَقُولُ لَا وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا أَغْفِرُ لَكَ بَعْدَهَا أَبَدًا؛ الكافي، ج ٢، ص ١٤٢

٤-٧-٧-٤- القول السديد

﴿٦٧٩٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (الأحزاب: ٧٠-٧١)

٤-٧-٧-٥- الخير

﴿٦٧٩٦﴾ الصادق ﷺ: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ يُحِبُّ الْخَيْرُ وَأَهْلُهُ فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَإِنْ كَانَ الْمُسْتَضْعَفُ مِنْكَ بِسَبِيلٍ فَاسْتَغْفِرْ لَهُ عَلَى وَجْهِ الشَّفَاعَةِ لَا عَلَى وَجْهِ الْوَلَايَةِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٧

﴿٦٧٩٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْمَلَكَ يَنْزِلُ الصَّحِيفَةَ أَوَّلَ النَّهَارِ وَأَوَّلَ اللَّيْلِ يَكْتُبُ فِيهَا عَمَلَ ابْنِ آدَمَ فَأَمْلُوا فِي أَوَّلِهَا خَيْرًا وَفِي آخِرِهَا خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ لَكُمْ مَا بَيْنَ ذَلِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٩٥

﴿٦٧٩٨﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ حَافِظَيْنِ يَرْفَعَانِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مَا حَفِظَا فَيَرَى اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي أَوَّلِ الصَّحِيفَةِ خَيْرًا وَفِي آخِرِهَا خَيْرًا إِلَّا قَالَ لِمَلَائِكَتِهِ اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي مَا بَيْنَ طَرْفِي الصَّحِيفَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٤٤

﴿٦٧٩٩﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَنْ اسْتَحْكَمَتْ لِي فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْ خِصَالِ الْخَيْرِ اخْتَمَلْتُهُ عَلَيْهَا وَاعْتَفَرْتُ فَقَدْ مَا سِوَاهَا؛ الكافي، ج ١، ص ٢٧

«صفات و رفتار فردی»

﴿۶۷۹۱﴾ هنگامی که فرشتگان آنچه را نوشته‌اند به آسمان می‌برند، همین قدر که خدای متعال در آغاز و پایان آن نامه، کار نیکی را مشاهده کند، به فرشتگان می‌فرماید: «گواه باشید که من آنچه را که میان این نامه است، بر بندهام بخشیدم».

﴿۶۷۹۲﴾ اگر آگاه شوم که کسی بر یکی از صفات خوب استوار است، می‌پذیرم و از نداشتن صفات دیگرش می‌گذرم.

﴿۶۷۹۳﴾ زمانی که یکی از شما همّت به انجام خیری می‌کند، فوراً آن را انجام دهد. زیرا شاید بنده‌ی مؤمن نماز بخواند یا روزه بگیرد، و به او گفته شود: «بعد از این هرچه می‌خواهی بکن که خداوند تو را آمرزد».

﴿۶۷۹۴﴾ هر کس اراده‌ی کار خیری کرد، باید زودتر آن را انجام دهد و به تأخیر نیاندازد. گاهی بنده‌ای کار نیکی انجام می‌دهد خداوند می‌فرماید: «من گناهان تو را آمرزیدم و بعد از این اعمال تو را ثبت نخواهم کرد». و اگر بنده‌ای به انجام کار ناشایستی تصمیم بگیرد، آن را عملی نکند، چرا که گاهی بنده‌ای مرتکب عمل زشتی می‌شود و خداوند آن عمل زشت را مشاهده می‌کند و می‌فرماید: «بعد از این تو را نخواهم آمرزید».

۴-۷-۷-۴- گفتار محکم

﴿۶۷۹۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! تقوای الهی پیشه کنید و سخن حق بگویید. تا خدا کارهای شما را اصلاح کند و گناهانتان را ببامزد؛ و هر کس اطاعت خدا و رسولش کند، به رستگاری (و پیروزی) عظیمی دست یافته است!

۴-۷-۷-۵- عمل خیر

﴿۶۷۹۶﴾ بار خدایا! اگر این شخص، نیکی و اهل آن را دوست می‌داشته، او را ببامرز و مورد رحمت خود قرار ده و از گناهان و تقصیرات او درگذر. و اگر مستضعف با تو نوعی پیوستگی دارد، برای او بر مبنای شفاعت، نه بر مبنای ولایت، طلب آمرزش و بخشش کن.

﴿۶۷۹۷﴾ در اوّل روز و اوّل شب، فرشته دفتری می‌آورد و عمل انسان را در آن می‌نویسد. پس در اوّل و آخر دفتر عمل خیر به نگارش درآورد که خدا میان این دو را برای شما می‌آمرزد، و خدای عزّ و جلّ می‌فرماید: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم».

﴿۶۷۹۸﴾ هنگامی که فرشتگان آنچه را نوشته‌اند به آسمان می‌برند، همین قدر که خدای متعال در آغاز و پایان آن نامه، کار نیکی را مشاهده کند، به فرشتگان می‌فرماید: «گواه باشید که من آنچه را که میان این نامه است، بر بندهام بخشیدم».

﴿۶۷۹۹﴾ اگر آگاه شوم که کسی بر یکی از صفات خوب استوار است، می‌پذیرم و از نداشتن صفات دیگرش می‌گذرم.

﴿الصفات الفردية﴾

﴿٦٨٠٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ هَمَّ بِخَيْرٍ فَلْيُعَجِّلْهُ وَلَا يُؤَخِّرْهُ فَإِنَّ الْعَبْدَ رَبَّمَا عَمِلَ الْعَمَلَ فَيَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ غَفَرْتُ لَكَ وَلَا أَكْتُبُ عَلَيْكَ شَيْئاً أَبَداً وَمَنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَا يَعْمَلْهَا فَإِنَّهُ رَبَّمَا عَمِلَ الْعَبْدُ السَّيِّئَةَ فَيَرَاهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فَيَقُولُ لَا وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا أَغْفِرُ لَكَ بَعْدَهَا أَبَداً؛

الكافي، ج ٢، ص ١٤٢

٦-٧-٧-٤-المعروف

﴿٦٨٠١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الْآخِرَةِ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ ذَلِكَ قَالَ يُغْفَرُ لَهُمْ بِالتَّطَوُّلِ مِنْهُ عَلَيْهِمْ وَيَدْفَعُونَ حَسَنَاتِهِمْ إِلَى النَّاسِ فَيَدْخُلُونَ بِهَا الْجَنَّةَ فَيَكُونُونَ أَهْلَ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٢٩٠

﴿٦٨٠٢﴾ الصادق عليه السلام: أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا هُمْ أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الْآخِرَةِ يُقَالُ لَهُمْ إِنَّ ذُنُوبَكُمْ قَدْ غُفِرَتْ لَكُمْ فَهَبُوا حَسَنَاتِكُمْ لِمَنْ شِئْتُمْ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٩٠

٧-٧-٧-٤-الحسنة

﴿٦٨٠٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنْ مَضَتْ سَبْعُ سَاعَاتٍ وَلَمْ يُتْبَعْهَا بِحَسَنَةٍ وَاسْتَغْفَرَ قَالَ صَاحِبُ الْحَسَنَاتِ لِصَاحِبِ السَّيِّئَاتِ أَكْتُبْ عَلَى الشَّقِيِّ الْمَخْرُومِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٢٩

١-٧-٧-٤-الرياضة

﴿٦٨٠٤﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَنْ قَائِلًا قَالَ بِحَضْرَتِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ فَقَالَ تُكَلِّتُكَ أُمُكَ أَ تَدْرِي مَا الْاسْتِغْفَارُ الْاسْتِغْفَارُ دَرَجَةُ الْعَلِيِّينَ وَهُوَ اسْمٌ وَقَعُ عَلَى سِتَّةٍ مَعَانَ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَالثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعَوْدِ إِلَيْهِ أَبَداً وَالثَّالِثُ أَنْ تُؤَدِّيَ إِلَى الْمَخْلُوقِينَ حَقُوقَهُمْ حَتَّى تَلْقَى اللَّهَ عِزّاً وَجَلَّ أَمْلَسَ لَيْسَ عَلَيْكَ تَبَعَةٌ وَالرَّابِعُ أَنْ تَعْمِدَ إِلَى كُلِّ فَرِيضَةٍ عَلَيْكَ ضَيِّعْتُهَا فَيُؤَدِّيَ حَقَّهَا وَالخَامِسُ أَنْ تَعْمِدَ إِلَى اللَّحْمِ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّحْتِ فَتُذَيِّبُهُ بِالْأَحْزَانِ حَتَّى يُلْصَقَ الْجِلْدُ بِالْعَظْمِ وَيَنْشَأَ بَيْنَهُمَا لَحْمٌ جَدِيدٌ وَالسَّادِسُ أَنْ تُذَيِّقَ الْجِسْمَ أَلَمَ الطَّاعَةِ كَمَا أَذَقْتَهُ حُلَاوَةَ الْمَعْصِيَةِ فَعِنْدَ ذَلِكَ تَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٧

﴿٦٨٠٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الْاسْتِغْفَارُ دَرَجَةُ الْعَلِيِّينَ وَهُوَ اسْمٌ وَقَعُ عَلَى سِتَّةٍ مَعَانَ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى الْفِعْلِ وَالثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى التَّوَكُّلِ وَأَنْ لَا يَعُودَ وَالثَّالِثُ تَأْدِيَةُ الْحُقُوقِ لِيَلْقَى اللَّهَ تَعَالَى وَلَيْسَ عَلَيْهِ تَبَعَةٌ وَالرَّابِعُ أَنْ يَعْمِدَ إِلَى كُلِّ فَرِيضَةٍ فَيُؤَدِّيَ حَقَّهَا وَالخَامِسُ أَنْ يُذَيِّبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ مِنْهُ [عَلَى] السُّحْتِ بِالْهُمُومِ وَالْأَحْزَانِ حَتَّى يَكْتَسِيَ لَحْماً آخَرَ مِنَ الْحَلَالِ وَالسَّادِسُ أَنْ يُذَيِّقَ جِسْمَهُ أَلَمَ الطَّاعَةِ كَمَا أَذَقَهُ لَذَّةَ الْمَعْصِيَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٦٨

«صفات و رفتار فردی»

﴿۶۸۰﴾ هر کس اراده‌ی کار خیری کرد، باید زودتر آن را انجام دهد و به تأخیر نیاندازد. گاهی بنده‌ای کار نیکی انجام می‌دهد خداوند می‌فرماید: «من گناهان تو را آمرزیدم و بعد از این اعمال تو را ثبت نخواهم کرد». و اگر بنده‌ای به انجام کار ناشایستی تصمیم بگیرد، آن را عملی نکند، چرا که گاهی بنده‌ای مرتکب عمل زشتی می‌شود و خداوند آن عمل زشت را مشاهده می‌کند و می‌فرماید: «بعد از این تو را نخواهم آمرزید».

۶-۷-۷-۴- عمل خیر

﴿۶۸۱﴾ اهل نیکی در دنیا، در آخرت نیز اهل نیکی‌اند؛ گفته شد: «چگونه ای پیامبر خدا؟ فرمود: «خداوند آن‌ها را به فضل خود می‌آمزد و آنان حسنات خود را به دیگران می‌بخشند و باعث می‌شوند که آن‌ها نیز به بهشت بروند؛ به این دلیل است هم در دنیا و هم در آخرت اهل نیکی محسوب می‌شوند».

﴿۶۸۲﴾ اهل نیکی در دنیا، در آخرت نیز اهل نیکی‌اند؛ به آن‌ها گفته می‌شود که گناهانتان آمرزیده شد. پس حسنات خود را به هر کس که می‌خواهید، ببخشید.

۶-۷-۷-۴- عمل خیر

﴿۶۸۳﴾ اگر هفت ساعت بگذرد و کار نیکو انجام ندهد و استغفار نکند، موکل حسنات به موکل سیئات می‌گوید: «گناه این تیره دل و محروم را بنویس».

۱-۷-۷-۴- تمرین و تکرار عمل

﴿۶۸۴﴾ شخصی در مقابل حضرت عرض کرد: «استغفر الله»؛ امام علیه السلام فرمود: «مادرت به عزایت بنشیند، آیا می‌دانی استغفار چیست؟ استغفار مرتبه‌ی والامقامان است و آن اسمی است که تحقق آن شش شرط دارد: ۱- پشیمانی بر گناهی که انجام شده است. ۲- تصمیم بر بازنگشتن همیشگی به گناه. ۳- اگر گناه مربوط به پایمال کردن حقوق مردم بوده، باید حقوق آنان را بپردازد، تا در هنگام حساب، با طهارت و بدون داشتن حق کسی بر گردن خود خدا را ملاقات کند. ۴- قصد ادا و جبران هر واجبی که ترک شده باشد. ۵- هر مقدار از گوشت بدن که از راه حرام و گناه روییده شده، باید با اندوه خوردن آن گوشت را آب کرد، تا جایی که پوست به استخوان چسبیده و دوباره گوشت تازه‌ای برآید. ۶- باید از سختی و رنج طاعت و اعمال خوب به بدن چشانید، آن‌چنان که شیرینی گناه را چشیده است. در این هنگام است که می‌توانی بگویی: استغفر الله».

﴿۶۸۵﴾ طلب آمرزش درجه‌ی علیین است و آن کلمه‌ای است که شش وجه دارد: ۱- پشیمانی از عمل گذشته. ۲- تصمیم به ترک گناه و عدم بازگشت به آن. ۳- پرداخت حقوق مردم، به نحوی که به هنگام ملاقات پروردگار خویش باری گران بر دوش نداشته باشد. ۴- به واجبات توجه نماید و حق هر یک را ادا کند. ۵- گوشتی که با حرام بر تنش روییده به وسیله‌ی حزن و اندوه آب کند تا از نو گوشتی حلال بر تنش برآید. ۶- رنج طاعت و بندگی خدا را به جسم خود بچشاند، چنان که لذت معصیت را قبلاً به آن چشانده است.

﴿الِاسْتِغْفَارُ لِأَهْلِ الْفَضَائِلِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

﴿٦٨٠٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الِاسْتِغْفَارُ اسْمٌ وَقَعَ لِمَعَانٍ سِتٍّ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَ الثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعُودِ أَبَدًا وَ الثَّالِثُ أَنْ تُؤَدَّى حُقُوقَ الْمَخْلُوقِينَ الَّتِي بَيْنَكَ وَ بَيْنَهُمْ وَ الرَّابِعُ أَنْ تُؤَدَّى حَقَّ اللَّهِ فِي كُلِّ فَرَضٍ وَ الْخَامِسُ أَنْ تُذِيبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّحْتِ وَ الْحَرَامِ حَتَّى يَرْجِعَ الْجِلْدُ إِلَى عَظْمِهِ ثُمَّ تُنَشِئَ فِيمَا بَيْنَهُمَا لَحْمًا جَدِيدًا وَ السَّادِسُ أَنْ تُذِيقَ الْبَدَنَ أَلَمَ الطَّاعَاتِ كَمَا أَذَقْتَهُ لَذَاتِ الْمَعَاصِي؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٧

﴿٦٨٠٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قُلْتُ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ الْعَبْدُ يُصِيبُ الذَّنْبَ فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ مِنْهُ فَمَا حَدُّ الِاسْتِغْفَارِ قَالَ يَا ابْنَ زِيَادٍ التَّوْبَةُ قُلْتُ بَسْ قَالَ لَا قُلْتُ فَكَيْفَ قَالَ إِنْ الْعَبْدُ إِذَا أَصَابَ ذَنْبًا يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ بِالتَّخْرِيكِ قُلْتُ وَ مَا التَّخْرِيكُ قَالَ الشَّفَتَانِ وَ اللِّسَانُ يُرِيدُ أَنْ يَتَّبَعَ ذَلِكَ بِالْحَقِيقَةِ قُلْتُ وَ مَا الْحَقِيقَةُ قَالَ تَصْدِيقُ فِي الْقَلْبِ وَ إِضْمَارُ أَنْ لَا يَعُودَ إِلَى الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرَ مِنْهُ قَالَ كُمَيْلُ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ فَإِنَّهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ قَالَ لَا قَالَ كُمَيْلُ فَكَيْفَ ذَاكَ قَالَ لِأَنَّكَ لَمْ تَبْلُغْ إِلَى الْأَصْلِ بَعْدَ قَالَ كُمَيْلُ فَأَصْلُ الِاسْتِغْفَارِ مَا هُوَ قَالَ الرَّجُوعُ إِلَى التَّوْبَةِ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي اسْتَغْفَرْتَ مِنْهُ وَ هِيَ أَوَّلُ دَرَجَةِ الْعَابِدِينَ وَ تَرْكُ الذَّنْبِ وَ الِاسْتِغْفَارُ اسْمٌ وَقَعَ لِمَعَانٍ سِتٍّ أَوَّلُهَا النَّدَمُ عَلَى مَا مَضَى وَ الثَّانِي الْعَزْمُ عَلَى تَرْكِ الْعُودِ أَبَدًا وَ الثَّالِثُ أَنْ تُؤَدَّى حُقُوقَ الْمَخْلُوقِينَ الَّتِي بَيْنَكَ وَ بَيْنَهُمْ وَ الرَّابِعُ أَنْ تُؤَدَّى حَقَّ اللَّهِ فِي كُلِّ فَرَضٍ وَ الْخَامِسُ أَنْ تُذِيبَ اللَّحْمَ الَّذِي نَبَتَ عَلَى السُّحْتِ وَ الْحَرَامِ حَتَّى يَرْجِعَ الْجِلْدُ إِلَى عَظْمِهِ ثُمَّ تُنَشِئَ فِيمَا بَيْنَهُمَا لَحْمًا جَدِيدًا وَ السَّادِسُ أَنْ تُذِيقَ الْبَدَنَ أَلَمَ الطَّاعَاتِ كَمَا أَذَقْتَهُ لَذَاتِ الْمَعَاصِي؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٧

٨-٤- الِاسْتِغْفَارُ لِأَهْلِ الْفَضَائِلِ وَمَغْفِرَتُهُمْ

٨-٤-١- أُمَّةُ مُحَمَّدٍ عليه السلام

﴿٦٨٠٨﴾ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يُنْصَبَ عِنْدَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ مِنْبَرٌ وَ تَحْتَوِشُهُ الْمَلَائِكَةُ وَ يُؤَذِّنُ جِبْرِيلُ وَ يَقْدَمُ مِيكَائِيلُ وَ يُصَلُّونَ الْمَلَائِكَةُ خَلْفَهُ فَإِذَا فَرَعُوا يَقُولُ جِبْرِائِيلُ إِلَهِي وَهَبْ ثَوَابَ هَذَا الْأَذَانِ لِأُمَّةِ مُحَمَّدٍ عليه السلام وَ يَقُولُ مِيكَائِيلُ وَهَبْ ثَوَابَ هَذِهِ الْإِمَامَةِ لِلْأَئِمَّةِ مِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ عليه السلام وَ تَقُولُ الْمَلَائِكَةُ وَهَبْنَا ثَوَابَ هَذِهِ الصَّلَاةِ لِلْمُصَلِّينَ مِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ عليه السلام فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى تَجَوَّدُونَ عَلَيَّ وَ أَنَا أَوَّلَى بِالْجُودِ وَ الْكَرَمِ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي غَفَرْتُ ذُنُوبَ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ عليه السلام فَيَتَفَرَّقُونَ إِلَى الْجُمُعَةِ الْآخَرَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٦١

﴿طلب آمرزش برای گروه‌های مشخص و صاحبان فضائل﴾

﴿۶۸۰۶﴾ استغفار یک نام برای شش معنی است: اول، پشیمانی بر آنچه گذشته؛ دوم، تصمیم همیشگی بر بازنگشتن به آن گناه؛ سوم، پرداخت حقوق مردم که بین تو و بین آنان است؛ چهارم، ادا کردن واجبات؛ پنجم، گوشتی را که از ناروا و حرام بر تنت روییده آب کنی تا پوست به استخوان خود بچسبد و سپس گوشت نو در میان آن‌ها بروید و ششم، اینکه همان‌گونه که لذت گناهان را به تنت چشانده‌ای، رنج طاعت‌ها را نیز به او بچشانی.

﴿۶۸۰۷﴾ کمیل بن زیاد گوید: ... به امام علی علیه السلام گفتم: «یا امیرالمؤمنین؛ بنده‌ای مرتکب گناه می‌شود و بعد استغفار می‌کند. حد استغفار چیست؟» فرمود: «ای فرزند زیاد؛ حد آن توبه است». گفتم: «آیا همین بس است؟» فرمود: «نه، این تنها کفایت نمی‌کند». گفتم: «پس چگونه است؟» فرمود: «هرگاه بنده‌ای مرتکب گناهی شود، با تحریک استغفار می‌کند». عرض کردم: «تحریک چیست؟» فرمود: «یعنی با حرکت دادن زبان، لب به استغفار بگشاید و کلماتی را بر زبان جاری کند، ولی باید دنبال حقیقت هم باشد». عرض کردم: «حقیقت چیست؟» فرمود: «قلب هم باید همان کلمات را گواهی کند و تصمیم بگیرد که بار دیگر گرد آن گناه نرود». کمیل گفت: «پس هرگاه چنین کنم از مستغفرین خواهم بود؟» فرمود: «خیر». گفتم: «پس چه باید کرد؟» علی علیه السلام فرمود: «تو هنوز به اصل استغفار نرسیده‌ای». کمیل پرسید: «اصل استغفار کدام است؟» فرمود: «برگشتن به طرف توبه از گناهی که درباره‌ی آن استغفار کرده است، و این نخستین درجه عابدان می‌باشد. ترک گناه و استغفار بر شش گونه است که باید بر آن شروط عمل شود: اول، پشیمانی از گناهی که انجام داده؛ دوم، تصمیم بگیرد که دیگر مرتکب آن گناه نشود، سوم، اگر گناه مربوط به حقوق برادران ایمانی است باید آن‌ها را از خود راضی سازد؛ چهارم، همه‌ی حقوق واجب خداوند را ادا کند؛ پنجم، گوشتی که در هنگام معصیت در بدن او روییده، باید در اثر عبادت از بین برود و گوشت تازه در بدنش بروید و آن گوشت‌های حرام آب شود؛ ششم، باید سختی‌هایی که از اطاعت خداوند برایش پیش می‌آید تحمل کند تا لذت‌هایی را که از معصیت چشیده از بدنش بیرون کند».

۴-۸- طلب آمرزش برای گروه‌های مشخص و صاحبان فضائل

۴-۸-۱- برای امت محمد صلی الله علیه و آله

﴿۶۸۰۸﴾ روز جمعه خداوند متعال امر می‌کند که منبری کنار بیت المعمور برپا شود و فرشتگان گرد آن آیند و جبرئیل اذان بگوید و میکائیل جلو بایستد و فرشتگان پشت سر میکائیل نماز بخوانند. هنگامی که نماز را تمام کردند جبرئیل می‌گوید: خدایا؛ ثواب این اذان را به امت محمد صلی الله علیه و آله بخشیدم و میکائیل می‌گوید: ثواب این پیش‌نمازی برای امامان جماعت امت محمد صلی الله علیه و آله. فرشتگان نیز می‌گویند: ثواب این نماز را به نمازگزاران امت محمد صلی الله علیه و آله بخشیدم. خداوند می‌گوید: پاداش دادن به شما بر من است و من به سخاوت و کرم سزاوارترم و من گواه می‌خواهم که امت محمد صلی الله علیه و آله را بخشیدم. پس فرشتگان پراکنده می‌شوند تا جمعه‌ی دیگر.

﴿الِاسْتِغْفَارُ لِأَهْلِ الْفَضَائِلِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

﴿٦٨٠٩﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ ثَمَانِيَةِ عَشَرَ أَمَرَ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ

إِلَى السَّنَةِ الْقَابِلَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٢٤٣

﴿٦٨١٠﴾ ابن عباس ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ ثَمَانِيَةِ عَشَرَ أَمَرَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَحَمَلَةَ الْعَرْشِ وَالْكَرُوبِيِّينَ أَنْ تَسْتَغْفِرُوا لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ إِلَى السَّنَةِ الْقَابِلَةِ؛

الأمالي للصدوق عوالي الآلي، ص ٥٠

﴿٦٨١١﴾ الصادق ﷺ: أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ رَجَبٌ وَشَعْبَانٌ وَشَهْرُ رَمَضَانَ وَثَلَاثَ لَيَالٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِثْلَهَا لَيْلَةٌ ثَلَاثَ عَشْرَةَ وَلَيْلَةٌ أَرْبَعَ عَشْرَةَ وَلَيْلَةٌ خَمْسَ عَشْرَةَ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَأُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَ سُورٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ يَسُ وَتَبَارَكَ الْمَلِكُ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَمَنْ جَمَعَ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَدْ جَمَعَ أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ فَقِيلَ كَيْفَ يَجْمَعُ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَالَ يُصَلِّي كُلُّ لَيْلَةٍ مِنْ لَيَالِي الْبَيْضِ مِنْ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ أَشْهُرٍ فِي اللَّيْلَةِ (الثَّلَاثَةِ عَشْرَةَ) رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ وَفِي اللَّيْلَةِ الرَّابِعَةِ عَشْرَةَ أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ وَفِي اللَّيْلَةِ الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ سِتَّ رُكْعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ فَيَحُوزُ فَضْلَ هَذِهِ الْأَشْهُرِ الثَّلَاثَةِ وَيُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ سِوَى الشُّرْكِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٢٤

﴿٦٨١٢﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ دَعَا عَشِيَّةَ عَرَفَةَ لِأُمَّتِهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ فَاجَابَهُ اللَّهُ إِنِّي قَدْ فَعَلْتُ إِلَّا ظَلَمَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَأَمَّا ذُنُوبُهُمْ فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَقَدْ غَفَرْتُهَا فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّكَ قَادِرٌ أَنْ تُثَيِّبَ هَذَا الْمَظْلُومَ خَيْرًا مِنْ مَظْلَمَتِهِ وَتَغْفِرَ لِهَذَا الظَّالِمِ قَالَ فَلَمْ يُجِبْهُ تِلْكَ الْعَشِيَّةَ فَلَمَّا كَانَ غَدَاةَ الْمَرْدَلَةِ أَعَادَ الدُّعَاءَ فَاجَابَهُ اللَّهُ تَعَالَى إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ قَالَ ثُمَّ تَبَسَّمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ لَهُ بَعْضُ أَصْحَابِهِ تَبَسَّمْتَ فِي سَاعَةٍ لَمْ تَكُنْ تَتَبَسَّمُ فِيهَا فَقَالَ تَبَسَّمْتُ مِنْ عَدُوِّ اللَّهِ إِبْلِيسَ إِنَّهُ لَمَّا عَلِمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ اسْتَجَابَ لِي فِي أُمَّتِي أَهْوَى يَدْعُو بِالْوَيْلِ وَالثُّبُورِ وَيَحْتَسِبُ التُّرَابَ عَلَى رَأْسِهِ؛ عوالي الآلي، ج ١، ص ١٢٤

﴿٦٨١٣﴾ الحسين ﷺ: إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أُمَّتِكَ لَيَذْنُبُ عَشْرِينَ سَنَةً أَوْ ثَلَاثِينَ سَنَةً أَوْ أَرْبَعِينَ سَنَةً أَوْ مِائَةَ سَنَةٍ ثُمَّ يَتُوبُ وَيَنْدِمُ طَرْفَةَ الْعَيْنِ فَأَغْفِرَ لَهُ ذَلِكَ كُلَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٢٢

﴿٦٨١٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أُمَّتِي لَيَبْتَاعُ التَّوْبَ بِدِينَارٍ أَوْ نِصْفِ دِينَارٍ أَوْ ثُلُثِ دِينَارٍ فَيَحْمَدُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حِينَ يَلْبَسُهُ فَمَا يَبْلُغُ رُكْبَتَيْهِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٢٦٧

﴿طلب آمرزش برای گروه‌های مشخص و صاحبان فضائل﴾

﴿۶۸۰۹﴾ وقتی روز هجدهم ماه فرارسد، خدای تبارک و تعالی به فرشتگان دستور می‌دهد برای امت محمد ﷺ تا سال آینده آمرزش بخواهند.

﴿۶۸۱۰﴾ وقتی روز هجدهم ماه فرارسد، خدای تبارک و تعالی به جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و حاملان عرش و کروییان دستور می‌دهد که برای امت محمد ﷺ تا سال آینده آمرزش بخواهند.

﴿۶۸۱۱﴾ به این امت سه ماه داده شده که به هیچ امتی قبل از ایشان عطا نشده است؛ ماه‌های رجب و شعبان و رمضان؛ و سه شب داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ شب سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم؛ و سه سوره داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ یس و تبارک و اخلاص. هر کس بین این سه را جمع کند، بهترین فضیلت‌هایی را که به این امت داده‌ام، جمع کرده است. سؤال شد: «چگونه بین این سه را جمع کند؟» حضرت فرمود: «شب سیزدهم دو رکعت و در هر رکعت یک «حمد» و این سه سوره؛ شب چهاردهم چهار رکعت و شب پانزدهم شش رکعت با همین کیفیت بخواند. در این صورت فضیلت این سه ماه را کسب کرده و همه‌ی گناهان او به‌جز شرک آمرزیده می‌شوند».

﴿۶۸۱۲﴾ رسول خدا ﷺ در شب عرفه برای امتش، آمرزش و رحمت خواست. خداوند دعایش را مستجاب نمود و فرمود: به غیر از ظلم‌هایی که به یکدیگر کرده‌اید بقیه را بخشیدم. رسول خدا ﷺ فرمود: پروردگارا! تو می‌توانی به مظلوم به خاطر ظلمی که به او رسیده پاداش خیر دهی و این ظالم را نیز ببخشی. خداوند شب عرفه دعایش را اجابت نکرد. در ظهر عرفه پیامبر دعا را تکرار کرد؛ خداوند متعال اجابت کرد و فرمود: همه را بخشیدم. سپس رسول خدا ﷺ لبخند زد. بعضی اصحابش گفتند: در لحظاتی که زمان لبخند نبود، لبخند زدید. پیامبر ﷺ فرمود: به ابلیس، دشمن خدا خندیدم. وقتی دانست خداوند دعای مرا در مورد امتم اجابت کرد، سقوط کرد و واویلاگویان خاک بر سر می‌ریخت.

﴿۶۸۱۳﴾ یک نفر از امت تو بیست یا سی یا چهل و یا صد سال گناه می‌کند، بعد توبه می‌کند و پشیمان می‌شود؛ و من در یک لحظه همه‌ی آن گناهان را می‌بخشم.

﴿۶۸۱۴﴾ مردی از امت من به بازار می‌رود تا پیراهنی بخرد، بهای این پیراهن نصف دینار و یا یک سوّم دینار می‌باشد، ولی او هنگامی که پیراهن را می‌پوشد، حمد خداوند را بر زبان می‌آورد و در اثر همین سپاسگزاری خداوند او را می‌آمرزد.

﴿الِاسْتِغْفَارُ لِأَهْلِ الْفَضَائِلِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

﴿٦٨١٥﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ يَرْحَمُ عَصَا أُمَّتِي فِي اللَّيْلَةِ الْمُبَارَكَةِ بَعْدَ شُعُورِ أَغْنَامِ بَنِي كَلْبٍ وَرَبِيعَةَ وَ مُضَرَ فَيَغْفِرُ لَهُمْ إِلَّا ثَمَانِيَةَ نَفَرٍ الْمُشْرِكِ وَالْكَاهِنِ وَالسَّاحِرِ وَالْعَاقِ وَ آكِلِ الرِّبَا وَ مُدْمِنِ الْخَمْرِ وَ الزَّانِي وَ الْمَاجِنِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٣، ص ١٠٩

﴿٦٨١٦﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ سَمِعَ صَوْتًا مِنْ قُلَّةٍ جَبَلٍ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الْأُمَّةِ الْمَرْحُومَةِ الْمَغْفُورَةِ... وَ كَانَ إِيَّاسَ ﷺ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٤٠١

﴿٦٨١٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: ثُمَّ خَلَقَ اللَّهُ مَلَائِكَةً يُصَلُّونَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِأُمَّتِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ١٥، ص ٣٠

﴿٦٨١٨﴾ فَإِذَا جَاءَ وَقْتُ صَلَاةِ الصُّبْحِ يَصْعَدُونَ إِلَى السَّمَاءِ فَتَسْتَقْبِلُهُمْ سَاكِنُو السَّمَاءِ وَ يَقُولُونَ لَهُمْ مِنْ أَيْنَ جِئْتُمْ فَيَقُولُونَ مِنَ الْأَرْضِ فَإِنَّ الْبَارِحَةَ كَانَتْ لَيْلَةً أَلْقَدَرُ فَيَقُولُونَ مَا فَعَلَ اللَّهُ بِحَوَائِجِ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُونَ إِنَّ اللَّهَ غَفَرَ لِصَالِحِيهَا وَ شَفَعَ لِطَالِحِيهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٦٠

﴿٦٨١٩﴾ الحسين ﷺ: فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُمُ الْمَغْفِرَةُ وَ الْجَنَّةُ إِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ سَمِعْنَا وَ أَطَعْنَا غُفْرَانِكَ رَبَّنَا وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ يَعْنِي الْمَرْجِعَ فِي الْآخِرَةِ فَأَجَابَهُ قَدْ فَعَلْتُ بِتَائِبِي أُمَّتِكَ قَدْ أُوجِبْتُ لَهُمُ الْمَغْفِرَةَ؛ بحار الأنوار، ج ١٦، ص ٣٤٥

﴿٦٨٢٠﴾ الرسول ﷺ: قَالَ وَ اسْتَغْفِرُهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا، وَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: هَذِهِ هَدِيَّةٌ لِي وَ لِأُمَّتِي خَاصَّةً مِنَ الرِّجَالِ وَ النِّسَاءِ وَ لَمْ يُعْطِهَا أَحَدًا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ الَّذِينَ كَانُوا قَبْلِي وَ لَا غَيْرِهِمْ؛

بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٣٠

﴿٦٨٢١﴾ الرسول ﷺ: نَزَلَ جِبْرِئِيلُ ﷺ وَ كُنْتُ أُصَلِّي خَلْفَ الْمَقَامِ قَالَ فَلَمَّا فَرَغْتُ اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لِأُمَّتِي فَقَالَ لِي جِبْرِئِيلُ ﷺ يَا مُحَمَّدُ أَرَاكَ حَرِيصًا عَلَى أُمَّتِكَ وَ اللَّهُ تَعَالَى رَحِيمٌ بِعِبَادِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٦٤

﴿٦٨٢٢﴾ الرسول ﷺ: وَ لَكِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَغْفِرُ فِي أَوَّلِ رَمَضَانَ لِكُلِّ أَهْلِ هَذِهِ الْقِبْلَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٥

﴿٦٨٢٣﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ، إِنَّ أُمَّتَكَ لَوْ أَتَوْنِي بِذُنُوبٍ كَأَمْثَالِ الْجِبَالِ، لَغَفَرْتُ لَهُمْ مَا لَمْ يُشْرِكُوا بِي شَيْئًا وَ لَمْ يُؤَالُوا لِي عَدُوًّا؛ الفضائل، ص ١٢١

٢-٤-٨-٢ أَهْلُ دِينِ اللَّهِ

﴿٦٨٢٤﴾ الصادق ﷺ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانِي لِدِينِهِ الَّذِي لَا يَقْبَلُ عَمَلٌ إِلَّا بِهِ وَ لَا يَغْفِرُ ذَنْبًا إِلَّا لِأَهْلِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٩

﴿طلب آموزش برای گروه‌های مشخص و صاحبان فضائل﴾

﴿۶۸۱۵﴾ خداوند گناهکاران امت مرا در شب پربرکت [قدر]، به تعداد پشم‌های گوسفندان قبیله‌ی بنی کلب و ربیعہ و مضر می‌آمزد. مگر هشت گروه را که آن‌ها: مشرک، جادوگر و ساحر، عاق والدین، رباخوار، آماده‌کننده‌ی شراب و زناکار و شخص بی‌حیا و بی‌شرم هستند.

﴿۶۸۱۶﴾ پیامبر ﷺ از قلّه کوه صدایی را شنید که می‌گفت: خدایا مرا از امت مورد رحمت و آموزش قرار بده... او الیاس نبی بود.

﴿۶۸۱۷﴾ سپس خدا فرشته‌ها را آفرید تا بر محمد و خاندانش درود فرستند، و تا روز قیامت برای امتش آموزش بخواهند.

﴿۶۸۱۸﴾ آن هنگام که وقت نماز صبح وارد شد، [فرشتگان] به‌سوی آسمان بالا می‌روند. ساکنان آسمان از ایشان استقبال می‌کنند و به ایشان می‌گویند: «از کجا آمده‌اید؟» ایشان جواب می‌دهند: «از جانب زمین آمده‌ایم، دیشب شب قدر بود». پس (ساکنان آسمان) می‌پرسند: «خدا با درخواست‌های امت محمد ﷺ چه کرد؟» می‌گویند: «خداوند صالح و نیکوکار ایشان را آمرزید و افراد بدکردار و فاسد ایشان را هم شفاعت کرد».

﴿۶۸۱۹﴾ سپس خدای تعالی فرمود: «برای اینان آموزش و بهشت است - هنگامی که انجام وظیفه کنند...» و پیامبر ﷺ فرمود: «شنیدیم و فرمان بردیم، پروردگارا! از تو آموزش می‌خواهیم و حرکت ما به سوی توست» یعنی: بازگشت ما در آخرت به‌سوی توست. خدای تعالی به او پاسخ داد: با توبه‌کنندگان امتت چنین خواهیم کرد و آموزش را بر اینان واجب می‌کنم.

﴿۶۸۲۰﴾ خداوند فرمود: طلب آموزش کنید که خداوند بسیار توبه‌پذیر است. پیامبر ﷺ فرمود: این هدیه مخصوص من و امت من اعم از زنان و مردان است، و به هیچ‌یک از پیامبران پیش از من و به غیر آنان داده نشده است.

﴿۶۸۲۱﴾ جبرئیل علیه السلام نازل شد، درحالی که من پشت مقام ابراهیم نماز می‌خواندم. چون از نماز فارغ شدم از خدای تعالی برای امت خود طلب آموزش کردم. جبرئیل علیه السلام گفت: ای محمد؛ تو را حریص بر امت خود می‌بینم و حال آن که خدای تعالی به بندگان خود رحیم است.

﴿۶۸۲۲﴾ خداوند متعال در اوّل ماه رمضان همه‌ی اهل قبله را می‌آمزد.

﴿۶۸۲۳﴾ ای محمد؛ اگر امت تو به بلندای کوه‌های بلند گناه داشته باشند، تا وقتی که به من شرک نورزیده و تحت ولایت دشمنانم نباشند، آن‌ها را خواهم بخشید.

۲-۴-۸- برای دینداران

﴿۶۸۲۴﴾ او را ستایش می‌کنم که مرا به دینی هدایت کرد که عملی جز با پذیرش آن پذیرفته نمی‌شود و گناهی جز از اهل آن آمرزیده نمی‌شود.

﴿الِاسْتِغْفَارُ لِأَهْلِ الْفَضَائِلِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

٣-٨-٤- أولياء الله

﴿٦٨٢٥﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): إِذَا مَاتَ وَلِيُّ اللَّهِ عَرَجَ اللَّهُ بِرُوحِهِ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ وَالْحَفَظَةُ مَعَهُ فَيَقُولُونَ رَبَّنَا عَبْدُكَ فَلَانُ مَاتَ فَيَقُولُ اللَّهُ ارْجِعَا إِلَى قَبْرِهِ وَاسْتَغْفِرَا لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛

إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٧٦

﴿٦٨٢٦﴾ الحسين (عليه السلام): يَا مَنْ أَلْبَسَ أَوْلِيَاءَهُ مَلَابِسَ هَيْئَتِهِ فَقَامُوا بَيْنَ يَدَيْهِ مُسْتَغْفِرِينَ؛

بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٢٦

﴿٦٨٢٧﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): يَا مَلَأْتُكَ وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَأَنَا أَرْحَمُ بِوَلِيِّي وَأَنَا خَيْرُ لَهُ مِنَ الْمَالِ لِلتَّاجِرِ وَالْكَسْبِ لِلْكَاسِبِ وَفِي الْآخِرَةِ لَا يُعَذَّبُ وَلِيِّي وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ طُوبَى لَهُمْ يَا أَبَا ذَرٍّ لَوْ أَنَّ أَحَدًا مِنْهُمْ يُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ فِي أَصْحَابِهِ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رَجُلٍ يَعْبُدُ اللَّهَ فِي جَبَلٍ لُبْنَانٍ عُمَرُ نُوحٍ وَإِنْ شِئْتَ حَتَّى أَزِيدَكَ يَا أَبَا ذَرٍّ قَالَ نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لَوْ أَنَّ أَحَدًا مِنْهُمْ يُسَبِّحُ تَسْبِيحَةَ خَيْرُ لَهُ مِنْ أَنْ يُصِيرَ لَهُ جِبَالُ الدُّنْيَا ذَهَبًا وَنَظَرَةٌ إِلَى وَاحِدٍ مِنْهُمْ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ نَظَرَةٍ إِلَى بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ وَلَوْ أَنَّ أَحَدًا مِنْهُمْ يَمُوتُ فِي شِدَّةٍ بَيْنَ أَصْحَابِهِ لَهُ أَجْرٌ مَقْتُولٍ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ وَلَهُ أَجْرٌ مَنْ يَمُوتُ فِي حَرَمِ اللَّهِ وَمَنْ مَاتَ فِي حَرَمِ اللَّهِ أَمَنَهُ اللَّهُ مِنَ الْفَرْعِ الْأَكْبَرِ وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ وَإِنْ شِئْتَ حَتَّى أَزِيدَكَ يَا أَبَا ذَرٍّ قَالَ نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ يَجْلِسُ إِلَيْهِمْ قَوْمٌ مُقْصِرُونَ مُتَقَلِّبُونَ مِنَ الذُّنُوبِ فَلَا يَقُومُونَ مِنْ عِنْدِهِمْ حَتَّى يَنْظُرَ إِلَيْهِمْ فَيَرْحَمَهُمْ وَيَغْفِرَ لَهُمْ ذُنُوبَهُمْ لِكِرَامَتِهِمْ عَلَى اللَّهِ؛ التحصين لابن فهد الحلبي، ص ٢٥

٤-٨-٤- الموقنون

﴿٦٨٢٨﴾ الصادق (عليه السلام): عَنْ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) الْمُؤْمِنُ يُصِيبُهُ الْهُمُومُ وَالْأَحْزَانُ فَقَالَ هَذَا مِنَ الذُّنُوبِ وَالتَّقْصِيرِ وَذُنُوبُ النَّبِيِّينَ وَالْمُوقِنِينَ مَغْفُورَةٌ لَهُمْ؛ مشكاة الأنوار،

ص ٢٩٥

٥-٨-٤- الخاطئون

﴿٦٨٢٩﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): الْحَمْدُ لِلَّهِ الْمَلِكِ الرَّحِيمِ الْأَوَّلِ الْقَدِيمِ خَالِقِ الْعَرْشِ وَالسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ قَابِلُ التَّوْبَةِ شَكُورٌ حَلِيمٌ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ الْأَوَّلُ الْآخِرُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ الدَّائِمُ الْقَائِمُ رَازِقُ الْوُحُوشِ وَالْبَهَائِمِ صَاحِبُ الْعَطَايَا وَمَانِعُ الْبَلَايَا يَشْفِي السَّقِيمَ وَيَغْفِرُ لِلْخَاطِئِينَ وَيَغْفُو عَنِ النَّادِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٧٤

﴿طلب آموزش برای گروه‌های مشخص و صاحبان فضائل﴾

۳-۴-۸- برای اولیاء الله

﴿۶۸۲۵﴾ هرگاه یکی از دوستان خداوند بمیرد روحش را به آسمان هفتم می‌برند و نگهبانان با او می‌باشند و می‌گویند: پروردگارا فلان بنده‌ی تو مرد، خدای عزّ و جل امر می‌کند که او را به‌سوی قبرش برگردانید و تا روز قیامت برایش حسنه بنویسید.

﴿۶۸۲۶﴾ ای کسی که لباس‌های وقار و بزرگی‌اش را بر تن اولیایش کرد و آن‌ها آموزش‌خواهانه در برابرش ایستادند.

﴿۶۸۲۷﴾ ای فرشتگان من؛ به عزّت و بزرگی‌ام سوگند که من نسبت به ولیّ خودم، مهربان‌ترین هستم و من برایش از مال برای تاجر و از کسب برای کاسب بهترم و در آخرت ولیّ خود را عذاب نمی‌کنم و او هیچ ترسی نخواهد داشت؛ سپس رسول خدا ﷺ فرمود: «خوشا به حالشان ای ابوذر. اگر یکی از آن‌ها پیش دوستانش دو رکعت نماز بخواند نزد خدا از کسی که خدا را در کوه لبنان به‌اندازه‌ی عمر نوح عبادت کرده باشد بالاتر است. ای ابوذر؛ اگر می‌خواهی بازهم برایت بگویم؟» ابوذر گفت: «بله ای رسول خدا». و ایشان فرمود: «اگر یکی از آن‌ها یک بار تسبیح گوید برایش بهتر از آن است که کوه‌های دنیا برایش طلا شود؛ و یک بار نگاه کردن به آن‌ها نزد من بهتر از یک بار نگاه کردن به بیت‌الله الحرام است و اگر یکی از آن‌ها در سختی کنار دوستانش بمیرد اجر کسی را دارد که بین رکن و مقام کشته شده باشد و اجر کسی را دارد که در حرم خدا مرده باشد و هرکه در حرم خدا بمیرد، خدا او را از فریاد بزرگ ایمن دارد و به بهشت وارد کند و اگر می‌خواهی ای ابوذر باز هم برایت بگویم؟» گفت: «بله ای رسول خدا»؛ فرمود: «اگر کسانی که در اعمالشان کوتاهی کرده‌اند و از شدّت گناهان سنگین‌بار شده‌اند کنار آن‌ها بنشینند، از جای خود برنمی‌خیزند مگر آنکه خدا به آن‌ها می‌نگرد و به آن‌ها رحم می‌کند و گناهانشان را می‌آمرزد زیرا که آن‌ها نزد خدا بزرگوار هستند».

۴-۴-۸- برای اهل یقین

﴿۶۸۲۸﴾ مفضل بن عمر گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: «آیا غم و اندوه به مؤمن روی می‌آورد؟» فرمود: «غم و اندوهش به خاطر گناهان و کوتاهی‌هایش است، و گناه‌های پیامبران و اهل یقین بخشیده شده است».

۵-۴-۸- برای خطاکاران

﴿۶۸۲۹﴾ حمد و ستایش مخصوص خداوندی است که فرمانروایی مهربان است، اوّل بی‌ابتداست، آفریننده‌ی عرش و آسمان‌ها و زمین‌هاست و اوست شنوای دانا؛ پذیرنده‌ی توبه، قدرشناس، بردبار، غالب، مهربان، اوّل، آخر، آشکار، پنهان، دائم، قائم به خود، روزی‌دهنده حیوانات وحشی و جانوران، صاحب بخشش‌ها و دفع‌کننده‌ی بلایا، بیماران را شفا می‌دهد و خطاکاران را می‌آمرزد و از پشیمانان درمی‌گذرد.

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

﴿٦٨٣٠﴾ داود عليه السلام: لَمَّا تَابَ اللَّهُ عَلَى دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَبْدَأُ بِالدُّعَاءِ وَيَسْتَغْفِرُ لِلخَاطِئِينَ قَبْلَ نَفْسِهِ فَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلخَاطِئِينَ فَعَسَاكَ تَغْفِرُ لِدَاوُدَ مَعَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ١٧
٤-٨-٤- عَبْدُ مُعَاقِبٍ فِي الدُّنْيَا

﴿٦٨٣١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَمَّا الذَّنْبُ الْمَغْفُورُ فَعَبْدُ عَاقِبَهُ اللَّهُ عَلَى ذَنْبِهِ فِي الدُّنْيَا فَاللَّهُ أَحْلَمُ وَأَكْرَمُ مِنْ أَنْ يُعَاقِبَ عَبْدَهُ مَرَّتَيْنِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٤٣

٤-٩- إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ

٤-٩-١- آدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

﴿٦٨٣٢﴾ الصادق عليه السلام: أَمَرَهُ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ مِنْ ذَنْبِهِ عِنْدَ جَمِيعِ الْمَشَاعِرِ وَيُخْبِرُهُ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ غَفَرَ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٠

﴿٦٨٣٣﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمَّا بَنَى الْكَعْبَةَ وَطَافَ بِهَا قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا اللَّهُمَّ وَإِنِّي قَدْ عَمِلْتُ فَقِيلَ لَهُ سَلْ يَا آدَمُ فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي فَقِيلَ لَهُ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ يَا آدَمُ فَقَالَ وَلِذُرِّيَّتِي مِنْ بَعْدِي فَقِيلَ لَهُ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ مِنْهُمْ بِذَنْبِهِ هَاهُنَا كَمَا بُؤْتُ غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٧٤

﴿٦٨٣٤﴾ العسكري عليه السلام: بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الَّذِينَ بِذِكْرِ أَسْمَائِهِمْ تَابَ اللَّهُ عَلَى آدَمَ وَغَفَرَ خَطِيئَتَهُ وَأَعَادَهُ إِلَى مَرَاتِبَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩، ص ٣١٤

﴿٦٨٣٥﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ جَاءَ إِلَى الْبَيْتِ فَطَافَ أُسْبُوعًا وَآتَى مَنَاسِكَهَ فَقَضَاهَا كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ فَقَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ التَّوْبَةَ وَغَفَرَ لَهُ قَالَ فَجَعَلَ طَوَافَ آدَمَ لَمَّا طَافَتِ الْمَلَائِكَةُ بِالْعَرْشِ سَبْعَ سِنِينَ فَقَالَ جِبْرِيلُ هَنِيئًا لَكَ يَا آدَمُ قَدْ غُفِرَ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٦٩

﴿٦٨٣٦﴾ الصادق عليه السلام: فَأَنْطَلَقَ آدَمُ وَغَفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ وَقُبِلَتْ مِنْهُ تَوْبَتُهُ وَحَلَّتْ لَهُ زَوْجَتُهُ؛

الكافي، ج ٤، ص ١٩٠

﴿٦٨٣٧﴾ الباقر عليه السلام: فَقِيلَ لَهُ سَلْ يَا آدَمُ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي قَالَ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ يَا آدَمُ قَالَ وَلِذُرِّيَّتِي مِنْ بَعْدِي قَالَ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ مِنْهُمْ بِذَنْبِهِ هَاهُنَا كَمَا بُؤْتُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٤٧

﴿افراد خاص﴾

﴿۶۸۳۰﴾ آن‌گاه که خداوند توبه‌ی حضرت داود علیه السلام را پذیرفت او شروع به دعا کرد و قبل از خود برای گناهکاران طلب آمرزش می‌کرد و می‌گفت: «خدایا! گناهکاران را ببامرز به این امید که داود را هم با آن‌ها ببامرزی».

۴-۸- برای بنده‌ای که سزای عملش را در دنیا دیده است

﴿۶۸۳۱﴾ اما گناه آمرزیده شده، گناه آن بنده‌ای است که خداوند او را در دنیا بر گناهش عقوبت کند، پس خدا بردبارتر و کریم‌تر از آن است که بنده‌ی خود را دو بار عقوبت کند.

۴-۹- افراد خاص (افرادی که برایشان طلب آمرزش شده یا تصریح شده است که استغفار کرده یا مورد آمرزش واقع می‌شوند)

۴-۹-۱- آدم علیه السلام

﴿۶۸۳۲﴾ جبرئیل علیه السلام امر کرد که نزد تمامی مشعرها (محل‌هایی که اعمال حج انجام می‌شود) برای گناهانش از خداوند طلب آمرزش کند و به او خبر داد که خداوند عزیز و بزرگوار او را آمرزید. ﴿۶۸۳۳﴾ هنگامی که آدم علیه السلام خانه‌ی کعبه را بنا کرد و دور آن طواف کرد گفت: خدایا! هر کارگر زحمتکش اجر و مزدی دارد، خداوند! من برای تو کار کردم؛ پس به او گفته شد: «ای آدم؛ چیزی بخواه». آدم گفت: «خداوند! گناهان مرا ببامرز». پس به او گفته شد: «به‌یقین تو را آمرزیدم». پس گفت: «نسل مرا نیز که بعد از من می‌آیند ببامرز». گفته شد: «ای آدم؛ هریک از فرزندان که گناهی بر دوش دارد، بر این مکان بگذرد و اعمالی را که تو انجام دادی انجام دهد، گناهش را می‌آمرزم».

﴿۶۸۳۴﴾ به حقّ محمد و خاندان پاک او که آدم علیه السلام به‌واسطه‌ی نام آنان توبه کرد و خداوند گناه او را آمرزید و بار دیگر او را به‌جای خود برگردانید.

﴿۶۸۳۵﴾ به خانه‌ی خدا رسید، ابتدا هفت بار دور خانه طواف کرد و سپس مناسک و اعمال را آن طوری که حق تعالی به او فرمان داده بود، انجام داد. خداوند به‌واسطه‌ی انجام مناسک، توبه‌اش را پذیرفت و او را آمرزید. چون فرشتگان هفت سال در اطراف عرش طواف کردند، برای طواف آدم در اطراف بیت نیز هفت دور قرار داده شد. پس از اتمام هفت دور و انجام مناسک، جبرئیل به آدم علیه السلام بشارت داد و گفت: «گوارایت باد ای آدم؛ آمرزیده شدی».

﴿۶۸۳۶﴾ پس آدم علیه السلام آزاد، گناهش بخشوده، توبه‌اش پذیرفته و همسرش بر او حلال شد.

﴿۶۸۳۷﴾ به آدم علیه السلام گفته شد: «هرچه می‌خواهی درخواست کن». گفت: «خدایا! گناهم را ببامرز». خداوند فرمود: «ای آدم آمرزیدم». گفت: «و گناهان فرزندانم که بعد از من هستند». خداوند فرمود: «گناه هر کدام از آن‌ها که در اینجا مانند تو به گناه خود اعتراف کردند را آمرزیدم».

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

﴿٦٨٣٨﴾ الباقِر (عليه السلام): فَلَمَّا أَصَابَ آدَمُ الْخَطِيئَةَ وَ أَهْبَطَهُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَى الْأَرْضِ أَتَى إِلَى الْبَيْتِ فَطَافَ بِهِ كَمَا رَأَى الْمَلَائِكَةَ طَافَتْ بِالْعَرْشِ سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ ثُمَّ وَقَفَ عِنْدَ الْمُسْتَجَارِ فَنَادَى رَبُّ اغْفِرْ لِي فَنُودِيَ يَا آدَمُ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ قَالَ يَا رَبُّ وَلِذُرِّيَّتِي فَنُودِيَ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ بِذَنْبِهِ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ حَيْثُ بُوتَ أَنْتَ بِذَنْبِكَ هَاهُنَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ٢٩١

﴿٦٨٣٩﴾ الرسول (عليه السلام): فَلَمَّا عَصَى آدَمُ رَبَّهُ وَ سَأَلَهُ بِحَقِّهَا أَنْ يَتَقَبَّلَ تَوْبَتَهُ وَ يَغْفِرَ خَطِيئَتَهُ فَأَجَابَهُ وَ كُنَّا الْكَلِمَاتِ تَلَقَّاهَا آدَمُ مِنْ رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَتَابَ عَلَيْهِ وَ غَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ٢٢

﴿٦٨٤٠﴾ الرسول (عليه السلام): فَلَمَّا قَارَفَ آدَمُ الْخَطِيئَةَ وَ أُخْرِجَ مِنَ الْجَنَّةِ تَوَسَّلَ إِلَى اللَّهِ وَ هُوَ سَاجِدٌ بِمُحَمَّدٍ وَ حَامَتِهِ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ (عليهم السلام) هَوْلَاءِ فَغَفَرَ لَهُ خَطِيئَتَهُ وَ جَعَلَهُ الْخَلِيفَةَ فِي أَرْضِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٨٤

﴿٦٨٤١﴾ الرسول (عليه السلام): قَالَ آدَمُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاعْفُرْ لِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ فَرَحِمَهُ اللَّهُ بِذَلِكَ وَ تَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٢١٢

﴿٦٨٤٢﴾ الصادق (عليه السلام): لَمَّا طَافَ آدَمُ بِالْبَيْتِ وَ انْتَهَى إِلَى الْمُلتَزِمِ قَالَ لَهُ جَبْرِئِيلُ (عليه السلام) يَا آدَمُ أَقْرَ لِرَبِّكَ بِذُنُوبِكَ فِي هَذَا الْمَكَانِ قَالَ فَوَقَّفَ آدَمُ (عليه السلام) فَقَالَ يَا رَبُّ إِنِّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا وَ قَدْ عَمِلْتُ فَمَا أَجْرِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ قَدْ غَفَرْتُ ذَنْبَكَ قَالَ يَا رَبُّ وَلَوْلَدِي أَوْ لِدُرِّيَّتِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ مَنْ جَاءَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ إِلَى هَذَا الْمَكَانِ وَ أَقْرَ بِذُنُوبِهِ وَ تَابَ كَمَا تُبْتُ ثُمَّ اسْتَغْفَرَ غَفَرْتُ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٤

﴿٦٨٤٣﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): يَوْمُ الْجُمُعَةِ يَوْمُ غَفَرَ اللَّهُ فِيهِ ذَنْبَ آدَمَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٨

٢-٩-٤- ابراهيم (عليه السلام)

﴿٦٨٤٤﴾ وَ أَتَى عَلَيْهِمْ نَبَأُ إِبْرَاهِيمَ، إِذْ قَالَ ... وَ الَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ

(الشعراء: ٨٢)

٣-٩-٤- ابو أيوب الأنصاري

﴿٦٨٤٥﴾ الرسول (عليه السلام): أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (عليه السلام) دَعَا أَبَا أَيُوبَ الْأَنْصَارِيَّ، فَقَالَ لَيْتَكَ وَ سَعْدَيْكَ يَا

رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (عليه السلام) أَجَابَكَ اللَّهُ بِالْمَغْفِرَةِ يَا أَبَا أَيُوبَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١٥٦

﴿افراد خاص﴾

﴿۶۸۳۸﴾ آن‌گاه که آدم دچار خطا شد و خداوند بلندمرتبه او را به زمین فرود آورد، به‌سوی خانه‌ی خدا رفت و همان‌گونه که دیده بود که فرشتگان هفت بار دور عرش را طواف می‌کنند خانه را طواف کرد و سپس در مستجار ایستاد و ندا سر داد: «پروردگارا! مرا بیامرزد». ندا آمد: «ای آدم خداوند تو را آمرزید». گفت: «پروردگارا! فرزندانم را نیز بیامرزد». ندا آمد: «ای آدم هرکدام از فرزندان را که اینجا مانند تو، به گناه خود اقرار کند، آمرزیدم».

﴿۶۸۳۹﴾ چون آدم عصیان و نافرمانی کرد، از خداوند متعال درخواست کرد توبه‌اش را به حقّ ما بپذیرد و خطایش را بیامرزد. و خداوند خواسته‌ی او را پذیرفت و اجابت فرمود، و ما همان کلماتی بودیم که آدم آن‌ها را از خداوند عزّ و جلّ فراگرفت و خداوند توبه‌اش را پذیرفت و او را آمرزید.

﴿۶۸۴۰﴾ وقتی آدم به خطا مبتلا و از بهشت خارج شد، در سجده به پیامبر و خاندان و خویشان و اهل بیتش متوسّل شد. و خداوند خطایش را آمرزید و او را خلیفه‌ی خود در زمین قرار داد.

﴿۶۸۴۱﴾ حضرت آدم ﷺ عرض کرد: جز تو پروردگاری نیست. من به خود ظلم کردم. مرا بیامرزد که تو بخشنده و مهربانی. خداوند تبارک و تعالی به حال او رحم کرد و توبه‌اش را پذیرفت. خداوند توبه‌پذیر و مهربان است.

﴿۶۸۴۲﴾ وقتی که آدم ﷺ خانه‌ی خدا را طواف کرد، و در ملتزم به اتمام رساند. جبرئیل به آدم ﷺ گفت: «ای آدم؛ در همین جا در مقابل خداوند به گناهانت اعتراف کن». آدم ﷺ ایستاد و گفت: «خداوندا! برای هر عاملی مزدی هست، من هم اینجا طواف کردم، مزد من چیست؟» خداوند به آدم ﷺ وحی کرد: «گناهانت را آمرزیدم». آدم ﷺ گفت: «خداوندا! برای فرزندان و نسلم چطور؟» خداوند وحی کرد: «ای آدم؛ هرکدام از فرزندان به این مکان بیایند و به گناه خویش اعتراف کنند و از من طلب آمرزش نمایند، آن‌ها را هم می‌آمرزم».

﴿۶۸۴۳﴾ روز جمعه، روزی است که خداوند متعال گناه آدم ﷺ را در آن روز آمرزید.

۲-۹-۴- ابراهیم ﷺ

﴿۶۸۴۴﴾ و بر آنان خبر ابراهیم را بخوان، آن‌گاه که گفت: و کسی که امید دارم گناهم را در روز جزا ببخشد!

۳-۹-۴- ابو ایوب انصاری

﴿۶۸۴۵﴾ رسول خدا ﷺ ابوایوب انصاری را فراخواند. گفت: «بله ای پیامبر خدا؛ حضرت فرمود: «خداوند با آمرزش پاسخ تو را داد».

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

٤-٩-٤- ابوذرة عليه السلام

﴿٤٨٤٦﴾ الرسول عليه السلام: كَيْفَ أَصْبَحْتَ يَا أَبَا ذَرٍّ قَالَ أَصْبَحْتُ وَعِكَاءَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ أَصْبَحْتُ فِي رَوْضَةٍ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ قَدْ أَنْغَمَسْتُ فِي مَاءِ الْحَيَوَانِ وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا يَفْدَحُ مِنْ دِينِكَ؛ مستدرك الوسائل، ج ٢، ص ٥٧

٤-٩-٥- إدريس عليه السلام

﴿٤٨٤٧﴾ أَنْ سَبَّ رَفَعَ إِدْرِيسَ إِلَى السَّمَاءِ أَنْ مَلَكَأَ بَشَرَهُ بِالْقُبُولِ وَالْمَغْفِرَةِ فَتَمَنَّى الْحَيَاةَ فَقَالَ لَهُ الْمَلَكُ لَمْ تَمْنَيْتَ الْحَيَاةَ قَالَ لِأَشْكُرَ اللَّهَ تَعَالَى فَقَدْ كَانَتْ حَيَاتِي لَطَلَبِ الْقُبُولِ وَهِيَ الْآنَ لِبُلُوغِ الْمَأْمُولِ قَالَ فَبَسَطَ الْمَلَكُ جَنَاحَهُ وَرَفَعَهُ إِلَى السَّمَاءِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٢٣

٤-٩-٦- أم داود

﴿٤٨٤٨﴾ يَا أُمَّ دَاوُدَ أَبْشِرِي فَكُلُّ مَنْ تَرَيْنِ أَعْوَانِكَ وَشَفَعَاؤُكَ وَكُلُّ مَنْ تَرَيْنِ يَسْتَغْفِرُونَ لَكَ وَيُبَشِّرُونَكَ بِنُجْحٍ حَاجَتِكَ فَأَبْشِرِي بِمَغْفِرَةِ اللَّهِ وَرِضْوَانِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٤٥

٤-٩-٧- أنس

﴿٤٨٤٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَنْ أَنَسًا قَالَ لِعَلِيِّ عليه السلام اسْتَغْفِرْ لِي وَلَكَ عِنْدِي بَشَارَةٌ فَفَعَلَ فَأَخْبَرَهُ بِقَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ عليه السلام؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٣٥٨

٤-٩-٨- أهل البيت عليهم السلام

﴿٤٨٥٠﴾ الجواد عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ لَنْ يَغْفِرَ إِلَّا لَنَا؛ بشارة المصطفى، ص ٦٣

﴿٤٨٥١﴾ الرسول عليه السلام: لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ وَصِرْتُ أَنَا وَجَبْرِئِيلُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ قَالَ جَبْرِئِيلُ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَوْضِعِي ثُمَّ رُخَّ بِي فِي النُّورِ زَخَّةً فَإِذَا أَنَا بِمَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ تَعَالَى فِي صُورَةٍ عَلَى عليه السلام اسْمُهُ عَلَى سَاجِدٍ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَلِيِّ وَذُرِّيَّتِهِ وَمُحِبِّيهِ وَأَشْيَاعِهِ وَاتَّبَاعِهِ وَالْعَن مُبْغِضِيهِ وَأَعَادِيهِ وَحُسَادَهُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٩٧

﴿٤٨٥٢﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّا وَلَدُ فَاطِمَةَ عليها السلام مَغْفُورٌ لَنَا؛ الأُمَالِي لِلطُّوسِي، ص ٣٣٣

٤-٩-٩- بُرَيْدَة

﴿٤٨٥٣﴾ الرسول عليه السلام: أَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ اسْتَغْفِرْ لِي فَقَالَ النَّبِيُّ عليه السلام حَتَّى يَأْتِيَ عَلَى فَلَمَّا جَاءَ عَلَى طَلَبِ بُرَيْدَةَ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ عليه السلام لِعَلِيِّ عليه السلام إِنَّ تَسْتَغْفِرَ لَهُ اسْتَغْفِرَ لَهُ فَاسْتَغْفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٣٢٦

﴿افراد خاص﴾

۴-۹-۴- ابوذّر

﴿۶۸۴۶﴾ پیامبر ﷺ فرمود: «ای اباذر؛ امروز را چگونه آغاز کردی؟» ابوذّر گفت: «ای رسول خدا! در حال بیماری و تب»؛ پیامبر ﷺ فرمود: «روز را در یکی از باغ‌های بهشت شروع کرده‌ای درحالی‌که در آب زندگانی غوطه‌وری و خداوند گناهان تو را آمرزیده است».

۴-۹-۵- ادریس علیّه السلام

﴿۶۸۴۷﴾ علّت اینکه ادریس پیامبر به آسمان بالا رفت این است که فرشته‌ای به او مژده‌ی قبولی اعمال و آمرزش داد. و او آرزوی زنده‌شدن کرد، فرشته از او پرسید: «چرا این آرزو را کردی؟» گفت: «برای اینکه خدای متعال را شکر کنم؛ زیرا دوران حیاتم آرزوی قبولی اعمال را داشتم و اکنون به مراد خودم رسیدم». پس فرشته پر خویش را باز کرد و ادریس را بر بالای آن گذاشت و به آسمان بالا برد.

۴-۹-۶- امّ داود

﴿۶۸۴۸﴾ ای مادر داود؛ مژده باد بر تو. همه‌ی آنان که دیدی یاران و شفیعان تو هستند که برای تو طلب آمرزش می‌کنند و تو را به رسیدن به خواسته‌ات بشارت می‌دهند؛ پس بشارت باد بر تو به دریافت آمرزش و رضایت خداوند.

۴-۹-۷- انس

﴿۶۸۴۹﴾ انس به امیرالمؤمنین علی علیّه السلام گفت: «برای من طلب آمرزش کن که خبر خوشی آورده‌ام». پس حضرت چنان کرد؛ و انس او را از کلام رسول خدا ﷺ آگاه کرد.

۴-۹-۸- خاندان پیامبر ﷺ

﴿۶۸۵۰﴾ خداوند هرگز [کسی را] نمی‌آمرزد، مگر برای ما و به خاطر ما.
﴿۶۸۵۱﴾ آن‌گاه که شب معراج مرا به آسمان سیر دادند و من و جبرئیل به آسمان هفتم رسیدیم، جبرئیل گفت: ای محمّد؛ اینجا جایگاه من است؛ مرا سوار بر نوری به سرعت روانه کرد؛ تا اینکه فرشته‌ای به شکل علی علیّه السلام دیدم که نامش علی بود. و زیر عرش به سجده مشغول بود. و چنین می‌گفت: «خدایا؛ علی و فرزندان و دوستداران و شیعیان و پیروانش را بیمارز و کینه‌ورزان نسبت به او و دشمنان و حسودانش را لعنت کن که تو بر همه چیز توانایی».
﴿۶۸۵۲﴾ ما زاده‌ی فاطمه علیّه السلام و مورد آمرزش خدا هستیم.

۴-۹-۹- بریده

﴿۶۸۵۳﴾ بریده به پیامبر ﷺ عرض کرد: «ای رسول خدا؛ برای من طلب آمرزش کن». پیامبر فرمود: «[صبر کن] تا علی بیاید». چون علی آمد، بریده از او طلب آمرزش کرد. پیامبر به علی فرمود: «برای بریده طلب آمرزش کن». علی علیّه السلام نیز برای او طلب آمرزش کرد و خداوند توبه‌ی او را قبول کرد.

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَ مَغْفِرَتُهُمْ﴾

١٠-٩-٤- بنو يعقوب عليه السلام

﴿٦٨٥٤﴾ قَالَ لَا تَثْرِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَعْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَ هُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (يوسف: ٩٢)

﴿٦٨٥٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: كَانَ بَنُو يَعْقُوبَ عَلَى الْمَحَبَّةِ الْعُظْمَى حَتَّى عَفَّوْا آبَاهُمْ وَ بَاغُوا أَخَاهُمْ وَ بَعْدَ الْإِقْرَارِ كَانَ تَوْبَتُهُمْ وَ بِاسْتِغْفَارِ آبِيهِمْ وَ أَخِيهِمْ غُفِرَ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٢٣٦

١١-٩-٤- داود عليه السلام

﴿٦٨٥٦﴾ داود عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَوْحَى إِلَى دَاوُدَ عليه السلام أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ ذَنْبَكَ وَ جَعَلْتُ عَارَ ذَنْبِكَ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فَقَالَ كَيْفَ يَا رَبُّ وَ أَنْتَ لَا تَنْظِمُ قَالَ إِنَّهُمْ لَمْ يُعَاجِلُوكَ بِالنَّكَرَةِ؛ الكافي، ج ٥، ص ٥٨

﴿٦٨٥٧﴾ الصادق عليه السلام: فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَى صَاحِبِ الْفِرْدَوْسِ لِيُكَشِفَ عَنْهُ فَكَشَفَ عَنْهُ فَقَالَ أَوْريَا [أَوْرياء] لِمَنْ هَذَا فَقَالَ لِمَنْ غَفَرَ لِدَاوُدَ خَطِيئَتَهُ فَقَالَ يَا رَبُّ قَدْ وَهَبْتُ لَهُ خَطِيئَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٢٢

﴿٦٨٥٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ قُلْتُ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ وَ ظَنَّنَا دَاوُدَ أَنَّمَا فَتَنَاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَ خَرَّ رَاكِعًا وَ أَنَابَ وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

﴿٦٨٥٩﴾ لَيْلَةُ عَرَفَةَ سَيِّدَةُ اللَّيَالِي لِإِبْرَاهِيمَ عليه السلام وَ الْمَغْفِرَةِ لِدَاوُدَ عليه السلام؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٧٤

١٢-٩-٤- الرُّسُلُ عليه السلام

﴿٦٨٦٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: ثُمَّ قَالَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَ رَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَ آتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَ آيَدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ثُمَّ قَالَ فِي جَمَاعَتِهِمْ وَ آيَدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ يَقُولُ أَكْرَمَهُمْ بِهَا فَضَّلَهُمْ عَلَى مَنْ سِوَاهُمْ فَهَؤُلَاءِ مَغْفُورٌ لَهُمْ مَصْفُوحٌ عَنْ ذُنُوبِهِمْ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٨١

﴿٦٨٦١﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام الْمُؤْمِنُ يُصِيبُهُ الْهُمُومُ وَ الْأَحْزَانُ فَقَالَ هَذَا مِنَ الذُّنُوبِ وَ التَّقْصِيرِ وَ ذُنُوبُ النَّبِيِّينَ وَ الْمُؤَقِّنِينَ مَغْفُورَةٌ لَهُمْ؛ مشكاة الأنوار، ص ٢٩٥

﴿افراد خاص﴾

۱۰-۹-۴- فرزندان یعقوب علیه السلام

﴿۶۸۵۴﴾ (یوسف) گفت: «امروز ملامت و توبیخی بر شما نیست! خداوند شما را می‌آموزد؛ زیرا او مهربان‌ترین مهربانان است!»

﴿۶۸۵۵﴾ فرزندان یعقوب بر راه بزرگ هدایت بودند تا اینکه عاقاً پدر شدند و او را آزرده و برادر خود را فروختند. ولی پس از اقرار به گناه، توبه‌ی ایشان رنگ حقیقت گرفت و به سبب استغفار پدر و برادرشان گناهشان آمرزیده شد.

۱۱-۹-۴- داود علیه السلام

﴿۶۸۵۶﴾ خداوند به داود علیه السلام وحی کرد: «ای داود؛ من گناهان تو را بخشیدم و وِیال گناهان تو را به گردن بنی اسرائیل گذاردم». داود عرض کرد: «خداوند! تو ظالم نیستی. چگونه چنین می‌کنی؟» خداوند فرمود: «چون آن‌ها گناه تو را دیدند ولی در بازداشتن تو اقدامی نکردند.»

﴿۶۸۵۷﴾ خداوند به فرشته‌ی موکل بهشت وحی کرد حجاب‌ها را از چشم او ریا بردارد و او چنین کرد، او ریا گفت: «این مقامات بهشتی از آن کیست؟» مالک بهشت گفت: «این‌ها از آن کسی است که داود علیه السلام را ببخشد». آن وقت او ریا گفت: «پروردگارا؛ من خطای داود علیه السلام را بخشیدم.»

﴿۶۸۵۸﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «... و داود گمان کرد ما امتحانش کردیم. پس از پروردگار خویش آموزش خواست و به رکوع افتاد و بازگشت؛ و من از تو آموزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.»

﴿۶۸۵۹﴾ شب عرفه برای حضرت ابراهیم علیه السلام آقا و سرور شب‌ها و برای حضرت داود علیه السلام شب آموزش است.

۱۲-۹-۴- پیامبران علیهم السلام

﴿۶۸۶۰﴾ سپس فرمود: خدای عزّ و جل می‌فرماید: «بعضی از آن رسولان را بر بعضی دیگر برتری دادیم؛ برخی از آن‌ها، خدا با او سخن می‌گفت؛ و بعضی را درجاتی برتر داد؛ و به عیسی‌بن‌مریم، نشانه‌های روشن دادیم؛ و او را با «روح القدس» تأیید نمودیم؛ [ولی فضیلت و مقام آن پیامبران، مانع اختلاف اَمّت‌ها نشد]؛ سپس درباره‌ی جماعت آن‌ها [یعنی رسولان که کامل‌ترین مؤمنانند] فرموده است: «و آن‌ها را با روحی از ناحیه‌ی خودش تقویت کرد» یعنی با آن روح، ارجمندشان داشت و بر دیگران برتری داد. این دسته نیز آمرزیده‌اند و از گناهانشان چشم‌پوشی شده (کنایه از اینکه گناه نمی‌کنند).

﴿۶۸۶۱﴾ مفضل بن عمر گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: «آیا غم و اندوه به مؤمن روی می‌آورد؟» فرمود: «غم و اندوهش به خاطر گناهان و کوتاهی‌هایش است، و گناه‌های پیامبران و اهل یقین بخشیده شده است.»

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

١٣-٩-٤- زَيْدٌ

﴿٤٨٤٢﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ وَ سَعِيدَ بْنَ زَيْدٍ قَالَا يَا رَسُولَ اللَّهِ تَسْتَغْفِرُ لِرَيْدٍ قَالَ نَعَمْ فَاسْتَغْفِرُوا لَهُ إِنَّهُ يُبْعَثُ أُمَّةً وَاحِدَةً؛ بحار الأنوار، ج ١٥، ص ٢٠٥
١٤-٩-٤- زَيْدُ بْنُ عَمْرٍو

﴿٤٨٤٣﴾ الرسول ﷺ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ أَبِي زَيْدَ بْنَ عَمْرٍو كَانَ كَمَا رَأَيْتَ وَ كَمَا بَلَغَكَ فَلَوْ أَدْرَكَكَ كَانَ آمَنَ بِكَ فَاسْتَغْفِرُ لَهُ قَالَ نَعَمْ فَاسْتَغْفِرُ لَهُ وَقَالَ إِنَّهُ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أُمَّةً وَاحِدَةً وَ كَانَ فِيمَا ذَكَرُوا أَنَّهُ يُطْلَبُ الدِّينَ فَمَاتَ وَ هُوَ فِي طَلَبِهِ؛ كمال الدين، ج ١، ص ٢٠٠
١٥-٩-٤- السَّحَرَةُ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ

﴿٤٨٤٤﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ... إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ (الشعراء: ٤٦-٥١)

١٦-٩-٤- سلمان ﷺ

﴿٤٨٤٥﴾ الرسول ﷺ: وَقَدْ عَادَ سَلْمَانُ رِضْوَانُ اللَّهِ عَلَيْهِ لَمَّا أَرَادَ أَنْ يَقُومَ يَا سَلْمَانُ كَشَفَ اللَّهُ ضُرْكَ وَ غَفَرَ ذَنْبَكَ وَ حَفِظَكَ فِي دِينِكَ وَ بَدَنِكَ إِلَى مُنْتَهَى أَجَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٢٢٧

١٧-٩-٤- عَلِيُّ الْكَافِي

﴿٤٨٤٦﴾ أمير المؤمنين ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ آيْنَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ فَأَقُومُ أَنَا فَيَقَالُ لِي أَنْتَ عَلَى فَأَقُولُ أَنَا ابْنُ عَمِّ النَّبِيِّ وَ وَصِيُّهُ وَ وَارِثُهُ فَيَقَالُ لِي صَدَقْتَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَ لَشِيعَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٣٥٨

﴿٤٨٤٧﴾ الرسول ﷺ: فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ مَلَكًا رَأْسُهُ تَحْتَ الْعَرْشِ وَ رِجْلَاهُ تَحْتَ الثَّرَى وَ مَلَائِكَةٌ أَكْثَرُ مِنْ رِبْعَةِ وَ مُضَرَّ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ وَ لَا شَرَابٌ إِلَّا الصَّلَاةُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ مُحَبِّبِهِ وَ الْإِسْتِغْفَارَ لِشِيعَتِهِ الْمَذْنُوبِينَ وَ مَوَالِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٣٤٩

﴿٤٨٤٨﴾ ابن عباس ﷺ: أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَ أَجْرًا عَظِيمًا قَالَ سَأَلَ قَوْمُ النَّبِيِّ ﷺ فَقَالُوا فِيمَنْ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ قَالَ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ عُقِدَ لَوْاءٌ مِنْ نُورٍ أَبْيَضٍ وَ نَادَى مُنَادٍ لِيَقُمْ سَيِّدُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي

﴿افراد خاص﴾

۱۳-۹-۴- زید

﴿۶۸۶۲﴾ عمر بن خطاب و سعید بن زید به رسول خدا ﷺ عرض کردند: «آیا برای زید از خدا طلب آمرزش می‌کنید؟» فرمود: «آری برای وی آمرزش بخواهید». و فرمود: «او در روز قیامت به‌عنوان یک امت خاص برانگیخته خواهد شد».

۱۴-۹-۴- زید بن عمرو

﴿۶۸۶۳﴾ ای پیامبر خدا؛ پدرم زید بن عمرو چنان بوده که شما خودتان دیدید و اخبارش به شما رسیده و اگر توفیق درک حضور شما را یافته بود به شما ایمان می‌آورد. آیا من برای او آمرزش بخواهم؟ فرمود: آری و برای او استغفار کرد و فرمود: او در روز قیامت تنها می‌آید، در گروه کسانی که گفته می‌شود: «در جستجوی دین بودند و در حال جستجو از دنیا رفته‌اند».

۱۵-۹-۴- ساحران دربار فرعون

﴿۶۸۶۴﴾ فوراً همه‌ی ساحران به سجده افتادند... ما امیدواریم که پروردگارمان خطاهای ما را ببخشد، چرا که ما نخستین ایمان‌آوردگان بودیم!»

۱۶-۹-۴- سلمان

﴿۶۸۶۵﴾ پیامبر ﷺ به عبادت سلمان رفت و چون خواست از بالین او برخیزد، فرمود: «ای سلمان؛ خداوند رنج تو را برطرف نماید و گناهت را بیامزد و جسم و دینت را تا آخر عمر حفظ کند».

۱۷-۹-۴- علی

﴿۶۸۶۶﴾ هنگامی که روز قیامت برپا می‌شود، منادی از آسمان ندا خواهد داد: «کجاست علی بن ابی‌طالب؟» «من می‌ایستم». پس به من گفته می‌شود: «تو علی هستی؟» می‌گویم: «من پسر عم پیامبر و جانشین و وارث او هستم». آن‌گاه به من گفته می‌شود: «راست گفتی! به بهشت داخل شو، به تحقیق خدای تعالی تو و شیعیان و پیروان تو را آمرزد».

﴿۶۸۶۷﴾ در آسمان هفتم فرشته‌ای است که سرش زیر عرش و دو پایش در زیر زمین است. ملائکه بیشتر از تعداد افراد قبیله‌ی ربیعه و مضر هستند، غذا و آبی نمی‌خورند به‌جز صلوات بر امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب و دوستان آن سرور و استغفار برای شیعیان گنهکار و دوستان ایشان.

﴿۶۸۶۸﴾ گروهی از پیامبر ﷺ درباره‌ی آیه‌ی «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا» پرسیدند: «ای پیامبر خدا؛ این آیه درباره‌ی چه کسانی نازل شده است؟» حضرت فرمود: «وقتی که روز قیامت برپا می‌شود، پرچمی از نور سپید درست می‌شود، آن‌گاه منادی می‌گوید: «باید سرور مؤمنان و آنان که بعد از مبعوث شدن پیامبر خدا محمد ﷺ ایمان

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

طَالِبَ فَيُعْطِي اللَّهُ اللّوَاءَ مِنَ النُّورِ الْأَبْيَضِ بِيَدِهِ تَحْتَهُ جَمِيعُ السَّابِقِينَ الْأَوَّلِينَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ لَا يُخَالِطُهُمْ غَيْرُهُمْ حَتَّى يَجْلِسَ عَلَى مِنْبَرٍ مِنْ نُورٍ رَبِّ الْعِزَّةِ وَ يُعْرَضَ الْجَمِيعُ عَلَيْهِ رَجُلًا رَجُلًا فَيُعْطَى أَجْرُهُ وَ نُورُهُ فَإِذَا أَتَى عَلَى آخِرِهِمْ قِيلَ لَهُمْ قَدْ عَرَفْتُمْ مَوْضِعَكُمْ وَ مَنَازِلَكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ إِنْ رَبَّكُمْ يَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي لَكُمْ مَغْفِرَةٌ وَ أَجْرٌ عَظِيمٌ يَعْنِي الْجَنَّةَ فَيَقُومُ عَلَى بَنِي أَبِي طَالِبٍ وَ الْقَوْمِ تَحْتَ لَوَائِهِ مَعَهُمْ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٤

﴿٤٨٦٩﴾ الرسول ﷺ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ عَرَفَةَ فَقَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ بَاهَى بِكُمْ فِي

هَذَا الْيَوْمِ لِيَغْفِرَ لَكُمْ عَامَّةً وَ يَغْفِرَ لِعَلِيٍّ ﷺ خَاصَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٢٦٥

﴿٤٨٧٠﴾ الرسول ﷺ: خَرَجَ ﷺ عَلَى الْحَجَّاجِ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فَقَالَ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ بَاهَى بِكُمْ الْمَلَائِكَةَ

عَامَّةً وَ غَفَرَ لَكُمْ عَامَّةً وَ بَاهَى بِعَلِيٍّ خَاصَّةً وَ غَفَرَ لَهُ خَاصَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٨١

﴿٤٨٧١﴾ الرسول ﷺ: خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى

بَاهَى بِكُمْ وَ غَفَرَ لَكُمْ عَامَّةً وَ لِعَلِيٍّ ﷺ خَاصَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٢٧٤

﴿٤٨٧٢﴾ الرسول ﷺ: خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ عَرَفَةَ وَ هُوَ آخِذٌ بِيَدِ عَلِيٍّ ﷺ فَقَالَ يَا

مَعْشَرَ الْخَلَائِقِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بَاهَى بِكُمْ فِي هَذَا الْيَوْمِ لِيَغْفِرَ لَكُمْ عَامَّةً ثُمَّ أَتَفَتَ إِلَى

عَلِيٍّ ﷺ فَقَالَ لَهُ وَ غَفَرَ لَكَ يَا عَلِيُّ خَاصَّةً؛ الأمالي للصدوق، ص ٣٨٢

﴿٤٨٧٣﴾ الرسول ﷺ: خَلَقَ اللَّهُ مِنْ نُورٍ وَجْهَ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ

يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ لِمُحِبِّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٣٢٠

﴿٤٨٧٤﴾ امير المؤمنين ﷺ: فَلَمَّا أَتَى الْعَبَّاسَ رَسُولُهُ بِمَا قَالَ عَلِيُّ ﷺ قَالَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَابْنِ أَخِي

فَإِنَّهُ لَمَغْفُورٌ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٣، ص ٢٠٩

﴿٤٨٧٥﴾ ابن عباس ﷺ: قَوْلُهُ تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، قَالَ هُمْ

ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ مُؤْمِنٍ آلِ فِرْعَوْنَ وَ حَبِيبِ النَّجَّارِ صَاحِبِ مَدِينَةِ الْأَنْطَاكِيَّةِ وَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ؛

بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٢٥

﴿٤٨٧٦﴾ امير المؤمنين ﷺ: لَقَدْ مَكَثَتِ الْمَلَائِكَةُ سِنِينَ لَا تَسْتَغْفِرُ إِلَّا لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَ لِي وَ

فِينَا نَزَلَتْ وَ الْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِلَى قَوْلِهِ الْحَكِيمُ؛

بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٠٤

﴿افراد خاص﴾

آورده‌اند به‌پا خیزند». علی بن ابی طالب به‌پا می‌خیزد. پرچمی از نور سفید به‌دست او داده می‌شود که زیر آن تمام پیشتاازان از مهاجران و انصار حاضرند، و کسی با آن‌ها آمیخته نمی‌شود، تا اینکه حضرت بر منبری از نور پروردگار توانا می‌نشیند و همه‌ی مردم یک‌یک به او نشان داده می‌شود، و اجر و مزدشان داده می‌شود. هنگامی که به آخر آنان می‌رسد به آن‌ها گفته می‌شود: «که منزل‌ها و مکان‌های خود را شناختید». پروردگار شما می‌فرماید: «برای شما نزد من آمرزش و پاداشی بزرگ (یعنی بهشت) فراهم است». پس علی علیه السلام به‌پا خواسته و بقیه زیر پرچم او با هم وارد بهشت می‌شوند».

﴿۶۸۶۹﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله در روز عرفه بیرون آمد و فرمود: «ای مردم؛ خداوند در این روز به شما افتخار و مباهات می‌کند تا همگی شما را عموماً و علی علیه السلام را خصوصاً مورد آمرزش قرار دهد».

﴿۶۸۷۰﴾ پیامبر صلی الله علیه و آله غروب عرفه نزد حاجیان رفته و به آن‌ها فرمود: «خداوند با شما به فرشتگان مباهات کرد و همگی شما را آمرزید و به‌طور خاص به علی علیه السلام افتخار کرد و به‌طور خاص او را آمرزید».

﴿۶۸۷۱﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله غروب عرفه نزد ما آمد و فرمود: «به‌راستی خدای تبارک و تعالی به شما مباهات کرده و همه‌ی شما را عموماً و علی علیه السلام را خصوصاً آمرزید».

﴿۶۸۷۲﴾ روز عرفه رسول خدا صلی الله علیه و آله بیرون آمد درحالی که دست علی علیه السلام را به دست داشت و فرمود: «ای گروه مردم؛ خدای تبارک و تعالی امروز به شما مباهات می‌کند که همه‌ی شما را می‌آمرزد». سپس رو به علی علیه السلام کرد و فرمود: «مخصوصاً تو را می‌آمرزد».

﴿۶۸۷۳﴾ خداوند از نور چهره‌ی علی بن ابی طالب علیه السلام هفتاد هزار فرشته آفریده است که تا روز قیامت برای او و دوستانش طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۶۸۷۴﴾ موقعی که فرستاده‌ی عباس نزد او بازگشت و جواب حضرت امیر را برای وی شرح داد، عباس گفت: «خدا برادرزاده‌ی مرا بیامرزد».

﴿۶۸۷۵﴾ منظور این آیه‌ی قرآن: «پروردگارا؛ ما را و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند بیامرز»؛ سه نفر هستند؛ مؤمن آل فرعون، حبیب نجار ساکن شهر انطاکیه و علی بن ابی طالب علیه السلام.

﴿۶۸۷۶﴾ فرشتگان آسمانی مدت چند سال فقط برای رسول خدا صلی الله علیه و آله و من استغفار می‌کردند، و درباره‌ی ما دو آیه‌ی کریمه نازل شد: «وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا... الْحَكِيمُ».

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

﴿٦٨٧٧﴾ الرسول ﷺ: لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ وَصِرْتُ أَنَا وَجَبْرِئِيلُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ قَالَ جَبْرِئِيلُ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَوْضِعِي ثُمَّ رُخَّ بِي فِي النُّورِ زَحَّةً فَإِذَا أَنَا بِمَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ تَعَالَى فِي صُورَةٍ عَلَى اللَّهِ اسْمُهُ عَلَى سَاجِدٍ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَلِيٍّ وَذُرِّيَّتِهِ وَمُحِبِّهِ وَأَشْيَاعِهِ وَاتَّبَاعِهِ وَالْعَنِ مُبْغِضِيهِ وَأَعَادِيهِ وَحَسَادَهُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٩٧

﴿٦٨٧٨﴾ الباقر ﷺ: وَلَقَدْ عَاتَبَ اللَّهُ أَصْحَابَ مُحَمَّدٍ ﷺ فِي آيٍ مِنَ الْقُرْآنِ وَمَا ذَكَرَ عَلِيًّا إِلَّا بِخَيْرٍ وَلَقَدْ أَمَرْنَا بِالِاسْتِغْفَارِ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ١١٧

﴿٦٨٧٩﴾ الرسول ﷺ: وَدَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلِيًّا ﷺ فَقَالَ لَهُ زَوَّدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى وَغَفَرَ لَكَ ذَنْبَكَ وَوَجَّهَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُمَا تَوَجَّهْتَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٢٠٩

﴿٦٨٨٠﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ أَوْ مَا عَلِمْتَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَلَقَ خَلْقًا مِنْ أُمَّتِي يَسْتَغْفِرُونَ لَكَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ شواهد التنزيل، ص ٢، ص ٣٣٣

١٨-٩-٤-عمار

﴿٦٨٨١﴾ الرسول ﷺ: يَا عَمَّارُ حَيَاتِي خَيْرٌ لَكُمْ وَوَفَاتِي لَيْسَ بِشَرٍّ لَكُمْ أَمَّا حَيَاتِي فَتُحَدِّثُونَ وَاسْتَغْفِرُ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٣٥٣

١٩-٩-٤-فاطمة بنت اسد ﷺ

﴿٦٨٨٢﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ مَا خَرَجْتُ مِنْ قَبْرِهَا (فَاطِمَةُ بِنْتُ أَسَدٍ) حَتَّى رَأَيْتُ مُصْبَاحَيْنِ مِنْ نُورٍ عِنْدَ رَأْسِهَا وَمُصْبَاحَيْنِ مِنْ نُورٍ عِنْدَ يَدَيْهَا وَمُصْبَاحَيْنِ مِنْ نُورٍ عِنْدَ رِجْلَيْهَا وَمَلَكَئِهَا الْمُؤَكَّلَيْنِ بِقَبْرِهَا يَسْتَغْفِرَانِ لَهَا إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ٧٠

٢٠-٩-٤-محمد ﷺ

﴿٦٨٨٣﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (الفتح: ٢)

﴿٦٨٨٤﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَرْسَلَهُ دَاعِيًا إِلَى الْحَقِّ وَشَاهِدًا عَلَى الْخَلْقِ فَلَبَّغَ رِسَالَاتِ رَبِّهِ كَمَا أَمَرَهُ لَا مُتَعَدِّيًّا وَلَا مُقْصِرًا وَجَاهِدَ فِي اللَّهِ أَغْدَاءَهُ لَا وَاْنِيَاءَ وَلَا نَاكِلًا وَنَصَحَ لَهُ فِي عِبَادِهِ صَابِرًا مُحْتَسِبًا وَقَبَضَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَرَضِيَ عَمَلَهُ وَتَقَبَّلَ سَعْيَهُ وَغَفَرَ لَهُ ذَنْبَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ؛ مصباح المتعجب، ص ٣٨٠

﴿٦٨٨٥﴾ امير المؤمنين ﷺ: فَقَبَضَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَقَدْ رَضِيَ عَمَلَهُ وَتَقَبَّلَ سَعْيَهُ وَغَفَرَ ذَنْبَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٢٧

﴿افراد خاص﴾

﴿۶۸۷۷﴾ آن گاه که شب معراج مرا به آسمان سیر دادند و من و جبرئیل به آسمان هفتم رسیدیم، جبرئیل گفت: ای محمد؛ اینجا جایگاه من است؛ مرا سوار بر نوری به سرعت روانه کرد؛ تا اینکه فرشته‌ای به شکل علی علیه السلام دیدم که نامش علی بود. و زیر عرش به سجده مشغول بود. و چنین می گفت: «خدایا؛ علی و فرزندان و دوستداران و شیعیان و پیروانش را بیمارز و کینه‌ورزان نسبت به او و دشمنان و حسودانش را لعنت کن که تو بر همه چیز توانایی».

﴿۶۸۷۸﴾ و خداوند اصحاب محمد صلی الله علیه و آله را در آیاتی از قرآن عتاب کرده، اما از علی علیه السلام جز به نیکی یاد نکرده است و به ما امر شده که برای ایشان استغفار کنیم.

﴿۶۸۷۹﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله با علی علیه السلام خداحافظی کرد و فرمود: «خداوند تو را به تقوا مجهز کند و گناهت را بیمارزد و به هر سو که روانه شوی خیر و نیکی را به آن سو روانه کند».

﴿۶۸۸۰﴾ ای علی؛ آیا نمی دانی که خداوند گروهی از امت مرا آفریده که تا روز قیامت برای تو استغفار کنند؟

۱۸-۹-۴-عمار

﴿۶۸۸۱﴾ ای عمار؛ حیاتم برای شما سودمند است و مرگ من هم برای شما بد نیست، اما در زمان حیاتم اگر خطایی از شما سرزند، برایتان استغفار می کنم.

۱۹-۹-۴-فاطمه بنت اسد رضی الله عنها

﴿۶۸۸۲﴾ سوگند به آن که جان محمد در دست اوست، از قبر فاطمه بنت اسد که خارج شدم دیدم دو چراغ نورانی بالای سر اوست و دو چراغ نورانی در مقابل او و دو چراغ نورانی کنار پاهای او، و دو فرشته بر قبر او موکلند که تا روز قیامت برایش آمرزش می خواهند.

۲۰-۹-۴-محمد صلی الله علیه و آله

﴿۶۸۸۳﴾ تا خداوند گناهان گذشته و آینده‌ات را ببخشد و نعمتش را بر تو تمام و به راه راست هدایت کند.

﴿۶۸۸۴﴾ گواهی می دهم به اینکه محمد بنده و فرستاده‌ی اوست که برای دعوت به سوی حق و گواهی بر خلق، او را فرستاده است و آن حضرت آنچنان که مأمور بود بدون کم و زیاد تبلیغ رسالت فرمود؛ در راه خدا با دشمنان او جنگید؛ نه سستی کرد و نه پای پس کشید و خیر-خواه بندگان خدا بود. در صورتی که بر سختی‌ها صبر می کرد و از خدا پاداش می طلبید؛ سپس خداوند آن حضرت را به جوار رحمت خود برد، کردارش را پسندیده کرد و کوشش او را پذیرفت.

﴿۶۸۸۵﴾ تا آن گاه که خدا او را به سوی خود فراخواند درحالی که از عملش راضی بود و سعیش را پذیرفته و گناهش را آمرزیده بود.

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَ مَغْفِرَتُهُمْ﴾

﴿٦٨٨٦﴾ فَقَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ فَمَا مَعْنَاهُ قَالَ إِنْ اللَّهُ سُبْحَانَهُ حَمَلَ مُحَمَّدًا ﷺ ذُنُوبَ شَيْعَةٍ عَلَى ﷺ ثُمَّ غَفَرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَ مَا تَأَخَّرَ؛
تأويل الآيات الظاهرة، ص ٥٧٥

﴿٦٨٨٧﴾ قَبَضَ اللَّهُ نَبِيَّهُ مَغْفُورًا ذَنْبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ٢٥٢

﴿٦٨٨٨﴾ الصَّادِق ﷺ: عَنْ عُمرَ بْنِ يَزِيدَ بَيَّاعِ السَّابِرِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ قَالَ مَا كَانَ لَهُ ذَنْبٌ وَ لَا هَمٌّ بِذَنْبٍ وَ لَكِنَّ اللَّهَ حَمَلَهُ ذُنُوبَ شَيْعَتِهِ ثُمَّ غَفَرَهَا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ٧٦

﴿٦٨٨٩﴾ السَّجَّاد ﷺ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقِفُ فِي الصَّلَاةِ حَتَّى تَرِمَ قَدَمَاهُ وَ يَطْمَأُ فِي الصَّيَامِ حَتَّى يُعْصَبَ قُوهُ فَقِيلَ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَمْ يَغْفِرِ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ فَيَقُولُ ﷺ: أَوْفَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ١٢٥

﴿٦٨٩٠﴾ امير المؤمنين ﷺ: لَقَدْ مَكَثَتِ الْمَلَائِكَةُ سِنِينَ لَا تَسْتَغْفِرُ إِلَّا لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَ لِي وَ فِينَا نَزَلَتْ وَ الْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِلَى قَوْلِهِ الْحَكِيمُ؛
بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٠٤

﴿٦٨٩١﴾ الصَّادِق ﷺ: إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُقِرَّ التَّوَابَ قَالَ وَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُتَوَّبُ إِلَى اللَّهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً مِنْ غَيْرِ ذَنْبٍ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ كَانَ يَقُولُ أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ؛
مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٩

﴿٦٨٩٢﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ لَا يَقُومُ مِنْ مَجْلِسٍ وَ إِنْ خَفَّ حَتَّى يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ خَمْسًا وَ عَشْرِينَ مَرَّةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٠٤

﴿٦٨٩٣﴾ الصَّادِق ﷺ: عَنْ الْحَارِثِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: وَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُتَوَّبُ إِلَى اللَّهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً مِنْ غَيْرِ ذَنْبٍ قُلْتُ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ كَانَ يَقُولُ أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٩

﴿٦٨٩٤﴾ الصَّادِق ﷺ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُتَوَّبُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً فَقُلْتُ أَوْ كَانَ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ لَا وَ لَكِنْ كَانَ يَقُولُ أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ قُلْتُ إِنْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يُتَوَّبُ وَ لَا يَعُودُ وَ نَحْنُ نَتُوبُ وَ نَعُودُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٨

﴿افراد خاص﴾

﴿۶۸۸۶﴾ معنی این آیه: «تا خداوند از گناه گذشته و آینده‌ی تو درگذرد» یعنی؛ خداوند گناهان شیعیان علی‌السلام را بر گردن محمد‌السلام گذاشت و سپس گناهان گذشته و آینده‌ی او را بخشید.

﴿۶۸۸۷﴾ خداوند پیامبرش را نزد خود برد، درحالی که گناهانش را آمرزیده بود.

﴿۶۸۸۸﴾ سابری گوید: از امام صادق‌السلام درباره‌ی سخن خداوند عزّ و جل پرسیدم: «پیامبر اکرم‌السلام در گذشته و آینده چه گناهی داشت؟» فرمود: «نه گناهی داشت و نه هرگز تصمیم به گناهی گرفت، ولی خداوند گناهان شیعه را به حضرت تحمیل و بعداً به احترام حضرتش همه را بخشید».

﴿۶۸۸۹﴾ پیامبر آن قدر در نماز می‌ایستاد تا پاهایش ورم می‌کرد، چنان در روزه‌داری تشنگی را تحمل می‌کرد که آب دهانش خشک می‌شد. گفتند: «ای پیامبر خدا؛ مگر خداوند وعده‌ی آمرزش به تو نداده است؟» فرمود: «آیا بنده‌ی شکرگزار خدا نباشم؟»

﴿۶۸۹۰﴾ فرشتگان آسمانی مدت چند سال فقط برای رسول الله‌السلام و من استغفار می‌کردند، و درباره‌ی ما دو آیه‌ی کریمه نازل شد: «وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا... الْحَكِيمُ».

﴿۶۸۹۱﴾ خداوند معترف توبه‌کننده را دوست دارد، رسول خدا‌السلام هر روز بدون آنکه گناهی مرتکب شده باشد هفتاد مرتبه توبه می‌کرد و می‌فرمود: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ». و این چنین می‌فرمود: «به‌سوی خدا باز می‌گردم».

﴿۶۸۹۲﴾ شیوه‌ی رسول خدا‌السلام چنان بود که از هیچ مجلسی بر نمی‌خواست گرچه [مدت توقفش در آن] کوتاه بود، تا اینکه بیست و پنج بار به درگاه خدای عزّ و جل استغفار می‌کرد.

﴿۶۸۹۳﴾ حارث بن مغیره گوید: امام صادق‌السلام فرمود: «خداوند فرد اقرارکننده به گناه و توبه‌کننده را دوست می‌دارد. رسول خدا‌السلام هر روز بدون آنکه گناهی مرتکب شده باشد، هفتاد مرتبه نزد خدا توبه می‌کرد». سؤال کردم: آیا این چنین می‌گفت: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم؟» فرمود: نه. این چنین می‌گفت: «به‌سوی خداوند باز می‌گردم».

﴿۶۸۹۴﴾ زید شحام گوید: امام صادق‌السلام فرمود: «رسول خدا‌السلام روزی هفتاد بار به درگاه خدای عزّ و جل توبه می‌کرد». عرض کردم: «آیا این چنین می‌گفت: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم؟» فرمود: «نه. این چنین می‌گفت: «به‌سوی خداوند باز می‌گردم»». عرض کردم: «رسول خدا‌السلام توبه می‌کرد با اینکه به گناهی باز نمی‌گشت ولی ما توبه می‌کنیم و باز برمی‌گردیم».

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

﴿٦٨٩٥﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ الْحَارِثِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَتُوبُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَبْعِينَ مَرَّةً قُلْتُ كَانَ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ كَانَ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ وَآتُوبُ إِلَى اللَّهِ وَآتُوبُ إِلَى اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٠٤

﴿٦٨٩٦﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً؛

وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٩

﴿٦٨٩٧﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْوُتْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ من لا يحضره الفقيه،

ج ١، ص ٤٨٩

﴿٦٨٩٨﴾ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَآتُوبُ إِلَيْهِ وَكَذَلِكَ أَهْلُ بَيْتِهِ عليه السلام وَصَالِحُ أَصْحَابِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٨١

﴿٦٨٩٩﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً قِيلَ وَكَيْفَ كَانَ يَقُولُ قَالَ كَانَ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٤

﴿٦٩٠٠﴾ السَّجَاد عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقِفُ فِي الصَّلَاةِ حَتَّى تَرْمَ قَدَمَاهُ وَيُظْمَأُ فِي الصِّيَامِ حَتَّى يُعْصَبَ فُوهُ فَقِيلَ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَمْ يَغْفِرِ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ فَيَقُولُ ﷺ أَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ١٢٥

﴿٦٩٠١﴾ الرسول ﷺ: لَمَّا نَزَلَ قَوْلُهُ تَعَالَى إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِيُنْبِئَنِي أَعْلَمُ مَتَى يَكُونُ ذَلِكَ فَنَزَلَ سُورَةُ النَّصْرِ فَكَانَ يَسْكُتُ بَيْنَ التَّكْبِيرِ وَالْقِرَاءَةِ بَعْدَ نَزُولِهَا فَيَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ فَقِيلَ لَهُ فِي ذَلِكَ فَقَالَ أَمَا إِنَّ نَفْسِي نُعِيَتْ؛

بحار الأنوار، ج ٢٢، ص ٤٧١

﴿٦٩٠٢﴾ الرسول ﷺ: لَمَّا نَزَلَتْ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ يَا عَلِيُّ يَا فَاطِمَةُ قَدْ جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ وَرَأَيْتُ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا فَأَسْبَحَ رَبِّي بِحَمْدِهِ وَأَسْتَغْفِرُ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا؛ بحار الأنوار، ج ٢٨، ص ٧٩

٢١-٩-٤- مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ عليه السلام

﴿٦٩٠٣﴾ الكاظم عليه السلام: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآهْلِ بَيْتِهِ وَصَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَصِيِّ الْأَبْرَارِ وَإِمَامِ الْأَخْيَارِ وَعَيْنَةِ الْأَنْوَارِ وَوَارِثِ السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْحُكْمِ وَالْأُنْثَارِ الَّذِي كَانَ يُخَيِّبُ اللَّيْلَ بِالسَّهْرِ إِلَى السَّحَرِ بِمُؤَاصَلَةِ الْإِسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦

﴿افراد خاص﴾

﴿۶۸۹۵﴾ حارث بن مغیره گوید: امام صادق علیه السلام می فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله در هر روز هفتاد بار از خدای عزّ و جلّ آمرزش می خواست و هفتاد بار به درگاه خدا عزّ و جلّ توبه می کرد. عرض کردم: آیا این چنین می گفت: «از خداوند طلب آمرزش می کنم و به سوی او باز می گردم»؟ فرمود: هفتاد بار می فرمود: «از خداوند طلب آمرزش می کنم، از خداوند طلب آمرزش می کنم»، و هفتاد بار می فرمود: «به سوی او باز می گردم، به سوی او باز می گردم».

﴿۶۸۹۶﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله هر روز هفتاد مرتبه از محضر خداوند عزّ و جلّ طلب آمرزش می کرد.

﴿۶۸۹۷﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله در نماز و تر هفتاد بار از خداوند متعال طلب آمرزش می کرد.

﴿۶۸۹۸﴾ رسول خدا در هر روز هفتاد بار استغفار می کرد و می گفت: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می کنم و به سوی او باز می گردم» و اهل بیت پیامبر علیهم السلام و بهترین و صالح ترین اصحاب ایشان نیز چنین می کردند.

﴿۶۸۹۹﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله هر روز هفتاد مرتبه از خداوند طلب آمرزش می کرد. گفته شد: «چگونه می فرمود»؟ فرمود: «هفتاد مرتبه «استغفر الله» می گفت».

﴿۶۹۰۰﴾ پیامبر آن قدر در نماز می ایستاد تا پاهایش ورم می کرد، چنان در روزه داری تشنگی را تحمل می کرد که آب دهانش خشک می شد. گفتند: «ای پیامبر خدا؛ مگر خداوند وعده ی آمرزش به تو نداده است»؟ فرمود: «آیا بنده ی شکرگزار خدا نباشم»؟

﴿۶۹۰۱﴾ آن گاه که این کلام خدای بلندمرتبه نازل شد: «قطعاً تو خواهی مرد و آنان [نیز] خواند مرد» رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «کاش می دانستم که چه زمانی خواهد بود!» که سوره ی نصر نازل شد و ایشان بعد از نزول این سوره بین تکبیر و قرائت سکوت کرد و بعد فرمود: «پاک و منزّه است خدا و او را ستایش می کنم و از خداوند طلب آمرزش می کنم و به سوی او باز می گردم»؛ درباره ی این کار از ایشان سؤال شد. فرمود: «نفسم خبر مرگم را داد».

﴿۶۹۰۲﴾ آن گاه که سوره ی نصر نازل شد، پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «ای علی علیه السلام؛ ای فاطمه علیها السلام؛ یاری خدا و پیروزی فرا رسیده و دیدم که مردم دسته دسته در دین خدا وارد می شوند، پس با ستایش پروردگارم تسبیح می گویم و از او آمرزش می خواهم که او همواره توبه پذیر است».

۲۱-۹-۴- موسی بن جعفر علیه السلام

﴿۶۹۰۳﴾ خداوند! بر محمد و خاندان پاکش درود بفرست و بر موسی بن جعفر علیه السلام جانشین نیکوکاران، و پیشوای برگزیدگان، و گنجینه ی روشنایی ها، و وارث آرامش و وقار، و حکمت و آثار، کسی که شب را تا سحر برای شب زنده داری بیدار بود، و پیوسته طلب آمرزش می نمود.

﴿إِسْتِغْفَارُ الْأَعْلَامِ وَمَغْفِرَتُهُمْ﴾

٢٢-٩-٤- مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ عليه السلام

﴿٦٩٠٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (القصص: ١٦)

﴿٦٩٠٥﴾ موسى عليه السلام: يَا مُوسَى مَتَى مَا دَعَوْتَنِي وَجَدْتَنِي فَإِنِّي سَاغْفِرُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ؛

بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٣٣٢

٢٣-٩-٤- مُؤْمِنُ آلِ فِرْعَوْنَ وَ حَبِيبُ النَّجَارِ

﴿٦٩٠٦﴾ ابن عباس عليه السلام: قَوْلُهُ تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، قَالَ هُمْ ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ مُؤْمِنٍ آلِ فِرْعَوْنَ وَ حَبِيبُ النَّجَارِ صَاحِبُ مَدِينَةِ الْأَنْطَاكِيَّةِ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ؛

بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٢٥

٢٤-٩-٤- وَلَدُ فَاطِمَةَ عليها السلام

﴿٦٩٠٧﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّا وَلَدُ فَاطِمَةَ عليها السلام مَغْفُورٌ لَنَا؛ الْأَمَالِيُّ لِلطُّوسِيِّ، ص ٣٣٣

٢٥-٩-٤- نُوحٌ عليه السلام

﴿٦٩٠٨﴾ الرضا عليه السلام: إِنَّ فِيهِ دَعْوَةَ نُوحٍ عليه السلام حَيْثُ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي

مُؤْمِنًا قُلْتُ مَنْ عَنِ بَوَالِدَيَّ قَالَ آدَمَ وَ حَوَّاءَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٣٨١

﴿٦٩٠٩﴾ ابن عباس عليه السلام: فَسَأَلَ نُوحٌ رَبَّهُ الْمَغْفِرَةَ لِعَلَى وَ فَاطِمَةَ عليها السلام قَوْلُهُ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ

المؤمنات؛ بحار الأنوار، ج ٤٢، ص ٢٣٧

٢٦-٩-٤- يَعْقُوبُ عليه السلام

﴿٦٩١٠﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مُنَادِيًا يُنَادِي فِي السَّحَرِ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأُجِيبَهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَاغْفِرَ لَهُ هَلْ مِنْ طَالِبٍ فَأَعْطِيهِ ثُمَّ قَالَ هُوَ الْوَقْتُ الَّذِي وَعَدَ فِيهِ يَعْقُوبُ بَيْنَهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ

لَهُمْ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٩٢

﴿٦٩١١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: كَانَ بَنُو يَعْقُوبَ عَلَى الْمَحَجَّةِ الْعُظْمَى حَتَّى عَقَّوْا أَبَاهُمْ وَ بَاعُوا

أَخَاهُمْ وَ بَعْدَ الْإِقْرَارِ كَانَ تَوْبَتُهُمْ وَ بِاسْتِغْفَارِ آبِيهِمْ وَ أَخِيهِمْ غُفِرَ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٢٣٦

﴿٦٩١٢﴾ الباقر عليه السلام: أَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ أَنْ يَا يَعْقُوبُ شَكَّوْتَنِي إِلَى الْعِبَادِ فَخَرَّ سَاجِدًا عِنْدَ عَتَبَةِ

الْبَابِ يَقُولُ رَبِّ لَا أَعُوذُ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُهَا لَكَ فَلَا تَعُودَنَّ إِلَيَّ مِثْلَهَا؛ بحار الأنوار،

ج ١٢، ص ٣١٠

٢٧-٩-٤- يُونُسُ عليه السلام

﴿افراد خاص﴾

۴-۹-۲۲- موسی بن عمران علیه السلام

﴿۶۹۰۴﴾ (سپس) عرض کرد: «پروردگارا! من به خویشان ستم کردم؛ مرا ببخش!» خداوند او را بخشید، که او آمرزنده و مهربان است!

﴿۶۹۰۵﴾ ای موسی؛ هر زمان که مرا بخوانی، می‌یابی. و به‌زودی هرچه مرتکب شده‌ای می‌آمرزم.

۴-۹-۲۳- مؤمن آل فرعون و حبیب نجار

﴿۶۹۰۶﴾ منظور این آیه قرآن: «پروردگارا! ما را و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند بیامرز»؛ سه نفر هستند: مؤمن آل فرعون، حبیب نجار ساکن شهر انطاکیه و علی بن ابی طالب علیه السلام.

۴-۹-۲۴- فرزندان فاطمه علیها السلام

﴿۶۹۰۷﴾ ما زاده‌ی فاطمه علیها السلام و مورد آمرزش خدا هستیم.

۴-۹-۲۵- نوح علیه السلام

﴿۶۹۰۸﴾ ابو شعیب خراسانی گوید: امام رضا علیه السلام فرمود: «این دعای حضرت نوح علیه السلام است که گفت: پروردگارا! مرا و پدر و مادرم و هرکس را که با ایمان داخل خانه‌ی من شود بیامرز». عرض کردم: «مراد از پدر و مادر آن حضرت کیست؟» فرمود: «حضرت آدم و حوا علیهم السلام».

﴿۶۹۰۹﴾ نوح علیه السلام به حقّ علی و فاطمه علیهما السلام برای مردان و زنان بالیمان از پروردگارش طلب آمرزش کرد.

۴-۹-۲۶- یعقوب علیه السلام

﴿۶۹۱۰﴾ خدای تعالی نداکننده‌ای دارد که در سحرها فریاد می‌زند: «آیا دعاکننده‌ای هست که او را اجابت کنم و حاجت و نیازش را برآورم، آیا استغفارکننده‌ای هست که من او را بیامرزم، درخواست‌کننده‌ای هست که به او عطا کنم؟» سپس می‌گوید: آن وقت (سحر)، همان زمانی است که یعقوب به پسرانش وعده کرد که در آن هنگام برای ایشان طلب آمرزش کند.

﴿۶۹۱۱﴾ فرزندان یعقوب بر راه بزرگ هدایت بودند تا اینکه عاقّ پدر شدند و او را آزرده و برادر خود را فروختند. ولی پس از اقرار به گناه، توبه‌ی ایشان رنگ حقیقت گرفت و به سبب استغفار پدر و برادرشان گناهشان آمرزیده شد.

﴿۶۹۱۲﴾ خداوند به او وحی کرد: «ای یعقوب! از من نزد بندگان شکایت کردی». یعقوب همانجا کنار در، به سجده افتاد و گفت: «پروردگارا! دیگر آن سخن را نخواهم گفت». خداوند هم به او وحی کرد که: «من تو را آمرزیدم. دیگر این سخن را بر زبان جاری مکن».

۴-۹-۲۷- یونس علیه السلام

﴿الْأَقْوَامُ وَ أَصْحَابُ الْحِرَفِ﴾

﴿٦٩١٣﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ يُؤْنَسُ فِي بَطْنِ الْحَوْتِ يُسَبِّحُ اللَّهَ وَيَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٣،

ص ٢٥٣

١٠-٤- الْأَقْوَامُ وَ أَصْحَابُ الْحِرَفِ

١٠-٤-١- أَهْلُ الْأَبَةِ

﴿٦٩١٤﴾ الهادي عليه السلام: أَهْلُ قُمْ وَ أَهْلُ أَبِي مَغْفُورٍ لَهُمْ لِزِيَارَتِهِمْ لِجَدِّي عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام

بطوس؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٨

١٠-٤-٢- أَهْلُ الْبَدْرِ

﴿٦٩١٥﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ أَطَّلَعَ عَلَى أَهْلِ بَدْرِ، فَقَالَ أَعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ؛

بحار الأنوار، ج ٣١، ص ٢٥٣

١٠-٤-٣- أَهْلُ قُمْ

﴿٦٩١٦﴾ الرسول عليه السلام: أَهْلُ قُمْ مَغْفُورٌ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٥٧، ص ٢١٨

﴿٦٩١٧﴾ الهادي عليه السلام: أَهْلُ قُمْ وَ أَهْلُ أَبِي مَغْفُورٍ لَهُمْ لِزِيَارَتِهِمْ لِجَدِّي عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام

بطوس؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٨

١٠-٤-٤- الزَّارِعُ

﴿٦٩١٨﴾ الباقر عليه السلام: خَيْرُ الْأَعْمَالِ الْحَرْثُ تَزْرَعُهُ فَيَأْكُلُ مِنْهُ الْبَرُّ وَ الْفَاجِرُ أَمَّا الْبَرُّ فَمَا أَكَلَ

مِنْ شَيْءٍ اسْتَغْفَرَ لَكَ وَ أَمَّا الْفَاجِرُ فَمَا أَكَلَ مِنْهُ مِنْ شَيْءٍ لَعَنَهُ وَ يَأْكُلُ مِنْهُ الْبَهَائِمُ وَ الطَّيْرُ؛

الكافي، ج ٥، ص ٢٦٠

﴿٦٩١٩﴾ الباقر عليه السلام: خَيْرُ الْأَعْمَالِ زَرْعُ يَزْرَعُهُ فَيَأْكُلُ مِنْهُ الْبَرُّ وَ الْفَاجِرُ أَمَّا الْبَرُّ فَمَا أَكَلَ مِنْهُ

وَ شَرِبَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ وَ أَمَّا الْفَاجِرُ فَمَا أَكَلَ مِنْهُ مِنْ شَيْءٍ يَلْعَنُهُ وَ يَأْكُلُ مِنْهُ السَّبَاعُ وَ الطَّيْرُ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٣، ص ٢٦

١٠-٤-٥- الْجَمَّال

﴿٦٩٢٠﴾ الرسول عليه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْحَاجِّ الْخُلَصِّ وَ إِذَا كَانَ لَيْلَةُ

الْمُزْدَلِفَةِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلتَّجَارِ الْخُلَصِّ وَ إِذَا كَانَ يَوْمُ مَنَى غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْجَمَّالِينَ وَ إِذَا كَانَ

عِنْدَ جَمْرَةِ الْعَقَبَةِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلسُّؤَالِ فَلَا يَشْهَدُ خَلْقٌ ذَلِكَ الْمَوْقِفَ مِمَّنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَّا

غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٦

﴿اقوام و صاحبان مشاغل﴾

﴿۶۹۱۳﴾ یونس علیه السلام در شکم ماهی به استغفار و تسبیح پروردگار مشغول بود.

۴-۱۰-۱ اقوام و صاحبان مشاغل (گروه‌هایی که برایشان طلب آمرزش شده یا تصریح شده است که استغفار کرده یا مورد آمرزش واقع می‌شوند)

۴-۱۰-۱-۱ اهالی منطقه‌ی آبه

﴿۶۹۱۴﴾ مردم قم و آبه، به خاطر زیارت جدّم علی بن موسی الرضا علیه السلام در طوس، آمرزیده‌اند.

۴-۱۰-۱-۲ حاضران جنگ بدر

﴿۶۹۱۵﴾ خدا اهل بدر را مورد توجّه قرار داده و فرموده است: «هرچه می‌خواهید انجام دهید که شما را آمرزیدم».

۴-۱۰-۱-۳ اهالی شهر قم

﴿۶۹۱۶﴾ اهل قم آمرزیده‌اند.

﴿۶۹۱۷﴾ مردم قم و آبه، به خاطر زیارت جدّم علی بن موسی الرضا علیه السلام در طوس، آمرزیده‌اند.

۴-۱۰-۴ کشاورزان

﴿۶۹۱۸﴾ بهترین شغل، کشاورزی و زراعت است که نیکوکار و بدکار از آن [محصول] می‌خورد، پس نیکوکار از آن محصول می‌خورد درحالی‌که آن محصول برای او طلب آمرزش می‌کند و اما بدکار که از آن می‌خورد و آن محصول او را لعنت می‌کند.

﴿۶۹۱۹﴾ بهترین شغل، کشاورزی و زراعت است که نیکوکار و بدکار از آن [محصول] می‌خورد، پس نیکوکار از آن محصول می‌خورد درحالی‌که آن محصول برای او طلب آمرزش می‌کند و اما بدکار که از آن می‌خورد و آن محصول او را لعنت می‌کند.

۴-۱۰-۵ شترداران

﴿۶۹۲۰﴾ هرگاه روز عرفه فرارسد، خداوند متعال حاجیان مخلص را می‌آمرزد. و هنگامی‌که شب مزدلفه فرارسد، خداوند متعال تاجران مخلص را می‌آمرزد. و هرگاه روز منی فرارسد، خداوند متعال سارباناتان را می‌آمرزد. و هنگام جمره‌ی عقبه خداوند متعال کسانی را که بسیار درخواست می‌کنند و هرکس را که قائل به لا اله الا الله بوده و در آن محل حضور داشته باشد، می‌آمرزد.

الفصل الخامس: حالاتُ الاستِغفارِ

٥-١- الاستِغفارُ في كُلِّ حالاتٍ

﴿٦٩٢١﴾ الرسول ﷺ: أَكْثَرُوا مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فِي بُيُوتِكُمْ وَفِي مَجَالِسِكُمْ وَعَلَى مَوَائِدِكُمْ وَفِي أَسْوَاقِكُمْ وَفِي طُرُقِكُمْ وَأَيْنَمَا كُنْتُمْ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْرُونَ مَتَى تَنْزِلُ الْمَغْفِرَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

٥-١-١- مَا دُمْتَ حَيًّا

﴿٦٩٢٢﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَمَنْ عَلَيْنَا بِالْهُدَى مَا أَبْقَيْتَنَا وَالْكَرَامَةَ مَا أَحْيَيْتَنَا وَالْمَغْفِرَةَ إِذَا تَوَفَّيْتَنَا؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٩٣

﴿٦٩٢٣﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاغْفِرْ لِي وَالْجُلْدُ بَارِدٌ وَالنَّفْسُ دَائِرَةٌ وَاللِّسَانُ مُنْطَلِقٌ وَالصُّحُفُ مُنْتَشِرَةٌ وَالْأَقْلَامُ جَارِيَةٌ وَالتَّوْبَةُ مَقْبُولَةٌ وَالتَّضَرُّعُ مَرْجُوءٌ قَبْلَ أَنْ لَا أَقْدِرَ عَلَى اسْتِغْفَارِكَ حِينَ يَفْنَى الْأَجَلُ وَيَنْقَطِعُ الْعَمَلُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٤٠

٥-١-٢- بَعْدَ كُلِّ مَجْلِسٍ

﴿٦٩٢٤﴾ الرسول ﷺ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بَاخِرَهُ لَا يَقُومُ وَلَا يَقْعُدُ وَلَا يَجِيءُ وَلَا يَذْهَبُ إِلَّا قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فَسَأَلْنَاهُ عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ إِنِّي أُمِرْتُ بِهَا ثُمَّ قَرَأَ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ؛ بحار الأنوار، ج ٢١، ص ١٠٠

﴿٦٩٢٥﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ لَا يَقُومُ مِنْ مَجْلِسٍ وَإِنْ خَفَّ حَتَّى يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَمْسًا وَعِشْرِينَ مَرَّةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٠٤

٥-١-٣- عِنْدَ الْقِيَامِ مِنْ كُلِّ مَجْلِسٍ

﴿٦٩٢٦﴾ الرسول ﷺ: إِذَا قُمْتَ مِنْ مَجْلِسِكَ تَقُولُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ وَقَالَ إِنَّهُ كَفَّارَةٌ الْمَجْلِسِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٥، ص ٢٢٨

فصل پنجم: حالات و موقعیت‌های برتر برای استغفار و پذیرش آن

۱-۵- در همه‌ی موقعیت‌ها و همه‌ی زمان‌ها استغفار کنید

﴿۶۹۲۱﴾ در خانه‌ها و مجالس و در کنار سفره‌ها و در بازار و در راه‌ها و هر کجا که باشید بسیار استغفار کنید چراکه شما نمی‌دانید چه هنگامی آمرزش خداوند فرود می‌آید.

۱-۱-۵- مادام که در قید حیات هستید استغفار کنید

﴿۶۹۲۲﴾ خداوند! بر محمد و خاندانش درود فرست، و تا زنده‌ایم، با هدایت خود بر ما منت گذار، و گرامی‌مان بدار، و هنگام مرگ آمرزش نصیبمان کن.

﴿۶۹۲۳﴾ خدایا! بر محمد و خاندانش درود فرست؛ و مرا بیامرز درحالی که پوستم سرد است و روحم در گردش و زبانم گویا و نامه‌ها پراکنده و قلم‌ها جاری و توبه پذیرفته و عجز و لابه امیدوارانه است؛ پیش از آنکه به هنگام پایان یافتن عمر قادر به طلب آمرزش از تو نباشم و کاری از دستم برنیاید.

۲-۱-۵- در پایان هر مجلسی استغفار کنید

﴿۶۹۲۴﴾ رسول خدا ﷺ همیشه در حال برخاستن، نشستن، رفتن و آمدن می‌فرمود: «خداوند پاک و منزّه است و ستایش از آن اوست، از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم» وقتی علت را از آن حضرت پرسیدیم، فرمود: «از جانب خدای متعال دستور دارم که چنین کنم». سپس سوره‌ی «إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ» را تلاوت کرد.

﴿۶۹۲۵﴾ شیوه‌ی رسول خدا ﷺ چنان بود که از هیچ مجلسی بر نمی‌خواست گرچه [مدت توقفش در آن] کوتاه بود، تا اینکه بیست و پنج بار به درگاه خدای عزّ و جل استغفار می‌کرد.

۳-۱-۵- در هر تغییر موقعیت و برخاستن از هر مجلس استغفار کنید

﴿۶۹۲۶﴾ هرگاه از جای برخاستی، چنین بگو: پروردگارا! پاک و منزّه‌ی تو را می‌ستایم، ای آن که جز تو خدایی نیست، مرا بیامرز و توبه‌ام را بپذیر... همانا این ذکر کفّاره‌ی آن مجلس است.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٥-٢- حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ

٥-٢-١- الْإِبْتِهَالُ

﴿٦٩٢٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَقَدْ جِئْتُكَ هَارِباً مِنْ ذُنُوبِي مُتَنَصِّلاً إِلَيْكَ مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي رَاجِئاً لَكَ فِي مَوْقِفِي مُبْتِهَلاً إِلَيْكَ فِي الْعَفْوِ عَنْ مَعَاصِيٍّ مُسْتَغْفِراً؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٢٦

٥-٢-٢- الْإِحْسَابُ وَرَبِّهِ: الْإِيمَانُ وَالْإِحْسَابُ

٥-٢-٣- الْإِحْبَاتُ

﴿٦٩٢٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: هَذَا مَكَانُ الْعَبْدِ الْمُشْفِقِ الْهَالِكِ الْغَرَقِ الْخَائِفِ الْوَجَلِ هَذَا مَكَانُ مَنْ انْتَبَهَ مِنْ رَفْدَتِهِ وَاسْتَيْقَظَ مِنْ غَفْلَتِهِ وَافْرَقَ مِنْ عِلَّتِهِ وَشَدَّةَ وَجَعِهِ وَخَافَ مِنْ خَطِيئَتِهِ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَاحْبَبَ إِلَى رَبِّهِ وَبَكَى مِنْ حَذَرِهِ وَاسْتَغْفَرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٠٢

٥-٢-٤- الْإِخْلَاصُ

﴿٦٩٢٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ فِي السُّوقِ مُخْلِصاً عِنْدَ غَفْلَةِ النَّاسِ وَشَغْلِهِمْ بِمَا فِيهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْفِرَةً لَمْ تَخْطُرْ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٦٦

﴿٦٩٣٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَمَا ثَوَابُ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَالَ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصاً طُمِسَتْ ذُنُوبُهُ كَمَا يُطْمَسُ الْحَرْفُ الْأَسْوَدُ مِنَ الرِّقِّ الْأَبْيَضِ فَإِذَا قَالَ ثَانِيَةً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصاً خَرَقَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَصُفُوفُ الْمَلَائِكَةِ حَتَّى تَقُولَ الْمَلَائِكَةُ بَعْضُهَا لِبَعْضٍ اخْشَعُوا لِعَظَمَةِ اللَّهِ فَإِذَا قَالَ ثَالِثَةً مُخْلِصاً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَمْ تُنْهَنْ دُونَ الْعَرْشِ فَيَقُولُ الْجَلِيلُ اسْكُنِي فَوْعَزْتِي وَجَلَالِي لَا غَفْرَنَ لِقَائِكَ بِمَا كَانَ فِيهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٥٨

٥-٢-٥- الْإِذْعَانُ

﴿٦٩٣١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا سَيِّدِي وَإِلَهِي وَمَوْلَايَ أَتَسَلَّطُ النَّارَ عَلَى وَجْهِهِ خَرْتُ لِعَظَمَتِكَ سَاجِدَةً وَعَلَى أَلْسُنٍ نَطَقَتْ بِتَوْحِيدِكَ صَادِقَةً وَبِشُكْرِكَ مَادِحَةً وَعَلَى قُلُوبٍ اعْتَرَفَتْ بِإِلَهِيَّتِكَ مُحَقِّقَةً وَعَلَى ضَمَائِرٍ حَوَتْ مِنَ الْعِلْمِ بِكَ حَتَّى صَارَتْ خَاشِعَةً وَعَلَى جَوَارِحٍ سَعَتْ إِلَى أَوْطَانِ تَعْبُدِكَ [توحيدك] طَائِعَةً فَأَشَارَتْ [وَأَشَارَتْ] بِاسْتِغْفَارِكَ مُذْعِنَةً مَا هَكَذَا الظَّنُّ بِكَ وَلَا أَخْبَرْنَا بِفَضْلِكَ عَنْكَ يَا كَرِيمٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٧٠٨

﴿حالت استغفار﴾

۵-۲- حالت استغفار

۵-۲-۱- زاری

﴿۶۹۲۷﴾ در حال فرار از گناه و با اعلام بیزاری از اعمال ناشایستم نزد تو آمده‌ام؛ و در این جایگاه با زاری به درگاهت، به عفو امید بسته و از نافرمانی‌هایم آمرزش می‌خواهم.

۵-۲-۲- اعتقاد به محاسبه‌ی روز جزا و ربه: ایمان و کار برای خدا

۵-۲-۳- تواضع

﴿۶۹۲۸﴾ این جایگاه بنده‌ی ترسان هلاک‌شونده‌ی غرق‌شده‌ی توسست. این جایگاه کسی است که از خواب بیدار شده و از غفلت برخاسته و از بیماری و درد بهبودی یافته و از خطایش ترسیده و به گناهش اعتراف کرده و در برابر خداوند فروتنی کرده و از ترسش گریسته و طلب آمرزش کرده است.

۵-۲-۴- اخلاص

﴿۶۹۲۹﴾ هرکس در بازار به هنگام غفلت مردم و سرگرم‌بودنشان به دادوستد، با اخلاص خدا را یاد کند، خداوند برای او هزار حسنه می‌نویسد و روز قیامت آمرزشی بهره‌ی او می‌سازد که بر دل هیچ آدمیزادی خطور نکرده باشد.

﴿۶۹۳۰﴾ ای امیرالمؤمنین (علیه السلام)؛ ثواب کسی که «لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» بگوید چیست؟ فرمود: هرکس از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید همچنان که برگ درخت در ایام خزان بریزد گناه از بدنش می‌ریزد و هرکس دوباره از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید درهای آسمان‌ها و صفوف فرشتگان باز می‌شود تا اینکه بعضی از فرشتگان به بعضی دیگر می‌گویند: «بر عظمت خدا سر فرود آورید» چون مرتبه‌ی سوّم بنده‌ی مؤمن از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید عرش به حرکت در می‌آید. در آن زمان خداوند بلندمرتبه و بزرگ می‌گوید: «ای عرش؛ ساکن شو و آرام گیر؛ به عزّت و جلالم سوگند که گوینده‌ی آن را با هر گناهی که در پرونده‌ی اوست، آمرزیدم».

۵-۲-۵- اقرار

﴿۶۹۳۱﴾ ای آقا و معبود و مولایم؛ آیا آتش دوزخ را بر چهره‌هایی که برای عظمت تو به سجده افتاده و بر زبان‌هایی که صادقانه به یگانگی‌ات گویا شده و سپاسگزارانه به شکر تو باز شده و بر دل‌هایی که از روی یقین به خدایات اعتراف کرده‌اند و بر نهادهایی که علم و معرفت آن‌ها را فراگرفته تا آنجا که در برابرت خاشع گشته و بر اعضا و جوارحی که مشتاقانه به پرستشگاه‌هایت شتافته و با اقرار به گناه، جویای آمرزش تو هستند، مسلّط می‌کنی؟ چنین گمانی به تو نیست! و از فضل تو چنین نشنیده‌ایم ای خدای کریم.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٥-٢-٦- الإِسْتِجَارَةُ

﴿٦٩٣٢﴾ أَنَا عَبْدُكَ الْخَاضِعُ الْمُسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَجِيرُ عَمِلْتُ سُوءًا وَظَلَمْتُ نَفْسِي فَاعْفِرْ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٩٦

٥-٢-٧- الإِسْتِغَاةُ

﴿٦٩٣٣﴾ الصادق عليه السلام: فَسُئِلَ عَنْ زِيَارَتِهِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَقَالَ مَنْ جَاءَهُ عليه السلام حَاشِعًا مُحْتَسِبًا مُسْتَقِيلًا مُسْتَغْفِرًا فَشَهِدَ قَبْرَهُ فِي إِحْدَى ثَلَاثِ لَيَالٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنَ الشَّهْرِ وَلَيْلَةَ النُّصْفِ وَآخِرَ لَيْلَةٍ مِنْهُ تَسَاقَطَتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ وَخَطَايَاهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧٣

﴿٦٩٣٤﴾ الرضا عليه السلام: وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي بَعْدَ تَقْصِيرِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي مُعْذِرًا نَادِمًا مُنْكَسِرًا مُسْتَقِيلًا مُسْتَغْفِرًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٥٧

٥-٢-٨- الإِسْتِكَانَةُ

﴿٦٩٣٥﴾ الهادي عليه السلام: أَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ اسْتَكَانَ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَرَجَاكَ لِعَظِيمِ مَغْفِرَتِكَ؛

بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٥١

﴿٦٩٣٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَبْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالَ الْمَذْنِبِ الْبَائِسِ الدَّلِيلِ مَسْأَلَةَ مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَّتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عِبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ ذَمُّوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

﴿٦٩٣٧﴾ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِينٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا حَيَاةً وَلَا مَوْتًا وَلَا نُشُورًا؛ جمال الأسبوع، ص ١٨٠

﴿٦٩٣٨﴾ أَنَا عَبْدُكَ الْخَاضِعُ الْمُسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَجِيرُ عَمِلْتُ سُوءًا وَظَلَمْتُ نَفْسِي

فَاعْفِرْ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٩٦

﴿٦٩٣٩﴾ وَيُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِينٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعُتْرَتِهِ الطَّيِّبِينَ أَلَّا خِيَارَ الطَّيِّبِينَ أَلَّا بُرَّارَ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٥

﴿حالت استغفار﴾

۵-۲-۶- پناه‌خواستن

﴿۶۹۳۲﴾ من بنده‌ی توأم؛ بنده‌ای که خاکسار و بی‌چیز و فقیر و پناهنده به توست، بد کردم و بر خویشتن ستم روا داشتم، با این وجود مرا بیامرز.

۵-۲-۷- درخواست گذشت

﴿۶۹۳۳﴾ از امام صادق علیه السلام درباره‌ی زیارت امام حسین علیه السلام در ماه رمضان پرسیده شد، فرمود: «هرکس در شب اول یا در نیمه‌ی آن و یا شب آخر ماه مبارک رمضان برای رضای خدا به زیارت او برود و فروتن باشد و پوزش‌خواه و خواستار آمرزش باشد، گناهان و خطاهایش می‌ریزد». ﴿۶۹۳۴﴾ و اینک ای خدای من، درحالی به درگاہت آمده‌ام که درباره‌ی وظایفی که بر عهده‌ام بوده، کوتاهی و یا زیاده‌روی کرده‌ام؛ و عذرخواه و پشیمان و دل‌شکسته و پوزش‌طلب و آمرزش‌خواه هستم.

۵-۲-۸- زاری

﴿۶۹۳۵﴾ تو را می‌خوانم مانند فردی که زمین‌گیر شده و به گناهش اعتراف می‌کند و به آمرزش بزرگ تو امید دارد.

﴿۶۹۳۶﴾ مانند بیچاره‌ی زمین‌گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیامیزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

﴿۶۹۳۷﴾ از خدایی که جز او معبودی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او توبه می‌کنم، توبه بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و پناه‌خواه است و توانایی دفع حوادث و جلب آن و جلب سود و دفع زیان، ادامه‌ی زندگی و حتی مرگ و نیز برانگیخته‌شدن در روز قیامت را برای خویشتن ندارد.

﴿۶۹۳۸﴾ [پروردگارا!] من بنده‌ی توأم؛ بنده‌ای که خاکسار و بی‌چیز و فقیر و پناهنده به توست، بد کردم و بر خویشتن ستم روا داشتم، با این وجود مرا بیامرز.

﴿۶۹۳۹﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحب است این‌گونه از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض‌دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٩-٥-٢- الإِسْتِغْفَامُ

﴿٦٩٤٠﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ أَوْحَدَتْهُ الْمَنِيَّةُ فِي حُفْرَتِهِ فَأَوْحَشَ بِمَا اقْتَرَفَ مِنْ ذَنْبٍ اسْتَكْفَفَ فَاسْتَرْحَمَ هُنَالِكَ رَبَّهُ وَاسْتَعْطَفَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

١٠-٥-٢- الإِسْتِعْطَافُ

﴿٦٩٤١﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ أَوْحَدَتْهُ الْمَنِيَّةُ فِي حُفْرَتِهِ فَأَوْحَشَ بِمَا اقْتَرَفَ مِنْ ذَنْبٍ اسْتَكْفَفَ فَاسْتَرْحَمَ هُنَالِكَ رَبَّهُ وَاسْتَعْطَفَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

١١-٥-٢- الإِسْتِمْنَاحُ

﴿٦٩٤٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اسْتَغْفِرُكَ وَاسْتَمْنِحُكَ وَاتَّضَرَّعُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣١٩

١٢-٥-٢- الإِشْفَاقُ

﴿٦٩٤٣﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: هَذَا مَكَانُ الْعَبْدِ الْمُشْفِقِ الْهَالِكِ الْعَرِقِ الْخَائِفِ الْوَجِلِ هَذَا مَكَانُ مَنْ انْتَبَهَ مِنْ رُقْدَتِهِ وَاسْتَيْقَظَ مِنْ غَفْلَتِهِ وَأَفْرَقَ مِنْ عِلَّتِهِ وَشِدَّةِ وَجَعِهِ وَخَافَ مِنْ خَطِيئَتِهِ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَأَحْبَتَ إِلَى رَبِّهِ وَبَكَى مِنْ حَذَرِهِ وَاسْتَغْفَرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٠٢

﴿٦٩٤٤﴾ إِلَهِي قَدْ جَاءَكَ الْعَبْدُ الْخَاطِئُ فَرِعَا مُشْفِقًا وَرَفَعَ إِلَيْكَ طَرْفَهُ حَذَرًا رَاجِيًا وَفَاضَتْ عِبْرَتُهُ مُسْتَغْفِرًا نَادِمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٤٣

١٣-٥-٢- الإِضْطِرَارُ

﴿٦٩٤٥﴾ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِنٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا حَيَاةً وَلَا مَوْتًا وَلَا نُشُورًا؛ جمال الأسبوع، ص ١٨٠

﴿٦٩٤٦﴾ الكاظم عليه السلام: اسْتَغْفِرُكَ لِذُنُوبِي اسْتَغْفَارَ مَنْ لَا يَجِدُ لِنَفْسِهِ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا؛ تهذيب الأحكام، ج ٢، ص ١٣٢

﴿٦٩٤٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: الْغَرِيبُ إِذَا مَرَضَ فَنَظَرَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ وَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ فَلَمْ يَرَ أَحَدًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٩٠

﴿٦٩٤٨﴾ الكاظم عليه السلام: أَنَا اسْتَغْفِرُكَ لِذُنُوبِي اسْتَغْفَارَ مَنْ لَمْ يَجِدْ لِنَفْسِهِ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا؛ الكافي، ج ٣، ص ٣٢٥

﴿حالت استغفار﴾

۹-۲-۵- درخواست رحمت

﴿۶۹۴۰﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که بعد از مرگ در قبر تنها مانده و به خاطر گناهی که مرتکب شده به وحشت افتاده، و در آن موقعیت دست دراز کرده و توجّه خدا را خواسته است.

۱۰-۲-۵- درخواست عطوفت

﴿۶۹۴۱﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که بعد از مرگ در قبر تنها مانده و به خاطر گناهی که مرتکب شده به وحشت افتاده، و در آن موقعیت دست دراز کرده و توجّه خدا را خواسته است.

۱۱-۲-۵- درخواست لطف

﴿۶۹۴۲﴾ از تو آمرزش می‌خواهم و از تو بخشش می‌جویم و به پیشگاه تو ناله و زاری می‌کنم.

۱۲-۲-۵- بیم

﴿۶۹۴۳﴾ این جایگاه بنده‌ی ترسان هلاک‌شونده‌ی غرق‌شده‌ی توست. این جایگاه کسی است که از خواب بیدار شده و از غفلت برخاسته و از بیماری و درد بهبودی یافته و از خطایش ترسیده و به گناهش اعتراف کرده و در برابر خداوند فروتنی کرده و از ترسش گریسته و طلب آمرزش کرده است.

﴿۶۹۴۴﴾ خداوند! بنده‌ی خطاکار و نالان و ترسان تو به‌سویت آمده است و دیدگانش با نگرانی و امیدواری به‌سوی تو بالا می‌نگرد؛ درحالی‌که محتاط و امیدوار است؛ اشکش جاری و با پشیمانی طالب آمرزش است.

۱۳-۲-۵- بیچارگی

﴿۶۹۴۵﴾ از خدایی که جز او معبودی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او توبه می‌کنم، توبه بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و پناه‌خواه است و توانایی دفع حوادث و جلب آن و جلب سود و دفع زیان، ادامه‌ی زندگی و حتی مرگ و نیز برانگیخته‌شدن در روز قیامت را برای خویشتن ندارد.

﴿۶۹۴۶﴾ از تو برای گناهانم آمرزش می‌خواهم، آمرزش‌خواستن کسی که بر دفع ضرر و جلب نفع و جلوگیری از مرگ و ادامه‌ی حیات و کیفیت برانگیخته‌شدن از قبر خود توانا نیست.

﴿۶۹۴۷﴾ هرگاه شخصی دور از وطن بیمار شود، اگر به طرف راست و چپ و پیش رو و پشت سر نگاه کند و هیچ‌کس را نبیند [و بی‌کس و یاور شود] خداوند گناه گذشته‌اش را می‌آمرزد.

﴿۶۹۴۸﴾ من برای گناهانم از تو آمرزش می‌خواهم، درخواست کسی که مالک ضرر و نفع و مرگ و حیات و برانگیخته‌شدن خود نیست.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٦٩٤٩﴾ الكاظم (عليه السلام): أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ لِذُنُوبِي أَسْتَغْفَارُ مَنْ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤١٤

﴿٦٩٥٠﴾ وَيُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةً عَبْدٌ خَاضِعٌ مُسَكِّنٌ مُسْتَكِينٌ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدَلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعِترته الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٥

﴿٦٩٥١﴾ يَا عِيسَى اسْتَغْفِرْنِي فِي حَالَاتِ الشَّدَّةِ فَإِنِّي أُغِيثُ الْمَكْرُوبِينَ وَأُجِيبُ الْمُضْطَرِّينَ وَأَنَا أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٢٩٩
١-١٣-٥- الإِضْطِرَارُ (مَنْ ضَلَّتْ حِيلَتُهُ)

﴿٦٩٥٢﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَتَبَهَّلُ إِلَيْكَ اتِّبَهَالُ الْمُذْنِبِ الْبَائِسِ الذَّلِيلِ مَسْأَلَةَ مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عَبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَأَعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

٢-١٣-٥- الإِضْطِرَارُ (مَنْ لَمْ يَجِدْ مَلْجَأً)
﴿٦٩٥٣﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): لَمْ أَجِدْ مَلْجَأً إِلَّا إِلَيْهِ فِي اغْتِفَارِ مَا اكْتَسَبْتُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٧١

٣-١٣-٥- الإِضْطِرَارُ (مَنْ لَا يَجِدُ لِدُنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَهُ)
﴿٦٩٥٤﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): مَنْ لَا يَتَّقُ بَشْيَءٍ مِنْ عَمَلِهِ وَلَا يَجِدُ لِدُنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٩١

٤-١٣-٥- الإِطْمِئْنَانُ
﴿٦٩٥٥﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): فَلَا يَتَّكِلِ الْعَامِلُونَ عَلَى أَعْمَالِهِمْ الَّتِي يَعْمَلُونَهَا لِتَوَابِي فَإِنَّهُمْ لَوْ اجْتَهَدُوا وَاتَّعَبُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَفْنَوْا أَعْمَارَهُمْ فِي عِبَادَتِي كَانُوا مُقْصَرِّينَ غَيْرَ بِالْعَيْنِ فِي عِبَادَتِهِمْ كُنْهَ عِبَادَتِي فِيمَا يَطْلُبُونَ عِنْدِي مِنْ كَرَامَتِي وَالنَّعِيمِ فِي جَنَّتِي وَرَفِيعِ دَرَجَاتِي الْعُلَى فِي جِوَارِي وَلَكِنْ فَبِرَحْمَتِي فَلْيَتَّقُوا وَبِفَضْلِي فَلْيَفْرَحُوا وَإِلَى حُسْنِ الظَّنِّ بِي فَلْيَطْمَئِنُّوا فَإِنَّ رَحْمَتِي عِنْدَ ذَلِكَ تَدَارِكُهُمْ وَمَنِّي يُبَلِّغُهُمْ رِضْوَانِي وَمَغْفِرَتِي تُلْبِسُهُمْ عَفْوِي؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٠

﴿حالت استغفار﴾

﴿۶۹۴۹﴾ من برای گناهانم از تو طلب آمرزش می‌کنم، درخواست کسی که مالک ضرر و نفع و مرگ و حیات و برانگیخته شدن خود نیست.

﴿۶۹۵۰﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحب است این گونه از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿۶۹۵۱﴾ ای عیسی؛ در وقت سختی مرا استغفار کن که من به داد گرفتاران می‌رسم و بیچاره‌ها را اجابت می‌کنم و من مهربان‌ترین مهربانان هستم.

۱۳-۲-۵- بیچارگی (حال آن که راه چاره را گم کرده)

﴿۶۹۵۲﴾ مانند بیچاره‌ی زمین گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را ببامرزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

۱۳-۲-۵- بیچارگی (حال آن که پناه‌گاهی نمی‌یابد)

﴿۶۹۵۳﴾ پناهگاهی که برای آمرزش گناهان به او پناه برم، جز تو سراغ ندارم.

۱۳-۲-۵- بیچارگی (حال آن که برای بخشش گناهانش، آمرزنده‌ی دیگری نمی‌شناسد)

﴿۶۹۵۴﴾ منم آن که به چیزی از کردار خود اعتماد ندارد و برای گناه خود جز تو آمرزنده‌ای نمی‌یابد.

۱۴-۲-۵- اطمینان

﴿۶۹۵۵﴾ عمل‌کنندگان نباید به اعمالی که به خاطر ثواب‌بردن انجام می‌دهند متکی باشند، زیرا اگر آنان کوشش کنند، خود را به زحمت اندازند و عمر خود را در عبادتم صرف نمایند، باز هم مقصّرند و به کنه بندگی‌ام نمی‌رسند و آنچه را از کرامت و نعمت‌های بهشتی و توجّهات والا و درجات عالی که درخواست کنند به آن نمی‌رسند، ولی باید فقط به رحمتم اعتماد کنند، و به فضل‌م شادمان شوند، و با گمان نیکو نسبت به من اطمینان حاصل کنند. در این حال رحمتم دستگیرشان شود، و آنان را به بهشت می‌برم و می‌آمرزم و بر آنان لباس گذشت و عفو می‌پوشانم.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

١٥-٥-٢- الإعتذارُ

﴿٦٩٥٦﴾ الرضا عليه السلام: وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي بَعْدَ تَقْصِيرِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي مُعْتَذِرًا نَادِمًا مُنْكَسِرًا مُسْتَقِيلًا مُسْتَغْفِرًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٥٧

١٦-٥-٢- الإعتِرافُ

﴿٦٩٥٧﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَبْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالَ الْمُذْنِبِ الْبَائِسِ الدَّلِيلِ مَسْأَلَةً مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عُبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

﴿٦٩٥٨﴾ ثُمَّ حَطَّ حَذَاهُ عَلَى الضَّرِيحِ وَقَالَ أَتَيْتُكَ لِلذُّنُوبِ مُقْتَرِفًا فَكُنْ لِي إِلَى اللَّهِ شَافِعًا فَهِيَ أَنَا ذَا قَدْ جُنْتُ عَنْهُمْ نَازِعًا إِلَى اللَّهِ أَتَنَصَّلُ وَبِكُمْ يَا آلَ مُحَمَّدٍ أَتَوَسَّلُ الْآخِرَ مِنْكُمْ وَالْأَوَّلَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَسَلَّمْ وَكَرَّمْ وَأَجْزَلَ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ثُمَّ وَقَفَ وَالضَّرِيحُ قِبْلَتُهُ فَصَلَّى وَأَكْثَرَ مَا لَمْ أَحْصِهِ ثُمَّ دَعَا وَاسْتَغْفَرَ وَسَجَدَ وَعَفَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٢٧

﴿٦٩٥٩﴾ الصادق عليه السلام: فَيَا خَيْرَ مَنْ رَجَوْتُ عِنْدَهُ الْمَغْفِرَةَ بِالْإِقْرَارِ وَالِاعْتِرَافِ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ٣٤٠

﴿٦٩٦٠﴾ قَصِدْنَا نَبِيَّكَ مُسْتَشْفِعِينَ بِهِ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَمَا أَثْقَلَ ظُهُورَنَا مِنْ أَوْزَارِنَا تَائِبِينَ مِنْ زَلَلِنَا مُعْتَرِفِينَ بِخَطَايَانَا مُسْتَغْفِرِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اكْتَسَبْنَاهُ بِأَعْيُنِنَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٧٣

﴿٦٩٦١﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: هَذَا مَكَانُ الْعَبْدِ الْمُشْفِقِ الْهَالِكِ الْغَرِقِ الْخَائِفِ الْوَجِلِ هَذَا مَكَانُ مَنْ انْتَبَهَ مِنْ رَقْدَتِهِ وَاسْتَيْقَظَ مِنْ غَفْلَتِهِ وَأَفْرَقَ مِنْ عِلَّتِهِ وَشَدَّةَ وَجَعِهِ وَخَافَ مِنْ خَطِيئَتِهِ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَأَخْبَتَ إِلَى رَبِّهِ وَبَكَى مِنْ حَذَرِهِ وَاسْتَغْفَرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٠٢

١٧-٥-٢- الإقْرَارُ

﴿٦٩٦٢﴾ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي مُقِرًّا بِالْإِسَاءَةِ عَلَى نَفْسِي إِذْ لَمْ أَجِدْ مُجْبِيًّا أَلْتَجِي إِلَيْهِ فِي اغْتِفَارِ مَا اكْتَسَبْتُ مِنَ الذُّنُوبِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٩٠

﴿٦٩٦٣﴾ الصادق عليه السلام: فَيَا خَيْرَ مَنْ رَجَوْتُ عِنْدَهُ الْمَغْفِرَةَ بِالْإِقْرَارِ وَالِاعْتِرَافِ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ٣٤٠

﴿٦٩٦٤﴾ الصادق عليه السلام: لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَقْرُ لِرَبِّهِ بِذُنُوبِهِ فِي هَذَا الْمَكَانِ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛

مصباح المتهجد، ص ٦٨٢

«حالت استغفار»

۱۵-۲-۵- پوزش

﴿۶۹۵۶﴾ و اینک ای خدای من، درحالی به درگاهت آمده‌ام که درباره‌ی وظایفی که بر عهده‌ام بوده، کوتاهی و یا زیاده‌روی کرده‌ام؛ و عذرخواه و پشیمان و دل‌شکسته و پوزش‌طلب و آمرزش‌خواه هستم.

۱۶-۲-۵- اعتراف

﴿۶۹۵۷﴾ مانند بیچاره‌ی زمین‌گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیامرزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

﴿۶۹۵۸﴾ سپس گونه‌اش را بر ضریح گذاشت و گفت: «نزد شما آمدم درحالی که مرتکب گناهم. تو نزد خدا شفیع باش که من از گناهانم بریده و با زاری به‌سوی تو آمده‌ام و به درگاه خدا از آن‌ها برائت می‌جویم. ای خاندان محمد به اولین تا آخرین تان توسل می‌جویم که رحمت و برکات خداوند بر شما باد». پس در مقابل ضریح ایستاد و آن قدر نماز خواند که به شمارش نمی‌آمد. سپس دعا و استغفار کرد و به سجده افتاد و رو بر خاک نهاد.

﴿۶۹۵۹﴾ ای بهترین کسی که با اقرار و اعتراف [به گناهانم] به آمرزش امیدوارم. ﴿۶۹۶۰﴾ رو به‌سوی پیامبر تو کردیم درحالی که به درگاه تو، او را شفیع گناهانمان کرده‌ایم که بر پشتمان سنگینی می‌کند؛ و از لغزش‌هایمان توبه کرده و به گناهانمان اعتراف نموده و از تمام گناهانی که با چشمانمان انجام داده‌ایم، آمرزش می‌خواهیم.

﴿۶۹۶۱﴾ این جایگاه بنده‌ی ترسان هلاک‌شونده‌ی غرق شده‌ی توسل. این جایگاه کسی است که از خواب بیدار شده و از غفلت برخاسته و از بیماری و درد بهبودی یافته و از خطایش ترسیده و به گناهش اعتراف کرده و در برابر خداوند فروتنی کرده و از ترسش گریسته و طلب آمرزش کرده است.

۱۷-۲-۵- اقرار

﴿۶۹۶۲﴾ نزد تو ای خدا آمده‌ام؛ و در حالی تو را می‌خوانم که به اعمال بد خود اقرار دارم، چون پناهگاهی جز تو سراغ ندارم که برای آمرزش گناهانم به آن پناه ببرم. ﴿۶۹۶۳﴾ ای بهترین کسی که با اقرار و اعتراف [به گناهانم] به آمرزش امیدوارم. ﴿۶۹۶۴﴾ بنده‌ای نیست که در این مکان به گناهانش نزد پروردگار اقرار کند، مگر اینکه [گناهانش] آمرزیده می‌شود.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٦٩٦٥﴾ الصادق عليه السلام: هَا أَنَا ذَا بَائِحٍ بِجُرْمِي مُقِرُّ بِذَنْبِي لِرَبِّي لِيَرْحَمَنِي وَيَتَعَمَّدَنِي بِمَغْفِرَتِهِ؛

بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٣١

﴿٦٩٦٦﴾ الكاظم عليه السلام: وَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ فِي صَلَاتِهِ وَيَقْرُءُ لِلَّهِ بِذَنْبِهِ وَيَسْأَلُهُ

التَّوْبَةَ وَفِي عَهْدِهِ أَنْ لَا يَرْجِعَ إِلَيْهِ فَاللَّهُ يَغْفِرُ لَهُ إِنْ شَاءَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٦

﴿٦٩٦٧﴾ السَّجَّاد عليه السلام: وَالْقَنَى بِمَغْفِرَتِكَ كَمَا لَقَيْتَكَ بِإِقْرَارِي؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء

٣١

﴿٦٩٦٨﴾ الصادق عليه السلام: وَقَدْ رَجَوْتُكَ يَا إِلَهِي أَنْ تَكُونَ بِطُفُفِكَ تَتَعَمَّدُ عَبْدَكَ الْمُقِرَّ بِفَوَاحِ

الذُّنُوبِ بِالْعَفْوِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣١٦

﴿٦٩٦٩﴾ يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا عَلِيُّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا عَبْدُكَ وَمَوْلَاكَ

غَيْرُ مُسْتَنْكَفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ بَلْ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ عَبْدٌ مُقِرٌّ مُتَمَسِّكٌ بِحَبْلِكَ مُعْتَصِمٌ مِنْ ذُنُوبِي

بَوْلَايَتِكَ أَنْتَضِعُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكَمَا وَأَتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكَمَا وَأَقْدَمُكُمْ بَيْنَ حَوَائِجِي إِلَى اللَّهِ

جَلَّ وَعَزَّ فَاشْفَعَا لِي فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانِ ذُنُوبِي وَإِجَابَةِ دُعَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨،

ص ٢٠١

١٨-٥٢-الأمل

﴿٦٩٧٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَإِنِّي آلَيْتُ عَلَى نَفْسِي قِسْمًا حَقًّا لَا أُحِبُّ بِهِمْ أَمَلًا وَلَا أَرُدُّ بِهِمْ سَائِلًا

فَلِذَلِكَ حِينَ نَزَلَتْ مِنْهُ الْخُطْبَةُ دَعَا اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِهِمْ قَتَابَ عَلَيْهِ وَغَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٥٠

﴿٦٩٧١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَنَّ الْقُرْآنَ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِالرَّجُلِ الشَّاحِبِ يَقُولُ لِرَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَا

رَبِّ هَذَا أَظْمَأْتُ نَهَارَهُ وَأَسْهَرْتُ لَيْلَهُ وَقَوَّيْتُ فِي رَحْمَتِكَ طَمَعَهُ وَفَسَحْتُ فِي مَغْفِرَتِكَ أَمَلَهُ

فَكُنْ عِنْدَ ظَنِّي فِيكَ وَظَنَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٢

١٩-٥٢-الإنبابة

﴿٦٩٧٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: وَقُلْتُ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَ

خَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ وَأَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٤، ص ٢٨٢

٢٠-٥٢-الإنبابة عَلَى الْمَهَالِكِ

﴿٦٩٧٣﴾ الصادق عليه السلام: أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتَغْفَارَ مَنْ أَنَا عَلَى الْمَهَالِكِ بِمَا اجْتَرَمَ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٥، ص ٢٥٧

﴿حالت استغفار﴾

﴿۶۹۶۵﴾ آری منم که با جرمم معروف شدم و از گناهم به درگاه پروردگارم اقرار می‌کنم تا بر من رحم کند و مرا در پوشش رحمت خویش قرار دهد.

﴿۶۹۶۶﴾ آن‌گاه که آدمی، نیمه‌شب نماز می‌خواند و به درگاه خدا به گناه خویش اقرار می‌کند و درخواست توبه می‌کند و عهد می‌کند که دیگر گناهِش را تکرار نکند، خداوند اگر بخواهد او را می‌آمرزد.

﴿۶۹۶۷﴾ با آمرزش خود به من روی آور (مرا مشمول رحمت گردان و بیامرزد) چنانکه من با اعتراف خویش به [درگاه] تو روی آوردم.

﴿۶۹۶۸﴾ ای خدای من؛ امید دارم که با لطف خودت، بنده‌ی معترف به انجام گناهان سنگین را با عفو و آمرزشت بیوشانی.

﴿۶۹۶۹﴾ ای محمد، ای ابوالقاسم؛ ای رسول خدا؛ ای علی؛ ای امیر مؤمنان؛ من بنده‌ی شما هستم و ولایت شما را پذیرفته‌ام و متکبر و خودبزرگ‌بین نیستم بلکه متواضع و فروتن هستم و بنده‌ای معترفم و به ریسمان شما چنگ زده‌ام و از گناهانم به ولایت شما چنگ زده‌ام و به‌وسیله‌ی شما به درگاه خداوند متعال نیایش می‌کنم و به‌وسیله‌ی شما به خدا توسل می‌جویم و شما را برای نیازهایم نزد خدای بزرگ و عزیز پیش می‌فرستم. شما برای رهایی‌ام از آتش و آمرزش گناهانم و اجابت دعایم شفاعت کنید.

۱۸-۲-۵- آرزو

﴿۶۹۷۰﴾ با خود سوگندی واقعی خورده‌ام که به‌وسیله‌ی آن‌ها آرزومندی را ناامید نکنم و هرکس به‌وسیله‌ی آن‌ها درخواستی نماید رد نکنم. به همین جهت وقتی از او لغزشی سر زد و خدا را به‌واسطه‌ی آن‌ها خواند، خداوند توبه‌اش را پذیرفت و او را آمرزید.

﴿۶۹۷۱﴾ قرآن روز قیامت مرد رنگ‌پریده را می‌آورد و به پرودگارش عرض می‌کند: «پروردگارا! این مرد را در روز، تشنه و در شب، بیدار نگاه داشتم و طمعش را به مهر تو افزون و امیدش را به آمرزشت، بسیار ساختم؛ اکنون، آن چنان که ما هر دو، تو را می‌پنداشتیم عمل فرما!»

۱۹-۲-۵- زاری

﴿۶۹۷۲﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «... و داود گمان کرد ما امتحانش کردیم. پس از پروردگار خویش آمرزش خواست و به رکوع افتاد و بازگشت؛» و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

۲۰-۲-۵- مشرف‌شدن بر مهلکه‌ها

﴿۶۹۷۳﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که به خاطر خلاقی که مرتکب شده، در معرض هلاکت است.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٦٩٧٤﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: هَذَا مَكَانُ الْعَبْدِ الْمُشْفِقِ الْهَالِكِ الْغَرِقِ الْخَائِفِ الْوَجِلِ هَذَا مَكَانُ مَنْ انْتَبَهَ مِنْ رُقْدَتِهِ وَاسْتَيْقَظَ مِنْ غَفْلَتِهِ وَافْرَقَ مِنْ عِلَّتِهِ وَشِدَّةِ وَجَعِهِ وَخَافَ مِنْ خَطِيئَتِهِ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَأَخْبَتَ إِلَى رَبِّهِ وَبَكَى مِنْ حَذَرِهِ وَاسْتَغْفَرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٠٢

٥-٢-٢١- الإنفراد

﴿٦٩٧٥﴾ اسْتَغْفِرُكَ فَرِيدًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٨٤

٥-٢-٢٢- الإنقطاع

﴿٦٩٧٦﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَبْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالَ الْمُذْنِبِ الْبَائِسِ الذَّلِيلِ مَسْأَلَةً مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عَبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

٥-٢-٢٣- الإنكسار

﴿٦٩٧٧﴾ الرضا عليه السلام: وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي بَعْدَ تَقْصِيرِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي مُعْتَذِرًا نَادِمًا مُنْكَسِرًا مُسْتَقْبِلًا مُسْتَغْفِرًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٥٧

٥-٢-٢٤- الإيحاء

﴿٦٩٧٨﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتَغْفَارَ مَنْ أَوْحَدَتْهُ الْمَنِيَّةُ فِي حُفْرَتِهِ فَأَوْحَشَ بِمَا اقْتَرَفَ مِنْ ذَنْبٍ اسْتَكْفَفَ فَاسْتَرْحَمَ هُنَالِكَ رَبَّهُ وَاسْتَغْطَفَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

٥-٢-٢٥- الإيثار والاحتساب

﴿٦٩٧٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٦

﴿٦٩٨٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨١

﴿٦٩٨١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا وَكَفَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ وَلِسَانَهُ عَنِ النَّاسِ قَبْلَ اللَّهِ صَوْمَهُ وَغُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَأَعْطَاهُ ثَوَابَ الصَّابِرِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٦٤

﴿حالت استغفار﴾

﴿۶۹۷۴﴾ این جایگاه بنده‌ی ترسان هلاک‌شونده‌ی غرق‌شده‌ی توست. این جایگاه کسی است که از خواب بیدار شده و از غفلت برخاسته و از بیماری و درد بهبودی یافته و از خطایش ترسیده و به گناهش اعتراف کرده و در برابر خداوند فروتنی کرده و از ترسش گریسته و طلب آمرزش کرده است.

۵-۲-۲۱- تنهایی

﴿۶۹۷۵﴾ در حالی که تنها و بی‌کسم، از تو آمرزش می‌خواهم.

۵-۲-۲۲- بریدن از دیگران

﴿۶۹۷۶﴾ مانند بیچاره‌ی زمین‌گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیامرزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

۵-۲-۲۳- شکستگی

﴿۶۹۷۷﴾ و اینک ای خدای من، درحالی به درگاهت آمده‌ام که درباره‌ی وظایفی که بر عهد‌ام بوده، کوتاهی و یا زیاده‌روی کرده‌ام؛ و عذرخواه و پشیمان و دل‌شکسته و پوزش‌طلب و آمرزش‌خواه هستم.

۵-۲-۲۴- ترسان‌بودن

﴿۶۹۷۸﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که بعد از مرگ در قبر تنها مانده و به خاطر گناهی که مرتکب شده به وحشت افتاده، و در آن موقعیت دست دراز کرده و توجّه خدا را خواسته است.

۵-۲-۲۵- ایمان و کار برای خدا

﴿۶۹۷۹﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد و هرکس در شب قدر با ایمان و اخلاص نماز بخواند، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.

﴿۶۹۸۰﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۶۹۸۱﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد و گوش و چشم و زبانش را از [آزار رساندن به] مردم حفظ کند، خداوند روزه‌اش را می‌پذیرد و گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد و ثواب صابرين را به او عطا می‌فرماید.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٦٩٨٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَآمَنَهُ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٩٧

﴿٦٩٨٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ يَوْمًا إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ٢٠

﴿٦٩٨٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ الطرائف، ج ٢، ص ٤٥٤

﴿٦٩٨٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٨

﴿٦٩٨٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣٥٨

﴿٦٩٨٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَحُثُّ عَلَيْهِ وَلَا يَحْتُمُّهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٤٩

﴿٦٩٨٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا نَظَرَةً وَاحِدَةً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٥٧

﴿٦٩٨٩﴾ الصادق عليه السلام: فَسُئِلَ عَنْ زِيَارَتِهِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَقَالَ مَنْ جَاءَهُ ﷺ خَاشِعًا مُحْسِنًا مُسْتَقِيمًا مُسْتَغْفِرًا فَشَهِدَ قَبْرُهُ فِي إِحْدَى ثَلَاثِ لَيَالٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنَ الشَّهْرِ وَلَيْلَةَ النُّصْفِ وَآخِرَ لَيْلَةٍ مِنْهُ تَسَاقَطَتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ وَخَطَايَاهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧٣
٥-٢-٢٦-البؤس

﴿٦٩٩٠﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَبْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالَ الْمُذْنِبِ الْبَائِسِ الدَّلِيلِ مَسْأَلَةَ مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَّتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عِبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣
٥-٢-٢٧-البكاء

﴿٦٩٩١﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَبْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالَ الْمُذْنِبِ الْبَائِسِ الدَّلِيلِ مَسْأَلَةَ مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَّتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عِبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

«حالت استغفار»

«۶۹۸۲» هرکس که از سر ایمان و انتظار پاداش الهی ماه رمضان روزه بگیرد و نماز شب بخواند، خداوند گناهان قیل و بعد او را می‌آمرزد.

«۶۹۸۳» هرکس یک روز از ماه رجب را از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، آمرزیده می‌شود.

«۶۹۸۴» هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی به عبادت بایستد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود.

«۶۹۸۵» هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی شب قدر را به عبادت بگذراند، خداوند خطاهای گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

«۶۹۸۶» اگر کسی از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی شب قدر را به عبادت بگذراند، گناهان گذشته‌ی او آمرزیده می‌شوند.

«۶۹۸۷» هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی، شب قدر را به عبادت بگذراند، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد و پیامبر ﷺ در عین حال که همواره بر این کار تشویق می‌کرد، به‌طور حتم نمی‌فرمود که امشب، شب قدر است.

«۶۹۸۸» هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی به‌سوی خانه‌ی [خدا] نگاهی کند، گناهان قیل و بعدش آمرزیده شود.

«۶۹۸۹» از امام صادق (ع) درباره‌ی زیارت امام حسین (ع) در ماه رمضان پرسیده شد، فرمود: «هرکس در شب اوّل یا در نیمه‌ی آن و یا شب آخر ماه مبارک رمضان برای رضای خدا به زیارت او برود و فروتن باشد و پوزش‌خواه و خواستار آمرزش باشد، گناهان و خطاهایش می‌ریزد».

۵-۲-۲۶- گرفتاری

«۶۹۹۰» مانند بیچاره‌ی زمین‌گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیامرزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

۵-۲-۲۷- گریه

«۶۹۹۱» مانند بیچاره‌ی زمین‌گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیامرزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٦٩٩٢﴾ إِلَهِي قَدْ جَاءَكَ الْعَبْدُ الْخَاطِي فَرِعَا مُشْفِقًا وَرَفَعَ إِلَيْكَ طَرْفَهُ حَذَرًا رَاجِيًا وَفَاضَتْ عَبْرَتُهُ مُسْتَغْفِرًا نَادِمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٤٣

﴿٦٩٩٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِلَهِي مَا لِعَبْدٍ بَلَّ وَجْهَهُ بِالْذُّمِّ مِنْ مَخَافَتِكَ قَالَ جَزَاؤُهُ مَغْفِرَتِي وَرِضْوَانِي؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢٤٢

﴿٦٩٩٤﴾ ضَعْ خَدَّكَ الْأَيْمَنَ عَلَى الْأَرْضِ وَقُلْ يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي اغْفِرْ لِي أَكْثَرَ مِنْ قَوْلِكَ ذَلِكَ وَاخْشَعْ وَابْكْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤١٥

﴿٦٩٩٥﴾ الباقر عليه السلام: فَاجْمَعْ أَمْرَهُمْ عَلَى أَنْ يَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ وَيَدْعُوهُ وَيَفْزَعُوا إِلَيْهِ وَيَسْأَلُوهُ أَنْ يُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ وَعَلَى مَا حَوَتْ قُرْبَتُهُمْ فَقَامُوا عَلَى الرَّمَادِ وَلَبَسُوا الْمُسُوحَ وَحَنَوْا عَلَى رُءُوسِهِمُ التُّرَابَ وَرَجَعُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِالتَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَيْهِ وَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا إِدْرِيسُ أَهْلُ قُرْبَتِكَ قَدْ عَجُّوا إِلَى التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ وَأَنَا اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَأَغْفُو عَنِ السَّيِّئَةِ وَقَدْ رَحِمْتُهُمْ وَلَمْ يَمْنَعْنِي إِجَابَتُهُمْ إِلَيَّ مَا سَأَلُونِي مِنَ الْمَطَرِ إِلَّا مُنَاطَرَتَكَ فِيمَا سَأَلْتَنِي أَنْ لَا أُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ حَتَّى تَسْأَلَنِي فَسَأَلَنِي يَا إِدْرِيسُ حَتَّى أَغِيثَهُمْ وَأُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ قَالَ إِدْرِيسُ اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَسْأَلُكَ ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٢٧٤

﴿٦٩٩٦﴾ الرسول عليه السلام: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحًا صَفْرَاءَ أَقْبَلْتُ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعِجُّوا الْكَبِيرُ مِنْكُمْ وَالصَّغِيرُ بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَالتَّوْبَةِ إِلَيْهِ وَالِاسْتِغْفَارَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٦٩٩٧﴾ الرسول عليه السلام: فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَعَلَ قَوْمُ يُونُسَ مَا أَمَرَهُمْ رُوَيْلٌ بِهِ فَلَمَّا بَزَغَتِ الشَّمْسُ أَقْبَلَتْ رِيحٌ صَفْرَاءُ مُظْلِمَةٌ مُسْرِعَةٌ لَهَا صَرِيرٌ وَحَفِيفٌ وَهَدِيرٌ فَلَمَّا رَأَوْهَا عَجُّوا جَمِيعًا بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَتَابُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوهُ وَصَرَخَتِ الْأَطْفَالُ بِأَصْوَاتِهَا تَطْلُبُ أُمَهَاتِهَا وَعَجَّتْ سِخَالُ الْبَهَائِمِ تَطْلُبُ اللَّبَنَ وَعَجَّتِ الْأَنْعَامُ تَطْلُبُ الرِّعَى فَلَمْ يَزَالُوا بِذَلِكَ وَيُونُسُ وَتَنَوَّخًا يَسْمَعَانِ صِيحَتَهُمْ وَصُرَاخَهُمْ وَيَدْعُوَانِ اللَّهَ عَلَيْهِمْ بِتَغْلِيظِ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٦٩٩٨﴾ السَّجَاد عليه السلام: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ ذَرَقَتْ عَيْنَاهُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ عوالي الآلى، ج ٤، ص ٣٢

«حالت استغفار»

«۶۹۹۲» خداوندا؛ بنده‌ی خطاکار و نالان و ترسان تو به‌سویت آمده است و دیدگانش با نگرانی و امیدواری به‌سوی تو بالا می‌نگرد؛ درحالی که محتاط و امیدوار است؛ اشکش جاری و با پشیمانی طالب آمرزش است.

«۶۹۹۳» خدایا؛ بنده‌ای که اشک‌هایش از خوف تو بر گونه‌اش روان است، چه بر سر او خواهد آمد؟ خداوند متعال پاسخ داد: «پاداشش آمرزش و مقام رضوان من خواهد بود».

«۶۹۹۴» گونه‌ی راستت را بر روی زمین بگذار و بگو: «ای آقای من، سرور من؛ بر محمد و خاندانش درود فرست و مرا بیامرز و مرا بیامرز و مرا بیامرز». پس آن را بسیار بگو و خاکساری کن و فراوان ناله و گریه کن.

«۶۹۹۵» با هم اتفاق کردند که به درگاه خدا توبه کرده و او را بخوانند و به درگاهش زاری کنند و درخواست نمایند که آسمان بر آن قریه و مردمش بیارد. پس بر خاکستر ایستاده لباس سیاه پوشیده خاک بر سرهای خود پاشیدند و با توبه و استغفار و اشک و زاری به درگاه او نالیدند. خدای تعالی به ادريس وحی کرد که: ای ادريس! همشهریان تو با توبه و استغفار و ناله و زاری به درگاه من نالیده‌اند و من خدای رحمان و رحیمم، توبه را می‌پذیرم و گناه را می‌بخشم و بر ایشان رحمت آورده‌ام و تنها چیزی که مانع استجابت درخواست باران آن‌هاست، گفتگوی توست که از من خواستی تا تو درخواست نکرده‌ای بر ایشان باران نبارم. پس ای ادريس! از من بخواه تا به فریاد ایشان برسم و بر آن‌ها باران ببارم. ادريس گفت: «بار الهی! من از تو درخواست نمی‌کنم».

«۶۹۹۶» وقتی دیدید باد زردی از جانب مشرق می‌وزد، همه از بزرگ و کوچک شروع به فریاد و گریه و تضرع نمایند و به‌سوی خدای یگانه توبه کنید و آمرزش بخواهید.

«۶۹۹۷» وقتی فجر چهارشنبه طلوع کرد، قوم یونس اعمالی را که روبیل به آن‌ها تعلیم داده بود، انجام دادند. وقتی خورشید طلوع کرد، باد زرد و تاریکی که صدایی مهیب و ترسناک داشت آشکار شد. همگی با ناله و فریاد دست به تضرع برداشتند و به درگاه الهی توبه کردند و کودکان با ناله و فریاد مادران خود را طلبیدند و بره‌های چهارپایان برای شیر مادران خود بانگ و فریاد برآوردند و همچنان به این تضرع ادامه دادند. در آن حال یونس علیه السلام و تنوخی عابد صدای ناله و فریاد آن‌ها را می‌شنیدند، اما برای شدیدتر شدن عذاب آن‌ها دعا می‌کردند.

«۶۹۹۸» هر مؤمنی که از خشیت الهی و ترس همراه با احترام از او اشک از چشمش جاری شود، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٦٩٩٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: هَذَا مَكَانُ الْعَبْدِ الْمُشْفِقِ الْهَالِكِ الْغَرِقِ الْخَائِفِ الْوَجِلِ هَذَا مَكَانُ مَنْ أَنْتَبَهَ مِنْ رُقْدَتِهِ وَاسْتَيْقَظَ مِنْ غَفْلَتِهِ وَأَفْرَقَ مِنْ عِلَّتِهِ وَشَدَّةِ وَجَعِهِ وَخَافَ مِنْ خَطِيئَتِهِ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَأَحْبَتَ إِلَى رَبِّهِ وَبَكَى مِنْ حَذَرِهِ وَاسْتَغْفَرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٠٢

﴿٧٠٠٠﴾ السَّجَاد عليه السلام: هَلْ أَنْتَ يَا إِلَهِي، رَاحِمٌ مَنْ دَعَاكَ فَأُثْلِغَ فِي الدُّعَاءِ أَمْ أَنْتَ غَافِرٌ لِمَنْ

بَكَكَ فَأَسْرَعَ فِي الْبُكَاءِ؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء ١٦
٢٨-٥-التضرع

﴿٧٠٠١﴾ اسْتَغْفِرُكَ مُتَضَرِّعًا ضَعِيفًا وَآتَوَكَّلُ عَلَيْكَ مُحْتَسِبًا وَاسْتَرْزُقُكَ مُتَوَسِّعًا؛

مصباح المتهجد، ص ٥٥٠

﴿٧٠٠٢﴾ الرسول عليه السلام: اسْتَغْفِرُكَ وَاسْتَمْنَحُكَ وَاتَّضَرَّعُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣١٩

﴿٧٠٠٣﴾ الباقر عليه السلام: فَأَجْمَعَ أَمْرُهُمْ عَلَى أَنْ يَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ وَيَدْعُوهُ وَيَفْرَعُوا إِلَيْهِ وَيَسْأَلُوهُ أَنْ يُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ وَعَلَى مَا حَوَتْ قُرْبَتُهُمْ فَقَامُوا عَلَى الرَّمَادِ وَلَبَسُوا الْمُسُوحَ وَحَتَّوْا عَلَى رُءُوسِهِمُ التُّرَابَ وَرَجَعُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِالتَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَيْهِ وَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا إِدْرِيسُ أَهْلُ قُرَيْتِكَ قَدْ عَجُّوا إِلَيَّ بِالتَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ وَأَنَا اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَأَغْفُو عَنِ السَّيِّئَةِ وَقَدْ رَحِمْتُهُمْ وَلَمْ يَمْنَعْنِي إِجَابَتُهُمْ إِلَيَّ مَا سَأَلُونِي مِنَ الْمَطَرِ إِلَّا مُنَاطَرَتَكَ فِيمَا سَأَلْتَنِي أَنْ لَا أُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ حَتَّى تَسْأَلَنِي فَسَأَلَنِي يَا إِدْرِيسُ حَتَّى أَغْنِيَهُمْ وَأُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ قَالَ إِدْرِيسُ اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَسْأَلُكَ ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٢٧٤

﴿٧٠٠٤﴾ الرسول عليه السلام: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحًا صَفْرَاءَ أَقْبَلْتُ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعَجُّوا بِالصُّرَاخِ وَالتَّوْبَةِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى جَلَّتْ قُدْرَتُهُ بِالِاسْتِغْفَارِ؛ قصص الأنبياء للراوندي، ج ٢٥١

﴿٧٠٠٥﴾ الرسول عليه السلام: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحاً صَفْرَاءَ أَقْبَلْتُ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعَجُّوا عَجِيجُ الْكَبِيرِ مِنْكُمْ وَالصَّغِيرِ بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَالتَّوْبَةِ إِلَيْهِ وَالِاسْتِغْفَارَ لَهُ، وَارْفَعُوا رُءُوسَكُمْ إِلَى السَّمَاءِ وَقُولُوا رَبَّنَا ظَلَمْنَا وَكَذَبْنَا نَبِيَّكَ وَثَبْنَا إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَإِنْ لَا تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ١٣٣

﴿٧٠٠٦﴾ السَّجَاد عليه السلام: فَعَلَيْكُمْ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ فِي صَدْرِهِ وَبِالتَّضَرُّعِ وَالِاسْتِغْفَارِ فِي آخِرِهِ؛

إرشاد القلوب، ج ١، ص ٨٣

﴿حالت استغفار﴾

﴿۶۹۹﴾ این جایگاه بنده‌ی ترسان هلاک‌شونده‌ی غرق‌شده‌ی توست. این جایگاه کسی است که از خواب بیدار شده و از غفلت برخاسته و از بیماری و درد بهبودی یافته و از خطایش ترسیده و به گناهش اعتراف کرده و در برابر خداوند فروتنی کرده و از ترسش گریسته و طلب آمرزش کرده است.

﴿۷۰۰﴾ تو ای خدای من، آیا هرکس تو را بخواند، بر او رحم می‌کنی تا [من هم] در دعا بکوشم؟ یا هرکس که در پیشگاهت گریه کند، می‌آمرزی تا در گریستن بشتابم؟!

۲۸-۲-۵- زاری

﴿۷۰۱﴾ از تو آمرزش می‌خواهم درحالی که با اظهار ضعف نزد تو زاری می‌کنم؛ و بر تو توکل می‌کنم و از تو روزی زیاد می‌خواهم.

﴿۷۰۲﴾ از تو آمرزش می‌خواهم و از تو بخشش می‌جویم و به پیشگاه تو ناله و زاری می‌کنم.

﴿۷۰۳﴾ با هم اتفاق کردند که به درگاه خدا توبه کرده و او را بخوانند و به درگاهش زاری کنند و درخواست نمایند که آسمان بر آن قریه و مردمش بیارد. پس بر خاکستر ایستاده لباس سیاه پوشیده خاک بر سرهای خود پاشیدند و با توبه و استغفار و اشک و زاری به درگاه او نالیدند. خدای تعالی به ادریس وحی کرد که: ای ادریس! همشهریان تو با توبه و استغفار و ناله و زاری به درگاه من نالیده‌اند و من خدای رحمان و رحیم، توبه را می‌پذیرم و گناه را می‌بخشم و بر ایشان رحمت آورده‌ام و تنها چیزی که مانع استجابت درخواست باران آن‌هاست، گفتگوی توست که از من خواستی تا تو درخواست نکرده‌ای بر ایشان باران نبارم. پس ای ادریس! از من بخواه تا به فریاد ایشان برسم و بر آن‌ها باران ببارم. ادریس گفت: «بار الها! من از تو درخواست نمی‌کنم».

﴿۷۰۴﴾ پس هرگاه دیدید که باد زردی از جانب شرق وزیدن گرفته است با شیون و ناله به درگاه الهی زاری و توبه کنید از خدای بلندمرتبه که قدرتش فراوان است آمرزش بخواهید.

﴿۷۰۵﴾ وقتی دیدید باد زردی از جانب مشرق می‌وزد، همه از بزرگ و کوچک شروع به فریاد و گریه و تضرع نمایند و به‌سوی خدای یگانه توبه کنید و آمرزش بخواهید و سر خود را به‌سوی آسمان بلند کنید و بگویید: پروردگارا! ما به خود ستم کردیم و پیامبر تو را تکذیب کردیم و اکنون به‌سوی تو باز می‌گردیم و از گناهانمان توبه می‌کنیم و اگر تو ما را نیامرزی و به ما رحم نکنی از خسارت‌دیدگان خواهیم بود.

﴿۷۰۶﴾ بر شما باد به خواندن قرآن در اوّل شب و به تضرع و زاری و استغفار در آخر شب.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٧﴾ الرسول ﷺ: فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَعَلَ قَوْمُ يُونُسَ مَا أَمَرَهُمْ رُوَيْلٌ بِهِ فَلَمَّا بَزَعَتِ الشَّمْسُ أَقْبَلَتْ رِيحٌ صَفْرَاءُ مُظْلِمَةٌ مُسْرِعَةٌ لَهَا صَرِيرٌ وَحَفِيفٌ وَهَدِيرٌ فَلَمَّا رَأَوْهَا عَجُّوا جَمِيعاً بِالْصَّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَتَابُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوهُ وَصَرَخَتِ الْأَطْفَالُ بِأَصْوَاتِهَا تَطْلُبُ أُمَّهَاتِهَا وَعَجَّتْ سِخَالُ الْبَهَائِمِ تَطْلُبُ اللَّبَنَ وَعَجَّتِ الْأَنْعَامُ تَطْلُبُ الرِّعَى فَلَمَّ يَزَالُوا بِذَلِكَ وَ يُونُسَ وَ تَنُوخًا يَسْمَعَانِ صَيْحَتَهُمْ وَ صُرَاخَهُمْ وَ يَدْعَوَانِ اللَّهَ عَلَيْهِمْ بِتَغْلِيظِ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٧٠٨﴾ يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا عَلِيُّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا عَبْدُكُمَا وَمَوْلَاكُمَا غَيْرُ مُسْتَنكِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ بَلْ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ عَبْدٌ مُقِرٌّ مُتَمَسِّكٌ بِحَبْلِكُمَا مُعْتَصِمٌ مِنْ ذُنُوبِي بَوْلَايَتِكُمَا أَتَضَرَّعُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكُمَا وَأَتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكُمَا وَأَقْدُمُكُمَا بَيْنَ حَوَائِجِي إِلَى اللَّهِ جَلَّ وَ عَزَّ فَاشْفَعَا لِي فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَ غُفْرَانِ ذُنُوبِي وَإِجَابَةِ دُعَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٢٠١

٢٩-٥-التَّعَوُّذُ

﴿٧٠٩﴾ إغْفِرْ لَنَا مُتَعَوِّذِينَ؛ المقنعة، ص ٣٣٦

﴿٧١٠﴾ السَّجَادُ ﷺ: تَغَمَّدَنِي فِي يَوْمِي هَذَا بِمَا تَتَّعَمَّدُ بِهِ مَنْ جَارَ إِلَيْكَ مُتَنَصِّلاً، وَ عَادَ بِاسْتِغْفَارِكَ تَائِباً؛ الصحيفة السجادية ﷺ، الدعاء ٤٧

﴿٧١١﴾ الصادق ﷺ: فَأَغْفِرْ لِي مُتَعَوِّذاً؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٦١

﴿٧١٢﴾ السَّجَادُ ﷺ: فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اغْفِرْ لَنَا مُتَعَوِّذِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٠٣

﴿٧١٣﴾ هَذَا ثَنَائِي عَلَيْكَ مُهْلِكاً مَا دَحَا تَائِباً مُسْتَغْفِراً مُتَعَوِّذاً ذَاكِرًا لِتَذَكُّرِنِي بِالرِّضْوَانِ جَلَّ ثَنَاؤُكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٢٩

٣٠-٥-التَّنَصُّلُ

﴿٧١٤﴾ السَّجَادُ ﷺ: تَغَمَّدَنِي فِي يَوْمِي هَذَا بِمَا تَتَّعَمَّدُ بِهِ مَنْ جَارَ إِلَيْكَ مُتَنَصِّلاً، وَ عَادَ بِاسْتِغْفَارِكَ تَائِباً؛ الصحيفة السجادية ﷺ، الدعاء ٤٧

﴿٧١٥﴾ ثُمَّ حَطَّ خَدَّهُ عَلَى الضَّرِيحِ وَقَالَ أَتَيْتُكَ لِلذُّنُوبِ مُقْتَرِفًا فَكُنْ لِي إِلَى اللَّهِ شَافِعًا فَهَذَا أَنَا ذَا قَدْ جُنْتُ عَنْهُمْ نَازِعًا إِلَى اللَّهِ أَتَنَصَّلُ وَ بِكُمْ يَا آلَ مُحَمَّدٍ أَتَوَسَّلُ الْآخِرَ مِنْكُمْ وَ الْأَوَّلَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَ سَلَّمَ وَ كَرَّمَ وَ أَجْزَلَ وَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَ بَرَكَاتِهِ ثُمَّ وَقَفَ وَ الضَّرِيحُ قِبْلَتُهُ فَصَلَّى وَ أَكْثَرَ مَا لَمْ أَحْصِهِ ثُمَّ دَعَا وَ اسْتَغْفَرَ وَ سَجَدَ وَ عَفَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٢٧

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۷﴾ وقتی فجر چهارشنبه طلوع کرد، قوم یونس اعمالی را که روبیل به آن‌ها تعلیم داده بود، انجام دادند. وقتی خورشید طلوع کرد، باد زرد و تاریکی که صدایی مهیب و ترسناک داشت آشکار شد. همگی با ناله و فریاد دست به تضرع برداشتند و به درگاه الهی توبه کردند و کودکان با ناله و فریاد مادران خود را طلبیدند و بره‌های چهارپایان برای شیر مادران خود بانگ و فریاد برآوردند و همچنان به این تضرع ادامه دادند. در آن حال یونس علیه السلام و تنوخی عابد صدای ناله و فریاد آن‌ها را می‌شنیدند، اما برای شدیدتر شدن عذاب آن‌ها دعا می‌کردند.

﴿۷۰۸﴾ ای محمد، ای ابوالقاسم؛ ای رسول خدا؛ ای علی؛ ای امیر مؤمنان؛ من بنده‌ی شما هستم و ولایت شما را پذیرفته‌ام و متکبر و خودبزرگ‌بین نیستم بلکه متواضع و فروتن هستم و بنده‌ای معترفم و به ریسمان شما چنگ زده‌ام و از گناهانم به ولایت شما چنگ زده‌ام و به‌وسیله‌ی شما به درگاه خداوند متعال نیایش می‌کنم و به‌وسیله‌ی شما به خدا توسل می‌جویم و شما را برای نیازهایم نزد خدای بزرگ و عزیز پیش می‌فرستم. شما برای رهایی‌ام از آتش و آمرزش گناهانم و اجابت دعایم شفاعت کنید.

۵-۲-۲۹- پناه‌بردن به خدا

﴿۷۰۹﴾ ما پناهندگان را بیامرز.

﴿۷۱۰﴾ در این روز [گناهان] مرا بیپوشان آن‌چنان که، کسی را که با حال بیزاری از گناه به‌سوی تو زاری کند، می‌پوشانی و در حال توبه، با طلب آمرزش به تو پناه می‌آورد.

﴿۷۱۱﴾ مرا بیامرز درحالی که به تو پناه آورده‌ام.

﴿۷۱۲﴾ بر محمد و خاندان محمد علیهم السلام درود بفرست و ما پناه‌آوردندگان را بیامرز.

﴿۷۱۳﴾ این ستایش من در برابر توست؛ تهلیل می‌گویم و مدح می‌کنم و آمرزش و پناه می‌خواهم و یادت می‌کنم تا در بهشتِ خشنودی‌ات یادم کنی. ثنای تو بزرگ‌تر و عظیم‌تر است.

۵-۲-۳۰- بیزاری از گناه

﴿۷۱۴﴾ در این روز [گناهان] مرا بیپوشان آن‌چنان که، کسی را که با حال بیزاری از گناه به‌سوی تو زاری کند، می‌پوشانی و در حال توبه، با طلب آمرزش به تو پناه می‌آورد.

﴿۷۱۵﴾ سپس گونه‌اش را بر ضریح گذاشت و گفت: «نزد شما آمدم درحالی که مرتکب گناهم. تو نزد خدا شفیع باش که من از گناهانم بریده و با زاری به‌سوی تو آمده‌ام و به درگاه خدا از آن‌ها برائت می‌جویم. ای خاندان محمد به اولین تا آخرین تان توسل می‌جویم که رحمت و برکات خداوند بر شما باد». پس در مقابل ضریح ایستاد و آن‌قدر نماز خواند که به شمارش نمی‌آمد. سپس دعا و استغفار کرد و به سجده افتاد و رو بر خاک نهاد.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠١٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: وَقَدْ جِئْتُكَ هَارِباً مِنْ ذُنُوبِي مُتَنَصِّلاً إِلَيْكَ مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي رَاجِئاً لَكَ فِي مَوْقِفِي مُبْتِهَلاً إِلَيْكَ فِي الْعَفْوِ عَنْ مَعَاصِيٍّ مُسْتَغْفِراً؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٢٦

٣١-٢-٥- التواضع

﴿٧٠١٧﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: لَا يَدْخُلُ مَكَّةَ رَجُلٌ بِسَكِينَةٍ إِلَّا غُفِرَ لَهُ قُلْتُ مَا السَّكِينَةُ قَالَ يَتَوَاضَعُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٠١

﴿٧٠١٨﴾ السجاد عليه السلام: تَعَمَّدَنِي فِي يَوْمِي هَذَا بِمَا تَعَمَّدُ بِهِ مَنْ جَارَ إِلَيْكَ مُتَنَصِّلاً، وَعَاذَ بِاسْتِغْفَارِكَ تَائِباً؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء ٤٧

﴿٧٠١٩﴾ الباقر عليه السلام: فَأَجْمَعَ أَمْرُهُمْ عَلَى أَنْ يَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ وَيَدْعُوهُ وَيَفْزَعُوا إِلَيْهِ وَيَسْأَلُوهُ أَنْ يُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ وَعَلَى مَا حَوَتْ قُرْبَتُهُمْ فَقَامُوا عَلَى الرَّمَادِ وَلَبَسُوا الْمُسُوحَ وَحَنَوْا عَلَى رُءُوسِهِمُ التُّرَابَ وَرَجَعُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِالتَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَيْهِ وَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا إِدْرِيسُ أَهْلُ قُرَيْتِكَ قَدْ عَجُّوا إِلَى التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ وَأَنَا اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَأَعْفُو عَنْ السَّيِّئَةِ وَقَدْ رَحِمْتُهُمْ وَلَمْ يَمْنَعْنِي إِجَابَتُهُمْ إِلَيَّ مَا سَأَلُونِي مِنَ الْمَطَرِ إِلَّا مُنَاطَرَتَكَ فِيمَا سَأَلْتَنِي أَنْ لَا أُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ حَتَّى تَسْأَلَنِي فَاسْأَلْنِي يَا إِدْرِيسُ حَتَّى أُغِيْثَهُمْ وَأُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ قَالَ إِدْرِيسُ اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَسْأَلُكَ ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٢٧٤

﴿٧٠٢٠﴾ الرسول عليه السلام: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحاً صَفْراءَ أَقْبَلَتْ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعَجُّوا الْكَبِيرُ مِنْكُمْ وَالصَّغِيرُ بِالصَّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَالتَّوْبَةِ إِلَيْهِ وَالِاسْتِغْفَارِ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٧٠٢١﴾ قَصَدْنَا نَبِيَّكَ مُسْتَشْفِعِينَ بِهِ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَمَا أَثْقَلَ ظُهُورَنَا مِنْ أَوْزَارِنَا تَائِبِينَ مِنْ زَلَلِنَا مُعْتَرِفِينَ بِخَطَايَانَا مُسْتَغْفِرِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اكْتَسَبْنَاهُ بِأَعْيُنِنَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٧٣

﴿٧٠٢٢﴾ هَذَا ثَنَائِي عَلَيْكَ مَهْلِكاً مَادِحاً تَائِباً مُسْتَغْفِراً مُتَعَوِّداً ذَاكِراً لِتَذَكُّرْنِي بِالرُّضْوَانِ جَلَّ ثَنَاؤُكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٢٩

﴿٧٠٢٣﴾ الكاظم عليه السلام: وَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ فِي صَلَاتِهِ وَيَقْرُءُ لِلَّهِ بِذَنْبِهِ وَيَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ وَفِي عَهْدِهِ أَنْ لَا يَرْجِعَ إِلَيْهِ فَاللَّهُ يُغْفِرُ لَهُ إِنْ شَاءَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٦

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۱۶﴾ در حال فرار از گناه و با اعلام بیزاری از اعمال ناشایستم نزد تو آمده‌ام؛ و در این جایگاه با زاری به درگاهت، به عفو و امید بسته و از نافرمانی‌هایم آمرزش می‌خواهم.

۳۱-۲-۵- تواضع

﴿۷۰۱۷﴾ اسحاق بن عمار از امام صادق علیه السلام روایت می‌کند که فرمود: «کسی با وقار و آرامش داخل شهر مکه نمی‌شود، مگر آنکه آمرزیده شود». گفتیم: «سکینه چیست؟» فرمود: «تواضع کردن».

﴿۷۰۱۸﴾ در این روز [گناهان] مرا ببوشان آن‌چنان که، کسی را که با حال بیزاری از گناه به‌سوی تو زاری کند، می‌پوشانی و در حال توبه، با طلب آمرزش به تو پناه می‌آورد.

﴿۷۰۱۹﴾ با هم اتفاق کردند که به درگاه خدا توبه کرده و او را بخوانند و به درگاهش زاری کنند و درخواست نمایند که آسمان بر آن قریه و مردمش بیارد. پس بر خاکستر ایستاده لباس سیاه پوشیده خاک بر سرهای خود پاشیدند و با توبه و استغفار و اشک و زاری به درگاه او نالیدند. خدای تعالی به ادریس وحی کرد که: ای ادریس! همشهریان تو با توبه و استغفار و ناله و زاری به درگاه من نالیده‌اند و من خدای رحمان و رحیم، توبه را می‌پذیرم و گناه را می‌بخشم و بر ایشان رحمت آورده‌ام و تنها چیزی که مانع استجابت درخواست باران آن‌هاست، گفتگوی توست که از من خواستی تا تو درخواست نکرده‌ای بر ایشان باران نبارم. پس ای ادریس! از من بخواه تا به فریاد ایشان برسم و بر آن‌ها باران ببارم. ادریس گفت: «بار الها! من از تو درخواست نمی‌کنم».

﴿۷۰۲۰﴾ وقتی دیدید باد زردی از جانب مشرق می‌وزد، همه از بزرگ و کوچک شروع به فریاد و گریه و تضرع نمایند و به‌سوی خدای یگانه توبه کنید و آمرزش بخواهید.

﴿۷۰۲۱﴾ رو به‌سوی پیامبر تو کردیم درحالی که به درگاه تو، او را شفیع گناهانمان کرده‌ایم که بر پشتمان سنگینی می‌کند؛ و از لغزش‌هایمان توبه کرده و به گناهانمان اعتراف نموده و از تمام گناهانی که با چشمانمان انجام داده‌ایم، آمرزش می‌خواهیم.

﴿۷۰۲۲﴾ این ستایش من در برابر توست؛ تهلیل می‌گوییم و مدح می‌کنم و آمرزش و پناه می‌خواهم و یادت می‌کنم تا در بهشتِ خشنودی‌ات یادم کنی. ثنای تو بزرگ‌تر و عظیم‌تر است.

﴿۷۰۲۳﴾ آن‌گاه که آدمی، نیمه‌شب نماز می‌خواند و به درگاه خدا به گناه خویش اقرار می‌کند و درخواست توبه می‌کند و عهد می‌کند که دیگر گناهش را تکرار نکند، خداوند اگر بخواهد او را می‌آمرزد.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٢٤﴾ وَيُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةً عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِنٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَثَرَتِهِ الطَّيِّبِينَ أَلَا خَيْرَ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٥

٣٢-٥-التوحيد

﴿٧٠٢٥﴾ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي مُقِرًّا بِالْإِسَاءَةِ عَلَى نَفْسِي إِذْ لَمْ أَجِدْ مُنْجَى أَلْتَجِي إِلَيْهِ فِي اغْتِفَارٍ مَا اكْتَسَبْتُ مِنَ الذُّنُوبِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٩٠

﴿٧٠٢٦﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ لَا يَرْجُو سِوَاهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

﴿٧٠٢٧﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارًا لَا يَقْدِرُ قَدْرُهُ وَلَا يَنْظُرُ أَمَدُهُ إِلَّا اللَّهُ الْمُسْتَغْفَرُ بِهِ وَلَا يَدْرِي مَا وَرَاءَهُ وَلَا وَرَاءَ مَا وَرَاءَهُ وَالْمُرَادُ بِهِ أَحَدُ سِوَاهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٤٠

﴿٧٠٢٨﴾ السَّجَّادُ (عليه السلام): فَقَدِيمًا مَا مَنَنْتَ عَلَى أَوْلِيَائِكَ وَمُسْتَحَقِّي عُقُوبَتِكَ بِالْعَفْوِ وَالْمَغْفِرَةِ سَيِّدِي عَافِيَةً مَنْ أَرْجُو إِذَا لَمْ أَرْجُ عَافِيَتِكَ وَعَفْوً مَنْ أَرْجُو إِذَا لَمْ أَرْجُ عَفْوَكَ وَرَحْمَةً مَنْ أَرْجُو إِذَا لَمْ أَرْجُ رَحْمَتَكَ وَمَغْفِرَةً مَنْ أَرْجُو إِذَا لَمْ أَرْجُ مَغْفِرَتَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٣٦

﴿٧٠٢٩﴾ الرَّسُولُ (صلى الله عليه وآله): مَنْ لَا يَتَّقُ بَشْيَءٍ مِنْ عَمَلِهِ وَلَا يَجِدُ لَذْنَبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٩١

﴿٧٠٣٠﴾ الرَّسُولُ (صلى الله عليه وآله): يَا أَبَا ذَرٍّ إِنْ رَبَّكَ يَا هَيَّ الْمَلَائِكَةُ بَثْلَاثَةَ نَفَرٍ رَجُلٌ يُصْبِحُ فِي أَرْضٍ قَفَرٍ فَيُؤْذَنُ ثُمَّ يَقِيمُ ثُمَّ يَصَلِّي فَيَقُولُ رَبُّكَ عَزَّ وَجَلَّ لِلْمَلَائِكَةِ انْظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي يَصَلِّي وَلَا يَرَاهُ أَحَدٌ غَيْرِي فَيَنْزِلُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَصَلُّونَ وَرَاءَهُ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى الْعَدَمِ مِنْ ذَلِكَ الْيَوْمِ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٢٩٦

﴿٧٠٣١﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَمَا تَوَابُ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَالَ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا طُمَسَتْ ذُنُوبُهُ كَمَا يُطْمَسُ الْحَرْفُ الْأَسْوَدُ مِنَ الرَّقِّ الْأَبْيَضِ فَإِذَا قَالَ ثَانِيَةً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا خَرَقَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَصُفُوفُ الْمَلَائِكَةِ حَتَّى تَقُولَ الْمَلَائِكَةُ بَعْضُهَا لِبَعْضٍ اخْشَعُوا لِعَظَمَةِ اللَّهِ فَإِذَا قَالَ ثَالِثَةً مُخْلِصًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَمْ تَنْهَنْ دُونَ الْعَرْشِ فَيَقُولُ الْجَلِيلُ اسْكُنِي فَوْعَزْتِي وَجَلَالِي لَا غَفْرَنَ لِقَائِكَ بِمَا كَانَ فِيهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٥٨

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۲۴﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحب است این گونه از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

۳۲-۲-۵- اعتقاد به یگانگی خدا

﴿۷۰۲۵﴾ نزد تو ای خدا آمده‌ام؛ و در حالی تو را می‌خوانم که به اعمال بد خود اقرار دارم، چون پناهگاهی جز تو سراغ ندارم که برای آمرزش گناهانم به آن پناه ببرم.

﴿۷۰۲۶﴾ چنان کسی که به‌جز خدا امیدی ندارد از خداوند آمرزش می‌خواهم.

﴿۷۰۲۷﴾ از خداوند آمرزش خواهم، آمرزشی که هیچ‌کس اندازه‌ی آن را نمی‌داند و نهایت آن را نمی‌بیند جز خدا که از او درخواست آمرزش کرده‌ام و هیچ‌کس جز او نه ماورای آن را می‌داند و نه ورای ماورای آن را و مقصود از آن را.

﴿۷۰۲۸﴾ دیر زمانی است که بر اولیای و سزاواران عقوبت با عفو و آمرزش منت نهاده‌ای؛ آقای من؛ اگر به عافیت تو امیدوار نباشم به عافیت که دل بندم؟ چون به عفو تو امید نداشته باشم به عفو که امید بندم؟ و چون به رحمت تو امید نداشته باشم به رحمت که دل بندم؟ و اگر به آمرزش تو امید نداشته باشم به آمرزش که امید بندم؟

﴿۷۰۲۹﴾ منم آن که به چیزی از کردار خود اعتماد ندارد و برای گناه خود جز تو آمرزنده‌ای نمی‌یابد.

﴿۷۰۳۰﴾ ای ابوذر؛ پروردگار منّان به واسطه‌ی وجود سه نفر، بر ملائکه مباحثات می‌کند؛ اوّل کسی که در بیابان بی‌آب و علف و خالی از سکنه است، اذان و اقامه می‌گوید و نماز می‌خواند. در اینجا پروردگار به ملائکه می‌گوید: به بنده‌ام نظر کنید، نماز می‌خواند درحالی که احدی جز من او را نمی‌بیند. در این حال هفتاد هزار فرشته فرود آمده پشت سرش نماز می‌گزاردند و تا فردای آن روز برایش استغفار می‌کنند.

﴿۷۰۳۱﴾ ای امیرالمؤمنین (علیه السلام)؛ ثواب کسی که «لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» بگوید چیست؟ فرمود: هر کس از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید همچنان که برگ درخت در ایام خزان بریزد گناه از بدنش می‌ریزد و هر کس دوباره از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید درهای آسمان‌ها و صفوف فرشتگان باز می‌شود تا اینکه بعضی از فرشتگان به بعضی دیگر می‌گویند: «بر عظمت خدا سر فرود آورید» چون مرتبه‌ی سوّم بنده‌ی مؤمن از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید عرش به حرکت در می‌آید. در آن زمان خداوند بلندمرتبه و بزرگ می‌گوید: «ای عرش؛ ساکن شو و آرام گیر؛ به عزّت و جلالم سوگند که گوینده‌ی آن را با هر گناهی که در پرونده‌ی اوست، آمرزیدم».

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٣٢﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ يَرْكَبُ فَيْدُكُرُ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ بِهِ عَلَيْهِ ثُمَّ يَقْرَأُ آيَةَ السُّحْرَةِ ثُمَّ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ إِلَّا قَالَ اللَّهُ السَّيِّدُ الْكَرِيمُ مَلَائِكَتِي عَبْدِي يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرِي أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ الأمان، ص ١٠٨

٣٣-٥-٢-٥- الحذر

﴿٧٠٣٣﴾ إلهي قَدْ جَاءَكَ الْعَبْدُ الْخَاطِي فَرِعَا مُشْفِقًا وَرَفَعَ إِلَيْكَ طَرْفَهُ حَذَرًا رَاجِيًا وَفَاضَتْ عَبْرَتُهُ مُسْتَغْفِرًا نَادِمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٤٣

﴿٧٠٣٤﴾ أمير المؤمنين ﷺ: هَذَا مَكَانُ الْعَبْدِ الْمُشْفِقِ الْهَالِكِ الْعَرِقِ الْخَائِفِ الْوَجَلِ هَذَا مَكَانُ مَنْ أَنْتَبَهَ مِنْ رُقْدَتِهِ وَاسْتَيْقَظَ مِنْ غَفْلَتِهِ وَأَفْرَقَ مِنْ عِلَّتِهِ وَشَدَّةَ وَجَعِهِ وَخَافَ مِنْ خَطِيئَتِهِ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَأَحْبَتَ إِلَى رَبِّهِ وَبَكَى مِنْ حَذَرِهِ وَاسْتَغْفَرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٠٢

٣٤-٥-٢-٥- حُسْنُ الظَّنِّ

﴿٧٠٣٥﴾ الصادق ﷺ: يَقُولُ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ عَبْدِي مَا كَانَ ظَنُّكَ بِي فَيَقُولُ يَا رَبِّ كَانَ ظَنِّي بِكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي وَتُدْخِلَنِي جَنَّكَ قَالَ فَيَقُولُ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ مَلَائِكَتِي وَعَزَّتِي وَجَلَالِي وَآلَائِي وَارْتِفَاعِ مَكَانِي مَا ظَنَّنِي بِهَذَا سَاعَةً مِنْ حَيَاتِهِ خَيْرًا قَطُّ وَلَوْ ظَنَّنِي بِسَاعَةٍ مِنْ حَيَاتِهِ خَيْرًا مَا رَوْعْتُهُ بِالنَّارِ أَجِيزُوا لَهُ كَذِبُهُ وَأَدْخِلُوهُ الْجَنَّةَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٢٣١

﴿٧٠٣٦﴾ الباقر ﷺ: يُوقِفُ عَبْدٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَأْمُرُ بِهِ إِلَى النَّارِ فَيَقُولُ لَا وَعَزَّتْكَ مَا كَانَ هَذَا ظَنِّي بِكَ فَيَقُولُ مَا كَانَ ظَنُّكَ بِي فَيَقُولُ كَانَ ظَنِّي بِكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي فَيَقُولُ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ ﷺ: أَمَّا وَاللَّهِ مَا ظَنَّنِي بِهِ فِي الدُّنْيَا طَرْفَةَ عَيْنٍ وَلَوْ كَانَ ظَنَّنِي بِهِ طَرْفَةَ عَيْنٍ مَا أَوْقَفَهُ ذَلِكَ الْمَوْقِفَ لِمَا رَأَى مِنَ الْعَفْوِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٨٧

٣٥-٥-٢-٥- الْحَسْرُ

﴿٧٠٣٧﴾ الصادق ﷺ: هَا أَنَا ذَا عَبْدُكَ الْحَسِيرُ الْخَاطِيُ اغْفِرْ لَهُ خَطِيئَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤،

ص ٣٣١

٣٦-٥-٢-٥- الْحِفَايَةُ

﴿٧٠٣٨﴾ ثُمَّ تَوَجَّهَ إِلَى الْمَشْهَدِ عَلَى سَاكِنِهِ السَّلَامَ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَنْتَ مُتَحَفٌّ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ تُكَبِّرُ اللَّهَ وَتُحَمِّدُهُ وَتُسَبِّحُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٠٦

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۳۲﴾ ای علی؛ هرکس بر مرکب سوار شود و آیه‌الکرسی بخواند و سپس بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ» خداوند متعال می‌فرماید: «ای فرشتگان من؛ بنده‌ام می‌داند که جز من کسی گناهان را نمی‌آمرزد؛ گواه باشید که گناهانش را آمرزیدم».

۳۳-۲-۵- احتیاط

﴿۷۰۳۳﴾ خداوند؛ بنده‌ی خطاکار و نالان و ترسان تو به‌سویت آمده است و دیدگانش با نگرانی و امیدواری به‌سوی تو بالا می‌نگرد؛ درحالی‌که محتاط و امیدوار است؛ اشکش جاری و با پشیمانی طالب آمرزش است.

﴿۷۰۳۴﴾ این جایگاه بنده‌ی ترسان هلاک‌شونده‌ی غرق‌شده‌ی توسست. این جایگاه کسی است که از خواب بیدار شده و از غفلت برخاسته و از بیماری و درد بهبودی یافته و از خطایش ترسیده و به گناهش اعتراف کرده و در برابر خداوند فروتنی کرده و از ترسش گریسته و طلب آمرزش کرده است.

۳۴-۲-۵- گمان نیک

﴿۷۰۳۵﴾ خداوند می‌فرماید: «ای بنده‌ی من، برای چه نگاه کردی؟» می‌گوید: «پروردگارا، چنین گمانی به تو نداشتم». خداوند بزرگ می‌فرماید: «ای بنده من، چه گمانی به من داشتی؟» می‌گوید: «پروردگارا، گمان می‌کردم که گناهانم را می‌بخشی و مرا در بهشت جای می‌دهی». پس خداوند می‌فرماید: «ای فرشتگان من، به عزّت و جلال و نعمت‌ها و محنت‌ها و بلندی مقام سوگند که این بنده‌ی من در هیچ لحظه‌ای از زندگی خود به من گمان خیر نداشت، و اگر لحظه‌ای در عمرش به من گمان نیک داشت او را به آتش دوزخ نمی‌ترسانیدم، حرفش را بپذیرید و او را به بهشت در آورید».

﴿۷۰۳۶﴾ در روز قیامت بنده‌ای را در محضر خداوند حاضر می‌کنند و خداوند دستور می‌دهد او را وارد دوزخ کنند. او می‌گوید: «به عزّت و جلال سوگند من چنین گمانی به تو نداشتم». خداوند می‌فرماید: «چه گمانی داشتی؟» می‌گوید: «گمان می‌کردم مرا می‌آمرزی». خداوند هم می‌فرماید: «تو را آمرزیدم». امام باقر (ع) فرمود: «به خداوند سوگند او یک لحظه هم در دنیا حسن ظن پیدا نکرد. اگر او یک لحظه حسن ظن پیدا کرده بود او را در آن موقف حاضر نمی‌کرد و عفو می‌کرد».

۳۵-۲-۵- فروماندگی

﴿۷۰۳۷﴾ بله، من آن بنده‌ی خسته‌ی خطارکار تو هستم، خطاهایم را ببامرز.

۳۶-۲-۵- با پای پیاده و آرام راه رفتن

﴿۷۰۳۸﴾ سپس رو به قبری کن که درود بر ساکنش باد؛ و باید آرامش و وقار داشته باشی و آرام راه بروی و خاضع و ذلیل باشی و خدا را بسیار زیاد یاد کنی و بسیار حمد و استغفار کنی.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٣٧-٥-٢- الخُضُوعُ

﴿٧٠٣٩﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَابْتِهَالِ إِلَيْكَ ابْتِهَالِ الْمُذْنِبِ الْبَائِسِ الذَّلِيلِ مَسْأَلَةً مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَّتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عِبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

﴿٧٠٤٠﴾ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِينٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا حَيَاةً وَلَا مَوْتًا وَلَا نُشُورًا؛ جمال الأسبوع، ص ١٨٠

﴿٧٠٤١﴾ أَنَا عَبْدُكَ الْخَاضِعُ الْمُسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَجِيرُ عَمِلْتُ سُوءًا وَظَلَمْتُ نَفْسِي فَاعْفُ رُبِّي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٩٦

﴿٧٠٤٢﴾ ثُمَّ تَوَجَّهَ إِلَى الْمَشْهَدِ عَلَى سَاكِنِهِ السَّلَامُ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَنْتَ مُتَحَفٌّ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ تُكَبِّرُ اللَّهَ وَتُحَمِّدُهُ وَتُسَبِّحُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٠٦

﴿٧٠٤٣﴾ الصَّادِقُ ﷺ: عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: رَأَيْتُهُ أَذَنَ ثُمَّ أَهْوَى لِلسُّجُودِ ثُمَّ سَجَدَ سَجْدَةً بَيْنَ الْأَذَانِ وَالْإِقَامَةِ فَلَمَّا رَفَعَ رَأْسَهُ قَالَ يَا أَبَا عُمَيْرٍ مَنْ فَعَلَ مِثْلَ فِعْلِي غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ كُلَّهَا وَقَالَ مَنْ أَذَنَ ثُمَّ سَجَدَ فَقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبِّي سَجَدْتُ لَكَ خَاضِعًا خَاشِعًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٤٠٠

﴿٧٠٤٤﴾ الْكَاظمُ ﷺ: فَهَذَا أَنَا بَيْنَ يَدَيْكَ عَبْدٌ ذَلِيلٌ خَاضِعٌ رَاغِمٌ إِنْ تُعَذِّبْنِي فَإِنِّي لِذَلِكَ أَهْلٌ وَهُوَ يَا رَبِّ مِنْكَ عَدْلٌ وَإِنْ تَغْفِرْ فَإِنَّكَ تَغْفِرُ قَبِيحًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٢٩

﴿٧٠٤٥﴾ وَيُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِينٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعْتَرْتَهُ الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٥

﴿حالت استغفار﴾

۳۷-۲-۵- خضوع (کرنش اعضای ظاهری)

﴿۷۰۳۹﴾ مانند بیچاره‌ی زمین گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیامرزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

﴿۷۰۴۰﴾ از خدایی که جز او معبودی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او توبه می‌کنم، توبه بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و پناه‌خواه است و توانایی دفع حوادث و جلب آن و جلب سود و دفع زیان، ادامه‌ی زندگی و حتی مرگ و نیز برانگیخته‌شدن در روز قیامت را برای خویشتن ندارد.

﴿۷۰۴۱﴾ [پروردگارا!] من بنده‌ی توام؛ بنده‌ای که خاکسار و بی‌چیز و فقیر و پناهنده به توست، بد کردم و بر خویشتن ستم روا داشتم، با این وجود مرا بیامرز.

﴿۷۰۴۲﴾ سپس رو به قبری کن که درود بر ساکنش باد؛ و باید آرامش و وقار داشته باشی و آرام راه بروی و ذلیل باشی و خدا را بسیار زیاد یاد کنی و بسیار حمد و استغفار کنی.

﴿۷۰۴۳﴾ ابن ابی عمر گوید: روزی دیدم که امام صادق علیه السلام اذان گفت، سپس به سجده رفت و بین اذان و اقامه یک سجده کرد، هنگامی که سر از سجده برداشت، فرمود: «ای ابا عمیر؛ هرکس همانند من عمل کند، خداوند متعال تمام گناهان او را می‌آمرزد». و نیز فرمود: «هرکس اذان بگوید و سپس سجده کند و در سجده بگوید: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبِّي سَجَدْتُ لَكَ خَاضِعاً خَاشِعاً» (معبودی جز خدا نیست، تویی پروردگار من، با خضوع و خشوع برای تو سجده کردم). خداوند، گناهان او را می‌آمرزد».

﴿۷۰۴۴﴾ پس اینک منم در پیشگاهت، فروتن، خوار و بینی بر خاک نهاده. اگر مرا عذاب و کیفر کنی، من سزاوار آنم، و آن عذاب از جانب تو ای پروردگار من! مطابق عدل است؛ و اگر مرا بیامرزی [تو شایسته‌ی آنی] چرا که تو گناه را می‌آمرزی.

﴿۷۰۴۵﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحب است این‌گونه از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٤٦﴾ يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا عَلِيُّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا عَبْدُكُمَا وَمَوْلَاكُمَا غَيْرُ مُسْتَنْكَفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ بَلْ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ عَبْدٌ مُقَرُّ مُتَمَسِّكٌ بِحَبْلِكُمَا مُعْتَصِمٌ مِنْ ذُنُوبِي بَوْلَايَتِكُمَا أَتَضَرَّعُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكُمَا وَآتَوَسِّلُ إِلَى اللَّهِ بِكُمَا وَأَقْدِمُكُمَا بَيْنَ حَوَائِجِي إِلَى اللَّهِ جَلٍّ وَعَزٍّ فَاشْفَعَا لِي فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانِ ذُنُوبِي وَإِجَابَةِ دُعَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨،

ص ٢٠١

٣٨-٢-٥- الخشوع

﴿٧٠٤٧﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا دَخَلْتَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَادْخُلْهُ حَافِيًا عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَ

الْخُشُوعِ وَقَالَ وَمَنْ دَخَلَهُ بِخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٠١

﴿٧٠٤٨﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: رَأَيْتُهُ أَذِنَ ثُمَّ أَهْوَى

لِلسُّجُودِ ثُمَّ سَجَدَ سَجْدَةً بَيْنَ الْأَذَانِ وَالْإِقَامَةِ فَلَمَّا رَفَعَ رَأْسَهُ قَالَ يَا أَبَا عُمَيْرٍ مَنْ فَعَلَ مِثْلَ فِعْلِي غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ كُلَّهَا وَقَالَ مَنْ أَذِنَ ثُمَّ سَجَدَ فَقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبِّي سَجَدْتُ لَكَ

خَاضِعًا خَاشِعًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٤٠٠

﴿٧٠٤٩﴾ ضَعْ خَدَّكَ الْأَيْمَنَ عَلَى الْأَرْضِ وَقُلْ يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ

آلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي اغْفِرْ لِي وَاغْفِرْ لِي وَكَثِرْ مِنْ قَوْلِكَ ذَلِكَ وَاحْشَعْ وَابْكْ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ٤١٥

﴿٧٠٥٠﴾ فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْخُلَ الْمَسْجِدَ فَادْخُلْ مِنْ بَابِ بَنِي شَيْبَةَ بِسَكِينَةٍ وَوَقَارٍ وَأَنْتَ

حَافٍ فَإِنَّهُ مَنْ دَخَلَهُ بِخُشُوعٍ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٩٠

﴿٧٠٥١﴾ الصادق عليه السلام: فَسُئِلَ عَنْ زِيَارَتِهِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَقَالَ مَنْ جَاءَهُ عليه السلام خَاشِعًا مُحْتَسِبًا

مُسْتَقْبِلًا مُسْتَغْفِرًا فَشَهِدَ قَبْرَهُ فِي إِحْدَى ثَلَاثِ لَيَالٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنَ الشَّهْرِ وَلَيْلَةَ

النِّصْفِ وَآخِرَ لَيْلَةٍ مِنْهُ تَسَاقَطَتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ وَخَطَايَاهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧٣

﴿٧٠٥٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَوَقَارٍ وَخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ

لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

﴿٧٠٥٣﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ وَهُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا

مُتَجَبِّرٍ وَمَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَوَقَارٍ وَخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٦، ص ١٩٢

«حالت استغفار»

﴿۷۰۴۶﴾ ای محمد، ای ابوالقاسم؛ ای رسول خدا؛ ای علی؛ ای امیر مؤمنان؛ من بنده‌ی شما هستم و ولایت شما را پذیرفته‌ام و متکبر و خودبزرگ‌بین نیستم بلکه متواضع و فروتن هستم و بنده‌ای معترفم و به ریسمان شما چنگ زده‌ام و از گناهانم به ولایت شما چنگ زده‌ام و به‌وسیله‌ی شما به درگاه خداوند متعال نیایش می‌کنم و به‌وسیله‌ی شما به خدا توسل می‌جویم و شما را برای نیازهایم نزد خدای بزرگ و عزیز پیش می‌فرستم. شما برای رهایی‌ام از آتش و آمرزش گناهانم و اجابت دعایم شفاعت کنید.

۳۸-۲-۵- خشوع (کرنش جوارح درونی)

﴿۷۰۴۷﴾ هرگاه خواستی به مسجدالحرام داخل شوی؛ پابرنه و با حالت آرامش و وقار و تواضع و خاکساری قلبی وارد شو. که هرکس با حالت خشوع وارد مسجدالحرام شود، ان شاء الله خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۰۴۸﴾ دیدم که امام صادق (علیه السلام) اذان گفت، سپس به سجده رفت و بین اذان و اقامه یک سجده کرد، هنگامی که سر از سجده برداشت، فرمود: «ای ابا عمیر؛ هرکس همانند من عمل کند، خداوند متعال تمام گناهان او را می‌آمرزد. نیز فرمود: «هرکس اذان بگوید و سپس سجده کند و در سجده بگوید: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبِّي سَجَدْتُ لَكَ خَاضِعاً خَاشِعاً» (معبودی جز خدا نیست، تویی پروردگار من، با خضوع و خشوع برای تو سجده کردم). خداوند، گناهان او را می‌آمرزد.

﴿۷۰۴۹﴾ گونه‌ی راست را بر روی زمین بگذار و بگو: «ای آقای من، سرور من؛ بر محمد و خاندانش درود فرست و مرا بیامرز و مرا بیامرز و مرا بیامرز». پس آن را بسیار بگو و خاکساری کن و فراوان ناله و گریه کن.

﴿۷۰۵۰﴾ پس چون خواستی به مسجدالحرام وارد شوی، با پای برهنه از باب بنی‌شیه داخل شو، درحالی که با آرامش و وقار هستی، زیرا کسی که با خشوع به آنجا داخل شود گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۰۵۱﴾ از امام صادق (علیه السلام) درباره‌ی زیارت امام حسین (علیه السلام) در ماه رمضان پرسیده شد، فرمود: «هرکس در شب اول یا در نیمه‌ی آن و یا شب آخر ماه مبارک رمضان برای رضای خدا به زیارت او برود و فروتن باشد و پوزش‌خواه و خواستار آمرزش باشد، گناهان و خطاهایش می‌ریزد».

﴿۷۰۵۲﴾ کسی که با نرمی و فروتنی و وقار و خشوع به مسجد وارد شود، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۰۵۳﴾ کسی که با آرامش و وقار به مکه وارد شود، گناهانش آمرزیده می‌شود بدین معنا که بدون تکبر و غرور به آن وارد شود و کسی که پابرنه و همراه با وقار و خشوع به مسجد الحرام وارد شود، خداوند گناه وی را می‌آمرزد.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٥٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ سَبَقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا قَدْ أُمِنَ الْعَذَابُ وَ انْقَطَعَ الْعِتَابُ وَ زُخِرُوا عَنِ النَّارِ وَ اطْمَأَنَّتْ بِهِمُ الدَّارُ وَ رَضُوا الْمَثْوَى وَ الْقَرَارَ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا زَاكِيَةً وَ أَعْيُنُهُمْ بَاكِيةً وَ كَانَ لِيْلُهُمْ فِي دُنْيَاهُمْ نَهَارًا تَخَشُّعًا وَ اسْتِغْفَارًا؛ نهج البلاغة،

ص ٢٨١

٣٩-٥-الخوف

﴿٧٠٥٥﴾ السَّجَاد عليه السلام: انْظُرُوا إِلَى عَبْدِي رُوحَهُ عِنْدِي وَ جَسَدَهُ فِي طَاعَتِي قَدْ جَافَى بَدَنَهُ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونِي خَوْفًا مِنْ عَذَابِي وَ طَمَعًا فِي رَحْمَتِي اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار،

ج ٤٦، ص ٩٩

﴿٧٠٥٦﴾ السَّجَاد عليه السلام: كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ يُنْبِشُ الْقُبُورَ فَأَعْتَلَّ جَارُهُ لَهُ فَخَافَ الْمَوْتَ فَبَعَثَ إِلَى النَّبَاشِ فَقَالَ كَيْفَ كَانَ جَوَارِي لَكَ قَالَ أَحْسَنَ جَوَارٍ قَالَ فَإِنْ لِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ قَالَ قُضِيَتْ حَاجَتُكَ قَالَ فَأَخْرَجَ إِلَيْهِ كَفَنَيْنِ فَقَالَ أَحِبُّ أَنْ تَأْخُذَ أَحَبَّهُمَا إِلَيْكَ وَإِذَا دُفِنْتُ فَلَا تَنْبِشْنِي فَاِمْتَنِعِ النَّبَاشُ مِنْ ذَلِكَ وَ أَبِي أَنْ يَأْخُذَهُ فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ أَحِبُّ أَنْ تَأْخُذَهُ فَلَمْ يَزَلْ بِهِ حَتَّى أَخَذَ أَحَبَّهُمَا وَ مَاتَ الرَّجُلُ فَلَمَّا دُفِنَ قَالَ النَّبَاشُ هَذَا قَدْ دُفِنَ فَمَا عَلِمُهُ بِأَنِّي تَرَكْتُ كَفَنَهُ أَوْ أَخَذْتُهُ لِأَخْذَتِهِ فَاتَى قَبْرَهُ فَنَبَشَهُ فَسَمِعَ صَائِحًا يَقُولُ وَ يَصِيحُ بِهِ لَا تَفْعَلْ فَفَزِعَ النَّبَاشُ مِنْ ذَلِكَ فَتَرَكَهُ وَ تَرَكَ مَا كَانَ عَلَيْهِ وَ قَالَ لَوْلَيْدِهِ أَيْ أَبٍ كُنْتُ لَكُمْ قَالُوا نَعَمْ الْأَبُ كُنْتُ لَنَا قَالَ فَإِنْ لِي إِلَيْكُمْ حَاجَةٌ قَالُوا قُلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّا سَنَصِيرُ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ قَالَ فَأَحِبُّ إِذَا أَنَا مِتُّ أَنْ تَأْخُذُونِي فَتَحْرِقُونِي بِالنَّارِ فَإِذَا صِرْتُ رَمَادًا فَدِفُونِي ثُمَّ تَعَمَّدُوا بِي رِيحًا عَاصِفًا فَذَرُّوا نِصْفِي فِي الْبَرِّ وَ نِصْفِي فِي الْبَحْرِ قَالُوا نَفْعَلُ فَلَمَّا مَاتَ فَعَلَ بَعْضُ وَلَدِهِ مَا أَوْصَاهُمْ بِهِ فَلَمَّا ذَرُّوه قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِلْبَرِّ اجْمَعْ مَا فِيكَ وَ قَالَ لِلْبَحْرِ اجْمَعْ مَا فِيكَ فَإِذَا الرَّجُلُ قَائِمٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَا حَمَلَكَ عَلَى مَا أَوْصَيْتَ وَ لَدَكَ أَنْ يَفْعَلُوهُ بِكَ قَالَ حَمَلَنِي عَلَى ذَلِكَ وَ عَزَّتْكَ خَوْفُكَ فَقَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ فَإِنِّي سَأَرْضِي خُصُومَكَ وَ قَدْ أَمَنْتُ خَوْفَكَ وَ غَفَرْتُ لَكَ؛

بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٣٧٧

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۵۴﴾ در آن میان [پرهیزکاران را گروه گروه به سوی بهشت رهنمون می‌شوند] آنان از کیفر و عذاب در امانند و از سرزنش‌ها آسوده و از آتش دورند؛ در خانه‌های امن الهی از جایگاه خود خشنودند؛ آنان در دنیا رفتارشان پاک، دیدگانشان گریان، شب‌هایشان با خشوع و استغفارشان چونان روز است.

۳۹-۲-۵- بیم

﴿۷۰۵۵﴾ به بنده‌ی من نگاه کنید، روحش نزد من است و جسمش در اطاعتم. از بستر خواب کناره گرفته؛ از ترس عذاب، مرا می‌خواند و به رحمتم امید دارد، گواه باشید که من او را آمرزیدم. ﴿۷۰۵۶﴾ در بنی اسرائیل مردی کفن‌دزد بود و همسایه‌ای داشت. همسایه بیمار شد و مرگ خود را نزدیک دید. مرد همسایه، قبرکن و کفن‌دزد را خواست. به او گفت: «من چگونه همسایه‌ای بودم؟ کفن‌دزد گفت: «بهترین همسایه». گفت: «تقاضایی دارم». کفن‌دزد گفت: «خواسته‌ات حتماً تأمین می‌شود». مرد همسایه دو عدد کفن در مقابل او گذاشت و گفت: «دوست دارم بهترین این‌ها را برداری و هنگامی که من مردم قبر مرا نبش نکنی و کفن مرا ندردی». کفن‌دزد به ملاحظه‌ی آشنایی و همسایگی از برداشتن کفن خودداری کرد، ولی همسایه اصرار کرد. بالاخره کفن بهتر را برداشت. اتفاقاً در همان شب‌ها آن شخص فوت کرد. پس از این که به خاک سپرده شد، کفن‌دزد فکر کرد و پیش خود گفت: «این شخص که مرد و به خاک سپرده شد و الآن چه می‌داند من کفن او را برداشته‌ام و یا رها کرده‌ام؟! طبق عادت همیشگی خود شبانه بر سر قبر آمد. همین که قبر را شکافت ناگهان صدایی شنید که به او گفت: «چنین نکن». کفن‌دزد سخت وحشت‌زده شد و این عمل ننگین را کنار گذاشت. بعداً در مقام وصیت برآمد و به فرزندان گفت: «من برای شما چگونه پدری بودم؟ گفتند: «پدر خوبی بودی». گفت: «من از شما تقاضایی دارم». گفتند: «هرچه می‌خواهی بگو که اگر خدا بخواهد حتماً انجام خواهیم داد». گفت: «من دوست دارم بعد از مردنم بدن مرا به آتش بسوزانید و چون خاکستر شدم خاکستر بدن مرا به باد داده نیمی را به دریا و نیم دیگرش را به بیابان پراکنده سازید. پس از مردن کفن‌دزد، یکی از فرزندان به وصیت عمل کرد و چون خاکسترش را پراکنده کرد خداوند متعال به دریا و بیابان فرمان داد که ذرات بدن مرد را جمع کنند». ناگهان مرد کفن‌دزد زنده شد و ایستاد. خداوند متعال به او خطاب کرد و فرمود: «چرا چنین وصیتی کردی؟ عرض کرد: «قسم به عزّت و عظمت تو جز خوف و ترس از عذاب هیچ عاملی در میان نبود». خدای مهربان فرمود: «من هم به پاداش این عمل تمام دشمنانت را از تو راضی خواهم کرد و خوف و وحشت را به امن و امان تبدیل کرده و تو را مشمول بخشش و آمرزش خود ساختم».

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٥٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: هَذَا مَكَانُ الْعَبْدِ الْمُشْفِقِ الْهَالِكِ الْغَرِقِ الْخَائِفِ الْوَجِلِ هَذَا مَكَانُ مَنْ اتَّقَى مِنْ رَفْدِهِ وَاسْتَيْقَظَ مِنْ غَفْلَتِهِ وَافْرَقَ مِنْ عِلَّتِهِ وَشَدَّ وَجْعَهُ وَخَافَ مِنْ خَطِيئَتِهِ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَأَحْبَتَ إِلَى رَبِّهِ وَبَكَى مِنْ حَزَرِهِ وَاسْتَغْفَرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٠٢

﴿٧٠٥٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا أَنْكَ لَوْ آتَيْتَهُ بِحَسَنَاتِ أَهْلِ الْأَرْضِ لَمْ يَقْبَلْهَا مِنْكَ وَارْجُ اللَّهَ رَجَاءً أَنْكَ لَوْ آتَيْتَهُ بِسَيِّئَاتِ أَهْلِ الْأَرْضِ غَفَرَهَا لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٩٤

﴿٧٠٥٩﴾ الصادق عليه السلام: يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا لَوْ آتَيْتَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بَبِرِّ الثَّقَلَيْنِ خِفْتَ أَنْ يُعَذِّبَكَ وَارْجُ اللَّهَ رَجَاءً لَوْ وَافَيْتَ الْقِيَامَةَ بِإِثْمِ الثَّقَلَيْنِ رَجَوْتَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ فَقَالَ لَهُ ابْنُهُ يَا أَبَتِ وَكَيْفَ أَطِيقُ هَذَا وَإِنَّمَا لِي قَلْبٌ وَاحِدٌ فَقَالَ لَهُ لَقَمَانُ يَا بُنَيَّ لَوْ اسْتَخْرَجَ قَلْبُ الْمُؤْمِنِ فَشُقَّ لَوُجِدَ فِيهِ نُورَانِ نُورٌ لِلْخَوْفِ وَنُورٌ لِلرَّجَاءِ لَوْ وَزَنَّا مَا رُجِحَ أَحَدُهُمَا عَلَى الْآخَرِ بِثِقَالٍ ذَرَّةٍ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٤١١

﴿٧٠٦٠﴾ الصادق عليه السلام: يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا لَوْ جِئْتَهُ بِبَبِرِّ الثَّقَلَيْنِ خِفْتَ أَنْ يُعَذِّبَكَ اللَّهُ وَارْجُ اللَّهَ رَجَاءً لَوْ جِئْتَهُ بِذُنُوبِ الثَّقَلَيْنِ رَجَوْتَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٢١٧

٤٠-٥٢-الدَّيْلَةُ

﴿٧٠٦١﴾ أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْعَبْدِ الدَّلِيلِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لَنَا ذُنُوبَنَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٩١

﴿٧٠٦٢﴾ الرسول عليه السلام: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَتَبَهِّلُ إِلَيْكَ اتِّبَهَالِ الْمُذْنِبِ الْبَائِسِ الدَّلِيلِ مَسْأَلَةً مَنْ خَضَعْتَ لَكَ نَاصِيَتَهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عِبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

﴿٧٠٦٣﴾ ثُمَّ تَوَجَّهَ إِلَى الْمَشْهَدِ عَلَى سَاكِنِهِ السَّلَامِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَنْتَ مُتَحَفٌّ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ تُكَبِّرُ اللَّهَ وَتُحَمِّدُهُ وَتُسَبِّحُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٠٦

﴿٧٠٦٤﴾ الكاظم عليه السلام: فَهَذَا أَنَا بَيْنَ يَدَيْكَ عَبْدٌ ذَلِيلٌ خَاضِعٌ رَاغِمٌ إِنْ تُعَذِّبْنِي فَإِنِّي لِذَلِكَ أَهْلٌ وَهُوَ يَا رَبِّ مِنْكَ عَدْلٌ وَإِنْ تَغْفِرَ فَإِنَّكَ تَغْفِرُ قَبِيحًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٢٩

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۵۷﴾ این جایگاه بنده‌ی ترسان هلاک‌شونده‌ی غرق‌شده‌ی توست. این جایگاه کسی است که از خواب بیدار شده و از غفلت برخاسته و از بیماری و درد بهبودی یافته و از خطایش ترسیده و به گناهش اعتراف کرده و در برابر خداوند فروتنی کرده و از ترسش گریسته و طلب آمرزش کرده است.

﴿۷۰۵۸﴾ پسر! از خدا چنان بترس که اگر نیکی‌های مردم روی زمین را برای او بیاوری از تو نپذیرد؛ و به خدا چنان امیدوار باش که اگر گناهان مردم روی زمین را برای او بیاوری تو را بیامزد.

﴿۷۰۵۹﴾ ای پسر! چنان از خداوند بترس که اگر نیکی جنّ و انس را در پرونده خود داشته باشی باز هم از عذاب الهی بیمناک باشی؛ و چنان به خداوند امیدوار باش که اگر در قیامت پرونده‌ات به مقدار گناه جنّ و انس سنگین باشد، باز هم به آمرزش الهی امید داشته باشی. پسرش گفت: «پدر جان، چطور چنین چیزی ممکن است؟ من یک قلب بیشتر ندارم!» لقمان گفت: «ای پسر! اگر قلب مؤمن را بیرون بیاورند و بشکافند در آن دو نور یافت می‌شود: نور بیم و نور امید، که اگر آن دو را وزن کنند دقیقاً با هم یکسان و هم‌وزن است و به وزن ذره‌ای تفاوت ندارند».

﴿۷۰۶۰﴾ ای پسر! از خدا چنان بترس که اگر ثواب تمام جنّ و انس را بیاوری باز هم از عذابش ایمن نباشی؛ و چنان به خدا امیدوار باش که اگر گناه تمام جنّ و انس را بیاوری امیدوار باشی که تو را بیامزد.

۴۰-۲-۵- ذلت و اظهار کوچکی

﴿۷۰۶۱﴾ مانند یک بنده‌ی ذلیل، خاشعانه از تو می‌خواهم که بر محمد و خاندانش درود بفرستی و گناهان ما را ببخشی.

﴿۷۰۶۲﴾ مانند بیچاره‌ی زمین‌گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیامیزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

﴿۷۰۶۳﴾ سپس رو به قبری کن که درود بر ساکنش باد؛ و باید آرامش و وقار داشته باشی و آرام راه بروی و خاضع و ذلیل باشی و خدا را بسیار زیاد یاد کنی و بسیار حمد و استغفار کنی.

﴿۷۰۶۴﴾ پس اینک منم در پیشگاهت، فروتن، خوار و بینی بر خاک نهاده. اگر مرا عذاب و کیفر کنی، من سزاوار آنم، و آن عذاب از جانب تو ای پروردگار من! مطابق عدل است؛ و اگر مرا بیامیزی [تو شایسته‌ی آنی] چرا که تو گناه را می‌آمرزی.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٦٥﴾ يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا عَلِيُّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا عَبْدُكُمَا وَمَوْلَاكُمَا غَيْرُ مُسْتَنَكِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ بَلْ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ عَبْدٌ مُقِرُّ مُتَمَسِّكٌ بِحَبْلِكُمَا مُعْتَصِمٌ مِنْ ذُنُوبِي بِوَلَايَتِكُمَا أَنْتَضِعُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكُمَا وَآتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكُمَا وَأَقْدَمُكُمَا بَيْنَ حَوَائِجِي إِلَى اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ فَاشْفَعَا لِي فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانِ ذُنُوبِي وَإِجَابَةِ دُعَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨،

ص ٢٠١

٤١-٢-٥-الرجاء

﴿٧٠٦٦﴾ أمير المؤمنين (عليه السلام): وَقَدْ جِئْتُكَ هَارِبًا مِنْ ذُنُوبِي مُتَنَصِّلًا إِلَيْكَ مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي رَاجِيًا لَكَ فِي مَوْفِقِي مُبْتَهِلًا إِلَيْكَ فِي الْعَفْوِ عَنْ مَعَاصِيٍّ مُسْتَغْفِرًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٢٦

﴿٧٠٦٧﴾ أمير المؤمنين (عليه السلام): وَقَدْ رَجَوْتُ أَنْ أَكُونَ بِلُطْفِكَ وَجُودِكَ مُتَعَمِّدًا بِجُودِكَ وَالْمَقَرَّ لُغْفَرَانِ الذُّنُوبِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالْعَفْوِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٥

﴿٧٠٦٨﴾ الصادق (عليه السلام): وَقَدْ رَجَوْتُكَ يَا إِلَهِي أَنْ تَكُونَ بِلُطْفِكَ تَتَعَمَّدُ عَبْدُكَ الْمُقَرَّ بِفَوَاحِ الذُّنُوبِ بِالْعَفْوِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣١٦

﴿٧٠٦٩﴾ أمير المؤمنين (عليه السلام): يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا أَتَّكَ لَوْ أَتَيْتَهُ بِحَسَنَاتِ أَهْلِ الْأَرْضِ لَمْ يَقْبَلْهَا مِنْكَ وَارْجُ اللَّهَ رَجَاءً أَتَّكَ لَوْ أَتَيْتَهُ بِسَيِّئَاتِ أَهْلِ الْأَرْضِ غَفَرَهَا لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٣٩٤

﴿٧٠٧٠﴾ الصادق (عليه السلام): يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا لَوْ أَتَيْتَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِبِرِّ الثَّقَلَيْنِ خِفْتَ أَنْ يُعَذِّبَكَ وَارْجُ اللَّهَ رَجَاءً لَوْ وَافَيْتَ الْقِيَامَةَ بِإِثْمِ الثَّقَلَيْنِ رَجَوْتَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ فَقَالَ لَهُ ابْنُهُ يَا أَبَتِ وَكَيْفَ أَطِيقُ هَذَا وَ إِنَّمَا لِي قَلْبٌ وَاحِدٌ فَقَالَ لَهُ لُقْمَانُ يَا بُنَيَّ لَوْ اسْتَخْرَجَ قَلْبُ الْمُؤْمِنِ فَشُقَّ لَوُجِدَ فِيهِ نُورَانِ نُورٌ لِلْخَوْفِ وَ نُورٌ لِلرَّجَاءِ لَوْ وَزَنَّا مَا رُجِحَ أَحَدُهُمَا عَلَى الْآخَرِ بِمِثْقَالِ ذَرَّةٍ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٤١١

﴿٧٠٧١﴾ الصادق (عليه السلام): يَا بُنَيَّ خَفِ اللَّهَ خَوْفًا لَوْ جِئْتَهُ بِبِرِّ الثَّقَلَيْنِ خِفْتَ أَنْ يُعَذِّبَكَ اللَّهُ وَ ارْجُ اللَّهَ رَجَاءً لَوْ جِئْتَهُ بِذُنُوبِ الثَّقَلَيْنِ رَجَوْتَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٢١٧

﴿٧٠٧٢﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَا ابْنَ آدَمَ مَا دَعَوْتَنِي وَ رَجَوْتَنِي أَغْفِرُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ فِيكَ وَ إِنِ اتَّبَعْتَنِي بِقَرَارِ الْأَرْضِ خَطِيئَةً أَتَيْتَكَ بِقَرَارِهَا مَغْفِرَةً مَا لَمْ تُشْرِكْ بِي وَ إِنِ أَخْطَأْتَ حَتَّى بَلَغَ خَطَايَاكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠،

ص ٢٨٣

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۶۵﴾ ای محمد، ای ابوالقاسم؛ ای رسول خدا؛ ای علی؛ ای امیر مؤمنان؛ من بنده‌ی شما هستم و ولایت شما را پذیرفته‌ام و متکبر و خودبزرگ‌بین نیستم بلکه متواضع و فروتن هستم و بنده‌ای معترفم و به ریسمان شما چنگ زده‌ام و از گناهانم به ولایت شما چنگ زده‌ام و به‌وسیله‌ی شما به درگاه خداوند متعال نیایش می‌کنم و به‌وسیله‌ی شما به خدا توسل می‌جویم و شما را برای نیازهایم نزد خدای بزرگ و عزیز پیش می‌فرستم. شما برای رهایی‌ام از آتش و آمرزش گناهانم و اجابت دعایم شفاعت کنید.

۴۱-۲-۵- امید

﴿۷۰۶۶﴾ به‌سوی تو آمده‌ام درحالی‌که از گناه فرار کرده‌ام و از اعمال ناشایستم بیزار هستم؛ و در این جایگاه با زاری به درگاهت، به عفوت امید بسته و از نافرمانی‌هایم آمرزش می‌خواهم.

﴿۷۰۶۷﴾ بارالها؛ امید بسته‌ام که با لطف، بنده‌ی معترف به گناهان بزرگ را با عفو و مغفرت بیوشانی.

﴿۷۰۶۸﴾ ای خدای من؛ امید دارم که با لطف خودت، بنده‌ی معترف به انجام گناهان سنگین را با عفو و آمرزش بیوشانی.

﴿۷۰۶۹﴾ پسرمن! از خدا چنان بترس که اگر نیکی‌های مردم روی زمین را برای او بیاوری از تو نپذیرد؛ و به خدا چنان امیدوار باش که اگر گناهان مردم روی زمین را برای او بیاوری تو را بیامرزد.

﴿۷۰۷۰﴾ ای پسرمن؛ چنان از خداوند بترس که اگر نیکی جنّ و انس را در پرونده خود داشته باشی باز هم از عذاب الهی بیمناک باشی؛ و چنان به خداوند امیدوار باش که اگر در قیامت پرونده‌ات به مقدار گناه جنّ و انس سنگین باشد، باز هم به آمرزش الهی امید داشته باشی. پسرش گفت: «پدر جان، چطور چنین چیزی ممکن است؟ من یک قلب بیشتر ندارم!» لقمان گفت: «ای پسرمن! اگر قلب مؤمن را بیرون بیاورند و بشکافند در آن دو نور یافت می‌شود: نور بیم و نور امید، که اگر آن دو را وزن کنند دقیقاً با هم یکسان و هم‌وزن است و به وزن ذره‌ای تفاوت ندارند».

﴿۷۰۷۱﴾ ای پسرمن! از خدا چنان بترس که اگر ثواب تمام جنّ و انس را بیاوری باز هم از عذابش ایمن نباشی؛ و چنان به خدا امیدوار باش که اگر گناه تمام جنّ و انس را بیاوری امیدوار باشی که تو را بیامرزد.

﴿۷۰۷۲﴾ خداوند بلندمرتبه فرمود: ای فرزند آدم؛ تا زمانی که مرا صدا کنی و به من امیدوار باشی تو را می‌آمرزم و اگر به اندازه‌ی زمین خطا و گناه برایم بیاوری به‌اندازه‌ی آن برایت آمرزش می‌آورم، به شرط آنکه به من شرک نوری. اگر گناه کنی و گناهت به بلندای آسمان برسد و بعد از آن از من طلب آمرزش کنی، گناهت را می‌آمرزم.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٧٣﴾ الهادي عليه السلام: أَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ اسْتَكَانَ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَرَجَاكَ لِعَظِيمِ مَغْفِرَتِكَ؛

بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٥١

﴿٧٠٧٤﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ لَا يَرْجُو سِوَاهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

﴿٧٠٧٥﴾ الصادق عليه السلام: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَهَادَةً أَرْجُو بِهَا أَنْ يُسْعِدَنِي رَبِّي فِي حَيَاتِي وَ

بَعْدَ مَوْتِي مِنْ طَاعَةٍ يَنْشُرُهَا وَذُنُوبٍ يَغْفِرُهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٦٠

﴿٧٠٧٦﴾ إلهي قَدْ جَاءَكَ الْعَبْدُ الْخَاطِي فَزِعَا مُشْفِقًا وَرَفَعَ إِلَيْكَ طَرْفَهُ حَذَرًا رَاجِيًا وَ

فَاضَتْ عِبْرَتُهُ مُسْتَغْفِرًا نَادِمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٤٣

﴿٧٠٧٧﴾ السجاد عليه السلام: تَرَكِي الْإِسْتِغْفَارَ مَعَ عِلْمِي بِسَعَةِ حِلْمِكَ تَضْيِيعُ لِحَقِّ الرَّجَاءِ؛

بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٥

﴿٧٠٧٨﴾ الصادق عليه السلام: فَلَمْ يَمْنَعَكَ طَوْلُ عُكُوفِهِمْ عَلَى الْمَحَارِمِ أَنْ عُذْتَ عَلَيْهِمْ بِالْمَغْفِرَةِ؛

بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٦٨

﴿٧٠٧٩﴾ الصادق عليه السلام: يَا رَبِّ صَمَدْتُ مِنْ أَرْضِي وَإِلَى ابْنِ نَبِيِّكَ قَطَعْتُ الْبِلَادَ رَجَاءً

لِلْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ١٨٢

﴿٧٠٨٠﴾ الصادق عليه السلام: يَا مَنْ مَنْ عَلَى بَتَوْحِيدِهِ وَأَحْصَى عَلَى الذُّنُوبِ وَأَرْجُو أَنْ يَغْفِرَهَا لِي

بِمَشِيَّتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٣١

٥-٢-٤٢- الرِّقَّةُ

﴿٧٠٨١﴾ الباقر عليه السلام: أَمَا إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يُدْكَرُ عِنْدَهُ أَهْلُ الْبَيْتِ فَيَرْقُ لِدُكْرِنَا إِلَّا مَسَحَتْ

الْمَلَأَيْكَةُ ظَهْرَهُ وَغَفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ كُلُّهَا إِلَّا أَنْ يَجِيءَ بِذَنْبٍ يُخْرِجُهُ مِنَ الْإِيمَانِ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٠١

٥-٢-٤٣- الرُّكُوعُ

﴿٧٠٨٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: وَقُلْتَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّهَا فَتْنَاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَ

خَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ وَأَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ وَأَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٤، ص ٢٨٢

٥-٢-٤٤- الذَّنْبُ

﴿٧٠٨٣﴾ الرسول عليه السلام: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَبْتَهِلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالَ الْمُذْنِبِ

الْبَائِسِ الذَّلِيلِ مَسْأَلَةَ مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَّتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عِبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ

لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي

وَأَعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

﴿١٢٨٢﴾

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۷۳﴾ تو را می‌خوانم مانند فردی که زمین گیر شده و به گناهش اعتراف می‌کند و به آمرزش بزرگ تو امید دارد.

﴿۷۰۷۴﴾ چونان کسی که به‌جز خدا امیدی ندارد از خداوند آمرزش می‌خواهم.

﴿۷۰۷۵﴾ گواهی می‌دهم که خدایی جز خداوند نیست، گواهی‌ای که امیدوارم پروردگارم به‌وسیله‌ی آن مرا در زندگی و بعد از مرگم خوشبخت کند و این خوشبختی سبب طاعتی باشد که پروردگار، آن را برایم می‌گستراند و با آن گناهانم را می‌بخشد.

﴿۷۰۷۶﴾ خداوند! بنده‌ی خطاکار و نالان و ترسان تو به‌سویت آمده است و دیدگانش با نگرانی و امیدواری به‌سوی تو بالا می‌نگرد؛ درحالی که محتاط و امیدوار است؛ اشکش جاری و با پشیمانی طالب آمرزش است.

﴿۷۰۷۷﴾ ترک استغفار با علمم به گستردگی حلم تو، ضایع کردن حق امیدواری است.

﴿۷۰۷۸﴾ پافشاری آن‌ها در انجام گناه تو را از آمرزش و گذشت نسبت به آنان باز نداشته است.

﴿۷۰۷۹﴾ پروردگارا! از سرزمین خود به‌سوی تو قصد کردم، و به‌سوی پسر پیامبرت شهرها را پیمودم به امید اینکه گناهانم را ببامری.

﴿۷۰۸۰﴾ ای که با توحیدش بر من منت نهاده و حساب گناهانم را دارد، امیدوارم که با مشیت و اراده‌اش آن‌ها را ببامرز.

۴۲-۲-۵- رقت و نازک‌دلی

﴿۷۰۸۱﴾ هان بدانید که هر بنده‌ای که در جلوی نامی از اهل بیت برده شود و او از یاد ما دلش به رقت آید، فرشتگان دست بر پشت او مالیده و تمامی گناهانش را می‌آمرزند، مگر اینکه دچار گناهی شده باشد که او را از ایمان خارج می‌گرداند.

۴۳-۲-۵- رکوع

﴿۷۰۸۲﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: ... و داود گمان کرد ما امتحانش کردیم. پس از پروردگار خویش آمرزش خواست و به رکوع افتاد و بازگشت؛ و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

۴۴-۲-۵- گناه

﴿۷۰۸۳﴾ مانند بیچاره‌ی زمین گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را ببامری و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٨٤﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ أَنَا فَعَلَى الْمَهَالِكِ بِمَا اجْتَرَمَ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٥، ص ٢٥٧

﴿٧٠٨٥﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ أَوْحَدَتْهُ الْمَنِيَّةُ فِي حُفْرَتِهِ فَأَوْحَشَ بِمَا اقْتَرَفَ

مِنْ ذَنْبٍ اسْتَكْفَفَ فَاسْتَرْحَمَ هُنَالِكَ رَبَّهُ وَاسْتَعْطَفَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

﴿٧٠٨٦﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ غَمَرَتْهُ مَسَاغِبُ الْإِسَاءَةِ فَأَيَّقَنَ مِنْ إِلَهِهِ

بِالْمُجَازَاةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

﴿٧٠٨٧﴾ إلهي قَدْ جَاءَكَ الْعَبْدُ الْخَاطِي فَرِعَا مُشْفِقًا وَرَفَعَ إِلَيْكَ طَرْفَهُ حَذَرًا رَاجِيًا وَ

فَاضَتْ عِبْرَتُهُ مُسْتَغْفِرًا نَادِمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٤٣

﴿٧٠٨٨﴾ أَنَا عَبْدُكَ الْخَاضِعُ الْمُسْكِنُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَجِيرُ عَمِلْتُ سُوءًا وَظَلَمْتُ نَفْسِي

فَاغْفِرْ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٩٦

﴿٧٠٨٩﴾ الكاظم عليه السلام: فَهَذَا أَنَا بَيْنَ يَدَيْكَ عَبْدٌ ذَلِيلٌ خَاضِعٌ رَاغِمٌ إِنْ تُعَذِّبْنِي فَلَنِي لِذَلِكَ أَهْلٌ وَ

هُوَ يَا رَبِّ مِنْكَ عَدْلٌ وَإِنْ تَغْفِرْ فَإِنَّكَ تَغْفِرُ قَبِيحًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٢٩

﴿٧٠٩٠﴾ نَاجَيْتُكَ مُسْرِفًا عَلَى نَفْسِي مُفْتَقِرًا مُحْتَاجًا إِلَى فَضْلِكَ فَقِيرًا إِلَى سَعَتِكَ وَاتَّقَا

بِمَغْفِرَتِكَ وَعَفْوِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٣٥

﴿٧٠٩١﴾ الصادق عليه السلام: هَذَا أَنَا ذَا بَائِحٍ بِجُرْمِي مُقِرٌّ بِذَنْبِي لِرَبِّي لِيَرْحَمَنِي وَيَتَعَمَّدَنِي بِمَغْفِرَتِهِ؛

بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٣١

﴿٧٠٩٢﴾ الصادق عليه السلام: هَذَا أَنَا ذَا عَبْدُكَ الْحَسِيرِ الْخَاطِي اغْفِرْ لَهُ خَطِيئَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤،

ص ٣٣١

﴿٧٠٩٣﴾ وَأَمَّا مَا نَذَكُرُهُ مِمَّا يَخْتَصُّ بِصَلَاةِ فَرِيضَةِ الْعَصْرِ مِنَ التَّعْقِيبِ وَالِدَعَوَاتِ فَمِنْ ذَلِكَ

أَنَّهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَكُونُ فِي حَالِ اسْتِغْفَارِهِ عَلَى وَجْهِهِ وَعِنْدَ قَلْبِهِ وَ

إِسْرَارِهِ صِفَاتُ الْجَنَّةِ وَأَصْحَابُ الذُّنُوبِ إِذَا سَأَلُوا الْمَغْفِرَةَ مِنْ جَلَالَةِ عَلَّامِ الْغُيُوبِ فَإِنَّهُ إِنْ

اسْتَغْفَرَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ وَقَلْبُهُ غَافِلٌ أَوْ عَقْلُهُ ذَاهِلٌ أَوْ مُتَكَاسِلٌ فَإِنَّ اسْتِغْفَارَهُ عَلَى هَذِهِ الصِّفَاتِ

مِنْ جُمْلَةِ الْجَنَائِاتِ وَيَكُونُ كَالْمُسْتَهْزِئِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ تَعْجِيلَ النِّقَمَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

﴿٧٠٩٤﴾ الرضا عليه السلام: وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي بَعْدَ تَقْصِيرِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي مُعْتَذِرًا نَادِمًا

مُنْكَسِرًا مُسْتَقِيلًا مُسْتَغْفِرًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٥٧

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۸۴﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که به خاطر خلافی که مرتکب شده، در معرض هلاکت است.

﴿۷۰۸۵﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که بعد از مرگ در قبر تنها مانده و به خاطر گناهی که مرتکب شده به وحشت افتاده، و در آن موقعیت دست دراز کرده و توجّه خدا را خواسته است.

﴿۷۰۸۶﴾ از خداوند طلب آمرزش می‌کنم مانند کسی که حرص به انجام بدی‌ها او را در برگرفته، و به سزاواری‌اش برای مجازات توسط خداوند یقین دارد.

﴿۷۰۸۷﴾ خداوند! بنده‌ی خطاکار و نالان و ترسان تو به‌سویت آمده است و دیدگانش با نگرانی و امیدواری به‌سوی تو بالا می‌نگرد؛ درحالی که محتاط و امیدوار است؛ اشکش جاری و با پشیمانی طالب آمرزش است.

﴿۷۰۸۸﴾ [پروردگارا!] من بنده‌ی توام؛ بنده‌ای که خاکسار و بی‌چیز و فقیر و پناهنده به توست، بد کردم و بر خویشتن ستم روا داشتم، با این وجود مرا بیامرز.

﴿۷۰۸۹﴾ پس اینک منم در پیشگاهت، فروتن، خوار و بینی بر خاک نهاده. اگر مرا عذاب و کیفر کنی، من سزاوار آنم، و آن عذاب از جانب تو ای پروردگار من! مطابق عدل است؛ و اگر مرا بیامیزی [تو شایسته‌ی آنی] چرا که تو گناه را می‌آمرزی.

﴿۷۰۹۰﴾ با تو مناجات می‌کنم درحالی که در حقّ خودم اسراف کرده و به فضل و کرم گسترده‌ی تو نیازمند و به آمرزش و عفو مطمئن هستم.

﴿۷۰۹۱﴾ آری منم که با جرمم معروف شدم و از گناه‌هایم به درگاه پروردگارم اقرار می‌کنم تا بر من رحم کند و مرا در پوشش رحمت خویش قرار دهد.

﴿۷۰۹۲﴾ بله، من آن بنده‌ی خسته‌ی خطاکار تو هستم، خطاهایم را بیامرز.

﴿۷۰۹۳﴾ از جمله تعقیبات و دعا‌های مخصوص نماز واجب عصر، هفتاد بار طلب آمرزش از خداوند جلّ جلاله است؛ و باید در حال استغفار، حالت ظاهری و صورت و قلب و باطن بنده مانند گناهکارانی باشد که از محضر خداوند بزرگی که به تمام اسرار آگاه است، طلب آمرزش می‌کنند، زیرا اگر درحالی که قلبش به غفلت، و عقلش به نسیان و فراموشی مبتلاست، و یا با حالت کسالت و سستی از خداوند جلّ جلاله طلب آمرزش نماید، این‌گونه استغفار، خود از جمله گناهان است، و چنین استغفارکننده‌ای همانند کسی خواهد بود که خدا را مسخره می‌کند و ایمن نخواهد بود که زود به عقوبت گرفتار شود.

﴿۷۰۹۴﴾ و اینک ای خدای من، درحالی که درگاهت آمده‌ام که درباره‌ی وظایفی که بر عهده‌ام بوده، کوتاهی و یا زیاده‌روی کرده‌ام؛ و عذرخواه و پشیمان و دل‌شکسته و پوزش‌طلب و آمرزش‌خواه هستم.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٠٩٥﴾ يَا مَوْلَايَ وَقَفْتُ فِي زِيَارَتِي إِيَّاكَ مَوْقِفَ الْخَاطِئِينَ الْمُسْتَغْفِرِينَ النَّادِمِينَ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٩، ص ١٠٠

﴿٧٠٩٦﴾ يَكُونُ فِي حَالِ اسْتِغْفَارِهِ عَلَى وَجْهِهِ وَعِنْدَ قَلْبِهِ وَإِسْرَارِهِ صِفَاتُ الْجَنَّةِ وَأَصْحَابِ الذُّنُوبِ إِذَا سَأَلُوا الْمَغْفِرَةَ مِنْ جَلَالَةِ عَلَّامِ الْغُيُوبِ فَإِنَّهُ إِنِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ وَقَلْبُهُ غَافِلٌ أَوْ عَقْلُهُ ذَاهِلٌ أَوْ مُتَكَاسِلٌ فَإِنَّ اسْتِغْفَارَهُ عَلَى هَذِهِ الصِّفَاتِ مِنْ جُمْلَةِ الْجَنَائِثِ وَيَكُونُ كَالْمُسْتَهْزِئِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ تَعْجِيلَ النَّقِمَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩
٥-٢-٤٥- الرَّهْبَةُ وَالرَّغْبَةُ

﴿٧٠٩٧﴾ الْهَادِي عليه السلام: فَتَحْنُ وَاتَّقُونَ بَيْنَ رَغْبَةٍ وَرَهْبَةٍ ارْتِقَابًا فَاذْأَقْبَلْنَا لِعَفْوِكَ وَمَغْفِرَتِكَ طَلَبًا فَأَذَلَّلْنَا لِقُدْرَتِكَ وَعَزَّتْكَ رِقَابًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٨٢
٥-٢-٤٦- السَّجْدَةُ

﴿٧٠٩٨﴾ الصَّادِق عليه السلام: عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: رَأَيْتُهُ أَذِنَ ثُمَّ أَهْوَى لِلْسُّجُودِ ثُمَّ سَجَدَ سَجْدَةً بَيْنَ الْأَذَانِ وَالْإِقَامَةِ فَلَمَّا رَفَعَ رَأْسَهُ قَالَ يَا أَبَا عُمَيْرٍ مَنْ فَعَلَ مِثْلَ فِعْلِي غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ كُلَّهَا وَقَالَ مَنْ أَذِنَ ثُمَّ سَجَدَ فَقَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبِّي سَجَدْتُ لَكَ خَاضِعًا خَاشِعًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٤٠٠
٥-٢-٤٧- السَّكِينَةُ

﴿٧٠٩٩﴾ الصَّادِق عليه السلام: إِذَا دَخَلْتَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَادْخُلْهُ حَافِيًا عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْخُشُوعِ وَقَالَ مَنْ دَخَلَهُ بِخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٠١
﴿٧١٠٠﴾ الصَّادِق عليه السلام: إِذَا دَخَلْتَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَادْخُلْهُ حَافِيًا عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْخُشُوعِ وَقَالَ مَنْ دَخَلَ بِخُشُوعٍ غُفِرَ لَهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ قُلْتُ مَا الْخُشُوعُ قَالَ السَّكِينَةُ لَا تَدْخُلْهُ بِنَكْبَرٍ؛ تهذيب الأحكام، ج ٥، ص ٩٩

﴿٧١٠١﴾ أَفْضُ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ إِنْ كُنْتَ رَاجِلًا وَفِي مَسِيرِكَ إِنْ كُنْتَ رَاكِبًا وَعَلَيْكَ بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٥٦
﴿٧١٠٢﴾ ثُمَّ تَوَجَّهَ إِلَى الْمَشْهَدِ عَلَى سَاكِنِهِ السَّلَامِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَنْتَ مُتَحَفٌّ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ تُكَبِّرُ اللَّهَ وَتُحَمِّدُهُ وَتُسَبِّحُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٠٦

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۰۹۵﴾ ای مولای من؛ در حالی به زیارت آمده‌ام که گناهکار و آمرزش‌خواه و پشیمان هستم.

﴿۷۰۹۶﴾ باید در حال استغفار، حالت ظاهری و صورت و قلب و باطن بنده به‌سان گناهکارانی باشد که از محضر خداوند بزرگی که به تمام اسرار آگاه است، طلب آمرزش می‌کنند، زیرا اگر درحالی که قلبش به غفلت، و عقلش به نسیان و فراموشی مبتلا باشد، و یا با حالت کسالت و سستی از خداوند جلّ جلاله طلب آمرزش نماید، این‌گونه استغفار، خود از جمله گناهان است و چنین استغفارکننده‌ای همانند کسی است که خدا را مسخره می‌کند و از اینکه به سرعت گرفتار عقوبت شود ایمن نخواهد بود.

۵-۲-۴۵- بیم و امید

﴿۷۰۹۷﴾ ما بین رغبت و ترس با چشم امید، اعتماد داریم و خواهان عفو و مغفرت هستیم و چون بندگان، در برابر قدرت و عزّت خوار و ذلیل هستیم.

۵-۲-۴۶- سجده

﴿۷۰۹۸﴾ ابن ابی عمر گوید: روزی دیدم که امام صادق علیه السلام اذان گفت، سپس به سجده رفت و بین اذان و اقامه یک سجده کرد، هنگامی که سر از سجده برداشت، فرمود: «ای ابا عمیر؛ هرکس همانند من عمل کند، خداوند متعال تمام گناهان او را می‌آمرزد». و نیز فرمود: «هرکس اذان بگوید و سپس سجده کند و در سجده بگوید: «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبِّي سَجَدْتُ لَكَ خَاضِعاً خَاشِعاً» (معبودی جز خدا نیست، تویی پروردگار من، با خضوع و خشوع برای تو سجده کردم). خداوند، گناهان او را می‌آمرزد».

۵-۲-۴۷- آرامش

﴿۷۰۹۹﴾ هرگاه خواستی به مسجدالحرام داخل شوی؛ پابره‌نه و با حالت آرامش و وقار و تواضع و خاکساری قلبی وارد شو. که هرکس با حالت خشوع وارد مسجدالحرام شود، ان شاء الله خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۱۰۰﴾ معاویه بن عمار گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرگاه خواستی به مسجدالحرام داخل شوی پابره‌نه (بدون کفش) و با حالت آرامش و وقار و تواضع و خاکساری قلبی وارد شو؛ هرکس با حالت خشوع در مسجدالحرام داخل شود، خداوند ان شاء الله او را می‌آمرزد». گفتیم: «منظور از خشوع چیست؟» فرمود: «آرامش و سکینه‌ای که در آن کبر و خودبرتربینی راه نیابد».

﴿۷۱۰۱﴾ به وقت حرکت به سوی عرفات، در هاله‌ای از سکینه و وقار باش؛ اگر پیاده هستی گام‌ها را آهسته بردار و اگر سواره هستی بی‌شتاب حرکت کن و بر تو باد طلب آمرزش.

﴿۷۱۰۲﴾ سپس رو به قبری کن که درود بر ساکنش باد؛ و باید آرامش و وقار داشته باشی و آرام راه بروی و خاضع و ذلیل باشی و خدا را بسیار زیاد یاد کنی و بسیار حمد و استغفار کنی.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

- ﴿٧١٠٣﴾ فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْخُلَ الْمَسْجِدَ فَادْخُلْ مِنْ بَابِ بَنِي شَيْبَةَ بِسَكِينَةٍ وَوَقَارٍ وَأَنْتَ حَافٍ فَإِنَّهُ مَنْ دَخَلَهُ بِخُشُوعٍ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٩٠
- ﴿٧١٠٤﴾ الرضا عليه السلام: فَإِذَا سَقَطَتِ الْقُرْصَةُ فَاْمُضْ إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَ أَكْثِرِ الْإِسْتِغْفَارَ وَ التَّلْبِيَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٧٧
- ﴿٧١٠٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَإِذَا سَقَطَتِ الْقُرْصَةُ فَانْتَفِرْ إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَ كَثِّرَ الْإِسْتِغْفَارَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٣٦٥
- ﴿٧١٠٦﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: لَا يَدْخُلُ مَكَّةَ رَجُلٌ بِسَكِينَةٍ إِلَّا غُفِرَ لَهُ قُلْتُ مَا السَّكِينَةُ قَالَ يَتَوَاضَعُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٠١
- ﴿٧١٠٧﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَ وَقَارٍ وَ خُشُوعٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤
- ﴿٧١٠٨﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٣، ص ٢٠٣
- ﴿٧١٠٩﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ وَ هُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَ لَا مُتَجَبِّرٍ وَ مَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَ وَقَارٍ وَ خُشُوعٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٩٢
- ﴿٧١١٠﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ وَ وَقَارٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ وَ هُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَ لَا مُتَجَبِّرٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤
- ﴿٧١١١﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: مَنْ دَخَلَهَا بِسَكِينَةٍ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ قُلْتُ كَيْفَ يَدْخُلُهَا بِسَكِينَةٍ قَالَ يَدْخُلُ غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَ لَا مُتَجَبِّرٍ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٠٠
- ٤٨-٥٢- الصَّرخَةُ
- ﴿٧١١٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحاً صَفْراءَ أَقْبَلْتُ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعِجُّوا الْكَبِيرُ مِنْكُمْ وَ الصَّغِيرُ بِالصُّرَاخِ وَ الْبُكَاءِ وَ النَّضْرُ إِلَى اللَّهِ وَ التَّوْبَةُ إِلَيْهِ وَ الْإِسْتِغْفَارُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥
- ﴿٧١١٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحاً صَفْراءَ أَقْبَلْتُ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعِجُّوا بِالصُّرَاخِ وَ التَّوْبَةِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى جَلَّتْ قُدْرَتُهُ بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ قصص الأنبياء للراوندي، ج ٢٥١

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۱۰۳﴾ پس چون خواستی به مسجد الحرام وارد شوی، با پای برهنه از باب بنی شیبیه داخل شو، درحالی که با آرامش و وقار هستی، زیرا کسی که با خشوع به آنجا داخل شود گناهانش آمرزیده می شود.

﴿۷۱۰۴﴾ هنگامی که خورشید غروب کرد، سمت مزدلفه برو و با آرامش و وقار باش و بسیار استغفار کن و لبیک بگو.

﴿۷۱۰۵﴾ هنگامی که خورشید غروب کرد به سمت مزدلفه برو. با آرامش و وقار باش و بسیار استغفار کن.

﴿۷۱۰۶﴾ اسحاق بن عمار از امام صادق (علیه السلام) روایت می کند که فرمود: «کسی با وقار و آرامش داخل شهر مکه نمی شود، مگر آنکه آمرزیده شود». گفتم: «سکینه چیست؟» فرمود: «تواضع کردن».

﴿۷۱۰۷﴾ کسی که با نرمی و فروتنی و وقار و خشوع به مسجد وارد شود، خداوند او را می آمرزد.

﴿۷۱۰۸﴾ کسی که با آرامش و وقار به مکه وارد شود خداوند گناهانش را می آمرزد.

﴿۷۱۰۹﴾ کسی که با آرامش و وقار به مکه وارد شود، گناهانش آمرزیده می شود بدین معنا که بدون تکبر و غرور به آن وارد شود و کسی که پابرهنه و همراه با وقار و خشوع به مسجد الحرام وارد شود، خداوند گناه وی را می آمرزد.

﴿۷۱۱۰﴾ کسی که با آرامش و وقار به مکه وارد شود، خداوند گناهانش را می آمرزد؛ بدین معنا که بدون تکبر و خودخواهی و غرور به آن مکان داخل شود.

﴿۷۱۱۱﴾ معاویه بن عمار گوید: امام صادق (علیه السلام) فرمود: «هرکس با آرامش و وقار وارد شود، گناهانش آمرزیده می شود». گفتم: «چگونه با آرامش وارد شود؟» فرمود: «بدون تکبر و غرور و خودبزرگ بینی وارد شود».

۴۸-۲-۵- فریاد دادخواهی

﴿۷۱۱۲﴾ وقتی دیدید باد زردی از جانب مشرق می وزد، همه از بزرگ و کوچک شروع به فریاد و گریه و تضرع نمایند و به سوی خدای یگانه توبه کنید و آمرزش بخواهید.

﴿۷۱۱۳﴾ پس هرگاه دیدید که باد زردی از جانب شرق وزیدن گرفته است با شیون و ناله به درگاه الهی زاری و توبه کنید از خدای بلندمرتبه که قدرتتش فراوان است آمرزش بخواهید.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧١١٤﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحاً صَفْرَاءَ أَقْبَلْتُ مِنْ الْمَشْرِقِ فَعَجُّوا عَجِيجُ الْكَبِيرِ مِنْكُمْ وَالصَّغِيرُ بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَالتَّوْبَةِ إِلَيْهِ وَالِاسْتِغْفَارَ لَهُ، وَارْفَعُوا رُءُوسَكُمْ إِلَى السَّمَاءِ وَقُولُوا رَبَّنَا ظَلَمْنَا وَكَذَّبْنَا نَبِيَّكَ وَثَبْنَا إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَإِنْ لَا تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ١٣٣

﴿٧١١٥﴾ الرسول ﷺ: فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَعَلَ قَوْمُ يُونُسَ مَا أَمَرَهُمْ رُوَيْلُ بِهِ فَلَمَّا بَزَغَتِ الشَّمْسُ أَقْبَلَتْ رِيحٌ صَفْرَاءُ مُظْلِمَةٌ مُسْرِعَةٌ لَهَا صَرِيرٌ وَحَفِيفٌ وَهَدِيرٌ فَلَمَّا رَأَوْهَا عَجُّوا جَمِيعاً بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَتَابُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوهُ وَصَرَخَتِ الْأَطْفَالُ بِأَصْوَاتِهَا تَطْلُبُ أُمّهَانِهَا وَعَجَّتْ سِخَالُ الْبَهَائِمِ تَطْلُبُ اللَّبَنَ وَعَجَّتِ الْأَنْعَامُ تَطْلُبُ الرِّعَى فَلَمْ يَزَالُوا بِذَلِكَ وَيُونُسُ وَتَنُوخًا يَسْمَعَانِ صَبْحَتَهُمْ وَصَرَخَهُمْ وَيَدْعَوَانِ اللَّهَ عَلَيْهِمْ بِتَغْلِيظِ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥
٤٩-٥٢-٥- الضَّعْفُ

﴿٧١١٦﴾ الباقر ﷺ: اسْتَغْفِرُكَ ضَعِيفاً؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٧٨

﴿٧١١٧﴾ اسْتَغْفِرُكَ مُتَضَرِّعاً ضَعِيفاً؛ مصباح المتعجب، ص ٥٥٠

٥٠-٥٢-٥- الطَّلَبُ

﴿٧١١٨﴾ الهادي ﷺ: فَنَحْنُ وَاتَّقُونَ بَيْنَ رَغْبَةٍ وَرَهْبَةٍ ارْتِقَاباً قَدْ أَقْبَلْنَا لِعَفْوِكَ وَمَغْفِرَتِكَ طُلُباً فَأَذَلَّلْنَا لِقُدْرَتِكَ وَعَزَّتْكَ رِقَاباً؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٨٢
٥١-٥٢-٥- الطَّمَعُ

﴿٧١١٩﴾ الرسول ﷺ: إِذَا قَالَ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ خَطَاةَ كُلِّهِ وَإِنْ كَانَ أَكْثَرَ مِنْ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٤٣٥

﴿٧١٢٠﴾ السَّجَّاد ﷺ: انْظُرُوا إِلَى عَبْدِي رُوحَهُ عِنْدِي وَجَسَدُهُ فِي طَاعَتِي قَدْ جَافَى بَدَنَهُ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونِي خَوْفاً مِنْ عَذَابِي وَطَمَعاً فِي رَحْمَتِي اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٩٩
﴿٧١٢١﴾ الرسول ﷺ: أَنْ الْقُرْآنَ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِالرَّجُلِ الشَّاحِبِ يَقُولُ لِرَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَا رَبِّ هَذَا أَظْمَأْتُ نَهَارَهُ وَأَسْهَرْتُ لَيْلَهُ وَقَوَّيْتُ فِي رَحْمَتِكَ طَمَعَهُ وَفَسَّخْتُ فِي مَغْفِرَتِكَ أَمَلَهُ فَكُنْ عِنْدَ ظَنِّي فِيكَ وَظَنَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٢
٥٢-٥٢-٥- الْعُبُودِيَّةُ

﴿٧١٢٢﴾ أَنَا عَبْدُكَ الْخَاضِعُ الْمُسْكِنُ الْمُسْتَجِيرُ عَمِلْتُ سُوءاً وَظَلَمْتُ نَفْسِي

فَاغْفِرْ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٩٦

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۱۱۴﴾ وقتی دیدید باد زردی از جانب مشرق می‌وزد، همه از بزرگ و کوچک شروع به فریاد و گریه و تضرع نمایند و به‌سوی خدای یگانه توبه کنید و آمرزش بخواهید و سر خود را به‌سوی آسمان بلند کنید و بگویید: پروردگارا! ما به خود ستم کردیم و پیامبر تو را تکذیب کردیم و اکنون به‌سوی تو باز می‌گردیم و از گناهانمان توبه می‌کنیم و اگر تو ما را نیامرزی و به ما رحم نکنی از خسارت دیدگان خواهیم بود.

﴿۷۱۱۵﴾ وقتی فجر چهارشنبه طلوع کرد، قوم یونس اعمالی را که روبیل به آن‌ها تعلیم داده بود، انجام دادند. وقتی خورشید طلوع کرد، باد زرد و تاریکی که صدایی مهیب و ترسناک داشت آشکار شد. همگی با ناله و فریاد دست به تضرع برداشتند و به درگاه الهی توبه کردند و کودکان با ناله و فریاد مادران خود را طلبیدند و بره‌های چهارپایان برای شیر مادران خود بانگ و فریاد برآوردند و همچنان به این تضرع ادامه دادند. در آن حال یونس علیه السلام و تنوخی عابد صدای ناله و فریاد آن‌ها را می‌شنیدند، اما برای شدیدتر شدن عذاب آن‌ها دعا می‌کردند.

۴۹-۲-۵- ناتوانی

﴿۷۱۱۶﴾ در کمال ناتوانی از تو آمرزش می‌خواهم.
﴿۷۱۱۷﴾ از تو آمرزش می‌خواهم درحالی‌که در کمال ناتوانی و اظهار عجز نزد تو زاری می‌کنم.

۵۰-۲-۵- درخواست

﴿۷۱۱۸﴾ ما بین رغبت و ترس با چشم امید، اعتماد داریم و خواهان عفو و مغفرت هستیم و چون بندگان، در برابر قدرت و عزت خوار و ذلیل هستیم.

۵۱-۲-۵- طمع

﴿۷۱۱۹﴾ هرگاه بگوید: «و آن‌که امید دارم در روز جزا خطایم را ببخشد»، خدای عزّ و جلّ جمیع گناهان او را می‌آمرزد، اگرچه گناهانش بیشتر از کف دریا باشد.
﴿۷۱۲۰﴾ به بنده‌ی من نگاه کنید، روحش نزد من است و جسمش در اطاعتم. از بستر خواب کناره گرفته؛ از ترس عذاب، مرا می‌خواند و به رحمتم امید دارد، گواه باشید که من او را آمرزیدم.
﴿۷۱۲۱﴾ قرآن روز قیامت مرد رنگ‌پریده را می‌آورد و به پرودگارش عرض می‌کند: «پروردگارا! این مرد را در روز، تشنه و در شب، بیدار نگاه داشتیم و طمعش را به مهر تو افزون و امیدش را به آمرزش، بسیار ساختم؛ اکنون، آن چنان که ما هر دو، تو را می‌پنداشتیم عمل فرما!»

۵۲-۲-۵- بندگی

﴿۷۱۲۲﴾ [پروردگارا!] من بنده‌ی توام؛ بنده‌ای که خاکسار و بی‌چیز و فقیر و پناهنده به توست، بد کردم و بر خویشتن ستم روا داشتم، با این وجود مرا بیامرز.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧١٢٣﴾ وَيُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةً عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسَكِّنٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدَلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَثَرَتِهِ الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٥

﴿٧١٢٤﴾ يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا عَلِيَّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا عَبْدُكُمَا وَمَوْلَاكُمَا غَيْرُ مُسْتَنَكِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ بَلْ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ عَبْدٌ مُقِرٌّ مُتَمَسِّكٌ بِحَبْلِكُمَا مُعْتَصِمٌ مِنْ ذُنُوبِي بِوَلَايَتِكُمَا أَتَضَرَّعُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكُمَا وَآتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكُمَا وَأَقْدَمُكُمَا بَيْنَ حَوَائِجِي إِلَى اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ فَاشْفَعَا لِي فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانِ ذُنُوبِي وَإِجَابَةِ دُعَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٢٠١

٥٣-٢-٥- العج

﴿٧١٢٥﴾ الرَّسُولُ ﷺ: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحًا صَفْرَاءَ أَقْبَلْتُ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعِجُّوا الْكَبِيرُ مِنْكُمْ وَالصَّغِيرُ بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَالتَّوْبَةِ إِلَيْهِ وَالْإِسْتِغْفَارَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٧١٢٦﴾ الرَّسُولُ ﷺ: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحًا صَفْرَاءَ أَقْبَلْتُ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعِجُّوا بِالصُّرَاخِ وَالتَّوْبَةِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى جَلَّتْ قُدْرَتُهُ بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ قصص الأنبياء للراوندي، ج ٢٥١، ص ١٣٣

﴿٧١٢٧﴾ الرَّسُولُ ﷺ: فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحًا صَفْرَاءَ أَقْبَلْتُ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعِجُّوا عَجِيجُ الْكَبِيرِ مِنْكُمْ وَالصَّغِيرُ بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَالتَّوْبَةِ إِلَيْهِ وَالْإِسْتِغْفَارَ لَهُ، وَارْفَعُوا رُءُوسَكُمْ إِلَى السَّمَاءِ وَقُولُوا رَبَّنَا ظَلَمْنَا وَكَذَبْنَا نَبِيَّكَ وَثَبَّنَا إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَإِنْ لَا تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ١٣٣

﴿٧١٢٨﴾ الرَّسُولُ ﷺ: فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَعَلَ قَوْمُ يُونُسَ مَا أَمَرَهُمْ رُوَيْلٌ بِهِ فَلَمَّا بَزَغَتِ الشَّمْسُ أَقْبَلْتُ رِيحٌ صَفْرَاءُ مُظْلِمَةٌ مُسْرِعَةٌ لَهَا صَرِيرٌ وَحَقِيفٌ وَهَدِيرٌ فَلَمَّا رَأَوْهَا عَجُّوا جَمِيعًا بِالصُّرَاخِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَتَابُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوهُ وَصَرَخَتِ الْأَطْفَالُ بِأَصْوَاتِهَا تَطْلُبُ أُمَهَاتِهَا وَعَجَّتْ سِخَالُ الْبَهَائِمِ تَطْلُبُ اللَّبَنَ وَعَجَّتِ الْأَنْعَامُ تَطْلُبُ الرِّغْيَ فَلَمْ يَزَالُوا بِذَلِكَ وَيُونُسُ وَتَنُوخًا يَسْمَعَانِ صَيْحَتَهُمْ وَصُرَاخَهُمْ وَيَدْعَوَانِ اللَّهَ عَلَيْهِمْ بِتَغْلِيظِ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۱۲۳﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحب است این گونه از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿۷۱۲۴﴾ ای محمد، ای ابوالقاسم؛ ای رسول خدا؛ ای علی؛ ای امیر مؤمنان؛ من بنده‌ی شما هستم و ولایت شما را پذیرفته‌ام و متکبر و خودبزرگبین نیستم بلکه متواضع و فروتن هستم و بنده‌ای معترفم و به ریسمان شما چنگ زده‌ام و از گناهانم به ولایت شما چنگ زده‌ام و به‌وسیله‌ی شما به درگاه خداوند متعال نیایش می‌کنم و به‌وسیله‌ی شما به خدا توسل می‌جویم و شما را برای نیازهایم نزد خدای بزرگ و عزیز پیش می‌فرستم. شما برای رهایی‌ام از آتش و آمرزش گناهانم و اجابت دعایم شفاعت کنید.

۵۳-۲-۵- فریاد

﴿۷۱۲۵﴾ وقتی دیدید باد زردی از جانب مشرق می‌وزد، همه از بزرگ و کوچک شروع به فریاد و گریه و تضرع نمایید و به‌سوی خدای یگانه توبه کنید و آمرزش بخواهید.

﴿۷۱۲۶﴾ پس هرگاه دیدید که باد زردی از جانب شرق وزیدن گرفته است با شیون و ناله به درگاه الهی زاری و توبه کنید از خدای بلندمرتبه که قدرتش فراوان است آمرزش بخواهید.

﴿۷۱۲۷﴾ وقتی دیدید باد زردی از جانب مشرق می‌وزد، همه از بزرگ و کوچک شروع به فریاد و گریه و تضرع نمایید و به‌سوی خدای یگانه توبه کنید و آمرزش بخواهید و سر خود را به‌سوی آسمان بلند کنید و بگویید: پروردگارا؛ ما به خود ستم کردیم و پیامبر تو را تکذیب کردیم و اکنون به‌سوی تو باز می‌گردیم و از گناهانمان توبه می‌کنیم و اگر تو ما را نیامرزی و به ما رحم نکنی از خسارت دیدگان خواهیم بود.

﴿۷۱۲۸﴾ وقتی فجر چهارشنبه طلوع کرد، قوم یونس اعمالی را که روبیل به آن‌ها تعلیم داده بود، انجام دادند. وقتی خورشید طلوع کرد، باد زرد و تاریکی که صدایی مهیب و ترسناک داشت آشکار شد. همگی با ناله و فریاد دست به تضرع برداشتند و به درگاه الهی توبه کردند و کودکان با ناله و فریاد مادران خود را طلبیدند و بره‌های چهارپایان برای شیر مادران خود بانگ و فریاد برآوردند و همچنان به این تضرع ادامه دادند. در آن حال یونس علیه السلام و تنوخی عابد صدای ناله و فریاد آن‌ها را می‌شنیدند، اما برای شدیدتر شدن عذاب آن‌ها دعا می‌کردند.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٥٤-٢-٥- عَدَمُ التَّكْبِيرِ

﴿٧١٢٩﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا دَخَلْتَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَادْخُلْهُ حَافِيًا عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْخُشُوعِ وَقَالَ مَنْ دَخَلَ بِخُشُوعٍ غُفِرَ لَهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ قُلْتُ مَا الْخُشُوعُ قَالَ السَّكِينَةُ لَا تَدْخُلْهُ بِتَكْبِيرٍ؛ تَهْذِيبُ الْأَحْكَامِ، ج ٥، ص ٩٩

﴿٧١٣٠﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ وَهُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا مُتَجَبِّرٍ وَمَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَقَارٍ وَخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٩٢

﴿٧١٣١﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ وَقَارٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَهُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا مُتَجَبِّرٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

﴿٧١٣٢﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ عَبْدِ الْأَعْلَى عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ مُبْرَأً مِنَ الْكِبَرِ غُفِرَ ذَنْبُهُ قُلْتُ وَمَا الْكِبَرُ قَالَ غَمَصُ الْخَلْقِ وَسَفَهُ الْحَقِّ قُلْتُ وَكَيْفَ ذَاكَ قَالَ يَجْهَلُ الْحَقَّ وَ يَطْعُنُ عَلَى أَهْلِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ١٤٢

﴿٧١٣٣﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: مَنْ دَخَلَهَا بِسَكِينَةٍ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ قُلْتُ كَيْفَ يَدْخُلُهَا بِسَكِينَةٍ قَالَ يَدْخُلُ غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا مُتَجَبِّرٍ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٠٠

﴿٧١٣٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَلَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ شَهِيدٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَبُعِثَ مِنَ الْأَمِينِ وَهُوَ عَلَيْهِ الْحِسَابُ وَتَسْتَقْبِلُهُ الْمَلَائِكَةُ فَإِذَا انْصَرَفَ شِيعُوهُ إِلَى مَنْزِلِهِ فَإِذَا مَرَضَ عَادُوهُ وَإِنْ مَاتَ تَبِعُوهُ بِالْإِسْتِغْفَارِ إِلَى قَبْرِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢١٣

﴿٧١٣٥﴾ يَا مُحَمَّدُ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا عَلِيُّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنَا عَبْدُكُمَا وَمَوْلَاكُمَا غَيْرُ مُسْتَنْكِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ بَلْ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ عَبْدٌ مُقِرٌّ مُتَمَسِّكٌ بِحَبْلِكُمَا مُعْتَصِمٌ مِنْ ذُنُوبِي بَوْلَايَتِكُمَا أَتَضَرَّعُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكُمَا وَآتَوَسَّلُ إِلَى اللَّهِ بِكُمَا وَأَقْدُمُكُمَا بَيْنَ حَوَائِجِي إِلَى اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ فَاشْفَعَا لِي فِي فَكَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانِ ذُنُوبِي وَإِجَابَةِ دُعَائِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٢٠١

«حالت استغفار»

۵۴-۲-۵- کبر نورزیدن

﴿۷۱۲۹﴾ معاویه بن عمار گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرگاه خواستی به مسجدالحرام داخل شوی پابرهنه (بدون کفش) و با حالت آرامش و وقار و تواضع و خاکساری قلبی وارد شو؛ هرکس با حالت خشوع در مسجدالحرام داخل شود، خداوند ان شاء الله او را می‌آمرزد». گفتیم: «منظور از خشوع چیست؟» فرمود: «آرامش و سکینه‌ای که در آن کبر و خودبرتربینی راه نیابد».

﴿۷۱۳۰﴾ کسی که با آرامش و وقار به مکه وارد شود، گناهانش آمرزیده می‌شود بدین معنا که بدون تکبر و غرور به آن وارد شود و کسی که پابرهنه و همراه با وقار و خشوع به مسجد الحرام وارد شود، خداوند گناه وی را می‌آمرزد.

﴿۷۱۳۱﴾ کسی که با آرامش و وقار به مکه وارد شود، خداوند گناهانش را می‌آمرزد؛ بدین معنا که بدون تکبر و خودخواهی و غرور به آن مکان داخل شود.

﴿۷۱۳۲﴾ عبدالاعلی گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرکس وارد مکه شود و اهل تکبر نباشد، گناهانش آمرزیده می‌شود». پرسیدم: «کبر چیست؟» فرمود: «تحقیر مردم و پوشاندن حق». گفتیم: «چگونه است؟» فرمود: «حق را نمی‌شناسد و بر اهل حق هم طعنه می‌زند».

﴿۷۱۳۳﴾ معاویه بن عمار گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرکس با آرامش و وقار وارد شود، گناهانش آمرزیده می‌شود». گفتیم: «چگونه با آرامش وارد شود؟» فرمود: «بدون تکبر و غرور و خودبزرگ بینی وارد شود».

﴿۷۱۳۴﴾ هرکس امیرالمؤمنین علیه السلام را بدون تجبر و تکبر در حالی زیارت کند که به حق او آگاه و معترف است خداوند ثواب صد هزار شهید برایش می‌نویسد و گناه گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد. و در گروه کسانی مبعوث می‌شود که امان دریافت کرده‌اند؛ حساب او آسان می‌باشد و فرشته‌ها او را پیشواز می‌کنند و چون بازگردد او را بدرقه می‌کنند و اگر بیمار شود عیادت می‌کنند و اگر بمیرد تا گورش او را تشییع می‌کنند و برایش آمرزش می‌خواهند.

﴿۷۱۳۵﴾ ای محمد، ای ابالقاسم؛ ای رسول خدا؛ ای علی؛ ای امیر مؤمنان؛ من بنده‌ی شما هستم و ولایت شما را پذیرفته‌ام و متکبر و خودبزرگ‌بین نیستم بلکه متواضع و فروتن هستم و بنده‌ای معترفم و به ریسمان شما چنگ زده‌ام و از گناهانم به ولایت شما چنگ زده‌ام و به‌وسیله‌ی شما به درگاه خداوند متعال نیایش می‌کنم و به‌وسیله‌ی شما به خدا توسل می‌جویم و شما را برای نیازهایم نزد خدای بزرگ و عزیز پیش می‌فرستم. شما برای رهایی‌ام از آتش و آمرزش گناهانم و اجابت دعایم شفاعت کنید.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧١٣٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَلَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ آلْفِ شَهِيدٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٥٧

﴿٧١٣٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَلَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ آلْفِ شَهِيدٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَبُعِثَ مِنَ الْأَمِينِ وَهُوَ عَلَيْهِ الْحِسَابُ وَاسْتَقْبَلَتْهُ الْمَلَائِكَةُ فَإِذَا انْصَرَفَ شَبَعَتْهُ إِلَى مَنْزِلِهِ فَإِنْ مَرِضَ عَادُوهُ وَإِنْ مَاتَ شَبَعُوهُ بِالْإِسْتِغْفَارِ إِلَى قَبْرِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٣٧٥

٥٥-٢-٥٥- العلمُ بِقُدْرَةِ اللَّهِ

﴿٧١٣٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَاسْأَلُونِي الْمَغْفِرَةَ أَغْفِرَ لَكُمْ وَمَنْ عَلِمَ أَنِّي ذُو قُدْرَةٍ عَلَى الْمَغْفِرَةِ فَاسْتَغْفِرْنِي بِقُدْرَتِي غَفَرْتُ لَهُ وَلَا أَبَالِي؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٦٣

﴿٧١٣٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَهُوَ لَا يَعْلَمُ أَنَّ لِي أَنْ أَعَذِّبَهُ أَوْ أَعْفُو عَنْهُ لَا غَفَرْتُ لَهُ ذَلِكَ الذَّنْبَ أَبَدًا وَمَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّ لِي أَنْ أَعَذِّبَهُ أَوْ أَعْفُو عَنْهُ عَفَوْتُ عَنْهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٦٠

٥٦-٢-٥٥- العلمُ بِاطِّلَاعِ اللَّهِ

﴿٧١٤٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا فَعَلِمَ أَنَّ اللَّهَ مُطَّلِعٌ عَلَيْهِ إِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ غَفَرَ لَهُ وَإِنْ لَمْ يَسْتَغْفِرْ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٢٧

﴿٧١٤١﴾ الصادق عليه السلام: وَمَنْ عَلِمَ أَنَّ الْمُعَاقِبَ عَلَى الذُّنُوبِ اللَّهُ فَقَدِ اسْتَغْفَرَ وَإِنْ لَمْ يُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَهُ وَقَرَأَ إِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ نُخَفُّوهُ الْآيَةَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٢٥٢

٥٧-٢-٥٥- العلمُ بِعَظَمَةِ عَفْوِ اللَّهِ

﴿٧١٤٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَذْنَبُ فَمَا أَقُولُ إِذَا تَبْتُ قَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ فَقَالَ إِنِّي أَتُوبُ ثُمَّ أَعُودُ فَقَالَ كُلَّمَا أَذْنَبْتَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ فَقَالَ إِذَنْ تَكْثُرُ ذُنُوبِي فَقَالَ عَفْوُ اللَّهِ أَكْثَرُ فَلَا تَزَالُ تُتُوبُ حَتَّى يَكُونَ الشَّيْطَانُ هُوَ الْمَذْخُورُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٨١

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۱۳۶﴾ هرکس امیرالمؤمنین علیه السلام را بدون غرور و تکبر در حالی زیارت کند که به حق او آگاه و معترف است، خداوند ثواب صد هزار شهید را برایش می‌نویسد و گناه گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۱۳۷﴾ هرکس امیرالمؤمنین علیه السلام را درحالی که به حق او بدون غرور و تکبر عارف باشد زیارت کند، خداوند متعال برای او اجر صد هزار شهید را می‌نویسد؛ و گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد و او را ایمن برمی‌انگیزد، و حساب را بر او آسان می‌سازد، و ملائکه‌ی ملاً اعلی را به استقبال می‌فرستد. پس هرگاه که او از زیارت بازگردد ملائکه تا منزلش او را مشایعت می‌کنند و چون مریض شود به عیادت او می‌روند و چون وفات کند با استغفار، جنازه‌ی او را تشییع می‌کنند تا او را به قبر بسپارند.

۵۵-۲-۵ علم به توانایی خدا

﴿۷۱۳۸﴾ از من آمرزش بخواهید تا شما را بیامرزم؛ و هرکس بداند که من، به آمرزیدن و مغفرت، توانا هستم و او، با توسل به توانایی و قدرت من آمرزش بخواهد، او را می‌آمرزم و [از آمرزش او] باکی ندارم.

﴿۷۱۳۹﴾ خداوند می‌فرماید: هرکس گناه صغیره یا کبیره‌ای مرتکب شود و نداند که من می‌توانم او را عذاب کنم یا ببخشایم، هرگز این گناه او را نمی‌آمرزم و هرکس گناه صغیره یا کبیره‌ای را مرتکب شود و بداند که در اختیار من است که او را عذاب کنم یا ببخشم، او را می‌بخشم.

۵۶-۲-۵ علم به آگاهی خدا

﴿۷۱۴۰﴾ هرکس گناهی کند و بداند که خدا بر آن آگاه است و اگر بخواهد او را عذاب می‌کند و اگر بخواهد او را می‌آمرزد، خداوند او را می‌آمرزد اگرچه استغفار نکرده باشد.

﴿۷۱۴۱﴾ هرکس بداند کیفردهنده‌ی گناهان خداست، در حقیقت استغفار کرده است، گرچه با زبان چیزی نگوید. و این آیه را تلاوت کرد: «اگر آشکار کنید یا پنهان دارید».

۵۷-۲-۵ علم به بزرگی عفو و بخشش خدا

﴿۷۱۴۲﴾ مردی عرض کرد: «ای پیامبر خدا من گناه می‌کنم، و هنگامی که توبه می‌کنم چیزی نمی‌گویم؟» فرمود: «استغفار کن». گفت: «من توبه می‌کنم ولی دوباره گناه می‌کنم». فرمود: «هرگاه گناه کردی از خدا طلب آمرزش کن». گفت: «اگر گناهان من زیاد شود؟» حضرت فرمود: «عفو خدای متعال زیادت‌تر است. آن قدر توبه‌ی بنده را قبول می‌فرماید تا شیطان را از او مأیوس و دور کند».

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٥٨-٥-٥٨- عِنْدَ قَلْبِهِ وَإِسْرَارِهِ صِفَاتُ الْجَنَّةِ وَأَصْحَابُ الذُّنُوبِ

٥٩-٥-٥٢- الْفَزَعُ

﴿٧١٤٣﴾ إِلَهِي قَدْ جَاءَكَ الْعَبْدُ الْخَاطِي فَرِعَا مُشْفِقًا وَرَفَعَ إِلَيْكَ طَرْفَهُ حَذَرًا رَاجِيًا وَ

فَاضَتْ عِبْرَتُهُ مُسْتَغْفِرًا نَادِمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٤٣

٦٠-٥-٥٢- الْفَقْرُ

﴿٧١٤٤﴾ أَنَا عَبْدٌ فَقِيرٌ إِلَى أَنْ تَغْفِرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٧

﴿٧١٤٥﴾ أَنَا فَقِيرٌ إِلَى أَنْ تَغْفِرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢١٤

﴿٧١٤٦﴾ نَاجَيْتُكَ مُسْرِفًا عَلَى نَفْسِي مُفْتَقِرًا مُحْتَاجًا إِلَى فَضْلِكَ فَقِيرًا إِلَى سَعَتِكَ وَاثِقًا

بِمَغْفِرَتِكَ وَعَفْوِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٣٥

٦١-٥-٥٢- الْقِلَّةُ

﴿٧١٤٧﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ شَسَعَتْ شَقَّتُهُ وَقَلَّتْ عُدَّتُهُ فَعَشِيَّتُهُ هُنَالِكَ

كُرْبَتُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

٦٢-٥-٥٢- الْمَسْكَنَةُ

﴿٧١٤٨﴾ الرَّسُولُ (عليه السلام): أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَبْهَلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالُ الْمُذْنِبِ

الْبَائِسِ الدَّلِيلِ مَسْأَلَةَ مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَّتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عِبْرَتُهُ وَهَمَلَتْ

لَكَ ذَمُّوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي

وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ غَمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

﴿٧١٤٩﴾ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِينٍ

مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا حَيَاةً وَلَا مَوْتًا وَلَا نُشُورًا؛

جمال الأسبوع، ص ١٨٠

﴿٧١٥٠﴾ أَنَا عَبْدُكَ الْخَاضِعُ الْمُسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَجِيرُ عَمِلْتُ سُوءًا وَظَلَمْتُ نَفْسِي

فَاغْفِرْ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٩٦

﴿٧١٥١﴾ وَيُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ تَعَالَى هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولَ اسْتَغْفِرُ

اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِينٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ

لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ

عَثَرَتِهِ الطَّيِّبِينَ أَلَّا خِيَارَ الطَّيِّبِينَ أَلَّا بَرَّارٍ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٥

﴿حالت استغفار﴾

۵۸-۲-۵- در خلوت و در ضمیر، خود را دارای صفات گناهکاران بداند

۵۹-۲-۵- زاری، فریاد

﴿۷۱۴۳﴾ خداوندا؛ بنده‌ی خطاکار و نالان و ترسان تو به‌سویت آمده است و دیدگانش با نگرانی و امیدواری به‌سوی تو بالا می‌نگرد؛ درحالی‌که محتاط و امیدوار است؛ اشکش جاری و با پشیمانی طالب آمرزش است.

۶۰-۲-۵- نیاز

﴿۷۱۴۴﴾ من بنده‌ی نیازمند درگاه توأم تا مرا بیامری.

﴿۷۱۴۵﴾ من نیازمند درگاهت هستم تا مرا بیامری.

﴿۷۱۴۶﴾ با تو مناجات می‌کنم درحالی‌که در حقّ خودم اسراف کرده و به فضل و کرم گسترده‌ی تو نیازمند و به آمرزش و عفو مطمئن هستم.

۶۱-۲-۵- کم‌دانستن

﴿۷۱۴۷﴾ از خداوند طلب آمرزش می‌کنم مانند کسی که لوازم خود را از دست داده و بضاعتش کم شده و غصّه‌اش او را در برگرفته است.

۶۲-۲-۵- بیچارگی

﴿۷۱۴۸﴾ مانند بیچاره‌ی زمین‌گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیامری و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

﴿۷۱۴۹﴾ از خدایی که جز او معبودی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او توبه می‌کنم، توبه بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و پناه‌خواه است و توانایی دفع حوادث و جلب آن و جلب سود و دفع زیان، ادامه‌ی زندگی و حتی مرگ و نیز برانگیخته‌شدن در روز قیامت را برای خویشتن ندارد.

﴿۷۱۵۰﴾ [پروردگارا!] من بنده‌ی توأم؛ بنده‌ای که خاکسار و بی‌چیز و فقیر و پناهنده به توست، بد کردم و بر خویشتن ستم روا داشتم، با این وجود مرا بیامرز.

﴿۷۱۵۱﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحبّ است این‌گونه از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض‌دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمّد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٥-٢-٦٣- مع المُسْتَغْفِرِينَ

﴿٧١٥٢﴾ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ مَعَ الْمُسْتَغْفِرِينَ؛ بلاغات النساء، ص ٩٩

٥-٢-٦٤- المعرفة بِكَرَمِ اللَّهِ

﴿٧١٥٣﴾ الصادق عليه السلام: تَرَكِي الْإِسْتِغْفَارَ مَعَ مَعْرِفَتِي بِكَرَمِكَ عَجْزٌ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٩٠

٥-٢-٦٥- المعرفة بِالْوَلَايَةِ

﴿٧١٥٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ بِمَعْرِفَةٍ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِنَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ

مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَكَفَاهُ هَمَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٤١

٥-٢-٦٦- مَنْ شَسَعَتْ شُقَّتُهُ وَقَلَّتْ عُذَّتُهُ

﴿٧١٥٥﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ شَسَعَتْ شُقَّتُهُ وَقَلَّتْ عُذَّتُهُ فَعَشِيَّتُهُ هُنَالِكَ

كُرْبَتُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

٥-٢-٦٧- مَنْ لَا يَعْلَمُ عَلَى أَىِّ مَنْزِلَةٍ

﴿٧١٥٦﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ لَا يَعْلَمُ عَلَى أَىِّ مَنْزِلَتِهِ هَاجِمٌ فِي النَّارِ يُصَلِّي

أَمَّ فِي الْجَنَّةِ نَاعِمٌ يَحْيَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

٥-٢-٦٨- مَنْ لَا يَعُودُ

﴿٧١٥٧﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ رَجُلٍ لَامَسَ جَارِيَتَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَأَمَذَى قَالَ إِنْ كَانَ حَرَامًا

فَلَيْسَتْغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ لَا يَعُودُ أَبَدًا وَيَصُومُ يَوْمًا مَكَانَ يَوْمٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ١١٣

٥-٢-٦٩- مَنْ لَمْ يَتَزَوَّدْ

﴿٧١٥٨﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ لَمْ يَتَزَوَّدْ لِبُعْدِ سَفَرِهِ زَادًا وَلَمْ يُعِدَّ لِمَطَاعِنِ

تَرْحَالِهِ إِعْدَادًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

٥-٢-٧٠- الْمَنِيَّةُ

﴿٧١٥٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: يَدْعُوهُمْ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ آخِرًا كَمَا دَعَاهُمْ أَوَّلًا فَكَتَبَ إِلَيْهِمْ

كِتَابًا يُحَذِّرُهُمْ فِيهِ وَيُنْذِرُهُمْ عَذَابَ اللَّهِ وَيَعِدُّهُمْ الصَّفْحَ وَيُمْنِيهِمْ مَغْفِرَةَ رَبِّهِمْ؛ بحار الأنوار،

ج ٣٥، ص ٢٨٦

٥-٢-٧١- النَّدَامَةُ

﴿حالت استغفار﴾

۵-۲-۶۳- همراهی با آمرزش خواهان

﴿۷۱۵۲﴾ از خداوند همراه آمرزش خواهان طلب آمرزش می‌کنم.

۵-۲-۶۴- آگاهی به کرم و سخاوت خداوند

﴿۷۱۵۳﴾ ترک استغفار با اینکه می‌دانم تو کریمی، نشانه‌ی ناتوانی و عجز است.

۵-۲-۶۵- شناخت ولایت

﴿۷۱۵۴﴾ کسی که با معرفت به کعبه بنگرد و آن‌گاه حقّ ما و حرمت ما را همانند حقّ کعبه و حرمت آن بشناسد، خداوند همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد و همّ دنیا و آخرت او را کفایت می‌فرماید.

۵-۲-۶۶- حال آن‌کس که لوازم خود را از دست داده و آمادگیش کم است.

﴿۷۱۵۵﴾ از خداوند طلب آمرزش می‌کنم مانند کسی که لوازم خود را از دست داده و بضاعتش کم شده و غصّه‌اش او را در بر گرفته است.

۵-۲-۶۷- حال آن‌کس که نمی‌داند جایگاهش کجا خواهد بود

﴿۷۱۵۶﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که نمی‌داند به کدام منزلگاه وارد شده؛ آیا در آتش وارد شده یا در بهشت زنده و برخوردار از نعمت است؟!

۵-۲-۶۸- آن‌کس که به گناه باز نمی‌گردد

﴿۷۱۵۷﴾ درباره‌ی مردی که با همسرش در ماه رمضان نزدیکی کند و از او مایعی خارج می‌شود، سؤال شد. فرمود: «اگر حرام بوده است از خدا آمرزش بخواهد، مانند کسی که مصمم شده هرگز به این گناه بازنگردد و به‌جای هر روز، یک روز روزه بگیرد».

۵-۲-۶۹- حال آن‌کس که توشه‌ای ندارد

﴿۷۱۵۸﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که برای راه دوری که در پیش دارد توشه‌ای برنداشته و هیچ بار و بنه‌ای برای سفر خود نبسته است.

۵-۲-۷۰- آرزو و امید

﴿۷۱۵۹﴾ برای آخرین بار آنان را به‌سوی خدا خواند، همان‌گونه که نخستین بار خوانده بود. و به آنان نامه‌ای نوشت و در نامه، آنان را بر حذر داشت و از عذاب خدا بیم داد و به آنان وعده‌ی عفو داد و آمرزش خداوند را به آنان یادآور شد.

۵-۲-۷۱- پشیمانی

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧١٦٠﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: ... يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ أَتَرَى الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدُمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَيَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَيَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَارًا يُذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ كَلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالْإِسْتِغْفَارِ وَالتَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَإِيَّاكَ أَنْ تُقْنَطَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٤

﴿٧١٦١﴾ إلهي قَدْ جَاءَكَ الْعَبْدُ الْخَاطِي فَرِغَا مُشْفِقًا وَرَفَعَ إِلَيْكَ طَرْفَهُ حَذَرًا رَاجِيًا وَفَاضَتْ عِبْرَتُهُ مُسْتَغْفِرًا نَادِمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٤٣

﴿٧١٦٢﴾ الرضا عليه السلام: وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إلهي بَعْدَ تَقْصِيرِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي مُعْتَذِرًا نَادِمًا مُنْكَسِرًا مُسْتَقِيلًا مُسْتَغْفِرًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٥٧

﴿٧١٦٣﴾ يَا مَوْلَايَ وَقَفْتُ فِي زِيَارَتِي إِيَّاكَ مَوْقِفَ الْخَاطِئِينَ الْمُسْتَغْفِرِينَ النَّادِمِينَ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٩، ص ١٠٠

٧٢-٥-٢-الهرب

﴿٧١٦٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَقَدْ جِئْتُكَ هَارِبًا مِنْ ذُنُوبِي مُتَنَصِّلًا إِلَيْكَ مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي رَاجِيًا لَكَ فِي مَوْقِفِي مُبْتَهَلًا إِلَيْكَ فِي الْعَفْوِ عَنْ مَعَاصِيٍّ مُسْتَغْفِرًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٢٦

٧٣-٥-٢-الهلاكة والغرق

﴿٧١٦٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: هَذَا مَكَانُ الْعَبْدِ الْمُشْفِقِ الْهَالِكِ الْغَرِقِ الْخَائِفِ الْوَجَلِ هَذَا مَكَانُ مَنْ انْتَبَهَ مِنْ رُقْدَتِهِ وَاسْتَيْقَظَ مِنْ غَفْلَتِهِ وَافْرَقَ مِنْ عِلَّتِهِ وَشَدَّةَ وَجَعِهِ وَخَافَ مِنْ خَطِيئَتِهِ وَاعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ وَأَحْبَبَ إِلَى رَبِّهِ وَبَكَى مِنْ حَذَرِهِ وَاسْتَغْفَرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٠٢

٧٤-٥-٢-الوثوق

﴿٧١٦٦﴾ الكاظم عليه السلام: فَكُنْ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَوْثَقَ مِنْكَ بغيرِهِ وَلَا تَجْعَلُوا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا خَيْرًا فَإِنَّهُ مَغْفُورٌ لَكُمْ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٨٨

﴿٧١٦٧﴾ الرسول عليه السلام: فَلَا يَتَكَلَّمُ الْعَامِلُونَ عَلَى أَعْمَالِهِمْ الَّتِي يَعْمَلُونَهَا لِثَوَابِي فَإِنَّهُمْ لَوْ اجْتَهَدُوا وَاتَّعَبُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَفْنَوْا أَعْمَارَهُمْ فِي عِبَادَتِي كَانُوا مُقْصَرِينَ غَيْرَ بِالْعَيْنِ فِي عِبَادَتِهِمْ كُنْهَ عِبَادَتِي فِيمَا يَطْلُبُونَ عِنْدِي مِنْ كَرَامَتِي وَالنَّعِيمِ فِي جَنَّتِي وَرَفِيعِ دَرَجَاتِي الْعُلَى فِي جِوَارِي وَلَكِنْ فَبِرَحْمَتِي فَلْيَتَّقُوا وَبِفَضْلِي فَلْيَفْرَحُوا وَإِلَى حُسْنِ الظَّنِّ بِي فَلْيَطْمَئِنُّوا فَإِنَّ رَحْمَتِي عِنْدَ ذَلِكَ تَدَارِكُهُمْ وَمَنِي يُبَلِّغُهُمْ رِضْوَانِي وَمَغْفِرَتِي تُلْبِسُهُمْ عَفْوِي؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٠

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۱۶۰﴾ محمد بن مسلم گوید: امام باقر علیه السلام به من فرمود: «ای محمد بن مسلم؛ آیا چنین می‌پنداری که ممکن است بنده‌ی مؤمن از خطای خود پشیمان شود و با طلب آمرزش و پوزش، راه آشتی بجوید و خداوند توبه‌ی او را نپذیرد؟» من گفتم: «پس اگر بارها و بارها توبه‌ی خود را بشکند و باز توبه کند، چه صورتی خواهد داشت؟» فرمود: «هر بار که بنده‌ی مؤمن توبه و طلب آمرزش کند، خداوند توبه‌ی او را می‌پذیرد و او را می‌بخشد. خداوند آمرزنده‌ی مهربان است. توبه را می‌پذیرد و از بدی‌ها درمی‌گذرد. مبدا مردم را از رحمت و مهر الهی مأیوس کنی.»

﴿۷۱۶۱﴾ خداوند؛ بنده‌ی خطاکار و نالان و ترسان تو به‌سویت آمده است و دیدگانش با نگرانی و امیدواری به‌سوی تو بالا می‌نگرد؛ درحالی که محتاط و امیدوار است؛ اشکش جاری و با پشیمانی طالب آمرزش است.

﴿۷۱۶۲﴾ و اینک ای خدای من، درحالی به درگاهت آمده‌ام که درباره‌ی وظایفی که بر عهدۀام بوده، کوتاهی و یا زیاده‌روی کرده‌ام؛ و عذرخواه و پشیمان و دل‌شکسته و پوزش‌طلب و آمرزش‌خواه هستم.

﴿۷۱۶۳﴾ ای مولای من؛ در حالی به زیارتت آمده‌ام که گناهکار و آمرزش‌خواه و پشیمان هستم.

۷۲-۲-۵- فرار

﴿۷۱۶۴﴾ در حال فرار از گناه و با اعلام بیزاری از اعمال ناشایستم نزد تو آمده‌ام؛ و در این جایگاه با زاری به درگاهت، به عفو امید بسته و از نافرمانی‌هایم آمرزش می‌خواهم.

۷۳-۲-۵- هلاکت و غرق

﴿۷۱۶۵﴾ این جایگاه بنده‌ی ترسان هلاک‌شونده‌ی غرق شده‌ی توست. این جایگاه کسی است که از خواب بیدار شده و از غفلت برخاسته و از بیماری و درد بهبودی یافته و از خطایش ترسیده و به گناهش اعتراف کرده و در برابر خداوند فروتنی کرده و از ترسش گریسته و طلب آمرزش کرده است.

۷۴-۲-۵- اعتماد

﴿۷۱۶۶﴾ پس اعتمادت به خداوند بیش از من و دیگران باشد و جز اندیشه‌ی نیک در دل نپرورید که شما آمرزیده شده‌اید.

﴿۷۱۶۷﴾ عمل‌کنندگان نباید به اعمالی که به خاطر ثواب‌بردن انجام می‌دهند متکی باشند، زیرا اگر آنان کوشش کنند، خود را به زحمت اندازند و عمر خود را در عبادت صرف نمایند، باز هم مقصّرند و به کنه بندگی‌ام نمی‌رسند و آنچه را از کرامت و نعمت‌های بهشتی و توجّهات والا و درجات عالی که درخواست کنند به آن نمی‌رسند، ولی باید فقط به رحمت اعتماد کنند، و به فضل شادمان شوند، و با گمان نیکو نسبت به من اطمینان حاصل کنند. در این حال رحمت دستگیرشان شود، و آنان را به بهشت می‌برم و می‌آمرزم و بر آنان لباس گذشت و عفو می‌پوشانم.

﴿حَالَةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧١٦٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ يَرْتَكِبْ مِنْهُ الْخَطِيئَةَ وَيُخْفِيهَا عَنِ الْأَبْصَارِ فَيَطْلُعَ عَلَيْهِ رَبُّهُ. فَيَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ عَبْدِي قَدْ سَتَرَ ذَنْبَهُ عَنْ آبَائِهِ جَنْسَهُ لِقَلَّةِ ثِقَتِهِ بِهِمْ وَالتَّجَا إِلَى لَعَلَّهُ تَتَّبِعُهُ رَحْمَتِي أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُهَا لَهُ لِثِقَتِهِ بِرَحْمَتِي فَإِذَا كَانَ فِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَأُوقِفَ لِلْعَرْضِ وَالْحِسَابِ يَقُولُ عَبْدِي أَنَا الَّذِي سَتَرْتُهَا عَلَيْكَ فِي الدُّنْيَا وَأَنَا الَّذِي أَسْتُرُهُ عَلَيْكَ الْيَوْمَ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٠٤

﴿٧١٦٩﴾ نَاجَيْتُكَ مُسْرِفًا عَلَى نَفْسِي مُفْتَقِرًا مُخْتَاجًا إِلَى فَضْلِكَ فَقِيرًا إِلَى سَعَتِكَ وَاثِقًا بِمَغْفِرَتِكَ وَعَفْوِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٣٥
٥-٢-٧٥- الوَحْشَةُ

﴿٧١٧٠﴾ الصَّادِق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتِغْفَارَ مَنْ أَوْحَدْنَاهُ الْمَنِيَّةُ فِي حُفْرَتِهِ فَأَوْحَشَ بِمَا اقْتَرَفَ مِنْ ذَنْبٍ اسْتَكْفَفَ فَاسْتَرْحَمَ هُنَالِكَ رَبَّهُ وَاسْتَعْطَفَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧
٥-٢-٧٦- وَضِعَ الْخَدَّ عَلَى الْأَرْضِ

﴿٧١٧١﴾ ضَعَّ خَدَّكَ الْأَيْمَنَ عَلَى الْأَرْضِ وَقُلْ يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي اغْفِرْ لِي وَكَثِّرْ مِنْ قَوْلِكَ ذَلِكَ وَاحْشَعْ وَابْكْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤١٥
٥-٢-٧٧- الْوَقَارُ

﴿٧١٧٢﴾ الصَّادِق عليه السلام: إِذَا دَخَلْتَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَادْخُلْهُ حَافِيًا عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْخُشُوعِ وَقَالَ وَمَنْ دَخَلَهُ بِخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٠١
﴿٧١٧٣﴾ أَفِضْ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَقْصِدْ فِي مَشِيكِ إِنْ كُنْتَ رَاجِلًا وَفِي مَسِيرِكَ إِنْ كُنْتَ رَاكِبًا وَعَلَيْكَ بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٥٦

﴿٧١٧٤﴾ ثُمَّ تَوَجَّهَ إِلَى الْمَشْهَدِ عَلَى سَاكِنِهِ السَّلَامِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَنْتَ مُتَحَفٌّ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ تُكَبِّرُ اللَّهَ وَتُحَمِّدُهُ وَتُسَبِّحُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٠٦
﴿٧١٧٥﴾ فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْخُلَ الْمَسْجِدَ فَادْخُلْ مِنْ بَابِ بَنِي شَيْبَةَ بِسَّكِينَةٍ وَوَقَارٍ وَأَنْتَ حَافٍ فَإِنَّهُ مَنْ دَخَلَهُ بِخُشُوعٍ غَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٩٠

﴿٧١٧٦﴾ الرضا عليه السلام: فَإِذَا سَقَطَتِ الْقُرْصَةُ فَأَمْضِ إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَكَثِّرِ الْإِسْتِغْفَارَ وَالتَّلْبِيَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٧٧

﴿حالت استغفار﴾

﴿۷۱۶۸﴾ هر کس از ما گناهی کند و آن را از چشم‌ها پوشیده بدارد، خدا به فرشتگان خود می‌گوید: «این بنده‌ی من گناه خود را از هم‌نوعان خویش پوشیده داشت، زیرا اعتقادش به آنان اندک است و حال آنکه به من پناه آورد که شاید رحمت من او را فراگیرد. گواهی می‌دهم که به سبب اعتقاد او به رحمت، آن گناه را بر او بخشیدم». و چون روز رستاخیز این بنده برای حساب بایستد، پروردگار به او می‌فرماید: «ای بنده‌ی من! این من بودم که این گناه را در دنیا بر تو پوشیده داشتم و امروز هم آن را بر تو پوشیده می‌دارم».

﴿۷۱۶۹﴾ با تو مناجات می‌کنم درحالی که در حق خودم اسراف کرده و به فضل و کرم گسترده‌ی تو نیازمند و به آمرزش و عفو مطمئن هستم.

۷۵-۲-۵- وحشت

﴿۷۱۷۰﴾ از خداوند آمرزش می‌خواهم مانند کسی که بعد از مرگ در قبر تنها مانده و به خاطر گناهی که مرتکب شده به وحشت افتاده، و در آن موقعیت دست دراز کرده و توجّه خدا را خواسته است.

۷۶-۲-۵- گونه‌نهادن بر خاک

﴿۷۱۷۱﴾ گونه‌ی راست را بر روی زمین بگذار و بگو: «ای آقای من، سرور من؛ بر محمد و خاندانش درود فرست و مرا بیامرز و مرا بیامرز و مرا بیامرز». پس آن را بسیار بگو و خاکساری کن و فراوان ناله و گریه کن.

۷۷-۲-۵- وقار

﴿۷۱۷۲﴾ هرگاه خواستی به مسجدالحرام داخل شوی؛ پابره‌نه و با حالت آرامش و وقار و تواضع و خاکساری قلبی وارد شو. که هر کس با حالت خشوع وارد مسجدالحرام شود، ان شاء الله خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۱۷۳﴾ به وقت حرکت به سوی عرفات، در هاله‌ای از سکینه و وقار باش؛ اگر پیاده هستی گام‌ها را آهسته بردار و اگر سواره هستی بی‌شتاب حرکت کن و بر تو باد طلب آمرزش.

﴿۷۱۷۴﴾ سپس رو به قبری کن که درود بر ساکنش باد؛ و باید آرامش و وقار داشته باشی و آرام راه بروی و ذلیل باشی و خدا را بسیار زیاد یاد کنی و بسیار حمد و استغفار کنی.

﴿۷۱۷۵﴾ پس چون خواستی به مسجدالحرام وارد شوی، با پای برهنه از باب بنی‌شیه داخل شو، درحالی که با آرامش و وقار هستی، زیرا کسی که با خشوع به آنجا داخل شود گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۱۷۶﴾ هنگامی که خورشید غروب کرد، سمت مزدلفه برو و با آرامش و وقار باش و بسیار استغفار کن و لبیک بگو.

﴿حالاتُ الخاصة﴾

﴿٧١٧٧﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا سَقَطَتِ الْقُرْصَةُ فَأَنْتَفِرْ إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَكَثْرَةُ الْإِسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٣٦٥

﴿٧١٧٨﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): مَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَقَارٍ وَخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

﴿٧١٧٩﴾ الباقر (عليه السلام): مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ وَهُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا مُتَجَبِّرٍ وَمَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَقَارٍ وَخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٩٢

﴿٧١٨٠﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ وَقَارٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ وَهُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا مُتَجَبِّرٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

٧٨-٥٢- الباقين بالمجازاة

﴿٧١٨١﴾ الصادق (عليه السلام): اسْتَغْفِرُ اللَّهُ اسْتِغْفَارَ مَنْ غَمَرَتْهُ مَسَاغِبُ الْإِسَاءَةِ فَأَيُّقِنَ مِنْ إِلَهِهِ بِالْمُجَازَاةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

٥-٣- حالاتُ الخاصة

٥-٣-١- البلاء

٥-٣-١-١- الإبتلاء

﴿٧١٨٢﴾ الرسول ﷺ: أَنْ الْعَبْدَ إِذَا ابْتَلَاهُ اللَّهُ بَبَلَاءٍ فِي جَسَدِهِ قَالَ لِلْمَلِكِ اكْتُبْ لَهُ صَالِحَ عَمَلِهِ الَّذِي كَانَ يَعْمَلُ فَإِنْ شَفَاهُ غَسَلَهُ وَطَهَّرَهُ وَإِنْ قَبَضَهُ غَفَرَ لَهُ وَرَحِمَهُ؛ عوالي اللآلي، ص ١، ص ١٠٠

٥-٣-١-٢- الخطأ في أيام الجاهلية

﴿٧١٨٣﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (الأنعام: ٥٤)

﴿٧١٨٤﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ (النحل: ١١٩)

﴿٧١٨٥﴾ الصادق (عليه السلام): يَا حَفْصُ يُغْفَرُ لِلْجَاهِلِ سَبْعُونَ ذَنْبًا قَبْلَ أَنْ يُغْفَرَ لِلْعَالِمِ ذَنْبٌ وَاحِدٌ؛ الكافي، ج ١، ص ٤٧

﴿موقعیت‌های ویژه﴾

﴿۷۱۷۷﴾ هنگامی که خورشید غروب کرد به سمت مزدلفه برو. با آرامش و وقار باش و بسیار استغفار کن.

﴿۷۱۷۸﴾ کسی که با نرمی و فروتنی و وقار و خشوع به مسجد وارد شود، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۱۷۹﴾ کسی که با آرامش و وقار به مکه وارد شود، گناهایش آمرزیده می‌شود بدین معنا که بدون تکبر و غرور به آن وارد شود و کسی که پابرهنه و همراه با وقار و خشوع به مسجد الحرام وارد شود، خداوند گناه وی را می‌آمرزد.

﴿۷۱۸۰﴾ کسی که با آرامش و وقار به مکه وارد شود، خداوند گناهایش را می‌آمرزد؛ بدین معنا که بدون تکبر و خودخواهی و غرور به آن مکان داخل شود.

۷۸-۲-۵- یقین به مجازات‌شدن

﴿۷۱۸۱﴾ از خداوند طلب آمرزش می‌کنم مانند کسی که حرص به انجام بدی‌ها او را در بر گرفته، و به سزاواری‌اش برای مجازات توسط خداوند یقین دارد.

۳-۵- موقعیت‌های ویژه

۱-۳-۵- آزمایش و سختی

۱-۱-۳-۵- آزمایش

﴿۷۱۸۲﴾ هرگاه خداوند بنده‌ای را به بیماری جسمی مبتلا کند، به فرشته‌ی نگهبانش می‌گوید: اعمالی که در سلامتی انجام می‌داد برایش بنویس. اگر از آن بیماری رها شود گناهایش پاک شده و اگر از دنیا برود آمرزیده شده و مورد رحمت خواهد بود.

۲-۱-۳-۵- وقوع خطا در شرائط جهل و عدم آگاهی

﴿۷۱۸۳﴾ هرگاه کسانی که به آیات ما ایمان دارند نزد تو آیند، به آن‌ها بگو: «سلام بر شما؛ پروردگارتان، رحمت را بر خود واجب کرده؛ هرکس از شما کار ناشایستی از روی نادانی کند، سپس توبه و اصلاح (و جبران) نماید، (مشمول رحمت خدا می‌شود چرا که) او آمرزنده‌ای مهربان است.»

﴿۷۱۸۴﴾ اما پروردگارت نسبت به آن‌ها که از روی جهالت، بدی کرده‌اند، سپس توبه کرده و در مقام جبران برآمده‌اند، بعد از آن آمرزنده و مهربان است.

﴿۷۱۸۵﴾ ای حفص؛ هفتاد گناه جاهل آمرزیده می‌شود پیش از آنکه یک گناه عالم آمرزیده شود.

﴿حالاتُ الخاصة﴾

٥-٣-١-٣- الإستضعافُ

﴿٧١٨٦﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا، فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا غَفُورًا (النساء: ٩٨-٩٩)

٥-٣-١-٤- وَقُوعُ الْغَيْبَةِ عَلَيْهِ

﴿٧١٨٧﴾ أَنْ مَنْ اغْتَيْبَ غُفِرَتْ نِصْفُ ذُنُوبِهِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١١٦

٥-٣-١-٥- الْفَقْرُ وَضِيقُ الْمَعَاشِ

﴿٧١٨٨﴾ الْحَسَنُ عليه السلام: أَتَاهُ آخَرُ فَشَكَا إِلَيْهِ الْفَقْرَ فَقَالَ لَهُ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ؛ وسائل الشريعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٧١٨٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا أَبْطَأَ عَنْكَ الرِّزْقُ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٤٥

﴿٧١٩٠﴾ الباقر عليه السلام: إِذَا أَبْطَأَ عَنْكَ رِزْقُ فَقُلْ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ١٨٧

﴿٧١٩١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا أَبْطَأَتِ الْأَرْزَاقُ عَلَيْكَ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ يُوسِّعْ عَلَيْكَ فِيهَا؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٣

﴿٧١٩٢﴾ الصَّادِقُ عليه السلام: إِذَا اسْتَبْطَأَ الرِّزْقُ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٦٩

﴿٧١٩٣﴾ الصَّادِقُ عليه السلام: إِذَا اسْتَبْطَأَتِ الرِّزْقُ فَأَكْثِرْ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٦٦

﴿٧١٩٤﴾ الرسول عليه السلام: إِذَا رَأَيْتَ فِي مَعَاشِكَ ضَيْقًا وَفِي أَمْرِكَ تَيْئَانًا فَأَنْزِلْ حَاجَتَكَ بِاللَّهِ تَعَالَى وَجَلَّ وَلَا تَدْعُ صَلَاةَ الْاسْتِغْفَارِ وَهِيَ رَكْعَتَانِ تَفْتَحُ الصَّلَاةَ وَتَقْرَأُ الْحَمْدَ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ مَرَّةً وَاحِدَةً فِي كُلِّ رَكْعَةٍ ثُمَّ تَقُولُ بَعْدَ الْقِرَاءَةِ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً ثُمَّ تَرْمِجُ فَتَقُولُهَا عَشْرًا هَيْئَةً صَلَاةَ جَعْفَرٍ يُصَلِّحُ اللَّهُ لَكَ شَأْنَكَ كُلَّهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٠٦

٥-٣-١-٦- التَّغْيِيرُ

﴿٧١٩٥﴾ الباقر عليه السلام: أَيُّمَا رَجُلٍ مِنْكُمْ رَأَى فِي نَفْسِهِ وَوَلَدِهِ أَوْ مَالِهِ وَاهْلِهِ غَيْرًا فَلْيَسْتَغْفِرْ رَبَّهُ وَيَسْتَغْفِرْهُ ثُمَّ قَالَ الْبَاقِرُ عليه السلام وَ أَنَا أَضْمَنُ لَهُ إِذَا هُوَ فَعَلَ ذَلِكَ وَ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُعِينَهُ وَ يَرْجِعَ لَهُ مَا أَحَبَّ؛ مشكاة الأنوار، ص ١٨٤

٥-٣-١-٧- الشَّدَائِدُ

﴿٧١٩٦﴾ الهادي عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الرِّيَّانِ قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ الثَّالِثِ عليه السلام أَسْأَلُهُ أَنْ يُعَلِّمَنِي دُعَاءَ الشَّدَائِدِ وَالنَّوَازِلِ وَالْمُهِّمَّاتِ وَأَنْ يَخْصِنِي كَمَا خَصَّ آبَاؤُهُ مَوَالِيَهُمْ فَكَتَبَ إِلَيَّ الزَّمِ الْاسْتِغْفَارَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨٣

﴿موقعیت‌های ویژه﴾

۳-۱-۳-۵- ضعیف نگاه داشته شدن

﴿۷۱۸۶﴾ مگر آن دسته از مردان و زنان و کودکانی که به‌راستی تحت فشار قرار گرفته‌اند (و حقیقتاً مستضعفند)؛ نه چاره‌ای دارند، و نه راهی (برای نجات از آن محیط آلوده) می‌یابند، ممکن است خداوند، آن‌ها را مورد عفو قرار دهد؛ و خداوند، عفوکننده و آمرزنده است.

۴-۱-۳-۵- مورد غیبت واقع شدن

﴿۷۱۸۷﴾ هرکس از او غیبت شود، نصف گناهانش آمرزیده می‌شود.

۵-۱-۳-۵- نیاز و تنگدستی

﴿۷۱۸۸﴾ مرد دیگری نزد آن حضرت آمد و از فقر و تهیدستی شکایت کرد، پس حضرت به او فرمود: «از خداوند [برای گناهان خود] طلب آمرزش کن».

﴿۷۱۸۹﴾ هرگاه در رسیدن روزی تأخیر شد، بگو: استغفر الله.

﴿۷۱۹۰﴾ هرگاه در رسیدن روزی تأخیر شد، بگو: استغفر الله.

﴿۷۱۹۱﴾ هرگاه روزی‌هایت دیر رسید، بگو: استغفر الله؛ تا خداوند روزی تو را وسعت دهد.

﴿۷۱۹۲﴾ هنگامی که گرفتار تنگدستی شد، باید استغفار کند.

﴿۷۱۹۳﴾ هرگاه دچار تنگدستی شدی، زیاد استغفار کن.

﴿۷۱۹۴﴾ چنانکه دیدی روزی تو کم شد و کار تو به پراکندگی گرایید، حاجتت را به درگاه

حق ببر و نماز استغفار را ترک نکن. نماز استغفار دو رکعت است؛ در هر رکعت حمد و «سوره‌ی

قدر» را بخوان و بعد از قرائت، پانزده بار بگو: «استغفر الله» و بعد به رکوع که رفتی آن را ده بار

بگو و مثل نماز جعفر، نماز را تمام کن که همه‌ی کارهایت ان شاء الله درست خواهد شد.

۶-۱-۳-۵- تغییر و دگرگونی

﴿۷۱۹۵﴾ هر مردی از شما در خود یا فرزندان یا مال و خانواده‌اش [در نعمت‌هایی که به او

داده شده] تغییری مشاهده کرد، باید از خدا یاری بخواهد و از او طلب آمرزش کند. سپس فرمود:

«من ضمانت می‌کنم که اگر این کار را بکند خداوند به او کمک کند و آنچه دوست داشته باشد

به او برسد».

۷-۱-۳-۵- سختی

﴿۷۱۹۶﴾ محمد بن ریان گوید: به امام هادی علیه السلام نامه نوشتم و از او دعایی مخصوص برای

رفع گرفتاری و مصیبت‌های وارده درخواست کردم؛ همچنان که پدران ایشان به خدمتگزاران و

یارانشان دعای مخصوص می‌دادند. امام علیه السلام در پاسخ نوشت: «همیشه استغفار کن».

﴿حالاتُ الخاصة﴾

﴿٧١٩٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ لَحِقَتْهُ شِدَّةٌ أَوْ نَكْبَةٌ أَوْ ضِيقٌ فَقَالَ ثَلَاثِينَ أَلْفَ مَرَّةٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ اتَّوْبُ إِلَيْهِ إِلَّا فَرَجَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٤٣

﴿٧١٩٨﴾ يَا عِيسَى اسْتَغْفِرْنِي فِي حَالَاتِ الشَّدَّةِ فَإِنِّي أُغِيثُ الْمَكْرُوبِينَ وَ أُجِيبُ الْمُضْطَرِّينَ وَ أَنَا أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٢٩٩
٨-١-٥٣-الدِّينُ

﴿٧١٩٩﴾ الباقر (عليه السلام): عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ سَهْلٍ قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) إِنِّي قَدْ لَزِمَنِي ذَنْبٌ فَادْخُ فَكَتَبَ أَكْثَرَ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ؛ الكافي، ج ٥، ص ٣١٦
٩-١-٥٣-الْهَمُّ

﴿٧٢٠٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَثُرَ هُمُومُهُ فَلْيُكْثِرْ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨٣

﴿٧٢٠١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَثُرَتْ هُمُهُ فَعَلَيْهِ بِالْاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ١٩٠

﴿٧٢٠٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَثُرَتْ هُمُومُهُ فَعَلَيْهِ بِالْاسْتِغْفَارِ؛ الكافي، ج ٨، ص ٩٣

﴿٧٢٠٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَثُرَتْ هُمُومُهُ فَلْيُكْثِرْ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٠٩
١٠-١-٥٣-الْهَوْلُ وَالْمِهْنَةُ

﴿٧٢٠٤﴾ الصادق (عليه السلام): إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيَهْوِلُ عَلَيْهِ فِي مَنَامِهِ فَتَغْفِرُ لَهُ ذُنُوبُهُ وَ إِنَّهُ لَيُمْتَحَنُ فِي بَدَنِهِ فَتَغْفِرُ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٥٣
٢-٥٣-الْكُهُولَةُ، الْمَرَضُ، الْحَجَامَةُ، الْحُمَّى، الْمَوْتُ
١-١-٥٣-الْكُهُولَةُ

﴿٧٢٠٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ عُمِّرَ ثَمَانِينَ سَنَةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ مَشَى عَلَى الْأَرْضِ مَغْفُوراً لَهُ وَ شَفَعَ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٠، ص ٣٨٨
﴿٧٢٠٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ عُمِّرَ ثَمَانِينَ سَنَةً غَفَرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ مَشَى عَلَى الْأَرْضِ مَغْفُوراً لَهُ وَ شَفَعَ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ؛ الخصال، ج ٢، ص ٥٤٤

﴿٧٢٠٧﴾ الصادق (عليه السلام): فَإِذَا بَلَغَ التَّسْعِينَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٠، ص ٣٨٩
٢-٥٣-الْمَرَضُ

﴿٧٢٠٨﴾ أَيُّمَا مَرِيضٍ قُرِئَتْ عِنْدَهُ سُورَةُ يَسْ نَزَلَ عَلَيْهِ بَعْدَ كُلِّ حَرْفٍ مِنْهَا عَشْرَةُ أَمْلَاقٍ يَقُومُونَ بَيْنَ يَدَيْهِ صُفُوفاً وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ يَشْهَدُونَ قَبْضَهُ وَ يَتَّبِعُونَ جَنَازَتَهُ وَ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ وَ يَشْهَدُونَ دَفْنَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٢٢

﴿موقعیت‌های ویژه﴾

﴿۷۱۹۷﴾ هرکس سختی و نکبت و تنگی به او روی آورد و سی هزار مرتبه بگوید: «از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» خدا حتماً برای او گشایش و راحتی ایجاد می‌کند.

﴿۷۱۹۸﴾ ای عیسی؛ در وقت سختی مرا استغفار کن که من به داد گرفتاران می‌رسم و بیچاره‌ها را اجابت می‌کنم و من مهربان‌ترین مهربانان هستم.

۸-۱-۳-۵- وام‌داری

﴿۷۱۹۹﴾ اسماعیل بن سهل گوید: به امام باقر (علیه السلام) نوشتم: «بدهی کمرشکنی بر عهده‌ام است». در پاسخ نوشت: «بسیار استغفار کن».

۹-۱-۳-۵- نگرانی

﴿۷۲۰۰﴾ هرکس غم و غصه‌اش زیاد شود، باید زیاد استغفار کند.

﴿۷۲۰۱﴾ هرکس غم و غصه‌اش زیاد شود، باید زیاد استغفار کند.

﴿۷۲۰۲﴾ هرکس غم و غصه‌اش زیاد شود، باید زیاد استغفار کند.

﴿۷۲۰۳﴾ هرکس غم و غصه‌اش زیاد شود، باید زیاد استغفار کند.

۱۰-۱-۳-۵- ترس و سختی

﴿۷۲۰۴﴾ مؤمن در خوابش ترسانده می‌شود و به این سبب گناهانش آمرزیده شود، رنج و بیماری در بدنش پیدا می‌شود و بر اثر آن گناهانش آمرزیده می‌شود.

۲-۳-۵- کهنسالی، بیماری، حجامت، تب، مرگ

۱-۱-۲-۳-۵- کهنسالی

﴿۷۲۰۵﴾ هرکس هشتاد سال عمر کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد و آمرزیده بر روی زمین زندگی می‌کند.

﴿۷۲۰۶﴾ هرکس هشتاد سال عمر کند، گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود. و آمرزیده

بر روی زمین زندگی می‌کند و برای خانواده‌اش هم شفاعت می‌کند.

﴿۷۲۰۷﴾ آن‌گاه که به نود سالگی رسید، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

۲-۲-۳-۵- بیماری

﴿۷۲۰۸﴾ بیماری که نزد او سوره‌ی یس قرائت شود، به عدد هر حرفی از آن (سوره) ده‌ها

فرشته بر او نازل می‌شود و در برابرش به صف می‌ایستند و برایش طلب آمرزش می‌کنند و شاهد قبض روحش می‌شوند و پیکرش را مشایعت می‌کنند و بر آن نماز می‌گذارند و شاهد دفنش می‌شوند.

﴿حالاتُ الخاصة﴾

﴿٧٢٠٩﴾ الرسول ﷺ: أَيُّمَا مَرِيضٍ فُرِثَتْ عِنْدَهُ يَسْ نَزَلَ عَلَيْهِ بَعْدَ كُلِّ حَرْفٍ مِنْهَا عَشْرَةٌ
أَمْلَاكٍ يَقُومُونَ بَيْنَ يَدَيْهِ صُفُوفًا وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١٣٦

﴿٧٢١٠﴾ الرسول ﷺ: فَإِنْ أَقْبَلَ يَعْبُدُ اللَّهَ فِي مَرَضِهِ كَانَ مَغْفُورًا لَهُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٤٣

﴿٧٢١١﴾ الرسول ﷺ: لِلْمَرِيضِ أَرْبَعُ خِصَالٍ يُرْفَعُ عَنْهُ الْقَلَمُ وَيَأْمُرُ اللَّهُ الْمَلَكَ فَيَكْتُبُ لَهُ كُلَّ
فَضْلٍ كَانَ يَعْمَلُ فِي صِحَّتِهِ وَيَتَّبِعُ مَرَضُهُ كُلَّ غُضُو فِي جَسَدِهِ فَيَسْتَخْرِجُ ذُنُوبَهُ مِنْهُ فَإِنْ مَاتَ مَاتَ
مَغْفُورًا لَهُ وَإِنْ عَاشَ عَاشَ مَغْفُورًا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٢، ص ٤٠١
٣-٢-٥- الحجامَة

﴿٧٢١٢﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا تَبَيَّغَ الدَّمُ فِي أَحَدِكُمْ فَلْيَحْتَجِمْ فِي أَيِّ الْأَيَّامِ كَانَ وَلْيُقْرَأْ آيَةُ
الْكَرْسِيِّ وَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ؛ دعائم الإسلام، ج ٢، ص ١٤٥
٣-٢-٤- الحمى

﴿٧٢١٣﴾ الرسول ﷺ: إِنْ الْمُؤْمِنُ إِذَا حُمَّ حُمَّةً وَاحِدَةً تَنَازَرَتِ الذُّنُوبُ مِنْهُ كَوَرَقِ الشَّجَرِ فَإِنْ
صَارَ عَلَى فِرَاشِهِ فَأَنِينُهُ تَسْبِيحٌ وَصِيَاخُهُ تَهْلِيلٌ وَتَقْلُبُهُ عَلَى فِرَاشِهِ كَمَنْ يَضْرِبُ بِسَيْفِهِ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ فَإِنْ أَقْبَلَ يَعْبُدُ اللَّهَ بَيْنَ إِخْوَانِهِ وَأَصْحَابِهِ كَانَ مَغْفُورًا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٢، ص ٤٠٠
٥-٣-٢- الموت

﴿٧٢١٤﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَمَنْ عَلَيْنَا بِالْهُدَى مَا أَتَقَيَّتْنَا وَ
الْكَرَامَةَ مَا أَحْيَيْتَنَا وَالْمَغْفِرَةَ إِذَا تَوَقَّيْنَا؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٩٣
﴿٧٢١٥﴾ الرسول ﷺ: إِنْ الْمُؤْمِنُ يُبَشِّرُ عِنْدَ مَوْتِهِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلِمَنْ يَحْمِلُكَ إِلَيَّ
قَبْرِكَ؛ وسائل الشيعة، ج ٣، ص ١٥٤

﴿٧٢١٦﴾ الرسول ﷺ: أَنْ أَوَّلَ مَا يُبَشِّرُ بِهِ الْمُؤْمِنُ أَنْ يُقَالَ لَهُ قَدِمْتَ خَيْرَ مَقْدَمٍ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ
لِمَنْ شِيعَكَ وَاسْتَجَابَ لِمَنْ اسْتَغْفَرَ لَكَ وَقِيلَ مِمَّنْ شَهِدَ لَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٩٦

﴿٧٢١٧﴾ الرسول ﷺ: حَضَرَ رَجُلًا الْمَوْتَ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ فَلَانًا قَدْ حَضَرَ الْمَوْتَ فَهَضَّ
رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَمَعَهُ أَنَاسٌ مِنْ أَصْحَابِهِ حَتَّى أَتَاهُ وَهُوَ مُغْمَى عَلَيْهِ قَالَ فَقَالَ يَا مَلِكَ الْمَوْتِ
كُفَّ عَنِ الرَّجُلِ حَتَّى أَسْأَلَهُ فَأَفَاقَ الرَّجُلُ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ مَا رَأَيْتُ قَالَ رَأَيْتُ بَيَاضًا كَثِيرًا وَسَوَادًا
كَثِيرًا قَالَ فَأَيُّهُمَا كَانَ أَقْرَبَ إِلَيْكَ فَقَالَ السَّوَادُ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ قُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الْكَثِيرَ مِنْ

﴿موقعیت‌های ویژه﴾

﴿۷۲۰۹﴾ بیماری که نزد او سوره‌ی یس قرائت شود، به عدد هر حرفی از آن (سوره) ده‌ها فرشته بر او نازل می‌شود و در برابرش به صف می‌ایستند و برایش طلب آمرزش می‌کنند. ﴿۷۲۱۰﴾ اگر در حال مرض، عبادت خدا را بکند، آمرزیده می‌شود. ﴿۷۲۱۱﴾ برای بیمار چهار چیز است: قلم از او برداشته می‌شود (مؤاخذ نمی‌شود) و خداوند به ملائکه دستور می‌دهد که ثواب همه‌ی اعمال خیری را که در حال سلامت انجام می‌داده برایش بنویسند. و بیماری به هر عضوی از او راه یابد، گناه آن عضو بخشیده می‌شود، اگر بمیرد آمرزیده می‌باشد، و اگر زنده بماند باز آمرزیده می‌ماند.

۳-۲-۳-۵- حجامت

﴿۷۲۱۲﴾ چون خون یکی از شماها جوشید در هر روزی که باشد حجامت کند، و آیه‌ی الکرسی بخواند و از خدا خیر بخواهد و بر پیامبر ﷺ صلوات فرستد.

۴-۲-۳-۵- تب

﴿۷۲۱۳﴾ وقتی مؤمن یک‌بار تب کند گناهانش چون برگ درختان می‌ریزد، و اگر در بستر بیفتد، ناله‌اش تسبیح، و فریادش اقرار به توحید و پهلوی به پهلوی شدنش چون شمشیرزدن در راه خداست و چون برای عبادت رو به سوی قبله کند، خداوند عزّ و جلّ او را می‌آمرزد.

۵-۲-۳-۵- مرگ

﴿۷۲۱۴﴾ خداوند! بر محمد و خاندانش درود فرست، و تا زنده‌ایم، با هدایت خود بر ما منت گذار، و گرامی‌مان بدار، و هنگام مرگ آمرزش نصیبمان کن. ﴿۷۲۱۵﴾ مؤمن به‌هنگام مرگش بشارت داده می‌شود که خداوند سبحان تو را و نیز کسانی را که جنازه‌ات را برمی‌دارند و به قبر تو می‌رسانند، می‌آمرزد. ﴿۷۲۱۶﴾ نخستین مژده‌ای که به مؤمن داده می‌شود، این است که به او گفته می‌شود: خوش آمدی، خداوند تمام تشییع‌کنندگان تو را آمرزید و دعای تمام استغفارکنندگان برای تو را اجابت کرد.

﴿۷۲۱۷﴾ مردی در آستانه‌ی مرگ قرار گرفت، گفته شد: «ای رسول خدا ﷺ فلانی در حال مرگ است». رسول خدا ﷺ به همراه عده‌ای از اصحاب برخاست و نزد او رفت. او بیهوش بود، پیامبر ﷺ فرمود: «ای فرشته‌ی مرگ این مرد را رها کن تا از او پرسشی کنم». مرد به‌هوش آمد و پیامبر ﷺ فرمود: «چه دیدی؟» گفت: «سفیدی و سیاهی زیادی دیدم». فرمود: «کدامشان به تو نزدیک‌تر بود؟» گفت: «سیاهی». پیامبر ﷺ فرمود: بگو: «خدا یا! نافرمانی‌های زیادی را که انجام دادم بیامرز و طاعات اندکی که کرده‌ام را بپذیر». آن مرد این عبارت را گفت و بیهوش شد. پیامبر فرمود: «ای فرشته‌ی مرگ بر او آسان بگیر تا از او پرسشی کنم». مرد به‌هوش آمد و پیامبر ﷺ

﴿حالات الخاصة﴾

مَعَاصِيكَ وَاقْبَلْ مِنِّي الْيَسِيرَ مِنْ طَاعَتِكَ فَقَالَ ثُمَّ أَعْمَى عَلَيْهِ فَقَالَ يَا مَلِكَ الْمَوْتِ خَفِّفْ عَنْهُ حَتَّى أَسْأَلَهُ فَأَفَاتَى الرَّجُلُ فَقَالَ مَا رَأَيْتَ قَالَ رَأَيْتُ بَيَاضاً كَثِيراً وَسَوَاداً كَثِيراً قَالَ فَأَيُّهُمَا كَانَ أَقْرَبَ إِلَيْكَ فَقَالَ الْبَيَاضُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ غَفَرَ اللَّهُ لِصَاحِبِكُمْ قَالَ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ﷺ إِذَا حَضَرْتُمْ مِيتَةً فَقُولُوا لَهُ هَذَا الْكَلَامَ لِيَقُولَهُ: الكافي، ج ٣، ص ١٢٤

﴿٧٢١٨﴾ أَنَّ الْمُخْتَضِرَ يَحْضُرُهُ صَفٌّ مِنَ الْمَلَائِكَةِ عَنْ يَمِينِهِ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ خُضْرٌ وَصَفٌّ عَنْ يَسَارِهِ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُودٌ وَيَنْتَظِرُ كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ الْفَرِيقَيْنِ فِي قُبْضِ رُوحِهِ وَالْمَرِيضُ يَنْظُرُ إِلَى هَؤُلَاءِ مَرَّةً وَإِلَى هَؤُلَاءِ أُخْرَى وَيَبْعَثُ اللَّهُ مَلَكًا إِلَى الْمُؤْمِنِ يُبَشِّرُهُ وَيَأْمُرُ مَلِكَ الْمَوْتِ أَنْ يَتَرَاءَى لَهُ فِي أَحْسَنِ صُورَةٍ فَإِذَا أَخَذَ فِي قُبْضِ رُوحِهِ وَارْتَقَى إِلَى رُكْبَتَيْهِ شَفَعَ إِلَى جَبْرِئِيلَ وَقَدْ أَمَرَهُ اللَّهُ أَنْ يَنْزِلَ إِلَى عَبْدِهِ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فِي تَوْدِيعِ أَهْلِهِ وَوَلَدِهِ فَيَقُولُ لَهُ أَنْتَ مُخَيَّرٌ بَيْنَ أَنْ أَمْسَحَ عَلَيْكَ جَنَاحِي أَوْ تَنْظُرَ إِلَى مِيكَائِيلَ فَيَقُولُ آيْنَ مِيكَائِيلُ فَإِذَا بِهِ وَقَدْ نَزَلَ فِي جَوْقٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فَيَنْظُرُ إِلَيْهِ وَيُسَلِّمُ عَلَيْهِ فَإِذَا بَلَغَتِ الرُّوحُ إِلَى بَطْنِهِ وَسُرَّتِهِ شَفَعَ إِلَى مِيكَائِيلَ أَنْ يُمَهِّلَهُ فَيَقُولُ لَهُ أَنْتَ مُخَيَّرٌ بَيْنَ أَنْ أَمْسَحَ عَلَيْكَ جَنَاحِي أَوْ تَنْظُرَ إِلَى الْجَنَّةِ فَيَخْتَارُ النَّظَرَ إِلَى الْجَنَّةِ فَيَتَصَاحَكُ وَيَأْمُرُ اللَّهُ مَلِكَ الْمَوْتِ أَنْ يَرْفُقَ بِهِ فَإِذَا فَارَقَتْهُ رُوحُهُ تَبِعَاهُ الْمَلَكَانِ اللَّذَانِ كَانَا مُوَكَّلَيْنِ بِهِ يَبْكِيَانِ وَيَتَرَحَّمَانِ عَلَيْهِ وَيَقُولَانِ رَحِمَ اللَّهُ هَذَا الْعَبْدَ كَمْ أَسْمَعْنَا الْخَيْرَ وَكَمْ أَشْهَدْنَا عَلَى الصَّالِحَاتِ وَقَالَا يَا رَبَّنَا إِنَّا كُنَّا مُوَكَّلَيْنِ بِهِ وَقَدْ نَقَلْتُهُ إِلَى جَوَارِكٍ فَمَا تَأْمُرُنَا فَيَقُولُ تَعَالَى تَلْزَمَانِ قَبْرَهُ وَتَتَرَحَّمَانِ عَلَيْهِ وَتَسْتَغْفِرَانِ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ١٧٢

﴿٧٢١٩﴾ الصَّادِقُ ﷺ: مَنْ ضَمِنَ وَصِيَّةَ الْمَيِّتِ ثُمَّ عَجَزَ عَنْهَا مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ لَا يَقْبَلُ مِنْهُ صَرْفٌ وَلَا عَدْلٌ وَلَعَنَهُ كُلُّ مَلَكٍ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَيُصْبِحُ وَيُمْسِي فِي سَخَطِ اللَّهِ وَكَلَّمَا قَالَ يَا رَبِّ نَزَلَتْ عَلَيْهِ اللَّعْنَةُ وَكَتَبَ اللَّهُ ثَوَابَ حَسَنَاتِهِ كُلِّهِ لِذَلِكَ الْمَيِّتِ فَإِنْ مَاتَ عَلَى حَالِهِ دَخَلَ النَّارَ فَإِنْ قَامَ بِهِ كُتِبَ لَهُ كُلُّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ عَتَقُ رَقَبَةً وَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ بِكُلِّ دَرْهَمٍ مَدِينَةٌ وَسِتُونَ حَوْراً وَ يُمْسِي وَيُصْبِحُ وَ لَهُ بَابَانِ مَفْتُوحَانِ إِلَى الْجَنَّةِ فَإِنْ مَاتَ مَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْقَابِلِ مَاتَ مَغْفُوراً لَهُ وَ أَعْطَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِثْلَ ثَوَابِ مَنْ حَجَّ وَ اعْتَمَرَ وَ يَكُونُ فِي الْجَنَّةِ رَفِيقَ يَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا؛

بحار الأنوار، ج ١٠٠، ص ١٩٦

﴿موقعیت‌های ویژه﴾

پرسید: «چه دیدی؟» گفت: «سفیدی و سیاهی زیادی دیدم». حضرت پرسید: «کدامشان به تو نزدیک‌تر بود؟» گفت: «سفیدی». رسول خدا ﷺ فرمود: «خداوند دوست شما را آمرزید». پس هنگامی که نزد محتضری حاضر شدید، این عبارات را به او بگویید تا او نیز بگوید.

﴿۷۲۱۸﴾ سمت راست فرد محتضر ردیفی از فرشتگان حاضر می‌شوند که لباس سبز دارند و سمت چپ او ردیفی دیگر که لباس سیاه دارند و هریک از آن دو گروه انتظار قبض روح کردن او را می‌کشند و آن مریض یک‌بار به این گروه و بار دیگر به آن گروه نگاه می‌کند و خداوند فرشته‌ای را به‌سوی مؤمن برمی‌انگیزد و به او بشارت می‌دهد و به فرشته‌ی مرگ امر می‌کند تا در بهترین صورت به‌سوی او برود و چون قبض روحش کند و روح به زانویش برسد از جبرئیل می‌خواهد که یاری‌اش کند و خداوند به او امر کرده است که به‌سوی بنده‌اش برود و به او اجازه دهد تا با خانواده و فرزندان‌ش خداحافظی کند. پس جبرئیل به او می‌گوید: «تو می‌توانی یکی از این دو را انتخاب کنی. یا بالم را به تو بزنم و یا به میکائیل نگاه کنی». او می‌گوید: «میکائیل کجاست؟» میکائیل را می‌بیند که همراه گروهی از فرشتگان پایین آمده‌اند و او به میکائیل نگاه می‌کند و سلام می‌دهد و چون روح به شکم او برسد از میکائیل کمک می‌خواهد که آزادش کند و میکائیل می‌گوید که می‌توانی یکی از این دو کار را انجام دهی: «یا بالم را به تو بزنم و یا به بهشت بنگری». و او نگرستن به بهشت را انتخاب می‌کند و می‌خندد و خداوند به فرشته‌ی مرگ امر می‌کند تا با او مهربانی کند و چون روح از او جدا شود دو فرشته‌ای که کار او به آن‌ها واگذار شده بود به‌دنبال او می‌روند و گریه می‌کنند و بر او رحمت می‌فرستند و می‌گویند: «خداوند این بنده را پیامرد چقدر نیکی به ما شنواند و چقدر در اعمال نیک ما را گواه گرفت». و می‌گویند: «خدا! کار او به ما واگذار شده بود و تو او را نزد خودت برده‌ای. حال به ما چه دستوری می‌دهی؟» خداوند بلندمرتبه می‌فرماید: «در قبر با او بمانید و تا روز قیامت بر او رحمت فرستید و برایش طلب آمرزش کنید».

﴿۷۲۱۹﴾ هرکس وصیت میّت را ضامن شود و بدون هیچ عذری از آن کوتاهی کند، نافله و فریضه‌اش پذیرفته نمی‌شود و هر فرشته‌ای که در میان آسمان و زمین است او را لعنت می‌کند و صبح و شام مورد خشم خدا می‌باشد. و هرگاه یا رب گوید بر وی لعنت فرود می‌آید و خدا ثواب جمیع حسنات او را برای آن میّت می‌نویسد. پس اگر در آن حال بمیرد داخل دوزخ می‌شود. ولی اگر به اجرای وصیت قیام کند، برای او به هر روز و شب آزادکردن بنده‌ای نوشته می‌شود و برای او نزد خدای تعالی به هر دره‌می، یک شهر و شصت حوریه عطا می‌شود و شب و صبح دو در به‌سوی بهشت برای او گشاده می‌شود. اگر در میان آن سال و سال آینده بمیرد، آمرزیده مرده است و خدای تعالی در روز قیامت مثل ثواب آن که حجّ و عمره به‌جا آورده باشد به او می‌دهد و در بهشت رفیق یحیی پسر زکریا علیه السلام می‌باشد.

﴿حالاتُ الخاصة﴾

﴿٧٢٢٠﴾ الصادق عليه السلام: يَنْبَغِي أَنْ تَضَعَ يَدَكَ عَلَى قَبْرِهِ عِنْدَ رَأْسِهِ تُفَرِّجُ أَصَابِعَكَ عَلَيْهِ بَعْدَ مَا تَنْضِحُ عَلَى الْقَبْرِ وَتَقُولُ خَتَمْتُ عَلَيْكَ مِنَ الشَّيْطَانِ أَنْ يَدْخُلَكَ وَمِنَ الْعَذَابِ أَنْ يَمَسَّكَ ثُمَّ تَنْصَرِفُ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٣٨
٥-٣-٣- الذَّنْبُ وَالْخَطَأُ

﴿٧٢٢١﴾ الصادق عليه السلام: الدُّعَاءُ عِنْدَ الْكَرْبِ وَالِاسْتِغْفَارِ عِنْدَ الذَّنْبِ وَالشُّكْرِ عِنْدَ النِّعْمَةِ مِنْ أَخْلَاقِ الْمُؤْمِنِينَ؛ أعلام الدين، ص ١١٩

﴿٧٢٢٢﴾ الصادق عليه السلام: شِيعَتُنَا أَقْرَبُ الْخَلْقِ مِنْ عَرْشِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقَالَ أَنْتُمْ أَهْلُ تَحِيَّةِ اللَّهِ بِالسَّلَامِ وَأَهْلُ أَثَرَةِ اللَّهِ بِرَحْمَتِهِ وَأَهْلُ تَوْفِيقِ اللَّهِ بِعِصْمَتِهِ وَأَهْلُ دَعْوَتِهِ بِطَاعَتِهِ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَخْزَنُونَ أَسْمَاؤَكُمْ عِنْدَنَا الصَّالِحُونَ الْمُصْلِحُونَ وَأَنْتُمْ أَهْلُ الرِّضَا لِرِضَائِهِ عَنْكُمْ وَالْمَلَائِكَةُ إِخْوَانُكُمْ فِي الْخَيْرِ فَإِذَا اجْتَهَدْتُمْ ادْعُوا وَإِذَا أَذْنَبْتُمْ اسْتَغْفِرُوا؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ١٢٦

﴿٧٢٢٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَثَلُ الْإِسْتِغْفَارِ عَقِيبَ الذَّنْبِ مَثَلُ الْمَاءِ يُصَبُّ عَلَى النَّارِ فَيُطْفِئُهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٤
٥-٣-٣-١- الإِسَاءَةُ

﴿٧٢٢٤﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَتَقَبَّلْ مِنْهُ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَاعْفِرْ لَهُ ذَنْبَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٥٤
﴿٧٢٢٥﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَاعْفِرْ لَهُ؛ فقه الرضا عليه السلام، ص ١٧١

﴿٧٢٢٦﴾ الصادق عليه السلام: النَّاسُ فِي الْقَدَرِ عَلَى ثَلَاثَةِ أَوْجُهٍ رَجُلٌ زَعَمَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَجْبَرَ النَّاسَ عَلَى الْمَعَاصِي فَهَذَا قَدْ ظَلَمَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِي حُكْمِهِ وَهُوَ كَافِرٌ وَرَجُلٌ يَزْعُمُ أَنَّ الْأَمْرَ مَفُوضٌ إِلَيْهِمْ فَهَذَا وَهَنَ اللَّهُ فِي سُلْطَانِهِ فَهُوَ كَافِرٌ وَرَجُلٌ يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ كَلَّفَ الْعِبَادَ مَا يُطِيقُونَ وَلَمْ يَكْلَفْهُمْ مَا لَا يُطِيقُونَ فَإِذَا أَحْسَنَ حَمْدَ اللَّهِ وَإِذَا أَسَاءَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فَهَذَا مُسْلِمٌ بَالِغٌ؛ بحار الأنوار، ج ٥، ص ٩

﴿٧٢٢٧﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا أَحْسَنْتُمْ فَاحْمَدُوا اللَّهَ وَإِذَا أَسَأْتُمْ فَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢١٣

﴿موقعیت‌های ویژه﴾

﴿۷۲۲۰﴾ سزاوار است که پس از آب‌پاشیدن بر قبر، دستت را نزدیک سر او بگذاری و انگشتانت را بگشایی و بگویی: با این درخواست‌ها دعایم را به پایان می‌برم: «شیطان بر تو وارد نشود و عذاب به تو نرسد». سپس باز می‌گردد و برایش طلب آمرزش می‌کند.

۳-۵- گناه و خطا

﴿۷۲۲۱﴾ دعا کردن در هنگام سختی‌ها، طلب آمرزش به هنگام گناه و شکر کردن هنگام برخورداری از نعمت، از اخلاق مؤمنان است.

﴿۷۲۲۲﴾ در روز رستاخیز نزدیک‌ترین خلق به عرش خدای عز و جل شیعیان ما هستند. و فرمود: شما اهل تحیت خداوند و درود او و اهل اختصاص به رحمت خاصه حضرتش، و اهل توفیق کار خیر به عصمت و نگاهداری او، و اهل دعوت خداوند در پرتو فرمانبری از او هستید. نه حساسی بر شماسست و نه ترسی و نه اندوهی، شما برای بهشت و بهشت برای شما آفریده شده‌اید، نام شما نزد ما صالح و مصلح است و شما اهل رضا و خشنودی در پرتو خشنودی خدا از شما هستید؛ فرشتگان، با شما در کار خیر همراه و همکارند. هرگاه به سختی گرفتار آمدید به پیشگاه الهی دعا کنید و هرگاه به غفلت مبتلا شدید بکوشید و هرگاه مرتکب گناه شدید آمرزش بخواهید.

﴿۷۲۲۳﴾ مثال استغفار در پی گناه، همانند آب است که چون بر روی آتش ریخته شود آن را خاموش می‌کند.

۱-۳-۵- بدی

﴿۷۲۲۴﴾ بار خدایا! اگر نیکوکار بوده است، پس تو احسان خود را به او بیافزا و اعمالش را بپذیر؛ و اگر گناهکار بوده، گناهش را بیامرز.

﴿۷۲۲۵﴾ بار خدایا! اگر نیکوکار بوده است، پس تو احسان خود را به او بیافزا و اگر گناهکار بوده، از گناهانش درگذر، و او را مورد عفو و آمرزش خود قرار ده.

﴿۷۲۲۶﴾ مردمان در قدر بر سه نوعند: مردی که اعتقاد دارد که خدا جبر می‌کند، به‌زور بنده-ی خود را به گناه وامی‌دارد. پس این مرد در حکم خود به خدا نسبت ظلم می‌دهد، پس او کافر است؛ و مردی که اعتقاد دارد خدا کار را به بندگان خود واگذار کرده است، چنین فردی قدرت خدا را ضعیف می‌داند، پس او هم کافر است. و مردی که اعتقاد دارد که خدای تعالی بندگان را به آنچه که قدرت دارند تکلیف می‌کند، و به آنچه که قدرت ندارند تکلیف نمی‌کند، پس چون فعل نیکو کند سپاس خدا می‌گوید و چون کار ناشایستی انجام دهد، آمرزش می‌خواهد و او در بلندترین مرتبه‌ی مسلمانی است.

﴿۷۲۲۷﴾ هرگاه نیکی کردید خدا را سپاس گویند؛ و چنانچه کار ناشایستی انجام دادید از خدای تعالی طلب آمرزش و بخشش کنید.

﴿حالاتُ الخاصة﴾

﴿٧٢٢٨﴾ الصادق عليه السلام: حَقُّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ يَعْرِفُنَا أَنْ يَعْزِضَ عَمَلَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ عَلَى نَفْسِهِ فَيَكُونَ مُحَاسِبَ نَفْسِهِ فَإِنْ رَأَى حَسَنَةً اسْتَزَادَ مِنْهَا وَإِنْ رَأَى سَيِّئَةً اسْتَغْفَرَ مِنْهَا لئَلَّا يَخْزَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٥٣

﴿٧٢٢٩﴾ الرسول عليه السلام: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ دَخَلْتُ أَنَا وَ خَمْسَةٌ رَهْطٍ مِنْ أَصْحَابِنَا يَوْمًا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ... قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَنْ الصَّابِرُونَ قَالَ الَّذِينَ يَصْبِرُونَ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ وَ [اجْتَنَبُوا] عَنْ مَعْصِيَتِهِ الَّذِينَ كَسَبُوا طَيِّبًا وَ اتَّقَوْا قَصْدًا وَ قَدَمُوا فَضْلًا فَأَقْلَحُوا وَ أَنْجَحُوا يَا ابْنَ مَسْعُودٍ عَلَيْهِمُ الْخُشُوعُ وَ الْوَقَارُ وَ السَّكِينَةُ وَ التَّفَكُّرُ وَ اللَّيِّنُ وَ الْعَدْلُ وَ التَّعْلِيمُ وَ الْإِعْتِبَارُ وَ التَّذَبُّيرُ وَ التَّقْوَى وَ الْإِحْسَانُ وَ التَّحَرُّجُ وَ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَ الْبُغْضُ فِي اللَّهِ وَ آدَاءُ الْأَمَانَةِ وَ الْعَدْلُ وَ إِقَامَةُ الشَّهَادَةِ وَ مُعَاوَنَةُ أَهْلِ الْحَقِّ وَ الْبَقِيَّةِ عَلَى الْمُسِيءِ وَ الْعَفْوُ لِمَنْ ظَلَمَ يَا ابْنَ مَسْعُودٍ إِذَا ابْتُلُوا صَبَرُوا إِذَا أُعْطُوا شَكَرُوا إِذَا حَكَمُوا عَدَلُوا إِذَا قَالُوا صَدَقُوا إِذَا عَاهَدُوا وَفَوْا إِذَا آسَأُوا اسْتَغْفَرُوا وَ إِذَا أَحْسَنُوا اسْتَبَشَرُوا؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٢٦١

﴿٧٢٣٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: رَوَى أَبُو عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ عليه السلام قَالَ خَرَجَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ يَوْمًا إِلَى الْمَسْجِدِ فَإِذَا قَوْمٌ مِنَ الشَّيْعَةِ قُعُودٌ فِيهِ فَقَالَ مَنْ أَنْتُمْ فَقَالُوا نَحْنُ شِيعَتُكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ فَمَا لِي لَا أَرَى عَلَيْكُمْ سِيَمَاءَ الشَّيْعَةِ فَقَالُوا مَا سِيَمَاءُ الشَّيْعَةِ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ عُمُشُ الْعُيُونِ مِنَ الْبَكَاءِ خُمُصُ الْبُطُونِ مِنَ الصِّيَامِ وَ الظَّمْأُ صُفْرُ الْوُجُوهِ مِنَ السَّهَرِ يَحْسِبُهُمُ الْجَاهِلُ مَرَضَى وَ مَا بِهِمْ مِنْ مَرَضٍ وَ لَكِنْ فَرَقَ مِنَ الْحَسَابِ وَ يَوْمِهِ أَمْرَضَهُمْ يَحْسِبُهُمْ أَهْلُ الْغَفْلَةِ سَكَارَى وَ مَا هُمْ بِسَكَارَى وَ لَكِنْ ذَكَرُ الْمَوْتِ أَسْكَرَهُمْ إِنْ شَهِدُوا لَمْ يَعْرِفُوا وَ إِنْ غَابُوا لَمْ يُفْتَقِدُوا وَ إِنْ قَالُوا لَمْ يُصَدِّقُوا وَ إِنْ سَكَتُوا لَمْ يُسْأَلُوا وَ إِنْ آسَأُوا اسْتَغْفَرُوا؛ أعلام الدين، ص ١٣٥

٢-٣-٥- الخطيئة

﴿٧٢٣١﴾ الرسول عليه السلام: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ فِي نُورِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ الْأَعْظَمُ مَنْ كَانَ عِصْمَةً أَمْرُهُ شَهَادَةً أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ وَ مَنْ إِذَا أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ قَالَ إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَ مَنْ إِذَا أَصَابَ خَيْرًا قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ مَنْ إِذَا أَصَابَ خَطِيئَةً قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٧٥

﴿موقعیت‌های ویژه﴾

﴿۷۲۲۸﴾ هر مسلمانی که به حقّ ما عارف است؛ عمل خود را در هر شب و روز رسیدگی می‌کند و از خود حساب می‌کشد. اگر کار خوبی مشاهده کرد، بیشتر می‌کند و اگر گناهی مرتکب شده بود از آن استغفار می‌نماید تا روز قیامت خوار نشود.

﴿۷۲۲۹﴾ ابن مسعود گوید: روزی من و پنج نفر از اصحاب نزد پیامبر ﷺ رفتیم ... عرض کردیم: «ای رسول خدا! صابرین چه کسانی هستند؟» فرمود: «آنان که بر فرمان‌برداری خدا صبر کنند و از گناه خودداری نمایند؛ آنان که کسب پاک دارند و به اندازه انفاق می‌کنند و زیادی مال را می‌بخشند. پس رستگار و پیروز می‌شوند. ای پسر مسعود؛ لازم است که با این صفات همراه باشند: زاری، سنگینی و وقار، اندیشه، آرامش، دادگری، آموختن، اندرزگرفتن، دوراندیشی، پرهیزکاری، بخشش، دوری از گناه، دوستی در راه خدا، بغض به خاطر و برای خدا، پس دادن امانت، دادگری در حکم، به پا داشتن شهادت و گواهی‌دادن، همکاری با اهل حق، گذشت از بدی، بخشیدن ستمکار. ای پسر مسعود؛ اینان هرگاه گرفتار شوند، صبر می‌کنند؛ هرگاه چیزی به آنان داده شود، سپاسگزاری می‌کنند؛ هر وقت حکم کنند، دادگری می‌نمایند؛ هرگاه سخن گویند، راست می‌گویند؛ هرگاه پیمان بندند وفا می‌کنند؛ هرگاه بدی کنند طلب آمرزش می‌نمایند و هرگاه نیکی کنند، شادمان می‌شوند».

﴿۷۲۳۰﴾ امام صادق علیه السلام می‌فرماید: روزی امیرالمؤمنین علیه السلام به مسجد رفت که در آنجا گروهی از شیعیان نشسته بودند. فرمود: «شما کیستید؟» گفتند: «ما شیعیان تو هستیم». فرمود: «چرا در شما سیمای شیعیان را نمی‌بینم؟» گفتند: «سیمای شیعیان چگونه است؟» حضرت فرمود: «دیدهایشان از گریه زیاد به ضعف بینایی دچار شده و پشتشان از کثرت قیام خم شده، شکم‌ها از کثرت روزه به پشت چسبیده و چهره‌های‌شان از شب‌زنده‌داری زرد گشته، نادانان می‌پندارند که آن‌ها مریض هستند ولی مریض نیستند؛ بلکه ترس از حساب و روز حسابرسی آن‌ها را بیمار کرده است. اهل غفلت می‌پندارند که آن‌ها مست هستند، اما آن‌ها مست نیستند بلکه یاد مرگ آن‌ها را از خود بی‌خود کرده است؛ اگر بین مردم باشند شناخته نمی‌شوند؛ و اگر از بین مردم بروند فقدانشان احساس نمی‌شود؛ و چون سخن بگویند کسی آن‌ها را تصدیق نمی‌کند؛ و چون ساکت شوند کسی از آن‌ها نمی‌پرسد؛ و چون کار ناشایستی انجام دهند، آمرزش می‌خواهند».

۲-۳-۵- خطا

﴿۷۲۳۱﴾ پیامبر ﷺ فرمود: چهار چیز است که در هر کس موجود باشد غرق در نور اعظم خداوند عزّ و جل خواهد بود: اوّل آنکه نگهدارنده‌ی او در کارها و بازدارنده‌ی او از گناهانش، «اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً رسول الله» باشد. و دیگر اینکه هرگاه به او مصیبتی برسد بگوید: «إِنَّا لِلّٰهِ و إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و نیز چون نعمت و خیری به او برسد، بگوید: «الحمد لله ربّ العالمین» و آن که چون خطا و کار ناروایی از او سر زند پشیمان گشته و بلافاصله بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ و أَتُوبُ إِلَيْهِ».

﴿حالاتُ الخاصة﴾

﴿٧٢٣٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْمُؤْمِنُ بَيْنَ نِعْمَةٍ وَخَطِيئَةٍ لَا يُصْلِحُهُمَا إِلَّا الشُّكْرُ وَالِاسْتِغْفَارُ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٢

﴿٧٢٣٣﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ لَا يُخْطِئُهُ مِنَ الدُّعَاءِ أَحَدٌ ثَلَاثَ إِمَّا ذَنْبٌ يُغْفَرُ وَإِمَّا خَيْرٌ

مُعْجَلٌ وَإِمَّا خَيْرٌ يُوجَلُّ؛ معدن الجواهر، ص ٣٢

٣-٣-٥- الفسوق

﴿٧٢٣٤﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ الْحَلْبِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قُلْتُ أَرَأَيْتَ مَنْ ابْتُلِيَ بِالْفُسُوقِ مَا عَلَيْهِ

قَالَ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ حَدًّا يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَيُلْبِي؛ الكافي، ج ٤، ص ٣٣٧

٣-٣-٥- اللّهُو

﴿٧٢٣٥﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ أَبِي وَثَّادٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنْ رَجُلًا مِنْ

أَصْحَابِنَا وَرَعَا سَلَمًا كَثِيرَ الصَّلَاةِ قَدْ ابْتُلِيَ بِحُبِّ اللّٰهُو وَهُوَ يَسْمَعُ الْغِنَاءَ فَقَالَ أَيْمَنُكَ ذَلِكَ مِنْ

الصَّلَاةِ لَوْ قُتِلَ أَوْ مِنْ صَوْمٍ أَوْ مِنْ عِبَادَةِ مَرِيضٍ أَوْ حُضُورِ جَنَازَةٍ أَوْ زِيَارَةِ أَخٍ قَالَ قُلْتُ لَا لَيْسَ

يَمْنَعُهُ ذَلِكَ مِنْ شَيْءٍ مِنَ الْخَيْرِ وَالْبِرِّ قَالَ فَقَالَ هَذَا مِنْ خَطَوَاتِ الشَّيْطَانِ مَغْفُورٌ لَهُ ذَلِكَ إِنْ

شَاءَ اللَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ١٤١

٣-٣-٥- بَعْدَ الْغَيْبَةِ

﴿٧٢٣٦﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ اغْتَابَ رَجُلًا ثُمَّ اسْتَغْفَرَ لَهُ غُفِرَتْ لَهُ غَيْبَتُهُ؛ مجموعة ورام، ج ٢،

ص ٢٦٤

﴿٧٢٣٧﴾ الرسول عليه السلام: سُئِلَ النَّبِيُّ عليه السلام مَا كَفَّارَةُ الْإِغْتِيَابِ قَالَ تَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِمَنْ اغْتَبْتَهُ كُلَّمَا

ذَكَرْتَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٥٧

٣-٣-٥- تَزْكِيَةُ النَّفْسِ

﴿٧٢٣٨﴾ السَّجَّاد عليه السلام: إِنْ زَكَّيَ خَافَ مَا يَقُولُونَ وَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِمَّا لَا يَعْلَمُونَ؛ بحار الأنوار،

ج ٤٤، ص ٢٩١

٣-٣-٥- الظُّلْمُ لِنَفْسِهِ

﴿٧٢٣٩﴾ وَ أَمَّا الظَّالِمُ لِنَفْسِهِ فَفِيهِ مَا جَاءَ فِي التَّائِبِينَ وَهُوَ مَغْفُورٌ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣،

ص ٢١٨

﴿٧٢٤٠﴾ وَ أَمَّا الظَّالِمُ لِنَفْسِهِ فَفِيهِ مَا فِي النَّاسِ وَهُوَ مَغْفُورٌ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٢١٩

﴿موقعیت‌های ویژه﴾

﴿۷۲۳۲﴾ مؤمن در میان نعمت و خطاست؛ و امر او در میان آن دو اصلاح نمی‌شود مگر با شکرگزاری و طلب آمرزش.

﴿۷۲۳۳﴾ کسی که دعا کند، یکی از این سه چیز نصیب او خواهد شد؛ یا گنااهش آمرزیده می‌شود، یا خبر سریعی به او خواهد رسید و یا در آخرت ثوابی نصیب او خواهد شد.

۵-۳-۳-۳ زشتی

﴿۷۲۳۴﴾ حلبی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «اگر کسی [در حج] مرتکب فسق شود و دروغی بر زبان آورد چه جریمه‌ای برعهده خواهد داشت؟» امام علیه السلام فرمود: «خدای عزّ و جلّ حدّی برای آن قرار نداده است. او باید استغفار کند و لَبَّیک بگوید».

۵-۳-۳-۴ بازی و بیهودگی

﴿۷۲۳۵﴾ ابی ولّاد گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «فدایت شوم؛ مردی از یاران ما، پارسا و مسلمان و بسیار نمازخوان، گرفتار لَهو است و گوش به آواز می‌دهد». فرمود: «این کارش او را از نماز در وقت و روزه و عیادت بیمار و حضور بر جنازه و دیدار برادران مؤمن باز می‌دارد؟» گفتم: «نه، او را از کار خیر باز نمی‌دارد». فرمود: «این از وسوسه‌های شیطان است و ان شاء الله به خاطر آن آمرزیده می‌شود».

۵-۳-۳-۵ بعد از غیبت

﴿۷۲۳۶﴾ هرکس مرتکب غیبت شود، ولی بعد از آن برای او آمرزش بخواهد، غیبتش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۲۳۷﴾ از پیامبر صلی الله علیه و آله پرسیده شد: «کفّاره‌ی غیبت چیست؟» فرمود: «کسی که غیبت او را کرده‌ای، هر وقت او را به یاد آوری از خدا طلب آمرزش کنی».

۵-۳-۳-۶ خود را بی‌گناه پنداشتن

﴿۷۲۳۸﴾ اگر کار خوبی انجام می‌دهد از تعریف و تمجید مردم واهمه دارد، و از کارهایی که مردم نمی‌دانند استغفار می‌کند.

۵-۳-۳-۷ ستم بر خود

﴿۷۲۳۹﴾ درباره‌ی کسی که به خود ستم می‌کند، همان آیه‌ای است که درباره‌ی توبه‌کننده نازل شده است؛ و او آمرزیده است.

﴿۷۲۴۰﴾ درباره‌ی کسی که به خود ستم می‌کند، همان آیه‌ای است که درباره‌ی مردم نازل شده است؛ و او آمرزیده است.

﴿مَوَاقِعُ خَاصَّةٌ﴾

٥-٤- مَوَاقِعُ خَاصَّةٌ

٥-٤-١- النَّوْمُ وَ الْإِيقَاضُ

٥-٤-١-١- عِنْدَ الْمَنَامِ

﴿٧٢٤١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ تَحَاتَّتْ ذُنُوبُهُ كَمَا

يَسْقُطُ وَرَقُ الشَّجَرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٤٩

﴿٧٢٤٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ حِينَ يَنَامُ بَاتَ وَقَدْ تَحَاتَّتْ عَنْهُ الذُّنُوبُ كُلُّهَا

كَمَا يَتَحَاتُّ الْوَرَقُ مِنَ الشَّجَرِ وَيُصْبِحُ وَلَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٥١

﴿٧٢٤٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ تَحَاتَّتْ ذُنُوبُهُ كَمَا يَسْقُطُ

وَرَقُ الشَّجَرِ؛ الأمالي للصدوق، ص ١٩٨

﴿٧٢٤٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَالَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ

الْقَيُّومُ وَ اتَّوْبُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ وَإِنْ كَانَ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَإِنْ كَانَتْ عِدَّةُ وَرَقِ

الشَّجَرِ وَإِنْ كَانَتْ عِدَّةُ رَمْلِ عَالِجٍ وَإِنْ كَانَتْ عِدَّةُ أَيَّامِ الدُّنْيَا؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٢٠٤

﴿٧٢٤٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَالَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا

هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ اتَّوْبُ إِلَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى ذُنُوبَهُ وَإِنْ كَانَ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَ رَمْلِ عَالِجٍ أَوْ مِثْلَ

أَيَّامِ الدُّنْيَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٧٩

﴿٧٢٤٦﴾ مَنْ قَرَأَ آيَةَ شَهِدَ اللَّهُ عِنْدَ مَنَامِهِ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ

إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٧٩

﴿٧٢٤٧﴾ الكاظم عليه السلام: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ يَسَ قَبْلَ أَنْ يَنَامَ أَوْ فِي نَهَارِهِ كَانَ مِنَ الْمَحْفُوظِينَ وَ

الْمَرْزُوقِينَ حَتَّى يُمْسِيَ أَوْ يُصْبِحَ وَ مَنْ قَرَأَهَا فِي لَيْلَةٍ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَلْفَيَ مَلَكٍ يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ

شَيْطَانٍ رَجِيمٍ وَ مِنْ كُلِّ آفَةٍ فَإِنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَوْ لَيْلَتِهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَ حَضَرَ غُسْلَهُ ثَلَاثُونَ

أَلْفَ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ يُشَبِّعُونَهُ إِلَى قَبْرِهِ؛ فقه الرضا عليه السلام، ص ٣٤٢

﴿٧٢٤٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ عِنْدَ مَنَامِهِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ الْآيَةَ الَّتِي فِي آلِ عِمْرَانَ

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلَائِكَةُ وَ آيَةُ السُّحْرَةِ وَ آيَةَ السَّجْدَةِ وَ كُلَّ بِهِ شَيْطَانَانِ يَحْفَظَانِهِ

مِنْ مَرَدَةِ الشَّيَاطِينِ شَاءُوا أَوْ أَبَوْا وَ مَعَهُمَا مِنَ اللَّهِ ثَلَاثُونَ مَلَكًا يَحْمَدُونَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ وَ

يُسَبِّحُونَهُ وَ يَهَلِّلُونَهُ وَ يُكَبِّرُونَهُ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى أَنْ يَنْتَبِهَ ذَلِكَ الْعَبْدُ مِنْ نَوْمِهِ وَ ثَوَابُ ذَلِكَ

لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٣٩

﴿موقعیت‌های روزمره﴾

۴-۵- موقعیت‌های روزمره

۱-۴-۵- خواب و بیداری

۱-۴-۵-۱- هنگام خواب

﴿۷۲۴۱﴾ هرکس هنگام خواب صد بار از خدا آمرزش بخواهد؛ همان‌طوری که برگ از درخت می‌ریزد، گناهانش از بین می‌رود.

﴿۷۲۴۲﴾ هرکس هنگام خواب صد بار از خدا آمرزش بخواهد، شب را در حالی به صبح می‌رساند که همه‌ی گناهان او فرو ریخته است، همان‌گونه که برگ از درخت فرو می‌ریزد؛ و در حالی صبح می‌کند که بر او گناهی نباشد.

﴿۷۲۴۳﴾ هرکس هنگام رفتن به بستر صد مرتبه استغفار کند، گناهان او مانند برگ درخت فرو می‌ریزد.

﴿۷۲۴۴﴾ هرکس هنگام بستر رفتن سه بار بگوید: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است آمرزش می‌طلبم و به‌سویش باز می‌گردم» خدا گناهانش را می‌آمرزد گرچه مانند کف دریا و به شمار برگ درختان و ریگ‌های انبوه و شمار روزهای جهان باشد.

﴿۷۲۴۵﴾ هرکس چون به بستر رود سه بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ» خدا گناهانش را می‌آمرزد گرچه مانند کف دریا و ریگ‌های انبوه و شمار روزهای جهان باشد.

﴿۷۲۴۶﴾ هرکس آیه‌ی «شهد الله...» را هنگام خواب بخواند، خداوند هفتاد هزار فرشته می‌آفریند که تا روز قیامت طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۲۴۷﴾ هرکس شب پیش از خوابیدن و یا در روز پیش از فرارسیدن شب سوره‌ی یس را تلاوت کند، در آن روز از حفظ‌شدگان و روزی‌یافتگان می‌باشد تا شب فرارسد؛ و هرکس آن را شب پیش از خوابیدن تلاوت کند، خداوند هزار فرشته بر او می‌گمارد تا او را از شر هر شیطان رانده‌شده و هر آفتی نگاه دارند؛ و چون در آن روز جان بسپارد خداوند او را به بهشت وارد می‌کند و سی هزار فرشته هنگام غسل او حضور می‌یابند تا همگان برای او آمرزش جویند و او را تا قبرش با طلب آمرزش تشییع نمایند.

﴿۷۲۴۸﴾ هرکس هنگام خواب سه بار «آیه‌الکرسی» و آیه: «شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلَائِكَةُ...» و آیه‌ی «سخره» که آیه ۵۴ از سوره‌ی اعراف است، و آیه‌ی سجده را (که مشهور بنا به گفته‌ی مرحوم مجلسی دو آیه آخر سوره‌ی حم سجده است، و برخی گفته‌اند آیه‌ی چسبیده به آیه‌ی سجده‌ای است که در سوره‌ی الم سجده است - یعنی آیه‌ی ۱۶ -) را بخواند، دو فرشته بر او گمارده می‌شوند تا او را از شیاطین سرکش محافظت کنند؛ چه بخواهند و چه نخواهند. و همراه آن دو سی فرشته می‌باشند که حمد خدا را می‌کنند و تسبیح و تهلیل و تکبیر می‌گویند و برای آن بنده آمرزش می‌خواهند تا از خواب بیدار شود؛ و ثواب آن‌ها همه از آن اوست.

﴿مَوَاقِعُ خَاصَّةٌ﴾

﴿٧٢٤٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَ شَفَّعَ فِي جِيرَانِهِ فَإِنْ قَرَأَهَا مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ ذَنْبَهُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٠

﴿٧٢٥٠﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ١٩٢

﴿٧٢٥١﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٢٠

﴿٧٢٥٢﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ قَرَأَ هَذِهِ آيَةَ عِنْدَ مَنَامِهِ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ إِلَى آخِرِهَا سَطَعَ لَهُ نُورٌ إِلَى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَشَوْ ذَلِكَ النَّورُ مَلَائِكَةً تَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يُصْبِحَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٨٢

﴿٧٢٥٣﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا أَى سُورَةٍ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ حِينَ يَنَامُ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً خَلَقَ اللَّهُ لَهُ نُورًا سَعَتْهُ سَعَةُ الْهَوَاءِ عَرْضًا وَ طُولًا مُتَمَدًّا مِنْ قَرَارِ الْهَوَاءِ إِلَى حُجُبِ النَّورِ فَوْقَ الْعَرْشِ وَ فِي كُلِّ دَرَجَةٍ مِنْهُ أَلْفٌ مَلَكٍ لِكُلِّ أَلْفٍ لِسَانٍ لِكُلِّ لِسَانٍ أَلْفُ لُغَةٍ يَسْتَغْفِرُونَ لِقَارِئِهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٣

﴿٧٢٥٤﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا أَوَى أَحَدُكُمْ إِلَى فِرَاشِهِ فَلْيَقُلْ اللَّهُمَّ إِنِّي احْتَبَسْتُ نَفْسِي عِنْدَكَ فَاحْتَبِسْهَا فِي مَحَلِّ رِضْوَانِكَ وَ مَغْفِرَتِكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٣٦

﴿٧٢٥٥﴾ الرسول عليه السلام: دَعَانِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ يَا عَلِيُّ إِذَا أَخَذْتَ مَضْجَعَكَ فَعَلَيْكَ بِالِاسْتِغْفَارِ وَ الصَّلَاةِ عَلَيَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٥٠

﴿٧٢٥٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ تَحَاتَّتْ ذُنُوبُهُ كَمَا يَسْقُطُ وَرَقُ الشَّجَرِ؛ الأمالي للصدوق، ص ١٩٨

﴿٧٢٥٧﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ دَعَا بِهَا عِنْدَ مَنَامِهِ فَيَذْهَبَ بِهِ النَّوْمُ وَ هُوَ يَدْعُو بِهَا بَعَثَ اللَّهُ جَلَّ ذِكْرُهُ بِكُلِّ حَرْفٍ بَيْنَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ مِنَ الرُّوحَانِيَّةِ وَ جُوهَهُمْ أَحْسَنُ مِنَ الشَّمْسِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَرَّةٍ وَ يَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ وَ يَدْعُونَ لَهُ وَ يَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ وَ مَنْ دَعَا بِهَا وَ قَدْ ارْتَكَبَ الْكِبَايِرَ غُفِرَتْ لَهُ الذُّنُوبُ كُلُّهَا وَ إِنْ مَاتَ لَيْلَتَهُ مَاتَ شَهِيدًا ثُمَّ قَالَ لِي يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِأَهْلِ بَيْتِهِ وَ لِمُؤَدَّنِ مَسْجِدِهِ وَ لِإِمَامِهِ الْمُسْتَجِيرِ الدُّعَاءَ يَا سَلَامُ الْمُؤْمِنِ الْمُهَيِّمِ الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ

﴿موقعیت‌های روزمره﴾

﴿۷۲۴۹﴾ هرکس هنگام رفتن به بستر یازده بار سوره‌ی «توحید» را بخواند، گناهِش آمرزیده شده و شفیع همسایه‌هایش می‌شود و اگر صد بار بخواند گناهِانی که تا پنجاه سال آینده مرتکب می‌شود، آمرزیده خواهد شد.

﴿۷۲۵۰﴾ هرکس وقت خواب سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند گناهان پنجاه ساله‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۲۵۱﴾ هرکس هنگام خواب صد بار سوره‌ی «توحید» را تلاوت کند خداوند گناهان پنجاه سال او را می‌بخشد.

﴿۷۲۵۲﴾ هرکس این آیه: «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ...» را هنگام خواب در بستر بخواند، نوری از او می‌تابد که تا مسجدالحرام پرتو می‌افکند و در تابش آن فرشتگانی می‌باشند که تا بامدادان برای او طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۲۵۳﴾ هرکس سوره‌ی «قدر» را هنگام خواب یازده مرتبه بخواند، خداوند از آن قرائت نوری برای او خلق می‌کند که طول و عرض آن به گستردگی فضاست، و از آنجا تا حجاب‌های نورانی بالای عرش ادامه دارد که در هر درجه‌ی آن هزار فرشته است و هر فرشته هزار زبان که با هر زبان به هزار لغت برای خواننده‌اش استغفار می‌کند.

﴿۷۲۵۴﴾ هرگاه یکی از شماها به بستر خود رود، پس [بهتر است که] بگوید: «اللَّهُمَّ إِنِّي اخْتَبَسْتُ نَفْسِي عِنْدَكَ فَأَخْتَبِسْهَا فِي مَحَلِّ رِضْوَانِكَ وَ مَغْفِرَتِكَ».

﴿۷۲۵۵﴾ رسول خدا ﷺ مرا فراخواند و فرمود: «ای علی؛ هنگامی که در محل استراحت خویش قرار گرفتی بر تو باد استغفار و صلوات بر من».

﴿۷۲۵۶﴾ هرکس هنگام رفتن به بستر صد مرتبه استغفار کند، گناهان او مانند برگ درخت فرو می‌ریزد.

﴿۷۲۵۷﴾ هرکس که این دعا را در وقت خواب بخواند و به خواب رود خدای عزّ و جلّ به عدد هر حرفی از این دعا هفتاد هزار فرشته از روحانیان می‌آفریند که چهره‌های ایشان هفتاد هزار مرتبه از آفتاب نیکوتر می‌باشد و ایشان از خدای تبارک و تعالی برای او طلب آمرزش می‌نمایند و دعا می‌کنند و حسنات می‌نویسد؛ و هرکس که این دعا را بخواند حال آنکه از او گناهان کبیره سر زده باشد، هر آینه همه‌ی گناهان او آمرزیده می‌شود و اگر در آن شب بمیرد، شهید مرده خواهد بود. امیرالمؤمنین (علیه السلام) به من فرمود: ای ابا عبد الله؛ خدای تعالی او و اهل بیت او و مؤدّن مسجد او را که در آن نماز گزارده و پیش‌نمازی را که به او اقتدا کرده می‌آمرزد. و آن دعا این

﴿مَوَاقِعُ خَاصَّةٌ﴾

الْمُتَكَبِّرُ الطَّاهِرُ الْمُطَهَّرُ الْقَاهِرُ الْقَادِرُ الْمُقْتَدِرُ يَا مَنْ يُنَادِي مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ بِالسَّيِّئَةِ شَتَّى وَلَعَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ وَحَوَائِجٍ أُخْرَى يَا مَنْ لَا يَشْغَلُهُ شَأْنٌ عَنْ شَأْنٍ أَنْتَ الَّذِي لَا تُغَيِّرُكَ الْأَزْمِنَةُ وَلَا تُحِيطُ بِكَ الْأَمَكِينَةُ وَلَا تَأْخُذُكَ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ يَسْرِي مِنْ أَمْرِي مَا أَخَافُ عُسْرَهُ وَفَرَجٌ لِي مِنْ أَمْرِي مَا أَخَافُ كَرْبَهُ وَسَهْلٌ لِي مِنْ أَمْرِي مَا أَخَافُ حُزْنَهُ [حَزْنُهُ] سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ عَمِلْتُ سُوءًا وَظَلَمْتُ نَفْسِي فَاعْفِرْ لِي إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى نَبِيِّهِ وَآلِهِ وَسَلَّم تَسْلِيمًا؛

بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٩٠

١-٢-٥-٤- الانتباه

﴿٧٢٥٨﴾ يَقُولُ مَنْ أَرَادَ الْإِنْتِبَاهَ اللَّهُمَّ ابْعَثْنِي مِنْ مَضْجَعِي لِذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَصَلَوَاتِكَ وَاسْتَغْفَارِكَ وَتِلَاوَةِ كِتَابِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٧٣

١-٢-٥-٤- الأكل والشرب واللباس

١-٢-٥-٤- عِنْدَ الطَّعَامِ

﴿٧٢٥٩﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَا مِنْ رَجُلٍ يَجْمَعُ عِيَالَهُ ثُمَّ يَضَعُ طَعَامَهُ فَيَسْمِي وَيُسْمُونَ اللَّهَ فِي أَوَّلِ طَعَامِهِمْ وَيَحْمَدُونَهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي آخِرِهِ فَيَرْفَعُ الْمَائِدَةَ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل،

ج ١٦، ص ٢٣٢

﴿٧٢٦٠﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَا مِنْ رَجُلٍ يَجْمَعُ عِيَالَهُ وَيَضَعُ مَائِدَةً بَيْنَ يَدَيْهِ وَيَسْمِي وَيُسْمُونَ اللَّهَ فِي أَوَّلِ الطَّعَامِ وَيَحْمَدُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِي آخِرِهِ فَتَرْفَعُ الْمَائِدَةَ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُمْ؛ الكافي، ج ٦، ص ٢٩٦

﴿٧٢٦١﴾ الرَّسُولُ ﷺ: أَكْثَرُوا مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فِي بُيُوتِكُمْ وَفِي مَجَالِسِكُمْ وَعَلَى مَوَائِدِكُمْ وَفِي أَسْوَاقِكُمْ وَفِي طُرُقِكُمْ وَأَيْنَمَا كُنْتُمْ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْرُونَ مَتَى تَنْزِلُ الْمَغْفِرَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥،

ص ٣١٩

١-٢-٥-٤- عِنْدَ مَوَائِدِ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ

﴿٧٢٦٢﴾ الرَّسُولُ ﷺ: إِذَا وُضِعَتْ مَوَائِدُ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ حَفَّتْ بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ يُقَدِّسُونَ اللَّهَ وَ

يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ وَلِمَنْ أَكَلَ مِنْ طَعَامِهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٣٢٩

١-٢-٥-٤- أكل الخل

﴿٧٢٦٣﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ أَكَلَ الْخَلَّ قَامَ عَلَى رَأْسِهِ مَلَكٌ يَسْتَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٣٦٣

﴿موقعیت‌های روزمره﴾

است: «ای عاری از هر عیب، امان‌دهنده، نگاهدارنده، غلبه‌کننده، با عزّت، صاحب جبروت و کبریا، ای پاک و پاکیزه، ای غلبه‌کننده‌ی بسیار توانا، ای کسی که از هر راه و بیابان دور و دراز، به زبان‌های مختلف و لهجه‌های متفاوت و حاجت‌های متنوع خوانده شده است، ای کسی که او را کاری از کاری دیگر مشغول نمی‌کند، تویی آن‌که زمان‌ها تغییرش نمی‌دهد و مکان‌ها فرامی‌گیرد، نه تو را خواب می‌گیرد و نه سستی، برای من کارهایی را که از دشواری آن می‌ترسم آسان کن، و آنچه را از سخت‌شدنش در هراسم برایم آسان و هموار کن، پاک و منزّه‌ی تو، خدایی جز تو نیست؛ به‌درستی که من از جمله ستم‌کنندگان بر خود هستم، گناه و بدی کرده‌ام و بر نفس خود ستم روا داشته‌ام. مرا بیمارز به‌درستی که گناهان را کسی جز تو نمی‌آمزد. و همه‌ی ستایش خدا را سزااست که پروردگار عالمیان است و حرکت و توانایی جز به نیروی خدای بلند مرتبه‌ی بزرگ نیست و خدا بر پیامبرش محمد و بر خاندان او رحمت و درود بسیار می‌فرستد».

۲-۱-۴-۵- هنگام بیدار شدن

﴿۷۲۵۸﴾ هرکس می‌خواهد بیدار شود می‌گوید: خدایا! مرا برای ذکر و شکر و نماز و استغفار و تلاوت کتابت و نیکو عبادت‌کردنت از بستر بلند کن، ای مهربان‌ترین مهربانان.

۲-۱-۴-۵- هنگام خوردن، آشامیدن و پوشیدن

۱-۲-۴-۵- هنگام غذا خوردن

﴿۷۲۵۹﴾ اگر مردی خانواده‌اش را جمع کند و آن‌ها را اطعام کند و در آغاز خوردن نام خدا را ببرند و همچنین در پایانش خدا را سپاس گویند و سفره را جمع کنند، خداوند ایشان را می‌آمزد. ﴿۷۲۶۰﴾ اگر مردی خانواده‌اش را جمع کند و آن‌ها را اطعام کند و در آغاز خوردن نام خدا را ببرند و همچنین در پایانش خدا را سپاس گویند و سفره را جمع کنند، آمرزیده می‌شوند. ﴿۷۲۶۱﴾ در خانه‌ها و مجالس و در کنار سفره‌ها و در بازار و در راه‌ها و هر کجا که باشید بسیار استغفار کنید چراکه شما نمی‌دانید چه هنگامی آمرزش خداوند فرود می‌آید.

۱-۱-۲-۴-۵- حاضر شدن سر سفره‌ی خاندان رسول خدا ﷺ

﴿۷۲۶۲﴾ هرگاه سفره‌های خاندان محمد ﷺ پهن شود فرشتگان آن را احاطه کرده و خداوند را تقدیس می‌کنند و برای هرکس که از غذای آن‌ها بخورد، آمرزش می‌خواهند.

۲-۱-۲-۴-۵- خوردن سرکه

﴿۷۲۶۳﴾ هرکس سرکه بخورد، فرشته‌ای بالای سرش می‌ایستد و برایش آمرزش می‌خواهد تا فارغ شود.

﴿مَوَاقِعُ خَاصَّةٌ﴾

٣-١-٢-٥-٤-٥- أكلُ تَمْرَةِ الْمُلقَاةِ

﴿٧٢٦٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ وَجَدَ تَمْرَةً أَوْ كِسْرَةَ مُلقَاةٍ فَأَكَلَهَا لَمْ تَسْتَقِرَّ فِي جَوْفِهِ حَتَّى يُغْفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٧١٩

﴿٧٢٦٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ وَجَدَ كِسْرَةَ مُلقَاةٍ أَوْ تَمْرَةً فَأَكَلَهَا لَمْ تُفَارِقْ بَطْنَهُ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ المحاسن، ص ٢، ص ٥٨٨

٤-١-٢-٥-٤-٥- أكلُ العسلِ

﴿٧٢٦٦﴾ الرسول ﷺ: عَلَيْكُمْ بِالْعَسَلِ فَوَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَا مِنْ بَيْتٍ فِيهِ عَسَلٌ إِلَّا وَ تَسْتَغْفِرُ الْمَلَائِكَةُ لِأَهْلِ ذَلِكَ الْبَيْتِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٣٦٩

﴿٧٢٦٧﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ بَيْتٍ فِيهِ عَسَلٌ إِلَّا وَ يَسْتَغْفِرُ الْمَلَائِكَةُ لِذَلِكَ الْبَيْتِ؛ بحار الأنوار، ج ٥٩، ص ٢٩٥

٥-١-٢-٥-٤-٥- لَحْسُ الْقُصْبَةِ

﴿٧٢٦٨﴾ الرسول ﷺ: الْقُصْبَةُ تَسْتَغْفِرُ لِمَنْ يَلْحَسُهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٢٨٦

٢-٢-٥-٤-٥- الشُّرْبُ

١-٢-٥-٤-٥- شُرْبُ سُورِ الْمُؤْمِنِ

﴿٧٢٦٩﴾ مَنْ شَرِبَ سُورَ الْمُؤْمِنِ تَبَرُّكًا بِهِ خَلَقَ اللَّهُ بَيْنَهُمَا مَلَكًا يَسْتَغْفِرُ لَهُمَا حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ؛ وسائل الشيعة، ج ٢٥، ص ٢٦٣

﴿٧٢٧٠﴾ مَنْ شَرِبَ مِنْ سُورِ أَخِيهِ تَبَرُّكًا بِهِ خَلَقَ اللَّهُ بَيْنَهُمَا مَلَكًا يَسْتَغْفِرُ لَهُمَا حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ؛ مستطربات السرائر، ص ٥٦٩

٢-٢-٥-٤-٥- شُرْبُ مَاءِ النَّيْسَانِ

﴿٧٢٧١﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ يَدْفَعُ عَمَّنْ يَشْرَبُ هَذَا الْمَاءَ (النَّيْسَان) كُلَّ دَاءٍ وَ كُلَّ آذَى فِي جَسَدِهِ وَ ... يُرْسِلُ اللَّهُ عَلَيْهِ أَلْفَ رَحْمَةٍ وَ أَلْفَ مَغْفِرَةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٧، ص ٣٥

٣-٢-٥-٤-٥- اللِّبَاسُ

١-٣-٥-٤-٥- عِنْدَ السَّتْرِ بِالتَّوْبِ الْجَدِيدِ

﴿٧٢٧٢﴾ الباقر عليه السلام: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مِنَ الرِّيشِ مَا اسْتُرْتُ بِهِ عَوْرَتِي وَ اتَّجَمَلْتُ بِهِ فِي النَّاسِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ ثَوْبَ يَمْنٍ وَ بَرَكَةٍ أَسْعَى فِيهِ لِمَرْضَاتِكَ عُمْرِي وَ أَعْمُرْ فِيهِ مَسَاجِدَكَ ثُمَّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَقُولُ مَنْ لَبَسَ ثَوْبًا جَدِيدًا فَقَالَ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ غُفِرَ لَهُ؛ مكارم الأخلاق، ص ١٠١

﴿موقعیت‌های روزمره﴾

۳-۱-۲-۵ خوردن خرمایی که از درخت بر زمین افتاده باشد

﴿۷۲۶۴﴾ هرکس دانه‌ی خرما یا پاره‌ی نانی که بر روی زمین افتاده است، بیابد و آن را بردارد و بخورد، در شکم او قرار نمی‌گیرد مگر اینکه خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۲۶۵﴾ کسی که پاره‌ی نانی یا دانه خرمایی که بر روی زمین افتاده است، بیابد و آن را بردارد و بخورد، در شکم او قرار نمی‌گیرد مگر اینکه خداوند او را می‌آمرزد.

۴-۱-۲-۵ خوردن عسل

﴿۷۲۶۶﴾ بر شما باد [به داشتن و خوردن] عسل، سوگند به کسی که جان من در دست اوست خانه‌ای نیست که در آن عسل باشد، مگر آنکه فرشتگان برای ساکنان آن خانه طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۲۶۷﴾ خانه‌ای نیست که در آن عسل باشد مگر اینکه فرشتگان برای اهل آن خانه از خداوند آمرزش می‌خواهند.

۵-۱-۲-۵ لیسیدن ظرف

﴿۷۲۶۸﴾ [هرکس که غذای خود را تمام کرده و ظرف غذای خود را پاک کند به حدّی که با انگشت تمام ته‌مانده‌اش را هم بخورد] ظرف غذا برای خورنده‌ی غذا طلب آمرزش می‌کند.

۲-۲-۴-۵ نوشیدن

۱-۲-۴-۵ نوشیدن نیم‌خورده‌ی مؤمن

﴿۷۲۶۹﴾ هرکس نیم‌خورده‌ی مؤمنی را برای تبرک بخورد، خدا از آن فرشته‌ای می‌آفریند که برای هر دو آمرزش بخواهد تا قیامت برپا شود.

﴿۷۲۷۰﴾ هرکس نیم‌خورده‌ی برادرش را برای تبرک بخورد، خدا از آن فرشته‌ای می‌آفریند که برای هر دو آمرزش بخواهد تا رستاخیز برپا شود.

۲-۲-۴-۵ نوشیدن آب نیسان

﴿۷۲۷۱﴾ خداوند از کسی که آب نیسان بنوشد، همه‌ی دردها و ناراحتی‌ها را از بدنش می‌برد ... و خداوند به‌سوی او هزار آمرزش و هزار رحمت می‌فرستد.

۳-۲-۴-۵ هنگام پوشیدن

۱-۳-۴-۵ هنگام پوشیدن لباس نو

﴿۷۲۷۲﴾ سپاس خدای را که بر من لباس پوشاند، که با آن شرمگاهم را پنهان کنم و در میان مردم آراسته باشم؛ خدایا آن را لباس برکت قرار ده که در آن برای جلب خشنودی تو تلاش کنم و مساجدت را آباد کنم. سپس فرمود: هرکس جامه‌ی نویی بپوشد و این کلمات را بگوید، آمرزیده شود.

﴿مَوَاقِعُ خَاصَّةٌ﴾

٢-٣-٤-٥- عند لبس خاتم نقشه ذكر أو آية من كتاب الله
﴿٧٢٧٣﴾ الباقر ﷺ: مَنْ كَانَ نَقْشُ خَاتَمِهِ آيَةً مِنْ كِتَابِ اللَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ مَكَارِمُ الْأَخْلَاقِ،

ص ٩١

٢-٣-٤-٥- عند لبس الجزع
﴿٧٢٧٤﴾ الرسول ﷺ: أَوْ مَا عَلِمْتَ أَنَّ الصَّلَاةَ فِي الْجَزَعِ سَبْعُونَ صَلَاةً وَأَنَّهُ يُسَّحُّ وَيَسْتَغْفَرُ وَ

أَجْرُهُ لِصَاحِبِهِ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ٥، ص ٩٦

٢-٣-٤-٥- العصا

﴿٧٢٧٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ خَرَجَ فِي سَفَرٍ وَمَعَهُ عَصَا لَوْزٍ مُرٍّ وَتَلَا هَذِهِ الْآيَةَ وَلَمَّا تَوَجَّهَ
تِلْقَاءَ مَدِينٍ قَالَ عَسَى رَبِّي أَن يُهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ إِلَى قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ
وَكَيْلٌ آمَنَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ كُلِّ سَبْعٍ ضَارٍّ وَمِنْ كُلِّ لَصٍّ عَادٍ وَكُلِّ ذَاتِ حُمَةٍ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى
أَهْلِهِ وَمَنْزِلِهِ وَكَانَ مَعَهُ سَبْعَةٌ وَسَبْعُونَ مِنَ الْمُعَقَّبَاتِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ وَيَضَعَهَا؛

من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٧٠

٢-٣-٤-٥- السَّلَامَةُ وَالزَّيْنَةُ

١-٣-٤-٥- السَّوَاكُ

﴿٧٢٧٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اسْتَاكَ كُلَّ يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ فَقَدْ آدَمَ سُنَّةَ الْأَنْبِيَاءِ ﷺ وَكَتَبَ اللَّهُ لَهُ
بِكُلِّ صَلَاةٍ يُصَلِّيَهَا ثَوَابَ مِائَةِ رَكْعَةٍ وَاسْتَغْنَى عَنِ الْفَقْرِ وَتَطِيبُ نَفْسِهِ وَيَزِيدُ فِي حِفْظِهِ وَيَسْتَدُ
لَهُ فَهْمُهُ وَيَمُرُّ طَعَامُهُ وَيَذْهَبُ أَوجَاعُ أَضْرَاسِهِ وَيَدْفَعُ عَنْهُ السَّقَمَ وَتُصَافِحُهُ الْمَلَائِكَةُ لَمَّا
يُرَوْنَ عَلَيْهِ مِنَ النُّورِ وَيُنْقَى أَسْنَانُهُ وَتُشَيِّعُهُ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ خُرُوجِهِ مِنَ الْبَيْتِ وَتَسْتَغْفِرُهُ حَمَلَةُ
الْعَرْشِ وَالْكَرُوبِيُّونَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ١٣٨

٢-٣-٤-٥- شَمُّ الرِّيحَانِ

﴿٧٢٧٧﴾ الصادق ﷺ: عَنْ مَالِكِ بْنِ الْجُهَنِيِّ قَالَ: نَاوَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ﷺ شَيْئًا مِنَ الرِّيحَانِ
فَأَخَذَهُ فَشَمَّهُ وَوَضَعَهُ عَلَى عَيْنَيْهِ ثُمَّ قَالَ مَنْ تَنَاوَلَ رِيحَانَةً فَشَمَّهَا وَوَضَعَهَا عَلَى عَيْنَيْهِ ثُمَّ قَالَ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ لَمْ تَقَعْ عَلَى الْأَرْضِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ٢، ص ١٧١

٢-٣-٤-٥- التَّزْوِيجُ، الْحَمْلُ، وَضْعُ الْحَمْلِ، الْفِرَاقُ مِنَ الرِّضَاعِ، مَوْتُ الْوَلَدِ

﴿موقعیت‌های روزمره﴾

۵-۴-۲-۳-۲-۲ هنگام دست‌کردن انگشتی که نقشش آیه‌ی قرآن باشد

﴿۷۲۷۳﴾ هرکس نقش انگشترش آیه‌ای از کتاب خدا باشد، خداوند او را بیامرزد.

۵-۴-۲-۳-۳-۲ هنگام دست‌کردن انگشتی که نگینش مهره‌ی یمانی سیاه و سفید باشد

﴿۷۲۷۴﴾ آیا نمی‌دانی که نماز خواندن در حالی که انگشتی با مهره‌ی یمانی سیاه و سفید معادل هفتاد نماز به حساب می‌آید و آن مهر و تسبیح استغفار می‌کند و پاداش آن برای دارنده‌ی آن نوشته خواهد شد.

۵-۴-۲-۳-۴-۲ عصا به دست گرفتن

﴿۷۲۷۵﴾ کسی که به سفر برود، درحالی که عصایی از چوب بادام تلخ در دست داشته باشد و این آیه را تلاوت کند: «امید است که پروردگارم مرا به راه راست رهبری کند ... و خدا بر هرچه ما می‌گوییم وکیل است». خدای عزّ و جلّ او را از هر درنده، و دزد متجاوز، و هر حشره‌ی زهرناک نیش‌دار، ایمن می‌دارد تا به‌سوی خانواده‌اش بازگردد و هفتاد و هفت فرشته از فرشتگانی که به نوبت مأمور حراستند با او هستند، درحالی که برای او طلب آمرزش می‌کنند، تا زمانی که از سفر باز آید، و عصا را از دست بگذارد.

۵-۴-۳-۳-۲ بهداشت و آرایش

۵-۴-۳-۱-۲ مسواک‌زدن

﴿۷۲۷۶﴾ هرکس هر روز دو بار مسواک کند، سنّت پیامبران را ادامه داده و خدا به هر نماز او ثواب صد رکعت می‌دهد و از فقر می‌رهد و بوی خوش می‌شود و قدرت حافظه‌اش افزایش می‌یابد و فهمش نیرومند می‌شود و خوراکش گوارا می‌شود، و دردهای دندان‌هایش می‌رود و بیماری از او دور می‌شود و فرشته‌ها از نوری که در او می‌بینند با او دست می‌دهند و دندان‌هایش پاک می‌شوند و نیز فرشته‌ها هنگام بیرون رفتنش از خانه، او را بدرقه می‌کنند و حاملان عرش و کروبیان برایش آمرزش می‌خواهند.

۵-۴-۳-۲-۲ استعمال بوی خوش

﴿۷۲۷۷﴾ مالک‌بن‌جهنی گوید: گلی به امام صادق (علیه‌السلام) تقدیم کردم. گرفت و بویید و بر دو دیده نهاد و فرمود: «هرکس گلی را بگیرد و بویید، بر دیدگان نهد و بگوید: «پروردگارا! بر محمد و خاندانش درود فرست» بر زمین نگذارد تا آمرزیده شود».

۵-۴-۴-۲ ازدواج، بارداری، زایمان، تولّد فرزندان، پایان شیرخوارگی، مرگ فرزندان

﴿مَوَاقِعُ خَاصَّةٌ﴾

١-٤-٥-التزويجُ

﴿٧٢٧٨﴾ الباقر عليه السلام: رَوَى صَالِحُ بْنُ عُقْبَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: قُلْتُ لَهُ لِمَتَمَتَّعَ ثَوَابُ قَالَ إِنْ كَانَ يُرِيدُ بِذَلِكَ وَجْهَ اللَّهِ تَعَالَى وَخِلَافاً عَلَى مَنْ أَنْكَرَهَا لَمْ يُكَلِّمْهَا كَلِمَةً إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِهَا حَسَنَةً وَلَمْ يَمُدَّ يَدَهُ إِلَيْهَا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً فَإِذَا دَنَا مِنْهَا غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِذَلِكَ ذَنْباً فَإِذَا اغْتَسَلَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِقَدَرٍ مَا مَرَّ مِنَ الْمَاءِ عَلَى شَعْرِهِ قُلْتُ بَعْدَ الشَّعْرِ قَالَ نَعَمْ بَعْدَ الشَّعْرِ؛ مِنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه، ج ٣، ص ٤٦٣

﴿٧٢٧٩﴾ الصادق عليه السلام: مَا مِنْ رَجُلٍ تَمَتَّعَ ثُمَّ اغْتَسَلَ إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ كُلِّ قَطْرَةٍ تَقْطُرُ مِنْهُ سَبْعِينَ مَلَكًا يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَيَلْعَنُونَ مُتَجَنِّبَهَا إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ،

ج ٢١، ص ١٦

٢-٤-٥-الحملُ

﴿٧٢٨٠﴾ فَإِذَا فَطِمَتْ وَلَدَهَا قَالَ الْحَقُّ جَلَّ ذِكْرُهُ يَا أَيَّتُهَا الْمَرْأَةُ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنَ الذُّنُوبِ فَاسْتَأْنِفِي الْعَمَلَ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِل، ج ١٤، ص ٢٤٥

﴿٧٢٨١﴾ الصادق عليه السلام: يَا أُمَّ سَلَمَةَ إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا حَمَلَتْ كَانَ لَهَا مِنَ الْأَجْرِ كَمَنْ جَاهَدَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَإِذَا وَضَعَتْ قِيلَ لَهَا قَدْ غُفِرَ لَكَ ذَنْبُكَ فَاسْتَأْنِفِي الْعَمَلَ؛

بحار الأنوار، ج ١٠٠، ص ٢٥١

٣-٤-٥-وَضَعُ الْحَمْلِ

﴿٧٢٨٢﴾ الصادق عليه السلام: أَيُّمَا امْرَأَةٍ أَخَذَهَا الطَّلُقُ إِلَّا كَتَبْتُ لَهَا أَجْرَ شَهِيدٍ فَإِنْ سَلِمَتْ وَوَلَدَتْ غَفَرْتُ لَهَا ذُنُوبَهَا وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَرَمْلِ الْبَرِّ وَوَرَقِ الشَّجَرِ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِل، ج ١٥، ص ٢١٤

٤-٤-٥-وَلَادَةُ ابْنَةٍ

﴿٧٢٨٣﴾ الرَّسُولُ صلى الله عليه وآله: مَنْ كَانَ لَهُ ابْنَةٌ فَاللَّهُ فِي عَوْنِهِ وَنُصْرَتِهِ وَبَرَكَتِهِ وَمَغْفِرَتِهِ؛

مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِل، ج ١٥، ص ١١٥

٥-٤-٥-الْفِرَاحُ مِنَ الرِّضَاعِ

﴿٧٢٨٤﴾ الرَّسُولُ صلى الله عليه وآله: إِذَا حَمَلَتِ الْمَرْأَةُ كَانَتْ بِمَنْزِلَةِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ الْمُجَاهِدِ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِذَا وَضَعَتْ كَانَ لَهَا مِنَ الْأَجْرِ مَا لَا يَدْرِي أَحَدٌ مَا هُوَ لِعَظَمِهِ فَإِذَا أَرْضَعَتْ كَانَ لَهَا بِكُلِّ مَصَّةٍ كَعْدُلٍ عَتَقَ مُحَرَّرٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ فَإِذَا فَرَّغَتْ مِنْ رَضَاعِهِ ضَرَبَ مَلَكٌ كَرِيمٌ عَلَى جَنْبِهَا وَقَالَ اسْتَأْنِفِي الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ٢١، ص ٤٥١

﴿١٨٣٢﴾

﴿موقعیت‌های روزمره﴾

۱-۴-۵- ازدواج

﴿۷۲۷۸﴾ صالح بن عقبه از پدرش نقل می‌کند که گوید: به امام باقر علیه السلام عرض کردم: «آیا کسی که متعه کند به ثواب می‌رسد؟» فرمود: «چنانکه قصدش تقرب به پروردگار متعال باشد و مخالفت با کسانی که آن را انکار می‌کنند، کلامی نمی‌گویند جز اینکه خداوند متعال بدان حسنه‌ای در نامه‌ی عملش بنویسد، و دست به‌سوی همسرش نمی‌گشاید مگر اینکه خداوند برای او حسنه‌ای ثبت می‌کند، و چون با او نزدیکی کند خداوند تعالی گناهی از او را می‌آمرزد، و چون غسل کند به عدد هر مویی از بدنش که آب غسل بر آن بگذرد، خداوند او را عفو می‌کند». عرض کردم: «به عدد هر مو؟» فرمود: «آری، به عدد هر مو».

﴿۷۲۷۹﴾ مردی نیست که متعه کند و غسل کند مگر آنکه از هر قطره‌ی آب غسل او هفتاد فرشته به وجود می‌آیند که تا روز قیامت برای او آمرزش می‌خواهند و تا قیام قیامت بر کسی که این فعل را ترک کند، لعنت می‌فرستند.

۲-۴-۵- بارداری

﴿۷۲۸۰﴾ هنگامی که مادر فرزندش را از شیر بگیرد خداوند بلندمرتبه می‌فرماید: «گناهان گذشته‌ات را آمرزیدم، عمل را از سر گیر».

﴿۷۲۸۱﴾ ای امّ سلمه؛ چون زنی باردار شد، اجر کسی را خواهد داشت که در راه خدای عزّ و جل با جان و مالش جهاد کرده است و چون فرزندش به دنیا آید به او گفته می‌شود: «آمرزیده شدی، عملت را از سر گیر».

۳-۴-۵- زایمان

﴿۷۲۸۲﴾ برای هر زنی که درد زایمان بگیرد اجر شهید می‌نویسم و اگر به سلامتی فارغ شد و فرزندی به دنیا آورد گناهانش را می‌آمرزم، حتی اگر به اندازه‌ی کف دریاها و شن خشکی‌ها و برگ درختان باشد.

۴-۴-۵- تولّد فرزند

﴿۷۲۸۳﴾ خداوند کمک و یاور و برکت‌دهنده و آمرزنده‌ی کسی است که دختر داشته باشد.

۵-۴-۵- پایان شیرخوارگی

﴿۷۲۸۴﴾ چون زنی آبستن شود، مقام روزه‌دار و شب‌زنده‌دار و مجاهد با جان و مال در راه خدا را دارد و چون بزاید اجری دارد که کسی عظمت آن را نداند و چون طفل را شیر دهد به هر مکیدنی، ثواب آزادکردن یک بنده از اولاد اسماعیل را دارد و چون از شیردادن فارغ شود فرشته‌ای پر به پهلویش می‌زند و می‌گوید: «کار خود را از سر گیر که آمرزیده شدی».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٤-٤-٥- مَوْتُ الْوَلَدِ

﴿٧٢٨٥﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَمُوتُ بَيْنَهُمَا ثَلَاثَةُ أَوْلَادٍ لَهُمْ يُبَلِّغُوا الْحَنْتَ إِلَّا غَضَرَ اللَّهُ

لَهُمَا بِفَضْلِ رَحْمَتِهِ إِيَّاهُمْ؛ مسكن الفؤاد، ص ٣٣

﴿٧٢٨٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَانَ لَهُ ابْنٌ وَكَانَ عَلَيْهِ عَزِيزًا وَبِهِ ضِينًا وَمَاتَ فَصَبَرَ عَلَى مُصِيبَتِهِ

وَاحْتَسِبْهُ أَبْدَلَ اللَّهِ أَلْمِيَّتَ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ وَقَرَارًا خَيْرًا مِنْ قَرَارِهِ وَأَبْدَلَ الْمُصَابَ الصَّلَاةَ وَ

الرَّحْمَةُ وَالْمَغْفِرَةُ وَالرِّضْوَانُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٩، ص ١٢٣

٥-٤-٥-السَّفرُ

١-٥-٤-٥- الركابُ

﴿٧٢٨٧﴾ الرضا (عليه السلام): فَإِذَا وَضَعْتَ رِجْلَكَ فِي الرُّكَّابِ فَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ

عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَإِذَا اسْتَوَيْتَ عَلَى رَاحِلَتِكَ وَاسْتَوَى بِكَ مَحْمُوكٌ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

هَدَانَا إِلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ عَلَيْنَا بِالْإِيمَانِ وَعَلَّمَنَا الْقُرْآنَ وَمَنْ عَلَيْنَا بِمُحَمَّدٍ ﷺ سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ

لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُفْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُقْتِلُونَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَعَلَيْكَ بِكَثْرَةِ

الِاسْتِغْفَارُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٢٠

٢-٥-٤-٥- السَّيْرُ

﴿٧٢٨٨﴾ الرَّسُولُ ﷺ: قُلْ فِي مَسِيرِكَ اللَّهُمَّ خَلِّ سَبِيلَنَا وَاحْسِنِ تَسْيِيرَنَا وَاحْسِنْ عَافِيَتَنَا وَ

أَكْثَرُ مِنَ التَّكْبِيرِ وَالتَّحْمِيدِ وَالتَّسْبِيحِ وَالِاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٢٦٣

٣-٥-٤-٥-السفر

﴿٧٢٨٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَكْثَرُ مِنَ التَّكْبِيرِ وَالتَّحْمِيدِ وَالتَّسْبِيحِ وَالِاسْتِغْفَارِ فَإِنَّ السَّفَرَ

قِطْعَةٌ مِنَ الْعَذَابِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٢٧٧

٦-٤-٥- المَطَرُ

﴿٧٢٩﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام) فِي خَوَاصِّ سُورَةِ عَبَسَ: مَنْ قَرَأَهَا وَقْتَ نَزُولِ الْغَيْثِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ

قَطْرَةٌ إِلَى وَقْتِ فَرَاعِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢١٠

٥-٥- الأوقات المناسبة للإستغفار

١-٥-٥- ساعاتُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش خواهی﴾

۵-۴-۴-۶- مرگ فرزند

﴿۷۲۸۵﴾ مرد و زن مسلمانی نیست که سه فرزند نابالغ و معصومشان بمیرد، جز آنکه خدای تعالی ایشان را با رحمت فراوان خود می‌آمرزد.

﴿۷۲۸۶﴾ هرکس پسری عزیز داشته باشد و طاقت از دست‌دادن او را نداشته باشد و آن فرزند بمیرد و پدر بر مصیبت او صبر و احتساب پیشه کند، خداوند خانه‌ای بهتر از خانه‌ی دنیا و آرامگاهی نیکوتر به آن فرزند ارزانی می‌دارد و برای پدر او درود و رحمت و آمرزش و خشنودی ذخیره می‌فرماید.

۵-۴-۵- سیر و سفر

۵-۴-۵-۱- سوارشدن

﴿۷۲۸۷﴾ چون پا در رکاب نهی بگو: با نام خدا و به کمک خداوند و در راه خداوند و طبق آیین رسول خدا ﷺ؛ پس چون بر وسیله‌ی سواری نشستی و استقرار یافتی بگو: سپاس خدایی را که ما را به اسلام رهبری کرد و قرآن را تعلیم داد و به وجود محمد بر ما منت نهاد. پاک است خدایی که این مرکب را مستخرّ ما کرد، و گرنه برای ما تسخیر آن امکان‌پذیر نبود، و ما به‌سوی حق بازمی‌گردیم، و سپاس خدایی را که پروردگار جهانیان است. بعد از آن بسیار استغفار کن.

۵-۴-۵-۲- هنگام رفتن راه

﴿۷۲۸۸﴾ در راحت بگو: بار خدایا؛ راه ما را باز دار و رفتن ما را نیکو دار و عافیت ما را خوش دار و بسیار تکبیر و حمد و تسبیح و استغفار کن.

۵-۴-۵-۳- سفر

﴿۷۲۸۹﴾ برای گفتن الله اکبر و الحمدالله و سبحان الله و طلب آمرزش بسیار تلاش کن، زیرا سفر، بخشی از سختی و عذاب است.

۵-۴-۶- باران

﴿۷۲۹۰﴾ هرکس سوره‌ی «عبس» را در هنگام بارش باران بخواند، خداوند به عدد تمامی قطرات او را می‌آمرزد تا آن‌گاه که از آن فارغ شود.

۵-۵- زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش خواهی

۵-۵-۱- اوقات شبانه‌روز

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

١-٥-٥-١- أوقات الصَّلواتِ الخمس

﴿٧٢٩١﴾ إِذَا اسْتَغْفَرْتَ الْحَائِضُ وَقْتُ الصَّلَاةِ سَبْعِينَ مَرَّةً كَتَبَ اللَّهُ لَهَا أَلْفَ رُكْعَةٍ وَغُفِرَ لَهَا سَبْعِينَ ذَنْبًا وَ رَفَعَ لَهَا سَبْعِينَ دَرَجَةً وَأَعْطَاهَا سَبْعِينَ نُورًا وَ كَتَبَ لَهَا بِكُلِّ عِرْقٍ فِي جَسَدِهَا حَجَّةً وَ عُمْرَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٠

٢-٥-٥-١- اللَّيْلُ

﴿٧٢٩٢﴾ الرَّسُولُ ﷺ: خَلَقَ اللَّيْلَ لَتَسْكُنَ فِيهِ الْعُرُوقُ الْفَاتِرَةُ الَّتِي أَتَعَبَتْهَا فِي نَهَارِكَ وَ تَسْتَغْفِرُ لِدُذِّبِكَ الَّذِي كَسَبَتْهُ بِالنَّهَارِ ثُمَّ لَا تَعُودُ فِيهِ وَ تَفْتَنُ فِيهِ فَنُوتَ الصَّابِرِينَ فَتُلْثُ تَنَامُ وَ ثُلُثُ تَقُومُ وَ ثُلُثُ تَضَرَّعُ إِلَى رَبِّكَ؛ بحار الأنوار، ج ٥٥، ص ٢٠٧

﴿٧٢٩٣﴾ إِنَّ الْعَبْدَ لَيَقُومُ فِي اللَّيْلِ فَيَمِيلُ بِهِ النُّعَاسُ يَمِينًا وَ شِمَالًا وَ قَدْ وَقَعَ ذَنْهُ عَلَى صَدْرِهِ فَيَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى أَبْوَابَ السَّمَاءِ فَتَنْفَتِحُ ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ انْظُرُوا إِلَى عَبْدِي مَا يُصِيبُهُ فِي التَّقَرُّبِ إِلَيَّ بِمَا لَمْ أَفْتَرِضْ عَلَيْهِ رَاجِيًا مِنِّي ثَلَاثَ خِصَالٍ ذَنْبًا أَغْفِرُهُ لَهُ أَوْ تَوْبَةً أَجَدِّدُهَا لَهُ أَوْ رِزْقًا أَزِيدُهُ فِيهِ أَشْهَدُوا مَلَائِكَتِي أَنِّي قَدْ جَمَعْتُهُنَّ لَهُ؛ تهذيب الأحكام، ج ٢، ص ١٢١

﴿٧٢٩٤﴾ السَّجَادُ ﷺ: انْظُرُوا إِلَى عَبْدِي رُوحُهُ عِنْدِي وَ جَسَدُهُ فِي طَاعَتِي قَدْ جَافَى بَدَنَهُ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونِي خَوْفًا مِنْ عَذَابِي وَ طَمَعًا فِي رَحْمَتِي أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٦، ص ٩٩

﴿٧٢٩٥﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ قَرَأَ حَمَّ الدُّخَانِ فِي لَيْلَةٍ أَصْبَحَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٠٠

﴿٧٢٩٦﴾ الصَّادِقُ ﷺ: مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ (القدر) فِي كُلِّ لَيْلَةٍ نَادَى مُنَادٍ اسْتَنْفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٦٠

﴿٧٢٩٧﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ قَرَأَ يَسَ فِي لَيْلَةٍ ائْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٩١

﴿٧٢٩٨﴾ الرَّسُولُ ﷺ: نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى أَنْفِجَارِ الصُّبْحِ يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ تَمِّمْ وَ أَبْشِرْ يَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ وَ أَبْصِرْ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ نَغْفِرُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٣٦

﴿٧٢٩٩﴾ الرَّسُولُ ﷺ: طُوبَى لَأُمَّةٍ مُحَمَّدٌ ﷺ يَتَصَدَّقُونَ بِالنَّهَارِ وَ يَقُومُونَ فِي اللَّيْلِ بِالِدُّعَاءِ وَ الْاسْتِغْفَارِ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ وَ يَرْضَى عَنْهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٠

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۱-۵-۵- وقت نمازهای پنج‌گانه

﴿۷۲۹۱﴾ هنگامی که حائض در ساعت نماز هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند تعالی برای او هزار رکعت نماز ثبت می‌کند و هفتاد گناهش را می‌آمرزد و درجه‌اش را هفتاد مرتبه بالا می‌برد و هفتاد نور به او عطا می‌کند و به عدد هر رگی که در بدن اوست برایش حج و عمره می‌نویسد.

۲-۵-۱- شب

﴿۷۲۹۲﴾ شب برای آن است که تن خسته‌ی خود را که روز رنج کشیده آسوده سازی و برای گناه روزت طلب آمرزش کنی و بدان باز نگردی، و چون صابران در آن عبادت کنی؛ یک‌سوّم را بخوابی و یک‌سوّم را نماز بخوانی و یک‌سوّم را به درگاه پروردگارت زاری کنی.

﴿۷۲۹۳﴾ گاه می‌شود که بنده‌ای برای نماز شب برمی‌خیزد و ولی خواب بر او غلبه می‌کند و به سمت راست و چپ متمایل می‌شود [و از خستگی و شدّت خواب] چانه‌ی او به روی سینه‌اش می‌چسبد، در این حال خداوند متعال فرمان می‌دهد: «درهای آسمان‌ها را بگشایید». و به فرشتگان می‌فرماید: «به این بنده‌ی من نظر کنید که برای نزدیک‌شدن به من، چه سختی‌هایی را بر خود روا می‌دارد، درحالی که من این عمل را بر او واجب نکرده‌ام، و او از من سه چیز می‌خواهد: اوّل آنکه گناهانش را ببامرزم، دوّم آنکه توفیق توبه را به او ارزانی دارم، سوّم آنکه روزی او را فراوان کنم؛ و ای فرشتگان من! شما را گواه می‌گیرم که همه‌ی خواسته‌های او را برآورده کردم».

﴿۷۲۹۴﴾ به بنده‌ی من نگاه کنید، روحش نزد من است و جسمش در اطاعتم. از بستر خواب کناره گرفته؛ از ترس عذاب، مرا می‌خواند و به رحمتم امید دارد، گواه باشید که من او را آمرزیدم. ﴿۷۲۹۵﴾ هرکس در شبی سوره‌ی «حم دخان» را بخواند، صبح بیدار می‌شود درحالی که هفتاد هزار فرشته برایش استغفار می‌کنند.

﴿۷۲۹۶﴾ هرکس [هر شب] این سوره را بخواند، منادی ندا می‌دهد: «عمل خویش از سر گیر که به یقین [گناهانت] آمرزیده شد».

﴿۷۲۹۷﴾ هرکس شبی سوره‌ی «یس» را خالصانه بخواند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۲۹۸﴾ منادی هرشب با طلوع فجر از آسمان ندا می‌دهد: ای خواستار نیکی، کار نیکت را تمام کن و بشارت باد بر تو؛ و ای آن که به دنبال شرّ هستی، کوتاه بیا و چشم دل باز کن؛ آیا آمرزش خواهنده‌ای هست که او را ببامرزم؟

﴿۷۲۹۹﴾ خوشا به حال امّت محمدﷺ؛ در روز صدقه می‌دهند و شب‌هنگام به دعا و استغفار برمی‌خیزند؛ خدای تعالی با نظر رحمت به ایشان می‌نگرد و از ایشان خشنود و راضی است.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

١-٢-٥-٥- آخر الليل

﴿٧٣٠﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ آخِرُ اللَّيْلِ يَقُولُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأَجِيبَهُ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأَعْطِيَهُ سَوْلهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَاتُوبَ عَلَيْهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٦٩

﴿٧٣١﴾ الباقر ﷺ: قَالَ السَّائِلُ وَمَا هُوَ قَالَ الْوَقْتُ الَّذِي وَعَدَ يَعْقُوبُ فِيهِ بَيْنَهُ بِقَوْلِهِ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي قَالَ وَمَا هُوَ قَالَ الْوَقْتُ الَّذِي قَالَ اللَّهُ فِيهِ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ إِنَّ صَلَاةَ اللَّيْلِ فِي آخِرِهِ أَفْضَلُ مِنْهَا قَبْلَ ذَلِكَ وَهُوَ وَقْتُ الْإِجَابَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ١٥٠

﴿٧٣٢﴾ الباقر ﷺ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا جَعْفَرٍ ﷺ وَأَنَا عِنْدَهُ فَقَالَ لَهُ جُعِلَتْ فِدَاكَ إِنِّي كَثِيرُ الْمَالِ لَيْسَ يُؤَلَدُ لِي وَلَدٌ فَهَلْ مِنْ حِيلَةٍ قَالَ نَعَمْ اسْتَغْفِرْ رَبَّكَ سَنَةً فِي آخِرِ اللَّيْلِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنْ ضَيَّعْتَ ذَلِكَ بِاللَّيْلِ فَأَقْضِهِ بِالنَّهَارِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَ: بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٢١

﴿٧٣٣﴾ الباقر ﷺ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا جَعْفَرٍ ﷺ وَأَنَا عِنْدَهُ فَقَالَ إِنِّي كَثِيرُ الْمَالِ وَلَيْسَ يُؤَلَدُ لِي وَلَدٌ فَهَلْ مِنْ حِيلَةٍ قَالَ اسْتَغْفِرْ رَبَّكَ سَنَةً فِي آخِرِ اللَّيْلِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنْ ضَيَّعْتَ ذَلِكَ بِاللَّيْلِ فَأَقْضِهِ بِالنَّهَارِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٨

﴿٧٣٤﴾ الباقر ﷺ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ ﷺ عَنْ وَقْتِ صَلَاةِ اللَّيْلِ فَقَالَ الْوَقْتُ الَّذِي جَاءَ عَنْ جَدِّي رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ فِيهِ يُنَادِي مُنَادِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأَجِيبَهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ١٥٠

﴿٧٣٥﴾ الصادق ﷺ: كَانُوا يَسْتَغْفِرُونَ فِي الْوَتْرِ فِي آخِرِ اللَّيْلِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٢٧٩

٢-١-٥-٥- نِصْفُ اللَّيْلِ

﴿٧٣٦﴾ الحجة ﷺ: إِلَهِي أَنْتَ الَّذِي تُنَادِي فِي أَنْصَافِ كُلِّ لَيْلَةٍ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأَعْطِيَهُ أَمْ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأَجِيبَهُ أَمْ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٢٧٤

﴿٧٣٧﴾ أَنْتَ الَّذِي تُنَادِي فِي أَنْصَافِ كُلِّ لَيْلَةٍ هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأَعْطِيَهُ أَمْ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأَجِيبَهُ أَمْ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ٣٩٩

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۱-۲-۱-۵-۵-آخر شب

«۷۳۰۰» وقتی که شب به آخر می‌رسد، خداوند می‌فرماید: «آیا کسی هست که دعا کند تا من اجابت نمایم؟ آیا کسی هست چیزی از من بخواهد تا من خواسته‌ی وی را عطا کنم؟ آیا کسی هست از من طلب آمرزش کند تا من او را ببخشم؟ آیا کسی هست توبه کند و من توبه‌ی او را قبول کنم؟»

«۷۳۰۱» کسی پرسید: آن زمانی که یعقوب به فرزندانش طبق آیه‌ی قرآن «به‌زودی برایتان طلب آمرزش می‌کنم» وعده کرد، چه زمانی بود؟ فرمود: «همان زمانی که خداوند فرموده: «آمرزش‌جویان سحرگاهان»؛ و نماز شب هم در آخر آن بافضیلت‌تر است. و آن وقت اجابت دعاست.»

«۷۳۰۲» محمدبن یوسف از پدرش نقل می‌کند که گوید: نزد من مردی از امام باقر علیه السلام پرسید: «فدای تو گردم، مال بسیاری دارم ولی فرزندی ندارم. آیا راه حلّی برای من هست؟» فرمود: «بله، [تا یکسال] در پایان شب صد مرتبه از پروردگارت آمرزش بخواه. اگر آن را در شب به‌جا نیابردی قضای آن را در روز به‌جا آور، چراکه خدای تعالی می‌فرماید: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است تا باران‌های پربرکت آسمان را پی‌درپی بر شما فرستد، و شما را با اموال و فرزندان فراوان یاری دهد».»

«۷۳۰۳» محمدبن یوسف از پدرش نقل می‌کند که گوید: مردی از امام باقر علیه السلام سؤال کرد درحالی‌که من نیز نزد آن حضرت بودم: «فدایت شوم من مال بسیاری دارم ولی فرزندی ندارم، پس آیا راه چاره‌ای برای من هست؟» حضرت فرمود: «بله، یکسال هر شب - در پایان شب - از پروردگارت صد مرتبه طلب آمرزش کن. و اگر شبی موفق نشدی فردا قضای آن را به‌جا بیاور؛ چراکه خداوند فرموده است: از پروردگارتان آمرزش بخواهید.»

«۷۳۰۴» از امام باقر علیه السلام سؤال شد: وقت نماز شب چه زمانی است؟ فرمود: «همان وقتی است که از طرف جدّم رسول خدا معین شده، جدّم فرموده است: برای خدای تعالی نداکننده‌ای است که در سحرها فریاد می‌زند آیا دعاکننده‌ای هست که او را اجابت کنم و حاجت و نیازمندی‌اش را برآورم.»

«۷۳۰۵» آخر شب در نماز وتر، هفتاد مرتبه طلب آمرزش می‌کرد.

۲-۲-۱-۵-۵-نیمه شب

«۷۳۰۶» ای خدای من؛ تویی آن کسی که در نیمه‌های هر شب ندا سر می‌دهی: «آیا درخواست‌کننده‌ای هست تا به او عطا کنم؟ آیا دعاکننده‌ای هست تا دعای او را اجابت کنم، آیا طالب آمرزشی هست تا او را بیامرزم؟».

«۷۳۰۷» تویی آن کسی که در نیمه‌های هر شب ندا می‌کنی، آیا درخواست‌کننده‌ای هست تا به عطا کنم؟ آیا دعاکننده‌ای هست تا دعای او را اجابت کنم؟ آیا طالب آمرزشی هست تا او را بیامرزم؟

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٣-٢-٥-٥- جَوْفُ اللَّيْلِ

﴿٧٣٠٨﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا تَخَلَّى بِسَيِّدِهِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ [الْمُظْلِمِ] وَنَاجَاهُ أَتَبَّتَ اللَّهُ النُّورَ فِي قَلْبِهِ فَإِذَا قَالَ يَا رَبِّ يَا رَبَّ نَادَاهُ الْجَلِيلُ جَلَّ جَلَالُهُ لَيْتَكَ عَبْدِي سَلْنِي أُعْطِكَ وَتَوَكَّلْ عَلَيَّ أَكْفِكَ ثُمَّ يَقُولُ جَلَّ جَلَالُهُ لِمَلَائِكَتِهِ يَا مَلَائِكَتِي انظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي فَقَدْ تَخَلَّى بِي فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ وَالْبَطَالُونَ لَاهُونَ وَالْغَافِلُونَ نِيَامُ أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٠٧

﴿٧٣٠٩﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ أَمْرٍ مُسْلِمٍ يَقْعُدُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ فَيَقُولُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اسْتَغْفِرَ اللَّهُ الْغُفُورَ الرَّحِيمَ إِلَّا سَلَخَهُ اللَّهُ مِنْ خَطَايَاهُ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٠٢

﴿٧٣١٠﴾ الكاظم ﷺ: وَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ فِي صَلَاتِهِ وَ يَقْرَأُ لِلَّهِ بِذَنْبِهِ وَ يَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ وَ فِي عَهْدِهِ أَنْ لَا يَرْجِعَ إِلَيْهِ فَاللَّهُ يَغْفِرُ لَهُ إِنْ شَاءَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١١٦

٤-٢-٥-٥- الثَّلَاثُ الْآخِرُ

﴿٧٣١١﴾ الرضا ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يُنْزِلُ مَلَكًا إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا كُلَّ لَيْلَةٍ فِي الثَّلَاثِ الْآخِرِ وَ لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ فِي أَوَّلِ اللَّيْلِ فَيَأْمُرُهُ فَيُنَادِي هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأُعْطِيهِ هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَاتُوبَ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ؛ من لايحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٢١

﴿٧٣١٢﴾ الرضا ﷺ: ثُمَّ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ فَإِذَا كَانَ الثَّلَاثُ الْآخِرُ مِنَ اللَّيْلِ قَامَ مِنْ فِرَاشِهِ بِالتَّسْبِيحِ وَ التَّحْمِيدِ وَ التَّهْلِيلِ وَ التَّكْبِيرِ وَ الْاسْتِغْفَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ٤، ص ٥٥

﴿٧٣١٣﴾ الرضا ﷺ: فَإِذَا كَانَ الثَّلَاثُ الْآخِرُ مِنَ اللَّيْلِ قَامَ مِنْ فِرَاشِهِ بِالتَّسْبِيحِ وَ التَّحْمِيدِ وَ التَّكْبِيرِ وَ التَّهْلِيلِ وَ الْاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٩، ص ٩٣

﴿٧٣١٤﴾ الرضا ﷺ: فِيمَا كَانَ يَعْمَلُ الرُّضَا ﷺ فِي طَرِيقِ خُرَاسَانَ قَالَ فَإِذَا كَانَ الثَّلَاثُ الْآخِرُ مِنَ اللَّيْلِ قَامَ عَنْ فِرَاشِهِ بِالتَّسْبِيحِ وَ التَّحْمِيدِ وَ التَّكْبِيرِ وَ التَّهْلِيلِ وَ الْاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ١٩٣

﴿٧٣١٥﴾ كَانَ عَلَى ﷺ يُصَلِّي ثُلَاثِي اللَّيْلِ الْآخِرِ، وَ يَنَامُ الثَّلَاثَ الْأَوَّلَ، فَإِذَا كَانَ السَّحَرُ جَلَسَ فِي الْاسْتِغْفَارِ وَ الدُّعَاءِ؛ شواهد التنزيل، ص ٢، ص ٢٦٨

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۳-۲-۱-۵-۵- در دل شب

«۷۳۰۸» وقتی بنده‌ای در میان شب تاریک با خدایش خلوت می‌کند و با او به مناجات می‌پردازد، خداوند نوری به قلب او می‌تاباند. آن‌گاه که بنده‌ای بگوید: ای خدا ای خدا؛ خداوند جلیل به او پاسخ می‌دهد: «لیک ای بنده‌ی من، از من بخواه تا به تو عطا کنم، به من توکل کن تا امرت را کفایت کنم». سپس خداوند به ملائکه می‌فرماید: «ای فرشتگان من؛ به این بنده‌ام نگاه کنید که چگونه در نیمه‌ی شب تاریک با من خلوت کرده در حالی که گمراهان و غافلان و اهل لهو و لعب در خواب غفلت هستند؛ شاهد باشید که من این بنده‌ام را آمرزیدم».

«۷۳۰۹» هر مسلمانی که در دل شب برخیزد و بگوید: «خدا بزرگ‌تر است و حمد از آن خداست و خدا پاک و منزّه است و هیچ‌خدایی جز الله نیست؛ یکتاست و شریک ندارد و چیرگی از آن اوست و حمد مخصوص اوست و زنده‌ای است که نمی‌میرد و او بر همه‌چیز تواناست و هیچ‌توان و قدرتی جز به واسطه‌ی خدای برتر و بزرگ نیست، از خدای آمرزنده‌ی مهربان طلب آمرزش می‌کنم»؛ خداوند او را مانند روزی که از مادر به دنیا آمده، از گناهانش بیرون می‌کند.

«۷۳۱۰» آن‌گاه که آدمی، نیمه‌شب نماز می‌خواند و به درگاه خدا به گناه خویش اقرار می‌کند و درخواست توبه می‌کند و عهد می‌کند که دیگر گناهش را تکرار نکند، خداوند اگر بخواهد او را می‌آمرزد.

۴-۲-۱-۵-۵- یک سوّم پایانی شب

«۷۳۱۱» خداوند تبارک و تعالی در یک‌سوّم آخر هر شب و در هر شب جمعه از اوّل شب فرشته‌ای را به آسمان اوّل فرو می‌فرستد و او را مأمور می‌کند تا ندا دهد: «آیا کسی هست که خواهشی داشته باشد تا به او عطا کنم؟ آیا کسی هست که توبه کند تا توبه‌ی او را بپذیرم؟ آیا کسی هست که طلب آمرزش نماید تا او را ببخشم و گناهانش را بیامرزم؟»

«۷۳۱۲» بعد برای استراحت به بستر خویش می‌رفت و در یک‌سوّم آخر شب با تسبیح و حمد و تکبیر و تهلیل و استغفار از بستر بلند می‌شد.

«۷۳۱۳» در یک‌سوّم آخر شب از بستر خارج می‌شد و تسبیح و حمد و تکبیر و تهلیل و استغفار می‌گفت.

«۷۳۱۴» درباره‌ی آنچه امام رضا علیه السلام در راه سفر به خراسان انجام داده است، گفته‌اند: در یک‌سوّم پایان شب از بستر با ذکر تسبیح و حمد و تکبیر و تهلیل و استغفار برمی‌خاست.

«۷۳۱۵» حضرت علی علیه السلام دوسوّم آخر شب را نماز می‌خواند و یک‌سوّم اوّل را می‌خوابید و چون وقت سحر می‌شد به استغفار و دعا می‌نشست.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٥-٢-١-٥-٥- سُدُسُ اللَّيْلَةِ

﴿٧٣١٦﴾ الباقِرُ ﷺ: مَنْ صَلَّى سُدُسَ لَيْلَةٍ كُتِبَ فِي الْأَوَّابِينَ وَغُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛

من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٧٥

٣-١-٥-٥- السَّحَرُ

﴿٧٣١٧﴾ قُلْ أَتُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكَُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ، الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ، الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَائِتِينَ وَالْمُتَّقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ (آل عمران: ١٧)

﴿٧٣١٨﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ... وَالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ (الذاريات: ١٨)

﴿٧٣١٩﴾ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ قَالُوا لَهُ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ فَقَالَ لَهُمْ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ قَالَ آخِرَهُمْ إِلَى السَّحَرِ لِأَنَّ الدُّعَاءَ وَالِاسْتِغْفَارَ مُسْتَجَابٌ فِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٢٥٠

﴿٧٣٢٠﴾ الرسول ﷺ: السَّحُورُ بَرَكَةٌ وَلِلَّهِ مَلَائِكَةٌ يُصَلُّونَ عَلَى الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَعَلَى

الْمُتَسَحِّرِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٥٦

﴿٧٣٢١﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُحْكَمِ الْمُنْزَلَ عَلَى نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ وَالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ وَأَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٢٦

﴿٧٣٢٢﴾ الكاظم ﷺ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآهْلِ بَيْتِهِ وَصَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَصَلِّ الْأَنْبَرَارِ وَإِمَامِ الْأَخْيَارِ وَعَيْنَةِ الْأَنْوَارِ وَوَارِثِ السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْحِكْمِ وَالْأَنْوَارِ الَّذِي كَانَ يُخَيِّى اللَّيْلَ بِالسَّهَرِ إِلَى السَّحَرِ بِمُؤَاصَلَةِ الْإِسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦

﴿٧٣٢٣﴾ موسى ﷺ: إِلَهِي مَنْ أَهْلَكَ قَالَ الْمُتَحَابُّونَ فِي الدِّينِ يَغْمُرُونَ مَسَاجِدِي وَيَسْتَغْفِرُونَ

بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ٢٢٤

﴿٧٣٢٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ أَحَبَّ الْعِبَادِ إِلَيَّ الْمُتَحَابُّونَ مِنْ أَجْلِ الْمُتَعَلِّقَةِ قُلُوبُهُمْ بِالْمَسَاجِدِ وَالْمُسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ أَوْلَيْكَ إِذَا أَرَدْتَ بِأَهْلِ الْأَرْضِ عُقُوبَةً ذَكَرْتَهُمْ فَصَرَفْتَ الْعُقُوبَةَ عَنْهُمْ؛

بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٨٨

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

۵-۲-۱-۵- یک ششم شب

﴿۷۳۱۶﴾ هرکس یک ششم شب را نماز بخواند نام او را در زمره‌ی توبه‌کنندگان حقیقی می‌نویسند و همه‌ی گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود.

۵-۱-۳- سحر

﴿۷۳۱۷﴾ بگو: «آیا شما را از چیزی آگاه کنم که از این (سرمايه‌های مادی)، بهتر است؟» برای کسانی که پرهیزگاری پیشه کرده‌اند، نزد پروردگارشان (در جهان دیگر)، باغ‌هایی است که نهرها از پای درختانش می‌گذرد؛ همیشه در آن خواهند بود؛ و همسرانی پاکیزه، و خشنودی خداوند (نصیب آن‌هاست) و خدا به (امور) بندگان، بیناست. همان کسانی که می‌گویند: «پروردگارا! ما ایمان آورده‌ایم؛ پس گناهان ما را بیامرز، و ما را از عذاب آتش، نگاهدار!» آن‌ها که (در برابر مشکلات، و در مسیر اطاعت و ترک گناه)، استقامت می‌ورزند، راستگو هستند، (در برابر خدا) خضوع، و (در راه او) انفاق می‌کنند، و در سحرگاهان، استغفار می‌نمایند.

﴿۷۳۱۸﴾ به یقین، پرهیزگاران در باغ‌های بهشت و در میان چشمه‌ها قرار دارند... و در سحرگاهان استغفار می‌کنند.

﴿۷۳۱۹﴾ یعقوب علیه السلام به فرزندان خود گفت: «آیا من به شما نگفتم که از جانب خدا چیزی را می‌دانم که شما نمی‌دانید؟» گفتند: «پدر جان از درگاه خدای تعالی آمرزش گناهانمان را درخواست کن زیرا که ما خطاکاریم». یعقوب گفت: «به‌زودی از پروردگار خود برای شما آمرزش می‌خواهم که او آمرزنده و مهربان است». دعا را تا موقع سحر تأخیر انداخت، چون دعا و استغفار هنگام سحر مستجاب می‌شود.

﴿۷۳۲۰﴾ سحرها پر برکتند، و خدای تعالی فرشتگانی دارد که [مدام] بر آنان که در سحرها طلب آمرزش می‌کنند درود می‌فرستند و بر آنان که اهل سحرند.

﴿۷۳۲۱﴾ خدایا! تو در کتاب محکمت، که بر پیامبر مرسل خویش صلی الله علیه و آله نازل فرمودی، چنین فرموده‌ای و فرموده‌ات حق است: «آن‌ها اندکی از شب را می‌خوابیدند و در سحرها آمرزش می‌خواستند» و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۷۳۲۲﴾ خداوند! بر محمد و خاندان پاکش درود بفرست و بر موسی بن جعفر علیه السلام جانشین نیکوکاران، و پیشوای برگزیدگان، و گنجینه‌ی روشنایی‌ها، و وارث آرامش و وقار، و حکمت و آثار، کسی که شب را تا سحر برای شب‌زنده‌داری بیدار بود، و پیوسته طلب آمرزش می‌نمود.

﴿۷۳۲۳﴾ خداوند! اهل تو کیست؟ فرمود: «آنان که در راه دین به یکدیگر محبت می‌کنند؛ مساجد مرا آباد و به وقت سحر طلب آمرزش می‌کنند».

﴿۷۳۲۴﴾ محبوب‌ترین بندگان نزد من کسی است که به خاطر من با مردم دوستی کند و دلش به مسجد متعلق باشد و نیمه‌های شب به استغفار برخیزد. اینان هستند که اگر بخواهم به ساکنان زمین عذابی بفرستم، به خاطر آن‌ها عذاب را برمی‌گردانم.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٣٢٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِذَا أَرَادَ أَنْ يُصِيبَ أَهْلَ الْأَرْضِ بِعَذَابٍ قَالَ لَوْ لَا الَّذِينَ يَتَحَابُّونَ بَجَلَالِي وَ يَعْمُرُونَ مَسَاجِدِي وَ يَسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ لَوْ لَا هُمْ لَأَنْزَلْتُ عَذَابِي؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٧٣

﴿٧٣٢٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَمَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَى الْمُتَسَحِّرِينَ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ فَلْيَتَسَحَّرْ أَحَدُكُمْ وَ لَوْ بِشَرْبَةِ مَاءٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٤٥

﴿٧٣٢٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ ثَلَاثَةَ أَصْوَاتٍ صَوْتُ الدَّيْكِ وَ صَوْتُ قَارِي الْقُرْآنِ وَ صَوْتُ الَّذِينَ يَسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٤٦

﴿٧٣٢٨﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ إِنِّي لَأَهْمُّ بِأَهْلِ الْأَرْضِ عَذَابًا فَإِذَا نَظَرْتُ إِلَى عَمَّارٍ يُبَوِّتِي وَ إِلَى الْمُتَحَجِّدِينَ وَ إِلَى الْمُتَحَابِّينَ فِي اللَّهِ وَ إِلَى الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ صَرَفْتُهُ عَنْهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٢٠

﴿٧٣٢٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ إِذَا رَأَى أَهْلَ قَرْيَةٍ قَدْ أَسْرَفُوا فِي الْمَعَاصِي وَ فِيهَا ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ نَادَاهُمْ جَلَّ جَلَالُهُ يَا أَهْلَ مَعْصِيَتِي لَوْ لَا مَنْ فِيكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَحَابِّينَ بَجَلَالِي الْعَامِرِينَ بِصَلَاتِهِمْ أَرْضِي وَ مَسَاجِدِي وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ خَوْفًا مِنِّي لَأَنْزَلْتُ بِكُمْ عَذَابِي ثُمَّ لَا أَبَالِي؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٩٢

﴿٧٣٣٠﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مُنَادِيًا يُنَادِي فِي السَّحَرِ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأُجِيبَهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ هَلْ مِنْ طَالِبٍ فَأُعْطِيَهُ ثُمَّ قَالَ هُوَ الْوَقْتُ الَّذِي وَعَدَ فِيهِ يَعْقُوبُ بَنِيهِ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُمْ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٩٢

﴿٧٣٣١﴾ أَنَّهُ قَالَ وَ بِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٨٠

﴿٧٣٣٢﴾ الرسول ﷺ: ثَلَاثَةُ أَصْوَاتٍ يُحِبُّهَا اللَّهُ تَعَالَى صَوْتُ الدَّيْكِ وَ صَوْتُ قَارِي الْقُرْآنِ وَ صَوْتُ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٦٢، ص ٨

﴿٧٣٣٣﴾ الرسول ﷺ: ثَلَاثَةُ مَعْصُومُونَ مِنْ إِبْلِيسَ وَ جُنُودِهِ الذَّاكِرُونَ لِلَّهِ وَ الْبَاكُونَ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَ الْمُسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٤٦

﴿٧٣٣٤﴾ الصَّادِق عليه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ بِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ، فِي الْوَتْرِ فِي آخِرِ اللَّيْلِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ تهذيب الأحكام، ج ٢، ص ١٣٠

﴿٧٣٣٥﴾ الرسول ﷺ: فِي قَوْلِ يَعْقُوبَ عليه السلام سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي وَ قَالَ آخَرَهُمْ إِلَى السَّحَرِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٧٧

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۳۲۵﴾ هرگاه خداوند بخواهد عذابی به مردم زمین فروفرستد، چنین می‌فرماید: «اگر نبودند کسانی که به خاطر من محبت می‌ورزند و مساجد مرا آباد نگاه می‌دارند و سحرگاهان استغفار می‌کنند، عذابم را بر ایشان فرو می‌فرستادم».

﴿۷۳۲۶﴾ خدای تبارک و تعالی و فرشتگان او بر کسانی که در سحرگاهان [برای روزه گرفتن] غذا می‌خورند، و در آن هنگام از خداوند طلب آمرزش می‌کنند، درود می‌فرستاد. پس باید هریک از شما در سحر چیزی بخورد؛ اگر چه جرعه‌ای آب باشد.

﴿۷۳۲۷﴾ خدای متعال سه بانگ را دوست دارد: بانگ خروس، بانگ تلاوت‌کننده‌ی قرآن، و بانگ کسانی که سحرگاهان طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۳۲۸﴾ خدای متعال می‌فرماید: هرگاه قصد می‌کنم که به اهل زمین عذاب نازل کنم، به آبادگران خانه‌هایم (مساجد) و عبادتگران و دوستداران در راه خداوند و به آمرزش‌جویان در سحرگاهان نگاه می‌کنم. و به خاطر ایشان از فرستادن عذاب بر [ساکنان زمین] منصرف می‌شوم. ﴿۷۳۲۹﴾ هنگامی که خداوند به اهل منطقه‌ای که در گناهان زیاده‌روی می‌کنند نظر کند ولی ببیند که در میان آنان [لااقل] سه نفر مؤمن باشند، به آن قوم چنین می‌گوید: ای اهل معصیت؛ اگر در میان شما مؤمنانی نبودند که به خاطر من به یکدیگر محبت می‌کنند و مساجد و زمین مرا با نمازشان آباد می‌کنند و در سحرگاهان از ترس من آمرزش می‌خواهند عذابم را به سويتان نازل می‌کردم و باکی نداشتم [که نابود شوید].

﴿۷۳۳۰﴾ خدای تعالی نداکننده‌ای دارد که در سحرها فریاد می‌زند: «آیا دعاکننده‌ای هست که او را اجابت کنم و حاجت و نیازش را برآورم، آیا استغفارکننده‌ای هست که من او را ببامرزم، درخواست‌کننده‌ای هست که به او عطا کنم؟» سپس می‌گوید: آن وقت (سحر)، همان زمانی است که یعقوب به پسرانش وعده کرد که در آن هنگام برای ایشان طلب آمرزش کند.

﴿۷۳۳۱﴾ در قرآن آمده است: «آنان سحرگاهان از درگاه خدا طلب آمرزش می‌کنند».

﴿۷۳۳۲﴾ خداوند سه صدا را دوست دارد: صدای خروس، صدای تلاوت‌کننده‌ی قرآن و صدای آمرزش‌جویان در سحرگاهان.

﴿۷۳۳۳﴾ سه نفر هستند که از شرّ شیطان و لشکرش در امان می‌باشند: آنان که خدا را یاد می‌کنند، آنان که از ترس خدا اشک می‌ریزند، آنان که سحرگاهان طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۳۳۴﴾ خداوند فرموده است: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْمُوا لِلَّهِ فِي كُلِّ مَسْجِدٍ وَبَيْتٍ يُرْتَدُّ إِلَيْهِ ظُهُورُكُمْ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ»؛ متّقین در آخر شب در نماز وتر هفتاد بار استغفار می‌کردند.

﴿۷۳۳۵﴾ در مورد سخن یعقوب که گفت: «به‌زودی از خدای خود برای شما طلب آمرزش خواهیم کرد» آن حضرت فرمود: یعقوب وقت دعا را به تأخیر انداخت تا در سحرگاه جمعه دعا کند.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٣٣٦﴾ الصادق عليه السلام: فِي قَوْلٍ يَقُوبُ لَبْنِهِ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي قَالَ أَخْرَهَا إِلَى السَّحَرِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ؛ مِنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه، ج ١، ص ٤٢٢

﴿٧٣٣٧﴾ الصادق عليه السلام: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي فَقَالَ أَخْرَهُمْ إِلَى السَّحَرِ فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّمَا ذَنْبُهُمْ فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٩٩

﴿٧٣٣٨﴾ فِي وَصَايَا لُقْمَانَ لِابْنِهِ يَا بُنَيَّ لَا يَكُونُ الدَّيْكَ أَكْبَسَ مِنْكَ يَقُومُ فِي وَقْتِ السَّحَرِ وَ يَسْتَغْفِرُ وَ أَنْتَ نَائِمٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٤٦

﴿٧٣٣٩﴾ الصادق عليه السلام: قَالَ رَجُلٌ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام لَا يُولَدُ لِي فَقَالَ اسْتَغْفِرْ رَبَّكَ فِي السَّحَرِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنْ نَسِيتَهُ فَأَقْضِهِ؛ الكافي، ج ٦، ص ٩

﴿٧٣٤٠﴾ قَالُوا لَهُ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ فَقَالَ لَهُمْ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ قَالَ أَخْرَهُمْ إِلَى السَّحَرِ لِأَنَّ الدُّعَاءَ وَالِاسْتِغْفَارَ مُسْتَجَابٌ؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٢٥٠

﴿٧٣٤١﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَوْلُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ قَالَ اسْتَغْفِرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي وَتْرِهِ سَبْعِينَ مَرَّةً (فَمَنْ دَاوَمَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ) وَ فِي رِوَايَةٍ أُخْرَى عَنْهُ وَجَبَتْ لَهُ الْمَغْفِرَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٦

﴿٧٣٤٢﴾ الرسول ﷺ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: قُلْتُ لَهُ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ، فَقَالَ اسْتَغْفِرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي الْوَتْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٨١

﴿٧٣٤٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: كَانَ عَلَى اللَّهِ ﷻ يَسْتَغْفِرُ سَبْعِينَ مَرَّةً فِي سَحَرِ كُلِّ لَيْلَةٍ بِعَقَبِ رُكْعَتَي الْفَجْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٢٦

﴿٧٣٤٤﴾ الصادق عليه السلام: لَا تَغْفُلْ عَنِ الْاسْتِغْفَارِ بِالْأَسْحَارِ فَإِنَّ لِلْقَانِتِينَ فِيهِ أَشْوَاقًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٢٣

﴿٧٣٤٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً فِي الْوَتْرِ بَعْدَ الرُّكُوعِ فَدَامَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً كَانَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٧

﴿٧٣٤٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي السَّحَرِ سَبْعِينَ مَرَّةً كَانَ مِنَ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٩٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمزش‌خواهی﴾

﴿۷۳۳۶﴾ در مورد سخن یعقوب به فرزندانش که گفت: «به‌زودی از خدای خود برای شما طلب آمزش خواهیم کرد» آن حضرت فرمود: یعقوب وقت دعا را به تأخیر انداخت تا در سحرگاه جمعه دعا کند.

﴿۷۳۳۷﴾ درباره‌ی کلام خدای متعال: «به‌زودی از پروردگارم برای شما طلب آمزش می‌کنم» فرمود: دعای ایشان را تا هنگام سحر به تأخیر انداخت. گفت: «پروردگارا! گناهان ایشان را درباره‌ی آنچه بین من و ایشان است [بیامرز]». پس از خداوند به او وحی رسید: «ایشان را آمرزیدم».

﴿۷۳۳۸﴾ لقمان فرمود: «ای پسر من؛ خروس از تو زیرک‌تر نمی‌باشد و بیشتر از تو اوقات نماز را حفظ نمی‌کند! آیا او را نمی‌بینی که هنگام هر نماز برای نماز اعلان می‌کند و در سحرها با صدای بلند اعلان می‌کند و تو در خوابی؟!»

﴿۷۳۳۹﴾ مردی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: «من فرزندی ندارم؛ حضرت فرمود: «در سحرگاهان صد مرتبه به درگاه خداوند استغفار کن و اگر فراموش کردی قضای آن را به‌جا آور». ﴿۷۳۴۰﴾ قَالُوا لَهُ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ فَقَالَ لَهُمْ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ. امام علیه السلام فرمود: دعا را تا وقت سحر به تأخیر انداخت چون در آن هنگام دعا و طلب آمزش مستجاب است.

﴿۷۳۴۱﴾ ابوبصیر گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «درباره‌ی کلام خداوند تبارک و تعالی «آمزش‌خواهان سحرگاهان» توضیح دهید؟» فرمود: «پیامبر صلی الله علیه و آله در نماز وتر هفتاد مرتبه آمزش می‌طلبید و هرکس یک سال بر این عمل مداومت ورزد از آمزش‌خواهان سحرگاهان و از مصادیق این آیه قرار می‌گیرد». و در روایت دیگری آمده است که بهشت بر او واجب می‌شود.

﴿۷۳۴۲﴾ ابوبصیر گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «آمزش‌خواهان در سحرها [یعنی چه]؟» فرمود: «رسول خدا صلی الله علیه و آله در نماز وتر، هفتاد مرتبه آمزش درخواست می‌کرد».

﴿۷۳۴۳﴾ حضرت علی علیه السلام هر شب سحرگاهان در پی دو رکعت نماز فجر، هفتاد مرتبه طلب آمزش می‌کرد.

﴿۷۳۴۴﴾ از طلب آمزش در سحرگاهان غافل مشو، زیرا عبادت‌پیشگان نسبت به آن شوق دارند.

﴿۷۳۴۵﴾ هرکس بعد از رکوع نماز وتر، هفتاد بار از خدا آمزش بخواهد و یک سال بر این کار مداومت کند از آمزش‌جویان در سحرگاهان محسوب خواهد شد.

﴿۷۳۴۶﴾ هرکس هنگام سحر هفتاد بار آمزش بخواهد، از آنان که خدا در شأنشان فرموده است: «و در سحرگاهان آمزش می‌خواهد» محسوب خواهد شد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

- ﴿٧٣٤٧﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي وَقْتِ السَّحَرِ سَبْعِينَ مَرَّةً فَهُوَ مِنْ أَهْلِ هَذِهِ الْآيَةِ وَ بِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ فقه القرآن، ج ١، ص ١٣١
- ﴿٧٣٤٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي آخِرِ الْوُتْرِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ دَاوَمَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً كُتِبَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٨
- ﴿٧٣٤٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي آخِرِ الْوُتْرِ فِي السَّحَرِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَجَبَتْ لَهُ الْمَغْفِرَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٧
- ﴿٧٣٥٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي وَتْرِهِ إِذَا أَوْتَرَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ وَاضَبَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى تَمُضِيَ سَنَةٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عِنْدَهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَ وَجَبَتْ لَهُ الْمَغْفِرَةُ مِنْ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٢٠
- ﴿٧٣٥١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي وَتْرِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ هُوَ قَائِمٌ وَ وَاضَبَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى يَمُضِيَ لَهُ سَنَةٌ كُتِبَ عِنْدَهُ تَعَالَى مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٧
- ﴿٧٣٥٢﴾ الصادق عليه السلام: وَ اجْعَلْنِي مِنَ الصَّابِرِينَ وَ الصَّادِقِينَ وَ الْقَائِمِينَ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٦٧
- ﴿٧٣٥٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ الصَّابِرِينَ وَ الصَّادِقِينَ وَ الْقَائِمِينَ وَ الْمُنْفِقِينَ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَ أَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢
- ﴿٧٣٥٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا وَ أَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢
- ﴿٧٣٥٥﴾ الرسول ﷺ: يَا إِلَهِي قَدْ مَدَحْتَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَ بَلَّغْنَا أَنَّكَ تَغْفِرُ الذُّنُوبَ بِالْأَسْغِفَارِ وَ أَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَ أَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ وَ يُكْرَرُ ذَلِكَ مِائَةً مَرَّةً؛ محاسبة النفس، ص ٣١
- ﴿٧٣٥٦﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ صَلِّ مِنَ اللَّيْلِ وَ لَوْ قَدَرُ حَلَبِ شَاةٍ وَ بِالْأَسْحَارِ فَادْعُ فَإِنَّ عِنْدَ ذَلِكَ لَا تُرَدُّ دَعْوَةٌ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٦٧

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۳۴۷﴾ هرکس هنگام سحر هفتاد بار استغفار کند، در زمره‌ی آنان که خدا در شأنشان فرموده است: «وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ» خواهد بود.

﴿۷۳۴۸﴾ کسی که در پایان نماز وتر هفتاد مرتبه بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم»، و بر این کار مداومت داشته باشد، نزد خداوند از اشخاصی محسوب می‌شود که سحرها استغفار می‌کنند.

﴿۷۳۴۹﴾ هرکس در پایان نماز وتر در هنگام سحر هفتاد مرتبه بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم»، آمرزش بر او واجب می‌شود.

﴿۷۳۵۰﴾ هرکس در نماز وتر هفتاد بار بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم» و تا یک سال بر این عمل مداومت ورزد، خداوند متعال نزد خویش نام او را در زمره‌ی استغفارکنندگان و آمرزش‌خواهان در سحرگاه‌ها منظور می‌کند و بهشت بر او واجب می‌شود و نیز آمرزش و بخشایش گناهان از جانب خداوند عزوجل بر او واجب می‌شود.

﴿۷۳۵۱﴾ هرکس در نماز وتر هفتاد بار بگوید: «از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم» و تا یک سال بر این عمل مداومت ورزد، خداوند متعال نزد خویش نام او را در زمره‌ی استغفارکنندگان و آمرزش‌خواهان در سحرگاه‌ها منظور می‌کند.

﴿۷۳۵۲﴾ مرا در زمره‌ی صابران و راستگویان و عبادت‌پیشگان و انفاق‌کنندگان و آمرزش‌خواهان سحرگاهان قرار بده.

﴿۷۳۵۳﴾ تو که بزرگ و برتری فرموده‌ای: «... و شکیبایان و راستگویان و فرمانبران و انفاق‌کنندگان و آمرزش‌طلبان در سحرها» و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۷۳۵۴﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «... سلام بر تو، من از پروردگارم برای تو آمرزش خواهم خواست که او نسبت به من مهربان است». و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۷۳۵۵﴾ خدایا؛ استغفارکنندگان در سحرگاهان را ستوده‌ای و به ما خبر رسیده است که با استغفار، گناهان را می‌آمرزی و من کسی هستم که استغفار می‌کنم و از تو می‌خواهم توبه‌ام را بپذیری؛ و این ذکر را صد بار تکرار می‌کرد.

﴿۷۳۵۶﴾ ای علی؛ در دل شب نماز بخوان، هرچند (چند دقیقه) به اندازه‌ی دوشیدن بزی باشد؛ و هنگام سحر دعا کن چراکه در آن هنگام دعایی رد نمی‌شود و خداوند تبارک و تعالی در قرآن به آنان اشاره کرده است، «آمرزش‌جویان سحرگاهان».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٣٥٧﴾ الصادق عليه السلام: يَا فَضْلُ إِنَّ أَفْضَلَ مَا دَعَوْتُمُ اللَّهَ بِالْأَسْحَارِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٠٠

﴿٧٣٥٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى فِي سَحَرِ كُلِّ لَيْلَةٍ سَبْعِينَ مَرَّةً وَهُوَ آتِمُ الْاسْتِغْفَارِ رَوَى ذَلِكَ عَنْ عَلِيٍّ عليه السلام: فَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ المصباح للكنعمي، ص ٥٨

﴿٧٣٥٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى فِي سَحَرِ كُلِّ لَيْلَةٍ سَبْعِينَ مَرَّةً وَهُوَ آتِمُ مِائَةَ مَرَّةً فَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ وَيَقُولُ سَبْعًا اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لِجَمِيعِ ظُلْمِي وَجُرْأِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ البلد الأمين، ص ٣٦

﴿٧٣٦٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كُلِّ سَحَرٍ سَبْعِينَ مَرَّةً وَهُوَ آتِمُ الْاسْتِغْفَارِ وَهُوَ آتِمُ ذَلِكَ عَنْ عَلِيٍّ عليه السلام: فَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ وَيَقُولُ سَبْعًا اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٠٨

٤-٥-٥- الفجر

﴿٧٣٦١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِلَّهِ فَضُولًا مِنْ رِزْقِهِ يَنْحَلُّهُ مَنْ شَاءَ مِنْ خَلْقِهِ وَاللَّهُ بَاسِطُ يَدِهِ عِنْدَ كُلِّ فَجْرٍ لِمَنْ ذُنِبَ اللَّيْلُ هَلْ يَتُوبُ فَيَغْفِرَ لَهُ وَيَبْسُطُ يَدَهُ عِنْدَ مَغِيبِ الشَّمْسِ لِمَنْ ذُنِبَ النَّهَارُ هَلْ يَتُوبُ فَيَغْفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٤

﴿٧٣٦٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: سَاعَةٌ فِي آخِرِ اللَّيْلِ عِنْدَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَإِنْ مَلَكَتِ نِيَادِيَانِ هَلْ مِنْ تَائِبٍ يُتَابُ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ سَائِلٍ يُعْطَى هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَيَغْفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٦٧

﴿٧٣٦٣﴾ فَإِذَا جَاءَ وَقْتُ صَلَاةِ الصُّبْحِ يَصْعَدُونَ إِلَى السَّمَاءِ فَتَسْتَقْبِلُهُمْ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَيَقُولُونَ لَهُمْ مِنْ أَيْنَ جِئْتُمْ فَيَقُولُونَ مِنَ الْأَرْضِ فَإِنَّ الْبَارِحَةَ كَانَتْ لَيْلَةً الْقَدَرِ فَيَقُولُونَ مَا فَعَلَ اللَّهُ بِحَوَائِجِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُونَ إِنَّ اللَّهَ غَفَرَ لِصَالِحِيهَا وَشَفَعَ لِطَالِحِيهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٦٠

﴿٧٣٦٤﴾ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جَبْرَائِيلُ مَا فَعَلَ اللَّهُ بِحَوَائِجِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُونَ نَظَرَ إِلَيْهِمْ فَغَفَرَ لَهُمْ وَعَفَا عَنْهُمْ إِلَّا عَنْ أَرْبَعَةٍ مُدْمِنِي الْخَمْرِ وَعَاقِي الْوَالِدَيْنِ وَقَاطِعِي الرَّحِمِ وَالسَّاحِرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٩

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

«۷۳۵۷» ای فضل؛ بهترین زمان دعا به درگاه خدا سحرهاست، خداوند فرموده است: «و در سحرها آنان از گناه خود آمرزش می‌خواهند».

«۷۳۵۸» مستحب است که سحر هر شب هفتاد مرتبه از خداوند متعال طلب آمرزش کند که این کمال استغفار است. از حضرت علی علیه السلام روایت شده است که می‌گفت: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم».

«۷۳۵۹» مستحب است که سحر هر شب هفتاد مرتبه از خداوند متعال طلب آمرزش کند و روایت شده صد مرتبه بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» و هفت بار بگوید: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است، نسبت به تمامی ستم‌ها و جرم و زیاده‌روی بر نفسم آمرزش می‌طلبم و به سوی او بازمی‌گردم».

«۷۳۶۰» مستحب است که سحر هر شب هفتاد مرتبه از خداوند متعال طلب آمرزش کند و روایت شده صد مرتبه بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» و هفت بار بگوید: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است، نسبت به تمامی ستم‌ها و جرم و زیاده‌روی بر نفسم آمرزش می‌طلبم و به سوی او بازمی‌گردم».

۴-۱-۵- طلوع سپیده‌دم

«۷۳۶۱» خداوند زیاده‌هایی در روزی‌اش قرار داده که آن‌ها را به هر کدام از مخلوقاتش که بخواهد می‌بخشد، خداوند در هر صبحگاه دست لطف خود را به سوی گناهکار شب می‌گسترده و آیا توبه می‌کند تا خدا او را بیامرزد؛ و در هر شامگاهی دست‌هایش را به سوی گناه‌کننده‌ی در روز می‌گسترده که آیا توبه می‌کند تا او را بیامرزد.

«۷۳۶۲» در ساعت آخر شب، هنگام سپیده‌دم دو فرشته فریاد می‌زنند: «آیا توبه‌کننده‌ای هست که از او پذیرفته شود؟ آیا درخواست‌کننده‌ای هست که به او عطا شود؟ آیا آمرزش‌خواهی هست که آمرزیده شود؟»

«۷۳۶۳» آن هنگام که وقت نماز صبح وارد شد، [فرشتگان] به سوی آسمان بالا می‌روند. ساکنان آسمان از ایشان استقبال می‌کنند و به ایشان می‌گویند: «از کجا آمده‌اید؟» ایشان جواب می‌دهند: «از جانب زمین آمده‌ایم، دیشب شب قدر بود». پس (ساکنان آسمان) می‌پرسند: «خدا با درخواست‌های امت محمد صلی الله علیه و آله چه کرد؟» می‌گویند: «خداوند صالح و نیکوکار ایشان را آمرزید و افراد بدکردار و فاسد ایشان را هم شفاعت کرد».

«۷۳۶۴» هنگامی که سپیده بدمد، جبریل بانگ برمی‌دارد که: خداوند متعال در مورد حوائج امت محمد صلی الله علیه و آله چه می‌فرماید؟ خداوند متعال غیر از چهار گروه گناهان ایشان را عفو فرمود. آن چهار گروه عبارتند از: میگساران و عاق پدر و مادر و قطع‌کننده‌ی رحم و کسی که سحر و جادو می‌کند.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

١-٤-٥-٥- بعد صلاة الفجر

﴿٧٣٦٥﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ عَمِلَ ذَلِكَ الْيَوْمَ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ وَمَنْ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ فَلَا خَيْرَ فِيهِ؛ جامع الأخبار، ص ٥٧

﴿٧٣٦٦﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ عَمِلَ ذَلِكَ الْيَوْمَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ وَمَنْ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ فَلَا خَيْرَ فِيهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٨٠

﴿٧٣٦٧﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ عَمِلَ ذَلِكَ الْيَوْمَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٠، ص ١١١

﴿٧٣٦٨﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَنَّ عَلِيًّا عليه السلام لَمَّا حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ قَالَ لِلْحَسَنِ ابْنِهِ عليه السلام أَعْلَمُكَ شَيْئًا أَصْلُهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَلَّمَنِيهِ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْعُو اللَّهَ بِهِ فَادْعُ بِهِ بَعْدَ صَلَاةِ الْغَدَاةِ أَوْ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ ثُمَّ سَمَّ مَا أَرَدْتَ مِنْ حَوَائِجِكَ وَاعْلَمْ أَنَّكَ إِذَا ابْتَدَأْتَ بِهِ وَكَلَّ اللَّهُ بِكَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَكَ وَاعْطَى كُلَّ مَلَكٍ قُوَّةَ أَلْفِ مَلَكٍ فِي سُرْعَةِ الْإِسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٧٩

﴿٧٣٦٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ بَعْدَ صَلَاةِ الصُّبْحِ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُ سَنَةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٥

١-٥-٥-٥- بَيْنَ الطَّلُوعَيْنِ

﴿٧٣٧٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَيُّمَا امْرَأٍ مُسْلِمٍ جَلَسَ فِي مُصَلَّاهُ الَّذِي صَلَّى فِيهِ الْفَجْرَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَحَاجِّ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله فَإِنْ جَلَسَ فِيهِ حَتَّى يَكُونَ سَاعَةٌ تَحِلُّ فِيهِ الصَّلَاةُ فَصَلَّى رُكْعَتَيْنِ أَوْ أَرْبَعًا غُفِرَ لَهُ مَا سَلَفَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٣١٥

﴿٧٣٧١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَيُّمَا امْرَأٍ مُسْلِمٍ جَلَسَ فِي مُصَلَّاهُ الَّذِي كَانَ يُصَلِّي فِيهِ الْفَجْرَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَحَاجِّ بَيْتِ اللَّهِ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٩٠

﴿٧٣٧٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ بَيْنَ رُكْعَتَيْ الْفَجْرِ إِلَى الْغَدَاةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ بَنَى اللَّهُ لَهُ مَسْكَنًا فِي الْجَنَّةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١١٣

﴿٧٣٧٣﴾ السجّاد عليه السلام: فَعَلَيْكُمْ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ فِي صَدْرِهِ وَبِالتَّضَرُّعِ وَالِاسْتِغْفَارِ فِي آخِرِهِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٨٣

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۱-۴-۵-۵- بعد از نماز صبح

«۷۳۶۵» کسی که بعد از نماز صبح هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد؛ اگرچه در آن روز هفتاد هزار گناه کرده باشد؛ و کسی که بیشتر از هفتاد هزار گناه کند خیری در او نیست. «۷۳۶۶» هرکس پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد هرچند آن روز هفتاد هزار گناه مرتکب شود. و هرکس بیش از هفتاد هزار گناه مرتکب شود، خیری در او نیست.

«۷۳۶۷» کسی که پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد، هرچند که در آن روز هفتاد هزار گناه کرده باشد.

«۷۳۶۸» علی علیه السلام در حال احتضار به پسرش امام حسن علیه السلام فرمود: «می‌خواهم چیزی به تو بیاموزم که برگرفته از کتاب خداست و رسول خدا صلی الله علیه و آله آن را به من آموخت؛ هرگاه خواستی به واسطه‌ی آن به درگاه خداوند متعال دعا کنی، آن را بعد از نماز صبح یا عصر بخوان؛ سپس حاجات را نام ببر و بدان! زمانی که شروع به خواندن این دعا می‌کنی، خداوند هزار فرشته را می‌گمارد تا برای تو طلب آمرزش کنند و برای این کار به هر کدام توان هزار فرشته داده می‌شود».

«۷۳۶۹» هرکس سوره‌ی «توحید» را بعد از نماز صبح بخواند، گناهان یک‌سال او آمرزیده می‌شود.

۵-۵-۱-۵- بین سپیده‌دم و طلوع خورشید

«۷۳۷۰» هر مسلمانی که پس از نماز صبح تا طلوع آفتاب روی سجاده بنشیند و ذکر خدا گوید، ثواب حج برایش نوشته می‌شود، و گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود، و اگر تا ساعتی که نمازی در آن وارد است بنشیند و دو یا چهار رکعت نماز بگذارد، گناهان گذشته‌اش بخشیده می‌شود.

«۷۳۷۱» هر مسلمانی که پس از نماز صبح در محلّ نماز خود می‌نشیند و ذکر خدا می‌گوید تا آفتاب برآید، پاداشی همچون پاداش حاجیان دارد و گناهانش آمرزیده می‌شود.

«۷۳۷۲» هرکس بین دو رکعت نماز فجر تا سپیده‌دمان روز جمعه صد بار بگوید: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او باز می‌گردم» خدا برایش خانه‌ای در بهشت بنا می‌کند.

«۷۳۷۳» بر شما باد به خواندن قرآن در اوّل شب و به تضرّع و زاری و استغفار در آخر شب.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٦-١-٥-٥-الغداة

﴿٧٣٧٤﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ غَدَاةَ كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَتُوبُ إِلَى اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً قَالَ قُلْتُ وَكَيْفَ كَانَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فَقَالَ كَانَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٩٧

﴿٧٣٧٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ بِالْغَدُوِّ وَتَذَكَّرَ مَا كَانَ مِنْهُ فِي لَيْلِهِ مِنْ سُوءٍ عَمِلَهُ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ وَتَابَ إِلَيْهِ انْتَشَرَ وَقَدْ حُطَّتْ سَيِّئَاتُهُ وَغُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَمَنْ ذَكَرَ اللَّهَ بِالْأَصَالِ وَهِيَ الْعَشِيَّاتُ وَرَاجَعَ نَفْسَهُ فِيمَا كَانَ مِنْهُ يَوْمَهُ ذَلِكَ مِنْ سَرَفِهِ عَلَى نَفْسِهِ وَإِضَاعَتِهِ لِأَمْرِ رَبِّهِ فَذَكَرَ اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى وَآتَابَ رَاحَ إِلَى أَهْلِهِ وَقَدْ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٩٧

﴿٧٣٧٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَخْبِرَكَ بِخَبَرٍ أَصْلُهُ عَنِ اللَّهِ تَقُولُ غَدُوَّةً وَعَشِيَّةً فَتَشْغُلُ بِهِ أَلْفَ أَلْفٍ مَلِكٍ يُعْطَى كُلُّ مَلِكٍ مِنْهُمْ قُوَّةَ أَلْفٍ أَلْفٍ كَاتِبٍ فِي سُرْعَةِ الْكِتَابَةِ وَيُوَكَّلُ اللَّهُ بِالِاسْتِغْفَارِ لَكَ أَلْفَ أَلْفٍ مَلِكٍ يُعْطَى كُلُّ مُسْتَغْفِرٍ قُوَّةَ أَلْفٍ أَلْفٍ مُتَكَلِّمٍ فِي سُرْعَةِ الْكَلَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٠٨

٧-١-٥-٥-الصباح

﴿٧٣٧٧﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أَسْتَغْفِرُكَ فِي هَذَا الصَّبَاحِ وَفِي هَذَا الْيَوْمِ لِأَهْلِ رَحْمَتِكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٢٩

﴿٧٣٧٨﴾ الباقر عليه السلام: قُلْ فِي كُلِّ يَوْمٍ إِذَا أَصْبَحْتَ وَأَمْسَيْتَ سُبْحَانَ اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَتَسْتَغْفِرُ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَتَسَبِّحُ تِسْعَ مَرَّاتٍ وَتَحْتِمُ الْعَاشِرَةَ بِالِاسْتِغْفَارِ ثُمَّ تَقُولُ قَوْلَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا. يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا. وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيجعل لكم أنهاراً؛ الكافي، ج ٦، ص ٨

﴿٧٣٧٩﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ صَبَاحٍ إِلَّا وَمَلَكَانِ يُنَادِيَانِ يَقُولَانِ يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ هَلُمَّ وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ اانته هَلْ مِنْ دَاعٍ فَيُسْتَجَابَ لَهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَيُغْفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٣٨٠

﴿٧٣٨٠﴾ الباقر عليه السلام: مَا مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ إِذَا أَصْبَحَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ كَثِيرًا لَا شَرِيكَ لَهُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ إِلَّا ابْتَدَرَهُنَّ مَلِكٌ وَجَعَلَهُنَّ فِي جَوْفِ جَنَاحِهِ وَصَعَدَ بِهِنَّ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ مَا مَعَكَ فَيَقُولُ مَعِيَ كَلِمَاتُ قَالَهُنَّ رَجُلٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَهِيَ كَذَا وَكَذَا فَيَقُولُونَ رَحِمَ

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۶-۱-۵-۵- صبح

«۷۳۷۴» حارث بن مغیره گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله هر صبحگاه هفتاد مرتبه استغفار می‌کرد و هفتاد مرتبه به‌سوی خدا توبه می‌کرد. عرض کردم: چگونه استغفار می‌کرد و می‌فرمود: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم»؟ فرمود: هفتاد بار می‌فرمود: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم»، و هفتاد بار می‌فرمود: «به‌سوی خداوند باز می‌گردم».

«۷۳۷۵» هر کس خدا را در صبحگاهان به‌یاد آورد و آنچه را از اعمال بد در شب از او سرزده است یاد کند و بر آن‌ها استغفار و توبه کند، به سراغ کارش می‌رود درحالی‌که خداوند بدی‌های او را فرومی‌ریزد و گناهانش را می‌آمرزد، هر کس خدا را در شامگاهان به‌یاد آورد و به نفس خود مراجعه کرده و به آنچه در روز از اسراف بر خویشتن و تباه کردن امر خداوند متعال مرتکب شده باشد، یادآور شود و برای آن‌ها از خدا استغفار کند و به‌سوی او بازگردد، درحالی‌که به‌سوی خانه و خانواده برمی‌گردد که گناهان او آمرزیده شده است.

«۷۳۷۶» تو را به چیزی خبر می‌دهم که اصل آن از جانب خدای تعالی است؛ پس در هر صبح و شام که تو این کلام را بگویی، هزار هزار فرشته به‌سرعت مشغول نوشتن ثواب آن می‌شوند و خدای تعالی هزار هزار فرشته را مأمور می‌کند که برای تو استغفار کنند و به هر فرشته‌ی آمرزش‌خواه سرعت هزار هزار سخنگوی عادی داده می‌شود.

۷-۱-۵-۵- صبح

«۷۳۷۷» بار خدایا؛ روز را آغاز کردم و در این بامداد و در این روز برای هر کس که شایسته‌ی رحمت توست، طلب آمرزش می‌کنم.

«۷۳۷۸» در هر صبح و شام هفتاد بار تسبیح بگویی، و ده بار استغفار کن، نه بار تسبیح بگویی، و آن را به استغفار ختم کن که خداوند می‌فرماید: «خدا را استغفار کنید، که او بسیار آمرزنده است و برای شما از آسمان آب گوارا می‌فرستد، و به مال و فرزند یاری‌تان می‌کند و برای شما باغ‌ها و نهرها قرار داده».

«۷۳۷۹» هر صبح دو فرشته ندا می‌دهند: ای طالب خیر؛ پیش‌آی و ای طالب بدی؛ باز پس رو. آیا دعاکننده‌ای هست که دعایش اجابت شود؟ آیا آمرزش‌جویی هست که آمرزیده شود؟

«۷۳۸۰» هیچ بنده‌ای نیست که بامداد پیش از طلوع آفتاب بگوید: «اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَ سُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَ أَصِيلًا وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ كَثِيرًا لَا شَرِيكَ لَهُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ» جز اینکه فرشته‌ای آن‌ها را دریافت می‌کند و بر بال خود می‌نهد و به آسمان دنیا بالا می‌برد. پس فرشتگان به او می‌گویند: «چه چیز همراه توست»؟ می‌گوید: «با من کلماتی است که یکی از مؤمنین گفته و آن‌ها چنین و چنانند». پس فرشتگان می‌گویند: «خدا رحمت کند آن کس را که این کلمات

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

اللَّهُ مَنْ قَالَ هَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ وَغَفَرَ لَهُ قَالَ وَكَلَّمَا مَرَّ بِسَمَاءٍ قَالَ لِأَهْلِهَا مِثْلَ ذَلِكَ فَيَقُولُونَ رَحِمَ اللَّهُ مَنْ قَالَ هَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ وَغَفَرَ لَهُ حَتَّى يَنْتَهِيَ بِهِنَّ إِلَى حَمَلَةِ الْعَرْشِ فَيَقُولُ لَهُمْ إِنْ مَعِيَ كَلِمَاتٍ تَكَلَّمْ بِهِنَّ رَجُلٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَهِيَ كَذَا وَكَذَا فَيَقُولُونَ رَحِمَ اللَّهُ هَذَا الْعَبْدَ وَغَفَرَ لَهُ أَنْطَلِقْ بِهِنَّ إِلَى حَفْظَةِ كُنُوزِ مَقَالَةِ الْمُؤْمِنِينَ فَإِنَّ هَؤُلَاءِ كَلِمَاتُ الْكُنُوزِ حَتَّى تَكْتُبَهُنَّ فِي دِيْوَانِ الْكُنُوزِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٢٦

١-٨-٥-٥-الطلوع

﴿٧٣٨١﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَصْعَدَ عَلَى الْجَبَلِ جَبَلِ جَمْعٍ وَأَمَرَهُ إِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ أَنْ يَعْتَرِفَ بِذَنْبِهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَيَسْأَلَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ التَّوْبَةَ وَالْمَغْفِرَةَ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَفَعَلَ ذَلِكَ آدَمُ كَمَا أَمَرَهُ جَبْرِئِيلُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٦٧

﴿٧٣٨٢﴾ الصادق عليه السلام: فَأَنْبَطَحَ فِي بَطْحَاءٍ جَمْعٍ حَتَّى أَنْفَجَرَ الصُّبْحُ فَأَمَرَهُ أَنْ يَصْعَدَ عَلَى الْجَبَلِ جَبَلِ جَمْعٍ وَأَمَرَهُ إِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ أَنْ يَعْتَرِفَ بِذَنْبِهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَيَسْأَلَ اللَّهَ التَّوْبَةَ وَالْمَغْفِرَةَ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَفَعَلَ ذَلِكَ آدَمُ كَمَا أَمَرَهُ جَبْرِئِيلُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩١

١-٩-٥-٥-أَوَّلُ النَّهَارِ

﴿٧٣٨٣﴾ الصادق عليه السلام: أَمَلُوا أَوَّلَ صَحَائِفِكُمْ خَيْرًا وَآخِرَهَا خَيْرًا يُغْفَرُ لَكُمْ مَا بَيْنَهُمَا؛

بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٩٧

﴿٧٣٨٤﴾ السَّجَّاد عليه السلام: إِنَّ الْمَلِكَ الْحَافِظَ عَلَى الْعَبْدِ يَكْتُبُ فِي صَحِيفَةِ أَعْمَالِهِ فَأَمَلُوا فِي أَوَّلِهَا خَيْرًا وَفِي آخِرِهَا خَيْرًا يُغْفَرُ لَكُمْ مَا بَيْنَ ذَلِكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٩٩

﴿٧٣٨٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ الْمَلِكَ يُنْزِلُ الصَّحِيفَةَ أَوَّلَ النَّهَارِ وَأَوَّلَ اللَّيْلِ يَكْتُبُ فِيهَا عَمَلَ ابْنِ آدَمَ فَأَمَلُوا فِي أَوَّلِهَا خَيْرًا وَفِي آخِرِهَا خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ يُغْفِرُ لَكُمْ مَا بَيْنَ ذَلِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فَادْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٩٥

١-١٠-٥-٥-الزَّوَالُ، وَقْتُ الظَّهْرِ

﴿٧٣٨٦﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عليه السلام يَخْلِفُ مُجْتَهِدًا أَنْ مَنْ قَرَأَهَا قَبْلَ زَوَالِ الشَّمْسِ سَبْعِينَ مَرَّةً فَوَاقَى تَكْمِلَةَ السَّبْعِينَ زَوَالَهَا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ فَإِنْ مَاتَ فِي عَامِهِ ذَلِكَ مَاتَ مَغْفُورًا غَيْرَ مُحَاسَبٍ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَلَا يُظْهَرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ إِلَى قَوْلِهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١١٦

﴿١٨٥٦﴾

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

را گفته و او را بیامرزد». و به هر آسمانی که بالا رود به اهل آن آسمان مانند همان حرف را می‌زند و آن‌ها نیز می‌گویند: «خدا رحمت کند کسی را که این کلمات را گفته و او را بیامرزد؛ تا به حاملین عرش می‌رسد. به آن‌ها می‌گوید: «با من کلماتی است که یکی از مؤمنان بدان تکلم کرده و آن‌ها چنین و چنانند». آن‌ها می‌گویند: «خدا این بنده را رحمت کند و او را بیامرزد. آن‌ها را نزد نگهبانان گنج‌های گفتار مؤمنان ببر، زیرا این کلمات گنجینه‌اند، تا آن‌ها را در دفتر گنج‌ها بنویسند».

۸-۱-۵-۵- هنگام طلوع خورشید

«۷۳۸۱» جبرئیل علیه السلام به آدم علیه السلام فرمان داد که از کوه جمع بالا برود و دستور داد که هنگامی که خورشید طلوع می‌کند هفت بار به گناهانش اعتراف کرده و از خداوند عزّ و جلّ هفت بار طلب توبه و آمرزش کند. آدم این کار را همان‌گونه که جبرئیل علیه السلام فرمان داده بود، انجام داد.

«۷۳۸۲» پس آدم علیه السلام در آنجا خوابید تا صبح شد، پس از آن به فرمان جبرئیل بالای کوه وادی جمع رفت و وقتی آفتاب طلوع کرد هفت مرتبه به گناه خویش اعتراف کرده و هفت بار از خدای مَنّان آمرزش خواست و قبول توبه‌اش را درخواست کرد. و این کار را همان‌گونه که جبرئیل فرمان داده بود، انجام داد.

۹-۱-۵-۵- آغاز روز

«۷۳۸۳» کتاب اعمال‌تان را با خیر و نیکی شروع کنید و با خیر و نیکی به پایان ببرید، که خداوند گناهان میان آن دو را می‌آمرزد.

«۷۳۸۴» فرشته‌ی محافظ بر بنده، عمل انسان را در دفتری می‌نویسد. پس در اوّل و آخر دفتر، عمل خیر به نگارش درآوردید که خدا ما بین این دو را برای شما می‌آمرزد.

«۷۳۸۵» در اوّل روز و اوّل شب، فرشته دفتری می‌آورد و عمل انسان را در آن می‌نویسد. پس در اوّل و آخر دفتر عمل خیر به نگارش درآوردید که خدا میان این دو را برای شما می‌آمرزد، و خدای عزّ و جلّ می‌فرماید: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم».

۱۰-۱-۵-۵- نیم‌روز

«۷۳۸۶» امام سجّاد علیه السلام به شدّت قسم می‌خورد که هر کس قبل از ظهر هفتاد مرتبه این آیات را بخواند و هم‌زمان با ظهر، ذکرش تمام شود گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود و اگر در آن سال بمیرد، آمرزیده شده و از او حسابرسی نخواهند کرد و آن آیات این است: «خداست که جز او معبودی نیست، زنده و برپادارنده است؛ نه خوابی سبک او را می‌گیرد و نه خوابی گران. آنچه در آسمان‌ها و زمین است و آنچه در میان آن دو است و آنچه زیر خاک است از آن اوست، داننده‌ی غیب و شهود است و کسی را بر غیب خود آگاه نمی‌کند. کیست آن کسی که شفاعت کند...».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٣٨٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مَلَكًا يُسَمَّى سَخَائِيلَ يَأْخُذُ الْبَرَوَاتِ لِلْمُصَلِّينَ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ جَلَّ جَلَالُهُ... فَإِذَا كَانَ وَقْتُ الظُّهْرِ فَقَامُوا وَتَوَضَّعُوا وَصَلُّوا أَخَذَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الْبَرَاءَةَ الثَّانِيَةَ مَكْتُوبٌ فِيهَا أَنَا اللَّهُ الْقَادِرُ عِبَادِي وَإِمَائِي بَدَلْتُ سَيِّئَاتِكُمْ حَسَنَاتٍ وَغَفَرْتُ لَكُمْ السَّيِّئَاتِ وَأَخْلَلْتُكُمْ بِرِضَائِي عَنْكُمْ دَارَ الْجَلَالِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٨٢

١١-٥-٥- آخر النهار

﴿٧٣٨٨﴾ الصادق ﷺ: أَمَلُوا أَوَّلَ صَحَائِفِكُمْ خَيْرًا وَآخِرَهَا خَيْرًا يُغْفَرَ لَكُمْ مَا بَيْنَهُمَا؛

بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٩٧

﴿٧٣٨٩﴾ السَّجَّاد ﷺ: إِنَّ الْمَلِكَ الْحَافِظَ عَلَى الْعَبْدِ يَكْتُبُ فِي صَحِيفَةٍ أَعْمَالَهُ فَاْمَلُوا فِي أَوَّلِهَا خَيْرًا وَفِي آخِرِهَا خَيْرًا يُغْفَرَ لَكُمْ مَا بَيْنَ ذَلِكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٩٩

﴿٧٣٩٠﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْمَلِكَ يُنْزِلُ الصَّحِيفَةَ أَوَّلَ النَّهَارِ وَأَوَّلَ اللَّيْلِ يَكْتُبُ فِيهَا عَمَلَ ابْنِ آدَمَ فَاْمَلُوا فِي أَوَّلِهَا خَيْرًا وَفِي آخِرِهَا خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ يُغْفِرُ لَكُمْ مَا بَيْنَ ذَلِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٩٥

١٢-٥-٥- العصر

﴿٧٣٩١﴾ الصادق ﷺ: تَقُولُ بَعْدَ ذَلِكَ مَا يَخْتَصُّ بِالْعَصْرِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَاسْأَلْهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَى تَوْبَةٍ عَبْدٌ ذَلِيلٌ خَاضِعٌ [خَاشِعٌ] فَقِيرٌ بَائِسٌ مُسْتَكِينٌ مُسْتَجِيرٌ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نَشُورًا؛

مفتاح الفلاح، ص ١٩٨

١٣-٥-٥- بعد العصر

﴿٧٣٩٢﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ لِرَجُلٍ إِذَا صَلَّيْتَ الْعَصْرَ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ سَبْعًا وَسَبْعِينَ مَرَّةً يَحُطُّ عَنْكَ عَمَلُ سَبْعٍ وَسَبْعِينَ سَنَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٨٣

﴿٧٣٩٣﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَنَّ عَلِيًّا ﷺ لَمَّا حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ قَالَ لِلْحَسَنِ ابْنِهِ ﷺ أَعْلَمَكَ شَيْئًا أَصْلُهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَلَّمَنِيهِ النَّبِيُّ ﷺ فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْعُو اللَّهَ بِهِ فَادْعُ بِهِ بَعْدَ صَلَاةِ الْغَدَاةِ أَوْ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ ثُمَّ سَمَّ مَا أَرَدْتَ مِنْ حَوَائِجِكَ وَاعْلَمْ أَنَّكَ إِذَا ابْتَدَأْتَ بِهِ وَكَلَّ اللَّهُ بِكَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَكَ وَاعْطَى كُلَّ مَلَكٍ قُوَّةَ أَلْفِ مَلَكٍ فِي سُرْعَةِ الْاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٧٩

زمان‌های مناسب‌تر برای آموزش خواهی

﴿۷۳۸۷﴾ خداوند تبارک و تعالی فرشته‌ای به نام سخائیل دارد که در وقت هر نماز از پروردگار جهانیان برای نمازگزاران برات دریافت می‌کند... که مؤمنان هنگام ظهر برمی‌خیزند و وضو و نماز به‌جا می‌آورند. و آن فرشته از خدا سند آزادی دیگری برای آن‌ها می‌گیرد که در آن نوشته است: «منم آن خدای توانا. ای بنده‌ها و ای کنیزهای من؛ سیئات شما را به حسنات تبدیل کردم و آن‌ها را آموختم و شما را با رضایت در دارالجلال وارد کردم».

۱۱-۱-۵-۵- یایان روز

﴿۷۳۸۸﴾ کتاب اعمالتان را با خیر و نیکی شروع کنید و با خیر و نیکی به پایان ببرید، که خداوند گناهان میان آن دو را می‌آمرزد.

﴿۷۳۸۹﴾ فرشته‌ی محافظ بر بنده، عمل انسان را در دفتری می‌نویسد. پس در اوّل و آخر دفتر، عمل خیر به نگارش درآورید که خدا ما بین این دو را برای شما می‌آمزد.

﴿۷۳۹۰﴾ در اوّل روز و اوّل شب، فرشته دفتری می‌آورد و عمل انسان را در آن می‌نویسد. پس در اوّل و آخر دفتر عمل خیر به نگارش درآورید که خدا میان این دو را برای شما می‌آمزد، و خدای عزّ و جلّ می‌فرماید: «مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم».

١٢-١-٥-٥-عصر

﴿۷۳۹۱﴾ بعد از آن، چیزی را بگو که مخصوص به نماز عصر است، و آن این است: «از خدایی که معبودی جز او نیست زنده و پاینده است و رحمتش عام و خاص را فرا گرفته، آمرزش می‌طلبم، همان خدایی که صاحب جلال و کرامت است، و از او درخواست می‌کنم توبه‌ی مرا بپذیرد که توبه‌ی بنده‌ای ذلیل و سرشکسته و فقیر و تهیدست و نیازمند و پناهنده است و مالک هیچ‌گونه سود و زیان و مرگ و زندگی، و برانگیخته‌شدن از قبر برای خودش نیست».

۱۳-۱-۵-۵- بعد از عصر

﴿۷۳۹۲﴾ رسول خدا ﷺ به مردی فرمود: «هرگاه نماز عصر را خواندی، هفتاد مرتبه استغفار کن؛ این عمل موجب می‌شود گناه هفتاد و هفت سال تو آمرزیده شود».

﴿۷۳۹۳﴾ علی علیه السلام در حال احتضار به پسرش امام حسن علیه السلام فرمود: «می‌خواهم چیزی به تو بیاموزم که برگرفته از کتاب خداست و رسول خدا صلی الله علیه و آله آن را به من آموخت؛ هرگاه خواستی به واسطه‌ی آن به درگاه خداوند متعال دعا کنی، آن را بعد از نماز صبح یا عصر بخوان؛ سپس حاجات را نام ببر و بدان! زمانی که شروع به خواندن این دعا می‌کنی، خداوند هزار فرشته را می‌گمارد تا برای تو طلب آموزش کنند و برای این کار به هر کدام توان هزار فرشته داده می‌شود».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٣٩٤﴾ فِي تَعْقِيبِ الْعَصْرِ تَقُولُ تَمْ نُورُكَ فَهَدَيْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَ عَظَّمَ حِلْمُكَ فَغَفَرْتَ
فَلَكَ الْحَمْدُ وَ بَسَطْتَ يَدَكَ فَأَعْطَيْتَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَجْهَكَ أَكْرَمَ الْوُجُوهِ وَ جَاهُكَ خَيْرُ الْجَاهِ
وَ عَظَمَتِكَ أَعْظَمُ الْعَظَايَا وَ أَهْنُوْهَا يُطَاعُ رَبُّنَا فَيَشْكُرُ وَ يُعْصَى فَيَغْفِرُ وَ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ وَ يَكْشِفُ
الضَّرَّ وَ يُنْجِي مِنَ الْكَرْبِ وَ يَغْفِرُ مِنَ الذَّنْبِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٣

﴿٧٣٩٥﴾ الصَّادِق (عليه السلام): مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ سَبْعِمِائَةَ
ذَنْبٍ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ فَلَأَيِّهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأَيِّهِ فَلَأُمِّهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأُمِّهِ فَلَأَخِيهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأَخِيهِ
فَلَأُخْتِهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأُخْتِهِ فَلَلْأَقْرَبِ فَلِلْأَقْرَبِ وَ سَائِلُ الشَّيْخَةِ، ج ٦، ص ٤٨٢

﴿٧٣٩٦﴾ الرُّسُول (عليه السلام): مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٩٧

﴿٧٣٩٧﴾ الصَّادِق (عليه السلام): مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ
سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ ذَنْبٌ فَلَأَيِّهِ وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ لِأَيِّهِ فَلَأُمِّهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأُمِّهِ فَلَأَخِيهِ فَإِنْ
لَمْ يَكُنْ لِأَخِيهِ فَلَأُخْتِهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأُخْتِهِ فَلِلْأَقْرَبِ وَ الْأَقْرَبِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٨

﴿٧٣٩٨﴾ الصَّادِق (عليه السلام): مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَنْ أَثَرِ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسِينَ
عَاماً فَإِنْ لَمْ يَكُنْ غَفَرَ اللَّهُ لِوَالِدَيْهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَلِقَرَابَتِهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَلِجِيرَانِهِ؛ مستدرک الوسائل،
ج ٥، ص ٩٦

﴿٧٣٩٩﴾ الرُّسُول (عليه السلام): مَنْ اسْتَغْفَرَ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً؛

بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

﴿٧٤٠٠﴾ الرُّسُول (عليه السلام): مَنْ قَالَ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ فِي كُلِّ يَوْمٍ مَرَّةً وَاحِدَةً اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ (الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ) ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ وَ أَسْأَلُهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيَّ تَوْبَةً عَبْدٍ ذَلِيلٍ
خَاضِعٍ فَقِيرٍ بَائِسٍ مُسْكِينٍ [مُسْتَكِينٍ] مُسْتَجِيرٍ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ نَفْعاً وَ لَا ضَرّاً وَ لَا مَوْتاً وَ لَا حَيَاةً وَ
لَا نُشُوراً أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى الْمَلَائِكَةَ بِتَخْرِيقِ صَحِيفَتِهِ كَاتِنَةً مَا كَانَتْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٢٠

١٤-١-٥-المساء

﴿٧٤٠١﴾ الْبَاقِر (عليه السلام): قُلْ فِي كُلِّ يَوْمٍ إِذَا أَصْبَحْتَ وَ أَمْسَيْتَ سُبْحَانَ اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ تَسْتَغْفِرُ
عَشْرَ مَرَّاتٍ وَ تُسَبِّحُ تِسْعَ مَرَّاتٍ وَ تَخْتِمُ الْعَاشِرَةَ بِالِاسْتِغْفَارِ ثُمَّ تَقُولُ قَوْلَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ اسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً. يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً. وَ يُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ وَ يُجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ
وَ يُجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً؛ الكافي، ج ٦، ص ٨

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۳۹۴﴾ بعد از نماز عصر می‌گویی: نورت کامل است که هدایت‌مان کردی، پس حمد شایسته‌ی توست؛ بردباری‌ات بزرگ است که آمرزیدی پس حمد برای توست؛ دستت را گشودی و عطا کردی پس حمد برای توست، تو بخشنده‌ترینی و آبرومندترینی و عطایت بزرگ‌ترین و گواراترین است. چون پروردگار ما را اطاعت کنند قدردانی کند و چون نافرمانی کنند آن‌ها را می‌آمرزد؛ درمانده را اجابت و زیان را دفع می‌کند و از بلای بزرگ نجات می‌دهد و گناه را می‌آمرزد.

﴿۷۳۹۵﴾ هر که پس از عصر هفتاد بار خدا را استغفار گوید، خداوند هفتصد گناه آن روز او را می‌بخشد و اگر گناهی نداشته باشد گناهان پدرش را و اگر نه گناهان مادرش را و اگر نه گناهان برادرش و اگر نه گناهان خواهرش و اگر نه گناهان خویشانش را ببخشد.

﴿۷۳۹۶﴾ هر کس بعد از عصر هفتاد بار آمرزش بخواهد، خداوند گناهان هفتادساله‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۷۳۹۷﴾ هر کس پس از عصر هفتاد بار خدا را استغفار گوید، خداوند هفتصد گناه آن روز او را می‌آمرزد و اگر گناهی نداشته باشد گناهان پدرش را و اگر نه گناهان مادرش را و اگر نه گناهان برادرش و اگر نه گناهان خواهرش و اگر نه گناهان خویشانش را می‌بخشد.

﴿۷۳۹۸﴾ هر کس در تعقیب نماز عصر هفتاد بار از خداوند طلب آمرزش نماید، خداوند گناهان پنجاه سال او را می‌آمرزد، و اگر این اندازه گناه نداشت، گناهان پدر و مادرش را می‌آمرزد، و اگر آن‌ها نداشتند بستگان او را می‌آمرزد، و اگر آن‌ها نیز نداشتند همسایگانش را می‌آمرزد.

﴿۷۳۹۹﴾ هر کس بعد از عصر هفتاد بار استغفار کند، خدا گناهان هفتاد ساله‌ی او را می‌آمرزد. ﴿۷۴۰۰﴾ هر کس هر روز بعد از نماز عصر یک بار بگوید: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده [و رحمت‌گستر و مهربان] و صاحب عظمت و بزرگواری است، طلب آمرزش می‌کنم؛ و از او می‌خواهم که همانند پذیرش توبه‌ی بنده‌ای خاضع، فقیر، درمانده، بیچاره، ذلیل، فروتن، پناهنده‌ای که هیچ قدرتی بر سود و زیان و مرگ و زندگانی و محسورشدن در روز قیامت خود ندارد، توبه‌ام را بپذیرد». خداوند متعال فرمان می‌دهد که نامه‌ی عمل او را هرچه باشد، پاره کنند.

۱۴-۵-۵- بعد از ظهر

﴿۷۴۰۱﴾ در هر صبح و شام هفتاد بار تسبیح بگویی، و ده بار استغفار کن، نه بار تسبیح بگویی، و آن را به استغفار ختم کن که خداوند می‌فرماید: «خدا را استغفار کنید، که او بسیار آمرزنده است و برای شما از آسمان آب گوارا می‌فرستد، و به مال و فرزند یاری‌تان می‌کند و برای شما باغ‌ها و نهرها قرار داده».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

١٥-١-٥-٥- قبل الفطور

﴿٧٤٠٢﴾ الكاظم عليه السلام: أَنْ لِكُلِّ صَائِمٍ عِنْدَ فُطُورِهِ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ فَإِذَا كَانَ أَوَّلُ لَقْمَةٍ فَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ اغْفِرْ لِي؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٤٩

١٦-١-٥-٥- بعد المغرب

﴿٧٤٠٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى بَعْدَ الْمَغْرَبِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ أَنْفَتَلَ مِنْ صَلَاتِهِ وَلَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى ذَنْبٌ إِلَّا وَقَدْ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ١٧٢

١٧-١-٥-٥- العشيّة

﴿٧٤٠٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَخْبِرْكَ بِخَبَرٍ أَصْلُهُ عَنِ اللَّهِ تَقُولُ غُدُوَّةً وَعَشِيَّةً فَتَشْغَلُ بِهِ أَلْفَ أَلْفٍ مَلَكٍ يُعْطَى كُلُّ مَلَكٍ مِنْهُمْ قُوَّةً أَلْفِ أَلْفِ كَاتِبٍ فِي سُرْعَةِ الْكِتَابَةِ وَيُوكِّلُ اللَّهُ بِالِاسْتِغْفَارِ لِكُلِّ أَلْفِ أَلْفٍ مَلَكٍ يُعْطَى كُلُّ مُسْتَغْفِرٍ قُوَّةً أَلْفِ أَلْفِ مُتَكَلِّمٍ فِي سُرْعَةِ الْكَلَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٠٨

﴿٧٤٠٥﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ بِالْأَصَالِ وَهِيَ الْعَشِيَّاتِ وَرَاجَعَ نَفْسَهُ فِيمَا كَانَ مِنْهُ يَوْمَهُ ذَلِكَ مِنْ سَرَفِهِ عَلَى نَفْسِهِ وَإِضَاعَتِهِ لِأَمْرِ رَبِّهِ فَذَكَرَ اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى وَأَنَابَ رَاحَ إِلَى أَهْلِهِ وَقَدْ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٩٧

١٨-١-٥-٥- بعد العشاء

﴿٧٤٠٦﴾ الجواد عليه السلام: حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ إِحْدَى عَشْرَةَ لِيَخْلُقَ اللَّهُ لَهُ مِنْهَا مَلَكًا رَاحَتُهُ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ فِي مَوْضِعِ كُلِّ ذَرَّةٍ مِنْ جَسَدِهِ شَعْرَةٌ يَنْطِقُ كُلُّ شَعْرَةٍ بِقُوَّةِ الثَّقَلَيْنِ يَسْتَغْفِرُونَ لِقَارِبِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٢٩

﴿٧٤٠٧﴾ الرسول عليه السلام: فَيُنَادِي سَخَائِلُ بَثْلَانَةِ أَصْوَاتٍ كُلِّ لَيْلَةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الْعِشَاءِ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى قَدْ غَفَرَ لِلْمُصَلِّينَ الْمُوَحِّدِينَ فَلَا يَبْقَى مَلَكٌ فِي السَّمَوَاتِ السَّبْعِ إِلَّا اسْتَغْفَرَ لِلْمُصَلِّينَ وَ دَعَا لَهُمْ بِالْمُدَاوَمَةِ عَلَى ذَلِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٨٢

﴿٧٤٠٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَيُنَادِي مِخَائِيلُ بَثْلَانَةِ أَصْوَاتٍ كُلِّ لَيْلَةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الْعِشَاءِ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى قَدْ غَفَرَ لِلْمُصَلِّينَ الْمُوَحِّدِينَ فَلَا يَبْقَى مَلَكٌ فِي السَّمَوَاتِ السَّبْعِ إِلَّا اسْتَغْفَرَ لِلْمُصَلِّينَ؛ جامع الأخبار، ص ٧١

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

۱۵-۵-۵- قبل از افطار

﴿۷۴۰۲﴾ برای هر شخص روزه‌دار هنگام افطارش دعای مستجابی هست؛ پس چون خواستی اولین لقمه را بخوری بگو: «بِسْمِ اللَّهِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ اغْفِرْ لِي»؛ به نام خدا، ای آن که آمرزش‌ت گسترده است، مرا ببامرز.

۱۶-۵-۵- بعد از مغرب

﴿۷۴۰۳﴾ هرکس بعد از نماز مغرب چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت آن پانزده بار سوره توحید را قرائت کند، وقتی نماز را تمام کند، بین او و خداوند متعال گناهی نمی‌ماند مگر آنکه خدا آن را بخشیده باشد.

۱۷-۵-۵- شامگاهان

﴿۷۴۰۴﴾ تو را به چیزی خبر می‌دهم که اصل آن از جانب خدای تعالی است؛ پس در هر صبح و شام که تو این کلام را بگویی، هزار هزار فرشته به سرعت مشغول نوشتن ثواب آن می‌شوند و خدای تعالی هزار هزار فرشته را مأمور می‌کند که برای تو استغفار کنند و به هر فرشته‌ی آمرزش‌خواه سرعت هزار هزار سخنگوی عادی داده می‌شود.

﴿۷۴۰۵﴾ هرکه خدا را در شامگاهان به یاد آورد و به نفس خود مراجعه کرده و به آنچه در روز از اسراف بر خویشتن و تباه کردن امر خداوند متعال مرتکب شده باشد، یادآور شود و برای آن‌ها از خدا استغفار کند و به‌سوی او بازگردد، درحالی به‌سوی خانه و خانواده برمی‌گردد که گناهان او آمرزیده شده است.

۱۸-۵-۵- بعد از نماز عشاء

﴿۷۴۰۶﴾ هنگامی که در بستر آرام گرفت: یازده مرتبه بخواند تا خداوند از آن برایش فرشته‌ای خلق کند که کف دستش بزرگ‌تر از هفت آسمان و هفت زمین است که در هر نقطه‌ای از جسدش مویی است که هر مو به اندازه‌ی قدرت جن و انس سخن می‌گوید و برای گوینده‌ی آن تا روز قیامت استغفار می‌کند.

﴿۷۴۰۷﴾ سخائیل هر شب پس از نماز عشا سه بار ندا می‌دهد: که ای فرشتگان خدا؛ گواه باشید که خداوند برای یکتاپرستان نمازگزار، آمرزش خویش را مقرر فرمود و هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها باقی نمی‌ماند مگر آنکه برای نمازگزاران طلب آمرزش و درخواست مداومت بر کارشان را می‌کند.

﴿۷۴۰۸﴾ میخائیل هر شب پس از نماز عشا سه بار ندا می‌دهد: که ای فرشتگان خدا؛ گواه باشید که خداوند برای یکتاپرستان نمازگزار، آمرزش خویش را مقرر فرمود و هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها باقی نمی‌ماند مگر آنکه برای نمازگزاران طلب آمرزش می‌کند.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٥-٥-٢- أَيْامُ الْأُسْبُوعِ

٥-٥-٢-١- لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ

﴿٧٤٠٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا كُمَيْلُ إِذَا حَفِظْتَ هَذَا الدُّعَاءَ فَادْعُ بِهِ كُلَّ لَيْلَةٍ جُمُعَةٍ أَوْ فِي الشَّهْرِ مَرَّةً أَوْ فِي السَّنَةِ مَرَّةً أَوْ فِي عُمْرِكَ مَرَّةً تُكَفِّرَ وَتُنْصِرَ وَتُرْزَقَ وَلَنْ تُعْذَرَ الْمَغْفِرَةُ؛

إقبال الأعمال، ص ٧٠٦

﴿٧٤١٠﴾ السَّجَّاد عليه السلام: إغْفِرْ لَنَا يَا ذَا الْعُلَى فِي هَذِهِ الْعَشِيَّةِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٦٤٧

﴿٧٤١١﴾ الصادق عليه السلام: عَنْهُ عليه السلام مَنْ قَرَأَهَا (الدُّخَانَ) فِي لَيْلَةِ جُمُعَةٍ غُفِرَ لَهُ وَكَانَ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مِنْهَا مِائَةُ أَلْفِ رَقِيبَةٍ وَاسْتَغْفَرَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَمَنْ قَرَأَهَا لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَيَوْمَهَا بَنَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٤٥

﴿٧٤١٢﴾ الصادق عليه السلام: الصَّدَقَةُ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَيَوْمَهَا بِأَلْفٍ وَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ بِأَلْفٍ مِنَ الْحَسَنَاتِ وَيَحُطُّ اللَّهُ فِيهَا أَلْفًا مِنَ السَّيِّئَاتِ وَيَرْفَعُ فِيهَا أَلْفًا مِنَ الدَّرَجَاتِ وَإِنْ أَلْفَ الْمُصَلِّينَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ يَزْهَرُ نُورُهُ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَى يَوْمِ تَقُومُ السَّاعَةُ وَإِنْ مَلَائِكَةُ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ لَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَكُ الْمُوَكَّلُ بِقَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٤١٣

﴿٧٤١٣﴾ الرضا عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يُنْزِلُ مَلَكًا إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا كُلَّ لَيْلَةٍ فِي الثَّلَاثِ الْأَخِيرِ وَلَيْلَةَ الْجُمُعَةِ فِي أَوَّلِ اللَّيْلِ فَيَأْمُرُهُ فَيُنَادِي هَلْ مِنْ سَائِلٍ فَأَعْطِيهِ هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَاتُوبَ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرْ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٢١

﴿٧٤١٤﴾ الصادق عليه السلام: تَقُولُ فِي آخِرِ سَجْدَةٍ مِنَ النَّوَافِلِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَاسْمِكَ الْعَظِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ سَبْعًا؛ الكافي، ج ٣، ص ٤٢٨

﴿٧٤١٥﴾ صَلَّ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ أَوْ يَوْمَهَا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ الْأُولَى بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَيَسُ وَالثَّانِيَةَ حَمْدَ الدُّخَانِ وَالثَّلَاثَةَ حَمْدَ السَّجْدَةِ وَالرَّابِعَةَ تَبَارَكَ الْمُلْكُ فَإِذَا سَلَّمْتَ فَاحْمَدِ اللَّهَ وَاثْنِ عَلَيْهِ وَصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ عليهم السلام وَاسْتَغْفِرِ لِلْمُؤْمِنِينَ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٨٦

﴿٧٤١٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لَوْ دَعَا بِهِ رَجُلٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً مِنْ لَيْلَى الْجُمُعِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْأَدَمِيِّينَ وَمَا دَعَا بِهِ مَغْمُومٌ أَوْ مَهْمُومٌ إِلَّا فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ وَمَا دَعَا بِهِ رَجُلٌ عَلَى سُلْطَانٍ

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۲-۵-۵- ایام هفته

۱-۲-۵- شب جمعه

«۷۴۰۹» ای کمیل؛ هرگاه این دعا را حفظ کردی هرشب جمعه آن را بخوان یا در هر ماه یک بار یا سالی یک بار یا یک بار در عمرت، که برای تو کافی است و با آن یاری می‌شوی و روزی دریافت می‌کنی و آمرزش را از دست نمی‌دهی.

«۷۴۱۰» ای صاحب علو و تعالی؛ در این شب [جمعه] ما را بیامرز.

«۷۴۱۱» هرکس در شب جمعه آن را بخواند، خدای تعالی او را می‌آمرزد و در برابر هر حرفی از آن (سوره) صد هزار نفر از آتش جهنم آزاد می‌شوند و هفتاد هزار فرشته برای او آمرزش می‌خواهند. و هرکس در شب جمعه و روزش آن را بخواند، خداوند تعالی برای او در بهشت خانه‌ای بنا می‌کند.

«۷۴۱۲» ثواب صدقه‌دادن در روز و شب جمعه، هزار برابر است و درود فرستادن بر پیامبر و خاندان او موجب هزار حسنه و زدودن هزار بدی و رسیدن به هزار درجه است، آن که در شب جمعه بر پیامبر درود می‌فرستد تا روز قیامت پرتوش در آسمان‌ها درخشان است و فرشتگان آسمان‌ها برای او طلب آمرزش می‌کنند و فرشته‌ی گماشته بر مرقد پیامبر ﷺ تا روز قیامت برای او آمرزش می‌خواهد.

«۷۴۱۳» خداوند تبارک و تعالی در یک‌سوم آخر هر شب و در هر شب جمعه از اوّل شب فرشته‌ای را به آسمان اوّل فرو می‌فرستد و او را مأمور می‌کند تا ندا دهد: «آیا کسی هست که خواهشی داشته باشد تا به او عطا کنم؟ آیا کسی هست که توبه کند تا توبه‌ی او را بپذیرم؟ آیا کسی هست که طلب آمرزش نماید تا او را ببخشم و گناهانش را بیامرم؟».

«۷۴۱۴» شب جمعه در آخرین سجده‌ی نافله‌ی مغرب، هفت مرتبه چنین بگو: «بار خدایا؛ تو را سوگند می‌دهم به روی مبارک و نام بزرگت که بر محمد و خاندانش درود می‌فرستی و انبوه گناهان مرا می‌آمرزی».

«۷۴۱۵» در شب یا روز جمعه چهار رکعت نماز بگزار و در رکعت اوّل حمد و یس و در دوّم حم دخان و در سوّم حم سجده و در چهارم تبارک و بعد از سلام خدا را حمد و ثنا گوی و بر محمد و خاندان او ﷺ درود فرست، و برای مؤمنان صد بار استغفار کن.

«۷۴۱۶» اگر این دعا را شخصی چهل شب جمعه بخواند خدای تعالی همه‌ی گناهانی را که میان او و آدمیان باشد می‌آمرزد؛ و این دعا را غمناک و اندوهناکی نمی‌خواند، مگر آنکه خدای تعالی او را از آن غم و اندوه نجات می‌دهد و این دعا را شخصی بر پادشاه ظالمی نمی‌خواند، مگر آن که خداوند حاجت او را بر می‌آورد. ابن طائوس می‌گوید: برای این دعا شرح بسیار است که من همین قدر بسنده کردم و دعا این است: ابتدا می‌کنم به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان، خداوند؛ من از تو درخواست می‌کنم و از غیر تو درخواست نمی‌کنم و از تو خواهش می‌کنم و از غیر تو

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

جَائِرٍ إِلَّا اسْتَجَابَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ فِيهِ وَ لَهُ شَرْحٌ طَوِيلٌ اقْتَصَرْنَا مِنْهُ الدُّعَاءَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَلَا أَسْأَلُ غَيْرَكَ وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ وَلَا أَرْغَبُ إِلَّا غَيْرَكَ يَا أَمَانَ الْخَائِفِينَ وَ جَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ أَنْتَ الْفَتَّاحُ ذُو الْخَيْرَاتِ مُقِيلُ الْعَثَرَاتِ مَاحِي السَّيِّئَاتِ وَ كَاتِبُ الْحَسَنَاتِ وَ رَافِعُ الدَّرَجَاتِ أَسْأَلُكَ بِأَفْضَلِ الْمَسَائِلِ كُلِّهَا وَ أَنْجَحِهَا الَّتِي لَا يَنْبَغِي لِلْعِبَادِ أَنْ يَسْأَلُواكَ إِلَّا بِهَا يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانُ وَ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَ بِأَمْثَالِكَ الْعُلْيَا وَ نِعَمِكَ الَّتِي لَا تُحْصَى وَ بِأَكْرَمِ أَسْمَائِكَ عَلَيْكَ وَ أَحَبِّهَا إِلَيْكَ وَ أَشْرَفِهَا عِنْدَكَ مَنْزِلَةً وَ أَقْرَبِهَا مِنْكَ وَسِيلَةً وَ أَجْزَلِهَا مَبْلَغًا وَ أَسْرَعِهَا مِنْكَ إِبْجَابَةً وَ بِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْجَلِيلِ الْأَجَلِّ الْعَظِيمِ الَّذِي تُحِبُّهُ وَ تَرْضَاهُ وَ تَرْضَى عَمَّنْ دَعَاكَ بِهِ فَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ وَ حَقُّ عَلَيْكَ إِلَّا تَحْرِمَ سَائِلَكَ وَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ فِي التَّوْرَةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ وَ الْفُرْقَانِ وَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ لَمْ تُعَلِّمَهُ أَحَدًا وَ بِكُلِّ اسْمٍ دَعَاكَ بِهِ حَمَلَةٌ عَرْشِكَ وَ مَلَأَتْكَ وَ أَصْفِيَاؤُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ بِحَقِّ السَّائِلِينَ لَكَ وَ الرَّاغِبِينَ إِلَيْكَ وَ الْمُتَعَوِّذِينَ بِكَ وَ الْمُتَضَرِّعِينَ لَدَيْكَ وَ بِحَقِّ كُلِّ عَبْدٍ مُتَعَبِّدٍ لَكَ فِي بَرٍّ أَوْ بَحْرٍ أَوْ سَهْلٍ أَوْ جَبَلٍ أَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ قَدْ اشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ وَ عَظُمَ جُرْمُهُ وَ أَشْرَفَ عَلَى الْهَلَكَةِ وَ ضَعُفَتْ قُوَّتُهُ وَ مَنْ لَا يَتَّقُ بَشِيءَ مِنْ عَمَلِهِ وَ لَا يَجِدُ لِدُنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ وَ لَا لِسَعْيِهِ شَاكِرًا سِوَاكَ هَرَبْتُ مِنْكَ إِلَيْكَ مُعْتَرِفًا غَيْرَ مُسْتَكْبِفٍ وَ لَا مُسْتَكْبِرٍ عَنْ عِبَادَتِكَ يَا أُنْسَ كُلِّ فَقِيرٍ مُسْتَجِيرٍ أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَنْتَ الرَّبُّ وَ أَنَا الْعَبْدُ وَ أَنْتَ الْمَالِكُ وَ أَنَا الْمَمْلُوكُ وَ أَنْتَ الْعَزِيزُ وَ أَنَا الدَّلِيلُ وَ أَنْتَ الْغَنِيُّ وَ أَنَا الْفَقِيرُ وَ أَنْتَ الْحَيُّ وَ أَنَا الْمَيِّتُ وَ أَنْتَ الْبَاقِي وَ أَنَا الْفَانِي وَ أَنْتَ الْمُحْسِنُ وَ أَنَا الْمُسِيءُ وَ أَنْتَ الْغَفُورُ وَ أَنَا الْمَذْنِبُ وَ أَنْتَ الرَّحِيمُ وَ أَنَا الْخَاطِيءُ وَ أَنْتَ الْخَالِقُ وَ أَنَا الْمَخْلُوقُ وَ أَنْتَ الْقَوِيُّ وَ أَنَا الضَّعِيفُ وَ أَنْتَ الْمُعْطَى وَ أَنَا السَّائِلُ وَ أَنْتَ الْأَمِينُ وَ أَنَا الْخَائِفُ وَ أَنْتَ الرَّازِقُ وَ أَنَا الْمَرْزُوقُ وَ أَنْتَ أَحَقُّ مَنْ شَكَوْتُ إِلَيْهِ وَ اسْتَغْنَتْ بِهِ وَ رَجَوْتُهُ لَأَنَّكَ كَمْ مِنْ مُذْنِبٍ قَدْ غَفَرْتَ لَهُ وَ كَمْ مِنْ مُسِيءٍ قَدْ تَجَاوَزْتَ عَنْهُ فَاعْفِرْ لِي وَ تَجَاوَزْ عَنِّي وَ ارْحَمْنِي وَ عَافِنِي مِمَّا نَزَلَ بِي وَ لَا تَفْضَحْنِي بِمَا جَنَيْتُهُ عَلَى نَفْسِي وَ خُذْ بِيَدِي وَ بِيَدِ الْوَلَدَى وَ وَلَدِي وَ ارْحَمْنَا بِرَحْمَتِكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٩١

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش خواهی﴾

خواهش نمی‌کنم، از تو ای امان‌دهنده‌ی ترسندگان و پناه‌دهنده‌ی پناه‌آورندگان درخواست می‌کنم؛ تویی گشاینده‌ی امرهای مشکل، تویی صاحب احسان و خیرات، تویی درگذرنده از لغزش‌ها، تویی زائل‌کننده‌ی گناهان، ثواب‌دهنده‌ی نیکویی‌ها، تویی بالابرنده‌ی رتبه‌ها. از تو به کامل‌ترین درخواست‌ها، درخواست می‌کنم؛ همه‌ی آن‌ها و رفیع‌ترین آن‌ها - که برای بندگان سزاوار نیست از تو درخواست کنند مگر از آن طریق. ای خدا؛ ای بخشنده؛ به حق نام‌های تو که نیکویند و به حق صفات‌های تو که بلندند و به حق نعمت‌های تو که شمرده نمی‌شوند و به گرمی‌ترین نام‌هایت و دوست‌داشتنی‌ترین و شریف‌ترین آن‌ها نزد تو از نظر مرتبه، و نزدیک‌ترین آن‌ها به تو از جهت وسیله و واسطه، و به حق عظیم‌ترین آن‌ها از جهت رسیدن به مقصود و سریع‌ترین آن‌ها از جانب تو در بر-آوردن خواسته، و به حق آن نام تو که به خزانه سپرده شده است و بسیار عظیم و بزرگ است، و تو آن را دوست داری و از آن خشنودی و از کسی که تو را به آن نام بخواند راضی می‌شوی، و تو دعای او را برآورده می‌کنی؛ بر تو واجب است که درخواست‌کننده‌ی خود را محروم نسازی. و به حق هر نامی که در تورات و انجیل و زبور و قرآن از آن توسل و به هر نامی که برای توسل که تو آن را به احدی از آفریدگان خود تعلیم نکرده‌ای یا به کسی نیاموخته‌ای؛ و به حق هر نامی که حاملان عرش و فرشتگان و آفریدگان برگزیده‌ی تو، تو را به آن نام خوانده‌اند و به حق درخواست‌کنندگان از تو و خواهش‌کنندگان به درگاه تو و پناه‌برندگان به تو و زاری‌کنندگان نزد تو و به حق هر بنده‌ی عبادت‌کننده‌ی تو در صحرا و بیابان یا در دریا و زمین هموار یا در کوهستان، تو را می‌خوانم، خواندن کسی که به تحقیق نیاز او شدید و بسیار است و کوتاهی و گناه او بزرگ است و هلاکت او نزدیک شده است و توانایی او سست گشته است؛ مانند خواندن کسی که به چیزی از کردار خود اعتماد ندارد و برای گناه خود غیر تو آمرزنده‌ی نمی‌یابد، و نیز برای تلاش امید به قدردانی ندارد. از بیم عذاب تو به‌سوی تو گریخته‌ام، درحالی که امتناع‌کننده و سرپیچنده از بندگی تو نیستم، ای همراه هر درویش پناه‌آوردنده. به حق آنکه جز تو خدایی نیست که مهربان و بخشنده و آفریننده‌ی آسمان‌ها و زمینی و صاحب عظمت و بخشنده‌ای؛ تو دانای غایب و حاضری، بخشنده و مهربانی و تو پروردگاری و من بنده‌ی توام، و تو صاحب منی و من از آن توام، و تو قوی و غالی و من خوار و ذلیل، و تو توانگر و بی‌نیازی و من درویش و محتاجم، و تو زنده‌ای و من مرده‌ام، و تو باقی هستی و من فانی، و تو نیکوکاری و من بدکار، و تو آمرزنده‌ای و من گناهکار، و تو رحم‌کننده‌ای و من خطاکار، و تو آفریدگاری و من آفریده‌ی تو، و تو توانایی و من ناتوان، و تو بخشنده‌ای و من درخواست‌کننده، و تو امان‌دهنده‌ای و من ترسان، و تو روزی‌دهنده‌ای و من روزی‌داده‌شده، و تو سزاوارترین کسی هستی که به‌سوی او و از او درخواست فریادرسی کردم و به او امیدوارم، زیرا چه بسیار از گناهکارانی را که تو آمرزیده‌ای و چه بسیار از بدکارانی که از تقصیرشان در گذشته‌ای. پس مرا بیامرز و از تقصیر من بگذر و به من رحم کن و در بلایایی که نازل می‌شود مرا گرفتار نکن، مرا به سبب ظلم بر نفس خود رسوا مکن و دست مرا و دست پدر و مادر مرا و فرزند مرا بگیر و با توجه به مهربانی‌ات به ما رحم کن، ای صاحب بزرگی و بخشش و ای مهربان‌ترین مهربانان.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤١٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ تَرَكَ مَعْصِيَةَ اللَّهِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ مَا سَلَفَ فِيهِ وَقِيلَ

لَهُ اسْتَأْنَفَ الْعَمَلِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧٣

﴿٧٤١٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى الْمَغْرِبَ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَبَعْدَهَا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ وَقَالَ فِي آخِرِ سَجْدَةٍ مِنَ النَّوَافِلِ وَإِنْ فَعَلَ كُلَّ لَيْلَةٍ فَهُوَ أَفْضَلُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَاسْمِكَ الْعَظِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ سَبْعَ مَرَّاتٍ يَنْصَرِفُ وَقَدْ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣١١

﴿٧٤١٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ لَا يَفْرُقُ بَيْنَهُمَا يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَسُورَةَ الْجُمُعَةِ مَرَّةً وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ مَرَّةً مَرَّةً وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَقَضَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعِينَ حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَسَبْعِينَ حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الْآخِرَةِ وَكُتِبَ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ وَمَحَا عَنْهُ أَلْفُ سَيِّئَةٍ وَأَعْطِيَ جَمِيعَ مَا يُرِيدُ وَإِنْ كَانَ عَاقًا لَوَالِدَيْهِ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧٩

﴿٧٤٢٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ رَكَعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَالْإِخْلَاصَ سَبْعِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا ثَوَابُ هَاتَيْنِ الرَكَعَتَيْنِ قَالَ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنْ جَمِيعُ أُمَّتِي لَوْ دَعَا لَهُمْ هَذَا الْمُصَلِّي بِهِذِهِ الصَّلَاةِ وَبِهِذَا الْإِسْتِغْفَارِ لَأَخَذَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ الْجَنَّةَ بِشَفَاعَتِهِ وَيُعْطِيهِ اللَّهُ بِكُلِّ حَرْفٍ قَرَأَ فِي هَذَا الْإِسْتِغْفَارِ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ دُورًا فِي كُلِّ دَارٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ قُصُورًا فِي كُلِّ قُصْرٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ حَجَرًا فِي كُلِّ حُجْرَةٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ صِيفًا فِي كُلِّ صَفَّةٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ يَبُوتُ فِي كُلِّ بَيْتٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ خَزَائِنُ فِي كُلِّ خَزِينَةٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ أَسِيرَةٌ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ فُرْشٌ عَلَى كُلِّ فَرْشٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ وَسَائِدٌ وَبَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ جَوَارٍ لِكُلِّ جَارِيَةٍ مِنْهُمْ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ وَصَائِفٌ وَلَدَانُ فِي كُلِّ بَيْتٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ صِحَافٌ فِي كُلِّ صَحِيفَةٍ بَعْدَ نَجْمٍ السَّمَاءِ أَلْوَانُ الطَّعَامِ لَا يُشَبِّهُ رِيحُهُ وَلَا طَعْمُهُ بَعْضُهُ بَعْضًا يُعْطَى اللَّهُ كُلَّ هَذَا الثَّوَابِ لِمَنْ صَلَّى هَاتَيْنِ الرَكَعَتَيْنِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٨٤

﴿٧٤٢١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ رَكَعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ فِي آخِرِ صَلَاتِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ الْعَرَبِيِّ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٨١

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۴۱۷﴾ هرکس در شب جمعه معصیت و نافرمانی خدا را ترک کند، خداوند تمام گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد و به او گفته می‌شود که: «عمل خود را از سر گیر».

﴿۷۴۱۸﴾ هرکس شب جمعه و غیر آن در آخرین سجده‌ی نافله‌ی مغرب، هفت بار چنین بگوید: «بار خدایا! به روی مبارک و نام بزرگت سوگندت می‌دهم که صلوات خود را بر محمد و خاندانش نازل کنی و انبوه گناهان مرا بیامرزی»، آمرزیده بازمی‌گردد.

﴿۷۴۱۹﴾ هرکس شب جمعه چهار رکعت نماز پی‌درپی بخواند و در هر رکعت حمد و یک بار سوره‌ی جمعه و ده بار معوذتین و ده بار توحید و یک بار آیه‌الکرسی و کافرون و هفتاد مرتبه استغفار و هفتاد صلوات و نیز هفتاد بار بگوید: «پاک و منزّه است خدا و حمد از آن خداست و هیچ خدایی جز او نیست و خدا بزرگ‌تر است و هیچ توان و نیرویی جز با استعانت از خدا نیست»؛ گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود و خداوند متعال هفتاد حاجت از حاجت‌های دنیا و هفتاد حاجت از حاجت‌های آخرت او را برایش برآورده می‌کند و برایش هزار حسنه می‌نویسد و هزار گناهش را پاک می‌کند و هرچه می‌خواهد به وی عطا می‌کند؛ و حتی اگر عاق والدین باشد آمرزیده می‌شود.

﴿۷۴۲۰﴾ هرکس شب جمعه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و هفتاد مرتبه اخلاص بخواند و هنگامی که از نماز فارغ شد، هفتاد مرتبه *اَسْتَغْفِرُ اللهَ* بگوید. پرسیده شد: «ای رسول خدا! پاداش این دو رکعت چیست؟» فرمود: «سوگند به کسی که مرا به حق برانگیخت؛ اگر شخصی که این نماز را بخواند و برای تمام امت من با این نماز و استغفار دعا کند، با شفاعت خویش بهشت را برایشان می‌گیرد و خدا به‌ازای هر حرفی که در این استغفار خوانده به تعداد ستاره‌های آسمان به او خانه در بهشت عطا می‌کند که در هر خانه به تعداد ستاره‌های آسمان قصر هست و در هر خانه به تعداد ستاره‌های آسمان خزانه هست و در هر خزانه به تعداد ستاره‌های آسمان تخت هست و بر هر تخت به تعداد ستاره‌های آسمان تشک هست و بر هر تشک به تعداد ستاره‌های آسمان کنیز هست و هر کنیزی به تعداد ستاره‌های آسمان خدمتگزار زن و مرد دارد و در هر خانه‌ای به تعداد ستاره‌های آسمان قدح هست و در هر قدحی به تعداد ستاره‌های آسمان طعام‌های متنوع در آن‌ها هست که عطر و طعم غذاها به هم شبیه نباشد و خدا تمام این پاداش‌ها را به خواننده‌ی این نماز می‌دهد».

﴿۷۴۲۱﴾ هرکس در شب جمعه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت پنجاه مرتبه سوره‌ی توحید را قرائت کند، و در پایان نماز بگوید: «خداوندا! بر پیامبر عربی درود بفرست»؛ خداوند گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٢٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ رَكْعَتَيْنِ يقرأ في كل رَكْعَةِ الْحَمْدِ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعِينَ مَرَّةً فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا ثَوَابُ هَاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ قَالَ وَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا أَنْ جَمِيعَ أُمَّتِي لَوْ دَعَا لَهُمْ هَذَا الْمُصَلِّي بِهَذِهِ الصَّلَاةِ وَ بِهِذِهِ الْاسْتِغْفَارِ لَأَخَذَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ الْجَنَّةَ بِشَفَاعَتِهِ وَ يُعْطِيهِ اللَّهُ بِكُلِّ حَرْفٍ قرأ في هَذَا الْاسْتِغْفَارِ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ دُورًا فِي كُلِّ دَارٍ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ فَصُورٌ فِي كُلِّ قَصْرِ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ بُيُوتٌ فِي كُلِّ بَيْتٍ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ خَزَائِنٌ فِي كُلِّ خِزَانَةٍ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ أَسْرَةٌ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ فُرْشٌ عَلَى كُلِّ فِرَاشٍ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ وَسَائِدٌ وَ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ جَوَارٍ لِكُلِّ جَارِيَةٍ مِنْهُنَّ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ وَصَائِفٌ وَ وَلَدَانُ فِي كُلِّ بَيْتٍ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ صَحَائِفٌ فِي كُلِّ صَحِيفَةٍ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ أَلْوَانُ الطَّعَامِ لَا يُشَبِّهُ رِيحَهُ وَ لَا طَعْمُهُ بَعْضُهُ بَعْضًا وَ يُعْطَى اللَّهُ كُلَّ هَذَا الثَّوَابِ لِمَنْ صَلَّى هَاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ؛ جمال الأسبوع، ص ١٢٦

﴿٧٤٢٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي آخِرِ سَجْدَةٍ مِنَ النَّافِلَةِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ إِنْ فَعَلَهُ كُلَّ لَيْلَةٍ كَانَ أَفْضَلَ يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ وَ مُلْكِكَ الْقَدِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَنْ تُغْفِرَ لِي الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِذَا قَالَهُ أَنْصَرَفَ وَ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرك الوسائل، ج ٦، ص ٨٧

﴿٧٤٢٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي آخِرِ سَجْدَةٍ مِنَ النَّافِلَةِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ إِنْ قَالَهُ كُلَّ لَيْلَةٍ فَهُوَ أَفْضَلُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ اسْمِكَ الْعَظِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَنْصَرَفَ وَ قَدْ غَفَرَ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٢٢٤

﴿٧٤٢٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قرأ حم الدُّخَانِ فِي لَيْلَةِ جُمُعَةٍ أَصْبَحَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٠٠

﴿٧٤٢٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قرأ حم الدُّخَانِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ إِيمَانًا وَ تَصَدِّقًا بِهَا أَصْبَحَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٠٠

﴿٧٤٢٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قرأ فِي لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ أَوْ يَوْمِهَا قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَائَتِي مَرَّةً فِي أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ خَمْسِينَ مَرَّةً غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَ لَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٣٩٣

﴿٧٤٢٨﴾ مَنْ قرأ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ حم وَ يس أَصْبَحَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣١٣

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۴۲۲﴾ هرکس شب جمعه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و هفتاد مرتبه اخلاص را قرائت کند. پرسیده: «ای رسول خدا! پاداش این دو رکعت چیست؟» فرمود: «سوگند به کسی که مرا به حق برانگیخت؛ اگر شخصی که این نماز را بخواند و برای تمام امت من با این نماز و استغفار دعا کند، با شفاعت خویش بهشت را برایشان می‌گیرد و خدا به‌ازای هر حرفی که در این استغفار خوانده به تعداد ستاره‌های آسمان به او خانه در بهشت عطا کند که در هر خانه به تعداد ستاره‌های آسمان قصر هست و در هر خانه به تعداد ستاره‌های آسمان خزانه هست و در هر خزانه به تعداد ستاره‌های آسمان تخت هست و بر هر تخت به تعداد ستاره‌های آسمان تشک هست و بر هر تشک به تعداد ستاره‌های آسمان کنیز هست و هر کنیزی به تعداد ستاره‌های آسمان خدمتگزار زن و مرد دارد و در هر خانه‌ای به تعداد ستاره‌های آسمان قنداق هست و در هر قنداقی به تعداد ستاره‌های آسمان طعام‌های متنوع در آن‌ها هست که عطر و طعم غذاها به‌هم شبیه نباشد و خدا تمام این پاداش‌ها را به خواننده‌ی این نماز می‌دهد».

﴿۷۴۲۳﴾ هرکس در آخرین سجده از نافله بعد از نماز مغرب شب جمعه (و اگر در هر شب آن را انجام دهد، بهتر خواهد بود) هفت بار بگوید: «خداوند، به ذات [و اسماء و صفات] بزرگواریت و به اسم بزرگ و فرمانروایی دیرینه و بی‌آغازت از تو می‌خواهم که بر محمد و خاندان او درود بفرستی و گناه بزرگ مرا بیامیزی که گناه بزرگ را جز بزرگ نمی‌آمرزد». و نماز را تمام می‌کند، درحالی‌که خداوند او را آمرزیده است.

﴿۷۴۲۴﴾ هرکس در آخرین سجده از نافله بعد از نماز مغرب شب جمعه (و اگر در هر شب آن را انجام دهد، بهتر خواهد بود) هفت بار بگوید: «خداوند، به ذات [و اسماء و صفات] بزرگواریت و به اسم بزرگ و فرمانروایی دیرینه و بی‌آغازت از تو می‌خواهم که بر محمد و خاندان او درود بفرستی و گناه بزرگ مرا بیامیزی که گناه بزرگ را جز بزرگ نمی‌آمرزد». و نماز را تمام می‌کند، درحالی‌که خداوند او را آمرزیده است.

﴿۷۴۲۵﴾ هرکس در شب جمعه سوره‌ی «حم دخان» را بخواند، صبح بیدار می‌شود درحالی‌که آمرزیده شده است.

﴿۷۴۲۶﴾ هرکس در شب جمعه سوره‌ی «حم دخان» را با ایمان و تصدیق بخواند، صبح آمرزیده شده بیدار می‌شود.

﴿۷۴۲۷﴾ هرکس در شب جمعه یا روز آن، سوره‌ی «توحید» را دویست مرتبه در چهار رکعت؛ در هر رکعت پنجاه مرتبه بخواند، گناهان او هرچند مانند کف دریاها باشد، آمرزیده می‌شود.

﴿۷۴۲۸﴾ هرکس شب جمعه «حم» و «یس» را بخواند، شب را آمرزیده شده صبح می‌کند.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٢٩﴾ الرسول ﷺ: وَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّ مَنْ دَعَا بِهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً مِنْ لَيَالِي الْجُمُعَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ اللَّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٩٠
٢-٥-٥٥- سَحَرُ الْجُمُعَةِ

﴿٧٤٣٠﴾ الصادق ﷺ: عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ الْفَضْلِ الْهَاشِمِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ﷺ أَخْبِرْنِي عَنْ يَعْقُوبَ ﷺ لَمَّا قَالَ لَهُ بُنُوهُ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ قَالَ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي فَأَخَّرَ الْاسْتِغْفَارَ لَهُمْ وَ يُوسُفُ ﷺ لَمَّا قَالُوا لَهُ تَاللَّهِ لَقَدْ أَثَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَ إِنَّا كُنَّا لَخَاطِئِينَ قَالَ لَا تَشْرِيبْ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَ هُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ قَالَ لَأَنَّ قَلْبَ الشَّابِّ أَرْقُ مِنْ قَلْبِ الشَّيْخِ وَ كَانَتْ جِنَايَةُ وَلَدٍ يَعْقُوبُ عَلَى يُوسُفَ وَ جِنَايَتُهُمْ عَلَى يَعْقُوبَ إِنَّمَا كَانَتْ بِجِنَايَتِهِمْ عَلَى يُوسُفَ فَبَادَرَ يُوسُفُ إِلَى الْعَفْوِ عَنْ حَقِّهِ وَ آخَرَ يَعْقُوبُ الْعَفْوَ لَأَنَّ عَفْوَهُ إِنَّمَا كَانَ عَنْ حَقِّ غَيْرِهِ فَأَخَّرَهُمْ إِلَى السَّحَرِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٢٨٠
٣-٥-٥٥- يَوْمُ الْجُمُعَةِ

﴿٧٤٣١﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَرْسَلَ اللَّهُ تَعَالَى مَلَائِكَةً مَعَهُمْ أَقْلَامٌ مِنْ ذَهَبَ وَ صُحُفٌ مِنْ فِضَّةٍ فَيَأْتُونَ وَ يَقِفُونَ بَبَابَ الْمَسْجِدِ وَ يَكْتُبُونَ أَسْمَاءَ الَّذِينَ يَأْتُونَ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَوَّلَ فَالْأَوَّلَ فَإِذَا كَتَبُوا مِنْهُمْ قَالُوا هَؤُلَاءِ بَعْدَ السَّبْعِينَ الَّذِينَ اخْتَارَهُمْ مُوسَى ﷺ مِنْ أُمَّتِهِ ثُمَّ يَتَخَلَّلُونَ فِي الصُّفُوفِ وَ يَتَفَقَّدُونَ الَّذِينَ لَمْ يَحْضُرُوا فَيَقُولُونَ أَأَيْنَ فُلَانٌ قِيلَ لَهُمْ هُوَ مَرِيضٌ فَيَقُولُونَ اللَّهُمَّ أَشْفِهِ حَتَّى يُقِيمَ صَلَاةَ الْجُمُعَةِ وَ يَقُولُونَ أَأَيْنَ فُلَانٌ قِيلَ لَهُمْ ذَهَبَ إِلَى السَّفَرِ فَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ اللَّهُمَّ رُدِّهِ سَالِمًا فَإِنَّهُ صَاحِبُ الْجُمُعَةِ أَأَيْنَ فُلَانٌ فَيَقُولُونَ مَاتَ فَيَقُولُونَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ فَإِنَّهُ كَانَ يُقِيمُ الْجُمُعَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٨

﴿٧٤٣٢﴾ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْ يُنْصَبَ عِنْدَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ مِنْبَرٌ وَ تَخَوُّشُهُ الْمَلَائِكَةُ وَ يُؤَذِّنُ جِبْرِئِيلُ وَ يُقَدِّمُ مِيكَائِيلُ وَ يُصَلُّونَ الْمَلَائِكَةُ خَلْفَهُ فَإِذَا فَرَّغُوا يَقُولُ جِبْرِائِيلُ إِلَهِي وَهَبْتَ ثَوَابَ هَذَا الْأَذَانِ لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ يَقُولُ مِيكَائِيلُ وَهَبْتَ ثَوَابَ هَذِهِ الْإِمَامَةِ لِلْأَئِمَّةِ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ تَقُولُ الْمَلَائِكَةُ وَهَبْنَا ثَوَابَ هَذِهِ الصَّلَاةِ لِلْمُصَلِّينَ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى تَجُودُونَ عَلَيَّ وَ أَنَا أَوْلَى بِالْجُودِ وَ الْكِرَمِ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي غَفَرْتُ ذُنُوبَ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَتَفَرَّقُونَ إِلَى الْجُمُعَةِ الْآخَرَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٦١

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۴۲۹﴾ سوگند به آن که مرا به حق به پیامبری برانگیخت، هر کس چهل شب از شب‌های جمعه این دعا را بخواند، خداوند تمام گناهان بین او و خودش را می‌آمرزد.

۲-۵-۵- سحر جمعه

﴿۷۴۳۰﴾ اسماعیل بن فضل هاشمی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «چرا وقتی فرزندان یعقوب به او التماس کردند و گفتند: «ای پدر؛ برای ما طلب آمرزش کن زیرا خطای بزرگی مرتکب شده‌ایم» فرمود: به زودی از پروردگارم برای شما آمرزش می‌طلبم، و طلب آمرزش را به تأخیر انداخت؟ ولیکن وقتی به حضرت یوسف گفتند: به خدا قسم ما خطا کردیم، و خداوند تو را بر ما برتری داد؛ آن حضرت بی‌درنگ فرمود: گناهی بر شما نیست و خداوند شما را می‌آمرزد زیرا مهربان‌ترین مهربانان است. [و فرمود: بعداً از خدا می‌خواهم تا شما را بیامرزد]. حضرت فرمود: «چون قلب جوان از قلب پیرمرد نرم‌تر و نازک‌تر است و نیز به این دلیل که جنایتی در حق یوسف کرده بودند و جنایتشان در حق یعقوب نیز درواقع به‌خاطر جنایتشان در حق یوسف بود. و عفو یوسف از حق خود بود و عفو یعقوب از حق دیگری. از این جهت تا سحر جمعه به تأخیر انداخت.»

۳-۲-۵- روز جمعه

﴿۷۴۳۱﴾ در روز جمعه خداوند متعال فرشتگانی می‌فرستد که همراهشان قلم‌هایی از طلا و کتاب‌هایی از نقره است و می‌آیند و کنار مسجد می‌ایستند و اسامی کسانی را که به مسجد می‌آیند یکی پس از دیگری می‌نویسند. اولین نفر، دومین نفر تا هفتاد نفر به ترتیب می‌نویسند، هفتادمین نفر را که نوشتند می‌گویند: «ایشان به تعداد هفتاد نفر از کسانی هستند که حضرت موسی علیه السلام آن‌ها را از امتش برگزید». سپس در صفوف قرار می‌گیرند و دنبال کسانی می‌گردند که حضور نیافتند. می‌گویند: «فلانی کجاست؟» به آن‌ها گفته می‌شود: «او مریض است». می‌گویند: «خداوند! به او تندرستی بده تا نماز جمعه را اقامه کند». می‌گویند: «فلانی کجاست؟» پاسخ می‌شنوند: «به سفر رفته است». فرشتگان می‌گویند: «خدا! او را به سلامت بازگردان. او اهل نماز جمعه است». فلانی کجاست؟ می‌گویند: «مُرد». فرشتگان می‌گویند: «خدا! او را بیامرز؛ چرا که او نماز جمعه را برپا می‌داشت».

﴿۷۴۳۲﴾ روز جمعه خداوند متعال امر می‌کند که منبری کنار بیت‌المعمور برپا شود و فرشتگان گرد آن آیند و جبرئیل اذان بگوید و میکائیل جلو بایستد و فرشتگان پشت سر میکائیل نماز بخوانند. هنگامی که نماز را تمام کردند جبرئیل می‌گوید: خدا! ثواب این اذان را به امت محمد صلی الله علیه و آله بخشیدم و میکائیل می‌گوید: ثواب این پیش‌نمازی برای امامان جماعت امت محمد صلی الله علیه و آله. فرشتگان نیز می‌گویند: ثواب این نماز را به نمازگزاران امت محمد صلی الله علیه و آله بخشیدم. خداوند می‌گوید: پاداش دادن به شما بر من است و من به سخاوت و کرم سزاوارترم و من گواه می‌خواهم که امت محمد صلی الله علیه و آله را بخشیدم. پس فرشتگان پراکنده می‌شوند تا جمعه‌ی دیگر.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٣٣﴾ الصادق عليه السلام: الصَّلَاةُ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ بِأَلْفِ حَسَنَةٍ وَ يُرْفَعُ لَهُ أَلْفُ دَرَجَةٍ وَ أَنَّ الْمُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ يَزْهَرُ نُورُهُ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ وَ مَلَائِكَةُ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَكُ الْمُوَكَّلُ بِقَبْرِ النَّبِيِّ ﷺ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧١

﴿٧٤٣٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا (الْكَهْفُ) دَخَلَ الْجَنَّةَ وَ مَنْ قَرَأَهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ إِلَى الْجُمُعَةِ الْآخَرَى؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٤١

﴿٧٤٣٥﴾ الصادق عليه السلام: إِنْ الْمُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ يَزْهَرُ نُورُهُ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَى يَوْمِ السَّاعَةِ وَ إِنْ مَلَائِكَةُ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ الْمَلَكُ الْمُوَكَّلُ بِقَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ لَهُ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ تأويل الآيات الظاهرة، ص ٤٥٥

﴿٧٤٣٦﴾ فَإِذَا صَلَّيْتَ الْفَجْرَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَاتَّبِدِيْ بِهَذِهِ الشَّهَادَةِ ثُمَّ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ هِيَ هَذِهِ اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي وَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ أَمَنْتُ بِكَ وَ بِمَلَائِكَتِكَ وَ كُتُبِكَ وَ رُسُلِكَ وَ بِالسَّاعَةِ وَ الْبُعْثِ وَ النُّشُورِ وَ بِلِقَائِكَ وَ الْحِسَابِ وَ وَعْدِكَ وَ وَعِيدِكَ وَ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الْعَذَابِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٣٣

﴿٧٤٣٧﴾ الرسول ﷺ: لَا يَغْتَسِلُ رَجُلٌ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَ يَتَطَهَّرُ مَا اسْتَطَاعَ مِنْ طَهْرٍ وَ يَنْدَهَنُ بَدْنَهُ مِنْ دُهْنِهِ وَ يَمَسُّ مِنْ طِيبِ بَيْتِهِ وَ يَخْرُجُ فَلَا يُفَرِّقُ بَيْنَ اثْنَيْنِ ثُمَّ يُصَلِّي مَا كُتِبَ لَهُ ثُمَّ يَنْصِتُ إِذَا تَكَلَّمَ الْأِمَامُ إِلَّا غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْجُمُعَةِ الْآخَرَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٥٠٤

﴿٧٤٣٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَذْرَكَ فَضْلَ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يَقُولُ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ خَمْسِينَ مَرَّةً وَ يَقُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ آلِهِ خَمْسِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ لَمْ يَقُمْ مِنْ مَكَانِهِ حَتَّى يُعْتِقَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ وَ يَتَقَبَّلَ صَلَاتَهُ وَ يَسْتَجِيبَ دُعَاءَهُ وَ يَغْفِرَ لَهُ وَ لَا بُؤْيَاهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٧٤٣٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اغْتَسَلَ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَأَحْسَنَ غُسْلَهُ وَ لَبَسَ صَالِحَ ثِيَابِهِ وَ مَسَّ مِنْ طِيبِ بَيْتِهِ ثُمَّ لَمْ يُفَرِّقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْجُمُعَةِ الْآخَرَى؛ فقه القرآن، ج ١، ص ١٣٧

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۴۳۳﴾ نماز در شب و روز جمعه هزار حسنه و ثواب دارد و با انجام آن نمازخوان هزار درجه بالا می‌رود، گوینده‌ی صلوات بر محمد و خاندانش در شب جمعه نورش تا روز قیامت در آسمان‌ها می‌درخشد، و فرشتگان الهی در آسمان‌ها برایش طلب آمرزش می‌کنند و همچنین فرشته‌ای که همواره در کنار مزار شریف پیامبر ﷺ قرار دارد نیز تا روز قیامت برایش طلب آمرزش می‌کند.

﴿۷۴۳۴﴾ هرکس سوره‌ی «کهف» را قرائت کند، داخل بهشت خواهد شد و هرکس آن را در روز جمعه قرائت کند اعمال او تا جمعه‌ی بعد مورد آمرزش خداوند قرار می‌گیرد.

﴿۷۴۳۵﴾ آن کس که در شب جمعه بر پیامبر درود می‌فرستد، پرتوش تا روز قیامت در آسمان‌ها درخشان است و فرشتگان آسمان‌ها برای او طلب آمرزش می‌کنند و فرشته‌ی گماشته بر مرقد پیامبر ﷺ تا روز قیامت برای او طلب آمرزش می‌کند.

﴿۷۴۳۶﴾ هنگامی که نماز صبح روز جمعه را به‌جا آوردی با این شهادت آغاز کن، سپس با این صلوات بر محمد و خاندانش درود بفرست؛ و آن، این است؛ «خداوندا! تو پروردگار منی و پروردگار هر چیزی و آفریننده‌ی هر چیزی، به تو و به فرشتگانت و کتاب‌های تو و پیامبرانت و به قیامت و برانگیخته‌شدن و حشر و نشر و به دیدار تو و حساب و کتاب قیامت و وعده و وعید تو و به آمرزش و عذابت ایمان آوردم».

﴿۷۴۳۷﴾ هرکس روز جمعه غسل کند و تا آنجا که بتواند خود را پاک کند و از روغن خود به بدنش بمالد و خود را از عطر خانه‌اش خوشبو کند و از خانه بیرون رود و بین دو نفر [در صف‌های نماز] اختلاف نیاندازد و سپس نماز واجب خود را بخواند و هنگامی که امام سخن می‌گوید ساکت باشد، گناهانش از این جمعه تا جمعه‌ی بعد آمرزیده می‌شود.

﴿۷۴۳۸﴾ هرکس می‌خواهد فضیلت روز جمعه را درک کند، باید قبل از ظهر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «آیه‌الکرسی» و پانزده مرتبه «توحید» را بخواند. بعد از نماز هفتاد بار از خدا طلب آمرزش کند و پنجاه مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و پنجاه مرتبه بگوید: «صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَآلِهِ» که چون چنین کند قبل از برخاستن از مکانش خدا او را از آتش جهنم آزاد و نمازش را قبول و دعایش را مستجاب می‌کند و او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۷۴۳۹﴾ هرکس روز جمعه غسل کند و بهترین لباسش را بپوشد و از عطر خانه‌اش خود را معطر کند، چنانچه بین دو نفر [در صف‌های نماز] تفرقه نیاندازد، خداوند گناهانش را از این جمعه تا جمعه‌ی بعد می‌بخشد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٤٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَحْسَنَ غُسْلَهُ وَلَبَسَ صَالِحَ ثِيَابِهِ وَمَسَّ مِنْ طِيبٍ بَيْنَهُ أَوْ ذُھْنِهِ ثُمَّ لَمْ يُفَرِّقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى وَزِيَادَةُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ بَعْدَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ١٣٠

﴿٧٤٤١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَتَنَظَّفَ وَتَطَيَّبَ بِمَا مَعَهُ مِنَ الطَّيِّبِ وَحَضَرَ صَلَاةَ الْجُمُعَةِ وَإِذَا حَضَرَ الْإِمَامُ أَصْعَى إِلَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ ذَنْبَهُ مَا بَيْنَ الْجُمُعَةِ وَالْجُمُعَةِ الْأُخْرَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٨٩

﴿٧٤٤٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى يَوْمَ جُمُعَةٍ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ فِيمَا سَلَفَ وَعَصَمَهُ فِيمَا بَقِيَ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ ذَنْبٌ غَفَرَ لَهُ ذُنُوبَ الدُّنْيَا وَالدِّينِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٩٥

﴿٧٤٤٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ تَوَضَّأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ ثُمَّ أَتَى الْجُمُعَةَ فَاسْتَمَعَ وَأَنْصَتَ غَفَرَ لَهُ مَا بَيْنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ وَزِيَادَةُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٢١٢

﴿٧٤٤٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) فِي كُلِّ جُمُعَةٍ غَفَرَ لَهُ الْبَتَّةَ وَلَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا وَفِي نَفْسِهِ حَسْرَةٌ مِنْهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٩٦

﴿٧٤٤٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَوْمَ الْجُمُعَةِ قَبْلَ الصَّلَاةِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَمِثْلَهَا قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَمِثْلَهَا قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَمِثْلَهَا قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَمِثْلَهَا قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَمِثْلَهَا آيَةُ الْكُرْسِيِّ وَفِي رَوَايَةٍ أُخْرَى يَقْرَأُ عَشْرَ مَرَّاتٍ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وَبَعْدَ فَرَاغِهِ مِنَ الصَّلَاةِ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ وَيَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَآتُوبُ إِلَيْهِ وَفِي رَوَايَةٍ أُخْرَى أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ غَافِرُ الذَّنْبِ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ وَيَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَيُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ مِائَةَ مَرَّةٍ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَقَالَ هَذَا الْقَوْلَ دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ شَرَّ أَهْلِ السَّمَاءِ وَأَهْلِ الْأَرْضِ وَشَرَّ الشَّيْطَانِ وَشَرَّ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ وَقَضَى اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ حَاجَةً فِي الدُّنْيَا وَسَبْعِينَ حَاجَةً فِي الْآخِرَةِ مَقْضِيَةً غَيْرَ مُرَدُّودَةٍ وَقَالَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ أَرْبَعٌ وَعِشْرُونَ سَاعَةً يُعْتِقُ اللَّهُ تَعَالَى لِصَاحِبِ هَذِهِ الصَّلَاةِ فِي كُلِّ سَاعَةٍ لِكِرَامَتِهِ سَبْعِينَ أَلْفَ إِنْسَانٍ قَدْ اسْتَوْجَبُوا النَّارَ مِنَ الْمُوَحِّدِينَ يُعْتَقُهُمْ

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۴۴۰﴾ هرکس روز جمعه غسل کند و بهترین لباسش را بپوشد و از عطر خانه‌اش خود را معطر کند یا به بدنش روغن بزند - چنانچه بین دو نفر [در صف‌های نماز] تفرقه نیاندازد - خداوند گناهانش را از این جمعه تا جمعه‌ی بعد و سه روز بعد از آن می‌بخشد.

﴿۷۴۴۱﴾ هرکس روز جمعه غسل کند و خود را پاکیزه و خوشبو کند و به نماز جمعه برود و زمانی که امام حاضر شد به کلام او گوش فرا دهد، خداوند گناهانش را از این جمعه تا جمعه‌ی بعد می‌آمرزد.

﴿۷۴۴۲﴾ هرکس روز جمعه بعد از عصر، از خدای متعال طلب آمرزش کند و هفتاد مرتبه بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»، خداوند گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد و در باقیمانده‌ی عمرش او را [از گناه] حفظ می‌فرماید، و اگر گناهی نداشته باشد، گناهان پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۷۴۴۳﴾ هرکس روز جمعه بسیار نیکو وضو بگیرد و به نماز جمعه برود و گوش فرادهد و ساکت باشد، گناهان این جمعه تا جمعه‌ی بعد و سه روز بیشتر از آن آمرزیده می‌شود.

﴿۷۴۴۴﴾ هرکس در هر جمعه قبر امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند بدون شک آمرزیده می‌شود و با حسرت از دنیا خارج نمی‌شود.

﴿۷۴۴۵﴾ هرکس روز جمعه قبل از نماز [ظهر] چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت ده مرتبه حمد و سوره «فلق» و ده مرتبه سوره «ناس» و ده مرتبه سوره «توحید» و ده مرتبه سوره «کافرون» و ده مرتبه آیه‌الکرسی بخواند [و در روایت دیگری آمده ده مرتبه سوره «قدر» و ده مرتبه آیه: «شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ» را بخواند و بعد از نماز صد مرتبه از خدا طلب آمرزش کند و بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ» و در روایت دیگری آمده که بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ غَافِرُ الذَّنْبِ وَأَسْعُ الْمَغْفِرَةِ» و صد مرتبه بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و صد مرتبه بر محمد و خاندانش درود بفرستد، رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: «هرکس این نماز را بخواند و این کلام را بگوید، خدا شرّ آسمانیان و زمینیان و شرّ شیطان و شرّ هر پادشاه ظالمی را از او دور می‌کند و هفتاد حاجتش را در دنیا و هفتاد حاجتش را در آخرت بدون شک برآورده می‌کند و هرگز درخواستش را رد نمی‌کند». و نیز فرمود: «شبانه‌روز بیست و چهار ساعت است؛ خداوند به خاطر بزرگواری صاحب این نماز در هر ساعت هفتاد هزار انسان موحدی را که مستحقّ آتش شده‌اند از آتش آزاد می‌کند و اگر صاحب این نماز کنار قبرها برود و مردگان را صدا کند، به اذن خداوند به او جواب خواهند داد، زیرا او نزد خداوند گرامی و

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

اللَّهُ تَعَالَى مِنَ النَّارِ وَلَوْ أَنَّ صَاحِبَ هَذِهِ الصَّلَاةِ أَتَى الْمَقَابِرَ فَدَعَا الْمَوْتَى أَجَابُوهُ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى لِكِرَامَتِهِ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى ثُمَّ قَالَ ﷺ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا صَلَّى بِهِذِهِ الصَّلَاةِ وَدَعَا بِهِذَا الدُّعَاءِ بَعَثَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ وَيُدْفَعُونَ عَنْهُ السَّيِّئَاتِ وَيَرْفَعُونَ لَهُ الدَّرَجَاتِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يَمُوتَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥١

﴿٧٤٤٦﴾ الصادق ﷺ: مَنْ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ صَلَاةٍ وَاسْتَغْفَرَ

مِائَةَ مَرَّةٍ وَقَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَ لَهُ الْبُتَّةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧١

﴿٧٤٤٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى عَلَى يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ خَطِيئَتُهُ ثَمَانِينَ سَنَةً؛

جامع الأخبار، ص ٦٠

﴿٧٤٤٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْجُمُعَةِ رَكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي إِحْدَاهُمَا فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ ثُمَّ يَتَشَهَّدُ وَيُسَلِّمُ وَيَقُولُ يَا نُورَ النُّورِ يَا اللَّهُ يَا رَحْمَانَ يَا رَحِيمُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَمَنْ عَلَى بَدْخُولِ جَنَّتِكَ وَاعْتَقْنِي مِنَ النَّارِ يَقُولُهَا سَبْعَ مَرَّاتٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَاحِدَةً تُصِحُّ دُنْيَاهُ وَتُسَعِّدُ سِتْنِينَ لَهُ فِي الْجَنَّةِ دَرَجَاتٌ وَلَا يَعْلَمُ ثَوَابَهُ إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٧٤٤٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِي شَهْرِ رَجَبٍ مَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ أَرْبَعَ رَكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ مَرَّاتٍ ثُمَّ قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَاسْأَلُهُ التَّوْبَةَ عَشْرَ مَرَّاتٍ كَتَبَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَهُ مِنْ يَوْمٍ يُصَلِّيْهَا إِلَى يَوْمٍ يَمُوتُ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَأَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ آيَةٍ قَرَأَهَا مَدِينَةً فِي الْجَنَّةِ مِنْ يَاقُوتَةٍ حُمْرَاءَ وَبِكُلِّ حَرْفٍ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ ذُرَّةٍ بَيْضَاءَ وَزَوْجَهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ وَرَضِيَ عَنْهُ رِضًا لَا سَخَطَ بَعْدَهُ وَكُتِبَ مِنَ الْعَابِدِينَ وَخَمَّ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِالسَّعَادَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَكُتِبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ رَكْعَةٍ صَلَّاهَا خَمْسِينَ أَلْفَ صَلَاةٍ وَتَوَجَّهَ بِأَلْفِ تَاجٍ وَيَسْكُنُ الْجَنَّةَ مَعَ الصَّادِقِينَ وَلَا يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٣٧

﴿٧٤٥٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أَعْطَاهُ اللَّهُ أَجْرَ اثْنَيْنِ وَ سَبْعِينَ شَهِيداً وَخَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَقَالَ ﷺ مَا مِنْ أَحَدٍ صَلَّى عَلَى مَرَّةٍ وَاسْمَعَ حَافِظِيهِ إِلَّا أَنْ لَا يَكْتُمَا ذَنْبَهُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَقَالَ ﷺ مَنْ صَلَّى عَلَى يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ خَطِيئَتُهُ ثَمَانِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٦٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

صاحب منزلت است». و سپس پیامبر ﷺ فرمود: «سوگند به کسی که مرا به حق مبعوث کرد؛ اگر بنده‌ای این نماز و دعا را بخواند، خداوند هفتاد هزار فرشته را برمی‌انگیزاند تا برایش حسنه بنویسند و بدی‌ها را از او دور کنند و مقام او را بالا برند و تا لحظه‌ی مرگ برایش آمرزش بخواهند و بر او درود فرستند».

﴿۷۴۴۶﴾ هرکس در روز جمعه صد مرتبه بر محمد و خاندان او درود بفرستد و صد مرتبه استغفار کند و صد مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، [همه‌ی گناهانش] آمرزیده می‌شود.

﴿۷۴۴۷﴾ هرکس در روز جمعه صد مرتبه صلوات بفرستد، خداوند لغزش‌های هشتاد سال او را می‌آمرزد.

﴿۷۴۴۸﴾ هرکس روز جمعه دو رکعت نماز بخواند و در یکی صد مرتبه حمد و صد مرتبه سوره‌ی «توحید» بخواند و سپس تشهد و سلام دهد و هفت بار بگوید: «ای نور؛ نور؛ ای خدای رحمان، ای رحیم، ای زنده، ای برپادارنده؛ درهای رحمت و آمرزش را بر من بگشای و بر من منت گذار و مرا به بهشت وارد کن و از آتش جهنم نجاتم ده». خداوند او را هفتاد بار می‌آمرزد که یکی از آن‌ها این است که دنیایش را آباد می‌کند و شصت‌ونه درجه در بهشت به او عطا می‌کند و پاداشش را کسی جز خدای عز و جل نمی‌داند.

﴿۷۴۴۹﴾ هرکس در روز جمعه‌ی ماه رجب بین ظهر و عصر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و هفت مرتبه آیه‌الکرسی و پنج مرتبه «توحید» بخواند و بعد ده مرتبه بگوید: «از خدایی که هیچ خدایی جز او نیست آمرزش می‌خواهم و توبه می‌کنم»؛ از روزی که این نماز را بخواند تا روزی که بمیرد، خداوند روزی هزار حسنه برایش می‌نویسد و به‌ازای هر آیه‌ای که خوانده شهری در بهشت از یاقوت قرمز و به‌ازای هر حرف، قصری در بهشت از درّ سفید به او عطا می‌کند و حورالعین را به ازدواج او درمی‌آورد و آن‌گونه از او راضی می‌شود که هرگز بعد از آن ناراضی نشود و او را در شمار عابدان می‌نویسد و عاقبتش را ختم به نیکی و آمرزش می‌کند و در برابر هر رکعتی که خوانده پنجاه هزار نماز برایش می‌نویسد و بر سرش هزار تاج می‌گذارد و در بهشت همراه صدیقان می‌باشد و جایگاهش را در بهشت قبل از اینکه بمیرد، می‌بیند.

﴿۷۴۵۰﴾ هرکس بگوید: «خدایا؛ بر محمد و خاندانش درود بفرست»، خداوند اجر هفتاد و دو شهید به او عطا می‌کند و از گناهانش پاک می‌شود همان‌گونه که از مادرش متولد شده است. و نیز پیامبر ﷺ می‌فرماید: «کسی نیست که بر من یک‌بار درود فرستد و دو فرشته‌ی محافظش بشنوند، مگر آنکه تا سه روز، گناهی برایش نمی‌نویسند». و فرمود: «هرکس روز جمعه صد مرتبه بر من درود فرستد، خداوند گناه هشتاد سالش را می‌آمرزد».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٥١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ بَعْدَ الرَّكَعَتَيْنِ قَبْلَ الْفَرِيضَةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سُبْحَانَ رَبِّي وَبِحَمْدِهِ وَاسْتَغْفِرُ رَبِّي وَآتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ بَنَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مَسْكَنًا فِي الْجَنَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٨

﴿٧٤٥٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَالَ قَبْلَ صَلَاةِ الْعِدَّةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَتْ أَكْثَرَ مِنْ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١١٧

﴿٧٤٥٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ فِي لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ أَوْ يَوْمَهَا قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَتِي مَرَّةٍ فِي أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ خَمْسِينَ مَرَّةً غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٣٩٣

﴿٧٤٥٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِذَا سَلَّمَ الْإِمَامُ قَبْلَ أَنْ يَتَنَبَّأَ رَجُلَيْهِ الْفَاتِحَةَ وَالتَّوْحِيدَ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ سَبْعًا سَبْعًا غَفَرَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٢١

﴿٧٤٥٥﴾ مَنْ قَرَأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ الْفَاتِحَةَ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ سَبْعًا سَبْعًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٦٦

﴿٧٤٥٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ قَرَأَهُ [الدُّعَاءُ الْمَرْوِيُّ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا مُذْرَكَ الْهَارِبِينَ وَيَا مُلْجَأَ الْخَائِفِينَ وَيَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ...] يَوْمَ الْجُمُعَةِ قَبْلَ الصَّلَاةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ حَشَوَ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ...؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٣٣٤

﴿٧٤٥٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ وَافَقَ مِنْكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَلَا يَشْتَغِلَنَّ بِشَيْءٍ غَيْرِ الْعِبَادَةِ فَإِنَّ فِيهَا يُغْفَرُ لِلْعِبَادِ وَتَنْزَلُ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٢٢

﴿٧٤٥٨﴾ الصادق عليه السلام: وَقَالَتْ أُمُّ دَاوُدَ فَقُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: يَا سَيِّدِي أَيْدَعِي بِهَذَا الدُّعَاءَ فِي غَيْرِ رَجَبٍ قَالَ نَعَمْ يَوْمَ عَرَفَةَ وَإِنْ وَافَقَ ذَلِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ لَمْ يَقْرُغْ صَاحِبُهُ مِنْهُ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَفِي كُلِّ شَهْرٍ إِذَا أَرَادَ ذَلِكَ صَامَ الْأَيَّامَ الْبَيْضَ وَدَعَا بِهِ فِي آخِرِهَا كَمَا وَصَفْتُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٥

﴿٧٤٥٩﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَقُولَ بَعْدَ الرَّكَعَتَيْنِ مِنْ نَوَافِلِ الْفَجْرِ الْأَوَّلِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ رَبِّي الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٠٦

﴿٧٤٦٠﴾ يُسْتَحَبُّ عَقِيبَ الْفَجْرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَنْ يَقْرَأَ مِائَةَ مَرَّةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَيُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ وَأَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٣١

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۴۵۱﴾ هرکس در روز جمعه بعد از دو رکعت نماز نافله قبل از نماز واجب صد مرتبه بگوید: «پاک و منزّه است پروردگارم و او را می‌ستایم، و از پروردگارم طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم» خداوند بلندمرتبه برایش خانه‌ای در بهشت بنا می‌کند.

﴿۷۴۵۲﴾ هرکس قبل از نماز صبح روز جمعه سه مرتبه بگوید: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است آمرزش می‌خواهم و به‌سویش باز می‌گردم»، گناهایش آمرزیده می‌شود هرچند بیشتر از کف دریاها باشد.

﴿۷۴۵۳﴾ هرکس در شب جمعه یا روز آن، سوره‌ی «توحید» را دویست مرتبه در چهار رکعت؛ در هر رکعت پنجاه مرتبه بخواند، گناهان او هرچند مانند کف دریاها باشد، آمرزیده می‌شود.

﴿۷۴۵۴﴾ هرکس روز جمعه هنگامی که امام جمعه سلام نماز را داد، قبل از آنکه برخیزد، سوره‌های «حمد» و «توحید» و «معوذتین» را هفت بار بخواند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۴۵۵﴾ هرکس روز جمعه سوره‌های «حمد» و «معوذتین» را هفت بار بخواند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۴۵۶﴾ اگر روز جمعه قبل از نماز این دعا [که از امام علی علیه السلام روایت شده: خدایا ای دریابنده‌ی گریختگان و ای پناه بیمناکان و ای فریادرس فریادخواهان...] را بخواند، خداوند گناهایش را هرچند به اندازه‌ی میان آسمان و زمین باشد، می‌آمرزد.

﴿۷۴۵۷﴾ هرکس از میان شما [برنامه‌ی خود را] با روز جمعه و عبادات و احکامی که برای آن مقرر گردیده هماهنگ نماید، باید به هیچ چیز دیگری غیر از عبادت مشغول نشود، زیرا گناهان بندگان در آن روز آمرزیده می‌شود و بر آنان رحمت الهی فرو می‌ریزد.

﴿۷۴۵۸﴾ امّ داود گفت: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «ای آقای من؛ آیا این دعا در غیر از ماه رجب نیز خوانده می‌شود؟» فرمود: «بله، روز عرفه و اگر روز جمعه هم باشد دعاکننده از آن فارغ نمی‌شود مگر آنکه خدا او را بیامرزد و در هر ماهی اگر بخواند این اعمال را انجام دهد، باید سیزدهم، چهاردهم و پانزدهم آن را روزه بگیرد و در پایان، آن گونه که گفتیم دعا کند».

﴿۷۴۵۹﴾ مستحبّ است در روز جمعه بعد از دو رکعت اول نافله‌ی فجر صد بار بگویی: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ از پروردگارم آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او باز می‌گردم».

﴿۷۴۶۰﴾ مستحبّ است بعد از نماز صبح جمعه، صد مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند و صد مرتبه بر پیامبر صلی الله علیه و آله درود بفرستد و صد مرتبه از خداوند متعال طلب آمرزش کند.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٦١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَوْمُ الْجُمُعَةِ يَوْمٌ غَفَرَ اللَّهُ فِيهِ ذَنْبَ آدَمَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦،

ص ٥٨

﴿٧٤٦٢﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَانْظُرْ إِلَيَّ فِي وَقْتِي هَذَا وَفِي جَمِيعِ أَوْقَاتِي نَظْرَةً يَكُونُ لِي فِيهَا الْخَيْرَةُ لِلدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَتَقْلِبْنِي مَعَهَا عَنْ مَوْضِعِي بِالْمَغْفِرَةِ وَ

الرَّحْمَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٧٣

﴿٧٤٦٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ هَذَا الْيَوْمَ يَوْمٌ جَعَلَهُ اللَّهُ لَكُمْ عِيداً وَهُوَ سَيِّدُ أَيَّامِكُمْ وَأَفْضَلُ أَعْيَادِكُمْ وَقَدْ أَمَرَكَمُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ بِالسَّعْيِ فِيهِ إِلَى ذِكْرِهِ فَلْتَعْظُمَ رَغْبَتُكُمْ فِيهِ وَلْتَخْلُصَ نِيَّتُكُمْ فِيهِ وَآكْثِرُوا فِيهِ التَّضَرُّعَ وَالِدُّعَاءَ وَمَسْأَلَةَ الرَّحْمَةِ وَالْغُفْرَانِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٢٧

﴿٧٤٦٤﴾ الرسول ﷺ: وَمَنْ صَلَّى عَلَى يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَتْ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧٢

﴿٧٤٦٥﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ أَعْمَالَ شِيعَتِكَ تُعْرَضُ عَلَى كُلِّ يَوْمٍ جُمُعَةٍ فَأَفْرَحُ بِصَالِحِ مَا

يَبْلُغُنِي مِنْ أَعْمَالِهِمْ وَاسْتَغْفِرُ لِسَيِّئَاتِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٣٠٨

٤-٥-٥- عصر الجمعة

﴿٧٤٦٦﴾ فِي الْأَعْمَالِ بَعْدَ الْعَصْرِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ قَالَ تَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآهْلِ بَيْتِهِ الْأَيِّمَةِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ وَالسَّلَامَ عَلَيْهِمْ وَعَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ تَقُولُ ذَلِكَ مِائَةَ مَرَّةٍ ثُمَّ تَقُولُ سَبْعِينَ مَرَّةً اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٩٤

﴿٧٤٦٧﴾ الصَّادِق عليه السلام: مَنْ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى يَوْمَ الْجُمُعَةِ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ فِيمَا سَلَفَ وَعَصَمَهُ فِيمَا بَقِيَ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ ذَنْبٌ غَفَرَ لَهُ ذُنُوبٌ وَالِدَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٩٥

٥-٥-٥- لَيْلَةُ السَّبْتِ

﴿٧٤٦٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ لَيْلَةَ السَّبْتِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثًا وَ

التَّوْحِيدَ مَرَّةً فَإِذَا سَلَّمَ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثًا غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ البلد الأمين، ص ١٤٨

﴿٧٤٦٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَآيَةَ

الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً فَإِذَا سَلَّمَ قَرَأَ فِي ذُبُرِ هَذِهِ الصَّلَاةِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ

مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَكَانَ مِمَّنْ يَشْفَعُ لَهُ مُحَمَّدٌ عليه السلام؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٧٤

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۴۶۱﴾ روز جمعه، روزی است که خداوند متعال گناه آدم عليه السلام را در آن روز آمرزید.
 ﴿۷۴۶۲﴾ خداوند؛ بر محمد و خاندانش درود بفرست و در این وقت و در همه‌ی اوقاتم به من
 بنگر، نگاهی که برای من سرمنشأ خیر دنیا و آخرت باشد و با آن مرا از این جایگاهم با مغفرت و
 رحمت جابجا کن.

﴿۷۴۶۳﴾ امروز (روز جمعه)، روزی است که خدا آن را برای شما عید قرار داده است و آن
 سرور روزهای شما و برترین اعیاد شماست و خدا در این روز شما را به شتاب به‌سوی ذکر خود
 فرمان داده است؛ پس باید علاقه‌ی قلبی شما به این روز، عظمت یابد و نیت شما در این روز
 خالص باشد و در این روز بر تضرع و دعا، و بر طلب رحمت و آمرزش خود بیافزایید.
 ﴿۷۴۶۴﴾ هرکس روز جمعه صد مرتبه بر من درود بفرستد، گناهان هشتاد ساله‌اش آمرزیده
 می‌شود.

﴿۷۴۶۵﴾ ای علی؛ اعمال شیعیان تو در هر روز جمعه بر من عرضه می‌شود؛ پس از اعمال
 نیک آنان که به من رسیده مسرور شده و برای گناهانشان از خداوند متعال آمرزش می‌خواهم.

۴-۲-۵- عصر جمعه

﴿۷۴۶۶﴾ در اعمال بعد از نماز عصر جمعه آمده است: هرگاه نماز عصر را خواندی صد بار
 بگو: «بار الہا؛ بر محمد و خاندان برگزیده و پسندیده‌ی او با برترین درودها درود بفرست؛ و با
 برکات بر آنان برکت ببخش و درود بر آن‌ها و بر روح و بدنشان و رحمت خدا و برکاتش نیز بر
 ایشان باد؛ سپس صد بار بگو «از خداوند آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او بازمی‌گردم».
 ﴿۷۴۶۷﴾ هرکس روز جمعه بعد از عصر، از خدای متعال طلب آمرزش کند و هفتاد مرتبه
 بگوید: «اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبِّیْ وَ اَتُوْبُ اِلَیْهِ»، خداوند گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد و در باقیمانده‌ی
 عمرش او را [از گناه] حفظ می‌فرماید، و اگر گناهی نداشته باشد، گناهان پدر و مادرش را
 می‌آمرزد.

۵-۲-۵- شب شنبه

﴿۷۴۶۸﴾ هرکس در شب شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه
 مرتبه آیه‌الکرسی و یک مرتبه سوره‌ی توحید، و بعد از سلام نماز نیز سه مرتبه آیه‌الکرسی قرائت
 کند، خداوند گناهان او و پدر و مادرش را نیز می‌آمرزد.
 ﴿۷۴۶۹﴾ هرکس شب شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه
 مرتبه آیه‌الکرسی و یک مرتبه سوره‌ی توحید را قرائت کند و بعد از سلام نماز سه مرتبه
 آیه‌الکرسی بخواند، خداوند او و پدر و مادرش را می‌آمرزد و از کسانی می‌باشد که حضرت
 محمد صلی الله علیه و آله او را شفاعت می‌کند.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٧٠﴾ مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ بَيْنَ الْمَغْرَبِ وَالْعِشَاءِ انْتَتَى عَشْرَةَ رُكْعَةً يُبْنَى لَهُ قَصْرٌ فِي الْجَنَّةِ وَكَانَ تَصَدَّقَ عَلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ وَكَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٦

﴿٧٤٧١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ ثَمَانِي رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَالْكَوْثَرَ مَرَّةً مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً كَانَ كَمَنْ حَجَّ وَكَانَ اشْتَرَى أَلْفَ رَجُلٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَأَعْتَقَهُمْ وَغُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَرَمْلِ عَالِجٍ وَعَدَدِ قَطْرِ الْمَطَرِ وَوَرَقِ الشَّجَرِ وَجَازَ عَلَى الصَّرَاطِ كَالْبَرْقِ اللَّامِعِ وَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٥

﴿٧٤٧٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ رُكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي الْأُولَى مِنْهُمَا فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَفِي الثَّانِيَةِ الْفَاتِحَةَ مَرَّةً وَإِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ لَمْ يَقُمْ مِنْ مَكَانِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٥

﴿٧٤٧٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ السَّبْتِ رُكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَسَبِّحْ سَبْعًا وَعِشْرِينَ خَتَمَةَ الْخَتَمَةِ أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ كَلِمَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَكَلِمَةُ الْحَمْدِ لِلَّهِ وَكَلِمَةُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَلِمَةُ اللَّهُ أَكْبَرُ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبُهُ وَخَرَجَ مِنْهَا كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٦

٥-٥-٢-٦- لَيْلَةُ الْأَحَدِ

﴿٧٤٧٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْأَحَدِ أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً حَفِظَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَغُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٧

﴿٧٤٧٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْأَحَدِ سِتَّ رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى ثَوَابَ الشَّاكِرِينَ وَثَوَابَ الصَّابِرِينَ وَأَعْمَالَ الْمُتَّقِينَ وَكَتَبَ لَهُ عِبَادَةَ أَرْبَعِينَ سَنَةً وَلَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ إِلَّا مَغْفُورًا لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥٨

٥-٥-٢-٧- لَيْلَةُ الْإِثْنَيْنِ

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۴۷۰﴾ هرکس شب شنبه بین نماز مغرب و عشا دوازده رکعت نماز بخواند، قصری در بهشت برایش بنا می‌شود و مانند این است که به تمام مؤمنین صدقه داده باشد و بر خداوند واجب است که او را بیامزد.

﴿۷۴۷۱﴾ هرکس شب شنبه هشت رکعت نماز بخواند و در هر رکعت حمد و کوثر را یک مرتبه و سوره‌ی توحید را هفت مرتبه قرائت کند و بعد از نمازش هفتاد مرتبه از خدا طلب آمرزش کند، مانند کسی خواهد بود که حج انجام داده و گویا هزار نفر را از مشرکین خریده و آزاد کرده است؛ و گناهانش هرچند به اندازه‌ی کف دریا و ریگ‌های انبوه و قطرات باران و برگ‌های درخت باشد، آمرزیده می‌شود و همچون برق درخشان از صراط می‌گذرد و بدون حساب وارد بهشت می‌شود.

﴿۷۴۷۲﴾ هرکس شب شنبه دو رکعت نماز بخواند و در رکعت اول یک مرتبه حمد و سه مرتبه سوره‌ی «قدر» و در رکعت دوم یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره‌ی «زلزال» را بخواند و بعد از نماز صد مرتبه از خدا طلب آمرزش کند و بر پیامبر ﷺ صد بار درود بفرستد، قبل از آنکه از جایش برخیزد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۴۷۳﴾ هرکس شب شنبه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار سوره‌ی «حمد» و «توحید» را قرائت کند و بیست و هفت بار ختم تسبیح کند، - ختم تسبیح چهار جمله است: سُبْحَانَ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ و اللَّهُ أَكْبَرُ - خداوند گناهانش را می‌آمرزد و او مانند روزی که از مادر متولد شده از گناهانش خارج می‌شود.

۶-۲-۵- شب یکشنبه

﴿۷۴۷۴﴾ هرکس در شب یکشنبه چهار رکعت نماز بخواند، در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» را و یازده مرتبه «آیه‌الکرسی» را قرائت کند، خداوند او را در دنیا و آخرت حفظ می‌کند و گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۷۴۷۵﴾ هرکس در شب یکشنبه شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره «حمد» و هفت مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، خداوند ثواب شکرگزاران و صابران و عمل اهل تقوا را به او عنایت می‌کند و عبادت چهل سال را برای او می‌نویسد و او از جایش بر نمی‌خیزد مگر آنکه گناهانش آمرزیده می‌شود.

۷-۲-۵- شب دوشنبه

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٧٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْإِثْنَيْنِ انْتَتَى عَشْرَةَ رُكْعَةً يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَاحِدَةً وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ انْتَتَى عَشْرَةَ مَرَّةً وَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ انْتَتَى عَشْرَةَ مَرَّةً نَادَى مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَيْنَ فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ فَلْيَقُمْ وَ لِيَأْخُذْ ثَوَابَهُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى قَالَ فَأَوَّلُ مَا يُعْطَى مِنَ الثَّوَابِ أَلْفُ حُلَّةٍ وَ يُنَوِّجُ بِمِائَةِ تَاجٍ وَ يُقَالُ لَهُ ادْخُلِ الْجَنَّةَ فَيَسْتَقْبِلُهُ مِائَةُ أَلْفٍ مَلَكٍ مَعَ كُلِّ مَلَكٍ شَرَابٌ وَ هَدِيَّةٌ فَيَشْرَبُ مِنْ ذَلِكَ الشَّرَابِ وَ يَطُوفُونَ مَعَهُ حَتَّى يَدْخُلَ فِي أَلْفِ قَصْرِ مِنْ نُورٍ يَتَلَاؤُا فِي كُلِّ قَصْرِ أَلْفُ دَارٍ فِي وَسْطِ كُلِّ دَارٍ حَدِيقَةٌ فِي وَسْطِ كُلِّ حَدِيقَةٍ قُبَّةٌ خَضْرَاءُ فِي كُلِّ قُبَّةٍ أَلْفُ سَرِيرٍ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ أَلْفُ فِرَاشٍ فَوْقَ كُلِّ فِرَاشٍ أَلْفُ حَوْرَاءٍ بَيْنَ يَدَيْ كُلِّ حَوْرَاءٍ أَلْفُ خَادِمٍ وَ عَلَى رَأْسِهَا أَلْفُ ذُوَابَةٍ وَ عَلَيْهَا أَلْفُ حُلَّةٍ طُوبَى لِمَنْ عَانَقَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢٠

﴿٧٤٧٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْإِثْنَيْنِ انْتَتَى عَشْرَةَ رُكْعَةً بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ انْتَتَى عَشْرَةَ مَرَّةً وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ انْتَتَى عَشْرَةَ مَرَّةً وَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ انْتَتَى عَشْرَةَ مَرَّةً نَادَى مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَيْنَ فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ فَلْيَقُمْ وَ لِيَأْخُذْ ثَوَابَهُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٩٠

٨-٥-٥-يَوْمُ الْإِثْنَيْنِ

﴿٧٤٧٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مِائَةَ مَرَّةً وَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمَا بِتَسْلِيمَةٍ فَإِذَا فَرَغَ يَقُولُ مِائَةَ مَرَّةً اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ مِائَةَ مَرَّةً اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَبْرِئِيلَ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى سَبْعِينَ أَلْفَ قَصْرِ فِي الْجَنَّةِ فِي كُلِّ قَصْرِ سَبْعُونَ أَلْفَ دَارٍ فِي كُلِّ دَارٍ سَبْعُونَ أَلْفَ بَيْتٍ فِي كُلِّ بَيْتٍ سَبْعُونَ أَلْفَ جَارِيَةٍ رُكْعَتَانِ أُخْرَاوَانِ وَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ عِنْدَ ارْتِفَاعِ النَّهَارِ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً وَ الْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى عَشْرَ مَرَّاتٍ وَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عَشْرَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ كُلَّهَا وَ أَعْطَاهُ اللَّهُ قَصْرًا فِي جَنَّةِ الْفِرْدَوْسِ مِنْ دُرَّةٍ بَيْضَاءَ فِي ذَلِكَ الْقَصْرِ سَبْعَةُ بُيُوتٍ طُولُ كُلِّ بَيْتٍ أَلْفُ ذِرَاعٍ وَ عَرْضُهُ مِثْلُ ذَلِكَ الْأَوَّلِ مِنْ فِضَّةٍ وَ الثَّانِي مِنْ ذَهَبٍ وَ الثَّلَاثُ مِنْ لَوْلُؤٍ وَ الرَّابِعُ مِنْ زُمْرُدٍ وَ الْخَامِسُ مِنْ زَبَرْجَدٍ وَ السَّادِسُ مِنْ دُرٍّ وَ السَّابِعُ مِنْ نُورٍ يَتَلَاؤُا وَ أَبْوَابُ الْبُيُوتِ مِنْ عُنْبَرٍ فِي كُلِّ بَيْتٍ سَرِيرٌ مِنْ زَعْفَرَانٍ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ أَلْفُ فِرَاشٍ عَلَى كُلِّ فِرَاشٍ حَوْرَاءٌ خَلَقَهَا مِنْ أَطْيَبِ الطَّيْبِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢١

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۴۷۶﴾ هر کس شب دوشنبه، دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و «آیه‌الکرسی» را قرائت کند و دوازده مرتبه از خداوند آمرزش بخواهد و دوازده مرتبه بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، در روز قیامت منادی ندا می‌دهد: «فلانی کجاست؟ برخیزد و پاداشش را از خداوند متعال بگیرد». و فرمود: «اولین پاداشی که به او داده می‌شود هزار لباس زینتی است و صد تاج بر سرش می‌گذارد و به او گفته می‌شود: «داخل بهشت شو». و صد فرشته به استقبالش می‌آیند و با هر فرشته شراب و هدیه‌ای است و او از آن شراب می‌نوشد آن‌ها همراه با او طواف می‌کنند تا اینکه در هزار قصر نور که می‌درخشد، می‌چرخد که در هر قصری هزار حیاط می‌درخشد و در وسط هر حیاط باغی است و وسط هر باغ گنبد سبزی است و در هر گنبد هزار تخت است و بر هر تختی هزار فرش است و بر روی هر فرشی هزار حوری است و در مقابل هر حوری هزار خادم است و بر سر هر حوری هزار طرهٔ موست و بر او هزار لباس است. خوشا به حال کسی که او را در آغوش بگیرد.

﴿۷۴۷۷﴾ هر کس شب دوشنبه دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و «آیه‌الکرسی» را قرائت کند و چون نمازش تمام شد، دوازده مرتبه سوره‌ی «توحید» بخواند و دوازده مرتبه از خدا طلب آمرزش کند و بر پیامبر ﷺ دوازده مرتبه درود بفرستد، در روز قیامت منادی ندا می‌دهد: «فلانی فرزند فلانی کجاست؟ برخیزد و پاداشش را از خدای متعال بگیرد».

۸-۲-۵-۵- روز دوشنبه

﴿۷۴۷۸﴾ هر کس روز دوشنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت هفت مرتبه «حمد» و صد مرتبه سوره «قدر» را قرائت کند و بین آن دو با یک سلام فاصله اندازد و پس از نماز صد مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ» و صد مرتبه بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَبْرِئِيلَ»، خداوند متعال در بهشت به او هفتاد قصر عطا می‌کند که هر قصر هزار خانه و هر خانه هزار اتاق و هر اتاق هزار حوریه دارد. نماز دیگری نیز برای روز دوشنبه از پیامبر ﷺ روایت شده است: هر کس روز دوشنبه به هنگام بالا آمدن روز، دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیه‌الکرسی» و «معوذتین» و سوره «توحید» را قرائت کند و بعد از نماز ده مرتبه از خدا طلب آمرزش کند و ده بار بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، خداوند تمام گناهانش را می‌آمرزد و قصری از درّ سفید در بهشت به او عطا می‌کند که در آن قصر هفت خانه می‌باشد و طول و عرض آن خانه‌ها هزار ذراع است که خانه‌ی اوّل از نقره و دوّم از طلا و سوّم از مروارید و چهارم از زمرد و پنجم از زبرجد و ششم از درّ و هفتم از نور درخشان می‌باشد؛ و درهای آن خانه‌ها از عنبر باشد و در هر خانه‌ای تختی از زعفران وجود دارد که بر هر تختی هزار فرش است و بر هر فرش حوریه‌ای است که خدا او را از بهترین عطرها خلق کرده است.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٧٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً وَ اسْتَغْفِرْ لِرَأْسِهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ الْحَسَنَاتِ وَ بَنَى لَهُ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ ذُرَّةٍ بَيْضَاءَ فِيهَا سَبْعَةُ بَيْوتٍ طُولُ كُلِّ بَيْتٍ سَبْعُمِائَةِ ذِرَاعٍ الْبَيْتُ الْأَوَّلُ مِنْ فِضَّةٍ وَ الثَّانِي مِنْ ذَهَبٍ وَ الثَّلَاثُ مِنْ لَوْلُؤٍ وَ الرَّابِعُ مِنْ زَبَرْجَدٍ وَ الْخَامِسُ مِنْ يَاقُوتٍ وَ السَّادِسُ مِنْ دُرٍّ وَ السَّابِعُ مِنْ نُورٍ يَتَلَاوُا وَ تُرَانِيهَا مِنْ عُنْبَرٍ أَشْهَبَ وَ أَبْوَابُهَا فِي كُلِّ بَيْتٍ سَرِيرٌ عَلَيْهِ أَلْوَانُ الْفُرْشِ فَوْقَ ذَلِكَ جَارِيَةٌ مِنْ جَاءِهَا أَفْلَحَ وَ بَيْنَ رَأْسِهَا إِلَى رِجْلِهَا مِنَ الزَّعْفَرَانِ الرُّطْبُ وَ مِنْ تَحْتِهَا إِلَى عُنُقِهَا مِنْ عُنْبَرٍ أَشْهَبَ وَ مِنْ فَوْقِ ذَلِكَ مِنَ الْكَافُورِ الْأَبْيَضِ عَلَيْهَا الْخُلْيُ وَ الْخُلْلُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٥

﴿٧٤٨٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ عِنْدَ ارْتِفَاعِ النَّهَارِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي الرُّكَعَةِ الْأُولَى الْحَمْدَ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَ فِي الرُّكَعَةِ الثَّانِيَةِ الْحَمْدَ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَ فِي الثَّلَاثَةِ الْحَمْدَ وَ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَ فِي الرَّابِعَةِ الْحَمْدَ وَ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ عَشْرَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ كُلَّهَا وَ أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى قَصْرًا فِي الْفِرْدَوْسِ مِنْ ذُرَّةٍ بَيْضَاءَ فِي جَوْفِ ذَلِكَ الْقَصْرِ سَبْعَةُ بَيْوتٍ طُولُ كُلِّ بَيْتٍ ثَلَاثَةُ أَلْفِ ذِرَاعٍ عَرْضُهُ مِثْلُ ذَلِكَ الْبَيْتِ الْأَوَّلُ مِنْ فِضَّةٍ وَ الثَّانِي مِنْ ذَهَبٍ وَ الثَّلَاثُ مِنْ لَوْلُؤٍ وَ الرَّابِعُ مِنْ زَبَرْجَدٍ وَ الْخَامِسُ مِنْ يَاقُوتٍ وَ السَّادِسُ مِنْ دُرٍّ وَ السَّابِعُ مِنْ نُورٍ يَتَلَاوُا وَ أَبْوَابُ الْبَيْتِ مِنَ الْعُنْبَرِ عَلَى كُلِّ بَابٍ سِتْرٌ مِنَ الزَّعْفَرَانِ فِي كُلِّ بَيْتٍ أَلْفُ سَرِيرٍ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ أَلْفُ فِرَاشٍ فَوْقَ كُلِّ فِرَاشٍ حَوْرَاءُ جَعَلَهَا اللَّهُ مِنْ طَيِّبِ الطَّيِّبِ مِنْ لَدُنْ أَصَابِعِهَا إِلَى رِجْلَيْهَا مِنَ الزَّعْفَرَانِ وَ مِنْ لَدُنْ رِجْلَيْهَا إِلَى تَحْتِهَا مِنَ الْمِسْكِ وَ مِنْ لَدُنْ تَحْتِهَا إِلَى رِجْلَيْهَا إِلَى مَفْرَقِ رَأْسِهَا مِنَ الْكَافُورِ الْأَبْيَضِ عَلَى كُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ سَبْعُونَ أَلْفَ حَلَّةٍ مِنْ حُلِّ الْجَنَّةِ كَأَحْسَنِ مَنْ رَأَى إِذَا أَقْبَلَتْ إِلَى زَوْجِهَا كَأَنَّهَا الشَّمْسُ بَدَتْ لِلنَّازِلِينَ لِكُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ ثَلَاثُونَ ذُوَابَةً مِنْ مِسْكِ فِي رَوْضِ الْجَنَّةِ بَيْنَ مِسْكِ وَ زَعْفَرَانٍ بَيْنَ يَدَيِ كُلِّ حُورِيَّةٍ أَلْفُ وَصِيفَةٍ ذَلِكَ الثَّوَابُ لِلْأَوْلِيَاءِ اللَّهُ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ؛

مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٢

٩-٥-٥- يَوْمُ الْإِثْنَيْنِ وَ يَوْمُ الْخَمِيسِ

﴿٧٤٨١﴾ الرسول ﷺ: أَنَّهُ نُفْتُحُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَ يَوْمَ الْخَمِيسِ فَيُغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ

لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا؛ بحار الأنوار، ج ٥٦، ص ٤١

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۴۷۹﴾ هرکس روز دوشنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیه‌الکرسی» و سوره «کوثر» و «توحید» را قرائت کند و ده مرتبه برای پدر و مادرش طلب آمرزش کند، خداوند برایش حسنه می‌نویسد و قصری در بهشت از درّ سفید برایش بنا می‌کند که در آن هفت خانه است و طول هر خانه هفت صد ذراع است و خانه‌ی اوّل از نقره و دوّم از طلا و سوّم از مروارید و چهارم از زبرجد و پنجم از یاقوت و ششم از درّ و هفتم از نور درخشان می‌باشد و خاکش از عنبر سفید است و در هر خانه‌ای تختی قرار دارد و بر آن بسترهای رنگارنگ است و بر آن کنیزی است که هرکس نزدش رود رستگار می‌شود و سرتاپای آن کنیز از زعفران مرطوب است و از سینه تا گردنش عنبر سفید و بالای آن کافور سفید است و زینت داده شده است و لباس‌های فاخر بر تن دارد.

﴿۷۴۸۰﴾ هرکس روز دوشنبه هنگام بالا آمدن روز چهار رکعت نماز بخواند و در رکعت اوّل یک بار «حمد» و «آیه‌الکرسی» و در رکعت دوّم «حمد» و سوره «توحید» و در رکعت سوّم «حمد» و سوره «فلق» و در رکعت چهارم «حمد» و سوره «ناس» را قرائت کند و بعد از نماز ده مرتبه از خداوند طلب آمرزش کند، خداوند تمام گناهانش را می‌آمرزد و قصری در بهشت از درّ سفید به او عطا می‌کند که در وسط آن قصر هفت خانه قرار دارد که طول و عرض آن خانه‌ها سه‌هزار ذراع است و خانه‌ی اوّل از نقره دوّم از طلا و سوّم از مروارید و چهارم از زبرجد و پنجم از یاقوت و ششم از درّ و هفتم از نوری درخشان است، و خانه‌ها از عنبر است؛ بر هر دری پوششی از زعفران است و در هر خانه هزار تخت است و بر هر تختی هزار بستر است و بر هر بستر حوریه‌ای است که خدا او را از بهترین عطرها خلق کرده است و از انگشتان تا زانوهایش زعفرانی است و از زانوها تا سینه‌هایش مشکین است و از سینه‌ها تا فرق سرش کافور سفید است. بر هریک از آن‌ها هفتاد هزار لباس فاخر بهشتی است از بهترین‌هایی که تاکنون دیده شده است. و چون نزد همسرانشان بروند مانند خورشیدی بر ناظران آشکار می‌شوند و هریک از آن‌ها سی زلف مُشکین دارد و در بوستانی از مشک و زعفران هستند و مقابل هر حوریه‌ای هزار خدمتکار زن است و این پاداش برای دوستان خداست و جزای کارهایی است که انجام می‌دادند.

۹-۲-۵- دوشنبه و پنجشنبه

﴿۷۴۸۱﴾ روز دوشنبه و پنجشنبه درهای بهشت باز می‌شوند و هر بنده‌ی مؤمنی که به خدا شرک نورزیده، آمرزیده می‌شود.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٨٢﴾ الرسول ﷺ: تُعْرَضُ أَعْمَالُ النَّاسِ كُلِّ جُمُعَةٍ مَرَّتَيْنِ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَ يَوْمَ الْخَمِيسِ فَيَغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلَّا مَنْ كَانَتْ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ فَيُقَالُ أَتْرَكُوا هَذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٨٠

﴿٧٤٨٣﴾ الرسول ﷺ: حَيَاتِي خَيْرٌ لَكُمْ وَ مَمَاتِي خَيْرٌ لَكُمْ أَمَّا حَيَاتِي فَتَحَدَّثُونِي وَ أَحَدُّكُمْ وَ أَمَّا مَوْتِي فَتُعْرَضُ عَلَى أَعْمَالِكُمْ عَشِيَّةَ الْإِثْنَيْنِ وَ الْخَمِيسِ فَمَا كَانَ مِنْ عَمَلٍ صَالِحٍ حَمِدْتُ اللَّهَ عَلَيْهِ وَ مَا كَانَ مِنْ عَمَلٍ سَبَّيْ اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ لَكُمْ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ١١٠

﴿٧٤٨٤﴾ الرسول ﷺ: يَا أَبَا ذَرٍّ تُعْرَضُ أَعْمَالُ أَهْلِ الدُّنْيَا عَلَى اللَّهِ مِنْ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ فِي يَوْمِ الْإِثْنَيْنِ وَ الْخَمِيسِ فَيُسْتَغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلَّا عَبْدًا كَانَتْ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ؛ مكارم الأخلاق، ص ٤٧٠
١٠-٥-٥-٥- لَيْلَةُ الثَّلَاثَاءِ

﴿٧٤٨٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الثَّلَاثَاءِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ وَ يَقُولُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ يَا وَهَّابُ يَا تَوَّابُ سَبْعَ مَرَّاتٍ نَادَى مُنَادٍ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٧

﴿٧٤٨٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الثَّلَاثَاءِ رَكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى الْحَمْدَ وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مَرَّةً مَرَّةً وَ يقرأُ فِي الثَّانِيَةِ الْحَمْدَ مَرَّةً وَ سَبْعَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ يَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٧
١١-٥-٥-٥- يَوْمُ الثَّلَاثَاءِ

﴿٧٤٨٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الثَّلَاثَاءِ عِنْدَ ارْتِفَاعِ النَّهَارِ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَ سَبْعَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ لَمْ تُكْتَبْ عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ إِلَى سَبْعِينَ يَوْمًا وَ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُ سَبْعِينَ سَنَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٦٨

﴿٧٤٨٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الثَّلَاثَاءِ عِنْدَ انْتِصَافِ النَّهَارِ عَشْرِينَ رَكْعَةً يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ يُكْتَبْ عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ إِلَى سَبْعِينَ يَوْمًا وَ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ سَبْعِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢١
١٢-٥-٥-٥- لَيْلَةُ الْأَرْبَعَاءِ

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۴۸۲﴾ اعمال مردم در هر هفته دو بار روزهای دوشنبه و پنجشنبه عرضه می‌شود و هر بنده‌ی مؤمنی آمرزیده می‌شود مگر کسی که به برادر دینی خود کینه ورزد. و به فرشتگان گفته می‌شود: «آن دو را رها کنید تا وقتی که با هم صلح و سازش کنند».

﴿۷۴۸۳﴾ در حیاتم برای شما خیر و در مردنم نیز برای شما خیر است. در زمان حیاتم، با من سخن می‌گویید و من هم با شما سخن می‌گویم. و اما بعد از مرگم، اعمال شما در عصر هر دوشنبه و پنجشنبه بر من عرضه خواهد شد؛ اگر عمل صالحی بود خدا را شکر می‌کنم و اگر عمل بدی بود از خدا برای شما آمرزش می‌خواهم.

﴿۷۴۸۴﴾ ای ابوذر؛ هر هفته روزهای دوشنبه و پنجشنبه اعمال مردم دنیا به خدا عرضه می‌شود و برای هر مؤمنی استغفار می‌شود مگر برای بنده‌ای که بین او و برادر مسلمانش کینه‌ای باشد.

۱۰-۲-۵- شب سه‌شنبه

﴿۷۴۸۵﴾ هرکس شب سه‌شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و «کافرون» را چهار بار قرائت کند و هفت بار بگوید: «ای زنده؛ ای پایدار؛ ای صاحب شکوه و بزرگی؛ ای بخشنده؛ ای توبه‌پذیر»؛ از پایین عرش منادی ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی خدا؛ عمل از سر گیر که گناهان گذشته و آینده‌ات آمرزیده شد».

﴿۷۴۸۶﴾ هرکس شب سه‌شنبه چهار رکعت نماز بخواند و در رکعت اول یک مرتبه «حمد» و سوره «قدر» و در رکعت دوم یک مرتبه «حمد» و هفت مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، خداوند او را می‌آمرزد.

۱۱-۲-۵- روز سه‌شنبه

﴿۷۴۸۷﴾ هرکس روز سه‌شنبه هنگام بالا آمدن روز ده رکعت نماز بخواند؛ در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و یک مرتبه «آیه‌الکرسی» و هفت مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، تا هفتاد روز خطایی برایش نوشته نخواهد شد و گناهان هفتاد سالش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۴۸۸﴾ هرکس ظهر روز سه‌شنبه بیست رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیه‌الکرسی» و سه مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند تا هفتاد روز گناهی برایش نوشته نخواهد شد و گناهان هفتاد سال او آمرزیده می‌شود.

۱۲-۲-۵- شب چهارشنبه

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٨٩﴾ الرسول ﷺ: عَنْ مَوْلَاتِنَا فَاطِمَةَ عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ صَلَاةَ لَيْلَةِ الْأَرْبَعَاءِ فَقَالَ مَنْ صَلَّى سِتَّ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ وَقُلِ اللَّهُمَّ مَا لَكَ الْمَلِكُ تُؤْتِي الْمَلِكَ مَنْ تَشَاءُ إِلَى قَوْلِهِ بِغَيْرِ حِسَابٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَالَ جَزَى اللَّهُ مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ إِلَى سَبْعِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٠٤

﴿٧٤٩٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْأَرْبَعَاءِ رَكَعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلِ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مَرَّةً مَرَّةً غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢١

١٣-٥-٥-يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ

﴿٧٤٩١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكَعَةً يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلِ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلِ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلِ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ نَادَى مُنَادٍ مِنْ عِنْدِ الْعَرْشِ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَغْفِرِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ وَيَذْفُقُ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ عَذَابَ الْقَبْرِ وَ ضِيقَهُ وَ ظَلَمَتَهُ وَ أَدْخَلَ فِيهِ النُّورَ وَ يَذْفُقُ عَنْهُ شِدَائِدَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ كَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ بِكُلِّ رَكَعَةٍ عِبَادَةَ أَلْفِ سَنَةٍ وَ قَضَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ حَاجَةٍ أَذْنَاهَا الْمَغْفِرَةُ وَ لَا يُصِيبُهُ عَطَشٌ وَ لَا جُوعٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢١

﴿٧٤٩٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ عِنْدَ ارْتِفَاعِ النَّهَارِ رَكَعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَقُلِ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ مَرَّةً وَقُلِ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَ الْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً مَرَّةً اسْتَغْفَرَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ أَعْطَاهُ اللَّهُ فِي الْجَنَّةِ قَصْرًا كَأَوْسَعِ مَدِينَةٍ فِي الدُّنْيَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٧١

١٤-٥-٥-لَيْلَةُ الْخَمِيسِ

﴿٧٤٩٣﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ الْخَمِيسِ رَكَعَتَانِ بَيْنَ الْمَغْرَبِ وَالْعِشَاءِ الْآخِرَةِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلِ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ [وَقُلِ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ] وَ الْمُعَوِّذَتَيْنِ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا خَمْسَ مَرَّاتٍ فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً؛ الدعوات، ص ٩٥

﴿٧٤٩٤﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ الْخَمِيسِ مَا بَيْنَ الْمَغْرَبِ وَالْعِشَاءِ رَكَعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ مَرَّاتٍ وَقُلِ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ مَرَّاتٍ وَ الْمُعَوِّذَتَيْنِ خَمْسَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ جَعَلَ ثَوَابَهُ لَوَالِدَيْهِ فَقَدْ أَدَّى حَقَّهُمَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٢٥

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۴۸۹﴾ از حضرت زهرا علیها السلام روایت شده است: رسول خدا صلی الله علیه و آله برای شب چهارشنبه نمازی به من آموخت و فرمود: «هرکس شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت پس از سوره‌ی «حمد»، آیات: «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ... وَ تَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ» را قرائت کند و هنگامی که از نماز فارغ شد بگوید: «خداوند محمد صلی الله علیه و آله را به چیزهایی که شایسته‌ی اوست پاداش خیر دهد»، خداوند گناهان او را می‌بخشد.

﴿۷۴۹۰﴾ هرکس در شب چهارشنبه دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره «حمد» و «آیة‌الکرسی» و «توحید» و «قدر» را قرائت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌بخشد.

۱۳-۲-۵- روز چهارشنبه

﴿۷۴۹۱﴾ هرکس روز چهارشنبه دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه «توحید» و سه مرتبه «فلق» و سه مرتبه «ناس» را قرائت کند، منادی‌ای از عرش ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی خدا! عمل از سر گیر که گناهان گذشته و آینده‌ات آمرزیده شد». و خداوند بلندمرتبه عذاب قبر و تنگی و تاریکی قبر را از او دور می‌کند و نور وارد قبرش می‌کند و سختی‌های روز قیامت را از او دور می‌سازد و در مقابل هر رکعت عبادت هزار ساله برایش می‌نویسد و هفتاد هزار حاجتش را برآورده می‌کند که کمترین آن آمرزش گناهان بوده و گرسنه و تشنه نخواهد ماند.

﴿۷۴۹۲﴾ هرکس روز چهارشنبه به هنگام بالا آمدن آفتاب دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و یک مرتبه «کافرون» و «معوذتین» و «توحید» را قرائت کند، هفتاد هزار فرشته در روز قیامت برایش طلب آمرزش می‌کنند و خداوند در بهشت به او قصری به‌اندازه‌ی بزرگ‌ترین شهر دنیا عطا می‌کند.

۱۴-۲-۵- شب پنج‌شنبه

﴿۷۴۹۳﴾ در شب پنجشنبه دو رکعت نماز، در هر رکعت یک مرتبه حمد و پانزده مرتبه آیة‌الکرسی، کافرون، توحید و معوذتین بین مغرب و عشا بخواند و بعد از سلام پانزده مرتبه استغفار کند.

﴿۷۴۹۴﴾ شب پنجشنبه: دو رکعت نماز بین مغرب و عشا بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و پنج مرتبه «آیة‌الکرسی»، «توحید» و «معوذتین» را قرائت کند و بعد از سلام پانزده مرتبه استغفار کند. و ثواب آن نماز را به پدر و مادرش هدیه کند، حق ایشان را ادا کرده است.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٩٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْخَمِيسِ بَيْنَ الْمَغْرَبِ وَالْعِشَاءِ الْأُخْرَى رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ مَرَّاتٍ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ كُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهَا خَمْسَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَجَعَلَ ثَوَابَهُ لَوَالِدَيْهِ فَقَدْ آدَى حَقَّ وَالِدَيْهِ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ١٧٧

﴿٧٤٩٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْخَمِيسِ رُكْعَتَيْنِ بَيْنَ الْعِشَاءِ بَيْنَ الْفَجْرِ بِأَحَدٍ مَرَّةٍ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَاقْتَلَعَ خُمْسًا فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى خُمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَجَعَلَ ثَوَابَهَا لِرِوَالِدَيْهِ فَقَدْ آدَى حَقَّهُمَا؛ المصباح للكفعمي، ص ١٦٢

١٥-٢-٥-٥- يَوْمُ الْخَمِيسِ

﴿٧٤٩٧﴾ الباقِرُ ﷺ: مَا قَرَأَ عَبْدٌ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَ أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ الْخَمِيسِ إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مِنْهَا مَلَكًا يُدْعَى الْقَوَى رَاحَتُهُ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ فِي مَوْضِعِ كُلِّ ذَرَّةٍ مِنْ جَسَدِهِ أَلْفُ شُعْرَةٍ فِي كُلِّ شُعْرَةٍ أَلْفُ لِسَانٍ يَنْطِقُ كُلُّ لِسَانٍ لِقْوَةَ أَلْسِنَةِ الثَّقَلَيْنِ يَسْتَغْفِرُ لِقَارِبِهَا وَ يَضَاعِفُ الرَّبُّ تَعَالَى اسْتِغْفَارَ أَلْفِي سَنَةِ أَلْفِ مَرَّةٍ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١١٧

﴿٧٤٩٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْخَمِيسِ مَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ رُكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ فِي الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرََ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ الْبُتَّةَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٧٨

﴿٧٤٩٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَسَسَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْخَمِيسِ وَ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ فَأَخْرَجَ مِنْهُ مِنَ التُّرَابِ مَا يَذُرُّ فِي الْعَيْنِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٢٣٣

﴿٧٥٠﴾ وَمِنْ وَطَائِفِ يَوْمِ الْخَمِيسِ أَنَّهُ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ بِهَذَا الْاِسْتِغْفَارِ آخِرَ كُلِّ خَمِيسٍ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَآتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِنٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا حَيَاةً وَلَا مَوْتًا وَلَا نَشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَتَرَتِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا؛ جمال الأسبوع، ص ١٨٠

﴿٧٥٠﴾ وَيَسْتَحِبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ تَعَالَى هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاضِعٍ مُسْكِنٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نَشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَنْتَرِهِ الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارَ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا: بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٥

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۴۹۵﴾ هرکس در شب پنج‌شنبه بین نماز مغرب و عشا دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و پنج مرتبه «آیه‌الکرسی»، و هریک از «توحید»، «کافرون» و «معوذتین» را پنج مرتبه قرائت کند و هرگاه از خواندن نماز فراغت یابد، پانزده مرتبه استغفار کند و ثواب نمازش را به پدر و مادرش هدیه کند، بدون شک حق پدر و مادرش را ادا کرده است.

﴿۷۴۹۶﴾ هرکس در شب پنج‌شنبه بین نماز مغرب و عشا دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و پنج مرتبه «آیه‌الکرسی» و پنج مرتبه قلاقل (سوره‌های «توحید»، «کافرون» و «فلق» و «ناس») را قرائت کند و هرگاه از خواندن نماز فارغ شد، پانزده مرتبه استغفار کرده و ثواب نمازش را به پدر و مادرش هدیه کند، بدون شک حق پدر و مادرش را ادا کرده است.

۱۵-۲-۵-روز پنجشنبه

﴿۷۴۹۷﴾ بنده‌ای نیست که در روز دوشنبه و پنج‌شنبه هزار مرتبه سوره‌ی «قدر» را بخواند مگر اینکه خداوند تبارک و تعالی به خاطر قرائتش فرشته‌ای به نام «قوی» می‌آفریند که بزرگ‌تر از هفت آسمان و هفت زمین است و در هر ذره از بدنش، هزار مو و در هر مو، هزار زبان خواهد داشت و با هر زبان که به توانایی زبان جن و انس می‌باشد، برای قاری این سوره طلب آمرزش می‌کند و پروردگار متعال آن آمرزش را دو هزار سال، هزار برابر می‌کند.

﴿۷۴۹۸﴾ هرکس روز پنج‌شنبه بین نماز ظهر و عصر دو رکعت نماز بخواند و در رکعت اول «حمد» و صد مرتبه «آیه‌الکرسی» و در رکعت دوم «حمد» و صد مرتبه «توحید» را قرائت کند و پس از نماز از خداوند صد مرتبه طلب آمرزش نماید و صد بار بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، قطعاً قبل از اینکه از جایش برخیزد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۴۹۹﴾ هرکس روز پنجشنبه و شب جمعه مسجد را جارو کند و به اندازه‌ی سرمه‌ای که بر چشم می‌کشند، زباله از آنجا بیرون ببرد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۵۰۰﴾ از جمله اعمالی که در روز پنجشنبه مستحب است به گونه‌ی زیر از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض‌دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿۷۵۰۱﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحب است این‌گونه از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض‌دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٥٠٢﴾ أَنَّهُ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ بِهَذَا الْاسْتِغْفَارِ آخِرَ كُلِّ خَمِيسٍ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ تَوْبَةَ عَبْدٍ خَاشِعٍ مُسْكِنٍ مُسْتَكِينٍ مُسْتَجِيرٍ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا حَيَاةً وَلَا مَوْتًا وَلَا نُشُورًا وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَثَرَتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَبْرَارِ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا؛ محاسبة النفس، ص ٢٢

٥-٥-٣- شُهُورُ السَّنَةِ

٥-٥-٣-١- مُحَرَّمٌ

٥-٥-٣-١-١- عَاشُورَاءُ

﴿٧٥٠٣﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ صَلَّى مِائَةَ رَكْعَةٍ لَيْلَةَ عَاشُورَاءَ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَقُلُّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَيُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً [ذَكَرَ مِنَ الثَّوَابِ مَا يَطُولُ شَرْحُهُ]؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٨١

٥-٥-٣-١-٢- الْعَشْرُونَ

﴿٧٥٠٤﴾ الرَّسُولُ ﷺ: وَاسْتَغْفَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي تِلْكَ اللَّيْلَةِ خَمْسًا وَعِشْرِينَ مَرَّةً؛

بحار الأنوار، ج ٢٠، ص ١٧٨

٥-٥-٣-٢- الْيَوْمُ التَّاسِعُ مِنْ رَبِيعِ الْأَوَّلِ

﴿٧٥٠٥﴾ أَنَّهُ مَنْ أَتَقَى فِي الْيَوْمِ التَّاسِعِ مِنْهُ شَيْئًا غَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١١٩

﴿٧٥٠٦﴾ الرَّسُولُ ﷺ: يَا مُحَمَّدُ إِنِّي قَدْ جَعَلْتُ ذَلِكَ الْيَوْمَ عِيدًا لَكَ وَلِأَهْلِ بَيْتِكَ وَلِمَنْ تَبِعَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَشِيعَتِهِمْ، وَآلَيْتُ عَلَى نَفْسِي بَعِزَّتِي وَجَلَالِي وَغُلُوِّي فِي مَكَانِي لِأَخْبُونٍ مَنْ تَعَبَدَ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مُحْتَسِبًا ثَوَابَ الْخَافِقِينَ، وَلَأَشْفَعَنَّهُ فِي أَقْرَبَائِهِ وَذَوِي رَحِمِهِ، وَلَأَزِيدَنَّ فِي مَالِهِ إِنْ وَسَّعَ عَلَى نَفْسِهِ وَعِيَالِهِ فِيهِ، وَلَأُعْتِقَنَّ مِنَ النَّارِ فِي كُلِّ حَوْلٍ فِي مِثْلِ ذَلِكَ الْيَوْمِ أَلْفًا مِنْ مَوَالِيكُمْ وَشِيعَتِكُمْ، وَلَأَجْعَلَنَّ سَعْيَهُمْ مَشْكُورًا، وَذَنْبَهُمْ مَغْفُورًا؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١٢٤

٥-٥-٣-٣- شَهْرُ رَجَبٍ

﴿٧٥٠٧﴾ الصَّادِقُ ﷺ: أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ لَمْ يُعْطَهَا أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ رَجَبٌ وَشَعْبَانٌ وَشَهْرُ رَمَضَانَ وَثَلَاثَ لَيَالٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِثْلَهَا لَيْلَةُ ثَلَاثَ عَشْرَةٍ وَلَيْلَةُ أَرْبَعِ عَشْرَةٍ وَلَيْلَةُ خَمْسِ عَشْرَةٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَأُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثُ سُورٍ لَمْ يُعْطَهَا أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ يَسُ وَتَبَارَكَ الْمُلْكُ وَقُلُّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَمَنْ جَمَعَ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَدْ جَمَعَ أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ فَقِيلَ كَيْفَ يَجْمَعُ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَالَ يُصَلِّي كُلَّ لَيْلَةٍ مِنْ لَيَالِي الْبَيْضِ مِنْ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ أَشْهُرٍ فِي اللَّيْلَةِ

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش خواهی﴾

﴿۷۵۰۲﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحب است که این چنین از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپادارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم، توبه‌ی بنده‌ای که خاشع، فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر رد کردن بدی‌ها و عوض دادن خوبی‌ها و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و بر حشر خودش در روز قیامت توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

۳-۵-۵- ایام سال (ماه‌های قمری)

۱-۳-۵- محرم

۱-۱-۳-۵- دهم

﴿۷۵۰۳﴾ هرکس در شب عاشورا صد رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و سه مرتبه «توحید» را قرائت کند و بین هر دو رکعت سلام دهد و هر وقت نماز به پایان رسید بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ» و هفتاد مرتبه استغفار کند، [ثواب‌های فراوانی برایش ذکر کرده‌اند].

۲-۱-۳-۵- بیستم

﴿۷۵۰۴﴾ رسول خدا ﷺ در آن شب (بیستم ماه محرم الحرام) بیست و پنج مرتبه از خدا آمرزش خواست.

۲-۳-۵- روز نهم ربیع الأول

﴿۷۵۰۵﴾ [آن ماهی است که] هرکس در روز نهم آن اتفاق کند، آمرزیده می‌شود.
﴿۷۵۰۶﴾ ای محمد ﷺ؛ من امروز (روز نهم ربیع الأول) را برای تو و خانواده‌ات و پیروان مؤمن آن‌ها و شیعیانشان عید قرار داده‌ام و به عزت و جلال و بزرگی‌ام سوگند که به کسی که این روز را عید بگیرد، ثواب شرق تا غرب عالم را بر او حساب کنم و او را در حق نزدیکان و بستگانش شفیع می‌کنم؛ و اگر در آن روز برای خودش و خانواده‌اش هزینه‌ای کند، روزی‌اش را افزون می‌کنم؛ و هر سال در چنین روزی هزار نفر از شیعیان و پیروانتان را از آتش آزاد کرده و از تلاششان قدردانی می‌کنم و گناهشان را می‌آمرزم.

۳-۳-۵- ماه رجب

﴿۷۵۰۷﴾ به این امت سه ماه داده شده که به هیچ امتی قبل از ایشان عطا نشده است؛ ماه‌های رجب و شعبان و رمضان؛ و سه شب داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ شب سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم؛ و سه سوره داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ یس و تبارک و اخلاص. هرکس بین این سه را جمع کند، بهترین فضیلت‌هایی

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

(الثَّالِثَةُ عَشْرَةَ) رَكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثُ سُورَ وَفِي اللَّيْلَةِ الرَّابِعَةِ عَشْرَةَ أَرْبَعَ رَكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثُ سُورَ وَفِي اللَّيْلَةِ الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ سِتَّ رَكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثُ سُورَ فَيُحْزَرُ فَضْلَ هَذِهِ الْأَشْهُرِ الثَّلَاثَةِ وَيُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ سِوَى الشُّرْكِ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٢٤

﴿٧٥٠٨﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ أَوْجَبَ مَغْفِرَةً لِلتَّائِبِينَ فِي رَجَبٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧،

ص ٥٣٥

﴿٧٥٠٩﴾ الرسول ﷺ: رَجَبُ شَهْرِ الْاسْتِغْفَارِ لِأُمَّتِي أَكْثَرُوا فِيهِ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ؛

وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٥١١

﴿٧٥١٠﴾ الرسول ﷺ: رَجَبُ شَهْرِ اللَّهِ وَشَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ أُمَّتِي ثُمَّ قَالَ مَنْ صَامَهُ كُلَّهُ اسْتَوْجَبَ عَلَى اللَّهِ ثَلَاثَةَ أَشْيَاءَ مَغْفِرَةٌ لِجَمِيعِ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَعِصْمَةٌ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِهِ وَآمَانًا مِنَ الْعَطَشِ يَوْمَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٩٨

﴿٧٥١١﴾ الرسول ﷺ: رَجَبٌ مِنْ أَشْهُرِ الْحُرْمِ وَأَيَّامُهُ مَكْتُوبَةٌ عَلَى أَبْوَابِ السَّمَاءِ السَّادِسَةِ فَإِذَا صَامَ الرَّجُلُ مِنْهُ يَوْمًا وَجَوَّدَ صَوْمَهُ بِتَقْوَى اللَّهِ نَطَقَ الْبَابُ وَنَطَقَ الْيَوْمُ؛ فقالوا: يَا رَبِّ اغْفِرْ لَهُ، وَإِنْ لَمْ يُتِمَّ صَوْمُهُ بِتَقْوَى اللَّهِ وَلَمْ يَسْتَغْفِرْ؛ قالوا: خُدْعَتْ مِنْ نَفْسِكَ؛ فضائل شهر رجب، ص ٤٩٦

﴿٧٥١٢﴾ الرسول ﷺ: فَقَالَ لِلْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكَّلِينَ بِهِذِهِ الشُّهُورُ مَاذَا تَقُولُونَ فِي هَذِهِ الشَّهَادَةِ لِهَذَا الْعَبْدِ فَيَقُولُونَ يَا رَبَّنَا صَدَقَ رَجَبٌ وَشَعْبَانُ وَشَهْرُ رَمَضَانَ مَا عَرَفْنَاهُ إِلَّا مُقْبِلًا فِي طَاعَتِكَ مُجْتَهِدًا فِي طَلَبِ رِضَاكَ صَائِرًا فِيهِ إِلَى الْبَرِّ وَالْإِحْسَانِ وَلَقَدْ كَانَ بِوُصُولِهِ إِلَى هَذِهِ الشُّهُورِ فَرَحًا مُبْتَهَجًا وَآمَلَ فِيهَا رَحْمَتَكَ وَرَجَا فِيهَا عَفْوَكَ وَمَغْفِرَتَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥٤٥

﴿٧٥١٣﴾ الرسول ﷺ: عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: رَجَبُ شَهْرِ اللَّهِ وَشَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ أُمَّتِي قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا مَعْنَى قَوْلِكَ رَجَبُ شَهْرِ اللَّهِ قَالَ لِأَنَّهُ مَخْصُوصٌ بِالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ١٠٤، ص ١٢٥

﴿٧٥١٤﴾ مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى فِي رَجَبٍ وَسَلَّاهُ التَّوْبَةَ سَبْعِينَ مَرَّةً بِالْغَدَاةِ وَسَبْعِينَ مَرَّةً بِالْعِشِيِّ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فَإِذَا بَلَغَ تَمَامَ سَبْعِينَ مَرَّةً رَفَعَ يَدَيْهِ وَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ فَإِنْ مَاتَ فِي رَجَبٍ مَاتَ مَرْضِيًّا عَنْهُ وَلَا تَمَسُّهُ النَّارُ بِبِرْكَةِ رَجَبٍ؛ إقبال الأعمال،

ص ٦٤٨

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

را که به این اَمّت داده‌ام، جمع کرده است. سؤال شد: «چگونه بین این سه را جمع کند؟» حضرت فرمود: «شب سیزدهم دو رکعت و در هر رکعت یک «حمد» و این سه سوره؛ شب چهاردهم چهار رکعت و شب پانزدهم شش رکعت با همین کیفیت بخواند. در این صورت فضیلت این سه ماه را کسب کرده و همه‌ی گناهان او به‌جز شرک آمرزیده می‌شوند».

﴿۷۵۰۸﴾ خداوند آمرزش را بر توبه‌کنندگان، در ماه رجب واجب کرد.

﴿۷۵۰۹﴾ ماه رجب، ماه طلب آمرزش برای اَمّت من است، پس در این ماه بسیار استغفار کنید

که او بسیار آمرزنده و مهربان است.

﴿۷۵۱۰﴾ ماه رجب، ماه خدا و ماه شعبان، ماه من و ماه رمضان، ماه اَمّت من است. هرکس

که تمام این ماه (رجب) را روزه بگیرد، سه چیز را بر خداوند واجب می‌کند؛ آمرزش تمامی گناهان گذشته‌اش و پاکی از گناهان در باقی عمرش و پناه‌دادن از عطش در روز فریادهای بزرگ.

﴿۷۵۱۱﴾ رجب از ماه‌های حرام است و روزهایش بر درهای آسمان ششم نوشته شده است،

پس هرگاه کسی یک روز از آن را روزه بگیرد و روزه‌اش را با تقوای الهی نیکو گرداند، روز و در آسمان ششم به زبان می‌آیند و می‌گویند: «خدایا؛ او را بیامرز». و اگر روزه‌اش را با تقوای الهی تمام و استغفار نکند، می‌گویند: «به خاطر نفست فریب خوردی».

﴿۷۵۱۲﴾ خداوند به فرشتگان موکل بر این ماه‌ها می‌فرماید: «درباره‌ی این گواهی به نفع این

بنده چه می‌گویید؟» آن‌ها می‌گویند: «پروردگارا؛ ماه‌های رجب و شعبان و رمضان راست می‌گویند؛ ما می‌دانیم که او به طاعت تو روآورده و در راه خشنودی تو تلاش کرده و در آن، بازگشت به نیکی و احسان داشت. و با رسیدن به این ماه‌ها شاد و خرسند بوده و در آن‌ها امید و آرزوی رحمت و عفو و آمرزش تو را داشته است».

﴿۷۵۱۳﴾ انس بن مالک گوید: پیامبر ﷺ فرمود: «رجب ماه خداست، شعبان ماه من و ماه

مبارک رمضان ماه اَمّت من است». سؤال شد: معنی کلام شما که فرمودید: «رجب ماه خداست» چه می‌باشد؟ فرمود: «چون این ماه به مغفرت خداوند متعال اختصاص دارد».

﴿۷۵۱۴﴾ هرکس در ماه رجب هفتاد مرتبه هنگام طلوع و هفتاد مرتبه هنگام غروب از خداوند

طلب آمرزش و توبه کند و این‌چنین بگوید: «از خداوند آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او باز می‌گردم». و هرگاه تمام هفتاد بار را کامل گفت، دو دستش را بالا بگیرد و بگوید: «خدایا؛ مرا بیامرز و توبه‌ام را بپذیر»؛ پس اگر در ماه رجب بمیرد، خداوند از او راضی است و از برکت ماه رجب آتش جهنّم به او نمی‌رسد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٥١٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ رَجَبٍ فِي أَوَّلِهِ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي وَسْطِهِ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي آخِرِهِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٤٧٨

﴿٧٥١٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ رَجَبٍ وَقَامَ لَيْلَيْهَا فِي أَوْسَطِهِ ثَلَاثَ عَشْرَةَ وَارْبَعَ عَشْرَةَ وَخَمْسَ عَشْرَةَ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّهُ لَا يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا بِالتَّوْبَةِ [على التوبة] النَّصُوحِ وَيُغْفَرُ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ صَامَهُ سَبْعُونَ كَبِيرَةً؛ إقبال الأعمال، ص ٦٥٦

﴿٧٥١٧﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ صَامَ خَمْسَةَ وَعِشْرِينَ يَوْمًا مِنْهُ قِيلَ لَهُ اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٤، ص ٣٠٦

﴿٧٥١٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ تِسْعَةَ وَعِشْرِينَ يَوْمًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ كَانَ عَشْرًا وَلَوْ كَانَتْ امْرَأَةٌ فَجَرَتْ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٤٧٧

﴿٧٥١٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ تِسْعَةَ وَعِشْرِينَ يَوْمًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ كَانَ عَشْرًا وَلَوْ كَانَتْ امْرَأَةٌ فَجَرَتْ سَبْعِينَ مَرَّةً بَعْدَ مَا أَرَادَتْ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ وَالْخَلَّاصَ مِنْ جَهَنَّمَ يَغْفِرُ لَهَا؛ إقبال الأعمال، ص ٦٨١

﴿٧٥٢٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ جَعَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ خَنْدَقًا أَوْ حِجَابًا طَوَّلَهُ مَسِيرَةَ سَبْعِينَ عَامًا وَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ عِنْدَ إِفْطَارِهِ لَقَدْ وَجَبَ حَقُّكَ عَلَيَّ وَجَبَ لَكَ مَحَبَّتِي وَكَأَنِّي أَشْهَدُكُمْ يَا مَلَائِكَتِي أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٦

﴿٧٥٢١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثِينَ يَوْمًا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ يَا عَبْدَ اللَّهِ أَمَّا مَا مَضَى فَقَدْ غُفِرَ لَكَ فَاسْتَأْنَفِ الْعَمَلَ فِيمَا بَقِيَ هَذَا لِمَنْ صَامَ رَجَبًا كُلَّهُ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٤٧٧

﴿٧٥٢٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْ رَجَبٍ يَوْمًا إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ٢٠

﴿٧٥٢٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ مِنْهُ خَمْسَةَ عَشَرَ يَوْمًا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ: قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى فَاسْتَأْنَفِ الْعَمَلَ؛ فضائل شهر رجب، ص ٤٩٨

﴿٧٥٢٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ رَجَبٍ فِي أَوَّلِهِ أَوْ فِي وَسْطِهِ أَوْ فِي آخِرِهِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٤٧٨

﴿٧٥٢٥﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ صَامَ يَوْمَيْنِ مِنْ رَجَبٍ قِيلَ لَهُ اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى وَمَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ رَجَبٍ قِيلَ لَهُ قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى وَمَا بَقِيَ فَاشْفَعْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْ مُذْنِبِي إِخْوَانِكَ وَأَهْلِ مَعْرِفَتِكَ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٤٧٣

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۵۱۵﴾ هرکس سه روز اوّل و سه روز وسط و سه روز آخر ماه رجب را روزه بگیرد، گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۵۱۶﴾ هرکس سه روز میانی ماه رجب (سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم) را روزه بگیرد و شب‌هایش را به نماز بایستد، سوگند به آن که مرا به حق فرستاد، بدون شک از دنیا با توبه‌ی خالص خواهد رفت و به‌ازای هر روزی که روزه گرفته، هفتاد گناه کبیره‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۵۱۷﴾ هرکس بیست و پنج روز از ماه رجب را روزه بگیرد، به او گفته خواهد شد: «عمل خویش را از سر گیر که به‌یقین گناهانت آمرزیده شد».

﴿۷۵۱۸﴾ هرکس بیست و نه روز از ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند او را هرچند رباخوار باشد، و نیز اگر زنی هفتاد بار زنا کرده باشد، [می‌آمرزد].

﴿۷۵۱۹﴾ هرکس بیست و نه روز از ماه رجب را روزه بگیرد، خداوند او را هرچند رباخوار باشد می‌آمرزد. و اگر زنی هفتاد بار زنا کرده باشد و با این روزه‌ها خشنودی خدا و رهایی از دوزخ را بخواهد، آمرزیده می‌شود.

﴿۷۵۲۰﴾ هرکس سه روز از ماه رجب را روزه بگیرد، خدای عزّ و جلّ میان او و دوزخ، خندقی یا پرده‌ای به طول هفتاد سال برپا می‌کند. و هنگام افطار به او می‌فرماید: «حقّ تو بر من واجب و محبت و لایق من برای تو لازم شد. ای فرشتگانم؛ گواه باشید که من گناهان گذشته و آینده‌ی او را آمرزیدم».

﴿۷۵۲۱﴾ هرکس سی روز از ماه رجب روزه گرفته باشد، منادی از آسمان ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی خدا! خداوند خطاهای گذشته‌ی تو را آمرزید، عمل از نو آغاز کن. این پاداش کسی است که تمام ماه رجب را روزه بگیرد».

﴿۷۵۲۲﴾ هرکس یک روز از ماه رجب را از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، آمرزیده می‌شود.

﴿۷۵۲۳﴾ هرکس پانزده روز از ماه رجب را روزه بگیرد، منادی از آسمان ندا می‌دهد: «بدون شک گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد، پس عمل خویش را از سر گیر».

﴿۷۵۲۴﴾ هرکس یک روز از اوّل یا وسط یا آخر ماه رجب، روزه بگیرد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۵۲۵﴾ هرکس دو روز از ماه رجب را روزه بگیرد به او گفته می‌شود: «عمل خود را از سر گیر که خداوند آنچه را که در گذشته از تو سر زده، آمرزید و هرکس سه روز از ماه رجب را روزه بگیرد، به او گفته می‌شود: «گناهان گذشته و آینده‌ات آمرزیده شد، پس برای هرکس از برادران و آشنایان گنهکارت که می‌خواهی شفاعت کن».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٥٢٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةً مِنْ لَيْلَى رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ عَمِلَ وَ سَلَفَ لَهُ مِنْ ذُنُوبِهِ؛ وسائل الشيعية، ج ٨، ص ٩٥

﴿٧٥٢٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةً مِنْ لَيْلَى رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غُفِرَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ عَمِلَ وَ سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَ كَتَبَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَهُ بِكُلِّ رَكَعَةٍ عِبَادَةَ سِتِّينَ سَنَةً وَأَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ سُورَةٍ قَصْرًا مِنْ لَوْثَةٍ فِي الْجَنَّةِ وَ كَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مِنْ الْأَجْرِ كَمَنْ صَامَ وَ صَلَّى وَ حَجَّ وَ اعْتَمَرَ وَ جَاهَدَ فِي تِلْكَ السَّنَةِ وَ كَتَبَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ إِلَى السَّنَةِ الْقَابِلَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ حَبَّةً وَ عُمُرَةً وَ لَا يَخْرُجُ مِنْ صَلَاتِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٨٠

﴿٧٥٢٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ فِي رَجَبٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ اتَّوْبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةً وَ خَتَمَهَا بِالصَّدَقَةِ خَتَمَ اللَّهُ لَهُ بِالرَّحْمَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ وَ مَنْ قَالَهَا أَرْبَعِمِائَةَ مَرَّةً كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ شَهِيدٍ فَإِذَا تَلَّى اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ اللَّهُ لَهُ قَدْ أَقْرَرْتَ بِمُلْكِي فَتَمَنَّ عَلَى مَا شِئْتَ حَتَّى أُعْطِيكَ فَإِنَّهُ لَا مُقْتَدِرَ غَيْرِي؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٤٨٤

﴿٧٥٢٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ فِي شَهْرِ رَجَبٍ وَ شَعْبَانَ وَ شَهْرِ رَمَضَانَ كُلَّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ يَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَى كُلِّ مَلَكٍ وَ نَبِيٍّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ اتَّوْبُ إِلَيْهِ أَرْبَعِمِائَةَ مَرَّةً ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ وَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ وَ فَعَلَ ذَلِكَ كُلَّهُ فِي الشُّهُورِ الثَّلَاثَةِ وَ لَيْلِهَا لَا يَمُوتُهَا شَيْءٌ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُ عَدَدَ قَطْرِ الْمَطَرِ وَ وَرَقِ الشَّجَرِ وَ زَبَدِ الْبَحْرِ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ وَ إِنَّهُ يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْفِطْرِ يَا عَبْدِي أَنْتَ وَلِيِّي حَقًّا حَقًّا وَ لَكَ عِنْدِي بِكُلِّ حَرْفٍ قَرَأْتَهُ شَفَاعَةٌ فِي الْإِخْوَانِ وَ الْأَخَوَاتِ بِكَرَامَتِكَ عَلَىَّ ثُمَّ قَالَ وَ الَّذِي بَعَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنْ مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ وَ فَعَلَ ذَلِكَ فِي هَذِهِ الشُّهُورِ الثَّلَاثَةِ وَ لَيْلِهَا وَ لَوْ فِي عُمُرِهِ مَرَّةً وَاحِدَةً أَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ حَرْفٍ سَبْعِينَ أَلْفَ حَسَنَةٍ كُلُّ حَسَنَةٍ عِنْدَ اللَّهِ أَثَقُلُ مِنْ جِبَالِ الدُّنْيَا وَ يَقْضِي اللَّهُ لَهُ سَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ عِنْدَ

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۵۲۶﴾ هرکس در شبی از شب‌های ماه رجب ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت سوره «حمد» و «کافرون» را یک مرتبه و سوره «توحید» را سه مرتبه قرائت کند، خداوند تمام گناهانی را که پیش از آن مرتکب شده بود، می‌آمرزد.

﴿۷۵۲۷﴾ هرکس در شبی از شب‌های ماه رجب ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت حمد و سه مرتبه سوره‌های «کافرون» و «توحید» را بخواند، خداوند تبارک و تعالی تمام گناهان گذشته‌اش را که انجام داده، می‌آمرزد و به‌ازای هر رکعت، عبادت شصت سال را برایش می‌نویسد؛ و به‌ازای هر سوره‌ای قصری از مروارید در بهشت به او عطا می‌کند و پاداش کسی را به او می‌دهد که آن سال را روزه گرفته و نماز خوانده و حج و عمره انجام داده و جهاد کرده است و خداوند بلندمرتبه تا سال آینده هر روز برایش حج و عمره می‌نویسد و نمازش تمام نمی‌شود مگر آنکه خدا او را می‌آمرزد.

﴿۷۵۲۸﴾ هرکس در ماه رجب صد بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» و بعد صدقه دهد، خداوند امر او را با رحمت و آمرزش ختم می‌کند؛ و هرکس چهارصد مرتبه بگوید، خداوند برایش اجر صد شهید می‌نویسد و چون خدا را روز قیامت ملاقات کند، خداوند می‌گوید: «تو، به قدرت من اقرار کرده‌ای حال از من هرچه می‌خواهی بخواه که به تو عطا خواهم کرد؛ چراکه فقط من مقتدر هستم».

﴿۷۵۲۹﴾ هرکس در ماه رجب و شعبان و رمضان هر روز و شب، «حمد» و «آیه‌الکرسی» و «کافرون» و «توحید» و «معوذتین» را سه بار بخواند و «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» را سه بار بگوید و سپس بر پیامبر ﷺ سه بار درود بفرستد و سه بار بگوید: «خدایا! بر محمد و خاندانش و بر تمام فرشتگان و انبیا درود فرست». و سپس سه بار بگوید: «خدایا! مردان و زنان مؤمن را بیامرز» و سپس چهارصد بار بگوید: «از خداوند آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او بازمی‌گردم»؛ پیامبر ﷺ فرمود: «سوگند به کسی که جانم به دست اوست، هرکس این سوره‌ها را بخواند و این کارها را در این سه ماه و شب‌هایش انجام دهد هیچ‌چیز از دستش نمی‌رود و حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی قطرات باران و برگ‌های درخت و کف دریا باشد، خداوند می‌آمرزد؛ و روز عید فطر منادی ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی من؛ تو حقیقتاً دوستدار من هستی و برای هر حرفی که قرائت کردی نزد من شفاعتی برای برادران و خواهران داری، چراکه نزد من بزرگواری». سپس فرمود: «سوگند به آن که مرا به‌حق به پیامبری مبعوث کرد، هرکس حداقل یک بار در تمام عمر این سوره‌ها را بخواند و این اعمال را در این سه ماه انجام دهد، خداوند به‌ازای هر حرفی هفتاد هزار حسنه به او عطا می‌کند که هر

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

نَزَعِهِ وَ سَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ فِي الْقَبْرِ وَ سَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ عِنْدَ خُرُوجِهِ مِنْ قَبْرِهِ وَ مِثْلَ ذَلِكَ عِنْدَ تَطَايُرِ الصُّحُفِ وَ مِثْلَهُ عِنْدَ الْمِيزَانِ وَ مِثْلَهُ عِنْدَ الصِّرَاطِ وَ يُظْلَهُ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ وَ يُحَاسِبُهُ حِسَابًا يَسِيرًا وَ يُشِيعُهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ إِلَى الْجَنَّةِ وَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى خُذْهَا لَكَ فِي هَذِهِ الْأَشْهُرِ وَ يَذْهَبُ بِهِ إِلَى الْجَنَّةِ وَ قَدْ أَعَدَّ لَهُ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَ لَا أُذُنٌ سَمِعَتْ؛ مستدرک الوسائل.

ج ٧، ص ٤٨٢

١-٣-٥-٥- لَيْلَةُ الرَّغَائِبِ

﴿٧٥٣٠﴾ الرُّسُولُ ﷺ: فَإِنَّهَا لَيْلَةٌ تُسَمِّيهَا الْمَلَائِكَةُ لَيْلَةَ الرَّغَائِبِ وَ ذَلِكَ أَنَّهُ إِذَا مَضَى ثُلُثُ اللَّيْلِ لَا يَبْقَى مَلَكٌ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ إِلَّا وَ يَجْتَمِعُونَ فِي الْكَعْبَةِ وَ حَوَالِيهَا وَ يَطْلُعُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَيَقُولُ لَهُمْ يَا مَلَائِكَتِي سَلُونِي مَا شِئْتُمْ فَيَقُولُونَ يَا رَبَّنَا حَاجَتُنَا إِلَيْكَ أَنْ تَغْفِرَ لِمُؤَامِرَ رَبِّجَ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ فَعَلْتُ ذَلِكَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩٨

﴿٧٥٣١﴾ الرُّسُولُ ﷺ: مَا مِنْ أَحَدٍ صَامَ يَوْمَ الْخَمِيسِ أَوْ لَ خَمِيسٍ مِنْ رَجَبٍ ثُمَّ يُصَلِّي بَيْنَ الْعِشَاءِ وَ الْعَتَمَةِ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً يَفْضِلُ بَيْنَ كُلِّ رُكْعَتَيْنِ بِتَسْلِيمَةٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ صَلَّى عَلَى سَبْعِينَ مَرَّةً يَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ ثُمَّ يَسْجُدُ وَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ سَبْعِينَ مَرَّةً سُوحُ قُدُّوسُ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحِ ثُمَّ يَرْفَعُ رَأْسَهُ وَ يَقُولُ رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْظَمُ ثُمَّ يَسْجُدُ سَجْدَةً أُخْرَى فَيَقُولُ فِيهَا مِثْلَ مَا قَالَ فِي السَّجْدَةِ الْأُولَى ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ حَاجَتَهُ فِي سُجُودِهِ فَإِنَّهُ تُقْضَى ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ وَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُصَلِّي عَبْدٌ أَوْ أَمَةٌ هَذِهِ الصَّلَاةَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ وَ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَ عَدَدَ الرَّمْلِ وَ وَزْنَ الْجِبَالِ وَ عَدَدَ وَرَقِ الْأَشْجَارِ؛ بحار الأنوار، ج ١٠٤، ص ١٢٣

﴿٧٥٣٢﴾ الرُّسُولُ ﷺ: مَا مِنْ أَحَدٍ يَصُومُ يَوْمَ الْخَمِيسِ أَوْ لَ خَمِيسٍ مِنْ رَجَبٍ ثُمَّ يُصَلِّي مَا بَيْنَ الْعِشَاءِ وَ الْعَتَمَةِ اثْنَا عَشَرَ [اثْنَتَيْ عَشْرَةَ] رُكْعَةً يَفْضِلُ بَيْنَ كُلِّ رُكْعَتَيْنِ بِتَسْلِيمٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَاحِدَةً وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اثْنَا عَشَرَ [اثْنَتَيْ عَشْرَةَ] مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ صَلَّى عَلَى سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِهِ ثُمَّ يَسْجُدُ وَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ سَبْعِينَ مَرَّةً رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْظَمُ ثُمَّ يَسْجُدُ سَجْدَةً أُخْرَى فَيَقُولُ فِيهَا مَا قَالَ فِي الْأُولَى ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ حَاجَتَهُ فِي

زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی

حسنه نزد خدا سنگین تر از کوه‌های دنیاست؛ و خداوند هفت‌صد حاجتش را هنگام جان‌کندن، و هفت‌صد حاجتش را در قبر، و هفت‌صد حاجتش را هنگام خروج از قبر، و هفت‌صد حاجتش را هنگام بازکردن پرونده، و هفت‌صد حاجتش را هنگام حسابرسی، و هفت‌صد حاجتش را بر صراط برآورده می‌کند و او را زیر سایه‌ی خود قرار می‌دهد و حسابش را آسان می‌گیرد؛ و هفتاد هزار فرشته تا بهشت او را همراهی می‌کنند و خداوند متعال به او می‌گوید: «بگیر، هرچه خیر در این ماه‌هاست، به تو داده می‌شود». و او را به بهشت می‌برند و برایش چیزهایی آماده شده است که نه چشمی دیده و نه گوشی شنیده است».

۱-۳-۳-۵-۵- شب اولین جمعه‌ی ماه رجب

﴿۷۵۳۰﴾ شب اولین جمعه‌ی ماه رجب، شبی است که فرشتگان آن را «لیلة الرغائب» می‌نامند. و هرگاه یک سوّم شب بگذرد، فرشتگان آسمان و زمین در کعبه و اطراف آن اجتماع می‌کنند و خداوند به آن‌ها روی می‌کند و می‌فرماید: «ای فرشتگان من؛ هر حاجتی دارید، از من بخواهید». آن‌ها می‌گویند: «پروردگارا؛ درخواست ما به درگاه تو این است که روزه‌داران ماه رجب را بیمارزی». پس خداوند عزّ و جلّ می‌فرماید: «بخشیدم».

﴿۷۵۳﴾ هرکس پنجشنبه‌ی اوّل ماه رجب را روزه بگیرد و بین عشا و تاریکی شب دوازده رکعت نماز بخواند و بین هر دو رکعت با سلام فاصله دهد، و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره «قدر» و دوازده مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند و بعد از نماز هفتاد مرتبه بر من صلوات بفرستد و سپس به سجده رود و در سجده‌اش هفتاد مرتبه بگوید: «پاک و مقدّس است پروردگار فرشتگان و روح»، بعد سرش را بردارد و هفتاد مرتبه بگوید: «پروردگارا! بیامرز و رحم کن و بگذر از آنچه می‌دانی که تو خودت برتر و بزرگ‌تری» و سپس به سجده رود و هرچه در سجده‌ی اوّل را گفته بگوید و حاجتش را از خداوند متعال بخواهد، برآورده خواهد شد. سوگند به کسی که جانم به دست اوست، هیچ مرد و زن مؤمنی این نماز را نمی‌خواند مگر آنکه خدا همه‌ی گناهانش را می‌آمرزد؛ حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی کف روی دریاها و شن‌ها و وزن کوه‌ها و به تعداد برگ‌های درختان باشد.

﴿۷۵۳۲﴾ هرکس پنج‌شنبه‌ی اول ماه رجب را روزه بگیرد و بین عشا و تاریکی شب دوازده رکعت نماز بخواند و بین هر دو رکعت با سلام فاصله دهد، و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره «قدر» و دوازده مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند و بعد از نماز هفتاد مرتبه بر من صلوات بفرستد و سپس به سجده رود و در سجده‌اش هفتاد مرتبه بگوید: «پروردگارا! بیامرز و رحم کن و بگذر از آنچه می‌دانی که تو خودت برتر و بزرگ‌تری» و باز به سجده رود و هرچه در

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

سُجُودِهِ فَإِنَّهَا تُقْضَى قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُصَلِّي عَبْدٌ أَوْ أَمَةٌ هَذِهِ الصَّلَاةَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ وَلَوْ كَانَ ذَنْبُهُ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَعَدَدِ الرَّمْلِ وَزَانَ الْجِبَالِ وَعَدَدِ وَرَقِ الْأَشْجَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٩٥
٥-٥-٣-٣-٢- أولُ لَيْلَةٍ مِنْهُ

﴿٧٥٣٣﴾ أَنَّهُ تُصَلَّى أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ مَثْنَى مَثْنَى تَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَفُلٌ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ وَتَقُولُ سَبْعِينَ مَرَّةً... أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ غَافِرُ الذَّنْبِ وَقَابِلُ التَّوْبِ اسْتَغْفَارَ مَنْ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨١
﴿٧٥٣٤﴾ الرَّسُولُ ﷺ: أَنَّهُ مَنْ صَلَّى فِي لَيْلَةِ الْأُولَى مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثِينَ رَكَعَةً بِالْحَمْدِ وَالْبِحْدِ ثَلَاثًا وَالتَّوْحِيدِ ثَلَاثًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

﴿٧٥٣٥﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ صَلَّى فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ ثَلَاثِينَ رَكَعَةً يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَفُلٌ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ مَرَّةً وَفُلٌ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٧٩

﴿٧٥٣٦﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ بَعْدَ الْعِشَاءِ رَكَعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي أَوَّلِ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَأَلَمْ نَشْرَحْ مَرَّةً وَفُلٌ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَفِي الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَأَلَمْ نَشْرَحْ وَفُلٌ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ ثُمَّ يَتَشَهَّدُ وَيُسَلِّمُ ثُمَّ يَهْلِلُ اللَّهُ ثَلَاثِينَ مَرَّةً وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ ثَلَاثِينَ مَرَّةً فَإِنَّهُ يَغْفِرُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَيُخْرِجُهُ مِنَ الْخَطَايَا كَيَوْمَ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩٤
٥-٥-٣-٣-٣- أولُ يَوْمٍ مِنْهُ

﴿٧٥٣٧﴾ الرَّسُولُ ﷺ: إِذَا كَانَ أَوَّلُ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ تُصَلَّى عَشْرَ رَكَعَاتٍ تَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَفُلٌ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ ذُنُوبَكَ كُلَّهَا مِنَ الْيَوْمِ الَّذِي جَرَى عَلَيْكَ الْقَلَمُ إِلَى هَذِهِ اللَّيْلَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩٦
٥-٥-٣-٣-٤- اللَّيْلَةُ الثَّانِيَةُ

﴿٧٥٣٨﴾ الرَّسُولُ ﷺ: أَنْ مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّانِيَةِ مِنْ رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَفُلٌ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٤٩

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

سجده‌ی اوّل را گفته بگویند و سپس در سجده حاجتش را از خداوند متعال بخواهد، برآورده خواهد شد. سوگند به کسی که جانم به دست اوست، هیچ مرد و زن مؤمنی این نماز را نمی‌خواند مگر آنکه خداوند همه‌ی گناهانش را می‌آمرزد؛ حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی کف روی دریاها و شن‌ها و وزن کوه‌ها و به تعداد برگ‌های درختان باشد.

۲-۳-۵-۵-۵- شب اوّل

﴿۷۵۳۳﴾ در اوّل ماه رجب ده رکعت نماز می‌خوانی دو رکعت دو رکعت و در هر رکعت از آن یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و صد بار سوره‌ی «توحید» را قرائت می‌کنی و هفتاد مرتبه می‌گویی: «... از خدایی که جز او خدایی نیست آمرزش می‌خواهم؛ او زنده‌ی پایدار است و صاحب جلال و اکرام، آمرزنده‌ی گناهان و پذیرنده‌ی توبه و استغفار برای کسی که صاحب و مالک هیچ نفع و ضرری برای خودش نیست و هیچ کس قدرت و اختیار بر کنترل مرگ و حیات و حشر و نشر خویش را ندارد مگر آنچه را که خدا بخواهد».

﴿۷۵۳۴﴾ هرکس در شب اوّل از ماه رجب سی رکعت نماز بخواند، و در هر رکعت یک مرتبه حمد و سه مرتبه سوره «کافرون» و سه مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۷۵۳۵﴾ هیچ مرد و زن باایمانی نیست که در شب اوّل از ماه رجب سی رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه حمد و «کافرون» و سه مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، مگر اینکه خداوند همه‌ی گناهان کوچک و بزرگش را می‌آمرزد.

﴿۷۵۳۶﴾ هرکس در شب اوّل ماه رجب بعد از نماز عشا دو رکعت نماز بخواند و در رکعت اوّل یک مرتبه «حمد» و «انشراح» و سه مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند و در رکعت دوّم یک مرتبه «حمد» و «انشراح» و «توحید» و «معوذتین» را بخواند و تشهّد بگوید و سلام بدهد و سی مرتبه لا اله الا الله بگوید و سی مرتبه بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده شده و از خطاها خارج می‌شود، مانند روزی که از مادر متولّد شده است.

۳-۳-۵-۵-۵- روز اوّل

﴿۷۵۳۷﴾ وقتی اوّلین روز ماه رجب فرا رسید، ده رکعت نماز می‌خوانی و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره‌ی «توحید» را قرائت می‌کنی. خداوند برای تو همه‌ی گناهانت را از روزی که قلم [ثبت اعمال] شروع به نوشتن کرده تا این شب (اوّل ماه رجب) می‌آمرزد.

۴-۳-۵-۵-۵- شب دوّم

﴿۷۵۳۸﴾ اگر کسی در شب دوّم ماه رجب، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و «کافرون» را قرائت کند، خداوند تمامی گناهان کوچک و بزرگش را می‌آمرزد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٥-٣-٣-٥- اللَّيْلَةُ السَّابِعَةُ

﴿٧٥٣٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ السَّابِعَةِ مِنْ رَجَبٍ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَقُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَقُلَّ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَقُلَّ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عِنْدَ الْفَرَاغِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ عَشْرَ مَرَّاتٍ أَظْلَهُ اللَّهُ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ [تَحْتَ الْعَرْشِ] وَيُعْطِيهِ ثَوَابَ مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَاسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْ هَذِهِ الصَّلَاةِ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٥١

٥-٣-٣-٦- اللَّيْلَةُ التَّاسِعَةُ

﴿٧٥٤٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ التَّاسِعَةِ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآلِهَيْكُمُ التَّكَاثُرُ خَمْسَ مَرَّاتٍ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٥٢

﴿٧٥٤١﴾ الرسول ﷺ: وَفِي التَّاسِعَةِ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَآلِهَيْكُمُ خَمْسًا لَمْ يَقُمْ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٩١

٥-٣-٣-٧- اللَّيْلَةُ الْحَادِيَةُ عَشْرَةَ

﴿٧٥٤٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْحَادِيَةِ عَشْرَ مِنْ رَجَبٍ أَتَتْهُ عَشْرَةُ رَكْعَةٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَاتَّتَتْهُ عَشْرَةُ مَرَّةً آيَةِ الْكُرْسِيِّ أَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ مَنْ قَرَأَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَالزَّبُورَ وَالْفُرْقَانَ وَكُلَّ كِتَابٍ أَنْزَلَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى أَنْبِيَائِهِ وَنَادَى مُنَادٍ مِنَ الْعَرْشِ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٥٣

﴿٧٥٤٣﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْحَادِيَةِ عَشْرَ أَتَتْهُ عَشْرَةُ رَكْعَةٍ بِالْحَمْدِ وَآيَةِ الْكُرْسِيِّ أَتَتْهُ عَشْرَةُ مَرَّةً أُعْطِيَ كَمَنْ قَرَأَ الْكِتَابَ الْأَرْبَعَ وَكُلَّ كِتَابٍ أَنْزَلَهُ اللَّهُ تَعَالَى وَنُودِيَ مِنَ الْعَرْشِ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غَفَرَ لَكَ؛ البلد الأمين، ص ١٦٧

٥-٣-٣-٨- اللَّيْلَةُ الثَّالِثَةُ عَشْرَةَ

﴿٧٥٤٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّالِثَةِ عَشْرَ مِنْ رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ فِي الْأَوَّلَى بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالْعَادِيَاتِ مَرَّةً وَفِي الثَّانِيَةِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآلِهَيْكُمُ التَّكَاثُرُ مَرَّةً وَالْبَاقِي كَذَلِكَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَإِنْ كَانَ عَاقًا لَوَالِدَيْهِ رَضِيَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَنْهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٥٤

﴿٧٥٤٥﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّانِيَةِ عَشْرَةَ عَشْرًا يَقْرَأُ فِي أَوَائِلِهَا بِالْحَمْدِ وَالْعَادِيَاتِ وَفِي آخِرِ كُلِّ رَكْعَةٍ مِنْهَا بِالْحَمْدِ وَالتَّكَاثُرِ غُفِرَ لَهُ وَإِنْ كَانَ عَاقًا؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٩١

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

۵-۳-۳-۵- شب هفتم

﴿۷۵۳۹﴾ هرکس در شب هفتم از ماه رجب، چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه سوره‌ی «توحید» و یک مرتبه سوره‌های «فلق» و «ناس» را قرائت کند، بعد از فراغت از نماز، ده مرتبه بر پیامبر ﷺ درود فرستد و ده مرتبه ذکر باقیات صالحات، یعنی «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ» بگوید، خداوند او را در سایه‌ی عرش خویش می‌گیرد و ثواب روزه‌دار ماه رمضان را به او عطا می‌فرماید و فرشتگان برایش طلب آمرزش می‌کنند تا اینکه از این نماز فراغت یابد.

۶-۳-۳-۵- شب نهم

﴿۷۵۴۰﴾ هرکس در شب نهم، دو رکعت نماز با یک حمد و پنج مرتبه سوره‌ی «تکاثیر» بخواند، قبل از اینکه از جای خود برخیزد، خداوند گناهان او را می‌آمرزد. ﴿۷۵۴۱﴾ و در نهم ماه رجب، دو رکعت نماز به یک حمد و پنج مرتبه سوره «تکاثیر» بخواند، از جایش برنمی‌خیزد مگر اینکه آمرزیده می‌شود.

۷-۳-۳-۵- یازدهم

﴿۷۵۴۲﴾ هرکس در شب یازدهم ماه رجب، دوازده رکعت نماز به یک حمد و دوازده آیه‌الکرسی بخواند، خداوند ثواب قرائت کتاب تورات و انجیل و زبور و قرآن و هر کتابی را که بر پیامبرانش نازل کرده به او عطا می‌فرماید و منادی از عرش ندا می‌دهد: «ای بنده خدا! عمل خویش را از سر گیر که بدون شک خداوند تو را آمرزید». ﴿۷۵۴۳﴾ هرکس شب یازدهم ماه رجب دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و دوازده «آیه‌الکرسی»، پاداش کسی را به او می‌دهند که کتاب‌های چهارگانه‌ای را که از جانب خداوند نازل شده، خوانده است و از عرش به او ندا داده می‌شود: «عمل از سر گیر که آمرزیده شدی».

۸-۳-۳-۵- سیزدهم

﴿۷۵۴۴﴾ هرکس در شب سیزدهم ماه رجب ده رکعت نماز بخواند، در رکعت اول یک مرتبه «حمد» و «عادیات»، در رکعت دوم یک مرتبه «حمد» و «تکاثیر» با همین کیفیت؛ خداوند گناهانش را می‌آمرزد و از او راضی می‌شود اگرچه عاق والدین باشد. ﴿۷۵۴۵﴾ هرکس شب سیزدهم ماه رجب، ده رکعت نماز بخواند و در رکعت‌های اول «حمد» و «عادیات» و در رکعت‌های دوم «حمد» و «تکاثیر» را قرائت کند، آمرزیده خواهد شد حتی اگر پدرش را نافرمانی کرده باشد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٥٤٦﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّالِثِ عَشَرَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ مِنْهَا فِي الْأُولَى بِالْحَمْدِ وَالْعَادِيَاتِ وَفِي الثَّانِيَةِ بِالْحَمْدِ وَالتَّكَاثُرِ غُفِرَ لَهُ وَإِنْ كَانَ عَاقًا؛ الْبِلْدَ الْأَمِينِ، ص ١٦٧
٩-٣-٥-٥- اللَّيْلَةُ الرَّابِعَةُ عَشْرَةَ

﴿٧٥٤٧﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الرَّابِعَةِ عَشْرَةَ ثَلَاثِينَ بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ وَقَوْلُهُ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ السُّورَةُ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ٨، ص ٩١
١٠-٣-٥-٥- لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ رَجَبٍ

﴿٧٥٤٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ رَجَبٍ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ وَسَجَدَ وَسَبَّحَهُ وَمَجَّدَهُ وَكَبَّرَهُ مِائَةَ مَرَّةٍ لَمْ يَكُتَبْ عَلَيْهِ خَطِيئَتُهُ إِلَى مِثْلِهَا مِنَ الْقَابِلِ وَكَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ قَطْرَةٍ تَنْزُلُ مِنَ السَّمَاءِ فِي تِلْكَ السَّنَةِ حَسَنَةً وَأَعْطَاهُ بِكُلِّ رَكْعَةٍ وَسَجْدَةٍ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ زَبَرٍ جَدٍ وَأَعْطَاهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مِنَ الْقُرْآنِ الَّذِي قَرَأَهُ مَدِينَةً مِنْ يَاقُوتٍ وَيَتُوجُّ بِتَاجِ الْكِرَامَةِ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٦، ص ٢٨٣
﴿٧٥٤٩﴾ يَا آدَمُ إِنِّي قَضَيْتُ فِيمَا قَضَيْتُ وَسَطَرْتُ فِيمَا سَطَرْتُ أَنِّي بَاعْتُ مِنْ وَلَدِكَ نَبِيًّا لَا فَظٌ وَلَا غَلِيظٌ وَلَا سَخَابٌ فِي الْأَسْوَاقِ حَلِيمٌ رَحِيمٌ كَرِيمٌ عَلِيمٌ عَظِيمُ الْبَرَكَةِ أَحْصُهُ وَأَمْتُهُ بِيَوْمِ النِّصْفِ مِنْ رَجَبٍ لَا يَسْأَلُونِي فِيهِ شَيْئًا إِلَّا أُعْطِيتُهُمْ وَلَا يَسْتَغْفِرُونِي إِلَّا غُفِرْتُ لَهُمْ؛ إِقْبَالُ الْأَعْمَالِ، ص ٦٥٧
﴿٧٥٥٠﴾ يَا آدَمُ تَقَرَّبْ إِلَى يَوْمِ النِّصْفِ مِنْ رَجَبٍ بِقُرْبَانٍ وَضِيَّافَةٍ وَصِيَامٍ وَدُعَاءٍ وَاسْتَغْفَارٍ وَقَوْلٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ؛ إِقْبَالُ الْأَعْمَالِ، ص ٦٥٧

١١-٣-٥-٥- أَيَّامُ الْبَيْضِ

﴿٧٥٥١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ أَيَّامَ الْبَيْضِ مِنْ رَجَبٍ وَقَامَ لَيْالِيهَا وَيُصَلِّيَ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِائَةَ رَكْعَةٍ يقرأ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ هَذِهِ الصَّلَاةِ اسْتَغْفَرَ سَبْعِينَ مَرَّةً رُفِعَ عَنْهُ شَرُّ أَهْلِ السَّمَاءِ وَشَرُّ أَهْلِ الْأَرْضِ وَشَرُّ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ؛

مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٦، ص ٢٨٢

١٢-٣-٥-٥- اللَّيْلَةُ الثَّامِنَةُ عَشْرَةَ

﴿٧٥٥٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّامِنَةِ عَشَرَ مِنْ رَجَبٍ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَالْفَلَقِ وَالنَّاسِ عَشْرًا عَشْرًا فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَالَ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُ هَذَا أَكْثَرَ مِنْ ذُنُوبِ الْعَشَارِينَ لَغَفَرْتُهَا لَهُ بِهَذِهِ الصَّلَاةِ؛ إِقْبَالُ الْأَعْمَالِ، ص ٦٦٥

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۵۴۶﴾ در شب سیزدهم دو رکعت نماز بخواند، در رکعت اول «حمد» و «عادیات» و در رکعت دوم «حمد» و «تکاثر»؛ که در این صورت آمرزیده خواهد شد، حتی اگر نافرمانی پدر و مادر را کرده باشد.

۹-۳-۳-۵- چهاردهم

﴿۷۵۴۷﴾ هرکس شب چهاردهم ماه رجب سی رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و سوره «توحید» و سوره «کهف» را از آیه: «إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ» تا آخر قرائت کند، گناهانش آمرزیده می‌شود.

۱۰-۳-۳-۵- پانزدهم

﴿۷۵۴۸﴾ هرکس نیمه‌ی ماه رجب ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سی مرتبه سوره «توحید» قرائت کند، و بعد از نماز صد مرتبه از خدا آمرزش بخواند و سجده رود و تسبیح گوید و او را تمجید کند و بزرگ شمارد، تا سال آینده همین موقع گناهی برایش نوشته نمی‌شود و خداوند به اندازه‌ی تمامی قطراتی که در آن سال از آسمان باریده برایش حسنه می‌نویسد و به ازای هر رکعت و هر سجده، قصری از زبرجد در بهشت به او عطا می‌کند و به ازای هر حرفی از قرآن که قرائت کرده، شهری از یاقوت به او می‌دهد و با تاج کرامت مزینش می‌کند. ﴿۷۵۴۹﴾ ای آدم؛ با قاطعیت حکم کرده‌ام که حتماً از سلاله‌ات، پیامبری را برمی‌انگیزم که نه خشن است و نه تند و نه با تازیانه در بازارها راه می‌رود؛ صبور، مهربان، بخشنده، دانا و پربرکت است؛ در روز نیمه‌ی رجب، لطف ویژه‌ای به او و امتش اختصاص می‌دهم؛ در آن روز هیچ چیزی از من نمی‌خواهند مگر آنکه به آن‌ها عطا می‌کنم و از من طلب آمرزش نمی‌کنند مگر آنکه آن‌ها را می‌آمرزم. ﴿۷۵۵۰﴾ ای آدم؛ روز نیمه‌ی ماه رجب با قربانی و مهمانی دادن و روزه و دعا و استغفار و گفتن «لا اله الا الله» به من تقرّب جوی.

۱۱-۳-۳-۵- روزهای سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم

﴿۷۵۵۱﴾ هرکس سیزدهم تا پانزدهم ماه رجب را روزه بگیرد در شب‌هایش نماز به پا دارد و نیمه‌شب صد رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و ده مرتبه «توحید» را قرائت کند، و بعد از نماز هفتاد بار طلب آمرزش کند، شرّ آسمانیان و زمینیان و ابلیس و لشکریانش از او دور می‌شود.

۱۲-۳-۳-۵- شب هجدهم

﴿۷۵۵۲﴾ هرکس در شب هجدهم ماه رجب، دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و هریک از سوره‌های «توحید» و «فلق» و «ناس» را ده مرتبه قرائت کند، بعد از نماز، خداوند به فرشتگان می‌گوید: «حتّی اگر گناهان او بیش از گناهان رباخواران باشد، در مقابل این نماز، او را آمرزیدم».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٥٥٣﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّامِنَةِ عَشْرَةَ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالتَّوْحِيدِ مَرَّةً وَالفَلَقِ عَشْرًا وَ النَّاسِ عَشْرًا غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١
١٣-٣-٥٥-اليَوْمُ الْعِشْرُونَ

﴿٧٥٥٤﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْعِشْرِينَ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَ الْقَدْرِ خَمْسًا أُعْطِيَ ثَوَابُ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى وَ عِيسَى وَ آمِنَ مِنْ شَرِّ الثَّقَلَيْنِ وَ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١
١٤-٣-٥٥-اللَّيْلَةُ الْحَادِيَةُ وَالْعِشْرُونَ

﴿٧٥٥٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْحَادِيَةِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ سِتَّ رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَ سُورَةَ الْكَوْثَرِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ يَأْمُرُ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ الْكَرَامَ الْكَاتِبِينَ أَلَّا يَكْتُبُوا عَلَيْهِ سَيِّئَةً إِلَى سَنَةٍ وَ يَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ إِلَى أَنْ يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ وَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ وَ الَّذِي بَعَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنْ مَنْ يُحِبُّنِي وَ يَحِبُّ اللَّهُ فَصَلَّى بِهَذِهِ الصَّلَاةِ وَ إِنْ كَانَ يَعْجُزُ عَنْ الْقِيَامِ فَيُصَلِّي قَاعِدًا فَإِنَّ اللَّهَ يُبَاهِي بِهِ مَلَائِكَتَهُ وَ يَقُولُ إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٦٦
﴿٧٥٥٦﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْحَادِي وَالْعِشْرِينَ سِتًّا بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَ الْكَوْثَرِ عَشْرًا وَ التَّوْحِيدِ عَشْرًا لَمْ يَكْتُبْ عَلَيْهِ كَاتِبَاهُ ذَنْبًا سَنَةً وَ تُكْتَبُ لَهُ الْحَسَنَاتُ إِلَى أَنْ يَحُولَ الْحَوْلُ وَ مَنْ عَجَزَ عَنِ الْقِيَامِ فَصَلَّاهَا قَاعِدًا بَاهِيَ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ مَلَائِكَتَهُ وَ يَقُولُ إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٦٩
١٥-٣-٥٥-اللَّيْلَةُ الثَّانِيَةُ وَالْعِشْرُونَ

﴿٧٥٥٧﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّانِيَةِ وَالْعِشْرِينَ ثَمَانِيًا بِالْحَمْدِ وَ الْجَحْدِ سَبْعًا وَ يُسَلِّمُ وَ يُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عَشْرًا ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَشْرًا لَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَرَى مَكَانَهُ فِي الْجَنَّةِ وَ يَمُوتَ عَلَى الْإِسْلَامِ وَ يَكُونُ لَهُ ثَوَابُ سَبْعِينَ نَبِيًّا؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

﴿٧٥٥٨﴾ الرسول ﷺ: وَ مَنْ صَلَّى اللَّيْلَةَ الثَّانِيَةَ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ ثَمَانِي رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ لَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَرَى مَكَانَهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَ يَكُونُ مَوْتُهُ عَلَى الْإِسْلَامِ وَ يَكُونُ لَهُ أَجْرُ سَبْعِينَ نَبِيًّا؛ إقبال الأعمال، ص ٦٦٦

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمزش‌خواهی﴾

﴿۷۵۵۳﴾ هرکس شب هجدهم دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و یک بار «توحید» و ده بار «فلق» و ده بار «ناس» را قرائت کند، گناهانش آمرزیده می‌شود.

۱۳-۳-۵-۵- شب بیستم

﴿۷۵۵۴﴾ هرکس در شب بیستم ماه رجب دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت بعد از «حمد» سوره‌ی «قدر» را پنج بار قرائت کند، به او پاداش ابراهیم علیه السلام و عیسی علیه السلام داده می‌شود و از شرّ جن و انس در امان می‌ماند و خداوند به او به دیده‌ی آمزش می‌نگرد.

۱۴-۳-۵-۵- شب بیست و یکم

﴿۷۵۵۵﴾ هرکس شب بیست و یکم ماه رجب، شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و ده مرتبه سوره‌ی «توحید» را قرائت کند، خداوند به فرشتگان بزرگوار نویسنده امر می‌کند تا یک‌سال برایش گناهی ننویسند و به جای آن حسنه بنویسند؛ و سوگند به کسی که جانم در دست اوست و سوگند به او که مرا به حقّ به پیامبری برانگیخت، هرکس من و خدا را دوست بدارد و این نماز را بخواند حتّی اگر از ایستادن ناتوان باشد (نشسته) بخواند، خداوند به او بر فرشتگانش افتخار می‌کند و می‌گوید: «من او را آمرزیدم».

﴿۷۵۵۶﴾ هرکس شب بیست و یکم ماه رجب، شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و هریک از سوره‌های «کوثر» و «توحید» را ده مرتبه قرائت کند، فرشتگان نویسنده‌ی اعمالش گناهی برایش نمی‌نویسند و تا یک سال برایش کار نیک نوشته می‌شود و هرکس نتواند بایستد، نشسته بخواند که خداوند در مقابل فرشتگانش به او مباحثات می‌کند و می‌گوید: «او را آمرزیدم».

۱۵-۳-۵-۵- شب بیست و دوم

﴿۷۵۵۷﴾ هرکس شب بیست و دوم ماه رجب، هشت رکعت نماز بخواند و در آن یک «حمد» و هفت مرتبه سوره‌ی «کافرون» را قرائت کند و سلام دهد و بر پیامبر ده بار صلوات فرستد و ده بار استغفار کند، از دنیا نمی‌رود مگر آنکه جایش را در بهشت ببیند و بر آئین اسلام می‌میرد و پاداش هفتاد پیامبر را خواهد داشت.

﴿۷۵۵۸﴾ هرکس شب بیست و دوم ماه رجب هشت رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و هفت بار «کافرون» را قرائت کند و بعد از نماز ده بار بر پیامبر صلی الله علیه و آله درود بفرستد و ده بار از خدای عزّ و جل طلب آمزش نماید، از دنیا خارج نمی‌شود مگر بعد از اینکه جایش را در بهشت ببیند و بر آئین اسلام می‌میرد و اجر هفتاد پیامبر را خواهد داشت.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

١٦-٣-٥٥-٥-الليّلةُ الخامسةُ والعِشرونَ

﴿٧٥٥٩﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْخَامِسِ وَالْعِشْرِينَ عَشْرِينَ بَيْنَ الْمَغْرِبَيْنِ بِالْحَمْدِ وَآمَنَ الرَّسُولُ إِلَى آخِرِ السُّورَةِ وَالتَّوْحِيدِ مَرَّةً مَرَّةً حَفِظَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي نَفْسِهِ وَآهْلِهِ وَدِينِهِ وَمَالِهِ وَذَنْبَاهُ وَآخِرَتِهِ وَلَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ الْبُلْدَالُ آمِينَ، ص ١٦٩

﴿٧٥٦٠﴾ الرسول ﷺ: وَمَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْخَامِسَةِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ عَشْرِينَ رُكْعَةً بَيْنَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ الْآخِرَةِ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآمَنَ الرَّسُولُ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً حَفِظَهُ اللَّهُ فِي نَفْسِهِ وَآهْلِهِ وَدِينِهِ وَمَالِهِ وَذَنْبَاهُ وَآخِرَتِهِ وَلَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ إِقْبَالَ الْأَعْمَالِ،

ص ٦٤٨

١٧-٣-٥٥-٥-الليّلةُ السادسةُ والعِشرونَ

﴿٧٥٦١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ السَّادِسَةِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً بِالْحَمْدِ وَارْبَعِينَ مَرَّةً وَفِي رِوَايَةٍ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ صَافَحَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَمَنْ صَافَحَتْهُ الْمَلَائِكَةُ آمَنَ مِنَ الْوُفُوفِ عَلَى الصِّرَاطِ وَالْحِسَابِ وَالْمِيزَانِ وَيَبْعَثُ اللَّهُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَلَكًا يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ إِقْبَالَ الْأَعْمَالِ، ص ٦٤٩

١٨-٣-٥٥-٥-الليّلةُ السَّابعةُ والعِشرونَ

﴿٧٥٦٢﴾ الرسول ﷺ: أَلَا إِنَّ فِي شَهْرِ رَجَبٍ لَيْلَةً مَنْ حَرَّمَ النَّوْمَ عَلَى نَفْسِهِ قَامَ فِيهَا حَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ وَصَافَحَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَيَسْتَغْفِرُونَ [لَهُ] إِلَى يَوْمٍ مِثْلِهِ فَلِنْ عَادَ عَادَتِ الْمَلَائِكَةُ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٧، ص ٥٣١

﴿٧٥٦٣﴾ الرسول ﷺ: أَنْ مَنْ صَلَّى لَيْلَةً سَبْعَ وَعِشْرِينَ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسًا وَعِشْرِينَ مَرَّةً فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَغْفَرَ مِائَةَ مَرَّةٍ وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَقَدْ أَذْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٧، ص ٤٨٣

﴿٧٥٦٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ السَّابِعَةِ وَالْعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَسَبَّحَ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ عَشْرَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهُ مِائَةَ مَرَّةٍ كَتَبَ اللَّهُ سُجَّانَهُ لَهُ ثَوَابَ عِبَادَةِ الْمَلَائِكَةِ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٦، ص ٢٩٠

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۱۶-۳-۵-۵- شب بیست و پنجم

«۷۵۵۹» هرکس شب بیست و پنجم ماه رجب، بیست رکعت بین نماز مغرب و عشا بخواند و در هر رکعت سوره‌ی «حمد» و آیه: «أَمَّنَ الرَّسُولُ» را تا آخر سوره و «توحید» را یک مرتبه بخواند، خداوند بلندمرتبه او و خانواده و دین و مال و دنیا و آخرتش را حفظ می‌کند، و از جایش برنمی‌خیزد مگر آنکه آمرزیده می‌شود.

«۷۵۶۰» هرکس شب بیست و پنجم ماه رجب، بین مغرب و عشا بیست رکعت نماز بخواند و در آن یک مرتبه آیه: «أَمَّنَ الرَّسُولُ» و سوره‌ی توحید را قرائت کند، خداوند او و خانواده و دین و مال و دنیا و آخرتش را حفظ می‌کند و قبل از آنکه از جایش برخیزد، او را می‌آمرزد.

۱۷-۳-۵-۵- شب بیست و ششم

«۷۵۶۱» هرکس در شب بیست و ششم از ماه رجب دوازده رکعت نماز به یک «حمد» و چهل مرتبه - و در روایتی چهار مرتبه - سوره‌ی «توحید» بخواند، در این صورت فرشتگان با او مصافحه می‌کنند و کسی که فرشتگان با او مصافحه کنند، از توقّف در مراحل صراط و حساب و میزان ایمن می‌شود، و خداوند هفتاد فرشته برمی‌انگیزد تا برای او طلب آمرزش کنند.

۱۸-۳-۵-۵- شب بیست و هفتم (مبعث)

«۷۵۶۲» آگاه باشید که در ماه رجب شبی است که هرکس خواب را بر خود حرام کند و در آن شب [برای انجام عبادت] قیام کند، خداوند متعال جسمش را بر آتش حرام می‌کند و هفتاد هزار فرشته تا صبح با او مصافحه می‌کنند و برای او طلب آمرزش می‌کنند، ولی اگر از عبادت دست بکشد، فرشتگان نیز بازمی‌گردند.

«۷۵۶۳» هرکس در شب بیست و هفتم ماه رجب دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت سوره‌ی «حمد» و «قدر» را یک مرتبه و سوره‌ی «توحید» را بیست و پنج مرتبه قرائت کند و هرگاه سلام نماز را داد، صد مرتبه استغفار نماید و بر پیامبر ﷺ و خاندانش صد مرتبه صلوات بفرستد، شب قدر را درک کرده است.

«۷۵۶۴» هرکس در شب بیست و هفتم از ماه رجب دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و ده مرتبه تسبیح (سبحان الله) و ده مرتبه سوره‌ی «قدر» را بخواند و هرگاه از نماز فارغ شد، صد مرتبه بر پیامبر ﷺ صلوات بفرستد و صد مرتبه طلب آمرزش کند، خداوند برای او ثواب عبادت فرشتگان را ثبت می‌فرماید.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

١٩-٣-٥٥-اليوم السابع والعشرون

﴿٧٥٦٥﴾ الرسول ﷺ: فِي سَابِعِ وَعِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ بَعَثَ اللَّهُ مُحَمَّدًا ﷺ فَمَنْ صَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ كَانَ كَفَّارَةً سِتِّينَ وَيَعِصْمُهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ فَإِنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَوْ فِي لَيْلَتِهِ مَاتَ شَهِيدًا وَيَجْعَلُ اللَّهُ تَعَالَى رُوحَهُ فِي حَوَاصِلِ طَيْرٍ أَخْضَرَ يَسْرُحُ فِي الْجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَ وَيَجْعَلُ اللَّهُ لَهُ نَصِيبًا فِي عِبَادَةِ الْعَابِدِينَ وَالْمُجَاهِدِينَ وَالشَّاكِرِينَ وَالذَّاكِرِينَ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِذَا صَامَ الْعَبْدُ وَالْأَمَةُ وَمَاتَ لَيْلَتَهُ غُفِرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ رَبِّهِ إِنْ كَانَ ذُنُوبُهُ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ وَقَطَرِ الْمَطَرِ وَوَرَقِ الشَّجَرِ وَأَيَّامِ الدَّهْرِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥١٨

﴿٧٥٦٦﴾ الرسول ﷺ: وَفِي السَّابِعَةِ وَالْعِشْرِينَ وَالثَّامِنَةِ وَالْعِشْرِينَ وَالتَّاسِعَةِ وَالْعِشْرِينَ انْتَنَى عَشْرَةٌ بِالْحَمْدِ وَالْأَعْلَى عَشْرًا وَالْقَدَرِ عَشْرًا وَيُسَلِّمُ وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةً وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ مِائَةً كُتِبَ لَهُ ثَوَابُ عِبَادَةِ الْمَلَائِكَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

٢٠-٣-٥٥-يَوْمُ السَّابِعِ الْعِشْرُونَ، الثَّامِنِ وَالْعِشْرُونَ، وَالتَّاسِعِ وَالْعِشْرُونَ

﴿٧٥٦٧﴾ الرسول ﷺ: وَفِي السَّابِعَةِ وَالْعِشْرِينَ وَالثَّامِنَةِ وَالْعِشْرِينَ وَالتَّاسِعَةِ وَالْعِشْرِينَ انْتَنَى عَشْرَةٌ بِالْحَمْدِ وَالْأَعْلَى عَشْرًا وَالْقَدَرِ عَشْرًا وَيُسَلِّمُ وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ مِائَةً وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ مِائَةً كُتِبَ لَهُ ثَوَابُ عِبَادَةِ الْمَلَائِكَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

٤-٣-٥٥-شَهْرُ شَعْبَانَ

﴿٧٥٦٨﴾ الصادق ﷺ: أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ لَمْ يُعْطَهَا أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ رَجَبٌ وَشَعْبَانُ وَشَهْرُ رَمَضَانَ وَثَلَاثَ لَيَالٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِثْلَهَا لَيْلَةُ ثَلَاثِ عَشْرَةٍ وَلَيْلَةُ أَرْبَعِ عَشْرَةٍ وَلَيْلَةُ خَمْسِ عَشْرَةٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَأُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثُ سُورٍ لَمْ يُعْطَهَا أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ يَسُ وَتَبَارَكَ الْمَلِكُ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَمَنْ جَمَعَ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَدْ جَمَعَ أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ فَقِيلَ كَيْفَ يَجْمَعُ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَالَ يُصَلِّي كُلَّ لَيْلَةٍ مِنْ لَيَالِي الْبَيْضِ مِنْ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ أَشْهُرٍ فِي اللَّيْلَةِ (الثَّلَاثَةِ عَشْرَةٍ) رُكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثُ سُورٍ وَفِي اللَّيْلَةِ الرَّابِعَةِ عَشْرَةَ أَرْبَعِ رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثُ سُورٍ وَفِي اللَّيْلَةِ الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ سِتِّ رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثُ سُورٍ فَيَحُوزُ فَضْلَ هَذِهِ الْأَشْهُرِ الثَّلَاثَةِ وَيُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ سِوَى الشُّرْكِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٢٤

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۱۹-۳-۵-۵- روز بیست و هفتم (مبعث)

﴿۷۵۶۵﴾ در بیست و هفتم رجب خداوند محمد ﷺ را برانگیخت؛ پس هرکس در این روز، روزه بگیرد برایش کفّاره‌ی شصت سال خواهد بود و خداوند او را از شرّ ابلیس و لشکریانش در امان می‌دارد و اگر در روز یا شب آن بمیرد، شهید مرده است و خداوند روحش را در شمایل پرنده‌ای سبز قرار می‌دهد که در هر جایی از بهشت بخواند آزادانه پرواز می‌کند؛ و خداوند برای او بهره‌ای از عبادت‌کنندگان و مجاهدان و شاکران و ذاکران را قرار می‌دهد، همان‌هایی که نه ترسی برایشان است و نه ناراحت می‌شوند. سوگند به آن که مرا به حقّ برگزید اگر بنده‌ای، روزه بگیرد و شبش بمیرد، خداوند گناهانش را که بین او و پروردگارش است، می‌آمرزد حتی اگر به تعداد ستارگان آسمان و قطرات دریا و برگ درختان و روزهای روزگار باشد.

﴿۷۵۶۶﴾ هرکس در شب‌های بیست و هفتم و بیست و هشتم و بیست و نهم ماه رجب، هر شب دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و ده مرتبه سوره‌ی «اعلی» و ده مرتبه «قدر» را قرائت کند و سلام دهد و بر پیامبر صد مرتبه درود بفرستد و صد مرتبه استغفار کند، پاداش عبادت فرشتگان برایش نوشته می‌شود.

۲۰-۳-۵-۵- شب‌های بیست و هفتم، بیست و هشتم و بیست و نهم

﴿۷۵۶۷﴾ هرکس در شب‌های بیست و هفتم و بیست و هشتم و بیست و نهم ماه رجب، هر شب دوازده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و ده مرتبه سوره‌ی «اعلی» و ده مرتبه «قدر» را قرائت کند و سلام دهد و بر پیامبر صد مرتبه درود بفرستد و صد مرتبه استغفار کند، پاداش عبادت فرشتگان برایش نوشته می‌شود.

۴-۳-۵-۵- ماه شعبان

﴿۷۵۶۸﴾ به این اَمّت سه ماه داده شده که به هیچ اَمّتی قبل از ایشان عطا نشده است؛ ماه‌های رجب و شعبان و رمضان؛ و سه شب داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ شب سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم؛ و سه سوره داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ یس و تبارک و اخلاص. هرکس بین این سه را جمع کند، بهترین فضیلت‌هایی را که به این اَمّت داده‌ام، جمع کرده است. سؤال شد: «چگونه بین این سه را جمع کند؟» حضرت فرمود: «شب سیزدهم دو رکعت و در هر رکعت یک «حمد» و این سه سوره؛ شب چهاردهم چهار رکعت و شب پانزدهم شش رکعت با همین کیفیت بخواند. در این صورت فضیلت این سه ماه را کسب کرده و همه‌ی گناهان او به‌جز شرک آمرزیده می‌شوند».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٥٦٩﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ لَمْ تَكُنْ غَفَرْتَ لَنَا فِيمَا مَضَى مِنْ شَعْبَانَ فَاعْفِرْ لَنَا فِيمَا بَقِيَ مِنْهُ؛

وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣٠١

﴿٧٥٧٠﴾ الصادق عليه السلام: إِنْ فَضَلَ صَوْمُ شَعْبَانَ كَذَا وَكَذَا حَتَّى أَنْ الرَّجُلَ لَيَرْتَكِبُ الدَّمَ الْحَرَامَ

فَيُغْفَرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠١، ص ٣٨٢

﴿٧٥٧١﴾ الرضا عليه السلام: إِنْ مَنْ اسْتَغْفَرَ فِي شَعْبَانَ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً كَانَ كَمَنْ اسْتَغْفَرَ فِي غَيْرِهِ مِنْ الشُّهُورِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَرَّةٍ قُلْتُ كَيْفَ أَقُولُ قَالَ قُلْ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ؛ وسائل الشيعة،

ج ١٠، ص ٥١٠

﴿٧٥٧٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّمَا سُمِّيَ شَعْبَانُ لِأَنَّهُ تَشَعَّبَ فِيهِ أَرْزَاقُ الْمُؤْمِنِينَ وَهُوَ شَهْرُ الْعَمَلِ فِيهِ يُضَاعَفُ الْحَسَنَةُ سَبْعِينَ وَ السَّيِّئَةُ مَحْطُوطَةٌ وَ الذَّنْبُ مَغْفُورٌ وَ الْحَسَنَةُ مَقْبُولَةٌ؛ وسائل الشيعة،

ج ١٠، ص ٤٩٨

﴿٧٥٧٣﴾ الصادق عليه السلام: جَرَى ذِكْرُ شَعْبَانَ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام وَ صَوْمِهِ قَالَ فَقَالَ إِنْ فِيهِ مِنْ الْفَضْلِ كَذَا وَ كَذَا وَ فِيهِ كَذَا وَ كَذَا حَتَّى إِنْ الرَّجُلَ لَيَدْخُلُ فِي الدَّمِ الْحَرَامِ فَيَصُومُ شَعْبَانَ فَيَنْفَعُهُ ذَلِكَ وَ يُغْفَرُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥٠١

﴿٧٥٧٤﴾ الرضا عليه السلام: عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مَيْمُونٍ عَنْهُ عليه السلام قَالَ: صَوْمُ شَعْبَانَ كَفَّارَةُ الذُّنُوبِ الْعِظَامِ إِلَى أَنْ قَالَ قُلْتُ لَهُ فَمَا أَفْضَلُ الدُّعَاءِ فِي هَذَا الشَّهْرِ فَقَالَ الْاسْتِغْفَارُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥١٠

﴿٧٥٧٥﴾ الصادق عليه السلام: صَوْمُ شَعْبَانَ كَفَّارَةُ الذُّنُوبِ الْعِظَامِ حَتَّى لَوْ أَنَّ رَجُلًا يُلِىَ بِدَمٍ حَرَامٍ فَصَامَ مِنْ هَذَا الشَّهْرِ أَيَّامًا وَ تَابَ لَرَجَوْتُ لَهُ الْمَغْفِرَةَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٩١

﴿٧٥٧٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَقَالَ لِلْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكَّلِينَ بِهِذِهِ الشُّهُورُ مَاذَا تَقُولُونَ فِي هَذِهِ الشَّهَادَةِ لِهَذَا الْعَبْدِ فَيَقُولُونَ يَا رَبَّنَا صَدَقَ رَجَبٌ وَ شَعْبَانُ وَ شَهْرُ رَمَضَانَ مَا عَرَفْنَاهُ إِلَّا مُقْبَلًا فِي طَاعَتِكَ مُجْتَهِدًا فِي طَلَبِ رِضَاكَ صَائِرًا فِيهِ إِلَى الْبِرِّ وَ الْإِحْسَانِ وَ لَقَدْ كَانَ بِوُضُوئِهِ إِلَى هَذِهِ الشُّهُورِ فَرِحًا مُبْتَهِجًا وَ أَمَلٌ فِيهَا رَحْمَتَكَ وَ رَجَا فِيهَا عَفْوَكَ وَ مَغْفِرَتَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧،

ص ٥٤٥

﴿٧٥٧٧﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ دَاوُدَ الرَّقِّيِّ قَالَ: ... فَقُلْتُ مَا ثَوَابُ مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ فَقَالَ

الْجَنَّةُ وَ اللَّهُ قُلْتُ مَا أَفْضَلُ مَا يُفْعَلُ فِيهِ قَالَ الصَّدَقَةُ وَ الْاسْتِغْفَارُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥١١

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۵۶۹﴾ خدایا! اگر در روزهای گذشته‌ی این ماه شعبان ما را نیامرزیده‌ای، از تو می‌خواهیم که در باقیمانده‌ی این ماه، ما را بیامرزی.

﴿۷۵۷۰﴾ روزه‌ی ماه شعبان فضیلت‌های بی‌شماری دارد؛ تا جایی که اگر شخصی خونی را به ناحق ریخته باشد، آمرزیده می‌شود.

﴿۷۵۷۱﴾ ابراهیم بن میمون می‌گوید: امام رضا فرمود: «هرکس در هر روز از ماه شعبان هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند معادل اجر و ثواب کسی است که در غیر ماه شعبان هفت هزار مرتبه استغفار کرده باشد». گفتیم: «چگونه؟» فرمود: بگو «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ».

﴿۷۵۷۲﴾ این ماه به این دلیل شعبان نامیده شده است که روزی مؤمنان در آن تقسیم می‌شود. آن ماهی است که حسنه در آن هفتاد برابر حساب می‌شود و بدی محو می‌شود و گناه آمرزیده و اعمال نیک پذیرفته است.

﴿۷۵۷۳﴾ نزد امام صادق علیه السلام سخن از ماه شعبان و روزه‌ی آن به میان آمد. امام علیه السلام فرمود: «به‌راستی، فضیلت شعبان چنین و چنان است. تا جایی که شخصی خون کسی را به ناحق بریزد ولی ماه شعبان را روزه بگیرد، این روزه برای او سود می‌رساند و بخشیده می‌شود.

﴿۷۵۷۴﴾ ابراهیم بن میمون گوید: امام رضا علیه السلام فرمود: «روزه‌ی ماه شعبان، کفّاره‌ی گناهان بزرگ است». عرض کردم: «با فضیلت‌ترین دعا در این ماه چیست؟» ایشان فرمود: «طلب آمرزش».

﴿۷۵۷۵﴾ روزه‌ی ماه شعبان کفّاره‌ی گناهان بزرگ است، تا جایی که اگر مردی به قتل نامشروع و حرام مبتلا شود و چند روز از این ماه را روزه بگیرد و توبه کند، امید می‌رود که مورد آمرزش قرار بگیرد.

﴿۷۵۷۶﴾ خداوند به فرشتگان موکل بر این ماه‌ها می‌فرماید: «درباره‌ی این گواهی به نفع این بنده چه می‌گویید؟» آن‌ها می‌گویند: «پروردگارا! ماه‌های رجب و شعبان و رمضان راست می‌گویند؛ ما می‌دانیم که او به طاعت تو روآورده و در راه خشنودی تو تلاش کرده و در آن، بازگشت به نیکی و احسان داشت. و با رسیدن به این ماه‌ها شاد و خرسند بوده و در آن‌ها امید و آرزوی رحمت و عفو و آمرزش تو را داشته است».

﴿۷۵۷۷﴾ داود رقی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «ثواب کسی که یک روز از ماه شعبان را روزه بگیرد چیست؟» فرمود: «به خدا سوگند؛ بهشت است». عرض کردم: «بافضیلت‌ترین عملی که در آن می‌توان انجام داد چیست؟» فرمود: «صدقه و استغفار».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

- ﴿٧٥٧٨﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي شَعْبَانَ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ عَدَدِ النُّجُومِ؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٥١٠
- ﴿٧٥٧٩﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ حَشَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي زُمْرَةِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَوَجِبَتْ لَهُ مِنَ اللَّهِ الْكَرَامَةُ؛ عيون أخبار الرضا عليه السلام ١، ص ٢٥٥
- ﴿٧٥٨٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ أَرْبَعَةَ عَشَرَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ أَهْمَتِ الدَّوَابُّ وَالسَّبَاعُ حَتَّى الْخَيْتَانِ فِي الْبَحْرِ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٤٩٨
- ﴿٧٥٨١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ أَوَّلِ شَعْبَانَ وَيَقُومُ لَيْلِيهَا وَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً رَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ شَرَّ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَشَرِّ أَهْلِ الْأَرْضِينَ وَشَرِّ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ وَشَرَّ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ وَالَّذِي بَعْنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُ يَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ مِنَ الْكَبَائِرِ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٨٤
- ﴿٧٥٨٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ عَشَرَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ اسْتَغْفَرَ لَهُ مَلَائِكَةُ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٤٩٨
- ﴿٧٥٨٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ ثَلَاثِينَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ نَادَاهُ جِبْرِئِيلُ مِنْ قُدَّامِ الْعَرْشِ يَا هَذَا اسْتَأْنَفِ الْعَمَلَ عَمَلًا جَدِيدًا فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى وَتَقَدَّمَ مِنْ ذُنُوبِكَ وَالْجَلِيلُ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُكَ عَدَدَ نُجُومِ السَّمَاءِ وَقَطْرِ الْأَمْطَارِ وَوَرَقِ الْأَشْجَارِ وَعَدَدِ الرِّمْلِ وَالثَّرَى وَأَيَّامِ الدُّنْيَا لَغُفِرَتْهَا لَكَ؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٤٩٨
- ﴿٧٥٨٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ سَبْعَةَ أَيَّامٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ صَوْمَ أَرْبَعِ عَشْرَةِ سَنَةٍ وَغُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥٣٥
- ﴿٧٥٨٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ عَشْرَةَ أَيَّامٍ مِنْ شَعْبَانَ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَوَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ قَبْرَهُ سَبْعِينَ ذِرَاعًا؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٤٩٨
- ﴿٧٥٨٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ شَعْبَانَ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ٢٠
- ﴿٧٥٨٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَامَ يَوْمَيْنِ مِنْ شَهْرِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ شَهْرِ قِيلَ لَهُ اسْتَأْنَفِ الْعَمَلَ وَمَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَحَفِظَ فَرْجَهُ وَلِسَانَهُ وَكَفَّ أَذَاهُ عَنِ النَّاسِ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٥٦

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۵۷۸﴾ هرکس در ماه شعبان، هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند گناهانش را هرچند به تعداد ستارگان باشد، خواهد بخشید.

﴿۷۵۷۹﴾ هرکس در هر روز از ماه شعبان هفتاد مرتبه استغفار کند، حق تعالی در روز قیامت او را در زمهری یاران رسول خدا ﷺ محشور می‌کند و کرامت الهی بر او واجب می‌شود.

﴿۷۵۸۰﴾ هرکس چهارده روز از ماه شعبان را روزه بدارد، به همه‌ی جانوران از جنبدگان و درندگان و ماهی‌های دریا الهام می‌شود که برای او آمرزش بخواهند.

﴿۷۵۸۱﴾ هرکس سه روز اول ماه شعبان را روزه بگیرد و در شب‌هایش دو رکعت نماز به‌پا دارد و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و یازده مرتبه سوره «توحید» بخواند، خداوند شرّ آسمانیان و زمینیان و ابلیس و لشکریانش و همه‌ی پادشاهان ظالم را از او دور می‌کند؛ و سوگند به کسی که مرا به حقّ به پیامبری مبعوث کرد، خداوند هفتاد هزار گناه کبیره‌ی بین او و خدای عزّ و جل را می‌آمرزد.

﴿۷۵۸۲﴾ هرکس سیزده روز از ماه شعبان را روزه بدارد، فرشتگان هفت آسمان برای او طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۵۸۳﴾ هرکس سی روز از ماه شعبان را روزه بدارد، جبرئیل از عرش او را ندا می‌دهد: «عمل را از نو آغاز کن که گناهان گذشته‌ات و هر آنچه که مرتکب شده بودی، بخشیده شد. خداوند عزّ و جل می‌فرماید: «حتّی اگر به اندازه‌ی ستارگان آسمان و قطره‌های باران و برگ‌های درختان و ریگ‌های بیابان‌ها و روزهای جهان هم بود، بر تو می‌آمرزیدم».

﴿۷۵۸۴﴾ هرکس هفت روز [در ماه شعبان] روزه بدارد، خداوند ثواب چهارده سال روزه را برایش ثبت می‌کند و گناهان قبل و بعد او را می‌آمرزد.

﴿۷۵۸۵﴾ هرکس ده روز از ماه شعبان را روزه بدارد، فرشتگان تا روز قیامت برایش طلب بخشش و آمرزش می‌کنند و خداوند قبرش را هفتاد ذراع وسعت می‌بخشد.

﴿۷۵۸۶﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی، یک روز از ماه شعبان را روزه بدارد، آمرزیده می‌شود.

﴿۷۵۸۷﴾ هرکس دو روز از ماه مرا روزه بگیرد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود و هرکس سه روز از ماه مرا روزه بگیرد، به او می‌گویند: «عمل خود از سر گیر». و هرکس ماه رمضان را روزه بگیرد و شهوت جنسی و زبان خود را نگه دارد و مردم را آزار ندهد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٥٨٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَعْبَانَ مِائَةَ رَكْعَةٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ قَرَأَ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ خَمْسِينَ مَرَّةً وَالَّذِي بَعَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُ إِذَا صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَصَامَ الْعَبْدُ دَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ شَرَّ أَهْلِ السَّمَاءِ وَشَرَّ أَهْلِ الْأَرْضِ وَشَرَّ الشَّيَاطِينِ وَالسَّلَاطِينِ وَيَغْفِرُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ كَبِيرَةٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٨٣

﴿٧٥٨٩﴾ الرضا ﷺ: مَنْ قَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ سَبْعِينَ مَرَّةً أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَاسْأَلُهُ التَّوْبَةَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ وَجَوَازًا عَلَى الصَّرَاطِ وَأَحْلَهُ دَارَ الْقَرَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥٠٩

﴿٧٥٩٠﴾ الصادق ﷺ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ قَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ سَبْعِينَ مَرَّةً أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ كَتَبَ فِي الْأَفُقِ الْمُبِينِ قُلْتُ وَمَا الْأَفُقُ الْمُبِينُ قَالَ قَاعٌ بَيْنَ يَدَيِ الْعَرْشِ فِيهِ أَنْهَارٌ تَطْرُدُ فِيهِ مِنَ الْقِدْحَانِ عَدَدَ النُّجُومِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥١٠

﴿٧٥٩١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ فِي شَهْرِ رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَشَهْرِ رَمَضَانَ كُلَّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَقُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ أَفْلَقٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يُصَلِّيَ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى كُلِّ مَلَكٍ وَنَبِيٍّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ أَرْبَعِمِائَةَ مَرَّةٍ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ فَعَلَّ ذَلِكَ كُلَّهُ فِي الشُّهُورِ الثَّلَاثَةِ وَلَيَالِيهَا لَا يَفُوتُهَا شَيْءٌ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُ عَدَدَ قَطْرِ الْمَطَرِ وَوَرَقِ الشَّجَرِ وَزَبَدِ الْبَحْرِ غَفَرَهَا اللَّهُ لَهُ وَإِنَّهُ يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْفِطْرِ يَا عَبْدِي أَنْتَ وَلِيِّي حَقًّا حَقًّا وَلَكَ عِنْدِي بِكُلِّ حَرْفٍ قَرَأْتَهُ شَفَاعَةٌ فِي الْإِخْوَانِ وَالْأَخَوَاتِ بِكَرَامَتِكَ عَلَىَّ ثُمَّ قَالَ وَالَّذِي بَعَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنْ مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ فَعَلَّ ذَلِكَ فِي هَذِهِ الشُّهُورِ الثَّلَاثَةِ وَلَيَالِيهَا وَ لَوْ فِي عُمُرِهِ مَرَّةً وَاحِدَةً أَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ حَرْفٍ سَبْعِينَ أَلْفَ حَسَنَةٍ كُلُّ حَسَنَةٍ عِنْدَ اللَّهِ أَثَقُلَ مِنْ جِبَالِ الدُّنْيَا وَيَقْضِي اللَّهُ لَهُ سَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ عِنْدَ نَزْعِهِ وَسَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ فِي الْقَبْرِ وَسَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ عِنْدَ خُرُوجِهِ مِنْ قَبْرِهِ وَمِثْلَ ذَلِكَ عِنْدَ تَطَايُرِ الصُّحُفِ وَمِثْلُهُ عِنْدَ الْمِيزَانِ وَمِثْلُهُ عِنْدَ الصَّرَاطِ وَيُظِلُّهُ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ وَيَحَاسِبُهُ حِسَابًا يَسِيرًا وَيُسَيِّعُهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ إِلَى الْجَنَّةِ وَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى خُذْهَا لَكَ فِي هَذِهِ الْأَشْهُرِ وَيَذْهَبُ بِهِ إِلَى الْجَنَّةِ وَقَدْ أَعَدَّ لَهُ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٨٢

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۵۸۸﴾ هرکس شب اوّل ماه شعبان صد رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و یک مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، و بعد از نماز پنجاه مرتبه «حمد» بخواند، سوگند به کسی که مرا به حقّ برانگیخت، هرگاه بنده‌ای این نماز را بخواند و روز را روزه بگیرد، خداوند متعال شرّ آسمانیان و زمینیان و شیاطین و پادشاهان را از او دور خواهد کرد و هفتاد هزار گناه کبیره‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۵۸۹﴾ هرکس در هر روز شعبان هفتاد بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ» برای او آزادی از دوزخ و عبور از پل صراط نوشته شده و به بهشت وارد می‌شود.

﴿۷۵۹۰﴾ محمد بن ابی حمزه گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرکس در ماه شعبان هر روز هفتاد بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ»، نام او در «افق مبین» نوشته می‌شود». عرض کردم: «افق مبین چیست؟» فرمود: «دستی در مقابل عرش است، رودهایی در آن جاری است و جام‌هایی به تعداد ستارگان در آن‌ها پراکنده است».

﴿۷۵۹۱﴾ هرکس در ماه رجب و شعبان و رمضان هر روز و شب، «حمد» و «آیه‌الکرسی» و «کافرون» و «توحید» و «معوذتین» را سه بار بخواند و «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» را سه بار بگوید و سپس بر پیامبر صلی الله علیه و آله سه بار درود بفرستد و سه بار بگوید: «خدایا! بر محمد و خاندانش و بر تمام فرشتگان و انبیا درود فرست». و سپس سه بار بگوید: «خدایا! مردان و زنان مؤمن را پیامرز» و سپس چهارصد بار بگوید: «از خداوند آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او بازمی‌گردم»؛ پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «سوگند به کسی که جانم به دست اوست، هرکس این سوره‌ها را بخواند و این کارها را در این سه ماه و شب‌هایش انجام دهد هیچ‌چیز از دستش نمی‌رود و حتّی اگر گناهانش به اندازه‌ی قطرات باران و برگ‌های درخت و کف دریا باشد، خداوند می‌آمرزد؛ و روز عید فطر منادی ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی من؛ تو حقیقتاً دوستدار من هستی و برای هر حرفی که قرائت کردی نزد من شفاعتی برای برادران و خواهران داری، چراکه نزد من بزرگواری». سپس فرمود: «سوگند به آن که مرا به‌حق به پیامبری مبعوث کرد، هرکس حداقل یک بار در تمام عمر این سوره‌ها را بخواند و این اعمال را در این سه ماه انجام دهد، خداوند به‌ازای هر حرفی هفتاد هزار حسنه به او عطا می‌کند که هر حسنه نزد خدا سنگین‌تر از کوه‌های دنیا است؛ و خداوند هفت‌صد حاجتش را هنگام جان‌کندن، و هفت‌صد حاجتش را در قبر، و هفت‌صد حاجتش را هنگام خروج از قبر، و هفت‌صد حاجتش را هنگام بازکردن پرونده، و هفت‌صد حاجتش را هنگام حسابرسی، و هفت‌صد حاجتش را بر صراط برآورده می‌کند و او را زیر سایه‌ی خود قرار می‌دهد و حسابش را آسان می‌گیرد؛ و هفتاد هزار فرشته تا بهشت او را همراهی می‌کنند و خداوند متعال به او می‌گوید: «بگیر، هرچه خیر در این ماه‌هاست، به تو داده می‌شود». و او را به بهشت می‌برند و برایش چیزهایی آماده شده است که نه چشمی دیده و نه گوشی شنیده است».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٥٩٢﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ كَانَ عَلَى أَمْرٍ لَيْسَ بِحَقٍّ لَمْ يَتُبْ مِنْهُ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فِي شَعْبَانَ وَشَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يَزَلْ عَلَيْهِ إِلَى قَابِلٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٢٥٧

١-٤-٥-٥- كل خميس منه

﴿٧٥٩٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: تَتَرَى السَّمَاوَاتِ فِي كُلِّ حَيْسٍ مِنْ شَعْبَانٍ فَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّهَا
اغْفِرُ لَصَائِمِيهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٤

٢-٤-٣-٥-٥-اليوم الأول

﴿٧٥٩٤﴾ الصَّادِقُ عليه السلام: فَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ هَيْالَ بَرَكَاتٍ وَ سَعَادَاتٍ كَامِلَةِ الْأَمَانِ وَالْغُفْرَانِ وَ الرِّضْوَانِ؛ إقبال الأعمال، ص ٤٨٣

﴿٧٥٩٥﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ وَجَبَتْ لَهُ الرَّحْمَةُ وَمَنْ صَامَ يَوْمَيْنِ مِنْ شَعْبَانَ وَجَبَتْ لَهُ الرَّحْمَةُ وَالْمَغْفِرَةُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥٠٦

٣-٥-٣-٥- اللّيلة الثامنة

﴿٧٥٩٦﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّامِنَةِ رُكْعَتَيْنِ فِي الْأُولَى بِالْحَمْدِ وَالتَّوْحِيدِ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَفِي الثَّانِيَةِ بِالْحَمْدِ وَقَوْلِهِ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ الْآيَةَ ثُمَّ يَقْرَأُ التَّوْحِيدَ خَمْسَ عَشْرَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ دُونَهُ وَلَوْ كَانَتْ كَرْبَدُ الْبَحْرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٠

٤-٣-٥-الليلة العاشرة

﴿٧٥٩٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الْعَاشِرَةِ مِنْ شَعْبَانَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَمَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ يَقُولُ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ اكْتُبُوا لَهُ مِائَةَ أَلْفٍ حَسَنَةٍ وَ أَرْفَعُوا لَهُ مِائَةَ أَلْفٍ دَرَجَةٍ وَ افْتَحُوا لَهُ مِائَةَ أَلْفِ بَابٍ وَ لَا تَغْلُقُوا عَنْهُ أَبَدًا أَبَدٌ وَ غُفِرَ لَهُ وَ لَأَبْوَيْهِ وَ لِحَيْرَانِهِ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٩٢

﴿٧٥٩٨﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْعَاشِرَةِ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآيَةُ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثًا وَالْكَوْثَرُ ثَلَاثًا
كُتِبَ لَهُ مِائَةُ آلْفِ حَسَنَةٍ وَرَفَعَ لَهُ مِائَةُ آلْفِ دَرَجَةٍ وَفُتِحَ لَهُ مِائَةُ آلْفِ بَابٍ فِي الْجَنَّةِ وَغُفِرَ لَهُ
وَلِوَالِدَيْهِ وَلِجِيرَانِهِ؛ الْبِلْدَ الْأَمِينِ. ص ١٧١
٥-٥-٣-٤-٥ اللَّيْلَةُ الثَّانِيَةُ عَشْرَةٌ

﴿٧٥٩﴾ السَّجَّادُ عليه السلام: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّانِيَةِ عَشَرَ مِنْ شَعْبَانَ أَثْنَتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً يَقْرَأَ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَآلِهِكُمْ التَّكَاثُرُ عَشْرَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ ذُنُوبَ أَرْبَعِينَ سَنَةً؛ إقبال الأعمال، ص ٦٩٢

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۵۹۲﴾ هرکس بر کاری ناحق باشد که از آن توبه نکرده است و در ماه شعبان و ماه رمضان آمرزیده نشود، پیوسته تا ماه رمضان سال آینده بر آن گناه باقی خواهد ماند.

۱-۴-۳-۵- پنجشنبه‌ها

﴿۷۵۹۳﴾ در هر پنجشنبه از ماه شعبان آسمان‌ها را تزئین می‌کنند و فرشتگان می‌گویند: «پروردگارا! روزه‌داران این ماه را بیامرز».

۲-۴-۳-۵- روز اول

﴿۷۵۹۴﴾ خداوند! این ماه را هلال برکت‌ها و سعادت‌های نیکو با امنیّت کامل و آمرزش و رضایت و رضوان قرار بده.

﴿۷۵۹۵﴾ هرکس اولین روز ماه شعبان را روزه بگیرد، رحمت بر او واجب می‌شود و هرکس دو روز ماه شعبان را روزه بگیرد، در روز قیامت رحمت و آمرزش و کرامت خدای عزّ و جلّ بر او واجب می‌شود.

۳-۴-۳-۵- شب هشتم

﴿۷۵۹۶﴾ هرکس در شب هشتم ماه شعبان هشت رکعت نماز بخواند و در رکعت اوّل «حمد» و «توحید» را پانزده مرتبه و در رکعت دوّم «حمد» و آیه: «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ...» را قرائت کند و سپس پانزده مرتبه سوره «توحید» را بخواند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد حتّی اگر به‌اندازه‌ی کف دریا باشد.

۴-۴-۳-۵- شب دهم

﴿۷۵۹۷﴾ هرکس شب دهم ماه شعبان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیة‌الکرسی» و سه مرتبه سوره «کوثر» را قرائت کند، خداوند به فرشتگانش می‌گوید: «برایش صد هزار حسنه بنویسید و صد هزار درجه‌ی او را بالا ببرید، صد هزار در را برایش باز کنید و هرگز به رویش نبندید؛ و [خداوند متعال] او و پدر و مادر و همسایگانش را می‌آمرزد.

﴿۷۵۹۸﴾ هرکس در شب دهم ماه شعبان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سه مرتبه «آیة‌الکرسی» و «کوثر» را قرائت کند، صد هزار حسنه برایش نوشته می‌شود و صد هزار درجه بالا می‌رود و صد هزار در بهشت برایش باز می‌شود و خودش و پدر و مادر و همسایگانش آمرزیده می‌شوند.

۵-۴-۳-۵- شب دوازدهم

﴿۷۵۹۹﴾ هرکس در شب دوازدهم ماه شعبان دوازده رکعت نماز بخواند، و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و ده مرتبه سوره‌ی «تکاثّر» را قرائت کند، خداوند گناهان چهل سال او را می‌آمرزد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٤-٣-٥-٥-الليلةُ الرَّابِعَةُ عَشْرَةُ

﴿٧٦٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِيهِ اللَّيْلَةَ الرَّابِعَةَ عَشَرَ مِنْ شَعْبَانَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَالْعَصْرِ خَمْسَ مَرَّاتٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ الْمُصَلِّينَ مِنْ لَدُنِ آدَمَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَبَعَثَهُ اللَّهُ تَعَالَى وَوَجَّهَهُ أَضْوَاءَ مِنَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ وَغَفَرَ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٩٣

﴿٧٦١﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الرَّابِعَةِ عَشْرَةَ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَالْعَصْرِ خَمْسًا كُتِبَ لَهُ ثَوَابُ الْمُصَلِّينَ مِنْ وَلَدِ آدَمَ ﷺ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَغَفَرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٧١

٤-٣-٥-٥-ليلةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ

﴿٧٦٢﴾ الباقر ﷺ: إِنَّهَا اللَّيْلَةُ الَّتِي جَعَلَهَا اللَّهُ لَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ بِإِزَاءِ مَا جَعَلَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ لِنَبِيِّنَا ﷺ فَاجْتَهِدُوا فِي الدُّعَاءِ وَالتَّنَافُؤِ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّهُ مِنْ سَبَّحَ اللَّهَ تَعَالَى فِيهَا مِائَةَ مَرَّةٍ وَحَمِدَهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَكَبَّرَهُ مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ مَعَاصِيهِ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٩٥

﴿٧٦٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ مِائَةَ رَكَعَةٍ بِأَلْفِ مَرَّةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ يَمُوتُ الْقُلُوبُ وَلَمْ يَمُتْ حَتَّى يَرَى مِائَةَ مَلَكٍ يُؤْمِنُونَهُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ ثَلَاثُونَ مِنْهُمْ يَبْشِرُونَهُ بِالْجَنَّةِ وَثَلَاثُونَ كَانُوا يَعْصِمُونَهُ مِنَ الشَّيْطَانِ وَثَلَاثُونَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ أَنَا، اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَعَشْرَةٌ يَكِيدُونَ مَنْ كَادَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨٥

﴿٧٦٤﴾ الرسول ﷺ: هِيَ لَيْلَةٌ لَا يَدْعُو فِيهَا دَاعٍ إِلَّا اسْتَجِيبَ لَهُ وَ لَا سَائِلٌ إِلَّا أُعْطِيَ وَ لَا مُسْتَغْفِرٌ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٤

﴿٧٦٥﴾ الرسول ﷺ: وَ لَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا مُحَمَّدٌ وَمَا فِي السَّمَاءِ مَلَكٌ إِلَّا وَقَدْ صَفَّ قَدَمَيْهِ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ تَعَالَى قَالَ فَهُمْ بَيْنَ رَاكِعٍ وَقَائِمٍ وَ سَاجِدٍ وَ دَاعٍ وَ مُكَبِّرٍ وَ مُسْتَغْفِرٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨٥

﴿٧٦٦﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ إِنَّ اللَّهَ يَطْلُعُ هَذِهِ اللَّيْلَةَ فَيَغْفِرُ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ قَائِمٍ يُصَلِّي وَ قَاعِدٍ يُسَبِّحُ وَ رَاكِعٍ وَ سَاجِدٍ وَ ذَاكِرٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨٥

﴿٧٦٧﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ مَنْ أَحْيَاهَا بِتَكْبِيرٍ وَ تَهْلِيلٍ وَ تَسْبِيحٍ وَ دُعَاءٍ وَ صَلَاةٍ وَ قِرَاءَةٍ وَ تَطَوُّعٍ وَ اسْتِغْفَارٍ كَانَتْ الْجَنَّةُ لَهُ مَنْزِلًا وَ مَقِيلًا وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

۶-۴-۳-۵- شب چهاردهم

﴿۷۶۰﴾ هرکس در شب چهاردهم ماه شعبان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و پنج مرتبه سوره‌ی «عصر» را قرائت کند، خداوند ثواب نمازگزاران از زمان آدم علیه السلام تا روز قیامت را به او عطا می‌فرماید و او را درحالی محشور می‌کند که چهره‌اش درخشان‌تر از خورشید و ماه خواهد بود و گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۶۱﴾ هرکس شب چهاردهم ماه شعبان، چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و پنج مرتبه سوره‌ی «عصر» را قرائت کند، پاداش نمازگزاران فرزندان آدم علیه السلام تا روز قیامت را خواهد داشت و آمرزیده می‌شود.

۷-۴-۳-۵- شب نیمه‌ی شعبان

﴿۷۶۲﴾ خداوند در مقابل شب قدر که آن را برای پیامبران قرار داده، این شب را نیز برای ما اهل بیت قرار داده است، پس در دعا و ثنای الهی بسیار تلاش کنید. زیرا هرکس در آن شب صد مرتبه «سبحان الله» و صد مرتبه «الحمد لله» و صد مرتبه «الله اکبر» بگوید، خداوند گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۷۶۳﴾ هرکس شب نیمه‌ی شعبان صد رکعت نماز بخواند و در آن هزار مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، روزی که قلب‌ها بمیرند، قلبش نمی‌میرد؛ و نمی‌میرد مگر آنکه صد فرشته را ببیند که او را از عذاب خدا امان می‌دهند که سی نفر آن‌ها او را به بهشت مژده می‌دهند و سی نفر دیگر او را از شیطان نکه می‌دارند و سی نفر دیگر در هر لحظه از شب و روز برایش آمرزش می‌خواهند و ده نفر دیگر به هرکس که با او مکر کند، مکر می‌کنند.

﴿۷۶۴﴾ آن شبی است که هرکس در آن دعا کند، اجابت می‌شود و هرکس درخواست کند، عطا می‌شود و هرکس آمرزش بخواهد، بخشیده می‌شود.

﴿۷۶۵﴾ جبرئیل به پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: ای محمد صلی الله علیه و آله من به‌سوی تو آدم درحالی که همه‌ی فرشتگان آسمان در این شب در پیشگاه خداوند به صف ایستاده‌اند؛ برخی در حال رکوع و برخی در حال قیام و برخی در حال سجده‌اند و عذّه‌ای دعا می‌کنند و برخی تکبیر می‌گویند و گروهی استغفار می‌نمایند.

﴿۷۶۶﴾ ای محمد صلی الله علیه و آله؛ در این شب خداوند از احوالات آگاه می‌شود و هر مؤمنی را که ایستاده و یا نشسته نماز می‌گزارد و تسبیح می‌گوید و رکوع و سجده می‌کند و خدا را یاد می‌کند، می‌آمرزد.

﴿۷۶۷﴾ ای محمد صلی الله علیه و آله؛ هرکس با تکبیر و تهلیل و تسبیح و دعا و نماز و قرائت [قرآن] و اعمال مستحبّ و استغفار، این شب را زنده بدارد، بهشت منزل و محل آسایش او خواهد بود و خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٠٨﴾ الصادق عليه السلام: يَا يُونُسُ لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُغْفَرُ لِكُلِّ مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ

الْمُؤْمِنِينَ مَا قَدَّمُوا مِنْ ذُنُوبِهِمْ؛ إقبال الأعمال، ص ٧١١

﴿٧٦٠٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا كَانَ لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا نَهَارَهَا فَإِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ فِيهَا لَغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى السَّمَاءِ فَيَقُولُ أَلَا مُسْتَغْفِرُ فَأَغْفِرَ لَهُ أَلَا مُسْتَرْزِقُ فَأَرْزُقْهُ حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤١٥

﴿٧٦١٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ هَذِهِ اللَّيْلَةَ لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فِيهَا يُكْتَبُ أَجَالُ وَفِيهَا تُقَسَّمُ أَرْزَاقُ وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيَغْفِرُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ مِنْ خَلْقِهِ أَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ مِعْزَى بَيْنَى كَلْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٨

﴿٧٦١١﴾ الرضا عليه السلام: عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ فَضَّالٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلْتُ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ لَيْلَةِ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقَالَ هِيَ لَيْلَةُ يُعْتَقُ اللَّهُ فِيهِ الرِّقَابَ مِنَ النَّارِ وَيَغْفِرُ فِيهَا الذُّنُوبَ الْكِبَارَ قُلْتُ فَهَلْ فِيهَا صَلَاةٌ زِيَادَةٌ عَلَى صَلَاةِ سَائِرِ اللَّيَالِي فَقَالَ لَيْسَ فِيهَا شَيْءٌ مُوَظَّفٌ وَ لَكِنْ إِنْ أَحْبَبْتَ أَنْ تَتَطَوَّعَ فِيهَا بِشَيْءٍ فَعَلَيْكَ بِصَلَاةِ جَعْفَرِ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ أَكْثَرَ فِيهَا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَ الِاسْتِغْفَارِ وَ الدُّعَاءِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٥٩

﴿٧٦١٢﴾ الباقر عليه السلام: سئل الباقر عليه السلام عَنْ فَضْلِ لَيْلَةِ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقَالَ هِيَ أَفْضَلُ لَيْلَةٍ بَعْدَ لَيْلَةِ الْقَدْرِ فِيهَا يَمْنَحُ اللَّهُ تَعَالَى الْعِبَادَ فَضْلَهُ وَ يَغْفِرُ لَهُمْ بِمَنْنِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٠٦

﴿٧٦١٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَقُلْتُ يَا جَبْرِئِيلُ وَمَا هَذِهِ اللَّيْلَةُ قَالَ هِيَ لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ قُمْ يَا مُحَمَّدُ فَأَقَامْنِي ثُمَّ ذَهَبَ بِي إِلَى الْبَيْعِ ثُمَّ قَالَ لِي ارْفَعْ رَأْسَكَ فَإِنَّ هَذِهِ لَيْلَةُ تُفْتَحُ فِيهَا أَبْوَابُ السَّمَاءِ فَيُفْتَحُ فِيهَا أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ وَ بَابُ الرِّضْوَانِ وَ بَابُ الْمَغْفِرَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢٨٥

﴿٧٦١٤﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ زُرَّارَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا تَقُولُ فِي لَيْلَةِ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ قَالَ يَغْفِرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِيهَا مِنْ خَلْقِهِ لِأَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ مِعْزَى كَلْبٍ وَ يَنْزِلُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَلَائِكَتُهُ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا وَ إِلَى الْأَرْضِ بِمَكَّةَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٩٤

﴿٧٦١٥﴾ السجاد عليه السلام: عَنْ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ قَالَ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَجْمَعُنَا جَمِيعًا لَيْلَةَ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ثُمَّ يُجْزِئُ اللَّيْلَ أَجْزَاءَ ثَلَاثَةِ فَيُصَلِّي بِنَا جُزْءًا ثُمَّ يَدْعُو فَنُؤْمِنُ عَلَى دُعَائِهِ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ وَ نَسْتَغْفِرُهُ وَ نَسْأَلُهُ الْجَنَّةَ حَتَّى يَنْفَجَرَ الْفَجْرُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١١٠

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۶۰۸﴾ ای یونس؛ در شب نیمه‌ی شعبان خداوند متعال گناهان گذشته و آینده‌ی هر مؤمنی که قبر امام حسین (علیه السلام) را در همان شب زیارت کند، می‌آمرزد.

﴿۷۶۰۹﴾ در شب نیمه‌ی شعبان شب‌زنده‌داری کنید و روزه را روزی بگیری. زیرا خداوند در آن شب هنگام غروب خورشید به آسمان‌ها فرود می‌آید. پس تا طلوع فجر می‌گوید: «آیا استغفارکننده‌ای هست تا او را ببخشم. آیا درخواست‌کننده‌ی رزق و روزی هست تا به او روزی دهم».

﴿۷۶۱۰﴾ امشب شب نیمه‌ی شعبان است که در آن، زمان عمرها نوشته و روزی‌ها تقسیم می‌شود و خداوند عزّ و جل در این شب، بیشتر از موهایی گوسفندان قبیله‌ی بنی کلب بندگان خود را می‌آمرزد.

﴿۷۶۱۱﴾ علی بن فضال از پدرش نقل می‌کند که گوید: «از امام رضا (علیه السلام) درباره‌ی شب نیمه‌ی شعبان پرسیدم». فرمود: «شب نیمه‌ی شعبان، شبی است که خداوند بندگان را از آتش جهنم آزاد می‌فرماید و گناهان بزرگ را در آن شب می‌آمرزد». به ایشان گفته شد: «آیا برای آن شب نمازی بیشتر از شب‌های دیگر هست؟» فرمود: «دستور واجبی نیست، ولی اگر دوست دارید که در آن شب نماز مستحبی به‌جا آورید، بر شما باد که نماز جعفر طیار (علیه السلام) را بخوانید و بسیار دعا و طلب آمرزش کنید».

﴿۷۶۱۲﴾ درباره‌ی فضیلت شب نیمه‌ی شعبان از امام باقر (علیه السلام) سؤال شد. فرمود: «بعد از شب قدر با فضیلت‌ترین شب‌هاست، در آن شب خداوند فضیلت و عنایت خویش را به بندگان می‌بخشد و برایشان با لطف و منت الهی خویش آمرزش مرحمت می‌فرماید».

﴿۷۶۱۳﴾ پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: به جبرئیل گفتم: «ای جبرئیل؛ این چه شبی است؟» گفت: «این شب نیمه‌ی شعبان است. برخیز ای محمد (صلی الله علیه و آله)». پس مرا بلند کرد و به‌سوی بقیع برد و به من گفت: «سرت را بالا بگیر. در این شب درهای آسمان و درهای رحمت و رضایت و آمرزش گشوده می‌شود».

﴿۷۶۱۴﴾ زراره گوید: به امام باقر (علیه السلام) عرض کردم: «درباره‌ی شب نیمه‌ی شعبان چه می‌فرمایید؟» فرمود: «خداوند عزّ و جل در آن شب بسیاری از مخلوقاتش را می‌آمرزد، آن قدر زیاد که بیشتر از موهایی گوسفندان بنی کلب باشد و خداوند فرشتگانش را به‌سوی آسمان دنیا و به‌سوی زمین مکه نازل می‌کند».

﴿۷۶۱۵﴾ زید بن علی گوید: امام سجاد (علیه السلام) در شب نیمه‌ی شعبان همه‌ی ما را جمع می‌کرد؛ سپس شب را به سه جزء تقسیم می‌کرد. قسمت اوّل با ما نماز می‌خواند و سپس دعا می‌فرمود و ما به دعای او آمین می‌گفتیم. سپس از خداوند طلب آمرزش می‌کرد و ما نیز طلب آمرزش می‌کردیم و بهشت را درخواست می‌کردیم تا اینکه فجر صادق طلوع می‌کرد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦١٦﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فِيهَا تُنْسَخُ الْأَعْمَالُ وَتُقَسَّمُ الْأَرْزَاقُ وَتُكْتَبُ
الْأَجَالُ وَيَغْفِرُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا لِمُشْرِكٍ أَوْ شَاحِنٍ أَوْ قَاطِعٍ رَحِمٍ أَوْ مُدْمِنٍ مُسْكِرٍ أَوْ مُصِرٍّ عَلَى
ذَنْبٍ أَوْ شَاعِرٍ أَوْ كَاهِنٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤١٧

﴿٧٦١٧﴾ الصادق ﷺ: مَنْ بَاتَ لَيْلَةَ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ بِأَرْضِ كَرْبَلَاءَ فَقَرَأَ أَلْفَ مَرَّةٍ قُلْ هُوَ
اللَّهُ أَحَدٌ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ أَلْفَ مَرَّةٍ وَيَحْمَدُ اللَّهُ أَلْفَ مَرَّةٍ ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّيَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي
كُلِّ رَكَعَةٍ أَلْفَ مَرَّةٍ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَكَلَّمَ اللَّهُ بِهِ مَلَكَئِينَ يَحْفَظَانِهِ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ
وَسُلْطَانٍ وَيَكْتُبَانِ لَهُ حَسَنَاتِهِ وَلَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ وَيَسْتَغْفِرَانِ لَهُ مَا دَامَا مَعَهُ مَا شَاءَ اللَّهُ؛
بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٦

﴿٧٦١٨﴾ الصادق ﷺ: عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَجَّاجِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ ﷺ
لَيْلَةً مِنْ ثَلَاثٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ قُلْتُ أَيُّ اللَّيَالِي جُعِلَتْ فِدَاكَ قَالَ لَيْلَةُ
الْفِطْرِ وَلَيْلَةُ الْأَضْحَى وَلَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٩
﴿٧٦١٩﴾ يَغْفِرُ اللَّهُ لِزَائِرِ الْحُسَيْنِ ﷺ فِي نِصْفِ شَعْبَانَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛
وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧١

﴿٧٦٢٠﴾ الصادق ﷺ: إِذَا كَانَ النُّصْفُ مِنْ شَعْبَانَ نَادَى مُنَادٍ مِنَ الْأُفُقِ الْأَعْلَى أَلَا زَائِرِي قَبْرِ
الْحُسَيْنِ ارْجِعُوا مَغْفُورًا لَكُمْ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨٩
﴿٧٦٢١﴾ الصادق ﷺ: زَائِرُ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ فِي النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ تَغْفِرُ لَهُ
ذُنُوبَهُ، وَلَا تُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ فِي سَنَتِهِ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ؛ كتاب المزار، ص ٢٣
﴿٧٦٢٢﴾ الباقر ﷺ: زَائِرُ الْحُسَيْنِ ﷺ فِي النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُغْفَرُ لَهُ ذُنُوبُهُ وَلَنْ يُكْتَبَ عَلَيْهِ
سَيِّئَةٌ فِي سَنَتِهِ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ فَإِنْ زَارَ فِي السَّنَةِ الْمُقْبِلَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ بحار الأنوار،
ج ٩٨، ص ٩٤

﴿٧٦٢٣﴾ الصادق ﷺ: مَنْ زَارَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ﷺ ثَلَاثَ سِنِينَ مُتَوَالِيَاتٍ لَا فَصْلَ فِيهَا فِي النُّصْفِ
مِنْ شَعْبَانَ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٨٩
﴿٧٦٢٤﴾ الصادق ﷺ: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنِ ﷺ فِي النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يُرِيدُ بِهِ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَمَا
عِنْدَهُ لَا مَا عِنْدَ النَّاسِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فِي تِلْكَ اللَّيْلَةِ ذُنُوبَهُ وَلَوْ أَنَّهَا بَعْدَ شَعْرِ مِغْزَى كَلْبٍ؛
وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧١

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

«۷۶۱۶» در شب نیمه‌ی شعبان اعمال آدمی معین و روزی او تقسیم و مرگ او نوشته می‌شود. در این شب، خدای تعالی گناه همه را جز مشرک، باج‌گیر، قطع‌کننده‌ی رحم، شراب‌خوار و کسی که اصرار بر انجام گناه دارد و همچنین کسی که شاعری را شغل خود کرده و به آن وسیله مدح و ذم بی‌جا می‌کند و کسی که شغل کهانت و غیب‌گویی را انتخاب کرده است، می‌بخشد.

«۷۶۱۷» کسی که شب نیمه‌ی شعبان در کربلا بیتوته کند و در آنجا هزار مرتبه سوره‌ی «توحید» را خوانده و هزار مرتبه استغفار کند و هزار مرتبه «الحمد لله» بگوید سپس بایستد و چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت هزار مرتبه «آیه‌الکرسی» قرائت نماید، خداوند متعال دو فرشته را بر او موکل می‌کند که او را از هر بدی و از شرّ هر شیطان و سلطانی حفظ کنند و آن‌ها حسنات او را نوشته ولی گناهانش را نمی‌نویسند و تا زمانی که با او هستند برای او طلب آمرزش می‌کنند.

«۷۶۱۸» عبدالرحمن بن حجاج گوید: امام صادق (علیه السلام) فرمود: «هرکس در یکی از این سه شب قبر امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند، خداوند متعال گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد». عرض کردم: «فدایت شوم، آن سه شب کدام‌ها می‌باشند؟» حضرت فرمود: «شب عید فطر، شب عید قربان، شب نیمه‌ی شعبان».

«۷۶۱۹» هرکس نیمه‌ی شعبان زائر امام حسین (علیه السلام) باشد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

«۷۶۲۰» هرگاه نیمه‌ی شعبان فرارسد، منادی‌ای از افق اعلی ندا می‌دهد: «ای زائران قبر امام حسین (علیه السلام) با توشه‌ای از آمرزش به شهر و دیارتان بازگردید».

«۷۶۲۱» گناهان کسی که در نیمه‌ی شعبان امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند، آمرزیده می‌شود و در آن سال گناه و لغزشی برایش نوشته نمی‌شود تا سال تمام شود.

«۷۶۲۲» گناهان کسی که در نیمه‌ی شعبان امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند، آمرزیده می‌شود و در آن سال گناه و لغزشی برایش نوشته نمی‌شود تا سال تمام شود و اگر در سال آینده حضرت را زیارت کرد، گناهانش آمرزیده می‌شود.

«۷۶۲۳» هرکس امام حسین (علیه السلام) را سه سال متوالی در نیمه‌ی شعبان زیارت کند، گناهانش آمرزیده می‌شود.

«۷۶۲۴» هرکس در نیمه‌ی شعبان به شوق آنچه نزد خدا هست نه آنچه نزد مردم است، به زیارت امام حسین (علیه السلام) برود، خداوند در همان شب گناهانش را می‌آمرزد حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی موهای گوسفندان قبیله‌ی بنی کلب باشد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٢٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثَلَاثَ سِنِينَ مُتَوَالِيَاتٍ لَا يَفْضِلُ بَيْنَهُنَّ فِي النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ الْبَتَّةَ؛ وسائل الشيعية، ج ١٤، ص ٤٦٨

﴿٧٦٢٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعية، ج ١٤، ص ٤٦٩
٨-٤-٣-٥- اللَّيْلَةُ السَّابِعَةُ عَشْرَةَ

﴿٧٦٢٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ السَّابِعَةِ عَشَرَ مِنْ شَعْبَانَ رَكَعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى وَسَبْعِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنْ صَلَاتِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً فَإِنَّهُ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلَا يَكْتُبُ عَلَيْهِ خَطِيئَةً؛ إقبال الأعمال، ص ٧١٩
﴿٧٦٢٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَ فِي السَّابِعَةِ عَشْرَةَ رَكَعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَ التَّوْحِيدِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يُسَلِّمُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لَمْ يَكْتُبْ عَلَيْهِ خَطِيئَةً؛ وسائل الشيعية، ج ٨، ص ١٠٠
٩-٤-٣-٥- اللَّيْلَةُ التَّاسِعَةُ عَشْرَةَ

﴿٧٦٢٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ التَّاسِعَةِ عَشَرَ مِنْ شَعْبَانَ رَكَعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ خَمْسَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَ مَا تَأَخَّرَ؛ إقبال الأعمال، ص ٧٢٠
﴿٧٦٣٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَ فِي التَّاسِعَةِ عَشْرَةَ رَكَعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَ آيَةِ الْمُلْكِ خَمْسًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعية، ج ٨، ص ١٠٠

﴿٧٦٣١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَ فِي التَّاسِعَةِ عَشْرَةَ رَكَعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ وَ آيَةِ الْمُلْكِ خَمْسًا غُفِرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٧٢
١٠-٤-٣-٥- آخِرُ جُمُعَةٍ مِنْهُ

﴿٧٦٣٢﴾ الرضا عليه السلام: عَنْ عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ صَالِحٍ الْهَرَوِيِّ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي آخِرِ جُمُعَةٍ مِنْ شَعْبَانَ فَقَالَ لِي يَا أَبَا الصَّلْتِ إِنَّ شَعْبَانَ قَدْ مَضَى أَكْثَرُهُ وَ هَذَا آخِرُ جُمُعَةٍ مِنْهُ فَتَدَارَكَ فِيهَا بَقِيٌّ مِنْهُ تَقْصِيرُكَ فِيمَا مَضَى مِنْهُ وَ عَلَيْكَ بِالْإِقْبَالِ عَلَى مَا يَعْنِيكَ وَ تَرْكِ مَا لَا يَعْنِيكَ وَ أَكْثَرُ مِنَ الدُّعَاءِ وَ الْاسْتِغْفَارِ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٣٠١
١١-٤-٣-٥- الْيَوْمُ الْآخِرُ

﴿٧٦٣٣﴾ الرضا عليه السلام: مَعَاشِرَ شِيعَتِي هَذَا آخِرُ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ مَنْ صَامَهُ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ٩٨

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۶۲۵﴾ هرکس مزار امام حسین علیه السلام را سه سال متوالی در نیمه‌ی شعبان زیارت کند، همه‌ی گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۶۲۶﴾ کسی که قبر مطهر امام حسین علیه السلام را در نیمه‌ی شعبان زیارت کند، حق تعالی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

۸-۴-۳-۵-۵- شب هفدهم

﴿۷۶۲۷﴾ هرکس شب هفدهم ماه شعبان دو رکعت نماز بگزارد و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و هفتاد و یک مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند. و هرگاه از نمازش فارغ شد، هفتاد بار طلب آمرزش کند، چنین کسی از جای خود برنمی‌خیزد مگر اینکه خداوند او را می‌آمرزد و خطایی برایش نوشته نمی‌شود.

﴿۷۶۲۸﴾ هرکس شب هفدهم ماه شعبان دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و هفتاد مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند، و سپس سلام دهد و هفتاد مرتبه آمرزش بخواند، آمرزیده می‌شود و گناهی برایش نوشته نمی‌شود.

۹-۴-۳-۵-۵- شب نوزدهم

﴿۷۶۲۹﴾ هرکس شب نوزدهم ماه شعبان دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و پنج مرتبه آیه: «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ...» را قرائت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۶۳۰﴾ هرکس در روز نوزدهم دو رکعت نماز به یک «حمد» و پنج مرتبه آیه: «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ...» را بخواند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۶۳۱﴾ و در روز نوزدهم دو رکعت نماز به یک «حمد» و پنج مرتبه دو آیه‌ی سوره‌ی ملک را بخواند، آمرزیده می‌شود.

۱۰-۴-۳-۵-۵- روز جمعه آخر شعبان

﴿۷۶۳۲﴾ صالح هروی گوید: در روز جمعه‌ی آخر ماه شعبان نزد امام رضا علیه السلام رفتم. فرمود: «ای اباصلت بیشتر ماه شعبان گذشت و امروز جمعه‌ی آخر این ماه شریف است. پس هر مقداری که از این ماه گذشته و در عبادت کوتاهی کرده‌ای، در باقی این ماه جبران کن و بر تو باد اهتمام به امری که منفعتی به حال تو داشته باشد و ترک آنچه مهم نباشد، پس بسیار دعا و استغفار کن.»

۱۱-۴-۳-۵-۵- روز آخر

﴿۷۶۳۳﴾ ای گروه شیعیانم؛ این آخرین روز از ماه شعبان است هرکس آن را روزه بدارد در زمره‌ی آمرزیده‌شدگان محسوب می‌شود.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٣٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ يَوْمَ الثَّلَاثَيْنِ مِنْ شَعْبَانَ نَادَاهُ جِبْرِئِيلُ ﷺ مِنْ قُدَّامِ الْعَرْشِ يَا هَذَا اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ عَمَلًا جَدِيدًا فَقَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَىٰ وَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ؛ إقبال الأعمال.

ص ٧٢٤

٥-٥-٣- شهر رمضان

﴿٧٦٣٥﴾ الرسول ﷺ: أُعْطِيَتْ أُمَّتِي فِي شَهْرِ رَمَضَانَ خَمْسَ خَصَالٍ لَمْ يُعْطَاهَا أَحَدٌ قَبْلَهُمْ خُلُوفَ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَىٰ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَ تَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ حَتَّىٰ يُفْطِرَ وَ تُصَفِّدُ فِيهِ مَرَدَّةَ الشَّيَاطِينِ فَلَا يَصِلُوا فِيهِ [إِلَى] مَا كَانُوا يَصِلُونَ فِي غَيْرِهِ وَ يُزِينُ اللَّهُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ جَنَّتَهُ وَ يَقُولُ يَوْشِكُ عِبَادِي الصَّالِحُونَ أَنْ يَلْقُوا عَنْهُمْ الْمُتُونَةَ وَ الْأَذَىٰ وَ يَصِيرُوا إِلَيْكَ وَ يَغْفِرَ لَهُمْ فِي آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْهُ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَ هِيَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ قَالَ لَا وَ لَكِنَّ الْعَامِلَ إِنَّمَا يُوفَىٰ أَجْرُهُ إِذَا انْقَضَىٰ عَمَلُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٨

﴿٧٦٣٦﴾ الرسول ﷺ: أُعْطِيَتْ أُمَّتِي فِي شَهْرِ رَمَضَانَ خَمْسًا لَمْ تُعْطَهَا أُمَّةٌ نَبِيٌّ قَبْلِي إِذَا كَانَ أَوَّلُ يَوْمٍ مِنْهُ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِمْ فَإِذَا نَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَىٰ شَيْءٍ لَمْ يُعَذِّبْهُ بَعْدَهَا وَ خُلُوفَ أَفْوَاهِهِمْ حِينَ يُمَسُّونَ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ تَسْتَغْفِرُ لَهُمُ الْمَلَائِكَةُ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ مِنْهُ وَ يَأْمُرُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ جَنَّتَهُ فَيَقُولُ تَزَيَّنِي لِعِبَادِي الْمُؤْمِنِينَ فَيَوْشِكُ أَنْ يَسْتَرِيحُوا مِنْ نَصَبِ الدُّنْيَا وَ آذَاهَا إِلَىٰ جَنَّتِي وَ كَرَامَتِي فَإِذَا كَانَ آخِرُ لَيْلَةٍ مِنْهُ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُمْ جَمِيعًا؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٦

﴿٧٦٣٧﴾ الصادق ﷺ: أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ لَمْ يُعْطَهَا أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ رَجَبٌ وَ شَعْبَانٌ وَ شَهْرُ رَمَضَانَ وَ ثَلَاثَ لَيَالٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِثْلَهَا لَيْلَةُ ثَلَاثِ عَشْرَةٍ وَ لَيْلَةُ أَرْبَعِ عَشْرَةٍ وَ لَيْلَةُ خَمْسِ عَشْرَةٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَ أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَ سُورٍ لَمْ يُعْطَهَا أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ يَسُورُ وَ تَبَارَكَ الْمُلْكُ وَ قُلُّهُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَمَنْ جَمَعَ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَدْ جَمَعَ أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ فَقِيلَ كَيْفَ يَجْمَعُ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَالَ يُصَلِّي كُلَّ لَيْلَةٍ مِنْ لَيَالِي الْبَيْضِ مِنْ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ أَشْهُرٍ فِي اللَّيْلَةِ (الثَّلَاثَةِ عَشْرَةِ) رُكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ هَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ وَ فِي اللَّيْلَةِ الرَّابِعَةِ عَشْرَةِ أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ هَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ وَ فِي اللَّيْلَةِ الْخَامِسَةِ عَشْرَةِ سِتِّ رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ هَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ فَيَحُوزُ فَضْلَ هَذِهِ الْأَشْهُرِ الثَّلَاثَةِ وَ يُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ سِوَى الشُّرْكِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٢٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۶۳۴﴾ هرکس سی روز از ماه شعبان را روزه بگیرد، جبرئیل از پیشگاه عرش ندا می‌دهد: «ای فلانی؛ عمل خود را از سر گیر که گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد».

۵-۳-۵- ماه رمضان

﴿۷۶۳۵﴾ در ماه رمضان به اَمّت من پنج ویژگی عطا شده که به هیچ کس قبل از ایشان داده نشده است. بوی دهان روزه‌دار نزد خداوند متعال از بوی مشک خوشبوتر است و فرشتگان برای روزه‌دار تا وقتی روزه‌اش را افطار می‌کند، طلب آمرزش می‌کنند. شیاطین گردنکش را در آن ماه زنجیر می‌کنند. در ماه رمضان شیاطین به آن چیزی که در غیر ماه رمضان به آن دسترسی دارند نمی‌رسند. در این ماه خداوند بهشتش را زینت می‌دهد و می‌فرماید: «نزدیک است که سنگینی و اذیت از بندگان شایسته‌ی من برداشته شود و به‌سوی تو بیایند. و در آخرین شب این ماه آمرزیده می‌شوند». عرض شد: «ای رسول خدا؛ کدام شب، شب قدر؟» پیامبر ﷺ فرمود: «نه، همانا کارگر هنگامی که کارش به پایان برسد، دستمزدش را دریافت می‌کند».

﴿۷۶۳۶﴾ در ماه رمضان پنج چیز به اَمّت من عطا شده که به اَمّت هیچ پیامبری پیش از من عطا نشده است؛ یکی از آن پنج چیز این است که هرگاه روز اوّل ماه رمضان فرارسد خدای عزّ و جلّ به آنان نظر می‌کند و هرکس که خداوند به او نظر کند، هرگز او را عذاب نخواهد کرد. و بوی دهانشان به هنگام عصر نزد خدای عزّ و جلّ خوشبوتر از مشک است. و فرشتگان شبانه روز برای آنان طلب آمرزش می‌کنند. خدای عزّ و جلّ به بهشت امر می‌کند که برای بندگانم آمرزش بخواهد. و خود را آرایش بده تا شاید رنج و ناراحتی دنیا از آن‌ها برطرف شود و به‌سوی بهشت و کرامت من برگردند. و وقتی آخرین شب ماه رمضان فرارسد، همه‌ی آنان آمرزیده می‌شوند.

﴿۷۶۳۷﴾ به این اَمّت سه ماه داده شده که به هیچ اَمّتی قبل از ایشان عطا نشده است؛ ماه‌های رجب و شعبان و رمضان؛ و سه شب داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ شب سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم؛ و سه سوره داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ یس و تبارک و اخلاص. هرکس بین این سه را جمع کند، بهترین فضیلت‌هایی را که به این اَمّت داده‌ام، جمع کرده است. سؤال شد: «چگونه بین این سه را جمع کند؟» حضرت فرمود: «شب سیزدهم دو رکعت و در هر رکعت یک «حمد» و این سه سوره؛ شب چهاردهم چهار رکعت و شب پانزدهم شش رکعت با همین کیفیت بخواند. در این صورت فضیلت این سه ماه را کسب کرده و همه‌ی گناهان او به‌جز شرک آمرزیده می‌شوند».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٣٨﴾ الرضا عليه السلام: الْحَسَنَاتُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ مَقْبُولَةٌ وَالسَّيِّئَاتُ فِيهِ مَغْفُورَةٌ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٣، ص ٣٤١

﴿٧٦٣٩﴾ السجادة عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا شَهْرَ رَمَضَانَ وَهَذَا شَهْرُ الصَّيَّامِ وَهَذَا شَهْرُ الْإِنَابَةِ وَهَذَا شَهْرُ التَّوْبَةِ وَهَذَا شَهْرُ الْمَغْفِرَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٧٥

﴿٧٦٤٠﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحُرْمَةِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ أَنْ تَجْعَلَ شَهْرِي هَذَا خَيْرَ شَهْرِ رَمَضَانَ عَبْدُكَ فِيهِ وَصُمَّتْ لَكَ وَتَقَرَّبْتُ بِهِ إِلَيْكَ مِنْذُ اسْكَنْتَنِي الْأَرْضَ أَعْظَمَهُ أَجْرًا وَآتَمَّهُ نِعْمَةً وَ أَعَمَّهُ عَافِيَةً وَأَوْسَعَهُ رِزْقًا وَأَفْضَلَهُ عِتْقًا مِنَ النَّارِ وَأَوْجَبَهُ رَحْمَةً وَأَعْظَمَهُ مَغْفِرَةً وَأَكْمَلَهُ رِضْوَانًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٣

﴿٧٦٤١﴾ الرسول عليه السلام: اللَّهُمَّ سَلِّمْنَا لِشَهْرِ رَمَضَانَ وَسَلِّمْنَا لَنَا وَسَلِّمْنَا مِنْهُ مِنَّا حَتَّى يَنْقَضِيَ شَهْرُ رَمَضَانَ وَقَدْ غَفَرْتَ لَنَا؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٩٦

﴿٧٦٤٢﴾ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلْ صَوْمِي وَصَلَاتِي وَنُسُكِي فِي هَذَا الشَّهْرِ رَمَضَانَ الْمُفْتَرَضِ عَلَيْنَا صِيَامَهُ وَارْزُقْنِي فِيهِ مَغْفِرَتَكَ وَرَحْمَتَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥

﴿٧٦٤٣﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ الشَّقِيَّ حَقَّ الشَّقَى مَنْ خَرَجَ عَنْهُ هَذَا الشَّهْرُ وَلَمْ يُغْفَرْ ذُنُوبُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٢

﴿٧٦٤٤﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ الشَّقِيَّ حَقَّ الشَّقَى مَنْ خَرَجَ عَنْهُ هَذَا الشَّهْرُ وَلَمْ يُغْفَرْ ذُنُوبُهُ فَحِينَئِذٍ يَخْسَرُ حِينَ يَفُوزُ الْمُحْسِنُونَ بِجَوَائِزِ الرَّبِّ الْكَرِيمِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦١

﴿٧٦٤٥﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ شَهْرَ رَمَضَانَ يُضَاعَفُ اللَّهُ فِيهِ الْحَسَنَاتُ إِلَى أَنْ قَالَ إِنَّ شَهْرَكُمْ هَذَا لَيْسَ كَالشُّهُورِ إِنَّهُ إِذَا أَقْبَلَ إِلَيْكُمْ أَقْبَلَ بِالْبَرَكَةِ وَالرَّحْمَةِ وَإِذَا أَدْبَرَ عَنْكُمْ أَدْبَرَ بِغُفْرَانِ الذُّنُوبِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٩

﴿٧٦٤٦﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ مَنْ تَمَسَّكَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِسِتِّ خِصَالٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ أَنْ يُحْفَظَ دِينُهُ وَيَصُونَ نَفْسُهُ وَيَصِلَ رَحِمُهُ وَلَا يُؤْذِيَ جَارَهُ وَيَرْعَى إِخْوَانَهُ وَيُخْزِنَ لِسَانَهُ أَمَّا الصَّيَّامُ فَلَا يَعْلَمُ ثَوَابَ عَامِلِهِ إِلَّا اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٧٠

﴿٧٦٤٧﴾ الرسول عليه السلام: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ هَذَا الشَّهْرَ قَدْ خَصَّكُمْ اللَّهُ بِهِ وَحَصَرَكُمْ وَهُوَ سَيِّدُ الشُّهُورِ لَيْلَةٌ فِيهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ تُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ النَّارِ وَتُفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَمَنْ أَدْرَكَهُ وَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٦٧

﴿٧٦٤٨﴾ الرسول عليه السلام: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ قَدْ أَقْبَلَ إِلَيْكُمْ شَهْرُ اللَّهِ بِالْبَرَكَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٣

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

- ﴿۷۶۳۸﴾ در ماه رمضان نیکی‌ها پذیرفته و گناهان آمرزیده می‌شود.
- ﴿۷۶۳۹﴾ خداوندا، این ماه رمضان است؛ ماه روزه، ماه ناله و زاری، ماه توبه و ماه آمرزش.
- ﴿۷۶۴۰﴾ خداوندا به حرمت ذات بزرگوارت از تو می‌خواهم این ماه را بهترین ماه رمضانی قرار دهی که در آن به عبادت تو پرداختم و و برای تو روزه گرفتم و به واسطه‌ی آن به تو تقرّب جستم از زمانی که مرا در زمین سکونت دادی، پاداش آن را بزرگ‌تر، نعمت آن را کامل‌تر، سلامتی آن را عام‌تر و روزی آن را برایم گسترده‌تر قرار بده و آزادشدن از آتش این ماه را برتر، رحمت آن را واجب‌تر، و مغفرت آن را بزرگ‌تر و رضایت‌مندی آن را کامل‌تر قرار بده.
- ﴿۷۶۴۱﴾ پروردگارا؛ ما را برای ماه رمضان سالم نگهدار! و آن را نیز برای ما سالم بدار و آن را از جانب ما بپذیر تا ماه رمضان در حال تمام شود که ما را آمرزیده باشی.
- ﴿۷۶۴۲﴾ خداوندا؛ بر محمد و خاندانش درود بفرست و روزه، نماز و اعمال را در این ماه رمضان که روزه‌اش را بر ما واجب ساختی، بپذیر و در آن آمرزش و رحمت و مهربانی‌ات را روزی ما قرار ده.
- ﴿۷۶۴۳﴾ بدبخت واقعی کسی است که ماه رمضان تمام شود و گناهان او آمرزیده نشود.
- ﴿۷۶۴۴﴾ بدبخت واقعی کسی است که ماه رمضان تمام شود و گناهان او آمرزیده نشده باشد؛ و هنگامی که نیکوکاران عطایای خداوند کریم را دریافت می‌کنند، زیان و ضرر کرده باشند.
- ﴿۷۶۴۵﴾ در ماه رمضان خداوند پاداش کارهای نیکو را چند برابر می‌کند، چرا که این ماه مانند دیگر ماه‌ها نیست، زیرا با برکت و رحمت فرامی‌رسد و با آمرزش گناهان می‌رود.
- ﴿۷۶۴۶﴾ هرکس در ماه رمضان از شش صفت خودداری کند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد: دینش را حفظ کند، نفسش را نگاه دارد، صله‌ی رحم کند، همسایه‌اش را نیازارد، برادرش را مراعات و زبانش را حفظ کند. که ثواب روزه‌ی چنین فردی را جز خدا کسی نمی‌داند.
- ﴿۷۶۴۷﴾ ای مردم؛ این ماه مخصوص شما و برای شماست و آن سرور ماه‌هاست، در این ماه شبی است که از هزار ماه نیکوتر است، درهای دوزخ در این ماه بسته و درهای بهشت گشوده می‌شود، هرکس این ماه را درک کند ولی آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور کرده است.
- ﴿۷۶۴۸﴾ ای مردم؛ ماه خدا با برکت و رحمت و آمرزش به شما رو کرده است.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٤٤٩﴾ تَدْعُو بِهَذَا الدُّعَاءِ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فَإِنَّ الدُّعَاءَ فِي هَذَا الشَّهْرِ تَسْمَعُهُ الْمَلَائِكَةُ وَتَسْتَغْفِرُ لِصَاحِبِهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَفْتَحُ الثَّنَاءَ بِحَمْدِكَ...؛ إقبال الأعمال، ص ٥٨

﴿٧٤٥٠﴾ الصَّادِق (عليه السلام): تَقُولُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ اللَّهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَتْ فِيهِ الْقُرْآنَ وَافْتُرِضَتْ عَلَى عِبَادِكَ فِيهِ الصِّيَامُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْزُقْنِي حَاجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي عَامِي هَذَا وَفِي كُلِّ عَامٍ وَاعْفِرْ لِي تِلْكَ الذُّنُوبَ الْعِظَامَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُهَا غَيْرُكَ يَا رَحْمَنَ فَإِنَّهُ مَنْ قَالَ ذَلِكَ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ أَرْبَعِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣١١

﴿٧٤٥١﴾ الرُّسُول (عليه السلام): رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَى رَغِمَ أَنْفِ رَجُلٍ أَذْرَكَ أَبَوَيْهِ عِنْدَ الْكَبِيرِ فَلَمْ يُدْخِلْهُ الْجَنَّةَ رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ دَخَلَ عَلَيْهِ شَهْرُ رَمَضَانَ ثُمَّ أُنْسِلَخَ قَبْلَ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٨٠

﴿٧٤٥٢﴾ الرُّسُول (عليه السلام): شَقِيَ عَبْدٌ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَأُنْسِلَخَ عَنْهُ وَلَمْ يُغْفَرَ لَهُ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١١٤

﴿٧٤٥٣﴾ الرُّسُول (عليه السلام): وَهُوَ شَهْرُ أَوَّلِهِ رَحْمَةٌ وَأَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ وَآخِرُهُ عِتْقٌ مِنَ النَّارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٨

﴿٧٤٥٤﴾ الرُّسُول (عليه السلام): شَهْرُ رَمَضَانَ لَيْسَ كَالشُّهُورِ لِمَا تُضَاعَفُ فِيهِ مِنَ الْأَجُورِ هُوَ شَهْرُ الصِّيَامِ وَشَهْرُ الْقِيَامِ وَشَهْرُ التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١٠٠

﴿٧٤٥٥﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): عَلَيْكُمْ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِالِاسْتِغْفَارِ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٠

﴿٧٤٥٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): عَلَيْكُمْ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِكَثْرَةِ الْإِسْتِغْفَارِ وَالدُّعَاءِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٨٨

﴿٧٤٥٧﴾ الرُّسُول (عليه السلام): فَإِنَّ الشَّقِيَ مَنْ حَرَّمَ غُفْرَانَ اللَّهِ فِي هَذَا الشَّهْرِ الْعَظِيمِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٣

﴿٧٤٥٨﴾ الرُّسُول (عليه السلام): فَقَالَ لِلْمَلَائِكَةِ الْمُؤَكَّلِينَ بِهِذِهِ الشُّهُورِ مَاذَا تَقُولُونَ فِي هَذِهِ الشَّهَادَةِ لِهَذَا الْعَبْدِ فَيَقُولُونَ يَا رَبَّنَا صَدَقَ رَجَبٌ وَشَعْبَانٌ وَشَهْرُ رَمَضَانَ مَا عَرَفْنَاهُ إِلَّا مُقْبِلًا فِي طَاعَتِكَ مُجْتَهِدًا فِي طَلَبِ رِضَاكَ صَائِرًا فِيهِ إِلَى الْبِرِّ وَالْإِحْسَانِ وَقَدْ كَانَ بِوُصُولِهِ إِلَى هَذِهِ الشُّهُورِ فَرِحًا مُبْتَهِجًا وَآمَلَ فِيهَا رَحْمَتَكَ وَرَجَا فِيهَا عَفْوَكَ وَمَغْفِرَتَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥٤٥

﴿٧٤٥٩﴾ الرُّسُول (عليه السلام): فَمَنْ لَمْ يُغْفَرَ لَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَقِيَ أَيُّ شَهْرٍ يُغْفَرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ١٨٣

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۶۴۹﴾ در هر شب از ماه رمضان چنین دعا می‌کنی: که فرشتگان در این ماه دعا را می‌شنوند و برای صاحبش آمرزش می‌خواهند. پس اینگونه بگو: «پروردگارا! ثنا و ستایش را به حمد تو باز کرده‌ام...».

﴿۷۶۵۰﴾ در هر شب از ماه رمضان می‌گویی: «خداوند! ای پروردگار ماه رمضان که در آن، قرآن را نازل فرمودی و در آن بر بندگان روزه را واجب ساختی، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و حجّ خانهات را در این سال و هر سال روزی من قرار ده و گناهان بزرگم را بیامرز که آن را کسی جز تو ای خداوند مهربان نمی‌آمرزد». پس هرکس آن را بگوید، گناهان چهل ساله‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۶۵۱﴾ خوار و نابود شود کسی که پدر و مادرش را هنگام پیری درک کند [ولی در حق آنان کوتاهی کند] پس او را به بهشت نمی‌برند. و خوار و نابود شود کسی که به ماه برسد و پیش از آنکه آمرزیده شود، ماه به پایان برسد.

﴿۷۶۵۲﴾ بدبخت آن بنده‌ای است که ماه رمضان را دریابد ولی ماه تمام شود و آمرزیده نشود. ﴿۷۶۵۳﴾ ماه رمضان ماهی است که آغازش رحمت، میانه‌اش آمرزش و آخرش رهایی از آتش است.

﴿۷۶۵۴﴾ ماه رمضان از نظر افزایش پاداش مانند ماه‌های دیگر نیست؛ بلکه ماه روزه، قیام، توبه و طلب آمرزش است.

﴿۷۶۵۵﴾ بر شما باد استغفار در ماه رمضان.

﴿۷۶۵۶﴾ بر شما باد استغفار و دعای زیاد در ماه رمضان.

﴿۷۶۵۷﴾ بدبخت کسی است که در این ماه بزرگ از آمرزش خداوند محروم شود.

﴿۷۶۵۸﴾ خداوند به فرشتگان موکل بر این ماه‌ها می‌فرماید: «درباره‌ی این گواهی به نفع این بنده چه می‌گویید؟» آن‌ها می‌گویند: «پروردگارا! ماه‌های رجب و شعبان و رمضان راست می‌گویند؛ ما می‌دانیم که او به طاعت تو روآورده و در راه خشنودی تو تلاش کرده و در آن، بازگشت به نیکی و احسان داشت. و با رسیدن به این ماه‌ها شاد و خرسند بوده و در آن‌ها امید و آرزوی رحمت و عفو و آمرزش تو را داشته است».

﴿۷۶۵۹﴾ کسی که در این ماه مورد آمرزش الهی قرار نگیرد، در کدام ماه آمرزیده خواهد

شد؟!

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٦٠﴾ الرضا عليه السلام: فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ يَغْلُ الْمُرَدَّةُ مِنَ الشَّيَاطِينِ وَيَغْفِرُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ سَبْعِينَ أَلْفًا فَإِذَا كَانَ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ غَفَرَ اللَّهُ بِمِثْلِ مَا غَفَرَ فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَشَهْرِ رَمَضَانَ إِلَى ذَلِكَ الْيَوْمِ إِلَّا رَجُلٌ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءٌ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْظِرُوا هَؤُلَاءِ حَتَّى يَصْطَلِحُوا؛ بحار الأنوار، ج ٧٢، ص ١٨٨

﴿٧٦٦١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: قَالَ لِي جَبْرِئِيلُ مَنْ ذَكَرْتَ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْكَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ فَقُلْتُ آمِينَ فَقَالَ وَمَنْ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ فَقُلْتُ آمِينَ قَالَ وَمَنْ أَذْرَكَ أَبِيهِ أَوْ أَحَدَهُمَا فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ فَقُلْتُ آمِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢٠٦

﴿٧٦٦٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: قِيلَ لِلنَّبِيِّ ﷺ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا شَهْرُ رَمَضَانَ أَوْ مَا رَمَضَانَ قَالَ أَرَمَضَ اللَّهُ تَعَالَى فِيهِ ذُنُوبَ الْمُؤْمِنِينَ وَغَفَرَهَا لَهُمْ؛ إقبال الأعمال، ص ٣٠٤

﴿٧٦٦٣﴾ السَّجَاد عليه السلام: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عليه السلام إِذَا كَانَ شَهْرُ رَمَضَانَ لَمْ يَتَكَلَّمْ إِلَّا بِالِدُعَاءِ وَالتَّسْبِيحِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالتَّكْبِيرِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٨٨

﴿٧٦٦٤﴾ السَّجَاد عليه السلام: لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ شَهْرِ رَمَضَانَ صُمْتُهُ لَكَ وَقُمْتُ إِلَيْكَ فِيهِ وَعَبَدْتُكَ فِيهِ وَلَا وَدَاعِي إِيَّاهُ وَدَاعٍ مَنْ رَدَدْتَ إِلَيْهِ عَمَلَهُ وَلَمْ تُقْبَلْ مِنْهُ صِيَامَهُ وَقِيَامَهُ وَعِبَادَتَهُ بَلْ تَوَجَّبْ لِي فِيهِ رَحْمَتَكَ وَمَغْفِرَتَكَ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٦٤

﴿٧٦٦٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لَوْ عَلِمْتُمْ مَا لَكُمْ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ لَرَدَدْتُمْ لِلَّهِ تَعَالَى شُكْرًا إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْهُ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِأُمَّتِي الذُّنُوبَ كُلَّهَا سِرَّهَا وَعَلَانِيَتَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ١٨٣

﴿٧٦٦٦﴾ الرضا عليه السلام: مَعَاشِرَ شَيْعَتِي إِذَا طَلَعَ هِلَالُ شَهْرِ رَمَضَانَ فَلَا تُشِيرُوا إِلَيْهِ بِأَلْصَابِعٍ وَلَكِنْ اسْتَقْبِلُوا الْقِبْلَةَ وَارْفَعُوا أَيْدِيَكُمْ إِلَى السَّمَاءِ وَخَاطِبُوا الْهَيْلَالَ وَقُولُوا رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ عَلَيْنَا هِلَالًا مُبَارَكًا وَوَقِّفْنَا لِصِيَامِ شَهْرِ رَمَضَانَ وَسَلِّمْنَا فِيهِ وَتَسَلَّمْنَا مِنْهُ فِي يُسْرٍ وَعَافِيَةٍ وَاسْتَعْمَلْنَا فِيهِ بِطَاعَتِكَ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فَمَا مِنْ عَبْدٍ فَعَلَ ذَلِكَ إِلَّا كَتَبَهُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي جُمْلَةِ الْمَرْحُومِينَ وَأَثْبَتَهُ فِي دِيْوَانِ الْمَغْفُورِينَ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ٩٨

﴿٧٦٦٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ بِمَكَّةَ مِنْ أَوَّلِهِ إِلَى آخِرِهِ صِيَامَهُ وَقِيَامَهُ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِائَةَ أَلْفِ شَهْرِ رَمَضَانَ فِي غَيْرِ مَكَّةَ وَكَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مَغْفِرَةٌ وَشَفَاعَةٌ وَبِكُلِّ لَيْلَةٍ مَغْفِرَةٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٦٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۶۶۰﴾ در شب اول ماه رمضان شیطان‌های سرکش در بند می‌شوند و در هر شب هفتاد هزار نفر آمرزیده می‌شوند و در شب قدر خداوند به عدد آنچه در ماه رجب و شعبان و رمضان تا آن وقت آمرزیده است، در آن شب می‌بخشد. جز کسی که میان او و برادرش کینه‌ای باشد که خدای عزّ و جلّ می‌فرماید: «به این‌ها مهلت دهید تا آشتی کنند».

﴿۷۶۶۱﴾ جبرئیل به من گفت: «هرکس نام تو نزد او برده شود و بر تو درود نفرستد، خداوند او را از رحمت خویش دور می‌کند». گفتم: «آمین». گفت: «هرکس ماه رمضان را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور می‌کند». گفتم: «آمین». گفت: «هرکس پدر و مادر خویش را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور می‌کند». گفتم: «آمین».

﴿۷۶۶۲﴾ به رسول خدا ﷺ گفته شد: «ای رسول خدا؛ معنی رمضان چیست؟» فرمود: «خداوند متعال در این ماه، گناهان اهل ایمان را می‌سوزاند و ایشان را می‌آمرزد».

﴿۷۶۶۳﴾ امام سجّاد (ع) هنگامی که ماه رمضان فرا می‌رسید، جز به دعا و تسبیح و استغفار و تکبیر سخن نمی‌گفت.

﴿۷۶۶۴﴾ این ماه را آخرین رضائی که روزه گرفتم و شب‌زنده‌داری و عبادت کردم قرار نده. وداع مرا با ماه رمضان مانند وداع کسی که به عمل خودش واگذار شده و روزه و نماز و عبادتش پذیرفته نشده، قرار نده، بلکه مرا شایسته‌ی دریافت رحمت و آمرزش قرار ده.

﴿۷۶۶۵﴾ اگر می‌دانستید در ماه رمضان برای شما چه پاداشی آماده شده است، خدا را بیشتر شکر می‌کردید. هنگامی که شب اول آن فرارسد، خداوند گناهان نهان و آشکار همه‌ی امّتم را می‌آمرزد.

﴿۷۶۶۶﴾ شیعیان من؛ چون هلال ماه رمضان ظاهر گشت، با انگشت به آن اشاره نکنید؛ به قبله رو کنید و دستان خود را به‌سوی آسمان بلند کرده و با هلال اینچنین سخن بگویید: «پروردگار ما و پروردگار تو، خدای یکتا و پروردگار جهانیان است. خداوند! آن را هلال فرخنده‌ای برای ما مقرر فرما و ما را به روزه‌ی ماه رمضان توفیق ده و در آن از آفت‌ها و بیماری‌ها رهایی‌مان ده و با توانگری و بهبودی کامل ما را از آن خارج کن. در این ماه ما را به فرمان‌برداری خود مشغول دار. به‌درستی که تو بر هر کاری توانایی». بنده‌ای که چنین کند، خدای متعال او را در زمره‌ی رحمت‌یافتگان و بخشیده‌شدگان قرار می‌دهد و در دفتر آمرزیدگان ثبت می‌کند.

﴿۷۶۶۷﴾ هرکس از آغاز تا پایان ماه رمضان در مکه حضور داشته باشد و نماز و روزه را آنجا به‌جا آورد، خداوند ثواب صد هزار ماه رمضان را که در غیر مکه بوده باشد برایش می‌نویسد و به عدد هر روز آمرزش و شفاعت و برای هر شب برایش آمرزش ثبت می‌کند.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٦٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤.

ص ٨٠

﴿٧٦٦٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ دَعَا بِهِ كُلَّ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ أَرْبَعِينَ سَنَةً وَ هُوَ اللَّهُمَّ رَبَّ شَهْرِ رَمَضَانَ الَّذِي أَنْزَلْتَ فِيهِ الْقُرْآنَ وَ افْتَرَضْتَ عَلَى عِبَادِكَ فِيهِ الصَّيَامَ ارْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي هَذَا الْعَامِ وَ فِي كُلِّ عَامٍ وَ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الْعِظَامَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُهَا غَيْرُكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ؛ البلد الأمين، ص ٢٢٣

﴿٧٦٧٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بَعْدَ الْمَكْتُوبَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ هُوَ اللَّهُمَّ أَدْخِلْ عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ السُّرُورَ اللَّهُمَّ أَغْنِ كُلَّ فَقِيرٍ اللَّهُمَّ أَشْبِعْ كُلَّ جَائِعٍ اللَّهُمَّ اكْسِرْ كُلَّ غُرْبَانٍ اللَّهُمَّ أَقْضِ دَيْنَ كُلِّ مَدِينٍ اللَّهُمَّ فَرِّجْ عَنْ كُلِّ مَكْرُوبٍ اللَّهُمَّ رُدِّ كُلَّ غَرِيبٍ اللَّهُمَّ فَكِّ كُلِّ أَسِيرٍ اللَّهُمَّ أَصْلِحْ كُلَّ فَاسِدٍ مِنْ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ اللَّهُمَّ اشْفِ كُلَّ مَرِيضٍ اللَّهُمَّ سُدِّ فَقْرَنَا بِغِنَاكَ اللَّهُمَّ غَيِّرْ سَوْءَ حَالِنَا بِحُسْنِ حَالِكَ اللَّهُمَّ أَقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَ أَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٤٧

﴿٧٦٧١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛

فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١٤٢

﴿٧٦٧٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٦

﴿٧٦٧٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَ

مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨١

﴿٧٦٧٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا وَ كَفَّ سَمْعَهُ وَ بَصَرَهُ وَ لِسَانَهُ عَنْ النَّاسِ قَبْلَ اللَّهِ صَوْمَهُ وَ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ أُعْطِيَ ثَوَابَ الصَّابِرِينَ؛

وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٦٤

﴿٧٦٧٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ الطوائف، ج ٢،

ص ٤٥٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

- ﴿۷۶۶۸﴾ هرکس ماه رمضان را دریابد و آمرزیده نشود، خداوند او را از خود دور می‌سازد.
- ﴿۷۶۶۹﴾ هرکس در هر روز از ماه رمضان این دعا را بخواند، خداوند گناهان چهل سال او را می‌آمرزد و آن دعا این است: «خداوندا، پروردگارِ ماهِ رضائی که در آن قرآن را نازل فرمودی و روزه را بر بندگانت واجب کردی، حجّ خانه‌ی خودت بیت الله الحرام را در این سال و در تمام سال‌ها روزی‌ام کن و گناهان بزرگ مرا بیامرز که آن را کسی جز تو ای صاحب جلال و صاحب اکرام نمی‌آمرزد.
- ﴿۷۶۷۰﴾ هرکس در ماه رمضان بعد از نماز واجب این دعا را بخواند، خداوند گناهش را تا روز قیامت می‌آمرزد و آن دعا این است: «خدایا اموات را شادمان کن و همه‌ی فقیرها را بی‌نیاز ساز، گرسنگان را سیر گردان، برهنگان را بپوشان، غرض همه‌ی بدهکاران را ادا کن و گره از کار گرفتاران بگشای و همه‌ی غریب‌ها را به دیارشان بازگردان، اسیران را آزاد کن، ناراستی‌های امور مسلمانان را اصلاح کن، همه‌ی مریض‌ها را شفا بخش، فقر ما را با بی‌نیازی خودت برطرف کن، حال بد ما را به حسن حال خود تغییر ده، قرض‌های ما را ادا کن و بی‌نیازمان ساز که به راستی تو بر همه‌چیز توانایی.
- ﴿۷۶۷۱﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.
- ﴿۷۶۷۲﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد و هرکس در شب قدر با ایمان و اخلاص نماز بخواند، خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.
- ﴿۷۶۷۳﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد، گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود.
- ﴿۷۶۷۴﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی روزه بگیرد و گوش و چشم و زبانش را از [آزار رساندن به] مردم حفظ کند، خداوند روزه‌اش را می‌پذیرد و گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد و ثواب صابرين را به او عطا می‌فرماید.
- ﴿۷۶۷۵﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی به عبادت بایستد، گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٧٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ فِي شَهْرِ رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَشَهْرِ رَمَضَانَ كُلَّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلَّ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَقُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَقُلَّ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ وَقُلَّ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى كُلِّ مَلَكٍ وَنَبِيٍّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ أَرْبَعِمِائَةَ مَرَّةٍ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ وَفَعَلَ ذَلِكَ كُلَّهُ فِي الشُّهُورِ الثَّلَاثَةِ وَلِيَالِهَا لَا يَفُوتُهَا شَيْءٌ لَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُ عَدَدَ قَطْرِ الْمَطَرِ وَورَقِ الشَّجَرِ وَزَبَدِ الْبَحْرِ غَفَرَهَا اللَّهُ لَهُ وَإِنَّهُ يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْفِطْرِ يَا عَبْدِي أَنْتَ وَلِيٌّ حَقًّا حَقًّا وَلَكَ عِنْدِي بِكُلِّ حَرْفٍ قَرَأْتَهُ شَفَاعَةٌ فِي الْإِخْوَانِ وَالْأَخَوَاتِ بِكَرَامَتِكَ عَلَيَّ ثُمَّ قَالَ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنْ مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ وَفَعَلَ ذَلِكَ فِي هَذِهِ الشُّهُورِ الثَّلَاثَةِ وَلِيَالِهَا وَلَوْ فِي عُمْرِهِ مَرَّةً وَاحِدَةً أَغْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ حَرْفٍ سَبْعِينَ أَلْفَ حَسَنَةٍ عِنْدَ اللَّهِ أَثْقَلَ مِنْ جِبَالِ الدُّنْيَا وَيَقْضِي اللَّهُ لَهُ سَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ عِنْدَ نَزْعِهِ وَ سَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ فِي الْقَبْرِ وَ سَبْعِمِائَةَ حَاجَةٍ عِنْدَ خُرُوجِهِ مِنْ قَبْرِهِ وَمِثْلَ ذَلِكَ عِنْدَ تَطَايُرِ الصُّخْرِ وَمِثْلَهُ عِنْدَ الْمِيزَانِ وَمِثْلَهُ عِنْدَ الصِّرَاطِ وَيُظْلَهُ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ وَيُحَاسِبُهُ حِسَابًا يَسِيرًا وَيُشِيعُهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ إِلَى الْجَنَّةِ وَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى خُذْهَا لَكَ فِي هَذِهِ الْأَشْهُرِ وَيَذْهَبُ بِهِ إِلَى الْجَنَّةِ وَقَدْ أَعَدَّ لَهُ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أَذُنٌ سَمِعَتْ؛ مستدرک الوسائل،

ج ٧، ص ٤٨٢

﴿٧٦٧٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَانَ عَلَى أَمْرٍ لَيْسَ بِحَقٍّ لَمْ يَتُبْ مِنْهُ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فِي شَعْبَانَ وَشَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يَزَلْ عَلَيْهِ إِلَى قَابِلٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٢٥٧

﴿٧٦٧٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ إِلَى قَابِلٍ إِلَّا أَنْ يَشْهَدَ عَرَفَةَ؛

الكافي، ج ٤، ص ٦٦

﴿٧٦٧٩﴾ السَّجَّاد عليه السلام: هَذَا شَهْرُ الْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٦١٨

﴿٧٦٨٠﴾ الرسول ﷺ: وَذَلِكَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ إِنْ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ يَقُولُ كُلَّ لَيْلَةٍ مِنْ هَذَا الشَّهْرِ وَعَزَّتِي وَجَلَالِي لَقَدْ أَمَرْتُ مَلَائِكَتِي بِفَتْحِ أَبْوَابِ سَمَاوَاتِي لِلدَّاعِينَ مِنْ عِبَادِي وَإِمَائِي فَمَا لِي أَرَى عَبْدِي الْغَافِلَ سَاهِيًا عَنِّي مَتَى سَأَلَنِي فَلَمْ أُعْطِهِ وَمَتَى نَادَانِي فَلَمْ أُجِبْهُ وَمَتَى نَاجَانِي فَلَمْ

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۶۷۶﴾ هرکس در ماه رجب و شعبان و هر روز و شب، «حمد» و «آیه‌الکرسی» و «کافرون» و «توحید» و «معوذتین» را سه بار بخواند و «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» را سه بار بگوید و سپس بر پیامبر ﷺ سه بار درود بفرستد و سه بار بگوید: «خدایا؛ بر محمد و خاندانش و بر تمام فرشتگان و انبیا درود فرست». و سپس سه بار بگوید: «خدایا؛ مردان و زنان مؤمن را بیامرز» و سپس چهارصد بار بگوید: «از خداوند آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او بازمی‌گردم»؛ پیامبر ﷺ فرمود: «سوگند به کسی که جانم به دست اوست، هرکس این سوره‌ها را بخواند و این کارها را در این سه ماه و شب‌هایش انجام دهد هیچ‌چیز از دستش نمی‌رود و حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی قطرات باران و برگ‌های درخت و کف دریا باشد، خداوند می‌آمرزد؛ و روز عید فطر منادی ندا می‌دهد: «ای بنده‌ی من؛ تو حقیقتاً دوستدار من هستی و برای هر حرفی که قرائت کردی نزد من شفاعتی برای برادران و خواهران داری، چراکه نزد من بزرگواری». سپس فرمود: «سوگند به آن که مرا به‌حق به پیامبری مبعوث کرد، هرکس حداقل یک بار در تمام عمر این سوره‌ها را بخواند و این اعمال را در این سه ماه انجام دهد، خداوند به‌ازای هر حرفی هفتاد هزار حسنه به او عطا می‌کند که هر حسنه نزد خدا سنگین‌تر از کوه‌های دنیا است؛ و خداوند هفتصد حاجتش را هنگام جان‌کندن، و هفتصد حاجتش را در قبر، و هفتصد حاجتش را هنگام خروج از قبر، و هفتصد حاجتش را هنگام بازکردن پرونده، و هفتصد حاجتش را هنگام حسابرسی، و هفتصد حاجتش را بر صراط برآورده می‌کند و او را زیر سایه‌ی خود قرار می‌دهد و حسابش را آسان می‌گیرد؛ و هفتاد هزار فرشته تا بهشت او را همراهی می‌کنند و خداوند متعال به او می‌گوید: «بگیر، هرچه خیر در این ماه‌هاست، به تو داده می‌شود». و او را به بهشت می‌برند و برایش چیزهایی آماده شده است که نه چشمی دیده و نه گوشی شنیده است».

﴿۷۶۷۷﴾ هرکس بر کاری ناحق باشد که از آن توبه نکرده است و در ماه شعبان و ماه رمضان آمرزیده نشود، پیوسته تا ماه رمضان سال آینده بر آن گناه باقی خواهد ماند.

﴿۷۶۷۸﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان آمرزیده نشود تا سال دیگر مورد آمرزش قرار نخواهد گرفت، مگر اینکه به حج برود و در صحرای عرفات آمرزیده شود.

﴿۷۶۷۹﴾ این ماه، ماه آمرزش و رحمت است.

﴿۷۶۸۰﴾ در ماه رمضان خداوند که جلالش شکوهمند است؛ در هر شب از این ماه چنین می‌فرماید: «به عزّت و جلالم سوگند! به فرشتگانم امر کرده‌ام که درهای آسمان‌هایم را بر بندگانم که دعا می‌کنند چه زن باشند چه مرد، بگشایند؛ پس چرا هنوز بنده‌ی غافلی را می‌بینم که مرا فراموش کرده است؛ پس چنانچه از من درخواست کند، به او عطا نمی‌کنم، و هرگاه بلند

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

أَقْرَبُهُ وَ مَتَى رَجَائِي فَخَيَّبْتُهُ وَ مَتَى أَمَلْنِي فَحَرَمْتُهُ وَ مَتَى قَصَدَ بَابِي فَحَجَبْتُهُ وَ مَتَى تَقَرَّبَ فَبَاعَدْتُهُ وَ مَتَى هَرَبَ مِنِّي فَلَمْ أَدْعُهُ وَ مَتَى رَجَعَ إِلَيَّ فَلَمْ أَقْبَلْهُ وَ مَتَى أَقَرَّ بِذُنُوبِهِ فَلَمْ أَرْحَمْهُ وَ مَتَى اسْتَغْفَرَنِي فَلَمْ أَغْفِرْ لَهُ ذَنْبَهُ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ٩٩

﴿٧٤٨١﴾ الصادق عليه السلام: وَ هَذَا شَهْرُ رَمَضَانَ وَ قَدْ تَصَرَّمَ فَاسْأَلْكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ كَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ إِنْ كَانَ بَقِيَ عَلَى ذَنْبٍ لَمْ تَغْفِرْهُ لِي أَوْ تُرِيدَ أَنْ تُعَذِّبَنِي عَلَيْهِ أَوْ تُقَاسِمَنِي بِهِ أَنْ يَطْلُعَ فُجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ أَوْ يَتَصَرَّمَ هَذَا الشَّهْرُ إِلَّا وَ قَدْ غَفَرْتَهُ لِي؛ الكافي، ج ٤، ص ١٦٥

﴿٧٤٨٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا مُحَمَّدُ مَنْ دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ قَبْلَ أَنْ يَفْطِرَ اسْتَجَابَ اللَّهُ تَعَالَى دُعَاءَهُ وَ قَبِلَ صَوْمَهُ وَ صَلَاتَهُ وَ اسْتَجَابَ لَهُ عَشْرَ دَعَوَاتٍ وَ غَفَرَ لَهُ ذَنْبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٦٠

﴿٧٤٨٣﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يُصَلَّى كُلُّ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ رَكْعَتَيْنِ بِالْحَمْدِ فِيهِمَا وَ التَّوْحِيدِ ثَلَاثًا فَإِذَا سَلَّمَ قَالَ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ حَفِيطٌ لَا يَغْفُلُ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ رَحِيمٌ لَا يَعْجُلُ سُبْحَانَ مَنْ هُوَ قَائِمٌ لَا يَسْهُو سُبْحَانَ مَنْ هُوَ دَائِمٌ لَا يَلْهُو ثُمَّ يَقُولُ التَّسْبِيحَاتِ الْأَرْبَعَ سَبْعًا ثُمَّ يَقُولُ ثَلَاثًا سُبْحَانَكَ سُبْحَانَكَ سُبْحَانَكَ يَا عَظِيمُ اغْفِرْ لِي الذَّنْبَ الْعَظِيمَ ثُمَّ يُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ وَ آلِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَشْرًا مِنْ صَلَّاهُمَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢١٥

﴿٧٤٨٤﴾ الصادق عليه السلام: يَغْفِرُ اللَّهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ إِلَّا لثَلَاثَةٍ صَاحِبِ مُسْكِرٍ أَوْ صَاحِبِ شَاهِيْنٍ أَوْ مُشَاحِنٍ؛ الكافي، ج ٦، ص ٤٣٦
١-٥-٣-٥- كُلُّ لَيْلَةٍ مِنْهُ

﴿٧٤٨٥﴾ الصادق عليه السلام: أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ أَنْ تَغْفِرَ لِي فِي شَهْرِي هَذَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٢٦
﴿٧٤٨٦﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بَرَكَةَ يَوْمِي هَذَا وَ مَا نَزَلَ فِيهِ مِنْ عَافِيَةٍ وَ مَغْفِرَةٍ وَ رَحْمَةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١١٩

﴿٧٤٨٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ تَصَدَّقَ فِي هَذَا الشَّهْرِ بِصَدَقَةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ مَنْ أَحْسَنَ فِيهِ إِلَى مَا مَلَكَتْ يَمِينُهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ مَنْ حَسَنَ فِيهِ خُلُقَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ مَنْ كَظَمَ فِيهِ غَيْظَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ مَنْ وَصَلَ فِيهِ رَحِمَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٢

﴿٧٤٨٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ صَلَّى مِنْكُمْ فِي هَذَا الشَّهْرِ رَكْعَتَيْنِ يَتَطَوَّعُ بِهِمَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٩

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

صدایم کند، جوابش نمی‌دهم، و هرگاه با من نجوا کند، به او نزدیک نخواهم شد، و هرگاه به من امید داشته باشد، ناامیدش می‌کنم، و اگر آرزویی کند، محرومش کنم، و هرگاه قصد آمدن به سوی من داشته باشد، از ورودش جلوگیری می‌کنم، و چون نزدیکم شود، دورش می‌کنم، و چون از من فرار کند، صدایش نمی‌کنم، و چون به سویم بازگردد، قبولش نمی‌کنم، و چون به گناهِش اقرار کند، به او رحم نمی‌کنم، و چون آمرزش خواهد، گناهِش را نمی‌آمرزم.

﴿۷۶۸۱﴾ این ماه رمضان است که امشب سپری می‌شود. خدایا! من با توسل به سیمای کریمت و پدیده‌های کامل و استوارت از تو درخواست می‌کنم که اگر بر گناهی از گناهانم سرپوش نهاده‌ای و درصدد عقوبت و قصد عذاب من هستی و یا می‌خواهی به مقیاس آن گناه، پاداش حسناتم را توقیف کنی، سپیده‌ی امشب ندمد و رمضان به سر نیاید، مگر اینکه آن گناه را بر من آمرزیده باشی.

﴿۷۶۸۲﴾ ای محمد ﷺ؛ هرکس در ماه رمضان قبل از آنکه افطار کند دعای [مخصوص قبل از افطار] را بخواند، خداوند متعال دعایش را مستجاب و روزه و نمازش را قبول می‌کند و ده دعایش را مستجاب می‌کند و گناهِش را می‌آمرزد.

﴿۷۶۸۳﴾ مستحب است که هر شب ماه رمضان دو رکعت نماز بخواند و در آن‌ها «حمد» و «توحید» را سه مرتبه قرائت کند، وقتی سلام داد، بگوید: «پاک و منزّه است کسی که پایدار است و خطا نمی‌کند. پاک و منزّه است کسی که جاودانه است و کار بیهوده نمی‌کند». سپس تسبیحات اربعه را هفت بار می‌گوید و سه بار می‌گوید: «پاک و منزّه‌ی، پاک و منزّه‌ی، پاک و منزّه‌ی، ای بزرگ؛ گناهان بزرگ مرا بیامرز». سپس ده بار بر پیامبر و خاندانش ﷺ درود می‌فرستد. هرکس این دو رکعت را بخواند، خداوند هفتاد هزار گناهِش را می‌آمرزد.

﴿۷۶۸۴﴾ خداوند در ماه رمضان فقط سه گروه را نمی‌آمرزد: اهل شراب، یا اهل شطرنج و یا صاحب عداوت و کینه.

۱-۵-۳-۵-هرشب

﴿۷۶۸۵﴾ پروردگارا! از تو می‌خواهم که در این ماه مرا بیامیزی.

﴿۷۶۸۶﴾ خداوندا! برکت، عافیت و آمرزشی را که در این روز مقدر شده، از تو می‌خواهم.

﴿۷۶۸۷﴾ هرکس در این ماه صدقه‌ای بدهد، خداوند او را می‌آمرزد. و هرکس در این ماه به خدمتکاران خود احسان کند، خداوند او را می‌آمرزد. و هرکس خوش‌خلقی کند، خداوند او را می‌آمرزد. و هرکس خشم خود را فروخورد، خداوند او را می‌آمرزد. و هرکس صله‌ی رحم کند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۶۸۸﴾ هرکس از شما در این ماه به خاطر رضای خدا دو رکعت نماز مستحبی بخواند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٨٩﴾ الباقر عليه السلام: هُوَ شَهْرُ أَوَّلِهِ رَحْمَةٌ وَ أَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ وَ آخِرُهُ الْإِجَابَةُ وَ الْعِتْقُ مِنَ النَّارِ؛

الكافي، ج ٤، ص ٦٦

﴿٧٦٩٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: هُوَ شَهْرٌ يُقْبَلُ أَهْلُ الْإِيمَانِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرِّضْوَانِ وَ الرُّوحِ وَ

الرَّيْحَانِ وَ مَرْضَاةِ الْمَلِكِ الدِّيَّانِ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١٠٧

﴿٧٦٩١﴾ الرسول ﷺ: وَ اللَّهُ تَعَالَى يَقُولُ الشَّهْرَ كُلَّهُ هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَيَتَابَ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ

فَيَغْفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٤٨

﴿٧٦٩٢﴾ الرسول ﷺ: وَ هُوَ شَهْرُ الْاسْتِغْفَارِ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١١٧

﴿٧٦٩٣﴾ الرسول ﷺ: يَا مَعْشَرَ النَّاسِ إِذَا طَلَعَ هَلَالُ شَهْرِ رَمَضَانَ غَلَّتْ مَرَدَةُ الشَّيَاطِينِ وَ

فُتِحَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَ أَبْوَابُ الْجَنَانِ وَ أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ وَ غُلِقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ وَ اسْتُجِيبَ الدُّعَاءُ وَ كَانَ لِلَّهِ فِيهِ عِنْدَ كُلِّ فِطْرِ عَتَقَاءُ يُعْتَقُهُمُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ وَ يَنَادِي مُنَادٍ كُلَّ لَيْلَةٍ هَلْ مِنْ سَائِلٍ هَلْ

مِنْ مُسْتَغْفِرٍ؛ الكافي، ج ٤، ص ٦٧

﴿٧٦٩٤﴾ الرسول ﷺ: يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ هَلْ

مِنْ سَائِلٍ فَأَعْطِيهِ سُؤْلَهُ هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَأَتُوبَ عَلَيْهِ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل،

ج ٧، ص ٤٢٩

٢-٥-٥-٥- اللّيلة الأولى

﴿٧٦٩٥﴾ الكاظم عليه السلام: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي شَهْرِنَا هَذَا وَ ارْزُقْنَا بَرَكَتَهُ وَ خَيْرَهُ وَ عَوْنَهُ وَ غَنَمَهُ

وَ يُمْنَهُ وَ نُورَهُ وَ رَحْمَتَهُ وَ مَغْفِرَتَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٤٢

﴿٧٦٩٦﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ غَفَرَ اللَّهُ لِمَنْ شَاءَ مِنَ الْخَلْقِ؛

إقبال الأعمال، ص ٣

﴿٧٦٩٧﴾ الرسول ﷺ: أُعْطِيَتْ أُمَّتِي خَمْسَ خِصَالٍ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يُعْطَئَنَّ أُمَّةً نَبِيٌّ قَبْلِي

أَمَّا وَاحِدَةٌ فَإِنَّهُ إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ نَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِمْ وَ مَنْ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ

لَمْ يُعَذِّبْهُ وَ الثَّانِيَةُ خُلُوفُ أَفْوَاهِهِمْ حِينَ يُمَسُّونَ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَ الثَّالِثَةُ

يَسْتَغْفِرُ لَهُمُ الْمَلَائِكَةُ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ٩٠

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۶۸۹﴾ رمضان ماهی است که آغاز آن رحمت و میانه‌اش آمرزش و پایان آن پذیرش دعا و رهایی از آتش دوزخ است.

﴿۷۶۹۰﴾ رمضان ماهی است که اهل ایمان با آمرزش و رضایت و رضوان و آرامش و بوی خوش و خشنودی خدای مالک داور، پذیرفته می‌شوند.

﴿۷۶۹۱﴾ خداوند متعال در تمام روزهای این ماه می‌فرماید: «آیا توبه‌کننده‌ای هست تا من توبه‌اش را بپذیرم؟ آیا آمرزش جوینده‌ای هست تا من او را ببامرزم؟»
﴿۷۶۹۲﴾ رمضان ماه استغفار است.

﴿۷۶۹۳﴾ ای گروه مردم؛ چون ماه نو رمضان برآید شیاطین سرکش در بند می‌شوند و درهای آسمان و درهای بهشت و درهای رحمت باز می‌شوند و درهای دوزخ بسته می‌شوند و دعا مستجاب می‌شود و خدای عزّ و جل در هر افطاری آزادشدگانی دارد که آن‌ها را از دوزخ آزاد می‌کند و هر شب منادی فریاد می‌زند: «آیا درخواست‌کننده‌ای هست؟ آیا آمرزش‌جویی هست؟»
﴿۷۶۹۴﴾ خداوند تبارک و تعالی در هر شب از ماه رمضان سه بار می‌فرماید: «آیا درخواست‌کننده‌ای هست تا خواسته‌اش را به او ببخشم؟ آیا توبه‌کننده‌ای هست تا توبه‌اش را بپذیرم؟ آیا آمرزش‌طلبی هست تا او را ببامرزم؟»

۲-۵-۳-۵- شب اول

﴿۷۶۹۵﴾ بار خدایا؛ این ماه را برای ما پربرکت قرار ده، و برکت و خیر و یاری و سود و منفعت و خوش‌یمنی و نور و رحمت و آمرزشش را روزی ما بگردان.

﴿۷۶۹۶﴾ هرگاه اولین شب ماه رمضان فرارسد، خدای تعالی هرکس از مخلوقات خویش را که بخواهد و اراده کند، می‌آمرزد.

﴿۷۶۹۷﴾ در ماه رمضان به امت من پنج خصلت عطا شده است که به هیچ‌یک از امت پیامبران قبل از من عطا نشده بود؛ هرگاه اولین شب ماه رمضان فرارسد، خداوند به روزه‌داران نظر می‌کند و هرکس که خدا به او نظر کند، هرگز او را عذاب نخواهد کرد؛ بوی دهان آن‌ها به هنگام عصر نزد خداوند خوشبوتر از مشک است؛ فرشتگان شب و روز برای آنان طلب آمرزش می‌کنند.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٦٩٨﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ أَبْوَابَ السَّمَاءِ تَفْتَحُ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَلَا تَغْلُقُ إِلَى آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يُصَلِّي فِي لَيْلَةٍ مِنْهُ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ بِكُلِّ سَجْدَةٍ أَلْفًا وَخَمْسِمِائَةَ حَسَنَةٍ وَبَنَى لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ يَأْفُوتَةِ حَمْرَاءَ لَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ بَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهَا مِصْرَاعَانِ مِنْ ذَهَبٍ مُوَشَّحَ بِيَأْفُوتَةِ حَمْرَاءَ وَكَانَ لَهُ بِكُلِّ سَجْدَةٍ سَجْدَهَا فِي لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ شَجَرَةٌ يَسِيرُ الرَّكَّابُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ لَا يَقْطَعُهَا فَإِذَا صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ تَقَدَّمَ إِلَى ذَلِكَ الْيَوْمِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَكَانَ كَفَّارَةً إِلَى مِثْلِهَا مِنَ الْحَوْلِ وَكَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ يَصُومُهُ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ قَصْرٌ فِي الْجَنَّةِ لَهُ أَلْفُ بَابٍ مِنْ ذَهَبٍ وَاسْتَغْفَرَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ مَلَكٌ تَأْتِي غُدُوَّةً إِلَى أَنْ تَوَارِيَ بِالْحِجَابِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢١

﴿٧٦٩٩﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ نَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِمْ وَمَنْ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ لَمْ يَعْذِبْهُ أَبَدًا وَآمَّا الثَّانِيَةُ فَإِنَّ خُلُوفَ أَفْوَاهِهِمْ حِينَ يُمْسُونَ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَطْيَبُ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَآمَّا الثَّالِثَةُ فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ فِي لَيْلِهِمْ وَنَهَارِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٤

﴿٧٧٠٠﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَخَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ أَغْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ الصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَغَفَرَ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ وَكَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْفَائِزِينَ؛ وسائل الشيعية، ج ٨، ص ٣٧

﴿٧٧٠١﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ تَقَدَّمَ إِلَى ذَلِكَ الْيَوْمِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَكَانَ كَفَّارَةً إِلَى مِثْلِهَا مِنَ الْحَوْلِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٤٤

﴿٧٧٠٢﴾ الرسول ﷺ: وَلَكِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَغْفِرُ فِي أَوَّلِ رَمَضَانَ لِكُلِّ أَهْلِ هَذِهِ الْقِبْلَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٥

٣-٥-٥-اللييلة الثانية

﴿٧٧٠٣﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّانِيَةِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ عِشْرِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ؛ وسائل الشيعية، ج ٨، ص ٣٧

﴿٧٧٠٤﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّانِيَةِ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَالْقَدْرِ عِشْرِينَ غُفِرَ لَهُ وَوُسِّعَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٦٢

﴿٧٧٠٥﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّانِيَةِ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَالْقَدْرِ عِشْرِينَ مَرَّةً غُفِرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٧٥

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۶۹۸﴾ درهای آسمان در اولین شب ماه رمضان گشوده می‌شود و تا آخرین شب ماه بسته نمی‌شود؛ و هیچ بنده‌ای نیست که در یکی از شب‌های این ماه نماز بگزارد مگر اینکه خدای تعالی در ازای هر سجده از آن نماز هزار و پانصد حسنه ثبت می‌کند و در بهشت برای او خانه‌ای از یاقوت سرخ که هفتاد هزار در دارد، می‌سازد که دستگیره‌ی هریک از آن درها طلای آراسته به یاقوت سرخ می‌باشد و برای نمازگزار در مقابل هر سجده‌ای از سجده‌های نمازش در شب یا روز درختی اختصاص می‌یابد که اگر سواره‌ای صد سال در زیر سایه‌ی آن درخت راه پیماید آن سایه پایان نمی‌پذیرد. و چون اولین روز از ماه رمضان را روزه بگیرد، همه‌ی گناهان گذشته‌اش که تا آن روز از ماه رمضان مرتکب شده، بخشیده می‌شود. و روزه‌ی او کفاره‌ای است برای همان اندازه از گناهانی که در سال پیش رو مرتکب می‌شود و در ازای هر روز از ماه رمضان که روزه می‌گیرد، کاخی به او تعلق می‌گیرد که هزار در از طلا دارد و هفتاد هزار هزار ملائکه که از صبح تا غروب خورشید می‌آیند، برای او طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۶۹۹﴾ چون شب اول ماه رمضان فرا رسد، خدای عزّ و جلّ به آنان نظر می‌کند و هرکس که خدا به او نظر کند، هرگز او را عذاب نخواهد کرد. و بوی دهانشان به هنگام عصر نزد خدای عزّ و جلّ خوشبوتر از مشک است. و فرشتگان شبانه‌روز برای آنان طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۷۰۰﴾ هرکس در شب اول ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «توحید» را قرائت کند، خداوند متعال ثواب صدیقان و شهدا را به او می‌دهد و همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد و روز قیامت از کامیابان خواهد بود.

﴿۷۷۰۱﴾ هرگاه کسی اولین روز از ماه رمضان را روزه بگیرد، خداوند تمامی گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد. و روزه‌ی او کفاره‌ای است برای همان اندازه از گناهانی که در سال [پیش رو] مرتکب می‌شود.

﴿۷۷۰۲﴾ خداوند متعال در اول ماه رمضان همه‌ی اهل قبله را می‌آمرزد.

۳-۵-۵-۵-شب دوم

﴿۷۷۰۳﴾ هرکس در شب دوم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و بیست مرتبه سوره «قدر» را قرائت کند، خداوند همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد.

﴿۷۷۰۴﴾ در شب دوم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و بیست مرتبه سوره «قدر» را قرائت کند، همه‌ی گناهان او را بخشیده می‌شود و رزق و روزی‌اش توسعه می‌یابد.

﴿۷۷۰۵﴾ در شب دوم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و بیست مرتبه سوره «قدر» را قرائت کند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٥-٤-٣-٥-٥- الدَّيْلَةُ الثَّلَاثَةُ

﴿٧٧٠٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَلَّى فِي اللَّيْلَةِ الثَّلَاثَةِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَخَمْسِينَ مَرَّةً قُلُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نَادَاهُ مُنَادٌ مِنْ قِبَلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَلَا إِنَّ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ مِنْ عَتَقَاءِ اللَّهِ مِنَ النَّارِ وَفُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاوَاتِ وَمَنْ قَامَ تِلْكَ اللَّيْلَةَ فَآخِيَهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٣٧

٥-٥-٣-٥-٥- اللَّيْلَةُ الثَّامِنَةُ

﴿٧٧٠٧﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بَرَكَةَ شَهْرِنَا هَذَا وَلَيْلَتِنَا هَذِهِ وَأَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ أَنْزَلْتَهُ أَوْ أَنْتَ مُنْزِلُهُ فِيهَا مَغْفِرَةً وَرِضْوَانًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٧

٥-٥-٣-٥-٦- اللَّيْلَةُ الْعَاشِرَةُ

﴿٧٧٠٨﴾ السَّجَادَ ﷺ: فَانْظُرْ إِلَىٰ بِرَحْمَتِكَ فِي ذَٰلِكَ الْوَقْتِ نَظْرَةً أَفْوَزُ بِهَا بَيْنَ يَدَيْكَ
مَغْفُورًا لِي؛ إقبال الأعمال، ص ١٣٧

﴿٧٧٠﴾ ابن عباس رضي الله عنه: أَعْطَاكُمْ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْعَاشِرِ قِضَاءَ سَبْعِينَ أَلْفَ حَاجَةٍ وَيَسْتَغْفِرُ لَكُمْ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالِدُّوَابُّ وَالطَّيْرُ وَالسَّبَاعُ وَكُلُّ حَجَرٍ وَمَدَرٍ وَكُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ وَالْحَيَتَانُ فِي الْبَحَارِ وَالْأَوْرَاقُ عَلَى الْأَشْجَارِ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ٨١

﴿٧٧١﴾ الرسول ﷺ: أَعْطَاكُمْ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْعَاشِرِ قِضَاءَ سَبْعِينَ أَلْفَ حَاجَةٍ وَيَسْتَغْفِرُ لَكُمْ كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٢٤٣

٧-٥-٣-٥- لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ رَمَضَانَ

﴿٧٧١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَمَنْ صَلَّى لَيْلَةَ النُّصَفِ مِنْهُ مِائَةَ رَكْعَةٍ يَقْرَأَ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَعَشْرَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَصَلَّى أَيْضًا أَرْبَعَ رَكْعَاتٍ يَقْرَأُ فِي الْأَوَّلَتَيْنِ مِائَةَ مَرَّةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَالتَّائِبِينَ الْأَخِيرَتَيْنِ خَمْسِينَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَرَمَلَ عَالِجٍ؛ وسائل الشيعية، ج ٨، ص ٣٧

﴿٧٧١٢﴾ ابن عباس رضي الله عنه: وَقَضَى لَكُمْ اللَّهُ يَوْمَ خَامِسِ عَشَرَ أَلْفَ حَاجَةٍ مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعْطَاكُمْ اللَّهُ مَا يَغْطِي أَيُّوبَ وَاسْتَغْفَرَتْ لَكُمْ حَمَلَةُ الْعَرْشِ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٤٢

٥٨-٣-٥٥- اليوم السابع عشر

﴿٧٧١٣﴾ ابن عباس رضي الله عنه: وَالْيَوْمُ السَّابِعُ عَشَرَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ وَ
لِأَبَائِكُمْ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٤٢

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

۴-۵-۳-۵-۵- شب سوم

﴿۷۷۰۶﴾ هرکس در شب سوم ماه رمضان ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و پنجاه مرتبه سوره‌ی «توحید» را قرائت کند، ندادهنده‌ای از جانب خدای تعالی او را ندا دهد: «آگاه باشید! که فلان بن فلان، آزادشده‌ی خدا از آتش است و درهای آسمان برایش گشوده می‌شود؛ هرکس در این شب برخیزد و شب‌زنده‌داری کند، خداوند او را می‌آمرزد».

۵-۵-۳-۵-۵- هشتم

﴿۷۷۰۷﴾ خداوند؛ پربركت بودن این ماه و این شب را از تو درخواست می‌کنم و هر خیری را که [در این ماه و این شب] نازل می‌فرمایی، از جمله آمرزش و رضوان را از تو می‌خواهم.

۶-۵-۳-۵-۵- دهم

﴿۷۷۰۸﴾ در آن وقت به وسیله‌ی رحمت بر من نظر کن، نگاهی که با آن در برابر تو سعادتمند شوم و مرا بیامرزی.

﴿۷۷۰۹﴾ خداوند در روز دهم هفتاد هزار حاجت شما را برآورده می‌کند و خورشید و ماه و ستارگان و جانداران و پرند و درنده و هر سنگ و کلوخ و هر تر و خشک و ماهیان دریا و برگ‌های درختان و برگ‌های درختان برای شما آمرزش می‌خواهند.

﴿۷۷۱۰﴾ در روز دهم هفتاد هزار حاجت شما برآورده می‌شود و نیز در این روز هر خشک و تری برای شما طلب آمرزش می‌کنند.

۷-۵-۳-۵-۵- شب پانزدهم

﴿۷۷۱۱﴾ هرکس شب نیمه‌ی ماه رمضان صد رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و ده مرتبه سوره «توحید» را قرائت کند و نیز چهار رکعت بخواند که در دو رکعت اول صد بار سوره «توحید» و در دو رکعت دوم پنجاه بار «توحید» قرائت کند، خداوند متعال گناهانش را می‌آمرزد؛ هرچند به اندازه‌ی کف دریا و شن متراکم صحرا باشد.

﴿۷۷۱۲﴾ در روز پانزدهم، خداوند هفتاد حاجت از دنیا و آخرت شما را برآورده می‌سازد و آنچه به ایوب (علیه السلام) عنایت کرده به شما هم ارزانی می‌دارد. و حاملان عرش برای شما طلب آمرزش می‌کنند.

۸-۵-۳-۵-۵- روز هفدهم

﴿۷۷۱۳﴾ و در روز هفدهم ماه رمضان خدای عزّ و جلّ می‌فرماید: «من آنان و پدرانشان را آمرزیدم».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٧١٤﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْيَوْمِ السَّابِعِ عَشَرَ اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيهِ لِمَا لَكَ مِنْ خَيْرِ الْأَعْمَالِ وَأَفْضَلِهَا لِي فِيهِ الْحَوَائِجُ وَالْأَمَالَ يَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ إِلَى السُّؤَالِ يَا عَالِمًا بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ لِيُغْفَرَ لَهُ وَلَوْ كَانَ مِنْ الْخَاسِرِينَ؛ المصباح للكفعمي، ص ٦١٥

٥-٥-٣-٥-٩- اليوم الثامن عشر

﴿٧٧١٥﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ ثَمَانِيَةِ عَشَرَ أَمَرَ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ

إِلَى السَّنَةِ الْقَابِلَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٢٤٣

﴿٧٧١٦﴾ ابن عباس ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ ثَمَانِيَةِ عَشَرَ أَمَرَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَحَمَلَةَ الْعَرْشِ وَالْكَرُوبِيِّينَ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ إِلَى السَّنَةِ الْقَابِلَةِ؛

الأمالي للصدوق، ص ٥٠

٥-٥-٣-٥-١٠- اللَّيْلَةُ وَالْيَوْمُ التَّاسِعُ عَشَرَ

﴿٧٧١٧﴾ الصادق ﷺ: إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ تِسْعِ عَشْرَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَنْزَلْتُ صِكَاكُ الْحَاجِّ وَكُتِبَ الْأَجَالُ وَالْأَرْزَاقُ وَأُطْلِعَ اللَّهُ إِلَى خَلْقِهِ فَغَفَرَ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ مَا خَلَا شَارِبَ مُسْكِرٍ وَلَا صَارِمَ رَحِمَ مُؤْمِنَةٍ مَاسَةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٧١

﴿٧٧١٨﴾ الصادق ﷺ: أَنَّهُ يُسْتَغْفَرُ لَيْلَةَ تِسْعِ عَشْرَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ مِائَةَ مَرَّةٍ وَيُلْعَنُ قَاتِلُ

مَوْلَانَا عَلِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٧٢

﴿٧٧١٩﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْيَوْمِ التَّاسِعِ عَشَرَ اللَّهُمَّ وَقُرْ حَظِّي بِبَرَكَاتِهِ وَسَهِّلْ سَبِيلِي إِلَى خَيْرَاتِهِ وَلَا تَحْرِمْني قَبُولَ حَسَنَاتِهِ يَا هَادِي [هَادِيًا] إِلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ لِيَسْتَغْفَرَ لَهُ مَلَائِكَةُ

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَدْعُوا لَهُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٦١٥

٥-٥-٣-٥-١١- الْعَشْرَةُ الْآخِرَةُ

﴿٧٧٢٠﴾ الصادق ﷺ: فَاسْأَلْكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ إِنْ كَانَ بَقِيَ عَلَى ذَنْبٍ لَمْ تَغْفِرْهُ لِي أَوْ تُرِيدَ أَنْ تُعَذِّبَنِي عَلَيْهِ أَوْ تُقَايِسَنِي بِهِ أَنْ يَطْلُعَ فَجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ أَوْ يَتَصَرَّمَ هَذَا الشَّهْرُ

إِلَّا وَقَدْ غَفَرْتَهُ لِي؛ الكافي، ج ٤، ص ١٦٥

٥-٥-٣-٥-١٢- اللَّيْلَةُ الْعِشْرُونَ

﴿٧٧٢١﴾ أمير المؤمنين ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ عِشْرِينَ ثَمَانِي رَكَعَاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٤٠

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش خواهی﴾

﴿۷۷۱۴﴾ مستحب است که در روز هفدهم ماه رمضان این دعا خوانده شود «خدایا؛ در این روز مرا به‌سوی شایسته‌ترین کارها رهنمون کن و خواسته و آرزویم را برآورده ساز، ای کسی که احتیاج به درخواست نداری، ای آگاه به قلب‌های جهانیان». هرکس این دعا را بخواند حتماً آمرزیده می‌شود حتی اگر از زیانکاران باشد.

۹-۵-۳-۵-روز هجدهم

﴿۷۷۱۵﴾ وقتی روز هجدهم ماه فرارسد، خدای تبارک و تعالی به فرشتگان دستور می‌دهد برای امت محمدﷺ تا سال آینده آمرزش بخواهند.

﴿۷۷۱۶﴾ وقتی روز هجدهم ماه فرارسد، خدای تبارک و تعالی به جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و حاملان عرش و کروییان دستور می‌دهد که برای امت محمدﷺ تا سال آینده آمرزش بخواهند.

۱۰-۵-۳-۵-شب و روز نوزدهم

﴿۷۷۱۷﴾ هنگامی که شب نوزدهم ماه رمضان فرامی‌رسد، اجازه‌ی رفتن به مکه مشخص می‌شود و سرآمد عمر انسان‌ها نوشته می‌شود و روزی‌ها تقسیم می‌گردد و خداوند بر خلقتش نظر می‌کند. هرکس را که بخواهد غیر از نوشنده‌ی شراب و کسی که با خویشاوندان مؤمن خود قطع رابطه کرده است، می‌آمرزد.

﴿۷۷۱۸﴾ در شب نوزدهم ماه رمضان صد مرتبه برای او طلب آمرزش می‌کنند و قاتل مولای ما علی‌علیه‌السلام، صد مرتبه لعن می‌شود.

﴿۷۷۱۹﴾ اگر در روز نوزدهم ماه رمضان این دعا را بخوانند: «خدایا؛ به‌سبب برکات این روز حظّ و بهره‌ام را بسیار کن و راه رسیدن به خیراتش را آسان گردان و از دریافت حسنات این ماه محرومم نکن. ای هدایت‌کننده به‌سوی حق آشکار». حتماً فرشتگان آسمان و زمین برایش آمرزش می‌خواهند و دعایش می‌کنند.

۱۱-۵-۳-۵-دهه‌ی آخر

﴿۷۷۲۰﴾ به روی باکرامت و سخنان کاملت از تو درخواست می‌کنم که اگر گناهی بر من باقی مانده که نیامرزیدی یا می‌خواهی مرا به خاطر آن کیفر کنی یا عذابت را به من بچشانی، پیش از طلوع سپیده دم این شب یا پیش از به پایان آمدن این ماه آن را بیامرزی.

۱۲-۵-۳-۵-شب بیستم

﴿۷۷۲۱﴾ هرکس شب بیستم ماه رمضان، هشت رکعت نماز بخواند، خداوند همه‌ی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٧٢٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ عِشْرِينَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ ثَمَانِي رَكَعَاتٍ يَقْرَأَ فِيهَا مَا شَاءَ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٨٣

﴿٧٧٢٣﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الْعِشْرِينَ ثَمَانِ بِهِمَا تَيْسَرُ غُفْرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٧٥
١٣-٥٥-٥-٥٣- ليلالي القدر

﴿٧٧٢٤﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ وَفِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ نَادَى مُنَادٍ تِلْكَ اللَّيْلَةُ مِنْ بُطْنَانِ الْعَرْشِ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ غَفَرَ لِمَنْ آتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ عليه السلام فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٩

﴿٧٧٢٥﴾ اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِيمَا تَقْضِي وَتَقْدُرُ مِنَ الْأَمْرِ الْعَظِيمِ الْمُحْتُمِ وَفِيمَا تَفْرُقُ مِنَ الْأَمْرِ الْحَكِيمِ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ أَنْ تَجْعَلَنِي مِنْ حُجَّاجِ بَيْتِكَ الْحَرَامِ الْمُبْرُورِ حُجَّتِهِمُ الْمَشْكُورِ سَعْيُهُمُ الْمَغْفُورِ ذَنْبُهُمْ [ذُنُوبُهُمْ]؛ إقبال الأعمال، ص ٢٥

﴿٧٧٢٦﴾ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَأْمُرُ الْمَلَائِكَةَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ بِغْنَى لَيْلَةِ الْقَدْرِ أَنْ يَهْبِطُوا مَعَ جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ مِنْ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى إِلَى الْأَرْضِ فِي أَرْبَعَةِ مَوَاطِنَ عَلَى سَطْحِ الْكَعْبَةِ وَعَلَى قَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَفِي بَيْتِ الْمَقْدِسِ وَطُورِ سَيْنَاءَ ثُمَّ يَقُولُ جِبْرِيلُ تَفَرَّقُوا فَيَتَفَرَّقُونَ فَلَا يَبْقَى دَارٌ وَلَا حُجْرَةٌ فِيهَا مُؤْمِنٌ أَوْ مُؤْمِنَةٌ إِلَّا وَتَأْتِيهِ الْمَلَائِكَةُ إِلَّا بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ أَوْ خِنْزِيرٌ أَوْ خُمْرٌ أَوْ صُورَةٌ وَ يُهْلَلُونَ وَيُسَبِّحُونَ وَيَسْتَغْفِرُونَ كُلَّ اللَّيْلِ لِأَمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٦٠

﴿٧٧٢٧﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ الْقَدْرِ أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ جِبْرِيلَ فَهَبَطَ فِي كَيْبَةِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَى الْأَرْضِ وَمَعَهُ لَوَاءٌ أَخْضَرُ فَيَرْكُزُ اللِّوَاءَ إِلَى ظَهْرِ الْكَعْبَةِ وَلَهُ سِتْمَائَةٌ جَنَاحُ مِنْهَا جَنَاحَانِ لَا يَنْشُرُهُمَا إِلَّا فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ فَيَنْشُرُهُمَا تِلْكَ اللَّيْلَةَ فَيَجَاوِزَانِ الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَ يَبِيتُ جِبْرِيلُ وَالْمَلَائِكَةُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَيَسْلُمُونَ عَلَى كُلِّ قَائِمٍ وَقَاعِدٍ وَمُصَلٍّ [مُصَلٍّ] وَذَاكِرٍ وَبُصَافِحُونَهُمْ وَيُؤْمِنُونَ عَلَى دُعَائِهِمْ حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جِبْرِيلُ يَا مَعْشَرَ الْمَلَائِكَةِ الرَّحِيلَ الرَّحِيلَ فَيَقُولُونَ يَا جِبْرِيلُ فَمَاذَا صَنَعَ اللَّهُ تَعَالَى فِي حَوَائِجِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى نَظَرَ إِلَيْهِمْ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَعَفَا عَنْهُمْ وَغَفَرَ لَهُمْ إِلَّا أَرْبَعَةً قَالَ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مُدْمِنُ الْخَمْرِ وَالْعَاقُ لَوَالِدَيْهِ وَالْقَاطِعُ الرَّحِمِ وَالْمُشَاجِنُ [الْمُشَاجِنُ]؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٩

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۷۲۲﴾ هرکس شب بیستم ماه رمضان، هشت رکعت نماز با هر سوره‌ای را که بخواهد بخواند، خداوند همه‌ی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۷۲۳﴾ هرکس در شب بیستم ماه رمضان هشت رکعت نماز با هر سوره‌ای که برایش میسر باشد بخواند، آمرزیده می‌شود.

﴿۱۳-۵-۳-۵-۵-شب‌های قدر﴾

﴿۷۷۲۴﴾ هنگامی که شب قدر که در آن شب هر امری بر اساس حکمت الهی تدبیر و جدا می‌گردد، فرارسد، از طرف عرش منادی ندا می‌دهد: «خداوند متعال در این شب گناهان کسی را که به زیارت قبر امام حسین (علیه السلام) رفته است، می‌آمرزد».

﴿۷۷۲۵﴾ خدایا! در آنچه از فرمان حتمی خود حکم کرده و مقدر فرموده‌ای و در آنچه از دستور حکیمانه‌ات که بازگشتی ندارد در شب قدر حکم می‌کنی، مقرر فرما که من در زمره‌ی حجاج خانه‌ی خودت باشم، از آنانی که حجتشان مقبول و تلاششان مورد تقدیر و گناهانشان آمرزیده است.

﴿۷۷۲۶﴾ خداوند بلندمرتبه در این شب قدر به فرشتگان دستور می‌دهد که همراه جبرئیل و میکائیل از سدره‌المنتهی به سوی چهار نقطه‌ی زمین پایین بروند: سطح کعبه، قبر رسول خدا (صلی الله علیه و آله)، بیت‌المقدس و طور سینا؛ سپس جبرئیل می‌گوید: «ای فرشتگان؛ متفرق شوید». پراکنده می‌شوند و خانه و حجره‌ای در زمین که در آن مرد و زن با ایمانی باشد، باقی نمی‌ماند مگر اینکه فرشتگان در آن وارد می‌شوند به جز خانه‌ای که در آن سگ و خوک و شراب و مجسمه باشد. و تمام شب را به «تهلیل و تسبیح و استغفار» بر امت محمد (صلی الله علیه و آله) می‌گذرانند.

﴿۷۷۲۷﴾ هنگامی که شب قدر فرارسد، خدای عز و جل به جبرئیل فرمان می‌دهد تا در میان جمعی از فرشتگان به زمین فرود آیند که با او پرچمی سبزرنگ است. پس آن پرچم را بر پشت کعبه می‌کوبد؛ جبرئیل شش صد بال دارد که دو بال آن را جز در شب قدر باز نمی‌کند و در آن شب، آن دو بال را می‌گشاید و آن دو بال از مشرق و مغرب فراتر می‌رود، و جبرئیل (علیه السلام) در چنین شبی فرشتگان را به اطراف عالم گسیل می‌دارد و آنان به هر ایستاده و نشسته و هر نمازگزار و ذاکری سلام می‌کنند و با آنان دست می‌دهند و دعای ایشان را آمین می‌گویند تا سپیده‌ی صبح سرزند. پس چون صبح بدمد جبرئیل (علیه السلام) صدا می‌زند: «ای گروه ملائکه؛ کوچ کوچ». گویند: «ای جبرئیل؛ خداوند نسبت به درخواست‌های مؤمنین از امت محمد (صلی الله علیه و آله) چه کرده است؟» گویند: «خدای متعال امشب نظر رحمت به آنان کرده و از آنان گذشته و گناهانشان را آمرزیده است مگر چهار گروه». رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: «این چهار گروه شراب‌خوار، عاق والدین، کسی که قطع رحم کرده و کینه‌توز می‌باشند».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٧٢٨﴾ الرضا عليه السلام: فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ يَغْلُ الْمُرَدَّةُ مِنَ الشَّيَاطِينِ وَيَغْفِرُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ سَبْعِينَ أَلْفًا فَإِذَا كَانَ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ غَفَرَ اللَّهُ بِمِثْلِ مَا غَفَرَ فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَشَهْرِ رَمَضَانَ إِلَى ذَلِكَ الْيَوْمِ إِلَّا رَجُلٌ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءٌ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْظِرُوا هَؤُلَاءِ حَتَّى يَصْطَلِحُوا؛ بحار الأنوار، ج ٧٢، ص ١٨٨

﴿٧٧٢٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٠
 ﴿٧٧٣٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ رَكْعَتَيْنِ فَقَرَأَ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِذَا فَرَغَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً فَمَا زَادَ لَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلَا بَوَيْه؛ وسائل الشيعية، ج ٨، ص ٢٠

﴿٧٧٣١﴾ أَنْ جَبْرِئِيلُ عليه السلام يَهْبِطُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ إِلَى الْأَرْضِ فِي سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ وَمِيكَائِيلُ فِي سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ وَيَأْتُونَ بِلِوَاءِ الْحَمْدِ وَ لَهُ أَرْبَعُ زَوَايَا وَاحِدَةٌ بِالْمَشْرِقِ وَ وَاحِدَةٌ بِالْمَغْرِبِ وَ وَاحِدَةٌ تَحْتَ الْعَرْشِ وَ وَاحِدَةٌ تَحْتَ الْأَرْضِ السَّابِغَةِ وَ عَلَى اللِّوَاءِ مَكْتُوبُ أُمَّةٌ مُذْنِبَةٌ وَ رَبُّ غَفُورٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٩

﴿٧٧٣٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٨

﴿٧٧٣٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ وَافَقَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَقَامَهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٥

﴿٧٧٣٤﴾ الرسول ﷺ: وَ أَمَّا حُطِّي فَالْحَاءُ حُطُوطُ الْخَطَايَا عَنِ الْمُسْتَغْفِرِينَ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ؛ وسائل الشيعية، ج ١٧، ص ٣٢٩

﴿٧٧٣٥﴾ الرسول ﷺ: فَقَالَ لَهُ يَا ابْنَ عَبَّاسٍ أَلَا أَعْلَمُكَ صَلَاةَ إِذَا صَلَّيْتَهَا رَأَيْتَ بِهَا لَيْلَةَ الْقَدْرِ كُلَّ لَيْلَةٍ عَشْرِينَ مَرَّةً وَ أَفْضَلَ فَقَالَ عَلَّمَنِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ فَقَالَ لَهُ تُصَلِّي أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ فِي تَسْلِيمَةٍ وَاحِدَةٍ وَ يَكُونُ مِنْ بَعْدِ الْعِشَاءِ الْأُولَى وَ تَكُونُ قَبْلَ الْوُتْرِ فَالرَّكْعَةُ الْأُولَى فَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ فِي الثَّالِثَةِ وَ الرَّابِعَةِ مِثْلَ ذَلِكَ فَإِذَا سَلَّمْتَ تَقُولُ ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً اسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَوْ حَقٍّ مَنْ بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا إِنَّهُ مَنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَ سَبَّحَ فِي آخِرِهَا ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ فَإِنَّهُ يَرَى لَيْلَةَ الْقَدْرِ كُلَّمَا صَلَّى بِهِذِهِ الصَّلَاةَ وَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُشَفَّعُ فِي سَبْعِ مِائَةِ أَلْفٍ مِنْ أُمَّتِي وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لَوَالِدَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛ إقبال الأعمال، ص ٦٥

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۷۲۸﴾ در شب اوّل ماه رمضان شیطان‌های سرکش در بند می‌شوند و در هر شب هفتاد هزار نفر آمرزیده می‌شوند و در شب قدر خداوند به عدد آنچه در ماه رجب و شعبان و رمضان تا آن وقت آمرزیده است، در آن شب می‌بخشد. جز کسی که میان او و برادرش کینه‌ای باشد که خدای عزّ و جلّ می‌فرماید: «به این‌ها مهلت دهید تا آشتی کنند».

﴿۷۷۲۹﴾ هرکس شب قدر را دریابد و آمرزیده نشود، خداوند او را از خود دور می‌سازد.

﴿۷۷۳۰﴾ هرکس در شب قدر دو رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت یک مرتبه سوره‌ی «حمد» و هفت مرتبه «توحید» را قرائت کند، هرگاه از آن فارغ شود و هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند، از جایش برنمی‌خیزد مگر اینکه خدا او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۷۷۳۱﴾ جبرئیل علیه السلام در این شب در میان هفتاد هزار فرشته به سوی زمین فرود می‌آید، و میکائیل علیه السلام نیز در میان هفتاد هزار فرشته با پرچم ستایش فرود می‌آید که از یک طرف تا شرق و از طرف دیگر تا غرب، از سویی تا زیر عرش و از سویی دیگر تا زیر زمین هفتم کشیده شده است. بر روی آن پرچم چنین نوشته شده است: امتی گناهکار و پروردگاری آمرزنده.

﴿۷۷۳۲﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی شب قدر را به عبادت بگذراند، خداوند خطاهای گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۷۳۳﴾ هرکس شب قدر را بیابد و آن شب را به عبادت بگذراند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۷۳۴﴾ از رسول خدا صلی الله علیه و آله درباره‌ی حروف ابجد سؤال شد. فرمود: اما در کلمه‌ی «حطّی»، «ح» اشاره است به ریزش گناهان از آنانی که در شب قدر استغفار می‌کنند.

﴿۷۷۳۵﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «ای پسر عبّاس؛ آیا به تو نمازی نیاموزم که چون آن را بخوانی، هر شب بیست مرتبه و بلکه بیشتر شب قدر را به واسطه‌ی آن درک کنی؟ ابن عبّاس گفت: «دروود خدا بر شما باد، بیاموزید». فرمود: «بعد از نماز عشا و قبل از وتر چهار رکعت نماز به یک سلام می‌خوانی و در رکعت اوّل «حمد» سه مرتبه «کافرون» و «توحید» و در رکعت دوّم «حمد» سه مرتبه «کافرون» و «توحید» و رکعت سوّم و چهارم را هم مثل آن می‌خوانی و بعد از سلام سیزده مرتبه «استغفرالله» می‌گویی؛ قسم به کسی که مرا به حقّ به پیامبری برانگیخت، هرکس این نماز را بخواند و در پایان سیزده مرتبه تسبیح بگوید و از خدا طلب آمرزش کند، شب قدر را درک می‌کند و روز قیامت هفتصد هزار نفر از امت مرا شفاعت می‌کند و خداوند اگر بخواهد او، پدر و مادرش را می‌آمرزد».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

١٤-٥-٣-٥-٥- اللَّيْلَةُ الثَّانِيَةُ وَالْعِشْرُونَ

﴿٧٧٣٦﴾ الرُّسُولُ ﷺ: إِغْفِرْ لِي فِي هَذَا الشَّهْرِ وَهَذِهِ اللَّيْلَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٧٩

١٥-٥-٣-٥-٥- اللَّيْلَةُ الثَّالِثَةُ وَالْعِشْرُونَ

﴿٧٧٣٧﴾ الصَّادِقُ ﷺ: إِغْفِرْ لِي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ غُفْرَانَ مُتَنَزِّهِ عَنْ عُقُوبَةِ الضُّعْفَاءِ رَحِيمٍ بِذَوِي الْفَاقَةِ وَالْفُقَرَاءِ جَادٍ عَلَى عَبِيدِهِ شَفِيقٍ بِخُضُوعِهِمْ وَذَلَّتِهِمْ رَفِيقٍ لَا تَنْقُصُهُ الصَّدَقَةُ عَلَيْهِمْ وَلَا يُفْقِرُهُ مَا يُغْنِيهِمْ مِنْ صَنِيعِهِ إِلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٠

١٦-٥-٣-٥-٥- اللَّيْلَةُ السَّادِسَةُ وَالْعِشْرُونَ

﴿٧٧٣٨﴾ ابْنُ عَبَّاسٍ ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ سَادِسٍ وَعِشْرِينَ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْكُمْ بِالرَّحْمَةِ فَيَغْفِرُ لَكُمْ الذُّنُوبَ كُلَّهَا إِلَّا الدَّمَاءَ وَالْأَمْوَالَ وَقَدَسَ بَيْنَكُمْ؛ ثواب الأعمال، ص ٧٠

﴿٧٧٣٩﴾ الرُّسُولُ ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ سِتَّةٍ وَعِشْرِينَ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْكُمْ بِالرَّحْمَةِ فَيَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ الذُّنُوبَ كُلَّهَا إِلَّا الدَّمَاءَ وَالْأَمْوَالَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٥٥

١٧-٥-٣-٥-٥- اللَّيْلَةُ السَّابِعَةُ وَالْعِشْرُونَ

﴿٧٧٤٠﴾ امِير الْمُؤْمِنِينَ ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ مِنْهُ أَرْبَعُ رَكَعَاتٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ مَرَّةً وَتَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ فَإِنْ لَمْ يَحْفَظْ تَبَارَكَ فَخَمْسُ وَعِشْرُونَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٤٠

﴿٧٧٤١﴾ الرُّسُولُ ﷺ: وَفِي السَّابِعَةِ وَالْعِشْرِينَ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَتَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ فَإِنْ لَمْ يَحْفَظْ تَبَارَكَ فَالتَّوْحِيدُ خَمْسًا وَعِشْرِينَ مَرَّةً غُفِرَ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ البلد الأمين، ص ١٧٦

﴿٧٧٤٢﴾ الرُّسُولُ ﷺ: وَفِي لَيْلَةِ السَّابِعَةِ وَالْعِشْرِينَ أَرْبَعًا بِالْحَمْدِ وَتَبَارَكَ فَإِنْ لَمْ يَحْفَظْ تَبَارَكَ فَالتَّوْحِيدُ خَمْسًا وَعِشْرِينَ غُفِرَ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٦٢

١٨-٥-٣-٥-٥- اللَّيْلَةُ الثَّامِنَةُ وَالْعِشْرُونَ

﴿٧٧٤٣﴾ الرُّسُولُ ﷺ: وَفِي الثَّامِنَةِ وَالْعِشْرِينَ سِتًّا بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَالْكَوْثَرِ وَالتَّوْحِيدِ عَشْرًا عَشْرًا وَيُصَلِّي بَعْدَ تَسْلِيمِهِ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ ﷺ مِائَةً غُفِرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٧٦

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

۱۴-۵-۳-۵- شب بیست و دوم

﴿۷۷۳۶﴾ مرا در این ماه و این شب بیامرز.

۱۵-۵-۳-۵- شب بیست و سوم

﴿۷۷۳۷﴾ در این شب مرا و پدر و مادرم و همه‌ی مردان و زنان مؤمن را آن‌طور که سزاوار توست، بیامرز. چراکه تو از مجازات‌کردن ضعیفان منزّه‌ی و نسبت به نیازمندان و فقیران مهربانی و نسبت به بندگان بخشنده‌ای و به خواری و ذلتشان دلسوزی، رفیقی هستی که صدقه‌دادن به بندگان چیزی از تو نمی‌کاهد و احسان و نیکویی‌ای که به آن‌ها می‌کنی، موجب توانگری‌شان می‌شود و تو را فقیر نمی‌سازد.

۱۶-۵-۳-۵- روز بیست و ششم

﴿۷۷۳۸﴾ چون روز بیست و ششم ماه فرارسد، خداوند با نظر رحمت به شما می‌نگرد و همه‌ی گناهانتان را جز ریختن خون و دست‌درازی به دارایی‌های دیگران (حقّ الناس) می‌آمرزد. ﴿۷۷۳۹﴾ چون روز بیست و ششم فرارسد، خداوند نظر رحمت به‌سوی شما می‌کند و جز قتل نفس و حقوق مادی همه‌ی گناهانتان را می‌آمرزد.

۱۷-۵-۳-۵- شب بیست و هفتم

﴿۷۷۴۰﴾ هرکس شب بیست و هفتم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و یک مرتبه سوره «تبارک» را قرائت کند و اگر حفظ نبود، بیست و پنج مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند او و پدر و مادرش را می‌آمرزد. ﴿۷۷۴۱﴾ هرکس شب بیست و هفتم ماه رمضان چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت «حمد» و یک مرتبه سوره «تبارک» را قرائت کند و اگر این سوره را حفظ نبود بیست و پنج مرتبه «توحید» را بخواند، او و پدر و مادرش آمرزیده می‌شوند. ﴿۷۷۴۲﴾ در شب بیستم و هفتم ماه رمضان چهار رکعت نماز با یک «حمد» و سوره «تبارک» بخواند و اگر سوره‌ی تبارک را حفظ نبود، بیست و پنج مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، که در این صورت او و پدر و مادرش آمرزیده می‌شوند.

۱۸-۵-۳-۵- شب بیست و هشتم

﴿۷۷۴۳﴾ هرکس در شب بیست و هشتم ماه رمضان شش رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و ده مرتبه «آیه‌الکرسی» و سوره «کوثر» و «توحید» را قرائت کند و بعد از سلام بر پیامبر و خاندانش صد بار درود بفرستد، آمرزیده می‌شود.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

١٩-٥-٣-٥-٥- آخرُ جُمُعَةٍ مِنْهُ

﴿٧٧٤٤﴾ الرسول ﷺ: عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي آخِرِ جُمُعَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فَلَمَّا بَصُرَ بِي قَالَ لِي يَا جَابِرُ هَذَا آخِرُ جُمُعَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فَوَدَّعُهُ وَقُلَّ اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صِيَامِنَا إِيَّاهُ فَإِنْ جَعَلْتَهُ فَاجْعَلْنِي مَرْحُومًا وَلَا تَجْعَلْنِي مَحْرُومًا فَإِنَّهُ مَنْ قَالَ ذَلِكَ ظَفِرَ بِإِخْدَى الْحُسَيْنِيِّنِ إِمَّا بِبُلُوغِ شَهْرِ رَمَضَانَ مِنْ قَابِلٍ وَإِمَّا بِغُفْرَانِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٣٦٥

٢٠-٥-٣-٥-٥- آخرُ لَيْلَةٍ رَمَضَانَ

﴿٧٧٤٥﴾ الصادق ﷺ: فَاسْأَلْكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ إِنْ كَانَ بَقِيَ عَلَى ذَنْبٍ لَمْ تَغْفِرْهُ لِي أَوْ تُرِيدَ أَنْ تُعَذِّبَنِي عَلَيْهِ أَوْ تُقَاسِمَنِي بِهِ أَنْ يَطْلُعَ فَجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ أَوْ يَتَصَرَّمَ هَذَا الشَّهْرُ إِلَّا وَقَدْ غَفَرْتَهُ لِي؛ الكافي، ج ٤، ص ١٦٥

﴿٧٧٤٦﴾ الصادق ﷺ: مَنْ وَدَّعَ شَهْرَ رَمَضَانَ فِي آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْهُ وَقَالَ اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صِيَامِي لِشَهْرِ رَمَضَانَ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَطْلُعَ فَجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ إِلَّا وَقَدْ غَفَرْتَ لِي غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ وَرَزَقَهُ الْإِنَابَةَ إِلَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٨٠

﴿٧٧٤٧﴾ الرسول ﷺ: أَنَّهُ يَقْرَأُ آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ سُورَةَ الْأَنْعَامِ وَالْكَهْفِ وَيَسْ وَ يَقُولُ مِائَةَ مَرَّةً أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٧٤

﴿٧٧٤٨﴾ الباقر ﷺ: إِذَا كَانَ آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ نَادَوْهُمْ أَبْشِرُوا عِبَادَ اللَّهِ فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَقَبِلَ تَوْبَتَكُمْ فَانْظُرُوا كَيْفَ تَكُونُونَ فِيمَا تَسْتَأْنِفُونَ؛ وسائل الشيعية، ج ١٠، ص ٢٤٥

﴿٧٧٤٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى فِي آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَيَتَشَهَّدُ فِي كُلِّ رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ يَسْلِمُ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ آخِرِ عَشْرِ رَكَعَاتٍ قَالَ بَعْدَ فَرَغِهِ مِنَ التَّسْلِيمِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَلْفَ مَرَّةٍ فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الْاسْتِغْفَارِ سَجَدَ وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَتَقَبَّلْ مِنَّا صَلَاتَنَا وَصِيَامَنَا وَقِيَامَنَا فَإِنَّهُ لَا يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ وسائل الشيعية، ج ٨، ص ٤١

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

۱۹-۵-۳-۵-آخرین جمعه

﴿۷۷۴۴﴾ جابر بن عبدالله انصاری گوید: در جمعه‌ی آخر ماه رمضان خدمت رسول خدا ﷺ رسیدم، هنگامی که به من نگاه کرد، فرمود: «ای جابر؛ این آخرین جمعه از ماه رمضان است، با آن وداع کن و بگو: «خداوندا، آن را آخرین دوره‌ی روزه‌داری ما قرار نده، اگر هم قرار دادی مرا از زمره‌ی رحمت‌شدگان قرار ده و نه از محرومان». اگر کسی آن را بگوید به یکی از دو خیر موفّق و کامیاب خواهد بود؛ رسیدن به ماه رمضان بعدی یا وصول به آمرزش الهی و رحمتش».

۲۰-۵-۳-۵-شب آخر

﴿۷۷۴۵﴾ به روی باکرامت و سخنان کاملت از تو درخواست می‌کنم که اگر گناهی بر من باقی مانده که نیامرزیدی یا می‌خواهی مرا به خاطر آن کیفر کنی یا عذابت را به من بچشانی، پیش از طلوع سپیده دم این شب یا پیش از به پایان آمدن این ماه آن را بیامرزی.

﴿۷۷۴۶﴾ هرکس با ماه رمضان در آخرین شب آن وداع کند و بگوید: «خداوندا؛ آن را آخرین روزه‌ی ماه رمضان من قرار نده، به تو پناه می‌برم از اینکه صبح شود مگر آنکه مرا آمرزیده باشی»، قبل از آنکه صبح شود، خداوند او را می‌آمرزد و بازگشت به‌سوی خداوند، روزی او می‌شود.

﴿۷۷۴۷﴾ او در شب آخر ماه رمضان سوره‌ی انعام، کهف و یس را می‌خواند و صد مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» می‌گوید.

﴿۷۷۴۸﴾ چون شب آخر رمضان فرامی‌رسد، به آنان ندا می‌دهند: «ای بندگان خدا! بر شما مژده باد که خداوند شما را آمرزید و توبه‌ی شما را پذیرفت؛ بنگرید که در آینده چگونه خواهید بود».

﴿۷۷۴۹﴾ هرکس در آخرین شب ماه مبارک رمضان، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و ده بار سوره‌ی «توحید» را قرائت کند، و در رکوع و سجود خویش «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ» بگوید. و پس از هر دو رکعت تشهد بخواند و سلام کند و هنگامی که از نماز فارغ می‌شود هزار مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» بگوید و بعد به سجده رفته و در سجده بگوید: «ای زنده، ای قیوم، ای صاحب جلال و بخشندگی، ای مهربان دنیا و آخرت و هر دوی آن‌ها، ای مهربان‌ترین مهربانان، ای خدای گذشتگان و آیندگان! گناهانم را بیامرز و روزه و نماز و عبادت مرا قبول فرما»؛ سرش را از سجده بر نمی‌دارد مگر آنکه آمرزیده شود.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٧٥٠﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَ آخِرُ لَيْلَةٍ غَفَرَ لَهُمْ جَمِيعاً فَقَالَ رَجُلٌ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْعَمَلِ إِذَا فَرَعُوا مِنْ أَعْمَالِهِمْ وَفُؤَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٤
٢١-٥-٥-٥-٥- اليوم الأخير من رمضان

﴿٧٧٥١﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَنَّ أَذْنَى مَا لِلصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ أَنْ يُنَادِيَهُمْ مَلَكٌ فِي آخِرِ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَبَشِّرُوا عِبَادَ اللَّهِ فَقَدْ غُفِرَ لَكُمْ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِكُمْ فَانظُرُوا كَيْفَ تَكُونُونَ فِيمَا تَسْتَأْنِفُونَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٦٢

﴿٧٧٥٢﴾ هَذَا آخِرُ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ فَإِذَا انْقَضَى فَاخْتِمُهُ لَنَا وَ الشَّهَادَةَ [بِالسَّعَادَةِ] وَ الرَّحْمَةَ وَ الْمَغْفِرَةَ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٦١

﴿٧٧٥٣﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَ آخِرُ لَيْلَةٍ غَفَرَ لَهُمْ جَمِيعاً فَقَالَ رَجُلٌ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْعَمَلِ إِذَا فَرَعُوا مِنْ أَعْمَالِهِمْ وَفُؤَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٤

﴿٧٧٥٤﴾ الرسول ﷺ: فَاسْأَلْكَ بِوَحْدَانِيَّتِكَ لَمَّا [لَمَّا] صَلَّيْتَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَاةً كَثِيرَةً كَرِيمَةً شَرِيفَةً تُوجِبُ لِي بِهَا شَفَاعَتَهُمْ فِي الْقِيَامَةِ عِنْدَكَ وَ صَلَّيْتَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَ أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ وَ أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ لَمَّا [لَمَّا] غَفَرْتَ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ مَغْفِرَةً لَا أَشْفَى بَعْدَهَا أَبَدًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٦٤٠
٦-٥-٥-٥-٥- شَوَّال

﴿٧٧٥٥﴾ الرسول ﷺ: قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَشَوَّالُ قَالَ شَالَتْ فِيهِ ذُنُوبُهُمْ فَلَمْ يَبْقَ فِيهِ ذَنْبٌ إِلَّا غَفَرَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٣٠٤
١-٥-٥-٥-٥- لَيْلَةُ الْفِطْرِ

﴿٧٧٥٦﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ يَحْيَى عَنْ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: إِنَّ النَّاسَ يَقُولُونَ إِنَّ الْمَغْفِرَةَ تَنْزِلُ عَلَى مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَقَالَ يَا حَسَنُ إِنَّ الْقَارِيَجَارَ إِنَّمَا يُعْطَى أَجْرَتَهُ عِنْدَ فَرَاغِهِ ذَلِكَ لَيْلَةَ الْعيد؛ الكافي، ج ٤، ص ١٦٧

﴿٧٧٥٧﴾ الصادق عليه السلام: أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ كَانَ يُصَلِّي لَيْلَةَ الْفِطْرِ رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ أَلْفَ مَرَّةً وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً وَاحِدَةً ثُمَّ يَرْكَعُ وَ يَسْجُدُ فَإِذَا سَلَّمَ خَرَّ سَاجِدًا وَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مِائَةَ مَرَّةٍ ثُمَّ يَقُولُ يَا ذَا الْمَنِّ وَ الْجُودِ يَا ذَا الْمَنِّ وَ الطَّوْلِ يَا مُصْطَفَى مُحَمَّدٍ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۷۵۰﴾ رسول خدا ﷺ فرمود: «وقتی آخرین شب ماه رمضان فرامی‌رسد همه‌ی آن‌ها را می‌آمرزد». مردی گفت: «ای پیامبر خدا! این کار در شب قدر انجام نمی‌گیرد؟» فرمود: «آیا کارگران را نمی‌بینی که چون از کارشان فارغ می‌شوند، اجرت داده می‌شوند؟!»

۲۱-۵-۳-۵-آخرین روز

﴿۷۷۵۱﴾ کمترین چیزی که برای مردان و زنان روزه‌دار فراهم است، این است که فرشته‌ای در آخرین روز ماه رمضان به آنان ندا می‌دهد: «ای بندگان خدا! بر شما مژده باد که گناهان گذشته‌ی شما آمرزیده شد، پس بنگرید که در آینده چگونه خواهید بود».

﴿۷۷۵۲﴾ امروز آخرین روز از ماه رمضان است. پس هرگاه پایان یافت آن را برای ما ختم به خیر فرما و شهادت (سعادت) و رحمت و آمرزش نصیب ما بفرما.

﴿۷۷۵۳﴾ رسول خدا ﷺ فرمود: «وقتی آخرین شب ماه رمضان فرامی‌رسد همه‌ی آن‌ها را می‌آمرزد». مردی گفت: «ای پیامبر خدا! این کار در شب قدر انجام نمی‌گیرد؟» فرمود: «آیا کارگران را نمی‌بینی که چون از کارشان فارغ می‌شوند، اجرت داده می‌شوند؟!»

﴿۷۷۵۴﴾ پروردگارا! به یگانگی‌ات از تو می‌خواهم که بر محمد و خاندانش درودی فراوان و بسیار بزرگ بفرستی که به واسطه‌ی آن در قیامت نزد تو مشمول شفاعت ایشان شوم و بر فرشتگان مقرب و پیامبرانت درود فرست و به حق تو بر همه‌ی ایشان، از تو می‌خواهم امروز مرا بیامرزی، آن‌گونه که بعد از آن هرگز شقاوتمند نشوم.

۶-۳-۵-ماه شوال

﴿۷۷۵۵﴾ گفته شد: «ای پیامبر خدا! شوال چیست؟» فرمود: «در آن ماه گناهان ایشان بالا برده می‌شود و چیزی از آن باقی نمی‌ماند مگر اینکه آمرزیده می‌شود».

۱-۶-۳-۵-شب عید فطر

﴿۷۷۵۶﴾ از حسن بن راشد نقل است که می‌گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «مردم می‌گویند آمرزش بر کسی که در ماه رمضان روزه گرفته، شب قدر نازل می‌شود؛ آیا این کلام صحیح است؟» فرمود: «ای حسن، کارگر وقتی از عملش فارغ شد، دستمزدش را می‌دهند و پایان عمل روزه‌دار شب عید است».

﴿۷۷۵۷﴾ امیرالمؤمنین علی علیه السلام در شب عید فطر دو رکعت نماز خواند؛ در رکعت اول یک مرتبه «حمد» و هزار مرتبه سوره‌ی «توحید» و در رکعت دوم «حمد» و «توحید» را یک مرتبه قرائت کرد و سپس به رکوع رفت و سجده کرد، پس هرگاه سلام نماز را گفت، به سجده رفت و در سجده‌اش صد مرتبه «أتوب الی الله» گفت، سپس گفت: «ای صاحب لطف و جود و کرامت و عنایت، ای آن که حضرت محمد صلی الله علیه و آله را برگزید، پس برای من چنان و چنان کن». آن زمان که سر

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

وَأَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا فَإِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ ثُمَّ يَقُولُ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يَفْعَلُهَا أَحَدٌ يَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ وَلَوْ أَنَّهُ مِنَ الذُّنُوبِ بَعْدَ رَمْلِ عَالِجٍ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ؛
إقبال الأعمال، ص ٢٧٢

﴿٧٧٥٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: كَانَ عَلَى عليه السلام يُصَلِّيَهَا لَيْلَةَ الْفِطْرِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ وَنَافَلَتِهَا وَيَقُولُ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يَفْعَلُهَا أَحَدٌ فَيَسْأَلُ اللَّهَ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ وَيَغْفِرُ لَهُ وَلَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُ كَرَمَلٍ عَالِجٍ؛ البلد الأمين، ص ١٧٧

﴿٧٧٥٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ عِيدِ الْفِطْرِ عَشْرَ رَكَعَاتٍ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالْإِخْلَاصِ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ مَكَانَ تَسْبِيحِ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَيُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَلْفَ مَرَّةٍ بَعْدَ الْفَرَاغِ وَيَقُولُ فِي سَجْدَةِ الشُّكْرِ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَتَقَبَّلْ صَوْمِي وَصَلَاتِي لَمْ يَرْفَعْ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ حَتَّى يَغْفِرَ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٧٢

﴿٧٧٦٠﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَجَّاجِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عليه السلام لَيْلَةَ مَنْ ثَلَاثَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ قُلْتُ أَيُّ اللَّيَالِي جُعِلَتْ فِدَاكَ قَالَ لَيْلَةَ الْفِطْرِ وَلَيْلَةُ الْأَصْحَى وَلَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٩

﴿٧٧٦١﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ وَفِي نُسخَةٍ أُخْرَى لَيْلَةَ الْعِيدِ عَشْرًا فِي كُلِّ بِالْحَمْدِ مَرَّةً وَالتَّوْحِيدِ عَشْرًا وَيَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ التَّسْبِيحَاتِ الْأَرْبَعِ عَشْرًا فَإِذَا سَلَّمَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ أَلْفَ مَرَّةٍ ثُمَّ يَسْجُدُ وَيَقُولُ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَتَقَبَّلْ صَوْمِي وَصَلَاتِي وَقِيَامِي فَوَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَا يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنْ سُجُودِهِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ البلد الأمين، ص ١٧٧

﴿٧٧٦٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى لَيْلَةَ الْفِطْرِ عَشْرَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَيَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ثُمَّ يَتَشَهَّدُ وَيُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ فَإِذَا فَرَغَ مِنْهَا قَالَ أَلْفَ مَرَّةٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

از سجده برداشت رو به ما کرد و فرمود: «قسم به آن که جان من به دست اوست، کسی نیست که این عمل را انجام بدهد، پس از آن از خدا درخواستی بکند مگر آنکه به او عطا می‌فرماید. حتی اگر گناهانش به زیادی ریگ‌های انبوه باشد، می‌آمرزد».

﴿۷۷۵۸﴾ حضرت علی علیه السلام در شب عید فطر بعد از مغرب و نافله‌اش نماز می‌خواند و می‌فرمود: قسم به آن که جانم به دست اوست، این نماز را کسی نمی‌خواند مگر اینکه اگر از خدا درخواستی کند، به او عطا می‌کند و او را می‌آمرزد حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی ریگ‌های انبوه بیابان باشد.

﴿۷۷۵۹﴾ هر کس شب عید فطر ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار «حمد» و ده بار سوره «توحید» را قرائت کند و به جای ذکر رکوع و سجده بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»؛ و بین هر دو رکعت سلام دهد و هزار بار بعد از تمام‌شدن نماز طلب آمرزش کند و در سجده‌ی شکر بگوید: «ای زنده؛ ای برپادارنده؛ ای صاحب شکوه و بزرگواری؛ ای بخشنده در دنیا و آخرت و مهربان در آن‌ها. ای مهربان‌ترین مهربانان؛ ای خدای پیشینیان و آیندگان، گناهانم را ببامرز و نمازم را قبول کن»؛ سرش را از سجده بر نمی‌دارد مگر آنکه خدا او را می‌آمرزد.

﴿۷۷۶۰﴾ عبدالرحمن بن حجاج گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هر کس در یکی از این سه شب قبر امام حسین علیه السلام را زیارت کند، خداوند متعال گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد». عرض کردم: «فدایت شوم، آن سه شب کدام‌ها می‌باشند؟» حضرت فرمود: «شب عید فطر، شب عید قربان، شب نیمه‌ی شعبان».

﴿۷۷۶۱﴾ هر کس در شب عید فطر ده رکعت نماز بخواند در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و سوره‌ی «توحید» را ده مرتبه و در رکوع و سجود بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»؛ سپس تشهد بخواند و سلام دهد. هر دو رکعت به یک سلام، و چون از آن فارغ شود هزار بار استغفار کند سپس به سجده رود و در سجده بگوید: «ای زنده؛ ای برپادارنده؛ ای صاحب شکوه و بزرگواری؛ ای بخشنده در دنیا و آخرت و مهربان در آن‌ها. ای مهربان‌ترین مهربانان؛ ای خدای پیشینیان و آیندگان، گناهانم را ببامرز و نمازم را قبول کن». قسم به آن که مرا حقیقتاً به پیامبری برانگیخت، سر از سجده بر نمی‌دارد مگر آنکه آمرزیده شده باشد.

﴿۷۷۶۲﴾ هر کس در شب عید فطر، ده رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک بار سوره‌ی حمد و ده بار سوره‌ی توحید را قرائت کند، و در رکوع و سجود خویش «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ» بگوید و پس از هر دو رکعت تشهد بخواند و سلام دهد و هنگامی که از نماز فارغ می‌شود هزار مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» بگوید و بعد به سجده رفته و در سجده

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

أَتُوبُ إِلَيْهِ ثُمَّ يَسْجُدُ وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا إِلَهَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَتَقَبَّلْ صَوْمِي وَصَلَاتِي وَقِيَامِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَالَّذِي بَعَثَنِي نَبِيًّا إِنَّهُ لَا يَرْفَعُ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَتَقَبَّلَ مِنْهُ شَهْرَ رَمَضَانَ وَتَجَاوَزَ عَنْ ذُنُوبِهِ وَإِنْ كَانَ قَدْ أَذْنَبَ سَبْعِينَ ذَنْبًا كُلُّ ذَنْبٍ مِنْهُ أَكْثَرُ مِنْ ذُنُوبِ جَمِيعِ الْعِبَادِ قُلْتُ يَا جَبْرِئِيلُ أَتَقَبَّلُ مِنْهُ خَاصَّةً شَهْرَ رَمَضَانَ أَوْ مِنْ جَمِيعِ عِبَادِهِ فِي بَلَادِهِ قَالَ نَعَمْ وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ نَبِيًّا يَا مُحَمَّدُ إِنَّ مِنْ كَرَامَتِهِ عَلَى اللَّهِ وَعَظَمُ مَنْزِلَتِهِ يَتَقَبَّلُ مِنْهُ وَمِنْهُمْ وَيَقْبَلُ مِنْ جَمِيعِ الْمُؤَحِّدِينَ فِيمَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ صَلَاتُهُمْ وَصِيَامُهُمْ وَيَغْفِرُ لَهُمْ ذُنُوبَهُمْ وَيَسْتَجِيبُ دُعَاءَهُمْ بَعْدَ مَا يُحْيُونَهُ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنْ مِنْ صَلَّى هَذِهِ الصَّلَوَاتِ وَاسْتَغْفَرَ هَذَا الْاسْتِغْفَارَ يَتَقَبَّلُ اللَّهُ صَلَاتَهُ وَصِيَامَهُ وَقِيَامَهُ وَيَغْفِرُ لَهُ وَيَسْتَجِيبُ دُعَاءَهُ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ فِي كِتَابِهِ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ وَقَالَ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَقَالَ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ وَقَالَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ هَذِهِ هَدِيَّةٌ لِي وَلِأُمَّتِي خَاصَّةً مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَلَمْ يُعْطِهَا أَحَدًا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ الَّذِينَ كَانُوا قَبْلِي وَلَا غَيْرِهِمْ؛

بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٣٠

﴿٧٧٤٣﴾ مَنْ صَلَّى هَاتَيْنِ الرُّكْعَتَيْنِ لَيْلَةَ الْفِطْرِ لَمْ يَنْفُتِلْ وَبَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى ذَنْبٌ إِلَّا غُفِرَ

لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٨٧

٢-٤-٥-٥-٥-يَوْمُ الْفِطْرِ

﴿٧٧٤٤﴾ الرَّسُولُ ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْفِطْرِ وَخَرَجَ النَّاسُ إِلَى الْجَبَانَةِ أَطْلَعَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَيَقُولُ

عِبَادِي لِي صُمْتُمْ وَلِي صَلَّيْتُمْ عُودُوا مَغْفُورًا لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٢١

﴿٧٧٤٥﴾ الصَّادِقُ (ع): أَعْظَمُ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ بَرَكَةُ الْمَغْفِرَةِ؛ البلد الأمين، ص ٢٣٨

﴿٧٧٤٦﴾ السَّجَّادُ (ع): أَعْظَمُ لِي فِيهِ بَرَكَةُ الْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٩

﴿٧٧٤٧﴾ الرَّسُولُ ﷺ: إِنَّ الْمَلَائِكَةَ يَقُومُونَ يَوْمَ الْعِيدِ عَلَى أَفْوَاهِ السَّكَّةِ وَيَقُولُونَ اغْدُوا إِلَى

رَبِّ كَرِيمٍ يُعْطِي الْجَزِيلَ وَيَغْفِرُ الْعَظِيمَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٥٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

بگوید: «ای زنده؛ ای برپادارنده؛ ای صاحب شکوه و بزرگواری؛ ای بخشنده در دنیا و آخرت و مهربان در آن‌ها. ای مهربان‌ترین مهربانان؛ ای خدای پیشینیان و آیندگان، گناهانم را بیامرز و نمازم را قبول کن». سوگند به آن که مرا به پیامبری مبعوث فرمود، سرش را از سجده بر نمی‌دارد مگر آنکه آمرزیده شود و اعمال ماه رمضان از او قبول می‌شود و خداوند از گناهان وی می‌گذرد حتی اگر هفتاد گناه مرتکب شده باشد و هر گناه او از گناهان تمام بندگان بزرگ‌تر باشد. از جبرئیل پرسیدم: «آیا تنها اعمال ماه رمضان او پذیرفته می‌شود یا از تمام بندگان خدا در هر جایی که زندگی می‌کنند؟» جبرئیل فرمود: «آری؛ ای محمد؛ سوگند به آن که تو را به پیامبری مبعوث کرد، از منزلت و کرامت او نزد خدا و عظمت مقامش در پیشگاه ربوبی، از او و از آن‌ها و از تمام خداپرستان در میان شرق و غرب عالم، نمازها و روزه‌هایشان پذیرفته می‌شود و گناهانشان را می‌آمرزد و دعاهایشان مستجاب می‌شود؛ پس از اینکه امر خدا را اطاعت کرده باشند. سوگند به آن که تو را به حق به رسالت مبعوث فرمود، هر کس این نمازها را بخواند و استغفار کند، خداوند نماز و روزه و شب‌زنده‌داری او را می‌پذیرد و او را می‌آمرزد و دعایش را برآورده می‌سازد، زیرا خداوند تبارک و تعالی در کتاب خود فرموده است: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید و آن‌گاه به‌سوی او روی آورید». و فرمود: «و آنان که چون کار زشت انجام می‌دهند، یا به خویشتن ستم روا می‌دارند، به یاد خدا می‌افتند و از گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند، و کیست جز خدا که گناهان را می‌آمرزد؟» و فرمود: «از خدا آمرزش بخواهید، که به‌راستی خداوند بخشنده و مهربان است». و نیز فرمود: «از او آمرزش بخواه، چراکه او بسیار توبه‌کننده است». این هدیه مخصوص من و امت من است، اعم از زنان و مردان، و به هیچ‌یک از پیامبران پیش از من و به غیر آنان داده نشده است.

﴿۷۷۶۳﴾ هر کس این دو رکعت نماز را شب عید فطر بخواند هیچ گناهی بین او و خدا نمی‌ماند مگر آنکه آن را می‌آمرزد.

۲-۳-۵-۵- روز عید فطر

﴿۷۷۶۴﴾ هرگاه روز عید فطر شود و مردم برای نماز خارج شوند، خداوند به آن‌ها می‌نگرد و می‌فرماید: «بندگان من؛ برای من روزه گرفتید و نماز خواندید، پس بخشیده‌شده بازگردید».

﴿۷۷۶۵﴾ در این روز برکت آمرزشم را بزرگ در نظر بگیر.

﴿۷۷۶۶﴾ در این روز برکت آمرزشم را بزرگ در نظر بگیر.

﴿۷۷۶۷﴾ فرشتگان در روز عید برمی‌خیزند و همانند جارچیان فریاد برمی‌زنند و می‌گویند:

«به‌سوی پروردگار کریم روانه شوید که جایزه‌ی بزرگ می‌دهد و گناهان بزرگ را می‌آمرزد».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٧٦٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ هَذَا الْيَوْمَ يَوْمٌ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عِيْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ لَهُ أَهْلًا فَادْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرْكُمْ وَكَبِّرُوهُ وَعَظِّمُوهُ وَسَبِّحُوهُ وَمَجْدُوهُ وَادْعُوهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَاسْتَغْفِرُوهُ يَغْفِرَ لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٥٧

﴿٧٧٦٩﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَتْ غَدَاةُ يَوْمِ الْفِطْرِ بَعَثَ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ فِي كُلِّ الْبِلَادِ فَيَهْبِطُونَ إِلَى الْأَرْضِ وَيَقْفُونَ عَلَى أَفْوَاهِ السُّكَّكِ فَيَقُولُونَ يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ اخْرُجُوا إِلَى رَبِّ كَرِيمٍ يُعْطِي الْجَزِيلَ وَيَغْفِرُ الْعَظِيمَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٩

﴿٧٧٧٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ صَلَّى أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَوْمَ الْفِطْرِ بَعْدَ صَلَاةِ الْإِمَامِ يَقْرَأُ فِي أَوَّلِهِنَّ سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى فَكَأَنَّمَا قَرَأَ جَمِيعَ الْكُتُبِ كُلِّ كِتَابٍ أَنْزَلَهُ اللَّهُ وَفِي الرَّكْعَةِ الثَّانِيَةِ وَالشَّمْسُ وَضَحِيحُهَا فَلَهُ مِنَ الثَّوَابِ مَا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ وَفِي الثَّالِثَةِ وَالضُّحَى فَلَهُ مِنَ الثَّوَابِ كَمَنْ أَشْبَعَ جَمِيعَ الْمَسَاكِينِ وَدَهَنَهُمْ وَنَظَّفَهُمْ وَفِي الرَّابِعَةِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً مُسْتَقْبَلَةً وَخَمْسِينَ سَنَةً مُسْتَدْبِرَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٤٢٧

٧-٥-٥٣-٥-الْيَوْمُ الْخَامِسُ وَالْعِشْرُونَ مِنْ ذِي الْقَعْدَةِ

﴿٧٧٧١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فِي خَمْسٍ وَعِشْرِينَ لَيْلَةً مِنْ ذِي الْقَعْدَةِ أَنْزَلَتِ الرَّحْمَةُ مِنَ السَّمَاءِ وَأَنْزَلَ تَعْظِيمُ الْكَعْبَةِ عَلَى آدَمَ عليه السلام فَمَنْ صَامَ ذَلِكَ الْيَوْمَ اسْتَغْفَرَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٥١

٨-٥-٥٣-٥-ذِي الْحِجَّةِ

١-٨-٥-٥٣-٥-لَيَالِ عَشْرِ

﴿٧٧٧٢﴾ الصَّادِق عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا [الفجر] فِي لَيَالِ عَشْرِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٥٠

﴿٧٧٧٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْفَجْرِ فِي لَيَالِ عَشْرِ غَفَرَ [اللَّهُ] لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٥٨

٢-٨-٥-٥٣-٥-الْيَوْمُ الْأَوَّلُ

﴿٧٧٧٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَيْسَ بَتَارِكٍ صَبِيحَةَ أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ أَحَدًا مِمَّنْ يُصَلِّي إِلَى هَذِهِ الْقِبْلَةِ إِلَّا غَفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٥٦

٣-٨-٥-٥٣-٥-لَيْلَةُ عَرَفَةَ

﴿٧٧٧٥﴾ الرسول ﷺ: إِذَا وَقَفْتَ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فَإِنَّ اللَّهَ يَهْبِطُ بِرَحْمَتِهِ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حَتَّى تُظِلَّ عَلَى أَهْلِ مَكَّةَ فَيَبْأِي بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ عِبَادِي جَاءُونِي شُعْنًا مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ يَرْجُونَ رَحْمَتِي وَمَغْفِرَتِي فَلَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُمْ بَعْدَ الرَّمَالِ أَوْ كَعَدَدِ الْقَطْرِ أَوْ كَزَبَدِ الْبَحْرِ لَغَفَرْتُهَا لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٢

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۷۶۸﴾ بدانید که امروز روزی است که خدا آن را برای شما عید قرار داده و شما را اهل آن کرده است. پس به یاد خدا باشید تا خدا هم شما را یاد کند و او را بخوانید تا شما را اجابت کند و از او آمرزش بخواهید تا شما را بیامرزد.

﴿۷۷۶۹﴾ چون صبح روز عید فطر فرارسد، خداوند فرشتگان را به تمام شهرها می‌فرستد، پس در زمین فرود می‌آیند و در کوچه‌ها و گذرها می‌ایستند و می‌گویند: «ای اُمّت محمد؛ برای نماز عید به‌سوی پروردگار کریم روانه شوید که او پاداش فراوان می‌دهد و گناهان بزرگ را می‌آمرزد». ﴿۷۷۷۰﴾ هر کس در روز عید فطر پس از نماز جماعت چهار رکعت نماز بگذارد و در رکعت اول آن پس از حمد سوره‌ی «اعلی» را تلاوت کند، گویا همه‌ی کتاب‌های آسمانی را که خدای گرامی و بزرگ فروفرستاده تلاوت کرده است و در رکعت دوم پس از حمد سوره‌ی «شمس» را تلاوت کند، دارای پاداش هر آنچه خورشید بر آن پرتو افکنده، می‌باشد و در رکعت سوم سوره‌ی «ضحی» را تلاوت کند، گویا پاداشش آن است که مستمندان را سیر، آراسته و پاکیزه کرده است؛ و در رکعت چهارم سوره‌ی «توحید» را تلاوت کند؛ خداوند گناهان پنجاه سال گذشته آینده‌ی او را می‌آمرزد.

۷-۳-۵-۵- بیست و پنجم ماه ذی‌القعدة

﴿۷۷۷۱﴾ در بیست و پنجم از ماه ذی‌القعدة رحمت خدا از آسمان نازل گشته و گرامی‌داشت کعبه بر آدم عليه السلام مقرر شد. پس هر کس در آن روز، روزه بگیرد هر آنچه بین آسمان‌ها و زمین است برای او طلب آمرزش می‌کند.

۸-۳-۵-۵- ذی‌الحجه

۱-۸-۳-۵-۵- دهه‌ی اول ذی‌الحجه

﴿۷۷۷۲﴾ هر کس سوره‌ی فجر را در دهه‌ی اول ذی‌الحجه قرائت کند، خدای متعال او را می‌آمرزد.

﴿۷۷۷۳﴾ هر کس در دهه‌ی اول ذی‌الحجه سوره‌ی «فجر» را بخواند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

۲-۸-۳-۵-۵- شب اول ذی‌الحجه

﴿۷۷۷۴﴾ خداوند بلندمرتبه در بامداد اولین شب از ماه ذی‌الحجه کسی را که به‌سوی این قبله درود می‌فرستد، رها نمی‌کند مگر آنکه او را بیامرزد.

۳-۸-۳-۵-۵- شب عرفه

﴿۷۷۷۵﴾ هنگامی که شب عرفه وقوف کردی خداوند با رحمتش بر آسمان دنیا فرود می‌آید تا بر اهل مکّه سایه افکند و به‌وسیله‌ی آن‌ها بر فرشتگان مباحثات کند. پس می‌گوید: «این‌ها بندگان ژولیده و غبارآلود من هستند که از همه‌جا آمده‌اند، به رحمت و آمرزش من امیدوارند، پس اگر گناهانشان به تعداد شن‌ها یا تعداد قطره‌ها یا کف دریا باشد، قطعاً آن‌ها را می‌بخشم».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٧٧٦﴾ لَيْلَةُ عَرَفَةَ سَيِّدَةُ اللَّيَالِي لِإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ الْمَغْفِرَةُ لِذَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥،

ص ٢٧٤

﴿٧٧٧٧﴾ الرُّسُولُ ﷺ: مَنْ دَعَا بِهِ فِي لَيْلَةِ عَرَفَةَ أَوْ لَيَالِي الْجَمْعِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ الدُّعَاءُ اللَّهُمَّ يَا شَاهِدَ كُلِّ نَجْوَى وَ مَوْضِعَ كُلِّ شَكْوَى وَ عَالِمَ كُلِّ خَفِيَّةٍ وَ مُنْتَهَى كُلِّ حَاجَةٍ...؛ إقبال الأعمال،

ص ٣٢٥

٨-٤-٥٣-٥- يَوْمُ عَرَفَةَ

﴿٧٧٧٨﴾ السَّجَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سَنَةً خَلْفَهُ وَ سَنَةً أَمَامَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٥٢٩

﴿٧٧٧٩﴾ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ أَطْلَعَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَى زَوَارِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُمْ اسْتَانِفُوا الْعَمَلَ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ ثُمَّ يَجْعَلُ إِقَامَتَهُ عَلَى أَهْلِ عَرَفَاتٍ؛ مستدرک الوسائل،

ج ١٠، ص ٢٨٥

﴿٧٧٨٠﴾ الرُّسُولُ ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْخُلَصِّ وَ إِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْمُزْدَلِفَةِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلتُّجَّارِ الْخُلَصِّ وَ إِذَا كَانَ يَوْمُ مَنَى غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْجَمَّالِينَ وَ إِذَا كَانَ عِنْدَ جَمْرَةِ الْعَقَبَةِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلسُّؤَالِ فَلَا يَشْهَدُ خَلْقٌ ذَلِكَ الْمَوْقِفَ مِمَّنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٦

﴿٧٧٨١﴾ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ نَظَرَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَى زَوَارِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ ارْجِعُوا مَغْفُورًا لَكُمْ مَا مَضَى وَ لَا يُكْتَبُ عَلَى أَحَدٍ مِنْكُمْ ذَنْبٌ سَبْعِينَ يَوْمًا مِنْ يَوْمٍ يَنْصَرِفُ؛

وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٦٣

﴿٧٧٨٢﴾ الرُّسُولُ ﷺ: إِذَا وَقَفْتَ بِعَرَفَاتٍ إِلَى غُرُوبِ الشَّمْسِ فَلَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ رَمْلِ عَالِجٍ وَ زَبَدِ الْبَحْرِ لَغَفَرَهَا اللَّهُ لَكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٢

﴿٧٧٨٣﴾ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي هَذَا الْوَقْتِ مِمَّنْ سَأَلَكَ فَأَعْطَيْتَهُ وَ شَكَرَكَ فَزِدْتَهُ وَ تَابَ إِلَيْكَ فَقَبِلْتَهُ وَ تَنَصَّلَ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِهِ فَعَفَرْتَهَا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٢٤

﴿٧٧٨٤﴾ الرُّسُولُ ﷺ: أَنْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ دَعَا عَشِيَّةَ عَرَفَةَ لِأُمَّتِهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ فَاجَابَهُ اللَّهُ إِنِّي قَدْ فَعَلْتُ إِلَّا ظَلَمَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَأَمَّا ذُنُوبُهُمْ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ فَقَدْ غَفَرْتُهَا؛ عوالي الآلى،

ج ١، ص ١٢٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۷۷۶﴾ شب عرفه برای حضرت ابراهیم علیه السلام آقا و سرور شب‌ها و برای حضرت داود علیه السلام شب آمرزش است.

﴿۷۷۷۷﴾ هرکس در شب عرفه یا شب‌های جمعه این دعا را بخواند، خداوند او را می‌آمرزد و آن دعا این است: «خداوندا! ای آن که گواه هر نجوایی و محلّ هر گلایه‌ای و دانا بر هر پنهانی...».

۴-۳-۵-۵-روز عرفه

﴿۷۷۷۸﴾ هرکس روز عرفه را روزه بگیرد، خداوند [گناهان] سال قبل و سال بعد او را می‌آمرزد.

﴿۷۷۷۹﴾ زمانی که روز عرفه فرارسد، خداوند متعال به زوّار قبر امام حسین علیه السلام توجّه کرده و به آنان می‌فرماید: «عمل خویش را از سر گیرید زیرا شما را آمرزیدم». پس از آن به اهل عرفات توجّه می‌کند.

﴿۷۷۸۰﴾ هرگاه روز عرفه فرارسد، خداوند متعال حاجیان مخلص را می‌آمرزد. و هنگامی که شب مزدلفه فرارسد، خداوند متعال تاجران مخلص را می‌آمرزد. و هرگاه روز منی فرارسد، خداوند متعال ساریانان را می‌آمرزد. و هنگام جمره‌ی عقبه خداوند متعال کسانی را که بسیار درخواست می‌کنند و هرکس را که قائل به لا اله الا الله بوده و در آن محل حضور داشته باشد، می‌آمرزد.

﴿۷۷۸۱﴾ هرگاه روز عرفه فرارسد، خداوند متعال به زوّار قبر امام حسین علیه السلام توجّه کرده و به آنان می‌فرماید: «برگردید درحالی که گناهان گذشته‌ی شما را آمرزیدم و بر هیچ‌کدام از شما گناهان هفتاد روز از روزهای گذشته نوشته نمی‌شود».

﴿۷۷۸۲﴾ هرگاه تا هنگام غروب خورشید در عرفات توقّف کنی، خداوند همه‌ی گناهان تو را می‌بخشد، اگرچه به اندازه‌ی ریگ‌های انبوه بیابان و کف دریا باشد.

﴿۷۷۸۳﴾ خداوندا! در این زمان ما را از زمره‌ی کسانی قرار بده که اگر از تو درخواستی کنند به ایشان عطا کنی و هرگاه تو را شکر گویند بر ایشان بیافزایی و هرگاه به‌سوی تو توبه کنند از ایشان بپذیری و هرگاه رو به‌سوی تو آورده و راه وصل تو جویند، از گناهانشان درگذری و ایشان را بیامرزی.

﴿۷۷۸۴﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله در شب عرفه برای امتش دعا کرد و آمرزش و رحمت درخواست کرد. پس حق تعالی آن را اجابت کرد و فرمود: «من ایشان را آمرزیدم، مگر ظلم بعضی ایشان را به بعضی دیگر. لیکن تمام آنچه را که بین من و آنان بود، آمرزیدم».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٧٨٥﴾ أَنَّ مِنْ أَكْثَرِ النَّاسِ ذُنُوبًا مَنْ وَقَفَ بِعَرَفَاتٍ ثُمَّ ظَنَّ أَنَّ اللَّهَ لَمْ يَغْفِرْ لَهُ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ.

ج ١٣، ص ٥٤٧

﴿٧٧٨٦﴾ أَنَّ مِنَ الذُّنُوبِ ذُنُوبًا لَا يُكَفِّرُهَا إِلَّا الْوُفُوفُ بِعَرَفَةَ وَفِيهِ أَكْثَرُ النَّاسِ ذُنُوبًا مَنْ وَقَفَ

بِعَرَفَةَ فَظَنَّ أَنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ؛ شَرْحُ نَهْجِ الْبَلَاغَةِ، ج ١، ص ١٢٤

﴿٧٧٨٧﴾ أَنَّ مِنَ الذُّنُوبِ مَا لَا يُغْفَرُ إِلَّا بِعَرَفَةَ وَالْمَشْعَرِ الْحَرَامِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَإِذَا أَقْضَيْتُمْ مِنْ

عَرَفَاتٍ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٦١

﴿٧٧٨٨﴾ السَّجَادَ ﷺ: تَعَمَّدَنِي فِي يَوْمِي هَذَا بِمَا تَعَمَّدُ بِهِ مَنْ جَارَ إِلَيْكَ مُتَنَصِّلًا، وَعَاذَ

بِاسْتِغْفَارِكَ تَائِبًا؛ الصَّحِيفَةُ السَّجَّادِيَّةُ ﷺ، الدُّعَاءُ ٤٧

﴿٧٧٨٩﴾ الرَّسُولُ ﷺ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ عَرَفَةَ فَقَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ بَاهَى بِكُمْ فِي

هَذَا الْيَوْمِ لِيَغْفِرَ لَكُمْ عَامَّةً وَيَغْفِرَ لِعَلِيِّ ﷺ خَاصَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٢٦٥

﴿٧٧٩٠﴾ الرَّسُولُ ﷺ: خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ عَرَفَةَ وَهُوَ آخِذٌ بِيَدِ عَلِيِّ ﷺ فَقَالَ يَا

مَعْشَرَ الْخَلَائِقِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بَاهَى بِكُمْ فِي هَذَا الْيَوْمِ لِيَغْفِرَ لَكُمْ عَامَّةً ثُمَّ انْتَفَتَ إِلَى

عَلِيِّ ﷺ فَقَالَ لَهُ وَغَفَرَ لَكَ يَا عَلِيُّ خَاصَّةً؛ الْأَمَالِيُّ لِلصَّدُوقِ، ص ٣٨٢

﴿٧٧٩١﴾ الرَّسُولُ ﷺ: فَإِذَا وَقَفْتَ بِعَرَفَاتٍ إِلَى غُرُوبِ الشَّمْسِ فَإِنْ كَانَ عَلَيْكَ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ

رَمْلِ عَالِجٍ أَوْ بَعْدَ نُجُومِ السَّمَاءِ أَوْ قَطْرِ الْمَطَرِ يَغْفِرُهَا اللَّهُ لَكَ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ١١، ص ٢١٨

﴿٧٧٩٢﴾ الصَّادِقُ ﷺ: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ ﷺ يَوْمَ عَرَفَةَ عَارِفًا بِحَقِّهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ أَلْفِ

حِجَّةٍ وَأَلْفِ عُمْرَةٍ وَأَلْفِ غَزْوَةٍ مَعَ نَبِيِّ مُرْسَلٍ مَنْ زَارَهُ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ رَجَبٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْبُتَّةَ؛

كامل الزيارات، ص ١٨٢

﴿٧٧٩٣﴾ الصَّادِقُ ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ عَرَفَةَ قَبْلَ أَنْ يَخْرُجَ إِلَى الدُّعَاءِ فِي ذَلِكَ وَيَكُونَ بَارِزًا

تَحْتَ السَّمَاءِ رُكْعَتَيْنِ وَاعْتَرَفَ لِلَّهِ عِزًّا وَجَلًّا بِذُنُوبِهِ وَأَقْرَأَهُ بِخَطَايَاهُ نَالَ مَا نَالَ الْوَاقِفُونَ

بِعَرَفَةَ مِنَ الْفَوْزِ وَغَفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ٨، ص ١٨٣

﴿٧٧٩٤﴾ الصَّادِقُ ﷺ: وَقَالَتْ أُمُّ دَاوُدَ فَقُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ يَا سَيِّدِي أَيْدَعِي بِهِذَا الدُّعَاءَ

فِي غَيْرِ رَجَبٍ قَالَ نَعَمْ يَوْمَ عَرَفَةَ وَإِنْ وَاَقَفَ ذَلِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ لَمْ يَفْرُغْ صَاحِبُهُ مِنْهُ حَتَّى يَغْفِرَ

اللَّهُ لَهُ وَفِي كُلِّ شَهْرٍ إِذَا أَرَادَ ذَلِكَ صَامَ الْأَيَّامَ الْبَيْضَ وَدَعَا بِهِ فِي آخِرِهَا كَمَا وَصَفْتُ؛

بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٥

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۷۸۵﴾ از بزرگ‌ترین گناهان آن است که آدمی در عرفات وقوف کند و سپس گمان کند که خداوند او را نمی‌آمرزد.

﴿۷۷۸۶﴾ گناهانی هستند که بخشیده نمی‌شوند مگر آنکه صاحب آن در عرفه وقوف کند و بزرگ‌ترین گناه کسی که در عرفه حاضر شده آن است که گمان کند خداوند او را نمی‌آمرزد.

﴿۷۷۸۷﴾ برخی از گناهان فقط در عرفات و مشعر الحرام بخشیده می‌شوند، زیرا خداوند متعال فرموده است: «وقتی از عرفات کوچ کردید، خدای را در مشعر الحرام به یاد بیاورید».

﴿۷۷۸۸﴾ در این روز [گناهان] مرا ببوشان آن‌چنان که، کسی را که با حال بی‌زاری از گناه به‌سوی تو زاری کند، می‌پوشانی و در حال توبه، با طلب آمرزش به تو پناه می‌آورد.

﴿۷۷۸۹﴾ رسول خدا ﷺ در روز عرفه بیرون آمد و فرمود: «ای مردم؛ خداوند در این روز به شما افتخار و مباهات می‌کند تا همگی شما را عموماً و علی‌الخصوصاً مورد آمرزش قرار دهد».

﴿۷۷۹۰﴾ روز عرفه رسول خدا ﷺ بیرون آمد درحالی‌که دست علی‌علیه‌السلام را به دست داشت و فرمود: «ای گروه مردم؛ خدای تبارک و تعالی امروز به شما مباهات می‌کند که همه‌ی شما را می‌آمرزد». سپس رو به علی‌علیه‌السلام کرد و فرمود: «مخصوصاً تو را می‌آمرزد».

﴿۷۷۹۱﴾ اگر تا هنگام غروب در عرفات توقف کنی، خداوند همه‌ی گناهان تو را می‌بخشد؛ اگرچه برابر ریگ‌های انبوه و ستارگان آسمان و قطره‌های باران باشد.

﴿۷۷۹۲﴾ کسی که در روز عرفه امام حسین ﷺ را زیارت کند درحالی‌که به حق آن حضرت عارف باشد، خداوند ثواب هزار حجّ و هزار عمره و هزار جنگ که همراه پیامبر انجام داده باشد را برایش می‌نویسد و کسی که در روز اوّل ماه رجب آن جناب را زیارت کند، خداوند قطعاً او را می‌آمرزد.

﴿۷۷۹۳﴾ هرکس روز عرفه قبل از آنکه برای دعا بیرون رود، زیر آسمان دو رکعت نماز بخواند و در برابر خدای عزّ و جلّ به گناهانش اعتراف و به خطاهایش اقرار کند، مانند کسانی که در عرفات به رستگاری می‌رسند، رستگار می‌شود و گناهان گذشته و آینده‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۷۹۴﴾ امّ داود گفت: به امام صادق ﷺ عرض کردم: «ای آقای من؛ آیا این دعا در غیر از ماه رجب نیز خوانده می‌شود؟» فرمود: «بله، روز عرفه و اگر روز جمعه هم باشد دعاکننده از آن فارغ نمی‌شود مگر آنکه خدا او را بیامرزد و در هر ماهی اگر بخواند این اعمال را انجام دهد، باید سیزدهم، چهاردهم و پانزدهم آن را روزه بگیرد و در پایان، آن‌گونه که گفتیم دعا کند».

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٧٩٥﴾ الصادق عليه السلام: يَا حَنَانُ إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ أَطْلَعَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى رُؤَايَا الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُمْ اسْتَغْفِرُوا فَقَدْ غُفِرَ لَكُمْ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٥١
٥-٨-٣-٥- عَشِيَّةُ عَرَفَةَ، لَيْلَةُ الْأَضْحَى

﴿٧٧٩٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا كَانَتْ عَشِيَّةُ عَرَفَةَ يَقُولُ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ انظُرُوا إِلَى عِبَادِي وَإِمَائِي شُعْنًا غُبْرًا جَاءُونِي مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ لَمْ يَرَوْا رَحْمَتِي وَلَا عَذَابِي يَعْنِي الْجَنَّةَ وَالنَّارَ أَشْهَدُكُمْ مَلَائِكَتِي أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمُ الْحَاجَّ وَغَيْرَ الْحَاجِّ فَلَمْ يَرَوْا أَكْثَرَ عُتْقَاءَ مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ وَلَيْلَتِهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٢

﴿٧٧٩٧﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا غَرَبَتِ الشَّمْسُ فَأَفِضْ مَعَ النَّاسِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَفِضْ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ؛ تهذيب الأحكام، ج ٥، ص ١٨٧
﴿٧٧٩٨﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ انْطَلِقْ بِهِ مِنْ مَنَى إِلَى عَرَفَاتٍ فَأَقَامَهُ عَلَى الْمَعْرِفِ فَقَالَ إِذَا غَرَبَتِ الشَّمْسُ فَأَعْتَرِفْ بِذَنْبِكَ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَسَلِ اللَّهَ الْمَغْفِرَةَ وَالتَّوْبَةَ سَبْعَ مَرَّاتٍ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩١
﴿٧٧٩٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: خَرَجَ اللَّهُ عَلَى الْحَجَّاجِ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فَقَالَ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ بَاهَى بِكُمْ الْمَلَائِكَةَ عَامَةً وَغَفَرَ لَكُمْ عَامَةً وَبَاهَى بِعَلَى خَاصَّةً وَغَفَرَ لَهُ خَاصَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٨١

﴿٧٨٠٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بَاهَى بِكُمْ وَغَفَرَ لَكُمْ عَامَةً وَلِعَلِّي ﷺ خَاصَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٢٧٤
﴿٧٨٠١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَإِذَا وَقَفْتَ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فَإِنَّ اللَّهَ يَهْبِطُ بِرَحْمَتِهِ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حَتَّى تُظِلَّ عَلَى أَهْلِ مَكَّةَ فَيُبَاهِي بِهِمُ الْمَلَائِكَةَ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ عِبَادِي جَاءُونِي شُعْنًا مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ يَرْجُونَ رَحْمَتِي وَمَغْفِرَتِي فَلَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُمْ بَعْدَ الرَّمَالِ أَوْ كَعَدَدِ الْقَطْرِ أَوْ كَزَبَدِ الْبَحْرِ لَغَفَرْتُهَا لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٢

﴿٧٨٠٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا كَانَتْ هَذِهِ الْعَشِيَّةُ بَاهَى اللَّهُ بِأَهْلِ هَذَا الْمَوْقِفِ الْمَلَائِكَةَ فَيَقُولُ [يَا مَلَائِكَتِي] انظُرُوا إِلَى عِبِيدِي وَإِمَائِي أَتَوْنِي مِنْ أَطْرَافِ الْأَرْضِ شُعْنًا غُبْرًا هَلْ تَعْلَمُونَ مَا يَسْأَلُونَ فَيَقُولُونَ رَبَّنَا يَسْأَلُونَكَ الْمَغْفِرَةَ فَيَقُولُ أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ فَأَنْصَرِفُوا مِنْ مَوْقِفِكُمْ مَغْفُورًا لَكُمْ [مَا سَلَفَ]؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٦

﴿٧٨٠٣﴾ الرضا عليه السلام: فَإِذَا سَقَطَتِ الْقُرْصَةُ فَاْمُضِ إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَ أَكْثَرِ الْإِسْتِغْفَارَ وَالتَّوْبَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٧٧

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۷۹۵﴾ ای حنّان؛ چون روز عرفه فرارسد؛ خداوند متعال به زوّار قبر امام حسین علیه السلام توجّه کرده و به آنان می‌فرماید: «عمل خود از سر گیرید، زیرا شما را آمرزیدم».

۵-۳-۵- شامگاه عرفه، شب عید قربان

﴿۷۷۹۶﴾ هرگاه شامگاه عرفه آید، خداوند به فرشتگانش می‌فرماید: «به بندگان و کنیزان من نگاه کنید، ژولیده و غبارآلود از همه‌جا آمده‌اند؛ نه رحمت مرا می‌بینند نه عذابم را، یعنی نه بهشت و نه جهنّم را. فرشتگان من؛ شما را گواه می‌گیرم که حاجی و غیر حاجی را بخشیدم». بیشترین آزادشدگان از آتش در شب و روز عرفه می‌باشند.

﴿۷۷۹۷﴾ بعد از غروب آفتاب همراه مردم به سمت مشعر حرکت کن و بر تو باد که با آرامش و وقار حرکت کنی و از همان مسیری حرکت کن که مردم حرکت می‌کنند و از خدا آمرزش بخواه که خداوند آمرزنده‌ای مهربان است.

﴿۷۷۹۸﴾ سپس از آنجا به عرفات رفتند، جبرئیل و آدم بر زمینی برآمده و نمایان ایستادند؛ جبرئیل به او عرض کرد: «مترصد باش هرگاه آفتاب غروب کرد هفت بار به لغزش خود اعتراف کنی».

﴿۷۷۹۹﴾ پیامبر صلی الله علیه و آله غروب عرفه نزد حاجیان رفته و به آن‌ها فرمود: «خداوند با شما به فرشتگان مباحثات کرد و همگی شما را آمرزید و به‌طور خاص به علی علیه السلام افتخار کرد و به‌طور خاص او را آمرزید».

﴿۷۸۰۰﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله غروب عرفه نزد ما آمد و فرمود: «به‌راستی خدای تبارک و تعالی به شما مباحثات کرده و همه‌ی شما را عموماً و علی علیه السلام را خصوصاً آمرزید».

﴿۷۸۰۱﴾ چون شب عرفه وقوف کردی، خداوند رحمتش را به آسمان دنیا نازل می‌کند تا آنکه بر اهل مکّه سایه می‌اندازد و با آن‌ها بر فرشتگان مباحثات می‌کند و می‌فرماید: «اینان بندگان پریشان‌موی من هستند. از هر درّه‌ی عمیقی به‌سویم آمدند درحالی‌که امید به رحمت و آمرزشم دارند و اگر گناهانشان به تعداد شن‌ها و یا قطرات باران و یا کف دریا باشد حتماً می‌آمرزم».

﴿۷۸۰۲﴾ هرگاه شب عرفه فرارسد، خداوند به خاطر اعمال اهل این موقف بر فرشتگان می‌بالد و می‌فرماید: «ای فرشتگان من؛ به بنده‌های من و کنیزانم بنگرید. از سراسر اطراف و کرانه‌های زمین ژولیده و غبارآلود نزد من آمده‌اند؛ آیا می‌دانید چه می‌خواهند؟ فرشتگان می‌گویند: «پروردگارا؛ از تو آمرزش می‌خواهند». خداوند می‌فرماید: «شما را گواه می‌گیرم که گناهان آن‌ها را بخشیدم». سپس آنان از جایگاهی که در آن وقوف کرده بودند باز می‌گردند درحالی‌که گناهان گذشته‌ی ایشان آمرزیده شده است».

﴿۷۸۰۳﴾ هنگامی‌که خورشید غروب کرد، سمت مزدلفه برو و با آرامش و وقار باش و بسیار استغفار کن و لبیک بگو.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٨٠٤﴾ الصادق عليه السلام: فَيَحْطُ اللَّهُ تِلْكَ اللَّيْلَةَ عَمَّنْ أَرَادَ أَنْ يَحْطَّ عَنْهُ ذُنُوبُهُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٦٨

﴿٧٨٠٥﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الْحَجَّاجِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ: مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عليه السلام لَيْلَةً مِنْ ثَلَاثٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ قُلْتُ أَيُّ اللَّيَالِي جُعِلَتْ فِدَاكَ قَالَ لَيْلَةُ الْفِطْرِ وَلَيْلَةُ الْأَضْحَى وَلَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٩
٥-٥-٣-٨-٦ عيد الأضحى

﴿٧٨٠٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ هَذَا يَوْمٌ حُرْمَتُهُ عَظِيمَةٌ وَ بَرَكَتُهُ مَأْمُولَةٌ وَ الْمَغْفِرَةُ فِيهِ مَرْجُوءَةٌ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٥١٨

﴿٧٨٠٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَيُّهَا النَّاسُ هَذَا يَوْمُ النَّجِّ وَ الْعَجِّ فَالْتَجُّ يُهْرَقُونَ فِيهِ الدِّمَاءُ فَمَنْ صَدَقَتْ نَيْتُهُ كَانَتْ أَوَّلُ فِطْرَةٍ كَفَّارَةً لِكُلِّ ذَنْبٍ وَ الْعَجُّ الدُّعَاءُ فِيهِ فَعِجُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَوَ الَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَنْصَرِفُ مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ أَحَدٌ إِلَّا مَغْفُورًا لَهُ إِلَّا صَاحِبُ كَبِيرَةٍ مُصِرٌّ عَلَيْهَا لَا يُحَدِّثُ نَفْسَهُ بِالْإِقْلَاعِ عَنْهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٢٩

﴿٧٨٠٨﴾ جَعَلَنَا اللَّهُ وَ إِيَّاكُمْ مِنَ التَّائِبِينَ الْعَابِدِينَ وَ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ حُرْمَتُهُ عَظِيمَةٌ وَ بَرَكَتُهُ مَأْمُولَةٌ وَ الْمَغْفِرَةُ فِيهِ مَرْجُوءَةٌ فَكَثِّرُوا ذِكْرَ اللَّهِ تَعَالَى وَ اسْتَغْفِرُوهُ وَ تَوَبُّوا إِلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٥١٨

﴿٧٨٠٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَلَمَّا كَانَ غَدَاةُ الْمُرْدَلِفَةِ أَعَادَ الدُّعَاءَ فَاجَابَهُ اللَّهُ تَعَالَى إِيَّيْ قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ؛ عوالي الآلى، ص ١، ص ١٢٤

٥-٥-٣-٨-٧ عيد الغدير
﴿٧٨١٠﴾ الرضا عليه السلام: فَمَنْ تَزَيَّنَ لِيَوْمِ الْغَدِيرِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ خَطِيئَةٍ عَمِلَهَا صَغِيرَةً أَوْ كَبِيرَةً؛

إقبال الأعمال، ص ٤٦٤

﴿٧٨١١﴾ الرضا عليه السلام: يَا ابْنَ أَبِي نَصْرٍ أَيْنَمَا كُنْتَ فَاحْضُرْ يَوْمَ الْغَدِيرِ عِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام فَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَغْفِرُ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ ذُنُوبَ سِتِّينَ سَنَةً وَ يُعْتَقُ مِنَ النَّارِ ضِعْفَ مَا أَعْتَقَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَ لَيْلَةَ الْفِطْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٥٨
﴿٧٨١٢﴾ أَسْأَلُكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ فِي هَذَا الْوَقْتِ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي؛ بحار الأنوار،

ج ٩٥، ص ٣١٨

«زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی»

﴿۷۸۰۴﴾ از این‌رو در آن شب گناهان هرکس را بخواد، فرومی‌ریزد. و هرکس را اراده کند می‌آمرزد.

﴿۷۸۰۵﴾ عبدالرحمن بن حجاج گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرکس در یکی از این سه شب قبر امام حسین علیه السلام را زیارت کند، خداوند متعال گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد». عرض کردم: «فدایت شوم، آن سه شب کدام‌ها می‌باشند؟» حضرت فرمود: «شب عید فطر، شب عید قربان، شب نیمه‌ی شعبان».

۶-۳-۵-۵- عید قربان

﴿۷۸۰۶﴾ امروز روزی است که حرمتی بس بزرگ دارد، و برکتش مورد امیدواری است، و در این روز امید آمرزش گناهان می‌رود.

﴿۷۸۰۷﴾ ای مردم! امروز، روز «عج» و «عج» است، روز «عج» است؛ بدین خاطر که خون قربانی‌ها را می‌ریزد، هرکس نیت خالصانه و صادقانه داشته باشد، اولین قطره‌ی خونی که روی زمین ریخته می‌شود کفاره‌ی گناه او خواهد بود؛ و روز «عج» است: یعنی روز دعاست، پس به درگاه خدا ناله و زاری کنید، زیرا قسم به خدایی که جان محمد صلی الله علیه و آله به دست اوست، از این سرزمین کسی محروم باز نمی‌گردد، مگر اینکه مرتکب گناه کبیره‌ای شده باشد، و بر آن اصرار داشته و تصمیم نداشته باشد وجود خویش را از چنگال آن گناه آزاد کند!

﴿۷۸۰۸﴾ خداوند ما و شما را از توبه‌کنندگان و عابدان قرار دهد. و امروز روزی است که حرمتی بس بزرگ دارد و برکتش مورد امیدواری است و در این روز امید آمرزش گناهان می‌رود. پس خدا را بسیار یاد کنید و از او آمرزش بخواهید و به درگاه او توبه کنید، زیرا او توبه‌پذیری مهربان است.

﴿۷۸۰۹﴾ هنگامی که صبح روز مزدلفه شد، پیامبر صلی الله علیه و آله دعا را از سر گرفت و خدای تعالی را اجابت کرد و فرمود: «من آن‌ها (امت تو) را آمرزیدم».

۷-۳-۵-۵- عید غدیر

﴿۷۸۱۰﴾ هرکس روز عید غدیر خود را زینت کند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد.

﴿۷۸۱۱﴾ ای پسر ابونصر؛ در هر جا که باشی سعی کن در روز عید غدیر نزد امیرالمؤمنین علیه السلام حاضر شوی؛ زیرا خداوند متعال همه‌ی مردان و زنان مؤمن و مسلمان را می‌آمرزد و از گناهان شصت سال ایشان درمی‌گذرد و دو برابر آنچه در ماه رمضان و در شب قدر و در شب فطر آزاد کرده است، از آتش دوزخ آزاد می‌کند.

﴿۷۸۱۲﴾ از تو می‌خواهم که در این روز و در همین وقت تمام گناهان گذشته‌ام را ببامری.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٨١٣﴾ الرضا عليه السلام: هُوَ الْيَوْمُ الَّذِي يَجْعَلُ اللَّهُ فِيهِ سَعَى الشَّيْعَةِ مَشْكُورًا وَذَنْبُهُمْ مَغْفُورًا؛

إقبال الأعمال، ص ٤٦٤

٨-٥-٣-٥- يَوْمُ الْمُبَاهَلَةِ

﴿٧٨١٤﴾ فِي خَبَرِ الْمُبَاهَلَةِ وَهِيَ يَوْمُ أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ وَقَدْ قِيلَ يَوْمُ أَحَدٍ وَعِشْرِينَ وَقِيلَ يَوْمُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ وَأَصَحُّ الرُّوَايَاتِ يَوْمُ أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ وَالزِّيَارَةُ فِيهِ قَالَ إِذَا أَرَدْتَ ذَلِكَ فَابْدَأْ بِصَوْمِ ذَلِكَ الْيَوْمِ شُكْرًا لِلَّهِ تَعَالَى وَاغْتَسِلْ وَالْبَسْ أَنْظِفَ ثِيَابَكَ بِمَا قَدَرْتَ عَلَيْهِ عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالَّذِي يَعْمَلُهُ مَنْ يَزُورُ أَنْ يَمْضِيَ إِلَى مَشْهَدٍ وَلِيٍّ مِنْ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ أَوْ مَوْضِعٍ خَالٍ أَوْ جَبَلٍ عَالٍ أَوْ وَادٍ خَضِرٍ وَعَلَيْهِ أَنْ لَا يَقِيمَ فِي مَنْزِلِهِ وَيَخْرُجَ بَعْدَ أَنْ يَغْتَسِلَ وَيَلْبَسَ أَحْسَنَ ثِيَابِهِ فَإِذَا وَصَلَ إِلَى الْمَقَامِ الَّذِي يُرِيدُ فِيهِ آدَاءَ الْحَقِّ وَطَلَبَ الْحَاجَةَ وَالْمَسْأَلَةَ بِهِمْ صَلَّى سَاعَةً يَدْخُلُ رُكْعَتَيْنِ بِقِرَاءَةٍ وَتَسْبِيحٍ فَإِذَا جَلَسَ فِي التَّشَهُّدِ وَسَلَّمِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ يَقُومُ قَائِمًا وَيَرْفَعُ يَدَيْهِ وَيَرْمِي طَرَفَهُ نَحْوَ الْهَوَاءِ وَيَقُولُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الدُّعَاءُ وَهُوَ طَوِيلٌ ثُمَّ تُصَلِّيَ عِنْدَ كُلِّ دُعَاءٍ رُكْعَتَيْنِ وَتَقِيمُ إِلَى انْتِصَافِ النَّهَارِ أَوْ زَوَالِ الشَّمْسِ وَقَدْ قِيلَ إِلَى أَصْفَرَارِ الشَّمْسِ وَكُلُّ ذَلِكَ حَسَنٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٥١

﴿٧٨١٥﴾ الكاظم عليه السلام: يَوْمُ الْمُبَاهَلَةِ الْيَوْمُ الرَّابِعُ وَالْعِشْرُونَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ تُصَلِّيَ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مَا أَرَدْتَ مِنَ الصَّلَاةِ وَكُلَّمَا صَلَّيْتَ رُكْعَتَيْنِ اسْتَغْفَرْتَ اللَّهَ بِعَقِبِهِمَا سَبْعِينَ مَرَّةً؛

وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٧٢

٩-٥-٣-٥- آخِرُ السَّنَةِ

﴿٧٨١٦﴾ الجواد عليه السلام: اللَّهُمَّ وَمَا عَمِلْتُ مِنْ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ فَاقْبَلْهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي مِنْكَ يَا كَرِيمُ فَإِنَّهُ سُبْحَانَهُ يَغْفِرُ لَهُ عَمَلَ السَّنَةِ وَيَصِيحُ الشَّيْطَانُ عِنْدَ ذَلِكَ صَيْحَةً عَظِيمَةً وَيَقُولُ: وَاتَّعَبَاهُ فِي هَذِهِ السَّنَةِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٠٨

١٠-٥-٣-٥- يَوْمُ النَّيَرُوزِ

﴿٧٨١٧﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ النَّيَرُوزِ فَاغْتَسِلْ وَالْبَسْ أَنْظِفَ ثِيَابَكَ وَتَطَيَّبْ بِأَطْيَبِ طَبِيبٍ وَتَكُونُ ذَلِكَ الْيَوْمَ صَائِمًا فَإِذَا صَلَّيْتَ النَّوَافِلَ وَالظُّهْرَ وَالْعَصْرَ فَصَلِّ بَعْدَ ذَلِكَ أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ تَقْرَأُ فِي أَوَّلِ كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَفِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ وَفِي الثَّالِثَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَفِي الرَّابِعَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَعَشْرَ مَرَّاتٍ الْمُعَوِّذَتَيْنِ وَتَسْجُدُ بَعْدَ فَرَغِكَ مِنَ الرُّكْعَاتِ سَجْدَةَ الشُّكْرِ وَتَدْعُو فِيهَا يُغْفَرُ لَكَ ذُنُوبُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ١٧٢

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

﴿۷۸۱۳﴾ خداوند در آن روز از سعی و کوشش شیعیان تقدیر می‌کند و گناهان آن‌ها را می‌آمرزد و اعمال آن‌ها را می‌پذیرد.

۸-۳-۵- روز مباحله

﴿۷۸۱۴﴾ درباره‌ی روز مباحله که روز بیست و چهارم ذی‌حجه است... چنین گفته شده: آن‌گاه که خواستی این کار را انجام دهی، ابتدا آن روز را به عنوان شکر خداوند بلندمرتبه روزه بگیر و غسل کن و پاکیزه‌ترین لباس را بپوش و تا می‌توانی با آرامش و وقار باش. هرکس این کار را می‌کند یا باید به محلّ شهادت یکی از اولیا برود و یا به جایی که کسی آنجا نباشد و یا به کوهی بلند و یا به درّه‌ای سرسبز برود و نباید در خانه‌اش باشد بلکه باید بعد از غسل و پوشیدن بهترین لباسش، از خانه خارج شود و هنگامی که به آن جایی رسید که می‌خواهد، به حرمت آن مکان حقّ شکر را ادا و درخواست حاجت کند، باید نماز بخواند و در هر رکعت حمد و سوره قرائت کند و در رکوع و سجود تسبیح بگوید. وقتی برای تشهد نشست و سلام داد، باید هفتاد بار استغفار کند و سپس برخیزد و دستانش را بلند کند و رویش را به سمت آسمان بگیرد و بگوید: «حمد مخصوص خدایی است و ادامه‌ی دعا را که طولانی است بخواند. سپس با هر دعا دو رکعت نماز بخواند و تا میانه‌ی روز و یا هنگام ظهر و یا تا وقتی که خورشید زرد شود، آنجا بماند.

﴿۷۸۱۵﴾ روز مباحله روز بیست و چهارم ذی‌الحجه است، هر نمازی که خواستی، آن روز می‌خوانی و پس از هر دو رکعت هفتاد مرتبه استغفار می‌کنی.

۹-۳-۵- پایان سال

﴿۷۸۱۶﴾ [هرکس بگوید: خداوندا! اعمالی که انجام آن مرا به تو نزدیک می‌کند، از من بپذیر و امید مرا از خودت قطع نکن، ای کریم. خداوند سبحان عمل آن سال او را می‌آمرزد؛ در این موقع شیطان با صدای مهیب صیحه می‌زند: «وای از رنج و ناراحتی امسال!»]

۱۰-۳-۵- نوروز

﴿۷۸۱۷﴾ هرگاه نوروز شود، غسل کن و لباس پاکیزه بپوش و عطر بزن و آن روز را روزه بگیر، هنگامی که نوافل ظهر و عصر را به‌جا آوردی، بعد از آن چهار رکعت نماز بخوان که در رکعت اوّل «حمد» و ده مرتبه سوره «قدر» و در رکعت دوّم «حمد» و ده مرتبه سوره «کافرون» و در رکعت سوم، «حمد» و ده مرتبه سوره «توحید» و در رکعت چهارم «حمد» و ده مرتبه «معوذتین» را قرائت کن. و بعد از فراغت از چهار رکعت سجده‌ی شکر به‌جا آور و دعا کن. تا گناهان پنجاه ساله‌ات آمرزیده شود.

﴿الْأَوْقَاتُ الْمُنَاسِبَةُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٥-٥-٤- أَلْيَامَ وَاللَّيَالِي فِي كُلِّ شَهْرٍ

٥-٥-٤-١- الأول

﴿٧٨١٨﴾ الرسول ﷺ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا رَأَى الْهَلَالَ اسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ وَكَبَّرَ ثُمَّ قَالَ هَلَالٌ رُشِدِ اللَّهُمَّ أَهْلَهُ عَلَيْنَا بِيَمْنٍ وَإِيمَانٍ وَسَلَامَةٍ وَإِسْلَامٍ وَهُدًى وَمَغْفِرَةٍ وَعَافِيَةٍ مُجَلَّلَةٍ وَرِزْقٍ وَاسِعٍ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٣٢٤

٥-٥-٤-٢- أَيَّامُ الْبَيْضِ

﴿٧٨١٩﴾ الصادق ﷺ: أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ لَمْ يُعْطَهَا أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ رَجَبٌ وَشَعْبَانٌ وَشَهْرُ رَمَضَانَ وَثَلَاثَ لَيَالٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِنْهَا لَيْلَةٌ ثَلَاثَ عَشْرَةٍ وَلَيْلَةٌ أَرْبَعَ عَشْرَةٍ وَلَيْلَةٌ خَمْسَ عَشْرَةٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَأُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَ سُورٍ لَمْ يُعْطَهَا أَحَدٌ مِنَ الْأُمَمِ يَسُورُ وَتَبَارَكَ الْمُلْكُ وَقُلُّهُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَمَنْ جَمَعَ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَدْ جَمَعَ أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ فَقِيلَ كَيْفَ يَجْمَعُ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَالَ يُصَلِّي كُلَّ لَيْلَةٍ مِنْ لَيَالِي الْبَيْضِ مِنْ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ أَشْهُرٍ فِي اللَّيْلَةِ (الثَّلَاثَةِ عَشْرَةٍ) رُكْعَتَيْنِ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ وَفِي اللَّيْلَةِ الرَّابِعَةِ عَشْرَةَ أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ وَفِي اللَّيْلَةِ الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ سِتَّ رُكْعَاتٍ يقرأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورٍ فَيَحْزُونَ فَضْلَ هَذِهِ الْأَشْهُرِ الثَّلَاثَةِ وَيُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ سِوَى الشُّرْكِ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٢٤

﴿٧٨٢٠﴾ اللَّهُمَّ إِنْ كَانَتْ صَحِيفَتِي مُسْوَدَّةً بِالذُّنُوبِ إِلَيْكَ فَإِنِّي أَعُولُ فِي مَحْوَهَا فِي هَذِهِ اللَّيَالِي الْبَيْضِ عَلَيْكَ وَارْجُو مِنَ الْغُفْرَانِ وَالْعَفْوِ مَا هُوَ بِيَدِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٣

٥-٥-٤-٣- التَّاسِعَةُ عَشْرَةُ

﴿٧٨٢١﴾ أمير المؤمنين ﷺ: اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ اللَّيْلَةِ الْجَدِيدَةِ وَكُلِّ لَيْلَةٍ وَهَذَا الشَّهْرِ وَكُلِّ شَهْرٍ وَرَبَّ الْخَلَائِقِ كُلِّهِمْ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْفَعْ بِالْخَيْرِ ذِكْرِي وَضَعْ بِهِ وَزْرِي وَاشْرَحْ بِهِ صَدْرِي وَطَهِّرْ بِهِ قَلْبِي وَحَصِّنْ بِهِ فَرْجِي وَاغْفِرْ بِهِ ذَنْبِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٨

٥-٥-٤-٤- الْحَادِي وَالْعَشْرُونَ

﴿٧٨٢٢﴾ الصادق ﷺ: الْحَادِي وَالْعَشْرُونَ رَأْمُ اسْمِ مُلْكٍ مُوَكَّلٍ بِالرُّوحِ نَحْسٌ فَلْيُذَكِّرِ اللَّهُ وَلْيُصَمِّمْ وَلْيَتَصَدَّقْ وَلْيَتَّبِعْ وَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ١٧٣

﴿٧٨٢٣﴾ الصادق ﷺ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَهَذَا الْيَوْمُ خُلِقَ جَدِيدٌ فَاقْتَحْهُ عَلَى بَطْنِ عَيْنِكَ وَاخْتِمْهُ عَلَى بَمَغْفِرَتِكَ وَرِضْوَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٦٤

﴿زمان‌های مناسب‌تر برای آمرزش‌خواهی﴾

۵-۵-۴- روزها و شب‌های معین در همه‌ی ماه‌ها

۱- ۵-۵-۴- اوّل

﴿۷۸۱۸﴾ رسول خدا ﷺ هنگامی که هلال ماه را می‌دید: رو به‌سوی قبله می‌کرد و تکبیر می‌گفت و بعد از آن می‌گفت: «هلال راهنما، خداوندا! این ماه را با میمنت و ایمان و سلامتی و اسلام و هدایت و آمرزش و عافیت مجلّل و روزی گسترده برای ما شروع کن. که تو بر هر چیز توانایی.»

۲- ۵-۵-۴- سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم

﴿۷۸۱۹﴾ به این امّت سه ماه داده شده که به هیچ امّتی قبل از ایشان عطا نشده است؛ ماه‌های رجب و شعبان و رمضان؛ و سه شب داده شده که به هیچ‌کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ شب سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم؛ و سه سوره داده شده که به هیچ‌کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ یس و تبارک و اخلاص. هرکس بین این سه را جمع کند، بهترین فضیلت‌هایی را که به این امّت داده‌ام، جمع کرده است. سؤال شد: «چگونه بین این سه را جمع کند؟» حضرت فرمود: «شب سیزدهم دو رکعت و در هر رکعت یک «حمد» و این سه سوره؛ شب چهاردهم چهار رکعت و شب پانزدهم شش رکعت با همین کیفیت بخواند. در این صورت فضیلت این سه ماه را کسب کرده و همه‌ی گناهان او به‌جز شرک آمرزیده می‌شوند.»

﴿۷۸۲۰﴾ خداوندا! اگرچه نام‌های عملم با گناهان سیاه و تیره شد، با این وجود، من از تو در زدودن گناهانم در این شب‌های سپید بر تو اعتماد دارم و به آمرزش و گذشتی که در دست توست امید بستم.

۳- ۵-۵-۴- نوزدهم

﴿۷۸۲۱﴾ خداوندا! پروردگارا! این شب جدید و هر شب و این ماه و هر ماه! و پروردگار همه‌ی مخلوقات! بر محمّد و خاندانش درود بفرست و نام و یاد مرا [در آسمان‌ها] به نیکی بالا ببر، و بار گناهانم را پائین بنه و سینه‌ی مرا فراخ کن و قلبم را پاک و مطهّر ساز و شرم مرا محفوظ بدار و گناهانم را [به حقّ این شب] بیامرز.

۴- ۵-۵-۴- بیست و یکم

﴿۷۸۲۲﴾ روز بیست و یکم، «رام»، نام فرشته‌ی گماشته بر جان و نحس است، پس از هر کاری حذر کن. در این روز خدا را یاد کن، روزه بگیر، صدقه بده، توبه کن و آمرزش بخواه.

﴿۷۸۲۳﴾ خداوندا! بر محمّد و خاندان پاک و مطهّرش درود بفرست، این روز آفریده‌ای جدید است، آن را با انجام طاعت و فرمانت بر من بگشا و با آمرزش و رضایتت به پایان برسان.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

٥-٥-٤-٥- الثالثُ والعِشرونَ

﴿٧٨٢٤﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُسْكِينِ الْمُسْتَكِينِ وَأَتَبَهِّلُ إِلَيْكَ ائْتِهَالَ الْمُذْنِبِ الْبَائِسِ الذَّلِيلِ مَسْأَلَةً مَنْ خَضَعَتْ لَكَ نَاصِيَّتُهُ وَاعْتَرَفَ بِخَطِيئَتِهِ فَفَاضَتْ لَكَ عَثْرَتُهُ وَهَمَلَتْ لَكَ دُمُوعُهُ وَضَلَّتْ حِيلَتُهُ وَانْقَطَعَتْ حُجَّتُهُ أَنْ تُعْطِيَنِي فِي لَيْلَتِي هَذِهِ مَغْفِرَةً مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَاعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٣

٥-٥-٥- الأوقاتُ التي نَحْتَاجُ إِلَى الْمَغْفِرَةِ

١-٥-٥-٥- عِنْدَ التَّوَقُّي

﴿٧٨٢٥﴾ السَّجَّاد ﷺ: إِغْفِرْ لِي إِذَا تَوَقَّيْتَنِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٣٨

﴿٧٨٢٦﴾ الرسول ﷺ: أَقَلُّ تَخَفَةِ الْمُؤْمِنِ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلِمَنْ تَبَعَ جَنَازَتَهُ؛ بشارة المصطفى، ص ٧٢

٢-٥-٥-٥- بَعْدَ الْمَوْتِ

﴿٧٨٢٧﴾ الصادق ﷺ: إِغْفِرْ لَنَا بَعْدَ الْمَوْتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٨

﴿٧٨٢٨﴾ الصادق ﷺ: إِغْفِرْ لِي بَعْدَ الْمَوْتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٣٨

٣-٥-٥-٥- فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى

﴿٧٨٢٩﴾ إِغْفِرْ لِي فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ١٣٠

٤-٥-٥-٥- يَوْمَ الدِّينِ

﴿٧٨٣٠﴾ الكاظم ﷺ: إِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِوَلَدِي يَوْمَ الدِّينِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٨

٥-٥-٥- الأَمْكَنَةُ

١-٥-٥-٥- أَيْنَ مَا كُنْتُمْ حَتَّى بَطْنِ الْحُوتِ

﴿٧٨٣١﴾ الرسول ﷺ: أَكْثَرُوا مِنَ الْاسْتِغْفَارِ فِي بُيُوتِكُمْ وَفِي مَجَالِسِكُمْ وَعَلَى مَوَائِدِكُمْ وَفِي أَسْوَاقِكُمْ وَفِي طُرُقِكُمْ وَأَيْنَمَا كُنْتُمْ فَإِنَّكُمْ لَا تَذَرُونَ مَتَى تَنْزِلُ الْمَغْفِرَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

﴿٧٨٣٢﴾ الصادق ﷺ: كَانَ يُؤَسُّ فِي بَطْنِ الْحُوتِ يُسَبِّحُ اللَّهَ وَيَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٢٥٣

٢-٥-٥-٥- مَكَّةَ

﴿٧٨٣٣﴾ الصادق ﷺ: فَإِنَّهُ لَنْ يَهْبِطَ وَادِي مَكَّةَ أَحَدٌ لَيْسَ فِي قَلْبِهِ شَيْءٌ مِنَ الْكِبَرِ إِلَّا غَفَرَ

اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٦، ص ٣١٢

﴿٧٨٣٤﴾ الباقر ﷺ: فَقِيلَ لَهُ سَلْ يَا آدَمُ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي قَالَ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ يَا آدَمُ قَالَ وَ

لِذَرِّيَّتِي مِنْ بَعْدِي قَالَ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ مِنْهُمْ بِذَنْبِهِ هَاهُنَا كَمَا بُوتَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٤٧

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آموزش﴾

۵-۴-۵- بیست و سوم

﴿۷۸۲۴﴾ مانند بیچاره‌ی زمین‌گیر به‌سوی تو زاری می‌کنم؛ چونان گناهکار بینوای ذلیل و مانند کسی که سر تعظیم در مقابل تو فرود آورده و به خطایش اقرار کرده و اشک در چشمانش حلقه زده و بسیار جاری شده، بیچاره‌ای که عذر و بهانه‌ای ندارد؛ از تو می‌خواهم که همین امشب گناهان گذشته‌ام را بیاموزی و در باقیمانده‌ی عمر مرا از ارتکاب گناه حفظ کنی.

۵-۵-۵- زمان‌هایی که به آموزش نیازمندیم

۱-۵-۵-۵- هنگام مرگ

﴿۷۸۲۵﴾ هنگامی که مرا میراندی، بیامرز.

﴿۷۸۲۶﴾ کمترین هدیه‌ی خداوند به شخص مؤمن، آموزش او و نیز کسانی که پشت جنازه‌اش بوده‌اند، می‌باشد.

۲-۵-۵-۵- بعد از مرگ

﴿۷۸۲۷﴾ ما را پس از مرگ بیامرز.

﴿۷۸۲۸﴾ مرا پس از مرگم بیامرز.

۳-۵-۵-۵- در دنیا و آخرت

﴿۷۸۲۹﴾ مرا در دنیا و آخرت بیامرز.

۴-۵-۵-۵- روز جزا

﴿۷۸۳۰﴾ مرا و پدر و مادر و فرزندانم را در روز جزا مورد آموزش و رحمت قرار ده.

۵-۶- مکان‌های مناسب‌تر برای آموزش

۱-۵-۶-۵- هرجا باشیید - حتی در شکم ماهی -

﴿۷۸۳۱﴾ در خانه‌ها و مجالس و در کنار سفره‌ها و در بازار و در راه‌ها و هر کجا که باشید بسیار استغفار کنید چراکه شما نمی‌دانید چه هنگامی آموزش خداوند فرود می‌آید.

﴿۷۸۳۲﴾ یونس علیه السلام در شکم ماهی به استغفار و تسبیح پروردگار مشغول بود.

۲-۵-۶-۵- مکه

﴿۷۸۳۳﴾ کسی که در قلبش چیزی از تکبر نیست، هرگز به وادی مکه وارد نمی‌شود مگر اینکه خداوند او را بیامرزد.

﴿۷۸۳۴﴾ به آدم علیه السلام گفته شد: «هرچه می‌خواهی درخواست کن». گفت: «خدایا؛ گناهم را بیامرز». خداوند فرمود: «ای آدم آمرزیدم». گفت: «و گناهان فرزندانم که بعد از من هستند». خداوند فرمود: «گناه هر کدام از آن‌ها که در اینجا مانند تو به گناه خود اعتراف کردند را آمرزیدم».

﴿الْمَكَّةُ﴾

﴿٧٨٣٥﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ زُرَّارَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام: مَا تَقُولُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ قَالَ يَغْفِرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِيهَا مِنْ خَلْقِهِ لَأَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ مِغْزَى كَلْبٍ وَيُنْزِلُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَلَائِكَتَهُ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا وَإِلَى الْأَرْضِ بِمَكَّةَ؛ مِنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه، ج ٢، ص ٩٤

﴿٧٨٣٦﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: لَا يَدْخُلُ مَكَّةَ رَجُلٌ بِسَكِينَةٍ إِلَّا غُفِرَ لَهُ قُلْتُ مَا السَّكِينَةُ قَالَ يَتَوَاضَعُ؛ الْكَافِي، ج ٤، ص ٤٠١

﴿٧٨٣٧﴾ الصادق عليه السلام: لَمْ يَهْبِطْ وَادِي مَكَّةَ أَحَدٌ لَيْسَ فِي قَلْبِهِ مِنَ الْكِبَرِ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛

وسائل الشيعة، ج ١٣، ص ٢٠٣

﴿٧٨٣٨﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ أَدْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ بِمَكَّةَ مِنْ أَوَّلِهِ إِلَى آخِرِهِ صِيَامَهُ وَقِيَامَهُ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِائَةَ أَلْفِ شَهْرِ رَمَضَانَ فِي غَيْرِ مَكَّةَ وَكَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مَغْفِرَةٌ وَشَفَاعَةٌ وَبِكُلِّ لَيْلَةٍ مَغْفِرَةٌ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٩، ص ٣٦٤

﴿٧٨٣٩﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ جَاوَرَ سَنَةَ بِمَكَّةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَلِأَهْلِ بَيْتِهِ وَلِكُلِّ مَنْ اسْتَغْفَرَ لَهُ وَعَشِيرَتِهِ وَلِجِيرَانِهِ ذُنُوبَ تِسْعِ سِنِينَ وَقَدْ مَضَتْ وَعَصِمُوا مِنْ كُلِّ سُوءٍ أَرْبَعِينَ وَمِائَةَ سَنَةٍ؛ مِنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه، ج ٢، ص ٢٢٧

﴿٧٨٤٠﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ جَاوَرَ سَنَةَ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ وَلِأَهْلِ بَيْتِهِ وَلِكُلِّ مَنْ اسْتَغْفَرَ لَهُ وَعَشِيرَتِهِ وَلِجِيرَانِهِ ذُنُوبَ تِسْعِ سِنِينَ وَقَدْ مَضَتْ وَعَصِمُوا مِنْ كُلِّ سُوءٍ أَرْبَعِينَ وَمِائَةَ سَنَةٍ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ١٣، ص ٢٣١

﴿٧٨٤١﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ١٣، ص ٢٠٣

﴿٧٨٤٢﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ وَهُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا مُتَجَبِّرٍ وَمَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَقَارٍ وَخَشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ؛ بِحَارِ الْأَنْوَارِ، ج ٩٦، ص ١٩٢

﴿٧٨٤٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ بِسَكِينَةٍ وَقَارٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَهُوَ أَنْ يَدْخُلَهَا غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا مُتَجَبِّرٍ؛ مِنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه، ج ٢، ص ٢٠٤

﴿٧٨٤٤﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ عَبْدِ الْأَعْلَى عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ مُبَرَّأً مِنَ الْكِبَرِ غُفِرَ ذَنْبُهُ قُلْتُ وَمَا الْكِبَرُ قَالَ غَمَضُ الْخَلْقِ وَسَفَهُ الْحَقِّ قُلْتُ وَكَيْفَ ذَاكَ قَالَ يَجْهَلُ الْحَقَّ وَ يَطْعُنُ عَلَى أَهْلِهِ؛ بِحَارِ الْأَنْوَارِ، ج ٢، ص ١٤٢

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۸۳۵﴾ زرارہ گوید: بہ امام باقر علیہ السلام عرض کردم: «دربارہی شب نیمہ‌ی شعبان چہ می‌فرمایید؟» فرمود: «خداوند عزّ و جل در آن شب بسیاری از مخلوقاتش را می‌آمرزد، آن قدر زیاد کہ بیشتر از موهای گوسفندان بنی کلب باشد و خداوند فرشتگانش را بہ سوی آسمان دنیا و بہ سوی زمین مکّہ نازل می‌کند».

﴿۷۸۳۶﴾ اسحاق بن عمّار از امام صادق علیہ السلام روایت می‌کند کہ فرمود: «کسی با وقار و آرامش داخل شہر مکّہ نمی‌شود، مگر آنکہ آمرزیدہ شود». گفتم: «سکینہ چیست؟» فرمود: «تواضع کردن».

﴿۷۸۳۷﴾ کسی کہ در قلبش چیزی از تکبّر نیست ہرگز بہ وادی مکّہ وارد نمی‌شود مگر اینکہ خداوند او را بیامرزد.

﴿۷۸۳۸﴾ ہرکس از آغاز تا پایان ماہ رمضان در مکّہ حضور داشتہ باشد و نماز و روزہ را آنجا بہ جا آورد، خداوند ثواب صد ہزار ماہ رمضان را کہ در غیر مکّہ بودہ باشد برایش می‌نویسد و بہ عدد ہر روز آمرزش و شفاعت و برای ہر شب برایش آمرزش ثبت می‌کند.

﴿۷۸۳۹﴾ کسی کہ یک سال در مکّہ مجاور شود، خداوند گناہان نہ سال گذشتہ‌ی او و خانوادہ‌اش و ہرکس را کہ وی طلب آمرزش برای او کند و گناہان قوم و عشیرہ و ہمسایگان او را می‌آمرزد و آنان برای مدّت صد و چہل سال از ہر پیشامد بدی در امان خواہند ماند.

﴿۷۸۴۰﴾ کسی کہ یک سال در مکّہ مجاور شود، گناہان نہ سال گذشتہ او و خانوادہ‌اش و ہرکس کہ وی طلب آمرزش برای او کند و گناہان قوم و عشیرہ و ہمسایگان او آمرزیدہ می‌شود و آنان برای مدّت صد و چہل سال از ہر پیشامد بدی در امان خواہند ماند.

﴿۷۸۴۱﴾ کسی کہ با آرامش و وقار بہ مکّہ وارد شود خداوند گناہانش را می‌آمرزد.

﴿۷۸۴۲﴾ کسی کہ با آرامش و وقار بہ مکّہ وارد شود، گناہانش آمرزیدہ می‌شود بدین معنا کہ بدون تکبّر و غرور بہ آن وارد شود و کسی کہ پابرنہ و ہمراہ با وقار و خشوع بہ مسجد الحرام وارد شود، خداوند گناہ وی را می‌آمرزد.

﴿۷۸۴۳﴾ کسی کہ با آرامش و وقار بہ مکّہ وارد شود، خداوند گناہانش را می‌آمرزد؛ بدین معنا کہ بدون تکبّر و خودخواہی و غرور بہ آن مکان داخل شود.

﴿۷۸۴۴﴾ عبدالأعلی گوید: امام صادق علیہ السلام فرمود: «ہرکس وارد مکّہ شود و اہل تکبّر نباشد، گناہانش آمرزیدہ می‌شود». پرسیدم: «کبر چیست؟» فرمود: «تحقیر مردم و پوشاندن حق». گفتم: «چگونہ است؟» فرمود: «حق را نمی‌شناسد و بر اہل حق ہم طعنہ می‌زند».

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٨٤٥﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: مَنْ دَخَلَهَا بِسَكِينَةٍ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ قُلْتُ كَيْفَ يَدْخُلُهَا بِسَكِينَةٍ قَالَ يَدْخُلُ غَيْرَ مُتَكَبِّرٍ وَلَا مُتَجَبِّرٍ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٠٠
١-٢-٥-الحرم (محل الإحرام)

﴿٧٨٤٦﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا خَرَجَ إِلَى هَذَا الْوَجْهِ يَحْفَظُ اللَّهُ عَلَيْهِ نَفْسَهُ وَأَهْلَهُ حَتَّى إِذَا انْتَهَى إِلَى الْمَكَانِ الَّذِي يُحْرَمُ فِيهِ وَكُلَّ مَلَكَانَ يَكْتَبَانِ لَهُ أَثَرَهُ وَيَضْرِبَانِ عَلَى مَنْكِبِهِ وَيَقُولَانِ أَمَّا مَا قَدْ مَضَى فَقَدْ غُفِرَ لَكَ فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ١٠٥
٢-٢-٥-مسجد الحرام

﴿٧٨٤٧﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا دَخَلْتَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَادْخُلْهُ حَافِيًا عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْخُشُوعِ وَقَالَ وَمَنْ دَخَلَهُ بِخُشُوعٍ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٠١
﴿٧٨٤٨﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ جَاءَ إِلَى الْبَيْتِ فَطَافَ أُسْبُوعًا وَآتَى مَنَاسِكَهَ فَقَضَاهَا كَمَا أَمَرَهُ اللَّهُ فَقَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ التَّوْبَةَ وَغَفَرَ لَهُ قَالَ فَجَعَلَ طَوَافَ آدَمَ لَمَّا طَافَتِ الْمَلَائِكَةُ بِالْعَرْشِ سَبْعَ سِنِينَ فَقَالَ جَبْرِئِيلُ هَنِيئًا لَكَ يَا آدَمُ قَدْ غُفِرَ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٦٩

﴿٧٨٤٩﴾ فَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَدْخُلَ الْمَسْجِدَ فَادْخُلْ مِنْ بَابِ بَنِي شَيْبَةَ بِسَكِينَةٍ وَوَقَارٍ وَأَنْتَ حَافٍ فَإِنَّهُ مَنْ دَخَلَهُ بِخُشُوعٍ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٩٠
﴿٧٨٥٠﴾ الباقر عليه السلام: فَإِذَا زُرْتَ الْبَيْتَ وَطُفْتَ بِهِ أُسْبُوعًا وَصَلَّيْتَ الرُّكْعَتَيْنِ خَلْفَ الْمَقَامِ ضَرَبَ مَلَكٌ عَلَى كَتِفَيْكَ ثُمَّ قَالَ لَكَ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا مَضَى وَفِيمَا يَسْتَقْبِلُ مَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ مِائَةِ وَعِشْرِينَ يَوْمًا؛ تهذيب الأحكام، ج ٥، ص ٢٠

﴿٧٨٥١﴾ الصادق عليه السلام: فَإِنْ كُنْتَ قَدْ غَفَرْتَ لِي ذُنُوبِي فَارْزُدْ عَنِّي رِضًا وَقَرِّبْنِي إِلَيْكَ زُلْفَى وَلَا تُبَاعِدْنِي وَإِنْ كُنْتَ لَمْ تَغْفِرْ لِي فَمِنْ الْآنَ فَاغْفِرْ لِي قَبْلَ أَنْ تَنْأَى عَنْ بَيْتِكَ دَارِي؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٣٠

﴿٧٨٥٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ دَخَلَ مَكَّةَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ يَعْرِفُ مِنْ حَقَّنَا وَحُرْمَتِنَا مَا عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ؛ تفسير العياشي، ج ١، ص ١٨٩
﴿٧٨٥٣﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: يَا صَاحِبَ الْبَيْتِ الْبَيْتُ بَيْنَكَ وَالضَّيْفُ ضَيْفُكَ وَلِكُلِّ ضَيْفٍ مِنْ مُضَيِّفِهِ قَرَى فَاجْعَلْ قَرَاىَ مِنْكَ اللَّيْلَةَ الْمَغْفِرَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٥١

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۸۴۵﴾ معاویه بن عمار گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرکس با آرامش و وقار وارد شود، گناهانش آمرزیده می‌شود». گفتیم: «چگونه با آرامش وارد شود؟» فرمود: «بدون تکبر و غرور و خودبزرگ‌بینی وارد شود».

۱-۲-۵- محدودهی حرم

﴿۷۸۴۶﴾ هرگاه مسلمان به نیت حج خارج شود، خداوند او و خانواده‌اش را حفظ می‌کند. و زمانی که به محل احرام برسد، خداوند دو فرشته را برای نوشتن اعمالش مأمور می‌کند که آن دو به دوش او می‌زنند و می‌گویند: «همه‌ی آن گناهان گذشته‌ات آمرزیده شد؛ عمل خود را از نو آغاز کن».

۲-۲-۵- مسجدالحرام

﴿۷۸۴۷﴾ هرگاه خواستی به مسجدالحرام داخل شوی؛ پابره‌نه و با حالت آرامش و وقار و تواضع و خاکساری قلبی وارد شو. که هرکس با حالت خشوع وارد مسجدالحرام شود، ان شاء الله خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۸۴۸﴾ به خانه‌ی خدا رسید، ابتدا هفت بار دور خانه طواف کرد و سپس مناسک و اعمال را آن طوری که حق تعالی به او فرمان داده بود، انجام داد. خداوند به واسطه‌ی انجام مناسک، توبه‌اش را پذیرفت و او را آمرزید. چون فرشتگان هفت سال در اطراف عرش طواف کردند، برای طواف آدم در اطراف بیت نیز هفت دور قرار داده شد. پس از اتمام هفت دور و انجام مناسک، جبرئیل به آدم علیه السلام بشارت داد و گفت: «گوارایت باد ای آدم؛ آمرزیده شدی».

﴿۷۸۴۹﴾ پس چون خواستی به مسجدالحرام وارد شوی، با پای برهنه از باب بنی‌شیه داخل شو، درحالی که با آرامش و وقار هستی، زیرا کسی که با خشوع به آنجا داخل شود گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۸۵۰﴾ هنگامی که خانه خدا را زیارت کردی و هفت مرتبه به دور آن طواف نمودی و پشت مقام دو رکعت نماز خواندی، فرشته‌ای بر دو کتف تو می‌زند و می‌گوید: «بشارت باد بر تو که به یقین خداوند گناهان گذشته‌ی تو و صد و بیست روز آینده‌ات را آمرزید».

﴿۷۸۵۱﴾ اگر گناهان مرا آمرزیده‌ای، خشنودی خود را از من افزون کن. و بیشتر نزدیکم کن و دورم نکن؛ و اگر نیامرزیده‌ای هم‌اکنون و پیش از آنکه از خانه‌ات دور شوم مرا بیامرز.

﴿۷۸۵۲﴾ هرکس به مکه و مسجدالحرام برود درحالی که عارف به حقّ ما و حرمت ما باشد، حقّ و حرمت مسجدالحرام را شناخته و خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۷۸۵۳﴾ ای صاحب خانه؛ خانه‌ی تو و مهمان مهمان توست و هر مهمانی پذیرایی دارد، پس پذیرایی مرا در این شب مغفرت خویش قرار ده.

﴿الْمَكَّةُ﴾

١-٢-٢-٥- حِذَاءُ بَيْتِ الْمَعْمُورِ

﴿٧٨٥٤﴾ العسكري عليه السلام: أَمَرْتُهُمْ أَنْ يَنْصُبُوا كُرْسِيَّ كَرَامَتِي حِذَاءَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَيَثْنُوا عَلَيَّ وَيَسْتَغْفِرُوا لِشَيْعَتِكُمْ وَمُحِبِّيكُمْ مِنْ وَلَدِ آدَمَ؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١٢٤

٢-٢-٢-٥- العرشُ

﴿٧٨٥٥﴾ الرضا عليه السلام: أَنَّ الْمَلَائِكَةَ لَمَّا اسْتَغْفَرُوا مِنْ قَوْلِهِمْ أَوْ تَجَعَّلَ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَعَلِمُوا أَنَّهُمْ أَذْنَبُوا فَندِمُوا وَلَازُوا بِالْعَرْشِ وَاسْتَغْفَرُوا فَأَحَبَّ اللَّهُ أَنْ يُعَبَّدَ بِمِثْلِ تِلْكَ الْعِبَادَةِ فَوَضَعَ فِي السَّمَاءِ الرَّابِعَةِ بَيْتًا بِحِذَاءِ الْعَرْشِ يُسَمَّى الضُّرَّاحَ ثُمَّ وَضَعَ فِي السَّمَاءِ الدُّنْيَا بَيْتًا يُسَمَّى الْمَعْمُورَ بِحِذَاءِ الضُّرَّاحِ ثُمَّ وَضَعَ الْبَيْتَ بِحِذَاءِ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ثُمَّ أَمَرَ آدَمَ عليه السلام فَطَافَ بِهِ قَتَابَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَجَرَى ذَلِكَ فِي وَلَدِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ قصص الأنبياء للجزائري، ص ٢٦

٢-٢-٢-٥- الكعبةُ

﴿٧٨٥٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا خَرَجْتُمْ حُجَّاجًا إِلَى بَيْتِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَافْكُرُوا النَّظَرَ إِلَى بَيْتِ اللَّهِ فَإِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مِائَةَ وَعِشْرِينَ رَحْمَةً عِنْدَ بَيْتِهِ الْحَرَامِ مِنْهَا سِتُونَ لِلطَّائِفِينَ وَأَرْبَعُونَ لِلْمُصَلِّينَ وَعِشْرُونَ لِلنَّاطِرِينَ أَقْرُوا عِنْدَ الْمُتَنَزِّمِ بِمَا حَفِظْتُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَمَا لَمْ تَحْفَظُوا فَقُولُوا وَمَا حَفِظْتُمْ عَلَيْنَا حَفِظْتُمْكَ وَنَسِينَاهُ فَاعْفِرْ لَنَا فَإِنَّهُ مَنْ أَقْرَ بِذَنْبِهِ فِي ذَلِكَ الْمَوْضِعِ وَعَدَّهُ وَذَكَرَهُ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ مِنْهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ يَغْفِرَهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٩٦

﴿٧٨٥٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَقْرُوا عِنْدَ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ بِمَا حَفِظْتُمُوهُ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَمَا لَمْ تَحْفَظُوهُ فَقُولُوا يَا رَبِّ عَلَيْنَا وَنَسِينَاهُ فَاعْفِرْ لَنَا فَإِنَّهُ مَنْ أَقْرَ بِذُنُوبِهِ فِي ذَلِكَ الْمَوْضِعِ وَعَدَّدَهَا وَذَكَرَهَا وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ جَلَّ وَعَزَّ مِنْهَا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَغْفِرَهَا لَهُ؛ تحف العقول، ص ١٠٧

﴿٧٨٥٨﴾ الصادق عليه السلام: إِنْ لِلْكَعْبَةِ لِلْحُطَّةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ يُغْفَرُ لِمَنْ طَافَ بِهَا أَوْ حَنَّ قَلْبُهُ إِلَيْهَا أَوْ حَبَسَهُ عَنْهَا عُذْرٌ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٤٠

﴿٧٨٥٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَتَى الْكَعْبَةَ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِنَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا لَمْ يَخْرُجْ مِنْ مَكَّةَ إِلَّا وَقَدْ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٦٢

﴿٧٨٦٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا نَظْرَةً وَاحِدَةً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٥٧

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

۱-۲-۲-۵-۶ در مقابل بیت المعمور (دور کعبه)

﴿۷۸۵۴﴾ به فرشتگان دستور داده‌ام تا کرسی کرامت مرا در برابر بیت المعمور قرار دهند و مرا ستایش کنند و بر شیعیان و دوستان شما از فرزندان آدم ﷺ طلب آمرزش کنند.

۲-۲-۲-۵-۶ عرش

﴿۷۸۵۵﴾ وقتی ملائکه از این گفتار خود پشیمان شدند که گفته بودند: «آیا در روی زمین کسانی را قرار می‌دهی که در آن فساد کنند؟» و دانستند که مرتکب گناه شده‌اند لذا پشیمان شده و به عرش پناه بردند. و پس از آن خداوند خوشش آمد که بندگان او را به همین صورت عبادت کنند. پس در آسمان چهارم خانه‌ای را در مقابل عرش به نام «ضراح» قرار داد. سپس در آسمان دنیا درست روبروی «ضراح» خانه‌ای به نام «معمور» ایجاد کرد و پس از آن در مقابل «معمور» «کعبه» را ایجاد کرد. و سپس خداوند به آدم ﷺ فرمان داد و آدم ﷺ آن خانه را طواف کرد و خداوند توبه‌ی او را پذیرفت. و پس از آن همین شیوه در میان فرزندان آدم تا روز قیامت جاری شد.

۳-۲-۲-۵-۶ کعبه

﴿۷۸۵۶﴾ وقتی به حج می‌روید خانه‌ی خدا را زیاد تماشا کنید. خداوند تبارک و تعالی یک صد و بیست رحمت در کنار خانه خود دارد که شصت قسمت آن متعلق به طواف‌کنندگان و چهل قسمت برای نمازگزاران و بیست قسمت برای تماشاکنندگان خانه‌ی خداست. در ملتزم (پشت خانه خدا) هرچه از گناهان خود را به خاطر می‌آورید، به آن اقرار نمایید و درباره‌ی هرچه به خاطر ندارید چنین بگویید: «خدایا آن گناهی که ملائکه‌ی مأمور بر من نوشته‌اند و من فراموش کرده‌ام ببامرز». هرکس در این محل به گناه خود اقرار نماید و بشمارد و به یاد بیاورد و استغفار نماید، بر خداوند لازم است که گناهان او را می‌آمرزد.

﴿۷۸۵۷﴾ مقابل خانه‌ی کعبه به گناهی که به یاد می‌آورید اعتراف کنید و درباره‌ی گناهی که به یاد نمی‌آورید، بگویید: «پروردگارا! هرچه از ما به یاد داری و ما فراموش کرده‌ایم ببامرز». زیرا هرکس در آنجا به گناهانش اعتراف کند و آن‌ها را بشمارد و یاد کند و از خدای عزّ و جلّ آمرزش بخواهد، شایسته است که خدا آن‌ها را ببامرز.

﴿۷۸۵۸﴾ در هر روز لحظه‌ای برای کعبه وجود دارد که طواف‌کنندگان خانه‌ی کعبه و نیز کسانی که به آرزوی زیارت، دل آنان به سوی کعبه پر می‌کشد و نمی‌توانند، آمرزیده می‌شوند.

﴿۷۸۵۹﴾ کسی که با شناخت حقّ و حرمت ما به خانه‌ی خدا بیاید، مثل کسی است که حقّ و حرمت آن را شناخته، و او از مکّه خارج نمی‌شود، مگر اینکه گناهانش آمرزیده شود.

﴿۷۸۶۰﴾ هرکس از روی ایمان و در انتظار پاداش الهی به سوی خانه‌ی [خدا] نگاهی کند، گناهان قبل و بعدش آمرزیده شود.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٨٤١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ بِمَعْرِفَةٍ فَعَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِنَا مِثْلَ الَّذِي عَرَفَ مِنْ حَقِّهَا وَحُرْمَتِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَكَفَّاهُمْ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٤١

﴿٧٨٤٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ عَارِفًا بِحَقِّهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَكَفَى مَا أَهَمَّهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

﴿٧٨٤٣﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ نَظَرَ إِلَى الْكَعْبَةِ عَارِفًا بِحَقِّهَا غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٦٥

﴿٧٨٤٤﴾ هَذَا بَيِّنٌ اسْتَعْبَدَ اللَّهُ بِهِ خَلْقَهُ لِيَخْتَبِرَ طَاعَتَهُمْ فِي إِيْتَانِهِ فَحَثَّتْهُمْ عَلَى تَعْظِيمِهِ وَزِيَارَتِهِ وَجَعَلَهُ مَحَلَّ أَنْبِيَائِهِ وَفِئَلَةٍ لِلْمُصَلِّينَ إِلَيْهِ فَهُوَ شُعْبَةٌ مِنْ رِضْوَانِهِ وَطَرِيقٌ يُؤَدِّي إِلَى غُفْرَانِهِ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٧

١-٣-٢-٥٤- أَخَذُ بِاسْتَارِ الْكَعْبَةِ

﴿٧٨٤٥﴾ الصادق عليه السلام: أَنَّهُ كَانَ جَالِسًا فِي الْحَرَمِ فِي مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ عليه السلام فَجَاءَ رَجُلٌ شَيْخٌ كَبِيرٌ قَدْ فَنِيَ عُمُرُهُ فِي الْمَعْصِيَةِ فَنَظَرَ إِلَى الصَّادِقِ عليه السلام فَقَالَ نِعْمَ الشَّفِيعُ إِلَى اللَّهِ لِلْمُذْنِبِينَ فَأَخَذَ بِاسْتَارِ الْكَعْبَةِ وَانْشَأَ يَقُولُ:

بِحَقِّ الْهَاشِمِيِّ الْأَبْطَحِيِّ	بِحَقِّ جَدِّ هَذَا يَا وَلِيِّي
بِحَقِّ وَصِيِّهِ الْبَاطِلِ الْكَمِيِّ	بِحَقِّ الذِّكْرِ إِذْ يُوحَى إِلَيْهِ
وَأُمِّهِمَا ابْنَةُ الْبَرِّ الزَّكِيِّ	بِحَقِّ الطَّاهِرَيْنِ ابْنَيْ عَلِيِّ
عَلَى مِنْهَاجِ جَدِّهِمُ النَّبِيِّ	صَبَحَتْ أَيْمَةً سَلَفُوا جَمِيعًا
غَفَرْتَ خَطِيئَةَ الْعَبْدِ الْمُسِيءِ	بِحَقِّ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ إِلَا

قَالَ: فَسَمِعَ هَاتِفًا يَقُولُ: يَا شَيْخُ كَانَ ذَنْبُكَ عَظِيمًا وَلَكِنْ غَفَرْنَا لَكَ جَمِيعَ ذُنُوبِكَ بِحُرْمَةِ شَفَعَائِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٢٠

٢-٣-٢-٥٤- دَاخِلُ الْكَعْبَةِ

﴿٧٨٤٦﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ دُخُولِ الْكَعْبَةِ قَالَ الدُّخُولُ فِيهَا دُخُولٌ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ وَالْخُرُوجُ مِنْهَا خُرُوجٌ مِنَ الذُّنُوبِ مَعْصُومٌ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمُرِهِ مَغْفُورٌ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٢٧

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمزش﴾

﴿۷۸۶۱﴾ کسی که با معرفت به کعبه بنگرد و آن‌گاه حقّ ما و حرمت ما را همانند حقّ کعبه و حرمت آن بشناسد، خداوند همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد و همّ دنیا و آخرت او را کفایت می‌فرماید.

﴿۷۸۶۲﴾ هرکس به‌سوی کعبه بنگرد درحالی‌که به حقّ آن عارف باشد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد و مهمّاتش را کفایت می‌کند.

﴿۷۸۶۳﴾ هرکس به‌سوی کعبه بنگرد درحالی‌که به حقّ آن عارف باشد، خدا گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۷۸۶۴﴾ این، خانه‌ای است که خداوند خواسته است با آن آفریدگانش را به بندگی وادارد تا فرمان‌برداری‌شان را در آمدن و حضور یافتن بر آن بیازماید و آنان را به بزرگداشت و زیارت آن برانگیزاند و آن را جایگاه فرود آمدن پیغمبرانش و قبله‌ی نمازگزاران گرداند. این خانه شاخه‌ای از خشنودی خدا و راهی به سوی آمزش اوست.

۱-۳-۲-۵- در حال گرفتن پرده‌ی کعبه

﴿۷۸۶۵﴾ امام صادق علیه السلام در مقام ابراهیم علیه السلام نشسته بود که مردی که هشتاد سال که عمر خود را در معصیت سپری کرده بود، وارد شد. نگاهی به امام علیه السلام کرد و گفت: «چه خوب شفاعت‌کننده‌ای برای گنهکاران هستی. و آن‌گاه پرده‌های کعبه را گرفت و ابیاتی با این مضمون سرود:

ای سرورم، به حق جد این مرد، به حق هاشمی ابطحی.

به حق قرآنی که به او وحی می‌شد و به حق وصی او همو که قهرمان و پهلوان بود.

به حق دو فرزند پاک علی علیه السلام و به حق مادرشان که دختر انسان نیکوکار و پاکیزه است.

به حق امامانی که همگی به راه و روش جدشان پیامبر صلی الله علیه و آله عمل کردند.

به حق حضرت مهدی قائم آل محمد صلی الله علیه و آله تو را همواره سوگند که از گناهان این بنده خطاکار درگذری.

آن‌گاه او صدای هاتفی را شنید که می‌گفت: «ای پیرمرد، گناهان تو بسیار زیاد بود، امّا، ما به احترام کسانی که که شفیع قرار دادی همه گناهانت را آمرزیدیم».

۲-۳-۲-۵- داخل کعبه

﴿۷۸۶۶﴾ امام صادق علیه السلام می‌فرماید: از پدرم در مورد داخل شدن به کعبه سؤال کردم، فرمود: «داخل شدن به کعبه داخل شدن در رحمت خدا و خروج از آن خروج از گناهان است. و چنین کسی در باقیمانده‌ی عمرش از ارتکاب گناه مصون است و گناهان گذشته‌اش آمرزیده است».

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

۴-۲-۲-۵- مقام ابراهیم علیه السلام

﴿۷۸۶۷﴾ هنگامی که به‌سوی خانه‌ی خدا رسید، ابتدا طواف واجب را به‌جا می‌آورد؛ سپس به‌سوی مقام ابراهیم می‌رود و نماز طواف می‌خواند. در این هنگام فرشته‌ای در سمت چپ او می‌ایستد و چون از نماز طواف فارغ شود، دستی بر پشت او می‌کشد و می‌گوید: «ای فلانی! گناهان گذشته‌ات پاک شد، اما تا می‌توانی برای آینده‌ات بکوش».

﴿۷۸۶۸﴾ چون هفت مرحله دور کعبه طواف کردی و بعد پشت مقام ابراهیم علیه السلام دو رکعت نماز طواف خواندی، فرشته‌ای بزرگوار دست بر دو کتف تو می‌زند و می‌گوید: «آن گناهی که در گذشته از تو سر زده، همگی بر تو بخشیده شد. از حالا تا صد و بیست روز بعد عمل را از نو آغاز کن».

۵-۲-۲-۵- مستجار

﴿۷۸۶۹﴾ زمانی که نزدیک خانه‌ی خدا نزد مستجار بود، سرش را رو به‌سوی آسمان بلند کرد و گفت: «پروردگارا! مرا بیامرز». ندا رسید: «من تو را آمرزیدم». گفت: «پروردگارا! فرزندان مرا هم [بیامرز]». ندا رسید: «ای آدم؛ هریک از فرزندان که در این مکان به‌سوی من بیاید و به گناهش اقرار کند، او را می‌آمرزم».

﴿۷۸۷۰﴾ آدم علیه السلام ایستاد و گفت: «خداوندا! برای هر کارگری مزدی هست». و من هم در این جا کار کرده‌ام، مزد من چیست؟ خداوند به آدم علیه السلام وحی کرد: «گناهانت را آمرزیدم». آدم علیه السلام گفت: «خداوندا! برای فرزندان و نسلم چطور؟ باز خداوند وحی کرد: «ای آدم علیه السلام، هرکدام از فرزندان به این مکان بیایند و به گناه خویش اعتراف کنند و سپس از من طلب آمرزش نمایند، آن‌ها را هم می‌بخشم».

﴿۷۸۷۱﴾ بنده‌ای نیست که در این مکان به گناهانش نزد پروردگار اقرار کند، مگر اینکه [گناهانش] آمرزیده می‌شود.

۶-۲-۲-۵- رکن یمانی

﴿۷۸۷۲﴾ هنگامی که طواف را به پایان رساندی و به پشت کعبه رسیدی، مقابل مستجار کمی نزدیک رکن یمانی دستت را به خانه بگستران و شکم و گونه‌ات را به خانه بچسبان و بگو: «خدایا! خانه‌ی تو و بنده بنده‌ی توست». سپس برای پروردگارت نسبت به هر چیزی انجام دادی، اعتراف کن. هر بنده‌ی مؤمنی که برای پروردگارش در این مکان اعتراف کند خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۸۷۳﴾ هنگامی که در دور هفتم، به پشت کعبه یعنی مستجار نزدیک رکن یمانی رسیدی، دستان را بر زمین باز کن و گونه و شکم را به خانه بچسبان و بگو: «خدایا! خانه‌ی تو و بنده بنده‌ی توست. و اینجا، جای کسی است که از آتش به تو پناه آورده است». سپس در مقابل پروردگارت به گناهانت اعتراف کن که هیچ بنده‌ای در این مکان در برابر خدا اعتراف به گناهانش نمی‌کند مگر اینکه خداوند او را می‌آمرزد.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

٧-٢-٢-٥- الملتزم

﴿٧٨٧٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اقروا عند الملتزم بما حفظتم من ذنوبكم وما لم تحفظوا فقولوا وما حفظته علينا حفظتك ونسيناه فاغفره لنا فإنه من أقر بذنوبه في ذلك الموضع وعده وذكره واستغفر منه كان حقاً على الله عز وجل أن يغفر له؛ وسائل الشريعة، ج ١٣، ص ٣٤٧

﴿٧٨٧٥﴾ الصادق عليه السلام: إن آدم عليه السلام لما طاف بالبيت فأنتهى إلى الملتزم فقال جبرئيل أقر لربك بذنوبك في هذا المكان فوق آدم فقال يا رب إن لكل عامل أجراً ولقد عملت فما أجرى فأوحى الله تعالى إليه يا آدم من جاء من ذريتك (إلى هذا المكان) فأقر فيه بذنوبه غفرت له؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٩٢

﴿٧٨٧٦﴾ السجاد عليه السلام: إن علي بن الحسين عليه السلام إذا أتى الملتزم قال اللهم إن عني أقواجا من ذنوب وأقواجا من خطايا وعندك أقواجا من رحمة وأقواجا من مغفرة؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٩٣

﴿٧٨٧٧﴾ الصادق عليه السلام: أنه كان إذا انتهى إلى الملتزم قال لمواليه أميطوا عني حتى أقر لربي بذنوبي في هذا المكان فإن هذا مكان لم يقر عبد لربه بذنوبه ثم استغفر الله إلا غفر الله له؛ الكافي، ج ٤، ص ٤١٠

﴿٧٨٧٨﴾ الأئمة عليهم السلام: في الدعاء عند الملتزم وجوها يطول ذكرها ليس فيها شيء مؤقت والملتزم ظهر البيت حيال الميزاب يلتزمه الطائف في الطواف السابع ويدعو بما قدر عليه ويؤء بذنوبه إلى الله ويسأله المغفرة؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٩٢

﴿٧٨٧٩﴾ الصادق عليه السلام: لما طاف آدم بالبيت وانتهى إلى الملتزم قال له جبرئيل عليه السلام يا آدم أقر لربك بذنوبك في هذا المكان قال فوق آدم عليه السلام فقال يا رب إن لكل عامل أجراً وقد عملت فما أجرى فأوحى الله عز وجل إليه يا آدم قد غفرت ذنبك قال يا رب ولولدي أو لذريتي فأوحى الله عز وجل إليه يا آدم من جاء من ذريتك إلى هذا المكان وأقر بذنوبه وتاب كما ثبت ثم استغفر غفرت له؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٤

٨-٢-٢-٥- الصفا

﴿٧٨٨٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إذا صعد الصفا استقبل الكعبة ثم رفع يديه ثم يقول اللهم اغفر لي كل ذنب أذنبته قط فإن عدت فعدت علي بالمغفرة؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٣٢

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

۷-۲-۲-۵- ملتزم

﴿۷۸۷۴﴾ در محلّ ملتزم (فاصله‌ی میان در خانه خدا و رکن حجرالاسود) به آنچه از گناهاتان که به‌یاد می‌آورید، اعتراف کنید و درباره‌ی آنچه فراموش کرده‌اید بگویید: «آنچه نگهبانان تو ثبت کرده‌اند و ما آن را فراموش کرده‌ایم بر ما بیامرز؛ که هرکس در این محلّ به گناهش اعتراف کند و آن‌ها را بشمارد و به‌یاد آورد و از خدا آمرزش بخواهد، بر خدای عزّ و جلّ لازم است که او را بیامرزد.

﴿۷۸۷۵﴾ زمانی که آدم علیه السلام خانه‌ی خدا را طواف کرد و در ملتزم طوافش را به پایان برد، جبرئیل گفت: «در این مکان در مقابل پروردگارت به گناهت اقرار کن». پس آدم علیه السلام توقف کرد و گفت: «پروردگارا! برای هر کارگری مزد و پاداشی است. من نیز طواف کرده‌ام؛ مزد من چیست؟ از خدای تعالی به‌سوی او وحی رسید: «ای آدم؛ هرکس از نسل تو به این مکان بیاید و به گناهش اقرار کند، او را می‌آمرزم».

﴿۷۸۷۶﴾ هرگاه امام سجّاد علیه السلام به ملتزم می‌رسید می‌فرمود: «نزد من گناهان بسیار و خطاهای فراوان است و نزد تو رحمت و آمرزش بسیار».

﴿۷۸۷۷﴾ هنگامی که به‌سوی ملتزم می‌رفت به همراهانشان می‌فرمود: «کنار بروید تا در این مکان در مقابل پروردگارم به گناهانم اعتراف کنم؛ زیرا این مکانی است که هرکس در آن به گناهانش اعتراف کند و آمرزش بخواهد، خداوند او را می‌آمرزد».

﴿۷۸۷۸﴾ برای دعا کردن کنار ملتزم، شرایطی هست که گفتنش طولانی می‌شود و آن‌ها برای زمان خاصی نیست. ملتزم، پشت کعبه و در برابر ناودان است که طواف‌کننده در دور هفتم به آن می‌چسبد و آن قدر که می‌تواند دعا کند و از گناهانش به‌سوی خدا توبه کند و آمرزش بخواهد.

﴿۷۸۷۹﴾ وقتی که آدم علیه السلام خانه‌ی خدا را طواف کرد، و در ملتزم به اتمام رساند. جبرئیل به آدم علیه السلام گفت: «ای آدم؛ در همین جا در مقابل خداوند به گناهانت اعتراف کن». آدم علیه السلام ایستاد و گفت: «خداوندا! برای هر عاملی مزدی هست، من هم اینجا طواف کردم، مزد من چیست؟ خداوند به آدم علیه السلام وحی کرد: «گناهانت را آمرزیدم». آدم علیه السلام گفت: «خداوندا! برای فرزندان و نسلم چطور؟ خداوند وحی کرد: «ای آدم؛ هرکدام از فرزندان به این مکان بیایند و به گناه خویش اعتراف کنند و از من طلب آمرزش نمایند، آن‌ها را هم می‌آمرزم».

۸-۲-۲-۵- کوه صفا

﴿۷۸۸۰﴾ هنگامی که شخص از صفا بالا می‌رود رو به کعبه کرده و دستش را بالا می‌برد و می‌گوید: «خدایا! هر گناهی که مرتکب شده‌ام، بیامرز. پس اگر دوباره گناه کردم دوباره مرا بیامرز».

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

٣-٥-٥-المشاعر

﴿٧٨٨١﴾ الصادق عليه السلام: أَمَرَهُ جَبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ مِنْ ذَنْبِهِ عِنْدَ جَمِيعِ الْمَشَاعِرِ وَيُخْبِرُهُ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ غَفَرَ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٠

﴿٧٨٨٢﴾ الصادق عليه السلام: فَأَمَرَهُ جَبْرِئِيلُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ مِنْ ذَنْبِهِ عِنْدَ جَمِيعِ الْمَشَاعِرِ وَآخِبَهُ أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ٢٢٦

١-٣-٥-٥-المنى

﴿٧٨٨٣﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا اجْتَمَعَ النَّاسُ بَيْنِي نَادَى مُنَادٍ أَيُّهَا الْجَمْعُ لَوْ تَعْلَمُونَ بِمَنْ أَحْلَلْتُمْ لَا يَقْنَتُمْ بِالْمَغْفِرَةِ بَعْدَ الْخَلْفِ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ١٣٩

﴿٧٨٨٤﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا أَخَذَ النَّاسُ مَنَازِلَهُمْ بَيْنِي نَادَى مُنَادٍ يَا مَنِي قَدْ جَاءَ أَهْلُكَ فَاتَّسَعَى فِي فِجَاجِكَ وَاتَّرَعَى فِي مَثَابِكِ وَمُنَادٍ يُنَادِي لَوْ تَدْرُونَ بِمَنْ حَلَلْتُمْ لَا يَقْنَتُمْ بِالْخَلْفِ بَعْدَ الْمَغْفِرَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٢٥٦

﴿٧٨٨٥﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا أَخَذَ النَّاسُ مَنَازِلَهُمْ بَيْنِي نَادَى مُنَادٍ لَوْ تَعْلَمُونَ بِفَنَاءِ مَنْ حَلَلْتُمْ لَا يَقْنَتُمْ بِالْخَلْفِ بَعْدَ الْمَغْفِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ٩٤

﴿٧٨٨٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ آدَمَ بِهَا دُفِنَ وَهُنَاكَ قَبْرُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَإِنْ قَدَرْتَ أَنْ لَا تَبِيتَ وَتُصَلِّيَ وَتُسَبِّحَ وَتَسْتَغْفِرَ إِلَّا بَيْنِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٣٤٧

﴿٧٨٨٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَيُّهَا النَّاسُ هَذَا يَوْمُ التَّجِّ وَالْعَجِّ فَالتَّجُّ يُهْرَقُونَ فِيهِ الدِّمَاءُ فَمَنْ صَدَقَتْ نَيْتُهُ كَانَتْ أَوَّلُ قَطْرَةٍ كَفَّارَةً لِكُلِّ ذَنْبٍ وَالْعَجُّ الدُّعَاءُ فِيهِ فَعِجُّوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَوَ الَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَنْصَرِفُ مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ أَحَدٌ إِلَّا مَغْفُورًا لَهُ إِلَّا صَاحِبُ كَبِيرَةٍ مُصِرٌّ عَلَيْهَا لَا يُحَدِّثُ نَفْسَهُ بِالْإِقْلَاعِ عَنْهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٢٩

﴿٧٨٨٨﴾ السَّجَّاد عليه السلام: فَلْيُفِيضُوا مَغْفُورًا لَهُمْ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٦٠

١-٣-٥-٥-المآزمان

﴿٧٨٨٩﴾ الصادق عليه السلام: ابْنُ فَضَّالٍ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: مَنْ مَرَّ بِالْمَازَمِينِ وَلَيْسَ فِي قَلْبِهِ كِبَرٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قُلْتُ مَا الْكِبَرُ قَالَ يَغْمِصُ النَّاسُ وَيَسْفَهُ الْحَقُّ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٥٥

﴿٧٨٩٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ مَرَّ بَيْنَ مَازِمِي مَنِي غَيْرَ مُسْتَكْبِرٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛

من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١٢

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

۳-۶-۵- مشعر و منی

﴿۷۸۸۱﴾ جبرئیل علیه السلام امر کرد که نزد تمامی مشعرها (محل‌هایی که اعمال حج انجام می‌شود) برای گناهانش از خداوند طلب آمرزش کند و به او خبر داد که خداوند عزیز و بزرگوار او را آمرزید.

﴿۷۸۸۲﴾ جبرئیل علیه السلام به او دستور داد از خداوند متعال به خاطر گناهش در تمامی مشعره‌های حج طلب آمرزش کند و به او خبر داد که خداوند حتماً او را آمرزید.

۱-۳-۶-۵- منی

﴿۷۸۸۳﴾ هرگاه مردم در منی گرد هم بیایند، منادی فریاد می‌زند: ای مردم! اگر می‌دانستید نزد چه کسی آمده‌اید، یقین می‌کردید که بعد از گناهایی که بر جای نهاده‌اید، آمرزیده خواهید شد.

﴿۷۸۸۴﴾ آن‌گاه که حاجیان در منی استقرار یافتند، منادی فریاد می‌زند: «ای منی! اهل تو آمدند؛ راه‌هایت را گسترش بده و وعده‌گاہت را پر کن». فریاد می‌زند: «اگر می‌دانستید نزد چه کسی وارد شدید، یقین می‌کردید که بعد از گناهایی که بر جای نهاده‌اید، آمرزیده خواهید شد».

﴿۷۸۸۵﴾ بعد از آنکه حاجیان در چادرهای منی جابه‌جا شوند، از جانب حق ندایی می‌آید که ای حاجیان! اگر می‌دانستید که نزد چه کسی آمده‌اید؛ یقین می‌کردید که بعد از گناهایی که بر جای نهاده‌اید، آمرزیده خواهید شد.

﴿۷۸۸۶﴾ آدم علیه السلام در آنجا دفن شد و آنجا قبر اوست. اگر بتوانی شب نخوابی و فقط در منی نماز بخوانی و تسبیح بگویی و استغفار کنی، این کار را انجام بده.

﴿۷۸۸۷﴾ ای مردم! امروز، روز «ثَجّ» و «عَجّ» است، روز «ثَجّ» است؛ بدین خاطر که خون قربانی‌ها را می‌ریزید، هرکس نیت خالصانه و صادقانه داشته باشد، اولین قطره‌ی خونی که روی زمین ریخته می‌شود کفّاره‌ی گناه او خواهد بود؛ و روز «عَجّ» است؛ یعنی روز دعاست، پس به درگاه خدا ناله و زاری کنید، زیرا قسم به خدایی که جان محمد صلی الله علیه و آله به دست اوست، از این سرزمین کسی محروم باز نمی‌گردد، مگر اینکه مرتکب گناه کبیره‌ای شده باشد، و بر آن اصرار داشته و تصمیم نداشته باشد وجود خویش را از چنگال آن گناه آزاد کند!

﴿۷۸۸۸﴾ و از عرفات کوچ می‌کنند درحالی که خطاهایشان آمرزیده است.

۱-۳-۶-۵- راه باریک بین مشعر و عرفات

﴿۷۸۸۹﴾ ابن فضال از شخصی و ایشان از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که فرمود: «هرکس از مأزمان (راه تنگ بین مشعر و عرفات) بگذرد و در قلبش کبر نباشد، خداوند او را می‌آمرزد». گوید: پرسیدم: «کبر چیست؟» فرمود: «خوارشمردن مردم و شناختن حق».

﴿۷۸۹۰﴾ هرکس از میان دو تنگه‌ی منا بدون تکبر بگذرد، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

٢-١-٣-٥-٦- الجبلُ

﴿٧٨٩١﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَصْعَدَ عَلَى الْجَبَلِ جَبَلِ جَمْعٍ وَأَمَرَهُ إِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ أَنْ يَعْتَرِفَ بِذَنْبِهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَيَسْأَلَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ التَّوْبَةَ وَالْمَغْفِرَةَ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَفَعَلَ ذَلِكَ آدَمُ كَمَا أَمَرَهُ جَبْرَائِيلُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٦٧

﴿٧٨٩٢﴾ الصادق عليه السلام: فَأَنْبَطَحَ فِي بَطْحَاءٍ جَمْعٍ حَتَّى أَنْفَجَرَ الصُّبْحُ فَأَمَرَهُ أَنْ يَصْعَدَ عَلَى الْجَبَلِ جَبَلِ جَمْعٍ وَأَمَرَهُ إِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ أَنْ يَعْتَرِفَ بِذَنْبِهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَيَسْأَلَ اللَّهَ التَّوْبَةَ وَالْمَغْفِرَةَ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَفَعَلَ ذَلِكَ آدَمُ كَمَا أَمَرَهُ جَبْرَائِيلُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩١

٢-٣-٥-٦- العرفات

﴿٧٨٩٣﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا غَرَبَتِ الشَّمْسُ فَأَفْضُ مَعَ النَّاسِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَفْضُ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ؛ تهذيب الأحكام، ج ٥، ص ١٨٧

﴿٧٨٩٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا وَقَفْتَ بِعَرَفَاتٍ إِلَى غُرُوبِ الشَّمْسِ فَلَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ رَمْلِ عَالِجٍ وَزَبَدِ الْبَحْرِ لَغَفَرَهَا اللَّهُ لَكَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٢

﴿٧٨٩٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا وَقَفْتَ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ فَإِنَّ اللَّهَ يَهْبِطُ بِرَحْمَتِهِ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حَتَّى تُظَلَّ عَلَى أَهْلِ مَكَّةَ فَيَبَاهِي بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ عِبَادِي جَاءُواَنِي شُعْنًا مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ يَرْجُونَ رَحْمَتِي وَمَغْفِرَتِي فَلَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُمْ بَعْدَ الرَّمَالِ أَوْ كَعَدَدِ الْقَطْرِ أَوْ كَزَبَدِ الْبَحْرِ لَغَفَرْتُهَا لَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٢

﴿٧٨٩٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَشْهَدُ اللَّهَ مَلَائِكَتَهُ يَبْتَغِي أَهْلَ عَرَفَاتٍ مِنَ النَّارِ وَأَوْجِبَ لَهُمُ الْجَنَّةَ وَنَادَى مُنَادٍ أَنْصَرِفُوا مَغْفُورِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٣، ص ٥٥٠

﴿٧٨٩٧﴾ أَنَّ مِنْ أَعْظَمِ النَّاسِ ذَنْبًا مَنْ وَقَفَ بِعَرَفَاتٍ ثُمَّ ظَنَّ أَنَّ اللَّهَ لَمْ يَغْفِرْ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٣، ص ٥٤٧

﴿٧٨٩٨﴾ أَنَّ مِنَ الذُّنُوبِ ذَنْبًا لَا يُكَفِّرُهَا إِلَّا الْوُفُوفُ بِعَرَفَةَ وَفِيهِ أَعْظَمُ النَّاسِ ذَنْبًا مَنْ وَقَفَ بِعَرَفَةَ فَظَنَّ أَنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ؛ شرح نهج البلاغة، ج ١، ص ١٢٤

﴿٧٨٩٩﴾ أَنَّ مِنَ الذُّنُوبِ مَا لَا يُغْفَرُ إِلَّا بِعَرَفَةَ وَالْمَشْعَرِ الْحَرَامِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَإِذَا أَقْضَيْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٦١

﴿٧٩٠٠﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ انْطَلَقَ بِهِ مِنْ مَنَى إِلَى عَرَفَاتٍ فَأَقَامَهُ عَلَى الْمَعْرِفِ فَقَالَ إِذَا غَرَبَتِ الشَّمْسُ فَأَعْتَرِفْ بِذَنْبِكَ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَسَلِ اللَّهَ الْمَغْفِرَةَ وَالتَّوْبَةَ سَبْعَ مَرَّاتٍ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩١

«مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش»

۲-۱-۳-۵- کوه (واقع در عرفات)

﴿۷۸۹۱﴾ جبرئیل علیه السلام به آدم علیه السلام فرمان داد که از کوه جمع بالا برود و دستور داد که هنگامی که خورشید طلوع می‌کند هفت بار به گناهانش اعتراف کرده و از خداوند عزّ و جلّ هفت بار طلب توبه و آمرزش کند. آدم این کار را همان‌گونه که جبرئیل علیه السلام فرمان داده بود، انجام داد.

﴿۷۸۹۲﴾ پس آدم علیه السلام در آنجا خوابید تا صبح شد، پس از آن به فرمان جبرئیل بالای کوه وادی جمع رفت و وقتی آفتاب طلوع کرد هفت مرتبه به گناه خویش اعتراف کرده و هفت بار از خدای مَنّان آمرزش خواست و قبول توبه‌اش را درخواست کرد. و این کار را همان‌گونه که جبرئیل فرمان داده بود، انجام داد.

۲-۳-۵- عرفات

﴿۷۸۹۳﴾ بعد از غروب آفتاب همراه مردم به سمت مشعر حرکت کن و بر تو باد که با آرامش و وقار حرکت کنی و از همان مسیری حرکت کن که مردم حرکت می‌کنند و از خدا آمرزش بخواه که خداوند آمرزنده‌ای مهربان است.

﴿۷۸۹۴﴾ هرگاه تا هنگام غروب خورشید در عرفات توقف کنی، خداوند همه‌ی گناهان تو را می‌بخشد، اگرچه به‌اندازه‌ی ریگ‌های انبوه بیابان و کف دریا باشد.

﴿۷۸۹۵﴾ هنگامی که شب عرفه وقوف کردی خداوند با رحمتش بر آسمان دنیا فرود می‌آید تا بر اهل مکّه سایه افکند و به‌وسیله‌ی آن‌ها بر فرشتگان مباحثات کند. پس می‌گوید: «این‌ها بندگان ژولیده و غبارآلود من هستند که از همه‌جا آمده‌اند، به رحمت و آمرزش من امیدوارند، پس اگر گناهانشان به تعداد شن‌ها یا تعداد قطره‌ها یا کف دریا باشد، قطعاً آن‌ها را می‌بخشم».

﴿۷۸۹۶﴾ خداوند ملائکه‌ی خود را گواه می‌گیرد که اهل عرفات از دوزخ برکنار و بهشت بر آن‌ها واجب است. و منادی فریاد می‌زند: «آمرزیده‌شده برگردید».

﴿۷۸۹۷﴾ از بزرگ‌ترین گناهان آن است که آدمی در عرفات وقوف کند و سپس گمان کند که خداوند او را نمی‌آمرزد.

﴿۷۸۹۸﴾ گناهانی هستند که بخشیده نمی‌شوند مگر آنکه صاحب آن در عرفه وقوف کند و بزرگ‌ترین گناه کسی که در عرفه حاضر شده آن است که گمان کند خداوند او را نمی‌آمرزد.

﴿۷۸۹۹﴾ برخی از گناهان فقط در عرفات و مشعر الحرام بخشیده می‌شوند، زیرا خداوند متعال فرموده است: «وقتی از عرفات کوچ کردید، خدای را در مشعر الحرام به یاد بیاورید».

﴿۷۹۰۰﴾ سپس از آنجا به عرفات رفتند، جبرئیل و آدم بر زمینی برآمده و نمایان ایستادند؛ جبرئیل به او عرض کرد: «مترصد باش هرگاه آفتاب غروب کرد هفت بار به لغزش خود اعتراف کنی».

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٩٠١﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عُيَيْنَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبِي بَعْدَ مُنْصَرَفِهِ مِنْ الْمَوْقِفِ فَقَالَ أَتَرَى يُحْيِيهِ اللَّهُ هَذَا الْخَلْقَ كُلَّهُ فَقَالَ أَبِي مَا وَقَفَ بِهَذَا الْمَوْقِفِ أَحَدٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهُ مِنْ مُؤْمِنًا كَانَ أَوْ كَافِرًا إِلَّا أَنَّهُمْ فِي مَغْفِرَتِهِمْ عَلَى ثَلَاثِ مَنَازِلَ مُؤْمِنٌ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ وَأَعْتَقَهُ مِنَ النَّارِ وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ وَمِنْهُمْ مَنْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَقِيلَ لَهُ أَحْسِنْ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِكَ وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ يَعْنِي مَنْ مَاتَ قَبْلَ أَنْ يَمُضِيَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنْ اتَّقَى الْكِبَائِرَ: الكافي، ج ٤، ص ٥٢١

﴿٧٩٠٢﴾ الرضا عليه السلام: فَإِذَا سَقَطَتِ الْقُرْصَةُ فَامْضِ إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَ أَكْثَرَ الْإِسْتِغْفَارِ وَ التَّلْبِيَةِ: مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٧٧

﴿٧٩٠٣﴾ الرسول عليه السلام: فَإِذَا سَقَطَتِ الْقُرْصَةُ فَانْتَفِرْ إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَ كَثْرَةَ الْإِسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٣٦٥

﴿٧٩٠٤﴾ الرسول عليه السلام: فَإِذَا وَقَفْتَ بِعَرَفَاتٍ إِلَى غُرُوبِ الشَّمْسِ فَإِنْ كَانَ عَلَيْكَ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلُ رَمْلِ عَالِجٍ أَوْ بَعْدَ نَجُومِ السَّمَاءِ أَوْ قَطَرِ الْمَطَرِ يَغْفِرُهَا اللَّهُ لَكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١١، ص ٢١٨

﴿٧٩٠٥﴾ السجاد عليه السلام: فَلْيُفِيضُوا مَغْفُورًا لَهُمْ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٦٠

﴿٧٩٠٦﴾ الصادق عليه السلام: مَا أَحَدٌ يَنْقَلِبُ مِنَ الْمَوْقِفِ مِنْ بَرِّ النَّاسِ وَ فَاجِرِهِمْ وَ مُؤْمِنِهِمْ وَ كَافِرِهِمْ إِلَّا بِرَحْمَةٍ وَ مَغْفِرَةٍ يُغْفِرُ لِلْكَافِرِ مَا عَمِلَ فِي سَنَّتِهِ وَ لَا يُغْفِرُ لَهُ مَا قَبْلَهُ وَ لَا مَا يَفْعَلُ بَعْدَ ذَلِكَ وَ يُغْفِرُ لِلْمُؤْمِنِ مِنْ شَيْعَتِنَا جَمِيعَ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَ جَمِيعَ مَا يَعْمَلُهُ فِي سَنَّتِهِ بَعْدَ مَا يَنْصَرِفُ إِلَى أَهْلِهِ مِنْ يَوْمٍ يَدْخُلُ إِلَى أَهْلِهِ سَنَةً وَ يُقَالُ لَهُ بَعْدَ ذَلِكَ قَدْ غُفِرَ لَكَ وَ طَهِّرْتَ مِنَ الدَّنَسِ فَاسْتَقْبِلْ وَ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ وَ حَاجُ غُفْرٍ لَهُ مَا عَمِلَ فِي عُمْرِهِ وَ لَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ فِيمَا يَسْتَأْنِفُ وَ ذَلِكَ أَنْ تُذَرِكَهُ الْعِصْمَةُ مِنَ اللَّهِ فَلَا يَأْتِي بِكَبِيرَةٍ أَبَدًا فَمَا دُونَ الْكِبَائِرِ مَغْفُورٌ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٠

﴿٧٩٠٧﴾ الصادق عليه السلام: مَا مِنْ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ كُورَةٍ وَقَفَ بِعَرَفَةٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ لِأَهْلِ تِلْكَ الْكُورَةِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَا مِنْ رَجُلٍ وَقَفَ بِعَرَفَةٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ لِأَهْلِ ذَلِكَ الْبَيْتِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١١

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۹۰۱﴾ امام صادق علیه السلام فرمود: مردی از پدرم بعد از بازگشتش از عرفات پرسید: «آیا بر این باورید که خداوند این مردم را ناامید می‌کند؟» پدرم فرمود: «هیچ‌کس در این مکان وقوف نمی‌کند مگر اینکه خداوند او را می‌بخشد، چه مؤمن باشد و چه کافر. اما آن‌ها در آمرزیده‌شدنشان سه گروه هستند. مؤمنی که خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد و او را از آتش آزاد می‌کند و این همان کلام خداوند عزّ و جل است که فرمود: «پروردگارا! در این دنیا به ما نیکی و در آخرت [نیز] نیکی عطا کن و ما را از عذاب آتش [دور] نگه دار. آنان هستند که از دستاوردهای بهره‌ای خواهند داشت و خدا به حساب‌ها زود رسیدگی می‌کند؛ و گروه دیگر کسی است که خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد و به او گفته می‌شود که در باقیمانده‌ی عمرت نیکی کن و این همان کلام خدای عزّ و جل است که می‌فرماید: «پس هرکس شتاب کند [و اعمال را] در دو روز [انجام دهد] گناهی بر او نیست، و هرکس تأخیر کند [و اعمال را در سه روز انجام دهد] گناهی بر او نیست». یعنی هرکس قبل از بازگشت بمیرد دیگر گناهی بر او نیست و هرکس تأخیر کند به شرط آنکه از گناهان کبیره دوری کند، گناهی بر او نیست.

﴿۷۹۰۲﴾ هنگامی که خورشید غروب کرد، سمت مزدلفه برو و با آرامش و وقار باش و بسیار استغفار کن و لبیک بگو.

﴿۷۹۰۳﴾ هنگامی که خورشید غروب کرد به سمت مزدلفه برو. با آرامش و وقار باش و بسیار استغفار کن.

﴿۷۹۰۴﴾ اگر تا هنگام غروب در عرفات توقف کنی، خداوند همه‌ی گناهان تو را می‌بخشد؛ اگرچه برابر ریگ‌های انبوه و ستارگان آسمان و قطره‌های باران باشد.

﴿۷۹۰۵﴾ و از عرفات کوچ می‌کنند درحالی که خطاهایشان آمرزیده است.

﴿۷۹۰۶﴾ هیچ‌کس از نیکوکار و گناهکار، مؤمن و کافر از موقف عرفات باز نمی‌گردد مگر اینکه رحمت و آمرزش خداوند شامل حالش می‌شود. گناهان آن سال کافر آمرزیده می‌شود ولی گناهان قبلی و گناهایی که بعداً انجام می‌دهد بخشیده نمی‌شود. و برای مؤمنان پیرو ما آنچه تاکنون انجام داده و آنچه به مدت یک سال از آغاز سفرش و بعد از آن مرتکب شده، بخشیده می‌شود؛ به او گفته می‌شود: «از آلودگی پاک شدی و گناهانت آمرزیده شد؛ پس برخیز و عملت را از سر گیر». برای برخی از حاجیان نیز گناهایی را که در طول عمر انجام داده‌اند، آمرزیده می‌شود و در آینده نیز گناهی بر ایشان نوشته نمی‌شود؛ البته این بدین معناست که به او عصمت داده شده و هرگز گناه کبیره انجام نمی‌دهد و گناه صغیره‌اش آمرزیده می‌شود.

﴿۷۹۰۷﴾ هیچ مرد مؤمنی از اهل شهر یا منطقه‌ای، در عرفات وقوف نمی‌کند، مگر آنکه خداوند مؤمنین اهل آن شهر و منطقه را می‌آمرزد، و هیچ شخصی از خانواده‌ی او مؤمن در عرفات وقوف نمی‌کند، مگر آنکه خداوند همه‌ی آن خانواده‌ی مؤمن را می‌آمرزد.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٩٠٨﴾ الرسول ﷺ: مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّ الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ الْآيَةَ مَعَاشِرَ النَّاسِ حُجُّوا الْبَيْتَ فَمَا وَرَدَهُ أَهْلُ بَيْتٍ إِلَّا اسْتَغْنَوْا وَلَا تَخَلَّفُوا عَنْهُ إِلَّا افْتَقَرُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ مَا وَقَفَ بِالْمَوْقِفِ مُؤْمِنٌ إِلَّا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ ذَنْبِهِ إِلَى وَقْتِهِ ذَلِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٤٣

﴿٧٩٠٩﴾ الرسول ﷺ: مِنَ الذُّنُوبِ ذُنُوبٌ لَا تُغْفَرُ إِلَّا بِعَرَفَاتٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٣٧
 ﴿٧٩١٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ وَافَى بِعَرَفَةَ فَسَلِمَ مِنْ ثَلَاثٍ أَذْنُهُ لَا تَسْمَعُ إِلَّا إِلَى حَقٍّ وَعَيْنَاهُ أَنْ تَنْظُرَ إِلَّا إِلَى حَمَلٍ وَلِسَانُهُ أَنْ يَنْطِقَ إِلَّا بِحَقٍّ غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ رَبْدِ الْبَحْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٤٤

﴿٧٩١١﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي بَعْتَنِي بِالْحَقِّ بِشِيرًا وَنَذِيرًا إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي السَّمَاءِ سَبْعَةَ أَبْوَابٍ بَابُ التَّوْبَةِ وَبَابُ الرَّحْمَةِ وَبَابُ التَّفَضُّلِ وَبَابُ الْإِحْسَانِ وَبَابُ الْجُودِ وَبَابُ الْكَرَمِ وَبَابُ الْعُفْوِ لَا يَجْتَمِعُ [بِعَرَفَاتٍ] أَحَدٌ إِلَّا تَسَاهَلَ مِنْ هَذِهِ الْأَبْوَابِ وَآخَذَ مِنَ اللَّهِ هَذِهِ الْخِصَالِ فَإِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مِائَةَ أَلْفِ مَلَكٍ مَعَ كُلِّ مَلَكٍ مِائَةُ وَعِشْرُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَلِلَّهِ مِائَةُ رَحْمَةٍ يُنْزِلُهَا عَلَى أَهْلِ عَرَفَاتٍ فَإِذَا انْصَرَفُوا أَشْهَدَ اللَّهُ تِلْكَ الْمَلَائِكَةُ بِعِتْقِ رِقَابِ أَهْلِ عَرَفَاتٍ فَإِذَا انْصَرَفُوا أَشْهَدَ اللَّهُ تِلْكَ الْمَلَائِكَةُ بِأَنَّهُ أُوجِبَ لَهُمُ الْجَنَّةُ وَيُنَادِي مُنَادٍ انْصَرِفُوا مَغْفُورًا لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٢

﴿٧٩١٢﴾ الصادق عليه السلام: وَكَافِرٌ وَقَفَ هَذَا الْمَوْقِفَ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَإِنْ تَابَ مِنَ الشَّرْكِ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِهِ وَإِنْ لَمْ يَتُبْ وَقَاهُ أَجْرُهُ وَلَمْ يَحْرِمْهُ أَجْرُ هَذَا الْمَوْقِفِ وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٢١
 ٣-٥٦-المشعر

﴿٧٩١٣﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا غَرَبَتِ الشَّمْسُ فَأَفْضُ مَعَ النَّاسِ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَفْضُ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ؛ تهذيب الأحكام، ج ٥، ص ١٨٧
 ﴿٧٩١٤﴾ أَنَّ مِنَ الذُّنُوبِ مَا لَا يُغْفَرُ إِلَّا بِعَرَفَةَ وَالْمَشْعَرِ الْحَرَامِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فَإِذَا أَفْضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٦١

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۹۰۸﴾ ای مردم! «حج و عمره از شعائر خداوند است و هرکس حج یا عمره گزارد...» ای مردم! حج بگذارید که اهل هیچ خانه‌ای حج نمی‌گذارند؛ مگر اینکه بی‌نیاز می‌شوند؛ و اهل هیچ خانه از حج روی‌گردان نمی‌شوند مگر اینکه پریشان و پراکنده می‌شوند. ای مردم! هیچ مؤمنی در موقف عرفات وقوف نمی‌کند مگر اینکه خداوند گناهان گذشته‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۹۰۹﴾ برخی از گناهان جز در عرفات آمرزیده نمی‌شوند.

﴿۷۹۱۰﴾ هرکس به عرفات برسد، و سه چیز را رعایت کند، حتی اگر گناهانش به اندازه‌ی کف دریا باشد، آمرزیده می‌شود؛ و آن سه چیز عبارتند از: فقط به حقّ گوش دهد و چشمانش فقط به حلال بنگرد و زبانش فقط به حق گشوده شود.

﴿۷۹۱۱﴾ سوگند به آن که مرا به‌عنوان بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده به رسالت مبعوث کرد، خداوند در آسمان دنیا هفت در به نام‌های درِ توبه، درِ رحمت، درِ لطف، درِ احسان، درِ سخاوت، و درِ کرم، و درِ عفو و بخشش دارد. کسی در عرفات حاضر نمی‌شود مگر اینکه شایسته‌ی دریافت این امتیازات می‌شود. خداوند صد هزار فرشته دارد که با هر کدام صد و بیست هزار فرشته همراه هستند و رحمتی بر اهل عرفات دارد که بر آن‌ها نازل می‌فرماید: وقتی از عرفات کوچ کنند، خداوند ملائکه را نسبت به آزاد کردن اهل عرفات از آتش، شاهد می‌گیرد و بهشت را بر آن‌ها واجب می‌کند و منادی فریاد می‌زند: «بروید، شما آمرزیده شدید».

﴿۷۹۱۲﴾ اگر فرد کافری در این موقف بایستد، به عنوان زیبایی حیات دنیا، خداوند در صورتی که از شرک توبه کند، گناهان پیشین او را می‌بخشد و اگر توبه نکند، خداوند در دنیا اجر و پاداش آن را به وی می‌دهد و از ثواب این موقف وی را محروم نمی‌کند و این همان کلام خداوند است که فرمود: «کسانی که زیور حیات دنیا و زیور آن را بخواهند، جزای کارهایشان را در آنجا به طور کامل به آنان می‌دهیم و در آنجا به آنان کم داده نخواهد شد. اینان کسانی هستند که در آخرت جز آتش برایشان نخواهد بود و آنچه در آنجا کرده‌اند به هدر رفته و آنچه انجام می‌داده‌اند باطل گردیده است».

۳-۳-۵- شعر

﴿۷۹۱۳﴾ بعد از غروب آفتاب همراه مردم به سمت مشعر حرکت کن و بر تو باد که با آرامش و وقار حرکت کنی و از همان مسیری حرکت کن که مردم حرکت می‌کنند و از خدا آمرزش بخواه که خداوند آمرزنده‌ای مهربان است.

﴿۷۹۱۴﴾ برخی از گناهان فقط در عرفات و مشعر الحرام بخشیده می‌شوند، زیرا خداوند متعال فرموده است: «وقتی از عرفات کوچ کردید، خدای را در مشعر الحرام به یاد بیاورید».

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

٥-٤-٤- مَدِينَةُ النَّبِيِّ ﷺ

٥-٤-٤-١- مَسْجِدُ النَّبِيِّ ﷺ

﴿٧٩١٥﴾ الصَّادِقُ ﷺ: اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا وَإِنِّي أَتَيْتُ نَبِيَّكَ مُسْتَغْفِرًا تَائِبًا مِنْ ذُنُوبِي وَإِنِّي أَتَوَجَّهُ بِكَ إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكَ لِيَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٥٠

﴿٧٩١٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا (النساء: ٦٤)

٥-٤-٤-٢- قَبْرُ حَمْزَةَ سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ - مَدَائِنُ شُهَدَاءِ أَحَدٍ

﴿٧٩١٧﴾ الْبَاقِرُ ﷺ: كَانَتْ فَاطِمَةُ ﷺ تَزُورُ قَبْرَ حَمْزَةَ وَتَقُومُ عَلَيْهِ وَكَانَتْ فِي كُلِّ سَبْتٍ تَأْتِي قُبُورَ الشُّهَدَاءِ مَعَ نِسْوَةٍ مَعَهَا فَيَدْعُونَ وَيَسْتَغْفِرُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٦٥

﴿٧٩١٨﴾ الصَّادِقُ ﷺ: كَانَتْ فَاطِمَةُ ﷺ تَأْتِي قُبُورَ الشُّهَدَاءِ كُلَّ غَدَاةٍ سَبْتٍ فَتَأْتِي قَبْرَ حَمْزَةَ فَتَرَحِّمُ عَلَيْهِ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٨٠

٥-٤-٥- النَّجَفُ

﴿٧٩١٩﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَكْثَرُ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ حَتَّى تَصِلَ إِلَى الْحِصْنِ الْمُحِيطِ بِالْقُبَّةِ وَابْوَابِهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٣٣

﴿٧٩٢٠﴾ أَكْثَرُ مِنَ الصَّلَاةِ وَالزِّيَارَةِ وَالتَّسْبِيحِ وَالتَّكْبِيرِ وَالتَّهْلِيلِ وَذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَاجْتِهَادِ فِي الدُّعَاءِ فَإِنَّهُ مَوْضِعُ مَسْأَلَةٍ فَإِذَا أَرَدْتَ وَدَاعَهُ ﷺ قَفِيفٌ عَلَى الْقَبْرِ كَوْثُوفُكَ فِي ابْتِدَاءِ زِيَارَتِكَ وَتَقُولُ السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ؛ البلد الأمين، ص ٢٩٥

﴿٧٩٢١﴾ امير المؤمنين ﷺ: صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ وَعَلَى الْأَنْفِ مِنَ ذُرِّيَّتِكَ صَلَاةً لَا يُخْصِيهَا إِلَّا هُوَ وَعَلَيْكُمْ أَفْضَلُ السَّلَامِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَاجْتِهَدِ فِي الدُّعَاءِ فَإِنَّهُ مَوْضِعُ مَسْأَلَةٍ وَأَكْثَرُ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ مَوْضِعُ مَغْفِرَةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٢٠

﴿٧٩٢٢﴾ امير المؤمنين ﷺ: فَإِنْ أَرَدْتَ الْمَقَامَ فِي الْمَشْهَدِ يَوْمَكَ أَوْ لَيْلَتِكَ فَأَقِمْ فِيهِ وَأَكْثِرْ مِنَ الصَّلَاةِ وَالزِّيَارَةِ وَالتَّحْمِيدِ وَالتَّسْبِيحِ وَالتَّكْبِيرِ وَالتَّهْلِيلِ وَذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَالدُّعَاءِ وَالِاسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٢٠

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

۴-۶-۵- مدینه

۱-۴-۶-۵- مسجد نبوی ﷺ

﴿۷۹۱۵﴾ بارخدا یا؛ تو خود فرمودی: «اگر ایشان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند [و گناه کردند] نزد تو می‌آمدند و از خدا طلب آمرزش می‌کردند، و پیامبر نیز برای آنان طلب آمرزش می‌کرد، به‌راستی می‌فهمیدند که خداوند توبه‌پذیر و مهربان است». خداوند! من به‌سوی پیامبر تو آمدم، درحالی‌که آمرزش می‌خواهم و از گناهان و لغزش‌هایم توبه می‌کنم. ای پیامبر؛ من به‌واسطه‌ی تو به‌سوی خدایی که پروردگار من و دوست، رو می‌کنم تا گناهانم را بیامزد. ﴿۷۹۱۶﴾ ما هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر برای اینکه به فرمان خدا، از وی اطاعت شود. و اگر این مخالفان، هنگامی که به خود ستم می‌کردند [و فرمان‌های خدا را زیر پا می‌گذارند]، نزد تو می‌آمدند؛ و از خدا طلب آمرزش می‌کردند؛ و پیامبر هم برای آن‌ها استغفار می‌کرد؛ خدا را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند.

۲-۴-۶-۵- قبر حضرت حمزه - قبرستان شهدای احد

﴿۷۹۱۷﴾ حضرت فاطمه ؑ قبر حضرت حمزه را زیارت می‌کرد و در برابر آن می‌ایستاد و هر شب به همراه زنان دیگر به زیارت قبور شهدا می‌رفت و دعا و طلب آمرزش می‌کردند. ﴿۷۹۱۸﴾ صبحگاه هر شب، حضرت فاطمه ؑ به زیارت قبور شهدای احد می‌رفت و در میان آن‌ها در کنار قبر حضرت حمزه بیشتر توقف می‌کرد و برای او طلب رحمت و آمرزش می‌کرد.

۵-۶-۵- نجف اشرف

﴿۷۹۱۹﴾ بسیار استغفار کن تا به پناهگاه زائران که بارگاه امام را در بر گرفته و به درهای حرم برسی.

﴿۷۹۲۰﴾ در انجام نماز و زیارت و تسبیح و تکبیر و گفتن «لا اله الا الله» و یاد خدای تعالی و تلاوت قرآن و طلب آمرزش بسیار تلاش کن و در دعا کردن بسیار بکوش که آنجا محل حاجت‌خواستن است. پس هنگامی که قصد وداع کردی، در برابر قبر شریف مانند ابتدا بایست و بگو: سلام بر تو ای امیر المؤمنین... .

﴿۷۹۲۱﴾ درود خداوند بر تو و روح و بدن مبارک تو و بر امامان از نسل تو؛ درودی که جز [خداوند] کسی نمی‌تواند آن را به شمارش درآورد. بافضیلت‌ترین سلام‌ها و رحمت‌ها و برکات خدا بر شما باد. پس در دعا کردن تلاش بسیار کن، آنجا محل درخواست کردن است و در طلب استغفار بسیار تلاش کن؛ چرا که آنجا محل آمرزش است.

﴿۷۹۲۲﴾ اگر اراده‌ی اقامت شبانه یا روزانه در محل شهادت داشتی، انجام بده و بسیار نماز بخوان و زیارت کن و حمد و تسبیح و تکبیر و تهلیل و ذکر خدای متعال را بگو و قرآن تلاوت کن و دعا و طلب استغفار کن.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٩٢٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَارِفًا بِحَقِّهِ غَيْرَ مُتَجَبِّرٍ وَلَا مُتَكَبِّرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ شَهِيدٍ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ كشف الغمة، ص ١، ص ٣٩٥

﴿٧٩٢٤﴾ وَاجْعَلْنِي أَكْرَمَ وَافِدٍ وَأَفْضَلَ وَارِدٍ وَأَنْبَلَ قَاصِدٍ فِي هَذَا الْحَرَمِ الْكَرِيمِ وَالْمَقَامِ الْعَظِيمِ وَالْمَوْرِدِ النَّبِيلِ وَالْمَنْهَلِ الْجَلِيلِ الَّذِي أُوجِبَتْ فِيهِ غُفْرَانُكَ وَرَحْمَتُكَ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٧، ص ٣٠١

٥-٦-٤- مسجِدُ الْكُوفَةِ

﴿٧٩٢٥﴾ الرضا عليه السلام: إِنَّ مَسْجِدَ الْكُوفَةِ بَيْتُ نُوحٍ لَوْ دَخَلَهُ رَجُلٌ مِائَةَ مَرَّةٍ لَكَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِائَةَ مَغْفِرَةٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٣٨١

٥-٦-٧- الْكَرْبَلَاءُ

﴿٧٩٢٦﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ تَخْرُجُ إِلَى أَرْضِ مَغْفِرَةٍ حَيْثُ لَا يَرَاكَ أَحَدٌ؛ إقبال الأعمال، ص ٥٤٨

﴿٧٩٢٧﴾ مَرْحَبًا بِكَ يَا أَهْلَ الْعِرَاقِ أَ تَذْكُرُ لَيْلَتَكَ بِبُطْنِ كَرْبَلَاءَ وَمَا رَأَيْتَ مِنْ كَرَامَةِ اللَّهِ تَعَالَى لِأَوْلِيَائِنَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ قَبَلَ تَوْبَتَكَ وَغَفَرَ خَطِيئَتَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ٤٠٢

﴿٧٩٢٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ بَاتَ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ بِأَرْضِ كَرْبَلَاءَ فَقَرَأَ أَلْفَ مَرَّةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ أَلْفَ مَرَّةٍ وَيَحْمَدُ اللَّهُ أَلْفَ مَرَّةٍ ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّيَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ أَلْفَ مَرَّةٍ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَكَلَّمَ اللَّهُ بِهِ مَلَائِكَةً يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ وَسُلْطَانٍ وَيَكْتُبَانِ لَهُ حَسَنَاتِهِ وَلَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ وَيَسْتَغْفِرَانِ لَهُ مَا دَامَا مَعَهُ مَا شَاءَ اللَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٦

٥-٦-٧-١- قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

﴿٧٩٢٩﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا كَانَ النِّصْفُ مِنْ شَعْبَانَ نَادَى مُنَادٍ مِنَ الْأَفْقِ الْأَعْلَى أَلَا زَائِرِي قَبْرِ الْحُسَيْنِ ارْجِعُوا مَغْفُورًا لَكُمْ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨٩

﴿٧٩٣٠﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ وَفِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ نَادَى مُنَادٍ تِلْكَ اللَّيْلَةُ مِنْ بُطْنَانِ الْعَرْشِ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ غَفَرَ لِمَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٤٩

﴿٧٩٣١﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ أَطْلَعَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَى زُورَارِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُمْ اسْتَأْنِفُوا الْعَمَلَ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ ثُمَّ يَجْعَلُ إِقَامَتَهُ عَلَى أَهْلِ عَرَفَاتٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٨٥

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۹۲۳﴾ هرکس امیرالمؤمنین (علیه السلام) را بدون غرور و تکبر در حالی زیارت کند که به حق او آگاه و معترف است، خداوند ثواب صد هزار شهید را برایش می‌نویسد و گناه گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۹۲۴﴾ و مرا گرامی‌ترین ملاقات‌کننده، بهترین واردشونده و شریف‌ترین فرد قصدکننده در این حرم بخشنده و مقام والا و سرچشمه‌ی شریف و آبشخور باشکوه قرار ده که بخشش و رحمت را در آن واجب کردی.

۶-۵- مسجد کوفه

﴿۷۹۲۵﴾ مسجد کوفه، خانه‌ی حضرت نوح است که اگر کسی صد مرتبه داخل آن مسجد شود، خداوند صد مرتبه آمرزش برای او می‌نویسد.

۷-۵-۶- کربلا

﴿۷۹۲۶﴾ سپس به سوی سرزمین آمرزش خارج می‌شوی، جایی که احدی تو را نمی‌بیند.
﴿۷۹۲۷﴾ مرحبا به شما ای اهل عراق؛ داستان کربلا را در نظر داری؟ دیدی خدا تا کجا دوستان ما را گرامی داشت؟ بدان که خدا توبه‌ی تو را پذیرفت و گناه تو را آمرزید.

﴿۷۹۲۸﴾ کسی که شب نیمه‌ی شعبان در کربلا بیتوته کند و در آنجا هزار مرتبه سوره‌ی «توحید» را خوانده و هزار مرتبه استغفار کند و هزار مرتبه «الحمد لله» بگوید سپس بایستد و چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت هزار مرتبه «آیه‌الکرسی» قرائت نماید، خداوند متعال دو فرشته را بر او موکل می‌کند که او را از هر بدی و از شرّ هر شیطان و سلطانی حفظ کنند و آن‌ها حسنات او را نوشته ولی گناهانش را نمی‌نویسند و تا زمانی که با او هستند برای او طلب آمرزش می‌کنند.

۱-۷-۵- مرقد امام حسین (علیه السلام)

﴿۷۹۲۹﴾ هرگاه نیمه‌ی شعبان فرارسد، منادی‌ای از افق اُعلی ندا می‌دهد: «ای زائران قبر امام حسین (علیه السلام) با توشه‌ای از آمرزش به شهر و دیارتان بازگردید».

﴿۷۹۳۰﴾ هنگامی که شب قدر که در آن شب هر امری بر اساس حکمت الهی تدبیر و جدا می‌گردد، فرارسد، از طرف عرش منادی ندا می‌دهد: «خداوند متعال در این شب گناهان کسی را که به زیارت قبر امام حسین (علیه السلام) رفته است، می‌آمرزد».

﴿۷۹۳۱﴾ زمانی که روز عرفه فرارسد، خداوند متعال به زوَّار قبر امام حسین (علیه السلام) توجه کرده و به آنان می‌فرماید: «عمل خویش را از سر گیرید زیرا شما را آمرزیدم». پس از آن به اهل عرفات توجه می‌کند.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٩٣٢﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ نَظَرَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَى زُورَارِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام فَقَالَ ارْجِعُوا مَغْفُورًا لَكُمْ مَا مَضَى وَلَا يُكْتَبُ عَلَى أَحَدٍ مِنْكُمْ ذَنْبٌ سَبْعِينَ يَوْمًا مِنْ يَوْمٍ يَنْصَرِفُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٦٣

﴿٧٩٣٣﴾ الصادق عليه السلام: أَرْبَعَةُ آلَافٍ مَلَكٍ هَبَطُوا يُرِيدُونَ الْقِتَالَ مَعَ الْحُسَيْنِ عليه السلام لَمْ يُؤْذَنْ لَهُمْ (فِي الْقِتَالِ) فَارْجَعُوا فِي الْأَسْتِمَارِ فَهَبَطُوا وَقَدْ قُتِلَ الْحُسَيْنُ عليه السلام فَهُمْ عِنْدَ قَبْرِهِ شَعْتُ غُبُرٌ يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ رَأْسُهُمْ مَلَكٌ يُقَالُ لَهُ مَنْصُورٌ فَلَا يَزُورُهُ زَائِرٌ إِلَّا اسْتَقْبَلُوهُ وَلَا يُودِّعُهُ مُودِّعٌ إِلَّا شَيَّعُوهُ وَلَا يَمْرَضُ إِلَّا عَادُوهُ وَلَا يَمُوتُ إِلَّا صَلَّوْا عَلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوا لَهُ بَعْدَ مَوْتِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٢٧

﴿٧٩٣٤﴾ الصادق عليه السلام: أَكْثَرُ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ مَوْضِعٌ مَغْفِرَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٨٩

﴿٧٩٣٥﴾ اللهم إِنَّهُ يَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِأَوْلِيَائِكَ الدَّالِّينَ عَلَيْكَ فِي غُفْرَانِكَ ذُنُوبَهُ وَحَطَّ سَيِّئَاتِهِ وَ يَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهِمْ عِنْدَ مَشْهَدِ إِمَامِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْ مِنْهُ وَاقْبَلْ شَفَاعَةَ أَوْلِيَائِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ فِيهِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ١١٦

﴿٧٩٣٦﴾ إبراهيم عليه السلام: أَنْ إِبْرَاهِيمَ عليه السلام مَرَّ فِي أَرْضِ كَرْبَلَاءَ وَهُوَ رَاكِبٌ فَرَسًا فَعَثَرَتْ بِهِ وَ سَقَطَ إِبْرَاهِيمُ وَ شَجَّ رَأْسُهُ وَ سَالَ دَمُهُ فَأَخَذَ فِي الْإِسْتِغْفَارِ وَقَالَ إِلَهِي أَيُّ شَيْءٍ حَدَّثَ مِنِّي فَفَزَلَ إِلَيْهِ جَبْرَائِيلُ وَقَالَ يَا إِبْرَاهِيمُ مَا حَدَّثَ مِنْكَ ذَنْبٌ وَلَكِنْ هُنَا يُقْتَلُ سَبْطُ خَاتِمِ الْأَنْبِيَاءِ وَابْنُ خَاتِمِ الْأَوْصِيَاءِ فَسَالَ دَمُكَ مُوَافَقَةً لِدَمِهِ قَالَ يَا جَبْرَائِيلُ وَمَنْ يَكُونُ قَاتِلُهُ قَالَ لَعِينُ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَيْنِ وَالْقَلَمُ جَرَى عَلَى اللُّوحِ بَلَّغْنِي بِغَيْرِ إِذْنِ رَبِّهِ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى الْقَلَمِ أَنَّكَ اسْتَحَقَّقْتَ الثَّنَاءَ بِهَذَا اللَّعْنِ فَرَفَعَ إِبْرَاهِيمُ عليه السلام يَدَيْهِ وَلَعَنَ يَزِيدَ لَعْنًا كَثِيرًا وَآمَنَ فَرَسُهُ بِلِسَانٍ فَصِيحٍ فَقَالَ إِبْرَاهِيمُ لِفَرَسِهِ أَيُّ شَيْءٍ عَرَفْتَ حَتَّى تُؤْمِنَ عَلَيَّ دُعَائِي فَقَالَ يَا إِبْرَاهِيمُ أَنَا أَفْتَخِرُ بِرُكُوبِكَ عَلَيَّ فَلَمَّا عَثَرْتُ وَ سَقَطْتَ عَنْ ظَهْرِي عَظُمَتْ حَبْلَتِي وَ كَانَ سَبَبُ ذَلِكَ مِنْ يَزِيدَ لَعْنَهُ اللَّهُ تَعَالَى؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٤٣

﴿٧٩٣٧﴾ ثُمَّ انْحَرَفَ إِلَى عِنْدِ الرَّأْسِ فَصَلَّى رُكْعَتَيْنِ تَقْرَأُ فِي الْأُولَى مِنْهُمَا فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ سُورَةَ يَسٍ وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ سُورَةَ الرَّحْمَنِ فَإِذَا سَلِمْتَ وَ سَبَّحْتَ تَسْبِيحَ الزَّهْرَاءِ عليه السلام مَجْدِ اللَّهِ كَثِيرًا وَ اسْتَغْفِرُ لَذَنْبِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢١٥

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۹۳۲﴾ هرگاه روز عرفه فرارسد، خداوند متعال به زوَّار قبر امام حسین علیه السلام توجه کرده و به آنان می‌فرماید: «برگردید درحالی که گناهان گذشته‌ی شما را آمرزیدم و بر هیچ‌کدام از شما گناهان هفتاد روز از روزهای گذشته نوشته نمی‌شود».

﴿۷۹۳۳﴾ چهار هزار فرشته که قصد داشتند امام حسین علیه السلام را در جنگ یاری دهند به زمین هبوط کردند، ولی به آنان اذن جنگ داده نشد. بازگشتند تا شور و مشورت کنند، ولی وقتی برگشتند، حسین علیه السلام به شهادت رسیده بود. آنان نزد قبر او پراکنده موی و غبارآلوده تا روز قیامت بر او گریه می‌کنند. رئیس آنان فرشته‌ای است که به او منصور گفته می‌شود. زائری به زیارت او نمی‌رود، مگر اینکه آن فرشتگان او را استقبال می‌کنند و وداع‌کننده‌ای با او وداع نمی‌کند، مگر اینکه او را مشایعت می‌کنند و مریض نمی‌شود، مگر اینکه به عیادت او می‌روند و نمی‌میرد، مگر اینکه بر جنازه‌اش نماز می‌خوانند و بعد از مرگش برای او استغفار می‌کنند.

﴿۷۹۳۴﴾ بسیار طلب آمرزش کن، چرا که آنجا محلّ آمرزش است.

﴿۷۹۳۵﴾ [کسی که به نیابت از دیگری زیارت کند، می‌گوید:] خداوند! به‌راستی که او در آمرزیدن گناهانش و پاک کردن بدی‌هایش توسط تو به‌واسطه‌ی اولیایت که راهنمایان به‌سوی تو هستند، به تو روی می‌آورد و در کنار زیارتگاه امامش به‌واسطه‌ی آنان به تو متوسّل می‌شود. خدایا! پس از او بپذیر و شفاعت اولیایش را درباره‌ی او قبول فرما.

﴿۷۹۳۶﴾ حضرت ابراهیم علیه السلام سوار بر اسب از کربلا گذر می‌کرد؛ پای آن اسب به زمین گرفت و حضرت ابراهیم علیه السلام به نحوی سقوط کرد که سر مبارکش شکست و خون جاری شد. آن بزرگوار شروع به استغفار کرد و گفت: «پروردگارا! چه گناهی از من سرزده؟ جبرئیل نازل شد و گفت: «از تو گناهی سر نزده ولی چون نوه‌ی خاتم الانبیا و پسر خاتم الاوصیا در اینجا شهید خواهد شد، لذا خون تو جاری شد تا با خون مقدس وی همراهی کرده باشد». حضرت ابراهیم علیه السلام گفت: «ای جبرئیل قاتل حسین علیه السلام کیست؟» فرمود: همان شخصی است که اهل آسمان‌ها و زمین او را لعنت کرده‌اند و قلم بدون اجازه‌ی پروردگار با لعن او بر لوح حرکت کرد. آن‌گاه خدا به قلم گفت: «تو برای این لعنی که بر قاتل امام حسین کردی سزاوار ثنا و درود هستی». پس از این جریان ابراهیم علیه السلام دست‌های خود را بلند کرد و یزید را فراوان لعن کرد و اسب آن حضرت با زبان فصیح آمین گفت. حضرت ابراهیم به اسب خود فرمود: «مگر تو چه فهمیدی که برای دعای من آمین گفتی؟! اسب گفت: «ای ابراهیم! من افتخار می‌کنم که تو بر من سوار شده‌ای، امّا وقتی از پشت من سقوط کردی من بسیار خجل شدم و یزید لعنة الله علیه باعث این خجالت بود».

﴿۷۹۳۷﴾ سپس به سمت بالاسر برو، دو رکعت نماز بگزار؛ در رکعت اوّل، سوره‌ی حمد و یس و در رکعت دوّم سوره‌ی حمد و الرحمن را بخوان. هنگامی که سلام دادی و تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام را خواندی، بسیار ثنای الهی را بگو و برای گناهانت طلب آمرزش کن.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٩٣٨﴾ ثُمَّ تَوَجَّهَ إِلَى الْمَشْهَدِ عَلَى سَاكِنِهِ السَّلَامَ وَعَلَيْكَ السَّكِينَةُ وَالْوَقَارُ وَأَنْتَ مُتَحَفٌّ خَاضِعٌ ذَلِيلٌ تُكَبِّرُ اللَّهَ وَتُحَمِّدُهُ وَتُسَبِّحُهُ وَتَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٠٦

﴿٧٩٣٩﴾ ثُمَّ حَطَّ خَدَّهُ عَلَى الضَّرِيحِ وَقَالَ أَتَيْتُكَ لِلذُّنُوبِ مُقْتَرِفًا فَكُنْ لِي إِلَى اللَّهِ شَافِعًا فَهِيَ أَنَا ذَا قَدْ جُنْتُ عَنْهُمْ نَازِعًا إِلَى اللَّهِ أَتَنَصَّلُ وَبِكُمْ يَا آلَ مُحَمَّدٍ أَتَوَسَّلُ الْآخِرَ مِنْكُمْ وَالْأَوَّلَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَسَلَامَ وَكَرَّمَ وَأَجَزَلَ وَرَحِمَهُ اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ ثُمَّ وَقَفَ وَالضَّرِيحُ قِبْلَتُهُ فَصَلَّى وَأَكْثَرَ مَا لَمْ أَحْصِهِ ثُمَّ دَعَا وَاسْتَغْفَرَ وَسَجَدَ وَعَفَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٢٧

﴿٧٩٤٠﴾ ثُمَّ عَزَّ إِلَى السُّجُودِ وَقُلَّ شُكْرًا مِائَةَ مَرَّةٍ وَاجْتَهَدَ فِي الدُّعَاءِ فَإِنَّهُ مَوْضِعُ مَسْأَلَةٍ وَكَثِيرٌ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ مَوْضِعُ مَغْفِرَةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٨٩

﴿٧٩٤١﴾ ثُمَّ قَبْلَ ضَرِيحِهِ وَضَعَ خَدَّكَ الْأَيْمَنَ عَلَيْهِ ثُمَّ الْأَيْسَرَ ثُمَّ صَلَّى عِنْدَ رَأْسِهِ رُكْعَتَيْنِ تَقْرَأُ فِي الْأُولَى بِالْحَمْدِ وَالرَّحْمَنِ وَفِي الثَّانِيَةِ بِالْحَمْدِ وَيَسُّ ثُمَّ سَبَّحَ بَعْدَهُمَا بِتَسْبِيحِ الزُّهْرَاءِ وَاسْتَغْفَرَ وَادْعُ؛ البلد الأمين، ص ٢٩٤

﴿٧٩٤٢﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): فَإِذَا انْقَلَبْتَ مِنْ عِنْدِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) نَادَاكَ مُنَادٍ لَوْ سَمِعْتَ مَقَالَتَهُ لَأَقَمْتَ عِنْدَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) وَهُوَ يَقُولُ طُوبَى لَكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ قَدْ غَنِمْتَ وَسَلِمْتَ قَدْ غَفِرَ لَكَ مَا سَلَفَ فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَإِنَّهُ هُوَ مَاتَ فِي عَامِهِ أَوْ فِي لَيْلَتِهِ أَوْ يَوْمِهِ لَمْ يَلِ قَبْضَ رُوحِهِ إِلَّا اللَّهُ وَتُقْبَلُ الْمَلَائِكَةُ مَعَهُ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يُوَافِيَ مَنْزِلَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٢٩٩

﴿٧٩٤٣﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ فِي حَدِيثٍ طَوِيلٍ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ (عليه السلام): هَلْ تَأْتِي قَبْرَ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) قُلْتَ نَعَمْ عَلَى خَوْفٍ وَوَجَلٍّ فَقَالَ مَا كَانَ مِنْ هَذَا أَشَدَّ فَالْتَوَابُ فِيهِ عَلَى قَدْرِ الْخَوْفِ وَمَنْ خَافَ فِي إِيْتَابِهِ آمَنَ اللَّهُ رُوحَتَهُ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِلرَّبِّ الْعَالَمِينَ وَانْصَرَفَ بِالْمَغْفِرَةِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٥٧

﴿٧٩٤٤﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): يَا مُعَاوِيَةَ لَا تَدَعْ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ لِخَوْفٍ فَإِنْ مَنْ تَرَكَهُ رَأَى مِنَ الْحَسْرَةِ مَا يَتَمَنَّى أَنْ قَبْرَهُ كَانَ عِنْدَهُ أَوْ مَا تُحِبُّ أَنْ يَرَى اللَّهُ شَخْصَكَ وَسَوَادَكَ فِيمَنْ يَدْعُو لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَعَلِيٌّ وَفَاطِمَةُ وَالْأَئِمَّةُ (عليهم السلام) أَوْ مَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ بِالْمَغْفِرَةِ لِمَا مَضَى وَيَغْفِرُ لَكَ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً أَوْ مَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا وَلَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ يُنْبَعِ بِهِ أَوْ مَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ غَدًا مِمَّنْ يُصَافِحُهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله)؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٥٢

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۹۳۸﴾ سپس رو به قبری کن که درود بر ساکنش باد؛ و باید آرامش و وقار داشته باشی و آرام راه بروی و خاضع و ذلیل باشی و خدا را بسیار زیاد یاد کنی و بسیار حمد و استغفار کنی.

﴿۷۹۳۹﴾ سپس گونه‌اش را بر ضریح گذاشت و گفت: «نزد شما آمدم درحالی که مرتکب گناهم. تو نزد خدا شفیعم باش که من از گناهانم بریده و با زاری به‌سوی تو آمده‌ام و به درگاه خدا از آن‌ها برائت می‌جویم. ای خاندان محمد به اولین تا آخرین تان توسل می‌جویم که رحمت و برکات خداوند بر شما باد». پس در مقابل ضریح ایستاد و آن قدر نماز خواند که به شمارش نمی‌آمد. سپس دعا و استغفار کرد و به سجده افتاد و رو بر خاک نهاد.

﴿۷۹۴۰﴾ سپس به سجده برو و صد مرتبه بگو: «خدا را شکر» و در دعا کردن بسیار تلاش کن، زیرا آنجا محل درخواست است و بسیار استغفار کن، چرا که آنجا محل آمرزش است.

﴿۷۹۴۱﴾ سپس ضریحش را ببوس و گونه‌ی راست را بر آن قرار ده و بعد گونه‌ی چپ را، بالاسر حضرت علیه السلام دو رکعت نماز بگذار؛ در رکعت اول حمد و الرحمن و در رکعت دوم حمد و یس را قرائت کن؛ بعد از آن تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را بگو و استغفار و دعا کن.

﴿۷۹۴۲﴾ هنگامی که از نزد قبر مطهر حضرت امام حسین علیه السلام برگشتی، منادی تو را ندا می‌دهد؛ اگر صدایش را بشنوی، بی‌شک همه عمرت را در کنار قبر حسین علیه السلام مقیم گشته‌ای. می‌گوید: «خوشا به حال تو ای بنده، که غنیمت بردی و سلامت یافتی، و کردار گذشته‌ات همگی بخشیده شد، پس اکنون عمل از سرگیر. و اگر او در همان سال یا همان شب یا روز جان سپرد، کسی جز خدا قبض روح او را به دست نمی‌گیرد و فرشتگان همراه او روی آورده و برای او استغفار می‌نمایند و بر او صلوات می‌فرستند تا آنکه به خانه‌اش رسد».

﴿۷۹۴۳﴾ محمد بن مسلم در حدیثی طولانی‌ای گوید: امام باقر علیه السلام به من فرمود: «آیا به زیارت قبر حسین علیه السلام می‌روی؟ عرض کردم: «بلی! ولی با خوف و هراس». فرمود: «هر قدر در زیارت خوف بیشتر باشد ثواب آن به مقدار خوف و هراس توسست و کسی که در زیارتش ترسان و بیمناک باشد، در روزی که مردم برای حساب پروردگار عالمیان به پا می‌خیزند؛ حق تعالی او را در امان قرار داده و خوف و وحشت او را برطرف می‌کند و او را با گناهان آمرزیده شده برمی‌گرداند».

﴿۷۹۴۴﴾ ای معاویه؛ به خاطر ترس و خوف، زیارت امام حسین علیه السلام را ترک نکن؛ زیرا کسی که آن را ترک کند چنان حسرتی می‌خورد که آرزو می‌کند قبر آن حضرت نزدش باشد و بتواند زیاد به زیارتش برود. آیا دوست داری خدا تو را در زمره‌ی کسانی ببیند که حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم و علی و فاطمه و ائمه علیهم السلام در حقشان دعا فرموده‌اند؟! آیا دوست داری از کسانی باشی که به واسطه‌ی آمرزش لغزش‌های گذشته، پرونده‌ی اعمال تغییر یابد و گناهان هفتاد ساله‌ی تو آمرزیده شود؟! آیا دوست داری از کسانی باشی که از دنیا رفته‌اند بدون اینکه گناه قابل مؤاخذه‌ای داشته باشی؟! آیا دوست داری از کسانی باشی که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم با آن‌ها مصافحه می‌کند؟

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٩٤٥﴾ قَبْلَ الضَّرِيحِ وَانْحَرْفْ إِلَى الْقِبْلَةِ وَصَلِّ صَلَاةَ الزِّيَارَةِ وَمَا بَدَأَ لَكَ وَادْعُ اللَّهَ كَثِيرًا وَاسْتَغْفِرْ لَذَنْبِكَ وَلَا إِخْوَانِكَ الْمُؤْمِنِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٦٨

﴿٧٩٤٦﴾ الصَّادِق (عليه السلام): مَنْ أَتَى قَبْرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَارِفًا بِحَقِّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢

﴿٧٩٤٧﴾ الصَّادِق (عليه السلام): مَنْ أَتَى قَبْرَ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) يُرِيدُ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ وَالْدَّارَ الْآخِرَةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٩٨

﴿٧٩٤٨﴾ الصَّادِق (عليه السلام): وَكَلَّ اللَّهُ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ شُعْثٌ غُبْرٌ يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ شَبَّعَهُ حَتَّى يُبْلِغُوهُ مَا مَنَّهُ وَإِنْ مَرَضَ عَادُوهُ غُدُوَّةً وَعَشِيَّةً وَإِنْ مَاتَ شَهِدُوا جَنَازَتَهُ وَاسْتَغْفَرُوا لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٨١

٨-٥٤- مشهَدُ الْكَاطِمِيِّينَ (عليهم السلام)

﴿٧٩٤٩﴾ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ أَتَيْتُكَ مُتَقَرِّبًا بِزِيَارَتِكَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَمُسْتَشْفِعًا بِكَ إِلَيْهِ فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ لِيَعْفِرَ لِي ذُنُوبِي وَيَعْفُو عَنْ جُرْمِي وَيَتَجَاوَزَ عَنِّي سَيِّئَاتِي وَيَمْحُوْ عَنِّي خَطِيئَاتِي وَيُدْخِلَنِي الْجَنَّةَ وَيَفْضَلَ عَلَيَّ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ وَيَغْفِرَ لِي وَلِإِبَائِي وَلِإِخْوَانِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا بِفَضْلِهِ وَجُودِهِ وَمَنِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٤

٩-٥٤- مشهَدُ الرِّضَا (عليه السلام)

﴿٧٩٥٠﴾ الرِّضَا (عليه السلام): أَلَا فَمَنْ زَارَنِي فِي غُرْبَتِي بِطُوسَ كَانَ مَعِيَ فِي دَرَجَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْفُورًا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٨

﴿٧٩٥١﴾ الرِّضَا (عليه السلام): أَنَّهُ دَخَلَ الْقُبَّةَ الَّتِي فِيهَا قَبْرُ هَارُونَ فِي دَارِ حُمَيْدِ بْنِ قَحْطَبَةَ ثُمَّ قَالَ هَذِهِ تَرْبَتِي وَفِيهَا أُدْفَنُ وَسَيَجْعَلُ اللَّهُ هَذَا الْمَكَانَ مُخْتَلَفَ شِيعَتِي وَأَهْلِ مَحَبَّتِي وَاللَّهُ لَا يَزُورُنِي مِنْهُمْ زَائِرٌ وَلَا يُسَلِّمُ عَلَيَّ مِنْهُمْ مُسَلِّمٌ إِلَّا وَجِبَ لَهُ غُفْرَانُ اللَّهِ وَرَحْمَتُهُ بِشَفَاعَتِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ ثُمَّ اسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ فَصَلَّى رَكَعَاتٍ وَدَعَا بِدَعَوَاتٍ فَلَمَّا فَرَغَ سَجَدَ سَجْدَةً طَالَ مَكْنَتُهُ فِيهَا فَأَخْصِيصَتْ لَهُ خَمْسِمِائَةِ تَسْبِيحَةٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٩

﴿٧٩٥٢﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): سَيَقْتُلُ رَجُلٌ مِنْ وَلَدِي بِأَرْضِ خُرَّاسَانَ بِالسَّمِّ ظُلْمًا اسْمُهُ اسْمِي وَاسْمُ أَبِيهِ اسْمُ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ (عليه السلام) أَلَا فَمَنْ زَارَهُ فِي غُرْبَتِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ عَدَدِ النُّجُومِ وَقَطَرِ الْأَمْطَارِ وَوَرَقِ الْأَشْجَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٤

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۹۴۵﴾ ... سپس ضریح را بیوس و به‌سوی قبله برگرد و نماز زیارت بخوان و آنچه به خاطرت آمد دعا کن. خدا را بسیار بخوان و دعا کن و برای گناهانت طلب آمرزش کن و همچنین برای برادران دینی‌ات نیز آمرزش بخواه.

﴿۷۹۴۶﴾ هرکس قبر امام حسین علیه السلام را زیارت کند، و حقّ او را بشناسد، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۷۹۴۷﴾ کسی که به زیارت قبر امام حسین علیه السلام بیاید و زیارتش برای خدا و سرای آخرت باشد، به خدا سوگند حق تعالی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿۷۹۴۸﴾ خداوند بر مزار امام حسین علیه السلام چهار هزار فرشته‌ی پریشان‌موی غبارآلود گماشته که تا روز رستاخیز بر او می‌گریند. پس هرکس با معرفت او را زیارت نماید، فرشتگان او را بدرقه می‌کنند تا به منزلگاهش برسد و چون بیمار شود، سپیده‌دمان و شامگاهان به عیادتش می‌روند؛ و اگر جان بسپارد، بر پیکر بی‌جان‌ش گرد می‌آیند و تا روز رستاخیز برای او آمرزش می‌خواهند.

۸-۶-۵- کاظمین علیهم السلام

﴿۷۹۴۹﴾ ای فرزند رسول خدا؛ نزدت آمدم و با زیارت تو به‌سوی خداوند متعال تقرب می‌جویم و تو را شفیع خود کرده‌ام، نزد پروردگارت شفیع من باش تا گناهانم را ببامرزد و جرمم را ببخشد و از بدی‌هایم بگذرد و خطاهایم را محو کند و مرا به بهشت وارد کند و آن‌گونه که شایسته‌ی خویش است بر من نیکی کند و من و پدران و برادران و همه‌ی مردان و زنان مؤمن را که در شرق و غرب زمین هستند با فضل و سخاوت و بخشش خویش ببامرزد.

۹-۶-۵- مشهد مقدس امام رضا علیه السلام

﴿۷۹۵۰﴾ آگاه باشید، هرکس در غربت؛ در طوس قبر مرا زیارت کند؛ روز قیامت آمرزیده شده و با من در یک درجه خواهد بود.

﴿۷۹۵۱﴾ در آن قبه که قبر هارون الرشید بود، داخل شد. پس از آن با دست مبارک به یک طرف قبر خطی کشید و فرمود: «این محلّ قبر من است و من در این محلّ دفن می‌شوم و به‌زودی حق تعالی اینجا را محلّ رفت‌وآمد شیعه و دوستداران من قرار می‌دهد، به خدا سوگند؛ از شیعیانم کسی مرا زیارت نمی‌کند و بر من سلام نمی‌دهد؛ مگر آنکه شفاعت ما اهل بیت و آمرزش و رحمت خدا بر او واجب می‌شود. پس از آن روی خود را به‌سوی قبله کرده و چند رکعت نماز خواند و دعا کرد و چون فارغ شد سر مبارک را بر سجده گذاشت و سجده‌ها را طولانی کرد که من پانصد تسبیح از ایشان را در آن سجده شمردم.

﴿۷۹۵۲﴾ به‌زودی یکی از فرزندانم در خراسان مظلومانه با سمّ به قتل می‌رسد. خودش هم‌اسم من و پدرش همنام موسی بن عمران علیه السلام است. آگاه باشید هرکس او را در غربتش زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد حتی اگر به تعداد ستارگان آسمان و قطرات باران و برگ درختان باشد.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٩٥٣﴾ الجواد عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي بَطُوسٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٥٥

١٠-٥- مَشْهُدُ الْعَسْكَرِيِّينَ عليهم السلام

﴿٧٩٥٤﴾ فَإِنَّ هَذَا مَقَامٌ تُغْفَرُ فِيهِ الذُّنُوبُ الْعِظَامُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ٧٥

﴿٧٩٥٥﴾ الْعَسْكَرِيِّينَ عليهم السلام: لِكُلِّ زَائِرٍ جَائِزَةٌ فَاجْعَلْ جَائِزَتِي فِي مَوْقِفِي هَذَا غُفْرَانِكَ وَالْجَنَّةَ

لِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ٧٥

١١-٥- الْمَسْجِدُ

﴿٧٩٥٦﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: إِذَا دَخَلَ الْمُؤْمِنُ الْمَسْجِدَ فَيَضَعُ رِجْلَهُ الْيُمْنَى قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ غَفَرَ اللَّهُ

لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨١، ص ٢٦

﴿٧٩٥٧﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَرْسَلَ اللَّهُ تَعَالَى مَلَائِكَةً مَعَهُمْ أَقْلَامٌ مِنْ ذَهَبٍ وَ

صُحُفٌ مِنْ فِضَّةٍ فَيَأْتُونَ وَيَقِفُونَ بَابَ الْمَسْجِدِ وَيَكْتُبُونَ أَسْمَاءَ الَّذِينَ يَأْتُونَ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَوَّلَ

فَالْأَوَّلَ فَإِذَا كَتَبُوا سَبْعِينَ مِنْهُمْ قَالُوا هَؤُلَاءِ بَعْدَ السَّبْعِينَ الَّذِينَ اخْتَارَهُمْ مُوسَى عليه السلام مِنْ أُمَّتِهِ ثُمَّ

يَتَخَلَّلُونَ فِي الصُّفُوفِ وَيَتَفَقَّدُونَ الَّذِينَ لَمْ يَخْضُرُوا فَيَقُولُونَ أَيْنَ فُلَانٌ قِيلَ لَهُمْ هُوَ مَرِيضٌ فَيَقُولُونَ

اللَّهُمَّ أَشْفِهِ حَتَّى يُقِيمَ صَلَاةَ الْجُمُعَةِ وَيَقُولُونَ أَيْنَ فُلَانٌ قِيلَ لَهُمْ ذَهَبَ إِلَى السَّعْرِ فَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ

اللَّهُمَّ رُدِّهِ سَالِمًا فَإِنَّهُ صَاحِبُ الْجُمُعَةِ أَيْنَ فُلَانٌ فَيَقُولُونَ مَاتَ فَيَقُولُونَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ فَإِنَّهُ كَانَ

يُقِيمُ الْجُمُعَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٨

﴿٧٩٥٨﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: الْمَسَاجِدُ سُوقٌ مِنْ أَسْوَاقِ الْآخِرَةِ قَرَاهَا الْمَغْفِرَةُ وَ تَحْفَتُهَا الْجَنَّةُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٣٦١

﴿٧٩٥٩﴾ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام: مَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ حَافِيًا عَلَى سَكِينَةٍ وَقَارٍ وَخُشُوعٍ غَفَرَ اللَّهُ

لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٤

﴿٧٩٦٠﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: مَنْ كَسَسَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْخَمِيسِ وَ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ فَأَخْرَجَ مِنْهُ مِنَ الشَّرَابِ

مَا يَذُرُّ فِي الْعَيْنِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ٢٥٤

﴿٧٩٦١﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: مَنْ مَشَى إِلَى مَسْجِدٍ يَطْلُبُ فِيهِ الْجَمَاعَةَ كَانَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ سَبْعُونَ

أَلْفَ حَسَنَةٍ وَ يُرْفَعُ لَهُ مِنَ الدَّرَجَاتِ مِثْلُ ذَلِكَ وَ إِنْ مَاتَ وَ هُوَ عَلَى ذَلِكَ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ سَبْعِينَ

أَلْفَ مَلَكٍ يَعُودُونَهُ فِي قَبْرِهِ وَ يُؤْنِسُونَهُ فِي وَحْدَتِهِ وَ يَسْتَغْفِرُونَهُ لَهُ حَتَّى يُبْعَثَ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٥، ص ٨

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۹۵۳﴾ کسی که قبر پدرم را در طوس زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

۱۰-۵-۶- مزار امام هادی علیه السلام و امام حسن عسکری علیه السلام (سامرا)

﴿۷۹۵۴﴾ اینجا، جایگاهی است که در آن گناهان بزرگ آمرزیده شود.

﴿۷۹۵۵﴾ هر زائری جایزه‌ای دارد، پس جایزه‌ی مرا در این مقام، آمرزش و بهشت برای من و تمام مردان و زنان مؤمن قرار بده.

۱۱-۵-۶- مسجد

﴿۷۹۵۶﴾ هرگاه شخص مؤمنی وارد مسجد شود و پای راستش را پیش بگذارد، فرشتگان به او می‌گویند: «خداوند تو را آمرزد».

﴿۷۹۵۷﴾ در روز جمعه خداوند متعال فرشتگانی می‌فرستد که همراهشان قلم‌هایی از طلا و کتاب‌هایی از نقره است و می‌آیند و کنار مسجد می‌ایستند و اسامی کسانی را که به مسجد می‌آیند یکی پس از دیگری می‌نویسند. اولین نفر، دومین نفر تا هفتاد نفر به ترتیب می‌نویسند، هفتادمین نفر را که نوشتند می‌گویند: «ایشان به تعداد هفتاد نفر از کسانی هستند که حضرت موسی علیه السلام آن‌ها را از امتش برگزید». سپس در صفوف قرار می‌گیرند و دنبال کسانی می‌گردند که حضور نیافتند. می‌گویند: «فلانی کجاست؟» به آن‌ها گفته می‌شود: «او مریض است». می‌گویند: «خداوند! به او تندرستی بده تا نماز جمعه را اقامه کند». می‌گویند: «فلانی کجاست؟» پاسخ می‌شنوند: «به سفر رفته است». فرشتگان می‌گویند: «خدا! او را به سلامت بازگردان. او اهل نماز جمعه است». فلانی کجاست؟ می‌گویند: «مرد». فرشتگان می‌گویند: «خدا! او را ببامرزد؛ چراکه او نماز جمعه را برپا می‌داشت».

﴿۷۹۵۸﴾ مسجدها از بازارهای آخرت به‌شمار می‌روند؛ وسیله‌ی پذیرایی آن‌ها آمرزش و هدیه‌شان بهشت است.

﴿۷۹۵۹﴾ کسی که با نرمی و فروتنی و وقار و خشوع به مسجد وارد شود، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۹۶۰﴾ هرکس روز پنجشنبه و شب جمعه مسجد را جارو بکشد و به اندازه‌ی سرمه‌ای که بر چشم می‌کشد زباله از آنجا بیرون ببرد، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۹۶۱﴾ هرکس برای نماز جماعت به مسجدی رود، به هر گامی که برمی‌دارد، هفتاد هزار حسنه دارد و به‌ازای آن درجه‌اش بالا می‌رود و اگر در این حین بمیرد، خداوند هفتاد هزار فرشته را بر او می‌گمارد تا در قبر از او دیدن کنند و در تنهایی با او همدم شوند و تا روز حشر برایش آمرزش بخواهند.

﴿الْأَمْكَنَةُ﴾

﴿٧٩٤٢﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ مَنْ دَخَلَ الْمَسْجِدَ وَيَقُولُ كَمَا قُلْتُ تَقَبَّلَ اللَّهُ صَلَاتَهُ وَكَتَبَ لَهُ بِكُلِّ رَكْعَةٍ صَلَّاهَا فَضْلَ مِائَةِ رَكْعَةٍ فَإِذَا خَرَجَ يَقُولُ مِثْلُ مَا قُلْتُ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبُ؛ بحار الأنوار، ج ٨١، ص ٢٦

١٢-٥- قَبْرِ الْوَالِدَيْنِ

﴿٧٩٤٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِيهِ أَوْ أَحَدِهِمَا فِي كُلِّ جُمُعَةٍ غُفِرَ لَهُ وَكُتِبَ بَرًّا؛

مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٤٥

١٣-٥- عِنْدَ الْمَقَابِرِ

﴿٧٩٤٤﴾ الصادق ﷺ: إِذَا أَتَيْتَ بِالْمَيِّتِ الْقَبْرَ فَسَلِّهِ مِنْ قَبْلِ رَجُلَيْهِ فَإِذَا وَضَعْتَهُ فِي الْقَبْرِ فَاقْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ اللَّهُمَّ افْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَ الْحَقِّهِ بِنَبِيِّهِ ﷺ وَ قُلْ كَمَا قُلْتَ فِي الصَّلَاةِ عَلَيْهِ مَرَّةً وَاحِدَةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ مَا اسْتَطَعْتَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٩٤

﴿٧٩٤٥﴾ إِذَا الْعَبْدُ يَضَعُ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْقُبُورِ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ فَإِنَّهُ افْتَقَرَ إِلَيْكَ وَيَقْرَأُ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَاحِدَى عَشْرَةَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نَوَّرَ اللَّهُ قَبْرَ ذَلِكَ الْمَيِّتِ وَوَسَّعَ عَلَيْهِ قَبْرَهُ مَدَّ بَصَرَهُ وَرَجَعَ هَذَا الدَّاعِي مِنْ رَأْسِ الْقَبْرِ مَغْفُورًا لَهُ الذُّنُوبُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤٨٣

﴿٧٩٤٦﴾ الصادق ﷺ: إِذَا نَظَرْتَ إِلَى الْمَقَابِرِ فَقُلْ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْمَقَابِرِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ أَنْتُمْ لَنَا سَلَفٌ وَ نَحْنُ لَكُمْ تَبِعٌ وَ نَحْنُ عَلَى آثَارِكُمْ وَارِدُونَ نَسْأَلُ اللَّهَ الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ الْمَغْفِرَةَ لَنَا وَ لَكُمْ؛ جامع الأخبار، ص ١٤٨

﴿٧٩٤٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ نَزَلَ فِي قَبْرِ ابْنِ الْمَكْفِفِ فَلَمَّا وَضَعَهُ فِي قَبْرِهِ قَالَ اللَّهُمَّ عَبْدُكَ وَ وَلَدُ عَبْدِكَ اللَّهُمَّ وَسَّعْ عَلَيْهِ مَدَاحِلَهُ وَ اغْفِرْ لَهُ ذَنْبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٢٦

﴿٧٩٤٨﴾ الصادق ﷺ: فَإِذَا سَوَّى قَبْرَهُ فَصَبَّ عَلَى قَبْرِهِ الْمَاءَ وَ تَجْعَلِ الْقَبْرَ أَمَامَكَ وَ أَنْتَ مُسْتَقْبِلُ الْقِبْلَةِ وَ تَبْدَأُ بِصَبِّ الْمَاءِ عِنْدَ رَأْسِهِ وَ تَدُورُ بِهِ عَلَى قَبْرِهِ مِنْ أَرْبَعِ جَوَانِبِهِ حَتَّى تَرْجِعَ إِلَى الرَّأْسِ مِنْ غَيْرِ أَنْ تَقْطَعَ الْمَاءَ فَإِنْ فَضَلَ مِنَ الْمَاءِ شَيْءٌ فَصَبَّهُ عَلَى وَسْطِ الْقَبْرِ ثُمَّ ضَعْ يَدَكَ عَلَى الْقَبْرِ وَ ادْعُ لِلْمَيِّتِ وَ اسْتَغْفِرْ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٧٢

﴿مکان‌های مناسب‌تر برای آمرزش﴾

﴿۷۹۶۲﴾ ای علی؛ هرکس داخل مسجد شود و آنچه که من گفتم را بگوید، خداوند نماز او را قبول می‌کند و به هر رکعتی که نماز خوانده، فضیلت صد رکعت را برای او می‌نویسد. چون بیرون بیاید و بگوید آنچه را که من گفتم، گناهان او را می‌آمرزد و او را بالا می‌برد.

۱۲-۶-۵- قبر پدر و مادر

﴿۷۹۶۳﴾ هرکس قبر پدر و مادرش یا یکی از آن دو را در هر روز جمعه زیارت کند، [گناهانش] آمرزیده می‌شود و برایش خیر و نیکی نوشته می‌شود.

۱۳-۶-۵- قبرستان

﴿۷۹۶۴﴾ هرگاه خواستی میت را در قبر بگذاری، او را از طرف پایش وارد کن، و هنگامی که او را در قبر قرار دادی آیه‌الکرسی بخوان و بگو «بِسْمِ اللَّهِ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ اللَّهُمَّ افْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَ الْحَقِّهِ بِنَبِيِّهِ ﷺ» و همان‌گونه که در نماز میت گفتی یک مرتبه - ی دیگر بگو: «اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَ إِنْ كَانَ مُسِيئًا فَاعْفُ لَهُ وَ ارْحَمْهُ وَ تَجَاوَزْ عَنْهُ»؛ و هرچه می‌توانی برایش طلب آمرزش کن.

﴿۷۹۶۵﴾ هرگاه بنده‌ای دست خویش را بر روی قبرها قرار بدهد و بگوید؛ «پروردگارا او را بیمارز، او نیازمند توست» و سوره‌ی فاتحة‌الکتاب و یازده مرتبه سوره‌ی توحید را برایش بخواند، خداوند تعالی قبر او را نورانی می‌کند و آن را برایش گسترش می‌دهد [و سبب راحتی‌اش می‌شود] دیده‌اش را فراخ می‌دارد و دعاکننده در حالی از قبر باز می‌گردد که خداوند گناهانش را آمرزیده است.

﴿۷۹۶۶﴾ هرگاه به‌سوی قبرستان نگاه کردی بگو: سلام بر شما مردان و زنان مؤمن ساکنان قبرها؛ شما نسبت به ما پیشاهنگ شدید و ما به شما اقتدا کردیم و به‌زودی به شما ملحق می‌شویم و ما بر آنچه شما به‌جا گذارده‌اید وارد می‌شویم، از حق تعالی درخواست می‌کنیم که بر محمد و خاندانش درود فرستد و ما و شما را بیمارزد.

﴿۷۹۶۷﴾ امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) داخل قبر ابن‌مکفف شد و هنگامی که جسم او را در قبرش قرار داد گفت: «خداوندا؛ این بنده‌ی تو و فرزند بنده‌ی توست. خداوندا؛ ورودی‌هایش را برایش گسترش بده و گناهش را بیمارز».

﴿۷۹۶۸﴾ هنگامی که قبر درست شد، بر آن قبر آب بریز درحالی که قبر در برابر توست و رو به قبله هستی، شروع کن به ریختن آب از قسمت سر قبر و آب را چهار سوی آن بگردان تا دوباره به قسمت سر قبر بازگردی بدون اینکه آب را قطع کرده باشی و اگر چیزی از آب زیاد آمد آن را وسط قبر بریز، بعد از آن دست خود را بر روی قبر بگذار و برای میت دعا کن و از خداوند آمرزش بخواه.

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

١٤-٥-٦- مجلس العلماء

﴿٧٩٦٩﴾ الرسول ﷺ: أَلَا فَاعْتَمُوا مَجْلِسَ الْعُلَمَاءِ فَإِنَّهَا رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ تَنْزِلُ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ وَالْمَغْفِرَةُ كَمَا يُمَطَّرُ مِنَ السَّمَاءِ يَجْلِسُونَ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ مُذْنِبِينَ وَيَقُومُونَ مَغْفُورِينَ لَهُمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ مَا دَامُوا جُلُوسًا عِنْدَهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ فَيَغْفِرُ لِلْعَالَمِ وَالْمُتَعَلِّمِ وَالنَّاظِرِ وَالْمُحِبِّ لَهُمْ؛ جامع الأخبار، ص ٣٨

١٥-٥-٦- الطُّرُقُ وَالْأَسْوَاقُ وَالْبُيُوتُ وَالْمَجَالِسُ وَالْمَوَائِدُ

﴿٧٩٧٠﴾ أَنْ مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِي الْأَسْوَاقِ غُفِرَ لَهُ بَعْدَ مَا فِيهَا مِنْ فَصِيحٍ وَأَعْجَمٍ؛

من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص ٢٠٠

﴿٧٩٧١﴾ الباقر ﷺ: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِي الْأَسْوَاقِ غُفِرَ لَهُ بَعْدَ أَهْلِهَا؛ من لا يحضره الفقيه،

ج ٣، ص ٢٠٠

﴿٧٩٧٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ فِي السُّوقِ مُخْلِصًا عِنْدَ غَفْلَةِ النَّاسِ وَشُغْلِهِمْ بِمَا فِيهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْفِرَةً لَمْ تَخْطُرْ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٦٦

﴿٧٩٧٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ حِينَ دُخُولِ السُّوقِ بِسْمِ اللَّهِ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٣،

ص ٢٦٥

﴿٧٩٧٤﴾ الرسول ﷺ: أَكْثَرُوا مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ فِي بُيُوتِكُمْ وَفِي مَجَالِسِكُمْ وَعَلَى مَوَائِدِكُمْ وَفِي أَسْوَاقِكُمْ وَفِي طُرُقِكُمْ وَأَيْنَمَا كُنْتُمْ فَإِنَّكُمْ لَا تَذَرُونَ مَتَى تَنْزِلُ الْمَغْفِرَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

٥-٧- الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ

١-٥-٧- السُّورُ

١-١-٥-٧- سُورَةُ الْفَاتِحَةِ

﴿٧٩٧٥﴾ الرسول ﷺ: لَمَّا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُنْزِلَ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ وَشَهِدَ اللَّهُ وَقُلَّ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ إِلَى قَوْلِهِ بِغَيْرِ حِسَابٍ تَعَلَّقَنَ بِالْعَرْشِ وَلَيْسَ بَيْنَهُنَّ وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ وَقُلْنَ يَا رَبِّ تُهْبِطُنَا إِلَى دَارِ الذُّنُوبِ وَإِلَى مَنْ يَعْصِيكَ وَنَحْنُ مُعَلَّقَاتُ بِالطُّهُورِ وَبِالْقُدُسِ فَقَالَ وَعِزَّتِي وَجَلَالِي مَا مِنْ عَبْدٍ قَرَأَنِي فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ إِلَّا أَسَكَنْتُهُ حَظِيرَةَ الْقُدُسِ عَلَى مَا كَانَ فِيهِ وَإِلَّا نَظَرْتُ إِلَيْهِ بَعَيْنِي الْمَكْنُونَةَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ نَظْرَةً وَإِلَّا قَضَيْتُ لَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ حَاجَةً أَذْنَاهَا الْمَغْفِرَةُ وَإِلَّا أَعَدْتُهِ مِنْ كُلِّ عَدُوٍّ وَنَصْرْتُهُ عَلَيْهِ وَ لَا يَمْنَعُهُ دُخُولُ الْجَنَّةِ إِلَّا أَنْ يَمُوتَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٦٧

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

۱۴-۵-۶- مجلس علما و دانشمندان

﴿۷۹۶۹﴾ مجلس اهل علم و دانش را غنیمت شمارید که باغی از باغ‌های بهشت است، بر ایشان رحمت و آمرزش نازل می‌شود؛ همان‌گونه که باران از آسمان می‌بارد، گنهکاران روبروی ایشان می‌نشینند و آمرزیده از مقابل ایشان برمی‌خیزند و می‌روند و مادامی که نزد ایشان نشسته باشند فرشتگان برای ایشان طلب آمرزش می‌کنند، و خداوند بر ایشان نظر رحمت می‌کند و دانشمند و دانشجو و آن که به این دو بنگرد و آن که این دو گروه را دوست داشته باشد، را می‌آمرزد.

۱۵-۵-۶- راه‌ها، بازارها، خانه‌ها، مجالس و سفره‌ها

﴿۷۹۷۰﴾ هرکس در بازار، خدا را یاد کند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد، به عدد هر فصیح و اعجمی که در بازار است، (و مراد از فصیح آنچه سخن می‌گوید است و مراد از أعجم آنچه سخن نمی‌گوید می‌باشد، یعنی زباندار و لال).

﴿۷۹۷۱﴾ هرکس خداوند را در بازار یاد کند، خداوند به عدد اهل بازار، گناهان او را می‌آمرزد.

﴿۷۹۷۲﴾ هرکس در بازار به هنگام غفلت مردم و سرگرم‌بودنشان به دادوستد، با اخلاص خدا را یاد کند، خداوند برای او هزار حسنه می‌نویسد و روز قیامت آمرزشی بهره‌ی او می‌سازد که بر دل هیچ آدمیزادی خطور نکرده باشد.

﴿۷۹۷۳﴾ هرکس موقع وارد شدن به بازار «بسم الله» بگوید، آمرزیده می‌شود.

﴿۷۹۷۴﴾ در خانه‌ها و مجالس و در کنار سفره‌ها و در بازار و در راه‌ها و هر کجا که باشید بسیار استغفار کنید چراکه شما نمی‌دانید چه هنگامی آمرزش خداوند فرود می‌آید.

۷-۵- آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار

۱-۷-۵- سوره‌ها

۱-۷-۵- سوره‌ی حمد

﴿۷۹۷۵﴾ چون خداوند عزیز و جلیل خواست سوره‌ی حمد و آیه‌ی الکرسی و شهد الله و قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ تَا بِغَيْرِ حِسَابٍ را نازل کند، این آیات بر عرش آویزان شدند درحالی که بین آن‌ها و خدا هیچ حجابی نبود، گفتند: «پروردگارا! ما را به دیار گناهان؛ به‌سوی کسانی که تو را معصیت می‌کنند فرود می‌آوری و حال آنکه ما به طهارت و پاکی آویخته‌ایم». خداوند سبحان فرمود: «به عزّت و جلالم قسم! که هیچ بنده‌ای بعد از هر نمازش شما را نمی‌خواند مگر آنکه او را در بهشت با هرچه در آن است، سکنی می‌دهم، و هر روز هفتاد مرتبه با نظر رحمت به او می‌نگرم، هر روز هفتاد حاجتش را برآورده می‌کنم که کمترینش آمرزش است، از هر دشمنی پناهِش داده و او را علیه آن دشمن یاری می‌دهم، و جز مرگ، چیزی مانع ورود او به بهشت نمی‌شود».

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٩٧٦﴾ مَنْ قَرَأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ الْفَاتِحَةَ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ سَبْعًا سَبْعًا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ
مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٦٦
١-٢-٥- سورة الكهف

﴿٧٩٧٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا (الكهف) دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ قَرَأَهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ
إِلَى الْجُمُعَةِ الْآخَرَى؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٤١
١-٢-٥- سورة يس

﴿٧٩٧٨﴾ الكاظم عليه السلام: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ يَسَ قَبْلَ أَنْ يَنَامَ أَوْ فِي نَهَارِهِ كَانَ مِنَ الْمَحْفُوظِينَ وَ
الْمَرْزُوقِينَ حَتَّى يُمْسِيَ أَوْ يُصْبِحَ وَمَنْ قَرَأَهَا فِي لَيْلَةٍ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَلْفَ مَلَكٍ يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ
شَيْطَانٍ رَجِيمٍ وَمِنْ كُلِّ آفَةٍ فَإِنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَوْ لَيْلَتِهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَ حَضَرَ غُسْلَهُ ثَلَاثُونَ
أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُشِيعُونَهُ إِلَى قَبْرِهِ؛ فقه الرضا عليه السلام، ص ٣٤٢
﴿٧٩٧٩﴾ مَنْ قَرَأَ سُورَةَ يَسَ يُرِيدُ بِهَا وَجْهَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤،
ص ٣٢٢

﴿٧٩٨٠﴾ مَنْ قَرَأَ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ حَمَّ وَيَسَ أَصْبَحَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣١٣
﴿٧٩٨١﴾ مَنْ قَرَأَ يَسَ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٩٢
﴿٧٩٨٢﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ قَرَأَ يَسَ فِي عُمْرِهِ مَرَّةً وَاحِدَةً كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خَلْقٍ فِي الدُّنْيَا وَ كُلِّ
خَلْقٍ فِي الْآخِرَةِ وَ فِي السَّمَاءِ بِكُلِّ وَاحِدٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَ مَحَا عَنْهُ مِثْلَ ذَلِكَ وَ لَمْ يُصِبْهُ فَقْرٌ
وَ لَا غُرْمٌ وَ لَا هَدْمٌ وَ لَا نَصَبٌ وَ لَا جُنُونٌ وَ لَا جَذَامٌ وَ لَا وَسْوَاسٌ وَ لَا دَاءٌ يُصْرُهُ وَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْهُ
سَكَرَاتِ الْمَوْتِ وَ أَهْوَالَهُ وَ تَوَلَّى قَبْضَ رُوحِهِ وَ كَانَ مِمَّنْ يَضْمَنُ اللَّهُ لَهُ السَّعَةَ فِي مَعِيشَتِهِ وَ
الْفَرَجَ عِنْدَ لِقَائِهِ وَ الرِّضَا بِالثَّوَابِ فِي آخِرَتِهِ وَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِمَلَائِكَتِهِ أَجْمَعِينَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ
وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ قَدْ رَضِيتُ عَنْ فَلَانٍ فَاسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٤٨
﴿٧٩٨٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ يَسَ فِي لَيْلَةِ انْتِغَاءِ وَجْهِ اللَّهِ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٩١
﴿٧٩٨٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ يَسَ وَ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَ حَضَرَ غُسْلَهُ ثَلَاثُونَ
أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُشِيعُونَهُ إِلَى قَبْرِهِ بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١٥٦
١-٢-٥- الحواميم

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۷۹۷۶﴾ هرکس روز جمعه سوره‌های «حمد» و «معوذتین» را هفت بار بخواند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

۵-۷-۱-۲- سوره‌ی کهف

﴿۷۹۷۷﴾ هرکس سوره‌ی کهف را قرائت کند، داخل بهشت خواهد شد و هرکس آن را در روز جمعه قرائت کند اعمال او تا جمعه‌ی بعد مورد آمرزش خداوند قرار می‌گیرد.

۵-۷-۱-۳- سوره‌ی یس

﴿۷۹۷۸﴾ هرکس شب پیش از خوابیدن و یا در روز پیش از فرارسیدن شب سوره‌ی یس را تلاوت کند، در آن روز از حفاظ‌شدگان و روزی‌یافتگان می‌باشد تا شب فرارسد؛ و هرکس آن را شب پیش از خوابیدن تلاوت کند، خداوند هزار فرشته بر او می‌گمارد تا او را از شرّ هر شیطان رانده‌شده و هر آفتی نگاه دارند؛ و چون در آن روز جان بسپارد خداوند او را به بهشت وارد می‌کند و سی هزار فرشته هنگام غسل او حضور می‌یابند تا همگان برای او آمرزش جویند و او را تا قبرش با طلب آمرزش تشییع نمایند».

﴿۷۹۷۹﴾ هرکس سوره‌ی «یس» را با نیت الهی بخواند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۷۹۸۰﴾ هرکس شب جمعه «حم» و «یس» را بخواند، شب را آمرزیده شده صبح می‌کند.

﴿۷۹۸۱﴾ هرکس سوره‌ی «یس» را بخواند، آمرزیده می‌شود.

﴿۷۹۸۲﴾ هرکس سوره‌ی «یس» را یک بار در طول عمرش تلاوت کند، خداوند به تعداد همه‌ی آفریدگان در دنیا و همه‌ی آفریدگان در آخرت و آسمان، و به‌ازای هریک، برای او دو هزار هزار پاداش و حسنه می‌نویسد و به همان تعداد از گناهانش پاک می‌سازد و فقر و بدهکاری و خانه‌خوابی و درماندگی و دیوانگی و وسواس و بیماری مضرّ به او نمی‌رسد؛ و خداوند دشواری و هراس مرگ را از او می‌کاهد و خود قبض روحش را به دست می‌گیرد خداوند برای آنان گسترش در زندگی و شادمانی هنگام دیدار با خدا و خشنودی به پاداش خداوند در سرای واپسین را تضمین کرده است؛ و خداوند متعال به همه‌ی فرشتگان در آسمان‌ها و زمین می‌فرماید: «بی‌گمان از فالانی خشنود شدم. پس برای او آمرزش بخواهید».

﴿۷۹۸۳﴾ هرکس شبی سوره‌ی «یس» را خالصانه بخواند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿۷۹۸۴﴾ هرکس سوره‌ی «یس» را تلاوت کند و در آن روز بمیرد، خداوند او را به بهشت وارد می‌کند و سی هزار فرشته هنگام غسلش حضور می‌یابند و همگان برای او آمرزش می‌خواهند و او را تا قبر با استغفار تشییع می‌کنند.

۵-۷-۱-۴- حوامیم (سوره‌هایی که با «حم» آغاز می‌شوند)

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عِدْدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٩٨٥﴾ الصادق عليه السلام: الْحَوَامِيمُ رِيَاحِينَ الْقُرْآنِ فَإِذَا قَرَأْتُمُوهَا فَاحْمَدُوا اللَّهَ وَ اشْكُرُوهُ كَثِيرًا لِحِفْظِهَا وَ تِلَاوَتِهَا إِنَّ الْعَبْدَ لَيَقُومُ وَ يَقْرَأُ الْحَوَامِيمَ فَيَخْرُجُ مِنْ فِيهِ أَطِيبٌ مِنَ الْمِسْكِ الْأَذْفَرِ وَ الْأَعْنَبِ وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَيَرْحَمُ نَالِيَهَا أَوْ قَارِئَهَا وَ يَرْحَمُ جِيرَانَهُ وَ أَصْدِقَاءَهُ وَ مَعَارِفَهُ وَ كُلَّ حَمِيمٍ وَ قَرِيبٍ لَهُ وَ إِنَّهُ فِي الْقِيَامَةِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الْعَرْشُ وَ الْكُرْسِيُّ وَ الْمَلَائِكَةُ اللَّهُ الْمُقَرَّبُونَ؛

بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٠١

١-٤-٧-٥- سورة المؤمن

﴿٧٩٨٦﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ قَرَأَ حَمَّ الْمُؤْمِنِ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛

وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٥٤

﴿٧٩٨٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ حَمَّ الْمُؤْمِنِ لَمْ يَتَّقِ رُوحَ نَبِيٍّ وَ لَا صِدِّيقٍ وَ لَا مُؤْمِنٍ إِلَّا صَلَّى عَلَيْهِ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٤٧

﴿٧٩٨٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا (سُورَةُ الْمُؤْمِنِ) فِي كُلِّ ثَلَاثٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ

مَا تَأَخَّرَ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٤٤

٢-٤-٧-٥- سورة الشورى (حمعسق)

﴿٧٩٨٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ حمعسق كَانَ مِمَّنْ يُصَلِّي عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ

يَسْتَرْحِمُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٤٨

﴿٧٩٩٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا (الشورى) كَانَ مِمَّنْ تُصَلِّي عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ

يَسْتَرْحِمُونَ عَلَيْهِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٤٤

٣-٤-٧-٥- سورة الدخان

﴿٧٩٩١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا (الدُّخَانُ) فِي لَيْلَةٍ جُمُعَةٍ غُفِرَ لَهُ وَ كَانَ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مِنْهَا

مِائَةُ أَلْفِ رَقَبَةٍ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ مَنْ قَرَأَهَا لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ يَوْمَهَا بَنَى اللَّهُ تَعَالَى

لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٤٥

﴿٧٩٩٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ حَمَّ الدُّخَانِ فِي لَيْلَةٍ أَصْبَحَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ؛

بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٠٠

﴿٧٩٩٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ حَمَّ الدُّخَانِ فِي لَيْلَةٍ جُمُعَةٍ أَصْبَحَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩،

ص ٣٠٠

﴿٧٩٩٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ حَمَّ الدُّخَانِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ إِيمَانًا وَ تَصَدِّيقًا بِهَا أَصْبَحَ مَغْفُورًا لَهُ؛

بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٠٠

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۷۹۸۵﴾ سوره‌هایی که با «حم» آغاز می‌شوند گل‌های خوشبوی قرآن هستند. پس چون آن‌ها را تلاوت کردی به سبب توفیق حفظ و تلاوت آن‌ها، خدا را بسیار ستایش کن و سپاسگزار باش. به‌راستی، بنده برمی‌خیزد و سوره‌های «حم» را تلاوت می‌کند، و از دهانش بویی نیکوتر از مشک ناب و عنبر برمی‌آید. خدای گرامی و بزرگ بر تلاوت‌کننده و خواننده‌ی آن و بر همسایگان و دوستان و آشنایان و همه‌ی خویشان و نزدیکان او رحم می‌کند و بی‌گمان در رستاخیز، عرش و کرسی و فرشتگان مقرب خداوند، برای او آمرزش می‌خواهند.

۱-۴-۷-۵- سوره‌ی مؤمن

﴿۷۹۸۶﴾ هرکس هر شب سوره‌ی «حم مؤمن» را تلاوت کند، خداوند گناهان پیشین و پسین او را می‌آمرزد.

﴿۷۹۸۷﴾ هرکس سوره‌ی «حم مؤمن» را بخواند، روح پیامبری و صدیقی و مؤمنی باقی نمی‌ماند مگر آنکه برایش درود می‌فرستند و طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۷۹۸۸﴾ هرکس در هر سه روز یک بار سوره‌ی «مؤمن» را بخواند، خداوند گناهان قبل و بعدش را می‌آمرزد.

۲-۴-۷-۵- سوره‌ی شوری

﴿۷۹۸۹﴾ هرکس سوره‌ی «شوری» را بخواند، از زمره‌ی کسانی می‌باشد که فرشتگان بر او درود می‌فرستند و برایش طلب آمرزش و رحمت می‌کنند.

﴿۷۹۹۰﴾ هرکس سوره‌ی «شوری» را قرائت کند در زمره‌ی کسانی خواهد بود که فرشتگان برایش درود می‌فرستند و طلب آمرزش و رحمت می‌کنند.

۳-۴-۷-۵- سوره‌ی دخان

﴿۷۹۹۱﴾ هرکس در شب جمعه آن را بخواند، خدای تعالی او را می‌آمرزد و در برابر هر حرفی از آن (سوره) صد هزار نفر از آتش جهنم آزاد می‌شوند و هفتاد هزار فرشته برای او آمرزش می‌خواهند. و هرکس در شب جمعه و روزش آن را بخواند، خداوند تعالی برای او در بهشت خانه‌ای بنا می‌کند.

﴿۷۹۹۲﴾ هرکس در شبی سوره‌ی «حم دخان» را بخواند، صبح بیدار می‌شود درحالی که هفتاد هزار فرشته برایش استغفار می‌کنند.

﴿۷۹۹۳﴾ هرکس در شب جمعه سوره‌ی «حم دخان» را بخواند، صبح بیدار می‌شود درحالی که آمرزیده شده است.

﴿۷۹۹۴﴾ هرکس در شب جمعه سوره‌ی «حم دخان» را با ایمان و تصدیق بخواند، صبح آمرزیده شده بیدار می‌شود.

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٧٩٩٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الدُّخَانِ فِي لَيْلَةٍ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٩، ص ٣٠٠

﴿٧٩٩٦﴾ مَنْ قَرَأَ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ حَمَّ وَيَسَ أَصْبَحَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣١٣

٥-١-٥- سورة النجم

﴿٧٩٩٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَانَ يُدْمِنُ قِرَاءَةَ وَالنَّجْمِ فِي كُلِّ يَوْمٍ أَوْ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ عَاشَ مَحْمُودًا

بَيْنَ يَدَيِ النَّاسِ وَ كَانَ مَغْفُورًا لَهُ وَ كَانَ مَحْبُوبًا بَيْنَ النَّاسِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٥٦

٥-١-٦- سورة الحشر

﴿٧٩٩٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَهَا (الْحَشْرُ) صَلَّى عَلَيْهِ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُ الْجَنَّةُ وَ النَّارُ وَ الْعَرْشُ وَ

الْكُرْسِيُّ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٤٦

﴿٧٩٩٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْحَشْرِ لَمْ يَبْقَ جَنَّةً وَ لَا نَارًا وَ لَا عَرْشًا وَ لَا كُرْسِيًّا وَ لَا

الْحُجُبَ وَ لَا السَّمَاوَاتِ السَّبْعَ وَ لَا الْأَرْضُونَ السَّبْعَ وَ الْهَوَاءَ وَ الرِّيحَ وَ الطَّيْرَ وَ الشَّجَرَ وَ الْجِبَالَ وَ

الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ وَ الْمَلَائِكَةُ إِلَّا صَلَّوْا عَلَيْهِ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ وَ إِنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَوْ فِي لَيْلَتِهِ مَاتَ

شَهِيدًا؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٢٥٦

٥-١-٧- سورة الصف (سورة عيسى عليه السلام)

﴿٨٠٠٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ عِيسَى مُصَلِّيًا مُسْتَغْفِرًا لَهُ مَا دَامَ فِي الدُّنْيَا

وَ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَفِيقُهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٥٢

٥-١-٨- سورة التبارك

﴿٨٠٠١﴾ الرسول ﷺ: وَ اعْلَمُوا أَنَّ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ تَجَادِلُ عَنْ صَاحِبِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

وَ تَسْتَغْفِرُ لَهُ مِنَ الذُّنُوبِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٦٥

٥-١-٩- سورة الفجر

﴿٨٠٠٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا [الفجر] فِي لَيْالٍ عَشْرٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٥٠

﴿٨٠٠٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْفَجْرِ فِي لَيْالٍ عَشْرٍ غَفَرَ [الله] لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤،

ص ٣٥٨

٥-١-١٠- سورة القدر

﴿٨٠٠٤﴾ السجّاد عليه السلام: مَا قَرَأَ أَحَدٌ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ حِينَ يَرْكَبُ دَابَّةً إِلَّا نَزَلَ مِنْهَا سَالِمًا مَغْفُورًا لَهُ؛

وسائل الشيعة، ج ١١، ص ٣٩٦

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۷۹۹۵﴾ هرکس شبی سوره‌ی «دخان» را بخواند، گناهان پیشین او آمرزیده می‌شود.

﴿۷۹۹۶﴾ هرکس شب جمعه «حم» و «یس» را بخواند، شب را آمرزیده شده صبح می‌کند.

۵-۷-۱-۵- سوره‌ی نجم

﴿۷۹۹۷﴾ هرکس در هر روز یا هر شب بر تلاوت سوره‌ی نجم مداومت ورزد، در میان مردم به نیکی و آبرومندی زندگی می‌کند و آمرزیده می‌شود و در میان مردم محبوب می‌باشد.

۵-۷-۱-۶- سوره‌ی حشر

﴿۷۹۹۸﴾ هرکس سوره‌ی «حشر» را قرائت کند بهشت و جهنم و عرش و کرسی بر او درود می‌فرستند و استغفار می‌کنند.

﴿۷۹۹۹﴾ هرکس سوره‌ی «حشر» را تلاوت کند، بهشت و دوزخ و عرش و کرسی و حجاب‌ها و آسمان‌های هفتگانه و زمین‌های هفتگانه و هوا و باد و پرند و درخت و کوه و خورشید و ماه و فرشتگانی نمی‌مانند، مگر آنکه برای او درود می‌فرستند و طلب آمرزش می‌کنند و اگر در آن روز یا آن شب جان بسپارد، شهید به‌شمار می‌آید.

۵-۷-۱-۷- سوره‌ی صف

﴿۸۰۰۰﴾ هرکس سوره‌ی «صف» را بخواند، حضرت عیسی علیه السلام برایش درود می‌فرستد و تا در دنیاست برایش طلب آمرزش می‌کند، و در قیامت رفیق او خواهد بود.

۵-۷-۱-۸- سوره‌ی تبارک

﴿۸۰۰۱﴾ و بدانید که سوره‌ی «تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ» روز قیامت از کسی که همنشین او بوده دفاع می‌نماید و برای گناهانش طلب آمرزش می‌کند.

۵-۷-۱-۹- سوره‌ی فجر

﴿۸۰۰۲﴾ هرکس سوره‌ی فجر را در دهه‌ی اوّل ذی‌الحجه قرائت کند، خدای متعال او را می‌آمرزد.

﴿۸۰۰۳﴾ هرکس در دهه‌ی اوّل ذیحجه سوره‌ی «فجر» را بخواند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

۵-۷-۱-۱۰- سوره‌ی قدر

﴿۸۰۰۴﴾ هرکس هنگام سوارشدن به سواری، سوره‌ی «قدر» را بخواند، از آن سالم و آمرزیده پایین می‌آید.

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠٥﴾ الباقِر ﷺ: مَا قَرَأَ عَبْدٌ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَ أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ الْخَمِيسِ إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مِنْهَا مَلَكًا يُدْعَى الْقَوَى رَاحَتُهُ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ فِي مَوْضِعِ كُلِّ ذَرَّةٍ مِنْ جَسَدِهِ أَلْفُ شَعْرَةٍ فِي كُلِّ شَعْرَةٍ أَلْفُ لِسَانٍ يَنْطِقُ كُلُّ لِسَانٍ لِقُوَّةِ أَلْسِنَةِ الثَّقَلَيْنِ يَسْتَغْفِرُ لِقَارِبِهَا وَيُضَاعَفُ الرَّبُّ تَعَالَى اسْتِغْفَارَ أَلْفِي سَنَةٍ أَلْفَ مَرَّةٍ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١١٧

﴿٨٠٦﴾ الرضا ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ زَارَ قَبْرَ مُؤْمِنٍ فَقَرَأَ عِنْدَهُ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ سَبْعَ مَرَّاتٍ إِلَّا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِصَاحِبِ الْقَبْرِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٨١

﴿٨٠٧﴾ الصادق ﷺ: مَنْ قَرَأَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي فَرِيضَةٍ مِنَ الْفَرَائِضِ نَادَى مُنَادٍ يَا عَبْدَ اللَّهِ قَدْ غُفِرَ اللَّهُ لَكَ مَا مَضَى فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٧٩

﴿٨٠٨﴾ الرضا ﷺ: مَنْ قَرَأَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ فِي فَرِيضَةٍ مِنَ الْفَرَائِضِ نَادَاهُ مُنَادٍ يَا عَبْدَ اللَّهِ قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ١٩١

﴿٨٠٩﴾ الباقِر ﷺ: مَنْ قَرَأَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ يَجْهَرُ بِهَا صَوْتُهُ كَانَ كَالشَّاهِرِ سَيْفِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ مَنْ قَرَأَهَا سِرًّا كَانَ كَالْمُتَشَحِّطِ بَدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ مَنْ قَرَأَهَا عَشْرَ مَرَّاتٍ غُفِرَتْ لَهُ عَلَى نَحْوِ أَلْفِ ذَنْبٍ مِنْ ذُنُوبِهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٢١

﴿٨١٠﴾ الباقِر ﷺ: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْقَدْرِ أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَ أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ الْخَمِيسِ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهَا مَلَكًا يُدْعَى الْقَوَى رَاحَتُهُ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ وَ خَلَقَ فِي جَسَدِهِ فِي مَوْضِعِ كُلِّ ذَرَّةٍ شَعْرَةً وَ خَلَقَ فِي كُلِّ شَعْرَةٍ أَلْفَ لِسَانٍ يَنْطِقُ كُلُّ لِسَانٍ بِقُوَّةِ الثَّقَلَيْنِ يَسْتَغْفِرُونَ لِقَائِلِهَا وَيُضَاعَفُ اللَّهُ تَعَالَى مَعَ اسْتِغْفَارِهِمْ أَلْفِي مَرَّةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٤١

﴿٨١١﴾ الجواد ﷺ: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْقَدْرِ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ سِتًّا وَ سَبْعِينَ مَرَّةً خَلَقَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ مَلَكٍ يَكْتُبُونَ ثَوَابَهَا سِتَّةً وَ ثَلَاثِينَ أَلْفَ عَامٍ وَيُضَاعَفُ اللَّهُ اسْتِغْفَارَهُمْ لَهُ أَلْفِي سَنَةٍ أَلْفَ مَرَّةٍ وَ تَوْظِيفُ ذَلِكَ فِي سَبْعَةِ أَوْقَاتٍ الْأَوَّلُ بَعْدَ طُلُوعِ الْفَجْرِ وَ قَبْلَ صَلَاةِ الصُّبْحِ سَبْعًا لِيُصَلِّيَ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ سِتَّةَ أَيَّامٍ الثَّانِي بَعْدَ صَلَاةِ الْعِدَاةِ عَشْرًا لِيَكُونَ فِي ضَمَانِ اللَّهِ إِلَى الْمَسَاءِ الثَّالِثُ إِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ قَبْلَ النَّافِلَةِ عَشْرًا لِيَنْظُرَ اللَّهُ إِلَيْهِ وَ يَفْتَحَ لَهُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ الرَّابِعُ بَعْدَ نَوَافِلِ الزَّوَالِ إِحْدَى وَعِشْرِينَ لِيَخْلُقَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مِنْهَا بَيْتًا طَوْلُهُ ثَمَانُونَ ذِرَاعًا وَ كَذَا عَرْضُهُ وَ سِتُونَ ذِرَاعًا سَمَكُهُ وَ حَشْوُهُ مَلَائِكَةُ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَيُضَاعَفُ اللَّهُ اسْتِغْفَارَهُمْ أَلْفِي سَنَةٍ أَلْفَ مَرَّةٍ الْخَامِسُ بَعْدَ الْعَصْرِ عَشْرًا لِيَتَمَرَّ عَلَى مِثْلِ أَعْمَالِ الْخَلَائِقِ يَوْمَ السَّادِسِ بَعْدَ الْعِشَاءِ سَبْعًا لِيَكُونَ فِي

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۰۵﴾ بنده‌ای نیست که در روز دوشنبه و پنج شنبه هزار مرتبه سوره‌ی «قدر» را بخواند مگر اینکه خداوند تبارک و تعالی به خاطر قرائتش فرشته‌ای به نام «قوی» می‌آفریند که بزرگ‌تر از هفت آسمان و هفت زمین است و در هر ذره از بدنش، هزار مو و در هر مو، هزار زبان خواهد داشت و با هر زبان که به توانایی زبان جنّ و انس می‌باشد، برای قاری این سوره طلب آمرزش می‌کند و پروردگار متعال آن آمرزش را دو هزار سال، هزار برابر می‌کند.

﴿۸۰۰۶﴾ اگر هر بنده‌ی مؤمنی قبر مؤمنی را زیارت کند و در کنار قبر او هفت بار سوره‌ی «إِنَّا انزلناه فی لیلة القدر» را بخواند، خداوند او و صاحب آن قبر را می‌آمرزد.

﴿۸۰۰۷﴾ هر کس در یکی از نمازهای واجب سوره‌ی «قدر» را تلاوت کند، نداده‌نده‌ای ندا سر می‌دهد: «ای بنده‌ی خدا! خداوند گناهان پیشین تو را آمرزید. اینک کردار خویش را از سر گیر».

﴿۸۰۰۸﴾ هر کس در یکی از نمازهای واجب سوره‌ی «قدر» را تلاوت کند نداده‌نده‌ای ندا سر دهد: «ای بنده‌ی خدا! خداوند گناهان پیشین تو را آمرزید. اینک کردار خویش از سر گیر».

﴿۸۰۰۹﴾ هر کس سوره‌ی «قدر» را بخواند و صدا را بلند کند، مانند کسی است که در راه خدا شمشیر کشیده و هر کس آن را آهسته بخواند مانند کسی است که در راه خدا در خون خود بغلطد، و هر کس ده بار آن را بخواند به اندازه‌ی هزار گناه از گناهانش آمرزیده می‌شود.

﴿۸۰۱۰﴾ هر کس روز دوشنبه و پنج شنبه هزار مرتبه سوره‌ی «قدر» را بخواند، خداوند تبارک و تعالی از آن قرائت فرشته‌ای به نام «قوی» می‌آفریند، بزرگ‌تر از هفت آسمان و هفت زمین، که در هر ذره از بدنش هزار مو و در هر مو، هزار زبان خواهد داشت که با هر زبان که به توانایی زبان جنّ و انس خواهد بود، برای قرائت‌کننده‌ی این سوره طلب آمرزش می‌کند و پروردگار تعالی آن آمرزش را دو هزار سال، هزار برابر می‌کند.

﴿۸۰۱۱﴾ هر کس سوره‌ی «قدر» را هر شبانه‌روز هفتاد و شش بار در هفت نوبت بخواند، خداوند هزار فرشته برایش خلق می‌کند که ثوابش را سی و شش هزار سال می‌نویسند و خداوند استغفارشان را دو هزار سال مضاعف می‌کند. اوّل؛ بعد از طلوع فجر و قبل از نماز صبح هفت مرتبه که در این صورت فرشتگان شش روز بر او درود می‌فرستند. دوّم؛ بعد از نماز صبح ده مرتبه که در این صورت تا عصر در پناه خدا خواهد بود. سوّم؛ آن‌گاه که خورشید به وسط آسمان بیاید قبل از نافله ده بار بخواند که در این صورت خدا به او می‌نگرد و درهای آسمان را بر او باز می‌کند. چهارم، بعد از نافله‌های ظهر دوازده مرتبه که در این صورت خداوند بلندمرتبه‌خانه‌ای را برایش می‌سازد که طول و عرضش هشتاد ذراع است و ارتفاعش شصت ذراع و داخل آن پر از فرشتگانی است که تا روز قیامت برایش آمرزش می‌خواهند و استغفارشان را دو هزار سال، هزار برابر می‌کند. پنجم، بعد از نماز عصر ده بار، که در این صورت مثل اعمال همه‌ی بندگان در یک

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

ضَمَانَ اللَّهِ إِلَى أَنْ يُصْبِحَ السَّابِعُ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ إِحْدَى عَشْرَةَ لِيَخْلُقَ اللَّهُ لَهُ مِنْهَا مَلَكًا رَاحَتَهُ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ فِي مَوْضِعِ كُلِّ ذَرَّةٍ مِنْ جَسَدِهِ شَعْرَةٌ يُنْطِقُ كُلُّ شَعْرَةٍ بِقُوَّةِ الثَّقَلَيْنِ يَسْتَغْفِرُونَ لِقَارِئِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٢٩

﴿٨٠١٢﴾ الجواد (عليه السلام): مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْقَدْرِ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ سِتًّا وَ سَبْعِينَ مَرَّةً خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ أَلْفَ مَلَكٍ يَكْتُبُونَ ثَوَابَهَا سِتًّا وَ ثَلَاثِينَ أَلْفَ عَامٍ وَ يُضَاعَفُ اللَّهُ اسْتِغْفَارَهُمْ لَهُ أَلْفَى سَنَةً أَلْفَ مَرَّةً وَ تَوْظِيفُ ذَلِكَ فِي سَبْعَةِ أَوقَاتٍ إِلَى أَنْ قَالَ (عليه السلام) الرَّابِعُ بَعْدَ نَوَافِلِ الزَّوَالِ إِحْدَى وَ عَشْرِينَ لِيَخْلُقَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهَا بَيْتًا طَوْلُهُ ثَمَانُونَ ذِرَاعًا وَ كَذَا عَرْضُهُ وَ سِتُّونَ ذِرَاعًا سَمَكُهُ وَ حَشْوُهُ مَلَائِكَةٌ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ يُضَاعَفُ اللَّهُ اسْتِغْفَارَهُمْ أَلْفَى سَنَةً أَلْفَ مَرَّةً؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ١٧١

﴿٨٠١٣﴾ الجواد (عليه السلام): مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْقَدْرِ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ سِتًّا وَ سَبْعِينَ مَرَّةً خَلَقَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ مَلَكٍ يَكْتُبُونَ ثَوَابَهَا سِتًّا وَ ثَلَاثِينَ أَلْفَ عَامٍ وَ يُضَاعَفُ اللَّهُ اسْتِغْفَارَهُمْ أَلْفَى سَنَةً أَلْفَ مَرَّةً وَ تَوْظِيفُ ذَلِكَ فِي سَبْعَةِ أَوقَاتٍ إِلَى أَنْ قَالَ السَّابِعُ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً لِيَخْلُقَ اللَّهُ مِنْهُ مَلَكًا رَاحَتَهُ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ فِي كُلِّ ذَرَّةٍ مِنْ جَسَدِهِ شَعْرَةٌ تَنْطَلِقُ كُلُّ شَعْرَةٍ بِقُوَّةِ الثَّقَلَيْنِ يَسْتَغْفِرُونَ لِقَارِئِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٣

﴿٨٠١٤﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ قَرَأَهَا أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَ أَلْفَ مَرَّةٍ يَوْمَ الْخَمِيسِ إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهَا مَلَكًا يُدْعَى الْقَوَى رَاحَتَهُ أَكْبَرُ مِنْ سَبْعِ سَمَاوَاتٍ وَ سَبْعِ أَرْضِينَ وَ خَلَقَ فِي جَسَدِهِ أَلْفَ أَلْفِ شَعْرَةٍ وَ خَلَقَ فِي كُلِّ شَعْرَةٍ أَلْفَ لِسَانٍ يُنْطِقُ بِكُلِّ لِسَانٍ بِقُوَّةِ الثَّقَلَيْنِ يَسْتَغْفِرُونَ لِقَائِلِهَا وَ يُضَاعَفُ اللَّهُ تَعَالَى اسْتِغْفَارَهُمْ أَلْفَى مَرَّةً وَ كَانَ عَلِيُّ (عليه السلام) إِذَا رَأَى أَحَدًا مِنْ شِيعَتِهِ قَالَ رَحِمَ اللَّهُ مَنْ قَرَأَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٦٢

﴿٨٠١٥﴾ الباقر (عليه السلام): مَنْ قَرَأَهَا أَى سُورَةٍ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ حِينَ يَنَامُ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً خَلَقَ اللَّهُ لَهُ نُورًا سَعَتُهُ سَعَةُ الْهَوَاءِ عَرْضًا وَ طَوْلًا مُمْتَدًّا مِنْ قَرَارِ الْهَوَاءِ إِلَى حُجْبِ النُّورِ فَوْقَ الْعَرْشِ وَ فِي كُلِّ دَرَجَةٍ مِنْهُ أَلْفُ مَلَكٍ لِكُلِّ مَلَكٍ أَلْفُ لِسَانٍ لِكُلِّ لِسَانٍ أَلْفُ لُغَةٍ يَسْتَغْفِرُونَ لِقَارِئِهَا؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٣

﴿٨٠١٦﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ فِي (كُلِّ لَيْلَةٍ) نَادَى مُنَادٍ اسْتَأْنِفَ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ

لَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٦٠

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

روز برایش نوشته می‌شود. ششم؛ بعد از نماز عشا هفت بار که تا صبح در پناه خدا خواهد بود. و هفتم؛ آن‌گاه که به بستر می‌رود یازده مرتبه که در این صورت خدا از آن فرشته‌ای را خلق می‌کند که کف دستش بزرگ‌تر از هفت آسمان و هفت زمین است و با هر مو که به اندازه‌ی نیروی جنّ و انس توان تکلم دارد، تا روز قیامت برای خواننده‌ی آن استغفار می‌کند.

﴿۸۰۱۲﴾ هرکس سوره‌ی «قدر» را هر شبانه‌روز هفتاد و شش مرتبه بخواند خداوند برای او هزار فرشته خلق می‌کند که پاداش آن را سی و شش هزار سال می‌نویسند و خداوند استغفارشان را دو هزار سال، هزار برابر می‌کند. امام (ع) در بیان هفت موقعیت برای طلب آمرزش فرمود: ... چهارم؛ بعد از نافله‌های ظهر بیست و یک مرتبه که در این صورت خداوند بلندمرتبه از آن برایش خانه‌ای خلق می‌کند که طول و عرض آن هشتاد ذراع و ارتفاعش شش ذراع است و داخل آن پر از فرشتگانی است که تا روز قیامت برایش استغفار می‌کنند و خداوند استغفار آن‌ها را در دو هزار سال، هزار برابر می‌کند.

﴿۸۰۱۳﴾ هرکس هر شبانه‌روز هفتاد و شش مرتبه سوره‌ی «قدر» را بخواند خداوند هزار فرشته برایش خلق می‌کند که پاداش آن را سی و شش هزار سال می‌نویسند و خداوند استغفارشان را دو هزار سال، هزار برابر می‌کند و باید که در هفت نوبت این استغفار را بگوید؛ تا جایی که فرمود: و هفتم؛ آن‌گاه که به بستر می‌رود یازده مرتبه که در این صورت خدا از آن فرشته‌ای را خلق می‌کند که کف دستش بزرگ‌تر از هفت آسمان و هفت زمین است و با هر مو که به اندازه‌ی نیروی جنّ و انس توان تکلم دارد، تا روز قیامت برای خواننده‌ی آن استغفار می‌کند.

﴿۸۰۱۴﴾ هرکس روز دوشنبه هزار بار و روز پنج‌شنبه هزار بار سوره‌ی «قدر» را بخواند، خداوند متعال از آن سوره فرشته‌ای برای او خلق می‌کند که در هر مویی هزار زبان، که با هر زبان به اندازه‌ی نیروی جنّ و انس سخن می‌گوید و برای خواننده‌ی آن سوره استغفار می‌کند و خداوند متعال استغفارشان را دوهزار برابر می‌کند و هرگاه حضرت علی (ع) یکی از شیعیانش را می‌دید به او می‌گفت: «خدا رحمت کند هرکسی که سوره «قدر» را قرائت کند».

﴿۸۰۱۵﴾ هرکس سوره‌ی «قدر» را هنگام خواب یازده مرتبه بخواند، خداوند از آن قرائت نوری برای او خلق می‌کند که طول و عرض آن به گستردگی فضا است، و از آنجا تا حجاب‌های نورانی بالای عرش ادامه دارد که در هر درجه‌ی آن هزار فرشته است و هر فرشته هزار زبان که با هر زبان به هزار لغت برای خواننده‌اش استغفار می‌کند».

﴿۸۰۱۶﴾ هرکس [هر شب] این سوره را بخواند، منادی ندا می‌دهد: «عمل خویش از سر گیر که به یقین گناهانت آمرزیده شد».

﴿الآياتُ وَالذُّكُورُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠١٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَهَا (الْقَدْرُ) جَهْرًا كَانَ كَالشَّاهِرِ سَيْفُهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَنْ قَرَأَهَا سِرًّا كَانَ كَالْمُتَشَحِّطِ بِدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَنْ قَرَأَهَا عَشْرًا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ ذَنْبٍ؛

المصباح للكفعمي، ص ٤٥١

١١-١-٥٧- سورة الماعون

﴿٨٠١٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ آ رَأَيْتَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ إِنْ كَانَ لِلزَّكَاةِ مُؤَدِّيًّا؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٦٩

١٢-١-٥٧- سورة الجحد

﴿٨٠١٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ الْجَحْدَ وَ التَّوْحِيدَ فِي فَرِيضَةٍ مِنَ الْفَرَائِضِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ

لِوَالِدَيْهِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٥٣

١٣-١-٥٧- سورة التوحيد

١-١٣-٥٧- مرة واحدة

﴿٨٠٢٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ الْجَحْدَ وَ التَّوْحِيدَ فِي فَرِيضَةٍ مِنَ الْفَرَائِضِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ

لِوَالِدَيْهِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٥٣

﴿٨٠٢١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ سُورَةَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ بَعْدَ صَلَاةِ الصُّبْحِ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُ سَنَةٍ؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٥

﴿٨٠٢٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ

خَمْسِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ١٩٢

﴿٨٠٢٣﴾ ابن عباس رضي الله عنهما: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً بُورِكَ عَلَيْهِ وَ مَنْ قَرَأَهَا مَرَّتَيْنِ بُورِكَ

عَلَيْهِ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَ مَنْ قَرَأَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ بُورِكَ عَلَيْهِ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَ جِيرَانِهِ وَ مَنْ قَرَأَهَا اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً بُنِيَ لَهُ فِي الْجَنَّةِ اثْنَى عَشَرَ قَصْرًا وَ مَنْ قَرَأَهَا عَشْرِينَ مَرَّةً جَامَعَ النَّبِيِّينَ هَكَذَا وَ ضَمَّ الْوُسْطَى وَ التِّي تَلَى الْإِبْهَامَ وَ مَنْ قَرَأَهَا مِائَةً مَرَّةً غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسٍ وَ عَشْرِينَ

سَنَةً إِلَّا الدِّينَ وَ الدَّمَّ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٥٥

﴿٨٠٢٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَدْعُ أَنْ يَقْرَأَ فِي ذُبْرِ الْفَرِيضَةِ بِقُلْ

هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَإِنَّهُ مَنْ قَرَأَهَا جَمَعَ اللَّهُ لَهُ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِوَالِدَيْهِ وَ مَا وَكَلَا؛

بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٤٥

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۱۷﴾ هرکس سوره‌ی «قدر» را بلند تلاوت کند، همانند کسی می‌باشد که شمشیرش را در راه خدای گرامی و بزرگ از نیام بیرون کشیده است و هرکس آن را آهسته تلاوت کند، همانند کسی می‌باشد که در راه خدا در خون خود غوطه‌ور شده است و هرکس ده بار آن را تلاوت کند خداوند هزار گناه از گناهانش را پاک می‌گرداند.

۵-۷-۱-۱۱- سوره‌ی ماعون

﴿۸۰۱۸﴾ هرکس سوره‌ی «ماعون» را بخواند، خداوند گناهانش را می‌آمرزد، حتی اگر زکات بر گردنش باشد.

۵-۷-۱-۱۲- سوره‌ی کافرون

﴿۸۰۱۹﴾ هرکس سوره‌ی «جحد» و «توحید» را در یکی از نمازهای واجب بخواند، خداوند او و پدر و مادر و فرزندانش را می‌آمرزد.

۵-۷-۱-۱۳- سوره‌ی توحید

۵-۷-۱-۱۳-۱- یک مرتبه

﴿۸۰۲۰﴾ هرکس سوره‌ی «جحد» و «توحید» را در یکی از نمازهای واجب بخواند، خداوند او و پدر و مادر و فرزندانش را می‌آمرزد.

﴿۸۰۲۱﴾ هرکس سوره‌ی «توحید» را بعد از نماز صبح بخواند، گناهان یک‌سال او آمرزیده می‌شود.

﴿۸۰۲۲﴾ هرکس وقت خواب سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند گناهان پنجاه ساله‌اش را می‌آمرزد.

﴿۸۰۲۳﴾ هرکس یک بار سوره‌ی «توحید» را بخواند برکت بر او سرازیر می‌شود؛ و هرکس دو بار بخواند خودش و خاندانش برکت می‌یابند؛ و هرکس سه بار بخواند، خودش و خاندانش و همسایگانش برکت می‌یابند؛ و هرکس دوازده بار بخواند، خداوند در بهشت برایش دوازده قصر بنا می‌کند و نگهبانان بهشت می‌گویند: «برویم قصرهای فلان برادرمان را تماشا کنیم»؛ هرکس بیست‌بار بخواند با پیامبران همراه خواهد شد. حضرت دو انگشت خود را به هم چسباندند و اشاره فرمودند «این‌چنین» - و هرکس صد بار بخواند، گناهان بیست و پنج سال او به‌جز خون‌ها و مال‌ها [که به ناحق ریخته و یا خورده است]، آمرزیده می‌شود.

﴿۸۰۲۴﴾ کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد خواندن سوره‌ی «توحید» را در تعقیب نماز واجب ترک نمی‌کند، پس کسی که در تعقیب نمازها آن را بخواند، خداوند خیر و نیکی دنیا و آخرت را برای او جمع می‌کند و او و پدر و مادرش و فرزندانشان را می‌آمرزد.

﴿الآيات وَالذُّكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٢-١٣-١-٥٧-٥- مرتان

﴿٨٠٢٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَهَا (التَّوْحِيدُ) مَرَّتَيْنِ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٥

٣-١٣-١-٥٧-٥- ثَلَاثُ مَرَّاتٍ

﴿٨٠٢٦﴾ ابن عباس رضی اللہ عنہما: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً بُورِكَ عَلَيْهِ وَمَنْ قَرَأَهَا مَرَّتَيْنِ بُورِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَمَنْ قَرَأَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ بُورِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَجِيرَانِهِ وَمَنْ قَرَأَهَا اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً بُنِيَ لَهُ فِي الْجَنَّةِ اثْنَتَا عَشَرَ قَصْرًا وَمَنْ قَرَأَهَا عَشْرِينَ مَرَّةً جَامَعَ النَّبِيِّينَ هَكَذَا وَضَمَّ الْوُسْطَى وَالتَّتِي تَلَى الْإِبْهَامَ وَمَنْ قَرَأَهَا مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسٍ وَعَشْرِينَ سَنَةً إِلَّا الدِّينَ وَالدَّمَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٥٥

٤-١٣-١-٥٧-٥- عَشْرَةُ مَرَّاتٍ

﴿٨٠٢٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ دُبْرَ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ عَشْرَ مَرَّاتٍ أَوْجَبَ اللَّهُ

لَهُ رِضْوَانَهُ وَ مَغْفِرَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٥٧

٥-١٣-١-٥٧-٥- إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً

﴿٨٠٢٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَ شَفَّعَ فِي جِيرَانِهِ فَإِنْ قَرَأَهَا مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ ذَنْبَهُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ خَمْسِينَ سَنَةً؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٠

٦-١٣-١-٥٧-٥- خَمْسُ عَشْرَةَ مَرَّةً

﴿٨٠٢٩﴾ الرسول ﷺ: ثُمَّ يقرأ التَّوْحِيدَ خَمْسَ عَشْرَةَ غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ كَزَبَدِ الْبَحْرِ؛

البلد الأمين، ص ١٧١

٧-١٣-١-٥٧-٥- إِحْدَى وَعِشْرُونَ مَرَّةً

﴿٨٠٣٠﴾ مَنْ قَرَأَ إِحْدَى وَعِشْرِينَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ فَإِنْ قَرَأَهَا

أَرْبَعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٩٥

٨-١٣-١-٥٧-٥- أَرْبَعُونَ مَرَّةً

﴿٨٠٣١﴾ مَنْ قَرَأَ إِحْدَى وَعِشْرِينَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ فَإِنْ قَرَأَهَا

أَرْبَعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٩٥

﴿٨٠٣٢﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ قَرَأَ إِحْدَى وَعِشْرِينَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ بَنَى اللَّهُ لَهُ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ فَإِنْ

قَرَأَهَا أَرْبَعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ جَمِيعَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٠٩

﴿٢٠٣٤﴾

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

۲-۱۳-۱-۵- دو مرتبه

﴿۸۰۲۵﴾ هرکس دو مرتبه [سوره‌ی توحید] را بخواند، گناهان قبل و بعدش آمرزیده می‌شود.

۳-۱۳-۱-۵- سه مرتبه

﴿۸۰۲۶﴾ هرکس یک بار سوره‌ی «توحید» را بخواند برکت بر او سرازیر می‌شود؛ و هرکس دو بار بخواند خودش و خاندانش برکت می‌یابند؛ و هرکس سه بار بخواند، خودش و خاندانش و همسایگانش برکت می‌یابند؛ و هرکس دوازده بار بخواند، خداوند در بهشت برایش دوازده قصر بنا می‌کند و نگهبانان بهشت می‌گویند: «برویم قصرهای فلان برادرمان را تماشا کنیم»؛ هرکس بیست بار بخواند با پیامبران همراه خواهد شد. حضرت دو انگشت خود را به هم چسباندند و اشاره فرمودند «این چنین» - و هرکس صد بار بخواند، گناهان بیست و پنج سال او به‌جز خون‌ها و مال‌ها [که به ناحق ریخته و یا خورده است]، آمرزیده می‌شود.

۴-۱۳-۱-۵- ده مرتبه

﴿۸۰۲۷﴾ هرکس بعد از هر نماز واجب ده مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند رضایت و آمرزش را بر او واجب می‌کند.

۵-۱۳-۱-۵- یازده مرتبه

﴿۸۰۲۸﴾ هرکس هنگام رفتن به بستر یازده بار سوره‌ی «توحید» را بخواند، گناهش آمرزیده شده و شفیع همسایه‌هایش می‌شود و اگر صد بار بخواند گناهی که تا پنجاه سال آینده مرتکب می‌شود، آمرزیده خواهد شد.

۶-۱۳-۱-۵- پانزده مرتبه

﴿۸۰۲۹﴾ [هرکس در شب هشتم ماه شعبان دو رکعت نماز بخواند...] و سپس توحید را پانزده مرتبه قرائت کند، گناهانش آمرزیده می‌شود حتی اگر به‌اندازه‌ی کف دریا باشد.

۷-۱۳-۱-۵- بیست و یک مرتبه

﴿۸۰۳۰﴾ هرکس بیست و یک مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند برایش خانه‌ای در بهشت بنا می‌کند و اگر آن را چهل مرتبه بخواند، خدای متعال گناهانش را می‌آمرزد.

۸-۱۳-۱-۵- چهل مرتبه

﴿۸۰۳۱﴾ هرکس بیست و یک مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند برایش خانه‌ای در بهشت بنا می‌کند و اگر آن را چهل مرتبه بخواند، خدای متعال گناهانش را می‌آمرزد.

﴿۸۰۳۲﴾ هرکس بیست و یک مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند برایش قصری در بهشت بنا می‌کند و اگر آن را چهل مرتبه بخواند، خدای متعال همه‌ی گناهان گذشته و آینده‌اش را می‌آمرزد.

﴿الآياتُ وَالذُّكُورُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٩-١٣-١-٥٧-٥- خَمْسُونَ مَرَّةً

﴿٨٠٣٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ إِحْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ وَشَفَعَ فِي جِيرَانِهِ فَإِنْ قَرَأَهَا مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ ذَنْبَهُ فِيمَا يَسْتَقْبِلُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٩٠

﴿٨٠٣٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَهَا (التَّوْحِيدَ) خَمْسِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبَهُ خَمْسِينَ سَنَةً؛

بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٦٢

١٠-١٣-١-٥٧-٥- مِائَةَ مَرَّةً

﴿٨٠٣٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لَقِيَ مَلَكٌ مَلَكًا فِي الْهَوَاءِ أَحَدُهُمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَالْآخَرُ يَصْعَدُ مِنَ الْأَرْضِ فَقَالَ الَّذِي نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ صَعِدْتُ الْيَوْمَ بِعَمَلٍ مَا صَعِدْتُ بِهِ قَطُّ قَالَ وَمَا هُوَ قَالَ قَرَأَ رَجُلٌ مِائَةَ مَرَّةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ قَالَ وَمَا فَعَلَ اللَّهُ بِهِ قَالَ غَفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٩

﴿٨٠٣٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ بَعْدَ صَلَاةِ الصُّبْحِ مِائَةَ مَرَّةٍ غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ

مِائَةَ سَنَةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٥

﴿٨٠٣٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ

ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٦٢٠

﴿٨٠٣٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ غَفَرَ لَهُ مَا عَمِلَ

قَبْلَ ذَلِكَ خَمْسِينَ عَامًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٣٩

﴿٨٠٣٩﴾ ابن عباس رضي الله عنهما: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً بُورِكَ عَلَيْهِ وَمَنْ قَرَأَهَا مَرَّتَيْنِ بُورِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَمَنْ قَرَأَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ بُورِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَجِيرَانِهِ وَمَنْ قَرَأَهَا اثْنَتَيْ عَشْرَةَ مَرَّةً بُنِيَ لَهُ فِي الْجَنَّةِ اثْنَتَا عَشْرَ قَصْرًا وَمَنْ قَرَأَهَا عِشْرِينَ مَرَّةً جَامَعَ النَّبِيِّينَ هَكَذَا وَضَمَّ الْوُسْطَى وَالتَّى تَلَى الْإِبْهَامَ وَمَنْ قَرَأَهَا مِائَةَ مَرَّةٍ غَفَرَ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسٍ وَعِشْرِينَ

سَنَةً إِلَّا الدِّينَ وَالدَّمَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٥٥

١١-١٣-١-٥٧-٥- مِائَتَانِ مَرَّةً

﴿٨٠٤٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ فِي لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ أَوْ يَوْمِهَا قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَتَيْنِ مَرَّةً فِي أَرْبَعِ

رَكَعَاتٍ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ خَمْسِينَ مَرَّةً غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ وسائل الشيعية، ج ٧، ص ٣٩٣

﴿٨٠٤١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَرَأَ فِي يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَتَيْنِ مَرَّةً غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ

خَمْسِينَ سَنَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٥

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

۹-۱۳-۱-۵- پنجاه مرتبه

﴿۸۰۳۳﴾ هرکس هنگام رفتن به بستر یازده بار سوره‌ی «توحید» را بخواند، گناهایش آمرزیده شده و شفیع همسایه‌هایش می‌شود و اگر صد بار بخواند گناهایی که تا پنجاه سال آینده مرتکب می‌شود، آمرزیده خواهد شد.

﴿۸۰۳۴﴾ هرکس پنجاه بار [سوره‌ی توحید] را بخواند، خداوند گناه پنجاه سالش را می‌آمرزد.

۱۰-۱۳-۱-۵- صد مرتبه

﴿۸۰۳۵﴾ دو فرشته یکدیگر را در هوا ملاقات کردند؛ یکی از آن دو از آسمان پایین می‌آمد و دیگری از زمین بالا می‌رفت، آن که از آسمان پایین می‌آمد، گفت: «امروز با عملی بالا می‌روم، و آنچه که بالا می‌برم بسیار با ارزش است». پرسید: «آن چیست؟» گفت: «مردی صد مرتبه سوره‌ی «توحید» را خوانده بود، گفت: «خدا در قبال آن چگونه رفتار کرد؟» گفت: «او را آمرزید».

﴿۸۰۳۶﴾ هرکس بعد از نماز صبح صد مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، گناهان صد سالش آمرزیده می‌شود.

﴿۸۰۳۷﴾ هرکس هنگام خواب صد بار سوره‌ی «توحید» را تلاوت کند، خداوند گناهان پنجاه سال او را می‌بخشد.

﴿۸۰۳۸﴾ هرکس هنگامی که به بستر خواب می‌رود، صد بار «توحید» را بخواند، خداوند گناهان گذشته‌ی او را تا پنجاه سال می‌آمرزد.

﴿۸۰۳۹﴾ هرکس یک بار سوره‌ی «توحید» را بخواند برکت بر او سرازیر می‌شود؛ و هرکس دو بار بخواند خودش و خاندانش برکت می‌یابند؛ و هرکس سه بار بخواند، خودش و خاندانش و همسایگانش برکت می‌یابند؛ و هرکس دوازده بار بخواند، خداوند در بهشت برایش دوازده قصر بنا می‌کند و نگهبانان بهشت می‌گویند: «برویم قصرهای فلان برادرمان را تماشا کنیم»؛ هرکس بیست بار بخواند با پیامبران همراه خواهد شد. حضرت دو انگشت خود را به هم چسباندند و اشاره فرمودند «این چنین» - و هرکس صد بار بخواند، گناهان بیست و پنج سال او به جز خون‌ها و مال‌ها [که به ناحق ریخته و یا خورده است]، آمرزیده می‌شود.

۱۱-۱۳-۱-۵- دویست مرتبه

﴿۸۰۴۰﴾ هرکس در شب جمعه یا روز آن، سوره‌ی «توحید» را دویست مرتبه در چهار رکعت؛ در هر رکعت پنجاه مرتبه بخواند، گناهان او هرچند مانند کف دریاها باشد، آمرزیده می‌شود.

﴿۸۰۴۱﴾ هرکس در روز و شب، دویست مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند، گناهان پنجاه سال او آمرزیده می‌شود.

﴿الآياتُ وَالذُّكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠٤٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَتِي مَرَّةً غُفِرَ لَهُ ذَنْبُ مِائَتِي سَنَةٍ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٩، ص ٣٥١

﴿٨٠٤٣﴾ ابن عباس: مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَتِي مَرَّةً فِي أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ خَمْسِينَ مَرَّةً غُفِرَ لَهُ ذَنْبُ مِائَةِ سَنَةٍ خَمْسِينَ مُسْتَقْبَلَةً وَ خَمْسِينَ مُسْتَأْخِرَةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٩،

ص ٣٥٩

١٢-١٣-١٤-٥-٧-٥- خَمْسِمِائَةِ مَرَّةً

﴿٨٠٤٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَهَا (التَّوْحِيدُ) خَمْسِمِائَةِ مَرَّةً غُفِرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٩، ص ٣٦٢

٢-٥-٧-٥- الآيات

١-٢-٥-٧- آيَةُ «وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا»

﴿٨٠٤٥﴾ مَنْ قَرَأَ قَوْلَهُ تَعَالَى وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ الْآيَةَ وَقَوْلَهُ تَعَالَى وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمُ الْآيَةَ ثُمَّ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ مِنْ ذَنْبِهِ غُفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٣٤٨

٢-٢-٥-٧- آيَةُ «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ إِلَى آخِرِهَا»

﴿٨٠٤٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ هَذِهِ الْآيَةَ عِنْدَ مَنَامِهِ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ إِلَى آخِرِهَا سَطَعَ لَهُ نُورٌ إِلَى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَشَوْ ذَلِكَ النُّورِ مَلَائِكَةً تَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يُصْبِحَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩،

ص ٢٨٢

٣-٢-٥-٧- آيَةُ الْكُرْسِيِّ

﴿٨٠٤٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَرَأَ عِنْدَ مَنَامِهِ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَالْآيَةَ الَّتِي فِي آلِ عِمْرَانَ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَ آيَةُ السُّخْرَةِ وَ آيَةُ السَّجْدَةِ وَ كُلَّ بِهِ شَيْطَانَانِ يَحْفَظَانِهِ مِنْ مَرَدَةِ الشَّيَاطِينِ شَاءُوا أَوْ أَبَوْا وَ مَعَهُمَا مِنَ اللَّهِ ثَلَاثُونَ مَلَكًا يَحْمَدُونَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ وَ يُسَبِّحُونَهُ وَ يَهْلِلُونَهُ وَ يُكَبِّرُونَهُ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى أَنْ يَنْتَبِهَ ذَلِكَ الْعَبْدُ مِنْ نَوْمِهِ وَ ثَوَابُ ذَلِكَ لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٣٩

﴿٨٠٤٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً مَجَى اسْمُهُ مِنْ دِيْوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَ مَنْ قَرَأَهَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ وَ مَنْ قَرَأَهَا أَرْبَعَ مَرَّاتٍ شَفَعَ لَهُ الْأَنْبِيَاءُ وَ مَنْ قَرَأَهَا خَمْسَ مَرَّاتٍ كَتَبَ اللَّهُ اسْمَهُ فِي دِيْوَانِ الْأَبْرَارِ وَ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْحَيَّاتُ فِي الْبَحَارِ؛ مستدرك الوسائل، ج ٤، ص ٣٣٥

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۴۲﴾ هرکس دویست مرتبه «توحید» را بخواند، گناهان دویست سال او آمرزیده می‌شود.
 ﴿۸۰۴۳﴾ هرکس دویست مرتبه در چهار رکعت نماز؛ و در هر رکعت پنجاه مرتبه، سوره‌ی «توحید» را بخواند، خداوند گناهان پنجاه سال قبل و پنجاه سال بعد او را می‌آمرزد.

۱۲-۱۳-۱۷-۵- پانصد مرتبه

﴿۸۰۴۴﴾ هرکس پانصد مرتبه [سوره‌ی توحید] را بخواند، خداوند [گناهان] او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

۲-۷-۵- آیات

۱-۲-۷-۵- آیه‌ی «وَمَنْ يَعْمَلْ سُوْءًا»

﴿۸۰۴۵﴾ هرکس این کلام خداوند متعال را که فرموده «هرکس کار بدی کند، یا بر خویشتن ستم کند...» بخواند و سپس از خداوند آمرزش بخواهد، آمرزیده می‌شود.

۲-۲-۷-۵- آیه‌ی «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ...»

﴿۸۰۴۶﴾ هرکس این آیه: «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ...» را هنگام خواب در بستر بخواند، نوری از او می‌تابد که تا مسجدالحرام پرتو می‌افکند و در تابش آن فرشتگانی می‌باشند که تا بامدادان برای او طلب آمرزش می‌کنند.

۳-۲-۷-۵- آیه‌ی الکرسی

﴿۸۰۴۷﴾ هرکس هنگام خواب سه بار «آیه‌الکرسی» و آیه: «شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلَائِكَةُ...» و آیه‌ی «سخره» که آیه ۵۴ از سوره‌ی اعراف است، و آیه‌ی سجده را (که مشهور بنا به گفته‌ی مرحوم مجلسی دو آیه آخر سوره‌ی حم سجده است، و برخی گفته‌اند آیه‌ی چسبیده به آیه‌ی سجده‌ای است که در سوره‌ی الم سجده است - یعنی آیه‌ی ۱۶ -) را بخواند، دو فرشته بر او گمارده می‌شوند تا او را از شیاطین سرکش محافظت کنند؛ چه بخواهند و چه نخواهند. و همراه آن دو سی فرشته می‌باشند که حمد خدا را می‌کنند و تسبیح و تهلیل و تکبیر می‌گویند و برای آن بنده آمرزش می‌خواهند تا از خواب بیدار شود؛ و ثواب آن‌ها همه از آن اوست.

﴿۸۰۴۸﴾ هرکس آیه‌الکرسی را یک بار بخواند، نامش از دفتر بدبخت‌ها پاک می‌شود و هرکس سه بار بخواند، فرشتگان برای او آمرزش می‌خواهند. هرکس چهار بار بخواند، پیامبران او را شفاعت می‌کنند و هرکس پنج بار بخواند، خداوند نامش را در دفتر نیکان می‌نویسد و ماهی دریاها برایش استغفار می‌کنند.

﴿الآياتُ وَالذُّكَارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠٤٩﴾ الرسول ﷺ: قَالَتْ أُمِّي فَاطِمَةُ بِنْتُ الْحُسَيْنِ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي النَّوْمِ فَقَالَ لِي يَا بَنِيَّةُ لَا تُخْسِرِي مِيزَانَكَ وَاقِيْمِي وَزَنَّهُ وَثَقِّلِيهِ بِقِرَاءَةِ آيَةِ الْكُرْسِيِّ فَمَا قَرَأَهَا مِنْ أَهْلِي أَحَدٌ إِلَّا ارْتَجَّتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ بِمَلَائِكَتِهَا وَقَدَسُوا بِزَجْلِ التَّسْبِيحِ وَالتَّهْلِيلِ وَالتَّقْدِيسِ وَالتَّعْجِيدِ ثُمَّ دَعَوْا بِأَجْمَعِهِمْ لِقَارِئِهَا يُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ وَيَجَاوِزُ عَنْهُ كُلُّ خَطِيئَةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٥٥

٥-٧-٢-٤- آيَةُ السُّخْرَةِ (الأعراف ٥٤)

﴿٨٠٥٠﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ يَرْكَبُ فَيَذْكُرُ مَا أَنْعَمَ اللَّهُ بِهِ عَلَيْهِ ثُمَّ يَقْرَأُ آيَةَ السُّخْرَةِ ثُمَّ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ إِلَّا قَالَ اللَّهُ السَّيِّدُ الْكَرِيمُ مَلَأَنِي عَبْدِي يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرِي أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ الأمان، ص ١٠٨

٥-٧-٢-٥- آيَةُ «شَهِدَ اللَّهُ»

﴿٨٠٥١﴾ مَنْ قَرَأَ آيَةَ شَهِدَ اللَّهُ عِنْدَ مَنْامِهِ خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٧٩

٥-٧-٣- الأذكارُ وَالْأَدْعِيَةُ

٥-٧-٣-١- دُعَاءُ أُمِّ دَاوُدَ

﴿٨٠٥٢﴾ الصَّادِق ﷺ: وَقَالَتْ أُمُّ دَاوُدَ فَقُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ يَا سَيِّدِي أَيُّ دَعَا بِهِذَا الدُّعَاءُ فِي غَيْرِ رَجَبٍ قَالَ نَعَمْ يَوْمَ عَرَفَةَ وَإِنْ وَاظَقَ ذَلِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ لَمْ يَفْرُغْ صَاحِبُهُ مِنْهُ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَفِي كُلِّ شَهْرٍ إِذَا أَرَادَ ذَلِكَ صَامَ الْأَيَّامَ الْبَيْضَ وَدَعَا بِهِ فِي آخِرِهَا كَمَا وَصَفْتُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٥

٥-٧-٣-٢- الْيَسْتَشِيرُ

﴿٨٠٥٣﴾ الرسول ﷺ: يَا سَلْمَانَ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا مَا مِنْ عَبْدٍ دَعَا اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ بِهِذَا الدُّعَاءِ (يَسْتَشِيرُ) أَرْبَعِينَ لَيْلَةً مِنْ لَيْلَى الْجُمُعِ خَالِصَةً إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ مَا كَانَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْأَدَمِيِّينَ وَمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ رَبِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٣٣٠

٥-٧-٣-٣- أَسْأَلُكَ...

﴿٨٠٥٤﴾ الصَّادِقِينَ ﷺ: أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَجْعَلَ اسْمِي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فِي السُّعْدَاءِ وَرُوحِي مَعَ الشُّهَدَاءِ وَإِحْسَانِي فِي عِلِّيِّينَ وَإِسَاءَتِي مَغْفُورَةً؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١٠٢

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۴۹﴾ مادرم فاطمه دختر امام حسین علیه السلام گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله را در خواب دیدم که فرمود: «دختر عزیزم؛ ترازوی عملت را سبک نکن و وزنش را با قرائت آیه‌الکرسی سنگین کن که هیچ کس از خانواده‌ام آن را نمی‌خواند مگر آنکه آسمان‌ها و زمین، فرشتگان خود را می‌لرزاند و با صدای بلند خدا را تقدیس و تسبیح می‌کنند و به یگانگی می‌خوانند و بزرگ می‌شمرند و سپس همگی برای خواننده‌ی آیه‌الکرسی دعا می‌کنند و تمامی گناهانش آمرزیده و از تمامی خطاهایش چشم‌پوشی می‌شود.

۴-۷-۵- آیه‌ی سخره (اعراف ۵۴)

﴿۸۰۵۰﴾ ای علی؛ هر کس بر مرکب سوار شود و آیه‌الکرسی بخواند و سپس بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ» خداوند متعال می‌فرماید: «ای فرشتگان من؛ بنده‌ام می‌داند که جز من کسی گناهان را نمی‌آمرزد؛ گواه باشید که گناهانش را آمرزیدم».

۵-۷-۲- آیه‌ی «شَهِدَ اللَّهُ»

﴿۸۰۵۱﴾ هر کس آیه‌ی «شَهِدَ اللَّهُ...» را هنگام خواب بخواند، خداوند هفتاد هزار فرشته می‌آفریند که تا روز قیامت طلب آمرزش می‌کنند.

۳-۷-۵- اذکار و دعاها

۱-۷-۵- دعای امّ داود

﴿۸۰۵۲﴾ امّ داود گفت: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «ای آقای من؛ آیا این دعا در غیر از ماه رجب نیز خوانده می‌شود؟» فرمود: «بله، روز عرفه و اگر روز جمعه هم باشد دعاکننده از آن فارغ نمی‌شود مگر آنکه خدا او را بیامرزد و در هر ماهی اگر بخواند این اعمال را انجام دهد، باید سیزدهم، چهاردهم و پانزدهم آن را روزه بگیرد و در پایان، آن گونه که گفتم دعا کند».

۲-۷-۵- دعای یستشیر

﴿۸۰۵۳﴾ ای سلمان؛ قسم به خدایی که مرا به حقّ به پیامبری برانگیخت، هیچ بنده‌ای نیست که خالصانه با این الفاظ (دعای یستشیر) خدا را چهل شب جمعه بخواند مگر اینکه خداوند گناهانی را که در حقّ مردمان و نیز در حقّ پروردگار مرتکب شده، می‌بخشد.

۳-۷-۵- از تو می‌خواهم...

﴿۸۰۵۴﴾ پروردگارا از تو می‌خواهم که بر محمّد و خاندان محمّد درود بفرستی و در این شب نام مرا در ردیف سعادت‌مندان قرار دهی و روح مرا همراه با شهدا ثبت فرمایی، احسانم را در مقام علّیین مقرر کنی و نافرمانی مرا مورد آمرزش قرار دهی.

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠٥٥﴾ الصادق عليه السلام: أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَحَدُ صَمَدٍ لَمْ تَلِدْ وَلَمْ تُوَلَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ كُفْوًا أَحَدٌ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي كُلَّهَا صَغِيرَهَا وَكَبِيرَهَا مَغْفِرَةً تَامَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٠٨

﴿٨٠٥٦﴾ أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ مَا تَشَاءُ مِنْ أَمْرٍ يَكُونُ أَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِلْإِخْوَانِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣١١

﴿٨٠٥٧﴾ الصادق عليه السلام: أَسْأَلُكَ بِتَوْحِيدِكَ الَّذِي فَطَرْتَ عَلَيْهِ الْعُقُولَ وَآخَذْتَ بِهِ الْمَوَانِيقَ وَارْسَلْتَ بِهِ الرُّسُلَ وَأَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْكُتُبَ وَجَعَلْتَهُ أَوَّلَ فُرُوضِكَ وَنَهَايَةَ طَاعَتِكَ فَلَمْ تَقْبَلْ حَسَنَةً إِلَّا مَعَهَا وَلَمْ تَغْفِرْ سَيِّئَةً إِلَّا بَعْدَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٢٧٤

﴿٨٠٥٨﴾ أَسْأَلُكَ بِحُرْمَةِ هَذَا الدُّعَاءِ وَبِحُرْمَةِ هَذَا الْيَوْمِ الْمُبَارَكِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي مَا قَدَمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَبْدَيْتُ وَمَا أَخْفَيْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٧٠

﴿٨٠٥٩﴾ الصادق عليه السلام: يَا رَبِّ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمَّا غَفَرْتَ لِي فَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِهَذَا؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٧٥

٥-٧-٣-٤- أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي ...

﴿٨٠٦٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَفْضَلُ الْقُنُوتِ فِي صَلَاةِ الْإِسْتِسْقَاءِ مَا رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَأَسْأَلُهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيَّ تَوْبَةً عَبْدٍ ذَلِيلٍ خَاضِعٍ فَقِيرٍ بَائِسٍ مُسْكِينٍ مُسْتَكِينٍ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا اللَّهُمَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٨٣

﴿٨٠٦١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً أَجَلَ فِيهَا سَبْعَ سَاعَاتٍ مِنَ النَّهَارِ فَإِنْ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَاتُّوبُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ تُكْتَبْ عَلَيْهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٨

﴿٨٠٦٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَالَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَاتُّوبُ إِلَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى ذُنُوبَهُ وَإِنْ كَانَ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَرَمَلَ عَالِجٍ أَوْ مِثْلَ أَيَّامِ الدُّنْيَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٧٩

﴿٨٠٦٣﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي دُبُرِ صَلَاةِ الْفَرِيضَةِ قَبْلَ أَنْ يَتَنِيَّ رَجُلَيْهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَاتُّوبُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٢١

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۵۵﴾ از تو به حق آنکه تویی خدای یگانه‌ی بی‌نیاز که نزاییده و زاییده نشده است و برای او همسری نیست؛ درخواست می‌کنم که همه‌ی گناهان کوچک و بزرگم را ببامری.
﴿۸۰۵۶﴾ خدایا؛ به خاطر اینکه هر چه بخواهی خواهد شد، از تو می‌خواهم که مرا و برادران و خواهران بالیمانم را ببامری.

﴿۸۰۵۷﴾ و از تو درخواست می‌کنم به یگانگی‌ات که عقل‌ها را با دانستن آن آفریدی و پیمان‌ها را بر آن گرفتی و پیامبران را برای آن فرستادی و کتاب‌ها را برای آن نازل کردی و آن را اولین واجبات و نهایت فرمانت قرار دادی. پس نیکی‌ها را تنها با آن می‌پذیری و گناهان را تنها پس از پذیرش آن می‌آمرزی.

﴿۸۰۵۸﴾ به حرمت این دعا و به احترام این روز مبارک از تو درخواست می‌کنم که بر محمد و آل محمد علیهم‌السلام درود بفرستی و گناهان گذشته و آینده‌ام را و تمام آنچه که در پنهان و آشکار انجام داده‌ام و نیز تمام آنچه را که تو از من نسبت به آن داناتری، ببامری.
﴿۸۰۵۹﴾ پروردگارا؛ از تو می‌خواهم به حق محمد و علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم‌السلام از خطایم درگذری. پس خداوند به واسطه‌ی این دعا او را آمرزد.

۴-۳-۵- از خدایی آمرزش می‌خواهم که...

﴿۸۰۶۰﴾ بهترین قنوت در نماز استسقاء (طلب باران) که از پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم روایت شده این است که بگویی: از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده [و رحمت‌گستر و مهربان]، و صاحب عظمت و بزرگواری است، طلب آمرزش می‌نمایم، و از او درخواست می‌کنم که توبه‌ی بنده‌ی خاضع فقیر درمانده‌ی بیچاره‌ی ذلیل فروتن و پناه آورده‌ای را که قادر به سود و زیان و مرگ و زندگانی خود و محسورشدن در روز قیامت نیست، بپذیرد.

﴿۸۰۶۱﴾ هرکس گناهی مرتکب شود، هفت ساعت از روز را به او مهلت می‌دهند. اگر سه بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» آن گناه بر او نوشته نمی‌شود.
﴿۸۰۶۲﴾ هرکس هنگام رفتن به بستر، سه بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» خداوند گناهانش را می‌آمرزد؛ اگرچه مانند کف دریا و ریگ‌های انبوه و شمار روزهای جهان باشد.

﴿۸۰۶۳﴾ هرکس در تعقیب نماز واجب پیش از آنکه پاهای خود را حرکت دهد، سه بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» خدای عز و جل گناهانش را می‌آمرزد گرچه به فراوانی کف دریا باشند.

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَعَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠٦٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ فِي رَجَبٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ اتَّوَبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ خَتَمَهَا بِالصَّدَقَةِ خَتَمَ اللَّهُ لَهُ بِالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَ مَنْ قَالَهَا أَرْبَعِمِائَةَ مَرَّةٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ مِائَةِ شَهِيدٍ فَإِذَا لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ اللَّهُ لَهُ قَدْ أَقْرَرْتَ بِمُلْكِي فَتَمَنَّ عَلَى مَا شِئْتَ حَتَّى أُعْطِيكَ فَإِنَّهُ لَا مُقْتَدِرَ غَيْرِي؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٤٨٤

﴿٨٠٦٥﴾ وَمِنْ وَطَائِفِ يَوْمِ الْخَمِيسِ أَنَّهُ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ بِهَذَا الْإِسْتِغْفَارِ آخِرَ كُلِّ خَمِيسٍ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ اتَّوَبُ إِلَيْهِ تَوْبَةً عَبْدٌ خَاضِعٌ مُسْتَكِينٌ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا حَيَاةً وَلَا مَوْتًا وَلَا نُشُورًا وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَثَرَتِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا؛ جمال الأسبوع، ص ١٨٠

﴿٨٠٦٦﴾ وَ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ تَعَالَى هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ اتَّوَبُ إِلَيْهِ تَوْبَةً عَبْدٌ خَاضِعٌ مُسْتَكِينٌ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَثَرَتِهِ الطَّيِّبِينَ الْأَخْيَارِ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٥

﴿٨٠٦٧﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ اتَّوَبُ إِلَيْهِ ثَلَاثًا غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَ إِنْ كَانَ فَرَّ مِنَ الزَّخْفِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨٥

﴿٨٠٦٨﴾ الصادق ﷺ: يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ تَعَالَى بِهَذَا الْإِسْتِغْفَارِ آخِرَ نَهَارِ الْخَمِيسِ فَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ اتَّوَبُ إِلَيْهِ [تَوْبَةً نَصُوحًا] تَوْبَةً عَبْدٌ خَاضِعٌ مُسْتَكِينٌ لَا يَسْتَطِيعُ لِنَفْسِهِ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا وَلَا نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَثَرَتِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ الطَّيِّبِينَ الْأَبْرَارِ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٦٣

﴿٨٠٦٩﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ تَعَالَى عَقِيبَ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ وَ اتَّوَبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٥٧

٥-٣-٥- اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ اتَّوَبُ إِلَيْهِ

﴿٨٠٧٠﴾ الصادق ﷺ: قُلْتُ وَ كَيْفَ كَانَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ اتَّوَبُ إِلَيْهِ فَقَالَ كَانَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يَقُولُ اتَّوَبُ إِلَى اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٩٧

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۶۴﴾ هر کس در ماه رجب صد بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» و بعد صدقه دهد، خداوند امر او را با رحمت و آمرزش ختم می‌کند؛ و هر کس چهارصد مرتبه بگوید، خداوند برایش اجر صد شهید می‌نویسد و چون خدا را روز قیامت ملاقات کند، خداوند می‌گوید: «تو، به قدرت من اقرار کرده‌ای حال از من هر چه می‌خواهی بخواه که به تو عطا خواهم کرد؛ چرا که فقط من مقتدر هستم».

﴿۸۰۶۵﴾ از جمله اعمالی که در روز پنجشنبه مستحب است به گونه‌ی زیر از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض‌دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿۸۰۶۶﴾ در پایان هر روز پنجشنبه مستحب است این‌گونه از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او توبه می‌کنم و باز می‌گردم؛ توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و جوینده‌ی پناه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض‌دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و حشر در روز قیامت، توانایی ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿۸۰۶۷﴾ هر کس سه بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ»؛ گناهانش آمرزیده می‌شود حتی اگر از جنگ با دشمنان فرار کرده باشد.

﴿۸۰۶۸﴾ مستحب است در پایان هر روز پنجشنبه، این‌چنین از خداوند طلب آمرزش شود: «از خدایی که جز او خدایی نیست، زنده و برپا دارنده‌ی هستی است، طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او توبه کرده و باز می‌گردم، توبه‌ی بنده‌ای که فروتن و بینوا، درمانده و پناه‌خواه است و بر جلوگیری از حوادث و پیشامدها و عوض‌دادن و جلب سود و دفع زیان و زندگی و مرگ و برانگیخته‌شدن خودش در روز قیامت احاطه‌ای ندارد؛ و درود و سلام فراوان خدا بر محمد و عترت و خاندان نیکوکار و پاکش باد».

﴿۸۰۶۹﴾ مستحب است که در تعقیب نماز صبح از خداوند بلندمرتبه طلب آمرزش کند و بگوید: «از خداوندی که هیچ خدایی جز او نیست، زنده و پاینده و بخشنده و مهربان است، طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم».

۵-۷-۳-۵- از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم

﴿۸۰۷۰﴾ عرض کردم: آیا رسول خدا ﷺ می‌فرمود: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم»؟ فرمود: هفتاد بار می‌گفت: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم» و هفتاد مرتبه می‌گفت «به‌سوی خداوند باز می‌گردم».

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠٧١﴾ الصادق عليه السلام: قُلْتُ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ كَانَ يَقُولُ أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٢٠

﴿٨٠٧٢﴾ وَإِنْ طَالَ عَلَيْهِ لَفْظُ الْإِسْتِغْفَارِ فَلْيَقُلْ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤،

ص ٣٥٧

﴿٨٠٧٣﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: يُسْتَحَبُّ أَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ تَعَالَى فِي سَحَرِ كُلِّ لَيْلَةٍ سَبْعِينَ مَرَّةً وَهُوَ أَتَمُّ الْإِسْتِغْفَارِ رَوَى ذَلِكَ عَنْ عَلِيٍّ عليه السلام فَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ المصباح للكفعمي،

ص ٥٨

﴿٨٠٧٤﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَقُولَ بَعْدَ الرَّكَعَتَيْنِ مِنْ نَوَافِلِ الْفَجْرِ الْأَوَّلِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٠٦

٥-٧-٣-٦- أشهد

﴿٨٠٧٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ انْتَبَهَ مِنْ فِرَاشِهِ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَكَفَرْتُ بِالطَّاغُوتِ غَفَرَ اللَّهُ جَمِيعَ ذُنُوبِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ١٤٦

٥-٧-٣-٧- أعددت...

﴿٨٠٧٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَالَ هَذِهِ الْكَلِمَاتُ فِي كُلِّ يَوْمٍ عَشْرًا غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ أَرْبَعَةَ آلَافٍ كَبِيرَةٍ وَوَقَاهُ مِنْ شَرِّ الْمَوْتِ وَضَغْطَةِ الْقَبْرِ وَالنُّشُورِ وَالْحِسَابِ وَالْأَهْوَالِ كُلِّهَا وَهُوَ مِائَةُ هَوَلٍ أَهْوَنُهَا الْمَوْتُ وَوَقَى مِنْ شَرِّ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ وَفَضَى دَيْنَهُ وَكَشَفَ هَمَّهُ وَغَمَّهُ وَفَرَّجَ كَرْبَهُ وَهِيَ هَذِهِ أَعْدَدْتُ لِكُلِّ هَوَلٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلِكُلِّ هَمٍّ وَغَمٍّ مَا شَاءَ اللَّهُ وَلِكُلِّ نِعْمَةٍ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَلِكُلِّ رَحَاءٍ الشُّكْرُ لِلَّهِ وَلِكُلِّ أَعْجُوبَةٍ سُبْحَانَ اللَّهِ وَلِكُلِّ ذَنْبٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَلِكُلِّ مُصِيبَةٍ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَلِكُلِّ ضَيْقٍ حَسْبِيَ اللَّهُ وَلِكُلِّ قَضَاءٍ وَقَدَرٍ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ وَلِكُلِّ عَدُوٍّ اعْتَصِمْتُ بِاللَّهِ وَلِكُلِّ طَاعَةٍ وَمَعْصِيَةٍ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٧٩

٥-٧-٣-٨- أعوذ...

﴿٨٠٧٧﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ قَالَ حِينَ يَخْرُجُ مِنْ بَابِ دَارِهِ أَعُوذُ بِمَا عَازَتْ بِهِ مَلَائِكَةُ اللَّهِ مِنْ شَرِّ هَذَا الْيَوْمِ الْجَدِيدِ الَّذِي إِذَا غَابَتْ شَمْسُهُ لَمْ تَعُدْ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ غَيْرِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيَاطِينِ وَمِنْ شَرِّ مَنْ نَصَبَ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ وَمِنْ شَرِّ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَمِنْ شَرِّ السَّبَاعِ وَالْهَوَامِّ وَمِنْ شَرِّ رُكُوبِ الْمَحَارِمِ كُلِّهَا أَجِيرُ نَفْسِي بِاللَّهِ مِنْ كُلِّ شَرٍّ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَتَابَ عَلَيْهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٤١

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۷۱﴾ سؤال کردم: آیا پیامبر می گفت: «از خداوند طلب آمرزش می کنم و به سوی او باز می گردم»؟ فرمود: نه؛ می گفت: «به سوی خداوند باز می گردم».

﴿۸۰۷۲﴾ اگر لفظ استغفار برایش طولانی باشد، بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ».

﴿۸۰۷۳﴾ مستحب است که سحر هر شب هفتاد مرتبه از خداوند متعال طلب آمرزش کند که این کمال استغفار است. از حضرت علی علیه السلام روایت شده است که می گفت: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می کنم و به سوی او باز می گردم».

﴿۸۰۷۴﴾ مستحب است در روز جمعه بعد از دو رکعت اول نافله ی فجر صد بار بگویی: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می ستایم؛ از پروردگارم آمرزش می خواهم و به سوی او باز می گردم».

۶-۳-۵- شهادت می دهم

﴿۸۰۷۵﴾ هر کس از بستر برخیزد و بگوید: «گواهی می دهم که هیچ خدایی جز الله نیست، به خدا ایمان آوردم و به طاغوت کافر شدم»؛ خداوند تمام گناهانش را می آمرزد.

۷-۳-۵- آماده کرده ام...

﴿۸۰۷۶﴾ هر کس هر روز ده بار این عبارت را بگوید، خداوند چهل هزار گناه کبیره اش را می آمرزد و او را از شرّ مرگ و فشار قبر و برانگیخته شدن و حسابرسی و تمامی ترس ها حفظ می کند. این ترس ها صد ترس است که کم ترین آن ها مرگ است و از شرّ ابلیس و لشکریانش نگه داشته می شود و قرضش ادا می شود و همّ و غمش از بین می رود و اندوهش برطرف می شود و آن عبارت این است: «در برابر هر ترسی «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، در برابر هر همّ و غمی «مَا شَاءَ اللَّهُ»، و برای هر نعمتی «الْحَمْدُ لِلَّهِ»، و برای هر آسایشی «الشُّكْرُ لِلَّهِ» و برای هر چیز عجیبی «سُبْحَانَ اللَّهِ» و برای هر گناهی «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» و برای هر مصیبتی «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و برای هر سختی «حَسْبِيَ اللَّهُ» و برای هر قضا و قدری «تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ» و برای هر دشمنی «اِعْتَصَمْتُ بِاللَّهِ» و برای هر طاعت و معصیتی «لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» را آماده کرده ام.

۸-۳-۵- پناه می برم...

﴿۸۰۷۷﴾ هر کس هنگام خارج شدن از خانه اش بگوید: «پناه می برم به آنچه فرشته های خدا و رسولش پناه می برند؛ و از شرّ این روز نو که چون خورشیدش غروب کند بازمی گردد، از شرّ خودم و شرّ دیگران و از شرّ شیطان ها و شرّ آن که بر دوستان خدا گمارده شده و از شرّ جن و انس و از شرّ درنده و گزنده و از شرّ همه ی کارهای حرام؛ خود را در پناه خدا قرار می دهم» خدا او را بیامزد و توبه ی او را بپذیرد و امور مهمّ او را کفایت کند و بدی را از او دور کند و شرّ را از او مصون دارد.

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٩-٣-٥-٧- الحَمْدُ لِلَّهِ...

﴿٨٠٧٨﴾ الرسول ﷺ: عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا لَبَسْتُ ثَوْبًا جَدِيدًا أَنْ أَقُولَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مِنَ اللَّبَاسِ مَا أَتَجَمَّلُ بِهِ فِي النَّاسِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا ثِيَابَ بَرَكَاتٍ أَسْعَى فِيهَا لِمَرْضَاتِكَ وَأَعْمُرْ فِيهَا مَسَاجِدَكَ فَقَالَ يَا عَلِيُّ مَنْ قَالَ ذَلِكَ لَمْ يَتَقَمَّصْهُ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٦، ص ٤٥٨

﴿٨٠٧٩﴾ الباقر ﷺ: فَإِنَّهُ مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ تَعَالَى فِيهَا مِائَةَ مَرَّةٍ وَحَمَّدهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَكَبَّرَهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَهَلَّلَهُ مِائَةَ تَهْلِيلَةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ مَعَاصِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٩

﴿٨٠٨٠﴾ الصادق ﷺ: مَنْ قَدَّمَ إِلَيْهِ طَعَامٌ فَآكَلَهُ وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الَّذِي رَزَقَنِيهِ بَلَا حَوْلَ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَقُومَ أَوْ قَالَ قَبْلَ أَنْ يُرْفَعَ طَعَامُهُ؛ المحاسن، ص ٢، ص ٤٣٥

١٠-٣-٥-٧- السَّلَامُ...

﴿٨٠٨١﴾ امير المؤمنين ﷺ: عَنْ أَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ: كُنْتُ مَعَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ فَمَرَّ بِالْمَقَابِرِ فَقَالَ عَلَى ﷺ السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَا أَهْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كَيْفَ وَجَدْتُمْ كَلِمَةَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَغْفِرُ لِمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاحْشَرْنَا فِي زُمْرَةٍ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَقَالَ ﷺ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ مَنْ قَالَهَا إِذَا مَرَّ بِالْمَقَابِرِ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ جامع الأخبار، ص ٥٠

١١-٣-٥-٧- اللَّهُ أَكْبَرُ

﴿٨٠٨٢﴾ الباقر ﷺ: فَإِنَّهُ مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ تَعَالَى فِيهَا مِائَةَ مَرَّةٍ وَحَمَّدهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَكَبَّرَهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَهَلَّلَهُ مِائَةَ تَهْلِيلَةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ مَعَاصِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٩

﴿٨٠٨٣﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ أَمْرٍ مُسْلِمٍ يَقْعُدُ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ يَقُولُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اسْتَغْفِرُ اللَّهُ الْغُفُورَ الرَّحِيمَ إِلَّا سَلَخَهُ اللَّهُ مِنْ خَطَايَاهُ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٠٢

﴿٨٠٨٤﴾ الباقر ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ إِذَا أَصْبَحَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَ سُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَ أَصِيلًا وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ كَثِيرًا لَا شَرِيكَ لَهُ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ إِلَّا ابْتَدَرَهُنَّ مَلَكٌ وَ جَعَلَهُنَّ فِي جَوْفِ جَنَاحِهِ وَ صَعَدَ بِهِنَّ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَتَقُولُ

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

الْمَلَائِكَةُ مَا مَعَكَ فَيَقُولُ مَعِيَ كَلِمَاتُ قَالَهُنَّ رَجُلٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَهِيَ كَذَا وَكَذَا فَيَقُولُونَ رَحِمَ اللَّهُ مَنْ قَالَ هَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ وَغَفَرَ لَهُ قَالَ وَكَلِمًا مَرَّ بِسَمَاءٍ قَالَ لِأَهْلِهَا مِثْلَ ذَلِكَ فَيَقُولُونَ رَحِمَ اللَّهُ مَنْ قَالَ هَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ وَغَفَرَ لَهُ حَتَّى يَنْتَهِيَ بِهِنَّ إِلَى حَمَلَةِ الْعَرْشِ فَيَقُولُ لَهُمْ إِنَّ مَعِيَ كَلِمَاتٍ تَكَلَّمُ بِهِنَّ رَجُلٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَهِيَ كَذَا وَكَذَا فَيَقُولُونَ رَحِمَ اللَّهُ هَذَا الْعَبْدُ وَغَفَرَ لَهُ أَنْطَلِقْ بِهِنَّ إِلَى حَفَظَةِ كُنُوزِ مَقَالَةِ الْمُؤْمِنِينَ فَإِنَّ هَؤُلَاءِ كَلِمَاتُ الْكُنُوزِ حَتَّى تَكْتُبَهُنَّ فِي دِيْوَانِ الْكُنُوزِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٢٦
١٢-٣-٥-٧-اللهم...

﴿٨٠٨٥﴾ الصادق عليه السلام: لَقَدْ طَافَ آدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِالنِّبْتِ مِائَةَ عَامٍ مَا يَنْظُرُ إِلَى حَوَاءَ وَ لَقَدْ بَكَى عَلَى الْجَنَّةِ حَتَّى صَارَ عَلَى خَدَّيْهِ مِثْلُ النَّهْرَيْنِ الْعَجَاجِينَ الْعَظِيمَيْنِ مِنَ الدُّمُوعِ ثُمَّ أَتَاهُ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ حَيَّاكَ اللَّهُ وَبَيَّاكَ فَلَمَّا أَنْ قَالَ لَهُ حَيَّاكَ اللَّهُ تَبَلَّجَ وَجْهَهُ فَرَحًا وَ عَلِمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ رَضِيَ عَنْهُ قَالَ وَبَيَّاكَ فَصَحِكَ وَبَيَّاكَ أَضْحَكَ قَالَ وَ لَقَدْ قَامَ عَلَى بَابِ الْكَعْبَةِ ثِيَابُهُ جُلُودُ الْإِبِلِ وَ الْبَقَرِ فَقَالَ اللَّهُمَّ أَقْلِنِي عَشْرَتِي وَ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَ اْعِدْنِي إِلَى الدَّارِ الَّتِي أَخْرَجْتَنِي مِنْهَا فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ أَقْلَنْتَكَ عَشْرَتَكَ وَ غَفَرْتُ لَكَ ذَنْبَكَ وَ سَأَعِيدُكَ إِلَى الدَّارِ الَّتِي أَخْرَجْتُكَ مِنْهَا؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٧٥

﴿٨٠٨٦﴾ الباقر عليه السلام: لَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِرَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الْبَادِيَةِ بِكَلِمَتَيْنِ دَعَا بِهِمَا قَالَ اللَّهُمَّ إِنْ تُعَذِّبْنِي فَأَهْلُ لَذِيكَ أَنَا وَ إِنْ تَغْفِرْ لِي فَأَهْلُ لَذِيكَ أَنْتَ فَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٧٩

﴿٨٠٨٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي آخِرِ سَجْدَةٍ مِنَ النَّافِلَةِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ إِنْ فَعَلَهُ كُلَّ لَيْلَةٍ كَانَ أَفْضَلَ يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ وَ مُلْكِكَ الْقَدِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَنْ تَغْفِرَ لِي الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِذَا قَالَهُ أَنْصَرَفَ وَ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرك الوسائل، ج ٦، ص ٨٧

﴿٨٠٨٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي آخِرِ سَجْدَةٍ مِنَ النَّافِلَةِ بَعْدَ الْمَغْرَبِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ إِنْ قَالَهُ كُلَّ لَيْلَةٍ فَهُوَ أَفْضَلُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ اسْمِكَ الْعَظِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي الْعَظِيمَ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَنْصَرَفَ وَ قَدْ غَفَرَ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٢٤

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

مؤمنین گفته و آن‌ها چنین و چنانند». پس فرشتگان می‌گویند: «خدا رحمت کند آن کس را که این کلمات را گفته و او را بیامرزد». و به هر آسمانی که بالا رود به اهل آن آسمان مانند همان حرف را می‌زند و آن‌ها نیز می‌گویند: «خدا رحمت کند کسی را که این کلمات را گفته و او را بیامرزد؛ تا به حاملین عرش می‌رسد. به آن‌ها می‌گوید: «با من کلماتی است که یکی از مؤمنان بدان تکلم کرده و آن‌ها چنین و چنانند». آن‌ها می‌گویند: «خدا این بنده را رحمت کند و او را بیامرزد. آن‌ها را نزد نگهبانان گنج‌های گفتار مؤمنان ببر، زیرا این کلمات گنجینه‌اند، تا آن‌ها را در دفتر گنج‌ها بنویسند».

۱۲-۷-۵- خدایا...

﴿۸۰۸۵﴾ حضرت آدم یک صد سال به دور خانه‌ی کعبه طواف کرد، و در آن زمان به حوّا نگاه نمی‌کرد و از دوری بهشت آنقدر گریست که بر دو گونه‌ی مبارکش اثری مانند دو نهر بزرگ پدیدار شد، آن‌گاه جبرئیل نزد او آمد و گفت: «حیّاک الله و بیّاک» (خدا تو را زنده بدارد، و خندان گرداند). و چون به او گفت: «حیّاک الله» اثر شادمانی بر چهره‌اش نقش بست و دانست که خدا از او خشنود گردیده، و چون به او گفت: «بیّاک» خندید. بر در خانه‌ی کعبه ایستاد درحالی‌که لباس‌هایی از پوست شتر و گاو بر تن داشت و گفت: «بارالها! لغزشم را نادیده گیر، و گناهم را بیامرز و مرا به جایی که از آن راندی، برگردان»؛ خدای عزّ و جلّ فرمود: لغزش تو را بخشیدم، و گناهت را آمرزیدم، و به‌زودی تو را به آنجا که از آن بیرون راندم، باز می‌گردانم.

﴿۸۰۸۶﴾ خداوند با دو کلمه نیایش، از گناه آن مرد اعرابی درگذشت که گفت: «بار خدایا! اگر عذابم کنی من شایسته‌ی عذابم و اگر ببخشایی تو شایسته بخشایشی». و خدا از او درگذشت.

﴿۸۰۸۷﴾ هرکس در آخرین سجده از نافله بعد از نماز مغرب شب جمعه (و اگر در هر شب آن را انجام دهد، بهتر خواهد بود) هفت بار بگوید: «خداوند، به ذات [و اسماء و صفات] بزرگواریت و به اسم بزرگ و فرمانروایی دیرینه و بی‌آغازت از تو می‌خواهم که بر محمّد و خاندان او درود بفرستی و گناه بزرگ مرا بیامیزی که گناه بزرگ را جز بزرگ نمی‌آمرزد». و نماز را تمام می‌کند، درحالی‌که خداوند او را آمرزیده است.

﴿۸۰۸۸﴾ هرکس در آخرین سجده از نافله بعد از نماز مغرب شب جمعه (و اگر در هر شب آن را انجام دهد، بهتر خواهد بود) هفت بار بگوید: «خداوند، به ذات [و اسماء و صفات] بزرگواریت و به اسم بزرگ و فرمانروایی دیرینه و بی‌آغازت از تو می‌خواهم که بر محمّد و خاندان او درود بفرستی و گناه بزرگ مرا بیامیزی که گناه بزرگ را جز بزرگ نمی‌آمرزد». و نماز را تمام می‌کند، درحالی‌که خداوند او را آمرزیده است.

﴿الآياتُ وَالذُّكُورُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠٨٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ ودَّعَ شَهْرَ رَمَضَانَ فِي آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْهُ وَقَالَ اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ صِيَامِي لِشَهْرِ رَمَضَانَ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَطْلُعَ فَجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ إِلَّا وَقَدْ غَفَرْتَ لِي غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ وَ رَزَقَهُ الْإِنَابَةَ إِلَيْهِ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٥٦

﴿٨٠٩٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ الْفَائِزِينَ لَدَيْكَ الْمُقَرَّبِينَ إِلَيْكَ بِإِحْسَانِكَ يَا غَايَةَ الطَّالِبِينَ مَنْ دَعَا بِهِ اسْتَغْفَرَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ؛ البلد الأمين، ص ٢١٩

﴿٨٠٩١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي فِيهِ السُّتْرَ وَالْعَفَافَ وَ الْبَسْنَى فِيهِ لِبَاسَ الْقَنُوعِ وَالْكَفَافِ وَ نَجِّنِي فِيهِ مِمَّا أَحْذَرُ وَ أَخَافُ بَعْضُكَ يَا عِصْمَةَ الْخَائِفِينَ مَنْ دَعَا بِهِ بُدِّلَتْ سَيِّئَاتُهُ حَسَنَاتٍ وَ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ البلد الأمين، ص ٢١٩

﴿٨٠٩٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: حَضَرَ رَجُلًا الْمَوْتَ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ فَلَانًا قَدْ حَضَرَ الْمَوْتَ فَهَضَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ مَعَهُ أَنَاسٌ مِنْ أَصْحَابِهِ حَتَّى أَتَاهُ وَ هُوَ مُغْمًى عَلَيْهِ قَالَ فَقَالَ يَا مَلِكَ الْمَوْتِ كُفَّ عَنِ الرَّجُلِ حَتَّى أَسْأَلَهُ فَأَفَاقَ الرَّجُلُ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ مَا رَأَيْتَ قَالَ رَأَيْتُ بَيَاضًا كَثِيرًا وَ سَوَادًا كَثِيرًا قَالَ فَأَيُّهُمَا كَانَ أَقْرَبَ إِلَيْكَ فَقَالَ السَّوَادُ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ قُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الْكَثِيرَ مِنْ مَعَاصِيكَ وَ أَقْبَلْ مِنِّي الْيَسِيرَ مِنْ طَاعَتِكَ فَقَالَ ثُمَّ أَعْمَى عَلَيْهِ فَقَالَ يَا مَلِكَ الْمَوْتِ خَفِّ عَنْهُ حَتَّى أَسْأَلَهُ فَأَفَاقَ الرَّجُلُ فَقَالَ مَا رَأَيْتَ قَالَ رَأَيْتُ بَيَاضًا كَثِيرًا وَ سَوَادًا كَثِيرًا قَالَ فَأَيُّهُمَا كَانَ أَقْرَبَ إِلَيْكَ فَقَالَ الْبَيَاضُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ غَفَرَ اللَّهُ لِصَاحِبِكُمْ قَالَ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ﷺ إِذَا حَضَرْتُمْ مِيتًا فَقُولُوا لَهُ هَذَا الْكَلَامَ لِيَقُولَهُ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٢٤

﴿٨٠٩٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لَا يَقُلْ أَحَدُكُمْ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنْ شِئْتَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٣٧٠

﴿٨٠٩٤﴾ مِنْ سِرِّ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ فِي الصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ وَ آلِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْأَوَّلِينَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْآخِرِينَ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمَمَلِكِ الْأَعْلَى وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْمُرْسَلِينَ اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَ الشَّرَفَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ الدَّرَجَةَ الْكَبِيرَةَ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ لَمْ أَرَهُ فَلَا تَحْرِمْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ رُؤْيَيْهِ وَ ارْزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَ تَوْفَنِي عَلَى مِلَّتِهِ وَ اسْقِنِي مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِغًا هَنِئًا لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ كَمَا آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ وَ لَمْ أَرَهُ فَعَرِّفْنِي فِي الْجَنَانِ وَ جَهَةِ اللَّهِ اللَّهُمَّ بَلِّغْ رُوحَ مُحَمَّدٍ عَنِّي تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَامًا فَإِنَّ مَنْ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ بِهَذِهِ الصَّلَوَاتِ هُدِمَتْ ذُنُوبُهُ وَ غُفِرَتْ خَطَايَاهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٢٦٦

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۸۹﴾ هرکس با ماه رمضان در آخرین شب آن وداع کند و بگوید: «خداوندا! آن را آخرین روزه‌ی ماه رمضان من قرار نده، به تو پناه می‌برم از اینکه صبح شود مگر آنکه مرا آمرزیده باشی»، خداوند او را می‌آمرزد قبل از آنکه صبح شود و بازگشت به‌سوی خداوند، روزی او می‌شود. ﴿۸۰۹۰﴾ خداوند! مرا از زمره‌ی توکل‌کنندگان به خودت، رستگاران و پیروزمندان نزد تو، مقربین و نزدیکان خودت، قرار ده؛ به امید احسانت، ای منتهای خواهش درخواست‌کنندگان؛ هرکس تو را با این کلمات بخواند، همه‌چیز برای او طلب آمرزش می‌کنند. ﴿۸۰۹۱﴾ خداوند! پوشش و عفت را روزی ما قرار ده و بر ما لباس خشوع و خاکساری و کفایت بپوشان و از آنچه برحذر داشته‌ای و ترسانده‌ای نجاتمان ده، به حق پاکدامنی‌ات ای پناه ترسندگان؛ هرکس تو را به آن بخواند، تو گناهانش را به نیکی‌ها تبدیل می‌کنی و گناهان آینده و گذشته‌اش را می‌آمرزی.

﴿۸۰۹۲﴾ مردی در آستانه‌ی مرگ قرار گرفت، گفته شد: «ای رسول خدا ﷺ فلانی در حال مرگ است». رسول خدا ﷺ به همراه عده‌ای از اصحاب برخاست و نزد او رفت. او بیهوش بود، پیامبر ﷺ فرمود: «ای فرشته‌ی مرگ این مرد را رها کن تا از او پرسشی کنم». مرد به‌هوش آمد و پیامبر ﷺ فرمود: «چه دیدی؟» گفت: «سفیدی و سیاهی زیادی دیدم». فرمود: «کدامشان به تو نزدیک‌تر بود؟» گفت: «سیاهی». پیامبر ﷺ فرمود: بگو: «خدا یا! نافرمانی‌های زیادی را که انجام دادم بیامرز و طاعات اندکی که کرده‌ام را بپذیر». آن مرد این عبارت را گفت و بیهوش شد. پیامبر ﷺ فرمود: «ای فرشته‌ی مرگ بر او آسان بگیر تا از او پرسشی کنم». مرد به‌هوش آمد و پیامبر ﷺ پرسید: «چه دیدی؟» گفت: «سفیدی و سیاهی زیادی دیدم». حضرت پرسید: «کدامشان به تو نزدیک‌تر بود؟» گفت: «سفیدی». رسول خدا ﷺ فرمود: «خداوند دوست شما را آمرزید». پس هنگامی که نزد محتضری حاضر شدید، این عبارات را به او بگویید تا او نیز بگوید.

﴿۸۰۹۳﴾ هیچ کس نگوید: خداوند! اگر می‌خواهی مرا بیامرز.

﴿۸۰۹۴﴾ از اسرار خاندان محمد ﷺ درود فرستادن بر آنان، بعد از درود بر پیامبر و خاندان اوست. «خدا یا، بر محمد ﷺ و خاندان محمد، در میان گذشتگان درود بفرست؛ و بر محمد ﷺ و خاندان محمد، در میان باقی‌ماندگان درود بفرست؛ و بر محمد و خاندان محمد در جایگاه والاتر درود بفرست؛ و بر محمد ﷺ و خاندان محمد، در میان فرستادگان درود بفرست؛ خدا یا، به محمد، دستاویز و شرافت و برتری و مرتبه‌ی بزرگتری عطا کن؛ خدا یا، من به محمد ﷺ ایمان آورده‌ام، ولی او را ندیده‌ام؛ پس در قیامت از دیدن او محروم نکن و همنشینی با او را روزی‌ام کن و جانم را در پابندی به دین او بستان و مرا از حوض او، نوشیدنی‌ای که گوارا و خوشگوار باشد و بعد از آن، هرگز تشنگی نباشد، بنوشان، که تو بر هرچیزی توانایی؛ خدا یا، چنان‌که بدون دیدن، به محمد ﷺ ایمان آوردم، تو نیز در بهشت صورت او را به من بشناسان؛ خدا یا، از طرف من درود فراوان و سلام به روح محمد ﷺ برسان». هرکس با این صلوات‌ها بر پیامبر ﷺ درود بفرستد، گناهانش از بین رفته و اشتباهاتش پاک می‌شوند.

﴿الآياتُ وَالذُّكُارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٠٩٥﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ قَالَ عِنْدَ إِفْطَارِهِ اللَّهُمَّ لَكَ صُيْمُنَا بِتَوْفِيقِكَ وَ عَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْنَا بِأَمْرِكَ فَتَقَبَّلْهُ مِنَّا وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ غَفَرَ اللَّهُ مَا أَدْخَلَ عَلَى صَوْمِهِ مِنَ النُّقْصَانِ بِذُنُوبِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٥٩

﴿٨٠٩٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اللَّهُمَّ وَفِّرْ حَظِّي بِبِرَّكَاتِهِ وَ سَهِّلْ سَبِيلِي إِلَى خَيْرَاتِهِ وَ لَا تَحْرِمْنِي قَبُولَ حَسَنَاتِهِ يَا هَادِيًا إِلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ مَنْ دَعَا بِهِ اسْتَغْفَرَ لَهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ دَعَوْا لَهُ؛ البلد الأمين، ص ٢٢١

﴿٨٠٩٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بَعْدَ الْمَكْتُوبَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ هُوَ اللَّهُمَّ أَدْخِلْ عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ السُّرُورَ اللَّهُمَّ اغْنِ كُلَّ فَقِيرٍ اللَّهُمَّ أَشْبِعْ كُلَّ جَائِعٍ اللَّهُمَّ اكْسُ كُلَّ غُرْيَانٍ اللَّهُمَّ أَقْضِ دَيْنَ كُلِّ مَدِينٍ اللَّهُمَّ فَرِّجْ عَنْ كُلِّ مَكْرُوبٍ اللَّهُمَّ رُدِّ كُلَّ غَرِيبٍ اللَّهُمَّ فَكِّ كُلِّ أَسِيرٍ اللَّهُمَّ أَصْلِحْ كُلَّ فَاسِدٍ مِنْ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ اللَّهُمَّ اشْفِ كُلَّ مَرِيضٍ اللَّهُمَّ سُدِّ فَقْرَنَا بِغِنَاكَ اللَّهُمَّ غَيِّرْ سَوْءَ حَالِنَا بِحُسْنِ حَالِكَ اللَّهُمَّ أَقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَ آغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٤٧

١٣-٧-٥-الاسترجاع

﴿٨٠٩٨﴾ الباقر عليه السلام: إِذَا أَصَابَ الْعَبْدَ مُصِيبَةٌ فَصَبَرَ وَ اسْتَرْجَعَ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى غَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِهَا مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤٠٨

١٤-٧-٥-بسم الله

﴿٨٠٩٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ النَّوْمَ فَلْيَضَعْ يَدَهُ الْيُمْنَى تَحْتَ خَدِّهِ الْيُسْرَى وَ لْيَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنبِي لِلَّهِ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَ دِينِ مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وآله وَ وَلَايَةِ مَنْ افْتَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَهُ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ فَمَنْ قَالَ ذَلِكَ عِنْدَ مَنَامِهِ حَفِظَ مِنَ اللَّصِّ الْمُغِيرِ وَ الْهَدْمِ وَ اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٤٧

﴿٨١٠٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ النَّوْمَ فَلْيَضَعْ يَدَهُ الْيُمْنَى تَحْتَ خَدِّهِ الْيُسْرَى وَ لْيَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنبِي لِلَّهِ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ عليه السلام وَ دِينِ مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وآله وَ وَلَايَةِ مَنْ افْتَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَهُ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فَإِنْ مَنْ قَالَ ذَلِكَ عِنْدَ مَنَامِهِ حَفِظَ مِنَ اللَّصِّ وَ الْهَدْمِ وَ تَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ وَ مَنْ قَرَأَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ عِنْدَ مَضْجَعِهِ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ خَمْسِينَ مَلَكًا يَخْرُسُونَهُ لَيْلَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ١٩٦

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۰۹۵﴾ هرکس هنگام افطارش بگوید: «خدایا! با توفیق تو برایت روزه گرفتیم و به فرمانت با روزی تو افطار کردیم، آن را از ما بپذیر و ما را بیامرز که تو آمرزنده‌ی مهربانی»، خداوند کمبودهای روزه‌اش را که به سبب گناهانش حاصل شده، می‌آمرزد.

﴿۸۰۹۶﴾ خداوند؛ بهره و لذت مرا به برکات آن فراوان کن و راه مرا به سوی نیکی‌هایش آسان کن و مرا از قبول نیکی‌هایش محروم نفرما، ای هدایت‌کننده به سوی حق آشکار. هرکس این دعا را بخواند و طلب آمرزش کند، فرشتگان آسمان‌ها و زمین برای او دعا می‌کنند.

﴿۸۰۹۷﴾ هرکس در ماه رمضان بعد از نماز واجب این دعا را بخواند، خداوند گناهش را تا روز قیامت می‌آمرزد و آن دعا این است: «خدایا اموات را شادمان کن و همه‌ی فقیرها را بی‌نیاز ساز، گرسنگان را سیر گردان، برهنگان را بپوشان، غرض همه‌ی بدهکاران را ادا کن و گره از کار گرفتاران بگشای و همه‌ی غریب‌ها را به دیارشان بازگردان، اسیران را آزاد کن، ناراستی‌های امور مسلمانان را اصلاح کن، همه‌ی مریض‌ها را شفا بخش، فقر ما را با بی‌نیازی خودت برطرف کن، حال بد ما را به حسن حال خود تغییر ده، قرض‌های ما را ادا کن و بی‌نیازمان ساز که به راستی تو بر همه چیز توانایی.

﴿۱۳-۷-۵- ذکر «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ»﴾

﴿۸۰۹۸﴾ هرگاه به بنده‌ای مصیبتی وارد شود و او صبر کند و در ابتدای مصیبت بگوید: «انا لله و انا الیه راجعون». خداوند به خاطر این کار گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۱۴-۷-۵- بِسْمِ اللَّهِ﴾

﴿۸۰۹۹﴾ هرگاه یکی از شما قصد خواب کرد، دست راست خود را زیر سمت راست صورت بگذارد و بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنْبِي لِلَّهِ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَ دِينَ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ وَلَايَةِ مَنْ افْتَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَهُ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ»؛ هرکس این دعا را هنگام خواب بخواند از دزد و غارتگر و خرابی خانه، ایمن است و ملائکه برایش استغفار می‌کنند.

﴿۸۱۰۰﴾ هرگاه یکی از شما قصد خواب کرد، دست راست خود را زیر سمت راست صورت بگذارد و بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنْبِي لِلَّهِ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَ دِينَ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ وَلَايَةِ مَنْ افْتَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَهُ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ»؛ هرکس آن را هنگام خواب بگوید، از دزد و از اینکه خانه بر او خراب شود، محفوظ می‌ماند و فرشته‌ها برایش آمرزش می‌خواهند. و هرکس سوره‌ی «توحید» را در بستر خوابش بخواند، خداوند بر او پنجاه فرشته می‌گمارد تا آن شب او را پاسبانی کنند.

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨١٠١﴾ الكاظم عليه السلام: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ اغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ مَنْ قَالَهَا عِنْدَ إِفْطَارِهِ غُفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٤٩

﴿٨١٠٢﴾ الصادق عليه السلام: فَإِنْ قَالَ ذَلِكَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مَرَّةً مَشَى عَلَى الْأَرْضِ مَغْفُوراً لَهُ وَهُوَ هَذَا بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ثُمَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِمَا هَلَّلَ اللَّهُ بِهِ نَفْسَهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِمَا هَلَّلَهُ بِهِ خَلْقُهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ بِمَا كَبَّرَهُ بِهِ خَلْقُهُ وَسُبْحَانَ اللَّهِ بِمَا سَبَّحَهُ بِهِ خَلْقُهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بِمَا حَمَدَهُ بِهِ عَرْشُهُ وَمَنْ تَحْتَهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِمَا هَلَّلَهُ بِهِ عَرْشُهُ وَمَنْ تَحْتَهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ بِمَا كَبَّرَهُ بِهِ عَرْشُهُ وَمَنْ تَحْتَهُ وَسُبْحَانَ اللَّهِ بِمَا سَبَّحَهُ بِهِ عَرْشُهُ وَمَنْ تَحْتَهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بِمَا حَمَدَهُ سَمَواتُهُ وَآرْضُهُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَاللَّهُ أَكْبَرُ بِمَا كَبَّرَهُ بِهِ سَمَواتُهُ وَآرْضُهُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَسُبْحَانَ اللَّهِ بِمَا سَبَّحَهُ بِهِ مَلَائِكَتُهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ بِمَا كَبَّرَهُ بِهِ مَلَائِكَتُهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بِمَا حَمَدَهُ بِهِ عَرْشُهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ بِمَا كَبَّرَهُ بِهِ كُرْسِيُّهُ وَأَحَاطَ بِهِ عِلْمُهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بِمَا حَمَدَهُ بِهِ بَحَارُهُ وَمَا فِيهِنَّ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِمَا هَلَّلَهُ بِهِ بَحَارُهُ وَمَا فِيهَا وَاللَّهُ أَكْبَرُ بِمَا كَبَّرَهُ بِهِ بَحَارُهُ وَمَا فِيهَا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بِمَا حَمَدَهُ بِهِ الْآخِرَةُ وَالْدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِمَا هَلَّلَهُ بِهِ الْآخِرَةُ وَالْدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَاللَّهُ أَكْبَرُ بِمَا كَبَّرَهُ بِهِ الْآخِرَةُ وَالْدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بِمَا سَبَّحَهُ بِهِ أَهْلُ الْآخِرَةِ وَالْدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ مَبْلَغَ رِضَاهُ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمُنْتَهَى رِضَاهُ وَمَا لَا يَعْدِلُهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَمَعَ كُلِّ شَيْءٍ وَعَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ وَسُبْحَانَ اللَّهِ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَمَعَ كُلِّ شَيْءٍ وَعَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ آيَاتِهِ وَأَسْمَائِهِ وَمِلءَ جَنَّتِهِ وَنَارِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ آيَاتِهِ وَأَسْمَائِهِ وَمِلءَ جَنَّتِهِ وَنَارِهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ آيَاتِهِ وَأَسْمَائِهِ وَمِلءَ جَنَّتِهِ وَنَارِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٤١

﴿٨١٠٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَا يَتَوَضَّأُ الرَّجُلُ حَتَّى يُسَمِّيَ يَقُولُ قَبْلَ أَنْ يَمْسَ الْمَاءَ بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ فَإِذَا فَرَغَ مِنْ طَهُورِهِ قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ﷺ فَعِنْدَهَا يَسْتَحِقُّ الْمَغْفِرَةَ؛ وسائل الشيعة، ج ١، ص ٤٢٦

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۰۱﴾ «به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان؛ ای آن که آمرزش گسترده است، مرا بیامرز» کسی که این کلمات را هنگام افطار بگوید آمرزیده خواهد شد.

﴿۸۱۰۲﴾ و اگر هر روز این دعا را بخواند همین که بر زمین گام بر دارد، آمرزیده می‌شود و دعا این است: «به نام خداوند بخشنده مهربان؛ خدایی جز خدای یکتا نیست؛ سپس خدایی جز خدای یکتا نیست به آنچه خداوند خود را بدان به یگانگی یاد کرد و خدایی جز خدای یگانه نیست به آنچه مخلوقاتش او را به یگانگی یاد کردند و خدایی جز خدای یگانه نیست و خدا بزرگ است به آنچه خلقتش او را بزرگ دارند و خدا پاک است به آنچه مخلوقش او را بدان تسبیح گویند و سپاس از خداست به آنچه عرش او و هر آنچه زیر آن است او را سپاس گوید و خدایی جز خدای یگانه نیست به آنچه عرش او و زیر آن او را به یگانگی یاد کنند و خدا بزرگ است به آنچه عرش او و زیر آن او را به بزرگی دارند و پاک است خدا به آنچه عرش و زیر آن او را تسبیح گویند. و سپاس از آن خداست به آنچه آسمان‌ها و زمین و هر آنکه در آن‌هاست او را سپاس گوید و خدا بزرگ است به آنچه آسمان‌ها و زمین و هر آنکه میان آن‌هاست او را بزرگ دارد و خدا پاک است به آنچه فرشتگانش او را تسبیح گویند و خدا بزرگ است به آنچه فرشتگان او را بزرگ نمایند. سپاس خدا راست به آنچه عرش او را بدان سپاس گوید و خدا بزرگ است به آنچه کرسی‌اش او را بزرگ دارد و علمش او را احاطه کرد و سپاس مخصوص خداست به آنچه دریاها و آنچه در آن‌هاست او را سپاس گویند و خدایی جز خدای یگانه نیست آنچه در دریاها و آنچه در آن‌هاست او را به یگانگی یاد کردند و خدا بزرگ است به آنچه دریاها و آنچه در آن است او را بزرگ داشتند. سپاس مخصوص خداست به آنچه آخرت و دنیا و هر آنچه در آن دوست او را سپاس گفتند و خدایی جز خدای یگانه نیست به آنچه آخرت و دنیا و آنچه در آن دوست او را به یگانگی یاد کردند و خدا بزرگ است به آنچه دنیا و آخرت و آنچه در آن دوست او را بزرگ داشتند و خدا پاک است به آنچه اهل آخرت و دنیا و آنچه در آن‌هاست، او را تسبیح گفت. سپاس خدا راست به میزان رضایت او و سنگینی عرش و نهایت رضایتش و آنچه برابری نداشته باشد و سپاس خدا قبل از هر چیز و همراه هر چیز و به تعداد هر چیز. و خدا پاک است قبل از هر چیز و همراه هر چیز و به تعداد هر چیز. و سپاس خدا راست به تعداد نشان‌ها و نام‌ها و آکندگی بهشت و جهنم او. خدایی جز خدا یگانه نیست به تعداد آیات و نام‌ها و آکندگی بهشت و جهنم او. خدا بزرگ است به تعداد آیات و نام‌ها و آکندگی بهشت و جهنم او».

﴿۸۱۰۳﴾ آدمی جز با بردن نام خدا وضو نمی‌گیرد؛ قبل از دست زدن به آب می‌گوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَ اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ»، وقتی وضو را تمام کرد، می‌گوید: «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ ﷺ» در این موقع شایسته‌ی آمرزش خدا می‌شود.

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨١٠٤﴾ الصادق عليه السلام: لَا يَسْأَلُهُ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ وَغَفَرَ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ وَلَوْ كَانَتْ ذُنُوبُهُ مِثْلَ رَمْلِ عَالِجٍ بِهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَتَيْنِي عَلَيْكَ وَمَا عَسَى أَنْ يَبْلُغَ مِنْ ثَنَائِي عَلَيْكَ وَمَجْدِكَ مَعَ قَلَّةِ عَمَلِي وَقَصْرِ ثَنَائِي وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَأَنَا الْمَخْلُوقُ وَأَنْتَ الرَّازِقُ وَأَنَا الْمَرْزُوقُ وَأَنْتَ الرَّبُّ وَأَنَا الْمَرْبُوبُ وَأَنَا الضَّعِيفُ إِلَيْكَ وَأَنْتَ الْقَوِيُّ وَأَنَا السَّائِلُ وَأَنْتَ الْغَنِيُّ لَا يَزُولُ مُلْكُكَ وَلَا يَبِيدُ عِزُّكَ وَلَا تَمُوتُ وَأَنَا خَلَقْتُ أَمُوتُ وَأَزُولُ وَأَفْنَى وَأَنْتَ الصَّمَدُ الَّذِي لَا يَطْعَمُ وَالْفَرْدُ الْوَاحِدُ بغيرِ شَبِيهِ وَالِدَائِمُ بِلَا مُدَّةٍ وَالْبَاقِي إِلَى غَيْرِ غَايَةٍ وَالْمُتَوَحِّدُ بِالْقُدْرَةِ وَالْعَالِبُ عَلَى الْأُمُورِ بِلَا زَوَالٍ وَلَا فَنَاءٍ تُعْطِي مَنْ تَشَاءُ كَمَا تَشَاءُ الْمَعْبُودُ بِالْعُبُودِيَّةِ وَالْمَحْمُودُ بِالنِّعَمِ الْمَرْهُوبُ بِالنِّقَمِ حَتَّى لَا يَمُوتَ صَمَدٌ لَا يَطْعَمُ وَقِيَوْمٌ لَا يَنَامُ وَجَبَّارٌ لَا يَظْلَمُ وَمُخْتَجِبٌ لَا يُرَى سَمِيعٌ لَا يَشْكُ بَصِيرٌ لَا يَرْتَابُ غَنِيٌّ لَا يَخْتَاجُ عَالِمٌ لَا يَجْهَلُ خَيْرٌ لَا يَذْهَلُ ابْتَدَأَتْ الْمَجْدَ بِالْعِزِّ وَتَعَطَّفَتْ الْفَخْرَ بِالْكِبْرِيَاءِ وَتَجَلَّتْ الْبَهَاءُ بِالْمَهَابَةِ وَالْجَمَالَ وَالنُّورَ وَاسْتَشْعَرَتْ الْعِظَمَةَ بِالسُّلْطَانِ الشَّامِخِ وَالْعِزَّ الْبَازِخَ وَالْمُلْكَ الظَّاهِرَ وَالشَّرَفَ الْقَاهِرَ وَالْكَرَمَ الْفَاخِرَ وَالنُّورَ السَّاطِعَ وَالْأَلَاءِ الْمُتَظَاهِرَةَ وَالْأَسْمَاءِ الْحُسْنَى وَالنِّعَمِ السَّابِغَةَ وَالْمِنْنِ الْمُتَقَدِّمَةَ وَالرَّحْمَةَ الْوَاسِعَةَ كُنْتُ إِذْ لَمْ يَكُنْ شَيْءٌ فَكَانَ عَرْشُكَ عَلَى الْمَاءِ إِذْ لَا أَرْضَ مَدْحِيَّةٍ وَلَا سَمَاءَ مَبْنِيَّةٍ وَلَا شَمْسٌ يُضِيءُ وَلَا قَمَرٌ يَجْرِي وَلَا نَجْمٌ يَسْرِي وَلَا كَوْكَبٌ دُرِّيُّ وَلَا سَحَابَةٌ مُنْشَأَةٌ وَلَا دُنْيَا مَعْلُومَةٌ وَلَا آخِرَةٌ مَفْهُومَةٌ وَتَبَقَّى وَحْدُكَ وَحْدُكَ كَمَا كُنْتَ وَحْدُكَ عَلِمْتَ مَا كَانَ قَبْلَ أَنْ يَكُونَ وَحَفِظْتَ مَا كَانَ بَعْدَ أَنْ يَكُونَ لَا مُنْتَهَى لِنِعْمَتِكَ نَفَذَ عِلْمُكَ فِيمَا تُرِيدُ وَمَا تَشَاءُ مِنْ تَبْدِيلِ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتِ وَمَا ذَرَأْتَ فِيهِنَّ وَخَلَقْتَ وَبَرَأْتَ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْتَ تَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدُكَ لَا شَرِيكَ لَكَ أَنْتَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٤٤

﴿٨١٠٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لَوْ دَعَا بِهِ رَجُلٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً مِنْ لِيَالِي الْجُمُعِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْأَدَمِيِّينَ وَمَا دَعَا بِهِ مَعْمُومٌ أَوْ مَهْمُومٌ إِلَّا فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ وَمَا دَعَا بِهِ رَجُلٌ عَلَى سُلْطَانٍ جَائِرٍ إِلَّا اسْتَجَابَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ فِيهِ وَلَهُ شَرْحٌ طَوِيلٌ اقْتَصَرْنَا مِنْهُ الدُّعَاءَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَلَا أَسْأَلُ غَيْرَكَ وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ وَلَا أَرْغَبُ إِلَى غَيْرِكَ يَا أَمَانَ

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۰۴﴾ کسی این دعا را نمی‌خواند مگر آنکه خدای تعالی به برکت این دعا خواسته‌اش را به او می‌دهد و همه‌ی گناهان او را می‌آمرزد؛ حتی اگر به اندازه‌ی ریگ‌های انبوه باشد. و دعا این است: «به نام خداوند بخشایشگر مهربان، خداوند تو پاک و ستایش مخصوص توست؛ تو را ثنا گویم و امیدی نیست که ثنای من با عمل اندک و کوتاهی ستایش به تو و بزرگی تو برسد. تو آفریننده و من آفریده‌ام. تو روزی‌رسان و من روزی داده شده‌ام، تو پروردگار و من پرورده‌ام، من به‌سوی تو ضعیفم و تو قدرتمندی، من درخواست‌کننده و تو بی‌نیازی، فرمانروایی‌ات از بین نمی‌رود و عزّت نابود نمی‌شود و مرگ به تو راهی ندارد، و من مخلوقی هستم که می‌میرم و نابود می‌شوم و از بین می‌روم و تو آن بی‌نیازی هستی که غذا نمی‌خورد و یکتا و یگانه‌ای که شبیهی ندارد و دائم بدون هیچ زمانی و پایدار تا هیچ نهایی و در قدرت یگانه‌ای و بر امور چیره‌ای بدون اینکه فنا و نیستی به تو راه یابد، هر طور که خواهی، به هر کس که خواهی، عطا کنی. با بندگی کردن، پرستیده و با نعمت‌ها ستایش می‌شوی و به واسطه‌ی عذاب‌هایت از تو بیم می‌رود، زنده‌ای که نمی‌میرد، بی‌نیازی که غذا ندارد، و پایداری که خواب به او راه ندارد، جباری که ستم نکند و پنهانی که به چشم نیاید، شنونده‌ای که شک نکند، به صبری که تردید ندارد، بی‌نیازی که محتاج نشود، دانایی که جهل ندارد، آگاهی که فراموش نمی‌کند، بزرگی را با عزّت آغاز کردی و فخرها را با بزرگمنشی در برگرفتی و زیبایی را با هیبت و جمال و نور شکوهمند ساختی، عظمت را با سلطه‌ی والا و عزّت رفیع و فرمانروایی آشکار و شرف چیره و کرم فاخر و نور تابان و نعمت‌های هویدا و اسم‌های زیبا و بخشش‌های فراوان و منت‌های پیشاپیش و رحمت گسترده متمایز گردانیدی. وجود داشتی آن هنگام که چیزی نبود، و عرش تو بر آب بود چون نه زمین گسترانیده شده بود و نه آسمان برافراشته شده بود، خورشیدی نورافشانی نمی‌کرد و ماهی روان نبود، و ستاره‌ای حرکت نمی‌کرد و نه هیچ ستاره‌ای درخشان و ابری پدیدار و نه دنیایی معلوم بود و نه آخرتی فهمیده می‌شد و تو می‌مانی تنهای تنها همان‌طور که تنها بودی و به هر آن چیز که بود قبل از آنکه وجود پیدا کند، علم داشتی و هر آنچه که بود بعد از آنکه وجود پیدا کند، حفظ کردی، انتهایی برای نعمت‌های تو نیست، علم تو به هر آنچه اراده کنی، و بخواهی، راه یافت، از تبدیل زمین و آسمان‌ها و آنچه در آن‌ها پدید آوردی و خلق کردی و به وجود آوردی، و تو می‌گویی موجود باش پس وجود پیدا می‌کند، خدایی جز تو نیست، یکتایی و شریکی نداری. تو خدا؛ خدا خدای بلند مرتبه عظیمی، زنده‌ی پایدار، خدا خدا خدای بردبار و بزرگوار.

﴿۸۱۰۵﴾ اگر این دعا را شخصی چهل شب جمعه بخواند خدای تعالی همه‌ی گناهانی را که میان او و آدمیان باشد می‌آمرزد؛ و این دعا را غمناک و اندوهناکی نمی‌خواند، مگر آنکه خدای تعالی او را از آن غم و اندوه نجات می‌دهد و این دعا را شخصی بر پادشاه ظالمی نمی‌خواند، مگر آن که خداوند حاجت او را بر می‌آورد. ابن طاووس می‌گوید: برای این دعا شرح بسیار است که من همین قدر بسنده کردم و دعا این است: «به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان، خداوند؛ من از تو درخواست می‌کنم و از غیر تو درخواست نمی‌کنم و از تو خواهش می‌کنم و از غیر تو خواهش نمی‌کنم، از تو

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

الْخَائِفِينَ وَجَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ أَنْتَ الْفَتْاحُ ذُو الْخَيْرَاتِ مُقِيلُ الْعَثَرَاتِ مَاحِي السَّيِّئَاتِ وَكَاتِبُ الْحَسَنَاتِ وَرَافِعُ الدَّرَجَاتِ أَسْأَلُكَ بِأَفْضَلِ الْمَسَائِلِ كُلِّهَا وَاتَّجِهَا إِلَيْكَ لِمَا يَنْبَغِي لِلْعِبَادِ أَنْ يَسْأَلَوكَ إِلَّا بِهَا يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحْمَنُ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَبِأَمْثَالِكَ الْعُلْيَا وَنَعِيمِكَ الَّتِي لَا تُحْصَى وَبِأَكْرَمِ أَسْمَائِكَ عَلَيْكَ وَ أَحَبِّهَا إِلَيْكَ وَأَشْرَفَهَا عِنْدَكَ مَنْزِلَةً وَأَقْرَبَهَا مِنْكَ وَسَيْلَةً وَأَجْزَلَهَا مَبْلَغًا وَأَسْرَعَهَا مِنْكَ إِجَابَةً وَبِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْجَلِيلِ الْأَجَلِّ الْعَظِيمِ الَّذِي تُحِبُّهُ وَتَرْضَاهُ وَتَرْضَى عَمَّنْ دَعَاكَ بِهِ فَاسْتَجِبْتَ دُعَاءَهُ وَحَقُّ عَلَيْكَ أَلَّا تَحْرِمَ سَائِلَكَ وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْفُرْقَانِ وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ عِلْمَتُهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ لَمْ تُعَلِّمَهُ أَحَدًا وَبِكُلِّ اسْمٍ دَعَاكَ بِهِ حَمَلَةٌ عَرْشِكَ وَمَلَائِكَتُكَ وَأَصْفِيَاؤُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَبِحَقِّ السَّائِلِينَ لَكَ وَالرَّائِغِينَ إِلَيْكَ وَالْمُتَعَوِّذِينَ بِكَ وَالْمُتَضَرِّعِينَ لَدَيْكَ وَبِحَقِّ كُلِّ عَبْدٍ مُتَعَبِّدٍ لَكَ فِي بَرٍّ أَوْ بَحْرٍ أَوْ سَهْلٍ أَوْ جَبَلٍ أَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ قَدْ اشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ وَعَظُمَ جُرْمُهُ وَأَشْرَفَ عَلَى الْهَلَكَةِ وَضَعُفَتْ قُوَّتُهُ وَمَنْ لَا يَتَّقُ شَيْءًا مِنْ عَمَلِهِ وَلَا يَجِدُ لِدُنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ وَلَا لِسَعْيِهِ شَاكِرًا سِوَاكَ هَرَبْتُ مِنْكَ إِلَيْكَ مُعْتَرِفًا غَيْرَ مُسْتَكْبِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ عَنْ عِبَادَتِكَ يَا أَنَسَ كُلِّ فَقِيرٍ مُسْتَجِيرٍ أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَنْتَ الرَّبُّ وَأَنَا الْعَبْدُ وَأَنْتَ الْمَالِكُ وَأَنَا الْمَمْلُوكُ وَأَنْتَ الْعَزِيزُ وَأَنَا الدَّلِيلُ وَأَنْتَ الْغَنِيُّ وَأَنَا الْفَقِيرُ وَأَنْتَ الْحَيُّ وَأَنَا الْمَيِّتُ وَأَنْتَ الْبَاقِي وَأَنَا الْفَانِي وَأَنْتَ الْمُحْسِنُ وَأَنَا الْمُسِيءُ وَأَنْتَ الْغَفُورُ وَأَنَا الْمُذْنِبُ وَأَنْتَ الرَّحِيمُ وَأَنَا الْخَاطِئُ وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَأَنَا الْمَخْلُوقُ وَأَنْتَ الْقَوِيُّ وَأَنَا الضَّعِيفُ وَأَنْتَ الْمُعْطِي وَأَنَا السَّائِلُ وَأَنْتَ الْأَمِينُ وَأَنَا الْخَائِفُ وَأَنْتَ الرَّازِقُ وَأَنَا الْمَرْزُوقُ وَأَنْتَ أَحَقُّ مَنْ شَكَوْتُ إِلَيْهِ وَاسْتَعْنْتُ بِهِ وَرَجَوْتُهُ لِأَنَّكَ كَمْ مِنْ مُذْنِبٍ قَدْ غَفَرْتَ لَهُ وَكَمْ مِنْ مُسِيءٍ قَدْ تَجَاوَزْتَ عَنْهُ فَاغْفِرْ لِي وَتَجَاوَزْ عَنِّي وَارْحَمْنِي وَعَافِنِي مِمَّا نَزَلَ بِي وَلَا تَفْضَحْنِي بِمَا جَنَيْتُهُ عَلَى نَفْسِي وَخُذْ بِيَدِي وَبِيَدِ وَالِدَيَّ وَوَلَدِي وَارْحَمْنَا بِرَحْمَتِكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢،

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

ای امان‌دهنده‌ی ترسندگان و پناه‌دهنده‌ی پناه‌آورندگان درخواست می‌کنم؛ تویی گشاینده‌ی امرهای مشکل، تویی صاحب احسان و خیرات، تویی درگذرنده از لغزش‌ها، تویی زائل‌کننده‌ی گناهان، ثواب‌دهنده‌ی نیکویی‌ها، تویی بالابرنده‌ی رتبه‌ها. از تو به کامل‌ترین درخواست‌ها، درخواست می‌کنم؛ همه‌ی آن‌ها و رفیع‌ترین آن‌ها که برای بندگان سزاوار نیست جز آن راه از تو درخواست کنند. ای خدا؛ ای بخشنده؛ به حق نام‌های تو که نیکویند و به حق صفتهای تو که بلندند و به حق نعمتهای تو که شمرده نمی‌شوند و به گرمی‌ترین نام‌هایت و دوست‌داشتنی‌ترین و شریف‌ترین آن‌ها نزد تو از نظر مرتبه، و نزدیک‌ترین آن‌ها به تو از جهت وسیله و واسطه، و به حق عظیم‌ترین آن‌ها از جهت رسیدن به مقصود و سریع‌ترین آن‌ها از جانب تو در برآوردن خواسته، و به حق آن نام تو که به خزانه سپرده شده است و بسیار عظیم و بزرگ است، و تو آن را دوست داری و از آن خشنودی و از کسی که تو را به آن نام بخواند راضی می‌شوی، و تو دعای او را برآورده می‌کنی؛ بر تو واجب است که درخواست‌کننده‌ی خود را محروم نسازی. و به حق هر نامی که در تورات و انجیل و زبور و قرآن از آن توسل و به هر نامی که برای توسل که تو آن را به احدی از آفریدگان خود تعلیم نکرده‌ای یا به کسی نیاموخته‌ای؛ و به حق هر نامی که حاملان عرش و فرشتگان و آفریدگان برگزیده‌ی تو، تو را به آن نام خوانده‌اند و به حق درخواست‌کنندگان از تو و خواهش‌کنندگان به درگاه تو و پناه‌برندگان به تو و زاری‌کنندگان نزد تو و به حق هر بنده‌ی عبادت‌کننده‌ی تو در صحرا و بیابان یا در دریا و زمین هموار یا در کوهستان، تو را می‌خوانم، خواندن کسی که به تحقیق نیاز او شدید و بسیار است و کوتاهی و گناه او بزرگ است و هلاکت او نزدیک شده است و توانایی او سست گشته است؛ مانند خواندن کسی که به چیزی از کردار خود اعتماد ندارد و برای گناه خود غیر تو آمرزنده‌ی نمی‌یابد، و نیز برای تلاش امید به قدرانی ندارد. از بیم عذاب تو به‌سوی تو گریخته‌ام، درحالی که امتناع‌کننده و سرپیچنده از بندگی تو نیستم، ای همراز هر درویش پناه‌آورنده. به حق آنکه جز تو خدایی نیست که مهربان و بخشنده و آفریننده‌ی آسمان‌ها و زمینی و صاحب عظمت و بخشنده‌ای؛ تو دانای غایب و حاضری، بخشنده و مهربانی و تو پروردگاری و من بنده‌ی توام، و تو صاحب منی و من از آن توأم، و تو قوی و غالبی و من خوار و ذلیل، و تو توانگر و بی‌نیازی و من درویش و محتاجم، و تو زنده‌ای و من مرده‌ام، و تو باقی هستی و من فانی، و تو نیکوکاری و من بدکار، و تو آمرزنده‌ای و من گناهکار، و تو رحم‌کننده‌ای و من خطاکار، و تو آفریدگاری و من آفریده‌ی تو، و تو توانایی و من ناتوان، و تو بخشنده‌ای و من درخواست‌کننده، و تو امان‌دهنده‌ای و من ترسان، و تو روزی‌دهنده‌ای و من روزی‌داده‌شده، و تو سزاوارترین کسی هستی که به‌سوی او و از او درخواست فریادرسی کردم و به او امیدوارم، زیرا چه بسیار از گناهکارانی را که تو آمرزیده‌ای و چه بسیار از بدکارانی که از تقصیرشان درگذشته‌ای. پس مرا بیامرز و از تقصیر من بگذر و به من رحم کن و در بلایایی که نازل می‌شود مرا گرفتار نکن، مرا به سبب ظلم بر نفس خود رسوا مکن و دست مرا و دست پدر و مادر مرا و فرزند مرا بگیر و با توجه به مهربانی‌ات به ما رحم کن، ای صاحب بزرگی و بخشش و ای مهربان‌ترین مهربانان.

﴿الآياتُ وَالذُّكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨١٠٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ بَسَمَلَ وَ حَوَّلَ كُلَّ يَوْمٍ عَشْرًا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَ دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ سَبْعِينَ بَابًا مِنَ الْبَلَاءِ مِنْهَا الْجُنُونُ وَ الْجَذَامُ وَ الْبَرَصُ وَ الْفَالِجُ وَ كَانَ أَكْثَرُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ سَبْعِينَ حَجَّةً وَ عُمْرَةً مُتَقَبَّلَاتٍ بَعْدَ حَجَّةِ الْإِسْلَامِ وَ كُلَّ اللَّهِ بِهِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى اللَّيْلِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٧٨
١٥-٣-٧٥-٥- حَيَّ عَلَيَّ...

﴿٨١٠٧﴾ الرسول ﷺ: إِذَا قَالَ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ فَإِنَّهُ يَقُولُ يَا أُمَّةَ أَحْمَدَ دِينَ قَدْ أَظْهَرَ اللَّهُ لَكُمْ وَ رَسُولُهُ فَلَا تُضَيِّعُوهُ وَ لَكِنْ تَعَاهَدُوا يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٥٥
١٦-٣-٧٥-٥- سُبْحَانَ اللَّهِ

﴿٨١٠٨﴾ الصادق عليه السلام: سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ سَيِّدُ السَّائِبِينَ فَمَنْ قَالَ فِي يَوْمٍ ثَلَاثِينَ مَرَّةً كَانَ خَيْرًا لَهُ مِنْ عِتْقِ رَقَبَةٍ وَ كَانَ خَيْرًا لَهُ مِنْ عَشْرَةِ أَلْفِ فَرَسٍ يُوجَّهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ مَا يَقُومُ مِنْ مَقَامِهِ إِلَّا مَغْفُورًا لَهُ الذُّنُوبُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ١٧٣

﴿٨١٠٩﴾ الباقر عليه السلام: فَإِنَّهُ مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ تَعَالَى فِيهَا مِائَةَ مَرَّةً وَ حَمَّدهُ مِائَةَ مَرَّةً وَ كَبَّرَهُ مِائَةَ مَرَّةً وَ هَلَّلَهُ مِائَةَ تَهْلِيلَةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ مَعَاصِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٩
﴿٨١١٠﴾ الباقر عليه السلام: قُلْ كُلَّ يَوْمٍ إِذَا أَصْبَحْتَ وَ أَمْسَيْتَ سُبْحَانَ اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ تَسْتَغْفِرُ اللَّهُ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَ تُسَبِّحُ تِسْعَ مَرَّاتٍ وَ تَخْتِمُ الْعَاشِرَةَ بِالْإِسْتِغْفَارِ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلَ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ وَ يُجْعَلَ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَ يُجْعَلَ لَكُمْ أَنْهَارًا فَقَالَهَا الْحَاجِبُ فَرَزَقَ ذُرِّيَّةً كَثِيرَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٢١، ص ٣٧١

﴿٨١١١﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ يُونُسُ فِي بَطْنِ الْحُوتِ يُسَبِّحُ اللَّهَ وَ يَسْتَغْفِرُهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٢٥٣

﴿٨١١٢﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ أَكْثَرَ مِنْ قَوْلِ سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ غَيْرِ تَعَجُّبَ خَلَقَ اللَّهُ مِنْ ذَلِكَ طَيْرًا لَهُ لِسَانٌ وَ جَنَاحَانِ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ وَ مِثْلُ ذَلِكَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ؛ مكارم الأخلاق، ص ٣٠٩

﴿٨١١٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ فِي دُبُرِ الْفَرِيضَةِ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عَ عَلَيْهَا الْمِائَةَ مَرَّةً وَ اتَّبَعَهَا بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٣، ص ٣٤٢

﴿٨١١٤﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ سَبَّحَ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عَ عَلَيْهَا ثَمَّ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ غَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٣٣٦

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۰۶﴾ هر کس هر روز ده مرتبه «بسم الله الرحمن الرحيم» و «لا حول و لا قوة الا بالله» بگوید، از گناهانش مانند روزی که مادرش او را به دنیا آورده است، خارج می‌شود و خداوند هفتاد بلا را از او دور می‌کند که بعضی از آن بلاها عبارتند از: جنون، جذام، پیری و فلج. این کار نزد خدا برایش از هفتاد حج و عمره‌ی مقبول برتر می‌باشد و خداوند هفتاد هزار فرشته را برایش می‌گمارد که تا شب برایش آمرزش بخواهند.

۱۵-۳-۷-۵- بشتابید...

﴿۸۱۰۷﴾ هنگامی که کسی بگوید: «حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ»، در واقع می‌گوید: ای امت احمد، اسلام دینی است که خدا و رسول خدا برای شما آشکار کرده‌اند، پس آن را ضایع نکنید و به عهد خویش پایبند باشید تا آنکه خدا شما را بیامزد.

۱۶-۳-۷-۵- خداوند پاک و منزّه است

﴿۸۱۰۸﴾ «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ» آقای تسبیحات است. پس هر کس در هر روز یک بار آن را بگوید، برای او از آزاد کردن بنده و از ده هزار اسب که آن را در راه خدا به جهاد بفرستد، بهتر است؛ و از مکان خود بر نمی‌خیزد مگر آنکه آمرزیده شده باشد.

﴿۸۱۰۹﴾ هر کس خدای بلندمرتبه را صد بار تسبیح و حمد و تکبیر و تهلیل گوید؛ خداوند گناهی را که در گذشته مرتکب شده بود، می‌آمرزد.

﴿۸۱۱۰﴾ امام باقر (ع) به کسی که صاحب فرزند نمی‌شد، فرمود: در هر صبح و شام هفتاد بار تسبیح بگوی، و ده بار استغفار کن، نه بار تسبیح بگوی، و آن را به استغفار ختم کن که خداوند می‌فرماید: «خدا را استغفار کنید، که او بسیار آمرزنده است و برای شما از آسمان آب گوارا می‌فرستد، و به مال و فرزند یاری‌تان می‌کند و برای شما باغ‌ها و نهرها قرار داده». دربان این دعا را خواند و صاحب فرزندان بسیاری شد.

﴿۸۱۱۱﴾ یونس (ع) در شکم ماهی به استغفار و تسبیح پروردگار مشغول بود.

﴿۸۱۱۲﴾ هر که زیاد «سبحان الله» بگوید و بر او شگفت نباشد، خدا مَلکی با دو بال و یک زبان می‌آفریند که تا قیامت برایش استغفار بگوید، و همچنین است «الحمد لله، و لا اله الا الله، و الله اکبر».

﴿۸۱۱۳﴾ هر کس پس از به‌جای آوردن نماز واجب خود تسبیح حضرت فاطمه (ع) را بگوید و در انتهای آن یک مرتبه لا اله الا الله بگوید، مشمول آمرزش خداوند است.

﴿۸۱۱۴﴾ هر کس با تسبیحات حضرت زهرا (ع) خدا را تسبیح کند و سپس استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد.

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

- ﴿٨١١٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ سَجَّ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ع قبلَ أَنْ يَتْنِيَ رِجْلَيْهِ مِنْ صَلَاةِ الْفَرِيضَةِ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ وَ يُبَدَأُ بِالتَّكْبِيرِ؛ الكافي، ج ٣، ص ٣٤٢
- ﴿٨١١٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ سَجَّ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ع قبلَ أَنْ يَتْنِيَ رِجْلَيْهِ مِنْ صَلَاةِ الْفَرِيضَةِ غُفِرَ لَهُ وَ يُبَدَأُ بِالتَّكْبِيرِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٢، ص ١٠٥
- ﴿٨١١٧﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ سَجَّ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ ع ثُمَّ اسْتَغْفَرَ غُفِرَ لَهُ وَ هِيَ مِائَةٌ بِاللِّسَانِ وَ أَلْفٌ فِي الْمِيزَانِ وَ تَطْرُدُ الشَّيْطَانَ وَ تُرْضِي الرَّحْمَنَ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٤٢
- ﴿٨١١٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ سَجَّ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ ع قبلَ أَنْ يَتْنِيَ رِجْلَيْهِ بَعْدَ انْصِرَافِهِ مِنْ صَلَاةِ الْغَدَاةِ غُفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٤٠
- ﴿٨١١٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ ثَلَاثًا سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ قَرَعَتْ الْعَرْشَ كَمَا تَقْرَعُ السَّلْسِلَةُ الطَّشْتُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨٢
- ﴿٨١٢٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ صَعِدَ بِهَا مَلَكٌ إِلَى السَّمَاءِ فَلَا يَمُرُّ بِهَا عَلَى مَلَأٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَّا اسْتَغْفَرُوا لِقَائِهَا حَتَّى يَجِيَ بِهَا إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٢٧
- ﴿٨١٢١﴾ مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ بِحَمْدِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ حِينَ يُصْبِحُ وَ مِائَةَ مَرَّةٍ حِينَ يُمَسِّي غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَ لَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ جامع الأخبار، ص ٥٣
- ﴿٨١٢٢﴾ مَنْ قَالَ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّي الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٩٤
- ١٧-٣-٥- سُبْحَانَكَ
- ﴿٨١٢٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: بَعْدَ صَلَاةِ الْمَغْرَبِ وَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي كُلَّهَا جَمِيعًا فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ كُلَّهَا جَمِيعًا إِلَّا أَنْتَ فَقَدْ رَوَى الْحَسَنُ بْنُ مُحَبُّوبٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ يَرْفَعُهُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فِي حَدِيثٍ هَذَا الْمُرَادُ مِنْهُ أَنَّ الْعَبْدَ إِذَا قَالَ ذَلِكَ قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ لِلْكَتَبَةِ اكْتُبُوا لِعَبْدِي الْمَغْفِرَةَ بِمَعْرِفَتِهِ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ كُلَّهَا جَمِيعًا إِلَّا أَنَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٨

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۱۵﴾ هر کس بعد از نماز فریضه، پیش از آنکه پاها را از حالت خود تغییر دهد، تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگوید، خداوند او را می‌آمرزد. و تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام با الله اکبر شروع می‌شود.

﴿۸۱۱۶﴾ هر کس بعد از نماز فریضه، پیش از آنکه پاها را از حالت خود تغییر دهد، تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگوید، آمرزیده می‌شود. و تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام با الله اکبر شروع می‌شود. ﴿۸۱۱۷﴾ هر که تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگوید، و سپس آمرزش بجوید آمرزیده می‌شود؛ و آن تسبیح در زبان صد لفظ می‌باشد ولی در ترازوی اعمال هزار تا به حساب می‌آید و شیطان را دور می‌سازد و خدای رحمان را خرسند می‌کند.

﴿۸۱۱۸﴾ هر کس پس از به‌جای آوردن نماز صبح و قبل از حرکت دادن پاهایش - یعنی بر هم زدن حالت نماز - تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام را به جای آورد، آمرزیده می‌شود. ﴿۸۱۱۹﴾ هر کس سه بار بگوید: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ از و از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او باز می‌گردم» این کلام مانند، خوردن زنجیر به طشت در دروازه‌ی عرش شنیده می‌شود.

﴿۸۱۲۰﴾ هر کس بگوید: «پاک و منزّه است خدا و حمد برای خداست و هیچ خدایی جز او نیست و خدا بزرگ‌تر است»؛ فرشته‌ای این کلام را به آسمان نمی‌برد و بر هیچ گروهی از فرشتگان عبور نمی‌دهد مگر آنکه آن فرشتگان برای گوینده‌ی این کلام طلب آمرزش می‌کند تا آنکه آن را نزد پروردگار جهانیان آورده شود.

﴿۸۱۲۱﴾ هر کس صبح و شام صد مرتبه بگوید: «پاک و منزّه است خداوند و او را می‌ستایم» گناهش آمرزیده می‌شود، حتی اگر به اندازه‌ی کف روی دریا باشد.

﴿۸۱۲۲﴾ هر کس صد بار بگوید: «پاک و منزّه است خدای بزرگ و ستایش از آن اوست، از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او باز می‌گردم» یعنی تسبیح بگوید و استغفار کند، خدای متعال خانه‌ای برای او در بهشت بنا می‌کند.

۱۷-۳-۷-۵- پاک و منزّه‌ی

﴿۸۱۲۳﴾ بعد از نماز مغرب و نماز صبح بگوید: «پاک و منزّه‌ی تو، معبودی جز تو نیست، تمام گناهانم را بیامرز، زیرا جز تو کسی همه‌ی گناهان را نمی‌آمرزد. در ضمن روایتی از امام باقر علیه السلام به نقل از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بدین مضمون آمده است: «وقتی بنده این را بگوید، خداوند جلّ جلاله به فرشتگان نویسنده‌ی اعمال می‌فرماید: در برابر این اعتقاد بنده‌ام که «همه‌ی گناهان را جز من کسی نمی‌تواند بیامرزد» ثبت کنید که آمرزیده شد».

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

١٨-٣-٥٧- سجدة لك...

﴿٨١٢٤﴾ الرسول ﷺ: كَانَتْ لِيَلْتِي مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَإِذَا أَنَا بِهِ سَاجِدٌ كَأَثْوَبِ الطَّرِيحِ فَسَمِعْتُهُ يَقُولُ سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَ آمَنَ بِكَ فَوَادِي رَبِّ هَذِهِ يَدَايَ وَ مَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي يَا عَظِيمًا يُرْجَى لِكُلِّ عَظِيمٍ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الْعَظِيمَةَ ثُمَّ قَالَ ﷺ إِنَّ جِبْرِيلَ عَلَّمَنِي ذَلِكَ وَ أَمَرَنِي أَنْ أَقُولَ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي سَمِعْتُهَا فَقَوْلُهَا فِي سُجُودِكَ فَمَنْ قَالَهَا فِي سُجُودِهِ لَمْ يَرْفَعْ رَأْسَهُ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٤٣

١٩-٣-٥٧- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

﴿٨١٢٥﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْحَاجِّ الْخُلَصِّ وَإِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْمُزْدَلِفَةِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلتَّجَارِ الْخُلَصِّ وَإِذَا كَانَ يَوْمُ مَنَى غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلْجَمَّالِينَ وَإِذَا كَانَ عِنْدَ جَمْرَةِ الْعَقَبَةِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لِلسُّؤَالِ فَلَا يَشْهَدُ خَلْقٌ ذَلِكَ الْمَوْقِفَ مِمَّنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ١٦

﴿٨١٢٦﴾ فِي بَابِ اسْتِخْبَابِ الْمُوَالَةِ فِي تَسْبِيحِ الزَّهْرَاءِ ﷺ بَعْدَ قَوْلِهِ ﷺ وَ وَصَلَ التَّحْمِيدَ بِالتَّسْبِيحِ وَ قَالَ بَعْدَ مَا يَفْرُغُ مِنَ التَّحْمِيدِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَ سَلِّمُوا تَسْلِيمًا لِيَبْكَ رَبَّنَا لِيَبْكَ وَ سَعْدَيْكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَى ذُرِّيَّةِ مُحَمَّدٍ وَ السَّلَامِ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ التَّسْلِيمَ مِنَّا لَهُمْ وَ الْإِثْمَامَ بِهِمْ وَ التَّصَدِيقَ لَهُمْ رَبَّنَا آمَنَّا وَ صَدَّقْنَا وَ اتَّبَعْنَا الرَّسُولَ وَ آلَ الرَّسُولِ فَافْتَنَّا مَعَ الشَّاهِدِينَ اللَّهُمَّ صُبِّ الرِّزْقِ عَلَيْنَا صَبًّا صَبًّا بَلَاغًا لِلْآخِرَةِ وَ الدُّنْيَا مِنْ غَيْرِ كَدٍّ وَ لَا نَكْدٍ وَ لَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ إِلَّا سَعَةً مِنْ رِزْقِكَ وَ طَيِّبًا مِنْ وَسْعِكَ مِنْ يَدَيْكَ الْمُلَايَ عَفَافًا لَا مِنْ أَيْدِي لِنَامِ خَلْقِكَ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ اجْعَلِ النُّورَ فِي بَصَرِي وَ الْبَصِيرَةَ فِي دِينِي وَ الْيَقِينَ فِي قَلْبِي وَ الْإِخْلَاصَ فِي عَمَلِي وَ السَّعَةَ فِي رِزْقِي وَ ذِكْرَكَ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ عَلَى لِسَانِي وَ الشُّكْرَ لَكَ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي اللَّهُمَّ لَا تَجِدْنِي حَيْثُ نَهَيْتَنِي وَ بَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَنِي وَ ارْحَمْنِي إِذَا تَوَفَّيْتَنِي إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ كُلَّهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٧٥

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

۱۸-۷-۳-۵- برای تو سجده می کند

﴿۸۱۲۴﴾ عایشه می گوید: شبی که رسول خدا در منزل من بود دیدم که مانند پارچه ای درهم پیچیده سر به سجده گذاشته و شنیدم که این ذکر را می گفت: «تمام وجودم برای تو سجده می کند و قلبم به تو ایمان آورده است. پروردگارا، این دو دست من و این جنایت هایی که در حق خود انجام داده ام، ای بزرگی که برای بخشش گناهان بزرگ به تو امید بسته ام، گناهان بزرگم را بیا مرز». و فرمود: این دعا را جبرئیل به من آموخت و مرا فرمان داد تا آنچه را شنیدم بگویم. پس هر کس آن را در سجده بگوید سر از سجده بر نخواهد داشت مگر آنکه مورد آمرزش قرار می گیرد.

۱۹-۷-۳-۵- خدایی جز خدای یگانه نیست

﴿۸۱۲۵﴾ هرگاه روز عرفه فرارسد، خداوند متعال حاجیان مخلص را می آمرزد. و هنگامی که شب مزدلفه فرارسد، خداوند متعال تاجران مخلص را می آمرزد. و هرگاه روز منی فرارسد، خداوند متعال ساریانان را می آمرزد. و هنگام جمعه ی عقبه خداوند متعال کسانی را که بسیار درخواست می کنند و هر کس را که قائل به لا اله الا الله بوده و در آن محل حضور داشته باشد، می آمرزد.

﴿۸۱۲۶﴾ درباره ی استحباب رعایت ترتیب در تسبیح فاطمه ی زهرا علیها السلام؛ بعد از گفتن تسبیح، حمد را به تسبیح متصل کند. بعد از آنکه «الحمد لله» تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را به پایان برد بگوید: «جز خدا معبودی نیست». خداوند و ملائکه اش برای پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله تقاضای رحمت می کنند. ای کسانی که ایمان آورده اید، برای او طلب رحمت کنید و به راستی تسلیم او شوید. «آری، ای پروردگار ما آری. خداوند؛ بر محمد و خاندانش و اهل بیت و فرزندان حضرت محمد درود فرست. و سلام و درود و رحمت و برکات خداوند بر او و ایشان باد، گواهی می دهیم که ما باید تسلیم آنان شویم و به ایشان اقتدا کنیم و ایشان را تصدیق کنیم. پروردگارا؛ ایمان آوردیم و تصدیق کردیم و از پیامبر و خاندان او پیروی کردیم. پس ما را از جمله شاهدان و گواهان بنویس. خدایا؛ روزی ای که ما را به خواسته های آخرت و دنیا برساند، بسیار بسیار بر ما فرو ریز، بی آنکه بسیار و سخت بکوشیم و کم به دست آوریم و یا کسی از آفریدگانت بر ما منت نهد؛ بلکه روزی وسیع و گسترده و پاکیزه ات را از دست مهربان و پاکدامن خویش — نه از دست خلیق پست — [به ما ارزانی دار]. خداوند؛ در دیده ام روشنائی، در دینم بصیرت و روشن دلی، در عملم اخلاص، و در روزی ام وسعت، و یادت را در شبانه روز بر زبانم قرار ده و سپاسگزاری از خودت را پیوسته و تا زمانی که در این دنیا زنده ام بداری، ارزانی ام دار. خداوند؛ هرگز مرا در آنجا که نهی فرموده ای [یعنی گناهان و غفلت] نیاب، و آنچه را که عطا فرموده ای پر خیر و برکت گردان، و هنگامی که جانم را می ستانی بر من رحمت آور، تو بر هر چیز توانایی. در این صورت، خداوند، تمام گناهان او را می آمرزد.

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨١٢٧﴾ الباقِر ﷺ: فَإِنَّهُ مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ تَعَالَى فِيهَا مِائَةَ مَرَّةٍ وَ حَمَّدهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ كَبَّرَهُ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ هَلَّلَهُ مِائَةَ تَهْلِيلَةٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا سَلَفَ مِنْ مَعَاصِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٠٩

﴿٨١٢٨﴾ الرسول ﷺ: قَالَ آدَمُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ فَرَحِمَهُ اللَّهُ بِذَلِكَ وَ تَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٢١٢

﴿٨١٢٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفَتَّحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَ مَنْ تَلَاهَا بِمُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ تَهَلَّلَ وَجْهُ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَ اسْتَبْشَرَ بِذَلِكَ وَ مَنْ تَلَاهَا بِعَلِيٍّ وَلِيِّ اللَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ لَوْ كَانَتْ بَعْدَ قَطْرِ الْمَطَرِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٣١٨

﴿٨١٣٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ (وَ آلِ مُحَمَّدٍ) خَرَجَ مِنْ فِيهِ طَيْرٌ أَخْضَرُ لَهُ جَنَاحَانِ مُكَلَّلَانِ بِالذَّرِّ وَ الْيَاقُوتِ فَإِذَا نَشَرَهُمَا بَلَغَا الْمَشْرِقَ وَ الْمَغْرِبَ حَتَّى يَنْتَهِيَ إِلَى الْعَرْشِ وَ لَهُ دَوِيٌّ كَدَوِي النَّحْلِ يَذْكُرُ لِصَاحِبِهِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى مَدَحْتَنِي وَ مَدَحْتَ نَبِيِّي اسْكُنْ فَيَقُولُ كَيْفَ اسْكُنُ وَ لَمْ تَغْفِرْ لِقَائِلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَيَقُولُ اسْكُنْ [فَقَدْ] غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٦٢

﴿٨١٣١﴾ امير المؤمنين ﷺ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَمَا ثَوَابُ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَالَ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا طُمِسَتْ ذُنُوبُهُ كَمَا يُطْمَسُ الْحَرْفُ الْأَسْوَدُ مِنَ الرِّقِّ الْأَبْيَضِ فَإِذَا قَالَ ثَانِيَةً لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا خَرَقَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَ صُفُوفُ الْمَلَائِكَةِ حَتَّى تَقُولَ الْمَلَائِكَةُ بَعْضُهَا لِبَعْضٍ اخْشَعُوا لِعِظَمَةِ اللَّهِ فَإِذَا قَالَ ثَالِثَةً مُخْلِصًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَمْ تُنْهَنْ دُونَ الْعَرْشِ فَيَقُولُ الْجَلِيلُ اسْكُنِي فَوْعَزْتِي وَ جَلَالِي لَا غَفِيرَ لِقَائِكَ بِمَا كَانَ فِيهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٥٨

﴿٨١٣٢﴾ الرسول ﷺ: إِنْ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَمُودًا مِنْ يَاقُوتَةٍ حَمْرَاءَ رَأْسُهُ تَحْتَ الْعَرْشِ وَ اسْفَلُهُ عَلَى ظَهْرِ الْخُوتِ فِي الْأَرْضِ السَّابِغَةِ السُّفْلَى قَالَ إِذَا قَالَ الْعَبْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اهْتَزَّ الْعَرْشُ فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ اسْكُنْ يَا عَرْشِي فَيَقُولُ لَا اسْكُنْ وَ أَنْتَ لَمْ تَغْفِرْ لِقَائِلِهَا فَيَقُولُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى اشْهَدُوا سَكَنَ سَمَاوَاتِي أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لِقَائِلِهَا؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢١٣

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۲۷﴾ هر کس خدای بلندمرتبه را صد بار تسبیح و حمد و تکبیر و تهلیل گوید؛ خداوند گناهی را که در گذشته مرتکب شده بود، می‌آمرزد.

﴿۸۱۲۸﴾ حضرت آدم علیه السلام عرض کرد: جز تو پروردگاری نیست. من به خود ظلم کردم. مرا بیامرز که تو بخشنده و مهربانی. خداوند تبارک و تعالی به حال او رحم کرد و توبه‌اش را پذیرفت. خداوند توبه‌پذیر و مهربان است.

﴿۸۱۲۹﴾ هر که بگوید: «خدایی جز الله نیست» درهای آسمان برایش باز شود و هر کس بعد از این کلام بگوید: «محمد صلی الله علیه و آله رسول خداست» روی خداوند سبحان می‌درخشد و خوشحال می‌شود و هر که در ادامه بگوید: «علی علیه السلام ولی خداست»، خدا گناهانش را بیامرزد حتی اگر به اندازه‌ی قطرات باران باشد.

﴿۸۱۳۰﴾ هر کس بگوید: «خدایی جز خدای یکتا نیست، یگانه است و شریک ندارد، خدایا بر محمد و خاندانش درود فرست»، پرنده‌ی سبزی از دهانش بیرون می‌آید که دو بال مزین به درّ و یاقوت دارد که چون بازشان کند به شرق و غرب می‌رسند تا آنکه به عرش می‌رسد؛ و با صدایی همچون صدای زنبور عسل صاحبش را یاد می‌کند. خداوند متعال می‌گوید: «من و پیامبرم را مدح کردی، پس آرام باش». پرنده می‌گوید: «چگونه آرام شوم درحالی که تو گوینده‌ی «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را نیامرزیده‌ای؟ پس خداوند می‌گوید: «آرام باش که او را آمرزیدم».

﴿۸۱۳۱﴾ ای امیرالمؤمنین علیه السلام؛ ثواب کسی که «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» بگوید چیست؟ فرمود: هر کس از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید همچنان که برگ درخت در ایام خزان بریزد گناه از بدنش می‌ریزد و هر کس دوباره از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید درهای آسمان‌ها و صفوف فرشتگان باز می‌شود تا اینکه بعضی از فرشتگان به بعضی دیگر می‌گویند: «بر عظمت خدا سر فرود آورید» چون مرتبه‌ی سوّم بنده‌ی مؤمن از روی اخلاص «لا اله الا الله» بگوید عرش به حرکت در می‌آید. در آن زمان خداوند بلندمرتبه و بزرگ می‌گوید: «ای عرش؛ ساکن شو و آرام گیر؛ به عزّت و جلالم سوگند که گوینده‌ی آن را با هر گناهی که در پرونده‌ی اوست، آمرزیدم».

﴿۸۱۳۲﴾ خدای عزّ و جلّ عمودی از یاقوت سرخ دارد، که سرش در زیر عرش است و پایین و زیرش بر پشت یک ماهی در زمین هفتم؛ که از همه‌ی طبقات زمین پایین‌تر است. پس چون بنده «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» بگوید؛ عرش به لرزه درمی‌آید و آن عمود به جنبش درمی‌آید و ماهی حرکت می‌کند. و خدای تبارک و تعالی می‌فرماید: «ای عرش من، آرام بگیر». عرش عرض می‌کند: «آیا آرام بگیرم درحالی که تو گوینده‌ی آن را نیامرزیده‌ای؟ پس خدای تبارک و تعالی می‌فرماید: «ای ساکنان آسمان‌های من گواه باشید که من گوینده‌ی آن را آمرزیدم».

﴿الآياتُ وَالذُّكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٥-٧-٣-٢٠- لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

﴿٨١٣٣﴾ ابن عباس رضي الله عنه: رَأَيْتَ النَّبِيَّ ﷺ وَهُوَ يَقُولُ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ قُلْتُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ مَا ثَوَابُهُ تَسْبِيحُ حَمَلَةِ الْعَرْشِ فَمَنْ قَالَ مَرَّةً لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ مِائَةِ سَنَةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٧٢

﴿٨١٣٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ بَسَمَلَ وَ حَوَّلَ كُلَّ يَوْمٍ عَشْرًا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ وَ دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ سَبْعِينَ بَابًا مِنَ الْبَلَاءِ مِنْهَا الْجُنُونُ وَ الْجَذَامُ وَ الْبَرَصُ وَ الْقَالِجُ وَ كَانَ أَعْظَمَ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ سَبْعِينَ حَجَّةً وَ عُمْرَةً مُتَقَبَّلَاتٍ بَعْدَ حَجَّةِ الْإِسْلَامِ وَ وَكَّلَ اللَّهُ بِهِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ إِلَى اللَّيْلِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٧٨

٥-٧-٣-٢١- مَا شَاءَ اللَّهُ...

﴿٨١٣٥﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَتَبَ عَلَى خَاتَمِهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهُ أَمِنْ مَنْ الْفَقْرِ الْمُدْقِعِ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ١٠٢

٥-٧-٣-٢٢- وَالَّذِي

﴿٨١٣٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ تَوَضَّأَ ثُمَّ خَرَجَ إِلَى الْمَسْجِدِ فَقَالَ حِينَ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ هَدَاهُ اللَّهُ إِلَى الصَّوَابِ لِلْإِيمَانِ وَإِذَا قَالَ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ أَطْعَمَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ طَعَامِ الْجَنَّةِ وَ سَقَاهُ مِنْ شَرَابِ الْجَنَّةِ وَإِذَا قَالَ وَإِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ جَعَلَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ كَفَّارَةً لَذُنُوبِهِ ... وَإِذَا قَالَ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ خَطَاةَ كُلِّهِ وَإِنْ كَانَ أَكْثَرَ مِنْ زَبَدِ الْبَحْرِ ... وَإِذَا قَالَ وَ اغْفِرْ لِي أَبَوَيَّ غَفَرَ اللَّهُ لِأَبَوَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٤٣٥

٥-٧-٣-٢٣- وَاللَّهُ

﴿٨١٣٧﴾ الرسول ﷺ: بَيْنَمَا رَجُلٌ مُسْتَلْقٍ عَلَى ظَهْرِهِ يَنْظُرُ إِلَى السَّمَاءِ وَ إِلَى النُّجُومِ وَ يَقُولُ وَ اللَّهُ إِنْ لَكَ لَرَبًّا هُوَ خَالِفُكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي قَالَ فَنَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ فَغَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣، ص ٨

٥-٧-٣-٢٤- يَا ذَا الْجَلَالِ

﴿٨١٣٨﴾ مَنْ قَالَ بَعْدَ كُلِّ صَلَاةٍ وَهُوَ آخِذٌ بِلِحْيَتِهِ بِيَدِهِ الْيُمْنَى يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ ارْحَمْنِي مِنَ النَّارِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ يَدُهُ الْيُسْرَى مَرْفُوعَةً وَ بَطْنُهَا إِلَى مَا يَلِي السَّمَاءَ ثُمَّ يَقُولُ أَجِرْنِي مِنْ

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

۵-۷-۳-۲۰- هیچ حرکت و هیچ نیرویی جز از طرف خداوند نیست

﴿۸۱۳۳﴾ پیامبر ﷺ را دیدم درحالی که می فرمود: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ»؛ گفتم: «ای پیامبر خدا؛ ثوابش چیست؟» فرمود: «تسبیح حاملین عرش؛ پس هرکس یک مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» خداوند گناهان یک سال او را می آمرزد».

﴿۸۱۳۴﴾ هرکس هر روز ده مرتبه «بسم الله الرحمن الرحيم» و «لا حول و لا قوة الا بالله» بگوید، از گناهانش مانند روزی که مادرش او را به دنیا آورده است، خارج می شود و خداوند هفتاد بلا را از او دور می کند که بعضی از آن بلاها عبارتند از: جنون، جذام، پیسی و فلج. این کار نزد خدا برایش از هفتاد حج و عمره ی مقبول برتر می باشد و خداوند هفتاد هزار فرشته را برایش می گمارد که تا شب برایش آمرزش بخواهند.

۵-۷-۳-۲۱- آنچه خدا بخواهد

﴿۸۱۳۵﴾ هرکس «مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» را بر انگشترش بنویسد، از تهیدستی در امان می ماند.

۵-۷-۳-۲۲- و آن که...

﴿۸۱۳۶﴾ هرکس وضو بگیرد و از منزل به قصد رفتن به مسجد خارج شود و در حین خروج بگوید: «به نام خدایی که مرا آفریده و اوست که هدایت می کند»، خداوند او را به ایمان راستین هدایت می کند. آن گاه که بگوید: «خداست که به من خوراک و آشامیدنی می دهد» خدا به او از طعام بهشتی می دهد و از شراب بهشتی می نوشاند؛ و آن گاه که بگوید: «هرگاه بیمار شوم او مرا شفا می دهد» خداوند این کلام را کفّاره ی گناهش قرار می دهد... و آن گاه که بگوید: «اوست خدایی که امید دارم در روز قیامت خطایم را ببخشد، خداوند تمام خطاهایش را حتی اگر از کف امواج دریا بیشتر باشد می بخشد... و آن گاه که بگوید: «پدر و مادرم را بیامرزد، خدا پدر و مادرش را می آمرزد».

۵-۷-۳-۲۳- به خدا سوگند

﴿۸۱۳۷﴾ مردی به پشت دراز کشیده بود و به سوی آسمان به ستارگان می نگریست و می گفت: «به خدا سوگند که تو پروردگاری داری که آفریننده ی توسست؛ خداوند؛ مرا بیامرزد». حضرت فرمود: «پس خدای عزّ و جلّ به سوی او نظر فرمود و او را آمرزید».

۵-۷-۳-۲۴- ای صاحب جلالت

﴿۸۱۳۸﴾ هرکس پس از هر نمازی با دست راست خود دست به محاسنش بگیرد و سه بار گوید: «يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ارْحَمْنِي مِنَ النَّارِ» و دست چپ را بلند کند و کف آن را به سوی آسمان بگیرد و سه بار بگوید: «أَجِرْنِي مِنَ الْعَذَابِ الْأَلِيمِ»، سپس دست به سوی آسمان بلند کند و

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

الْعَذَابِ أَلَّيْمٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يُؤَخِّرُ يَدَهُ عَنْ لِحْيَتِهِ ثُمَّ يَرْفَعُ يَدَهُ وَيَجْعَلُ بَطْنَهَا مِمَّا يَلِي السَّمَاءَ ثُمَّ يَقُولُ يَا عَزِيزُ يَا كَرِيمُ يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ وَيَقْلِبُ يَدَيْهِ وَيَجْعَلُ بَطُونَهُمَا مِمَّا يَلِي السَّمَاءَ ثُمَّ يَقُولُ أَجْرَنِي مِنَ الْعَذَابِ أَلَّيْمٍ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَالْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ غُفِرَ لَهُ وَرُضِيَ عَنْهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٤٦

٥-٧-٣-٢٥- يا رَبِّ

﴿٨١٣٩﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ قَالَ يَا رَبِّ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْبَتَّةَ؛

بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٦٧

٥-٧-٣-٢٦- يا رَبَّنَا

﴿٨١٤٠﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): إِذَا قَالَ يَا رَبَّنَا وَ يَا سَيِّدَنَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى اشْهَدُوا مَلَائِكَتِي أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ

لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٩٨

﴿٨١٤١﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): إِذَا قَالَ يَا رَبَّنَا وَ يَا سَيِّدَنَا وَ يَا مَوْلَانَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى اشْهَدُوا

مَلَائِكَتِي أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٥٢

٥-٧-٣-٢٧- يَا عَظِيمُ

﴿٨١٤٢﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): إِذَا قَالَ يَا عَظِيمَ الْعَفْوِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ لَوْ كَانَتْ خَطِيئَتُهُ مِثْلَ زَبَدِ

الْبَحْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٩٨

﴿٨١٤٣﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): مَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ فَيَقُولُ عِنْدَ إِفْطَارِهِ يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ أَنْتَ إِلَهِي لَا

إِلَهَ لِي غَيْرُكَ اغْفِرْ لِي الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ إِلَّا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ١٤٩

٥-٧-٣-٢٨- يَا مَنْ...

﴿٨١٤٤﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): دُعَاءُ أَهْلِ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ: يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَ سَتَرَ الْقَبِيحَ يَا مَنْ لَمْ

يُؤَاخِذْ بِالْجَرِيرَةِ وَ لَمْ يَهْتِكِ السُّتْرَ يَا عَظِيمَ الْعَفْوِ يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ يَا صَاحِبَ كُلِّ حَاجَةٍ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ يَا مُفَرِّجَ كُلِّ كُرْبَةٍ يَا مُقِيلَ الْعَثَرَاتِ يَا كَرِيمَ الصَّفْحِ يَا عَظِيمَ

الْمَنْ يَا مُبْتَدِئًا بِالنِّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا يَا رَبَّاهُ يَا سَيِّدَاهُ يَا غَايَةَ رَغْبَتَاهُ أَسْأَلُكَ بِكَ وَ بِمُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) وَ عَلِيِّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدٍ بْنِ عَلِيٍّ وَ جَعْفَرٍ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَ مُحَمَّدٍ بْنِ عَلِيٍّ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ الْأَنِيمَةِ الْهَادِيَةِ (عليه السلام) أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ أَلَّا تُشَوِّهَ خَلْقِي

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

و بگوید: «يَا عَزِيزُ يَا كَرِيمُ يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ»، باز هر دو دستش را به سوی آسمان بگیرد و سه بار بگوید: «أَجِرْنِي مِنَ الْعَذَابِ الْأَلِيمِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ الْمَلَائِكَةِ وَ الرُّوحِ»؛ آمرزیده شده و [خداوند] از او خشنود می شود.

۵-۷-۳-۲۵- پروردگارا

﴿۸۱۳۹﴾ هر کس بگوید: پروردگارا! بر محمد و خاندانش درود بفرست، خداوند حتماً گناهانش را می آمرزد.

۵-۷-۳-۲۶- ای پروردگار ما

﴿۸۱۴۰﴾ هر گاه بگوید: «ای پروردگار ما! و ای آقای ما!». خداوند تبارک و تعالی می گوید: «ملائکه‌ی من! شاهد باشید که من او را آمرزیدم».

﴿۸۱۴۱﴾ چون بگوید: «ای پروردگار ما! و ای آقای ما! و ای مولای ما! خدای تبارک و تعالی می فرماید: «ملائکه‌ی من! شاهد باشید که من او را آمرزیدم».

۵-۷-۳-۲۷- ای بزرگ

﴿۸۱۴۲﴾ هنگامی که بگوید: «يَا عَظِيمَ الْعَفْوِ» خداوند گناهان او را می آمرزد اگرچه گناهش به اندازه‌ی کف دریا باشد.

﴿۸۱۴۳﴾ هیچ بنده‌ای نیست که روزه بدارد و هنگام افطار خود بگوید: یا عظیم یا عظیم (تا آخر دعا) مگر آنکه از گناهانش خارج می شود مانند روزی که از مادرش متولد شده است.

۵-۷-۳-۲۸- ای آن که...

﴿۸۱۴۴﴾ دعای فرشتگان مقیم در بیت المعمور: ای خدایی که زیبایی را آشکار کرده و زشتی را می پوشانی، ای خدایی که به خاطر گناه با شتاب مؤاخذه نمی کنی و پرده نمی دری، ای صاحب عفو بزرگ، ای صاحب گذشت زیبا، ای کسی که دو دست [جمال و جلال] خویش را به رحمت گشاده‌ای، ای همدم هر خواسته، ای گسترنده‌ی آمرزش، ای برطرف کننده‌ی هر ناراحتی سخت و گلوگیر، ای درگذرنده از لغزش‌ها، ای بزرگوار گذشت کننده، ای صاحب بخشش بزرگ، ای کسی که پیش از استحقاق نعمت‌ها شروع به عطا کردن می کنی، ای پروردگار من؛ ای آقای من؛ ای منتهای رغبت من، به حق خود و حضرت محمد و علی و فاطمه و حسن و حسین و علی بن حسین و محمد بن علی و جعفر بن محمد و موسی بن جعفر و علی بن موسی و محمد بن علی و علی بن محمد و حسن بن علی و حضرت مهدی علیه السلام امامان هدایتگر علیهم السلام، درخواست می کنم که بر محمد و خاندانش درود فرستی، و از تو درخواست می کنم ای خدا که چهره و وجودم را با آتش جهنم زشت نگردانی، و با من چنان کنی که خود زبیده‌ی آن هستی. راوی پرسید: «ای پیامبر

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عِدَّةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

بِالنَّارِ وَ أَنْ تَفْعَلَ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ثُمَّ قَالَ الْكَفَعِيُّ هَذَا الدُّعَاءُ الْمُسَمَّى بِدُعَاءِ أَهْلِ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ جَلِيلُ الشَّانِ عَظِيمُ الْقَدْرِ وَ خَتَمَ بِهِ الشَّيْخُ الْمَقْدَادُ كِتَابَهُ شَرْحَ النَّهْجِ وَ خَتَمَ بِهِ الشَّيْخُ أَحْمَدُ بْنُ فَهْدٍ كِتَابَهُ عُدَّةُ الدَّاعِي وَ خَتَمَ بِهِ الرَّازِيُّ فَخْرُ الدِّينِ بَعْضَ كُتُبِهِ وَ ذَكَرَ فِيهِ صَاحِبُ الْعُدَّةِ ثَوَاباً عَظِيماً مُلَخَّصُهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ سَأَلَ جِبْرِئِيلَ عَنْ ثَوَابِهِ فَقَالَ ﷺ يَا مُحَمَّدُ لَوْ اجْتَمَعَتْ مَلَائِكَةُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِينَ عَلَى أَنْ يَصِفُوا مِنْ أَلْفِ جُزْءٍ جُزْءاً وَاحِداً مَا قَدَرُوا وَ سَتَرَ اللَّهُ تَعَالَى قَائِلَهُ بِأَلْفِ سِتْرٍ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ يَغْفِرُ ذُنُوبَهُ وَ لَوْ كَانَتْ كَرْبِدِ الْبَحْرِ حَتَّى الْكِبَائِرِ؛

بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٥

﴿٨١٤٥﴾ الجواد ﷺ: يَا مَنْ تُسَمَّى بِالْغُفُورِ الرَّحِيمِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ٥٥

﴿٨١٤٦﴾ الرسول ﷺ: يَا مَنْ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٣٩٥

٢٩-٣-٥-٧-يا نوري

﴿٨١٤٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ كَانَ لِي مَالٌ وَرَثَتُهُ وَ لَمْ أَنْفِقْ مِنْهُ دِرْهماً فِي طَاعَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ثُمَّ أَكْتَسَبْتُ مِنْهُ مَالاً فَلَمْ أَنْفِقْ مِنْهُ دِرْهماً فِي طَاعَةِ اللَّهِ فَعَلِمْتُ دُعَاءَ يُخْلِفُ عَلَى مَا مَضَى وَ يَغْفِرُ لِي مَا عَمِلْتُ أَوْ عَمَلًا أَعْمَلُهُ قَالَ قُلْ قَالَ وَ أَيْ شَيْءٍ أَقُولُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ قُلْ كَمَا أَقُولُ يَا نوري فِي كُلِّ ظُلْمَةٍ وَ يَا أَنْسَى فِي كُلِّ وَحْشَةٍ وَ يَا رَجَائِي فِي كُلِّ كُرْبَةٍ وَ يَا ثِقَتِي فِي كُلِّ شِدَّةٍ وَ يَا دَلِيلِي فِي الضَّلَالَةِ أَنْتَ دَلِيلِي إِذَا انْقَطَعَتْ دَلَالَةُ الْأَدْلَاءِ فَإِنْ دَلَّالَتِكَ لَا تَنْقُطُ وَ لَا يَصِلُ مِنْ هَدْيَتِ أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَاسْبَغْتَ وَ رَزَقْتَنِي فَوْفَرْتَ وَ غَذَيْتَنِي فَأَحْسَنْتَ غِذَائِي وَ أَعْطَيْتَنِي فَأَجَزْتَ بِلَا اسْتِحْقَاقٍ لِذَلِكَ بِفِعْلِ مَنِّي وَ لَكِنْ ائْتِدَاءً مِنْكَ لِكِرَمِكَ وَ جُودِكَ فَتَقَوَّيْتُ بِكَرَمِكَ عَلَى مَعَاصِيكَ وَ تَقَوَّيْتُ بِرِزْقِكَ عَلَى سَخَطِكَ وَ أَفْنَيْتُ غَمْرِي فِيْمَا لَا تُحِبُّ فَلَمْ يَمْنَعَكَ جُرْأَتِي عَلَيْكَ وَ رُكُوبِي لِمَا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَ دُخُولِي فِيْمَا حَرَّمْتَ عَلَيَّ أَنْ عُذْتُ عَلَيْكَ بِفَضْلِكَ وَ لَمْ يَمْنَعْنِي حِلْمُكَ عَنِّي وَ عَوْدُكَ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ أَنْ عُذْتُ فِي مَعَاصِيكَ فَأَنْتَ الْعَوَادُ بِالْفَضْلِ وَ أَنَا الْعَوَادُ بِالْمَعَاصِي فَيَا أَكْرَمَ مَنْ أَقْرَ لَهُ بِذَنْبٍ وَ أَعَزَّ مَنْ خَضِعَ لَهُ بِذِلٍّ لِكِرَمِكَ أَقَرَرْتُ بِذَنْبِي وَ لِعِزِّكَ خَضَعْتُ بِذِلِّي فَمَا أَنْتَ صَانِعُ بِي فِي كِرَمِكَ وَ إِقْرَارِي بِذَنْبِي وَ عِزِّكَ وَ خُضُوعِي بِذِلِّي أَفْعَلُ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَ لَا تَفْعَلُ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٩٥

٣٠-٣-٥-٧-يا واسع المغفرة

﴿٨١٤٨﴾ الرسول ﷺ: إِذَا قَالَ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ فَتَحَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ سَبْعِينَ بَاباً مِنَ الرَّحْمَةِ فَهُوَ

يَخُوضُ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى حَتَّى يَخْرُجَ مِنَ الدُّنْيَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٩٨

﴿٢٠٧٤﴾

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

خدا، ثواب آن که این دعا را می‌خواند چیست؟ فرمود: «هیئات که اگر فرشتگان هفت آسمان و زمین گرد آیند که تا قیامت ثواب آن را وصف کنند؛ یک‌هزارمش را نتوانند توصیف نمایند».

﴿۸۱۴۵﴾ ای کسی که به نام آمرزنده‌ی مهربان نامیده شد.

﴿۸۱۴۶﴾ ای آن که هرکس را بخواهد، می‌آمرزد.

۲۹-۳-۵-۷-۱ ای روشنائی من

﴿۸۱۴۷﴾ مردی خدمت امیرالمؤمنین (علیه السلام) آمد، عرض کرد: ای امیرمؤمنان من مالی به ارث برده‌ام [و ثروتمند شده‌ام] و درهمی از آن را در راه فرمان‌برداری از خدای عزّ و جل انفاق نکرده‌ام. سپس از راه کسب و کار، بر آن مال افزودم و از آن نیز درهمی در اطاعت خداوند صرف نکردم. دعایی به من بیاموز که جای آنچه را از دستم رفته بگیرد و کارهای گذشته‌ام را و یا آنچه پس از این می‌کنم، بیامرزد. فرمود: بگو چنان که من می‌گویم: «ای نور من در هر تاریکی، و ای وسیله‌ی انس من در هر وحشت و هراس، و ای امید من در هر اندوه، و ای معتمد من در هر سختی، و ای راهنمایم در هر گمراهی، تویی راهنمای من آن‌گاه که راهنمایی راهنمایان پایان پذیرد، زیرا راهنمایی تو بریده نمی‌شود و هرکس را تو راهنمایی کنی گمراه نمی‌شود. به من نعمت فراوان و روزی وافر و غذایی نیکو دادی و آن را کامل دادی بی‌آنکه من سزاوار آن باشم، یا به واسطه‌ی کاری که از من سرزده است. ولی تو به خاطر بزرگواری‌ات بدان آغاز کردی، و من از یاری تو بر نافرمانی‌ات نیرو گرفتم و به کمک روزی‌ات بر خشمگین کردن تو نیرومند شدم و عمرم را در آنچه تو دوست نداری تباه کردم؛ و بی‌پروایی من بر تو و ارتکاب آنچه ممنوع کرده بودی و ورود من در آنچه بر من حرام کرده بودی، مانع آن نشد که تو به فضل خود بازهم به من عطا کنی، و بردباری‌ات و توجّه مهربانانه‌ات به من، مرا از اینکه نافرمانی‌ات نکنم باز نداشت، پس تو به لطف ادامه می‌دادی و من به گناهان. ای کریم‌ترین کسی که در برابرش به گناه اعتراف می‌کنم؛ و ای عزیزترین کسی که با خواری در برابرش فروتنی شود، به خاطر کرم توست که من به گناه خود اعتراف می‌کنم، و به خاطر عزّت توست که به خواری فروتنی می‌کنم. تو در مقام کرم خود با اقرار من به گناهانم چه خواهی کرد؟ و در مقام عزّت با فروتنی من به خواری چه خواهی کرد؟ با من چنان کن که خودت شایسته‌ی آنی، با من آن‌چنان که شایسته‌ی آنم نکن.

۳۰-۳-۵-۷-۱ صاحب آمرزش گسترده

﴿۸۱۴۸﴾ هنگامی که بگوید: «يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ»، خداوند عزیز و جلیل هفتاد در رحمت به روی

او می‌گشاید طوری که او در رحمت خدا غوطه می‌خورد تا از دنیا خارج شود.

﴿الآياتُ وَالذُّكُارُ وَعَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٤-٧-٥- عَدُّ الْإِسْتِغْفَارِ

١-٤-٧-٥- مَرَّةً وَاحِدَةً

﴿٨١٤٩﴾ أَوْحَى اللَّهُ إِلَى دَاوُدَ لَوْ أَنَّ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي عَمِلَ حَشْوَ الدُّنْيَا ذُنُوبًا ثُمَّ نَدِمَ حَلْبَةً شَاةٍ وَاسْتَغْفَرَنِي مَرَّةً وَاحِدَةً فَعَلِمْتُ مِنْ قَلْبِهِ أَنْ لَا يَعُودَ إِلَيْهَا أَلْقِيَهَا عَنْهُ أَسْرَعَ مِنْ هُبُوطِ الْقَطْرِ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٦٦

٢-٤-٧-٥- ثَلَاثَ مَرَّاتٍ

﴿٨١٥٠﴾ الرَّسُولُ ﷺ: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ ثَلَاثًا بَعْدَ كُلِّ اسْتِغْفَارٍ اسْتَغْفَرَهُ الْمُسْتَغْفِرُونَ؛ الْبَلَدُ الْأَمِينُ، ص ٣٧٤

﴿٨١٥١﴾ ثُمَّ قُلْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ؛ مَكَارِمُ الْأَخْلَاقِ، ص ٣٠١

﴿٨١٥٢﴾ امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ: قُلْ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ قُلْتُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَاتُوبُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٥٧

﴿٨١٥٣﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَا مِنْ عَبْدٍ يَسْتَغْفِرُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٨

﴿٨١٥٤﴾ الصَّادِقُ ﷺ: مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً أَجَلَ فِيهَا سَبْعَ سَاعَاتٍ مِنَ النَّهَارِ فَإِنْ قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَاتُوبُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَمْ تُكْتَبْ عَلَيْهِ؛ الْكَافِي، ج ٢، ص ٤٣٨

﴿٨١٥٥﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَاتُوبُ إِلَيْهِ ثَلَاثًا غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَ فَرَّ مِنَ الزَّخْفِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨٥

﴿٨١٥٦﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ قَالَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَاتُوبُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ وَإِنْ كَانَ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَإِنْ كَانَتْ عَدَدَ وَرَقِ الشَّجَرِ وَإِنْ كَانَتْ عَدَدَ رَمْلِ عَالِجٍ وَإِنْ كَانَتْ عَدَدَ أَيَّامِ الدُّنْيَا؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٢٠٤

﴿٨١٥٧﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ قَالَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَاتُوبُ إِلَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى ذُنُوبَهُ وَإِنْ كَانَ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ وَرَمْلِ عَالِجٍ أَوْ مِثْلَ أَيَّامِ الدُّنْيَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٧٩

﴿٨١٥٨﴾ الْبَاقِرُ ﷺ: مَنْ قَالَ فِي دُبُرِ صَلَاةِ الْفَرِيضَةِ قَبْلَ أَنْ يَتَنَبَّاهُ رَجُلِيهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَاتُوبُ إِلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٧٠

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

۴-۷-۵- تعداد استغفار

۱-۴-۷-۵- یک مرتبه

﴿۸۱۴۹﴾ خداوند به داود وحی کرد که اگر بنده‌ای از بندگانم به اندازه‌ی آنچه در عمر دنیاست گناه کند و بعد به اندازه‌ی یک بار دوشیدن گوسفند پشیمان شود و از من یک بار طلب آمرزش کند و من بدانم که قلباً به آن گناه باز نمی‌گردد، آن گناهان را زودتر از افتادن قطره‌ی باران از آسمان به زمین، از او دور می‌کنم.

۲-۴-۷-۵- سه مرتبه

﴿۸۱۵۰﴾ سه مرتبه استغفرالله به تعداد همه‌ی آمرزش‌خواهی‌های آمرزش‌خواهان [می‌گویی].
﴿۸۱۵۱﴾ سه بار بگو: «از خداوندی که جز او خدایی نیست و زنده و پایدار است، طلب آمرزش می‌کنم».

﴿۸۱۵۲﴾ بگو: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم»، سه مرتبه گفتیم: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۱۵۳﴾ بنده‌ای نیست که سه مرتبه طلب آمرزش کند، مگر آنکه آمرزیده شود.
﴿۸۱۵۴﴾ هر کس گناهی کند هفت ساعت از روز به او مهلت دهند. پس اگر سه بار بگوید: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است آمرزش می‌طلبم و به‌سوی او بازمی‌گردم» آن گناه بر او نوشته نمی‌شود.

﴿۸۱۵۵﴾ هر کس سه بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ»؛ گناهانش آمرزیده می‌شود حتی اگر از جنگ با دشمنان فرار کرده باشد.

﴿۸۱۵۶﴾ هر کس هنگام بستر رفتن سه بار بگوید: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است آمرزش می‌طلبم و به‌سوی او بازمی‌گردم» خدا گناهانش را می‌آمرزد گرچه مانند کف دریا و به شمار برگ درختان و ریگ‌های انبوه و شمار روزهای جهان باشد.
﴿۸۱۵۷﴾ هر کس هنگام رفتن به بستر، سه بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» خداوند گناهانش را می‌آمرزد؛ اگرچه مانند کف دریا و ریگ‌های انبوه و شمار روزهای جهان باشد.

﴿۸۱۵۸﴾ هر کس در تعقیب نماز واجب پیش از آنکه پاهای خود را حرکت دهد، سه بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» خدای عز و جل گناهانش را می‌آمرزد گرچه به فراوانی کف دریا باشند.

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عِدَّةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨١٥٩﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ قَبْلَ صَلَاةِ الْغَدَاةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ غُفِرَتْ ذُنُوبُهُ وَإِنْ كَانَتْ أَكْثَرَ مِنْ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١١٧

﴿٨١٦٠﴾ الرسول ﷺ: وَجَاءَ رَجُلٌ يَبْكِي بِصَوْتٍ وَيَقُولُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَدْرَكْنِي قَالَ مَا لَكَ قَالَ ذُنُوبِي قَالَ قُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ طَوَّلْهَا حَتَّى يَمْتَلِئَ جَوْفُكَ ثُمَّ قَالَ قُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ وَجَبَتْ وَ رَبِّ الْكَعْبَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٣

٣-٤-٥-٧-٥- خَمْسُ مَرَّاتٍ
﴿٨١٦١﴾ ثُمَّ قُلْ خَمْسًا أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٨٢

٣-٤-٥-٧-٥- سَبْعُ مَرَّاتٍ
﴿٨١٦٢﴾ الصادق ﷺ: ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَصْعَدَ عَلَى الْجَبَلِ جَبَلِ جَمْعٍ وَ أَمَرَهُ إِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ أَنْ يَغْتَرِفَ بِذَنَبِهِ سَبْعَ مَرَّاتٍ وَ يَسْأَلُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ التَّوْبَةَ وَ الْمَغْفِرَةَ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَفَعَلَ ذَلِكَ أَدَمَ كَمَا أَمَرَهُ جَبْرَائِيلُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٦٧

﴿٨١٦٣﴾ وَ يَقُولُ سَبْعَ مَرَّاتٍ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لِجَمِيعِ ظُلْمِي وَ جُرْأِي وَ إِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٨

٣-٤-٥-٧-٥- عَشْرُ مَرَّاتٍ
﴿٨١٦٤﴾ الباقر ﷺ: أَنَّهُ عَلَّمَ حَاجِبَ هِشَامٍ وَ كَانَ لَا يُؤَلِّدُ لَهُ فَقَالَ لَهُ قُلْ كُلَّ يَوْمٍ إِذَا أَصْبَحْتَ وَ أَمْسَيْتَ سُبْحَانَ اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ تَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَ تُسَبِّحُ تِسْعَ مَرَّاتٍ وَ تَحْتِمُ الْعَاشِرَةَ بِالْإِسْتِغْفَارِ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَيْنٍ وَ يَجْعَلَ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَ يَجْعَلَ لَكُمْ أَنْهَارًا فَقَالَهَا الْحَاجِبُ فَرَزَقَ ذُرِّيَّةً كَثِيرَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٢١، ص ٣٧١

﴿٨١٦٥﴾ ثُمَّ قُلْ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٤١٨

﴿٨١٦٦﴾ الصادق ﷺ: قُلْ عَشْرًا إِذَا أَصْبَحْتَ وَ عَشْرًا إِذَا أَمْسَيْتَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ هُوَ الْأَوَّلُ وَ الْآخِرُ وَ الظَّاهِرُ وَ الْبَاطِنُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ المصباح للكفعمي، ص ٨٦

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۵۹﴾ هرکس قبل از نماز صبح روز جمعه سه مرتبه بگوید: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است آمرزش می‌خواهم و به‌سویش باز می‌گردم»، گناهانش آمرزیده می‌شود هرچند بیشتر از کف دریاها باشد.

﴿۸۱۶۰﴾ مردی درحالی که با صدا گریه می‌کرد، آمد و گفت: «ای رسول خدا ﷺ مرا دریاب». فرمود: «چه شده؟» گفت: «گناهانم...». پیامبر ﷺ فرمود: «بگو «خدایی جز خدای یگانه نیست» و آن قدر بگو تا درونت پر شود». سپس فرمود: سه بار بگو «خدایا! مرا ببامرز». سپس فرمود: «به خدای کعبه سوگند؛ که آمرزش بر تو واجب شد».

۳-۴-۵- پنج مرتبه

﴿۸۱۶۱﴾ پنج مرتبه بگو: «از خداوندی که جز او خدایی نیست و زنده و پایدار است، طلب آمرزش و توبه می‌کنم».

۴-۴-۵- هفت مرتبه

﴿۸۱۶۲﴾ جبرئیل علیه السلام به آدم علیه السلام فرمان داد که از کوه جمع بالا برود و دستور داد که هنگامی که خورشید طلوع می‌کند هفت بار به گناهانش اعتراف کرده و از خداوند عزّ و جلّ هفت بار طلب توبه و آمرزش کند. آدم این کار را همان گونه که جبرئیل علیه السلام فرمان داده بود، انجام داد.

﴿۸۱۶۳﴾ بعد از آن هفت نوبت بگو: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است نسبت به تمامی ستم‌ها و جرم و زیاده‌روی بر نفسم آمرزش می‌طلبم و به‌سویش باز می‌گردم».

۵-۴-۵- ده مرتبه

﴿۸۱۶۴﴾ به دربان هشام که فرزندی نداشت چنین آموخت: در هر صبح و شام هفتاد بار بگو: «سبحان الله»، و ده بار آمرزش بخواه، نه بار تسبیح بگو، و آن را به استغفار ختم کن؛ که خداوند می‌فرماید: «درخواست آمرزش کنید، که او بسیار آمرزنده است و آب گوارا از آسمان برای شما می‌فرستد، و با مال و فرزند شما را یاری می‌کند و برای شما باغ‌ها و نهرها قرار داده است». دربان این دعا را خواند و فرزندان بسیاری نصیبش شد.

﴿۸۱۶۵﴾ ده بار بگو: «از خدایی که جز او خدایی نیست طلب آمرزش می‌کنم؛ زنده و پایدار است و به‌سوی او باز می‌گردم».

﴿۸۱۶۶﴾ قبل از طلوع و غروب آفتاب ده بار بگوید: «خدایی جز خدای یگانه نیست و بزرگتر است. حمد مخصوص خداست، از خداوند آمرزش می‌خواهم و هیچ نیرو و قوه‌ای جز از طرف خداوند نیست و او اوّل و آخر و ظاهر و باطن است و سلطنت جهان خاصّ اوست و سپاس مختصّ ذات اقدس او می‌باشد به دست قدرت خویش می‌میراند و زنده می‌گرداند و خود زنده‌ای است که مرگ در او راه ندارد و او بر همه چیز تواناست».

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

- ﴿٨١٦٧﴾ ثُمَّ قُلْ عَشْرًا مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ؛ الْبَلَدِ الْأَمِينِ، ص ٢٨
- ﴿٨١٦٨﴾ الرَّسُولُ ﷺ: عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ قَالَ: سَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ عَنْ تَفْسِيرِ الْمَقَالِيدِ فَقَالَ يَا عَلِيُّ لَقَدْ سَأَلْتَ عَظِيمًا الْمَقَالِيدُ أَنْ تَقُولَ عَشْرًا إِذَا أَصْبَحْتَ وَإِذَا أَمْسَيْتَ عَشْرًا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٥، ص ٣٩١
- ﴿٨١٦٩﴾ قُلْ عَشْرًا مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ؛ بَحَارُ الْأَنْوَارِ، ج ٨٣، ص ٩٨
- ﴿٨١٧٠﴾ قُلْ فِي آخِرِ دُعَائِكَ مِنْ صَلَاةِ الْفَجْرِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ وَاسْأَلْهُ مِنْ فَضْلِهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ؛ بَحَارُ الْأَنْوَارِ، ج ٤٨، ص ١٧٣
- ﴿٨١٧١﴾ الْبَاقِرُ ﷺ: قُلْ كُلَّ يَوْمٍ إِذَا أَصْبَحْتَ وَأَمْسَيْتَ سُبْحَانَ اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَتَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَتُسَبِّحُ تِسْعَ مَرَّاتٍ وَتُخْتِمُ الْعَاشِرَةَ بِالْإِسْتِغْفَارِ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَيَبِينُ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا فَقَالَهَا الْحَاجِبُ فَرَزَقَ ذُرِّيَّةً كَثِيرَةً؛ وَسَائِلُ الشَّيْعَةِ، ج ٢١، ص ٣٧١
- ﴿٨١٧٢﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ صَلَّى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ مَرَّةً وَإِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مَرَّةً وَاسْتَغْفِرْ لِرَأْسِكَ عَشْرَ مَرَّاتٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ الْحَسَنَاتِ وَبَنَى لَهُ قَصْرًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ دُرَّةٍ بَيْضَاءَ فِيهَا سَبْعَةُ ثُبُوتٍ طُولُ كُلِّ بَيْتٍ سَبْعُمِائَةٍ ذِرَاعِ الْبَيْتِ الْأَوَّلُ مِنْ فِضَّةٍ وَالثَّانِي مِنْ ذَهَبٍ وَالثَّالِثُ مِنْ لَوْثٍ وَالرَّابِعُ مِنْ زَبْرَجَدٍ وَالخَامِسُ مِنْ ياقوتٍ وَالسَّادِسُ مِنْ دُرٍّ وَالسَّابِعُ مِنْ نُورٍ يَتَلَأَلُّ وَتُرَابُهَا مِنْ عُنْبَرٍ أَشْهَبَ وَأَبْوَابُهَا فِي كُلِّ بَيْتٍ سَرِيرٌ عَلَيْهِ أَلْوَانُ الْفُرْشِ فَوْقَ ذَلِكَ جَارِيَةٌ مِنْ جَاءَها أَفْلَحَ وَبَيْنَ رَأْسِهَا إِلَى رِجْلِهَا مِنَ الزَّعْفَرَانِ الرَّطْبُ وَمِنْ تَدْيِئِهَا إِلَى عُقْبِهَا مِنْ عُنْبَرٍ أَشْهَبَ وَمِنْ فَوْقِ ذَلِكَ مِنَ الْكَافُورِ الْأَبْيَضِ عَلَيْهَا الْحُلِيُّ وَالْحُلُّ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٦، ص ٣٦٥
- ﴿٨١٧٣﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ قَالَ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ فِي كُلِّ يَوْمٍ عَشْرًا غَفَرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ أَرْبَعَةَ أَلْفٍ كَبِيرَةٍ وَوَقَاهُ مِنْ شَرِّ الْمَوْتِ وَضَغْطَةِ الْقَبْرِ وَالنُّشُورِ وَالْحِسَابِ وَالْأَهْوَالِ كُلِّهَا وَهُوَ مِائَةٌ هَوَلٍ أَهْوَنُهَا الْمَوْتُ وَوَقَى مِنْ شَرِّ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ وَفَضَى دِينَهُ وَكَشَفَ هَمَّهُ وَغَمَّهُ وَفَرَّجَ كَرْبَهُ وَهِيَ هَذِهِ أَعْدَدْتُ لِكُلِّ هَوَلٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلِكُلِّ هَمٍّ وَغَمٍّ مَا شَاءَ اللَّهُ وَلِكُلِّ نِعْمَةٍ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَلِكُلِّ رَخَاءٍ الشُّكْرُ لِلَّهِ وَلِكُلِّ أَعْجُوبَةٍ سُبْحَانَ اللَّهِ وَلِكُلِّ ذَنْبٍ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَلِكُلِّ مُصِيبَةٍ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۶۷﴾ سپس ده مرتبه بگو: «آنچه خدا بخواهد محقق خواهد شد، هیچ قدرتی نیست مگر قدرت خدا، از خداوند طلب آمرزش می‌کنم».

﴿۸۱۶۸﴾ امام علی علیه السلام می‌فرماید: از پیامبر صلی الله علیه و آله درباره‌ی تفسیر کلمه‌ی «مقالید» (خزائن) پرسیدم. فرمود: «یا علی علیه السلام از امر بزرگی سؤال کردی. «مقالید» یعنی اینکه صبح ده مرتبه بگویی «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

﴿۸۱۶۹﴾ ده مرتبه بگو: هرچه خدا بخواهد، هیچ قدرتی و توانی جز برای خدا نیست، از خدا طلب آمرزش می‌کنم.

﴿۸۱۷۰﴾ پس از ادای نماز صبح ده مرتبه بگو: «پاک و منزّه است خدای بزرگ و ستایش از آن اوست، از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم و از فضل او طلب می‌کنم».

﴿۸۱۷۱﴾ امام باقر علیه السلام به کسی که صاحب فرزند نمی‌شد، فرمود: در هر صبح و شام هفتاد بار تسبیح بگویی، و ده بار استغفار کن، نه بار تسبیح بگویی، و آن را به استغفار ختم کن که خداوند می‌فرماید: «خدا را استغفار کنید، که او بسیار آمرزنده است و برای شما از آسمان آب گوارا می‌فرستد، و به مال و فرزند یاری‌تان می‌کند و برای شما باغ‌ها و نه‌رها قرار داده». دربان این دعا را خواند و صاحب فرزندان بسیاری شد.

﴿۸۱۷۲﴾ هرکس روز دوشنبه چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک مرتبه «حمد» و «آیه‌الکرسی» و سوره «کوثر» و «توحید» را قرائت کند و ده مرتبه برای پدر و مادرش طلب آمرزش کند، خداوند برایش حسنه می‌نویسد و قصری در بهشت از درّ سفید برایش بنا می‌کند که در آن هفت خانه است و طول هر خانه هفت صد ذراع است و خانه‌ی اوّل از نقره و دوّم از طلا و سوّم از مروارید و چهارم از زبرجد و پنجم از یاقوت و ششم از درّ و هفتم از نور درخشان می‌باشد و خاکش از عنبر سفید است و در هر خانه‌ای تختی قرار دارد و بر آن بسترهای رنگارنگ است و بر آن کنیزی است که هرکس نزدش رود رستگار می‌شود و سرتاپای آن کنیز از زعفران مرطوب است و از سینه تا گردنش عنبر سفید و بالای آن کافور سفید است و زینت داده شده است و لباس‌های فاخر بر تن دارد.

﴿۸۱۷۳﴾ هرکس هر روز ده بار این عبارت را بگوید، خداوند چهل هزار گناه کبیره‌اش را می‌آمرزد و او را از شرّ مرگ و فشار قبر و برانگیخته‌شدن و حسابرسی و تمامی ترس‌ها حفظ می‌کند. این ترس‌ها صد ترس است که کم‌ترین آن‌ها مرگ است و از شرّ ابلیس و لشکریانش نگه‌داشته می‌شود و قرضش ادا می‌شود و همّ و غمش از بین می‌رود و اندوهش برطرف می‌شود و آن عبارت این است: «در برابر هر ترسی «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، در برابر هر همّ و غمی «مَا شَاءَ اللَّهُ»، و برای هر نعمتی «الْحَمْدُ لِلَّهِ»، و برای هر آسایشی «الشُّكْرُ لِلَّهِ» و برای هر چیز عجیبی «سُبْحَانَ

﴿الآيَاتُ وَالْأَذْكَارُ وَعَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

رَاجِعُونَ وَلِكُلِّ ضَيْقٍ حَسْبَى اللَّهُ وَلِكُلِّ قَضَاءٍ وَقَدَرٌ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ وَلِكُلِّ عَدُوٍّ اغْتَصَمْتُ بِاللَّهِ وَلِكُلِّ طَاعَةٍ وَمَعْصِيَةٍ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ؛ مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۳۷۹

﴿٨١٧٤﴾ وَقُولْ عَشْرًا اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَاتُوبْ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار،

ج ۸۳، ص ۲۷۳

٤-٥-٦-خمسة عشر مرة

﴿٨١٧٥﴾ الرسول ﷺ لَا تَدْعُ صَلَاةَ الْإِسْتِغْفَارِ وَهِيَ رُكْعَتَانِ تَفْتَحُ الصَّلَاةَ وَتَقْرَأُ الْحَمْدَ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ مَرَّةً وَاحِدَةً فِي كُلِّ رُكْعَةٍ ثُمَّ يَقُولُ بَعْدَ الْقِرَاءَةِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً ثُمَّ تَرُكِعُ فَتَقُولُهَا عَشْرًا هَيْئَةَ صَلَاةِ جَعْفَرٍ يُصَلِّحُ اللَّهُ لَكَ شَأْنَكَ كُلَّهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛ مستدرک الوسائل،

ج ۶، ص ۳۰۶

٧-٤-٥- خَمْسُ وَعَشْرُونَ مَرَّةً

﴿٨١٧٦﴾ الرِّسُولُ ﷺ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ لَا يَقُومُ مِنْ مَجْلِسٍ وَإِنْ خَفَّ حَتَّى يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ

عَزَّ وَجَلَّ خَمْسًا وَعِشْرِينَ مَرَّةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٠٤

﴿٨١٧٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسًا وَعَشْرِينَ مَرَّةً اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِعَدَدِ كُلِّ مُؤْمِنٍ مَضَى وَبَعَدَ كُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ بَقِيَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ حَسَنَةً وَ مَحَا عَنْهُ سَيِّئَةً وَ رَفَعَ لَهُ دَرَجَةً. وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١١٤

٨-٤-٧-٥- أَرْبَعُونَ لَيْلَةً

﴿٨١٧٨﴾ الرسول ﷺ: وَلَوْ أَنَّ رَجُلًا دَعَا بِهَا أَرْبَعِينَ لَيْلَةً مِنْ لَيْلَى الْجُمُعَةِ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

لَهُ كُلِّ ذَنْبٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ وَلَوْ فَجَّرَ بِأَمَّةٍ لَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٢٠٢

٩-٤-٥- سَبْعُونَ مَرَّةً

﴿٨١٧٩﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرِ اللَّهَ فِي أَوْتَرِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ الكافي، ج ٣، ص ٤٥٠

﴿٨١٨﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): اسْتَغْفِرَ اللَّهُ فِي الْوُتَرِ سَبْعِينَ مَرَّةً تَنْصِبُ يَدَكَ الْيُسْرَى وَتَعُدُّ بِالْيَمَنِ

الِاسْتِغْفَارُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٨٩

﴿٨١٨﴾ الرضا (عليه السلام): إِنَّ مَنْ اسْتَغْفَرَ فِي شَعْبَانَ كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً كَانَ كَمَنْ اسْتَغْفَرَ فِي غَيْرِهِ

مِنَ الشُّهُورِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَرَّةٍ قُلْتُ كَيْفَ أَقُولُ قَالَ قُلْ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ؛ وسائل الشيعة،

ج ۱۰، ص ۵۱۰

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

اللَّهُ و برای هر گناهی «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» و برای هر مصیبتی «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ» و برای هر سختی «حَسْبِيَ اللَّهُ» و برای هر قضا و قدری «تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ» و برای هر دشمنی «اِعْتَصَمْتُ بِاللَّهِ» و برای هر طاعت و معصیتی «لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» را آماده کرده‌ام.

﴿۸۱۷۴﴾ ده مرتبه بگو: «از خداوندی که معبودی جز او نیست، زنده و پاینده است، آمرزش می‌خواهم و به درگاهش توبه کنم».

۵-۷-۴-۶- پانزده مرتبه

﴿۸۱۷۵﴾ نماز استغفار را ترک نکن؛ که دو رکعت است، در هر رکعت حمد و «إِنَّا أَنزَلْنَاهُ» را بخوان و بعد از قرائت پانزده بار بگو: (استغفر الله) و بعد در رکوع آن ذکر را ده بار بگو - مثل نماز جعفر طیار - که اگر خدا بخواهد همه‌ی کارهایت درست می‌شود.

۵-۷-۴-۷- بیست و پنج مرتبه

﴿۸۱۷۶﴾ شیوه‌ی رسول خدا ﷺ چنان بود که از هیچ مجلسی بر نمی‌خواست گرچه [مدت توقفش در آن] کوتاه بود، تا اینکه بیست و پنج بار به درگاه خدای عزّ و جل استغفار می‌کرد.

﴿۸۱۷۷﴾ هرکس هر روز بیست و پنج بار بگوید: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ» خدا به شماره‌ی هر مؤمنی که از دنیا رفته است، تا روز قیامت برایش حسنه‌ای می‌نویسد و گناهی از او محو می‌کند و او را درجه‌ای بالا می‌برد.

۵-۷-۴-۸- چهل مرتبه

﴿۸۱۷۸﴾ اگر مردی چهل شب جمعه این دعا را بخواند، خداوند متعال تمام گناهان او را می‌آمرزد اگرچه مرتکب زنا با مادر خود شده باشد.

۵-۷-۴-۹- هفتاد مرتبه

﴿۸۱۷۹﴾ در نماز وتر هفتاد بار استغفار کن.

﴿۸۱۸۰﴾ در نماز وتر هفتاد بار استغفار کن؛ بدین ترتیب که دست چپ خود را تا برابر صورت بلند کن و با دست راست دفعات استغفار را برشمار.

﴿۸۱۸۱﴾ ابراهیم بن میمون می‌گوید: امام رضا فرمود: «هرکس در هر روز از ماه شعبان هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند معادل اجر و ثواب کسی است که در غیر ماه شعبان هفت هزار مرتبه استغفار کرده باشد». گفتم: «چگونه»؟ فرمود: بگو «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ».

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عِدَّةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨١٨٢﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ ادْعُ اللَّهَ بِمَا أَحْبَبْتَ وَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ مَنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه،

ج ١، ص ٤٩٠

﴿٨١٨٣﴾ الباقر عليه السلام: ثُمَّ تَقُولُ سَبْعِينَ مَرَّةً اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ اَتُوبُ اِلَيْهِ؛ مُصْبِحَ الْمَتَّهِجِد،

ص ٣٦٦

﴿٨١٨٤﴾ ثُمَّ تَقُولُ سَبْعِينَ مَرَّةً اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ سَبْعِينَ مَرَّةً اَتُوبُ اِلَى اللَّه؛ بِحَارِ الْأَنْوَار، ج ٩٥،

ص ٢٨٥

﴿٨١٨٥﴾ الصادق عليه السلام: ثُمَّ تَقُولُ سَبْعِينَ مَرَّةً اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ اَتُوبُ اِلَيْهِ؛ الْبِلْد الْأَمِين، ص ٧٦

﴿٨١٨٦﴾ ثُمَّ قُلْ سَبْعِينَ مَرَّةً اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لِجَمِيعِ ذُنُوبِي وَ أَسْأَلُهُ

أَنْ يَتُوبَ عَلَيْنَا بِرَحْمَتِهِ؛ بِحَارِ الْأَنْوَار، ج ٨٢، ص ٢٧٤

﴿٨١٨٧﴾ الرَسُولُ ﷺ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ الْأَحَدِ فِي شَهْرِ ذِي الْقَعْدَةِ فَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُرِيدُ التَّوْبَةَ قُلْنَا كُلُّنَا نُرِيدُ التَّوْبَةَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ ﷺ اغْتَسِلُوا وَ تَوَضَّؤُوا وَ صَلُّوا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ وَ اقْرَأُوا فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ الْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً ثُمَّ اسْتَغْفِرُوا سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ اخْتُمُوا بِلَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ثُمَّ قُولُوا يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَ ذُنُوبَ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ ثُمَّ قَالَ مَا مِنْ عَبْدٍ مِنْ أُمَّتِي فَعَلَ هَذَا إِلَّا نُودِيَ مِنَ السَّمَاءِ يَا عَبْدَ اللَّهِ اسْتَغْفِرْ الْعَمَلَ فَإِنَّكَ مَقْبُولُ التَّوْبَةِ مَغْفُورُ الذَّنْبِ وَ يُنَادِي مَلِكٌ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ أَيُّهَا الْعَبْدُ بُورِكَ عَلَيْكَ وَ عَلَى أَهْلِكَ وَ ذُرِّيَّتِكَ وَ يُنَادِي مُنَادٍ آخَرُ أَيُّهَا الْعَبْدُ تَرْضَى خُصْمَاؤُكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ يُنَادِي مَلِكٌ آخَرُ أَيُّهَا الْعَبْدُ تَمُوتُ عَلَى الْإِيمَانِ وَ لَا يُسَلَبُ مِنْكَ الدِّينُ وَ يُفْسَحُ فِي قَبْرِكَ وَ يُنَوَّرُ فِيهِ وَ يُنَادِي مُنَادٍ آخَرُ أَيُّهَا الْعَبْدُ يَرْضَى أَبَوَاكَ وَ إِنْ كَانَا سَاخِطَيْنِ وَ غُفِرَ لَأَبَوَيْكَ لَكَ وَ ذُرِّيَّتِكَ؛

مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٩٦

﴿٨١٨٨﴾ فِي الْأَعْمَالِ بَعْدَ الْعَصْرِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ قَالَ تَقُولُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ الْأَئِمَّةِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَ بَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَ عَلَى أَرْوَاحِهِمْ وَ أَجْسَادِهِمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ تَقُولُ ذَلِكَ مِائَةً مَرَّةً ثُمَّ تَقُولُ سَبْعِينَ مَرَّةً اَسْتَغْفِرُ

اللَّهُ وَ اَتُوبُ اِلَيْهِ؛ بِحَارِ الْأَنْوَار، ج ٨٧، ص ٩٤

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۸۲﴾ پس از خواندن این دعا هرچه می‌خواهی از خداوند درخواست کن و هفتاد بار آمرزش بخواه.

﴿۸۱۸۳﴾ بعد هفتاد مرتبه می‌گویی: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۱۸۴﴾ بعد هفتاد مرتبه بگو: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم» و هفتاد مرتبه «به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۱۸۵﴾ بعد هفتاد مرتبه می‌گویی: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۱۸۶﴾ سپس هفتاد بار بگو: «از خداوندی که جز او خدایی نیست و زنده و پایدار است، برای همه‌ی گناهانم آمرزش می‌خواهم و از او می‌خواهم با رحمت خود به ما بازگردد».

﴿۸۱۸۷﴾ در روز یکشنبه‌ی ماه ذی‌القعدة رسول خدا ﷺ خارج شد و فرمود: «ای مردم؛ کسی از شما هست که بخواهد توبه کند؟» گفتیم: «همه‌ی ما می‌خواهیم توبه کنیم ای رسول خدا ﷺ».

فرمود: «غسل کنید و وضو بگیرید و چهار رکعت نماز بگزارید، و در هر رکعت سوره‌ی حمد را یک مرتبه و توحید را سه مرتبه و معوذتین را سه مرتبه بخوانید، سپس هفتاد مرتبه طلب آمرزش کنید، بعد آن را به «لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم» ختم کنید، سپس بگویید: «ای عزیز و ای آمرزنده، گناهان من و گناهان تمامی مردان و زنان باایمان را ببامرز، گناهان را کسی جز تو نمی‌آمرزد». بنده‌ای از امت من نیست که این عمل را انجام دهد مگر آنکه منادی از آسمان ندا دهد که ای بنده‌ی خدا؛ عمل خود را از سر گیر؛ توبه‌ی تو مقبول و گناهانت آمرزیده شد و فرشته‌ای از زیر عرش ندا می‌دهد که ای بنده؛ بر تو و خانواده‌ی و نسل تو مبارک باد، و منادی دیگری ندا می‌کند: «ای بنده؛ دشمنانت در قیامت از تو راضی می‌شوند». و منادی دیگری ندا می‌کند: «ای بنده؛ تو بر ایمان می‌میری و دین از تو سلب نمی‌شود و قبر برایت گشوده خواهد بود و داخل آن نورانی خواهد شد». و منادی دیگری ندا می‌دهد: «ای بنده؛ پدر و مادرت از تو راضی خواهند شد حتی اگر تا این لحظه خشمناک بوده باشند؛ و به خاطر تو، پدر و مادر و نسل تو آمرزیده خواهند شد».

﴿۸۱۸۸﴾ در اعمال بعد از نماز عصر جمعه آمده است: هرگاه نماز عصر را خواندی صد بار بگو: «بار الها؛ بر محمد و خاندان برگزیده و پسندیده‌ی او با برترین درودها درود بفرست؛ و با برکات بر آنان برکت ببخش و درود بر آنها و بر روح و بدنشان و رحمت خدا و برکاتش نیز بر ایشان باد؛ سپس صد بار بگو «از خداوند آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَعَدْدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨١٨٩﴾ فِي خَبَرِ الْمُبَاهَلَةِ وَهِيَ يَوْمُ أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ وَقَدْ قِيلَ يَوْمُ أَحَدٍ وَعِشْرِينَ وَقِيلَ يَوْمُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ وَأَصَحُّ الرِّوَايَاتِ يَوْمُ أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ وَالزِّيَارَةُ فِيهِ قَالَ إِذَا أَرَدْتَ ذَلِكَ فَأَبْدَأْ بِصَوْمِ ذَلِكَ الْيَوْمِ شُكْرًا لِلَّهِ تَعَالَى وَاغْتَسِلْ وَالْبَسْ أَنْظِفْ ثِيَابَكَ بِمَا قَدَرْتَ عَلَيْهِ عَلَى السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالَّذِي يَعْمَلُهُ مَنْ يَزُورُ أَنْ يَمْضِيَ إِلَى مَشْهَدٍ وَلِيٍّ مِنْ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ أَوْ مَوْضِعٍ خَالٍ أَوْ جَبَلٍ عَالٍ أَوْ وَادٍ خَضِرٍ وَعَلَيْهِ أَنْ لَا يُقِيمَ فِي مَنْزِلِهِ وَيَخْرُجَ بَعْدَ أَنْ يَغْتَسِلَ وَيَلْبَسَ أَحْسَنَ ثِيَابِهِ فَإِذَا وَصَلَ إِلَى الْمَقَامِ الَّذِي يُرِيدُ فِيهِ آدَاءَ الْحَقِّ وَطَلَبَ الْحَاجَةَ وَالْمَسْأَلَةَ بِهِمْ صَلَّى سَاعَةً يَدْخُلُ رُكْعَتَيْنِ بِقِرَاءَةٍ وَتَسْبِيحٍ فَإِذَا جَلَسَ فِي التَّشَهُّدِ وَسَلَّمِ اسْتَغْفِرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ يَقُومُ قَائِمًا وَيَرْفَعُ يَدَيْهِ وَيَرْمِي طَرْفَهُ نَحْوَ الْهَوَاءِ وَيَقُولُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الدُّعَاءُ وَهُوَ طَوِيلٌ ثُمَّ تُصَلِّيُ عِنْدَ كُلِّ دُعَاءٍ رُكْعَتَيْنِ وَتَقِيمُ إِلَى انْتِصَافِ النَّهَارِ أَوْ زَوَالِ الشَّمْسِ وَقَدْ قِيلَ إِلَى أَصْفَرَارِ الشَّمْسِ وَكُلُّ ذَلِكَ حَسَنٌ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٦، ص ٣٥١

﴿٨١٩٠﴾ الرَّسُولُ ﷺ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَقَالَ اللَّهُ ﷻ وَاللَّهِ لَا زَيْدَنَّ عَلَى

السَّبْعِينَ؛ نَهَجُ الْحَقِّ، ص ٣٠٨

﴿٨١٩١﴾ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ ﷺ إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ

لَهُمْ، فَأَمَرْتُكَ أَنْ تَزِيدَ عَلَى السَّبْعِينَ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٦، ص ٣٢٦

﴿٨١٩٢﴾ الصَّادِقُ ﷺ: قُلْتُ وَكَيْفَ كَانَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ فَقَالَ كَانَ يَقُولُ

اسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ آتُوبُ إِلَى اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بَحَارُ الْأَنْوَارِ، ج ٨٣، ص ٢٩٧

﴿٨١٩٣﴾ الصَّادِقُ ﷺ: عَنْ الْحَارِثِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُفْرَّ

التَّوَّابَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً مِنْ غَيْرِ ذَنْبٍ قُلْتُ يَقُولُ

اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ كَانَ يَقُولُ آتُوبُ إِلَى اللَّهِ؛ مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ١٢، ص ١١٩

﴿٨١٩٤﴾ الصَّادِقُ ﷺ: عَنْ زَيْدِ الشَّحَّامِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَتُوبُ

إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً فَقُلْتُ أَمْ كَانَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ لَا وَ

لَكِنْ كَانَ يَقُولُ آتُوبُ إِلَى اللَّهِ قُلْتُ إِنْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَتُوبُ وَلَا يَعُودُ وَنَحْنُ نَتُوبُ وَنَعُودُ؛

الْكَافِي، ج ٢، ص ٤٣٨

﴿٨١٩٥﴾ الصَّادِقُ ﷺ: عَنْ الْحَارِثِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَتُوبُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَبْعِينَ مَرَّةً قَالَ قُلْتُ

كَانَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ كَانَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ وَ

آتُوبُ إِلَى اللَّهِ وَآتُوبُ إِلَى اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ الْكَافِي، ج ٢، ص ٥٠٤

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۱۸۹﴾ درباره‌ی روز مباحله که روز بیست و چهارم ذی‌حجه است... چنین گفته شده: آن‌گاه که خواستی این کار را انجام دهی، ابتدا آن روز را به عنوان شکر خداوند بلندمرتبه روزه بگیر و غسل کن و پاکیزه‌ترین لباس را بپوش و تا می‌توانی با آرامش و وقار باش. هرکس این کار را می‌کند یا باید به محلّ شهادت یکی از اولیا برود و یا به جایی که کسی آنجا نباشد و یا به کوهی بلند و یا به درّه‌ای سرسبز برود و نباید در خانه‌اش باشد بلکه باید بعد از غسل و پوشیدن بهترین لباسش، از خانه خارج شود و هنگامی که به آن جایی رسید که می‌خواهد، به حرمت آن مکان حقّ شکر را ادا و درخواست حاجت کند، باید نماز بخواند و در هر رکعت حمد و سوره قرائت کند و در رکوع و سجود تسبیح بگوید. وقتی برای تشهّد نشست و سلام داد، باید هفتاد بار استغفار کند و سپس برخیزد و دستانش را بلند کند و رویش را به سمت آسمان بگیرد و بگوید: «حمد مخصوص خدایی است و ادامه‌ی دعا را که طولانی است بخواند. سپس با هر دعا دو رکعت نماز بخواند و تا میانه‌ی روز و یا هنگام ظهر و یا تا وقتی که خورشید زرد شود، آنجا بماند.

﴿۸۱۹۰﴾ خداوند فرمود: «اگر هفتاد بار بر ایشان آمرزش بخواهی.» پیامبر فرمود: «به خدا سوگند بیشتر از هفتاد بار آمرزش خواهم خواست.»

﴿۸۱۹۱﴾ خداوند به پیامبرش ﷺ فرمود: «اگر هفتاد بار برای ایشان استغفار کنی خداوند آن‌ها را نخواهد بخشید» پس من دستور می‌دهم بیش از هفتاد بار استغفار کنی.

﴿۸۱۹۲﴾ عرض کردم: آیا رسول خدا ﷺ می‌فرمود: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم»؟ فرمود: هفتاد بار می‌گفت: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم» و هفتاد مرتبه می‌گفت «به‌سوی خداوند باز می‌گردم».

﴿۸۱۹۳﴾ حارث بن مغیره گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «خداوند فرد اقرارکننده به گناه و توبه‌کننده را دوست می‌دارد. رسول خدا ﷺ هر روز بدون آنکه گناهی مرتکب شده باشد، هفتاد مرتبه نزد خدا توبه می‌کرد». سؤال کردم: آیا این چنین می‌گفت: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم»؟ فرمود: نه. این چنین می‌گفت: «به‌سوی خداوند باز می‌گردم».

﴿۸۱۹۴﴾ زید شحام گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «رسول خدا ﷺ روزی هفتاد بار به درگاه خدای عزّ و جلّ توبه می‌کرد». عرض کردم: «آیا این چنین می‌گفت: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم»؟ فرمود: «نه. این چنین می‌گفت: «به‌سوی خداوند باز می‌گردم»». عرض کردم: «رسول خدا ﷺ توبه می‌کرد با اینکه به گناهی باز نمی‌گشت ولی ما توبه می‌کنیم و باز بر می‌گردیم».

﴿۸۱۹۵﴾ حارث بن مغیره گوید: امام صادق علیه السلام می‌فرمود: رسول خدا ﷺ در هر روز هفتاد بار از خدای عزّ و جلّ آمرزش می‌خواست و هفتاد بار به درگاه خدا عزّ و جلّ توبه می‌کرد. عرض کردم: آیا این چنین می‌گفت: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم»؟ فرمود: هفتاد بار می‌فرمود: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم، از خداوند طلب آمرزش می‌کنم»، و هفتاد بار می‌فرمود: «به‌سوی او باز می‌گردم، به‌سوی او باز می‌گردم».

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨١٩٦﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً؛

وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٩

﴿٨١٩٧﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْوُتْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ مِنْ لَا يَحْضُرُهُ الْفَقِيه،

ج ١، ص ٤٨٩

﴿٨١٩٨﴾ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ

أَتُوبُ إِلَيْهِ وَكَذَلِكَ أَهْلُ بَيْتِهِ عليه السلام وَصَالِحُ أَصْحَابِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٨١

﴿٨١٩٩﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً قِيلَ وَكَيْفَ كَانَ

يَقُولُ قَالَ كَانَ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٤

﴿٨٢٠٠﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: كَانَ عَلَى اللَّهِ ﷺ يَسْتَغْفِرُ سَبْعِينَ مَرَّةً فِي سَحَرٍ كُلِّ لَيْلَةٍ بِعَقَبِ رُكْعَتَيِ

الْفَجْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٢٦

﴿٨٢٠١﴾ الصادق عليه السلام: كَانَ يَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ وَأَتُوبُ إِلَى اللَّهِ

وَأَتُوبُ إِلَى اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٠٤

﴿٨٢٠٢﴾ الصادق عليه السلام: كَانُوا يَسْتَغْفِرُونَ فِي الْوُتْرِ فِي آخِرِ اللَّيْلِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٦٧،

ص ٢٧٩

﴿٨٢٠٣﴾ الرسول ﷺ: كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي سَفَرٍ فَقَالَ لَنَا اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرْنَا فَقَالَ أَتَمُوهَا

سَبْعِينَ مَرَّةً فَإِنَّهُ مَا مِنْ عَبْدٍ وَلَا أَمَةٍ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ سَبْعِينَ مَرَّةً إِلَّا غُفِرَ اللَّهُ لَهُ

سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ وَ قَدْ خَابَ عَبْدٌ أَوْ أَمَةٌ أَصَابَ فِي يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِمِائَةِ ذَنْبٍ؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

﴿٨٢٠٤﴾ الرضا عليه السلام: لَا تَدْعُ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ عليها السلام بِعَقَبِ كُلِّ فَرِيضَةٍ وَهِيَ الْمِائَةُ وَالْإِسْتِغْفَارَ

بِعَقَبِهَا سَبْعِينَ مَرَّةً قَبْلَ أَنْ تَتَنَبَّأَ رَجُلِيكَ يَعْفِرُ اللَّهُ لَكَ جَمِيعَ ذُنُوبِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٦

﴿٨٢٠٥﴾ مِمَّا يَخْتَصُّ بِصَلَاةٍ فَرِيضَةِ الْعَصْرِ مِنَ التَّعْقِيبِ وَالِدَعَوَاتِ فَمِنْ ذَلِكَ أَنَّهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

جَلَّ جَلَالُهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يَكُونُ فِي حَالِ اسْتِغْفَارِهِ عَلَى وَجْهِهِ وَ عِنْدَ قَلْبِهِ وَ إِسْرَارِهِ صِفَاتُ الْجَنَّةِ

وَ أَصْحَابُ الذُّنُوبِ إِذَا سَأَلُوا الْمَغْفِرَةَ مِنْ جَلَالَةِ عَلَّامِ الْغُيُوبِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

﴿٨٢٠٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يُذْرَكَ فَضْلَ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رُكْعَاتٍ

يَقْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

- ﴿۸۱۹۶﴾ رسول خدا ﷺ هر روز هفتاد مرتبه از محضر خداوند عزّ و جل طلب آمرزش می کرد.
- ﴿۸۱۹۷﴾ رسول خدا ﷺ در نماز وتر هفتاد بار از خداوند متعال طلب آمرزش می کرد.
- ﴿۸۱۹۸﴾ رسول خدا در هر روز هفتاد بار استغفار می کرد و می گفت: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می کنم و به سوی او بازمی گردم» و اهل بیت پیامبر ﷺ و بهترین و صالح ترین اصحاب ایشان نیز چنین می کردند.
- ﴿۸۱۹۹﴾ رسول خدا ﷺ هر روز هفتاد مرتبه از خداوند طلب آمرزش می کرد. گفته شد: «چگونه می فرمود؟» فرمود: «هفتاد مرتبه «استغفرالله» می گفت».
- ﴿۸۲۰۰﴾ حضرت علی علیه السلام هر شب سحرگاهان در پی دو رکعت نماز فجر، هفتاد مرتبه طلب آمرزش می کرد.
- ﴿۸۲۰۱﴾ هفتاد بار می فرمود: «آمرزش می خواهم، آمرزش می خواهم» و هفتاد بار [دیگر] می فرمود: «به سوی خدا بازمی گردم و توبه می کنم».
- ﴿۸۲۰۲﴾ آخر شب در نماز وتر، هفتاد مرتبه طلب آمرزش می کرد.
- ﴿۸۲۰۳﴾ در سفری به همراه پیامبر ﷺ بودیم. حضرت به ما فرمود: از خداوند طلب آمرزش کنید، ما طلب آمرزش کردیم. فرمود: هفتاد مرتبه تکرار کنید، بنده و امتی نیست که در هر روز یا شب هفتاد بار طلب آمرزش کند مگر آنکه خداوند هفتصد گناه از او بیامزد؛ و به یقین محروم است کسی که در روز یا شبی بیش از هفتصد گناه داشته باشد.
- ﴿۸۲۰۴﴾ از تسبیح حضرت زهرا علیه السلام بعد از هر نماز غافل مشو و آن صد لفظ است؛ در پایان آن قبل از اینکه از جای بلند شوی هفتاد بار نیز طلب آمرزش کن. در این صورت اگر خدا بخواهد همه ی گناهانت آمرزیده می شود.
- ﴿۸۲۰۵﴾ دعا های مخصوص نماز عصر: هفتاد بار استغفار از خداوند جلّ جلاله؛ و باید در حال استغفار، حالت ظاهری و صورت و قلب و باطن بنده به سان گناهکارانی باشد که از محضر خداوند بزرگی که به تمام اسرار آگاه است، طلب آمرزش می کنند.
- ﴿۸۲۰۶﴾ هر کس می خواهد فضیلت روز جمعه را درک کند، باید قبل از ظهر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «آیه الکرسی» و پانزده مرتبه «توحید» را بخواند. بعد از نماز هفتاد بار از خدا طلب آمرزش کند و پنجاه مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و پنجاه مرتبه بگوید: «صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ آلِهِ» که چون چنین کند قبل از

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

عَشْرَةَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ خَمْسِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَإِلَيْهِ خَمْسِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ لَمْ يَقُمْ مِنْ مَكَانِهِ حَتَّى يُعْتِقَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ وَيَتَقَبَّلَ صَلَاتَهُ وَيَسْتَجِيبَ دُعَاءَهُ وَيَغْفِرَ لَهُ وَيَأْوِيَهُ وَيَكْتُبُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ حَرْفٍ خَرَجَ مِنْ فِيهِ حَجَّةٌ وَعُمْرَةٌ وَيَبْنِي لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مَدِينَةً وَيُعْطِيهِ

ثَوَابَ مَنْ صَلَّى فِي مَسَاجِدِ الْأَمْصَارِ الْجَامِعَةِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ ﷺ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٨٢٠٧﴾ الصادق ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ فَلِأَبِيهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأَبِيهِ فَلِأُمِّهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأُمِّهِ فَلِأَخِيهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأَخِيهِ فَلِأُخْتِهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لِأُخْتِهِ فَلِلْأَقْرَبِ فَلِلْأَقْرَبِ؛ وسائل الشريعة، ج ٦، ص ٤٨٢

﴿٨٢٠٨﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٩٧

﴿٨٢٠٩﴾ الصادق ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ؛

وسائل الشريعة، ج ٦، ص ٤٨٢

﴿٨٢١٠﴾ الباقر ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ عَمِلَ ذَلِكَ الْيَوْمَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ وَمَنْ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ فَلَا خَيْرَ فِيهِ؛

وسائل الشريعة، ج ٦، ص ٤٨٠

﴿٨٢١١﴾ الباقر ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلَوْ عَمِلَ ذَلِكَ

الْيَوْمَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٠، ص ١١١

﴿٨٢١٢﴾ الرضا ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي شَعْبَانَ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ

وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ عَدَدِ النُّجُومِ؛ وسائل الشريعة، ج ١٠، ص ٥١٠

﴿٨٢١٣﴾ الصادق ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى بَعْدَ صَلَاةِ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ سَبْعِمِائَةَ

ذَنْبٍ قَالَ ثُمَّ قَالَ وَ أَتُكْمُ يَذْنِبُ فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٨٠

﴿٨٢١٤﴾ مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى فِي رَجَبٍ وَ سَأَلَهُ التَّوْبَةَ سَبْعِينَ مَرَّةً بِالْغَدَاةِ وَ سَبْعِينَ مَرَّةً بِالْعَشِيِّ يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ فَإِذَا بَلَغَ تَمَامَ سَبْعِينَ مَرَّةً رَفَعَ يَدَيْهِ وَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ تُبْ عَلَيَّ فَإِنْ

مَاتَ فِي رَجَبٍ مَاتَ مَرْضِيًّا عَنْهُ وَ لَا تَمَسُّهُ النَّارُ بِبِرَّةٍ رَجَبٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٤٨

﴿٨٢١٥﴾ الصادق ﷺ: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً فِي الْوُتْرِ بَعْدَ الرُّكُوعِ فَدَامَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً

كَانَ مِنَ الْمُسْتَغْفَرِينَ بِأَلْسِحَارٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٧

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

برخاستن از مکانش خدا او را از آتش جهنم آزاد و نمازش را قبول و دعایش را مستجاب می‌کند و او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۸۲۰۷﴾ هرکس پس از عصر هفتاد بار خدا را استغفار گوید، خداوند هفتصد گناه آن روز او را می‌بخشد و اگر گناهی نداشته باشد گناهان پدرش را و اگر نه گناهان مادرش را و اگر نه گناهان برادرش و اگر نه گناهان خواهرش و اگر نه گناهان خویشانش را می‌بخشد.

﴿۸۲۰۸﴾ هرکس بعد از عصر هفتاد بار آمرزش بخواند، خداوند گناهان هفتادساله‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۸۲۰۹﴾ هرکس بعد از نماز عصر هفتاد بار استغفار کند؛ خداوند متعال هفتصد گناه او را می‌آمرزد.

﴿۸۲۱۰﴾ هرکس پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد هرچند آن روز هفتاد هزار گناه مرتکب شود. و هرکس بیش از هفتاد هزار گناه مرتکب شود، خیری در او نیست.

﴿۸۲۱۱﴾ کسی که پس از نماز صبح هفتاد بار استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد، هرچند که در آن روز هفتاد هزار گناه کرده باشد.

﴿۸۲۱۲﴾ هرکس در ماه شعبان، هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند گناهانش را هرچند به تعداد ستارگان باشد، خواهد بخشید.

﴿۸۲۱۳﴾ هرکس بعد از نماز عصر هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند، خداوند هفتصد گناه او را می‌آمرزد. و کدام‌یک از شما در یک شبانه‌روز هفتصد گناه می‌کند؟!

﴿۸۲۱۴﴾ هرکس در ماه رجب از خداوند طلب آمرزش و توبه کند - هفتاد مرتبه در هنگام طلوع و هفتاد مرتبه هنگام غروب - و این چنین بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم»، و هرگاه تمام هفتاد بار را کامل گفت، دو دستش را بالا بگیرد و بگوید: «خدایا؛ مرا بیامرز و توبه‌ام را بپذیر»، پس اگر در رجب بمیرد مورد رضایت خداست و از برکت ماه رجب، آتش او را لمس نکند.

﴿۸۲۱۵﴾ هرکس بعد از رکوع نماز وتر، هفتاد بار از خدا آمرزش بخواند و یک سال بر این کار مداومت کند از آمرزش‌جویان در سحرگاهان محسوب خواهد شد.

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَعَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٢١٦﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ حَشَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي زُمْرَةِ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَوَجِبَتْ لَهُ مِنَ اللَّهِ الْكَرَامَةُ؛ عيون أخبار الرضا عليه السلام ج ١، ص ٢٥٥

﴿٨٢١٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ عَنْ أَثَرِ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَتْ لَهُ ذُنُوبُ خَمْسِينَ عَامًا فَإِنْ لَمْ يَكُنْ غَفَرَ اللَّهُ لَوَالِدَيْهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَلِقَرَاتِهِ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَلِجِرَانِهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٩٦

﴿٨٢١٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي السَّحَرِ سَبْعِينَ مَرَّةً كَانَ مِنَ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ فِيهِمْ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٩٤

﴿٨٢١٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي الْوَتْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً كَتَبَهُ اللَّهُ عِنْدَهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٢٤

﴿٨٢٢٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً غُفِرَ لَهُ سَبْعُمِائَةِ ذَنْبٍ وَ لَا خَيْرَ فِي عَبْدٍ يُذْنِبُ فِي كُلِّ يَوْمٍ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعُمِائَةِ ذَنْبٍ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٨١

﴿٨٢٢١﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي وَقْتِ السَّحَرِ سَبْعِينَ مَرَّةً فَهُوَ مِنْ أَهْلِ هَذِهِ الْآيَةِ وَ بِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ فقه القرآن، ج ١، ص ١٣١

﴿٨٢٢٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ اسْتَغْفَرَ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

﴿٨٢٢٣﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لَوْ عَمِلَ ذَلِكَ الْيَوْمَ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ وَ مَنْ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ ذَنْبٍ فَلَا خَيْرَ فِيهِ؛ جامع الأخبار، ص ٥٧

﴿٨٢٢٤﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ تَعَالَى يَوْمَ جُمُعَةٍ بَعْدَ الْعَصْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذَنْبُهُ فِيمَا سَلَفَ وَ عَصَمَهُ فِيمَا بَقِيَ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ ذَنْبٌ غَفَرَ لَهُ ذُنُوبَ وَالدَّيْنِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٩٥

﴿٨٢٢٥﴾ الباقر عليه السلام: مَنْ دَامَ عَلَى صَلَاةِ اللَّيْلِ وَ الْوَتْرِ وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي كُلِّ وَتْرٍ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ وَاضَبَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً كُتِبَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٦

﴿٨٢٢٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي آخِرِ الْوَتْرِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ دَاوَمَ عَلَى ذَلِكَ سَنَةً كُتِبَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٨

﴿٨٢٢٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي آخِرِ الْوَتْرِ فِي السَّحَرِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً (وَجِبَتْ لَهُ الْمَغْفِرَةُ)؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٧

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۲۱۶﴾ هرکس در هر روز از ماه شعبان هفتاد مرتبه استغفار کند، حق تعالی در روز قیامت او را در زمره یاران رسول خدا ﷺ محشور می‌کند و کرامت الهی بر او واجب می‌شود.

﴿۸۲۱۷﴾ هرکس در تعقیب نماز عصر هفتاد بار از خداوند طلب آمرزش نماید، خداوند گناهان پنجاه سال او را می‌آمرزد، و اگر این اندازه گناه نداشت، گناهان پدر و مادرش را می‌آمرزد، و اگر آن‌ها نداشتند بستگان او را می‌آمرزد، و اگر آن‌ها نیز نداشتند همسایگانش را می‌آمرزد.

﴿۸۲۱۸﴾ هرکس هنگام سحر هفتاد بار آمرزش بخواند، از آنان که خدا در شأنشان فرموده است: «و در سحرگاهان آمرزش می‌خواهد» محسوب خواهد شد.

﴿۸۲۱۹﴾ هرکس در نماز وتر هفتاد بار آمرزش بخواند، از آنان که خدا در شأنشان فرموده است: «و در سحرگاهان آمرزش می‌خواهد» محسوب خواهد شد.

﴿۸۲۲۰﴾ هرکس که در هر روز هفتاد بار از خداوند طلب آمرزش کند، خداوند هم هفتصد گناه او را بیامرزد. و در بنده‌ای که در روز بیش از هفتصد گناه انجام دهد، خیری نیست.

﴿۸۲۲۱﴾ هرکس هنگام سحر هفتاد بار استغفار کند، در زمره یاران آنان که خدا در شأنشان فرموده است: «و بِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ» خواهد بود.

﴿۸۲۲۲﴾ هرکس بعد از عصر هفتاد بار استغفار کند، خدا گناهان هفتاد ساله‌ی او را می‌آمرزد.

﴿۸۲۲۳﴾ کسی که بعد از نماز صبح هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند او را می‌آمرزد؛ اگرچه در آن روز هفتاد هزار گناه کرده باشد؛ و کسی که بیشتر از هفتاد هزار گناه کند خیری در او نیست.

﴿۸۲۲۴﴾ هرکس روز جمعه بعد از عصر، از خدای متعال طلب آمرزش کند و هفتاد مرتبه بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ»، خداوند گناهان گذشته‌ی او را می‌آمرزد و در باقیمانده‌ی عمرش او را [از گناه] حفظ می‌فرماید، و اگر گناهی نداشته باشد، گناهان پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۸۲۲۵﴾ هرکس بر نماز شب و وتر مداومت کند و در هر نماز وترش هفتاد مرتبه طلب آمرزش کند، سپس بر آن عمل تا یک سال مداومت ورزد، نامش در زمره یاران آمرزش‌جویان در سحرگاهان نوشته می‌شود.

﴿۸۲۲۶﴾ کسی که در پایان نماز وتر هفتاد مرتبه بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم»، و بر این کار مداومت داشته باشد، نزد خداوند از اشخاصی محسوب می‌شود که سحرها استغفار می‌کنند.

﴿۸۲۲۷﴾ هرکس در پایان نماز وتر در هنگام سحر هفتاد مرتبه بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم»، آمرزش بر او واجب می‌شود.

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَ عِدَّةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٢٢٨﴾ الرضا عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ سَبْعِينَ مَرَّةً أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ وَ جَوَازاً عَلَى الصَّرَاطِ وَ أَحْلَهُ دَارَ الْقَرَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥٠٩

﴿٨٢٢٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ سَبْعِينَ مَرَّةً أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ كُتِبَ فِي الْأُفُقِ الْمُبِينِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥١١

﴿٨٢٣٠﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: مَنْ قَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ سَبْعِينَ مَرَّةً أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ كُتِبَ فِي الْأُفُقِ الْمُبِينِ قُلْتُ وَ مَا الْأُفُقُ الْمُبِينُ قَالَ قَاعٌ بَيْنَ يَدَيِ الْعَرْشِ فِيهِ أَنْهَارٌ تَطْرُدُ فِيهِ مِنَ الْقِدْحَانِ عِدَّةَ النُّجُومِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٥١٠

﴿٨٢٣١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي وَثْرِهِ إِذَا أَوْتَرَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ وَاطَّبَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى تَمُضِيَ سَنَةٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عِنْدَهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ وَ الْمَغْفِرَةُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٨٩

﴿٨٢٣٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي وَثْرِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ هُوَ قَائِمٌ وَ وَاطَّبَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى يَمُضِيَ لَهُ سَنَةٌ كُتِبَ عِنْدَهُ تَعَالَى مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٢٤

﴿٨٢٣٣﴾ وَ أَمَّا مَا نَذَرُهُ مِمَّا يَخْتَصُّ بِصَلَاةِ فَرِيضَةِ الْعَصْرِ مِنَ التَّعْتِيبِ وَ الدَّعَوَاتِ فَمِنْ ذَلِكَ أَنَّهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يَكُونُ فِي حَالِ اسْتِغْفَارِهِ عَلَى وَجْهِهِ وَ عِنْدَ قَلْبِهِ وَ إِسْرَارِهِ صِفَاتُ الْجَنَّةِ وَ أَصْحَابُ الذُّنُوبِ إِذَا سَأَلُوا الْمَغْفِرَةَ مِنْ جَلَالَةِ عَلَامِ الْغُيُوبِ فَإِنَّهُ إِنْ أَسْتَغْفَرَ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ وَ قَلْبُهُ غَافِلٌ أَوْ عَقْلُهُ ذَاهِلٌ أَوْ مُتَكَاسِلٌ فَإِنَّ اسْتِغْفَارَهُ عَلَى هَذِهِ الصِّفَاتِ مِنْ جُمْلَةِ الْجَنَائِزِ وَ يَكُونُ كَالْمُسْتَهْزِئِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ تَعْجِيلَ النِّقْمَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

﴿٨٢٣٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ قُلْتُ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ اسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

﴿٨٢٣٥﴾ الرضا عليه السلام: وَ لَا تَدْعُ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ عليها السلام بِعَقَبِ كُلِّ فَرِيضَةٍ وَ هِيَ الْمَائَةُ وَ الْإِسْتِغْفَارَ بِعَقَبِهَا سَبْعِينَ مَرَّةً قَبْلَ أَنْ تَشْنَى رِجْلَيْكَ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكَ جَمِيعَ ذُنُوبِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٦

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۲۲۸﴾ هرکس در هر روز شعبان هفتاد بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ» برای او آزادی از دوزخ و عبور از پل صراط نوشته شده و به بهشت وارد می‌شود.

﴿۸۲۲۹﴾ هرکس در هر روز از ماه شعبان هفتاد بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ»، نام او در «افق مبین» نوشته می‌شود.

﴿۸۲۳۰﴾ محمد بن ابی حمزه گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «هرکس در ماه شعبان هر روز هفتاد بار بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ»، نام او در «افق مبین» نوشته می‌شود. عرض کردم: «افق مبین چیست؟» فرمود: «دستی در مقابل عرش است، رودهایی در آن جاری است و جامه‌هایی به تعداد ستارگان در آن‌ها پراکنده است».

﴿۸۲۳۱﴾ هرکس در نماز وتر هفتاد بار بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» و تا یک سال بر این عمل مداومت ورزد، خداوند متعال نزد خویش نام او را در زمره‌ی استغفارکنندگان و آمرزش‌خواهان در سحرگاه‌ها منظور می‌کند و بهشت بر او واجب می‌شود و نیز آمرزش و بخشایش گناهان از جانب خداوند (عزوجل) بر او واجب می‌شود.

﴿۸۲۳۲﴾ هرکس در نماز وتر هفتاد بار بگوید: «از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» و تا یک سال بر این عمل مداومت ورزد، خداوند متعال نزد خویش نام او را در زمره‌ی استغفارکنندگان و آمرزش‌خواهان در سحرگاه‌ها منظور می‌کند.

﴿۸۲۳۳﴾ از جمله تعقیبات و دعا‌های مخصوص نماز واجب عصر، هفتاد بار طلب آمرزش از خداوند جلّ جلاله است؛ و باید در حال استغفار، حالت ظاهری و صورت و قلب و باطن بنده مانند گناهکارانی باشد که از محضر خداوند بزرگی که به تمام اسرار آگاه است، طلب آمرزش می‌کنند، زیرا اگر درحالی که قلبش به غفلت، و عقلش به نسیان و فراموشی مبتلاست، و یا با حالت کسالت و سستی از خداوند جلّ جلاله طلب آمرزش نماید، این‌گونه استغفار، خود از جمله گناهان است، و چنین استغفارکننده‌ای همانند کسی خواهد بود که خدا را مسخره می‌کند و ایمن نخواهد بود که زود به عقوبت گرفتار شود.

﴿۸۲۳۴﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «برای ایشان آمرزش بخواهی یا آمرزش نخواهی؛ حتی اگر هفتاد بار هم بر ایشان آمرزش بخواهی هرگز خدا آن‌ها را نخواهد آمرزد». و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۸۲۳۵﴾ از تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بعد از هر نماز غافل مشو و آن صد لفظ است؛ در پایان آن قبل از اینکه از جای بلند شوی هفتاد بار نیز طلب آمرزش کن. در این صورت اگر خدا بخواهد همه‌ی گناهانت آمرزیده می‌شود.

﴿الآيات وَالْأَذْكَارُ وَعَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٢٣٦﴾ الرسول ﷺ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُرِيدُ التَّوْبَةَ فَلْنَا كُلْنَا نُرِيدُ التَّوْبَةَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ ﷺ اغْتَسِلُوا وَتَوَضَّعُوا وَصَلُّوا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ وَأَقْرَأُوا فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً ثُمَّ اسْتَغْفِرُوا سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ اخْتِمُوا بِلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٩٦

﴿٨٢٣٧﴾ الرضا ﷺ: يَقْنُتُ فِيهَا قَبْلَ الرُّكُوعِ وَبَعْدَ الْقِرَاءَةِ إِلَى أَنْ قَالَ وَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَاسْأَلُهُ التَّوْبَةَ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ وسائل الشيعة، ج ٤، ص ٥٥

﴿٨٢٣٨﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَذْكُرَ أَرْبَعِينَ نَفْسًا فَمَا زَادَ عَلَيْهِمْ فَإِنَّ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ اسْتُجِيبَتْ دَعْوَتُهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَتَدْعُو بِمَا أَحْبَبْتَ ثُمَّ تَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَرُوي مِائَةَ مَرَّةً فَتَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٧٤
١٠-٤-٥-٧-٥-إِخْدَى وَسَبْعُونَ مَرَّةً

﴿٨٢٣٩﴾ امير المؤمنين ﷺ: صَلَاةُ طَلَبِ الْوَلَدِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ قَالَ إِذَا أَرَدْتَ الْوَلَدَ فَتَوَضَّأْ وَضُوءاً سَابِغاً وَصَلِّ رَكَعَتَيْنِ وَحَسَنَهُمَا وَاسْجُدْ بَعْدَهُمَا سَجْدَةً وَقُلْ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِخْدَى وَسَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ تَغْشَى أَمْرَاتِكَ وَقُلِ اللَّهُمَّ إِنْ تَرَزَقْنِي وَلِداً لَأَسْمِيَنَّهُ بِاسْمِ نَبِيِّكَ ﷺ فَإِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ ذَلِكَ فَإِنِّي أَمَرْتُكَ بِالطَّهُّورِ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ وَأَمَرْتُكَ بِالصَّلَاةِ وَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ إِذَا رَأَاهُ سَاجِداً وَرَاكِعاً وَأَمَرْتُكَ بِالِاسْتِغْفَارِ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلَ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ ﷺ إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ فَأَمَرْتُكَ أَنْ تَزِيدَ عَلَى السَّبْعِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٣٦٣
١١-٤-٥-٧-٥-مِائَةَ مَرَّةً

﴿٨٢٤٠﴾ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةً؛ المصباح للكفعمي، ص ٦٤

﴿٨٢٤١﴾ الرسول ﷺ: أَنَّهُ يَقْرَأُ آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ سُورَةَ الْأَنْعَامِ وَالْكَهْفِ وَيَسُ وَ يَقُولُ مِائَةَ مَرَّةً اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٧٤

﴿٨٢٤٢﴾ الرسول ﷺ: بَعْدَ فَرَاغِهِ مِنَ الصَّلَاةِ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةً وَيَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَآتُوبُ إِلَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥١

﴿٨٢٤٣﴾ تَقْرَأُ فِي الرُّكَعَةِ الرَّابِعَةِ الْحَمْدَ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ وَيَسُ مَرَّةً وَتَقْرَأُ بَعْدَ الرُّكُوعِ رَبِّ إِنِّي مَسْنِي الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ فَإِذَا سَلَّمْتَ سَجَدْتَ وَاسْتَغْفَرْتَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٢١

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۲۳۶﴾ پیامبر ﷺ فرمود: «ای مردم کدام یک از شما می خواهد توبه کند؟» گفتیم: «همه ی ما ای رسول خدا». فرمود: «غسل کنید و وضو بگیرید و چهار رکعت نماز بخوانید و در هر رکعت یک بار حمد و سه بار توحید و یک بار معوذتین بخوانید و هفتاد بار استغفار کنید و «لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» بگویید».

﴿۸۲۳۷﴾ یک رکعت نماز وتر را می خواند و قبل از رکوع بعد از قرائت قنوت می گیرد تا جایی که فرمود: هفتاد مرتبه می گوید: از خدا طلب آمرزش و توبه می کنم.

﴿۸۲۳۸﴾ مستحب است که چهل نفر یا بیشتر را ذکر کند که چون چنین کند اگر خدا بخواهد دعایش مستجاب شود و آنچه دوست داری دعا کن و سپس هفتاد مرتبه طلب آمرزش کن.

۱۰-۴-۵- هفتاد و یک مرتبه

﴿۸۲۳۹﴾ نماز برای خواستن فرزند: از امیرالمؤمنین (علیه السلام) روایت شده که فرمود: اگر از خدا فرزند می خواهی وضوی کاملی بگیر و دو رکعت نماز خوب بخوان و بعد از آن به سجده برو و هفتاد و یک بار بگو: «استغفر الله». بعد با همسرت آمیزش کن، و بگو: «خداوند! اگر فرزندی به من بدهی نام پیامبر تو محمد ﷺ را بر وی می نهیم. خداوند همان را خواهد کرد و من تو را امر می کنم که وضو بگیری که خداوند می فرماید: «بِحَبِّ الْمُتَطَهِّرِينَ» خدا پاکان و طاهران را دوست دارد. و تو را به خواندن نماز امر می کنم چرا که از پیامبر ﷺ شنیدم که می فرمود: «نزدیکترین حالات بنده به خدا وقتی است که او را در رکوع و سجده ببیند». و تو را امر به استغفار می کنم که خداوند فرموده است: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او همواره آمرزنده است. [تا] بر شما از آسمان باران پی در پی فرستد. و شما را به اموال و پسران، یاری کند». و خداوند به پیامبرش ﷺ فرمود: «اگر هفتاد بار برایشان آمرزش طلب کنی هرگز خدا آنان را نخواهد آمرزید». پس تو را دستور دادم که بیش از هفتاد بار استغفار کنید.

۱۱-۴-۵- صد مرتبه

﴿۸۲۴۰﴾ صد بار بگوید: «از خدا طلب آمرزش می کنم و به سوی او بازمی گردم».

﴿۸۲۴۱﴾ او در شب آخر ماه رمضان سوره ی انعام، کهف و یس را می خواند و صد مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» می گوید.

﴿۸۲۴۲﴾ پس از فراغت از نماز، صد مرتبه از خداوند طلب آمرزش کند و بگوید: «از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می کنم و به سوی او بازمی گردم».

﴿۸۲۴۳﴾ در رکعت چهارم سوره ی «حمد» و یک مرتبه سوره ی «یس» را می خوانی بعد از رکوع می گویی: «پروردگارا! گرفتاری ها مرا در بر گرفته و تو بهترین و مهربان ترین مهربانانی» پس هنگامی که سلام نماز را دادی از خداوند صد مرتبه در سجده طلب آمرزش کن.

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٢٤٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: ثُمَّ قَالَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ مِنْ ظُلْمِي وَ جُرْمِي وَ إِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَلَمَّا فَرَغَ عليه السلام مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ رَكَعَ وَ سَجَدَ وَ تَشَهَّدَ وَ سَلَّمَ بِحَارِ الْأَنْوَارِ، ج ٨٢، ص ٢٦٠

﴿٨٢٤٥﴾ ثُمَّ قُلَّ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٤٥

﴿٨٢٤٦﴾ ثُمَّ مِائَةَ مَرَّةٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ البلد الأمين، ص ٥١

﴿٨٢٤٧﴾ ثُمَّ يَسْتَوِي جَالِسًا وَ يُسَبِّحُ تَسْبِيحَ الزُّهْرَاءِ عليها السلام وَ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَقُولَ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ رَبِّي الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣١٥

﴿٨٢٤٨﴾ الباقر عليه السلام: ثُمَّ يَقْرَأُ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ثُمَّ يَقْرَأُ الْمُعَوِّذَتَيْنِ وَ يَقُولُ سُبْحَانَ رَبِّي الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ كَانَ يَقُولُ مَنْ قَالَ هَذَا بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٠٧

﴿٨٢٤٩﴾ الرضا عليه السلام: ثُمَّ يَقْرَأُ خَمْسَ آيَاتٍ مِنْ آخِرِ آلِ عِمْرَانَ وَ يَقُولُ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ رَبِّي الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ فَإِنَّهُ مَنْ قَالَهَا بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٥٤

﴿٨٢٥٠﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام وَ أَنَا عِنْدَهُ فَقَالَ لَهُ جُعِلَتْ فِدَاكَ إِنِّي كَثِيرُ الْمَالِ لَيْسَ يُولَدُ لِي وَلَدٌ فَهَلْ مِنْ حِيلَةٍ قَالَ نَعَمْ اسْتَغْفِرُ رَبَّكَ سَنَةً فِي آخِرِ اللَّيْلِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنْ ضَيَّعْتَ ذَلِكَ بِاللَّيْلِ فَاقْضِهِ بِالنَّهَارِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٢١

﴿٨٢٥١﴾ الرسول عليه السلام: رَكْعَتَانِ مَا بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ يَقْرَأُ فِي الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِذَا فَرَغَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ وَ صَلَّى عَلَى النَّبِيِّ وَ آلِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ الدعوات، ص ٩٧

﴿٨٢٥٢﴾ الباقر عليه السلام: شَكََا الْأَبْرَشُ الْكَلْبِيَّ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام أَنَّهُ لَا يُولَدُ لَهُ فَقَالَ لَهُ عَلَّمَنِي شَيْئًا قَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ أَوْ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا إِلَى قَوْمِهِ وَ يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ؛ الكافي، ج ٦، ص ٨

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۲۴۴﴾ سپس فرمود: «از خداوند بزرگ و عظیم از تمامی ظلم و جرم و زیاده‌روی بر نفسم آمرزش می‌طلبم و به‌سویش بازمی‌گردم» وقتی استغفار را به پایان رساند رکوع و سجده کرد و تشهد و سلام گفت.

﴿۸۲۴۵﴾ سپس صد بار بگو: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۲۴۶﴾ پس صد مرتبه بگو: «از خدا آمرزش می‌خواهم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۲۴۷﴾ سپس صاف می‌نشیند و تسبیح حضرت زهرا علیها السلام می‌گوید و مستحب است که صد مرتبه بگوید «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۲۴۸﴾ سپس «آیه‌الکرسی» را قرائت می‌کند و «معوذتین» را می‌خواند و صد مرتبه می‌گوید: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ و از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم» حضرت می‌فرماید: «هرکس این کلمات را بگوید، خداوند خانه‌ای را در بهشت برایش بنا می‌کند».

﴿۸۲۴۹﴾ سپس پنج آیه از آیات آخر سوره آل عمران را بخواند و صد مرتبه بگوید: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ و از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم. هرکس این کلمات را بگوید، خداوند خانه‌ای را در بهشت برایش بنا می‌کند».

﴿۸۲۵۰﴾ محمد بن یوسف از پدرش نقل می‌کند که گوید: نزد من مردی از امام باقر علیه السلام پرسید: «فدای تو گردم، مال بسیاری دارم ولی فرزندی ندارم. آیا راه حلی برای من هست؟» فرمود: «بله، [تا یکسال] در پایان شب صد مرتبه از پروردگارت آمرزش بخواه. اگر آن را در شب به‌جا نیاوردی قضای آن را در روز به‌جا آور، چراکه خدای تعالی می‌فرماید: «از خداوندتان آمرزش بخواهید زیرا که او بسیار آمرزنده است و باران را پی‌درپی بر شما می‌فرستد، و شما را به مال و فرزند مدد می‌کند»».

﴿۸۲۵۱﴾ در بین نماز ظهر و عصر دو رکعت نماز بخواند؛ در رکعت اوّل سوره‌ی حمد و صد مرتبه آیه‌الکرسی و در رکعت دوّم یک مرتبه سوره‌ی حمد و صد مرتبه سوره‌ی توحید؛ پس از نماز، صد مرتبه استغفار کند و صد مرتبه بر پیامبر و خاندانش صلوات بفرستد.

﴿۸۲۵۲﴾ آبرش کلبی از نداشتن فرزند نزد حضرت صادق علیه السلام شکایت کرد. و به آن حضرت گفت: «چیزی به من بیاموز [که با انجام آن صاحب اولاد شوم]». حضرت فرمود: «هر روز یا هر شب صد مرتبه از خدای تعالی طلب آمرزش کن». خداوند می‌فرماید: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، او بسیار آمرزنده است... مال و فرزندانان افزون می‌شود».

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَ عِدَّةُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٢٥٣﴾ الرضا عليه السلام: قَالَ لِمُحَمَّدٍ عليه السلام إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ فَاسْتَغْفِرُ لَهُمْ مِائَةَ مَرَّةٍ لِيَغْفِرَ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٧٢، ص ٣٩٠

﴿٨٢٥٤﴾ قُلْ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ رَبِّيَ وَ بِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ مصباح المتعبد،

ص ١٨١

﴿٨٢٥٥﴾ مِمَّا يَخْتَصُ بِتَعْقِيبِ الصُّبْحِ أَيْضاً سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَ مِائَةَ مَرَّةٍ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَ مِائَةَ مَرَّةٍ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ مفتاح الفلاح، ص ٦٨

﴿٨٢٥٦﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ حِينَ يَأْوِي إِلَى فِرَاشِهِ مِائَةَ مَرَّةٍ تَحَاتَّتْ ذُنُوبُهُ كَمَا يَسْقُطُ وَرَقُ الشَّجَرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٤٩

﴿٨٢٥٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ حِينَ يَنَامُ بَاتَ وَ قَدْ تَحَاتَّتْ عَنْهُ الذُّنُوبُ كُلُّهَا كَمَا يَتَحَاتُّ الْوَرَقُ مِنَ الشَّجَرِ وَ يُصْبِحُ وَ لَيْسَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٥١

﴿٨٢٥٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ آخِرَ قُوَّتِهِ فِي الْوَتْرِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً كَتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٨

﴿٨٢٥٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ وَ لَا خَيْرَ فِي عَبْدٍ يُذْنِبُ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٩

﴿٨٢٦٠﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ بَعْدَ الرَّكْعَتَيْنِ قَبْلَ الْفَرِيضَةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سُبْحَانَ رَبِّي وَ بِحَمْدِهِ وَ أَسْتَغْفِرُ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ بَنَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مَسْكناً فِي الْجَنَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٨

﴿٨٢٦١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ بَيْنَ رَكْعَتَيِ الْفَجْرِ إِلَى الْغَدَاةِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سُبْحَانَ رَبِّي الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ بَنَى اللَّهُ لَهُ مَسْكناً فِي الْجَنَّةِ؛ مستدرک الوسائل،

ج ٦، ص ١١٣

﴿٨٢٦٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ قَالَ كُلَّ يَوْمٍ أَرْبَعَ مِائَةَ مَرَّةٍ مُدَّةَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعِينَ رُزِقَ كَنْزاً مِنْ عِلْمٍ أَوْ كَنْزاً مِنْ مَالٍ وَ هُوَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ مِنْ جَمِيعِ جُرْمِي وَ ظُلْمِي وَ إِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ؛

المصباح للكفعمي، ص ٦٣

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۲۵۳﴾ خداوند به محمد ﷺ فرمود: «اگر هفتاد بار برای ایشان آمرزش بخواهی هرگز خدا آن‌ها را نمی‌آمرزد و آن حضرت صد بار برایشان آمرزش خواست تا خدا ایشان را بیامرزد».

﴿۸۲۵۴﴾ صد مرتبه بگو: «پاک و منزّه است پروردگار من و او را می‌ستایم؛ از پروردگارم طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۲۵۵﴾ از جمله دعاها و ویژه‌ی تعقیب نماز صبح این دعاست: «منزّه است خدای بزرگ و ستایش مخصوص اوست، و هیچ‌توان و حرکتی جز به نیروی خدای بلندپایه و بزرگ نیست». و بعد از آن صد بار باید گفت: «هرچه خدا بخواهد می‌شود، هیچ‌توان و حرکتی جز به نیروی خدای بلندپایه و بزرگ نیست». و صد بار باید گفت: «از خداوند آمرزش می‌طلبم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿۸۲۵۶﴾ هرکس هنگام خواب صد بار از خدا آمرزش بخواهد؛ همان‌طوری که برگ از درخت می‌ریزد، گناهانش از بین می‌رود.

﴿۸۲۵۷﴾ هرکس هنگام خواب صد بار از خدا آمرزش بخواهد، شب را در حالی به صبح می‌رساند که همه‌ی گناهان او فرو ریخته است، همان‌گونه که برگ از درخت فرو می‌ریزد؛ و در حالی صبح می‌کند که بر او گناهی نباشد.

﴿۸۲۵۸﴾ هرکس تا چهل شب در آخر قنوت نماز و تر صد مرتبه بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم»، خداوند نام او را در زمره‌ی آمرزش‌جویان سحرگاهان ثبت می‌فرماید.

﴿۸۲۵۹﴾ هرکس روزی صد بار بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم»، خدای عزّ و جلّ هفتصد گناه او را می‌آمرزد و در بنده‌ای که روزی هفتصد گناه کند، خیری نیست.

﴿۸۲۶۰﴾ هرکس در روز جمعه بعد از دو رکعت نماز نافله قبل از نماز واجب صد مرتبه بگوید: «پاک و منزّه است پروردگارم و او را می‌ستایم، و از پروردگارم طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم» خداوند بلندمرتبه برایش خانه‌ای در بهشت بنا می‌کند.

﴿۸۲۶۱﴾ هرکس بین دو رکعت نماز فجر تا سپیده‌دمان روز جمعه صد بار بگوید: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او بازمی‌گردم» خدا برایش خانه‌ای در بهشت بنا می‌کند.

﴿۸۲۶۲﴾ هرکس دو ماه پشت سر هم هر روز چهار صد بار این ذکر را بگوید گنجی از علم یا گنجی از مال به او روزی خواهد شد و آن ذکر این است: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است، نسبت به تمامی ستم‌ها و جرم‌ها و زیاده‌روی‌ها بر نفسم آمرزش می‌طلبم و به‌سوی او بازمی‌گردم».

﴿الآياتُ وَالْأَذْكَارُ وَعَدَدُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٢٤٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ قَالَ كُلَّ يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ غُفِرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبُهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٧٥

﴿٨٢٤٤﴾ الباقر ﷺ: مَنْ قَالَ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ

إِلَيْهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٩٥

﴿٨٢٤٥﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَذْكُرَ أَرْبَعِينَ نَفْسًا فَمَا زَادَ عَلَيْهِمْ فَإِنَّ مَنْ فَعَلَ ذَلِكَ اسْتُجِيبَتْ دَعْوَتُهُ

إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَتَدْعُو بِمَا أَحْبَبْتَ ثُمَّ تَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَرُؤْيَ مِائَةَ مَرَّةٍ فَقُولِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ

أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٧٤

﴿٨٢٤٦﴾ يُسْتَحَبُّ عَقِيبَ الْفَجْرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَنْ يَقْرَأَ مِائَةَ مَرَّةٍ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَيُصَلِّيَ عَلَى

النَّبِيِّ ﷺ مِائَةَ مَرَّةٍ وَأَنْ يَسْتَغْفِرَ اللَّهَ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٣١

١٢-٤-٥-٧- ثلاثمائة مرة

﴿٨٢٤٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: ثُمَّ يَسْجُدُ وَيَقُولُ ثَلَاثِينَ مَرَّةً اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٤١

١٣-٤-٥-٧- أربعمئة مرة

﴿٨٢٤٨﴾ الصادق ﷺ: مَنْ قَالَ كُلَّ يَوْمٍ أَرْبَعِينَ مَرَّةً شَهْرَيْنِ مُتَابِعَيْنِ رُزْقَ كَثِيرًا مِنْ عِلْمٍ أَوْ

كَثِيرًا مِنْ مَالٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَ

الْأَرْضِ مِنْ جَمِيعِ ظُلْمِي وَجُرْأِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٠

﴿٨٢٤٩﴾ الصادق ﷺ: مَنْ قَالَ كُلَّ يَوْمٍ أَرْبَعِينَ مَرَّةً مُدَّةَ شَهْرَيْنِ مُتَابِعَيْنِ رُزْقَ كَنْزٍ مِنْ عِلْمٍ

أَوْ كَنْزٍ مِنْ مَالٍ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَ

الْأَرْضِ مِنْ جَمِيعِ ظُلْمِي وَجُرْأِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢٢٥

١٤-٤-٥-٧- سبعمئة مرة

﴿٨٢٧٠﴾ الحسن ﷺ: فَكَانَ يُكْتَبُ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ حَتَّى رُبَّمَا اسْتَغْفَرَ فِي الْيَوْمِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛

وسائل الشيعة، ج ٢١، ص ٣٧٢

١٥-٤-٥-٧- ألف مرة

﴿٨٢٧١﴾ الرسول ﷺ: ثُمَّ يَتَشَهَّدُ وَيُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ فَإِذَا فَرَغَ مِنْهَا قَالَ أَلْفَ مَرَّةٍ اسْتَغْفِرُ

اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٨٤

﴿٨٢٧٢﴾ الرسول ﷺ: قَالَ بَعْدَ فَرَاعِهِ مِنَ التَّسْلِيمِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَلْفَ مَرَّةً؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٤١

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۲۶۳﴾ هر کس هر روز صد بار «لا حول و لا قوّة الا بالله» گوید خداوند گناهایش را می‌آمرزد.

﴿۸۲۶۴﴾ هر کس صد بار بگوید: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او باز می‌گردم»، خدای متعال خانه‌ای برای او در بهشت بنا می‌کند.

﴿۸۲۶۵﴾ مستحبّ است که چهل نفر یا بیشتر را ذکر کند که چون چنین کند اگر خدا بخواهد دعایش مستجاب شود و آنچه دوست داری دعا کن و سپس هفتاد مرتبه طلب آمرزش کن.
﴿۸۲۶۶﴾ مستحبّ است بعد از نماز صبح جمعه، صد مرتبه سوره‌ی «توحید» را بخواند و صد مرتبه بر پیامبر ﷺ درود بفرستد و صد مرتبه از خداوند متعال طلب آمرزش کند.

۱۲-۴-۷-۵- سیصد مرتبه

﴿۸۲۶۷﴾ سپس سجده کند و سیصد مرتبه بگوید: «از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او باز می‌گردم».

۱۳-۴-۷-۵- چهارصد مرتبه

﴿۸۲۶۸﴾ هر کس دو ماه پشت سر هم هر روز چهار صد بار این ذکر را بگوید، گنجی از علم یا گنجی از مال به او روزی خواهد شد و آن ذکر این است: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است، نسبت به تمامی ستم‌ها و جرم‌ها و زیاده‌روی‌ها بر نفسم آمرزش می‌طلبم و به‌سوی او باز می‌گردم».

﴿۸۲۶۹﴾ هر کس دو ماه پشت سر هم هر روز چهار صد بار این ذکر را بگوید گنجی از علم یا گنجی از مال به او روزی خواهد شد و آن ذکر این است: «از خداوندی که معبودی جز او نیست و زنده و پاینده است، نسبت به تمامی ستم‌ها و جرم‌ها و زیاده‌روی‌ها بر نفسم آمرزش می‌طلبم و به‌سوی او باز می‌گردم».

۱۴-۴-۷-۵- هفتصد مرتبه

﴿۸۲۷۰﴾ او بسیار استغفار می‌کرد که گاهی به روزی هفتصد مرتبه می‌رسید.

۱۵-۴-۷-۵- هزار بار

﴿۸۲۷۱﴾ در پایان هر دو رکعت تشهد بخواند و سلام دهد و آن هنگام که نماز را به پایان برد هزار بار بگوید: «از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم».
﴿۸۲۷۲﴾ بعد از گفتن سلام، هزار مرتبه استغفار کند.

﴿آیات و اذکار و تعداد ذکر استغفار﴾

﴿۸۲۷۳﴾ به امام علیه السلام در نامه‌ای نوشت: «فدایت شوم، اندازه‌ی استغفاری که نوح علیه السلام به آن وعده داده شد چقدر است؟ و استغفاری که گوینده‌اش عذاب نمی‌شود؟» در پاسخ نوشت: «هزار استغفار».

﴿۸۲۷۴﴾ کسی که شب نیمه‌ی شعبان در کربلا بیتوته کند و در آنجا هزار مرتبه سوره‌ی «توحید» را خوانده و هزار مرتبه استغفار کند و هزار مرتبه «الحمد لله» بگوید سپس بایستد و چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت هزار مرتبه «آیه‌الکرسی» قرائت نماید، خداوند متعال دو فرشته را بر او موکل می‌کند که او را از هر بدی و از شرّ هر شیطان و سلطانی حفظ کنند و آن‌ها حسنات او را نوشته ولی گناهانش را نمی‌نویسند و تا زمانی که با او هستند برای او طلب آمرزش می‌کنند.

۱۶-۷-۵- پنج هزار مرتبه

﴿۸۲۷۵﴾ من در هر روز، پنج هزار مرتبه استغفار می‌کنم.

۱۷-۷-۵- سی هزار مرتبه

﴿۸۲۷۶﴾ هرکس سختی و نکبت و تنگی به او روی آورد و سی هزار مرتبه بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» خدا حتماً برای او گشایش و راحتی ایجاد می‌کند.

۱۸-۷-۵- هر چه می‌توانی

﴿۸۲۷۷﴾ بعد از ذکر تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام هر قدر که برایت میسر است طلب آمرزش کن و بر محمد و خاندانش درود فرست و دعا کن.

﴿۸۲۷۸﴾ هرکس در شب بیستم ماه رمضان هشت رکعت نماز با هر سوره‌ای که برایش میسر باشد بخواند، آمرزیده می‌شود.

۵-۷-۵- سخن پنهانی

﴿۸۲۷۹﴾ پس با من عهد کن کلامی را که به تو می‌گویم پنهان کنی و اظهار نکنی... عرش و کرسی برای تو طلب آمرزش می‌کنند.

۶-۷-۵- استغفار بدون کلام

﴿۸۲۸۰﴾ هرکس گناهی کند و بداند که خدا بر آن آگاه است و اگر بخواهد او را عذاب می‌کند و اگر بخواهد او را می‌آمرزد، خداوند او را می‌آمرزد اگرچه استغفار نکرده باشد.

۷-۷-۵- نماز استغفار

﴿۸۲۸۱﴾ نماز استغفار را ترک نکن؛ که دو رکعت است، در هر رکعت حمد و «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» را بخوان و بعد از قرائت پانزده بار بگو: (استغفر الله) و بعد در رکوع آن ذکر را ده بار بگو - مثل نماز جعفر طیار - که اگر خدا بخواهد همه‌ی کارهایت درست می‌شود.

الفصل السادس: رُدُّ الاستِغفارِ

١-٦- من الله

١-٦-١- إرادة الله

﴿٨٢٨٢﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَغْفِرُ لِلْمُذْنِبِينَ إِلَّا مَنْ لَا يُرِيدُ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ الَّذِي يُرِيدُ أَنْ لَا يُغْفَرَ لَهُ قَالَ مَنْ لَا يَسْتَغْفِرُ؛ مستدرك الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٢

١-٦-٢- الاستِدراجُ

﴿٨٢٨٣﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ سَمَاعَةَ بْنِ مِهْرَانَ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ قَالَ هُوَ الْعَبْدُ يُذْنِبُ الذَّنْبَ فَتَجِدُّ لَهُ النُّعْمَةَ مَعَهُ تَلْهِيهَ تِلْكَ النُّعْمَةَ عَنِ الْإِسْتِغْفَارِ مِنْ ذَلِكَ الذَّنْبِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٥٢

﴿٨٢٨٤﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَسْتَدْرِجَ عَبْدًا ابْتَلَاهُ بِذَنْبٍ ثُمَّ أَنْعَمَ عَلَيْهِ بَعْدَ ذَلِكَ الذَّنْبِ بِنُعْمَةٍ فَيُنْسِيهِ ذَلِكَ الذَّنْبُ الْإِسْتِغْفَارَ فَذَلِكَ الْإِسْتِدْرَاجُ؛ مشكاة الأنوار، ص ٣٣٣

﴿٨٢٨٥﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ شَرًّا فَأَذْنِبَ ذَنْبًا أَتْبَعَهُ بِنُعْمَةٍ لِيُنْسِيَهُ الْإِسْتِغْفَارَ وَيَتِمَادَى بِهَا وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ بِالنَّعْمِ

عند المعاصي؛ مشكاة الأنوار، ص ٣٣٣

﴿٨٢٨٦﴾ الصادق عليه السلام: سُئِلَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنِ الْإِسْتِدْرَاجِ فَقَالَ هُوَ الْعَبْدُ يُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُمْلَى لَهُ وَتُجَدِّدُ لَهُ عِنْدَهَا النُّعْمَ فَيُتْلَاهُ عَنِ الْإِسْتِغْفَارِ مِنَ الذُّنُوبِ فَهُوَ مُسْتَدْرِجٌ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٥٢

٢-٦- الَّذِينَ لَا يَغْفِرُهُمُ اللَّهُ

١-٢-٦- الأَعْمَالُ الَّتِي تُوجِبُ رَدَّ الْمَغْفِرَةِ

فصل ششم: عدم پذیرش استغفار

۱-۶- عوامل الهی

۱-۱-۶- اراده‌ی الهی

﴿۸۲۸۲﴾ خداوند متعال گناهکاران را می‌آمرزد مگر آن کس را که نمی‌خواهد آمرزیده شود، گفتند: «ای رسول خدا! کیست که نمی‌خواهد آمرزیده شود؟» فرمود: «کسی که طلب آمرزش نمی‌کند».

۲-۱-۶- استدراج

﴿۸۲۸۳﴾ سماعة بن مهران گوید: از امام صادق (ع) در مورد این سخن خدای عزّ و جلّ: «سَتَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ» پرسیدم. ایشان فرمود: «منظور آن بنده‌ای است که گناهی مرتکب شود و در مقابل آن گناه برایش نعمتی تجدید شود و آن نعمت او را از استغفار آن گناه بازدارد».

﴿۸۲۸۴﴾ هرگاه خداوند بخواهد بنده‌ای را واگذارد، او را به گناهی مبتلا می‌کند، سپس به او نعمتی می‌دهد و او گناه خود را فراموش می‌کند و استغفار نمی‌کند؛ و این معنای استدراج است. ﴿۸۲۸۵﴾ هرگاه خداوند برای بنده‌ای بد بخواهد، و آن بنده گناهی را مرتکب شود، به دنبال آن نعمتی به او می‌دهد تا استغفار را از یادش ببرد و او در همان حال می‌ماند، و این است سخن خدای عزّ و جلّ که می‌فرماید: «به تدریج آن‌ها را از راهی که نمی‌دانند غافلگیر می‌کنیم»؛ یعنی به وسیله‌ی نعمت دادن هنگام گناه کردن که همان استدراج است.

﴿۸۲۸۶﴾ از امام صادق (ع) درباره‌ی معنای استدراج پرسیده شد، فرمود: «این است که بنده‌ای گناه کند و به او مهلت داده شود و در هنگام گناه برایش نعمتی تجدید شود، پس او را از استغفار بر گناهان باز دارد. و او غافلگیر شده و دچار استدراج است».

۲-۶- آنان که مورد آمرزش خداوند قرار نمی‌گیرند

۱-۲-۶- عقاید و افعالی که ارتکاب آن موجب عدم آمرزش می‌شود

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

١-٢-١-٦- العَقِيدَةُ الْبَاطِلَةُ فِي التَّوْحِيدِ

١-١-٢-١-٦- البدعة

﴿٨٢٨٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ أَحْدَثَ دِينًا وَمَنْ اعْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرَهُ أَوْ

رَجُلٌ بَاعَ حُرًّا؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٥٥

١-١-٢-١-٦- القَدَرِيَّةُ

﴿٨٢٨٨﴾ امير المؤمنين ﷺ: يُجَاءُ بِأَصْحَابِ الْبِدْعِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَتَرَى الْقَدَرِيَّةَ مِنْ بَيْنِهِمْ كَالشَّامَةِ الْبَيْضَاءِ فِي الثَّوْرِ الْأَسْوَدِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا أَرَدْتُمْ فَيَقُولُونَ أَرَدْنَا وَجْهَكَ فَيَقُولُ قَدْ أَقْلَتُكُمْ عَثْرَاتِكُمْ وَغَفَرْتُ لَكُمْ زَلَّاتِكُمْ إِلَّا الْقَدَرِيَّةَ فَإِنَّهُمْ دَخَلُوا فِي الشِّرْكِ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ؛

بحار الأنوار، ج ٢، ص ٣٠٣

١-١-٢-١-٣- المَرْجئةُ

﴿٨٢٨٩﴾ الباقر ﷺ: عَنْ حَنَّانِ بْنِ سَدِيرٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَمِعْتُ صَامِتًا يَبَّاعَ الْهَرَوِيَّ وَقَدْ سَأَلَ أَبَا جَعْفَرٍ ﷺ عَنِ الْمَرْجئةِ فَقَالَ صَلِّ مَعَهُمْ وَأَشْهَدْ جَنَائِزَهُمْ وَعُدْ مَرْضَاهُمْ وَإِذَا مَاتُوا فَلَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ؛

بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٣٦٢

١-١-٢-١-٤- التَّقْصِيرُ فِي الرَّجَاءِ

﴿٨٢٩٠﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا يُعَذِّبُ اللَّهُ مُؤْمِنًا بَعْدَ التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ إِلَّا بِسُوءِ ظَنِّهِ بِاللَّهِ وَتَقْصِيرِهِ مِنْ رَجَائِهِ وَسُوءِ خُلُقِهِ وَاعْتِيَابِهِ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٧١

١-١-٢-١-٥- سُوءُ الظَّنِّ بِاللَّهِ

﴿٨٢٩١﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا يُعَذِّبُ اللَّهُ مُؤْمِنًا بَعْدَ التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ إِلَّا بِسُوءِ ظَنِّهِ بِاللَّهِ وَتَقْصِيرِهِ مِنْ رَجَائِهِ وَسُوءِ خُلُقِهِ وَاعْتِيَابِهِ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٧١

١-١-٢-١-٦- الشِّرْكَ

﴿٨٢٩٢﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا (النساء: ٤٨)

﴿٨٢٩٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا (النساء: ١١٦)

﴿٨٢٩٤﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَى قُرْبَى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (التوبة: ١١٣)

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۱-۲-۱-۱-۱ اعتقاد باطل در ارتباط با توحید

۱-۲-۱-۱-۱-۱ بدعت

﴿۸۲۸۷﴾ خداوند هر گناهی را می آمرزد، مگر گناه کسی که در دینی بدعت ایجاد کند، یا مزد کارگر را ندهد، یا انسان آزادی را به بندگی بفروشد.

۱-۲-۱-۱-۲ اعتقاد به قدریه

﴿۸۲۸۸﴾ بدعت گذاران را در روز رستاخیز می آورند و قدریه همانند بینی سفید در گاو سیاه، در میان آنان آشکار می باشد. خدای گرامی و بزرگ به بدعت گذاران می فرماید: «به دنبال چه چیزی بودید؟» گویند: «خشنودی تو را می خواستیم». خداوند فرماید: «لغزش های شما را نادیده انگاشتم و خطاهایتان را بخشیدم جز قدریه؛ زیرا آنان از مسیر نادانی مشرک شدند».

۱-۲-۱-۱-۳ اعتقاد به مرجئه

﴿۸۲۸۹﴾ حنان بن سدير از پدرش نقل می کند: هروی از امام باقر علیه السلام راجع به مرجئه پرسید، فرمود: «با آن ها نماز بخوان و در جنازه ی آن ها حاضر شو و از مریضانشان عیادت کن، اما اگر مردند برای آن ها طلب آمرزش نکن».

۱-۲-۱-۱-۴ کوتاهی در رجاء و امید به خدا

﴿۸۲۹۰﴾ سوگند به خدایی که جز او خدایی نیست؛ خداوند هیچ مؤمنی را بعد از توبه و استغفار جز به خاطر بدگمانی به خدا و کوتاهی در امید و بداخلاقی و غیبت پشت سر مؤمنین عذاب نمی کند.

۱-۲-۱-۱-۵ گمان بد به خدا

﴿۸۲۹۱﴾ سوگند به خدایی که جز او خدایی نیست؛ خداوند هیچ مؤمنی را بعد از توبه و استغفار جز به خاطر بدگمانی به خدا و کوتاهی در امید و بداخلاقی و غیبت پشت سر مؤمنین عذاب نمی کند.

۱-۲-۱-۱-۶ شرک

﴿۸۲۹۲﴾ خداوند (هرگز) شرک را نمی بخشد؛ و کمتر از آن را برای هرکس بخواهد (و) شایسته بداند) می بخشد. و آن کسی که برای خدا شریکی قرار دهد، ناروای بزرگی نسبت داده است.

﴿۸۲۹۳﴾ خداوند شرک را نمی آمرزد؛ (ولی) کمتر از آن را برای هرکس بخواهد (و) شایسته بداند) می آمرزد. و هرکس برای خدا همتایی قرار دهد، در گمراهی عمیقی افتاده است.

﴿۸۲۹۴﴾ برای پیامبر و مؤمنان، شایسته نبود که برای مشرکان طلب آمرزش کنند، هرچند از نزدیکیانشان باشند؛ (آن هم) پس از آنکه بر آن ها روشن شد که این گروه، اهل دوزخند!

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُهمُ اللهُ﴾

﴿٨٢٩٥﴾ الصادق عليه السلام: أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِنْ الْأُمَمِ رَجَبٌ وَشَعْبَانُ وَشَهْرُ رَمَضَانَ وَثَلَاثَ لَيَالٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِثْلَهَا لَيْلَةُ ثَلَاثَ عَشْرَةَ وَلَيْلَةُ أَرْبَعِ عَشْرَةَ وَلَيْلَةُ خَمْسِ عَشْرَةَ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ وَأُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ ثَلَاثَ سُورٍ لَمْ يُعْطَ أَحَدٌ مِنْ الْأُمَمِ يَسُ وَتَبَارَكَ الْمَلِكُ وَقُلُّهُ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَمَنْ جَمَعَ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَدْ جَمَعَ أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ فَقِيلَ كَيْفَ يَجْمَعُ بَيْنَ هَذِهِ الثَّلَاثِ فَقَالَ يُصَلِّي كُلَّ لَيْلَةٍ مِنْ لَيَالِي الْبَيْضِ مِنْ هَذِهِ الثَّلَاثَةِ أَشْهُرٍ فِي اللَّيْلَةِ (الثَّلَاثَةِ عَشْرَةَ) رَكَعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورَ وَفِي اللَّيْلَةِ الرَّابِعَةِ عَشْرَةَ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورَ وَفِي اللَّيْلَةِ الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ سِتَّ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَهَذِهِ الثَّلَاثَ سُورَ فَيَحُوزُ فَضْلَ هَذِهِ الْأَشْهُرِ الثَّلَاثَةِ وَيَغْفِرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ سِوَى الشُّرْكِ؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٢٤

﴿٨٢٩٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَلَا وَإِنَّ الظُّلْمَ ثَلَاثَةٌ فَظُلْمُ لَا يُغْفَرُ وَظُلْمٌ لَا يُتْرَكُ وَظُلْمٌ مَغْفُورٌ لَا يُطْلَبُ فَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يُغْفَرُ فَالشُّرْكَ بِاللَّهِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي يُغْفَرُ فَظُلْمُ الْعَبْدِ نَفْسَهُ عِنْدَ بَعْضِ الْهِنَاتِ وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يُتْرَكُ فَظُلْمُ الْعِبَادِ بَعْضُهُمْ بَعْضًا الْقِصَاصُ هُنَاكَ شَدِيدٌ لَيْسَ هُوَ جَرَحًا بِالْمُدَى وَلَا ضَرْبًا بِالسَّيَاطِ وَلَكِنَّهُ مَا يُسْتَصْعَرُ ذَلِكَ مَعَهُ؛ نهج البلاغة، ص ٢٥٥

﴿٨٢٩٧﴾ الباقر عليه السلام: الظُّلْمُ ثَلَاثَةٌ ظُلْمُ يَغْفِرُهُ اللَّهُ وَظُلْمٌ لَا يَغْفِرُهُ اللَّهُ وَظُلْمٌ لَا يَدْعُهُ اللَّهُ فَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يَغْفِرُهُ فَالشُّرْكَ وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي يَغْفِرُهُ فَظُلْمُ الرَّجُلِ نَفْسَهُ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يَدْعُهُ فَالْمُدَايَنَةُ بَيْنَ الْعِبَادِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٣٠

﴿٨٢٩٨﴾ الباقر عليه السلام: أَمَّا قَوْلُهُ: إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ يَعْنِي أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ لِمَنْ يَكْفُرُ بِوِلَايَةِ عَلِيٍّ وَأَمَّا قَوْلُهُ: وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ يَعْنِي لِمَنْ وَآلِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ تفسير العياشي، ج ١، ص ٢٤٥

﴿٨٢٩٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنْ أَتَيْتَنِي بِقَرَارِ الْأَرْضِ خَطِيئَةً أَتَيْتَكَ بِقَرَارِهَا مَغْفُورَةً مَا لَمْ تُشْرِكْ بِي وَإِنْ أَخْطَأْتَ حَتَّى بَلَغَ خَطَايَاكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ؛ الدعوات، ص ٣١

﴿٨٣٠٠﴾ الرضا عليه السلام: إِنَّ الْإِسْلَامَ غَيْرُ الْإِيمَانِ وَكُلُّ مُؤْمِنٍ مُسْلِمٌ وَلَيْسَ كُلُّ مُسْلِمٍ مُؤْمِنًا وَلَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَأَصْحَابُ الْحُدُودِ مُسْلِمُونَ لَا مُؤْمِنُونَ وَلَا كَافِرُونَ وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَا يُدْخِلُ النَّارَ مُؤْمِنًا وَقَدْ وَعَدَهُ الْجَنَّةَ

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۲۹۵﴾ به این امت سه ماه داده شده که به هیچ امتی قبل از ایشان عطا نشده است؛ ماه‌های رجب و شعبان و رمضان؛ و سه شب داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ شب سیزدهم و چهاردهم و پانزدهم؛ و سه سوره داده شده که به هیچ کس قبل از ایشان عطا نشده است؛ یس و تبارک و اخلاص. هر کس بین این سه را جمع کند، بهترین فضیلت‌هایی را که به این امت داده‌ام، جمع کرده است. سؤال شد: «چگونه بین این سه را جمع کند؟» حضرت فرمود: «شب سیزدهم دو رکعت و در هر رکعت یک «حمد» و این سه سوره؛ شب چهاردهم چهار رکعت و شب پانزدهم شش رکعت با همین کیفیت بخواند. در این صورت فضیلت این سه ماه را کسب کرده و همه‌ی گناهان او به‌جز شرک آمرزیده می‌شوند».

﴿۸۲۹۶﴾ بدانید که ستمکاری سه نوع است: یک نوع ستمی که بخشودنی نیست، دیگری ستمی که فروگذارنی نیست، و دیگری ستمی که قابل آمرزش است و پیگیری نمی‌شود. اما ستمی که بخشودنی نیست، شرک به خدای تعالی است؛ خداوند فرموده است: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ». اما ستمی که قابل گذشت است، ستم کردن انسان به خویشتن است با ارتکاب بعضی از گناهان [نسبت به خود]؛ و اما ستمی که فروگذار نمی‌شود ستمکاری بعضی از افراد به بعضی دیگر است. مجازات در آن سخت است؛ نه از نوع زخم شمشیر و نه از نوع ضربه‌ی تازیانه است، بلکه کیفر آن به‌نحوی است که همه‌ی این‌ها در برابر آن ناچیزند.

﴿۸۲۹۷﴾ ظلم بر سه گونه است: ۱- ظلمی که خدا بیامرزد ۲- ظلمی که خدا نیامرزد ۳- ظلمی که خدا فرونگذارد. اما ظلمی که خدا نیامرزد شرک به خداوند است؛ ظلمی که خدا می‌آمرزد ظلمی است که انسان میان خود و خدایش بر خود روا می‌دارد، اما ظلمی که خدا آن را فرونگذارد، [پایمال کردن] حقوق مردم است.

﴿۸۲۹۸﴾ و اما کلام خداوند: «خداوند کسی را که به او شرک بورزد نمی‌آمرزد» یعنی خداوند کسی را که به ولایت علی علیه السلام کافر باشد نمی‌آمرزد «و هرچه غیر آن را می‌آمرزد؛ برای هر کس که بخواهد»، یعنی برای هر کسی که ولایت علی علیه السلام را پذیرفته باشد.

﴿۸۲۹۹﴾ اگر به اندازه‌ی زمین گناه بیاوری به همان اندازه آمرزش می‌آورم؛ بدان شرط که به من شرک نوزی؛ اگر گناهانت به ابرهای آسمان برسد آن‌گاه از من آمرزش بخواهی، تو را می‌آمرزم.

﴿۸۳۰۰﴾ اسلام غیر از ایمان است. هر مؤمنی مسلمان است ولی هر مسلمانی مؤمن نیست. دزد در هنگام دزدی ایمان ندارد و زناکار در هنگام زنا مؤمن نیست. کسانی که حد بر آن‌ها واجب می‌شود مسلمانند - نه مؤمن و نه کافر - . خداوند عزیز، مؤمن را وارد جهنم نمی‌کند، چراکه به او وعده‌ی بهشت داده است و کافر را از جهنم خارج نمی‌کند او را در آتش جاودان می‌دارد و مشرک

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

وَلَا يُخْرِجُ مِنَ النَّارِ كَافِرًا وَقَدْ أَوْعَدَهُ النَّارَ وَالْخُلُودَ فِيهَا وَلَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمُذْنِبُوا أَهْلِ التَّوْحِيدِ يُدْخَلُونَ فِي النَّارِ وَيُخْرَجُونَ مِنْهَا وَالشَّفَاعَةُ جَائِزَةٌ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٣٥٦

﴿٨٣٠١﴾ الرضا عليه السلام: أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِمُحْسِنِهِمْ وَتَجَاوَزَ عَنْ مُسِيئَتِهِمْ إِلَّا مَنْ أَشْرَكَ بِهِ أَوْ آذَى وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي أَوْ أَضْمَرَ لَهُ سُوءًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ عَنْهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١٠٢

﴿٨٣٠٢﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: قَالَ: إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ الْكَبَائِرَ فَمَا سِوَاهَا قَالَ قُلْتُ دَخَلَتْ الْكَبَائِرُ فِي الْأَسْتِثْنَاءِ قَالَ نَعَمْ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٨٤

﴿٨٣٠٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ شِيعَتِكَ وَمُحِبِّكَ يَا عَلِيُّ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ٤١١

﴿٨٣٠٤﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَنَّ عَلِيًّا عليه السلام قَالَ مَا فِي الْقُرْآنِ آيَةٌ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ؛ التوحيد، ص ٤٠٩

﴿٨٣٠٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَنَّهُ تَفَتَّحَ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَيَوْمَ الْخَمِيسِ فَيُغْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا؛ بحار الأنوار، ج ٥٦، ص ٤١

﴿٨٣٠٦﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ الْعَلَاءِ بْنِ فُضَيْلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ تَفْسِيرِ هَذِهِ الْآيَةِ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا قَالَ مَنْ صَلَّى أَوْ صَامَ أَوْ أَغْتَسَلَ أَوْ حَجَّ يُرِيدُ مُحَمَّدًا النَّاسِ فَقَدْ أَشْرَكَ فِي عَمَلِهِ وَهُوَ شِرْكٌ مَغْفُورٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ١٠٤

﴿٨٣٠٧﴾ الصادق عليه السلام: سُئِلَ الصَّادِقُ عليه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ هَلْ تَدْخُلُ الْكَبَائِرُ فِي مَشِيئَةِ اللَّهِ قَالَ نَعَمْ ذَاكَ إِلَيْهِ عَزَّ وَجَلَّ إِنْ شَاءَ عَذَّبَ عَلَيْهَا وَإِنْ شَاءَ عَفَا؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص ٥٧٤

﴿٨٣٠٨﴾ الباقر عليه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ يَا جَابِرُ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَطَاعَتِهِ وَأَمَّا قَوْلُهُ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ فَإِنَّهُ مَعَ وَلَايَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ١٣٦

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

را نمی آمرزد، ولی گناه کمتر از شرک را برای کسی که بخواهد می آمرزد و گناهکاران موحد داخل جهنم می شوند ولی از آن خارج خواهند شد و شفاعت برای آن ها جایز است.

﴿۸۳۰۱﴾ خداوند نیکان را می آمرزد و از بدکارانشان درمی گذرد، جز آن که برای من شریکی بیاورد؛ (یعنی در امامت) یا یکی از اولیای من را بیازارد؛ یا بدی از او را در دل بگیری، که خدا او را نمی آمرزد، تا وقتی که برگردد.

﴿۸۳۰۲﴾ سلیمان بن خالد گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: «خداوند [هرگز] شرک را نمی بخشد! و پایین تر از آن را برای هرکس [بخواهد و شایسته بدانند] می بخشد»؛ عرض کردم: «شما گناهان کبیره را هم داخل در استثناء کردید؟» فرمود: «بله».

﴿۸۳۰۳﴾ خداوند از شرک چشم پوشی نمی کند و آن را نمی آمرزد؛ لیکن از بقیه ی گناهان برای هرکس که بخواهد از شیعیان و پیروان و دوستان تو ای علی علیه السلام! درمی گذرد.

﴿۸۳۰۴﴾ حضرت علی علیه السلام فرمود: در قرآن آیه ای نیست که نزد من از این قول خدای عز و جل دوست داشتنی تر باشد: «خداوند شرک را نمی آمرزد و غیر از آن را برای هرکه بخواهد می آمرزد».

﴿۸۳۰۵﴾ روز دوشنبه و پنجشنبه درهای بهشت باز می شوند و هر بنده ی مؤمنی که به خدا شرک نورزیده، آمرزیده می شود.

﴿۸۳۰۶﴾ امام صادق علیه السلام فرمودند: معنی آیه ی شریفه «فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا» آن است که هرکس نماز بگذارد و یا روزه بگیرد و یا برده ای را آزاد کند و یا حجی به جای آورد و مقصودش آن باشد که مردم از او خوششان بیاید، مشرک به حساب می آید؛ ولی قابل گذشت است.

﴿۸۳۰۷﴾ از امام صادق علیه السلام پرسیدند: «از معنی سخن خداوند عز و جل: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ». آیا اهل کبائر در اراده ی خداوند داخل هستند؟» یعنی چون فرمود «لِمَنْ يَشَاءُ» هرکه را که بخواهد، آیا اینان را می آمرزد یا نه؟ حضرت فرمود: آری این به دست اوست، اگر بخواهد آنان را بر آن معاصی عقوبت می کند و اگر بخواهد عفو می فرماید.

﴿۸۳۰۸﴾ منظور از کلام خدای تعالی: «خداوند شرک را نمی آمرزد»، این است که ای جابر؛ خداوند مشرک به ولایت علی بن ابیطالب علیه السلام و فرمان برداری از او را نمی آمرزد. و اما منظور از این کلام: «آنچه را که جز آن باشد برای هرکه بخواهد می آمرزد»، یعنی ولایت او می باشد.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٣٠٩﴾ الرسول ﷺ: قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَا ابْنَ آدَمَ مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي أَغْفِرُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ فِيكَ وَإِنْ أَتَيْتَنِي بِقَرَارِ الْأَرْضِ خَطِيئَةً أَتَيْتُكَ بِقَرَارِهَا مَغْفِرَةً مَا لَمْ تُشْرِكْ بِي وَإِنْ أَخْطَأْتَ حَتَّى بَلَغَ خَطَايَاكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨٣

﴿٨٣١٠﴾ الرسول ﷺ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَبْدِي إِذَا عَرَفْتَنِي وَعَبَدْتَنِي وَرَجَوْتَنِي وَلَمْ تُشْرِكْ بِي شَيْئًا غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٠٧

﴿٨٣١١﴾ الرسول ﷺ: قَالَ جِبْرَائِيلُ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَبْدِي إِذَا عَرَفْتَنِي وَعَبَدْتَنِي وَرَجَوْتَنِي وَلَمْ تُشْرِكْ بِي شَيْئًا غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلَوْ اسْتَقْبَلْتَنِي بِمِلْءِ الْأَرْضِ خَطَايَا وَذُنُوبًا اسْتَقْبَلْتُكَ بِمِلْءِهَا مَغْفِرَةً وَعَفْوًَا وَأَغْفِرُ لَكَ وَلَا أَبَالِي؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٠٧

﴿٨٣١٢﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فِيهَا تُنْسَخُ الْأَعْمَالُ وَتُقَسَّمُ الْأَرْزَاقُ وَتُكْتَبُ الْأَجَالُ وَيَغْفِرُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا لِلْمُشْرِكِ أَوْ شَاخِنٍ أَوْ قَاطِعِ رَحِمٍ أَوْ مُدْمِنٍ مُسْكِرٍ أَوْ مُصِرٍّ عَلَى ذَنْبٍ أَوْ شَاعِرٍ أَوْ كَاهِنٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤١٧

﴿٨٣١٣﴾ مَنْ آتَانِي بِقَرَابِ الْأَرْضِ خَطِيئَةً أَتَيْتُهُ بِمِثْلِهَا مَغْفِرَةً مَا لَمْ يُشْرِكْ بِي شَيْئًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٩٨

﴿٨٣١٤﴾ مِنْ تَفْسِيرِ قَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ قَالَ لَمَّا جَعَلَ مَطْعَمُ بْنُ عَدِيٍّ بَنُ نُوفَلٍ لِعَلَامِهِ وَخَشِيَ أَنْ هُوَ قَتَلَ حَمْزَةَ أَنْ يُعْتَقَهُ فَلَمَّا قَتَلَهُ وَ قَدَّمُوا أَمْلَهُ فَلَمْ يُعْتَقَهُ فَبَعَثَ وَخَشِيَ جَمَاعَةً إِلَى النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ مَا يَمْنَعُنَا مِنْ دِينِكَ إِلَّا أَنَّا سَمِعْنَاكَ تَقْرَأُ فِي كِتَابِكَ أَنَّ مَنْ يَدْعُو مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَيَقْتُلُ النَّفْسَ وَيَزْنِي يُلْقَ أَنَا مًا وَيُخْلَدُ فِي الْعَذَابِ وَنَحْنُ قَدْ فَعَلْنَا هَذَا كُلَّهُ فَبَعَثَ إِلَيْهِمْ بِقَوْلِهِ تَعَالَى إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَقَالُوا نَخَافُ لَا نَعْمَلُ صَالِحًا فَبَعَثَ إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ فَقَالُوا نَخَافُ إِلَّا نَدْخُلُ فِي الْمَشِيَّةِ فَبَعَثَ إِلَيْهِمْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَجَاءُوا وَاسْلَمُوا؛ سعد السعود، ص ٢١١

﴿٨٣١٥﴾ الصَّادِق ﷺ: يَا أَبَا سُلَيْمَانَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ، الْجَاهِدْ لَوْلَايَةِ عَلِيِّ ﷺ كَعَابِدِ الْوَتَنِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ١٥٧

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۳۰۹﴾ خداوند بلندمرتبه فرمود: ای فرزند آدم؛ تا زمانی که مرا صدا کنی و به من امیدوار باشی تو را می آمرزم و اگر به اندازه‌ی زمین خطا و گناه برایم بیاوری به اندازه‌ی آن برایت آمرزش می آورم، به شرط آنکه به من شرک نوری. اگر گناه کنی و گناهت به بلندای آسمان برسد و بعد از آن از من طلب آمرزش کنی، گناهت را می آمرزم.

﴿۸۳۱۰﴾ خدای تعالی فرموده است: بنده‌ی من؛ هرگاه مرا شناختی و عبادت مرا کردی و به من امیدوار بودی و کسی را با من شریک نساختی، تو را می آمرزم.

﴿۸۳۱۱﴾ جبرئیل علیه السلام گوید، خداوند متعال فرمود: بنده‌ی من؛ هرگاه مرا شناختی، مرا عبادت کردی و به من امیدوار بودی و کسی را با من شریک نساختی، تو را می آمرزم؛ اگر گناهانت دنیا را پر کرده باشد، من هم دنیا را برای تو از آمرزش پر می کنم و باکی هم ندارم.

﴿۸۳۱۲﴾ در شب نیمه‌ی شعبان اعمال آدمی معین و روزی او تقسیم و مرگ او نوشته می شود. در این شب، خدای تعالی گناه همه را جز مشرک، باج گیر، قطع کننده‌ی رحم، شراب خوار و کسی که اصرار بر انجام گناه دارد و همچنین کسی که شاعری را شغل خود کرده و به آن وسیله مدح و ذم بی جا می کند و کسی که شغل کهانت و غیب گویی را انتخاب کرده است، می بخشد.

﴿۸۳۱۳﴾ هرکس به اندازه‌ی زمین برایم گناه بیاورد، به همان اندازه برایش آمرزش می آورم؛ مادامی که بر من شرک نورزیده باشد.

﴿۸۳۱۴﴾ درباره‌ی تفسیر کلام خداوند متعال: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَ يَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ» گفت: مُطعم پسر عدی به غلامش وحشی گفت: «اگر حمزه را بکشی آزادی؛ ولی بعد از اینکه وحشی حمزه را به قتل رساند او را آزاد نکرد؛ وحشی گروهی را نزد پیامبر صلی الله علیه و آله فرستاد و پیغام داد: ما فقط به این دلیل از دین تو پیروی نمی کنیم چون شنیده ایم که از کتابت این گونه قرائت کرده ای که: «مَنْ يَدْعُو مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَ يَقْتُلُ النَّفْسَ وَ يَزْنِي يَلْقَ أَثَامًا وَ يُخْلِدُ فِي الْعَذَابِ» و ما همه‌ی این کارها را کرده ایم. رسول خدا صلی الله علیه و آله با این کلام خداوند متعال پیغام را پاسخ داد: «إِلَّا مَنْ تَابَ وَ آمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا». آن ها گفتند: می ترسیم که کار شایسته انجام ندهیم. حضرت به فرستاده‌ی خود فرمود: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَ يَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ». آن ها گفتند: می ترسیم که در مشیت و خواسته‌ی خدا قرار نگیریم، رسول خدا هم این آیه را به فرستاده‌ی خود داد: «يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ». در نتیجه آمدند و اسلام آوردند.

﴿۸۳۱۵﴾ ای ابو سلیمان! خداوند کسی را که برایش شریک قرار دهد نمی آمرزد. منکر ولایت علی علیه السلام مانند بت پرست است.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٣١٦﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ، إِنَّ أَمَّتَكَ لَوْ أَتَوْنِي بِذُنُوبٍ كَأَمْثَالِ الْجِبَالِ، لَغَفَرْتُ لَهُمْ مَا لَمْ يُشْرِكُوا بِي شَيْئًا وَلَمْ يُؤَالُوا لِي عَدُوًّا؛ الفضائل، ص ١٢١

﴿٨٣١٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يُجَاءُ بِأَصْحَابِ الْبِدْعِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَتَرَى الْقَدَرِيَّةَ مِنْ بَيْنِهِمْ كَالشَّامَةِ الْبَيْضَاءِ فِي التَّوْرِ الْأَسْوَدِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا أَرَدْتُمْ فَيَقُولُونَ أَرَدْنَا وَجْهَكَ فَيَقُولُ قَدْ أَقْلَتُكُمْ عَثْرَاتِكُمْ وَغَفَرْتُ لَكُمْ زَلَّاتِكُمْ إِلَّا الْقَدَرِيَّةَ فَإِنَّهُمْ دَخَلُوا فِي الشَّرْكِ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ٣٠٣

١-٧-١-٢-٦- الصدِّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

﴿٨٣١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

(محمد: ٣٤)

١-٨-١-٢-٦- الظُّلُمُ

﴿٨٣١٩﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ

الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا (نوح: ٢٨)

١-٩-١-٢-٦- فَقَدْ الدِّينَ

﴿٨٣٢٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ اسْتَحْكَمَتْ لِي فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْ خِصَالِ الْخَيْرِ احْتَمَلْتُهُ عَلَيْهَا وَاغْتَفَرْتُ فَقَدْ مَا سِوَاهَا وَلَا اغْتَفِرُ فَقَدْ عَقِلَ وَلَا دِينَ لِأَنَّ مُفَارَقَةَ الدِّينِ مُفَارَقَةُ الْأَمْنِ فَلَا يَتَهَنَأُ بِحَيَاةٍ مَعَ مَخَافَةٍ وَقَدْ الْعَقْلُ فَقَدْ الْحَيَاةُ وَلَا يُقَاسُ إِلَّا بِالْأَمْوَاتِ؛ الكافي، ج ١، ص ٢٧

١-١٠-١-٢-٦- الْكُفْرُ

﴿٨٣٢١﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أَرَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَ

لَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا (النساء: ١٣٧)

﴿٨٣٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا (النساء: ١٦٨)

﴿٨٣٢٣﴾ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ

كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ (التوبة: ٨٠)

﴿٨٣٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

(محمد: ٣٤)

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۳۱۶﴾ ای محمد؛ اگر امت تو به بلندای کوه‌های بلند گناه داشته باشند، تا وقتی که به من شرک نورزیده و تحت ولایت دشمنانم نباشند، آن‌ها را خواهم بخشید.

﴿۸۳۱۷﴾ بدعت‌گذاران را در روز رستاخیز می‌آورند و قدریّه همانند بینی سفید در گاو سیاه، در میان آنان آشکار می‌باشد. خدای گرامی و بزرگ به بدعت‌گذاران می‌فرماید: «به دنبال چه چیزی بودید؟» گویند: «خشنودی تو را می‌خواستیم». خداوند فرماید: «لغزش‌های شما را نادیده انگاشتم و خطاهایتان را بخشیدم جز قدریّه؛ زیرا آنان از مسیر نادانی مشرک شدند».

۷-۱-۱-۲-۶- ایجاد مانع در راه خدا

﴿۸۳۱۸﴾ کسانی که کافر شدند و (مردم را) از راه خدا بازداشتند سپس در حال کفر از دنیا رفتند، خدا هرگز آن‌ها را نخواهد بخشید.

۸-۱-۱-۲-۶- ظلم و ستم

﴿۸۳۱۹﴾ پروردگارا؛ مرا، و پدر و مادرم و تمام کسانی را که با ایمان وارد خانه من شدند، و جمیع مردان و زنان باایمان را بیامرز؛ و ظالمان را جز هلاکت میافزا!»

۹-۱-۱-۲-۶- بی‌دینی

﴿۸۳۲۰﴾ کسی را که آگاه شوم بر یکی از صفات خوب استوار است، بپذیرم و از نداشتن صفات دیگرش بگذرم؛ ولی از نداشتن عقل و دین چشم نمی‌پوشم، زیرا جدایی از دین جدایی از امنیّت است و زندگی با هراس گوارا نباشد، و فقدان عقل فقدان زندگی است، [زیرا بی‌خردان] فقط با مردگان مقایسه می‌شوند و بس.

۱۰-۱-۱-۲-۶- کفر

﴿۸۳۲۱﴾ کسانی که ایمان آوردند، سپس کافر شدند، باز هم ایمان آوردند، و دیگر بار کافر شدند، سپس بر کفر خود افزودند، خدا هرگز آن‌ها را نخواهد آمرزید، و آن‌ها را به راه (راست) هدایت نخواهد کرد.

﴿۸۳۲۲﴾ کسانی که کافر شدند، و (به خود و دیگران) ستم کردند، هرگز خدا آن‌ها را نخواهد بخشید، و آنان را به هیچ راهی هدایت نخواهد کرد.

﴿۸۳۲۳﴾ چه برای آن‌ها استغفار کنی، و چه نکنی، (حتّی) اگر هفتاد بار برای آن‌ها استغفار کنی، هرگز خدا آن‌ها را نمی‌آمرزد! چرا که خدا و پیامبرش را انکار کردند؛ و خداوند جمعیت فاسقان را هدایت نمی‌کند!

﴿۸۳۲۴﴾ کسانی که کافر شدند و (مردم را) از راه خدا بازداشتند سپس در حال کفر از دنیا رفتند، خدا هرگز آن‌ها را نخواهد بخشید.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٣٢٥﴾ الباقر عليه السلام: أَمَّا قَوْلُهُ: إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ يَعْنِي أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ لِمَنْ يَكْفُرُ بِوِلَايَةِ عَلِيٍّ وَ أَمَّا قَوْلُهُ: وَ يَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ يَعْنِي لِمَنْ وَآلِي عَلِيٍّ عليه السلام؛ تفسير العياشي، ج ١، ص ٢٤٥

﴿٨٣٢٦﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْكَافِرَ لَيَنْسَى ذَنْبَهُ لِنَّا يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٣٩
١١-١-٢-٤- النفاق والكفر

﴿٨٣٢٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَقُلْتُ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ اسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

﴿٨٣٢٨﴾ الرضا عليه السلام: قَالَ لِمُحَمَّدٍ عليه السلام إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ فَاسْتَغْفِرُ لَهُمْ مِائَةَ مَرَّةٍ لِيَغْفِرَ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٧٢، ص ٣٩٠

﴿٨٣٢٩﴾ الرسول عليه السلام: فَسَقَطَ بَيْنَ يَدَيِ رَسُولِ اللَّهِ وَقَالَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، التَّوْبَةُ، اسْتَغْفِرْ لَنَا فَلَنْ نَعُودَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ لَا تَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمَا، فَمَا يَنْفَعُكُمَا اسْتَغْفَارِي وَمَعَكُمَا هَذِهِ الْجُرْأَةُ عَلَى اللَّهِ وَ عَلَى رَسُولِهِ؟ قَالَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَإِنْ اسْتَغْفَرْتَ لَنَا رَجَوْنَا أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا، وَ أَنْزَلَ اللَّهُ الْآيَةَ الَّتِي فِيهَا: إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ؛ دلائل الإمامة، ص ٢٠٣

﴿٨٣٣٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ عليه السلام إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ، فَأَمَرْتُكَ أَنْ تَزِيدَ عَلَى السَّبْعِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٢٦

﴿٨٣٣١﴾ الرضا عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لِمُحَمَّدٍ عليه السلام إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ فَاسْتَغْفِرُ لَهُمْ مِائَةَ مَرَّةٍ لِيَغْفِرَ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٧٢، ص ٣٩٠

﴿٨٣٣٢﴾ الكاظم عليه السلام: سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ؛ الكافي، ج ١، ص ٤٣٢

١٢-١-٢-٤- مَنْ لَا يَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ أَنْ يُعَذِّبَهُ أَوْ يَعْفُو عَنْهُ

﴿٨٣٣٣﴾ الرسول عليه السلام: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَ هُوَ لَا يَعْلَمُ أَنَّ لِي أَنْ أُعَذِّبَهُ أَوْ أَعْفُو عَنْهُ لَا غَفْرَتَ لَهُ ذَلِكَ الذَّنْبُ أَبَدًا وَ مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّ لِي أَنْ أُعَذِّبَهُ أَوْ أَعْفُو عَنْهُ عَفْوَتُ عَنْهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٦٠

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۳۲۵﴾ و اما کلام خداوند: «خداوند کسی را که به او شرک بورزد نمی آمرزد» یعنی خداوند کسی را که به ولایت علی علیه السلام کافر باشد نمی آمرزد «و هرچه غیر آن را می آمرزد؛ برای هرکس که بخواهد»، یعنی برای هرکسی که ولایت علی علیه السلام را پذیرفته باشد.

﴿۸۳۲۶﴾ کافر گناهش را فراموش می کند تا از خداوند طلب آمرزش نکند.

۱۱-۱-۲-۶- نفاق و کفر

﴿۸۳۲۷﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «برای ایشان آمرزش بخواهی یا آمرزش نخواهی؛ حتی اگر هفتاد بار هم بر ایشان آمرزش بخواهی هرگز خدا آن ها را نخواهد آمرزد». و من از تو آمرزش می خواهم و به درگاهت توبه می کنم.

﴿۸۳۲۸﴾ خداوند به محمد صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر هفتاد بار برای ایشان آمرزش بخواهی هرگز خدا آن ها را نمی آمرزد و آن حضرت صد بار برایشان آمرزش خواست تا خدا ایشان را بیامرزد».

﴿۸۳۲۹﴾ نزد پیامبر صلی الله علیه و آله بر زمین افتاده و گفتند: «ای پیامبر خدا؛ توبه می کنیم؛ برای ما طلب آمرزش کن، ما دیگر به سمت گناه بر نمی گردیم». پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «خداوند توبه ی شما را قبول نمی کند و طلب آمرزش من فایده ای برای شما ندارد. چون شما نسبت به خدا و پیامبرش جسارت کرده اید». گفتند: «ای پیامبر خدا؛ اگر تو برای ما طلب آمرزش کنی، امید داریم که پروردگارمان ما را بیامرزد». در این هنگام آیه نازل شد که «اگر برای ایشان هفتاد بار طلب آمرزش کنی، خدا ایشان را نمی آمرزد».

﴿۸۳۳۰﴾ خداوند به پیامبرش صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر هفتاد بار برای ایشان استغفار کنی خداوند آن ها را نخواهد بخشید» پس من دستور می دهم بیش از هفتاد بار استغفار کنی.

﴿۸۳۳۱﴾ خداوند به محمد صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر هفتاد بار برای ایشان آمرزش بخواهی هرگز خدا آن ها را نمی آمرزد و آن حضرت صد بار برایشان آمرزش خواست تا خدا ایشان را بیامرزد».

﴿۸۳۳۲﴾ برایشان استغفار کنی یا نکنی، تفاوتی به حالشان نمی کند؛ هرگز خداوند آنان را نمی بخشد؛ زیرا خداوند فاسقان را هدایت نمی کند!

۱۲-۱-۲-۶- آن که نمی داند خدا می تواند او را عذاب کند یا ببخشد

﴿۸۳۳۳﴾ خداوند می فرماید: هرکس گناه صغیره یا کبیره ای مرتکب شود و نداند که من می توانم او را عذاب کنم یا ببخشایم، هرگز این گناه او را نمی آمرزم و هرکس گناه صغیره یا کبیره ای را مرتکب شود و بداند که در اختیار من است که او را عذاب کنم یا ببخشم، او را می بخشم.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

١٣-١-١-٢-٦-الكِبَرُ وَالْإِسْتِكْبَارُ

﴿٨٣٣٤﴾ الصادق (عليه السلام): لَمْ يَهْبِطْ وَادِي مَكَّةَ أَحَدٌ لَيْسَ فِي قَلْبِهِ مِنَ الْكِبَرِ إِلَّا غُفِرَ لَهُ؛

وسائل الشيعة، ج ١٣، ص ٢٠٣

﴿٨٣٥﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): قُلْتُ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّاْ رُؤُسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ وَأَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار،

ج ۸۴، ص ۲۸۴

١٤-١-١-٢-٦ الكهانة

﴿٨٣٤﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فِيهَا تَنْسَخُ الْأَعْمَالُ وَتَقْسَمُ الْأَرْزَاقُ وَتُكْتَبُ الْأَجَالُ وَيَغْفِرُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا لِلْمُشْرِكِ أَوْ شَاحِنٍ أَوْ قَاطِعٍ رَحِمٍ أَوْ مُدْمِنٍ مُسَكِّرٍ أَوْ مُصِرٍّ عَلَى ذَنْبٍ أَوْ شَاعِرٍ أَوْ كَاهِنٍ؛ بحار الأنوار، ج. ٩٥، ص ٤١٧

٢-١-٢-٦- في جَنبِ الرَّسُولِ ﷺ وَالْقُرْآنِ

١-٢-١-٢-٦- جَدُّ النَّبِوةِ

﴿٨٣٣٧﴾ الرسول ﷺ: خَتَمَ الْكِتَابَ وَارْسَلَهُ إِلَى يَهُودِ خَيْبَرَ فَلَمَّا وَصَلَ الْكِتَابُ إِلَيْهِمْ أَتَوْا إِلَى شَيْخِهِمْ ابْنِ سَلَامٍ فَقَالُوا يَا ابْنَ سَلَامٍ هَذَا كِتَابُ مُحَمَّدٍ إِلَيْكَ فَاقْرَأْ عَلَيْنَا فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ فَقَالَ لَهُمْ مَا تَرِيدُونَ مِنْ هَذَا الْكَلَامِ وَقَدْ أَرَى فِيهِ عِلَامَاتٍ وَجَدْنَا فِي التَّوْرَةِ أَنَّ هَذَا الَّذِي بَشَّرْنَا بِهِ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ فَقَالُوا يَنْسُخُ كِتَابَنَا وَيَحْرُمُ عَلَيْنَا مَا أَحَلَّ لَنَا مِنْ قَبْلُ فَقَالَ لَهُمْ ابْنُ سَلَامٍ يَا قَوْمَ اخْتَرْتُمْ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَالْعَذَابَ عَلَى الْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٥٧، ص ٢٤١

٣-١-٢-٦- في جَنَبِ الْوَلَايَةِ

١-٣-١-٢-٤- أذية الأولياء

﴿٨٣٣٨﴾ الرضا عليه السلام: أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِمُحْسِنِهِمْ وَتَجَاوَزَ عَنْ مُسِيئِهِمْ إِلَّا مَنْ أَشْرَكَ بِهِ أَوْ آذَى وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي أَوْ أَضْمَرَ لَهُ سُوءًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ عَنْهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩،

ص ۱۰۲

٢-٣-١-٢-٦- الجُحودُ

﴿٨٣٩﴾ الباقِرُ عليه السلام: فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ يَا جَابِرُ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِوَلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَطَاعَتِهِ وَأَمَّا قَوْلُهُ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ فَإِنَّهُ مَعَ وَلَايَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٤، ص ١٣٤

﴿آنان که مورد آموزش قرار نمی گیرند﴾

۱۳-۱-۱-۲-۶- کبر و استکبار

﴿۸۳۳۴﴾ کسی که در قلبش چیزی از تکبر نیست هرگز به وادی مکه وارد نمی شود مگر اینکه خداوند او را بیامزد.

﴿۸۳۳۵﴾ تو که بزرگ و برتری چنین فرمودی: «و چون به این ها بگویند: بیاید تا رسول خدا برای شما آموزش بخواهد سرهای خود را بیچند و آن ها را می بینی که متکبرانه روی بگردانند» ولی من از تو آموزش می خواهم و به درگاهت توبه می کنم.

۱۴-۱-۱-۲-۶- سحر و جادو

﴿۸۳۳۶﴾ در شب نیمه ی شعبان اعمال آدمی معین و روزی او تقسیم و مرگ او نوشته می شود. در این شب، خدای تعالی گناه همه را جز مشرک، باج گیر، قطع کننده ی رحم، شراب خوار و کسی که اصرار بر انجام گناه دارد و همچنین کسی که شاعری را شغل خود کرده و به آن وسیله مدح و ذم بی جا می کند و کسی که شغل کفالت و غیب گویی را انتخاب کرده است، می بخشد.

۲-۱-۲-۶- در ارتباط با اعتقاد به رسول خدا ﷺ و قرآن

۱-۲-۱-۲-۶- انکار نبوت رسول خدا ﷺ

﴿۸۳۳۷﴾ بر نامه مهر نهاد و نزد یهود خیبر فرستاد؛ و چون نامه به آن ها رسید نزد بزرگ خود ابن سلام آمدند و گفتند: «ای پسر سلام؛ این نامه ی محمد است که به تو نوشته، آن را برای ما بخوان». آن را برایشان خواند و گفت: «از این پیام چه برداشتی دارید؟ من در محمد نشانه هایی می بینم که در تورات است؛ و همانی است که موسی بن عمران ما را به او مژده داده است». گفتند: «کتاب ما را نسخ می کند و آنچه پیش از این بر ما حلال بوده حرام می کند». ابن سلام به آن ها گفت: «ای مردم؛ شما دنیا را بر آخرت و عذاب را بر آموزش برگزیده اید».

۳-۱-۲-۶- در ارتباط با ولایت

۱-۳-۱-۲-۶- آزار رساندن به اولیای خدا

﴿۸۳۳۸﴾ خداوند نیکان را می آموزد و از بدکارانشان درمی گذرد، جز آن که برای من شریکی بیاورد؛ (یعنی در امامت) یا یکی از اولیای من را بیازارد؛ یا بدی از او را در دل بگیرد، که خدا او را نمی آموزد، تا وقتی که برگردد.

۲-۱-۳-۲-۶- انکار ولایت

﴿۸۳۳۹﴾ منظور از کلام خدای تعالی: «خداوند شرک را نمی آموزد»، این است که ای جابر؛ خداوند مشرک به ولایت علی بن ابیطالب علیه السلام و فرمان برداری از او را نمی آموزد. و اما منظور از این کلام: «آنچه را که جز آن باشد برای هر که بخواهد می آموزد»، یعنی ولایت او می باشد.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٣٤٠﴾ الرسول ﷺ: مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ وَلَنْ يَتُوبَ اللَّهُ عَلَى أَحَدٍ أَنْكَرَ وَلَا يَتَهُ وَلَنْ يَغْفِرَ لَهُ حَتْمًا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ بِمَنْ خَالَفَ أَمْرَهُ فِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٧، ص ٢٠٨

﴿٨٣٤١﴾ الرسول ﷺ: مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ وَلَنْ يَتُوبَ اللَّهُ عَلَى أَحَدٍ أَنْكَرَهُ وَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ العدد القوية، ص ١٧٣

﴿٨٣٤٢﴾ الرسول ﷺ: مَعَاشِرَ النَّاسِ فَضْلُهُ فَقَدْ فَضَّلَهُ اللَّهُ وَاقْبَلُوهُ فَقَدْ نَصَبَهُ اللَّهُ مَعَاشِرَ النَّاسِ إِنَّهُ إِمَامٌ مِنَ اللَّهِ وَلَنْ يَتُوبَ اللَّهُ عَلَى أَحَدٍ أَنْكَرَ وَلَا يَتَهُ وَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ حَتْمًا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ بِمَنْ خَالَفَ أَمْرَهُ فِيهِ؛ الاحتجاج، ج ١، ص ٦٠

﴿٨٣٤٣﴾ امير المؤمنين ﷺ: نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَاتُ فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ وَاعْدَائِهِ ثُمَّ قَالَ لَهُ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ يَا عَلِيُّ هَكَذَا نَزَلَتْ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ وَالِدَلِيلُ عَلَى أَنَّهَا الْمُخَاطَبَةُ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ﷺ قَوْلُهُ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ ثُمَّ قَالَ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ عَلَيْهِمْ عَلَى لِسَانِكَ مِنْ وَلَايَةِ عَلِيٍّ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ؛ تأويل الآيات الظاهرة، ص ١٣٨

﴿٨٣٤٤﴾ العسكري ﷺ: وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ اشْتَرَوْا الْعَذَابَ الَّذِي اسْتَحَقُّوه بِمُؤَلَاتِيهِمْ لِأَعْدَائِهِ اللَّهُ بَدَلًا مِنَ الْمَغْفِرَةِ الَّتِي كَانَتْ تَكُونُ لَهُمْ لَوْ وَالَوْ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ؛ تفسير الإمام العسكري، ص ٥٨٦

﴿٨٣٤٥﴾ الصادق ﷺ: يَا أَبَا سُلَيْمَانَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ، الْجَا حِدُ لَوْلَايَةِ عَلِيٍّ ﷺ كَعَابِدِ الْوَتَنِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ١٥٧

﴿٨٣٤٦﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ لَوْ أَنَّ عَبْدًا عَبْدَنِي حَتَّى يَنْقُطَ أَوْ يَصِيرَ كَالشَّنِّ الْبَالِي ثُمَّ أَتَانِي جَاحِدًا لَوْلَايَتِكُمْ مَا غَفَرْتُ لَهُ حَتَّى يَقْرَأَ بِوَلَايَتِكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٦، ص ٣٦١

٣-١-٢-٤-الظلم على آل محمد ﷺ

﴿٨٣٤٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: اللَّهُمَّ إِنَّ طَلْحَةَ وَالزُّبَيْرَ قَطَعَانِي وَظَلَمَانِي وَالْبَا عَلَى وَنَكْتَا بَيْعَتِي فَاحْلُلْ مَا عَقَدَا وَانْكُثْ مَا أَبْرَمَا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمَا أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٦٢

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۳۴۰﴾ ای مردم؛ علی علیه السلام از طرف خدا پیشوای شما ملت است. هرکس منکر ولایت علی علیه السلام شود، توبه اش پذیرفته نیست و مورد آمرزش پروردگار قرار نمی گیرد. بر خدا واجب است با فردی که از فرمانش سر باز زند چنین رفتار کند.

﴿۸۳۴۱﴾ ای مردم؛ او امام و پیشوایی از سوی خداست، و خداوند کسی را که ولایت او را انکار کند هرگز نمی بخشد و هرگز او را نمی آمرزد.

﴿۸۳۴۲﴾ ای گروه مردم! علی علیه السلام از سوی خداوند امام است و خداوند توبه ی کسی را که ولایت او را انکار کند هرگز نمی پذیرد و هرگز او را نمی آمرزد و این برعهده ی خداوند است که با هرکس که با فرمانش مخالفت کند چنین رفتار فرماید.

﴿۸۳۴۳﴾ این آیات درباره ی امیرالمؤمنین و دشمنانش نازل شد و فرمود: اگر آنان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند [و گناه کردند]، ای علی نزد تو می آمدند و از خدا طلب آمرزش می کردند و پیامبر صلی الله علیه و آله برای ایشان آمرزش می خواست، و امیرالمؤمنین را مخاطب قرار داده و فرمود: از خدا طلب آمرزش می کردند، و پیامبر برای ایشان آمرزش می خواست؛ بعد به علی گفت: نه چنین است، قسم به خدای تو که اینان اهل ایمان نمی شوند مگر آنکه در خصومت و نزاعشان تنها تو را حاکم کنند و آن گاه به هر حکمی که [به سود و زیان آنها] کنی هیچ گونه اعتراضی در دل نداشته و کاملاً از دل و جان تسلیم فرمان علی بن ابی طالب باشند.

﴿۸۳۴۴﴾ عذابی را که استحقاق داشتند به واسطه ی دوستی با دشمنان خدا به جای آمرزش خریدند؛ آن مغفرتی که نصیب ایشان می شد، در صورتی که اولیای خدا را دوست می داشتند «پس چقدر باید در آتش درنگ کنند!».

﴿۸۳۴۵﴾ ای ابو سلیمان! خداوند کسی را که برایش شریک قرار دهد نمی آمرزد. منکر ولایت علی علیه السلام مانند بت پرست است.

﴿۸۳۴۶﴾ ای محمد! اگر بنده ای آن قدر مرا عبادت کند تا پاره پاره و پوسیده و فرسوده شود، سپس نزد من آید درحالی که منکر ولایت شما باشد، او را نمی آمرزم تا آن گاه که به ولایت شما گواهی دهد.

۳-۳-۱-۲-۶- ظلم به خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله

﴿۸۳۴۷﴾ بار خدایا؛ طلحه و زبیر از من بریدند و به من ستم کردند و مردم را علیه من شوراندند و بیعت مرا شکستند، پس تو آنچه ایشان بدان پیمان بسته اند را بگشا [و این پیمان نامبارک را بر هم بزن] و آنچه آنان تاییده اند استوار مگردان، و هرگز آنان را نیامرز.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٣٤٨﴾ الرسول ﷺ: أَيُّهَا النَّاسُ اللَّهُ اللَّهُ فِي عِثْرَتِي وَأَهْلِي بَيْتِي فَإِنَّ فَاطِمَةَ ؑ بَضْعَةٌ مِنِّي وَكَذَيْبُهَا عَضْدَايَ وَأَنَا وَبَعْلُهَا كَالضَّوِّ اللَّهُمَّ ارْحَمْ مَنْ رَحِمْتَهُمْ وَلَا تَغْفِرْ لِمَنْ ظَلَمْتَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ١٤٣

﴿٨٣٤٩﴾ الحسين ؑ: اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَرَى مَا أَنَا فِيهِ مِنْ عِبَادِكَ هَؤُلَاءِ الْغُصَاةُ اللَّهُمَّ أَحْصِهِمْ عَدَدًا وَاقْتُلْهُمْ بَدَدًا وَلَا تَذَرْ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ مِنْهُمْ أَحَدًا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمْ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ٥٢

٤-٣-١-٢-٦- العداوة لآل مُحَمَّد ﷺ

﴿٨٣٥٠﴾ امير المؤمنين ؑ: نَزَلَتْ هَذِهِ آيَاتُ فِي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ؑ وَأَعْدَائِهِ ثُمَّ قَالَ لَهُ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ يَا عَلِيُّ هَكَذَا نَزَلَتْ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ وَالْكَافِرُ عَلَى أَنَّهَا الْمُخَاطَبَةُ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ؑ قَوْلُهُ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ ثُمَّ قَالَ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ عَلَيْهِمْ عَلَى لِسَانِكَ مِنْ وَلايَةِ عَلِيٍّ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ؑ؛ تأويل الآيات الظاهرة، ص ١٣٨

﴿٨٣٥١﴾ الحسين ؑ: اللَّهُمَّ أَحْصِهِمْ عَدَدًا وَاقْتُلْهُمْ بَدَدًا وَلَا تُعَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمْ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ٣٦

﴿٨٣٥٢﴾ الكاظم ؑ: يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اغْضَبِ الْيَوْمَ لِمُحَمَّدٍ وَلِأَبْرَارِ عِثْرَتِهِ وَاقْتُلْ أَعْدَاءَهُمْ بَدَدًا وَاحْصِهِمْ عَدَدًا وَلَا تَدَعْ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ مِنْهُمْ أَحَدًا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمْ أَبَدًا؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١١٤

٥-٣-١-٢-٦- عَدَمُ أَدَاءِ الصَّلَوَاتِ

﴿٨٣٥٣﴾ الرسول ﷺ: دَعَا جَبْرِئِيلُ وَأَمَّنْتُ قَالَ مَنْ أَدْرَكَ وَالِدَيْهِ وَلَمْ يُؤَدِّ حَقَّهُمَا فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ ثُمَّ قَالَ مَنْ ذَكَرْتُ عَنْدهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْكَ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ ثُمَّ قَالَ مَنْ أَدْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَلَا يَتُوبُ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٣٤

﴿٨٣٥٤﴾ الرضا ؑ: مَنْ ذَكَرْتُ عَنْدهُ فَصَلَّى عَلَى فَلَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَيْفَ يُصَلَّى عَلَيْكَ وَلَا يُغْفَرْ لَهُ فَقَالَ إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا صَلَّى عَلَى وَلَمْ يُصَلِّ عَلَى آلِي لُفَّتْ تِلْكَ الصَّلَاةُ فَضْرِبَ بِهَا وَجْهَهُ وَإِذَا صَلَّى عَلَى وَغَفَرَ لِي غُفِرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٠

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۳۴۸﴾ ای مردم؛ در مورد عترت و اهل بیت؛ خدا را در نظر داشته باشید؛ فاطمه پاره‌ی تن من و دو فرزندش بازوان من هستند و من و شوهرش چون نور درخشنده هستیم؛ خدایا بر کسی که به آن‌ها رحم کند رحم کن و کسی را که بر آن‌ها ستم ورزد، نیامرزد.

﴿۸۳۴۹﴾ پروردگارا؛ تو حال مرا می‌بینی که از دست این مردم معصیت کار چه می‌کشم. بار خدایا! اینان را نابود کن، و هلاک نما، احدی از ایشان را بر روی زمین باقی مگذار و هرگز آنان را مورد آمرزش قرار مده!

۴-۳-۱-۲-۶ دشمنی با خاندان پیامبر ﷺ

﴿۸۳۵۰﴾ این آیات درباره‌ی امیرالمؤمنین و دشمنانش نازل شد و فرمود: اگر آنان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند [و گناه کردند] ای علی نزد تو می‌آمدند و از خدا طلب آمرزش می‌کردند و پیامبر ﷺ برای ایشان آمرزش‌خواهی می‌کرد، و امیرالمؤمنین را مخاطب قرار داده و فرمود: از خدا طلب آمرزش می‌کردند، و پیامبر برای ایشان آمرزش‌خواهی می‌کرد؛ بعد به علی گفت: نه چنین است، قسم به خدای تو که اینان اهل ایمان نمی‌شوند مگر آنکه در خصومت و نزاعشان تنها تو را حاکم کنند و آن‌گاه به هر حکمی که [به سود و زیان آن‌ها] کنی هیچ‌گونه اعتراضی در دل نداشته و کاملاً از دل و جان تسلیم فرمان علی بن ابی‌طالب باش. **﴿۸۳۵۱﴾** خدایا؛ ایشان را یک‌به‌یک بشمار و بکش به‌نحوی که نابود شوند و احدی از ایشان را باقی مگذار و آنان را هرگز نیامرزد.

﴿۸۳۵۲﴾ ای پروردگار محمد و آل محمد ﷺ؛ امروز به خاطر محمد ﷺ بر دشمنانشان غضب کن و به هرکدام جداگانه سهمی از عذاب را برسان و بر روی زمینت احدی از آن‌ها را باقی مگذار و هرگز آن‌ها را نیامرزد.

۵-۳-۱-۲-۶ عدم ذکر صلوات بعد از شنیدن نام رسول خدا ﷺ

﴿۸۳۵۳﴾ جبرئیل دعا کرد و من آمین گفتم. گفت: «هرکه پدر و مادر خود را درک کند و حق آن‌ها را ادا نکند خدا او را نیامرزد». گفتم: «آمین». سپس گفت: «هرکه نام تو نزد او برده شود و بر تو درود نفرستد خدا او را نیامرزد». گفتم: «آمین». سپس گفت: «خدا نیامرزد کسی را که ماه رمضان را درک کند و توبه نکند». گفتم: «آمین».

﴿۸۳۵۴﴾ هرکس در پیش او از من یاد کند و او بر من صلوات بفرستد آمرزیده نشود و خدا او را دور گرداند. عرض شد: «ای پیامبر خدا؛ چگونه به شما صلوات بفرستد و آمرزیده نشود؟ فرمود: «بنده اگر بر من صلوات بفرستد و بر خاندان من صلوات نفرستد این صلوات در هم می‌پیچد و به صورتش زده می‌شود و وقتی بر من و بر خاندان من صلوات بفرستد آمرزیده می‌شود».

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

٦-٣-١-٢-٦- عَدِمَ التَّمَسُّكِ بِحَبْلِ اللَّهِ

﴿٨٣٥٥﴾ الرسول ﷺ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ جَالِسًا فِي الْمَسْجِدِ وَأَصْحَابُهُ حَوْلَهُ فَقَالَ لَهُمْ يَطْلُعُ عَلَيْكُمْ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ يَسْأَلُ عَمَّا يَغْنِيهِ قَالَ فَطَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَبِيهُ بِرَجَالِ مِصْرَ فَتَقَدَّمَ وَسَلَّمَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَجَلَسَ وَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي سَمِعْتُ اللَّهَ يَقُولُ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا فَمَا هَذَا الْحَبْلُ الَّذِي أَمَرَنَا اللَّهُ تَعَالَى بِالْإِعْتِصَامِ بِهِ وَأَنْ لَا نَتَفَرَّقَ عَنْهُ قَالَ فَأُطْرَقَ النَّبِيُّ ﷺ سَاعَةً ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ وَأَشَارَ إِلَى عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ وَقَالَ هَذَا حَبْلُ اللَّهِ الَّذِي مَنْ تَمَسَّكَ بِهِ غُصِمَ فِي ذُنْبِيهِ وَلَمْ يَضِلَّ فِي آخِرَتِهِ قَالَ فَوَثَبَ الرَّجُلُ إِلَى عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ وَاحْتَضَنَهُ مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِهِ وَهُوَ يَقُولُ اغْتَصِمْتُ بِحَبْلِ اللَّهِ وَحَبْلُ رَسُولِهِ ثُمَّ قَالَ فَوَلَّى وَخَرَجَ فَقَامَ رَجُلٌ مِنَ النَّاسِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلْحِقْهُ وَأَسْأَلُهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا تَجَدَّه مَرَفَقًا قَالَ فَلَحِقْهُ الرَّجُلُ وَهُوَ عُمُرٌ وَسَأَلَهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُ فَقَالَ هَلْ فَهِمْتَ مَا قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ وَ مَا قُلْتُ لَهُ قَالَ الرَّجُلُ نَعَمْ فَقَالَ لَهُ إِنْ كُنْتُ مُتَمَسِّكًا بِذَلِكَ الْحَبْلِ فَغَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَإِلَّا فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَ تَرَكَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ١٥

٧-٣-١-٢-٦- كِتْمَانُ فَضِيلَةِ أَهْلِ الْبَيْتِ

﴿٨٣٥٦﴾ الصادق ﷺ: أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوْا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ذَلِكَ بَانَ اللَّهُ نَزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ قَالَ الْإِمَامُ ﷺ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي صِفَةِ الْكَاتِمِينَ لِفَضْلِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٢٣٥

٨-٣-١-٢-٦- نَكْثُ الْبَيْعَةِ

﴿٨٣٥٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: اللَّهُمَّ إِنَّ طَلْحَةَ وَ الزُّبَيْرَ قَطَعَانِي وَ ظَلَمَانِي وَ أَلْبَا عَلَى وَ نَكَثَا بَيْعَتِي فَاحْلُلْ مَا عَقَدَا وَ انْكَثُ مَا أَبْرَمَا وَ لَا تَغْفِرْ لَهُمَا أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٦٢

٩-٣-١-٢-٦- وَلَايَةُ عَدُوِّ اللَّهِ

﴿٨٣٥٨﴾ الرسول ﷺ: يَا مُحَمَّدُ، إِنْ أُمِّتَكَ لَوْ أَتَوْنِي بِذُنُوبٍ كَأَمْثَالِ الْجِبَالِ، لَغَفَرْتُ لَهُمْ مَا لَمْ يُشْرِكُوا بِي شَيْئًا وَ لَمْ يُؤَالُوا لِي عَدُوًّا؛ الفضائل، ص ١٢١

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۶-۲-۱-۳-۶ چنگ‌نزدن به ریسمان الهی

﴿۸۳۵۵﴾ روزی رسول خدا ﷺ با یارانش در مسجد نشسته بود. فرمود: «از این در مردی بهشتی بر شما وارد می شود و پرسش هایی که مورد نیازش هست می پرسد». در این هنگام مردی بلند قامت که به مردان قبیله مُضَر شبیه بود داخل شد. پیش آمد و به رسول خدا ﷺ سلام داد و نشست و عرض کرد: «ای پیامبر خدا من شنیده ام که خدای عز و جل در قرآنی که فرستاده فرموده است: «همگی به ریسمان خدا چنگ بزنید و پراکنده نشوید» آن ریسمانی که خداوند به ما دستور فرموده تا به آن چنگ بزنیم و از آن پراکنده نشویم چیست؟ رسول خدا ﷺ اندکی سر به زیر انداخت، سپس سر برداشت و با دست خود به علی ابن ابی طالب علیه السلام اشاره کرد و فرمود: «این همان ریسمان خداست که هرکس به آن چنگ زند در دنیا محفوظ می ماند و در آخرت گمراه نمی شود». آن مرد برخاست و علی علیه السلام را از پشت سر در آغوش کشید و گفت: «به ریسمان خدا و ریسمان رسول خدا چنگ زدم» سپس از جا بلند شد و رو برگردانید و بیرون رفت. پس از رفتن او مردی از جمع برخاست و عرض کرد: «ای پیامبر خدا؛ اجازه می فرمایید که دنبال او بروم و از او بخواهم که برای من از خدا آمرزش بخواهد؟ رسول خدا فرمود: «اگر می توانی او را بیاب و درخواست را ارائه کن». آن مرد خود را به او رساند و از او خواست که برایش از خدا آمرزش بخواهد، او گفت: «آیا فهمیدی که رسول خدا به من چه گفت و من به او چه گفتم؟ گفت: «آری». گفت: «اگر دست به همان ریسمان داشته باشی خداوند تو را می آمرزد و اگر نه، خدا تو را نمی آمرزد».

۶-۲-۱-۳-۷ پوشاندن فضائل اهل بیت علیهم السلام

﴿۸۳۵۶﴾ اینان، همان هایی هستند که گمراهی را با هدایت، و عذاب را با آمرزش، مبادله کرده اند؛ به راستی چقدر باید تحملشان بر عذاب خداوند زیاد باشد! خداوند کتاب را بر مبنای حق نازل فرموده و آنان که در کتاب اختلاف کردند، در بدبختی عمیق غوطه وورند. امام علی علیه السلام فرمود: این آیه را خداوند درباره ی کسانی که فضل ما را کتمان می کنند نازل کرده است.

۶-۲-۱-۳-۸ شکستن بیعت

﴿۸۳۵۷﴾ بار خدایا؛ طلحه و زبیر از من بریدند و به من ستم کردند و مردم را علیه من شوراندند و بیعت مرا شکستند، پس تو آنچه ایشان بدان پیمان بسته اند را بگشا [و این پیمان نامبارک را بر هم بزن] و آنچه آنان تابیده اند استوار مگردان، و هرگز آنان را نیامرز.

۶-۲-۱-۳-۹ پذیرش ولایت دشمنان خدا

﴿۸۳۵۸﴾ ای محمد؛ اگر امت تو به بلندای کوه های بلند گناه داشته باشند، تا وقتی که به من شرک نورزیده و تحت ولایت دشمنانم نباشند، آن ها را خواهم بخشید.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

٤-١-٢-٤-٦- في جنب الناس

١-٤-١-٢-٦- إحدَثُ الدِّينِ

﴿٨٣٥٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ أَحْدَثَ دِينًا وَمَنْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرُهُ أَوْ

رَجُلٌ بَاعَ حُرًّا؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٥٥

٢-٤-١-٢-٦- إضلالُ الناس

﴿٨٣٦٠﴾ الرضا ﷺ: فَلَمَّا رَأَى ذَلِكَ وَ أَنَّ الْقَوْمَ تَدَاخَلَهُمُ الْخِذْلَانُ عَمَدَ إِلَى سِلْسِلَةٍ فَأَوْتَدَ لَهَا وَتَدًّا ثُمَّ جَعَلَهَا فِي عُنُقِهِ ثُمَّ قَالَ لَا أَحُلُّهَا حَتَّى يَتُوبَ اللَّهُ عَلَيَّ وَ رَوَى أَنَّهُ ثَقَبَ تَرْفُوتَهُ فَأَدْخَلَهَا فِيهَا فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَى نَبِيِّ ذَلِكَ الزَّمَانِ قُلْ لِفُلَانٍ لَوْ دَعَوْتَنِي حَتَّى تَسْقُطَ أَوْصَالُكَ مَا اسْتَجَبْتُ لَكَ وَ لَا غَفَرْتُ لَكَ حَتَّى تَرُدَّ النَّاسَ عَمَّا دَعَوْتُ إِلَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٠٦

٣-٤-١-٢-٦- بَيْعُ الْحُرِّ

﴿٨٣٦١﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ جَحَدَ مَهْرًا أَوْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرُهُ

أَوْ بَاعَ رَجُلًا حُرًّا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٣، ص ٣٧٨

﴿٨٣٦٢﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ أَحْدَثَ دِينًا وَمَنْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرُهُ أَوْ

رَجُلٌ بَاعَ حُرًّا؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٥٥

﴿٨٣٦٣﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ آخَرَ مَهْرًا أَوْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرُهُ أَوْ بَاعَ

رَجُلًا حُرًّا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٥، ص ٧٢

﴿٨٣٦٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ كُلَّ ذَنْبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَهْرَ امْرَأَةٍ وَمَنْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا

أَجْرُهُ وَمَنْ بَاعَ حُرًّا؛ الكافي، ج ٥، ص ٣٨٢

٤-٤-١-٢-٦- التَّجَاوُزُ بِأَمْوَالِ النَّاسِ

﴿٨٣٦٥﴾ ابن عباس ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ سَادِسٍ وَعِشْرِينَ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْكُمْ بِالرَّحْمَةِ فَيَغْفِرُ لَكُمْ

الدُّنُوبَ كُلَّهَا إِلَّا الدَّمَاءَ وَالْأَمْوَالَ وَقَدْ سَبَّيْنَكُمْ؛ ثواب الأعمال، ص ٧٠

﴿٨٣٦٦﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمُ سِتَّةٍ وَعِشْرِينَ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْكُمْ بِالرَّحْمَةِ فَيَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ

الدُّنُوبَ كُلَّهَا إِلَّا الدَّمَاءَ وَالْأَمْوَالَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٥٥

٥-٤-١-٢-٦- تَضْيِيعُ حَقُوقِ الْإِخْوَانِ

﴿٨٣٦٧﴾ السَّجَّاد ﷺ: يَغْفِرُ اللَّهُ لِلْمُؤْمِنِ كُلِّ ذَنْبٍ وَيُطَهِّرُهُ مِنْهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَا خَلَا

ذَنْبَيْنِ تَرَكَ التَّقِيَّةَ وَ تَضْيِيعَ حَقُوقِ الْإِخْوَانِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٢٢٣

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۴-۱-۲-۶- در ارتباط با حق الناس

۱-۴-۱-۲-۶- پدیدآوردن دین نو (بدعت)

﴿۸۳۵۹﴾ خداوند هر گناهی را می آمرزد، مگر گناه کسی که در دینی بدعت ایجاد کند، یا مزد کارگر را ندهد، یا انسان آزادی را به بندگی بفروشد.

۲-۴-۱-۲-۶- گمراه کردن مردم

﴿۸۳۶۰﴾ و چون این ماجرا را فهمید و دید که مردم او را واگذارده و رها کرده اند، زنجیری را برداشت و میخی بر آن زد و بر گردنش آویخت و گفت: هرگز این را باز نمی کنم تا خدا مرا بیامزد. روایت شده که او استخوان ترقوه اش را سوراخ کرد و زنجیر را در آن داخل کرد تا اینکه خداوند به پیامبر آن زمان وحی کرد که به فلانی بگو: اگر آن قدر مرا صدا کنی که یکایک اعضایت بر زمین بیافتد، جوابت را نمی دهم و نمی آمرزم مگر آنکه مردم را از آنچه که به سویش دعوتشان کردی، بازگردانی.

۳-۴-۱-۲-۶- خرید انسان آزاد

﴿۸۳۶۱﴾ خدای متعال همه ی گناهان را می آمرزد، مگر کسی را که مهریه ی زن را انکار کند یا مزد کارگری را پایمال کند و یا انسان آزادی را بفروشد.

﴿۸۳۶۲﴾ خداوند هر گناهی را می آمرزد، مگر گناه کسی که در دینی بدعت ایجاد کند، یا مزد کارگر را ندهد، یا انسان آزادی را به بندگی بفروشد.

﴿۸۳۶۳﴾ خداوند هر گناهی را می آمرزد، مگر گناه کسی که دینی بدعت بگذارد، یا مزد کارگر را ندهد، یا انسان آزادی را به بندگی بفروشد.

﴿۸۳۶۴﴾ خداوند هر گناهی را می بخشد مگر گناه آن کس را که از پرداخت مهریه ی زنی خودداری کند، یا گناه کسی که مزد کارگری را نپردازد، و یا شخص آزادی را [به عنوان برده] بفروشد.

۴-۴-۱-۲-۶- تجاوز به اموال مردم

﴿۸۳۶۵﴾ چون روز بیست و ششم ماه فرارسد، خداوند با نظر رحمت به شما می نگرد و همه ی گناهانتان را جز ریختن خون و دست درازی به دارایی های دیگران (حق الناس) می آمرزد.

﴿۸۳۶۶﴾ چون روز بیست و ششم فرارسد، خداوند نظر رحمت به سوی شما می کند و جز قتل نفس و حقوق مادی همه ی گناهانتان را می آمرزد.

۵-۴-۱-۲-۶- ضایع کردن حقوق برادران

﴿۸۳۶۷﴾ خدا هر گناهی را از مؤمنان می آمرزد و او را در دنیا و آخرت پاک می کند جز از دو گناه: ترک تقیه و ضایع کردن حقوق مؤمنان.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

٤-٢-١-٤-٦- جَحْدُ الْمَهْرِ أَوْ تَأْخِيرُهُ

﴿٨٣٦٨﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ جَحَدَ مَهْرًا أَوْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرَهُ

أَوْ بَاعَ رَجُلًا حُرًّا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٣، ص ٣٧٨

﴿٨٣٦٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ كُلَّ ذَنْبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَهْرَ امْرَأَةٍ وَمَنْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا

أَجْرَهُ وَمَنْ بَاعَ حُرًّا؛ الكافي، ج ٥، ص ٣٨٢

٤-٢-١-٤-٧- تَأْخِيرُ الْمَهْرِ

﴿٨٣٧٠﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ أَخَّرَ مَهْرًا أَوْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرَهُ أَوْ بَاعَ

رَجُلًا حُرًّا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٥، ص ٧٢

٤-٢-١-٤-٨- الْخُصُومَاتُ

﴿٨٣٧١﴾ الباقر ﷺ: إِيَّاكَ وَالْخُصُومَاتِ فَإِنَّهَا تُورِثُ الشَّكَّ وَتَهْبِطُ الْعَمَلَ وَتُرْدِي صَاحِبَهَا

وَعَسَى أَنْ يَتَكَلَّمَ بِالشَّيْءِ فَلَا يُغْفَرَ لَهُ؛ الكافي، ج ١، ص ٩٢

٤-٢-١-٤-٩- السَّخَرُ

﴿٨٣٧٢﴾ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جَبْرِئِيلُ مَا فَعَلَ اللَّهُ بِحَوَائِجِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٌ ﷺ فَيَقُولُونَ نَظَرَ إِلَيْهِمْ

فَغَفَرَ لَهُمْ وَعَفَا عَنْهُمْ إِلَّا عَنْ أَرْبَعَةٍ مُذْمِنِ الْخَمْرِ وَعَاقِ الْوَالِدَيْنِ وَقَاطِعِ الرَّحِمِ وَالسَّاحِرِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٩

٤-٢-١-٤-١٠- سُوءُ الْخُلُقِ

﴿٨٣٧٣﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا يُعَذِّبُ اللَّهَ مُؤْمِنًا بَعْدَ التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ إِلَّا

بِسُوءِ ظَنِّهِ بِاللَّهِ وَتَقْصِيرِهِ مِنْ رَجَائِهِ وَسُوءِ خُلُقِهِ وَاعْتِيَابِهِ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٧١

٤-٢-١-٤-١١- إِسْقَاءُ الْخَمْرِ مَوْلُودًا

﴿٨٣٧٤﴾ الصادق ﷺ: مَنْ سَقَى مَوْلُودًا خَمْرًا أَوْ قَالَ مُسْكِرًا سَقَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنَ الْحَمِيمِ وَ

إِنْ غَفَرَ لَهُ؛ الكافي، ج ٦، ص ٣٩٧

٤-٢-١-٤-١٢- الظُّلْمُ وَالْمَظْلَمَةُ

﴿٨٣٧٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا (النساء:

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۶-۴-۱-۲-۶- انکار کردن مهریه و یا تأخیر در پرداخت آن

﴿۸۳۶۸﴾ خدای متعال همه‌ی گناهان را می‌آمرزد، مگر کسی را که مهریه‌ی زن را انکار کند یا مزد کارگری را پایمال کند و یا انسان آزادی را بفروشد.

﴿۸۳۶۹﴾ خداوند هر گناهی را می‌بخشد مگر گناه آن کس را که از پرداخت مهریه‌ی زنی خودداری کند، یا گناه کسی که مزد کارگری را نپردازد، و یا شخص آزادی را [به‌عنوان برده] بفروشد.

۶-۴-۱-۲-۷- تأخیر در پرداخت مهریه

﴿۸۳۷۰﴾ خداوند هر گناهی را می‌آمرزد، مگر گناه کسی که دینی بدعت بگذارد، یا مزد کارگر را ندهد، یا انسان آزادی را به بندگی بفروشد.

۶-۴-۱-۲-۸- دشمنی

﴿۸۳۷۱﴾ از نزاع لفظی بهره‌یز که شک به‌بار می‌آورد و عمل را تباه و صاحبش را هلاک می‌کند. و ممکن است در آن میان کسی سخنی گوید و آمرزیده نشود.

۶-۴-۱-۲-۹- سحر و جادو

﴿۸۳۷۲﴾ هنگامی که سپیده بدمد، جبریل بانگ برمی‌دارد که: خداوند متعال در مورد حوائج امت محمد ﷺ چه می‌فرماید؟ خداوند متعال غیر از چهار گروه گناهان ایشان را عفو فرمود. آن چهار گروه عبارتند از: میگساران و عاق پدر و مادر و قطع‌کننده‌ی رحم و کسی که سحر و جادو می‌کند.

۶-۴-۱-۲-۱۰- بدخلقی

﴿۸۳۷۳﴾ سوگند به خدایی که جز او خدایی نیست؛ خداوند هیچ مؤمنی را بعد از توبه و استغفار جز به‌خاطر بدگمانی به خدا و کوتاهی در امید و بداخلاقی و غیبت پشت سر مؤمنین عذاب نمی‌کند.

۶-۴-۱-۲-۱۱- نوشاندن شراب به نوزاد

﴿۸۳۷۴﴾ هرکس که به نوزادی شراب بنوشاند، خداوند عزّ و جلّ از نوشیدنی داغ جهنّم به او می‌نوشاند حتی اگر آمرزیده شده باشد.

۶-۴-۱-۲-۱۲- ظلم و حق‌الناس

﴿۸۳۷۵﴾ کسانی که کافر شدند، و (به خود و دیگران) ستم کردند، هرگز خدا آن‌ها را نخواهد بخشید، و آنان را به هیچ راهی هدایت نخواهد کرد.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٣٧٦﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ دَعَا عَشِيَّةَ عَرَفَةَ لِأَمَّتِهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ فَاجَابَهُ اللَّهُ إِنِّي قَدْ فَعَلْتُ إِلَّا ظَلَمَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَأَمَّا ذُنُوبُهُمْ فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَقَدْ غَفَرْتُهَا فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّكَ قَادِرٌ أَنْ تُثِيبَ هَذَا الْمَظْلُومَ خَيْرًا مِنْ مَظْلَمَتِهِ وَتَغْفِرَ لِهَذَا الظَّالِمِ قَالَ فَلَمْ يُجِبْهُ تِلْكَ الْعَشِيَّةَ فَلَمَّا كَانَ عَدَاةَ الْمُزْدَلِفَةِ أَعَادَ الدُّعَاءَ فَاجَابَهُ اللَّهُ تَعَالَى إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ قَالَ ثُمَّ تَبَسَّمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ لَهُ بَعْضُ أَصْحَابِهِ تَبَسَّمْتَ فِي سَاعَةٍ لَمْ تَكُنْ تَتَبَسَّمُ فِيهَا فَقَالَ تَبَسَّمْتُ مِنْ عَدُوِّ اللَّهِ إِبْلِيسَ إِنَّهُ لَمَّا عَلِمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ اسْتَجَابَ لِي فِي أُمَّتِي أَهْوَى يَدْعُو بِالْوَيْلِ وَالثُّبُورِ وَيَحْتَسُو التُّرَابَ عَلَى رَأْسِهِ عَوَالِي اللَّيْلِ، ج ١، ص ١٢٤

﴿٨٣٧٧﴾ الباقر (عليه السلام): مَا مِنْ أَحَدٍ يَظْلِمُ بِمَظْلَمَةٍ إِلَّا أَخَذَهُ اللَّهُ بِهَا فِي نَفْسِهِ وَمَالِهِ وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ فَإِذَا تَابَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٣٢

﴿٨٣٧٨﴾ أمير المؤمنين (عليه السلام): وَأَمَّا الذَّنْبُ الَّذِي لَا يُغْفَرُ فَمَظَالِمُ الْعِبَادِ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِذَا بَرَزَ لِخَلْقِهِ أَقْسَمَ قَسَمًا عَلَى نَفْسِهِ فَقَالَ وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا يَجُوزُنِي ظُلْمُ ظَالِمٍ وَلَا يَكْفُ بَكْفٍ وَلَا مَسْحَةٌ بِكْفٍ وَلَا نَطْحَةٌ مَا بَيْنَ الْقَرْنَاءِ إِلَى الْجَمَاءِ فَيَقْتَصُّ لِلْعِبَادِ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ حَتَّى لَا تَبْقَى لِأَحَدٍ عَلَى أَحَدٍ مَظْلَمَةٌ ثُمَّ يَبْعَثُهُمُ لِلْحِسَابِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٤٣

١٣-١٤-٢-٦-عاقُ الوالدين

﴿٨٣٧٩﴾ الصادق (عليه السلام): كُلُّ الذُّنُوبِ مَغْفُورَةٌ سِوَى عُقُوقِ أَهْلِ دَعْوَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٢٨١

﴿٨٣٨٠﴾ الرسول ﷺ: يُقَالُ لِلْعَاقِ إِعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنِّي لَا أَغْفِرُ لَكَ وَيُقَالُ لِلْبَارِ اْعْمَلْ مَا شِئْتَ

فَإِنِّي سَأَغْفِرُ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٧١، ص ٨٠

١٤-١-٢-٦-عَدَمُ أَدَاءِ حَقِّ الْوَالِدَيْنِ، الْعَاقُ

﴿٨٣٨١﴾ الرسول ﷺ: دَعَا جَبْرِئِيلُ وَأَمَّنْتُ قَالَ مَنْ أَدْرَكَ وَالِدَيْهِ وَلَمْ يُؤَدِّ حَقَّهُمَا فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ ثُمَّ قَالَ مَنْ ذَكَرْتَ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْكَ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ ثُمَّ قَالَ مَنْ أَدْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَلَا يَتُوبُ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٢٣٤

﴿٨٣٨٢﴾ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جَبْرِئِيلُ مَا فَعَلَ اللَّهُ بِحَوَائِجِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُونَ نَظَرَ إِلَيْهِمْ فَغَفَرَ لَهُمْ وَعَفَا عَنْهُمْ إِلَّا عَنْ أَرْبَعَةٍ مُدْمِنِ الْخَمْرِ وَعَاقِ الْوَالِدَيْنِ وَقَاطِعِ الرَّحِمِ وَالسَّاحِرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٩

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۳۷۶﴾ رسول خدا ﷺ در شب عرفه برای امتش، آمرزش و رحمت خواست. خداوند دعایش را مستجاب نمود و فرمود: به غیر از ظلم‌هایی که به یکدیگر کرده‌اید بقیه را بخشیدم. رسول خدا ﷺ فرمود: پروردگارا! تو می‌توانی به مظلوم به خاطر ظلمی که به او رسیده پاداش خیر دهی و این ظالم را نیز ببخشی. خداوند شب عرفه دعایش را اجابت نکرد. در ظهر عرفه پیامبر دعا را تکرار کرد؛ خداوند متعال اجابت کرد و فرمود: همه را بخشیدم. سپس رسول خدا ﷺ لبخند زد. بعضی اصحابش گفتند: در لحظاتی که زمان لبخند نبود، لبخند زدید. پیامبر ﷺ فرمود: به ابلیس، دشمن خدا خندیدم. وقتی دانست خداوند دعای مرا در مورد امتم اجابت کرد، سقوط کرد و او یلاگویان خاک بر سر می‌ریخت.

﴿۸۳۷۷﴾ هیچ‌کس نیست که به دیگری ستم کند، جز آنکه خدا او را به همان ستم بگیرد؛ درباره‌ی جاننش باشد یا مالش، و اما ستمی که میانه‌ی او و خدا باشد، هرگاه توبه کند خدا می‌آمرزد.

﴿۸۳۷۸﴾ اما گناهی که آمرزیده نمی‌شود؛ ستم‌هایی است که بندگان برخی به برخی می‌کنند، چون خداوند تبارک و تعالی [به وسیله‌ی پیامبران و احکام] بر خلقش عیان شد، به خودش سوگند یاد کرده و فرموده است: «به عزّت و جلالم سوگند که ستم هیچ ستمکاری [بدون کیفر] از من نخواهد گذشت؛ گرچه زدن مستی به مستی باشد یا مالیدن [دستی] به دستی باشد [از روی لذّت و هوسرانی] و حتّی اگر شاخ زدن شاخداری به بی‌شاخی باشد. پس باید بندگان از یکدیگر قصاص گیرند تا ستمی از کسی بر کسی [بدون کیفر] نماند. سپس آن‌ها را برای حساب برانگیزد.

۱۳-۴-۱-۲-۶- عاق والدین

﴿۸۳۷۹﴾ تمام گناهان بخشیده می‌شود مگر نافرمانی از آن که به دین حق دعوت می‌کند. ﴿۸۳۸۰﴾ به پدرتار نسبت به پدر و مادر گفته می‌شود: هرچه خواهی بکن که من تو را نمی‌آمرزم و به خوش‌رفتار نسبت به پدر و مادر گفته می‌شود: هرچه خواهی بکن که البته تو را می‌آمرزم.

۱۴-۴-۱-۲-۶- ادا نکردن حق پدر و مادر

﴿۸۳۸۱﴾ جبرئیل دعا کرد و من آمین گفتم. گفت: «هرکه پدر و مادر خود را درک کند و حقّ آن‌ها را ادا نکند خدا او را نیامرزد». گفتم: «آمین». سپس گفت: «هرکه نام تو نزد او برده شود و بر تو درود نفرستد خدا او را نیامرزد». گفتم: «آمین». سپس گفت: «خدا نیامرزد کسی را که ماه رمضان را درک کند و توبه نکند». گفتم: «آمین».

﴿۸۳۸۲﴾ هنگامی که سپیده بدمد، جبریل بانگ برمی‌دارد که: خداوند متعال در مورد حوائج امت محمد ﷺ چه می‌فرماید؟ خداوند متعال غیر از چهار گروه گناهان ایشان را عفو فرمود. آن چهار گروه عبارتند از: میگساران و عاق پدر و مادر و قطع‌کننده‌ی رحم و کسی که سحر و جادو می‌کند.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٣٨٣﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ الْقَدْرِ أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ جَبْرَائِيلَ فَهَبَّطَ فِي كَنِيبَةٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَى الْأَرْضِ وَمَعَهُ لَوَاءٌ أَخْضَرُ فَيَرْكُزُ اللَّوَاءَ إِلَى ظَهْرِ الْكَعْبَةِ وَلَهُ سِتُمِائَةِ جَنَاحٍ مِنْهَا جَنَاحَانِ لَا يَنْشُرُهُمَا إِلَّا فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ فَيَنْشُرُهُمَا تِلْكَ اللَّيْلَةَ فَيَجَاوِزَانِ الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَيَبِيتُ جَبْرَائِيلُ وَالْمَلَائِكَةُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَيَسْلُمُونَ عَلَى كُلِّ قَائِمٍ وَقَاعِدٍ وَمُصَلٍّ [مُصَلٍّ] وَذَاكِرٍ وَيُصَافِحُونَهُمْ وَيُؤْمِنُونَ عَلَى دُعَائِهِمْ حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جَبْرَائِيلُ يَا مَعْشَرَ الْمَلَائِكَةِ الرَّحِيلَ الرَّحِيلَ فَيَقُولُونَ يَا جَبْرَائِيلُ فَمَاذَا صَنَعَ اللَّهُ تَعَالَى فِي حَوَائِجِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى نَظَرَ إِلَيْهِمْ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَعَفَا عَنْهُمْ وَغَفَرَ لَهُمْ إِلَّا أَرْبَعَةً قَالَ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مُذْمِنُ الْخُمْرِ وَالْعَاقُ لَوَالِدَيْهِ وَالْقَاطِعُ الرَّحِمَ وَالْمُشَاجِنُ [الْمُشَاجِنُ]؛

مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٩

١٥-٤-١-٢-٦- عَدَمُ الْغُفْرَانِ فِي حَيَاةِ الْوَالِدَيْنِ

﴿٨٣٨٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَدْرَكَ وَالِدَيْهِ أَوْ أَحَدَهُمَا فَلَمْ يُغْفِرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٤، ص ٨٠

١٦-٤-١-٢-٦- الْعَشَارُ

﴿٨٣٨٥﴾ الرسول ﷺ: فِي فَضْلِ آيَةِ الْكُرْسِيِّ قَالَ ﷺ: وَمَنْ قَرَأَهَا وَجَعَلَ نَوَافِلَهَا لِأَهْلِ الْقُبُورِ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ إِلَّا أَنْ يَكُونَ عَشَارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٤١

١٧-٤-١-٢-٦- غَضَبُ الْأَجْرَةِ

﴿٨٣٨٦﴾ الرسول ﷺ: إِنْ اللَّهُ تَعَالَى غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ جَحَدَ مَهْرًا أَوْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرَهُ أَوْ بَاعَ رَجُلًا حُرًّا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٣، ص ٣٧٨

﴿٨٣٨٧﴾ الرسول ﷺ: إِنْ اللَّهُ غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ أَحْدَثَ دِينَاً وَمَنْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرَهُ أَوْ رَجُلٌ بَاعَ حُرًّا؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٥٥

﴿٨٣٨٨﴾ الرسول ﷺ: إِنْ اللَّهُ غَافِرُ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا مَنْ آخَرَ مَهْرًا أَوْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرَهُ أَوْ بَاعَ رَجُلًا حُرًّا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٥، ص ٧٢

﴿٨٣٨٩﴾ الرسول ﷺ: إِنْ اللَّهُ يَغْفِرُ كُلَّ ذَنْبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَهْرَ امْرَأَةٍ وَمَنْ اغْتَصَبَ أَجِيرًا أَجْرَهُ وَمَنْ بَاعَ حُرًّا؛ الكافي، ج ٥، ص ٣٨٢

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۳۸۳﴾ هنگامی که شب قدر فرارسد، خدای عزّ و جلّ به جبرئیل فرمان می دهد تا در میان جمعی از فرشتگان به زمین فرود آیند که با او پرچمی سبزرنگ است. پس آن پرچم را بر پشت کعبه می کوبد؛ جبرئیل شش صد بال دارد که دو بال آن را جز در شب قدر باز نمی کند و در آن شب، آن دو بال را می گشاید و آن دو بال از مشرق و مغرب فراتر می رود، و جبرئیل علیه السلام در چنین شبی فرشتگان را به اطراف عالم گسیل می دارد و آنان به هر ایستاده و نشسته و هر نمازگزار و ذاکری سلام می کنند و با آنان دست می دهند و دعای ایشان را آمین می گویند تا سپیده صبح سر زند. پس چون صبح بدمد جبرئیل علیه السلام صدا می زند: «ای گروه ملائکه؛ کوچ کوچ». گویند: «ای جبرئیل؛ خداوند نسبت به درخواست های مؤمنین از امت محمد صلی الله علیه و آله چه کرده است؟» گوید: «خدای متعال امشب نظر رحمت به آنان کرده و از آنان گذشته و گناهانشان را آمرزیده است مگر چهار گروه». رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «این چهار گروه شرابخوار، عاق والدین، کسی که قطع رحم کرده و کینه توز می باشند».

۱۵-۴-۱-۲-۶- بخشیده نشدن فرد در طول حیات والدینش

﴿۸۳۸۴﴾ هرکس پدر و مادرش یا یکی از آنها را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از خود دور می سازد.

۱۶-۴-۱-۲-۶- باج گیری

﴿۸۳۸۵﴾ پیامبر صلی الله علیه و آله در فضیلت آیه الکرسی فرمود: هرکس آن را بخواند و ثوابش را برای اموات و اهل قبور در نظر بگیرد، خداوند گناهان ایشان را می آمرزد مگر آنکه باج گیر باشد.

۱۷-۴-۱-۲-۶- پرداخت نکردن حقوق کارگر

﴿۸۳۸۶﴾ خدای متعال همه ی گناهان را می آمرزد، مگر کسی را که مهریه ی زن را انکار کند یا مزد کارگری را پایمال کند و یا انسان آزادی را بفروشد.

﴿۸۳۸۷﴾ خداوند هر گناهی را می آمرزد، مگر گناه کسی که در دینی بدعت ایجاد کند، یا مزد کارگر را ندهد، یا انسان آزادی را به بندگی بفروشد.

﴿۸۳۸۸﴾ خداوند هر گناهی را می آمرزد، مگر گناه کسی که دینی بدعت بگذارد، یا مزد کارگر را ندهد، یا انسان آزادی را به بندگی بفروشد.

﴿۸۳۸۹﴾ خداوند هر گناهی را می بخشد مگر گناه آن کس را که از پرداخت مهریه ی زنی خودداری کند، یا گناه کسی که مزد کارگری را نپردازد، و یا شخص آزادی را [به عنوان برده] بفروشد.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

١٨-٤-١-٢-٤-٦- الغيبة

- ﴿٨٣٩٠﴾ الرسول ﷺ: الْغَيْبَةُ أَشَدُّ مِنْ عُقُوبَةِ الزَّانَا قِيلَ وَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لِأَنَّ صَاحِبَ الزَّانَا يَتُوبُ فَيَغْفِرُ اللَّهُ [لَهُ] وَلَا تُغْفَرُ الْغَيْبَةُ إِلَّا أَنْ يُحْلَلَهُ صَاحِبُهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١٣٠
- ﴿٨٣٩١﴾ الرسول ﷺ: الْغَيْبَةُ لَا تُغْفَرُ حَتَّى يَغْفِرَهَا صَاحِبُهَا؛ وسائل الشيعة، ج ١٢، ص ٢٨٠
- ﴿٨٣٩٢﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ صَاحِبَ الْغَيْبَةِ لَا يُغْفَرُ لَهُ حَتَّى يَغْفِرَ لَهُ صَاحِبُهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١١٨

- ﴿٨٣٩٣﴾ إِيَّاكُمْ وَ الْغَيْبَةَ فَإِنَّهَا أَشَدُّ مِنَ الزَّانِ لِأَنَّ الرَّجُلَ يَزْنِي فَيَتُوبُ فَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَإِنَّ صَاحِبَ الْغَيْبَةِ لَا يُغْفَرُ لَهُ إِلَّا إِذَا غَفَرَهَا صَاحِبُهَا؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١١٦
- ﴿٨٣٩٤﴾ الرسول ﷺ: عُقُوبَةُ الْغَيْبَةِ أَشَدُّ مِنْ عُقُوبَةِ الزَّانَا قِيلَ وَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لِأَنَّ صَاحِبَ الزَّانَا يَتُوبُ فَيَغْفِرُ اللَّهُ [لَهُ] وَلَا تُغْفَرُ الْغَيْبَةُ إِلَّا أَنْ يُحْلَلَهُ صَاحِبُهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١٣٠
- ﴿٨٣٩٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ اغْتَابَ مُسْلِمًا أَوْ مُسْلِمَةً لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ تَعَالَى صَلَاتَهُ وَلَا صِيَامَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَ لَيْلَةً إِلَّا أَنْ يُغْفَرَ لَهُ صَاحِبُهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٣٢٢
- ﴿٨٣٩٦﴾ الرسول ﷺ: وَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا يُعَذِّبُ اللَّهُ مُؤْمِنًا بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْاسْتِغْفَارِ إِلَّا بِسُوءِ ظَنِّهِ بِاللَّهِ وَ تَقْصِيرِهِ مِنْ رَجَائِهِ وَ سُوءِ خُلُقِهِ وَ اغْتِيَابِهِ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٧١
- ١٩-٤-١-٢-٤-٦- القتل و إهراق الدَّم

- ﴿٨٣٩٧﴾ الرضا ﷺ: يَا ابْنَ شَيْبٍ إِنْ الْمُحَرَّمَ هُوَ الشَّهْرُ الَّذِي كَانَ أَهْلُ الْجَاهِلِيَّةِ فِيهِمَا مَضَى يُحَرِّمُونَ فِيهِ الظُّلْمَ وَ الْقِتَالَ لِحُرْمَتِهِ فَمَا عَرَفَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ حُرْمَةَ شَهْرَهَا وَ لَا حُرْمَةَ نَبِيِّهَا لَقَدْ قَتَلُوا فِي هَذَا الشَّهْرِ ذُرِّيَّتَهُ وَ سَبَوْا نِسَاءَهُ وَ انْتَهَبُوا ثَقْلَهُ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٨٥
- ﴿٨٣٩٨﴾ ابن عباس ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمٌ سَادِسٌ وَ عَشْرِينَ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْكُمْ بِالرَّحْمَةِ فَيَغْفِرُ لَكُمْ الذُّنُوبَ كُلَّهَا إِلَّا الدَّمَاءَ وَ الْأَمْوَالَ وَ قَدَسَ بَيْنَكُمْ؛ ثواب الأعمال، ص ٧٠
- ﴿٨٣٩٩﴾ الرسول ﷺ: إِذَا كَانَ يَوْمٌ سِتَّةٌ وَ عَشْرِينَ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْكُمْ بِالرَّحْمَةِ فَيَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ الذُّنُوبَ كُلَّهَا إِلَّا الدَّمَاءَ وَ الْأَمْوَالَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٥٥
- ٢٠-٤-١-٢-٤-٦- قَطْعُ الرَّحِمِ

- ﴿٨٤٠٠﴾ الصادق ﷺ: إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ تِسْعِ عَشْرَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَنْزَلْتُ صِكَاكُ الْحَاجِّ وَ كُتِبَ الْأَجَالُ وَ الْأَرْزَاقُ وَ أُطْلِعَ اللَّهُ إِلَى خَلْقِهِ فَعَفَرَ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ مَا خَلَا شَارِبَ مُسْكِرٍ وَ لَا صَارِمٍ رَحِمَ مُؤْمِنَةٍ مَاسَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٧١

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۱۸-۴-۱-۲-۶- غیبت

﴿۸۳۹۰﴾ غیبت از زنا بدتر است، سؤال شد: «ای رسول خدا چطور از زنا بدتر است؟» فرمود: «چون زنا با توبه جبران می شود، ولی غیبت کننده آمرزیده نمی شود تا اینکه غیبت شونده او را ببخشد».

﴿۸۳۹۱﴾ غیبت بخشیده نمی شود تا آن هنگام که غیبت شونده راضی شود.

﴿۸۳۹۲﴾ خداوند غیبت کننده را نمی آمرزد، تا اینکه غیبت شونده او را ببخشد.

﴿۸۳۹۳﴾ از غیبت بپرهیزید؛ غیبت بدتر از زناست. زیرا که مرد زنا می کند و بعد توبه می نماید، خداوند هم توبه اش را قبول می کند. ولی غیبت کننده آمرزیده نمی شود، مگر اینکه آن کسی را که غیبت او را کرده از او راضی شود.

﴿۸۳۹۴﴾ غیبت از زنا شدیدتر است. گفته شد: «ای پیامبر خدا! برای چه؟» فرمود: «زناکار توبه می کند و خدا توبه ی او را می پذیرد، ولی غیبت کننده توبه می کند و خدا توبه ی او را نمی پذیرد تا وقتی که غیبت شونده او را حلال کند».

﴿۸۳۹۵﴾ هر که غیبت مرد یا زن مسلمانی را کند، خداوند تعالی چهل روز و شب نماز و روزه ی او را قبول نخواهد کرد، مگر اینکه کسی که غیبتش را کرده از او درگذرد.

﴿۸۳۹۶﴾ سوگند به خدایی که جز او خدایی نیست؛ خداوند هیچ مؤمنی را بعد از توبه و استغفار جز به خاطر بدگمانی به خدا و کوتاهی در امید و بداخلاقی و غیبت پشت سر مؤمنین عذاب نمی کند.

۱۹-۴-۱-۲-۶- کشتار و خونریزی

﴿۸۳۹۷﴾ ای پسر شیب! این ماه محرم، ماهی است که مردم زمان جاهلیت هم آن را محترم می شمردند و ظلم و جنگ را در آن حرام می دانستند، ولی این امت احترام این ماه و احترام پیامبر خدا را شناخت. در این ماه نوه ی پیامبر خدا را کشت، زنان او را اسیر کرد. اموال او را به یغما برد، خدا هرگز آنان را نیامرزد.

﴿۸۳۹۸﴾ چون روز بیست و ششم ماه فرارسد، خداوند با نظر رحمت به شما می نگرد و همه ی گناهانتان را جز ریختن خون و دست درازی به دارایی های دیگران (حق الناس) می آمرزد.

﴿۸۳۹۹﴾ چون روز بیست و ششم فرارسد، خداوند نظر رحمت به سوی شما می کند و جز قتل نفس و حقوق مادی همه ی گناهانتان را می آمرزد.

۲۰-۴-۱-۲-۶- بریدن از خویشاوندان

﴿۸۴۰۰﴾ هنگامی که شب نوزدهم ماه رمضان فرامی رسد، اجازه ی رفتن به مکه مشخص می شود و سرآمد عمر انسان ها نوشته می شود و روزی ها تقسیم می گردد و خداوند بر خلقتش نظر می کند. هر کس را که بخواهد غیر از نوشنده ی شراب و کسی که با خویشاوندان مؤمن خود قطع رابطه کرده است، می آمرزد.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٤٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّ طَلْحَةَ وَالزُّبَيْرَ قَطْعَانِي وَظَمَانِي وَالْبَا عَلَى وَنَكْنَا بِيَعْتِي فَاحْلُلْ مَا عَقَدَا وَانْكُثْ مَا أَتْرَمَا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمَا أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٦٢

(٨٤٠) فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَىٰ جِبْرِئِيلُ مَا فَعَلَ اللَّهُ بِحَوَائِجِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُونَ نَظَرَ إِلَيْهِمْ فَفَقَرَ لَهُمْ وَعَقَا عَنْهُمْ إِلَّا عَنْ أَرْبَعَةٍ مُدْمِنِ الْخَمْرِ وَعَاقُ الْوَالِدَيْنِ وَقَاطِعِ الرَّحِمِ وَالسَّاحِرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٩

﴿٨٤٠٣﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ الْقَدَرِ أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ جَبْرَائِيلَ فَهَبَطَ فِي كَيْبَةِ مَنْ الْمَلَائِكَةُ إِلَى الْأَرْضِ وَمَعَهُ لَوَاءٌ أَخْضَرُ فَيَرْكُزُ اللَّوَاءُ إِلَى ظَهْرِ الْكَعْبَةِ وَلَهُ سِتْمِائَةُ جَنَاحٍ مِنْهَا جَنَاحَانِ لَا يَنْشُرُهُمَا إِلَّا فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ فَيَنْشُرُهُمَا تِلْكَ اللَّيْلَةُ فَيَجَاوِزَانِ الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَيَبْتَغِي جَبْرَائِيلُ وَالْمَلَائِكَةُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَيَسْلُمُونَ عَلَى كُلِّ قَائِمٍ وَقَاعِدٍ وَمُصَلٍّ [مُصَلٍّ] وَذَاكِرٍ وَيُصَافِحُونَهُمْ وَيُؤْمِنُونَ عَلَى دُعَائِهِمْ حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جَبْرَائِيلُ يَا مَعْشَرَ الْمَلَائِكَةِ الرَّحِيلِ الرَّحِيلِ فَيَقُولُونَ يَا جَبْرَائِيلُ فَمَاذَا صَنَعَ اللَّهُ تَعَالَى فِي حَوَائِجِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَمَةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى نَظَرَ إِلَيْهِمْ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَغَفَا عَنْهُمْ وَغَفَرَ لَهُمْ إِلَّا أَرْبَعَةً قَالَ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَذْمُنُ الْخَمْرِ وَالْعَاقُ لَوَالِدَيْهِ وَالْقَاطِعُ الرَّحِمِ وَالْمُشَاحِنُ [الْمُشَاحِنُ]؛

مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٢٢٩

﴿٨٤٠﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فِيهَا تُنْسَخُ الْأَعْمَالُ وَتُقَسَّمُ الْأَرْزَاقُ وَتَكْتُبُ الْأَجَالَ وَيَغْفِرُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا لِلْمُشْرِكِ أَوْ شَاخِنٍ أَوْ قَاتِلٍ رَحِمَ أَوْ مُدْمِنٍ مُسْكِرٍ أَوْ مَصْرٍِّ عَلَى ذَنْبٍ أَوْ شَاعِرٍ أَوْ كَاهِنٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤١٧

٢١-٤-٦ - ٢-١-٣ - ١-٢-٤ - كلام على الخصومة

﴿٨٤٠٥﴾ الباقِرُ عليه السلام: إِيَّاكَ وَالْخُصُومَاتِ فَإِنَّهَا تُورِثُ الشَّكََّ وَتَهْبِطُ الْعَمَلَ وَتُرْدِي صَاحِبَهَا
وَعَسَى أَنْ يَتَكَلَّمَ بِالشَّيْءِ فَلَا يُغْفَرُ لَهُ؛ الكافي، ج ١، ص ٩٢
٢٢-١-٤-٢-٦- من بات شبعاناً وبحضرته مؤمن جامع

﴿٨٤٠٦﴾ السَّجَادَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ بَاتَ شَبَعَانًا [شَبَعَان] وَبَحَضَرَتِهِ مُؤْمِنٌ جَائِعٌ طَاوَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَلَائِكَتِي أَشْهَدُكُمْ عَلَى هَذَا الْعَبْدِ أَنِّي قَدْ أَمَرْتُهُ فَعَصَانِي وَأَطَاعَ غَيْرِي وَكَوَلْتُهُ إِلَى عَمَلِهِ وَ عَزَّتِي وَ جَلَالِي لَا غَفْرَتُ لَهُ أَبَدًا؛ وسائل الشيعة، ج ٢٤، ص ٣٢٦

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۴۰۱﴾ بار خدایا! طلحه و زبیر از من بریدند و به من ستم کردند و مردم را علیه من شوراندند و بیعت مرا شکستند، پس تو آنچه ایشان بدان پیمان بسته‌اند را بگشا [و این پیمان نامبارک را بر هم بزن] و آنچه آنان تاییده‌اند استوار مگردان، و هرگز آنان را نیامرز.

﴿۸۴۰۲﴾ هنگامی که سپیده بدمد، جبریل بانگ برمی‌دارد که: خداوند متعال در مورد حوائج امت محمد ﷺ چه می‌فرماید؟ خداوند متعال غیر از چهار گروه گناهان ایشان را عفو فرمود. آن چهار گروه عبارتند از: میگساران و عاق پدر و مادر و قطع کننده‌ی رحم و کسی که سحر و جادو می‌کند.

﴿۸۴۰۳﴾ هنگامی که شب قدر فرارسد، خدای عز و جل به جبرئیل فرمان می‌دهد تا در میان جمعی از فرشتگان به زمین فرود آیند که با او پرچمی سبزرنگ است. پس آن پرچم را بر پشت کعبه می‌کوبد؛ جبرئیل شش صد بال دارد که دو بال آن را جز در شب قدر باز نمی‌کند و در آن شب، آن دو بال را می‌گشاید و آن دو بال از مشرق و مغرب فراتر می‌رود، و جبرئیل ﷺ در چنین شبی فرشتگان را به اطراف عالم گسیل می‌دارد و آنان به هر ایستاده و نشسته و هر نمازگزار و ذاکری سلام می‌کنند و با آنان دست می‌دهند و دعای ایشان را آمین می‌گویند تا سپیده‌ی صبح سر زند. پس چون صبح بدمد جبرئیل ﷺ صدا می‌زند: «ای گروه ملائکه؛ کوچ کوچ». گویند: «ای جبرئیل؛ خداوند نسبت به درخواست‌های مؤمنین از امت محمد ﷺ چه کرده است؟» گوید: «خدای متعال امشب نظر رحمت به آنان کرده و از آنان گذشته و گناهانشان را آمرزیده است مگر چهار گروه». رسول خدا ﷺ فرمود: «این چهار گروه شراب‌خوار، عاق والدین، کسی که قطع رحم کرده و کینه‌توز می‌باشند».

﴿۸۴۰۴﴾ در شب نیمه‌ی شعبان اعمال آدمی معین و روزی او تقسیم و مرگ او نوشته می‌شود. در این شب، خدای تعالی گناه همه را جز مشرک، باج‌گیر، قطع کننده‌ی رحم، شراب‌خوار و کسی که اصرار بر انجام گناه دارد و همچنین کسی که شاعری را شغل خود کرده و به آن وسیله مدح و ذم بی‌جا می‌کند و کسی که شغل کهنات و غیب‌گویی را انتخاب کرده است، می‌بخشد.

۲۱-۴-۲-۱-۶- سخن گفتن با خصومت و دشمنی

﴿۸۴۰۵﴾ از نزاع لفظی بپرهیز که شک به‌بار می‌آورد و عمل را تباه و صاحبش را هلاک می‌کند. و ممکن است در آن میان کسی سخنی گوید و آمرزیده نشود.

۲۲-۴-۲-۱-۶- آن که سیر بخوابد و در نزدیکی او مؤمنی گرسنه باشد

﴿۸۴۰۶﴾ کسی که سیر بخوابد و در نزدیک او مؤمنی گرسنه و در رنج باشد، خدای بزرگ می‌فرماید: «ای فرشتگان من؛ شما را بر این بنده گواه می‌گیرم که به او فرمان دادم و مرا نافرمانی کرد، و از دیگری (شیطان) فرمان برد؛ او را به عملش واگذاشتم. سوگند به عزت و جلالم که هرگز او را نخواهم آمرزید».

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

٥-١-٢-٤- الذَّنْبُ وَالْمَعْصِيَةُ

﴿٨٤٠٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: بَيْنَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام يَطُوفُ بِالْبَيْتِ إِذْ رَجُلٌ مُتَعَلِّقٌ بِالْأَسْتَارِ وَهُوَ يَقُولُ يَا مَنْ لَا يَشْغَلُهُ سَمْعٌ عَنْ سَمْعٍ يَا مَنْ لَا يَغْلُظُهُ السَّائِلُونَ يَا مَنْ لَا يُبْرِمُهُ الْإِلْحَاحُ الْمُلْحِحِينَ أَذْفَنِي بَرْدَ عَفْوِكَ وَحُلَاوَةَ رَحْمَتِكَ فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام هَذَا دُعَاؤُكَ قَالَ لَهُ الرَّجُلُ وَقَدْ سَمِعْتُهُ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَادْعُ بِهِ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ فَوَاللَّهِ مَا يَدْعُو بِهِ أَحَدٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي أَذْبَارِ الصَّلَاةِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ عَدَدَ نُجُومِ السَّمَاءِ وَقَطْرِهَا وَحَصَى الْأَرْضِ وَثَرَاهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٦٩

﴿٨٤٠٨﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا هَمَمْتَ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَيْرِ فَلَا تُؤَخِّرْهُ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ رَبُّمَا اطَّلَعَ عَلَى الْعَبْدِ وَهُوَ عَلَى شَيْءٍ مِنَ الطَّاعَةِ يَقُولُ وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا أَعَذِّبُكَ بَعْدَهَا أَبَدًا وَإِذَا هَمَمْتَ بِسَيِّئَةٍ فَلَا تَعْمَلْهَا فَإِنَّهُ رَبُّمَا اطَّلَعَ اللَّهُ عَلَى الْعَبْدِ وَهُوَ عَلَى شَيْءٍ مِنَ الْمَعْصِيَةِ يَقُولُ وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا أَغْفِرُ لَكَ بَعْدَهَا أَبَدًا؛ الكافي، ج ٢، ص ١٤٣

﴿٨٤٠٩﴾ الحسين عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَرَى مَا أَنَا فِيهِ مِنْ عِبَادِكَ هَؤُلَاءِ الْعِصَاةُ اللَّهُمَّ أَحْصِهِمْ عَدَدًا وَاقْتُلْهُمْ بَدَدًا وَلَا تَذَرْ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ مِنْهُمْ أَحَدًا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمْ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ٥٢

١-٥-٢-٤- الذَّنْبُ عَلَى الْعِلْمِ

﴿٨٤١٠﴾ الصادق عليه السلام: يَا حَقِصُ يُغْفَرُ لِلْجَاهِلِ سَبْعُونَ ذَنْبًا قَبْلَ أَنْ يُغْفَرَ لِلْعَالِمِ ذَنْبٌ وَاحِدٌ؛

الكافي، ج ١، ص ٤٧

٢-٥-٢-٤- ذَنْبٌ غَيْرُ مَغْفُورٍ

﴿٨٤١١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الذُّنُوبُ ثَلَاثَةٌ فَذَنْبُ مَغْفُورٍ وَذَنْبٌ غَيْرُ مَغْفُورٍ وَذَنْبٌ نَرَجُو

لِصَاحِبِهِ وَنَخَافُ عَلَيْهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٤٣

٣-٥-٢-٤- ذَنْبٌ مُحْبِطٌ

﴿٨٤١٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَعْمَلَ ذَنْبًا مُحْبِطًا لَا تَغْفِرُهُ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٩١،

ص ٢٣٩

٤-٥-٢-٤- الإِصْرَارُ عَلَيْهَا

﴿٨٤١٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ مَعَ الْإِصْرَارِ ذُنُوبٌ مُجَدَّدَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٦٣

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۵-۱-۲-۶- گناه و نافرمانی

﴿۸۴۰۷﴾ درحالی که امیرالمؤمنین (علیه السلام) به دور خانه‌ی کعبه طواف می کرد به مردی برخورد که به پرده‌ی کعبه آویخته و چنین می گفت: «ای آن که هیچ صدایی تو را از صدای دیگر باز ندارد، ای آن که نیازمندانت تو را به خطا نیاندازند، ای آن که اصرار نیازمندان در درخواست، تو را ملول نسازد، خنکی عفو و شیرینی رحمت خود را به من بچشان». امیرالمؤمنین (علیه السلام) به او فرمود: «این دعای توسل است؟ پاسخ داد: «مگر شنیدی؟» فرمود: «آری». گفت: «در پایان هر نمازی این دعا را بخوان، به خدا سوگند هیچ مؤمنی این دعا را در پایان نمازش نمی خواند جز اینکه خداوند گناهان او را می آمرزد هرچند به تعداد ستارگان آسمان و قطرات باران و ریگ ریگزارها و ذره های خاک زمین باشد.

﴿۸۴۰۸﴾ چون قصد کار خیر کردی آن را به تأخیر نیانداز، زیرا خدای عزّ و جل بسا که به بنده ای توجّه کند و او در حال طاعتی باشد، پس می فرماید: سوگند به عزّت و جلالم پس از این هرگز تو را عذاب نکنم؛ و چون قصد معصیتی کردی آن را انجام نده، زیرا بسا که خدا در حالی به بنده ای توجّه کند که مشغول گناه است، پس می فرماید: سوگند به عزّت و جلالم بعد از این هرگز تو را نمی آمرزم.

﴿۸۴۰۹﴾ پروردگارا! تو حال مرا می بینی که از دست این مردم معصیت کار چه می کشم. بار خدایا! اینان را نابود کن، و هلاک نما، احدی از ایشان را بر روی زمین باقی مگذار و هرگز آنان را مورد آمرزش قرار مده!

۱-۵-۲-۶- گناه آگاهانه

﴿۸۴۱۰﴾ ای حفص؛ هفتاد گناه جاهل آمرزیده می شود پیش از آنکه یک گناه عالم آمرزیده شود.

۲-۵-۲-۶- گناه نابخشودنی

﴿۸۴۱۱﴾ گناهان سه دسته اند: گناه آمرزیدنی و گناه نیامرزیدنی و گناهی که برای گناهکار میان بیم و امید است.

۳-۵-۲-۶- گناه از بین برنده ی حسنات

﴿۸۴۱۲﴾ به تو پناه می برم از اینکه گناهی مرتکب شوم که حسناتم را از بین ببرد و تو هرگز آن گناه را نیامرزی.

۴-۵-۲-۶- اصرار بر گناه

﴿۸۴۱۳﴾ استغفار به همراه اصرار [بر گناه]، گناهی جدید هستند.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٤١٤﴾ الرسول ﷺ: الْمُسْتَغْفِرُ عَنِ الذَّنْبِ وَهُوَ مُصِرٌّ عَلَيْهِ كَالْمُسْتَهْزِئِ رَبِّهِ؛ مجموعة ورام،

ج ١، ص ٦

﴿٨٤١٥﴾ الرضا ﷺ: الْمُسْتَغْفِرُ مِنْ ذَنْبٍ وَهُوَ يَفْعَلُهُ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠،

ص ٢٨٥

﴿٨٤١٦﴾ الْمُصِرُّ عَلَى الذَّنْبِ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ يَسْتَهْزِئُ بِنَفْسِهِ وَيَسْخَرُ مِنْهُ الشَّيْطَانُ؛ إرشاد القلوب،

ج ١، ص ٤٧

﴿٨٤١٧﴾ الباقر ﷺ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَوْحَى إِلَى دَاوُدَ ﷺ أَنْ أَنْتَ عَبْدِي دَانِيَالُ فَقُلْ لَهُ إِنَّكَ عَصَيْتَنِي فَغَفَرْتُ لَكَ وَ عَصَيْتَنِي فَغَفَرْتُ لَكَ وَ عَصَيْتَنِي فَغَفَرْتُ لَكَ فَإِنْ أَنْتَ عَصَيْتَنِي الرَّابِعَةَ لَمْ أَغْفِرْ لَكَ فَأَتَاهُ دَاوُدُ ﷺ فَقَالَ يَا دَانِيَالُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ وَهُوَ يَقُولُ لَكَ إِنَّكَ عَصَيْتَنِي فَغَفَرْتُ لَكَ وَ عَصَيْتَنِي فَغَفَرْتُ لَكَ وَ عَصَيْتَنِي فَغَفَرْتُ لَكَ فَإِنْ أَنْتَ عَصَيْتَنِي الرَّابِعَةَ لَمْ أَغْفِرْ لَكَ فَقَالَ لَهُ دَانِيَالُ قَدْ أَتَلَعْتُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ فَلَمَّا كَانَ فِي السَّحَرِ قَامَ دَانِيَالُ فَنَاجَى رَبَّهُ فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّ دَاوُدَ نَبِيَّكَ أَخْبَرَنِي عَنْكَ أَنَّي قَدْ عَصَيْتُكَ فَغَفَرْتَ لِي وَ عَصَيْتُكَ فَغَفَرْتَ لِي وَ عَصَيْتُكَ فَغَفَرْتَ لِي وَ أَخْبَرَنِي عَنْكَ أَنَّي إِنْ عَصَيْتُكَ الرَّابِعَةَ لَمْ تَغْفِرْ لِي فَوَ عَزَّتْكَ لَئِنْ لَمْ تَعْصِمْنِي لَأَعْصِيَنَّكَ ثُمَّ لَأَعْصِيَنَّكَ ثُمَّ لَأَعْصِيَنَّكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٥

﴿٨٤١٨﴾ الرسول ﷺ: بَشِّرِ الْعَبْدَ عَبْدٌ يَسْأَلُ الْمَغْفِرَةَ وَهُوَ يَعْمَلُ بِالْمَعْصِيَةِ؛ إرشاد القلوب، ج ١،

ص ٦٨

﴿٨٤١٩﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فِيهَا تُنسخُ الْأَعْمَالُ وَتُقَسَّمُ الْأَرْزَاقُ وَتُكْتَبُ الْأَجَالُ وَيَغْفِرُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا لِمُشْرِكٍ أَوْ شَاحِنٍ أَوْ قَاطِعٍ رَحِمٍ أَوْ مُدْمِنٍ مُسْكِرٍ أَوْ مُصِرٍّ عَلَى ذَنْبٍ أَوْ شَاعِرٍ أَوْ كَاهِنٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤١٧

﴿٨٤٢٠﴾ الكاظم ﷺ: مَتَى لَمْ يَنْدَمْ عَلَيْهَا كَانَ مُصِرًّا وَ الْمُصِرُّ لَا يُغْفَرُ لَهُ لِأَنَّهُ غَيْرُ مُؤْمِنٍ بِعُقُوبَةِ مَا ارْتَكَبَ وَ لَوْ كَانَ مُؤْمِنًا بِالْعُقُوبَةِ لَنْدَمَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٣٥١

٥-١-٢-٦-الإقامة عليها

﴿٨٤٢١﴾ الرسول ﷺ: الْمُسْتَغْفِرُ مِنَ الذَّنْبِ وَهُوَ مُقِيمٌ عَلَيْهِ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ؛ مجموعة ورام،

ج ٢، ص ٢٢٣

﴿٨٤٢٢﴾ الباقر ﷺ: الْمُقِيمُ عَلَى الذَّنْبِ وَهُوَ مُسْتَغْفِرٌ مِنْهُ كَالْمُسْتَهْزِئِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٥

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۴۱۴﴾ استغفارکننده‌ای که بر گناه اصرار ورزد، همانند کسی است که پروردگارش را مسخره کند.

﴿۸۴۱۵﴾ آن که استغفار کند ولی همچنان به گناه ادامه دهد، مانند کسی است که پروردگارش را به تمسخر گرفته است.

﴿۸۴۱۶﴾ کسی که همراه با استغفار بر گناه اصرار داشته باشد، خود را به استهزا گرفته و شیطان بر او تسلط یافته است.

﴿۸۴۱۷﴾ خدای عزّ و جلّ به داود علیه السلام وحی کرد: نزد بندهام دانیال برو و بگو: تو مرا نافرمانی کردی و من آمرزیدم، دوباره نافرمانی کردی و من آمرزیدم، ولی اگر دفعه‌ی چهارم مرا نافرمانی کنی تو را نخواهم آمرزید. داود علیه السلام نزد او آمد و گفت: «ای دانیال؛ من فرستاده‌ی خدا به‌سوی تو هستم، پیغام این است: تو مرا نافرمانی کردی و من تو را آمرزیدم، دوباره نافرمانی کردی و من تو را آمرزیدم، دوباره نافرمانی کردی و من تو را آمرزیدم، ولی اگر برای چهارمین بار مرا نافرمانی کنی تو را نمی‌آمرزم». دانیال به او گفت: «ای پیامبر خدا؛ پیام خود را رساندی»؛ ولی هنگام سحر دانیال برخاست و با پروردگار خود مناجات کرد و عرض کرد: «پروردگارا؛ پیامبر تو داود پیغام آورد که من تو را نافرمانی کردم و تو آمرزیدی، دوباره نافرمانی‌ات کردم و تو مرا آمرزیدی، سه باره نافرمانی‌ات کردم و تو مرا آمرزیدی، و از سوی تو به من گفت که اگر من برای چهارمین بار نافرمانی کنم، مرا نمی‌آمرزی. پس به عزّت سوگند؛ اگر تو مرا از نافرمانی کردن حفظ نکنی، نافرمانی‌ات می‌کنم، باز هم نافرمانی‌ات می‌کنم، و باز هم نافرمانی‌ات می‌کنم».

﴿۸۴۱۸﴾ بد بنده‌ای است آن که از خدا طلب آمرزش کند و همچنان به گناه مشغول باشد.

﴿۸۴۱۹﴾ در شب نیمه‌ی شعبان اعمال آدمی معین و روزی او تقسیم و مرگ او نوشته می‌شود. در این شب، خدای تعالی گناه همه را جز مشرک، باج‌گیر، قطع‌کننده‌ی رحم، شراب‌خوار و کسی که اصرار بر انجام گناه دارد و همچنین کسی که شاعری را شغل خود کرده و به آن وسیله مدح و ذم بی‌جا می‌کند و کسی که شغل کهنات و غیب‌گویی را انتخاب کرده است، می‌بخشد.

﴿۸۴۲۰﴾ هرگاه بر ارتکاب گناه پشیمان نشد، اصرارکننده محسوب می‌شود؛ و اصرارکننده بر گناه مورد آمرزش قرار نمی‌گیرد؛ زیرا به کیفر گناه ایمان ندارد؛ زیرا اگر به کیفر گناه معتقد بود پشیمان می‌شد.

۵-۱-۲-۶- تداوم گناه

﴿۸۴۲۱﴾ کسی که از گناهی آمرزش بخواهد و باز مرتکب آن گناه شود، گویا که پروردگار خویش را مسخره کرده است.

﴿۸۴۲۲﴾ آن که بر ارتکاب گناه اصرار می‌ورزد و همزمان طلب آمرزش می‌کند، مانند شخص مسخره‌کننده است.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٤٢٣﴾ الباقِرُ عليه السلام: الْمُقِيمُ عَلَى الذَّنْبِ وَهُوَ يَسْتَغْفِرُ كَالْمُسْتَهِزِّ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٨٠

٥-٦-١-٢-٦- التَّامَدِي فِيهَا

﴿٨٢٢﴾ الصادق عليه السلام: حُسْنُ الظَّنِّ يَدْعُو إِلَى حُسْنِ الْعِبَادَةِ وَالْمَعْرُورُ يَتِمَادَى فِي الْمَعْصِيَةِ وَ

يَتَمَنَّى الْمَغْفِرَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ۱۱، ص ۲۵۱

۷-۵-۱-۲-۶- کثرتھا

﴿٨٢٥﴾ الرضا (عليه السلام): اللَّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبِي وَكَثَرَتْهَا قَدْ أَخْلَقْتَ وَجْهِي عِنْدَكَ وَحَبَّبْتَنِي عَنْ

اسْتِثْهَالَ رَحْمَتِكَ وَبَاعَدْتَنِي عَنْ اسْتِجَابِ مَغْفِرَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٣٤٦

﴿٨٢٦﴾ الْكَافِرُ: إِلَهِي إِنَّ ذُنُوبِي وَكَثَرَتْهَا قَدْ غَبِرَتْ وَجَهِي عِنْدَكَ وَحَبِيبَتِي عَنْ

اسْتِئْهَال [اسْتِئْهَال] رَحْمَتِكَ وَبَاعَدْتَنِي عَنْ اسْتِئْجَازِ مَغْفِرَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٨٢

٨-٥-١-٢-٦- استحقاقها

﴿٨٢٧﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): عَنْ أَبِي أُسَامَةَ زَيْدِ الشَّحَّامِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): اتَّقُوا الْمُحَقَّرَاتِ

مِنَ الذُّنُوبِ فَإِنَّهَا لَا تَغْفَرُ قُلْتُ وَ مَا الْمُحَرَّرَاتُ قَالَ الرَّجُلُ يُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيَقُولُ طُوبَى لِي لَوْ لَمْ

يَكُنْ لِي غَيْرُ ذَلِكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٨٧

﴿٨٢٨﴾ الْبَاقِرُ الْبَاقِرُ: اتَّقُوا الْمُحَرَّمَاتِ مِنَ الذُّنُوبِ فَإِنْ لَهَا طَالِبًا يَقُولُ أَحَدُكُمْ أَذْنَبُ وَاسْتَغْفِرْ

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ وَقَالَ عَزَّ

وَجَلَّ إِنَّهَا إِنَّ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ

بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٧٠

﴿٨٤٢٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ إِبْلِيسَ رَضِيَ مِنْكُمْ بِالْمُحْصَرَّاتِ وَ الذَّنْبِ الَّذِي لَا يُغْفَرُ قَوْلُ الرَّجُلِ لَا

أَوْ أَخَذُ بِهِذَا الذَّنْبِ اسْتِصْغَارًا لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ۱۱، ص ۳۴۷

﴿٨٤٣٠﴾ الباقِرُ ﷻ: مِنَ الذُّنُوبِ الَّتِي لَا تُغْفَرُ قَوْلُ الرَّجُلِ لِيَتَنِي لَا أُوَاخِذُ إِلَّا بِهَذَا؛

وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٣١٣

٦-١-٢-٦- ذُنُوبُ آخِر

١-٦-١-٢-٦-الكبائر

﴿٨٤٣١﴾ الصَادِق (عليه السلام): إِنْ تَجَنَّبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلَكُمْ

مُدْخَلًا كَرِيمًا؛ تحف العقول، ص ۳۲۹

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۴۲۳﴾ آن که بر ارتکاب گناه اصرار می ورزد و همزمان طلب آمرزش می کند، مانند شخص مسخره کننده است.

۶-۵-۱-۲-۶- تداوم گناه

﴿۸۴۲۴﴾ حسن ظنّ، آدمی را وادار می کند که در عبادت حسن عمل داشته باشند و نیّت‌ها را خالص کنند، فریب خورده کسی است که در گناهان فرورفته ولی آرزوی آمرزش و رحمت می کند.

۶-۵-۱-۲-۷- زیاد گناه کردن

﴿۸۴۲۵﴾ خداوند؛ فراوانی گناهانم آبرویم را نزد تو برده و مانع من از قابلیت رحمت تو شده است و از استحقاق آمرزش تو دور کرده است.

﴿۸۴۲۶﴾ خداوند؛ بسیاری غبار گناهانم روی مرا در پیشگاه تو پوشانده و مرا از شایستگی رحمت محروم کرده و از عملی شدن آمرزش دور ساخته است.

۶-۵-۱-۲-۸- سبک شمردن گناه

﴿۸۴۲۷﴾ زید شحّام گوید: امام صادق (علیه السلام) فرمود: «از گناهانی که آن را سبک می شمیرید بهره‌یزید که آمرزیده نمی شوند». عرض کردم: «آنها چه گناهانی هستند؟» فرمود: «اینکه آدمی گناه کند و بگوید: خوشا به حال من اگر غیر از این گناه، گناه دیگری نداشته باشم (یعنی گناه خویش را کوچک شمرد و به عظمت خداوندی که نافرمانی او شده نگاه نکند)».

﴿۸۴۲۸﴾ از گناهانی که آن را سبک می شمیرید بهره‌یزید، زیرا از آنها هم بازخواست خواهید شد. گاهی یکی از شما می گوید: «گناه می کنم و طلب آمرزش می نمایم». ولی خداوند می فرماید: «و آنچه از پیش انجام دادند و پی آمدهای آن را می نویسیم، و هر چیزی را در کارنامه‌ای روشن محاسبه و ضبط می کنیم» و باز می فرماید: «لقمان به فرزندش گفت: ای فرزند؛ اگر اعمال (انسان) به اندازه‌ی دانه‌ای از خردل در سنگ سختی و یا در آسمان‌ها و یا در زمین باشد خداوند آنها را می آورد (و مجسم می کند). خداوند لطیف و آگاه است».

﴿۸۴۲۹﴾ ابلیس به گناهان کوچک شما راضی می شود؛ گناهی که قابل آمرزش نیست همان است که کسی بگوید: «این که گناه کوچکی است و من به خاطر آن مؤاخذه نمی شوم».

﴿۸۴۳۰﴾ از گناهانی که بخشیده نمی شود این است که شخص بگوید: «کاش مرا از گناهان دیگر جز این گناه بازخواست نکنند».

۶-۵-۱-۲-۶- دیگر گناهان

۶-۵-۱-۲-۱- گناه کبیره

﴿۸۴۳۱﴾ چنانچه از گناهان بزرگی که شما را از آن نهی کرده‌اند دوری کنید، ما از گناهان دیگر شما می گذریم و شما را به مقامی نیکو و بلند می رسانیم.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٤٣٢﴾ الصادق عليه السلام: لَا يَخْرُجُ الْمُؤْمِنُ مِنْ صِفَةِ الْإِيمَانِ إِلَّا بِتَرْكِ مَا اسْتَحَقَّ أَنْ يَكُونَ بِهِ مُؤْمِنًا وَإِنَّمَا اسْتُوجِبَ وَاسْتَحَقَّ اسْمُ الْإِيمَانِ وَمَعْنَاهُ بَادَأَ كِبَارَ الْفَرَائِضِ مَوْصُولَةً وَتَرْكَ كِبَارِ الْمَعَاصِي وَاجْتِنَابَهَا وَإِنْ تَرَكَ صِغَارَ الطَّاعَةِ وَارْتَكَبَ صِغَارَ الْمَعَاصِي فَلَيْسَ بِخَارِجٍ مِنَ الْإِيمَانِ وَلَا تَارِكٍ لَهُ مَا لَمْ يَتْرَكْ شَيْئًا مِنْ كِبَارِ الطَّاعَةِ وَارْتِكَابَ شَيْءٍ مِنَ الْمَعَاصِي فَمَا لَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَهُوَ مُؤْمِنٌ لِقَوْلِ اللَّهِ إِنْ تَجَنَّبُوا كِبَائِرَ مَا تَنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا يَعْنِي مَغْفِرَةً مَا دُونَ الْكِبَائِرِ فَإِنْ هُوَ ارْتَكَبَ كَبِيرَةً مِنْ كِبَائِرِ الْمَعَاصِي كَانَ مَا أَخُوذًا بِحَمِيعِ الْمَعَاصِي صِغَارَهَا وَكِبَارَهَا مُعَاقِبًا عَلَيْهَا مُعَذِّبًا بِهَا؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٢٩٥

﴿٨٤٣﴾ الرسول ﷺ: أَيُّهَا النَّاسُ هَذَا يَوْمُ النَّجِّ وَالْعَجِّ فَالْتَجُّ يَهْرُقُونَ فِيهِ الدِّمَاءَ فَمَنْ صَدَقَتْ نَيْتُهُ كَانَتْ أَوَّلُ قَطْرَةِ كَفَّارَةٍ لِكُلِّ ذَنْبٍ وَالْعَجُّ الدُّعَاءُ فِيهِ فَعَجُّوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَوَ الَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَنْصَرِفُ مِنْ هَذَا الْمَوْضِعِ أَحَدٌ إِلَّا مَغْفُورًا لَهُ إِلَّا صَاحِبَ كَبِيرَةٍ مُصِرُّ عَلَيْهَا لَا يُحَدِّثُ نَفْسَهُ بِالْإِقْلَاعِ عَنْهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٢٩

﴿٨٤٣٤﴾ الصَّادِق (عليه السلام): حَاجُّ غُفْرٍ لَهُ مَا عَمِلَ فِي عُمُرِهِ وَلَا يُكْتَبُ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ فِيمَا يَسْتَأْنِفُ وَ ذَلِكَ أَنْ تُذْرِكَ الْعِصْمَةُ مِنَ اللَّهِ فَلَا يَأْتِي بِكَبِيرَةٍ أَبَدًا فَمَا دُونَ الْكَبَائِرِ مَغْفُورٌ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٠

(٨٤٣٥) الكاظم (عليه السلام): كُلُّ شَيْءٍ وَضَعَ اللَّهُ فِيهِ حَدًّا فَلَيْسَ مِنَ الْكَبَائِرِ الَّتِي لَا تُغْفَرُ؛ مستدرک الوسائل، ج ۱۸، ص ۳۶
 ۲-۶-۱-۲۔ اَضْمَارُ السَّوءِ

﴿٨٤٣٦﴾ الرضا عليه السلام: أَنَّ اللَّهَ قَدْ غَفَرَ لِمُحْسِنِهِمْ وَتَجَاوَزَ عَنْ مُسِيئِهِمْ (إِلَّا مَنْ أَشْرَكَ بِهِ أَوْ آذَى وَلِيًّا مِنْ أَوْلِيَائِي أَوْ أَضْمَرَ لَهُ سُوءًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ عَنْهُ؛ مُسْتَدْرِكُ الْوَسَائِلِ، ج ٩، ص ١٠٢)

٣-١-٢-٦- إِتِّبَاعُ الْهَوَى

﴿٨٤٣٧﴾ الرسول ﷺ: الْأَحْمَقُ وَالْعَاجِزُ مَنْ اتَّبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ الْمَغْفِرَةَ؛ عِدَّةُ الدَّاعِي. ص ٣٤

٤-١٦-٢-٦- تَرَكَ التَّيْبَةَ
 ﴿٨٤٣٨﴾ السَّجَادَ ﷺ: يَغْفِرُ اللَّهُ لِلْمُؤْمِنِ كُلِّ ذَنْبٍ وَيُطَهِّرُهُ مِنْهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَا خَلَا
 ذَنْبَيْنِ تَرَكَ التَّيْبَةَ وَ تَضَيَّعَ حُقُوقَ الْإِخْوَانِ؛ وسائل الشريعة، ج ١٦، ص ٢٢٣

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۴۳۲﴾ مؤمن از صفت ایمان بیرون نمی شود، مگر به ترک آنچه که با او شایسته دریافت صفت ایمان شده است، و سزاوار نام و حقیقت ایمان نمی شود مگر با پیوسته ای انجام واجبات بزرگ و ترک و دوری از گناهان بزرگ؛ ولی اگر واجب کوچکی را ترک کند یا گناه کوچکی انجام دهد از ایمان بیرون نیست و آن را رها نکرده است. مادامی که واجب بزرگی را ترک نکند و گناه بزرگی را انجام ندهد، هنوز مؤمن است؛ به دلیل سخن خداوند: «چنانچه از گناهان بزرگی که شما را از آن نهی کرده اند دوری گزینید»؛ یعنی گناهان کبیره. «ما از گناهان دیگر شما درمی - گذریم و شما را به مقامی نیکو و بلند می رسانیم»؛ یعنی آمرزش گناهان غیر کبیره؛ پس اگر گناه کبیره ای انجام دهد، برای همه ی گناهانش چه کوچک و چه بزرگ عقاب و عذاب خواهد داشت. ﴿۸۴۳۳﴾ ای مردم! امروز، روز «ثَجّ» و «عَجّ» است، روز «ثَجّ» است؛ بدین خاطر که خون قربانی ها را می ریزید، هر کس نیت خالصانه و صادقانه داشته باشد، اولین قطره ی خونی که روی زمین ریخته می شود کفّاره ی گناه او خواهد بود؛ و روز «عَجّ» است؛ یعنی روز دعاست، پس به درگاه خدا ناله و زاری کنید، زیرا قسم به خدایی که جان محمد ﷺ به دست اوست، از این سرزمین کسی محروم باز نمی گردد، مگر اینکه مرتکب گناه کبیره ای شده باشد، و بر آن اصرار داشته و تصمیم نداشته باشد وجود خویش را از چنگال آن گناه آزاد کند!

﴿۸۴۳۴﴾ حاجی، برای آنچه در عمرش عمل کرده آمرزیده شده و در شروع دوباره، گناهی در پرونده اش ثبت نمی شود، و این امر، تدارک عصمت از طرف خدای تعالی است. پس هرگز کبیره ای مرتکب نمی شود و هرچه غیر از گناهان کبیره اش، آمرزیده شده است. ﴿۸۴۳۵﴾ هر گناهی که بر انجام آن حد مقرر شده باشد، از گناهان کبیره ای نیست که آمرزیده نشود.

۲-۱-۲-۶- نیت بد

﴿۸۴۳۶﴾ خداوند نیکان را می آمرزد و از بدکارانشان درمی گذرد، جز آن که برای من شریکی بیاورد؛ (یعنی در امامت) یا یکی از اولیای من را بیازارد؛ یا بدی از او را در دل بگیرد، که خدا او را نمی آمرزد، تا وقتی که برگردد.

۳-۱-۲-۶- پیروی از هوای نفس

﴿۸۴۳۷﴾ فرد احمق و عاجز آن کسی است که از هواهای نفس پیروی کرده، با این حال از خدا طلب آمرزش دارد.

۴-۱-۲-۶- تقیه نکردن

﴿۸۴۳۸﴾ خدا هر گناهی را از مؤمنان می آمرزد و او را در دنیا و آخرت پاک می کند جز از دو گناه: ترک تقیه و ضایع کردن حقوق مؤمنان.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

٥-٦-١-٢-٦- حُبُّ الدُّنْيَا

﴿٨٤٣٩﴾ الرُّسُولُ ﷺ: أَنَّ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ مَرَّ بِرَجُلٍ وَهُوَ يَبْكِي ثُمَّ رَجَعَ وَهُوَ يَبْكِي فَقَالَ إِلَهِي عَبْدُكَ يَبْكِي مِنْ مَخَافَتِكَ قَالَ يَا مُوسَى لَوْ نَزَلَ دِمَاغُهُ مَعَ دُمُوعِ عَيْنَيْهِ لَمْ أَغْفِرْ لَهُ وَهُوَ يُحِبُّ الدُّنْيَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٣٤١

٦-٦-١-٢-٦- الشَّحُّ

﴿٨٤٤٠﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ سَمِعَ رَجُلًا يَقُولُ الشَّحِيحُ أَغْدَرُ مِنَ الظَّالِمِ فَقَالَ كَذَبْتَ إِنَّ الظَّالِمَ يَتُوبُ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَيَرُدُّ الظُّلُمَةَ عَلَى أَهْلِهَا وَ الشَّحِيحُ إِذَا شَحَّ مَنَعَ الزَّكَاةَ وَ الصَّدَقَةَ وَ صِلَةَ الرَّحِمِ وَ إِقْرَاءَ الضَّيْفِ وَ النَّفَقَةَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ أَبْوَابَ الْبِرِّ وَ حَرَامَ عَلَى الْجَنَّةِ أَنْ يَدْخُلَهَا شَحِيحٌ؛ بحار الأنوار، ج ٧٠، ص ٣٠٢

٧-٦-١-٢-٦- شُرْبُ الْخَمْرِ

﴿٨٤٤١﴾ الصَّادِقُ ﷺ: إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ تِسْعَ عَشْرَةَ مِنْ رَمَضَانَ يُكْتَبُ فِيهَا الْأَجَالُ وَ يُقَسَّمُ فِيهَا الْأَرْزَاقُ وَ يُخْرَجُ صِكَاكُ الْحَاجِّ وَ يَطَّلِعُ اللَّهُ عَلَى خَلْقِهِ فَلَا يَبْقَى مُؤْمِنٌ إِلَّا غَفَرَ لَهُ إِلَّا شَارِبُ مُسْكِرٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٩

﴿٨٤٤٢﴾ الصَّادِقُ ﷺ: إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ تِسْعَ عَشْرَةَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَنْزَلَتْ صِكَاكُ الْحَاجِّ وَ كُتِبَ الْأَجَالُ وَ الْأَرْزَاقُ وَ أَطَّلَعَ اللَّهُ إِلَى خَلْقِهِ فَغَفَرَ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ مَا خَلَا شَارِبَ مُسْكِرٍ وَ لَا صَارِمَ رَحِمَ مُؤْمِنَةٍ مَاسَّةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٧١

﴿٨٤٤٣﴾ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جَبْرَائِيلُ مَا فَعَلَ اللَّهُ بِحَوَائِجِ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُونَ نَظَرَ إِلَيْهِمْ فَغَفَرَ لَهُمْ وَ عَفَا عَنْهُمْ إِلَّا عَنْ أَرْبَعَةٍ مُدْمِنِ الْخَمْرِ وَ عَاقِ الْوَالِدَيْنِ وَ قَاطِعِ الرَّحِمِ وَ السَّاحِرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٥٩

﴿٨٤٤٤﴾ الرُّسُولُ ﷺ: فَإِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ الْقَدْرِ أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ جَبْرَائِيلَ فَهَبَّطَ فِي كَتِيبَةِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَى الْأَرْضِ وَ مَعَهُ لَوَاءٌ أَخْضَرُ فَيَرْكُزُ اللَّوَاءُ إِلَى ظَهْرِ الْكَعْبَةِ وَ لَهُ سِتْمَائَةٌ جَنَاحُ مِنْهَا جَنَاحَانِ لَا يَنْشُرُهُمَا إِلَّا فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ فَيَنْشُرُهُمَا تِلْكَ اللَّيْلَةُ فَيَجَاوِزَانِ الْمَشْرِقَ وَ الْمَغْرِبَ وَ يَبِيتُ جَبْرَائِيلُ وَ الْمَلَائِكَةُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَيَسْلُمُونَ عَلَى كُلِّ قَائِمٍ وَ قَاعِدٍ وَ مُصَلٍّ [مُصَلٍّ] وَ ذَاكِرٍ وَ يَصَافِحُونَهُمْ وَ يُؤْمِنُونَ عَلَى دُعَائِهِمْ حَتَّى يَطَّلِعَ الْفَجْرُ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جَبْرَائِيلُ يَا مَعْشَرَ

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۵-۶-۱-۲-۶- حبّ دنیا

﴿۸۴۳۹﴾ حضرت موسی (علیه السلام) در راه مردی را دید که گریه می کند. رفت و برگشت، دید هنوز گریه می کند. گفت: «خدایا بندهات از ترس تو اشک می ریزد». خداوند متعال فرمود: «ای موسی! اگر این فرد آن قدر گریه کند تا مغز سرش به همراه اشک چشمش خارج شود، تا وقتی که دنیا را دوست دارد، او را نخواهم آمرزید».

۶-۶-۱-۲-۶- حرص همراه با بخل

﴿۸۴۴۰﴾ علی (علیه السلام) از مردی شنید که می گوید: «عذر بخیل پذیرفته تر از عذر ستمگر است». فرمود: «دروغ می گویی! ستمگر توبه می کند و از خدا آمرزش می خواهد و آنچه به ستم گرفته است به صاحبان آن پس می دهد ولی بخیل به دلیل بخل خود، از پرداختن زکات و صدقه و صله ی رحم و از پذیرفتن مهمان و انفاق در راه خدا و اقسام نیکوکاری ها سر باز می زند. و بر بهشت حرام است که بخیلی به آن درآید».

۷-۶-۱-۲-۶- شرابخواری

﴿۸۴۴۱﴾ هنگامی که شب نوزدهم ماه رمضان فرارسد، مهلت هرچیزی نوشته می شود و روزی ها در آن شب تقسیم می شود. قباله ی حج بیرون می آید و خداوند بر بندگانش نظر می کند و هر مؤمنی غیر از نوشنده ی شراب را می آمرزد.

﴿۸۴۴۲﴾ هنگامی که شب نوزدهم ماه رمضان فرامی رسد، اجازه ی رفتن به مکه مشخص می شود و سرآمد عمر انسان ها نوشته می شود و روزی ها تقسیم می گردد و خداوند بر خلقش نظر می کند. هرکس را که بخواهد غیر از نوشنده ی شراب و کسی که با خویشاوندان مؤمن خود قطع رابطه کرده است، می آمرزد.

﴿۸۴۴۳﴾ هنگامی که سپیده بدمد، جبریل بانگ برمی دارد که: خداوند متعال در مورد حوائج امت محمد (صلی الله علیه و آله) چه می فرماید؟ خداوند متعال غیر از چهار گروه گناهان ایشان را عفو فرمود. آن چهار گروه عبارتند از: میگساران و عاق پدر و مادر و قطع کننده ی رحم و کسی که سحر و جادو می کند.

﴿۸۴۴۴﴾ هنگامی که شب قدر فرارسد، خدای عزّ و جلّ به جبرئیل فرمان می دهد تا در میان جمعی از فرشتگان به زمین فرود آیند که با او پرچمی سبزرنگ است. پس آن پرچم را بر پشت کعبه می کوبد؛ جبرئیل شش صد بال دارد که دو بال آن را جز در شب قدر باز نمی کند و در آن شب، آن دو بال را می گشاید و آن دو بال از مشرق و مغرب فراتر می رود، و جبرئیل (علیه السلام) در چنین شبی فرشتگان را به اطراف عالم گسیل می دارد و آنان به هر ایستاده و نشسته و هر نمازگزار و ذاکری سلام می کنند و با آنان دست می دهند و دعای ایشان را آمین می گویند تا سپیده ی صبح

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

الْمَلَائِكَةُ الرَّحِيلَ الرَّحِيلَ فَيَقُولُونَ يَا جَبْرِئِيلُ فَمَاذَا صَنَعَ اللَّهُ تَعَالَى فِي حَوَائِجِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى نَظَرَ إِلَيْهِمْ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَعَفَا عَنْهُمْ وَغَفَرَ لَهُمْ إِلَّا أَرْبَعَةً قَالَ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مُدْمِنُ الْخَمْرِ وَالْعَاقُ لَوَالِدَيْهِ وَالْقَاطِعُ الرَّحِمِ وَالْمُشَاحِنُ [الْمُشَاحِنُ]؛

مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٢٢٩

﴿٨٤٤٥﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فِيهَا تُنْسَخُ الْأَعْمَالُ وَتُقَسَّمُ الْأَرْزَاقُ وَتُكْتَبُ الْأُجَالُ وَيَغْفِرُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا لِمُشْرِكٍ أَوْ شَاحِنٍ أَوْ قَاطِعٍ رَحِمٍ أَوْ مُدْمِنٍ مُسْكِرٍ أَوْ مُصِرٍّ عَلَى ذَنْبٍ أَوْ شَاعِرٍ أَوْ كَاهِنٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤١٧

﴿٨٤٤٦﴾ أمير المؤمنين ﷺ: مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهَا حَرَامٌ سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ طِينَةِ خَبَالٍ وَ إِنْ كَانَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٩٨

﴿٨٤٤٧﴾ الصادق ﷺ: يَغْفِرُ اللَّهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ إِلَّا لثَلَاثَةٍ صَاحِبِ مُسْكِرٍ أَوْ صَاحِبِ شَاهِيْنٍ أَوْ مُشَاحِنٍ؛ الكافي، ج ٦، ص ٤٣٦

﴿٨٤٤٨﴾ الصادق ﷺ: مَنْ سَقَى مَوْلُودًا خَمْرًا أَوْ قَالَ مُسْكِرًا سَقَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنَ الْحَمِيمِ وَ إِنْ غَفَرَ لَهُ؛ الكافي، ج ٦، ص ٣٩٧

٨-٧-١-٢-٦- صَاحِبُ شَاهِيْنٍ

﴿٨٤٤٩﴾ الصادق ﷺ: يَغْفِرُ اللَّهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ إِلَّا لثَلَاثَةٍ صَاحِبِ مُسْكِرٍ أَوْ صَاحِبِ شَاهِيْنٍ أَوْ مُشَاحِنٍ؛ الكافي، ج ٦، ص ٤٣٦

٩-٧-١-٢-٦- عَدَمُ أَدَاءِ كِبَائِرِ الْفَرَائِضِ

﴿٨٤٥٠﴾ الصادق ﷺ: لَا يَخْرُجُ الْمُؤْمِنُ مِنْ صِفَةِ الْإِيمَانِ إِلَّا بِتَرْكِ مَا اسْتَحَقَّ أَنْ يَكُونَ بِهِ مُؤْمِنًا وَ إِنَّمَا اسْتَوْجِبَ وَ اسْتَحَقَّ اسْمُ الْإِيمَانِ وَ مَعْنَاهُ بِأَدَاءِ كِبَارِ الْفَرَائِضِ مَوْضُوعَةً وَ تَرْكِ كِبَارِ الْمَعَاصِي وَ اجْتِنَابِهَا وَ إِنْ تَرَكَ صِغَارَ الطَّاعَةِ وَ ارْتَكَبَ صِغَارَ الْمَعَاصِي فَلَيْسَ بِخَارِجٍ مِنَ الْإِيمَانِ وَ لَا تَارِكٍ لَهُ مَا لَمْ يَتْرُكْ شَيْئًا مِنْ كِبَارِ الطَّاعَةِ وَ ارْتَكَبَ شَيْءًا مِنَ الْمَعَاصِي فَمَا لَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَهُوَ مُؤْمِنٌ لِقَوْلِ اللَّهِ إِنْ تَجَنَّبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ نُدْخِلْكُمْ مَدْخَلًا كَرِيمًا يَعْنِي مَغْفِرَةً مَا دُونَ الْكِبَائِرِ فَإِنْ هُوَ ارْتَكَبَ كَبِيرَةً مِنْ كِبَائِرِ الْمَعَاصِي كَانَ مَأْخُودًا بِجَمِيعِ الْمَعَاصِي صِغَارِهَا وَ كِبَارِهَا مُعَاقَبًا عَلَيْهَا مُعَذَّبًا بِهَا؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٢٩٥

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

سر زند. پس چون صبح بدمد جبرئیل علیه السلام صدا می زند: «ای گروه ملائکه؛ کوچ کوچ». گویند: «ای جبرئیل؛ خداوند نسبت به درخواست های مؤمنین از امت محمد صلی الله علیه و آله چه کرده است؟» گوید: «خداوند متعال امشب نظر رحمت به آنان کرده و از آنان گذشته و گناهانشان را آمرزیده است مگر چهار گروه». رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «این چهار گروه شراب خوار، عاق والدین، کسی که قطع رحم کرده و کینه توز می باشند».

﴿۸۴۴۵﴾ در شب نیمه ی شعبان اعمال آدمی معین و روزی او تقسیم و مرگ او نوشته می شود. در این شب، خدای تعالی گناه همه را جز مشرک، باج گیر، قطع کننده ی رحم، شراب خوار و کسی که اصرار بر انجام گناه دارد و همچنین کسی که شاعری را شغل خود کرده و به آن وسیله مدح و ذم بی جا می کند و کسی که شغل کهانت و غیب گویی را انتخاب کرده است، می بخشد.

﴿۸۴۴۶﴾ هر که شراب بیاشامد با اینکه می داند حرام است، خداوند از چرک و فساد اهل جهنم به او می خوراند حتی اگر آمرزیده شود.

﴿۸۴۴۷﴾ خداوند در ماه رمضان فقط سه گروه را نمی آمرزد: اهل شراب، یا اهل شطرنج و یا صاحب عداوت و کینه.

﴿۸۴۴۸﴾ هر کس که به نوزادی شراب بنوشاند، خداوند عز و جل از نوشیدنی داغ جهنم به او می نوشاند حتی اگر آمرزیده شده باشد.

۸-۶-۱-۲-۶- صاحب پرنده ی شاهین

﴿۸۴۴۹﴾ خداوند در ماه رمضان فقط سه گروه را نمی آمرزد: اهل شراب، یا اهل شطرنج و یا صاحب عداوت و کینه.

۹-۶-۱-۲-۶- انجام ندادن واجبات مهم

﴿۸۴۵۰﴾ مؤمن از صفت ایمان بیرون نمی شود، مگر به ترک آنچه که با او شایسته دریافت صفت ایمان شده است، و سزاوار نام و حقیقت ایمان نمی شود مگر با پیوسته ی انجام واجبات بزرگ و ترک و دوری از گناهان بزرگ؛ ولی اگر واجب کوچکی را ترک کند یا گناه کوچکی انجام دهد از ایمان بیرون نیست و آن را رها نکرده است. مادامی که واجب بزرگی را ترک نکند و گناه بزرگی را انجام ندهد، هنوز مؤمن است؛ به دلیل سخن خداوند: «چنانچه از گناهان بزرگی که شما را از آن نهی کرده اند دوری گزینید»؛ یعنی گناهان کبیره. «ما از گناهان دیگر شما درمی گذریم و شما را به مقامی نیکو و بلند می رسانیم»؛ یعنی آمرزش گناهان غیر کبیره؛ پس اگر گناه کبیره ای انجام دهد، برای همه ی گناهانش چه کوچک و چه بزرگ عقاب و عذاب خواهد داشت.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

١٠-٧-١-٢-٤- عَدَمُ تَبَعِيَّةِ الذَّنْبِ بِحَسَنَةِ

﴿٨٤٥١﴾ الرسول ﷺ: إِنْ مَضَتْ سَبْعُ سَاعَاتٍ وَلَمْ يَتْبَعْهَا بِحَسَنَةٍ وَاسْتِغْفَارٍ قَالَ صَاحِبُ
الْحَسَنَاتِ لِصَاحِبِ السَّيِّئَاتِ اكْتُبْ عَلَى الشَّقِيِّ الْمَحْرُومِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٢٩
١١-٧-١-٢-٤- تَرَكَ التَّوْبَةَ فِي رَمَضَانَ

﴿٨٤٥٢﴾ امير المؤمنين ﷺ: بُنِيَ الْكُفْرُ عَلَى أَرْبَعِ دَعَائِمٍ الْفِسْقُ وَالْغُلُوبُ وَالشَّكُّ وَالشُّبْهَةُ وَ
الْفِسْقُ عَلَى أَرْبَعِ شُعَبٍ عَلَى الْجَفَاءِ وَالْعَمَى وَالْغَفْلَةِ وَالْعُتُوِّ فَمَنْ جَفَا احْتَقَرَ الْحَقَّ وَمَقَتَ
الْفَقْهَاءَ وَاصْرَعَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيمِ وَمَنْ عَمِيَ نَسِيَ الذِّكْرَ وَاتَّبَعَ الظَّنَّ وَبَارَزَ خَالِقَهُ وَالْحَ عَلَيْهِ
الشَّيْطَانُ وَطَلَبَ الْمَغْفِرَةَ بِلَا تَوْبَةٍ وَلَا اسْتِكَانَةٍ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٩١

﴿٨٤٥٣﴾ الرسول ﷺ: دَعَا جَبْرِئِيلُ وَآمَنْتُ قَالَ مَنْ أَذْرَكَ وَالِدِيهِ وَلَمْ يُؤَدِّ حَقَّهُمَا فَلَا غَفَرَ
اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ ثُمَّ قَالَ مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيْكَ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ ثُمَّ قَالَ
مَنْ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَلَا يَتُوبُ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ فَقُلْتُ آمِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٢٣٤
١٢-٧-١-٢-٤- الْغَفْلَةُ وَالْكَسَالَةُ

﴿٨٤٥٤﴾ وَأَمَّا مَا نَذَرُهُ مِمَّا يَخْتَصُّ بِصَلَاةٍ فَرِيضَةٍ الْعَصْرِ مِنَ التَّعْقِيبِ وَالدَّعَوَاتِ فَمِنْ ذَلِكَ
أَنَّهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَكُونُ فِي حَالِ اسْتِغْفَارِهِ عَلَى وَجْهِهِ وَعِنْدَ قَلْبِهِ وَ
إِسْرَارِهِ صِفَاتُ الْجَنَّةِ وَأَصْحَابُ الذُّنُوبِ إِذَا سَأَلُوا الْمَغْفِرَةَ مِنْ جَلَالَةِ عِلَامِ الْغُيُوبِ فَإِنَّهُ إِنْ
اسْتَغْفَرَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ وَقَلْبُهُ غَافِلٌ أَوْ عَقْلُهُ ذَاهِلٌ أَوْ مُتَكَاسِلٌ فَإِنْ اسْتَغْفَرَهُ عَلَى هَذِهِ الصَّفَاتِ
مِنْ جُمْلَةِ الْجَنَائِيَاتِ وَيَكُونُ كَالْمُسْتَهْزِئِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ تَعْجِيلَ النِّقَمَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩
١٣-٧-١-٢-٤- الْفِسْقُ

﴿٨٤٥٥﴾ الْكَاطِمُ ﷺ: سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنْ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ؛ الكافي، ج ١، ص ٤٣٢

﴿٨٤٥٦﴾ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنْ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ (المنافقون: ٦)

١٤-٧-١-٢-٤- فَقْدُ الْعَقْلِ

﴿٨٤٥٧﴾ امير المؤمنين ﷺ: مَنْ اسْتَحْكَمَتْ لِي فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْ خِصَالِ الْخَيْرِ اخْتَمَلَتْهُ عَلَيْهَا وَ
اغْتَفَرْتُ فَقَدْ مَا سِوَاهَا وَلَا اغْتَفِرُ فَقْدَ عَقْلٍ وَلَا دِينَ لِأَنَّ مُفَارَقَةَ الدِّينِ مُفَارَقَةُ الْأَمْنِ فَلَا يَتَهَنَأُ
بِحَيَاةٍ مَعَ مَخَافَةٍ وَقَدْ الْعَقْلُ فَقْدُ الْحَيَاةِ وَلَا يُقَاسُ إِلَّا بِالْأَمْوَاتِ؛ الكافي، ج ١، ص ٢٧

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۱۰-۱-۲-۶- انجام ندادن کار نیک بعد از گناه

﴿۸۴۵۱﴾ اگر هفت ساعت بگذرد و کار نیکو انجام ندهد و استغفار نکند، موکل حسنات به موکل سیئات می گوید: «گناه این تیره دل و محروم را بنویس».

۱۱-۱-۲-۶- توبه نکردن در ماه رمضان

﴿۸۴۵۲﴾ کفر دارای چهار پایه است: «فسق، سرکشی، شک و تردید، و شبهه». فسق هم دارای چهار شعبه است: «جفا، کوری دل، غفلت و سرکشی». هرکس جفا کند حق را کوچک خواهد شمرد و با فقها دشمنی خواهد کرد، و به نقض پیمان ها اصرار خواهد داشت. هرکس چشم دلش کور شود خدا را فراموش کرده، از گمان ها پیروی می کند، و شیطان بر او مسلط می شود و او را از راه بیرون می کند و بدون توبه و تضرع طلب آمرزش می کند.

﴿۸۴۵۳﴾ جبرئیل دعا کرد و من آمین گفتم. گفت: «هرکه پدر و مادر خود را درک کند و حق آن ها را ادا نکند خدا او را نیامرزد». گفتم: «آمین». سپس گفت: «هرکه نام تو نزد او برده شود و بر تو درود نفرستد خدا او را نیامرزد». گفتم: «آمین». سپس گفت: «خدا نیامرزد کسی را که ماه رمضان را درک کند و توبه نکند». گفتم: «آمین».

۱۲-۱-۲-۶- غفلت و کسالت

﴿۸۴۵۴﴾ از جمله تعقیبات و دعا های مخصوص نماز واجب عصر، هفتاد بار طلب آمرزش از خداوند جلّ جلاله است؛ و باید در حال استغفار، حالت ظاهری و صورت و قلب و باطن بنده مانند گناهکارانی باشد که از محضر خداوند بزرگی که به تمام اسرار آگاه است، طلب آمرزش می کنند، زیرا اگر درحالی که قلبش به غفلت، و عقلش به نسیان و فراموشی مبتلاست، و یا با حالت کسالت و سستی از خداوند جلّ جلاله طلب آمرزش نماید، این گونه استغفار، خود از جمله گناهان است، و چنین استغفارکننده ای همانند کسی خواهد بود که خدا را مسخره می کند و ایمن نخواهد بود که زود به عقوبت گرفتار شود.

۱۳-۱-۲-۶- فسق و گناه

﴿۸۴۵۵﴾ برایشان استغفار کنی یا نکنی، تفاوتی به حالشان نمی کند؛ هرگز خداوند آنان را نمی بخشد؛ زیرا خداوند فاسقان را هدایت نمی کند!

﴿۸۴۵۶﴾ برای آن ها تفاوت نمی کند، خواه استغفار برایشان استغفار کنی یا نکنی، هرگز خداوند آنان را نمی بخشد؛ زیرا خداوند قوم فاسق را هدایت نمی کند!

۱۴-۱-۲-۶- بی عقلی

﴿۸۴۵۷﴾ کسی را که آگاه شوم بر یکی از صفات خوب استوار است، بپذیرم و از نداشتن صفات دیگرش بگذرم؛ ولی از نداشتن عقل و دین چشم نمی پوشم، زیرا جدایی از دین جدایی از امنیت است و زندگی با هراس گوارا نباشد، و فقدان عقل فقدان زندگی است، [زیرا بی خردان] فقط با مردگان مقایسه می شوند و بس.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٤٥٨﴾ وَأَمَّا مَا نَذَرُهُ مِمَّا يَخْتَصُ بِصَلَاةٍ فَرِيضَةِ الْعَصْرِ مِنَ التَّعْقِيبِ وَالدَّعَوَاتِ فَمِنْ ذَلِكَ أَنَّهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَكُونُ فِي حَالِ اسْتِغْفَارِهِ عَلَى وَجْهِهِ وَعِنْدَ قَلْبِهِ وَإِسْرَارِهِ صِفَاتُ الْجَنَّةِ وَأَصْحَابُ الذُّنُوبِ إِذَا سَأَلُوا الْمَغْفِرَةَ مِنْ جَلَالَةِ عِلْمِ الْعُيُوبِ فَإِنَّهُ إِنِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ وَقَلْبُهُ غَافِلٌ أَوْ عَقْلُهُ ذَاهِلٌ أَوْ مُتَكَاسِلٌ فَإِنَّ اسْتِغْفَارَهُ عَلَى هَذِهِ الصِّفَاتِ مِنْ جُمْلَةِ الْجَنَائِثِ وَيَكُونُ كَالْمُسْتَهْزِئِ الَّذِي لَا يَأْمَنُ تَعْجِيلَ النِّقْمَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٧٩

﴿٨٤٥٩﴾ الْكَافِرُ: كُلُّ شَيْءٍ وَضَعَ اللَّهُ فِيهِ حَدًّا فَلَيْسَ مِنَ الْكِبَائِرِ الَّتِي لَا تُغْفَرُ؛

مستدرک الوسائل، ج ۱۸، ص ۳۶

١٦-٧-١-٢-٦- المُشَاحَنَةُ

﴿٨٤٦﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ الْقَدَرِ أَمَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ جَبْرَيْلَ فَهَبَطَ فِي كَنِيبَةٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَى الْأَرْضِ وَمَعَهُ لَوَاءٌ أَخْضَرُ فَمَرَّكَرُ اللَّوَاءِ إِلَى ظَهْرِ الْكُعْبَةِ وَلَهُ سِتْمِائَةُ جَنَاحٍ مِنْهَا جَنَاحَانِ لَا يَنْشُرُهُمَا إِلَّا فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ فَيَنْشُرُهُمَا تِلْكَ اللَّيْلَةُ فَيَجَاوِزَانِ الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَيَبْتَغِي جَبْرَيْلُ وَالْمَلَائِكَةُ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَيَسْأَلُونَ عَلَى كُلِّ قَائِمٍ وَقَاعِدٍ وَمُصَلٍّ [مُصَلٍّ] وَذَاكِرٍ وَيُصَافِحُونَهُمْ وَيُؤْمِنُونَ عَلَى دُعَائِهِمْ حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ فَإِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ نَادَى جَبْرَيْلُ يَا مَعْشَرَ الْمَلَائِكَةِ الرَّحِيلِ الرَّحِيلِ فَيَقُولُونَ يَا جَبْرَيْلُ فَمَاذَا صَنَعَ اللَّهُ تَعَالَى فِي حَوَائِجِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ فَيَقُولُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى نَظَرَ إِلَيْهِمْ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَعَفَا عَنْهُمْ وَغَفَرَ لَهُمْ إِلَّا أَرْبَعَةً قَالَ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَذْمُونُ الْخَمْرِ وَالْعَاقُ لَوْلَدِيهِ وَالْقَاطِعُ الرَّحِمِ وَالْمُشَاحِنُ [الْمُشَاحِنُ]؛

مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۴۲۹

﴿٨٤٦﴾ الرسول ﷺ: لَيْلَةُ النَّصَفِ مِنْ شَعْبَانَ فِيهَا تَنْسَخُ الْأَعْمَالُ وَتَقْسَمُ الْأَرْزَاقُ وَتُكْتَبُ الْأُجَالُ وَيَغْفِرُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا لِلْمُشْرِكِ أَوْ شَاحِنٍ أَوْ قَاطِعٍ رَحِمٍ أَوْ مُدْمِنٍ مُسَكِّرٍ أَوْ مُصِرٍّ عَلَى ذَنْبٍ أَوْ شَاعِرٍ أَوْ كَاهِنٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤١٧

﴿٨٤٦﴾ الرسول ﷺ: يَا أَبَا ذَرٍّ تُعْرِضُ أَعْمَالُ أَهْلِ الدُّنْيَا عَلَى اللَّهِ مِنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ فِي يَوْمِ الْإِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ فَيُسْتَعْفَرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلَّا عَبْدًا كَانَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ؛ مكارم الأخلاق، ص ٤٧٠

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۴۵۸﴾ از جمله تعقیبات و دعا‌های مخصوص نماز واجب عصر، هفتاد بار طلب آمرزش از خداوند جلّ جلاله است؛ و باید در حال استغفار، حالت ظاهری و صورت و قلب و باطن بنده مانند گناهکارانی باشد که از محضر خداوند بزرگی که به تمام اسرار آگاه است، طلب آمرزش می کنند، زیرا اگر درحالی که قلبش به غفلت، و عقلش به نسیان و فراموشی مبتلاست، و یا با حالت کسالت و سستی از خداوند جلّ جلاله طلب آمرزش نماید، این گونه استغفار، خود از جمله گناهان است، و چنین استغفارکننده‌ای همانند کسی خواهد بود که خدا را مسخره می کند و ایمن نخواهد بود که زود به عقوبت گرفتار شود.

۱۵-۱۶-۲-۶- هر گناهی که برای آن حدّ شرعی مقرر شده باشد

﴿۸۴۵۹﴾ هر گناهی که بر انجام آن حد مقرر شده باشد، از گناهان کبیره‌ای نیست که آمرزیده نشود.

۱۶-۱۶-۲-۶- کینه توزی

﴿۸۴۶۰﴾ هنگامی که شب قدر فرارسد، خدای عزّ و جلّ به جبرئیل فرمان می دهد تا در میان جمعی از فرشتگان به زمین فرود آیند که با او پرچمی سبزرنگ است. پس آن پرچم را بر پشت کعبه می کوبد؛ جبرئیل شش صد بال دارد که دو بال آن را جز در شب قدر باز نمی کند و در آن شب، آن دو بال را می گشاید و آن دو بال از مشرق و مغرب فراتر می رود، و جبرئیل علیه السلام در چنین شبی فرشتگان را به اطراف عالم گسیل می دارد و آنان به هر ایستاده و نشسته و هر نمازگزار و ذاکری سلام می کنند و با آنان دست می دهند و دعای ایشان را آمین می گویند تا سپیده‌ی صبح سر زند. پس چون صبح بدمد جبرئیل علیه السلام صدا می زند: «ای گروه ملائکه؛ کوچ کوچ». گویند: «ای جبرئیل؛ خداوند نسبت به درخواست‌های مؤمنین از امّت محمد صلی الله علیه و آله چه کرده است؟» گویند: «خدای متعال امشب نظر رحمت به آنان کرده و از آنان گذشته و گناهانشان را آمرزیده است مگر چهار گروه». رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «این چهار گروه شراب‌خوار، عاقّ والدین، کسی که قطع رحم کرده و کینه توز می باشند».

﴿۸۴۶۱﴾ در شب نیمه‌ی شعبان اعمال آدمی معین و روزی او تقسیم و مرگ او نوشته می شود. در این شب، خدای تعالی گناه همه را جز مشرک، باج‌گیر، قطع کننده‌ی رحم، شراب‌خوار و کسی که اصرار بر انجام گناه دارد و همچنین کسی که شاعری را شغل خود کرده و به آن وسیله مدح و ذم بی جا می کند و کسی که شغل کهنات و غیب‌گویی را انتخاب کرده است، می بخشد.

﴿۸۴۶۲﴾ ای ابوذر؛ هر هفته روزهای دوشنبه و پنجشنبه اعمال مردم دنیا به خدا عرضه می شود و برای هر مؤمنی استغفار می شود مگر برای بنده‌ای که بین او و برادر مسلمانش کینه‌ای باشد.

﴿الَّذِينَ لَا يُغْفِرُهُمُ اللَّهُ﴾

﴿٨٤٦٣﴾ الرسول ﷺ: يَا أَبَا ذَرٍّ تُعَرِّضُ أَعْمَالُ أَهْلِ الدُّنْيَا عَلَى اللَّهِ مِنْ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ فِي يَوْمِ الْإِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ فَيَسْتَغْفِرُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ إِلَّا عَبْدًا كَانَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَخِيهِ شَحْنَاءُ فَيَقَالُ انْزُكُوا عَمَلَ هَذَيْنِ حَتَّى يَصْطَلِحَا؛ الأُمَالِي لِلطُّوسِي، ص ٥٣٧

﴿٨٤٦٤﴾ الصادق عليه السلام: يُغْفِرُ اللَّهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ إِلَّا لثَلَاثَةِ صَاحِبِ مُسْكِرٍ أَوْ صَاحِبِ شَاهِينٍ أَوْ مُشَاحِنٍ؛ الكافي، ج ٦، ص ٤٣٦
١-٧-٢-٦- من لا يستغفر

﴿٨٤٦٥﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُغْفِرُ لِلْمُذْنِبِينَ إِلَّا مَنْ لَا يُرِيدُ أَنْ يُغْفَرَ لَهُ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ الَّذِي يُرِيدُ أَنْ لَا يُغْفَرَ لَهُ قَالَ مَنْ لَا يَسْتَغْفِرُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٢
﴿٨٤٦٦﴾ الرسول ﷺ: إِنْ مَضَتْ سَبْعُ سَاعَاتٍ وَلَمْ تُتْبَعْ بِحَسَنَةٍ وَاسْتَغْفَرَ قَالَ صَاحِبُ الْحَسَنَاتِ لِصَاحِبِ السَّيِّئَاتِ أَكْتُبْ عَلَى الشَّقِيِّ الْمَحْرُومِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٢٩
١-٧-٢-٦- من لا يستغفر في شعبان

﴿٨٤٦٧﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَانَ عَلَى أَمْرٍ لَيْسَ بِحَقٍّ لَمْ يَتُبْ مِنْهُ لَمْ يُغْفَرَ لَهُ فِي شَعْبَانَ وَشَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يَزَلْ عَلَيْهِ إِلَى قَابِلٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٢٥٧
١-٧-٢-٦- من لا يستغفر في رمضان

﴿٨٤٦٨﴾ الرسول ﷺ: فَمَنْ لَمْ يُغْفَرَ لَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَفِي أَيِّ شَهْرٍ يُغْفَرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ١٨٣
﴿٨٤٦٩﴾ الرسول ﷺ: قَالَ لِي جَبْرِئِيلُ مَنْ ذَكَرْتَ عِنْدَهُ فَلَمْ يَصِلْ عَلَيْكَ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ فَقُلْتُ آمِينَ فَقَالَ وَمَنْ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَلَمْ يُغْفَرَ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ قُلْتُ آمِينَ قَالَ وَمَنْ أَذْرَكَ أَبَوَيْهِ أَوْ أَحَدَهُمَا فَلَمْ يُغْفَرَ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ فَقُلْتُ آمِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢٠٦

﴿٨٤٧٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَلَمْ يُغْفَرَ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٠
﴿٨٤٧١﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ كَانَ عَلَى أَمْرٍ لَيْسَ بِحَقٍّ لَمْ يَتُبْ مِنْهُ لَمْ يُغْفَرَ لَهُ فِي شَعْبَانَ وَشَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يَزَلْ عَلَيْهِ إِلَى قَابِلٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٢٥٧

﴿٨٤٧٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ لَمْ يُغْفَرَ لَهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ لَمْ يُغْفَرَ لَهُ إِلَى قَابِلٍ إِلَّا أَنْ يَشْهَدَ عَرَفَةَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٦٦

١-٧-٢-٦- من لا يستغفر في ليلة القدر

﴿٨٤٧٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَذْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَلَمْ يُغْفَرَ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٨٠

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

﴿۸۴۶۳﴾ ای ابوذر؛ در هر هفته روزهای دوشنبه و پنجشنبه اعمال مردم دنیا به خدا عرضه می شود و برای هر مؤمنی استغفار می شود مگر برای بنده ای که بین او و برادر مسلمانش کینه باشد. ﴿۸۴۶۴﴾ خداوند در ماه رمضان فقط سه گروه را نمی آمرزد: اهل شراب، یا اهل شطرنج و یا صاحب عداوت و کینه.

۷-۱-۲-۶- آنان که درخواست آمرزش نمی کنند

﴿۸۴۶۵﴾ خداوند متعال گناهکاران را می آمرزد مگر آن کس را که نمی خواهد آمرزیده شود، گفتند: «ای رسول خدا؛ کیست که نمی خواهد آمرزیده شود؟» فرمود: «کسی که طلب آمرزش نمی کند».

﴿۸۴۶۶﴾ اگر هفت ساعت بگذرد و کار نیکو انجام ندهد و استغفار نکند، موکل حسنات به موکل سیئات می گوید: «گناه این تیره دل و محروم را بنویس».

۱-۷-۲-۶- آن که در ماه شعبان آمرزش نخواهد

﴿۸۴۶۷﴾ هرکس بر کاری ناحق باشد که از آن توبه نکرده است و در ماه شعبان و ماه رمضان آمرزیده نشود، پیوسته تا ماه رمضان سال آینده بر آن گناه باقی خواهد ماند.

۲-۱-۷-۲-۶- آن که در ماه رمضان آمرزش نخواهد

﴿۸۴۶۸﴾ کسی که در این ماه مورد آمرزش الهی قرار نگیرد، در کدام ماه آمرزیده خواهد شد؟!؟

﴿۸۴۶۹﴾ جبرئیل به من گفت: «هرکس نام تو نزد او برده شود و بر تو درود نفرستد، خداوند او را از رحمت خویش دور می کند». گفتم: «آمین». گفت: «هرکس ماه رمضان را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور می کند». گفتم: «آمین». گفت: «هرکس پدر و مادر خویش را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور می کند». گفتم: «آمین».

﴿۸۴۷۰﴾ هرکس ماه رمضان را دریابد و آمرزیده نشود، خداوند او را از خود دور می سازد.

﴿۸۴۷۱﴾ هرکس بر کاری ناحق باشد که از آن توبه نکرده است و در ماه شعبان و ماه رمضان آمرزیده نشود، پیوسته تا ماه رمضان سال آینده بر آن گناه باقی خواهد ماند.

﴿۸۴۷۲﴾ هرکس در ماه مبارک رمضان آمرزیده نشود تا سال دیگر مورد آمرزش قرار نخواهد گرفت، مگر اینکه به حج برود و در صحرای عرفات آمرزیده شود.

۳-۱-۷-۲-۶- آن که در شب قدر آمرزش نخواهد

﴿۸۴۷۳﴾ هرکس شب قدر را دریابد و آمرزیده نشود، خداوند او را از خود دور می سازد.

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

٢-٢-٦- الأعلامُ الذينَ لا يَغْفِرُ اللهُ

١-٢-٢-٦- إبليس

﴿٨٤٧٤﴾ الرسول ﷺ: فدنا إلى النبي ﷺ والنبي مُسْنِدُ ظَهْرِهِ عَلَى الْكَعْبَةِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ادْعُ لِي بِالْمَغْفِرَةِ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ حَابَّ سَعِيكَ يَا شَيْخُ وَضَلَّ عَمَلُكَ فَلَمَّا تَوَلَّى الشَّيْخُ قَالَ لِي يَا أَبَا الْحَسَنِ أَتَعْرِفُهُ قُلْتُ لَا قَالَ ذَلِكَ اللَّعِينُ إِبْلِيسُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ١٤٨

٢-٢-٢-٦- أبو زريق

﴿٨٤٧٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: قلنا يا أمير المؤمنين وما الذي ترى. قال أرى [أبا زريق] في سدَفِ النَّارِ يُشِيرُ إِلَيَّ بِيَدِهِ يَقُولُ اسْتَغْفِرْ لِي، لَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٠، ص ٣٧٨

٣-٢-٢-٦- أبو موسى

﴿٨٤٧٦﴾ فقال له أبو موسى أ فليس قد استغفرت لي قال عمار قد سمعت اللعن ولم أسمع الاستغفار؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ٣٠٥

٤-٢-٢-٦- الجريح

﴿٨٤٧٧﴾ الرسول ﷺ: فسقطا بين يدي رسول الله وقال: يا رسول الله، التوبة، استغفر لنا فلن نعود. فقال رسول الله لا تاب الله عليكما، فما ينفعكما استغفارِي ومَعَكُمَا هَذِهِ الْجُرْأَةُ عَلَى اللَّهِ وَعَلَى رَسُولِهِ! قال: يا رسول الله، فإن استغفرت لنا رجونا أن يغفر لنا ربنا، وأنزل الله الآية التي فيها: إن تستغفر لهم سبعين مرة فلن يغفر الله لهم؛ دلائل الإمامة، ص ٢٠٣

٥-٢-٢-٦- حُجْرُ بْنُ زَائِدَةَ وَغَامِرُ بْنُ جُدَاعَةَ

﴿٨٤٧٨﴾ الصادق عليه السلام: عن يونس بن ظبيان قال: قلت لأبي عبد الله عليه السلام أ لا تنهى هذين الرجلين عن هذا الرجل فقال من هذا الرجل ومن هذين الرجلين قلت أ لا تنهى حُجْرَ بْنَ زَائِدَةَ وَغَامِرَ بْنَ جُدَاعَةَ عَنِ الْمُفْضَلِ بْنِ عُمَرَ فَقَالَ يَا يُونُسُ قَدْ سَأَلْتُهُمَا أَنْ يَكْفَا عَنْهُ فَلَمْ يَفْعَلَا فَدَعَوْتُهُمَا وَسَأَلْتُهُمَا وَكَتَبْتُ إِلَيْهِمَا وَجَعَلْتُهِ حَاجَتِي إِلَيْهِمَا فَلَمْ يَكْفَا عَنْهُ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُمَا؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٧٣

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۶-۲-۲- افراد خاص و شناخته شده‌ای که خداوند آن‌ها را نمی آمرزد

۶-۲-۲-۱- ابلیس

﴿۸۴۷۴﴾ یرمردی نزدیک پیامبر ﷺ رفت که ایشان پشت به خانه کعبه تکیه داده بود؛ پیرمرد گفت: «ای پیامبر خدا؛ برای من آمرزش بخواه». پیامبر فرمود: «ای پیرمرد؛ تلاشت بی‌فایده و عملت در گمراهی است». چون آن پیرمرد پشت کرد و رفت، فرمود: «ای ابا الحسن او را شناختی؟ گفتیم: نه». فرمود: «ابلیس لعین بود».

۶-۲-۲-۲- ابوزریق

﴿۸۴۷۵﴾ گفتیم: «یا امیرالمؤمنین؛ چه کسی را می‌بینی؟» فرمود: «ابا زریق را در تاریکی و ظلمت آتش می‌بینم که با دستش به‌سوی من اشاره می‌کند و می‌گوید: برای من طلب آمرزش کن، ولی خدا او را نمی آمرزد».

۶-۲-۲-۳- ابوموسی

﴿۸۴۷۶﴾ ابوموسی به او گفت: «آیا برای من طلب آمرزشی نیست؟» عمّار گفت: «لعن [بر تو] را شنیدم ولی استغفار [برای تو را] نشنیدم».

۶-۲-۲-۴- جریح

﴿۸۴۷۷﴾ نزد پیامبر ﷺ بر زمین افتاده و گفتند: «ای پیامبر خدا؛ توبه می‌کنیم؛ برای ما طلب آمرزش کن، ما دیگر به سمت گناه بر نمی‌گردیم». پیامبر ﷺ فرمود: «خداوند توبه‌ی شما را قبول نمی‌کند و طلب آمرزش من فایده‌ای برای شما ندارد. چون شما نسبت به خدا و پیامبرش جسارت کرده‌اید». گفتند: «ای پیامبر خدا؛ اگر تو برای ما طلب آمرزش کنی، امید داریم که پروردگارمان ما را بیامرزد». در این هنگام آیه نازل شد که «اگر برای ایشان هفتاد بار طلب آمرزش کنی، خدا ایشان را نمی آمرزد».

۶-۲-۲-۵- حجر بن زائده و عامر بن جذاعه

﴿۸۴۷۸﴾ یونس بن ظبیان گوید: به امام صادق علیه السلام گفتم: «آیا این دو مرد را از [آزار] این مرد دیگر جلوگیری نمی‌فرمایی؟» امام علیه السلام فرمود: «مقصودت از آن مرد و این دو مرد کیست؟» گفتم: «آیا حجر بن زائده و عامر بن جذاعه را از آزار مفضل بن عمر (هر سه از اصحاب آن حضرت بوده‌اند) جلوگیری نمی‌فرمایی؟» فرمود: «ای یونس من از آن‌ها خواستم که دست از او بدارند ولی آن‌ها این کار را نکردند. سپس آن‌ها را دعوت کردم و از آن‌ها خواستم و به آن‌ها نوشتم و این کار را به‌عنوان حاجتی از آن‌ها تقاضا کردم، ولی باز هم دست برنداشتند. خدا آن دو را نیامرزد».

﴿الَّذِينَ لَا يَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ﴾

٦-٢-٢-٦- حَكَمَ بْنِ عَتِيبَةَ

﴿٨٤٧٩﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ أَبِي بصير قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ شَهَادَةِ وَلَدِ الزَّنا تَجُوزُ فَقَالَ لَا فَقُلْتُ إِنَّ الْحَكَمَ بْنَ عَتِيبَةَ يَزْعُمُ أَنَّهَا تَجُوزُ فَقَالَ اللَّهُمَّ لَا تَغْفِرْ ذَنْبَهُ مَا قَالَ اللَّهُ لِلْحَكَمِ إِنَّهُ لَذِكْرُ لَكَ وَلِقَوْمِكَ فَلْيَذْهَبِ الْحَكَمُ يَمِينًا وَشِمَالًا فَوَ اللَّهُ لَا يُؤْخَذُ الْعِلْمُ إِلَّا مِنْ أَهْلِ بَيْتِ نَزَلَ عَلَيْهِمْ جَبْرَائِيلُ عليه السلام؛ الكافي، ج ١، ص ٤٠٠

٦-٢-٢-٧- طَلْحَةَ وَالزُّبَيْرُ

﴿٨٤٨٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَلَعَمْرِي يَا مُعَاوِيَةَ لَوْ تَرَ حَمْتُ عَلَيْكَ وَعَلَى طَلْحَةَ وَالزُّبَيْرِ كَانَ تَرَ حُمِيَّ عَلَيْكُمْ وَاسْتَغْفَارِي لَكُمْ لَعْنَةَ عَلَيْكُمْ وَعَذَابًا؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ١٥٣

﴿٨٤٨١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّ طَلْحَةَ وَالزُّبَيْرَ قَطَعَانِي وَظَلَمَانِي وَالْبَا عَلَى وَنَكَنَّا بَيْعَتِي فَاحْلُلْ مَا عَقَدَا وَانْكُثْ مَا أَبْرَمَا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمَا أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٦٢

٦-٢-٢-٨- عَبْدُ الرَّحْمَنِ

﴿٨٤٨٢﴾ الحسين عليه السلام: قَالَ اسْمُ الرَّامِي لَعْنَهُ اللَّهُ عَبْدُ الرَّحْمَنِ الْأَزْدِيُّ فَقَالَ لَهُ الْحُسَيْنُ عليه السلام اللَّهُمَّ اقْتُلْهُ عَطَشًا وَلَا تَغْفِرْ لَهُ أَبَدًا قَالَ الْقَاسِمُ بْنُ أَصْبَغٍ لَقَدْ رَأَيْتُنِي عِنْدَ ذَلِكَ الرَّجُلِ وَهُوَ يَصْبِحُ وَالْمَاءُ يُبْرَدُ لَهُ فِيهِ السُّكَّرُ وَالْأَعْسَاسُ فِيهَا اللَّبَنُ وَهُوَ يَقُولُ وَيَلْعَنُكُمْ اسْقُونِي فَقَدْ قَتَلَنِي الْعَطَشُ فَيُعْطَى الْقَلَّةُ أَوْ الْعُسُ فَإِذَا نَزَعَهُ مِنْ فِيهِ يَصْبِحُ حَتَّى انْقَدَّ بَطْنُهُ وَمَاتَ شَرًّا مِيتَةً لَعْنَهُ اللَّهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ٣١١

٦-٢-٢-٩- عُثْمَانُ

﴿٨٤٨٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَقَالَ عُثْمَانُ يَا أَبَا الْحَسَنِ أَمَا عِنْدَ أَصْحَابِكَ هَؤُلَاءِ حَدِيثٌ فِيَّ فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ عليه السلام بَلَى سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله يَلْعَنُكَ ثُمَّ لَمْ يَسْتَغْفِرِ اللَّهُ لَكَ بَعْدَ مَا لَعَنَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٢٨، ص ٢٧٩

﴿٨٤٨٤﴾ قَالَتْ عَائِشَةُ (لعثمان) أَمَا وَاللَّهِ إِنْ فَعَلْتَ لَقَدْ لَعَنَكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ثُمَّ مَا اسْتَغْفَرَ لَكَ حَتَّى مَاتَ؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ٢٩٦

﴿٨٤٨٥﴾ وَلَمَّا أَتَاهُ عُثْمَانُ فِي مَرَضِهِ وَطَلَبَ مِنْهُ الْإِسْتِغْفَارَ قَالَ أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَأْخُذَ لِي مِنْكَ بِحَقِّي؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١٨٨

﴿آنان که مورد آمرزش قرار نمی گیرند﴾

۶-۲-۲-۶ حکم ابن عتیبه

﴿۸۴۷۹﴾ ابوبصیر گوید: از امام باقر علیه السلام پرسیدم: «آیا شهادت زنازاده جایز است؟» فرمود: «نه». عرض کردم: «حکم بن عتیبه عقیده دارد که پذیرفته و نافذ است». فرمود: «خدا!؛ گناهش را نیامرزش، خدا به حکم نفرموده است: «قرآن برای تو و قومت یادآور است»، [بلکه خطاب به جدّ ما فرموده است:] پس حکم به راست برود و یا به چپ برود (به هر دری بزند) به خدا سوگند، دانش جز از خاندانی که جبرئیل علیه السلام بر آنها نازل شده به دست نخواهد آمد».

۶-۲-۲-۷ طلحه و زبیر

﴿۸۴۸۰﴾ به جانم سوگند ای معاویه؛ اگر برای تو، و طلحه و زبیر طلب رحمت کردم، طلب رحمتم برای شما و طلب آمرزشم برای شما لعنت و عذابی بر شما بود.

﴿۸۴۸۱﴾ بار خدا!؛ طلحه و زبیر از من بریدند و به من ستم کردند و مردم را علیه من شوراندند و بیعت مرا شکستند، پس تو آنچه ایشان بدان پیمان بسته‌اند را بگشا [و این پیمان نامبارک را بر هم بزن] و آنچه آنان تابیده‌اند استوار مگردان، و هرگز آنان را نیامرزش.

۶-۲-۲-۸ عبدالرحمن

﴿۸۴۸۲﴾ گفت: نام کسی که تیر انداخت عبدالرحمن ازدی بود که خدا لعنتش کند. امام حسین علیه السلام به او فرمود: «خدا!؛ او را به بیماری عطش بکش و هرگز نیامرزش». قاسم بن اصبح گوید: «من پیش آن مرد بودم و دیدم که فریاد کشید و آب خنک برایش آورده بودند که شکر در آن بود و قذح‌های بزرگ شیر نزدش بود و او می‌گفت: وای بر شما به من آب دهید که تشنگی مرا کشت و اندکی یا زیاد به او آب می‌دادند و هرچه در دهانش بود برمی‌گرداند و فریاد می‌کشید تا اینکه شکمش پاره شد و به بد مرگی مُرد. خدا لعنتش کند».

۶-۲-۲-۹ عثمان

﴿۸۴۸۳﴾ عثمان گفت: «ای ابا الحسن، آیا تو و اصحابت درباره‌ی من حدیثی ندارید؟» علی علیه السلام فرمود: «بلی، از پیامبر شنیدم که دو بار تو را لعنت کرد و بعد از آنکه تو را لعنت کرد، برایت استغفار نکرد».

﴿۸۴۸۴﴾ عایشه به عثمان گفت: به خدا سوگند که رسول خدا صلی الله علیه و آله تو را لعنت کرد و تا زمانی که از دنیا رفت برایت طلب آمرزش نکرد.

﴿۸۴۸۵﴾ آن‌گاه که او [عبدالله مسعود] بیمار شد، عثمان نزدش رفت و از او طلب بخشش کرد، ولی او گفت: «از خدا می‌خواهم که حق مرا از تو بگیرد».

﴿الْعَذَابُ بَعْدَ الْمَغْفِرَةِ﴾

١٠-٢-٤- من قَتَلَ الْحُسَيْنَ عليه السلام

﴿٨٤٨٦﴾ الرضا عليه السلام: يَا ابْنَ شَيْبٍ إِنَّ الْمُحَرَّمَ هُوَ الشَّهْرُ الَّذِي كَانَ أَهْلُ الْجَاهِلِيَّةِ فِيْمَا مَضَى يُحَرِّمُونَ فِيهِ الظُّلْمَ وَالْقِتَالَ لِحُرْمَتِهِ فَمَا عَرَفْتَ هَذِهِ الْأُمَّةَ حُرْمَةَ شَهْرَهَا وَلَا حُرْمَةَ نَبِيِّهَا لَقَدْ قَتَلُوا فِي هَذَا الشَّهْرِ ذُرِّيَّتَهُ وَسَبَوْا نِسَاءَهُ وَانْتَهَبُوا ثَقْلَهُ فَلَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ أَبَدًا؛ بحار الأنوار،

ج ٤٤، ص ٢٨٥

﴿٨٤٨٧﴾ يَا مُوسَى أَعْفُو عَمَّنِ اسْتَغْفَرَنِي إِلَّا قَاتِلَ الْحُسَيْنِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٣٠٨

﴿٨٤٨٨﴾ الحسين عليه السلام: نَادَى رَجُلٌ يَا حُسَيْنُ إِنَّكَ لَنْ تَذُوقَ مِنَ الْفِرَاتِ قَطْرَةً حَتَّى تَمُوتَ أَوْ تَنْزَلَ عَلَى حُكْمِ الْأَمِيرِ فَقَالَ الْحُسَيْنُ عليه السلام اللَّهُمَّ اقْتُلْهُ عَطَشًا وَلَا تَغْفِرْ لَهُ أَبَدًا فَعَلَبَ عَلَيْهِ الْعَطَشُ فَكَانَ يَعْْبُ الْمِيَاهُ وَيَقُولُ وَأَعْطَشَاهُ حَتَّى تَقْطَعَ؛ بحار الأنوار، ج ٤٥، ص ٣٠١

١١-٢-٤- معاوية

﴿٨٤٨٩﴾ الباقر عليه السلام: نَزَلَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام بِضَجَنَانَ فَقَالَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ لَا غَفَرَ اللَّهُ لَكَ فَلَمَّا قَالَ ذَلِكَ قَالَ أَ تَذَرُونِ لِمَنْ قُلْتُ أَوْ قَالَ لَهُ بَعْضُ أَصْحَابِنَا فَقَالَ مَرَّ بِي مُعَاوِيَةُ بْنُ أَبِي سُفْيَانَ يَجُرُّ سِلْسِلَةً قَدْ أَدْلَعَ لِسَانَهُ يَسْأَلُنِي أَنْ أَسْتَغْفِرَ لَهُ ثُمَّ قَالَ إِنَّهُ يُقَالُ إِنَّهُ وَادٍ مِنْ أَوْدِيَةِ جَهَنَّمَ؛ بحار الأنوار،

ج ٣٣، ص ١٧٢

﴿٨٤٩٠﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: يَا مُعَاوِيَةُ لَوْ تَرَ حَمْتُ عَلِيَّكَ وَ عَلَى طَلْحَةَ وَ الزُّبَيْرَ مَا كَانَ تَرْحَمِي عَلَيْكُمْ وَ اسْتَغْفَارِي لَكُمْ لِيُحِقَّ بَاطِلًا بَلْ يَجْعَلَ اللَّهُ تَرْحَمِي عَلَيْكُمْ وَ اسْتَغْفَارِي لَكُمْ لَعْنَةً وَ عَذَابًا؛ كتاب سليم بن قيس، ص ٧٦٩

٣-٤- الْعَذَابُ بَعْدَ الْمَغْفِرَةِ

١-٣-٤- من شَرِبَ الْخَمْرَ وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ حَرَامٌ

﴿٨٤٩١﴾ الرسول ﷺ: حَلَفَ رَبِّي بِعِزَّتِهِ وَ جَلَالِهِ لَا يَشْرَبُ عَبْدٌ مِنْ عِبَادِي جُرْعَةً مِنْ خَمْرٍ إِلَّا سَقَيْتُهُ مِثْلَهَا مِنَ الصَّدِيدِ مَغْفُورًا كَانَ أَوْ مُعَذَّبًا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٧، ص ٤٧

﴿٨٤٩٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّهَا حَرَامٌ سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ طِينَةِ خَبَالٍ وَ إِنْ كَانَ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٩٨

﴿٨٤٩٣﴾ الرسول ﷺ: لَا يَشْرَبُ عَبْدٌ لِيْ خَمْرًا فِي الدُّنْيَا إِلَّا سَقَيْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِثْلَ مَا شَرِبَ مِنْهَا مِنَ الْحَمِيمِ مُعَذَّبًا بَعْدَ أَوْ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ٢١٧

﴿٢١٤٢﴾

﴿عذاب بعد از مغفرت﴾

۱۰-۲-۲-۶- قاتلان امام حسین (علیه السلام)

﴿۸۴۸۶﴾ ای پسر شیب! این ماه محرم، ماهی است که مردم زمان جاهلیت هم آن را محترم می‌شمردند و ظلم و جنگ را در آن حرام می‌دانستند، ولی این امت احترام این ماه و احترام پیامبر خدا را نشناخت. در این ماه نوهی پیامبر خود را کشت، زنان او را اسیر کرد. اموال او را به یغما برد، خدا هرگز آنان را نیامرزد.

﴿۸۴۸۷﴾ ای موسی! هرکسی که از من طلب آمرزش کند، او را می‌بخشم، غیر از قاتل حسین (علیه السلام).

﴿۸۴۸۸﴾ مردی به امام حسین (علیه السلام) گفت: تو از آب فرات نخواستی آشامید تا اینکه از تشنگی بمیری یا به حکم امیر تسلیم شوی، امام (علیه السلام) او را نفرین کرد و فرمود: «پروردگارا! او را در عطش بمیران و هرگز او را نیامرزد. آن مرد بدبخت دچار عطش شد! آب می‌آشامید و فریاد می‌زد: وا عطشا! تا اینکه به جهنم واصل شد!»

۱۱-۲-۲-۶- معاویه

﴿۸۴۸۹﴾ امام باقر (علیه السلام) در ضحنان (نام کوهی است) پیاده شد و سه مرتبه فرمود: «خدا تو را نیامرزد». پس از گفتن این کلام یا خودشان گفتند یا از یکی از یاران ما پرسید: «آیا می‌دانید به چه کسی گفتم؟» معاویه فرزند ابوسفیان، درحالی که زنجیری را می‌کشید و زبانش را بیرون آورده بود از من خواست که برایش طلب آمرزش کنم. سپس فرمود: «گفته شده که آنجا دره‌ای از دره‌های جهنم است».

﴿۸۴۹۰﴾ ای معاویه؛ به جان خودم سوگند؛ حتی اگر بر تو و طلحه و زبیر رحمت بفرستم، رحمت فرستادنم بر شما باطلی را حق نمی‌کند بلکه خداوند رحمت و استغفار مرا بر شما لعنت و عذاب قرار می‌دهد.

۳-۶- عذاب بعد از مغفرت

۱-۳-۶- آن که شراب بنوشد و به حرام بودن آن آگاه باشد.

﴿۸۴۹۱﴾ پروردگرم به عزت و جلالش سوگند خورد که بنده‌ای از بندگانم جرعه‌ای از شراب نمی‌نوشد مگر آنکه مثل آن از مواد متعفن به او نوشانده می‌شود، آمرزیده شده باشد یا آمرزیده نشده باشد.

﴿۸۴۹۲﴾ هر که شراب بیاشامد با اینکه می‌داند حرام است، خداوند از چرک و فساد اهل جهنم به او می‌خواند حتی اگر آمرزیده شود.

﴿۸۴۹۳﴾ کسی شراب نمی‌نوشد مگر اینکه در قیامت نظیر آن را از حمیم جهنم به او می‌خورانند، خواه آن فرد در زمره‌ی اهل عذاب باشد یا آمرزیده شده باشد.

﴿الْعَذَابُ بَعْدَ الْمَغْفِرَةِ﴾

٢-٣-٤- من سقى مؤلوداً خُمراً

﴿٨٤٩٤﴾ الصادق عليه السلام: من سقى مؤلوداً خُمراً أو قال مُسْكراً سَقَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنَ الْحَمِيمِ وَ

إِنْ غَفَرَ لَهُ؛ الكافي، ج ٦، ص ٣٩٧

﴿٨٤٩٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لَا يَسْقِيهَا عَبْدٌ لِي صَبِيًّا صَغِيرًا أَوْ مَمْلُوكًا إِلَّا سَقَيْتُهُ مِثْلَ مَا سَقَاهُ مِنَ

الْحَمِيمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُعَذَّبًا بَعْدَ أَوْ مَغْفُورًا لَهُ؛ الكافي، ج ٦، ص ٣٩٦

﴿٨٤٩٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَعَزَّتِي مَا مِنْ أَحَدٍ يَسْقِي صَبِيًّا أَوْ ضَعِيفًا شَرْبَةً مِنَ الْخَمْرِ إِلَّا أَسْقِيَهُ

مِثْلَهَا مِنَ الصَّدِيدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُعَذَّبًا كَانَ أَوْ مَغْفُورًا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٧، ص ٥١

﴿٨٤٩٧﴾ الرضا عليه السلام: أَنْ مَنْ سَقَى صَبِيًّا جُرْعَةً مِنْ مُسْكِرٍ سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ حَتَّى يَأْتِيَ

بِعَذْرٍ مِمَّا أَتَى وَلَنْ يَأْتِيَ أَبَدًا يَفْعَلُ بِهِ ذَلِكَ مَغْفُورًا لَهُ أَوْ مُعَذَّبًا؛ بحار الأنوار، ج ٦٣، ص ٤٨٩

﴿٨٤٩٨﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ شَرِبَ مُسْكِرًا أَوْ سَقَاهُ صَبِيًّا لَا يَعْقِلُ سَقَيْتُهُ مِنْ مَاءِ الْحَمِيمِ مَغْفُورًا

لَهُ أَوْ مُعَذَّبًا؛ وسائل الشيعة، ج ٢٥، ص ٣٠٨

٣-٣-٤- من لم يقض حاجة أخيه

﴿٨٤٩٩﴾ الصادق عليه السلام: يَا إِسْمَاعِيلُ مَنْ آتَاهُ أَخُوهُ فِي حَاجَةٍ يَقْدِرُ عَلَى قَضَائِهَا فَلَمْ يَقْضِهَا لَهُ

سَلَّطَ اللَّهُ عَلَيْهِ شُجَاعًا يَنْهَشُ إِنْهَامَهُ فِي قَبْرِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَغْفُورًا لَهُ أَوْ مُعَذَّبًا؛ الكافي، ج ٢،

ص ١٩٣

﴿٨٥٠٠﴾ الكاظم عليه السلام: مَنْ آتَاهُ أَخُوهُ الْمُؤْمِنُ فِي حَاجَةٍ فَإِنَّمَا هِيَ رَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

سَاقَهَا إِلَيْهِ فَإِنْ قَبْلَ ذَلِكَ فَقَدْ وَصَلَهُ بَوْلَاتِنَا وَهُوَ مَوْضُوعٌ بِوَلَايَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَإِنْ رَدَّ عَنْ

حَاجَتِهِ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى قَضَائِهَا سَلَّطَ اللَّهُ عَلَيْهِ شُجَاعًا مِنْ نَارٍ يَنْهَشُهُ فِي قَبْرِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

مَغْفُورًا لَهُ أَوْ مُعَذَّبًا فَإِنْ عَذْرَةُ الطَّالِبِ كَانَ أَسْوَأَ حَالًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٦٧

﴿٨٥٠١﴾ الصادق عليه السلام: أَيُّمَا رَجُلٍ مُسْلِمٍ آتَاهُ رَجُلٌ مُسْلِمٌ فِسْيَ حَاجَةٍ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى قَضَائِهَا

فَمَنَعَهُ إِيَّاهَا غَيْرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَعْيِيرًا شَدِيدًا وَقَالَ لَهُ أَتَاكَ أَخُوكَ فِي حَاجَةٍ قَدْ جَعَلْتُ

قَضَاهَا فِي يَدَيْكَ فَمَنَعْتَهُ إِيَّاهَا زُهْدًا مِنْكَ فِي ثَوَابِهَا وَعَزَّتِي لَا أَنْظُرُ إِلَيْكَ فِي حَاجَةٍ مُعَذَّبًا

كُنْتُ أَوْ مَغْفُورًا لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٢، ص ١٧٣

٤-٣-٤- من بخل بجاهه على أخيه

﴿عذاب بعد از مغفرت﴾

۲-۳-۶- آن که نوزادی را شراب بنوشاند

﴿۸۴۹۴﴾ هرکس که به نوزادی شراب بنوشاند، خداوند عزّ و جلّ از نوشیدنی داغ جهنّم به او می‌نوشاند حتّی اگر آمرزیده شده باشد.

﴿۸۴۹۵﴾ هرکسی به طفلی یا غلامی شراب بخوراند، در قیامت نظیر آن را از حمیم جهنّم به او می‌خوراند، خواه آن فرد در زمره‌ی اهل عذاب باشد یا آمرزیده شده باشد.

﴿۸۴۹۶﴾ قسم به عزّتّم که هرکس به کودک یا فرد ضعیفی شراب دهد، از آب گندیده و بدبوی جهنّم به او می‌نوشانم، چه در عذاب باشد چه آمرزیده.

﴿۸۴۹۷﴾ هرکه یک جرعه مست‌کننده به کودکی بدهد، خدایش از چرک زنان بدکاره بنوشاند تا از این کار خود پوزش خواهد؛ و هرگز نمی‌تواند عذر بیاورد، این عذاب سزاوار اوست، چه آمرزیده باشد و چه در عذاب.

﴿۸۴۹۸﴾ هرکس مست‌کنندای بنوشد و یا آن را به کودکی نابالغ بخوراند، من از آن آب‌های داغ و گندیده‌ی جهنّم به او می‌نوشانم.

۳-۳-۶- آن که نیاز برادرش را برآورده نکند

﴿۸۴۹۹﴾ ای اسماعیل! هرکس برادر دینی‌اش برای حاجتی نزد او آید که توانایی برآوردن آن را دارد و آن حاجت را برنیاورد، خدا در گور ماری را بر او مسلّط می‌سازد که تا روز قیامت انگشت شصتش را بگزد، خواه آمرزیده باشد خواه معذّب.

﴿۸۵۰۰﴾ هرکه برادر مؤمنش برای حاجتی نزد او آید، آن حاجت رحمتی از طرف خدای تبارک و تعالی است که به‌سویش روانه کرده است؛ اگر آن را بپذیرد، او را به ولایت ما رسانده و آن متّصل به ولایت خدای تبارک و تعالی است. ولی اگر - با اینکه می‌تواند آن را برآورد - آن را رد کند، خداوند تبارک و تعالی ماری آتشین در گورش بر او مسلّط کند که تا روز قیامت او را بگزد، چه آن نیازمند مورد آمرزش باشد یا مورد عذاب؛ و اگر آن نیازمند او را نبخشد حالش بدتر باشد.

﴿۸۵۰۱﴾ هر مسلمانی که مسلمان دیگر از او حاجتی بخواهد و درحالی که می‌تواند انجام دهد، دریغ کند؛ خداوند در روز قیامت به سختی او را سرزنش می‌کند و به او می‌فرماید: «برادرت برای حاجتی که من برآورده‌شدنش را در دستان تو قرار دادم نزد تو آمد و از او دریغ کردی، و به دریافت ثوابش بی‌توجّه بودی. به عزّتّم قسم که چه در عذاب باشی یا آمرزیده شوی، در هیچ حاجتی به تو توجّه نخواهم کرد».

۴-۳-۶- آن که برای برادرش از آبروی خود خرج نکند

﴿الْعَذَابُ بَعْدَ الْمَغْفِرَةِ﴾

﴿٨٥٠٢﴾ الصادق عليه السلام: وَ أَيُّمَا مُؤْمِنٍ بَخِلَ بِجَاهِهِ عَلَى أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ وَ هُوَ أَوْجَهُ جَاهًا مِنْهُ إِلَّا مَسَّهُ قَتْرٌ وَ ذِلَّةٌ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ أَصَابَتْ وَجْهَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَفَحَاتُ النَّيِّرَانِ مُعَذِّبًا كَانَ أَوْ مَغْفُورًا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧١، ص ٣١٧

٥-٣-٦- مَنْ أَشْبَعَ نَاصِبًا

﴿٨٥٠٣﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَشْبَعَ نَاصِبًا مَلَأَ اللَّهُ جَوْفَهُ نَارًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُعَذِّبًا كَانَ أَوْ مَغْفُورًا

لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ١٩٧

٦-٣-٦- مَنْ أَكَلَ مَالَ الْيَتِيمِ

﴿٨٥٠٤﴾ الكاظم عليه السلام: اتَّقُوا اللَّهَ وَ لَا يَعْزِضْ أَحَدُكُمْ لِمَالِ الْيَتِيمِ فَإِنَّ اللَّهَ جَلَّ ثَنَاؤُهُ يَلِي حِسَابَهُ

بِنَفْسِهِ مَغْفُورًا لَهُ أَوْ مُعَذِّبًا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٣، ص ١٩٢

﴿عذاب بعد از مغفرت﴾

﴿۸۵۰۲﴾ هر مؤمنی که از آبروی خود در برابر برادرش دریغ کند و از او آبرومندتر باشد، سختی و خواری دنیا و آخرت به او می‌رسد، در قیامت شراره‌های دوزخ به چهره‌ی او برمی‌خورد، خواه در عذاب باشد یا آمرزیده شده باشد.

۵-۳-۶- آن که ناصبی را سیر کند

﴿۸۵۰۳﴾ هر کس ناصبی‌ای را سیر کند، خداوند شکمش را در روز قیامت پر از آتش می‌کند. خواه اهل عذاب باشد یا آمرزیده شده باشد.

۶-۳-۶- آن که مال یتیم را بخورد

﴿۸۵۰۴﴾ از خداوند پروا کنید و به مال یتیم دست درازی نکنید؛ خداوند خودش به حساب او می‌رسد؛ مورد آمرزش باشد یا عذاب.

الفصل السابع: القسم، الاستشفاع، الوساطة والاستغفار للغير

٧-١- القسم للاستغفار

٧-١-١- القسم بالقرآن

﴿٨٥٠٥﴾ اللَّهُمَّ لَا تَدْعَ لَنَا بِالْقُرْآنِ ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٨١

٧-١-٢- القسم بمحمد ﷺ

﴿٨٥٠٦﴾ امیر المؤمنین (علیه السلام): اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ اللَّيْلَةِ الْجَدِيدَةِ وَ كُلِّ لَيْلَةٍ وَ هَذَا الشَّهْرِ وَ كُلِّ شَهْرٍ وَ رَبَّ الْخَلَائِقِ كُلِّهِمْ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اَرْفَعْ بِالْخَيْرِ ذِكْرِي وَ ضَعْ بِهِ وَزْرِي وَ اشرحْ بِهِ صَدْرِي وَ طَهِّرْ بِهِ قَلْبِي وَ حَصِّنْ بِهِ فَرْجِي وَ اغْفِرْ بِهِ ذَنْبِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٨

٧-١-٣- القسم بمحمد وآله (عليهم السلام)

﴿٨٥٠٧﴾ الصادق (علیه السلام): اغْفِرْ لِي يَا رَبِّ بِهِمْ ذَنْبِي؛ المقنعة، ص ١٢٤

﴿٨٥٠٨﴾ الهادي (علیه السلام): اللَّهُمَّ اجْعَلْ ذُنُوبَنَا بِهِمْ مَغْفُورَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٨٢

﴿٨٥٠٩﴾ اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَاتِي بِهِمْ مُتَقَبَّلَةً وَ ذَنْبِي بِهِمْ مَغْفُورًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٤٤

﴿٨٥١٠﴾ الرضا (علیه السلام): اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَ بِالْأَيِّمَةِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ آلِ طه وَ يس وَ أَقْدَمُهُمْ بَيْنَ يَدَيِ حَوَائِجِي كُلِّهَا فَاجْعَلْنِي بِهِمْ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ مِنْ الْمُقَرَّبِينَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي بِهِمْ؛ فقه الرضا (علیه السلام)، ص ١٣٨

﴿٨٥١١﴾ الرضا (علیه السلام): اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهِمْ وَ أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ وَ أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي بِهِمْ وَجِيهًا اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي بِهِمْ وَ تَجَاوَزْ عَنْ سَيِّئَاتِي بِهِمْ وَ ارْحَمْنَا بِهِمْ وَ اشْفَعْنِي بِهِمْ؛

بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢١٥

فصل هفتم: توسّل، سوگند دادن خداوند برای آمرزش، شفاعت، میانجی‌گری و طلب آمرزش برای دیگران

۷-۱- سوگند دادن خداوند برای آمرزش

۷-۱-۱- سوگند به قرآن

﴿۸۵۰۵﴾ خداوندا! به حقّ قرآن، گناهی بر من باقی مگذار مگر آنکه آن را آمرزیده باشی.

۷-۱-۲- سوگند به محمد ﷺ

﴿۸۵۰۶﴾ خداوندا! پروردگارا! این شب جدید و هر شب و این ماه و هر ماه! و پروردگار همه‌ی مخلوقات! بر محمد و خاندانش درود بفرست و نام و یاد مرا [در آسمان‌ها] به نیکی بالا ببر، و بار گناهانم را پائین بنه و سینه‌ی مرا فراخ کن و قلبم را پاک و مطهّر ساز و شرم مرا محفوظ بدار و گناهانم را [به حقّ این شب] ببامرز.

۷-۱-۳- سوگند به محمد و خاندانش ﷺ

﴿۸۵۰۷﴾ به حقّ ایشان گناهان مرا ببامرز.

﴿۸۵۰۸﴾ پروردگارا، به واسطه‌ی آن‌ها گناهان ما مورد آمرزش قرار ده.

﴿۸۵۰۹﴾ خداوندا! نماز مرا به واسطه‌ی آنان بپذیر و گناهانم را ببامرز.

﴿۸۵۱۰﴾ خداوندا! به [آبرو و وساطت] پیامبر رحمت و به امامان بر حقّ و هدایت‌گر از خاندان طه و یاسین به تو روی می‌آورم، درحالی‌که ایشان را در مقابل حوائج مقدّم داشته‌ام [تا واسطه‌ی اجابت باشند]، پس به حقّ ایشان در دنیا و آخرت آبرومندم کن و مرا از مقربان درگاهت قرار ده. خداوندا! به حقّ ایشان مرا ببامرز.

﴿۸۵۱۱﴾ خداوندا! با وساطت ایشان به درگاه تو می‌آیم و به تو نزدیکی می‌جویم و به تو رو می‌کنم، خداوندا! به حقّ ایشان، مرا آبرومند قرار بده، خداوندا! به حقّ ایشان، مرا ببامرز و به حقّ ایشان، از گناهانم درگذر و به حقّ ایشان، مرا مورد مرحمت خویش قرار بده و به حقّ ایشان، شفاعتم کن.

﴿الْقَسَمُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٥١٢﴾ صَلِّ يَا رَبِّ عَلَيْهِمْ صَلَاةً دَائِمَةً مُنْتَهَى رِضَاكَ وَاعْفِرْ لِي بِهِمُ الذُّنُوبَ الَّتِي بَيْنِي وَبَيْنَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤١٥
٧-١-٣-١- القَسَمُ بِجَاهِهِمُ ﷺ

﴿٨٥١٣﴾ الْعَسْكَرِيُّ ﷺ: بِجَاهِ الذَّرِّيَّةِ الطَّيِّبَةِ الطَّاهِرَةِ مِنْ آلِ طه وَيسَ لَمَّا غَفَرْتَ لَنَا ذُنُوبَنَا وَغَفَرْتَ لَنَا هَفَوَاتَنَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٣٥

﴿٨٥١٤﴾ الْعَسْكَرِيُّ ﷺ: قَالَ آدَمُ اللَّهُمَّ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ وَالحَسَنِ وَالحُسَيْنِ وَ الطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِمُ ﷺ لَمَّا تَفَضَّلْتَ بِقَبُولِ تَوْبَتِي وَ غُفْرَانِ زَلَّتِي؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٩١

٧-١-٣-٢- القَسَمُ بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ
﴿٨٥١٥﴾ امير المؤمنين ﷺ: إِغْفِرْ ذُنُوبِي كُلَّهَا بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٣٩

٧-١-٤- بِحَقِّ...
٧-١-٤-١- بِحَقِّ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ
﴿٨٥١٦﴾ الصَّادِقُ ﷺ: أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ لَمَّا غَفَرْتَ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ مَغْفِرَةً لَا أَشْتَقِي بَعْدَهَا أَبَدًا؛ البلد الأمين، ص ٢٣٥
٧-١-٤-٢- بِحَقِّ مُحَمَّدٍ ﷺ

﴿٨٥١٧﴾ الْبَاقِرُ ﷺ: أَسْأَلُكَ بِحَقِّ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ ﷺ لَمَّا غَفَرْتَ لِي الْكَثِيرَ مِنَ الذُّنُوبِ وَ الْقَلِيلَ وَ قَبِلْتَ مِنْ عَمَلِي الْبَسِيرِ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٣٤٠
﴿٨٥١٨﴾ الرُّسُولُ ﷺ: أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبَ اللَّيْلِ وَ ذُنُوبَ النَّهَارِ وَ ذُنُوبَ السَّرِّ وَ ذُنُوبَ الْعَلَانِيَةِ؛ البلد الأمين، ص ١٩٥
﴿٨٥١٩﴾ الرُّسُولُ ﷺ: اسْتُرْ عَلَيَّ ذُنُوبِي وَ عَيُوبِي وَاعْفِرْ لِي بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٨١

﴿٨٥٢٠﴾ الرُّسُولُ ﷺ: إِغْفِرْ لِي بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٢٨
﴿٨٥٢١﴾ امير المؤمنين ﷺ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ ﷺ يُصَلِّي وَ هُوَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ وَ رُكُوعِهِ اللَّهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ اغْفِرْ لِلْخَاطِئِينَ مِنْ شِيعَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٤٣
﴿٨٥٢٢﴾ الرُّسُولُ ﷺ: فَدَخَلْتُ فَإِذَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ ﷺ رَاكِعًا وَ سَاجِدًا وَ هُوَ يَخْشَعُ فِي رُكُوعِهِ وَ سُجُودِهِ وَ يَقُولُ اللَّهُمَّ بِحَقِّ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ إِلَّا مَا غَفَرْتَ لِلْمُذْنِبِينَ مِنْ شِيعَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٧٣

﴿سوگند دادن خداوند برای آمرزش﴾

﴿۸۵۱۲﴾ پروردگارا! بر ایشان درود فرست؛ درودی دائمی که به رضایت تو بیانجامد و گناهی را که بین من و توسست، بیامرز.

۷-۱-۳-۱- سوگند به آبروی خاندان پیامبر ﷺ

﴿۸۵۱۳﴾ و به جاه نسل پاک خاندان طه و یس از تو می‌خواهیم از گناه ما درگذری و ما را بیامیزی.

﴿۸۵۱۴﴾ حضرت آدم ﷺ گفت: خداوند! به وجاهت و جایگاه رفیع محمد و خاندان پاکش و به جایگاه رفیع محمد و علی و فاطمه و حسن و حسین خاندان پاک ایشان ﷺ، با پذیرفتن توبه و آمرزش لغزشم به من لطف و تفضل کن.

۷-۱-۳-۲- سوگند به حرمت محمد ﷺ و خاندانش ﷺ

﴿۸۵۱۵﴾ به حرمت محمد و خاندان پاکش همه‌ی گناهانم را بیامرز.

۷-۱-۴- سوگند به حق...

۷-۱-۴-۱- سوگند به حق خداوندی که جلالش عظیم است

﴿۸۵۱۶﴾ به حقی که بر ایشان داری از تو می‌خواهم که امروز مرا بیامیزی، آن‌گونه که هرگز بدبخت نشوم.

۷-۱-۴-۲- سوگند به حق محمد ﷺ

﴿۸۵۱۷﴾ به حق حبیبیت محمد ﷺ از تو می‌خواهم که گناهان کوچک و بزرگ مرا ببخشی و عمل کم مرا قبول کنی.

﴿۸۵۱۸﴾ از تو می‌خواهم که به حق محمد و آل محمد بر محمد و خاندانش درود فرستی و گناهان شب و روز مرا و گناهان پنهان و آشکارم را بیامیزی.

﴿۸۵۱۹﴾ [پروردگارا از تو می‌خواهم که] گناهان و معایب و زشتی‌هایم را بپوشانی و مرا به حق محمد و خاندان محمد ﷺ بیامیزی.

﴿۸۵۲۰﴾ به حق محمد و خاندان پاکش مرا بیامرز.

﴿۸۵۲۱﴾ علی بن ابی طالب ﷺ نماز می‌خواند و در سجود و رکوع نمازش می‌فرمود: «خداوند! به حق بنده‌ات محمد ﷺ، شیعیان خطاکارانم را بیامرز».

﴿۸۵۲۲﴾ ابن مسعود گوید: داخل شدم و علی ﷺ را درحالی یافتم که رکوع و سجده می‌کرد و در رکوع و سجده‌اش خاشع و متواضع بود و می‌فرمود: خداوند! به حق پیامبر ﷺ تنها درخواست من این است که شیعیان گناهکارم را بیامیزی.

﴿الْقِسْمُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٣-٤-٧- بحقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ عليهم السلام

﴿٨٥٢٣﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ آدَمَ لَمَّا أَصَابَ الْخَطِيئَةَ كَانَتْ تَوْبَتُهُ أَنْ قَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ

مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ لَمَّا غَفَرْتَ لِي فَغَفَرَهَا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٠٠

﴿٨٥٢٤﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَرَضَ عَلَى آدَمَ فِي الْمِثَاقِ ذُرِّيَّتَهُ فَمَرَّ بِهِ النَّبِيُّ ﷺ وَهُوَ مُتَكِيٌّ عَلَى عَلِيٍّ عليه السلام وَفَاطِمَةَ عليها السلام تَتْلُوهُمَا وَالحَسَنُ وَالحُسَيْنُ عليهما السلام يَتْلُوَانِ فَاطِمَةَ فَقَالَ اللَّهُ يَا آدَمُ إِيَّاكَ أَنْ تَنْظُرَ إِلَيْهِ بِحَسَدٍ أَهْبَطَكَ مِنْ جَوَارِي فَلَمَّا أَسْكَنَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ مَثَّلَ لَهُ النَّبِيُّ وَ عَلِيٌّ وَ فَاطِمَةُ وَ الحَسَنُ وَ الحُسَيْنُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ فَنَظَرَ إِلَيْهِمْ بِحَسَدٍ ثُمَّ عُرِضَتْ عَلَيْهِ الْوَلَايَةُ فَأَنْكَرَهَا فَرَمَتْهُ الْجَنَّةُ بِأَوْرَاقِهَا فَلَمَّا تَابَ إِلَى اللَّهِ مِنْ حَسَدِهِ وَ أَقْرَبَ بِالْوَلَايَةِ وَ دَعَا بِحَقِّ الْخُمْسَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الحَسَنَ وَ الحُسَيْنَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتِ الْآيَةِ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٨٧

﴿٨٥٢٥﴾ الصادق عليه السلام: أَنَّهُ كَانَ جَالِسًا فِي الْحَرَمِ فِي مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ عليه السلام فَجَاءَ رَجُلٌ شَيْخٌ كَبِيرٌ قَدْ فَنِيَ عُمْرُهُ فِي الْمَعْصِيَةِ فَنَظَرَ إِلَى الصَّادِقِ عليه السلام فَقَالَ نِعْمَ الشَّفِيعُ إِلَى اللَّهِ لِلْمُذْنِبِينَ فَأَخَذَ بِأَسْتَارِ الْكُعْبَةِ وَ أَنْشَأَ يَقُولُ:

بِحَقِّ الْهَاشِمِيِّ الْأَبْطَحِيِّ	بِحَقِّ جَدِّ هَذَا يَا وَلِيِّي
بِحَقِّ وَصِيِّهِ الْبَاطِلِ الْكَمِيِّ	بِحَقِّ الذِّكْرِ إِذْ يُوحَى إِلَيْهِ
وَأُمِّهِمَا ابْنَةُ الْبَرِّ الرَّكِيِّ	بِحَقِّ الطَّاهِرَيْنِ ابْنَيْ عَلِيٍّ
عَلَى مِنْهَاجِ جَدِّهِمُ النَّبِيِّ	صَبَحَتْ أَيْمَةً سَلَفُوا جَمِيعًا
غَفَرْتَ خَطِيئَةَ الْعَبْدِ الْمُسِيءِ	بِحَقِّ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ إِلَا

صَقَالَ: فَسَمِعَ هَاتِفًا يَقُولُ: يَا شَيْخُ كَانَ ذَنْبُكَ عَظِيمًا وَلَكِنْ غَفَرْنَا لَكَ جَمِيعَ ذُنُوبِكَ بِحُرْمَةِ شَفْعَائِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٢٠

﴿٨٥٢٦﴾ العسكري عليه السلام: بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الَّذِينَ بِذِكْرِ أَسْمَائِهِمْ تَابَ اللَّهُ عَلَى آدَمَ وَ غَفَرَ خَطِيئَتَهُ وَ أَعَادَهُ إِلَى مَرَاتِبَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩، ص ٣١٤

﴿٨٥٢٧﴾ الرسول ﷺ: حَتَّمُ عَلَى نَفْسِي أَنْ لَا يَسْأَلَنِي عَبْدٌ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ إِلَّا غَفَرْتُ لَهُ؛

بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ٣١٢

«سوگند دادن خداوند برای آمرزش»

۳-۴-۱-۷- سوگند به حق محمد ﷺ و خاندان ایشان ﷺ

«۸۵۲۳» وقتی آدم دچار خطا شد، توبه‌اش به این نحو بود که گفت: «خدایا! از تو به حق محمد و خاندان محمد درخواست می‌کنم مرا ببخشی»، پس خداوند او را بخشید.

«۸۵۲۴» خداوند تبارک و تعالی نسل آدم را در روز میثاق به او نشان داد. پیامبر خاتم ﷺ درحالی که به علی ﷺ تکیه کرده و فاطمه ﷺ در پی ایشان و حسن و حسین ﷺ به دنبال فاطمه ﷺ بودند از جلوی آدم ﷺ گذشتند. خداوند به آدم ﷺ گفت: ای آدم؛ مبادا با چشم حسادت به اینان نگاه کنی که تو را از همسایگی ام اخراج می‌کنم. پس از آنکه آدم در بهشت ساکن شد پیامبر و علی و فاطمه و حسن و حسین ﷺ در مقابلش مجسم شدند و او با دید حسادت به آنان نگریست. سپس ولایت به او عرضه شد و او نپذیرفت و در نتیجه بهشت با تمام برگ‌های درختانش او را دفع کردند؛ ولی بعد از آنکه از حسادتش توبه کرد و به ولایت اقرار کرد و به حق پنج تن - محمد، علی، فاطمه، حسن و حسین ﷺ - دعا کرد. خدا او را آمرزید و این همان کلماتی است که در قرآن اشاره شده است که: «آدم از پروردگارش کلماتی دریافت کرد».

«۸۵۲۵» امام صادق ﷺ در مقام ابراهیم ﷺ نشسته بود که مردی که‌نسال که عمر خود را در معصیت سپری کرده بود، وارد شد. نگاهی به امام ﷺ کرد و گفت: «چه خوب شفاعت‌کننده ای برای گنهکاران هستی. و آنگاه پرده‌های کعبه را گرفت و ابیاتی با این مضمون سرود:

ای سرورم، به حق جد این مرد، به حق هاشمی ابطحی.

به حق قرآنی که به او وحی می‌شد و به حق وصی او همو که قهرمان و پهلوان بود.

به حق دو فرزند پاک علی ﷺ و به حق مادرشان که دختر انسان نیکوکار و پاکیزه است.

به حق امامانی که همگی به راه و روش جدشان پیامبر ﷺ عمل کردند.

به حق حضرت مهدی قائم آل محمد ﷺ تو را همواره سوگند که از گناهان این بنده خطاکار درگذری.

آنگاه او صدای هاتفی را شنید که می‌گفت: «ای پیرمرد، گناهان تو بسیار زیاد بود، امّا، ما به احترام کسانی که که شفیع قرار دادی همه گناهانت را آمرزیدیم».

«۸۵۲۶» به حق محمد و خاندان پاک او که آدم ﷺ به واسطه‌ی نام آنان توبه کرد و خداوند گناه او را آمرزید و بار دیگر او را به جای خود برگردانید.

«۸۵۲۷» بر من واجب است که هر بنده‌ای را که مرا به حق محمد و خاندانش بخواند، بیامرزم.

﴿الْقِسْمُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٥٢٨﴾ الباقر عليه السلام: فَأَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ إِلَّا مَا رَحِمْتَنِي وَغَفَرْتَ زَلَّتِي؛

بحار الأنوار، ج ٢٤، ص ١

﴿٨٥٢٩﴾ الرسول ﷺ: فَلَمَّا عَصَى آدَمُ رَبَّهُ وَسَأَلَهُ بِحَقِّنَا أَنْ يَتَقَبَّلَ تَوْبَتَهُ وَيَغْفِرَ خَطِيئَتَهُ فَأَجَابَهُ وَكُنَّا الْكَلِمَاتِ تَلَقَّاهَا آدَمُ مِنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَتَابَ عَلَيْهِ وَغَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥،

ص ٢٢

﴿٨٥٣٠﴾ الرسول ﷺ: مَا الَّذِي أَبْطَأَ بِكَ يَا جَنِّيَّةُ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتَيْتُ الْبَحْرَ الَّذِي هُوَ مُحِيطٌ بِالدُّنْيَا فِي أَمْرٍ أَرَدْتُهُ فَرَأَيْتُ عَلَى شَطِّ ذَلِكَ الْبَحْرِ صَخْرَةً خَضْرَاءَ وَعَلَيْهَا رَجُلٌ جَالِسٌ قَدْ رَفَعَ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ وَهُوَ يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ عليهم السلام إِلَّا مَا غَفَرْتَ لِي فَقُلْتُ لَهُ مَنْ أَنْتَ قَالَ أَنَا إِبْلِيسُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ١٦٦

﴿٨٥٣١﴾ الرسول ﷺ: وَاسْتُرْتُ عَلَى ذُنُوبِي وَعُيُوبِي وَاغْفِرْ لِي بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ؛

البلد الأمين، ص ١٩٩

﴿٨٥٣٢﴾ الباقر عليه السلام: وَ لَكِنِّي حَتَمْتُ عَلَى نَفْسِي أَنْ لَا يَسْأَلَنِي عَبْدٌ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ إِلَّا

غَفَرْتُ لَهُ مَا كَانَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ وَقَدْ غَفَرْتُ لَكَ الْيَوْمَ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٩٨

﴿٨٥٣٣﴾ الصادق عليه السلام: يَا رَبِّ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى وَفَاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ عليهم السلام

لَمَّا غَفَرْتَ لِي فَغَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِهِذَا؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٧٥

٤-٢-٧- بحقِّ أمير المؤمنين عليه السلام

﴿٨٥٣٤﴾ الرسول ﷺ: سَأَلْتُهُ مَرَّةً أَنْ يَدْعُوَنِي بِالْمَغْفِرَةِ فَقَالَ أَفْعَلُ ثُمَّ قَامَ فَصَلَّى فَلَمَّا رَفَعَ يَدَهُ لِلدُّعَاءِ اسْتَمِعْتُ عَلَيْهِ فَإِذَا هُوَ قَائِلُ اللَّهُمَّ بِحَقِّ عَلِيٍّ عِنْدَكَ اغْفِرْ لِعَلِّي فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا هَذَا فَقَالَ أَوَّاحِدٌ أَكْرَمَ مِنْكَ عَلَيْهِ فَاسْتَشْفَعُ بِهِ إِلَيْهِ؛ شرح نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ٣١٥

﴿٨٥٣٥﴾ الرسول ﷺ: فَخَرَجْتُ حَتَّى اجْتَزْتُ بِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَرَأَيْتُهُ يُصَلِّي وَهُوَ يَقُولُ اللَّهُمَّ

بِحَقِّ عَلِيٍّ عَبْدِكَ اغْفِرْ لِلخَاطِئِينَ مِنْ أُمَّتِي؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٤٣

﴿٨٥٣٦﴾ الرسول ﷺ: فَخَرَجْتُ لِأُخْبِرَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بِذَلِكَ فَوَجَدْتُهُ رَاكِعًا وَسَاجِدًا وَهُوَ

يَخْشَعُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ بِحَقِّ عَلِيٍّ وَلِيِّكَ إِلَّا مَا غَفَرْتَ لِلْمُذْنِبِينَ مِنْ أُمَّتِي؛

بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٧٣

﴿سوگند دادن خداوند برای آمرزش﴾

﴿۸۵۲۸﴾ از تو به حقّ محمد و خاندانش درخواست می‌کنم که مرا مورد رحمت قرار دهی و لغزش‌هایم را بیامری.

﴿۸۵۲۹﴾ چون آدم عصیان و نافرمانی کرد، از خداوند متعال درخواست کرد توبه‌اش را به حقّ ما بپذیرد و خطایش را بیامزد. و خداوند خواسته‌ی او را پذیرفت و اجابت فرمود، و ما همان کلماتی بودیم که آدم آن‌ها را از خداوند عزّ و جلّ فراگرفت و خداوند توبه‌اش را پذیرفت و او را آمرزید.

﴿۸۵۳۰﴾ پیامبر ﷺ فرمود: «چرا دیر آمدی ای جن؟» گفت: «ای پیامبر خدا، برای کاری به دریای محیط به دنیا رفتم و بر کناره‌ی آن دریا سنگی سبز دیدم که مردی بر آن نشسته بود و دست به آسمان برداشته و می‌گفت: بار خدایا از تو می‌خواهم به حقّ محمد، علی، فاطمه، حسن و حسین (علیهم‌السلام) مرا بیامری». به او گفتم: «تو کیستی؟» گفت: «ابلیسم».

﴿۸۵۳۱﴾ و گناهان و عیب‌ها و زشتی‌هایم را بر من بپوشان و به حقّ محمد و خاندانش (علیهم‌السلام) مرا بیامرز.

﴿۸۵۳۲﴾ ولی من بر خویش لازم دانسته‌ام که اگر بنده‌ای به حقّ محمد و اهل بیتش از من درخواستی کرد، گناهایم را که بین من و اوست، بیامزم و امروز نیز تو را آمرزیدم.

﴿۸۵۳۳﴾ پروردگارا! از تو می‌خواهم به حقّ محمد و علی و فاطمه و حسن و حسین (علیهم‌السلام) از خطایم درگذری. پس خداوند به واسطه‌ی این دعا او را آمرزید.

۴-۱-۷- سوگند به حقّ امیرالمؤمنین (علیه‌السلام)

﴿۸۵۳۴﴾ یک بار از ایشان خواستم که برایم آمرزش بخواهد و ایشان فرمود: برایت آمرزش خواهم خواست. سپس برخاست و نماز خواند و چون دستش را برای دعا بلند کرد، شنیدم که می‌گوید: «خدایا! به حقّی که علی (علیه‌السلام) نزد تو دارد، علی (علیه‌السلام) را بیامرز». گفتیم: «ای رسول خدا (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وآلهم‌وسلم) این چه دعایی بود؟» فرمود: «آیا کسی گرامی‌تر از تو نزد خدا هست که به وسیله‌ی او نزد خدا آمرزش بخواهم؟»

﴿۸۵۳۵﴾ ابن مسعود گوید: خارج شدم و گذرم به رسول خدا (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وآلهم‌وسلم) افتاد و دیدم که نماز می‌خواند و می‌گوید: «خداوندا! به حقّ بنده‌ات علی، گناهکاران امّت را بیامرز».

﴿۸۵۳۶﴾ برای اینکه پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وآلهم‌وسلم) را از آن مسأله باخبر سازم، خارج شدم، او را درحالی یافتم که رکوع و سجده می‌کرد و در رکوع و سجده‌اش خاشع و متواضع بود و می‌فرمود: «خداوندا! به حقّی که علی (علیه‌السلام) - که ولیّ توست - نزد تو دارد، تنها درخواست من این است که گناهکاران امّت را بیامری».

﴿الْقِسْمُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٥-٢-٧- بِحَقِّ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

﴿٨٥٣٧﴾ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ ابْنِي الْحُسَيْنِ أَنْ تَغْفِرَ لِصُلَاصَائِلِ خَطِيئَتِهِ وَ تَجْبِرَ كَسْرَ جَنَاحِهِ وَ تَرُدَّهُ إِلَى مَقَامِهِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ فَتَقْبَلَ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) مَا أَقْسَمَ بِهِ عَلَيْهِ وَ غَفَرَ لِصُلَاصَائِلِ خَطِيئَتِهِ وَ جَبَرَ كَسْرَ جَنَاحِهِ وَ رَدَّهُ إِلَى مَقَامِهِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ؛

بحار الأنوار، ج ٤٣، ص ٢٥٨

﴿٨٥٣٨﴾ الرُّسُولُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الْمَوْلُودِ عَلَيْكَ لَا بَلَّ بِحَقِّكَ عَلَيْهِ وَ عَلَى جَدِّهِ مُحَمَّدٍ وَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ إِنْ كَانَ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ابْنِ فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) عِنْدَكَ قَدْرٌ فَارْضَ عَنْ دَرْدَائِيلَ وَ رُدَّ عَلَيْهِ أَجْنَحَتَهُ وَ مَقَامَهُ مِنْ صُفُوفِ الْمَلَائِكَةِ؛ كمال الدين، ج ١، ص ٢٨٤

﴿٨٥٣٩﴾ الرُّسُولُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): فَأَخَذَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) الْحُسَيْنَ وَ هُوَ مَلْفُوفٌ فِي خِرْقٍ مِنْ صُوفٍ فَأَشَارَ بِهِ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الْمَوْلُودِ عَلَيْكَ لَا بَلَّ بِحَقِّكَ عَلَيْهِ وَ عَلَى جَدِّهِ مُحَمَّدٍ وَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ إِنْ كَانَ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ابْنِ فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) عِنْدَكَ قَدْرٌ فَارْضَ عَنْ دَرْدَائِيلَ وَ رُدَّ عَلَيْهِ أَجْنَحَتَهُ وَ مَقَامَهُ مِنْ صُفُوفِ الْمَلَائِكَةِ فَاسْتَجَابَ اللَّهُ دُعَاءَهُ وَ غَفَرَ لِلْمَلِكِ وَ الْمَلِكُ لَا يَعْرِفُ فِي الْجَنَّةِ إِلَّا بِأَنْ يُقَالَ هَذَا مَوْلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ابْنِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)؛ بحار الأنوار، ج ٤٣، ص ٢٤٨

﴿٨٥٤٠﴾ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): كَانَ مَلَكٌ بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ يُقَالُ لَهُ صَلَاصَائِلُ بَعَثَهُ اللَّهُ فِي بَعْثٍ فَأَبْطَأَ فَسَلَبَهُ رِيشَهُ وَ دَقَّ جَنَاحَيْهِ وَ أَسْكَنَهُ فِي جَزِيرَةٍ مِنْ جَزَائِرِ الْبَحْرِ إِلَى لَيْلَةٍ وَلَدَ الْحُسَيْنُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فَنَزَلَتِ الْمَلَائِكَةُ وَ اسْتَأْذَنَتِ اللَّهُ فِي تَهْنِئَةِ جَدِّي رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَ تَهْنِئَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلَامُ) فَأَذِنَ اللَّهُ لَهُمْ فَنَزَلُوا أَفْوَاجًا مِنَ الْعَرْشِ وَ مِنْ سَمَاءٍ سَمَاءٍ فَمَرُّوا بِصُلَاصَائِلَ وَ هُوَ مُلْقَى بِالْجَزِيرَةِ فَلَمَّا نَظَرُوا إِلَيْهِ وَقَفُوا فَقَالَ لَهُمْ يَا مَلَائِكَةُ رَبِّي إِلَيَّ أَتَيْنَ تَرِيدُونَ وَ فِيمَ هَبَطْتُمْ فَقَالَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ يَا صَلَاصَائِلُ قَدْ وُلِدَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ أَكْرَمُ مَوْلُودٍ وُلِدَ فِي الدُّنْيَا بَعْدَ جَدِّهِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَ آيِهِ عَلَيْهِ وَ أُمِّهِ فَاطِمَةَ وَ أَخِيهِ الْحَسَنَ وَ هُوَ الْحُسَيْنُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ قَدْ اسْتَأْذَنَّا اللَّهُ فِي تَهْنِئَةِ حَبِيبَةِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) لَوْلَدِهِ فَأَذِنَ لَنَا فَقَالَ صَلَاصَائِلُ يَا مَلَائِكَةُ اللَّهُ إِنِّي أَسْأَلُكُمْ بِاللَّهِ رَبَّنَا وَ رَبِّكُمْ وَ بِحَبِيبِهِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَ بِهَذَا الْمَوْلُودِ أَنْ تَحْمِلُونِي مَعَكُمْ إِلَى حَبِيبِ اللَّهِ وَ تَسْأَلُونَهُ وَ أَسْأَلُهُ أَنْ يَسْأَلَ اللَّهَ بِحَقِّ هَذَا الْمَوْلُودِ الَّذِي وَهَبَهُ اللَّهُ لَهُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي وَ يَجْبِرَ كَسْرَ جَنَاحِي وَ يَرُدَّنِي إِلَى

«سوگند دادن خداوند برای آمرزش»

۵-۴-۱-۷- سوگند به حق امام حسین (علیه السلام)

«۸۵۳۷» پروردگارا! من تو را به حق این فرزندم، حسین (علیه السلام) قسم می‌دهم که از خطای صلصائیل درگذری و پر و بالش را به او عطا کنی و او را به مقام خودش، در میان ملائکه‌ی مقرب بازگردانی. خدای مهربان دعای حضرت رسول (صلی الله علیه و آله) را اجابت کرد و صلصائیل را بخشید و پر و بالش را به او عطا کرد و او را در میان ملائکه‌ی مقرب، به مقامی که داشت بازگردانید.

«۸۵۳۸» بار خدایا! به حق این مولود بر تو، نه، بلکه به حق تو بر او و بر جدش محمد و ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب؛ اگر حسین بن علی (علیه السلام) فرزند فاطمه نزد تو مقامی دارد، از دردائیل راضی شو و پرها و مقام او را در صفوف ملائکه به او بازگردان. خداوند دعایش را مستجاب کرد و او را آمرزید و پرهایش را به او پس داد و او را به صفوف ملائکه بازگردانید.

«۸۵۳۹» پیامبر (صلی الله علیه و آله)، امام حسین (علیه السلام) را که در میان یک پارچه‌ی پشمی قنطاق شده بود به جانب آسمان بلند کرد و گفت: پروردگارا! به حقّی که این نوزاد بر تو دارد، نه، بلکه آن حقّی که تو نسبت به این نوزاد و جدش؛ محمد (صلی الله علیه و آله)، و ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب داری، اگر این حسین بن علی که پسر فاطمه (علیها السلام) است نزد تو قدر و منزلتی دارد از دردائیل درگذر و پر و بالش و مقام وی را که در میان ملائکه داشته به او عطا فرما. خدای رؤوف دعای حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) را مستجاب کرد و آن فرشته را آمرزید. آن فرشته در بهشت، به آزادشده‌ی حسین بن علی که پسر پیامبر است، معروف است.

«۸۵۴۰» بین مؤمنین فرشته‌ای بود که آن را صلصائیل می‌گفتند، خدای حکیم وی را به دنبال کاری فرستاد. او دستور خدا را فوراً انجام نداد، لذا خدای توانا پر و بالش وی را گرفت و او را در جزیره‌ای مسکن داد. در آن شبی که امام حسین (علیه السلام) متولد شد ملائکه از خدای رؤوف اجازه گرفتند و برای تبریک گفتن به رسول خدا و امیرالمؤمنین علی و فاطمه (علیها السلام) فوج فوج از عرش به زمین آمدند و از هر آسمانی به آسمان دیگری نزول کردند تا اینکه به صلصائیل که آویزان بود برخوردند. هنگامی که آنان با صلصائیل مواجه شدند توقف کردند. وی به آنان گفت: «ای فرشتگان پروردگار من! به کجا می‌روید و برای چه نازل شده‌اید؟! گفتند: «امشب نوزادی که بعد از رسول خدا و امیرالمؤمنین و فاطمه و امام حسن (علیه السلام) بهترین است متولد شد. ما از خدای سبحان اجازه گرفته‌ایم که برای تبریک گفتن به حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) برویم، خدا به ما اجازه داده است». صلصائیل گفت: «ای ملائکه‌ی پروردگار من! شما را به حق خدا و رسول او و به حق این نوزاد قسم می‌دهم که مرا با خود نزد حبیب خدا یعنی حضرت رسول ببرید که شما و من از آن حضرت تقاضا کنیم او خدا را به حق این مولودی که به او عطا فرموده قسم دهد که خدا از خطای من درگذرد و پر و بالش مرا برگرداند و مرا به مقام خود در میان ملائکه‌ی مقرب بازگرداند». ملائکه صلصائیل را با خود نزد پیامبر (صلی الله علیه و آله) آوردند. پس از تبریک به رسول خدا داستان او را شرح

﴿ الْقِسْمُ لِلِاسْتِغْفَارِ ﴾

مَقَامِي مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ فَحَمَلُوهُ وَجَاءُوا بِهِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَهَنَّوْهُ بِأَمْنِهِ الْحُسَيْنِ ﷺ وَ قَصَّوْا عَلَيْهِ قِصَّةَ الْمَلِكِ وَ سَأَلُوهُ مَسْأَلَةَ اللَّهِ وَ الْإِفْسَامَ عَلَيْهِ بِحَقِّ الْحُسَيْنِ ﷺ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ خَطِيئَتَهُ وَ يَجْبِرَ كَسْرَ جَنَاحِهِ وَ يَرُدَّهُ إِلَى مَقَامِهِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَدَخَلَ عَلَى فَاطِمَةَ ﷺ فَقَالَ لَهَا نَاولِيْنِي ابْنِي الْحُسَيْنَ فَأَخْرَجَتْهُ إِلَيْهِ مَقْمُوطًا يَنَاقِي جَدَّهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَخَرَجَ بِهِ إِلَى الْمَلَائِكَةِ فَحَمَلَتْهُ عَلَى بَطْنِ كَفِّهِ فَهَلَّلُوا وَ كَبَّرُوا وَ حَمَدُوا اللَّهَ تَعَالَى وَ أَثْنَوْا عَلَيْهِ فَتَوَجَّهَ بِهِ إِلَى الْقِبْلَةِ نَحْوَ السَّمَاءِ فَقَالَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ ابْنِي الْحُسَيْنِ أَنْ تَغْفِرَ لَصَلَائِلِ خَطِيئَتِهِ وَ تَجْبِرَ كَسْرَ جَنَاحِهِ وَ تَرُدَّهُ إِلَى مَقَامِهِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ فَتَقَبَّلَ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ النَّبِيِّ ﷺ مَا أَقْسَمَ بِهِ عَلَيْهِ وَ غَفَرَ لَصَلَائِلِ خَطِيئَتِهِ وَ جَبَرَ كَسْرَ جَنَاحِهِ وَ رَدَّهُ إِلَى مَقَامِهِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ؛

بحار الأنوار، ج ٤٣، ص ٢٥٨

٤-٢-٧- بحقَّ المَهْدِيّ عليه السلام

﴿٨٥٤﴾ الصادق عليه السلام: الصادق عليه السلام:

بِحَقِّ الْقَائِمِ الْمُهْدِيِّ إِلَّا

مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۲۳۱

٥-١-٧- بدعوة...

﴿٨٥٤٢﴾ أَسْأَلُكَ بِكُلِّ دَعْوَةٍ دَعَاكَ بِهَا رَجُلٌ بَلَغْتَهُ أَمَلُهُ، أَوْ صَارِحُ إِلَيْكَ أَغْثَ صَرْخَتِهِ، أَوْ مُلْهَوٍ مُكْرَبٍ فَرَجَّتْ كَرْبُهُ، أَوْ مُذْنِبٍ خَاطِئٍ غَفَرْتَ لَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٧٧

﴿٨٥٤٣﴾ اللَّهُمَّ بِكُلِّ دَعْوَةٍ تَوْسَّلَ بِهَا إِلَيْكَ رَاجٍ بَلَّغْتُهُ أَمَلَهُ وَصَارِخٍ أَغْتَتِ صَرْخَتَهُ وَمَلْهُوفٍ رَحِمْتَ لَهْفَتَهُ وَمَكْرُوبٍ رَوَّحْتَ عَنْ قَلْبِهِ وَجَلَّ مُرْتَاعٍ آمَنْتَ رَوْعَتَهُ وَمُحْتَاجٍ سَدَدْتَ بَفْضِكَ خَلَّتَهُ وَفَقِيرٍ نَفَيْتَ بَغْنَاكَ وَسَعَيْتَ فَقْرَهُ وَثُبَّتْ عَافِيَتُكَ إِلَيْهِ وَمُعَافَى تَأَمَّمْتَ نِعْمَتَكَ عَلَيْهِ وَمُذْنِبٍ خَاطَى غَفَرْتَ ذَنْبَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٤٣٥

٦-١-٧- بهذا الاسم

﴿٨٥٤﴾ لَمَّا أَرَادَ سُلَيْمَانُ (عليه السلام) مِنْ اللَّهِ تَعَالَى الْمُلْكَ وَالْمَغْفِرَةَ دَعَا اللَّهَ تَعَالَى بِهَذَا الْاسْمِ فَقَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي فَاجَابَهُ اللَّهُ تَعَالَى: مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ،

ج ۵، ص ۲۷۹

«سوگند دادن خداوند برای آمرزش»

دادند و از آن حضرت تقاضا کردند خدا را به حقّ امام حسین قسم دهد که خطای آن فرشته را بیامرزد و پر و بالش را به او عطا کند و او را به مقام خود بازگرداند که با ملائکه مقرب باشد. حضرت محمد ﷺ برخاست و نزد حضرت زهرا ی اطهر رفت و فرمود: «حسین را بیاور!» فاطمه امام حسین را درحالی که قنّداق شده بود به حضور آن حضرت آورد و در حالی که با جدّ بزرگوارش سخن می گفت، پیامبر خدا حسین را در میان کف دست خود نزد ملائکه آورد. ملائکه مشغول تهلیل و تکبیر و حمد و ثنای خدا شدند. سپس حضرت رسول ﷺ رو قبله شد و امام حسین را بالای دست بلند کرد و فرمود: «پروردگارا! من تو را به حقّ فرزندم حسین قسم می دهم که خطای صلصائیل را بیامرزی و پر و بالش را به او عطا کنی و او را به مقام خودش در میان ملائکه ی مقرب بازگردانی». خدای مهربان دعای حضرت رسول را مستجاب کرد و صلصائیل را بخشید و پر و بال او را به او عطا کرد و وی را در میان ملائکه ی مقرب به مقامی که داشت بازگردانید.

۶-۴-۷- سوگند به حقّ حضرت مهدی ﷺ

«۸۵۴۱» به حقّ قائم [آل محمد]، حضرت مهدی ﷺ، جز این نیست که خطای بنده ی نافرمان را آمرزیدی.

۵-۱-۷- سوگند به دعای...

«۸۵۴۲» از تو به حقّ همه ی دعاها یی که شخص امیدواری به وسیله ی آن تو را خواند و او را به آرزویش رساندی؛ و یا هر فریاد زنده ای که تو را آن گونه فریاد زد و یاری اش کردی یا اندوهناک گرفتاری که گرفتاری اش را برطرف کردی یا گناهکارِ خطاکاری که او را بخشیدی، درخواست می کنم.

«۸۵۴۳» خدایا! از تو به آن دعاها یی که هر امیدواری با آن به تو توسّل جسته و تو او را به آرزویش رسانده ای، و هر فریاد کننده ای را یاری کرده ای، و هر غمگینی را مورد رحمت قرار داده ای، و هر اندوهگینی را شاد کرده ای، و قلب هر ترسانی را مطمئن کردی، و نیاز هر نیازمندی را برطرف کردی، و فقر هر فقیری را به توانگری و غنای خود از او دور کردی، و به هر گرفتاری عافیت هدیه کردی، و نعمت هر صاحب عافیتی را بر او تمام کردی، و گناه هر گناهکاری را به آن بخشیدی، درخواست می کنم.

۶-۱-۷- سوگند به این اسم

«۸۵۴۴» زمانی که سلیمان علیه السلام از خداوند بلندمرتبه سلطنت و آمرزش خواست، خداوند را با این نام خواند؛ و چنین گفت: «خداوند! مرا بیامرز و سلطنتی ده که پس از من شایسته ی هیچ کس نباشد». و خداوند اجابت کرد.

﴿الْقِسْمُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

٧-١-٧- بهذه الأسماء

﴿٨٥٤٥﴾ الرسول ﷺ: قِيلَ إِنَّ سَلْمَانَ الْفَارِسِيَّ رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي أَلَا أَعْلَمُهُ النَّاسَ قَالَ لَا يَا بَا عَبْدَ اللَّهِ يَتْرُكُونَ الصَّلَاةَ وَيَرْكَبُونَ الْفَوَاحِشَ وَيُغْفَرُ لَهُمْ وَلِأَهْلِ بَيْتِهِمْ وَجِيرَانِهِمْ وَمَنْ فِي مَسْجِدِهِمْ وَلِأَهْلِ مَدِينَتِهِمْ إِذَا دَعَوْهُ بِهَذِهِ الْأَسْمَاءِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٤٠٢

٧-٢-٨- بِاسْمِ الْأَعْظَمِ

﴿٨٥٤٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَلَا أَعْلَمُكَ دُعَاءَ عَلَمَنِيهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ فِيهِ اسْمُ اللَّهِ الْأَكْبَرِ الْأَعْظَمِ الْأَكْرَمِ الَّذِي يُجِيبُ بِهِ مَنْ دَعَاهُ وَيُعْطِي بِهِ مَنْ سَأَلَهُ وَيُفْرِجُ بِهِ الْهَمَّ وَيَكْشِفُ بِهِ الْكَرْبَ وَيَذْهَبُ بِهِ الْغَمُّ وَيُبْرِئُ بِهِ السُّقْمَ وَيَجْبُرُ بِهِ الْكَسِيرَ وَيُغْنِي بِهِ الْفَقِيرَ وَيَقْضِي بِهِ الدِّينَ وَيَرُدُّ بِهِ الْعَيْنَ وَيَغْفِرُ بِهِ الذُّنُوبَ؛ بحار الأنوار، ج ٤١، ص ٢٢٦

٧-١-٩- بِاسْمِكَ...

﴿٨٥٤٧﴾ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الْكَبِيرِ الْأَكْبَرِ الَّذِي مَنْ دَعَاكَ بِهِ أَجَبْتَهُ وَمَنْ سَأَلَكَ بِهِ أَغْظَيْتَهُ وَمَنْ اسْتَنْصَرَكَ بِهِ نَصَرْتَهُ وَمَنْ اسْتَغْفَرَكَ بِهِ غَفَرْتَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤١٥

﴿٨٥٤٨﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْغَافِرِ يَا غَفَّارَ الذُّنُوبِ يَا اللَّهَ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ ذُو [ذِي] الْعَفْوِ وَالْغُفْرَانِ وَالرَّحْمَةِ وَالرَّضْوَانِ يَا اللَّهَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٦٢

﴿٨٥٤٩﴾ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْنُونِ الْمَخْزُونِ مِنْ كُلِّ عَيْنٍ الْمُرْتَدِي بِالْكِبْرِيَاءِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي وَعُيُوبِي وَإِسَاءَتِي وَظُلْمِي وَجُرْمِي وَإِسْرَافِي عَلَيَّ نَفْسِي؛ المقنعة، ص ٣٣٦

﴿٨٥٥٠﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ ذُو [ذِي] الْعَفْوِ وَالْغُفْرَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٦٢

﴿٨٥٥١﴾ إِنَّا نَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ وَ مُلْكِكَ الْقَدِيمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لَنَا الذَّنْبَ الْعَظِيمَ؛ البلد الأمين، ص ١٨٣

﴿٨٥٥٢﴾ الرسول ﷺ: بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ دَاوُدُ وَ خَرَّ لَكَ سَاجِدًا فَغَفَرْتَ لَهُ ذَنْبَهُ؛ إقبال الأعمال، ص ٣٢٥

٧-١-١٠- بِاسْمِكَ الَّذِي...

﴿٨٥٥٣﴾ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ دَاوُدُ فَغَفَرْتَ ذَنْبَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٦٢

«سوگند دادن خداوند برای آمرزش»

۷-۱-۷- سوگند به این اسم‌ها

«۸۵۴۵» گفته شده که سلمان فارسی عرض کرد: «ای پیامبر خدا؛ پدر و مادرم فدای تو باد، آیا این دعا را به مردم تعلیم بدهم؟» حضرت فرمود: «نه، ای سلمان! به ایشان تعلیم نده، از آن جهت که نماز را ترک خواهند کرد و به معصیت‌ها و گناهان مشغول می‌شوند، به قصد آنکه هرگاه این دعا را بخوانند خدای تعالی گناهان ایشان را و اهل بیت و همسایگان ایشان را و کسی را که در مسجد و در شهر ایشان باشد، می‌آمرزد».

۷-۱-۸- سوگند به اسم اعظم

«۸۵۴۶» آیا نمی‌خواهی به تو دعایی بیاموزم که آن را پیامبر خدا ﷺ به من آموخته است و در آن دعا اسم بزرگ و با عظمت و گرامی خداست؟ همان دعائی که خدای تعالی به برکت آن حاجت شخص را بر آورده می‌کند و به او آنچه را بخواهد، می‌دهد و به برکت این دعا هم و غم از آن شخص برطرف می‌شود و اندوه او رفع و بیماری از او دور خواهد شد؛ به برکت این دعا شکسته‌حالی جبران می‌شود و درویش به برکت آن توانگر می‌شود؛ قرض او ادا شده، چشم زخم از او باز می‌گردد و گناهان او آمرزیده می‌شود.

۷-۱-۹- سوگند به نامت...

«۸۵۴۷» از تو می‌خواهم به حق آن نام عظیم و با عظمت‌تر تو و آن نام بزرگ و بزرگ‌تر که هرکس تو را با آن خواند تو او را اجابت فرمودی و هرکس که به آن نام‌ها از تو درخواستی کرد، اجابت فرمودی و هرکس که با آن نام‌ها درخواست یاری کرد تو او را یاری کردی و هرکس که با آن نام‌ها درخواست عفو و آمرزش کرد تو او را آمرزیدی. [پس مرا نیز بیامرز و بر من نیز عطا فرما. «۸۵۴۸» از تو درخواست می‌کنم به حق تو ای غافر (آمرزنده) و ای غفار (بسیار آمرزنده‌ی گناهان) و ای الله درخواست می‌کنم به نام تو ای صاحب بخشش و آمرزش و رحمت و رضوان یا الله. «۸۵۴۹» از تو می‌خواهم به حق نامت که پنهان و پوشیده از هر چشمی است و لباس شکوه بر تن دارد؛ که بر محمد و خاندانش درود فرستی و گناهان و عیب‌ها و بدی‌ها و ظلم و جرم و ستمم را بیامیزی.

«۸۵۵۰» به حق نامت ای صاحب بخشش و آمرزش از تو درخواست می‌کنم.

«۸۵۵۱» به حق نام با عظمت و فرمانروایی بی‌ابتدایت از تو درخواست می‌کنیم که بر محمد و خاندان او درود بفرستی و گناهان بزرگ ما را بیامیزی. «۸۵۵۲» به نام با عظمت تو که داود تو را با آن خواند و در برابر تو به سجده افتاد و تو گناهانش را آمرزیدی.

۷-۱-۱۰- سوگند به آن نامت که...

«۸۵۵۳» از تو به واسطه‌ی نامی که داود علی‌ه‌السلام تو را با آن نام خواند و تو او را [اجابت فرمودی] و گناهانش را آمرزیدی، درخواست می‌کنم.

﴿الْقِسْمُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٥٥٤﴾ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ صَفْوَتُكَ أَبُونَا آدَمُ ﷺ وَهُوَ مُسَىٰ ظَالِمٌ حِينَ أَصَابَ الْخَطِيئَةَ فَغَفَرْتَ لَهُ خَطِيئَتَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٢٦٨

﴿٨٥٥٥﴾ الصادق ﷺ: أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عِبَادُكَ الَّذِينَ اسْتَجَبْتَ لَهُمْ وَ أَنْبِيَائُكَ فَغَفَرْتَ لَهُمْ وَ رَحِمْتَهُمْ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٧٦

﴿٨٥٥٦﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ مُحَمَّدٌ ﷺ فَغَفَرْتَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢١٥

﴿٨٥٥٧﴾ الصادق ﷺ: أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي عَنَّتْ لَهُ الْوُجُوهُ وَ خَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ وَ خَضَعَتْ لَهُ الرَّقَابُ وَ ذَلَّتْ لَهُ الْخَلَائِقُ وَ وَجَلَتْ مِنْ خَشْيَتِهِ الْقُلُوبُ أَنْ تَغْفِرَ لِي وَ تَرْحَمَنِي وَ تَدْفَعَ عَنِّي كُلَّ سُوءٍ وَ مَكْرُوهٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٨٢

﴿٨٥٥٨﴾ الصادق ﷺ: أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي غَفَرْتَ بِهِ لِمُحَمَّدٍ ﷺ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ الكافي، ج ٤، ص ٤٠٦

﴿٨٥٥٩﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي فِي خَزَائِنِ رَحْمَتِكَ وَ مَغْفِرَتِكَ فَهُوَ يَتَرَأَّفُ بِرَأْفَتِكَ عَلَى الرَّاحِمِينَ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٥٩

﴿٨٥٦٠﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي كَتَبْتَهُ حَوْلَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ وَ جَعَلْتَ فِيهَا رَحْمَتَكَ وَ مَغْفِرَتَكَ وَ رِضْوَانَكَ بِذَلِكَ الْإِسْمِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٥٩

﴿٨٥٦١﴾ الرسول ﷺ: بِاسْمِكَ الَّذِي فِي خَزَائِنِ رَحْمَتِكَ وَ مَغْفِرَتِكَ فَهُوَ يَتَرَأَّفُ بِرَأْفَتِكَ عَلَى الرَّاحِمِينَ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٥٩

١١-٧-بِالْإِسْمِ الَّذِي...

﴿٨٥٦٢﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَ نَبِيُّكَ دَاوُدُ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاؤُهُ وَ سَخَّرْتَ لَهُ الْجِبَالَ يُسَبِّحُنَّ مَعَهُ بِالْعَشِيِّ وَ الْإِبْكَارِ وَ الطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلُّهُ أَوَّابٌ وَ شَدَّدْتَ مُلْكَهُ وَ آتَيْتَهُ الْحِكْمَةَ وَ فَضَّلْتَ الْخِطَابَ وَ أَلَنْتَ لَهُ الْحَدِيدَ وَ عَلَّمْتَهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَهُمْ وَ غَفَرْتَ ذَنْبَهُ وَ كُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٢٧٠

١٢-٧-بِاسْمَاءٍ...

﴿٨٥٦٣﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ، وَ بِهِذِهِ الدَّعَوَاتِ، أَنْ تَغْفِرَ لَنَا مَا قَدَّمْنَا وَ مَا أَخَّرْنَا، وَ مَا أَسْرَرْنَا وَ مَا أَعْلَنَّا، وَ مَا أَبْدَيْنَا وَ مَا أَخْفَيْنَا، وَ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنَّا؛ إقبال الأعمال،

ص ٣٢٧

﴿سوگند دادن خداوند برای آمرزش﴾

﴿۸۵۵۴﴾ از تو به حقّ آن نامی که برگزیده‌ات جدّ ما آدم ﷺ تو را با آن نام خوانده است؛ حال آنکه در حقّ خود بدی و ستم کرده و مرتکب گناه شد بود و تو او را آمرزیدی، درخواست می‌کنم.
 ﴿۸۵۵۵﴾ از تو به حقّ آن نامت که بنده‌هایت با آن نام تو را می‌خوانند؛ آنان که دعایشان را همراه دعای پیامبران اجابت می‌کنی و آنان را می‌آمرزی و ایشان را رحمت می‌کنی، می‌خواهم.
 ﴿۸۵۵۶﴾ از تو به حقّ آن نامی که محمد ﷺ تو را به آن نام خواند و گناهان گذشته و آینده‌اش را آمرزیدی، درخواست می‌کنم.

﴿۸۵۵۷﴾ به حقّ آن نامت که صورت‌ها برای آن فروتنی کردند و صداها برای آن به خاموشی گراییدند و گردن‌ها به کرنش افتادند و مخلوقات برایش ذلیل و قلب‌ها از ترس آن بیمناک شدند، از تو می‌خواهم که مرا بیامرزی و به من رحم کنی و هر بدی و ناراحتی را از من دور کنی.
 ﴿۸۵۵۸﴾ [پروردگارا!] از تو به حقّ آن نامت که به واسطه‌ی آن نام گناهان گذشته و آینده‌ی محمد ﷺ را آمرزیدی درخواست می‌کنم.

﴿۸۵۵۹﴾ ای خدا، از تو می‌خواهم به نامت که در خزائن رحمت و مغفرت توست، و او به رأفت و رحمت تو بر رحم‌کنندگان و استغفارکنندگان رؤوف و مهربان است.
 ﴿۸۵۶۰﴾ ای خدا، از تو می‌خواهم به نامت که آن را دور سدرۃ‌المنتهی نوشتی که جنۃ‌المأوی نزد آن است، و رحمت و مغفرت و رضوانت را در آن قرار دادی.
 ﴿۸۵۶۱﴾ [پروردگارا!] قسم به آن نام تو که در خزانه‌های رحمت و آمرزش محفوظ است، آن نامی که بر مهربانان و طالبان آمرزش رأفت و لطف نثار می‌کند.

۱۱-۷- سوگند به آن نامی که...

﴿۸۵۶۲﴾ از تو به آن نامی درخواست می‌کنم که بنده و پیامبرت داود ﷺ تو را با آن خوانده است و تو دعایش را اجابت کردی و کوه‌ها را برای او مسخّر کردی که با او شب و روز تسبیح گویند، مرغان همه به سوی او جمع گشته و همگی برای او به حال ناله و زاری افتند؛ و نیز پادشاهی او را محکم کردی و به او دانایی و نیروی تشخیص حق از باطل را عطا کردی؛ آهن را برای او را نرم کردی و به او روش زره‌ساختن آموختی و گناه او را آمرزیدی و بسیار به او نزدیک بودی.

۱۲-۷- سوگند به نام‌ها...

﴿۸۵۶۳﴾ به حقّ این اسامی و به حقّ این دعاها از تو می‌خواهم که برای ما تمام آنچه پیش از این انجام داده‌ایم و یا پس از این از ما سر خواهد زد و آنچه را که آشکار و نهان مرتکب شده‌ایم و آنچه را آغاز کرده‌ایم یا به صورت مخفیانه از ما سر زده است و آنچه را که تو نسبت به ما آگاه‌تری، بیامرزی.

﴿الْقِسْمُ لِلِاسْتِغْفَارِ﴾

﴿٨٥٤٤﴾ فَإِنَّهُ إِنْ لَمْ يُرَدْ بِمَا أَمَرْتُكَ بِهِ غَيْرِي خَلَصْتُهُ مِنْ كَبِيرَتِهِ تِلْكَ حَتَّى أَغْفِرَهَا لَهُ وَ أَطَهَّرَهُ الْأَبَدَ مِنْهَا لِأَنِّي قَدْ عَلَّمْتُكَ أَسْمَاءَ أَجِيبَ بِهَا الدَّاعِيَ؛ المصباح للكفعمي ص ٣٨٤
٧-١-١٣- بِمَكْنُونِ أَسْمَائِكَ...

﴿٨٥٤٥﴾ فَبِالْمَكْنُونِ مِنْ أَسْمَائِكَ وَمَا وَارَتْهُ الْحُجُبُ مِنْ بَهَائِكَ اغْفِرْ لِهَذِهِ النَّفْسِ الْهَلُوعَةِ وَلِهَذَا الْقَلْبِ الْجَزُوعِ الَّذِي لَا يَصْبِرُ عَلَى حَرِّ الشَّمْسِ فَكَيْفَ بَحَرٍ نَارِكٍ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٢٨

﴿٨٥٤٦﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَحَدُ صَمَدٍ لَمْ تَلِدْ وَلَمْ تُوَلَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ كُفْوًا أَحَدٌ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي كُلَّهَا صَغِيرَهَا وَكَبِيرَهَا مَغْفِرَةً تَامَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٠٨
﴿٨٥٤٧﴾ أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ مَا تَشَاءُ مِنْ أَمْرٍ يَكُونُ أَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِإِخْوَانِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣١١

٧-١-١٤- بِالتَّجَلَّى...
﴿٨٥٤٨﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالتَّجَلَّى الْأَعْظَمِ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ مِنَ الشَّهْرِ الْمُعَظَّمِ وَالْمُرْسَلِ الْمَكْرَمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَنْ تَغْفِرَ لَنَا مَا أَنْتَ بِهِ مِنَّا أَعْلَمُ؛ البلد الأمين، ص ١٨٣
٧-١-١٥- بِتَوْحِيدِكَ

﴿٨٥٤٩﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): أَسْأَلُكَ بِتَوْحِيدِكَ الَّذِي فَطَرْتَ عَلَيْهِ الْعُقُولَ وَأَخَذْتَ بِهِ الْمَوَاقِيقَ وَ أَرْسَلْتَ بِهِ الرُّسُلَ وَ أَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْكُتُبَ وَ جَعَلْتَهُ أَوَّلَ فُرُوضِكَ وَ نِهَايَةَ طَاعَتِكَ فَلَمْ تَقْبَلْ حَسَنَةً إِلَّا مَعَهَا وَلَمْ تَغْفِرْ سَيِّئَةً إِلَّا بَعْدَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٢٧٤
٧-١-١٦- بِرَحْمَتِكَ

﴿٨٥٥٠﴾ اغْفِرْ لِي بِرَحْمَتِكَ يَا خَيْرَ الْغَافِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤١٨
٧-١-١٧- بِقُدْرَتِكَ

﴿٨٥٥١﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): اغْفِرْ لِي بِقُدْرَتِكَ عَلَى؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ١٨٢
٧-١-١٨- بِمُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ

﴿٨٥٥٢﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): أَسْأَلُكَ بِمُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَ عَزَائِمِ مَغْفِرَتِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٧٥

٧-١-١٩- بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ كَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ

﴿سوگند دادن خداوند برای آمرزش﴾

﴿۸۵۶۴﴾ به راستی که اگر بنده در آنچه تو را امر کردم، دیگری را وارد نسازد، او را از گناه کبیره اش رها می‌کنم تا اینکه آن را برای او بیامرزم و تا ابد او را از آن پاک سازم، زیرا من به تو اسم‌هایی آموختم که دعاکننده‌ی با آن‌ها اجابت می‌شود.

۷-۱-۱۳- سوگند به نام‌های پنهانت

﴿۸۵۶۵﴾ به اسماء پنهانت و به آنچه از شکوهت که حجاب‌ها آن را پنهان کرده، این نفس طمّاع و حریص و قلب بی‌تاب را بیامرز که حتّی در برابر گرمای خورشید نمی‌تواند صبر کند چه رسد به گرمای آتش تو.

﴿۸۵۶۶﴾ از تو به حقّ آنکه تویی خدای یگانه‌ی بی‌نیاز که نزاییده و زاییده نشده است و برای او همسری نیست؛ درخواست می‌کنم که همه‌ی گناهان کوچک و بزرگم را بیامرزی.

﴿۸۵۶۷﴾ خدایا؛ به خاطر اینکه هر چه بخواهی خواهد شد، از تو می‌خواهم که مرا و برادران و خواهران بالیمانم را بیامرزی.

۷-۱-۱۴- سوگند به آن تجلی و ظهور [در مبعث]

﴿۸۵۶۸﴾ خداوند! در این روز از ماه بزرگ و فرستاده‌ی با کرامت، از تو به حقّ آن تجلی با عظمت درخواست می‌کنم که بر محمّد و خاندانش درود فرستی و برای ما آنچه را که تو به آن از ما داناتری بیامرزی.

۷-۱-۱۵- سوگند به یگانگی‌ات

﴿۸۵۶۹﴾ و از تو درخواست می‌کنم به یگانگی‌ات که عقل‌ها را با دانستن آن آفریدی و پیمان‌ها را بر آن گرفتی و پیامبران را برای آن فرستادی و کتاب‌ها را برای آن نازل کردی و آن را اولین واجبات و نهایت فرمانت قرار دادی. پس نیکی‌ها را تنها با آن می‌پذیری و گناهان را تنها پس از پذیرش آن می‌آمرزی.

۷-۱-۱۶- سوگند به مهربانی‌ات

﴿۸۵۷۰﴾ با رحمت مرا بیامرز، ای بهترین آمرزندگان.

۷-۱-۱۷- سوگند به توانایی‌ات

﴿۸۵۷۱﴾ به حقّ قدرتت بر من، مرا بیامرز.

۷-۱-۱۸- سوگند به آنچه رحمت تو را فرود می‌آورد

﴿۸۵۷۲﴾ خدایا از تو به حقّ آنچه موجبات رحمت و آمرزش توست، درخواست می‌کنم.

۷-۱-۱۹- سوگند به وجه کریمانه و کلمات کاملت

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لغيرِهِمْ﴾

﴿٨٥٧٣﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَلَالِ وَجْهِكَ وَحِلْمِكَ وَمَجْدِكَ وَكَرَمِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَتَرْحَمَهُمَا رَحْمَةً وَاسِعَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣١١

﴿٨٥٧٤﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحُرْمَةِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ أَنْ تَجْعَلَ شَهْرِي هَذَا خَيْرَ شَهْرٍ رَمَضَانَ عَبْدُكَ فِيهِ وَصُمْتُهُ لَكَ وَتَقَرَّبْتُ بِهِ إِلَيْكَ مُنْذُ أَسْكَنْتَنِي الْأَرْضَ أَغْظَمَهُ أَجْراً وَآتَمَّهُ نِعْمةً وَآعَمَّهُ عَافِيَةً وَأَوْسَعَهُ رِزْقاً وَأَفْضَلَهُ عِتْقاً مِنَ النَّارِ وَأَوْجَبَهُ رَحْمَةً وَأَعْظَمَهُ مَغْفِرَةً وَأَكْمَلَهُ رِضْواناً؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٣

﴿٨٥٧٥﴾ الصادق عليه السلام: فَاسْأَلْكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَكَلِمَاتِكَ الثَّامَّةِ إِنْ كَانَ بَقِيَ عَلَى ذَنْبٍ لَمْ تَغْفِرْهُ لِي أَوْ تُرِيدُ أَنْ تُعَذِّبَنِي عَلَيْهِ أَوْ تُقَاسِنِي بِهِ أَنْ يَطْلُعَ فَجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ أَوْ يَتَصَرَّمَ هَذَا الشَّهْرُ إِلَّا وَقَدْ غَفَرْتَهُ لِي؛ الكافي، ج ٤، ص ١٦٥

﴿٨٥٧٦﴾ الصادق عليه السلام: وَهَذَا شَهْرُ رَمَضَانَ وَقَدْ تَصَرَّمَ فَاسْأَلْكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَكَلِمَاتِكَ الثَّامَّةِ إِنْ كَانَ بَقِيَ عَلَى ذَنْبٍ لَمْ تَغْفِرْهُ لِي أَوْ تُرِيدُ أَنْ تُعَذِّبَنِي عَلَيْهِ أَوْ تُقَاسِنِي بِهِ أَنْ يَطْلُعَ فَجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ أَوْ يَتَصَرَّمَ هَذَا الشَّهْرُ إِلَّا وَقَدْ غَفَرْتَهُ لِي؛ الكافي، ج ٤، ص ١٦٥

٢٠-٧- بنور وجهك الكريم
﴿٨٥٧٧﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي بِنُورِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ ذُنُوبِي الَّتِي أَوْقَعْتَنِي؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٢٧

٢١-٧- بالنَّجْلِ الْأَعْظَمِ
﴿٨٥٧٨﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالنَّجْلِ الْأَعْظَمِ فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنَ الشَّهْرِ الْمُعْظَمِ وَالْمُرْسَلِ الْمُكْرَمِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لَنَا مَا أَنْتَ بِهِ مِنَّا أَعْلَمُ يَا مَنْ يَعْلَمُ وَلَا يَعْلَمُ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٧٩

٢-٧- الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لغيرِهِمْ و.ر.به: ٢-٣-٤
١-٧- الْقُرْآنُ وَبَرَكَاتُهُ

﴿٨٥٧٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَرْفَعُ اللَّهُ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْعِلْمِ بِنَاوِيلِهِ وَبِمُؤَالَاتِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَالتَّبَرُّيِّ مِنْ أَعْدَائِنَا أَقْواماً فَيَجْعَلُهُمْ قَادَةً وَآئِمَّةً فِي الْخَيْرِ نَقْتَصُ آثَارَهُمْ وَتُرْمَقُ أَعْمَالُهُمْ وَيُفْتَدَى بِفِعَالِهِمْ تَرْغَبُ الْمَلَائِكَةُ فِي خَلَّتِهِمْ وَتَمْسَحُهَا بِأَجْنِحَتِهِمْ وَفِي صَلَوَاتِهَا تُبَارَكُ عَلَيْهِمْ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُمْ حَتَّى كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ حَيْثَانِ الْبَحْرِ وَهَوَامُّهُ وَسَبَاغُ الْبَرِّ وَانْعَامُهُ وَالسَّمَاءُ وَنُجُومُهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ١٨٢

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۵۷۳﴾ خداوندا؛ به عظمت و جلال روی خداوندگاریات و بردباری و مجدت و کرامت و بخشندگیات از تو درخواست می‌کنم که بر محمد و خاندانش درود بفرستی و پدر و مادرم را بیمارزی و بر آن دو نفر رحمتی وسیع و مهربانانه بیاوری.

﴿۸۵۷۴﴾ خداوندا به حرمت ذات بزرگوارت از تو می‌خواهم این ماه را بهترین ماه رضائی قرار دهی که در آن به عبادت تو پرداختم و و برای تو روزه گرفتم و به واسطه‌ی آن به تو تقرب جستیم از زمانی که مرا در زمین سکونت دادی، پاداش آن را بزرگ‌تر، نعمت آن را کامل‌تر، سلامتی آن را عام‌تر و روزی آن را برایم گسترده‌تر قرار بده و آزادشدن از آتش این ماه را برتر، رحمت آن را واجب‌تر، و مغفرت آن را بزرگ‌تر و رضایت‌مندی آن را کامل‌تر قرار بده.

﴿۸۵۷۵﴾ به روی باکرامت و سخنان کاملت از تو درخواست می‌کنم که اگر گناهی بر من باقی مانده که نیامرزدی یا می‌خواهی مرا به خاطر آن کیفر کنی یا عذابت را به من بچشانی، پیش از طلوع سپیده دم این شب یا پیش از به پایان آمدن این ماه آن را بیمارزی.

﴿۸۵۷۶﴾ این ماه رمضان است که امشب سپری می‌شود. خدایا؛ من با توسل به سیمای کریمت و پدیده‌های کامل و استوارت از تو درخواست می‌کنم که اگر بر گناهی از گناهانم سرپوش نهاده‌ای و درصدد عقوبت و قصد عذاب من هستی و یا می‌خواهی به مقیاس آن گناه، پاداش حسانت را توقیف کنی، سپیده‌ی امشب ندمد و رمضان به سر نیاید، مگر اینکه آن گناه را بر من آمرزیده باشی.

۷-۱-۲۰- سوگند به نور وجه کریمانهات

﴿۸۵۷۷﴾ خداوندا؛ به نور وجه بخشندهات، گناهی را که خوارم کرده‌اند، بیمارز.

۷-۱-۲۱- سوگند به مولود باعظمت

﴿۸۵۷۸﴾ خداوندا؛ در این روز از ماه بزرگ و فرستاده‌ی با کرامت، از تو به حق آن مولود باعظمت درخواست می‌کنم که بر محمد و خاندانش درود بفرستی و برای ما آنچه را که تو به آن از ما داناتری بیمارزی، ای آن که می‌داند و دانسته نمی‌شود (و به علم کسی درنیاید).

۷-۲- آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و آمرزش بخواهند

و.ر.به: ۴-۳-۲

۷-۲-۱- قرآن و برکات آن

﴿۸۵۷۹﴾ خداوند متعال به خاطر قرآن و دانش تأویل آن، و به خاطر ولایت ما اهل بیت و دوری از دشمنانمان اقوامی را برتری می‌دهد و بالا می‌برد تا جایی که آنان را در مقام رهبری قرار می‌دهد که دیگران باید از ایشان پیروی کنند و اعمال ایشان را سرمشق خود قرار دهند و در نظرات و آراء به ایشان رجوع نمایند؛ ملائکه آرزوی دوستی با ایشان را دارند و بال‌ها را به آنان می‌مالند و در نمازشان بر ایشان درود و تبریک می‌فرستند. هر موجود تر و خشکی برای ایشان طلب آمرزش می‌کند، حتی ماهیان دریا و درندگان و چهارپایان صحرا و آسمان و ستارگانش.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشُّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لغيرِهِمْ﴾

﴿٨٥٨٠﴾ فَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَنْتَفِعُ بِأَوَامِرِهِ وَيَرْتَدِعُ بِزَوَاجِرِهِ وَيَقْتَنِعُ بِحَلَالِهِ وَيُؤْمِنُ بِمَا تَشَابَهَ مِنْ آيَاتِهِ حَتَّى تَغْفِرَ لَنَا ذُنُوبَنَا بِبَرَكَاتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٦٩
٧-٢-٢- الأنبياء والأوصياء
٧-٢-٢-١- مُحَمَّدٌ ﷺ

﴿٨٥٨١﴾ الرسول ﷺ: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ عَنْ جَابِرٍ وَغَيْرِهِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَتَاهُ جَبْرِئِيلُ وَأَخْبَرَهُ بِوَفَاةِ النَّجَاشِيِّ ثُمَّ خَرَجَ مِنَ الْمَدِينَةِ إِلَى الصَّحْرَاءِ وَرَفَعَ اللَّهُ الْحِجَابَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ جَنَازَتِهِ فَصَلَّى عَلَيْهِ وَدَعَا لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لَهُ وَقَالَ لِلْمُؤْمِنِينَ صَلُّوا عَلَيْهِ فَقَالَ مُنَافِقُونَ نُصَلِّي عَلَى عَلِجِ بَنَجِرَانَ فَنَزَلَتِ الْآيَةُ وَالصِّفَاتُ الَّتِي فِي الْآيَةِ هِيَ صِفَاتُ النَّجَاشِيِّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٧٥

﴿٨٥٨٢﴾ امير المؤمنين ﷺ: قُلْتُ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّاْ رُؤُسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ وَأَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٤

﴿٨٥٨٣﴾ الصادق ﷺ: وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا يَعْنِي وَاللَّهُ النَّبِيُّ ﷺ وَعَلِيًّا ﷺ مِمَّا صَنَعُوا أَيْ لَوْ جَاءُوكَ بِهَا يَا عَلِيُّ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ مِمَّا صَنَعُوا وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٣٤

﴿٨٥٨٤﴾ الرسول ﷺ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ أَبِي زَيْدٍ بَنَ عَمْرٍو كَانَ كَمَا رَأَيْتَ وَكَمَا بَلَغَكَ فَلَوْ أَدْرَكَكَ كَانَ آمَنَ بِكَ فَاسْتَغْفِرْ لَهُ قَالَ نَعَمْ فَاسْتَغْفِرْ لَهُ وَقَالَ إِنَّهُ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أُمَّةً وَحْدَهُ وَكَانَ فِيمَا ذَكَرُوا أَنَّهُ يُطْلَبُ الدِّينَ فَمَاتَ وَهُوَ فِي طَلَبِهِ؛ كمال الدين، ج ١، ص ٢٠٠

﴿٨٥٨٥﴾ الرسول ﷺ: يَا عَمَارُ حَيَاتِي خَيْرٌ لَكُمْ وَوَفَاتِي لَيْسَ بِشَرٍّ لَكُمْ أَمَّا حَيَاتِي فَتَحَدِّثُونِ وَاسْتَغْفِرْ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٣٥٣

﴿٨٥٨٦﴾ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا غَفَرْتَ بِهِ الذُّنُوبَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٧٣

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۵۸۰﴾ ما را از زمره‌ی کسانی قرار ده که با طاعت اوامرش سود می‌برند و از آنچه منع کرده دست می‌کشند و به حلالش قانع می‌شوند و به آیات متشابهش ایمان می‌آورند تا اینکه گناهانمان را به برکت آن پیامبری.

۷-۲-۲- پیامبران و ائمه علیهم‌السلام

۷-۲-۲-۱- محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم

﴿۸۵۸۱﴾ از جابر و دیگران درباره‌ی این کلام خداوند: «و البته از میان اهل کتاب کسانی هستند که به خدا و بدانچه به‌سوی شما نازل شده و به آنچه به‌سوی آنان فرود آمده ایمان دارند، درحالی‌که در برابر خدا خاشع‌اند»، نقل شده که جبرئیل به‌سوی پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم آمد و او را از مرگ نجاشی مطلع کرد. پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم از شهر به خارج رفتند و خداوند حجاب را از میان ایشان و جنازه‌ی نجاشی برداشت و پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم بر جنازه نماز خواند و برایش دعا و طلب آمرزش کرد و به مؤمنان گفت: «بر او نماز بگذارید». منافقان گفتند: «آیا بر کافری در نجران نماز بخوانیم؟» این آیه نازل شد و صفاتی که در آن است همان صفات نجاشی است.

﴿۸۵۸۲﴾ تو که بزرگ و برتری چنین فرمودی: «و چون به این‌ها بگویند: بیایید تا رسول خدا برای شما آمرزش بخواهد سرهای خود را بیچند و آن‌ها را می‌بینی که متکبران روی بگردانند» ولی من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۸۵۸۳﴾ ما هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر برای اینکه به فرمان خدا، از وی اطاعت شود. و اگر این مخالفان، هنگامی که به خود ستم می‌کردند (و فرمان‌های خدا را زیر پا می‌گذاشتند)، نزد تو می‌آمدند؛ و از خدا طلب آمرزش می‌کردند؛ و پیامبر هم برای آن‌ها استغفار می‌کرد؛ خدا را توبه پذیر و مهربان می‌یافتند؛ مقصود از آیه پیامبر و علی است که نزد آن‌ها بیایند و از کردار خود آمرزش بخواهند. یعنی ای علی! اگر نزد تو می‌آمدند و از کردار خود از خدا آمرزش می‌طلبیدند و پیامبر نیز برای آن‌ها آمرزش خواسته بود، حتماً خداوند را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند.

﴿۸۵۸۴﴾ ای پیامبر خدا؛ پدرم زید بن عمرو چنان بوده که شما خودتان دیدید و اخبارش به شما رسیده و اگر توفیق درک حضور شما را یافته بود به شما ایمان می‌آورد. آیا من برای او آمرزش بخواهم؟ فرمود: آری و برای او استغفار کرد و فرمود: او در روز قیامت تنها می‌آید، در گروه کسانی که گفته می‌شود: «در جستجوی دین بودند و درحال جستجو از دنیا رفته‌اند».

﴿۸۵۸۵﴾ ای عمار؛ حیاتم برای شما سودمند است و مرگ من هم برای شما بد نیست، اما در زمان حیاتم اگر خطایی از شما سرزند، برایتان استغفار می‌کنم.

﴿۸۵۸۶﴾ [خداوند] بر محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم درود فرست، همچنان که به‌واسطه‌ی او گناهان را آمرزیدی.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

﴿٨٥٨٧﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ، فَأَخْبَرَ سُبْحَانَهُ أَنْ لَا يُعَذِّبُ أَحَدًا مَا دَامَ فِيهِمْ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَمَا دَامُوا يَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ تَعَالَى؛ بحار الأنوار، ج ٥٠، ص ٨٠

﴿٨٥٨٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَثَلُ لِي أُمَّتِي فِي الطِّينِ وَ عَلَّمْتُ الْأَسْمَاءَ كَمَا عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا وَ رَأَيْتُ أَصْحَابَ الرَّايَاتِ فَكُلَّمَا مَرَرْتُ بِكَ يَا عَلِيُّ وَ بِشِيعَتِكَ اسْتَغْفَرْتُ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ١٥٣

﴿٨٥٨٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ لِأُمَّتِي؛ بحار الأنوار، ج ٢١، ص ٢١٠
﴿٨٥٩٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وآله دَعَا عَشِيَّةَ عَرَفَةَ لِأُمَّتِهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ فَاجَابَهُ اللَّهُ إِنِّي قَدْ فَعَلْتُ إِلَّا ظَلَمَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَأَمَّا ذُنُوبُهُمْ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَهُمْ فَقَدْ غَفَرْتُهَا؛ عوالي اللآلى، ج ١، ص ١٢٤

﴿٨٥٩١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: نَزَلَ جِبْرِيلُ عليه السلام وَ كُنْتُ أُصَلِّي خَلْفَ الْمَقَامِ قَالَ فَلَمَّا فَرَغْتُ اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لِأُمَّتِي فَقَالَ لِي جِبْرِيلُ عليه السلام يَا مُحَمَّدُ أَرَأَيْكَ حَرِيصًا عَلَى أُمَّتِكَ وَ اللَّهُ تَعَالَى رَحِيمٌ بِعِبَادِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٦٤

﴿٨٥٩٢﴾ الكاظم عليه السلام: وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ قَالَ وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْجِعُوا إِلَى وَايَةِ عَلَى يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ النَّبِيُّ مِنْ ذُنُوبِكُمْ لَوْوَا رُؤُسَهُمْ؛ الكافي، ج ١، ص ٤٣٢
﴿٨٥٩٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ قُلْتُ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوْوَا رُؤُسَهُمْ وَ رَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَ هُمْ مُسْتَكْبِرُونَ وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

﴿٨٥٩٤﴾ وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوْوَا رُؤُسَهُمْ وَ رَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَ هُمْ مُسْتَكْبِرُونَ (المنافقون: ٥)
٢-٢-٧- مُحَمَّدٌ صلى الله عليه وآله وَ آلُهُ عليهم السلام

﴿٨٥٩٥﴾ بِنَا يَغْفِرُ اللَّهُ ذُنُوبَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٢١٨
﴿٨٥٩٦﴾ أَشْهَدُ أَنَّكُمْ أَبْوَابُ نِعَمِ اللَّهِ الَّتِي فَتَحَهَا عَلَى بَرِيَّتِهِ وَ الْأَعْلَامِ الَّتِي فَطَرَهَا لِإِرْشَادِ خَلْقَتِهِ وَ الْمَوَازِينِ الَّتِي نَصَبَهَا لِتَهْدِيدِ شَرِيعَتِهِ وَ أَنْكُمْ مَفَاتِيحُ رَحْمَتِهِ وَ مَقَالِيدُ مَغْفِرَتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٠٧

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۵۸۷﴾ خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ»، در این آیه تصریح می‌کند که تا پیامبر میان ایشان باشد آن‌ها را عذاب نمی‌کند همچنین تا موقعی که استغفار می‌کنند نیز ایشان را عذاب نخواهد کرد.

﴿۸۵۸۸﴾ ائمتّم در گل به من نمایان شدند و همان‌گونه که اسماء به آدم تعلیم داده شد به من نیز همه‌ی آن‌ها آموزش داده شد و پیروان همه‌ی گروه‌ها را دیدم. یا علی؛ هرگاه که از کنار تو و پیروانت گذر کردم برایتان طلب آمرزش کردم.

﴿۸۵۸۹﴾ خداوند! مرا و ائمتّم را بیامرز.

﴿۸۵۹۰﴾ رسول خدا ﷺ در شب عرفة برای ائمتّش دعا کرد و آمرزش و رحمت درخواست کرد. پس حق تعالی آن را اجابت کرد و فرمود: «من ایشان را آمرزیدم، مگر ظلم بعضی ایشان را به بعضی دیگر. لیکن تمام آنچه را که بین من و آنان بود، آمرزیدم».

﴿۸۵۹۱﴾ جبرئیل علیه السلام نازل شد، درحالی که من پشت مقام ابراهیم نماز می‌خواندم. چون از نماز فارغ شدم از خدای تعالی برای ائمتّ خود طلب آمرزش کردم. جبرئیل علیه السلام گفت: ای محمد؛ تو را حریص بر ائمتّ خود می‌بینم و حال آن که خدای تعالی به بندگان خود رحیم است.

﴿۸۵۹۲﴾ حضرت درباره‌ی آیه: «وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ» فرمود: «یعنی وقتی به آن‌ها گفته می‌شود به ولایت علی علیه السلام برگردید تا پیامبر اکرم ﷺ برای شما طلب آمرزش کند «لَوْوَا رُؤُسَهُمْ» سر باز می‌زنند».

﴿۸۵۹۳﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «هنگامی که به آنان گفته شود: «بیایید تا رسول خدا برای شما استغفار کند»، سرهای خود را [از روی استهزا و کبر و غرور] تکان می‌دهند؛ و آن‌ها را می‌بینی که از سخنان تو اعراض کرده و تکبر می‌ورزند». و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۸۵۹۴﴾ هنگامی که به آنان گفته شود: «بیایید تا رسول خدا برای شما استغفار کند!»، سرهای خود را [از روی تمسخر و کبر و غرور] تکان می‌دهند؛ و آن‌ها را می‌بینی که از سخنان تو اعراض کرده و تکبر می‌ورزند!

۲-۲-۷- محمد ﷺ و خاندان ایشان علیهم السلام

﴿۸۵۹۵﴾ خداوند به وسیله‌ی ما گناهان شما را می‌آمرزد.

﴿۸۵۹۶﴾ گواهی می‌دهم که شما درهای نعمت‌های الهی هستید که خداوند آن‌ها را بر مخلوقاتش گشوده و نشانه‌هایی هستید که برای راهنمایی آن‌ها شما را سرشته؛ و ترازوهایی هستید که برای آراستگی شریعتش شما را قرار داده و شما کلیدهای رحمت و آمرزش او هستید.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

١-٢-٢-٧- بدعائهم ﷺ

﴿٨٥٩٧﴾ الرسول ﷺ: يَا عَبْدِي الْمَيِّتَ فِي سَبِيلِي لَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِنَ الذُّنُوبِ بَعْدَ الْحَصَى وَ الثَّرَى وَ قَطْرَ الْمَطَرِ وَ وَرَقَ الشَّجَرِ وَ عَدَدَ شُعُورِ الْحَيَوَانَاتِ وَ لَحَظَاتِهِمْ وَ أَنْفَاسِهِمْ وَ حَرَكَاتِهِمْ وَ سَكَنَاتِهِمْ لَكَانَتْ مَغْفُورَةً بِدُعَاءِ عَلِيِّ ﷺ لَكَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَتَعَرَّضُوا عِبَادَ اللَّهِ لِدُعَاءِ عَلِيٍّ لَكُمْ وَ لَا تَتَعَرَّضُوا لِدُعَاءِ عَلِيٍّ عَلَيْكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ٣١٩

﴿٨٥٩٨﴾ امير المؤمنين ﷺ: فَخُنْ شُهَدَاءَ اللَّهِ وَ الرَّسُولُ شَهِيدٌ عَلَيْنَا نَشْفَعُ فَنُشَفَّعَ فِيمَنْ شَفَعْنَا لَهُ وَ نَدْعُو فَيُسْتَجَابُ دُعَاؤُنَا وَ يُغْفَرَ لِمَنْ نَدْعُو لَهُ ذُنُوبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ٣١

٢-٢-٢-٧- بدعوتهم ﷺ

﴿٨٥٩٩﴾ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ الرَّحْمَةِ وَ قَائِدَ الْخَيْرِ وَ الْبَرَكَةِ وَ دَاعِيَ الْخَلْقِ إِلَى طَرِيقِ النَّجَاةِ وَ الْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٧٥

٣-٢-٢-٧- بقيادتهم ﷺ

﴿٨٦٠٠﴾ الرسول ﷺ: أَنَا يَعْسُوبُ الدِّينِ أَنَا قَائِدُ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى الْخَيْرَاتِ وَ الْغُفْرَانِ إِلَى رَبِّي؛

الفضائل، ص ٨٣

٤-٢-٢-٧- بشفاعتهم ﷺ

﴿٨٦٠١﴾ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ حَشَرَنِي اللَّهُ فِي زُمْرَتِكَ وَ أَوْرَدَنِي حَوْضَكَ وَ جَعَلَنِي مِنْ حَزْبِكَ وَ أَرْضَاكَ عَنِّي وَ مَكَّنَنِي فِي دَوْلَتِكَ وَ أَحْيَانِي فِي رَجْعَتِكَ وَ مَلَكْنِي فِي أَيَّامِكَ وَ شَكَرَ سَعْيِي بِكَ وَ غَفَرَ ذَنْبِي بِشَفَاعَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٥٣

٥-٢-٢-٧- بوساطتهم ﷺ، طلبهم الاستغفار

﴿٨٦٠٢﴾ الصادق ﷺ: وَ قَدْ أَمَرَكَ بِالصَّلَاةِ عَلَى حَبِيبِهِ مُحَمَّدٍ ﷺ فَأَوْصِلْ صَلَاتَهُ بِصَلَاتِهِ وَ طَاعَتَهُ بِطَاعَتِهِ وَ شَهَادَتَهُ بِشَهَادَتِهِ وَ انْظُرْ إِلَى أَنَّ لَا تَفُوتَكَ بَرَكَاتُ مَعْرِفَةِ حُرْمَتِهِ فَتُحْرَمَ عَنْ فَائِدَةِ صَلَاتِهِ وَ أَمْرِهِ بِالِاسْتِغْفَارِ لَكَ وَ الشَّفَاعَةِ فِيكَ إِنْ أَتَيْتَ بِالْوَاجِبِ فِي الْأَمْرِ وَ النَّهْيِ وَ السُّنَنِ وَ الْأَدَابِ وَ تَعَلَّمَ جَلِيلَ مَرْتَبَتِهِ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ١٧

﴿٨٦٠٣﴾ الرسول ﷺ: أَنْ بُرِيدَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ اسْتَغْفِرْ لِي فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ حَتَّى يَأْتِيَ عَلِيٌّ فَلَمَّا جَاءَ عَلِيٌّ طَلَبَ بُرَيْدَةَ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ لِعَلِيِّ ﷺ إِنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُ أَسْتَغْفِرَ لَهُ فَاسْتَغْفَرَ لَهُ؛

بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٣٢٦

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

۱-۲-۲-۲-۷- به دعای ایشان ﷺ

﴿۸۵۹۷﴾ ای بنده‌ی من که در راه من مرده‌ای، اگر به اندازه‌ی سنگ‌ها و خاک‌ها و قطرات باران و برگ درختان و موهای حیوانات و حرکت چشمانشان و نفس‌هایشان و حرکات و سکونشان گناه داشته باشی، حتماً به سبب دعای علی ﷺ آمرزیده خواهد شد. رسول خدا ﷺ فرمود: «ای بندگان خدا، خود را در معرض دعای حضرت علی ﷺ قرار دهید نه در معرض نفرینش».

﴿۸۵۹۸﴾ پس ما گواهان خداییم و رسول خدا گواه بر ما است، ما [در روز رستاخیز] شفاعت می‌کنیم و شفاعتمان درباره‌ی هر کس که شفاعت کرده‌ایم پذیرفته می‌شود و خدا را می‌خوانیم و به اجابت می‌رسد و گناهان هر کس که ما برایش دعا می‌کنیم، آمرزیده می‌شود.

۲-۲-۲-۲-۷- به دعای ایشان ﷺ

﴿۸۵۹۹﴾ سلام بر تو ای پیام‌آور رحمت و خیر و نیکی و برپادارنده‌ی خیر و برکت و دعوت‌کننده‌ی مردم به سوی راه نجات و رستگاری و آمرزش.

۳-۲-۲-۲-۷- به پیشوایی ایشان ﷺ

﴿۸۶۰۰﴾ من پیشوای دینم؛ من سرسلسله‌ی اهل ایمان به سوی خیر و نیکی و آمرزش پروردگارم هستم.

۴-۲-۲-۲-۷- به میانجی‌گری ایشان ﷺ

﴿۸۶۰۱﴾ سلام بر شما، خدای تعالی مرا در جمع تو و از واردین بر کوثر تو و در حزب تو جای دهد و تو را از من راضی کند و در دوران حکومت مرا از قدرتی برخوردار سازد و در زمان رجعت تو زنده‌ام کند و در عصر فرمانروایی‌ات مرا مالک امری قرار دهد، و تلاشم را از برکت وجود تو قدر بداند، و با شفاعت تو گناهم را ببامزد.

۵-۲-۲-۲-۷- به میانجی‌گری ایشان ﷺ و آمرزش‌خواهی ایشان ﷺ

﴿۸۶۰۲﴾ خداوند متعال تو را به صلوات بر حبیب او حضرت محمد ﷺ امر کرده؛ پس درود خدا را به صلوات او و طاعت خدا را به طاعت او و شهادت به خدا را به شهادت او پیوند بده و مراقب باش برکات شناخت مقام و جایگاهش، از دست تو نرود که در این صورت از فوائد صلوات او و استغفارش برای تو به امر خدا و شفاعتش در مورد خودت، محروم خواهی شد؛ به شرطی که به امر و نهی و آداب و سنن واجب عمل کنی و به مقام والای او نزد خداوند عزیز و بزرگوار، آشنا باشی.

﴿۸۶۰۳﴾ بریده به پیامبر ﷺ عرض کرد: «ای رسول خدا؛ برای من طلب آمرزش کن». پیامبر فرمود: «[صبر کن] تا علی بیاید». چون علی آمد، بریده از او طلب آمرزش کرد. پیامبر به علی فرمود: «برای بریده طلب آمرزش کن». علی ﷺ نیز برای او طلب آمرزش کرد و خداوند توبه‌ی او را قبول کرد.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

﴿٨٦٠٤﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ لِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا وَلَمْ أَحْضَرْ زَمَانَ رَسُولِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ اللَّهُمَّ وَقَدْ زُرْتُهُ رَاغِبًا تَائِبًا مِنْ سَيِّئِ عَمَلِي وَمُسْتَغْفِرًا لَكَ مِنْ ذُنُوبِي وَمُقِرًّا لَكَ بِهَا وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِهَا مِنِّي؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ١٨٦

﴿٨٦٠٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَمَرْتُكَ بِالِاسْتِغْفَارِ وَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَ وَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ ﷺ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ فَأَمَرْتُكَ أَنْ تَزِيدَ عَلَى السَّبْعِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٢٦

﴿٨٦٠٦﴾ أَنْ حَدِيثَةً قَالَتْ لَأُمِّهِ دَعَانِي آتَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَأَصَلَّى مَعَهُ وَاسْأَلَهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لِي وَلَكَ فَأَتَيْتُهُ وَصَلَّيْتُ مَعَهُ الْمَغْرِبَ ثُمَّ قَامَ فَصَلَّى حَتَّى صَلَّى الْعِشَاءَ ثُمَّ انْقَلَبَ فَتَبِعْتُهُ فَسَمِعَ صَوْتِي فَقَالَ مَنْ هَذَا حَدِيثَةً قُلْتُ نَعَمْ قَالَ مَا حَاجَّتْكَ قُلْتُ تَسْتَغْفِرُ لِي وَلِأُمِّي فَقَالَ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَلِأُمِّكَ؛ كشف الغمة، ج ٢، ص ١٠

﴿٨٦٠٧﴾ الرسول ﷺ: إِنْ لَكُمْ فِي حَيَاتِي خَيْرًا وَفِي مَمَاتِي خَيْرًا قَالَ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمَّا حَيَاتُكَ فَقَدْ عَلِمْنَا فَمَا لَنَا فِي وَفَاتِكَ فَقَالَ أَمَّا فِي حَيَاتِي فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَأَمَّا فِي مَمَاتِي فَتَعَرَّضُ عَلَى أَعْمَالِكُمْ فَاسْتَغْفِرْ لَكُمْ؛ الكافي، ج ٨، ص ٢٥٤

﴿٨٦٠٨﴾ الرسول ﷺ: أَنَّهُ لَمَّا تَوَفَّى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي سَلُولٍ جَاءَ ابْنُهُ عَبْدُ اللَّهِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِيُصَلِّيَ عَلَيْهِ، فَقَامَ عُمَرُ فَأَخَذَ بِثَوْبِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَتُصَلِّيُ عَلَيْهِ وَقَدْ نَهَاكَ رَبُّكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيْهِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِنَّمَا خَيْرَنِي اللَّهُ تَعَالَى قَالَ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً... وَ سَأَزِيدُ عَلَى السَّبْعِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٣٠، ص ٣٤١

﴿٨٦٠٩﴾ الرسول ﷺ: فَقَالُوا لَهُمْ قَدْ افْتَضَحْتُمْ وَيَلَكُمْ فَأَتَوْا نَبِيَّ اللَّهِ يَسْتَغْفِرُ لَكُمْ فَلَوْوَا رُءُوسَهُمْ وَزَهَدُوا فِي الْاسْتِغْفَارِ يَقُولُ اللَّهُ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّوْا رُءُوسَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢٠، ص ٢٨٨

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۶۰۴﴾ بارخدايا؛ به پیامبرت محمد ﷺ فرمودی: اگر آنان در آن هنگام که به خود ستم کردند نزد تو می‌آمدند و از خداوند طلب آمرزش می‌کردند و پیامبر نیز برای‌شان طلب آمرزش می‌کرد، هر آینه درمی‌یافتند که خدا توبه‌پذیر و مهربان است؛ بار خدايا؛ و من درحالی‌که روزگار پیامبرت را درک نکردم، پیامبرت را مشتاقانه زیارت کردم، درحالی‌که توبه‌کننده از کردار بدم، استغفارکننده به درگاهت از گناهانم و اعتراف‌کننده به آن‌ها هستم؛ و تو از من به آن آگاه‌تری.

﴿۸۶۰۵﴾ تو را به استغفار امر کردم که خداوند فرموده است: «از خدا آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است؛ برای شما آب گوارا می‌فرستد و به مال و فرزند یاری‌تان می‌دهد». و خداوند به پیامبرش ﷺ فرمود: «اگر هفتاد بار برای ایشان استغفار کنی خداوند آن‌ها را نخواهد بخشید». پس فرمان دادم که بیش از هفتاد بار استغفار کنید.

﴿۸۶۰۶﴾ حذیفه به مادرش گفت اجازه بده بروم نزد رسول الله ﷺ و با او نماز بگزارم و از او درخواست کنم که برای من و تو طلب آمرزش کند. نزد رسول الله ﷺ رفتم و نماز مغرب و عشا را با او خواندم. مشغول نافله شد، از او پیروی کردم. صدایم را شنید و گفت: این شخص حذیفه است؟ گفتم بله. گفت: حاجت چیست؟ گفتم: برای من و مادرم آمرزش بخواه. گفت: خداوند تو و مادرت را بیامرزد.

﴿۸۶۰۷﴾ در زندگی من برای شما خیر است و در مردن من نیز خیر است، عرض شد: «ای پیامبر خدا؛ اما زندگی تو را می‌دانیم ولی در وفات شما چه خیری برای ما هست؟» در پاسخ فرمود: «خیر زندگانی من این است که خدای عز و جل می‌فرماید: «تا تو در میان آن‌هایی، خدا آن‌ها را عذاب نمی‌کند» و اما در مردنم خیر این است که اعمال شما بر من عرضه می‌شود و برای شما آمرزش می‌خواهم».

﴿۸۶۰۸﴾ چون عبدالله بن ابی سلول درگذشت، پسرش عبدالله نزد پیامبر ﷺ آمد و تقاضا کرد که رسول خدا بر او نماز گزارد. پیامبر ﷺ برای نماز برخاست. عمر نیز بپا خواست و لباس او را گرفت که ای پیامبر، آیا درحالی‌که خداوند تو را از نمازگزاردن بر او منع کرده چنین می‌کنی؟ پیامبر ﷺ فرمود: خداوند به من خبر داده که می‌خواهی برای ایشان آمرزش بخواهی می‌خواهی آمرزش نخواه، اگر هفتاد بار هم بر ایشان آمرزش بخواهی خدایشان نخواهد آمرزید... پس من بیشتر از هفتاد بار استغفار خواهم کرد.

﴿۸۶۰۹﴾ پس به آن‌ها گفتند: رسوا شدید، وای بر شما؛ به‌سوی پیامبرتان بروید تا برایتان طلب آمرزش کند. اما آن‌ها سرهای خود را برگرداندند و از طلب آمرزش روی گردانیدند. خداوند می‌فرماید: «و چون به ایشان گفته شد: بیاوید تا پیامبر خدا برای شما آمرزش بخواهد، روی خود را برمی‌گردانند».

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لغيرِهِمْ﴾

﴿٨٤١٠﴾ الصادق عليه السلام: قَوْلُهُ وَ لَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام مَنْ عَنِىَ بِقَوْلِهِ جَاؤُكَ فَقَالَ الرَّجُلُ لَا نَذْرِي قَالَ إِنَّمَا عَنِى تَبَارَكَ وَ تَعَالَى فِي قَوْلِهِ جَاؤُكَ يَا عَلِيٌّ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ
الآية؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٤١

﴿٨٤١١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَ أَمَّا مُفَارِقَتِي إِيَّاكُمْ فَإِنَّ أَعْمَالَكُمْ تُعْرَضُ عَلَى كُلِّ يَوْمٍ فَمَا كَانَ مِنْ حَسَنٍ اسْتَزَدْتُ اللَّهَ لَكُمْ وَ مَا كَانَ مِنْ قَبِيحٍ اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ لَكُمْ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٩١
﴿٨٤١٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَ أَمَّا مُفَارِقَتِي إِيَّاكُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِأَنَّ أَعْمَالَكُمْ تُعْرَضُ عَلَى كُلِّ اثْنَيْنِ وَ خَمِيسٍ، فَمَا كَانَ مِنْ حَسَنٍ حَمِدْتُ اللَّهَ عَلَيْهِ، وَ مَا كَانَ مِنْ سَيِّئٍ اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ لَكُمْ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ٥٤

﴿٨٤١٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَ أَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا وَ أَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢
﴿٨٤١٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّوْا رُؤُسَهُمْ وَ رَأَيْتَهُمْ يَقْصِدُونَ وَ هُمْ مُسْتَكْبِرُونَ وَ أَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

﴿٨٤١٥﴾ الصادق عليه السلام: وَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ لَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا يَعْنِي وَ اللَّهُ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله عَلَيْهِ السَّلَامُ مِمَّا صَنَعُوا أَيْ لَوْ جَاءُوكَ بِهَا يَا عَلِيٌّ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ مِمَّا صَنَعُوا وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٣٤

﴿٨٤١٦﴾ يَا مُحَمَّدُ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا أَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي إِنِّي أَتَقَرَّبُ بِكَ إِلَى اللَّهِ رَبِّكَ وَ رَبِّي لِيَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٨٢

﴿٨٤١٧﴾ وَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ لَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا (النساء: ٦٤)

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۶۱۰﴾ درباره‌ی آیه‌ی «اگر آنان که به خود ستم کردند نزد تو آیند و طلب آمرزش کنند و پیامبر نیز برای ایشان طلب آمرزش کند، خدا را توبه‌پذیر و مهربان خواهند یافت» امام صادق علیه السلام فرمود: «منظور چه کسی است؟ راوی گفت: «نمی‌دانم». امام صادق علیه السلام فرمود: «منظور خداوند از کسی که خدمت پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و طلب آمرزش کرد و پیامبر نیز برای او آمرزش خواست، علی علیه السلام است».

﴿۸۶۱۱﴾ اما در هنگام جدایی من از شما، همانا اعمال شما همه روزه بر من عرضه می‌شود؛ پس هر آنچه خوب باشد من افزونی آن را از خداوند می‌خواهم و هر آنچه ناروا باشد از خداوند برایتان طلب آمرزش می‌نمایم.

﴿۸۶۱۲﴾ اما در هنگام جدایی من از شما که برای شما در آن خیر است؛ اعمال شما هر دوشنبه و پنج‌شنبه بر من عرضه می‌شود؛ پس هر آنچه خوب باشد من خدا را حمد و ثنا می‌کنم و اگر اعمال ناروائی باشد، از خداوند برایتان طلب آمرزش می‌کنم.

﴿۸۶۱۳﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: تخلف‌کنندگان از اعراب [بادیه‌نشین] به تو خواهند گفت که اموال و کسانمان ما را مشغول و سرگرم داشت؛ پس تو برای ما آمرزش بخواه؛ و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۸۶۱۴﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «هنگامی که به آنان گفته شود: «بیایید تا رسول خدا برای شما استغفار کند»، سرهای خود را [از روی استهزا و کبر و غرور] تکان می‌دهند؛ و آن‌ها را می‌بینی که از سخنان تو اعراض کرده و تکبر می‌ورزند». و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۸۶۱۵﴾ ما هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر برای این که به فرمان خدا، از وی اطاعت شود. و اگر این مخالفان، هنگامی که به خود ستم می‌کردند (و فرمان‌های خدا را زیر پا می‌گذاشتند)، نزد تو می‌آمدند؛ و از خدا طلب آمرزش می‌کردند؛ و پیامبر هم برای آن‌ها استغفار می‌کرد؛ خدا را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند؛ مقصود از آیه پیامبر و علی است که نزد آن‌ها بیایند و از کردار خود آمرزش بخواهند. یعنی ای علی! اگر نزد تو می‌آمدند و از کردار خود از خدا آمرزش می‌طلبیدند و پیامبر نیز برای آن‌ها آمرزش خواسته بود، حتماً خداوند را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند.

﴿۸۶۱۶﴾ ای محمد؛ ای رسول خدا؛ پدر و مادرم به فدایت. من به واسطه‌ی شما، به خدا، پروردگار تو و پروردگار خودم تقرب می‌جویم تا گناهانم را ببامزد.

﴿۸۶۱۷﴾ ما هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر برای اینکه به فرمان خدا، از وی اطاعت شود. و اگر این مخالفان، هنگامی که به خود ستم می‌کردند (و فرمان‌های خدا را زیر پا می‌گذاشتند)، نزد تو می‌آمدند؛ و از خدا طلب آمرزش می‌کردند؛ و پیامبر هم برای آن‌ها استغفار می‌کرد؛ خدا را توبه‌پذیر و مهربان می‌یافتند.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

﴿٨٦١٨﴾ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِآلِسَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنْ اللَّهِ شَيْئاً إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرّاً أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعاً بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبيراً (الفتح: ١١)

﴿٨٦١٩﴾ الرسول ﷺ: عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ قَدْ رَأَيْتُهُ فِي النَّوْمِ مَا حَمَلَكَ عَلَى أَنْ لَا تُؤَدِّيَ مَا سَمِعْتَ مِنِّي فِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ حَتَّى أَذْرَكَكَ الْعُقُوبَةَ وَلَوْ لَا اسْتِغْفَارُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ لَكَ مَا شَمِمْتَ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ أَبَداً؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٤٠

﴿٨٦٢٠﴾ الصادق ﷺ: يَذْكُرُ فِيهِ حَالُ الْحُسَيْنِ ﷺ قَالَ وَ إِنَّهُ لَيَنْظُرُ إِلَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيَسْأَلُ أَبَاهُ الْإِسْتِغْفَارَ لَهُ وَيَقُولُ أَيُّهَا الْبَاكِي لَوْ عَلِمْتَ مَا أَعَدَّ اللَّهُ لَكَ لَفَرَحْتَ أَكْثَرَ مِمَّا حَزَنْتَ وَ إِنَّهُ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ وَ خَطِيئَةٍ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٠٨

﴿٨٦٢١﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَنَا جَنَّبُ اللَّهِ وَ كَلِمَتُهُ وَ قَلْبُ اللَّهِ وَ بَابُهُ الَّذِي يُؤْتَى مِنْهُ ادْخُلُوا الْبَابَ سَجْداً أَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَ أَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٣٤٨

﴿٨٦٢٢﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَنَا يَدُ اللَّهِ الْمَبْسُوطَةُ عَلَى عِبَادِهِ بِالرَّحْمَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٤، ص ٨

﴿٨٦٢٣﴾ الصادق ﷺ: إِنْ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عِنْدَ رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ يَنْظُرُ إِلَى مُعْسَكَرِهِ وَ مَنْ حَلَّهُ مِنَ الشُّهَدَاءِ مَعَهُ وَ يَنْظُرُ إِلَى زُورَارِهِ وَ هُوَ أَعْرَفُ بِهِمْ وَ بِأَسْمَائِهِمْ وَ أَسْمَاءِ آبَائِهِمْ وَ بِدَرَجَاتِهِمْ وَ مَنْزِلَتِهِمْ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ أَحَدِكُمْ بَوْلَدِهِ وَ إِنَّهُ لَيَرَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيَسْأَلُ أَبَاهُ ﷺ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٨١

﴿٨٦٢٤﴾ الرسول ﷺ: فَإِنَّكُمْ تُعْرَضُونَ عَلَى (وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِي) وَ أَسْمَاؤُكُمْ وَ أَسْمَاءُ آبَائِكُمْ وَ قَبَائِلِكُمْ فَإِنْ يَكُنْ خَيْراً حَمِدْتُ اللَّهَ وَ إِنْ يَكُنْ (سِوَى ذَلِكَ) اسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِذُنُوبِكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٦٣

﴿٨٦٢٥﴾ امير المؤمنين ﷺ: فَنَحْنُ شُهَدَاءُ اللَّهِ وَ الرَّسُولُ شَهِيدٌ عَلَيْنَا نَشْفَعُ فَنَشْفَعُ فِيمَنْ شَفَعْنَا لَهُ وَ نَدْعُو فَيُسْتَجَابُ دُعَاؤُنَا وَ يُغْفَرُ لِمَنْ نَدْعُو لَهُ ذُنُوبُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ٣١

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۶۱۸﴾ به زودی متخلفان از اعراب بادیه نشین (عذرتراشی کرده) می گویند: «(حفظ) اموال و خانواده های ما، ما را به خود مشغول داشت (و نتوانستیم در سفر حدیبیه تو را همراهی کنیم)، برای ما طلب آموزش کن!» آن ها به زبان خود چیزی می گویند که در دل ندارند! بگو: «چه کسی می تواند در برابر خداوند از شما دفاع کند هرگاه زبانی برای شما بخواهد، و یا اگر نفعی اراده کند (مانع شود)؟! و خداوند به همه ی کارهایی که انجام می دهید آگاه است!»

﴿۸۶۱۹﴾ انس گوید: حضرت رسول ﷺ را در خواب دیدم، فرمود: «چرا اخباری را که از من درباره ی علی بن ابی طالب ﷺ شنیدی اظهار نکردی و به عقوبت گرفتار شدی؟ اگر استغفار علی بن ابی طالب ﷺ درباره ی تو نبود هرگز بوی بهشت را استشمام نمی کردی».

﴿۸۶۲۰﴾ امام حسین ﷺ به افرادی که برایش گریه می کنند، نظر رحمت دارد و برای آنان طلب آموزش می کند و از پدرش تقاضا می کند برای ایشان از خدا آموزش بخواهد. و به گریه کننده ی خود می گوید: اگر می دانستی خدا چه ثواب هایی برای تو آماده کرده شادی و خوشحالی ات از این غم و اندوه تو بیشتر می شد. و برای همه ی گناهان و خطاهای او طلب آموزش می کند.

﴿۸۶۲۱﴾ منم جنب الله و کلمه و قلب خدا و دروازه ی خدا، همان دری که باید از آن در داخل شد. از این در به حال سجده داخل شوید تا خطاهای شما را ببخشم و برای نیکوکاران، حسنه و خیر و نیکی را زیاد نمایم.

﴿۸۶۲۲﴾ من دست گشاده ی خدا به رحمت و آموزش بر بندگانم هستم.

﴿۸۶۲۳﴾ امام حسین ﷺ نزد پروردگار است و به لشکرگاه و مقبره خود و شهیدانی که نزدیک آن حضرت مدفونند و زوآر خویش نظر رحمت می کند. امام حسین ﷺ نام زوآر و نام پدران آنان و مقام و منزلتی که نزد خدا دارند را از شما که نام فرزند خود را می دانید، بهتر می شناسد و بهتر می داند. آن بزرگوار هرکسی را که برایش گریه کند می بیند و برایش طلب مغفرت می نماید و از پدران خود تقاضا می کند که برای زوآرش طلب آموزش نمایند.

﴿۸۶۲۴﴾ اعمال شما با نامتان و نام پدرتان بر من [و اهل بیتم] عرضه می شود؛ اگر عمل خوب باشد، خدا را سپاس می گویم و گرنه برای گناهانتان استغفار می کنم.

﴿۸۶۲۵﴾ پس ما گواهان خداییم و رسول خدا گواه بر ما است، ما [در روز رستاخیز] شفاعت می کنیم و شفاعتمان درباره ی هرکس که شفاعت کرده ایم پذیرفته می شود و خدا را می خوانیم و به اجابت می رسد و گناهان هرکس که ما برایش دعا می کنیم، آمرزیده می شود.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لغيرِهِمْ﴾

٧-٢-٢-٢-٦- بوسيلتهم ﷺ

﴿٨٦٢٦﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي زُرْتُ هَذَا الْإِمَامَ... مُسْتَشْفِعاً بِوَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَائِكَ وَصَفِيِّكَ وَابْنِ أَصْفِيَائِكَ وَآمِينَكَ وَابْنَ أَمْنَائِكَ وَخَلِيفَتِكَ وَابْنَ خُلَفَائِكَ الَّذِينَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسِيلَةَ إِلَيَّ رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَالدَّرَجَةَ إِلَيَّ رَأْفَتِكَ وَغُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٩

٧-٢-٢-٣- عَلَى ﷺ

﴿٨٦٢٧﴾ الرسول ﷺ: فَقَالُوا بِأَجْمَعِهِمْ لَهُ طُوبَاكَ طُوبَاكَ يَا رُوحَ الْبَرَاءِ أَنْتَظِرَ عَلَيْكَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيَّا صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمَا وَآلِهِمَا الْكَرَامَ حَتَّى تَرْحَمَ عَلَيْكَ عَلَيٌّ وَاسْتَغْفَرَ لَكَ؛

بحار الأنوار، ج ١٧، ص ٣١٩

﴿٨٦٢٨﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ، أَنْتَ سَيِّدُ الْعَابِدِينَ كَمَا سُمِّيتَ، وَأَنَا إِبْلِيسُ، وَاللَّهِ لَقَدْ شَاهَدْتُ مِنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَى زَمَنِكَ، فَمَا رَأَيْتُ مِثْلَ عِبَادَتِكَ، وَلَوْ دِدْتُ أَنَّكَ اسْتَغْفَرْتَ لِي، فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ يَغْفِرُ لِي؛ دلائل الإمامة، ص ٨٣

٧-٢-٢-٤- الزَّهْرَاءُ ﷺ

﴿٨٦٢٩﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَنَا لَيْثُ الْخُرُوبِ قَالَتْ فَاطِمَةُ ﷺ أَنَا مَنْ يَغْفِرُ اللَّهُ بِهِ الذُّنُوبَ؛

الفضائل، ص ٨٠

٧-٢-٢-٥- الْحُجَّةُ ﷺ

﴿٨٦٣٠﴾ الرضا ﷺ: مَرْحَبًا بِكَ عَبْدِي لِنُصْرَةِ دِينِي وَإِظْهَارِ أَمْرِي وَمَهْدِي عِبَادِي آلَيْتُ أَنِّي بِكَ أَخْذُ وَبِكَ أُعْطِي وَبِكَ أَغْفِرُ وَبِكَ أَعَذُّ؛ بحار الأنوار، ج ٥١، ص ٢٧

٧-٢-٣- سَائِرُ الْأَنْبِيَاءِ ﷺ

٧-٢-٣-١- آدَمُ ﷺ

﴿٨٦٣١﴾ الصادق ﷺ: فَسَلَّمْتُ عَلَى أَبِي آدَمَ وَسَلَّمْ عَلَىَّ وَاسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِي؛

بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢١

٧-٢-٣-٢- إِبْرَاهِيمُ ﷺ

﴿٨٦٣٢﴾ امير المؤمنين ﷺ: وَقُلْتُ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا وَأَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ البلد الأمين، ص ٣٧

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

۶-۲-۲-۲-۷- به وسیله‌ی ایشان علیه السلام

﴿۸۶۲۶﴾ خدایا، من این امام را زیارت کردم، درحالی‌که... شفاعت خواهان از ولی و پسر اولیاء تو، و برگزیده و پسر برگزیدگان تو، و امانتدار و پسر امانتداران تو، و جانشین و پسر جانشینان تو، همان کسانی که وسیله‌ای برای رحمت و رضوان خود، و خانه‌ای برای مهربانی و آمرزش خود قرار دادی.

۳-۲-۲-۷- علی علیه السلام

﴿۸۶۲۷﴾ و همگی گفتند: ای روح براء خوش به حالت؛ خوش به حالت؛ چراکه رسول خدا صلی الله علیه و آله به خاطر تو منتظر علی علیه السلام شد تا اینکه علی علیه السلام بر تو رحم کرد و برایت آمرزش خواست. ﴿۸۶۲۸﴾ ای علی بن الحسین؛ تو چنانچه نام گرفته‌ای، سرور عبادت‌کنندگانی و من ابلیسم؛ به خدا قسم؛ عبادت پیامبران از پدرت آدم تا زمان تو را دیده‌ام ولی کسی را چون تو عابد نیافته‌ام و می‌خواهم که تو برایم طلب آمرزش کنی که در این صورت خدا مرا خواهد آمرزید.

۴-۲-۲-۷- زهرا علیها السلام

﴿۸۶۲۹﴾ من شیر و دلیر و شجاع جنگ‌هایم، فاطمه گفت: من کسی هستم که خداوند به واسطه‌ی او گناهان را می‌آمرزد.

۵-۲-۲-۷- حضرت مهدی علیه السلام

﴿۸۶۳۰﴾ ای بنده‌ی من؛ آفرین بر تو به خاطر یاری دین و آشکارکردن فرمانم و راهنمایی بندگانم! به وسیله‌ی تو بندگانم را مؤاخذه می‌کنم یا مشمول رحمت می‌گردانم و آن‌ها را به خاطر تو می‌بخشم و با خشم تو عذاب می‌کنم.

۳-۲-۷- پیامبران دیگر علیهم السلام

۱-۳-۲-۷- آدم علیه السلام

﴿۸۶۳۱﴾ به پدرم آدم سلام کردم، پاسخ داد؛ برایش طلب آمرزش کردم، او نیز برای من طلب آمرزش کرد.

۲-۳-۲-۷- ابراهیم علیه السلام

﴿۸۶۳۲﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: ... «گفت: سلام بر تو، من از پروردگارم برای تو آمرزش خواهم خواست که او نسبت به من مهربان است»؛ و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

٣-٢-٧- إدريس عليه السلام

﴿٨٦٣٣﴾ الرسول ﷺ: فَقُلْتُ مَنْ هَذَا يَا جَبْرِيلُ قَالَ هَذَا إِدْرِيسُ رَفَعَهُ اللَّهُ مَكَانًا عَلِيًّا فَسَلَّمْتُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى وَاسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢٥

﴿٨٦٣٤﴾ الرسول ﷺ: هَذَا إِدْرِيسُ رَفَعَهُ اللَّهُ مَكَانًا عَلِيًّا فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى وَاسْتَغْفَرْتُ

لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢٥

٣-٢-٧- إسماعيل عليه السلام

﴿٨٦٣٥﴾ إبراهيم عليه السلام: أَنَّ إِبْرَاهِيمَ قَالَ لِإِسْمَاعِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَالِ الذَّبْحِ ادْعُ أَنْتَ بِالْفَرْجِ لَأَنَّكَ أَنْتَ الْمُضْطَرُّ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ فَلَمَّا رَأَى الْكَبِشَ خَرَجَ لِيَأْخُذَهُ فَلَمَّا رَجَعَ رَأَى يَدَيَّ إِسْمَاعِيلَ مُطْلَقَتَيْنِ قَالَ وَمَنْ أَطْلَقَكَ قَالَ رَجُلٌ مِنْ صِفَتِهِ كَذَا قَالَ هُوَ جَبْرِيلُ وَهَلْ قَالَ لَكَ قَالَ نَعَمْ قَالَ لِي ادْعُ اللَّهَ فَدَعَوْتُكَ الْآنَ مُسْتَجَابَةٌ قَالَ إِبْرَاهِيمُ وَآيَ شَيْءٍ دَعَوْتُ قَالَ قُلْتُ اللَّهُمَّ

اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ قَالَ يَا بَنِي إِنْكَ لَمَوْقُقٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧

٥-٣-٧- داود عليه السلام

﴿٨٦٣٦﴾ داود عليه السلام: لَمَّا تَابَ اللَّهُ عَلَى دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ بَيْدًا بِالْدُّعَاءِ وَيَسْتَغْفِرُ لِلخَاطِئِينَ قَبْلَ

نَفْسِهِ فَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلخَاطِئِينَ فَعَسَاكَ تَغْفِرُ لِدَاوُدَ مَعَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ١٧

٦-٣-٧- عيسى ويحيى عليه السلام

﴿٨٦٣٧﴾ الرسول ﷺ: فَقُلْتُ مَنْ هَذَانِ يَا جَبْرِيلُ فَقَالَ لِي ابْنَا الْخَالَةِ يَحْيَى وَعِيسَى عَلَيْهِ

السَّلَامُ عَلَيْهِمَا وَسَلَّمَ عَلَى وَاسْتَغْفَرْتُ لَهُمَا وَاسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢٥

﴿٨٦٣٨﴾ السَّجَادَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عَنْهُ ﷺ مَنْ قَرَأَهَا الصَّفَّ كَانَ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ مُصَلِّيًا مُسْتَغْفِرًا لَهُ مَا دَامَ فِي

الدُّنْيَا وَهُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَفِيقُهُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٤٤٧

٧-٣-٧- موسى عليه السلام

﴿٨٦٣٩﴾ الرسول ﷺ: فَقُلْتُ مَنْ هَذَا يَا جَبْرِيلُ فَقَالَ أَخُوكَ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ عَلَى وَاسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٥

﴿٨٦٤٠﴾ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَخُوكَ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى وَاسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَ

اسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٥

﴿انان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

۳-۲-۷- ادريس عليه السلام

﴿۸۶۳۳﴾ پرسیدم: «ای جبرئیل؛ این مرد کیست؟» جبرئیل گفت: «او ادريس است که خداوند او را به جایگاهی بلند رفعت داد». من به او سلام دادم و برایش استغفار کردم و او نیز به من سلام کرد و برایم استغفار کرد.

﴿۸۶۳۴﴾ این حضرت ادريس عليه السلام است که خدا مقام او را رفیع و متعالی کرد، به او سلام کردم، بر من سلام کرد؛ برایش آمرزش درخواست کردم، او نیز برایم طلب آمرزش کرد.

۴-۲-۷- اسماعيل عليه السلام

﴿۸۶۳۵﴾ ابراهيم عليه السلام درحالی که می‌خواست پسرش اسماعيل را [به دستور خدا] ذبح کند به او گفت: برای گشایش دعا کن، چرا که تو اکنون مضطرب و بدون چاره‌ای، [و حق تعالی فرموده است که]: آیا کسی هست که شخص مضطرب بیچاره را اجابت کند؟ پس از اندکی قوچی را دید، برای گرفتنش حرکت کرد، هنگامی که بازگشت دید دستان اسماعيل باز شده‌است. گفت: چه کسی تو را آزاد ساخت؟ گفت: مردی که صفاتش چنین و چنان بود. [ابراهيم عليه السلام] گفت: او جبرئیل بوده است. آیا چیزی هم به تو گفت؟ [اسماعيل] گفت: بله، به من گفت خدا را بخوان که اکنون دعای تو مستجاب است. ابراهيم گفت: چه دعایی کردی و چه خواستی؟ اسماعيل گفت: گفتم خدایا؛ مردان و زنان با ایمانت را بیمارز. گفت: ای فرزندم؛ تو موفق به دعای مهممی شدی.

۵-۲-۷- داود عليه السلام

﴿۸۶۳۶﴾ آن‌گاه که خداوند توبه‌ی حضرت داود عليه السلام را پذیرفت او شروع به دعا کرد و قبل از خود برای گناهکاران طلب آمرزش می‌کرد و می‌گفت: «خدایا؛ گناهکاران را بیمارز به این امید که داود را هم با آن‌ها بیمارزی».

۶-۲-۷- عيسى و يحيى عليه السلام

﴿۸۶۳۷﴾ گفتم: ای جبرئیل؛ این دو نفر چه کسانی هستند؟ گفت: «این دو پسرخاله یحیی و عیسی عليه السلام هستند». به آن دو سلام کرده و استغفار کردم و آن دو نیز بر من سلام کردند و برایم استغفار کردند.

﴿۸۶۳۸﴾ هرکس سوره‌ی صف را قرائت کند، حضرت عیسی عليه السلام برای او مادامی که در دنیا باقی باشد درود می‌فرستد و طلب آمرزش می‌کند و در قیامت هم رفیق و همراه او خواهد بود.

۷-۲-۷- موسى عليه السلام

﴿۸۶۳۹﴾ گفتم: «ای جبرئیل؛ این مرد کیست؟» گفت: «او برادرت موسی بن عمران است». من به او سلام دادم و برایش استغفار کردم و او نیز به من سلام کرد و برایم استغفار کرد.

﴿۸۶۴۰﴾ او برادرت موسی بن عمران است، به او سلام کرده و برایش طلب آمرزش کردم و او نیز مرا پاسخ گفت.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

٨-٣-٧- هَارُونُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

﴿٨٤٤١﴾ الصادق عليه السلام: قُلْتُ مَنْ هَذَا يَا جَبْرِئِيلُ فَقَالَ هَذَا الْمُجِيبُ فِي قَوْمِهِ هَارُونُ بْنُ عِمْرَانَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَيَّ وَاسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢٥

٩-٣-٧- يَعْقُوبُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

﴿٨٤٤٢﴾ قَالُوا لَهُ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ فَقَالَ لَهُمْ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ قَالَ آخَرَهُمْ إِلَى السَّحَرِ لِأَنَّ الدُّعَاءَ وَالِاسْتِغْفَارَ مُسْتَجَابٌ؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٢٥٠

﴿٨٤٤٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: كَانَ بَنُو يَعْقُوبَ عَلَى الْمَحَجَّةِ الْعُظْمَى حَتَّى عَقُّوا آبَاهُمْ وَبَاعُوا أَخَاهُمْ وَبَعْدَ الْإِقْرَارِ كَانَ تَوْبَتُهُمْ وَاسْتِغْفَارُ آبِيهِمْ وَأَخِيهِمْ غُفِرَ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٢٣٦

﴿٨٤٤٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مُنَادِيًا يُنَادِي فِي السَّحَرِ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأَجِيبَهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ هَلْ مِنْ طَالِبٍ فَأَعْطِيهِ ثُمَّ قَالَ هُوَ الْوَقْتُ الَّذِي وَعَدَ فِيهِ يَعْقُوبُ بَنِيهِ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُمْ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٩٢

﴿٨٤٤٥﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ (يوسف: ٩٧)

١٠-٣-٧- يُوسُفُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

﴿٨٤٤٦﴾ الصادق عليه السلام: قُلْتُ مَنْ هَذَا يَا جَبْرِئِيلُ فَقَالَ هَذَا أَخُوكَ يُوسُفُ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَيَّ وَاسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢٥

﴿٨٤٤٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: كَانَ بَنُو يَعْقُوبَ عَلَى الْمَحَجَّةِ الْعُظْمَى حَتَّى عَقُّوا آبَاهُمْ وَبَاعُوا أَخَاهُمْ وَبَعْدَ الْإِقْرَارِ كَانَ تَوْبَتُهُمْ وَاسْتِغْفَارُ آبِيهِمْ وَأَخِيهِمْ غُفِرَ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٢٣٦

٤-٣-٧- الْمَلَائِكَةُ

﴿٨٤٤٨﴾ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (الشورى: ٥)

﴿٨٤٤٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ مَا خَرَجْتُ مِنْ قَبْرِهَا (فَاطِمَةُ بِنْتُ أَسَد) حَتَّى رَأَيْتُ مِصْبَاحَيْنِ مِنْ نُورٍ عِنْدَ رَأْسِهَا وَ مِصْبَاحَيْنِ مِنْ نُورٍ عِنْدَ يَدَيْهَا وَ مِصْبَاحَيْنِ مِنْ نُورٍ عِنْدَ رِجْلَيْهَا وَ مَلَكَئِهَا الْمُؤَكَّلَيْنِ بِقَبْرِهَا يَسْتَغْفِرَانِ لَهَا إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ٧٠

﴿انان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

۸-۳-۷- هارون علیه السلام

﴿۸۶۴۱﴾ پرسیدم: «ای جبرئیل؛ این مرد کیست؟» جبرئیل گفت: «او پاسخگوی قومش هارون پسر عمران است». من به او سلام کردم و برایش استغفار کردم و او نیز به من سلام کرد و برایم استغفار کرد.

۹-۳-۷- یعقوب علیه السلام

﴿۸۶۴۲﴾ قَالُوا لَهُ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ فَقَالَ لَهُمْ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ. امام علیه السلام فرمود: دعا را تا وقت سحر به تأخیر انداخت چون در آن هنگام دعا و طلب آمرزش مستجاب است.

﴿۸۶۴۳﴾ فرزندان یعقوب بر راه بزرگ هدایت بودند تا اینکه عاقی پدر شدند و او را آزرده و برادر خود را فروختند. ولی پس از اقرار به گناه، توبه‌ی ایشان رنگ حقیقت گرفت و به سبب استغفار پدر و برادرشان گناهشان آمرزیده شد.

﴿۸۶۴۴﴾ خدای تعالی نداکننده‌ای دارد که در سحرها فریاد می‌زند: «آیا دعاکننده‌ای هست که او را اجابت کنم و حاجت و نیازش را برآورم، آیا استغفارکننده‌ای هست که من او را بیامرم، درخواست‌کننده‌ای هست که به او عطا کنم؟» سپس می‌گوید: آن وقت (سحر)، همان زمانی است که یعقوب به پسرانش وعده کرد که در آن هنگام برای ایشان طلب آمرزش کند.

﴿۸۶۴۵﴾ گفتند: «پدر! از خدا آمرزش گناهان ما را بخواه، که ما خطاکار بودیم!»

۱۰-۳-۷- یوسف علیه السلام

﴿۸۶۴۶﴾ پرسیدم: ای جبرئیل؛ این مرد کیست؟ گفت: «این برادرت یوسف است». به او سلام کرده و برایش طلب آمرزش کرده و او نیز بر من سلام کرد و برایم طلب آمرزش کرد.

﴿۸۶۴۷﴾ فرزندان یعقوب بر راه بزرگ هدایت بودند تا اینکه عاقی پدر شدند و او را آزرده و برادر خود را فروختند. ولی پس از اقرار به گناه، توبه‌ی ایشان رنگ حقیقت گرفت و به سبب استغفار پدر و برادرشان گناهشان آمرزیده شد.

۴-۲-۷- فرشتگان

﴿۸۶۴۸﴾ نزدیک است آسمان‌ها (به خاطر نسبت‌های ناروای مشرکان) از بالا متلاشی شوند و فرشتگان پیوسته تسبیح و حمد پروردگارشان را به‌جا می‌آورند و برای کسانی که در زمین هستند استغفار می‌کنند؛ آگاه باشید خداوند آمرزنده و مهربان است.

﴿۸۶۴۹﴾ سوگند به آنکه جان محمد در دست اوست، از قبر فاطمه بنت اسد که خارج شدم دیدم دو چراغ نورانی بالای سر اوست و دو چراغ نورانی در مقابل او و دو چراغ نورانی کنار پاهای او، و دو فرشته بر قبر او موکلند که تا روز قیامت برایش آمرزش می‌خواهند.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

﴿٨٦٥٠﴾ الصادق عليه السلام: يَا مَنْ عَصَيْتُهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَقَدْ وَكَّلَ بِالِاسْتِغْفَارِ لِي مَلَائِكَتُهُ؛

بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٣١

﴿٨٦٥١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: قَوْلُهُ ﷺ لَقَدْ اسْتَغْفَرْتُ لِي الْمَلَائِكَةَ قَبْلَ جَمِيعِ النَّاسِ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ

سَبْعَ سِنِينَ وَثَمَانِيَةَ أَشْهُرٍ؛ تَأْوِيلُ آيَاتِ الظَّاهِرَةِ، ص ٥١٥

﴿٨٦٥٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَقَدْ مَكَثَتِ الْمَلَائِكَةُ سِنِينَ لَا تَسْتَغْفِرُ إِلَّا لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَلِي وَ

فِينَا نَزَلَتْ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِلَى قَوْلِهِ الْحَكِيمُ؛

بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٠٤

﴿٨٦٥٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يُوَكَّلُ بِالِاسْتِغْفَارِ لَكَ أَلْفُ أَلْفٍ مَلَكٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٧٣

﴿٨٦٥٤﴾ الصادق عليه السلام: يُوَكَّلُ بِهِ مَلَكٌ يَقُومُ مَقَامَهُ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى الزِّيَارَةِ أَوْ

يَمُضِي ثَلَاثَ سِنِينَ أَوْ يَمُوتُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ٣٤٣

﴿٨٦٥٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَخْبَرَنِي جِبْرِيلُ عَنْ رَبِّي أَنَّهُ قَالَ مَا أَمَرْتُ أَحَدًا مِنْ مَلَائِكَتِي أَنْ

يَسْتَغْفِرُوا لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِي إِلَّا اسْتَجَبْتُ لَهُمْ فِيهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٢٥٣

﴿٨٦٥٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا أَدْنَى الْمُؤَدِّنُ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَكْتَفَنَهُ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ

مَلَكٍ كُلُّهُمْ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٣٧٧

﴿٨٦٥٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ النَّوْمَ فَلْيَضَعْ يَدَهُ الْيُمْنَى تَحْتَ خَدِّهِ الْيُسْرَى وَلْيَقُلْ

بِسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنبِي لِلَّهِ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَدِينِ مُحَمَّدٍ ﷺ وَوَلَايَةِ مَنْ افْتَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَهُ مَا

شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ قَمَنْ قَالَ ذَلِكَ عِنْدَ مَنَامِهِ حِفْظَ مِنَ اللَّصِّ الْمُغِيرِ وَالْهَدْمِ وَ

اسْتَغْفَرَتْ لَهُ الْمَلَائِكَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٤٧

﴿٨٦٥٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِذَا أَرَادَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَبْضَ رُوحِ الْمُؤْمِنِ قَالَ يَا مَلَكَ الْمَوْتِ

انْطَلِقْ أَنْتَ وَاعْوَانُكَ إِلَى عَبْدِي فَطَالَ مَا نَصَبَ نَفْسَهُ مِنْ أَجَلِي فَأَتَنِي بِرُوحِهِ لِأَرْيَحَهُ عِنْدِي

فِيَأْتِيهِ مَلَكُ الْمَوْتِ بِوَجْهِ حَسَنٍ وَثِيَابٍ طَاهِرَةٍ وَرِيحٍ طَيِّبَةٍ فَيَقُومُ بِالْبَابِ فَلَا يَسْتَأْذِنُ بَوَّابًا وَلَا

يَهْتِكُ حِجَابًا وَلَا يَكْسِرُ بَابًا مَعَهُ خَمْسُمِائَةِ مَلَكٍ أَعْوَانُ مَعَهُمُ طَنَانُ الرِّيحَانِ وَالْحَرِيرُ الْأَبْيَضُ

وَالْمِسْكُ الْأَذْفَرُ فَيَقُولُونَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ أَبَشِّرْ فَإِنَّ الرَّبَّ يَقْرُوكَ السَّلَامَ أَمَا إِنَّهُ

عَنْكَ رَاضٍ غَيْرُ غَضَبَانَ وَأَبَشِّرْ بِرُوحٍ وَرِيحَانٍ وَجَنَّةٍ نَعِيمٍ قَالَ أَمَا الرُّوحُ فَرَاخَةٌ مِنَ الدُّنْيَا وَ

بَلَائِهَا وَأَمَا الرِّيحَانُ مِنْ كُلِّ طَيْبٍ فِي الْجَنَّةِ فَيُوضَعُ عَلَى ذَقْنِهِ فَيَصِلُ رِيحُهُ إِلَى رُوحِهِ فَلَا يَزَالُ فِي

رَاحَةٍ حَتَّى يَخْرُجَ نَفْسُهُ ثُمَّ يَأْتِيهِ رِضْوَانُ خَازِنِ الْجَنَّةِ فَيَسْقِيهِ شَرْبَةً مِنَ الْجَنَّةِ لَا يَعْطَشُ فِي قَبْرِهِ

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۶۵۰﴾ ای کسی که شب و روز نافرمانی‌اش کردم؛ اما او فرشتگانش را برای آمرزش من مأمور کرد.

﴿۸۶۵۱﴾ پیامبر ﷺ فرمود: فرشتگان هفت سال و هشت ماه، قبل از مردم برایم طلب آمرزش می‌کردند.

﴿۸۶۵۲﴾ فرشتگان آسمانی مدت چند سال فقط برای رسول الله ﷺ و من استغفار می‌کردند، و درباره‌ی ما دو آیه‌ی کریمه نازل شد: «وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا... الْحَكِيمُ».

﴿۸۶۵۳﴾ خدای تعالی هزار هزار فرشته را مأمور می‌کند که برای تو استغفار کنند.

﴿۸۶۵۴﴾ خداوند فرشته‌ای را جانشین او قرار می‌دهد تا زمانی که او بار دیگر به زیارت حضرت می‌آید، برایش طلب آمرزش کند؛ یا تا سه سال بعد و یا تا زمان مرگش.

﴿۸۶۵۵﴾ جبرئیل به من از پروردگارم خبر داد که فرمود: امکان ندارد به فرشتگانم امر کنم که برای یکی از آفریدگانم استغفار کنند مگر آنکه دعایشان را در مورد آن شخص می‌پذیرم.

﴿۸۶۵۶﴾ چون مؤذن بگوید: «أشهد أن لا إله إلا الله» چهل هزار هزار فرشته او را در میان می‌گیرند بر او درود می‌فرستند و برایش آمرزش می‌خواهند.

﴿۸۶۵۷﴾ هرگاه یکی از شما قصد خواب کرد، دست راست خود را زیر سمت راست صورت بگذارد و بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنْبِي لِلَّهِ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَ دِينِ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ وَلاَئِهِ مَنِ افْتَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَهُ مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ»؛ هرکس این دعا را هنگام خواب بخواند از دزد و غارتگر و خرابی خانه، ایمن است و ملائکه برایش استغفار می‌کنند.

﴿۸۶۵۸﴾ هنگامی که خداوند تبارک و تعالی می‌خواهد جان مؤمن را بگیرد می‌گوید: ای فرشته‌ی مرگ؛ به سرعت با یارانت به سوی بنده‌ی من بروید. مدت طولانی به خاطر من زحماتی را متحمل شد. پس روحش را نزد من بیاورید تا او را نزد خود به آرامش برسانم. فرشته‌ی مرگ با چهره‌ای نیکو و لباس‌های پاک و بوی خوش کنار در می‌ایستد، از هیچ دربانی اجازه نمی‌گیرد و پرده‌ای را نمی‌شکافد و دری را نمی‌شکند، پانصد فرشته همراه او هستند که این فرشتگان دارای صدای خوش و لباس سپید و مشک بسیار خوشبو هستند. فرشتگان خطاب به مؤمن می‌گویند: سلام بر تو ای دوست خداوند. شاد باش؛ پروردگار به تو سلام می‌رساند و البته که او از تو راضی است و خشمگین نیست. آسایش و بوی خوش و بهشت پرنعمت بر تو بشارت باد. اما منظور ما از آسایش، آسوده‌شدن از دنیا و مصیبت‌هایش است؛ و اما بوی خوش، بهترین بو در بهشت است. پس آن بوی خوش برچانه‌اش قرار داده می‌شود و به روحش می‌رسد و هم‌چنان در راحتی است تا جانش بیرون می‌رود، سپس رضوان به سوی او می‌آید و به او نوشیدنی بهشتی می‌نوشاند که او از این پس در قبر و در قیامت تشنه نمی‌شود تا اینکه سیراب وارد بهشت می‌شود. آن‌گاه مؤمن

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

وَلَا فِي الْقِيَامَةِ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ رِيَّانًا فَيَقُولُ يَا مَلِكَ الْمَوْتِ رُدِّ رُوحِي حَتَّى يُثْنِيَ عَلَى جَسَدِي وَ جَسَدِي عَلَى رُوحِي قَالَ فَيَقُولُ مَلِكُ الْمَوْتِ لِيُثْنِ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْكُمَا عَلَى صَاحِبِهِ فَيَقُولُ الرُّوحُ جَزَاكَ اللَّهُ مِنْ جَسَدٍ خَيْرَ الْجَزَاءِ لَقَدْ كُنْتُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ مُسْرِعًا وَ عَنْ مَعَاصِيهِ مُبْطِئًا فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنِّي مِنْ جَسَدٍ خَيْرَ الْجَزَاءِ فَعَلَيْكَ السَّلَامُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَيَقُولُ الْجَسَدُ لِلرُّوحِ مِثْلَ ذَلِكَ قَالَ فَيَصِيحُ مَلِكُ الْمَوْتِ آتَيْتُهَا الرُّوحَ الطَّيِّبَةَ أَخْرَجِي مِنَ الدُّنْيَا مُؤْمِنَةً مَرْحُومَةً مُغْتَبَطَةً قَالَ فَفَرَّقَتْ بِهِ الْمَلَائِكَةُ وَفَرَّجَتْ عَنْهُ الشَّدَائِدَ وَ سَهَّلَتْ لَهُ الْمَوَارِدَ وَ صَارَ لِحَيَوَانِ الْخُلْدِ قَالَ ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ لَهُ صَفَّيْنِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ غَيْرِ الْقَاضِيَيْنِ لِرُوحِهِ فَيَقُومُونَ سِمَاطَيْنِ مَا بَيْنَ مَنْزِلِهِ إِلَى قَبْرِهِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٢٠٧

﴿٨٦٥٩﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): إِذَا كَسَا اللَّهُ تَعَالَى الْمُؤْمِنَ ثَوْبًا جَدِيدًا فَلْيَتَوَضَّأْ وَلْيُصَلِّ رُكْعَتَيْنِ يقرأ فِيهِمَا أَمَّ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ ثُمَّ لِيَحْمَدِ اللَّهُ الَّذِي سَتَرَ عَوْرَتَهُ وَ زَيَّنَهُ فِي النَّاسِ وَ لِيَكْتُمَنَّ مِنْ قَوْلٍ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ فَإِنَّهُ لَا يَعْصِي اللَّهَ فِيهِ وَ لَهُ بِكُلِّ سَلَكٍ فِيهِ مَلَكٌ يُقَدِّسُ لَهُ وَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ وَ يَتَرَحَّمُ عَلَيْهِ؛ الكافي، ج ٦، ص ٤٥٩

﴿٨٦٦٠﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): إِذَا مَاتَ وَلَّى اللَّهُ عِزَّ اللَّهِ بَرُوحَهُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ وَ الْحَفْظَةَ مَعَهُ فَيَقُولُونَ رَبَّنَا عَبْدُكَ فَلَانُ مَاتَ فَيَقُولُ اللَّهُ ارْجِعَا إِلَى قَبْرِهِ وَ اسْتَغْفِرَا لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ١٧٦

﴿٨٦٦١﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): إِذَا وُضِعَتْ مَوَائِدُ آلِ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) حَفَّتْ بِهِمُ الْمَلَائِكَةُ يُقَدِّسُونَ اللَّهَ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ وَ لِمَنْ أَكَلَ مِنْ طَعَامِهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٣٢٩

﴿٨٦٦٢﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): أَلَا فَاغْتَنِمُوا مَجْلِسَ الْعُلَمَاءِ فَإِنَّهَا رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ تَنْزِلُ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ وَ الْمَغْفِرَةُ كَمَا يُمَطَّرُ مِنَ السَّمَاءِ يَجْلِسُونَ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ مُذْنِبِينَ وَ يَقُومُونَ مَغْفُورِينَ لَهُمْ وَ الْمَلَائِكَةُ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُمْ مَا دَامُوا جُلُوسًا عِنْدَهُمْ وَ إِنْ اللَّهُ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ فَيَغْفِرُ لِلْعَالَمِ وَ الْمُتَعَلِّمِ وَ النَّاطِرِ وَ الْمُحِبِّ لَهُمْ؛ جامع الأخبار، ص ٣٨

﴿٨٦٦٣﴾ الصادق (عليه السلام): الصَّدَقَةُ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ وَ يَوْمُهَا بَأْثَفُ وَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ بَأْثَفُ مِنَ الْحَسَنَاتِ وَ يَحُطُّ اللَّهُ فِيهَا أَلْفًا مِنَ السَّيِّئَاتِ وَ يَرْفَعُ فِيهَا أَلْفًا مِنَ الدَّرَجَاتِ وَ إِنْ الْمُصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ يَزْهَرُ نُورُهُ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَى يَوْمِ تَقُومُ السَّاعَةُ وَ إِنْ مَلَائِكَةُ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ لَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَكُ الْمُوَكَّلُ بِقَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٤١٣

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

می گوید: ای فرشته‌ی مرگ؛ جسد من را به روحم برگردان تا با جسد من وارد شود. فرشته می گوید باید هر کدام از شما به صاحبش بازگردد. روح می گوید: خداوند بهترین جسد را به عنوان پاداش به تو بدهد. حقیقتاً به فرمان برداری خداوند می شتافتی و در گناهان عجله‌ای نداشتی. پس خداوند از طرف من به تو بهترین جسد را پاداش دهد، تا روز قیامت سلام بر تو باد. جسد هم به روح همین را می گوید؛ مثل آنچه روح به مؤمن گفت. فرشته‌ی مرگ فریاد می زند: ای روح پاک؛ از دنیا خارج شو، درحالی که مؤمن، مورد رحمت و مورد غبطه‌ی دیگران هستی. فرشتگان با او به نرمی رفتار می کنند و او را از سختی‌ها نجات می دهند و راه‌های ورود را برای او آسان می کنند و برای زندگی جاودانه آماده می شود. سپس خداوند برای او دو صف از فرشتگان را - غیر از آن فرشتگانی که روحش را گرفتند - می فرستد و آن دو گروه به ردیف در هر مرحله‌ای می ایستند و برایش طلب آمرزش می کنند.

﴿۸۶۵۹﴾ هرگاه خداوند به مؤمنی لباس تازه‌ای روزی کرد، وضو بگیرد و دو رکعت نماز بخواند و در آن دو رکعت حمد و آیه‌الکرسی و توحید و قدر را قرائت کند، سپس خدا را سپاس گوید که بدنش را پوشانده و در میان مردم او را آراسته است و زیاده بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ». در آن لباس به معصیت دچار نمی شود و به عدد هر نخ آن لباس، فرشته‌ای او را تقدیس می کند و برایش استغفار و درخواست رحمت می کند.

﴿۸۶۶۰﴾ هرگاه یکی از دوستان خداوند بمیرد روحش را به آسمان هفتم می برند و نگهبانان با او می باشند و می گویند: پروردگارا فلان بنده‌ی تو مرد، خدای عز و جل امر می کند که او را به سوی قبرش برگردانید و تا روز قیامت برایش حسنه بنویسید.

﴿۸۶۶۱﴾ هرگاه سفره‌های خاندان محمد ﷺ پهن شود فرشتگان آن را احاطه کرده و خداوند را تقدیس می کنند و برای هرکس که از غذای آن‌ها بخورد، آمرزش می خواهند.

﴿۸۶۶۲﴾ مجلس اهل علم و دانش را غنیمت شمارید که باغی از باغ‌های بهشت است، بر ایشان رحمت و آمرزش نازل می شود؛ همان گونه که باران از آسمان می بارد، گنجهکاران روبروی ایشان می نشینند و آمرزیده از مقابل ایشان برمی خیزند و می روند و مادامی که نزد ایشان نشستگی باشند فرشتگان برای ایشان طلب آمرزش می کنند، و خداوند بر ایشان نظر رحمت می کند و دانشمند و دانشجو و آن که به این دو بنگرد و آن که این دو گروه را دوست داشته باشد، را می آمرزد.

﴿۸۶۶۳﴾ ثواب صدقه دادن در روز و شب جمعه، هزار برابر است و درود فرستادن بر پیامبر و خاندان او موجب هزار حسنه و زدودن هزار بدی و رسیدن به هزار درجه است، آن که در شب جمعه بر پیامبر درود می فرستد تا روز قیامت پرتوش در آسمان‌ها درخشان است و فرشتگان آسمان‌ها برای او طلب آمرزش می کنند و فرشته‌ی گماشته بر مرقد پیامبر ﷺ تا روز قیامت برای او آمرزش می خواهد.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لغيرِهِمْ﴾

﴿٨٦٤٤﴾ الصادق عليه السلام: الصَّلَاةُ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ بِأَلْفِ حَسَنَةٍ وَ يُرْفَعُ لَهُ أَلْفُ دَرَجَةٍ وَ أَنَّ الْمُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ يَزْهَرُ نُورُهُ فِي السَّمَاوَاتِ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ وَ مَلَائِكَةُ اللَّهِ فِي السَّمَاوَاتِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الْمَلَكُ الْمُوَكَّلُ بِقَبْرِ النَّبِيِّ ﷺ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٧١

﴿٨٦٤٥﴾ العسكري عليه السلام: أَمَرْتُهُمْ أَنْ يَنْصُبُوا كُرْسِيَّ كَرَامَتِي حِذَاءَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَ يُتْنُوا عَلَى وَ يَسْتَغْفِرُوا لِشَيْعَتِكُمْ وَ مُحَبِّبِكُمْ مِنْ وَلَدِ آدَمَ؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١٢٤

﴿٨٦٤٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ أَبْوَابَ السَّمَاءِ تَفْتَحُ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَ لَا تَغْلُقُ إِلَى آخِرِ لَيْلَةٍ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يُصَلِّي فِي لَيْلَةٍ مِنْهُ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ بِكُلِّ سَجْدَةٍ أَلْفًا وَ خَمْسِمِائَةَ حَسَنَةٍ وَ بَنَى لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ مِنْ يَاقُوتَةٍ حُمْرَاءَ لَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ بَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهَا مِصْرَاعَانِ مِنْ ذَهَبٍ مُوشَّحَ بِيَاقُوتَةٍ حُمْرَاءَ وَ كَانَ لَهُ بِكُلِّ سَجْدَةٍ سَجْدَةً فِي لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ شَجَرَةٌ يَسِيرُ الرَّاکِبُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ لَا يَقْطَعُهَا فَإِذَا صَامَ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ تَقَدَّمَ إِلَى ذَلِكَ الْيَوْمِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَ كَانَ كَفَّارَةً إِلَى مِثْلِهَا مِنَ الْحَوْلِ وَ كَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ يَصُومُهُ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ قَصْرٌ فِي الْجَنَّةِ لَهُ أَلْفُ بَابٍ مِنْ ذَهَبٍ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ مَلَكٌ تَأْتِي غَدْوَةً إِلَى أَنْ تَوَارَى بِالْحِجَابِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢١

﴿٨٦٤٧﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَقُومُ يَقْرَأُ الْحَوَامِيمَ فَيَخْرُجُ مِنْ فِيهِ أَطِيبٌ مِنَ الْمِسْكِ الْأَذْفَرِ وَ الْعَنْبَرِ وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَيَرْحَمُ تَالِيَهَا وَ قَارِئَهَا وَ يَرْحَمُ جِيرَانَهُ وَ أَصْدِقَاءَهُ وَ مَعَارِفَهُ وَ كُلَّ حَمِيمٍ أَوْ قَرِيبٍ لَهُ وَ إِنَّهُ فِي الْقِيَامَةِ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ الْعَرْشُ وَ الْكُرْسِيُّ وَ مَلَائِكَةُ اللَّهِ الْمُقَرَّبُونَ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ١٤٦

﴿٨٦٤٨﴾ الكاظم عليه السلام: أَنَّ الْفَقِيهَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ وَ أَهْلُ الْأَرْضِ وَ الْوَحْشُ وَ الطَّيْرُ وَ حَيْتَانُ الْبَحْرِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٣٤٦

﴿٨٦٤٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ لِأَخِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ فَضَائِلًا لَا تُحْصَى كَثْرَةً فَمَنْ قَرَأَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِهِ مُقَرَّأً بِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ مَنْ كَتَبَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِهِ لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ مَا بَقِيَ لِنَتِكَ الْكِتَابَةِ رَسْمٌ؛ بحار الأنوار، ج ٢٦، ص ٢٢٩

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۶۶۴﴾ نماز در شب و روز جمعه هزار حسنه و ثواب دارد و با انجام آن نمازخوان هزار درجه بالا می‌رود، گوینده‌ی صلوات بر محمد و خاندانش در شب جمعه نورش تا روز قیامت در آسمان‌ها می‌درخشد، و فرشتگان الهی در آسمان‌ها برایش طلب آمرزش می‌کنند و همچنین فرشته‌ای که همواره در کنار مزار شریف پیامبر ﷺ قرار دارد نیز تا روز قیامت برایش طلب آمرزش می‌کند.

﴿۸۶۶۵﴾ به فرشتگان دستور داده‌ام تا کرسی کرامت مرا در برابر بیت المعمور قرار دهند و مرا ستایش کنند و بر شیعیان و دوستان شما از فرزندان آدم ﷺ طلب آمرزش کنند.

﴿۸۶۶۶﴾ درهای آسمان در اولین شب ماه رمضان گشوده می‌شود و تا آخرین شب ماه بسته نمی‌شود؛ و هیچ بنده‌ای نیست که در یکی از شب‌های این ماه نماز بگذارد مگر اینکه خدای تعالی در ازای هر سجده از آن نماز هزار و پانصد حسنه ثبت می‌کند و در بهشت برای او خانه‌ای از یاقوت سرخ که هفتاد هزار در دارد، می‌سازد که دستگیره‌ی هریک از آن درها طلای آراسته به یاقوت سرخ می‌باشد و برای نمازگزار در مقابل هر سجده‌ای از سجده‌های نمازش در شب یا روز درختی اختصاص می‌یابد که اگر سواره‌ای صد سال در زیر سایه‌ی آن درخت راه پیماید آن سایه پایان نمی‌پذیرد. و چون اولین روز از ماه رمضان را روزه بگیرد، همه‌ی گناهان گذشته‌اش که تا آن روز از ماه رمضان مرتکب شده، بخشیده می‌شود. و روزه‌ی او کفاره‌ای است برای همان اندازه از گناهانی که در سال پیش رو مرتکب می‌شود و در ازای هر روز از ماه رمضان که روزه می‌گیرد، کاخی به او تعلق می‌گیرد که هزار در از طلا دارد و هفتاد هزار هزار ملائکه که از صبح تا غروب خورشید می‌آیند، برای او طلب آمرزش می‌کنند.

﴿۸۶۶۷﴾ هنگامی که بنده برمی‌خیزد و سوره‌های حوامیم را قرائت می‌کند، بویی از دهانش برمی‌خیزد که از مشک ناب و عنبر خوشبوتر است، و خداوند بر خواننده و تلاوت‌کننده‌ی آن رحمت می‌آورد و همسایگان و دوستان و آشنایان او و همه‌ی کسانی را که با او نزدیکند، مورد رحمت قرار می‌دهد. و عرش و کرسی و فرشتگان مقرب خدا در قیامت برای او آمرزش می‌خواهند.

﴿۸۶۶۸﴾ ملائکه‌ی آسمان و اهل زمین و وحوش و طیور و ماهی‌های دریا برای فقیه استغفار می‌کنند.

﴿۸۶۶۹﴾ خداوند تعالی برای برادر علی بن ابی‌طالب ﷺ فضایی قرار داده که از کثرت و زیادی قابل شمارش نیست، هر کس یکی از فضایل او را بخواند و به آن اقرار کند، خداوند گناهان گذشته و آینده‌ی او را می‌آمرزد و هر کس فضیلتی از فضایل او را بنویسد تا وقتی که اثر آن نوشته باقی باشد، ملائکه برای او استغفار می‌کنند.

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لِغَيْرِهِمْ﴾

﴿٨٦٧٠﴾ الرسول ﷺ: ثُمَّ قَالَ وَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يَغِي الْمَطَرَ يَنْزِلُ مَعَ كُلِّ قَطْرَةٍ مَلَكٌ يَضَعُهَا فِي مَوْضِعِهَا الَّذِي يَأْمُرُهُ بِهِ رَبُّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَعَجَبُوا مِنْ ذَلِكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَوْ تَسْتَكْثِرُونَ عِدَّةَ هَؤُلَاءِ إِنْ عِدَّةَ الْمَلَائِكَةِ الْمُسْتَغْفِرِينَ لِمُحِبِّي عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ أَكْثَرُ مِنْ عِدَّةِ هَؤُلَاءِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٧، ص ٩٩

﴿٨٦٧١﴾ امير المؤمنين ﷺ: وَقُلْتُ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ وَ الْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا إِنْ اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢
١-٢-٧- حَمَلَةُ الْعَرْشِ

﴿٨٦٧٢﴾ ابن عباس ﷺ: وَقَضَى لَكُمْ اللَّهُ يَوْمَ خَامِسِ عَشَرَ أَلْفَ حَاجَةٍ مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ أَعْطَاكُمْ اللَّهُ مَا يُعْطَى أَيُّوبَ وَ اسْتَغْفَرَتْ لَكُمْ حَمَلَةُ الْعَرْشِ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٣٤٢
٢-٢-٧- أَهْلُ السَّمَاءِ

﴿٨٦٧٣﴾ عيسى ﷺ: قَالَ عِيسَى ﷺ إِلَهِي مَنْ هُوَ حَتَّى أَرْضِيهِ فَلَكَ الرِّضَا قَالَ هُوَ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ إِلَى النَّاسِ كَافَّةً أَقْرَبُهُمْ مِنِّي مَنْزِلَةً وَ أَحْضَرُهُمْ شَفَاعَةً طُوبَى لَهُ مِنْ نَبِيٍّ وَ طُوبَى لِأُمَّتِهِ إِنْ هُمْ لَقَوْنِي عَلَى سَبِيلِهِ يَحْمَدُهُ أَهْلُ الْأَرْضِ وَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ أَهْلُ السَّمَاءِ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٣٨
٣-٢-٧- الْمَالِكُ وَ رِضْوَانُ

﴿٨٦٧٤﴾ الصَّادِق ﷺ: أَوْ لَيْسَ رِضْوَانُ وَ مَالِكُ مِنْ جُمْلَةِ الْمَلَائِكَةِ وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ لِشِيعَتِهِ النَّاجِينَ بِمَحَبَّتِهِ قُلْتُ بَلَى؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ١٩٤
٤-٢-٧- مَلِكُ اسْمُهُ عَلِيُّ

﴿٨٦٧٥﴾ الرسول ﷺ: لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ وَ صِرْتُ أَنَا وَ جِبْرِيلُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ قَالَ جِبْرِيلُ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَوْضِعِي ثُمَّ رُخَّ بِي فِي النُّورِ زَحَّةً فَإِذَا أَنَا بِمَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ تَعَالَى فِي صُورَةٍ عَلَى اسْمِهِ عَلِيُّ سَاجِدٌ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَلِيِّ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ مُحِبِّيه وَ أَشْيَاعِهِ وَ أَتْبَاعِهِ وَ الْعَنْ مُبْغِضِيهِ وَ أَعَادِيهِ وَ حُسَادَهُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٩٧

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۶۷۰﴾ سپس خداوند فرمود: «و از آسمان آب را فرو آورد» یعنی باران را فرو فرستاد که با هر قطره‌اش فرشته‌ای فرود می‌آید و آن را در جایی قرار می‌دهد که پروردگار عزّ و جل فرمان داده است. اصحاب از این کلام تعجّب کردند. رسول خدا ﷺ فرمود: «آیا از بسیاری تعداد فرشتگان تعجّب می‌کنید؟ به‌راستی که تعداد فرشتگانی که برای دوستداران علی بن ابیطالب علیه السلام آمرزش می‌خواهند بیشتر از تعداد آن‌هاست».

﴿۸۶۷۱﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: ... به ستایش پروردگارشان تسبیح می‌گویند و برای کسانی که در زمین هستند آمرزش می‌خواهند. آگاه باشید که به‌راستی خداوند آمرزنده و مهربان است؛ و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

۱-۴-۷- حاملان عرش

﴿۸۶۷۲﴾ در روز پانزدهم، خداوند هفتاد حاجت از دنیا و آخرت شما را برآورده می‌سازد و آنچه به ایوب علیه السلام عنایت کرده به شما هم ارزانی می‌دارد. و حاملان عرش برای شما طلب آمرزش می‌کنند.

۲-۴-۷- ساکنان آسمان

﴿۸۶۷۳﴾ عیسی علیه السلام عرض کرد: «خدایا؛ نامش چیست تا من رضای او را فراهم سازم که رضا از آن توست؟» فرمود: او محمد ﷺ است و رسول خدا بین همه‌ی مردم است؛ از همه به من نزدیک‌تر و شفاعتش از همه پذیراتر است. خوشا به حال آن چنان پیامبری و خوشا به امت او که اگر از او پیروی کنند تا به من برسند، اهل زمین او را می‌ستایند و اهل آسمان برای او آمرزش می‌خواهند».

۳-۴-۷- مالک و رضوان

﴿۸۶۷۴﴾ مفضل بن عمر گوید: ... امام صادق علیه السلام فرمود: «آیا رضوان و مالک از فرشتگانی نیستند که برای پیروان امیرالمؤمنین علیه السلام استغفار کرده و آنان را به واسطه‌ی داشتن محبت به آن حضرت نجات می‌دهند؟» گفتیم: «آری».

۴-۴-۷- فرشته‌ای به نام علی

﴿۸۶۷۵﴾ آن‌گاه که شب معراج مرا به آسمان سیر دادند و من و جبرئیل به آسمان هفتم رسیدیم، جبرئیل گفت: ای محمد؛ اینجا جایگاه من است؛ مرا سوار بر نوری به سرعت روانه کرد؛ تا اینکه فرشته‌ای به شکل علی علیه السلام دیدم که نامش علی بود. و زیر عرش به سجده مشغول بود. و چنین می‌گفت: «خدایا؛ علی و فرزندان و دوستداران و شیعیان و پیروانش را بیمارز و کینه‌ورزان نسبت به او و دشمنان و حسودانش را لعنت کن که تو بر همه چیز توانایی».

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لغيرِهِمْ﴾

٥-٢-٧- منصور

﴿٨٦٧٦﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ أَرْبَعَةَ آلَافٍ مَلَكٍ عِنْدَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام شُعْنَا غَيْرًا يَبْكُونَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ رَئِيسُهُمْ مَلَكٌ يُقَالُ لَهُ مَنْصُورٌ فَلَا يَزُورُهُ زَائِرٌ إِلَّا اسْتَقْبَلُوهُ وَ لَا يُودِّعُهُ مُودِّعٌ إِلَّا شَاعُوهُ وَ لَا يَمْرُضُ إِلَّا عَادُوهُ وَ لَا يَمُوتُ إِلَّا صَلَّوْا عَلَى جَنَازَتِهِ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ بَعْدَ مَوْتِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٦٣

٥-٢-٧- ميكائيل

﴿٨٦٧٧﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مِيكَائِيلَ مَلَكِ رَحْمَتِكَ وَ الْمَخْلُوقِ لِرَأْفَتِكَ وَ الْمُسْتَغْفِرِ الْمُطَاعِ الْمُعِينِ لِأَهْلِ طَاعَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٠

٥-٢-٧- العرش و الكرسي و الفردوس

﴿٨٦٧٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يُوكَلُّ بِالِاسْتِغْفَارِ لَكَ الْعَرْشُ وَ الْكُرْسِيُّ وَ الْفِرْدَوْسُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٧٣

﴿٨٦٧٩﴾ الصادق عليه السلام: الْحَوَامِيمُ رِيَّاحِينَ الْقُرْآنِ فَإِذَا قَرَأَتْهُمَا فَاحْمَدُوا اللَّهَ وَ اشْكُرُوهُ كَثِيرًا لِحِفْظِهَا وَ تِلَاوَتِهَا إِنَّ الْعَبْدَ لَيَقُومُ وَ يَقْرَأُ الْحَوَامِيمَ فَيَخْرُجُ مِنْ فِيهِ أَطِيبٌ مِنَ الْمِسْكِ الْأَذْفَرِ وَ الْعَنْبَرِ وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَيَرْحَمُ تَالِيَهَا أَوْ قَارِئَهَا وَ يَرْحَمُ جِيرَانَهُ وَ أَصْدِقَاءَهُ وَ مَعَارِفَهُ وَ كُلَّ حَمِيمٍ وَ قَرِيبٍ لَهُ وَ إِنَّهُ فِي الْقِيَامَةِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ الْعَرْشُ وَ الْكُرْسِيُّ وَ مَلَائِكَةُ اللَّهِ الْمُقَرَّبُونَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٠١

﴿٨٦٨٠﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَقُومُ يَقْرَأُ الْحَوَامِيمَ فَيَخْرُجُ مِنْ فِيهِ أَطِيبٌ مِنَ الْمِسْكِ الْأَذْفَرِ وَ الْعَنْبَرِ وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَيَرْحَمُ تَالِيَهَا وَ قَارِئَهَا وَ يَرْحَمُ جِيرَانَهُ وَ أَصْدِقَاءَهُ وَ مَعَارِفَهُ وَ كُلَّ حَمِيمٍ أَوْ قَرِيبٍ لَهُ وَ إِنَّهُ فِي الْقِيَامَةِ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ الْعَرْشُ وَ الْكُرْسِيُّ وَ مَلَائِكَةُ اللَّهِ الْمُقَرَّبُونَ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ١٤٦

٥-٢-٧- مكان الذكر

﴿٨٦٨١﴾ الصادق عليه السلام: أَنَّ الْمَوَاضِعَ الَّتِي يُذَكَّرُ اللَّهُ فِيهَا وَ عَلَيْهَا تَشْهَدُ بِذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِلَى أَنْ يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٣٠١

٥-٢-٧- الحيتان، الطيور، الظبية

﴿آنان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

۵-۴-۷-منصور

﴿۸۶۷۶﴾ چهار هزار فرشته‌ی پریشان‌موی غبارآلود تا روز رستاخیز بر مزار امام حسین (علیه السلام) می‌گریند و رئیس آنان فرشته‌ای است که او را «منصور» می‌نامند و هیچ زائری مزار امام حسین (علیه السلام) را زیارت نمی‌کند مگر آنکه آنان به استقبالش می‌آیند و هیچ وداع‌کننده‌ای از مزار امام حسین (علیه السلام) وداع نمی‌کند مگر آنکه او را بدرقه کنند و بیمار نمی‌شود مگر آنکه به عیادتش می‌روند و نمی‌میرد مگر آنکه بر جنازه‌اش نماز می‌گزارند و پس از مرگش برای او آمرزش می‌خواهند.

۶-۴-۷-میکائیل

﴿۸۶۷۷﴾ خداوند! بر میکائیل درود بفرست؛ او که فرشته‌ی رحمت توسست و از مهرورزیت آفریده شده و برای اهل طاعت آمرزش می‌خواهد و آنان را یاری می‌کند.

۵-۲-۷-عرش و کرسی و فردوس

﴿۸۶۷۸﴾ عرش و کرسی و فردوس بر طلب آمرزش برای تو مأمور شده‌اند.
﴿۸۶۷۹﴾ سوره‌هایی که با «حم» آغاز می‌شوند گل‌های خوشبوی قرآنند. پس چون آن‌ها را تلاوت کردی به سبب توفیق حفظ و تلاوت آن‌ها، خدا را بسیار ستایش کن و سپاسگزار باش. به‌راستی، بنده برمی‌خیزد و سوره‌های «حم» را تلاوت می‌کند، و از دهانش بویی نیکوتر از مشک ناب و عنبر برمی‌آید. خدای گرامی و بزرگ بر تلاوت‌کننده و خواننده‌ی آن و بر همسایگان و دوستان و آشنایان و همه‌ی خویشان و نزدیکان او رحم می‌کند و بی‌گمان در رستاخیز، عرش و کرسی و فرشتگان مقرب خداوند، برای او آمرزش می‌خواهند.

﴿۸۶۸۰﴾ هنگامی که بنده برمی‌خیزد و سوره‌های حوامیم را قرائت می‌کند، بویی از دهانش برمی‌خیزد که از مشک ناب و عنبر خوشبوتر است، و خداوند بر خواننده و تلاوت‌کننده‌ی آن رحمت می‌آورد و همسایگان و دوستان و آشنایان او و همه‌ی کسانی را که با او نزدیکند، مورد رحمت قرار می‌دهد. و عرش و کرسی و فرشتگان مقرب خدا در قیامت برای او آمرزش می‌خواهند.

۶-۲-۷-مکان ذکر استغفار

﴿۸۶۸۱﴾ محل‌هایی که در آن ذکر و یاد خدا شود، در روز قیامت نزد خدای تعالی گواهی می‌دهند و برایشان طلب آمرزش می‌کنند تا آن‌ها را به بهشت وارد کنند.

۷-۲-۷-ماهی، پرندگان، آهو

﴿الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى الشَّفَاعَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ لغيرِهِمْ﴾

﴿٨٤٨٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الهداة المهديون والغر الميامين من آل طه وياسين وحجج الله على الأولين والآخرين اسمهم مكتوب على الأحجار وعلى أوراق الأشجار وعلى أجنية الأطيار وعلى أبواب الجنة والنار وعلى العرش والأفلاك وعلى أجنية الملائك وعلى حجب الجلال وسرادقات العز والجمال وباسمهم تسبح الأطيار وتستغفر لشيعتهم الحيتان في لجج البحار؛ بحار الأنوار، ج ٢٥، ص ١٧٤

﴿٨٤٨٣﴾ الكاظم عليه السلام: أن الفقيه يستغفر له ملائكة السماء وأهل الأرض والوحش والطير وحياتان البحر؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٣٤٦

﴿٨٤٨٤﴾ السجاد عليه السلام: عن حمزان بن أعين قال: كان أبو محمد علي بن الحسين عليه السلام قاعداً في جماعة من أصحابه إذ جاءته ظنية فبصبت وضربت يديها فقال أبو محمد أ تدرين ما تقول الظنية قالوا لا قال تزعم أن فلان بن فلان رجلاً من قریش اصطاد خشفاً لها في هذا اليوم وإنما جاءت إلى تسألني أن أسأله أن يضع الخشف بين يديها فترضعه فقال علي بن الحسين عليه السلام لأصحابه قوموا بنا إليه فقاموا بأجمعهم فاتوه فخرج إليهم قال فداك أبي وأمي ما حاجتك فقال أسألك بحقك عليك إلا أخرجت إلي هذه الخشف التي اصطدتها اليوم فأخرجها فوضعتها بين يدي أمها فأرضعتها ثم قال علي بن الحسين عليه السلام أسألك يا فلان لماذا هبت لي هذه الخشف قال قد فعلت قال فأرسل الخشف مع الظنية فمضت الظنية فبصبت وحركت ذنبها فقال علي بن الحسين عليه السلام أ تدرين ما تقول الظنية قالوا لا قال إنها تقول رد الله عليكم كل غائب لكم وغفر لعل بن الحسين كما رد علي ولد؛ بحار الأنوار، ج ٤٦، ص ٢٦

٧-٢-٨- أصحاب الفضائل

٧-٢-٨-١- الطائفون

﴿٨٤٨٥﴾ كل أحد يستغفر له الطائفون أغفر له ببركة دعائهم؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٧٥

٧-٢-٨-٢- المؤمنون

﴿٨٤٨٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: المؤمنون هم الذين عرفوا ما أمامهم فذبلت شفاههم وغشيت عيونهم وشحبت ألوانهم حتى عرفت في وجوههم غبرة الخاشعين فهم عباد الله الذين مشوا على الأرض هوناً واتخذوها بساطاً وترابها فراشاً فرفضوا الدنيا وأقبلوا على الآخرة على منهج المسيح ابن مريم إن شهدوا لم يعرفوا وإن غابوا لم يفتقدوا وإن مرضوا لم يعادوا صوام الهواجر قوام

﴿انان که اجازه دارند، برای دیگران شفاعت کرده و...﴾

﴿۸۶۸۲﴾ هدایت‌گران و راهنما و چهره‌های درخشان از آل طه و یاسین، حجت‌های خدا بر اولین و آخرین. نام آن‌ها بر سنگ‌ها و برگ‌های درختان و بال پرندگان و درهای بهشت و جهنم و بر عرش و افلاک و بال و پر ملائکه و بر حجاب‌های جلال و سراپرده‌های عزت و جلالت نوشته شده است به نام آن‌ها پرندگان تسبیح می‌کنند و ماهیان دریا برای شیعیان آن‌ها استغفار می‌کنند.

﴿۸۶۸۳﴾ ملائکه‌ی آسمان و اهل زمین و وحوش و طیور و ماهی‌های دریا برای فقیه استغفار می‌کنند.

﴿۸۶۸۴﴾ ابومحمد علی بن الحسین (علیه السلام) در بین گروهی از اصحابش نشست بود که ناگهان آهویی آمد و دم خود را تکان داد و دستانش را به زمین می‌کوبید. امام (علیه السلام) فرمود: «آیا می‌دانید آهو چه می‌گوید؟ گفتند: «نه!» فرمود: «گمان می‌کند فلان کس که از قریش است، امروز بره‌اش را صید کرده است. حالا نزد من آمده و از من می‌خواهد از او بخواهم که بره را رها کند تا نزد او برود و شیرش دهد. برخیزید با هم پیش آن مرد برویم». همگی برخاستند و به نزد او آمدند. آن مرد پیش آنان آمد و به حضرت عرض کرد: «پدر و مادرم فدایت! حاجت شما چیست؟» فرمود: «به حقی که بر تو دارم از تو می‌خواهم که بره‌ای را که امروز صید کردی بیاوری!» مرد آن را آورد و مقابل مادرش نهاد و آهوی مادر به او شیر داد. سپس علی بن الحسین (علیه السلام) فرمود: «فلانی! از تو می‌خواهم که این بره را به من ببخشی». گفت: «بخشیدم». حضرت بره را با آهو فرستاد و آهو دم تکان داد. فرمود: «آیا می‌دانید این آهو چه می‌گوید؟ گفتند: «نه!» فرمود: «او می‌گوید: خدا هر غائبی از شما را به شما برگرداند و علی بن الحسین (علیه السلام) را که بره‌ام را به من برگرداند، بیامرزد».

۷-۲-۸- صاحبان فضل

۷-۲-۸-۱- طواف‌کنندگان

﴿۸۶۸۵﴾ هر کس را که طواف‌کنندگان برای او طلب آمرزش کنند، به برکت دعای ایشان می‌آمرزم.

۷-۲-۸-۲- مؤمنان

﴿۸۶۸۶﴾ مؤمنین کسانی هستند که می‌دانند پیش رویشان چیست؟ لب‌هایشان خشک شده، چشم‌هایشان پوشیده است و رنگ‌هایشان تغییر کرده به‌طوری که از چهره‌ی آن‌ها آثار خشوع دیده می‌شود، آن‌ها بندگان خدا هستند که بر روی زمین آرام و طبیعی راه می‌روند. و زمین را فرش خود و خاک آن را بستر خود گرفته‌اند. دنیا را رها کرده روی به آخرت آورده‌اند. به روش عیسی مسیح رو کرده‌اند، اگر حضور داشته باشند شناخته نمی‌شوند و اگر غایب باشند نبودشان

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

الدَّيَّاجِرِ يَضْمَحِلُّ عَنْهُمْ كُلُّ فِتْنَةٍ وَ يَنْجَلِي عَنْهُمْ كُلُّ شُبْهَةٍ أَوْلَيْكَ أَصْحَابِي فَاطْلُبُوهُمْ فِي
أَطْرَافِ الْأَرْضِينَ فَإِنْ لَقَيْتُمْ مِنْهُمْ أَحَدًا فَاسْأَلُوهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٢٥

۳-۷- الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ

١-٣-٧- لِلْوَالِدَيْنِ، لِلْأَقْرَبَاءِ

١-١-٣-٧- مَنْ فِي الْأَرْضِ

﴿٨٦٨﴾ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (الشورى: ٥)

۲-۱-۳-۷- سیدی

﴿٨٦٨﴾ الحسين (عليه السلام): اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِإِسِيدِي؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ١٩٢

۳-۱-۳-۷- من عَلَّمَنِي

﴿٨٦٨٩﴾ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ... لِإِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي وَأَعْمَامِي وَعَمَّاتِي وَأَخَوَالِي وَخَالَاتِي وَأَجْدَادِي وَجَدَّاتِي وَأَوْلَادِهِمْ وَذُرَارِيَهُمْ وَأَزْوَاجِي وَذُرِّيَّاتِي وَأَقْرَبَائِي وَأَصْدِقَائِي وَجِيرَانِي وَإِخْوَانِي فِيكَ مِنْ أَهْلِ الشَّرْقِ وَالْعَرَبِ وَلِجَمِيعِ أَهْلِ مَوَدَّتِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ وَلِجَمِيعِ مَنْ عَلَّمَنِي خَيْرًا أَوْ تَعَلَّمَنِي عِلْمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٧١

﴿٨٦٩٠﴾ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِإِبَائِنَا وَلِأُمَّهَاتِنَا وَإِخْوَانِنَا وَأَخَوَاتِنَا وَلِأَسْتَاذِينَا وَلِمُعَلِّمِينَا الْخَيْرِ

وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۳۸۱

٤-١-٣-٧- الوالدين (الآباء و الأمهات)، مَنْ وَلَدَنِي

﴿٨٦٩﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ الْوُلْدَانَ تَحْتَ الْعَرْشِ يَسْتَغْفِرُونَ لِأَبَائِهِمْ؛ الكافي، ج ٥، ص ٣٣٤

﴿٨٦٩﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ يَا رَبَّ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآهِلِ بَيْتِهِ وَأَنْ تَحْمِلَ عَنِّي مَا افْتَرَضْتَ عَلَى اللَّبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَوَجِبَهُمْ وَادَّعَى حُقُوقَهُمْ قَبْلِي وَالْحَقِيقَى وَإِيَاهُمْ بِالْأَبْرَارِ وَ

اغْفِرْ لَنَا وَلَهُمْ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٠٢

﴿٨٦٩٣﴾ الصادق عليه السلام: اغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٣٠٤

﴿٨٦٩٤﴾ السَّجَادَ ^{الْعَلِيَّةُ}: اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مَعَ الْآبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ؛

بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٢٢

﴿٨٦٩٥﴾ السَّجَادَ ^{الْقَلْبِيَّةُ}: اغْفِرْ لَنَا وَ لِآبَائِنَا وَ أُمَّهَاتِنَا وَ اَرْحَمْهُمْ كَمَا رَبَّوْنَا صِغَارًا؛ إقبال الأعمال،

ص ۲۴۶

«برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟»

حس نمی‌شود؛ اگر مریض شوند به عیادت آن‌ها نمی‌روند، در گرمای شدید روزه می‌گیرند و در شب‌های تار شب‌زنده‌دارند، نزد آن‌ها هر آشوبی از بین می‌رود و هر شبهه‌ای کشف می‌شود، آن‌ها ایند اصحاب من، آن‌ها را در پهن‌دشت دنیا بجوئید. اگر یکی از آن‌ها را ملاقات کردید تقاضا کنید برایتان طلب آموزش کند.

۷-۳- برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟

۷-۳-۱- طلب آموزش برای پدر و مادر، نزدیکان، ذوی‌الحقوق و...

۷-۳-۱-۱- برای هرکس که بر روی زمین است

«۸۶۸۷» نزدیک است آسمان‌ها (به خاطر نسبت‌های ناروای مشرکان) از بالا متلاشی شوند و فرشتگان پیوسته تسبیح و حمد پروردگارشان را به‌جا می‌آورند و برای کسانی که در زمین هستند استغفار می‌کنند؛ آگاه باشید خداوند آمرزنده و مهربان است.

۷-۳-۱-۲- برای سرورم

«۸۶۸۸» خداوند؛ مرا و آقایم را بیامرز.

۷-۳-۱-۳- برای آموزگارم

«۸۶۸۹» خدایا؛ ... برادران و خواهران و عموها و عمه‌ها و دایی‌ها و خاله‌ها و پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایم و فرزندان‌شان و نسل‌شان و همسرانم و نسلم و نزدیکان و دوستان و عزیزانم و برادران ایمانی‌ام که اهل شرق و غرب عالمند و تمام دوستان با ایمان؛ زن و مرد، مرده و زنده را و نیز آنان را که به من خیر و نیکی آموختند یا از من دانشی آموخته‌اند، بیامرز.

«۸۶۹۰» خداوند؛ ما و پدران و مادران ما و برادران و خواهران ما و اساتید و معلمین ما را که به خیر و نیکی راهنمایی‌مان می‌کنند و نیز تمامی مسلمانان را مورد آموزش خویش قرار ده.

۷-۳-۱-۴- برای پدر و مادرم که مرا به دنیا آورده‌اند

«۸۶۹۱» فرزندان در زیر عرش برای پدران خود استغفار می‌کنند.

«۸۶۹۲» پروردگارا؛ از تو می‌خواهم که بر محمد و اهل بیتش درود بفرستی و آنچه را که نسبت به پدران و مادران بر من واجب کرده‌ای از دوشم برداری و از جانب من حقوق آن‌ها را ادا کنی و مرا با آن‌ها به نیکان ملحق کنی و ما و ایشان و مردان و زنان مؤمن را بیامیزی.

«۸۶۹۳» پدرم را بیامرز که او از گمراهان بود.

«۸۶۹۴» زنان و مردان با ایمان را به همراه پدران و مادران و خواهران و برادران‌مان را بیامرز.

«۸۶۹۵» خدایا پدران و مادران ما را بیامرز و به آنان رحم کن، چنانچه در کودکی ما را تربیت

کردند.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

- ﴿٨٦٩٦﴾ الرسول ﷺ: إغفر لنا ولهم ولآبائنا وأمهاتنا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٩٦
- ﴿٨٦٩٧﴾ السجاد عليه السلام: إغفر لهما ببرهما بي مغفرة حتماً؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء ٢٤
- ﴿٨٦٩٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إغفر لهما كما رجاك كل موحد مع المؤمنين والمؤمنات والإخوة والأخوات؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٤٠
- ﴿٨٦٩٩﴾ السجاد عليه السلام: إغفر لي بدعائي لهما؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء ٢٤
- ﴿٨٧٠٠﴾ الصادق عليه السلام: إغفر لي في هذه الليلة ولوالدي ولجميع المؤمنين والمؤمنات غفران متنزّه عن عقوبة الضعفاء رحيم بذوى الفاقة والفقراء جاد على عبده شفيق بخضوعهم وذلتهم رفيق لا تنقصه الصدقة عليهم ولا يفقره ما يغنيهم من صنيعة إلههم؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٠
- ﴿٨٧٠١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إغفر لي وللمؤمنين والآباء والأمهات والإخوة والأخوات والجيرة من القرابات؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٠
- ﴿٨٧٠٢﴾ إغفر لي ولوالدي جميعاً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٦٤
- ﴿٨٧٠٣﴾ الرسول ﷺ: إغفر لي ولوالدي وارحمهما كما ربياني صغيراً؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٧٧

- ﴿٨٧٠٤﴾ الصادق عليه السلام: إغفر لي ولوالدي وأهلي وإخواني؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٧٥
- ﴿٨٧٠٥﴾ الصادق عليه السلام: إغفر لي ولوالدي وأهلي ولدي وقراتي وخصتي وعمتي وجميع إخواني المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الأحياء منهم والأَمْوات؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣١
- ﴿٨٧٠٦﴾ الرضا عليه السلام: إغفر لي ولوالدي ولجميع المؤمنين والمؤمنات؛ بحار الأنوار، ج ٨١، ص ٢٠٨
- ﴿٨٧٠٧﴾ الصادق عليه السلام: إغفر لي ولوالدي ولكافة المؤمنين والمؤمنات؛ إقبال الأعمال، ص ٦٢
- ﴿٨٧٠٨﴾ إغفر لي ولوالدي وللمؤمنين؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ٧٥
- ﴿٨٧٠٩﴾ الصادق عليه السلام: إغفر لي ولوالدي ولَمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِناً إِنَّمَا هِيَ الْعَوَاكِبُ مَنْ دَخَلَ فِيهَا دَخَلَ بَيْتِ الْأَنْبِيَاءِ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٣١٥
- ﴿٨٧١٠﴾ الكاظم عليه السلام: إغفر لي ولوالدي ولَمَنْ وَلَدَنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ؛ إقبال الأعمال، ص ٣٦٤
- ﴿٨٧١١﴾ الكاظم عليه السلام: إغفر لي ولوالدي ولولدي يوم الدين؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٨
- ﴿٨٧١٢﴾ الأئمة عليهم السلام: إغفر لي ولوالدي وما وكدا وأهل بيتي وجيرانِي وَلِكُلِّ مَنْ قَلَدَنِي يَدًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٩

«برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟»

- ﴿۸۶۹۶﴾ ما و ایشان و پدران و مادرانمان را بیامرز.
- ﴿۸۶۹۷﴾ ایشان را به سبب مهربانی‌شان نسبت به من بیامرز؛ آموزشی ماندگار و حتمی.
- ﴿۸۶۹۸﴾ آن‌چنان که هر یکتاپرستی به تو امید دارد که آموزش تو شامل حالش شود، آن دو را بیامرز و نیز هر مرد و زن بالیمان و همچنین برادران و خواهران [ایمانی] ما را بیامرز.
- ﴿۸۶۹۹﴾ مرا به‌وسیله‌ی دعای برای ایشان (پدر و مادر) بیامرز.
- ﴿۸۷۰۰﴾ در این شب مرا و پدر و مادر و همه‌ی مردان و زنان مؤمن را آن‌طور که سزاوار توست، بیامرز. چراکه تو از مجازات کردن ضعیفان منزهی و نسبت به نیازمندان و فقیران مهربانی و نسبت به بندگان بخشنده‌ای و به خواری و ذلتشان دلسوزی، رفیقی هستی که صدقه‌دادن به بندگان چیزی از تو نمی‌کاهد و احسان و نیکویی‌ای که به آن‌ها می‌کنی، موجب توانگری‌شان می‌شود و تو را فقیر نمی‌سازد.
- ﴿۸۷۰۱﴾ مرا و مؤمنین و پدران و مادران و برادران و خواهران و کودکان خویشاوندان‌مان را بیامرز.
- ﴿۸۷۰۲﴾ مرا و پدر و مادر و باهم بیامرز.
- ﴿۸۷۰۳﴾ من و پدر و مادر را بیامرز و به ایشان رحم کن، همچنان‌که ایشان در دوران کودکی با مهربانی تربیت‌م کردند.
- ﴿۸۷۰۴﴾ مرا و پدر و مادر و خانواده و برادرانم را بیامرز.
- ﴿۸۷۰۵﴾ من و پدر و مادر و خانواده و فرزندان و نزدیکانم و تمام نزدیکان خاص و عام و نیز همه‌ی برادران و خواهران مؤمن و مسلمانم؛ مرده و زنده‌شان را بیامرز.
- ﴿۸۷۰۶﴾ مرا و پدر و مادر و همه‌ی مردان و زنان مؤمن را بیامرز.
- ﴿۸۷۰۷﴾ مرا و پدر و مادر و تمام مردان و زنان با ایمان را بیامرز.
- ﴿۸۷۰۸﴾ مرا و پدر و مادر و مؤمنان را بیامرز.
- ﴿۸۷۰۹﴾ درباره‌ی آیه‌ی «مرا و پدر و مادر و آن کس را که بالیمان به خانه‌ی من درآید بیامرز»، فرمود: «یعنی هرکس به ولایت آل محمد درآید به خانه‌های انبیاء درآمده است».
- ﴿۸۷۱۰﴾ مرا و پدر و مادر و اجداد مسلمانم را بیامرز.
- ﴿۸۷۱۱﴾ مرا و پدر و مادر و فرزندانم را در روز جزا مورد آموزش و رحمت قرار ده.
- ﴿۸۷۱۲﴾ مرا و پدر و مادر و فرزندان‌شان و خانواده و همسایگانم را و هرکس از مردان و زنان مؤمن را که بر من نیکی کرده و مرا در بند نعمت خود قرار داده، بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٧١٣﴾ اِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ وَالْأَهْلِ وَالْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٦٥

﴿٨٧١٤﴾ الصَّادِق (عليه السلام): اِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَمَا وَلَدْتُ وَمَا تَوَالَدُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٠

﴿٨٧١٥﴾ اِغْفِرْ لِي يَا رَبِّ وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَمَا وَلَدْتُ وَمَا تَوَالَدُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٦٢

﴿٨٧١٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ يُغْفَرْ لَكُمْ؛ وسائل الشيعة، ج ٢١، ص ٤٧٦

﴿٨٧١٧﴾ الْأَيْمَنَةُ (عليها السلام): اللَّهُمَّ... اِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٧١

﴿٨٧١٨﴾ الصَّادِق (عليه السلام): اللَّهُمَّ اِغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٦٧

﴿٨٧١٩﴾ السَّجَّاد (عليه السلام): اللَّهُمَّ اِغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ وَالتَّبَاعِ بَيْنَهُم بِالْخَيْرَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٢٢

﴿٨٧٢٠﴾ الصَّادِق (عليه السلام): اللَّهُمَّ اِغْفِرْ لَنَا وَلِمَنْ وَلَدْنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٨٣

﴿٨٧٢١﴾ الصَّادِق (عليه السلام): اللَّهُمَّ اِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٢٩

﴿٨٧٢٢﴾ اللَّهُمَّ اِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِإِخْوَتِي وَأَهْلِي وَوَلَدِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٥٤

﴿٨٧٢٣﴾ الْكَاسِم (عليه السلام): اِغْفِرْ لَنَا وَلِإِبَائِنَا وَلِأُمَّهَاتِنَا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٣٤

﴿٨٧٢٤﴾ الصَّادِق (عليه السلام): اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِجَلَالِ وَجْهِكَ وَحِلْمِكَ وَمَجْدِكَ وَكَرَمِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَتَرْحَمَهُمَا رَحْمَةً وَاسِعَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣١١

﴿٨٧٢٥﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِوَلَدِي وَأَهْلِي بَيْتِي وَإِخْوَانِي الْيَقِينِ وَالْعَفْوِ وَالْمُعَافَاةِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٢٥٠

﴿برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟﴾

﴿۸۷۱۳﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندان آنها و همه‌ی زنان و مردان مؤمن و مسلمان را، خواه زنده باشند و یا از دنیا رفته باشند و نزدیکان ما را بیامرز.

﴿۸۷۱۴﴾ من و پدر و مادر و تمام فرزندان آنها و تمام کسانی را که از من و مردان و زنان مؤمن تولّد یافته‌اند، بیامرز.

﴿۸۷۱۵﴾ من و پدر و مادر و تمام فرزندان آنها و تمام کسانی را که از مردان و زنان مؤمن تولّد یافته‌اند؛ مرده و زنده‌شان را بیامرز.

﴿۸۷۱۶﴾ فرزندانان را گرامی بدارید، و خوب تربیت کنید تا آمرزیده شوید.

﴿۸۷۱۷﴾ خداوندا؛ من و پدر و مادرم را بیامرز.

﴿۸۷۱۸﴾ خدایا؛ ما را و برادرانمان را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند، بیامرز.

﴿۸۷۱۹﴾ خدایا؛ ما و برادران و خواهران ایمانی ما را که گروهی از ایشان در قید حیاتند و برخی در کام مرگ فرورفته‌اند و آن دسته از ایشان را که به دنبال خیر و نیکی‌اند، بیامرز.

﴿۸۷۲۰﴾ خداوندا؛ ما را و آن که ما را به دنیا آورده - از مردان و زنان با ایمان؛ خواه زنده باشند یا در زمره‌ی اموات - بیامرز.

﴿۸۷۲۱﴾ بار خدایا؛ مرا و پدر و مادرم را بیامرز و به آنها رحم کن، چنانچه مرا در کودکی پروراندند.

﴿۸۷۲۲﴾ خداوندا؛ مرا و پدر و مادرم و برادران و خانواده و فرزندانم را بیامرز.

﴿۸۷۲۳﴾ ما و پدران و مادران و فرزندان ما را و همه‌ی مردان و زنان بالیمان و مردان و زنان مسلمان را اعمّ از زنده و مرده، بیامرز.

﴿۸۷۲۴﴾ خداوندا؛ به عظمت و جلال روی خداوندگاریات و بردباری و مجدت و کرامت و بخشندگیات از تو درخواست می‌کنم که بر محمد و خاندانش درود بفرستی و پدر و مادرم را بیامرزی و بر آن دو نفر رحمتی وسیع و مهربانانه بیاوری.

﴿۸۷۲۵﴾ خداوندا؛ برای خود، پدر، مادر، فرزندان و خانواده‌ام و برادران ایمانی‌ام، یقین و گذشت و چشم‌پوشی و آمرزش را خواهانم.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٧٢٦﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ وَطَلَبَ نَائِلِكَ وَمَعْرُوفِكَ وَرَجَاءَ رَفْدِكَ وَجَائِزَتِكَ وَعَظِيمِ عَفْوِكَ وَقَدِيمِ غُفْرَانِكَ اللَّهُمَّ فَصِّلْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْفَعْهَا لِي فِي عِلِّيِّينَ وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي وَاجْعَلْ نَائِلَكَ وَمَعْرُوفَكَ وَرَجَاءَ مَا أَرْجُو مِنْكَ فَكَأَكْ رَقَّتِي مِنَ النَّارِ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَمَا جَمَعْتَ مِنْ أَنْوَاعِ النِّعَمِ وَمِنْ حُسْنِ الْخُورِ الْعَيْنِ وَاجْعَلْ جَائِزَتِي مِنْكَ الْعِثْقَ مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانَ ذُنُوبِي وَذُنُوبَ وَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَجَمِيعِ إِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار.

ج ٨٨، ص ٢٠١

﴿٨٧٢٧﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا وَجَارِهِمَا عَنِّي بِالْإِحْسَانِ إِحْسَانًا وَبِالسَّيِّئَاتِ غُفْرَانًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٧٧

﴿٨٧٢٨﴾ السَّجَادَةُ ﷺ: اللَّهُمَّ وَإِنْ سَبَّحْتُ مَغْفِرَتَكَ لَهُمَا فَشَفَّعْتُهُمَا فِيَّ، وَإِنْ سَبَّحْتُ مَغْفِرَتَكَ لِي فَشَفَّعْنِي فِيهِمَا حَتَّى نَجْتَمِعَ بِرَأْفَتِكَ فِي دَارِ كَرَامَتِكَ وَمَحَلِّ مَغْفِرَتِكَ وَرَحْمَتِكَ؛ الصحيفة السجادية ﷺ، الدعاء ٢٤

﴿٨٧٢٩﴾ الرسول ﷺ: أَلَوْلَدُ كَبِدُ الْمُؤْمِنِ إِنْ مَاتَ قَبْلَهُ صَارَ شَفِيعًا وَإِنْ مَاتَ بَعْدَهُ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ فَيَغْفِرُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٥، ص ١١٢

﴿٨٧٣٠﴾ الباقر ﷺ: إِنْ الْعَبْدُ لَيَكُونُ بَارًّا بِوَالِدَيْهِ فِي حَيَاتِهِمَا ثُمَّ يَمُوتَانِ فَلَا يَقْضَى عَنْهُمَا ذُنُوبُهُمَا وَلَا يَسْتَغْفِرُ لَهُمَا فَيَكْتُبُهُ اللَّهُ عَاقًا وَإِنَّهُ لَيَكُونُ عَاقًا لَهُمَا فِي حَيَاتِهِمَا غَيْرَ بَارٍّ بِهِمَا فَإِذَا مَاتَا قَضَى دَيْنَهُمَا وَاسْتَغْفَرَ لَهُمَا فَيَكْتُبُهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَارًّا؛ الكافي، ج ٢، ص ١٦٣

﴿٨٧٣١﴾ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَجْعَلَنِي مِنَ التَّوَّابِينَ الْمُتَطَهِّرِينَ وَتَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ وَتَغْفِرَ لَوَالِدَيَّ كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا وَعَلَّمَانِي كِتَابَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١٧

﴿٨٧٣٢﴾ الرسول ﷺ: أَنْ رَجُلًا قَالَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ بَقِيَ مِنَ الْبِرِّ بَعْدَ مَوْتِ الْآبَوَيْنِ شَيْءٌ قَالَ نَعَمْ الصَّلَاةُ عَلَيْهِمَا وَالِاسْتِغْفَارُ لَهُمَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١١٤

﴿٨٧٣٣﴾ الرضا ﷺ: إِنْ فِيهِ دَعْوَةُ نُوحٍ ﷺ حَيْثُ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا قُلْتُ مَنْ عَنَى بِوَالِدَيَّ قَالَ آدَمُ وَحَوَّاءُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٣٨١

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۷۲۶﴾ خداوند! من این نماز را برای طلب رضایت، جایزه و نیکی تو، و به امید پاداش و بخشش بزرگ و آمرزش دیرینه‌ی تو به جای آوردم. خداوند! پس بر محمد و آل محمد درود بفرست و نمازم را برایم تا علّیون بالا ببر و آن را از من بپذیر و عطا و نیکی و امید آنچه که از تو امید داشتم را رهاییم از آتش دوزخ، و کامیابی به بهشت و نعمت‌های متنوع گردآمده در آن و زنان زیبای بهشتی قرار بده. و پاداشم را آزادشدن از آتش و آمرزش گناهانم و گناهان پدر و مادرم و تمام فرزندان آنها و همه‌ی برادران و خواهران باایمان و مسلمانم، مرده‌ها و زنده‌های آنان قرار بده.

﴿۸۷۲۷﴾ خداوند! من و پدر و مادرم را بیامرز، و به ایشان رحم کن؛ همچنان که ایشان در طفولیت و کودکی به من رحم کرده و تربیتم کرده‌اند، و از طرف من به ایشان پاداش نیک عطا فرما. خداوند! به واسطه‌ی احسانشان به من، تو نیز به ایشان پاداش بده و به آنها احسان کن و در مقابل گناهانشان آنها را بیامرز.

﴿۸۷۲۸﴾ بار خدایا! اگر آمرزش به آنان پیشی گرفته، پس آنها را شفیع من گردان، و اگر آمرزش نسبت به من پیشی گرفته، مرا شفیع آنها ساز، تا همگی به مهربانی تو در سرای کرامت و محلّ آمرزش و رحمت گرد آییم.

﴿۸۷۲۹﴾ فرزند، جگرگوشه‌ی مؤمن است؛ اگر قبل از آن بمیرد واسطه‌ی شفاعت او می‌شود و اگر بعد از او بمیرد از خداوند برای او طلب آمرزش می‌کند و خداوند او (مؤمن) را می‌آمرزد.

﴿۸۷۳۰﴾ بسا بنده‌ای که در حیات پدر و مادر خویش به ایشان احسان و نیکی می‌کند [تا اندازه‌ای که از او راضی و خشنودند]، ولی پس از مرگ ایشان، بدهی آنان را ادا نمی‌کند، و برای ایشان طلب آمرزش نمی‌کند؛ پس خداوند نام او را در زمره‌ی اشخاصی که عاق پدر و مادرند، ثبت می‌فرماید؛ و بسا بنده‌ای که در زمان حیات پدر و مادر عاق والدین است و به ایشان احسانی نکرده است، ولی پس از آنکه از دنیا رفتند، قرض ایشان را ادا کرده و برای آنها طلب آمرزش می‌کند، پس خداوند عزّ و جل نام او را در زمره‌ی نیکوکاران نسبت به پدر و مادر ثبت می‌کند.

﴿۸۷۳۱﴾ بر محمد و خاندانش درود فرست و مرا از توبه‌کنندگان پاک و طاهر قرار ده و خطاهایم را در روز قیامت بیامرز؛ و همان گونه که پدر و مادرم مرا تربیت کردند و از کتاب تو و روش و سیره‌ی و سنت پیامبرت به من آموختند، آنان را بیامرز.

﴿۸۷۳۲﴾ مردی گفت: «ای پیامبر خدا! آیا بعد از فوت پدر و مادر تکلیفی باقی می‌ماند و برای نیکی کردن به ایشان، برای فرزندان راهی باقیست؟» حضرت فرمود: «بله، نماز برای آن دو و طلب آمرزش برای ایشان».

﴿۸۷۳۳﴾ ابو شعیب خراسانی گوید: امام رضا علیه السلام فرمود: «این دعای حضرت نوح علیه السلام است که گفت: پروردگارا! مرا و پدر و مادرم و هرکس را که با ایمان داخل خانه‌ی من شود بیامرز». عرض کردم: «مراد از پدر و مادر آن حضرت کیست؟» فرمود: «حضرت آدم و حوا علیهم السلام».

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٧٣٤﴾ الصادق عليه السلام: خَيْرُ مَا يُخْلَفُهُ الرَّجُلُ بَعْدَهُ ثَلَاثَةٌ وَلَكَدْ بَارٌّ يَسْتَغْفِرُ لَهُ وَ سُنَّةٌ خَيْرٌ يُقْتَدَى

بِهِ فِيهَا وَ صَدَقَةٌ تَجْرِي مِنْ بَعْدِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٩، ص ١٧٤

﴿٨٧٣٥﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَخِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ رَجُلٍ مُسْلِمٍ وَ آبَاؤُهُ كَافِرَانِ هَلْ يَصْلُحُ لَهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُمَا فِي الصَّلَاةِ قَالَ إِنْ كَانَ فَارَقَهُمَا صَغِيرًا لَا يَدْرِي أَسْلَمَا أَمْ لَا فَلَا بَأْسَ وَإِنْ عَرَفَ كُفْرَهُمَا فَلَا يَسْتَغْفِرُ لَهُمَا وَإِنْ لَمْ يَعْرِفْ فَلْيَدْعُ لَهُمَا؛

وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٨١

﴿٨٧٣٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: سَبْعَةُ أَسْبَابُ يُكْتَبُ لِلْعَبْدِ ثَوَابُهَا بَعْدَ وَفَاتِهِ رَجُلٌ غَرَسَ نَخْلًا أَوْ حَصَرَ بَشْرًا أَوْ أَجْرَى نَهْرًا أَوْ بَنَى مَسْجِدًا أَوْ كَتَبَ مُصْحَفًا أَوْ وَرَثَ عِلْمًا أَوْ خَلَفَ وَلَدًا صَالِحًا يَسْتَغْفِرُ لَهُ بَعْدَ وَفَاتِهِ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ١١٠

﴿٨٧٣٧﴾ الصادق عليه السلام: سِتُّ خِصَالٍ يَنْتَفِعُ بِهَا الْمُؤْمِنُ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ وَلَكَدْ صَالِحٌ يَسْتَغْفِرُ لَهُ وَ مُصْحَفٌ يُقْرَأُ فِيهِ وَ قَلِيبٌ يَخْفَرُهُ وَ غَرْسٌ يَغْرِسُهُ وَ صَدَقَةٌ مَاءٍ يُجْرِيهِ وَ سُنَّةٌ حَسَنَةٌ يُؤْخَذُ بِهَا

بَعْدَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٩٣

﴿٨٧٣٨﴾ الصادق عليه السلام: سِتَّةٌ تَلْحَقُ الْمُؤْمِنَ بَعْدَ وَفَاتِهِ وَلَكَدْ يَسْتَغْفِرُ لَهُ وَ مُصْحَفٌ يُخْلَفُهُ وَ غَرْسٌ

يَغْرِسُهُ وَ قَلِيبٌ يَخْفَرُهُ وَ صَدَقَةٌ يُجْرِيهَا وَ سُنَّةٌ يُؤْخَذُ بِهَا مِنْ بَعْدِهِ؛ الكافي، ج ٧، ص ٥٧

﴿٨٧٣٩﴾ الباقر عليه السلام: إِنْ الرَّجُلُ يَكُونُ بَارًّا بِوَالِدَيْهِ وَ هُمَا حَيَّانَ فَإِذَا لَمْ يَسْتَغْفِرْ لَهُمَا كُتِبَ عَاقًا لَهُمَا وَإِنْ الرَّجُلُ يَكُونُ عَاقًا لَهُمَا فِي حَيَاتِهِمَا فَإِذَا مَاتَا أَكْثَرَ الْإِسْتِغْفَارِ لَهُمَا فَكُتِبَ بَارًّا؛

مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١١٢

﴿٨٧٤٠﴾ صَلَّى رَجُلٌ إِلَى جَنْبِي فَاسْتَغْفَرَ لِأَبَوَيْهِ وَ كَانَا مَاتَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَقُلْتُ تَسْتَغْفِرُ لِأَبَوَيْكَ وَ قَدْ مَاتَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَقَالَ قَدْ اسْتَغْفَرَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ فَلَمْ أَذِرْ مَا أَرَدْتُ عَلَيْهِ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ صلى الله عليه وآله فَأَنْزَلَ اللَّهُ وَ مَا كَانَ اسْتَغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ قَالَ لَمَّا مَاتَ تَبَيَّنَ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ فَلَمْ يَسْتَغْفِرْ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٨٨

﴿٨٧٤١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَإِنَّهُ سَيُبْعَثُ لَهُوَلَاءُ الْقَوْمِ شِيعَةٌ إِذَا بَكَى أَحَدُهُمْ فَبَكَوْهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

إِلَى أَنْ يَأْتِيَ عَلَيْهِ سَبْعُ سِنِينَ فَإِذَا جَازَ السَّبْعَ فَبَكَوْهُ اسْتَغْفَارُ لَوَالِدَيْهِ؛ الكافي، ج ٦، ص ٥٢

﴿٨٧٤٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: كُنْ أَنْتَ يَا سَيِّدِي لَهُمَا فَإِنَّهُمَا فَقِيرَانِ إِلَى رَحْمَتِكَ مُحْتَاجَانِ إِلَى

عَفْوِكَ مُضْطَرَّانِ إِلَى غُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٣٧٨

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

«۸۷۳۴» بهترین چیزی که انسان بعد از خود به جا می‌گذارد، سه چیز است: فرزند نیکوکاری که برای او طلب آمرزش کند، سنت نیکی که مردم به آن عمل کنند، و صدقه‌ی جاریه.

«۸۷۳۵» علی بن جعفر گوید: از برادرم موسی بن جعفر علیه السلام پرسیدم: «کسی که مسلمان است و پدر و مادرش کافرند، آیا در نماز شایسته است برایشان آمرزش بخواهد؟» فرمود: «اگر در خردسالی از آن‌ها جدا شده و نداند مسلمان شدند یا نه، باکی ندارد و اگر بداند کافر ماندند، برایشان آمرزش نخواهد و اگر نداند برایشان دعا کند».

«۸۷۳۶» ثواب هفت عمل بعد از مرگ هم در نامه‌ی اعمال ثبت می‌شود؛ درخت‌نشانیدن، چاه‌کندن، نهر آب جاری کردن، مسجدساختن، قرآن‌نوشتن، علمی به یادگار گذاشتن و فرزند صالحی به جای گذاشتن که برای پدر استغفار کند.

«۸۷۳۷» شش خصلت است که مؤمن پس از مرگش از آن‌ها سود می‌برد: فرزند صالح و شایسته که برای او استغفار نماید، قرآنی که خوانده شود، چاهی که برای آب حفر کند، درختی که بکارد، وقف کردن آبی که جاری سازد و روش پسندیده‌ای که بعد از او بدان عمل شود.

«۸۷۳۸» شش چیز بعد از وفات مؤمن به او فایده دهد: فرزندی که برایش طلب آمرزش کند، قرآنی که به جای گذارده، درختی که کاشته، چاه آبی که حفر کرده، صدقه‌ی جاریه‌ای که داده و سنت حسنه‌ای که بعد از او به آن عمل شود.

«۸۷۳۹» اگر مرد به پدر و مادرش در زمان حیاتشان نیکی کند و هنگامی که مردند برای آن دو طلب آمرزش نکند، در نامه‌ی عملش عاق و والدین نوشته شود و اگر مردی در زمان حیاتشان عاق و والدین شده و هنگامی که مردند برایشان زیاد استغفار کرد، در نامه‌ی عملش از نیکوکاران به پدر و مادر محسوب شود.

«۸۷۴۰» مردی در کنار من نماز خواند و برای پدر و مادرش که در جاهلیت مرده بودند طلب آمرزش کرد. گفتمش: برای آن‌ها که در جاهلیت مردند آمرزش می‌خواهی؟ گفت: ابراهیم علیه السلام هم برای پدرش آمرزش خواست و ندانستم چه جوابش دهم و آن را به پیامبر صلی الله علیه و آله گفتم و خدا آیه‌ای فر فرستاد که استغفار ابراهیم برای پدرش جز برای وعده‌ای که به او داده بود نبود و چون برایش روشن شد که او دشمن خداست از او بیزاری جست. فرمود: چون پدرش مرد برایش روشن شد که دشمن خداست و برایش آمرزش نخواست.

«۸۷۴۱» به زودی در این قوم پیروانی برانگیخته خواهند شد که گریه‌ی آن‌ها تا وقتی که هفت ساله شوند، «لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» می‌باشد؛ و پس از آن گریه‌ی آن‌ها، آمرزش‌خواهی برای پدر و مادرشان خواهد بود.

«۸۷۴۲» ای آقای من، تو برای آن دو نفر [پشت و پناه] باش. آن دو نیازمند رحمت، عفو و گذشت و آمرزش تو هستند.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٧٤٣﴾ الصادق عليه السلام: لَيْسَ يَتَّبِعُ الرَّجُلَ بَعْدَ مَوْتِهِ مِنَ الْأَجْرِ إِلَّا ثَلَاثُ خِصَالٍ صَدَقَةٌ أَجْرَاهَا فِي حَيَاتِهِ فَهِيَ تَجْرِي بَعْدَ مَوْتِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ صَدَقَةٌ مَوْفُوفَةٌ لَا تُورَثُ أَوْ سُنَّةٌ هُدًى سَنَّهَا وَكَانَ يَعْمَلُ بِهَا وَعَمِلَ بِهَا مِنْ بَعْدِهِ غَيْرُهُ أَوْ وَلَدٌ صَالِحٌ يَسْتَغْفِرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٩٣

﴿٨٧٤٤﴾ الصادق عليه السلام: مَا يَقُولُ النَّاسُ فِي قَوْلِ اللَّهِ وَ مَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ قُلْتُ يَقُولُونَ إِبْرَاهِيمُ وَعَدَ أَبَاهُ لِيَسْتَغْفِرَ لَهُ قَالَ لَيْسَ هُوَ هَكَذَا وَإِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَعَدَهُ أَنْ يُسَلِّمَ فَاسْتَغْفَرَ لَهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٨٨

﴿٨٧٤٥﴾ الصادق عليه السلام: مِيرَاثُ اللَّهِ مِنْ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ الْوَلَدُ الصَّالِحُ يَسْتَغْفِرُ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه،

ج ٣، ص ٤٨١

﴿٨٧٤٦﴾ الصادق عليه السلام: مِيرَاثُ اللَّهِ مِنْ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ وَلَدٌ صَالِحٌ يَسْتَغْفِرُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٠١،

ص ٩٠

﴿٨٧٤٧﴾ السَّجَّاد عليه السلام: وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا يَرِثْنِي فِي حَيَاتِي وَ يَسْتَغْفِرُ لِي بَعْدَ مَوْتِي؛

من لا يحضره الفقيه، ج ٣، ص ٤٧٤

﴿٨٧٤٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَإِذَا قَالَ وَ اغْفِرْ لِي يَا رَبِّ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِأَبَوَيْهِ؛

عدة الداعي، ص ٣٠٠

﴿٨٧٤٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَإِذَا قَالَ وَ اجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَنَازِلَ

فِي الْجَنَّةِ وَإِذَا قَالَ وَ اغْفِرْ لِي يَا رَبِّ غَفَرَ اللَّهُ لِأَبَوَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٤٣٥

﴿٨٧٥٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَإِذَا قَالَ وَ اغْفِرْ لِي يَا رَبِّ غَفَرَ اللَّهُ لِأَبَوَيْهِ؛ مفتاح الفلاح، ص ٣٣

﴿٨٧٥١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: وَ اغْفِرْ لَنَا وَ لَوَالِدَيْنَا وَ وَلَدَنَا وَ مَا وَلَدُوا إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ؛

البلد الأمين، ص ١٩٩

﴿٨٧٥٢﴾ السَّجَّاد عليه السلام: وَ اغْفِرْ لَهُمَا بِرَّهْمَا بِي مَغْفِرَةً حَتْمًا؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء ٢٤

﴿٨٧٥٣﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: وَ اغْفِرْ لِي وَ لَوَالِدَيَّ وَ لِسَائِرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار،

ج ٨٣، ص ١١٣

﴿٨٧٥٤﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: وَ اغْفِرْ لِي وَ لَوَالِدَيَّ وَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ

الأموات؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١١٣

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۷۴۳﴾ سه چیز در پی آدمی می‌آیند و او بعد از مرگ نیز از آن‌ها استفاده می‌کند: صدقه‌ی جاریه، موقوفه‌ای که همه از آن استفاده کنند و سنت خوبی که مردم آن را به کار گیرند، و یا فرزند شایسته‌ای که برای پدرش طلب آمرزش کند.

﴿۸۷۴۴﴾ ابراهیم بن ابی بلاد نقل کرده که امام صادق (علیه السلام) فرمود: «مردم در مورد سخن خداوند: «و طلب آمرزش ابراهیم برای پدرش تنها برای وعده‌ای بود که به او داده بود»، چه می‌گویند؟» گفتم: «می‌گویند ابراهیم پدرش را وعده داده که برایش استغفار کند». فرمود: «این چنین نیست بلکه ابراهیم به پدرش وعده داده که اگر اسلام آورد (تسلیم امر خدا شود) برایش طلب آمرزش کند و هنگامی که برایش روشن شد که او دشمن خداست، از او بی‌زاری جست».

﴿۸۷۴۵﴾ میراث خداوند از بنده‌ی مؤمن خود، فرزند صالح است که برای او از خداوند طلب آمرزش کند.

﴿۸۷۴۶﴾ میراث خداوند از بنده‌ی مؤمن خود، فرزند صالح است که برای او از خداوند طلب آمرزش کند.

﴿۸۷۴۷﴾ از نزد خودت برای من یاوری قرار ده که در زندگی‌ام از من بهره برد و پس از مرگم برایم استغفار کند.

﴿۸۷۴۸﴾ هنگامی که بگوید: «پدرم را بیامرز زیرا او از گمراهان بود» خداوند عزّ و جل پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۸۷۴۹﴾ و هرگاه بگوید: «مرا از وارثان بهشت پرنعمت قرار ده»، خدای عزیز و جلیل او را در بهشت، منازل عالیّه کرامت می‌کند و چون بگوید: «پدرم را بیامرز»، خداوند متعال پدر و مادر او را می‌آمرزد.

﴿۸۷۵۰﴾ هنگامی که بگوید: «پدرم را بیامرز» خداوند پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۸۷۵۱﴾ [پروردگارا:] ما و پدر و مادر ما و فرزندان ما و نیز فرزندان ایشان را بیامرز، تو آمرزنده‌ی مهربانی.

﴿۸۷۵۲﴾ پدر و مادرم را به سبب نیکی و مهربانی‌ای که در حق من کرده‌اند، به مغفرت خویش بیامرز.

﴿۸۷۵۳﴾ من و پدر و مادرم و همه‌ی مردان و زنان مؤمن را بیامرز.

﴿۸۷۵۴﴾ من و پدر و مادر و مردان و زنان مؤمن، زندگان و مردگان را بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

- ﴿٨٧٥٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَتَرْحَمَهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٢٠
- ﴿٨٧٥٦﴾ الكاظم عليه السلام: وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَخْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٢
- ﴿٨٧٥٧﴾ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَمَا تَوَلَدُوا ذُنُوبَنَا كُلَّهَا صَغِيرَهَا وَكَبِيرَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١١٥
- ﴿٨٧٥٨﴾ الصادق عليه السلام: وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا قَالَ إِنْ ضَرَبَاكَ فَقُلْ لَهُمَا غَفَرَ اللَّهُ لَكُمَا فَذَلِكَ مِنْكَ قَوْلٌ كَرِيمٌ؛ الكافي، ج ٢، ص ١٥٧
- ﴿٨٧٥٩﴾ الرسول عليه السلام: وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا وَالْقَوْلُ الْكَرِيمُ أَنْ تَقُولَ لَهُمَا غَفَرَ اللَّهُ لَكُمَا فَذَاكَ مِنْكَ قَوْلٌ كَرِيمٌ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ٤٠٧
- ﴿٨٧٦٠﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ إِنْ لَمْ تَعْبُدِ الْأَصْنَامَ اسْتَغْفَرْتُ لَكَ فَلَمَّا لَمْ يَدَعْ الْأَصْنَامَ تَبَرَّأَ مِنْهُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٧٧
- ﴿٨٧٦١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا إِلَهِي وَمَا افْتَرَضْتَ عَلَيَّ فَاحْتِمِلْهُ عَنِّي إِلَى مَنْ أَوْجَبْتَ حُقُوقَهُ مِنْ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٠٩
- ﴿٨٧٦٢﴾ الرسول عليه السلام: يَا إِلَهِي مِنْ فَرَضِ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَمِنْ وَاجِبِ حُقُوقِهِمْ فَضَّلْ يَا رَبِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَتَحَمَّلْ ذَلِكَ عَنِّي إِلَيْهِمْ وَأَدِّ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٠٨
- ﴿٨٧٦٣﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنْ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ (التوبة: ١١٤)
- ﴿٨٧٦٤﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ (إبراهيم: ٤١)
- ﴿٨٧٦٥﴾ وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ، إِذْ قَالَ ... وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ (الشعراء: ٨٦)
- ﴿٨٧٦٦﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمِ هُمْ إِنَّا بَرَاءُؤُا مِنْكُمْ وَبِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا اسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ (الممتحنة: ٤)

﴿برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟﴾

﴿۸۷۵۵﴾ مرا و پدر و مادرم را بیمارز و آن دو را مشمول رحمت فراخ خویش بگردان همچنان که در خردسالی مرا تربیت کردند.

﴿۸۷۵۶﴾ همچنین من و پدر و مادرم و تمام مردان و زنان مؤمن و مسلمان را اعم از مرده و زنده، بیمارز.

﴿۸۷۵۷﴾ همه‌ی گناهان کوچک و بزرگ من و پدر و مادرم و فرزندان آن‌ها و همه‌ی برادران و خواهران مؤمن ما را، بیمارز.

﴿۸۷۵۸﴾ با آن‌ها به شایستگی سخن بگو [و نیز] فرمود: اگر تو را زدند، به آنان بگو، خدا شما را بیمارزد. و این از طرف تو گفتار بزرگوارانه و شایسته‌ای است.

﴿۸۷۵۹﴾ با آن‌ها به شایستگی سخن بگو [و نیز] فرمود: اگر تو را زدند، درباره‌ی ایشان بگو خدا شما را بیمارزد، و این از طرف تو گفتار بزرگوارانه و شایسته‌ای است.

﴿۸۷۶۰﴾ استغفار ابراهیم علیه السلام برای پدرش نبود، مگر برای وعده‌ای که به او داده بود. ابراهیم علیه السلام به پدرش گفت: «اگر بت‌ها را نپرستی، از خدا برای تو آمرزش می‌خواهم و چون بت‌ها را رها نکرد از او بیزاری جست».

﴿۸۷۶۱﴾ خدایا؛ وظایفی که بر من واجب نموده‌ای از حقوق پدران و مادران و برادران و خواهران به جای بیاور، و مرا و مردان و زنان مؤمن از میان آن‌ها را بیمارز.

﴿۸۷۶۲﴾ ای خدای من؛ آنچه را در مورد پدران و مادران بر من واجب کرده‌ای و آن حقوقی را که از آنان و از برادران و خواهران بر من واجب فرموده‌ای همه را خودت به عهده بگیر. ای والا مرتبه و بزرگوار؛ مرا و ایشان را و مردان و زنان با ایمان را بیمارز.

﴿۸۷۶۳﴾ و استغفار ابراهیم برای پدرش [عمویش آزر]، فقط به خاطر وعده‌ای بود که به او داده بود (تا وی را به‌سوی ایمان جذب کند)؛ اما هنگامی که برای او روشن شد که وی دشمن خداست، از او بیزاری جست؛ به یقین، ابراهیم مهربان و بردبار بود!

﴿۸۷۶۴﴾ پروردگارا؛ من و پدر و مادرم و همه‌ی مؤمنان را، در آن روز که حساب برپا می‌شود، بیمارز.

﴿۸۷۶۵﴾ و بر آنان خبر ابراهیم را بخوان، آن‌گاه که گفت: و پدرم را بیمارز که او از گمراهان بود.

﴿۸۷۶۶﴾ برای شما سرمشق خوبی در زندگی ابراهیم و کسانی که با او بودند وجود داشت، در آن هنگامی که به قوم (مشرک) خود گفتند: «ما از شما و آنچه غیر از خدا می‌پرستید بیزاریم؛ ما نسبت به شما کافریم؛ و میان ما و شما عداوت و دشمنی همیشگی آشکار شده است؛ تا آن زمان که به خدای یگانه ایمان بیاورید! - جز آن سخن ابراهیم که به پدرش [عمویش آزر] گفت (و وعده داد) که برای تو آمرزش درخواست می‌کنم، و در عین حال در برابر خداوند برای تو مالک چیزی نیستیم! - پروردگارا؛ ما بر تو توکل کردیم و به‌سوی تو بازگشتیم، و همه‌ی فرجام‌ها به‌سوی توست!

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٧٦٧﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا (نوح: ٢٨)

﴿٨٧٦٨﴾ الْكَافِمُ ﷺ: اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ وَلَدَنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ؛ إقبال الأعمال، ص ٣٦٤
١-٤-٣-٧- العمل الصالح للوكيد، عامل لغفران أبوي

﴿٨٧٦٩﴾ الرسول ﷺ: مَرَّ عَيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ ﷺ بِقَبْرِ يُعَذِّبُ صَاحِبَهُ ثُمَّ مَرَّ بِهِ مِنْ قَابِلٍ فَإِذَا هُوَ لَا يُعَذِّبُ فَقَالَ يَا رَبِّ مَرَرْتُ بِهَذَا الْقَبْرِ عَامَ أَوَّلِ فَكَانَ يُعَذِّبُ وَ مَرَرْتُ بِهِ الْعَامَ فَإِذَا هُوَ لَيْسَ يُعَذِّبُ فَأَوْحَى إِلَيْهِ أَنَّهُ أَذْرَكَ لَهُ وَكَدَّ صَالِحٍ فَأَصْلَحَ طَرِيقًا وَ أَوَى تَيْمًا فَلِهَذَا غَفَرْتُ لَهُ بِمَا فَعَلَ ابْنُهُ؛ الكافي، ج ٦، ص ٣
١-٤-٣-٧- لِوَالِدَيْنَا وَمَا وَلَدَا

﴿٨٧٧٠﴾ الْأَيْمَةُ ﷺ: اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَ أَهْلَ بَيْتِي وَ جِيرَانِي وَ لِكُلِّ مَنْ قَلَدَنِي يَدًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٩

﴿٨٧٧١﴾ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَ لَجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ وَ الْأَهْلِ وَ الْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٦٥
﴿٨٧٧٢﴾ الصَّادِق ﷺ: اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَمَا وَلَدْتُ وَمَا تَوَالَدُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٠

﴿٨٧٧٣﴾ اغْفِرْ لِي يَا رَبِّ وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَمَا وَلَدْتُ وَمَا تَوَالَدُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٦٢
﴿٨٧٧٤﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ

حَيْهَمُ وَ مَيِّتَهُمْ شَاهِدَهُمْ وَ غَائِبَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١٣
﴿٨٧٧٥﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِكَ وَ طَلَبِ نَائِلِكَ وَ مَعْرِفِكَ وَ رَجَاءِ رَفْدِكَ وَ جَائِزَتِكَ وَ عَظِيمِ عَفْوِكَ وَ قَدِيمِ غُفْرَانِكَ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ ارْفَعْهَا لِي فِي عِلِّيِّينَ وَ تَقَبَّلْهَا مِنِّي وَ اجْعَلْ نَائِلَكَ وَ مَعْرِفَكَ وَ رَجَاءَ مَا أَرْجُو مِنْكَ فَكَأَكْ رَقِيَّتِي مِنَ النَّارِ وَ الْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَ مَا جَمَعْتَ مِنْ أَنْوَاعِ النِّعَمِ وَ مِنْ حُسْنِ الْخُورِ الْعَيْنِ وَ اجْعَلْ جَائِزَتِي مِنْكَ الْعِثْقَ مِنَ النَّارِ وَ غُفْرَانَ ذُنُوبِي وَ ذُنُوبَ وَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَ جَمِيعِ إِخْوَانِي وَ أَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٢٠١

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۷۶۷﴾ پروردگارا؛ مرا، و پدر و مادرم و تمام کسانی را که با ایمان وارد خانه من شدند، و جمیع مردان و زنان بالیمان را بیامرز؛ و ظالمان را جز هلاکت میافزا!»
﴿۸۷۶۸﴾ مرا و پدر و مادر و اجداد مسلمانم را بیامرز.

۱-۴-۷- عمل صالح فرزند، عامل بخشش والدین

﴿۸۷۶۹﴾ عیسی بن مریم علیه السلام روزی گذرش بر قبری افتاد که صاحبش در عذاب بود. سال بعد که از همان قبر گذر کرد، مشاهده کرد که عذاب برطرف شده است عرض کرد: پروردگارا؛ سال قبل که از اینجا می‌گذشتم این فرد در عذاب بود، اما امسال در عذاب نیست! خداوند متعال وحی فرستاد: فرزند صالحی از این فرد باقی مانده که راه را اصلاح می‌کند و یتیم را پناه می‌دهد، به همین خاطر او را آمرزیدم.

۵-۱-۳- خواهران و برادران

﴿۸۷۷۰﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندانم و خانواده و همسایگانم را و هرکس از مردان و زنان مؤمن را که بر من نیکی کرده و مرا در بند نعمت خود قرار داده، بیامرز.

﴿۸۷۷۱﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندان آنها و همه‌ی زنان و مردان مؤمن و مسلمان را، خواه زنده باشند و یا از دنیا رفته باشند و نزدیکان ما را بیامرز.

﴿۸۷۷۲﴾ من و پدر و مادر و تمام فرزندان آنها و تمام کسانی را که از من و مردان و زنان مؤمن تولّد یافته‌اند، بیامرز.

﴿۸۷۷۳﴾ من و پدر و مادر و تمام فرزندان آنها و تمام کسانی را که از مردان و زنان مؤمن تولّد یافته‌اند؛ مرده و زنده‌شان را بیامرز.

﴿۸۷۷۴﴾ بار خدایا؛ مرا و پدر و مادرم و تمام فرزندان آنها از مردان و زنان مؤمن و مسلمان، زنده و مرده و حاضر و غایبشان را بیامرز.

﴿۸۷۷۵﴾ خداوند؛ من این نماز را برای طلب رضایت، جایزه و نیکی تو، و به امید پاداش و بخشش بزرگ و آمرزش دیرینه‌ی تو به جای آوردم. خداوند؛ پس بر محمد و آل محمد درود بفرست و نمازم را برایم تا علّیون بالا ببر و آن را از من بپذیر و عطا و نیکی و امید آنچه که از تو امید داشتم را رهاییم از آتش دوزخ، و کامیابی به بهشت و نعمت‌های متنوّع گردآمده در آن و زنان زیبای بهشتی قرار بده. و پاداشم را آزادشدن از آتش و آمرزش گناهانم و گناهان پدر و مادرم و تمام فرزندان آنها و همه‌ی برادران و خواهران بالیمان و مسلمانم، مرده‌ها و زنده‌های آنان قرار بده.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٧٧٦﴾ الرسول ﷺ: وَاعْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدَيْنَا وَوَلَدِنَا وَمَا وَلَدُوا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ؛

البلد الأمين، ص ١٩٩

﴿٨٧٧٧﴾ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَمَا تَوَالَدُوا ذُنُوبَنَا كُلَّهَا

صَغِيرَهَا وَكَبِيرَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١١٥

١-٦-٧-الأزواج

﴿٨٧٧٨﴾ الْإِثْمَةُ ﷻ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ... لِإِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي وَأَعْمَامِي وَعَمَّاتِي وَأَخْوَالِي وَحَالَاتِي

وَأَجْدَادِي وَجَدَّاتِي وَأَوْلَادِهِمْ وَذُرَارِيهِمْ وَأَزْوَاجِي وَذُرِّيَّاتِي وَأَقْرَبَائِي وَأَصْدِقَائِي وَجِيرَانِي

وَإِخْوَانِي فِيكَ مِنْ أَهْلِ الشَّرْقِ وَالْغَرْبِ وَلِجَمِيعِ أَهْلِ مَوَدَّتِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ

مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ وَلِجَمِيعِ مَنْ عَلَّمَنِي خَيْرًا أَوْ تَعَلَّمَ مِنِّي عِلْمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٧١

١-٧-٣-الأهل والأولاد

﴿٨٧٧٩﴾ الصَّادِق ﷻ: إِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَأَهْلِي وَوَلَدِي وَقَرَابَتِي وَخَاصَّتِي وَعَامَّتِي وَ

جَمِيعِ إِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛

بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣١

﴿٨٧٨٠﴾ الْكَاسِم ﷻ: إِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِوَلَدِي يَوْمَ الدِّينِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٨

﴿٨٧٨١﴾ الصَّادِق ﷻ: إِغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَمَا وَلَدْتُ وَمَا تَوَالَدُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ

الْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٠

﴿٨٧٨٢﴾ إِغْفِرْ لِي يَا رَبُّ وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَمَا وَلَدْتُ وَمَا تَوَالَدُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ

الْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٦٢

﴿٨٧٨٣﴾ الْإِثْمَةُ ﷻ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ... لِإِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي وَأَعْمَامِي وَعَمَّاتِي وَأَخْوَالِي وَحَالَاتِي

وَأَجْدَادِي وَجَدَّاتِي وَأَوْلَادِهِمْ وَذُرَارِيهِمْ وَأَزْوَاجِي وَذُرِّيَّاتِي وَأَقْرَبَائِي وَأَصْدِقَائِي وَجِيرَانِي

وَإِخْوَانِي فِيكَ مِنْ أَهْلِ الشَّرْقِ وَالْغَرْبِ وَلِجَمِيعِ أَهْلِ مَوَدَّتِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ

مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ وَلِجَمِيعِ مَنْ عَلَّمَنِي خَيْرًا أَوْ تَعَلَّمَ مِنِّي عِلْمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٧١

﴿٨٧٨٤﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِإِخْوَتِي وَأَهْلِي وَوَلَدِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٥٤

﴿٨٧٨٥﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي قَدْ وَهَبْتُ لَهُ حَقِّي فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَهُ فَاعْفِرْ لَهُ مِنَ الذُّنُوبِ مَا بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ

فَأَنْتَ أَجْوَدُ الْآجُودِينَ؛ مسكن الفؤاد، ص ٥٨

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۷۷۶﴾ [پروردگارا؛ ما و پدر و مادر ما و فرزندان ما و نیز فرزندان ایشان را بیامرز، تو آمرزنده‌ی مهربانی.

﴿۸۷۷۷﴾ همه‌ی گناهان کوچک و بزرگ من و پدر و مادرم و فرزندان آن‌ها و همه‌ی برادران و خواهران مؤمن ما را، بیامرز.

۷-۳-۱-۶- همسران

﴿۸۷۷۸﴾ خدایا؛ ... برادران و خواهران و عموها و عمّه‌ها و دایی‌ها و خاله‌ها و پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایم و فرزندان‌شان و نسل‌شان و همسرانم و نسلم و نزدیکان و دوستان و عزیزانم و برادران ایمانی‌ام که اهل شرق و غرب عالمند و تمام دوستان با ایمان؛ زن و مرد، مرده و زنده را و نیز آنان را که به من خیر و نیکی آموختند یا از من دانشی آموخته‌اند، بیامرز.

۷-۳-۱-۷- خانواده و فرزندان

﴿۸۷۷۹﴾ من و پدر و مادرم و خانواده و فرزندان و نزدیکانم و تمام نزدیکان خاص و عام و نیز همه‌ی برادران و خواهران مؤمن و مسلمانم؛ مرده و زنده‌شان را بیامرز.

﴿۸۷۸۰﴾ مرا و پدر و مادر و فرزندانم را در روز جزا مورد آمرزش و رحمت قرار ده.

﴿۸۷۸۱﴾ من و پدر و مادر و تمام فرزندان آن‌ها و تمام کسانی را که از من و مردان و زنان مؤمن تولّد یافته‌اند، بیامرز.

﴿۸۷۸۲﴾ من و پدر و مادر و تمام فرزندان آن‌ها و تمام کسانی را که از مردان و زنان مؤمن تولّد یافته‌اند؛ مرده و زنده‌شان را بیامرز.

﴿۸۷۸۳﴾ خدایا؛ ... برادران و خواهران و عموها و عمّه‌ها و دایی‌ها و خاله‌ها و پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایم و فرزندان‌شان و نسل‌شان و همسرانم و نسلم و نزدیکان و دوستان و عزیزانم و برادران ایمانی‌ام که اهل شرق و غرب عالمند و تمام دوستان با ایمان؛ زن و مرد، مرده و زنده را و نیز آنان را که به من خیر و نیکی آموختند یا از من دانشی آموخته‌اند، بیامرز.

﴿۸۷۸۴﴾ خداوندا؛ مرا و پدر و مادرم و برادران و خانواده و فرزندانم را بیامرز.

﴿۸۷۸۵﴾ بار خدایا؛ حقّی را که میان من و او بود، به او بخشیدم. پس تو نیز گناهیانی را که میان تو و اوست، بیامرز که تو بخشنده‌ترین بخشنندگان هستی.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٧٨٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى مُنَادِيًا يُنَادِي فِي السَّحَرِ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأَجِيبَهُ هَلْ مِنْ مُسْتَغْفِرٍ فَأَغْفِرَ لَهُ هَلْ مِنْ طَالِبٍ فَأُعْطِيَهُ ثُمَّ قَالَ هُوَ الْوَقْتُ الَّذِي وَعَدَ فِيهِ يَعْقُوبُ بَيْنَهُ أَنْ يَسْتَغْفِرَ لَهُمْ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٩٢

﴿٨٧٨٧﴾ الأئمة ﷺ: أَنَّهُ كَانَ يَقْرَأُ هَذِهِ آيَةَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَلَدَيَّ يَعْنِي إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ؛

بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٧٤

﴿٨٧٨٨﴾ الأئمة ﷺ: رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَلَدَيَّ يَعْنِي إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَاللَّهِ ابْنَا رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٧٤

﴿٨٧٨٩﴾ السجادة ﷺ: فَلَمَّا كَانَ عِنْدَ الْمُسْتَجَارِ دَنَا مِنَ الْبَيْتِ فَرَفَعَ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ فَقَالَ يَا رَبِّ اغْفِرْ لِي فَنُودِيَ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَكَ قَالَ يَا رَبِّ وَلِوَلَدَيَّ قَالَ فَنُودِيَ يَا آدَمُ مَنْ جَاءَنِي مِنْ وَلَدِكَ فَبَاءَ بِذَنْبِهِ بِهَذَا الْمَكَانِ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٠٥

﴿٨٧٩٠﴾ يَا مُوسَى مَنْ اسْتَغْفَرَ لَهُ وَالِدَاهُ أَوْ أَحَدُهُمَا غَفَرْتُ لَهُ ذُنُوبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٥،

ص ١٦٩

﴿٨٧٩١﴾ الصادق ﷺ: اغْفِرْ لِكُلِّ وَلَدٍ لِي دَخَلَ فِي الْإِسْلَامِ وَلِأَهْلِي وَلِوَلَدِي وَجَمِيعِ قَرَابَاتِي؛

بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٤٥

﴿٨٧٩٢﴾ الصادق ﷺ: اغْفِرْ لِي وَلِوَلَدَيَّ وَأَهْلِي وَإِخْوَانِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٧٥

﴿٨٧٩٣﴾ الأئمة ﷺ: اغْفِرْ لِي وَلِوَلَدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَأَهْلَ بَيْتِي وَجِيرَانِي وَلِكُلِّ مَنْ قَلَدَنِي يَدًا

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٩

﴿٨٧٩٤﴾ الأئمة ﷺ: اغْفِرْ لِي وَلِوَلَدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ

وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ وَالْأَهْلِ وَالْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٦٥

﴿٨٧٩٥﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَنْزِلُ فِي هَذَا اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَا شِئْتَ فَأَنْزِلْ عَلَيَّ وَعَلَى إِخْوَانِي وَأَهْلِي

وَأَهْلَ خِزَانَتِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَرِزْقِكَ الْوَاسِعِ مَا تَجْعَلُهُ قَوَامًا لِدِينِي؛

بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٤٣

﴿٨٧٩٦﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ لِي وَلِوَلَدَيَّ وَلِوَلَدِي وَأَهْلَ بَيْتِي وَإِخْوَانِي الْيَقِينِ وَالْعَفْوِ وَالْمُعَافَاةِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٢٥٠

﴿٨٧٩٧﴾ أمير المؤمنين ﷺ: إِلَهِي هَؤُلَاءِ أَهْلُ بَيْتِي يَمُوتُونَ جُوعًا، فَارْحَمَهُمْ يَا رَبِّ وَاغْفِرْ

لَهُمْ؛ شواهد التنزيل، ص ٢، ص ٣٩٦

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۷۸۶﴾ خدای تعالی نداکننده‌ای دارد که در سحرها فریاد می‌زند: «آیا دعاکننده‌ای هست که او را اجابت کنم و حاجت و نیازش را برآورم، آیا استغفارکننده‌ای هست که من او را ببامرزم، درخواست‌کننده‌ای هست که به او عطا کنم؟» سپس می‌گوید: آن وقت (سحر)، همان زمانی است که یعقوب به پسرانش وعده کرد که در آن هنگام برای ایشان طلب آمرزش کند.

﴿۸۷۸۷﴾ او این آیه «رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ لِوَالِدَيَّ» را قرائت کرد که منظور اسماعیل و اسحاق بوده‌اند.

﴿۸۷۸۸﴾ پروردگارا! مرا و دو فرزندم را مورد آمرزش قرار ده. منظور از (وَلَدَيَّ) در این آیه، اسماعیل و اسحاق یا امام حسن و امام حسین علیهما السلام دو پسر رسول خدا صلی الله علیه و آله هستند.

﴿۸۷۸۹﴾ زمانی که نزدیک خانه‌ی خدا نزد مستجار بود، سرش را رو به سوی آسمان بلند کرد و گفت: «پروردگارا! مرا ببامرز». ندا رسید: «من تو را آمرزیدم». گفت: «پروردگارا! فرزندان مرا هم [ببامرز]». ندا رسید: «ای آدم؛ هریک از فرزندان که در این مکان به‌سوی من بیاید و به گناهش اقرار کند، او را می‌آمرزم».

﴿۸۷۹۰﴾ ای موسی؛ اگر پدر و مادر کسی یا یکی از آن دو برای او طلب آمرزش کنند، گناهانش را می‌آمرزم.

﴿۸۷۹۱﴾ پدران مسلمانم و خانواده و فرزندان و همه‌ی نزدیکانم را ببامرز.

﴿۸۷۹۲﴾ مرا و پدر و مادرم و خانواده و برادرانم را ببامرز.

﴿۸۷۹۳﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندانم و خانواده و همسایگانم را و هرکس از مردان و زنان مؤمن را که بر من نیکی کرده و مرا در بند نعمت خود قرار داده، ببامرز.

﴿۸۷۹۴﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندان آنها و همه‌ی زنان و مردان مؤمن و مسلمان را، خواه زنده باشند و یا از دنیا رفته باشند و نزدیکان ما را ببامرز.

﴿۸۷۹۵﴾ خدایا! تو هرچه را بخواهی، در این شب و روز نازل می‌کنی، پس بر من و برادرانم و خانواده‌ام و خویشانم از رحمت و خشنودی و آمرزش و روزی گسترده‌ات که باعث استواری دین و دنیایم شود، فرود آور.

﴿۸۷۹۶﴾ خداوند! برای خود، پدر، مادر، فرزندان و خانواده‌ام و برادران ایمانی‌ام، یقین و گذشت و چشم‌پوشی و آمرزش را خواهانم.

﴿۸۷۹۷﴾ خدایا! اینان اهل بیت من هستند و دارند از گرسنگی می‌میرند. خدایا به آنان رحم کن و آنان را ببامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٧٩٨﴾ السَّجَادَ ﷺ: فَأَنْزَلَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ إِخْوَانِي وَأَهْلِي وَأَهْلٍ خُزَاتِنِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَمَغْفِرَتِكَ؛ مصباح المتعبد، ص ٢٠٥
٨-١-٣-٧- الذُّرِّيَّةُ

﴿٨٧٩٩﴾ الباقر ﷺ: إِنَّ آدَمَ ﷺ لَمَّا بَنَى الْكَعْبَةَ وَطَافَ بِهَا قَالَ اللَّهُمَّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا اللَّهُمَّ وَإِنِّي قَدْ عَمِلْتُ فَقِيلَ لَهُ سَلْ يَا آدَمُ فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي فَقِيلَ لَهُ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ يَا آدَمُ فَقَالَ وَلِذُرِّيَّتِي مِنْ بَعْدِي فَقِيلَ لَهُ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ مِنْهُمْ بِذَنْبِهِ هَاهُنَا كَمَا بُوتَ غَفَرْتُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ٣٧٤

﴿٨٨٠٠﴾ الباقر ﷺ: إِنَّ آدَمَ ﷺ لَمَّا بَنَى الْكَعْبَةَ وَطَافَ بِهَا فَقَالَ اللَّهُمَّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا اللَّهُمَّ وَإِنِّي قَدْ عَمِلْتُ فَقِيلَ لَهُ سَلْ يَا آدَمُ فَقَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي فَقِيلَ لَهُ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ يَا آدَمُ فَقَالَ وَلِذُرِّيَّتِي مِنْ بَعْدِي فَقِيلَ لَهُ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ مِنْهُمْ بِذَنْبِهِ هَاهُنَا كَمَا بُوتَ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٧٩

﴿٨٨٠١﴾ الصادق ﷺ: فَقَالَ آدَمُ يَا رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِذُرِّيَّتِي مِنْ بَعْدِي فَقَالَ نَعَمْ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِي وَبِرُسُلِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٢٠١

﴿٨٨٠٢﴾ الباقر ﷺ: فَلَمَّا أَصَابَ آدَمُ الْخَطِيئَةَ وَأَهْبَطَهُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَى الْأَرْضِ أَتَى الْبَيْتَ فَطَافَ بِهِ كَمَا رَأَى الْمَلَائِكَةَ طَافَتْ بِالْعَرْشِ سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ ثُمَّ وَقَفَ عِنْدَ الْمُسْتَجَارِ فَنَادَى رَبِّ اغْفِرْ لِي فَنُودِيَ يَا آدَمُ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ قَالَ يَا رَبِّ وَلِذُرِّيَّتِي فَنُودِيَ يَا آدَمُ مَنْ بَاءَ بِذَنْبِهِ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ حَيْثُ بُوتَ أَنْتَ بِذَنْبِكَ هَاهُنَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ دعائم الإسلام، ج ١، ص ٢٩١

﴿٨٨٠٣﴾ الصادق ﷺ: فَوَقَّفَ آدَمَ ﷺ فَقَالَ يَا رَبِّ إِنَّ لِكُلِّ عَامِلٍ أَجْرًا وَقَدْ عَمِلْتُ فَمَا أَجْرِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ قَدْ غَفَرْتُ ذَنْبَكَ قَالَ يَا رَبِّ وَلَوْ لَدَى أَوْ لِدُرِّيَّتِي فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا آدَمُ مَنْ جَاءَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ إِلَى هَذَا الْمَكَانِ وَأَقَرَّ بِذُنُوبِهِ وَتَابَ كَمَا تُبْتَ ثُمَّ اسْتَغْفَرَ غَفَرْتُ لَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٤
٩-١-٣-٧- مَنْ نَصَرَ الْوُلْدَانَ

﴿٨٨٠٤﴾ السَّجَادَ ﷺ: يَا رَبِّ حَاجَتِي أَنْ تَغْفِرَ [لِي وَ] لِمَنْ نَصَرَ وَلَدِي؛ تفسير فرات الكوفي، ص ٤٠٩

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۷۹۸﴾ از رحمت و رضایت و آمرزش، بر من و برادرانم و خانواده و نزدیکانم نازل فرما.

۸-۱-۳-۷-نسل

﴿۸۷۹۹﴾ هنگامی که آدم علیه السلام خانه‌ی کعبه را بنا کرد و دور آن طواف کرد گفت: خدایا! هر کارگر زحمتکش اجر و مزدی دارد، خداوندا! من برای تو کار کردم؛ پس به او گفته شد: «ای آدم؛ چیزی بخواه». آدم گفت: «خداوندا! گناهان مرا ببامرز». پس به او گفته شد: «به یقین تو را آمرزیدم». پس گفت: «نسل مرا نیز که بعد از من می‌آیند ببامرز». گفته شد: «ای آدم؛ هریک از فرزندان که گناهی بر دوش دارد، بر این مکان بگذرد و اعمالی را که تو انجام دادی انجام دهد، گناهِش را می‌آمرزم».

﴿۸۸۰۰﴾ هنگامی که آدم علیه السلام خانه‌ی کعبه را بنا کرد و دور آن طواف کرد، گفت: «خدایا! هر کارگر زحمتکش اجر و مزدی دارد، خداوندا! من برای تو کار کردم؛ پس به او گفته شد: «ای آدم؛ چیزی بخواه». آدم گفت: «خداوندا! گناهان مرا ببامرز». به او گفته شد: «به یقین تو را آمرزیدم». گفت: «نسل مرا نیز که بعد از من می‌آیند ببامرز». گفته شد: «ای آدم؛ هریک از فرزندان که گناهی بر دوش دارد، به این مکان بیاید و اعمالی را که تو انجام دادی انجام دهد، گناهِش را می‌آمرزم».

﴿۸۸۰۱﴾ آدم به درگاه الهی عرضه داشت: «پروردگارا! آیا من و فرزندانم را می‌آمرزی؟ حق تعالی فرمود: «آری، هر کدام از ایشان را که به من و رسولانم ایمان بیاورند، حتماً می‌آمرزم».

﴿۸۸۰۲﴾ آن‌گاه که آدم دچار خطا شد و خداوند بلندمرتبه او را به زمین فرود آورد، به سوی خانه‌ی خدا رفت و همان‌گونه که دیده بود که فرشتگان هفت بار دور عرش را طواف می‌کنند خانه را طواف کرد و سپس در مستجار ایستاد و ندا سر داد: «پروردگارا! مرا ببامرز». ندا آمد: «ای آدم خداوند تو را آمرزید». گفت: «پروردگارا! فرزندانم را نیز ببامرز». ندا آمد: «ای آدم هر کدام از فرزندان را که اینجا مانند تو، به گناه خود اقرار کند، آمرزیدم».

﴿۸۸۰۳﴾ آدم علیه السلام ایستاد و گفت: «خداوندا! برای هر کارگری مزدی هست». و من هم در این جا کار کرده‌ام، مزد من چیست؟ خداوند به آدم علیه السلام وحی کرد: «گناهانت را آمرزیدم». آدم علیه السلام گفت: «خداوندا! برای فرزندان و نسلم چطور؟ باز خداوند وحی کرد: «ای آدم علیه السلام، هر کدام از فرزندان به این مکان بیایند و به گناه خویش اعتراف کنند و سپس از من طلب آمرزش نمایند، آن‌ها را هم می‌بخشم».

۹-۱-۳-۷-هرکس به فرزندانم کمک کند

﴿۸۸۰۴﴾ پروردگارا! درخواستم این است که من و هرکس را که فرزندانم را یاری کرده

ببامرزی.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

١٠-١-٧-الإخوانُ

﴿٨٨٠٥﴾ السَّجَّادُ (عليه السلام): اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مَعَ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ؛

بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٢٢

﴿٨٨٠٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤،

ص ٢١٤

﴿٨٨٠٧﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ الصَّالِحِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٥

﴿٨٨٠٨﴾ اغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَانِي وَلِزَوْجَارِ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) الَّذِينَ أَنْفَقُوا أَمْوَالَهُمْ وَاشْتَرَوْا أَبْدَانَهُمْ رَغْبَةً فِي بَرٍّ نَا وَرَجَاءَ لِمَا عِنْدَكَ فِي صِلَتِنَا وَسُرُورًا أَدْخَلُوهُ عَلَى نَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاجَابَةً مِنْهُمْ لِأَمْرِنَا وَغِيظًا أَدْخَلُوهُ عَلَى عَدُوِّنَا أَرَادُوا بِذَلِكَ رِضَاكَ؛

الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢

﴿٨٨٠٩﴾ اغْفِرْ لِي وَلِجَمِيعِ إِخْوَانِي فِيكَ وَأَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨،

ص ٣٢٤

﴿٨٨١٠﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَ

الْجَبَرَةِ مِنَ الْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٠

﴿٨٨١١﴾ الصادق (عليه السلام): اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَأَهْلِي وَإِخْوَانِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٧٥

﴿٨٨١٢﴾ الصادق (عليه السلام): اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَأَهْلِي وَلِدِي وَقَرَابَتِي وَخَاصَّتِي وَعَامَّتِي وَجَمِيعِ إِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛

بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣١

﴿٨٨١٣﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اَلْحَقْنِي مَعَهُمْ بِالْأَبْرَارِ وَالْإِخْوَانِ وَالْأَخَوَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَ

الْمُؤْمِنَاتِ وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ جَمِيعًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٨٣

﴿٨٨١٤﴾ الْأَيْمَةُ (عليها السلام): اللَّهُمَّ اغْفِرْ... لِإِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي وَأَعْمَامِي وَعَمَّاتِي وَأَخَوَالِي وَخَالَاتِي وَأَجْدَادِي وَجَدَّاتِي وَأَوْلَادِهِمْ وَذُرَارِيهِمْ وَأَزْوَاجِي وَذُرِّيَّاتِي وَأَقْرَبَائِي وَأَصْدِقَائِي وَجَبَرَاتِي وَإِخْوَانِي فِيكَ مِنْ أَهْلِ الشَّرْقِ وَالْغَرْبِ وَلِجَمِيعِ أَهْلِ مَوَدَّتِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ وَلِجَمِيعِ مَنْ عَلَّمَنِي خَيْرًا أَوْ تَعَلَّمَنِي عِلْمًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٧١

﴿٨٨١٥﴾ الصادق (عليه السلام): اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٦٧

﴿٨٨١٦﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِإِخْوَتِي وَأَهْلِي وَلِدِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٥٤

«برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟»

۱۰-۱-۳-۷- برادران

«۸۸۰۵» [پروردگارا!] زنان و مردان با ایمان را به همراه پدران و مادران و خواهران و برادرانمان را بیامرز.

«۸۸۰۶» ما و برادران ما را که پیش از ما ایمان آوردند، بیامرز.

«۸۸۰۷» مرا و برادران ایمانی‌ام را که از زمره‌ی صالحین هستند، بیامرز.

«۸۸۰۸» من و برادرانم و زائرین قبر امام حسین (علیه السلام) را بیامرز؛ آنان که به خاطر میل و رغبت در احسان به ما و به امید آنچه نزد توست و به خاطر صله و احسان به ما و به منظور شادکردن پیامبرت و برای اجابت فرمان ما و به قصد خشمگین ساختن دشمنانمان اموالشان را انفاق کرده و بدن‌هایشان را به رنج و سختی انداختند. اینان اراده و نیتشان از این ایشار، رضایت و خشنودی توست.

«۸۸۰۹» مرا و تمامی برادران و خواهران بالیمان را بیامرز.

«۸۸۱۰» مرا و مؤمنین و پدران و مادران و برادران و خواهران و کودکان خویشاوندان‌مان را بیامرز.

«۸۸۱۱» مرا و پدر و مادرم و خانواده و برادرانم را بیامرز.

«۸۸۱۲» من و پدر و مادرم و خانواده و فرزندان و نزدیکانم و تمام نزدیکان خاص و عام و نیز همه‌ی برادران و خواهران مؤمن و مسلمانم؛ مرده و زنده‌شان را بیامرز.

«۸۸۱۳» مرا به همراه ایشان و برادران و خواهران و مردان و زنان بالیمان به نیکان ملحق فرما و همگی‌مان را بیامرز.

«۸۸۱۴» خدایا! ... برادران و خواهران و عموها و عمه‌ها و دایی‌ها و خاله‌ها و پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایم و فرزندان‌شان و نسل‌شان و همسرانم و نسلم و نزدیکان و دوستان و عزیزانم و برادران ایمانی‌ام که اهل شرق و غرب عالمند و تمام دوستان با ایمان؛ زن و مرد، مرده و زنده را و نیز آنان را که به من خیر و نیکی آموختند یا از من دانشی آموخته‌اند، بیامرز.

«۸۸۱۵» خدایا! ما را و برادرانمان را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند، بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٨١٧﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَ أَهْلَ قَرَاتِي وَإِخْوَانِي مَنْ عَرَفْتُ وَمَنْ لَمْ أَعْرِفْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١٨

﴿٨٨١٨﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ لِي عِنْدَكَ رِضْوَانٌ وَوُدٌّ فَاغْفِرْ لِي وَلِمَنْ تَبِعَنِي مِنْ إِخْوَانِي وَشِيعَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٢٠٤

﴿٨٨١٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّكَ افْتَرَضْتَ عَلَى الْآبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ حُقُوقًا عَظُمَتْهَا وَأَنْتَ أَوْلَى مَنْ حَطَّ الْأَوْزَارَ عَنِّي وَخَفَّفَهَا وَأَدَّى الْحُقُوقَ عَنْ عِبِيدِهِ وَاحْتَمَلَهَا يَا رَبِّ أَدِّهَا عَنِّي إِلَيْهِمْ وَاغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ الصَّالِحِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٥

﴿٨٨٢٠﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَنْزِلُ فِي هَذَا اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مَا شِئْتَ فَأَنْزِلْ عَلَيَّ وَعَلَى إِخْوَانِي وَأَهْلِي وَأَهْلَ حُزَانَتِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَرِزْقِكَ الْوَاسِعِ مَا تَجْعَلُهُ قِوَامًا لِيَدِينِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٤٣

﴿٨٨٢١﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِوَلَدِي وَأَهْلَ بَيْتِي وَإِخْوَانِي الْيَقِينِ وَالْعَفْوِ وَالْمُعَافَاةِ وَالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٢٥٠

﴿٨٨٢٢﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ اتِّغَاءَ مَرْضَاتِكَ وَطَلَبَ نَائِلِكَ وَمَعْرِوْفِكَ وَرَجَاءَ رَفْدِكَ وَجَائِزَتِكَ وَعَظِيمِ عَفْوِكَ وَقَدِيمِ غُفْرَانِكَ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْفَعْهَا لِي فِي عِلِّيِّينَ وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي وَاجْعَلْ نَائِلَكَ وَمَعْرِوْفَكَ وَرَجَاءَ مَا أَرْجُو مِنْكَ فَكَأَكْ رَقِيَّتِي مِنَ النَّارِ وَالْفُورِ بِالْجَنَّةِ وَمَا جَمَعْتَ مِنْ أَنْوَاعِ النِّعَمِ وَمِنْ حُسْنِ الْخُورِ الْعَيْنِ وَاجْعَلْ جَائِزَتِي مِنْكَ الْعِثْقَ مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانَ ذُنُوبِي وَذُنُوبَ وَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَجَمِيعَ إِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٢٠١

﴿٨٨٢٣﴾ السَّجَادِ ﷺ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْنِي وَجَمِيعَ إِخْوَانِي بِكَ مُؤْمِنِينَ وَعَلَى الْإِسْلَامِ تَائِبِينَ وَلِفِرَاضِكَ مُؤَدِّينَ وَعَلَى الصَّلَوَاتِ مُحَافِظِينَ وَلِلزَّكَاةِ فَاعِلِينَ وَلِمَرْضَاتِكَ مُتَقَبِّلِينَ وَلِلْإِخْلَاصِ مُخْلِصِينَ وَلَكَ ذَاكِرِينَ وَلِسُنَّةِ نَبِيِّكَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ مُتَّبِعِينَ وَمِنْ عَذَابِكَ مُشْفِقِينَ وَمِنْ عَذَابِكَ خَائِفِينَ وَلِفَضْلِكَ رَاجِينَ وَمِنْ الْفَرْعِ الْأَكْبَرِ آمِنِينَ وَفِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مُتَفَكِّرِينَ وَمِنْ الذُّنُوبِ وَالْخَطَايَا تَائِبِينَ وَعَنِ الرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ مُنْزَهِينَ وَمِنْ الشُّرْكِ وَالزُّبْعِ وَالْكَفْرِ وَالشَّقَاقِ وَالنَّفَاقِ مَعْصُومِينَ وَبِرِزْقِكَ قَانِعِينَ وَلِلْجَنَّةِ طَالِبِينَ وَمِنْ النَّارِ هَارِبِينَ وَمِنْ الْحَلَالِ الطَّيِّبِ مَرْزُوقِينَ وَعِنْدَ الشُّبُهَاتِ وَاقِفِينَ وَعَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ مُصَلِّينَ وَلِأَهْلِ الْإِيمَانِ نَاصِحِينَ وَلِلْإِخْوَانِ فِيكَ مُسْتَغْفِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٢٢

﴿برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟﴾

﴿۸۸۱۶﴾ خداوندا! مرا و پدر و مادرم و برادران و خانواده و فرزندانم را بیامرز.

﴿۸۸۱۷﴾ بار خدایا! مرا و پدر و مادرم و فرزندانم و خاندان و نزدیکان و برادرانم را؛ آن‌ها را که می‌شناسم و نیز آن‌ها را که نمی‌شناسم، بیامرز.

﴿۸۸۱۸﴾ خداوندا! اگر از من راضی هستی و مرا دوست داری، مرا و نیز برادران و شیعیانم را که از من پیروی می‌کنند، بیامرز.

﴿۸۸۱۹﴾ خدایا! تو برای پدران و مادران، حقوقی را بر عهده‌ی من واجب فرمودی و آن حقوق را بزرگ شمردی، حال آنکه تو برای ریختن گناهان و از بین بردن آن‌ها و آدای حقوق بندگان از هرکس سزاوارتری؛ پس آن حقوقی را که از پدر و مادر به گردن من است، آدای آن‌ها را نیز خود برعهده گیر. و مرا و برادران بالیمان و صالحم را بیامرز.

﴿۸۸۲۰﴾ خدایا! تو هرچه را بخواهی، در این شب و روز نازل می‌کنی، پس بر من و برادرانم و خانواده‌ام و خویشانم از رحمت و خشنودی و آموزش و روزی گسترده‌ات که باعث استواری دین و دنیایم شود، فرود آور.

﴿۸۸۲۱﴾ خداوندا! برای خود، پدر، مادر، فرزندان و خانواده‌ام و برادران ایمانی‌ام، یقین و گذشت و چشم‌پوشی و آمرزش را خواهانم.

﴿۸۸۲۲﴾ خداوندا! من این نماز را برای طلب رضایت، جایزه و نیکی تو، و به امید پاداش و بخشش بزرگ و آمرزش دیرینه‌ی تو به جای آوردم. خداوندا! پس بر محمد و آل محمد درود بفرست و نمازم را برایم تا علّیون بالا ببر و آن را از من بپذیر و عطا و نیکی و امید آنچه که از تو امید داشتم را رهاییم از آتش دوزخ، و کامیابی به بهشت و نعمت‌های متنوع گردآمده در آن و زنان زیبای بهشتی قرار بده. و پاداشم را آزاد شدن از آتش و آمرزش گناهانم و گناهان پدر و مادرم و تمام فرزندان آن‌ها و همه‌ی برادران و خواهران بالیمان و مسلمانم، مرده‌ها و زنده‌های آنان قرار بده.

﴿۸۸۲۳﴾ خدایا، بر محمد و خاندانش درود فرست و من و همه‌ی برادرانم را مؤمن به خودت قرار بده و در اسلام استوار بدار و ما را انجام دهنده‌ی واجبات و برپادارنده‌ی نماز و دهنده‌ی زکات قرار بده و باور به خوشنودی‌هایت و اخلاص و یاد خودت و پیروی از سنت پیامبرت و ترس از عذابت و عدالت و امید به لطف را به ما عطا کن و ما را از وحشت بزرگ در امان بدار و اندیشه در آفرینش آسمان‌ها و زمین و بازگشت از گناهان و خطاها و پاک شدن از ریاء و شرک و کفر و ناسازگاری و نفاق و زنگار را به ما ببخش و ما را از روزی‌ات راضی قرار بده و خواهان بهشت و گریزان از آتش و از حلال و پاک روزی‌خور و به هنگام شبهه‌ها ایستاده و بر محمد و خاندانش درود فرستنده و خیرخواه اهل ایمان و آمرزش‌خواه برای برادران قرار بده.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٨٢٤﴾ السَّجَادُ ﷺ: اللَّهُمَّ وَأَوْصِلْ إِلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ، الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ خَيْرَ جَزَائِكَ؛ الصحيفة السجادية ﷺ، الدعاء ٤

﴿٨٨٢٥﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَنْ تَغْفِرَ لِي وَلِإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٢٢

﴿٨٨٢٦﴾ الرسول ﷺ: فَأَغْفِرْ لِي وَلِمَنْ تَبِعَنِي مِنْ إِخْوَانِي وَشِيعَتِي وَطَيْبِ مَا فِي صُلْبِي؛

كمال الدين، ج ١، ص ٢٦٤

﴿٨٨٢٧﴾ السَّجَادُ ﷺ: فَأَنْزِلْ عَلَيَّ وَعَلَى إِخْوَانِي وَأَهْلِي وَأَهْلِ خُزَانَتِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَ

رِضْوَانِكَ وَمَغْفِرَتِكَ؛ مصباح المتعبد، ص ٢٠٥

﴿٨٨٢٨﴾ ابن عباسٍ رضي الله عنهما: فَرَضَ اللَّهُ الْاسْتِغْفَارَ لِعَلِّيٍّ ﷺ فِي الْقُرْآنِ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَهُوَ قَوْلُهُ

تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَهُوَ سَابِقُ الْأُمَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ٣٣٤

﴿٨٨٢٩﴾ قَبْلَ الضَّرِيحِ وَانْحَرَفَ إِلَى الْقِبْلَةِ وَصَلَّ صَلَاةَ الزِّيَارَةِ وَمَا بَدَأَ لَكَ وَادْعُ اللَّهَ كَثِيرًا

وَاسْتَغْفِرْ لِدُنْبِكَ وَلِإِخْوَانِكَ الْمُؤْمِنِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٦٨

﴿٨٨٣٠﴾ الرضا ﷺ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِجَمِيعِ إِخْوَانِنَا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَ

الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢١٣

﴿٨٨٣١﴾ امير المؤمنين ﷺ: يَا إِلَهِي وَمَا افْتَرَضْتَ عَلَيَّ فَاحْتِمِلْهُ عَنِّي إِلَى مَنْ أَوْجَبْتَ حَقُّوهُ

مِنَ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛

بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٠٩

﴿٨٨٣٢﴾ الرسول ﷺ: يَا إِلَهِي مِنْ فَرَضِ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَمِنْ وَاجِبِ

حُقُوقِهِمْ فَصَلِّ يَا رَبَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَتَحَمَّلْ ذَلِكَ عَنِّي إِلَيْهِمْ وَأَدِّ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَ

اغْفِرْ لِي وَلَهُمْ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٠٨

﴿٨٨٣٣﴾ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا

تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ (الحشر: ١٠)

١-٣-٧- القَرَابَاتُ

﴿٨٨٣٤﴾ الصادق ﷺ: اغْفِرْ لِكُلِّ وَلَدٍ لِي دَخَلَ فِي الْإِسْلَامِ وَلِأَهْلِي وَلِدِي وَجَمِيعِ قَرَابَاتِي؛

بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٤٥

﴿٨٨٣٥﴾ امير المؤمنين ﷺ: اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَ

الْجَبَرَةِ مِنَ الْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٠

«برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟»

﴿۸۸۲۴﴾ بار خدایا؛ بهترین پاداش خود را به تابعین و پیروان ایشان (پیروان صحابه‌ی پیامبر از مهاجرین و انصار) که نیکوکردارند برسان: آنان که می‌گویند: «پروردگارا؛ ما و برادرانمان را که در ایمان آوردن بر ما سبقت گرفتند، بیامرز».

﴿۸۸۲۵﴾ می‌خواهم که مرا و برادران و خواهران باایمان مرا بیامری.

﴿۸۸۲۶﴾ مرا و نیز برادران و شیعیانم را که از من پیروی می‌کنند، بیامرز و نسلم را پاکیزه گردان.

﴿۸۸۲۷﴾ از رحمت و رضایت و آمرزش، بر من و برادرانم و خانواده و نزدیکانم نازل فرما.

﴿۸۸۲۸﴾ خداوند در قرآن، طلب آموزش برای علی علیه السلام را بر هر مسلمانی واجب کرده و این مطلب از این آیه استنباط می‌شود: «پروردگارا؛ ما و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند بیامرز» و علی علیه السلام کسی است که در ایمان از همه پیشی گرفته بود.

﴿۸۸۲۹﴾ ... سپس ضریح را ببوس و به‌سوی قبله برگرد و نماز زیارت بخوان و آنچه به خاطرت آمد دعا کن. خدا را بسیار بخوان و دعا کن و برای گناهانت طلب آمرزش کن و همچنین برای برادران دینی‌ات نیز آمرزش بخواه.

﴿۸۸۳۰﴾ خدایا؛ من و تمامی مردان و زنان مؤمن و مسلمان را از مرد و زن چه آنان که زنده‌اند و چه کسانی که درگذشته‌اند، همه را بیامرز.

﴿۸۸۳۱﴾ خدایا؛ وظایفی که بر من واجب نموده‌ای از حقوق پدران و مادران و برادران و خواهران به جای بیاور، و مرا و مردان و زنان مؤمن از میان آن‌ها را بیامرز.

﴿۸۸۳۲﴾ ای خدای من؛ آنچه را در مورد پدران و مادران بر من واجب کرده‌ای و آن حقوقی را که از آنان و از برادران و خواهران بر من واجب فرموده‌ای همه را خودت به عهده بگیر. ای والا مرتبه و بزرگواری مرا و ایشان را و مردان و زنان با ایمان را بیامرز.

﴿۸۸۳۳﴾ و [نیز] کسانی که بعد از آنان [مهاجران و انصار] آمده‌اند [و] می‌گویند: «پروردگارا، بر ما و بر آن برادرانمان که در ایمان آوردن بر ما پیشی گرفتند بیخشای، و در دل‌هایمان نسبت به کسانی که ایمان آورده‌اند [هیچ‌گونه] کینه‌ای مگذار. پروردگارا، راستی که تو رؤوف و مهربانی.

۱۱-۳-۷- نزدیکان

﴿۸۸۳۴﴾ پدران مسلمانم و خانواده و فرزندان و همه‌ی نزدیکانم را بیامرز.

﴿۸۸۳۵﴾ مرا و مؤمنین و پدران و مادران و برادران و خواهران و کودکان خویشاوندان‌مان را بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٨٣٦﴾ الصادق عليه السلام: اغفر لي ولوالدي وأهلي وولدي وقرأتي وخصتي وعمتي وجميع إخواني المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الأحياء منهم والأموات؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣١

﴿٨٨٣٧﴾ اللهم اغفر لي ولوالدي وما وكدا وأهل قرأتي وإخواني من عرفت ومن لم أعرف؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١٨

﴿٨٨٣٨﴾ الأئمة عليهم السلام: اللهم اغفر... لإخواني وأخواتي وأعمامي وعماتي وأخوالي وخالاتي وأجدادي وجداتي وأولادهم وذرائعهم وأزواجي وذرياتي وأقربائي وأصدقائي وجيرانى وإخواني فيك من أهل الشرق والغرب وجميع أهل مودتي من المؤمنين والمؤمنات الأحياء منهم والأموات وجميع من علمني خيراً أو تعلم مني علماً؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٧١

١٢-٣-٧-الأصدقاء

﴿٨٨٣٩﴾ الأئمة عليهم السلام: اللهم اغفر... لإخواني وأخواتي وأعمامي وعماتي وأخوالي وخالاتي وأجدادي وجداتي وأولادهم وذرائعهم وأزواجي وذرياتي وأقربائي وأصدقائي وجيرانى وإخواني فيك من أهل الشرق والغرب وجميع أهل مودتي من المؤمنين والمؤمنات الأحياء منهم والأموات وجميع من علمني خيراً أو تعلم مني علماً؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٧١

١٣-٣-٧-الجيران

﴿٨٨٤٠﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: اغفر لي وللمؤمنين والآباء والأمهات والإخوة والأخوات والجيرة من القرابات؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٠

﴿٨٨٤١﴾ الأئمة عليهم السلام: اغفر لي ولوالدي وما وكدا وأهل بيتي وجيراني ولكل من قلدي يدا من المؤمنين والمؤمنات؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٩

﴿٨٨٤٢﴾ الأئمة عليهم السلام: اللهم اغفر... لإخواني وأخواتي وأعمامي وعماتي وأخوالي وخالاتي وأجدادي وجداتي وأولادهم وذرائعهم وأزواجي وذرياتي وأقربائي وأصدقائي وجيرانى وإخواني فيك من أهل الشرق والغرب وجميع أهل مودتي من المؤمنين والمؤمنات الأحياء منهم والأموات وجميع من علمني خيراً أو تعلم مني علماً؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٧١

١٤-٣-٧-من اغتبت

﴿٨٨٤٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: سئل النبي صلى الله عليه وآله ما كفارة الغتياب قال تستغفر الله لمن اغتبتك كلما ذكرته؛ الكافي، ج ٢، ص ٣٥٧

«برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟»

﴿۸۸۳۶﴾ من و پدر و مادرم و خانواده و فرزندان و نزدیکانم و تمام نزدیکان خاص و عام و نیز همه‌ی برادران و خواهران مؤمن و مسلمانم؛ مرده و زنده‌شان را بیامرز.

﴿۸۸۳۷﴾ بار خدایا؛ مرا و پدر و مادرم و فرزندانشان و خاندان و نزدیکان و برادرانم را؛ آن‌ها را که می‌شناسم و نیز آن‌ها را که نمی‌شناسم، بیامرز.

﴿۸۸۳۸﴾ خدایا؛ ... برادران و خواهران و عموها و عمه‌ها و دایی‌ها و خاله‌ها و پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایم و فرزندانشان و نسلشان و همسرانم و نسلم و نزدیکان و دوستان و عزیزانم و برادران ایمانی‌ام که اهل شرق و غرب عالمند و تمام دوستان با ایمان؛ زن و مرد، مرده و زنده را و نیز آنان را که به من خیر و نیکی آموختند یا از من دانشی آموخته‌اند، بیامرز.

۱۲-۷-۳-۱-دوستان

﴿۸۸۳۹﴾ خدایا؛ ... برادران و خواهران و عموها و عمه‌ها و دایی‌ها و خاله‌ها و پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایم و فرزندانشان و نسلشان و همسرانم و نسلم و نزدیکان و دوستان و عزیزانم و برادران ایمانی‌ام که اهل شرق و غرب عالمند و تمام دوستان با ایمان؛ زن و مرد، مرده و زنده را و نیز آنان را که به من خیر و نیکی آموختند یا از من دانشی آموخته‌اند، بیامرز.

۱۳-۷-۳-۱-همسایگان

﴿۸۸۴۰﴾ مرا و مؤمنین و پدران و مادران و برادران و خواهران و کودکان خویشاوندان‌مان را بیامرز.

﴿۸۸۴۱﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندانشان و خانواده و همسایگانم را و هرکس از مردان و زنان مؤمن را که بر من نیکی کرده و مرا در بند نعمت خود قرار داده، بیامرز.

﴿۸۸۴۲﴾ خدایا؛ ... برادران و خواهران و عموها و عمه‌ها و دایی‌ها و خاله‌ها و پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایم و فرزندانشان و نسلشان و همسرانم و نسلم و نزدیکان و دوستان و عزیزانم و برادران ایمانی‌ام که اهل شرق و غرب عالمند و تمام دوستان با ایمان؛ زن و مرد، مرده و زنده را و نیز آنان را که به من خیر و نیکی آموختند یا از من دانشی آموخته‌اند، بیامرز.

۱۴-۷-۳-۱-هر آن که غیبتش را کرده‌ایم

﴿۸۸۴۳﴾ از پیامبر ﷺ پرسیده شد: «کفارهی غیبت چیست؟» فرمود: «کسی که غیبت او را کرده‌ای، هر وقت او را به یاد آوری از خدا طلب آمرزش کنی».

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

- ﴿٨٨٤٤﴾ الصادق عليه السلام: فَإِنْ اغْتَبْتَ فَلَبَّغَ الْمُغْتَابَ فَاسْتَحِلَّ مِنْهُ فَإِنْ لَمْ تَبْلُغْهُ وَلَمْ تَلْحَقْهُ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١١٧
- ﴿٨٨٤٥﴾ الصادق عليه السلام: فَإِنْ اغْتَبْتَ فَلَبَّغَ الْمُغْتَابَ فَلَمْ يَبْقَ إِلَّا أَنْ تَسْتَحِلَّ مِنْهُ وَإِنْ لَمْ يَبْلُغْهُ وَلَمْ يَلْحَقْهُ عَلِمَ ذَلِكَ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٢، ص ٢٤٢
- ﴿٨٨٤٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: كَفَّارَةٌ مَنْ اغْتَبْتَهُ أَنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٢، ص ٢٤٢
- ﴿٨٨٤٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ اغْتَابَ رَجُلًا ثُمَّ اسْتَغْفَرَ لَهُ غُفِرَتْ لَهُ غَيْبَتُهُ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٢٤٤

١٥-٣-٧- بَعْضُ لِبَعْضٍ

- ﴿٨٨٤٨﴾ الحجة عليه السلام: لَوْ لَا اسْتِغْفَارُ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ لَهْلَكَ مَنْ عَلَيْهَا إِلَّا خَوَاصَّ الشَّيْعَةِ الَّتِي تُشَبِّهُ أَقْوَالَهُمْ أَفْعَالَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧
- ﴿٨٨٤٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَجْمَعُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْخَلَائِقَ يَوْمَئِذٍ فِي مَوَاطِنَ يَتَفَرَّقُونَ وَيُكَلِّمُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا وَيَسْتَغْفِرُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ١١٧
- ١٦-٣-٧- غَائِبُنَا

- ﴿٨٨٥٠﴾ السَّجَّاد عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَذَكَرِنَا وَاثْنَانَا صَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا حُرَّنَا وَعَبْدِنَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٨٥
- ﴿٨٨٥١﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ حَيِّهِمْ وَمَيِّتِهِمْ شَاهِدِهِمْ وَغَائِبِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١٣
- ١٧-٣-٧- الْأَمْوَاتُ

- ﴿٨٨٥٢﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا أَتَيْتَ بِالْمَيِّتِ الْقَبْرَ فَسَلِّهُ مِنْ قَبْلِ رَجُلَيْهِ فَإِذَا وَضَعْتَهُ فِي الْقَبْرِ فَافْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَقُلْ بِسْمِ اللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ اللَّهُمَّ افْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَالْحَقِّهِ بِنَبِيِّهِ ﷺ وَقُلْ كَمَا قُلْتَ فِي الصَّلَاةِ عَلَيْهِ مَرَّةً وَاحِدَةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَرِّدْ فِي إِحْسَانِهِ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَاعْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ مَا اسْتَطَعْتَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٩٤
- ﴿٨٨٥٣﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا قَالَ الرَّجُلُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَجَمِيعِ الْأَمْوَاتِ رَدَّ اللَّهُ عَلَيْهِ بَعْدَ مَنْ مَضَى وَمَنْ بَقِيَ مِنْ كُلِّ إِنْسَانٍ دَعْوَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۸۴۴﴾ اگر غیبت کسی را مرتکب شدی، نزد آن که غیبتش را کرده‌ای برو و از او حلالیت بخواه اگر او را نیافتی برای او آمرزش بخواه.

﴿۸۸۴۵﴾ اگر غیبت کسی را مرتکب شدی، نزد آن که غیبتش را کرده‌ای برو و از او حلالیت بخواه اگر او را نیافتی برای او آمرزش بخواه.

﴿۸۸۴۶﴾ کفاره کسی که غیبت او را کرده‌ای آن است که برای او طلب آمرزش کنی.

﴿۸۸۴۷﴾ هر کس مرتکب غیبت شود، ولی بعد از آن برای او آمرزش بخواهد، غیبتش آمرزیده می‌شود.

۷-۳-۱-۱۵- گروهی برای گروه دیگر

﴿۸۸۴۸﴾ اگر استغفار بعضی از ما برای دیگران نبود، حتماً همه‌ی اهل زمین به‌جز خواصّ شیعه هلاک می‌شدند؛ همان‌ها که حرفشان مثل عملشان است.

﴿۸۸۴۹﴾ خدای عزّ و جل در آن روز خلائق را در محل‌هایی پراکنده جمع می‌کند؛ با یکدیگر سخن می‌گویند و برای یکدیگر استغفار می‌کنند.

۷-۳-۱-۱۶- برای آن که نزد ما حاضر نیست

﴿۸۸۵۰﴾ خداوند؛ زندگان و مردگان ما را و آنان را که حاضر و ناظرند و آنان که غائبند و مردان و زنان و کودکان و بزرگانمان را بیمارز.

﴿۸۸۵۱﴾ بار خدایا؛ مرا و پدر و مادرم را و تمام فرزندان آن‌ها از مردان و زنان مؤمن مسلمان، - زنده و مرده، حاضر و غایب - را بیمارز.

۷-۳-۱-۱۷- برای اموات

﴿۸۸۵۲﴾ هرگاه خواستی میت را در قبر بگذاری، او را از طرف پایش وارد کن، و هنگامی که او را در قبر قرار دادی آیه‌الکرسی بخوان و بگو «بِسْمِ اللَّهِ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ اللَّهُمَّ اَفْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَ اَلْحِقْهُ بِنَبِيِّهِ ﷺ» و همان‌گونه که در نماز میت گفتی یک مرتبه - ی دیگر بگو: «اللَّهُمَّ اِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِيْ اِحْسَانِهِ وَ اِنْ كَانَ مُسِيئًا فَاعْفِرْ لَهُ وَ اَرْحَمْهُ وَ تَجَاوَزْ عَنْهُ»؛ و هرچه می‌توانی برایش طلب آمرزش کن.

﴿۸۸۵۳﴾ هرگاه کسی بگوید: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَخْيَاءِ مِنْهُمْ وَ جَمِيعِ الْأَمْوَاتِ»؛ خداوند به شماره تمام انسان‌های گذشته و آینده، دعا‌های او را مستجاب می‌گرداند.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٨٥٤﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا نَظَرْتَ إِلَى الْمَقَابِرِ فَقُلِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْمَقَابِرِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ أَنْتُمْ لَنَا سَلَفٌ وَنَحْنُ لَكُمْ تَبِعٌ وَنَحْنُ عَلَى آثَارِكُمْ وَارِدُونَ نَسْأَلُ اللَّهَ الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَالْمَغْفِرَةَ لَنَا وَلكُمْ؛ جامع الأخبار، ص ١٦٨

﴿٨٨٥٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا أَهْلَ الدِّيَارِ الْمُوحِشَةِ وَالْمَحَالِّ الْمُقْفِرَةِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ أَنْتُمْ لَنَا سَلَفٌ وَفَرَطٌ وَنَحْنُ لَكُمْ تَبِعٌ وَبِكُمْ عَمَّا قَلِيلٍ لَاحِقُونَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلَهُمْ وَتَجَاوَزْ عَنَّا وَعَنْهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٦٨

﴿٨٨٥٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِمَنْ تُوَفَّى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَلِمَنْ هُوَ لَاحِقٌ بِهِمْ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْهُمْ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٣٢

﴿٨٨٥٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ الَّذِينَ تَوَفَّيْتَهُمْ عَلَى دِينِكَ وَمِلَّةِ نَبِيِّكَ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٧٥

﴿٨٨٥٨﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ إِحْسَانًا وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٥٢

﴿٨٨٥٩﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَتَقَبَّلْ مِنْهُ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَاغْفِرْ لَهُ ذَنْبَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٥٤

﴿٨٨٦٠﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَاغْفِرْ لَهُ؛ فقه الرضا عليه السلام، ص ١٧١

﴿٨٨٦١﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ يُحِبُّ الْخَيْرَ وَآهْلَهُ فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَتَجَاوَزْ عَنْهُ وَإِنْ كَانَ الْمُسْتَضْعَفُ مِنْكَ بِسَبِيلٍ فَاسْتَغْفِرْ لَهُ عَلَى وَجْهِ الشَّفَاعَةِ لَا عَلَى وَجْهِ الْوَلَايَةِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٧

﴿٨٨٦٢﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّا لَا نَعْلَمُ مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنَّا فَاغْفِرْ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤٧٠

﴿٨٨٦٣﴾ اللَّهُمَّ عَبْدُكَ ابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ أُمِّتِكَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي افْتَقِرَ إِلَيَّ رَحْمَتِكَ وَاسْتَغْنَيْتَ عَنْهُ اللَّهُمَّ فَتَجَاوَزْ عَنْ سَيِّئَاتِهِ وَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَنُورْ لَهُ فِي قَبْرِهِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٢

﴿برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟﴾

﴿۸۸۵۴﴾ هرگاه به‌سوی قبرستان نگاه کردی بگو: سلام بر شما مردان و زنان مؤمن ساکنان قبرها؛ شما نسبت به ما پیشاهنگ شدید و ما به شما اقتدا کردیم و به‌زودی به شما ملحق می‌شویم و ما بر آنچه شما به‌جا گذارده‌اید وارد می‌شویم، از حق تعالی درخواست می‌کنیم که بر محمد و خاندانش درود فرستد و ما و شما را بیامرزد.

﴿۸۸۵۵﴾ سلام بر شما ای ساکنان خانه‌های هول‌انگیز و جای گرفتگان در گودال‌ها از مردان و زنان مؤمن و مردان و زنان مسلمان! شما پیشینیان ما هستید و بر ما پیشی گرفتید و ما نیز از پی شما روانیم و به‌زودی به شما خواهیم پیوست. خدایا ما و آنان را بیامرز و از گناهان ما و آنان درگذر.

﴿۸۸۵۶﴾ خدایا؛ آن گروه از مردان و زنان مؤمن و مسلمان را که درگذشته‌اند و کسانی را که پس از آن گروه، به ایشان خواهند پیوست، بیامرز.

﴿۸۸۵۷﴾ بار خدایا؛ ما را و همه‌ی مردان و زنان مؤمن؛ زنده و مرده‌شان را و آنان که بر کیش خود و بر آئین پیامبرت تا پایان عمر باقی گذاشتی، بیامرز.

﴿۸۸۵۸﴾ بار خدایا؛ اگر نیکوکار بوده است، پس تو احسان خود را به او بیافزا و اگر گناهکار بوده، از گناهانش درگذر، و ما و او را مورد عفو و آمرزش خود قرار ده.

﴿۸۸۵۹﴾ بار خدایا؛ اگر نیکوکار بوده است، پس تو احسان خود را به او بیافزا و اعمالش را بپذیر؛ و اگر گناهکار بوده، گناهش را بیامرز.

﴿۸۸۶۰﴾ بار خدایا؛ اگر نیکوکار بوده است، پس تو احسان خود را به او بیافزا و اگر گناهکار بوده، از گناهانش درگذر، و او را مورد عفو و آمرزش خود قرار ده.

﴿۸۸۶۱﴾ بار خدایا؛ اگر این شخص، نیکی و اهل آن را دوست می‌داشته، او را بیامرز و مورد رحمت خود قرار ده و از گناهان و تقصیرات او درگذر. و اگر مستضعف با تو نوعی پیوستگی دارد، برای او بر مبنای شفاعت، نه بر مبنای ولایت، طلب آمرزش و بخشش کن.

﴿۸۸۶۲﴾ خدایا؛ ما از او جز خیر چیز دیگری نمی‌دانیم، حال آنکه تو از ما داناتری و بهتر می‌دانی، او را بیامرز.

﴿۸۸۶۳﴾ خداوند! این بنده‌ی تو فرزند بنده‌ات و فرزند کنیز توست. تو از من به آن داناتری. عجز و فقرم را به رحمت تو عرضه و از آن درخواست بی‌نیازی می‌کنم، پروردگارا [به لطف و رحمت خودت] از گناهان او درگذر، و در احسان و نیکی به او بیافزا و او را بیامرز و بر او رحم کن و قبرش را نورانی کن.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٨٤٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنَّ امِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام نَزَلَ فِي قَبْرِ ابْنِ الْمُكَفَّفِ فَلَمَّا وَضَعَهُ فِي قَبْرِهِ قَالَ اللَّهُمَّ عَبْدُكَ وَكَدُّ عَبْدِكَ اللَّهُمَّ وَسَّعَ عَلَيْهِ مَدَاحِلُهُ وَاعْفِرْ لَهُ ذَنْبَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٢٦

﴿٨٨٤٥﴾ تَفَضَّلَ عَلَى فَقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ بِالْغِنَاءِ وَ الثَّرْوَةِ وَ عَلَى مَرْضَى الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ بِالشِّفَاءِ وَ الصَّحَّةِ وَ عَلَى أَحْيَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ بِاللُّطْفِ وَ الْكَرَامَةِ وَ عَلَى أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٠٠

﴿٨٨٤٦﴾ الرسول عليه السلام: حَضَرَ رَجُلًا الْمَوْتَ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ فَلَانًا قَدْ حَضَرَ الْمَوْتَ فَهَضَّ رَسُولُ اللَّهِ عليه السلام وَ مَعَهُ أَنَسُ بْنُ أَصْحَابِهِ حَتَّى أَتَاهُ وَ هُوَ مُغْمًى عَلَيْهِ قَالَ فَقَالَ يَا مَلِكَ الْمَوْتِ كَفَّ عَنِ الرَّجُلِ حَتَّى أَسْأَلَهُ فَأَفَاقَ الرَّجُلُ فَقَالَ النَّبِيُّ عليه السلام مَا رَأَيْتَ قَالَ رَأَيْتُ بَيَاضًا كَثِيرًا وَ سَوَادًا كَثِيرًا قَالَ فَأَيُّهُمَا كَانَ أَقْرَبَ إِلَيْكَ فَقَالَ السَّوَادُ فَقَالَ النَّبِيُّ عليه السلام قُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الْكَثِيرَ مِنْ مَعَاصِيكَ وَ أَقْبَلْ مِنِّي الْيَسِيرَ مِنْ طَاعَتِكَ فَقَالَ ثُمَّ أَعْمَى عَلَيْهِ فَقَالَ يَا مَلِكَ الْمَوْتِ خَفَّفْ عَنْهُ حَتَّى أَسْأَلَهُ فَأَفَاقَ الرَّجُلُ فَقَالَ مَا رَأَيْتَ قَالَ رَأَيْتُ بَيَاضًا كَثِيرًا وَ سَوَادًا كَثِيرًا قَالَ فَأَيُّهُمَا كَانَ أَقْرَبَ إِلَيْكَ فَقَالَ الْبَيَاضُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ عليه السلام غَفَرَ اللَّهُ لِصَاحِبِكُمْ قَالَ فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام إِذَا حَضَرْتُمْ مَيِّتًا فَقُولُوا لَهُ هَذَا الْكَلَامَ لِيَقُولَهُ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٢٤

﴿٨٨٤٧﴾ عَلَى أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الرَّحْمَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٠٠

﴿٨٨٤٨﴾ الصادق عليه السلام: فَإِذَا سَوَى قَبْرُهُ فَصَبَّ عَلَى قَبْرِهِ الْمَاءَ وَ تَجْعَلِ الْقَبْرَ أَمَامَكَ وَ أَنْتَ مُسْتَقْبِلُ الْقِبْلَةِ وَ تَبْدَأُ بِصَبِّ الْمَاءِ عِنْدَ رَأْسِهِ وَ تَدْوِرُ بِهِ عَلَى قَبْرِهِ مِنْ أَرْبَعِ جَوَانِبِهِ حَتَّى تَرْجِعَ إِلَى الرَّأْسِ مِنْ غَيْرِ أَنْ تَقْطَعَ الْمَاءَ فَإِنْ فَضَلَ مِنَ الْمَاءِ شَيْءٌ فَصَبَّهُ عَلَى وَسْطِ الْقَبْرِ ثُمَّ ضَعَّ يَدَكَ عَلَى الْقَبْرِ وَ ادْعُ لِلْمَيِّتِ وَ اسْتَغْفِرْ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٧٢

﴿٨٨٤٩﴾ الرسول عليه السلام: فِي فَضْلِ آيَةِ الْكُرْسِيِّ قَالَ عليه السلام وَ مَنْ قَرَأَهَا وَ جَعَلَ ثَوَابَهَا لِأَهْلِ الْقُبُورِ غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُمْ إِلَّا أَنْ يَكُونَ عَشَّارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٤١

﴿٨٨٧٠﴾ الرضا عليه السلام: لَا بَأْسَ بِالصَّلَاةِ عَلَى الْجِنَازَةِ حِينَ تَغِيبُ الشَّمْسُ وَ حِينَ تَطْلُعُ إِنَّمَا هُوَ اسْتَغْفَارُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٥٤

﴿٨٨٧١﴾ الرضا عليه السلام: ... لَا تَسْلِمَ إِلَّا أَنْ الصَّلَاةَ عَلَى الْمَيِّتِ إِنَّمَا هُوَ دُعَاءٌ وَ تَسْبِيحٌ وَ اسْتَغْفَارُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٦٩

﴿٨٨٧٢﴾ الرسول عليه السلام: لَا يُصَلَّى عَلَى رَجُلٍ أَرْبَعُونَ رَجُلًا فَيَشْفَعُونَ فِيهِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٩٢

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۸۶۴﴾ امیرالمؤمنین (علیه السلام) داخل قبر ابن مکفّف شد و هنگامی که جسم او را در قبرش قرار داد گفت: «خداوندا! این بنده‌ی تو و فرزند بنده‌ی توست. خداوندا! ورودی‌هایش را برایش گسترش بده و گنااهش را بیامرز.»

﴿۸۸۶۵﴾ بر نیازمندان مؤمن با بی‌نیازی و ثروت، بر بیماران مؤمن با شفا دادن و تندرستی، بر مؤمنین در قید حیات با مهربانی و بخشش، و بر امواتشان با آمرزش و رحمت احسان کن.

﴿۸۸۶۶﴾ مردی در آستانه‌ی مرگ قرار گرفت، گفته شد: «ای رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فلانی در حال مرگ است». رسول خدا (صلی الله علیه و آله) به همراه عده‌ای از اصحاب برخاست و نزد او رفت. او بیهوش بود، پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: «ای فرشته‌ی مرگ این مرد را رها کن تا از او پرسشی کنم». مرد به‌هوش آمد و پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: «چه دیدی؟» گفت: «سفیدی و سیاهی زیادی دیدم». فرمود: «کدامشان به تو نزدیک‌تر بود؟» گفت: «سیاهی». پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: بگو: خدایا! «نافرمانی‌های زیادی را که انجام دادم بیامرز و طاعات اندکی که کرده‌ام را بپذیر». آن مرد این عبارت را گفت و بیهوش شد. پیامبر فرمود: «ای فرشته‌ی مرگ بر او آسان بگیر تا از او پرسشی کنم». مرد به‌هوش آمد و پیامبر (صلی الله علیه و آله) پرسید: «چه دیدی؟» گفت: «سفیدی و سیاهی زیادی دیدم». حضرت پرسید: «کدامشان به تو نزدیک‌تر بود؟» گفت: «سفیدی». رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: «خداوند دوست شما را آمرزید». پس هنگامی که نزد محتضری حاضر شدید، این عبارات را به او بگویید تا او نیز بگوید.

﴿۸۸۶۷﴾ بر مردان و زنان مؤمن مرده‌ی ما به آمرزش و رحمت [نظر کن].

﴿۸۸۶۸﴾ هنگامی که قبر درست شد، بر آن قبر آب بریز درحالی که قبر در برابر توست و رو به قبله هستی، شروع کن به ریختن آب از قسمت سر قبر و آب را چهار سوی آن بگردان تا دوباره به قسمت سر قبر بازگردد بدون اینکه آب را قطع کرده باشی و اگر چیزی از آب زیاد آمد آن را وسط قبر بریز، بعد از آن دست خود را بر روی قبر بگذار و برای میّت دعا کن و از خداوند آمرزش بخواه.

﴿۸۸۶۹﴾ پیامبر (صلی الله علیه و آله) در فضیلت آیه‌الکرسی فرمود: هرکس آن را بخواند و ثوابش را برای اموات و اهل قبور در نظر بگیرد، خداوند گناهان ایشان را می‌آمرزد مگر آنکه باج‌گیر باشد.

﴿۸۸۷۰﴾ نماز بر جنازه در هنگام غروب و طلوع خورشید اشکالی ندارد، درواقع این نماز فقط طلب آمرزش است.

﴿۸۸۷۱﴾ ... همچنین نیازی به سلام دادن آخر نماز نیست، چرا که نماز میّت فقط دعا، تسبیح و استغفار است.

﴿۸۸۷۲﴾ چهل مرد بر جنازه‌ی مردی نماز نمی‌خوانند و شفاعتش نمی‌کنند، مگر اینکه خدا او را می‌آمرزد.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٨٧٣﴾ الرسول ﷺ: مَا أَهْدَىٰ إِلَى الْمَيِّتِ هَدِيَّةٌ وَلَا أَتَحِفَ تُحْفَةً أَفْضَلَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ؛

مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١١٢

﴿٨٨٧٤﴾ الصادق عليه السلام: يَنْبَغِي أَنْ تَضَعَ يَدَكَ عَلَى قَبْرِهِ عِنْدَ رَأْسِهِ تُفَرِّجُ أَصَابِعَكَ عَلَيْهِ بَعْدَ مَا تُنْضِحُ عَلَى الْقَبْرِ وَتَقُولُ خَتَمْتُ عَلَيْكَ مِنَ الشَّيْطَانِ أَنْ يَدْخُلَكَ وَمِنَ الْعَذَابِ أَنْ يَمَسَّكَ ثُمَّ تَنْصَرِفُ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٣٨

﴿٨٨٧٥﴾ الصادق عليه السلام: يَنْبَغِي لِأَوْلِيَاءِ الْمَيِّتِ مِنْكُمْ أَنْ يُؤْذِنُوا إِخْوَانَ الْمَيِّتِ بِمَوْتِهِ فَيَشْهَدُونَ جَنَازَتَهُ وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ فَيُكْتَبُ لَهُمُ الْأَجْرُ وَيُكْتَبُ لِلْمَيِّتِ الْإِسْتِغْفَارُ وَيَكْتَسِبُ هُوَ الْأَجْرَ فِيهِمْ وَفِيمَا اكْتَسَبَ لِمَيِّتِهِم مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٦٦

﴿٨٨٧٦﴾ الصادق عليه السلام: يَنْبَغِي لِأَوْلِيَاءِ الْمَيِّتِ مِنْكُمْ أَنْ يُؤْذِنُوا إِخْوَانَ الْمَيِّتِ بِمَوْتِهِ فَيَشْهَدُوا جَنَازَتَهُ وَيُصَلُّوا عَلَيْهِ وَيَسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٢١٨
١-١٧-٣-٧- تَوْبَةُ الْعَبْدِ، عَامِلٌ لُغْفَرَانِ أَهْلِ الْقُبُورِ

﴿٨٨٧٧﴾ الرسول ﷺ: مَا مِنْ بَلَدَةٍ تَابَ فِيهَا رَجُلٌ إِلَّا رَحِمَ اللَّهُ أَهْلَ تِلْكَ الْبَلَدَةِ وَرَفَعَ الْعَذَابَ عَنْهُمْ وَعَنْ أَهْلِ الْمَقَابِرِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَيَغْفِرُ لِأَهْلِ الْقُبُورِ ذَنْبَ أَرْبَعِينَ عَامًا لِأَفْضَلِ هَذَا الْعَبْدِ عِنْدَ اللَّهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٣

١٨-١-٧- أَهْلُ الْبَقِيعِ

﴿٨٨٧٨﴾ أَنَّهُ ﷺ: لَمَّا مَرَضَ مَرَضُهُ الَّذِي مَاتَ فِيهِ خَرَجَ مُتَعَصِّبًا مُعْتَمِدًا عَلَى يَدِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَالْفَضْلِ بْنِ الْعَبَّاسِ فَتَبِعَهُ النَّاسُ فَقَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ قَدْ أَنْ مَنِي خُفُوقِي يَعْنِي رَحِيلِي وَقَدْ أَمِرْتُ أَنْ أَسْتَغْفِرَ لِأَهْلِ الْبَقِيعِ ثُمَّ جَاءَ حَتَّى دَخَلَ الْبَقِيعَ ثُمَّ قَالَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ التَّوْبَةِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْغُرْبَةِ لِيَهْنِئَكُمْ مَا أَصْبَحْتُمْ فِيهِ مَا النَّاسُ فِيهِ أَتَتْ الْفِتْنُ كَقِطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلَمِ يَتَّبِعُ أَوْلَهَا آخِرَهَا ثُمَّ اسْتَغْفَرَ لَهُمْ وَأَطَالَ الْإِسْتِغْفَارَ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٣٣

﴿٨٨٧٩﴾ الرسول ﷺ: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ قَدْ أَنْ مَنِي خُفُوقِي يَعْنِي رَحِيلِي وَقَدْ أَمِرْتُ أَنْ أَسْتَغْفِرَ

لِأَهْلِ الْبَقِيعِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٣٣

﴿٨٨٨٠﴾ الرسول ﷺ: فَلَمَّا أَحَسَّ بِالْمَرَضِ الَّذِي عَرَاهُ أَخَذَ بِيَدِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَاتَّبَعَهُ جَمَاعَةٌ مِنَ النَّاسِ وَتَوَجَّهَ إِلَى الْبَقِيعِ فَقَالَ لِلَّذِي اتَّبَعَهُ إِنِّي قَدْ أَمِرْتُ بِالْإِسْتِغْفَارِ لِأَهْلِ الْبَقِيعِ فَانْطَلَقُوا مَعَهُ حَتَّى وَقَفَ بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ وَقَالَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْقُبُورِ لِيَهْنِئَكُمْ مَا أَصْبَحْتُمْ فِيهِ

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۸۷۳﴾ هدیه و تحفه‌ای نیکوتر و بافضیلت‌تر از استغفار، به میّت هدیه نشده است.

﴿۸۸۷۴﴾ سزاوار است که پس از آب‌پاشیدن بر قبر، دستت را نزدیک سر او بگذاری و انگشتانت را بگشایی و بگویی: با این درخواست‌ها دعایم را به پایان می‌برم: «شیطان بر تو وارد نشود و عذاب به تو نرسد». سپس بازمی‌گردد و برایش طلب آمرزش می‌کنی.

﴿۸۸۷۵﴾ شایسته است که صاحبان عزا برادران دینی خود را از مرگ عزیزشان باخبر سازند تا در تشییع جنازه و نماز میّت و طلب آمرزش شرکت نمایند. بدین وسیله، هم برادران دینی او به اجر و پاداشی نائل می‌شوند و هم برای عزیزشان استغفار بیشتری می‌شود و هم خودشان به اجر و پاداش الهی می‌رسند که برای زندگان و مردگان، باعث خیر و پاداش شده‌اند.

﴿۸۸۷۶﴾ شایسته است که صاحبان عزا برادران دینی خود را از مرگ عزیزشان باخبر سازند تا در تشییع جنازه و نماز میت و طلب آمرزش شرکت نمایند.

۱-۱۷-۳-۷- توبه‌ی بنده، عامل بخشش اهل قبور

﴿۸۸۷۷﴾ سرزمینی نیست که در آن کسی توبه کند مگر آنکه خدا به اهل آن رحم کند و عذاب را از ایشان و از اهل قبور تا چهل روز بردارد و خداوند گناهان چهل سال آن بنده را به سبب فضیلتش نزد خدا می‌آمرزد.

۱-۱۸-۳-۷- اهل بقیع

﴿۸۸۷۸﴾ وقتی پیامبر ﷺ به همان مرضی که از دنیا رفتند بیمار شدند، دستمالی به سر بسته و در حالی که طرف راستش بر دوش علی علیه السلام و طرف چپش بر دوش فضل بن عباس بود، به سوی قبرستان بقیع حرکت کردند و بیشتر مردم همراه حضرت بیرون آمدند و ایشان فرمودند: «ای مردم؛ زمان رفتنم فرارسیده و از سوی خدا مأمورم که برای اهل بقیع استغفار کنم». سپس به راه خود ادامه داد تا به بقیع رسید، و فرمود: «سلام بر شما ای اهل توبه و ای اهل غربت، گوارا باد بر شما که نجات یافته‌اید از آنچه مردم در پیش دارند، فتنه‌هایی به سان پاره‌های شب‌های تاریک به سوی مردم رو کرده، که اول و آخر آن‌ها یکی است [و یک جریان است]». سپس برای اهل بقیع مکرراً آمرزش خواست و بازگشت.

﴿۸۸۷۹﴾ ای مردم رفتن من از میان شما نزدیک شده و من مأمور شده‌ام که برای اهل بقیع استغفار کنم.

﴿۸۸۸۰﴾ چون احساس کسالت کرد، دست علی علیه السلام را گرفت و به قبرستان بقیع روان شد و گروهی از مردم نیز به دنبال آن حضرت رفتند. آن بزرگوار رو به همراهان کرده فرمود: من مأمور شده‌ام برای آنان که در بقیع مدفونند از خدا آمرزش بخواهم. پس آن گروه به همراه او به بقیع رفتند. به آنجا که رسیدند حضرت در میان آنان ایستاد و فرمود: «درود بر شما ای خفتگان در گور،

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

مِمَّا فِيهِ النَّاسُ أَقْبَلَتِ الْفِتْنُ كَقِطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ يَتَّبِعْ آخِرُهَا أَوَّلَهَا ثُمَّ اسْتَغْفِرْ لِأَهْلِ الْبَقِيْعِ طَوِيلًا؛

بحار الأنوار، ج ٢٢، ص ٤٦٦

١٩-١-٣-٧-أهل العرفات

﴿٨٨٨١﴾ الصادق عليه السلام: مَا مِنْ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ كُورَةٍ وَقَفَ بَعْرَفَةً مِنَ الْمُؤْمِنِينَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ أَهْلَ تِلْكَ الْكُورَةِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَمَا مِنْ رَجُلٍ وَقَفَ بَعْرَفَةً مِنْ أَهْلِ بَيْتٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ أَهْلَ ذَلِكَ الْبَيْتِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢١١

٢٠-١-٣-٧- زُوَّارُ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

﴿٨٨٨٢﴾ اِغْفِرْ لِيْ وَلِإِخْوَانِيْ وَلِزُورَارِ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) الَّذِينَ أَنْفَقُوا أَمْوَالَهُمْ وَأَشْخَصُوا أَبْدَانَهُمْ رَغْبَةً فِي بَرَاءٍ وَرَجَاءٍ لِّمَا عِنْدَكَ فِي صِلَاتِنَا وَسُرُوراً أَدْخَلُوهُ عَلَى نَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاجَابَةً مِنْهُمْ لِأَمْرِنَا وَغَيْظاً أَدْخَلُوهُ عَلَى عَدُوِّنَا أَرَادُوا بِذَلِكَ رِضَاكَ؛

الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢

الكافي، ج ٤، ص ٥٨٢

﴿٨٨٨٣﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عِنْدَ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَنْظُرُ إِلَى مُعْسِكَرِهِ وَمَنْ حَلَّ مِنْ الشُّهَدَاءِ مَعَهُ وَيَنْظُرُ إِلَى زُورَارِهِ وَهُوَ أَعْرَفُ بِهِمْ وَبَأَسْمَائِهِمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِهِمْ وَبَدَرَجَاتِهِمْ وَمَنْزِلَتِهِمْ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ أَحَدِكُمْ بَوْلَدِهِ وَإِنَّهُ لَيَرَى مَنْ يَبْكِيهِ فَيَسْتَغْفِرُ لَهُ وَيَسْأَلُ آبَاءَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٨١

أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٨١

٢١-١-٣-٧- المَنُوبُ

﴿٨٨٨٤﴾ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ جَائِزَتَهُ فِي مَوْقِفِي هَذَا غُفْرَانِكَ وَتُحْقِيقَتَهُ فِي مَقَامِي هَذَا عِنْدَ إِمَامِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ أَنْ تُقِيلَ عَثْرَتَهُ وَتَقْبَلَ مَعْذِرَتَهُ وَتَتَجَاوَزَ عَنْ خَطِيئَتِهِ وَتَجْعَلَ التَّقْوَى زَادَهُ وَمَا عِنْدَكَ خَيْرًا لَهُ فِي مَعَادِهِ وَتَحْشُرَهُ فِي زُمْرَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام وَتَغْفِرَ لَهُ وَلِوَلَدَيْهِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ١١٦

مُحَمَّدٌ ﷺ وَتَغْفِرْ لَهُ وَلِأُولَآئِهِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ١١٦

٢-٣-٧- طَلَبُ الْمَغْفِرَةِ لِلْآخِرِينَ (الأعلام)

۱-۲-۳-۷- مُحَمَّدٌ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَأَهْلُ بَيْتِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۱-۱-۲-۳-۷- مُحَمَّدٌ ﷺ

﴿٨٨٨٥﴾ اَسْأَلُكَ اَنْ تَجْعَلَ فَوَاضِلَ صَلَوَاتِكَ وَبَرَكَاتِكَ وَزَاكِيَاتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَنَوَامِيكَ وَرِضْوَانِكَ وَرَأْفَتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَمَحَبَّتِكَ وَتَحِيَّتِكَ وَصَلَوَاتِكَ عَلَى جَمِيعِ اَهْلِ طَاعَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٢٧٢

طَاعَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٨٢، ص ٢٧٢

﴿ ۲۲۵۶ ﴾

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

گوارا باد شما را آنچه اکنون در آن هستید، از آنچه مردم (یعنی زندگان) گرفتار آند [آسوده خاطر هستید] فتنه‌ها مانند شب‌های تاریک یکی پس از دیگری روی آورده است». سپس برای اهل بقیع بسیار آمرزش خواست.

۱۹-۷-۳-۱-اهل عرفات

«۸۸۸۱» هیچ مرد مؤمنی از اهل شهر یا منطقه‌ای، در عرفات وقوف نمی‌کند، مگر آنکه خداوند مؤمنین اهل آن شهر و منطقه را می‌آمرزد، و هیچ شخصی از خانواده‌ی از مؤمن در عرفات وقوف نمی‌کند، مگر آنکه خداوند همه‌ی آن خانواده‌ی مؤمن را می‌آمرزد.

۲۰-۷-۳-۱-زائران قبر امام حسین (علیه السلام)

«۸۸۸۲» من و برادرانم و زائرین قبر امام حسین (علیه السلام) را بیامرز؛ آنان که به خاطر میل و رغبت در احسان به ما و به امید آنچه نزد توست و به خاطر صله و احسان به ما و به منظور شادکردن پیامبرت و برای اجابت فرمان ما و به قصد خشمگین ساختن دشمنانمان اموالشان را انفاق کرده و بدن‌هایشان را به رنج و سختی انداختند. اینان اراده و نیتشان از این ایثار، رضایت و خشنودی توست.

«۸۸۸۳» امام حسین (علیه السلام) نزد پروردگار است و به لشکرگاه و مقبره خود و شهیدانی که نزدیک آن حضرت مدفونند و زوَّار خویش نظر رحمت می‌کند. امام حسین (علیه السلام) نام زوَّار و نام پدران آنان و مقام و منزلتی که نزد خدا دارند را از شما که نام فرزند خود را می‌دانید، بهتر می‌شناسد و بهتر می‌داند. آن بزرگوار هرکسی را که برایش گریه کند می‌بیند و برایش طلب مغفرت می‌نماید و از پدران خود تقاضا می‌کند که برای زوَّارش طلب آمرزش نمایند.

۲۱-۷-۳-۱-آن که نیابت حج داده است

«۸۸۸۴» خداوند؛ بر محمد و خاندانش درود فرست و پاداش او را در این جایی که من ایستاده‌ام، آمرزش او قرار ده؛ و هدیه‌ی او را در این جایی که من ایستاده‌ام، نزد امامم این قرار ده که از لغزش او چشم‌پوشی، و عذرخواهی‌اش را بپذیری، و از اشتباهش درگذری، و پرهیزکاری را توشه‌ی او، و آنچه را که در پیش توست، خوبی برای او در آخرت، قرار دهی؛ و او را در گروه محمد (صلی الله علیه و آله) و خاندان محمد (صلی الله علیه و آله) محشور نمایی و او و پدر و مادرش را بیامرزی.

۲-۷-۳-۲-استغفار برای دیگران، (افراد معروف و شناخته شده)

۱-۷-۳-۲-۱-محمد (صلی الله علیه و آله) و خاندان ایشان (علیهم السلام)

۱-۷-۳-۲-۱-۱-محمد (صلی الله علیه و آله)

«۸۸۸۵» پروردگارا! از تو درخواست می‌کنم که برجسته‌ترین احسان‌ها، رحمت‌ها، برکت‌ها، خیرها، نعمت‌های پاکیزه، آمرزش، نیکویی‌های زیادشونده، خشنودی، شفقت، مهربانی، دوستی، ستایش و رحمت خود را که بر اهل عبادت قرار می‌دهی بر محمد (صلی الله علیه و آله) و خاندانش قرار دهی.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٨٨٦﴾ الصَادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اللَّهُمَّ وَاجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَغُفْرَانِكَ وَرِضْوَانِكَ وَمُعَافَاتِكَ وَكَرَامَتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَمَنِّكَ وَفَضْلِكَ وَسَلَامَكَ وَشَرَفَكَ وَإِعْظَامَكَ وَتَبْجِيلَكَ وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَرُسُلِكَ وَأَنْبِيَائِكَ وَالْأَوْصِيَاءِ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّادِقِينَ مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ وَحَسَنَ أَوْلِيكَ رَافِقًا وَأَهْلَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا فَوْقَهُمَا وَمَا تَحْتَهُمَا وَمَا بَيْنَ الْخَافِقِينَ وَمَا بَيْنَ الْهَوَاءِ وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ وَالنُّجُومِ وَالْجِبَالِ وَالشَّجَرِ وَالِدَّوَابِّ وَمَا سَبَّحَ لَكَ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَفِي الظُّلُمَةِ وَالضِّيَاءِ بِالْغَدُوِّ وَالْأَصَالِ وَفِي آنَاءِ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ وَسَاعَاتِهِ عَلَى مُحَمَّدٍ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَإِمَامِ الْمُتَّقِينَ وَمَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ وَوَلِيِّ الْمُسْلِمِينَ وَقَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّجِينَ وَرَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٠١

ص ۱۴

﴿٨٨٨٧﴾ الرسول ﷺ: فَقَالَ يَا جَبْرِئِيلُ مِنْ هَذَا مَعَكَ فَقَالَ مُحَمَّدٌ قَالَ وَقَدْ بُعِثَ قَالَ نَعَمْ
فَفَتَحَ الْبَابَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَيَّ وَاسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢١

﴿٨٨٨٨﴾ السَّجَادَةُ ﷺ: وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بَأَن لَكَ الْمُلْكُ وَالْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَحَبِيبِكَ وَصَفْوَتِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
الْأَثَرَاءِ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ صَلَاةَ لَا يَقْوَى عَلَى إِحْصَائِهَا إِلَّا أَنْتَ، وَأَنْ تُشْرِكَنَا فِي صَلَاحٍ مِنْ دَعَاكَ
فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنْ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَأَنْ تَغْفِرَ لَنَا وَلَهُمْ؛ الصحيفة السجادية ﷺ.

الدعاء ٤٨

﴿٨٨٨٩﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ، أَنْتَ سَيِّدُ الْعَابِدِينَ كَمَا سُمِّيتَ، وَأَنَا إِبْلِيسُ، وَاللَّهِ لَقَدْ شَاهَدْتُ مِنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَى زَمَنِكَ، فَمَا رَأَيْتُ مِثْلَ عِبَادَتِكَ، وَلَوْ دِدْتُ أَنَّكَ اسْتَغْفَرْتَ لِي، فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ يَغْفِرُ لِي؛ دلائل الإمامة، ص ٨٣

٢-١-٢-٣-٧- علي عليه السلام

﴿٨٨٩٠﴾ ابن عباس رضي الله عنه: فَرَضَ اللَّهُ تعالى الْإِسْتِغْفَارَ لِعَلَى عليه السلام فِي الْقُرْآنِ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَهُوَ سَابِقُ الْأُمَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ٣٣٤

﴿٨٨٩١﴾ ابن عباس رضي الله عنه: فَرَضَ اللَّهُ تعالى الْإِسْتِغْفَارَ لِعَلَى عليه السلام فِي الْقُرْآنِ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ بِقَوْلِهِ تَعَالَى: رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ فَكُلُّ مَنْ أَسْلَمَ بَعْدَ عَلِيٍّ فَهُوَ يَسْتَغْفِرُ لِعَلَى عليه السلام؛ شرح نهج البلاغة، ج ١٣، ص ٢٢٤

لَعَلِّي ^س (عليه السلام)؛ شرح نهج البلاغة، ج ١٣، ص ٢٢٤

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۸۸۶﴾ خداوند! درودها و آمرزش و رضایت و سلامتی و عافیت و کرامت و رحمت و لطف و منت و فضل و تندرستی و شرافت و بزرگداشت و احترام و درود فرشتگان و رسولان و پیامبران و جانشینان و شهدا و راستگویان و راستان از بندگان صالح و نیکوکردار را، درحالی که ایشان نیکو رفیقانی هستند و اهل و ساکنان آسمانها و زمینها و آنچه بین آن دو است و هرچه در بالای آن دو و زیر آنهاست و آنچه از جنندگان که بین آنهاست و آنچه در میان هواست و خورشید و ماه و ستارگان و کوهها و درختان و موجودات و تمام آنچه که تو را در خشکی و دریاها تسبیح می گویند و در تاریکی و نور و در بامداد و شامگاه و در تمام لحظات شب و پهنای روز و ساعت های آن بر محمد بن عبدالله آقا و سرور و ستارگان رسالت و پایان انبیاء و پیشاهنگ اهل تقوا و مولای اهل ایمان و سرپرست مسلمانان پیشوای شناخته شده ی مشهور و رسول پروردگار عالمیان قرار بده.

﴿۸۸۸۷﴾ گفت: «ای جبرئیل! این مرد که با توسل کیست؟» جبرئیل گفت: «او محمد ﷺ است». گفت: «مبعوث شده است؟» گفت: «بله». در را گشود. پس من بر او سلام و برایش استغفار کردم و او نیز به من سلام کرد و برایم استغفار کرد.

﴿۸۸۸۸﴾ بار خدایا! پادشاهی و سپاس، شایسته ی توسل، خدایی جز تو نیست، از تو می خواهم که بر محمد بنده و فرستاده و دوست و انتخاب شده و برگزیده ی خود از آفریدگانت و بر خاندان محمد که نیکوکاران و پاکان و نیکانند، درودی فرستی که کسی جز تو بر شمردن آن توانایی نداشته باشد؛ و نیز ما را در دعا و درخواست شایسته ی هر یک از بندگان با ایمانت که در این روز تو را می خواند شریک گردانی، ای پروردگار جهانیان، و می خواهم که ما و ایشان را نیز بیامرزی.

﴿۸۸۸۹﴾ ای علی بن الحسین؛ تو چنانچه نام گرفته ای، سرور عبادت کنندگانی و من ابلیسم؛ به خدا قسم؛ عبادت پیامبران از پدرت آدم تا زمان تو را دیده ام ولی کسی را چون تو عابد نیافته ام و می خواهم که تو برایم طلب آمرزش کنی که در این صورت خدا مرا خواهد آمرزید.

۲-۱-۲-۷- علی ﷺ

﴿۸۸۹۰﴾ خداوند در قرآن، طلب آمرزش برای علی ﷺ را بر هر مسلمانی واجب کرده و این مطلب از این آیه استنباط می شود: «پروردگارا! ما و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند بیامرز» و علی ﷺ کسی است که در ایمان از همه پیشی گرفته بود.

﴿۸۸۹۱﴾ خداوند در قرآن، طلب آمرزش برای علی ﷺ را بر هر مسلمانی واجب کرده است و این مطلب از این آیه استنباط می شود: «پروردگارا! ما را و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند بیامرز». و علی ﷺ کسی است که در ایمان آوردن از همه پیشی گرفته بود.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٨٩٢﴾ ابن عباس رضي الله عنه: فَسَأَلَ نُوحٌ رَبَّهُ الْمَغْفِرَةَ لِعَلَىٰ وَفَاطِمَةَ عليهما السلام قَوْلُهُ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ
 الْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٢، ص ٢٣٧

﴿٨٨٩٣﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): فَلَمَّا آتَى الْعَبَّاسَ رَسُولُهُ بِمَا قَالَ عَلَى (عليه السلام) قَالَ يَغْفِرُ اللَّهُ لِابْنِ أَخِي فَإِنَّهُ لَمَغْفُورٌ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٣، ص ٢٠٩

﴿٨٨٩٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قال الله عز و جل وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، وَاَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ إيماناً؛ شواهد التنزيل، ص ٢، ص ٣٣٦

﴿٨٨٩٥﴾ ابن عباس رضي الله عنه: قَوْلُهُ تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، قَالَ هُمْ ثَلَاثَةٌ نَفَرٌ مُؤْمِنٌ آلُ فِرْعَوْنَ وَ حَبِيبُ النَّجَّارِ صَاحِبُ مَدِينَةِ الْأَنْطَاكِيَّةِ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٢٥

﴿٨٨٩٦﴾ الرسول ﷺ: لَمَّا أُسْرِى بَى إِلَى السَّمَاءِ وَ صِرْتُ أَنَا وَ جَبْرَائِلُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ قَالَ جَبْرَائِلُ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَوْضِعِي ثُمَّ رُخَّ بَى فِى النُّورِ رَحَةً فَإِذَا أَنَا بِمَلِكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ تَعَالَى فِى صُورَةٍ عَلَى ﷻ اسْمُهُ عَلَى سَاجِدٌ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَلَى وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ مُحَبِّبِهِ وَ أَتْبَاعِهِ وَ أَتْبَاعِهِ وَ الْعَنْ مُبْغِضِيهِ وَ آعَادِيهِ وَ حُسَّادَهُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٩٧

﴿٨٨٩٧﴾ الرسول ﷺ: مُثَلِّ لَى أُمَّتِى فِى الطَّيْنِ وَ عَلَّمْتُ الْأَسْمَاءَ كَمَا عَلَّمَ آدَمُ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا وَ رَأَيْتُ أَصْحَابَ الرَّايَاتِ فَكَلَّمَا مَرَرْتُ بِكَ يَا عَلَى وَ بِشِيعَتِكَ اسْتَغْفَرْتُ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ١٥٣

﴿٨٨٩٨﴾ وَأَمَّا أُسَاتِرُ [أُسَامَةُ] بْنُ زَيْدٍ فَقَدْ سَلَّمَ بَعْدَ ذَلِكَ وَرَضِيَ وَدَعَا لِعَلِيِّ عليه السلام وَاسْتَغْفَرَ لَهُ وَبَرَّئَ مِنْ عَدُوِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٢١٥

﴿٨٨٩٩﴾ الباقِرُ عليه السلام: وَ لَقَدْ عَاتَبَ اللَّهُ أَصْحَابَ مُحَمَّدٍ عليه السلام فِي آيٍ مِنَ الْقُرْآنِ وَمَا ذَكَرَ عَلِيًّا إِلَّا بِخَيْرٍ وَ لَقَدْ أَمَرْنَا بِالِاسْتِغْفَارِ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ١١٧

﴿٨٩٠﴾ الرَسُولُ ﷺ: وَدَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُ زَوْدَكَ اللَّهَ تَقْوَى وَغَفَرَ لَكَ ذَنْبَكَ وَ وَجَّهَكَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُمَا تَوَجَّهْتَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٨، ص ٢٠٩
١-٣-٢-٧-٣-٢-٧-٣ فاطمة ﷺ

﴿٨٩٠﴾ ابن عباس رضي الله عنه: فَسَالَ نُوحٌ رَبَّهُ الْمَغْفِرَةَ لِعَلَىٰ وَفَاطِمَةَ عليها السلام قَوْلُهُ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ
 الْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٢، ص ٢٣٧

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۸۹۲﴾ نوح علیه السلام به حقّ علی و فاطمه علیهم السلام برای مردان و زنان باایمان از پروردگارش طلب آمرزش کرد.

﴿۸۸۹۳﴾ موقعی که فرستاده‌ی عباس نزد او بازگشت و جواب حضرت امیر را برای وی شرح داد، عباس گفت: «خدا برادرزاده‌ی مرا پیامزد».

﴿۸۸۹۴﴾ خداوند می‌فرماید: «و آنان که پس از ایشان آیند می‌گویند: پروردگارا! ما را و برادران ما را که پیش از ما بودند و ایمان آوردند پیامرز» و من نخستین کس از مؤمنان هستم که ایمان آورده‌ام.

﴿۸۸۹۵﴾ منظور این آیه‌ی قرآن: «پروردگارا! ما را و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند پیامرز»؛ سه نفر هستند: مؤمن آل فرعون، حبیب نجار ساکن شهر انطاکیه و علی بن ابی طالب علیه السلام.

﴿۸۸۹۶﴾ آن‌گاه که شب معراج مرا به آسمان سیر دادند و من و جبرئیل به آسمان هفتم رسیدیم، جبرئیل گفت: ای محمد؛ اینجا جایگاه من است؛ مرا سوار بر نوری به سرعت روانه کرد؛ تا اینکه فرشته‌ای به شکل علی علیه السلام دیدم که نامش علی بود. و زیر عرش به سجده مشغول بود. و چنین می‌گفت: «خدایا! علی و فرزندان و دوستان و شیعیان و پیروانش را پیامرز و کینه‌ورزان نسبت به او و دشمنان و حسودانش را لعنت کن که تو بر همه چیز توانایی».

﴿۸۸۹۷﴾ امّتم در گل به من نمایان شدند و همان‌گونه که اسماء به آدم تعلیم داده شد به من نیز همه‌ی آن‌ها آموزش داده شد و پیروان همه‌ی گروه‌ها را دیدم. یا علی؛ هرگاه که از کنار تو و پیروانت گذر کردم برایتان طلب آمرزش کردم.

﴿۸۸۹۸﴾ اسامه بن زید بعد از آن تسلیم شد و رضایت خود را اعلام کرد و برای علی علیه السلام دعا و استغفار کرد و از دشمن آن حضرت بیزاری جست.

﴿۸۸۹۹﴾ و خداوند اصحاب محمد صلی الله علیه و آله را در آیاتی از قرآن عتاب کرده، اما از علی علیه السلام جز به نیکی یاد نکرده است و به ما امر شده که برای ایشان استغفار کنیم.

﴿۸۹۰۰﴾ رسول خدا صلی الله علیه و آله با علی علیه السلام خداحافظی کرد و فرمود: «خداوند تو را به تقوا مجهّز کند و گناهت را پیامزد و به هر سو که روانه شوی خیر و نیکی را به آن سو روانه کند».

۳-۱-۲-۷- فاطمه علیها السلام

﴿۸۹۰۱﴾ نوح علیه السلام به حقّ علی و فاطمه علیهم السلام برای مردان و زنان باایمان از پروردگارش طلب آمرزش کرد.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

٧-٣-٢-٢-الأَنْبِيَاءُ ﷺ

٧-٣-٢-٢-١-آدَمَ ﷺ

﴿٨٩٠٢﴾ الرضا ﷺ: إِنَّ فِيهِ دَعْوَةَ نُوحٍ ﷺ حَيْثُ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا قُلْتُ مَنْ عَنَى بِوَالِدَيَّ قَالَ آدَمَ وَحَوَّاءَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٣٨١

﴿٨٩٠٣﴾ الصادق ﷺ: فَسَلَّمْتُ عَلَى أَبِي آدَمَ وَ سَلَّمَ عَلَىَّ وَ اسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَ اسْتَغْفَرَ لِي؛

بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢١

٧-٣-٢-٢-٢-إِدْرِيسَ ﷺ

﴿٨٩٠٤﴾ الرسول ﷺ: فَقُلْتُ مَنْ هَذَا يَا جَبْرِيلُ قَالَ هَذَا إِدْرِيسُ رَفَعَهُ اللَّهُ مَكَانًا عَلِيًّا فَسَلَّمْتُ

عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ عَلَىَّ وَ اسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَ اسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢٥

٧-٣-٢-٢-٣-مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ ﷺ

﴿٨٩٠٥﴾ الرسول ﷺ: فَقُلْتُ مَنْ هَذَا يَا جَبْرِيلُ فَقَالَ أَخُوكَ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ

وَ سَلَّمَ عَلَىَّ وَ اسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَ اسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٥

٧-٣-٢-٢-٤-هَارُونَ ﷺ

﴿٨٩٠٦﴾ الرسول ﷺ: يَا رَبِّ إِنَّ أَخِي هَارُونَ مَاتَ فَاغْفِرْ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٣٤٥

﴿٨٩٠٧﴾ الرسول ﷺ: فَقُلْتُ مَنْ هَذَا يَا جَبْرِيلُ فَقَالَ هَذَا الْمُجِيبُ لِقَوْمِهِ هَارُونَ بْنُ عِمْرَانَ

فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ عَلَىَّ وَ اسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَ اسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٥

٧-٣-٢-٢-٥-يَحْيَى وَ عِيسَى ﷺ

﴿٨٩٠٨﴾ الرسول ﷺ: فَقُلْتُ مَنْ هَذَانِ يَا جَبْرِيلُ فَقَالَ لِي ابْنَا الْخَالَةِ يَحْيَى وَ عِيسَى ﷺ

فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِمَا وَ سَلَّمَا عَلَىَّ وَ اسْتَغْفَرْتُ لَهُمَا وَ اسْتَغْفَرَا لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢٥

٧-٣-٢-٢-٦-يُوسُفَ ﷺ

﴿٨٩٠٩﴾ الصادق ﷺ: فَقُلْتُ مَنْ هَذَا يَا جَبْرِيلُ فَقَالَ هَذَا أَخُوكَ يُوسُفُ فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَ

سَلَّمَ عَلَىَّ وَ اسْتَغْفَرْتُ لَهُ وَ اسْتَغْفَرَ لِي؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٣٢٥

٧-٣-٢-٣-آلُ يَاسِرٍ

﴿٨٩١٠﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَآلِ يَاسِرٍ؛ شرح نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ٣٦

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

۷-۳-۲-۲-۲- انبیاء علیهم السلام

۷-۳-۲-۲-۱- آدم علیه السلام

«۸۹۰۲» ابو شعیب خراسانی گوید: امام رضا علیه السلام فرمود: «این دعای حضرت نوح علیه السلام است که گفت: پروردگارا! مرا و پدر و مادرم و هرکس را که با ایمان داخل خانه‌ی من شود بیامرز». عرض کردم: «مراد از پدر و مادر آن حضرت کیست؟» فرمود: «حضرت آدم و حوا علیهم السلام».

«۸۹۰۳» به پدرم آدم سلام کردم، پاسخ داد؛ برایش طلب آمرزش کردم، او نیز برای من طلب آمرزش کرد.

۷-۳-۲-۲-۲- ادریس علیه السلام

«۸۹۰۴» پرسیدم: «ای جبرئیل؛ این مرد کیست؟» جبرئیل گفت: «او ادریس است که خداوند او را به جایگاهی بلند رفعت داد». من به او سلام دادم و برایش استغفار کردم و او نیز به من سلام کرد و برایم استغفار کرد.

۷-۳-۲-۲-۳- موسی علیه السلام

«۸۹۰۵» گفتم: «ای جبرئیل؛ این مرد کیست؟» گفت: «او برادرت موسی بن عمران است». من به او سلام دادم و برایش استغفار کردم و او نیز به من سلام کرد و برایم استغفار کرد.

۷-۳-۲-۲-۴- هارون علیه السلام

«۸۹۰۶» پروردگارا! برادرم هارون مرد. او را بیامرز.

«۸۹۰۷» پرسیدم: ای جبرئیل؛ این مرد کیست؟ جبرئیل گفت: «او پاسخگوی قومش هارون پسر عمران است». به او سلام کردم و برایش استغفار کردم و او نیز به من سلام کرد و برایم استغفار کرد.

۷-۳-۲-۲-۵- یحیی و عیسی علیهم السلام

«۸۹۰۸» گفتم: ای جبرئیل؛ این دو نفر چه کسانی هستند؟ گفت: «این دو پسرخاله یحیی و عیسی علیهم السلام هستند». به آن دو سلام کرده و استغفار کردم و آن دو نیز بر من سلام کردند و برایم استغفار کردند.

۷-۳-۲-۲-۶- یوسف علیه السلام

«۸۹۰۹» پرسیدم: ای جبرئیل؛ این مرد کیست؟ گفت: «این برادرت یوسف است». به او سلام کرده و برایش طلب آمرزش کرده و او نیز بر من سلام کرد و برایم طلب آمرزش کرد.

۷-۳-۲-۳- آل یاسر

«۸۹۱۰» خداوندا! خاندان یاسر را بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

٣-٢-٧- ابنُ مَكْفَفٍ

﴿٨٩١١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام نَزَلَ فِي قَبْرِ ابْنِ الْمُكَفَّفِ فَلَمَّا وَضَعَهُ فِي قَبْرِهِ قَالَ اللَّهُمَّ عَبْدُكَ وَكَدَّ عَبْدُكَ اللَّهُمَّ وَسَّعَ عَلَيْهِ مَدَاخِلُهُ وَاغْفِرْ لَهُ ذَنْبَهُ؛ مستدرک الوسائل،

ج ٢، ص ٣٢٦

٢-٣-٧- أَبُو أَيُّوبُ

﴿٨٩١٢﴾ الرسول عليه السلام: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ عليه السلام دَعَا أَبَا أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيَّ، فَقَالَ لَيْتَكَ وَ سَعْدَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ عليه السلام أَجَابَكَ اللَّهُ بِالْمَغْفِرَةِ يَا أَبَا أَيُّوبَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١٥٦

٦-٣-٧- أَبُو طَالِبٍ عليه السلام

﴿٨٩١٣﴾ الرسول عليه السلام: أَنَّ أَبَا طَالِبٍ لَمَّا مَاتَ جَاءَ عَلِيُّ عليه السلام إِلَى رَسُولِ اللَّهِ عليه السلام فَادَّخَنَهُ بِمَوْتِهِ فَتَوَجَّعَ عَظِيمًا وَ حَزَنَ شَدِيدًا ثُمَّ قَالَ امْضُ فَتَوَلَّى غُسْلُهُ فَإِذَا رَفَعْتُهُ عَلَى سَرِيرِهِ فَأَعْلَمَنِي فَفَعَلْ فَأَعْتَرَضَهُ رَسُولُ اللَّهِ عليه السلام وَ هُوَ مَحْمُولٌ عَلَى رُءُوسِ الرِّجَالِ فَقَالَ لَهُ وَصَلْتِكَ رَحِمٌ يَا عَمُّ وَ جُرَيْتَ خَيْرًا فَلَقَدْ رَبَّيْتُ وَ كَفَلْتُ صَغِيرًا وَ نَصَرْتُ وَ آوَيْتُ كَبِيرًا ثُمَّ تَبِعَهُ إِلَى حُفْرَتِهِ فَوَقَفَ عَلَيْهِ فَقَالَ أَمَّ وَ اللَّهُ لَا سْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَ لَا أَشْفَعَنَّ فِيكَ شَفَاعَةً يُعْجَبُ لَهَا الثَّقَلَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥،

ص ١٦٣

﴿٨٩١٤﴾ أَنَّ أَبَا طَالِبٍ لَمَّا مَاتَ مَا كَانَتْ نَزَلَتْ الصَّلَاةُ عَلَى الْمَوْتَى فَمَا صَلَّى النَّبِيُّ عليه السلام عَلَيْهِ وَ لَا عَلَى خَدِيجَةَ وَ إِنَّمَا اجْتَنَزَتْ جَنَازَةُ أَبِي طَالِبٍ وَ النَّبِيُّ عليه السلام وَ عَلِيُّ وَ جَعْفَرُ وَ حَمْزَةُ جُلُوسٌ فَقَامُوا فَشَيَّعُوا جَنَازَتَهُ وَ اسْتَغْفَرُوا لَهُ فَقَالَ قَوْمٌ نَحْنُ نَسْتَغْفِرُ لِمَوْتَانَا وَ أَقَارِبَنَا الْمُشْرِكِينَ ظَنًّا مِنْهُمْ أَنَّ أَبَا طَالِبٍ مَاتَ مُشْرِكًا لِأَنَّهُ كَانَ يَكُنُّ إِيْمَانَهُ فَنَفَى اللَّهُ عَنْ أَبِي طَالِبٍ الشُّرْكَ وَ نَزَهَ نَبِيِّهِ وَ الثَّلَاثَةَ الْمَذْكُورِينَ عَنْ الْخَطَا فِي قَوْلِهِ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَ لَوْ

كَانُوا أَوْلَى قُرْبَى؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ١٢٧

﴿٨٩١٥﴾ الرسول عليه السلام: رَسُولُ اللَّهِ عليه السلام يَسْتَغْفِرُ لِأَبِي طَالِبٍ عَلَى الْمَنْبَرِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ١٦٨

﴿٨٩١٦﴾ الرسول عليه السلام: فَلَمَّا سَمِعَ النَّبِيُّ عليه السلام مِنْ عَمِّهِ فَقَالَ يَا عَمُّ كَلِمَةً وَاحِدَةً تَجِبُ بِهَا لَكَ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقَالَ يَا ابْنَ أَخِي صَدَقْتَ أَنْتَ نَبِيٌّ حَقٌّ وَ رَبُّكَ إِلَهُ حَقٌّ قَالَ لَهُ يَا عَمُّ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ وَ عَدَنِي أَنْ قُرَيْشًا سَتُؤْمِنُ غَدًا بِمَا تُنْكِرُهُ الْيَوْمَ وَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى سَيَفْتَحُ عَلَى الْأَرْضِ وَ

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

۴-۲-۷- ابن مکفف

«۸۹۱۱» امیرالمؤمنین علیه السلام داخل قبر ابن مکفف شد و هنگامی که جسم او را در قبرش قرار داد گفت: «خداوندا! این بنده‌ی تو و فرزند بنده‌ی توست. خداوندا! ورودی‌هایش را برایش گسترش بده و گنااهش را بیامرز.»

۵-۲-۷- ابو ایوب

«۸۹۱۲» رسول خدا صلی الله علیه و آله ابویوب انصاری را فراخواند. گفت: «بله ای پیامبر خدا!» حضرت فرمود: «خداوند با آمرزش پاسخ تو را داد.»

۶-۲-۷- ابوطالب علیه السلام

«۸۹۱۳» وقتی که علی علیه السلام خبر درگذشت ابوطالب را به پیامبر صلی الله علیه و آله داد، به شدت ناراحت شد و سخت گریست و سپس فرمود: «برو او را غسل بده و آن گاه که او را بر تابوتش قرار دادی مرا آگاه کن.» او نیز این کار را انجام داد و درحالی که جنازه‌ی ابوطالب علیه السلام روی سر مردان در حال حمل بود، رسول خدا صلی الله علیه و آله رسید و فرمود: «ای عمو! حق خویشاوندی را خوب ادا کردی و نیکو پاداش خواهی گرفت؛ زیرا آن گاه که من کوچک بودم، تربیتم کردی و به امورم رسیدگی کردی و آن گاه که بزرگ شدم یاری و کمکم کردی؛ و سپس تا قبرش او را بدرقه کرد و نزد قبر ایستاد و گفت: «به خدا سوگند که برایت طلب آمرزش می‌کنم و آن چنان درباره‌ات شفاعت می‌کنم که جن و انس تعجب کنند.»

«۸۹۱۴» زمانی که ابوطالب درگذشت، هنوز نماز بر مردگان واجب نشده بود، از این رو رسول خدا صلی الله علیه و آله نه بر ابوطالب و نه بر خدیجه نماز میت نخواند. بلکه جنازه ابوطالب را به حضور پیامبر صلی الله علیه و آله و علی و جعفر و حمزه آوردند و آنان که نشسته بودند از جای برخاسته و جنازه را تشییع نموده، برایش آمرزش طلب کردند. پس عده‌ای که گمان می‌کردند که ابوطالب بر کفر مرده است زیرا ابوطالب ایمان خود را نهان می‌داشت، گفتند: ما بر این مرده‌ها و خویشاوندانمان که مشرک بوده‌اند، طلب آمرزش می‌کنیم، اما خداوند متعال شرک ابوطالب را نفی و پیامبر و آن سه نفر دیگر را از ارتکاب اشتباه منزّه و مبراّ نموده و می‌فرماید: «مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ».

«۸۹۱۵» رسول خدا صلی الله علیه و آله برای ابی‌طالب بر سر منبر طلب آمرزش می‌کرد.

«۸۹۱۶» هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و آله این سخنان را از عمویش خود شنید، فرمود: «عمو جان! یک کلمه‌ی دیگر هم بر زبان آور تا به آن وسیله‌ی شفاعت من در روز رستاخیز برای تو واجب شود.» ابوطالب گفت: «ای برادرزاده! راست می‌گویی. تو پیامبری بر حق هستی و پروردگار تو خدای بر حق است.» پیامبر فرمود: «عمو جان! خداوند به من وعده فرموده است که قریش به‌زودی به

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

يُظْهِرُ دِينَهُ عَلَى جَمِيعِ الْأَدْيَانِ وَإِنَّكَ رَاحِلٌ إِلَى دَارِ الْمَقَامَةِ فَقُلْ مَعِيَ كَلِمَةً تَسْتَوْجِبُ مِنَ اللَّهِ رِضْوَانَهُ وَرَحْمَتَهُ فَقَالَ إِنَّ أَبَا طَالِبٍ حَرَّكَ بِهَا شَفَتَيْهِ وَأَشَارَ بِإِصْبَعِهِ فَسَرَّ النَّبِيُّ ﷺ بِذَلِكَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُ؛ روضة الواعظين، ج ١، ص ٥٥

٧-٣-٢-٧- اتَّبَاعُ الرَّسُولِ ﷺ

﴿٨٩١٧﴾ السَّجَادَ ﷺ: اللَّهُمَّ وَاتَّبَاعُ الرَّسُولِ وَمُصَدِّقُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ بِالْغَيْبِ عِنْدَ مُعَارَضَةِ الْمُعَانِدِينَ لَهُمْ بِالتَّكْذِيبِ وَالِاشْتِيَاقِ إِلَى الْمُرْسَلِينَ بِحَقَائِقِ الْإِيمَانِ، فِي كُلِّ دَهْرٍ وَزَمَانٍ أَرْسَلْتَ فِيهِ رَسُولًا وَأَقَمْتَ لَاهِلِهِ دَلِيلًا مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مِنْ أَيْمَةِ الْهُدَى، وَقَادَةَ أَهْلِ الثَّقَى، عَلَى جَمِيعِهِمُ السَّلَامُ، فَادْكُرْهُمْ مِنْكَ بِمَغْفِرَةٍ وَرِضْوَانٍ؛ الصحيفة السجادية ﷺ.

الدعاء ٤

﴿٨٩١٨﴾ عيسى عليه السلام: قَالَ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِلَهِي مَنْ هُوَ حَتَّى أَرْضِيهِ فَلَكَ الرِّضَا قَالَ هُوَ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ إِلَى النَّاسِ كَافَّةً أَقْرَبُهُمْ مِنِّي مَنْزِلَةً وَأَخْضَرُهُمْ شَفَاعَةً طُوبَى لَهُ مِنْ نَبِيٍّ وَطُوبَى لِأُمَّتِهِ إِنَّهُمْ لَقَوْنِي عَلَى سَبِيلِهِ يَحْمَدُهُ أَهْلُ الْأَرْضِ وَيَسْتَغْفِرُ لَهُ أَهْلُ السَّمَاءِ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٣٨

٧-٣-٢-٨- الْأَشْعَرِيُّونَ

﴿٨٩١٩﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْأَشْعَرِيِّينَ صَغِيرِهِمْ وَكَبِيرِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٥٧، ص ٢٢٠

٧-٣-٢-٩- أُمَّةُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

﴿٨٩٢٠﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِأُمَّتِي؛ بحار الأنوار، ج ٢١، ص ٢١٠

﴿٨٩٢١﴾ الرسول ﷺ: أَنْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ دَعَا عَشِيَّةَ عَرَفَةَ لِأُمَّتِهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ فَاجَابَهُ اللَّهُ إِنَّي قَدْ فَعَلْتُ إِلَّا ظَلَمَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَأَمَّا ذُنُوبُهُمْ فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَقَدْ غَفَرْتُهَا؛ عوالي الآلى، ج ١، ص ١٢٤

﴿٨٩٢٢﴾ الرسول ﷺ: نَزَلَ جِبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَكُنْتُ أَصَلِّي خَلْفَ الْمَقَامِ قَالَ فَلَمَّا فَرَغْتُ اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لِأُمَّتِي فَقَالَ لِي جِبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا مُحَمَّدُ أَرَاكَ حَرِيصًا عَلَى أُمَّتِكَ وَاللَّهُ تَعَالَى رَحِيمٌ بَعِيَادِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٦٤

٧-٣-٢-١٠- الْأَنْصَارُ

﴿٨٩٢٣﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْأَنْصَارِ وَلِابْنَاءِ الْأَنْصَارِ وَلِابْنَاءِ ابْنَاءِ الْأَنْصَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٢١، ص ١٥٩

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

آنچه که امروز منکر آن است ایمان خواهد آورد و خداوند متعال به‌زودی زمین را برای من می‌گشاید و دین خود را بر همه‌ی دین‌ها پیروز می‌کند. و خبر داده که تو به سرای دیگر کوچ می‌کنی. پس اکنون با من کلمه‌ای بگو که سزاوار رضوان و رحمت خداوند شوی». ابوطالب لب‌های خود را تکان داد و با انگشت هم اشاره کرد و پیامبر ﷺ خشنود شد و برای او آمرزش خواست.

۷-۳-۲-۷- پیروان پیامبر ﷺ

«۸۹۱۷» بار خدایا؛ بر پیروان پیامبران و ایمان‌آوردگان به ایشان از اهل زمین، که نادیده، با ایمانی حقیقی، مشتاقانه به ایشان گرویدند، در آن هنگام که دشمنان با تکذیب و دروغ پنداشتن ایشان، معارضه کرده و با آنها به مقابله برخاستند، درود فرست. در هر روزگار و زمانی که در آن پیامبری فرستادی و برای اهل آن راهنمایی گماشتی - از زمان آدم تا محمد ﷺ - از پیشوایان هدایت و رستگاری و جلوداران اهل تقوی و پرهیزکاری؛ بر همه‌ی آنها سلام و درود باد، و آنان را به آمرزش و خشنودی یاد کن.

«۸۹۱۸» عیسی علیه السلام عرض کرد: «خدایا؛ نامش چیست تا من رضای او را فراهم سازم که رضا از آن توست؟» فرمود: او محمد ﷺ است و رسول خدا بین همه‌ی مردم است؛ از همه به من نزدیک‌تر و شفاعتش از همه پذیراتر است. خوشا به حال آن چنان پیامبری و خوشا به امت او که اگر از او پیروی کنند تا به من برسند، اهل زمین او را می‌ستایند و اهل آسمان برای او آمرزش می‌خواهند».

۷-۳-۲-۸- اشعریین

«۸۹۱۹» خدایا؛ اشعریین را از کوچک و بزرگ بیامرز.

۷-۳-۲-۹- امت رسول خدا ﷺ

«۸۹۲۰» خداوندا؛ مرا و امت مرا بیامرز.

«۸۹۲۱» رسول خدا ﷺ در شب عرفة برای امتش دعا کرد و آمرزش و رحمت درخواست کرد. پس حق تعالی آن را اجابت کرد و فرمود: «من ایشان را آمرزیدم، مگر ظلم بعضی ایشان را به بعضی دیگر. لیکن تمام آنچه را که بین من و آنان بود، آمرزیدم».

«۸۹۲۲» جبرئیل علیه السلام نازل شد، درحالی که من پشت مقام ابراهیم نماز می‌خواندم. چون از نماز فارغ شدم از خدای تعالی برای امت خود طلب آمرزش کردم. جبرئیل علیه السلام گفت: ای محمد؛ تو را حریص بر امت خود می‌بینم و حال آن که خدای تعالی به بندگان خود رحیم است.

۷-۳-۲-۱۰- انصار

«۸۹۲۳» خدایا؛ انصار و فرزندان و فرزندان فرزندان آنها را بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٩٢٤﴾ الرسول ﷺ: فَلَمَّا قَعَدُوا جَاءَ النَّبِيُّ ﷺ يَتَّبِعُهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا حَتَّى جَلَسَ وَسَطَهُمْ وَقَالَ لَهُمْ إِنِّي سَأَلْتُكُمْ عَنْ أَمْرٍ فَأَجِيبُونِي عَنْهُ فَقَالُوا قُلْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ أَلَسْتُمْ كُنْتُمْ ضَالِّينَ فَهَدَاكُمُ اللَّهُ بِي فَقَالُوا بَلَى فَلِلَّهِ الْمِنَّةُ وَلِرَسُولِهِ قَالَ أَلَمْ تَكُونُوا عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمُ اللَّهُ بِي قَالُوا بَلَى فَلِلَّهِ الْمِنَّةُ وَلِرَسُولِهِ قَالَ أَلَمْ تَكُونُوا قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمُ اللَّهُ بِي قَالُوا بَلَى فَلِلَّهِ الْمِنَّةُ وَلِرَسُولِهِ قَالَ أَلَمْ تَكُونُوا أَعْدَاءَ فَأَلَّفَ اللَّهُ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ بِي قَالُوا بَلَى فَلِلَّهِ الْمِنَّةُ وَلِرَسُولِهِ ثُمَّ سَكَتَ النَّبِيُّ ﷺ هُنَيْئَةً ثُمَّ قَالَ أَلَا تُحِبُّونِي بِمَا عِنْدَكُمْ قَالُوا بِمِ نَجِيْبِكَ فِدَاؤُكَ آبَاؤُنَا وَأُمَّهَاتُنَا قَدْ أَجَبْنَاكَ بِأَنْ لَكَ الْفَضْلُ وَالْمَنْ وَالطُّوْلُ عَلَيْنَا قَالَ أَمَا لَوْ شِئْتُمْ لَقُلْتُمْ وَأَنْتَ قَدْ كُنْتَ جِئْنَا طَرِيدًا فَاوْتِنَاكَ وَجِئْنَا خَائِفًا فَاَمَّاكَ وَجِئْنَا مُكَذِّبًا فَصَدَّقْنَاكَ فَارْتَفَعَتْ أَصْوَاتُهُمْ بِالْبُكَاءِ وَقَامَ شُيُوخُهُمْ وَسَادَاتُهُمْ إِلَيْهِ فَقَبَّلُوا يَدَيْهِ وَرَجَلَيْهِ ثُمَّ قَالُوا رَضِينَا بِاللَّهِ وَعَنْهُ وَبِرَسُولِهِ وَعَنْهُ وَهَذِهِ أَمْوَالُنَا بَيْنَ يَدَيْكَ فَإِنْ شِئْتَ فَافْسِمِهَا عَلَى قَوْمِكَ وَإِنَّمَا قَالَ مَنْ قَالَ مِنَّا عَلَى غَيْرِ وَغَرَّ صَدْرٌ وَغَلٌّ فِي قَلْبٍ وَلَكِنَّهُمْ ظَنُّوا سَخَطًا عَلَيْهِمْ وَتَقْصِيرًا لَهُمْ وَقَدْ اسْتَغْفَرُوا اللَّهَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ فَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْأَنْصَارِ وَالْإِنْبَاءِ الْأَنْصَارِ وَالْإِنْبَاءِ الْأَنْصَارِ يَا مَعْشَرَ الْأَنْصَارِ أَمَا تَرْضَوْنَ أَنْ يَرْجِعَ غَيْرُكُمْ بِالشَّاءِ وَالنَّعَمِ وَتَرْجِعُونَ أَنْتُمْ وَفِي سَهْمِكُمْ رَسُولُ اللَّهِ قَالُوا بَلَى رَضِينَا؛ بحار الأنوار، ج ٢١، ص ١٥٩

١١-٢-٣-٧- بریده

﴿٨٩٢٥﴾ الرسول ﷺ: يَا بُرَيْدَةُ اخْذِرْ أَنْ تُبْغِضَ عَلَيَّ فَيُبْغِضَكَ اللَّهُ قَالَ بُرَيْدَةُ فَتَمَنَّيْتُ أَنْ الْأَرْضَ انْشَقَّتْ لِي فَسُخْتُ فِيهَا وَقُلْتُ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ وَسَخَطِ رَسُولِهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ اسْتَغْفِرْ لِي فَلَنْ أَبْغِضَ عَلَيَّ أَبَدًا وَلَا أَقُولُ فِيهِ إِلَّا خَيْرًا فَاسْتَغْفَرَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ؛ كشف الغمة، ج ١، ص ٢٣٠

١٢-٢-٣-٧- جعفر ﷺ

﴿٨٩٢٦﴾ الرسول ﷺ: اسْتَغْفِرُوا لِأَخِيكُمْ فَإِنَّهُ شَهِيدٌ قَدْ دَخَلَ الْجَنَّةَ فَهُوَ يَطِيرُ فِيهَا بِجَنَاحَيْنِ مِنْ يَأْفُوتِ حَيْثُ شَاءَ؛ شرح نهج البلاغة، ج ١٥، ص ٦٨

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۹۲۴﴾ هنگامی که همه‌ی انصار نشستند، پیامبر ﷺ درحالی که امیرالمؤمنین (علیه السلام) او را همراهی می‌کرد، پیش آمد و در میان آنان نشست و به آن‌ها فرمود: «من درباره‌ی موضوعی از شما سؤال می‌پرسم. شما نیز درباره‌ی آن پاسخ مرا بدهید». گفتند: «ای رسول خدا! بفرما!» فرمود: «آیا شما گمراه و سرگردان نبودید تا آنکه خداوند به واسطه‌ی من شما را هدایت ساخت؟» گفتند: «آری، و منت و نیکی از آن خدا و رسول خداست». فرمود: «آیا بر لبه‌ی گودالی از آتش قرار نداشتید و خداوند با من شما را نجات داد؟» گفتند: «آری، و منت و نیکی از آن خدا و رسول خداست». فرمود: «آیا اندک نبودید تا آنکه خداوند به واسطه‌ی من شما را بسیار ساخت؟» گفتند: «آری، و منت و نیکی از آن خدا و رسول خداست». فرمود: «آیا با هم دشمن نبودید و خداوند با من میان قلب‌هایتان انس و الفت برقرار ساخت؟» گفتند: «آری، و منت و نیکی از آن خدا و رسول خداست». سپس رسول خدا ﷺ اندکی سکوت کرد و فرمود: «آیا به آنچه که نزد شماست پاسخ مرا نمی‌گویید؟» گفتند: «پدران و مادرانمان فدای تو باد! در مورد چه چیزی پاسخ تو را بگوییم؟ ما به تو پاسخ داده‌ایم که تو نسبت به ما دارای فضل و نیکی و منت هستی». فرمود: «بی‌تردید اگر می‌خواستید می‌گفتید: «و تو در حالی نزد ما آمدی که رانده شده بودی و ما تو را پناه دادیم. و هراسان بودی، امان دادیم و تکذیب شده بودی و ما تو را تصدیق نمودیم». با این سخن، صدای ناله‌شان بلند شد و بزرگان آن‌ها به‌سوی او برخاستند و دست و پا‌های او را بوسیدند. سپس گفتند: «ما از خدا و رسول خدا راضی و خشنود گشتیم، و این اموال ماست که در پیش روی تو قرار دارد؛ اگر خواستی آن را میان قومت تقسیم کن، و آن که از طرف ما آن سخن را گفت، بدون دشمنی در سینه و کینه‌ی پنهان در قلب آن را بر زبان راند. ولی آنان این گمان را کردند که بر آنان خشم گرفته شده است و از آنان کوتاهی و سستی سر زده است، و [اکنون] به درگاه خدا از گناهانشان استغفار کرده‌اند. پس ای رسول خدا! تو هم برای آنان استغفار و طلب بخشش کن». پیامبر ﷺ فرمود: «خدایا انصار و فرزندان انصار و فرزندان انصار را بیامرز. ای گروه انصار! آیا راضی و خشنود نمی‌شوید که غیر شما با گوسفند و شتر بازگردد و شما هم بازگردید درحالی که رسول خدا سهم شما باشد؟» گفتند: «آری، راضی و خشنود گشتیم».

۱۱-۲-۷- بریده

﴿۸۹۲۵﴾ ای بُریده؛ از دشمنی با علی (علیه السلام) بر حذر باش که در این صورت خدای متعال نیز تو را دشمن می‌دارد. بریده گوید: «من در آن زمان آرزو می‌کردم که کاش زمین می‌شکافت و مرا فرومی‌برد». گفتیم: «از خشم خدا و رسولش به خدا پناه می‌برم. ای پیامبر خدا؛ برای من طلب آمرزش کن که من هرگز بغض او را به دل نمی‌گیرم و چیزی غیر از نیکی درباره‌ی او نمی‌گویم». پس آن حضرت برای او استغفار کرد.

۱۲-۲-۷- جعفر

﴿۸۹۲۶﴾ [از خداوند] برای برادران (جعفرن ابیطالب) طلب آمرزش کنید، او شهیدی است که داخل بهشت شده، درحالی که با دو بال از یاقوت به هر جایی از بهشت که بخواهد، پرواز می‌کند.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

١٣-٢-٧- حَبِيبُ النَّجَّارِ

﴿٨٩٢٧﴾ ابن عباس رضي الله عنه: قَوْلُهُ تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، قَالَ هُمْ ثَلَاثَةٌ نَفَرٌ مُؤْمِنٌ آلِ فِرْعَوْنَ وَ حَبِيبُ النَّجَّارِ صَاحِبُ مَدِينَةِ الْأَنْطَاكِيَّةِ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٢٥

١٤-٢-٧- خَدِيجَةُ رضي الله عنها

﴿٨٩٢٨﴾ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا ذَكَرَ خَدِيجَةَ رضي الله عنها لَمْ يَسْأَمْ مِنْ ثَنَاءٍ عَلَيْهَا وَاسْتِغْفَارٍ لَهَا؛

كشف الغمة، ج ١، ص ٥١٢

١٥-٢-٧- دَرْدَائِيلُ

﴿٨٩٢٩﴾ الرُّسُولُ ﷺ: اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الْمَوْلُودِ عَلَيْكَ لَا بَلَّ بِحَقِّكَ عَلَيْهِ وَعَلَى جَدِّهِ مُحَمَّدٍ وَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ إِنْ كَانَ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ابْنِ فَاطِمَةَ رضي الله عنها عِنْدَكَ قَدْرٌ فَارْضَ عَنْ دَرْدَائِيلَ وَ رُدِّ عَلَيْهِ أَجْنَحَتَهُ وَ مَقَامَهُ مِنْ صُفُوفِ الْمَلَائِكَةِ؛ كمال الدين، ج ١، ص ٢٨٤

١٦-٢-٧- الرَّاهِبُ

﴿٨٩٣٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَمَضَى الرَّاهِبُ مَعَهُ فَكَانَ فِيهِمَا ذَكَرُوا يَتَغَدَّى مَعَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَ يَتَعَشَّى حَتَّى أَصِيبَ يَوْمَ صَفَيْنَ فَلَمَّا خَرَجَ النَّاسُ يَذْفَنُونَ قَتْلَاهُمْ قَالَ عليه السلام اظْلُبُوهُ فَلَمَّا وَجَدَهُ صَلَّى عَلَيْهِ وَ دَفَنَهُ وَ قَالَ هَذَا مِنَّا أَهْلُ الْبَيْتِ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُ مِرَارًا؛ بحار الأنوار، ج ٣٢، ص ٤٢٦

١٧-٢-٧- زَيْدٌ

﴿٨٩٣١﴾ الرُّسُولُ ﷺ: أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ وَ سَعِيدَ بْنَ زَيْدٍ قَالَا يَا رَسُولَ اللَّهِ تَسْتَغْفِرُ لَزَيْدٍ قَالَ نَعَمْ فَاسْتَغْفِرُوا لَهُ إِنَّهُ يُبْعَثُ أُمَّةً وَاحِدَةً؛ بحار الأنوار، ج ١٥، ص ٢٠٥

١٨-٢-٧- صَلَاصَائِلُ

﴿٨٩٣٢﴾ الصَّادِقُ عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ ابْنِي الْحُسَيْنِ أَنْ تَغْفِرَ لِصَلَاصَائِلِ خَطِيئَتِهِ وَ تَجْبِرَ كَسْرَ جَنَاحِهِ وَ تَرُدَّهُ إِلَى مَقَامِهِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ فَتَقْبَلَ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ النَّبِيِّ ﷺ مَا أَقْسَمَ بِهِ عَلَيْهِ وَ غَفَرَ لِصَلَاصَائِلِ خَطِيئَتِهِ وَ جَبَرَ كَسْرَ جَنَاحِهِ وَ رَدَّهُ إِلَى مَقَامِهِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ؛

بحار الأنوار، ج ٤٣، ص ٢٥٨

١٩-٢-٧- الْعَبَّاسُ

﴿٨٩٣٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُمَّ اشْكُرْ لِلْعَبَّاسِ مَقَامَهُ وَ اغْفِرْ ذَنْبَهُ إِنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ فَاغْفِرْ

لَهُ؛ شرح نهج البلاغة، ج ٥، ص ٢٢٠

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

۷-۳-۲-۱۳- حبیب نجار

«۸۹۲۷» منظور این آیه ی قرآن: «پروردگارا! ما را و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند بیامرز؛ سه نفر هستند: مؤمن آل فرعون، حبیب نجار ساکن شهر انطاکیه و علی بن ابی طالب (علیه السلام)».

۷-۳-۲-۱۴- خدیجه (علیه السلام)

«۸۹۲۸» هرگاه رسول خدا (صلی الله علیه و آله) حضرت خدیجه (علیه السلام) را یاد می کرد، از ثنای او و طلب آمرزش برای او خسته نمی شد.

۷-۳-۲-۱۵- درد یائیل

«۸۹۲۹» خدایا! به حقی که این نوزاد بر تو دارد، نه، بلکه آن حقی که تو نسبت به این نوزاد و جدش محمد و ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب داری؛ اگر حسین بن علی (علیه السلام) فرزند فاطمه (علیه السلام) نزد تو مقامی دارد، از قصور در دلائل در گذر و پر و بال و مقامی را که در میان ملائکه داشته به او بازگردان.

۷-۳-۲-۱۶- راهب

«۸۹۳۰» آن راهب با امام (علیه السلام) همراه شد و روز و شب با امام (علیه السلام) به سر می برد تا اینکه در جنگ صفین کشته شد. وقتی مردم به تدفین کشته شدگان پرداختند، امام (علیه السلام) فرمود: «دنبال آن راهب بگردید». و چون پیدایش کرد بر او نماز خواند و دفن کرد و فرمود: «این مرد از ما اهل بیت است». و بارها برایش طلب آمرزش کرد.

۷-۳-۲-۱۷- زید

«۸۹۳۱» عمر بن خطاب و سعید بن زید به رسول خدا (صلی الله علیه و آله) عرض کردند: «آیا برای زید از خدا طلب آمرزش می کنید؟» فرمود: «آری برای وی آمرزش بخواهید». و فرمود: «او در روز قیامت به عنوان یک امت خاص برانگیخته خواهد شد».

۷-۳-۲-۱۸- صلصائیل

«۸۹۳۲» پروردگارا! من تو را به حق این فرزندم، حسین (علیه السلام) قسم می دهم که از خطای صلصائیل در گذری و پر و بالش را به او عطا کنی و او را به مقام خودش، در میان ملائکه ی مقرب بازگردانی. خدای مهربان دعای حضرت رسول (صلی الله علیه و آله) را اجابت کرد و صلصائیل را بخشید و پر و بالش را به او عطا کرد و او را در میان ملائکه ی مقرب، به مقامی که داشت بازگردانید.

۷-۳-۲-۱۹- عباس

«۸۹۳۳» خداوند! به مقام عباس بیافزا و گناهانش را بیامرز، من او را بخشیدم؛ پس تو نیز [به لطف خویش] او را بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

٢٠-٣-٧-عَمَّارُ

﴿٨٩٣٤﴾ الرسول ﷺ: يَا عَمَّارُ حَيَاتِي خَيْرٌ لَّكُمْ وَوَفَاتِي لَيْسَ بِشَرٍّ لَّكُمْ أَمَّا فِي حَيَاتِي فَتُحَدِّثُونَ وَاسْتَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٤٣

٢١-٣-٧-فَاطِمَةُ بِنْتُ أَسَدٍ ﷺ

﴿٨٩٣٥﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَأُمِّي فَاطِمَةَ بِنْتِ أَسَدٍ وَلَقَنَهَا حُجَّتَهَا وَسَّعَ عَلَيْهَا مُدْخَلَهَا بِحَقِّ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ وَالْأَنْبِيَاءِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِي؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ١٧٩

٢٢-٣-٧-قَوْمُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

﴿٨٩٣٦﴾ الرسول ﷺ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِقَوْمِي فَإِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٧
﴿٨٩٣٧﴾ الرسول ﷺ: فِي تَفْسِيرِ إِنْكَ لَعَلَى خَلْقٍ عَظِيمٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَلَّمَا آذَاهُ الْكُفَّارُ مِنْ قَوْمِهِ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِقَوْمِي إِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ؛ نهج الحق، ص ٣٠٨

٢٣-٣-٧-الْكُمَيْتُ

﴿٨٩٣٨﴾ الباقر ﷺ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْكُمَيْتِ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٣٩١

٢٤-٣-٧-مُؤْمِنُ آلِ فِرْعَوْنَ

﴿٨٩٣٩﴾ ابن عباس رضيهما: قَوْلُهُ تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، قَالَ هُمْ ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ مُؤْمِنٍ آلِ فِرْعَوْنَ وَحَبِيبُ النَّجَّارِ صَاحِبُ مَدِينَةِ الْأَنْطَاكِيَّةِ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٢٥

٢٥-٣-٧-النَّجَاشِيُّ

﴿٨٩٤٠﴾ الرسول ﷺ: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ عَنْ جَابِرٍ وَغَيْرِهِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ آتَاهُ جَبْرَائِيلُ وَأَخْبَرَهُ بِوَفَاةِ النَّجَاشِيِّ ثُمَّ خَرَجَ مِنَ الْمَدِينَةِ إِلَى الصَّحْرَاءِ وَرَفَعَ اللَّهُ الْحِجَابَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ جَنَازَتِهِ فَصَلَّى عَلَيْهِ وَدَعَا لَهُ وَاسْتَغْفَرَ لَهُ وَقَالَ لِلْمُؤْمِنِينَ صَلُّوا عَلَيْهِ فَقَالَ مُنَافِقُونَ نَصَلِّي عَلَى عَلِجِ بَنِي جُرَّانَ فَنَزَلَتْ الْآيَةُ وَالصِّفَاتُ الَّتِي فِي الْآيَةِ هِيَ صِفَاتُ النَّجَاشِيِّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٧٥

٣-٣-٧-طَلَبُ الْمَغْفِرَةِ لِلْآخِرِينَ (أَصْحَابُ الْفَضَائِلِ)

١-٣-٧-الْأَبْرَارُ

﴿٨٩٤١﴾ امير المؤمنين ﷺ: أَلْحِقْنِي مَعَهُمْ بِالْأَبْرَارِ وَالْإِخْوَانِ وَالْأَخَوَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ جَمِيعاً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٨٣

﴿برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟﴾

۷-۳-۲-۲۰-عمار

﴿۸۹۳۴﴾ ای عمار؛ حیاتم برای شما سودمند است و مرگ من هم برای شما بد نیست، اما در زمان حیاتم اگر خطایی از شما سرزند، برایتان استغفار می‌کنم.

۷-۳-۲-۲۱-فاطمه بنت اسد

﴿۸۹۳۵﴾ بار خدایا؛ به حقّ محمدّ پیامبرت و پیامبران پیشین، مادرم فاطمه بنت اسد را پیامرز و حجتش را به او تلقین کن و قبرش را بر او وسعت بخش.

۷-۳-۲-۲۲-قوم رسول خدا ﷺ

﴿۸۹۳۶﴾ خدایا؛ قوم مرا پیامرز؛ چراکه آنان نادان هستند.
﴿۸۹۳۷﴾ در تفسیر آیه‌ی: «إِنَّكَ أَعْلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ» آمده است که هرگاه کافران پیامبر را می‌آزدند، می‌فرمود: «خدایا؛ قوم مرا پیامرز؛ آنان نمی‌دانند».

۷-۳-۲-۲۳-کمیت

﴿۸۹۳۸﴾ خدایا؛ گناهان گذشته و آینده‌ی کمیت را پیامرز.

۷-۳-۲-۲۴-مؤمن آل فرعون

﴿۸۹۳۹﴾ منظور این آیه‌ی قرآن: «پروردگارا؛ ما را و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند پیامرز»؛ سه نفر هستند: مؤمن آل فرعون، حبیب نجار ساکن شهر انطاکیه و علی بن ابی طالب علیه السلام.

۷-۳-۲-۲۵-نجاشی

﴿۸۹۴۰﴾ از جابر و دیگران درباره‌ی این کلام خداوند: «و البته از میان اهل کتاب کسانی هستند که به خدا و بدانچه به‌سوی شما نازل شده و به آنچه به‌سوی آنان فرود آمده ایمان دارند، درحالی‌که در برابر خدا خاشع‌اند»، نقل شده که جبرئیل به‌سوی پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و او را از مرگ نجاشی مطلع کرد. پیامبر صلی الله علیه و آله از شهر به خارج رفتند و خداوند حجاب را از میان ایشان و جنازه‌ی نجاشی برداشت و پیامبر صلی الله علیه و آله بر جنازه نماز خواند و برایش دعا و طلب آمرزش کرد و به مؤمنان گفت: «بر او نماز بگزارید». منافقان گفتند: «آیا بر کافری در نجران نماز بخوانیم؟ این آیه نازل شد و صفاتی که در آن است همان صفات نجاشی است.

۷-۳-۳-دعا برای دیگران (صاحبان صفات مثبت)

۷-۳-۳-۱-نیکان

﴿۸۹۴۱﴾ مرا به همراه ایشان و برادران و خواهران و مردان و زنان بالیمان به نیکان ملحق فرما و همگی مان را پیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

٧-٣-٣-٢- الأتباع

٧-٣-٣-٢-١- الَّذِينَ تَبَعُوا

﴿٨٩٤٢﴾ الباقر عليه السلام: إغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٧

﴿٨٩٤٣﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ؛

بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٥٢

﴿٨٩٤٤﴾ الباقر عليه السلام: رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا مِنْ وَلَايَةِ هَؤُلَاءِ

وَبَنِي أُمِّيَّةٍ وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَهُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٣٦٣

﴿٨٩٤٥﴾ الباقر عليه السلام: رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا مِنْ وَلَايَةِ

الطَّوَاعِثِ الثَّلَاثَةِ وَمِنْ بَنِي أُمِّيَّةٍ وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ يَعْنِي وَلَايَةَ عَلِيِّ عليه السلام وَهُوَ السَّيْلُ؛ بحار الأنوار،

ج ٢٣، ص ٣٦٤

﴿٨٩٤٦﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ

لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ

الْجَحِيمِ (غافر: ٧)

٧-٣-٣-٢-٢- الأتباعُ الْخَيْرُ

﴿٨٩٤٧﴾ السَّجَاد عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ

الْأَمْوَاتِ وَالتَّبَاعِ بَيْنَهُم بِالْخَيْرَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٢٢

٧-٣-٣-٢-٣- مَنْ تَبِعَنِي

﴿٨٩٤٨﴾ الرسول عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ لِي عِنْدَكَ رِضْوَانٌ وَوَدُّ فَاغْفِرْ لِي وَلِمَنْ تَبِعَنِي مِنْ

إِخْوَانِي وَشِيعَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٢٠٤

﴿٨٩٤٩﴾ الرسول عليه السلام: فَاغْفِرْ لِي وَلِمَنْ تَبِعَنِي مِنْ إِخْوَانِي وَشِيعَتِي وَطَيْبُ مَا فِي صُلْبِي؛

كمال الدين، ج ١، ص ٢٦٤

٧-٣-٣-٣- الأصحابُ

﴿٨٩٥٠﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ ابْنِ رِثَابٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ وَهُوَ سَاجِدٌ اللَّهُمَّ اغْفِرْ

لِي وَلِأَصْحَابِ أَبِي فَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّ فِيهِمْ مَنْ يَنْقُصُنِي؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ١٧

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

۷-۳-۳-۲ پیروان

۷-۳-۳-۲-۱ آنان که پیروی کردند

﴿۸۹۴۲﴾ کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی کردند، بیامرز.
﴿۸۹۴۳﴾ خدایا؛ کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی کنند، بیامرز و از عذاب جهنم حفظ کن.

﴿۸۹۴۴﴾ پروردگارا؛ تو که دانای همه چیز هستی و رحمت همه جا را فرا گرفته، کسانی که از ولایت این ها و بنی امیه برگشتند و از راه تو که همان ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام است پیروی کردند، بیامرز.

﴿۸۹۴۵﴾ پروردگارا؛ تو که دانای همه چیز هستی و رحمت همه جا را فرا گرفته، کسانی که از ولایت حکومت طاغوت های سه گانه و بنی امیه برگشتند و از راه تو که همان ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام است پیروی کردند، بیامرز.

﴿۸۹۴۶﴾ فرشتگانی که حاملان عرشند و آن ها که گرداگرد آن (طواف می کنند) تسبیح و حمد پروردگارشان را می گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می کنند (و می گویند): پروردگارا؛ رحمت و علم تو همه چیز را فرا گرفته است؛ پس کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی می کنند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نگاه دار!

۷-۳-۳-۲-۲ پیروان کارهای نیک

﴿۸۹۴۷﴾ خدایا؛ ما و برادران و خواهران ایمانی ما را که گروهی از ایشان در قید حیاتند و برخی در کام مرگ فرو رفته اند و آن دسته از ایشان را که به دنبال خیر و نیکی اند، بیامرز.

۷-۳-۳-۲-۳ کسی که از من پیروی کند

﴿۸۹۴۸﴾ خداوند! اگر از من راضی هستی و مرا دوست داری، مرا و نیز برادران و شیعیانم را که از من پیروی می کنند، بیامرز.

﴿۸۹۴۹﴾ مرا و نیز برادران و شیعیانم را که از من پیروی می کنند، بیامرز و نسلم را پاکیزه گردان.

۷-۳-۳-۳ اصحاب

﴿۸۹۵۰﴾ ابن رثاب گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که در سجده می گفت: «خداوند! مرا و یاران پدرم را بیامرز، می دانم که در میان آن ها کسانی هستند که مرا کوچک می شمارند».

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

٣-٣-٧-الَّذِينَ سَبَقُوا

﴿٨٩٥١﴾ ابن عباس رضي الله عنه: فَرَضَ اللَّهُ الْإِسْتِغْفَارَ لِعَلَى عليه السلام فِي الْقُرْآنِ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَهُوَ سَابِقُ الْأُمَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٣٥، ص ٣٣٤

﴿٨٩٥٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، وَآنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيْمَانًا؛ شواهد التنزيل، ص ٢، ص ٣٣٦

﴿٨٩٥٣﴾ السَّجَّاد عليه السلام: قَالَ سُبْحَانَهُ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ فَالنَّاسُ مِنْ جَمِيعِ الْأُمَمِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ بِسَبْقِهِ إِيَّاهُمْ إِلَى الْإِيمَانِ بِنَبِيِّهِ عليه السلام؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ١٣٨

﴿٨٩٥٤﴾ ابن عباس رضي الله عنه: قَوْلُهُ تَعَالَى رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ، قَالَ هُمْ ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ مُؤْمِنٍ آلِ فِرْعَوْنَ وَحَبِيبِ النَّجَّارِ صَاحِبِ مَدِينَةِ الْأَنْطَاكِيَّةِ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ؛ بحار الأنوار، ج ٣٨، ص ٢٢٥

﴿٨٩٥٥﴾ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ (الحشر: ١٠)

٣-٣-٧-أَهْلُ الرَّحْمَةِ

﴿٨٩٥٦﴾ الصَّادِق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أَسْتَغْفِرُكَ فِي هَذَا الصَّبَاحِ وَفِي هَذَا الْيَوْمِ لِأَهْلِ رَحْمَتِكَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٢٩

﴿٨٩٥٧﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَمْسَيْتُ أَسْتَغْفِرُكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَفِي هَذَا الْيَوْمِ لِأَهْلِ رَحْمَتِكَ؛ مصباح المتهجد، ص ٩٢

٣-٣-٧-أَهْلُ الطَّاعَةِ

﴿٨٩٥٨﴾ الصَّادِق عليه السلام: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مِيكَائِيلَ مَلِكِ رَحْمَتِكَ وَالْمَخْلُوقِ لِإِرَافَتِكَ وَالْمُسْتَغْفِرِ الْمُطَاعِ الْمُعِينِ لِأَهْلِ طَاعَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٤٠٠

٣-٣-٧-التَّائِبُ

﴿٨٩٥٩﴾ الْبَاقِر عليه السلام: اغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٧

﴿٨٩٦٠﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٥٢

﴿برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟﴾

۷-۳-۳-۴- سبقت گیرندگان

﴿۸۹۵۱﴾ خداوند در قرآن، طلب آموزش برای علی علیه السلام را بر هر مسلمانی واجب کرده و این مطلب از این آیه استنباط می‌شود: «پروردگارا! ما و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند بیامرز» و علی علیه السلام کسی است که در ایمان از همه پیشی گرفته بود.

﴿۸۹۵۲﴾ خداوند می‌فرماید: «و آنان که پس از ایشان می‌آیند، می‌گویند: پروردگارا! ما و برادران ما را که پیش از ما بودند و ایمان آوردند، بیامرز» و من نخستین کس از مؤمنان هستم که ایمان آورده‌ام.

﴿۸۹۵۳﴾ خداوند می‌فرماید: «همچنین کسانی که بعد از آن‌ها (مهاجران و انصار) آمدند و می‌گویند: «پروردگارا! ما و برادرانمان را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند، بیامرز، و در دل‌هایمان حسد و کینه‌ای نسبت به مؤمنان قرار مده! پروردگارا! تو مهربان و رحیمی». طبق این آیه تمام مردم برای پدرم آموزش می‌خواهند؛ چون از همه زودتر به ایمان سبقت گرفت و هیچ کس از او جلوتر نبود.

﴿۸۹۵۴﴾ منظور این آیه‌ی قرآن: «پروردگارا! ما را و برادرانمان را که در ایمان از ما سبقت گرفتند بیامرز»؛ سه نفر هستند: مؤمن آل فرعون، حبیب نجار ساکن شهر انطاکیه و علی بن ابی طالب علیه السلام.

﴿۸۹۵۵﴾ همچنین کسانی که بعد از آن‌ها (مهاجران و انصار) آمدند و می‌گویند: «پروردگارا! ما و برادرانمان را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند، بیامرز، و در دل‌هایمان حسد و کینه‌ای نسبت به مؤمنان قرار مده! پروردگارا! تو مهربان و رحیمی».

۷-۳-۳-۵- اهل رحمت

﴿۸۹۵۶﴾ بار خدایا! روز را آغاز کردم و در این بامداد و در این روز برای هرکس که شایسته‌ی رحمت توسست، طلب آموزش می‌کنم.

﴿۸۹۵۷﴾ بار خدایا! شب را آغاز کردم، و در این شب و در این روز برای هرکس که شایسته‌ی رحمت توسست، از تو آموزش می‌خواهم.

۷-۳-۳-۶- فرمان‌برداران

﴿۸۹۵۸﴾ خداوند! بر میکائیل درود بفرست؛ او که فرشته‌ی رحمت توسست و از مهرورزیت آفریده شده و برای اهل طاعت آموزش می‌خواهد و آنان را یاری می‌کند.

۷-۳-۳-۷- توبه‌کننده

﴿۸۹۵۹﴾ کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی کردند، بیامرز.

﴿۸۹۶۰﴾ خدایا! کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی کنند، بیامرز و از عذاب جهنم حفظ کن.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٩٤١﴾ الباقر عليه السلام: رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا، مِنْ وَلَايَةِ هَؤُلَاءِ وَبَنَى أُمِّيَّةً وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَهُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٣٦٣

﴿٨٩٤٢﴾ الباقر عليه السلام: رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا، مِنْ وَلَايَةِ الطَّوَاعِيتِ الثَّلَاثَةِ وَمِنْ بَنَى أُمِّيَّةً وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ يَعْنِي وَلَايَةَ عَلِيِّ عليه السلام وَهُوَ السَّبِيلُ؛ بحار الأنوار، ج ٢٣، ص ٣٦٤

﴿٨٩٤٣﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (غافر: ٧)
٨-٣-٧- الذَّاكِرُ

﴿٨٩٤٤﴾ أَنَّ الْمَوَاضِعَ الَّتِي يُذَكِّرُ اللَّهُ فِيهَا وَعَلَيْهَا تَشْهَدُ بِذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِلَى أَنْ يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ٣٠١
٩-٣-٧- الشَّيْعَةُ

﴿٨٩٤٥﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ فُرَاتِ بْنِ أَخْنَفَ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام إِذْ دَخَلَ عَلَيْهِ رَجُلٌ مِنْ هَؤُلَاءِ الْمَلَاعِينِ فَقَالَ وَاللَّهِ لَأَسُوءُهُ فِي شَيْعَتِهِ فَقَالَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ... إِنْ شَيْعَتَكَ يَشْرَبُونَ النَّبِيذَ فَقَالَ وَمَا بَأْسُ النَّبِيذِ أَخْبَرَنِي أَبِي عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ أَصْحَابَ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله كَانُوا يَشْرَبُونَ النَّبِيذَ فَقَالَ لَسْتُ أَغْنِيكَ النَّبِيذَ أَغْنِيكَ الْمُسْكِرَ فَقَالَ شَيْعَتُنَا أَرْكَى وَأَطْهَرُ مِنْ أَنْ يَجْرَى لِلشَّيْطَانِ فِي أَمْعَائِهِمْ رَسِيسٌ وَإِنْ فَعَلَ ذَلِكَ الْمَخْذُولُ مِنْهُمْ فَيَجِدُ رَبًّا رُؤُفًا وَنَبِيًّا بِالِاسْتِغْفَارِ لَهُ عَطُوفًا وَوَلِيًّا لَهُ عِنْدَ الْحَوْضِ وَلُوفًا وَتَكُونُ وَأَصْحَابُكَ بَبْرَهُوتَ عَطُوفًا؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ٣٨١

﴿٨٩٤٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ لِي عِنْدَكَ رِضْوَانٌ وَوُدٌّ فَاغْفِرْ لِي وَلِمَنْ تَبِعَنِي مِنْ إِخْوَانِي وَشَيْعَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٢٠٤

﴿٨٩٤٧﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الْهُدَاةُ الْمَهْدِيُّونَ وَالْغُرُّ الْمَيَّامِينَ مِنْ آلِ طَهَ وَيَاسِينَ وَحُجَجُ اللَّهِ عَلَى الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ أَسْمُهُمْ مَكْتُوبٌ عَلَى الْأَحْجَارِ وَعَلَى أَوْرَاقِ الْأَشْجَارِ وَعَلَى أَجْنِحَةِ الْأَطْيَارِ وَعَلَى أَبْوَابِ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ وَعَلَى الْعَرْشِ وَالْأَفْلاكِ وَعَلَى أَجْنِحَةِ الْأَمْلاَكِ وَعَلَى حُجُبِ الْجَلَالِ وَسَرَادِقَاتِ الْعِزِّ وَالْجَمَالِ وَبِأَسْمِهِمْ تُسَبَّحُ الْأَطْيَارُ وَتَسْتَغْفِرُ لَشَيْعَتِهِمُ الْحَيْتَانُ فِي لُجَجِ الْبَحَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٢٥، ص ١٧٤

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۹۶۱﴾ پروردگارا! تو که دانای همه چیز هستی و رحمت همه جا را فرا گرفته، کسانی که از ولایت این‌ها و بنی‌امیه برگشتند و از راه تو که همان ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام است پیروی کردند، بیامرز.

﴿۸۹۶۲﴾ پروردگارا! تو که دانای همه چیز هستی و رحمت همه جا را فرا گرفته، کسانی که از ولایت حکومت طاغوت‌های سه‌گانه و بنی‌امیه برگشتند و از راه تو که همان ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام است پیروی کردند، بیامرز.

﴿۸۹۶۳﴾ فرشتگانی که حاملان عرشند و آن‌ها که گرداگرد آن (طواف می‌کنند) تسبیح و حمد پروردگارشان را می‌گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می‌کنند (و می‌گویند): پروردگارا! رحمت و علم تو همه چیز را فرا گرفته است؛ پس کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی می‌کنند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نگاه دار!

۸-۳-۷- یادکننده‌ی خدا

﴿۸۹۶۴﴾ محل‌هایی که در آن ذکر و یاد خدا شود، در روز قیامت نزد خدای تعالی گواهی می‌دهند و برایشان طلب آمرزش می‌کنند تا آن‌ها را به بهشت وارد کنند.

۹-۳-۷- شیعه

﴿۸۹۶۵﴾ از فرات‌بن‌ابراهیم نقل است که گفته: خدمت امام صادق علیه السلام بودم، مردی از نابکاران وارد شد و گفت: «به خدا سوگند! او را درباره‌ی شیعیانش ناراحت خواهم کرد، گفت: ... شیعیان شما نبیذ می‌آشامند، امام علیه السلام فرمود: «پدرم از جابر نقل کرده که اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله نبیذ می‌آشامیدند». گفت: «منظورم شراب است». امام علیه السلام فرمود: «شیعیان ما پاکدامن‌تر از آنان هستند که شیطان در شکم آن‌ها رخنه کند، ولی اگر احیاناً یکی از افراد پست و خوار ایشان چنین کند، با خدایی مهربان و پیامبری دلسوز و آمرزش‌خواه و امامی که در جلوی حوض کوثر نورش فضا را روشن کرده روبرو می‌شود، ولی تو با دوستانت در برهوت جمع خواهید بود».

﴿۸۹۶۶﴾ خداوندا! اگر از من راضی هستی و مرا دوست داری، مرا و نیز برادران و شیعیانم را که از من تبعیت می‌کنند، بیامرز.

﴿۸۹۶۷﴾ هدایت‌گران و راهنما و چهره‌های درخشان از آل طه و یاسین، حجت‌های خدا بر اولین و آخرین. نام آن‌ها بر سنگ‌ها و برگ‌های درختان و بال پرندگان و درهای بهشت و جهنم و بر عرش و افلاک و بال و پر ملائکه و بر حجاب‌های جلال و سراپرده‌های عزت و جلالت نوشته شده است به نام آن‌ها پرندگان تسبیح می‌کنند و ماهیان دریا برای شیعیان آن‌ها استغفار می‌کنند.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٩٦٨﴾ العسكرى عليه السلام: أَمَرْتُهُمْ أَنْ يَنْصِبُوا كُرْسِيَّ كَرَامَتِي حِذَاءَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَيَتَنُتُوا عَلَيَّ وَيَسْتَغْفِرُوا لِشَيْعَتِكَ وَمُجَبِّيكُمْ مِنْ وَلَدِ آدَمَ؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١٢٤

﴿٨٩٦٩﴾ الباقر عليه السلام: ثُمَّ قَبَلَ الرَّجُلُ صَفْحَتَيْ إِبْرَاهِيمَ عليه السلام وَعَانَقَهُ ثُمَّ قَالَ أَمَّا الْآنَ فَاقْضِ فَادْعُ حَتَّى أَوْمِنَ عَلَى دُعَايِكَ فَدَعَا إِبْرَاهِيمَ عليه السلام لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُذْنِبِينَ مِنْ يَوْمِهِ ذَلِكَ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضَا عَنْهُمْ قَالَ وَآمَنَ الرَّجُلُ عَلَى دُعَائِهِ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام فَدَعَا إِبْرَاهِيمَ عليه السلام بِاللُّغَةِ لِلْمُؤْمِنِينَ الْمُذْنِبِينَ مِنْ شَيْعَتِنَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٩٢

﴿٨٩٧٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام يُصَلِّي وَهُوَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ وَرُكُوعِهِ اللَّهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ اغْفِرْ لِلخَاطِئِينَ مِنْ شَيْعَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٤٣

﴿٨٩٧١﴾ الرسول عليه السلام: فَأَغْفِرْ لِي وَلِمَنْ تَبِعَنِي مِنْ إِخْوَانِي وَشَيْعَتِي وَطَيْبُ مَا فِي صُلْبِي؛

كمال الدين، ج ١، ص ٢٤٤

﴿٨٩٧٢﴾ الرسول عليه السلام: فَإِنَّكُمْ تُعْرَضُونَ عَلَيَّ [وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِي] أَسْمَاؤُكُمْ وَأَسْمَاءُ آبَائِكُمْ وَقَبَائِلِكُمْ فَإِنْ يَكُنْ خَيْرًا حَمِدْتُ اللَّهَ وَإِنْ يَكُنْ [سِوَى ذَلِكَ] أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِدُنُوبِكُمْ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٦٣

﴿٨٩٧٣﴾ الرسول عليه السلام: لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ وَصِرْتُ أَنَا وَجَبْرِئِيلُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ قَالَ جَبْرِئِيلُ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَوْضِعِي ثُمَّ رَخَّ بِي فِي النُّورِ زَحَّةً فَإِذَا أَنَا بِمَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ تَعَالَى فِي صُورَةٍ عَلَى عليه السلام اسْمُهُ عَلَى سَاجِدٍ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَلِيِّ وَذُرِّيَّتِهِ وَمُجَبِّيهِ وَأَشْيَاعِهِ وَاتَّبَاعِهِ وَالْعَنُ مُبْغِضِيهِ وَأَعَادِيهِ وَخُسَادَهُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٩٧

﴿٨٩٧٤﴾ الرسول عليه السلام: مِثْلُ لِي أُمْتِي فِي الطَّيْنِ وَغُلِّمْتُ الْأَسْمَاءَ كَمَا غُلِّمَ آدَمُ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا وَرَأَيْتُ أَصْحَابَ الرِّايَاتِ فَكَلَّمَا مَرَرْتُ بِكَ يَا عَلِيُّ وَبَشِيعَتِكَ اسْتَغْفَرْتُ لَكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ١٥٣

﴿٨٩٧٥﴾ الرسول عليه السلام: وَأَمَّا مُفَارَقَتِي إِيَّاكُمْ فَإِنَّ أَعْمَالَكُمْ تُعْرَضُ عَلَيَّ كُلَّ يَوْمٍ فَمَا كَانَ مِنْ حَسَنٍ اسْتَزِدْتُ اللَّهَ لَكُمْ وَمَا كَانَ مِنْ قَبِيحٍ اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ لَكُمْ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٩١

﴿٨٩٧٦﴾ الرسول عليه السلام: وَأَمَّا مُفَارَقَتِي إِيَّاكُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِأَنَّ أَعْمَالَكُمْ تُعْرَضُ عَلَيَّ كُلَّ اثْنَيْنِ وَخَمِيسٍ، فَمَا كَانَ مِنْ حَسَنٍ حَمِدْتُ اللَّهَ عَلَيْهِ، وَمَا كَانَ مِنْ سَيِّئٍ اسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ لَكُمْ؛

تفسير العياشي، ج ٢، ص ٥٤

١٠-٣-٧-الصالحون

﴿٨٩٧٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ الصَّالِحِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٥

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

«۸۹۶۸» به فرشتگان دستور داده‌ام تا کرسی کرامت مرا در برابر بیت المعمور قرار دهند و مرا ستایش کنند و بر شیعیان و دوستداران شما از فرزندان آدم ﷺ طلب آمرزش کنند.

«۸۹۶۹» سپس آن مرد هر دو گونه‌ی ابراهیم ﷺ را بوسید و او را در آغوش کشید، و گفت: «اکنون برخیز و دعا کن تا من بر دعایت آمین گویم». ابراهیم ﷺ از همان روز برای مردان و زنان مؤمن و گنهکاران به درگاه خدا دعا کرد که خدا آن‌ها را بیامرزد و از آن‌ها راضی شود. و دعای ابراهیم ﷺ تا روز قیامت به مؤمنان گناهکار ما می‌رسد.

«۸۹۷۰» علی بن ابی طالب ﷺ نماز می‌خواند و در سجود و رکوع نمازش می‌فرمود: «خداوندا! به حق بنده‌ات محمد ﷺ، شیعیان خطاکارانم را بیامرز».

«۸۹۷۱» مرا و نیز برادران و شیعیانم را که از من پیروی می‌کنند، بیامرز و نسلم را پاکیزه گردان.

«۸۹۷۲» اعمال شما با نامتان و نام پدرتان بر من [و اهل بیت] عرضه می‌شود؛ اگر عمل خوب باشد، خدا را سپاس می‌گویم و گرنه برای گناهانتان استغفار می‌کنم.

«۸۹۷۳» آن‌گاه که شب معراج مرا به آسمان سیر دادند و من و جبرئیل به آسمان هفتم رسیدیم، جبرئیل گفت: ای محمد؛ اینجا جایگاه من است؛ مرا سوار بر نوری به سرعت روانه کرد؛ تا اینکه فرشته‌ای به شکل علی ﷺ دیدم که نامش علی بود. و زیر عرش به سجده مشغول بود. و چنین می‌گفت: «خدایا؛ علی و فرزندان و دوستداران و شیعیان و پیروانش را بیامرز و کینه‌ورزان نسبت به او و دشمنان و حسودانش را لعنت کن که تو بر همه چیز توانایی».

«۸۹۷۴» اتم در گل به من نمایان شدند و همان‌گونه که اسماء به آدم تعلیم داده شد به من نیز همه‌ی آن‌ها آموزش داده شد و پیروان همه‌ی گروه‌ها را دیدم. یا علی؛ هرگاه که از کنار تو و پیروانت گذر کردم برایتان طلب آمرزش کردم.

«۸۹۷۵» اما در هنگام جدایی من از شما، همانا اعمال شما همه روزه بر من عرضه می‌شود؛ پس هر آنچه خوب باشد من افزونی آن را از خداوند می‌خواهم و هر آنچه ناروا باشد از خداوند برایتان طلب آمرزش می‌نمایم.

«۸۹۷۶» اما در هنگام جدایی من از شما که برای شما در آن خیر است؛ اعمال شما هر دوشنبه و پنجشنبه بر من عرضه می‌شود؛ پس هر آنچه خوب باشد من خدا را حمد و ثنا می‌کنم و اگر اعمال ناروایی باشد، از خداوند برایتان طلب آمرزش می‌کنم.

۱۰-۳-۷- صالحان

«۸۹۷۷» مرا و برادران ایمانی‌ام را که از زمره‌ی صالحین هستند، بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٩٧٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنَّكَ افْتَرَضْتَ عَلَى الْآبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ حُقُوقًا عَظُمَتْهَا وَأَنْتَ أَوْلَى مَنْ حَطَّ الْأَوْزَارَ عَنِّي وَخَفَّفَهَا وَأَدَّى الْحُقُوقَ عَنْ عِبِيدِهِ وَاحْتَمَلَهَا يَا رَبِّ ادَّهَأْ عَنِّي إِلَيْهِمْ وَاغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ الصَّالِحِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٥

١١-٣-٧-المُحِبُّ

﴿٨٩٧٩﴾ العسكري عليه السلام: أَمَرْتُهُمْ أَنْ يَنْصُبُوا كُرْسِيَّ كَرَامَتِي حِذَاءَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ وَيُثْنُوا عَلَيَّ وَيَسْتَغْفِرُوا لِشَيْعَتِكُمْ وَمُحِبِّيكُمْ مِنْ وَلَدِ آدَمَ؛ بحار الأنوار، ج ٣١، ص ١٢٤

﴿٨٩٨٠﴾ الصادق عليه السلام: صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الْأَخْيَارِ صَلَاةً تُزَلِّفُهُمْ وَتَمْنَحُهُمْ وَتُكْرِمُهُمْ وَتُخَبِّوهُمْ وَتُقَرِّبُهُمْ وَتُذَنِّبُهُمْ وَتُقَوِّيَهُمْ وَتُسَدِّدُهُمْ وَتَجْعَلُنِي وَجَمِيعَ مُحِبِّيهِمْ فِي مَوْقِفِي هَذَا مِمَّنْ تَنَالُهُ مِنْكَ رَحْمَةٌ وَرَأْفَةٌ وَكَرَامَةٌ وَمَغْفِرَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٣٥٢

﴿٨٩٨١﴾ الرسول عليه السلام: لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ وَصِرْتُ أَنَا وَجَبْرَائِيلُ إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ قَالَ جَبْرَائِيلُ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَوْضِعِي ثُمَّ رُخَّ بِي فِي النُّورِ زَحَّةً فَإِذَا أَنَا بِمَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللَّهِ تَعَالَى فِي صُورَةٍ عَلَى عليه السلام اسْمُهُ عَلَى سَاجِدٍ تَحْتَ الْعَرْشِ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَلِيٍّ وَذُرِّيَّتِهِ وَمُحِبِّيهِ وَأَشْيَاعِهِ وَاتَّبَاعِهِ وَالْعَنِ مُبْغِضِيهِ وَأَعَادِيهِ وَحُسَادَهُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ بحار الأنوار، ج ٣٩، ص ٩٧

١٢-٣-٧-المُسْلِمُونَ

﴿٨٩٨٢﴾ الرسول عليه السلام: إِذَا دَقَنْتُمْ مِيتَتَكُمْ وَفَرَعْتُمْ مِنْ دَفْنِهِ فَلْيَقُمْ وَارْتُهُ أَوْ قَرَابَتُهُ أَوْ صَدِيقُهُ مِنْ جَانِبِ الْقَبْرِ وَبُصِّلِي رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً سَقَطَ مِنَ الْأَصْلِ وَصَفِ الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فَلْيَقْرَأْهَا بِالْحَمْدِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِنِّ شَاءَ فَإِنَّهُمَا مِنْ مُهِمَّاتٍ مَا يَقْرَأُ فِي النَّوَافِلِ وَيَرْكُعُ وَيَسْجُدُ وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ سُبْحَانَ مَنْ تَعَزَّزَ بِالْقُدْرَةِ وَقَهَرَ عِبَادَهُ بِالْمَوْتِ ثُمَّ يُسَلِّمُ وَيَرْجِعُ إِلَى الْقَبْرِ وَيَقُولُ يَا فُلَانُ بْنُ فُلَانَةَ هَذِهِ لَكَ وَلِأَصْحَابِكَ فَإِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ عَنْهُ عَذَابَ الْقَبْرِ وَضِيقَهُ وَلَوْ سَأَلَ رَبُّهُ أَنْ يَغْفِرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ حَيْثُمْ وَمِيتَتُهُمْ اسْتَجَابَ اللَّهُ دُعَاءَهُ فِيهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٤٤

﴿٨٩٨٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ لَنَا وَلِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ وَمُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ؛ شرح نهج البلاغة، ج ٤، ص ٢٣

﴿٨٩٨٤﴾ الكاظم عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ؛ الكافي، ج ٥، ص ٣٧٢

﴿٨٩٨٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِلْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ؛ المصباح للكفعمي، ص ٧١٤

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۹۷۸﴾ خدایا؛ تو برای پدران و مادران، حقوقی را بر عهده‌ی من واجب فرمودی و آن حقوق را بزرگ شمردی، حال آنکه تو برای ریختن گناهان و از بین بردن آن‌ها و آدای حقوق بندگان از هرکس سزاوارتری؛ پس آن حقوقی را که از پدر و مادر به گردن من است، آدای آن‌ها را نیز خود برعهده گیر. و مرا و برادران باایمان و صالحم را بیامرز.

۱۱-۳-۷- دوستدار اهل بیت (علیهم‌السلام)

﴿۸۹۷۹﴾ به فرشتگان دستور داده‌ام تا کرسی کرامت مرا در برابر بیت المعمور قرار دهند و مرا ستایش کنند و بر شیعیان و دوستداران شما از فرزندان آدم (علیهم‌السلام) طلب آمرزش کنند. ﴿۸۹۸۰﴾ بر محمد و خاندان نیکش درود بفرست. درودی که آن‌ها را به تو نزدیک کند و به آن‌ها بخشش عطا کنی و گرمی‌شان بداری، قوی و استوارشان کنی و همه‌ی دوستداران آن‌ها را در این موقعیت، از کسانی قرار دهی که از جانب تو به آن‌ها رحمت و رأفت و کرامت و آمرزش می‌رسد.

﴿۸۹۸۱﴾ آن‌گاه که شب معراج مرا به آسمان سیر دادند و من و جبرئیل به آسمان هفتم رسیدیم، جبرئیل گفت: ای محمد؛ اینجا جایگاه من است؛ مرا سوار بر نوری به سرعت روانه کرد؛ تا اینکه فرشته‌ای به شکل علی (علیهم‌السلام) دیدم که نامش علی بود. و زیر عرش به سجده مشغول بود. و چنین می‌گفت: «خدایا؛ علی و فرزندان و دوستداران و شیعیان و پیروانش را بیامرز و کینه‌ورزان نسبت به او و دشمنان و حسودانش را لعنت کن که تو بر همه چیز توانایی».

۱۲-۳-۷- مسلمانان

﴿۸۹۸۲﴾ هرگاه میت را دفن کردید، وارث یا نزدیکان یا دوستش کنار قبر بایستد و دو رکعت نماز بخواند - رکعت اول با حمد و معوذتین و رکعت دوم با حمد و توحید و قدر - و در سجده این ذکر را بگوید «پاک و منزّه است خداوندی که به قدرت خویش، عزیز و سربلند گشته و با مرگ بر بندگانش سلطه دارد» بعد سلام دهد و به سوی قبر بازگردد و بگوید: «ای فلانی فرزند فلانی؛ ثواب این نماز برای تو و دوستانت می‌باشد» خداوند عذاب و تنگی را از قبر برمی‌دارد و اگر از پروردگارش بخواهد که مردان و زنان مرده و زنده‌ی مؤمن و نیز مسلمان را بیامرز، خداوند دعای او را مستجاب می‌کند.

﴿۸۹۸۳﴾ از خدای تعالی برای خودمان و برای هر زن و مرد مؤمن و مسلمان آمرزش می‌خواهم.

﴿۸۹۸۴﴾ برای خودم و شما و تمامی مسلمانان از خداوند آمرزش می‌خواهم.

﴿۸۹۸۵﴾ برای خود و شما و مردان و زنان مسلمان از خدا آمرزش می‌خواهم. پس از او آمرزش بخواهید. او خدای آمرزنده و مهربان است.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٨٩٨٦﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): إِغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ تَهْذِيبُ الْأَحْكَامِ، ج ٣، ص ١٣٩

﴿٨٩٨٧﴾ الكاظم (عليه السلام): إغفرْ لي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ وَكَدَيْتِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ؛ إقبال الأعمال، ص ٣٦٤

﴿٨٩٨٨﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ
الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا (نوح: ٢٨)
١٤-٣-٧- مِنْ قَلْدَنِي يَدَا

﴿٨٩٨٩﴾ الْآتِيَةِ ^{مُتَعَلِّقَةً} : إغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَ أَهْلَ بَيْتِي وَ جِيرَانِي وَ لِكُلِّ مَنْ قَلَدَنِي يَدًا
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ : بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٩

﴿٨٩٩٠﴾ أمير المؤمنين (عليه السلام): إغْفِرْ لِمَنْ لَا يَمْلِكُ إِلَّا الدُّعَاءُ، إقبال الأعمال، ص ٧٠٩
١٦-٣-٧- من نصر ولدي

﴿٨٩٩﴾ السَّجَّادُ (عليه السلام): يَا رَبِّ حَاجَتِي أَنْ تُعْفِرَ [لِي وَ] لِمَنْ نَصَرَ وَلَدِي؛ تفسيرات الكوفي، ص ٤٠٩

١٧-٣-٣-٧- مِنْ وَحَدَ

﴿٨٩٩٢﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٦٩

﴿٨٩٩٣﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): عَنْ أَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ: كُنْتُ مَعَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عليه السلام) فَمَرَّ بِالْمَقَابِرِ فَقَالَ عَلِيُّ (عليه السلام) السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَا أَهْلَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كَيْفَ وَجَدْتُمْ كَلِمَةَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اغْفِرْ لِمَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاحْشَرْنَا فِي زُمْرَةِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَقَالَ (عليه السلام) سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) يَقُولُ مَنْ قَالَهَا إِذَا مَرَّ بِالْمَقَابِرِ غُفِرَ لَهُ ذُنُوبُهُ خَمْسِينَ سَنَةً؛ جامع الأخبار، ص ٥٠

١٨-٣-٧- المؤمنون والمؤمنات

﴿٨٩٩٤﴾ الباقِر (ﷺ): وَأَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ، يَعْنِي الْمُؤْمِنِينَ؛ بحار الأنوار، ج. ٩، ص ٢١٣

﴿٨٩٩٥﴾ الرسول (ﷺ): عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ﷺ) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ): أَلَا أَعْلَمُكُمْ كَلِمَاتٍ يَنْفَعُكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِنَّ وَيَنْتَفِعُ بِهِنَ مَنْ عِلْمُهُنَّ وَيُثَبِّتُ مَا عُلِّمْتَهُ فِي صَدْرِكَ قُلْتُ بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ فَقُمْ فِي التُّلُثِ التَّالِثِ مِنَ اللَّيْلِ فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَقَبْلَ ذَلِكَ

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۸۹۸۶﴾ گناهان مردان و زنان با ایمان و مردان و زنان مسلمان؛ زندگان و مردگان را بیامرزد.

﴿۸۹۸۷﴾ مرا و پدر و مادر و اجداد مسلمانم را بیامرزد.

۷-۳-۳-۱۳- آن که با ایمان وارد خانه‌ام شود

﴿۸۹۸۸﴾ پروردگارا؛ مرا، و پدر و مادرم و تمام کسانی را که با ایمان وارد خانه‌ی من شدند، و جمیع مردان و زنان با ایمان را بیامرزد؛ و ظالمان را جز هلاکت میافزا!

۷-۳-۳-۱۴- آن که مرا رهین منت خود کرده باشد

﴿۸۹۸۹﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندانم و خانواده و همسایگانم را و هرکس از مردان و زنان مؤمن را که بر من نیکی کرده و مرا در بند نعمت خود قرار داده، بیامرزد.

۷-۳-۳-۱۵- آن که جز دعا چیزی ندارد

﴿۸۹۹۰﴾ کسی را که جز دعا چیزی ندارد، بیامرزد.

۷-۳-۳-۱۶- آن که فرزندم را یاری کند

﴿۸۹۹۱﴾ پروردگارا؛ درخواستم این است که من و هرکس را که فرزندانم را یاری کرده بیامری.

۷-۳-۳-۱۷- اهل توحید

﴿۸۹۹۲﴾ هرکسی را که می‌گوید: «جز الله معبودی نیست» بیامرزد.

﴿۸۹۹۳﴾ اصغیر بن نباته گوید: همراه علی بن ابی طالب علیه السلام بر قبور گذر کردیم، حضرت علی علیه السلام فرمود: سلام بر اهل اخلاص و کلمه‌ی «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» از طرف اهل «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، چگونه یافتید کلمه‌ی «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را، ای [آن که تو خود] «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، [هستی] سوگند به حق «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، هرکس را که بگوید: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» بیامرزد و ما را در زمره‌ی کسانی محشور کن که گفتند: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»؛ شنیدم از رسول خدا صلی الله علیه و آله که می‌فرمود: هرکس این الفاظ را هنگام عبور از گورستان بر زبان جاری کند، خداوند گناهان پنجاه سال او را می‌آمرزد.

۷-۳-۳-۱۸- مردان و زنان با ایمان

﴿۸۹۹۴﴾ «أَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ» یعنی ای مؤمنین استغفار کنید.

﴿۸۹۹۵﴾ از امام علی علیه السلام نقل است که فرمود: پیامبر صلی الله علیه و آله به من فرمود: «آیا نمی‌خواهی به تو کلماتی بیاموزم که خداوند به برکت آن کلمات به تو و به هرکس که این کلمات را از تو فراگیرد بهره می‌رساند و آنچه را آموخته‌ای در سینه‌ی تو محفوظ نگاه می‌دارد؟» گفتم: «بلی یا رسول الله». فرمود: «هرگاه شب جمعه شد در یک سوّم پایانی شب و اگر نتوانستی قبل از آن برخیز و چهار رکعت نماز بگزار؛ در رکعت اوّل حمد و یس و در رکعت دوّم حمد و الم سجده و در رکعت

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

فَصَلِّ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ تَقْرَأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى مِنْهُنَّ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ سُورَةَ يسَ وَ فِي الثَّانِيَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ تَنْزِيلَ السَّجْدَةِ وَ فِي الثَّلَاثَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ حَمَّ الدُّخَانَ وَ فِي الرَّابِعَةِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ فَإِذَا فَرَغْتَ مِنَ التَّشَهُّدِ وَ سَلَّمْتَ فَاحْمَدِ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أَتْنِ عَلَيْهِ وَ صَلِّ عَلَى بَآ حَسَنِ الصَّلَاةِ ثُمَّ اسْتَغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٨٤

﴿٨٩٩٦﴾ الرسول ﷺ: إِذَا دَفَنْتُمْ مَيِّتَكُمْ وَ فَرَغْتُمْ مِنْ دَفْنِهِ فَلْيَقُمْ وَارْتُهُ أَوْ قَرَابَتُهُ أَوْ صَدِيقُهُ مِنْ جَانِبِ الْقَبْرِ وَ يُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ الْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً سَقَطَ مِنَ الْأَصْلِ وَ صَفَّ الرُّكْعَةَ الثَّانِيَةَ فَلْيَقْرَأْهَا بِالْحَمْدِ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِنْ شَاءَ فَإِنَّهُمَا مِنْ مُهِمَّاتٍ مَا يُقْرَأُ فِي النَّوَافِلِ وَ يَرْكَعُ وَ يَسْجُدُ وَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ سُبْحَانَ مَنْ تَعَزَّزَ بِالْقُدْرَةِ وَ قَهَرَ عِبَادَهُ بِالْمَوْتِ ثُمَّ يُسَلِّمُ وَ يَرْجِعُ إِلَى الْقَبْرِ وَ يَقُولُ يَا فَلَانُ بْنُ فَلَانَةَ هَذِهِ لَكَ وَ لِأَصْحَابِكَ فَإِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ عَنْهُ عَذَابَ الْقَبْرِ وَ ضِيقَهُ وَ لَوْ سَأَلَ رَبُّهُ أَنْ يَغْفِرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ حَيَّهْمُ وَ مَيِّتَهُمْ اسْتَجَابَ اللَّهُ دُعَاءَهُ فِيهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٤٤

﴿٨٩٩٧﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا قَالَ الرَّجُلُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ جَمِيعِ الْأَمْوَاتِ رَدَّ اللَّهُ عَلَيْهِ بَعْدَ مَنْ مَضَى وَ مَنْ بَقِيَ مِنْ كُلِّ إِنْسَانٍ دَعْوَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧

﴿٨٩٩٨﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا نَظَرْتَ إِلَى الْمَقَابِرِ فَقُلِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْمَقَابِرِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ أَنْتُمْ لَنَا سَلَفُ وَ نَحْنُ لَكُمْ تَبِعُ وَ نَحْنُ عَلَى آثَارِكُمْ وَارِدُونَ نَسْأَلُ اللَّهَ الصَّلَاةَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ الْمَغْفِرَةَ لَنَا وَ لَكُمْ؛ جامع الأخبار، ص ١٦٨

﴿٨٩٩٩﴾ الرسول ﷺ: أَسْأَلُكَ يَا رَبَّ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ أَنْ تَحْمِلَ عَنِّي مَا افْتَرَضْتَ عَلَى الْآبَاءِ وَ الْأُمَّهَاتِ وَ وَاجِبَهُمْ وَ أَدَّ عَنِّي حُقُوقَهُمْ قَبْلِي وَ الْحَقْنِي وَإِيَّاهُمْ بِالْأَبْرَارِ وَ اغْفِرْ لَنَا وَ لَهُمْ وَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٠٢

﴿٩٠٠٠﴾ الرسول ﷺ: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ٢٠

﴿٩٠٠١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ لَنَا وَ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ وَ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ؛

شرح نهج البلاغة، ج ٤، ص ٢٣

﴿٩٠٠٢﴾ الرسول ﷺ: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَ لَكُمْ وَ لِكَاثَةِ الْمُؤْمِنِينَ؛ المصباح للكفعمي، ص ٧٦١

﴿٩٠٠٣﴾ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَ أَمْوَاتِنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٢

﴿برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟﴾

سوم حمد و دُخان و در رکعت چهارم حمد و تبارک را بخوان. پس از تشهّد و سلام خدا را حمد و ستایش کن و بر من به بهترین شکل صلوات و درود بفرست. سپس برای مؤمنین طلب آمرزش کن.

﴿۸۹۹۶﴾ هرگاه میت را دفن کردید، وارث یا نزدیکان یا دوستش کنار قبر بایستد و دو رکعت نماز بخواند - رکعت اول با حمد و معوذتین و رکعت دوم با حمد و توحید و قدر - و در سجده این ذکر را بگوید «پاک و منزّه است خداوندی که به قدرت خویش، عزیز و سربلند گشته و با مرگ بر بندگانش سلطه دارد» بعد سلام دهد و به سوی قبر بازگردد و بگوید: «ای فلانی فرزند فلانی؛ ثواب این نماز برای تو و دوستانت می‌باشد» خداوند عذاب و تنگی را از قبر برمی‌دارد و اگر از پروردگارش بخواهد که مردان و زنان مرده و زنده‌ی مؤمن و نیز مسلمان را بیامرزد، خداوند دعای او را مستجاب می‌کند.

﴿۸۹۹۷﴾ هرگاه کسی بگوید: «اللّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ جَمِيعِ الْأَمْوَاتِ»؛ خداوند به شماره تمام انسان‌های گذشته و آینده، دعا‌های او را مستجاب می‌گرداند.

﴿۸۹۹۸﴾ هرگاه به‌سوی قبرستان نگاه کردی بگو: سلام بر شما مردان و زنان مؤمن ساکنان قبرها؛ شما نسبت به ما پیشاهنگ شدید و ما به شما اقتدا کردیم و به‌زودی به شما ملحق می‌شویم و ما بر آنچه شما به‌جا گذارده‌اید وارد می‌شویم، از حق تعالی درخواست می‌کنیم که بر محمد و خاندانش درود فرستد و ما و شما را بیامرزد.

﴿۸۹۹۹﴾ پروردگارا؛ از تو می‌خواهم که بر محمد و اهل بیتش درود بفرستی و آنچه را که نسبت به پدران و مادران بر من واجب کرده‌ای از دوشم برداری و از جانب من حقوق آن‌ها را ادا کنی و مرا با آن‌ها به نیکان ملحق کنی و ما و ایشان و مردان و زنان مؤمن را بیامیزی.

﴿۹۰۰۰﴾ از خدا برای زنان و مردان مؤمن آمرزش می‌خواهم.

﴿۹۰۰۱﴾ از خدای تعالی برای خودمان و برای هر زن و مرد مؤمن و مسلمان آمرزش می‌خواهم.

﴿۹۰۰۲﴾ برای خودم و شما و همه‌ی مسلمان‌ها از خدا آمرزش می‌خواهم.

﴿۹۰۰۳﴾ زنان و مردان با ایمان ما اعمّ از زنده و مرده را بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٩٠٠٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إغفرُ للأحياءِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الَّذِينَ وَحَدُّوكَ وَصَدَّقُوا رَسُولَكَ وَتَمَسَّكُوا بِدِينِكَ وَعَمِلُوا بِفَرَائِضِكَ وَاقْتَدَوْا بِنَبِيِّكَ وَسَنُّوا سُنَّتَكَ وَأَحْلَوْا حَلَالَكَ وَحَرَّمُوا حَرَامَكَ وَخَافُوا عِقَابَكَ وَرَجَوْا ثَوَابَكَ وَالْوَأَلِيَاءَ كَ وَعَادُوا أَغْدَاءَكَ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٧٥

﴿٩٠٠٥﴾ السجاد عليه السلام: إغفرُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مَعَ الْآبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٢٢

﴿٩٠٠٦﴾ الصادق عليه السلام: إغفرُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١٣٩

﴿٩٠٠٧﴾ الرضا عليه السلام: إغفرُ لِمَنْ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٥١

﴿٩٠٠٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إغفرُ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢١٤
﴿٩٠٠٩﴾ إغفرُ لَنَا وَلِوَالِدَيْنَا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٣٢٦

﴿٩٠١٠﴾ الصادق عليه السلام: إغفرُ لِي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ غُفْرَانٍ مُتَنَزِّهِ عَنْ عُقُوبَةِ الضُّعْفَاءِ رَحِيمٍ بِذَوِي الْفَاقَةِ وَالْفُقَرَاءِ جَادٍ عَلَى عِبِيدِهِ شَفِيقٍ بِخُضُوعِهِمْ وَذَلَّتِهِمْ رَفِيقٍ لَا تَنْقُصُهُ الصَّدَقَةُ عَلَيْهِمْ وَلَا يُفْقِرُهُ مَا يُغْنِيهِمْ مِنْ صَنِيعِهِ إِلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٦٠

﴿٩٠١١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إغفرُ لِي وَلِإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ الصَّالِحِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٥
﴿٩٠١٢﴾ إغفرُ لِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣٧٢

﴿٩٠١٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إغفرُ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْآبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَالْجَبَرَةِ مِنَ الْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٠

﴿٩٠١٤﴾ الرضا عليه السلام: إغفرُ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨١، ص ٢٠٨
﴿٩٠١٥﴾ الصادق عليه السلام: إغفرُ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِكُلِّ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٢
﴿٩٠١٦﴾ الصادق عليه السلام: إغفرُ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَوْمَ

يَقُومُ الْحِسَابِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧١

﴿٩٠١٧﴾ الْأَيْمَةُ عليها السلام: إغفرُ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَأَهْلَ بَيْتِي وَجِيرَانِي وَلِكُلِّ مَنْ قَلَدَنِي يَدًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٩

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۹۰۴﴾ مردان و زنان مؤمن را بیامرز، کسانی که تو را به یگانگی پرستیدند و رسالت را تصدیق کردند و به دینت چنگ زدند و به واجبات عمل کردند و از پیامبرت پیروی کردند و روش و سنت تو را برپا داشتند، حلالیت را حلال و حرامت را حرام شمردند، از کفر تو ترسیدند، به ثوابت امیدوار شدند، با دوستان دوستی کردند و با دشمنان دشمنی کردند.

﴿۹۰۵﴾ زنان و مردان با ایمان را به همراه پدران و مادران و خواهران و برادرانمان را بیامرز.

﴿۹۰۶﴾ گناهان مردان و زنان با ایمان و مردان و زنان مسلمان؛ زندگان و مردگانمان را

بیامرز.

﴿۹۰۷﴾ هرکس را در شرق و غرب عالم که از زمره‌ی زنان و مردان با ایمان است، بیامرز.

﴿۹۰۸﴾ ما و برادران ما را که پیش از ما ایمان آوردند، بیامرز.

﴿۹۰۹﴾ ما و پدر و مادرمان و تمامی مردان و زنان با ایمان و نیز زنان و مردان مسلمان را

اعمّ از زنده و مرده، بیامرز.

﴿۹۱۰﴾ در این شب مرا و پدر و مادرم و همه‌ی مردان و زنان مؤمن را آن‌طور که سزاوار

توست، بیامرز. چراکه تو از مجازات کردن ضعیفان منزّه‌ی و نسبت به نیازمندان و فقیران مهربانی و نسبت به بندگان بخشنده‌ای و به خواری و ذلتشان دلسوزی، رفیقی هستی که صدقه‌دادن به بندگان چیزی از تو نمی‌کاهد و احسان و نیکویی‌ای که به آن‌ها می‌کنی، موجب توانگری‌شان می‌شود و تو را فقیر نمی‌سازد.

﴿۹۱۱﴾ مرا و برادران ایمانی‌ام را که از زمره‌ی صالحین هستند، بیامرز.

﴿۹۱۲﴾ گناهان من و تمام مردان و زنان با ایمان، و مردان و زنان مسلمان چه زنده و چه

مرده بیامرز.

﴿۹۱۳﴾ مرا و مؤمنین و پدران و مادران و برادران و خواهران و کودکان خویشاوندان‌مان را

بیامرز.

﴿۹۱۴﴾ مرا و پدر و مادرم و همه‌ی مردان و زنان مؤمن را بیامرز.

﴿۹۱۵﴾ مرا و پدر و مادرم و تمام مردان و زنان با ایمان را بیامرز.

﴿۹۱۶﴾ من و پدر و مادرم را و آن کس را که با ایمان به خانه‌ی من درآید و مردان و زنان

مؤمن را در روز حساب بیامرز.

﴿۹۱۷﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندانمان و خانواده و همسایگانم را و هرکس از مردان و

زنان مؤمن را که بر من نیکی کرده و مرا در بند نعمت خود قرار داده، بیامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٩٠١٨﴾ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ وَالْأَهْلِ وَالْقَرَابَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٦٥

﴿٩٠١٩﴾ الصادق عليه السلام: اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَمَا وَلَدْتُ وَمَا تَوَالَدُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٩٠

﴿٩٠٢٠﴾ اغْفِرْ لِي يَا رَبِّ وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَمَا وَلَدْتُ وَمَا تَوَالَدُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٦٢

﴿٩٠٢١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اَلْحَقْنِي مَعَهُمْ بِالْأَبْرَارِ وَالْإِخْوَانِ وَالْأَخَوَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ جَمِيعاً؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٨٣

﴿٩٠٢٢﴾ الْأَيْمَةُ عليها السلام: الصَّلَاةُ عَلَى الْمُسْتَضْعَفِ وَالَّذِي لَا يَعْرِفُ الصَّلَاةَ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ وَالِدُعَاءُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ تَقُولُ رَبَّنَا اغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ إِلَى آخِرِ الْأَيَّاتِينَ؛ الكافي، ج ٣، ص ١٨٦

﴿٩٠٢٣﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِمَنْ وَلَدْنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٨٣

﴿٩٠٢٤﴾ الرضا عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٥٢

﴿٩٠٢٥﴾ الْأَيْمَةُ عليها السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٣

﴿٩٠٢٦﴾ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ

حِيَّهِمْ وَمَيِّتَهُمْ شَاهِدَهُمْ وَغَائِبَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١٣

﴿٩٠٢٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّكَ افْتَرَضْتَ عَلَى الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ حُقُوقاً عَظُمَتْهَا وَأَنْتَ أَوْلَى مَنْ حَطَّ الْأَوْزَارَ عَنِّي وَخَفَفَهَا وَأَدَّى الْحُقُوقَ عَنْ عِبِيدِهِ وَاحْتَمَلَهَا يَا رَبِّ أَدِّهَا عَنِّي إِلَيْهِمْ وَاغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَانِي الْمُؤْمِنِينَ الصَّالِحِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٧٥

﴿٩٠٢٨﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ اتِّبَاعاً مَرْضَاتِكَ وَطَلَبَ نَائِلِكَ وَمَعْرُوفِكَ وَرَجَاءَ رَفْدِكَ وَجَائِزَتِكَ وَعَظِيمِ عَفْوِكَ وَقَدِيمِ غُفْرَانِكَ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْفَعْهَا لِي فِي عِلِّيَّينَ وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي وَاجْعَلْ نَائِلَكَ وَمَعْرُوفَكَ وَرَجَاءَ مَا أَرْجُو مِنْكَ فَكَأَكْ رَقِيَّتِي مِنَ النَّارِ وَالْفُورِ بِالْجَنَّةِ وَمَا جَمَعَتْ مِنْ أَنْوَاعِ النِّعَمِ وَمِنْ حُسْنِ الْخُورِ الْعَيْنِ وَاجْعَلْ جَائِزَتِي مِنْكَ أَلْعَنُ مِنَ النَّارِ وَغُفْرَانَ ذُنُوبِي وَذُنُوبَ وَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَجَمِيعِ إِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٢٠١

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۹۰۱۸﴾ مرا و پدر و مادرم و فرزندان آن‌ها و همه‌ی زنان و مردان مؤمن و مسلمان را، خواه زنده باشند و یا از دنیا رفته باشند و نزدیکان ما را بیامرز.

﴿۹۰۱۹﴾ من و پدر و مادر و تمام فرزندان آن‌ها و تمام کسانی را که از من و مردان و زنان مؤمن تولّد یافته‌اند، بیامرز.

﴿۹۰۲۰﴾ من و پدر و مادر و تمام فرزندان آن‌ها و تمام کسانی را که از مردان و زنان مؤمن تولّد یافته‌اند؛ مرده و زنده‌شان را بیامرز.

﴿۹۰۲۱﴾ مرا به همراه ایشان و برادران و خواهران و مردان و زنان بالیمان به نیکان ملحق فرما و همگی‌مان را بیامرز.

﴿۹۰۲۲﴾ در نماز برای مستضعف و کسی که دین را نمی‌شناسد و نماز بر پیامبر ﷺ و دعا برای مردان و زنان مؤمن، می‌گویی: پروردگارا؛ پس کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی می‌کنند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نگاه دار.

﴿۹۰۲۳﴾ خداوندا؛ ما را و آن‌که ما را به دنیا آورده - از مردان و زنان با ایمان؛ خواه زنده باشند یا در زمره‌ی اموات - بیامرز.

﴿۹۰۲۴﴾ بار خدایا؛ مرا و زنان و مردان با ایمان و مسلمان را زنده و مرده‌شان را بیامرز و از گناهانشان درگذر.

﴿۹۰۲۵﴾ پروردگارا؛ مرا و مردان و زنان با ایمان را بیامرز.

﴿۹۰۲۶﴾ بار خدایا؛ مرا و پدر و مادرم را و تمام فرزندان آن‌ها از مردان و زنان مؤمن مسلمان، - زنده و مرده، حاضر و غایب - را بیامرز.

﴿۹۰۲۷﴾ خدایا؛ تو برای پدران و مادران، حقوقی را بر عهده‌ی من واجب فرمودی و آن حقوق را بزرگ شمردی، حال آنکه تو برای ریختن گناهان و از بین بردن آن‌ها و ادای حقوق بندگان از هر کس سزاوارتری؛ پس آن حقوقی را که از پدر و مادر به گردن من است، ادای آن‌ها را نیز خود برعهده گیر. و مرا و برادران بالیمان و صالحم را بیامرز.

﴿۹۰۲۸﴾ خداوندا؛ من این نماز را برای طلب رضایت، جایزه و نیکی تو، و به امید پاداش و بخشش بزرگ و آمرزش دیرینه‌ی تو به جای آوردم. خداوندا؛ پس بر محمد و آل محمد درود بفرست و نمازم را برایم تا علیّون بالا ببر و آن را از من بپذیر و عطا و نیکی و امید آنچه که از تو امید داشتم را رهاییم از آتش دوزخ، و کامیابی به بهشت و نعمت‌های متنوع گردآمده در آن و زنان زیبای بهشتی قرار بده. و پاداشم را آزادشدن از آتش و آمرزش گناهانم و گناهان پدر و مادرم و تمام فرزندان آن‌ها و همه‌ی برادران و خواهران بالیمان و مسلمانم، مرده‌ها و زنده‌های آنان قرار بده.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٩٠٢٩﴾ اللَّهُمَّ عَقِّبْ عَلَىٰ بَغْفِرَانِكَ فِي عِقْبَاهُ وَآمِنِّي مِنْ عَذَابِكَ مَا أَحْشَاهُ وَقِنِي مِنْ صُوفِهِ مَا اتَّقَاهُ وَاخْتِمِ لِي فِي خَاتِمَتِهِ بِخَيْرِ تَجْزُلٍ مِنْهُ عَطِيَّتِي وَتَشْفَعْ فِيهِ مَسْأَلَتِي وَتَسُدُّ بِهِ فَاقَتِي وَتَنْفِي بِهِ شِقْوَتِي وَتَقَرِّبُ بِهِ سَعَادَتِي وَتَمْلَأُ يَدَيَّ مِنْ خَيْرَاتِ الدَّارَيْنِ بِأَفْضَلِ مَا مَلَأَتْ بِهِ يَدَ سَائِلٍ وَرَجَعْتَ بِهِ أَمَلٍ أَمِلَ وَتَمْنَحُنِي فِي وَالِدَيَّ وَفِي جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْغُفْرَانَ وَالرِّضْوَانَ وَتَذَكِّرُهُمْ مِنْكَ بِإِحْسَانٍ تُنِيلُ أَرْوَاحَهُمْ مَسَرَّةَ رِضْوَانِكَ وَتُوَصِّلُ إِلَيْهَا لَذَّةَ غُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٦٨

﴿٩٠٣٠﴾ السَّجَاد ﷺ: اللَّهُمَّ وَאוْصِلْ إِلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ، الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ خَيْرَ جَزَائِكَ؛ الصحيفة السجادية ﷺ، الدعاء ٤

﴿٩٠٣١﴾ الصَّادِق ﷺ: إِلَهِي اغْفِرْ لِلْمُذْنِبِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٧٥

﴿٩٠٣٢﴾ إِبْرَاهِيمَ ﷺ: أَنْ إِبْرَاهِيمَ قَالَ لِإِسْمَاعِيلَ ﷺ فِي حَالِ الذَّبْحِ ادْعُ أَنْتَ بِالْفَرْجِ لَأَنَّكَ أَنْتَ الْمُضْطَرُّ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ فَلَمَّا رَأَى الْكَبِشَ خَرَجَ لِيَأْخُذَهُ فَلَمَّا رَجَعَ رَأَى يَدَيَّ إِسْمَاعِيلَ مُطْلَقَتَيْنِ قَالَ وَمَنْ أَطْلَقَكَ قَالَ رَجُلٌ مِنْ صِفَتِهِ كَذَا قَالَ هُوَ جَبْرَيْلُ وَهَلْ قَالَ لَكَ قَالَ نَعَمْ قَالَ لِي ادْعُ اللَّهَ فَدَعَوْتُكَ الْآنَ مُسْتَجَابَةً قَالَ إِبْرَاهِيمُ وَآيَ شَيْءٍ دَعَوْتُ قَالَ قُلْتُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنَّكَ لَمَوْقُوفٌ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧

﴿٩٠٣٣﴾ الصَّادِق ﷺ: أَسْأَلُكَ... أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَآئِبْيَاكَ الْمُرْسَلِينَ وَأَنْ تَغْفِرَ لَنَا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٥١٢

﴿٩٠٣٤﴾ تَفَضَّلْ عَلَى فَقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْغِنَاءِ وَالثَّرْوَةِ وَعَلَى مَرْضَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالشِّفَاءِ وَالصَّحَّةِ وَعَلَى أَحْيَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِاللُّطْفِ وَالْكَرَامَةِ وَعَلَى أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٠٠

﴿٩٠٣٥﴾ صَلِّ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ أَوْ يَوْمَهَا أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ الْأُولَى بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَيَسَ وَالثَّانِيَةَ حَمْدُ الدُّخَانِ وَالثَّلَاثَةَ حَمْدُ السَّجْدَةِ وَالرَّابِعَةَ تَبَارَكَ الْمَلِكِ فَإِذَا سَلَّمْتَ فَاحْمَدِ اللَّهَ وَأَتْنِ عَلَيْهِ وَصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ ﷺ وَاسْتَغْفِرِ لِلْمُؤْمِنِينَ مِائَةَ مَرَّةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٨٦

﴿٩٠٣٦﴾ عَلَى أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٠٠

﴿برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟﴾

﴿۹۰۲۹﴾ خداوند!؛ در پایان این ماه آمرزش را در پی من قرار ده و از آنچه بیم دارم، از عذابت ایمن گردان و از آنچه می‌پرهیزم، از انواع کيفرت نگاه دار و پایان آن را برای من ختم به خیر کن، به گونه‌ای که عطای من از آن فراوان شود و درخواست مرا در این ماه شفاعت کن و نیازم را برطرف ساز و بدیختی را از من دور کن و نیکبختی‌ام را نزدیک گردان و دستم را از نیکی‌های دو دنیا آکنده کن، به برترین چیزهایی که دست درخواست‌کنندگان را پر کرده‌ای و آرزوی آرزومندان را برآوردی، و پدر و مادر و همه مردان و زنان مؤمن را بیامرز و از آنان خرسند باش و با نیکی از آنان یاد کن تا شادمانی رضایت به روح آنان برسد و لذت آمرزش را نیز به دنبال داشته باشد.

﴿۹۰۳۰﴾ بار خدایا؛ بهترین پاداش خود را به تابعین و پیروان ایشان (پیروان صحابه‌ی پیامبر از مهاجرین و انصار) که نیکوکردارند برسان: آنان که می‌گویند: «پروردگارا؛ ما و برادرانمان را که در ایمان آوردن بر ما سبقت گرفتند، بیامرز».

﴿۹۰۳۱﴾ خداوند!؛ زنان و مردان با ایمان گناهکار را بیامرز.

﴿۹۰۳۲﴾ ابراهیم علیه السلام درحالی که می‌خواست پسرش اسماعیل را [به دستور خدا] ذبح کند به او گفت: برای گشایش دعا کن، چرا که تو اکنون مضطرب و بدون چاره‌ای، [و حق تعالی فرموده است که]: آیا کسی هست که شخص مضطرب بیچاره را اجابت کند؟ پس از اندکی قوچی را دید، برای گرفتنش حرکت کرد، هنگامی که بازگشت دید دستان اسماعیل باز شده‌است. گفت: چه کسی تو را آزاد ساخت؟ گفت: مردی که صفاتش چنین و چنان بود. [ابراهیم علیه السلام] گفت: او جبرئیل بوده است. آیا چیزی هم به تو گفت؟ [اسماعیل] گفت: بله، به من گفت خدا را بخوان که اکنون دعای تو مستجاب است. ابراهیم گفت: چه دعایی کردی و چه خواستی؟ اسماعیل گفت: گفتم خدایا؛ مردان و زنان با ایمانت را بیامرز. گفت: ای فرزندم؛ تو موفق به دعای مهمی شدی.

﴿۹۰۳۳﴾ از تو می‌خواهم... که بر محمد و خاندان او و نیز بر فرشتگان مقرب خود و پیامبران مرسل درود بفرستی. همچنین ما و تمامی مردان و زنان مؤمن و مسلمان را - زنده و مرده - بیامرزی و گناهانشان را ببخشی.

﴿۹۰۳۴﴾ بر نیازمندان مؤمن با بی‌نیازی و ثروت، بر بیمارانی مؤمن با شفا دادن و تندرستی، بر مؤمنین در قید حیات با مهربانی و بخشش، و بر امواتشان با آمرزش و رحمت احسان کن.

﴿۹۰۳۵﴾ در شب یا روز جمعه چهار رکعت نماز بگزار و در رکعت اول حمد و یس و در دوم حم دخان و در سوم حم سجده و در چهارم تبارک و بعد از سلام خدا را حمد و ثنا گوی و بر محمد و خاندان او صلی الله علیه و آله درود فرست، و برای مؤمنان صد بار استغفار کن.

﴿۹۰۳۶﴾ بر مردان و زنان مؤمن مرده‌ی ما به آمرزش و رحمت [نظر کن].

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

- ﴿٩٠٣٧﴾ ابن عباس رضي الله عنه: فَسَّالَ نُوحٌ رَبَّهُ الْمَغْفِرَةَ لِعَلَى وَفَاطِمَةَ عليهما السلام قَوْلُهُ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٢، ص ٢٣٧
- ﴿٩٠٣٨﴾ السَّجَّاد عليه السلام: فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَانْجَزِ لِي مَا وَعَدْتَنِي وَجَمِيعَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ مِنَ الْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٢١
- ﴿٩٠٣٩﴾ قَبْلَ الضَّرِيحِ وَانْحَرْفْ إِلَى الْقَبِيلَةِ وَصَلِّ صَلَاةَ الزِّيَارَةِ وَمَا بَدَأَ لَكَ وَادْعُ اللَّهَ كَثِيرًا وَاسْتَغْفِرْ لِدُنْبِكَ وَلِإِخْوَانِكَ الْمُؤْمِنِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٦٨
- ﴿٩٠٤٠﴾ الْعَسْكَرِيِّينَ عليهم السلام لِكُلِّ زَائِرٍ جَائِزَةٍ فَاجْعَلْ جَائِزَتِي فِي مَوْقِفِي هَذَا غُفْرَانِكَ وَالْجَنَّةَ لِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ٧٥
- ﴿٩٠٤١﴾ الرِّضَا عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِجَمِيعِ إِخْوَانِنَا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢١٣
- ﴿٩٠٤٢﴾ مَا مِنْ مُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ مَضَى مِنْ أَوَّلِ الدَّهْرِ أَوْ هَوَاتٍ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا وَهُمْ شَفَعَاءُ لِمَنْ يَقُولُ فِي دُعَائِهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١١٤
- ﴿٩٠٤٣﴾ الرَّسُولُ عليه السلام: مَنْ قَالَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ مُؤْمِنٍ خَلَقَهُ اللَّهُ مِنْذُ خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ حَسَنَةً وَمَحَا عَنْهُ سَيِّئَةً وَرَفَعَ لَهُ دَرَجَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٦
- ﴿٩٠٤٤﴾ الصَّادِق عليه السلام: مَنْ قَالَ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسًا وَعِشْرِينَ مَرَّةً اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِعَدَدِ كُلِّ مُؤْمِنٍ مَضَى وَبِعَدَدِ كُلِّ مُؤْمِنَةٍ بَقِيَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ حَسَنَةً وَمَحَا عَنْهُ سَيِّئَةً وَرَفَعَ لَهُ دَرَجَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١١٤
- ﴿٩٠٤٥﴾ وَاغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا؛ عوالي اللآلي، ص ٤، ص ١٧
- ﴿٩٠٤٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَاغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١١٣
- ﴿٩٠٤٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَاغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١١٣
- ﴿٩٠٤٨﴾ الْكَاسِم عليه السلام: وَآنْ تَغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢١٢
- ﴿٩٠٤٩﴾ وَآنْ تَغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدَا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَمَا تَوَالَدُوا ذُنُوبَنَا كُلَّهَا صَغِيرَهَا وَكَبِيرَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١١٥

﴿برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟﴾

﴿۹۰۳۷﴾ نوح علیه السلام به حقّ علی و فاطمه علیهم السلام برای مردان و زنان بالیمان از پروردگارش طلب آمرزش کرد.

﴿۹۰۳۸﴾ بر محمد و خاندان محمد علیهم السلام درود بفرست و به وعده‌ی آمرزشی که به همه‌ی مردان و زنان مؤمن داده‌ای، وفا کن.

﴿۹۰۳۹﴾ ... سپس ضریح را ببوس و به‌سوی قبله برگرد و نماز زیارت بخوان و آنچه به خاطرت آمد دعا کن. خدا را بسیار بخوان و دعا کن و برای گناهانت طلب آمرزش کن و همچنین برای برادران دینی‌ات نیز آمرزش بخواه.

﴿۹۰۴۰﴾ هر زائری جایزه‌ای دارد، پس جایزه‌ی مرا در این مقام، آمرزش و بهشت برای من و تمام مردان و زنان مؤمن قرار بده.

﴿۹۰۴۱﴾ خدایا؛ من و تمامی مردان و زنان مؤمن و مسلمان را از مرد و زن چه آنان که زنده‌اند و چه کسانی که درگذشته‌اند، همه را ببامرز.

﴿۹۰۴۲﴾ از آغاز روزگار تا روز قیامت هیچ مرد و زن مؤمنی نیست؛ مگر آنکه شفیع کسی خواهد بود که در دعای خود بگوید: «پروردگارا؛ مردان و زنان مؤمن را ببامرز».

﴿۹۰۴۳﴾ هرکس بگوید: «خدایا؛ مردان و زنان بالیمان را ببامرز». خداوند، به تعداد هریک از مؤمنانی که از زمان آفرینش حضرت آدم علیه السلام تا برپایی قیامت خلق فرموده، یک کار نیک برای او می‌نویسد و یک گناه او را محو می‌فرماید و یک درجه او را بالا می‌برد.

﴿۹۰۴۴﴾ هرکس هر روز بیست و پنج بار بگوید: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ» خدا به شماره‌ی هر مؤمنی که از دنیا رفته است، تا روز قیامت برایش حسنه‌ای می‌نویسد و گناهی از او محو می‌کند و او را درجه‌ای بالا می‌برد.

﴿۹۰۴۵﴾ مردان و زنان مؤمن و هرکس را که بالیمان به خانه‌ی من در آید، ببامرز.

﴿۹۰۴۶﴾ من و پدر و مادرم و همه‌ی مردان و زنان مؤمن را ببامرز.

﴿۹۰۴۷﴾ من و پدر و مادر و مردان و زنان مؤمن، زندگان و مردگان‌شان را ببامرز.

﴿۹۰۴۸﴾ همچنین من و پدر و مادرم و تمام مردان و زنان مؤمن و مسلمان را اعمّ از مرده و زنده، ببامرز.

﴿۹۰۴۹﴾ همه‌ی گناهان کوچک و بزرگ من و پدر و مادرم و فرزندان آنها و همه‌ی برادران و خواهران مؤمن ما را، ببامرز.

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٩٠٥٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا إِلَهِي وَمَا افْتَرَضْتَ عَلَيَّ فَاحْتَمِلْهُ عَنِّي إِلَى مَنْ أَوْجَبْتَ حَقُّوهُ مِنْ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٠٩

﴿٩٠٥١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا إِلَهِي مِنْ فَرَضِ الْأَبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَالْإِخْوَةِ وَالْأَخَوَاتِ وَمِنْ وَاجِبِ حَقُّوهُمْ فَصَلِّ يَا رَبِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَتَحَمَّلْ ذَلِكَ عَنِّي إِلَيْهِمْ وَأَدِّهِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَاغْفِرْ لِي وَلَهُمْ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٠٨

﴿٩٠٥٢﴾ الصادق عليه السلام: يَنْبَغِي لِلْإِمَامِ الَّذِي يَخْطُبُ النَّاسَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَنْ يَلْبَسَ عِمَامَةً فِي الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ وَيَتَرَدَّى بِبُرْدٍ يَمْنَى أَوْ عَدَنِيٍّ وَيَخْطُبُ وَهُوَ قَائِمٌ يَحْمَدُ اللَّهَ وَيُثْنِي عَلَيْهِ ثُمَّ يُوصِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَيَقْرَأُ سُورَةَ مِنَ الْقُرْآنِ صَغِيرَةً ثُمَّ يَجْلِسُ ثُمَّ يَقُومُ فَيَحْمَدُ اللَّهَ وَيُثْنِي عَلَيْهِ وَ يُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وآله وَعَلَى أئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَيَسْتَغْفِرُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ؛ الكافي، ج ٣، ص ٤٢١

﴿٩٠٥٣﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ (إبراهيم: ٤١)

﴿٩٠٥٤﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (النور: ٦٢)

﴿٩٠٥٥﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (غافر: ٧)

﴿٩٠٥٦﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا (نوح: ٢٨)

﴿٩٠٥٧﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (المتحنة: ١٢)

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۹۰۵۰﴾ خدایا؛ وظایفی که بر من واجب نموده‌ای از حقوق پدران و مادران و برادران و خواهران به جای بیاور، و مرا و مردان و زنان مؤمن از میان آن‌ها را بیامرز.

﴿۹۰۵۱﴾ ای خدای من؛ آنچه را در مورد پدران و مادران بر من واجب کرده‌ای و آن حقوقی را که از آنان و از برادران و خواهران بر من واجب فرموده‌ای همه را خودت به عهده بگیر. ای والامرتبه و بزرگوار؛ مرا و ایشان را و مردان و زنان با ایمان را بیامرز.

﴿۹۰۵۲﴾ شایسته آن است که امام جمعه در تابستان و زمستان عمامه بر سر بگذارد و بافته‌ی یمنی و یا بافته‌ی عدنی بر دوش بیاندازد و در حال ایستاده خطبه بخواند؛ اول، حمد و ثنای خدا را به‌جا آورد، آن‌گاه مردم را به تقوا سفارش کند و بعد، یک سوره‌ی کوچک قرآن بخواند و اندکی بنشیند، سپس برخیزد و دوباره، حمد و ثنای خدا را به‌جا آورد و بر محمد و خاندانش صلوات بفرستد و برای مؤمنان از زن و مرد، آمرزش بخواهد.

﴿۹۰۵۳﴾ پروردگارا؛ من و پدر و مادرم و همه‌ی مؤمنان را، در آن روز که حساب برپا می‌شود، بیامرز.

﴿۹۰۵۴﴾ مؤمنان واقعی کسانی هستند که به خدا و رسولش ایمان آورده‌اند و هنگامی که در کار مهمی با او باشند، بی‌اجازه‌ی او جایی نمی‌روند؛ کسانی که از تو اجازه می‌گیرند، آنانند که به خدا و پیامبرش ایمان آورده‌اند! در این صورت، هر گاه برای بعضی کارهای مهم خود از تو اجازه بخواهند، به هر یک از آنان که می‌خواهی (و صلاح می‌بینی) اجازه ده، و برایشان از خدا آمرزش بخواه که خداوند آمرزنده و مهربان است!

﴿۹۰۵۵﴾ فرشتگانی که حاملان عرشند و آن‌ها که گرداگرد آن (طواف می‌کنند) تسبیح و حمد پروردگارشان را می‌گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می‌کنند (و می‌گویند): پروردگارا؛ رحمت و علم تو همه چیز را فراگرفته است؛ پس کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی می‌کنند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نگاه دار!

﴿۹۰۵۶﴾ پروردگارا؛ مرا، و پدر و مادرم و تمام کسانی را که با ایمان وارد خانه من شدند، و جمیع مردان و زنان باایمان را بیامرز؛ و ظالمان را جز هلاکت میافزا!»

﴿۹۰۵۷﴾ ای پیامبر! هنگامی که زنان مؤمن نزد تو آیند و با تو بیعت کنند که چیزی را شریک خدا قرار ندهند، دزدی و زنا نکنند، فرزندان خود را نکشند، تهمت و افترای پیش دست و پای خود نیاورند و در هیچ کار شایسته‌ای مخالفت فرمان تو نکنند، با آن‌ها بیعت کن و برای آنان از درگاه خداوند آمرزش بخواه که خداوند آمرزنده و مهربان است!

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

١٨-٣-٧-أربعون مؤمناً

﴿٩٠٥٨﴾ يُسْتَحَبُّ أَنْ يَذْكُرَ أَرْبَعِينَ نَفْسًا فَمَا زَادَ عَلَيْهِمْ فَإِنَّ مِنْ فَعَلَ ذَلِكَ اسْتُجِيبَتْ دَعْوَتُهُ
إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَتَدْعُو بِمَا أَحْبَبْتَ ثُمَّ تَسْتَغْفِرُ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَرُويَ مِائَةَ مَرَّةٍ فَتَقُولُ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ
أَتُوبُ إِلَيْهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٧٤

١٩-٣-٧-والد دخل في الإسلام

﴿٩٠٥٩﴾ الصادق عليه السلام: اغفر لكل والد لي دخل في الإسلام ولأهلي ولدي وجميع قراباتي؛

بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٤٥

٢٠-٣-٧-الأولياء

﴿٩٠٦٠﴾ السجاد عليه السلام: اغفر لأوليائنا؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٢٦٤

﴿٩٠٦١﴾ السجاد عليه السلام: اغفر لي ولأوليائنا؛ كامل الزيارات، ص ٣٩

﴿٩٠٦٢﴾ الصادق عليه السلام: اغفر لي ولوالدي ولمن دخل بيتي مؤمناً إنما هي يعني الولاية من

دخل فيها دخل ثبوت الأنبياء؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٣١٥

﴿٩٠٦٣﴾ اللهم إني أفتتح القول في مقامي هذا بما يبلغه مجهودي من تحميدك وتهليلك و
تكبيرك والصلاة على أنبيائك ورسلِك والاستغفار لأوليائك لاتقرب إليك بذلك؛

بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٧١

﴿٩٠٦٤﴾ الصادق عليه السلام: رب اغفر لي ولوالدي ولمن دخل بيتي مؤمناً يعني الولاية من دخل

في الولاية دخل في ثبوت الأنبياء عليه السلام؛ الكافي، ج ١، ص ٤٢٣

٢-٣-٧-طلب المغفرة للآخرين (أصحاب الرذائل)

١-٣-٧-الخاطئون

﴿٩٠٦٥﴾ داود عليه السلام: اللهم اغفر للخاطئين؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ١٧

﴿٩٠٦٦﴾ اللهم صل على ميكائيل ملك رحمتك والمخلوق لرافتك والمستغفر المعين

[لأهل خطيئتك] لأهل طاعتك؛ المصباح للكفعمي، ص ٥٣٠

﴿٩٠٦٧﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: علي بن أبي طالب عليه السلام يوصلني وهو يقول في سجوده وركوعه

اللهم بحق محمد عبدك اغفر للخاطئين من شيعتي؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٤٣

﴿٩٠٦٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فخرجت حتى اجتزيت برسول الله صلى الله عليه وآله فرأيتني يصلني وهو يقول اللهم

بحق علي عبدك اغفر للخاطئين من أمتي؛ بحار الأنوار، ج ٤٠، ص ٤٣

﴿٢٢٩٨﴾

«برای چه کسانی آموزش بطلبیم؟»

۱-۱۸-۳-۷-چهل مؤمن

﴿۹۰۵۸﴾ مستحب است که چهل نفر یا بیشتر را ذکر کند که چون چنین کند اگر خدا بخواهد دعایش مستجاب شود و آنچه دوست داری دعا کن و سپس هفتاد مرتبه طلب آموزش کن.

۱۹-۳-۷-پدران مسلمان

﴿۹۰۵۹﴾ پدران مسلمانم و خانواده و فرزندان و همه‌ی نزدیکانم را بیامرز.

۲۰-۳-۷-اولیا

﴿۹۰۶۰﴾ دوستان ما را بیامرز.

﴿۹۰۶۱﴾ مرا و دوستانم را بیامرز.

﴿۹۰۶۲﴾ درباره‌ی آیه‌ی «مرا و پدر و مادرم و آن کس را که با ایمان به خانه‌ی من درآید بیامرز»، فرمود: «یعنی هر کس به ولایت آل محمد درآید به خانه‌های انبیاء درآمده است».

﴿۹۰۶۳﴾ خداوندا؛ من به واسطه‌ی آنچه از حمد و ثنای تو و تهلل و بزرگداشت تو و درود بر پیامبران و رسولانت و طلب آموزش برای دوستدارانت در توان دارم، در این جایگاه کلام را آغاز می‌کنم، تا به وسیله‌ی آن به تو نزدیک شوم.

﴿۹۰۶۴﴾ منظور از آیه: «پروردگارا؛ مرا، و پدر و مادرم و تمام کسانی را که با ایمان وارد خانه‌ی من شدند، بیامرز»، ولایت می‌باشد؛ کسی که ولایت را قبول کند داخل در خانه‌ی انبیاء شده است.

۴-۳-۷-طلب آموزش برای دیگران (صاحبان صفات منفی)

۱-۴-۳-۷-خطاکاران

﴿۹۰۶۵﴾ خدایا؛ خطاکاران را بیامرز.

﴿۹۰۶۶﴾ خداوندا؛ بر میکائیل درود بفرست؛ او که فرشته‌ی رحمت توسست و از مهرورزیت آفریده شده و برای اهل طاعت آموزش می‌خواهد و آنان را یاری می‌کند.

﴿۹۰۶۷﴾ علی بن ابی طالب علیه السلام نماز می‌خواند و در سجود و رکوع نمازش می‌فرمود: «خداوندا؛ به حق بندهات محمد صلی الله علیه و آله، شیعیان خطاکارانم را بیامرز».

﴿۹۰۶۸﴾ [ابن مسعود گوید:] خارج شدم و گذرم به رسول خدا صلی الله علیه و آله افتاد و دیدم که نماز می‌خواند و می‌گوید: «خداوندا؛ به حق بندهات علی، گناهکاران ائمت را بیامرز».

﴿الَّذِينَ نَسْتَغْفِرُ لَهُمْ﴾

﴿٩٠٦٩﴾ الرضا عليه السلام: عَنْ صَفْوَانَ قَالَ: اسْتَأْذَنْتُ لِمُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَلَى الرَّضَا أَبِي الْحَسَنِ عليه السلام وَ أَخْبَرْتُهُ أَنَّهُ لَيْسَ يَقُولُ بِهَذَا الْقَوْلِ وَ أَنَّهُ قَالَ وَ اللَّهُ لَا أُرِيدُ بِلِقَائِهِ إِلَّا لَأَنْتَهِيَ إِلَى قَوْلِهِ فَقَالَ أَدْخُلْهُ فَدَخَلَ فَقَالَ لَهُ جُعِلَتْ فِدَاكَ إِنَّهُ كَانَ فَرَطَ مِنِّي شَيْءٌ وَ أَسْرَفْتُ عَلَى نَفْسِي وَ كَانَ فِيهِمَا يَزْعُمُونَ أَنَّهُ كَانَ يَعِيبُهُ فَقَالَ وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِمَّا كَانَ مِنِّي فَأَجِبْ أَنْ تَقْبَلَ عُذْرِي وَ تَغْفِرَ لِي مَا كَانَ مِنِّي فَقَالَ نَعَمْ أَقْبَلْ إِنْ لَمْ أَقْبَلْ كَانَ إِبْطَالُ مَا يَقُولُ هَذَا وَ أَصْحَابُهُ وَ أَشَارَ إِلَى يَدِهِ وَ مِصْدَاقَ مَا يَقُولُ الْآخَرُونَ يَعْنِي الْمُخَالَفِينَ قَالَ اللَّهُ لَنَبِيِّهِ عليه السلام فِيمَا رَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَ شَاوَرَهُمْ فِي الْأَمْرِ ثُمَّ سَأَلَهُ عَنْ أَبِيهِ فَأَخْبَرَهُ أَنَّهُ قَدْ مَضَى وَ اسْتَغْفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٤٩، ص ٢٧٥

﴿٩٠٧٠﴾ موسى عليه السلام: فَمَنْ لَجَأَ إِلَيْكَ وَ انْضَوَى إِلَيْكَ مِنَ الْخَاطِئِينَ فَقُلْ أَهْلًا وَ سَهْلًا يَا رَحِبَ الْفَنَاءِ بِنَاءِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَ كُنْ لَهُمْ كَأَحَدِهِمْ وَ لَا تَسْطِلْ عَلَيْهِمْ بِمَا أَنَا أُعْطِيكَ فَضْلَهُ وَ قُلْ لَهُمْ فَلْيَسْأَلُونِي مِنْ فَضْلِي وَ رَحْمَتِي فَإِنَّهُ لَا يَمْلِكُهَا أَحَدٌ غَيْرِي؛ الكافي، ج ٨، ص ٤٧

﴿٩٠٧١﴾ داود عليه السلام: لَمَّا تَابَ اللَّهُ عَلَى دَاوُدَ عليه السلام كَانَ يَبْدَأُ بِالدُّعَاءِ وَ يَسْتَغْفِرُ لِلْخَاطِئِينَ قَبْلَ نَفْسِهِ فَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْخَاطِئِينَ فَعَسَاكَ تَغْفِرَ لِدَاوُدَ مَعَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ١٧

٢-٤-٧- أهل المظلّمة

﴿٩٠٧٢﴾ السّجّاد عليه السلام: اللَّهُمَّ وَ أَيُّمَا عَبْدٍ نَالَ مِنِّي مَا حَظَرْتَ عَلَيْهِ، وَ انْتَهَكَ مِنِّي مَا حَجَزْتَ عَلَيْهِ، فَمَضَى بِظُلَامَتِي مَيِّتًا، أَوْ حَصَلَتْ لِي قَبْلَهُ حَيًّا فَاغْفِرْ لَهُ مَا أَلَمَ بِهِ مِنِّي؛ الصحيفة السجّادية عليه السلام، الدعاء ٣٩

﴿٩٠٧٣﴾ أَنَّ مَالِكَ بْنَ الْأَشْتَرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَانَ مُجْتَازًا بِسُوقٍ وَ عَلَيْهِ قَمِيصٌ خَامٌ وَ عِمَامَةٌ مِنْهُ فَرَأَهُ بَعْضُ السُّوقَةِ فَأَزْرَى بِزِيهِ فَرَمَاهُ بِبَابِهِ تَهَاوُنًا بِهِ فَمَضَى وَ لَمْ يَلْتَفِتْ فَقِيلَ لَهُ وَ ذَلِكَ تَعْرِفُ لِمَنْ رَمَيْتَ فَقَالَ لَا فَقِيلَ لَهُ هَذَا مَالِكُ صَاحِبِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام فَارْتَعَدَ الرَّجُلُ وَ مَضَى لِيَعْتَذِرَ إِلَيْهِ وَ قَدْ دَخَلَ مَسْجِدًا وَ هُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فَلَمَّا انْفَتَلَ أَنْكَبَ الرَّجُلُ عَلَى قَدَمَيْهِ يَقْبَلُهُمَا فَقَالَ مَا هَذَا الْأَمْرُ فَقَالَ اعْتَذِرْ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعْتُ فَقَالَ لَا بَأْسَ عَلَيْكَ فَوَ اللَّهُ مَا دَخَلْتُ الْمَسْجِدَ إِلَّا لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ؛ بحار الأنوار، ج ٤٢، ص ١٥٧

﴿٩٠٧٤﴾ الكاظم عليه السلام: عَنْ ابْنِ رِثَابٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ وَ هُوَ سَاجِدٌ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ لِأَصْحَابِ أَبِي فَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّ فِيهِمْ مَنْ يَنْقُصُنِي؛ بحار الأنوار، ج ٤٧، ص ١٧

«برای چه کسانی آمرزش بطلبیم؟»

﴿۹۰۶۹﴾ صفوان گفت: از حضرت رضا علیه السلام برای محمد بن خالد اجازه خواستم و عرض کردم که معتقد به امامت نیست، ولی می گوید: به خدا قسم منظورم از این ملاقات، آن است که عقیده ی آن جناب را بپذیرم. امام رضا علیه السلام فرمود: «بگو بیاید». وی وارد شد و گفت: «فدایت شوم! من موقعیتی را از دست داده ام و بر خود ستم کرده ام [گمان می کردند از این سخن منظورش عیب جویی بر حضرت رضا علیه السلام است]، اینک توبه می کنم و از شما تقاضا دارم عذر مرا بپذیرید و مرا نسبت به وضع گذشته ام ببخشید». فرمود: «بسیار خوب، عذرت را می پذیرم. اگر نپذیرم، بر خلاف عقیده این دسته می شود و اشاره به من کرد [یعنی بر خلاف عقیده به امامت می شود] و مطابق نظر مخالفین امامت است. خداوند به پیامبرش می فرماید: «پس به [برکت] رحمت الهی، با آنان نرمخو [و پُر مهر] شدی، و اگر تندخو و سخت دل بودی قطعاً از پیرامون تو پراکنده می شدند. پس، از آنان درگذر و برایشان آمرزش بخواه، و در کارها با آنان مشورت کن». بعد راجع به موسی بن جعفر علیه السلام پرسید. فرمود: «از دنیا رفته است، و برایش طلب مغفرت کرد».

﴿۹۰۷۰﴾ هرکس از گناهکاران به تو پناه آورد و برای شفاعت پیش تو آید و استغفار کند، بگو: مرحبا و آفرین؛ تو در ساحت رحمت پروردگار عالمیانی و برای ایشان طلب آمرزش کن، تو هم مانند یکی از آنان باش و از فضلی که به تو عنایت کرده ام بر دیگران فخر مفروش. به آنان بگو از فضل و رحمت من بخواهند، زیرا جز من کسی مالک آن رحمت نیست.

﴿۹۰۷۱﴾ آن گاه که خداوند توبه ی حضرت داود علیه السلام را پذیرفت او شروع به دعا کرد و قبل از خود برای گناهکاران طلب آمرزش می کرد و می گفت: «خدایا! گناهکاران را بیامرز به این امید که داود را هم با آن ها بیامیزی».

۲-۴-۷- آنان که مظلومه بر گردن دارند

﴿۹۰۷۲﴾ بار خدایا! هر بنده ای که درباره ی من آنچه را بر او حرام کرده ای به جا آورده، و پرده ی آنچه را بر او منع نموده ای، دریده، و حق مرا برده و مرده، یا زنده است و حق من نزد او به جا مانده باشد، او را در ستمی که به من کرده، بیامرز.

﴿۹۰۷۳﴾ مالک بن اشتر وارد بازاری شد، درحالی که پیراهنی خام و عمامه ای از جنس آن بر تن او بود. یکی از بازاریان او را دیده و لباس او را مسخره کرد و چیزی را به سوی او پرتاب کرد تا او را کوچک بشمارد. مالک توجهی نکرد: به آن مرد گفتند: «وای بر تو! می دانی به سمت چه کسی پرتاب کردی؟» گفت: «نه». گفتند: «او مالک یار امیرالمؤمنین علی علیه السلام است». آن مرد ناراحت شد و رفت تا از او عذر خواهی کند و او وارد مسجدی شده بود و دید مالک ایستاده و نماز می خواند. هنگامی که مالک نمازش را تمام کرد، آن مرد روی پاهای او افتاد و مشغول بوسیدن آن ها شد. مالک گفت: «این چه کاری است؟» گفت: «به خاطر کارم از شما معذرت می خواهم». مالک گفت: «اشکالی ندارد، به خدا سوگند! من وارد مسجد نشدم، مگر اینکه برای تو طلب آمرزش کنم».

﴿۹۰۷۴﴾ ابن رثاب گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که در سجده می گفت: «خداوند! مرا و یاران پدرم را بیامرز، می دانم که در میان آن ها کسانی هستند که مرا کوچک می شمارند».

﴿لَمْ تَسْتَغْفِرُوا لَهُوَلَاءِ﴾

٣-٤-٧- المذنبُ

﴿٩٠٧٥﴾ الصادق عليه السلام: إلهي اغفر للمذنبين من المؤمنين والمؤمنات؛ بحار الأنوار، ج ٨٨،

ص ١٧٥

﴿٩٠٧٦﴾ الباقر عليه السلام: ثم قبل الرجل صفحتي إبراهيم عليه السلام وعانقه ثم قال أما الآن فقم فادع حتى أومن على دعائك فدعا إبراهيم عليه السلام للمؤمنين والمؤمنات والمذنبين من يومه ذلك بالمغفرة والرضا عنهم قال وأمن الرجل على دعائه قال أبو جعفر عليه السلام فدعوة إبراهيم عليه السلام بالغة للمؤمنين المذنبين من شيعتنا إلى يوم القيامة؛ الكافي، ج ٨، ص ٣٩٢

﴿٩٠٧٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فخرجت لأخبر رسول الله صلى الله عليه وآله بذلك فوجدته راكعاً وساجداً وهو يخشع في ركوعه وسجوده ويقول اللهم بحق علي وليك إنا ما غفرت للمذنبين من امتي؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٧٣

﴿٩٠٧٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فدخلت فإذا علي بن أبي طالب عليه السلام راكعاً وساجداً وهو يخشع في ركوعه وسجوده ويقول اللهم بحق نبيك محمد إنا ما غفرت للمذنبين من شيعتي؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٧٣

٧-٤- لم تستغفروا لهؤلاء

١-٤-٧- المشركون

﴿٩٠٧٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وقلت تباركت وتعاليت ما كان للنبي والذين آمنوا أن يستغفروا للمشركين ولو كانوا أولى قربي من بعد ما تبين لهم أنهم أصحاب الجحيم وأنا استغفركم وأتوب إليكم؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

﴿٩٠٨٠﴾ ما كان للنبي والذين آمنوا أن يستغفروا للمشركين ولو كانوا أولى قربي من بعد ما تبين لهم أنهم أصحاب الجحيم (التوبة: ١١٣)

٢-٤-٧- عدو الله عليه السلام

﴿٩٠٨١﴾ وما كان استغفار إبراهيم لأبيه إلا عن موعدة وعدها إياه فلما تبين له أنه عدو لله تبرأ منه إن إبراهيم لأواه حليم (التوبة: ١١٤)

٣-٤-٧- عدو على عليه السلام

«برای اینان طلب آمرزش نکنید»

۷-۴-۳- گناهکار

﴿۹۰۷۵﴾ خداوندا؛ زنان و مردان با ایمان گناهکار را بیامرز. ﴿۹۰۷۶﴾ سپس آن مرد هر دو گونه‌ی ابراهیم علیه السلام را بوسید و او را در آغوش کشید، و گفت: «اکنون برخیز و دعا کن تا من بر دعایت آمین گویم». ابراهیم علیه السلام از همان روز برای مردان و زنان مؤمن و گناهکاران به درگاه خدا دعا کرد که خدا آن‌ها را بیامرزد و از آن‌ها راضی شود. و دعای ابراهیم علیه السلام تا روز قیامت به مؤمنان گناهکار ما می‌رسد. ﴿۹۰۷۷﴾ برای اینکه پیامبر صلی الله علیه و آله را از آن مسأله باخبرسازم خارج شدم، او را درحالی یافتیم که رکوع و سجده می‌کرد و در رکوع و سجده‌اش خاشع و متواضع بود و می‌فرمود: خداوندا؛ به حقّی که علی علیه السلام - که ولیّ توست - نزد تو دارد، تنها درخواست من این است که گناهکاران امّت را بیامیزی.

﴿۹۰۷۸﴾ ابن مسعود گوید: داخل شدم و علی علیه السلام را درحالی یافتیم که رکوع و سجده می‌کرد و در رکوع و سجده‌اش خاشع و متواضع بود و می‌فرمود: خداوندا؛ به حقّ پیامبر صلی الله علیه و آله تنها درخواست من این است که شیعیان گناهکارم را بیامیزی.

۷-۴- برای اینان طلب آمرزش نکنید

۷-۴-۱- مشرکان

﴿۹۰۷۹﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «برای پیامبر و مؤمنان، شایسته نبود که برای مشرکان [از خداوند] طلب آمرزش کنند، هر چند از نزدیکانشان باشند؛ [آن هم] پس از آنکه بر آن‌ها روشن شد که این گروه، اهل دوزخند»؛ و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۹۰۸۰﴾ برای پیامبر و مؤمنان، شایسته نبود که برای مشرکان طلب آمرزش کنند، هر چند از نزدیکانشان باشند؛ (آن هم) پس از آنکه بر آن‌ها روشن شد که این گروه، اهل دوزخند!

۷-۴-۲- دشمن خدا

﴿۹۰۸۱﴾ و استغفار ابراهیم برای پدرش [عمویش آزر]، فقط به خاطر وعده‌ای بود که به او داده بود (تا وی را به‌سوی ایمان جذب کند)؛ اما هنگامی که برای او روشن شد که وی دشمن خداست، از او بی‌زاری جست؛ به یقین، ابراهیم مهربان و بردبار بود!

۷-۴-۳- دشمن علی علیه السلام

﴿طَلَبُ عَدَمِ الْمَغْفِرَةِ﴾

﴿٩٠٨٢﴾ الرسول ﷺ: يَا بُرَيْدَةُ احْذَرِ أَنْ تُبْغِضَ عَلَيَّا فَيُبْغِضَكَ اللَّهُ قَالَ بُرَيْدَةُ فَتَمَنَّيْتُ أَنْ
الْأَرْضَ انْشَقَّتْ لِي فَسُخْتُ فِيهَا وَقُلْتُ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ وَ سَخَطِ رَسُولِهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ
اسْتَغْفِرْ لِي فَلَنْ أُبْغِضَ عَلَيَّا أَبَدًا وَلَا أَقُولُ فِيهِ إِلَّا خَيْرًا فَاسْتَغْفَرَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ؛ كشف الغمة، ج ١،
ص ٢٣٠

٧-٥- طَلَبُ عَدَمِ الْمَغْفِرَةِ

٧-٥-١- عَلَى الْعَصَا

﴿٩٠٨٣﴾ الحسين ﷺ: اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَرَى مَا أَنَا فِيهِ مِنْ عِبَادِكَ هَؤُلَاءِ الْعَصَا اللَّهُمَّ أَحْصِهِمْ
عَدَدًا وَاقْتُلْهُمْ بَدَدًا وَلَا تَذَرْ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ مِنْهُمْ أَحَدًا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمْ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٤٥،
ص ٥٢

٧-٥-٢- عَلَى أَعْدَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ

﴿٩٠٨٤﴾ الكاظم ﷺ: يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اغْضَبِ الْيَوْمَ لِمُحَمَّدٍ وَلِأَبْرَارِ عِثْرَتِهِ وَاقْتُلْ
أَعْدَاءَهُمْ بَدَدًا وَاحْصِهِمْ عَدَدًا وَلَا تَدَعْ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ مِنْهُمْ أَحَدًا وَلَا تَغْفِرْ لَهُمْ أَبَدًا؛
تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١١٤

﴿درخواست نیامرزیدن﴾

﴿۹۰۸۲﴾ ای بُریده؛ از دشمنی با علی علیه السلام بر حذر باش که در این صورت خدای متعال نیز تو را دشمن می‌دارد. بریده گوید: «من در آن زمان آرزو می‌کردم که کاش زمین می‌شکافت و مرا فرومی‌برد». گفتیم: «از خشم خدا و رسولش به خدا پناه می‌برم. ای پیامبر خدا؛ برای من طلب آمرزش کن که من هرگز بغض او را به دل نمی‌گیرم و چیزی غیر از نیکی درباره‌ی او نمی‌گویم». پس آن حضرت برای او استغفار کرد.

۷-۵- درخواست نیامرزیدن

۷-۵-۱- برای نافرمانان

﴿۹۰۸۳﴾ پروردگارا؛ تو حال مرا می‌بینی که از دست این مردم معصیت‌کار چه می‌کشم. بار خدایا! اینان را نابود کن، و هلاک نما، احدی از ایشان را بر روی زمین باقی مگذار و هرگز آنان را مورد آمرزش قرار مده!

۷-۵-۲- برای دشمنان خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله

﴿۹۰۸۴﴾ ای پروردگار محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله؛ امروز به خاطر محمد صلی الله علیه و آله بر دشمنانشان غضب کن و به هرکدام جداگانه سهمی از عذاب را برسان و بر روی زمین احدی از آن‌ها را باقی مگذار و هرگز آن‌ها را نیامرز.

الفصل الثامن: ثمرات الاستغفار لنفسه و للآخرين

٨-١- ثمرات الاستغفار

٨-١-١- الحَتُّ، الحَطُّ، النَّشْرُ، وَضْعُ الْأَوْزَارِ، التَّكْفِيرُ، الْإِزَالَةُ، الْإِسْقَاطُ، الْإِمْحَاءُ، الْإِلْقَاءُ، الْمَحَقُّ، عَدَمُ الْإِبْقَاءِ

٨-١-١-١- الحَتُّ

﴿٩٠٨٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الاستغفار يَحْتَ الذُّنُوبَ حَتَّ الْوَرَقِ ثُمَّ تَلَا قَوْلَهُ تَعَالَى وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا؛ شرح نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ٣١٥

٨-١-١-٢- الحَطُّ

﴿٩٠٨٦﴾ السَّجَاد عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنْ يَكُنِ النَّدَمُ تَوْبَةً إِلَيْكَ فَأَنَا أَنْدَمُ النَّادِمِينَ، وَإِنْ يَكُنِ التَّوْبَةُ لِمَعْصِيَتِكَ إِنَابَةً فَأَنَا أَوَّلُ الْمُنِيبِينَ، وَإِنْ يَكُنِ الْإِسْتِغْفَارُ حِطَّةً لِلذُّنُوبِ فَإِنِّي لَكَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء ٣١

﴿٩٠٨٧﴾ السَّجَاد عليه السلام: إِلَهِي إِنْ كَانَ النَّدَمُ عَلَى الذَّنْبِ تَوْبَةً فَإِنِّي وَعَزَّتْكَ مِنَ النَّادِمِينَ وَإِنْ كَانَ الْإِسْتِغْفَارُ مِنَ الْخَطِيئَةِ حِطَّةً فَإِنِّي لَكَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٤٢

﴿٩٠٨٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وآله قَالَ لِرَجُلٍ إِذَا صَلَّيْتَ الْعَصْرَ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ سَبْعًا وَ سَبْعِينَ مَرَّةً يَحُطُّ عَنْكَ عَمَلٌ سَنَعٍ وَ سَبْعِينَ سَنَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ٤٨٣

﴿٩٠٨٩﴾ الباقر عليه السلام: حُطَّتِ الْخَطَايَا عَنْ الْمُسْتَغْفِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٢، ص ٣١٦

﴿٩٠٩٠﴾ عيسى عليه السلام: كَيْفَ نُحِطُ أَوْزَارُ مَنْ لَا يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْهَا أَمْ كَيْفَ تَنْقَى ثِيَابُ مَنْ لَا يَغْسِلُهَا وَ كَيْفَ يَبْرَأُ مِنَ الْخَطَايَا مَنْ لَا يُكْفِّرُهَا؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٠٩

﴿٩٠٩١﴾ السَّجَاد عليه السلام: وَإِنْ كَانَ الْإِسْتِغْفَارُ مِنَ الْخَطِيئَةِ حِطَّةً فَإِنِّي لَكَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ؛

بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٤٢

﴿٩٠٩٢﴾ السَّجَاد عليه السلام: وَإِنْ يَكُنِ الْإِسْتِغْفَارُ حِطَّةً لِلذُّنُوبِ فَإِنِّي لَكَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ؛ الصحيفة

السجادية عليه السلام، الدعاء ٣١

فصل هشتم: ثمرات استغفار برای خود و دیگران

۸-۱- نتایج طلب آمرزش

۸-۱-۱- ریختن، ریزش، برداشتن بار گناهان، پوشاندن، کندن، انداختن، محو کردن، انداختن، ناپدید کردن، باقی نماندن گناه

۸-۱-۱-۱- ریختن

﴿۹۰۸۵﴾ طلب آمرزش گناهان را مانند برگ‌های درخت می‌ریزد. سپس کلام خداوند بلندمرتبه را تلاوت کرد: «کسی که کار بدی انجام دهد یا به خود ستم کند، سپس از خداوند طلب آمرزش نماید، خداوند را آمرزنده و مهربان خواهد یافت».

۸-۱-۱-۲- ریزش

﴿۹۰۸۶﴾ بار خدایا! اگر پشیمانی، توبه به درگاه توست، من پشیمان‌ترین پشیمان‌هایم؛ و اگر ترک نافرمانی تو، توبه و بازگشت است؛ پس من نخستین توبه‌کنندگانم، و اگر طلب آمرزش سبب ریختن گناهان است، من از آمرزش‌طلبان درگاه توأم.

﴿۹۰۸۷﴾ خداوندا! اگر ندامت و پشیمانی از گناه توبه است، قسم به عزّت تو که من از پشیمانانم و اگر استغفار و طلب آمرزش از خطاها، موجب ریزش گناهان است، پس من از استغفارکنندگان هستم.

﴿۹۰۸۸﴾ رسول خدا ﷺ به مردی فرمود: «هرگاه نماز عصر را خواندی، هفتاد مرتبه استغفار کن؛ این عمل موجب می‌شود گناه هفتاد و هفت سال تو آمرزیده شود».

﴿۹۰۸۹﴾ خطاها و گناهان آمرزش‌طلبان فرومی‌ریزد.

﴿۹۰۹۰﴾ آن که از خدا آمرزش نخواهد، چگونه بار گناه را فرونهد؟ آن که جامه را نشوید، چگونه لباسش تمیز شود؟ آن که گناهان را [با توبه و حسنات] نزداید، چگونه خلاص شود؟

﴿۹۰۹۱﴾ اگر استغفار از گناه، موجب ریزش گناهان می‌شود، من از تو طلب آمرزش می‌کنم.

﴿۹۰۹۲﴾ اگر استغفار از گناه، موجب ریزش گناهان می‌شود، من از تو طلب آمرزش می‌کنم.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٠٩٣﴾ العسكرى عليه السلام: وَقُولُوا حِطَّةً أَيْ قُولُوا إِنَّ سُجُودَنَا لِلَّهِ تَعْظِيمًا لِمِثَالِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى وَاعْتِقَادَنَا لَوْلَايَتِهِمَا حِطَّةً لِدُنُوبِنَا وَمَحْوُ لِسَيِّئَاتِنَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى نَغْفِرُ لَكُمْ أَيْ بِهَذَا الْفِعْلِ خَطَايَاكُمْ السَّالِفَةَ وَنُزِيلُ عَنْكُمْ آثَامَكُمْ الْمَاضِيَةَ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ١٨٢

﴿٩٠٩٤﴾ وَقُولُوا حِطَّةً مَغْفِرَةً حُطَّ عَنَّْا أَيْ اغْفِرْ لَنَا؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٢٢٤

١-٣-٨-النشر

﴿٩٠٩٥﴾ الرضا عليه السلام: مَثَلُ الْإِسْتِغْفَارِ مَثَلُ وَرَقٍ عَلَى شَجَرَةٍ تَحْرَكَ فَيَتَنَاثَرُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٠٤

﴿٩٠٩٦﴾ الصادق عليه السلام: وَقَبِيحَ عَمَلٍي فَاغْفِرْهُ وَاجْعَلْهُ هَبَاءً مَثُورًا مَثَلًا شَيْئًا؛ مستدرک الوسائل،

ج ٤، ص ١٥٤

١-٤-٨-وَضَعُ الْأَوْزَارِ

﴿٩٠٩٧﴾ وَلَا أَكْتَسِبْ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَلَا إِنَّمَا مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَتَجَاوِزَ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَتَرْكِي بِهَا عَمَلِي وَتَجَاوِزَ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَتُلَقِّنَنِي بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُبَّتِي وَانْظُرْ بِهَا إِلَيَّ وَجْهَكَ الْكَرِيمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَى مِنْكَ نُورٌ وَكَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣

١-٥-٨-التَّكْفِيرُ

﴿٩٠٩٨﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ كَفَّارَةَ الْمَجْلِسِ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبُّ نَبِّ

عَلَى وَاغْفِرْ لِي؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٩٠

﴿٩٠٩٩﴾ الصادق عليه السلام: فِي كَفَّارَةِ الطَّمْثِ أَنَّهُ يَتَصَدَّقُ إِذَا كَانَ فِي أَوَّلِهِ بِدِينَارٍ وَفِي وَسْطِهِ نِصْفِ دِينَارٍ وَفِي آخِرِهِ رُبْعِ دِينَارٍ قُلْتُ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُ مَا يُكْفَرُ قَالَ فَلْيَتَصَدَّقْ عَلَى مُسْكِينٍ وَاحِدٍ وَإِلَّا اسْتَغْفَرَ اللَّهَ وَلَا يَعُودْ فَإِنَّ الْإِسْتِغْفَارَ تَوْبَةٌ وَكَفَّارَةٌ لِكُلِّ مَنْ لَمْ يَجِدِ السَّبِيلَ إِلَى شَيْءٍ مِنَ الْكَفَّارَةِ؛ تهذيب الأحكام، ج ١، ص ١٦٤

﴿٩١٠٠﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ ظَلَمَ أَحَدًا فَقَاتَهُ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ لَهُ فَإِنَّهُ كَفَّارَةٌ لَهُ؛ الكافي، ج ٢،

ص ٣٣٤

﴿٩١٠١﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ ظَلَمَ أَحَدًا فَقَاتَهُ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ كُلَّمَا ذَكَرَهُ فَإِنَّهُ كَفَّارَةٌ لَهُ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٠٣

﴿٩١٠٢﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ عِبَادِكَ الَّذِينَ تَغْفِرُ لَهُمْ ذُنُوبَهُمْ وَتُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٥، ص ٣١٤

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۰۹۳﴾ «وَقُولُوا حِطَّةٌ» یعنی بگویید که سجده‌ی ما برای خداوند به نشانه‌ی تعظیم شأن محمد ﷺ و علی علیه السلام است. و اعتقاد ما به ولایت آن‌ها باعث بخشش گناهان و پاک‌شدن کارهای بد ما می‌شود. خداوند فرمود: «نَغْفِرْ لَكُمْ» یعنی با انجام این کار، «خَطَايَاكُمْ» اشتباهات و گناهان گذشته‌تان را از بین می‌بریم.

﴿۹۰۹۴﴾ «وَقُولُوا حِطَّةٌ» یعنی بخشش و مغفرت؛ «حُطَّ عَنَّا» یعنی ما را ببخش.

۸-۱-۱-۳- پراکنده کردن

﴿۹۰۹۵﴾ مَثَلِ استغفار [و ریختن گناهان به سبب آن] مانند برگ درختی است که [در فصل پاییز، آن درخت] بجنبید و آن برگ بریزد.

﴿۹۰۹۶﴾ و زشتی عمل را بیمارز و آن را چون گردی پراکنده و نابود کن.

۸-۱-۱-۴- برداشتن بار گناهان

﴿۹۰۹۷﴾ بخششی که با آن قلب را مطهر کنی و بار را سبک کنی و با آن از گناه درگذری و با آن بار گران را از دوش من برداری و با آن عمل را پاک کنی و از بدی‌هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجت من را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمت نگاه کنم درحالی که از تو نور و کرامتی بر من است.

۸-۱-۱-۵- پوشاندن

﴿۹۰۹۸﴾ کفّاره‌ی هر مجلس که در آن می‌نشینند، این ذکر است: «خدایا؛ منزّهی و حمد و سپاس مخصوص توست و خدایی جز تو نیست. پروردگارا؛ توبه‌ی مرا بپذیر و بیمارز».

﴿۹۰۹۹﴾ [داود بن فرقان از امام صادق علیه السلام روایت می‌کند که فرمود:] «اگر مرد در ابتدای ایّام حیض با همسرش نزدیکی کند باید یک دینار، در وسط ایّام حیض نصف دینار و در پایان آن ربع دینار را به عنوان صدقه پرداخت کند». گفتم: «اگر نزد او چیزی برای کفّاره دادن وجود نداشته باشد، باید چه کاری انجام دهد؟» فرمود: «باید به یک نیازمند صدقه بدهد و اگر توان صدقه دادن به مسکین را نیز نداشته باشد باید استغفار کند و آن کار را تکرار نکند، به راستی که استغفار به منزله‌ی توبه و کفّاره است برای کسی که راهی برای پرداخت کفّاره نمی‌یابد».

﴿۹۱۰۰﴾ هر کس به فردی ستم کند سپس به او دست نیابد [تا آمرزش بخواهد]، باید هر بار به یاد او می‌افتد برای او طلب آمرزش کند که این کفّاره‌ی او خواهد بود.

﴿۹۱۰۱﴾ هر کس به فردی ستم کند سپس به او دسترسی نیابد [تا آمرزش بخواهد]، باید برای او طلب آمرزش کند که همانا کفّاره‌ی او خواهد بود.

﴿۹۱۰۲﴾ مرا از آن بندگان قرار ده که گناهانشان را می‌آمرزی و خطا و نافرمانی‌هایشان را می‌پوشانی.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ أَمَّا قَوْلُهُ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ أَيْ هَلُمُّوا إِلَى خَيْرِ أَعْمَالِكُمْ وَ دَعْوَةِ رَبِّكُمْ وَ سَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَ إِطْفَاءِ نَارِكُمْ الَّتِي أَوْقَدْتُمُوهَا عَلَى ظُهُورِكُمْ وَ فَكَاكِ رِقَابِكُمْ الَّتِي رَهَنْتُمُوهَا بِذُنُوبِكُمْ لِيَكْفَرَ اللَّهُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٦٨

١-٨-١-١٠-الإزالة

﴿٩١٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَكَمَا تُزِيلُ التَّلَوْتُ مِنْ أَسْنَانِكَ مِنْ مَا كَلَيْكَ وَ مَطْعَمِكَ بِالسَّوَاكِ كَذَلِكَ فَارْزُلْ نَجَاسَةَ ذُنُوبِكَ بِالتَّضَرُّعِ وَ الْخُشُوعِ وَ التَّهَجُّدِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ بِالسَّحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ٣٧١

﴿٩١٥﴾ العسكري عليه السلام: وَ قُولُوا حِطَّةً أَيْ قُولُوا إِنَّ سُجُودَنَا لِلَّهِ تَعْظِيمًا لِمِثَالِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ اعْتِقَادًا لَوْلَايَتِهِمَا حِطَّةً لِدُنُوبِنَا وَ مَحْوُ لِسَيِّئَاتِنَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى نَغْفِرْ لَكُمْ أَيْ بِهَذَا الْفِعْلِ خَطَايَاكُمْ السَّالِفَةَ وَ نُزِيلُ عَنْكُمْ آثَامَكُمْ الْمَاضِيَةَ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ١٨٢

١-٨-١-١٧-الإسقاط

﴿٩١٦﴾ الصادق عليه السلام: فَسُئِلَ عَنْ زِيَارَتِهِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَقَالَ مَنْ جَاءَهُ عليه السلام خَاشِعًا مُحْتَسِبًا مُسْتَقِيمًا مُسْتَغْفِرًا فَشَهِدَ قَبْرَهُ فِي إِحْدَى ثَلَاثِ لَيَالٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنَ الشَّهْرِ وَ لَيْلَةَ النِّصْفِ وَ آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْهُ تَسَاقَطَتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ وَ خَطَايَاهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٤٧٣

١-٨-١-١٨-الإمحاء

﴿٩١٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ يَمْحُو الْأَوْزَارَ؛ غرر الحكم، ص ١٩٥
 ﴿٩١٨﴾ الباقر عليه السلام: أَلْحُوا فِي الْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ مَمْحَاةٌ لِلذُّنُوبِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ١٧٨
 ﴿٩١٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْعَجَبُ مِمَّنْ يَقْنَطُ وَ مَعَهُ الْمَمْحَاةُ قِيلَ وَ مَا الْمَمْحَاةُ قَالَ الْإِسْتِغْفَارُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٩١١٠﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَمَامَ الْوُضُوءِ وَ تَمَامَ الصَّلَاةِ وَ تَمَامَ رِضْوَانِكَ وَ تَمَامَ مَغْفِرَتِكَ لَمْ تَمُرْ بِذَنْبٍ أَذْنَبَهُ إِلَّا مَحْتَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ٣٢٠
 ﴿٩١١١﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ الشَّرِيفَةِ مَغْفِرَةً مَاحِيَةً لِلْمَعَاصِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣١٥

﴿٩١١٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: عَوَّذَ نَفْسَكَ الْإِسْتِغْفَارَ بِالذِّكْرِ وَ الْإِسْتِغْفَارَ فَإِنَّهُ يَمْحُو عَنْكَ الْحَوْبَةَ وَ يُعْظِمُ لَكَ الْمُتُوبَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٣

﴿٢٣١٠﴾

﴿نتایج طلب آموزش﴾

﴿٩١٣﴾ «حیّ علی الصلاة» یعنی به‌سوی بهترین اعمال و دعوت پروردگار خویش بیایید و بشتابید به‌سوی آموزش پروردگار و فرونشاندن آتش خویش که آن را با دست‌های خود افروخته‌اید و رهاکردن گردن‌های خود که آن‌ها را با گناهان خویش گرو گذاشته‌اید تا خدا بدی‌های شما را از شما بیوشاند و گناهان شما را بپارزد.

۶-۱-۱-۸-کندن

﴿۹۱۴﴾ پس چنان که آلودگی‌های دندان‌های خود را از طعام و خوراک، به‌وسیله‌ی مسواک پاک می‌کنی؛ آلودگی‌های قلبت را از معاصی و خطاها، با تضرع و زاری و خشوع و شب‌بیداری پاک کن.

﴿٩١٥﴾ «وَقُولُوا حِطَّةً» یعنی بگویند که سجده‌ی ما برای خداوند به نشانه‌ی تعظیم شأن محمد ﷺ و علی علیه السلام است. و اعتقاد ما به ولایت آن‌ها باعث بخشش گناهان و پاک شدن کارهای بد ما می‌شود. خداوند فرمود: «تَغْفِرْ لَكُمْ» یعنی با انجام این کار، «خَطَايَاكُمْ» اشتباهات و گناهان گذشته‌تان را از بین می‌بریم.

۷-۱-۱-۸- انداختن

﴿ ۹۰۶ ﴾ از امام صادق (علیه السلام) درباره‌ی زیارت امام حسین (علیه السلام) در ماه رمضان پرسیده شد، فرمود: «هرکس در شب اول یا در نیمه‌ی آن و یا شب آخر ماه مبارک رمضان برای رضای خدا به زیارت او برود و فروتن باشد و پوزش‌خواه و خواستار آمرزش باشد، گناهان و خطاهایش می‌ریزد».

۸-۱-۱-۸- محو کردن

﴿ ۹۱۰۷ ﴾ استغفار یلیدی‌ها را می‌زداید.

﴿٩١٠﴾ در طلب آموزش پافشاری کنید، که استغفار موجب از بین رفتن گناهان است.

﴿٩١١﴾ در عجبم از کسی که ناامید است با اینکه محوکننده‌ای همراه دارد! گفته شد: «محوکننده چیست؟» فرمود: «استغفار».

﴿۹۱۰﴾ بار خدایا! من از تو وضوی کامل، نماز کامل و خشنودی کامل و آمرزش کاملت را می‌خواهم که هر گناهی را که مرتکب شده باشم، آن را پاک کرده است.

﴿۹۱۱﴾ خدایا؛ من از تو می‌خواهم که در این شب شریف و با عظمت مرا بیامیزی، آمرزشی که گناهانم را محو کند.

﴿۹۱۲﴾ خودت را عادت بده که سرگرم یاد خدا و استغفار باشی که این کار گناهت را پاک می‌کند و پاداشت را بزرگ خواهد کرد.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١١٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَأَمَّا الدُّعَاءُ فَيُدْفَعُ بِهِ عَنْكُمْ الْبَلَاءُ وَأَمَّا الْإِسْتِغْفَارُ فَيَمْحُو ذُنُوبَكُمْ؛

الكافي، ج ٤، ص ٨٨

﴿٩١١٤﴾ الباقر عليه السلام: فَإِنْ ذَكَرَ أَنَّهُ جَرَى مِنْهُ خَيْرٌ حَمِدَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَكَبَّرَهُ عَلَى تَوْفِيقِهِ وَ
إِنْ ذَكَرَ مَعْصِيَةً أَوْ تَقْصِيرًا اسْتَغْفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى تَرْكِ مُعَاوَدَتِهِ وَمَحَا ذَلِكَ عَنْ نَفْسِهِ
بِتَجْدِيدِ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٢٥١

﴿٩١١٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَقَدْ مَحَوْ مَا كَانَ مِنْ ذُنُوبِهِمْ بِاسْتِغْفَارِهِمْ وَتَوْبَتِهِمْ وَاسْتَحَقُّوا الْكَرَامَةَ

لِمَحَبَّتِهِمْ لَنَا وَمَوَالَتِهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ١٥٩

﴿٩١١٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ الرَّجُلُ يَكُونُ حَسَنَ الْعَقْلِ كَثِيرَ الذُّنُوبِ قَالَ مَا مِنْ
أَدَمِي إِلَّا وَلَهُ ذُنُوبٌ وَخَطَايَا يَقْتَرِفُهَا فَمَنْ كَانَتْ سَجِيَّتُهُ الْعَقْلَ [وَأَ] غَرِيزَتُهُ الْبَقِيَّةَ لَمْ تَضُرَّهُ ذُنُوبُهُ
قِيلَ كَيْفَ ذَاكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ لَأَنَّهُ كُلَّمَا أَخْطَأَ لَمْ يَلْبَثْ أَنْ يَتَذَكَّرَ ذَلِكَ بِتَوْبَةٍ وَنَدَامَةٍ عَلَى
مَا كَانَ مِنْهُ فَيَمْحُو ذُنُوبَهُ أَيْ يُغْفَرُ ذُنُوبُهُ؛ مجموعة ورام، ج ١، ص ٦٢

﴿٩١١٧﴾ الباقر عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَالْإِسْتِغْفَارُ لَكُمْ حِصْنَيْنِ حَصِينَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ فَمَضَى
أَكْبَرُ الْحِصْنَيْنِ وَبَقِيَ الْإِسْتِغْفَارُ فَأَكْثَرُوا مِنْهُ فَإِنَّهُ مِمْحَاةٌ لِلذُّنُوبِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٦٨
﴿٩١١٨﴾ لَا تَنْسِينَ الْإِسْتِغْفَارَ فِي صَلَاتِكَ فَإِنَّهَا مِمْحَاةٌ لِلْخَطَايَا بِإِذْنِ اللَّهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧،

ص ٢٢٤

﴿٩١١٩﴾ لَا تَنْسِينَ الْإِسْتِغْفَارَ فِي صَلَاتِكَ، فَإِنَّهَا مِمْحَاةٌ لِلْخَطَايَا بِرَحْمَةِ اللَّهِ؛ الأمالي للطوسي،

ص ٣٤٦

﴿٩١٢٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ وَدَوَاءُ الذُّنُوبِ الْإِسْتِغْفَارُ فَإِنَّهَا الْمَمْحَاةُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٦

﴿٩١٢١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَأَمَّا الْإِسْتِغْفَارُ فَيَمْحُو ذُنُوبَكُمْ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٠

﴿٩١٢٢﴾ وَقَدْ أَتَكَلْتُ عَلَى شَفَاعَتِكَ وَرَجَوْتُ بِمَوَالَتِكَ وَشَفَاعَتِكَ مَحْوَ ذُنُوبِي وَسِتْرَ

عُيُوبِي وَمَغْفِرَةَ زَلِّي؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١١٨

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۱۳﴾ به وسیله‌ی دعا بلا از شما برطرف می‌شود و طلب آمرزش نیز گناهانتان را از بین می‌برد.

﴿۹۱۱۴﴾ اگر از عمل خیری که انجام داده یاد کند بهتر است و سپاس و شکر خدا را به‌جا آورد. و در مقابل این موفقیت، خدا را به عظمت و بزرگی یاد کند. و اگر از گناه یا تقصیری یاد شد، با تصمیم بر عدم بازگشت، طلب آمرزش کند؛ و با تجدید صلوات و درود بر پیامبر اکرم ﷺ و خاندان پاکش آن را از بین ببرد.

﴿۹۱۱۵﴾ چون توبه و استغفار کردند گناهانشان محو شد و چون ولایت و محبت ما را پذیرفته‌اند؛ شایسته‌ی اکرامند.

﴿۹۱۱۶﴾ گفته شد: «ای رسول خدا ﷺ مردی است که عقل و خرد نیکویی دارد ولی گناهان او بسیار است». حضرت فرمود: «[جز انبیا و اوصیای ایشان] کسی نیست که گناه و خطایی مرتکب نشود، ولی کسی که واجد عقل و یقین باشد، گناهان به او زبانی نمی‌رسانند». عرض شد: «چگونه ممکن است؟» فرمود: «زیرا هرگاه شخص عاقل خطایی کند [و گناهی مرتکب شود] بی‌درنگ آن را با توبه و پشیمانی جبران می‌کند. و خداوند گناهان او را محو و نابود می‌کند، یعنی گناهان وی را می‌آمرزد».

﴿۹۱۱۷﴾ پیامبر خدا ﷺ و طلب آمرزش، دو قلعه‌ی نگهدارنده‌ی شما از عذابند. قلعه‌ی بزرگ‌تر از دست رفت و فقط استغفار مانده است. پس زیاد استغفار کنید که گناهان شما را پاک می‌کند. که خداوند عزّ و جلّ می‌فرماید: «تا هنگامی که تو [ای رسول خدا ﷺ] در میان آنان هستی، خدا آنان را عذاب نمی‌کند، و تا هنگامی که استغفار می‌کنند خدا آنان را عذاب نخواهد کرد».

﴿۹۱۱۸﴾ در نمازهای طلب آمرزش را فراموش نکن که به اذن خدا، پاک‌کننده‌ی خطاها و گناهان است.

﴿۹۱۱۹﴾ طلب آمرزش را در نمازهای فراموش نکن که آن به خاطر رحمت خداوندی پاک‌کننده‌ی خطا و گناهان است.

﴿۹۱۲۰﴾ هر دردی دواپی دارد، و دوا ی گناهان استغفار است. زیرا آن وسیله‌ی محو گناهان است.

﴿۹۱۲۱﴾ طلب آمرزش، گناهانتان را از بین می‌برد.

﴿۹۱۲۲﴾ بر شفاعت تکیه کرده‌ام و با امید به ولایت و شفاعت، به از بین رفتن گناهان و پوشیده‌شدن عیب‌ها و آمرزش لغزش‌هایم امیدوارم.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٢٣﴾ العسكري عليه السلام: وَ قُولُوا حِطَّةً أَيْ قُولُوا إِنَّ سُجُودَنَا لِلَّهِ تَعْظِيمًا لِمِثَالِ مُحَمَّدٍ وَعَلَيٍّْ وَ اعْتِقَادًا لَوْلَايَتِهِمَا حِطَّةً لِدُنُوبِنَا وَ مَحْوً لِسَيِّئَاتِنَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى نَغْفِرْ لَكُمْ أَيْ بِهَذَا الْفِعْلِ خَطَايَاكُمْ السَّالِفَةَ وَ نُزِيلُ عَنْكُمْ آثَامَكُمْ الْمَاضِيَةَ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ١٨٢
٩-١-٨١-الإلقاء

﴿٩١٢٤﴾ أَوْحَى اللَّهُ إِلَى دَاوُدَ لَوْ أَنَّ عَبْدًا مِنْ عِبَادِي عَمَلَ حَشَوِ الدُّنْيَا ذُنُوبًا ثُمَّ نَدِمَ حَلْبَةً شَاةً وَ اسْتَغْفَرَنِي مَرَّةً وَاحِدَةً فَعَلِمْتُ مِنْ قَلْبِهِ أَنَّ لَا يَعُودَ إِلَيْهَا أَقْبَاهَا عَنْهُ أَسْرَعَ مِنْ هُبُوطِ الْقَطْرِ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٦٦
١٠-١-٨١-المحقق

﴿٩١٢٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَقَدْ عَجَبْتُ إِلَيْكَ الْأَصْوَاتُ بِضُرُوبِ اللُّغَاتِ يَسْأَلُونَكَ الْحَاجَاتِ تَرْتَجِي لِمَحَقِّ الْعُيُوبِ وَ غُفْرَانِ الذُّنُوبِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٦٠
١١-١-٨١-عدم الإبقاء

﴿٩١٢٦﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا فَرَعْتَ مِنْ تَشْهَدِكَ فَارْفَعْ يَدَيْكَ وَ قُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً عَزْمًا جَزْمًا لَا تُغَادِرُ ذَنْبًا وَ لَا أَرْتَكِبُ بَعْدَهَا مُحَرَّمًا أَبَدًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٤٦
﴿٩١٢٧﴾ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً عَزْمًا جَزْمًا لَا تُغَادِرُ لِي خَطِيئَةً وَ لَا ذَنْبًا وَ لَا أَرْتَكِبُ بَعْدَهَا مُحَرَّمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٤٦

﴿٩١٢٨﴾ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً عَزْمًا جَزْمًا لَا تُغَادِرُ لِي ذَنْبًا وَ لَا خَطِيئَةً وَ لَا إِثْمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ١٦٢

﴿٩١٢٩﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً عَزْمًا جَزْمًا لَا تُغَادِرُ ذَنْبًا وَ لَا أَرْتَكِبُ بَعْدَهَا مُحَرَّمًا أَبَدًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٤٦

﴿٩١٣٠﴾ الصادق عليه السلام: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَمْنًا وَ إِيْمَانًا وَ سَلَامَةً وَ إِسْلَامًا وَ رِزْقًا وَ غِنًى وَ مَغْفِرَةً لَا تُغَادِرُ ذَنْبًا؛ البلد الأمين، ص ٣٧٢

﴿٩١٣١﴾ الهادي عليه السلام: مَغْفِرَةً لَا تُغَادِرُ لِي بِهَا ذَنْبًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٥١
٢-١-٨١-الخلاص من قيود الذنوب: الفك، الحل، الطلق، العتق، النجاة
١-٢-٨١-الفك

﴿٩١٣٢﴾ الرسول عليه السلام: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ أَنْفُسَكُمْ مَرْهُونَةٌ بِأَعْمَالِكُمْ فَكُفُّوها بِاسْتِغْفَارِكُمْ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٣

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۲۳﴾ «وَقُولُوا حِطَّةً» یعنی بگویند که سجده‌ی ما برای خداوند به نشانه‌ی تعظیم شأن محمد ﷺ و علی‌الکمال است. و اعتقاد ما به ولایت آن‌ها باعث بخشش گناهان و پاک‌شدن کارهای بد ما می‌شود. خداوند فرمود: «نَغْفِرُ لَكُمْ» یعنی با انجام این کار، «خَطَايَاكُمْ» اشتباهات و گناهان گذشته‌تان را از بین می‌بریم.

۹-۱-۱-۸- انداختن

﴿۹۱۲۴﴾ خداوند به داود وحی کرد که اگر بنده‌ای از بندگانم به اندازه‌ی آنچه در عمر دنیا است گناه کند و بعد به اندازه‌ی یک‌بار دوشیدن گوسفند پشیمان شود و از من یک‌بار طلب آمرزش کند و من بدانم که قلباً به آن گناه باز نمی‌گردد، آن گناهان را زودتر از افتادن قطره‌ی باران از آسمان به زمین، از او دور می‌کنم.

۱۰-۱-۱-۸- ناپدیدکردن

﴿۹۱۲۵﴾ صداها به زبان‌های مختلف به‌سوی تو بلند شده و حاجات خود را از تو می‌خواهند. و برای پاک‌کردن عیب‌ها و آمرزش گناهان، به تو امید بسته‌اند.

۱۱-۱-۱-۸- باقی‌نماندن گناه

﴿۹۱۲۶﴾ چون از تشهّد فارغ شدی [و سلام دادی] هر دو دست را بالا ببر و بگو: «بار خدایا؛ مرا حتماً بیامرز و گناهی را فرومگذار و مرا یاری کن تا پس از آن هرگز دست به گناهی نیالایم». ﴿۹۱۲۷﴾ خدایا مرا به مغفرت خویش بیامرز؛ و هیچ گناهی و خطائی را برای من باقی مگذار، و [یاری‌ام فرما] تا پس از این مرتکب کار حرامی نشوم.

﴿۹۱۲۸﴾ خدایا؛ مرا به مغفرت خویش بیامرز، و هیچ گناهی و خطائی را برای من باقی مگذار. ﴿۹۱۲۹﴾ بار خدایا؛ مرا به مغفرت خویش بیامرز؛ و هیچ گناهی و خطائی را برای من باقی مگذار، و [یاری‌ام فرما] تا پس از این ابداً مرتکب کار حرامی نشوم.

﴿۹۱۳۰﴾ خداوند؛ من از تو امنیّت و ایمان و سلامتی و تسلیم در برابر اوامرت و روزی [حلال] و بی‌نیازی و آمرزشی که بعد از آن گناهی نماند، درخواست می‌کنم.

﴿۹۱۳۱﴾ آمرزشی نصیبم کن که بر من گناهی باقی نماند.

۲-۱-۸- رهایی از قیود گناهان (بازکردن، گشودن، جداکردن، آزادکردن، نجات‌دادن)

۱-۲-۸- بازکردن

﴿۹۱۳۲﴾ ای مردم؛ نفس شما در گرو کردار شماست، آن را با استغفار رها کنید.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٣٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ أَمَّا قَوْلُهُ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ أَيْ هَلُمُّوا إِلَى خَيْرِ أَعْمَالِكُمْ وَ دَعْوَةُ رَبِّكُمْ وَ سَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَ إِطْفَاءِ نَارِكُمْ الَّتِي أَوْقَدْتُمُوهَا عَلَى ظُهُورِكُمْ وَ فَكَاكِ رِقَابِكُمْ الَّتِي رَهَنْتُمُوهَا بِذُنُوبِكُمْ لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٦٨

٨-١-٢-٢- الحل

﴿٩١٣٤﴾ إغفر لي بجلالك و كرمك مغفرة بها تحل عني فيود ذنوبي و تغفر لي سيئاتي؛

إقبال الأعمال، ص ٥٢٢

٨-١-٢-٣- الطلق

﴿٩١٣٥﴾ وَ اجْعَلْنِي فِيهَا مِنْ عُتَقَائِكَ مِنْ جَهَنَّمَ وَ طَلْقَائِكَ مِنَ النَّارِ وَ سَعْدَاءِ خَلْقِكَ بِمَغْفِرَتِكَ وَ رِضْوَانِكَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١١٣

٨-١-٢-٤- العتق

﴿٩١٣٦﴾ وَ اجْعَلْنِي فِيهَا مِنْ عُتَقَائِكَ مِنْ جَهَنَّمَ وَ طَلْقَائِكَ مِنَ النَّارِ وَ سَعْدَاءِ خَلْقِكَ بِمَغْفِرَتِكَ وَ رِضْوَانِكَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١١٣

﴿٩١٣٧﴾ الصادق عليه السلام: اجْعَلْنِي مِمَّنْ أَعْتَقْتَهُ فِي هَذَا الشَّهْرِ مِنَ النَّارِ وَ غَفَرْتَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ

ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ؛ البلد الأمين، ص ٢٣٥

﴿٩١٣٨﴾ الرسول عليه السلام: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَذْرَكَ فَضْلَ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأ في كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ اسْتَغْفِرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يَقُولُ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ خَمْسِينَ مَرَّةً وَ يَقُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ آلِهِ خَمْسِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ لَمْ يَقُمْ مِنْ مَكَانِهِ حَتَّى يُعْتَقَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ وَ يَقْبَلَ صَلَاتُهُ وَ يَسْتَجِيبَ دُعَاءَهُ وَ يَغْفِرَ لَهُ وَ لَا يَبُوءُ بِهِ وَ يَكْتُبُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ حَرْفٍ خَرَجَ مِنْ فِيهِ حَجَّةٌ وَ عُمْرَةٌ وَ يَبْنِي لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مَدِينَةً وَ يُعْطِيهِ ثَوَابَ مَنْ صَلَّى فِي مَسَاجِدِ الْأَمْصَارِ الْجَامِعَةِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ عليهم السلام؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٩١٣٩﴾ الرسول عليه السلام: وَ اجْعَلْنَا مِنْ عُتَقَائِكَ وَ سَعْدَاءِ خَلْقِكَ بِمَغْفِرَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥،

ص ٧٨

٨-١-٢-٥- النجاة

﴿٩١٤٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْعَجَبُ لِمَنْ يَهْلِكُ وَ النَّجَاةُ مَعَهُ قِيلَ وَ مَا هِيَ قَالَ الْإِسْتِغْفَارُ؛

الدعوات، ص ٣١

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۳﴾ «حَى عَلَى الصَّلَاةِ» یعنی به سوی بهترین اعمال و دعوت پروردگار خویش بیایید و بشتابید به سوی آمرزش پروردگار و فرونشاندن آتش خویش که آن را با دست‌های خود افروخته‌اید و رهاکردن گردن‌های خود که آن‌ها را با گناهان خویش گرو گذاشته‌اید تا خدا بدی‌های شما را از شما بپوشاند و گناهان شما را بپامزد.

۸-۱-۲-۲- گشودن

﴿۹۱۴﴾ مرا به حقّ جلال و عظمت و کرامت و مهربانی‌ات بیامرز، آمرزشی که به واسطه‌ی آن قیود و زنجیرهای گناهانم را از گردنم بگشاید و خطاهایم را بپامزد.

۸-۱-۲-۳- جداکردن

﴿۹۱۵﴾ مرا از زمره‌ی کسانی قرار بده که از جهنّم رها شده و از آتش گسسته و به دریافت آمرزش و بهشت رضوان تو سعادتمند شده‌اند.

۸-۱-۲-۴- آزادکردن

﴿۹۱۶﴾ مرا از زمره‌ی کسانی قرار بده که از جهنّم رها شده و از آتش گسسته و به دریافت آمرزش و بهشت رضوان تو سعادتمند شده‌اند.

﴿۹۱۷﴾ پروردگارا! مرا از زمره‌ی کسانی قرار بده که در این ماه از [عذاب] آتش رهایشان ساختی و گناهان گذشته و آینده‌ی آنان را بخشیدی.

﴿۹۱۸﴾ هرکس می‌خواهد فضیلت روز جمعه را درک کند، باید قبل از ظهر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «آیه‌الکرسی» و پانزده مرتبه «توحید» را بخواند. بعد از نماز هفتاد بار از خدا طلب آمرزش کند و پنجاه مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و پنجاه مرتبه بگوید: «صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَآلِهِ» که چون چنین کند قبل از برخاستن از مکانش خدا او را از آتش جهنّم آزاد و نمازش را قبول و دعایش را مستجاب می‌کند و او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۹۱۹﴾ ما را از کسانی که تو خود او را آزاد کرده‌ای و نیز از مردمی که به آمرزش تو سعادتمند شده‌اند قرار بده.

۸-۱-۲-۵- نجات‌دادن

﴿۹۲۰﴾ شگفتا از کسی که در حال هلاک و نابودی است، حال آنکه نجات با اوست، گفته شد: «نجات چیست؟» فرمود: «استغفار».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٤١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْعَجَبُ مِمَّنْ يَهْلِكُ وَ الْمُنْجَاةُ مَعَهُ قِيلَ وَ مَا هِيَ قَالَ الْإِسْتِغْفَارُ؛

بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨٣

﴿٩١٤٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: حَمْدُهُ حَمْدٌ مُقَرَّرٌ بِرُبُوبِيَّتِهِ مُتَخَضِعٌ لِعِبَادِيَّتِهِ مُتَنَصِّلٌ مِنْ خَطِيئَتِهِ مُعْتَرِفٌ بِتَوْحِيدِهِ مُسْتَعِيدٌ مِنْ وَعِيدِهِ مُؤَمِّلٌ مِنْ رَبِّهِ مَغْفِرَةٌ تُنْجِيهِ يَوْمَ يَشْغُلُ كُلُّ عَنْ فَصِيلَتِهِ وَ

بَيِّنُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٣٤٢

﴿٩١٤٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: عَجِبْتُ لِمَنْ يَقْنَطُ وَ مَعَهُ الْمُنْجَاةُ وَ هُوَ الْإِسْتِغْفَارُ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٣

﴿٩١٤٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: عَجِبْتُ لِمَنْ يَقْنَطُ وَ مَعَهُ النَّجَاةُ وَ هُوَ الْإِسْتِغْفَارُ؛ غرر الحكم،

ص ١٩٥

﴿٩١٤٥﴾ فَأَنْشُرْ عَلَى مِنْ سَعَةِ رَحْمَتِكَ وَ عِظَمِ عَفْوِكَ وَ مَغْفِرَتِكَ مَا تُنْجِينِي بِهِ مِنَ النَّارِ وَ

تَدْخِلْنِي بِهِ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١٤

﴿٩١٤٦﴾ الْبَاقِرُ عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ الْإِسْتِغْفَارُ حِصْنَيْنِ لَكُمْ مِنَ الْعَذَابِ فَمَضَى أَكْبَرُ

الْحِصْنَيْنِ وَ بَقِيَ الْإِسْتِغْفَارُ فَأَكْثَرُوا مِنْهُ فَإِنَّهُ مُنْجَاةٌ لِلذُّنُوبِ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ٥٤

﴿٩١٤٧﴾ الصَّادِقُ عليه السلام: لَيْسَ إِلَّا رَأْفَتُكَ وَ مَغْفِرَتُكَ تُنْجِيَانِي؛ إقبال الأعمال، ص ٣١

﴿٩١٤٨﴾ الصَّادِقُ عليه السلام: لَيْسَ إِلَّا رَأْفَتُكَ وَ مَغْفِرَتُكَ تُنْجِينِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣٦٤

﴿٩١٤٩﴾ الرَّسُولُ ﷺ: وَ عَلَيْكَ بِالْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ الْمُنْجَاةُ؛ بحار الأنوار، ج ٦٦، ص ٤٠٣

٨-١-٣-الفرج: الكشف، الفرج، المخرج، قطع الحبس

٨-١-٣-١-الكشف

﴿٩١٥٠﴾ الرَّسُولُ ﷺ: أَ تَدْرِي يَا يُونُسُ لَعَلَّ اللَّهَ إِذَا أَنْزَلَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ فَأَحْسَوْا بِهِ أَنْ يُتُوبُوا

إِلَيْهِ وَ يَسْتَغْفِرُوا فَيَرْحَمَهُمْ فَإِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَ يَكْشِفُ عَنْهُمْ الْعَذَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَخْبَرْتَهُمْ عَنْ

اللَّهِ أَنَّهُ يَنْزِلُ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ يَوْمَ الْآرْبَعَاءِ فَتَكُونُ بِذَلِكَ عَنْدهُمْ كَذَابًا؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

٨-١-٣-٢-الفرج

﴿٩١٥١﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَنْ أَكْثَرَ الْإِسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ فَرَجًا وَ مَخْرَجًا؛ مستدرک الوسائل،

ج ٥، ص ٣١٩

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۴۱﴾ شگفتا از کسی که ناامید است حال آنکه سبب نجاتش همراه اوست. پرسیده شد: «نجات چیست؟» فرمود: «استغفار».

﴿۹۱۴۲﴾ او را ستایش می‌کنم، ستایش کسی که به پروردگاری‌اش اقرار می‌کند، برای پرستش او کرنش می‌کند، از گناهش رها می‌شود، به توحید و یکتایی‌اش معترف است، از عذابش پناه می‌جوید؛ آرزومندی که در روزی که هرکسی نسبت به اقوام و فرزندان بی‌توجه خواهد بود، امید به آمرزش پروردگارش دارد.

﴿۹۱۴۳﴾ در شگفتم از کسی که ناامید شده با اینکه او ابزار نجات را با خود دارد و آن همان «استغفار» است.

﴿۹۱۴۴﴾ در شگفتم از کسی که ناامید شده با اینکه او ابزار نجات را با خود دارد و آن همان «استغفار» است.

﴿۹۱۴۵﴾ از رحمت واسعه و گذشت بسیار و آمرزش و آنچه که مرا با آن از آتش نجات می‌دهی بر من فرو ریز و مرا به بهشت وارد ساز.

﴿۹۱۴۶﴾ پیامبر خدا ﷺ و طلب آمرزش، دو قلعه‌ی نگهدارنده‌ی شما از عذابند. قلعه‌ی بزرگ‌تر از دست رفت و فقط استغفار مانده است. پس زیاد استغفار کنید که نجات‌دهنده‌ی شما از گناهان است.

﴿۹۱۴۷﴾ جز رأفت و مهر و آمرزش نجات‌بخشی نیست.

﴿۹۱۴۸﴾ جز رأفت و مهر و آمرزش نجات‌بخشی نیست.

﴿۹۱۴۹﴾ بر تو باد استغفار که راه نجات است.

۳-۱-۸- رفع گرفتاری (برداشتن گرفتاری، رفع گرفتاری، خروج از گرفتاری، پایان دوره‌ی زندان)

۱-۳-۸- برداشتن گرفتاری

﴿۹۱۵۰﴾ روبیل گفت: ای یونس، آیا می‌دانی ممکن است هنگامی که عذاب بر آنان نازل می‌شود، آن را احساس کنند و به درگاه خداوند توبه و طلب بخشش کنند. و خداوند به آنان رحم کند که حقیقتاً او مهربانترین مهربانان است. و بعد از آنکه تو به ایشان خبر دادی که خداوند در روز چهارشنبه عذاب را نازل می‌کند عذاب را از آنان برطرف سازد و بدین وسیله نزد قومت به عنوان دروغ گو شناخته شوی.

۲-۳-۱-۸- رفع گرفتاری

﴿۹۱۵۱﴾ هرکس بسیار استغفار کند، خداوند برای او گشایش و رهایی مقرر می‌کند.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٥٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرْجًا وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٩١٥٣﴾ الرسول ﷺ: مَنْ لَزِمَ الْإِسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرْجًا وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

٣-١-٨- المَخْرَجُ

﴿٩١٥٤﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَكْثَرَ الْإِسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ فَرْجًا وَمَخْرَجًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

﴿٩١٥٥﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرْجًا وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٩١٥٦﴾ الرسول ﷺ: مَنْ لَزِمَ الْإِسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرْجًا وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

٣-١-٨- قَطْعُ الْحَبْسِ

﴿٩١٥٧﴾ موسى ﷺ: إِنَّ مُوسَى ﷺ اخْتَبَسَ عَنْهُ الْوَحْيُ أَرْبَعِينَ أَوْ ثَلَاثِينَ صَبَاحًا قَالَ فَصَعِدَ عَلَى جَبَلٍ بِالشَّامِ يُقَالُ لَهُ أَرِيحًا فَقَالَ يَا رَبِّ إِنِّي كُنْتُ حَبَسْتُ عَنِّي وَحْيِكَ وَكَلَامَكَ لِذُنُوبِ بَنِي إِسْرَائِيلَ فَغُفِّرْ لَكَ الْقَدِيمَ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٨

٤-١-٨- دَفْعُ الْبَلَاءِ، دَفْعُ الْفَقْرِ وَالْفَقْطِ

١-٤-٨- دَفْعُ الْبَلَاءِ

﴿٩١٥٨﴾ الصادق ﷺ: إِذْفَعُوا أَبْوَابَ الْبَلَاءِ بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ٩، ص ٢٨

﴿٩١٥٩﴾ الصادق ﷺ: إِذْفَعُوا نَوَائِبَ الْبَلَايَا بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٦٦، ص ٣٩٣

﴿٩١٦٠﴾ الباقر ﷺ: فَقَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ بَلَغْتُ بِكَ يَا يَعْقُوبُ وَبَوْلَدِكَ الْخَاطِئِينَ الْغَايَةَ فِي آدَبِي وَلَوْ كُنْتُ يَا يَعْقُوبُ شَكُوتَ مَصَائِبِكَ إِلَيَّ عِنْدَ نَزُولِهَا بِكَ وَاسْتَغْفَرْتُ وَتُبْتُ إِلَيَّ مِنْ ذَنْبِكَ لَصَرَفْتُهَا عَنْكَ بَعْدَ تَقْدِيرِي إِيَّاهَا عَلَيْكَ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ أَنْسَاكَ ذِكْرِي فَصُرْتُ إِلَى الْقُنُوطِ مِنْ رَحْمَتِي؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٣١٢

﴿٩١٦١﴾ الباقر ﷺ: نَزَلَ جِبْرِئِيلُ عَلَى يَعْقُوبَ فَقَالَ لَهُ يَا يَعْقُوبُ إِنَّ رَبَّكَ يَقُولُ لَكَ مَنْ ابْتَلَاكَ بِمَصَائِبِكَ الَّتِي كَتَبَتْ بِهَا إِلَيَّ عَزِيزٍ مَصْرَ قَالَ يَعْقُوبُ أَنْتَ بَلَوْتَنِي بِهَا عُقُوبَةً مِنْكَ وَآدَبًا

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۵۲﴾ هرکس زیاد استغفار کند خدا برای او به جای هر غمی فرجی، و به جای هر سختی گشایشی قرار می‌دهد و به او از آنجا که گمان ندارد، روزی می‌دهد.
﴿۹۱۵۳﴾ هرکس پیوسته استغفار کند، خداوند متعال برای هر نگرانی گشایشی و برای هر سختی‌اش راه خروجی قرار می‌دهد، و او را از راهی که گمان نمی‌کند، روزی می‌دهد.

۸-۱-۳-۳ خروج از گرفتاری

﴿۹۱۵۴﴾ هرکس بسیار استغفار کند، خداوند برای او گشایش و رهایی مقرر می‌کند.
﴿۹۱۵۵﴾ هرکس زیاد استغفار کند خدا برای او به جای هر غمی فرجی، و به جای هر سختی گشایشی قرار می‌دهد و به او از آنجا که گمان ندارد، روزی می‌دهد.
﴿۹۱۵۶﴾ هرکس پیوسته استغفار کند، خداوند متعال برای هر نگرانی گشایشی و برای هر سختی‌اش راه خروجی قرار می‌دهد، و او را از راهی که گمان نمی‌کند، روزی می‌دهد.

۸-۱-۳-۴ پایان دوره‌ی زندان

﴿۹۱۵۷﴾ سی یا چهل روز ارسال وحی به حضرت موسی علیه السلام قطع شد. [پس از این مدت] آن حضرت بالای کوهی در شام که به آن «أریحا» می‌گفتند رفت و گفت: خدایا اگر به واسطه‌ی گناهان بنی‌اسرائیل وحی و کلام خود را از من قطع کردی، آمرزش و عفو تو قدیم‌تر است.

۸-۱-۴ دفع بلا، برطرف‌شدن فقر و قحطی

۸-۱-۴-۱ دفع بلا

﴿۹۱۵۸﴾ درهای بلا را با استغفار به روی خود ببندید.
﴿۹۱۵۹﴾ بلایای سخت را با استغفار از خود دور کنید.
﴿۹۱۶۰﴾ خداوند بلندمرتبه فرمود: ای یعقوب؛ در برابر تو و فرزندان گناهکارت بسیار رعایت ادب کردم. ای یعقوب؛ اگر هنگامی که مصیبت‌ها بر تو وارد شد، از آن‌ها به درگاه من شکوه می‌کردی و آمرزش می‌خواستی و از گناهت توبه می‌کردی با اینکه آن مصیبت‌ها را بر تو مقدر کرده بودم، آن‌ها را از تو برمی‌گرداندم، ولی شیطان تو را از یاد من بازداشت و از رحمتم ناامید شدی.
﴿۹۱۶۱﴾ جبرئیل علیه السلام بر یعقوب علیه السلام نازل شد و گفت: «پروردگارت می‌گوید، چه کسی تو را به مصیبت‌هایی که به عزیز مصر نوشتی، مبتلا کرد؟» یعقوب علیه السلام گفت: «تو ای خدا». خداوند فرمود: «چگونه است آن هنگام از مصیبت‌هایت به کسی جز من شکایت کردی، از من کمک نخواستی و از من حیا نکردی، ولی الآن از مصیبت‌هایت به من شکایت می‌کنی؟» یعقوب علیه السلام گفت: «ای خدا؛ از تو طلب آمرزش می‌کنم و به‌سویت باز می‌گردم و شکایت غم و اندوه خود را پیش تو می‌آورم». خداوند برتر و بلندمرتبه گفت: «تو و فرزندان خطاکارت را به بالاترین درجه ادب کردم. ای یعقوب؛ اگر آن هنگام که مصیبت‌ها به تو می‌رسید به من شکایت می‌کردی و طلب آمرزش می‌کردی و از

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

لِي قَالَ اللَّهُ فَهَلْ كَانَ يَقْدِرُ عَلَى صَرْفِهَا عَنْكَ أَحَدٌ غَيْرِي قَالَ يَعْقُوبُ اللَّهُمَّ لَا قَالَ أ فَمَا اسْتَحْيَيْتَ مِنِّي حِينَ شَكَوْتُ مَصَائِبَكَ إِلَيَّ غَيْرِي وَلَمْ تَسْتَعِثْ بِي وَتَشْكُو مَا بَكَ إِلَيَّ فَقَالَ يَعْقُوبُ اسْتَغْفِرْكَ يَا إِلَهِي وَآتُوبُ إِلَيْكَ وَاشْكُو بَنِي وَحُزْنِي إِلَيْكَ فَقَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ بَلَغْتُ بِكَ يَا يَعْقُوبُ وَبَوْلَدِكَ الْخَاطِئِينَ الْغَايَةَ فِي آدَبِي وَلَوْ كُنْتُ يَا يَعْقُوبُ شَكَوْتُ مَصَائِبَكَ إِلَيَّ عِنْدَ نَزْوِلِهَا بِكَ وَاسْتَغْفَرْتُ وَتُبْتُ إِلَيَّ مِنْ ذَنْبِكَ لَصَرَفْتُهَا عَنْكَ بَعْدَ تَقْدِيرِي إِيَّاهَا عَلَيْكَ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ أَنَسَاكَ ذَكَرِي فَصَرْتُ إِلَى الْقَنُوطِ مِنْ رَحْمَتِي وَأَنَا اللَّهُ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ أَحِبُّ عِبَادِي الْمُسْتَغْفِرِينَ التَّائِبِينَ الرَّاعِبِينَ إِلَيَّ فِيمَا عِنْدِي؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٣١٢

٢-٤-٨١- دفع الفقر والفقير

﴿٩١٦٢﴾ الحسن (عليه السلام): آتَاهُ آخَرُ فَشَكَا إِلَيْهِ الْفَقْرَ فَقَالَ لَهُ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٩١٦٣﴾ الحسن (عليه السلام): أَنَّ رَجُلًا أَتَى الْحَسَنَ (عليه السلام) فَشَكَا إِلَيْهِ الْجُدُوبَةَ فَقَالَ لَهُ الْحَسَنُ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَآتَاهُ آخَرُ فَشَكَا إِلَيْهِ الْفَقْرَ فَقَالَ لَهُ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَآتَاهُ آخَرُ فَقَالَ لَهُ ادْعُ اللَّهَ أَنْ يَرْزُقَنِي ابْنًا فَقَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ فَقُلْنَا لَهُ أَتَاكَ رَجَالٌ يَشْكُونَ أَبْوَابًا وَيَسْأَلُونَ أَنْوَاعًا فَأَمَرْتَهُمْ كُلَّهُمْ بِالِاسْتِغْفَارِ فَقَالَ مَا قُلْتُ ذَلِكَ مِنْ ذَاتِ نَفْسِي إِنَّمَا اعْتَبَرْتُ فِيهِ قَوْلَ اللَّهِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا؛

وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

٥-١-٨١- التخفيف، الإقالة، التجاوز

١-٥-٨١- التخفيف

﴿٩١٦٤﴾ وَلَا أَكْتَسِبَ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَلَا إِنَّمَا مَغْفِرَةً تَطْهَرُ بِهَا قَلْبِي وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَتُرَكِّي بِهَا عَمَلِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَتَلْقِنَنِي بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي وَأَنْظُرُ بِهَا إِلَيَّ وَجْهَكَ الْكَرِيمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَى مِنْكَ نُورٌ وَكَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣

٢-٥-٨١- الإقالة

﴿٩١٦٥﴾ السَّجَادَ (عليه السلام): اللَّهُمَّ هِدِّيَنِي فَلَهَوْتُ وَوَعِظْتُ فَقَسَوْتُ وَأَبْلَيْتَ الْجَمِيلَ فَعَصَيْتُ وَعَرَفْتُ فَأَصْرَرْتُ ثُمَّ عَرَفْتُ فَاسْتَغْفَرْتُ فَأَقَلْتُ فَعُدْتُ فَسَرْتُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ١٨٠

﴿٩١٦٦﴾ السَّجَادَ (عليه السلام): إِلَهِي هِدِّيَنِي فَلَهَوْتُ، وَوَعِظْتُ فَقَسَوْتُ، وَأَبْلَيْتَ الْجَمِيلَ فَعَصَيْتُ، ثُمَّ عَرَفْتُ مَا أَصْدَرْتُ إِذْ عَرَفْتَنِيهِ، فَاسْتَغْفَرْتُ فَأَقَلْتُ؛ الصحيفة السجادية (عليه السلام)، الدعاء ٤٩

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

گناهانت به درگاهم توبه می‌کردی با آنکه آن را بر تو مقدّر کرده بودم، از تو دور می‌کردم؛ ولی شیطان یاد مرا از خاطرت برد و از رحمتم ناامید شدی؛ و من خدای سخاوتمند بخشنده‌ام که بندگان آمرزش‌خواه و توبه‌کننده را که خواهان چیزهایی هستند که نزد من است، دوست دارم.

۸-۱-۴-۲- برطرف شدن فقر و قحطی

﴿۹۱۶۲﴾ مرد دیگری نزد آن حضرت آمد و از فقر و تهیدستی شکایت کرد، پس حضرت به او فرمود: «از خداوند [برای گناهان خود] طلب آمرزش کن».

﴿۹۱۶۳﴾ مردی خدمت امام حسن مجتبی علیه السلام آمد و از قحطی و گرانی به آن حضرت شکایت کرد، حضرت به او فرمود: «از خدا طلب آمرزش کن». مرد دیگری آمد و به آن حضرت از فقر و تهیدستی شکایت کرد، حضرت به او هم فرمود: «از خداوند طلب آمرزش کن». مرد دیگری آمد و به آن حضرت عرض کرد: «از خدا بخواه و دعا کن که خداوند پسری به من عطا فرماید»، و به او هم فرمود: «از خدا طلب آمرزش کن»، ما به آن حضرت عرض کردیم: «افراد متعدّدی خدمت شما آمدند و از چیزها و گرفتاری‌های گوناگون خود به شما شکایت داشتند و تقاضاهای مختلفی کردند و چطور است که شما همه‌ی آن‌ها را به استغفار و طلب آمرزش امر فرمودید؟» حضرت فرمود: «من این را از پیش خود نگفتم و در این باره از سخن خداوند [در قرآن] پند گرفتم و استفاده کردم که فرموده است: «از پروردگار خود طلب آمرزش کنید، او بسیار آمرزنده است».

۸-۱-۵- سبک گرفتن، چشم‌پوشی، گذشت

۸-۱-۵-۱- سبک گرفتن

﴿۹۱۶۴﴾ بخشی که با آن قلبم را مطهّر کنی و بارم را سبک کنی و با آن از گناهم درگذری و با آن بار گرانم را از دوش من برداری و با آن عملم را پاک کنی و از بدی‌هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجتّم را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمانه‌ات نگاه کنم درحالی‌که از تو نور و کرامتی بر من است.

۸-۱-۵-۲- چشم‌پوشی

﴿۹۱۶۵﴾ خداوند! هدایتّم کردی، من غافل شدم؛ پندم دادی، من سنگدل شدم؛ با من به زیبایی رفتار کردی، من نافرمانی کردم؛ خطاهای مرا به من شناساندی، من در گناه اصرار ورزیدم؛ سپس به گناهانم پی بردم و آمرزش خواستم و تو نیز از من گذشتی؛ آن‌گاه دوباره به گناه بازگشتم و تو پوشاندی.

﴿۹۱۶۶﴾ خدایا! راهنمایی‌ام کردی ولی من غافل مانده و به کار بیهوده مشغول شدم، پندم دادی ولی من سخت‌دل شدم و در من تأثیر نکرد؛ نعمت نیکو عطا کردی ولی نافرمانی‌ات کردم، سپس چیزی را شناختم که تو آن را به من شناساندی؛ پس آمرزش خواستم و تو [از گناهم] در گذشتی.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٦٧﴾ الصادق عليه السلام: بَقِيتُ حَيْرَانًا مُتَعَلِّقًا بِعُمُودِ غُفْرَانِكَ فَأَقْلِنِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٥
٨-١-٥-٣- التجاوزُ

﴿٩١٦٨﴾ وَلَا أَكْتَسِبُ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَلَا إِنَّمَا مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَتُرَكِّي بِهَا عَمَلِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَتُلَقِّنَنِي بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي وَأَنْظُرُ بِهَا إِلَى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَى مِنْكَ نُورٌ وَكَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣
٨-١-٦- التعويضُ، العلاجُ، الدواءُ، الإصلاحُ
٨-١-٦-١- التعويضُ

﴿٩١٦٩﴾ الكاظم عليه السلام: يَا رَبِّ يَا رَبِّ مَا أَقْدَرَكَ مَا أَقْدَرَكَ مَا أَقْدَرَكَ عَلَى تَعْوِيضِ كُلِّ مَنْ كَانَتْ لَهُ قِبَلِي تَبَعَةٌ وَتَغْفِرُ لِي فَإِنَّ مَغْفِرَتَكَ لِلظَّالِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٤١
٨-١-٥-٢- العلاجُ

﴿٩١٧٠﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: مُعَالِجَةُ الذُّنُوبِ بِالْغُفْرَانِ مِنْ أَخْلَاقِ الْكَرَامِ؛ غرر الحكم، ص ٢٤٥
٨-١-٦-٣- الدواءُ

﴿٩١٧١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَلَا أَتَّبِعُكُمْ بِدَائِكُمْ مِنْ دَوَائِكُمْ دَاوُكُمْ الذُّنُوبَ وَدَوَاؤُكُمْ الْإِسْتِغْفَارَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٣٣

﴿٩١٧٢﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ دَوَاءُ الذُّنُوبِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٢
﴿٩١٧٣﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الذُّنُوبُ الدَّاءُ وَالدَّوَاءُ الْإِسْتِغْفَارُ وَالشِّفَاءُ أَنْ لَا تَعُودَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٩

﴿٩١٧٤﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ دَوَاءً وَدَوَاءُ الذَّنْبِ الْإِسْتِغْفَارُ؛ جامع الأخبار، ص ٥٧
﴿٩١٧٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ وَدَوَاءُ الذُّنُوبِ الْإِسْتِغْفَارُ فَإِنَّهَا الْمُمَحَاةُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٦

٨-١-٦-٤- الإصلاحُ

﴿٩١٧٦﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ اسْتَفْرَزْتَ إِلَى آدَاءٍ مَا افْتَرَضْتَ فَخَرَجْتَ بِغَيْرِ مَنَّةٍ عَلَيْكَ وَأَنْتَ أَخْرَجْتَنِي اللَّهُمَّ فَإِنْ كُنْتُ قَدْ غَفَرْتَ لِي ذُنُوبِي وَأَصْلَحْتَ لِي عُيُوبِي وَطَهَرْتَ قَلْبِي وَكَتَبْتَ لِي الْبِرَاءَةَ مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي فَلَنْ يَنْقَلِبَ الْمُتَقَلِّبُونَ إِلَّا بِفَضْلِ يَنْفِرُ بِهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمْ تَفْعَلْ ذَلِكَ بِمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي فَأَغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي قَبْلَ أَنْ تَنْتَازِعَ عَنِّيكَ دَارِي؛ المقنعة، ص ٢٢٧

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۶۷﴾ حیران مانده‌ام و به رکن آمرزش تو دل بسته‌ام؛ از من درگذر.

۳-۵-۱-۸- گذشت

﴿۹۱۶۸﴾ بخششی که با آن قلبم را مطهر کنی و بارم را سبک کنی و با آن از گناهانم در گذری و با آن بار گرانم را از دوش من برداری و با آن معلم را پاک کنی و از بدی‌هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجت‌م را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمت نگاه کنم درحالی‌که از تو نور و کرامتی بر من است.

۶-۱-۸- تبدیل گرفتاری به عافیت، معالجه و رفع گرفتاری، درمان، اصلاح

۱-۶-۱-۸- تبدیل گرفتاری به عافیت

﴿۹۱۶۹﴾ پروردگارا؛ پروردگارا؛ پروردگارا؛ تو چقدر توانایی؛ چقدر توانایی؛ چقدر توانایی؛ بر اینکه حقوقی که بر گردن من است جبران کنی و مرا بیامری، به‌راستی‌که آمرزش تو برای ستمکاران است.

۲-۶-۱-۸- معالجه و رفع گرفتاری

﴿۹۱۷۰﴾ درمان گناهان با آمرزش و گذشت، از اخلاق جوانمردان است.

۳-۶-۱-۸- درمان

﴿۹۱۷۱﴾ آیا شما را از درد و درمانتان آگاه نکنم؟ دردتان گناه و درمانتان استغفار است.

﴿۹۱۷۲﴾ طلب آمرزش و استغفار، داروی گناهان است.

﴿۹۱۷۳﴾ گناهان همچون بیماری هستند و طلب آمرزش و استغفار داروی آن است و شفای کامل آن است که به گناه برنگردی.

﴿۹۱۷۴﴾ هر چیزی درمانی دارد و درمان گناه، طلب آمرزش از خداوند است.

﴿۹۱۷۵﴾ هر دردی دوايي دارد، و دواي گناهان استغفار است. زیرا آن وسیله‌ی محو گناهان است.

۴-۶-۱-۸- اصلاح

﴿۹۱۷۶﴾ [خدایا]؛ اگر گناهانم را آمرزیدی و معاییم را اصلاح و قلبم را پاک کردی و خلاصی از امور دنیا و آخرت را برایم نوشته‌ای، می‌دانم که هیچ بدی از من جز با لطف تو دور نشده است؛ و اما اگر چنین نکنی، به خاطر ظلم‌هایی بوده است که در حق خود انجام داده‌ام؛ پس قبل از اینکه از دنیا بروم مرا بیامرز و به من رحم کن.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٧٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْمُؤْمِنُ بَيْنَ نِعْمَةٍ وَخَطِيئَةٍ لَا يُصْلِحُهُمَا إِلَّا الشُّكْرُ وَالِاسْتِغْفَارُ؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٢

﴿٩١٧٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ بَيْنَ نِعْمَةٍ وَذَنْبٍ لَا يُصْلِحُهُمَا إِلَّا الْإِسْتِغْفَارُ وَالشُّكْرُ؛

غرر الحكم، ص ١٩٥

٨-١-٧- التَّطْهِيرُ، الْغُسْلُ

٨-١-٧-١- التَّطْهِيرُ

﴿٩١٧٩﴾ السَّجَادُ عليه السلام: إِغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتَشْرَحَ بِهَا صَدْرِي وَتُنَوِّرَ بِهَا بَصَرِي وَ

تَجْلُو بِهَا أَلَمِي عَنْ قَلْبِي وَتُوجِبْ لِي بِهَا رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٤٧

﴿٩١٨٠﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ اسْتَفْرَزْتَ إِلَيَّ أَدَاءَ مَا افْتَرَضْتَ فَخَرَجْتَ بغيرِ مَنَّةٍ عَلَيَّ وَأَنْتَ

أَخْرَجْتَنِي اللَّهُمَّ فَإِنْ كُنْتُ قَدْ غَفَرْتَ لِي ذُنُوبِي وَأَصْلَحْتَ لِي غُيُوبِي وَطَهَّرْتَ قَلْبِي وَكَتَبْتَ لِي

الْبَرَاءَةَ مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي فَلَنْ يَنْقَلِبَ الْمُتَقَلِّبُونَ إِلَّا بِفَضْلِ يَغْفِرُ بِهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمْ تَفْعَلْ ذَلِكَ

بِمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي فَاعْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي قَبْلَ أَنْ تَنْتَهِى عَنْ بَيْتِكَ دَارِي؛ المقنعة، ص ٢٢٧

﴿٩١٨١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُطَهِّرُ شَيْعَتَنَا مِنْ ذُنُوبِهِمْ فِي الدُّنْيَا بِمَا يَنْتَلِيهِمْ بِهِ مِنْ

الْمِحْنِ وَبِمَا يَغْفِرُهُ لَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٢٣٢

﴿٩١٨٢﴾ وَلَا أَكْتَسِبُ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَلَا إِنَّمَا مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَ

تَجَاوِزُ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَتُرَكِّي بِهَا عَمَلِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَتَلْفَنِّي

بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي وَأَنْظُرُ بِهَا إِلَيَّ وَجْهَكَ الْكَرِيمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَى مِنْكَ نُورٌ وَ

كَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣

﴿٩١٨٣﴾ السَّجَادُ عليه السلام: يَغْفِرُ اللَّهُ لِلْمُؤْمِنِ كُلَّ ذَنْبٍ وَيُطَهِّرُهُ مِنْهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَا خَلَا

ذَنْبَيْنِ تَرَكَ التَّقِيَّةَ وَتَضْيِيعَ حُقُوقِ الْإِخْوَانِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٢٢٣

٨-١-٧-٢- الْغُسْلُ

﴿٩١٨٤﴾ الرِّسُولُ عليه السلام: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا تَوْبَةُ الرَّجُلِ الَّذِي يَكْذِبُ مُتَعَمِّدًا قَالَ الْإِسْتِغْفَارُ وَ

صَلَاةُ الْخَمْسِ تَغْسِلُ ذَلِكَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٢، ص ٢٥١

٨-١-٨- الْجَلَاءُ، الصَّفَا، الصَّقْلُ، التَّزْكِيَّةُ، دَفْعُ الرِّينِ، دَفْعُ الْغَيْنِ، قَطْعُ الْأَوْسَاحِ، التَّمْحِصُ، التَّخْلِصُ

٨-١-٨-١- الْجَلَاءُ

﴿٩١٨٥﴾ السَّجَادُ عليه السلام: إِغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتَشْرَحَ بِهَا صَدْرِي وَتُنَوِّرَ بِهَا بَصَرِي وَ

تَجْلُو بِهَا أَلَمِي عَنْ قَلْبِي وَتُوجِبْ لِي بِهَا رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٤٧

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۷۷﴾ مؤمن در میان نعمت و خطاست؛ و امر او در میان آن دو اصلاح نمی‌شود مگر با شکرگزاری و طلب آمرزش.
﴿۹۱۷۸﴾ بنده در میان نعمت و گناه است. میان آن دو برای بنده اصلاح نمی‌شود مگر با استغفار و شکر.

۸-۱-۷- پاک کردن، شستشو

۸-۱-۷-۱- پاک کردن

﴿۹۱۷۹﴾ مرا آن چنان بیامرز که قلبم را پاک و سینه‌ام را گشاده و دیده‌ام را نورانی و نابینایی قلبم را جلا بخشیده، تا خشنودی و بهشتت را بر من واجب کنی.
﴿۹۱۸۰﴾ [خدایا]؛ اگر گناهانم را آمرزیدی و معاییم را اصلاح و قلبم را پاک کردی و خلاصی از امور دنیا و آخرت را برایم نوشته‌ای، می‌دانم که هیچ بدی از من جز با لطف تو دور نشده است؛ و اما اگر چنین نکنی، به خاطر ظلم‌هایی بوده است که در حق خود انجام داده‌ام؛ پس قبل از اینکه از دنیا بروم مرا بیامرز و به من رحم کن.
﴿۹۱۸۱﴾ خداوند متعال شیعیان ما را در دنیا با دچار کردنشان به محنت و با آمرزش آن‌ها از گناهانشان پاک می‌کند.

﴿۹۱۸۲﴾ بخششی که با آن قلبم را مطهر کنی و بارم را سبک کنی و با آن از گناهانم درگذری و با آن بار گرانم را از دوش من برداری و با آن عملم را پاک کنی و از بدی‌هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجت‌م را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمت نگاه کنم درحالی‌که از تو نور و کرامتی بر من است.
﴿۹۱۸۳﴾ خداوند هر گناهی را از مؤمنان می‌آمرزد و او را در دنیا و آخرت پاک می‌کند جز از دو گناه: ترک تقیه و ضایع کردن حقوق برادران دینی.

۸-۱-۷-۲- شستشو

﴿۹۱۸۴﴾ ابوذر گوید: به پیامبر ﷺ عرض کردم: «ای پیامبر خدا! شخصی که عمداً دروغ گفته توبه‌اش چیست؟» فرمود: «ادای نماز پنج‌گانه و طلب آمرزش از خدا، گناه او را می‌شوید».
۸-۱-۸- جلادادن، صفادادن، صیقلی کردن، پاک کردن، برداشتن آلودگی‌ها، برطرف کردن ابرها و غبارها، برطرف کردن، تصفیه، خالص کردن

۸-۱-۸-۱- جلادادن

﴿۹۱۸۵﴾ مرا آن چنان بیامرز که قلبم را پاک و سینه‌ام را گشاده و دیده‌ام را نورانی و نابینایی قلبم را جلا بخشیده، تا خشنودی و بهشتت را بر من واجب کنی.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٨٦﴾ الرسول ﷺ: إِنْ لِّلْقُلُوبِ صَدَأٌ كَصَدَأِ النِّحَاسِ فَاجْلُوهَا بِالْإِسْتِغْفَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٦

٨-١-٨-٢- الصَّغَا

﴿٩١٨٧﴾ الرسول ﷺ: إِذَا أَذْنَبَ الْعَبْدُ كَانَ نَقْطَةً سَوْدَاءَ عَلَى قَلْبِهِ فَإِنْ هُوَ تَابَ وَأَقْلَعَ وَاسْتَغْفَرَ صَفَا قَلْبُهُ مِنْهَا وَإِنْ هُوَ لَمْ يَتُبْ وَلَمْ يَسْتَغْفِرْ كَانَ الذَّنْبُ عَلَى الذَّنْبِ وَالسَّوَادُ عَلَى السَّوَادِ حَتَّى يَغْمُرَ الْقَلْبَ فَيَمُوتَ بِكَثْرَةِ غَطَاءِ الذُّنُوبِ عَلَيْهِ وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١١، ص ٣٣٣

٨-١-٨-٣- الصَّغَلُ

﴿٩١٨٨﴾ الرسول ﷺ: إِنْ الْمَرْءُ إِذَا أَذْنَبَ كَانَتْ نُكْثَةً سَوْدَاءَ فِي قَلْبِهِ فَإِنْ تَابَ وَنَزَعَ فَاسْتَغْفَرَ صُقِلَ قَلْبُهُ مِنْهَا؛ مشكاة الأنوار، ص ٢٥٦

﴿٩١٨٩﴾ الرسول ﷺ: إِنْ الْمُؤْمِنُ إِذَا أَذْنَبَ كَانَتْ نُكْثَةً سَوْدَاءَ فِي قَلْبِهِ فَإِنْ تَابَ وَنَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ صُقِلَ قَلْبُهُ مِنْهُ وَإِنْ زَادَ زَادَتْ فَذَلِكَ الرَّيْنُ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ كُلُّ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٤١٤

٨-١-٨-٤- التَّزْكِيَّةُ

﴿٩١٩٠﴾ وَلَا أَكْتَسِبَ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَلَا إِنَّمَا مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَتَرْكِي بِهَا عَمَلِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَتُلْقِنَنِي بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي وَأَنْظِرُ بِهَا إِلَيَّ وَجْهَكَ الْكَرِيمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاعْلَمْ أَنَّكَ نُورٌ وَكَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣

٨-١-٨-٥- دَفْعُ الرَّيْنِ

﴿٩١٩١﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ لَيُرَانُ [لَيُغَانُ] عَلَى قَلْبِي وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ٤٤

٨-١-٨-٦- دَفْعُ الْغَيْنِ

﴿٩١٩٢﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ لَيُرَانُ [لَيُغَانُ] عَلَى قَلْبِي وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ١٧، ص ٤٤

﴿٩١٩٣﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي حَتَّى أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٧٥

﴿٩١٩٤﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي حَتَّى أَسْتَغْفِرُ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةً؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٨٢

﴿٩١٩٥﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي فَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ شرح نهج البلاغة، ج ١١، ص ١٨٤

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۸۶﴾ دل‌ها نیز مانند مس زنگار می‌گیرند، پس آن را به وسیله‌ی استغفار جلا دهید.

۸-۱-۸-۲- صفادادن

﴿۹۱۸۷﴾ هرگاه بنده گناه کند نقطه‌ای سیاه بر دلش ایجاد می‌شود، پس اگر توبه کند و بازگردد و آن نقطه را ریشه‌کن کند و طلب آمرزش نماید، دلش از آن سیاهی پاک و نورانی می‌شود؛ و اگر توبه و طلب آمرزش نکند، گناه بر روی گناه جمع می‌شود و سیاهی بر روی سیاهی، به‌طوری‌که همه‌ی دلش را سیاهی می‌پوشاند. پس به‌واسطه‌ی حجاب‌های زیاد گناه، دلش می‌میرد چنان‌که خدای متعال می‌فرماید: «بلکه اعمالشان چون زنگاری بر دل‌هایشان نشسته است».

۸-۱-۸-۳- صیقلی کردن

﴿۹۱۸۸﴾ هنگامی‌که انسان گناه می‌کند، نقطه‌ی سیاهی در دل او پیدا می‌شود که اگر توبه و ترک کند و استغفار نماید، دلش از آن پاک می‌شود.

﴿۹۱۸۹﴾ هنگامی‌که انسان گناه کند، نقطه‌ی سیاهی در دل او پیدا می‌شود. اگر توبه و ترک کند و استغفار نماید، دلش از آن پاک می‌شود، و اگر گناهش اضافه شود آن نقطه نیز بزرگ‌تر می‌شود، و این همان زنگاری است که خدای متعال در کتابش فرمود: «نه این چنین است که می‌پندارند، بلکه اعمالشان چون زنگاری بر دل‌هایشان می‌نشیند».

۸-۱-۸-۴- پاک کردن

﴿۹۱۹۰﴾ بخششی که با آن قلب را مطهر کنی و بارم را سبک کنی و با آن از گناه درگذری و با آن بار گرانم را از دوش من برداری و با آن عملم را پاک کنی و از بدی‌هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجت‌م را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمت نگاه کنم درحالی‌که از تو نور و کرامتی بر من است.

۸-۱-۸-۵- برداشتن آلودگی‌ها

﴿۹۱۹۱﴾ گاه قلب من فرو پوشیده می‌شود و شبانه روز هفتاد مرتبه استغفار می‌کنم.

۸-۱-۸-۶- برطرف کردن ابرها و غبارها

﴿۹۱۹۲﴾ گاه قلب من فرو پوشیده می‌شود و شبانه روز هفتاد مرتبه استغفار می‌کنم.

﴿۹۱۹۳﴾ غباری دلم را فرامی‌گیرد و هر روز هفتاد مرتبه استغفار می‌کنم.

﴿۹۱۹۴﴾ غباری دلم را فرامی‌گیرد و هر روز صد مرتبه استغفار می‌کنم.

﴿۹۱۹۵﴾ غباری دلم را فرامی‌گیرد و روزی هفتاد مرتبه استغفار می‌کنم.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩١٩٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣٢٠

٨٧-٨١- قَطْعُ الْأَوْسَاحِ

﴿٩١٩٧﴾ ثِيَابُ الْعَاصِي يُقَالُ عَلَى الْأَبْدَانِ وَوَسَخُ عَلَى الْوَجْهِ وَوَسَخُ الْأَبْدَانِ يَنْقَطِعُ بِالْمَاءِ وَ

وَسَخُ الذُّنُوبِ لَا يَنْقَطِعُ إِلَّا بِالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٣٩

٨٨-٨١- التَّمَحْيِصُ

﴿٩١٩٨﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): حُسْنُ الْإِسْتِغْفَارِ يُمَحِّصُ الذُّنُوبَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢،

ص ١٢٢

﴿٩١٩٩﴾ الهادي (عليه السلام): يَسِيرُ التَّوْبَةُ وَالْإِسْتِغْفَارُ يُمَحِّصُ الْمَعَاصِي وَالْإِصْرَارُ؛ مستدرک الوسائل،

ج ١٢، ص ١٣٠

٩-٨١- التَّخْلِيسُ

﴿٩٢٠٠﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): يَا مُحَمَّدُ قُلْ لِمَنْ عَمِلَ كَبِيرَةً مِنْ أُمَّتِكَ فَأَرَادَ مَحْوَهَا وَ الطَّهَارَةَ

مِنْهَا فَلْيُطَهِّرْ لِي بَدَنَهُ وَ ثِيَابَهُ ثُمَّ لِيُخْرِجْ إِلَى بَرِيَّةٍ أَرْضِي فَلْيَسْتَقْبِلْ وَجْهِي يَعْنِي الْقِبْلَةَ حَيْثُ لَا يَرَاهُ

أَحَدٌ ثُمَّ لِيَرْفَعْ يَدَيْهِ إِلَيَّ فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنِي وَ بَيْنَهُ حَائِلٌ وَ لِيَقُلْ يَا وَاسِعاً بِحُسْنِ عَائِدَتِهِ وَ يَا مُلَبَّسَنَا

فَضْلَ رَحْمَتِهِ وَ يَا مَهِيْباً لِشِدَّةِ سُلْطَانِهِ وَ يَا رَاحِماً بِكُلِّ مَكَانٍ ضَرِيراً أَصَابَهُ الضَّرُّ فَخَرَجَ إِلَيْكَ

مُسْتَعِيْثاً بِكَ آتِياً إِلَيْكَ هَائِباً لَكَ يَقُولُ عَمِلْتُ سُوءاً وَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَ لِمَغْفِرَتِكَ خَرَجْتُ

إِلَيْكَ أَسْتَجِيرُ بِكَ فِي خُرُوجِي مِنَ النَّارِ وَ بَعِزِّ جَلَالِكَ تَجَاوَزْتُ تَجَاوَزَ يَا كَرِيمُ وَ بِاسْمِكَ

الَّذِي تَسَمَّيْتَ بِهِ وَ جَعَلْتَهُ فِي كُلِّ عَظْمَتِكَ وَ مَعَ كُلِّ قُدْرَتِكَ وَ فِي كُلِّ سُلْطَانِكَ وَ صَيَّرْتَهُ فِي

قَبْضَتِكَ وَ نَوْرَتِهِ بِكِتَابِكَ وَ أَلْبَسْتَهُ وَقَاراً مِنْكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ أَطْلُبُ إِلَيْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ

وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَمْحُوَ عَنِّي مَا أَتَيْتُكَ بِهِ وَ أَنْزِعْ بَدَنِي عَنْ مِثْلِهِ فَإِنِّي بِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَعْتَصِمُ

وَ بِاسْمِكَ الَّذِي فِيهِ تَفْصِيلُ الْأُمُورِ كُلِّهَا مُؤْمِنٌ هَذَا اعْتَرَاْفِي لَكَ فَلَا تَخْذَلْنِي وَ هَبْ لِي عَافِيَةً وَ

أَنْجِنِي مِنَ الذَّنْبِ الْعَظِيمِ هَلَكْتُ فَتَلَاْفِنِي بِحَقِّ حُقُوقِكَ كُلِّهَا يَا كَرِيمُ فَإِنَّهُ إِنْ لَمْ يُرَدْ بِمَا أَمَرْتُكَ

بِهِ غَيْرِي خَلَصْتُهُ مِنْ كَبِيرَتِهِ تِلْكَ حَتَّى أَغْفِرَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٢، ص ٣٠٦

٩-٨١- الْمَغْفِرَةُ، الْعَفْوُ، الْمُعَاْفَاةُ، الْعُطُوفَةُ، الرَّحْمَةُ

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۱۹۶﴾ غباری دلم را فرامی گیرد و در هر روز هفتاد مرتبه استغفار می کنم.

۸-۱-۸-۷ برطرف کردن

﴿۹۱۹۷﴾ لباس گناه برای بدن ها سنگین است و باعث چرکین کردن صورت هاست و چرک بدن ها به وسیله ی آب برطرف می شود، ولی چرک و گناهان جز با آمرزش برطرف نمی شود.

۸-۱-۸-۸ تصفیه

﴿۹۱۹۸﴾ استغفار نیکو، گناهان را پاک می کند.

﴿۹۱۹۹﴾ توبه و استغفار اندک، معاصی و اصرار بر آن ها را پاک می کند.

۸-۱-۸-۹ خالص کردن

﴿۹۲۰۰﴾ ای محمد؛ به هر کس از امت که مرتکب گناه کبیره می شود و بعد از آن می خواهد آن گناه از نامه ی اعمالش محو شود، بگو: بدنش را پاک کند و لباس پاکیزه ای بپوشد، به صحرا برود و در محل خلوتی رو به من کند (رو به قبله بنشیند) به طوری که هیچ کس او را نبیند، بعد دست هایش را به سوی من بلند کند - چون در آن هنگام هیچ کس میان من و او حایل نیست - و چنین بگوید: «ای خداوندی که بازگشت زیباییت همه را در بر گرفته؛ ای آن که با رحمت فراوانش همه ی ما را می پوشاند؛ ای کسی که به واسطه ی شدت سلطه اش از او می ترسند و ای رحم کننده در هر مکان؛ گرفتاری که زیان دیده است، به سوی تو آمده و از تو فریادری می طلبد و هراسان به سوی تو آمده است. و می گوید: من عمل ناشایست مرتکب شده و به خود ضرر رسانده ام و به واسطه ی آمرزشی که در تو سراغ دارم به سوی تو آمده ام، برای رهایی از آتش جهنم به تو پناه آورده ام. و به عزت شکوهمند تو می گذرم، ای بزرگوار؛ از من بگذر و تو را به آن نامت سوگند می دهم که خود را با آن نامیده ای و آن را در همه ی عظمت و با همه ی قدرتت و در همه ی سلطنتت قرار داده ای و آن را در دست خود داری، و به وسیله ی قرأت منور کرده ای و لباس وقار و آرامش بر آن پوشانده ای؛ ای خدای بزرگ؛ از تو درخواست می کنم که بر محمد و خاندانش درود فرستی و آن را از نامه ی اعمالم محو کنی و بدن مرا از وبال آن گناه خالی کنی. چون من به تو - ای خدایی که غیر از تو خدایی نیست - پناه آورده و به نام تو که شرح و تفصیل همه ی امور در آن است، این اعتراف من است. پس مرا رسوا مکن و به من عافیت عطا فرما و مرا از این گناه بزرگی که هلاکم کرده نجات بده و مرا به خاطر همه ی حقوقی که داری عفو کن. ای بزرگوار. اگر این شخص در آن چیزی که من به تو امر کردم خالصانه عمل کند و نیتی جز رضایت من نداشته باشد از عواقب گناه کبیره اش نجاتش می دهم تا اینکه آمرزیده شود.

۸-۱-۹ آمرزش، عفو، معاف کردن، عافیت، مهر، رحمت

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٩-١-٨-المَغْفِرَةُ

﴿٩٢٠١﴾ الباقِرُ ﷺ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ﷺ قَالَ: ... يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ أَتَرَى الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدُمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَيَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَيَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَاراً يُذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ كُلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالْإِسْتِغْفَارِ وَالتَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَإِيَّاكَ أَنْ تُقْنِطَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٤

﴿٩٢٠٢﴾ الصادق ﷺ: أَمَا مَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ بِالْمَغْفِرَةِ لِمَا مَضَى وَيَغْفِرُ لَكَ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٥٢

﴿٩٢٠٣﴾ إِذَا اسْتَغْفَرْتَ الْحَائِضُ وَقَتَ الصَّلَاةِ سَبْعِينَ مَرَّةً كَتَبَ اللَّهُ لَهَا أَلْفَ رُكْعَةٍ وَغَفَرَ لَهَا سَبْعِينَ ذَنْبًا وَرَفَعَ لَهَا سَبْعِينَ دَرَجَةً وَأَعْطَاهَا سَبْعِينَ نُورًا وَكَتَبَ لَهَا بِكُلِّ عِرْقٍ فِي جَسَدِهَا حَجَّةً وَعُمْرَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٠

﴿٩٢٠٤﴾ اِغْفِرْ لِي بِجَلَالِكَ وَكَرَمِكَ مَغْفِرَةً بِهَا تُحِلُّ عَنِّي قُبُودَ ذُنُوبِي وَتَغْفِرُ لِي سَيِّئَاتِي؛ إقبال الأعمال، ص ٥٢٢

﴿٩٢٠٥﴾ امير المؤمنين ﷺ: الْإِسْتِغْفَارُ يَحُتُّ الذُّنُوبَ حَتَّى الْوَرَقَ ثُمَّ تَلَا قَوْلَهُ تَعَالَى: وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا؛ شرح نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ٣١٥

﴿٩٢٠٦﴾ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَالِدَةَ الْحُجَجِ عَلَى النَّاسِ أَجْمَعِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمَظْلُومَةُ الْمَمْنُوعَةُ حَقَّهَا ثُمَّ قُلِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أُمِّتِكَ وَابْنَةِ نَبِيِّكَ وَزَوْجَةِ وَصِيِّ نَبِيِّكَ صَلَاةً تُزَلِّفُهَا فَوْقَ زُلْفَى عِبَادِكَ الْمُكْرَمِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَأَهْلِ الْأَرْضِينَ. فَقَدْ رَوَى أَنَّ مَنْ زَارَهَا بِهَذِهِ الزِّيَارَةِ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ؛ إقبال الأعمال، ص ٦٢٣

﴿٩٢٠٧﴾ اللَّهُمَّ إِنَّ الْمُلُوكَ وَالْأَمْرَاءَ قَدْ وَهَبُوا خِلَعًا لِمَمَالِكِهِمْ وَعَبِيدِهِمْ وَجُنُودِهِمْ وَلَوْ كَانَ الْمَمَالِيكُ مِنَ الْأَغْنِيَاءِ وَالْعَبْدُ الْمَمْلُوكُ رَأْسُهُ مَكْشُوفٌ مِنْ عِمَائِمِ الْمُرَاقِبَةِ الَّتِي تَلِيْقُ بِكُمْ وَمِنْ مِيَاذِرِ الْإِخْلَاصِ الَّتِي تَجِبُ لَكُمْ وَمِنْ سِتْرِ [سِتْر] الْإِقْبَالِ عَلَيْكُمْ وَمِنْ الْخِلْعِ الَّتِي تَصْلُحُ لِلْحُضُورِ بَيْنَ يَدَيْكُمْ وَثِيَابِ الْعَبْدِ الْمَمْلُوكِ خَلِيقَةُ بَيْدِ الْغَفَلَاتِ وَدَنَسَةُ مِنْ وَسَخِ الشَّهَوَاتِ وَلِبَاسُ سِتْرِ عُيُوبِهِ مُمَزَّقٌ بَيْدِ إِثَارِهِ عَلَيْكُمْ وَمَغْفَرُ غُفْرَانِ ذُنُوبِهِ مُكَسَّرٌ بَيْدِ تَهْوِينِهِ بِالْإِسْتِغْفَارِ الَّذِي يَقْرُبُهُ إِلَيْكُمْ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٧٨

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۹-۱-۸- آمرزش

﴿۹۲۰۱﴾ محمد بن مسلم گوید: امام باقر علیه السلام به من فرمود: «ای محمد بن مسلم؛ آیا چنین می‌پنداری که ممکن است بنده‌ی مؤمن از خطای خود پشیمان شود و با طلب آمرزش و پوزش، راه آشتی بجوید و خداوند توبه‌ی او را نپذیرد؟» من گفتم: «پس اگر بارها و بارها توبه‌ی خود را بشکند و باز توبه کند، چه صورتی خواهد داشت؟» فرمود: «هر بار که بنده‌ی مؤمن توبه و طلب آمرزش کند، خداوند توبه‌ی او را می‌پذیرد و او را می‌بخشد. خداوند آمرزنده‌ی مهربان است. توبه را می‌پذیرد و از بدی‌ها درمی‌گذرد. مبدا مردم را از رحمت و مهر الهی مأیوس کنی.»

﴿۹۲۰۲﴾ آیا دوست نداری از کسانی باشی که با آمرزش لغزش‌های گذشته برگردی و گناهان هفتاد ساله‌ی تو آمرزیده شود؟

﴿۹۲۰۳﴾ هنگامی که حائض در ساعت نماز هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند تعالی برای او هزار رکعت نماز ثبت می‌کند و هفتاد گناهش را می‌آمرزد و درجه‌اش را هفتاد مرتبه بالا می‌برد و هفتاد نور به او عطا می‌کند و به عدد هر رگی که در بدن اوست برایش حج و عمره می‌نویسد.

﴿۹۲۰۴﴾ مرا به حق جلال و عظمت و کرامت و مهربانی‌ات بیامرز، آمرزشی که به واسطه‌ی آن قیود و زنجیرهای گناهانم را از گردنم بگشاید و خطاهایم را بیامرزد.

﴿۹۲۰۵﴾ طلب آمرزش گناهان را مانند برگ‌های درخت می‌ریزد. سپس کلام خداوند بلندمرتبه را تلاوت کرد: «کسی که کار بدی انجام دهد یا به خود ستم کند، سپس از خداوند طلب آمرزش نماید، خداوند را آمرزنده و مهربان خواهد یافت.»

﴿۹۲۰۶﴾ سلام بر تو ای سرور بانوان هر دو عالم، سلام بر تو ای مادر حجت‌های خداوندی بر مردم. سلام بر تو ای آن که به تو ظلم و ستم شد و حقت را از تو منع کردند. سپس بگو: «خداوند! بر کنیزت و دختر پیامبرت و همسر جانشین پیامبرت درود فرست و او را به خود نزدیک ساز؛ نزدیک‌تر از هر بنده‌ی صالح و اکرام‌شده‌ای از اهل آسمان‌ها و زمین‌ها [به خویش و مقام بندگی‌ات نزدیک فرما]». هر کس با این جملات از زیارت، حضرت صدیقه‌ی طاهره علیها السلام را زیارت کند و طلب آمرزش کند، خداوند او را می‌آمرزد و وارد بهشت می‌کند.

﴿۹۲۰۷﴾ خدایا؛ پادشاهان و فرماندهان به غلامان و بردگان و لشکریان‌شان جوایز و پاداش‌هایی می‌دهند، هر چند آن غلامان از ثروتمندان باشند و بزرگان آن گونه که سزاوار است مراعات نکرده باشند و اخلاصی که سزاوار درگاه است و لباس مناسبی برای حاضر شدن مقابل تو را نداشته باشند. زیرا لباس بزرگان به سبب غفلت، کهنه شده و از آلودگی شهوات، ناپاک گشته و لباسی که باید عیوبش را می‌پوشانده، به سبب برتر دانستن خود پاره گشته، و زره آمرزش گناهانش که باید استغفار را وسیله‌ای برای نزدیک شدن به شما قرار می‌داده، با سستی و کاهلی، شکسته شده است.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٢٠٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنْ الْعَبْدَ لَيَذْنِبُ ثُمَّ يَذْكُرُ بَعْدَ خَمْسٍ وَعِشْرِينَ سَنَةً فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْهُ فَيَغْفِرُ لَهُ ثُمَّ قَرَأَ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمَ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٣٩

﴿٩٢٠٩﴾ الرسول ﷺ: إِنْ الْعَبْدَ لَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَهُوَ مُعْرِضٌ عَنْهُ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَهُوَ مُعْرِضٌ عَنْهُ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي فَيَقُولُ سُبْحَانَهُ لِلْمَلَائِكَةِ أَلَّا تَرَوْنَ عَبْدِي سَأَلَنِي الْمَغْفِرَةَ وَأَنَا مُعْرِضٌ عَنْهُ ثُمَّ سَأَلَنِي الْمَغْفِرَةَ عَلِمَ عَبْدِي أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنَا أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٣٧٥

﴿٩٢١٠﴾ الباقر عليه السلام: إِنْ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ لِأَدَمَ عليه السلام: جَعَلْتُ لَكَ أَنْ مَنْ عَمِلَ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ سَيِّئَةً ثُمَّ اسْتَغْفَرَ غَفَرْتُ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٨٦

﴿٩٢١١﴾ الرسول ﷺ: إِنْ اللَّهَ لَمْ يُعَلِّمَكُمْ الْإِسْتِغْفَارَ إِلَّا وَهُوَ يُرِيدُ أَنْ يَغْفِرَ لَكُمْ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٨

﴿٩٢١٢﴾ الرسول ﷺ: أَنْ اللَّهَ يَغْفِرُ لِصَاحِبِ الْإِسْتِغْفَارِ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ مِلءَ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَالْأَرْضَيْنِ السَّبْعِ وَثِقُلَ الْجِبَالِ وَعَدَدَ الْأَمْطَارِ وَمَا فِي الْأَبْرِ وَالْبَحْرِ وَكُتِبَ لَهُ بَعْدَ ذَلِكَ حَسَنَاتٌ وَلَا يَقُولُهُ عَبْدٌ فِي يَوْمِهِ أَوْ لَيْلَتِهِ وَيَمُوتُ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَلَمْ يَفْتَقِرْ أَبَدًا وَهُوَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِمَّا تُبْتُ إِلَيْكَ مِنْهُ إِلَى آخِرِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٢٦

﴿٩٢١٣﴾ أَنْ اللَّهَ يَقُولُ أَنَا جَلِيسُ مَنْ ذَكَرَنِي وَمُحِبُّ مَنْ أَحْيَنِي وَمُطِيعُ مَنْ أَطَاعَنِي وَمُجِيبُ مَنْ دَعَانِي وَغَافِرُ مَنْ اسْتَغْفَرَنِي؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٨٦

﴿٩٢١٤﴾ الرسول ﷺ: أَنْ اللَّهَ يَقُولُ عَبْدِي كُلُّكُمْ مُذْنِبٌ إِلَّا مَنْ عَصَمْتُهُ فَاسْتَغْفِرُونِي اغْفِرْ لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٧٩

﴿٩٢١٥﴾ الرسول ﷺ: إِنْ لَمْ تَسْتَجِبْ لِي دُعَائِي وَلَمْ تَغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَارْدَتْ عُقُوبَتِي فَعَجَلُ بِنَارٍ تُحْرِقُنِي أَوْ عُقُوبَةٌ فِي الدُّنْيَا تُهْلِكُنِي وَخَلَصْنِي مِنْ فُضِيحَةٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَى نَبِيِّهِ ﷺ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً يَعْنِي الزَّانِيَ أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ يَعْنِي بَارِئُكَابِ ذَنْبٍ أَكْثَرٍ مِنَ الزَّانِ وَنَبَشِ الْقُبُورِ وَأَخَذِ الْأَكْفَانَ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ يَقُولُ خَافُوا اللَّهَ فَعَجَلُوا التَّوْبَةَ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ يَقُولُ عَزَّ وَجَلَّ أَتَاكَ عَبْدِي يَا مُحَمَّدُ تَائِبًا فَطَرَدْتَهُ فَأَيْنَ يَذْهَبُ وَإِلَى مَنْ يَقْصِدُ وَمَنْ يَسْأَلُ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ ذَنْبًا غَيْرِي؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٣٥

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۲۰۸﴾ بنده‌ای گناهی مرتکب می‌شود [و بعد آن را فراموش می‌کند]، سپس بعد از بیست و پنج سال آن را به خاطر می‌آورد و از خدای تعالی طلب آمرزش می‌کند؛ حق تعالی او را می‌آمرزد، سپس این آیه را تلاوت فرمود: «هرکس به خود بدی یا ستم کند سپس از خداوند طلب آمرزش کند، خدا را بسیار آمرزنده و مهربان می‌یابد».

﴿۹۲۰۹﴾ بنده می‌گوید: «خداوند! مرا ببامرز»، ولی خدا از او روی برمی‌گرداند؛ و اگر بار دوم هم بگوید، باز خداوند به او اعتنا نمی‌کند، اما در دفعه‌ی سوم خداوند به ملائکه می‌فرماید: «آیا نمی‌بینید که بنده‌ی من از من آمرزش خواست و من به او اعتنا نکردم؛ دوباره خواست باز اعتنا نکردم؛ بار سوم هم خواست؛ پس این بنده‌ام معتقد است که کسی غیر از من نمی‌تواند گناهانش ببخشد. لذا من هم شما را شاهد می‌گیرم که گناهان این بنده‌ام را آمرزیدم».

﴿۹۲۱۰﴾ خداوند به آدم علیه السلام فرمود: برای تو چنین مقرر کردم هر که از نسل تو کار بدی را انجام دهد و بعد از آن استغفار کند، او را ببامرز.

﴿۹۲۱۱﴾ خداوند بزرگ استغفار را به شما نیاموخت، مگر برای اینکه می‌خواست شما را ببامرز.

﴿۹۲۱۲﴾ خداوند شخصی را که از گناهانش استغفار کند، می‌آمرزد، اگرچه گناهان او آسمان‌های هفت‌گانه و زمین‌های هفت‌گانه را پر کند و به سنگینی کوه‌ها و به تعداد قطرات باران و مخلوقات خشکی و دریاها باشد؛ خداوند به همان تعداد برای او حسنه می‌نویسد؛ اگر بنده در روز یا شبی که استغفار کرده بمیرد، داخل بهشت می‌شود و هرگز نیازمند نمی‌شود. و آن ذکر استغفار این است: «پروردگارا! من از تمام آنچه که به‌سوی تو توبه کردم و دوباره مرتکب شدم طلب آمرزش می‌کنم...» و تا آخر دعا را بخواند.

﴿۹۲۱۳﴾ خدای تعالی می‌فرماید: من هم‌نشین کسی هستم که مرا یاد کند و دوست دارم کسی را که مرا دوست بدارد و فرمان می‌برم کسی را که از من پیروی کند و اجابت می‌کنم کسی را که مرا بخواند و می‌آمرزم کسی را که از من طلب آمرزش کند.

﴿۹۲۱۴﴾ حق تعالی می‌فرماید: بندگان من؛ همه‌ی شما گناهکارید جز آن که من او را حفظ کنم. پس از من طلب آمرزش کنید تا شما را مورد آمرزش قرار دهم.

﴿۹۲۱۵﴾ اگر دعایم را اجابت نکرده‌ای و اراده عذاب مرا در روز قیامت داری، پس در دنیا آتشی بفرست و مرا بسوزان و کار مرا به آخرت وامگذار. در این هنگام خداوند به پیغمبر وحی فرستاد و این آیه نازل شد: «وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً»، یعنی زنا؛ «أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ»، یعنی به ارتکاب گناهی که بزرگتر از زناست، و آن نبش قبر و دزدیدن کفن می‌باشد. «ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ»، یعنی از خداوند ترسیده و زود توبه کردند، «وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ»، حضرت جبرئیل از نزد ملک جلیل، به پیغمبر نازل شد و گفت که خداوند عالم دعا می‌رساند و می‌گوید که: «بنده‌ی من نزد تو می‌آید که شفیع او شوی، از پیش خود می‌رانی پس به کجا رود؟! و به جانب که قصد کند؟! و آمرزش گناه خود را از چه کسی بخواهد؟!»

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٢١٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ هَذَا الْيَوْمَ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عِيدًا وَجَعَلَ لَكُمْ لَهُ أَهْلًا فَادْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرْكُمْ وَكَبِّرُوهُ وَعَظِّمُوهُ وَسَبِّحُوهُ وَمَجْدُوهُ وَادْعُوهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَاسْتَغْفِرُوهُ يَغْفِرْ لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٥٧

﴿٩٢١٧﴾ الرسول ﷺ: بَيْنَمَا رَجُلٌ مُسْتَلْقٌ عَلَى ظَهْرِهِ يَنْظُرُ إِلَى السَّمَاءِ وَإِلَى النُّجُومِ وَيَقُولُ وَاللَّهِ إِنْ لَكَ لَرَبًّا هُوَ خَالِقُكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي قَالَ فَظَنَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ فَعَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣، ص ٨

﴿٩٢١٨﴾ الرسول ﷺ: كُلُّكُمْ مُذْنِبٌ إِلَّا مَنْ عَصَمْتُهُ فَاسْتَغْفِرُونِي أَعْفِرْ لَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٧٩

﴿٩٢١٩﴾ الرسول ﷺ: كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي سَفَرٍ فَقَالَ لَنَا اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرْنَا فَقَالَ أَتَمُّوْهَا سَبْعِينَ مَرَّةً فَإِنَّهُ مَا مِنْ عَبْدٍ وَلَا أَمَةٍ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ سَبْعِينَ مَرَّةً إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِمِائَةَ ذَنْبٍ وَقَدْ خَابَ عَبْدٌ أَوْ أَمَةٌ أَصَابَ فِي يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِمِائَةِ ذَنْبٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

﴿٩٢٢٠﴾ الرسول ﷺ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَذْرَكَ فَضْلَ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكَعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ خَمْسِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَإِلَيْهِ خَمْسِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ لَمْ يَقُمْ مِنْ مَكَانِهِ حَتَّى يَعْتَقَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ وَيَتَقَبَّلَ صَلَاتَهُ وَيَسْتَجِيبَ دُعَاءَهُ وَيَغْفِرَ لَهُ وَلِأَبَوَيْهِ وَيَكْتُبُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ حَرْفٍ خَرَجَ مِنْ فِيهِ حَبَّةٌ وَغُمْرَةٌ وَيَبْنِي لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مَدِينَةً وَيُعْطِيهِ ثَوَابَ مَنْ صَلَّى فِي مَسَاجِدِ الْأَمْصَارِ الْجَامِعَةِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ عليهم السلام؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٩٢٢١﴾ الرسول ﷺ: وَإِذَا قَالَ وَاعْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِأَبَوَيْهِ؛

عدة الداعي، ص ٣٠٠

﴿٩٢٢٢﴾ الرسول ﷺ: وَإِذَا قَالَ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنَازِلَ

فِي الْجَنَّةِ وَإِذَا قَالَ وَاعْفِرْ لِأَبَوَيْ غَفَرَ اللَّهُ لِأَبَوَيْهِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٤٣٥

﴿٩٢٢٣﴾ الرسول ﷺ: وَإِذَا قَالَ وَاعْفِرْ لِأَبِي غَفَرَ اللَّهُ لِأَبَوَيْهِ؛ مفتاح الفلاح، ص ٣٣

﴿٩٢٢٤﴾ الرسول ﷺ: وَإِذَا قَالَ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ خَطَاةَ كُلِّهِ وَإِنْ كَانَ أَكْثَرَ مِنْ زَبَدِ الْبَحْرِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٤٣٥

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۲۱۶﴾ بدانید که امروز روزی است که خدا آن را برای شما عید قرار داده و شما را اهل آن کرده است. پس به یاد خدا باشید تا خدا هم شما را یاد کند و او را بخوانید تا شما را اجابت کند و از او آمرزش بخواهید تا شما را بیامزد.

﴿۹۲۱۷﴾ مردی به پشت دراز کشیده بود و به سوی آسمان به ستارگان می‌نگریست و می‌گفت: «به خدا سوگند که تو پروردگاری داری که آفریننده‌ی توست؛ خداوند! مرا بیامرز». حضرت فرمود: «پس خدای عزّ و جلّ به‌سوی او نظر فرمود و او را آمرزید».

﴿۹۲۱۸﴾ همه‌ی شما گناهکار هستید؛ مگر کسی که او را حفظ کرده‌ام؛ پس از من آمرزش بخواهید تا شما را بیامزم.

﴿۹۲۱۹﴾ در سفری به‌همراه پیامبر ﷺ بودیم. حضرت به ما فرمود: از خداوند طلب آمرزش کنید، ما طلب آمرزش کردیم. فرمود: هفتاد مرتبه تکرار کنید، بنده و امتی نیست که در هر روز یا شب هفتاد بار طلب آمرزش کند مگر آنکه خداوند هفتصد گناه از او بیامزد؛ و به‌یقین محروم است کسی که در روز یا شبی بیش از هفتصد گناه داشته باشد.

﴿۹۲۲۰﴾ هر کس می‌خواهد فضیلت روز جمعه را درک کند، باید قبل از ظهر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «آیه‌الکرسی» و پانزده مرتبه «توحید» را بخواند. بعد از نماز هفتاد بار از خدا طلب آمرزش کند و پنجاه مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و پنجاه مرتبه بگوید: «صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَآلِهِ» که چون چنین کند قبل از برخاستن از مکانش خدا او را از آتش جهنّم آزاد و نمازش را قبول و دعایش را مستجاب می‌کند و او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۹۲۲۱﴾ هنگامی که بگوید: «پدرم را بیامرز زیرا او از گمراهان بود» خداوند عزّ و جلّ پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۹۲۲۲﴾ و هرگاه بگوید: «مرا از وارثان بهشت پرنعمت قرار ده»، خدای عزیز و جلیل او را در بهشت، منازل عالیّه کرامت کند و چون بگوید: «پدرم را بیامرز»، خداوند متعال پدر و مادر او را می‌آمرزد.

﴿۹۲۲۳﴾ هنگامی که بگوید: «پدرم را بیامرز» خداوند پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۹۲۲۴﴾ و هرگاه بگوید: «و آن که امید دارم در روز جزا خطایم را ببخشد»، خدای عزّ و جلّ جمیع گناهان او را می‌آمرزد، اگرچه گناهانش بیشتر از کف دریا باشد.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٢٢٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَ أَمَّا قَوْلُهُ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ أَيْ هَلُمُّوا إِلَى خَيْرِ أَعْمَالِكُمْ وَ دَعْوَةُ رَبِّكُمْ وَ سَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَ إِطْفَاءِ نَارِكُمْ الَّتِي أَوْقَدْتُمُوهَا عَلَى ظُهُورِكُمْ وَ فَكَاكِ رِقَابِكُمْ الَّتِي رَهَنْتُمُوهَا بِذُنُوبِكُمْ لِيَكْفَرَ اللَّهُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٦٨

﴿٩٢٢٦﴾ وَ قَدْ جَعَلْتَ الْإِسْتِغْفَارَ طَرِيقاً إِلَى قَبُولِ التَّوْبَةِ وَ غُفْرَانِ الْآثَامِ فَهَذَا أَنَا أَقُولُ اسْتَغْفِرُكَ وَ أَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ؛ محاسبة النفس، ص ٢٦

﴿٩٢٢٧﴾ وَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَ الَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمُ الْآيَةَ ثُمَّ اسْتَغْفَرَ مِنْ ذَنْبِهِ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٧٧

﴿٩٢٢٨﴾ الصَّادِق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِي وَتْرِهِ إِذَا أَوْتَرَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ وَاضَّطَبَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى تَمُضِيَ سَنَةٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عِنْدَهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِأَلْسِنَةِ سَحَابٍ وَ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ وَ الْمَغْفِرَةُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛ الفقيه، ج ١، ص ٤٨٩

﴿٩٢٢٩﴾ الرُّسُول عليه السلام: يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ يَعْجَبُ مِنْ عَبْدِهِ إِذَا قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ يَقُولُ يَا مَلَأَكُنِي عَبْدِي هَذَا قَدْ عَلِمَ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرِي أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٦٨

﴿٩٢٣٠﴾ الرُّسُول عليه السلام: يَا عَلِيُّ، أَنْتَ سَيِّدُ الْعَابِدِينَ كَمَا سُمِّيتَ، وَ أَنَا إِبْلِيسُ، وَ اللَّهُ لَقَدْ شَاهَدَتْ مِنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَى زَمَنِكَ، فَمَا رَأَيْتُ مِثْلَ عِبَادَتِكَ، وَ لَوَدِدْتُ أَنَّكَ اسْتَغْفَرْتَ لِي، فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ يَغْفِرُ لِي؛ دلائل الإمامة، ص ٨٣

﴿٩٢٣١﴾ وَ مَنْ يَعْمَلْ سُوءاً أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُوراً رَحِيماً (النساء: ١١٠)

﴿٩٢٣٢﴾ ظَنَّ دَاوُدُ أَنَّهُ فَتَنَهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَ خَرَّ رَاكِعاً وَ أَنَابَ، فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَ إِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَ حُسْنَ مَنَاقِبٍ (ص: ٢٥-٢٤)

٩-٨١-العفو

﴿٩٢٣٣﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: ... يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ أَ تَرَى الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدُمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَ يَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَ يَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَاراً يَذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فَقَالَ كَلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالْإِسْتِغْفَارِ وَ التَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَ يَغْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَإِيَّاكَ أَنْ تَقْنَطَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٤

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۲۲۵﴾ «حَى عَلَى الصَّلَاةِ» یعنی به سوی بهترین اعمال و دعوت پروردگار خویش بیاوید و بشتابید به سوی آمرزش پروردگار و فرونشاندن آتش خویش که آن را با دست‌های خود افروخته‌اید و رهاکردن گردن‌های خود که آن‌ها را با گناهان خویش گرو گذاشته‌اید تا خدا بدی‌های شما را از شما بپوشاند و گناهان شما را ببامزد.

﴿۹۲۲۶﴾ استغفار و طلب آمرزش را راهی برای قبول توبه و آمرزش گناهان قرار داده‌ای. پس من نیز طلب آمرزش کرده و از تو قبول توبه را می‌خواهم.

﴿۹۲۲۷﴾ می‌فرماید: و آنان که چون کار زشتی کنند، یا بر خود ستم روا دارند برای گناهانشان آمرزش خواهند و سپس استغفار کنند؛ گناهشان آمرزیده می‌شود.

﴿۹۲۲۸﴾ هرکس در نماز و تر هفتاد بار بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» و تا یک سال بر این عمل مداومت ورزد، خداوند متعال نزد خویش نام او را در زمره‌ی استغفارکنندگان و آمرزش‌خواهان در سحرگاه‌ها منظور می‌کند و بهشت بر او واجب می‌شود و نیز آمرزش و بخشایش گناهان از جانب خداوند (عزوجل) بر او واجب می‌شود.

﴿۹۲۲۹﴾ ای علی؛ خدا از بنده‌اش در شگفت است، هرگاه بگوید: پروردگارا! مرا ببامرز و گناهان را جز تو کسی نمی‌آمرزد. خداوند می‌فرماید: ای فرشتگان من؛ این بنده‌ی من دانسته است که گناهان را جز من کسی نمی‌آمرزد. گواه باشید که من او را آمرزیدم.

﴿۹۲۳۰﴾ ای علی بن الحسین؛ تو چنانچه نام گرفته‌ای، سرور عبادت‌کنندگانی و من ابلیس؛ به خدا قسم؛ عبادت پیامبران از پدرت آدم تا زمان تو را دیده‌ام ولی کسی را چون تو عابد نیافته‌ام و می‌خواهم که تو برایم طلب آمرزش کنی که در این صورت خدا مرا خواهد آمرزد.

﴿۹۲۳۱﴾ کسی که کار ناشایستی انجام دهد یا به خود ستم کند، سپس از خداوند طلب آمرزش نماید، خدا را آمرزنده و مهربان خواهد یافت.

﴿۹۲۳۲﴾ داود دانست که ما او را (با این ماجرا) آزموده‌ایم، از این رو از پروردگارش طلب آمرزش کرد و به سجده افتاد و توبه کرد... ما این عمل را بر او بخشیدیم؛ و او نزد ما دارای مقامی والا و سرانجامی نیکوست!

۹-۱-۸-۲- عفو

﴿۹۲۳۳﴾ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ گوید: امام باقر علیه السلام به من فرمود: «ای مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ؛ آیا چنین می‌پنداری که ممکن است بنده‌ی مؤمن از خطای خود پشیمان شود و با طلب آمرزش و پوزش، راه آشتی بجوید و خداوند توبه‌ی او را نپذیرد؟» من گفتم: «پس اگر بارها و بارها توبه‌ی خود را بشکند و باز توبه کند، چه صورتی خواهد داشت؟» فرمود: «هر بار که بنده‌ی مؤمن توبه و طلب آمرزش کند، خداوند توبه‌ی او را می‌پذیرد و او را می‌بخشد. خداوند آمرزنده‌ی مهربان است. توبه را می‌پذیرد و از بدی‌ها درمی‌گذرد. مبدا مردم را از رحمت و مهر الهی مأیوس کنی.»

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٢٣٤﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَضْعَافَ ذَلِكَ وَ أَضْعَافاً مُضَاعَفَةً وَ امْتِثَالاً مُمَثَّلَةً حَتَّى أَبْلُغَ رِضَا اللَّهَ وَ أَفُوزَ بِعَفْوِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

﴿٩٢٣٥﴾ السجاد عليه السلام: اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ وَ تَوَبُّوا إِلَيْهِ فَإِنَّهُ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَ يَعْفُو عَنِ السَّيِّئَةِ وَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ؛ الكافي، ج ٨، ص ١٦

﴿٩٢٣٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْمَقَرَّ لِعُفْرَانِ الذُّنُوبِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ الْعَفْوِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٥

﴿٩٢٣٧﴾ هَذَا رَجَاءٌ عَفْوِكَ أَنْ تَعْفُو عَنِّي وَ تَفْتَحَ لِي أَبْوَابَ الْخَيْرِ كُلِّهَا بِكَرَمِكَ وَ الرَّحْمَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٢١

﴿٩٢٣٨﴾ العسكري عليه السلام: أَنِّي إِذَا ذَكَرْتُ كَبِيرَ جُرْمِي وَ عَظِيمَ عُفْرَانِكَ وَ جَدْتُ الْحَاصِلَ لِي مِنْ بَيْنَهُمَا عَفْوَ رِضْوَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٩٩

﴿٩٢٣٩﴾ الباقر عليه السلام: فَأَجْمَعَ أَمْرُهُمْ عَلَى أَنْ يَتَوَبُّوا إِلَى اللَّهِ وَ يَدْعُوهُ وَ يَفْزَعُوا إِلَيْهِ وَ يَسْأَلُوهُ أَنْ يُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ وَ عَلَى مَا حَوَتْ قُرْبَتُهُمْ فَقَامُوا عَلَى الرَّمَادِ وَ لَبَسُوا الْمُسُوحَ وَ حَنَوْا عَلَى رُءُوسِهِمُ التُّرَابَ وَ رَجَعُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ بِالتَّوْبَةِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ وَ الْبُكَاءِ وَ التَّضَرُّعِ إِلَيْهِ وَ أَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ يَا إِدْرِيسُ أَهْلُ قُرَيْشِكَ قَدْ عَجَّوْا إِلَى التَّوْبَةِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ وَ الْبُكَاءِ وَ التَّضَرُّعِ وَ أَنَا اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَ أَغْفُو عَنِ السَّيِّئَةِ وَ قَدْ رَحِمْتُهُمْ وَ لَمْ يَمْنَعْنِي إِجَابَتُهُمْ إِلَيَّ مَا سَأَلُونِي مِنَ الْمَطَرِ إِلَّا مُنَاطَرَتَكَ فِيمَا سَأَلْتَنِي أَنْ لَا أُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ حَتَّى تَسْأَلَنِي فَاسْأَلْنِي يَا إِدْرِيسُ حَتَّى أَغِيثَهُمْ وَ أُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ قَالَ إِدْرِيسُ اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَسْأَلُكَ ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٢٧٤

﴿٩٢٤٠﴾ الباقر عليه السلام: يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ ذُنُوبُ الْمُؤْمِنِ إِذَا تَابَ مِنْهَا مَغْفُورَةٌ لَهُ فَلْيَعْمَلِ الْمُؤْمِنُ لِمَا يَسْتَأْنِفُ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ أَمَّا وَ اللَّهِ إِنَّهَا لَيْسَتْ إِلَّا لِأَهْلِ الْإِيمَانِ قُلْتُ فَإِنْ عَادَ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ مِنَ الذُّنُوبِ وَ عَادَ فِي التَّوْبَةِ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ أ تَرَى الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدِمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَ يَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَ يَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَاراً يَذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ كُلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالْإِسْتِغْفَارِ وَ التَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَ يَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَيَاكَ أَنْ تُقْنِطَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٤

﴿٩٢٤١﴾ يَا مُوسَى أَعْفُو عَمَّنِ اسْتَغْفَرَنِي إِلَّا قَاتِلَ الْحُسَيْنِ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ٣٠٨

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۲۳۴﴾ از خداوند طلب آمرزش می‌کنم چند برابر و چندین برابر آن و مثل آن، تا به رضایت خداوند برسم و به آمرزش او دست یابم.

﴿۹۲۳۵﴾ از خدا آمرزش خواهید و به‌سوی او باز گردید زیرا اوست که توبه‌پذیر است و از گناه درگذرد و می‌داند که شما چه می‌کنید.

﴿۹۲۳۶﴾ به پناهگاه برای آمرزش گناهان به‌وسیله‌ی آمرزش و عفو [امید بسته‌ام].

﴿۹۲۳۷﴾ به‌واسطه‌ی کرم و رحمت و آمرزش مرا عفو کن و همه‌ی درهای خیر را برایم بگشا.

﴿۹۲۳۸﴾ هنگامی که بزرگی جرم خود را و عظمت آمرزش تو را یاد می‌کنم، از میان این دو در می‌یابم که آنچه به رضایت نزدیک‌تر است نصیبم می‌شود.

﴿۹۲۳۹﴾ با هم اتفاق کردند که به درگاه خدا توبه کرده و او را بخوانند و به درگاهش زاری کنند و درخواست نمایند که آسمان بر آن قریه و مردمش بیارد. پس بر خاکستر ایستاده لباس سیاه پوشیده خاک بر سرهای خود پاشیدند و با توبه و استغفار و اشک و زاری به درگاه او نالیدند. خدای تعالی به ادریس وحی کرد که: ای ادریس! همشهریان تو با توبه و استغفار و ناله و زاری به درگاه من نالیده‌اند و من خدای رحمان و رحیمم، توبه را می‌پذیرم و گناه را می‌بخشم و بر ایشان رحمت آورده‌ام و تنها چیزی که مانع استجابت درخواست باران آن‌هاست، گفتگوی توست که از من خواستی تا تو درخواست نکرده‌ای بر ایشان باران نبارم. پس ای ادریس! از من بخواه تا به فریاد ایشان برسم و بر آن‌ها باران ببارم. ادریس گفت: «بار الها! من از تو درخواست نمی‌کنم».

﴿۹۲۴۰﴾ ای محمد بن مسلم! گناهان مؤمن در صورتی که توبه کند آمرزیده می‌شود. و باید بعد از توبه و آمرزش، از نو به اعمال نیک پردازد. آری به خدا سوگند، توبه برای اهل ایمان است. محمد بن مسلم گفت، عرض کردم: «اگر مؤمنی بعد از توبه و استغفار به گناهی بازگردد و باز توبه کند چگونه است؟» فرمود: «آیا خیال می‌کنی بنده‌ی مؤمن اگر از گناهی پشیمان شود و سپس توبه کند و استغفار نماید خداوند قبول نمی‌کند؟» گفتم: «مؤمنی است که چند بار گناه و استغفار کرده است؟» فرمود: «مؤمن هر بار که توبه و استغفار کند، خداوند نیز هر بار توبه‌ی او را قبول می‌کند. خداوند آمرزنده و بخشنده است؛ توبه را قبول می‌کند و از بدی‌ها درمی‌گذرد، پس بپرهیز از اینکه مؤمنین را از رحمت خدا ناامید کنی».

﴿۹۲۴۱﴾ ای موسی! هرکسی که از من طلب آمرزش کند او را می‌بخشم، غیر از قاتل

حسین علیه السلام.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٣-٩-٨١-المُعَاذَةُ

﴿٩٢٤٢﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): إِنِّي أَسْأَلُكَ قَوْلَ التَّوَّابِينَ وَعَمَلَهُمْ وَتَوْبَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَصِدْقَهُمْ وَسَخَاءَ الْمَجَاهِدِينَ وَثَوَابَهُمْ وَشُكْرَ الْمُصْطَفَيْنَ وَنُصْحَهُمْ وَعَمَلَ الذَّاكِرِينَ وَيَقِينَهُمْ وَإِيمَانَ الْعُلَمَاءِ وَفَقَهُهُمْ وَتَعَبُدَ الْخَاشِعِينَ وَتَوَاضُعَهُمْ وَحِلْمَ الْعُلَمَاءِ وَصَبْرَهُمْ وَخَشْيَةَ الْمُتَّقِينَ وَرَغْبَتَهُمْ وَتَصَدِيقَ الْمُؤْمِنِينَ وَتَوَكُّلَهُمْ وَرَجَاءَ الْخَائِفِينَ الْمُحْسِنِينَ وَبِرَّهُمْ وَالْعَافِيَةَ بِالْمَغْفِرَةِ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٤، ص ٢٦٧

٤-٩-٨١-الْعُطُوفَةُ

﴿٩٢٤٣﴾ السَّجَّادُ (عليه السلام): يَا أَغْطَفَ مَنْ أَطَافَ بِهِ الْمُسْتَغْفِرُونَ؛ الصحيفة السجادية (عليه السلام)، الدعاء ١٢

٥-٩-٨١-الرَّحْمَةُ

﴿٩٢٤٤﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا (النساء: ٦٤)

﴿٩٢٤٥﴾ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ (هود: ٩٠)

﴿٩٢٤٦﴾ قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

(النمل: ٤٦)

﴿٩٢٤٧﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ

الْجَحِيمِ (غافر: ٧)

﴿٩٢٤٨﴾ الرَّسُولُ (عليه السلام): أَ تَذَرِي يَا يُونُسُ لَعَلَّ اللَّهَ إِذَا أَنْزَلَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ فَاحْسُوا بِهِ أَنْ يُتُوبُوا إِلَيْهِ وَيَسْتَغْفِرُوا فَيَرْحَمَهُمْ فَإِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَيَكْشِفَ عَنْهُمْ الْعَذَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَخْبَرْتَهُمْ عَنْ اللَّهِ أَنَّهُ يُنْزِلُ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَتَكُونُ بِذَلِكَ عَنْدهُمْ كَذَابًا؛ بحار الأنوار، ج ١٤،

ص ٣٩٥

﴿٩٢٤٩﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): أُعْطِنِي كِتَابِي بِيَمِينِي أَقَرَّ بِحَسَنَاتِهِ وَتُبِّضَ بِهَا وَجْهِي وَتُرَجَّحَ بِهَا مِيزَانِي وَآمَضِيَ بِهَا فِي الْمَغْفُورِينَ لَهُمْ مِنْ عِبَادِكَ إِلَى رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ؛ المقنعة،

ص ١٢٧

«نتایج طلب آمرزش»

۳-۹-۱-۸- معاف کردن، عافیت

﴿۹۲۴۲﴾ از تو گفتار توبه‌کننده‌ها و کردارشان، و توبه‌ی پیامبران و راستی‌شان، و سخاوت مجاهدان و ثوابشان، و شکرگزاری برگزیده‌ها و خیرخواهی‌شان، و عمل ذاکرین و یقین آنان، و ایمان دانشمندان و فهمشان، و پرستش خاشعان و تواضعشان، و بردباری فقها و صبرشان، و ترس پرهیزکاران و رغبتشان، و باور مؤمنان و توکلشان، و امید خداترسان نیکوکار و کردار نیکشان، و عافیت به‌واسطه‌ی آمرزش را درخواست می‌کنم.

۴-۹-۱-۸- مهر

﴿۹۲۴۳﴾ ای باعطوفت‌ترین مقصود آمرزش خواهان.

۵-۹-۱-۸- رحمت

﴿۹۲۴۴﴾ ما هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر برای اینکه به فرمان خدا، از وی اطاعت شود. و اگر این مخالفان، هنگامی که به خود ستم می‌کردند (و فرمان‌های خدا را زیر پا می‌گذاشتند)، نزد تو می‌آمدند؛ و از خدا طلب آمرزش می‌کردند؛ و پیامبر هم برای آن‌ها استغفار می‌کرد؛ خدا را توبه پذیر و مهربان می‌یافتند.

﴿۹۲۴۵﴾ از پروردگار خود، آمرزش بخواهید؛ و به سوی او بازگردید؛ که پروردگارم مهربان و دوستدار (بندگان توبه‌کار) است!

﴿۹۲۴۶﴾ (صالح) گفت: «ای قوم من! چرا برای بدی قبل از نیکی عجله می‌کنید (و عذاب الهی را می‌طلبید، نه رحمت او را)؟! چرا از خداوند تقاضای آمرزش نمی‌کنید تا شاید مشمول رحمت (او) شوید؟!»

﴿۹۲۴۷﴾ فرشتگانی که حاملان عرشند و آن‌ها که گرداگرد آن (طواف می‌کنند) تسبیح و حمد پروردگارشان را می‌گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می‌کنند (و می‌گویند): پروردگارا! رحمت و علم تو همه‌چیز را فراگرفته است؛ پس کسانی را که توبه کرده و راه تو را پیروی می‌کنند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نگاه دار!

﴿۹۲۴۸﴾ روبیل گفت: ای یونس، آیا می‌دانی ممکن است هنگامی که عذاب بر آنان نازل می‌شود، آن را احساس کنند و به درگاه خداوند توبه و طلب بخشش کنند. و خداوند به آنان رحم کند که حقیقتاً او مهربانترین مهربانان است. و بعد از آنکه تو به ایشان خبر دادی که خداوند در روز چهارشنبه عذاب را نازل می‌کند عذاب را از آنان برطرف سازد و بدین وسیله نزد قومت به عنوان دروغ گو شناخته شوی.

﴿۹۲۴۹﴾ نامه‌ی عملم را به دست راستم بده که شادمان شود؛ و با آن روسفیدم کن و ترازوی اعمالم را سنگین‌تر کن و نام مرا در ردیف بندگان که به‌سوی رحمت و خشنودیت می‌روند ثبت کن.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٢٥٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ يَحُتُّ الذُّنُوبَ حَتَّى الْوَرَقِ ثُمَّ تَلَا قَوْلَهُ تَعَالَى: وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا؛ شرح نهج البلاغة، ج ٢٠، ص ٣١٥

﴿٩٢٥١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَذْنِبُ ثُمَّ يَذْكُرُ بَعْدَ خَمْسٍ وَعِشْرِينَ سَنَةً فَيَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْهُ فَيَغْفِرُ لَهُ ثُمَّ قَرَأَ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٣٩

﴿٩٢٥٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْنِي عِبَادَهُ عِنْدَ طُولِ السَّيِّئَاتِ بِنَقْصِ الثَّمَرَاتِ وَحَبْسِ الْبَرَكَاتِ وَإِعْلَاقِ خَزَائِنِ الْخَيْرَاتِ لِيَتُوبَ تَائِبٌ وَيُقْلَعَ مَقْلَعٌ وَيَتَذَكَّرَ مُتَذَكِّرٌ وَيُنْزَجِرَ مُنْزَجِرٌ وَقَدْ جَعَلَ اللَّهُ الْإِسْتِغْفَارَ سَبَبًا لَهُ وَلِلرِّزْقِ وَرَحْمَةً لِلْخَلْقِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٣٢

﴿٩٢٥٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنَّى إِذَا ذَكَرْتُ كِبَرَ ذَنْبِي وَعَظَمَ عَفْوِكَ وَغُفْرَانِكَ وَجَدْتُ الْخَاصِلَ بَيْنَهُمَا لِي أَقْرَبُهُمَا إِلَى رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٤٩

﴿٩٢٥٤﴾ الرسول ﷺ: أَوْحَى اللَّهُ إِلَى إِسْرَافِيلَ عليه السلام أَنْ اهْبِطْ إِلَى قَوْمِ يُونُسَ فَإِنَّهُمْ قَدْ عَجَّوْا إِلَى الْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ وَتَابَوْا إِلَيَّ وَاسْتَغْفَرُونِي فَرَحِمْتُهُمْ وَتُبْتُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا اللَّهُ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ أَسْرَعَ إِلَى قَبُولِ تَوْبَةِ عَبْدِي التَّائِبِ مِنَ الذُّنُوبِ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ١٣٣

﴿٩٢٥٥﴾ الرسول ﷺ: أَوْحَى إِلَى إِسْرَافِيلَ أَنْ اهْبِطْ إِلَى قَوْمِ يُونُسَ فَإِنَّهُمْ قَدْ عَجَّوْا إِلَى الْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ وَتَابَوْا إِلَيَّ وَاسْتَغْفَرُوا لِي فَرَحِمْتُهُمْ وَتُبْتُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا اللَّهُ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٧

﴿٩٢٥٦﴾ الباقر عليه السلام: فَاجْمَعَ أَمْرُهُمْ عَلَى أَنْ يَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ وَيَدْعُوهُ وَيَفْرَعُوا إِلَيْهِ وَيَسْأَلُوهُ أَنْ يُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ وَعَلَى مَا حَوَتْ قُرْبَتُهُمْ فَقَامُوا عَلَى الرَّمَادِ وَلَبَسُوا الْمُسُوحَ وَحَثُوا عَلَى رُءُوسِهِمُ التُّرَابَ وَرَجَعُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِالتَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَيْهِ وَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا إِدْرِيسُ أَهْلُ قَرْيَتِكَ قَدْ عَجَّوْا إِلَيَّ بِالتَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ وَأَنَا اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَأَغْفُو عَنِ السَّيِّئَةِ وَقَدْ رَحِمْتُهُمْ وَلَمْ يَمْنَعْنِي إِجَابَتُهُمْ إِلَيَّ مَا سَأَلُونِي مِنَ الْمَطَرِ إِلَّا مُنَاطَرَتَكَ فِيمَا سَأَلْتَنِي أَنْ لَا أُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ حَتَّى تَسْأَلَنِي فَاسْأَلْنِي يَا إِدْرِيسُ حَتَّى أُغِيثَهُمْ وَأُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ قَالَ إِدْرِيسُ اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَسْأَلُكَ ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٢٧٤

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۲۵۰﴾ طلب آمرزش گناهان را مانند برگ‌های درخت می‌ریزد. سپس کلام خداوند بلندمرتبه را تلاوت کرد: «کسی که کار بدی انجام دهد یا به خود ستم کند، سپس از خداوند طلب آمرزش نماید، خداوند را آمرزنده و مهربان خواهد یافت».

﴿۹۲۵۱﴾ بنده‌ای گناهی مرتکب می‌شود [و بعد آن را فراموش می‌کند]، سپس بعد از بیست و پنج سال آن را به خاطر می‌آورد و از خدای تعالی طلب آمرزش می‌کند؛ حق تعالی او را می‌آمرزد، سپس این آیه را تلاوت فرمود: «هرکس به خود بدی یا ستم کند سپس از خداوند طلب آمرزش کند، خدا را بسیار آمرزنده و مهربان می‌یابد».

﴿۹۲۵۲﴾ خدای متعال هنگامی که بندگان گناه را ادامه می‌دهند آن‌ها را به کاهش محصولات مبتلا می‌کند و برکات را از آن‌ها بازمی‌دارد و درهای معادن خیر را بر آن‌ها می‌بندد، برای اینکه توبه‌کنندگان توبه کنند و گناهکاران از گناه باز ایستند و آن‌ها که خدا را از یاد برده‌اند متذکر شوند و اهل هوی و هوس خود را منع کنند و باز ایستند. به تحقیق خدای متعال استغفار را سبب روزی و موجب رحمت خلق قرار داده است.

﴿۹۲۵۳﴾ چون بزرگی گناه خود و عظمت عفو و آمرزش تو را یاد کنم، از میان این دو می‌یابم که آنچه به رحمت و رضایت نزدیک‌تر است نصیب می‌شود.

﴿۹۲۵۴﴾ خدای متعال به اسرافیل وحی کرد که بر قوم یونس نازل شو؛ زیرا آن‌ها با گریه و زاری فراوان به سوی من توبه کرده و آمرزش خواسته‌اند؛ پس من بر ایشان رحم کردم و توبه‌شان را پذیرفتم؛ و منم آن خدای توبه‌پذیر مهربان که توبه‌ی بنده‌ای را که از گناهش بازمی‌گردد به سرعت می‌پذیرم.

﴿۹۲۵۵﴾ خدای متعال به اسرافیل وحی کرد که بر قوم یونس نازل شو؛ زیرا آن‌ها با گریه و زاری فراوان به سوی من بازگشته و آمرزش خواسته‌اند؛ بنابراین بر ایشان رحم کردم و توبه‌شان را پذیرفتم که منم خدای توبه‌پذیر مهربان.

﴿۹۲۵۶﴾ با هم اتفاق کردند که به درگاه خدا توبه کرده و او را بخوانند و به درگاهش زاری کنند و درخواست نمایند که آسمان بر آن قریه و مردمش بیارد. پس بر خاکستر ایستاده لباس سیاه پوشیده خاک بر سرهای خود پاشیدند و با توبه و استغفار و اشک و زاری به درگاه او نالیدند. خدای تعالی به ادريس وحی کرد که: ای ادريس! همشهریان تو با توبه و استغفار و ناله و زاری به درگاه من نالیده‌اند و من خدای رحمان و رحیمم، توبه را می‌پذیرم و گناه را می‌بخشم و بر ایشان رحمت آورده‌ام و تنها چیزی که مانع استجابت درخواست باران آن‌هاست، گفتگوی توست که از من خواستی تا تو درخواست نکرده‌ای بر ایشان باران نبارم. پس ای ادريس! از من بخواه تا به فریاد ایشان برسم و بر آن‌ها باران ببارم. ادريس گفت: «بار الها! من از تو درخواست نمی‌کنم».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٢٥٧﴾ الرسول ﷺ: فَقَالَ لَهُ رُوَيْبِلٌ أَ تَذَرِي يَا يُونُسُ لَعَلَّ اللَّهَ إِذَا أُنْزِلَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابُ فَأَحْسُوا بِهِ، أَنْ تَتُوبُوا إِلَيْهِ وَ يَسْتَغْفِرُوهُ فَيَرْحَمَهُمْ فَإِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ١٣١

﴿٩٢٥٨﴾ الرسول ﷺ: مَا كَانَ لِيَفْتَحَ بَابَ التَّوْبَةِ وَ يُغْلِقَ بَابَ الْمَغْفِرَةِ وَ هُوَ يَقُولُ وَ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمِ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٢٣٧

﴿٩٢٥٩﴾ امير المؤمنين ﷺ: وَ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى الْإِسْتِغْفَارَ سَبَبًا لِدُرُورِ الرِّزْقِ وَ رَحْمَةً الْخَلْقِ فَقَالَ سُبْحَانَهُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَنِينَ وَ يُجْعَلَ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَ يَجْعَلَ لَكُمْ أَنْهَارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٨٨

﴿٩٢٦٠﴾ امير المؤمنين ﷺ: وَ لَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

﴿٩٢٦١﴾ يَا عِيسَى اسْتَغْفِرْنِي فِي حَالَاتِ الشَّدَّةِ فَإِنِّي أُغِيثُ الْمَكْرُوبِينَ وَ أُجِيبُ الْمُضْطَرِّينَ وَ أَنَا أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٢٩٩

﴿٩٢٦٢﴾ الباقر ﷺ: يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ ذُنُوبُ الْمُؤْمِنِ إِذَا تَابَ مِنْهَا مَغْفُورَةٌ لَهُ فَلْيَعْمَلِ الْمُؤْمِنُ لِمَا يَسْتَأْنِفُ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ أَمَّا وَ اللَّهُ إِنَّهَا لَيْسَتْ إِلَّا لِأَهْلِ الْإِيمَانِ قُلْتُ فَإِنْ عَادَ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ مِنَ الذُّنُوبِ وَ عَادَ فِي التَّوْبَةِ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ أَ تَرَى الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدَمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَ يَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَ يَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَارًا يُذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ كُلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالْإِسْتِغْفَارِ وَ التَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَ يَغْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَإِيَّاكَ أَنْ تَقْنَطَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٤

﴿٩٢٦٣﴾ وَ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمِ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا (النساء: ١١٠)

١٠-٨-١- قَطَعَ وَتَيْنَ الشَّيْطَانِ، فَسَادُ مَا عِنْدَ الشَّيْطَانِ، حُسُورُ الشَّيْطَانِ

١٠-٨-١- قَطَعَ وَتَيْنَ الشَّيْطَانِ

﴿٩٢٦٤﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ لِأَصْحَابِهِ أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِشَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ فَعَلْتُمُوهُ تَبَاعَدَ الشَّيْطَانُ مِنْكُمْ كَمَا تَبَاعَدَ الْمَشْرِقُ مِنَ الْمَغْرِبِ قَالُوا بَلَى قَالَ الصَّوْمُ يَسُودُّ وَجْهَهُ وَ الصَّدَقَةُ تَكْسِرُ ظَهْرَهُ وَ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَ الْمَوَازَرَةُ عَلَى الْعَمَلِ الصَّالِحِ يَقْطَعُ دَابِرَهُ وَ الْإِسْتِغْفَارُ يَقْطَعُ وَتَيْنَهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٦٢

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۲۵۷﴾ روبیل گفت: ای یونس؛ آیا می‌دانی که شاید بعد از نزول عذاب، این قوم توبه کنند و از خدا بخواهند عذاب را بر طرف کند. در نتیجه خدا به آنان رحم کند. چراکه خدا مهربان‌ترین مهربانان است.

﴿۹۲۵۸﴾ خداوندی که در توبه را گشوده است، هیچ‌گاه در آمرزش را نمی‌بندد؛ و فرموده است: هرکس کار ناشایستی انجام دهد، یا بر خود ستم روا دارد و سپس از خدا آمرزش خواهد، خدا را آمرزنده و مهربان خواهد یافت.

﴿۹۲۵۹﴾ خداوند استغفار و طلب آمرزش را سبب افزایش روزی و جلب رحمت برای آفریدگان قرار داد. پس خدای سبحان فرموده است: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید که آمرزنده‌ی گناهان است؛ از آسمان برای شما باران پی‌درپی می‌فرستد و شما را به مال‌ها و پسران یاری می‌کند و باغ‌های سرسبز و خرم و نیز نه‌رهای جاری برایتان مقرر می‌دارد».

﴿۹۲۶۰﴾ اگر آنان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند [و گناه کردند] نزد تو می‌آمدند و از خدا طلب آمرزش می‌کردند، و پیامبر برای ایشان آمرزش‌خواهی می‌کرد به‌راستی درمی‌یافتند که خدا توبه‌پذیر و مهربان است.

﴿۹۲۶۱﴾ ای عیسی؛ در وقت سختی مرا استغفار کن که من به داد گرفتاران می‌رسم و بیچاره‌ها را اجابت می‌کنم و من مهربان‌ترین مهربانان هستم.

﴿۹۲۶۲﴾ ای محمد بن مسلم! گناهان مؤمن در صورتی که توبه کند آمرزیده می‌شود. و باید بعد از توبه و آمرزش، از نو به اعمال نیک بپردازد. آری به خدا سوگند، توبه برای اهل ایمان است. محمد بن مسلم گفت، عرض کردم: «اگر مؤمنی بعد از توبه و استغفار به گناهی بازگردد و باز توبه کند چگونه است؟» فرمود: «آیا خیال می‌کنی بنده‌ی مؤمن اگر از گناهی پشیمان شود و سپس توبه کند و استغفار نماید خداوند قبول نمی‌کند؟» گفتم: «مؤمنی است که چند بار گناه و استغفار کرده است؟» فرمود: «مؤمن هر بار که توبه و استغفار کند، خداوند نیز هر بار توبه‌ی او را قبول می‌کند. خداوند آمرزنده و بخشنده است؛ توبه را قبول می‌کند و از بدی‌ها درمی‌گذرد، پس بپرهیز از اینکه مؤمنین را از رحمت خدا ناامید کنی».

﴿۹۲۶۳﴾ کسی که کار ناشایستی انجام دهد یا به خود ستم کند، سپس از خداوند طلب آمرزش نماید، خدا را آمرزنده و مهربان خواهد یافت.

۱۰-۱-۸- قطع شدن رگ شیطان، از بین رفتن حربه‌های شیطان، شکست خوردن شیطان و

حسرت خوردن او

۱۰-۱-۸- قطع شدن رگ شیطان

﴿۹۲۶۴﴾ پیامبر ﷺ به یارانش فرمود: «آیا نمی‌خواهید چیزی به شما بیاموزم که اگر انجام دهید شیطان به اندازه‌ی مغرب تا مشرق از شما دور می‌شود؟» گفتند: «چرا ای پیامبر خدا». فرمود: «روزه، رویش را سیاه می‌کند، صدقه پشتش را می‌شکند، دوستی در راه خدا و همدستی در کار خوب، دنباله‌اش را می‌برد و استغفار رگ حیاتش را قطع می‌کند».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٢-١٠-٨- فساد ما عند الشيطان

﴿٩٢٦٥﴾ بَلَّغْنَا أَنَّ إِبْلِيسَ تَمَثَّلَ لِيَحْيَى بْنِ زَكَرِيَّا عليه السلام فَقَالَ لَهُ أَنْصَحَكَ فَقَالَ لَا أُرِيدُ ذَلِكَ وَ لَكِنْ أَخْبَرَنِي عَنْ بَنِي آدَمَ فَقَالَ هُمْ عِنْدَنَا ثَلَاثَةُ أَصْنَافٍ صِنْفٌ مِنْهُمْ أَشَدُّ الْأَصْنَافِ عِنْدَنَا نُقْبَلُ عَلَى أَحَدِهِمْ حَتَّى نَفْتِنَهُ فِي دِينِهِ وَ نَسْتَمْكِنَ مِنْهُ فَيَفْزَعُ إِلَى الْإِسْتِغْفَارِ وَ التَّوْبَةِ فَيُفْسِدُ عَلَيْنَا كُلَّ شَيْءٍ نُصِيبُهُ مِنْهُ ثُمَّ نَعُودُ إِلَيْهِ فَيَعُودُ إِلَى الْإِسْتِغْفَارِ وَ التَّوْبَةِ فَلَا نَبْئَاسَ مِنْهُ وَ لَا نَحْنُ نَذَرُ مِنْهُ حَاجَتَنَا فَتَحْنُ مَعَهُ فِي عَنَاءٍ؛ بحار الأنوار، ج ٦٠، ص ٢٦٥

٣-١٠-٨- حُشُور الشَّيْطَانِ

﴿٩٢٦٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فَإِنْ عَادَ وَ تَابَ مِرَارًا قَالَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ قِيلَ إِلَى مَتَى قَالَ حَتَّى يَكُونَ الشَّيْطَانُ هُوَ الْمَحْشُورُ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ١٥

١١-٨- الأمان، الإجارة، التَّعَوُّدُ

١-١١-٨- الأمان

﴿٩٢٦٧﴾ أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ أَمِنْ يَوْمِ الْفَرَجِ الْأَكْبَرِ إِذَا أُعْطِيَ شَيْئًا قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَإِذَا أَدْنَبَ ذَنْبًا قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَإِذَا أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ قَالَ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَإِذَا كَانَتْ لَهُ حَاجَةٌ سَأَلَ رَبَّهُ وَإِذَا خَافَ شَيْئًا لَجَأَ إِلَى رَبِّهِ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٢٣٧

﴿٩٢٦٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فِي الْأَرْضِ أَمَانَانِ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَ قَدْ رُفِعَ أَحَدُهُمَا فَدُونَكُمْ الْآخَرُ فَتَمَسَّكُوا بِهِ أَمَّا الْأَمَانُ الَّذِي رُفِعَ فَهُوَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَ أَمَّا الْأَمَانُ الْبَاقِي فَهُوَ الْإِسْتِغْفَارُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَنْ قَاتَلَ وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَ أَنْتَ فِيهِمْ وَ مَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٤٧٨

﴿٩٢٦٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: كَانَ فِي النَّاسِ أَمَانَانِ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَ الْإِسْتِغْفَارُ فَرَفَعَ مِنْهُمْ أَمَانٌ وَ هُوَ رَسُولُ اللَّهِ وَ بَقِيَ عَلَيْهِمْ أَمَانٌ وَ هُوَ الْإِسْتِغْفَارُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٣١

﴿٩٢٧٠﴾ السَّجَادَ عليه السلام: كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ يَنْبُشُ الْقُبُورَ فَأَعْتَلَّ جَارُهُ لَهُ فَخَافَ الْمَوْتَ فَبَعَثَ إِلَى النَّبَّاشِ فَقَالَ كَيْفَ كَانَ جَوَارِي لَكَ قَالَ أَحْسَنَ جَوَارٍ قَالَ فَإِنْ لِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ قَالَ قُضِيَتْ حَاجَتُكَ قَالَ فَأَخْرَجَ إِلَيْهِ كَفَنَيْنِ فَقَالَ أَحِبُّ أَنْ تَأْخُذَ أَحَبَّهُمَا إِلَيْكَ وَإِذَا دُفِنْتُ فَلَا تَنْبُشْنِي فَاَمْتَنَعَ النَّبَّاشُ مِنْ ذَلِكَ وَ أَبِي أَنْ يَأْخُذَهُ فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ أَحِبُّ أَنْ تَأْخُذَهُ فَلَمْ يَزَلْ بِهِ

«نتایج طلب آمرزش»

۲-۱۰-۸- از بین رفتن حربه‌های شیطان

﴿۹۲۶۵﴾ شیطان برای یحیی بن زکریا علیه السلام مجسم شد و به او گفت: «آیا نمی‌خواهی به تو اندرزی دهم؟» فرمود: «نصیحت تو را نمی‌خواهم، ولی از آدمیزاد به من گزارش بده». گفت: «آنان نزد ما سه دسته‌اند: یک دسته از آن‌ها از همه سخت‌ترند، به یکی از آن‌ها رو می‌آوریم و او را به گناهی می‌کشیم و او به استغفار پناه می‌برد و توبه می‌کند و همه‌ی کار ما را تباہ می‌سازد، باز به سراغ او برمی‌گردیم و او هم به استغفار و توبه برمی‌گردد، نه از او نومید می‌شویم و نه نیاز خود را از او بر می‌آوریم، و ما از دست او رنج می‌کشیم».

۳-۱۰-۸- شکست خوردن شیطان و حسرت خوردن او

﴿۹۲۶۶﴾ از امام علیه السلام پرسیده شد: «اگر مکرر به گناه بازگردد و هر بار توبه کرد چه؟» فرمود: «خداوند او را می‌آمرزد». پرسیده شد: «تا کی؟» فرمود: «تا آن زمان که شیطان از او خسته شود».

۱-۱۱-۸- در امنیت قرار گرفتن، پناه گرفتن، پناه گرفتن

۱-۱۱-۸- در امنیت قرار گرفتن

﴿۹۲۶۷﴾ چهار چیز موجب ایمنی از وحشت قیامت است: شکر به هنگام نعمت، استغفار بعد از گناه، گفتن «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» در وقت مصیبت، و توجه به خدا در موقع احتیاج و ترس. ﴿۹۲۶۸﴾ در روی زمین دو امان از عذاب خدای سبحان وجود داشت که یکی از آن دو برداشته شده؛ پس بر شما باد به التزام به دیگری؛ به آن متمسک شوید. اما آن امانی که برداشته شد، رسول خدا صلی الله علیه و آله است و اما آن امانی که باقی است، استغفار کردن است؛ خداوند متعال فرمود: «ولی [ای پیامبر!] تا تو در میان آن‌ها هستی، خداوند آن‌ها را مجازات نخواهد کرد؛ و [نیز] تا استغفار می‌کنند، خداوند عذابشان نمی‌کند».

﴿۹۲۶۹﴾ در میان مردم دو چیز امان از عذاب خدا بود: یکی رسول خدا صلی الله علیه و آله و دیگری استغفار. پس یکی از آن دو برداشته شد و آن رسول خدا صلی الله علیه و آله است و برای آن‌ها امان دیگری باقی‌مانده که آن استغفار است.

﴿۹۲۷۰﴾ در بنی اسرائیل مردی کفن دزد بود و همسایه‌ای داشت. همسایه بیمار شد و مرگ خود را نزدیک دید. مرد همسایه، کفن دزد را خواست. به او گفت: «من چگونه همسایه‌ای بودم؟» کفن دزد گفت: «بهترین همسایه». گفت: «تقاضایی دارم». کفن دزد گفت: «خواسته‌ات حتماً تأمین می‌شود». مرد همسایه دو عدد کفن در مقابل او گذاشت و گفت: «دوست دارم بهترین این‌ها را برداری و هنگامی که من مردم قبر مرا نیش نکنی و کفن مرا ندزدی». کفن دزد به ملاحظه‌ی آشنایی و همسایگی از برداشتن کفن خودداری کرد، ولی همسایه اصرار کرد. بالاخره کفن بهتر را برداشت. اتفاقاً در همان شب‌ها آن شخص فوت کرد. پس از اینکه به خاک سپرده شد، کفن دزد

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

حَتَّى أَخَذَ أَحَبَّهُمَا وَ مَاتَ الرَّجُلُ فَلَمَّا ذُفِنَ قَالَ النَّبَّاشُ هَذَا قَدْ ذُفِنَ فَمَا عَلِمَهُ بَأْنِي تَرَكْتُ كَفَنَهُ
أَوْ أَخَذْتُهُ لَأَخْذَنَّهُ فَأَتَى قَبْرَهُ فَنَبَشَهُ فَسَمِعَ صَائِحًا يَقُولُ وَيَصِيحُ بِهِ لَّا تَفْعَلْ فَفَزِعَ النَّبَّاشُ مِنْ
ذَلِكَ فَتَرَكَهُ وَ تَرَكَ مَا كَانَ عَلَيْهِ وَ قَالَ لَوْلَدِهِ أَيْ أَبَ كُنْتُ لَكُمْ قَالُوا نَعَمْ أَلَا بَ كُنْتَ لَنَا قَالَ
فَإِنَّ لِي إِلَيْكُمْ حَاجَةً قَالُوا قُلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّا سَنَصْبِرُ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ قَالَ فَأَحْبَبُ إِذَا أَنَا مِتُّ أَنْ
تَأْخُذُونِي فَتُحْرِقُونِي بِالنَّارِ فَإِذَا صِرْتُ رَمَادًا فَدْفُونِي ثُمَّ تَعَمَّدُوا بِي رِيحًا عَاصِفًا فَذَرُّوا نِصْفِي فِي
الْبَرِّ وَ نِصْفِي فِي الْبَحْرِ قَالُوا نَفْعَلُ فَلَمَّا مَاتَ فَعَلَ بَعْضُ وَلَدِهِ مَا أَوْصَاهُمْ بِهِ فَلَمَّا ذَرُّوه قَالَ اللَّهُ عَزَّ
وَ جَلَّ لِلْبَرِّ اجْمَعْ مَا فِيكَ وَ قَالَ لِلْبَحْرِ اجْمَعْ مَا فِيكَ فَإِذَا الرَّجُلُ قَائِمٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ جَلَّ جَلَّالُهُ
قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَا حَمَلَكَ عَلَى مَا أَوْصَيْتَ وَ لَدَكَ أَنْ يَفْعَلُوهُ بِكَ قَالَ حَمَلَنِي عَلَى ذَلِكَ وَ
عَزَّتْكَ خَوْفُكَ فَقَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَّالُهُ فَإِنِّي سَأَرْضِي خُصُومَكَ وَ قَدْ آمَنْتُ خَوْفَكَ وَ غَفَرْتُ

لك؛ بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٣٧٧

﴿٩٢٧١﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): لَكَانَ فِي الْأَرْضِ أَمَانَانِ فَرُفِعَ أَحَدُهُمَا وَ هُوَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ)
فَتَمَسَّكُوا بِالْآخَرِ وَ هُوَ الْإِسْتِغْفَارُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٦٧

﴿٩٢٧٢﴾ السَّجَّاد (عليه السلام): وَ أَعْطِنِي فِي مَجْلِسِي هَذَا مَغْفِرَةً تُؤْمِنُنِي بِهَا مِنْ ذُنُوبِي وَ اعْصِمْنِي فِيهَا
بَقِيٍّ مِنْ عُمْرِي؛ إقبال الأعمال، ص ٢١٥

٢-١١-٨-الإجارة

﴿٩٢٧٣﴾ العسكري (عليه السلام): إِنَّا نَسْتَجِيرُ مِنْ تَعْنِيفِكُمْ إِيَّانَا بِمَغْفِرَةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛ بحار الأنوار،
ج ٧٥، ص ٤٢٥

٣-١١-٨-التَّعَوُّدُ

﴿٩٢٧٤﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): عُوذَةُ الْأَسْمَاءِ كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) إِذَا فَرَّغَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ تَعَوَّدَ
بِهَا فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ تُعْرَفُ بِالْخَصَلَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١١

﴿٩٢٧٥﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ أَصَابَهُ الْخَبَلُ فَلْيَعُوذْ نَفْسَهُ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ بِهَذِهِ الْعُوذَةِ النَّافِعَةِ الشَّافِيَةِ
... لَا يَعُوذُ إِلَيْهِ أَبَدًا وَ لَيَفْعَلْ ذَلِكَ عِنْدَ السَّحْرِ بَعْدَ الْإِسْتِغْفَارِ وَ فَرَاغِهِ مِنْ صَلَاةِ اللَّيْلِ؛ بحار الأنوار،
ج ٩٢، ص ١٤٩

١٢-١-٨-الإجابة، العوذ، تَوْبَةُ اللَّهِ

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

فکر کرد و پیش خود گفت: «این شخص که مرد و به خاک سپرده شد و الآن چه می‌داند من کفن او را برداشته‌ام و یا رها کرده‌ام؟! طبق عادت همیشگی خود شبانه بر سر قبر آمد. همین که قبر را شکافت ناگهان صدایی شنید که به او گفت: «چنین نکن». کفن دزد سخت وحشت‌زده شد و به کلی این عمل ننگین را کنار گذاشت. بعداً در مقام وصیت برآمد و به فرزندان گفت: «من برای شما چگونه پدری بودم؟ گفتند: «پدر خوبی بودی». گفت: «من از شما تقاضایی دارم». گفتند: «هرچه می‌خواهی بگو که اگر خدا بخواهد حتماً انجام خواهیم داد». گفت: «من دوست دارم بعد از مردنم بدن مرا به آتش بسوزانید و چون خاکستر شدم خاکستر بدن مرا به باد داده نیمی را به دریا و نیم دیگرش را به بیابان پراکنده سازید». پس از مردن کفن‌دزد، یکی از فرزندانش به وصیت عمل کرد و چون خاکسترش را پراکنده کرد، خداوند متعال به دریا و بیابان فرمان داد که ذرات بدن مرد را جمع کنند. ناگهان مرد کفن‌دزد زنده شد و ایستاد. خداوند متعال به او خطاب کرد و فرمود: «چرا چنین وصیتی کردی؟» عرض کرد: «قسم به عزّت و عظمت تو جز خوف و ترس از عذاب هیچ عاملی در میان نبود». خدای مهربان فرمود: «من هم به پاداش این عمل تمام دشمنانت را از تو راضی خواهم کرد و خوف و وحشت را به امن و امان تبدیل کرده و تو را مشمول بخشش و آمرزش خود کردم.

﴿۹۲۷۱﴾ در روی زمین دو چیز امان [از عذاب خداوند بود] که یکی برداشته شد و آن پیامبر اکرم ﷺ بود؛ به دومی چنگ بزنی که همان استغفار است.

﴿۹۲۷۲﴾ هم‌اکنون که اینجا هستم آمرزشی به من عطا کن که مرا از عواقب گناهان گذشته‌ام ایمن داری، و در باقی‌مانده‌ی عمرم نیز مرا [از گناه] نگاه داری.

۸-۱-۱۱-۲- پناه‌گرفتن

﴿۹۲۷۳﴾ ما از سرزنش شما، به آمرزش خدا پناه می‌بریم.

۸-۱-۱۱-۳- پناه‌گرفتن

﴿۹۲۷۴﴾ دعایی که امیرالمؤمنین (علیه السلام) بعد از استغفار برای محافظت از چشم‌زخم هر روز آن را می‌خواندند و به نام «خصله» معروف است.

﴿۹۲۷۵﴾ هرکس جن‌زده شود، و شب جمعه، خود را در پناه این ذکر مفید و شفاف‌دهنده قرار دهد... آن جن هرگز نزد او باز نمی‌گردد. البته باید این کار را هنگام سحر و بعد از استغفار و فراغت از نماز شب انجام دهد.

۸-۱-۱۲- پاسخ خداوند، بازگشت، بازگشت خداوند

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

١-١٢-٨- الإجابة

﴿٩٢٧٦﴾ الرسول ﷺ: إِذَا دَفَنْتُمْ مَيِّتَكُمْ وَفَرَعْتُمْ مِنْ دَفْنِهِ فَلْيَقُمْ وَارْتُهُ أَوْ قَرَابَتُهُ أَوْ صَدِيقُهُ مِنْ جَانِبِ الْقَبْرِ وَيُصَلِّي رُكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي الرُّكْعَةِ الْأُولَى فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ مَرَّةً سَقَطَ مِنَ الْأَصْلِ وَصَفُ الرُّكْعَةِ الثَّانِيَةِ فَلْيَقْرَأْهَا بِالْحَمْدِ وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَإِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِنِّ شَاءَ فَإِنَّهُمَا مِنْ مُهِمَّاتٍ مَا يُقْرَأُ فِي النَّوَافِلِ وَيَرْكَعُ وَيَسْجُدُ وَيَقُولُ فِي سُجُودِهِ سُبْحَانَ مَنْ تَعَزَّزَ بِالْقُدْرَةِ وَقَهَرَ عِبَادَهُ بِالْمَوْتِ ثُمَّ يَسْلَمُ وَيَرْجِعُ إِلَى الْقَبْرِ وَيَقُولُ يَا فَلَانُ بَنَ فُلَانَةَ هَذِهِ لَكَ وَلِأَصْحَابِكَ فَإِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ عَنْهُ عَذَابَ الْقَبْرِ وَضِيقَهُ وَلَوْ سَأَلَ رَبَّهُ أَنْ يَغْفِرَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَ

الْمُسْلِمَاتِ حَيْثُمْ وَمَيِّتَهُمْ اسْتَجَابَ اللَّهُ دُعَاءَهُ فِيهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٤٤

﴿٩٢٧٧﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا قَالَ الرَّجُلُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَجَمِيعِ الْأَمْوَاتِ رَدَّ اللَّهُ عَلَيْهِ بَعْدَ مَنْ مَضَى وَمَنْ بَقِيَ مِنْ كُلِّ إِنْسَانٍ دَعْوَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧

﴿٩٢٧٨﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّهُ مَتَى صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَاسْتَغْفَرَ هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ يَتَقَبَّلَ اللَّهُ مِنْهُ صَلَاتَهُ وَصِيَامَهُ وَقِيَامَهُ وَيَغْفِرُ لَهُ وَيَسْتَجِيبُ دُعَاءَهُ لَدَيْهِ لِأَنَّ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا وَيَقُولُ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ وَقَالَ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَيَقُولُ عَزَّ وَجَلَّ وَآنَ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَ يُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ هَذِهِ هَدِيَّةٌ لِي خَاصَّةٌ وَلِأُمَّتِي مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ لَمْ يُعْطِهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَحَدًا مِمَّنْ كَانَ قَبْلِي مِنَ الْأَنْبِيَاءِ وَ غَيْرِهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢١٩

٢-١٢-٨- العود

﴿٩٢٧٩﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا دَنَا الزَّانِي مِنَ الزَّانِيَةِ وَصَارَ عَلَى بَطْنِهَا خَرَجَ مِنْهُ رُوحُ الْإِيمَانِ فَإِذَا قَامَ عَنْهَا عَادَ إِلَيْهِ إِذَا اسْتَغْفَرَ اللَّهَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ٣٢٩

﴿٩٢٨٠﴾ الباقر عليه السلام: إِذَا زَنَى الزَّانِي خَرَجَ مِنْهُ رُوحُ الْإِيمَانِ فَإِنْ اسْتَغْفَرَ عَادَ إِلَيْهِ قَالَ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يَشْرَبُ الشَّارِبُ حِينَ يَشْرَبُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام وَكَانَ أَبِي عليه السلام يَقُولُ إِذَا زَنَى الزَّانِي

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۸-۱-۱۲-۱- پاسخ خداوند

﴿۹۲۷۶﴾ هرگاه میت را دفن کردید، وارث یا نزدیکان یا دوستش کنار قبر بایستد و دو رکعت نماز بخواند - رکعت اول با حمد و معوذتین و رکعت دوم با حمد و توحید و قدر - و در سجده این ذکر را بگوید «پاک و منزّه است خداوندی که به قدرت خویش، عزیز و سربلند گشته و با مرگ بر بندگانش سلطه دارد» بعد سلام دهد و به سوی قبر بازگردد و بگوید: «ای فلانی فرزند فلانی؛ ثواب این نماز برای تو و دوستان می‌باشد» خداوند عذاب و تنگی را از قبر برمی‌دارد و اگر از پروردگارش بخواهد که مردان و زنان مرده و زنده‌ی مؤمن و نیز مسلمان را بیامرزد، خداوند دعای او را مستجاب می‌کند.

﴿۹۲۷۷﴾ هرگاه کسی بگوید: «اللّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ جَمِيعِ الْأَمْوَاتِ»؛ خداوند به شماره تمام انسان‌های گذشته و آینده، دعا‌های او را مستجاب می‌گرداند.

﴿۹۲۷۸﴾ سوگند به آن که مرا به حق به رسالت مبعوث فرمود؛ [هرکس در شب عید فطر، این ده رکعت نماز را بخواند و این‌گونه استغفار کند]... خداوند نماز و روزه و شب‌زنده‌داری او را می‌پذیرد و او را می‌آمرزد و دعایش را برآورده می‌سازد، زیرا خداوند تبارک و تعالی در کتاب خود فرموده است: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید و آن‌گاه به‌سوی او روی آورید»، و فرمود: «و آنان که چون کار زشت انجام می‌دهند یا به خویشان ستم روا می‌دارند به یاد خدا می‌افتند و از گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند، و جز خدا کیست که گناهان را می‌آمرزد»، و فرموده است: «از خدا آمرزش بخواهید، که به‌راستی خداوند بخشنده و مهربان است»، و نیز فرموده است: «از او آمرزش بخواه، زیرا که او بسیار توبه‌کننده را دوست دارد». پیامبر ﷺ فرمود: «این هدیه مخصوص من و امت من اعم از زنان و مردان است، و به هیچ‌یک از پیامبران پیش از من و به غیر آنان داده نشده است».

۸-۱-۱۲-۲- بازگشت

﴿۹۲۷۹﴾ هنگامی که مرد زناکار به زن زناکار نزدیک می‌شود و بر روی او قرار گیرد روح ایمان از آن مرد خارج می‌شود. هنگامی که از روی او برمی‌خیزد، اگر استغفار کند، روح ایمان به او بازمی‌گردد.

﴿۹۲۸۰﴾ هنگامی که زناکار مشغول زناست حقیقت و روح ایمان از دل او بیرون شده است، پس اگر آمرزش بخواهد، آن روح به او بازمی‌گردد، رسول خدا ﷺ فرمود: «زناکار در حین زنا ایمان نخواهد داشت و مؤمن نیست، و می‌گسار نیز در هنگام نوشیدن مؤمن نیست، و دزد نیز در هنگام سرقت مؤمن نخواهد بود». امام باقر ﷺ به نقل از پدر بزرگوارشان فرمود: «هرگاه زناکار مشغول عمل زنا شود روح ایمان از او جدا می‌شود». راوی پرسید: «آیا اندکی از ایمان در قلب او

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

فَارَقَهُ رُوحُ الْإِيمَانِ قُلْتُ فَهَلْ يَبْقَى فِيهِ مِنَ الْإِيمَانِ شَيْءٌ مَا أَوْ قَدْ انْخَلَعَ مِنْهُ أَجْمَعُ قَالَ لَا بَلْ فِيهِ
فَإِذَا قَامَ عَادَ إِلَيْهِ رُوحُ الْإِيمَانِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ٢٢
٣-١٢-٨- تَوْبَةُ اللَّهِ

﴿٩٢٨١﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): ثُمَّ إِنَّهُ لَمْ يَتُبْ عَلَى وَلَدٍ يَعْقُوبَ إِلَّا بَعْدَ اسْتِغْفَارٍ وَ تَوْبَةٍ، وَ إِقْلَاعٍ وَ
إِنَابَةٍ، وَ إِقْرَارٍ؛ بحار الأنوار، ج ٢٩، ص ٥٥٨

﴿٩٢٨٢﴾ الصادق (عليه السلام): عَنْ أَبِي بصير قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ رَجُلٍ فَجَرَ بِامْرَأَةٍ ثُمَّ أَرَادَ بَعْدُ أَنْ يَتَزَوَّجَهَا
فَقَالَ إِذَا تَابَتْ حَلَّ لَهُ نِكَاحُهَا قُلْتُ كَيْفَ تُعْرِفُ تَوْبَتَهَا قَالَ يَدْعُوهَا إِلَى مَا كَانَا عَلَيْهِ مِنَ الْحَرَامِ
فَإِنْ امْتَنَعَتْ وَ اسْتَغْفَرَتْ رَبَّهَا عَرَفَ تَوْبَتَهَا؛ تهذيب الأحكام، ج ٧، ص ٣٢٧

﴿٩٢٨٣﴾ الصادق (عليه السلام): فِي كَفَّارَةِ الطَّمْثِ أَنَّهُ يَتَصَدَّقُ إِذَا كَانَ فِي أَوَّلِهِ بِدِينَارٍ وَ فِي وَسْطِهِ
نِصْفِ دِينَارٍ وَ فِي آخِرِهِ رُبْعَ دِينَارٍ قُلْتُ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُ مَا يُكْفِّرُ قَالَ فَلْيَتَصَدَّقْ عَلَى مِسْكِينٍ
وَاحِدٍ وَ إِلَّا اسْتَغْفَرَ اللَّهُ وَ لَا يَعُودُ فَإِنَّ الْاسْتِغْفَارَ تَوْبَةٌ وَ كَفَّارَةٌ لِكُلِّ مَنْ لَمْ يَجِدِ السَّبِيلَ إِلَى شَيْءٍ
مِنَ الْكُفَّارَةِ؛ تهذيب الأحكام، ج ١، ص ١٦٤

﴿٩٢٨٤﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ أُعْطِيَ الْاسْتِغْفَارَ لَمْ يُحْرَمِ التَّوْبَةُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ٢٨
﴿٩٢٨٥﴾ وَ قَدْ جَعَلْتَ الْاسْتِغْفَارَ طَرِيقاً إِلَى قَبُولِ التَّوْبَةِ وَ غُفْرَانِ الْآثَامِ فَهِيَ أَنَا أَقُولُ
اسْتَغْفِرُكَ وَ أَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ؛ محاسبة النفس، ص ٢٦

﴿٩٢٨٦﴾ وَ لَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا... إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا قَالَ قُلْتُ كَيْفَ تُعْرِفُ تَوْبَتَهُ قَالَ يَكْذِبُ
نَفْسَهُ عَلَى رُءُوسِ النَّاسِ حَتَّى يُضْرَبَ وَ يَسْتَغْفِرَ رَبَّهُ وَ إِذَا فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدْ ظَهَرَتْ تَوْبَتُهُ؛ الكافي،
ج ٧، ص ٢٤١

﴿٩٢٨٧﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): وَ لَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمْ
الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّاباً رَحِيماً؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

١٣-٨-١- النَّظَرُ، الْقُرْبُ وَ الزُّلْفَى، الْأُنْسُ، الرِّضَايَةُ، عَدَمُ السَّخَطِ، حُبُّ اللَّهِ، الْكَرَامَةُ، الدُّخُولُ فِي زُمْرَةِ
أَهْلِ اللَّهِ
١-١٣-٨- النَّظَرُ

﴿٩٢٨٨﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): بَيْنَمَا رَجُلٌ مُسْتَلْقٍ عَلَى ظَهْرِهِ يَنْظُرُ إِلَى السَّمَاءِ وَ إِلَى النُّجُومِ وَ يَقُولُ وَ
اللَّهُ إِنَّ لَكَ لَرَبًّا هُوَ خَالِقُكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي قَالَ فَنَظَرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ فَغَفَرَ لَهُ؛ بحار الأنوار،
ج ٣، ص ٨

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

می ماند یا همه‌ی ایمان از او کناره می‌جوید؟ فرمود: «نه، بلکه ارتباطش باقی است، چون برخیزد - یا توبه کند - باز خواهد گشت».

۸-۱-۱۲-۳ بازگشت خداوند

﴿۹۲۸۱﴾ خداوند فرزندان یعقوب علیه السلام را جز بعد از استغفار، توبه، بازگشت و ترک [گناه] و اقرار به آن، نیامرزد.

﴿۹۲۸۲﴾ ابو بصیر گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: «مردی از راه نامشروع از زنی کام گرفت، سپس خواست با وی ازدواج کند حکمش چیست؟» فرمود: «اگر زن توبه کرده برای او حلال است». عرض کردم: «توبه‌ی او از کجا کشف می‌شود؟» فرمود: «او را به کاری که قبلاً مرتکب شده بود دعوت کنند، چنانچه امتناع ورزید و از خداوند پوزش خواست، توبه‌اش معلوم می‌شود».

﴿۹۲۸۳﴾ داودبن فرقد از امام صادق علیه السلام روایت می‌کند که فرمود: «اگر مرد در ابتدای ایام حیض با همسرش نزدیکی کند باید یک دینار، در وسط ایام حیض نصف دینار و در پایان آن ربع دینار را به عنوان صدقه پرداخت کند». گفتم: «اگر نزد او چیزی برای کفاره دادن وجود نداشته باشد، باید چه کاری انجام دهد؟» فرمود: «باید به یک نیازمند صدقه بدهد و اگر توان صدقه دادن به مسکین را نیز نداشته باشد باید استغفار کند و آن کار را تکرار نکند، به‌راستی که استغفار به منزله‌ی توبه و کفاره است برای کسی که راهی برای پرداخت کفاره نمی‌یابد».

﴿۹۲۸۴﴾ به هرکس استغفار عطا شود، از توبه محروم نمی‌شود.

﴿۹۲۸۵﴾ استغفار و طلب آمرزش را راهی برای قبول توبه و آمرزش گناهان قرار داده‌ای. پس من نیز طلب آمرزش کرده و از تو قبول توبه را می‌خواهم.

﴿۹۲۸۶﴾ سماعه گوید: درباره‌ی آیه: «وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا... إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا» از امام علیه السلام سؤال کرد که توبه‌اش چگونه شناخته می‌شود؟ امام علیه السلام فرمود: «در مقابل مردم به دروغ‌گویی خود اقرار کند و تعزیر شود و از خدا طلب آمرزش کند؛ که اگر چنین کند توبه‌اش واقعی خواهد بود».

﴿۹۲۸۷﴾ اگر آنان در آن هنگام که بر خود ستم روا داشتند [و گناه کردند] نزد تو می‌آمدند و از خدا طلب آمرزش می‌کردند، و پیامبر برای ایشان آمرزش‌خواهی می‌کرد به‌راستی درمی‌یافتند که خدا توبه‌پذیر و مهربان است.

۸-۱-۱۳ نگاه خداوند، نزدیکی، انس، خشنودی، خشم‌نگرفتن، محبت خداوند، گرامی‌داشت،

داخل‌شدن در زمره‌ی اهل الله

۸-۱-۱۳-۱ نگاه خداوند

﴿۹۲۸۸﴾ مردی به پشت دراز کشیده بود و به‌سوی آسمان به ستارگان می‌نگریست و می‌گفت: «به خدا سوگند که تو پروردگاری داری که آفریننده‌ی توسست؛ خداوند! مرا بیمارز». حضرت فرمود: «پس خدای عزّ و جلّ به‌سوی او نظر فرمود و او را آمرزد».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٢٨٩﴾ الرسول ﷺ: طُوبَى لِمَاةٍ مُّحَمَّدٍ ﷺ يَتَصَدَّقُونَ بِالنَّهَارِ وَيَقُومُونَ فِي اللَّيْلِ بِالدُّعَاءِ وَ
الِاسْتِغْفَارِ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ وَيَرْضَى عَنْهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٢٠

﴿٩٢٩٠﴾ وَلَا أَكْتَسِبُ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَلَا إِنَّمَا مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَ
تَجَاوِزُ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَتُرَكِّي بِهَا عَمَلِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَتُلَقِّنَنِي
بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي وَأَنْظُرُ بِهَا إِلَى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَى مِنْكَ نُورٌ وَ
كَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣

١٣-١-٨- القُربُ وَ الزُّلْفَى

﴿٩٢٩١﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَفْتَحُ الْقَوْلَ فِي مَقَامِي هَذَا بِمَا يَبْلُغُهُ مَجْهُودِي مِنْ تَحْمِيدِكَ وَ تَهْلِيلِكَ وَ
تَكْبِيرِكَ وَ الصَّلَاةَ عَلَى أَنْبِيَائِكَ وَ رُسُلِكَ وَ الْإِسْتِغْفَارَ لِأَوْلِيَائِكَ لِاتَّقَرَّبَ إِلَيْكَ بِذَلِكَ؛
بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٧١

﴿٩٢٩٢﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَعْلَمُ شَيْئاً يُقَرِّبُنِي مِنْ رِضَاكَ فِي هَذَا الْمَقَامِ إِلَّا التَّوْبَةَ مِنْ مَعَاصِيكَ وَ
الِاسْتِغْفَارَ مِنَ الذُّنُوبِ وَ التَّوَسُّلَ بِهَذَا الْإِمَامِ الصَّدِّيقِ ابْنِ رَسُولِ اللَّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٤٧

﴿٩٢٩٣﴾ الْأَئِمَّةُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: بَلْ يَتَقَرَّبُ أَهْلُ السَّمَاءِ بِحُبِّكُمْ وَ بِالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ وَ تَوَاتُرِ الْبُكَاءِ
عَلَى مُصَابِكُمْ وَ الْإِسْتِغْفَارِ لِشَيْعَتِكُمْ وَ مُحِبِّيكُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٩٩، ص ١٦٢

﴿٩٢٩٤﴾ الصَّادِقُ ﷺ: فَإِنْ كُنْتَ قَدْ غَفَرْتَ لِي ذُنُوبِي فَارْزُدْ عَنِّي رِضاً وَ قَرِّبْنِي إِلَيْكَ زُفْئِي وَ
لَا تُبَاعِدْنِي وَإِنْ كُنْتَ لَمْ تَغْفِرْ لِي فَمِنْ الْآنَ فَافْغِرْ لِي قَبْلَ أَنْ تَنْتَهِى عَنْ بَيْتِكَ دَارِي؛ الكافي، ج ٤،
ص ٥٣٠

﴿٩٢٩٥﴾ ظَنَّ دَاوُدُ أَنَّهَا فَتَنَةٌ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَ خَرَّ رَاكِعاً وَ أَنَابَ، فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا
لَزُفْئِي وَ حُسْنَ مَنَاقِبٍ (ص: ٢٥-٢٤)

١٣-١-٨- الأَنْسُ

﴿٩٢٩٦﴾ الرضا ﷺ: أَنْ تَرْحَمَ وَالِدَيَّ الْغَرِيْبَيْنِ... وَ أَنْسَ وَ حَشَشْتَهُمَا بِأَثَارِ غُفْرَانِكَ وَ جَدَّدَ
لِمُحْسِنِهِمَا فِي كُلِّ وَقْتٍ مَسْرَةً وَ نِعْمَةً وَ لِمُسِيئِهِمَا مَغْفِرَةً وَ رَحْمَةً؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٠

﴿٩٢٩٧﴾ الرضا ﷺ: فَمَسَّأَلَنِي لَكَ يَا رَبِّ فِي هَذَا الْمَقَامِ الْمَوْصُوفِ مَقَامَ الْعَبْدِ الْبَائِسِ
الْمَلْهُوفِ أَنْ تَغْفِرَ لِي مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي وَ تَعْصِمَنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي وَ أَنْ تَرْحَمَ وَالِدَيَّ
الْغَرِيْبَيْنِ فِي بُطُونِ الْجَنَادِلِ الْبَعِيدَيْنِ مِنَ الْأَهْلِ وَ الْمَنَازِلِ صِلْ وَ حُدِّثْهُمَا بِأَنْوَارِ إِحْسَانِكَ وَ أَنْسَ
وَ حَشَشْتَهُمَا بِأَثَارِ غُفْرَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٠

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۲۸۹﴾ خوشا به حال امت محمدﷺ؛ در روز صدقه می دهند و شب هنگام به دعا و استغفار برمی خیزند؛ خدای تعالی با نظر رحمت به ایشان می نگرد و از ایشان خشنود و راضی است.

﴿۹۲۹۰﴾ بخششی که با آن قلبم را مطهر کنی و بارم را سبک کنی و با آن از گناهم درگذری و با آن بار گرانم را از دوش من برداری و با آن عملم را پاک کنی و از بدی هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجتّم را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمت نگاه کنم درحالی که از تو نور و کرامتی بر من است.

۲-۱۳-۸- نزدیکی

﴿۹۲۹۱﴾ خداوند؛ من به واسطه ی آنچه از حمد و ثنای تو و تهلل و بزرگداشت تو و درود بر پیامبران و رسولانت و طلب آمرزش برای دوستدارانت در توان دارم، در این جایگاه کلام را آغاز می کنم، تا به وسیله ی آن به تو نزدیک شوم.

﴿۹۲۹۲﴾ خداوند؛ برای دستیابی به رضایت و خشنودیت در این جایگاه، جز توبه از نافرمانی ها و طلب آمرزش از گناهان و توسّل به این امام راستگو که پسر رسول خداﷺ است، چیزی نمی دانم.

﴿۹۲۹۳﴾ اهل آسمان با محبت شما به ما نزدیک می شوند و از دشمنان شما دوری می جویند و مدام در مصائب شما می گیرند و برای شیعیان و دوستداران شما طلب آمرزش می کنند.

﴿۹۲۹۴﴾ اگر گناهان مرا آمرزیده ای، خشنودی خود را از من افزون کن. و بیشتر نزدیکم کن و دورم نکن؛ و اگر نیامرزیده ای هم اکنون و پیش از آنکه از خانه ات دور شوم مرا ببامرز.

﴿۹۲۹۵﴾ داود دانست که ما او را (با این ماجرا) آزموده ایم، از این رو از پروردگارش طلب آمرزش کرد و به سجده افتاد و توبه کرد... ما این عمل را بر او بخشیدیم؛ و او نزد ما دارای مقامی والا و سرانجامی نیکوست!

۳-۱۳-۸- انس

﴿۹۲۹۶﴾ به پدر و مادر غریبم رحم کن... تنهائیشان را با انوار احسانت از بین برده، و وحشتشان را با آثار غفران و بخششت به انس مبدل ساز، و به نیکوکارشان در هر وقت نعمت و شادمانی عطا کرده، و برای گناهکارشان مغفرت و رحمت عنایت نما.

﴿۹۲۹۷﴾ پروردگارا؛ خواسته ام در این جایگاه، یعنی جایگاه بنده ی فقیر ناامید، آن است که گناهان گذشته ام را آمرزیده و در باقی مانده ی عمرم مرا از گناه بازداری، و پدر و مادرم که دور از خانه و خانواده و غریبانه در زیر خاک ها قرار دارند را مورد آمرزش قرار دهی. تنهائیشان را با انوار احسانت از بین ببر و وحشتشان را با آثار غفران و بخششت به انس مبدل ساز.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٢٠٧-١٣-٨-١-الرضائية

﴿٩٢٩٨﴾ الصادق عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَضْعَافَ ذَلِكَ وَأَضْعَافاً مُضَاعَفَةً وَأَمْثَالاً مُمَثَّلَةً حَتَّى أَتُبْلَغَ

رِضَا اللَّهَ وَأَفُوزَ بِعَفْوِهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٥٧

﴿٩٢٩٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ غَفَّارُ الذُّنُوبِ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ وَاسْأَلُهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيَّ أَضْعَافَ مَا اسْتَغْفَرَهُ جَمِيعُ خَلْقِهِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَكَمَا يُحِبُّ رَبُّنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَيَرْضَى أَنْ يَسْتَغْفِرَ وَكَمَا يَنْبَغِي لِكَرَمِ وَجْهِ رَبِّنَا وَعِزِّ جَلَالِهِ وَعَظَمِ رُبُوبِيَّتِهِ وَمِدَادِ كَلِمَاتِهِ وَكَمَا هُوَ أَهْلُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٤٩

﴿٩٣٠٠﴾ الصادق عليه السلام: أَعْطِنِي كِتَابِي بِيَمِينِي أَقْرَبَ بِحَسَنَاتِهِ وَتُبِّضَ بِهَا وَجْهِي وَتُرَجَّحَ بِهَا مِيزَانِي وَأَمْضِيَ بِهَا فِي الْمَغْفُورِينَ لَهُمْ مِنْ عِبَادِكَ إِلَى رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ؛ المقنعة، ص ١٢٧

﴿٩٣٠١﴾ السجاد عليه السلام: إِغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتَشْرَحَ بِهَا صَدْرِي وَتُنَوِّرُ بِهَا بَصَرِي وَتَجْلُوَ بِهَا أَعْمَى عَنْ قَلْبِي وَتُوجِبْ لِي بِهَا رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٤٧

﴿٩٣٠٢﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَنْتَ حَلُمْتَ عَمَّنْ عَصَاكَ وَفِي الْمَغْفِرَةِ رِضَاكَ؛ بحار الأنوار، ج ٣٦، ص ٢٠٧

﴿٩٣٠٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنِّي إِذَا ذَكَرْتُ كِبَرَ ذَنْبِي وَعَظَمَ عَفْوِكَ وَغُفْرَانِكَ وَجَدْتُ الْخَاصِلَ بَيْنَهُمَا لِي أَقْرَبُهُمَا إِلَى رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٧، ص ٤٢٩

﴿٩٣٠٤﴾ العسكري عليه السلام: أَنِّي إِذَا ذَكَرْتُ كَبِيرَ جُرْمِي وَعَظِيمَ غُفْرَانِكَ وَجَدْتُ الْخَاصِلَ لِي مِنْ بَيْنِهِمَا عَفْوَ رِضْوَانِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٩٩

﴿٩٣٠٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: ثَلَاثُ يُبَلِّغُنَّ بِالْعَبْدِ رِضْوَانَ اللَّهِ كَثْرَةُ الْإِسْتِغْفَارِ وَخَفْضُ الْجَانِبِ وَكَثْرَةُ الصَّدَقَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٨١

﴿٩٣٠٦﴾ الرضا عليه السلام: حَلُمْتُ عَمَّنْ عَصَاكَ وَفِي الْمَغْفِرَةِ رِضَاكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٣٤٥

﴿٩٣٠٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: طُوبَى لَأُمَّةٍ مُحَمَّدٌ ﷺ يَتَصَدَّقُونَ بِالنَّهَارِ وَيَقُومُونَ فِي اللَّيْلِ بِالِدُّعَاءِ وَالِاسْتِغْفَارِ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ وَيَرْضَى عَنْهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٢٢٠

﴿٩٣٠٨﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: فَأَمَّا الْخَصْلَتَانِ اللَّتَانِ تُرْضُونَ بِهِمَا رَبَّكُمْ فَشَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَتَسْتَغْفِرُونَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٤٣٧

﴿٩٣٠٩﴾ الصادق عليه السلام: فَإِنْ كُنْتَ قَدْ غَفَرْتَ لِي ذُنُوبِي فَارْدُدْ عَنِّي رِضًا وَقَرِّبْنِي إِلَيْكَ زُلْفَى وَلَا تَبَاعِدْنِي وَإِنْ كُنْتَ لَمْ تَغْفِرْ لِي فَمِنْ الْآنَ فَاغْفِرْ لِي قَبْلَ أَنْ تَتَأَيَّ عَنْ بَيْتِكَ دَارِي؛ الكافي، ج ٤، ص ٥٣٠

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۴-۱۳-۸-۱- خشنودی

﴿۹۲۹۸﴾ از خداوند طلب آمرزش می‌کنم چند برابر و چندین برابر آن و مثل آن، تا به رضایت خداوند برسم و به آمرزش او دست یابم.

﴿۹۲۹۹﴾ و آمرزش می‌طلبم از خداوندی که هیچ معبودی جز او نیست. زنده و برپادارنده و آمرزنده گناهان است و به درگاه او توبه می‌کنم و چندین برابر آنچه همه‌ی مخلوقاتش از پیشینیان و پسینیان از او آمرزش خواسته‌اند. و پروردگار ما خدای یکتا که هیچ معبودی جز او نیست دوست می‌دارد و راضی است که از او آمرزش خواسته شود و شایسته‌ی بخشندگی ذات پروردگار و بزرگی بزرگواریش و عظمت ربوبیتش و کشش کلماتش باشد و خداوند شایسته و برآورنده‌ی آن است، از او می‌خواهم توبه مرا بپذیرد.

﴿۹۳۰۰﴾ نامه‌ی عملم را به دست راستم بده که شادمان شود؛ و با آن روسفیدم کن و ترازوی اعمالم را سنگین‌تر کن و نام مرا در ردیف بندگان که به‌سوی رحمت و خشنودیت می‌روند ثبت کن.

﴿۹۳۰۱﴾ مرا آن‌چنان بیامرز که قلبم را پاک و سینه‌ام را گشاده و دیده‌ام را نورانی و نابینایی قلبم را جلا بخشیده، تا خشنودی و بهشت را بر من واجب کنی.

﴿۹۳۰۲﴾ تو در برابر نافرمانی‌ها بردبار هستی و رضایت خاطر تو در آمرزش ماست.

﴿۹۳۰۳﴾ چون بزرگی گناه خود و عظمت عفو و آمرزش تو را یاد کنم، از میان این دو می‌یابم که آنچه به رحمت و رضایت نزدیک‌تر است نصیبم می‌شود.

﴿۹۳۰۴﴾ هنگامی که بزرگی جرم خود را و عظمت آمرزش تو را یاد می‌کنم، از میان این دو در می‌یابم که آنچه به رضایت نزدیک‌تر است نصیبم می‌شود.

﴿۹۳۰۵﴾ سه چیز بنده را به رضوان خدا می‌رساند: استغفار زیاد، نرمی و خوش اخلاقی، و صدقه‌دادن فراوان.

﴿۹۳۰۶﴾ تو در مقابل نافرمانی‌ها بردباری می‌کنی و رضایت تو در آمرزش است.

﴿۹۳۰۷﴾ خوشا به حال اُمّت محمد ﷺ؛ در روز صدقه می‌دهند و شب‌هنگام به دعا و استغفار برمی‌خیزند؛ خدای تعالی با نظر رحمت به ایشان می‌نگرد و از ایشان خشنود و راضی است.

﴿۹۳۰۸﴾ اما دو خصلتی که با آن‌ها پروردگارتان را خشنود می‌سازید: یکی گواهی‌دادن به آنکه معبود راستینی جز «الله» نیست و دیگر آنکه باید از خداوند طلب آمرزش کنید.

﴿۹۳۰۹﴾ اگر گناهان مرا آمرزیده‌ای، خشنودی خود را از من افزون کن. و بیشتر نزدیکم کن و دورم نکن؛ و اگر نیامرزیده‌ای هم‌اکنون و پیش از آنکه از خانه‌ات دور شوم مرا بیامرز.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٣١٠﴾ السَّجَادَ ﷺ: كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ يَنْبُشُ الْقُبُورَ فَأَغْتَلَّ جَارُهُ لَهُ فَخَافَ الْمَوْتَ فَبَعَثَ إِلَى النَّبَّاشِ فَقَالَ كَيْفَ كَانَ جَوَارِي لَكَ قَالَ أَحْسَنَ جَوَارٍ قَالَ فَإِنْ لِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ قَالَ قَضَيْتُ حَاجَتَكَ قَالَ فَأَخْرَجَ إِلَيْهِ كَفَنَيْنِ فَقَالَ أَحِبُّ أَنْ تَأْخُذَ أَحَبَّهُمَا إِلَيْكَ وَإِذَا دُفِنْتُ فَلَا تَنْبُشْنِي فَاْمْتَنَعَ النَّبَّاشُ مِنْ ذَلِكَ وَابْنُ أَبِي أَنْ يَأْخُذَهُ فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ أَحِبُّ أَنْ تَأْخُذَهُ فَلَمْ يَزَلْ بِهِ حَتَّى أَخَذَ أَحَبَّهُمَا وَمَاتَ الرَّجُلُ فَلَمَّا دُفِنَ قَالَ النَّبَّاشُ هَذَا قَدْ دُفِنَ فَمَا عَلِمَهُ بِأَنِّي تَرَكْتُ كَفَنَهُ أَوْ أَخَذْتُهُ لَأَخُذَنَّهُ فَاتَى قَبْرَهُ فَنَبَشَهُ فَسَمِعَ صَائِحًا يَقُولُ وَيَصِيحُ بِهِ لَا تَفْعَلْ فَفَزِعَ النَّبَّاشُ مِنْ ذَلِكَ فَتَرَكَهُ وَتَرَكَ مَا كَانَ عَلَيْهِ وَقَالَ لَوْلِيهِ أَىَّ أَبِ كُنْتُ لَكُمْ قَالُوا نَعَمْ الْآبُ كُنْتُ لَنَا قَالَ فَإِنْ لِي إِلَيْكُمْ حَاجَةٌ قَالُوا قُلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّا سَنَصِيرُ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ قَالَ فَأَحِبُّ إِذَا أَنَا مِتُّ أَنْ تَأْخُذُونِي فَتَحْرِقُونِي بِالنَّارِ فَإِذَا صِرْتُ رَمَادًا فَدِفُونِي ثُمَّ تَعَمَّدُوا بِي رِيحًا عَاصِفًا فَذَرُّوا نَصْفِي فِي الْبَرِّ وَنَصْفِي فِي الْبَحْرِ قَالُوا نَفْعَلُ فَلَمَّا مَاتَ فَعَلَ بَعْضُ وَلَدِهِ مَا أَوْصَاهُمْ بِهِ فَلَمَّا ذَرَّوهُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِلْبَرِّ اجْمَعْ مَا فِيكَ وَقَالَ لِلْبَحْرِ اجْمَعْ مَا فِيكَ فَإِذَا الرَّجُلُ قَائِمٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا حَمَلَكَ عَلَى مَا أَوْصَيْتَ وَلَدَكَ أَنْ يَفْعَلُوهُ بِكَ قَالَ حَمَلَنِي عَلَى ذَلِكَ وَعَزَّتْكَ خَوْفُكَ فَقَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ فَإِنِّي سَأَرْضِي خُصُومَكَ وَقَدْ آمَنْتُ خَوْفَكَ وَغَفَرْتُ لَكَ؛

بحار الأنوار، ج ٦٧، ص ٣٧٧

﴿٩٣١١﴾ هَذَا نَبِيُّ اسْتَعْبَدَ اللَّهُ بِهِ خَلْقَهُ لِيُخْتَبَرَ طَاعَتَهُمْ فِي إِيْتَانِهِ فَحَثَّهِمْ عَلَى تَعْظِيمِهِ وَزِيَارَتِهِ وَجَعَلَهُ مَحَلَّ أَنْبِيَائِهِ وَقِبْلَةً لِلْمُصَلِّينَ إِلَيْهِ فَهُوَ شُعْبَةٌ مِنْ رِضْوَانِهِ وَطَرِيقٌ يُؤَدِّي إِلَى غُفْرَانِهِ؛ الكافي، ج ٤، ص ١٩٧

﴿٩٣١٢﴾ الرسول ﷺ: وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ رَكَّبَ فِي صَلْبِهِ نُظْفَةً مُبَارَكَةً زَكِيَّةً مَرْضِيَّةً وَ سَمَّاها مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ فَهُوَ شَفِيعُ شِيعَتِهِ وَوَارِثُ عِلْمِ جَدِّهِ لَهُ عَلَامَةٌ بَيِّنَةٌ وَ حُجَّةٌ ظَاهِرَةٌ إِذَا وَلِدَ يَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَيَقُولُ فِي دُعَائِهِ يَا مَنْ لَا شَبِيهَ لَهُ وَلَا مِثَالَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَلَا خَالِقَ إِلَّا أَنْتَ تُفْنِي الْمَخْلُوقِينَ وَتَبْقَى أَنْتَ حَلُمْتَ عَمَّنْ عَصَاكَ وَفِي الْمَغْفِرَةِ رِضَاكَ مَنْ دَعَا بِهَذَا الدُّعَاءِ كَانَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ شَفِيعَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى رَكَّبَ فِي صَلْبِهِ نُظْفَةً لَا بَاغِيَّةَ وَلَا طَاغِيَّةَ بَارَةً مُبَارَكَةً طَيِّبَةً ظَاهِرَةً سَمَّاها عِنْدَهُ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ

﴿نتایج طلب آموزش﴾

﴿۹۳۱۰﴾ در بنی اسرائیل مردی کفن دزد بود و همسایه‌ای داشت. همسایه بیمار شد و مرگ خود را نزدیک دید. مرد همسایه، کفن دزد را خواست. به او گفت: «من چگونه همسایه‌ای بودم؟ کفن دزد گفت: «بهترین همسایه». گفت: «تقاضایی دارم». کفن دزد گفت: «خواسته‌ات حتماً تأمین می‌شود». مرد همسایه دو عدد کفن در مقابل او گذاشت و گفت: «دوست دارم بهترین این‌ها را برداری و هنگامی که من مردم قبر مرا نبش نکنی و کفن مرا نزدی». کفن دزد به ملاحظه‌ی آشنایی و همسایگی از برداشتن کفن خودداری کرد، ولی همسایه اصرار کرد. بالأخره کفن بهتر را برداشت. اتفاقاً در همان شب‌ها آن شخص فوت کرد. پس از اینکه به خاک سپرده شد، کفن دزد فکر کرد و پیش خود گفت: «این شخص که مرد و به خاک سپرده شد و الآن چه می‌داند من کفن او را برداشته‌ام و یا رها کرده‌ام؟! طبق عادت همیشگی خود شبانه بر سر قبر آمد. همین که قبر را شکافت ناگهان صدایی شنید که به او گفت: «چنین نکن». کفن دزد سخت وحشت‌زده شد و به کلی این عمل ننگین را کنار گذاشت. بعداً در مقام وصیت برآمد و به فرزندان گفت: «من برای شما چگونه پدری بودم؟ گفتند: «پدر خوبی بودی». گفت: «من از شما تقاضایی دارم». گفتند: «هرچه می‌خواهی بگو که اگر خدا بخواهد حتماً انجام خواهیم داد». گفت: «من دوست دارم بعد از مردنم بدن مرا به آتش بسوزانید و چون خاکستر شدم خاکستر بدن مرا به باد داده نیمی را به دریا و نیم دیگرش را به بیابان پراکنده سازید». پس از مردن کفن دزد، یکی از فرزندانش به وصیت عمل کرد و چون خاکسترش را پراکنده کرد، خداوند متعال به دریا و بیابان فرمان داد که ذرات بدن مرد را جمع کنند. ناگهان مرد کفن دزد زنده شد و ایستاد. خداوند متعال به او خطاب کرد و فرمود: «چرا چنین وصیتی کردی؟ عرض کرد: «قسم به عزّت و عظمت تو جز خوف و ترس از عذاب هیچ عاملی در میان نبود». خدای مهربان فرمود: «من هم به پاداش این عمل تمام دشمنانت را از تو راضی خواهم کرد و خوف و وحشتت را به امن و امان تبدیل کرده و تو را مشمول بخشش و آموزش خود کردم.

﴿۹۳۱۱﴾ این، خانه‌ای است که خداوند خواسته است با آن آفریدگانش را به بندگی وادارد تا فرمان‌برداری‌شان را در آمدن و حضور یافتن بر آن بیازماید و آنان را به بزرگداشت و زیارت آن برانگیزاند و آن را جایگاه فرود آمدن پیغمبرانش و قبله‌ی نمازگزاران گرداند. این خانه شاخه‌ای از خشنودی خدا و راهی به سوی آموزش اوست.

﴿۹۳۱۲﴾ خداوند متعال در صلب او نطفه‌ی مبارک و پاکی قرار داده و او را «محمد بن علی» نام گذاشته است. این محمد شفیع شیعیان خواهد بود و علم جدّش را به ارث خواهد برد. او دارای علامتی روشن و برهان واضحی است. هنگامی که متولّد شود، می‌گوید: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» و در دعای خود می‌گوید: «ای آن که برای او شبیه و مانندی نیست، تو خدایی هستی که جز تو خدایی نیست و جز تو آفریننده‌ای نیست، همه‌ی آفریدگان فانی می‌شوند و فقط تو می‌مانی؛ تو در مقابل آن که نافرمانی‌ات کند بردباری، و خشنودی تو در آموزش است». هرکس این دعا را بخواند محمد

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

فَالْبَسَهَا السَّكِينَةَ وَالْوَقَارَ وَأَوْدَعَهَا الْعُلُومَ وَكُلَّ سِرٍّ مَكْتُومٍ مِنْ لَقِيهِ وَفِي صَدْرِهِ شَيْءٌ أَنْبَأَهُ بِهِ وَحَذَرَهُ مِنْ عَدُوِّهِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٨٦

﴿٩٣١٣﴾ وَقَدْ كَانَ فِي أَمَلِي وَرَجَائِي أَنْ تَغْفِرَ لِي فَإِنْ كُنْتُ يَا رَبُّ قَدْ فَعَلْتَ ذَلِكَ فَازِدْ عَنِّي رِضَى؛ مستدرک الوسائل، ج ١٠، ص ١٦٣
٥-١٣-٨- عَدَمُ السَّخَطِ

﴿٩٣١٤﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): إغفر لنا مغفرة لا سخط بعدها؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٣١٨
٦-١٣-٨- حُبُّ اللَّهِ

﴿٩٣١٥﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ غَفَّارُ الذُّنُوبِ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ وَأَسْأَلُهُ أَنْ يُتُوبَ عَلَيَّ أَضْعَافَ مَا اسْتَغْفَرَهُ جَمِيعُ خَلْقِهِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَكَمَا يُحِبُّ رَبُّنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَيرضى أَنْ يَسْتَغْفِرَ وَكَمَا يُنْبِغِي لِكَرَمِ وَجْهِ رَبِّنَا وَعِزِّ جَلَالِهِ وَعَظَمِ رُبُوبِيَّتِهِ وَمِدَادِ كَلِمَاتِهِ وَكَمَا هُوَ أَهْلُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٤٩

﴿٩٣١٦﴾ الباقر (عليه السلام): أَنَا اللَّهُ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ أَحِبُّ عِبَادِي الْمُسْتَغْفِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٣١٢

﴿٩٣١٧﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): ثَلَاثَةُ أَصْوَاتٍ يُحِبُّهَا اللَّهُ تَعَالَى صَوْتُ الدَّيِّكِ وَصَوْتُ قَارِي الْقُرْآنِ وَصَوْتُ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ؛ بحار الأنوار، ج ٦٢، ص ٨

﴿٩٣١٨﴾ الباقر (عليه السلام): نَزَلَ جَبْرَائِيلُ عَلَى يَعْقُوبَ فَقَالَ لَهُ يَا يَعْقُوبُ إِنَّ رَبَّكَ يَقُولُ لَكَ مَنْ ابْتَلَاكَ بِمَصَائِبِكَ الَّتِي كَتَبَتْ بِهَا إِلَيَّ عَزِيزُ مِصْرَ قَالَ يَعْقُوبُ أَنْتَ بَلَوْتَنِي بِهَا عِقُوبَةً مِنْكَ وَآدِبًا لِي قَالَ اللَّهُ فَهَلْ كَانَ يَقْدِرُ عَلَى صَرْفِهَا عَنْكَ أَحَدٌ غَيْرِي قَالَ يَعْقُوبُ اللَّهُمَّ لَا قَالَ أ فَمَا اسْتَحْيَيْتَ مِنِّي حِينَ شَكَوْتُ مَصَائِبَكَ إِلَيَّ غَيْرِي وَلَمْ تَسْغِثْ بِي وَتَشْكُو مَا بَكَ إِلَيَّ فَقَالَ يَعْقُوبُ اسْتَغْفِرْكَ يَا إِلَهِي وَأَتُوبُ إِلَيْكَ وَأَشْكُو بَنِي وَحُزْنِي إِلَيْكَ فَقَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ بَلَغْتَ بِكَ يَا يَعْقُوبُ وَبِوَلَدِكَ الْخَاطِئِينَ الْغَايَةَ فِي آدَبِي وَلَوْ كُنْتَ يَا يَعْقُوبُ شَكَوْتَ مَصَائِبَكَ إِلَيَّ عِنْدَ نَزْوِلِهَا بِكَ وَاسْتَغْفَرْتَ وَتُبْتَ إِلَيَّ مِنْ ذَنْبِكَ لَصَرَفْتُهَا عَنْكَ بَعْدَ تَقْدِيرِي إِيَّاهَا عَلَيْكَ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ أَنْسَاكَ ذِكْرِي فَصَرَفْتُ إِلَى الْقُنُوطِ مِنْ رَحْمَتِي وَأَنَا اللَّهُ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ أَحِبُّ عِبَادِي الْمُسْتَغْفِرِينَ النَّائِبِينَ الرَّاعِبِينَ إِلَيَّ فِيمَا عِنْدِي؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ٣١٢

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

در روز قیامت شفیع وی خواهد شد و خداوند در صلب او نیز نطفه‌ای قرار داده که از ظلم و طغیان دور است، و همواره نیکوکار و با برکت و پاک می‌باشد، خداوند او را «علی بن محمد» نام گذاشته، لباس وقار و آرامش بر او پوشانیده، و علم و اسرار پنهانی به او به ودیعت داده است؛ اگر کسی به ملاقاتش رود او را از ضمیرش خبر می‌دهد و از دشمنانش او را برحذر می‌دارد.

﴿۹۳۱۳﴾ خدایا در آرزویم و امیدم چنین بود که مرا می‌آمرزی. خدایا اگر چنین کرده باشی پس بر خشنودی خود از من بیافزای.

۸-۱۳-۵- خشم‌نگرفتن

﴿۹۳۱۴﴾ ما را آنچنان بیامرز که پس از آن خشم و غضبی [از جانت تو متوجه‌مان] نباشد.

۸-۱۳-۶- محبت خداوند

﴿۹۳۱۵﴾ و آمرزش می‌طلبم از خداوندی که هیچ معبودی جز او نیست. زنده و برپادارنده و آمرزنده گناهان است و به درگاه او توبه می‌کنم و چندین برابر آنچه همه‌ی مخلوقاتش از پیشینیان و پسینیان از او آمرزش خواسته‌اند. و پروردگار ما خدای یکتا که هیچ معبودی جز او نیست دوست می‌دارد و راضی است که از او آمرزش خواسته شود و شایسته‌ی بخشندگی ذات پروردگار و بزرگی بزرگواریش و عظمت ربوبیتش و کشش کلماتش باشد و خداوند شایسته و برازنده‌ی آن است، از او می‌خواهم توبه مرا بپذیرد.

﴿۹۳۱۶﴾ من خداوند، بخشنده‌ی با کرامتم، و بندگانی را که طلب آمرزش می‌کنند دوست دارم.

﴿۹۳۱۷﴾ خداوند سه صدا را دوست دارد: صدای خروس، صدای تلاوت‌کننده‌ی قرآن و صدای آمرزش‌جویان در سحرگاهان.

﴿۹۳۱۸﴾ جبرئیل علیه السلام بر یعقوب علیه السلام نازل شد و گفت: «پروردگارت می‌گوید، چه کسی تو را به مصیبت‌هایی که به عزیز مصر نوشتی، مبتلا کرد؟» یعقوب علیه السلام گفت: «تو ای خدا». خداوند فرمود: «چگونه است آن هنگام از مصیبت‌هایت به کسی جز من شکایت کردی، از من کمک نخواستی و از من حیا نکردی، ولی الآن از مصیبت‌هایت به من شکایت می‌کنی؟» یعقوب علیه السلام گفت: «ای خدا! از تو طلب آمرزش می‌کنم و به‌سویت باز می‌گردم و شکایت غم و اندوه خود را پیش تو می‌آورم». خداوند برتر و بلندمرتبه گفت: «تو و فرزندان خطاکارت را به بالاترین درجه ادب کردم. ای یعقوب؛ اگر آن‌هنگام که مصیبت‌ها به تو می‌رسید به من شکایت می‌کردی و طلب آمرزش می‌کردی و از گناهانت به درگاهم توبه می‌کردی با آنکه آن را بر تو مقدر کرده بودم، از تو دور می‌کردم؛ ولی شیطان یاد مرا از خاطرت برد و از رحمتم ناامید شدی؛ و من خدای سخاوتمند بخشنده‌ام که بندگان آمرزش‌خواه و توبه‌کننده را که خواهان چیزهایی هستند که نزد من است، دوست دارم.»

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٧-١٣-٨- الكرامة

﴿٩٣١٩﴾ وَ جَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ... قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ، بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَ جَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ (يس: ٢٧)

﴿٩٣٢٠﴾ فَإِنِّي أَتَوَسَّلُ بِأَقْرَبِ صِفَاتِكَ إِلَى الْعَفْوِ وَالْغُفْرَانِ أَنْ تَطْلُبَ لِي مَا أَحْتَاجُ إِلَيْهِ مِنْ أَقْرَبِ صِفَاتِكَ إِلَى الْكَرَمِ وَالْإِحْسَانِ؛ مهج الدعوات، ص ٣٣٦

﴿٩٣٢١﴾ وَ لَا أَكْتَسِبُ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَ لَا إِثْمًا مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَ تُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَ تَجَاوِزُ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَ تَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَ تُزَكِّي بِهَا عَمَلِي وَ تَجَاوِزُ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَ تُلْقِنَنِي بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي وَ أَنْظِرُ بِهَا إِلَيَّ وَجْهَكَ الْكَرِيمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ عَلَى مِنْكَ نُورٌ وَ كَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣

٨-١٣-٨- الدُّخُولُ فِي زُمْرَةِ أَهْلِ اللَّهِ

﴿٩٣٢٢﴾ مُوسَى ﷺ: إِلَهِي مَنْ أَهْلَكَ قَالَ الْمُتَحَابُّونَ فِي الدِّينِ يَعْمُرُونَ مَسَاجِدِي وَ يَسْتَغْفِرُونَ

بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ٢٢٤

١٤-١-٨- المدح، العجب، صَلَوَاتُ الْمَلَائِكَةِ

١-١٤-٨- المدح

﴿٩٣٢٣﴾ الرَّسُولُ ﷺ: يَا إِلَهِي قَدْ مَدَحْتَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَ بَلَّغْنَا أَنَّكَ تَغْفِرُ الذُّنُوبَ

بِالْإِسْتِغْفَارِ وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ وَ يَكْرُرُ ذَلِكَ مِائَةً مَرَّةً؛ محاسبة النفس، ص ٣١

٢-١٤-٨- العجب

﴿٩٣٢٤﴾ امير المؤمنين ﷺ: عَجِبْتُ لِمَنْ يَقْنَطُ وَ مَعَهُ الْإِسْتِغْفَارُ؛ نهج البلاغة، ص ٤٨٢

﴿٩٣٢٥﴾ الرَّسُولُ ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ يَعْجَبُ مِنْ عَبْدِهِ إِذَا قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ

الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ يَقُولُ يَا مَلَأْتُكَ عَبْدِي هَذَا قَدْ عَلِمَ أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرِي أَشْهَدُوا أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٦٨

٣-١٤-٨- صَلَوَاتُ الْمَلَائِكَةِ

﴿٩٣٢٦﴾ الرَّسُولُ ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى وَ مَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَى الْمُسْتَغْفِرِينَ؛

إقبال الأعمال، ص ٨٢

١٥-١-٨- النَّفْعُ، دَفْعُ الضَّرَرِ، الْخَيْرُ، الرِّزْقُ، الْمَطَرُ، الْكِفَايَةُ، الْمَالُ، الْوَلَدُ، الْمَتَاعُ، الْإِسْقَاءُ، رَفْعُ الْقَحْطِ، ازْدِيَادُ الْقُوَّةِ، الْفَضْلُ

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۷-۱۳-۸- گرامی داشت

﴿۹۳۱۹﴾ و مردی (با ایمان) از دورترین نقطه شهر با شتاب فرا رسید، گفت: «ای قوم من! از فرستادگان (خدا) پیروی کنید! (سرانجام او را شهید کردند و) به او گفته شد: «وارد بهشت شو!» گفت: «ای کاش قوم من می دانستند، که پروردگارم مرا آمرزیده و از گرامی داشتگان قرار داده است!»

﴿۹۳۲۰﴾ من با نزدیک ترین صفت های تو به عفو تو از گناهانم و آمرزش متوسل می شوم؛ تا برای من آنچه را که به آن محتاجم از نزدیک ترین صفت های تو به بخشش و احسان طلب کنی.

﴿۹۳۲۱﴾ بخشی که با آن قلبم را مطهر کنی و بارم را سبک کنی و با آن از گناهانم درگذری و با آن بار گرانم را از دوش من برداری و با آن عملم را پاک کنی و از بدی هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجت من را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمت نگاه کنم درحالی که از تو نور و کرامتی بر من است.

۸-۱۳-۸- داخل شدن در زمره اهل الله

﴿۹۳۲۲﴾ خداوند! اهل تو کیست؟ فرمود: «آنان که در راه دین به یکدیگر محبت می کنند؛ مساجد مرا آباد و به وقت سحر طلب آمرزش می کنند».

۴-۱۱-۸- مدح و ستایش، به شگفت آمدن، درود فرشتگان

۱-۱۴-۸- مدح و ستایش

﴿۹۳۲۳﴾ خدایا! استغفارکنندگان در سحرگاهان را ستوده ای و به ما خبر رسیده است که با استغفار، گناهان را می آمرزی و من کسی هستم که استغفار می کنم و از تو می خواهم توبه ام را بپذیری؛ و این ذکر را صد بار تکرار می کرد.

۲-۱۴-۸- به شگفت آمدن

﴿۹۳۲۴﴾ در شگفتم از کسی که با آنکه استغفار در اختیار اوست، باز هم ناامید است! ﴿۹۳۲۵﴾ ای علی؛ خدا از بنده اش در شگفت است، هرگاه بگوید: پروردگارا! مرا ببامرز و گناهان را جز تو کسی نمی آمرزد. خداوند می فرماید: ای فرشتگان من؛ این بنده ی من دانسته است که گناهان را جز من کسی نمی آمرزد. گواه باشید که من او را آمرزیدم.

۳-۱۴-۸- درود فرشتگان

﴿۹۳۲۶﴾ خداوند تبارک و تعالی و فرشتگانش بر آمرزش جوین درود می فرستند. ۱۵-۸-۱- فایده، دفع ضرر، خیر، روزی، باران، بسندگی و بی نیازی، مال، فرزند، کالا، طلب باران، برطرف شدن قحطی، افزایش توانایی، فضل

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

١٥-١-٨-النَّفْعُ

﴿٩٣٢٧﴾ الصادق عليه السلام: سِتُّ خِصَالٍ يَنْتَفِعُ بِهَا الْمُؤْمِنُ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ وَلَكِنْ صَالِحٌ يَسْتَغْفِرُ لَهُ وَ مُصْحَفٌ يُقْرَأُ فِيهِ وَ قَلِيبٌ يَحْفَرُهُ وَ غَرْسٌ يَغْرِسُهُ وَ صَدَقَةٌ مَاءٍ يُجْرِيهِ وَ سُنَّةٌ حَسَنَةٌ يُؤْخَذُ بِهَا بَعْدَهُ؛ بحار الأنوار، ج ٦، ص ٢٩٣

١٥-١-٨-دَفْعُ الضَّرَرِ

﴿٩٣٢٨﴾ السَّجَّاد عليه السلام: إِلَهِي إِنْ أَحْرَقْتَنِي لَا يَنْفَعُكَ وَإِنْ غَفَرْتَ لِي لَا يَضُرُّكَ فَافْعَلْ بِي مَا لَا يَضُرُّكَ وَلَا تَفْعَلْ بِي مَا لَا يَسُرُّكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٣٨

﴿٩٣٢٩﴾ الصادق عليه السلام: ثَلَاثٌ لَا يَضُرُّ مَعَهُنَّ شَيْءٌ الدُّعَاءُ عِنْدَ الْكَرْبِ وَ الْإِسْتِغْفَارُ عِنْدَ الذَّنْبِ وَ الشُّكْرُ عِنْدَ النِّعْمَةِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٩٥

﴿٩٣٣٠﴾ الصادق عليه السلام: ثَلَاثَةٌ لَا يَضُرُّ مَعَهُنَّ شَيْءٌ الدُّعَاءُ عِنْدَ الْكَرْبِ وَ الْإِسْتِغْفَارُ عِنْدَ الذَّنْبِ وَ الشُّكْرُ عِنْدَ النِّعْمَةِ؛ بحار الأنوار، ج ٦٨، ص ٥٥

﴿٩٣٣١﴾ الصادق عليه السلام: وَ اخْتِمِ لِي بِالْمَغْفِرَةِ حَتَّى لَا تَضُرَّنِي مَعَهَا الذُّنُوبُ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٨٣

﴿٩٣٣٢﴾ الصادق عليه السلام: وَ اخْتِمِ لِي بِخَيْرٍ وَ بِالْمَغْفِرَةِ حَتَّى لَا يَضُرَّنِي مَعَهَا الذُّنُوبُ؛ بحار الأنوار،

ج ٩٤، ص ٣٠٨

١٥-١-٨-الْخَيْرُ

﴿٩٣٣٣﴾ هَذَا رَجَاءٌ عَفْوِكَ أَنْ تَعْفُو عَنِّي وَ تَفْتَحَ لِي أَبْوَابَ الْخَيْرِ كُلِّهَا بِكَرَمِكَ وَ الرَّحْمَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٢١

١٥-١-٨-الرِّزْقُ، الْمَطَرُ

﴿٩٣٣٤﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: إِذَا أَطْطَأَتِ الْأَرْزَاقُ عَلَيْكَ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ يُوسِّعْ عَلَيْكَ فِيهَا؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٣

﴿٩٣٣٥﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: اسْتَغْفِرْ تُرْزَقَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٢

﴿٩٣٣٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: أَكْثَرُوا الْإِسْتِغْفَارَ تَجَلَّبُوا الرِّزْقَ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٩٤

﴿٩٣٣٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَكْثَرُوا الْإِسْتِغْفَارَ فَإِنَّهُ يَجْلِبُ الرِّزْقَ؛ بحار الأنوار، ج ١٠٠، ص ٢١

﴿٩٣٣٨﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٢٧٧

﴿٩٣٣٩﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْنِي عِبَادَهُ عِنْدَ طُولِ السَّيِّئَاتِ بِنَقْصِ الثَّمَرَاتِ وَ حَبْسِ الْبَرَكَاتِ وَ إِغْلَاقِ خَزَائِنِ الْخَيْرَاتِ لِيَتُوبَ تَائِبٌ وَ يَقْلَعَ مُقْلَعٌ وَ يَتَذَكَّرَ مُتَذَكِّرٌ وَ يَنْزَجِرَ مُنْزَجِرٌ وَ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ الْإِسْتِغْفَارَ سَبَبًا لَهُ وَ لِلرِّزْقِ وَ رَحْمَةً لِلْخَلْقِ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٣٢

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۸-۱-۱۵-۱- فایده

﴿۹۳۲۷﴾ شش خصلت است که مؤمن پس از مرگش از آن‌ها سود می‌برد: فرزند صالح و شایسته که برای او استغفار نماید، قرآنی که خوانده شود، چاهی که برای آب حفر کند، درختی که بکارد، وقف کردن آبی که جاری سازد و روش پسندیده‌ای که بعد از او بدان عمل شود.

۸-۱-۱۵-۲- دفع ضرر

﴿۹۳۲۸﴾ خداوند! اگر بسوزانی‌ام، برای تو سودی ندارد و اگر مرا بیماری به تو ضرر و آسیبی نمی‌رسد، پس برای من چنان کن که برای تو ضرری ندارد و آنچه که تو را خشنود نمی‌کند برایم انجام نده.

﴿۹۳۲۹﴾ سه چیز است که با وجود آن‌ها هیچ چیز زیان نمی‌رساند: دعا هنگام گرفتاری، طلب آمرزش هنگام گناه؛ و سپاس‌گزاری هنگام نعمت.

﴿۹۳۳۰﴾ سه کار است که موجب ضرر نمی‌شود: دعا کردن هنگام سختی‌ها، طلب آمرزش هنگام گناه، شکر کردن هنگام برخورداری از نعمت.

﴿۹۳۳۱﴾ کارم را به آمرزش پایان ده، تا گناهان به من آسیب نرساند.

﴿۹۳۳۲﴾ کار مرا به خیر و نیکی و آمرزش به پایان رسان تا گناهان به من ضرر نرساند.

۸-۱-۱۵-۳- خیر

﴿۹۳۳۳﴾ به واسطه‌ی کرم و رحمت و آمرزش مرا عفو کن و همه‌ی درهای خیر را برایم بگشا.

۸-۱-۱۵-۴- روزی، باران

﴿۹۳۳۴﴾ هرگاه روزی‌هایت دیر رسید، بگو: استغفر الله؛ تا خداوند روزی تو را وسعت دهد.

﴿۹۳۳۵﴾ طلب آمرزش کن تا به تو روزی داده شود.

﴿۹۳۳۶﴾ زیاد استغفار کن تا روزی را جلب کنی.

﴿۹۳۳۷﴾ زیاد استغفار کنی، چرا که موجب جلب روزی است.

﴿۹۳۳۸﴾ استغفار موجب زیادی روزی می‌شود.

﴿۹۳۳۹﴾ خدای متعال هنگامی که بندگانش گناه را ادامه می‌دهند آن‌ها را به کاهش محصولات مبتلا می‌کند و برکات را از آن‌ها بازمی‌دارد و درهای معادن خیر را بر آن‌ها می‌بندد، برای اینکه توبه‌کنندگان توبه کنند و گناهکاران از گناه باز ایستند و آن‌ها که خدا را از یاد برده‌اند متذکر شوند و اهل هوی و هوس خود را منع کنند و باز ایستند. به تحقیق خدای متعال استغفار را سبب روزی و موجب رحمت خلق قرار داده است.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٣٤٠﴾ الكاظم (عليه السلام): أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ الْعَبْدَ الصَّالِحَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ (عليه السلام) أَنْ يُعَلِّمَهُ دُعَاءً مُوجِزًا يَدْعُو بِهِ لِسَعَةِ الرِّزْقِ فَقَالَ لَهُ إِذَا صَلَّيْتَ الْغَدَاةَ فِي كُلِّ يَوْمٍ فَقُلْ فِي ذُبْرَهَا سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَتَعَلَّمَ ذَلِكَ الرَّجُلُ وَ دَعَا بِهِ فَمَا كَانَ بِأَسْرَعَ مِنْ أَنْ جَاءَهُ مِيرَاثٌ لَمْ يَكُنْ يَرْجُوهُ مِنْ جِهَةٍ قَرِيبٍ لَهُ لَمْ يَكُنْ يَعْرِفُهُ فَصَارَ مِنْ أَحْسَنِ أَهْلِ بَيْتِهِ حَالًا بَعْدَ أَنْ كَانَ أَسْوَأَهُمْ حَالًا؛ المقنعة، ص ١٣٧

﴿٩٣٤١﴾ قُلْ مَا أَمَكَّنَكَ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّهُ يَجْلِبُ الرِّزْقُ؛ مكارم الأخلاق، ص ٣٠٣

﴿٩٣٤٢﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكْثُرَ مَالُهُ وَ وَلَدُهُ وَ يُوسَعَ رِزْقُهُ عَلَيْهِ فَلْيَتَّخِذْ فَصًّا مِنْ عَقِيقٍ وَ لِيَنْقُشَ عَلَيْهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنَّا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَ وَلَدًا وَ يَقْرَأَ وَ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٣٠٨

﴿٩٣٤٣﴾ الرسول (عليه السلام): مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا وَ مِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَ رَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٩٣٤٤﴾ الرسول (عليه السلام): مَنْ لَزِمَ الْإِسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا وَ مِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَ رَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٩

﴿٩٣٤٥﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): وَقَدْ جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى الْإِسْتِغْفَارَ سَبَبًا لِدُرُورِ الرِّزْقِ وَ رَحْمَةً الْخَلْقِ فَقَالَ سُبْحَانَهُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَ بَيْنَ وَ يَجْعَلْ لَكُمْ جَنَاتٍ وَ يَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٨٨

﴿٩٣٤٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): وَقُلْتَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَ لَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ وَ أَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ؛ البلد الأمين، ص ٣٧

﴿٩٣٤٧﴾ وَ يَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَ لَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ (هود: ٥٢)

١٥٥-١-٨-الكفاية

﴿٩٣٤٨﴾ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبَّنَا الَّذِي مَغْفِرَتُهُ أَكْفَى لَنَا مِنْ فِعْلِنَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٢٠٩

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۳۴۰﴾ مردی از بنده‌ی صالح خدا موسی بن جعفر علیه السلام درخواست کرد، دعای کوتاهی به او بیاموزد تا به واسطه‌ی آن روزی اش وسعت یابد. امام به او فرمود: بامداد بعد از نماز بگو: «پاک و منزّه است خدای بزرگ و ستایش از آن اوست، از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و از او می‌خواهم که از فضل خود به من عطا کند» پس آن مرد یاد گرفت و با آن دعا کرد. به سرعت برایش گشایشی حاصل شد و ارثی را که به آن امیدی نداشت، از جای نزدیکی که نمی‌دانست به او رسید و وضعش در خانواده از همه بهتر شد، در حالی که از همه بدتر بود.

﴿۹۳۴۱﴾ تا می‌توانی بگو: «پاک و منزّه است خدای بزرگ و ستایش از آن اوست، از خداوند طلب آمرزش می‌کنم و از او می‌خواهم که از فضل خود به من عطا کند» که این کار روزی را زیاد می‌کند.

﴿۹۳۴۲﴾ هرکس می‌خواهد مال و فرزندانش بسیار و روزی اش فراخ شود باید روی نگینی از عقیق بنویسد: «مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِن تَرَنِ أَنَا أَقَلُّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا» و این آیه را خواند: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است».

﴿۹۳۴۳﴾ هرکس زیاد استغفار کند خدا برای او به جای هر غمی فرجی، و به جای هر سختی گشایشی قرار می‌دهد و به او از آنجا که گمان ندارد، روزی می‌دهد.

﴿۹۳۴۴﴾ هرکس پیوسته استغفار کند، خداوند متعال برای هر نگرانی گشایشی و برای هر سختی اش راه خروجی قرار می‌دهد، و او را از راهی که گمان نمی‌کند، روزی می‌دهد.

﴿۹۳۴۵﴾ خداوند استغفار و طلب آمرزش را سبب افزایش روزی و جلب رحمت برای آفریدگان قرار داد. پس خدای سبحان فرموده است: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید که آمرزنده‌ی گناهان است؛ از آسمان برای شما باران پی‌درپی می‌فرستد و شما را به مال‌ها و پسران یاری می‌کند و باغ‌های سرسبز و خرم و نیز نه‌رهای جاری برایتان مقرر می‌دارد».

﴿۹۳۴۶﴾ تو خود فرمودی: «و ای قوم من! از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به‌سوی او بازگردید، تا [باران] آسمان را پی‌درپی بر شما بفرستد؛ و نیرویی بر نیرویتان بیفزاید! و گنه‌کارانه، روی [از حق] بر نتابید!» و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۹۳۴۷﴾ و ای قوم من! از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به‌سوی او بازگردید، تا (باران) آسمان را پی‌درپی بر شما بفرستد؛ و نیرویی بر نیرویتان بیفزاید! و گنه‌کارانه، روی (از حق) بر نتابید!

۸-۱-۱۵-۵- بسندگی، بی‌نیازی

﴿۹۳۴۸﴾ پاک و منزّه است خداوند، پروردگاری که آمرزشش ما را از آنچه کرده‌ایم کفایت می‌کند.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

١٥٤-٨-١-المالُ

﴿٩٣٤٩﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكْثُرَ مَالُهُ وَوَلَدُهُ وَيُوسَعَ رِزْقُهُ عَلَيْهِ فَلْيَتَّخِذْ قَصَبًا مِنْ عَقِيقٍ وَلْيَنْقُشْ عَلَيْهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنَّا أَقْلَ مِنْكَ مَالًا وَكَلدًا وَيَقْرَأَ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٣٠٨

١٥٥-٨-١-الولدُ

﴿٩٣٥٠﴾ الحسن عليه السلام: أَتَاهُ آخَرُ فَقَالَ لَهُ ادْعُ اللَّهَ أَنْ يَرْزُقَنِي ابْنًا فَقَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ؛

وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٩٣٥١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِذَا أَرَدْتَ الْوَلَدَ فَتَوَضَّأْ وَضُوءً سَابِغًا وَصَلِّ رُكْعَتَيْنِ وَحَسِّنْهُمَا وَاسْجُدْ بَعْدَهُمَا سَجْدَةً وَقُلْ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِحْدَى وَسَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٢٦

﴿٩٣٥٢﴾ الحسن عليه السلام: أَنَّ رَجُلًا أَتَى الْحَسَنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَشَكَا إِلَيْهِ الْجُدُوبَةَ فَقَالَ لَهُ الْحَسَنُ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَأَتَاهُ آخَرُ فَشَكَا إِلَيْهِ الْفَقْرَ فَقَالَ لَهُ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَأَتَاهُ آخَرُ فَقَالَ لَهُ ادْعُ اللَّهَ أَنْ يَرْزُقَنِي ابْنًا فَقَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ فَقُلْنَا لَهُ أَتَاكَ رَجُلٌ يَشْكُونَ أَبَوَابًا وَيَسْأَلُونَ أَنْوَاعًا فَأَمَرْتَهُمْ كُلَّهُمْ بِالِاسْتِغْفَارِ فَقَالَ مَا قُلْتُ ذَلِكَ مِنْ ذَاتِ نَفْسِي إِنَّمَا اعْتَبَرْتُ فِيهِ قَوْلَ اللَّهِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا؛

وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١٧٧

﴿٩٣٥٣﴾ الباقر عليه السلام: أَنَّ رَجُلًا شَكَا إِلَيْهِ قِلَّةَ الْوَلَدِ وَأَنَّهُ يَطْلُبُ الْوَلَدَ مِنَ الْإِمَاءِ وَالْحَرَائِرِ فَلَا يُرْزَقُ لَهُ وَهُوَ ابْنُ سِتِينَ سَنَةً فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قُلْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي ذُبُرِ صَلَاةِ الْمَكْتُوبَةِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ الْآخِرَةِ وَفِي ذُبُرِ صَلَاةِ الْفَجْرِ سُبْحَانَ اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ سَبْعِينَ مَرَّةً؛ مستدرک الوسائل، ج ١٥، ص ١٢٠

﴿٩٣٥٤﴾ الباقر عليه السلام: أَنَّهُ عَلَّمَ حَاجِبَ هِشَامٍ وَكَانَ لَا يُوَلَدُ لَهُ فَقَالَ لَهُ قُلْ كُلَّ يَوْمٍ إِذَا أَصْبَحْتَ وَأَمْسَيْتَ سُبْحَانَ اللَّهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَتَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَشْرَ مَرَّاتٍ وَتُسَبِّحُ تِسْعَ مَرَّاتٍ وَتُحْتِمُ الْعَاشِرَةَ بِالِاسْتِغْفَارِ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَ يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا فَقَالَهَا الْحَاجِبُ فَرَزَقَ ذُرِّيَّةً كَثِيرَةً؛ وسائل الشيعة، ج ٢١، ص ٣٧١

﴿٩٣٥٥﴾ الباقر عليه السلام: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يُوسُفَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَآنَا عِنْدَهُ فَقَالَ إِنِّي كَثِيرُ الْمَالِ وَلَيْسَ يُوَلَدُ لِي وَلَكِنْ فَهَلْ مِنْ حِيلَةٍ قَالَ اسْتَغْفِرْ رَبَّكَ سَنَةً فِي آخِرِ اللَّيْلِ مِائَةً

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۶-۱۵-۸- مال

﴿۹۳۴۹﴾ هرکس می‌خواهد مال و فرزندانش بسیار و روزی‌اش فراخ شود باید روی نگینی از عقیق بنویسد: «مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنْ أَنَا أَقَلُّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا» و این آیه را خواند: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است».

۷-۱۵-۸- فرزند

﴿۹۳۵۰﴾ مرد دیگری آمد و به آن حضرت عرض کرد: «دعا کن که خداوند به من پسری بدهد». فرمود: «از خدا طلب آمرزش کن».

﴿۹۳۵۱﴾ اگر از خدا فرزند می‌خواهی، وضوی کاملی بگیر و دو رکعت نماز خوب بخوان و بعد از آن به سجده برو و هفتاد و یک مرتبه بگو: (استغفر الله).

﴿۹۳۵۲﴾ مردی خدمت امام حسن مجتبی (علیه السلام) آمد و از قحطی و گرانی به آن حضرت شکایت کرد، حضرت به او فرمود: «از خدا طلب آمرزش کن». مرد دیگری آمد و به آن حضرت از فقر و تهیدستی شکایت کرد، حضرت به او هم فرمود: «از خداوند طلب آمرزش کن». مرد دیگری آمد و به آن حضرت عرض کرد: «از خدا بخواه و دعا کن که خداوند پسری به من عطا فرماید»، و به او هم فرمود: «از خدا طلب آمرزش کن»، ما به آن حضرت عرض کردیم: «افراد متعددی خدمت شما آمدند و از چیزها و گرفتاری‌های گوناگون خود به شما شکایت داشتند و تقاضاهای مختلفی کردند و چطور است که شما همه‌ی آن‌ها را به استغفار و طلب آمرزش امر فرمودید؟ حضرت فرمود: «من این را از پیش خود نگفتم و در این باره از سخن خداوند [در قرآن] پند گرفتم و استفاده کردم که فرموده است: «از پروردگار خود طلب آمرزش کنید، او بسیار آمرزنده است».

﴿۹۳۵۳﴾ مردی از کمی فرزندان به آن حضرت شکایت کرد و گفت: از کنیزان و زنان آزاد فرزند می‌خواهد ولی برایش روزی نمی‌شود، و حال آنکه شصت سال عمر دارد. حضرت فرمود: «سه روز، بعد از نماز عشا و نماز صبح هفتاد بار «سبحان الله» و هفتاد بار «استغفر الله» بگو».

﴿۹۳۵۴﴾ به دربان هشام که فرزندی نداشت چنین آموخت: در هر صبح و شام هفتاد بار بگو: «سبحان الله»، و ده بار آمرزش بخواه، نه بار تسبیح بگو، و آن را به استغفار ختم کن؛ که خداوند می‌فرماید: «طلب آمرزش کنید، که او بسیار آمرزنده است و آب گوارا از آسمان برای شما می‌فرستد، و با مال و فرزند شما را یاری می‌کند و برای شما باغ‌ها و نهرها قرار داده است». دربان این دعا را خواند و فرزندان بسیاری نصیبش شد.

﴿۹۳۵۵﴾ محمد بن یوسف از پدرش نقل می‌کند که گوید: مردی از امام باقر (علیه السلام) سؤال کرد درحالی‌که من نیز نزد آن حضرت بودم: «فدایت شوم من مال بسیاری دارم ولی فرزندی ندارم، پس آیا راه چاره‌ای برای من هست؟» حضرت فرمود: «بله، یکسال هر شب - در پایان شب - از

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

مَرَّةً فَإِنْ ضَيَّعْتَ ذَلِكَ بِاللَّيْلَةِ فَاقْضِهِ بِالنَّهَارِ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ؛ وسائل الشريعة، ج ٧، ص ١٧٨

﴿٩٣٥٦﴾ الباقر (عليه السلام): شَكَاهُ الْبَرَشُ الْكَلْبِيَّ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) أَنَّهُ لَا يُؤَلِّدُ لَهُ فَقَالَ لَهُ عَلَّمَنِي شَيْئاً قَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ فِي كُلِّ يَوْمٍ أَوْ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَقُولُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً إِلَى قَوْلِهِ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ؛ الكافي، ج ٦، ص ٨

﴿٩٣٥٧﴾ الحسن (عليه السلام): قَالَ إِنِّي رَجُلٌ ذُو مَالٍ وَلَا يُؤَلِّدُنِي شَيْئاً لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَرْزُقَنِي وَلَدًا فَقَالَ (عليه السلام) عَلَيْكَ بِالْإِسْتِغْفَارِ فَكَانَ يُكْتَبُ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ حَتَّى رُبَّمَا اسْتَغْفَرَ فِي الْيَوْمِ سَبْعِمِائَةٍ مَرَّةً فَوُلِدَ لَهُ عَشْرَةُ بَنِينَ؛ وسائل الشريعة، ج ٢١، ص ٣٧٢

﴿٩٣٥٨﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكْثَرَ مَالُهُ وَوَلَدُهُ وَيُوسَعَ رِزْقُهُ عَلَيْهِ فَلْيَتَّخِذْ فَصًّا مِنْ عَقِيْقٍ وَلْيَنْقُشْ عَلَيْهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنَّا أَقْلَ مِنْكَ مَالًا وَلَدًا وَيَقْرَأَ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً؛ مستدرک الوسائل، ج ٣، ص ٣٠٨

١٥٨-٨١-المتاع

﴿٩٣٥٩﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): وَقُلْتَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ وَأَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَأَنَا اسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٢

﴿٩٣٦٠﴾ وَأَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ (هود: ٣)

١٥٩-٨١-الإسقاء

﴿٩٣٦١﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): أَنَّهُ قَدْ صَعِدَ الْمُنْبَرُ لِلْإِسْتِغْفَاءِ فَمَا سَمِعَ مِنْهُ غَيْرَ الْإِسْتِغْفَارِ فَقِيلَ لَهُ فِي ذَلِكَ فَقَالَ أَلَمْ تَسْمَعُوا قَوْلَهُ تَعَالَى اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلَ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً ثُمَّ قَالَ (عليه السلام) وَآيُ دُعَاءٍ أَفْضَلُ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ وَأَعْظَمُ بَرَكَةً مِنْهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ١٨٤

١٥٩-٨١-رُفْعُ الْقَحْطِ

﴿٩٣٦٢﴾ فَمَا بِالْكُمْ لَا تَفْحَظُونَ قَالُوا مِنْ قَبْلِ أَنَّا لَا نَعْمَلُ عَنِ الْإِسْتِغْفَارِ؛ بحار الأنوار، ج ١٢، ص ١٧٥

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

پروردگارت صد مرتبه طلب آمرزش کن. و اگر شبی موفق نشدی فردا قضای آن را بهجا بیاور؛ چراکه خداوند فرموده است: از پروردگارتان آمرزش بخواهید.

﴿۹۳۵۶﴾ آبرش کلبی از نداشتن فرزند نزد حضرت صادق علیه السلام شکایت کرد. و به آن حضرت گفت: «چیزی به من بیاموز [که با انجام آن صاحب اولاد شوم]». حضرت فرمود: «هر روز یا هر شب صد مرتبه از خدای تعالی طلب آمرزش کن». خداوند می‌فرماید: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، او بسیار آمرزنده است... مال و فرزندانان افزون می‌شود».

﴿۹۳۵۷﴾ شخصی گفت: من مردی ثروتمندم که صاحب اولاد نمی‌شوم. به من چیزی بیاموز که خداوند به من فرزندی دهد. امام علیه السلام فرمود: «بسیار استغفار کن»؛ وی بسیار استغفار می‌کرد که گاهی به روزی هفتصد مرتبه می‌رسید، و ده پسر برایش متولد شد.

﴿۹۳۵۸﴾ هرکس می‌خواهد مال و فرزندان بسیار و روزی‌اش فراخ شود باید روی نگینی از عقیق بنویسد: «مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنَّ تَرَنِّ اَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَ وَلَدًا» و این آیه را خواند: «از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است».

۸-۱-۱۵-۸ کال

﴿۹۳۵۹﴾ تو که بزرگ و برتری فرمودی: «و از پروردگارتان آمرزش بخواهید و به درگاهش توبه کنید که شما را تا مدتی معین به بهره‌ای نیکو بهره‌ور سازد و به هر صاحب فضیلتی از فضل خویش عطا کند»؛ و من از تو آمرزش می‌خواهم و به درگاهت توبه می‌کنم.

﴿۹۳۶۰﴾ و اینکه: از پروردگار خویش آمرزش بخواهید؛ سپس به‌سوی او بازگردید؛ تا شما را تا مدت معینی، (از مواهب زندگی این جهان)، به خوبی بهره‌مند سازد؛ و به هر صاحب فضیلتی، به مقدار فضیلتش ببخشد! و اگر (از این فرمان) روی‌گردان شوید، من بر شما از عذاب روز بزرگی بیمناکم!

۸-۱-۱۵-۹ طلب باران

﴿۹۳۶۱﴾ او برای طلب باران از منبر بالا رفت و جز استغفار چیزی از او شنیده نشد، گفته شد: «چرا چنین کرد؟» فرمود: «آیا کلام حق تعالی را نشنیده‌اید که فرمود: «از پروردگار خویش آمرزش بطلبید که او بسیار آمرزنده است. تا باران‌های پربرکت آسمان را پی در پی بر شما بفرستد، و شما را با اموال و فرزندان فراوان کمک کند و باغ‌های سرسبز و نه‌رهای جاری در اختیارتان قرار دهد»؛ سپس فرمود: «و کدام دعا با فضیلت‌تر از استغفار است و برکت کدام دعا در دنیا و آخرت بیش از آن است؟»

۸-۱-۱۵-۱۰ برطرف شدن قحطی

﴿۹۳۶۲﴾ چرا قحطی میان شما نیست؟ گفتند: «چون از استغفار غفلت نداریم».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

١١-١٥-٨- ازدياد القوة

﴿٩٣٦٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَقُلْتَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدَّكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ وَأَنَا اسْتَغْفِرُكُمْ وَأَتُوبُ إِلَيْكُمْ؛ البلد الأمين، ص ٣٧

﴿٩٣٦٤﴾ وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدَّكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ (هود: ٥٢)

١٢-١٥-٨- الفضل

﴿٩٣٦٥﴾ السَّجَاد عليه السلام: فَضْلٌ مَنْ أُوْمِلُ إِنْ فَقَدْتُ غُفْرَانَكَ أَوْ عُدِمْتُ فَضْلَكَ يَوْمَ فَاقَتِي؛

بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٩٠

١٦-٨-١- الثَّوَابُ، عَدَمُ الْعِقَابِ، رَفْعُ الْعَذَابِ، دَفْعُ النَّارِ، إِطْفَاءُ النَّارِ، الْجَنَّةُ، الْأَجْرُ، الْجَزَاءُ، تَضَاعُفُ الْحَسَنَاتِ

١-١٦-٨- الثَّوَابُ

﴿٩٣٦٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ أَعْظَمُ أَجْرًا وَأَسْرَعُ مَثُوبَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢،

ص ١٢٢

﴿٩٣٦٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ أَعْظَمُ جَزَاءٍ [أَجْرًا] وَأَسْرَعُ مَثُوبَةٍ؛ غرر الحكم، ص ١٩٥

﴿٩٣٦٨﴾ الرُّسُول عليه السلام: الْمُؤْمِنُ إِذَا تَابَ وَنَدِمَ فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَلْفَ بَابٍ مِنَ الرَّحْمَةِ وَيُصْبِحُ وَيُمْسِي عَلَى رِضَى اللَّهِ وَكَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ رَكْعَةٍ يُصَلِّيْهَا مِنَ التَّطَوُّعِ عِبَادَةً سَنَةً وَأَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ آيَةٍ يَقْرَأُهَا نُورًا عَلَى الصِّرَاطِ وَكَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ ثَوَابَ نَبِيٍّ وَلَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مِنَ اسْتِغْفَارِهِ وَتَسْبِيحِهِ ثَوَابَ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٧

﴿٩٣٦٩﴾ الرُّسُول عليه السلام: سَبْعَةُ أَسْبَابٍ يُكْتَبُ لِلْعَبْدِ ثَوَابُهَا بَعْدَ وَفَاتِهِ رَجُلٌ غَرَسَ نَخْلًا أَوْ حَفَرَ بَيْتًا أَوْ أَجْرَى نَهْرًا أَوْ بَنَى مَسْجِدًا أَوْ كَتَبَ مُصْحَفًا أَوْ وَرَثَ عِلْمًا أَوْ خَلَفَ وَلَدًا صَالِحًا يَسْتَغْفِرُ لَهُ بَعْدَ وَفَاتِهِ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ١١٠

﴿٩٣٧٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: عَوْدُ نَفْسِكَ الْإِسْتِغْفَارَ بِالذِّكْرِ وَالْإِسْتِغْفَارَ فَإِنَّهُ يَمْحُو عَنْكَ

الْحَوْبَةَ وَيُعْظِمُ لَكَ الْمَثُوبَةَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٣

﴿٩٣٧١﴾ الرُّسُول عليه السلام: مَنْ أَرَادَ أَنْ يُذْرَكَ فَضْلَ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يَقْرَأُ فِي كُلِّ رَكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَآيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۱۱-۱۵-۸- افزایش توانایی

﴿۹۳۶۳﴾ تو خود فرمودی: «و ای قوم من! از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به سوی او بازگردید، تا [باران] آسمان را پی در پی بر شما بفرستد؛ و نیرویی بر نیرویتان بیفزاید! و گنهکارانه، روی [از حق] بر نتابید!» و من از تو آمرزش می خواهم و به درگاهت توبه می کنم.

﴿۹۳۶۴﴾ و ای قوم من! از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به سوی او بازگردید، تا [باران] آسمان را پی در پی بر شما بفرستد؛ و نیرویی بر نیرویتان بیفزاید! و گنهکارانه، روی (از حق) بر نتابید!»

۱۲-۱۵-۸- فضل

﴿۹۳۶۵﴾ اگر آمرزش و عطای تو را از دست بدهم، در روز تنگدستی، امید به فضل چه کسی داشته باشم؟

۱۶-۸-۱- ثواب، عقوبت نشدن، برطرف شدن عذاب، کنارزدن آتش، خاموش کردن آتش، بهشت، پاداش، چند برابر شدن نیکی ها

۱-۱۶-۸- ثواب

﴿۹۳۶۶﴾ طلب آمرزش، اجری بسیار بزرگ و ثوابی زود هنگام و در دسترس دارد.

﴿۹۳۶۷﴾ طلب آمرزش، جزای بسیار بزرگ و ثوابی زود هنگام و در دسترس دارد.

﴿۹۳۶۸﴾ هرگاه مؤمن توبه کند و پشیمان شود، خداوند هزار در از رحمت را در دنیا و آخرت، به روی او می گشاید. و مؤمن صبح و شام را با رضای خدا آغاز می کند. خداوند به تعداد هر رکعت نماز نافله که بخواند، عبادت یک ساله می نویسد؛ و به عدد هر آیه ای که بخواند نوری بر صراط به او می دهد، و در هر روز و شب ثواب پیامبری را برایش بنویسد؛ و به عدد هر حرفی از استغفار و تسبیح، به او ثواب حجّ و عمره می بخشد.

﴿۹۳۶۹﴾ ثواب هفت عمل بعد از مرگ هم در نامه ای اعمال ثبت می شود؛ درخت نشانندن، چاه کندن، نهر آب جاری کردن، مسجد ساختن، قرآن نوشتن، علمی به یادگار گذاشتن و فرزند صالحی به جای گذاشتن که برای پدر استغفار کند.

﴿۹۳۷۰﴾ خودت را عادت بده که سرگرم یاد خدا و استغفار باشی که این کار گناهت را پاک می کند و پاداشت را بزرگ خواهد کرد.

﴿۹۳۷۱﴾ هر کس می خواهد فضیلت روز جمعه را درک کند، باید قبل از ظهر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «آیه الکرسی» و پانزده مرتبه «توحید» را بخواند. بعد از نماز هفتاد بار از خدا طلب آمرزش کند و پنجاه مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و پنجاه مرتبه بگوید: «صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ آلِهِ» که چون چنین کند قبل از

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

الْعَظِيمِ خَمْسِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَآلِهِ خَمْسِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ لَمْ يَقُمْ مِنْ مَكَانِهِ حَتَّى يُعْتَقَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ وَيَتَقَبَّلَ صَلَاتَهُ وَيَسْتَجِيبَ دُعَاءَهُ وَيَغْفِرَ لَهُ وَلِأَبَوَيْهِ وَكَتُبُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ حَرْفٍ خَرَجَ مِنْ فِيهِ حَبَّةٌ وَعُمْرَةٌ وَيُنْبِئُ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مَدِينَةً وَيُعْطِيهِ ثَوَابَ مَنْ صَلَّى فِي مَسَاجِدِ الْأَمْصَارِ الْجَامِعَةِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ عليه السلام؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٩٣٧٢﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّانِيَةِ وَالْعِشْرِينَ ثَمَانِيًا بِالْحَمْدِ وَالْجَحْدِ سَبْعًا وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عَشْرًا ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ عَشْرًا لَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَرَى مَكَانَهُ فِي الْجَنَّةِ وَيَمُوتَ عَلَى الْإِسْلَامِ وَيَكُونُ لَهُ ثَوَابُ سَبْعِينَ نَبِيًّا؛ وسائل الشيعة، ج ٨، ص ٩١

٢-١٦-٨- عدم العقاب

﴿٩٣٧٣﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَمَّا الذَّنْبُ الْمَغْفُورُ فَعَبْدُ عَاقِبَةِ اللَّهِ عَلَى ذَنْبِهِ فِي الدُّنْيَا فَاللَّهُ أَحْلَمُ وَأَكْرَمُ مِنْ أَنْ يُعَاقِبَ عَبْدَهُ مَرَّتَيْنِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٤٣

٣-١٦-٨- رفع العذاب

﴿٩٣٧٤﴾ الرسول ﷺ: أَ تَذَرِي يَا يُونُسُ لَعَلَّ اللَّهَ إِذَا أَنْزَلَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ فَأَحْسُوا بِهِ أَنْ يَتُوبُوا إِلَيْهِ وَيَسْتَغْفِرُوا فَيَرْحَمَهُمْ فَإِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَيَكْشِفَ عَنْهُمْ الْعَذَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَخْبَرْتَهُمْ عَنْ اللَّهِ أَنَّهُ يُنْزِلُ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَتَكُونُ بِذَلِكَ عَنْدهُمْ كَذَابًا؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٩٣٧٥﴾ الرسول ﷺ: فَلَمَّا طَلَعَ الْفَجْرُ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ فَعَلَ قَوْمُ يُونُسَ مَا أَمَرَهُمْ رُوبِيلُ بِهِ فَلَمَّا بَزَغَتِ الشَّمْسُ أَقْبَلَتْ رِيحٌ صَفْرَاءُ مُظْلِمَةٌ مُسْرِعَةٌ لَهَا صَرِيرٌ وَحَفِيفٌ وَهَدِيرٌ فَلَمَّا رَأَوْهَا عَجَبُوا جَمِيعًا بِالصَّرَاحِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَتَابُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفَرُوهُ وَصَرَخَتِ الْأَطْفَالُ بِأَصْوَانِهَا تَطْلُبُ أُمّهَاتِهَا وَعَجَّتْ سَخَالُ الْبَهَائِمِ تَطْلُبُ اللَّبَنَ وَعَجَّتِ الْأَنْعَامُ تَطْلُبُ الرِّعْيَ فَلَمْ يَرَالُوا بِذَلِكَ وَيُونُسُ وَتَنَوَّخَا يَسْمَعَانِ صَيْحَتَهُمْ وَصَرَاحَهُمْ وَيَدْعَوَانِ اللَّهَ عَلَيْهِمْ بِتَغْلِيظِ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٩٣٧٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَرْبَعٌ لِلْمَرْءِ لَا عَلَيْهِ الْإِيمَانُ وَالشُّكْرُ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ وَاسْتَغْفَرُوا فَإِنَّهُ قَالَ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ بحار الأنوار، ج ٦٨، ص ٤٩

﴿٩٣٧٧﴾ اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ لِنَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ اسْتَغْفِرُكَ يَا رَبِّ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ٢٢

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

برخاستن از مکانش خدا او را از آتش جهنم آزاد و نمازش را قبول و دعایش را مستجاب می‌کند و او و پدر و مادرش را می‌آمرزد.

﴿۹۳۷۲﴾ هرکس شب بیست و دوم ماه رجب، هشت رکعت نماز بخواند و در آن یک «حمد» و هفت مرتبه سوره‌ی «کافرون» را قرائت کند و سلام دهد و بر پیامبر ده بار صلوات فرستد و ده بار استغفار کند، از دنیا نمی‌رود مگر آنکه جایش را در بهشت ببیند و بر آئین اسلام می‌میرد و پاداش هفتاد پیامبر را خواهد داشت.

۲-۱۶-۸- عقوبت نشدن

﴿۹۳۷۳﴾ اما گناه آمرزیده شده، گناه آن بنده‌ای است که خداوند او را در دنیا بر گناهش عقوبت کند، پس خدا بدربارتر و کریم‌تر از آن است که بنده‌ی خود را دو بار عقوبت کند.

۳-۱۶-۸- برطرف شدن عذاب

﴿۹۳۷۴﴾ روبیل گفت: ای یونس، آیا می‌دانی ممکن است هنگامی که عذاب بر آنان نازل می‌شود، آن را احساس کنند و به درگاه خداوند توبه و طلب بخشش کنند. و خداوند به آنان رحم کند که حقیقتاً او مهربانترین مهربانان است. و بعد از آنکه تو به ایشان خبر دادی که خداوند در روز چهارشنبه عذاب را نازل می‌کند عذاب را از آنان برطرف سازد و بدین وسیله نزد قومت به عنوان دروغ گو شناخته شوی.

﴿۹۳۷۵﴾ وقتی فجر چهارشنبه طلوع کرد، قوم یونس اعمالی را که روبیل به آن‌ها تعلیم داده بود، انجام دادند. وقتی خورشید طلوع کرد، باد زرد و تاریکی که صدایی مهیب و ترسناک داشت آشکار شد. همگی با ناله و فریاد دست به تضرع برداشتند و به درگاه الهی توبه کردند و کودکان با ناله و فریاد مادران خود را طلبیدند و بره‌های چهارپایان برای شیر مادران خود بانگ و فریاد برآوردند و همچنان به این تضرع ادامه دادند. در آن حال یونس علیه السلام و تنوخی عابد صدای ناله و فریاد آن‌ها را می‌شنیدند، اما برای شدیدتر شدن عذاب آن‌ها دعا می‌کردند.

﴿۹۳۷۶﴾ چهار چیز به نفع مردم است و برای آن‌ها زیان ندارد: که از آن جمله ایمان و شکر است. خداوند متعال فرمود: «خداوند چگونه شما را عذاب می‌کند درحالی که شما شکرگزار و مؤمن هستید». سوّمین آن استغفار است، پروردگار می‌فرماید: «ای رسول ما؛ تا تو در میان آن‌ها هستی، خداوند آن‌ها را مجازات نخواهد کرد؛ و [نیز] تا استغفار می‌کنند، خدا عذابشان نمی‌کند».

﴿۹۳۷۷﴾ بارخدا!؛ تو به پیامبرت که بر او و خاندانش درود فرستادی فرمودی: «ولی [ای پیامبر!] تا تو در میان آن‌ها هستی، خداوند آن‌ها را مجازات نخواهد کرد؛ و [نیز] تا استغفار می‌کنند، خدا عذابشان نمی‌کند». ای خدا؛ من از تو طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی تو بازمی‌گردم.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٣٧٨﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى إِذَا أَرَادَ أَنْ يُصِيبَ أَهْلَ الْأَرْضِ بِعَذَابٍ قَالَ لَوْ لَا الَّذِينَ يَتَحَابُّونَ بَجَلَالِي وَ يَعْمُرُونَ مَسَاجِدِي وَ يَسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ لَوْ لَا هُمْ لَأَنْزَلْتُ عَذَابِي؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٧٣

﴿٩٣٧٩﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ إِنِّي لَأَهْمُّ بِأَهْلِ الْأَرْضِ عَذَابًا فَإِذَا نَظَرْتُ إِلَى عُمَارِ بِيُوتِي وَ إِلَى الْمُتَهَجِّدِينَ وَ إِلَى الْمُتَحَابِّينَ فِي اللَّهِ وَ إِلَى الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ صَرَفْتُ عَنْهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ١٢٠

﴿٩٣٨٠﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ إِذَا رَأَى أَهْلَ قَرْيَةٍ قَدْ أَسْرَفُوا فِي الْمَعَاصِي وَ فِيهَا ثَلَاثَةُ نَفَرٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ نَادَاهُمْ جَلَّ جَلَالُهُ يَا أَهْلَ مَعْصِيَتِي لَوْ لَا مَنْ فِيكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَحَابِّينَ بَجَلَالِي الْعَامِرِينَ بِصَلَاتِهِمْ أَرْضِي وَ مَسَاجِدِي وَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ خَوْفًا مِنِّي لَأَنْزَلْتُ بِكُمْ عَذَابِي ثُمَّ لَا أَبَالِي؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٩٢

﴿٩٣٨١﴾ أَنْ تَغْفِرَ لِي مَغْفِرَةً لَا تُعَذِّبُنِي بَعْدَهَا أَبَدًا؛ إقبال الأعمال، ص ٤١٤

﴿٩٣٨٢﴾ الرسول ﷺ: ثُمَّ قَالَ غُفْرَانُكَ اللَّهُمَّ فَأَنْزَلَ اللَّهُ فِي ذَلِكَ وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَ أَنْتَ فِيهِمْ وَ مَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ٢٣٤

﴿٩٣٨٣﴾ الرسول ﷺ: فَلَا تُعَذِّبْنِي وَ أَنَا أَسْتَغْفِرُكَ؛ فلاح السائل، ص ٢٠٤

﴿٩٣٨٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: فِي الْأَرْضِ أَمَانَانِ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَ قَدْ رَفَعَ أَحَدُهُمَا فَدُونُكُمْ الْآخَرَ فَتَمَسَّكُوا بِهِ أَمَّا الْأَمَانُ الَّذِي رَفَعَ فَهُوَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ أَمَّا الْأَمَانُ الْبَاقِي فَهُوَ الْإِسْتِغْفَارُ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مَنْ قَاتِلٌ وَ مَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَ أَنْتَ فِيهِمْ وَ مَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ روضة الواعظين، ج ٢، ص ٤٧٨

﴿٩٣٨٥﴾ الصادق عليه السلام: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ لَكُمْ جَمِيعًا الذُّنُوبَ قَالَ فَقُلْتُ لَيْسَ هَكَذَا نَفَرًا فَقَالَ يَا بَا مُحَمَّدٍ فَإِذَا غَفَرَ الذُّنُوبَ جَمِيعًا فَلِمَنْ يُعَذِّبُ وَ اللَّهُ مَا عَنَى مِنْ عِبَادِهِ غَيْرَنَا وَ غَيْرَ شِيعَتِنَا وَ مَا نَزَلَتْ إِلَّا هَكَذَا إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ لَكُمْ جَمِيعًا الذُّنُوبَ؛ بحار الأنوار، ج ٢٤، ص ٢٦٠

﴿٩٣٨٦﴾ الباقر عليه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ الْإِسْتِغْفَارُ حَصْنَيْنِ لَكُمْ مِنَ الْعَذَابِ فَمَضَى أَكْبَرُ الْحَصْنَيْنِ وَ بَقِيَ الْإِسْتِغْفَارُ فَأَكْثَرُوا مِنْهُ فَإِنَّهُ مَنجَاةٌ لِلذُّنُوبِ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ٥٤

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۳۷۸﴾ هرگاه خداوند بخواهد عذابی به مردم زمین فروفرستد، چنین می‌فرماید: «اگر نبودند کسانی که به خاطر من محبت می‌ورزند و مساجد مرا آباد نگاه می‌دارند و سحرگاهان استغفار می‌کنند، عذابم را بر ایشان فرو می‌فرستادم».

﴿۹۳۷۹﴾ خدای متعال می‌فرماید: هرگاه قصد می‌کنم که به اهل زمین عذاب نازل کنم، به آبادگران خانه‌هایم (مساجد) و عبادتگرا و دوستداران در راه خداوند و به آمرزش‌جویان در سحرگاهان نگاه می‌کنم. و به خاطر ایشان از فرستادن عذاب بر [ساکنان زمین] منصرف می‌شوم. ﴿۹۳۸۰﴾ هنگامی که خداوند به اهل منطقه‌ای که در گناهان زیاده‌روی می‌کنند نظر کند ولی ببیند که در میان آنان [لااقل] سه نفر مؤمن باشند، به آن قوم چنین می‌گوید: ای اهل معصیت؛ اگر در میان شما مؤمنانی نبودند که به خاطر من به یکدیگر محبت می‌کنند و مساجد و زمین مرا با نمازشان آباد می‌کنند و در سحرگاهان از ترس من آمرزش می‌خواهند عذابم را به سويتان نازل می‌کردم و باکی نداشتم [که نابود شوید].

﴿۹۳۸۱﴾ خداوند؛ مرا چنان بیامرز که بعد از آن مرا هرگز عذاب نکنی.

﴿۹۳۸۲﴾ سپس فرمود: «خدایا؛ آمرزش را می‌خواهم». و خداوند این آیه را نازل کرد: «مادامی که تو در میان ایشانی و آن‌ها طلب آمرزش می‌کنند، خدا آنان را عذاب نخواهد کرد».

﴿۹۳۸۳﴾ عذابم نکن؛ درحالی که از تو آمرزش می‌خواهم.

﴿۹۳۸۴﴾ در روی زمین دو امان از عذاب خدای سبحان وجود داشت که یکی از آن دو برداشته شده؛ پس بر شما باد به التزام به دیگری؛ به آن متمسک شوید. اما آن امانی که برداشته شد، رسول خدا ﷺ است و اما آن امانی که باقی است، استغفار کردن است؛ خداوند متعال فرمود: «ولی [ای پیامبر!] تا تو در میان آن‌ها هستی، خداوند آن‌ها را مجازات نخواهد کرد؛ و [نیز] تا استغفار می‌کنند، خداوند عذابشان نمی‌کند».

﴿۹۳۸۵﴾ ابوبصیر از امام صادق علیه السلام روایت می‌کند که درباره‌ی این کلام خداوند: «لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعاً» فرمود: «خداوند گناهان همه‌ی شما را می‌آمرزد». گفتیم: «ما این آیه را این‌گونه نمی‌خوانیم». فرمود: «ای ابا محمد؛ اگر همه‌ی گناهان را بیامرزد، دیگر چه کسی را عذاب می‌کند؟ به خدا سوگند که منظورش از بندگان فقط ما و شیعیان ما است و این آیه همین‌گونه نازل شده که خداوند گناهان همه‌ی شما را می‌آمرزد».

﴿۹۳۸۶﴾ پیامبر خدا ﷺ و طلب آمرزش، دو قلعه‌ی نگهدارنده‌ی شما از عذابند. قلعه‌ی بزرگ‌تر از دست رفت و فقط استغفار مانده است. پس زیاد استغفار کنید که نجات‌دهنده‌ی شما از گناهان است.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٣٨٧﴾ الباقِر (عليه السلام): كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَالْإِسْتِغْفَارُ لَكُمْ حَصْنَيْنِ حَصِينَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ فَمَضَى أَكْبَرُ الْحَصْنَيْنِ وَبَقِيَ الْإِسْتِغْفَارُ فَأَكْثَرُوا مِنْهُ فَإِنَّهُ مِمَّحَاةٌ لِلذُّنُوبِ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٦٨

﴿٩٣٨٨﴾ الرسول (عليه السلام): ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: كُنْتُ أَخْشَى الْعَذَابَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ حَتَّى جَاءَنِي جَبْرِئِيلُ بِسُورَةِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَعَلِمْتُ أَنَّ اللَّهَ لَا يُعَذِّبُ أُمَّتِي بَعْدَ نَزُولِهَا فَإِنَّهَا نَسَبَةُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَمَنْ تَعَاهَدَ قِرَاءَتَهَا بَعْدَ كُلِّ صَلَاةٍ تَنَاسَّرَ الْبِرُّ مِنَ السَّمَاءِ عَلَى مَفْرَقِ رَأْسِهِ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِ السَّكِينَةُ لَهَا دَوِيُّ حَوْلِ الْعَرْشِ حَتَّى يَنْظُرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى قَارِئِهَا فَيَغْفِرُ اللَّهُ مَغْفِرَةً لَا يُعَذِّبُهُ بَعْدَهَا؛ بحار الأنوار، ج ٨٩، ص ٣٦٠

﴿٩٣٨٩﴾ الرسول (عليه السلام): ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: كُنْتُ أَخْشَى الْعَذَابَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ حَتَّى جَاءَنِي بِسُورَةِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَعَلِمْتُ أَنَّ اللَّهَ لَا يُعَذِّبُ أُمَّتِي بَعْدَ نَزُولِهَا فَإِنَّهَا نَسَبَةُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَمَنْ تَعَاهَدَ قِرَاءَتَهَا بَعْدَ كُلِّ صَلَاةٍ تَنَاسَّرَ الْبِرُّ مِنَ السَّمَاءِ عَلَى مَفْرَقِ رَأْسِهِ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِ السَّكِينَةُ لَهَا دَوِيُّ حَوْلِ الْعَرْشِ حَتَّى يَنْظُرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى قَارِئِهَا فَيَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ مَغْفِرَةً لَا يُعَذِّبُهُ بَعْدَهَا ثُمَّ لَا يَسْأَلُ اللَّهُ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ إِيَّاهُ وَيَجْعَلُهُ فِي كِلَائِهِ وَلَهُ مِنْ يَوْمٍ يَقْرَأُهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيُصِيبُ الْفَوْزَ وَالْمَنْزِلَةَ وَالرَّفْعَةَ وَيُوسِّعُ عَلَيْهِ فِي الرِّزْقِ وَيَمْدُدُ لَهُ فِي الْعُمْرِ وَيُكْفِي مِنْ أُمُورِهِ كُلِّهَا وَلَا يَذُوقُ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ وَيَنْجُو مِنَ عَذَابِ الْقَبْرِ وَلَا يَخَافُ أُمُورَهُ إِذَا خَافَ الْعِبَادُ وَلَا يَقْزَعُ إِذَا قَزَعُوا فَإِذَا وَافَى الْجَمْعَ أَتَوْهُ بِنَجِيْبَةٍ خُلِقَتْ مِنْ دُرَّةٍ بَيْضَاءَ فَيَرْكُبُهَا فَتَمُرُّ بِهِ حَتَّى يَقِفَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِ بِالرَّحْمَةِ وَيُكْرِمُهُ بِالْجَنَّةِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ فَطُوبَى لِقَارِئِهَا فَإِنَّهُ مَا مِنْ أَحَدٍ يَقْرَأُهَا إِلَّا وَكَّلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ مِائَةَ أَلْفٍ مَلَكٍ يَحْفَظُونَهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ إِلَى يَوْمِ يَمُوتُ وَيُغْرَسُ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ نَخْلَةٌ وَعَلَى كُلِّ نَخْلَةٍ مِائَةُ أَلْفٍ شِمْرَاخٍ وَعَلَى كُلِّ شِمْرَاخٍ عِدَدُ رَمْلِ عَالِجِ بُسْرٍ كُلِّ بُسْرَةٍ مِثْلُ قَلَّةٍ مِنْ قَلَالِ الْهَجَرِ يُضِيءُ نُورُهَا مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَالنَّخْلَةُ مِنْ ذَهَبٍ أَحْمَرَ وَالْبُسْرُ مِنْ دُرَّةٍ حُمْرَاءَ وَكَلَّ اللَّهُ تَعَالَى أَلْفَ مَلَكٍ يَبْنُونَ لَهُ الْمَدَائِنَ وَالْقُصُورَ وَيَمْشِي عَلَى الْأَرْضِ وَهِيَ تَفْرَحُ بِهِ وَيَمُوتُ مَغْفُورًا لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٠

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۳۸۷﴾ پیامبر خدا ﷺ و طلب آمرزش، دو قلعه‌ی نگهدارنده‌ی شما از عذابند. قلعه‌ی بزرگ‌تر از دست رفت و فقط استغفار مانده است. پس زیاد استغفار کنید که گناهان شما را پاک می‌کند. که خداوند عزّ و جلّ می‌فرماید: «تا هنگامی که تو [ای رسول خدا ﷺ] در میان آنان هستی، خدا آنان را عذاب نمی‌کند، و تا هنگامی که استغفار می‌کنند خدا آنان را عذاب نخواهد کرد».

﴿۹۳۸۸﴾ شب و روز از عذاب هراسان بودم تا اینکه سوره‌ی اخلاص نازل شد و دانستم خداوند بعد از نزول آن، اَمّتَم را عذاب نخواهد کرد، چراکه این سوره معرفّ خدای عزّ و جلّ است. پس هر کس بعد از هر نماز بر قرائت آن تداوم ورزد، خیرات از آسمان بر فرق سرش می‌ریزد و آرامش بر وجودش مستولی می‌شود و صدایی از اطراف عرش در گوشش زمزمه می‌شود تا اینکه خداوند عزّ و جلّ به خواننده‌ی این سوره نگاه می‌کند و او را آنچنان می‌آمرزد که دیگر بعد از آن عذابش نکند.

﴿۹۳۸۹﴾ شب و روز از عذاب هراسان بودم تا اینکه سوره‌ی اخلاص نازل شد و دانستم خداوند بعد از نزول آن، اَمّتَم را عذاب نخواهد کرد، چراکه این سوره معرفّ خدای عزّ و جلّ است. پس هر کس بعد از هر نماز بر قرائت آن تداوم ورزد، خیرات از آسمان بر فرق سرش می‌ریزد و آرامش بر وجودش مستولی می‌شود و صدایی از اطراف عرش در گوشش زمزمه می‌شود تا اینکه خداوند عزّ و جلّ به خواننده‌ی این سوره نگاه می‌کند و او را آنچنان می‌آمرزد که دیگر بعد از آن عذابش نکند. بعد از آن این شخص درخواستی از خدا نخواهد کرد مگر اینکه خداوند به او اعطا نماید و از روزی که این سوره را قرائت کند تا روز قیامت از او محافظت کند، خیر دنیا و آخرت نصیب او خواهد بود، و به کامیابی و منزلت و مقام عالی خواهد رسید؛ روزی‌اش فراوان و عمرش طولانی خواهد شد و خداوند کارهایش را برعهده خواهد گرفت، سختی‌های مرگ را نخواهد چشید و از عذاب قبر نجات پیدا خواهد کرد. از آنچه دیگر بندگان می‌هراسند نخواهد هراسید و آنجا که دیگران بترسند نخواهد ترسید. آن‌گاه که همگان در محشر جمع شوند مرکبی از مروارید سفید خلق و او بر آن سوار می‌شود، حرکت می‌کند تا اینکه در پیشگاه خداوند عزّ و جلّ می‌ایستد؛ پس خداوند مهربانانه به او می‌نگرد و او را به ورود در بهشت اکرام می‌کند که هر کجا می‌خواهد ساکن شود. پس خوشا به حال خواننده‌ی این سوره؛ کسی این سوره را قرائت نمی‌کند مگر اینکه خداوند عزّ و جلّ یکصد هزار فرشته را مأمور می‌کند که از پیش رو و پشت سر، او را محافظت کنند و برای او آمرزش بخواهند و در پرونده‌اش حسنات بنویسند - تا روزی که از دنیا برود - در مقابل هر حرف این سوره درخت خرمایی برای او کاشته می‌شود که هر درخت یکصد هزار شاخه و هر شاخه به تعداد ریگ‌های انبوه، میوه دارد، هر میوه‌ای به بزرگی یکی از قلّه‌های سرزمین یمن خواهد بود و آن چنان می‌درخشد که نور آن بین آسمان و زمین را روشن می‌کند. آن درخت از زر سرخ و آن میوه از مروارید سرخ خواهد بود. خداوند متعال هزار فرشته را مأمور می‌کند که برای او شهرها و قصرها بسازند. این شخص شادمانه بر زمین راه می‌رود و آمرزیده از دنیا خواهد رفت.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٣٩٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَوْ أَنَّ النَّاسَ حِينَ عَصَوْا تَابُوا وَاسْتَغْفَرُوا لَمْ يُعَذِّبُوا وَلَمْ يَهْلِكُوا؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٣

﴿٩٣٩١﴾ مَغْفِرَةٌ لَا تُعَذِّبُنِي بَعْدَهَا أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٨٤

﴿٩٣٩٢﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَا يُعَذِّبُ اللَّهُ مُؤْمِنًا بَعْدَ التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ إِلَّا

بِسُوءِ ظَنِّهِ بِاللَّهِ وَتَقْصِيرِهِ مِنْ رَجَائِهِ وَسُوءِ خُلُقِهِ وَاعْتْيَابِهِ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ الكافي، ج ٢، ص ٧١

﴿٩٣٩٣﴾ الرسول ﷺ: وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَفِيهِمْ مَنْ يَسْتَغْفِرُ لَأَنَّ هَؤُلَاءِ لَوْ لَا أَنَّ فِيهِمْ مَنْ

عَلِمَ اللَّهُ أَنَّهُ سَيُؤْمِنُ أَوْ أَنَّهُ سَيَخْرُجُ مِنْ نَسْلِهِ ذُرِّيَّةٌ طَيِّبَةٌ يَجُودُ رَبُّكَ عَلَى هَؤُلَاءِ بِالْإِيمَانِ وَتَوَابِهِ

وَلَا يَقْتَطِعُهُمْ بَاخْتِرَامُ آبَائِهِمُ الْكُفَّارَ وَلَوْ لَا ذَلِكَ لَأَهْلَكْتَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٤٢، ص ٤٠

﴿٩٣٩٤﴾ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ (الأنفال: ٣٣)

٩٤-١٦-٨-دَفْعُ النَّارِ

﴿٩٣٩٥﴾ الرسول ﷺ: آيَا وَمَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ ثُمَّ نَسِيَ لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْلُولًا يُسَلِّطُ اللَّهُ

عِزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ بِكُلِّ آيَةٍ مِنْهُ حَيَّةٌ تَكُونُ قَرِينَتَهُ إِلَى النَّارِ إِلَّا أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛ من لا يحضره الفقيه،

ج ٤، ص ١١

﴿٩٣٩٦﴾ الرسول ﷺ: آيَا وَمَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ ثُمَّ نَسِيَ لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْلُولًا يُسَلِّطُ اللَّهُ

عَلَيْهِ بِكُلِّ آيَةٍ مِنْهَا حَيَّةٌ تَكُونُ قَرِينَتَهُ إِلَى النَّارِ إِلَّا أَنْ يَغْفِرَ لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ٦، ص ١٩٦

﴿٩٣٩٧﴾ الرسول ﷺ: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ هَذَا الشَّهْرَ قَدْ خَصَّكُمْ اللَّهُ بِهِ وَحَضَرَكُمْ وَهُوَ سَيِّدُ

الشُّهُورِ لَيْلَةٌ فِيهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ تَغْلُقُ فِيهِ أَبْوَابُ النَّارِ وَتُفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَمَنْ أَدْرَكَهُ وَ

لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٦٧

﴿٩٣٩٨﴾ قِيلَ لِسُلَيْمَانَ الْفَارِسِيِّ: كَيْفَ أَصْبَحْتَ قَالَ كَيْفَ يُصْبِحُ مَنْ كَانَ الْمَوْتُ غَايَتَهُ وَالْقَبْرُ

مَنْزِلَهُ وَالْدِّيْدَانُ جَوَارَهُ وَإِنْ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَالنَّارُ مَسْكَنُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ١٦

﴿٩٣٩٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا سَيِّدِي وَإِلَهِي وَمَوْلَايَ أَسَلِّطُ النَّارَ عَلَى وَجْهِهِ خَرَّتْ

لِعَظَمَتِكَ سَاجِدَةً وَعَلَى أَلْسُنٍ نَطَقَتْ بِتَوْحِيدِكَ صَادِقَةً وَبِشُكْرِكَ مَادِحَةً وَعَلَى قُلُوبٍ

اعْتَرَفَتْ بِإِلَهِيَّتِكَ مُحَقِّقَةً وَعَلَى ضَمَائِرٍ حَوَتْ مِنَ الْعِلْمِ بِكَ حَتَّى صَارَتْ خَاشِعَةً وَعَلَى

جَوَارِحٍ سَعَتْ إِلَى أَوْطَانِ تَعْبُدِكَ [توحيدك] طَائِعَةً فَأَشَارَتْ [وَأَشَارَتْ] بِاسْتِغْفَارِكَ مُذْنَعَةً

مَا هَكَذَا الظَّنُّ بِكَ وَلَا أَخْبَرْنَا بِفَضْلِكَ عَنْكَ يَا كَرِيمُ؛ إقبال الأعمال، ص ٧٠٨

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۳۹۰﴾ اگر مردم بعد از عصیان و نافرمانی بازمی گشتند و طلب آمرزش می کردند، هرگز عذاب نمی شدند و به هلاکت نمی افتادند.

﴿۹۳۹۱﴾ آمرزشی که بعد از آن هرگز بدبخت نشوم.

﴿۹۳۹۲﴾ سوگند به خدایی که جز او خدایی نیست؛ خداوند هیچ مؤمنی را بعد از توبه و استغفار جز به خاطر بدگمانی به خدا و کوتاهی در امید و بداخلاقی و غیبت پشت سر مؤمنین عذاب نمی کند.

﴿۹۳۹۳﴾ و خداوند چنانچه میان آن ها کسی باشد که برای اینان استغفار کند و یا کسی باشد که خدا بداند او ایمان می آورد و یا از نسلش فرزندی پاک خواهد آمد، هرگز عذابشان نخواهد کرد؛ و با هلاک کردن پدران کافرشان آن ها را هلاک نخواهد کرد و اگر این چنین نباشد حتماً هلاکشان می کند.

﴿۹۳۹۴﴾ ولی (ای پیامبر!) تا تو در میان آن ها هستی، خداوند آن ها را مجازات نخواهد کرد؛ و (نیز) تا استغفار می کنند، خدا عذابشان نمی کند.

۴-۱۶-۸- کنارزدن آتش

﴿۹۳۹۵﴾ آگاه باشید که هرکس قرآن را بیاموزد و سپس هنگام عمل آن را فراموش کند، در قیامت خداوند را درحالی ملاقات کند که غل و زنجیر به گردن دارد و خداوند به عدد هر آیه از آن، ماری را همراه او قرار می دهد تا به آتش رسد، مگر اینکه خداوند او را بیاموزد.

﴿۹۳۹۶﴾ آگاه باشید که هرکس قرآن را بیاموزد و سپس [هنگام عمل] آن را فراموش کند، در قیامت خداوند را درحالی ملاقات می کند که غل و زنجیر به گردن دارد و خداوند به عدد هر آیه از آن، ماری را همراه او می کند تا به آتش برسد، مگر اینکه خداوند او را بیاموزد.

﴿۹۳۹۷﴾ ای مردم؛ این ماه مخصوص شما و برای شماست و آن سرور ماه هاست، در این ماه شبی است که از هزار ماه نیکوتر است، درهای دوزخ در این ماه بسته و درهای بهشت گشوده می شود، هرکس این ماه را درک کند ولی آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور کرده است.

﴿۹۳۹۸﴾ به سلمان فارسی گفته شد: «چگونه صبح کردی؟» گفت: «چه صبحی دارد کسی که پایانش مرگ است و منزلش گور و همسایه اش کوه ها. و اگر آمرزیده نشود، مسکنش دوزخ خواهد بود»؟

﴿۹۳۹۹﴾ ای آقا و معبود و مولایم؛ آیا آتش دوزخ را بر چهره هایی که برای عظمت تو به سجده افتاده و بر زبان هایی که صادقانه به یگانگی ات گویا شده و سپاسگزارانه به شکر تو باز شده و بر دل هایی که از روی یقین به خدایات اعتراف کرده اند و بر نهادهایی که علم و معرفت آن ها را فراگرفته تا آنجا که در برابرت خاشع گشته و بر اعضا و جوارحی که مشتاقانه به پرستشگاه هایت شتافته و با اقرار به گناه، جویای آمرزش تو هستند، مسلط می کنی؟ چنین گمانی به تو نیست! و از فضل تو چنین نشنیده ایم ای خدای کریم.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٥-١٦-٨-إطفاء النار

﴿٩٤٠﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الذُّنُوبَ لَتَشُوبُ أَهْلَهَا لِنُحْرِفَنَّهُمْ لَا يُطْفِئُهَا شَيْءٌ إِلَّا الْإِسْتِغْفَارُ؛

مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٣١٦

﴿٩٤١﴾ امیر المؤمنین (علیه السلام): طُوبَى لِلْعَبْدِ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ ذَنْبٍ لَمْ يَطْلُعْ عَلَيْهِ غَيْرُهُ فَإِنَّمَا مَثَلُ

الِاسْتِغْفَارِ عَقِيبَ الذَّنْبِ مَثَلُ الْمَاءِ يُصَبُّ عَلَى النَّارِ فَيُطْفِئُهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٤

﴿٩٤٢﴾ امیر المؤمنین (علیه السلام): مَثَلُ الْإِسْتِغْفَارِ عَقِيبَ الذَّنْبِ مَثَلُ الْمَاءِ يُصَبُّ عَلَى النَّارِ فَيُطْفِئُهَا؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٤

﴿٩٤٣﴾ امیر المؤمنین (علیه السلام): وَ أَمَّا قَوْلُهُ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ أَيْ هَلُمُّوا إِلَى خَيْرِ أَعْمَالِكُمْ وَ دَعْوَةِ رَبِّكُمْ وَ سَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَ إِطْفَاءِ نَارِكُمْ الَّتِي أَوْقَدْتُمُوهَا عَلَى ظُهُورِكُمْ وَ فَكَاكِ رِقَابِكُمْ الَّتِي رَهَنْتُمُوهَا بِذُنُوبِكُمْ لِيَكْفَرَ اللَّهُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ؛

مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٦٨

٦-١٦-٨-الجنة

﴿٩٤٤﴾ الرسول ﷺ: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَتَبَهُ اللَّهُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنْ كَانَ عَصْمَتُهُ شَهَادَةً أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنِّي مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَ مَنْ إِذَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِنِعْمَةٍ قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ مَنْ إِذَا أَصَابَ ذَنْبًا قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ مَنْ إِذَا أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ قَالَ إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ؛ مستدرک الوسائل،

ج ٢، ص ٤٠٣

﴿٩٤٥﴾ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَالِدَةَ الْحُجَجِ عَلَى النَّاسِ أَجْمَعِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيَّتُهَا الْمَظْلُومَةُ الْمَمْنُوعَةُ حَقَّهَا ثُمَّ قُلِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَمَّتِكَ وَ ابْنَةِ نَبِيِّكَ وَ زَوْجَةِ وَصِيِّ نَبِيِّكَ صَلَاةً تَرْزُقُهَا فَوْقَ رُفَى عِبَادِكَ الْمُكْرَمِينَ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَ أَهْلِ الْأَرْضِينَ. فَقَدْ رَوَى أَنَّ مَنْ زَارَهَا بِهَذِهِ الزِّيَارَةِ وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ؛

إقبال الأعمال، ص ٦٢٣

﴿٩٤٦﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَذْنِبُ فَيَدْخُلُ بِهِ الْجَنَّةَ قِيلَ وَ كَيْفَ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ

يَكُونُ نُصَبَ عَيْنَيْهِ لَا يَزَالُ يَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَ يَنْدَمُ عَلَيْهِ فَيَدْخُلُهُ اللَّهُ بِهِ الْجَنَّةَ؛ إرشاد القلوب، ج ١،

ص ٤٦

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۵-۱۶-۸- خاموش کردن آتش

﴿۹۴۰﴾ گناهان با اهل آن درآمیخته می‌شوند، ایشان را می‌سوزانند به‌نحوی که چیزی آن را جز استغفار خاموش نمی‌کند.

﴿۹۴۱﴾ خوشا به حال بنده‌ای که از پیشگاه الهی برای گناهای طلب آمرزش می‌کند و کسی جز او مطلع نیست، پس مثل استغفار بعد انجام گناه همانند ریختن آب بر آتش است که آن را خاموش می‌کند.

﴿۹۴۲﴾ مثال استغفار در پی گناه، همانند آب است که چون بر روی آتش ریخته شود آن را خاموش می‌کند.

﴿۹۴۳﴾ «حَى عَلَى الصَّلَاةِ» یعنی به‌سوی بهترین اعمال و دعوت پروردگار خویش بیاوید و بشتابید به‌سوی آمرزش پروردگار و فرونشاندن آتش خویش که آن را با دست‌های خود فروخته‌اید و رهاکردن گردن‌های خود که آن‌ها را با گناهان خویش گرو گذاشته‌اید تا خدا بدی‌های شما را از شما بپوشاند و گناهان شما را بپامزد.

۶-۱۶-۸- بهشت

﴿۹۴۴﴾ چهار چیز است که در هرکس باشد از بهشتیان خواهد بود؛ آن کس که نگهدارنده‌اش شهادت بر «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» باشد و اینکه من محمد رسول خدا هستم، و آن کس که چون خداوند نعمتی به او بخشد بگوید: «الحمد لله» و آن کس که چون گناهی کند بگوید: استغفر الله، و آن کس که چون مصیبتی به او رسد بگوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ»

﴿۹۴۵﴾ سلام بر تو ای سرور بانوان هر دو عالم، سلام بر تو ای مادر حجت‌های خداوندی بر مردم. سلام بر تو ای آن‌که به تو ظلم و ستم شد و حقت را از تو منع کردند. سپس بگو: «خداوندا؛ بر کنیزت و دختر پیامبرت و همسر جانشین پیامبرت درود فرست و او را به خود نزدیک ساز؛ نزدیک‌تر از هر بنده‌ی صالح و اکرام‌شده‌ای از اهل آسمان‌ها و زمین‌ها [به خویش و مقام بندگی‌ات نزدیک فرما]». هرکس با این جملات از زیارت، حضرت صدیقه‌ی طاهره علیها السلام را زیارت کند و طلب آمرزش کند، خداوند او را می‌آمرزد و وارد بهشت می‌کند.

﴿۹۴۶﴾ بنده‌ای گناه می‌کند و به‌سبب آن داخل بهشت می‌شود! عرض شد: «چگونه می‌شود ای پیامبر خدا؟» حضرت فرمود: «آن گناه همیشه در مقابل چشم اوست و فراموش آن را نمی‌کند و همیشه از خدا طلب آمرزش می‌کند و از آن پشیمان است، پس خدای متعال به‌واسطه‌ی آن او را داخل بهشت می‌کند».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٤٠٧﴾ الرسول ﷺ: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَرْفَعُ لَهُ دَرَجَةٌ فِي الْجَنَّةِ لَا يَعْرِفُهَا مِنْ أَعْمَالِهِ فَيَقُولُ رَبِّ أَنْتَ لِي هَذِهِ فَيَقُولُ بِاسْتِغْفَارِ وَالَّذِيكَ لَكَ مِنْ بَعْدِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٤٣٨

﴿٩٤٠٨﴾ أَنْتَبَ مَنَّةً مِنْكَ عَلَيْهِ شَجَرَةٌ مِنْ يَقْطِينٍ وَ أَجْرِيَتْ لَهُ فُرَاتَانِ مِنْ مَعِينٍ فَلَمَّا اسْتَغْفَرَ وَ تَابَ خَرَقَتْ لَهُ إِلَى الْجَنَّةِ بَابًا إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٢٨

﴿٩٤٠٩﴾ الرسول ﷺ: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ هَذَا الشَّهْرَ قَدْ حَصَّكُمْ اللَّهُ بِهِ وَ حَصَّرَكُمْ وَ هُوَ سَيِّدُ الشُّهُورِ لَيْلَةٌ فِيهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ تُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ النَّارِ وَ تَفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَمَنْ أَدْرَكَهُ وَ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ؛ الكافي، ج ٤، ص ٦٧

﴿٩٤١٠﴾ الرضا ﷺ: ثُمَّ يقرأُ خَمْسَ آيَاتٍ مِنْ آخِرِ آلِ عِمْرَانَ وَ يَقُولُ مِائَةَ مَرَّةٍ سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ فَإِنَّهُ مَنْ قَالَهَا بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٣٥٤

﴿٩٤١١﴾ رَجُلٌ آخِذٌ بِمَا لَا يُخْتَلَفُ فِيهِ وَ رَدَّ عِلْمَ مَا أَشْكَلَ عَلَيْهِ إِلَى اللَّهِ مَعَ وَلَا تَيْنًا وَ لَا يَأْتُمُ بِنَا وَ لَا يُعَادِينَا وَ لَا يَعْرِفُ حَقَّنَا فَنَحْنُ نَرْجُو أَنْ يُغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَ يَدْخُلَهُ الْجَنَّةَ فَهَذَا مُسْلِمٌ ضَعِيفٌ؛ بحار الأنوار، ج ٤٤، ص ١٠١

﴿٩٤١٢﴾ الكاظم ﷺ: سَبْعَةٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَقَدْ كَمَلَ حَقِيقَةُ الْإِيمَانِ وَ فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ مَنْ أَسْبَغَ وُضُوْءَهُ وَ أَحْسَنَ صَلَاتَهُ وَ آدَى زَكَاةَ مَالِهِ وَ كَفَّ غَضَبَهُ وَ سَجَنَ لِسَانَهُ وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى وَ آدَى النَّصِيحَةَ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّهِ؛ معدن الجواهر، ص ٦٠

﴿٩٤١٣﴾ الصادق ﷺ: سُئِلَ الصَّادِقُ ﷺ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ قَالَ إِذَا حَشَرَ اللَّهُ النَّاسَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ أَجَلَ اللَّهُ أَشْيَاعَنَا أَنْ يُنَاقِشَهُمْ فِي الْحِسَابِ فَنَقُولُ إِلَهُنَا هَؤُلَاءِ شَيَعَتُنَا فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى قَدْ جَعَلْتُ أَمْرَهُمْ إِلَيْكُمْ وَ قَدْ شَفَعْتُمْ فِيهِمْ وَ غَفَرْتُ لِمُسِيئَتِهِمْ أَذْخَلُوهُمْ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٥٠

﴿٩٤١٤﴾ الرسول ﷺ: فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَأْمُرُ جَنَّتَهُ أَنْ اسْتَغْفِرَ وَ تَزِينِيَ لِعِبَادِي فَيُوشِكُ أَنْ يَذْهَبَ بِهِمْ نَصَبُ الدُّنْيَا وَ أَذَاهَا وَ يَصِيرُوا إِلَى جَنَّتِي وَ كَرَامَتِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦٤

﴿٩٤١٥﴾ فَأَنْشُرْ عَلَيَّ مِنْ سَعَةِ رَحْمَتِكَ وَ عَظَمِ عَفْوِكَ وَ مَغْفِرَتِكَ مَا تُنَجِّنِي بِهِ مِنَ النَّارِ وَ تُدْخِلْنِي بِهِ الْجَنَّةَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١٤

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۴۰۷﴾ در بهشت درجه‌ی بنده‌ای بالا برده می‌شود، که [آن درجه] به اعمالش مربوط نمی‌شود؛ پس آن بنده می‌گوید: خدای من؛ چرا این درجه به من داده شده است؟ می‌فرماید: «به واسطه‌ی طلب آمرزش پدر و مادرت برای تو».

﴿۹۴۰۸﴾ از روی لطف و مهربانی برایش درخت کدو رویاندی و چشمه‌ای از آب شیرین جاری کردی؛ و چون استغفار و توبه کرد دری برای او به‌سوی بهشت بازکردی. به‌راستی که تو بسیار بخشنده‌ای.

﴿۹۴۰۹﴾ ای مردم؛ این ماه مخصوص شما و برای شماست و آن سرور ماه‌هاست، در این ماه شبی است که از هزار ماه نیکوتر است، درهای دوزخ در این ماه بسته و درهای بهشت گشوده می‌شود، هرکس این ماه را درک کند ولی آمرزیده نشود، خداوند او را از رحمت خویش دور کرده است.

﴿۹۴۱۰﴾ سپس پنج آیه از آیات آخر سوره آل عمران را بخواند و صد مرتبه بگوید: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ و از خداوند که پروردگارم است؛ طلب آمرزش می‌کنم و به‌سوی او باز می‌گردم. هرکس این کلمات را بگوید، خداوند خانه‌ای را در بهشت برایش بنا می‌کند.

﴿۹۴۱۱﴾ افرادی هستند که به عقایدی که در آن اختلاف نیست معتقد می‌شوند و حکم هر امر مشکل و نیز مسئله‌ی ولایت ما را به خدا واگذار می‌کنند، اگر به ما تأسی نمی‌کنند دشمنی هم نکرده و حق ما را انکار نمی‌کنند. ما امیدواریم که خدا ایشان را بیامرزد و وارد بهشت کند. این گونه افراد، مسلمان ضعیفی هستند.

﴿۹۴۱۲﴾ هفت چیز است که هرکس دارای آن‌ها باشد، حقیقت ایمان را کامل کرده و برای او درهای بهشت گشوده می‌شود: کسی که وضو را کامل گیرد، نماز را نیکو به‌جای آورد، زکات مال خود را بدهد، خشم خود را بازدارد، زبان خود را در بند کند، استغفار کند، به موعظه‌های اهل بیت پیامبرش عمل کند.

﴿۹۴۱۳﴾ از امام صادق (علیه السلام) درباره‌ی این آیه (۲۵ - ۲۶ سوره‌ی غاشیه) پرسیده شد. فرمود: وقتی که خداوند همه را در صحرای محشر جمع کند، شیعیان ما را بزرگ می‌دارد. ما می‌گوییم: «خداوند، این‌ها شیعیان ما هستند». خداوند متعال می‌فرماید: «کار آن‌ها را به شما واگذار می‌کنم و شما را شفیع آن‌ها قرار می‌دهم و بدکاران آن‌ها را می‌بخشم». آن‌ها را بدون محاسبه به بهشت وارد کنید.

﴿۹۴۱۴﴾ خداوند به بهشت امر می‌کند که استغفار کن و برای بندگانم خود را زینت کن تا شاید رنج و ناراحتی دنیا از آن‌ها برطرف شود و به‌سوی بهشت و کرامت من بیایند.

﴿۹۴۱۵﴾ از رحمت واسعه و گذشت بسیار و آمرزش و آنچه که مرا با آن از آتش نجات می‌دهی بر من فرو ریز و مرا به بهشت وارد ساز.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٤١٦﴾ الحسين عليه السلام: فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُمُ الْمَغْفِرَةُ وَالْجَنَّةُ إِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ فَقَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانِكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ يَعْنِي الْمَرْجِعَ فِي الْآخِرَةِ فَأَجَابَهُ قَدْ فَعَلْتُ بِتَائِبِي أُمَّتِكَ قَدْ أَوْجَبْتُ لَهُمُ الْمَغْفِرَةَ؛ بحار الأنوار، ج ١٦، ص ٣٤٥

﴿٩٤١٧﴾ الحسين عليه السلام: فَقَالَ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ أَمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ فَقَالَ جَلَّ ذِكْرُهُ لَهُمُ الْجَنَّةُ وَالْمَغْفِرَةُ عَلَى أَنْ فَعَلُوا ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١٠، ص ٤١

﴿٩٤١٨﴾ الصادق عليه السلام: فَيَقُولُ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ عَبْدِي مَا كَانَ ظَنُّكَ بِي فَيَقُولُ يَا رَبِّ كَانَ ظَنِّي بِكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي وَتُدْخِلَنِي جَنَّتكَ قَالَ فَيَقُولُ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ مَلَائِكَتِي وَعَزَّتِي وَجَلَالِي وَآلَائِي وَارْتِفَاعَ مَكَانِي مَا ظَنَّنِي بِهَذَا سَاعَةً مِنْ حَيَاتِهِ خَيْرًا قَطُّ وَلَوْ ظَنَّنِي بِسَاعَةٍ مِنْ حَيَاتِهِ خَيْرًا مَا رَوَعْتُهُ بِالنَّارِ أَجِيزُوا لَهُ كَذِبُهُ وَأَدْخِلُوهُ الْجَنَّةَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٢٣١

﴿٩٤١٩﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَقَدْ رَأَيْتُهُ فِي النَّوْمِ مَا حَمَلَكَ عَلَى أَنْ لَا تُؤَدِّيَ مَا سَمِعْتَ مِنِّي فِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام حَتَّى أَذْرُكَكَ الْعُقُوبَةَ وَلَوْ لَا اسْتِغْفَارُ عَلِيٍّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ لَكَ مَا شَمِمْتَ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٤٠

﴿٩٤٢٠﴾ السَّجَّاد عليه السلام: كُنَّا إِذَا جُهِلَ عَلَيْنَا حُلْمُنَا وَإِذَا ظَلَمْنَا صَبْرُنَا وَإِذَا أُسِيَءَ إِلَيْنَا غُفْرُنَا قَالُوا ادْخُلُوا الْجَنَّةَ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ؛ كشف الغمة، ج ٢، ص ١٠٣

﴿٩٤٢١﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: كُنْتُ أَحْشَى الْعَذَابَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ حَتَّى جَاءَنِي بِسُورَةِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَعَلِمْتُ أَنَّ اللَّهَ لَا يُعَذِّبُ أُمَّتِي بَعْدَ نَزْوُلِهَا فَإِنَّهَا نِسْبَةُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَمَنْ تَعَاهَدَ قِرَاءَتَهَا بَعْدَ كُلِّ صَلَاةٍ تَنَازَلَ مِنَ السَّمَاءِ عَلَى مَفْرَقِ رَأْسِهِ وَنَزَلَتْ عَلَيْهِ السَّكِينَةُ لَهَا دَوِيُّ حَوْلِ الْعَرْشِ حَتَّى يَنْظُرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى قَارِئِهَا فَيَغْفِرُ اللَّهُ لَهُ مَغْفِرَةً لَا يُعَذِّبُهُ بَعْدَهَا ثُمَّ لَا يَسْأَلُ اللَّهُ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ إِيَّاهُ وَيَجْعَلُهُ فِي كِلَانِهِ وَلَهُ مِنْ يَوْمٍ يَقْرَأُهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَ يُصِيبُ الْفَوْزَ وَالْمَنْزِلَةَ وَالرَّفْعَةَ وَيُوسِّعُ عَلَيْهِ فِي الرِّزْقِ وَيُمَدُّ لَهُ فِي الْعُمُرِ وَيُكْفَى مِنْ أُمُورِهِ كُلِّهَا وَلَا يَذُوقُ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ وَيَنْجُو مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَلَا يَخَافُ أُمُورَهُ إِذَا خَافَ الْعِبَادُ وَلَا يَفْرُغُ إِذَا فَرَّغُوا فَإِذَا وَافَى الْجَمْعَ أَتَوْهُ بِنَجِيْبَةٍ خُلِقَتْ مِنْ دُرَّةٍ بَيْضَاءَ فَيُرْكَبُهَا فَتَمُرُّ بِهِ حَتَّى يَقِفَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِ بِالرَّحْمَةِ وَيُكْرِمُهُ بِالْجَنَّةِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ فَطُوبَى لِقَارِئِهَا فَإِنَّهُ مَا مِنْ أَحَدٍ يَقْرَأُهَا إِلَّا وَكَّلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهِ مِائَةَ أَلْفٍ مَلَكٍ يَحْفَظُونَهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ إِلَى يَوْمِ يَمُوتُ وَيُغْرَسَ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۴۱۶﴾ سپس خدای تعالی فرمود: «برای اینان آمرزش و بهشت است - هنگامی که انجام وظیفه کنند -». و پیامبر ﷺ فرمود: «شنیدیم و فرمان بردیم، پروردگارا! از تو آمرزش می‌خواهیم و حرکت ما به سوی توست» یعنی: بازگشت ما در آخرت به سوی توست. خدای تعالی به او پاسخ داد: با توبه‌کنندگان اَمَّتت چنین خواهیم کرد و آمرزش را بر اینان واجب می‌کنم.

﴿۹۴۱۷﴾ پیامبر اکرم ﷺ درباره‌ی آیه: «وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ كُتُبِهِ وَ رُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ» فرمود: «خداوند می‌فرماید: بهشت و آمرزش بهره‌ی آن‌هاست؛ اگر این کار را بکنند».

﴿۹۴۱۸﴾ خداوند می‌فرماید: «ای بنده‌ی من، برای چه نگاه کردی؟» می‌گوید: «پروردگارا، چنین گمانی به تو نداشتم». خداوند بزرگ می‌فرماید: «ای بنده من، چه گمانی به من داشتی؟» می‌گوید: «پروردگارا، گمان می‌کردم که گناهانم را می‌بخشی و مرا در بهشت جای می‌دهی». پس خداوند می‌فرماید: «ای فرشتگان من، به عزّت و جلال و نعمت‌ها و محنت‌ها و بلندی مقام سوگند که این بنده‌ی من در هیچ لحظه‌ای از زندگی خود به من گمان خیر نداشت، و اگر لحظه‌ای در عمرش به من گمان نیک داشت او را به آتش دوزخ نمی‌ترسانیدم، حرفش را بپذیرید و او را به بهشت در آورید».

﴿۹۴۱۹﴾ انس گوید: حضرت رسول ﷺ را در خواب دیدم، فرمود: «چرا اخباری را که از من درباره‌ی علی بن ابی طالب ﷺ شنیدی اظهار نکردی و به عقوبت گرفتار شدی؟ اگر استغفار علی بن ابی طالب ﷺ درباره‌ی تو نبود هرگز بوی بهشت را استشمام نمی‌کردی».

﴿۹۴۲۰﴾ اگر نادانی سخنی ناملایم به ما می‌گفت، بردباری پیشه می‌کردیم و چون مورد ظلم قرار می‌گرفتیم صبر می‌کردیم و چون بر ما جسارت و بی‌ادبی می‌شد، عفو می‌کردیم. ملائکه گویند: «به بهشت درآیید که چه نیکوست اجر عمل‌کنندگان».

﴿۹۴۲۱﴾ شب و روز از عذاب هراسان بودم تا اینکه سوره‌ی اخلاص نازل شد و دانستم خداوند بعد از نزول آن، اَمَّتت را عذاب نخواهد کرد، چراکه این سوره معرفّ خدای عزّ و جل است. پس هر کس بعد از هر نماز بر قرائت آن مداوم ورزد، خیرات از آسمان بر فرق سرش می‌ریزد و آرامش بر وجودش مستولی می‌شود و صدایی از اطراف عرش در گوشش زمزمه می‌شود تا اینکه خداوند عزّ و جل به خواننده‌ی این سوره نگاه می‌کند و او را آنچنان می‌آمرزد که دیگر بعد از آن عذابش نکند. بعد از آن این شخص درخواستی از خدا نخواهد کرد مگر اینکه خداوند به او اعطا نماید و از روزی که این سوره را قرائت کند تا روز قیامت از او محافظت کند، خیر دنیا و آخرت نصیب او خواهد بود، و به کامیابی و منزلت و مقام عالی خواهد رسید؛ روزی‌اش فراوان و عمرش طولانی خواهد شد و خداوند کارهایش را برعهده خواهد گرفت، سختی‌های مرگ را نخواهد چشید و از عذاب قبر نجات پیدا خواهد کرد. از آنچه دیگر بندگان می‌هراسند نخواهد هراسید و آنجاکه دیگران بترسند نخواهد ترسید. آن‌گاه که همگان در محشر جمع شوند مرکبی از مروارید سفید خلق و او بر آن سوار

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

نَخْلَةٌ وَعَلَى كُلِّ نَخْلَةٍ مِائَةُ أَلْفٍ شِمْرَاخٍ وَعَلَى كُلِّ شِمْرَاخٍ عَدَدُ رَمْلٍ عَالِجٍ بُسْرُ كُلِّ بُسْرَةٍ مِثْلُ قُلَّةٍ مِنْ قِلَالِ الْهَجَرِ يُضِيءُ نُورُهَا مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَالنَّخْلَةُ مِنْ ذَهَبٍ أَحْمَرَ وَالْبُسْرُ مِنْ دُرَّةٍ حُمْرَاءَ وَوَكَّلَ اللَّهُ تَعَالَى أَلْفَ مَلَكٍ يَنْتَوْنَ لَهُ الْمَدَائِنَ وَالْقُصُورَ وَيَمْشِي عَلَى الْأَرْضِ وَهِيَ تَفْرَحُ بِهِ وَيَمُوتُ مَغْفُوراً لَهُ؛ مستدرك الوسائل، ج ٤، ص ٢٨٠

﴿٩٤٢٢﴾ الرسول ﷺ: مَنْ كَانَتْ فِيهِ أَرْبَعُ خِصَالٍ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ مَنْ كَانَتْ عِصْمَةٌ أَمْرُهُ شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَإِذَا أَصَابَتْهُ نِعْمَةٌ حَمِدَ اللَّهَ وَإِذَا أَذْنَبَ ذَنْبًا اسْتَغْفَرَ اللَّهَ وَإِذَا أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ اسْتَرْجَعَ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٧٨

﴿٩٤٢٣﴾ أمير المؤمنين (عليه السلام): وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا قَدْ أُمِنَ الْعَذَابُ وَانْقَطَعَ الْعِتَابُ وَزُخِرُوا عَنِ النَّارِ وَأُطْمَأْنِنَتْ بِهِمُ الدَّارُ وَرَضُوا الْمَثْوَى وَالْقَرَارَ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا زَاكِيَةً وَأَعْيُنُهُمْ بَاكِيةً وَكَانَ لَيْلُهُمْ فِي دُنْيَاهُمْ نَهَارًا تَخْشَعًا وَاسْتِغْفَارًا؛ نهج البلاغة، ص ٢٨١

﴿٩٤٢٤﴾ الرسول ﷺ: وَفِي الثَّانِيَةِ وَالْعِشْرِينَ ثَمَانِيًا بِالْحَمْدِ وَالْجَحْدِ سَبْعًا وَيُسَلِّمُ وَيُصَلِّي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ عَشْرًا ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ عَشْرًا لَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَرَى مَكَانَهُ فِي الْجَنَّةِ وَيَمُوتَ عَلَى الْإِسْلَامِ وَيَكُونُ لَهُ ثَوَابُ سَبْعِينَ نَبِيًّا؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٩١

﴿٩٤٢٥﴾ الصادق (عليه السلام): مَنْ قَالَ فِي وَثْرِهِ إِذَا أَوْتَرَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَوَاطَبَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى تَمُضِيَ سَنَةٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عِنْدَهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَوَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ وَالْمَغْفِرَةُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛ الفقيه، ج ١، ص ٤٨٩

﴿٩٤٢٦﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ سَبْعَةٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ حَقِيقَةَ الْإِيمَانِ وَأَبْوَابُ الْجَنَّةِ مُفْتَحَةٌ لَهُ مِنْ أَسْبَغَ وَضُوءَهُ وَأَحْسَنَ صَلَاتَهُ وَأَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ وَكَفَّ غَضَبَهُ وَسَجَنَ لِسَانَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِدُنْيِهِ وَأَدَّى النَّصِيحَةَ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّهِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ٣٥٨

﴿٩٤٢٧﴾ الرضا (عليه السلام): يَقُولُ مِائَةَ مَرَّةً سُبْحَانَ رَبِّي الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةٍ فَإِنَّهُ مَنْ قَالَهَا بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ مستدرك الوسائل، ج ٥، ص ١٠٩

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

می‌شود، حرکت می‌کند تا اینکه در پیشگاه خداوند عزّ و جلّ می‌ایستد؛ پس خداوند مهربانانه به او می‌نگرد و او را به ورود در بهشت اکرام می‌کند که هر کجا می‌خواهد ساکن شود. پس خوشا به حال خواننده‌ی این سوره؛ کسی این سوره را قرائت نمی‌کند مگر اینکه خداوند عزّ و جلّ یکصد هزار فرشته را مأمور می‌کند که از پیش رو و پشت سر، او را محافظت کنند و برای او آمرزش بخواهند و در پرونده‌اش حسنات بنویسند - تا روزی که از دنیا برود - در مقابل هر حرف این سوره درخت خرمایی برای او کاشته می‌شود که هر درخت یکصد هزار شاخه و هر شاخه به تعداد ریگ‌های انبوه، میوه دارد، هر میوه‌ای به بزرگی یکی از قلّه‌های سرزمین یمن خواهد بود و آن چنان می‌درخشد که نور آن بین آسمان و زمین را روشن می‌کند. آن درخت از زر سرخ و آن میوه از مروارید سرخ خواهد بود. خداوند متعال هزار فرشته را مأمور می‌کند که برای او شهرها و قصرها بسازند. این شخص شادمانه بر زمین راه می‌رود و آمرزیده از دنیا خواهد رفت.

﴿۹۴۲۲﴾ هر کس چهار صفت داشته باشد خدا برای او خانه‌ای در بهشت بنا می‌کند: کلمه‌ی «لا اله الا الله» پناهگاهش باشد، [که در سایه‌ی آن از گناه خودداری کند]، هنگام رسیدن به نعمت، شکر گوید، چون گناهی کند، استغفار نماید. و چون مصیبتی ببیند، بگوید: «إِنَّا لِلّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ». ﴿۹۴۲۳﴾ در آن میان [پرهیزکاران را گروه گروه به سوی بهشت رهنمون می‌شوند] آنان از کیفر و عذاب در امانند و از سرزنش‌ها آسوده و از آتش دورند؛ در خانه‌های امن الهی از جایگاه خود خشنودند؛ آنان در دنیا رفتارشان پاک، دیدگانشان گریان، شب‌هایشان با خشوع و استغفارشان چونان روز است.

﴿۹۴۲۴﴾ هر کس شب بیست و دوم ماه رجب، هشت رکعت نماز بخواند و در آن یک «حمد» و هفت مرتبه سوره‌ی «کافرون» را قرائت کند و سلام دهد و بر پیامبر ده بار صلوات فرستد و ده بار استغفار کند، از دنیا نمی‌رود مگر آنکه جایش را در بهشت ببیند و بر آئین اسلام می‌میرد و پاداش هفتاد پیامبر را خواهد داشت.

﴿۹۴۲۵﴾ هر کس در نماز وتر هفتاد بار بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» و تا یک سال بر این عمل مداومت ورزد، خداوند متعال نزد خویش نام او را در زمره‌ی استغفارکنندگان و آمرزش‌خواهان در سحرگاه‌ها منظور می‌کند و بهشت بر او واجب می‌شود و نیز آمرزش و بخشایش گناهان از جانب خداوند (عزّوجلّ) بر او واجب می‌شود. ﴿۹۴۲۶﴾ ای علی؛ هفت خصلت است که در هر کس باشد حقیقت ایمان را به حدّ کمال رسانده و درهای بهشت برای او گشوده می‌شود؛ کسی که وضوی کامل بگیرد و نمازش را نیکو به‌جای آورد و زکات مالش را بپردازد و خشمش را نگه دارد و زبانش را زندانی کند و برای گناهش طلب آمرزش نماید و خیرخواه خاندان پیامبرش باشد.

﴿۹۴۲۷﴾ و هر که صد بار بگوید: «پاک و منزّه است پروردگار با عظمت من و او را می‌ستایم؛ و طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم»؛ خداوند در بهشت برای او خانه‌ای می‌سازد.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٤٢٨﴾ الصادق عليه السلام: يُؤْتَى بِعَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَيْسَتْ لَهُ حَسَنَةٌ فَيَقَالُ لَهُ اذْكُرْ هَلْ لَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَيَقُولُ مَا لِي مِنْ حَسَنَةٍ إِلَّا أَنْ فُلَانًا عَبْدَكَ الْمُؤْمِنَ مَرَّ بِي فَطَلَبَ مِنِّي مَاءً يَتَوَضَّأُ بِهِ لِيُصَلِّيَ فَأَعْطَيْتُهُ فَيَدْعُو بِذَلِكَ الْمُؤْمِنَ فَيَذْكُرُهُ ذَلِكَ فَيَقُولُ نَعَمْ يَا رَبِّ فَيَقُولُ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَدْ غَفَرْتُ لَكَ أَذْخِلُوا عَبْدِي الْجَنَّةَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٣٤٢

﴿٩٤٢٩﴾ وَ جَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ... قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ، بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَ جَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ (يس: ٢٧)
٧-١٦-٨-الأجر

﴿٩٤٣٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: أَوْ مَا عَلِمْتَ أَنَّ الصَّلَاةَ فِي الْجَزَعِ سَبْعُونَ صَلَاةً وَأَنَّهُ يُسَّحُّ وَيَسْتُغْفَرُ وَ أَجْرُهُ لِصَاحِبِهِ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ٩٦

﴿٩٤٣١﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ أَكْبَرُ أَجْرًا وَ أَسْرَعُ مَثُوبَةً؛ مستدرك الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٢

﴿٩٤٣٢﴾ السَّجَاد عليه السلام: كُنَّا إِذَا جُهِلَ عَلَيْنَا حَلُمْنَا وَإِذَا ظَلُمْنَا صَبَرْنَا وَإِذَا أُسِيَءَ إِلَيْنَا غَفَرْنَا قَالُوا ادْخُلُوا الْجَنَّةَ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ؛ كشف الغمة، ج ٢، ص ١٠٣
٨-١٦-٨-الجزء

﴿٩٤٣٣﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ أَكْبَرُ جَزَاءٍ [أَجْرًا] وَ أَسْرَعُ مَثُوبَةً؛ غرر الحكم، ص ١٩٥
﴿٩٤٣٤﴾ السَّجَاد عليه السلام: اللَّهُمَّ وَ أَوْصِلْ إِلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ، الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ لِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ خَيْرَ جَزَائِكَ؛ الصحيفة السجادية عليه السلام، الدعاء ٤
٩-١٦-٨-تضاعف الحسنات

﴿٩٤٣٥﴾ إِذَا اسْتُغْفِرْتَ الْحَائِضُ وَفَتْ الصَّلَاةَ سَبْعِينَ مَرَّةً كَتَبَ اللَّهُ لَهَا أَلْفَ رُكْعَةٍ وَ غَفَرَ لَهَا سَبْعِينَ ذَنْبًا وَ رَفَعَ لَهَا سَبْعِينَ دَرَجَةً وَ أَعْطَاهَا سَبْعِينَ نُورًا وَ كَتَبَ لَهَا بِكُلِّ عِرْقٍ فِي جَسَدِهَا حَبَّةً وَ عُمُرَةً؛ مستدرك الوسائل، ج ٢، ص ٣٠

﴿٩٤٣٦﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: مَنْ أَرَادَ أَنْ يُذْرِكَ فَضْلَ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَلْيُصَلِّ قَبْلَ الظُّهْرِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ يقرأ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ خَمْسَ عَشْرَةَ مَرَّةً فَإِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ اسْتَغْفَرَ اللَّهُ سَبْعِينَ مَرَّةً وَ يَقُولُ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ خَمْسِينَ مَرَّةً وَ يَقُولُ صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ آلِهِ خَمْسِينَ مَرَّةً فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ لَمْ يَقُمْ

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۴۲۸﴾ بنده‌ای را که هیچ عمل صالحی ندارد در روز قیامت حاضر می‌کنند. به او گفته می‌شود: «بگو یا به یاد بیاور آیا کار خوبی کرده‌ای؟» عرض می‌کند: «پروردگارا! من هیچ عمل صالحی ندارم جز آنکه وقتی فلان بنده‌ی مؤمن تو به من رسید و از من آب خواست و من نیز به او آب دادم و او با آن آب وضو ساخت و نماز خواند». آن بنده را حاضر می‌کنند و او تأیید می‌کند. خدای تبارک و تعالی می‌فرماید: «آمرزیدم؛ بنده‌ام را به بهشت راه دهید».

﴿۹۴۲۹﴾ و مردی (با ایمان) از دورترین نقطه شهر با شتاب فرا رسید، گفت: «ای قوم من! از فرستادگان (خدا) پیروی کنید! (سرانجام او را شهید کردند و) به او گفته شد: «وارد بهشت شو!» گفت: «ای کاش قوم من می‌دانستند، که پروردگارم مرا آمرزیده و از گرامی‌داشتگان قرار داده است!»

۷-۱۶-۸- پاداش

﴿۹۴۳۰﴾ آیا نمی‌دانی که نماز خواندن در حالی که انگشتی با مهره‌ی یمانی سیاه و سفید معادل هفتاد نماز به حساب می‌آید و آن مهر و تسبیح استغفار می‌کند و پاداش آن برای دارنده‌ی آن نوشته خواهد شد.

﴿۹۴۳۱﴾ طلب آمرزش، اجری بسیار بزرگ و ثوابی زود هنگام و در دسترس دارد.

﴿۹۴۳۲﴾ اگر نادانی سخنی ناملایم به ما می‌گفت، بردباری پیشه می‌کردیم و چون مورد ظلم قرار می‌گرفتیم صبر می‌کردیم و چون بر ما جسارت و بی‌ادبی می‌شد، عفو می‌کردیم. ملائکه گویند: «به بهشت درآیید که چه نیکوست اجر عمل‌کنندگان».

۸-۱۶-۸- پاداش

﴿۹۴۳۳﴾ طلب آمرزش، جزای بسیار بزرگ و ثوابی زود هنگام و در دسترس دارد.

﴿۹۴۳۴﴾ بار خدایا! بهترین پاداش خود را به تابعین و پیروان ایشان (پیروان صحابه‌ی پیامبر از مهاجرین و انصار) که نیکوکردارند برسان: آنان که می‌گویند: «پروردگارا! ما و برادرانمان را که در ایمان آوردن بر ما سبقت گرفتند، بیامرز».

۹-۱۶-۸- مضاعف شدن نیکی‌ها

﴿۹۴۳۵﴾ هنگامی که حائض در ساعت نماز هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند تعالی برای او هزار رکعت نماز ثبت می‌کند و هفتاد گناهش را می‌آمرزد و درجه‌اش را هفتاد مرتبه بالا می‌برد و هفتاد نور به او عطا می‌کند و به عدد هر برگی که در بدن اوست برایش حج و عمره (مقبول) می‌نویسد.

﴿۹۴۳۶﴾ هر کس می‌خواهد فضیلت روز جمعه را درک کند، باید قبل از ظهر چهار رکعت نماز بخواند و در هر رکعت یک «حمد» و پانزده مرتبه «آیه‌الکرسی» و پانزده مرتبه «توحید» را بخواند.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

مِنْ مَكَانِهِ حَتَّى يُعْتِقَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ وَيَقْبَلَ صَلَاتَهُ وَيَسْتَجِيبَ دُعَاءَهُ وَيَغْفِرَ لَهُ وَلِأَبَوَيْهِ وَيَكْتُبُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ حَرْفٍ خَرَجَ مِنْ فِيهِ حَجَّةٌ وَعُمْرَةٌ وَيَبْنِي لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ مَدِينَةً وَيُعْطِيهِ ثَوَابَ مَنْ صَلَّى فِي مَسَاجِدِ الْأَمْصَارِ الْجَامِعَةِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ ﷺ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٥٤

﴿٩٤٣٧﴾ الصادق ﷺ: مَنْ قَالَ فِي وَثْرِهِ إِذَا أَوْتَرَ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ سَبْعِينَ مَرَّةً وَآظَبَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى تَمُضِيَ سَنَةٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عِنْدَهُ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ وَوَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ وَالْمَغْفِرَةُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛ الفقيه، ج ١، ص ٤٨٩
١٧-٨-١ السَّعَادَةُ، عَدَمُ الشَّقَاوَةِ، عَدَمُ الْهَلَاكَةِ، الْفَلَاحُ، طُوبَى لَهُ، الدَّرَجَةُ، رَفْعُ الصَّحِيفَةِ
١٧-٨-١ السَّعَادَةُ

﴿٩٤٣٨﴾ وَاجْعَلْنِي فِيهَا مِنْ عُتَقَائِكَ مِنْ جَهَنَّمَ وَطُلُقَائِكَ مِنَ النَّارِ وَسُعْدَاءِ خَلْقِكَ بِمَغْفِرَتِكَ وَرِضْوَانِكَ؛ تهذيب الأحكام، ج ٣، ص ١١٣
﴿٩٤٣٩﴾ طالع ﷺ: فَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الَّذِي خَتَمَ لَأَوْلَانَا بِالسَّعَادَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَلَاخِرِنَا بِالشَّهَادَةِ وَالرَّحْمَةِ؛ اللّهُوف، ص ١٨٣

﴿٩٤٤٠﴾ الرّسول ﷺ: وَاجْعَلْنَا مِنْ عُتَقَائِكَ وَسُعْدَاءِ خَلْقِكَ بِمَغْفِرَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٧٨

﴿٩٤٤١﴾ يَا مُدْرَجَ السُّعْدَاءِ فِي غُفْرَانِهِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٣٦١
﴿٩٤٤٢﴾ السَّجَادُ ﷺ: يَا مَنْ سَعِدَ بِرَحْمَتِهِ الْقَاصِدُونَ وَلَمْ يَشَقَّ بِتَقَمَّتِهِ الْمُسْتَغْفِرُونَ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٤٤
١٧-٨-٢ عَدَمُ الشَّقَاوَةِ

﴿٩٤٤٣﴾ الرّسول ﷺ: فَاسْأَلْكَ بِوَحْدَانِيَّتِكَ لَمَّا [لَمَّا] صَلَّيْتَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلَاةً كَثِيرَةً كَرِيمَةً شَرِيفَةً تُوْجِبُ لِي بِهَا شَفَاعَتَهُمْ فِي الْقِيَامَةِ عِنْدَكَ وَصَلَّيْتَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ وَاسْأَلْكَ بِحَقِّكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ لَمَّا [لَمَّا] غَفَرْتَ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ مَغْفِرَةً لَا أَشْقَى بَعْدَهَا أَبَدًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٦٤٠
﴿٩٤٤٤﴾ الرّسول ﷺ: فَإِنَّ الشَّقَى مَنْ حُرِمَ غُفْرَانَ اللَّهِ فِي هَذَا الشَّهْرِ الْعَظِيمِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٣

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

بعد از نماز هفتاد بار از خدا طلب آمرزش کند و پنجاه مرتبه بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» و پنجاه مرتبه بگوید: «صَلَّى اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ آلِهِ» که چون چنین کند قبل از برخاستن از مکانش خدا او را از آتش جهنم آزاد و نمازش را قبول و دعایش را مستجاب می‌کند و او و پدر و مادرش را می‌آمرزد. و خداوند در ازای هر حرفی که از دهانش خارج می‌شود برایش حج و عمره می‌نویسد و در برابر هر حرفی، شهری برایش بنا می‌کند و ثواب کسی که در مساجد جامع انبیاء نماز می‌خواند را به او می‌دهد.

﴿۹۴۳۷﴾ هر کس در نماز وتر هفتاد بار بگوید: «از خداوند که پروردگارم است، طلب آمرزش می‌کنم و به سوی او بازمی‌گردم» و تا یک سال بر این عمل مداومت ورزد، خداوند متعال نزد خویش نام او را در زمره‌ی استغفارکنندگان و آمرزش‌خواهان در سحرگاه‌ها منظور می‌کند و بهشت بر او واجب می‌شود و نیز آمرزش و بخشایش گناهان از جانب خداوند (عزوجل) بر او واجب می‌شود.

۸-۱-۱۷-۱ سعادت، بدبخت‌نشدن، هلاک‌نشدن، رستگاری، خوشا به حالشان، درجه، برداشتن نامه‌ی اعمال

۸-۱-۱۷-۱ سعادت

﴿۹۴۳۸﴾ مرا از زمره‌ی کسانی قرار بده که از جهنم رها شده و از آتش گسسته و به دریافت آمرزش و بهشت رضوان تو سعادتمند شده‌اند.

﴿۹۴۳۹﴾ ستایش مخصوص خداوندی است که آغاز کار ما را به سعادت و آمرزش و فرجام کارمان را به شهادت و رحمت رقم زد.

﴿۹۴۴۰﴾ ما را از کسانی که تو خود او را آزاد کرده‌ای و نیز از مردمی که به آمرزش تو سعادتمند شده‌اند قرار بده.

﴿۹۴۴۱﴾ ای آن که سعادتمندان را در مراتب آمرزش بالا می‌بری.

﴿۹۴۴۲﴾ ای کسی که روآورندگان به او، به واسطه‌ی رحمتش خوشبخت می‌شوند و آمرزش‌طلبان، از او کیفر نمی‌بینند و بدبخت نمی‌شوند.

۸-۱-۱۷-۲ بدبخت‌نشدن

﴿۹۴۴۳﴾ پروردگارا! به یگانگی‌ات از تو می‌خواهم که بر محمد و خاندانش درودی فراوان و بسیار بزرگ بفرستی که به واسطه‌ی آن در قیامت نزد تو مشمول شفاعت ایشان شوم و بر فرشتگان مقرب و پیامبران درود فرست و به حق تو بر همه‌ی ایشان، از تو می‌خواهم امروز مرا بیامیزی، آن‌گونه که بعد از آن هرگز شقاوتمند نشوم.

﴿۹۴۴۴﴾ بدبخت کسی است که در این ماه بزرگ از آمرزش خداوند محروم شود.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٤٤٥﴾ الرسول ﷺ: لَا يَيْئَسُ مِنْ عَطَائِكَ الْمُتَعَرِّضُونَ، وَلَا يَشْقَى بِنَقِمَتِكَ الْمُسْتَغْفِرُونَ؛

جمال الأسبوع، ص ٤٢٣

﴿٩٤٤٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَأَخْصُصْنِي مِنْكَ بِمَغْفِرَةٍ لَا يُقَارِبُهَا شَقَاءُ؛ البلد الأمين، ص ١٣٥

١٧-١-٨- عَدَمُ الْهَلَاكَةِ

﴿٩٤٤٧﴾ الرسول ﷺ: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ لَمْ يَهْلِكْ عَلَى اللَّهِ بَعْدَهُنَّ إِلَّا هَالِكٌ يَهُمُّ الْعَبْدُ بِالْحَسَنَةِ فَيَعْمَلُهَا فَإِنْ هُوَ لَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً بِحُسْنِ نِيَّتِهِ وَإِنْ هُوَ عَمِلَهَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عَشْرًا وَيَهُمُّ بِالسَّيِّئَةِ أَنْ يَعْمَلَهَا فَإِنْ لَمْ يَعْمَلْهَا لَمْ يَكُتَبْ عَلَيْهِ شَيْءٌ وَإِنْ هُوَ عَمِلَهَا أَجَلَ سَبْعِ سَاعَاتٍ وَقَالَ صَاحِبُ الْحَسَنَاتِ لِصَاحِبِ السَّيِّئَاتِ وَهُوَ صَاحِبُ الشَّمَالِ لَا تَعْجَلْ عَسَى أَنْ يُتْبِعَهَا بِحَسَنَةٍ تَمْحُوهَا فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ أَوِ الْإِسْتِغْفَارُ فَإِنْ هُوَ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَآتُوبُ إِلَيْهِ لَمْ يَكُتَبْ عَلَيْهِ شَيْءٌ وَإِنْ مَضَتْ سَبْعُ سَاعَاتٍ وَلَمْ يُتْبِعَهَا بِحَسَنَةٍ وَاسْتَغْفَرَ قَالَ صَاحِبُ الْحَسَنَاتِ لِصَاحِبِ السَّيِّئَاتِ اكْتُبْ عَلَى الشَّقِيِّ الْمَحْرُومِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٢٩

﴿٩٤٤٨﴾ الْأَيْمَةُ عليه السلام: لَا تُهْلِكُنِي غَمًّا حَتَّى تَغْفِرَ لِي؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٩٠

﴿٩٤٤٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لَوْ أَنَّ النَّاسَ حِينَ عَصَوْا تَابُوا وَاسْتَغْفَرُوا لَمْ يُعَذِّبُوا وَلَمْ يُهْلَكُوا؛

مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٣

﴿٩٤٥٠﴾ الْحُجَّةُ عليه السلام: لَوْ لَا اسْتَغْفَارُ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ لَهْلَكَ مَنْ عَلَيْهَا إِلَّا خَوَاصَّ الشَّيْعَةِ الَّتِي

تُشَبِّهُ أَقْوَالَهُمْ أَفْعَالَهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧

١٧-١-٨- الْفَلَاحُ

﴿٩٤٥١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: طُوبَى لِنَفْسٍ أَدَّتْ إِلَى رَبِّهَا فَرْضَهَا وَعَرَّكَتْ بِجَنِّهَا بُؤْسَهَا وَهَجَرَتْ فِي اللَّيْلِ غُمْضَهَا حَتَّى إِذَا غَلَبَ الْكَرَى عَلَيْهَا افْتَرَشَتْ أَرْضَهَا وَتَوَسَّدَتْ كَفَّهَا فِي مَعْشَرِ أَشْهَرِ عِيُونِهِمْ خَوْفَ مَعَادِهِمْ وَتَجَافَتْ عَنْ مَضَاجِعِهِمْ جُنُوبُهُمْ وَهَمَّهَتْ بِذِكْرِ رَبِّهِمْ شِفَاهُهُمْ وَتَقَشَّعَتْ بِطُولِ اسْتَغْفَارِهِمْ ذُنُوبُهُمْ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ إِلَّا إِنْ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُقْلِحُونَ؛ نهج البلاغة،

ص ٤١٩

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۴۴۵﴾ درخواست کنندگان عطا و بخششت نومید نمی گردند، و آمرزش خواهان به عذاب و کيفرت بدبخت نمی شوند.

﴿۹۴۴۶﴾ به من آمرزشی اختصاص بده که بدبختی با آن همراه نشود.

۳-۱۷-۸-هلاک نشدن

﴿۹۴۴۷﴾ چهار چیز است که هرکس دارا باشد، نزد خدا (به هنگام حساب) پس از داشتن آنها هلاک نمی شود مگر آنکه سزاوار هلاکت باشد: بنده ای اراده می کند کار خوبی انجام دهد، اگر انجام ندهد خداوند به خاطر نیت خویش حسنه ای برای او می نویسد و اگر انجام دهد خداوند برایش ده حسنه می نویسد و بنده ای که نیت کار بد می کند، اگر انجام ندهد چیزی بر او نوشته نمی شود و اگر انجام دهد هفت ساعت به او مهلت داده می شود. در این هنگام فرشته ای موکل حسنات به فرشته ای موکل سیئات و بدی ها که در سمت چپ انسان است، می گوید: [در نوشتن گناهش] شتاب نکن شاید کار نیکویی انجام دهد که کار بدش را نابود کند. خداوند می فرماید: نیکی ها بدی ها را از بین می برد. و استغفار برای او باقی می ماند و اگر بگوید: «آمرزش می خواهم از خدایی که خدایی جز او نیست، داننده ی پنهان و آشکار است، عزیز، حکیم، صاحب جلالت و کرامت؛ و به سوی او توبه می کنم»؛ در این صورت چیزی برای او نوشته نمی شود، و اگر هفت ساعت بگذرد و کار نیکو و استغفار نکند موکل حسنات به موکل سیئات می گوید: بر این تیره دل و محروم [گناهش] را بنویس.

﴿۹۴۴۸﴾ مرا با این غم و اندوه نمیران تا اینکه مرا بیامرزی.

﴿۹۴۴۹﴾ اگر مردم بعد از عصیان و نافرمانی بازمی گشتند و طلب آمرزش می کردند، هرگز عذاب نمی شدند و به هلاکت نمی افتادند.

﴿۹۴۵۰﴾ اگر استغفار بعضی از ما برای دیگران نبود، حتماً همه ی اهل زمین به جز خواص شیعه هلاک می شدند؛ همان ها که حرفشان مثل عملشان است.

۴-۱۷-۸-رستگاری

﴿۹۴۵۱﴾ خوش به حال کسی که آنچه پروردگارش بر عهده ی وی نهاده، ادا کرده است و سختی ها را تحمل کرده، شب دیده برهم نهاده، و چون خواب بر او چیره شده بر زمین خفته و کف دست را بالین قرار داده، در جمعی که از بیم روز بازگشت دیده هاشان به شب بیدار و پهلوهایشان از خوابگاه برکنار، و لب هایشان به یاد پروردگار است؛ و گناهانشان به خاطر آمرزش خواستن بسیار زدوده است. آنان حزب الله هستند و بدانید که حزب الله رستگار هستند.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٥-١٧-٨- طُوبَى لَهُ

﴿٩٤٥٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: صَلَّى أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام عَلَى جَنَازَةٍ ثُمَّ قَالَ إِنْ كُنْتَ مَغْفُورًا لَهُ فَطُوبَى لَنَا نَصَلِّي عَلَى مَغْفُورٍ لَهُ وَإِنْ كُنَّا مَغْفُورِينَ فَطُوبَى لَكَ يَصَلِّي عَلَيْكَ الْمَغْفُورُونَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٢٤٥

﴿٩٤٥٣﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: طُوبَى لَأُمَّةٍ مُّحَمَّدٍ صلى الله عليه وآله يَتَصَدَّقُونَ بِالنَّهَارِ وَيَقُومُونَ فِي اللَّيْلِ بِالْدُّعَاءِ وَالِاسْتِغْفَارِ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ وَيَرْضَى عَنْهُمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٧، ص ٢٢٠

﴿٩٤٥٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: طُوبَى لِلْعَبْدِ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ ذَنْبٍ لَمْ يَطْلُعْ عَلَيْهِ غَيْرُهُ فَإِنَّمَا مَثَلُ الْإِسْتِغْفَارِ عَقِيبَ الذَّنْبِ مَثَلُ الْمَاءِ يُصَبُّ عَلَى النَّارِ فَيُطْفِئُهَا؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٢٤

﴿٩٤٥٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: طُوبَى لِمَنْ وَجَدَ فِي صَحِيفَةِ عَمَلِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَحْتَ كُلِّ ذَنْبٍ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٦٩

﴿٩٤٥٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: طُوبَى لِنَفْسٍ آدَتْ إِلَى رَبِّهَا فَرْضَهَا وَعَرَّكَتْ بِجَنِّهَا بُسْهَا وَهَجَرَتْ فِي اللَّيْلِ غَمُضَهَا حَتَّى إِذَا غَلَبَ الْكَرَى عَلَيْهَا افْتَرَشَتْ أَرْضَهَا وَتَوَسَّدَتْ كَفَّهَا فِي مَعْشَرٍ أَشْهَرِ عِيُونِهِمْ خَوْفٍ مَعَادِهِمْ وَتَجَافَتْ عَنْ مَضَاجِعِهِمْ جُنُوبُهُمْ وَهَمَّهَتْ بِذِكْرِ رَبِّهِمْ شِفَاهُهُمْ وَتَقَشَّعَتْ بِطُولِ اسْتِغْفَارِهِمْ ذُنُوبُهُمْ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ؛ نهج البلاغة، ص ٤١٩

﴿٩٤٥٧﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: يَا حَلِيمُ مَضَى مِنَ الشَّهْرِ الْمُبَارَكِ الثُّلُثُ وَلَسْتُ أَدْرِي سَيِّدِي مَا صَنَعْتَ فِي حَاجَتِي هَلْ غَفَرْتَ لِي إِنْ أَنْتَ غَفَرْتَ لِي فَطُوبَى لِي وَإِنْ لَمْ تُكُنْ غَفَرْتَ لِي فَوَا سَوَاتَاهُ فَمِنْ أَلَا نَ سَيِّدِي فَاغْفِرْ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١

٥-١٧-٨- الدَّرَجَةُ

﴿٩٤٥٨﴾ إِذَا اسْتَغْفَرْتَ الْحَائِضُ وَقَتَ الصَّلَاةِ سَبْعِينَ مَرَّةً كَتَبَ اللَّهُ لَهَا أَلْفَ رُكْعَةٍ وَغَفَرَ لَهَا سَبْعِينَ ذَنْبًا وَرَفَعَ لَهَا سَبْعِينَ دَرَجَةً وَأَعْطَاهَا سَبْعِينَ نُورًا وَكَتَبَ لَهَا بِكُلِّ عِرْقٍ فِي جَسَدِهَا حَجَّةً وَعُمْرَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٣٠

﴿٩٤٥٩﴾ الرضا عليه السلام: أَلَا فَمَنْ زَارَنِي فِي غُرْبَتِي بِطُوسَ كَانَ مَعِيَ فِي دَرَجَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْفُورًا لَهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٤، ص ٥٥٨

﴿٩٤٦٠﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: إِنْ الْعَبْدَ لَيَرْفَعُ لَهُ دَرَجَةٌ فِي الْجَنَّةِ لَا يَعْرِفُهَا مِنْ أَعْمَالِهِ فَيَقُولُ رَبِّ أَنْتَنِي لِي هَذِهِ فَيَقُولُ بِاسْتَغْفَارِ وَالَّذِيكَ لَكَ مِنْ بَعْدِكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٣٣٨

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۵-۱۷-۸- خوشا به حالشان

﴿۹۴۵۲﴾ علی علیه السلام بر جنازه‌ای نماز خواند، سپس فرمود: «اگر آمرزیده شده باشی، پس خوشا به حال ما که بر تو نماز خواندیم که از آمرزیده‌شدگان خواهیم بود، و اگر ما از آمرزیده‌شدگان باشیم پس خوشابه حال تو که آمرزیده‌شدگان برای تو نماز خواندند».

﴿۹۴۵۳﴾ خوشا به حال امت محمد صلی الله علیه و آله؛ در روز صدقه می‌دهند و شب‌هنگام به دعا و استغفار برمی‌خیزند؛ خدای تعالی با نظر رحمت به ایشان می‌نگرد و از ایشان خشنود و راضی است.

﴿۹۴۵۴﴾ خوشا به حال بنده‌ای که از پیشگاه الهی برای گناهش طلب آمرزش می‌کند و کسی جز او مطلع نیست، پس مَثَل استغفار بعد انجام گناه همانند ریختن آب بر آتش است که آن را خاموش می‌کند.

﴿۹۴۵۵﴾ خوشا به حال کسی که روز قیامت در نامه‌ی عملش زیر هر گناهی «استغفر الله» بیابد.

﴿۹۴۵۶﴾ خوش به حال کسی که آنچه پروردگارش بر عهده‌ی وی نهاده، ادا کرده است و سختی‌ها را تحمل کرده، شب دیده برهم نهاده، و چون خواب بر او چیره شده بر زمین خفته و کف دست را بالین قرار داده، در جمعی که از بیم روز بازگشت دیده‌هاشان به شب بیدار و پهلوهایشان از خوابگاه برکنار، و لب‌هایشان به یاد پروردگار است؛ و گناهانشان به خاطر آمرزش‌خواستن بسیار زدوده است. آنان حزب الله هستند و بدانید که حزب الله رستگار هستند.

﴿۹۴۵۷﴾ ای بردبار؛ یک سوّم ماه مبارک گذشت. ای آقای من؛ نمی‌دانم که با حاجتم چه کرده‌ای، آیا مرا آمرزیده‌ای؟ اگر آمرزیده باشی خوشا به حالم و اگر نیامرزیده‌ای وای بر من. ای مولای من اکنون مرا بیامرز.

۶-۱۷-۸- درجه

﴿۹۴۵۸﴾ هنگامی که حائض در ساعت نماز هفتاد مرتبه استغفار کند، خداوند تعالی برای او هزار رکعت نماز ثبت می‌کند و هفتاد گناهش را می‌آمرزد و درجه‌اش را هفتاد مرتبه بالا می‌برد و هفتاد نور به او عطا می‌کند و به عدد هر رگی که در بدن اوست برایش حجّ و عمره می‌نویسد.

﴿۹۴۵۹﴾ آگاه باشید، هر کس در غربت؛ در طوس قبر مرا زیارت کند؛ روز قیامت آمرزیده شده و با من در یک درجه خواهد بود.

﴿۹۴۶۰﴾ در بهشت درجه‌ی بنده‌ای بالا برده می‌شود، که [آن درجه] به اعمالش مربوط نمی‌شود؛ پس آن بنده می‌گوید: خدای من؛ چرا این درجه به من داده شده است؟ می‌فرماید: «به واسطه‌ی طلب آمرزش پدر و مادرت برای تو».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٤٦١﴾ امير المؤمنين عليه السلام: أَنْتَ الَّذِي مَنَنْتَ عَلَى الضَّالِّينَ فَهَدَيْتَهُمْ بِرُشْدِكَ عَنْ الضَّلَالَةِ وَعَلَى الْجَائِرِينَ عَنْ قَصْدِكَ فَسَدَدْتَهُمْ وَقَوَّمتَ مِنْهُمْ عَثَرَ الزَّلَلِ فَمَنْحَتْهُمْ مَحَبَّتَكَ وَجَنَّبْتَهُمْ مَعْصِيَتَكَ وَأَدْرَجْتَهُمْ دَرَجَ الْمَغْفُورِ لَهُمْ وَأَخْلَلْتَهُمْ مَحَلَّ الْفَائِزِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٤٦

﴿٩٤٦٢﴾ يَا مُدْرَجَ السُّعْدَاءِ فِي غُفْرَانِهِ؛ المصباح للكفعمي، ص ٣٦١

٨-١-١٧-٧- رَفْعُ الصَّحِيفَةِ

﴿٩٤٦٣﴾ الصَّادِق عليه السلام: إِذَا أَكْثَرَ الْعَبْدُ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ رَفَعَتْ صَحِيفَتُهُ وَهِيَ تَتَلَاأُ؛ الكافي، ج ٢،

ص ٥٠٤

٨-١-١٨- عَدَمُ الْمُحَاسَبَةِ، إِنْسَاءُ الْحَفَظَةِ، عَدَمُ اطِّلاعِ أَحَدٍ، عَدَمُ الْكِتَابَةِ، عَدَمُ الْخِزْيِ

٨-١-١٨-١- عَدَمُ الْمُحَاسَبَةِ

﴿٩٤٦٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ فَاتَهُ صَلَاةٌ وَلَمْ يَذُرْ كَمْ فَاتَهُ ثُمَّ نَدِمَ عَلَى مَا فَاتَهُ وَلَمْ يُمْكِنْهُ الْقَضَاءُ فَلْيُصَلِّ لَيْلَةَ الْإِثْنَيْنِ خَمْسِينَ رُكْعَةً وَيُسَلِّمْ بَيْنَ كُلِّ رُكْعَتَيْنِ يَفْرَأُ فِي كُلِّ رُكْعَةٍ الْحَمْدَ مَرَّةً وَالتَّوْحِيدَ لِحَدَى عَشْرَةِ مَرَّةٍ فَإِذَا فَرَغَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ تَعَالَى مِائَةً وَسَبَّحَهُ مِائَةً وَصَلَّى عَلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وآله مِائَةً فَإِنَّهُ تَعَالَى لَا يُحَاسِبُهُ بِالصَّلَاةِ الَّتِي فَاتَتْهُ وَلَمْ يَتِمَّكَّنْ مِنْ قَضَائِهَا وَلَوْ فَاتَتْهُ مِائَةُ سَنَةٍ؛

المصباح للكفعمي، ص ٤١٣

٨-١-١٨-٢- إِنْسَاءُ الْحَفَظَةِ

﴿٩٤٦٥﴾ يَا دَاوُدُ اسْمَعْ مِنِّي مَا أَقُولُ وَالْحَقَّ أَقُولُ مَنْ آتَانِي وَهُوَ مُسْتَحْيٍ مِنَ الْمَعَاصِي الَّتِي عَصَانِي بِهَا غَفَرْتُهَا لَهُ وَأَنْسَيْتُهَا حَافِظِيهِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٦٢

﴿٩٤٦٦﴾ الصَّادِق عليه السلام: يَا دَاوُدُ إِنْ عَبْدِي الْمُؤْمِنَ إِذَا أَذْنَبَ ذَنْبًا ثُمَّ رَجَعَ وَتَابَ مِنْ ذَلِكَ الذَّنْبِ وَاسْتَحْيَا مِنِّي عِنْدَ ذِكْرِهِ غَفَرْتُ لَهُ وَأَنْسَيْتُهُ الْحَفَظَةَ وَأَبْدَلْتُهُ الْحَسَنَةَ وَلَا أَبَالِي وَأَنَا أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛ وسائل الشيعة، ج ١٦، ص ٧٤

٨-١-١٨-٣- عَدَمُ اطِّلاعِ أَحَدٍ

﴿٩٤٦٧﴾ الْبَاقِر عليه السلام: عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: فَقُلْتُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ إِنِّي أَذْنَبْتُ ذَنْبًا بَيْنِي وَبَيْنَ اللَّهِ لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ أَحَدٌ فَعَظُمَ عَلَيَّ وَأَجَلْتُ أَنْ أَسْتَقْبَلَكَ بِهِ فَقَالَ إِنَّهُ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ وَحَاسَبَ اللَّهُ عَبْدَهُ الْمُؤْمِنَ أَوْفَقَهُ عَلَى ذُنُوبِهِ ذَنْبًا ذَنْبًا ثُمَّ غَفَرَهَا لَهُ لَا يَطَّلِعُ عَلَى ذَلِكَ مَلَكًا مُقَرَّبًا وَلَا نَبِيًّا مُرْسَلًا؛ بحار الأنوار، ج ٧، ص ٢٥٩

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۴۶۱﴾ تویی که بر گمراهان مَنّت نهاده و آن‌ها را به هدایت خود از گمراهی به راه رهنمون شدی، و بر آن‌ها که از راه تو منحرف شدند مَنّت نهاده پایدارشان ساختی و از لغزش نگاهشان داشتی؛ و محبت خود را به آنان ارزانی کردی و از نافرمانی‌ات دورشان کردی، و آن‌ها را در زمره آمرزیدگان درآوردی و در جایگاه رستگاران واردشان کردی.

﴿۹۴۶۲﴾ ای آن که سعادتمندان را در مراتب آمرزش بالا می‌بری.

۸-۱-۱۷-۷- برداشتن نامه‌ی اعمال

﴿۹۴۶۳﴾ هرگاه بنده‌ای زیاد استغفار کند، نامه‌ی عملش به‌هنگام بالارفتن درخشان می‌باشد.

۸-۱-۱۸- حساب‌نکشیدن، پاک کردن حافظه‌ی فرشتگان، عدم اطلاع حتی یک نفر، ننوشتن،

رسوانشدن

۸-۱-۱۸-۱- حساب‌نکشیدن

﴿۹۴۶۴﴾ هرکس نمازی از او فوت شود و نداند که چند نماز نخوانده و سپس پشیمان شود و به‌جا آوردن قضای آن برایش ممکن نباشد، باید شب دوشنبه پنجاه رکعت نماز بخواند و بین هر دو رکعت سلام دهد، در هر رکعت یک بار حمد و یازده مرتبه توحید بخواند. چون نمازش تمام شد، صد بار استغفار کند و صد بار تسبیح گوید و صد بار بر پیامبر صلوات فرستد، خداوند به خاطر نمازهای قضا شده‌اش او را مؤاخذه نمی‌کند، هرچند اگر نمازهای قضایش صد سال باشد.

۸-۱-۱۸-۲- پاک کردن حافظه‌ی فرشتگان

﴿۹۴۶۵﴾ ای داود! آنچه را می‌گویم از من بشنو! که من تنها به حق سخن می‌گویم: هرکه به درگاه من آید، و از گناهای که با انجام آن‌ها مرا نافرمانی کرده، شرمنده باشد، من گناهانش را آمرزیده و آن‌ها را از حافظه‌ی دو فرشته‌ی حسابگر پاک خواهم کرد.

﴿۹۴۶۶﴾ ای داود؛ اگر بنده‌ی مؤمن من گناه کند و سپس ترک کرده و از آن گناه توبه نماید، و هنگام یادآوردن گناه از من شرم کند، او را می‌آمرزم و آن را از یاد فرشتگان ثبت‌کننده‌ی گناه پاک می‌کنم، و آن گناهان را تبدیل به اعمال نیک می‌کنم و از این کار باکی ندارم؛ و من مهربان‌ترین مهربانانم.

۸-۱-۱۸-۳- عدم اطلاع حتی یک نفر

﴿۹۴۶۷﴾ مردی می‌گوید به امام باقر علیه السلام عرض کردم: ... یابن رسول الله! من بین خود و خداوند گناهی مرتکب شده‌ام که احدی از آن مطلع نیست و بر من گران آمده و شأن شما اجل از آن است که آن را برایتان بگویم! فرمود: «وقتی روز قیامت برسد و خدا بنده‌ی مؤمنش را مورد محاسبه قرار دهد، او را به تک تک گناهانش واقف می‌سازد و سپس آن‌ها را بر او می‌بخشد و هیچ ملک مقرب و پیامبر فرستاده شده‌ای را بر آن آگاه نمی‌سازد».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٨-١-١٨-٤- عَدَمُ الْكِتَابَةِ

﴿٩٤٦٨﴾ الرسول ﷺ: دَخَلَ عُثْمَانُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ الْعَبْدِ كَمْ مَعَهُ مِنْ مَلِكٍ قَالَ مَلِكٌ عَلَى يَمِينِكَ عَلَى حَسَنَاتِكَ وَوَاحِدٌ عَلَى الشَّمَالِ فَإِذَا عَمِلْتَ حَسَنَةً كُتِبَ عَشْرًا وَإِذَا عَمِلْتَ سَيِّئَةً قَالَ الَّذِي عَلَى الشَّمَالِ لِلَّذِي عَلَى الْيَمِينِ أَكْتُبُ قَالَ لَعَلَّهُ يَسْتَغْفِرُ وَيَتُوبُ فَإِذَا قَالَ ثَلَاثًا قَالَ نَعَمْ أَكْتُبُ أَرَأَيْتَ اللَّهُ؟ سَعْدُ السَّعُودِ، ص ٢٢٥

﴿٩٤٦٩﴾ الصَّادِقُ (ع): إِذَا هَمَّ الْعَبْدُ بِحَسَنَةٍ كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ فَإِذَا عَمِلَهَا كُتِبَتْ لَهُ عَشْرٌ حَسَنَاتٍ وَإِذَا هَمَّ بِسَيِّئَةٍ لَمْ تَكُتَبْ عَلَيْهِ فَإِذَا عَمِلَهَا أَجَلَ تِسْعِ سَاعَاتٍ فَإِنْ نَدِمَ عَلَيْهَا وَاسْتَغْفَرَ وَتَابَ لَمْ تَكُتَبْ عَلَيْهِ وَإِنْ لَمْ يَنْدَمْ وَلَمْ يَتُبْ مِنْهَا كُتِبَتْ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ وَاحِدَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٦٨، ص ٢٤٦

﴿٩٤٧٠﴾ الرسول ﷺ: أَرْبَعُ مَنْ كُنَّ فِيهِ لَمْ يَهْلِكْ عَلَى اللَّهِ بَعْدَهُنَّ إِلَّا هَالِكٌ يَهُمُّ الْعَبْدُ بِالْحَسَنَةِ فَيَعْمَلُهَا فَإِنْ هُوَ لَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً بِحُسْنِ نِيَّتِهِ وَإِنْ هُوَ عَمِلَهَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عَشْرًا وَيَهُمُّ بِالسَّيِّئَةِ أَنْ يَعْمَلَهَا فَإِنْ لَمْ يَعْمَلْهَا لَمْ يُكُتَبْ عَلَيْهِ شَيْءٌ وَإِنْ هُوَ عَمِلَهَا أَجَلَ سَبْعِ سَاعَاتٍ وَقَالَ صَاحِبُ الْحَسَنَاتِ لِصَاحِبِ السَّيِّئَاتِ وَهُوَ صَاحِبُ الشَّمَالِ لَا تَعْجَلْ عَسَى أَنْ يُتْبِعَهَا بِحَسَنَةٍ تَمْحُوهَا فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ أَوِ الْإِسْتِغْفَارُ فَإِنْ هُوَ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ وَاتُوبُ إِلَيْهِ لَمْ يُكُتَبْ عَلَيْهِ شَيْءٌ وَإِنْ مَضَتْ سَبْعُ سَاعَاتٍ وَلَمْ يُتْبِعَهَا بِحَسَنَةٍ وَاسْتَغْفَرَ قَالَ صَاحِبُ الْحَسَنَاتِ لِصَاحِبِ السَّيِّئَاتِ أَكْتُبْ عَلَى الشَّقَى الْمَحْرُومِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٢٩

﴿٩٤٧١﴾ الصَّادِقُ (ع): الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ إِذَا أَذْنَبَ ذَنْبًا أَجَلَهُ اللَّهُ سَبْعَ سَاعَاتٍ فَإِنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ لَمْ يُكُتَبْ عَلَيْهِ شَيْءٌ وَإِنْ مَضَتْ السَّاعَاتُ وَلَمْ يَسْتَغْفِرْ كُتِبَتْ عَلَيْهِ سَيِّئَةٌ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيَذْكُرُ ذَنْبَهُ بَعْدَ عَشْرِينَ سَنَةً حَتَّى يَسْتَغْفِرَ رَبَّهُ فَيَغْفِرَ لَهُ وَإِنَّ الْكَافِرَ لَيَنْسَاهُ مِنْ سَاعَتِهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٧

٨-١-١٨-٤-١ عَدَمُ كِتَابَةِ الْكِبَائِرِ

﴿٩٤٧٢﴾ الرسول ﷺ: لَا كَبِيرَ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٣١٢

﴿٩٤٧٣﴾ الرسول ﷺ: لَا كَبِيرَةَ بِكَبِيرَةٍ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ؛ وسائل الشيعة، ج ٥، ص ١١١

﴿٩٤٧٤﴾ الرسول ﷺ: لَا كَبِيرَةَ تَكْبُرُ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ؛ أعلام الدين، ص ٤٢٦

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۴-۱۸-۱-۸- نوشتن

﴿۹۴۶۸﴾ عثمان نزد رسول خدا ﷺ رفت و گفت: «به من بگو چند فرشته همراه هر بنده است؟» فرمود: «یکی از راست برای حسنات که ناظر بر فرشته‌ی سمت چپ است؛ چون کار نیکی کنی ده برابر می‌نویسد؛ و چون کار ناشایستی انجام دهی آن که در جانب چپ است به آن که سمت راست است، گوید: «بنویسم»؟ گوید: «نه، شاید توبه کند». تا سه بار! که فرشته‌ی سمت راست گوید: «بنویس، خدا ما را از دست او خلاص کند».

﴿۹۴۶۹﴾ هرگاه بنده‌ای تصمیم بگیرد که کار نیکی انجام دهد، یک حسنه در نامه‌ی عمل او نوشته می‌شود و هرگاه انجام داد، ده حسنه برای او ثبت می‌شود. اما هرگاه تصمیم بر انجام گناهی بگیرد، چیزی برایش نوشته نمی‌شود و چنانچه مرتکب آن گناه شود، نه ساعت به او مهلت داده می‌شود تا شاید پشیمان شود و توبه کند و استغفار نماید، ولی اگر توبه و استغفار نکرد فقط یک گناه برای او نوشته می‌شود.

﴿۹۴۷۰﴾ چهار چیز است که هرکس دارا باشد، نزد خدا (به هنگام حساب) پس از داشتن آن‌ها هلاک نمی‌شود مگر آنکه سزاوار هلاکت باشد: بنده‌ای اراده می‌کند کار خوبی انجام دهد، اگر انجام ندهد خداوند به خاطر نیت خویش حسنه‌ای برای او می‌نویسد و اگر انجام دهد خداوند برایش ده حسنه می‌نویسد و بنده‌ای که نیت کار بد می‌کند، اگر انجام ندهد چیزی بر او نوشته نمی‌شود و اگر انجام دهد هفت ساعت به او مهلت داده می‌شود. در این هنگام فرشته‌ی موکل حسنات به فرشته‌ی موکل سیئات و بدی‌ها که در سمت چپ انسان است، می‌گوید: [در نوشتن گناهش] شتاب نکن شاید کار نیکویی انجام دهد که کار بدش را نابود کند. خداوند می‌فرماید: نیکی‌ها بدی‌ها را از بین می‌برد. و استغفار برای او باقی می‌ماند و اگر بگوید: «آمرزش می‌خواهم از خدایی که خدایی جز او نیست، داننده‌ی پنهان و آشکار است، عزیز، حکیم، صاحب جلال و کرامت؛ و به‌سوی او توبه می‌کنم»؛ در این صورت چیزی برای او نوشته نمی‌شود، و اگر هفت ساعت بگذرد و کار نیکو و استغفار نکند موکل حسنات به موکل سیئات می‌گوید: بر این تیره‌دل و محروم [گناهش] را بنویس. ﴿۹۴۷۱﴾ هرگاه بنده‌ی مؤمن گناهی مرتکب شود، خداوند هفت ساعت به او مهلت می‌دهد، چنانچه طلب آمرزش کرد چیزی برای او نوشته نمی‌شود، و اگر آن ساعات گذشت و استغفار نکرد برای او یک گناه نوشته می‌شود. و گاهی مؤمن پس از بیست سال به یاد گناهش می‌افتد و از خدا طلب آمرزش می‌کند و خدا او را می‌بخشد؛ ولی کافر در همان لحظه، گناه خود را فراموش می‌کند.

۱-۴-۱۸-۱-۸- نوشتن گناهان بزرگ

﴿۹۴۷۲﴾ با وجود استغفار، هیچ گناهی بزرگ نیست.

﴿۹۴۷۳﴾ با وجود استغفار، هیچ گناه کبیره‌ای بزرگ نیست.

﴿۹۴۷۴﴾ با وجود استغفار، هیچ گناه کبیره‌ای بزرگ نیست.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٤٧٥﴾ الرسول ﷺ: لَا كَبِيرَةَ مَعَ اسْتِغْفَارٍ وَلَا صَغِيرَةَ مَعَ إِصْرَارٍ؛ مستدرك الوسائل، ج ١١،

ص ٣٦٧

٥-١٨-٨- عَدَمُ الْخِزْيِ

﴿٩٤٧٦﴾ الصادق ﷺ: حَقٌّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ يَعْرِفُنَا أَنْ يَعْزِضَ عَمَلَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ عَلَى نَفْسِهِ فَيَكُونَ مُحَاسِبَ نَفْسِهِ فَإِنْ رَأَى حَسَنَةً اسْتَرَادَ مِنْهَا وَإِنْ رَأَى سَيِّئَةً اسْتَغْفَرَ مِنْهَا لئَلَّا يَخْزَى

يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ مستدرك الوسائل، ج ١٢، ص ١٥٣

١٩-٨-١- الثُّورُ، تَلَاؤُ الصَّحِيفَةِ

١-١٩-٨- الثُّورُ

﴿٩٤٧٧﴾ إِذَا الْعَبْدُ يَضَعُ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْقُبُورِ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ فَإِنَّهُ افْتَقَرَ إِلَيْكَ وَيَقْرَأُ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَإِخْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نَوَّرَ اللَّهُ قَبْرَ ذَلِكَ الْمَيِّتِ وَوَسَّعَ عَلَيْهِ قَبْرَهُ مَدَّ بَصَرَهُ وَرَجَعَ هَذَا الدَّاعِي مِنْ رَأْسِ الْقَبْرِ مَغْفُورًا لَهُ الذُّنُوبُ؛ مستدرك الوسائل، ج ٢، ص ٤٨٣

﴿٩٤٧٨﴾ الرسول ﷺ: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ فِي نُورِ اللَّهِ الْأَعْظَمِ مَنْ كَانَ عِصْمَةً أَمْرِهِ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ وَمَنْ إِذَا أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ قَالَ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَمَنْ إِذَا أَصَابَ خَيْرًا قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَمَنْ إِذَا أَصَابَ خَطِيئَةً قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛

مسكن الفؤاد، ص ١١٠

﴿٩٤٧٩﴾ الرسول ﷺ: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ فِي نُورِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الْأَعْظَمِ مَنْ كَانَ عِصْمَةً أَمْرِهِ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ وَمَنْ إِذَا أَصَابَتْهُ مُصِيبَةٌ قَالَ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ وَمَنْ إِذَا أَصَابَ خَيْرًا قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَمَنْ إِذَا أَصَابَ خَطِيئَةً قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٧٥

﴿٩٤٨٠﴾ السَّجَاد ﷺ: إِغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتُشْرِحَ بِهَا صَدْرِي وَتُنَوِّرَ بِهَا بَصَرِي وَتَجْلُوَ بِهَا أَعْمَى عَنْ قَلْبِي وَتُوجِبْ لِي بِهَا رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٤٧

﴿٩٤٨١﴾ وَلَا أَكْتَسِبُ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَلَا إِنَّمَا مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَتَجَاوِزَ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَتُرَكِّي بِهَا عَمَلِي وَتَجَاوِزَ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَتُلْقِنَنِي بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي وَأَنْظُرُ بِهَا إِلَى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَى مِنْكَ نُورٌ وَكَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۴۷۵﴾ با استغفار هیچ گناهی کبیره نیست و با اصرار هیچ گناهی صغیره نیست.

۸-۱-۱۸-۵- رسوانشدن

﴿۹۴۷۶﴾ هر مسلمانی که به حقّ ما عارف است؛ عمل خود را در هر شب و روز رسیدگی می‌کند و از خود حساب می‌کشد. اگر کار خوبی مشاهده کرد، بیشتر می‌کند و اگر گناهی مرتکب شده بود از آن استغفار می‌نماید تا روز قیامت خوار نشود.

۸-۱-۱۹- نور، درخشیدن پرونده

۸-۱-۱۹-۱- نور

﴿۹۴۷۷﴾ هرگاه بنده‌ای دست خویش را بر روی قبرها قرار بدهد و بگوید: «پروردگارا او را بیمارز، او نیازمند توسل» و سوره‌ی فاتحة الكتاب و یازده مرتبه سوره‌ی توحید را برایش بخواند، خداوند تعالی قبر او را نورانی می‌کند و آن را برایش گسترش می‌دهد [و سبب راحتی‌اش می‌شود] دیده‌اش را فراخ می‌دارد و دعاکننده در حالی از قبر باز می‌گردد که خداوند گناهانش را آمرزیده است.

﴿۹۴۷۸﴾ چهار خصلت است که هرکس داشته باشد، در نور خدای عزّ و جل است: آن که اعتصام و تمسک امرش، شهادت «لا اله الا الله» و «محمد رسول الله» باشد و آن که چون مصیبتی به او رسد «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» بگوید، و آن که هرگاه خیر را دریابد «الْحَمْدُ لِلَّهِ» گوید و آن که چون گناهی او را فرا گیرد، بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ».

﴿۹۴۷۹﴾ پیامبر ﷺ فرمود: چهار چیز است که در هرکس موجود باشد غرق در نور اعظم خداوند عزّ و جل خواهد بود: اوّل آنکه نگهدارنده‌ی او در کارها و بازدارنده‌ی او از گناهانش، «اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً رسول الله» باشد. و دیگر اینکه هرگاه به او مصیبتی برسد بگوید: «إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» و نیز چون نعمت و خیری به او برسد، بگوید: «الحمد لله رب العالمين» و آن که چون خطا و کار ناروایی از او سر زند پشیمان گشته و بلافاصله بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ».

﴿۹۴۸۰﴾ مرا آن چنان بیمارز که قلبم را پاک و سینه‌ام را گشاده و دیده‌ام را نورانی و نابینایی قلبم را جلا بخشیده، تا خشنودی و بهشتت را بر من واجب کنی.

﴿۹۴۸۱﴾ بخشی که با آن قلبم را مطهر کنی و بارم را سبک کنی و با آن از گناهم درگذری و با آن بار گرانم را از دوش من برداری و با آن عملم را پاک کنی و از بدی‌هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجتّم را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمت نگاه کنم درحالی که از تو نور و کرامتی بر من است.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٢-١٩-٨- تَلَاؤُ الصَّحِيفَةِ

﴿٩٤٨٢﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا أَكْثَرَ الْعَبْدُ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ رُفِعَتْ صَحِيفَتُهُ وَهِيَ تَتَلَاأُ؛ الكافي، ج ٢،

ص ٥٠٤

٢٠-١-٨- الْفَرَحُ، الْعِيدُ، الرُّوحُ

٣-٢٠-٨- الْفَرَحُ

﴿٩٤٨٣﴾ الصادق عليه السلام: إِنَّ الْمَيِّتَ لَيَفْرَحُ بِالْتَّرَحُّمِ عَلَيْهِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ لَهُ كَمَا يَفْرَحُ الْحَيُّ بِالْهَدْيَةِ

تُهْدَى إِلَيْهِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ١٨٣

٤-٢٠-٨- الْعِيدُ

﴿٩٤٨٤﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: قَالَ سُوَيْدُ بْنُ غَفَلَةَ... فَقُلْتُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ عِيدٍ وَ خَطِيفَةٍ

فَقَالَ إِنَّمَا هَذَا عِيدٌ مَنْ غُفِرَ لَهُ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٦، ص ٢٩٩

٥-٢٠-٨- الرَّاحَةُ

﴿٩٤٨٥﴾ قَالَ بِلَالٌ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَاتَتْ فَلَانَةٌ فَاسْتَرَاخَتْ فَغَضِبَ وَ قَالَ إِنَّمَا اسْتَرَاخَ مَنْ غُفِرَ

لَهُ؛ مجموعة ورام، ج ٢، ص ٢٢٤

٢١-١-٨- الْإِيمَانُ، شَرْحُ الصِّدْرِ، الْعِصْمَةُ، الشَّهَادَةُ، الدُّخُولُ فِي الصِّدِّيقِينَ

١-٢١-٨- الْإِيمَانُ

﴿٩٤٨٦﴾ الكاظم عليه السلام: سَبْعَةٌ مَنْ كُنَ فِيهِ فَقَدْ كَمَلَ حَقِيقَةُ الْإِيمَانِ وَ فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَانِ

مَنْ أَسْبَغَ وُضُوْءَهُ وَ أَحْسَنَ صَلَاتَهُ وَ آدَى زَكَاةَ مَالِهِ وَ كَفَّ غَضَبَهُ وَ سَجَنَ لِسَانَهُ وَ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ

تَعَالَى وَ آدَى النَّصِيحَةَ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّهِ؛ معدن الجواهر، ص ٦٠

﴿٩٤٨٧﴾ الصادق عليه السلام: فَالْإِسْلَامُ قَبْلَ الْإِيمَانِ وَ هُوَ يُشَارِكُ الْإِيمَانَ فَإِذَا أَتَى الْعَبْدُ كَبِيرَةً مِنْ

كِبَائِرِ الْمَعَاصِي أَوْ صَغِيرَةً مِنْ صَغَائِرِ الْمَعَاصِي الَّتِي نَهَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْهَا كَانَ خَارِجاً مِنْ

الْإِيمَانِ سَاقِطاً عَنْهُ اسْمُ الْإِيمَانِ وَ ثَابِتاً عَلَيْهِ اسْمُ الْإِسْلَامِ فَإِنْ تَابَ وَ اسْتَغْفَرَ عَادَ إِلَى دَارِ الْإِيمَانِ وَ

لَا يُخْرِجُهُ إِلَى الْكُفْرِ إِلَّا الْجُحُودُ؛ الكافي، ج ٢، ص ٢٧

﴿٩٤٨٨﴾ الرسول ﷺ: يَا عَلِيُّ سَبْعَةٌ مَنْ كُنَ فِيهِ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ حَقِيقَةَ الْإِيمَانِ وَ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ

مُفْتَحَةٌ لَهُ مَنْ أَسْبَغَ وُضُوْءَهُ وَ أَحْسَنَ صَلَاتَهُ وَ آدَى زَكَاةَ مَالِهِ وَ كَفَّ غَضَبَهُ وَ سَجَنَ لِسَانَهُ وَ

اسْتَغْفَرَ لَذَنْبِهِ وَ آدَى النَّصِيحَةَ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّهِ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٤، ص ٣٥٨

﴿٩٤٨٩﴾ وَ مَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى وَ يَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ

الْأُولَى أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا (الكهف: ٥٥)

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۸-۱-۱۹-۲- درخشیدن پرونده

﴿۹۴۸۲﴾ هرگاه بنده‌ای زیاد استغفار کند، نامه‌ی عملش به‌هنگام بالا رفتن درخشان می‌باشد.

۸-۱-۲۰- شادمانی، عید، روح

۸-۱-۲۰-۳- شادمانی

﴿۹۴۸۳﴾ میّت به خاطر رحمت و آمرزشی که برای او درخواست می‌کنند، شادمان می‌شود، همان‌گونه که فرد زنده، به خاطر هدیه‌ای که به او می‌دهند، خوشحال می‌شود.

۸-۱-۲۱-۴- عید

﴿۹۴۸۴﴾ گفتم: یا امیرالمؤمنین؛ روز عید است و شیرینی. گفت: این عید برای کسی است که آمرزیده شود.

۸-۱-۲۰-۵- آرامش

﴿۹۴۸۵﴾ بلال به رسول خدا ﷺ عرض کرد: فلان خانم از دنیا رفت و آرام گرفت، ایشان با ناراحتی فرمود: «کسی به آرامش می‌رسد که آمرزیده شده باشد».

۸-۱-۲۱- ایمان، گشادگی سینه، عصمت، شهادت، داخل شدن در زمره‌ی صدیقان

۸-۱-۲۱-۱- ایمان

﴿۹۴۸۶﴾ هفت چیز است که هرکس دارای آن‌ها باشد حقیقت ایمان را کامل کرده و برای او درهای بهشت گشوده می‌شود: کسی که وضو را کامل گیرد، نماز را نیکو به‌جای آورد، زکات مال خود را بدهد، خشم خود را بازدارد، زبان خود را در بند کند، استغفار کند، به موعظه‌های اهل بیت پیامبرش عمل کند.

﴿۹۴۸۷﴾ اسلام، قبل از ایمان و ایمان داخل آن است. پس هرگاه بنده‌ی خدا، گناه بزرگ یا کوچکی که خداوند از آن نهی فرموده انجام دهد، از ایمان بیرون می‌رود و نام ایمان نیز از او برداشته می‌شود و فقط نامش مسلمان است. اگر بعداً توبه کرد و از خداوند آمرزش خواست، دوباره به حال ایمان بازمی‌گردد، و آدمی جز با انکار حقایق دین کافر نمی‌شود.

﴿۹۴۸۸﴾ ای علی؛ هفت خصلت است که در هرکس باشد حقیقت ایمان را به حدّ کمال رسانده و درهای بهشت برای او گشوده می‌شود: کسی که وضوی کامل بگیرد و نمازش را نیکو به‌جای آورد و زکات مالش را بپردازد و خشمش را نگه دارد و زبانش را زندانی کند و برای گناهش طلب آمرزش نماید و خیرخواه خاندان پیامبرش باشد.

﴿۹۴۸۹﴾ و چیزی مردم را باز نداشت از اینکه - وقتی هدایت به سراغشان آمد - ایمان بیاورند و از پروردگارشان طلب آمرزش کنند، جز اینکه (خیره‌سری کردند؛ گویی می‌خواستند) سرنوشت پیشینیان برای آنان بیاید، یا عذاب (الهی) در برابرشان قرار گیرد!

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٢-٢١-٨- شرح الصَّدر

﴿٩٤٩٠﴾ السَّجَّادُ (عليه السلام): اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتَشْرَحُ بِهَا صَدْرِي وَتُنَوِّرُ بِهَا بَصَرِي وَتَجْلُو بِهَا أَعْمَى عَنْ قَلْبِي وَتُوجِبُ لِي بِهَا رِضْوَانَكَ وَالْجَنَّةَ؛ إقبال الأعمال، ص ٢٤٧

٣-٢١-٨- العَصْمَةُ

﴿٩٤٩١﴾ الصادق (عليه السلام): إِذَا فَرَّغْتَ مِنْ تَشْهْدِكَ فَارْفَعْ يَدَيْكَ وَقُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً عَزَمًا جَزَمًا لَا تُغَادِرُ ذَنْبًا وَلَا أَرْتَكِبُ بَعْدَهَا مُحَرَّمًا أَبَدًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٤٦

﴿٩٤٩٢﴾ الزهراء (عليها السلام): اغْفِرْ لَنَا مَغْفِرَةً جَزَمًا حَتْمًا لَا نَقْتَرِفُ بَعْدَهَا ذَنْبًا وَلَا نَكْتَسِبُ خَطِيئَةً وَلَا لَائِمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ٣٣٨

﴿٩٤٩٣﴾ الباقر (عليه السلام): اغْفِرْ لِي مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي وَارْزُقْنِي الْعِصْمَةَ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي أَنْ أَعُودَ فِي شَيْءٍ مِنْ مَعَاصِيكَ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٦، ص ٢٥٠

﴿٩٤٩٤﴾ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً عَزَمًا جَزَمًا لَا تُغَادِرُ لِي خَطِيئَةً وَلَا ذَنْبًا وَلَا أَرْتَكِبُ بَعْدَهَا مُحَرَّمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٤٦

﴿٩٤٩٥﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً لَا أَرْجِعُ بَعْدَهَا إِلَى مَعْصِيَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ٢٨٠

﴿٩٤٩٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً لَا أَرْجِعُ مَعَهَا إِلَى مَعْصِيَتِكَ؛ البلد الأمين، ص ٩٦

﴿٩٤٩٧﴾ الصادق (عليه السلام): اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً عَزَمًا جَزَمًا لَا تُغَادِرُ ذَنْبًا وَلَا أَرْتَكِبُ بَعْدَهَا مُحَرَّمًا أَبَدًا؛ الكافي، ج ٢، ص ٥٤٦

﴿٩٤٩٨﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً عَزَمًا جَزَمًا لَا تُغَادِرُ لِي ذَنْبًا وَلَا أَرْتَكِبُ بَعْوَنَكَ لِي بَعْدَهَا مُحَرَّمًا؛ بحار الأنوار، ج ٨٨، ص ١٨٠

﴿٩٤٩٩﴾ الرضا (عليه السلام): اللَّهُمَّ اغْفِرْ مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَأَعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢١٣

﴿٩٥٠٠﴾ الكاظم (عليه السلام): اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ تَوْبَةً نَصُوحًا تَقْبَلُهَا مِنِّي تَبْقَى عَلَيَّ بِرَكَّتِهَا وَتَغْفِرُ بِهَا مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي وَتَعْصِمُنِي بِهَا فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٦٥

﴿٩٥٠١﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): ثَلَاثَةُ مَعْصُومُونَ مِنْ إِبْلِيسَ وَجُنُودِهِ الذَّاكِرُونَ لِلَّهِ وَالْبَاكُونَ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَالْمُسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٢، ص ١٤٦

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۸-۱-۲۱-۲- گشادگی سینه

﴿۹۴۹۰﴾ مرا آن چنان بیامرز که قلبم را پاک و سینه‌ام را گشاده و دیده‌ام را نورانی و نابینایی قلبم را جلا بخشیده، تا خشنودی و بهشتت را بر من واجب کنی.

۸-۱-۲۱-۳- عصمت

﴿۹۴۹۱﴾ چون از تشهّد فارغ شدی [و سلام دادی] هر دو دست را بالا ببر و بگو: «بار خدایا؛ مرا حتماً بیامرز و گناهی را فرومگذار و مرا یاری کن تا پس از آن هرگز دست به گناهی نیالایم». ﴿۹۴۹۲﴾ ما را مورد آمرزش قطعی و حتمی خویش قرار ده، آمرزشی که بعد از آن گناهی مرتکب نشویم و خطایی و گناهی از ما صادر نشود.

﴿۹۴۹۳﴾ گناهان گذشته‌ام را بیامرز و پاکدامنی و دوری از گناه را در باقیمانده‌ی عمر روزی‌ام قرار ده، تا دیگر به‌سوی گناه بازنگردم.

﴿۹۴۹۴﴾ خدایا مرا به مغفرت خویش بیامرز؛ و هیچ گناهی و خطائی را برای من باقی مگذار، و [یاری‌ام فرما] تا پس از این مرتکب کار حرامی نشوم.

﴿۹۴۹۵﴾ مرا آنچنان بیامرز که دیگر بعد از آن به نافرمانی تو اقدام نکنم.

﴿۹۴۹۶﴾ مرا آنچنان بیامرز که دیگر به نافرمانی تو اقدام نکنم.

﴿۹۴۹۷﴾ بار خدایا؛ مرا به مغفرت خویش بیامرز؛ و هیچ گناهی و خطائی را برای من باقی مگذار، و [یاری‌ام فرما] تا پس از این ابداً مرتکب کار حرامی نشوم.

﴿۹۴۹۸﴾ بار خدایا؛ آمرزشی قطعی نصیبم کن، به نحوی که گناهی باقی نماند و پس از آن نیز با یاری تو، هرگز مرتکب گناهی نشوم.

﴿۹۴۹۹﴾ بار خدایا؛ گناهان گذشته‌ام را بیامرز و در آینده نیز مرا از [گناه] نگاه دار.

﴿۹۵۰۰﴾ خدایا؛ از تو می‌خواهم که توفیق توبه‌ی نصوح را به من عطا کنی و آن را از من بپذیری و برکاتت را بر من باقی بگذاری و گناهان گذشته‌ام را بیامرزی و در باقیمانده‌ی عمرم مرا از گناهان حفظ کنی.

﴿۹۵۰۱﴾ سه نفر هستند که از شرّ شیطان و لشکرش در امان می‌باشند: آنان که خدا را یاد می‌کنند، آنان که از ترس خدا اشک می‌ریزند، آنان که سحرگاهان طلب آمرزش می‌کنند.

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

﴿٩٥٠٢﴾ الرسول ﷺ: رَجَبُ شَهْرُ اللَّهِ وَشَعْبَانُ شَهْرِي وَرَمَضَانُ شَهْرُ أُمَّتِي ثُمَّ قَالَ مَنْ صَامَهُ كُلَّهُ اسْتَوْجَبَ عَلَى اللَّهِ ثَلَاثَةَ أَشْيَاءَ مَغْفِرَةٌ لِكُلِّ مَعْصِيَةٍ مَعَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِهِ وَ عِصْمَةٌ فِيمَا بَقِيَ مِنْ عَمَلِهِ وَأَمَانًا مِنَ الْعَطَشِ يَوْمَ الْفَرَجِ الْأَكْبَرِ؛ وسائل الشريعة، ج ٨، ص ٩٨

﴿٩٥٠٣﴾ الصادق عليه السلام: وَاجْعَلْ خُرُوجَنَا إِلَى عِيدِنَا وَمُصَلَّانَا وَمُجْتَمَعَنَا خُرُوجًا مِنْ جَمِيعِ ذُنُوبِنَا وَوُلُوجًا فِي سَابِغَاتِ رَحْمَتِكَ وَاجْعَلْنَا أَوْجَهَ مَنْ تَوَجَّهَ إِلَيْكَ وَأَقْرَبَ مَنْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ وَانْجَحْ مَنْ سَأَلَكَ فَأَعْطَيْتَهُ وَدَعَاكَ فَأَجَبْتَهُ وَأَقْلِبْنَا مِنْ مُصَلَّانَا وَقَدْ غَفَرْتَ لَنَا مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَعَصَمْتَنَا فِي بَقِيَّةِ أَعْمَارِنَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٨٣

﴿٩٥٠٤﴾ السَّجَّاد عليه السلام: وَأَعْطِنِي فِي مَجْلِسِي هَذَا مَغْفِرَةً تُؤْمِنُنِي بِهَا مِنْ ذُنُوبِي وَأَعْصِمْنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي؛ إقبال الأعمال، ص ٢١٥

﴿٩٥٠٥﴾ وَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً لَا أَرْجِعُ بَعْدَهَا إِلَى مَعْصِيَتِكَ؛ العدد القوية، ص ٣٠٣

﴿٩٥٠٦﴾ أمير المؤمنين عليه السلام: وَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً لَا أَرْجِعُ مَعَهَا إِلَى مَعْصِيَتِكَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٤٦

٨-٢١-٤- الشَّهَادَةُ

﴿٩٥٠٧﴾ الرسول ﷺ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ مَا اسْتَغْفَرَ قَطُّ لِرَجُلٍ يَخْصُهُ إِلَّا اسْتُشْهِدَ؛ بحار الأنوار، ج ١٨، ص ١٩

٨-٢١-٥- الدُّخُولُ فِي زُمْرَةِ الصَّادِقِينَ

﴿٩٥٠٨﴾ الْأَيْمَةُ عليه السلام: دَخَلَ رَجُلَانِ الْمَسْجِدَ أَحَدُهُمَا عَابِدٌ وَالْآخَرُ فَاسِقٌ فَخَرَجَا مِنَ الْمَسْجِدِ وَالْفَاسِقُ صِدِّيقٌ وَالْعَابِدُ فَاسِقٌ وَذَلِكَ أَنَّهُ يَدْخُلُ الْعَابِدُ الْمَسْجِدَ مُدًّا بِعِبَادَتِهِ يُدِلُّ بِهَا فَتَكُونُ فِكْرَتُهُ فِي ذَلِكَ وَتَكُونُ فِكْرَةُ الْفَاسِقِ فِي التَّنَدُّمِ عَلَى فِسْقِهِ وَيَسْتَغْفِرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِمَّا صَنَعَ

مِنَ الذُّنُوبِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٣١٤

٨-١-٢٢- قَبُولُ الشَّهَادَةِ، قَبُولُ التَّوْبَةِ، قَبُولُ الصَّلَاةِ

٨-١-٢٢-١- قَبُولُ الشَّهَادَةِ

﴿٩٥٠٩﴾ الصادق عليه السلام: إِذَا حَضَرَ الْمَيِّتَ أَرْبَعُونَ رَجُلًا فَقَالُوا اللَّهُمَّ إِنَّا لَا نَعْلَمُ مِنْهُ إِلَّا خَيْرًا قَالَ

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ قَدْ قَبِلْتُ شَهَادَتَكُمْ وَغَفَرْتُ لَهُ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ لَا تَعْلَمُونَ؛ الكافي، ج ٣، ص ٢٥٤

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

﴿۹۵۰۲﴾ ماه رجب، ماه خدا و ماه شعبان، ماه من و ماه رمضان، ماه امت من است. هر کس که تمام این ماه (رجب) را روزه بگیرد، سه چیز را بر خداوند واجب می‌کند؛ آمرزش تمامی گناهان گذشته‌اش و پاکی از گناهان در باقی عمرش و پناه‌دادن از عطش در روز فریادهای بزرگ.

﴿۹۵۰۳﴾ روانه‌شدن ما را در عید به سمت مصلی و محل اجتماعمان، بیرون آمدن از همه‌ی گناهانمان و داخل شدن در رحمت گسترده‌ات قرار بده و ما را آبرومندترین؛ از میان کسانی قرار بده که به تو توجّه کرده‌اند و از میان کسانی که به تو تقرّب جسته‌اند، نزدیک‌ترین به خودت قرار ده. و بین کسانی که از تو درخواست کرده‌اند و تو عطایشان کرده‌ای، و صدایت کرده‌اند و جوابشان داده‌ای موفق‌ترین‌مان قرار ده و درحالی از محلّ نماز ما را برگردان که گناهان گذشته‌ی ما را آمرزیده‌ای و در باقی عمر ما را از گناه باز می‌داری.

﴿۹۵۰۴﴾ هم‌اکنون که اینجا هستم آمرزشی به من عطا کن که مرا از عواقب گناهان گذشته‌ام ایمن داری، و در باقی‌مانده‌ی عمرم نیز مرا [از گناه] نگاه داری.

﴿۹۵۰۵﴾ مرا بیامرز؛ آمرزشی که دیگر به نافرمانی‌ات اقدام نکنم.

﴿۹۵۰۶﴾ مرا بیامرز؛ آمرزشی که دیگر به نافرمانی‌ات اقدام نکنم.

۸-۱-۲۱-۴- شهادت

﴿۹۵۰۷﴾ پیامبر ﷺ هرگز برای شخص خاصی طلب آمرزش نمی‌کرد، مگر اینکه به درجه‌ی شهادت می‌رسید.

۸-۱-۲۱-۵- داخل شدن در زمره‌ی صدیقان

﴿۹۵۰۸﴾ دو نفر وارد مسجدی شدند. یکی از آن‌ها عابد بود و دیگری فاسق و هنگام خروج از مسجد، عابد فاسق شد و فاسق در زمره‌ی صدیقان درآمد و جزو نیکوکاران شد. علت آن بود که عابد در مسجد عبادت کرد و عجب و خودخواهی برای او حاصل شد و با این فکر و اندیشه از مسجد بیرون رفت، ولی فاسق در مسجد از اعمال خود نادم شد و از گناهان خود آمرزش خواست.

۸-۱-۲۲- پذیرش شهادت، پذیرش توبه، پذیرش نماز

۸-۱-۲۲-۱- پذیرش شهادت

﴿۹۵۰۹﴾ هنگامی که چهل نفر بر سر میتی حاضر شوند و بگویند «ما جز خیر از او چیزی ندیده و ندانستیم». در این صورت خدای عزّ و جلّ می‌فرماید: «گواهی و شهادت را نسبت به آن میت پذیرفتم و گناهان او را که بر آن آگاه بودم و شما آگاه نبودید، آمرزیدم».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ﴾

٢-٢٢-٨- قبول التَّوْبَةِ

﴿٩٥١٠﴾ الباقِر ﷺ: فَاجْمَعْ أَمْرُهُمْ عَلَى أَنْ يَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ وَيَدْعُوهُ وَيَفْزَعُوا إِلَيْهِ وَيَسْأَلُوهُ أَنْ يُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ وَعَلَى مَا حَوَتْ قُرَيْبُهُمْ فَقَامُوا عَلَى الرَّمَادِ وَلَبَسُوا الْمُسُوحَ وَحَتَّوْا عَلَى رُءُوسِهِمُ التُّرَابَ وَرَجَعُوا إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِالتَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَيْهِ وَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ يَا إِدْرِيسُ أَهْلُ قُرَيْبِكَ قَدْ عَجَّوْا إِلَيَّ بِالتَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالْبُكَاءِ وَالتَّضَرُّعِ وَأَنَا اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَأَغْفُو عَنِ السَّيِّئَةِ وَقَدْ رَحِمْتُهُمْ وَلَمْ يَمْنَعْنِي إِجَابَتُهُمْ إِلَيَّ مَا سَأَلُونِي مِنَ الْمَطَرِ إِلَّا مُنَاطَرَتَكَ فِيمَا سَأَلْتَنِي أَنْ لَا أُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ حَتَّى تَسْأَلَنِي فَسَأَلَنِي يَا إِدْرِيسُ حَتَّى أَغِيثَهُمْ وَأُمِطَرَ السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ قَالَ إِدْرِيسُ اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَسْأَلُكَ ذَلِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ٢٧٤

﴿٩٥١١﴾ وَقَدْ جَعَلْتَ الْإِسْتِغْفَارَ طَرِيقًا إِلَى قَبُولِ التَّوْبَةِ وَغُفْرَانِ الْآثَامِ فَهِيَ أَنَا أَقُولُ اسْتَغْفِرْكَ وَاسْأَلْكَ التَّوْبَةَ؛ محاسبة النفس، ص ٢٦

﴿٩٥١٢﴾ الباقِر ﷺ: يَا مُحَمَّدَ بْنَ مُسْلِمٍ ذُنُوبُ الْمُؤْمِنِ إِذَا تَابَ مِنْهَا مَغْفُورَةٌ لَهُ فَلْيَعْمَلِ الْمُؤْمِنُ لِمَا يَسْتَأْنِفُ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَالْمَغْفِرَةِ أَمَّا وَاللَّهِ إِنَّهَا لَيَسْتِ إِلَّا لِأَهْلِ الْإِيمَانِ قُلْتُ فَإِنْ عَادَ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَالِاسْتِغْفَارِ مِنَ الذُّنُوبِ وَعَادَ فِي التَّوْبَةِ فَقَالَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ مُسْلِمٍ أَرَأَيْتَ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدِمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَ يَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَ يَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَارًا يُذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَ يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ كُلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالِاسْتِغْفَارِ وَالتَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَ يَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَإِيَّاكَ أَنْ تَقْنَطَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٤

٣-٢٢-٨- قبول الصَّلَاةِ

﴿٩٥١٣﴾ الرسول ﷺ: وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ إِنَّهُ مَتَى صَلَّى هَذِهِ الصَّلَاةَ وَاسْتَغْفَرَ هَذَا الْإِسْتِغْفَارَ يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنْهُ صَلَاتَهُ وَصِيَامَهُ وَقِيَامَهُ وَيَغْفِرُ لَهُ وَيَسْتَجِيبُ دَعَاءَهُ لَدَيْهِ لِأَنَّ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا وَيَقُولُ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ وَقَالَ وَ الَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَيَقُولُ عَزَّ وَجَلَّ وَ أَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَ يُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ هَذِهِ هَدِيَّةٌ لِي خَاصَّةٌ وَلِأُمَّتِي مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ لَمْ يُعْطِهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَحَدًا مِمَّنْ كَانَ قَبْلِي مِنَ الْأَنْبِيَاءِ وَ غَيْرِهِمْ؛ مستدرک الوسائل، ج ٦، ص ٢١٩

﴿نتایج طلب آمرزش﴾

۲-۲۲-۱-۸- پذیرش توبه

﴿۹۵۱۰﴾ با هم اتفاق کردند که به درگاه خدا توبه کرده و او را بخوانند و به درگاهش زاری کنند و درخواست نمایند که آسمان بر آن قریه و مردمش ببارد. پس بر خاکستر ایستاده لباس سیاه پوشیده خاک بر سرهای خود پاشیدند و با توبه و استغفار و اشک و زاری به درگاه او نالیدند. خدای تعالی به ادریس وحی کرد که: ای ادریس! همشهریان تو با توبه و استغفار و ناله و زاری به درگاه من نالیده‌اند و من خدای رحمان و رحیمم، توبه را می‌پذیرم و گناه را می‌بخشم و بر ایشان رحمت آورده‌ام و تنها چیزی که مانع استجابت درخواست باران آن‌هاست، گفتگوی توست که از من خواستی تا تو درخواست نکرده‌ای بر ایشان باران نبارم. پس ای ادریس! از من بخواه تا به فریاد ایشان برسم و بر آن‌ها باران ببارم. ادریس گفت: «بار الها! من از تو درخواست نمی‌کنم». ﴿۹۵۱۱﴾ استغفار و طلب آمرزش را راهی برای قبول توبه و آمرزش گناهان قرار داده‌ای. پس من نیز طلب آمرزش کرده و از تو قبول توبه را می‌خواهم.

﴿۹۵۱۲﴾ ای محمد بن مسلم! گناهان مؤمن در صورتی که توبه کند آمرزیده می‌شود. و باید بعد از توبه و آمرزش، از نو به اعمال نیک پردازد. آری به خدا سوگند، توبه برای اهل ایمان است. محمد بن مسلم گفت، عرض کردم: «اگر مؤمنی بعد از توبه و استغفار به گناهی بازگردد و باز توبه کند چگونه است؟» فرمود: «آیا خیال می‌کنی بنده‌ی مؤمن اگر از گناهی پشیمان شود و سپس توبه کند و استغفار نماید خداوند قبول نمی‌کند؟» گفتم: «مؤمنی است که چند بار گناه و استغفار کرده است؟» فرمود: «مؤمن هر بار که توبه و استغفار کند، خداوند نیز هر بار توبه‌ی او را قبول می‌کند. خداوند آمرزنده و بخشنده است؛ توبه را قبول می‌کند و از بدی‌ها درمی‌گذرد، پس بپرهیز از اینکه مؤمنین را از رحمت خدا ناامید کنی».

۳-۲۲-۱-۸- پذیرش نماز

﴿۹۵۱۳﴾ سوگند به آن که مرا به حق به رسالت مبعوث فرمود؛ [هر کس در شب عید فطر، این ده رکعت نماز را بخواند و این گونه استغفار کند]... خداوند نماز و روزه و شب‌زنده‌داری او را می‌پذیرد و او را می‌آمرزد و دعایش را برآورده می‌سازد، زیرا خداوند تبارک و تعالی در کتاب خود فرموده است: «از پروردگارتان طلب آمرزش کنید و آن گاه به‌سوی او روی آورید». و فرمود: «و آنان که چون کار زشت انجام می‌دهند یا به خویشان ستم روا می‌دارند به یاد خدا می‌افتند و از گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند، و جز خدا کیست که گناهان را می‌آمرزد». و فرمود: «از خدا آمرزش بخواهید، که به‌راستی خداوند بخشنده و مهربان است». و فرمود: «از او آمرزش بخواه، زیرا که او بسیار توبه‌کننده را دوست دارد». پیامبر ﷺ فرمود: «این هدیه مخصوص من و امت من اعم از زنان و مردان است، و به هیچ‌یک از پیامبران پیش از من و به غیر آنان داده نشده است».

﴿ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ لِلْآخِرِينَ﴾

٨-٢٣-١- تلقينُ الحُجَّةِ، تَوْسِعةُ الْقَبْرِ

٨-٢٣-١- تلقينُ الحُجَّةِ

﴿٩٥١٤﴾ وَلَا أَكْتَسِبُ بَعْدَهَا خَطِيئَةً وَلَا إِنَّمَا مَغْفِرَةً تُطَهِّرُ بِهَا قَلْبِي وَتُخَفِّفُ بِهَا ظَهْرِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ إِصْرِي وَتَضَعُ بِهَا عَنِّي وَزْرِي وَتُرَكِّي بِهَا عَمَلِي وَتَجَاوِزُ بِهَا عَنْ سَيِّئَاتِي وَتَلْقِنُنِي بِهَا عِنْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا حُجَّتِي وَأَنْظُرُ بِهَا إِلَى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَعَلَى مِنْكَ نُورٌ وَكَرَامَةٌ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٣٣

٨-٢٣-٢- تَوْسِعةُ الْقَبْرِ

﴿٩٥١٥﴾ إِذَا الْعَبْدُ يَضَعُ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْقُبُورِ وَيَقُولُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ فَإِنَّهُ افْتَقَرَ إِلَيْكَ وَيَقْرَأُ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ وَإِخْدَى عَشْرَةَ مَرَّةً قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نَوَّرَ اللَّهُ قَبْرَ ذَلِكَ الْمَيِّتِ وَسَعَّ عَلَيْهِ قَبْرَهُ مَدَّ بَصَرَهُ وَرَجَعَ هَذَا الدَّاعِي مِنْ رَأْسِ الْقَبْرِ مَغْفُورًا لَهُ الذُّنُوبُ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤٨٣

﴿٩٥١٦﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): قُلْ إِذَا أَبْطَأَتْ عَلَيْكَ الْأَرْزَاقُ اسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَوْسَعُ عَلَيْكَ؛

بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٩

٨-٢ ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ لِلْآخِرِينَ

٨-٢-١ ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ لِلْأَبَوَيْنِ

٨-٢-١-١ أَدَاءُ حَقِّ الْوَالِدَيْنِ

﴿٩٥١٧﴾ الصَّادِقُ (عليه السلام): اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَوْجَبْتَ لَوَالِدٍ عَلَيَّ حَقًّا وَقَدْ أَدَيْتُهُ بِالْإِسْتِغْفَارِ لِهَمَّا إِلَيْكَ إِذْ لَا قُدْرَةَ لِي عَلَى قَضَائِهِ إِلَّا مِنْ جِهَتِكَ وَفَرَضْتَ لِهَمَّا فِي دُعَائِي فَرَضًا قَدْ أَوْفَدْتُهُ عَلَيْكَ إِذْ خَلْتُ بِي الْقُدْرَةَ عَلَى وَاجِبَيْهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ١٥٢

٨-٢-١-٢ الدُّخُولُ فِي زُمْرَةِ الْأَبْرَارِ

﴿٩٥١٨﴾ الْبَاقِرُ (عليه السلام): إِنَّ الْعَبْدَ لَيَكُونُ بَارًّا بِوَالِدَيْهِ فِي حَيَاتِهِمَا ثُمَّ يَمُوتَانِ فَلَا يَقْضِي عَنْهُمَا دَيْنُهُمَا وَلَا يَسْتَغْفِرُ لِهَمَّا فَيَكْتُبُهُ اللَّهُ عَاقًا وَإِنَّهُ لَيَكُونُ عَاقًا لِهَمَّا فِي حَيَاتِهِمَا غَيْرَ بَارٍّ بِهِمَا فَإِذَا مَاتَا قَضَى دَيْنَهُمَا وَاسْتَغْفَرَ لِهَمَّا فَيَكْتُبُهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بَارًّا؛ الكافي، ج ٢، ص ١٦٣

﴿٩٥١٩﴾ الْبَاقِرُ (عليه السلام): إِنَّ الرَّجُلَ لَيَكُونُ بَارًّا بِوَالِدَيْهِ وَهُمَا حَيَّانِ فَإِذَا لَمْ يَسْتَغْفِرْ لِهَمَّا كُتِبَ عَاقًا لِهَمَّا وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكُونُ عَاقًا لِهَمَّا فِي حَيَاتِهِمَا فَإِذَا مَاتَا أَكْثَرَ الْإِسْتِغْفَارِ لِهَمَّا فَكُتِبَ بَارًّا؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١١٢

﴿پی‌آمد استغفار برای دیگران﴾

۸-۱-۲۳- تلقین شدن حجت‌ها و دلایل برای پاسخ‌گویی، گشایش قبر

۸-۱-۲۳-۱- الهام شدن حجت‌ها و دلایل برای پاسخ‌گویی

﴿۹۵۱۴﴾ بخششی که با آن قلبم را مطهر کنی و بارم را سبک کنی و با آن از گناهم درگذری و با آن بار گرانم را از دوش من برداری و با آن عملم را پاک کنی و از بدی‌هایم بگذری و به هنگام فراق دنیا حجت‌م را بر من تلقین کنی و با آن در روز قیامت به ذات کریمت نگاه کنم درحالی‌که از تو نور و کرامتی بر من است.

۸-۱-۲۳-۲- گشایش قبر

﴿۹۵۱۵﴾ هرگاه بنده‌ای دست خویش را بر روی قبرها قرار بدهد و بگوید: «پروردگارا او را بیامرز، او نیازمند توست» و سوره‌ی فاتحة الكتاب و یازده مرتبه سوره‌ی توحید را برایش بخواند، خداوند تعالی قبر او را نورانی می‌کند و آن را برایش گسترش می‌دهد [و سبب راحتی‌اش می‌شود] دیده‌اش را فراخ می‌دارد و دعاکننده در حالی از قبر باز می‌گردد که خداوند گناهانش را آمرزیده است. ﴿۹۵۱۶﴾ هر وقت کم‌روزی شدی بگو «استغفر الله»، وسعت خواهی یافت.

۸-۲- پی‌آمد استغفار برای دیگران

۸-۲-۱- پی‌آمد استغفار برای والدین

۸-۲-۱-۱- ادای حق پدر و مادر

﴿۹۵۱۷﴾ خداواندا؛ حقوق پدر و مادر را بر من واجب کردی و من با طلب آمرزش برای آن دو به پیشگاه تو، در صدد ادای آن حق برآمدم؛ درحالی‌که بر ادای آن، قدرتی ندارم جز آنکه تو جبران کنی؛ و تو واجب کردی که در دعایم برای آن دو دعا کنم، و من به ادای آن قصد برآمدم، ولی می‌دانم که بر انجام این واجب نیز از خودم، قدرت و توانی ندارم.

۸-۲-۱-۲- داخل شدن در زمره‌ی نیکان

﴿۹۵۱۸﴾ بسا بنده‌ای که در حیات پدر و مادر خویش به ایشان احسان و نیکی می‌کند [تا اندازه‌ای که از او راضی و خشنودند]، ولی پس از مرگ ایشان، بدهی آنان را ادا نمی‌کند، و برای ایشان طلب آمرزش نمی‌کند؛ پس خداوند نام او را در زمره‌ی اشخاصی که عاق پدر و مادرند، ثبت می‌فرماید؛ و بسا بنده‌ای که در زمان حیات پدر و مادر عاق والدین است و به ایشان احسانی نکرده است، ولی پس از آنکه از دنیا رفتند، قرض ایشان را ادا کرده و برای آن‌ها طلب آمرزش می‌کند، پس خداوند عز و جل نام او را در زمره‌ی نیکوکاران نسبت به پدر و مادر ثبت می‌کند.

﴿۹۵۱۹﴾ اگر مرد به پدر و مادرش در زمان حیاتشان نیکی کند و هنگامی که مردند برای آن دو طلب آمرزش نکند، در نامه‌ی عملش عاق والدین نوشته شود و اگر مردی در زمان حیاتشان عاق والدین شده و هنگامی که مردند برایشان زیاد استغفار کرد، در نامه‌ی عملش از نیکوکاران به پدر و مادر محسوب شود.

﴿ثَمَرَةُ اسْتِغْفَارِ الرَّسُولِ (ص) وَ عَلِيٍّ (ع) لِلْآخِرِينَ﴾

٨-٢-٢- ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ

٨-٢-٢-١- الشَّفَاعَةُ

﴿٩٥٢٠﴾ الرَّسُولُ ﷺ: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ أَوْ مُؤْمِنَةٍ مَضَى مِنْ أَوَّلِ الدَّهْرِ أَوْ هَوَاتِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا وَ هُمْ شُفَعَاءُ لِمَنْ يَقُولُ فِي دُعَائِهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ إِنَّ الْعَبْدَ لَيُؤْمَرُ بِهِ إِلَى النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُسْحَبُ فَيَقُولُ الْمُؤْمِنُونَ وَ الْمُؤْمِنَاتُ يَا رَبَّنَا هَذَا الَّذِي كَانَ يَدْعُو لَنَا فَشَفَعْنَا فِيهِ فَيُشَفِّعُهُمُ اللَّهُ فَيَنْجُو؛ بحار الأنوار، ج ٩٠، ص ٣٨٥

﴿٩٥٢١﴾ مَا مِنْ مُؤْمِنٍ وَ لَا مُؤْمِنَةٍ مَضَى مِنْ أَوَّلِ الدَّهْرِ أَوْ هَوَاتِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا وَ هُمْ شُفَعَاءُ لِمَنْ يَقُولُ فِي دُعَائِهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ؛ وسائل الشيعة، ج ٧، ص ١١٤

٨-٢-٢-٢- رَدُّ الْمَغْفِرَةِ إِلَيْهِ

﴿٩٥٢٢﴾ الصَّادِقُ ﷺ: إِذَا قَالَ الرَّجُلُ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ جَمِيعِ الْأَمْوَاتِ رَدَّ اللَّهُ عَلَيْهِ بَعْدَ مَنْ مَضَى وَ مَنْ بَقِيَ مِنْ كُلِّ إِنْسَانٍ دَعْوَةً؛ مستدرک الوسائل، ج ٥، ص ٢٤٧

٨-٢-٣- ثَمَرَاتُ الْإِسْتِغْفَارِ لِأَعْدَاءِ الدِّينِ

﴿٩٥٢٣﴾ امير المؤمنين ﷺ: وَ لَعَمْرِي يَا مُعَاوِيَةَ لَوْ تَرَحَّمْتُ عَلَيْكَ وَ عَلَى طَلْحَةَ وَ الزُّبَيْرِ كَانَ تَرَحُّمِي عَلَيْكُمْ وَ اسْتِغْفَارِي لَكُمْ لَعَنَةَ عَلَيْكُمْ وَ عَذَابًا؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ١٥٣

٨-٣- ثَمَرَةُ اسْتِغْفَارِ الرَّسُولِ ﷺ وَ عَلِيٍّ ﷺ لِلْآخِرِينَ

٨-٣-١- الشَّهَادَةُ

﴿٩٥٢٤﴾ الصَّادِقُ ﷺ: أَنْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ إِذَا خَصَّ رَجُلًا بِالتَّرَحُّمِ عَلَيْهِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ اسْتُشْهِدَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٤١٩

٨-٣-٢- شَمُّ رَائِحَةِ الْجَنَّةِ

﴿٩٥٢٥﴾ الرَّسُولُ ﷺ: عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَ قَدْ رَأَيْتُهُ فِي النَّوْمِ مَا حَمَلَكَ عَلَى أَنْ لَا تُؤَدِّيَ مَا سَمِعْتَ مِنِّي فِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ﷺ حَتَّى أَذْرُكَكَ الْعُقُوبَةَ وَ لَوْ لَا اسْتِغْفَارُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ لَكَ مَا شَمِمْتَ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ أَبَدًا؛ بحار الأنوار، ج ٦٥، ص ٤٠

٨-٤- ثَمَرَاتُ عَدَمِ الْإِسْتِغْفَارِ

٨-٤-١- الْعَذَابُ

﴿پی آمد استغفار پیامبر(ص) و علی(ع) برای دیگران﴾

۸-۲-۲ پی آمد استغفار برای مردان و زنان اهل ایمان

۸-۲-۲-۱ شفاعت

﴿۹۵۲۰﴾ هیچ مرد و زن با ایمانی نیست که از آغاز روزگار و آفرینش عالم به دنیا آمده و از دنیا رفته باشد و یا در آینده تا روز قیامت به دنیا بیاید، جز آنکه ایشان کسی را که در دعای خودش می گوید: «خداوندا! مردان و زنان با ایمان را پیامرز» شفاعت خواهند کرد. روز قیامت درباره ی بنده ی گناهکار امر می شود که او را به آتش دوزخ برند. پس وقتی او را به سمت آتش می کشانند، مردان و زنان با ایمان عرض می کنند: «پروردگارا! این همان بنده است که برای ما دعا [و طلب آمرزش] می کرد. پس شفاعت ما را نسبت به او بپذیر»؛ و خداوند شفاعت ایشان را درباره ی او قبول می کند و آن بنده نجات می یابد.

﴿۹۵۲۱﴾ از آغاز روزگار تا روز قیامت هیچ مرد و زن مؤمنی نیست؛ مگر آنکه شفیع کسی خواهد بود که در دعای خود بگوید: «پروردگارا! مردان و زنان مؤمن را پیامرز».

۸-۲-۲-۲ برگشتن آمرزش به سوی خودش

﴿۹۵۲۲﴾ هرگاه کسی بگوید: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَخْيَاءِ مِنْهُمْ وَ جَمِيعِ الْأَمْوَاتِ»؛ خداوند به شماره تمام انسان های گذشته و آینده، دعا های او را مستجاب می گرداند.

۸-۲-۳ پی آمد استغفار برای دشمنان دین و ولایت

﴿۹۵۲۳﴾ به جانم سوگند ای معاویه؛ اگر برای تو، و طلحه و زبیر طلب رحمت کردم، طلب رحمتم برای شما و طلب آمرزشم برای شما لعنت و عذابی بر شما بود.

۸-۳ پی آمد استغفار پیامبر ﷺ و علی علیه السلام برای دیگران

۸-۳-۱ شهادت

﴿۹۵۲۴﴾ هر وقت پیامبر اکرم ﷺ برای یکی از اصحاب خود به طور خاص طلب رحمت و آمرزش می کرد، شهید می شد.

۸-۳-۲ بوی خوش بهشت

﴿۹۵۲۵﴾ انس گوید: حضرت رسول ﷺ را در خواب دیدم، فرمود: «چرا اخباری را که از من درباره ی علی بن ابی طالب علیه السلام شنیدی اظهار نکردی و به عقوبت گرفتار شدی؟ اگر استغفار علی بن ابی طالب علیه السلام درباره ی تو نبود هرگز بوی بهشت را استشمام نمی کردی».

۸-۴ پی آمد عدم استغفار

۸-۴-۱ عذاب

﴿ثَمَرَةُ اسْتِغْفَارٍ يَكُونُ غَيْرَ صَحِيحٍ﴾

﴿٩٥٢٦﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِذَا أَرَادَ أَنْ يُصِيبَ أَهْلَ الْأَرْضِ بِعَذَابٍ قَالَ لَوْ لَا الَّذِينَ يَتَحَابُّونَ بَجَلَالِي وَ يَعْمُرُونَ مَسَاجِدِي وَ يَسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ لَوْ لَا هُمْ لَأَنْزَلْتُ عَذَابِي؛ من لا يحضره الفقيه، ج ١، ص ٤٧٣

٨-٤-٢- الهلاكة

﴿٩٥٢٧﴾ امير المؤمنين عليه السلام: الْعَجَبُ لِمَنْ يَهْلِكُ وَ النَّجَاةُ مَعَهُ قِيلَ وَ مَا هِيَ قَالَ الْإِسْتِغْفَارُ؛ الدعوات، ص ٣١

٨-٤-٣- التضييع

﴿٩٥٢٨﴾ السجّاد عليه السلام: تَرَكِيَ الْإِسْتِغْفَارَ مَعَ عِلْمِي بِسَعَةِ حِلْمِكَ تَضْيِيعٌ لِحَقِّ الرَّجَاءِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٥

٨-٥- ثَمَرَةُ اسْتِغْفَارٍ يَكُونُ غَيْرَ صَحِيحٍ

٨-٥-١- سُخْرَةُ الشَّيْطَانِ

﴿٩٥٢٩﴾ الْمُصْبِرُ عَلَى الذَّنْبِ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ يَسْتَهْزِئُ بِنَفْسِهِ وَ يَسْخَرُ مِنْهُ الشَّيْطَانُ؛ إرشاد القلوب، ج ١، ص ٤٧

٨-٦- عَوَاقِبُ عَدَمِ الْإِسْتِغْفَارِ لِلْآخِرِينَ

٨-٦-١- عَوَاقِبُ عَدَمِ الْإِسْتِغْفَارِ لِلْوَالِدَيْنِ

٨-٦-١-١- العاق

﴿٩٥٣٠﴾ الرّسول عليه السلام: إِنَّ الرَّجُلَ يَكُونُ بَارًّا بِوَالِدَيْهِ وَ هُمَا حَيَّانٍ فَإِذَا لَمْ يَسْتَغْفِرْ لَهُمَا كُتِبَ عَاقًا لَهُمَا؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ١١٢

﴿٩٥٣١﴾ الباقر عليه السلام: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَكُونُ بَارًّا بِوَالِدَيْهِ فِي حَيَاتِهِمَا ثُمَّ يَمُوتَانِ فَلَا يَقْضَى عَنْهُمَا دِيُونُهُمَا وَ لَا يَسْتَغْفَرُ لَهُمَا فَيَكْتُبُهُ اللَّهُ عَاقًا وَ إِنَّهُ لَيَكُونُ عَاقًا لَهُمَا فِي حَيَاتِهِمَا غَيْرَ بَارٍّ بِهِمَا فَإِذَا مَاتَا قُضِيَ دَيْنُهُمَا وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمَا فَيَكْتُبُهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بَارًّا؛ الكافي، ج ٢، ص ١٦٣

٨-٦-٢- عَاقِبَةُ عَدَمِ الْإِسْتِغْفَارِ لِلْمُؤْمِنِ الْخَاطِئِ

٨-٦-٢-١- عَلَيْهِ وَ زُرُّ ذَلِكَ الَّذِي أَفْشَاهُ عَلَيْهِ

﴿٩٥٣٢﴾ الصادق عليه السلام: مَنْ أَطْلَعَ مِنْ مُؤْمِنٍ عَلَى ذَنْبٍ أَوْ سَيِّئَةٍ فَأَفْشَى ذَلِكَ عَلَيْهِ وَ لَمْ يَكْتُمْهَا وَ لَمْ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ لَهُ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ كَعَامِلِهَا وَ عَلَيْهِ وَ زُرُّ ذَلِكَ الَّذِي أَفْشَاهُ عَلَيْهِ وَ كَانَ مَغْفُورًا لِعَامِلِهَا وَ كَانَ عِقَابُهُ مَا أَفْشَى عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا مَسْتُورًا عَلَيْهِ فِي الْآخِرَةِ ثُمَّ يَجِدُ اللَّهَ أَكْرَمَ مَنْ أَنْ يُنْتَنَى عَلَيْهِ عِقَابًا فِي الْآخِرَةِ؛ مستدرک الوسائل، ج ٩، ص ١٣٤

﴿پی آمد عدم رعایت شرایط استغفار صحیح﴾

﴿۹۵۲۶﴾ هرگاه خداوند بخواهد عذابی به مردم زمین فروفرستد، چنین می فرماید: «اگر نبودند کسانی که به خاطر من محبت می ورزند و مساجد مرا آباد نگاه می دارند و سحرگاهان استغفار می کنند، عذابم را بر ایشان فرو می فرستادم».

۸-۴-۲- هلاکت

﴿۹۵۲۷﴾ امام علی علیه السلام فرمود: «شگفتا از کسی که در حال هلاکت و نابودی است؛ حال آنکه نجات با اوست، گفته شد: «نجات چیست؟» فرمود: «استغفار».

۸-۴-۳- ضایع کردن

﴿۹۵۲۸﴾ ترک استغفار با علمم به گستردگی حلم تو، ضایع کردن حق امیدواری است.

۸-۵- پی آمد عدم رعایت شرایط استغفار صحیح

۸-۵-۱- تحت تسخیر شیطان

﴿۹۵۲۹﴾ کسی که همراه با استغفار بر گناه اصرار داشته باشد، خود را به استهزا گرفته و شیطان بر او تسلط یافته است.

۸-۶- پی آمد عدم استغفار برای دیگران

۸-۶-۱- پی آمد عدم استغفار برای والدین

۸-۶-۱-۱- عاق والدین

﴿۹۵۳۰﴾ مردی در زمان حیات پدر و مادر خویش به ایشان نیکی می کند، ولی بعد از مرگشان برای آن دو طلب آمرزش نمی کند و دچار عاق والدین می شود.

﴿۹۵۳۱﴾ بسا بنده ای که در حیات پدر و مادر خویش به ایشان احسان و نیکی می کند [تا اندازه ای که از او راضی و خشنودند]، ولی پس از مرگ ایشان، بدهی آنان را ادا نمی کند، و برای ایشان طلب آمرزش نمی کند؛ پس خداوند نام او را در زمره ای اشخاصی که عاق پدر و مادرند، ثبت می فرماید؛ و بسا بنده ای که در زمان حیات پدر و مادر عاق والدین است و به ایشان احسانی نکرده است، ولی پس از آنکه از دنیا رفتند، قرض ایشان را ادا کرده و برای آن ها طلب آمرزش می کند، پس خداوند عز و جل نام او را در زمره ای نیکوکاران نسبت به پدر و مادر ثبت می کند.

۸-۶-۲- پی آمد عدم استغفار برای مؤمن خطاکار

۸-۶-۲-۱- گناهی از دیگران را که تو فاش کرده ای، برای تو نوشته خواهد شد

﴿۹۵۳۲﴾ هرکس به گناه و کار ناپسند مؤمنی آگاه شود و آن را فاش کند و نپوشاند، و از خدا برایش آمرزش نخواهد، نزد خدا مانند انجام دهنده ای آن است و گناه آنچه فاش کرده بر اوست و فاعل آن گناه آمرزیده است و عقاب آنچه از او در دنیا فاش شده او را بس است، و در آخرت مستور است و مؤاخذه نمی شود؛ و در می یابد که خدا کریم تر از آن است که در آخرت عقاب دوّمی به او روا دارد.

﴿عاقبة عدم الغفران﴾

٨-٧- عاقبة عدم الغفران

٨-٧-١- الحسرة

﴿٩٥٣٣﴾ يَا حَسْرَةَ نَفْسِي [وَ] إِنْ لَمْ تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي فَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ؛

بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٢٤٧

٨-٧-٢- الخسران

﴿٩٥٣٤﴾ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ (الأعراف: ٢٣)

﴿٩٥٣٥﴾ وَ اتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ خُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ أَمْ يَرَوْنَ أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ
وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ، وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَمْ
يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَ يَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ (الأعراف: ١٤٩-١٤٨)

﴿٩٥٣٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَ تَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ

الْخَاسِرِينَ (هود: ٤٧)

﴿٩٥٣٧﴾ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي اسْتَجَبْتَ لِآدَمَ وَ حَوَّاءَ حِينَ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا

و تَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٣٤٢

﴿٩٥٣٨﴾ امير المؤمنين (عليه السلام): رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لِي وَ تَرْحَمْنِي لَأَكُونَنَّ مِنَ

الْخَاسِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٧٠، ص ١١٠

﴿٩٥٣٩﴾ الصادق (عليه السلام): رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَ تَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ؛

بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٦١

﴿٩٥٤٠﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): رَبَّنَا ظَلَمْنَا وَ كَذَبْنَا نَبِيَّكَ وَ ثُبْنَا إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَ

تَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ الْمُعَذِّبِينَ؛ بحار الأنوار، ج ١٤، ص ٣٩٥

﴿٩٥٤١﴾ الرسول (صلى الله عليه وآله): فَإِذَا رَأَيْتُمْ رِيحاً صَفْرَاءَ أَقْبَلَتْ مِنَ الْمَشْرِقِ فَعِجُّوا عَجِيجُ الْكَبِيرِ مِنْكُمْ

وَ الصَّغِيرِ بِالْصُّرَاخِ وَ الْبُكَاءِ وَ التَّضَرُّعِ إِلَى اللَّهِ وَ التَّوْبَةِ إِلَيْهِ وَ الْاسْتِغْفَارِ لَهُ، وَ ارْفَعُوا رُءُوسَكُمْ

إِلَى السَّمَاءِ وَ قُولُوا رَبَّنَا ظَلَمْنَا وَ كَذَبْنَا نَبِيَّكَ وَ ثُبْنَا إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَ تَرْحَمْنَا

لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ؛ تفسير العياشي، ج ٢، ص ١٣٣

﴿بی‌آمد عدم مغفرت﴾

۸-۷- پی‌آمد عدم مغفرت

۸-۷-۱ حسرت

﴿۹۵۳۳﴾ واحسرتا بر من؛ اگر مرا نیامرزی و بر من رحم نکنی. با اینکه تو مهربان‌ترین مهربانانی.

۸-۷-۲ خسران و زیان دیدن

﴿۹۵۳۴﴾ گفتند: «پروردگارا؛ ما به خویشتن ستم کردیم! و اگر ما را نیامرزی و به ما رحم نکنی، از زیانکاران خواهیم بود!»

﴿۹۵۳۵﴾ قوم موسی بعد (از رفتن) او (به میعادگاه خدا)، از زیورهای خود گوساله‌ای ساختند؛ جسد بی‌جانی که صدای گوساله داشت! آیا آن‌ها نمی‌دیدند که با آنان سخن نمی‌گوید، و به راه (راست) هدایتشان نمی‌کند؟! آن را (خدای خود) انتخاب کردند، و ظالم بودند! و هنگامی که حقیقت به دستشان افتاد، و دیدند گمراه شده‌اند، گفتند: «اگر پروردگارمان به ما رحم نکند، و ما را نیامرزد، به‌طور قطع از زیانکاران خواهیم بود!»

﴿۹۵۳۶﴾ عرض کرد: «پروردگارا؛ من به تو پناه می‌برم که از تو چیزی بخواهم که از آن آگاهی ندارم؛ و اگر مرا نبخشی، و بر من رحم نکنی، از زیانکاران خواهم بود!»

﴿۹۵۳۷﴾ [پروردگارا؛] تو آن خدایی هستی که به آدم و حوّا هنگامی که گفتند: «خدایا به خود ستم روا داشتیم، اگر ما را نبخشی و به ما رحم نکنی، از زیانکاران خواهیم بود»، پاسخ مثبت دادی.

﴿۹۵۳۸﴾ پروردگارا؛ من به خود ظلم کردم. اگر تو مرا نیامرزی و بر من رحم نکنی؛ از زیانکاران خواهم بود.

﴿۹۵۳۹﴾ پروردگارا؛ ما به خویشتن ستم کردیم و اگر تو ما را نیامرزی و به ما رحم نکنی، از زیانکاران خواهیم بود.

﴿۹۵۴۰﴾ پروردگارا؛ ما به نفس خود ستم کردیم و پیامبران را تکذیب کردیم و اکنون به‌سوی تو باز می‌گشتیم و اگر تو ما را نیامرزی و به ما رحم نکنی، از خسارت‌دیدگان و اهل عذاب خواهیم بود.

﴿۹۵۴۱﴾ وقتی دیدید باد زردی از جانب مشرق می‌وزد، همه از بزرگ و کوچک شروع به فریاد و گریه و تضرّع نمایند و به‌سوی خدای یگانه توبه کنید و آمرزش بخواهید و سر خود را به‌سوی آسمان بلند کنید و بگویید: پروردگارا؛ ما به خود ستم کردیم و پیامبر تو را تکذیب کردیم و اکنون به‌سوی تو باز می‌گردیم و از گناهانمان توبه می‌کنیم و اگر تو ما را نیامرزی و به ما رحم نکنی از خسارت‌دیدگان خواهیم بود.

﴿عاقبة عذم الغفران﴾

﴿٩٥٤٢﴾ الباقر عليه السلام: وَلَكَ عِنْدِي طَلِبَاتٌ مِنْ ذُنُوبِ أَنَا بِهَا مُرْتَهِنٌ قَدْ أَوْقَرْتَ ظَهْرِي وَ أَوْقَتْنِي وَإِلَّا تَرْحَمْنِي وَ تَغْفِرْهَا لِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٧، ص ١٦

﴿٩٥٤٣﴾ الرسول عليه السلام: وَإِلَّا تَرْحَمْنِي وَ تَغْفِرْ لِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٦٤

﴿٩٥٤٤﴾ الرسول عليه السلام: يَا رَبَّ الْحُجَّةُ لَكَ عَلَيْنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَ عَصَيْنَا وَإِلَّا تَغْفِرْ لَنَا وَ تَرْحَمْنَا نَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ قَالَ فَلَمَّا أَقْرَأَ لِرَبِّهِمَا بِذُنُوبِهِمَا وَ أَنَّ الْحُجَّةَ مِنَ اللَّهِ لَهُمَا تَدَارَكَهُمَا رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَتَابَ عَلَيْهِمَا رَبُّهُمَا إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ؛ بحار الأنوار، ج ١١، ص ١٨٢
٣-٧-٨- سُوءُ الْحَالِ

﴿٩٥٤٥﴾ السَّجَّاد عليه السلام: فَمَنْ أَسْوَأَ حَالًا مِنِّي إِنْ لَمْ تَدَارِكْنِي بِالْغُفْرَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٥٩

﴿٩٥٤٦﴾ الصادق عليه السلام: إِذْهَبْ فَاغْتَسِلْ وَ صَلِّ مَا بَدَأَ لَكَ فَلَقَدْ كُنْتَ مُقِيمًا عَلَى أَمْرٍ عَظِيمٍ مَا كَانَ أَسْوَأَ حَالِكَ لَوْ كُنْتَ مِتَّ عَلَى هَذِهِ اسْتَغْفِرَ اللَّهُ وَ اسْأَلَ اللَّهُ التَّوْبَةَ مِنْ كُلِّ مَا يَكْرَهُ فَإِنَّهُ لَا يَكْرَهُ إِلَّا الْقَبِيحَ وَ الْقَبِيحَ دَعَا لِأَهْلِهِ فَإِنْ لِكُلِّ قَبِيحٍ أَهْلًا؛ مستدرک الوسائل، ج ٢، ص ٥١٢

﴿٩٥٤٧﴾ الرسول عليه السلام: يَا حَلِيمُ مَضَى مِنَ الشَّهْرِ الْمُبَارَكِ الثَّلَاثُ وَ لَسْتُ أَذْرِي سَيِّدِي مَا صَنَعْتَ فِي حَاجَتِي هَلْ غَفَرْتَ لِي إِنْ أَنْتَ غَفَرْتَ لِي فَطُوبَى لِي وَ إِنْ لَمْ تَكُنْ غَفَرْتَ لِي فَوَا سَوَاتَاهُ فَمِنْ آلَانِ سَيِّدِي فَاغْفِرْ لِي؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٣١
٤-٧-٨- الشَّقَاوَةُ

﴿٩٥٤٨﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ الشَّقَى حَقَّ الشَّقَى مَنْ خَرَجَ عَنْهُ هَذَا الشَّهْرُ وَ لَمْ يُغْفَرْ ذُنُوبُهُ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٢

﴿٩٥٤٩﴾ الرسول عليه السلام: إِنَّ الشَّقَى حَقَّ الشَّقَى مَنْ خَرَجَ عَنْهُ هَذَا الشَّهْرُ وَ لَمْ يُغْفَرْ ذُنُوبُهُ فَحِينَئِذٍ يَخْسَرُ حِينَ يَفُوزُ الْمُحْسِنُونَ بِجَوَائِزِ الرَّبِّ الْكَرِيمِ؛ بحار الأنوار، ج ٩٣، ص ٣٦١
﴿٩٥٥٠﴾ الرسول عليه السلام: شَقَى عَبْدٌ أَذْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَانْسَلَخَ عَنْهُ وَ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ؛ فضائل الأشهر الثلاثة، ص ١١٤

﴿٩٥٥١﴾ الرسول عليه السلام: فَاسْأَلْكَ بِوَحْدَانِيَّتِكَ لَمَّا [لَمَّا] صَلَّيْتَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَاةَ كَثِيرَةٍ كَرِيمَةٍ شَرِيفَةٍ تُوْجِبُ لِي بِهَا شَفَاعَتَهُمْ فِي الْقِيَامَةِ عِنْدَكَ وَ صَلَّيْتَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَ أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ وَ أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ لَمَّا [لَمَّا] غَفَرْتَ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ مَغْفِرَةً لَا أَشَقَى بَعْدَهَا أَبَدًا؛ المصباح للكفعمي، ص ٦٤٠

﴿٩٥٥٢﴾ الرسول عليه السلام: فَإِنَّ الشَّقَى مَنْ حُرِمَ غُفْرَانَ اللَّهِ فِي هَذَا الشَّهْرِ الْعَظِيمِ؛ وسائل الشيعة، ج ١٠، ص ٣١٣

﴿بی‌آمد عدم مغفرت﴾

﴿۹۵۴۲﴾ به خاطر گناهایی که من در گرو آنها هستم و کمرم را خم کرده و مرا در خود فرو برده، اگر به من رحم نکنی و آن را بر من نبخشی، از زیانکاران هستم.

﴿۹۵۴۳﴾ و اگر بر من رحم نکنی و نیامیزی، از زیانکاران خواهم بود.

﴿۹۵۴۴﴾ ای پروردگار من؛ تو علیه ما دلیل داری؛ ما بر خودمان ستم و نافرمانی کردیم، اگر ما را نیامیزی و بر ما رحم نکنی از زیانکاران خواهیم بود. فرمود: چون آن دو در برابر پروردگارشان به گناه خویش و اینکه خدا بر آنها حجت دارد اقرار کردند، رحمت خدای بخشنده‌ی مهربان به آنها رسیده و پروردگارشان توبه‌ی آنها را پذیرفت که او بسیار توبه‌پذیر و مهربان است.

۸-۷-۳ بدحالی

﴿۹۵۴۵﴾ اگر مرا با آمرزش پشیمانی نکنی، کیست که از من بدحال تر باشد؟

﴿۹۵۴۶﴾ برو و غسل کن و هر نمازی که به دلت افتاد به‌جا آور، که تو مشغول امر و گناهی بسیار بزرگ بودی و اگر بدان حال مرده بودی چه وضع بدی داشتی. از خدای متعال طلب آمرزش و بخشش کن و از او بخواه که توبه‌ات را از همه‌ی بدی‌ها بپذیرد. خداوند عزّ و جل چیزی را ناخوش نشمرد و نهی نکرده مگر عمل قبیح را و تو کارهای زشت را برای طالبانش واگذار که هر چیزی سزاوار و درخور گروهی است که شایسته‌ی آن هستند.

﴿۹۵۴۷﴾ ای بردبار؛ یک سوّم ماه مبارک گذشت. ای آقای من؛ نمی‌دانم که با حاجتم چه کرده‌ای، آیا مرا آمرزیده‌ای؟ اگر آمرزیده باشی خوشا به حالم و اگر نیامرزیده‌ای وای بر من. پس ای آقای من اکنون مرا بیامرز.

۸-۷-۴ بدبختی

﴿۹۵۴۸﴾ بدبخت واقعی کسی است که ماه رمضان تمام شود و گناهان او آمرزیده نشود.

﴿۹۵۴۹﴾ بدبخت واقعی کسی است که ماه رمضان تمام شود و گناهان او آمرزیده نشده باشد؛ و هنگامی که نیکوکاران عطایای خداوند کریم را دریافت می‌کنند، زیان و ضرر کرده باشند.

﴿۹۵۵۰﴾ بدبخت آن بنده‌ای است که ماه رمضان را دریابد ولی ماه تمام شود و آمرزیده نشود.

﴿۹۵۵۱﴾ پروردگارا؛ به یگانگی‌ات از تو می‌خواهم که بر محمد و خاندانش درودی فراوان و بسیار بزرگ بفرستی که به‌واسطه‌ی آن در قیامت نزد تو مشمول شفاعت ایشان شوم و بر فرشتگان مقرب و پیامبران درود فرست و به حقّ تو بر همه‌ی ایشان، از تو می‌خواهم امروز مرا بیامیزی، آن‌گونه که بعد از آن هرگز شقاوتمند نشوم.

﴿۹۵۵۲﴾ بدبخت کسی است که در این ماه بزرگ از آمرزش خداوند محروم شود.

﴿عَاقِبَةُ عَذَمِ الْغُفْرَانِ﴾

﴿٩٥٥٣﴾ الرسول ﷺ: لَا يَيْتَاسُ مِنْ عَطَائِكَ الْمُتَعَرِّضُونَ، وَلَا يَشْقَى بِنِقْمَتِكَ الْمُسْتَغْفِرُونَ؛

جمال الأسبوع، ص ٤٢٣

﴿٩٥٥٤﴾ الصادق ﷺ: مَغْفِرَةٌ لَا أَشَقَى بَعْدَهَا أَبَدًا؛ الْبِلْدَ الْأَمِينِ، ص ٢٣٥

﴿٩٥٥٥﴾ أمير المؤمنين ﷺ: وَأَخْصُصْنِي مِنْكَ بِمَغْفِرَةٍ لَا يُقَارِبُهَا شَقَاءٌ؛ الْبِلْدَ الْأَمِينِ، ص ١٣٥

﴿٩٥٥٦﴾ السَّجَّادُ ﷺ: يَا مَنْ سَعِدَ بِرَحْمَتِهِ الْقَاصِدُونَ وَلَمْ يَشَقَّ بِنِقْمَتِهِ الْمُسْتَغْفِرُونَ؛

بحار الأنوار، ج ٩١، ص ١٤٤

٥-٧-٨- الْعَارُ وَالشَّارُ

﴿٩٥٥٧﴾ أمير المؤمنين ﷺ: لَبِسُوا أَلْيَنَ الثِّيَابِ فَصَارَ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ عَارًا وَشَارًا إِنْ لَمْ يَغْفِرْ لَهُمْ

الْغَفَّارُ؛ الْكَافِي، ج ٨، ص ٣٦٠

٦-٧-٨- الْفَضِيحَةُ

﴿٩٥٥٨﴾ الرسول ﷺ: فَقَالُوا لَهُمْ قَدْ افْتَضَحْتُمْ وَيْلَكُمْ فَأَتُوا نَبِيَّ اللَّهِ يَسْتَغْفِرُ لَكُمْ فَلَوْوْا

رُءُوسَهُمْ وَزَهِدُوا فِي الْإِسْتِغْفَارِ يَقُولُ اللَّهُ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّوْا

رُءُوسَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢٠، ص ٢٨٨

٧-٧-٨- الشَّدَّةُ

﴿٩٥٥٩﴾ أمير المؤمنين ﷺ: وَأَعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ أَنَّ مَا بَعْدَ الْمَوْتِ أَشَدُّ مِنَ الْمَوْتِ لِمَنْ لَا يَغْفِرُ

اللَّهُ لَهُ وَيَرْحَمُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ٥٤٥

﴿٩٥٦٠﴾ أمير المؤمنين ﷺ: وَأَعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ أَنَّ مَا بَعْدَ ذَلِكَ الْيَوْمِ أَشَدُّ وَأَذَى عَلَى مَنْ لَمْ

يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ مِنْ ذَلِكَ الْيَوْمِ نَارُ قَعْرُهَا بَعِيدٌ وَحَرُّهَا شَدِيدٌ وَعَذَابُهَا جَدِيدٌ وَمَقَامُهَا حَدِيدٌ وَ

شَرَابُهَا صَدِيدٌ لَا يَفْتَرُ عَذَابُهَا وَلَا يَمُوتُ سَاكِنُهَا؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ٥٤٥

﴿٩٥٦١﴾ أمير المؤمنين ﷺ: يَا عِبَادَ اللَّهِ إِنْ بَعْدَ الْبَعْثِ مَا هُوَ أَشَدُّ مِنَ الْقَبْرِ يَوْمَ يَشِيبُ فِيهِ

الصَّغِيرُ وَيُسْكِرُ مِنْهُ الْكَبِيرُ وَيَسْقُطُ فِيهِ الْجَنِينُ وَتَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ يَوْمَ غُبُوسِ

قَمْطَرِيرِ يَوْمَ كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا إِنْ فَرَعَ ذَلِكَ الْيَوْمَ لِيُرْهِبَ الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ لَا ذَنْبَ لَهُمْ وَتُرْعَدُ

مِنْهُ السَّيْعُ الشَّدَادُ وَالْجِبَالُ الْأَوْتَادُ وَالْأَرْضُ الْمِهَادُ وَتَنْشَقُّ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ وَتَتَغَيَّرُ

فَكَانَتْهَا وَرْدَةٌ كَالدَّهَانِ وَتَكُونُ الْجِبَالُ سَرَابًا مَهِيلًا بَعْدَ مَا كَانَتْ صُفَا صِلَابًا وَيُنْفَخُ فِي الصُّورِ

فَيَقْرَعُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ فَكَيْفَ مَنْ عَصَى بِالسَّمْعِ وَالْبَصَرِ وَ

اللسانِ وَالْيَدِ وَالرَّجْلِ وَالْفَرْجِ وَالْبَطْنِ إِنْ لَمْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ وَيَرْحَمْهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٣٩٠

﴿بی‌آمد عدم مغفرت﴾

﴿۹۵۵۳﴾ درخواست‌کنندگان عطا و بخشش نومید نمی‌گردند، و آمرزش‌خواهان به عذاب و کيفرت بدبخت نمی‌شوند.

﴿۹۵۵۴﴾ آمرزشی که بعد از آن هرگز بدبخت نشوم.

﴿۹۵۵۵﴾ به من آمرزشی اختصاص بده که بدبختی با آن همراه نشود.

﴿۹۵۵۶﴾ ای کسی که روآورندگان به او، به واسطه‌ی رحمتش خوشبخت می‌شوند و آمرزش‌طلبان، از او کيفر نمی‌بینند و بدبخت نمی‌شوند.

۸-۷-۵ عیب و ننگ

﴿۹۵۵۷﴾ جامه‌های نرم پوشیدند و اگر خدای آمرزنده اینان را نیامرزد و نبخشد همه‌ی این متاع‌ها بر آن‌ها ننگ و عار خواهد بود.

۸-۷-۶ رسوایی

﴿۹۵۵۸﴾ پس به آن‌ها گفتند: رسوا شدید، وای بر شما؛ به‌سوی پیامبرتان بروید تا برایتان طلب آمرزش کند. اما آن‌ها سرهای خود را برگرداندند و از طلب آمرزش روی گردانیدند. خداوند می‌فرماید: «و چون به ایشان گفته شد: بیایید تا پیامبر خدا برای شما آمرزش بخواهد، روی خود را برمی‌گردانند».

۸-۷-۷ سختی

﴿۹۵۵۹﴾ ای بندگان خدا؛ بدانید که آنچه پس از مرگ [اتفاق خواهد افتاد] برای کسی که خدا او را نیامرزد و به او رحم نکند، شدیدتر و سخت‌تر از مرگ است.

﴿۹۵۶۰﴾ ای بندگان خدا؛ اگر خداوند آن روز کسی را نیامرزیده و به او رحم نکرده باشد، چنین کسی با مراحل شدیدتر و هولناک‌تری مواجه می‌شود؛ با آتشی که ژرفایش عمیق و سوزشش شدید، و نوشیدنی‌اش صدید (چرک و خون زنان زناکار) و عذابش جدید (تازه به تازه) و گرزهایش حدید (از آهن) است، عذابش کاهش نمی‌یابد و ساکنانش نمی‌میرند.

﴿۹۵۶۱﴾ ای بندگان خدا؛ مراحل بعد از برانگیخته‌شدن، سخت‌تر از قبر است؛ روزی که کودک پیر شود و سالمند از خود بی‌خود؛ در آن روز جنین سقط شود، روزی که هر شیردهنده‌ای از فرزندی که شیر می‌دهد بی‌خبر شود، روز عبوس و سخت، روزی که شرّش غلبه دارد؛ وحشت آن روز، حتی فرشتگانی را که گناهی بر ایشان نیست می‌ترساند؛ آسمان‌های محکم، کوه‌های چون میخ، و زمین گسترده در آن روز به لرزه درآیند؛ آسمان در آن روز شکافته و سست و دگرگون شوند؛ گویا آن‌ها مانند روغن زیتون گل‌گونند؛ و کوه‌ها بعد از آنکه خاموش و سخت بودند مانند سراب پراکنده می‌شوند، در صور دمیده می‌شود، پس آسمانیان و زمینیان وحشت می‌کنند مگر آن را که خدا خواهد. پس چگونه خواهد بود حال کسی که خدا را با گوش، چشم، زبان، پا و دست، شرمگاه و شکم نافرمانی کرده است؟ اگر خدا او را نیامرزد و رحمتش نکند.

﴿ثَمَرَةُ عَدَمِ الْمَعْرِفَةِ بِمَغْفِرَةِ نَفْسِهِ أَوْ عَدَمِ مَغْفِرَةِ﴾

﴿٩٥٦٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا عِبَادَ اللَّهِ مَا بَعْدَ الْمَوْتِ لِمَنْ لَا يُغْفَرُ لَهُ أَشَدُّ مِنْ الْمَوْتِ؛

بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ٣٩٠

٨-٧-٨- النَّارُ

﴿٩٥٦٣﴾ كَيْفَ أَصْبَحْتَ قَالَ كَيْفَ يُصْبِحُ مَنْ كَانَ الْمَوْتُ غَايَتَهُ وَالْقَبْرُ مَنْزِلَهُ وَالْدِّيدَانُ

جَوَارَهُ وَإِنْ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ فَالنَّارُ مَسْكَنُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٧٣، ص ١٦

﴿٩٥٦٤﴾ امير المؤمنين عليه السلام: وَاعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ أَنَّ مَا بَعْدَ ذَلِكَ الْيَوْمِ أَشَدُّ وَأَذَى عَلَى مَنْ لَمْ

يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ مِنْ ذَلِكَ الْيَوْمِ نَارٌ قَعْرُهَا بَعِيدٌ وَحَرُّهَا شَدِيدٌ وَعَذَابُهَا جَدِيدٌ وَمَقَامُهَا حَدِيدٌ وَ

شَرَائِبُهَا صَدِيدٌ لَا يَفْتَرُ عَذَابُهَا وَلَا يَمُوتُ سَاكِئُهَا؛ بحار الأنوار، ج ٣٣، ص ٥٤٥

٩-٧-٨- الْوَيْلُ

﴿٩٥٦٥﴾ امير المؤمنين عليه السلام: إِلَهِي قَدْ جُرْتُ عَلَى نَفْسِي فِي النَّظَرِ لَهَا فَلَهَا الْوَيْلُ إِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَهَا؛

بحار الأنوار، ج ٩١، ص ٩٦

﴿٩٥٦٦﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: فَقَالُوا لَهُمْ قَدْ افْتَضَحْتُمْ وَيْلَكُمْ فَأَتَوْا نَبِيَّ اللَّهِ يَسْتَغْفِرُ لَكُمْ فَلَوْوْا

رُءُوسَهُمْ وَزَهَّدُوا فِي الْإِسْتِغْفَارِ يَقُولُ اللَّهُ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّوْا

رُءُوسَهُمْ؛ بحار الأنوار، ج ٢٠، ص ٢٨٨

﴿٩٥٦٧﴾ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ، قَالَ: كُنْتُ آخِرَ النَّاسِ عَهْدًا بِعُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، دَخَلْتُ عَلَيْهِ وَ

رَأْسُهُ فِي حَجَرٍ ابْنِهِ عَبْدُ اللَّهِ وَهُوَ يُؤَلِّلُ، فَقَالَ لَهُ ضَعْ خَدِّي بِالْأَرْضِ، فَأَبَى عَبْدُ اللَّهِ، فَقَالَ لَهُ ضَعْ

خَدِّي بِالْأَرْضِ لَا أَمَّ لَكَ، فَوَضَعَ خَدَّهُ عَلَى الْأَرْضِ، فَجَعَلَ يَقُولُ وَيْلُ أُمِّي وَيْلُ أُمِّي إِنْ لَمْ تَغْفِرْ

لِي... فَلَمْ يَزَلْ يَقُولُهَا حَتَّى خَرَجَتْ نَفْسُهُ؛ بحار الأنوار، ج ٣٠، ص ١٢٦

١٠-٧-٨- اللَّعْنُ

﴿٩٥٦٨﴾ الرُّسُولُ عليه السلام: كُفَّ أَذَاكَ عَنْ نَفْسِكَ وَلَا تَتَابِعْ هَوَاَهَا فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ إِذْ تُخَاصِمُكَ

يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا إِلَّا أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ وَيَسْتُرَ؛ مجموعة ورام، ج ١، ص ٩٦

٨-٨- ثَمَرَةُ عَدَمِ الْمَعْرِفَةِ بِمَغْفِرَةِ نَفْسِهِ أَوْ عَدَمِ مَغْفِرَةِ

٨-٨- تَرْكُ الْإِسْتِغْثَالِ بِعُيُوبِ الْغَيْرِ

﴿فایده‌ی عدم اطلاع قطعی از آمرزش خود و عدم آمرزش دیگران﴾

﴿۹۵۶۲﴾ ای بندگان خدا! عالم بعد از مرگ، برای کسی که آمرزیده نشده، از مرگ سخت‌تر است.

۸-۷-۸- آتش جهنم

﴿۹۵۶۳﴾ به سلمان فارسی گفته شد: «چگونه صبح کردی؟» گفت: «چه صبحی دارد کسی که پایانش مرگ است و منزلش گور و همسایه‌اش کوه‌ها. و اگر آمرزیده نشود، مسکنش دوزخ خواهد بود؟»

﴿۹۵۶۴﴾ ای بندگان خدا! اگر خداوند آن روز کسی را نیامرزیده و به او رحم نکرده باشد، چنین کسی با مراحل شدیدتر و هولناک‌تری مواجه می‌شود؛ با آتشی که ژرفایش عمیق و سوزشش شدید، و نوشیدنی‌اش صدید (چرک و خون زنان زناکار) و عذابش جدید (تازه به تازه) و گرزهایش حدید (از آهن) است، عذابش کاهش نمی‌یابد و ساکنانش نمی‌میرند.

۸-۷-۹- وای بر او

﴿۹۵۶۵﴾ خدایا! من با توجه و اعتماد بر خود بر خویشتن ستم کردم. پس وای بر نفس من، اگر او را نیامرزی.

﴿۹۵۶۶﴾ پس به آن‌ها گفتند: رسوا شدید، وای بر شما! به‌سوی پیامبرتان بروید تا برایتان طلب آمرزش کند. اما آن‌ها سرهای خود را برگرداندند و از طلب آمرزش روی گردانیدند. خداوند می‌فرماید: «و چون به ایشان گفته شد: بیایید تا پیامبر خدا برای شما آمرزش بخواهد، روی خود را برمی‌گردانند».

﴿۹۵۶۷﴾ عمان‌بن عفان گوید: من آخرین نفر بودم که از عمر بن خطاب جدا شدم. و درحالی که سر او به دامن فرزندش عبدالله بود بر او وارد شدم. عمر بسیار ملول و رنجور به نظر می‌رسید و به پسرش گفت: «گونه‌ام را بر زمین بگذار». و عبدالله این کار را نکرد. عمر گفت: «بی‌مادر! گونه‌ام را به زمین بگذار». عبدالله صورت او را بر زمین گذاشت، و عمر پیوسته می‌گفت: «وای بر من؛ وای بر من؛ اگر مرا نیامرزی؛ ... و پیوسته این سخن را تکرار می‌کرد تا جان سپرد.

۸-۷-۱۰- نفرین

﴿۹۵۶۸﴾ آزار خود را از خویشتن بازدار و از هوای نفس در معصیت خدا پیروی مکن، زیرا روز قیامت، تو خود با خویشتن دشمن خواهی بود و بعضی از شما بعضی دیگر را لعنت می‌کنند، مگر آنکه خداوند پیامرزد و گناهان را بپوشاند.

۸-۸- فایده‌ی عدم اطلاع قطعی از آمرزش خود و عدم آمرزش دیگران

۸-۸-۱- ترک عیب‌جویی

﴿ثَمَرَةُ عَدَمِ الْمَعْرِفَةِ بِمَغْفِرَةِ نَفْسِهِ أَوْ عَدَمِ مَغْفِرَةِ﴾

﴿٩٥٦٩﴾ امير المؤمنين عليه السلام: قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِمُوسَى عليه السلام: يَا مُوسَى احْفَظْ وَصِيَّتِي لَكَ بِأَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ أَوْ لَاهُنَّ مَا دُمْتَ لَا تَرَى ذُنُوبَكَ تُغْفَرُ فَلَا تَشْتَغِلْ بِعُيُوبِ غَيْرِكَ؛ بحار الأنوار، ج ١٣، ص ٣٤٤

﴿٩٥٧٠﴾ امير المؤمنين عليه السلام: يَا عَبْدَ اللَّهِ لَا تَعْجَلْ فِي عَيْبِ عَبْدٍ بِذَنْبِهِ فَلَعَلَّهُ مَغْفُورٌ لَهُ؛

وسائل الشيعة، ج ١٥، ص ٢٩١

﴿فایده‌ی عدم اطلاع قطعی از آمرزش خود و عدم آمرزشِ دیگران﴾

﴿۹۵۶۹﴾ خدای تبارک و تعالی به موسی علیه السلام فرمود: ای موسی! سفارش مرا درباره‌ی چهار چیز حرمت دار؛ اوّل اینکه تا گناهان خویش را آمرزیده نیافته‌ای به عیوب دیگران نپرداز.
﴿۹۵۷۰﴾ ای بنده‌ی خدا! در عیب‌جویی بنده‌ی گناهکار شتاب نکن. شاید که گناهش آمرزیده شده باشد.

الفصل التاسع: بعد المغفرة

٩-١- الحمد

﴿٩٥٧١﴾ الصادق عليه السلام: اللهم لك الحمد عدد مغفرتك؛ بحار الأنوار، ج ٩٤، ص ١٤٦
﴿٩٥٧٢﴾ امير المؤمنين عليه السلام: لك الحمد على غفرانك بعد غضبك؛ بحار الأنوار، ج ٨٣، ص ٦٤
﴿٩٥٧٣﴾ الصادق عليه السلام: لك منتهى الحمد الخالد الدائم الرأكد المخلد السرمد الذي لا ينفد طول الأبد جل ثناؤك أعنتنا عليه حتى قضينا صيامه وقيامه من صلاة وما كان منا فيه من بر أو شكر أو ذكر اللهم فتقبله منا بأحسن قبولك وتجاوزك وعفوك وصفحك وغفرانك وحققة رضوانك؛ الكافي، ج ٤، ص ١٦٥

٩-٢- الشكر

﴿٩٥٧٤﴾ السجاد عليه السلام: إن جدى رسول الله صلى الله عليه وآله قد غفر الله له ما تقدم من ذنبه وما تأخر فلم يدع الاجتهاد له وتعبد أبى هو وأمى حتى انتفخ الساق ورم القدم وقيل له أ تفعل هذا وقد غفر الله لك ما تقدم من ذنبك وما تأخر قال أ فلا أكون عبداً شكوراً؛ بحار الأنوار، ج ١٦، ص ٢٨٧
﴿٩٥٧٥﴾ الرسول صلى الله عليه وآله: كان رسول الله صلى الله عليه وآله عند عائشة ليلتها فقالت يا رسول الله لم تتعب نفسك وقد غفر الله لك ما تقدم من ذنبك وما تأخر فقال يا عائشة أ لا أكون عبداً شكوراً قال وكان رسول الله صلى الله عليه وآله يقوم على أطراف أصابع رجله فأنزل الله سبحانه وتعالى طه ما أنزلنا عليك القرآن لتشقى؛ الكافي، ج ٢، ص ٩٥
﴿٩٥٧٦﴾ السجاد عليه السلام: كان رسول الله صلى الله عليه وآله يقف في الصلاة حتى ترم قدماه ويظما في الصيام حتى يعضب فوه فقيل له يا رسول الله أ لم يغفر الله لك ما تقدم من ذنبك وما تأخر فيقول صلى الله عليه وآله أ فلا أكون عبداً شكوراً؛ مستدرک الوسائل، ج ١، ص ١٢٥

فصل نهم: بعد از مغفرت

۹-۱- سپاس

﴿۹۵۷۱﴾ خداوندا! تو را به شماره‌ی آمرزش ستایش می‌کنم.
﴿۹۵۷۲﴾ ستایش مخصوص توست که با وجود خشم و غضب، می‌آمرزی.
﴿۹۵۷۳﴾ تو سزاوار حقّی عظیم و ستایشی جاودانه و سرمد هستی؛ ستایشی که برای ابد در زمانه بپاید. خدایا! ثنایت والاتر از آنچه گفته شده است؛ تو ما را یاری دادی تا روزه‌ی این ماه را گرفتیم و شب‌های این ماه را با راز و نیازت سپری کردیم و با توفیق تو، به عبادت و شکر و ذکر نام‌هایت پرداختیم. بار خدایا! تو این ماه عبادت و طاعت را همراه با گذشت و عفو و آمرزش و با آمرزش و رضایتی حقیقی به نیک‌ترین وجه ممکن از ما بپذیر.

۹-۲- شکر

﴿۹۵۷۴﴾ همه‌ی اعمال گذشته و آینده‌ی جدّم رسول خدا ﷺ مورد رضایت خداوند بود، ولی باز هم در عبادت می‌کوشید، پدرم و مادرم فدای او باد؛ به اندازه‌ای عبادت کرد که ساق پاهایش ورم کرد. به رسول خدا ﷺ عرض شد: «تو این‌گونه خدا را عبادت می‌کنی درحالی‌که گناهان گذشته و آینده‌ات آمرزیده است»، رسول خدا ﷺ فرمود: «درست است، ولی آیا من نباید بنده شاکری باشم؟»

﴿۹۵۷۵﴾ رسول خدا ﷺ نزد عایشه بود، شبی که نوبت او بود. عایشه گفت: «ای رسول خدا! چرا خودت را به رنج می‌اندازی، با آنکه خدا گناه گذشته و آینده‌ی ترا آمرزیده است؟» فرمود: «ای عایشه! آیا بنده‌ی سپاسگزار خدا نباشم؟» رسول خدا ﷺ روی کناره‌های پایش می‌ایستاد تا خدای سبحانه و تعالی نازل فرمود: «طه؛ ما قرآن را بر تو نازل نکردیم که به رنج افتی».

﴿۹۵۷۶﴾ پیامبر آن قدر در نماز می‌ایستاد تا پاهایش ورم می‌کرد، چنان در روزه‌داری تشنگی را تحمل می‌کرد که آب دهانش خشک می‌شد. گفتند: «ای پیامبر خدا! مگر خداوند وعده‌ی آمرزش به تو نداده است؟» فرمود: «آیا بنده‌ی شکرگزار خدا نباشم؟»

﴿استينافُ العمل﴾

﴿٩٥٧٧﴾ الرسول ﷺ: و في التفسير: أَنَّ أَبَا لُبَابَةَ وَ صَاحِبَهُ لَمَّا بَشَّرَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِقَبُولِ اللَّهِ تَوْبَتَهُمْ وَ مَغْفِرَتِهِ لَهُمْ قَالُوا نَتَقَرَّبُ بِجَمِيعِ أَمْوَالِنَا شُكْرًا لِمَا أَنْعَمَ اللَّهُ بِهِ عَلَيْنَا مِنْ قَبُولِ تَوْبَتِنَا فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ يَكْفِيكُمْ الثُّلُثُ؛ ففقه القرآن، ج ١، ص ٢٢٢

﴿٩٥٧٨﴾ الرضا ﷺ: لَا أَذْرِي أَىَّ نَعَمِكَ أَشْكُرُ أ حِينَ تَطَوَّلْتَ عَلَى الرِّضَا وَ تَفَضَّلْتَ بِالْعَفْوِ عَمَّا مَضَى أَمْ حِينَ زِدْتَ عَلَى الْعَفْوِ وَ الْغُفْرَانِ بِاسْتِثْنَائِ الْكَرَمِ وَ الْإِحْسَانِ؛ بحار الأنوار، ج ٨٤، ص ٢٨٠

٩-٣- إستينافُ العمل

﴿٩٥٧٩﴾ الصادق ﷺ: فَإِذَا زَارَ الْحُسَيْنَ ﷺ نَادَاهُ مُنَادٍ قَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٨، ص ٦٧

﴿٩٥٨٠﴾ الرسول ﷺ: فَإِذَا طُفْتُ بِالنِّسْبَةِ أُسْبُوعًا لِلزِّيَارَةِ وَ صَلَّيْتَ عِنْدَ الْمَقَامِ رُكْعَتَيْنِ ضَرَبَ مَلَكٌ كَرِيمٌ عَلَى كَتِفِكَ فَقَالَ أَمَّا مَا مَضَى فَقَدْ غُفِرَ لَكَ فَاسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ عَشْرِينَ وَ مِائَةِ يَوْمٍ؛ من لا يحضره الفقيه، ج ٢، ص ٢٠٢

﴿٩٥٨١﴾ فَإِذَا فَطَمْتَ وَلَدَهَا قَالَ الْحَقُّ جَلَّ ذِكْرُهُ يَا أَيَّتُهَا الْمَرْأَةُ قَدْ غَفَرْتُ لَكَ مَا تَقْدَمُ مِنَ الذُّنُوبِ فَاسْتَأْنِفِي الْعَمَلَ؛ مستدرک الوسائل، ج ١٤، ص ٢٤٥

﴿٩٥٨٢﴾ الصادق ﷺ: مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ فِي (كُلِّ لَيْلَةٍ) نَادَى مُنَادٍ اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ فَقَدْ غُفِرَ لَكَ؛ مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٣٦٠

﴿٩٥٨٣﴾ الصادق ﷺ: يَا أُمَّ سَلَمَةَ إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا حَمَلَتْ كَانَ لَهَا مِنَ الْأَجْرِ كَمَنْ جَاهَدَ بِنَفْسِهِ وَ مَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فَإِذَا وَضَعَتْ قِيلَ لَهَا قَدْ غُفِرَ لَكَ ذَنْبُكَ فَاسْتَأْنِفِي الْعَمَلَ؛ بحار الأنوار، ج ١٠٠، ص ٢٥١

﴿٩٥٨٤﴾ الصادق ﷺ: يَا حَنَانُ إِذَا كَانَ يَوْمُ عَرَفَةَ أَطَّلَعَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى زُورِ الْحُسَيْنِ ﷺ فَقَالَ لَهُمْ اسْتَأْنِفُوا فَقَدْ غُفِرَ لَكُمْ؛ تهذيب الأحكام، ج ٦، ص ٥١

﴿٩٥٨٥﴾ الباقر ﷺ: يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ ذُنُوبُ الْمُؤْمِنِ إِذَا تَابَ مِنْهَا مَغْفُورَةٌ لَهُ فَلْيَعْمَلِ الْمُؤْمِنُ لِمَا يَسْتَأْنِفُ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْمَغْفِرَةِ أَمَّا وَاللَّهِ إِنَّهَا لَيْسَتْ إِلَّا لِأَهْلِ الْإِيمَانِ قُلْتُ فَإِنْ عَادَ بَعْدَ التَّوْبَةِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ مِنَ الذُّنُوبِ وَ عَادَ فِي التَّوْبَةِ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ أ تَرَى الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ يَنْدُمُ عَلَى ذَنْبِهِ وَ يَسْتَغْفِرُ مِنْهُ وَ يَتُوبُ ثُمَّ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَوْبَتَهُ قُلْتُ فَإِنَّهُ فَعَلَ ذَلِكَ مِرَارًا يُذْنِبُ ثُمَّ يَتُوبُ وَ

﴿٢٤٣٢﴾

دوباره شروع کردن عمل

﴿۹۵۷۷﴾ زمانی که رسول خدا ﷺ به ابولبابه و دوستش وعده داد که خدا توبه‌ی آن‌ها را پذیرفته و آن‌ها را آمرزیده است، آن‌ها گفتند: حال که خدا به ما نعمت داد و توبه‌ی ما را قبول کرد، به شکرانه‌ی آن تمام اموالمان را در راه او می‌دهیم. امّا پیامبر ﷺ فرمود: «یک‌سوّم اموالتان کافی است».

﴿۹۵۷۸﴾ پروردگارا! نمی‌دانم کدام نعمت را شکر گویم؟! آن‌گاه که بر من مَنّت گذاشتی و از من خشنود شدی و بخشش اعمال گذشته‌ام را بشارت دادی، یا آن‌گاه که با اکرام و احسان جدید، بر میزان عفو و آمرزش افزودی؟!

۹-۳- دوباره شروع کردن عمل

﴿۹۵۷۹﴾ وقتی [شخصی] امام حسین (علیه السلام) را زیارت کرد، منادی ندا می‌دهد: «گناهانت آمرزیده شد پس اعمالت را از سر گیر».

﴿۹۵۸۰﴾ چون هفت مرحله دور کعبه طواف کردی و بعد پشت مقام ابراهیم (علیه السلام) دو رکعت نماز طواف خواندی، فرشته‌ای بزرگوار دست بر دو کتف تو می‌زند و می‌گوید: «آن گناهی که در گذشته از تو سر زده، همگی بر تو بخشیده شد. از حالا تا صد و بیست روز بعد عمل را از نو آغاز کن».

﴿۹۵۸۱﴾ هنگامی که مادر فرزندش را از شیر بگیرد خداوند بلندمرتبه می‌فرماید: «گناهان گذشته‌ات را آمرزیدم، عمل را از سر گیر».

﴿۹۵۸۲﴾ هرکس [هر شب] این سوره را بخواند، منادی ندا می‌دهد: «عمل خویش از سر گیر که به یقین [گناهانت] آمرزیده شد».

﴿۹۵۸۳﴾ ای امّ سلمه؛ چون زنی باردار شد، اجر کسی را خواهد داشت که در راه خدای عزّ و جل با جان و مالش جهاد کرده است و چون فرزندش به دنیا آید به او گفته می‌شود: «آمرزیده شدی، عملت را از سر گیر».

﴿۹۵۸۴﴾ ای حنان؛ چون روز عرفه فرارسد، خداوند متعال به زوّار قبر امام حسین (علیه السلام) توجّه کرده و به ایشان می‌فرماید: «عمل خود از سر گیرید زیرا شما را آمرزیدم».

﴿۹۵۸۵﴾ ای محمد بن مسلم! گناهان مؤمن در صورتی که توبه کند آمرزیده می‌شود. و باید بعد از توبه و آمرزش، از نو به اعمال نیک پردازد. آری به خدا سوگند، توبه برای اهل ایمان است. محمد بن مسلم گفت، عرض کردم: «اگر مؤمنی بعد از توبه و استغفار به گناهی بازگردد و باز توبه کند چگونه است؟» فرمود: «آیا خیال می‌کنی بنده‌ی مؤمن اگر از گناهی پشیمان شود و سپس توبه کند و استغفار نماید خداوند قبول نمی‌کند؟» گفتم: «مؤمنی است که چند بار گناه و استغفار کرده است؟» فرمود: «مؤمن هر بار که توبه و استغفار کند، خداوند نیز هر بار توبه‌ی او را

﴿عَدَمُ الْعُودِ﴾

يَسْتَغْفِرُ اللَّهُ فَقَالَ كُلَّمَا عَادَ الْمُؤْمِنُ بِالِاسْتِغْفَارِ وَالتَّوْبَةِ عَادَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِالْمَغْفِرَةِ وَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ فَإِذَا كَانَتْ تُقْنَطُ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ؛ الكافي، ج ٢، ص ٤٣٤

٩-٤- عَدَمُ الْعُودِ

﴿٩٥٨٦﴾ فَأَغْفِرْ لِي فَإِنِّي لَنْ أَعُودَ لَشَيْءٍ كَرِهْتُ إِنْ شِئْتَ؛ بحار الأنوار، ج ٩٥، ص ٢٨٧
﴿٩٥٨٧﴾ الْعَسْكَرِيُّ عليه السلام: وَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أَيُّهَا الْحُجَّاجُ الْمَغْفُورُ لَهُمْ سَالِفُ ذُنُوبِهِمْ بِحَجَّتِهِمْ الْمَقْرُونِ بِتَوْبَتِهِمْ فَلَا تُعَاوِدُوا الْمُؤَبَّاتِ فَيَعُودَ إِلَيْكُمْ أَثْقَالُهَا وَتُثْقَلَ كُمْ احْتِمَالُهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٣١٦

٩-٥- السَّجْدَةُ

﴿٩٥٨٨﴾ الرَّسُولُ عليه السلام: كُلَّمَا غُفِرَ لَهُ ذَنْبٌ سَجَدَ؛ بحار الأنوار، ج ٨، ص ٢١١

٩-٦- التَّقْوَى

﴿٩٥٨٩﴾ الْعَسْكَرِيُّ عليه السلام: وَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أَيُّهَا الْحُجَّاجُ الْمَغْفُورُ لَهُمْ سَالِفُ ذُنُوبِهِمْ بِحَجَّتِهِمْ الْمَقْرُونِ بِتَوْبَتِهِمْ فَلَا تُعَاوِدُوا الْمُؤَبَّاتِ فَيَعُودَ إِلَيْكُمْ أَثْقَالُهَا وَتُثْقَلَ كُمْ احْتِمَالُهَا؛ بحار الأنوار، ج ٩٦، ص ٣١٦

﴿عدم بازگشت به گناه﴾

قبول می‌کند. خداوند آمرزنده و بخشنده است؛ توبه را قبول می‌کند و از بدی‌ها درمی‌گذرد، پس پرهیز از اینکه مؤمنین را از رحمت خدا ناامید کنی».

۹-۴- عدم بازگشت به گناه

﴿۹۵۸۶﴾ مرا بیامرز. من هرگز به‌سوی آنچه که تو از آن ناخرسندی نخواهم رفت، اگر تو بخواهی.

﴿۹۵۸۷﴾ ای حجاج و زوّار بیت الله که از اثر عمل حج، گناهان گذشته شما آمرزیده شده و با توبه همراه شده‌اید، پرهیزید از اینکه بار دیگر به طرف گناه بروید و بار سنگین گناه به شما بازگردد.

۹-۵- سجده

﴿۹۵۸۸﴾ هر گناهی از او آمرزیده می‌شد سجده می‌کرد.

۹-۶- پرهیزگاری

﴿۹۵۸۹﴾ ای حجاج و زوّار بیت الله که از اثر عمل حج، گناهان گذشته شما آمرزیده شده و با توبه همراه شده‌اید، پرهیزید از اینکه بار دیگر به طرف گناه بروید و بار سنگین گناه به شما بازگردد.

فهرست منابع

قرآن.

- الاحتجاج؛ ابو منصور احمد بن علی طبرسی، مرتضی، مشهد، ۱۴۰۳ ق.
- الاختصاص؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- الإرشاد؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- إرشادالقلوب؛ حسن بن ابی الحسن دیلمی، شریف رضی، قم، ۱۴۱۲ ق.
- الإستبصار؛ شیخ طوسی، دارالکتب الإسلامیه، تهران، ۱۳۹۰ ق.
- الإشراف؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- الإعلام؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- أعلامالدين؛ حسن بن ابی الحسن دیلمی، مؤسسه آل البيت (ع)، قم، ۱۴۰۸ ق.
- إعلامالوری؛ امین الاسلام فضل بن حسن طبرسی، دارالکتب الإسلامیه، تهران، بی تا.
- الإفصاح؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- إقبال الأعمال؛ سید علی بن موسی بن طاوس، دارالکتب الإسلامیه، تهران، ۱۳۶۷ ش.
- أقسام المولى فى اللسان؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- الألفین؛ بن فهد حلی، دار الهجرة، قم، ۱۴۰۹ ق.
- الأمالی؛ شیخ صدوق، کتابخانه اسلامیه، ۱۳۶۲ هجری .
- الأمالی؛ شیخ طوسی، دارالثقافة، قم، ۱۴۱۴ ق.
- الأمالی؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- الأمان؛ سید علی بن موسی بن طاوس، آل البيت (ع)، قم، ۱۴۰۹ ق.
- الأنوار؛ احمد بن عبدالله بکری، شریف رضی، قم، ۱۴۱۱ ق.
- أوائل المقالات؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- إيمان أبی طالب للفخار؛ سید فخار بن معد موسوی، سیدالشهداء (ع)، قم، ۱۴۱۰ ق.

﴿فهرست منابع﴾

- إيمان أبي طالب للمفيد؛ شيخ مفيد، كنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- بحار الأنوار؛ علامه مجلسی، مؤسسة الوفاء، بیروت، ۱۴۰۴ ق.
- البرهان فی تفسیر القرآن؛ سید هاشم بن سلیمان بحرانی، تصحیح قسم الدراسات الإسلامية مؤسسة البعثة، قم، ۱۳۷۴ ش.
- بشارة المصطفی؛ عمادالدين طبری، کتابخانه حیدریه، نجف، ۱۳۸۳ ق.
- بصائر الدرجات؛ محمد بن حسن بن فروخ صفار، کتابخانه آیت الله مرعشی، قم، ۱۴۰۴ ق.
- بلاغات النساء؛ ابن طیفور احمد بن ابی طاهر، شریف رضی، قم.
- البلد الأمين و الدرع الحصین؛ ابراهیم بن علی عاملی، مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بیروت، ۱۴۱۸ ق.
- بناء المقالة الفاطمية؛ سید احمد بن موسی بن طاوس، مؤسسه آل البيت (ع) قم، ۱۴۱۱ ق.
- تأویل الآيات الظاهرة؛ سید شرفالدين حسینی استرآبادی، جامعه مدرسين، قم، ۱۴۰۹ ق.
- التحصين لابن طاوس؛ سید علی بن موسی بن طاوس، مؤسسه دارالکتاب، قم، ۱۴۱۳ ق.
- التحصين لابن فهد الحلبي؛ بن فهد حلبي، مدرسه امام مهدي (عج)، قم، ۱۴۰۶ ق.
- تحف العقول؛ حسن بن شعبه حرانی، جامعه مدرسين، قم، ۱۴۰۴ ق.
- التذكرة بأصول الفقه؛ شيخ مفيد، كنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- تصحیح الاعتقاد؛ شيخ مفيد، كنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- تفسير العياشي؛ محمد بن مسعود عياشي، علمیه، تهران، ۱۳۸۰ ق.
- تفسير القمي؛ علی بن ابراهیم بن هاشم قمی، دارالکتاب قم، ۱۴۰۴ ق.
- تفسير امام عسکری (ع)؛ امام حسن عسکری (ع)، مدرسه امام مهدي (عج)، قم، ۱۴۰۹ ق.
- تفسير فرات الكوفي؛ فرات بن ابراهیم کوفی، بی تا، ۱۴۱۰ ق.
- تفضیل أمير المؤمنين (ع)؛ شيخ مفيد، كنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- تقريب المعارف؛ ابوالصلاح حلبی، جامعه مدرسين قم، ۱۴۰۴ ق.
- التمحيص؛ محمد بن همام اسکافی، مدرسه امام مهدي (عج) قم، ۱۴۰۴ ق.
- تنزيه الأنبياء (ع)؛ سید مرتضی علم الهدی، شریف رضی، قم.
- تهذيب الأحكام؛ شيخ طوسي، دارالكتب الإسلامية، تهران، ۱۳۶۵ ش.
- توحيد المفضل؛ مفضل بن عمر جعفی کوفی، مكتبة الداوري قم، ۱۹۶۹ م.
- التوحيد؛ شيخ صدوق، جامعه مدرسين قم، ۱۳۹۸ ق، ۱۳۵۷ ش.
- ثواب الأعمال؛ شيخ صدوق، شریف رضی، قم، ۱۳۶۴ ش.

﴿فهرست منابع﴾

- جامع الأخبار؛ تاج‌الدین شعیری، رضى، قم، ۱۳۶۳ ش.
- الجعفریات؛ محمدبن محمدبن اشعث كوفى، ج ۱، مكتبة نينوى الحديثة، تهران.
- جمال الأسبوع؛ سيد على بن موسى بن طاوس، رضى، قم.
- الحكايات؛ شيخ مفيد، كنگره جهانى شيخ مفيد، قم، ۱۴۱۳ ق.
- الخرائج و الجرائح؛ قطب‌الدین راوندی، مؤسسه امام مهدي (عج) قم، ۱۴۰۹ ق.
- خصائص الأئمة (ع)؛ سيد رضى، مجمع البحوث آستان قدس رضوى، مشهد، ۱۴۰۶ ق.
- الخصال؛ شيخ صدوق، جامعه مدرسين، قم، ۱۴۰۳ ق.
- خلاصة الإيجاز؛ شيخ مفيد، كنگره جهانى شيخ مفيد، قم، ۱۴۱۳ ق.
- دعائم الإسلام؛ نعمان بن محمد تميمى مغربى، دارالمعارف، ۱۳۸۵ ق.
- الدعوات؛ قطب‌الدین راوندی، مدرسه امام مهدي (عج) قم، ۱۴۰۷ ق.
- دلائل الإمامة؛ محمدبن جرير طبرى، دار الذخائر للمطبوعات، قم.
- ديوان الإمام على (ع)؛ امام على بن ابى طالب (ع)، پیام اسلام، قم، ۱۳۶۹ ش.
- روضة الواعظين؛ محمدبن حسن فتال نيشابورى، روضة الواعظين، ج ۱، رضى قم.
- رياض السالكين فى شرح صحيفة سيدالساجدين، سيد عليخان بن احمد كبير مدنى، تصحيح؛ محسن حسینی امینی، دفتر اسلامى، قم، ۱۴۰۹ ق.
- الزهد؛ حسين بن سعيد اهوازى، الزهد، ج ۱، حسينيان، بى‌جا، ۱۴۰۲ ق.
- سعد السعود؛ سيد على بن موسى بن طاوس، دارالذخائر، قم، بى‌تا.
- شرح الكافي - الأصول و الروضة، محمد صالح بن احمد، مازندراني، تصحيح، ابوالحسن شعراني، المكتبة الإسلامية، تهران، ۱۳۸۲ ق.
- شرح نهج‌البلاغه؛ ابن ابى‌الحديد، كتابخانه آيت الله مرعشى، قم، ۱۴۰۴ ق.
- شواهد التنزيل؛ حاكم حسانى، مؤسسه چاپ و نشر بى‌جا، ۱۴۱۱ ق.
- صحيفة الرضا (ع)؛ امام على بن موسى الرضا (ع)، كنگره جهانى امام رضا (ع)، مشهد، ۱۴۰۶ ق.
- الصحيفة السجادية؛ امام سجاد (ع)، الهادى، قم، ۱۳۷۶ ش.
- الصراط المستقيم؛ على بن يونس نباطى بياضى، كتابخانه حيدريه، نجف، ۱۳۸۴ ق.
- صفات الشيعة؛ شيخ صدوق، اعلمى، تهران، بى‌تا.
- الصوارم المهرقة؛ قاضى نورالله شوشترى، ج ۱، نهضت، تهران، ۱۳۶۷ ق.
- طب الأئمة (ع)؛ عبدالله و حسين بسطامى، شريف رضى، قم، ۱۴۱۱ ق.
- طب الرضا (ع)؛ امام على بن موسى الرضا (ع)، خيام، قم، ۱۴۰۲ ق.

﴿فهرست منابع﴾

- طب النبى (ص)؛ ابوالعباس مستغفرى، رضى، قم، ۱۳۶۲ ش.
- الطرائف؛ سيد على بن موسى بن طاوس، خيام، قم، ۱۴۰۰ ق.
- العدد القوية؛ رضى الدين على بن يوسف حلى، كتابخانه آيت الله مرعشى قم، ۱۴۰۸ ق.
- عدة الداعي؛ بن فهد حلى، دارالكتاب الاسلامى، بى جا، ۱۴۰۷ ق.
- علل الشرائع؛ شيخ صدوق، مكتبة الداورى، قم، بى تا.
- العمدة؛ بن بطريق يحيى بن حسن حلى، جامعه مدرسين قم، ۱۴۰۷ ق.
- عوالى اللآلى؛ بن ابى جمهور احسائى، سيد الشهداء (ع) قم، ۱۴۰۵ ق.
- العويس؛ شيخ مفيد، كنجره جهانى شيخ مفيد قم، ۱۴۱۳ ق.
- عين العبرة؛ سيد احمد بن موسى بن طاوس، دارالشهاب، قم، بى تا.
- عيون أخبار الرضا (ع)؛ شيخ صدوق، جهن، بى جا، ۱۳۷۸ ق.
- الغارات؛ ابراهيم بن محمد ثقفى، مؤسسه دارالكتاب، قم، ۱۴۱۰ ق.
- غررالحكم؛ عبدالواحد بن محمد تميمى آمدى، يك جلد، دفتر تبليغات اسلامى قم، ۱۳۶۶ ش.
- الغيبة للطوسى؛ شيخ طوسى، مؤسسه معارف اسلامى، قم، ۱۴۱۱ ق.
- الغيبة للنعمانى؛ محمد بن ابراهيم نعمانى، مكتبة الصدوق، تهران، ۱۳۹۷ ق.
- فتح الأبواب؛ سيد على بن موسى بن طاوس، مؤسسه آل البيت (ع) قم، ۱۴۰۹ ق.
- فرج المهموم؛ سيد على بن موسى بن طاوس، دار الذخائر، قم.
- فرحة الغرى؛ سيد عبدالكريم بن طاوس، رضى، قم.
- فضائل الأشهر الثلاثة؛ شيخ صدوق، مكتبة الداورى، قم.
- فضائل الشيعة؛ شيخ صدوق، اعلمى، تهران.
- الفضائل؛ شاذان بن جبرئيل قمى، رضى، قم، ۱۳۶۳ ش.
- فقه الرضا (ع)؛ امام رضا (ع)، كنجره جهانى امام رضا (ع)، مشهد، ۱۴۰۶ ق.
- فقه القرآن؛ قطب الدين راوندى، كتابخانه آيت الله مرعشى، قم، ۱۴۰۵ ق.
- فلاح السائل سيد على بن موسى بن طاوس، دفتر تبليغات اسلامى، قم، بى تا.
- قرب الإسناد؛ عبدالله بن جعفر حميرى قمى، كتابخانه نينوى، تهران، بى تا.
- قصص الأنبياء؛ سيد نعمت الله جزائرى، كتابخانه آيت الله مرعشى، قم، ۱۴۰۴ ق.
- قصص الأنبياء؛ قطب الدين راوندى، بنياد پژوهش هاى آستان قدس رضوى، مشهد، ۱۴۰۹ ق.
- الكافى؛ ثقة الاسلام كلينى، دار الكتب الإسلامية، تهران، ۱۳۶۵ ش.
- كامل الزيارات؛ ابن قولويه قمى، مرتضويه، نجف اشرف، ۱۳۵۶ ق.

﴿فهرست منابع﴾

- کتاب سلیم؛ سلیم بن قیس هلالی کوفی، الهادی، قم، ۱۴۱۵ ق.
- کتاب المزار؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید قم، ۱۴۱۳ ق.
- کشف الریبة؛ شهید ثانی، مرتضوی، مشهد، ۱۳۹۰ ق.
- کشف الغمة؛ علی بن عیسیٰ اربلی، بنی هاشمی، تبریز، ۱۳۸۱ ق.
- کشف الیقین؛ علامه حلی حسن بن یوسف، مؤسسه چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۴۱۱ ق.
- کفاية الأثر؛ علی بن محمد خزاز قمی، بیدار، قم، ۱۴۰۱ ق.
- کمال الدین؛ شیخ صدوق، دارالکتب الاسلامیه، قم، ۱۳۹۵ ق.
- کنز الفوائد؛ ابوالفتح کراجکی، دارالذخائر قم، ۱۴۱۰ ق.
- اللهوف؛ سید علی بن موسی بن طاوس، جهان، تهران، ۱۳۴۸ ش.
- المؤمن؛ حسین بن سعید اهوازی، مدرسه امام مهدی (عج) قم، ۱۴۰۴ ق.
- مئة منقبة؛ بن شاذان قمی، مدرسه امام مهدی (عج) قم، ۱۴۰۷ ق.
- متشابه القرآن؛ بن شهر آشوب مازندرانی، بیدار، بی جا، ۱۳۲۸ ش.
- مثير الأحزان؛ بن نما حلی، مدرسه امام مهدی (عج) قم، ۱۴۰۶ ق.
- المجتبی؛ سید علی بن موسی بن طاوس، دارالذخائر، قم، ۱۴۱۱ ق.
- مجمع البحرين، فخرالدین بن محمد طریحی، تصحیح احمد حسینی اشکوری، مرتضوی، تهران، ۱۳۷۵ ش.
- مجموعة ورام؛ ورام بن ابی فراس، مكتبة الفقيه، قم.
- محاسبة النفس؛ سید علی بن موسی بن طاوس، مرتضوی.
- المحاسن؛ احمد بن محمد بن خالد برقی، دارالکتب الاسلامیه، قم، ۱۳۷۱ ق.
- مسائل علی بن جعفر (ع)؛ علی بن جعفر (ع)، مؤسسه آل البيت (ع) قم، ۱۴۰۹ ق.
- مسار الشيعة؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- مستدرک الوسائل؛ محدث نوری، مؤسسه آل البيت (ع)، قم، ۱۴۰۸ ق.
- مستطرفات السرائر؛ محمد بن ادريس حلی، جامعه مدرسین، قم، ۱۴۱۱ ق.
- مسکن الفؤاد؛ شهید ثانی، کتابخانه بصیرتی، قم، بی تا.
- مشكاة الأنوار؛ ابوالفضل علی بن حسن طبرسی، کتابخانه حیدریه، نجف اشرف، ۱۳۸۵ ق.
- مصادقة الإخوان؛ شیخ صدوق، کرمانی، قم، ۱۴۰۲ ق.
- مصباح الشریعة؛ امام صادق (ع)، مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بی جا، ۱۴۰۰ ق.

﴿فهرست منابع﴾

- مصباح المتهجد؛ شیخ طوسی، مؤسسه فقه الشیعه، بیروت، ۱۴۱۱ ق.
- المصباح؛ ابراهیم بن علی عاملی کفعمی، رضی، قم، ۱۴۰۵ ق.
- معانی الأخبار؛ شیخ صدوق، جامعه مدرسین، قم، ۱۳۶۱ ش.
- معدن الجواهر؛ ابوالفتح کراجکی، کتابخانه مرتضویه، تهران، ۱۳۹۴ ق.
- مفتاح الفلاح؛ شیخ بهایی، دار الأضواء، بیروت، ۱۴۰۵ ق.
- المقام الأسنى؛ ابراهیم بن علی عاملی کفعمی، مؤسسه قائم آل محمد (عج)، قم، ۱۴۱۲ ق.
- المقنعة؛ شیخ مفید، کنگره جهانی شیخ مفید، قم، ۱۴۱۳ ق.
- مکارم الأخلاق؛ رضی الدین حسن بن فضل طبرسی، شریف رضی، قم، ۱۴۱۲ ق.
- المناقب؛ بن شهر آشوب مازندرانی، ۴ ج، مؤسسه علامه، قم، ۱۳۷۹ ق.
- منتخب الأنوار المضيئة؛ علی بن عبدالکریم نیلی نجفی، خیام، قم، ۱۴۰۱ ق.
- من لا يحضره الفقيه؛ شیخ صدوق، جامعه مدرسین، قم، ۱۴۱۳ ق.
- منية المريد؛ شهيد ثانی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، ۱۴۰۹ ق.
- مهج الدعوات؛ سید علی بن موسی بن طاوس، دار الذخائر، قم، ۱۴۱۱ ق.
- نزهة الناظر؛ یحیی بن سعید حلّی، رضی، قم، ۱۳۹۴ ق.
- نهج الفصاحة (مجموعه کلمات قصار حضرت رسول ص)، به کوشش ابو القاسم پاینده، دنیای دانش، تهران، ۱۳۸۲ ش.
- نهج البلاغة؛ امام علی (ع)، دار الهمجرة، قم.
- نهج الحق؛ حسن بن یوسف حلّی، دار الهمجرة، قم، ۱۴۰۷ ق.
- النوادر؛ احمد بن محمد بن عیسی اشعری (ع)، مدرسه امام مهدی (عج) قم، ۱۴۰۸ ق.
- النوادر؛ سید فضل الله راوندی، مؤسسه دارالکتاب، قم.
- الهدایة الكبرى، حسین بن حمدان خصیبی، البلاغ، بیروت، ۱۴۱۹ ق.
- وسائل الشیعة؛ شیخ حر عاملی، مؤسسه آل البيت (ع)، قم، ۱۴۰۹ ق.
- الوسيلة؛ ابن حمزه طوسی، کتابخانه آیت الله مرعشی، قم، ۱۴۰۸ ق.
- وقعة صفین؛ نصر بن مزاحم بن سيار منقری، کتابخانه آیت الله مرعشی، قم، ۱۴۰۳ ق.
- اليقين؛ سید علی بن موسی بن طاوس، مؤسسه دارالکتاب، قم، ۱۴۱۳ ق.